

RIG-VEDA-SANHITA,

THE

SACRED HYMNS OF THE BRAHMANŚ;

TOGETHER WITH THE

COMMENTARY OF SAYANACHARYA.

EDITED BY

F. MAX MÜLLER, M.A.

Foreign Member of the French Institute of the Royal Sardinian Academy of the Royal Bavarian Academy of the
Royal Irish Academy of the Royal Society of Upsala, of the American Philological Society, Honorary
Member of the German Oriental Society, of the Royal Asiatic Society of the Asiatic Society of Bengal
of the American Academy of Arts and Sciences of the Royal Society of Literature of the Literary
Society of Leyden, of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland, of the
Ethnographic Society of Paris of the American Oriental Society of the Archae-
ological Society of Moscow of the American Philological Society Cor-
responding Member of the Royal Academy of Berlin, of the Royal
Society of Göttingen, of the Royal Academy of London,
Honorary Doctor of Laws in the University of Cam-
bridge and Edinburgh, Ph.D. in the University
of Leipzig Professor of Comparative
Philology and Fellow of All Souls
College Oxford, &c. &c.

VOLUME V.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE OF

THE RIGHT HONOURABLE

HER MAJESTY'S SECRETARY OF STATE FOR INDIA IN COUNCIL

D

LONDON:

W. H. ALLEN AND CO., 13, WATERLOO PLACE, S.W.,

PUBLISHERS TO THE INDIA OFFICE

1872.

Oxford

**PRINTED BY T COBBE, M.A., L. B. GARDNER, AND E. VICKARD HALL
PRINTERS TO THE UNIVERSITY**

TO

HER MOST EXCELLENT MAJESTY

VICTORIA,

QUEEN OF GREAT BRITAIN AND IRELAND,

THIS EARLIEST RECORD

OF THE RELIGIOUS INSTITUTIONS OF THE NATIVES OF INDIA

IS BY GRACIOUS PERMISSION

DEDICATED

BY

HER MAJESTY'S

FAITHFUL SUBJECT AND DEVOTED SERVANT,

F. MAX MÜLLER.

P R E F A C E.

WHEN in the Preface to the fourth volume of my edition of the Rig-veda I felt it my duty to state that for the future my contributions to Vedic literature could be but small, I hardly imagined that it would still fall to my lot to bring out the remaining two volumes of this work. I consoled myself with the thought that I had placed the most important portion of the Rig-veda and its commentary in the hands of Sanskrit scholars, and I felt certain that no one would blame me if, with the new direction which my studies had necessarily to take, first as Professor of Modern European Literature, afterwards as Professor of Comparative Philology in the University of Oxford, I could not, as before, devote all my time and strength to the study of Sanskrit. For some years I had indeed to allow Sanskrit to become a mere *πρόσχημα*, partly in order to be able to keep pace with the advance of two most progressive branches of learning, the history of modern European literature, and the science of language, partly in order to fill those gaps which an almost exclusive devotion to the study of Sanskrit for the space of fifteen years would naturally leave in the general knowledge of any scholar. Life is meant for more, at least I think so, than the mere drudgery of collating MSS. and correcting proof-sheets, and those who know what it is to publish a Sanskrit text for the first time, particularly such a work as Śāyana's commentary, full of extracts from works unpublished, full of allusions to authorities but little known or lost altogether, will understand that the printing of six volumes like the present is enough to occupy the best part of a man's life.

If now, after the lapse of ten years, I resume the work of my youth, intending, if life and health be spared, to complete it without further interruption, I do so not without an effort. What I myself wished to learn from Śāyana, I have learnt, and the critical restoration and editing of his text will involve a sacrifice of time which I can ill afford. My own plan was to go on with the translation of the Rig-veda, of which the first volume

appeared in 1870, and to finish some other works which are even nearer to my heart. But the extremely kind way in which I have been urged by scholars, not only in Europe, but also in India, to complete this edition of the text and commentary of the Rig-veda, left me at last no choice, and I only hope that I may not disappoint my friends in spite of all I have done to comply with their wishes.

It is but too true that as we advance in the commentary of Sâyaṇa, the difficulties in restoring a correct text grow greater rather than smaller. The MSS become more and more faulty, the omissions more numerous, and the really useful variety of readings, represented before in different independent families of MSS, dwindles away into the most perplexing uniformity. This, as I suggested on a former occasion, is probably due to the fact that the later portions of this great work were less frequently studied in the schools of India, so that the MSS which we possess, either in the original or in copies, did not receive the benefit of those corrections to which as editor I owed so much in the earlier portions of the commentary. I have spared no trouble and expense in order to find out whether MSS of Sâyaṇa could still be discovered in India which might help me over desperate passages or fill up gaps which occur in all our MSS. My friends in India have really scoured the country, and I have to return to them my most sincere thanks for the trouble they have taken for my sake and for the sake of Sâyaṇa. But the result has not been encouraging. No MSS have been discovered anywhere which do not belong to the three families, A, B, and C, none to supply deficiencies that run through all the members of these families. Only a few weeks ago I received a letter, dated Tanjore, Dec 27, 1871, from Mr Burnell, to whom I had sent a number of test passages for the last Mandala. His search too has been in vain, and though of one MS which the proprietor would not let out of his possession, Mr Burnell has not yet been able himself to make a collation, yet he received trustworthy information that it was in precisely the same condition as the MSS in my possession. If, hereafter, new and independent MSS of Sâyaṇa's commentary should come to light, I am quite prepared to find that in some places they may convict me of faults, and supply lacunas which I was unable to fill. But the same fate awaits all critical editions. All I can say is that I have done my best to make my *apparatus criticus* as complete as I could make it, and with that *apparatus*

I doubt whether on the whole a more correct text could have been produced than the one which I have given. There is not one doubtful or difficult passage in the whole of this work where I have not myself carefully weighed the evidence of the MSS., not one where I have not myself verified the exact readings of the MSS. even in those portions which were copied and collated for me by others, except where the originals were out of my reach.

I am well aware of the opinion more or less openly expressed by certain Sanskrit scholars that a work such as Sāyaṇa's commentary did not deserve a critical edition, that the time and care bestowed on it were simply wasted, that a mere reprint of one MS. would have been sufficient for all purposes, and that we, the scholars of Europe, may dispense altogether with the assistance of native scholars and commentators. On these points I decline to be drawn into any argument. I have repeatedly expressed and defended my own views on these matters during the last five and twenty years. My own convictions with regard to them have never wavered, and though I hope I can surrender a conviction even when I have held it for a quarter of a century, I do not think that scholars who simply repeat old and, I think, exploded arguments, without even supporting them with such skill and learning as were employed in their defence by former scholars, have any right to insist on a new reply. The evidence is complete, and I am quite prepared to await the verdict.

I cannot, however, leave this subject without entering my most earnest protest against the language used by a scholar for whose learning, and I ought to add, what is far more important, for whose character I have long entertained a sincere respect, I mean Professor Spiegel of Erlangen. In a discussion lately carried on between him and Professor Roth on the question as to what weight we ought to attribute respectively to traditional interpretation and to modern criticism in translating the sacred books of the ancient world, Professor Spiegel tries to show that my views on this subject differ from those of Professor Roth. He says: "Max Müller in seiner Übersetzung des Rigveda aussert sich folgendermassen (I. XV): 'The word translation, however, has many meanings. I mean by translation, not a mere rendering of the hymns of the Rig-veda into English, French, or German, but a full account of the reasons which justify the translator in assigning such a power to such a word, and such a meaning to such a sentence. I mean by trans-

lation a real decuphering, a work like that which Burnouf performed in his first attempts at a translation of the Avesta—a *traduction raisonnée*, if such an expression may be used. Without such a process, without a running commentary, a mere translation of the ancient hymns of the Brahmins will never lead to any solid results.” Professor Spiegel then continues “Wollte man diese Ansicht in aller Strenge festhalten und nur eine solche Übersetzung als eine wirkliche gelten lassen, welche mit einem fortlaufenden Commentare versehen ist, so wurde man auf die Frage, ob Luther die Bibel übersetzt habe oder Schlegel den Shakspere, eigentlich mit einem herzhaften Nein! antworten müssen, denn keiner von beiden hat seiner Übersetzung einen Commentar beigegeben.”

Now this is not a fair way of arguing. I did not say there was only one kind of translation. I said on the contrary that the word translation has many meanings, and I said this, as will appear from the sentence immediately preceding, because, without such a limitation, it would have been extremely presumptuous on my part to call my translation the first translation of the Rig veda. The sentence immediately preceding the one quoted by Professor Spiegel runs thus “It may sound self contradictory, if, after confessing the help which I derived from these translations, I venture to call my own the first translation of the Rig-veda.” If after that I continue, ‘I mean by translation not a mere rendering of the hymns into English, French, or German’ every unprejudiced reader will see that these words have a very different meaning from what they would have if they stood by themselves. They do not mean that there is but one way of translating the Rig veda, but that the translation which I intend to give is meant to be a *traduction raisonnée*.

As therefore I did not say what Professor Spiegel makes me say, I cannot admit that my views and those of Professor Roth on the proper mode of translating the Rig veda are opposed to each other. There is ample room for such a translation as Professor Roth shadows forth by the side of my own, and there is hardly a word in Professor Roth’s remarks on the subject with which I do not heartily agree. “Eine richtige Übersetzung,” he says, “ist der beste Commentar. Ich kann mich darum mit der Ansicht nicht einverstanden erklären, dass eine Übertragung des Veda nur wenig Nutzen bringen könne, wenn sie nicht von einem ausführlichen Commentar

begleitet sei, und würde, wenn ich daran denken konnte, ein solches Werk zu unternehmen, mich vielmehr bemühen, nicht in die Noten, sondern in den Text den Schwerpunkt der Arbeit zu legen. Die Übersetzung muss für sich selbst reden, eines Commentars bedarf sie in der Regel nur da, wo sie nicht unmittelbar überzeugend, wo der Übersetzer seiner Sache nicht sicher ist. Vor denjenigen Lesern, welche nicht nachrechnen können, auf welchem Weg der Übersetzer zu seinen Combinationen gekommen ist, hat er nicht nothig sich im Einzelnen zu rechtfertigen, für die andern kann er sich kurz fassen."

All I can say is that there is much force in these remarks, that I feel the truth of them probably more than any one else, and that I have myself frequently pleaded in exactly the same sense. But I cannot disguise from myself or from others that there is considerable danger in these principles of translation, so boldly enunciated, and that all depends on their application. As applied by Langlois and others they have proved most disastrous, in the hands of Professor Roth they might produce the most valuable results. No one would rejoice more than myself if Professor Roth would publish a translation of the Rig-veda, even without any commentary whatever. The public at large would receive such a translation most gratefully, and for many years to come it would answer nearly all purposes. But as far as Sanskrit scholars are concerned, I doubt whether such a translation, however striking and brilliant, would render the more tedious work which I have undertaken altogether useless. No scholar will be satisfied unless he has the complete evidence before him on which a translation is founded. If a meaning is assigned to a certain word, and we do not know that that meaning proves satisfactory in every passage where that word occurs, if we have the slightest misgiving that one single passage may have been left out, the requirements of true scholarship are not fulfilled, the work is imperfect, and each successive generation will have to go through the same process of collecting and collating again and again.

Besides, the argument which has been urged so strongly by all Sanskrit scholars against the assumed infallibility of native commentators and translators cannot surely be warded off from ourselves. If Sāyana is infallible, it has been said again and again, why does he differ from Yāska or Mahidhara? why does he even differ from himself? Does not the same apply to ourselves, or is there any scholar likely to submit to the *ipse dixit* of another? Let any one compare, for instance, Professor Roth's translation of the Vedic

burial-hymns in the eighth volume, with my own in the ninth volume of the Journal of the German Oriental Society, and he will find that both translations are intelligible, and so far might be said to carry their own conviction, but he will also find that in some very important points they differ. Again, in some of the commonest words Professor Roth's interpretation as given in his Dictionary differs considerably from the interpretation proposed in his earlier essays. To give an instance, we find that in 1846 he translated *apásam apástamā*, an epithet of the river Sindhu (X 75, 7), by "das wasserreichste der Gewässer," as if *apás* were derived from *ap*, water. In the Dictionary *apás* is rightly rendered by *active*, and derived from *ápas*, opus. Yet in his Original Sanskrit Texts (vol. V p 345), published in 1870, Dr Muir reverts to the old interpretation, rendering *apásam apástamā* by "the most abundant of streams." How are such differences to be settled except by proof, i.e. by a comparison and translation of every passage of the Rig-veda in which the same words and the same ideas occur? Even when this has been achieved, many passages will still remain where that laborious process does not lead us to satisfactory results. But we may honestly say then that all that can be done has been done and that every one is henceforth left to his own resources. If we keep our *pieces justificatives* to ourselves, no conscientious scholar will accept our conclusions without feeling it his duty to collect the same evidence for himself, and to go over all the passages again as we have done ourselves. Even though I might mistrust my own judgment, the concurrent testimony of the best Sanskrit scholars would leave me no room for doubt on this point, and will certainly not allow me to deviate in future from the method which I have followed in the first volume of my translation.

Having thus, as I hope and trust, made it clear that, if there is any difference of opinion between Professor Roth and myself, it is simply with reference to what at the present moment is likely to be most practically useful, but none whatever as to the principles which ought to be followed in the translation of the Veda or Avesta, I must next complain of the manner in which Professor Spiegel contradicts me with regard to Burnouf's principles of interpretation, and tries to enlist that eminent scholar as a supporter of his own views on the paramount importance of the traditional interpretation of the Avesta. Professor Spiegel thinks it becoming to say "Es ist daher 'ganz falsch,' wenn Max Muller (Essays I 124, der deutschen

Ausgabe) den Standpunct Burnoufs als verschieden von dem meinigen darstellt und sich folgendermassen aussert: 'Ein Gelehrter wie Burnouf jedoch, der zum ersten Mal darauf ausging, von jedem Wort des Zendavesta Rechenschaft zu geben, jede grammatische Endung zu erklären, jeden Satz in seine Bestandtheile aufzulösen und die wahre Bedeutung jedes Ausdrucks durch eine etymologische Analyse und Vergleichung verwandter Wörter im Sanskrit zu ergründen, vermochte aus diesen überlieferten Übersetzungen nur geringen Nutzen und Rath zu ziehen' Bekanntlich hat Burnouf gerade das Gegentheil gesagt und seine Arbeiten über das Avesta sind eine fortgesetzte Widerlegung der eben angeführten Behauptung: Man schlage Burnoufs Schriften auf, wo man will, wo er ein neues Wort erklärt, wird man ihn stets von der Tradition ausgehend finden die Billigung der traditionellen Angabe bildet gewöhnlich den Schluss seiner Untersuchung die Abweichung von der Tradition ist Ausnahme

Now these are strong words —but what are the facts? I shall not appeal to those who attended Burnouf's lectures at the *Collège de France*, and who know with what ingenuity and irony Burnouf delighted to dissect the traditional interpretations whether of Sâyana or of Nériosengh or of Anquetil, and how he enjoyed every opportunity of explaining the Veda by the Zendavesta and the Zendavesta by the Veda. I shall appeal to his own printed words in order to show that, from the very beginning Burnouf looked upon the traditional interpretation of the Zendavesta as, no doubt, extremely useful in a first attempt to disentangle the words and to guess at their meaning but as of no authority in itself. Whether the tradition was right or wrong, he held that under all circumstances it had to be confirmed by an independent grammatical and etymological analysis of the original text*

In his *Commentaire sur le Yaçna*, p xxvii, he says "Le problème que j'avais à résoudre était celui-ci: étant donné un mot zend auquel les Parses attribuent une signification que la comparaison des textes et l'étude des langues qui appartiennent à la même famille ne confirment ni n'expliquent, justifier le sens donné par les Parses ou en trouver un autre

Thus he asserts from the very beginning the independence of his criticism Again p xxvii, he says "Je fais suivre la version de Nériosengh de celle d'Anquetil, parce que c'est une autre expression du sens traditionnel, et, après avoir mis sous les yeux du lecteur ce double moyen d'interprétation, je me

livre à la discussion de chacun des mots du paragraphe, comparant entre elles les variantes des manuscrits, et terminant par un résumé qui *confirme ou rectifie* la traduction de Nériosengh, ou celle d'Anquetil, ou l'une et l'autre à la fois" "Car, de trois choses l'une, ou je pense que la traduction de Nériosengh ou celle d'Anquetil, ou l'une et l'autre à la fois, sont exactes, et alors la discussion a pour but de prouver cette opinion, ou, ce qui est beaucoup plus fréquent, je rectifie la traduction d'Anquetil à l'aide de celle de Nériosengh ou de l'analyse du texte, ou enfin, je trouve que la traduction d'Anquetil et celle de Nériosengh sont inexactes, mais ni l'une ni l'autre ne me donnent les moyens d'en proposer une nouvelle"

All this was written in 1838, and before Rosen's edition of the first book of the Rig veda had been published. When Burnouf had discovered what assistance might be derived from the Veda for a correct interpretation of the Zendavesta, he spoke with even greater precision. In the introduction to his *Études sur la langue et sur les textes Zends*, he writes (in 1840) "La plupart de ces termes sont obscurs, et Anquetil en a rarement saisi le véritable sens, souvent même la tradition des Parses, qui a servi de base à son travail, se tait sur leur signification précise, et l'analyse philologique peut seule en faire soupçonner l'origine et l'application. Ici, comme dans mon Commentaire sur le Yaçna, je ferai amplement usage de ce dernier moyen, mais j'aurai l'avantage d'y joindre les secours que fournit la connaissance plus avancée aujourd'hui du dialecte védique. Grâce aux travaux d'un savant à jamais regrettable (Fr. Rosen), nous pouvons maintenant étudier une portion assez étendue du Rigveda et mettre à profit, pour l'intelligence des livres zends, un texte qui n'était pas accessible au moment où j'ai publié le commencement de mon Commentaire sur le Yaçna. Les analogies nombreuses qu'offrent les Vedas avec ce que nous possédons du Zend Avesta, sous le rapport du langage et des idées, ne seront, je le pense, méconnues de personne."

Still more striking than in the case of grammatical forms is the complete independence with which Burnouf treated the Parsi tradition, whether embodied in Anquetil's or Nériosengh's translation, when discussing questions of doctrine. Thus, to mention but one instance*, the dogma of the resurrection, which, according to Anquetil's translation, would seem to be mentioned again and again in the ancient Zend texts was completely eliminated by Burnouf's

* *Études sur la langue et sur les textes Zends* pp. 1-82

analysis*, and though he gives Neriosengh credit for not introducing this dogma, yet he adds at once, "l'inexactitude manifeste de la version de Nériosengh infirme gravement l'argument négatif que je me crois en droit de tirer de son texte."

I could add many more passages to show that Burnouf, though never neglectful of the assistance which the tradition of the Parsis offers for an interpretation of the Avesta, always asserted the supremacy of European scholarship, and that he did this the more strongly the more he advanced in his study of the Avesta and the Veda. But the extracts I have given will suffice to show that what I wrote of Burnouf was written deliberately, more deliberately, I trust, than Professor Spiegel imagined. That it would have been almost impossible for Burnouf to decipher the language of the Avesta without the assistance of the Parsi tradition is well known to all Zend scholars. As a preliminary step that tradition was as indispensable to the students of the Avesta, as Sâyana's commentary was to the students of the Veda. But when the time came "to give an account of every word in the Zend texts, to explain each grammatical termination, to parse every sentence, and to establish the true meaning of every term," then, I repeat again, Burnouf found that both Anquetil and Neriosengh offered him but scant assistance. More than this I did not intend to say, and I doubt whether on calmer reflection Professor Spiegel would say again that in this I was "quite wrong." The sincere regard which I have always entertained for Professor Spiegel made it impossible for me to allow such expressions, as coming from him, to pass unnoticed and unchallenged, nor do I stand alone in regretting that in their crude, and my friend Professor Spiegel will forgive me for adding, in their somewhat rude form, they should ever have been allowed to appear in the pages of the Journal of the German Oriental Society.

But allowing even that people might differ as to the real value of the Veda and, more particularly, of Sâyana's commentary, I feel that a work

* Though Burnouf's explanation of *vîçpâ yavê*, for all time, and of *yavâd ca yavâçhiçâd ca*, for ever and ever, seem beyond the reach of criticism, it is curious to observe the expression *vîçvârya* in the Veda (X. 22, 14) used in the sense of for ever, once for all. *Vîçvârya*, too, must frequently be taken in the Veda as an adverb, meaning "always." In passages like I. 27, 3, 67, 61, 68, 5, &c., the sense forbids to take

vîçvârya as a nominative, the accent shows that it is not a vocative of *vîçvârya*. Professor Henley rightly translates it by "Lebenslang;" Professor Roth takes *vîçvârya* everywhere as an adjective in the sense of *vîçvârya*, dwelling among all people. This is a case in point where a translation of all the passages in which *vîçvârya* occurs will alone show whether it should be taken as an adjective or as an adverb.

which is the oldest literary record of the Aryan, if not of the whole human race, together with that commentary which represents to us the last result of native traditional exegesis, deserved to be edited once for all with at least the same care as the love-songs of Catullus or of Walther von der Vogelweide. Nor should I have consented to be the editor unless I had been allowed to follow my own judgment in these matters, and to apply in editing Śāyana's commentary the same principles of critical scholarship which I had learnt to respect in the schools of Hermann and Haupt.

Some years ago, on receiving two new MSS from India, I gave a short account of their relative position and value in the *Journal of the Royal Asiatic Society* (December, 1866). I here subjoin the more important portions of that article.

Having lately received two new MSS of Śāyana's commentary on the *Rig veda*, I thought that a few lines on the character of these MSS, and on the proper use to be made of Sanskrit MSS in general, might be of some interest both in England and in India. I owe these MSS to the kindness and enlightened generosity of Dr Bhao Dīxi, who is well known to the members of the Royal Asiatic Society, both as an intelligent collector of Indian antiquities, inscriptions and manuscripts, and as a careful and successful inquirer into the history and chronology of India. I had explained to him and to other friends of mine in India the great difficulties I have to contend with in editing the two final *Ashtakas* of the *Rig veda*. Whenever I heard of the existence of an old or otherwise promising MS of Śāyana, I always sent to my correspondents in India a number of test passages, in order to find out whether the MS in question contained any independent readings. A collation of three or four passages in which all my MSS shared exactly the same mistake, was generally sufficient to establish whether or no the new MS represented an independent family, and a comparison of some other passages in which one of the three families had its peculiar faults or omissions, sufficed to show to which of the three the MS belonged.

It is well known by this time that a mere collation of MSS and an accumulation of various readings are of little use for critical purposes. MSS are copied one from another, and if we have ten MSS all copied from the same original, the various readings of these MSS are clearly of no documentary value whatever. It is quite possible that here and there some of the

more intelligent copyists may have been struck by the palpable errors of the original before them, and the corrections which they introduced may carry conviction to every reader. Yet, according to the principles of diplomatic criticism so well laid down by Lachmann, and at present adopted by all classical scholars of note, these corrections can claim no more authority than the conjectures of any living scholar, unless it can be proved, and this is very difficult, that the copyist had before him more than one MS. at the time. The object of diplomatic criticism is not to restore the most correct or the most plausible text, but that text, with all its mistakes and omissions, which a comparison of all the MSS. at our disposal places within our reach. Hence our first object in examining and collating MSS. must be to establish their respective worth and weight as witnesses. We ought to be most careful not to allow ourselves to be swayed either by the beautiful writing or by the age of any MS. Though the age of a MS. is always a matter of considerable importance, it happens not unfrequently that a modern copy possesses greater documentary value than an older copy, for the simple reason that it was copied straight from a MS. of greater age than any which we have access to. This is the case, for instance, with regard to the Ca. MS. of Sāyana, which, although the oldest, is of far less value critically than the modern MS. A. Colebrooke. Let it once be established that out of ten MSS., B, C, D, are copied from A; that E, F, G, H, I, can all be traced back to a common source; and that J stands by itself:—then the office of an editor is simply to establish for each doubtful passage the reading of A, the reading that will account for the variations, if any, in E, F, G, H, I, and the reading of J. To give one of these readings in the printed text and the others in the notes, is all that can be required of him. After confronting in numerous places the evidence of three witnesses, it will, generally, be possible to arrive at an estimate of their respective value, and it is no doubt the greatest triumph of diplomatic criticism if it is possible, by conclusive evidence, to establish the paramount authority of one among three or more apparently independent traditions. In classical philology, where we have mostly to deal with MSS. which directly or indirectly must be traced back to the original MS. of one individual author, the establishment of one supreme authority is an object never to be lost sight of. In India, where the individual author is frequently merged in a school, and where oral teaching

an explanation, though it appeared in one or two MSS only, and was clearly a marginal note due to the hand of a later student, and not Sāyana's own, to form part of the printed text, simply because I imagined it would be useful, and might be passed over if given only in the notes. Deviations like these from the strict rules followed by Lachmann, Haupt, and others, have always been noted in the *Varietas Lectionis*. I do not wish to defend them even in the edition of a work like Sāyana's commentary, and I have tried to avoid them in the later volumes.

In order to show the position which the two new MSS of Sāyana, lately received from Dr Bhao Daji, hold in the well-established pedigree of Sāyanas MSS, I have chosen a passage where Sāyana gives a long extract from a Brāhmaṇa. Such extracts are generally full of blunders, and unless they can be verified in the original from which they are taken, they are very troublesome to an editor. Their usefulness, however, for determining the relative position of our MSS is all the greater, because the scribes, who had little difficulty in correcting blunders in the uniform and business-like style of Sāyana, found it more difficult to deal with the antiquated words and grammatical forms of the Brāhmaṇas, and therefore contented themselves generally with copying letter by letter the original before them. It will be seen at one glance, by comparing the texts of the various MSS in this passage, that of the two MSS lent to me by Dr Bhao Daji, the one which I mark CB belongs to the B class, the other which I mark AD belongs to the A class. The first MS (CB) is written in a beautiful hand, with large and distinct letters, and contains both text and commentary. It has no date, at least not in that portion of it which I was able to examine. The other MS (AD) is likewise written in a very distinct hand, but the letters are smaller and less carefully formed. In the centre of each page, space is left for inserting the text, but it is only in the sixth Aṣṭaka, and in the seventh as far as fol 51, that the text has been added. In the eighth Aṣṭaka the commentary occupies the whole page, no space being left for the text. At the end of the eighth Aṣṭaka a date is given, 1813 as it would seem of Samvat, i.e. 1757 A.D. The name of the writer is not clear, but it may be meant for Sadāśiva, the son of Jagannātha. Whoever the writer was, he lived, like the writer of Colebrooke's MS., at Benares and thus so far confirms my opinion that the A class represents the Benares

text, in the same manner as the B class represents the scholastic tradition of Bombay and Punnah, and the C class, at least in the earlier Ashtakas, that of Calcutta. In order to explain the arrangement of the following extracts, I have only to add that the first class of MSS comprises, besides the MSS of Dr Bhao Dayi and Colebrooke, the two C MSS, which, as I pointed out in the preface to the second volume of my edition (p viii), are in the later Ashtakas derived from an A source* Taylor's MS too, which in the earlier Ashtakas belonged to the B class, and was therefore marked B 4, belongs in the eighth Ashtaka to the A class. How this came to pass is easily explained by the fact that these MSS were copied from different originals lent to Taylor, Mill, and Wilson by persons residing in different parts of India. The second, or C class, is now represented by one MS only, the oldest hitherto known in Europe, which I continue to quote as Ca. In the third, or B class, B 1 is the MS of Stevenson; B 2 the MS of Burnouf, as copied by me (I hope, correctly) in 1847, B 3 is the new copy mentioned by me in the preface to the second volume, now in the hands of Dr Goldstücker, and kindly collated by him for me, BM. is a short fragment of the last Ashtaka which I received from Dr Haug, CB is the MS lent me by Dr Bhao Dayi. The last line gives the text as it may be re-established from an intercomparison of the three families of Śāyana's MSS. I do not maintain that it represents exactly what Śāyana wrote, still less that it gives the correct text of the Śātyāyanika. It is simply impossible, with the MSS at our disposal, to restore a text that might claim to be identical with Śāyana's own writing. All that can be claimed for our text is that it represents Śāyana's writing as far as it can now be restored with the help of our MSS. It gives what is obtainable with a strict observance of the rules of diplomatic criticism. It is not only possible, but extremely likely, that if to-morrow we obtained Śāyana's own manuscript, whether from the ruins of Vidyānagara, where a complete collection of his works is said to have been buried, or from the MS which Dr Haug saw at Ahmaṭalā and to which he assigns the date of Śamsat 1526, A.D. 1470, we should find slight variations between Śāyana's original and the nearest

* The MSS (C 2 & C 12) and Professor occasionally they supply independent readings where the other A MSS are either corrupt or imperfect (see Pr VIII 91, 31 91, 41 101 14 &c)

approach to it that is within our reach. It is still more likely that if a MS. of the Śātyāyanaka were recovered in India, there might be between it and our own restored text, considerable discrepancy. The students of Śāyana's commentary know that this is frequently the case when Śāyana quotes from Brāhmanas and Sūtras, of which we possess both MSS. and printed texts; and we have our choice between supposing that Śāyana quoted from memory and without caring about minute accuracy, or that he quoted from a śākhā different from that which is before us. It would be easy, no doubt, to improve the text of the Brāhmaṇa, as here printed, by conjecture. But those who know the mischief done by conjectural criticism in classical scholarship, will deprecate, most strongly, any countenance given to it by Sanskrit scholars. It may be truly said that the chief business of modern critics is to cleanse the text of the classics from the improvements introduced by the ingenious editors of the last three centuries, and we ought not to neglect this lesson in preparing our own *editiones principes*. Let an editor give what there is, and let the commentator and translator say what might be, or what ought to be.

AD.	अचोक्ताख्येन शाट्वायन	शाट्वायनकं असमातिं राज्यामोष्ठं
A.	अचोक्ताख्येन	शाट्वायनकं असमातिं राज्यामोष्ठं
C 2.	अचोक्ताख्येन	शाट्वायनकं असमातिं राज्यामोष्ठं
C 4.	अचोक्ताख्येन	शाट्वायनकं असमातिं राज्यामोष्ठं
B 4.	अचोक्ताख्येन	शाट्वायनकमसमातिं राज्यमोष्ठं
Ca.	अचोक्ताख्येन	शाट्वायनकं असमातिराद्य प्रौद्यं
B 1.	तचोक्ताख्याने	शाट्वायनकं । असमितिं राज्यामोष्ठं
B 2.	तचोक्ताख्याने	शाट्वायनकं ॥ असमितिं राज्यामोष्ठं
B 3.	तचोक्ताख्याने	शाट्वायनकं असमीतिं राज्यामोष्ठं
BM.	तचोक्ताख्याने	शाट्वायनकं असमीतिं राज्यामोष्ठं
CB.	तचोक्ताख्याने	शाट्वायनकं असमीतिं राज्यामोष्ठं
Text in MSS. edition	अचोक्ताख्याने	शाट्वायनकं । असमातिं राज्यमोष्ठं

¹ The II MSS. differ from the A and Ca. MSS. by putting तच instead of अच. The repetition of शाट्वायन is a slip of the writer of AD.

MSS. have the mistake चास्येन, which reappears in the still more corrupt Ca. चस्येनेन.

² All B. MSS. have चास्याने right, while the A.

चसमितिं; the A. MSS. are right; Ca. blunders in

- AD. गोपायना अभ्यगमंस्ते खांडवे सचमासताद्य हासमातौ
 A. गोपायना अभ्यगमंस्ते खांडवे सचमासताद्य हासमातौ
 C 2. गोपायना अभ्यगमंस्ते खांडवे सचमासताद्य हासमातौ
 C 4. गोपायना अभ्यगमंस्ते खांडवे सचमासताद्य हासमातौ
 B 4. गोपायना अभ्यगमंस्ते खांडवे सचमासताद्य हासमातौ
 { Ca. गोपायनोयं अभ्यगमंस्तेषां खांडवे सचमासताद्य हासमातौ

- B 1. गोपायना अभ्यंगसंस्ते खांडवे सचमासतथा हासमातौ
 B 2. गोपायना अभ्यंगसंस्ते खांडवे सचमास तथा हासमातौ
 B 3. गोपायना अभ्यंगसंस्ते खांडवे सचमास मातौ
 BM. गोपायना अभ्यंगसंस्ते खांडवे सचमास मातौ
 CB. गोपायना अभ्यंगसंस्ते खांडवे सचमास मातौ
 Text in MS. and MSS. गोपायना अभ्यगमंस्ते खांडवे सचमासताद्य हासमातौ

- AD. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त ह स्मानग्रौ
 A. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त ह स्मानग्रौ
 C 2. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त ह स्मानग्रौ
 C 4. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त ह स्मानग्रौ
 B 4. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त (म) ह स्माहनग्रौ

leaving out the *saandras*. The patronymic name of Asvattha, which I suppose to be राज्यप्रोष्ठे, is corrupt in all MSS; the A. MSS agree in राज्यप्रोष्ठे except B 4, which has been corrected, and C 4, which has the slight variation of राज्यप्रोष्ठे; while the B MSS support throughout at all events the *radhi* vowel of the third syllable, which also appears in the faulty reading of Ca. B 1 and 2 are more closely united, and so are B 3, BM., and CB; the former giving राज्यप्रोष्ठे or राज्यप्रोष्ठे, the latter राज्यप्रोष्ठे or राज्यप्रोष्ठे; see Rv X 60, 5. On Asvattha see Lassen, *to the Alterthumkunde* (first edition), vol. I § 344 note III; Colebrooke, *Misc. Essays*, I. p. 12.

B 1 stands alone in furnishing the right reading

गोपायना, the correction probably of an individual copyist, unsupported even by the nearest MS CB. The short vowel in the second syllable is equally peculiar to BM.

The right reading अभ्यगमंस्ते is nearly preserved in A. Other MSS belonging to this class, C 2, C 4, and AD slide into अभ्यगमंस्ते. B 4 seems to give अभ्यगमंस्ते, and this is the reading of Ca. The B MSS add to it a new mistake अभ्यगमंस्ते.

The A class and Ca have throughout the right reading राज्य, followed by तद्य, which I think is meant for तद्य. B 1 and 2 have taken तद्य as one word, and left राज्य without the त, thus rendering it unintelligible. B 3, BM., and CB have all the same lacuna.

{ Ca. राज्यमोहे किलाताकुली दूषनुरसुमीयौ न ह स्मानमौ

{ B 1. राज्यान्मोहे कुली दूषनुरसुमीयौ तमह स्मानमौ

{ B 2. राज्यान्मोहे कुली दूषनुरसुमीयौ तमह स्मानमौ

{ B 3. राज्योन्मोहे किलाताकुली दूषनुरसुमीयौ नमह स्मानमौ

{ B M. राज्योन्मोहे किलाताकुली दूषनुरसुमीयौ तमह स्मानमौ

{ C B. राज्यान्मोहे किलाताकुली दूषनुरसुमीयौ नमह स्मानमौ

Text in
M M's
edition.

राज्यमौहे किलाताकुली ऊषनुरसुमायौ तं ह स्मानमौ

⁷ The patronymic has again puzzled the scribes. The A and Ca MSS now agree in राज्यमोहे or राज्यमोहे. B 4 brings in the long आ in राज्यामोहे, which seems to come from B though accidentally only B 1 and 2 have राज्यामोहे and ०हे, to which they inclined before; while B 3, B M, and C B approach to their former blunder राज्यामोहे.

⁸ The *anusvāra* in कि is the characteristic mark of the A class. B 1 and 2 are held together by their common lacuna, B 3, B M, and C B by the *anusvāra* on the second syllable.

⁹ The spelling of दूषतुः or दूषतुः seems to point to ऊषतुः. The verb वृष्, to dwell, may be construed with a locative, in the sense of "to dwell with."

¹⁰ समुमीयौ is probably intended for समुरमायौ. The readings of the different MSS might seem to suggest समीयौ or सममीयौ, but I prefer समुरमायौ because this word is used in the Tāndya-Brahmana XIII 12. There we find two Māyā's, evidently treated as females, but acting a similar part to that assigned to the two priests in our legends. I subjoin the text and Sāyana's commentary (MS Wilson 396, § 161 a) गोपायनानां वै सत्रमासीनानां किरातकुल्यासुमायै चतःपरिधमूय्यकिराता हेऽग्ने त्वं नो चतम इत्यग्निमुपासीदंस्तेनामूनम्युगंस्तद्वय ते तद्वेकामयंत कामसनि काम गृहेः कामवेवेतेनायव इति ॥ Com गोपायनानां गो(गो?)पगोपायां सत्रमासीनानां सत्रासनं कुवेतमूय्योपा-

मूनमूय्यान्किरातकुल्या । किराता हेऽग्नाः । तनु व्यहये समुमायै समुरसंबंधिन्यौ मायै चतः परिधि आहवनीमस्य परिधीनां मध्यदेशे प्राकिराता । प्रकथेय यथिपता । कृ पियेष इति धातुः । ततस्ते गोपायना अग्ने त्वं नो चतम इति नृचेनाग्निमुपासीदन् । उपागच्छन् । अस्तुयन्नित्यर्थः । तेनोपसद्वेनेगनेः प्रसादानुनपासीयानमूनम्युगम् । अबलयन् । मायापरिधिमानुनरादाय प्रयलानकुवेतित्यर्थः । ते गोपायनास्तस्मिन्मय एतदेव तद्वेकामयत तस्माद्गृहः । कामसनि कामप्रदं । गतमव्यन् ॥ Here then किरातकुल्या would have to be taken in the sense of "of the race of, or similar to Kīratas," it would be a feminine, corresponding to समुरमायै, and the singular in the feminine would therefore be किरातकुली, masc किरातकुलः. In our passage, on the contrary, किलाताकुली must be a masculine in the nom dual, and would therefore lead us to suppose that किरात and सकुलि were the names of the two sorcerers. They occur again as male demons in the Satapatha Brāhmana I 1, 4, 14, and in the Bṛhaddevatā Sāyana in his commentary on the Satapatha-Brahmana explains किराताकुली by किरातयाकुलिश्च द्वावमुरपुरोहितौ षड्वयः । In another passage, the Tāndya (XIII 7) uses the fem termination of the dual (ध्वे for ध्वौ) for the masc. Here, however, the commentator calls it लिङ्गव्यत्ययः.

¹¹ The A MSS agree on तं ह, i e तं ह, for the m of B 4 is from the margin. The B MSS, on the contrary, all point to तमह.

- AD निधायोदनं पवतो ग्री मांस यथासुरा रा चं दग्धेष्वाकवः
 A निधायोदनं पवतो ग्री मांस यथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
 C₂ नि धयोदनं पवतो ग्री मांस यथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
 C₄ नि धयोदनं पवतो ग्री मांस यथासुरा रा चं दग्धेष्वाकवः
 B₄ निधायोदनं पवतो ग्री मांस मथासुरा अन्नंदग्धेष्वाकवः
 Ca निधायोदनं पवतो ग्री मांसं यथासुरा चं दग्धेष्वाकवः
 B₁ निधायोदनं पवतो ग्री मांसमथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
 B₂ निधायोदनं पवतो ग्री मांसमथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
 B₃ निधायोदनं पवतो ग्री मांसमथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
 BM निधायोदनं पवतो ग्री मांसमथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
 CB निधायोदनं पवतो ग्री मांसमथासुरा राचं दग्धेष्वाकवः
Text in
B MSS
et loc. S निधायोदनं पवतोऽग्री मांसमथासुरा अन्नं दग्धेष्वाकवः

- AD परावभूवुः तमसमातिं रायग्रीष्ट गोपायनामाहुतयो
 A परावभूवुः तमसमातिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 C₂ परावभूवुः तमसमातिं राद्य ग्रीष्टं गोपायना मा हुतयो
 C₄ परावभूवुः तमसमातिं राद्य ग्रीष्टं गोपायना मा हुतयो
 B₄ परावभूवतुः तमसमातिं राज्यग्रीष्टं गोपायनानामाहुतयो
 Ca परावभूवुः तमसमातिं रायग्रीष्टं गापायनं मा हुत तो
 B₁ परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 B₂ परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 B₃ परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामां हुतयो
 BM परा समतिं रायग्रीष्ट गोपायनामां हुतयो
 CB परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामां हुतयो
Text in
B MSS
et loc. परावभूवुः । तमसमातिं राद्यग्रीष्टं गोपायनानामाहुतयो

¹² निधायोदनं marks the A and Ca. MSS; निधायोदनं the B MSS

¹³ The A MSS. agree in राद्य यथा, instead of राद्ययथा which is intended by the B MSS. B₄ has the B reading and alone of all MSS supplies the reading राद्य. In Ca. the two readings are mixed

¹⁴ In the lacuna after परा and in समति we have marked features of the entire B class. B₄ has its own peculiar mistake परावभूवतु, which could only refer to the two Asuras while B is meant for the Ikshvākus i.e. Asamāts and the Rāthaproshtā as

- AD. भ्यनयन् साच वीदिमौ किलाताकुली इमां वै मा गौपा-
 A. भ्यतपन् सा च वीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-
 C 2. भ्यतपन् साच वीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-
 C 4. भ्यतपन् साच वीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-
 B 4. भ्यतपन् स्तो ब्रवीदिमौ किलाताकुली इमा वै वे मा गोपा-
 { Ca. त् य तयन् सौ ब्रवीदिमौ कि रं ला राकुली इमा वै गोपा-
 B 1. भ्यतपन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 B 2. भ्यतपन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 B 3. भ्यतपन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 BM. भ्यतपन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 CB. भ्यतपन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 Text in M. M. & edition. ऽभ्यतपन् सो ऽब्रवीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-

- AD. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूनां तस्य वा अवमेव
 A. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूतां तस्य वा अवमेव
 C 2. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूनां तस्य वा अवमेव
 C 4. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूनां तस्य वा अवमेव
 B 4. यनामाहुतयो नितपंतीति तावधूतां तस्य वा आवमेव
 { Ca. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूतां तस्य वा आवामच
 B 1. यना अभितपंतीति तावधूतां तस्य वा अवमेव
 B 2. यना अभितपंतीति तावधूतां तस्य वा अवमेव
 B 3. यना अभितपंतीति तावधूतां तस्य अवमेव
 BM. यना अभितपंतीति तावधूतां तस्य अवमेव
 CB. यना अभितपंतीति तावधूतां तस्य अवमेव
 Text in M. M. & edition. यनानामाहुतयो ऽभितपंतीति तावधूतां तस्य वा आवामेव

¹³ The A class is again marked by retaining the correct अभ्यतपन् though not always clearly written, whereas the II MSS have clearly अभ्यतपन्.

¹⁴ The B MSS again agree in the mistake गोपायना.

¹⁷ The B class is sharply marked by the lacuna of

आहुतयो and again by अभितपंति instead of अभितपंति, and the short vowel in कटिपरो.

¹⁸ The omission of वा shows the close relationship of B 3, BM., and CB

¹⁹ The original reading was probably आवमेव; cf Satapatha-Brahmana I 1, 4, 15, चावमिति हस्तेष्वारणं.

- { AD भेजो स्या अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 A भेजो स्या अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 C 2 भेजो स्या अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 C 4. भेजो स्या अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 B 4. भिषजो स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 { Ca भेपजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 { B 1 भेपजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 B 2. भेपजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 { B 3 भेपजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यदो यथा
 BM. भेपजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यदो यथा
 { CB. भेपजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यदो यथा
 Test in
 MSS.
 ed. 1000. भिषजौ स्य अवं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा

- { AD चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 A चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { C 2. चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 C 4 चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { B 4 चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { Ca चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { B 1 चैता ॥ तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 B 2 चैत ॥ तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { B 3 चैत तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 BM चैत तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { CB चैत तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 Test in
 MSS.
 ed. 1000. चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः

* The mistake भेजो in AD., A., C 2., and C 4 indicates a closer relationship between these three MSS.

* The lacuna after चैता in the B MSS is important, because the cranialences between B 1 and B 2 on one side and between B 3, BM., and CB on the other

* सुबंधुर्गो is a mistake that distinguishes the B MSS from the A. and Ca. MSS सुबंधे in C 2 is a mere *lapsus calami*, repeated in C 4. So is गोपा* in AD and B 4., and again गोपा* in AD. Is चैतुस intended for चैतुस?

- { AD. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 A. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 { C 2. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 C 4. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 { B 4. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 { Ca. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं निधत्तानमित्यादि ॥
 { B 1. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तामित्यादि ॥
 B 2. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तामित्यादि ॥
 { B 3. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तामित्यादि ॥
 BM. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तामित्यादि ॥
 { CB. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तामित्यादि ॥
 Text in M M's edition. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तामित्यादि ॥

I publish in this volume the first portion of the *Index verborum*, and shall publish the second portion at the end of the sixth volume. This index was made before I began the publication of the *Rig-veda* and *Sâyana's* commentary, and it was by its help only that I was enabled to make my way through the intricacies of that work. I had at first made a separate index for each *Maṇḍala*. These ten indices were afterwards copied for me, and arranged as one continuous index. Lastly, in order to remove any mistakes that might have happened during this process, I secured the services of a young Sanskrit scholar, who once more carefully verified every reference before the MS. was sent to Press.

So many scholars engaged in the study of the Veda have seen and consulted this Index during the last quarter of a century that I need hardly say what it is, and what it is not. It is an *index verborum* in the strict sense of the word, so much so that in the rare cases where two words happen to have the same outward form and the same accent, they have

²³ The A MSS agree in न्यधत्तानमि° instead of of one न. B 3 has न्यधाता°, where the long ā is a न्यधत्ता°. Ca stands alone with निधत्तानमि°, while the blunder of the copyist.
B. MSS just miss the right reading by the omission

not been separated, although they differ in their meaning and in their grammatical character. The words are given throughout in their Pada form. I had intended to omit all the real Gahtas, but I found, after the printing had progressed too far, that they had been left in the earlier Mandalas, and I was therefore obliged to give up my original intention on that point. I believe that all that can be done to secure the correctness of the references has been done, but I am not so sanguine as to suppose that all mistakes have been avoided. I have myself detected several in the portion now printed, and if any of my friends will kindly send me such errata as they may discover while using the index, I shall not fail to publish them at the end of the sixth volume.

F MAX MULLER

PARKS END, OXFORD

1872

VARIETAS LECTIONIS.

Maṇḍala IX.

Page 2. line 14. (IX. 1, 4.) °सा पानाद्यन्नेन °सात्मकेनाद्येन A. Ca.; both in marg. पानाद्या. °सा रसात्मकेनाद्येन C. Mill. °सात्मकेनाद्येन B 4. °सा पात्सकेनाद्येन B 1.

P. 3. l. 17. (IX. 1, 8.) °सदृशांशुमेनं सोमं A. Ca. सदृशांशुमेनं सोमं C. Mill. सदृशंशुं सोमं B 4. सदृशं श्चु सोमं B 1.

P. 4. l. 19. (IX. 2, 2.) चरः पानीयमथ ° पाट पानीयमथ खवं B 1. पाट पानीयमथ A. Ca. B 4. चरः पत्नानीयमथ C. Mill.

P. 5. l. 11. (IX. 2, 5.) मनुजे । मनुज्ये ॥ मनुजे मनुज्यते A. Ca. B 1. 4. मनुज्यते C. Mill. मनुज्यते (Pân. VII. 4, 91, vârt.) would hardly suit Sâyana's style, unless verse 7 was in his mind while he was writing.

P. 6. l. 10. (IX. 2, 9.) °स्यामत्स्य C. Mill. °स्यामत्स्य A. Ca. °स्य सोमस्य B 1. 4.

P. 11. l. 16. (IX. 5.) काश्यपस्य पा° C. Mill. शौनकस्य पा° A. शौनकस्य पा° Ca. शौनकस्याप्रलक्षं in B 1 after the words पंचमं सूक्तं; the same in B 4, but altered into शौनकस्याप्रोक्तं.

P. 12. l. 5. (IX. 5, 2.) अन्नोऽश्वो जा° ॥ अन्नः सरो जा° A. अन्नः संरो जा° Ca. अन्नः संरो जा° C. Mill. B 4 omits the quotation. As the volume of MS B 1, which contains the last portion of the sixth Ashtaka, could not be found in the India Office Library when I came to print the various readings, I have been obliged in several passages, where I was not quite certain of the accuracy of my collations, to omit the readings of that MS. (from p. 1 to p. 85 of this volume), being unable to verify my notes.

P. 14. l. 24. (IX. 6, 1.) The quotation from the Anukramanikâ left out in all the MSS.

P. 17. l. 10. (IX. 7, 1.) अमृतं । मृत्यते ॥ A. has between these words हविर्द्वैता, in marg. युनो युक्ता; Ca. हविर्द्वैता, and in marg. युनो युक्ता वल्; C. Mill हविर्द्वैता, and nothing in marg.; B 1. अमृतं युक्ता न्यते; B 4. अमृतं - - मृत्यते, in marg. हविर्धनं. As A. Ca. C. Mill in verse 3 leave out the words युनो युक्ता वाचः, there can be no doubt that these words, written on the margin, were transferred by mistake from the third to the first verse. The two little strokes placed over the word हविर्द्वैता, in order to show that this word should be left out altogether, induced the copyist to insert युनो युक्ता after अमृतं

P. 19. l. 10. (IX. 7, 9) संनयतं ॥ The MSS. have संनयितं.

P 20 l. 4 (IX 8, 3) सम्मिलयित ॥ सम्मिलित A Ca सम्मिलयित C Mill सम्मिपुत B 4
B 1 leaves the word out

P 20 l 16 (IX 8 5) लोमानि कमुदक चातिभि मृना° ॥ लोमानि----द्वयभिमुना Ca लोमानि---द
सभिमुना° A लोमानि---द सतिमुना° C Mill लोमानि क उदक चाति सभि मृना° B 1 4

P 25 l 17 (IX 10 6) हरस साहस्य साहसोरथ ॥ हरस हा साहसोरथ साहसोरथ A C 1 हरस
साहसोरथ C Mill हरसे हरस साहस्य साहसोरथ B 1 हरस साहसोरथ B 4, the preceding
words being struck out

P 26 l 7 (IX 10 9) दीप्तस्यात्मनः C Mill दीप्तस्यात्मनः A Ca दीप्तस्य स्वर्गस्य B 1 4

P 28 l 18 (IX 12 1) गृहे only in B 1 4

P 31 l 4 (IX 13 1) सुमन्त्रिणा सगमेन । Ca C Mill सगमनीना सगमेन A , deest in B 4
At first sight the reading of A सुमन्त्रिणा सगमेन would suggest the very simple cor-
rection सुमन्त्रिणा सगमेन by the assembly of the friends or of the right-minded
Pandits Such an expression however was never used before by Śāyana when
speaking of the authorship of his commentary nor is it clear why so simple
a phrase should have been misunderstood and changed into सुमन्त्रिणा सगमेन I have
left the reading as we find it in the MSS but I am by no means certain
that it is correct If it is we must suppose that the passage was taken over
from the original commentary of Mādhava, who was the prime minister of
Sangama the predecessor of Bukka and that Mādhava ascribed to him the
merit of having preserved and shown to his people the right meaning of the
Veda by means of the patronage which he bestowed on Madhava and his
literary school See Lassen Indische Allerthumskunde IV 161, Weber, Katalog
der Berl Handschriften p 222

P 32 l 17 (IX 13 5) द्योतनादिगुणका only Ca - गुणकाय C Mill - गुणयुक्ता B 4 द्योत
मानादिगुणका A

P 32 l. 24 (IX 13 6) A and Ca have a lacuna after यत्तिमुज्यते, C Mill goes on
from ते to चय सगमो, B 4 चयलभाय चयस्य यत्तिमुज्यते किं प्रति शब्द चविभय वार चाल दशापवित्त
प्रातीत्यै

P 33 l 25 (IX 14 1) होम and हरणे (ग B 4) - स्ते only in B 1 4

P 34 l 6 (IX 14 2) मनुष्या यममाना and गिरा क्षुजा only in B 1 4

P 34 l 19 (IX 14 4) A Ca C Mill B 4 have a lacuna from निविध धारयति to यदा

P 35 l 11 (IX 14 6) B 4 adds विदे जानते यममानाय after प्रेरयति and inserts य
before यजु

P 36 l 12 (IX 15 2) पीयूषाद्यकारो See Rv I 8 6

P 37 l 6 (IX 15 5) All सध्यादिभिः

P 37 l 7 (IX 15 5) वेजयवान् Ca विज° A चज° C Mill वेगवान् B 4

P 37 l 8 (IX 15 5) भवन् य ईयन् इति A Ca C Mill भवन् य ईयन् इति B 4

P 37 l 20 (IX 15 8) सोमे after यज्यमाने C Mill

P 38 l 19 (IX 16 2) गवां सोमर A Ca C Mill गोषा गवा द्योतदिना इत्यर्थे B 4

- P. 38. l. 26. (IX. 16, 3.) ततोव्यते C. Mill. तवोव्यते A. Ca. B₄. Probably किमचि was left out.
- P. 39. l. 5. (IX. 16, 4.) अर्षेति । गच्छति । Ca. A. अर्षेति प्रगच्छति C. Mill. प्र अर्षेति । गच्छति B₄.
- P. 39. l. 23. (IX. 16, 7.) पिशुष्याप्यायन्ती ॥ पिशुष्ये. अप्यायती B₄; deest in A. Ca. C. Mill.
- P. 40. l. 4. (IX. 16, 8.) After पिपिच्छन्तं, स्तोत्रनामैतत्, and after चाग्रपु, इतेषु C. Mill.
- P. 40. l. 4. (IX. 16, 8.) अथवा वृत्तीयाये ॥ अथा वृ° A. Ca. अथ वृ° C. Mill; deest in B₄.
- P. 40. l. 6. (IX. 16, 8.) प्रीणयितुं C. Mill. प्राणयितुं A. Ca.; deest in B₄.
- P. 42. l. 14. (IX. 18, 1.) सर्वेषां सति । सर्वस्य धाता° C. Mill; A. and Ca. leave out the words सति । सर्वस्य धा. सर्वेभ्यः (marg. सर्वधाता) सर्वधाता सति B₄.
- P. 43. l. 4. (IX. 18, 4.) धनानि B₄.
- P. 43. l. 5. (IX. 18, 4.) अप्या only C. Mill.
- P. 43. l. 22. (IX. 18, 7.) °उत्तरपादो नेयः ॥ °उत्तरपादोनेयः Ca. A. °उत्तरपादो नेयः C. Mill. उत्तरपाद उन्नेयः would have been the more usual form. Left out in B₄, where कलशेषु is added.
- P. 44. l. 17. (IX. 19, 3.) वृषा कामानां वषेकः सोमः B₄.
- P. 45. l. 1. (IX. 19, 4.) प्रवृद्धिकामा A. Ca. प्रवृद्धिका C. Mill. B₄ varies considerably: धीतयः धीयमानाः सोमाख्येन वस्त्रेन धीयमानाः नातः निर्माष्यः वसतीवधेः अथि रेतसि स्रक्वीये सारे वृषभस्य वषेकस्य मूनोः अभिभूयमाणस्य धासस्य सोमस्य सोमं जवायज्ञं मोलितवन्तः ।
- P. 45. l. 14. (IX. 19, 6.) शत्रूणां रथि B₄. शत्रूणं रथि C. Mill. शत्रुरथि A. Ca.
- P. 46. l. 22. (IX. 20, 4.) हविष्मन्तो only C. Mill.
- P. 48. l. 17. (IX. 21, 4.) रथमभिमतं देशं प्राप्नुवंति । A. Ca. C. Mill, B₄. One expects प्रापयंति; as it is, Sāyana must have taken रथं in the sense of अर्थे, and then explained. it by अभिमतं देशं.
- P. 48. l. 23. (IX. 21, 5.) A. Ca. C. Mill have a lacuna after अतथा; B₄. अतथा आदातु-शब्दरहितः संपन्नः सन् प्रवच्छति तथा अयच्छत्. Sāyana probably explained अतथा by अदाता ॥ किञ्चित्प्रवच्छति प्राप्तकाम स एव etc.
- P. 49. l. 5. (IX. 21, 6.) आदिशे स्वाग्निनि B₄. आदिशे सं स्वाग्निनि A. Ca. C. Mill.
- P. 49. l. 15. (IX. 21, 7.) All MSS. प्रेत्यन्.
- P. 49. l. 23. (IX. 22, 1.) दुर्गात्रद्वयं । आनी वृष्टाः शीघ्राः रथा इव तथा उल्लस्यसर्गाः वाग्निन इव वृष्टाः अथा इव B₄.
- P. 50. l. 4. (IX. 22, 2.) पाता इव पायव इव ॥ पाता वायव A. Ca. वा इव वायव C. Mill. पाता इव पायवः इव B₄.
- P. 50. l. 17. (IX. 22, 4.) शाम्यति A. Ca. C. Mill, B₄.
- P. 51. l. 23. (IX. 23, 2.) आयवः B₄. आशयः A. Ca. C. Mill.
- P. 51. l. 24. (IX. 23, 2.) रूपकव्याहारेण ॥ रूपकव्याहारेण A. रूपकव्याहारेण Ca. रूपकव्याहारेण C. Mill. Rûpakavyāhāra means a metaphor or a play on words, Soma being both the juice and the moon. B₄ reads अनुक्रमेति । रतेः सोमेः रुचे दोमो सूर्ये जगन्तं कुर्वतीत्यर्थः ।
- P. 51. l. 25. (IX. 23, 2.) कुर्वति । दोमं ॥ only C. Mill.
- P. 52. l. 4. (IX. 23, 3.) अदाग्रुषोऽप्रवच्छतो B₄. अदाग्रुषः प्रवच्छतः A. Ca. C. Mill.
- P. 52. l. 5. (IX. 23, 3.) प्रजापतीः इयः अवाग्नि B₄.
- P. 52. l. 10. (IX. 23, 4.) तत्तामिच्छितो ॥ तथा मिच्छितो A. Ca. तथा - मिच्छितो C. Mill. मिच्छितो B₄.

P 52 l 11 (IX 23 4) तममि पयत इति शेषः ॥ चमिपयत A Ca. चमिपयत C Mill चमिपयते इति शेषः किमपि मदे मद् मदाय हवौव B 4

P 53 l 1 (IX 23 7) चम्य B 4 चपि C Mill इति A Ca.

P 53 l 18 (IX 24 2) चाहुतिम् only in A C 1

P 54 l 11 (IX 24 5) उदराय ॥ उदराय Ca. A C Mill, B 4 leaves the word out.

P 54 l 15 (IX 24 6) हतदिद्रु A Ca C Mill, B 4 It should be हने, but the mistake is so constant that it would not be safe to correct it against the authority of all the MSS. In the Śīma veda commentary we find हे मोम

P 54 l 21 (IX 24 7) मुहत्वाभिपुत्रस्य मद् म्मकारस्य यस्यात्मक मोमो A C Mill, Ca यस्यात्मक B 4

P 55 l 13 (IX 25 2) चमुत्ता only C Mill

P 55 l 19 (IX 25 3) वृषा कामानां पयकं चपि कातमद् B 4

P 56 l 7 (IX 25 5) चानुपक् B 4 चानुपक् A Ca C Mill

P 57 l 20 (IX 26 5) आमसोर्दुग्गा B 4

P 58 l 1 (IX 26 6) इद् etc A Ca C Mill B 4 reads इने, and explains it at the beginning of the verse, हे ययमान धूयमान इने दीम मोम

P 58 l 2 (IX 26 6) दीम सख्य A Ca C Mill, deest in B 4, probably दीमसख्य, some other explanation being dropped

P 59 l 13 (IX 27 5) मोमसापचे सूर्यस्य कः प्रसंग इति न याच्यं सूर्यस्मिन्भिरेव मोमस्याप्यायनात् ॥ समसापचे सूर्यस्य कः प्रसंग इति न याच्यं सूर्यस्य कः प्रसंग इति न याच्यं ॥ C Mill. B 4 has the simpler explanation यस्मिन्मते । सूर्यस्य कः प्रसंग इति न याच्यं ॥ एव मोमस्याप्यायनासूर्येकान् उक्त । Instead of मोमसापचे one might conjecture रसोसापचे, as coming nearer to the letters of the MSS

P 59 l 19 (IX 27 6) इदुर्दीमद्यैवद्रुमा ॥ °दीमद्य इवेद्रुमो A Ca दीमद्य इवेद्रुमा C Mill दीमद्य इद्वा B 4

P 61 l 19 (IX 29 2) जज्ञान आयमान C Mill जज्ञान जात यमान A Ca जज्ञान जात B 4

P 62 l 1 (IX 29 3) शोभनानिभायुक्तानि । from Śāyana's commentary on the Śīma-veda our MSS have शोभनानि भायुक्तानि, B 4 शोभनानि only

P 62 l 13 (IX 29 5) कचनानुचरितस्य ॥ कचन अनुचरितिनस्यै A अनुचरितस्यै Ca. अनुचरितस्यै C Mill कस्य चित् कस्यापि यद्वा B 4

P 63 l 9 (IX 30 2) चपि-कर ॥ The lacuna exists in A Ca. चपि करे C Mill B 4 omits the whole explanation, Śāyana on the Śīma veda gives no help. It may have been इद्रियमपि वा बलकर

P 64 l 8 (IX 30 6) वृते ययमान खीयान् ॥ वृयदे ययाखीयान् A वृयदे ययाखीयान् Ca वृते य-मानखीयान् C Mill deest in B 4.

P 64 l 23 (IX 31 2) भवास्यमि ॥ भवास्यदिमि C Mill भवास्यदिमि A Ca B 4 reads the last part °पुत्रमसि तस्य चपि भव यथैविता भव

P 67 l 9 (IX 32 6) चस्त B 4

P 67 l 10 (IX 32 6) मस्यमस्यमि ॥ मस्यमस्यमि Ca. A मस्यमि C Mill, deest in B 4

P 67 l 12 (IX 32 6) किंच यनि-यने C Mill, left out in A Ca B 4

- P. 67. l. 19. (IX. 33, 1.) प्रगच्छन्ति । C. Mill. प्रगच्छन्ति A. Ca. प्रगच्छन्ति प्रगच्छन्ति B 4.
- P. 67. l. 20. (IX. 33, 1.) किमिव ॥ किय A. Ca. किञ्च C. Mill, B 4.
- P. 67. l. 20. (IX. 33, 1.) अपामूर्मेयो न ॥ C. Mill. अपामूर्मेयः न A. Ca. अपामूर्मेयः (यथा) B 4.
- P. 67. l. 20. (IX. 33, 1.) दृष्टान्तो दर्शितो ॥ दृष्टान्तदर्शितो A. Ca. दृष्टान्तःदर्शितो C. Mill; deest in B 4.
- P. 68. l. 3. (IX. 33, 2.) अतस्मात्प्रत्यक्ष B 4.
- P. 68. l. 4. (IX. 33, 2.) अपवेकं ॥ अपेकं A. Ca. C. Mill; deest in B 4. The same MSS. insert before अथ, अस्माकं, a marginal gloss, originally intended as explanatory of घानं.
- P. 69. l. 4. (IX. 33, 6.) सुद्रितभूः ॥ भूतभूद्रितभूः A. Ca. सुतद्रितभूः C. Mill; deest in II 4. सुद्रितः स्रगते भूः Sāma-veda com. सुद्रुः is derived by some native authorities from द्रुद्रा in the sense of limit, so as to signify "bounded by continents." See Wilson, s. v.
- P. 69. l. 22. (IX. 34, 3.) सुवन्ति B 4.
- P. 70. l. 1. (IX. 34, 4.) "द्रुष्टव्यैः सोऽयं ॥ द्रुष्टु अपये न° A. द्रुष्टु अपये यं न° Ca. द्रुष्टव्यं पयं न° C. Mill. अयेः सो यं न° B 4. P. 70. l. 2. शुद्धो B 4.
- P. 70. l. 8. (IX. 34, 5.) चारु मनोहरं B 4. कोमं A. Ca. C. Mill after सपनं.
- P. 71. l. 18. (IX. 35, 4.) यजमानेभ्यः B 4. अयमानेभ्यः A. Ca. C. Mill leaves out the first part of the verse.
- P. 72. l. 18. (IX. 36, 1.) काकी युद्धमितरेतरपर्वणात् ॥ काक्य यद्धं इतरेतरपर्वणात् A. Ca. काकी यद्धं इतरेतरपर्वणात् C. Mill. In B 4 this passage is left out.
- P. 73. l. 5. (IX. 36, 3.) चलप्रदाय सागाय A. Ca. चलप्रदानाय C. Mill; left out in B 4.
- P. 74. l. 15. (IX. 37, 3.) खर्गस्य B 4.
- P. 74. l. 21. (IX. 37, 4.) महर्षेयस्यि ॥ महर्षेयस्यि A. Ca. C. Mill. महर्षेः यत् स्यि B 4.
- P. 75. ll. 15 and 17. (IX. 38, 1.) सः and उ पूरणः B 4.
- P. 76. l. 9. (IX. 38, 4.) पुनः क इव only C. Mill.
- P. 77. l. 10. (IX. 39, 2.) अनिष्कृतमसंस्कृतं Sāma-veda com. अनिष्कृतं संस्कृतं A. Ca. B 4. अनिष्कृतः संस्कृतः C. Mill.
- P. 80. l. 11. (IX. 41, 1.) एवं नोपनीयते ॥ एवं नो° A. Ca. एवं नो° C. Mill. B 4 leaves it out.
- P. 80. l. 11. (IX. 41, 1.) गायः in यथा गायः खनोदं only C. Mill.
- P. 80. l. 12. (IX. 41, 1.) क्षिप्राम् only C. Mill. A. and Ca. do not explain the word भूखैः. B 4 in the next line has अखण्डीलाः.
- P. 80. l. 13. (IX. 41, 1.) अपग्रन्तः ॥ 4.
- P. 80. l. 14. (IX. 41, 1) स्तुतेति शेषः C. Mill. स्तुतेति शेषः A. Ca. B 4.
- P. 80. l. 19. (IX. 41, 2.) वंषनं दुराथं दुष्टमतिं च ॥ A. and Ca. leave out the words वंषनं दुराथं. B 4 reads सेतुं राक्षसवंषनं दुराथं राक्षसं हननवुद्धिं. C. Mill वंषनं दुराथं दुष्टमतिं च.
- P. 80. l. 19. (IX. 41, 2.) अन्नतकर्मणः ॥ अन्नतकर्मणः A. Ca. अन्नतं कर्मणः B 4. अन्नतकर्मणः C. Mill.
- P. 81. l. 15. (IX. 41, 2.) तदुपलक्षितमहर्च्यते ॥ तदुपलक्षितं तदुपलक्ष्यते A. तदुपलक्ष्यते C. Mill; deest in II 4.
- P. 82. l. 21 (IX. 42, 4.) दुहानो दधानः ॥ A. Ca. C. Mill दधानः only. B 4. दुहानः only.
- P. 84. l. 18. (IX. 43, 5.) यमिद्वै ॥ यमिद्वै A. यमिद्वै Ca. C. Mill. यः इद्वै ॥ 4.

P 84 l 20 (IX 43 5) इभावे च ॥ इभावेय A Ca C Mill, deest in B 4

P 87 l 1 (IX 44 1) From the beginning of the seventh Ashṭaka B stands for B₁, while B₄, unless specially mentioned, agrees with A.

P 88 l 1 (IX 44 3) मुतोऽभिपुत्र B₁ मुते भिपुत्र A Ca C Mill, B₄. The Pada MSS read मुत्र

P 89 l 9 (IX 45 2) चमिगच्छ ॥ °गच्छति A Ca C Mill, B₄ °गच्छतु B₁

P 89 l 10 (IX 45 2) चीयते A Ca B₁ 4 चीयते? cf Rv IX 27, 1

P 89 l 16 (IX 45 3) चानयाम हस्तुर्न A Ca C Mill, B₄. चनयाम B₁

P 90 l 5 (IX 45 5) चतिक्कात दशा° A. Ca C Mill चतिक्कातदन° B₁ चतिक्कातदशा° B₄

P 90 l 6 (IX 45 5) °पतः अस्तुवन् ॥ °पतस्तुवन् A Ca C Mill °पतास्तापन् B₁ °पता-स्तुवन् B₄.

P 90 l 14 (IX 46 Intro and v 1) अद्गन् only in B₁ and in marg of Ca The other MSS read अम्य

P 91 l 12 (IX 46, 4) The Pada has गुक्क not गुक्क

P 91 l 24 (IX 46 6) निज्ञ The MSS विज्ञ with exception of B₁, which has चविम्य विप इति

P 92 l 14 (IX 47, 2) The commentary is defective in all MSS कृतानि, in the beginning, is only in the marg of CB There are no various readings to help in restoring the first half except conjecturally Instead of चस्ताभिरेय A has चस्ताभिरेय In the second part of the commentary चते is explained by चातयति in A चातयति in Ca C Mill चायति in B₁ (CB has the marginal correction चाययति) See Rv Bh I 167 8 where Śāy explains चते by चायति विनाशयति, and where the MSS do not vary Here however, the MSS are so decidedly in favour of चातयति that I left it as a possible reminiscence of Nir IV 25 All the Saṁhita MSS read चते with short ā, a fact which it is necessary to state as the authors of the Petersburg lexicon state the contrary, and found some conclusions on the supposed length of the vowel.

P 93 l 1 (IX 47 4) होमो only B₁, the other MSS हो

P 94 l 5 (IX 48 3) C Mill has a lacuna from मुक्कु to the beginning of hymn 50, उक्तो विनियोगः n A has between त्वागतो and दिवो the word स्वि, the same is in C₁, with n mark over it, C Mill reads त्वागतो दिवो, B₁ त्वागतो दिवो All MSS have मुक्कु मुमहो In the beginning B₁ leaves out मुक्कुतो °-मान

P 94 l 13 (IX 48 4) साधारणमित्तमानः This is the reading of the Sāma-veda com All our MSS have साधारणमित्तमानः, except B₁ which reads साधारणमित्तमानः

P 94 l 13 (IX 48, 4) खद्वेदो सर्गद्वेदो ॥ खर्वेदुः A खर्वेद्वेदो Ca खद्वेदो B₁ खद्वेदो Extr (These extracts are taken from some loose sheets containing passages of Śāyana's commentary)

P 94 l 18 (IX 48 5) चपाच B₁ चपात A Ca चपात Extr

P 96 l 16 (IX 50, 2) गच्छति B₁ Extr गच्छति A Ca C Mill

P 96 l 20 (IX 50 3) B 1 has a lacuna from हजि° - हिनति

P 96 l 26 (IX 50 4) See Rv IX 25, 6

P 98 l 2 (IX 51, 3) पयुते all MSS पयुते deest in C Mill and B 1

P 98 l 7 (IX 51, 4) देयान्म° ॥ देयानम्° A Ca C Mill

P 98 l 12 (IX 51, 5) गच्छ ॥ All MSS have गच्छि

P 99 l 12 (IX 52, 2) चवे only C Mill

P 100 l 10 (IX 53 2) कृते° ॥ प्रकृते° B 1

P 100 l 12 (IX 53 2) निमित्ते Extr निमित्त A Ca C Mill निमित्त B 1 निमित्त B 4

P 100 l 17 (IX 53 3) त्वा यो दुर्वृष्टिः ॥ त्वा पु यो दु° A Ca C Mill त्वा यो दुर्वृष्टि B 1

P 101 l 7 (IX 54 1) °परिहितस्य दातार पृथोमतोद्विषस्य कर्मफलस्य द्रुहार यव B 1

P 105 l 26 (IX 58, 3) उन्नमन्तिवति A B 4 Ca उन्नमन्तिवति B 1 It ought to be उन्नमन्तिवति but the MSS clearly point to उन्नमन्तिवति

P 106 l 2 (IX 58 3) The extract added at the end of Sāyana's commentary is taken from the Śātyāyina Brāhmaṇa. The only passage I can find where the story of Taranta and Purumilha is given is in the Tāndya Brāhmaṇa, XIII 7. Here we read अस्ते वै पुरुषा नरतपुरुषोदाभ्यां वेदद्विभ्यां सहस्रास्यदित्ता (this in MS Wils 373 corrected in the margin into अदित्ता) तावेवेता कथं नाविद्वानमप्रतिगृहीतं स्यादिति तौ प्रवेता अस्मयो पुरुषयोरा सहस्राणि दत्तहे नरस्य मदी धायतीति ततो वेतनयोरात्मप्रतिगृहीतमवदात्मस्याप्रतिगृहीतं भवति य एव वेद ॥ This Sāyana explains अस्म शतूणां स्वर्धेयिभ्यो (sic) पुरुषा एतत्सहे । लिगभ्यस्य । एतत्सहो रान्तो वेदद्विभ्यां विदद्विभ्योदाभ्यां नरतपुरुषोदाभ्यामृषिभ्यां सहस्राणि सहस्रसंख्याकानि अदित्ता (for अदित्ता) दातुमैच्छता । तत्तावपुमी द्यता य ईदृश पयैलोपनमकुहता । जायावयोदि धनमात्रं स्वीकृतं कथं केन प्रकारेणाप्रतिगृहीतं स्यात् । प्रतिग्रहदोषपिपुक्तं भवदिति । तत्सहो प्रवेता । अनानीता । अस्मयो पुरुषयोरेति मत्तमपउपतानित्यर्थः । ततोऽनतरं मत्तमभावात्स्वीकृतं तयोस्तद्वनमप्रतिगृहीतं प्रतिग्रहदोषपिपुक्तमभवत् । अथैतद्वेदनं प्रसजति । आत्मस्याप्रतिगृहीतं भवति य एव वेदिति ॥ This throws sufficient light on the passage from the Śātyāyana, as quoted by Sāyana. The passage is as usual very incorrectly copied by the writers of the different MSS. The A MSS and Ca share in a common lacuna leaving out all between नरतपुरुषोऽहो and नरतपुरुषोऽहो. This omission must therefore have taken place before the A class branched off from the Ca MS while the B class which stands by itself unaffected by this early blunder, must have branched off before this accident happened.

P 106 l 10 (IX 58 4) त्रिशतं त्रीणि शतानि ॥ त्रिशतं शतानि A B 4 C Mill Ca त्रिशतं त्रिशतानि B 1. Sāyana mistook त्रिशतं, thirty, for त्रिशतं, three hundred, the various readings clearly point to त्रीणि शतानि

P 106 l 22 (IX 59 1) रमणीयं यन B 4 रमणीयं यन A Ca रमणीयं यन B 1

P 107 l 1 (IX 59 2) अदाभ्यो ॥ This was probably inserted from the margin, but in a wrong place. In a fragment of Sāyana's commentary in my possession, अदाभ्यो is left out, and the commentary reads वसन्तीवरोभ्योऽनुपपद्यते ।

P 107 l 13 (IX 59 4) विष्णवे ॥ Before विष्णवे the words of the text, विष्णानि, are omitted

P 107 l 17 (IX 60, 1) पुरज्जिगावहादशका झरका ॥ गगो हादशको हादको A Ca B 4
 झरका B 1 The correction is taken from VIII 70, where, however, we ought
 to read लोदोदयुष्मिन् बहुदेयनुदुष पचदशी पुरज्जिगावहादशका झरका

P 107 l 23 (IX 60 1) नामधेयेन A Ca नामधेयेन B 4 नामकेन B 1

P 111 l 2 (IX 61, 10) On the loss of the Visarga in धृम्या ददे see Prāśākhya,
 Sūtra 259 4

P 112 l 3 (IX 61, 14) Sāyana separated स from शिशते इव I preferred पचपयस्का
 to चपचपयस्का, taking it in the sense of "full of milk, wishing to be relieved of their
 milk चपचपयस्का, however, might be interpreted as "with unrestrained milk"

P 112 ll 14 and 15 (IX 61, 16) Read चेद्यानर in Sanhitā and Pada text instead of
 विद्यानर, also in the commentary

P 113 l 21 (IX. 61, 21) The following extract may serve as a fair specimen
 of the state of the B MSS हे सोम त्वं सुमस्यभि शोभनीयस्याभि धेनुभिर्गोविर्करी यमोभिर्दिवर्यै ।
 ममिच्छिता शोभन यथा धेन शोभमानो स्थानमासीदति तवद्योनि लक्ष्योय स्थान ॥ आसीदन् ॥ न इदानीमरुप आते
 चमानो भव ॥ B 1 One can hardly believe that this was written *bona fide*, and it
 is easy to imagine what would become of a second or third copy carelessly
 taken from such an original

P 114 l 1 (IX 61, 22) निरुपान B 4 निपान A Ca निरुप B 1

P 114 l 9 (IX 61, 23) The words from हे बीड् to प्रपानस्त्व are in all the MSS
 placed before सुवीर्य

P 114 l 15 (IX. 61, 24) प्रपुडो ॥ प्रपुडो A Ca. B 4 प्रपुडो B 1

P 115 l 23 (IX 61, 30) पूर्वो B 1 4 पूर्वो A Ca

P 119 l 21 (IX 62 17) यातये ॥ All between यातये and the beginning of the
 next verse is omitted in A It is found in B 4 and Ca, also in B 1

P 120 l 21 (IX 62 21) मधुमन् from B 1, A and B 4 and Ca have मधुमन् B 1
 has हेचये instead of इद्राद्यये and मधिवति (sic) instead of मधयत

P 120 l 22 (IX 62 22) It is curious that the A MSS (A. C. Mill B 4) and Ca
 have the common mistake चव हादशी In Ca the passage was omitted, but
 added on the margin

P 121 l 11 (IX 62, 24) सोतस्याभि A Ca B 4 सोतस्याभि B 1 The reading of B 1
 seems preferable, but that of the other MSS is admissible

P 123 l 20 (IX. 63 4) Sāyana seems to have read सधि instead of सति

P 124 l 18 (IX 63 8) रतग्या रतज्ञ A Ca B 4 रतग्य रतज्ञ B 1 See Yāska, Naugh s v

P 126 l 12 (IX 63 16) ने before न्व should be left out

P 126 l 16 (IX. 63 17) The Pada writes ईनिनि, and does so always where the
 final Anusvāra is to be dropt Otherwise it is ई The cases in which Anusvāra
 is dropt, are enumerated in the Prāśākhya, Sūtra 302

P 127 l 10 (IX 63, 20) Read नान्वयति, and P 128 l 4 read चप

P 128 l 7 (IX. 63 24) घरति B 1 निरुप चीरयति रयति A Ca B 4

P. 128. l. 7. (IX. 63, 24.) राक्षसवर्गे नै B 1. राक्षसवर्गे नै A. राक्षसवर्गे नै Ca. राक्षसवर्गे B 4. *

P. 128. l. 13. (IX. 63, 25.) क्षुत्तिग्भिः B 4. क्षुत्तिग्भिः. त्विग्भिः A. Ca.; deest in B 1.

P. 130. l. 7. (IX. 64, 2.) वनं तव भजन B 1. वनं तव जन A. B 4. वनं तव न भं जन Ca.

P. 132. l. 14. (IX. 64, 11.) देवाकोदिव A. Ca. B 1. 4. One expects देशकाम.

P. 136. l. 18. (IX. 64, 29.) चलवान् A. Ca. B 4. वेजनवान् B 1.

P. 138. l. 20. (IX. 65, 4.) The commentary is given according to A. and B 4, with which Ca. agrees, though in it the whole commentary was left out and was supplied in the margin. The B. MSS. have supplied a fuller commentary. They begin with हे सोम त्वं वृथाभितकफलानां पवित्रासि हि । भवसि खलु । तस्मात् हे ययमान ययमान पुमान् वा etc. After सुक्मैः they add सुहु ध्यानवतो वा. Instead of रश्मिना they have तेजसा, which is the more usual explanation. They then continue दीर्घमन्त्रं । अग्निश्चेन तेजसि-
नमिष्यैः । क्षुत्तिमन्त्रं वा त्वा त्वां हयामहे । यज्ञेषु चाद्यामहे ॥

P. 138. l. 26. (IX. 65, 5.) धनुषं B 1. धनुष A. Ca. B 4. pr. man. (य sec. man.)

P. 139. l. 9. (IX. 65, 6.) गभसति ॥ All the MSS. read गभसति.

P. 139. l. 12. (IX. 65, 6.) पारिजवेन ॥ पारिलवेन A. पारिजवेन B 4; deest in Ca., but supplied sec. man. पारिजवेन; deest in B 1.

P. 143. l. 2. (IX. 65, 18.) अभियुतो भव त्वं । B 1. अभियुतो वा च Ca. A. B 4.

P. 144. l. 2. (IX. 65, 21.) दिक्कलम् ॥ दिक्कलम् A. Ca. दिक्कलम् B 4. sec. man. दिद्युलम् B 1.
दिशः असम् C. Mill.

P. 146. l. 4. (IX. 65, 28.) बलमद्या । B 1. This is an important passage as it might be used to show the dependence of A. B 4. on Ca. Ca. has a blot which has destroyed the lower part of बल so as to make it look like त्व, and this त्व occurs in A. and B 4. (but not in C. Mill.) The same blot has nearly obliterated धन in the next line, and there is a lacuna in A. and B 4. (not in C. Mill.) The B. MSS. are not affected by this, but stand, as usual, independent of A. and Ca. But although in the ninth Mandala the MSS. Ca. A. B 4 and C. Mill form one family, it would be difficult to admit in other passages that A. B 4 are dependent on Ca.

P. 146. l. 5. (IX. 65, 28.) संभक्तमहे is left out in Ca., likewise in A. and B 4 and C. Mill.

P. 147. l. 23. (IX. 66, 3.) After त्वदीयानि धामानि B 1 reads त्वदीयानां सहोपसृक्काः कालविशेषाः परि भवति सर्वैः व्याप्तास्तिष्ठति । यद्वा त्वदीयधामानि त्वदीयानां सहो तेजसां परि यजति ॥ चैत एव.

P. 151. l. 10. (IX. 66, 14.) त्वेतयः B 1. The other MSS. Ca. A. B 4. C. Mill have त्वेतयः, evidently originally a wrong reading for त्वातयः, the old spelling of त्वेतयः, but liable to be read त्वेतयः.

P. 153. l. 13. (IX. 66, 20.) देवमनुष्या गंधर्वाप्सरसः सर्वाः पितर इति Ca. A. B 4. (sec. man. देवाः.)
देवमनुष्यगंधर्वाप्सरसः पितरो इति B 1.

P. 153. l. 17. (IX. 66, 20.) अपि गोविर्गा B 4. sec. man. अपि विर्गा Ca. A. अपि देवाविर्गा B 1.

P. 154. l. 6. (IX. 66, 22.) हिंसकान् B 1. C. Mill. पिदिसकान् Ca. पिदिहकान् A. पिदिहकान् B 4.

¶ P. 155. l. 6. (IX. 66, 25.) पवित्रादिगैर्ज्ञेयैः ॥ पवित्रानि गैर्ज्ञेयैः A. Ca. B 4. C. Mill. पवित्रं ता गैर्ज्ञेयैः B 1.

P. 155. l. 11. (IX. 66, 26.) ईदृषिन् । C. Mill. ईदृषिन् A. Ca. ईदृषिन् B 1. इदृषेत्तर (sec. man.) B 4. Differently explained by Śāyana, Rv. I. 22, 2; 11, 1: cf. Prātīkīkhyā, Sūtra 654, 3.

P. 156. l. 2. (IX. 66, 28.) कलशं प्रतिर्केयं धरति ॥ कलशे प्रतिर्केयं रयति A. Ca. कलशेयं रयति C. Mill. In B 4. प्रायः is changed into प्रोचय; then follows कलशे प्रतिर्केयं रयेति. कलशं प्रतिर्केयं धरति B 1. If pratikarsha is the right reading, it would here mean "attraction," a meaning not mentioned by B. R.

P. 156. l. 3. (IX. 66, 28.) जतोऽल्लेख्य. As all MSS. have this reading, I have left it, although in Pāṇini VII. 2, 2, it is जतो ह्यल्लेख्य.

P. 156. l. 4. (IX. 66, 28.) After हस्त्यादिना त्रिलोपः all the MSS. add another explanation, which is meant to explain the omission of the Āgama it. This, however, was already explained as chāṇḍasa, and from the unfinished state of the sentence, the explanation seems to be a later addition that came into the text from the margin. Thus A. Ca. B 4 read अनित्यमागमशामनमिति सिच ३ वा । B 1 has the same, but ends with सिच ३ । C. Mill has सिच ३ वा न सिच ३ वा ।

P. 156. l. 24. (IX. 67, 1.) In the introduction all the MSS. except B 1 omit the statement that the thirtieth verse is a Puraushuḥ, and the twenty-seventh, thirty-first and thirty-second Anushtubh. B 1 adds अलायस्येयेषां त्रिंशो पुर उष्णिक् प्राया द्वादशका य षक्यतो (प्रायद्वादशकद्वादशक्यतो?) अत्रविंशयेकत्रिंशद्वात्रिंशसिद्धोऽनुष्टुभः त्रिंश मायजः । अत्रिंशो नो etc.

P. 158. l. 12. (IX. 67, 4.) प्रभृते, all MSS. except C. Mill, which leaves out something, and reads अचोनां सप्रभृतानि गैर्ज्ञेयैः ।

P. 158. l. 13. (IX. 67, 4.) तथा महाहमिन्द्रमह्यामीत्यर्थः B 4. sec. man.; deest in B 1. A. Ca. have °ह्यामीति वायमह्यामीत्यर्थः C. Mill has °ह्यामीति वायं महायामीत्यर्थः ।

P. 163 l. 8. (IX. 67, 21.) पूज्यमान A. Ca. C. Mill, B 4; पूजमान B 1 seems to have been the original reading.

P. 163. l. 18. (IX. 67, 23.) The quotation from Āśvalāyana is taken from the twelfth Kāṇḍikā of the second book, to which there is no commentary. The MS. of the E I H. 1129 agrees on that point with the two MSS. of the commentary used by Rāma Nārāyaṇa Vidyaratna in his edition of Āśvalāyana in the Bibliotheca Indica. The text of this section as printed by him in a note is not quite free from mistakes, and in the line here quoted पवित्रमर्चिषा should be पवित्रमर्चिषा.

P. 165. l. 9. (IX. 67, 28.) अस्मान् प्रकयेय धर्षेय A. Ca. C. Mill, B 4. आत्मानं प्रकयेय वहा B 1.

P. 167. l. 1. (IX. 67, 32.) यागादिपरं वेदशास्त्रविदं करोतीत्यर्थः ॥ यागादिपरवेदशास्त्रविदं A. Ca. B 4. यागादिपरं वेदशास्त्रविदं C. Mill. यागादिपरं वेदशास्त्रं B 1. Different emendations might be proposed; the one I have adopted is in accordance with Śāyana's style. वेदशा-

खविदं is unusual with Sâyana, and in this place without a definite object. The MSS. represent here, as usual, two families only, A. Ca. B 4. C. Mill on one side, and B 1 on the other.

P. 167. 1. 3. (IX. 67, 32.) After the eighteenth Varga, the Sanhitâ MSS. of the *Rig-veda* add a so-called *Padaśishṭa*, or *Khila*. It is wanting in S. 1. In S. 2 a lacuna begins after the leaf which contained the greater portion of the *Khila*. The other MSS. give the *Khila* with many variations in the arrangement of the verses. The accents are left out by some writers, by others they are added at random. I have given the text without attempting a critical restoration, which, without better MSS., would be impossible. Some of these verses occur in the *Sâma-veda*, beginning with II. 5, 2, 8, 3-6; others in the *Taittiriya-Brahmaṇa* I. 4, 8, 4-6.

अथ पदशिर्षं ॥ पापमानीः स्वल्पयनीः सुदुपा हि धृतश्रुतः¹ ।
 क्षुपिभिः संभृतो रमो ब्राह्मणेष्वमृतं हितं ॥१॥
 पापमानीर्दिशंतु² न इमं लोकमप्यो अमुं ।
 कामान्तरमर्थयंतु नो देशैर्देशोः समाहिताः³ ॥२॥
 येन देवाः पवित्रेणात्मानं पुनते सदा ।
 तेन सहस्रधारेण पापमायः⁴ पुनंतु मां⁵ ॥३॥
 प्राजापत्यं पवित्रं शतोद्यामं हिरण्यं ।
 तेन प्रक्षयिदो ययं भूतं मम पुनोमहे ॥४॥
 ईदुः पुनोती सह मा पुनातु सोमः स्वस्या बह्व्यः सनीच्या ।
 यमो राजा प्रमृणाभिः पुनातु मा मातृवेदा भोर्नयंया पुनातु ॥५॥
 क्षुपयन्तु तपस्तेषु सर्वे स्वर्गनिगीययः ।
 तपसस्तपसोऽग्नं तु पापमानीर्क्षेत्रोऽग्रवीत् ॥६॥
 यन्मे गर्भे वसतः पापमुग्रं यज्ञायमानस्य च किञ्चिदन्यत् ।
 मातस्य च यद्यपि ययं तो मे तत्पापमानीभिरहं पुनामि ॥७॥
 मातापितृवैद्यं कृतं यचो मे यत्पापं भगवमा बभूव ।
 विश्वस्य तत्प्रदधिर्तं यचो मे तत्पापमानीभिरहं पुनामि ॥८॥
 गोप्राज्ञस्करत्नास्त्रोवधाद्यश्च किलिभं⁶ ।
 पापकं च बरणेभ्यस्तत्पापमानीभिरहं पुनामि ॥९॥
 ब्रह्मपथात्सुराणामास्त्रयंतेपादुपलोगमनमैपुनसंगमात् ।
 गुरोर्दोराभिगमनाश्च तत्पापमानीभिरहं पुनामि ॥१०॥
 पालप्रात्यातृपितृवधाद्भूमितस्करास्त्रयैवरीगमनमैपुनसंगमात् ।
 पापेभ्यश्च प्रतिग्रहास्तद्यः प्रहरति सर्वेदुष्कृतं तत्पापमानीभिरहं पुनामि ॥११॥
 ऋषिऋषाद्योनिदोपाद्रथाद्रोत्रात्प्रतिग्रहात् ।
 असंभोजनाच्चापि नृशंसं तत्पापमानीभिरहं पुनामि ॥१२॥

¹ पपस्रतोः T. B.

² दधंतु S. V. दिशंतु T. B.

³ समाहिताः S. V. समाभुताः T. B.

⁴ पापमानीः S. V.

⁵ नः S. V. मा T. B.

⁶ The metre is frequently wrong, but might easily be mended here by reading गोप्राज्ञस्करत्नाश्च. In the next verses, too, the metre is corrupt.

दुर्वैरु दुर्धर्मा वाप यथाज्ञानतोऽकृत ।
 स्यान्निताद्यास्त्यान्वास्त्यावमानोभिरह पुनामि ॥१३॥
 समस्तमच्च यत्किंचिद्व्यत च दुर्नाशने ।
 सप्तस्रकृत वाप तस्यावमानोभिरह पुनामि ॥१३॥
 स्यात्स्य योनयोऽमृतस्य धाम विश्वा देवेभ्य पुण्यगदा ।
 ता न वाप प्र वहतु वाप शुद्धा गच्छामि मुकृतामु लोक तस्यावमानोभिरह पुनामि ॥१४॥
 वापमानो स्वस्वयनीर्षाभिर्गच्छति^१ नाह न ।
 पुष्पाद्य भद्याम्भयस्यमृतत्वं च गच्छति ॥१५॥
 वापमान विमृद्देवान्योयेष्टद्य सरस्वती ।
 क्षुर्धौलस्योपवत ताद्योर सपिर्मपूदक ॥१७॥
 वापमान पर ब्रह्म शुक्र ज्योति सनातन ।
 पिमृलस्योपतिष्ठ ताद्योर सपिर्मपूदक ॥१८॥
 वापमान पर ब्रह्म य पदत्रि मनीषिण ।
 समस्तान्वा भवद्विप्रो धनाद्यो वेदपाठ ॥१९॥
 दक्षोत्तरात्म्युच्येय वापमानो ज्ञातानि यद ।
 यतश्चुद्धिमेतत्त योर मृदुभय हरेत् ॥२०॥ इति पदक्षिप्त समाप्त ॥

P 167 l 4 (IX. 67 32) दाशतय्या A Ca B₄ C Mill दशतय्या B₁
 P 168 l 8 (IX 68 2) श्रेष्ठ A Ca C Mill B₄ शस्त्रेण B₁
 P 171 l 12 (IX. 68 8) All MSS except B₁ have a lacuna at the end of the commentary from इयति to इयति in verse 9 A has वाचमियति सभिन्नापयति । किंच पुनाम Ca C Mill and B₄ have the same only that in B₄ the omission was observed and नवमी written on the margin If it had not been for B₁ (and its copies B₂ 3) it would have been impossible to restore the omission B₁ reads वाचमियति मरयति तदा हि स्रोतार क्षुयति । उच्यते । अथ नवमी ॥

P 172 l 24 (IX 69 1) After ब्रह्मवपि A Ca C Mill have यद्गोप य B₄ यद्गोप वा, B₁ गोपव

P 173 l 3 (IX 69 2) The MSS of the text write मयुना द्रुष्य, i.e. मयुनाद्रुष्य, S₂ मयुना S₄ (MS meum) मयुर्धौ

P 173 l 22 (IX 69 2) सोपधीनाम्ने Ca सोपधीनाम्ने B₁ सोपधीनाम्ने A B₄ न in marg सोपधीनाम्ने C Mill

P 174 l 21 (IX 69 4) अयणद्रुष्य ॥ अयणद्रुष्य A Ca अयणद्रुष्य C Mill अयणद्रुष्य B₄ अयणद्रुष्य B₁

P 176 l 19 (IX. 69 8) समिरसामपि पितामि B₁ समिरसामपिपितरमि A Ca B₄ C Mill

P 177 l 20 (IX 69 10) वापमानमसिता ॥ Cf Rv I 64, 5

P 177 l 22 (IX 69 10) यस्मान्ने । यस्मान्ने न परि ते A Ca यस्मान्ने परि ते B₁ Cf Rv I 31 8

P 178 l 25 (IX 70 2) यरणापे ॥ यरौपि A B₁

P 183 l 27 (IX 71 1) किंच । अथ सोम ॥ किंच । प्र सोम A B₁

P 187 l 9 (IX. 71, 8) सोमस्य खभुतो वर्ण ॥ सोमस्य खभुतो वर्ण B 1 सोमस्य भु --- तो वर्ण B 4
सोम स्य भु --- तो वर्ण A Ca सोम खभु --- तो वर्ण C Mill

P 192 l 3 (IX 72 8) ग्रहात् त्रिभि ॥ ग्रहो त्रिभि A Ca B 1 4 C Mill Cf Vaj S VIII 47 and 48

P 192 l 5 (IX 72 8) After मा निर्माद्यी B 1 adds स्त्रा निपाद्यी, 1 ॥ मा विपयोद्यो

P 192 l 6 (IX 72 8) कीदृशान् । सदनस्पृश । येन भूतेन यमुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशति
तादृशान् गृहादिकस्य प्रदातुर्पेक्षा विद्युत ॥ A कीदृशान् । सदनस्पृशान् । ये भूतेन यमुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन्
स्पृशतादृशान् गृहादिकस्य प्रदातुर्पेक्षा विद्युत य भावः । B 1 कीदृशान् सदनस्पृश ॥ यत् येन यमुना सपनानि
गृहान् पुत्रादीन् स्पृशति तादृशान् गृहादिकस्य प्रदातुर्पेक्षा विनय भावः B 4 कीदृशान् सदनस्पृश य भूतेन यमुना
सदनानि ग्रहान् पुत्रादीन् स्पृश तादृशान् गृहादिकस्य प्रदातुर्पेक्षा विद्युत य भावः Ca कीदृशान् । सदनस्पृश । ये
भूतेन यमुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृश तादृशान् गृहादिकस्य प्रदातुर्पेक्षा विद्युत य भावः ॥ C Mill कीदृ
शान् । सादनस्पृश येन भूतेन यमुना सनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशतादृशान् गृहादिकस्य प्रदातुर्पेक्षा विद्युत
य भावः

P 193 l 6 (IX. 73 1) After हनु रुच्यते B 1 has a quotation which is wanting in all
the other MSS. हनु रुचिष्य इत्याक्षानात् (sic)

P 193 l 7 (IX 73 1) After समस्वरत्नं सगच्छते all the MSS except B 1, which has a
lacuna read तदस्य शब्दयन्त्रा, which I have altered by conjecture into तदात्म्यशब्दयन्त्रा

P 193 l 10 (IX. 73 1) ग्रीष्मनात् A Ca B 1 4

P 194 l 1 (IX 73 2) धाम च B 4 sec man धामनिव A Ca B 1 C Mill

P 196 l 13 (IX 73 7) गोपया A B 4 Ca C Mill गोपाया B 1 See Ait Brāhm I 27

P 196 l 16 (IX 73 7) मध्यमपात्र पुत्रा महते स्यादो पात्रा यशिनो भवति । This is merely ॥
conjectural reading The MSS give the following readings मध्यमपात्रा प्र प्र महते शत
पात्रा यशिनो भवति A. Ca C Mill, मध्यमपात्रा प्र प्र मह ते शत पात्रा यशिनो भवति B 4, मध्यमपात्रा
प्र प्र महतो शत पात्रा यशिनो भवति B 1

P 198 l 9 (IX 74 1) पुपुत्र A Ca C Mill, B 4 पुपुत्र B 1

P 198 l 23 (IX. 74, 2) गच्छतिपात्र ॥ गच्छते निपात A गच्छते निपात Ca C Mill गच्छति
पात्र B 4 गते निपात B 1

P 199 l 9 (IX. 74 3) इह शतसहस्रस्याकहरिभि सह गतु मार्गे विलीया भवेदित्ये B 1 इह
शतसहस्रस्याके हरिभि सह गतु मार्गा विलीया भवेदित्ये A Ca C Mill, also B 4, except मार्ग

P 200 l 2 (IX 74, 4) मायोदित्वे रुचिर्नि ॥ मायोदित्वे रुचिर्नि A Ca C Mill B 4 मायोदित्वे
रुचिर्नि B 1 This is evidently a quotation of an Unādi sūtra, which however does
not occur in our editions In the Unādi sūtras IV 101, peru is derived by
mupibhyāni rule In I 35 an ākṛtigana is quoted in which peru occurs But
in our passage peru and meru are evidently derived from the roots mā and pā
and the vowel is changed to i before run I can find no trace of this Sūtra
and I therefore can give the reading इने only as conjectural

P 200 l 25 (IX. 74, 6) नभो नभो पाधिना । The passage is evidently corrupt, and
though it is easy to propose conjectural emendations, nothing is gained by them
without the aid of better MSS The MSS read as follows नभ नभो A Ca ,

नाम तपसो C Mill, नमो तपसो B 4 All these point to नाम नमसो, Sandhu being either observed or disregarded by the copyist B 1 reads नाम नमसो, which again can only be meant for नाम नमसो But why should नाम be explained by नमसो याचिका? If Sayana derived नाम which does not occur again from नह्, like नमि, he would have explained it by यचका, and this was probably the original reading

P 202 l 23 (IX 75 1) चायतेरुनि चन इति A B 4 C 1 C Mill चायतेरुनि च इति B 1 Both readings differ considerably from Unādi sūtra IV 199 चायतेरुने ह्रस्व

P 205 l 2 (IX 75 5) वचनवत् Thus is the reading of all the MSS of Sāyana, also of the Nirukta MSS which I could consult Prof. Roth (Nir IV 15) reads वचनवत्

P 208 l 21 (IX 77, 2) कि । रज ॥ किच रज A Ca C Mill, B 1 4

P 210 l 4 (IX 77 5) वृत्तिनेषु इति । All the MSS (A Ca C Mill, B 1 4) have वृत्तिनेषु instead of वृत्तनेषु which is the reading of the MSS of the texts, with the accent on the second syllable As Sāyana seems to have read वृत्तिनेषु I have left this reading though it is clearly wrong

P 211 l 17 (IX 78 3) सेचनशील । A. Ca C Mill, B 1 सेचन शील B 4.

P 213 l 21 (IX 79 3) समरीत् । As all MSS except B 1 read समरीत्, Sāyana may, by mistake have read समरीत् instead of समरीत् In B 1 we have a lacuna, सा यथा न प्राप्नोति, and one might suppose that a whole sentence had been dropt, सा यथा प्राप्नोति न हस्तोऽन्तः शतृन्मरुतः But this is impossible, as Sayana begins by stating that he takes the second half as pratyaksha

P 215 l 12 (IX 80 1) वि दिद्युते B 1 दिवि द्युलोके A Ca C Mill B 4

P 218 l 1 (IX 81, 2) सोमसन्नुषा ॥ सोमसन्नुषा A. Ca C Mill B 1 4.

P 225 l 24 (IX 84, 4) चापुरेय । A Ca C Mill, B 1 4 चापुमिरेय?

P 227 l 10 (IX 85 2) सग्रामान् । A Ca B 1 4 deest in C Mill सग्रामान्?

P 230 l 16 (IX 85 11) वयाकृषत् । Sāyana seems to have read उय । पतिःपासः ।

P 231 l 9 (IX 86 1) आकृश इति A Ca B 1 4. आतृश C Mill

P 231 l 10 (IX 86, 1) नीचाचरी इति A Ca B 1 4 C Mill

P 231 l 11 (IX 86 1) पृथग्वे इति A Ca B 1 4 C Mill

P 231 l 12 (IX 86 1) आकृश भाषा इति A Ca B 4 अकृश B 1 आधश C Mill

P 231 l 15 (IX 86, 1) आकृश A Ca B 1 4 आधश C Mill

P 231 l 15 (IX 86 1) पृथग्वे ॥ प्रथग्वे A Ca B 4 C Mill पृथग्वे B 1

P 231 l 16 (IX 86, 1) It is clear that Sāyana took तृतीये द्वय for द्वय, the three companies of Rishis mentioned before. Shadgurusūshya takes it for चतय He writes चतुष दशय चतय इतिनामान्

P 236 l 23 (IX 86 13) अनूचान या ये वानूचानास्ते ॥ अनूचानवा ये या अनूचानास्ते A. Ca. B 4 अनूचान या ये या अनूचानास्ते B 1 अनूचान वा ये या अनूचानास्ते C Mill

P 239 l 26 (IX 86 20) After इहस्य A Ca C Mill and B 4 add यजमानस्य

P 240. l 9 (IX 86, 21) शकविज्ञति गा ज्ञानियमुनेन B 1 शकविज्ञति यापान् त्वदुल्लेखेन A. Ca

एकविंशति चारान् तन्मुखेन B 4 एकविंशति चारान् न-लेन C Mill The readings in all the MSS except B 1 are intended for एकविंशतिवार

P 242 l 16 (IX 86, 26) After कुर्वीत्य इत्यर्थे B 1 adds यद्वा गास्तद्विकारोणि क्षीरानि कुर्वीत्य इत्यर्थः ।

P 243 l 3 (IX 86 27) After गोभिः we expect पयोभिः or क्षीरेभ्यः, यद्वा, too is left unexplained by Sayana

P 243 l 20 (IX 86, 29) वर्षसाधनोऽथा B 4 sec. man वर्षसाधना या A Ca वर्षसाधनो या C Mill समुद्रवर्षसाधनो नि B 1

P 244. l 14 (IX. 86 31) अवचक्रदन् अवचक्रदन् ॥ अवचक्रदन् अवचक्रदन् B 1 अवचक्रदन् अवचक्रदन् A अवचक्रदन् अवचक्रदन् Ca अवचक्रदन् अवचक्रदन् C Mill अवचक्रदन् अवचक्रदन् B 4 क्रदन् sec man Sayana takes अवचक्रदन् as a participle, in spite of the accent

P 245 l 10 (IX 86, 33) Sayana leaves out चवने, and seems to have read वृभिः instead of हृदिः ।

P 251 l 16 (IX. 86, 48) One expects यत् क्रतुविदन् क्षुत् इत्यभिप्रायः ।

After hymn IX 86 (VII 3 21) some of the MSS give the following Khila

इतिव पापज्जु¹ बला यूतेन यस्या² पदे³ पुनते देवयत् ।

युतपदी शक्रो मोमपुत्रोप⁴ यज्ञमस्थिन् वेष्टदेवो ॥

वेष्टदेवो पुनतो देव्या गाद्यस्यामिवा यद्व्यस्तन्यो योतपुत्रा ।

तया मद्गन् सधमादेष्टु⁴ वय स्याम यतयो रयीया ॥ २२ ॥

The text is given from the MS S 3 W is Wilson 438, deest in W 432, deest in S 1, S 2, deest in P S

P 252 l 4 (IX 87 1) After पूषमानो B 1 reads ॥यवै चान्न सग्राम वानिन etc

P 254 l 21 (IX 87, 8) प्राज्ञ तया प्राज्ञस्य ॥ प्राज्ञ स्वया प्राज्ञस्य B 1 प्राज्ञ स्वया प्राज्ञस्य A Ca B 4 प्राज्ञ स्वय प्राज्ञस्य C Mill

P 256 l 10 (IX. 88, 2) विरोधात् ॥ विरोधापीनि A Ca. C Mill विरोधात् B 1 विरोधापीनि B 4 sec man

P 256 l 19 (IX 88 3) हवमाह्वानमाकल्यै A Ca. C Mill B 1 4. हव साह्वानमाकल्यै ?

P 259 l 5 (IX 89 1) अद्याः । यामोधि । A. Ca. C Mill, B 1 4.

P 259 l 6 (IX. 89, 1) अस्मदन् निषीदति A great deal of the commentary is lost in all the MSS, there being no explanation of the last pāda. This has produced a confusion in the remaining commentary A has अस्मदन् निषीद निषीदति निषीदति या । The same reading is found in Ca. C Mill, B 4. B 1 has अस्मदन् निषीदति या

P 261 l 9 (IX. 89 7) This verse is left unexplained in all the MSS, the commentary of verse 6, too is in an imperfect state The explanation beginning with कर्मेति यद्यी can hardly be written by Sayana, it was probably supplied by a later copyist In C Mill the lacuna begins in verse 4, and is carried on to nearly the end of IX. 90 ।

P 263 l 20 (IX. 90, 6) निद्रस्य ॥ निद्रस्य A. निद्रस्य Ca. B 1 निद्रस्य B 4, deest in C Mill.

I have written विदुष instead of विदुष, because विदुष explains the mistakes of the copyists better than विदुष.

P 263 l 26 (IX 90, 6) All the MSS read सायनायेव, except B 1, which has साचार्ये, C Mill has घुत्परेणार्थविरचितं. Sāyana is called Sāyanārya, see vol IV p 641

P 264 l 5 (IX 91, 1) Read च

P 265 l 13 (IX 91, 13) ऐच्येति ह्य। See Rv Bh vol. I p 891 l 13

P 268 l 2 (IX. 92, 2) चयति चयो ग्रहादयः। All the MSS gave this reading, but Sāyana probably wrote चयत्वेति चयो ग्रहादयः, cf Rv IX 93. 3, etc

P 268 l 23 (IX 92 4) सधृता ॥ प्रधृता A Ca C Mill, B 4 सधृता B 1

P 270 l 22 (IX 93 2) सधृताभिः। A Ca B 4 सधृताभिः C Mill सेकभिः B 1

P 271 l 24 (IX 93 4) विष्यदेवबोध देव्यचनप्रसवे। This is the right reading of Pāṇini Sūtra VI 3 92, which in former passages where it occurred I altered, according to Boehtlingk's edition into विष्यदेवबोध देव्यचनो वसत्ये. Thus, however, is clearly wrong, for there is no such word as विष्यद्यक्, while विष्यद्यक् occurs Rv VII 25, 1. Professor Boehtlingk himself perceived that he ought not to have altered the text (see his notes to VI 3, 92), and I regret that I was misled. The reading वचनो वसत्ये might be defended, but विष्यदेवबोध is clearly wrong. See Siddhānta-kaumudī, ed Tārānātha, vol I p 179, note

P 273 l 27 (IX 94 3) सचो यत्। A Ca C Mill सचोदयत् B 1 4

P 275 l 24 (IX 95 2) जावि करोति। The change of Visarga into व (Pān VIII 3 41) is not observed by Sāyana and I did not like to alter his way of writing. Similar cases occur p 402 l 8, p 458 l 21, etc. In दुष्क Pāṇini's rule, as far as writing is concerned, seems almost universally disregarded

P 276 l 5 (IX 95, 3) अथामस्याचर्यैश्च देव्यदेशस्य दस ॥ अचर्यैश्च देव्यदेशस्य दस। A Ca B 4 नुचर्यैः C Mill अचर्यैश्च देव्यदेशस्य दस B 1 देव्यदेशस्य would be better

P 280 l 11 (IX 96 7) मनस ईक्षिता A Ca C Mill, B 1 4

P 281 l 20 (IX. 96, 10) परिदयक B 1 परिदयक A Ca परिदयक B 4 परिदयक C Mill

P 284 l 2 (IX 96, 15) निवर्तयेत् A Ca C Mill, B 4 यत् शक्यो B 1

P 284 l 25 (IX. 96 17) शब्दोपेत B 1 शब्दोपेतः। A Ca C Mill, B 4.

P 290 l 15 (IX 97 5) बहुविधपारो A Ca C Mill, B 4 बहुपारोपेत B 1

P 291 l 11 (IX 97, 7) उच्चरयन् ॥ उच्चरयन् A Ca B 4 उच्चरयन् C Mill, deest in B 1

P 292 l 4 (IX 97, 8) योषशब्दस्य पु-दागू ॥ योषशब्दस्य पु-दागू A Ca C Mill, B 4 योषशब्दस्य पु-दागू B 1

P 292 l 24 (IX 97, 10) गमनशीलनीचीनायारसवपात A Ca C Mill, B 4 गमनशीलनी-शीनी यो रसवपात B 1

P 297 l 7 (IX 97, 20) अवष्टा इत्यर्थे ॥ अवधीत्यर्थे A Ca B 4 अवध्यात्यर्थे C Mill अवधा इत्यर्थे B 1

P 299 l 14 (IX 97, 25) महसा। Read सहसा

P 301 l 9 (IX 97, 29) भग्नतापनं भन ॥ भन deest in MSS

P. 302. l. 11. (IX. 97, 32.) Sāyana seems to have read अग्नि चंवां.

P. 304. l. 1. (IX. 97, 36.) बहुषि ॥ बहुषिं MSS. The mistake of putting बहुषिं as an acc. neut. instead of बहुषि seems to be due to the copyists rather than to the author of the commentary (see my Sanskrit Grammar, § 226).

P. 305. l. 16. (IX. 97, 39.) अस्माकं । Read अस्मात् ।

P. 309. l. 2. (IX. 97, 47.) यन्त्येति समना यज्ञाः B 1. यन्त्येति सम यज्ञाः A. B 4. यन्त्येने तेति सम यज्ञाः Ca. यन्त्येति समनाः तेषु C. Mill.

P. 311. l. 4. (IX. 97, 52.) चातके ॥ चातके A. Ca. C. Mill. चले त्वं B 1. चोतके B 4. See Sāyana to VII. 44, 3. It might be चेतके, or चातके from चातयति नाशयति ।

P. 316. l. 11. (IX. 98, 6.) धारयिः । Read धारयिः.

P. 326. l. 4. (IX. 101, 1.) पुरस्वित्तमस्य ॥ पुरस्वित्तस्य मस्य A. Ca. B 1. 4. पुरस्वित्तस्य C. Mill.

P. 330. l. 17. (IX. 101, 13.) विमकारो या । A. Ca. C. Mill, B 4. In B 1. या is left out.

P. 330. l. 18. (IX. 101, 13.) राधकं ॥ संसाधकं A. Ca. B 4. साधकं B 1; deest in C. Mill.

P. 330. l. 19. (IX. 101, 13.) अयराद्धं मलं ॥ अयराद्धमलं A. अयराद्धमलं Ca. अयराद्धमलं C. Mill. अयरोद्धमल B 4. अयराधं मलं CB. Lacuna in B 1.

P. 333. l. 1. (IX. 102, 3.) धारया चाम्नीयया वि धारय । लिख A. Ca. C. Mill, B 4. B 1. I have left the reading of the MSS., though I believe that the original reading was धारयाचाम्नीयया धारया घृष्टे. The insertion of विधारय, without any excuse for it, is not in Sāyana's style. In the commentary to the Sāma-veda II. 3, 2, 18, 3, Sāyana, as far as my MS. allows me to see, has no such insertion. The Sāma-veda has airayat, and the commentator says airayad airayeti pāṭhau.

P. 339. l. 10. (IX. 104, 5.) अस्मदीनां ॥ अस्मदीनां A. Ca. C. Mill, B 4. अस्मदीनां B 4. sec. man.; अस्मदीनां II 1.

P. 350. l. 1. (IX. 107, 7.) देवानां left out in all the MSS.

P. 353. l. 3. (IX. 107, 15.) The first बृहदुतं is explained in A. Ca. C. Mill as सप्तभूतः; by B 1 as सप्तभूतः; B 4 has तं, and changed it to तः ।

P. 359. l. 2. (IX. 108, 4.) एतन्नामकोऽङ्गिरा ॥ एतन्नामको णि हा न A. एतन्नामकोऽङ्गिरा हा Ca. एतन्नामकोऽङ्गिरा C. Mill. एतन्नामकाऽङ्गिरा B 4. एतन्नामको णिरा B 1.

P. 364. l. 1. (IX. 109, 1.) Sāyana calls the Agnis, the Rishis of this hymn, ईश्वरपुत्राः, and quotes their name from the Anukramanī as ऐश्वरः. The MS. of the Anukramanī (MS. E. I. H. 132) reads likewise ऐश्वरः. The MS. of the Bodl. Library, however (Wilson 379), reads ऐश्वर्यो द्वैपदं, and explains it by ऐश्वर्यः । ईश्वरपुत्राः.

P. 369. l. 5. (IX. 109, 22.) ओषन् प्रेरयन् सोमोऽभिपूयते A. Ca. B 1. 4. ओषन् प्रेरयन् सोमो भिपू पश्यमानास C. Mill; see Rv. IX. 110, 5.

P. 370. l. 2. (IX. 110, 2.) महे महति समयेराज्ये A. Ca. B 4; deest in C. Mill. महे महती समये राज्ये B 1.

P. 372. l. 8. (IX. 110, 8.) निरुद्धंति II 1. हरिर्दुद्धंति A. Ca. C. Mill, B 4.

P. 372. l. 12. (IX. 110, 9.) निजः । The MSS. always write निजः; but in order to avoid uncertainty, I prefer to insert the Visarga.

P 373 l 8 (IX 110, 11) यत्तवान् ॥ यजमान A Ca B 1 4 यजमान C Mill

P 376 l 6 (IX 112 1) अपरिहृत. सामस्यानामित्याय °दन A Ca B 4, but व्याय corrected to त्वाय अपरिहृत. । सोमस्यानामित्याय -दन C Mill अपरिहृत सोमस्यानामित्याय मनसो विनोदक B 1 Read सनामित्याय, and compare Taittiriya Sanhitā II 6, 10, 5, and Nyāya-mālavistara II 4, 11 and 12

P 377 l 12 (IX 112, 3) जस शसादेश ॥ जसो कारदेश A Ca जस्याकाशदेश । C Mill. कारदेश B 4 (marg ज स लो), deest in B 1

P 377 l 15 (IX 112 3) After पूर्विका A adds व्यापारण, Ca C Mill and B 4 व्यापारणा, B 1 has a lacuna

P 377 l 26 (IX 112, 4) नमैसविवा ॥ नमैशविवा A. Ca B 4 नमैसविवा Ca नमशाविवा B 1

P 378 l 23 (IX 113, 2) सवर्तयोरल्यो भेदो ॥ सवर्तयोरल्यो भेदो A Ca B 4 सवर्तयोरल्य भेदो C Mill सवर्तयोरल्यो भेदो B 1

P 379 l 19 (IX 113 4) चालनोपेक्षिता A Ca C Mill, B 4, deest in B 1 CB

P 380 l 17 (IX 113 7) The Sanhitā MSS (S 1 3 S meum) write वसिल्लोके, S 2 has वसिल्लोके, both meant for nasalised l, as required by the Prātisākhya, Sūtra 227

P 384 l 11 (IX 114 4) अभिरक्षितानुत्तान् A Ca. C Mill, B 1 4

After hymn IX 114 (VII 5, 28), at the end of the ninth Mandala, some MSS give the following Khila

यत्न तत्परम पद् विष्णोर्लोके नंदीयते¹ ।

देवैः सुकृतकर्मभिल्लत² मा³ ॥१॥

यत्न तत्परममाय⁴ भुक्तानामधिपति⁵ ।

भावं भावि च योगीश⁶ तत्त माय⁷ ॥२॥

यत्न लोकास्तनुत्तमा⁸ यत्नया तत्तमा जिता ।

तेजश्च यत्न तत्त⁹ च तत्त मा¹⁰ ॥३॥

यत्न देवा नंदात्मानं¹¹ भेद्राश्च सप्तहंता¹² ।

तत्त¹³ च यत्न विष्णुश्च तत्त¹⁴ ॥४॥

यत्न मगा च यमुना यत्न¹⁵ प्राची संरक्षती¹⁶ ।

यत्न¹⁷ सोमेश्वरी देवस्तत्त माय¹⁸ ॥५॥॥॥

य इदो यत्नमानस्यानु¹⁹ धामान्यत्तमीत्²⁰ ।

तत्तानु²¹ सुमना इति यत्न सोमार्विधन्मनः²² इद्रा²³ ॥६॥

¹ हीयते S 1 2 PS

² देवैः सुकृतकर्मभिः सत्त S 2 कृतकर्मभिल्लत PS

³ परमाय W

परमाय S 1 माय PS S 2

⁴ यति W देवानामधिपति S 2 नामधिपति PS

⁵ भावभावी S 1

भावभावी च योगी च PS भावभावि S 2

⁶ यत्न लोकां S 1

⁷ तत्त S 1 PS

⁸ हः S 1

⁹ भेद्राश्च S 1 : त्मानः भेद्राश्च W PS

¹⁰ तत्त S 1 तत्त PS

¹¹ मगा यमुना W यमुना च S 1

¹² च यमुना च यत्न S 2 यमुना च PS

¹³ प्राची संरक्षती S 2

¹⁴ तत्त W

¹⁵ नस्यानु S 1 2

¹⁶ तत्त S 1 2

¹⁷ इ S 2

चुपे मत्तकृता सोमै कर्मपोहर्षयन्ति ।

सोम नमस्य राजान यो जज्ञे वीरुधा पतिरिद्रा^० ॥१॥

सम दिशो नानां सूर्या सम होतार चुनिज ।

देवा चादित्या ये सम तेभि^० सोमाभि रद्य न इद्रा^० ॥३॥

यत्त राजन्तृत्त इविलेन सोमाभि रद्य न ।

अपतीवा मा मत्तारीन्मोचं न किच नाममदिद्रा^० ॥५॥२९॥

The text is given from the Sanhitā MS S 3 W 438 has only verses 1, 2 5 and gives no accents S 1 places v 2 after v 4 P S places v 4 before v 3 and leaves out vv 6-9 Deest in W 432 S 2 gives vv 6, 7, 8 9 5 1, 2

Mandala X.

P 385 l 7-(X. 1 1) सहस्रावमजोदेतो ॥ सहस्रावमजोदेतो । A. सहस्रावमजोदेतो Ca. C Mill B 4 सहस्रावमजोदेतो B 1 2 CB Prof. Goldstucker suggested to me सहस्रावमन जोदेतो 1 e चा उदेतो । The quotation is taken as Prof Aufrecht just informs me, from Āśv VI 5 सहस्रावम seems to mean consisting of at least one thousand verses, जोदेतो 18 उदयात्राक

P 388 l 1 (X 1, 5) त्रियोऽर्चं C Mill त्रियोऽर्चं A. C 1 B 1 2 4 CB

P 389 l 10 (X. 2, 1) After ओतु B 1 2 CB add हवीषि चातु, deest in A. C 1 C Mill B 4

P 391 l 11 (X. 2 5) सततपानमिनेन A Ca. सततपान मिनेन B 4 सततपापिनेन C Mill सततपानमनिनेन B 1 2 CB after दोनदया

P 391 l 12 (X 2 5) चाकेन B 1 2 CB चोपकेन A. Ca. B 4. C Mill

P 392 l 14 (X. 2, 7) दोषसे A. Ca B C Mill

P 394 l 19 (X. 3 5) शोभनदीमवा A Ca. B 1 2 4 CB Another explanation of सुदिप^० must have been omitted by the earliest copyists, ibid l 12 read तस्मिदि^०

P 395 l 14 (X. 3 7) महि महान् । A Ca C Mill B 4. महि महतो B 1 2 CB

P 399 l 17 (X. 5 1) मनो-मनुष्यस्य A Ca. C Mill मनो-मनुष्य B 4 दहतो-मनुष्याय B 1 2 CB

P 401 l 18 (X 5 5) सततज्ञा A C 1 C Mill B 4. स्वयमेव B 1 2 CB

P 402 l 6 (X 5 6) The first enumeration of the seven forbidden things is taken from Manu VII 50 and 51 After enumerating eight sins which spring from kāmā (kāma) and eight which spring from krodha (krodha), left out in B R Dictionary) Manu selects four of the former and three of the latter, as the seven most dangerous Dandā stands for dandasya pātanam or dandā pārushyam, whereas pārushyam is more specially meant for vāk pārushyam Instead of anyadūshanam, Manu reads twice arthadūshanam, i e arthānām apaharanam deyanām adānam ca Śiṣya, no doubt, intended to write arthadūshanam but the MSS agree on anyadūshanam or annadūshanam. The

second enumeration is taken from the Nirukta VI 27 स्व instead of सेचं is in

A Ca B₄ but B₁ 2 CB had originally the right reading सेच

P 402 l 22 (X 5 6) ज्ञानमहित A Ca C Mill B₄ ज्ञाने सति B₁ 2 CB

P 404 l 8 (X 6 2) सत्यवाक्यवान् A Ca C Mill B₄ सत्यवानुदकवान् B₁ 2 CB which is better and should be inserted in the text

P 404 l 13 (X 6 2) सदासर्वेषु B₁ CB सदा सर्वेषु A Ca B₄ सदा सर्वेषु C Mill सर्वेषु B₂

P 405 l 6 (X 6 4) वृषी पथितो B₁ 2 CB वृष पथितो A Ca C Mill B₄

P 405 l 6 (X 6 4) हविर्लक्ष्यो B₁ 2 CB हविर्लुक्ते A Ca C Mill B₄

P 407 l 9 (X 7 2) क्षोत्रमुल्लङ्घयन् B₁ 2 CB क्षोत्रमुपोयन् । उपमा A Ca B₄ क्षोत्रमुपोयन् । उपमा C Mill

P 408 l 22 (X 7 6) Read निरुचितवत्

P 409 l 13 (X 7 7) It may be अविता दृष्टमयेन् in opposition to गोपा अदृष्टमयेन्

P 410 l 15 (X 8 2) उद्यमानु as neuter A Ca C Mill, CB deest in B₁ उद्यमान् B₄ see man

P 410 l 25 (X 8 3) चार ईषद्वय । चारम् । ईषद्विनस्ति । निनैषनकालेऽपि ॥ आहन् । दय चारम् ईषद्विनस्तिनिरिषनकालेऽपि । A Ca चार हा य दयै चारम् ईषद्विनस्तिनिरिषनकालेऽपि C Mill अगन् हयै चारम् ईषद्विनि स्तुनैषनकालेऽपि B₄ deest in B₁ 2 चदन् प्रेषदयै चारम् ईषद्विनस्ति निनैषन-कालेऽपि CB

P 412 l 3 (X 8 3) Read तवत्तदीया

P 412 l 3 (X 8 6) चानेय्या उद्धरे नित्य मूर्धन्यत् । चानेय्यामुद्धरेति । न मूर्धन्यत् A Ca चाने य्यामुत्त देति । न मूर्धन्यत् C Mill चानेय्यामुद्धरेति न मूर्धन्यत् B₄ चानेय्या उद्धरे नित्य मूर्धन्यत् B₁ 2 CB चानेय्या उद्धरे य उद्धरे इष्टी वल्लभ मूर्धन्यत् कामायति च ते अग्निपत्र भवत इत्यर्थः । मूर्धेस्थानेनैर्धेवाग्नुः । उद्धरेत्या कामो गुणः । नित्य मूर्धन्यत् । अग्निमूर्धे ध्रुवो यज्ञस्येत्यर्थः । Nārāyaṇa

P 414 l 5 (X 9 1) The words from ईशाना इति to प्रतिष्ठा and again from पचनी to प्रतिष्ठा were left out in all the MSS and had to be supplied

P 416 l 12 (X 9 9) At the end of this hymn MS S 1 2 3 give the following Kṛitā

सद्युधीन्मदयसो दिवा नक्त च ससुषुषु ।

वरस्यक्रतून् देवीरवंस हव ।

The Atharva veda saṁhitā VI 23 1 as pointed out by Prof Aufrecht has the same verse only reading वरेण्यक्रतू instead of वरस्यक्रतू

P 417 l 24 (X 10 2) The end of the commentary is wanting in all the MSS

P 418 l 11 (X 10 3) Read गूहन्

P 420 l 6 (X 10 7) विप्रता B₁ 2 CB विप्रता C Mill विप्रता A Ca B₄

P 421 l 4 (X 10 9) After यमाय CB alone of all MSS inserts बहता ।

P 422 l 4 (X 10 9) अत्राम्यधारः CB अत्रामि धारः A Ca B₄ deest in C Mill

P 42 l 26 (X 10 13) Read पतिप्यन्तु

P. 425. l. 8. (X. 11, 4.) यदाया अभिगमनीयं तं व्रजंते ॥ यदा यायाः अभिगमनीयतां व्रजंते A. Ca. व्रजंते C. Mill. यदा यायाः अभिगमनीयतां वृ तं ते B 4; deest in B 1. 2. अभिगमनीयतां व्रजंते CB.

P. 425. l. 10. (X. 11, 4.) प्रज्ञायत A. Ca. प्राज्ञायत C. Mill. प्रज्ञायत B 4; deest in B 1. 2. प्रतीयत CB.

P. 426. l. 11. (X. 11, 6.) तुदुपिपति । B 1. 2. This is meant by Sāyana for the desiderative of tu; but A. and Ca. C. Mill have तत्सेवेपति; B 4 corrects this into तद्विपत्ये; तत्सेवेपति CB.

P. 428. l. 1. (X. 11, 9.) यज्ञमयं B 1. 4. यज्ञमयं A. Ca. C. Mill, CB. यज्ञादयं ?.

P. 430. l. 3. (X. 12, 5.) देवाभ्युक्तो ॥ देवान्भुक्तो S. 1. देवां भुक्तो S. 2. देवांभुक्तो S. 3.

P. 430. l. 19. (X. 12, 6.) The commentary to this verse is wanting in all the MSS. B 4 adds on the margin अत्र पठितो ग्रंथः ।

P. 431. l. 26. (X. 13, 1.) संतरा वत्सेवादयोः is explained by हविषस्य शकटस्य यदुत्तरं चक्रं तस्य यद्वलं तत्पादयोर्मध्ये यथा भवति तथा पश्चादनक्षत्रपदमात्रेऽसीति यो देशस्तत्र स्थित्वा etc. Nārāyaṇa.

P. 432. l. 8. (X. 13, 1.) पत्नीशालांते हविषानं प्रति युवां नयामीत्यर्थः A. Ca. C. Mill, B 4. पत्नीशालाहविषानं प्रति युवां नयामीत्यर्थः B 1. 2. CB. The verso in question is enjoined to be recited at the Havirdhānapravartana, which is the moving of the two sacrificial carts from the Prācīnavanśa to the Uttaravedi. We should therefore expect प्राचीनवंशस्य पुरोभागमुपक्रम्योत्तरवेदिषाद्यन्तदेशपर्यन्तं नयनं प्रवर्तनं ॥; and he explains the verse, हे हविषीने वा युवां त्रयं युगे । प्राचयो पुनस्तीमेवं वंते यदुत्तमेतत्पादेन प्राचयमुत्सेवेव हविषीने युक्ते भवतः पूर्वं देवेलापा कृतत्वादेतद्युक्तं.

P. 432. l. 24. (X. 13, 2.) प्रभरन् प्रहरति ॥ प्रतरन् प्रहरति A. Ca. B 4. प्रभरन् प्रहरति CB. प्रतरन् प्रहरति C. Mill. प्रभरन् प्रहरति B 1. 2.

P. 433. l. 6. (X. 13, 3.) यदृषां B 1. 2. CB. शकृषां A. Ca. C. Mill. शकृषां B 4. sec. man.

P. 433. l. 6. (X. 13, 3.) धानामोम B 1. 2. CB. धाना A. Ca. यथा C. Mill. ईषन् B 4. sec. man.

P. 433. l. 8. (X. 13, 3.) अतुरोहामि । शकटयोः ॥ अतुरोहामि शकटे युवयोः A. Ca. C. Mill, B 4. अतुरोहामि शकटे युवयोः B 1. 2. CB. It may have been हे शकटे युवयोः.

P. 433. l. 8. (X. 13, 3.) कण्ठं B 1. 2. CB. कण्ठे A. Ca. B 4. कण्ठे C. Mill.

P. 434. l. 8. (X. 13, 5.) सोमस्य पुत्रभूतः ॥ सोमस्य पितृभूतः A. Ca. C. Mill, B 4. CB; deest in B 1. 2.

P. 434. l. 10. (X. 13, 5) From देवजातस्य to च पुष्यतः the commentary is left out in all MSS. except CB. Ibid. l. 11. read ईषते.

P. 434. l. 17. (X. 14, 1.) सरास्युत्तरी यो ज्ञानी परलोकमार्गमभितः स्थितो ॥ पुत्री द्वौ ज्ञानी परलोकमार्गमभितस्यौ A. Ca. C. Mill, B 4. CB., deest in B 1. 2, which omit the whole commentary from 13, 4, to 14, 10.

P. 435. l. 5. (X. 14, 1.) अनुपस्यशानं । C. Mill. अनपस्यशानं A. Ca. B 4. CB.

P 435 l 13 (X. 14. 2) निमित्त विवेद । C Mill निमित्त मा विवेद A Ca B 4. CB

P 435 l 16 (X 14. 2) यथा सा खभूता यथा स्वकर्मभागीभूता गतीरनु गच्छति ॥ मयसा खभूता यथा स्वकर्मभागीप्रमाणा अनु गच्छति । A Ca CB B 4 (but see man प्रमाता) मयसा भूता यथा स्वकर्मभागीप्रमाणा अनु गच्छति C Mill

P 436 l 1 (X 14 3) The commentary to बृहस्पतिबृहन्निर्वाणान is left out in all the MSS

P 437 l 11 (X 14. 7) सन्नम्ये दीधितस्य मरणे ॥ तत् मध्ये दीधितमध्ये मयेरयो । A Ca C Mill तत् मध्ये दीधितमध्ये मरये B 4 सन्नम्ये दीधितमध्ये मयेरये CB

P 438 l 5 (X 14 8) विप्रमानास्य A Ca B 4 विप्रमानास्य C Mill deest in CB The dental 'n' shows that the mistake lies in the but I cannot amend it properly It may be प्रमजानास्य or it may refer to the same idea which is expressed in the *varia lectio* of the Taittiriya Āraṇyaka VI 4 where we read यत् भूयै वृणम तत् गच्छ

P 438 l 9 (X 14 9) गतोदकन A Ca B 4. CB, deest in C Mill See M M, Die Todtenbestattung bei den Brahmanen Zeitschrift der Deutschen Morgenland ischen Gesellschaft vol IX p 14 note 5

P 439 l 7 (X 14 11) Rend दक्षा

P 441 l 14 (X 14. 16) बृहन्नम्यगच्छमय ॥ बृहत् महत् जगमय A Ca B 4 CB बृहन्नमय B 1 2 बृहत् जगमय C Mill The commentary to Taitt Ār VI 5 11 affords no help

P 441 l 16 (X 14 16) चरत्सिद्धानि । A Ca C Mill B 1 4 CB

P 443 l 22 (X. 15 4) From द्युतनाद्य begins a long lacuna in B 1 extending to the first verse of the hymn where it continues again with चेश्वर The same lacuna exists in B 2 3

P 444 l 19 (X 15 6) प्राचीनानीतिन A Ca B 4 प्राचीनवीतो CB प्राचीनानीतिन C Mill

P 445 l 17 (X 15 8) Read र चानुपुचय

P 446 l 17 (X 15 10) A Ca C Mill and B 4 have कौटुका and वृक्षा, CB कौटुका and वृक्षा From वृक्ष the adjectives are to be referred to पितृभि

P 447 l 6 (X 15 11) सुवि ॥ कुनि A Ca गुणीनी C Mill गुनि B 4 शब्दानि CB

P 449 l 4 (X 16 1) अलोद्वृत्तः । A Ca C Mill B 4 मयीवृत्त B 1 CB 1 e hic ink In the commentary to Taitt Ār VI 1 the same reading occurs मयीवृत्त

P 450 l 2 (X 16 3) The last portion of verse 3 is imperfectly explained Śāyana in explaining the same verse in Taitt Ār VI 1 says यत् यस्मिन्निष्क तत् त्वं हितं मुनयि तत् त्वं गतोपधोषं प्रविश्य तद्वापि पितुर्देहमातुर्देहो प्रविश्य तत् ततोपधमनि श्वरेण निक्षीक्य तैः श्वरैः प्रविश्यते अथ ॥

P 450 l 9 (X 16 4) अतएव ॥ A Ca C Mill B 4 CB B 1 2

P 450 l 22 (X 16 5) उदकादिभिः । उदकाभिः A Ca C Mill B 4 in marg दि उदके B 1 CB Śāyana, Taitt Ār VI 4 has उदकादिभिः and another MS उदकादिभिः

P 450 l 24 (X 16 5) Śāyana, Taitt Ār VI 4 explains शप by भोग

P 451 l 8 (X 16, 6) Śāyana Taitt Ār VI 4, in explaining the same verse takes विधात् as an ablative of विध ॥ १ विधात् सर्वमातुषद्रूपात्

P 451 l 24 (X 16, 7) विस्तारयति A C₁ C Mill विस्तारयति B₁ विस्तारयति B₄ CB
Sâyana Taitt Ar VI 1, पर्यसयात्रै परितो नैष चालयतु त्रयापसारण मा करोतु ।

P 451 l 26 (X 16, 8) The quotation from Āsvalāyana is omitted in the MSS

P 453 l 19 (X 16, 11) Sâyana reads प्र चोचतु instead of प्र चोचति ।

P 453 l 23 (X 16 12) From अनवानन् ता B₁ 2 leave out everything to X 17 6

P 454 l 5 (X 16 12) प्रत्त CB प्रकृष्ट A C₁ B₄ प्रत्त C Mill

P 455 l 15 (X 17, 1) आत्मसदृशा CB, A Ca C Mill and B₄ have आत्मसदृशा B₁ is missing The following extract is from the Nīṭamanjari (p 68 a) सुखमिच्छता पुला भार्यानुगणेण स्यात्तथमित्यर्थे साह ॥ भर्ता भार्यानुगणेण स्यात्तथ सुखमिच्छता । विवस्त्रा हि तदाश्रोऽभूत्सरयूवैडवा यदा ॥ जघा ह वा एष आत्मनो यज्जायेति ज्ञातपथे दृष्टत्वात् यज्ञानुसृत्य दपनोस्त्रियमैस्तत्र वर्षत इति याज्ञवल्क्ये नोक्तत्वाच्च य ज्ञाश्रितिक सुखमिच्छति तेन भर्ता भरणशीलेन भार्यानुगणेण भार्यानुकृपण स्यात्तथ । तच्च विवस्त्रतो दृष्टानेन दृढयति । हि यस्माच्छदा सरयूविवस्त्रद्वारा यडवाश्रकृपिणी जाता तदा विवस्त्रानस्यश्ररूपो भूत्वा सुखमिच्छत् भार्यारूपोऽभवत् पश्चात्समीगज सुख प्राप्तवान् तदनुकृपत्वात्स्वात्तदनुकृपत्वेन भार्यासुख प्राप्यत इत्युक्त । तदथयमुक्त । जघागृहव्रता मत्स्यः " सरयू ॥ तत्रेतिहास । त्वदुक्तानकस्य देवस्य सरयूस्त्रिशिष्येति स्त्रीपुसात्मकमपयडयमभूत् । ततस्त्वष्टा सरयूनामिका युक्ता विवस्त्रते प्रायच्छत् । ततस्तस्या विवस्त्रतः सकाशाद्वयमयम्यौ जहाते । ततः क्रदापि दात्मसदृश्या जनिताया स्त्रियः समीपे तदपयडय निधाय स्वयमाश्र रूपं भूत्वा स्वयमुत्तपन्नकुन्तति जगाम । तप विवस्त्रानेतो स्त्रिय सरयूमिति मत्वा तामरमोत् । तस्या मनुनैव रात्रिरेजायत । ततो विवस्त्रानेया सरयूतं भवतीति विहाय स्वयमप्यश्रो भूत्वा तामश्रकृपिणी प्रायासीत् । ततः सत्रीऽस्मानयोस्तयो रेत पृथिव्या पपात । तप सा गर्भकामा तत्पतिर रेत आमसी । ततस्तस्या सकाशादधिराजयतेतामिति । तत्रेतिहासमाचक्षते त्वाही सरयूरिति यास्त्रेन सम्यगुक्त । अभवन्मिधुन त्वदुरिति बृहद्ब्रह्मोक्त पूर्वमुक्त ॥

The following extract from the Brihaddevatā was given me by Dr Thibaut who is preparing a critical edition of the whole work He has divided the MSS into two families the one comprising B b¹ b² all MSS in my possession and b³ a MS lent me by Dr Buhler, the other comprising h a MS lent by Dr Hall to M Regnier H a MS given by Dr Hall to the Bodleian Library, and K the MS at Berlin, copied by Prof Kuhn

- 1 अभवन्मिधुन त्वदु सरयूस्त्रिशिषा सह ।
- 2 स वै सरयू प्रायच्छत्स्वयमथ विवस्त्रते ।
- 3 ततः सरयूया जहात यमयम्यौ विवस्त्रतः ।
- 4 तौ चाशुभो यमाश्व ज्ञायांस्ताभ्यां तु वै यम ।
- 5 मृदा भर्तुं यतोऽहं तु सरयू सदुशीं स्त्रिय ।
- 6 निधिष्य मिधुन तस्यामथा भूत्वापचक्ष्मे ।
- 7 अविज्ञानाद्विवस्त्रास्तु तस्यामजनयन्मनु ।

1 H b त्वेदु K b शर°	2 K H h °रयू H h पाय°	3 H b सरयूने°
h °यस्यो °स्तत H °स्व° want ng	4 K H h वै यमो	5 K H b मृदा K शरय°
6 H h तस्यम° K तस्याम°		
2 B b b ² b ³ सेव	3 B सरयूने° b b ² b ³ सरयूने°	5 b b ² b ³ मृदा
6 B b b ² b ³ °त्वोपच°	7 b b b ³ °स्या प्रज°	

- 8 रत्नपिरासीत् ननुर्विस्वानिब तेजसा ।
- 9 स विज्ञाय त्वपक्राता सरस्यूमधरूपिणी ।
- 10 त्वाद्गो प्रतिजगामाशु पात्री भूत्वा सलक्ष्ण ।
- 11 सरस्यूल विवस्वत विज्ञाय ह्यरूपिण ।
- 12 मिथुनायोपचक्राम त्वा च त्वास्तुदे स ।
- 13 ततस्तयोस्तु वेगेन शुक्र तदपततुवि ।
- 14 उषानिग्रह सा त्वथा तत्सुक्त गर्भकाम्यया ।
- 15 आमातमात्रास्तुक्रानु कुमारौ सवभूयतु ।
- 16 नासत्तथैव दृष्टय यो सुतावन्निनाविर्ति ।

P 456 l 10 (X 17, 2) After ननुप्येव A C Mill have तदुत्पत्त्ये, Ca तदुत्पत्त्ये, CB तदुत्पत्त्ये, B₄ had the same, but struck it out The meaning is "for the sake of men i.e. that men might be born, all men being the descendants of Manu the son of Savarnā

P 456 l 11 (X 17 2) उषानीग्रहत्त । A Ca C Mill, CB B₄ Ibid read सरस्यु

P 457 l 13 (X 17, 4) परिपाति परिपाति A Ca B₄ परिपाते C Mill CB has त्व परिपाति, leaving out परिपाति In Taitt Ar VI 1, Śāyana says, त्वा मेत परिपाति परिपा लपिदुमिच्छति दृष्टाचैमागच्छत त्वा प्रतीयत इत्यर्थे ।

P 457 l 15 (X 17, 4) प्रमित A Ca CB C Mill, deest in B₁ प्रमित B₄ It may be meant for प्रेत or प्रवीत but as all the MSS agree on the short i, प्रमित may possibly have been used in the sense of प्रमित See again in verse 5

P 457 l 22 (X 17, 5) आशुणि P 1 2 आशुणि S 1 2 3 The Taitt Âr reads अशुणि, and Śāyana explains it by चदी

P 458 l 1 (X 17, 5) प्रमिते A Ca C Mill B₄ प्रमित CB, deest in B₁

P 461 l 10 (X 17 11) Read विप्रदुष्टय

P 463 l 4 (X 18 1) The name of the Rishi according to the author of the Sarvānukramanī is सत्सुक, not सत्सुक MS S 3 has ku, MS 1636 sātutsuko, Shadgurushishya (MS E I H 1823) samkusiko and samkusiko, (MS Bodl) sātutsuko All Śāyanas MSS (A Ca C Mill B₁ 4 CB) read सत्सुक repeatedly, the only various reading being सत्सुक once in C Mill In his commentary to the Vājasaneyī Sanhitā, 35, 7, 15 Mahidhara gives the name of the Rishi as Sātuka

8 K. °स्वनिष	9 H विज्ञानाय त्व° h विज्ञाना त्व° H E °श्रुमूर्खी	10 H h °मासु वानि
K प्रतिजगामाशु	12 H h निनायो° K मैथुनायाप° त्वास्तुदे	13 K यत्त
A °मद्वसान्वयामयत्त	15 H h आग्रत° K °छक्रानु कुमारौ	16 h ना° wanting K दथ°
h दथ° मुता°		

11 B b b ² b ³ रत्नपिरासीत्पि वि°	10 b b ² b ³ सल°	11 H b b ² b ³ सरस्युष्ट, °त विदित्वा
12 B b b ² b ³ मैथुना°	13 B b b ² b ³ शुक्र	14 B b b ² b ³ °स्तुक्र
16 B b b ² b ³ °सत्ये		15 B b b ² b ³ °क्रानु

suka, a word explained in the Unâdi-sûtras II. 29. Prof. Aufrecht supposes that the author of the Sarvânukrama took the name of the Rishi from the Atharva-veda XII. 2, 11; 14, where Agni is called both saṅkasuka and vikasuka, and he proposes therefore in the Sarvânukrama also to correct Sankusuka into Sankasuka. I retain the reading of the MSS., for it is more easy to explain how the name Saṅkusuka was changed into the regular saṅkasuka than *vice versa*.

P. 463. l. 11. (X. 18, 1.) Read चंपाः.

P. 465. l. 14 (X. 18, 5.) It should be पूर्वपूर्व, one पूर्व out of three immediately following might easily have been omitted.

P. 467. l. 1. (X. 18, 8.) अनुसरण° A. Ca. C. Mill, CB. अनुसरण° B 4. अनुसरण° B 1. Prof. Aufrecht suggests अनुसरण°, which would certainly be the most appropriate reading.

P. 468. l. 12. (X. 18, 11.) ऊर्ध्वगतोपासनेन A. Ca. B 1. 4. ऊर्ध्वगतोपासनेन C. Mill. ऊर्ध्वगतोपासनेन CB.

P. 468. l. 14. (X. 18, 11.) सूयचारिका CB. लयचारिका A. Ca. C. Mill; deest in B 1. B 4 had the same reading as A., but altered it to ह्रुयचारिका.

P. 468. l. 14. (X. 18, 11.) Instead of प्रलभनं and शोभनफलं (A. Ca. C. Mill, B 4) B 1 has उपलभनं and शोभनोपलं, which seems more appropriate, because प्रलभनं is generally used in the sense of deceiving, overreaching, instead of simply reaching. In the Taitt. Âr. Sâyana explains रूपवचना by रूपवचनं स्वेच्छगमनं यस्याः सा. CB. has उपवचनं फलं शोभनफलं.

P. 469. l. 1. (X. 18, 12.) ते पांसवः ॥ तेषां सया A. Ca. B 4 तेषां सया CB. तेषां सया C. Mill.

P. 469. l. 15. (X. 18, 13.) लोकं A. Ca. C. Mill, B 4. pr. man.; लोकं CB. In the Taitt. Âr. the published text gives लोकं, and the Commentator explains इदं लोकं लोक्यते द्रव्यत इति लोको लोहः.

P. 469. l. 23. (X. 18, 14.) All the MSS. leave out the commentary. They write अप चतुर्दश ॥ प्रतीचीन इति A. Ca. C. Mill, CB. B 4 adds in the margin, अत्र पतितो ग्रंथः ॥

P. 470. l. 23. (X. 19, 1.) सेचयत । अयगाहत । गोदोहन° ॥ नेचयत अयगाहत । गोदोहन° A. नेचयत अयगाहत । गोदोहन° Ca. सेचयत । अयगाहत । --- गोदोहन° C. Mill. नेचयत अयगाहत गोदोहन° B 4. सेचयत अयगाहं ॥ सानापाणादि° II 1. सेचयत अयगाहनसानापाणादि° CB.

P. 471. l. 19. (X. 19, 3.) साक्षादिप्रतीनां ॥ साक्षादिप्रतीनां A. Ca. साक्षादिप्रतीनां C. Mill. साक्षादिप्रतीनां B 4. सम्पादिप्रतीनां B 1. CB.

P. 472. l. 8. (X. 19, 4.) The commentary to संग्रहं यत्परमं चापतेन is left out in all the MSS

P. 472 l. 26. (X. 19, 5.) Read गच्छतोः.

P. 473. l. 1. (X. 19, 6.) Read सीर्यतीभिः.

P. 474. l. 6. (X. 20.) Read मन्त्रमूकानां.

P. 478. l. 9. (X. 20, 10.) किञ्चिदेयमिति ॥ किञ्चिदेवं यमिति A. किञ्चिदेवं यमिति Ca. किञ्चिदेयमिति C. Mill किञ्चिदेवं यदिति B 4. किञ्चिदेयमिति B 1. किञ्चिदेयमिति CB.

P. 478. l. 17. (X. 21.) Read अनुकृपाः.

P. 483. l. 10. (X. 22, 3.) आइ मयौदायां । आ समाभिः ॥ आ मयौदया असमाभिः । A. Ca. CB. समयौदया असमाभिः C. Mill, B 4. आ मयौदायां आ समाभिः B 1.

P. 485 l. 17. (X. 22, 8.) At the end of this verse there is great confusion in all the MSS. A. has अनुकृतिरित्यर्थः । एवंभूतो हि हे अमितहन् शत्रूणां हिंसायां समर्पो भवेत्, running on from verse 8 to verse 9. The same has happened in Ca. and B 4. C. Mill fortunately supplies part of the lacuna. It reads: अनुकृतिरित्यर्थः । एवंभूतो हि हे अमितहन् शत्रूणां हेतुर्नि इत्थं सदायस्य उपपद्यितव्यस्य यथा: हेतोः सन् शत्रु मिथि ॥ B 1, on the contrary, breaks off after अवहात्तदास्य, and continues हता सन् हंभय ते अर्धं हिंथि । CB. gives the text as I had restored it, only reading हि पि for हिंथि.

P. 486. l. 9. (X. 22, 10.) Read मरुद्वलाद्यो.

P. 487. l. 7. (X. 22, 12.) Sāyana seems to have read कुम्भक. This is the reading of A. Ca. B 1. 4. C. Mill. In CB. चं is inserted before कुम्भक.

P. 487. l. 17. (X. 22, 13.) सति निर्देशस्याविशेषणत्वात् ॥ सति निर्देशमाविशेषणत्वात् A. Ca. सति निर्देशमाविशेषणत्वात् C. Mill. सति निर्देशविशेषणत्वात् B 1. सति निर्देशस्याविशेषणत्वात् corr. sec. man.; सति निर्देशविशेषणत्वात् CB. I suppose it means, the final *d* of *tā* and *satyā* must be taken for the nom. plur. fem., because otherwise (*sati*, as it is) there would be no predicate to the proposition, i.e. *tā* and *satyā* would refer to nothing.

P. 487. l. 20. (X. 22, 13.) Read हिंसयद्य.

P. 492. l. 4 (X. 23, 7.) From सस्यानि to सस्यानि all is left out in A. Ca. B 4. In C. Mill there is a longer lacuna from वयं स्तोत्रं स्तोत्रं etc. to the second verse of the next hymn. The text is preserved in B 1 and CB.; B 1 reading केचिद् instead of क्वचिद्, and leaving out प्रकृतं मतिं. Ibid. l. 6. read जानीयः.

P. 499. l. 11. (X. 25, 9.) तस्मिन् अस्मिन्महतीत्यर्थः ॥ तस्मिन्महि महतीत्यर्थः A. B 4. CB. तस्मिन् सति महतीत्यर्थः Ca. C. Mill. तस्मिन्महि महतीत्यर्थः B 1.

P. 503. l. 4 (X. 26, 7.) Sāyana seems to have read अदूषोत् for दूषोत्.

P. 505 l. 22. (X. 27, 4.) शरीरपद्मास्त्रबलादिभिः A. Ca. C. Mill, B 4. sec. man. शरीरपद्मास्त्रबलादिभिः B 1. शरीरपद्मास्त्रबलादिभिः CB.

P. 506. l. 2. (X. 27, 4.) न दिशि । C. Mill, B 4 sec. man. प्रदक्षिणा A. Ca. B 4. CB. प्रदक्षिणात् B 1.

P. 506. l. 8. (X. 27, 5.) वै उ इत्येव ॥ वै उ इत्येव A. Ca. वै उ इत्येव C. Mill. वै उ इत्येव B 1. वै अस्मिन्महि एव B 4. sec. man. वै इत्येव CB.

P. 506. l. 12. (X. 27, 5.) स्वावरः A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB. स्वावरः ?

P. 507. l. 14. (X. 27, 7.) Read चाभूतसंभव.

P. 507. l. 22. (X. 27, 7.) भवनाय गच्छन्ती ॥ भवतः lacuna प्रयुक्तः A. Ca. C. Mill, B 4; deest in B 1. भवनाय गच्छन्ती यदा तवैस्य प्रवर्धेण लादयिष्यी रेकश्चादसः । CB.

P. 508. l. 9. (X. 27, 9.) The commentary is left out in all the MSS. In B 4 there is a note पश्चिमीयस्य चतुर्थः.

P. 509. l. 7. (X. 27, 11.) लिङि रूपं B 1. लेटि रूपं A. Ca. C. Mill, B 4. स्थालि रूपं CB.

P 509 l 15 (X 27, 11) वरयितु । B 1 CB वारयितु A Ca C Mill, B 4

P 510 l 10 (X 27, 13) From वृहिलक्षणमुदक to वृहिलक्षणमुदक all is left out in A Ca C Mill B 1 CB and B 4 (in marg) give गतिरिति instead of गति ।

P 510 l 23 (X 27, 14) पराशदनवर्जितो ॥ पराशदनवर्जितो A Ca पराशदनवर्जितो C Mill पराशदनवर्जितो B 4 sec man पराशदनवर्जितो B 1 CB Cf Nir XII 29

P 512 l 7 (X 27, 16) निवास । CB गतिनिवास A Ca. B 1 4, deest in C Mill It would be better to read तत्र निवास

P 512 l 15 (X 27, 17) Read पक्षवतो instead of पक्षवतो

P 512 l 16 (X. 27, 17) देवाना A Ca have देवाना, B 4 देवना B 1 देवोना, CB देवता, deest in C Mill

P 512 l 18 (X. 27, 17) After यद्वा some other explanation was probably left out, which makes the following sentence unintelligible

P 513 l 19 (X 27, 19) युगा युगानि A Ca CB B 1 4 युगानि C Mill

P 514 l 4 (X 27, 20) सुहु पूजितो । MSS , सुहु योजितो ?

P 514 l 6 (X 27, 20) यज्ञान्नापगमय ॥ यज्ञान् ना गमय A Ca B 1 4 यज्ञान ना गमय । C Mill यज्ञान् ना गमय CB

P 518 l 9 (X 28 4) Read जलसारीत् for जलसार्

P 518 l 10 (X 28, 4) जमिहन्देशात् B 4. जमिहन्देशात् A Ca C Mill निर्गहनदेशात् B 1 CB

P 519 l 19 (X. 28, 7) जूरमस्य A Ca C Mill, CB B 4 जूर समर्च B 1

P 520 l 15 (X 28, 9) बलचक्रस्य नृ० ॥ बलचक्रस्य नृ० A Ca बलचक्रस्य नृ० C Mill बल-
चक्रस्य नृ० B 1 B 4 sec man बलचक्रस्य नृ० CB The passage is corrupt, and I can suggest no emendation Prof Aufrecht suggests बलचक्रस्य

P 521 l 7 (X 28 10) लोलया A Ca C Mill B 4 CB लोडया B 1

P 521 l 12 (X. 28, 11) In this verse the Pada MSS (P 1 P 2) read गोषा probably in order to avoid the hiatus In the commentary A Ca B 4 have गोषा B 1 CB गोषा, deest in C Mill

P 522 l 17 (X 29, 1) See Nir VI 28 The commentary begins with पने न वायो न्वायीति in A Ca. B 4 CB There is a lacuna in B 1, in C Mill there is a long omission from X 28 11 to X 29 7 The commentary here, and X 30, 11, is the same as that given by Durga Durga's MS (E I H 357) leaves out पृथ इय, leaves out from मनुष्याणां to मध्ये, has सोमस्यगि for सोमस्य, has त्रायद् for द्वायद्, has इयमभयति, नि for चहति, परयति for परयतिव, has य सोमस्यस्य किमिति, has पूर्वजिवापन, leaves out वा before कामयमान, has न्वायीति द्वायद्, has द्वायेतस्मिन्पदद्वये । At the end Durga continues his argument कथं द्विपदत्वे हि सति वाशब्दस्यापन केनविद्वित्तय । न चेह विकल्प समुच्चयो वा कथिदपाऽस्ति । स्यादेतत् । उपमाय भविष्यतीति । तदपि न सम्यगतीति । नकोरेयोपमार्थस्य कृतत्वात् । य इत्यस्यापि पृथग्भूतस्य न कथिदपाऽस्ति । तस्मादास्यातस्यानुदात्तान्तरादप्यसंभवाच्च द्विपदत्वे वाय इत्येतदेकपदमेव । शकुनिपुत्र एव चास्याभिधेय उपपद्यते ।

P 524 l 2 (X 29 2) कुत्सेन । कुत्से । कुत्से A Ca II 4, deest in C Mill कुत्सेन B 1 CB

P 524 l 6 (X 29 3) All MSS have रत्नो, not रत्नो

P 526 l 1 (X 29, 6) मन्त्रकेन A Ca. B 1 4. मन्त्रकेन CB, deest in C Mill

P 526 l 5 (X 29, 6) आसादिता ॥ असादिता A Ca B 4 असादिता B 1 असादिता CB
 P 530 l 16 (X 30, 7) ता हिमनात् ॥ तामि हिमनात् A Ca B 4 C Mill तामि हिमनात् CB,
 deest in B 1

P 532 l 21 (X 30, 11) निरुक्तीकाया उद्धृत ॥ निरुक्तीकाया उद्धृत A Ca निरुक्तीकाया उद्धृत B 4
 C Mill, deest in B 1 In CB एतस्मादन्तो व्याख्यानं निरुक्तीकाया उद्धृतः The commentary
 is taken nearly literally from Durga's commentary

P 536 l 3 (X 31, 3) Read अभिप्रायवान्

P 536 l 16 (X 31, 4) After तामि CB alone has जुन

P 538 l 9 (X 31, 8) एतावदेवमात् सामर्थ्येन युक्तमिति न । अपि तु ॥ एतावदेवमात् सामर्थ्येन युक्त इति ।
 अपि तु A Ca C Mill, B 4 एता देवा या जात सामर्थ्येन युक्त । एतेभ्यो B 1 एता देवा जात सामर्थ्ये न
 युक्त एता एतेभ्यो CB

P 540 l 5 (X 32, 1) The devatā is Indrāṇi

P 541 l 1 (X 32, 2) रज शब्दाज्जल आकारः ॥ रज शब्दा न आकारः A Ca C Mill रजशब्दाज्जल
 आकार B 1 रज शब्दा जल आकार CB रज शब्दाज्जल आकार B 4 It looks like a marginal
 gloss inserted in the text The intention was most likely to take रजसा for रजासि

P 542 l 1 (X 32, 4) दीप्यन्त A Ca B 1 4 CB

P 542 l 3 (X 32, 4) प्रापयसाधन । A Ca C Mill, B 1 4 CB प्रापयसाधन?

P 542 l 4 (X 32, 4) यत् सागत्य प्रकाशयत्येव कारणमाह ॥ यत् सागत्य प्रकाशयत्येव कारणमाह A Ca
 C Mill, B 4 यत् सागत्य प्रकाशयत्येव कारणमाह B 1 यत् सागत्य प्रकाशयत्येव कारणमाह CB

P 542 l 9 (X 32, 4) धारय instead of दीपय ।

P 543 l 17 (X 32, 7) The explanation of येनविद् सप्रत is found in C Mill only

P 544 l 18 (X 32, 9) After हे कलश A Ca C Mill have कलशान् CB कलशान् It
 is struck out in B 4 but not in B 1

P 544 l 27 (X 32, 9) क्रियाम नयवान् कुरुधवणा । पूनाया बहुवचनपद ॥ क्रियाम कुरुधवणा पूनाया
 बहुवचन पद A Ca C Mill, B 4, deest in B 1 क्रियाम नयवान् कुरुधवणा पूनाया बहुवचन । एव

P 546 l 12 (X 33, 2) पार्थीव्योनि ॥ पार्थीव्यानि A Ca C Mill, B 4 पार्थीव्यानि B 1
 पार्थीव्योनि CB Cf Śāyanī to I 105, 8

P 547 l 19 (X 33, 5) प्रतिष्ठयाहिन् एव ॥ प्रतिष्ठयाहिन् त एव च A Ca प्रतिष्ठयाहिन् एव च C Mill
 प्रतिष्ठयाहिन् एव च B 4 प्रतिष्ठयाहिन् एव B 1 प्रतिष्ठयाहिन् एव CB Prof Aufrecht suggests
 the certain emendation प्रतिवाहिन्

P 549 l 7 (X 34, 1) The name of the second supposed poet is Manjavan
 Aksha (MS E I H 132 writes Mojavan by mistake) The commentator of the
 Anukramanī explains Manjavān as Mujavatputra and he is quite aware of the
 irregularity in the formation of the patronymic, for he says that although the
 patronymic suffix has been omitted, the Vṛiddhi of the first syllable has been
 preserved Hence Manjavat, instead of Manjavata Roth in his Dictionary
 gives the name as Manjavata but this is wrong for Shadgurushishya quotes
 Sauvishṭakṛit as a parallel case, clearly showing that the name he wished to
 explain was Manjavat, nom sing Manjavān The name, no doubt, is irregular

even thus, yet we have no right to change it. Śāyana explains the name by मुञ्चनः पुत्रः (A. Ca C. Mull, CB), or मुञ्चनः पुत्रः (B 1. 4), the *u* being given as short

P. 549 l. 8. (X. 34. 1.) अत्र द्वादश्यद्यान्तौति । Here all the MSS are at fault, and possibly Śāyana himself or whosoever wrote the passage. I shall first give the various readings.

- A. अत्र द्वादशास्यान् स्तौति नयम्याद्या वा तं तस्मात्तद्देवतः सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 Ca अत्र द्वादशास्यान् स्तौति नयम्याद्या वा तस्मात्तद्देवतः सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 B 4. अत्र द्वादशास्यान् स्तौति नयम्याद्या तद्देवतः । सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 C. Mull अत्र द्वादशी द्यान् स्तौति नयम्याद्या च तु स्त्री तद्देवतः सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 B 1. अत्र द्वादशा द्यान् स्तौति नयम्याद्या त तद्देवतः सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति । अतः स्तयोः सा देवती ।
 B 2. अत्र द्वादशा द्यान् स्तौति च - यम्याद्या त तद्देवतः सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति अतः स्तयोः सा देवती ।
 CB अत्रा द्वादश्यान् स्तौति नयम्या वा त तस्मात्तद्देवतः सन्नमी द्वयोर्दशी च कृषिं स्तौति अतस्तयोः सा देवता ।

- A. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ निर्दन्ते । अतस्ता अपि तद्देवतः ।
 Ca एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ निर्दन्ते । अतस्ता अपि तद्देवतः ।
 B 4. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ निर्दन्ते । अतस्ता अपि तद्देवतः ।
 C Mull एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ निर्दन्ते । अतस्ता अपि तद्देवतः ।
 B 1. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ मद्यते । अतस्तो अपि तद्देवतः ।
 B 2. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ मद्यते । अतस्तो अपि तद्देवतः ।
 CB एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैपभिः कितपो स्याथ निर्दन्ते । अतस्ता अपि तद्देवतः ।

Now it is clear that the seventh verse does not praise agriculture, nor would it be *stauti* in the singular, if two verses were intended. Nevertheless we have *tayoh*, a dual, as if two verses were intended. Shadguruśiṣya in his commentary to the Anukramanī says तदाद्यान्द्वादशी स्तौति नयम्याद्या च सन्नमी द्वयोर्दशी कृषिं स्तौति कितव चानुशास्ति शिष्टाभिर्नैपभिरुच्यते कितवष्टौ निर्दन्ते । This is clearly metrical, and evidently taken from the Brihaddevatā, where the following verses occur प्रवेपा नेति सूक्तं यद्दद्यन्तुतिरुच्यते । अत्राद्यान्द्वादशी स्तौति नयम्याद्या च सन्नमी ॥ द्वयोर्दशी कृषिं स्तौति कितव चानुशास्ति (read तौ) । अद्यास्तु शेषा निर्दन्ति । If we look at this, we see what has happened Śāyana has taken the Brihaddevatā, quoted it, and inserted after each paragraph some words of explanation. In doing this he seems to have drawn सन्नमी and द्वयोर्दशी together, without altering the verb *stauti*, but putting, when he speaks for himself, the dual *tayoh*, as referring to the seventh and thirteenth verses. What he ought to have said was this अत्र द्वादश्यद्यान्तौति नयम्याद्या च सन्नमी । अतस्तात्तद्देवतः । द्वयोर्दशी कृषिं स्तौति । अतस्तयोः सा देवता । This is, no doubt, a greater alteration of the text of Śāyana than would be permissible according to the critical principles followed in this edition. But both grammar and sense required this deviation, and the various readings as given above will enable every reader to form his own opinion.

P 549 l 18. (X. 34. 1) The MSS of Śāyana write विभीदक and विभीदक instead of विभीदक, and मुञ्चन् instead of मुञ्चन्

P 551 l 13 (X. 34, 5) अवहितो B 1 CB अवहता A Ca C Mill, B 4 One expects अवहितो, but as the next sentence seems to depend on this word, it can only be अवहितो, in the sense of attentive

P 552 l 8 (X 34 7) चक्रुश्वत् and नितोदिवत् as nom plur in A Ca C Mill, B 1 (doubtful), but चक्रुश्वत् and नितोदिवत् in CB, and sec man also in B 4, where originally both words were in the nom plur But for the uncertainty of the MSS the gen sing would be best in both words The commentary shows why Sāyana might have taken the seventh verse as ॥ कृषिस्तुति

P 552 l 9 (X 34, 7) पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमानस्य ॥ पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमाने A Ca पुरुषे धूमप्रवर्तमाने C Mill पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमानस्य B 1 पुरुषस्य च कृषो प्रवर्तमाने B 4 पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमाने CB.

P 553 l 9 (X. 34, 9) चपकृता A Ca B 4 CB B 1 जया यता CB

P 554 l 24 (X 34, 13) मतिं कुरु A Ca B 1 4 CB, deest in C Mill Prof Aufrecht suggests रतिं कुरु ।

P 559 l 3 (X 35 9) तिष्ठ A Ca C Mill, B 1 4 CB

P 561 l 17 (X 36, 1) स सर्वे च ॥ सः सर्वे च वदव्य A Ca स सर्वे च वदव्य C Mill स सर्वे च वदव्य B 4 सः सर्वे च B 1 स सर्वे च CB

P 566 l 24 (X 37, 1) The Vimyoga of X 40, 10 is added here in A Ca C Mill, CB B 4 In B 1 it is inserted in the margin

P 571 l 19 (X 38, 1) ताडयाशास्त्रायनका ॥ ताडयाशास्त्रायनका A B 4 ताडया शास्त्रायनका Ca ताडया शास्त्रायनका C Mill ताडया शास्त्रायनका CB, deest in B 1 ताडयशास्त्रायनका?

P 573 l 18 (X 38, 5) The quotation from the Śātyāyanaka could not be verified, as in spite of repeated efforts, I have not succeeded in finding any copy of that work in Indrī Sāyana's quotation, however, from the Śātyāyanaka agrees very much with the passage in the Tāndya Brahmana IX 2, in fact, it does so to a greater degree than the extract given by Sāyana as from the Chāndogya Brahmana. I take this opportunity of mentioning a correction in another extract from the Śātyāyanaka, p 106 l 5 where Prof Aufrecht has shown that भावे ह् should be हवेत्तद् Ibid l 4 read प्रतिममृशते

P 575 l 10 (X 39 3) Sāyana seems to have read अतस्य for हतस्य A Ca CB B 4 read अतस्य, C Mill हतस्य, B 1 कृतस्य

P 575 l 17 (X 39, 4) पुनर्गुणन B 1 पुनर्गुणेन A Ca C Mill, CB B 4

P 576 l 13 (X 39 6) संवर्धनमिममहाज्ञ A Ca C Mill, B 1 4. CB Sāyana has evidently used अवज्ञ as a masculine According to यन्त्रागमवर्ति (Am Koshā III p 3 24) it would be impossible, according to भावे त्वुद्धत (Siddh Kaum ed Tārānātha, vol II p 633) it might be defended.

P 576 l 23 (X 39 7) विन्दे A Ca C Mill, B 4 pr विन्दाम B 1 B 4 sec. man CB

P 577 l 9 (X 39, 8) The commentary to the first line is left out in A Ca C Mill, B 4. It is given in B 1 CB Ibid l 10 read पुनत्तः.

P 579 l 2 (X 39 11) सहास्यः CB C Mill साहास्यः A Ca B 4. सहास्यः B 1

- P. 579. l. 20. (X. 39, 13.) यातमर्द्धः B 1. CB. C. Mill. यातमर्द्धं A. Ca. B 4.
P. 581. l. 24. (X. 40, 3.) पंदिनो याणी कापा । तया ॥ पंदिनो यणीकापातया A. Ca. पंदिनो यणीका-
पातया C. Mill. पंदिनो याणीकापातया B 1. 4. पंदिनो याणी सापातया CB.
P. 582. l. 1. (X. 40, 3.) रानकुमारीयि CB. B 1. रानकुमारीय A. Ca. रानकुमारीयि C. Mill.
रानकुमारीय B 4, but रानकुमारीयि B 4. sec. man.
P. 582. l. 10. (X. 40, 4.) युवं युवां A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB. युवं युवाभ्यां?
P. 590. l. 1. (X. 42, 5.) पूर्वाह्णे ॥ पूर्वाह्णः B 1. CB. B 4. sec. man. पूर्वाह्णः A. Ca.
C. Mill, B 4.
P. 591. l. 11. (X. 42, 9.) Read अग्निःदीर्घः 1.
P. 591. l. 23. (X. 42, 10.) प्रथमाः 1. Sâyaṇa leaves it free to read प्रथमा or प्रथमाः.
Pada 1. 2. read प्रथमाः; Aufrecht leaves it open.
P. 592. l. 13. (X. 42, 11.) सतिधुतेन्द्रः A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB.
P. 593. l. 1. (X. 43, 1.) चागिरसस्य कृष्णस्य A. Ca. C. Mill, B 4. हे घोषेयस्य सुहस्य CB.
हे घोषेयस्य सुहस्यस्य B 1. Ibid. l. 12. read तद्विक्.
P. 594. l. 16. (X. 43, 5.) परत्मानां CB. C. Mill. परत्मानां A. Ca. B 4. परत्मानां B 1.
P. 594. l. 21. (X. 43, 5.) पूर्वोऽपि ॥ पुनो पि A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB.
P. 595. l. 6. (X. 43, 6.) Read नीयकैः 1.
P. 599. l. 1. (X. 44, 5.) Read यमिलं. In changing the usual spelling of the MSS.
नृत्त, the necessary insertion of the द्, I am sorry to say, has not always been
attended to. Ibid. l. 3. read वृष्णसि.
P. 599. l. 15. (X. 44, 6.) The extract from Yāska differs, as it does frequently,
from the text of the printed edition and the MSS. of Yāska.
P. 600. l. 2. (X. 44, 7.) य उच्ये 1. All the MSS. read ये उच्ये.
P. 600. l. 17. (X. 44, 8.) वृष्णः सोदरस्यासेकृन्सोमान्पीत्वा मदे सति ॥ सोमं पीत्वा मदे सति वृष्णः सोद-
रस्यासेकृन् सोमान् पीत्वा उच्ये सति A. Ca. (सोदरस्यासेकृन्, उच्ये सति deest, C. Mill.) B 4 had the
same as A., but sec. manu it inserts सोमरसस्य, सेकृन्, and मदे for उच्ये. B. has सोमं
पीत्वा मदे सति वृष्णः सोमरसस्ये सेकृन् सोमान् पीत्वा मदे सति. CB. reads वृष्णः सोदरस्य धेनेन सोमान् पीत्वा
उच्ये सति.
P. 601. ll. 15 and 16. (X. 45, 1) The name of the Rishi of this hymn, and of
hymn IX. 68, is called by the author of the Sarvānukramanī Vatsapris, not
Vatsapris. The MS. (S. 3) in IX. 68 has सप्रिष, in X. 45. वत्सप्रि यं रानेवं. Shadguru-
śishya in IX. 68 has वत्सप्रिः twice, in X. 45. वत्सप्रिः thrice. Sâyaṇa in IX. 68 has the
genitive वत्सप्रेः and nom. वत्सप्रिः, supported by all the MSS., and likewise in X. 45
the gen. वत्सप्रेः and the nom. वत्सप्रिः, without any various reading. In later works
the name became वत्सप्रीः, see Boehtlingk and Roth, Dict. s. v.
P. 602. l. 4. (X. 45, 1.) सुप्रज्ञाता ॥ सुप्रज्ञो नेता A. Ca. सुप्रज्ञाता C. Mill. सुप्रज्ञो नेता CB.
सुप्रज्ञो नेता ॥ 4. sec. man. B 1.
P. 605. l. 23. (X. 45, 9.) Read युचतम 1.
P. 607. l. 3. (X. 45, 12.) The commentary to the first line is left out in all MSS.

After repeated researches Dr Rost the Librarian of the India Office, has just succeeded in finding the missing volumes of MS B 1. I am therefore able to supply the following various readings for pages 1-85

P 4 l 19 B 1 reads चर, P 11 l 16, शौनकाख्याप्रास्तावक, P 12 l 5 quotation omitted as in B 4, P 20 l 16 लोमानि in B 1 4, P 31 l 4 like B 4, P 32 l 17, like B 4, P 32 l 24 like B 4, except दशावचित्र, P 34 l 19 like B 4, P 35 l 11, like B 4, P 37 l 7 like B 4, P 37 l 8 like B 4, P 38 l 19 like B 4 except गवा द्वापः, P 38 l 26 like B 4, P 39 l 5 like B 4, P 39 l 23 like B 4 except जघापनी, P 40 l 4, like B 4, P 40 l 6 like B 4, P 42 l 14 like B 4, except the marginal gloss, P 43 l 4, like B 4, P 43 l 22 like B 4, P 44 l 17, like B 4, P 45 l 1, like B 4, except श्रीमन्, which was the original reading of B 4 also, श्रीमद्वयं (B 4 has श्रीमद्वयं) and शौनका twice (once struck out in B 4), P 45 l 14 like B 4, P 48 l 17 like B 4, except अभिज्ञा, P 48 l 23 like B 4 except ज्वातुः, P 49 l 5 like B 4 except क्षानीनि, P 49 l 23 like B 4, P 50 l 4, like B 4 except दाता, which may have been the original reading of B 4 also, P 50 l 17, like B 4, P 51 l 23 like B 4 except चाप्य P 51 l 24 like B 4, P 52 l 4, like B 4, P 52 l 5 like B 4, P 52 l 10 like B 4, P 52 l 11 like B 4, P 53 l 1 like B 4, P 54 l 11, like B 4, P 54 l 15 like B 4 P 54 l 21 like B 4, P 55 l 19 like B 4, P 56 l 7, जघुषक, P 57 l 20 like B 4, P 58 l 1 like B 4, P 58 l 2 like B 4, P 59 l 13, like B 4, P 59 l 19 like B 4, P 61 l 19 like B 4, P 62 l 1 like B 4, P 62 l 13 like B 4, P 63 l 9 like B 4, P 64 l 8 like B 4, P 64 l 23, like B 4, P 67 l 9 like B 4, P 67 l 10 like B 4, P 67 l 12 like B 4, P 67 l 19 l 20 like B 4 except (यथा), P 68 l 3 l 4 like B 4 P 69 l 4 l 22 like B 4, P 70 l 1, l 8 like B 4, P 71 l 18 like B 4, P 72 l 18 like B 4, P 73 l 5 like B 4 P 74 l 15 l 21 like B 4, P 75 l 15 l 17, like B 4, P 77 l 10 like B 4, P 80 l 11, like B 4, P 80 l 12, B 1 explains श्रीमन् by भरुणीला and the भरुणीला of B 4 was clearly meant for the same, P 80 l 13 l 14, like B 4, P 80 l 19 like B 4 except उदससवपन, P 80 l 19 like B 4, P 81 l 15 (IX 41 5) like B 4, P 82 l 21, like B 4, P 84 l 18 like B 4, P 84 l 20 like B 4

ऋग्वेदसंहिता

सायणाचार्यविरचितमाधवीयवेदार्थप्रकाशनामकभाष्यसहिता

शार्मण्यदेशोत्पन्नेनंगलराडदेशनिवासिना भट्टमोक्षमूलरेण संशोधिता

श्रीमत्भारतवर्षमहाराज्यमात्यानामनुमत्या च

उच्चतरणाभिधाननगरे

विद्यामंदिरसंस्थानमुद्रायंत्रालये मुद्रिता

संवत् १९२९ वर्षे

ॐ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

अथ नवमं मंडलं । तत्र सप्तानुवाकाः । तत्र प्रथमेऽनुवाके चतुर्विंशति-
संख्याकानि सूक्तानि । तत्र स्वादिष्टयेति दशर्चं प्रथमं सूक्तं । अचानुक्रम्यते ।
स्वादिष्टया दश मधुच्छंदा इति । वैश्वामित्रो मधुच्छंदा ऋषिः । प्राग्वत्समी-
यपरिभाषया गायत्री छंदः । नवमं मंडलं पावमानं सौम्यमिति वचनात् पव-
मानगुणविशिष्टः सोमो देवता ॥ यावत्सोत्रेऽर्बुदसूक्तस्य प्रागुक्तमाया इदमादिकं
सर्वं पावमानं विकल्पेनावपनीयं । सूचितं च । प्रैते वदन्वित्यर्बुदं प्रागुक्तमाया
आ व ऋजसे प्र वो यावाण इति सूक्तयोरंतरोपरिष्ठात्पुंस्त्वाद्वा पावमानीरोप्य
यथार्थमावापयहणात् । आ० ५. १२. इति ॥ उपाकर्मणि मंडलादियहण आद्या ।
सूत्रं पूर्वमेवोदाहृतं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स्वादिष्टया मदिष्टया पवस्व सोम धारया । इंद्राय पातवे सुतः ॥ १ ॥

स्वादिष्टया । मदिष्टया । पवस्व । सोम । धारया । इंद्राय । पातवे । सुतः ॥ १ ॥

हे सोम इंद्राय पातवे पातुं सुतोऽभिषुतस्त्रं स्वादिष्टया स्वादुतमया मदिष्ट-
यातिशयेन मादयिष्या धारया पवस्व । श्वर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

रक्षोहा विश्वर्चर्षणिरभि योनिमयोहतं । दुर्णा सधस्थमासदत् ॥ २ ॥

रक्षःऽहा । विश्वऽर्चर्षणिः । अभि । योनिं । अयःऽहतं । दुर्णा । सधऽस्थं । आ । असदत् ॥ २ ॥

रक्षोहा रक्षसां हंता विश्वचर्षणिर्विश्वस्य द्रष्टा सोमोऽयोहतं हिरण्येन हतं ।
तथा च ब्राह्मणं । हिरण्यपाणिरभिषुणोतीति । द्रुणा द्रोणकलशेनाधिषवणफल-
काभ्यां वा सधस्थं सहस्थानं योनिमभिषवस्थानमभ्यासदत् । अभ्यासीदति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वरिवोधातमो भव मंहिष्ठो वृचहंतमः । पर्षि राधो मघोनां ॥३॥

वरिवःऽधातमः । भव । मंहिष्ठः । वृचहन्ऽतमः । पर्षि । राधः । मघोनां ॥३॥

हे सोम त्वं वरिवोधातमोऽतिशयेन धनानां दाता भव ॥ वेदो वरिव इति
धननामसु पाठात् ॥ मंहिष्ठो दातुतमश्च भव । सर्वदातृत्वमचोच्यत इत्यधुन-
रुक्तिः । वृचहंतमोऽतिशयेन शत्रूणां हंता भव । किंच मघोनां धनवतां शत्रूणां
राधो धनं च पर्षि । अस्मभ्यं प्रयच्छ ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अभ्यर्ष्य महानां देवानां वीतिमंधसा । अभि वाजमुत श्रवः ॥४॥

अभि । अभ्यर्ष्य । महानां । देवानां । वीतिं । अंधसा । अभि । वाजं । उत । श्रवः ॥४॥

हे सोम त्वं महानां महंतां देवानां वीतिं यज्ञमंधसा धानाद्यन्नेन सहाभ्यर्ष्य ।
अभिगच्छ । उतापि चाभिगच्छस्त्वं वाजं बलं श्रवोऽन्नं चाभिगमयास्मानित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वामच्छां चरामसि तदिदं दिवेदिवे । इंदो ते न आशंसः ॥५॥

त्वां । अच्छां । चरामसि । तत् । इत् । अर्थं । दिवेऽदिवे । इंदो इति । ते इति । नः ।

आशंसः ॥५॥

हे इंदो यागेषु क्लृप्तमान सोम त्वामच्छ त्वां प्रति चरामसि । वयं चरामः ।
दिवेदिवे प्रतिदिनमस्माकं तदिदं तदेव तत्परिचरणमेवार्थं कार्यं नान्यत्कार्य-
मस्ति । नोऽस्माकमाशंस आशंसनान्यपि ते नय्येव नान्यच्च ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनाति ते परिमुतं सोमं सूर्यस्य दुहिता । वारेण शश्वता तना ॥ ६ ॥

पुनाति । ते । परिमुतं । सोमं । सूर्यस्य । दुहिता । वारेण । शश्वता । तना ॥ ६ ॥

हे सोम ते तव परिमुतं क्षरंतं सोमं सोमरसं सूर्यस्य दुहिता अद्या देवी वारेण बालेन शश्वता शश्वतेन तना विस्मृतेन पुनाति ॥ तथा च वाजसनेयिन आत्मनंति । अद्या वै सूर्यस्य दुहिता अद्या खेनं पुनातीति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

तमीमखीः समर्ये आ गृभ्णंति योषणो दश । स्वसारः पार्ये दिवि ॥ ७ ॥

तं । ई । अखीः । समर्ये । आ । गृभ्णंति । योषणः । दश । स्वसारः । पार्ये । दिवि ॥ ७ ॥

समर्ये समनुष्ये यज्ञे पार्ये दिवि सौत्येऽहनि योषणः स्त्रियः स्वसारः स्वयं सरंत्यो दशसंख्याका अखीरण्योऽंगुलयः । अयुवोऽण्य इत्यंगुलिनामसु पाठात् । तमी तमेतं सोममागृभ्णंति । आगृह्णन्ति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

तमीं हिन्वत्ययुवो धमंति बाकुरं हतिं । चिधातुं वारणं मधु ॥ ८ ॥

तं । ई । हिन्वन्ति । अयुवः । धमंति । बाकुरं । हतिं । चिधातुं । वारणं । मधु ॥ ८ ॥

तमीमेनं सोममयुवोऽंगुलयो हिन्वन्ति । अभिषवदेशं प्रति प्रेरयन्ति । प्रेरयित्वा च बाकुरं भासमानं हतिं हतिसदृशं शुमेनं सोमं धमन्ति । अभिषुण्वन्ति । यद्यपि धमतिरभिषवकर्मा न भवति तथाप्यौचित्यादभाभिषवपरो भविष्यति । तदेतत्सोमात्मकं मधु वस्तु चिधातु चिस्थानं । द्रोणकलश आधवनीयः पूतभृदिति चिधातवः । वारणं शूच्यां वारकं च भवति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अभीः ममग्रा उत श्रीणंति धेनवः शिणुं । सोममिन्द्राय पातवे ॥ ९ ॥

अभि । इमं । अग्राः । उत । श्रीणंति । धेनवः । शिणुं । सोमं । इन्द्राय । पातवे ॥ ९ ॥

उतापि चेममेनं शिणुं बालं सोममग्रा अहंतया धेनवो गाव इन्द्राय पातवे पातुमभिः श्रीणन्ति । स्वकीयेन पयसा संस्कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

अ॒स्येदि॑न्द्रो म॒दे॒षा वि॒श्वा वृ॒चाणि॑ जि॒घ्रते । शू॒रो म॒घा च॑ म॒हते ॥१०॥

अ॒स्य । इत् । इ॒न्द्रः । म॒दे॒षु । आ । वि॒श्वा । वृ॒चाणि॑ । जि॒घ्रते । शू॒रः । म॒घा । च॑ । म॒हते ॥१०॥

शू॒रो वी॒र इ॒न्द्रोऽस्ये॒त् अस्य॑ सोमस्यैव म॒दे॒षु वि॒श्वा वि॒श्वानि॑ वृ॒चाणि॑ श॒बून्
आजि॑घ्रते । आ॒ह॒न्ति । म॒घा म॒घानि॑ ध॒नानि॑ च॒ म॒हते । य॒ज॒माने॒भ्यः प्र॒यच्छ॑ति ॥

॥ इति पष्ठस्य सप्तमे सप्तदशो वर्गः ॥

पव॒स्वेति॑ द॒श॒र्चं द्वितीयं॑ सू॒क्तं का॒ण्वस्य॑ मे॒धाति॒थेरार्षे॑ गाय॒त्रं प॒व॒मान॒सोम॒-
दे॒वता॑कं । तथा चा॒नु॒ज्ञातं॑ । प॒व॒स्व मे॒धाति॒थिरिति॑ । उ॒क्तो वि॒नियोगः॑ ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प॒व॒स्व दे॒व॒वीर॑ति॒ प॒वि॒त्रं सोम॑ रं॒ह्या । इ॒न्द्रमि॑न्द्रो वृ॒षा वि॒श ॥२॥

प॒व॒स्व । दे॒व॒ऽवीः । अ॒ति । प॒वि॒त्रं । सोम॑ । रं॒ह्या । इ॒न्द्रं । इ॒न्द्रो इति॑ । वृ॒षा । आ । वि॒श ॥१॥

हे सोम दे॒व॒वीर्दे॒व॒काम॑स्त्वं रं॒ह्या वेगे॑न प॒वि॒त्रं यथा॑ भ॒वति॑ तथा॒ति प॒व॒स्व ।
अ॒ति॒शर॑ । किंच हे इ॒न्द्रो वृ॒षा से॒चक॑स्त्वमि॒न्द्रमा॒विश॑ । प्र॒विश॑ ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ व॑च्यस्व॒ महि॑ ष॒सरो॒ वृषे॑न्दो द्यु॒म्व॒त्तमः॑ । आ योनिं॑ ध॒र्य॑सिः स॒दः ॥२॥

आ । व॑च्यस्व॒ । महि॑ । ष॒सरः । वृ॒षा । इ॒न्द्रो इति॑ । द्यु॒म्व॒त्त॒ऽतमः॑ । आ । योनिं॑ ।

ध॒र्य॑सिः । स॒दः ॥२॥

हे इ॒न्द्रो सोम॑ महि॒ महान्॒वृषा॑ का॒मानां॑ वर्ष॒को द्यु॒म्व॒त्तमो॑ यश॒स्वित॒मो
ध॒र्य॑सिर्ध॒तो त्वं॑ ष॒सः पानी॑यम॒ध आ॒व॒च्यस्व॑ । अ॒स्मान्प्र॒त्याग॑मय । योनिं॑
स्वकी॑यं स्था॒नमा॑सदः । आसी॒द च॑ ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒धु॒क्षत॑ प्रि॒यं म॒धु धा॒रा स॒तस्य॑ वे॒धसः॑ । अ॒पो व॑सि॒ष्ट सु॒क्रतुः॑ ॥३॥

अ॒धु॒क्षत॑ । प्रि॒यं । म॒धु । धा॒रा । स॒तस्य॑ । वे॒धसः॑ । अ॒पः । व॑सि॒ष्ट । सु॒ऽक्रतुः॑ ॥३॥

स॒तस्या॒भिप॑तस्य वे॒धसो॒ऽभिल॑षितस्य वि॒धातु॑र्यस्य सोमस्य धा॒रा प्रि॒यं
प्री॒तिक॑रं म॒ध्वमृ॑तमधु॒क्षत॑ दु॒ग्धे स॑ सु॒क्रतुः॑ सु॒कर्मा॑ सोमो॒ऽपो व॑स॒तीव॑रीव॑सि॒ष्ट ।
आ॒च्छा॒दय॑ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

म॒हांतं॑ त्वा म॒हीर॒न्वापो॑ अ॒र्षेति॑ सि॒न्धवः॑ । य॒ज्ञोभि॒र्वास॒यिष्य॑से ॥४॥

म॒हांतं॑ । त्वा । म॒हीः । अ॒र्षः । अ॒र्षेति॑ । सि॒न्धवः॑ । यत् । गोभिः॑ । वा॒स॒यिष्य॑से ॥४॥

हे सोम त्वं यद्यदा यज्ञे गोभिर्गोविकारैः पयोभिर्वासयिष्यस आच्छादयिष्यसे तत्तदा महांतं त्वामनु प्रति सिन्धवः स्यंदमाना महीर्महत्य आपोऽर्षेति । गच्छन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स॒मुद्रो॑ अ॒प्सु मा॑मृजे वि॒ष्टंभो॑ ध॒रुणो॑ दि॒वः । सोमः॑ प॒विचे॑ अ॒स्म॒युः ॥५॥

स॒मुद्रः । अ॒प्सु । म॒मृजे॑ । वि॒ष्टंभः॑ । ध॒रुणः॑ । दि॒वः । सोमः॑ । प॒विचे॑ । अ॒स्म॒युः ॥५॥

समुद्रः समुद्रवन्त्यस्माद्रसा इति समुद्रः । विष्टंभो दिवः स्वर्गस्य धरुणो धारकश्चासयुरस्मत्कामः सोमोऽप्सूदकेषु ममृजे । मृज्यते । पविचेऽभिषिच्यत इत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒चि॒क्रद॒द्बृषा॑ ह॒रिर्म॒हान्मि॒चो न॑ दर्श॒तः । सं॒ सूर्ये॑ण रोच॒ते ॥६॥

अ॒चि॒क्रदत्॑ । वृषा॑ । ह॒रिः । म॒हान् । मि॒चः । न । दर्श॒तः । सं॒ । सूर्ये॑ण । रोच॒ते ॥६॥

वृषा कामानां वर्षको हरिर्हरितवर्णो महान् सर्वोत्तमो मिचो न यथा सखा तद्बद्ध्यते दर्शनीयो योऽयं सोमोऽचिक्रदत् शब्दं करोति सोऽयं सोमः सूर्येण सह रोचते । दिवि प्रकाशते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

गिरं॑स्त इ॒दं ओजं॑सा म॒र्मृज्यंते॑ अ॒प॒स्युवः॑ । याभि॒र्मदा॑य शु॒भंसे ॥७॥

गिरः॑ । ते । इ॒दो॒ इति॑ । ओजं॑सा । म॒र्मृज्यंते॑ । अ॒प॒स्युवः॑ । याभिः॑ । मदा॑य । शु॒भंसे ॥७॥

हे इंदो ते तवौजसा बलेनापस्युवः कर्मेच्छासंबन्धिन्यस्ता गिरः स्तुतयो मर्मृज्यन्ते शोधन्ते याभिर्गीर्भिल्वं मदाय क्षरज्जुभसेऽलंक्रियसे ॥

॥ अथाष्टमी ॥

तं त्वा मदाय घृष्टय उ लोककृत्नुमीमहे । तव प्रशस्तयो महीः ॥ ८ ॥

तं त्वा । मदाय । घृष्टये । जुं इति । लोकऽकृत्नुं । इमहे । तव । प्रशस्तयः । महीः ॥ ८ ॥

हे सोम यस्य ते तव प्रशस्तयः प्रशंसा महीर्महत्यो घृष्टय उ त्वत्प्रसादाच्छ्रूणां घर्षणशीलाय यजमानायैव लोककृत्नुमुत्तमस्य लोकस्य कर्तारं तं त्वा सोमं मदायेमहे । वयं याचामहे ॥

॥ अथ नवमी ॥

अस्मभ्यमिन्द्रविन्द्रयुर्मध्वः पवस्व धारया । पर्जन्यो वृष्टिमाँ इव ॥ ९ ॥

अस्मभ्यं । इन्द्रो इति । इन्द्रऽयुः । मध्वः । पवस्व । धारया । पर्जन्यः । वृष्टिमान् इव ॥ ९ ॥

हे इन्द्रो सोम इन्द्रयुरिन्द्रकामस्त्वं मध्वो मदकरस्यामृतस्य धारया पर्जन्यो वृष्टिमानिव यथा वर्षवापपर्जन्यो मेघस्तथास्मभ्यं मेधातिथिभ्यः पवस्व । धार ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोषा इन्द्रो नृषा अश्वश्वा वाजसा उत । आत्मा यज्ञस्य पूर्यः ॥ १० ॥

गोऽसाः । इन्द्रो इति । नृऽसाः । असि । अश्वऽसाः । वाजऽसाः । उत । आत्मा । यज्ञस्य । पूर्यः ॥ १० ॥

हे इन्द्रो यज्ञस्य पूर्यः प्रान्ना आत्मात्मभूतस्त्वं गोषा अस्मभ्यं गवां दातासि । भवसि । नृषाः पुत्राणां दाता चासि । अश्वसा अश्वानां दाता चासि । उतापि च वाजसा अन्नानां दाता चासि ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकोनविंशो वर्गः ॥

एष देव इति दशर्वे तृतीयं सूक्तमाजीगर्तः शुनःशेषस्यार्धं गायत्रं पवमान-सोमदेवताकं । अनुक्रांतं च । एष शुनःशेष इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष देवो अमर्त्यः पर्णवीरिव दीयति । अग्निं द्रोणान्यासदं ॥ १ ॥

एषः । देवः । अमर्त्यः । पर्णवीऽइव । दीयति । अग्निं । द्रोणानि । आऽसदं ॥ १ ॥

देवो द्योतमानोऽमर्त्यो भरुणरहित एष सोमो द्रोणानि द्रोणकलशान्यभि
अभिलक्ष्यासदमासदनार्थं पर्णवीरिव यथा पक्षी तथा वेगेन दीयति । गच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष देवो विपा कृतोऽति ह्रासि धावति । पर्वमानो अदाभ्यः ॥२॥

एषः । देवः । विपा । कृतः । अति । ह्रासि । धावति । पर्वमानः । अदाभ्यः ॥२॥

विपांगुल्या । अथर्यो विप इत्यंगुलिनामस पाठात् । कृतोऽभिपुत एष सोमो
देवः पर्वमानः क्षरन् अदाभ्यः केनाप्यहंसितश्च सन् ह्रासि शबूनतिधावति ।
हंतुमभिगच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष देवो विपन्युभिः पर्वमान च्छतायुभिः । हरिर्वाजाय मृज्यते ॥३॥

एषः । देवः । विपन्युभिः । पर्वमानः । च्छतायुभिः । हरिः । वाजाय । मृज्यते ॥३॥

पर्वमानः क्षरन्नेष सोमो देवो विपन्युभिः स्तोतृभिश्छतायुभिर्यज्ञकामैर्हरिश्च
इव वाजाय संयामार्थं मृज्यते । स्तुतिभिरलंक्रियते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष विश्वानि वार्या शूरो यन्निव सत्त्वभिः । पर्वमानः सिषासति ॥४॥

एषः । विश्वानि । वार्या । शूरः । यन्निव । सत्त्वभिः । पर्वमानः । सिषासति ॥४॥

पर्वमानः क्षरन् शूरो वीर एष सोमो देवो विश्वानि सर्वाणि वार्या वरणी-
यानि धनानि सत्त्वभिर्बलैर्यन्निव गच्छन्निव सिषासति । अस्मदर्थं संभक्षुमिच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष देवो रथर्यति पर्वमानो दशस्यति । आविष्कृणोति वग्वन् ॥५॥

एषः । देवः । रथर्यति । पर्वमानः । दशस्यति । आविः । कृणोति । वग्वन् ॥५॥

पर्वमानः क्षरन्नेष सोमो देवो रथर्यति । अस्मदीयं यागं प्रत्यागमनाय
रथं कामयते । दशस्यति । आगत्य चास्मभ्यमभिलषितं प्रयच्छति । वग्वन्
शब्दमाविष्कृणोति । अभिषूयमाणः प्रकटयति ॥

॥ इति पष्ठस्य सप्तमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष विप्रैरभिष्टुतोऽपो देवो वि गाहते । दधद्ग्लानि दाशुषे ॥६॥

एषः । विप्रैः । अभिऽस्तुतः । अषः । देवः । वि । गाहते । दधत् । ग्लानि । दाशुषे ॥६॥

विप्रैर्मैधाविभिः स्तोतृभिरभिष्टुतः परितः स्तुत एष सोमो देवो दाशुषे हविषां प्रदाचे यजमानाय ग्लानि रमणीयानि धनानि दधद्धारयन् प्रयच्छन् अपो वसतीवरीर्वि गाहते । प्रविशति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एष दिवं वि धावति तिरो रजांसि धारया । पर्वमानः कर्निऽक्रदत् ॥७॥

एषः । दिवं । वि । धावति । तिरोः । रजांसि । धारया । पर्वमानः । कर्निऽक्रदत् ॥७॥

धारया पर्वमानः क्षरन्नेष सोमः कर्निऽक्रददभिषूयमाणः शब्दं कुर्वन् रजांसि लोकान् तिरस्तिरस्कुर्वन्त्यागाहिवं स्वर्गं वि धावति । गच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

एष दिवं व्यासरत्तिरो रजांस्यस्पृतः । पर्वमानः स्वध्वरः ॥८॥

एषः । दिवं । वि । व्यासरत् । तिरोः । रजांसि । अस्पृतः । पर्वमानः । सुऽअध्वरः ॥८॥

पर्वमानः क्षरन्नेष सोमः स्वध्वरः सुयज्ञोऽस्पृतः केनाप्यहिंसितश्च सन् रजांसि लोकान् तिरस्तिरस्कुर्वन्त्यागाहिवं प्रति व्यासरत् । विसरति । गच्छति ॥

॥ अथ नवमी ॥

एष प्रत्नेन जन्मना देवो देवेभ्यः सुतः । हरिः पवित्रे अर्षति ॥९॥

एषः । प्रत्नेन । जन्मना । देवः । देवेभ्यः । सुतः । हरिः । पवित्रे । अर्षति ॥९॥

हरिर्हरितवर्णो देवो द्योतमान एष सोमः प्रत्नेन पुराणेन जन्मना जननेन देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिपुतः सन् पवित्रे स्थातुमर्षति । गच्छति ॥

॥ अथ दशमी ॥

एष उ स्य पुरुषतो जज्ञानो जनयन्निपः । धारया पवते सुतः ॥१०॥

एषः । उं इति । स्यः । पुरुऽवतः । जज्ञानः । जनयन् । निपः । धारया । पवते । सुतः ॥१०॥

स्य एष उ सोम एव पुरुषतो बहुकर्मा जज्ञानो जायमान एवेषोऽन्नानि
जनयन्नुत्पादयन् सतोऽभिषुतः सन् धारया पवते । क्षरति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकविंशो वर्गः ॥

सना चेति दशर्चं चतुर्थं सूक्तमांगिरसकुलस्य हिरण्यस्तूपस्यार्थं गायत्रं पव-
मानसोमदेवताकं । अनुक्रांतं च । सना हिरण्यस्तूप इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

सनां च सोम जेधि च पर्वमान महि श्रवः । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १ ॥

सनं च । सोमं । जेधि । च । पर्वमान । महि । श्रवः । अर्थः । नः । वस्यसः । कृधि ॥ १ ॥

हे महि श्रवो महदन्न पवमान सोम सन । अस्मद्वागे यजनीयान्देवान्भज ।
जेधि च । यागविध्वंसकारिणो राक्षसांश्च जय । अथ देवान्प्राप्य रक्षसांश्च जित्वा-
नंतरं नोऽस्मान्वस्यसः श्रेयसः कृधि । कुरु । श्रेयोऽस्मभ्यं देहीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सना ज्योतिः सना स्वर्गं विश्वा च सोम सौभगा । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ २ ॥

सनं । ज्योतिः । सनं । स्वर्गः । विश्वा । च । सोम । सौभगा । अर्थः । नः । वस्यसः । कृधि ॥ २ ॥

हे सोम त्वं ज्योतिस्तेजः सन । अस्मभ्यं प्रयच्छ । अपि च स्वः स्वर्गं सन ।
अस्मभ्यं देहि । विश्वा विश्वानि सौभगा सौभाग्यानि च सन । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सना दक्षमुत क्रतुमप सोम मृधो जहि । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ३ ॥

सनं । दक्षं । उत । क्रतुं । अपं । सोम । मृधः । जहि । अर्थः । नः । वस्यसः । कृधि ॥ ३ ॥

हे सोम त्वं दक्षं बलं सन । अस्मभ्यं देहि । उतापि च क्रतुं प्रज्ञानं सन ।
मृधो हिंसकाञ्छत्रून्प्रापजहि । मारय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पर्वीतारः पुनीतन् सोममिन्द्राय पातवे । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ४ ॥

पर्वीतारः । पुनीतनं । सोमं । इन्द्राय । पातवे । अर्थः । नः । वस्यसः । कृधि ॥ ४ ॥

हे पवीतारः सोमाभिषवकर्तारो यूयमिन्द्राय पातवे पातुं सोमं मुनीतन ।
अभिषुणुत । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वं सूर्ये न आ भज तव क्रत्वा तवोतिभिः । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ५ ॥
त्वं सूर्ये न आ भज तव क्रत्वा तव जतिभिः । अथा नो वस्यसः । कृधि ॥ ५ ॥

हे सोम त्वं तव क्रत्वा तवोतिभिस्त्वत्कर्तृकेण कर्मणा त्वत्कर्तृकाभी रक्षाभिश्च
नोऽस्मान् सूर्य आभज । प्रापय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तव क्रत्वा तवोतिभिर्ज्योक्पश्येम सूर्ये । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ६ ॥
तव क्रत्वा तव जतिभिः । ज्योक् पश्येम सूर्ये । अथा नो वस्यसः । कृधि ॥ ६ ॥

हे सोम तव क्रत्वा प्रज्ञानेन तवोतिभी रक्षाभिश्च ज्योक् चिरं पश्येम सूर्ये ।
पश्याम । द्रक्ष्यामः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अभ्यर्ष स्वायुध सोमं द्विवर्हसं रयिं । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ७ ॥
अभि अभ्यर्ष सुऽआयुध सोमं द्विऽवर्हसं रयिं । अथा नो वस्यसः । कृधि ॥ ७ ॥

हे स्वायुध शोभनायुध सोम त्वं द्विवर्हसं द्वयोर्द्यावापृथिव्योः स्थानयोः
परिवृढं रयिं धनमभ्यर्ष । अस्मानभिगमय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अभ्यर्ष पानपच्युतो रयिं समत्सं सासहिः । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ८ ॥
अभि अभ्यर्ष अनपऽच्युतः रयिं समत्सं सासहिः । अथा नो वस्यसः । कृधि ॥ ८ ॥

हे सोम समत्सं संयामेघनपच्युतः शत्रुभिरनाहतः सासहिः शत्रूणां समिभ-
विता त्वं रयिं धनमभ्यर्ष । अस्मानभिगमय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वां यज्ञैरवीवृधन्पर्वमानं विधर्मणि । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥९॥

त्वां । यज्ञैः । अवीवृधन् । पर्वमानं । विधर्मणि । अथ । नः । वस्यसः । कृधि ॥९॥

हे पवमान सोम यजमानानां विधारणाय प्रवृत्तं त्वां यज्ञैर्विधर्मण्यात्मवि-
धारणार्थमवीवृधन् । यजमाना वर्धयन्ति । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

रयिं नश्चिन्नमश्चिन्नमिन्दो विश्वायुमा भर । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥१०॥

रयिं । नः । चिन्नं । अश्चिन्नं । इन्दो इति । विश्वऽआयुं । आ । भर । अथ । नः ।

वस्यसः । कृधि ॥१०॥

हे इन्दो यागेषु क्लिष्टमान सोम त्वं चिन्नं नानाविधमश्चिन्नमश्ववंतं च विश्वायुं
सर्वगामिनं रयिं नोऽस्मभ्यमाभर । आहर । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

समिद्ध इत्येकादशर्चं पंचमं सूक्तं काश्यपस्यासितस्य देवलस्य वार्षं ।
अष्टम्याद्याश्वतसोऽनुष्टुभः शिष्टाः सप्त गायत्र्यः । नराशंसवर्जिताः समिदादयः
क्रमेण प्रत्यृच देवताः । तथा चानुक्रांतं । समिद्ध एकादश काश्यपोऽसितो
देवलो वा विंशतिः सूक्तान्याद्यमाप्रियश्चतुरनुष्टुवंतमिति ॥ काश्यपस्य पावमा-
नमिदमाप्रीसूक्तं । सूचितं च । समिद्धो अद्येति सर्वेषां यथार्थं वा । आ० ३. २. ।
इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

समिद्धो विश्वतस्पतिः पर्वमानो वि राजति । प्रीणन्वृषा कनिर्क्रदत् ॥१॥

संऽइद्धः । विश्वतः । पतिः । पर्वमानः । वि । राजति । प्रीणन् । वृषा । कनिर्क्रदत् ॥१॥

आप्रीवत्सोमस्तुतिरत्र । समिद्धः सम्यग्दीप्तो विश्वतस्पतिः सर्वतः स्वामी
वृषा कामानां वर्धिता पवमानः सोमः कनिर्क्रददभिपूयमाणः शब्दं कुर्वन्प्री-
णन्देवान्प्रीणयन्विराजति । यागेषु प्रकाशते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तनूनपात्पवमानः ऋगे शिशानो अर्पति । अंतरिक्षेण रारजत् ॥२॥

तनुऽनपात् । पवमानः । ऋगे इति । शिशानः । अर्पति । अंतरिक्षेण । रारजत् ॥२॥

तनूनपात्पवमानः सोमः । तनूनपादत्र सोमो भवति । तथा च श्रूयते ।
अद्भ्योऽंशवो जायन्ते ततः सोमो जायत इति । ऋगे दीप्ते उन्नतप्रदेशे । हविः
शृगाणीति ज्वलन्नामस पाठात् । शिशानस्त्रीक्ष्णीकुर्वन्तरिक्षेण रारजदर्पति ।
द्रोणकलशं प्रति गच्छति । तथा चाम्नायते । द्वाभ्यां धाराभ्यामाययणं गृह्णा-
तीति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इँक्रन्यः पवमानो रयिर्वि रारजति द्युमान् । मधोर्धाराभिरोजसा ॥३॥

इँक्रन्यः । पवमानः । रयिः । वि । रारजति । द्युमान् । मधोः । धाराभिः । ओजसा ॥३॥

इँक्रन्यः स्तुत्यः पवमानः सोमो रयिरभीष्टस्य दाता द्युमान्दीप्तिमांश्च सन्मधो-
रुदकस्य धाराभिः सह क्षरन्नोजसा बलेन विराजति । प्रकाशते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वर्हिः प्राचीनमोजसा पवमानः स्तृण्वर्हिः । देवेषु देव ईयते ॥४॥

वर्हिः । प्राचीनं । ओजसा । पवमानः । स्तृण्व् । हरिः । देवेषु । देवः । ईयते ॥४॥

हरिर्हरितवर्णो देवो द्योतमानः सोमः पवमानो देवेषु यज्ञेषु वर्हिः प्राचीनं
प्राचीनार्थं स्तृण्वन्तारयन्नोजसा बलेनेयते । गच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

उदातैर्जिहते बृहद्धारो देवीर्हिरण्ययीः । पवमानेन स्रष्टुताः ॥५॥

उत् । आतैः । जिहते । बृहत् । द्वारः । देवीः । हिरण्ययीः । पवमानेन । स्रष्टुताः ॥५॥

हिरण्ययीर्हिरण्यम्यो द्वारो देवीर्द्वारो देव्यः पवमानेन सोमेन सह स्रष्टुताः
स्तोतृभिः सम्यक् स्तुताः सत्यो बृहद्बृहतीभ्यो महतीभ्य आतैराताभ्यो दिग्भ्यः ।
आता आगम इति दिङ्नामस पाठात् । उज्जिहते । उज्ज्वल्यति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सुशिल्ये बृहती मही पर्वमानो वृषण्यति । नक्तोषासा न दर्शते ॥६॥

सुशिल्ये इति सुऽशिल्ये । बृहती इति । मही इति । पर्वमानः । वृषण्यति ।
नक्तोषसा । न । दर्शते इति ॥६॥सुशिल्ये सूरूपे बृहती परिवृढे मही महत्यौ न संप्रति दर्शते दर्शनीये
नक्तोषासा नक्तोषासौ पर्वमानः सोमो वृषण्यति । कामयते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

उभा देवा नृचर्क्षसा होतारा दैव्या हुवे । पर्वमान इन्द्रो वृषा ॥७॥

उभा । देवा । नृऽचर्क्षसा । होतारा । दैव्या । हुवे । पर्वमानः । इन्द्रः । वृषा ॥७॥

नृचर्क्षसा मनुष्याणां द्रष्टारौ दैव्या दैव्यौ देवसंवन्धिनी होतारा होताराबुभोभौ
देवा देवौ हुवे । आह्वयामि यज्ञे । पर्वमानः सोम इन्द्रो दीप्तः । तथा च यास्कः ।
इन्द्र इरां हृणातीति चेरां दारयत इति चेरां धारयतीति वेधे भूतानीति वा ।
तद्यदेनं प्राणैः समिधत तदिन्द्रस्येन्द्रत्वमिति विज्ञायते । नि० १०. ८. । इति । वृषा
कामानां वर्षिता च भवतीति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

भारती पर्वमानस्य सरस्वतीका मही ।

इमं नो यज्ञमा गमन्तिस्त्रो देवीः सुपेशसः ॥८॥

भारती । पर्वमानस्य । सरस्वती । इका । मही ।

इमं । नः । यज्ञं । आ । गमन् । तिस्रः । देवीः । सुऽपेशसः ॥८॥

भारती भारत्याख्या सरस्वती सरस्वत्याख्या च मही महतीलाख्या च तिस्रः
सुपेशसः सूरूपा देवीर्देव्यो नोऽस्माकं पर्वमानस्य सोमस्य संवन्धिनमिमं यज्ञं
प्रत्यागमन् । आगच्छन्तु ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्पारमयजां गोपां पुरोयावानमा हुवे ।

इन्दुरिन्द्रो वृषा हरिः पर्वमानः प्रजापतिः ॥९॥

त्वष्टरं । अयऽजां । गोपां । पुरऽयावानं । आ । हुवे ।

इंद्रः । इंद्रः । वृषा । हरिः । पवमानः । प्रजाऽपतिः ॥ ९ ॥

अयजामये जातं गोपां प्रजानां पालयितारं पुरोयावानं देवानां पुरस्तादं-
तारं त्वष्टारं देवमाहुवे । आह्वयामि यज्ञे । हरिर्हरितवर्णः पवमान इंद्रः
सोम इंद्रो देवानामीश्वरो वृषा कामानां वर्षिता च प्रजापतिः प्रजानां पाल-
यिता च भवतीति ॥

॥ अथ दशमी ॥

वनस्पतिं पवमानं मध्वा समंग्धिं धारया ।

सहस्रवल्गं हरितं भ्राजमानं हिरण्यम् ॥ १० ॥

वनस्पतिं । पवमानं । मध्वा । सं । अंग्धिं । धारया ।

सहस्रवल्गं । हरितं । भ्राजमानं । हिरण्यम् ॥ १० ॥

हे पवमान सोम हरितं हरितवर्णं हिरण्यं कदाचिद्धिरण्यमवर्णं च भ्राज-
मानं दीपमानं सहस्रवल्गं सहस्रशास्त्रं वनस्पतिं देवं धारया धारामयेण मध्वा
मधुना समंग्धि । अंश्व । संस्तुर्वित्यर्थः ॥

॥ अथैकादशी ॥

विश्वे देवाः स्वाहाकृतिं पवमानस्या गत ।

वायुर्वृहस्पतिः सूर्योऽग्निरिंद्रः सजोषसः ॥ ११ ॥

विश्वे । देवाः । स्वाहाकृतिं । पवमानस्य । आ । गत ।

वायुः । वृहस्पतिः । सूर्यः । अग्निः । इंद्रः । सजोषसः ॥ ११ ॥

हे विश्वे देवा वायुर्वृहस्पतिश्च सूर्यश्चाग्निश्च इंद्रश्च सर्वे यूयं सजोषसः संगताः
संतः पवमानस्य सोमस्य स्वाहाकृतिं स्वाहाकारं प्रत्यागत । प्रत्यागच्छत ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे पंचविंशो वर्गः ॥

मंद्रपेति नवर्चं षष्ठं सूक्तं काश्यपस्यासितस्य देवलस्य चार्धं गायत्रं पवमा-
नसोमदेवतार्क ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

मंद्रयां सोम धारया वृषां पवस्व देवयुः । अथ्यो वारैश्चस्मयुः ॥१॥

मंद्रयां । सोम । धारया । वृषां । पवस्व । देवऽयुः । अथ्यः । वारैषु । अस्मऽयुः ॥१॥

हे सोम वृषा कामानां वर्षिता देवयुर्देवकामोऽस्मयुरस्तत्कामश्चाथ्योऽवेर्वारैषु
वालेषु दशापवित्रे मंद्रया मदकरया धारया पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि त्वं मद्यं मदमिदं विद्र इति क्षर । अभि वाजिनो अर्वतः ॥२॥

अभि । त्वं । मद्यं । मदं । इंदो इति । इंद्रः । इति । क्षर । अभि । वाजिनः । अर्वतः ॥२॥

हे इंदो सोम त्वमिंद्र ईश्वर इति कृत्वा त्वं तं मद्यं मदकरं मदं रसमभि क्षर ।
वर्ष । वाजिनो बलवतोऽर्वतोऽश्वाश्चास्मदर्थमभिक्षरेत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अभि त्वं पूर्यं मदं सुवानो अर्षं पवित्रं आ । अभि वाजमुत अर्वः ॥३॥

अभि । त्वं । पूर्यं । मदं । सुवानः । अर्षं । पवित्रं । आ । अभि । वाजं । उत । अर्वः ॥३॥

हे सोम सुवानोऽभिषूयमाणत्वं पूर्यं प्रत्नं त्वं तं प्रसिद्धं मदं मदकरं रसं
पवित्रं आ समंतादभ्यर्ष । अभिगमय । वाजं बलमस्मानभ्यर्ष । उतापि च
अर्वोऽन्नमभ्यर्ष ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अन्नं द्रप्सास इंदव आपो न प्रवतासरन् । पुनाना इंद्रमाशत ॥४॥

अन्नं । द्रप्सासः । इंदवः । आपः । न । प्रऽवता । असरन् । पुनानाः । इंद्रं । आशत ॥४॥

द्रप्सासो द्रुतगतयः पुनानाः क्षरंत इंदवः सोमाः प्रवता प्रवणेन मार्गेणापो
नाप इवेद्रमन्वसरन् । अनुगच्छन्ति । आशत । व्याप्नुवन्ति च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यमत्यमिव वाजिनं मृजन्ति योषणो दश । वने क्रीळंतमत्यंवि ॥५॥

यं । अत्यंऽइव । वाजिनं । मृजन्ति । योषणः । दश । वने । क्रीळंतं । अतिऽअवि ॥५॥

अत्यविं दशापविचमतिक्रम्य वनेऽरण्ये क्रीळंतं वर्तमानं यं सोमं दश
दशसंख्याका योषणः स्त्रियोऽंगुलय इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । तमीमक्षीः
समये आ गृभ्णन्ति योषणो दश । ऋग्वे० ९.१.७. इति । वाजिनं वलिनमत्य-
मिवाश्वमिव मृजन्ति परिचरन्ति । उत्तरया सहान्वयः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तं गोभिर्वृषणं रसं मदाय देववीतये । सुतं भराय सं सृज ॥ ६ ॥

तं । गोभिः । वृषणं । रसं । मदाय । देवऽवीतये । सुतं । भराय । सं । सृज ॥ ६ ॥

वृषणं कामानां वर्धितारं देववीतये देवानां पानाय मदाय सुतमभिषुतं तं
रसं भराय संयामाय गोभिः पयोभिः संसृज । संयोजय ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

देवो देवाय धारयेद्राय पवते सुतः । पयो यदस्य पीपयत् ॥ ७ ॥

देवः । देवाय । धारया । इंद्राय । पवते । सुतः । पयः । यत् । अस्य । पीपयत् ॥ ७ ॥

देवाय द्योतमानायेद्राय सुतोऽभिषुतो देवो द्योतमानः सोमो धारया पवते ।
क्षरति । यद्यस्मादस्य सोमस्य पयः पीपयत् इंद्रमाप्यायितवत् । तस्माद्धारया
पवत इत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आत्मा यज्ञस्य रक्षां सृष्ट्वाणः पवते सुतः । प्रत्नं नि पाति काव्यं ॥ ८ ॥

आत्मा । यज्ञस्य । रक्षां । सृष्ट्वाणः । पवते । सुतः । प्रत्नं । नि । पाति । काव्यं ॥ ८ ॥

यज्ञस्यात्मात्मभूतः सुतोऽभिषुतः सोमः सृष्ट्वाणो यजमानेभ्यः कामान्प्रेरयन्
रक्षां वेगेन पवते । क्षरति । प्रत्नं पुरातनं काव्यमात्मनः कवित्वं च निपाति ।
अभिरक्षति ॥

॥ अथ नवमी ॥

एवा पुनान इंद्रयुमेदं मदिष्ट वीतये । गुहां चिहधिषे गिरः ॥ ९ ॥

एव । पुनानः । इंद्रयुः । मदं । मदिष्ट । वीतये । गुहां । चित् । दधिषे । गिरः ॥ ९ ॥

हे मदिष्टातिशयेन मदकर सोमेन्द्रयुरिद्रकामस्त्वं वीतय इंद्रस्य पानायिवैव

मदं पुनानः क्षरन्गुहा गुहायां । यज्ञशालायामित्यर्थः । गिरश्चिच्छब्दानपि
दधिषे । अभिषववेलायामुपरवेषु धारयसि । करोषीत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे सप्तविंशो वर्गः ॥

असृयमिति नवर्चे सप्तमं सूक्तं । असृयमित्यनुक्रांतं । असितो देवलो वर्षिः ।
तौ च कश्यपगोचरौ । गायत्रं छंदः सोमः पवमानो देवता । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असृयमिंदेवः पथा धर्मेनृतस्य सुश्रियः । विदुना अस्य योजनं ॥१॥

असृयं । इंदेवः । पथा । धर्मेन् । नृतस्य । सुऽश्रियः । विदुना । अस्य । योजनं ॥१॥

सुश्रियः शोभनश्रयणा अस्वेन्द्रस्य योजनं संबंधं विदुना जानंत इंदेवः सोमा
धर्मेन् कर्मेण्यृतस्य यज्ञस्य पथा मार्गेणासृयं । सृज्यंते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र धारा मध्वो अयियो महीरपो वि गाहते । हविर्हविष्यु वंघः ॥२॥

प्र । धारा । मध्वः । अयियः । महीः । अपः । वि । गाहते । हविः । हविष्यु । वंघः ॥२॥

हविःषु हविषां मध्ये वंघः स्तुत्यो हविर्हविरात्मको यः सोमो महीर्महीरपो
वसतीवरीर्विगाहते तस्य मध्वः सोमस्यायियो मुख्या धाराः प्रपतंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्र युजो वाचो अयियो वृषाव चक्रदत्तेन । सद्भाभि सत्यो अंध्रः ॥३॥

प्र । युजः । वाचः । अयियः । वृषा । अर्वा । चक्रदत् । वने । सद्भा । अभि । सत्यः । अंध्रः ॥३॥

एतदेव दर्शयति । वृषा कामानां वर्षकः सत्यः सत्यभूतोऽंध्रो हिंसावर्जि-
तोऽयियो मुख्यः सोमः सद्य यज्ञगृहमभि प्रति वन उदके युजो युक्ता वाचः
प्रावचक्रदत् । अवचक्रदति । शब्दान्करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि यत्काव्या क्विर्नृम्णा वसानो अर्पति । स्वर्वाजी सिंसासति ॥४॥

परि । यत् । काव्या । क्विः । नृम्णा । वसानः । अर्पति । स्वः । वाजी । सिंसासति ॥४॥

कविः क्रांतकर्मा सोमो नृमणा नृमणानि धनानि वसान आच्छादयन्स्तोतृणां
काव्या काव्यानि कविकर्माणि स्तोत्राणि यद्यदा पर्यर्पति परिगच्छति तदा
स्वः स्वर्गे वाजी बलवानन्नवान्वेदः सिषासति । यागं प्रत्यागंतुं स्वकीयं बलं
संभक्तुमिच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पर्वमानो अ॒भि स्पृ॒धो वि॒शो रा॒जे॒व सी॒दति । यदी॒मृ॒खंति॒ वे॒धसः ॥५॥

पर्व॒मानः। अ॒भि। स्पृ॒धः। वि॒शः। रा॒जाऽइ॒व। सी॒दति॒। यत्। इ॒। अ॒मृ॒खंति॒। वे॒धसः॥५॥

यद्यदेमेनं सोमं वेधसः कर्मणां कर्तार ऋखंति प्रेरयन्ति तदा पवमानः
क्षरन्नेष सोमः स्पृधः स्पर्धमानान्यागविघ्नकारिणो राक्षसान्विशः स्पर्धमानान्म-
नूयान् राजेव यथा राजा तद्वदभिपीदति । नाशयितुमभिगच्छति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒थो वा॒रे परि॒ प्रि॒यो हरि॒र्वने॑षु सी॒दति । रे॒भो व॑न॒यते॒ म॒ती ॥६॥

अ॒थः। वा॒रे। परि॒। प्रि॒यः। हरिः॑। व॒ने॑षु। सी॒दति॒। रे॒भः। व॑न॒यते॒। म॒ती ॥६॥

हरिर्हरितवर्णः प्रियो देवानां प्रियतम एव सोमो वनेषूदकेषु संपृ-
क्तोऽथोऽवेवारे' बालोपेते परिपीदति । किंच रेभोऽभिषववेलायामुपरवेषु
शब्दं कुर्वन्मती मत्या स्तुत्या वनयते । सेष्यते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स वा॒युमि॑न्द्रं म॒श्विना॑ सा॒कं म॑दे॒न ग॒च्छति । र॒णो यो अ॑स्य॒ धर्मे॑भिः ॥७॥

सः। वा॒युं। इ॒न्द्रं। अ॒श्विना॑। सा॒कं। म॑दे॒न। ग॒च्छति॒। र॒णः। यः। अ॑स्य॒। धर्मे॑ऽभिः ॥७॥

यो यजमानोऽस्य सोमस्य धर्मेभिः कर्मेभिः क्रयणाभिषवादिभी रण रमते
स यजमानो वायुमिन्द्रं चाश्विनाश्विनी च मदेन साकं सह गच्छति । प्राप्नोति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ मि॒चाव॑रु॒णा भ॒गं म॒ध्वः प॑वंत॒ ऊ॒र्मयः॑ । वि॒दा॒ना अ॑स्य॒ शर्क॑भिः ॥८॥

आ। मि॒चाव॑रु॒णा। भ॒गं। म॒ध्वः। प॑वंत॒। ऊ॒र्मयः॑। वि॒दा॒ना। अ॑स्य॒। शर्क॑ऽभिः ॥८॥

येषां यजमानानां मध्वः सोमस्योर्मयस्तरंगा मित्रावरुणा मित्रावरुणौ देवौ
भगं भगाख्यं देवं च प्रति पवन्ति क्षरन्ति ते यजमाना अस्य सोमस्येमं सोमं
विदाना जानन्तः शक्रभिः सुखैः संगच्छन्त इति शेषः ॥

॥ अथ नवमी ॥

अस्मभ्यं रोदसी रयिं मध्वो वाजस्य सातये । श्रवो वसूनि सं जितं ॥ ९ ॥

अस्मभ्यं रोदसीऽइति । रयिं । मध्वः । वाजस्य । सातये । श्रवः । वसूनि । सं । जितं ॥ ९ ॥

हे रोदसी द्यावापृथिव्यौ युवां मध्वो देवानां मोदयितुर्वाजस्य सोमात्म-
कस्यान्नस्य सातये लाभायास्मभ्यं काश्यपासितेभ्यः काश्यपदेवलेभ्यो वा रयिं
धनं श्रवोऽन्नं च वसूनि वासकान्यन्यान्यपि पश्वादीनि धनानि संजितं ।
संजयतं । प्रयच्छतमित्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकोनविंशो वर्गः ॥

एते सोमा इति नवर्चमष्टमं सूक्तं । ऋथाद्याः पूर्ववत् । अनुक्रांतं च । एते
सोमा इति । उक्तः सूक्तविनियोगः ॥ यावत्तोत्रे गाणगारिमतेनाभिरूपकरणे
सोमे मृज्यमाने मृजन्ति त्वेषा । सूचितं च । अथापरमभिरूपं कुर्यादिति गाण-
गारिराण्यायस्व समेतु न इति तिस्रो मृजन्ति त्वा दश क्षिपः । आ० ५. १२. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते सोमा अभि प्रियमिंद्रस्य काममक्षरन् । वर्धतो अस्य वीर्यं ॥ १ ॥

एते । सोमाः । अभि । प्रियं । इंद्रस्य । कामं । अक्षरन् । वर्धतः । अस्य । वीर्यं ॥ १ ॥

एत अभिषुता इमे सोमा अस्पेंद्रस्य वीर्यं शक्तिं वर्धतो वर्धयन्त इंद्रस्य कामं
काम्यं प्रियं प्रीतिकरं रसमभ्यक्षरन् । अभिपवन्ते । अभ्यवर्षन् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पुनानासंश्चमूपदो गच्छन्तो वायुमश्विना । ते नो धांतु सुवीर्यं ॥ २ ॥

पुनानासः । चमूऽसदः । गच्छन्तः । वायुं । अश्विना । ते । नः । धांतु । सुऽवीर्यं ॥ २ ॥

ते प्रसिद्धाः सोमाः पुनानासः पुनाना अभिषूयमाणाश्चमूपदश्चमसेषु सीदन्तो
वायुमश्विनाश्विनी च गच्छन्तः प्राप्नुवन्तो नोऽस्मभ्यं सुवीर्यं शोभनवीर्यं धांतु ।
धारयन्तु । प्रयच्छन्तित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इंद्रस्य सोम राधसे पुनानो हार्दि चोदय । अतस्य योनिमासदं ॥३॥

इंद्रस्य । सोम । राधसे । पुनानः । हार्दि । चोदय । अतस्य । योनिं । आसदं ॥३॥

हे सोम पुनानोऽभिषूयमाणो हार्द्यभिलपितस्त्वमिंद्रस्य राधसे संराधनायर्तस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमासदं यथेन्द्र आसीदति तथेन्द्रं चोदय । प्रेरय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मृजंति त्वा दश क्षिपो हिवंति सप्त धीतयः । अन्तु विमा अमादिषुः ॥४॥

मृजंति । त्वा । दश । क्षिपः । हिवंति । सप्त । धीतयः । अन्तु । विमाः । अमादिषुः ॥४॥

हे सोम त्वा त्वां दश दशसंख्याकाः क्षिपोऽंगुलयः । विशः क्षिप इत्यंगुलिनामसु पाठात् । मृजंति । परिचरंति । सप्त सप्तसंख्याका धीतयो होत्रकाश्च त्वा त्वां हिवंति । स्वस्वव्यापारैः प्रीणयन्ति । विमा मेधाविनश्च त्वामन्वमादिषुः । अन्वमादयन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

देवेभ्यस्त्वा मदाय कं मृजानमति मेथः । सं गोभिर्वासयामसि ॥५॥

देवेभ्यः । त्वा । मदाय । कं । मृजानं । अति । मेथः । सं । गोभिः । वासयामसि ॥५॥

हे सोम मेथोऽवेर्लोमानि कमुदकं चान्यभि मृजानं त्वा त्वां देवेभ्यो देवानां । विभक्तियन्त्ययः । मदाय मदार्थं गोभिर्गोविकारैः पयोभिः संवासयामसि । संवासयामः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे चिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनानः कलशेषा वस्त्राण्यरूपो हरिः । परि गथ्यान्यव्यत ॥६॥

पुनानः । कलशेषु । आ । वस्त्राणि । अरूपः । हरिः । परि । गथ्यानि । अव्यत ॥६॥

पुनानः पूषमानः कलशेषु कुंभेषु निषिध्यमानोऽस्य आरोचमानो हरिर्ह-
रितवर्णः सोमो गथ्यानि दध्यादीनि वस्त्राणि वासांसीव पर्यव्यत । पर्याच्छा-
दयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

म॒घो॒न॒ आ॒ प॒व॒स्व नो॒ ज॒हि वि॒श्वा॒ अ॒प॒ द्वि॒षः । इ॒दो॒ स॒खा॒य॒मा वि॒श ॥७॥
 म॒घो॒नः । आ॒ । प॒व॒स्व । नः । ज॒हि । वि॒श्वाः । अ॒प॒ । द्वि॒षः । इ॒दो॒ इति॑ । स॒खा॒य॒ ।
 आ । वि॒श ॥७॥

हे इ॒दो सोम॑ म॒घो॒नो ध॒न॒व॒तो नो॒ऽस्मान्प्र॒ति प॒व॒स्व । क्ष॒र । वि॒श्वा वि॒-
 श्वान्नि॒षो ज्ञे॒ष्टु॒न॒प॒ज॒हि । मा॒र॒य च॑ । स॒खा॒यं प्रि॒यमि॒न्द्र॒मा॒वि॒श । आ॒प्नु॒हि च॑ ॥

॥ अथाष्टमी ॥

वृ॒ष्टिं दि॒वः परि॑ स्र॒व द्यु॒म्नं पृ॒थि॒व्या अ॒धि । स॒हो नः॑ सोम॑ पृ॒त्स धाः ॥८॥
 वृ॒ष्टिं । दि॒वः । परि॑ । स्र॒व । द्यु॒म्नं । पृ॒थि॒व्याः । अ॒धि । स॒हः । नः । सो॒म । पृ॒त्स॒ । धाः ॥८॥

हे सोम॑ त्वं दि॒वो द्यु॒लोका॒वृ॒ष्टिं वर्षे॑ परि॒स्र॒व । वर्षे॑ । पृ॒थि॒व्या अ॒धि पृ॒थि॒व्यां ।
 अ॒धिः स॒प्त॒म्य॒थान्वा॒दः । द्यु॒म्न॒म॒न्नं चो॒त्पा॒दये॒ति शेषः॑ । नो॒ऽस्माकं॑ स॒हो ब॒लं च॑
 पृ॒त्स सं॒यामे॒षु धाः॑ । धेहि ॥

॥ अथ नवमी ॥

नृ॒च॒क्ष॒सं त्वा व॒यमि॒न्द्र॒पीतं॑ स्व॒र्वि॒दं । भ॒क्षी॒महि॑ प्र॒जामि॒षं ॥९॥
 नृ॒ऽच॒क्ष॒सं । त्वा । व॒यं । इ॒न्द्र॒ऽपी॒तं । स्वः॒ऽवि॒दं । भ॒क्षी॒महि॑ । प्र॒जां । इ॒षं ॥९॥

हे सोम॑ नृ॒च॒क्ष॒सं नृ॒णां द्र॒ष्टारं॑ स्व॒र्वि॒दं सर्व॑ज्ञमि॒न्द्र॒पीतमि॒न्द्रेण॑ पी॒तं त्वा त्वां
 पि॒बन्तो॑ व॒यं का॒श॒य॒मा॒सिताः॑ का॒श॒य॒पदे॒वला॑ वा प्र॒जां पु॒चादि॒कामि॒यम॒न्नं च॑
 भ॒क्षी॒महि॑ । भ॒जेमहि॑ ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकविंशो वर्गः ॥

परि॑ प्रि॒येति॑ न॒वर्चं॑ न॒वमं॑ सू॒क्तं । ऋ॒ष्या॒द्याः पू॒र्व॒वत् । परि॑ प्रि॒येत्य॒नु॒क्रांतं॑ ।
 उ॒क्तो वि॒नियोगः॑ ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि॑ प्रि॒या दि॒वः क॒विर्व॒यांसि॑ न॒श्रोहि॑तः । सु॒वा॒नो या॑ति क॒वि॒क्रतुः॑ ॥१॥
 परि॑ । प्रि॒या । दि॒वः । क॒विः । व॒यांसि॑ । न॒श्रोः । हि॒तः । सु॒वा॒नः । या॑ति । क॒वि॒ऽक्र॒तुः ॥१॥

क॒विर्मे॒धावी॑ क॒वि॒क्रतुः॑ क्रा॒ंतप्र॒ज्ञः क्रा॒ंत॒कर्मा॑ वा सोमो॑ न॒श्रो॒रधि॒यव॑ण॒फल॒-

क्योर्हिंतो निहितः सुवानोऽभिषूयमाणो दिवो द्युलोकस्य परि प्रियातिप्रियाणि
वयांसि यावः ॥ तथा च मंचवर्णः । वयांसि श्येना अतिथयः पर्वतानां कुकुभ
इति ॥ याति । गच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रप्र क्षयाय पन्यसे जनाय जुष्टो अद्रुहे । वीत्यर्षे चनिष्ठया ॥ २ ॥

प्रऽप्र । क्षयाय । पन्यसे । जनाय । जुष्टः । अद्रुहे । वीती । अर्षे । चनिष्ठया ॥ २ ॥

हे सोम प्र प्रात्यंतं क्षयाय तव निवासभूतायाद्रुहेऽद्रोग्रे च पन्यसे स्तोत्रे
जनाय मनुष्याय वीती वीत्यै भक्षणाय जुष्टः पर्याप्तत्वं चनिष्ठयान्नवत्तमया
धारयाय । यागं प्रति गच्छ ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स सूनृमातरा शुचिर्जातो जाते अरोचयत् । महान्मही चृतावृधा ॥ ३ ॥

सः । सूनृः । मातरा । शुचिः । जातः । जाते इति । अरोचयत् । महान् । मही इति ।
चृतऽवृधा ॥ ३ ॥

जात उत्पन्नः शुचिर्विशुद्धो महान्हरित्त्वमः स सोमाख्यः सूनृः पुत्रो मही
महत्यावृतावृधा यज्ञस्य वर्धयिष्यौ जाते विश्वस्य जनयिष्यौ मातरात्मनो मातरौ
द्यावापृथिव्यावरोचयत् । रोचयति । दीपयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स सप्त धीतिभिर्हिंतो नद्यो अजिन्वद्द्रुहः । या एकमक्षि ववृधुः ॥ ४ ॥

सः । सप्त । धीतिऽभिः । हिंतः । नद्यः । अजिन्वत् । अद्रुहः । याः । एकं । अक्षि । ववृधुः ॥ ४ ॥

या नद्यो यमेकं मुखं सोममक्षक्षीणं ववृधुर्वर्धयन्ति स सोमो धीतिभिरंगु-
लिभिः । रशना धीतय इत्यंगुलिनामस पाठात् । हिंतो निहितः सन्नद्रुहो
द्रोहवर्जिताः सप्त सप्तसंख्याका नद्यो नदीरजिन्वत् । प्रीणयति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ता अमि संतमस्तृतं महे युवान्मा द्युः । इंदुमिंद्र तव व्रते ॥ ५ ॥

ताः । अमि । संतं । अस्तृतं । महे । युवानं । आ । द्युः । इंदुं । इंद्रं । तव । व्रते ॥ ५ ॥

हे इंद्र तव त्वदीये व्रते कर्मणि ता अंगुल्यः । पूर्वच धीतिभिरित्यंगुलीनामु-
पात्तत्वात्तच्छब्देन परामर्शः । संतं विद्यमानमस्मृतमहिंसितं युवानं नित्यतरु-
णमिदं सोमं महे महतेऽभिषवादिलक्षणाया कर्मणेऽभ्यासधुः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अभि वह्निर्मर्त्यः सप्त पश्यति वावहिः । त्रिविदेवीरतर्पयत् ॥६॥

अभि । वह्निः । अर्मर्त्यः । सप्त । पश्यति । वावहिः । त्रिविः । देवीः । अतर्पयत् ॥६॥

यो वह्निर्यज्ञस्य धुरो वोढामर्त्यो मरणरहितो वावहिर्देवानां तृप्तेत्यंतं वोढा
च सोमः सप्त नदीः पश्यति सोऽयं त्रिविः कूपरूपेण पूर्णोऽवस्थितः सन्देवीर्न-
दीरतर्पयत् । तर्पयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अवा कल्पेषु नः पुमस्तमांसि सोम योधा । तानि पुनान जघनः ॥७॥

अवा । कल्पेषु । नः । पुमः । तमांसि । सोम । योधा । तानि । पुनान । जघनः ॥७॥

हे पुमः पुमन्सोम कल्पेषु कल्पनीयेष्वहःसु नोऽस्मानव । रक्ष । अपि च
पुनान हे पवमान सोम त्वं योधा योधनीयानि तमांसि रक्षांसि यानि तानि
जघनः । नाशय ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नू नव्यसे नवीयसे सूक्ताय साधया पथः । प्रत्नवद्रोचया रुचः ॥८॥

नू । नव्यसे । नवीयसे । सूक्ताय । साधय । पथः । प्रत्नवद्रोचया । रुचः ॥८॥

हे सोम नव्यसे नव्याय नूतनाय नवीयसे स्तुत्यायास्माकं सूक्ताय पथो मार्गानु
क्षिप्रं साधय । अभिगच्छ । अपि च प्रत्नवद्रथापूर्वं रुचः स्वदीप्ती रोचय ।
प्रकाशय ॥

॥ अथ नवमी ॥

पवमान महि श्रवो गामर्शं रासि वीरवत् । सना मेधां सना स्वः ॥९॥

पवमान । महि । श्रवः । गां । श्रवः । रासि । वीरवत् । सन । मेधां । सन ।

स्वपरिति स्वः ॥९॥

हे पवमान सोम यस्त्वं वीरवत्पुत्रवद्गहि महच्छ्रवोऽन्नं गां चार्धं च रासि
अस्मभ्यं प्रयच्छसि स त्वं मेधां सन । अस्मभ्यं प्रयच्छ । अपि च स्वयंदस्मदभि-
लपितं तत्सर्वं सन । देहि ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

प्र स्वानास इति नवर्चं दशमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र स्वानास
इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र स्वानासो रथा इवार्चतो न श्रवस्यवः । सोमासो राये अक्रमुः ॥ १ ॥

प्र । स्वानासः । रथाः । इव । अर्चतो । न । श्रवस्यवः । सोमासः । राये । अक्रमुः ॥ १ ॥

प्र स्वानासोऽभिषववेलायामुपरवेष्टु शब्दं कुर्वंतः सोमासः सोमा रथा इव
यथा शब्दं कुर्वंतो रथा अर्चतो न यथा शब्दं कुर्वंतोऽश्वास्तथा श्रवस्यवः शत्रु-
भ्योऽन्नमिच्छतो राये यजमानानां धनायाक्रमुः । आगच्छन् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हिन्वानासो रथा इव दधन्विरे गभस्त्योः । भरांसः कारिणामिव ॥ २ ॥

हिन्वानासः । रथाः । इव । दधन्विरे । गभस्त्योः । भरांसः । कारिणां । इव ॥ २ ॥

सोमा रथा इव यथा रथास्तथा हिन्वानासो हिन्वाना आगदेशं प्रति गच्छंतो
भरांसो भराः कारिणामिव यथा भारवाहिनां बाह्वोर्धीयन्ते तथा गभस्त्योर्बाह्वोर्धीयन्ते
बाह्वोः । गभस्ती बाहू इति बाहुनामस्य पाठात् । दधन्विरे । धीयन्ते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

राजानो न प्रशस्तिभिः सोमासो गोभिरंजते । यज्ञो न सप्त धातृभिः ॥ ३ ॥

राजानः । न । प्रशस्तिभिः । सोमासः । गोभिः । अंजते । यज्ञः । न । सप्त । धातृभिः ॥ ३ ॥

सोमासः सोमाः प्रशस्तिभिः प्रशस्ताभिः स्तुतिरूपाभिर्वाग्भी राजानो न
यथा राजानः सप्त धातृभिः सप्त होत्राभिर्यज्ञो न यथा च यज्ञस्तथा गोभिर्गो-
विफारैः पयोभिरंजते । अज्यन्ते । संस्क्रियन्त इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि सुवा॒नास॒ इ॒दं॒वो॒ म॒दाय॒ ब॒र्हे॒णा॒ गि॒रा । सु॒ता अ॒र्षेति॒ धा॒रया ॥४॥

परि॑ । सु॒वा॒नासः॑ । इ॒दं॒वः । म॒दाय॑ । ब॒र्हे॒णा॑ । गि॒रा । सु॒ताः । अ॒र्षेति॑ । धा॒रया ॥४॥

सुवानासः सुवाना अभिषूयमाणा इदं वः सोमा बर्हेणा महत्या गिरा स्तुति-
रूपया वाचा सुतां अभिषुताः संतो मदाय मदार्थं धारया पर्षेति । परितो
गच्छन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आ॒पा॒नासो॑ वि॒वस्व॑तो॒ ज॒नंत॑ उ॒पसो॒ भगं॑ । सू॒रा अ॒र्षं वि॒ त॒न्वते ॥५॥

आ॒पा॒नासः॑ । वि॒वस्व॑तः । ज॒नंतः॑ । उ॒पसः॑ । भ॒गं । सू॒राः । अ॒र्षं । वि॒ । त॒न्वते ॥५॥

विवस्वत इद्रस्यापानास आपानभूता उपसो भगं जनंतो जनयंतः सूराः
सरंतः सोमा अर्षं वितन्वते । अभिषववेलायामुपरवेषु शब्दं कुर्वन्ति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे चतुस्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒प॒ द्वा॒रा म॒तीनां॑ प्र॒त्ना अ॒र्षं॑ति का॒रवः॑ । वृ॒ष्णो ह॒रं॑स आ॒यवः॑ ॥६॥

अ॒प॒ । द्वा॒रा । म॒तीनां॑ । प्र॒त्नाः । अ॒र्षं॑ति । का॒रवः॑ । वृ॒ष्णः । ह॒रं॑से । आ॒यवः॑ ॥६॥

मतीनां स्तुतीनां कारवः कर्तार ऋत्विजः प्रत्नाः पुराणा वृष्णः सेचकस्य
सोमस्य हरस आहरस आहर्तारश्चायवो मनुष्या द्वारा यज्ञस्य द्वाराण्यपार्षेति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स॒मी॒ची॒नास॑ आ॒सते॒ हो॒ता॒रः स॒प्तजा॑मयः । प॒दमे॑कस्य पि॒प्रतः॑ ॥७॥

सं॒ऽई॒ची॒नासः॑ । आ॒सते॒ । हो॒ता॒रः । स॒प्त॒ऽजा॑मयः । प॒दं । ए॒कस्य॑ । पि॒प्रतः॑ ॥७॥

समीचीनासः समीचीना जामयो जामिसदृशा एकस्य सोमस्य पदं स्थानं
पिप्रतः पूरयंतः सप्त होतारः सप्त होचका आसते । यज्ञ उपविशन्ति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ना॒भा ना॒भिं न॒ आ द॑दे च॒क्षु॒श्चित्॒सूर्ये॑ स॒चा । क॒वेर॑प॒त्य॒मा दु॑हे ॥८॥

ना॒भा । ना॒भिं । न॒ । आ । द॑दे । च॒क्षुः । चि॒त् । सू॒र्ये । स॒चा । क॒वेः । अ॒प॒त्यं । आ । दु॑हे ॥८॥

नाभिं यज्ञस्य नाभिभूतं सोमं नोऽस्माकं नाभा नाभावहमाददे । पिवा-
मीत्यर्थः ॥ पीतसोमानामस्माकं चक्षुश्चिच्छुरपि सूर्ये सचा संगतं भवति । किंच
कवेः क्रांतकर्मणः सोमस्यापत्यमंशुमादुहे । आपूरयामि ॥

॥ अथ नवमी ॥

अभि प्रिया दिवस्पदमध्वर्युभिर्गुहां हितं । सूरः पश्यति चक्षसा ॥ ९ ॥

अभि । प्रिया । दिवः । पदं । अध्वर्युऽभिः । गुहां । हितं । सूरः । पश्यति । चक्षसा ॥ ९ ॥

सूरः सुवीर्ये इन्द्रश्चक्षसा चक्षुषा दिवो दीप्नस्यात्मनः प्रिया प्रियं पदमध्वर्यु-
भिर्गुहा गुहायां हृदये हितं निहितं पीतं सोममण्यभिपश्यति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे पंचविंशो वर्गः ॥

उपास्मा इति नवर्चमेकादशं सूक्तं । ऋषाद्याः पूर्ववत् । उपास्मा इत्यनुक्रांतं ।
उक्तः सूक्तविनियोगः । अभिष्टवे घर्मदुष्वावत्सेऽपनीयमाने नमसेदुपेत्येषा ।
सूचितं च । नमसेदुप सीदत संजानाना उप सीदन्नभिन्नु । आ० ४. ७. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उपास्मै गायता नरः पर्वमानायेंदवे । अभि देवाँ इयंक्षते ॥ १ ॥

उप । अस्मै । गायत । नरः । पर्वमानाय । इंदवे । अभि । देवान् । इयंक्षते ॥ १ ॥

हे नरो नेतार ऋत्विजो यज्ञस्य देवानिन्द्रादीनभीयक्षत अभिमुख्येन यष्टु-
मिच्छते पवमानाय क्षरतेऽस्मा अभिपूयमाणायेंदवे सोमायोपगायत । उपगानं
कुरुत ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि ते मधुना पयोऽर्धर्वाणो अशिश्नयुः । देवं देवाय देवयु ॥ २ ॥

अभि । ते । मधुना । पयः । अर्धर्वाणः । अशिश्नयुः । देवं । देवाय । देवऽयु ॥ २ ॥

हे सोम ते तव देवं देवनशीलं देवयु देवयुं देवकामं रसं देवाय देवनशीला-
येंद्राय मधुना पयो गव्येन पयसाधर्वाण ऋषयोऽभ्यशिश्नयुः । अभ्यश्रीणन् ।
समस्तुर्वज्ञित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स नः पवस्व शं गवे शं जनाय शमर्वते । शं राजन्नोपधीभ्यः ॥ ३ ॥

सः । नः । पवस्व । शं । गवे । शं । जनाय । शं । अर्वते । शं । राजन् । ओपधीभ्यः ॥ ३ ॥

हे राजन्दीप्यमान सोम स प्रसिद्धत्वं नोऽस्माकं गवे शं सुखं पवस्व । क्षर ।
जनाय पुत्रादये च शं पवस्व । अर्वतेऽश्वाय च शं पवस्व । ओषधीभ्यश्च
शं पवस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

व॒भवे॒ न॒ स्व॒त॒व॒सेऽरु॒णाय॑ दि॒वि॒स्पृ॒शे । सो॒माय॑ गा॒य॒म॒र्च॒त ॥४॥

व॒भवे॑ । न॒ । स्व॒त॒व॒से । अ॒रु॒णाय॑ । दि॒वि॒ऽस्पृ॒शे । सो॒माय॑ । गा॒य॒म॒ । अ॒र्च॒त ॥४॥

हे स्तोतारो वभवे वभुवर्णाय स्वतवसे स्ववलायारुणाय कदाचिदरुण-
वर्णाय दिविस्पृशे दिवं स्पृशते सोमाय न क्षिप्रं गायं स्तुतिरूपां वाचमर्चत ।
उच्चारयतेत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ह॒स्त॒च्यु॒तेभि॒रद्रि॒भिः॑ सु॒तं सोमं॑ पु॒नी॒त॒न । म॒धा॒वा धा॒वता॒ मधु॑ ॥५॥

ह॒स्त॒ऽच्यु॒तेभिः॑ । अ॒द्रि॒ऽभिः॑ । सु॒तं । सो॒मं । पु॒नी॒त॒न । म॒धौ । आ॒ । धा॒व॒त॒ । म॒धु ॥५॥

हे ऋत्विजो हस्तच्युतेभिर्हस्तप्रच्युतैरद्रिभिरभियवयावभिः सुतमभिषुतं सोमं
पुनीतन । पवित्रे पावयत । अपि च मधौ मदंकरे सोमे मधु गर्भं प्रय आधा-
वत । प्रक्षिपत ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे षट्चिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

न॒म॒से॒दुप॑ सी॒द॒त द॒धे॒द॒भि श्री॑णी॒त॒न । इ॒दु॒मि॒द्रे॑ द॒धा॒त॒न ॥६॥

न॒म॒सा । इ॒त् । उ॒प॒ । सी॒द॒त॒ । द॒धा॒ । इ॒त् । अ॒भि । श्री॑णी॒त॒न॒ । इ॒दु॒ । इ॒द्रे॑ । द॒धा॒त॒न॒ ॥६॥

हे ऋत्विजो नमसेन्नमस्कारेणोपसीदत । सोममुपगच्छत । दधेद्भिवामिथ्री-
णीतन । अभिश्रीणीत च । इदु इदं सोमं दधातन । धत्त च ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अ॒मि॒त्र॒हा वि॒च॒र्ष॒णिः॑ प॒र्वस्व॑ सो॒म॒ शं ग॒वे । दे॒वेभ्यो॑ अ॒न॒काम॑कृत् ॥७॥

अ॒मि॒त्र॒ऽहा । वि॒ऽच॒र्ष॒णिः॑ । प॒र्वस्व॑ । सो॒म॒ । शं । ग॒वे । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒न॒काम॑ऽकृत् ॥७॥

हे सोमामित्रहामित्राणां हंता विचर्षणिर्विद्रष्टा देवेभ्योऽनकामकृद्भीष्टस्य
कर्ता त्वं गवेऽस्माकं गवे शं सुखं पवस्व । क्षर ॥

॥ अथाष्टमी ॥

इंद्राय सोम पातवे मदाय परि सिच्यसे । मनश्चिन्मनसस्पतिः ॥८॥

इंद्राय सोम पातवे मदाय परि सिच्यसे । मनऽचित् । मनसः । पतिः ॥८॥

हे सोम मनश्चिन्मनसो ज्ञाता मनसस्पतिरीश्वरस्त्वमिंद्रायेंद्रस्य पातवे पानाय मदाय च परिचिच्यसे । परितः पावेषु सिच्यसे ॥

॥ अथ नवमी ॥

पवमान सवीर्यं रयिं सोम रिरीहि नः । इंद्विंद्रेण नो युजा ॥९॥

पवमान । स॒वी॒र्यं । र॒यिं । सो॒म । रि॒री॒हि । नः । इ॒न्द्रो इति । इ॒न्द्रेण । नः । यु॒जा ॥९॥

हे इंदो क्लिष्टमान पवमान सोम त्वं सवीर्यं शोभनवीर्योपेतं रयिं धनं नोऽस्माकं संबन्धिनेंद्रेण युजा सहायेन नोऽस्मभ्यं रिरीहि । देहि ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे सप्तविंशो वर्गः ॥

सोमा असृयमिति नवर्चं द्वादशं सूक्तं । अथाष्टाः पूर्ववत् । सोमा असृय-
मित्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमा असृयमिंदवः सुता अतस्य सादने । इंद्राय मधुमत्तमाः ॥१॥

सोमाः । अ॒सृ॒यं । इ॒ंद॒वः । सु॒ताः । अ॒त॒स्य । सा॒द॒ने । इं॒द्राय । म॒धु॒म॒त्त॒माः ॥१॥

सुता अभिषुता मधुमत्तमा अतिशयेन मधुमंत इंदवः सोमा अतस्य यज्ञस्य सादने गृह इंद्रायेंद्रार्थमसृयं । सृज्यंते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि विप्रा अनूपत गावो वत्सं न मातरः । इंद्रं सोमस्य पीतये ॥२॥

अ॒भि । वि॒प्राः । अ॒नू॒प॒त । गा॒वो । व॒त्सं । न । मा॒त॒रः । इं॒द्रं । सो॒म॒स्य । पी॒त॒ये ॥२॥

विप्रा मेधाविनः सोमस्य पीतये पानायेंद्रं मातरो जनयिष्यो गावो वत्सं न यथा वत्सं प्रति तद्वदभ्यनूपत । अभिशृज्यंति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

मदच्युत्क्षेति सार्दने सिंधोरुर्मा विपश्चित् । सोमो गौरी अधि श्रितः ॥ ३ ॥

मदऽच्युत् । क्षेति । सार्दने । सिंधोः । ऊर्मा । विपऽचित् । सोमः । गौरी इति ।
अधि । श्रितः ॥ ३ ॥

मदच्युद्भदकरस्य रसस्य ध्यावयिता सोमः सार्दने । संहितायां दीर्घश्छांदसः ।
स्थाने क्षेति । निवसति । एतदेव विवृणोति । सिंधोर्नद्या ऊर्मोर्मा तरंगे ।
वसतीवरीद्वित्यर्थः । विपश्चिद्विद्वान्सोमो गौरी अधि गौर्यामधि । अधीति सप्र-
म्यर्थानुवादः । माध्यमिकायां वाचि । गौरी गांधर्वीति बाङ्गामसु पाठात् ।
श्रितः । मिश्रयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

दिवो नाभा विचक्ष्णोऽभ्यो वारं महीयते । सोमो यः सुक्रतुः कविः ॥ ४ ॥

दिवः । नाभा । विऽचक्ष्णः । अभ्यः । वारं । महीयते । सोमः । यः । सुऽक्रतुः । कविः ॥ ४ ॥

यः सुक्रतुः सप्रज्ञः कविः क्रांतकर्मा विचक्ष्णो विद्वष्टा स सोमो दिवोऽंत-
रिक्षस्य नाभा नाभौ नाभिभूतेऽभ्योऽवेवारे वाले महीयते । पूज्यते । पूयमानः
सूयत इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यः सोमः कलशेषु अंतः पवित्र आहितः । तमिंदुः परि पस्वजे ॥ ५ ॥

यः । सोमः । कलशेषु । आ । अंतरिति । पवित्रे । आऽहितः । तं । इंदुः । परि । पस्वजे ॥ ५ ॥

यः सोमः कलशेषु कुंभेष्वा । आस्ते । यच्च पवित्रे पवित्रस्यांतर्मध्य आहितो
निहितस्तं स्वांशभूतं सोममिंदुः सोमो देवः परिपस्वजे । प्रविशति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमेऽष्टविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

प्र वाचमिंदुरिष्यति समुद्रस्याधि विष्टपि । जिन्वन्कोशं मधुश्चुतं ॥ ६ ॥

प्र । वाचं । इंदुः । इष्यति । समुद्रस्य । अधि । विष्टपि । जिन्वन् । कोशं । मधुऽश्चुतं ॥ ६ ॥

इंदुः सोमो मधुश्चुतं मधुनध्यावकं कोशं मेघं । असुरः कोश इति मेघनामसु

पाठात् । जिवन्प्रीणयन्समुद्रस्यांतरिक्षस्याधि विष्टपि विष्टम्बे स्थाने वाचं प्रेषयति ।
प्रेरयति । पवित्रे पूयमानः शब्दं करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

नित्यस्तोत्रो वनस्पतिर्धीनामंतः संवर्द्धुः । हिंन्वानो मानुषा युगा ॥७॥

नित्यं ऽस्तोत्रः । वनस्पतिः । धीनां । अंतरिति । संवर्द्धुः । हिंन्वानः । मानुषा । युगा ॥७॥

नित्यस्तोत्रः संततस्तोत्रः संवर्द्धुः ऽमृतस्य दोग्धा वनस्पतिर्वनानां पालयिता
सोमो मानुषा मानुषाणि युगा युगान्यहीनैकाहात्मकानि हिंन्वानः प्रीणयन्धीनां
कर्मणामंतर्मध्ये निवसतीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अभि प्रिया दिवस्पदा सोमो हिंन्वानो अर्पति । विप्रस्य धारया कविः ॥८॥

अभि । प्रिया । दिवः । पदा । सोमः । हिंन्वानः । अर्पति । विप्रस्य । धारया । कविः ॥८॥

कविः क्रांतकर्मा सोमो दिवोऽंतरिक्षाद्धिंन्वानः प्रेषमाणो विप्रस्य मेधाविनः
स्वस्य धारया प्रिया प्रियाणि पदानि स्थानान्यभ्यर्पति । अभिगच्छति ॥

॥ अथ नवमी ॥

आ पवमान धारय रयिं सहस्रवर्चसं । अस्मे इंदो स्वाभुवँ ॥९॥

आ । पवमान । धारय । रयिं । सहस्रं ऽवर्चसं । अस्मे इति । इंदो इति । सुऽआभुवँ ॥९॥

हे पवमानेदो सोम त्वं सहस्रवर्चसं बहुदीप्तिं स्वाभुवं शोभनभवनं रयिं
धनमस्मे अस्मात् धारय । प्रक्षिपेत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकोनचत्वारिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हृदि निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवेदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
षष्ठाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
 निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥
 षष्ठस्य सप्तमोऽध्यायः संयहात्संप्रदर्शितः ।
 अथाष्टमः सुमतिना संगमेन प्रदर्श्यते ॥

तत्र सोमः पुनान इति नवर्चं त्रयोदशं सूक्तं । असितो देवलो वर्षिः ।
 सोमो देवता ॥ पवमानगुणः सोमो विज्ञेयः काश्यपावृषी इति विद्यादनुक्तेऽपि
 लाघवाया दृढहच्युतात् । सोम इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमः पुनानो अर्षेति सहस्रधारो अत्यविः । वायोरिंद्रस्य निष्कृतं ॥१॥

सोमः । पुनानः । अर्षेति । सहस्रधारः । अर्तिऽअविः । वायोः । इंद्रस्य । निःऽकृतं ॥१॥

अयं पुनानः पावकः सोमोऽर्षेति । गच्छति । कीदृशोऽयं पवमानः । सहस्र-
 धारोऽपरिमितधारोऽत्यविः । अचाविशच्चेन तल्लोमान्युच्यन्ते । अविलोम-
 भिर्निष्पादितं दशापविधमित्यर्थः । तदतिक्रम्य गच्छतीत्यत्यविः । किमर्थं ।
 वायोरिंद्रस्य च पानायेति शेषः । किं प्रति । निष्कृतं । निरित्येव समित्ये-
 तस्मिन्नर्थे । संस्कृतं पाचं प्रति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पवमानमवस्यवो विप्रमभि प्र गांयत । सुष्वाणं देववीतये ॥२॥

पवमानं । अवस्यवः । विप्रं । अभि । प्र । गांयत । सुस्वानं । देवऽवीतये ॥२॥

हे अवस्यवो रक्षणकामा उक्तावाद्यो यूयं पवमानं शोधकं विप्रं विशेषेण
 देवानां प्रीणयितारं विप्रवच्छुद्धं वा । अथवा विप्र इति मेधाविनाम । मेधाविनं
 देववीतये देवपानाय सुष्वाणं सूयमानमभिप्रगायत । आभिमुख्येन प्रकर्षेण स्तुत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पर्वते वार्जसातये सोमाः सहस्रपाजसः । गुणानां देववीतये ॥३॥

पर्वते । वार्जऽसातये । सोमाः । सहस्रऽपाजसः । गुणानाः । देवऽवीतये ॥३॥

पवंते क्षरति सोमाः । किमर्थं । वाजसातयेऽन्नस्य लाभाय । कीदृशाः ।
सहस्रपाजसो बहुवलाः । पातृणां बलप्रदा इत्यर्थः । गृणानाः । कर्मणि कर्तृ-
प्रत्ययः । स्तूयमानाः । पुनः किमर्थं । देववीतये । देवानां वीतिर्गतिः प्राप्तिर्भक्षणं
वा यस्मिन् देववीतिर्यज्ञः । तदर्थं । यज्ञसिद्धिः साक्षात्प्रयोजनं तद्वारा वाजलाभ
इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उत् नो वाजसातये पवस्व बृहतीरिषः । द्युमदिदो सुवीर्यं ॥४॥

उत् । नः । वाजसातये । पवस्व । बृहतीः । र्षः । द्युऽमत् । इंदो इति । सुऽवीर्यं ॥४॥

उतापि च नोऽस्माकं वाजसातयेऽन्नलाभाय हे इंदो सोम बृहतीरिषो
महती रसधारा द्युमदीभिर्मत्सुवीर्यं शोभनसामर्थ्यं च पवस्व । क्षर । शोभन-
सामर्थ्योपेता धाराः पवस्वेत्यर्थः । अथवा वाजसातये संयामाय बृहतीरिषो
द्युमत्सुवीर्यं संपादयितुं पवस्वेति योज्यं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ते नः सहस्रिणं रयिं पवतामा सुवीर्यं । सुवाना देवास् इंदवः ॥५॥

ते । नः । सहस्रिणं । रयिं । पवतां । आ । सुऽवीर्यं । सुवानाः । देवास् । इंदवः ॥५॥

त इंदवः सोमा नोऽस्माकं सहस्रिणं सहस्रसंख्योपेतं रयिं धनं सुवीर्यं चाप-
वतां । कीदृशास्ते । सुवानाः स्तूयमाना देवासो द्यौतनादिगुणयुक्ताः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे प्रथमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अत्या हियाना न हेतृभिरसृयं वाजसातये । वि वारमभ्यमाश्वः ॥६॥

अत्याः । हियानाः । न । हेतृभिः । असृयं । वाजसातये । वि । वारं । अभ्यं । आश्वः ॥६॥

वाजसातये संयामाय हियानाः प्रेर्यमाणा अत्या नाश्वा इव । ते यथा
प्रेरकैः प्रेर्यमाणाः संयामाय शीघ्रं धावन्ति तद्वद्देतृभिः प्रेरकैः प्रेर्यमाणा आश्वः
शीघ्रगामिनः सोमा वाजसातयेऽन्नलाभाय वारं दशपविवं व्यसृयं ।
व्यतिसृज्यन्ते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

वा॒था अ॒र्धे॒तो॒र्दे॒वो॒ऽभि॒ व॒त्सं न॒ धे॒नवः । द॒ध॒न्वि॒रे ग॒भस्त्वोः ॥७॥

वा॒थाः । अ॒र्धे॒ति । इ॒ंद॒वः । अ॒भि । व॒त्सं । न । धे॒नवः । द॒ध॒न्वि॒रे । ग॒भस्त्वोः ॥७॥

वा॒थाः शब्द॒यंत इ॒ंद॒वः सोमा॑ अ॒भ्यर्धे॒त्यभि॒गच्छं॑ति पा॒त्रं प्र॑ति वा॒थाः शब्द॒-
कारि॑ण्यो धे॒नवो॒ न । ता॒ यथा॑ शब्द॒यंत्यो॒ वत्सं॑ प्र॒त्यागच्छं॑ति तद्वत् । त ए॒व
ग॒भस्त्वोर्वा॒होर्दे॒धन्वि॒रे । ध्रियं॑ते च ॥

॥ अथाष्टमी ॥

जुष्ट॑ इ॒द्राय॑ मत्सरः प॒र्वमा॒न॒ कनि॑क्रदत् । वि॒श्वा अप॒ द्विषो॑ जहि ॥८॥

जुष्टः । इ॒द्राय॑ । म॒त्सरः । प॒र्वमा॒न । कनि॑क्रदत् । वि॒श्वाः । अप॒ । द्विषः । ज॒हि ॥८॥

इ॒द्राय॑ जुष्टः प्रि॒यः पर्या॑प्तो मत्सरः सोमो भ॒वती॑ति शेषः । मत्सरः सोमो म॒न्दते॒-
स्तु॒प्रिकर्म॑ण इति निरुक्तं । नि० २. ५. । हे प॒र्वमा॒न त्वं कनि॑क्रदच्छब्द॒यन्वि॒श्वा
द्विषः॑ सर्वा॒नस्माकं॑ द्वेष्ट॒नप॑जहि ॥

॥ अथ नवमी ॥

अ॒प॒घ्नतो॑ अ॒रा॒व्णः प॒र्वमा॒नाः स्व॒र्ह॒शः । योना॑वृ॒तस्य॑ सीदत ॥९॥

अ॒प॒घ्नंतः॑ । अ॒रा॒व्णः । प॒र्वमा॒नाः । स्व॒ऽह॒शः । यो॒नौ । ऋ॒तस्य॑ । सी॒दत॑ ॥९॥

हे प॒र्वमा॒ना अ॒रा॒व्णोऽदा॒नान॑य॒जमा॒नान॑प॒घ्नतो॑ हिं॒संतः स्व॒र्ह॒शः सर्व॑च
द्र॒ष्टार॑श्च यू॒यमृ॒तस्य॑ यो॒नौ यज्ञ॑स्य स्थाने सीदत । अथ॒वा सोम॑पा॒नार्थ॑मु॒क्तल॒-
क्षणा॑ दे॒वा ऋ॒तस्य॑ यो॒नौ सी॒दते॑ति योज्यं ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे द्वितीयो वर्गः ॥

परि॑ प्रेत्यष्ट॒र्चं चतु॑र्दशं सू॒क्तं । ऋ॒थादि॑ पूर्॒ववत् । परि॑ प्रा॒ष्टावि॒त्यनु॑क्रांतं ।
गतो॑ वि॒नियोगः॑ ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि॑ प्रा॒सि॒ष्यद॒त्क॒विः सि॒ंधो॒रु॒माव॑धिं थि॒तः । का॒रं वि॒भ॒त्पुरु॑स्पृहं ॥१॥

परि॑।प्रा॒सि॒स्य॒दत् । क॒विः सि॒ंधोः । ऊ॒र्मो॑ । अ॒धि॒थि॒तः । का॒रं । वि॒भ॒त् । पु॒रु॒स्पृहं ॥१॥

परि॑ प्रा॒सि॒ष्यद॒त्परि॑प्रस्यंदते क॒विर्मे॒धावी॑ सोमः सि॒ंधो॒रु॒र्मो॑ तरंगे वसती-

वर्युदकरसेऽधिष्ठित आश्रितः । पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं कारं शब्दं विभ्रद्वा-
रयन्परिस्यन्दत इति संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

गिरा यदी सवंधवः पंच व्राता अपस्यवः । परिष्कृण्वन्ति धर्णेसि ॥२॥

गिरा । यदि । सऽवंधवः । पंच । व्राताः । अपस्यवः । परिऽकृण्वन्ति । धर्णेसि ॥२॥

सवंधवः समानबंधनाः पंच व्राताः पंच जना मनुष्या यजमाना अपस्यवः ।
कर्मेच्छवो यद्यदेमेन धर्णेसि धारकं सोमं गिरा स्तुत्या परिष्कृण्वन्त्यलंकुर्वन्ति ।
अस्योत्तरचान्वयः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आदस्य शुप्मिणो रसे विश्वे देवा अमत्सत । यदी गोभिर्वसायते ॥३॥

आत् । अस्य । शुप्मिणः । रसे । विश्वे । देवाः । अमत्सत । यदि । गोभिः । वसायते ॥३॥

आत्परिष्करणानंतरमेव शुप्मिणो बलवतोऽस्य सोमस्य रसे विश्वे देवा
अमत्सत । अमाद्यन्त । यदि यदा गोभिर्गोविकारैः । विकारे प्रकृतिशब्दः ।
क्षीरादिभिर्वसायते । आच्छाद्यते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

निरिणानो वि धावति जहृच्छर्याणि तान्वा । अचा सं जिघ्रते युजा ॥४॥

निऽरिणानः । वि । धावति । जहृत् । शर्याणि । तान्वा । अचा । सं । जिघ्रते । युजा ॥४॥

अयं सोमो निरिणानो दशपविचादधो गच्छन्विधावति । विविधं धावति ।
यदा तान्वा । तनु दशपविचवस्त्वं । तत्संबन्धीनि शर्याणि द्वाराणि
जहृदधः सरति । अचास्मिन्यज्ञे युजा सखिभूतेनेन्द्रेण सह संजिघ्रते । संगतो
भवति । वस्तुस्यपिरादिनिर्गत्य दशपविचादधः सत्पात्रं विविधं गच्छन् होमद्या-
रेणेंद्रेण संगतो भवतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

नृभीभिर्यो विवस्वतः शुभ्रो न मामृजे युवा । गाः कृण्वानो न निरिजं ॥५॥

नृभीभिः । यः । विवस्वतः । शुभ्रः । न । ममृजे । युवा । गाः । कृण्वानः । न । निऽनिरिजं ॥५॥

यः सोमो विवस्वतः परिचरणवतो यजमानस्य नृभीभिः पीचस्थानीयाभिः ।

तस्य हस्तः पुत्रोऽङ्गुलयः पौत्रस्थानीया इत्यभिप्रायः । मामृजे मृज्यते शुभ्रो न दीप्तोऽश्वो युवेव । यथाप्रवृद्धोऽश्वो मृज्यते स्वपरिचारकैस्तद्वत् एव युवा मिश्र-
णशीलः सोमो निर्णिजं । निर्णिगिति रूपनाम । स्वकीयं रूपं गा न कृण्वानो
गोविकारांश्च कुर्वाणो भवतीति शेषः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे तृतीयो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अति श्रिती तिरश्चतां गृव्या जिगात्यएव्या । वसुमियति यं विदे ॥ ६ ॥

अति । श्रिती । तिरश्चतां । गृव्या । जिगाति । अएव्या । वसुं । इयति । यं । विदे ॥ ६ ॥

अएव्याङ्गुल्याभिघूयमाणः सोमो गव्या गव्यानि श्रिती श्रित्वै श्रयणार्थं
तिरश्चता तिरश्चीनमति जिगाति । अंशुमतिक्रम्य गच्छति । तथाङ्गुल्याभि-
घूयमाणो वसुं शब्दमियति । प्रेरयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अभि क्षिपः समग्मत मर्जयंतीरिपस्यति । पृष्टा गृभ्णत वाजिनः ॥ ७ ॥

अभि । क्षिपः । सं । अग्मत । मर्जयंतीः । इपः । पति । पृष्टा । गृभ्णत । वाजिनः ॥ ७ ॥

क्षिपोऽङ्गुलयो मर्जयंतीरभिमृशन्त्य इषस्पतिमन्वानां स्वामिनं सोममभिस-
सग्मत । अभिसंगच्छते । संगत्य च वाजिनो बलवतः सोमस्य पृष्टा पृष्ठानि
गृभ्णत । गृह्णन्त्यभिघवाङ्गुलयः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

परि दिव्यानि मर्मैश्शुद्धिश्चानि सोम पार्थिवा । वसूनि याह्यस्मयुः ॥ ८ ॥

परि । दिव्यानि । मर्मैश्शु । विश्चानि । सोम । पार्थिवा । वसूनि । याहि । अस्मयुः ॥ ८ ॥

हे सोम दिव्यानि पार्थिवानि च विश्वानि सर्वेण्य वसूनि धनानि परि-
मर्मैश्शुपरिमृशन्परिगृह्णन्स्मयुरस्मान्कामयमानो याहि । आगच्छ । एवमभि-
षुखन्नसं संवोध्य ब्रूते ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे चतुर्थो वर्गः ॥

एष धियेत्यष्टवं पंचदशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एष धियेत्यनुक्तांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष धिया यात्यख्या शूरो रथेभिराशुभिः । गच्छन्निद्रस्य निष्कृतं ॥ १ ॥

एषः । धिया । याति । अख्या । शूरः । रथेभिः । आशुभिः । गच्छन् । इन्द्रस्य । निःस्कृतं ॥ १ ॥

एष सोमः शूरो विक्रांतोऽख्यांगुल्याभिषुतो धिया कर्मणा याति । गच्छति । कं देशं प्रति । उच्यते । इन्द्रस्य निष्कृतं स्थानं दिवं प्रति रथेभी रथैराशुभिः शीघ्रगामिभिर्गच्छन् इन्द्रेण रथेऽवस्थाप्य स्वस्थाननयनाय । अंगुल्याभिषूयमाणः सन् होमद्वारामिं निष्पीडनद्वारा पाचं वा गच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष पुरु धियायते बृहते देवतांतये । यचामृतांस आसते ॥ २ ॥

एषः । पुरु । धियाऽयते । बृहते । देवऽतांतये । यच । अमृतांसः । आसते ॥ २ ॥

एष सोमः पुरु बहुलं धियायते । धियं कर्मेच्छति ॥ धीशब्दाद्यकारोपजनः । यद्वा द्वितीयार्थे तृतीया छान्दसश्चालुक् ॥ कस्मै । बृहते महते देवतांतये यज्ञाय । यच यस्मिन्यज्ञेऽमृतासोऽमृता देवा आसते वसन्ति तदर्थं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष हितो वि नीयतेऽन्तः शुभ्रावता पथा । यदी तुजंति भूर्णयः ॥ ३ ॥

एषः । हितः । वि । नीयते । अन्तरिति । शुभ्रऽवता । पथा । यदि । तुजंति । भूर्णयः ॥ ३ ॥

एष सोमो हितो निहितो हविर्धाने विनीयते तस्मात्स्यानादाहवनीयं प्रति । अन्तस्तयोर्मध्यदेशे शुभ्रावता शोभावता पथा मार्गेण यदि यदा तुजंति प्रयच्छन्ति देवेभ्यो भूर्णयो भरणशीला अध्वर्यादयस्तदा विनीयत इति समन्वयः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष शृंगाणि दोधुवच्छितीति यूथ्योऽवृषा । नृम्णा दधान ओर्जसा ॥ ४ ॥

एषः । शृंगाणि । दोधुवत् । शिच्छति । यूथ्यः । वृषा । नृम्णा । दधानः । ओर्जसा ॥ ४ ॥

एष सोमः शृंगाणि शृंगवदुत्तानं शूनभिषवकाले दोधुवत् । धूनीति । यूथ्यो

यूथार्हो यूथपतिर्वृषा वृषभो यथा शिशीते तीक्ष्णे शृंगे धूनोति तद्वत् । कीदृश एषः । ओजसा बलेन नृम्णा नृम्णानि धनानि दधानोऽस्मदर्थं धारयन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष रुक्मिभिरीयते वाजी शुभ्रेभिरंशुभिः । पतिः सिंधूनां भवन् ॥ ५ ॥

एषः । रुक्मिऽभिः । ईयते । वाजी । शुभ्रेभिः । अंशुऽभिः । पतिः । सिंधूनां । भवन् ॥ ५ ॥

एष सोमो रुक्मिभिरध्वर्यादिभिः सहेयते । गच्छति । कीदृश एषः । वाजी वेजनवाज्शुभ्रेभिः शुभ्रेदीप्तैरंशुभिर्विशिष्टः । अथवा रुक्मिभिरित्येतदयंशुविशेषणं । सिंधूनां स्यंदमानानां रसानां पतिर्भवन् । स ईयत इति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष वसूनि पिच्छना परुषा ययिर्वा अति । अर्वा शर्देषु गच्छति ॥ ६ ॥

एषः । वसूनि । पिच्छना । परुषा । ययिऽवान् । अति । अर्वा । शर्देषु । गच्छति ॥ ६ ॥

एष सोमो वसून्याच्छादकानि पिच्छना पिच्छनानि पीडितानि रक्षांसि परुषा पर्वणात्यतिक्रम्य ययिवागच्छज्ज्वादेषु शातनीयेषु रक्षःस्ववगच्छति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एतं मृजंति मर्ज्यमुप द्रोणेप्रायवः । प्रचक्राणं महीरिपः ॥ ७ ॥

एतं । मृजंति । मर्ज्यं । उप । द्रोणेपु । प्रायवः । प्रऽचक्राणं । महीः । रिपः ॥ ७ ॥

आयवो मनुष्या ऋत्विज एतं सोमं मर्ज्यं मार्जनीयमुपमृजंति । निष्पीडयन्तीत्यर्थः । कुत्र । द्रोणेषु द्रोणकलशेषु । कीदृशं । महीरिपो महात्यक्षानि प्रचक्राणं कुर्वाणं । प्रभूतरससाविणमित्यर्थः ॥

यावस्तोत्रे गाणगारिमतेनाभिरूपकरणे मृज्यमाने सोम एतमु त्यमित्येषा । सूचितं च ॥ एतमु त्वं दश क्षिपो मृज्यमानः सहस्र्या । आ० ५. १२. इति ॥

॥ सैपाष्टमी ॥

एतमु त्वं दश क्षिपो मृजंति सप्त धीतयः । स्वायुधं मर्दितं ॥ ८ ॥

एतं । कुं इति । त्वं । दश । क्षिपः । मृजंति । सप्त । धीतयः । सुऽस्त्रायुधं । मर्दिन्ऽतं ॥ ८ ॥

त्वं तमेतमेव सोमं दश क्षिपो दशांगुलयो मृजंति । परिचरंति । सप्त
धीतयः सप्तर्विजश्च । ऋत्विजोऽंगुलिभिर्मृजंतीत्यर्थः । कीदृशमेतं । स्वायुधं शोभ-
नायुधं मदित्तमं मादयितुतमं । रक्षोहननसामर्थ्यप्रदर्शनाय स्वायुधशब्दश्चरणं ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे पंचमो वर्गः ॥

प्र ते सोतार इत्यष्टौ षोडशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र त इत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ते सोतारं ओण्योऽंरसं मदाय घृष्ये । सर्गो न तत्क्षेतशः ॥१॥

प्र । ते । सोतारः । ओण्योः । रसं । मदाय । घृष्ये । सर्गः । न । तत्क्षि । एतशः ॥१॥

हे सोम ते तव रसं सोतारः सोमाभिषवकर्तार ओण्यो रसं । लुप्तोपममेतत् ।
द्यावापृथिव्यो रसमुदकमिव । अथवौण्योर्द्यावापृथिव्योर्मध्ये तयोः संबंधिनं वा
रसं प्रसावयंतीति शेषः । किमर्थं । घृष्ये शत्रुघर्षणशीलाय मदायेद्रस्य
मदाय । अभिषवजनितः सोमः सर्गः सृष्ट एतशो नाश इव तत्क्षि । गच्छति
पात्रं प्रति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

क्रत्वा दक्षस्य रथ्यमपो वसानमंधसा । गोपामखेषु सश्विम ॥२॥

क्रत्वा । दक्षस्य । रथ्यं । अपः । वसानं । अंधसा । गोऽसां । अखेषु । सश्विम ॥२॥

वयमभिपोतारो दक्षस्य बलस्य रथ्यं नेतारमप उदकानि रसान्वसानमाच्छा-
दयंतमंधसा श्रयणात्नेन सहितं गोपां गवां सोतारमेवमुक्तलक्षणं सोमं क्रत्वा
कर्मणाखेषुगुलीषु सश्विम । संयोजयामः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अनममसु दुष्टरं सोमं पवित्र आ सृज । पुनीहीद्राय पातवे ॥३॥

अनमं । अप्ससु । दुष्टरं । सोमं । पवित्रं । आ । सृज । पुनीहि । इंद्राय । पातवे ॥३॥

अनमं शत्रुभिरनाममप्स्वांतरिक्ष्यासु वर्तमानमिति शेषः । दुष्टरमत्यैर-
नभिभाष्यं । न हि सोमं कश्चिदप्यतितरति । ईदृशं सोमं पवित्रे दशापवित्र
आसृज । प्रक्षिप हे अश्वर्यो । तबोच्यते । इंद्रायेद्रस्य पातवे पानुं पुनीहि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र पुनानस्य चेतसा सोमः पवित्रे अर्पति । ऋत्वा सधस्यमासदत् ॥४॥

प्र। पुनानस्य। चेतसा। सोमः। पवित्रे। अर्पति। ऋत्वा। सधस्य। आ। असदत् ॥४॥

चेतसा स्तुत्या पुनानस्य पूयमानस्यांशीभूतः सोमः पवित्रे दशपवि-
चेऽर्पति । गच्छति । अथ पश्चात् ऋत्वा कर्मणा प्रज्ञानेन वा सधस्य सह-
स्थानं द्रोणकलश आसदत् । आसीदति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्र त्वा नमोभिरिदं इंद्र सोमा असृक्षत । महे भराय कारिणः ॥५॥

प्र। त्वा। नमः। अभिः। इंद्रः। इंद्रं। सोमाः। असृक्षत। महे। भराय। कारिणः ॥५॥

हे इंद्र त्वा त्वां नमोभिर्नमस्कारोपलक्षितैः स्तोत्रैरथवाचैः सहेंद्रवः सोमाः
प्रासृक्षत । प्राप्नुवन्ति । किमर्थं । महे महते भराय संयामाय । कीदृशः । कारिणो
बलकरणशीलाः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनानो रूपे अथ्ये विश्वा अर्पेन्नभि श्रियः । शूरो न गोषु तिष्ठति ॥६॥

पुनानः। रूपे। अथ्ये। विश्वाः। अर्पेन्। अभि। श्रियः। शूरः। न। गोषु। तिष्ठति ॥६॥

अथ्येऽविमये रूपे रूपमाणे वस्त्रे पुनानः पूयमानो विश्वाः सर्वाः श्रियः
शोभा अभ्यर्पेन्नभिगच्छन्गोषु निमित्तास्तु शूरो न शूर इव स यथा संयामे
तिष्ठति तद्वदसौ तिष्ठति पात्रे ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

दिवो न सानुं पिप्पुषी धारां सुतस्य वेधसः । वृथा पवित्रे अर्पति ॥७॥

दिवः। न। सानुं। पिप्पुषीं। धारां। सुतस्य। वेधसः। वृथा। पवित्रे। अर्पति ॥७॥

दिवो न द्युलोकादंतरिक्षादिव सानुं समुच्छिन्नमुदकं तद्यथाधो निपतति
तद्वेधसो विधातुर्वलस्य कर्तुः सुतस्याभिपुतस्य सोमस्य पिप्पुष्यापायायन्ती धारा
वृथानायासेनैव पवित्रे दशपवित्रेऽर्पति । गच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

त्वं सोम विपश्चितं तना पुनान आयुषु । अथ्यो वारं वि धावसि ॥ ८ ॥

त्वं। सोम। विपः। ऽचितं। तना। पुनानः। आयुषु। अथ्यः। वारं। वि। धावसि ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं विपश्चितं स्तोतारमायुषु मनुष्येषु मध्ये रक्षसि । अथवा तृतीयार्थे द्वितीया । विपश्चिताभ्यर्च्युणा तना बल्लेण पुनानः पूयमानः । अथवा विपश्चितमिदं प्रीणयितुं तना पुनानः सन्नथो वारमवेर्वालं विधावसि । विविधं गच्छसि ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे षष्ठो वर्गः ॥

प्र निम्नेनेवेत्यष्टवं सप्तदशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र निम्नेनेवेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र निम्नेनेव सिंधवो घ्नंतो वृचाणि भूर्णयः । सोमा असृयमाशवः ॥ १ ॥

प्र। निम्नेन। ऽइव। सिंधवः। घ्नंतः। वृचाणि। भूर्णयः। सोमाः। असृयं। आशवः ॥ १ ॥

निम्नेन प्रवणेन देशेन सिंधवो नद्य इव तथा वृचाणि शबून् घ्नंतो भूर्णयः क्षिप्रगमना आशवो व्याप्ताः सोमाः प्रासृत्य । प्रगच्छन्ति द्रोणकलशं प्रति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि सवानास इंदवो वृष्टयः पृथिवीमिव । इंदं सोमांसो अक्षरन् ॥ २ ॥

अभि। सवानासः। इंदवः। वृष्टयः। पृथिवी। ऽइव। इंदं। सोमांसः। अक्षरन् ॥ २ ॥

सवानासः सूयमाना इंदवो द्रवरूपाः सोमांसः सोमा इंदं प्रीणयितुमभ्यक्षरन् । किमिव । वृष्टयः पृथिवीमिव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अत्यूर्मिर्मत्सरो मदः सोमः पवित्रे अर्पति । विघ्नन्नक्षांसि देवयुः ॥ ३ ॥

अति। ऽऊर्मिः। मत्सरो। मदः। सोमः। पवित्रे। अर्पति। विघ्नन्। रक्षांसि। देवयुः ॥ ३ ॥

अत्यूर्मिः । अतिक्रांता ऊर्मयो यस्मात्सोऽत्यूर्मिः । अतिप्रवृद्ध इत्यर्थः । मत्सरो मादनशीलो मदो मदात्मकः सोमः पवित्रेऽर्पति । गच्छति । किं कुर्वन् । रक्षांसि विघ्नन् घातयन् देवयुर्देवान्कामयमानोऽर्पतीति संबंधः ॥

पविचेष्टां द्वितीयाज्यभागस्या कलशेष्विति याज्या । सूचितं च । आ कलशेषु धावति पविचे परिषिच्यत इत्येका । आ० ५. १२. ॥

॥ सैषा चतुर्थी ॥

आ कलशेषु धावति पविचे परिषिच्यते । उक्थैर्यज्ञेषु वर्धते ॥ ४ ॥

आ । कलशेषु । धावति । पविचे । परि । सिच्यते । उक्थैः । यज्ञेषु । वर्धते ॥ ४ ॥

अयं सोमः कलशेषाधावति । तदर्थं पविचे परिषिच्यतेऽध्वर्युभिः । उक्थैः स्तोत्रैर्यज्ञेषु निमित्तेषु वर्धते । प्रवृद्धो भवति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अति ची सोम रोचना रोहन् भाजसे दिवं । इष्णत्सूर्यं न चोदयः ॥ ५ ॥

अति । ची । सोम । रोचना । रोहन् । न । भाजसे । दिवं । इष्णन् । सूर्यं । न । चोदयः ॥ ५ ॥

हे सोम त्वं ची रोचना चीणि रोचनानि चील्लोकानत्यतिक्रम्य रोहन्नुपरिस्थं दिवं द्युलोकं भाजसे । प्रकाशयसि । तथेष्णंगच्छन्सूर्यं न सूर्यं च चोदयः । चोदयसि । प्रेरयसि । नशब्दश्चार्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अभि विप्रा अनूपत मूर्धन्यज्ञस्य कारवः । दधाना चक्षसि प्रियं ॥ ६ ॥

अभि । विप्राः । अनूपत । मूर्धन् । यज्ञस्य । कारवः । दधानाः । चक्षसि । प्रियं ॥ ६ ॥

अभ्यनूपताभिष्टुवंति विप्रा मेधाविनः स्तोतारः । कुच । यज्ञस्य मूर्धन्मूर्धनि । शिरोवदुत्तमेऽभिषवदिवस इत्यर्थः । कीदृशास्ते । कारवः कर्तारः परिचर्याया यागानुष्ठातारो वा । चक्षसि द्रष्टरि सोमे प्रियं दधाना अभ्यनूपतेति समन्वयः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

तमु त्वा वाजिनं नरो धीभिर्विप्रा अवस्यवः । मृजंति देवतातये ॥ ७ ॥

तं । ऊं इति । त्वा । वाजिनं । नरः । धीभिः । विप्राः । अवस्यवः । मृजंति । देवतातये ॥ ७ ॥

हे सोम तमु तमेव त्वा त्वां वाजिनमन्ववंतं गमनवंतं वा नरो नेतारो विप्रा मेधाविनोऽध्वर्यादयो धीभिः कर्मभिर्मृजंति । शोधयन्ति । देवतातये यज्ञार्थं । किमिच्छवः । अवस्यवोऽन्वमिच्छवः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

मधोर्धारा॒मनु॑ क्षर॒ तीव्रः॑ स॒धस्य॑मास॒दः । चारु॑र्च॒ताय॑ पी॒तये॑ ॥ ८ ॥

मधोः । धारा । अनु । क्षर । तीव्रः । सधस्य । आ । असदः । चारुः । ऋताय । पीतये ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं मधोर्मधुररसस्य धारामनुक्षर प्रवहन् । तीव्रस्तीव्ररसः सन्सधस्यं सहस्रान्तमभिषवस्थानं पवित्रं वासदः । सीद । चारुश्चरणशीलः सन्नुताय यज्ञाय पीतये देवानां पानाय ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे सप्तमो वर्गः ॥

परि सुवान इति सप्तचमष्टादशं सूक्तं । ऋणाद्याः पूर्ववत् । परि सुवानः सप्तैत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि सुवा॒नो गिरि॑षाः प॒वित्रे॑ सोमो॑ अ॒क्षाः । मदे॑षु सर्व॒धा अ॒सि ॥ १ ॥

परि सुवा॒नः । गिरि॑षाः । प॒वित्रे॑ । सोमः । अ॒क्षाः । रिति॑ । मदे॑षु । सर्व॒धाः । अ॒सि ॥ १ ॥

अयं सोमः पवित्रे पर्यक्षाः । परिक्षरति । सुवानः सूयमानो गिरिषा गिरि-
स्यामी । यावत् वर्तमान इत्यर्थः । स त्वं मदेषु मादकेषु सोनृषु सर्वधा असि ।
सर्वस्य धाता दाता वा भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं विप्र॑स्त्वं क॒विर्मधु॑ प्र जा॒तम॑धंसः । मदे॑षु सर्व॒धा अ॒सि ॥ २ ॥

त्वं । विप्रः । त्वं । क॒विः । मधु॑ । प्र । जा॒तं । अ॑धंसः । मदे॑षु । सर्व॒धाः । अ॒सि ॥ २ ॥

हे सोम त्वं विप्रो विविधं प्रीणयिता विप्रसदृशो वा त्वं च कविर्मधावी ।
अतस्त्वमधंसोऽन्नाज्जातं मधु मधुररसं ग्रयन्सीति ज्ञेयः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तव॑ वि॒श्वे स॒जोष॑सो दे॒वासः॑ पी॒तिर्मा॑शत । मदे॑षु सर्व॒धा अ॒सि ॥ ३ ॥

तव॑ । वि॒श्वे । स॒जोष॑सः । दे॒वासः॑ । पी॒तिं । आ॒शत॑ । मदे॑षु । सर्व॒धाः । अ॒सि ॥ ३ ॥

हे सोम तव पीतिं पानं विश्वे देवासो देवाः सजोषसः समानप्रीतयः संत
आशत । प्राप्नुवन् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ यो विश्वानि वार्या वसूनि हस्तयोर्दधे । मर्देषु सर्वधा असि ॥४॥

आ । यः । विश्वानि । वार्या । वसूनि । हस्तयोः । दधे । मर्देषु । सर्वधा । असि ॥४॥

यः सोमो विश्वानि वार्या वरणीयानि वसूनि धनानि स्तोतुर्हस्तयोरादधे करोति । प्रयच्छतीत्यर्थः । मर्देषु सर्वधा असीति । अथवा स शुष्मीत्युत्तरसंबन्धः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

य इमे रोदसी मही सं मातरेव दोहते । मर्देषु सर्वधा असि ॥५॥

यः । इमे इति । रोदसी इति । मही इति । सं । मातरा इव । दोहते । मर्देषु ।

सर्वधाः । असि ॥५॥

यः सोम इमे मही महत्यौ रोदसी द्यावापृथिव्यौ संदोहते । उभयोः सारं परिगृह्णातीत्यर्थः । मातरेव यथा द्वे मातरावेको वत्सो दोहते तद्वत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि यो रोदसी उभे सद्यो वाजेभिरर्पेति । मर्देषु सर्वधा असि ॥६॥

परि । यः । रोदसी इति । उभे इति । सद्यः । वाजेभिः । अर्पेति । मर्देषु । सर्वधाः ।

असि ॥६॥

यः सोम उभे रोदसी द्यावापृथिव्यौ सद्यस्तदानीमेव वाजेभिरर्चैः पर्यर्पेति परिगच्छति । सोमाहुत्या द्यावापृथिव्यावब्रवत्यौ करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स शुष्मी कलशेषा पुनानो अचिक्कदत् । मर्देषु सर्वधा असि ॥७॥

सः । शुष्मी । कलशेषु । आ । पुनानः । अचिक्कदत् । मर्देषु । सर्वधाः । असि ॥७॥

उक्तरीत्या महान्तः सोमः शुष्मी बलवान्पुनानः पूयमानः सन्नचिक्कदत् । शब्दं करोति । अत्र सर्वत्र यथोचितमुत्तरपादो नेयः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमेऽष्टमो वर्गः ॥

यत्सोमेति सप्तर्चमेकोनविंशं सूक्तं । अथाद्याः पूर्ववत् । यत्सोमेत्यनुक्रातं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यत्तोम चिचमुक्थ्यं दिव्यं पार्थिवं वसं । तन्नः पुनान आ भर ॥१॥

यत् । सोम । चिचं । उक्थ्यं । दिव्यं । पार्थिवं । वसं । तत् । नः । पुनानः । आ । भर ॥१॥

हे सोम यच्चिचं चायनीयमुक्थ्यं स्तुत्यं दिव्यं दिवि भवं पार्थिवं पृथिवीसंबद्धं च वसु धनमस्ति तन्नोऽस्मभ्यं पुनानः पूयमानः सन्नाभर । आहर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

युवं हि स्यः स्वर्पती इन्द्रश्च सोम गोपती । ईशाना पिप्यतं धियः ॥२॥

युवं । हि । स्यः । स्वर्पती इति । स्वःऽपती । इन्द्रः । च । सोम । गोपती इति । गोऽपती । ईशाना । पिप्यतं । धियः ॥२॥

हे सोम त्वमिन्द्रश्च युवं हि युवां खलु स्वर्पती सर्वस्य स्वामिनौ स्यः । भवयः । तथा गोपती गवां पालकावीशानेश्वरौ संतौ धियोऽस्मदीयानि कर्माणि पिप्यतं । प्राययतं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृषा पुनान आयुषु स्तनयन्नाधि वहिषि । हरिः सन्योनिमासदत् ॥३॥

वृषा । पुनानः । आयुषु । स्तनयन् । अधि । वहिषि । हरिः । सन् । योनिं । आ । असदत् ॥३॥

वृषा कामानां वर्षकः सोम आयुषु मनुष्येष्वध्वर्यादिषु पुनानः सन् स्तनयन्नाब्दं कुर्वन्नाधि वहिषि । अधीति सप्तम्यर्थानुवादी । आस्तीर्णे दर्भे हरिहरि-तवर्णः सन्योनिं स्वकीयं स्थानमासदत् । आसीदति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अवावशंत धीतयो वृषभस्याधि रेतसि । मूनोर्वत्सस्य मातरः ॥४॥

अवावशंत । धीतयः । वृषभस्य । अधि । रेतसि । मूनोः । वत्सस्य । मातरः ॥४॥

धीतयो धीयमानाः सोमाख्येन वत्सेन पीयमाना वसतीवर्यः । क्तिन् ध्यत्य-येनातोदात्तः । अधि रेतसि स्वकीये सारे वृषभस्य वर्षकस्य सोमस्य । सोम-मित्यर्थः । अवावशंत । पुनः कामयते । सोममाप्ताययितुं कामयंत इत्यर्थः ।

तदेवाह । सूनोः स्वपुत्रस्थानीयस्य वत्सस्य सोमस्य मातरो निर्मात्र्यः प्रवृद्धिकामा मातृस्थानीया अवावशंतेति समन्वयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कुविड्वृषण्यंतीभ्यः पुनानो गर्भमादधत् । याः शुक्रं दुहते पर्यः ॥ ५ ॥

कुवित् । वृषण्यंतीभ्यः । पुनानः । गर्भे । आदधत् । याः । शुक्रं । दुहते । पर्यः ॥ ५ ॥

वृषण्यंतीभ्यो वृषणं सोममात्मन इच्छंतीभ्यो वसतीवरीभ्यः पुनानः पूयमानो मिश्रयमाणो गर्भे स्वगर्भस्थानीयं रसं कुविड्वहु प्रभूतमादधत् । करोति । या आपः शुक्रं दीप्तं पयो दुहते स्ववत्साय सोमाय ताभ्यो गर्भमादधत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

उप शिक्षापतस्युषो भियसमा धेहि शत्रुषु । पर्वमान विदा रयिं ॥ ६ ॥

उप । शिक्ष । अपतस्युषः । भियसं । आ । धेहि । शत्रुषु । पर्वमान । विदाः । रयिं ॥ ६ ॥

हे पवमान सोम उप शिक्ष । त्वं समीपे कुरु । कान् । अपतस्युषः । अपक्रम्य स्थितान् । अस्मदभिमतानित्यर्थः । शत्रुष्वस्मद्विरोधिषु भियसं भयमाधेहि । कुरु । जनय । अस्माकं तेषां शत्रूणां रयिं धनं विदाः । विंदसि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

नि शत्रोः सोम वृषण्यं नि शुष्मं नि वयस्तिर । दूरे वा सतो अंति वा ॥ ७ ॥

नि । शत्रोः । सोम । वृषण्यं । नि । शुष्मं । नि । वयः । तिर । दूरे । वा । सतः । अंति । वा ॥ ७ ॥

हे अभिपूयमाण सोम त्वं शत्रोर्वृषण्यं वर्षकं बलं नितिर । निपूर्वस्तिरतिर्नाशार्थः । नाशय । तथा शत्रोः शुष्मं शेषकं तेजो नितिर । तस्यैव वयोऽन्नं च नितिर । कीदृशस्य शत्रोः । दूरे वा सतोऽस्मत्तो दूरे वर्तमानस्यांति वा सतोऽंतिके वर्तमानस्य वा ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे नवमो वर्गः ॥

प्र कविरिति सप्तर्चं विंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र कविरित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र कविर्देववीतयेऽव्यो वारैर्भिरर्पेति । साह्रान्विष्टा अभि स्पृधः ॥१॥

प्रा कविः । देवऽवीतये । अर्प्यः । वारैर्भिः । अर्पेति । साह्रान् । विष्टाः । अभि । स्पृधः ॥१॥

कविर्मेधावी सोमो देववीतये देवानां पानायाव्योऽवेर्वारैर्भिर्वारैर्दशापवित्रेण प्रार्पेति । प्रकर्षेण गच्छति । साह्राञ्ज्यूणां सोढा सोमो विष्टाः स्पृधः सर्वान्सं-
यामान्हिंसकान्वाभिभवतीति शेषः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स हि प्मा जरितृभ्य आ वाजं गोमंतमिन्वति । पर्वमानः सहस्रिणं ॥२॥

सः । हि । स्म । जरितृऽभ्यः । आ । वाजं । गोऽमंतं । इन्वति । पर्वमानः । सहस्रिणं ॥२॥

स हि प्मा स खलु पवमानः सोमो जरितृभ्यः स्तोतृभ्यो गोमंतं बहुभिर्गो-
भिर्युक्तं सहस्रिणं सहस्रसंख्याकं वाजमघ्नं वा आ अभिमुखमिन्वति । व्याप्नोति ।
प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि विश्वानि चेतसा मृशसे पर्वसे मती । स नः सोम श्रवो विदः ॥३॥

परि । विश्वानि । चेतसा । मृशसे । पर्वसे । मती । सः । नः । सोम । श्रवः । विदः ॥३॥

हे सोम त्वं चेतसा स्वीयेनास्मदनुकूलेन चित्तेन विश्वानि सर्वाणि धनानि
परिमृशसे । प्रयच्छसीत्यर्थः । मती मत्वास्मत्स्तुत्या पर्वसे । क्षरसि रसं । स त्वं
हे सोम नोऽस्मभ्यं श्रवोऽन्नं विदः । देहि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अभ्यर्पे वृहद्यशो मघवद्भ्यो ध्रुवं रयिं । इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥४॥

अभि । अर्पे । वृहत् । यशः । मघवन्तऽभ्यः । ध्रुवं । रयिं । इषं । स्तोतृऽभ्यः । आ । भर ॥४॥

हे सोम वृहद्यशो महती कीर्तिमभ्यर्पे । अभिगमय । मघवद्भ्यो हवि-
ष्मद्भ्योऽस्मभ्यं ध्रुवं रयिं धनं चाभ्यर्पे । किंचेपमन्नं स्तोतृभ्योऽस्मभ्यमाभर ।
आहर ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वं राजेव सुव्रतो गिरः सोमा विवेशिथ । पुनानो वह्ने अद्भुत ॥५॥

त्वं । राजाऽइव । सुऽव्रतः । गिरः । सोम । आ । विवेशिथ । पुनानः । वह्ने । अद्भुत ॥५॥

हे सोम सुव्रतः सुकर्मा पुनानस्त्वं राजेव गिरोऽसदीयाः स्तुतीराविवेशिथ ।
आविशसि । हे वह्ने वोढरद्भुत महन्सोम ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स वह्निरेषु दुष्टरो मृज्यमानो गभस्त्योः । सोमश्चमूषु सीदति ॥६॥

सः । वह्निः । अ०प०सु । दुस्तरः । मृज्यमानः । गभस्त्योः । सोमः । चमूषु । सीदति ॥६॥

स सोमो वह्निर्वोढा यज्ञादेरप्स्वंतरिक्षे वर्तमानो दुष्टरो दुःखेनान्यैस्तरणीयो
मृज्यमानः शोध्यमानो गभस्त्योर्हस्तयोरेवभूतः सन्त चमूषु पात्रेषु सीदति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

क्रीकुर्मखो न मंह्युः पवित्रं सोम गच्छसि । दधत्स्त्वोचे सुवीर्यं ॥७॥

क्रीकुः । मुखः । न । मंह्युः । पवित्रं । सोम । गच्छसि । दधत् । स्त्वोचे । सुऽवीर्यं ॥७॥

हे सोम क्रीकुः क्रीडनशीलस्त्वं मंह्युः । मंहतिदानकर्मा । दानेच्छुर्मखो न
दानमिव पवित्रं गच्छसि । किं कुर्वन् । स्त्वोचे स्तुतिकर्त्रे सुवीर्यं शोभनवीर्यं
दधत्प्रयच्छन् ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे दशमो वर्गः ॥

एते धावंतीति सप्तर्चमेकविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एते धावंतीत्यनु-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते धावंतीदवः सोमा इन्द्राय घृष्टयः । मत्सरासः स्वर्विदः ॥१॥

एते । धावन्ति । इंदवः । सोमाः । इन्द्राय । घृष्टयः । मत्सरासः । स्वऽविदः ॥१॥

एते सोमा इन्द्राय धावन्ति । गच्छन्ति । कीदृशा एते । इंदवः क्लेदयितारो
दीप्रा वा घृष्टयो घर्षणशीला मत्सरासो मादयितारः स्वर्विदः स्वर्लोक्त्य
लंभयितारः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रवृत्तं तो अभियुजः सप्तये वरिवोविदः । स्वयं स्तोत्रे वयस्कृतः ॥२॥

प्रवृत्तं तो । अभियुजः । सप्तये । वरिवः विदः । स्वयं । स्तोत्रे । वयः कृतः ॥२॥

प्रवृत्तं तो सुवानं प्रकर्षेण संभजंतस्तथाभियुजोऽभियोजयितारः सप्तये सप्त-
भिषवकर्वे वरिवोविदः । वरिव इति धननाम । तस्य लभयितारः स्वयं स्तोत्रे
वयस्कृतोऽन्नस्य कर्तारः । एते धावन्तीति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृथा क्रीकृत इंदवः सधस्यमभ्येकमिह । सिंधोरुर्मा व्यक्षरन् ॥३॥

वृथा । क्रीकृतः । इंदवः । सधः स्यमभ्येकमिह । इत् । सिंधोः । रुर्मा । वि । व्यक्षरन् ॥३॥

वृथानायासेन क्रीकृत इंदवः सोमा एकमिदेकमेव सधस्य सहस्यानं द्रोण-
कलशं बाध्यक्षरन्निति शेषः । सिंधोरुर्मा वसतीवरीषु व्यक्षरन् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एते विश्वानि वार्यो पवमानास आशत । हिता न सप्तयो रथे ॥४॥

एते । विश्वानि । वार्यो । पवमानासः । आशत । हिताः । न । सप्तयः । रथे ॥४॥

एते सोमाः पवमानासः पूयमाना विश्वानि वार्यो वार्याणि वरणीयानि
धनान्याशत । व्याप्नुवन् । रथे हिताः स्थापिता न सप्तयोऽश्वा इव । ते यथा
रथमभिमतं देशं प्राप्नुवन्ति तद्वद्वनमस्माकं प्रायच्छन्नित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आस्मिन्पिशंगमिंदवो दधाता वेनमादिशे । यो अस्मभ्यमरावा ॥५॥

आ । अस्मिन् । पिशंगं । इंदवः । दधात । वेनं । आदिशे । यः । अस्मभ्यः । अरावा ॥५॥

हे इंदवः सोमा अस्मिन्यजमाने पिशंगं बहुरूपं मणिमुक्ताहिरण्यदिभेदेन
नानारूपं वेनं कामयंतं बहुविधं काममादिशेऽस्मभ्यमादेशनायादधात ।
आयच्छत । यो यजमानोऽस्मभ्यमरावा - - - - - प्रयच्छति प्राप्तकाम एव
खल्वृत्विग्भ्यः प्रयच्छति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ऋभुर्न रथ्यं नवं दधाता केतमादिशे । शुक्राः पवध्वमर्णसा ॥६॥

ऋभुः । न । रथ्यं । नवं । दधात । केतं । आदिशे । शुक्राः । पवध्वं । अर्णसा ॥६॥

ऋभुर्नोऽस्मात् भासमानो रथस्वामीव स यथा रथ्यं रथस्य नेतारं नवं स्तुत्यं कुशलं सारथिनमय आपत्ते तद्वदस्मदीयेऽस्मिन्नादिशे स्वामिनि केतं प्रज्ञानं दधात । स्थापयत । हे सोमा योऽस्मभ्यं प्रयच्छति तस्मिन्नित्यर्थः । हे सोमा अर्णसोदकेन शुक्रा दीमाः संतः पवध्वं । क्षरध्वं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एत उ त्वे अवीवशन्काष्ठौ वाजिनो अक्रत । सतः प्रासाविषुर्मतिं ॥७॥

एते । ऊं इति । त्वे । अवीवशन् । काष्ठौ । वाजिनः । अक्रत । सतः । प्र । असाविषुः । मतिं ॥७॥

त्वे त एत उ एत एव सोमा अवीवशन् । कामयन्ते यज्ञं । कांत्वा च वाजिनो बलवन्तोऽन्वन्तो वा सोमाः काष्ठामक्रत । निवासस्थानमकुर्वन् । द्रोणकलश-दुग्धता ग्रहानित्यर्थः । सतो यजमानस्य स्तोतुर्वा मतिं बुद्धिं स्तुतिं वा प्रासाविषुः । प्रैरयन् ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टम एकादशो वर्गः ॥

एते सोमास इति सप्तर्चं द्वाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एते सोमास इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते सोमास आशवो रथा इव प्र वाजिनः । सर्गाः सृष्टा अहेयत ॥१॥

एते । सोमासः । आशवः । रथाःऽइव । प्र । वाजिनः । सर्गाः । सृष्टाः । अहेयत ॥१॥

एते पूयमानाः सोमासः सोमाः सृष्टा अध्वर्युणाशवो दशपविचादयोगमने शीघ्राः प्राहेयत । प्रहेयन्ते । शीघ्रगमने दृष्टान्तद्वयं । आजौ सृष्टाः शीघ्रा रथा इव तथोक्तलक्षणा वाजिन इव वेजनवन्तोऽश्वा इव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ए॒ते वा॒ता इ॒वो॒र॒वः प॒र्जन्य॑स्ये॒व वृ॒ष्टयः । अ॒ग्नेरि॑व भ॒मा वृ॒था ॥२॥

ए॒ते। वा॒ताःऽइ॒व। उ॒र॒वः। प॒र्जन्य॑स्यऽइ॒व। वृ॒ष्टयः। अ॒ग्नेःऽइ॒व। भ॒माः। वृ॒था ॥२॥

एते सोमा उरवो महांतो वाता इव वायव इव वृथानायासेन व्यानश्रुति-
त्युत्तरच संबंधनीयं। अथवाध्याहारेण निःसरंतीति योज्यं। तथा पर्जन्यस्य वृष्टय
इव वर्षा यथा तथैव। किंचाग्नेर्भमा भमणा ज्वालासंचारा इव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ए॒ते पू॒ता वि॒पश्चि॒तः सो॒मांसो॒ दध्या॑शिरः । वि॒षा व्या॑नश्रु॒र्धियः ॥३॥

ए॒ते। पू॒ताः। वि॒षःऽचि॒तः। सो॒मांसः। दधि॑ऽआशिरः। वि॒षा। वि॒। व्या॑न॒श्रुः। धि॒यः ॥३॥

एते सोमासः सोमाः पूताः शुद्धा विपश्चितः प्राज्ञा दध्याशिरो दध्याश्रयणा
विषा प्रज्ञानेन धियोऽस्मदीयानि कर्माणि व्यानश्रुः। व्याप्नुवन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒ते मृ॒ष्टा अ॒मर्त्याः स॒सृवा॑ंसो न श॒श्रमुः । इ॒र्य॑क्षंतः प॒थो रजः ॥४॥

ए॒ते। मृ॒ष्टाः। अ॒मर्त्याः। स॒सृ॒ऽवांसः। न। श॒श्र॒मुः। इ॒र्य॑क्षंतः। प॒थः। रजः ॥४॥

एते सोमा मृष्टा दशापवित्रेण शोधिता अमर्त्या अमरणाधर्माणः ससृवांसो
हविर्धानात्सरतः पथो मार्गान् रजो लोकांश्चेत्यक्षंतो गंतुमिच्छंतो न शश्रमुः।
न शाम्यन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ए॒ते पृ॒ष्ठानि॒ रोद॑सोर्विप्र॒यंतो॒ व्या॑नश्रुः । उ॒त्तेद॑मु॒त्तमं॒ रजः ॥५॥

ए॒ते। पृ॒ष्ठानि॒। रोद॑सोः। वि॒ऽप्र॒यंतः। वि॒। व्या॑न॒श्रुः। उ॒त्त॒। इ॒दं। उ॒त्त॒ऽत्तमं॒। रजः ॥५॥

एते सोमा रोदसोर्होवापृष्ठिभ्योः पृष्ठानि विप्रयंतो विविधं गच्छंतो व्यानश्रुः।
व्याप्नुवन्ति। उतापि चेदमुत्तमं रजो द्युलोकं व्यानश्रुः। आहुतिद्वारेणेति भावः।
रोदसोरित्यचांतरिक्षोऽभिप्रेतः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

त॒तुं त॒न्या॒न॒मु॒त्तम॑म॒नं प्र॒वर्त॑ आ॒शत॑ । उ॒त्तेद॑मु॒त्तमा॒र्यं ॥६॥

त॒तुं। त॒न्या॒नं। उ॒त्त॒ऽत्तमं॒। अ॒नं। प्र॒व॒र्तः। आ॒श॒त॒। उ॒त्त॒। इ॒दं। उ॒त्त॒मा॒र्यं ॥६॥

तंतुं यज्ञं तन्वानमुत्तममुत्कृष्टं सोममन्वाशत प्रवतो नद्यः । उतापि चेदं कर्मानेन सोमेनोत्तमाय्यमुत्तमीकृतं । अथवा तंतुं तन्वानं सोमं प्रवतोऽधःस्थिताः सर्वा अन्वाशत । उतेदमुत्तमाय्यं रजो द्युलोक इत्यर्थः । सोऽप्यन्वश्रुते पृथिव्यां चांतरिक्षे च । उत्तमीकृतमुत्तमाय्यं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वं सोमं पृथिव्या आ वसु गव्यानि धारयः । ततं तंतुमचिक्कदः ॥७॥

त्वं सोम । पृथिव्याः । आ । वसु । गव्यानि । धारयः । ततं । तंतुं । अचिक्कदः ॥७॥

हे सोम त्वं पृथिव्योऽसुरेभ्यो लुब्धकेभ्यो वा सकाशाद्गव्यानि गोहितानि वसु वसूनि गौयूथानि वसूनि चेति वाहृत्य धारयः । धारयसि । तथा तंतुं यज्ञं प्रति ततं विस्तृतं यथा भवति तथाचिक्कदः । शब्दमकार्षीः ॥

॥ इति परस्याष्टमे द्वादशो वर्गः ॥

सोमा असृपमिति सप्तमं ज्योविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । सोमा असृपमित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमा असृयमाशवो मधोर्मदस्य धारया । अभि विश्वानि काव्या ॥१॥

सोमाः । असृपः । आशवः । मधोः । मदस्य । धारया । अभि । विश्वानि । काव्या ॥१॥

आशवः शीघ्राः सोमा असृयं । असृयन् । सृज्यन्ते । मधोर्मधुरस्य मदस्य मदकरस्य धारयासृयमिति संबंधः । किं प्रति उच्यते । अभि लक्ष्मीकृत्य विश्वानि सर्वाणि काव्या काव्यानि स्तोत्राणि प्रति । स्तोत्रसमय इत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अनुं प्रत्नासं आयवः पदं नवीयो अक्रमुः । रुचे जनंत सूर्यं ॥२॥

अनुं । प्रत्नासः । आयवः । पदं । नवीयः । अक्रमुः । रुचे । जनंत । सूर्यं ॥२॥

प्रत्नासः पुराणाः केचिदायवः शीघ्रगमना अश्वा नवीयो नवतरं पदमन्व-
क्रमुः । अनुक्रमन्ते । रूपकव्याहारेण सोमाः स्मृत्यन्ते । रुचे दीप्तिं सूर्यं जनंत ।
कुर्वन्ति । दीप्तिं कुर्वन्तीत्यर्थः । सोमप्रायनेन हि चंद्रो रोचते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ पवमान नो भरार्यो अदाणुषो गयं । कृधि प्रजावतीरिषः ॥३॥

आ । पवमान । नः । भर । अर्यः । अदाणुषः । गयं । कृधि । प्रजावतीः । र्षः ॥३॥

हे पवमान सोम त्वं नोऽस्मभ्यमर्योऽरेरदाणुषोऽग्रयच्छतो गयं गृहं गृहोप-
लक्षितं धनमाभर । आहर । तथास्मभ्यं प्रजावतीरिषश्च कृधि । कुरु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अभि सोमांस आयवः पवन्ते मद्यं मदं । अभि कोशं मधुश्चुतं ॥४॥

अभि । सोमांसः । आयवः । पवन्ते । मद्यं । मदं । अभि । कोशं । मधुश्चुतं ॥४॥

आयवो गन्तारः सोमांसः सोमा मद्यं मदकरं रसमभिपवन्ते । क्षरन्ति । तथा
मधुश्चुतं मधुस्राविणं कोशं । रसाधारेण कोशश्चेन त्वामिश्रितो रसो लक्ष्यते ।
तमभि पवन्त इति शेषः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सोमो अर्पति धर्णसिर्धानं इंद्रियं रसं । सुवीरो अभिशस्तिपाः ॥५॥

सोमः । अर्पति । धर्णसिः । र्धानः । इंद्रियं । रसं । सुवीरः । अभिशस्तिपाः ॥५॥

सोमोऽर्पति । गच्छति । कीदृशः सः । धर्णसिर्धारको जगतां तथेन्द्रियमिन्द्रिय-
वर्धकं रसं दधानो धारयन्सुवीरः सुवीर्योऽभिशस्तिपा अभिशस्तेः पाता । अभितो
हिंसा ततो रक्षक इत्यर्थः । सोमपानं ब्रह्महत्यादिनिंदाभ्रमादीति प्रसिद्धं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

इंद्राय सोम पवसे देवेभ्यः सधमाद्यः । इंदो वाजं सिपाससि ॥६॥

इंद्राय । सोम । पवसे । देवेभ्यः । सधमाद्यः । इंदो इति । वाजं । सिपाससि ॥६॥

हे सोम सधमाद्यः । सधमादो यज्ञस्तदहंस्त्वमिंद्राय देवेभ्यश्चान्येभ्यः पवसे ।
धारसे । हे तादृशेदो सोम अस्मभ्यं वाजमन्नं सिपाससि । दातुमिच्छसि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अस्य पीत्वा मदानां मिद्रो वृचाण्यप्रति । जघानं जघनं च नृ ॥७॥

अस्य । पीत्वा । मदानां । मिद्रो । वृचाणि । अप्रति । जघानं । जघनं । च । नृ ॥७॥

मदानां मदकराणां मध्येऽतिशयेन मदकरमस्यामुं सोमं पीत्वा वृत्राणि
शत्रूनप्रतिगतः सचिंद्रो जघान । हतवान् । न क्षिप्रं जघनच्च । हंतु चेदा-
नीमपि ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे त्रयोदशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति सप्तर्चं चतुर्विंशं सूक्तं । असितो देवलो वर्षिगीयत्री छंदः
सोमो देवता । प्र सोमास इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

प्र सोमासो अधन्विषुः पवमानास इंदवः । श्रीणाना अप्सु मृजत ॥ १ ॥

प्र । सोमासः । अधन्विषुः । पवमानासः । इंदवः । श्रीणानाः । अप्सु । मृजत ॥ १ ॥

सोमासः सोमाः पवमानासः पूयमाना इंदवो दीप्ताः प्राधन्विषुः । धन्व-
तिर्गतिकर्मा । प्रगच्छन्ति । किंच श्रीणाना गोभिः श्रयमाणा अप्सु वसतीवरीषु
च मृजत । मृज्यन्ते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि गावो अधन्विषुरापो न प्रवता यतीः । पुनाना इंद्रमाशत ॥ २ ॥

अभि । गावः । अधन्विषुः । आपः । न । प्रवता । यतीः । पुनानाः । इंद्र । आशत ॥ २ ॥

गावो गमनशीला इंदवोऽभ्यधन्विषुः । अभिगच्छन्ति दशपविचं । किमिव ।
प्रवता प्रवणवता देशेन यतीर्गच्छन्त्य आपो नाप इव । पथात्पुनाना इंद्रं प्रीण-
यितुमाशत । व्याभुवन् । आहुतिप्रणाद्धोद्रमेव वा व्याभुवन् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्र पवमान धन्वसि सोमेन्द्राय पातवे । नृभिर्भ्यतो वि नीयसे ॥ ३ ॥

प्र । पवमान । धन्वसि । सोम । इंद्राय । पातवे । नृभिः । यतः । वि । नीयसे ॥ ३ ॥

हे पवमान सोम इंद्रायेंद्रस्य पातवे पानाय प्रधन्वसि । प्रगच्छस्याहवनीयं
प्रति हविर्धानात् । तदेवाह । नृभिर्नृभिर्हविर्भ्यतो विनीतो विनीयसे
हविर्धानात् । अथवा पवमान प्रधन्वसि पातं प्रतीद्रपानाय तदर्थं हविर्धाना-
द्विनीयसे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वं सोम नृमादेनः पर्वस्व चर्षणीसहे । सन्निर्यो अनुमाद्यः ॥४॥

त्वं । सोम । नृमादेनः । पर्वस्व । चर्षणीसहे । सन्निर्यः । यः । अनुमाद्यः ॥४॥

हे सोम त्वं नृमादनो नृणां मादयिता त्वं चर्षणीसहे । चर्षण्यो मनुष्या
वेष्टारः । तेषां समभिभविविच इन्द्राय पवस्व । सूर । यत्त्वं सन्निः श्रुद्धोऽनुमाद्यः
स्तुत्यः स पवस्वेति समन्वयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदो यदद्रिभिः सुतः पविचं परिधार्वसि । अरुमिंद्रस्य धाम्ने ॥५॥

इंदो इति । यत् । अद्रिभिः । सुतः । पविचं । परिधार्वसि । अरु । इंद्रस्य । धाम्ने ॥५॥

हे इंदो त्वं यद्यदाद्रिभिर्मावभिः सुतोऽभिधुतः पविचं दशपविचं परिधार्वसि
परिगच्छसि तदेन्द्रस्य धाम्ने स्थानायाधारकायोदराय वारं पर्याप्तो भवसि ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पवस्व वृचहंतमोऽक्थेभिर्ननुमाद्यः । शुचिः पावको अद्भुतः ॥६॥

पवस्व । वृचहन्तम । अक्थेभिः । अनुमाद्यः । शुचिः । पावकः । अद्भुतः ॥६॥

हे वृचहंतम शत्रूणामतिशयेन हन्तरिद्र त्वं पवस्व । सूर । कीदृशस्त्वं । अक्थेभिः
शस्त्रैरनुमाद्यः स्तुत्यः शुचिः शुद्धः पावकोऽन्यस्य शोधकोऽद्भुतो महान् । एवं
महानुभावः पवस्व ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

शुचिः पावक उच्यते सोमः सुतस्य मध्वः । देवावीरघशंसहा ॥७॥

शुचिः । पावकः । उच्यते । सोमः । सुतस्य । मध्वः । देवोऽश्वीः । अघशंसहा ॥७॥

सुतस्याभिधुतस्य मध्वो मदकरस्य बह्यात्मकः सोमो रसरूपः शुचिः स्वयं
शुद्धः पावकः शोधकश्चोच्यते । तथा देवावीर्देवानामविता तर्पयितांघशंसहा ।
अघं पापं शंसंतीत्यघशंसा असुराः । तेषां हन्तेति चोच्यते ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले प्रथमोऽनुवाकः ॥

द्वितीयेऽनुवाके षट्त्रिंशत्सूक्तानि । तत्र पवस्वेति षट्चं प्रथमं सूक्तं दृढ-
च्युतनाम्नोऽगस्त्यपुत्रस्यार्षे गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । अनुक्रांतं च । पवस्व
षड् दृढच्युत आगस्त्य इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व दक्षसार्धनो देवेभ्यः पीतये हरे । मरुद्भ्यो वायवे मदः ॥१॥

पवस्व । दक्षऽसार्धनः । देवेभ्यः । पीतये । हरे । मरुत्ऽभ्यः । वायवे । मदः ॥१॥

हे हरे हरितवर्ण पापहर्तृवा सोम दक्षसाधनः । दक्षो बलं तस्य साधको मदो
मदकरश्च त्वं पवस्व । क्षर । देवेभ्य इन्द्रादिभ्यः पीतये पानाय । तथा मरुद्भ्यो वायवे
च पीतये पवस्व ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पवमान धिया हितोऽभि योनिं कर्निक्रदत् । धर्मेणा वायुमा विश ॥२॥

पवमान । धिया । हितः । अभि । योनिं । कर्निक्रदत् । धर्मेणा । वायुं । आ । विश ॥२॥

हे पवमान सोम धिया कर्मणास्त्रयापारेणांगुल्या वा हितो धृतः सन्कनि-
क्रदच्छब्दं कुर्वन्योनिं स्थानं ग्रहं वाभिविशेति शेषः । तदेवाह । धर्मेणा वायुं
वायुसंबन्धि पात्रमित्यर्थः । तदाविश । प्रविश ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सं देवैः शोभते वृषा कविर्योनावधि प्रियः । वृचहा देववीतमः ॥३॥

सं देवैः । शोभते । वृषा । कविः । योनीं । अधि । प्रियः । वृचऽहा । देवऽवीतमः ॥३॥

अयं सोमः संशोभते देवैः सह योनीं स्थाने स्वीयेऽधिष्ठितो वृषा कामानां
वर्षकः कविः क्रांतप्रज्ञः प्रियः प्रियभूतः सर्वेषां यज्ञा प्रीणयिता वृचहा वृचस्य
हंता देववीतमोऽतिशयेन देवान्कामयमान एवं महानुभावः सोमः संशोभते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वा रूपाण्याविशन्पुनानो याति हर्यतः । यचामृतांस आसते ॥४॥

विश्वा । रूपाणि । आऽविशन् । पुनानः । याति । हर्यतः । यच । अमृतांसः । आसते ॥४॥

विश्वा सर्वाणि रूपाण्याविशन्पुनानः पूयमानो हर्यतः कमनीयः । हर्य

गतिर्कांत्योः । ईहशो याति । गच्छति । यचामृतासोऽमृता देवा आसते तिष्ठन्ति
तं देशं याति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अरु॒पो ज॒नय॒गिरः॒ सोमः॑ पवत आयु॒पक् । इ॒द्रं गच्छ॑न्क॒विऋ॑तुः ॥५॥

अरु॒षः । ज॒नय॑न् । गिरः॒ । सोमः॑ । प॒वते॒ । आ॒यु॒पक् । इ॒द्रं । गच्छ॑न् । क॒विऋ॑तुः ॥५॥

अरुष आरोचमानः सोमो गिरः शब्दाञ्जनयन्पवते । क्षरति । किं कुर्वन् ।
आयुपगन्तुषक्तमिन्द्रं गच्छन्व्याप्नुवन् कविऋतुः क्रांतप्रज्ञः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ प॒वस्व॒ मदि॑तम प॒विचं॒ धार॑या क॒वे । अ॒र्कस्य॒ योनि॑मा॒सदं॑ ॥६॥

आ । प॒वस्व॒ । म॒दि॒त् । ऽत॒म॒ । प॒वि॒चं॒ । धा॒र॒या । क॒वे॒ । अ॒र्क॒स्य॒ । यो॒निं॑ । आ॒ऽस॒दं॑ ॥६॥

हे मदितम मादयितृत्तम कवे क्रांतप्रज्ञ सोम त्वं पविचमतिक्रम्य धारया-
पवस्व । किमर्थं । अर्कस्यार्चनीयस्येन्द्रस्य योनिं स्थानमासदं प्राप्तुं ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे पंचदशो वर्गः ॥

तममृक्षतेति षडृचं द्वितीयं सूक्तं दृक्कृतपुत्रस्येध्मवाहनान्न आर्घं गायत्रं
पवमानसोमदेवताकं । अनुक्रांतं च । तममृक्षतेध्मवाहो दाढ्युत इति । गतो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तममृ॒क्षत॑ वा॒जिन॑म॒प॒स्थे अ॒दि॒तेर॒धि । वि॒प्रा॒सो अ॒ण्व्या धि॒या ॥१॥

तं । अ॒मृ॒क्ष॒त॒ । वा॒जि॒नं॒ । उ॒प॒स्थे॒ । अ॒दि॒तेः॒ । अ॒धि॒ । वि॒प्रा॒सः॒ । अ॒ण्व्या॒ । धि॒या ॥१॥

तं वाजिनमश्वमश्ववदाम्बु व्याप्नमित्यर्थः । अदितेः पृथिव्या उपस्थ उत्संगे ।
अधीति सप्रमथयानुवादी । अमृक्षत । शोधितवन्तः । के । विप्रासो मेधावि-
नोऽध्यर्ष्यादयः । केन साधनेन । अण्व्यांगुल्या धिया प्रज्ञया स्तुत्या वामृक्षत ।
अथवाण्व्या सूक्ष्मया धियांगुल्येति विशेष्यविशेषणभावः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तं गा॒वो अ॒भ्य॑नू॒पत॑ स॒हस्रं॑ धा॒र॒म॒क्षि॑तं । इ॒द्रं ध॒र्तो॒र॒मा दि॒वः ॥२॥

तं । गा॒वः । अ॒भि॒ । अ॒नू॒प॒त॒ । स॒ह॒स्रं॑ । धा॒रं॒ । अ॒क्षि॑तं । इ॒द्रं॒ । ध॒र्तो॒र॒ । आ॒ । दि॒वः ॥२॥

तं सोमं गावो गन्धः स्तुतयोऽभ्यनूयत । अस्तुवन् । कीदृशं तं । सहस्रधारं
बहुधारमक्षितमक्षीणमिदं दीप्तं दिवो द्युलोकस्या धर्तारं सर्वतो धारकं । सोमा-
धारत्वाद्युलोकवासिनां संस्थानस्य ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तं वेधां मेधया ह्यन्पर्वमानमधि द्यवि । धर्णसिं भूरिधायसं ॥३॥

तं । वेधां । मेधया । अह्यन् । पर्वमानं । अधि । द्यवि । धर्णसिं । भूरिऽधायसं ॥३॥

वेधां विधातारं पवमानं तं मेधया प्रज्ञया ह्यन् । ग्रहिण्वन्ति । किं प्रति ।
अधि द्यवि द्युलोकं प्रति । पुनः कीदृशं । धर्णसिं सर्वस्य धारकं भूरिधायसं
बहूनां कर्तारं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तमह्यन्भुरिजोर्धिया संवसानं विवस्वतः । पतिं वाचो अदाभ्यं ॥४॥

तं । अह्यन् । भुरिजोः । धिया । संऽवसानं । विवस्वतः । पतिं । वाचः । अदाभ्यं ॥४॥

तं सोमं विवस्वतः परिचरत ऋत्विजो भूरिजोर्वाहोर्धियांगुल्याह्यन् ।
ग्राहिण्वन् । कीदृशं तं । संवसानं वसतं पाचे वाचः स्तुतेः पतिं स्वामिनम-
दाभ्यमदंभनीयं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तं सानावधि जामयो हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । हर्यंतं भूरिचक्षसं ॥५॥

तं । सानौ । अधि । जामयः । हरिं । हिन्वंति । अद्रिऽभिः । हर्यंतं । भूरिऽचक्षसं ॥५॥

तं सोमं हरिं हरितवर्णं सानावधि समुच्छ्रुते देशे । अधीति सप्तम्यर्थानु-
वादी । जामयोऽंगुलयो हिन्वंति । प्रेरयन्ति । अधिषुण्वत्यद्रिभिर्षावभिः । कीदृशं ।
हर्यंतं कमनीयं भूरिचक्षसं बहुद्रुधारं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तं त्वा हिन्वंति वेधसः पर्वमान गिरावृधं । इंद्विद्राय मत्सरं ॥६॥

तं । त्वा । हिन्वंति । वेधसः । पर्वमान । गिराऽवृधं । इंदो इति । इंद्राय । मत्सरं ॥६॥

हे पवमान सोम उक्तगुणविशिष्टं त्वा त्वां हिन्वंति । प्रेरयन्ति । कस्मै । इंद्राय ।

के । वेधसो विधातार ऋत्विजः । कीदृशं त्वां । गिरावृथं स्तुत्या वर्धमानमिदं
दीप्तं सख्यं वा मत्सरं मदकरं ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे षोडशो वर्गः ॥

एष कविरिति षडृचं तृतीयं सूक्तं नृमेधनाख आंगिरसस्यार्धं गायत्रं सौम्यं ।
एष कविर्नृमेध इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष कविरभिष्टुतः पवित्रे अग्निं तोशते । पुनानो घ्नन् अपि सिधः ॥१॥

एषः । कविः । अभिऽस्तुतः । पवित्रे । अग्निं । तोशते । पुनानः । घ्नन् । अपि । सिधः ॥१॥

एष सोमः कविर्मेधाध्यभिष्टुतोऽभितः स्तुतः पवित्रेऽग्निं दशपवित्रमतीत्य
तोशते । यद्यपि तोशतिर्वधकर्मा तथापि हनने गतिसत्तावादत्र गतिमात्रे वर्तते ।
गच्छतीत्यर्थः । अथवा पवित्रेऽग्निं कृष्णाजिने तोशते । हन्यते । पीड्यत इत्यर्थः ।
किं कुर्वन् । पुनानः पूयमानः सिधः शत्रून्पद्मन्पगमयन् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष इन्द्राय वायवे स्वर्जित्परि पिच्यते । पवित्रे दक्षसाधनः ॥२॥

एषः । इन्द्राय । वायवे । स्वःऽजित् । परि । पिच्यते । पवित्रे । दक्षऽसाधनः ॥२॥

एष सोमः स्वर्जित्स्वर्गस्य सर्वस्य वा जेतेंद्राय वायवे च पवित्रे परिपिच्यते ।
कीदृश एषः । दक्षसाधनो बलकारी ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष नृभिर्वि नीयते दिवो मूर्धा वृषां सुतः । सोमो वनेषु विश्ववित् ॥३॥

एषः । नृऽभिः । वि । नीयते । दिवः । मूर्धा । वृषां । सुतः । सोमः । वनेषु । विश्वऽवित् ॥३॥

एष सोमो नृभिः कर्मेनैतृभिर्जुतिभिर्विनीयते । विविधं नीयते । एष
कीदृशः । दिवो द्युलोकस्य मूर्धा शिरोवत्प्रधानभूतो वृषाभिमतवर्षकः सुतोऽभि-
पुतः । कुप नीयते । वनेषु वननीयेषु पात्रेषु वनसंभूतदुग्धविकारेषु वा पात्रेषु ।
विश्ववित्सर्वज्ञ एष इति समन्वयः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष गव्युरचिक्रदत्पर्वमानो हिरण्ययुः । इदुः सत्राजिदस्तृतः ॥४॥

एषः । गव्युः । अचिक्रदत् । पर्वमानः । हिरण्ययुः । इदुः । सत्राजित् । अस्तृतः ॥४॥

एष सोमः पवमानः पूयमानोऽचिक्रदत् । शब्दं करोति । कथंभूतः सन् । गव्युरस्माकं गा इच्छन् हिरण्ययुर्धनमिच्छन्निंदुर्दीप्तः सन्सत्राजिन्महतः शत्रोरसरादेर्जेतास्तृतः स्वयमन्यैरहिंस्यश्च सन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष सूर्येण हासते पर्वमानो अधि द्यवि । पवित्रे मत्सरो मदः ॥५॥

एषः । सूर्येण । हासते । पर्वमानः । अधि । द्यवि । पवित्रे । मत्सरः । मदः ॥५॥

एष पवमानः पूयमानः सोमः सूर्येण देवेनाधि द्यवि द्युलोकेऽंतरिक्षे पवित्रे हासते । परित्यज्यते । मत्सरो मदकरो मदः सोमः । यद्यप्यध्वर्युहस्तादृशमपवित्रे परित्यज्यते सोमस्तथाप्यंतरिक्षे सूर्येण पवित्रे त्यज्यत इति भावना वीर्यवत्त्वाय । सत्स्वप्यन्यदेवेषु सोमसावणे सूर्यस्य कः प्रसंग इति न वार्थं सूर्यरश्मिभिरेव सोमस्याप्यायनात् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष शुष्यसिष्यदन्तरिक्षे वृषा हरिः । पुनान इदुरिद्रमा ॥६॥

एषः । शुष्मी । अस्मिन् । अन्तरिक्षे । वृषा । हरिः । पुनानः । इदुः । इद्रं । आ ॥६॥

एष शुष्मी बलवान्सोमोऽंतरिक्षे दशमपवित्रेऽसिष्यदत् । स्यंदते । कीदृश एषः । वृषा वर्षको हरिर्हरितवर्णः पुनानः पूयमान इदुर्दीप्तश्चैवेद्रमा । इद्रं चाभिगच्छतीति शेषः । आ इति चार्थः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे सप्तदशो वर्गः ॥

एष वाजीति षडृचं चतुर्थं सूक्तं प्रियमेधस्यार्थं गायत्रं सौम्यं । एष वाजी प्रियमेध इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष वाजी हितो नृभिर्विश्वविन्मनंसस्पतिः । अय्यो वारं वि धावति ॥१॥

एषः । वाजी । हितः । नृभिः । विश्वविन् । मनसः । पतिः । अय्यः । वारं । विधावति ॥१॥

ए॒ष सो॒मो वा॒जी ग॒मन॑शी॒लो हि॒तोऽध्व॑र्यु॒णा पा॒त्रे नि॒हितो॑ वि॒श्ववि॑त्सर्व॒ज्ञो
मन॑सः स्तोत्र॑स्य पतिः स्वामी । अथ॒वा सोम॑स्य मनोभि॒मानि॑तान्मनसः
स्वामि॑त्वं चंद्र॒मा मनो॑ भू॒ता हृद॑यं प्रावि॒शदिति॑ श्रुतेः । तादृ॒शोऽसा॑व॒व्यो
वार॑मवे॒र्वालं॑ द॒शाप॑वि॒त्रं वि॒धाव॑ति । वि॒विधं॑ गच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ए॒ष प॒वित्रं॑ अ॒क्षर॑त्सोमो दे॒वेभ्यः॑ सु॒तः । वि॒श्वा धा॒मान्या॑वि॒शन् ॥२॥

ए॒षः । प॒वित्रं॑ । अ॒क्षर॑त् । सोमः । दे॒वेभ्यः॑ । सु॒तः । वि॒श्वा । धा॒मानि॑ । आ॒ऽवि॒शन् ॥२॥

ए॒ष सोमो॑ दे॒वेभ्यो दे॒वार्थं॑ सु॒तोऽभि॑षुतः सन्पवि॒त्रेऽक्ष॑रत् । स॒वति॑ । वि॒श्वा
सर्वा॑णि धा॒मानि॑ दे॒वशरी॑राण्यावि॒शन्प्रवि॑शन् प्रवे॒ष्टुमि॒त्यर्थः॑ ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ए॒ष दे॒वः शु॒भाय॑तेऽधि॒ योना॑व॒मर्त्यः॑ । वृ॒च॒हा दे॒ववी॑तमः ॥३॥

ए॒षः । दे॒वः । शु॒भाय॑ते । अधि॒ । योना॑ । अ॒मर्त्यः॑ । वृ॒च॒ऽहा । दे॒व॒ऽवी॑तमः ॥३॥

ए॒ष सोमो॑ दे॒वः शु॒भाय॑ते । शो॒भते॑ । कु॒च । अधि॒ योना॑ स्वी॒ये स्था॒ने ।
की॒दृश॑ ए॒षः । अ॒मर्त्योऽम॑रणधर्मा वृ॒च॒हा श॒चु॒हंता॑ दे॒ववी॑तमो वि॒शेषे॑ण दे॒वानां॑
का॒मयि॑ता ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒ष वृ॒षा क॒नि॒क्रद॑हृ॒शभि॑र्जामि॒भिर्य॑तः । अ॒भि द्रो॑णानि धावति ॥४॥

ए॒षः । वृ॒षा । क॒नि॒क्रद॑त् । दृ॒शऽभिः॑ । जा॒मि॒ऽभिः॑ । य॒तः । अ॒भि । द्रो॑णानि । धा॒वति॑ ॥४॥

ए॒ष वृ॒षा य॑पिता का॒मानां॑ क॒नि॒क्रद॑च्छ॒न्दं कु॑र्वन्द॒शभि॑र्जामि॒भिरंगु॑लीभि॒र्यतो॑
धृ॒तो द्रो॑णानि दृ॒मम॑याणि पा॒चाण्य॑भिधावति । अ॒भिग॑च्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ए॒ष सूर्य॑म॒रोच॑यत्प॒र्वमा॒नो वि॒चर्प॑णिः । वि॒श्वा धा॒मानि॑ वि॒श्ववि॑त् ॥५॥

ए॒षः । सूर्य॑ । अ॒रोच॑यत् । प॒र्वमा॒नः । वि॒ऽचर्प॑णिः । वि॒श्वा । धा॒मानि॑ । वि॒श्व॒ऽवि॑त् ॥५॥

ए॒ष सोमः॑ सूर्य॑म॒रोच॑यत् । रोच॑यति स्वर॒सेन॑ । प॒र्वमा॒नः पू॒यमा॒नो वि॒चर्प॑णिः
सर्व॑स्य द्र॒ष्टा वि॒श्ववि॑त्सर्व॒वित् । न के॒वलं सूर्यं॑ किंतु वि॒श्वा सर्वा॑णि धा॒मानि॑
तेजः॑ स्था॒नानि॑ रोच॑यति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष शुष्म्यदाभ्यः सोमः पुनानो अर्पति । देवावीरघशंसहा ॥६॥

एषः । शुष्मी । अदाभ्यः । सोमः । पुनानः । अर्पति । देवऽअवीः । अघशंसहा ॥६॥

एष सोमः शुष्मी बलवानदाभ्योऽदंभनीयः पुनानः पूयमानोऽर्पति ।
गच्छति । देवावीर्दवानामवितायशंसहा । अघाञ्शंसंतीत्यघशंसाः । तेषां हंता ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमेऽष्टादशो वर्गः ॥

प्रास्येति षडृचं पंचमं सूक्तं नृमेधस्यांगिरसस्यापि गायत्रं पवमानसोमदेव-
ताकं । अनुक्रम्यते च । प्रास्य नृमेध इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्रास्य धारां अक्षरन्वृणः सुतस्यौजसा । देवां अन्तं प्रभूषतः ॥१॥

प्र । अस्य । धाराः । अक्षरन् । वृणः । सुतस्य । ओजसा । देवान् । अन्तं । प्रऽभूषतः ॥१॥

अस्य सोमस्य वृणो वर्षकस्य सुतस्याभिपुतस्य देवानन्तं प्रभूषतः प्रभवितु-
मिच्छत ओजसा स्ववीर्येण धाराः प्राक्षरन् । प्रकर्षेण क्षरन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सप्रिं मृजन्ति वेधसो गृणन्तः कारवो गिरा । ज्योतिर्जज्ञानमुक्थ्यं ॥२॥

सप्रिं । मृजन्ति । वेधसः । गृणन्तः । कारवः । गिरा । ज्योतिः । जज्ञानं । उक्थ्यं ॥२॥

सप्रिमश्वस्थानीयं सर्पणस्वभावं वा सोमं मृजन्ति । शोधयन्ति । के । गृणन्तः
स्तुवंतो वेधसो विधातारः कारवः कर्मकर्तारोऽध्वर्यादयो गिरा स्तुत्या साधनेन ।
कीदृशं सप्रिं । ज्योतिर्दीप्यमानं सोमं जज्ञानं जायमानं प्रवृद्धमित्यर्थः । अथवा
ज्योतिर्जायमानमयं वै ज्योतिर्यत्सोम इति श्रुतेः । उक्थ्यं स्तुत्यं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सुपहा सोम तानि ते पुनानाय प्रभूवसो । वर्धो समुद्रमुक्थ्यं ॥३॥

सुऽसहा । सोम । तानि । ते । पुनानाय । प्रभूवसो इति प्रभुऽवसो । वर्धो । समुद्रं ।

उक्थ्यं ॥३॥

हे सोम प्रभूवसो प्रभूतधन पुनानाय पूयमानस्य ते तव तानि तेजांसि

सुषहा शोभनाभिभावुकानि । यस्मादेवं तस्मात्समुद्रं समुद्रसदृशं द्रोणकलश-
मुक्थं स्तुतुं तं वर्ध । वर्धय । पूरय रसेन ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वा वसूनि संजयन्पवस्व सोम धारया । इन्द्र द्वेषांसि सध्र्यक् ॥४॥

विश्वा । वसूनि । संजयन् । पवस्व । सोम । धारया । इन्द्र । द्वेषांसि । सध्र्यक् ॥४॥

हे सोम विश्वा सर्वाणि वसून्यस्मदर्थं संजयन्पवस्व । क्षर धारया । द्वेषांसि
द्वेष्याणि सर्वाणि सध्र्यक्सहैवेन्द्र । प्रेरय दूरदेशं प्रति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

रक्षा स नो अररुषः स्वनात्समस्य कस्य चित् । निदो यच्च मुमुक्ष्वहे ॥५॥

रक्षा । स । नः । अररुषः । स्वनात् । समस्य । कस्य । चित् । निदः । यच्च । मुमुक्ष्वहे ॥५॥

हे सोम नोऽस्मान्म सष्टु रक्ष । पालय । कस्मात् । अररुषोऽदातुः
स्वनाच्छब्दान्निंदारूपात् । किमेकस्यादानशीलस्य । न । समस्य सर्वस्य योऽस्ति
तस्य सर्वस्य कस्यचित् । कंचनामुंचन्नित्यर्थः । न केवलमदातुः स्वनात् । किं
तर्हि । कस्यचित्कस्यापि निदो निंदकाद्रक्ष । यच्च मुमुक्ष्वहे यस्मिन्नक्षणे सति
वयं मुक्ता भवेम तेन रक्षणेन रक्षयेति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एदो पार्थिवं रयिं दिव्यं पवस्व धारया । द्युमंतं शुष्ममा भर ॥६॥

आ । इंदो इति । पार्थिवं । रयिं । दिव्यं । पवस्व । धारया । द्युऽमंतं । शुष्मं । आ । भर ॥६॥

हे इंदो क्लिष्टमान सोम त्वं धारयापवस्व । सर्वतः क्षर । पार्थिवं दिव्यं च
रयिं धनं द्युमंतं दीप्तिमंतं शुष्मं बलं चाभर । आहरास्वभ्यं ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

प्र धारा इति षट्चं षष्ठं सूक्तं विंदुनाम् आंगिरसस्यार्थं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । प्र धारा विंदुरित्यनुक्रमणिका । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र धारां अस्य शुष्मिणो वृथा पवित्रे अक्षरन् । पुनानो वाचमिष्यति ॥१॥

प्र । धारां । अस्य । शुष्मिणः । वृथा । पवित्रे । अक्षरन् । पुनानः । वाचं । इष्यति ॥१॥

शुष्मिणो बलवतोऽस्य सोमस्य धाराः पवित्रे दशापवित्रे वृथाप्रयत्नेना-
क्षरन् । स्रवन्ति । तदानीं पुनानः पूयमानः सोमो वाचं स्तुतिं स्वीयं ध्वनिं
वेष्यति । प्रेरयति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंदुर्हियानः सोतृभिर्मृज्यमानः कनिऋदत् । इर्यति वयुमिन्द्रियं ॥ २ ॥

इंदुः । हियानः । सोतृऽभिः । मृज्यमानः । कनिऋदत् । इर्यति । वयुं । इन्द्रियं ॥ २ ॥

अयमिन्दुर्दीप्तः सोमो हियानः प्रेयमाणो व्याप्रियमाणः । कैः । सोतृभिर्चा-
त्विग्भिः । पश्चाद्दशापवित्रे मृज्यमानः शोध्यमानः कनिऋदच्छब्दं कुर्वन्निन्द्रिय-
मिन्द्रस्य संबन्धिनमिन्द्रियमपि करं वयुं शब्दमिर्यति । प्रेरयति ग्रहणसमये ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ नः शुष्मं नृषाह्यं वीरवन्तं पुरुस्पृहं । पर्वस्व सोम धारया ॥ ३ ॥

आ । नः । शुष्मं । नृषाह्यं । वीरवन्तं । पुरुस्पृहं । पर्वस्व । सोम । धारया ॥ ३ ॥

हे सोम त्वं धारयापवस्व । किं । शुष्मं बलं । कीदृशं । नृषाह्यं नृणामस्म-
द्धिरोधिनामभिवारकं वीरवन्तं पुत्रोपेतं पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं शुष्ममा-
पवस्व । एतस्य लाभाय पवस्वेत्यर्थः । रसस्रावे सति होमद्वारा तत्तिष्ठे शुष्मं
पवस्वेत्युपचर्यते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र सोमो अति धारया पर्वमानो असिष्यदत् । अभि द्रोणांन्यासदं ॥ ४ ॥

प्र । सोमः । अति । धारया । पर्वमानः । असिष्यदत् । अभि । द्रोणांनि । आऽसदं ॥ ४ ॥

अयं पवमानः सोमो धारयात्यतिक्रम्य दशापवित्रं प्रासिष्यदत् । प्रत्यंदते ।
किमर्थं । द्रोणानि द्रोणकलशादीन्यासदमासादनाय ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अप्सु त्वा मधुमत्तमं हरिं हिवन्त्यद्रिभिः । इद्विन्द्राय पीतये ॥ ५ ॥

अप्सु । त्वा । मधुमत्तमं । हरिं । हिवन्ति । अद्रिभिः । इदो इति । इन्द्राय । पीतये ॥ ५ ॥

हे इंदो सोम अप्सु वसतीवरीपूदकेषु मधुमत्तममतिशयेन मधुमन्तं हरिं

हरितवर्णे वा त्वामद्रिभिरभिषवयावभिहिन्वन्ति । प्रेरयन्ति । किमर्थं । इंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सुनोता मधुमत्तमं सोममिंद्राय वज्रिणे । चारुं शर्धाय मत्सरं ॥ ६ ॥

सुनोत । मधुमत्तमं । सोमं । इंद्राय । वज्रिणे । चारुं । शर्धाय । मत्सरं ॥ ६ ॥

हे ऋत्विजो यूयं मधुमत्तमं मधुरसोपेतं सोममिंद्राय वज्रिणे वज्रयुक्ताय सुनोत । सुनुत । पुनः कीदृशं । चारुं चरणीयं मत्सरं मदकरं शर्धायास्माकं बलायेंद्रस्य पानाय च सोमं सुनुतेति ब्रूते यजमानः स्वीयान् ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे विंशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति षडृचं सप्तमं सूक्तं राहूगणस्य गोतमस्यार्पणं सौम्यं । प्र सोमासो गोतम इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमासः स्वाध्यः पवमानासो अक्रमुः । रयिं कृण्वन्ति चेतनं ॥ १ ॥

प्र । सोमासः । सुऽआध्यः । पवमानासः । अक्रमुः । रयिं । कृण्वन्ति । चेतनं ॥ १ ॥

प्राक्रमुः । प्रगच्छन्ति कलशं प्रति । के । सोमासः सोमाः । कीदृशः । स्वाध्यः सध्यानाः सुकर्माणि वा पवमानासः पूयमानाः । ते च चेतनं प्रज्ञापनं रयिं धनं कृण्वन्ति । कुर्वन्त्यस्माकं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दिवस्पृथिव्या अधि भवेदो द्युम्वर्धनः । भवा वाजानां पतिः ॥ २ ॥

दिवः । पृथिव्याः । अधि । भव । इंद्रो इति । द्युम्वर्धनः । भव । वाजानां । पतिः ॥ २ ॥

हे इंद्रो वाजानामन्धानां पतिः स्वामी त्वं दिवो द्युलोकस्य पृथिव्या भूलोकस्य द्युम्वर्धनो द्योतमानस्य हिरण्यदिलक्षणधनस्य वर्धयिता भव । अस्माकं लोकद्वये यद्युम्वमस्ति तस्य वर्धयिता भवास्मभ्यमित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तुभ्यं पाता अभिप्रियस्तुभ्यमर्पति सिंधवः । सोमं वर्धति ते महः ॥ ३ ॥

तुभ्यं । पाताः । अभिऽप्रियः । तुभ्यं । अर्पति । सिंधवः । सोमं । वर्धति । ते । महः ॥ ३ ॥

हे सोम तुभ्यं त्वर्धं वाता वायवोऽभिप्रियोऽभितर्पयितारे भवन्ति । तथा सिंधवः स्पंदमाना नद्यस्तुभ्यमर्पेति । गच्छन्ति । अभिपूयमाणस्य तवाप्याय-
नायैवं कुर्वतीत्यर्थः । त उभयेऽमी ते तव महो महत्त्वं वर्धति । वर्धयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ पायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्यं । भव वाजस्य संगथे ॥४॥

आ। पायस्व। सं। एतु। ते। विश्वतः। सोम। वृष्यं। भव। वाजस्य। संऽगथे ॥४॥

हे सोम त्वं वायुभिरङ्गिष्वापायस्व । प्रवृद्धो भव । ते त्वां विश्वतो वृष्यं
वर्धयोग्यं बलं समेतु । संगच्छतां । संगथे संगामे वाजस्यान्वस्य प्रापको भव ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तुभ्यं गावो घृतं पयो बभ्रो दुदुहे अक्षितं । वर्धिष्ठे अधि सानवि ॥५॥

तुभ्यं। गावः। घृतं। पयः। बभ्रो इति। दुदुहे। अक्षितं। वर्धिष्ठे। अधि। सानवि ॥५॥

हे बभ्रो बभुवर्णं सोम तुभ्यं त्वर्धं गावो घृतं पयश्चाक्षितमक्षीणं दुदुहे ।
दुहते । वर्धिष्ठे प्रवृद्धेऽधि सानवि समुच्छिते प्रदेशे स्थिताय तुभ्यं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्वायुधस्य ते सतो भुवनस्य पते वयं । इंदो सखित्वमुश्मसि ॥६॥

सुऽआयुधस्य। ते। सतः। भुवनस्य। पते। वयं। इंदो इति। सखिऽत्वं। उश्मसि ॥६॥

हे भुवनस्य भूतजातस्य पते स्वामिन्पालक सोम । सोमस्य जगदाप्या-
यिकत्वं तत्स्वामित्वं । हे इंदो सोम वयमनुष्ठातारः स्वायुधस्य ते तव सतः
सखित्वमुश्मसि । कामयामहे ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकविंशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति षट्चमष्टमं सूक्तमावेयस्य श्यावाश्वस्यार्धे गायत्रं सौम्यं ।
अनुक्रम्यते च । प्र सोमासः श्यावाश्व इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमासो मदच्युतः श्रवंसे नो मघोनः । सुता विदधे अक्रमुः ॥१॥

प्र। सोमासः। मदऽच्युतः। श्रवंसे। नः। मघोनः। सुताः। विदधे। अक्रमुः ॥१॥

सोमासः सोमा मदच्युतो मदसाविणः सुता अभिपुताः संतो विदये यज्ञे
मघोनो हविष्मतो मम श्वसेऽन्नाय कीर्तये वा प्राक्रमुः । प्रगच्छन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आदीं चित्स्य योषणो हरिं हिवन्त्यद्रिभिः । इंदुमिंद्राय पीतये ॥२॥

आत् । इ । चित्स्य । योषणः । हरिं । हिवन्ति । अद्रिऽभिः । इंदु । इंद्राय । पीतये ॥२॥

आदपि चेमेनं हरिं हरितवर्णं सोमं चित्स्यर्षेयोषणोऽंगुलयोऽद्रिभिर्घाव-
भिर्हिवन्ति । प्रेरयन्ति । किमर्थं । इंदुं दीप्तं सोममिंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आदीं हंसो यथा गणं विश्वस्यावीवशन्मतिं । अत्यो न गोभिर्ज्यते ॥३॥

आत् । इ । हंसः । यथा । गणं । विश्वस्य । अवीवशत् । मतिं । अत्यः । न । गोभिः । अज्यते ॥३॥

आदपि चेमयं सोमो हंसो यथा गणं जनसंघं स्वगतिविशेषेण स्वनेन वा
प्रविशति तद्विश्वस्य सर्वस्य स्तोतृजनस्य मतिं स्तुतिं बुद्धिं वावीवशत् । वशं
नयति । स च सोमोऽत्यो नाश्व इव गोभिर्गव्यैरुदकैर्वाज्यते । सिच्यते ।
स्निग्धीक्रियते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उभे सोमावचाकशन्मृगो न तक्तो अर्पसि । सीदन्वृतस्य योनिमा ॥४॥

उभे इति । सोम । अवचाकशत् । मृगः । न । तक्तः । अर्पसि । सीदन् । वृतस्य ।
योनिं । आ ॥४॥

हे सोम उभे द्यावापृथिव्यावचाकशत् । पश्यतिकर्मेदं । पश्यन्मृगो न मृग इव
तक्तो गव्यैः पयआदिभिर्मिश्रितः सन् । दध्नातनक्तीत्यादौ तथा दृष्टत्वात् । अर्पसि ।
गच्छसि च । किं कुर्वन् । वृतस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमासीदन्नाश्रयन् । यज्ञसा-
धनाय गच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि गावो अनूपत योपा जारमिव प्रियं । अगंवाजिं यथा हितं ॥५॥

अभि । गव्यः । अनूपत । योपा । जारंऽइव । प्रियं । अगं । वाजिं । यथा । हितं ॥५॥

हे सोम त्वां गावः शब्दा अभ्यनूषत । अभिपुवंति । योषा प्रियं जारमिव ।
सा यथा तं स्तौति तद्वत् । स सोम आजिं गंतव्यं हितं मित्रमिव तं यथान्योऽगन्
स्वहिताय गच्छति तद्वत् । अथवा हितं धनप्रापकत्वेन हितकरमाजिं शूर इव ।
अयमागच्छति पात्रं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्मे धेहि द्युमद्यशो मधवद्वाश्च मह्यं च । सनिं मेधामुत श्रवः ॥ ६ ॥

अस्मे इति । धेहि । द्युऽमत् । यशः । मधवत्ऽभ्यः । च । मह्यं । च । सनिं । मेधां ।

उत । श्रवः ॥ ६ ॥

हे सोम अस्मे अस्मभ्यं द्युमहीप्रिमद्यशोऽन्नं धेहि । देहि । कीदृशेभ्योऽस्मभ्यं ।
मधवद्वाश्च हवितर्लक्षणाच्चवद्वाश्च मह्यं च स्तुतिकर्त्तव्यं च । अथवा मह्यमस्मभ्य-
मित्यर्थः । अस्मे मधवद्वाश्च मह्यं चेति तेषामेवाशंसनाभेदादुभयच चशब्दो
युक्तः । किंच सनिं धनं मेधां प्रज्ञामुतापि च श्रवः कीर्तिं च धेहि ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे द्वाविंशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति षडृचं नवमं सूक्तं चित्तस्यायं गायत्रं पवमानसोमदेवताकं ।
प्र सोमासस्त्रित इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमासो विपश्चितोऽयां न यैत्यूर्मेयः । वनानि महिषा इव ॥ १ ॥

प्र । सोमासः । विपःऽचितः । अयां । न । यंति । ऊर्मेयः । वनानि । महिषाःऽइव ॥ १ ॥

विपश्चितो मेधाविनः सोमासः सोमाः प्रयंति । प्रगच्छंति पात्राणि प्रति ।
किमिव । अपामूर्मेयो न यथा संततमुद्भवन्ति तद्वत् । बाहुल्येऽयं दृष्टांतो दर्शितो
गमने दृष्टांतांतरमभिधीयते । वनानि महिषाः प्रवृद्धा मृगा इव । अथवा
स्वाश्रयात्प्रपतने प्रथमो दृष्टांतो द्वितीयस्तु दशापविचादधःप्रवेशे ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि द्रोणानि वभ्रवः शुक्राः चतस्य धारया । वाजं गोमंतमक्षरन् ॥ २ ॥

अभि । द्रोणानि । वभ्रवः । शुक्राः । चतस्य । धारया । वाजं । गोऽमंतं । अक्षरन् ॥ २ ॥

अभि क्षरंतीति शेषः । उपसर्गश्रुतेरुचितक्रियाध्याहारः । प्रति द्रोणानि

द्रोणकलशान् । यद्यपि द्रोणकलश एक एव तथापि तत्प्राधान्यादितरेऽपि पात्रा द्रोणा इत्युच्यन्ते । अथवैकस्मिन्नेव पूजार्थं बहुवचनं । के । वभ्रवो वभ्रुवर्णाः सोमाः श्रुक्ता दीप्ताः । केन प्रकारेण । ऋतस्यामृतस्य धारया धाराकारेण । किंच वाजमन्त्रं गोमन्त्रं बहुगोयुक्तमक्षरान् । क्षरन्ति । अथवैकमेव वाक्यं । उक्तविधाः सोमा द्रोणान्प्रत्यक्षरन्धारया । किं कुर्वन्तः । गोमन्त्रं वाजं प्रयच्छन्त इत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सुता इन्द्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः । सोमा अर्पेति विष्णवे ॥३॥

सुताः । इन्द्राय । वायवे । वरुणाय । मरुत्भ्यः । सोमाः । अर्पेति । विष्णवे ॥३॥

सुता अभिपुताः सोमा इन्द्रायेंद्रार्थं वायवे च वरुणाय च मरुद्भ्यश्च विष्णवे चैषामर्थमर्पेति । गच्छन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तिस्रो वाच उदीरते गावो मिमन्ति धेनवः । हरिरिति कनिक्कदत् ॥४॥

तिस्रः । वाचः । उत । ईरते । गावः । मिमन्ति । धेनवः । हरिः । एति । कनिक्कदत् ॥४॥

तिस्रो वाचः । ऋगादिभेदेन त्रिविधा स्तुतिः । उदीरते । प्रोक्तमयंत्युत्तिजः । धेनव आशिरिण प्रीणयिष्यो गावो मिमन्ति । शब्दयन्ति दोहार्थं । हरिर्हरितवर्णश्च सोमः कनिक्कदच्छब्दं कुर्वन्नेति । गच्छति कलशं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि ब्रह्मीरनूपत यज्ञीर्चतस्य मातरः । मर्मृज्यन्ते दिवः शिशुं ॥५॥

अभि । ब्रह्मीः । अनूपत । यज्ञीः । चतस्य । मातरः । मर्मृज्यन्ते । दिवः । शिशुं ॥५॥

ब्रह्मीर्ब्राह्मणप्रेरिता यज्ञीर्महत्याः । यज्ञीरिति महत्त्वम् । चतस्य यज्ञस्य मातरो निर्मात्र्यः स्तुतयोऽभ्यनूपत । स्तुवन्ति । किं । दिवो इदेवतायाः शिशुं शिशुस्थानीयं सोमं । तमेव मर्मृज्यन्ते । मृजन्ति । तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीदित्यादिश्रुतेर्द्युशिशुत्वं तस्य ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

रायः समुद्रांश्चतुरोऽस्मभ्यं सोम विश्वतः । आ र्ववस्व सहस्रिणः ॥६॥

रायः । समुद्रान् । चतुरः । अस्मभ्यं । सोम । विश्वतः । आ । र्ववस्व । सहस्रिणः ॥६॥

रायो धनस्य संवन्धिनश्चतुरः समुद्रान्धनपूर्णो नित्यर्थः । तादृशान्समुद्रान्धन-
मर्थाय हे सोम विश्वतः सर्वत आपवस्व । तथा सहस्रिणोऽपरिमितान्कामा-
नापवस्व । आयच्छ । चतुःसमुद्रस्थधनविशेषप्राप्तेस्तन्मध्यगतभूमिस्वामित्वमन्तरे-
णासंभवाच्चतुःसमुद्रमुद्रितभूमंडलस्वामित्वमेवाशास्ते यजमानः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे चयोविंशो वर्गः ॥

प्र सुवान इति षडृचं दशमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र सुवान इत्यनु-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सुवानो धारया तनेंदुहिन्वानो अर्षति । रुजदृळ्हा व्योजसा ॥ १ ॥

प्र।सुवानः।धारया।तना।इंदुः।हिन्वानः।अर्षति।रुजत्।दृळ्हा।वि।ओजसा॥१॥

इंदुः सोमः सुवानः मूयमानो हिन्वानोऽध्वर्युणा प्रेयमाणो धारया तना
मविषं प्रार्षति । गच्छति । अथ प्रत्यक्षेणोच्यते । दृळ्हा दृढान्यपि शत्रुपुराणयो-
जसा बलेन विरुजत् । विरुजति । विष्टययति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सुत इन्द्राय वायवे वरुणाय मरुद्भिः । सोमो अर्षति विष्णवे ॥ २ ॥

सुतः।इन्द्राय।वायवे।वरुणाय।मरुत्ऽभिः।सोमः।अर्षति।विष्णवे॥२॥

अयं सुतोऽभिषुतः सोम इन्द्राद्यर्थमर्षति । गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृषाणं वृषभिर्वृतं सुन्वति सोममद्रिभिः । दुहन्ति शक्नन् पयः ॥ ३ ॥

वृषाणं।वृषऽभिः।यतं।सुन्वति।सोमं।अद्रिऽभिः।दुहन्ति।शक्नन्।पयः॥३॥

वृषाणं रससेक्तारं यतं नियतं सोमं वृषभी रसस्य वर्षकैरद्रिभिर्यावभिः
सुन्वति । शक्नन् कर्मणा दुहन्त्यध्वर्यादयः पयः सोमरसं । सोमं पयो दुहन्तीति
द्विकर्मकोऽयं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

भुवंचितस्य मर्ज्यो भुवद्रिन्द्राय मत्सरः । स रूपैरज्यते हरिः ॥ ४ ॥

भुवन्त्।चित्स्यं।मर्ज्यः।भुवन्त्।इन्द्राय।मत्सरः।सं।रूपैः।अज्यते।हरिः॥४॥

॥ अथ पंचमी ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

हे पवमान सोम त्वं धारया नोऽस्माकमापवस्व । सर्वतः क्षार । किं । रयिं
धनं पृथुं विस्तीर्णं । यया धारया ज्योतिर्द्योतमानं यज्ञं स्वर्गं वा विदासि लभ-
यसि नोऽस्माकं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंदो समुद्रमीखय पर्वस्व विश्वमेजय । रायो धर्ता न ओजसा ॥२॥

इंदो इति । समुद्रं ईखय । पर्वस्व । विश्वं ऽएजय । रायः । धर्ता । नः । ओजसा ॥२॥

हे इंदो सोम हे समुद्रमीखय । समुद्रमित्युदकनाम । ईखयतिर्गतिकर्मा । उदकप्रेरक । तथा हे विश्वमेजय । विश्वस्य सर्वस्यासच्छचोः कंपयितः सोम त्वमोजसा त्वदीयेन बलेन नोऽस्मभ्यं रायो धनस्य धर्ता धारकः पवस्व । भवेत्यर्थः । अत्र यद्यप्युदकप्रेरणसर्वशत्रुकंपने संबोधनांतर्गतत्वादुद्देश्यगते तथापि यजमानस्यापेक्षिते इति रायो धर्तृत्ववदाशस्ये अधिगंतव्ये ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वया वीरेण वीरवोऽभि धाम पृतन्यतः । क्षरा णो अभि वार्यै ॥३॥

त्वया । वीरेण । वीरऽवः । अभि । स्वाम् । पृतन्यतः । क्षरः । नः । अभि । वार्यै ॥३॥

हे वीरवो वीरवन्सोम वीरेण त्वया साधनेन पृतन्यतः संपामनिच्छतः शत्रून् अभिधाम । अभिभवेम । अतो नोऽस्माकं वार्यै वरणीयं धनमभिस्वर । अभिगमयेत्यर्थः । अथवा वरणीयं सोमाख्यं धनं क्षर । पवस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र वाजमिंदुरिष्यति सिषासन्वाजसा ऋषिः । व्रता विदान आयुधा ॥४॥

प्र । वाजः । इंदुः । इष्यति । सिषासन् । वाजऽसाः । ऋषिः । व्रता । विदानः । आयुधा ॥४॥

सोमो वाजमन्त्रमिष्यति । प्रेरयति यजमानेभ्यः । किं कुर्वन् । सिषासन्यजमानान्संभक्तुमिच्छन् । ईदृश इंदुर्वाजसा अत्रस्य दातृषिः सर्वस्य द्रष्टा व्रता कर्माण्यायुधानि च विदानो जानन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तं गीर्भिर्वाचमीखयं पुनानं वासयामसि । सोमं जनस्य गोपतिं ॥५॥

तं । गीऽभिः । वाचं ईखयं । पुनानं । वासयामसि । सोमं । जनस्य । गोऽपतिं ॥५॥

तं सोमं गीर्भिः स्तुतिवाग्भिः स्तुमीति शेषः । किंच वाचमीखयं वाचः प्रेरयितारं पुनानं पृथमानं तं सोमं वासयामसि । वासयामः श्रयणद्रव्यैः ।

कीदृशं सोमं । जनस्य गोपतिं गवां पालकं । यद्वैकमेव वाक्यं । उक्तविशेषण-
विशिष्टं सोमं स्तुतिभिर्वांसगोम इति । माधवस्तु वाचमिति पृथक्पदं तिङन्तं
कृत्वा वाक्यद्वयं चकार ॥

॥ अथ पृष्टी ॥

विश्वो यस्य व्रते जनो दाधार धर्मणस्पतेः । पुनानस्य प्रभूवसोः ॥ ६ ॥

विश्वः । यस्य । व्रते । जनः । दाधार । धर्मणः । पतेः । पुनानस्य । प्रभुऽवसोः ॥ ६ ॥

विश्वः सर्वो जनो मनुष्यो यजमानो यस्य सोमस्य व्रते कर्मणि दाधार
धारयति मन इति शेषः । कीदृशस्य । धर्मणः । कर्मणः । पतेः पालकस्य
पुनानस्य पूयमानस्य प्रभूवसोः प्रभूतधनस्य ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे पञ्चविंशो वर्गः ॥

असर्जिति षडृचं द्वादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । असर्जित्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असर्जि रथ्यो यथा पवित्रे चम्बोः सुतः । कार्पमेन्वाजी न्यक्रमीत् ॥ १ ॥

असर्जि । रथ्यः । यथा । पवित्रे । चम्बोः । सुतः । कार्पमेन् । वाजी । नि । अक्रमीत् ॥ १ ॥

रथ्यो यथा रथसंबन्धश्च इव स यथा विसृज्यते तद्वच्चम्बोरभिषवणफलकयोः
सुतोऽभिषुतः सोमोऽसर्जि । सृष्टोऽभूत्पवित्रे । तथाभूतो वाजी वेजनवान्तो-
माख्योऽश्चः कार्पमेन् । कार्पं युद्धमितरेतरकर्षणात् । अत्र देवानामाकर्षणवति
यज्ञाख्ये संयामे न्यक्रमीत् । नितरां क्रामयति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स वह्निः सोम जागृविः पर्वस्व देववीरति । अभि कोशं मधुक्षुतं ॥ २ ॥

सः । वह्निः । सोम । जागृविः । पर्वस्व । देवऽवीः । अति । अभि । कोशं । मधुऽक्षुतं ॥ २ ॥

हे सोम स वह्निर्वाहको जागृविर्जागरूको देववीर्देवकामस्त्वं मधुक्षुतं मधुसावि
कोशं दशापविषमतिक्त्रम्याभिषवस्व । द्रोणकलशं प्रति धार ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स नो ज्योतींषि पूर्य पर्वमान वि रोचय । ऋत्वे दक्षाय नो हित् ॥३॥

सः । नः । ज्योतींषि । पूर्य । पर्वमान । वि । रोचय । ऋत्वे । दक्षाय । नः । हित् ॥३॥

हे पूर्य पुराण पर्वमान सोम नोऽस्माकं ज्योतींषि दिव्यानि स्थानानि विरोचय । प्रकाशय । किंच ऋत्वे कर्मणे यागाय दक्षाय बलाय च बलप्रदाय यागाय वा नोऽस्मान्हित् । प्रेरय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

शुभमान ऋतायुभिर्मृज्यमानो गभस्त्वोः । पर्वते वारे अथ्ये ॥४॥

शुभमानः । ऋतायुऽभिः । मृज्यमानः । गभस्त्वोः । पर्वते । वारे । अथ्ये ॥४॥

ऋतायुभिर्यज्ञकर्मैर्ऋत्विग्भिः शुभमानोऽलंक्रियमाणस्तेषामेव गभस्त्वोर्हस्तयोर्मृज्यमानः सोमोऽथ्येऽविमये वारे बाले दशायवित्रे पर्वते । पूर्यते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स विश्वा दाशुषे वसु सोमो दिव्यानि पार्थिवा । पर्वतामांतरिक्षा ॥५॥

सः । विश्वा । दाशुषे । वसु । सोमः । दिव्यानि । पार्थिवा । पर्वतां । आ । अंतरिक्षा ॥५॥

सोऽभिषूयमाणः सोमो दाशुषे हविर्दात्रे विश्वा सर्वाणि वसु वसूनि धनानि पर्वतां । प्रयच्छतु । विश्वानीत्युक्तस्य विवरणं शिष्टं । दिव्यानि दिवि भवानि पार्थिवा पृथिवीसंवद्धान्यंतरिक्षांतरिक्षे भवानि च पर्वतां ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ दिवस्पृष्टर्मश्वयुर्गव्ययुः सोम रोहसि । वीरयुः श्वसस्पते ॥६॥

आ । दिवः । पृष्टं । अश्वऽयुः । गव्यऽयुः । सोम । रोहसि । वीरऽयुः । श्वसः । पते ॥६॥

हे सोम त्वं स्तोतृणामश्वयुरश्वमिच्छन्गव्ययुर्गो इच्छन्वीरयुः पुत्रानिच्छन्दिवः पृष्टं द्युलोकमारोहस्याहुतिद्वारा हे श्वसस्पतेऽन्वस्य पालक ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे षड्विंशो वर्गः ॥

स सुत इति षट्चं त्रयोदशं सूक्तं रहूगणस्यार्थं गायचं सौम्यं । अन्तःक्रम्यते च । स सुतो रहूगण इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स सुतः पीतये वृषा सोमः पवित्रे अर्पति । विम्वक्ष्णांसि देवयुः ॥१॥

सः । सुतः । पीतये । वृषा । सोमः । पवित्रे । अर्पति । विम्वक्ष्णन् । रक्षांसि । देवयुः ॥१॥

स सोमः पीतय इन्द्रादिपानाय सुतोऽभिपुतो वृषा वर्षणः सन्पवित्रेऽर्पति । गच्छति । किं कुर्वन् । रक्षांसि निम्नदेवयुर्देवकामः स इत्यन्वयः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स पवित्रे विचक्ष्णो हरिरर्पति धर्षसिः । अभि योनिं कर्त्तिक्रदत् ॥२॥

सः । पवित्रे । विचक्ष्णः । हरिः । अर्पति । धर्षसिः । अभि । योनिं । कर्त्तिक्रदत् ॥२॥

स सोमो विचक्षणः । पश्यतिकर्मेतत् । सर्वस्य द्रष्टा हरिर्हरितवर्णः सोमो धर्षसिः सर्वस्य धारकः पवित्रेऽर्पति । गच्छति । पश्चात्कर्त्तिक्रदच्छब्दं कुर्वन् योनिं स्थानं द्रोणकलशमभिगच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स वाजी रोचना दिवः पर्वमानो वि धावति । रक्षोहा वारंमव्ययं ॥३॥

सः । वाजी । रोचना । दिवः । पर्वमानः । वि । धावति । रक्षुः । हा । वारं । अव्ययं ॥३॥

स वाजी वेजनवानश्वस्थानीयो दिवः स्वर्गस्य रोचना रोचकः पर्वमानः पूयमानो विधावति । कीदृशः । रक्षोहा रक्षोहन्ताव्ययं वारं दशपवित्रमतीत्य च धावति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स चित्तस्याधि सानवि पर्वमानो अरोचयत् । जामिभिः सूर्ये सह ॥४॥

सः । चित्तस्य । अधि । सानवि । पर्वमानः । अरोचयत् । जामिभिः । सूर्ये । सह ॥४॥

स सोमस्त्रितस्य महर्षेरधि सानवि समुच्छ्रिते यज्ञे । अपीति सप्तम्यर्थान्न-
यादी । पयमानः पूयमानो जामिभिः प्रवृद्धैर्वधुभूतैवा स्वतेजोभिः सह सहितः
सन्सूर्यमरोचयत् । प्रकाशितवान् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स वृषहा वृषा सुतो चरिवोचिर्दाभ्यः । सोमो वाजमिवासरत् ॥५॥

सः । वृषहा । वृषा । सुतः । चरिवः । ऽवित् । अदाभ्यः । सोमः । वाजं । ऽश्व । अस्रत् ॥५॥

स वृचहा वृषा वर्षकः सतोऽभिषुतो वरिवोविद्यधुर्धनस्य लम्भकोऽदाभ्योऽन्यै-
रदम्भनीयः सोमो वाजमिव संयाममश्च इवासत् । गच्छति कलशं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स देवः कविनेपितोऽभि द्रोणानि धावति । इन्दुरिद्राय मंहना ॥६॥

सः । देवः । कविना । इपितः । अभि । द्रोणानि । धावति । इन्दुः । इद्राय । मंहना ॥६॥

स सोमो देव इन्दुः क्लिद्यमानः कविना क्रांतप्रज्ञेनाध्वर्युणेषितः प्रेरितः
सन्द्रोणानि द्रोणकलशानभिधावति । अभिगच्छति । किमर्थं । इन्द्रायेंद्रार्थं । मंहना
महान्त इति समन्वयः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे सप्तविंशो वर्गः ॥

एष इति षडृचं चतुर्दशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एष उ स्य इत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष उ स्य वृषा रथोऽभ्यो वारैरभिरपति । गच्छन्वार्ज सहस्रिणं ॥१॥

एषः । ऊं इति । स्यः । वृषा । रथः । अभ्यः । वारैरभिः । अपति । गच्छन् । वार्ज । सहस्रिणं ॥१॥

स्य स प्रसिद्ध एषोऽभिषुतः सोमो वृषा वर्षिता रथो रंहणस्वभावोऽभ्यो
वारैरभिरवेर्वालैर्दशपविचेष्टापति । गच्छति कलशं । वाजमचं सहस्रिणं सहस्र-
संख्याकं यजमानाय प्रदानुं गच्छन्द्रोणकलशं प्रविशन्नर्पतीत्यर्थः । उ पूरणः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एतं चित्तस्य योषणो हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । इन्दुमिद्राय पीतये ॥२॥

एतं । चित्तस्य । योषणः । हरिं । हिन्वति । अद्रिभिः । इन्दुः । इद्राय । पीतये ॥२॥

एतमिन्दुं क्लिद्यमानं हरिं हरितवर्णं सोमं चित्तस्यर्षेयोषणोऽंगुलयोऽद्रि-
भिर्हिन्वंतीद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एतं त्वं हरितो दशं मर्मज्योते अपस्युवः । याभिर्मदाय जुभंते ॥३॥

एतं । त्वं । हरितः । दशं । मर्मज्योते । अपस्युवः । याभिः । मदाय । जुभंते ॥३॥

एतं त्वं तं सोममध्वर्योर्दश हरितो हरणस्वभावा अंगुलयोऽपस्युवः कर्मच्छवः
सत्यो मर्मृज्यन्ते । शोधयन्ति । याभिरिन्द्रस्य मदाय शुभते दीयते । शोधयत इत्यर्थः ।
तमेतमिति संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒प स्य॒ मान॑पी॒ष्ठा श्ये॒नो न॑ वि॒क्षु सी॒दति॑ । गच्छ॑ञ्ज॒रो न॑ यो॒षितं॑ ॥४॥
ए॒पः । स्यः । मान॑पी॒षु । आ । श्ये॒नः । न । वि॒क्षु । सी॒दति॑ । गच्छ॑न् । जा॒रः । न ।
यो॒षितं॑ ॥४॥

स्य स एप सोमो मानपीषु विक्षु प्रजासु यजमानरूपास्वन्यहेणासीदति
श्येनो न श्येन इव । पुनः क इव । योषितं गच्छन्नभिगच्छञ्जरो न जार इव ।
स यथा संकेतितस्तस्याः कामपूरणाय गूढो गच्छति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ए॒प स्य॒ मद्यो॑ र॒सोऽव॑ च॒ष्टे दि॒वः शि॒शुः । य इ॒ंदुर्वार॑मावि॒शत् ॥५॥
ए॒पः । स्यः । मद्यो॑ । र॒सः । अव॑ । च॒ष्टे । दि॒वः । शि॒शुः । यः । इ॒ंदुः । वा॒रः । आ । अवि॑शत् ॥५॥

स्य स एप मद्यो मदनिमित्तो रसोऽवचष्टे । सर्वमवपश्यति । दिवः शिशुर्द्यु-
पुचः । तचोत्पत्तेः पुत्रत्वमस्य । य इंदुर्दीप्तः सोमो वारं दशापविचमाविशदा-
विशति स एप इति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ए॒प स्य॒ पी॒तये॑ सु॒तो हरि॑र॒र्पति॑ ध॒र्णे॒सिः । क्रंद॑न्योर्निम॒भि प्रि॒यं ॥६॥
ए॒पः । स्यः । पी॒तये॑ । सु॒तः । हरि॑ । अ॒र्पति॑ । ध॒र्णे॒सिः । क्रंद॑न् । यो॒निं । अ॒भि । प्रि॒यं ॥६॥

एप स्य स सोमः पीतये पानाय सुतोऽभिषुतो हरिर्हरितवर्णो धर्णेसिर्धारकः
प्रियं स्वप्रियभूतं योनिं स्थानं द्रोणकलशं क्रंदन् शब्दयन्त्यर्पति । गच्छति ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

आणुरर्पति षट्च पंचदशं सूक्तमांगिरसस्य बृहन्मतेरार्षे गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । आणुर्यं बृहन्मतिरित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ॒शु॒र्यं वृ॒हन्मते॒ परि॒ प्रि॒येण॒ धाम्ना॑ । य॒च दे॒वा इति॑ ब्र॒वन् ॥१॥

आ॒शुः । अ॒र्षः । वृ॒हन्ऽमते॒ । परि॒ । प्रि॒येण॑ । धाम्ना॑ । य॒च । दे॒वाः । इति॑ । ब्र॒वन् ॥१॥

हे वृहन्मते महामते सोम प्रियेण देवानां प्रियतमेन धाम्ना शरीरेण धारयाशुः शीघ्रः सन्पर्ययः । परिगच्छ । यच देवा इन्द्रादयो वर्तन्त इति ब्रवन् ब्रुवन्ब्रुवन् । तां दिशं गच्छामीति ब्रुवन्नित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि॒ष्कृ॒ण्वन्न॒र्निष्कृतं॑ जना॒य या॒तय॒न्निर्यः॑ । वृ॒ष्टिं दि॒वः परि॑ स्र॒व ॥२॥

परि॒ऽकृ॒ण्वन् । अ॒र्निऽकृतं॑ । जना॒य । या॒तय॑न् । इ॒र्यः । वृ॒ष्टिं । दि॒वः । परि॑ । स्र॒व ॥२॥

अनिष्कृतमसंस्कृतं यजमानं स्थानं वा परिष्कृण्वन्संस्कुर्वन्जनाय यागकर्त्रे इष्टोऽन्नानि यातयन्निर्यमयन्दिवोऽन्तरिक्षाद्दृष्टिं परिस्रव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सु॒त ए॒ति प॒वित्र॒ आ त्रि॒षिं द॒धानं॒ ओज॑सा । वि॒चक्षा॑णो वि॒रोच॑यन् ॥३॥

सु॒तः । ए॒ति । प॒वित्रे॑ । आ । त्रि॒षिं । द॒धानः॑ । ओज॑सा । वि॒ऽचक्षा॑णः । वि॒ऽरो॒चय॑न् ॥३॥

सुतोऽभिषुतः सोमः सन्पवित्रे दशपवित्रे । आ इत्यनर्थकः । ओजसा चलेन शीघ्रमेति । गच्छति । कीदृशः सन् । त्रिषिं दीप्तिं दधानो धारयन्विचक्षाणः सर्वं पश्यन्विरोचयन्दीपयन्श्च । किं । देवानिति शेषः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अ॒यं स यो दि॒वस्परि॑ रघु॒यामा॑ प॒वित्र॒ आ । सिंघो॑रु॒मो व्य॑क्षरत् ॥४॥

अ॒यः । सः । यः । दि॒वः । परि॑ । रघु॒ऽयामा॑ । प॒वित्रे॑ । आ । सिंघोः॑ । ऊ॒र्मो । वि॒ । व्य॑क्षरत् ॥४॥

अयं स सोमः पवित्र आ सिच्यमान इति शेषः । सिंघोर्जलसाविण्या ऊर्मोर्मौ संधाते व्यक्षरत् । विविधं क्षरति । स इत्युक्तं क इत्याह । यो दिवस्परि ह्यलोकस्योपरि रघुयामा लघुगमनो देवप्राप्ती सोऽयमिति संबंधः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आ॒वि॒वांस॒न्परा॒वतो॒ अथो॑ अ॒र्वा॒वतः॒ सुतः॑ । इं॒द्राय॑ सि॒च्यते॒ मधु॑ ॥५॥

आ॒ऽवि॒वांसन् । परा॒ऽवतः॑ । अथो॑ इति॑ । अ॒र्वा॒ऽवतः॑ । सुतः॑ । इं॒द्राय॑ सि॒च्यते॒ । मधु॑ ॥५॥

सुतोऽभिषुतः सोमः परावतः । दूरनामैतत् । दूरस्थान् अथो अपि चार्वा॒वतोऽतिक॑स्यांश्च देवानाविवासचसेन परिचरणायेत्यर्थः । इं॒द्रायें॒द्रार्थं॑ मधु मधु॒सदृशः॑ सोमः सिच्यते ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स॒मी॒ची॒ना अ॒नू॒षत् ह॒रिं हि॒न्व॒न्त्यद्रि॑भिः । योना॑वृ॒तस्य॑ सी॒दत् ॥६॥

स॒ऽई॒ची॒नाः । अ॒नू॒षत् । ह॒रिं । हि॒न्व॒न्ति । अ॒द्रि॑ऽभिः । यो॒नौ । अ॒वृ॒तस्य॑ । सी॒दत् ॥६॥

समीचीनाः सम्यगंचिताः संगताः स्तोतारोऽनूषत् । स्तुवंति । किंच सोमं ह॒रिं ह॒रित॑वर्णं हि॒न्व॒न्ति । प्रेर॑यन्ति । गमयन्त्यद्रिभिर्यावभिः । यस्मादेवं तस्माद्व्रतस्य यज्ञस्य योनौ स्थाने सीदत् । निपत्या भवत हे देवाः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

पु॒ना॒न इति॑ षडृ॒चं षोड॑शं सू॒क्तं । ऋ॒ष्या॒द्याः पू॒र्ववत् । पु॒ना॒न इत्यनु॑क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पु॒ना॒नो अ॒क्र॒मी॒दभि॑ वि॒श्वो मृ॒धो वि॒च॒र्ष॒णिः । ऋ॒भ॒न्ति वि॒प्रं धी॒तिभिः॑ ॥७॥

पु॒ना॒नः । अ॒क्र॒मी॒त् । अ॒भि । वि॒श्वोः । मृ॒धः । वि॒ऽच॒र्ष॒णिः । ऋ॒भ॒न्ति । वि॒प्रं ।

धी॒ति॑ऽभिः ॥७॥

पुनानः पूयमानो विचर्षणिर्द्रष्टा सोमो विश्वाः सर्वान्मृधो हिंसकाञ्शबून॒भ्यक्र॑मीत् । अतिक्रांतवान् । तं विप्रं मेधाविनं धीतिभिः कर्मभिरभिषवादिभिः स्तुतिभिर्वा ऋभन्ति । दीपयन्ति । अलंकुर्वन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ यो॒निंम॒रु॒णो रु॒ह॒न्म॒दि॒द्रं वृ॒षा सु॒तः । ध्रु॒वे स॒द॒सि सी॒दति॑ ॥८॥

आ । यो॒निं । अ॒रु॒णः । रु॒ह॒त् । ग॒र्म॒त् । इं॒द्रं । वृ॒षा । सु॒तः । ध्रु॒वे । स॒द॒सि । सी॒द॒ति॒ ॥८॥

अयमरुणोऽरुणवर्णः सोमो योनिं स्थानं द्रोणकलशमारुहत् । आरोहति ।
तत इदं गमत् । गच्छति । कुतः सन् । अयं वृषा वर्षकः फलानां सतोऽभिषुतः
सग्वा ध्रुवे सदसि स्थिरे स्थाने द्युलोकाख्ये सीदति । निवसति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

नू नो रयिं महामिदोऽस्मभ्यं सोम विश्वतः । आपवस्व सहस्रिणं ॥३॥

नः । नः । रयिं । महं । इदो इति । अस्मभ्यं । सोम । विश्वतः । आपवस्व । सहस्रिणं ॥३॥

हे सोमाभिषुतस्त्वं हे इदो नोऽस्मभ्यं न क्षिप्रं महं महान्तं सहस्रिणमसं-
ख्यातं रयिं धनं विश्वत आपवस्व । सर्वतः परिस्रव ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वा सोम पवमान द्युन्नानोद्वा भर । विदाः सहस्रिणीरियः ॥४॥

विश्वा । सोम । पवमान । द्युन्नानि । इदो इति । आ । भर । विदाः । सहस्रिणीः । इयः ॥४॥

हे सोम पवमान पूयमानेदो दीप्त त्वं विश्वा सर्वाणि बहुविधानि द्युन्नानि
द्रविणान्याभर । आहर । विदा लभय च सहस्रिणीः सहस्रसंख्याकानीषोऽन्नानि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नः पुनान आ भर रयिं स्तोत्रे सुवीर्यं । जरितुर्वर्धया गिरः ॥५॥

सः । नः । पुनानः । आ । भर । रयिं । स्तोत्रे । सुवीर्यं । जरितुः । वर्धय । गिरः ॥५॥

हे सोम स त्वं नोऽस्मभ्यं स्तोत्रे स्तोतृभ्यः पुनानः पूयमानोऽभिपूयमाण
आभर । आहर । किं । रयिं धनं । कीदृशं । सुवीर्यं समुच्चं । किंच जरितुः
स्तोतृगिरः स्तोतृवर्धय ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनान इद्वा भर सोम द्विर्हंस रयिं । वृषन्तिदो न उक्थ्यं ॥६॥

पुनानः । इदो इति । आ । भर । सोम । द्विर्हंसं । रयिं । वृषन् । इदो इति ।

नः । उक्थ्यं ॥६॥

हे इदो सोम पुनानः पूयमानस्त्वमाभर । आहर । किं । रयिं धनं । कीदृशं

धनं । द्विवर्हेसं द्वयोर्द्यावापृथिव्याख्ययोः स्थानयोः परिवृद्धं । तदेवाह । हे इंदो
वृषन्वर्षक नोऽस्मभ्यमुक्थ्यं स्तुत्यं धनमाभर ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे विंशो वर्गः ॥

प्र ये गाव इति षट्चं सप्तदशं सूक्तं काखस्य मेध्यातिथेरार्धं गायत्रं पवमा-
नसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र ये गावो मेध्यातिथिरिति । गतो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ये गावो न भूर्ण्यस्वेषा अयासो अक्रमुः । घ्नंतः कृष्णामप त्वचं ॥१॥

प्राये।गावः।न।भूर्ण्यः।तेषाः।अयासः।अक्रमुः।घ्नंतः।कृष्णां।अप।त्वचं॥१॥

येऽभिषुताः सोमा गावो नोदकानीव तानि यथा तूर्णमधः पतन्ति तद्वत् ।
एवं वोपसीयन्ते । यथा गावः स्वगोष्ठं प्रत्याशु गच्छन्ति तद्वत् । अथवा गावः
स्तुतिवाचः । ता यथा स्तुत्यं प्रति क्षिप्रं प्राप्नुवन्ति तद्वत् । भूर्ण्यः क्षिप्रास्वेष्टा दीप्ता
अयासोऽया गमनशीलाः कृष्णां त्वचं । कृष्णा त्वपक्षाः । तमपघ्नतौ निघ्नंतः ।
त्वचिः संवरणकर्मा । ईदृग्भूताः सोमाः प्राक्मुस्तान्स्तुतेति शेषः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सुवितस्य मनामहेऽति सेतुं दुराव्यं । सहांसो दस्युमव्रतं ॥२॥

सुवितस्य । मनामहे । अति । सेतुं । दुःऽआव्यं । सहांसः । दस्युं । अव्रतं ॥२॥

सुवितस्य । शोभनं प्राप्नः सुवितः । शोभनस्य सोमस्य सेतुं रक्षोविषयं
बंधनं दुराव्यं दुष्टमतिं च रक्षसां बंधनं तेषां हननबुद्धिं च सोमकर्तृका मनामहे ।
स्तुमः । कथं स्तुम इति तदुच्यते । अव्रतमकर्माणं दस्युं शत्रुं साहांसोऽभिभवन्तः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

शृण्वे वृष्टेरिव स्वनः पर्वमानस्य शुष्मिणः । चरन्ति विद्युतो दिवि ॥३॥

शृण्वे । वृष्टेऽईव । स्वनः । पर्वमानस्य । शुष्मिणः । चरन्ति । विद्युतः । दिवि ॥३॥

शृण्वे । श्रूयते । किं । सोमस्वनः । किमिव । वृष्टेर्वर्षणस्य स्वन इव । तस्य
यथा महान्स्वनः श्रूयते तद्वत्प्रभूतरसापातसमये श्रूयते । कस्य स्वन इति

तत्राह । पवमानस्य पूयमानस्य शुष्मिणो बलवतः । तस्यैव विद्युतो दीप्तयो
दिव्यंतरिक्षे चरन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ पवस्व महीमिपं गोर्मदिंदो हिरण्यवत् । अश्ववद्वाजवत्सुतः ॥४॥

आ । पवस्व । मही । इपं । गोऽमंत् । इंदो इति । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् ।
वाजऽवत् । सुतः ॥४॥

हे इंदो सोम सतोऽभिषुतस्त्वं महीमिपं महद्वमापवस्व । कीदृशमन्नं ।
गोमद्बहुगोभिरुपेतं । एवं हिरण्यवच्चिरण्यैरश्ववदश्वैर्वाजवद्वाजैर्बलैश्चोपेतं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स पवस्व विचर्षण आ मही रोदसी पृण । उपाः सूर्यो न रश्मिभिः ॥५॥

सः । पवस्व । विऽचर्षणे । आ । मही इति । रोदसी इति । पृण । उपाः । सूर्यः । न ।
रश्मिऽभिः ॥५॥

हे विचर्षणे विद्रष्टः सोम स त्वं पवस्व । क्षर रसं । तथा कृत्वा तेन रसेन
नही महत्प्री रोदसी द्यावापृथिव्यावापृण । आपूरय । उषा उषसः । एकदेशवा-
चिनोवः शब्देन तदुपलक्षितमहुरुच्यते तत्प्राधान्यात् । अहानि रश्मिभिः सूर्यो
न सूर्य इव ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि णः शर्मयन्त्या धारया सोम विश्वतः । सरा रसेव विष्टपं ॥६॥

परि । नः । शर्मऽयन्त्या । धारया । सोम । विश्वतः । सरा । रसाऽइव । विष्टपं ॥६॥

हे सोम नोऽस्मभ्यं शर्मयन्त्या सखयन्त्या धारया विश्वतः सर्वतः परिसर ।
परिचर । रसेव रसेनेव विष्टपं भूलोकं । यद्वा रसा नदी स्थानं सा
प्रवणरूपमिव ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकविंशो वर्गः ॥

जनयन्निति षट्चमष्टादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । जनयन्नित्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

जनयन्नोचना दिवो जनयन्वसु सूर्ये । वसानो गा अपो हरिः ॥१॥

जनयन् । रोचना । दिवः । जनयन् । अप्सु । सूर्ये । वसानः । गाः । अपः । हरिः ॥१॥

अयं हरिः सोमो दिवो द्युसंबंधीनि रोचना रोचनानि नक्षत्रपहमंडलानि जनयन् तथाप्स्वंतरिक्षे सूर्ये च जनयन् तथा गा अधोगंचीरपो वसानो भूमि-
मात्मानं वाच्छादयन्पवत इत्युत्तरत्र संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष प्रत्नेन मन्मना देवो देवेभ्यस्परि । धारया पवते सुतः ॥२॥

एषः । प्रत्नेन । मन्मना । देवः । देवेभ्यः । परि । धारया । पवते । सुतः ॥२॥

एष सोमः प्रत्नेन पुराणेन मन्मना मननीयेन स्तोत्रेण युक्तः सुतोऽभिषुतश्च सदेवेभ्यः परि परितो धारया स्वीयया पवते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वावृधानाय तूर्वये पवते वाजसातये । सोमाः सहस्रपाजसः ॥३॥

ववृधानाय । तूर्वये । पवते । वाजसातये । सोमाः । सहस्रपाजसः ॥३॥

वावृधानाय वर्धमानाय तूर्वये क्षिप्राय वाजसातये संयामायान्नला-
भाय वा पवते पूयते सोमाः सहस्रपाजसोऽपरिमितबलाः । असंख्यातवेगा
इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

दुहानः प्रत्नमित्प्रयः पवित्रे परि पिच्यते । क्रंदन्देवाँ अजीजनत् ॥४॥

दुहानः । प्रत्नं । इत् । प्रयः । पवित्रे । परि । पिच्यते । क्रंदन् । देवान् । अजीजनत् ॥४॥

प्रत्नमित्पुराणमेव पयो रसं दुहानो दधानः सोमः पवित्रे परिपिच्यते । किंच
क्रंदन्गच्छं कुर्वन्देवानजीजनत् । जनयति स्वसमीपे । यत्र सोमोऽभिपूयते तत्र
देवा नियतं प्रादुर्भवन्ति । अतो जनयतीत्युपचर्यते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि विश्वानि वार्याभि देवाँ ऋतावृधः । सोमः पुनानो अर्पति ॥५॥

अभि । विश्वानि । वार्या । अभि । देवान् । ऋतुऽवृधः । सोमः । पुनानः । अर्पति ॥५॥

अयं सोमः पुनानः पूयमानो विश्वानि वार्या वरणीयानि धनान्यभ्यर्पति ।
तथर्तावृधो यज्ञवर्धकान्देवानभ्यर्पति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

गोमन्त्रः सोम वीरवदश्वावद्वाजवत्सुतः । पवस्व बृहतीरिषः ॥६॥

गोऽमन् । नः । सोम । वीरऽवन् । अश्वऽवन् । वाजऽवन् । सुतः । पवस्व ।

बृहतीः । इषः ॥६॥

हे सोम सुतत्त्वं नोऽस्मभ्यं गोमन्त्रोभियुक्तं वीरवद्बहुभिर्वीररूपेतमश्वावद-
श्वैर्युक्तं वाजवद्वाजैर्वलैः संधामैर्वेपितं धनं बृहतीरिषः प्रभूतान्यन्नानि पवस्व ।
प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे द्वाविंशो वर्गः ॥

यो अत्य इवेति षड्वचमेकोनविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । यो अत्य
इवेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यो अत्य इव मृज्यते गोभिर्मदाय हर्यतः । तं गीर्भिर्वासयामसि ॥१॥

यः । अत्यऽइव । मृज्यते । गोभिः । मदाय । हर्यतः । तं । गीऽभिः । वासयामसि ॥१॥

यः सोमोऽत्य इवातनशीलोऽथ इव गोभिर्वसतीवरीभिरग्निर्गोविकारैः
पयश्चादिभिर्वा मृज्यते मिश्र्यते । किमर्थं । मदाय देवानां । कीदृशः । यो हर्यतः
क्रांतः । तं सोमं गीर्भिः स्तुतिभिर्वासयामसि । वासयामः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तं नो विश्वा अवस्युवो गिरः श्रुभंति पूर्वर्षा । इंदुमिंद्राय पीतये ॥२॥

तं । नः । विश्वाः । अवस्युवः । गिरः । श्रुभंति । पूर्वऽर्षा । इंदु । इंद्राय । पीतये ॥२॥

तमिदं सोमं नोऽस्माकं विधाः सर्वा अवस्युवः । अवो रक्षणं तदिच्छन्त्यो
गिरः स्तुतयः पूर्वथा पूर्वमिव पूर्वं यथा तथैवेदानीमपि शुभन्ति । दीपयन्ति ।
किमर्थं । इन्द्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पुनानो याति हर्यतः सोमो गीर्भिः परिष्कृतः । विप्रस्य मेधातिथेः ॥३॥

पुनानः । याति । हर्यतः । सोमः । गीः । भिः । परिऽकृतः । विप्रस्य । मेध्यऽअतिथेः ॥३॥

पुनानः पूयमानो हर्यतः कमनीयः सोमो गीर्भिः परिष्कृतः स्तुतिभिरलं-
कृतो याति कलशं प्रति । किमर्थं । विप्रस्य मेधाविनो मेधातिथेर्मम यागार्थं ।
यद्वा मम गीर्भिरिति संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पर्वमान विदा रयिमस्मभ्यं सोम सुश्रियं । इंदो सहस्रवर्चसं ॥४॥

पर्वमान । विदाः । रयिं । अस्मभ्यं । सोम । सुऽश्रियं । इंदो इति । सहस्रऽवर्चसं ॥४॥

हे पर्वमानेदो सोमास्मभ्यं सुश्रियं शोभनया श्रिया युक्तं सहस्रवर्चसं बहुदीप्तिं
रयिं धनं विदाः । देहीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदुरग्यो न वाजसृत्कनिर्क्रन्ति पविच आ । यदक्षारति देवयुः ॥५॥

इंदुः । अग्यः । न । वाजऽसृत् । कनिर्क्रन्ति । पविच । आ । यत् । अक्षाः । अति । देवऽयुः ॥५॥

अयमिदुर्वाजसृत्संयामसरणोऽग्यो नाश्व इव पविच आ पविचे कनिर्क्रन्ति ।
शब्दं करोति । यद्यदाक्षाः क्षरति । क्षर संचलन इत्यस्माच्छांदसे लुङि तिपि
सिच् । बहुलं छंदसीतीडभावः । इडभावे च रात्स्येति सलोपः । देवयुर्देवकामः
सन् तदा शब्दं करोति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पर्वस्व वाजसातये विप्रस्य गृणतो वृधे । सोम रास्व सुवीर्यं ॥६॥

पर्वस्व । वाजऽसातये । विप्रस्य । गृणतः । वृधे । सोम । रास्व । सुऽवीर्यं ॥६॥

हे सोम पर्वस्व । क्षर । किमर्थं । वाजसातयेऽक्षलाभाय । तथा गृणतः

स्तुवतो विप्रस्य मम मेध्यातिथेर्वृधे वर्धनाय च । हे सोम सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं
पुत्रं च रास्व । देहि ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
षष्ठाष्टकेऽष्टमोऽध्यायः ॥

॥ समाप्तं च षष्ठाष्टकं ॥

ओं

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

अथ सप्तमाष्टकस्य प्रथमाध्याय आरभ्यते ॥ प्र ण इति षडृचं विंशं सूक्तमां-
गिरसस्यायास्यस्यार्घं गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र णोऽयास्य
इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

प्र णं इंदो महे तने ऊर्मिं न विभ्रदर्षसि । अ॒भि दे॒वाँ अ॒यास्यः ॥१॥

प्र।नः।इंदो इति।महे।तने।ऊर्मि।न।विभ्रत।अर्षसि।अ॒भि।दे॒वान्।अ॒यास्यः॥१॥

हे इंदो सोम त्वं नोऽस्माकं महे महते तने धनाय प्रार्पसि । प्रगच्छसि । न
संप्रति । अयास्यश्चायमृषिस्तवोर्मिं तरंगं विभ्रद्धारयन् देवानभि गच्छति यद्वुं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

म॒ती जु॒ष्टो धि॒या हि॒तः सोमो॑ हि॒न्वे परा॑वति । वि॒प्रस्य॑ धा॒रया॑ क॒विः ॥२॥

म॒ती।जु॒ष्टः।धि॒या।हि॒तः।सोमः॑।हि॒न्वे।परा॑वति।वि॒प्रस्य॑।धा॒रया॑।क॒विः॥२॥

कविः क्रांतकर्मा सोमो विप्रस्य मेधाविनः स्तोतुर्मती मत्या स्तुत्या जुष्टः
सेवितो धिया कर्मणा हितो यज्ञे निहितः परावति पविचाहूरदेशे धारया
हिन्वे । प्रेर्यते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒यं दे॒वेषु॑ जागृ॒विः सु॒त ए॒ति प॒विच॑ आ । सोमो॑ या॒ति वि॒चर्ष॑णिः ॥३॥

अ॒यं।दे॒वेषु॑।जागृ॒विः।सु॒तः।ए॒ति।प॒विच॑।आ।सोमः॑।या॒ति।वि॒चर्ष॑णिः॥३॥

जागृविर्जागरणशीलोऽयं सोमो देवेषु देवार्थं सतोऽभिषुत आ एति ।
समंताद्गच्छति । अपि च विचर्षणिर्विद्वष्टा सोमः पवित्रे याति । पावनाय
गच्छति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स नः पवस्व वाजयुश्चक्राणश्चारुमध्वरं । बर्हिष्माँ आ विवासति ॥ ४ ॥

सः । नः । पवस्व । वाजऽयुः । चक्राणः । चारुं । अध्वरं । बर्हिष्मान् । आ ।
विवासति ॥ ४ ॥

हे सोम यं त्वां बर्हिष्मानृत्विगाविवासति परिचरति स त्वं नोऽस्मदर्थं
वाजयुरन्नमिच्छन्नध्वरं हिंसारहितं यागं चारुं कल्याणं चक्राणः कुर्वन्पवस्व ।
क्षर ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नो भगाय वायवे विप्रवीरः सदावृधः । सोमो देवेष्वा यमत् ॥ ५ ॥

सः । नः । भगाय । वायवे । विप्रऽवीरः । सदाऽवृधः । सोमः । देवेषु । आ । यमत् ॥ ५ ॥

स पवमानः सोमो वायवे वायुदेवार्थं भगाय भगदेवार्थं च विप्रवीरो
विप्रैर्मेधाविभिः स्तुत्या प्रेरितः सदावृधो नित्यवृद्धो भवन्नोऽस्मभ्यं देवेषु स्थितं
धनमायमत् । आ प्रयच्छतु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स नो अद्य वसुतये ऋतुविद्वानृत्विक्तमः । वाजं जेपि श्रवो बृहत् ॥ ६ ॥

सः । नः । अद्य । वसुतये । ऋतुऽविद् । गातुऽविद् । वाजं । जेपि । श्रवः । बृहत् ॥ ६ ॥

हे सोम ऋतुविद् ऋतूनां कर्मणां लभको गातुवित्पुण्यलोकानामतिशयेन
मार्गस्य ज्ञाता त्वमद्यास्मिन्नहनि नोऽस्माकं वसुतये धनलाभाय बृहन्महच्छ्र-
वोऽन्नं वाजं वलं च जेपि । जय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे प्रथमो वर्गः ॥

स पवस्वेति षट्चमेकविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । स पवस्वेत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स पवस्व मदाय कं नृचक्षा देववीतये । इंदुविंद्राय पीतये ॥१॥

सः । पवस्व । मदाय । कं । नृचक्षाः । देववीतये । इंदो इति । इंद्राय । पीतये ॥१॥

हे इंदो सोम नृचक्षा नृणां नेतृणां द्रष्टा स त्वं देववीतये यज्ञायेंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय च मदाय मदार्थं च कं सुखं यथा भवति तथा पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स नो अर्षाभि दूत्यं त्वमिंद्राय तोशसे । देवान्सखिभ्य आ वरं ॥२॥

सः । नः । अर्ष । अभि । दूत्यं । त्वं । इंद्राय । तोशसे । देवान् । सखिभ्यः । आ । वरं ॥२॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं दूत्यं दूतस्य कर्मार्थं । अभिगच्छ । अपि च यस्त्वमिंद्रायेंद्रार्थं तोशसे पीयसे स त्वं सखिभ्यः प्रियेभ्योऽस्मभ्यं वरं श्रेष्ठं धनं देवानां पवस्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत त्वामरुणं वयं गोभिर्ज्ज्मो मदाय कं । वि नो राये दुरो वृधि ॥३॥

उत । त्वां । अरुणं । वयं । गोभिः । ज्ज्मः । मदाय । कं । वि । नः । राये । दुरः । वृधि ॥३॥

उतापि च हे सोम यमरुणमरुणवर्णं त्वां मदाय मदार्थं वयमांगिरसायास्या गोभिर्गोविकारिः पयोभिर्ज्ज्मो वासयामः संस्कुर्मः । कमिति पूरणं । स त्वं नोऽस्माकं राये धनाय दुरो हाराणि विवृधि । विवृतानि कुरु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अत्यू पविचमक्रमीवाजी धुरं न यामनि । इंदुदेवेषु पत्यते ॥४॥

अति । जं इति । पविचं । अक्रमीत् । वाजी । धुरं । न । यामनि । इंदुः ।

देवेषु । पत्यते ॥४॥

इंदुः सोमो वाज्यश्चो यामनि गमने धुरं न रथस्य धुरं यथा तथा पविचम-
त्यक्रमीत् । अतिगच्छति । देवेषु देवानां मध्ये पत्यते । गच्छति च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

समी सखायो अस्वरन्वने क्रीकृतमन्यविं । इंदुं नावा अनूषत ॥ ५ ॥

सं । इमिति । सखायः । अस्वरन् । वने । क्रीकृतं । अतिऽअविं । इंदुं । नावाः ।

अनूषत ॥ ५ ॥

अत्यविमतिक्लांतं दशापविचं वन उदके क्रीडंतं संक्रीडमानमीमेनमिंदुं सोमं
सखायः प्रियस्तोतारः समस्वरन् । संस्तुवंति । नावा वाचोऽयनूषत । अस्तुवन् ।
नौरक्षरमिति वाङ्मामस पाठात् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तया पवस्व धारया यया पीतो विचक्षसे । इंदो स्तोत्रे सुवीर्यं ॥ ६ ॥

तया । पवस्व । धारया । यया । पीतः । विऽचक्षसे । इंदो इति । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥ ६ ॥

हे इंदो त्वं यया धारया पीतः सन्विचक्षसे विचक्षणाय स्तोत्रे स्तोत्राणां कर्त्रे
पुरुषाय सुवीर्यं शोभनवीर्यं प्रयच्छसीति शेषः । तया धारया पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वितीयो वर्गः ॥

असृयन्निति षडृचं द्वाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । असृयन्नित्यनुक्तांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असृयन्देववीतयेऽत्यासः कृष्या इव । क्षरंतः पर्वतावृधः ॥ १ ॥

असृयन् । देवऽवीतये । अत्यासः । कृष्याऽइव । क्षरंतः । पर्वतऽवृधः ॥ १ ॥

पर्वतावृधः पर्वतैरभिषवयावभिर्वृद्धाः पर्वतेषु वा जाताः क्षरंतः सोमा देव-
वीतये यज्ञायात्यासोऽश्वः कृष्या इव यथा कर्मण्या अश्वस्तद्वदसृयन् । सृज्यते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परिष्कृतास इंदवो योषेव पित्र्यावती । वायुं सोमा असृक्षत ॥ २ ॥

परिऽकृतासः । इंदवः । योषाऽइव । पित्र्यऽवती । वायुं । सोमाः । असृक्षत ॥ २ ॥

इंदवो यागेषु क्रियमानाः सोमाः परिष्कृतासः परिष्कृता अलंकृताः संतः

पित्र्यावती पितृमती योषेवालंकृता कन्यका यथा वरं प्रति गच्छति तद्वद्वायुं
प्रत्यसृष्टत । गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ए॒ते सोमा॑स॒ इ॒दं वः॒ प्रय॑स्व॒न्तश्च॑मू॒ सु॒ताः । इ॒दं व॑र्ध॒ति क॑र्म॒भिः ॥३॥

ए॒ते । सोमा॑सः । इ॒दं वः । प्रय॑स्व॒न्तः । च॒मू इति॑ । सु॒ताः । इ॒दं । व॑र्ध॒ति । क॑र्म॒ऽभिः ॥३॥

इ॒द॒वो दी॒प्ताः प्रय॑स्व॒न्तोऽन्न॑व॒न्त ए॒तेऽस्मि॑न्क॒र्मणि॑ वर्त॒माना॑ अ॒मी सोमा॑सः
सोमा॑श्च॒मू च॒मो॒रधि॑ष॒वण॑फल॒कयोः॑ सु॒ता अ॒भिपु॑ताः संतः क॒र्मभि॑र्य॒गैरि॑दं
व॑र्ध॒ति । प्र॒व॒र्धे॒य॒ति । प्री॒ण॒य॒न्तीत्य॑र्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ॒ धा॒वता॑ स॒हस्यः॑ श्रु॒क्ता गृ॑भ्णीत॒ म॒न्थि॒ना । गो॒भिः श्री॑णीत॒ मत्स॑रं ॥४॥

आ॒ । धा॒व॒त॒ । सु॒ह॒स्यः॑ । श्रु॒क्ता । गृ॑भ्णीत॒ । म॒न्थि॒ना । गो॒भिः । श्री॑णीत॒ । म॒त्स॑रं ॥४॥

हे स॒हस्यः॑ शो॒भन॑हस्ता च॒त्विज॑ आ॒ धा॒वत॑ । मां संप्र॒त्याग॑च्छत । म॒न्थि॒ना
सह॑ श्रु॒क्ता श्रु॒क्ता च॑ गृ॒भ्णीत॑ । गृ॒ह्णीत॑ सोमं । मत्स॑रं सोमं गो॒भिर्गो॑विकारैः
प॒योभिः॑ श्री॒णीत॑ । संस्कु॑रत च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स प॑व॒स्व ध॒नं ज॒य प्र॒य॒ता रा॒धसो॑ म॒हः । अ॒स्मभ्य॑ सोम॒ गातु॑वित् ॥५॥

सः । प॑व॒स्व । ध॒नं । ज॒य । प्र॒य॒ता । रा॒धसः॑ । म॒हः । अ॒स्मभ्य॑ । सोम॒ । गातु॑ऽवित् ॥५॥

हे ध॒नं ज॒य श॒चुसं॑ब॒धिनां॑ ध॒नानां॑ जेतः सोम॒ गातु॑विद॒भीष्ट॑मा॒र्गस्य॑ ल॒भ-
कोऽस्म॑भ्यं म॒हो म॒हतो॑ रा॒धसो॑ ध॒नस्य॑ प्र॒य॒ता प्र॒दाता॑ च यः स त्वं प॒वस्य॑ । क्ष॒र ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ए॒तं मृ॑ज॒न्ति म॒र्ज्यं प॑र्व॒मानं॑ द॒श क्षि॑पः । इ॒द्रा॒य म॒त्स॑रं म॒दं ॥६॥

ए॒तं । मृ॑ज॒न्ति । म॒र्ज्यं । प॑र्व॒मानं॑ । द॒श । क्षि॑पः । इ॒द्रा॒य । म॒त्स॑रं । म॒दं ॥६॥

म॒र्ज्यं म॑र्जनीयं शो॒ध्यं प॑व॒मानं॑ क्ष॒रं म॒त्स॑रं म॒दकर॑मेत॒मिमं॑ म॒दं सोमं॑ द॒श-
सं॒ख्या॒काः क्षि॑पोऽंगु॒लयः॑ ॥ वि॒शः क्षि॑प इ॒त्यंगु॑लिनाम॒स्य पा॑ठात् ॥ इ॒द्रा॒यं
मृ॑ज॒न्ति । प॒वि॒चे शो॒धय॑न्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे तृतीयो वर्गः ॥

अया सोम इति पंचचै त्रयोविंशं मूक्तं भृगुपुत्रस्य कवेरार्षे गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । अया सोमः पंच कविर्भार्गव इति । उक्तो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अया सोमः सकृत्पया महश्चिदभ्यवर्धत । मंदान उद्धृषायते ॥ १ ॥

अया सोमः । सुऽकृत्यया । महः । चित् । अभि । अवर्धत । मंदानः । उत् । वृषऽयते ॥ १ ॥

सोमोऽयानया सकृत्यया शोभनयाभिषवादिलक्षणया क्रियया महश्चिन्महतो
देवान् प्रत्यभ्यवर्धत । प्रवृद्धोऽभूत् । मंदानो मोदमान उद्धृषायते । वृषवदा-
चरति । यथा मोदमानो वृषभः शब्दं करोति तथाभिषववेलायामुपरवेषु शब्दं
करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

कृतानीदस्य कर्त्वा चेतंते दस्युतर्हणा । ऋणा च धृष्णुर्धयते ॥ २ ॥

कृतानि । इत् । अस्य । कर्त्वा । चेतंते । दस्युऽतर्हणा । ऋणा । च । धृष्णुः । धयते ॥ २ ॥

कृतान्यस्य यस्यैतस्य सोमस्य दस्युतर्हणा दस्यूनामसुराणां कर्त्वा कर्मणि स
इदस्माभिरेव सोऽयं धृष्णुर्धृष्टः सोमो यजमानानामृणा च ऋणान्यपि धयते ।
कामप्रदानेन चातयति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आत्सोम इन्द्रियो रसो वज्रः सहस्रसा भुवत् । उक्थं यदस्य जायते ॥ ३ ॥

आत् । सोमः । इन्द्रियः । रसः । वज्रः । सहस्रऽसाः । भुवत् । उक्थं । यत् । अस्य ।
जायते ॥ ३ ॥

यद्यदास्येन्द्रस्योक्थं शस्त्रं जायते प्रादुर्भवति तदादनंतरमेवेन्द्रिय इन्द्रस्य प्रियकरो
रसो बलवान्वज्रो वज्रसहशः केनाप्यहिस्यः सोमः सहस्रसा अस्मभ्यमपरिमितस्य
धनस्य दाता भवति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स्वयं कृविर्विधर्तंरि विप्राय रत्नमिच्छति । यदीं मर्मृज्यते धियः ॥ ४ ॥

स्वयं । कृविः । विऽधर्तंरि । विप्राय । रत्नं । इच्छति । यदि । मर्मृज्यते । धियः ॥ ४ ॥

यदि कविः क्रांतकर्मायं सोमो धियो धीभिः ॥ विभक्तिव्यत्ययः ॥ धीति-
भिरंगुलीभिरित्यर्थः । मर्मज्यते शोध्यते तर्हि स्वयं स्वयमेव विप्राय मेधाविने
विधर्तारि कामानां विधातरीन्द्रे रत्नं रमणीयं धनमिच्छति । इद्रेण धनं दाप-
यितुमिच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सि॒षा॒स॒तू र॒यी॒णां वाजे॒ष्व॒र्व॒तामिव । भ॒रे॒षु जि॒ग्युषा॑मसि ॥५॥

सि॒सा॒स॒तुः । र॒यी॒णां । वाजे॒षु । अ॒र्व॒तांऽइव । भ॒रे॒षु । जि॒ग्युषा॑ । अ॒सि ॥५॥

हे सोम त्वं भरेषु संपामेषु जिग्युषां शत्रुं जयतां रयीणां धनानां सिषासतुः
संभक्तुमिच्छुरसि । भवसि । णनूजयद्भ्यो धनानि प्रयच्छसीत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः ।
वाजेषु संपामेष्वर्वतामिवाश्वानामिव । यथा संपामं प्रविशद्भ्योऽश्वेभ्यो घासं
प्रयच्छति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुर्थो वर्गः ॥

तं त्वेति पंचमं चतुर्विंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । तं त्वेत्यनुक्रांतं । गतो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तं त्वा नृ॒म्णानि॑ वि॒भ्रतं॑ स॒धस्थे॑षु म॒हो दि॒वः । चा॒रुं सु॒कृत्य॑येमहे ॥१॥

तं॒ त्वा॒ नृ॒म्णानि॑ । वि॒भ्रतं॑ । स॒धऽस्थे॑षु । म॒हः । दि॒वः । चा॒रुं । सु॒ऽकृत्य॑या । ई॒महे॑ ॥१॥

महो दिवो महतो द्युलोकस्य सधस्थेषु सहस्रानेषु स्थितं नृम्णानि
धनानि विभ्रतमस्सदर्थं धारयतं चारुं कल्याणं तं यवमानं त्वा त्वां सुकृत्यया
शोभनया क्रिययेमहे । धनानि याचामहे ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

संवृ॒क्तधृ॑ष्णुमु॒क्थ्यं म॒हाम॑हि॒व्रतं॑ म॒दं । श॒तं पु॒रो रू॒क्षणि॑ ॥२॥

संवृ॒क्तऽधृ॑ष्णु । उ॒क्थ्यं । म॒हाऽम॑हि॒व्रतं॑ । म॒दं । श॒तं । पु॒रः । रू॒क्षणि॑ ॥२॥

हे सोम संवृक्तधृष्णुं संवृक्ताः संछिन्ना धृष्णवो धर्षणशीलाः शत्रवो येनासौ
संवृक्तधृष्णुस्तमुक्थ्यमुक्थार्हं प्रशस्यं महामहिव्रतं महनीयबहुकर्माणं मदं मदकरं
शतं बहूनि पुरः शत्रूणां पुराणि रूक्षणिं विनाशयतं त्वां धनानीमह इति
संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अतस्त्वा रयिमभि राजानं सुक्रतो दिवः । सुपर्णो अथ्यधिर्भरत् ॥ ३ ॥

अतः । त्वा । रयिं । अभि । राजानं । सुऽक्रतो इति । दिवः । सुऽपर्णः । अथ्यधिः ।

भरत् ॥ ३ ॥

हे सुक्रतो शोभनकर्मन्पवमान सोम रयिमभि धनं प्रति राजानं त्वा त्वामतो दिवोऽमुष्माद्युलोकात्सुक्रतुः सुपर्णोऽथ्यधिर्यथारहितः सुपर्णः श्येनो भरत् । आहरत् । तथा च निगमांतरं । आदाय श्येनो अभरत्सोमं सहस्रं सर्वा । ऋग्वे० ४. २६. ७. इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वस्मा इत्स्वर्हशे साधारणं रजस्तुरं । गोपामृतस्य विर्भरत् ॥ ४ ॥

विश्वस्मै । इत् । स्वः । हशे । साधारणं । रजः । ऽतुरं । गोपां । ऋतस्य । विः । भरत् ॥ ४ ॥

रजस्तुरमुदकस्य प्रेरकमृतस्य यज्ञस्य गोपां गोपायितारं विश्वस्मै सर्वस्मै स्वर्हशे सर्वहशे देवाय साधारणमित्समानमेव संतं सोमं विः पक्षी श्येनो भरत् । स्वर्गादाहरत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अधा हिन्वान इन्द्रियं ज्यायो महित्वमानशे । अभिष्टिकृद्विचर्षणिः ॥ ५ ॥

अध । हिन्वानः । इन्द्रियं । ज्यायः । महिऽत्वं । आनशे । अभिष्टिऽकृत् । विऽचर्षणिः ॥ ५ ॥

अधाय विचर्षणिः कर्मणां विद्रष्टाभिष्टिकृद्यजमानानामभीष्टस्य फलस्य कर्ता सोम इन्द्रियं स्वकीयं बलं हिन्वानः प्रेरयन् ज्यायः प्रशस्यतरं महित्वं महत्त्वमानशे । प्राप्नोति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचमो वर्गः ॥

पवस्वेति पंचर्वं पंचविंशं सूक्तं । ऋथाद्याः पूर्वचत् । पवस्वेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व वृष्टिमा स नोऽपामूर्मिं दिवस्परि । अयक्ष्मा बृहतीरिपः ॥ १ ॥

पवस्व । वृष्टिं । आ । स । नः । अर्पां । ऊर्मिं । दिवः । परि । अयक्ष्माः । बृहतीः । रिपः ॥ १ ॥

हे सोम त्वं दिवो द्युलोकाद्वृष्टिं नोऽस्माकमा पवस्व । समंतात्क्षर । एतदेव

दर्शयति । अपामुदकानामूर्मिं तरंगं दिवः पर्यापवस्व । अपि चायस्मा यस्मर-
हिताभ्यानामयानि बृहतीर्महांतीषोऽन्त्यापवस्व ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तया पवस्व धारया यया गावं इहागमन् । जन्यास उषं नो गृहं ॥ २ ॥

तया पवस्व । धारया । यया । गावं । इहा । आऽगमन् । जन्यासः । उषं । नः । गृहं ॥ २ ॥

हे सोम त्वं तया तादृश्या धारया पवस्व । क्षर । कीदृशेत्यत्राह । यया
यादृश्या त्वदीयया धारया जन्यासो जन्याः शत्रुजनपदभवा गाव इहास्मिन्लोके
नोऽस्माकं संबंधि गृहमुपागमन्मुपागच्छन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

घृतं पवस्व धारया यज्ञेषु देववीतमः । अस्मभ्यं वृष्टिमा पव ॥ ३ ॥

घृतं । पवस्व । धारया । यज्ञेषु । देवऽवीतमः । अस्मभ्यं । वृष्टिं । आ । पव ॥ ३ ॥

हे सोम यज्ञेषु देववीतमोऽत्यंतं देवकामस्त्वमस्मभ्यं भार्गवेभ्यः कविभ्यो
घृतमुदकं । वनं घृतमित्युदकनामस पाठात् । धारया संपातेन पवस्व । क्षर ।
वृष्टिं वर्षे चापव । पवस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स न ऊर्जे व्यययं पविचं धाव धारया । देवासः शृण्वन् हि कं ॥ ४ ॥

सः । नः । ऊर्जे । वि । व्यययं । पविचं । धाव । धारया । देवासः । शृण्वन् । हि । कं ॥ ४ ॥

हे सोम सतोऽभिषुतस्त्वं नोऽस्माकमूर्जेऽन्त्याव्ययमविमयं पविचं धारया
संपातेन विधाव । प्राप्नुहि । देवासो देवा अपि हि कं शृण्वन् । गमनवेलाया-
मुत्पन्नं तव शब्दं शृण्वन्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पर्वमानो असिष्यदद्रक्षांस्यपजंघनत् । प्रत्नवद्रोचयन् रुचः ॥ ५ ॥

पर्वमानः । असिष्यदत् । रक्षांसि । अपऽजंघनत् । प्रत्नऽवत् । रोचयन् । रुचः ॥ ५ ॥

रक्षांसि राक्षसानपजंघनदपमन् रुच आत्मीया दीप्तीः प्रत्नचत्पुराणवद्रो-
चयन्दीपयन्पवमानः सोमोऽसिष्यदत् । स्पंदते ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षष्ठो वर्गः ॥

उत्त इति पंचचं षड्विंशं सूक्तमांगिरसस्योचथ्यस्यार्थे गायत्रं पवमानसोम-
देवताकं । तथा चानुक्रांतं । उत्ते शुष्मास उचथ्य इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उत्ते शुष्मास ईरते सिंधोरुमेरिव स्वनः । वाणस्य चोदया पविं ॥१॥

उत् । ते । शुष्मासः । ईरते । सिंधोः । ऊर्मेऽईव । स्वनः । वाणस्य । चोदय । पविं ॥१॥

हे सोम ते तत्र शुष्मासः शुष्मा वेगा उदीरते । उद्गच्छति । तत्र हृष्टांतः ।
सिंधोः समुद्रस्योर्मेरिव यथा तरंगात्स्वनो ध्वनिरुद्गच्छति तद्वदित्यर्थः । स त्वं
वाणस्य विसृष्टस्य वाणस्य नालस्य वा वादिचविशेषस्य पविं शब्दं । पविः
भारतीति वाङ्मामस पाठात् । चोदय । प्रेरय । वेगेन स्पंदमानस्त्वं विसृष्टवाण-
शब्दसदृशं शब्दं कुर्वित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रसवे त उदीरते तिस्रो वाचो मखस्युवः । यदथ एषि सानवि ॥२॥

प्रऽसवे । ते । उत् । ईरते । तिस्रः । वाचः । मखस्युवः । यत् । अथे । एषि । सानवि ॥२॥

हे सोम ते तत्र प्रसवे सति मखस्युवो यज्ञमिच्छवो यजमानस्य तिस्रो
वाच ऋग्यजुःसामात्मकानि त्रीणि वाक्यानुदीरते । उद्गच्छति । कदेत्यत आह ।
यद्यदा सानवि व्युच्छ्रितेऽथेऽविमये पविच एषि त्वं गच्छसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अथो वारे परि प्रियं हरिं हिवन्त्यद्रिभिः । पवमानं मधुश्चुतं ॥३॥

अथः । वारे । परि । प्रियं । हरिं । हिवन्ति । अद्रिभिः । पवमानं । मधुऽश्चुतं ॥३॥

प्रियं देवानां प्रीतिकरं हरिं हरितवर्णमद्रिभिर्यावभिरभिपुतं मधुश्चुतं मधुनो
रसस्य व्यावयितारं पवमानं सोममथोऽवेवारे वाले परिहिवन्ति । ऋत्विजः
परिप्रेरयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ पयस्व मदितम पविचं धारया कवे । अकस्य योनिमासदं ॥४॥

आ । पयस्व । मदितम् । पविचं । धारया । कवे । अकस्य । योनिं । आऽसदं ॥४॥

हे मदितम मादयितृत्तम कवे क्रांतकर्मन्सोम अकस्याचनीयस्येंद्रस्य योनिमुदरं

स्थानमासदं प्राप्तुं पवित्रमतीत्य धारया संपातेना पवस्व । आभिमुख्येन क्षर ।
यद्यपेष्वा पूर्वस्मिन्नध्याये व्याकृता तथापि मंदमतीनां विस्मरणशंकया पुनर्या-
ख्याता ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स पवस्व मदितम गोभिरंजानो अक्तुभिः । इंद्विंद्राय पीतये ॥५॥

सः । पवस्व । मदित्म । गोभिः । अंजानः । अक्तुभिः । इंदो इति । इंद्राय ।
पीतये ॥५॥

हे मदितम मादयितृ तमेदो सोम अक्तुभिरंजनसाधनभूतिर्गोभिर्गोविकारैः पयो-
भिरंजानोऽज्यमानः संस्क्रियमाणः स त्वमिंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय पवस्व । क्षर ॥
॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तमो वर्गः ॥

अध्वर्यो इति पंचर्वं सप्तविंशं सूक्तमांगिरसस्योच्यस्यार्धं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । अध्वर्यो इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अध्वर्यो अद्रिभिः सुतं सोमं पवित्र आ मृज । पुनीहींद्राय पातवे ॥१॥

अध्वर्यो इति । अद्रिभिः । सुतं । सोमं । पवित्रं । आ । मृज । पुनीहि । इंद्राय ।
पातवे ॥१॥

हे अध्वर्यो अद्रिभिर्धावभिः सुतमभिषुतं सोमं पवित्र आमृज । एतदेव
दर्शयति । इंद्रायेंद्रस्य पातवे पानाय पुनीहि । पावय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दिवः पीयूषमुत्तमं सोममिंद्राय वज्रिणे । सुनोता मधुमत्तमं ॥२॥

दिवः । पीयूषं । उत्तमं । सोमं । इंद्राय । वज्रिणे । सुनोत । मधुमत्तमं ॥२॥

हे अध्वर्यवो यूयं मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं दिवो द्युलोकस्य पीयूषममृ-
तमुत्तमं श्रेष्ठं सोमं वज्रिणे वज्रवत् इंद्राय सुनोत । अभिषुणुत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तव त्य ईदो अंधसो देवा मधोर्व्यधत्ते । पर्वमानस्य मरुतः ॥३॥

तव । त्ये । ईदो । अंधसः । देवाः । मधोः । वि । व्यधत्ते । पर्वमानस्य । मरुतः ॥३॥

हे इंदो सोम तव संबन्धिनं मधोर्मदकरस्य पवमानस्य पूयमानमंधसोऽन्नं ।
कर्मणि षष्ठी । त्वे त इमे देवा इन्द्रादयो मरुतश्च व्यभ्रते । व्याभ्रुवते । व्याभ्रुवं-
तीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वं हि सोम वर्धयँस्तुतो मदाय भूर्णये । वृषँस्तोतारंमृतये ॥४॥

त्वं । हि । सोम । वर्धयन् । सुतः । मदाय । भूर्णये । वृषन् । स्तोतारं । मृतये ॥४॥

हे सोम सुतोऽभिषुतस्त्वं वर्धयन्देवान्प्रवृद्धान्कुर्वन्वृषन्कामान्वर्धन् भूर्णये क्षिप्राय
मदायोतये रक्षणाय च स्तोतारमभिगच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभ्यर्षे विचक्षण पवित्रं धारया सुतः । अभि वाजमुत श्रवः ॥५॥

अभि । अभ्यर्षे । विऽचक्षण । पवित्रं । धारया । सुतः । अभि । वाजं । उत । श्रवः ॥५॥

हे विचक्षण सोम सुतोऽभिषुतस्त्वं पवित्रमभि प्रति धारयार्यं । गच्छ ।
उतापि चास्माकं वाजमन्नं श्रवः कीर्तिं चाभिश्चरेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टमो वर्गः ॥

परि द्युक्ष इति पंचर्चमष्टाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । परि द्युक्षेत्यनुक्रांतं ।
उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि द्युक्षः सनद्रयिर्भरुद्वाजं नो अंधसा । सुवानो अर्धं पवित्रं आ ॥१॥

परि । द्युक्षः । सनत् ऽरयिः । भरत् । वाजं । नः । अंधसा । सुवानः । अर्धं ।
पवित्रं । आ ॥१॥

द्युक्षो दीप्तः सनद्रयिदीयमानधनः सोमो नोऽस्माकं वाजं बलमंधसानेन
सह परिभरत् । परिभरतु । प्रयच्छतु । अथ प्रत्यक्षस्तुतिः । हे सोम सुवानोऽभि-
पूयमाणस्त्वं पवित्रं आर्षे । क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तव प्रत्नेभिर्ध्वभिरप्यो वारो परि प्रियः । सहस्रधारो यात्रना ॥२॥

तव । प्रत्नेभिः । अर्धऽभिः । अर्थः । वारो । परि । प्रियः । सहस्रऽधारः । यात् । तना ॥२॥

हे सोम तव संबन्धी प्रियो देवानां प्रीतिकरः सहस्रधारो बहुधारस्तना
विस्तृतसारो रसः प्रत्नेभिः पुराणैरध्वभिर्मार्गैरव्योऽवेर्वारे बाले दशापवित्रे
परियात् । परिगच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

चरुर्न यस्तमीखयेदो न दानमीखय । वधैर्वेषस्तवीखय ॥३॥

चरुः । न । यः । तं । ईखय । इंदो इति । न । दानं । ईखय । वधैः । वधज्ञो इति
वधऽज्ञो । ईखय ॥३॥

हे सोम चरुर्न चरुरिव यः पूर्णोदनो भवति तमीखय । अस्मान्प्रापय ।
अपि च हे इंदो न इदानीं दानं देयमीखय । हे वधज्ञो प्रहारेण प्रस्रवणशील
सोम वधैर्यावणां प्रहारिरीखय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

नि शुष्ममिद्वेषां पुरुहूत जनानां । यो अस्माँ अदिदेशति ॥४॥

नि । शुष्मं । इंदो इति । एषां । पुरुऽहूत । जनानां । यः । अस्मान् । अऽदिदेशति ॥४॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूतंदो सोम त्वं यः शुष्मो येषां शत्रुजनानां बल-
मस्मानादिदेशति बाधार्थमाह्वयति एषां शत्रुजनानां तं शुष्मं बलं नि
व्यकुर्विति शेषः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शतं न इदं ऊतिभिः सहस्रं वा शुचीनां । पवस्व मंहयद्रयिः ॥५॥

शतं । नः । इंदो इति । ऊतिभिः । सहस्रं । वा । शुचीनां । पवस्व । मंहयत् । रयिः ॥५॥

हे इंदो सोम मंहयद्रयिः प्रदीयमानधनस्त्वं नोऽस्माकमूतिभिरूतिभ्यः ।
विभक्तिव्यत्ययः । रक्षार्थं शुचीनां शुद्धानां तवांशभूतानां सोमानां शतं सहस्रं
वा पवस्व । स्वर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे नवमो वर्गः ॥

उह इति चतुर्ऋचमेकोनविंशं सूक्तं काश्यपस्यावतारस्यार्थं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । उक्ते चतुष्कमवतार इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उत्ते शुष्मासो अस्थू रक्षो भिदंतो अद्रिवः । नृदस्व याः परिस्पृधः ॥ १ ॥

उत् । ते । शुष्मासः । अस्थुः । रक्षः । भिदंतः । अद्रिऽवः । नृदस्व । याः । परिऽस्पृधः ॥ १ ॥

हे अद्रिवो यावन्तोम ते तव शुष्मासः शुष्मा वेगा रक्षो राक्षसान्भिदंतो विदारयंत उदस्युः । उत्तिष्ठंति । याः स्पृधः स्पर्धमानाः शत्रुसेना अस्मान्प्रति-
बाधंते तात्त्वं नृदस्व । प्रेरय । बाधस्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अया निजग्निरोजसा रथसंगे धने हिते । स्तवा अविभ्युषा हृदा ॥ २ ॥

अया । निऽजग्निः । ओजसा । रथऽसंगे । धने । हिते । स्तवै । अविभ्युषा । हृदा ॥ २ ॥

हे सोम त्वमयानेन कृतेनौजसा बलेन निजग्निः शत्रून्हतुं शीलवान् । तं त्वमविभ्युषाभीतेन हृदा मनसा युक्तोऽहं रथसंगेऽस्माकं रथानां संगे हिते शत्रुषु निहिते धने च निमित्ते स्तवै । स्तौमि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अस्य व्रतानि नाधृषे पर्वमानस्य दूढ्या । रुज यत्त्वा पृतन्यति ॥ ३ ॥

अस्य । व्रतानि । न । आऽधृषे । पर्वमानस्य । दुऽदूढ्या । रुज । यः । त्वा । पृतन्यति ॥ ३ ॥

हे सोम पर्वमानस्य क्षरतो यस्यास्य तव व्रतानि कर्मणि दूढ्या दुर्बुद्धिना राक्षसेन नाधृषे आधर्षयितुमशक्यानि स त्वं त्वां यो दुर्बुद्धिः शत्रुः पृतन्यति योदुमिच्छति तं रुज । बाधस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं हिन्वन्ति मदच्युतं हरिं नदीपुं वाजिनं । इंदुमिंद्राय मत्सरं ॥ ४ ॥

तं । हिन्वन्ति । मदऽच्युतं । हरिं । नदीपुं । वाजिनं । इंदुं । इंद्राय । मत्सरं ॥ ४ ॥

मदच्युतं मदस्य च्यावयितारं हरिं हरिजवर्णं वाजिनं बलिनं मत्सरं मदकरं तमिदं सोमं नदीषु वसतीवरीषिंद्रायेंद्रार्थं हिन्वन्ति । ऋत्विजः प्रेरयन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे दशमो वर्गः ॥

अस्य प्रत्नामिति चतुर्ष्टे चं चिंशं सूक्तं । ऋषाद्याः पूर्ववत् । अस्य प्रत्नामित्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्य प्रत्नामनु द्युतं शुक्रं दुदुहे अहंयः । पर्यः सहस्रसामृषिं ॥१॥

अस्य । प्रत्नां । अन्तं । द्युतं । शुक्रं । दुदुहे । अहंयः । पर्यः । सहस्रऽसां । ऋषिं ॥१॥

अस्य सोमस्य प्रत्नां पुराणां द्युतं द्योतमानां तन्मनु शुक्रं दीप्तं सहस्रसाम-
भिलषितस्यापरिमितस्य कर्मफलस्य दातारं पर्यः पातष्यं रसमह्यः कवयो
दुदुहे । दुहंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अयं सूर्य इवोपहग्यं सरांसि धावति । सप्त प्रवत आ दिवं ॥२॥

अयं । सूर्यः । इव । उपहृक् । अयं । सरांसि । धावति । सप्त । प्रवतः । आ । दिवं ॥२॥

अयं सोमः सूर्य इव यथा सूर्यः सर्वस्य लोकस्योपद्रष्टा तद्वत्कर्मणामुपहगु-
पद्रष्टा । अपि चायं सोमः सरांसि । चिंशदुक्थपाचाणीति केचिद्वर्णयन्ति ।
अपरे तु चिंशदहोराचाणि सरांसीति । तानि धावति । गच्छति । तथा च यास्कः ।
तत्रैतद्याज्ञिका वेदयन्ते चिंशदुक्थपाचाणि माय्यंदिने सवन एकदेवतानि तान्येत-
स्मिन्काल एकेन प्रतिधानेन पिवति तान्यत्र सरांस्युच्यन्ते । चिंशदपरपक्षस्याहोरा-
चास्त्रिंशत्पूर्वपक्षस्येति नैरुक्ताः । नि० ५. ११. इति ॥ अपि चायं सोमो दिवमधिकृत्य
सप्त प्रवतः सप्त नदीरा तिष्ठति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अयं विश्वानि तिष्ठति पुनानो भुवन्तोपरि । सोमो देवो न सूर्यः ॥३॥

अयं । विश्वानि । तिष्ठति । पुनानः । भुवन्ता । उपरि । सोमः । देवः । न । सूर्यः ॥३॥

पुनानः पूयमानोऽयं सोमो विश्वानि सर्वाणि भुवना भुवनानि सर्वेषां
भुवनानामुपरि तिष्ठति । तत्र दृष्टान्तमाह । देवो न सूर्यः । यथा सूर्यो देवः
सर्वेषां भुवनानामुपरि तिष्ठति तद्वदयं सोमोऽपीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि णो देववीतये वाजाँ अर्यसि गोमंतः । पुनान इंदविंद्रयुः ॥४॥

परि । नः । देवऽवीतये । वाजान् । अर्यसि । गोमंतः । पुनानः । इंदोऽइति । इंद्रऽयुः ॥४॥

हे इंदो सोम इंद्रयुरिंद्रकामः पुनानः पूयमानस्त्वं नोऽस्माकं देववीतये यज्ञाय गोमतो गायुक्तानि वाजानक्षानि पर्यर्षसि । परितः क्षरेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकादशो वर्गः ॥

यवं यवं न इति चतुर्चैचमेकविंशं मूक्तं काश्यपस्यावत्सारस्यार्थं गायत्रं पथमानसोमदेवताकं । यवं यवमित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यवयवं नो अंधसा पुष्टं पुष्टं परि स्रव । सोम विश्वा च सौभगा ॥१॥

यवयवं नः । अंधसा । पुष्टं पुष्टं । परि । स्रव । सोम । विश्वा । च । सौभगा ॥१॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं पुष्टं पुष्टं बहुलं यवयवं पुनः पुनर्युतं रसमंधसान्नात्मना परि स्रव । धारया क्षर । अत्र प्रार्थयितुं स्तृष्ण्यात्यंतं पीडितत्वादावाधे च । पा० ८. १. १० । इति द्विर्भावः । पीडा प्रयोक्तृधर्मो नाभिधेयधर्म इत्युक्तं । अपि च विश्वा विश्वानि सौभगानि धनानि परिस्रव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंदो यथा तव स्तवो यथा ते जातमंधसः । नि बर्हिषि प्रिये सदः ॥२॥

इंदो इति । यथा । तव । स्तवः । यथा । ते । जातं । अंधसः । नि । बर्हिषि । प्रिये । सदः ॥२॥

हे इंदो सोमांधसोऽब्रह्मपस्य तव संबंधी स्तवः स्तवनं स्तोत्रं तथा ते तव जातं जन्म यथा प्रादुर्भूतमस्ति तथा त्वं प्रिये प्रीणयितरि बर्हिष्यस्मद्यागे निषदः । निषयो भव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत नो गोविदश्चक्षिष्वस्व सोमांधसा । मक्षूतमेभिरहंभिः ॥३॥

उत नः । गोऽवित् । अश्वऽवित् । पर्वस्व । सोम । अंधसा । मक्षूऽतमेभिः । अहंभिः ॥३॥

उतापि च हे सोम नोऽस्माकं गोविजोप्रदोऽश्वविदश्चप्रदश्च त्वं मक्षूतमेभिर्मद्युतमैरतिशयेन शीघ्रैरहभिरहोभिर्हेतुभिरंधसान्नेन पवस्व । धारया क्षर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यो जिनाति न जीयते हंति शत्रुमभीत्य । स पवस्व सहस्रजित् ॥४॥

यः । जिनाति । न । जीयते । हंति । शत्रुं । अभिऽइत्यं । सः । पवस्व । सहस्रऽजित् ॥४॥

हे सहस्रजिदसंख्यानां शत्रूणां जेतः सोम यो भवाञ्जिनाति शत्रून् हन्ति न जीयते स्वयं शत्रुभिर्न जीयते । न हन्यत इत्यर्थः । शत्रुमभीत्य शत्रुं स्वयमभ्येत्य हन्ति न च स्वयं शत्रुभिरभिभूयते स त्वं यवस्व । धार ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वादशो वर्गः ॥

परि सोम इति चतुर्ध्वं द्वाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । परि सोम इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि सोमं चतुर्ध्वं बृहदाशुः पवित्रं अर्पति । विघ्नन् रक्षांसि देवयुः ॥१॥

परि सोमः । चतुर्ध्वं बृहत् । आशुः । पवित्रं । अर्पति । विघ्नन् । रक्षांसि । देवयुः ॥१॥

आशुः क्षिप्रकारी देवयुर्देवकामः सोमः पवित्रे स्थित्वा रक्षांसि राक्षसान्विघ्नन्निघ्नन्बृहन्महदतमच्चं पर्यर्पति । परिगमयति । अस्मभ्यं प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यत्सोमो वाजमर्पति शतं धारा अपस्युवः । इंद्रस्य सख्यमाविशन् ॥२॥

यत् सोमः । वाजं । अर्पति । शतं धाराः । अपस्युवः । इंद्रस्य सख्यं । आविशन् ॥२॥

यद्यदापस्युवः कर्मकामाः शतं शतसंख्याका धाराः सोमस्य धारा इंद्रस्य सख्यं सखित्वमाविशन्प्राप्नुवन्ति तदा सोमो वाजमर्पयति । गमयति । अस्मभ्यं प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अभि त्वा योषणो दशं जारं न कन्यानुषत । मृज्यसे सोम सातये ॥३॥

अभि । त्वा । योषणः । दशं जारं । न । कन्या । अनुषत । मृज्यसे । सोम । सातये ॥३॥

हे सोम त्वा त्वां या दशसंख्याका योषणोऽंगुलयः कन्या पितृमती कन्यका जारं न यथा प्रियमभिश्चायते तद्वदभ्यनुषताभिश्चायन्ति ताभिः सातयेऽस्माकं धनस्य लाभाय मृज्यसे । इंद्रायै शोध्यसे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वमिन्द्राय विष्णवे स्वादुरिंदो परि स्रव । नृन्स्त्रोत्पान्दं हंसः ॥४॥

त्वं । इंद्राय । विष्णवे । स्वादुः । इंदो इति । परि । स्रव । नृन् । स्त्रोत् । पान् । दं । हंसः ॥४॥

हे इंदो सोम स्वादुः प्रियरंसस्त्वमिंद्रार्थं विष्णवे विष्णुत्वं च परिस्रव । परिक्षर ।
नृन्कर्मणां नेतृन्स्तोतृन्स्वद्विपयाणां स्तुतीनां कर्तृनंहसो दुरितात्पाहि । रक्ष च ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे त्रयोदशो वर्गः ॥

प्र ते धारा इति चतुर्ऋचं त्रयस्त्रिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र ते धारा
इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ते धारा असृजतो दिवो न यंति वृष्टयः । अच्छा वाजं सहस्रिणं ॥ १ ॥

प्र ते धाराः । असृजतः । दिवः । न । यंति । वृष्टयः । अच्छ । वाजं । सहस्रिणं ॥ १ ॥

हे सोम ते तवासृजतः संगरहिता धाराः सहस्रिणमपरिमितसंख्याकं वाज-
मन्नमच्छ नोऽस्मदर्थं प्रयंति । प्रगच्छन्ति । तत्र दृष्टान्तः । दिवो न वृष्टयः । यथा
द्युलोकाद्वर्षधारा निःसंगाः प्रजानामपरिमितमन्नं प्रयच्छन्ति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि प्रियाणि काव्या विश्वा चक्षाणो अर्पति । हरिस्तुजान आयुधा ॥ २ ॥

अभि । प्रियाणि । काव्या । विश्वा । चक्षाणः । अर्पति । हरिः । तुजानः । आयुधा ॥ २ ॥

हरिर्हरितवर्णः सोमो विश्वा विश्वानि प्रियाणि देवानां प्रीतिकराणि काव्या
काव्यानि कर्माणि चक्षाणः पश्यन्नायुधा स्वकीयान्यायुधानि तुजानी राक्षसान्प्रति
प्रेरयन्वाभ्यर्पति । यागं प्रति गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स मर्मृजान आयुभिरिभो राजेव स्रवतः । श्येनो न वंसं सीदति ॥ ३ ॥

सः । मर्मृजानः । आयुऽभिः । इभः । राजाऽइव । स्रवतः । श्येनः । न । वंसं । सीदति ॥ ३ ॥

स्रवतः सकर्मा स सोम आयुभिर्मन्त्रैर्ऋतिग्भिर्मर्मृजानः शोध्यमान इभो
गतभयो राजेव यथा राजा श्येनो न यथा च श्येनस्तथा वंसूदकेषु वसतीवरीषु
सीदति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स नो विश्वा दिवो वसूतो पृषिय्या अर्धि । पुनान इंदुवा भर ॥ ४ ॥

सः । नः । विश्वा । दिवः । वसूः । उतो इति । पृषिय्याः । अर्धि । पुनानः । इंदो इति । आ । भर ॥ ४ ॥

हे इंदो सोम पुनानः पवमानस्त्वं दिवोऽधि दिवि स्थितान्युतो अपि च पृथिव्या अधि पृथिव्यां स्थितानि । अधीति सप्तम्यर्थानुवादः । विश्वा विश्वानि वसु वसूनि नोऽस्मभ्यमाभर । आहर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुर्देशे वर्गः ॥

तरत्स इति चतुर्च्चैचं चतुस्त्रिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । तरत्स इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तरत्स मंदी धावति धारां सुतस्यांधसः । तरत्स मंदी धावति ॥१॥

तरत् । सः । मंदी । धावति । धारां । सुतस्यं । अंधसः । तरत् । सः । मंदी । धावति ॥१॥

मंदी देवानां हर्षकरः स सोमस्तरत्सोतृन्पापमनः सकाशात्तारयन्धावति । पवते । तदेव दर्शयति । सुतस्याभिषुतस्यांधसो देवानामन्नात्मकस्य सोमस्य धारा धावतीति । पुनरपि तदेवाहात्यन्तादरार्थं तरत्स मंदी धावतीति । यद्वास्या ऋचो यास्केनोक्तोऽर्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा । तरति स पापं सर्वं मंदी यः स्तौति धावति गच्छत्यूर्ध्वं गतिं । धारा सुतस्यांधसो धारयाभिषुतस्य सोमस्य मंत्रपूतस्य वाचा स्तुतस्य । नि० १३. ६. इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

उस्त्रा वेद वसूनां मर्तस्य देव्यर्वसः । तरत्स मंदी धावति ॥२॥

उस्त्रा । वेद । वसूनां । मर्तस्य । देवी । अर्वसः । तरत् । सः । मंदी । धावति ॥२॥

वसूनां धनानामुत्तराणशीला प्रदात्री देवी द्योतमाना स्तूयमाना वा यस्य सोमस्य धारा मर्तस्य मनुष्यं यजमानमवसो रक्षितुं वेद जानाति । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ध्वस्रयोः पुरुषं त्योरा सहस्राणि ददहे । तरत्स मंदी धावति ॥३॥

ध्वस्रयोः । पुरुऽस्रयोः । आ । सहस्राणि । ददहे । तरत् । सः । मंदी । धावति ॥३॥

ध्वस्रयोः पुरुषं त्योः । ध्वस्रः कश्चिद्राजा पुरुषंतिः कश्चित् । तयोर्भयोरचेतेरेतर-योगविवक्षया द्विवचनं द्रष्टव्यं । सहस्राणि धनानां सहस्राण्याददहे । वयं प्रतिगृह्णीमः । तदध्माभिः प्रतिगृहीतं धनमुत्तममध्वित्यूषिः सोमं प्रार्थयत इति

सोमस्य स्तुतिः । सिद्धमन्यत् । यथावत्सार एतयोर्धनानि प्रतिजग्राहिवं तरंत-
 पुरुमीळ्हौ प्रतिजगृहतुः । तथा च शाठ्यायनकं । अथ ह वै तरंतपुरुमीळ्हौ
 वैददृषी ध्वसयोः पुरुषंत्योर्वहु प्रतिगृह्य गरगिराविव मेनाते तौ ह स्मांगुल्या
 सातं प्रतिमृशते तावकामयेतामसातं नाविवेदं सातं स्यादात्तमिवैव न प्रति-
 गृहीतमिति भावे तच्चतुर्चैवमपश्यतां तेन प्रत्येतां ततो वै तयोरसातं सातमभ-
 वदात्तमिवैव न प्रतिगृहीतं स यः प्रतिगृह्य कामयेतेत्यादि ॥

॥ अथ चतुर्थो ॥

आ ययोस्त्रिंशत् तनां सहस्राणि च दद्रेहे । तरत्स मंदी धावति ॥४॥

आ । ययोः । त्रिंशत् । तनां । सहस्राणि । च । दद्रेहे । तरत् । सः । मंदी । धावति ॥४॥

ययोर्ध्वसपुरुषंत्योस्त्रिंशत् त्रीणि शतानि सहस्राणि तना वस्त्राण्यादद्रेहे वयं
 प्रतिगृह्णीमस्तयोरस्माभिः प्रतिगृहीतं तत्सर्वमप्रतिगृहीतमस्त्विति सोममृषिः
 प्रार्थयत इति सोमस्यैव स्तुतिः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचदशो वर्गः ॥

पवस्वेति चतुर्चैव पंचचिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । पवस्वेत्यनुक्रांतं ।
 गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व गोजिदश्वजिद्विश्वजित्सोम रण्यजित् । प्रजावद्वल्मा भर ॥१॥

पवस्व । गोऽजित् । अश्वऽजित् । विश्वऽजित् । सोम । रण्यऽजित् । प्रजाऽवत् ।

रत्नं । आ । भर ॥१॥

हे सोम गोजित् शूराणां गवां जेताश्वजिदश्वानामपि जेता विश्वजिद्विश्वस्य
 जगतो जेता रण्यजिद्रमणीयस्य धनस्यापि जेता त्वं पवस्व । धारया ह्यर । अपि
 चास्मभ्यं प्रजायत्पुचाद्युपेतं रत्नं रमणीयं धनमाभर । आहर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पवस्वाग्नी शर्दाभ्यः पवस्वाप्यधीभ्यः । पवस्व धिपणाभ्यः ॥२॥

पवस्व । शर्त्तुऽभ्यः । शर्दाभ्यः । पवस्व । ओपधीभ्यः । पवस्व । धिपणाभ्यः ॥२॥

हे सोम त्वमग्नौ वसतीवरीभ्योऽदाभ्योऽंशुभ्यश्च पवस्व । क्षर । अपि चौष-
धीभ्यः पवस्व । क्षर । किंच धिषणाभ्यो यावभ्यः पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं सोम पर्वमानो विश्वानि दुरिता तर । कविः सीद नि बर्हिषि ॥ ३ ॥

त्वं । सोम । पर्वमानः । विश्वानि । दुःऽइता । तर । कविः । सीद । नि । बर्हिषि ॥ ३ ॥

हे सोम पवमानः पूयमानः कविः ज्ञातकर्मा त्वं विश्वानि सर्वाणि दुरितानि
राक्षसैः कृतान्युपद्रवाणि तर । निराकुरु । अस्मिन्बर्हिषि निषीद च ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पर्वमान स्वर्विदो जायमानोऽभवो महान् । इंदो विश्वो अभिर्दसि ॥ ४ ॥

पर्वमान । स्वः । विदः । जायमानः । अभवः । महान् । इंदो इति । विश्वान् । अभि ।

इत् । असि ॥ ४ ॥

हे पवमान सोम त्वं स्वः सर्वं विदः । यजमानाय प्रयच्छ । अपि च जायमानः
प्रादुर्भवन्नेव महान् पूजनीयोऽभवः । असि । किंच हे इंदो सोम त्वं विश्वानेव
सर्वानेव शबूनभ्यसि । तेजसाभिभवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षोडशो वर्गः ॥

प्र गायत्रेणेति चतुर्चर्चं षड्विंशं सूक्तं काश्यपस्यावतसारस्यापि । तृतीया पुरउष्णि-
गाद्यद्वादशका द्यष्टका । शिष्टा गायत्र्यः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं ।
प्र गायत्रेणोपांत्या पुरउष्णिगिति । उक्ती विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र गायत्रेण गायत पर्वमानं विचर्षणिं । इंदुं सहस्रचक्षसं ॥ १ ॥

प्र । गायत्रेण । गायत । पर्वमानं । विचर्षणिं । इंदुं । सहस्रचक्षसं ॥ १ ॥

विचर्षणिं विद्रष्टारं सहस्रचक्षसं बहुदर्शनं पवमानं पूयमानमिंदुं सोमं
गायत्रेण गायत्रनामधेयेन साम्ना प्र गायत । हे स्तोतारो गानं कुरुत ।
स्तुतेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तं त्वा सहस्रचक्षसमथो सहस्रभर्णसं । अति वारमपाविषुः ॥२॥

तं । त्वा । सहस्रचक्षसं । अथो इति । सहस्रभर्णसं । अति । वारं । अपाविषुः ॥२॥

हे सोम सहस्रचक्षसं बहुदर्शनं अथो अपि च सहस्रभर्णसं बहुभरणं तमभिषुतं
त्वा त्वा वारं वालं दशापवित्रमत्यपाविषुः । ऋत्विजः पावयन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अति वारान्पवमानो असिष्यदत्कलशं अभि धावति । इंद्रस्य हार्द्यविशन् ॥३॥

अति । वारान् । पवमानः । असिष्यदत् । कलशान् । अभि । धावति । इंद्रस्य । हार्दि ।

आविशन् ॥३॥

पवमानः पूयमानः सोमो वारानवेवालानत्यतिक्रम्यासिष्यदत् स्यंदते । अपि
चंद्रस्य हार्दि द्वयमाविशन् कलशान् द्रोणान्यभिधावति । अभिगच्छति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इंद्रस्य सोम राधसे शं पवस्व विचर्षणे । प्रजावद्रेत आ भर ॥४॥

इंद्रस्य । सोम । राधसे । शं । पवस्व । विचर्षणे । प्रजावद्रेत । रेतः । आ । भर ॥४॥

हे विचर्षणे विद्रष्टृस्वमिंद्रस्य राधसे राधनाय संसिद्धौ शं सुखकरं रसं पवस्व ।
द्यार । अपि चात्मभ्यं प्रजावत्पुत्राद्युपेतं रेत उदकमन्नं वाभर । आहर । प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले द्वितीयोऽनुवाकः ॥

तृतीयेऽनुवाके सप्त सूक्तानि । तत्राया वीतीति चिंशद्वचं प्रथमं सूक्तं । अमही-
युर्नामांगिरस ऋषिः । गायत्री छंदः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं ।
अया वीती चिंशदमहीयुरिति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अया वीती परि सव यस्त इंद्रो मद्रेष्वा । अवाहर्चवतीर्नव ॥१॥

अया । वीती । परि । सव । यः । ते । इंद्रो इति । मद्रेषु । आ । अव । अहर्न । नवतीः । नव ॥१॥

हे इंद्रो सोम अयानेन रसेन वीती वीत्या इंद्रस्य मधुणाय परिस्रव । परिद्यार ।

कीदृशेन रसेनेत्यत आह । ते तव यो रसो मदेषु संप्रामेषु नवतीर्नवेति नवनव-
तिसंख्याकाश्च शत्रुपुरीरवाहन् । जघान । अमुं सोमरसं पीत्वा मत्तः सन्निद्र
उक्तलक्षणाः शत्रुपुरीर्जघानेति कृत्वा रसो जघानेत्युपचारः ॥

॥ अथ द्वितीयां ॥

पुरः सद्य इत्याधिगे दिवोदासाय शंबरं । अथ त्वं तूर्वशं यदुं ॥२॥

पुरः । सद्यः । इत्याऽधिगे । दिवःऽदासाय । शंबरं । अथ । त्वं । तूर्वशं । यदुं ॥२॥

सद्य एकस्मिन्नेवाहिं पुरः शत्रूणां पुराणि सोमरसोऽवाहन् । इत्याधिगे
सत्यकर्मणे दिवोदासाय राज्ञे शंबरं शत्रुपुराणां स्वामिनमथाथ त्वं तं तूर्वश-
नामकं राजानं दिवोदासशत्रुं यदुं यदुनामकं राजानं च वशमानयद्य । अत्रापि
सोमरसं पीत्वा मत्तः सन्निद्रः सर्वमेतदकार्षीदिति सोमरसे कर्तृत्वमुपचर्यते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परिं खो अश्वमश्वविज्रोमदिंदो हिरण्यवत् । क्षरं सहस्रिणीरिषः ॥३॥

परिं । नः । अश्वं । अश्वऽविन् । गोऽमन्तु । इंदो इति । हिरण्यवत् । क्षरं । सह-
स्रिणीः । इषः ॥३॥

हे इंदो सोमाश्वविदशस्य लंभकत्वं नोऽस्माकमश्वं गोमग्नोयुक्तं हिरण्यवदि-
रण्योपेतं धनं च परि क्षर । अपि च सहस्रिणीर्वह्नीषोऽज्ञानि क्षर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवमानस्य ते वयं पवित्रमभ्युदतः । सखित्वमा वृणीमहे ॥४॥

पवमानस्य । ते । वयं । पवित्रं । अभ्युदतः । सखित्वमा । वृणीमहे ॥४॥

हे सोम पवित्रमभ्युदतः पवित्रमभिक्रेदयतः पवमानस्य क्षरतश्च ते तव सखित्वं
सख्यं वयममहीयव आंगिरसा आ वृणीमहे । प्रार्थयामहे ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ये ते पवित्रमूर्मयोऽभिक्षरंति धारया । तेभिर्नः सोम मृळय ॥५॥

ये । ते । पवित्रं । ऊर्मयः । अभिऽक्षरंति । धारया । तेभिः । नः । सोम । मृळय ॥५॥

हे सोम ते तव य ऊर्मयस्तरंगाः पवित्रं धारया क्षरन्ति तेभिस्तीरुर्मि-
भिर्नोऽस्मान् मृळय । सुखय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स नः पुनान् आ भर रयिं वीरवन्तीमिषं । ईशानः सोम विश्वतः ॥६॥

सः । नः । पुनानः । आ । भर । रयिं । वीरऽवन्ती । इषं । ईशानः । सोम । विश्वतः ॥६॥

हे सोम विश्वतः सर्वस्य जगत ईशान ईश्वरः सोऽभिषुतः पुनानः पूयमानस्त्वं
नोऽस्मभ्यं रयिं धनं वीरवन्ती पुचाद्युपेतमिषमन्नं चाभर । आहर ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एतमु त्वं दश क्षिपो मृजन्ति सिंधुमातरं । समादित्येभिरख्यत ॥७॥

एतं । ऊं इति । त्वं । दश । क्षिपः । मृजन्ति । सिंधुऽमातरं । सं । आदित्येभिः । अख्यत ॥७॥

सिंधुमातरं यस्य सोमस्य सिंधवो नद्यो मातरो भवन्ति त्वं तमेतमिमं सोमं
दश क्षिपो दशसंख्याका अंगुलयो मृजन्ति । शोधयन्ति । अपि च सोऽयं सोम
आदित्येभिरादित्यैः समख्यत । संगच्छते ॥

॥ अथाष्टमी ॥

समिद्रेणोत वायुना सुत एति पवित्र आ । सं सूर्यस्य रश्मिभिः ॥८॥

सं । इद्रेण । उत । वायुना । सुतः । एति । पवित्रे । आ । सं । सूर्यस्य । रश्मिऽभिः ॥८॥

सुतोऽभिषुतः सोमः पवित्र इद्रेण समेति । संगच्छति । उतापि च वायुना
समेति । सूर्यस्य रश्मिभिर्मयूखैरपि समेति ॥

॥ अथ नवमी ॥

स नो भगाय वायवे पूणे पवस्व मधुमान् । चारुमित्रे वरुणे च ॥९॥

सः । नः । भगाय । वायवे । पूणे । पवस्व । मधुऽमान् । चारुः । मित्रे । वरुणे । च ॥९॥

हे सोम मधुमान् मधुररसधारुः कल्याणस्वरूपश्च सोऽभिषुतस्त्वं नोऽस्माकं
यज्ञे भगाय भगाख्याय देवाय वायवे च पूणे च मित्रे मित्राय देवाय वरुणे
वरुणाय च पवस्व । शर ॥

॥ अथ दशमी ॥

उ॒च्चा ते॒ जा॒तम॑धंसो दि॒वि षड्भू॒म्या द॑दे । उ॒यं श॑र्म॒ महि॒ श्रवः॑ ॥ १० ॥

उ॒च्चा । ते॒ । जा॒तं । अ॑धंसः । दि॒वि । सत् । भू॒मिः । आ॒ द॑दे । उ॒यं । श॑र्म॒ । महि॑ । श्रवः॑ ॥ १० ॥

हे सोम ते तव संवंधिनोऽधंसो रसस्योच्चोपरि जातं । जन्म । अपि च दिवि
द्युलोके सविद्यमानं स्वतस्तव संवंध्युपमुद्गूर्णं शर्म सुखं महि महच्छ्रवोऽन्नं च
भूमिराददे ॥ भूम्या दद इति पदत्रयमामनन्ति । विसर्जनीयलोपः साहितिकः ॥
भूमिर्भौमा जना माहशः । भूमिपैरादीयत इत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

ए॒ना वि॒श्वान्य॒र्य आ द्यु॒म्नानि॒ मान॑षाणां । सि॒पास॑न्तो व॒नाम॑हे ॥ ११ ॥

ए॒ना । वि॒श्वानि॒ । अ॒र्यः । आ॒ । द्यु॒म्नानि॑ । मान॑षाणां । सि॒पास॑न्तः । व॒नाम॑हे ॥ ११ ॥

एनैनेनानेन सोमेन मानषाणां मनुष्याणां विश्वा विश्वानि द्युम्नान्यन्वा-
न्यार्योऽभिगच्छन्तः सिपासन्तः संभक्तुमिच्छन्तश्च वयं वनामहे । संभजामहे ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

स न॒ इ॒न्द्राय॑ य॒ज्यवे॑ वरु॒णाय॑ मरु॒द्भ्यः । व॒रिवो॑वि॒त्परि॑ स्र॒व ॥ १२ ॥

सः । नः । इ॒न्द्राय॑ । य॒ज्यवे॑ । वरु॒णाय॑ । मरु॒त्भ्यः । व॒रि॒वः । वि॒त् । परि॑ । स्र॒व ॥ १२ ॥

हे सोम वरिवोविदन्नस्य लभकः पवमानस्त्वं नोऽस्माकं यज्यवे यष्ट्यायेन्द्राय
वरुणाय च मरुद्भ्यश्च परि स्रव । धारया स्रव ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

उ॒पो पु॒ जा॒तम॑भ्रुं गो॒भिर्भ॑गं परि॒ष्कृतं॑ । इ॒दं दे॒वा अ॒यासि॑पुः ॥ १३ ॥

उ॒पो इति॑ । स॒ । जा॒तं । अ॒भ्र॒प॒ऽभ्रुं । गो॒भिः । भ॑गं । परि॒ष्कृतं॑ । इ॒दं । दे॒वाः । अ॒या॒सि॒पुः ॥ १३ ॥

सजातं सम्यक्प्रादुर्भूतमभ्रुं वसतीवरीभिः प्रेरितं भगं शूच्यां भञ्जकं गोभिर्गो-
विकारैः पयोभिः परिष्कृतमलंकृतं संस्कृतमिदं सोमं देवा इन्द्रादय उपायासिपुः ।
उपागच्छन्ति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

तमिद्वर्धतु नो गिरो वत्सं संशिश्वरीरिव । य इन्द्रस्य हृदंसनिः ॥ १४ ॥

तं । इत् । वर्धतु । नः । गिरः । वत्सं । संशिश्वरीः ऽइव । यः । इन्द्रस्य । हृदं ऽसनिः ॥ १४ ॥

यः सोम इन्द्रस्य हृदंसनिर्हृदयस्य संभक्ता भवति तमित्तमेव सोमं नोऽस्माकं गिरः स्तुतिरूपा वाचः संवर्धतु । सम्यग्वर्धयंतु । तच्च दृष्टान्तः । वत्सं बालं शिश्वरीरिव यथा शिश्वर्यो बह्वपयस्का मातरो वत्सं वर्धयन्ति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

अर्यो णः सोम शं गवे धुक्षस्व पिप्पुषीमिषं । वर्धो समुद्रमुक्थ्यं ॥ १५ ॥

अर्यं । नः । सोम । शं । गवे । धुक्षस्व । पिप्पुषीं । इषं । वर्धं । समुद्रं । उक्थ्यं ॥ १५ ॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं गवे शं सुखमर्प्य । क्षर । अपि च पिप्पुषी प्रवृद्धमिषमन्नं धुक्षस्व । पूरय । किंचोक्थ्यं प्रणस्यं समुद्रमुदकं वर्ध । वर्धय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

पर्वमानो अजीजनद्विष्विचं न तन्यतुं । ज्योतिर्विश्वा नरं बृहत् ॥ १६ ॥

पर्वमानः । अजीजनत् । दिवः । चिचं । न । तन्यतुं । ज्योतिः । विश्वानरं । बृहत् ॥ १६ ॥

पर्वमानः सोमो बृहन्महद्विश्वा नरं विश्वानराख्यं ज्योतिस्तेजो दिवो द्युलोकस्य चिचं तन्यतुं नागनिमिवाजीजनत् । अजीजनत् ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

पर्वमानस्य ते रसो मदो राजन् दुच्छुनः । वि वारमर्थमर्पति ॥ १७ ॥

पर्वमानस्य । ते । रसः । मदः । राजन् । दुच्छुनः । वि । वारं । अर्थं । अर्पति ॥ १७ ॥

हे राजन् दीप्यमान सोम पर्वमानस्य क्षरतस्ते तवादुच्छुनो रक्षोवर्जितो मदो मदक्तो रसोऽप्यमविमयं वारं बालं दणपविचमर्पति । अभिगच्छति ॥

॥ अथाष्टदशी ॥

पर्वमान रसस्तव दद्यो वि राजति द्युमान् । ज्योतिर्विश्वं स्वहजे ॥ १८ ॥

पर्वमान । रसः । तव । दद्यः । वि । राजति । द्युमान् । ज्योतिः । विश्वं । स्वः । हजे ॥ १८ ॥

हे पवमान सोम तव त्वदीयो दक्षो वृद्धो द्युमान् दीप्तिमान् रसो विराजति । प्रकाशते । न केवलं स्वयमेव प्रकाशते किंतु विश्वं व्याप्तं स्वः सर्वं ज्योतिस्तेजश्च हृशे द्रष्टुं करोतीति शेषः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

यस्ते मदो वरेण्यस्तेनां पवस्वांधसा । देवावीरघशंसहा ॥१९॥

यः । ते । मदः । वरेण्यः । तेन । पवस्व । अंधसा । देवऽअवीः । अघशंसहा ॥१९॥

हे सोम ते तव देवावीर्देवकामोऽघशंसहा राक्षसानां हन्ता वरेण्यः सर्वैर्वरेणीयो मदो मदकरो यो रसो विद्यते तेन रसेनांधसादनीयेन पवस्व । दार ॥

॥ अथ विंशी ॥

जग्निर्वृचममिचियं सस्त्रिर्वाजं दिवेदिवे । गोषा उ अश्वसा असि ॥२०॥

जग्निः । वृचं । अमिचियं । सस्त्रिः । वाजं । दिवेऽदिवे । गोऽसाः । ऊं इति ।

अश्वऽसाः । असि ॥२०॥

हे सोम त्वममिचियममिचभवं वृचं शबुं जग्निर्हतासि । भवसि । किंच दिवेदिवे प्रतिदिनं वाजं संयामं सस्त्रिः संभक्तासि । किंच गोषा गवां दातासि । अश्वसा अश्वानां दाता चासि ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

संमिष्टो अरुषो भव सूपस्थाभिर्न धेनुभिः । सीदंश्छेनो न योनिमा ॥२१॥

संमिष्टः । अरुषः । भव । सुऽउपस्थाभिः । न । धेनुऽभिः । सीदन् । श्येनः । न ।

योनिं । आ ॥२१॥

हे सोम त्वं सूपस्थाभिः शोभनोपस्थानाभिर्धेनुभिर्गोभिः । गोविकारैः पयोभिरित्यर्थः । संमिष्टः संमिश्रितः श्येनो न यथा श्येनः शीघ्रमागत्य स्थानमासीदति तद्वद्योनिं स्वकीयं स्थानमासीदन् । न संप्रत्यर्थे । इदानीमरुष आरोचमानो भव ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

स पवस्व य आविथेद्रं वृचाय हंतवे । वज्रिवांसं महीरपः ॥२२॥

सः । पवस्व । यः । आविथ । इंद्रं । वृचाय । हंतवे । वज्रिऽवांसं । महीः । अपः ॥२२॥

हे सोम यत्त्वं महीर्महतीरपो महांत्युदकानि वव्रिवांसं निरुंधानं वृत्राय
वृत्रं हंतवे हंतुमिंद्रमाविथ अरक्षः स त्वं पवस्व । धारया क्षर । सोमं पीत्वा
मत्तः सन्निद्रो महांत्युदकानि निरुंधानं वृत्रं जघानेत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

सुवीरांसो वयं धना जयेम सोम मीढुः । पुनानो वर्ध नो गिरः ॥ २३ ॥

सुवीरांसः । वयं । धना । जयेम । सोम । मीढुः । पुनानः । वर्ध । नः । गिरः ॥ २३ ॥

सुवीरांसः सुवीराः कल्याणपुत्रा वयममहीयव आंगिरसा धना शत्रूणां धनानि
जयेम । शत्रूञ्जित्वा तदीयानि धनानि स्वीकुर्यामेत्यर्थः । हे मीढुः सेक्तः सोम पुनानः
पूयमानत्वं नोऽस्माकं गिरः स्तुतिरूपा वाचश्च वर्ध । वर्धय ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

त्वोतासस्तवावसा स्याम वन्वत आमुर्ः । सोम व्रतेषु जागृहि ॥ २४ ॥

त्वाऽर्जतांसः । तव । अवसा । स्याम । वन्वतः । आऽमुर्ः । सोम । व्रतेषु । जागृहि ॥ २४ ॥

हे सोम तव त्वदीयेनावसा रक्षणेन त्वोतासस्त्वया रक्षिताः संतो वन्वतः
शत्रून्भजमाना आमुर्ः स्तेपामभिमारकाः स्याम । भवेम । व्रतेषुस्माकं कर्मसु
जागृहि । प्रबुद्धो भव ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

अपमन्वते मृधोऽप सोमो अराव्णः । गच्छन्दिंद्रस्य निष्कृतं ॥ २५ ॥

अपऽमन् । पवते । मृधः । अप । सोमः । अराव्णः । गच्छन् । इंद्रस्य । निऽकृतं ॥ २५ ॥

सोमो मृधो हिंसकाञ्छत्रूनपमन् मारयन् अराव्णः शक्नो सत्यां धनानामदा-
तृष्ठापमन् इंद्रस्य निष्कृतं स्थानं गच्छन् प्राप्नुवन् पवते । धारया क्षरति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

महो नो राय आ भर पवमान जही मृधः । रास्वेदो वीरवृधशः ॥ २६ ॥

महः । नः । रायः । आ । भर । पवमान । जहि । मृधः । रास्व । इंद्रो इति । वीरऽवन्त । यशः ॥ २६ ॥

हे पवमानेदो सोम नोऽस्माकं महो महान्ति रायो धनान्याभर । आहर । मृधो
हिंसकाञ्छत्रून् जहि । मारय । वीरवत्पुत्राद्युपेतां यशः कीर्तिं च रास्व । अस्मभ्यं देहि ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

न त्वां शतं च न हुतो राधो दित्संतमा मिनन् । यत्पुनानो मखस्यसे ॥२७॥

न । त्वा । शतं । च । न । हुतः । राधः । दित्संतं । आ । मिनन् । यत् । पुनानः । मखस्यसे ॥२७॥

हे सोम राधो धनमादित्संतमादातुमिच्छंतं त्वा त्वां शतं च न बहवोऽपि हुतो हिंसकाः शन्नवो न मिनन् । न हिंसंति । कदेत्यवाह । यद्यदा पुनानः पूयमानस्त्वं मखस्यसेऽस्मभ्यं धनं दातुमिच्छसि ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

पवस्वेदो वृषा सुतः कृधि नो यशसो जनैः । विश्वा अप द्विषो जहि ॥२८॥

पवस्व । इंदो इति । वृषा । सुतः । कृधि । नः । यशसः । जनैः । विश्वाः । अप । द्विषः । जहि ॥२८॥

हे इंदो सोम सुतोऽभिषुतो वृषा सेक्ता त्वं पवस्व । धारया क्षर । जने जनपदेषु नोऽस्मान्यशसो यशस्विनः कृधि । कुरु । विश्वाः सर्वान् द्विषो वेष्टुञ्छून्पजहि । मारय च ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अस्य ते सख्ये वयं तवेदो युञ्ज उतमे । ससह्याम पृतन्यतः ॥२९॥

अस्य । ते । सख्ये । वयं । तव । इंदो इति । युञ्जे । उत । तमे । ससह्याम । पृतन्यतः ॥२९॥

हे इंदो सोम अस्यास्मिन्यागे वर्तमानस्य ते तव सख्ये सखित्वे सति वयम-
महीयव आंगिरसास्त्व त्वदीय उतमे अग्रे युञ्जेऽन्वे नृप्तिं प्राप्ताः ॥ तथा च यास्तुः ।
युञ्जं द्योततेयंशो वानं वेति ॥ पृतन्यतो युञ्जमिच्छतः शत्रून् ससह्याम । अभिभवेम ॥

॥ अथ विंशी ॥

या ते भीमान्यायुधा तिग्मानि संति धूर्वणे । रक्ष समस्य नो निदः ॥३०॥

या । ते । भीमानि । आयुधा । तिग्मानि । संति । धूर्वणे । रक्ष । समस्य । नः । निदः ॥३०॥

हे सोम ते तव या यानि भीमानि शत्रूणां भयंकराणि तिग्मानि तीक्ष्णान्यायु-
धायुधानि धूर्वणे शत्रुवधार्थं संति तैरायुधैः समस्य सर्वस्य शत्रोर्निदो निदाया
नोऽस्मान्नक्ष । पालय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

एते असृयमिति विंशहचं द्वितीयं सूक्तं भार्गवस्य जमदग्नेरार्षे गायचं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । एते असृयं जमदग्निरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते असृयमिंदवस्तिरः पविचमाश्वः । विश्वान्यभि सौभगा ॥१॥

एते । असृयं । इंदवः । तिः । पविचं । आश्वः । विश्वानि । अभि । सौभगा ॥१॥

आश्वः शीघ्रा एते पवमाना इंदवः सोमा विश्वानि सर्वाणि सौभगा सौभगानि धनान्यभिलक्ष्य पविचं तिरोऽसृयम् । ऋत्विग्भिः सृज्यन्ते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

विघ्नतो दुरिता पुरु सुगा तोकार्य वाजिनः । तना कृषंतो अर्वन्ते ॥२॥

विऽघ्नंतः । दुऽइता । पुरु । सुऽगा । तोऽकार्यं । वाजिनः । तना । कृषंतः । अर्वन्ते ॥२॥

वाजिनो बलवन्तः सोमाः पुरु बहूनि दुरिता दुरितानि विघ्नतो विशेषेण नाशयन्तस्तोकायास्साकं पुत्रायार्वन्तेऽश्वाय च सुगा सुखानि तना धनानि च कृषन्तः कुर्वन्तस्तिरः पविचं सृज्यन्त इति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

कृषंतो वरिवो गवेऽस्रभ्यं संयतं सपुतिं । इळामस्रभ्यं संयतं ॥३॥

कृषन्तः । वरिवः । गवे । अस्रभ्यं । अपतिं । इळां । अस्रभ्यं । संयतं ॥३॥

अस्माकं गवेऽस्रभ्यं च संयतं यदस्मान् संयच्छति तद्वरिवो धनमिळामन्त्रं च कृषन्तः कुर्वन्तः सोमाः सपुतिमस्रदीयां शोभनां स्तुतिमभ्यर्पन्ति । आभिमुख्येन गच्छन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

असाव्यं शुर्मदायाप्सु दक्षो गिरिष्ठाः । श्येनो न योनिमासदत् ॥४॥

असावि । अंशुः । मदाय । अप्ऽसु । दक्षः । गिरिऽस्थाः । श्येनः । न । योनिं ।

आ । असदत् ॥४॥

गिरिष्ठाः पर्वते जातोऽंशुः सोमो मदाय मदार्थमसावि । अभिपुतः । अप्सु यस्तीवरीषु दक्षः प्रवृद्धश्च भवति । किंच श्येनो न यथा श्येनो वेगेनागत्य स्थानमासीदति तद्वदयं सोमो योनिं स्वकीयं स्थानमासदत् । आसीदति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शुभ्रमंधो देववातमप्सु धृतो नृभिः सुतः । स्वर्दति गावः पर्योभिः ॥५॥

शुभ्रं अंधः । देवऽवातं । अप्सु । धृतः । नृभिः । सुतः । स्वर्दति । गावः । पर्यऽभिः ॥५॥

यदेववातं देवैः प्रार्थितं शुभ्रं शोभनमंधोऽन्नं गावः पशवः पर्योभिराशिरः
स्वर्दति स्वादयन्ति सोऽयं सोमो नृभिर्नैतृभिर्ऋत्विग्भिः सुतोऽभिषुतः सन्नप्सु
वसतीवरीषु धूतः शोधितो भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आदीमश्वं न हेतारोऽशूशुभन्नमृताय । मध्वो रसं सधमादे ॥६॥

आत् । ई । अश्व । न । हेतारः । अशूशुभन् । अमृताय । मध्वः । रसं । सधमादे ॥६॥

आदर्नंतरं हेतारः प्रेरका ऋत्विजः सधमादे यज्ञ ईमेनं मध्वो मदकरस्य
सोमस्य रसममृतायामरणायाश्वं नाश्वमिवाशूशुभन् । शोभयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यास्ते धारा मधुश्रुतोऽसृयमिदं ऊतये । ताभिः पविचमासदः ॥७॥

याः । ते । धाराः । मधुऽश्रुतः । असृयं । इंदो इति । ऊतये । ताभिः । पविचं । आ । असृदः ॥७॥

हे इंदो सोम ते तव मधुश्रुतो मधुररसस्य श्रोतयिष्यो या धारा ऊतये
रक्षणायासृयमसृज्यन्त ताभिर्धाराभिस्त्वं पविचमासदः । आसीद ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सो अर्षेद्राय पीतये तिरो रोमाण्यव्या । सीदन्योना वनेषु ॥८॥

सः । अर्षे । इंद्राय । पीतये । तिरः । रोमाणि । अव्या । सीदन् । योना । वनेषु । आ ॥८॥

हे सोम सोऽभिषुतस्त्वमव्याव्याव्याव्याविमयानि रोमाणि बालानि तिर-
स्तिरस्कुर्वन् वनेषु पात्रेषु योना योनौ स्थान आ सीदन्निंद्रायेंद्रस्य पीतये
पानायार्थं । क्षर ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वमिंदो परि स्रव स्वादिष्ठो अंगिरोभ्यः । वरिवोविहृतं पर्यः ॥९॥

त्वं । इंदो इति । परि । स्रव । स्वादिष्ठः । अंगिरऽभ्यः । वरिवऽवित् । घृतं । पर्यः ॥९॥

हे इंदो सोम स्वादिष्टः स्वादुत्तमो वरिवोविदस्मदभिलषितस्य धनस्य लंभकश्च
त्वमंगिरोभ्योऽंगिरसामर्थाय घृतमाज्यं पयश्च परि स्रव । परिक्षर ॥

॥ अथ दशमी ॥

अयं विचर्षणिर्हितः पर्वमानः स चेतति । हिन्वान् आर्यं बृहत् ॥ १० ॥

अयं विऽचर्षणिः । हितः । पर्वमानः । सः । चेतति । हिन्वानः । आर्यं । बृहत् ॥ १० ॥

विचर्षणिर्विद्रष्टा हितः पात्रेषु निहितः पवमानोऽयं सोम आप्यमप्सु भवं
बृहन्महदन्नं हिन्वानः प्रेरयन् स चेतति । सर्वैः स ज्ञायते ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एष बृषा बृषव्रतः पर्वमानो अशस्तिहा । कर्त्तुं वसूनि दाशुषे ॥ ११ ॥

एषः । बृषा । बृषऽव्रतः । पर्वमानः । अशस्तिऽहा । कर्त्तुं । वसूनि । दाशुषे ॥ ११ ॥

बृषा कामानां सेक्ता बृषव्रतो बृषकर्माशस्तिहा राक्षसानां हंता पवमान
एष सोमो दाशुषे हविषां दात्रे यजमानाय वसूनि धनानि कर्त्तुं । करोति ।
प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

आ पवस्व सहस्रिणं रयिं गोमंतमश्विनं । पुरुषं चंद्रं पुरुस्पृहं ॥ १२ ॥

आ । पवस्व । सहस्रिणं । रयिं । गोऽमंतं । अश्विनं । पुरुऽचंद्रं । पुरुऽस्पृहं ॥ १२ ॥

हे सोम त्वं सहस्रिणं बहुसंख्याकं गोमंतं गोभिरुपेतमश्विनमश्ववंतं पुरुषं चंद्रं
बहूनां हर्षकं पुरुस्पृहं बहुस्पृहणीयं रयिं धनमा पवस्व । परि क्षर ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

एष स्य परि पिच्यते भर्मृज्यमान आयुभिः । उरुगायः कविर्क्रतुः ॥ १३ ॥

एषः । स्यः । परि । सिच्यते । भर्मृज्यमानः । आयुऽभिः । उरुऽगायः । कविऽक्रतुः ॥ १३ ॥

उरुगायो बहुस्तुतिः कविर्क्रतुः क्रांतप्रज्ञः क्रांतकर्मा वा स्यः स एषोऽयं सोम
आयुभिर्मनष्यैर्मर्मृज्यमानः शोध्यमानः परि पिच्यते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

सहस्रोतिः शतामघो विमानो रजसः कविः । इंद्राय पवते मदः ॥ १४ ॥

सहस्रं ऽकृतिः । शतं ऽमघः । वि० मानः । रजसः । कविः । इंद्राय । प० वते । मदः ॥ १४ ॥

सहस्रोतिरपरिमितरक्षणः शतमघो बहुधनो रजसो लोकस्य विमानो निर्माता
कविः क्रांतकर्मा मदो मदकरः सोम इंद्रायेंद्रार्थं पवते । धारया क्षरति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

गिरा जात इह स्तुत इंद्रिंद्राय धीयते । विर्योना वसताविव ॥ १५ ॥

गिरा । जातः । इह । स्तुतः । इंद्रुः । इंद्राय । धी० यते । विः । योना । व० सती ऽईव ॥ १५ ॥

जातः प्रादुर्भूतो गिरा स्तुत्या स्तुतश्चेदुः सोम इहास्मिन्यज्ञे योना योनौ स्वस्थान
इंद्रायेंद्रार्थं वसताविव विर्यथा स्ववासे पक्षी तथा धीयते । निधीयते ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

पर्वमानः सुतो नृभिः सीमो वाजमिवासरत् । चमूषु शक्रनासदं ॥ १६ ॥

पर्वमानः । सुतः । नृ० भिः । सीमः । वाजं ऽइव । अ० सरत् । च० मूषु । श० क्रना । अ० ऽसदं ॥ १६ ॥

नृभिर्नंतृभिर्ज्ञेविभिः सुतो ऽभिषुतः सीमश्च चमूषु चमसेषु शक्रना वलेना-
सदमुपवेष्टुं वाजमिव युडमिव स्थानमसरत् । सरति ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

तं विपृष्टे चिंवंधुरे रथे युञ्जति यातवे । ऋषीणां सप्त धीतिभिः ॥ १७ ॥

तं । वि० पृष्टे । चि० वंधुरे । रथे । यु० ञ्जति । यातवे । ऋ० पीणां । स० प्त । धी० तिभिः ॥ १७ ॥

विपृष्टे विषवणपृष्टे चिंवंधुरे चिवेद्वंधुर ऋषीणां रथे यज्ञरथे तं सोमं सप्त
सप्तभिर्धीतिभिश्चंदोभिर्यातवे देवान्प्रति गंतुं युञ्जति । ऋत्विजो योजयंति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

तं सोतारो धनस्पृतमाणुं वाजाय यातवे । हरिं हिनोत वाजिनं ॥ १८ ॥

तं । सो० तारः । ध० न० स्पृतं । आ० णुं । वा० जाय । यातवे । हरिं । हि० नोत । वा० जि० नं ॥ १८ ॥

हे सोतारोऽभिषवकर्तार ऋत्विजो धनस्पृतं धनानां स्मष्टारं वाजिनं बलिनमाशुं वेगवंतं तं सोमात्मकं हरिमश्वं वाजाय यज्ञाख्यं संग्रामं यातवे गंतुं हिनोत । प्रेरयत । यथा योद्धारो युद्धं गंतुं बलिनं वेगवंतमश्वं प्रेरयति तद्वद्यज्ञमभिगंतुं बलवंतं सोमं प्रेरयतेति भावः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

आविशन्कलशं सुतो विश्वा अर्धेन्नभि श्रियः । शूरो न गोषु तिष्ठति ॥१९॥

आऽविशन्कलशं सुतः विश्वाः अर्धेन्नाभि श्रियः शूरो न गोषु तिष्ठति ॥१९॥

सुतोऽभिषुतः सोमः कलशं द्रोणमाविशन् विश्वाः सर्वाः श्रियः संपदोऽभ्यर्धन् अस्मानभिगमयन् गोषु शङ्खणां पशुषु शूरो न यथा शूरो निःशंकस्तिष्ठति तद्वद्यज्ञेषु निःशंकस्तिष्ठति ॥

॥ अथ विंशी ॥

आ तं इंदो मदाय कं पयो दुहंत्यायवः । देवा देवेभ्यो मधु ॥२०॥

आ । ते । इंदो इति । मदाय । कं । पयः । दुहंति । आयवः । देवाः । देवेभ्यः । मधु ॥२०॥

हे इंदो सोम ते तव मधु मधुभूतं पयः पेयं रसं देवाः स्तोतार आयवो मनष्या मदाय कं मदार्थं देवेभ्य इन्द्रादिभ्य आ दुहंति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

आ नः सोमं पवित्र आ सृजता मधुमत्तमं । देवेभ्यो देवश्रुतमं ॥२१॥

आ । नः । सोमं । पवित्रे । आ । सृजत । मधुमत्तमं । देवेभ्यः । देवश्रुतमं ॥२१॥

हे ऋत्विजो नोऽस्माकं देवश्रुतममत्यंतं देवैः श्रूयमाणं मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं सोमं देवेभ्य इन्द्राद्यर्थे पवित्रे दशापवित्र आ सृजत । साधयत ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

एते सोमा असृष्टात गृणानाः श्रवसे महे । मदितमस्य धारया ॥२२॥

एते । सोमाः । असृष्टात । गृणानाः । श्रवसे । महे । मदिन्तमस्य । धारया ॥२२॥

गृणानाः स्तूयमाना एत इमे सोमा महे महते श्रवसेऽन्नाय मदितमस्य मादयितृतमस्य रसस्य धारयासृष्टात । ऋत्विग्भिः सृज्यंते ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

अभि गव्यानि वीतये नृम्णा पुनानो अर्धसि । सनद्वाजः परि स्रव ॥ २३ ॥

अभि गव्यानि वीतये नृम्णा पुनानः अर्धसि । सनत्वाजः परि स्रव ॥ २३ ॥

हे सोम पुनानः पूयमानो अस्त्वं वीतये भक्षणाय गव्यानि गोसंवंधीनि नृम्णानि धनानि क्षीरादीन्यभ्यर्प्यस्यभिगच्छसि स त्वं सनद्वाजो दीयमानान्नः सन् परि स्रव । परिक्षर ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

उत नो गोमतीरिपो विश्वा अर्ध परिष्टुभः । गृणानो जमदग्निना ॥ २४ ॥

उत नः गोमतीः । इषः । विश्वाः । अर्धः । परिऽस्तुभः । गृणानः । जमत् अग्निना ॥ २४ ॥

उतापि च हे सोम जमदग्निनात्वा ऋषिणा मया गृणानः स्तूयमानस्त्वं नोऽस्माकं गोमतीर्गोभिर्युक्तानि परिष्टुभः परितः श्रोतव्यानि विश्वाः सर्वाणी-
षोऽन्नायर्षे । गच्छ । अस्मभ्यमेवंविधान्यन्नानि देहीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पवस्व वाचो अग्नियः सोमं चित्राभिर्हृतिभिः । अभि विश्वानि काव्या ॥ २५ ॥

पवस्व वाचः । अग्नियः । सोमः । चित्राभिः । हृतिभिः । अभि विश्वानि । काव्या ॥ २५ ॥

हे सोमाग्नियो मुख्यस्त्वं चित्राभिः पूजनीयैरुतिभी रक्षणीः सह वाचोऽस्म-
दीयाः स्तुतीरभि पवस्व । एतदेव दर्शयति । विश्वानि सर्वाणि काव्या काव्यानि
स्तुत्यात्मकानि वाक्यान्वभि पवस्वेति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

त्वं समुद्रिया अपोऽग्नियो वाच ईरयन् । पवस्व विश्वमेजय ॥ २६ ॥

त्वं । समुद्रियाः । अपः । अग्नियः । वाचः । ईरयन् । पवस्व । विश्वं । एजय ॥ २६ ॥

हे विश्वमेजय विश्वकंपक सोमाग्नियो मुख्यस्त्वं वाच ईरयन् प्रेरयन् समुद्रिया
आंतरिक्षाण्यप उदकानि पवस्व । धारया क्षर ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

तुभ्ये॒मा भुव॑न्ता कवे महि॒स्त्रे सोम॑ तस्थिरे । तुभ्य॑र्मर्षेति॒ सिंध॑वः ॥२७॥

तुभ्य॑ । इ॒मा । भुव॑न्ता । क॒वे । महि॒स्त्रे । सो॒म । त॒स्थिरे॒ । तुभ्य॑ । अ॒र्षेति॒ । सिंध॑वः ॥२७॥

हे कवे क्रांतकर्मन् सोम तुभ्यं तव महिस्त्र इमेमानि भुवना भुवनानि तस्थिरे । तिष्ठन्ति । त्वामेव पुरस्कृवंतीत्यर्थः । अपि च सिंधवो नद्यस्तुभ्यमेवार्षेति । गच्छन्ति । त्वदाज्ञामेवानुपालयन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टविंशी ॥

प्र ते॒ दिवो॑ न वृ॒ष्टयो॑ धारा॑ यन्त्यस॒श्चतः॑ । अ॒भि शु॒क्रा॒र्मुप॒स्तिर॑ ॥२८॥

प्र । ते॒ । दि॒वः । न । वृ॒ष्टयः॑ । धा॒राः । य॑न्ति । अ॒स॒श्चतः॑ । अ॒भि । शु॒क्रा॒ । उ॒प॒ऽस्तिर॑ ॥२८॥

हे सोम ते तवासश्चतोऽसंगा धारा दिवोऽंतरिक्षावृष्टयो न वर्षाणीव शुक्रां शुक्लवर्णां शुक्लवर्णैरविलोमभिर्निर्मितमुपस्तिरमुपस्तीर्यमाणं पविचमभि प्रति प्रयन्ति ॥

॥ अथैकोनचिंशी ॥

इ॒न्द्राये॑र्दु पुनीत॒नोयं॑ दक्षा॒य साध॑नं । ई॒शानं॑ वी॒तिरा॑धसं ॥२९॥

इ॒न्द्रा॒य । इ॒र्दु । पु॒नी॒त॒न॒ । उ॒यं । दक्षा॒य । साध॑नं । ई॒शानं॑ । वी॒ति॒ऽरा॑धसं ॥२९॥

हे ऋत्विज उयमुहूर्णे दक्षाय बलस्य साधनं करणमीशानं धनानामीश्वरं वीतिराधसं दत्तधनमिर्दु सोममिन्द्रायेन्द्रार्थं पुनीतन । पुनीत ॥

॥ अथ चिंशी ॥

प॒य॒मान॑ ऋ॒तः क॒विः सोमः॑ प॒विच॑मासदत् । द॒धत्सो॒चे सु॒वीर्यं॑ ॥३०॥

प॒य॒मानः । ऋ॒तः । क॒विः । सोमः॑ । प॒विच॑ । आ । अ॒स॒दत् । द॒धत् । स॒तो॒चे । सु॒वीर्यं॑ ॥३०॥

ऋतः सत्यभूतः कविः क्रांतकर्मा पयमानः सोमोऽस्मदीये स्तोत्रे सुवीर्यं गोभनवीर्यं दधत् प्रयच्छन् पविचमासदत् । आसीदति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकोनचिंशी वर्गः ॥

आ पयस्वेति चिंशहचं तृतीयं सूक्तं काश्यपस्य निधुवेरायं गायत्रं पयमान-सोमदेयताकं । तथा चानुक्रांतं । आ पयस्व निधुविः काश्यप इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ पवस्व सहस्रिणं रयिं सोम सुवीर्यं । अस्मे अवांसि धारय ॥१॥

आ । पवस्व । सहस्रिणं । रयिं । सोम । सुवीर्यं । अस्मे इति । अवांसि । धारय ॥१॥

हे सोम त्वं सहस्रिणं बहुसंख्याकं सुवीर्यं शोभनवीर्यं रयिं धनमापवस्व ।
आभिमुख्येन क्षर । अपि चास्मे अस्मासु अवांस्यन्नानि धारय । स्थापय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इषमूर्जे च पिब्वसे इंद्राय मत्सरित्तमः । चमूष्ठा नि धीदसि ॥२॥

इषं । ऊर्जं । च । पिब्वसे । इंद्राय । मत्सरिन्ऽत्तमः । चमूषु । आ । नि । सीदसि ॥२॥

हे सोम मत्सरित्तमोऽतिशयेन मदयितृत्तमस्त्वमिन्द्रायेंद्रार्थमिषमन्मूर्जे रसं च
पिब्वसे । क्षरसि । अपि च चमूषु चमसेष्ठा नि धीदसि । तिष्ठसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सुत इंद्राय विष्णवे सोमः कलशे अक्षरत् । मधुमाँ अस्तु वायवे ॥३॥

सुतः । इंद्राय । विष्णवे । सोमः । कलशे । अक्षरत् । मधुमान् । अस्तु । वायवे ॥३॥

इंद्रायेंद्रार्थं विष्णवे विष्ण्वर्थं च वायवे वाय्वर्थं च सुतोऽभिषुतो यः सोमः
कलशे द्रोणकलशेऽक्षरत् क्षरति सोऽयं सोमो मधुमान् मधुरस्त्वानस्तु । भवतु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एते असृयमाणवोऽति ह्रांसि बभ्रवः । सोमां चतस्य धारया ॥४॥

एते । असृयं । आणवः । अति । ह्रांसि । बभ्रवः । सोमाः । चतस्य । धारया ॥४॥

बभ्रवो बभ्रुवर्णा आणवः शीघ्रा एत इमे सोमा चतस्रोदकस्य धारयासृयम् ।
सृज्यति । ह्रांसि रक्षांस्यभिगच्छन्ति च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंद्रं वर्धतो अष्टुरः कृषंतो विश्वमार्थं । अपमंतो अरांणः ॥५॥

इंद्रं । वर्धतः । अष्टुरः । कृषंतः । विश्वं । आर्थं । अपमंतः । अरांणः ॥५॥

इंद्रं वर्धतो वर्धयंतोऽधुर उदकस्य प्रेरका विश्वं सोममस्मदीयकर्मार्यमार्यं भद्रं
कृषंतः कुर्वंतोऽराव्णोऽदातृनपधंतो विनाशयंतः । अभ्यर्षेतीत्युत्तरया संबंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सुता अनु स्वमा रजोऽभ्यर्षेति बभ्रवः । इंद्रं गच्छंत इंद्रवः ॥६॥

सुताः । अनु । स्वं । आ । रजः । अभि । अर्षेति । बभ्रवः । इंद्रं । गच्छंतः । इंद्रवः ॥६॥

बभ्रवो बभ्रवर्णाः सुता अभिषुता इंद्रवः सोमा इंद्रमा गच्छंत अभिमुख्येन
प्राप्नुवन्तः स्वं स्वकीयं रजः स्थानमनु प्रत्यभ्यर्षेति । अभिगच्छन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अया पवस्व धारया यया सूर्यमरोचयः । हिन्वानो मानुषीरपः ॥७॥

अया । पवस्व । धारया । यया । सूर्यं । अरोचयः । हिन्वानः । मानुषीः । अपः ॥७॥

हे सोम मानुषीर्मनुष्याणां हितान्यप उदकानि हिन्वानः प्रेरयन् त्वं यया
धारया सूर्यमरोचयः प्राकाशयस्तयानया धारया पवस्व । धार ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अयुक्त सूर एतं पर्वमानो मनावधि । अंतरिक्षेण यातवे ॥८॥

अयुक्त । सूरः । एतं । पर्वमानः । मनी । अधि । अंतरिक्षेण । यातवे ॥८॥

पवमानः पूयमानः सोमो मनावधि । मनुर्मनुष्यः । तस्मिन्मनुष्य इत्यर्थः ।
अंतरिक्षेण यातवे गंतुं सूरः प्रेरकस्य सूर्यस्यैतशमश्वं । एतगवा एतश इत्यश्वनामसु
पाठात् । अयुक्त । युक्ते ॥

॥ अथ नवमी ॥

उत त्या हरितो दश सूरौ अयुक्त यातवे । इंद्रिद्र इति ध्रुवन् ॥९॥

उत । त्याः । हरितः । दश । सूरः । अयुक्त । यातवे । इंद्रः । इंद्रः । इति । ध्रुवन् ॥९॥

उतापि चंद्रः सोमः इंद्र इति ध्रुवन् त्यास्ता दश दशसंख्याका हरितो दिशः
प्रति यातवे गंतुं सूरः सूर्यस्यैतशमयुक्त । युनक्ति ॥

॥ अथ दशमी ॥

परीतो वायवे सुतं गिर इन्द्राय मत्सरं । अथो वारेषु सिंचत ॥ १० ॥

परि । इतः । वायवे । सुतं । गिरः । इन्द्राय । मत्सरं । अथः । वारेषु । सिंचत ॥ १० ॥

हे गिरः स्तोतारो यूयं वायवे वाय्वर्थमिन्द्रायेंद्रार्थं च सुतमभिषुतं मत्सरं मदकरं सोममितोऽभिषवदेशादुद्धृत्याथोऽवेवारेषु चालेषु परि विंचत ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

पर्वमान विदा रयिमस्मभ्यं सोम दुष्टरं । यो दूणाशो वन्यता ॥ ११ ॥

पर्वमान । विदाः । रयिं । अस्मभ्यं । सोम । दुष्टरं । यः । दुः । नशः । वन्यता ॥ ११ ॥

हे पर्वमान सोम यो रयिवन्यता हिंसकेन शत्रुणा दूणाशो नाशयितुमशक्यस्तं शत्रुभिर्दुष्टरं रयिं धनमस्मभ्यं विदाः । देहि ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अभ्यर्घ्वं सहस्रिणं रयिं गोमंतमश्विनं । अभि वार्जमुत अर्घः ॥ १२ ॥

अभि । अर्घ्वं । सहस्रिणं । रयिं । गोऽमंतं । अश्विनं । अभि । वार्जं । उत । अर्घः ॥ १२ ॥

हे सोम त्वं सहस्रिणं बहुसंख्याकं गोमंतं गोभिर्युक्तमश्विनमश्ववंतं रयिं धनमभ्यर्घ्य । अस्नानभिगमय । उतापि च वार्जं बलं अर्घोऽर्घं चास्नानभिगमय ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

सोमो देवो न सूर्योऽद्रिभिः पवते सुतः । दधानः कलशे रसं ॥ १३ ॥

सोमः । देवः । न । सूर्यः । अद्रिभिः । पवते । सुतः । दधानः । कलशे । रसं ॥ १३ ॥

देवो न देव इव सूर्यो रोचमानः सोमोऽद्रिभिर्यावभिः सुतोऽभिषुतः सन् कलशे द्रोणकलशे रसं दधानो धारयन् पवते । धारया क्षरति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

एते धामान्यार्यो शुक्रा चतस्र्य धारया । वार्जं गोमंतमक्षरन् ॥ १४ ॥

एते । धामानि । आर्यो । शुक्राः । चतस्र्य । धारया । वार्जं । गोऽमंतं । अक्षरन् ॥ १४ ॥

एतेऽभिषुता इमे शुक्रा दीप्ताः सोमा आर्यार्याणां श्रेष्ठानां यजमानानां धा-
मानि गृहान्प्रति गोमंतं गोभिर्युक्तं वाजमन्मृतस्योदकस्य धारया क्षरन् । क्षरन्ति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

सुता इन्द्राय वज्रिणे सोमांसो दध्याशिरः । पविचमत्यक्षरन् ॥ १५ ॥

सुताः । इन्द्राय । वज्रिणे । सोमांसः । दधिऽआशिरः । पविच । अति । अक्षरन् ॥ १५ ॥

वज्रिणे वज्रवत् इन्द्रायेंद्रार्थं सुता अभिषुता दध्याशिरो दधिसंस्कृताः सोमासः
सोमाः पविचमत्यतिक्कम्याक्षरन् । धारया क्षरन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्र सोम मधुमत्तमो राये अर्पे पविच आ । मदो यो देववीतमः ॥ १६ ॥

प्र । सोम । मधुमत्तमः । राये । अर्पे । पविचे । आ । मदः । यः । देवऽवीतमः ॥ १६ ॥

हे सोम ते तव यो मदो रसो मधुमत्तमोऽत्यंतं मधुमान् देववीतमोऽतिशयेन
देवकामश्च तं रसं रायेऽस्माकं धनार्थं पविचे प्रार्थ । धारया क्षर ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

तमीं मृजंत्यायवो हरिं नदीषु वाजिनं । इंदुमिन्द्राय मत्सरं ॥ १७ ॥

तं । इमिति । मृजंति । आयवः । हरिं । नदीषु । वाजिनं । इंदु । इन्द्राय । मत्सरं ॥ १७ ॥

हरिं हरितवर्णं वाजिनं वलिनं मत्सरं मदकरं तं पवमानमीमेनमिंदुं सोम-
मायवो मनुष्या ऋत्विजो नदीषु वसतीवरीषु मृजंति । मार्जयन्ति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

आ पवस्व हिरण्यवदश्वावत्सोम वीरवत् । वाजं गोमंतमा भर ॥ १८ ॥

आ । पवस्व । हिरण्यवत् । अश्ववत् । सोम । वीरवत् । वाजं । गोमंतं । आ । भर ॥ १८ ॥

हे सोम त्वं हिरण्यवत् सुवर्णोपेतमश्ववदश्वयुक्तं च वीरवत्पुत्राद्युपेतं च
धनमा पवस्व । अस्मान्प्रति क्षर । अपि च गोमंतं पशुभिरुपेतं वाजमन्ममा
भर । अस्मभ्यमाहर ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

परि वाजे न वाजयुमथ्यो वारेषु सिंचत । इंद्राय मधुमत्तमं ॥१९॥

परि वाजे । न । वाज॒ऽयुं । अथ्यः । वारे॒षु । सिंच॒त । इंद्राय । मधु॒मत्त॒मं ॥१९॥

वाजयुं युद्धकामं मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं सोममिन्द्रायेंद्रार्थमथ्योऽवेर्वारेषु
वालेषु दशापविचे वाजे न युद्ध इव हे ऋत्विजः परि पिंचत ॥

॥ अथ विंशी ॥

कविं मृजंति मर्ज्यं धीभिर्विप्रां अवस्यवः । वृषा कनिक्कदर्पति ॥२०॥

क॒विं । मृ॒जंति॒ । म॒र्ज्यं । धी॒भिः । वि॒प्राः । अ॒व॒स्य॒वः । वृ॒षा । क॒निक्क॒दर्प॒ति ॥२०॥

अवस्यवो रक्षणकामा विप्रा मेधाविन ऋत्विजो धीभिरंगुलीभिर्मर्ज्यं मर्ज-
नीयं कविं क्रांतकर्माणं यं सोमं मृजंति मर्जयति सोऽयं वृषा सेचकः सोमः
कनिक्कत् शब्दं कुर्वन् अर्पति । धारया क्षरति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

वृषणं धीभिरुतुरं सोममृतस्य धारया । मती विप्राः समस्वरन् ॥२१॥

वृष॑णं । धी॒भिः । अ॒मृत॑तुरं । सो॒मं । अ॒मृत॑स्य । धा॒र॒या । म॒ती । वि॒प्राः । स॒म॒स्व॒रन् ॥२१॥

विप्रा मेधाविन ऋत्विजो वृषणं कामानां वर्षकममुरमपां प्रेरकं सोमं धीभि-
रंगुलीभिर्मती मत्या स्तुत्या च ऋतस्योदकस्य धारया समस्वरन् । प्रेरयन्ति ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पवस्व देवायुपगिंद्रं गच्छतु ते मदः । वायुमा रोह धर्मेणा ॥२२॥

प॒व॒स्व । दे॒व । आ॒युष॑क् । इं॒द्रं । ग॒च्छ॒तु । ते । म॒दः । वा॒युं । आ॒ । रो॒ह । ध॒र्मे॒णा ॥२२॥

हे देव द्योतमान सोम पवस्व । धारया क्षर । अपि च ते तव मदो मदकरो
रस आयुषगन्धक्लमिंद्रं प्रति गच्छतु । अपि च त्वं वायुं धर्मेणा धारकेण रसेना
रोह । प्राप्नुहि ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

पवमानं नि तोशसे रयिं सोमं थवार्यं । प्रियः समुद्रमा विंश ॥२३॥

प॒व॒मा॒न । नि । तो॒श॒से । र॒यिं । सो॒मं । थ॒वा॒र्यं । प्रि॒यः । स॒मु॒द्रं । आ॒ । वि॒श ॥२३॥

हे पवमान सोम यत्त्वं श्रवायं श्रवणीयं रयिं शबूणां धनं नितोशसे नितरां
पीडयसि स त्वं प्रियः सन् समुद्रं द्रोणकलशमाविश । प्रविश ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

अपघ्नन्पवसे मृधः क्रतुवित्सोम मत्सरः । नृदस्वादेवयुं जनं ॥ २४ ॥

अपघ्नन्पवसे । मृधः । क्रतुवित् । सोम । मत्सरः । नृदस्व । अदेवयुं । जनं ॥ २४ ॥

हे सोम मत्सरो मदकरो यत्त्वं मृधो हिंसकाञ्छाचूनपघ्नन् मारयन् क्रतुवि-
दस्मभ्यं प्रज्ञां प्रयच्छन् पवसे क्षरसि स त्वमदेवयुमदेवकामं जनं राक्षसवर्गं
नृदस्व । प्रेरय ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पवमाना असृष्टत सोमाः शुक्रास इंदवः । अभि विश्वानि काव्या ॥ २५ ॥

पवमानाः । असृष्टत । सोमाः । शुक्रासः । इंदवः । अभि । विश्वानि । काव्या ॥ २५ ॥

शुक्रास उज्ज्वला इंदवो दीप्ताः पवमानाः क्षरंतः सोमा विश्वानि काव्या
काव्यानि स्त्रीवाण्यभ्यसृष्टत । सृज्यंत ऋत्विग्भिः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुस्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

पवमानास आशवः शुभा असृष्टमिंदवः । घंतो विश्वा अप द्विपः ॥ २६ ॥

पवमानासः । आशवः । शुभाः । असृष्टम् । इंदवः । घंतः । विश्वाः । अप । द्विपः ॥ २६ ॥

आशवः शीघ्राः शुभाः शोभमानाः पवमानासः क्षरंत इंदवो दीप्ताः सोमा
विश्वाः सर्वान्विपो द्वेष्टृच्छचूनप घंतो मारयंतोऽसृष्टम् । सृज्यंते ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पवमाना दिवस्पयंतरिद्यादसृष्टत । पृथिव्या अधि सानवि ॥ २७ ॥

पवमानाः । दिवः । परि । अंतरिद्यात् । असृष्टत । पृथिव्याः । अधि । सानवि ॥ २७ ॥

पवमाना सोमा दिवो द्युलोकादंतरिद्याच्च पृथिव्या भूम्या अधि सानवि
समुप्प्लुते देगे देवयजने पयंसृष्टत । सृज्यंते ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

पुनानः सोमं धारयेदो विश्वा अप स्निधः । जहि रक्षांसि स्रक्तो ॥२८॥

पुनानः । सोम । धारया । इदो इति । विश्वाः । अप । स्निधः । जहि । रक्षांसि ।
स्रक्तो इति सुऽस्रक्तो ॥२८॥हे इदो दीप्त स्रक्तो सुकर्मन् सोम धारया पुनानः पूयमानस्त्वं विश्वाः सर्वान्
स्निधो बध्नुष्वधून् रक्षांसि राक्षसांश्चाप जहि । मारय ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अपघ्नन् सोमं रक्षसोऽभ्यर्षं कनिक्कदत् । द्युमन्तं शुष्मं मुत्तमं ॥२९॥

अपघ्नन् । सोम । रक्षसः । अभि । अर्षं । कनिक्कदत् । द्युऽमन्तं । शुष्मं । उत्तमं ॥२९॥

हे सोम त्वं रक्षसो रक्षांस्यपघ्नन् विनाशयन् कनिक्कदच्छब्दं कुर्वन् द्युमन्तं
दीप्तिमन्तमुत्तमं श्रेष्ठं शुष्मं बलमभ्यर्षं । अस्मान्प्रति पवस्व ॥

॥ अथ त्रिंशी ॥

अस्मे वसूनि धारय सोम दिव्यानि पार्थिवा । इदो विश्वानि वार्या ॥३०॥

अस्मे इति । वसूनि । धारय । सोम । दिव्यानि । पार्थिवा । इदो इति ।
विश्वानि । वार्या ॥३०॥हे इदो दीप्त सोम दिव्यानि दिवि भवानि पार्थिवा पार्थिवानि पृथिव्यां
जातानि च विश्वानि सर्वाणि वार्या वार्याणि वरणीयानि वसून् अस्मे अस्मात्
धारय । प्रक्षिप ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचविंशो वर्गः ॥

वृषा सोमेति त्रिंशद्वचं चतुर्थे सूक्तं मारीचस्य कश्यपस्यार्षे गायत्रं पवमा-
नसौम्यं । तथा चानुक्रांतं । वृषा सोम कश्यप इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

वृषा सोम द्युमाँ अस्ति वृषा देव वृषव्रतः । वृषा धर्माणि दधिपे ॥१॥

वृषा । सोम । द्युऽमान् । अस्ति । वृषा । देव । वृषव्रतः । वृषा । धर्माणि । दधिपे ॥१॥

हे सोम वृषा वर्षकृत्वं द्युमान् दीप्तिमानसि । अपि च हे देव द्योतमान

सोम वृषा त्वं वृषव्रतो वर्षणशीलकर्मासि । किञ्च हे सोम वृषा त्वं धर्माणि
देवानां मनुष्याणां च हितानि कर्माणि दधिषे । धारयसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वृष्णस्ते वृष्ण्यं शवो वृषा वनं वृषा मदः । सत्यं वृषन्वृषेदसि ॥ २ ॥

वृष्णः । ते । वृष्ण्यं । शवः । वृषा । वनं । वृषा । मदः । सत्यं । वृषन् । वृषा । इत् । असि ॥ २ ॥

हे वृषन् कामानां वर्षक सोम वृष्णो वर्षितुस्ते तव शवो वलं वृष्ण्यं
वर्षणशीलं भवति । वनं तव भजनमपि वृषा वर्षणशीलं । मदस्त्व रसोऽपि
वृषा वर्षणशीलः । सत्यं सत्यमेव त्वं वृषेत् । वर्षणशील एवासि । भवसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अश्वो न चक्रदो वृषा सं गा इंदो समर्वतः । वि नो राये दुरो वृधि ॥ ३ ॥

अश्वः । न । चक्रद् । वृषा । सं । गाः । इंदो इति । सं । अर्वतः । वि । नः । राये । दुरः । वृधि ॥ ३ ॥

हे इंदो सोम वृषा त्वमश्वो नाश्व इव सं चक्रदः । संक्रदसे । अपि च गाः
मग्नून्वतोऽश्वांश्चास्मभ्यं सं । प्रयच्छसीति शेषः । किञ्च नोऽस्माकं राये धनाय
दुरो हाराणि वि वृधि । विवृतानि कुरु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

असृष्टात् प्र वाजिनो गव्या सोमासो अश्वया । शुक्रासो वीरयाश्वः ॥ ४ ॥

असृष्टात् । प्र । वाजिनः । गव्या । सोमासः । अश्वः । शुक्रासः । वीरः । अश्वः ॥ ४ ॥

वाजिनो बलवन्तः शुक्रासः शुक्रा उज्ज्वला अश्वो वेगवन्तश्च सोमासः सोमा
गव्या गवेष्ठयाश्वयाश्वेष्ठया च वीरया पुबेष्ठया च प्रासृष्टात् । ऋत्विग्भिः सृज्यन्ते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शुंभमाना ऋतायुभिर्मृज्यमाना गर्भस्योः । पर्वन्ते चोरं अय्यये ॥ ५ ॥

शुंभमानाः । ऋतायुऽभिः । मृज्यमानाः । गर्भस्योः । पर्वन्ते । चोरं । अय्यये ॥ ५ ॥

ऋतायुभिर्यज्ञकामैः शुंभमाना अलंक्रियमाणा गर्भस्योर्गर्भस्तिभ्यां बाहुभ्यां ।

गभस्ती वाहू इति वाहुनामसु पाठात् । मृज्यमानाः शोध्यमानाः सोमा
अव्ययेऽविमये वारे बाले पवित्रे पवन्ते । क्षरन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षट्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ते विश्वा दाशुषे वसु सोमां दिव्यानि पार्थिवा । पर्वतामांतरिक्ष्या ॥ ६ ॥

ते विश्वा दाशुषे वसु सोमां दिव्यानि पार्थिवा पर्वतां आ अंतरिक्ष्या ॥ ६ ॥

ते सोमा दिव्यानि दिवि भवानि पार्थिवा पार्थिवानि पृथिव्यां संभूतानि
चांतरिक्ष्यांतरिक्षाण्यंतरिक्षे जातानि च विश्वा विश्वानि वसु वसूनि धनानि
दाशुषे हविषां प्रदात्रे यजमानाय पर्वतां । क्षरन्तु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पर्वमानस्य विश्ववित् त्वे सर्गा असृक्षत । सूर्यस्येव न रश्मयः ॥ ७ ॥

पर्वमानस्य विश्ववित् प्र ते सर्गा असृक्षत । सूर्यस्य इव न रश्मयः ॥ ७ ॥

हे विश्वविश्वस्य द्रष्टः सोम पर्वमानस्य क्षरतस्ते तव सर्गाः प्रसृज्यमाना
धाराः सूर्यस्येव रश्मयः सूर्यस्य किरणा इव प्रकाशमानाः । नेति संप्रत्यर्थे ।
इदानीं प्रासृक्षत । प्रासृज्यन्त ॥

॥ अथाष्टमी ॥

केतुं कृण्वद्विस्परि विश्वा रूपाभ्यर्षसि । समुद्रः सोम पिब्यसे ॥ ८ ॥

केतुं कृण्वन् दिवः परि विश्वा रूपा अभि अर्षसि । समुद्रः सोम पिब्यसे ॥ ८ ॥

हे सोम समुद्रः । समुद्रवन्ति यस्माद्रसाः स समुद्रः । स त्वं केतुं प्रज्ञानं कृण्वन्
कुर्वन् अस्माकं विश्वा विश्वानि रूपाणि दिवोऽंतरिक्षादभ्यर्षसि । अभिपवसे ।
पिब्यसे । नानाविधानि धनानि चास्मभ्यं प्रयच्छसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

हिन्वानो वार्चमिषसि पर्वमान विधर्मणि । अक्रादेवो न सूर्यः ॥ ९ ॥

हिन्वानः वार्चं इष्यसि । पर्वमान । विधर्मणि । अक्रान् देवः । न । सूर्यः ॥ ९ ॥

हे पर्वमान सोम हिन्वानः प्रेर्यमाणस्त्वं वार्चं शच्छमिषसि । प्रेरयसि ।

कदेत्यचाह । यदा तव रसः सूर्यो देवो न देव इव विधर्मणि विधारके
पवित्रेऽक्रानक्रमीत्तदेत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः कवीनां मती । सृजदर्थं रथीरिव ॥ १० ॥

इंदुः । पविष्ट । चेतनः । प्रियः । कवीनां । मती । सृजत् । अर्थं । रथीः ऽइव ॥ १० ॥

चेतनः प्रज्ञापकः प्रियो देवानां प्रीतिकर इंदुः सोमः कवीनां क्रांतकर्मणां
स्तोत्राणां मती मत्या स्तुत्या पविष्ट । पवते । अर्थं हयं रथीरिव रथीवोर्मि
सृजत् । सृजति च ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तत्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

ऊर्मिर्यस्ते पवित्र आ देवावीः पर्यक्षरत् । सीदन्नृतस्य योनिमा ॥ ११ ॥

ऊर्मिः । यः । ते । पवित्रे । आ । देवऽअवीः । परिऽअक्षरत् । सीदन् । नृतस्य ।

योनिं । आ ॥ ११ ॥

हे सोम ते तव यो देवावीदेव ऊर्मिस्तरंग ऋतस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमा
सीदन् पवित्रे पर्यक्षरत् परिक्षरति तमूर्मिं सृजतीति पूर्वच संबंधः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

स नो अर्थ पवित्र आ मदो यो देववीतमः । इंदुविद्राय पीतये ॥ १२ ॥

सः । नः । अर्थ । पवित्रे । आ । मदः । यः । देवऽवीतमः । इंदो इति । इन्द्राय । पीतये ॥ १२ ॥

हे इंदो यस्त्वं देववीतमोऽतिशयेन देवकामो मदो मदकरश्च भवसि स त्वं
नोऽस्माकं पवित्र इन्द्रायेंद्रस्य पीतये पानायार्थः । पवस्व ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

इमे पवस्व धारया मृज्यमानो मनीषिभिः । इंदो रुचाभि गा इहि ॥ १३ ॥

इमे । पवस्व । धारया । मृज्यमानः । मनीषिभिः । इंदो इति । रुचा । अभि ।

गाः । इहि ॥ १३ ॥

हे इंदो सोम मनीषिभिर्ऋत्विग्भिर्मृज्यमानः शोध्यमानस्त्वमिषेऽस्माकमन्नाय
धारया पवस्व । धार । रुचा रोचमानेनांधसा गाः पशूनभीहि । अभिगच्छ ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

पुना॒नो वरि॑वस्कु॒धूर्जं॑ जना॒य गिर्व॑णः । हे॒रं सृ॒जान॑ आ॒शिरं॑ ॥ १४ ॥

पुना॒नः । वरि॑वः । कृ॒धि । ऊ॒र्जे । जना॒य । गिर्व॑णः । हे॒रं । सृ॒जानः । आ॒ऽशिरं॑ ॥ १४ ॥

हे गिर्वणो गीर्भिर्वननीय हेर हरितवर्ण सोम आशिरं क्षीरं प्रति सृजानो
विसृज्यमानः पुनानः पूयमानस्त्वं जनाय यजमानार्थं वरियो धनमूर्जमन्नं
च कृधि । कुरु ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

पुना॒नो दे॒ववी॑तय॒ इंद्र॑स्य याहि निष्कृतं । द्युता॒नो वा॒जिभि॑र्यतः ॥ १५ ॥

पुना॒नः । दे॒वऽवी॑तये । इंद्र॑स्य । या॒हि । निः॒ऽकृतं॑ । द्युता॒नः । वा॒जिऽभिः । यतः ॥ १५ ॥

हे सोम द्युतानो दीपमानो वाजिभिर्बलिभिर्यजमानिर्यतः संगृहीतो देववीतये
यज्ञार्थं पुनानः पूयमानस्त्वमिंद्रस्य निष्कृतं स्थानं याहि । गच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टचिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्र हि॒न्वा॒नास॑ इ॒ंदवो॑ऽच्छा॒ समु॒द्रमा॑श्वः । धि॒या जू॒ता अ॒सृक्ष॑त ॥ १६ ॥

प्र । हि॒न्वा॒नासः॑ । इ॒ंदवः॑ । अ॒च्छा॒ । स॒मु॒द्रं । आ॒श्वः । धि॒या । जू॒ताः । अ॒सृक्ष॑त ॥ १६ ॥

आश्वो वेगवंत इंदवः सोमाः समुद्रमंतरिक्षमच्छ प्रति हिन्वानासो हिन्वानाः
प्रेर्यमाणा धियांगुल्या जूताः कृष्टाश्च प्रासृक्षत । सृज्यंते ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

म॒र्म॒जा॒नास॑ आ॒यवो॑ वृ॒षां स॒मु॒द्रमि॑ंदवः । अ॒ग्नम॑चूतस्य॒ योनि॑मा ॥ १७ ॥

म॒र्म॒जा॒नासः॑ । आ॒यवः॑ । वृ॒षां । स॒मु॒द्रं । इ॒ंदवः॑ । अ॒ग्नम॑न् । अ॒चूत॑स्य । योनि॑ । आ ॥ १७ ॥

मर्मजानासो मर्मज्यमाना आयवो गंतार इंदवः सोमा वृषायासं विनैव समुद्रमं-
तरिक्षं गच्छंति । एतदेव दर्शयति । अचूतस्योदकस्य योनिं स्थानमग्नम् । गच्छंतीति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

परि॑ णो या॒ह्यस्म॒युर्वि॒श्या॒ वसू॒न्यो॒जसा॑ । पा॒हि नः॑ श॒र्म वी॒रव॑न्त ॥ १८ ॥

परि॑ नः । या॒हि । अ॒स्म॒ऽयुः । वि॒श्या॒ । वसू॒नि । ओ॒जसा॑ । पा॒हि नः॑ । श॒र्म । वी॒रऽव॑न्त ॥ १८ ॥

हे सोमास्मयुरस्मात्कामस्त्वं नोऽस्माकं विश्वा विश्वानि वसूनि धनान्योजसा
बलेन सह परि याहि । रक्षार्थं परिगच्छ । अपि च नोऽस्माकं वीरवत्पुत्र-
वच्छर्म गृहं पाहि । रक्ष ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

मिमाति वह्निरेतशः पदं युजान ऋक्भिः । प्र यत्समुद्र आहितः ॥ १९ ॥

मिमाति । वह्निः । एतशः । पदं । युजानः । ऋक्भिः । प्र । यत् । समुद्रे ।

आहितः ॥ १९ ॥

हे सोम यद्यदा यो वह्निर्वहनशील एतशोऽश्वो मिमाति शब्दं करोति
ऋक्भिर्ऋत्विग्भिः स्तोतृभिः पदं यज्ञे युजानो निदधत् स्तोत्रव्यवहार्यमागच्छति
तदा स यज्ञबाहकाश्वात्मा त्वं समुद्र उदके वसतीवरीषु प्राहितो भवसि ॥

॥ अथ विंशी ॥

आ यद्योनिं हिरण्ययमाशुर्ऋतस्य सीदति । जहात्यप्रचेतसः ॥ २० ॥

आ । यत् । योनिं । हिरण्ययं । आशुः । ऋतस्य । सीदति । जहाति । अप्रचेतसः ॥ २० ॥

यद्यदाशुर्वेगवान्सोम ऋतस्य यज्ञस्य हिरण्ययं हिरण्ययं योनिं स्थानं
हिरण्यपाणिरभियुणोतीत्युक्तमासीदति तदानीमप्रचेतसो जहाति । विसृजति ।
अस्तोतृणां यज्ञं नाभिगच्छति किंतु स्तोतृणामेव यज्ञमभिगच्छतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकोनचत्वारिंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अभि वेना अनूपतेर्यक्षंति प्रचेतसः । मज्जंत्यविचेतसः ॥ २१ ॥

अभि । वेनाः । अनूपत । इर्यक्षंति । प्रचेतसः । मज्जंति । अविचेतसः ॥ २१ ॥

वेनाः कांताः स्तोतारोऽभ्यनूपत । सोममभिष्टुवंति । प्रचेतसः सुमतय
इर्यक्षंति । यष्टुमिच्छंति च । अविचेतसः । विशिष्टमतयो विचेतसः । अवि-
चेतसो विपरीतमतय इत्यर्थः । मज्जंति । निमज्जंति । ये सोमं नाभिष्टुवंति न
यजंति च ते नरके पतन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

इंद्रयिंदो मरुत्वन्ते पवस्व मधुमत्तमः । ऋतस्य योनिमासदं ॥ २२ ॥

इंद्राय। इंदो इति। मरुत्वन्ते। पवस्व। मधुमत्तमः। ऋतस्य। योनिं। आसदं ॥ २२ ॥

हे इंदो सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन मधुमान् त्वमृतस्य यज्ञस्य योनिं स्थान-
मासदमुपवेष्टुं मरुत्वन्त इन्द्रायेंद्रार्थं पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

तं त्वा विप्रां वचोविदः परिष्कृण्वन्ति वेधसः । सं त्वा मृजंत्यायवः ॥ २३ ॥

तं। त्वा। विप्राः। वचः। विदः। परि। कृण्वन्ति। वेधसः। सं। त्वा। मृजन्ति। आयवः ॥ २३ ॥

हे सोम तं पवमानं त्वा त्वां विप्राः प्राज्ञा वेधसः कर्मणां कर्तारो वचोविदः
स्तोतारः परिष्कृण्वन्ति । अलंकुर्वन्ति । अपि च त्वा त्वामायवो मनुष्याः सं
मृजन्ति । सम्यक् शोधयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

रसं ते मिचो अर्यमा पिबन्ति वरुणः कवे । पवमानस्य मरुतः ॥ २४ ॥

रसं। ते। मिचः। अर्यमा। पिबन्ति। वरुणः। कवे। पवमानस्य। मरुतः ॥ २४ ॥

हे कवे क्रांतकर्मन् सोम पवमानस्य क्षरतस्ते तव रसं मिचोऽर्यमा च
वरुणश्च मरुतश्चैते सर्वे देवाः पिबन्ति ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

त्वं सोम विपश्चितं पुनानो वाचमिष्यसि । इंदो सहस्रभर्णसं ॥ २५ ॥

त्वं। सोम। विपः। चितं। पुनानः। वाचं। इष्यसि। इंदो इति। सहस्रभर्णसं ॥ २५ ॥

हे इंदो दीप्त सोम पुनानः पूयमानस्त्वं विपश्चितं प्रज्ञया पवित्रां सहस्रभर्णसं
बहुभरणां वाचमिष्यसि । प्रेरयसि ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चत्वारिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

उतो सहस्रभर्णसं वाचं सोम मखस्युर्व । पुनान इद्वा भर ॥ २६ ॥

उतो इति। सहस्रभर्णसं। वाचं। सोम। मखस्युर्व। पुनानः। इंदो इति। आ। भर ॥ २६ ॥

उतो अपि च हे इंदो दीप्त सोम पुनानः पूयमानस्त्वं सहस्रभर्णसं सहस्रभरणां
मखस्युवं धनकामां वाचमस्मभ्यमाहर । आभर ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पुना॒न इंद॒वेपां॑ पु॒रू॒हूत॑ ज॒नानां॑ । प्रि॒यः स॒मु॒द्र॒मा वि॒श ॥२७॥

पुना॒नः । इंदो॒ इति॑ । ए॒षां । पु॒रू॒हूत॑ । ज॒नानां॑ । प्रि॒यः । स॒मु॒द्रं । आ । वि॒श ॥२७॥

हे पुरुहूत बहुभिराहुतंदो सोम पुनानः पूयमानस्त्वमेषामस्मिन्यागे स्तोत्रं
कुर्वतां जनानां प्रियः सन् समुद्रं द्रोणकलशमाविश । प्रविश ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

दवि॒द्युत॒त्या रु॒चा प॑रि॒ष्टोभ॑न्त्या कृ॒पा । सो॒माः श्रु॒क्ता ग॒वा॒शिरः॑ ॥२८॥

दवि॒द्युत॒त्या । रु॒चा । प॑रि॒ऽस्तोभ॑न्त्या । कृ॒पा । सो॒माः । श्रु॒क्ताः । गो॒ऽर्धा॒शिरः॑ ॥२८॥

श्रुक्ता उज्ज्वला दविद्युतत्या द्योतमानया रुचा दीक्षा परिष्टोभन्त्या परितः
शब्दायमानया कृपा धारया च युक्ताः सोमा गवाशिरो भवन्ति । गव्येन पयसा
मिश्रिता भवन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

हि॒न्वा॒नो हे॒तुभि॑र्य॒त आ॒ वाजं॑ वा॒ज्य॒क्र॒मीत् । सी॒द॒न्तो व॒नुषो॑ यथा ॥२९॥

हि॒न्वा॒नः । हे॒तु॒ऽभिः॑ । य॒तः । आ । वा॒जं । वा॒जी । अ॒क्र॒मीत् । सी॒द॒न्तः । व॒नुषः॑ ।

यथा ॥२९॥

वाजी चलवान् सोमो हेतुभिः प्रेरकैः स्तोत्रभिर्हिन्वानः स्तोत्रैः प्रेर्यमाणो
यतः संयतः सन् वाजं यागाख्यं युद्धमाक्रमीत् । आक्रामति । तच्च दृष्टांतः ।
यथा वनुषो हंतारो भटाः सीदन्तो युद्धं प्रविशन्त आक्रामन्ति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ विंशी ॥

च॒प॒क् सो॒म स्व॒स्त्र्यै॑ संज॒ग्मा॒नो दि॒वः क॒विः । प॒र्वस्व॒ सूर्यो॑ ह॒शे ॥३०॥

च॒प॒क् । सो॒म । स्व॒स्त्र्यै॑ । सं॒ज॒ग्मा॒नः । दि॒वः । क॒विः । प॒र्वस्व॒ । सूर्यः॑ । ह॒शे ॥३०॥

हे सोम कविः क्रांतः सूर्यः सवीर्यस्त्वमृधक् चपुवन् । तथा च यास्कः ।

ऋधगिति पृथग्भावस्यानुप्रवचनं भवत्यथापृध्नोत्यर्थे दृश्यते । नि० ४. २५. । इति ।
संजग्मानः संगच्छमानः स्वस्तये दृशे दर्शनाय च दिवः पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकचत्वारिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थोऽथतुरो देवादिद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाश ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

ह्रिन्वन्तीति विंशह्रस्वं पंचमं सूक्तं । वरुणपुत्रस्य भृगोरार्षे भार्गवस्य जमदग्नेर्वा
गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । ह्रिन्वन्ति भृगुर्वारुणिर्जम-
दग्निर्वेति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

ह्रिन्वन्ति सूरमुद्यं स्वसारो जामयस्पर्ति । महामिदं महीयुवं ॥ १ ॥

ह्रिन्वन्ति । सूर । उद्यं । स्वसारः । जामयः । पर्ति । महं । इदं । महीयुवं ॥ १ ॥

अत्र सर्वत्र पवमानः सोमः स्तूयते । तत्रादावृषिः सोमं प्रत्याह । मदीया
अंगुलयस्त्वामभिपोतुं प्रेरयन्तीति । तदुच्यते । स्वसारः । अंगुलिनामिति । सप्त
कर्मसु प्रेर्येत ऋत्विग्भिरिति स्वसारः । जामयः । एकस्मात्पाण्येत्पन्नत्वात्परस्परं
बंधुभूताः । उद्यं । कर्मार्थं निवसंत्यः । सर्वत्र गन्ध इत्यर्थः । तादृशोऽंगुलयो
महीयुवस्त्वदभिपवं कामयमानाः सत्यः सूरं सुवीर्यं । सोमे पीते वीर्यं भवतीति
शोभनवीर्यकारणं वा सर्वेषां कर्मणि प्रेरकं वा तादृशं पतिं सर्वस्य स्यादरजंगम-
जातस्य स्वामिनं । यस्माद्देवार्थमिज्यतेऽत एव महं देवेभ्यो दीयमानत्वेन महान्तं
महनीयं वेदं यहेषु स्यंदमानं सोमं ह्रिन्वन्ति । प्रेरयन्ति । हि वर्धनगत्योः स्वादिः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पर्वमान रुचारुचा देवो देवेभ्यस्परि । विश्वा वसून्वा विश ॥२॥

पर्वमान । रुचाऽरुचा । देवः । देवेभ्यः । परि । विश्वा । वसूनि । आ । विश ॥२॥

हे पर्वमान दशापवित्रेण पूयमान । यद्वा पुनान शुद्ध सोम रुचारुचा । रुच दीप्ती । सर्वेण तेजसा देवो दीपमानस्त्वं देवेभ्यः परि देवेभ्यः सकाशाद्विश्वा व्याप्तानि सर्वाणि बहूनि वसूनि धनान्यस्माकमा विश । प्रापय । यद्वा देवेभ्यस्तदर्थं सर्वाणि वसूनि निवासस्थानानि यहादीन्या विश । समंतात्प्रविश ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ पर्वमान सष्टुतिं वृष्टिं देवेभ्यो दुवः । इषे पर्वस्व संयतं ॥३॥

आ । पर्वमान । सऽष्टुतिं । वृष्टिं । देवेभ्यः । दुवः । इषे । पर्वस्व । संयतं ॥३॥

हे पर्वमान पूयमान पुनान वा सोम सष्टुतिं शोभनस्तुतियुक्तां वृष्टिं देवेभ्यो देवानां दुवः । सप्तां सलुगिति चतुर्थ्या लुक् । दुवसे परिचरणाया पर्वस्व । आगमय । त्वं यथा मदीमया स्तुत्या वृष्टिर्भविष्यति तथा कुर्वित्यर्थः । किंचास्माकमिषेऽन्नार्थं च संयतं सम्यगस्मान् संगच्छंती वृष्टिं कुरु । यद्वा दुवः परिचर्यामभिलक्ष्य क्रियमाणां सष्टुतिं शोभनस्तुतिरूपां वृष्टिं । बहुस्तुतिमित्यर्थः । एतां देवेभ्यः प्रापय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वृषा ह्यसिं भानुना द्युमंतं त्वा हवामहे । पर्वमान स्वाध्यः ॥४॥

वृषो । हि । असि । भानुना । द्युऽमंतं । त्वा । हवामहे । पर्वमान । सऽस्वाध्यः ॥४॥

हे पर्वमान पूयमान सोम स्वाध्यः सुकर्माणो वयं भानुना रश्मिना द्युमंतं द्युतिमंतं त्वा त्वां हवामहे । आह्वयामः । हि यस्मात्त्वं वृषा कामानां वर्धयितासि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आ पर्वस्व सुवीर्यं मर्दमानः स्वायुध । इहो शिंद्वा गंहि ॥५॥

आ । पर्वस्व । सुऽवीर्यं । मर्दमानः । सऽस्वायुध । इहो इति । सऽइंदो इति । आ । गंहि ॥५॥

हे स्वायुध । यज्ञे म्पन्नकपालादीनि दशायुधानीत्यभिधीयते । शोभनानि तानि यस्य स तपोक्तः । यद्वा धनुरादीन्यायुधानि यस्य सः । तादृश हे सोम त्वं

मंदमानो मोदमानः सन् । यद्वांतर्णीतिव्यर्थः । देवान् स्वयं मादयन् सुवीर्यं
शोभनवीर्योपेतं पुत्रादिकमस्माकमा पवस्व । पवतिर्गत्यर्थः । आ प्रापय ।
किंच हे इंदो यहेषु चमसेषु च क्षरणशीलं सोम । इहो । इह उ पदद्वयं । उ
इत्यवधारणे । इहैवास्मदीये यज्ञ एव सद्वागहि । आगच्छ ॥

॥ इति सप्रमस्य द्वितीये प्रथमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यदङ्गिः परिषिच्यसे मृज्यमानो गभस्त्योः । दुर्णा सधस्यमद्भुषे ॥६॥

यत् । अत् । ऽभिः । परि । ऽसिच्यसे । मृज्यमानः । गभस्त्योः । दुर्णा । सध । ऽस्यं । अद्भुषे ॥६॥

हे सोम गभस्त्योः । बहुनामैतत् । बभसति दीपयति निर्मथंत्वाभ्यामग्निमिति
गभस्ती बाहू । तयोर्मृज्यमानस्ताभ्यां शोध्यमानः सन् अङ्गिः । सोमसेवनार्थं
चतुर्विधा आपः । ताभिर्वसतीवरीभिरिकथनाभिश्च यद्यदा परिषिच्यसे परितः
सिच्यमानो भवसि तदानीं दुर्णा दुग्मयेन पारिल्लवेन पात्रेण गृह्यमाणः सन्
सधस्यं । सह तिष्ठत्येवेति सधस्यं स्थानं यहचमसादिकमद्भुषे । प्राप्नोषि ॥

॥ अथ सप्रमी ॥

प्र सोमाय व्यश्ववत्पर्वमानाय गायत । महे सहस्रचक्षसे ॥७॥

प्र । सोमाय । व्यश्व । ऽवत् । पर्वमानाय । गायत । महे । सहस्र । ऽचक्षसे ॥७॥

हे स्तोतारः पवमानाय दशापवित्रेण पूयमानाय पुनानाय वा सोमाय प्र
गायत । प्रकर्षेण सामगानं कुरुत । अभिष्टुत वा । कथमिव । व्यश्ववत् । यथा
पूर्वं व्यश्वी नाम ऋषिः सोममगासीत् तद्व्यूयमपि । कीदृशाय । महे महते
देवेभ्यः स्वीक्रियमाणत्वेन गुणादिभिर्वा महत्तयुक्ताय सहस्रचक्षसे । प्रयोग-
बाहुल्यापेक्षमेतद्वचनं । सहस्रसंख्याकस्तोत्रयुक्ताय । यद्वा नानाविधैर्वैरनेकधा
द्रष्टव्याय सोमायेति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यस्य वर्णे मधुष्पुतं हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । इंदुमिंद्राय पीतये ॥८॥

यस्य । वर्णे । मधु । ऽष्पुतं । हरिं । हिन्वंति । अद्रि । ऽभिः । इंदुं । इंद्राय । पीतये ॥८॥

हे अश्वर्वादयः वर्णे शत्रूणां वारकं । येनासौ पीयते तेन मत्तेन शत्रवः

संप्रहार्येत इति शत्रुनिवारणसमर्थं मधुश्रुतं मधुरसस्य व्यावयितारं हरिं हरि-
तवर्णमिदं । इंध्रेतद्रूपमवेष्टते । सर्वतो दीप्यमानं । उंद क्केदन इत्यस्माद्वा ।
अभिषवानंतरं पात्रेषु क्षरणशीलं । यस्य सोमस्य तव कारणमंशुमद्रिभिर्हिन्वंति
प्रेरयन्ति । अभिषुखंतीत्यर्थः । इन्द्राय पीतये । इन्द्रस्य पानाय । तदर्थमित्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

तस्य ते वाजिनो वयं विश्वा धनानि जिग्युषः । सखित्वमा वृणीमहे ॥९॥

तस्य ते वाजिनः । वयं विश्वा । धनानि जिग्युषः । सखित्वं । आ । वृणीमहे ॥९॥

हे सोम वाजिनः संभृतहविष्का वयं विश्वा विश्वानि सर्वाणि व्याप्तानि वा
शत्रुधनानि जिग्युषो जितवतस्तस्य पूर्वोक्तलक्षणस्य प्रसिद्धस्य वा ते तव
सखित्वं स्तुत्यस्तोत्रलक्षणं सख्यमावृणीमहे । संभजामहे । अस्मभ्यं धनं देहीति
संभजनं कुर्म इत्यर्थः ॥ जिग्युषः । जि जये । त्रिति कसौ वस्वेकाजादिति निय-
मादिडभावः । सैद्धिदोर्जरित्यभ्यासादुत्तरस्य कवर्गादेशः । उसि परतो वसोः
संप्रसारणं । कसुप्रत्ययस्वरः ॥

॥ अथ दशमी ॥

वृषा पवस्व धारया मरुत्वन्ते च मत्स्रः । विश्वा धान् ओजस्ता ॥१०॥

वृषा । पवस्व । धारया । मरुत्वन्ते । च । मत्स्रः । विश्वा । धानः । ओजस्ता ॥१०॥

हे सोम त्वं वृषा स्तोत्राणामभिमतफलस्य वर्षकः सन् धारया त्वदीयया
पवस्व । द्रोणकलशमागच्छ । पवतिर्गतिकर्मा । आगतत्वं यदास्माभिरिन्द्राय
दीयसे तदा मरुत्वन्ते सहाया मरुतो यस्य संति तस्मा इन्द्राय मत्स्रो मदकारश्च
भव । कीदृशः । विश्वा विश्वानि सर्वाणि व्याप्तानि वा धनान्योजसात्मीयेन वत्नेन
युक्तः सन् स्तोत्रभ्यस्तानि धानः । प्रयच्छन् । त्वं मादयिता भवेति समन्वयः ॥

॥ इति सप्रमस्य द्वितीये द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

तं त्वा धर्तारमोऽण्योऽऽः पर्वमान स्वर्हर्ष । हिव्ये वाजेषु वाजिनं ॥११॥

तं । त्वा । धर्तारं । ओऽण्योः । पर्वमान । स्वः । ऽऽर्ष । हिव्ये । वाजेषु । वाजिनं ॥११॥

हे पर्वमान पूयमान पुनान वा हे सोम ओण्योः । द्यावापृथिवीनामितत् ।

तयोर्धर्तारं धारकं । अत एव स्वर्दृशं स्वर्गस्य सूर्यस्य वा द्रष्टारं सर्वेदेवैर्द्रष्टव्यं वा वाजिनं बलवंतं । पूर्वोक्तगुणप्रसिद्धं त्वा त्वां वाजेषु संयामेषु हिन्वे । प्रेरयामि । यद्वा । वाजेष्वन्नेषु विषयेषु हिनोमि । अन्नादिकं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अया चित्तो विपानया हरिः पवस्व धारया । युजं वाजेषु चोदय ॥ १२ ॥

अया । चित्तः । विपा । अनया । हरिः । पवस्व । धारया । युजं । वाजेषु । चोदय ॥ १२ ॥

हे पवमान अया । अयं पयं गती । कर्मार्थमितस्ततो गच्छंतीभिरनया विपा । विपं प्रेरणे । हवींष्यग्नौ प्रेरयंतीति विपोऽंगुलयः । एकवचनं छांदसं । प्रत्येक-
विवक्षया वा । एताभिर्मदीयाभिरंगुलीभिश्चित्तो ज्ञातः । निर्गतोऽभिषुतो हरिर्ह-
रित्वर्णस्त्वं धारया संततया पवस्व । द्रोणकलशं यद्वा श्वागच्छ त्वं । किंच युजं
सखायमिंद्रं वाजेषु संयामेषु चोदय । प्रेरय । यदास्माभिरिंद्रार्थं सोमो दीयते
तदा तत्पानेन द्रष्टुः सन् शत्रून् हंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

आ न इंदो महीमिषं पवस्व विश्वदर्शतः । अस्मभ्यं सोम गातुवित् ॥ १३ ॥

आ । नः । इंदो इति । मही । मीषं । पवस्व । विश्वदर्शतः । अस्मभ्यं । सोम । गातुऽवित् ॥ १३ ॥

हे इंदो क्षरणशील दीपनशील वा हे सोम विश्वदर्शतो विश्वेः सर्वेदर्शनीयः ।
यद्वा विश्वं सर्वं वस्तुजातं दर्शयते ज्ञापयतेऽनेनेति । स विश्वस्य प्रकाशक इत्यर्थः ।
तादृशस्त्वं महीमिषं महत्प्रभूतमन्नं नोऽस्मभ्यमा पवस्व । आगमय । प्रयच्छेत्यर्थः ।
किंच हे सोमाभिपूयमाण पवमान अस्मभ्यं गातुवित् स्वर्गमार्गस्य लभयिता
ज्ञापयिता भव ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

आ कलशां अनूषतेदो धाराभिरोजसा । इंद्रस्य पीतये विश ॥ १४ ॥

आ । कलशाः । अनूषत । इंदो इति । धाराभिः । ओजसा । आ । इंद्रस्य । पीतये । विश ॥ १४ ॥

हे इंदो क्षरणशील सोम ओजसा बलेन युक्तस्य तव धाराभिर्निरंतराभिः
सहिताः कलशाः । प्रयोगबाहुल्यापेक्षमेतद्बहुवचनं । द्रोणकलशा अनूषत ।
स्तोतृभिराभिमुख्येन स्तूयन्ते । सोमाभिषवकाले हि चत्विजः स्तुवंति खलु ।
ततस्त्वमिंद्रस्य पीतये पानाया विश । यद्वा श्वमसांश्च प्रविश ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

यस्य ते मद्यं रसं तीव्रं दुहंत्यद्रिभिः । स पवस्वाभिमातिहा ॥ १५ ॥

यस्य ते । मद्यं । रसं । तीव्रं । दुहंति । अद्रिभिः । सः । पवस्व । अभिमातिहा ॥ १५ ॥

हे सोम यस्य ते तव मद्यं मदकरं तीव्रं क्षिप्रं मदकारिणं रसमद्रिभिर्यावभि-
रध्वर्वाद्यो दुहंति अभिपुण्वंति स तादृशस्वमभिमातिहा । अभितो मातिर-
भिमानं येषां ते शचवः । पापरूपाणां शचूणां हंता सन् पवस्व । सर्वतो गच्छ ।
येऽभिपुण्वंति ते पापरहिताः सकृत्तिनो भवंतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये तृतीयो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

राजा मेधाभिरीयते पर्वमानो मनावधि । अंतरिक्षेण यातवे ॥ १६ ॥

राजा । मेधाभिः । ईयते । पर्वमानः । मनी । अधि । अंतरिक्षेण । यातवे ॥ १६ ॥

मनी मनुष्ये यागं कुर्वणे सति । यद्वा मनावधि । मनुर्मंतव्यो यज्ञः ।
तस्मिन्पवमानः पूयमानः पुनानो वा राजा । राजशब्देन सोमोऽभिधीयते ।
सोमं राजानमन्त्रीणन्नित्यादियु दृष्टवान् । स राजा मेधाभिः स्तुतिभिः सहेयते ।
गच्छति । किमर्थं । अंतरिक्षेणाकाशमार्गेण द्रोणकलशं प्रति यातवे यातुं ।
द्रोणाभिगमनकाले हि स्तोतृभिः स्तूयते खलु ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

आ न इंदो शतग्विनं गवां षोषं स्वर्ध्वं । वह्नु भगन्तिमृतये ॥ १७ ॥

आ । नः । इंदो इति । शतग्विनं । गवां । षोषं । स्वर्ध्वं । वह्नु । भगन्ति । मृतये ॥ १७ ॥

हे इंदो पाषेपु क्षरणशील दीपनशील वा हे सोम शतग्विनं शतसहस्र-
संख्याभिर्गोभिर्युक्तं गवां षोषं गवादीनां पुष्टिवर्धनं स्वर्ध्वं शोभनाश्वसंगसहितं
भगन्ति भगदन्ति भजनीयधनदानं चोतये रक्षणाय नोऽस्माकमावह । प्रापय ।
गवादींश्च तेषां च वृद्धिं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टदशी ॥

आ नः सोम सहो जुवो रूपं न वर्चसे भर । सुप्राणी देववीतये ॥ १८ ॥

आ । नः । सोम । सहः । जुवः । रूपं । न । वर्चसे । भर । सुप्राणः । देवऽवीतये ॥ १८ ॥

हे सोम देववीतये देवपानाय देवानां कामाय वा सुष्माणोऽभिषूयमा-
णोऽभिषुतो भव त्वं । सहः शत्रुभिर्भवनसमर्थं बलं जुवः । जु इति गत्यर्थः ।
शत्रून्प्रति शीघ्रगमनं च । यद्वा सर्वतो गमनशीलं । किंच । नेति चार्थः । वर्चसे ।
वर्च दीप्तिः । दीप्तिं सर्वत्र प्रकाशनाय रूपं च नोऽस्मभ्यमा भर । आहर । प्रयच्छ ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अर्घो सोम द्युमत्तमोऽभि द्रोणानि रोरुवत् । सीदञ्छ्येनो न योनिमा ॥ १९ ॥

अर्थः । सोम । द्युमत्तऽतमः । अ॒भि । द्रोणानि । रोरुवत् । सीदन् । श्येनः । न ।
योनिं । आ ॥ १९ ॥

हे सोमाभिषूयमाण पवमान द्युमत्तमोऽतिशयेन दीप्तिमांस्त्वं द्रोणानि ।
प्रयोगबाहुल्यापेक्षमेतद्वहुवचनं । द्रोणानभिलक्षीकृत्य रोरुवत् पुनःपुनर्भृशं वा
शब्दं कुर्वन् अर्थः । तानागच्छ । दशापविचमभ्याकिर्गतः सोमोऽविच्छिन्नधारया
द्रोणकलशे पतन् शब्दं करोति खलु । तत्र दृष्टांतः । श्येनो न । यथा सीदन्
सर्वतो गच्छन् श्येनः शंसनीयगतिः पक्षी योनिं स्वस्थानं कुलायं प्रति भृशं
शब्दायमानः सन् आगच्छति । तद्वत् ॥

॥ अथ विंशी ॥

अप्ता इंद्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः । सोमो अर्पेति विष्णवे ॥ २० ॥

अप्ताः । इंद्राय । वायवे । वरुणाय । मरुत्भ्यः । सोमः । अर्पेति । विष्णवे ॥ २० ॥

अप्ता वसतीवरीनामधेयानामपां संभक्ता ॥ षण् संभक्ता । जनसनेति विद् ।
आत्वं विद्वनोरिति ॥ तादृशः सोमोऽर्पेति । द्रोणकलशमागच्छति । किमर्थं ।
इंद्राय । सर्वदेवानां प्रथम एवेन्द्रः सोमं पिबति तस्मात्पूर्वमेवाभिहितः । तस्मै
वायवे तत्सहायाय च । ऐंद्रवायवे हींद्रस्यानंतरं वायुः सोमं पिबति तस्मात्तदन्त
वायुरुक्तः । तस्मै च वरुणाय मरुद्भ्यो मितं शब्दं कुर्वन्न एतन्नामकेभ्यो देवेभ्यो
विष्णवे सर्वजगद्वापिने विष्णवे च । एतेषां पातुं सोमः स्रवतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

इषं तोकाय नो दधदस्मभ्यं सोम विश्वतः । आ पवस्व सहस्रिणं ॥ २१ ॥

इषं । तोकाय । नः । दधत् । अ॒स्मभ्यं । सोम । विश्वतः । आ । प॒व॒स्व । स॒ह॒स्रि॒णं ॥ २१ ॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं तोकाय पुत्रायैधमन्नं दधद्विदधत्प्रयच्छन् सहस्रिणं
सहस्रसंख्याकं धनं विश्वतः सर्वतो दिक्ष्वस्मभ्यं वापवस्व । आ प्रयच्छ । अस्मभ्यं
पुत्राय चान्नधनादिकं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

ये सोमांसः परावन्ति ये अर्वावन्ति सुन्विरे । ये वादः शर्यणावन्ति ॥२२॥

ये।सोमांसः।पराऽवन्ति।ये।अर्वाऽवन्ति।सुन्विरे।ये।वा।अदः।शर्यणाऽवन्ति॥२२॥

एतदादिभ्यामृग्भ्यामिन्द्रार्थं सर्वत्र सोमाभिषवोऽस्तीत्याह । ये सोमांसः सोमाः
परावन्ति विप्रकृष्टेऽतिदूरे देशे ये आर्वावन्त्यंतिके देशे इन्द्रार्थं सुन्विरेऽभिषूयन्तेऽभ्य-
षूयन्त ये वा शर्यणावन्ति । कुरुक्षेत्रस्य जघनार्थं शर्यणावत्संज्ञकं मधुररसयुक्तं
सोमवत्सरोऽस्ति । अदोऽस्मिन्सरसि सरसा ये सोमा इन्द्रायाभिषूयन्ते तेऽस्मा-
कमभिमतफलं प्रयच्छत्विति वक्ष्यमाणेन संबंधः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

य आर्जीकेषु कृत्वसु ये मध्ये पत्स्यानां । ये वा जनेषु पंचसु ॥२३॥

ये।आर्जीकेषु।कृत्वसु।ये।मध्ये।पत्स्यानां।ये।वा।जनेषु।पंचसु॥२३॥

ये वा सोमा आर्जीकेषु । ऋजीका नाम दूरभवा आर्जीका देशाः । तेषु ।
तथा कृत्वसु । कृत्वान इति देशाभिधानं । तेषु कर्मवत्सु देशेषु च । किंच पत्स्यानां
सरस्वत्यादीनां नदीनां मध्ये समीपे च ये सोमा अभिषूयन्ते । ऋषयो च सरस्वत्यां
सत्तमासत्तेत्यादिषु नदीतीरे यज्ञकरणस्य श्रवणात् । किंच । जनेषु पंचसु ।
निपादपंचमाश्रित्यारो यणाः पंच जनाः । तेषु च ये वा सोमा अभिषुतास्ते
सोमा अस्माकमभिमतं प्रयच्छत्वित्युत्तरेण संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

ते नो वृष्टिं दिवस्परि पर्वतामा सुवीर्यं । सुवाना देवासु इंदवः ॥२४॥

ते।नः।वृष्टिं।दिवः।परि।पर्वतां।आ।सुऽवीर्यं।सुवानाः।देवासुः।इंदवः॥२४॥

सुवानास्तत्र चात्र चाभिषूयमाणा देवा दीपनशीलाः स्तुत्या चेंदवो ग्रहेषु
चमसेषु च शरंतस्ते सोमा नोऽस्माकं दिवस्परि । परिशब्दः पंचमीद्योतकः ।
शंतरिद्यादादित्याहा वृष्टिं । अग्नी प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठते । आदि-

त्याज्जायते वृष्टिरिति वृष्टिकारणत्वात् । किंच । सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं पुत्रं च धना-
दिकं वापयन्तां । प्रापयन्तु । यजमानः सोमेनाभिमतफलानि प्राप्नोति खलु ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पवते हर्यतो हरिर्गुणानो जमदग्निना । हिन्वानो गोरधिं त्वचि ॥ २५ ॥

पवते । हर्यतः । हरिः । गुणानः । जमत् । अग्निना । हिन्वानः । गोः । अधिः । त्वचि ॥ २५ ॥

हर्यतो देवान् कामयमानो हरिर्हरितवर्णः किंच गोस्त्वच्यध्वान्दुहे चर्मणि
हिन्वानः प्रेर्यमाणः स सोमो जमदग्निना मंचद्रष्टा ऋषिणा गुणानः स्तूयमानः
सन् पवते । दशपवित्रेण पूतो भवति । यद्वा । पाषाण्यभिगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पंचमो वर्गः ॥

॥ अथ पड़िंशी ॥

प्र शुक्रासो वयोजुवो हिन्वानासो न सप्रयः । श्रीणाना अप्सु मृजत ॥ २६ ॥

प्र । शुक्रासः । वयः । जुवः । हिन्वानासः । न । सप्रयः । श्रीणानाः । अप्सु । मृजत ॥ २६ ॥

शुक्रासः शुक्रा दीप्यमाना वयोजुवोऽन्वं प्रेरयन्तः । यद्यदपेक्ष्य देवेभ्यः सोमं
प्रयच्छन्ति तत्तदपेक्षितं सोमो ददाति । ते सोमाः श्रीणाना दधिक्षीरादिभिः
श्रीयमाणाः संतोऽप्सु वसतीवरीषेकधनासु च मृजत । ऋत्विग्भिः प्रमृज्यन्ते ।
शोधन्ते । तच्च दृष्टान्तः । हिन्वानासो न सप्रयः । अश्वनामैतत् । यथाश्वा हिन्वा-
नासो हिन्वानाः सादिभिः प्रेर्यमाणाः संतोऽप्सु तैरेव प्रशोधिता भवन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

तं त्वां सुतेष्वाभुवो हिन्विरे देवतातये । स पवस्वानयां रुचा ॥ २७ ॥

तं । त्वां । सुतेषु । आभुवः । हिन्विरे । देवतातये । सः । पवस्व । अनयां । रुचा ॥ २७ ॥

अथ प्रत्यक्षकृतः । हे सोम आभुवः कर्मकरणार्थं समन्ताद्भवन्तीत्याभुव ऋत्विजः ।
ते सुतेषु । सुतोऽभिपुतः सोमः । तद्वत्स यज्ञेषु देवतातये ॥ सर्वदेवाच्चातिलिति
स्वार्थिकस्तातिल् ॥ इन्द्रादिदेवेभ्यस्तं तादृशं प्रसिद्धं त्वा त्वां हिन्विरे । यावभिः
प्रेरयन्ति । अभिषुखन्तीत्यर्थः । ततः सोऽभिपुतः स त्वमनया रुचा दीप्यमानया
धारया द्रोणकलशं प्रति पवस्व । आगच्छ । पवतिर्गतिकर्मा । यद्वा । अनया मदी-
यया रुचा स्तुत्या सह कलशमागच्छ । कलशाभिगमनकाले हि सोमं स्तुवंति ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

आ ते दक्षं मयोभुवं वह्निमद्या वृणीमहे । पातमा पुरुस्पृहं ॥ २८ ॥

आ । ते । दक्षं । मयः । भुवं । वह्निं । अद्या । वृणीमहे । पातं । आ । पुरुः । स्पृहं ॥ २८ ॥

हे सोम यद्यारो वयं ते तव स्वभूतं दक्षं बलमद्यास्मिन्यागदिन आभिमुख्ये-
नावृणीमहे । संभजामहे । कीदृशं । मयोभुवं सुखस्य भावकं वह्निं धनादीनां प्रापकं
पातं शत्रुभ्यो रक्षकं पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं काम्यमानं बलमिति ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

आ मद्रमा वरेण्यमा विप्रमा मनीषिणं । पातमा पुरुस्पृहं ॥ २९ ॥

आ । मद्रं । आ । वरेण्यं । आ । विप्रं । आ । मनीषिणं । पातं । आ । पुरुः । स्पृहं ॥ २९ ॥

हे सोम मद्रं मदकरं स्तुत्यं वा त्वामा वृणीमहे । वरेण्यं सर्वैर्वरेणीयं संभजनीयं
च । किंच विप्रं मेधाविनं त्वा । तथा मनीषिणं । मनस ईषा मनीषा । तद्वतं
स्तुतिमंतं वा त्वामा वृणीमहे । प्रत्येकं विशेषणापेक्षया आ इत्युपसर्गः कृतः ।
किंच पातं सर्वेषां रक्षकं पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं च त्वां संभजामहे ॥

॥ अथ विंशी ॥

आ रयिमा सचेतुनमा सृक्रतो तनूष्ठा । पातमा पुरुस्पृहं ॥ ३० ॥

आ । रयिं । आ । सः । चेतुनं । आ । सृक्रतो । इति । सः । क्रतो । तनूषु । आ । पातं ।

आ । पुरुः । स्पृहं ॥ ३० ॥

हे सृक्रतो शोभनयज्ञ सोम त्वदीयं रयिं धनं वयमा वृणीमहे । किंच ।
सचेतुनं । चिती संज्ञाने । भाव औष्णादिक ऊनप्रत्ययः । सज्ञानं च । तनूष-
स्मात्पुत्रेषु च धनं सज्ञानं च त्वमा विधेहि । यद्वा पुत्रार्थं वयमावृणीमहे । तथा
पातं सर्वस्य रक्षकं पुरुस्पृहं बहुभिर्यष्टृभिः काम्यमानं त्वां संभजामहे ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पष्ठो वर्गः ॥

पवस्वेति विंशद्वचं पष्ठं सूक्तं । अचान्द्रकम्यते । पवस्व शतं वैखानसा अष्टा-
दशयनदुप् परास्तिष आधेय्य इति । शतसंख्याका वैखानसाख्याः संहता ऋषयः ।
त्वं सोम सूर इत्येपान्दुप् । शिष्टा गायत्र्यः । अग्र आयूंषीत्याद्यास्तिषः पवमान-
विशिष्टाग्निदेवताकाः । अन्यासां पवमानः सोमो देवता । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व विश्वचर्षणेऽभि विश्वानि काव्या । सखा सखिभ्य ईद्वाः ॥१॥

पवस्व । विश्वऽचर्षणे । अभि । विश्वानि । काव्या । सखा । सखिभ्यः । ईद्वाः ॥१॥

हे विश्वचर्षणे सर्वव्यापित्वेन सर्वस्य द्रष्टः हे सोम सखा स्तुत्यस्तोतृयष्टयष्ट-
लक्षणेन संवन्धेन सखिभूतस्त्वमीद्वाः स्तोतव्यः सन् सखिभ्यो हविःप्रदानेनोप-
कारकत्वान्मित्रभूतेभ्योऽस्मभ्यं विश्वानि सर्वाणि काव्या कवेः कर्मणि काव्यानि ।
ब्रह्मणादित्वात् यज् । सर्वाणि स्तोत्राण्यभिलक्षीकृत्य पवस्व । आ गच्छ ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ताभ्यां विश्वस्य राजसि ये पवमान धामनी । प्रतीची सोम तस्यतुः ॥२॥

ताभ्यां । विश्वस्य । राजसि । ये इति । पवमान । धामनी इति । प्रतीची इति ।

सोम । तस्यतुः ॥२॥

हे पवमान दशापविभेण पूयमान पुनान वा हे सोम ये धामनी पूर्वपक्षाप-
रपक्षयोर्लतारूपस्य सोमस्य त्रैकैकपर्णवृद्धिहासाभ्यां तत्र स्वभूतौ पूर्वादिपक्षौ ।
यद्वा ये धामनी नामनी अंशुसोमात्मके अपि प्रतीची तदभिमुखं गच्छन्तौ गच्छन्तौ
वा पक्षौ नामनी तस्यतुरूपजन्मतुस्ताभ्यां त्वं विश्वस्य सर्वस्य लोकस्य राजसि ।
स्वामी भवसि । पूर्वादिपक्षाभ्यां सर्वलोकस्योपनायकत्वात्तस्य स्वामी भवसि ।
पृथिव्यामंशुनाम्ना मनुष्याणां सर्वेषामभीप्सितदानेन तस्य लोकस्य दुलोके
देवैः स्वसुधामयकलादानेन तेषां प्रीणायिता भवसि । देवाः खलु सोमस्यै-
कैकवृद्धिहासाभ्यां कलाः पिबन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि धामानि यानि ते त्वं सोमासि विश्वतः । पवमान चतुर्भिः कवे ॥३॥

परि । धामानि । यानि । ते । त्वं । सोम । असि । विश्वतः । पवमान । चतुर्भिः । कवे ॥३॥

हे सोम यस्मात्ते त्वदीयानि धामानि तेजांसि परितो वर्तन्तेऽत एव हे
पवमान पूयमान हे कवे क्रांतकर्मन् हे सोम त्वमृतुभिर्वसन्तादिकालविशेषैः
सह विश्वतः सर्वतोऽसि । भवसि । अहोरात्रौ यत्र यत्र व्याप्नौ तत्र तत्र वसन्ता-
दिकालोपाधिकः सोमस्तिष्ठति । तयोस्तदधीनत्वादित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवस्व जनयन्निपोऽभि विश्वानि वार्या । सखा सखिभ्य ऊतये ॥४॥

पवस्व । जनयन् । इपः । अभि । विश्वानि । वार्या । सखा । सखिभ्यः । ऊतये ॥४॥

हे सोम सखा सखिभूतस्त्वं विश्वानि सर्वाणि वार्या वरणीयान्यस्मत्तृप्तानि स्तोत्राण्यभिलक्षीकृत्य सखिभ्योऽस्मभ्यमूतये रक्षणाय जीवनायेषोऽन्नानि जनयन् प्रयच्छन् पवस्व । आगच्छ । पवतिर्गैतिकर्मा ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तव शुक्रासो अर्चयो दिवस्पृष्टे वि तन्वते । पविचं सोम धामभिः ॥५॥

तव । शुक्रासः । अर्चयः । दिवः । पृष्टे । वि । तन्वते । पविचं । सोम । धामभिः ॥५॥

हे सोम शुक्रासः सर्वत्र ज्वलनशीला धामभिस्तेजोभिः सहितस्य तव स्वभूता अर्चयोऽर्चनीया रश्मयो दिवो द्योतमानस्यादित्यस्य द्युलोकस्य वा पृष्टेऽधरभागे । पृथिव्यामित्यर्थः । पविचं पवमानसाधनमुदकं वितन्वते । विशेषेण तन्वति । विस्तारयति । सर्वत्र कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तवेमे सप्त सिंधवः प्रशिषं सोम सिंसते । तुभ्यं धावंति धेनवः ॥६॥

तय । इमे । सप्त । सिंधवः । प्रऽशिषं । सोम । सिंसते । तुभ्यं । धावंति । धेनवः ॥६॥

वृष्टिकर्तृत्वप्रसंगादाह । हे सोम इम इमास्त्वया सृष्टाः सप्त सप्तसंख्याकाः सिंधवः स्पंदमाना गंगाद्या नद्यः । यद्वा सप्त सप्तैणशीला नद्यः । तव प्रशिषं प्रशसतमाज्ञामभि सिंसते । अनुसरंति । तदाज्ञामनुसृत्य समुद्रं गच्छंतीत्यर्थः । किंच धेनवो नयप्रमूतिका देवानां हविःप्रदानेन प्रीणयिष्यो गावस्तुभ्यं तदर्थमेपागिरं क्षीरं प्रयच्छाम इति धावंति । आगच्छंति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्र सोम याहि धारया सुत इन्द्राय मत्सरः । दर्पानो अर्धिति श्रवः ॥७॥

प्र । सोम । याहि । धारया । सुतः । इन्द्राय । मत्सरः । दर्पानः । अर्धिति । श्रवः ॥७॥

हे सोम अग्निपूयमाण देव मत्सर इन्द्रस्य मदकरस्त्वं सुतोऽस्माभिरभिषुतः
सन् इन्द्रायेंद्रार्थं दशपविचान्निर्गतया संततया त्वदीयया धारया द्रोणकलशं प्र
याहि । प्रकर्षेण प्राप्नुहि । यद्वा हे सोम सुतोऽभिषुतस्त्वमिन्द्राय मत्सरो माद-
यितृतमः सन् धारयाग्नौ स्वाहाकारेण पावात्पतंत्या धारया सह त्वमिन्द्रमु-
पयाहि । कीदृशः । अक्षित्यक्षीणं थवः । थव इत्यन्ननाम । दधानोऽस्मभ्यं
प्रयच्छन् प्रयाहीति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

समुं त्वा धीभिर्स्वरन्निन्वतीः सप्त जामयः । विप्रमाजा विवस्वतः ॥ ८ ॥

सं । ऊं इति । त्वा । धीभिः । अस्वरन् । हिन्वतीः । सप्त । जामयः । विप्रं । आजा ।
विवस्वतः ॥ ८ ॥

हे सोम हिन्वतीः । लिंगव्यत्ययः । हिन्वतः स्तुतीः प्रेरयंतः सप्त सप्तसंख्याका
जामय एकस्मिन्यज्ञे कर्मकरणेन परस्परं बंधुभूता होतृप्रभृतयः सप्त होचका
विवस्वतो देवानां हविःप्रदानेन परिचरणवतो यजमानस्याजाजी । अजंति
गच्छंत्युत्विजोऽचेत्याजिर्ज्ञः । तस्मिन् विप्रं मेधाविनं पवमानं त्वा त्वामेव
धीभिर्धीतिभिः स्तुतिभिः समस्वरन् । अशृण्वन् । अस्तुवन् । यद्वा हिन्व-
तीर्गच्छंत्यः सप्त जामयो गंगाद्याः सप्त नद्यो धीभिः । वर्णलोपच्छादसः ।
धीतिभिर्गुलीभिर्विप्रं त्वां समस्वरन् । प्रेरयंति । वसतीवरीभिरेकधनाभिश्च
परिशोधनार्थं प्रेरयंतीति ॥

॥ अथ नवमी ॥

मृजंति त्वा सम्युवोऽथे जीरावधि मृणि । रेभो यदज्यसे वने ॥ ९ ॥

मृजंति । त्वा । सं । अयुवः । अथे । जीरी । अधि । स्वनि । रेभः । यत् । अज्यसे । वने ॥ ९ ॥

हे सोम अयुवः । अंगुलिनामैतत् । अजंति प्रक्षिपंति हवींष्यमाविति । यद्वा ।
अगेर्गत्यर्थस्य । कर्मकरणार्थमितस्ततो गच्छंतीति । अयुवोऽंगुलयोऽस्मदीया
जीरी पापानामभिभावुके क्षिप्रं कृते वा स्वन्यध्यधिकं शब्दायमानेऽथेऽविवालेन
कृते पविचे त्वा त्वां तदा सं मृजंति सम्यक् शोधयंति यद्यदा रेभः । रेभृ शब्दे ।
उदकमध्ये प्रक्षेपेण शब्दायमानस्त्वं वने वननीये वसतीवरीणां उदकेऽज्यसे ।
अक्तः सिक्तो भवसि । तदा मृजंतीत्यन्वयः ॥

॥ अथ दशमी ॥

पवमानस्य ते कवे वाजिन्सर्गा असृक्षत । अर्वतो न प्रवस्यवः ॥ १० ॥

पवमानस्य ते । कवे । वाजिन् । सर्गाः । असृक्षत । अर्वतः । न । प्रवस्यवः ॥ १० ॥

मार्जनप्रसंगमाह । हे कवे क्रांतप्रज्ञ हे वाजिन्नचवन् सोम पवमानस्य दश-
पवित्रेण पूयमानस्य ते तव सर्गाः । सृज्यंत इति सर्गा धाराः । कीदृशाः । प्रवस्यवः ।
छंदसि परेच्छायां क्वच । यष्टृणामन्नं कामयमानास्वदीया धारा असृक्षत ।
सृजन्ति । निर्गच्छन्तीत्यर्थः । तच्च दृष्टान्तः । अर्वतो न । यथाश्वा मंदुरातो निर्गच्छन्ति
तद्यत् पवित्रान्निःसरन्तीत्यर्थः । प्रयोगापेक्षं चात्र धाराबाहुल्यं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीयेऽष्टमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अच्छा कोशं मधुक्षुतमसृयं वारं अथ्यये । अवावशंत धीतयः ॥ ११ ॥

अच्छ । कोशं । मधुक्षुतं । असृयं । वारं । अथ्यये । अवावशंत । धीतयः ॥ ११ ॥

धारानिर्गमनप्रसंगादभिधीयते । मधुक्षुतं मधुररसस्य आवयितारं क्षारयितारं
कोशं द्रोणकलशमच्छाभिलक्ष्याव्ययेऽविमयेऽविस्वभूते वा वारं वाले दश-
पवित्रेऽसृयं । सोमा क्षुत्विभिः सृज्यन्ते । सृजेः कर्मणि तिङां तिङो भवन्तीति
श्री रमादेशः । किंच धीतयः । अंगुलिनामैतत् । धयन्ति पिबन्त्याभिरिति ।
अस्मदीया अंगुलयोऽवावशंत । तान् सोमान् पुनः पुनर्मार्जनार्थं कामयन्ते ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अच्छा समुद्रमिन्द्वोऽस्तं गावो न धेनवः । अग्नन्तस्य योनिमा ॥ १२ ॥

अच्छ । समुद्रं । इन्द्वः । अस्तं । गावः । न । धेनवः । अग्नन् । योनिं । आ ॥ १२ ॥

इन्दवः क्षरन्तः सोमाः समुद्रं सोमानामेकैव संगमनस्थानं द्रोणकलशम-
भिगच्छन्ति । तच्च दृष्टान्तः । धेनवः पयःप्रदानेन जनानां प्रीणयिष्यो नवप्रसूतिका
गावोऽस्तं गृहं यथाभिगच्छन्ति तद्यत् । किंच ते सोमा क्षुतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य
योनिं स्थानमागमन् । आभिमुख्येन गच्छन्ति । गमेर्लुङि सिचो लुक्पुपधालोपः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

प्र णं इंदो महे रणे आपो अपिन्ति सिंधवः । यज्ञोभिवांसयिष्यसे ॥ १३ ॥

प्र णः । इंदो इति । महे । रणे । आपः । अपिन्ति । सिंधवः । यत् । गोभिः । वा । स । यिष्यसे ॥ १३ ॥

हे इंदो क्षरन् सोम नोऽस्माकं स्वभूताय रणे रणाय । रणंति स्तुवंति देवा-
नचेति रणो यज्ञः । अधिकरणे अप् । ऊर्यः । पा० ७. १. १३. । इति न भवति
सर्वविधीनां छंदसि विकल्पितत्वात् । महे महते रणाय यज्ञाय तदर्थं सिधवः स्यु-
मान्ता आपो वसतीवर्याख्याः सोमसेकार्थं तदार्पयति । प्रगच्छन्ति । तद्यदा त्वं गोभिर्ग-
वैर्दधिक्षीरादिभिर्वासयिषस आच्छाद्यसे मिश्रितो भवसि तदापो गच्छन्तीति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अस्य ते सुखे वयमियंक्षंतस्त्वोत्तयः । इंदो सखित्वमुशमसि ॥ १४ ॥

अस्य ते । सुखे । वयं । इयंक्षंतः । त्वाऽऊत्तयः । इंदो इति । सखित्वं । उशमसि ॥ १४ ॥

हे इंदो पवमान इयंक्षंतो यष्टुमिच्छंतः पूजयितुमिच्छंतो वास्य प्रसिद्धस्य ते
तव सुखे सखिकर्मणि स्थिता वयं त्वीतयस्त्वदायत्तरक्षणाः संतः सखित्वं सखि-
भावमेवोशमसि । उशमः । कामयामहे ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

आ पवस्व गविष्टये महे सोम नृचक्षसे । इंदस्य जठरे विश ॥ १५ ॥

आ । पवस्व । गोऽइष्टये । महे । सोम । नृऽचक्षसे । आ । इंदस्य । जठरे । विश ॥ १५ ॥

हे सोम पवमान गविष्टयेऽंगिरसां गवामन्वेष्ट्रे महे महते नृचक्षसे नृणां
मनुष्याणां द्रष्ट्रे कर्मनेतृणां फलं पश्यते वा चंद्रायापवस्व । पात्रेषु दशपवित्रेषु
पूतो भव । इंदस्य जठर उदर उदरभूते द्रोणकलशे वाविश । प्रविश ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

महाँ असि सोम ज्येष्ठ उयाणांमिद ओजिष्टः । युध्वा सज्जर्षज्जिगेय ॥ १६ ॥

महान् । असि । सोम । ज्येष्ठः । उयाणां । इंदो इति । ओजिष्टः । युध्वा । सन् ।

शर्षत् । जिगेय ॥ १६ ॥

हे सोम त्वं महानसि । यतस्त्वं देवानां प्रीणयिता खलु । त्वं ज्येष्ठः प्रशस्यतमो
भवसि । किंच हे इंदो पवमान तमुपाणामुदूर्णवलानामप्योजिष्ट ओजस्वितमो
भवसि । त्वं युध्वा सन् शर्षुभिः सह युद्धं कुर्वन् एव शर्षत् सर्वदा जिगेय ।
तान् तेषां धनानि च जितवानसि । जि जये । थलि सँसिटोर्जैरित्यभ्यासादुत्तरस्य
कवर्गदेशः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

य उ॒येभ्यश्चि॒दो॒जी॒याञ्छू॒रेभ्यश्चि॒च्छू॒रतरः । भूरि॒दाभ्यश्चि॒न्म॒ही॒यान् ॥१७॥

यः । उ॒येभ्यः । चि॒त् । ओ॒जी॒यान् । शू॒रेभ्यः । चि॒त् । शू॒रऽतरः । भूरि॒ऽदाभ्यः ।
चि॒त् । म॒ही॒यान् ॥१७॥

यः सोम उयेभ्यश्चित् उहूरेभ्यो बलवद्भ्योऽप्योजीयान् ओजस्वितमः । किंच ।
यः शूरेभ्यश्चिद्रीरेभ्योऽपि शूरतरोऽत्यंतसमर्थो भवति । तथा यः सोमो भूरि-
दाभ्यः । इडाञ् दाने । आतो मनिच्चिति चिच् । बहुधनानां दातृभ्योऽपि महीयान्
दातृतमो भवति । तं त्वां वृणीमहे इत्युत्तरेण संबंधः ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

त्वं सोम॒ सूर॒ ए॒प॒स्तो॒कस्य॑ सा॒ता त॒नूना॑ । वृ॒णीम॒हे स॒ख्याय॑ वृ॒णीम॒हे यु॒ज्याय॑ ॥१८॥

त्वं । सोम॒ । सूरः॑ । आ । इ॒पः । तो॒कस्य॑ । सा॒ता । त॒नूना॑ । वृ॒णीम॒हे । स॒ख्याय॑ ।
वृ॒णीम॒हे । यु॒ज्याय॑ ॥१८॥

हे सोम सूरः सुवीर्यः । यद्वा सर्वस्य यागादिकर्मणि प्रेरकस्त्वमिषोऽन्नान्य-
स्माकमा धेहि । उपसर्गश्चुतेर्योग्यक्रियाधाहारः । किंच त्वं तोकस्य पुत्रस्य तनूनां ।
तन्वंति विस्तारयन्ति कुलमिति तन्वः पौत्राः । तेषां च साता दाता भव । यणु
दाने । जनसनेति विट् । जनसनेत्यात्वं । वयं तं त्वां सख्याय सखिभावाय कर्मणे
वा वृणीमहे । संभजामहे । तथा युज्याय । युज् सहायः । तस्य भावे कर्मणि
वा षञ् । संज्ञापूर्वकस्य विधेरनित्यत्वादवृद्धिः । शबुवधादिलक्षणसहाय्याय च
वयं वृणीमहे ॥

अग्निहोत्रे पूर्वस्थामाहुतीं हुतायामुपस्थितेन यजमानेन प्रतिदिवसं प्रतिसं-
वत्सरं वानेन तृचेनाग्निरुपस्थेयः । सूचितं च । आग्नेयीभिश्चाग्न आयूंषि पवस इति
तिसृभिः संवत्सरे संवत्सरे । आ० २. ३. इति ॥ चौलादिकर्मसु चतस्र आज्याहुतयो
होतव्यास्तत्रैव तिस्रः । सूचितं च । तेषां पुरस्ताच्चतस्र आज्याहुतीर्जुहुयादग्न आयूंषि
पवस इति तिसृभिः । आ० गृ० १. ४. इति ॥ आधाने पवमानेष्टावग्नेः पवमा-
नस्याग्न आयूंषीत्येपानुवाक्या । अग्ने पवस्तेत्येषा याज्या । सूचितं च । प्रथमाया-
मग्निरग्निः पवमानोऽग्न आयूंषि पवसेऽग्ने पवस्व स्वपाः । आ० २. १. इति ॥

पुनराधेये द्वितीयाज्यभागस्याग्र आयूंषीत्येषा वैकल्पिकानुवाक्या । सूचितं च ।
नित्यं पूर्वमनुब्राह्मणिनोऽग्र आयूंषि पवस इत्युत्तरं । आ० २. ८. इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकोनविंशी ॥

अग्र आयूंषि पवस आ सुवोर्जमिषं च नः । आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ १९ ॥

अग्ने । आयूंषि । पवसे । आ । सुव । ऊर्जं । इषं । च । नः । आरे । बाधस्व । दुच्छुनां ॥ १९ ॥

हे अग्ने पवमानरूप त्वमस्माकमायूंषि जीवनानि पवसे । रक्षसि । नोऽस्मा-
कमूर्जमन्नरसमिषमन्नं चासुव । आभिमुख्येन प्रेरय । किंच दुच्छुनां । रक्षोनामैतत् ।
रक्षांस्यारेऽस्मत्तो दूर एव बाधस्व । संपीडय ॥

॥ अथ विंशी ॥

अग्निर्ऋषिः पवमानः पांचजन्यः पुरोहितः । तर्मीमहे महागयं ॥ २० ॥

अग्निः । ऋषिः । पवमानः । पांचऽजन्यः । पुरःऽहितः । तं । ईमहे । महाऽगयं ॥ २० ॥

पांचजन्यः । निषादपंचमाश्वत्वारो वर्णाः पंचजनाः । यद्वा गंधर्वाः पितरो
देवा असुरा रक्षांसीत्येते पंचजनाः । अथवा देवा मनुष्या गंधर्वाप्सरसः सर्पाः
पितर इति ब्राह्मणेऽभिहिताः पंचजनाः । गंधीराज् ज्य इत्यत्र बहिर्देवपंचजनेभ्य
इति वक्तव्यमिति वचनात् । पा० ४. ३. ५८. ३. । भवार्थे ज्यप्रत्ययः । तेषां तत्त-
दभीष्टप्रदानेन स्वभूत ऋषिः सर्वद्रष्टा पवमानस्तदूपोऽग्निः पुरोहितः कर्मार्थ-
मृत्विग्भिः पुरो निहितः । तं पूर्वोक्तलक्षणं महागयं महद्भिर्देवादिभिरपि
गीर्भिर्गीतव्यं । महान्ति प्रभूतानि यज्ञगृहानि वा यस्य स तथोक्तः । तं पवमान-
गुणविशिष्टमग्निमीमहे । धनादीनि याचामहे ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये दशमो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अग्ने पवस्व स्वपां अस्मे वर्चैः सुवीर्यं । दधद्रियं मयि पोषं ॥ २१ ॥

अग्ने । पवस्व । सुऽअपाः । अस्मे इति । वर्चैः । सुऽवीर्यं । दधत् । रियं । मयि । पोषं ॥ २१ ॥

हे अग्ने स्वपाः । सोर्मनसीत्युत्तरपदाद्युदात्तत्वं । शोभनकर्मो त्वमस्मे अस्मासु
सुवीर्यं शोभनवीर्येपितं वर्चः । वर्चं दीप्तौ । तेजः पवस्व । ज्ञागमय । तथा
भवान् रयिं धनं पुत्रं वा पोषं । भावे कर्मणि वा घञ् । गवां पुष्टिं । यद्वा

गवादिकं मयि भवान्दधत् । दधातु । करोत्वित्यर्थः । दधातेर्लङ्घागमः ।
घोर्लोपो लेटि वेत्याकारलोपः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पर्वमानो अति सिधोऽभ्यर्षति सृष्टिं । सूरौ न विश्वदर्शतः ॥२२॥

पर्वमानः। अति। सिधः। अभि। अर्षति। सऽसृष्टिं। सूरः। न। विश्वऽदर्शतः ॥२२॥

पर्वमानः सोमः सिधो हिंसकाञ्छन्नूतनिक्रम्य गच्छति । तथा सृष्टिं स्तोतृणां
शोभनां स्तुतिमभ्यर्षति । आभिमुख्येन गच्छति । ऋषी गतौ तौदादिकः ।
बहुलं छंदसीति शप् । गुणः । किंच सूरौ न सूर्य इव विश्वदर्शतः सर्वस्य द्रष्टा
सर्वेषां दर्शनीयो भवति ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

स मर्मृजान आयुभिः प्रयस्वान्प्रयसे हितः । इंदुरत्यो विचक्ष्णः ॥२३॥

सः। मर्मृजानः। आयुऽभिः। प्रयस्वान्। प्रयसे। हितः। इंदुः। अत्यः। विऽचक्ष्णः ॥२३॥

आयुभिः कर्मनेतृभिर्मन्त्रैर्मर्मृजानः पुनःपुनर्मृज्यमानः शोध्यमानः स इंदुः
स सोमोऽत्यो देवान्संततं गन्ता भवति । कीदृशः । प्रयस्वान् प्रीणनशीलान्नवान् ।
यदा स्तोतृभ्यो देयत्वेनान्नयुक्तः । अत एव प्रयसे हवीरूपायाच्चाय हितो विचक्ष्णः
सर्वस्य प्रदर्शनकारी सर्वस्य विद्रष्टा वा सोमो देवानभिगन्ता भवति । चक्षिइ
यक्तायां चाचि । अनुदात्तेतश्च हलादेरिति युच् ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

पर्वमान ऋतं बृहच्छुक्रं ज्योतिरजीजनत् । कृष्णा तमांसि जंघनत् ॥२४॥

पर्वमानः। ऋतं। बृहत्। शुक्रं। ज्योतिः। अजीजनत्। कृष्णा। तमांसि। जंघनत् ॥२४॥

पर्वमान ऋतं सत्यं यथार्थभूतं बृहत्प्रभूतं सर्वदेशेषु व्यापकं शुक्रं दीप्यमानं
श्वेतयणं ज्योतिस्तेजोऽजीजनत् । द्युलोक उदपादयत् । किं कुर्वन् । कृष्णा
कृष्णयणानि तमांसि जंघनत् भृशं विनाशयन् । हंतैर्यद्भुकि शतरि रूपं । अभ्य-
स्तानामादिरित्याद्युदात्तत्वं ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पर्वमानस्य जंघतो हरेर्ब्रह्मा असृक्षत । जीरा अजिरशोचिषः ॥२५॥

पर्वमानस्य । जंघतः । हरेः । ब्रह्मा । असृक्षत । जीराः । अजिरऽशोचिषः ॥२५॥

जंघतः पुनःपुनस्तमांसि विनाशयतो हरेर्हरितवर्णस्याजिरशोचिषः सर्वत्र
गमनशीलतेजसः पर्वमानस्य सोमस्य ब्रह्मा । यदि आह्लादने । देवानामाह्लाद-
यिष्यो जीराः क्षिप्रं क्षरणशीला धारा असृक्षत । सृजन्ति । पवित्रान्निर्गच्छन्तीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

पर्वमानो रथीतमः शुभ्रेभिः शुभ्रशस्तमः । हरिर्ब्रह्मो मरुद्गणः ॥२६॥

पर्वमानः । रथीतमः । शुभ्रेभिः । शुभ्रशःस्तमः । हरिऽब्रह्मः । मरुत्स्तमः ॥२६॥

पर्वमानो देवो रथीतमोऽतिशयेन रथवान् । इन्द्रपुत्र इतीकारः । तथा
शुभ्रेभिः शोभायुक्तेभ्यस्तेजोभ्योऽपि शुभ्रशस्तमोऽत्यन्तदीप्यमानश्च । यद्वा निर्म-
लेभ्योऽपि निर्मलतमयशोयुक्तः । हरिर्ब्रह्मः । इन्द्राब्रह्मोत्तरपद इति साहित्यिकः
सुट् । हरितवर्णदीप्तिर्हरितधारावान्वा मरुद्गणः । मरुतो यस्य गणः सहायभूताः
स तथोक्तः । तादृशः सर्वाल्लोकान् स्वरश्मिभिः स्वदीप्तिभिर्व्यभ्रवत् व्याप्नो-
वित्युत्तरेणान्वयः ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पर्वमानो व्यंघ्रवद्दृश्मिर्भिर्वाजसातमः । दधत्स्तोत्रे सुवीर्यं ॥२७॥

पर्वमानः । वि. व्यंघ्रवत् । दृश्मिः । वाजऽसातमः । दधत् । स्तोत्रे । सुवीर्यं ॥२७॥

पर्वमानः सोमो रश्मिभिः स्वदीप्तिभिर्व्यभ्रवत् सर्वं जगद्व्याप्नोतु । कीदृशः ।
वाजसातमः । अतिशयेनाच्चस्य दाता बलस्य संभक्ता वा । तथा स्तोत्रे पर्वमा-
नस्तोत्रं कुर्वते मनवे सुवीर्यं सुवीर्योपेतं पुत्रं धनं वा दधत् विदधत् प्रयच्छन्
व्याप्नोतु । अप्नोतेर्लङ्घागमः ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

प्र सुवान इन्दुरक्षाः पवित्रमन्यथ्ययं । पुनान इन्दुरिद्रमा ॥२८॥

प्र. सुवानः । इन्द्रः । अक्षारिति । पवित्रं । अति । अन्यथ्यं । पुनानः । इन्द्रः । इन्द्रं । आ ॥२८॥

सुवानोऽभिषूयमाण इन्द्रः सोमोऽव्ययमविमयमूर्णोऽस्तुकेन निर्मितं दशप-
विधमतीत्य प्राक्षाः । कलशं प्रतिकर्षेण क्षरति ॥ क्षरतेर्लुङि तिपि सिचि छांदस
इडागमाभावः । अतोऽल्लोतस्येति वृद्धिः । रात्सस्येति सिचो लोपः । रेफांतं
स्पष्टयितुमितिकारः । बहुलं छंदसि । पा० ७.३.९७. इतीडभावः । हल्ङादिना
तिलोपः । ततस्पुनानः पविवेण शुद्ध इन्द्रः सोम इन्द्रमा विशति । उपसर्ग-
श्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

ए॒ष सो॒मो अ॒धि त्व॒चि ग॒वां क्री॒कृत्य॒द्रिभिः । इ॒न्द्रं म॒दाय॒ जोहु॑वत् ॥ २९ ॥

ए॒षः। सो॒मः। अ॒धि। त्व॒चि। ग॒वां। क्री॒कृ॒ति। अ॒द्रिऽभिः। इ॒न्द्रं। म॒दाय॒। जो॒हु॒वत् ॥ २९ ॥

एष अंशुरूपः सोमो गवां त्वचानदुहचर्मणि । अधिशच्छ उपर्यर्थद्योतकः ।
चर्मण्युपर्यद्रिभिर्यावभिः सह क्रीडति । अभिषवाय संक्रीडते । एतेन तत्काल
इन्द्रविषयां स्तुतिं कुर्वतीत्यवगम्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

यस्य॑ ते द्यु॒म्व॒च॒प्रयः॑ प॒र्वमा॒नाभृ॑तं दि॒वः । तेन॑ नो मृ॒ळ जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

यस्य॑। ते। द्यु॒म्व॒च॒प्र॒यः। प॒र्वमा॒न। आ॒भृ॒तं। दि॒वः। तेन॑। नः। मृ॒ळ। जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

हे पवमान पूयमान हे सोम दिवो द्युलोकादाभृतं श्येनरूपया गायत्र्याहृतं
द्युम्वदस्ववद्यशेयुक्तं वा पयः सोमलक्षणमन्नं यस्य ते तव स्वभूतं विद्यते तस्मात्त्वं
तेनाच्चेन नोऽस्मान् जीवसे चिरजीवनाय मृळ । मृळय । सखय ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वादशो वर्गः ॥

त्वं सोमासीति द्वाविंशहचं सप्तमं सूक्तं । आद्यतृचस्य बार्हस्पत्यो भरद्वाज
ऋषिः । द्वितीयस्य मारीचः कश्यपः । तृतीयस्य राहूगणो गोतमः । चतुर्थस्य
भौमोऽचिः । पंचमस्य गाथिनो विश्वामिचः । षष्ठस्य भार्गवो जमदग्निः ।
सप्तमस्य मैत्रावरुणिर्वसिष्ठः । सूक्तशेषस्यांगिरसः पविचो वसिष्ठो वोभौ वा
समुदितावृषी । पवस्व सोम मंदयन्त्रित्याद्यास्तिस्रो द्विपदा गायत्र्यः । अविता
नो अजाश्च इत्याद्यास्तिस्रः पवमानपूषदेवत्याः पवमानसोमदेवताका वा । यस्ते
पविषमचिंपीत्याद्याः पंचर्चः पवमानाग्निदेवत्याः । आसां पंचानां मध्य उभाभ्यां
देव सवितरिति तृतीया पवमानसवितृदेवताका वा । चतुर्थी चिभिष्टुं देव

सवितरित्येषा विकल्पेन पवमानाग्निसवितृदेवताका । पुनन्तु भामित्येषा विकल्पेन
वैश्वदेवी । यः पावमानरीरथ्येतीत्यादिके द्वे पवमानमंडलाध्येतृस्तुतिप्रतिपादिके ।
अतः सैव देवता । शिष्टाः सर्वाः पवमानसोमदेवताकाः । तथा चानुक्रम्यते ।
त्वं सोमासि द्वाचिंशद्द्वारद्वाजः कश्यपो गोतमोऽचिर्विंशामिचो जमदग्निर्वसिष्ठ
इति ह तृचाः सप्त ऋषयः शेषे पवित्रो वसिष्ठो वोभौ वा । पवस्व सोम तिस्रो
नित्यद्विपदा गायत्र्योऽविता नस्तिष्ठः पौष्ण्यो वा यज्ञे पवित्रं पंचाग्रेय्यः
सावित्र्यग्निसावित्री वैश्वदेवी वासामंत्याः । विंशी पुरउष्णिक् सप्तविंशत्यनुहुवंत्ये
च ते पावमान्यध्येतृस्तुती इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

त्वं सोमासि धारयुर्मंद्रं ओजिष्ठो अश्वरे । पवस्व मंहयद्रयिः ॥१॥

त्वं । सोम । असि । धारयुः । मंद्रः । ओजिष्ठः । अश्वरे । पवस्व । मंहयत् । रयिः ॥१॥

हे सोमाभिषूयमाण पवमान मंद्रो मोदयितृ तम ओजिष्ठ ओजस्वितमं स्वमश्वरे
हिंसारहितेऽस्मदीये यज्ञे धारयुरभिषयणधाराकामोऽसि । भवसि । ततस्त्वं
मंहयद्रयिः स्तोतृभ्यः प्रदीयमानधनः सन् पवस्व । द्रोणकलशे यहादिषु दशा-
पवित्रेण पूतो भव । यद्वा धारयुस्तद्वदर्थे भाष्यत इति मत्वर्थायो युः । स हे
सोम त्वं धारावानिव ततः पवस्वेति संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं सुतो नृमादन्नो दधन्वान्मत्सरित्तमः । इंद्राय सूरिरंधंसा ॥२॥

त्वं । सुतः । नृमादन्नः । दधन्वान् । मत्सरिन् । रंत्तमः । इंद्राय । सूरिः । अंधंसा ॥२॥

हे सोम नृमादन्नो नृणां कर्मणो नेतृणामृत्विजां मादयिता अत एव दधन्वान्
तेभ्यो धनानि धारयन् प्रयच्छन् यद्वा यज्ञस्य धारकः सूरिः प्राज्ञः सुतोऽस्माभि-
रभिषुतस्त्वमंधंसा हवीरूपेणाग्नेन सहेंद्राय मत्सरित्तमस्तस्यातिशयेन मदकारी
भव । नाद्वस्येति नकारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं संप्राणो अद्रिभिरर्भ्यं कर्निकदत् । द्युमंतं शुष्मं मुत्तमं ॥३॥

त्वं । सुस्वानः । अद्रिः । अभिः । अर्भ्यं । कर्निकदत् । द्युः । मंतं । शुष्मं । उत्तमं ॥३॥

सुवानोऽभिषूयमाण इंदुः सोमोऽव्ययमविमयमूर्णोऽस्तुकेन निर्मितं दशाप-
विषमतीत्य प्राक्षाः । कलशं प्रतिकर्षेण क्षरति । क्षरतेर्लुङि तिपि सिचि छांदस
इडागमाभावः । अतोऽल्लोतस्येति वृद्धिः । रात्सस्येति सिचो लोपः । रेफांतं
स्पर्धयितुमिति कारः । बहुलं छंदसि । पा० ७. ३. ९७. । इतीडभावः । हल्ङादिना
तिलोपः । ततस्पुनानः पवित्रेण शुद्ध इंदुः सोम इंद्रमा विशति । उपसर्ग-
श्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

ए॒ष सोमो॒ अ॒धि त्व॒चि गवां॑ क्री॒ळत्य॒द्रिभिः॑ । इ॒ंद्रं म॒दाय॑ जोहु॒वत् ॥ २९ ॥

ए॒षः। सोमः॑। अ॒धि। त्व॒चि। गवां॑। क्री॒ळति॒। अ॒द्रिऽभिः॑। इ॒ंद्रं। म॒दाय॑। जोहु॒वत् ॥ २९ ॥

एष अंशुरूपः सोमो गवां त्वच्यानदुहचर्मणि । अधिशब्द उपर्यर्थद्योतकः ।
चर्मण्युपर्यद्रिभिर्यावभिः सह क्रीडति । अभिषवाय संक्रीडते । एतेन तत्काल
इंद्रविषयां स्तुतिं कुर्वतीत्यवगम्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

यस्य॑ ते द्यु॒न्नव॒त्पयः॑ प॒र्वमा॒नाभू॑तं दि॒वः । तेन॑ नो मृ॒ळ जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

यस्य॑। ते। द्यु॒न्न॒व॒त्। प॒यः॑। प॒र्वमा॒न॒। आ॒भू॒तं। दि॒वः॑। तेन॑। नः॒। मृ॒ळ॒। जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

हे पवमान पूयमान हे सोम दिवो द्युलोकादाभूतं श्येनरूपया गायत्र्याहृतं
द्युन्नवदन्नवद्यशेषयुक्तं वा पयः सोमलक्षणमन्नं यस्य ते तव स्वभूतं विद्यते तस्मात्त्वं
तेनान्नेन नोऽस्मान् जीवसे चिरजीवनाय मृळ । मृळय । सखय ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वादशो वर्गः ॥

त्वं सोमासीति द्वाविंशद्वचं सप्तमं सूक्तं । आद्यतृचस्य वार्हस्पत्यो भरद्वाज
ऋषिः । द्वितीयस्य मारीचः कश्यपः । तृतीयस्य राहूगणो गोतमः । चतुर्थस्य
भौमोऽचिः । पंचमस्य गाथिनो विश्वामित्रः । षष्ठस्य भार्गवो जमदग्निः ।
सप्तमस्य मैत्रावरुणिवंशिष्ठः । सूक्तशेषस्यांगिरसः पवित्रो वसिष्ठो वोभी वा
समुदितावृषी । पवस्व सोम मंदयन्तिष्वाद्यास्तिस्रो द्विपदा गायत्र्यः । अविता
नो अजाय इत्याद्यास्तिस्रः पवमानपूपदेवत्याः पवमानसोमदेवताका वा । यत्ते
पवित्रमर्चिपीत्याद्याः पंचर्चः पवमानाग्निदेवत्याः । आसां पंचानां मध्य उभाभ्यां
देव सवितरिति तृतीया पवमानसवितृदेवताका वा । चतुर्थी चिभिर्द्रुं देव

सवितरित्येषा विकल्पेन पवमानाग्निसवितृदेवताका । पुनंतु मामित्येषा विकल्पेन
 वैश्वदेवी । यः पावमानीरध्येतीत्यादिके द्वे पवमानमंडलाध्येतृस्तुतिप्रतिपादिके ।
 अतः सैव देवता । शिष्टाः सर्वाः पवमानसोमदेवताकाः । तथा चानुक्रम्यते ।
 त्वं सोमासि द्वाविंशद्भिरद्वाजः कश्यपो गोतमोऽत्रिर्विंश्यामित्रो जमदग्निर्वसिष्ठ
 इति ह तृचाः सप्त ऋषयः शेषे पवित्रो वसिष्ठो वोभौ वा । पवस्व सोम तिस्रो
 नित्यद्विपदा गायत्र्योऽविता नस्तिष्ठः पौष्ण्यो वा यज्ञे पवित्रं पंचाग्रेय्यः
 सावित्र्यग्निसावित्री वैश्वदेवी वासामंत्याः । त्रिंशी पुरउष्णिक् सप्तविंशत्यनुष्टुबंत्ये
 च ते पावमान्यध्येतृस्तुती इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

त्वं सोमासि धारयुर्मेन्द्र ओजिष्ठो अश्वरे । पवस्व मंहयद्रयिः ॥१॥

त्वं । सोम । अस्ति । धारयुः । मंद्रः । ओजिष्ठः । अश्वरे । पवस्व । मंहयत् ऽरयिः ॥१॥

हे सोमाभिषूयमाण पवमान मंद्रो मोदयितृ तम ओजिष्ठ ओजस्वितमस्त्वमश्वरे
 हिंसारहितेऽस्मदीये यज्ञे धारयुरभिषवणधाराकामोऽसि । भवसि । ततस्त्वं
 मंहयद्रयिः स्तोतृभ्यः प्रदीयमानधनः सन् पवस्व । द्रोणकलशे महादिषु दशा-
 पवित्रेण पूतो भव । यज्ञा धारयुस्तद्वदर्थं भाष्यत इति मत्वर्थीयो युः । स हे
 सोम त्वं धारावानिव ततः पवस्वेति संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं सुतो नृमार्दनो दधन्वान्मत्सरित्तमः । इन्द्राय सूरिरंधसा ॥२॥

त्वं । सुतः । नृऽमार्दनः । दधन्वान् । मत्सरिन् ऽतमः । इन्द्राय । सूरिः । अंधसा ॥२॥

हे सोम नृमार्दनो नृणां कर्मणो नेतृणामृत्विजां मार्दयिता अत एव दधन्वान्
 तेभ्यो धनानि धारयन् प्रयच्छन् यज्ञा यज्ञस्य धारकः सूरिः प्राज्ञः सुतोऽस्माभि-
 रभिपुतस्त्वमंधसा हवीरूपेणात्वेन सहेंद्राय मत्सरित्तमस्तस्यातिशयेन मदकारी
 भव । नाहस्येति नकारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं संघ्राणो अद्रिभिरभ्यर्षं कनिंक्रदत् । शुभ्रं शुष्मं मुत्तमं ॥३॥

त्वं । संघ्राणः । अद्रिऽभिः । अर्षं । कनिंक्रदत् । शुभ्रं । शुष्मं । मुत्तमं ॥३॥

हे पवमान सोम अद्रिभिर्यावभिः सुप्राणः सन्वानोऽभिषूयमाणस्त्वं कनिक्रदत्
भृशं शब्दं कुर्वन् अभ्यर्षे । कलशं पाशाणि वाभिगच्छ । तथा द्युमंतं दीप्तिमुक्त-
मुत्तमं शुष्मं शबूणां शेषकं बलं च प्राप्नुहि । यडा । एकवाक्यतया योजनीयः ।
सूयमानस्त्वं बलमभिगच्छेति ॥ कदि ऋदि आह्वाने । ऋदेर्यङ्लुकि नलो-
पोऽभ्यासस्य निगागमश्च दार्धतिं दर्धतीति सूत्रेण सर्वं निपात्यते । तस्माच्छ-
तृप्रत्ययः । अभ्यस्तानामादिरिति स्वरः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इंदुर्हिन्वानो अर्पेति तिरो वाराण्यभ्यया । हरिर्वाजमचिक्रदत् ॥४॥

इंदुः । हिन्वानः । अर्पेति । तिरः । वाराणि । अभ्यया । हरिः । वाजं । अचिक्रदत् ॥४॥

हिन्वानो यावभिः प्रेर्यमाणोऽभिषूयमाण इंदुः सोमोऽभ्ययाविमयान्यवीनां
स्वभूतानि वाराणि बालानि । पवित्राणीत्यर्थः । तानि तिरस्तिरस्कृत्य व्यवधा-
यार्षेति । गच्छति । प्रभूतं निर्गच्छतीत्यर्थः । सोऽयं हरिर्हरितवर्णः सोमो
वाजमन्त्रमचिक्रदत् । शब्दयति । त्वया सहेंद्रमहमाह्वयामीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदो व्ययमर्षेसि वि अर्वांसि वि सौभगा । वि वाजान्तोम गोमंतः ॥५॥

इंदो इति । वि । व्यर्थं । अर्पेसि । वि । अर्वांसि । वि । सौभगा । वि । वाजान् ।

सोम । गोऽमंतः ॥५॥

हे इंदो सोम अयमर्षिवाले भवं पवित्रं व्यर्षेसि । विविधं धाराभिर्गच्छसि ।
किंच । अर्वांसि हवीरूपाण्यन्वानि च विगच्छसि । तथा सौभगा । सुभगस्य
भावः सौभगं । सुभगशब्द उद्गात्रादिषु पठ्यते । तस्योत्तरपदवृद्धिर्नेष्यते । सौभगानि
धनानि विविधं प्राप्नोषि । तथा हे सोम गोमंतः पशुमन्ति वाजान् बलानि च
विविधं प्राप्नुहि । तानि सर्वाण्यस्माकं प्रापयेत्यभिप्रायः ॥

॥ इति सप्रमस्य द्वितीये चयोदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ न इंदो शतग्विनं रयिं गोमंतमश्विनं । भरा सोम सहस्रिणं ॥६॥

आ । नः । इंदो इति । शतं ऽग्विनं । रयिं । गोऽमंतं । अश्विनं । भरा । सोम । सहस्रिणं ॥६॥

हे इंदो पात्रेषु क्षरन् हे सोम नोऽस्मभ्यमा भर । संपादय । देहि । किमि-
न्युच्यते । शतग्विनं शतं गावो यस्य स शतगुः । तद्धतं गोमतं प्रशस्तपशुमत-
मश्विनमश्वयुक्तं सहस्रिणं सहस्रसंख्याकं रयिं धनं पुत्रं वाभर ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पर्वमानास इंदवस्तिरः पविचमाशवः । इद्रं यामेभिराशत ॥ ७ ॥

पर्वमानासः । इंदवः । तिरः । पविचं । आशवः । इद्रं । यामेभिः । आशत ॥ ७ ॥

पविचमूर्णास्तुकेन निर्मितं दशापविचं तिरस्तिरस्कृत्य व्यवधायकं कृत्वा पव-
मानासः कलशं प्रति बहुधाराः क्षरन् आशवः क्षिप्रं मदकारिणश्चमसादीन्
व्याभ्रुवंतो वेदवः सोमा यामेभिः स्वीयैर्गमनैरिद्रमाशत । व्याभ्रुवंति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ककुहः सोम्यो रस इंदुरिद्राय पूर्यः । आयुः पवत आयवे ॥ ८ ॥

ककुहः । सोम्यः । रसः । इद्रुः । इद्राय । पूर्यः । आयुः । पवते । आयवे ॥ ८ ॥

ककुहः । सोमः सर्वकर्मकारयितृत्वेन सर्वेषां समुच्छितोऽतिशयितो भवति ।
सोऽयं पूर्यः पूर्यः कृतोऽभिषुतः पूर्यं प्रातःकाले कृतो वायुरिद्रमभिगतेदुः
पात्रेषु क्षरन् सोम्यः । मये चेति यप्रत्ययः । सोममयो रस आयवे सर्वत्र गंच
इद्राय पवते । कलशेषु पविचेण पूतो भवति । यद्वा । इद्रार्थमभिमुखं गच्छति ।
पवतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ नवमी ॥

ह्रिन्वन्ति सूरमुसयः पर्वमानं मधुश्रुतं । अभि गिरा समस्वरन् ॥ ९ ॥

ह्रिन्वन्ति । सूरः । उसयः । पर्वमानं । मधुश्रुतं । अभि । गिरा । सं । अस्वरन् ॥ ९ ॥

उसयः कर्मकरणार्थमितस्ततः संचरंत्योऽङ्गुलयो मधुश्रुतं मदकरस्य रसस्य
व्यावयितारं सूरं सुवीर्यं सर्वस्य यागादिकर्मणि प्रेरकं पवमानं सोमं ह्रिन्वति ।
अभिषवार्थं संप्रेरयन्ति । ततः स्तोतारो गिरा स्तुत्या तमेनमभि समस्वरन्
सम्यगभिषुवंति ॥

॥ अथ दशमी ॥

अविता नो अजाश्वः पूपा यामनियामनि । आ भक्षत्कन्यासु नः ॥ १० ॥

अविता । नः । अजऽअश्वः । पूपा । यामनिऽयामनि । आ । भक्षत् । कन्यासु । नः ॥ १० ॥

अजाश्वः । अजाः पूषा इत्युक्तत्वादजा एवाश्वा वाहनानि यस्य स तथोक्तः । स पूषैतन्नामको देवो यामनि यामनि सर्वस्मिन्गमने भौमदिब्यलक्षणे नोऽस्मा-
कमविता पालयिता भवतु । किञ्च । कन्यासु कमनीयास्वभिमतासु स्त्रीषु
नोऽस्मानाभक्षत् । आ भजतां । अस्माकं कन्याः प्रयच्छत्वित्यर्थः । भजः सेवार्थाल्लेटि
सिण्ढागमे रूपं । यद्वा अजाश्वोऽजवाहनः पूषा सर्वस्य घोषयिता सोमो
यामनि यामनि । यायते प्राप्यते देवैरचेति याम यज्ञः । तच्च यज्ञे नोऽस्मा-
कमविता रक्षिता भवतु । तथा कन्यासु स्त्रीष्विष्टास्वस्माना भक्षत् । प्रापयतु ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चतुर्दशे वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अयं सोमः कपदिने घृतं न पवते मधु । आ भक्षत्कन्यासु नः ॥ ११ ॥

अयं । सोमः । कपदिने । घृतं । न । पवते । मधु । आ । भक्षत् । कन्यासु । नः ॥ ११ ॥

कपदिने कल्याणमुकुदवते सोमाय पूषे वा तदर्धमयं मादयिताभिषुतोऽस्म-
दीयः सोमः पवते च । गच्छति । तं प्राप्नोति । तच्च दृष्टांतः । घृतं न मधु मादकं
हवीरूपं घृतं यथा सोमं पूषणं वा गच्छति तद्यत् । ततः स कन्यास्वस्मानागमयत् ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अयं तं आघृणे सुतो घृतं न पवते शुचिं । आ भक्षत्कन्यासु नः ॥ १२ ॥

अयं । ते । आघृणे । सुतः । घृतं । न । पवते । शुचिं । आ । भक्षत् । कन्यासु । नः ॥ १२ ॥

हे आघृणे । घृ क्षरणदीप्तोः । सर्वतो दीप्यमान पवमान पूषन् वा ते त्वदर्थं
सुतोऽभिषुतोऽयं सोमः पवते । त्वदभिमुखमागच्छति । यद्वा त्वदर्थं पात्रेषु पवित्रेण
पूतो भवति क्षरति वा । तच्च दृष्टांतः । घृतं न शुचि शुद्धं घृतं यथा त्वं प्राप्नोति
तद्यत् । ततस्त्वमभिलषितान्यस्माकं देहीति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

वाचो जंतुः कवीनां पर्वस्व सोम धारया । देवेषु रत्नधा अंसि ॥ १३ ॥

वाचः । जंतुः । कवीनां । पर्वस्व । सोम । धारया । देवेषु । रत्नधा । अंसि ॥ १३ ॥

हे सोम कवीनां क्रांतप्रज्ञानां स्तोत्राणां वाचो जंतुः स्तुतेर्जनयिता । यद्वा
मेधाविनां मध्ये त्वमेव वाचं जनयसि । अत्यंतं वाग्मी त्वं धारया पर्वस्व ।

द्रोणकलशं यहांश्च प्राप्नुहि । तत इन्द्रादिदेवेषु रत्नधा रमणीयस्य सोमस्य
निधातासि । भवसि । अथवा देवेषु स्तोत्रकारिषु कर्म कुर्वाणेषु वास्मासु रत्नस्य
कनकादेदाता भवसि ॥

यावत्स्तोत्रे गाणगारिमतेनाभिरूपकरणे कलशेषु सोम आसिच्यमानेऽस्य
तृचस्य आ कलशेषित्यादिके द्वितीयातृतीये । सूचितं च । आ कलशेषु धावति
श्येनो वर्म वि गाहते इति द्वे । आ० ५. १२. । तयोः प्रथमा सूक्ते चतुर्दशी ॥

आ कलशेषु धावति श्येनो वर्म वि गाहते । अभि द्रोणा कनिऋदत् ॥ १४ ॥

आ । कलशेषु । धावति । श्येनः । वर्म । वि । गाहते । अभि । द्रोणा । कनिऋदत् ॥ १४ ॥

चतुर्विंशतिभिरभिविच्यमानः कथितोमः कलशेषु सोमाधारिषु द्रोणकलशेषा-
धावति । सर्वतो गच्छति । श्येनः । लुप्तोपममेतत् । यथा श्येनो वर्म वरणीयं
कुलायं विगाहते प्रविशति तद्वत् । कनिऋदत् अत्यंतं शब्दं कुर्वन् द्रोणा द्रोणक-
लशानभिगच्छति च । यद्वा द्रोणाधवनीयपूतभृतसंज्ञकाभिप्रायं । एकः सिच्यमानः
सोमो द्रोणं प्रति शब्दायमानः पञ्चात्मयमं गच्छति । ततः पाचद्वयमिति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

परि प्र सोम ते रसोऽसंजि कलशे सुतः । श्येनो न तक्तो अर्थति ॥ १५ ॥

परि । प्र । सोम । ते । रसः । असंजि । कलशे । सुतः । श्येनः । न । तक्तः । अर्थति ॥ १५ ॥

हे सोम कलशेषु द्रोणाभिधानेषु सुतोऽभिपुतस्ते तव रसः परि प्राप्तजि ।
परितो यहेषु चमसेषु च प्रसृष्टो विभक्तो भवति । कथमिव । श्येनो न तक्तः ।
तत्किर्गतिकर्मा । गमनशीलः श्येनः पक्षी यथा सर्वचार्यति गच्छति तद्वत् ।
यद्वा । यथा श्येनः सर्वतो गता तद्वत्तक्तः पात्रेषु गतः सोमोऽर्थति । इन्द्रादिदेवा-
नागच्छत् । अर्तेल्लेष्टि सिपि वा रूपं । पूर्वमृषी गतावित्यस्मात्तटि शपि रूपं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

पवस्व सोम मंद्यन्दिद्राय मधुमत्तमः ॥ १६ ॥

पवस्व । सोम । मंद्यन् । दिद्राय । मधुमत्तमः ॥ १६ ॥

हे सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन मधुररसवांस्त्वं मंदयन् मादयिता भवन् ।
यद्वा । इंद्राय । क्रियायहणं कर्तव्यमिति संप्रदानं । इंद्रं मोदमानः सन् पवस्व ।
इंद्रार्थमागच्छ ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

असृयदेववीतये वाजयंतो रथा इव ॥ १७ ॥

असृयन् । देवऽवीतये । वाजऽयंतः । रथाऽइव ॥ १७ ॥

एतेऽभिषुताः सोमा वाजयंतः संतो देववीतये देवयजनायासृयन् । विसृज्यंते ।
ऋत्विग्भिः प्रदीयंते । तच्च दृष्टांतः । रथा इव वाजयंतः शत्रुधनानि बल्लानि वा
स्वामिन इच्छंतो रथा देववीतये देवानां गमनाय यथा विसृज्यंते तद्वत् ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

ते सुतासो मदितमाः श्रुक्ता वायुमसृक्षत ॥ १८ ॥

ते । सुतासः । मदिन्ऽतमाः । श्रुक्ताः । वायुं । असृक्षत ॥ १८ ॥

मदितमा अतिशयेन मादयितारः श्रुक्ता दीप्यमानाः सुता अभिषुतास्ते
सोमा वायुं शब्दमसृक्षत । असृजन् अकार्षुः । यद्वा वायुमेव सोमपानार्थम-
सृजन् । सोमेषु सतेषु सत्स वायुस्तत्पानार्थमागच्छति ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

याव्णा तुन्नो अभिष्टुतः पविचं सोम गच्छसि । दधत्स्तोत्रे सुवीर्यं ॥ १९ ॥

याव्णा । तुन्नः । अभिऽस्तुतः । पविचं । सोम । गच्छसि । दधत् । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥ १९ ॥

हे सोम त्वं याव्णा तुन्नोऽभिषीडितोऽभिषुतस्त्वं स्तोत्रभिरभिष्टुतः सन् पविचं
गच्छसि । प्राप्नोषि । किं कुर्वन् । स्तोत्रे स्तोत्रकारिणे जनाय सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं
धनादिकं दधत् विदधत् प्रयच्छन् ॥

॥ अथ विंशी ॥

एष तुन्नो अभिष्टुतः पविचमति गाहते । रक्षोहा वारमव्ययं ॥ २० ॥

एषः । तुन्नः । अभिऽस्तुतः । पविचं । अति । गाहते । रक्षऽहा । वारं । अव्ययं ॥ २० ॥

तुन्नः । तुद ध्वने । यावभिरभिव्यधितः सतोऽत एव सर्वैरभिष्टुत एषोऽस्म-

दीयः सोमो रक्षोहा कर्मविघ्नकरिणां राक्षसानां पापानां वा हन्ताभवत् । अव्यय-
मविमयमव्यवयवभूतं वारं वालं तेन कृतं पवित्रं दशपवित्रमति अतिक्रम्य
गाहते । द्रोणकलशं प्रविशति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

यदन्ति यच्च दूरके भयं विन्दति मामिह । पर्वमानं वि तर्जहि ॥२१॥

यत् । अन्ति । यत् । च । दूरके । भयं । विन्दति । मां । इह । पर्वमानं । वि । तत् । जहि ॥२१॥

हे पर्वमान पूज्यमान पुनान वा सोम यद्भयमन्त्यंतिके तथा यच्च भयं
दूरकेऽतिदूरे देशेऽथवेहास्मिन् प्रदेशेऽपि भयं मां विन्दति लभते प्राप्नोति
तद्भयं त्वं वि जहि । विशेषेण नाशय । यद्वा । इहेति यज्ञोऽयं लोको वा ।
अस्मिन् क्रियमाणे यज्ञेऽस्मिन् लोके वा यद्भयं व्याप्नोति तन्नाशयेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पर्वमानः सो अद्य नः पवित्रेण विचर्षेणः । यः पोता स पुनातु नः ॥२२॥

पर्वमानः । सः । अद्य । नः । पवित्रेण । विचर्षेणः । यः । पोता । सः । पुनातु । नः ॥२२॥

स तादृशः प्रसिद्धो विचर्षेणः सर्वस्य द्रष्टा पर्वमानोऽद्येदानीमेव पवित्रेण
पापशोधकेन तेजसा नोऽस्मान्पुनातु । पापरहितान् करोतु ॥

पवित्रेणां प्रथमाज्यभागस्य याज्या यत्ते पवित्रमित्येषा । सूत्रितं च । यत्ते
पवित्रमर्चिष्या कलशेषु धावतीति पवित्र इत्येते । आ० २. १२. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते त्रयोविंशी ॥

यत्ते पवित्रमर्चिष्यमे विततमन्तरा । ब्रह्म तेन पुनीहि नः ॥२३॥

यत् । ते । पवित्रं । अर्चिषि । अग्ने । वि । ततं । अन्तः । आ । ब्रह्म । तेन । पुनीहि । नः ॥२३॥

हे पर्वमानगुणविशिष्टाग्ने ते त्वदीयं पवित्रं शोधकं यत्स्वतेजोऽर्चिषि सौर-
वैद्युतादितेजस्यन्तर्मध्य आ विततं आ विस्तृतं विद्यते । यद्वा हे अग्ने ते तव
स्वभूतेऽर्चिषि तेजस्यन्तर्मध्ये यत्पवित्रं ऋद्युत्पादकं सामर्थ्यमस्ति तेन तादृशेन
तेजसा ब्रह्म पुत्रादिवर्धनकारि नः शरीरं पुनीहि । पापरहितं पूतं कुरु ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

यत्ते पवित्रमर्चिवदग्ने तेन पुनीहि नः । ब्रह्मसवैः पुनीहि नः ॥२४॥

यत्ते पवित्रं अर्चिऽवत् अग्ने तेन पुनीहि नः । ब्रह्मऽसवैः पुनीहि नः ॥२४॥

हे अग्ने पवित्रं शोधकमर्चिवदर्चिवत् । छंदसीर इति मतुपो बलं । सौरा-
दितेजोयुक्तं ते त्वदीयं यज्ञेजो विद्यते तेन स्वीयेनैव तेजसा नोऽस्मान् पुनीहि ।
पूतान् कुरु । किंच ब्रह्मसवैर्ब्राह्मणकर्तृकसोमाभिषवैः । यद्वा ब्रह्म सोमः ।
तस्याभिषवैः । नोऽस्मान् पुनीहि ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

उभाभ्यां देव सवितः पवित्रेण सवेन च । मां पुनीहि विश्वतः ॥२५॥

उभाभ्यां देव । सवितरिति । पवित्रेण । सवेन । च । मां । पुनीहि । विश्वतः ॥२५॥

हे सवितः सर्वस्य प्रेरक हे देव द्योतमान सोम त्वं पवित्रेण पापशोधकेन
त्वदीयेन तेजसा सवेन सोमाभिषवेण च एताभ्यामुभाभ्यां विश्वतः सर्वतो मां
पुनीहि । पूतं कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

त्रिभिष्टुं देव सवितर्वर्षिष्ठैः सोम धामभिः । अग्ने दक्षैः पुनीहि नः ॥२६॥

त्रिऽभिः । त्वं । देव । सवितः । वर्षिष्ठैः । सोम । धामऽभिः । अग्ने । दक्षैः । पुनीहि । नः ॥२६॥

हे देव स्तुत्य दीप्यमान वा हे सवितः सर्वस्य स्वस्वकर्मणि चोदयितः हे
सोम पवमानगुणविशिष्ट हे अग्ने त्वं वर्षिष्ठैर्वृद्धतमैः अत एव दक्षैः सामर्थ्य-
वद्विस्त्रिभिर्धामभिः शरीरिप्रियायुसूर्यात्मकैस्त्रिभिः शरीरिर्नोऽस्मान् पुनीहि ।
परिणुद्धान् कुरु ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पुनंतु मां देवजनाः पुनंतु वसवो धिया । विश्वे देवाः पुनीत मां जातवेदः
पुनीहि मां ॥२७॥

पुनंतु । मां । देवऽजनाः । पुनंतु । वसवः । धिया । विश्वे । देवाः । पुनीत । मां ।
जातवेदः । पुनीहि । मां ॥२७॥

देवजनाः । देवानां जनो प्रादुर्भावो येषां यज्ञेऽपि देवजना यजमानाः । यज्ञा । इंद्रादिदेवगणा मां पुनंतु । परिपूतं कुर्वंतु । तथा वसवो वासका देवा धियात्मीयेन कर्मणा मां पुनंतु । अथवा प्रत्यक्षः । हे विश्वे देवाः सर्वे देवा मा मां पुनीत । पूतं कुस्त । हे जातवेदः । जातानि भूतजातानि वेतीति यडा जातग्रज हे अग्ने मा मां पुनीहि ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

प्र ष्यायस्व प्र स्यंदस्व सोम विश्वेभिरंशुभिः । देवेभ्य उन्नमं हविः ॥२८॥

प्र। ष्यायस्व। प्र। स्यंदस्व। सोम। विश्वेभिः। अंशुभिः। देवेभ्यः। उन्नमं। हविः॥२८॥

हे सोम प्रयायस्व । अस्मान्प्रकर्षेण वर्धय । यज्ञा देवान् सोमेन वर्धय । किंच विश्वेभिरंशुभिः सर्वैस्त्वदीयैरंशुभिर्देवेभ्यो देवार्थमुन्नमं प्रशस्ततमं हविः सोमरूपं प्रस्यंदस्व । कलशादीन्प्रति प्रस्रव । प्रयच्छेति यावत् ॥

अग्नीषोमप्रणयन उप प्रियमित्येषा । सूचितं च । उप प्रियं पनिप्रतमित्यर्धं च आरमेत् । आ० ४. १२. । इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकीनविंशी ॥

उप प्रियं पनिप्रतं युवानमाहुतीवृधं । अगन्म विश्वतो नमः ॥२९॥

उप। प्रियं। पनिप्रतं। युवानं। आहुतिः। वृधं। अगन्म। विश्वतः। नमः॥२९॥

प्रियं सर्वस्य प्रीणयितारं पनिप्रतमत्यंतं शब्दायमानं युवानं तरुणमाहुति-वृधमाहुतिभिर्वर्धनीयं पवमानं वयं नमो हविर्नमस्कारं वा विश्वतो धारयंतः संत उपागन्म । उपागच्छेम । गमेलुङि मंबे घसेति छेलुङि सति म्वोद्येति नकारः । पनिप्रतं । पनेः स्तुत्यर्थस्य यङ्लुकि रूपं । दापतिं दर्धतीति सूच इतिकरणस्य प्रदर्शनार्थत्वादवाभ्यासस्य निगागम उपधातोपपद्य निपात्यते ॥

॥ अथ चिंशी ॥

अलार्यस्य परंशुर्ननाश तमा पवस्व देव सोम । आशुं चिदेव देव सोम ॥३०॥

अलार्यस्य। परंशुः। ननाश। तं। आ। पवस्व। देव। सोम। आशुं। चित्। एव।

देव। सोम॥३०॥

अलाय्यस्य । अतैरौणादिक आय्यप्रत्ययः । कपिलकादित्वास्तत् । अभिगम-
नशीलस्य श्वोः परशुष्येदकः पवमानस्तमेव शत्रुं ननाश । नाशयतु । अस्मा-
नपापान् ततो हे देव दीप्यमान सोम आपवस्व । अस्मदाभिमुख्येन गच्छ ।
किंच । हे देव द्योतमान स्तुत्य वा हे सोम आखुं चित् । खनु अवदारणे ।
सर्वस्याहं तारमपि तं शत्रुमेव बाधस्व नास्मानपापानिति ॥

॥ अथैकविंशी ॥

यः पावमानीरध्येत्यृषिभिः संभृतं रसं ।

सर्वं स पूतमघ्नाति स्वदितं मातरिश्चना ॥३१॥

यः । पावमानीः । अधिऽएति । ऋषिऽभिः । संऽभृतं । रसं ।

सर्वं । सः । पूतं । अघ्नाति । स्वदितं । मातरिश्चना ॥३१॥

यो जनः पावमानीः पवमानदेवताकाः सर्वा ऋचः तद्रूपमृषिभिः सूक्त-
द्रष्टृभिर्मधुच्छंदः प्रभृतिभिः संभृतं संपादितं रसं वेदरसभूतं सारं सूक्तसंघमध्येति
अधीते स जनः सर्वं भोज्यजातं पूतं परिशुद्धमेवाघ्नाति । परिपूतं पापरहितमन्नं
भक्षयति । कथमस्य पूतत्वं तच्चाह । स्वस्याशनात्प्रागेव मातरिश्चना । मातर्यै-
तरिक्षे श्वसितीति मातरिश्वा वायुः । स च वायुः पविचमेव । पविचेण वायुना
स्वदितं स्वादूकृतं परिपूतमेवान्नं पश्चात्स नरोऽघ्नाति ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पावमानीर्यो अध्येत्यृषिभिः संभृतं रसं ।

तस्मै सरस्वती दुहे क्षीरं सर्पिर्मधूदकं ॥३२॥

पावमानीः । यः । अधिऽएति । ऋषिऽभिः । संऽभृतं । रसं ।

तस्मै । सरस्वती । दुहे । क्षीरं । सर्पिः । मधु । उदकं ॥३२॥

यो ब्राह्मणः पावमानीः पवमानदेवताका ऋचः तदात्मकमृषिभिर्मधुच्छंद-
आदिभिः संभृतं रसं वेदसारं सूक्तसंघमध्येति अधीते तस्मै पवमानाध्ययनं कुर्वते
जनाय सरस्वती सर्वत्र सरणवती वाग्देवता क्षीरं यज्ञसाधनभूतं पयः सर्पि-
स्तादृशं घृतं मधु मदकरमुदकं सोमं दुहे । स्वयमेव दोग्धि । एनं नरं यागादिपरं

वेदशास्त्रविदं करोतीत्यर्थः ॥ दुह प्रपूरणे । कर्मकर्तरि न दुहसुनमां यक्षिणा-
विति यकः प्रतिषेधः । लोपस्त आत्मनेपदेष्विति तलोपः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीयेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे दशतय्या नवमे
मंडले तृतीयोऽनुवाकः ॥

चतुर्थेऽनुवाकेऽष्टादश सूक्तानि । तत्र प्र देवमिति दशर्चं प्रथमं सूक्तं ।
भलंदनपुत्रस्य वत्सप्रेरार्पे पवमानसोमदेवताकं । दशमी चिष्टुप् शिष्टा जगत्यः ।
तथा चानुक्रम्यते । प्र देवं दश वत्सप्रिर्भालंदनस्त्रिष्टुवंतं हेति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र देवमच्छा मधुमंत इंदवोऽसिष्यदंत गाव आ न धेनवः ।

वर्हिषदो वचनावंत ऊधभिः परिषुतमुस्रिया निरिजं धिरे ॥१॥

प्र । देवं । अच्छ । मधुऽमंतः । इंदवः । असिष्यदंत । गावः । आ । न । धेनवः ।

वर्हिऽसदः । वचनाऽवंतः । ऊधभिः । परिऽसुतं । उस्रियाः । निऽनिजं । धिरे ॥१॥

मधुमंतो मादकरससंयुक्ता इंदवः सोमा देवं द्योतमानं सोमात्मकमिंद्रमच्छ
प्रति प्राप्तिष्यदंत । प्रस्यंदते । यहादिषु प्रक्षरंति ॥ स्यंदतेत्यंतस्य लुङि चङि
रूपं । तत्र दृष्टांतः । गाव आ न धेनवः । पयस्विन्यः प्रीणयिष्यो गावो यथा
वत्सं प्रति प्रस्रवंति तद्वत् । किंच वर्हिषदो वर्हिषि सीदंतो वचनावंतो हंभार-
वादिशब्दवंत उस्रियाः । गोनामितत् । ताहश्यो गाव ऊधभिः पयोधारकैः स्वैः
स्वैरूपभिः परिषुतं परितःस्रवणशीलं निरिजं शुद्धं पयोभूतं सोमरसं धिरे ।
दधिरे । इंदार्यं धारयंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स रीरुवदभि पूर्वा अचिक्रददुपारुहः अथयन्त्स्वादते हरिः ।

तिरः पविचं परियन्तुरु जयो नि शयीणि दधते देव आ वरं ॥२॥

सः । रीरुवत् । अभि । पूर्वाः । अचिक्रदत् । उपऽआरुहः । अथयन् । स्वादते । हरिः ।

तिरः । पविचं । परिऽयन् । उरु । जयः । नि । शयीणि । दधते । देवः । आ । वरं ॥२॥

रोरुवत् कलशादिकं प्रत्यत्यंतं शब्दं कुर्वन् स सोमः पूर्वा मुख्याः स्तोत्राणां
स्तुतीरभ्यचिह्नदत् । अभिमुखमध्वनयत् । स्तुतयः साधीयस्य इति प्रतिध्वनिमगी-
कारमकार्षीदित्यर्थः । किंच हरिर्हरितवर्ण उपारुहः । रोहतेस्ताच्छीलिकः क्षिप् ।
उपारोहणशीला ऊर्ध्वं प्रादुर्भवनशीला ओषधीः श्रथयन् अग्रे विष्टोपयन्
स्वादते । स्वादूकरोति । ताः फलिनीः कुर्वन् स्वादुयुक्ता विदधातीत्यर्थः । तथा
पवित्रमविवालात्मकं दशापवित्रं तिरस्त्रिरस्कृत्य पात्राणि प्रत्यात्मनः क्षरणकाले
पवित्रं व्यवधायकं कृत्वा परियन् परितो गच्छन् सोम उरु महान्तं जयो वेगं
करोति । ततः शर्याणि । शृ हिंसायां । हिंसितव्यानि । यद्वा शरेण हंतव्यानि
रक्षांसि नि दधते । निक्षिपति । न्यङ्करोति । हिनस्तीति यावत् । पश्चाद्देवो
दीप्यमानः सोमो वरं वरणीयं धनं सोमं दातृभ्यो यजमानेभ्य आ दधते । आधा-
रयति । प्रयच्छतीत्यर्थः ॥ दधातेर्लेङ्गडागमे घोलोपो लेटि वेत्याकारलोपः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वि यो म॒मे य॒म्या संय॑ती म॒दः साक॑वृ॒धा प॒र्यसा पि॒न्व॒दक्षि॑ता ।

म॒ही अ॒पारे रज॑सी वि॒वेवि॑ददभि॒व्रज॑न् दक्षि॑तं पा॒ज आ द॑दे ॥ ३ ॥

वि । यः । म॒मे । य॒म्या । संय॑ती इति सं॒य॒ती । म॒दः । साक॑वृ॒धा । प॒र्यसा ।
पि॒न्व॒त् । अक्षि॑ता ।

म॒ही इति । अ॒पारे इति । रज॑सी इति । वि॒वेवि॑दत् । अ॒भि॒व्रज॑न् । अक्षि॑तं ।
पा॒जः । आ । द॑दे ॥ ३ ॥

यो मदः । माद्यत्यनेनेति मदः सोमरसो यम्या युगलभूते संयती परस्परं
संगच्छमाने द्यावापृथिव्यौ विममे । विशेषेण निर्मितवान् । ततः ते साकवृधा
सहैव वर्धनशीले तथाक्षिताक्षीणे सामर्थ्यवत्यौ यथा भविष्यतस्तथा स सोमः
पयसा पयोरूपेण स्वीयरसेन पिन्वत् । असिंचत् । अवर्धयदिति यावत् । किंच
मही मह्यौ अत एवापारे पर्यंतरहिते रजसी । द्यावापृथिवीनामैतत् । ते
द्यावापृथिव्यौ विवेविदत् । विद ज्ञाने । यद्भुक्ति शतरि रूपं । अभ्यासस्वरः ।
इयं पृथिवी इयं द्यौरिति सर्वेषां विविच्य तेजसा प्रज्ञापयन् अभिव्रजन् अभितः
सर्वतो गच्छन् सोमोऽक्षितमक्षीणमविनश्यत् पाजो बलमा ददे । स्वीकृतवान् ।
अत्यंतं बलवानभवदित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स मातरा विचरन्वाजयन् अपः प्र मेधिरः स्वधया पिबते पदं ।

अंशुर्यवेन पिपिशे यतो नृभिः सं जामिभिर्नसते रक्षते शिरः ॥४॥

सः । मातरा । विऽचरन् । वाजयन् । अपः । प्र । मेधिरः । स्वधया । पिबते । पदं ।

अंशुः । यवेन । पिपिशे । यतः । नृभिः । सं । जामिऽभिः । नसते । रक्षते । शिरः ॥४॥

मेधिरः । मेधारथाभ्यामिरन्ध्रिचावितीरन्प्रत्ययो मत्वर्थायः । मेधावान् प्रज्ञः सोमो मातरा मातरौ जगतो निर्मात्रौ द्यावापृथिव्यौ विचरन् अंतरेणात्यंतं चरन् तथापोऽंतरिक्षस्थितान्युदकानि वाजयन् प्रेरयन् । वजेऽर्पितस्य शतरि रूपं । तादृशः स्वधया सक्तुलक्षणेनानेन सह पदं स्वस्थानमुत्तरवेदिरूपं प्र पिबते । प्रकर्षेणाप्याययति । ततो नृभिः कर्मनेतृभिर्क्षुत्तिभिर्भयतः संयतोऽंशुः सोमो यवेन पिपिशे । पिश अवयवे । अवयवत्वेन कृतः । मिश्रित इत्यर्थः । सोमस्तु यवसक्तुभिः श्रीयते खलु । सोऽयं जामिभिरिक्त्वात्पाणेरुत्पन्नाभिरंगुलीभिः संनसते संगच्छते च शिरः शीर्णं भूतजातं च रक्षते च स्वीयरसेन रक्षति । घोषयति । नसतिर्गतिकर्मा । चादिलोपे विभाषेति न निघातः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सं दक्षेण मनसा जायते क्विर्जुतस्य गर्भो निहितो यमा परः ।

यूना ह संता प्रथमं वि जज्ञतुर्गुहा हितं जनिम नेममुद्यतं ॥५॥

सं । दक्षेण । मनसा । जायते । क्विः । ज्ञतस्य । गर्भः । निऽहितः । यमा । परः ।

यूना । ह । संता । प्रथमं । वि । जज्ञतुः । गुहा । हितं । जनिम । नेमं । उत्ऽद्यतं ॥५॥

प्रसंगात्सोमसूर्ययोराविर्भावमाह । दक्षेण प्रवृद्धेन मनसा सह संजायते । पृथिव्याः सम्यक् जायते । तथा ज्ञतस्योदकस्येव गर्भो गर्भस्थानीयः । यदा सत्यस्य यज्ञस्य मध्ये गर्भः शब्दनीयः स्तुत्यः स एव सोमः परः परस्तादंतरिक्षे यमा यमेन नियमेन देवैर्निहितः स । सूर्यादि वृष्टिर्भवति । तस्मात्सोमः सूर्यात्मकतयावस्थित इत्यर्थः । एवं यूना । हेत्यवधारणे । युवानाचेव संता ता प्रथमं जननकाले विजज्ञतुः । अयं सोमोऽयं सूर्य इति विशेषेण ज्ञायते । तयोश्चार्थ

जनिम जन्म गुहा गुहायां हितं । निहितं भवति । तयोर्नेममर्धं चोद्यतं प्रकाशितं भवति । दिवा सूर्यः प्रादुर्भवति रात्रौ चंद्रमा इति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

मंद्रस्य रूपं विविदुर्मनीषिणः श्येनो यदंधो अभरत्परावतः ।

तं मर्जयंत सुवृधं नदीषु उशंतमंशुं परियंतमृगमयं ॥ ६ ॥

मंद्रस्य रूपं । विविदुः । मनीषिणः । श्येनः । यत् । अंधः । अभरत् । पराऽवतः ।

तं । मर्जयंत । सुऽवृधं । नदीषु । आ । उशंतं । अंशुं । परिऽयंतं । ऋगमयं ॥ ६ ॥

मनीषिणः प्राज्ञा यष्टारो मंद्रस्य मदकरस्य रसस्य सोमस्य रूपं विविदुः । जानन्ति । यदंधो यत्सोमलक्षणमन्नं श्येनो गायत्रीरूपो षष्ठी परावतो दूराद्भ्यु-
लोकादाभरत् आजहार । इयहोर्भेच्छंदसीति भकारः । तं तादृशं सुवृधं सद्यु-
वर्धमानं सुवर्धयितारं वांशुं सोमं नदीषु नदमानासु वसतीवर्याख्यास्वप्त्वा-
मर्जयंत । ऋत्विज आशोधयति । अलंकुर्वति वा । कीदृशं । उशंतं देवान् कामयमानं
परियंतं परितो गच्छंतमृगमयमृगं स्तुत्यं सोममामर्जयतीति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वां मृजंति दश योषणः सुतं सोमं ऋषिभिर्मतिभिर्धीतिभिर्हितं ।

अव्यो वारिभिरुत देवहूतिभिर्नृभिर्यतो वाजमा दधि सातये ॥ ७ ॥

त्वां । मृजंति । दश । योषणः । सुतं । सोमं । ऋषिऽभिः । मतिऽभिः । धीतिऽभिः । हितं ।

अव्यः । वारिभिः । उत । देवहूतिऽभिः । नृऽभिः । यतः । वाजं । आ । दधि । सातये ॥ ७ ॥

हे सोम योषणो द्वाभ्यां पाणिभ्यां विभज्योत्पन्ना दश दशसंख्याका अंगुलय
ऋषिभिर्मधुच्छंदः प्रभृतिभिः सुतमभिषुतं हितं पात्रेषु निहितं त्वां मतिभिः
स्तुतिभिर्धीतिभिः कर्मभिश्चाव्यो वारिभिरविवालिः पविचैर्मृजंति । शोधयन्ति ।
उतापि च देवहूतिभिर्देवाह्वानयुक्तैर्नृभिः कर्मेनेनृभिर्ऋत्विग्भिर्यतो ग्रहेषु संयमितः
संगृहीतस्त्वं सातये दानाय वाजमन्नमा दधि । आविदारयसि । विवृतं करोषि ।
स्तोतृभ्योऽन्नादिकं प्रयच्छसीति यावत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

परिप्रयंतं वयं सुसंसदं सोमं मनीषा अभ्यनूपत स्तुभः ।

यो धारया मधुमां ऊर्मिणा दिव इयति वाचं रयिषाळर्मत्यः ॥ ८ ॥

परिऽप्रयंतं । वयं । सुऽसंसदं । सोमं । मनीषाः । अभि । अनूपत । स्तुभः ।

यः । धारया । मधुमान् । ऊर्मिणा । दिवः । इयति । वाचं । रयिषाट् । अर्मत्यः ॥ ८ ॥

परिप्रयंतं पाचाणि परितः प्रगच्छंतं वयं देवैः काम्यमानं सुसंसदं शोभन-
संसदनं सोमं मनीषा मनस ईशित्यः स्तुभः स्तुतयोऽभ्यनूपत । अभिष्टुवंति ।
वयं । वी गत्यादिद्वित्यस्माद्यति भय्यप्रवये च छंदसि । पा० ६. १. ८३. इति नि-
पातितः । अचानुपसर्गस्यापि निपातनं भवति । मधुमान् मदकरसवान् यः
सोमो धारया स्वीययोर्मिणा वसतीवर्याख्येनोदकेन सह दिव आकाशद्वीणकलश
आपतति । रयिषाट् शबुधनानामभिभवितामत्यो मनुष्यधर्मरहितः स सोमो
वाचमियति । प्रेरयति । तदा हि स्तोतारः स्तुवंति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अयं दिव इयति विश्वमा रजः सोमः पुनानः कलशेषु सीदति ।

अद्भिर्गोभिर्मृज्यते अद्भिभिः सुतः पुनान इंदुर्वरिवो विदत्प्रियं ॥ ९ ॥

अयं । दिवः । इयति । विश्वं । आ । रजः । सोमः । पुनानः । कलशेषु । सीदति ।

अत्ऽभिः । गोभिः । मृज्यते । अद्भिभिः । सुतः । पुनानः । इंदुः । वरिवः ।

विदत् । प्रियं ॥ ९ ॥

अयं सोमो दिवो द्युलोकाद्विश्वं रज उदकमियति । अभिप्रापयति । किंच
पुनानी दशापविचेष्ट पूयमानः सोमः कलशेषु द्रोणनामसु सीदति । तथा-
द्भिर्मर्यावभिरद्भिर्वसतीवर्याख्याभिर्गोभिर्गोविकारैः क्षीरदध्यादिभिश्च मृज्यते ।
शोध्यते । अलंक्रियते । ततः पुनानः पूत इंदुः सोमः प्रियं प्रियतरं प्रीणनकारि
वा वरिवो वरणीयं धनं विदत् । स्तोतृभ्यो लभयति । प्रयच्छतीति यावत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

एवा नः सोम परिषिध्यमानो वयो दर्धच्चित्तमं पवस्व ।

अद्वेपे द्यावापृथिवी हुवेम देवा धत्त रयिमस्मे सुवीरं ॥ १० ॥

ए॒व । नः । सो॒म । प॒रिऽसि॒च्यमा॑नः । वयं॑ । दध॑त् । चि॒त्रऽत॑मं । प॒व॒स्व ।
अ॒द्वे॒पे इति॑ । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ । हु॒वे॒म । दे॒वाः । ध॒त्त । र॒यिं । अ॒स्मे इति॑ । सु॒ऽवी॒रं ॥१०॥

अयं प्रत्यक्षकृतः । हे सोम दधत्प्रयच्छंस्व परिपिच्यमानः परितोऽद्भिर्गोभिर्वा
सिच्यमान एव चित्रतमं चित्रं नानाविधं चायनीयतमं वा वयोऽन्नं नोऽस्मभ्यं
पवस्व । प्रापय । प्रयच्छेति यावत् । किंच अद्वेपे द्वेपरहिते द्यावापृथिवी द्यावा-
पृथिव्यौ हुवेम । हविःप्रदानार्थं वयमाह्वयेम । हे देवा यूयं च सुवीर । वीरः
कर्मणि समर्थः पुत्रः । तादृशपुत्रोपेतं रयिं धनमस्मे अस्मासु धत्त । निधत्त ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये विंशो वर्गः ॥

इषुर्नेति दशर्चं द्वितीयं सूक्तं । आंगिरसस्य हिरण्यस्तूपस्यार्पं पवमानसोम-
देवताकं । नवमीदशम्यौ चिष्टुभौ । शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । इषुर्न
हिरण्यस्तूपोऽंते चिष्टुभाविति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इषुर्न धन्व॒न्प्रति॑ धी॒यते॑ म॒तिर्व॒त्सो न मा॒तुरु॑प॒ स॒र्ज्य॑र्ध॒नि ।

उ॒रु॒धा॒रे॒व दु॒हे अ॒यं आ॒य॒त्यस्य॑ व॒त्तेष्व॑पि॒ सोमं॑ इ॒ष्यते ॥१॥

इषुः । न । धन्वन् । प्रति । धीयते । मतिः । वत्सः । न । मातुः । उप । सर्जि । ऊधनि ।

उ॒रु॒धा॒राऽइ॒व । दु॒हे । अ॒यं । आ॒ऽय॒ती । अ॒स्य । व॒त्तेषु॑ । अ॒पि । सोमः॑ । इ॒ष्य॒ते ॥१॥

अस्मिन्पवमानरूप इंद्रे मतिर्मननीयास्मदीया स्तुतिः प्रति धीयते । अस्मा-
भिर्निधीयते वा । दधाते रूपं । तत्र दृष्टांतः । इषुर्न यथेषुः शरी धन्वन् धनुषि
प्रतिधीयते तद्वत् । किंच ऊधनि सर्वस्य पोषयितृत्वेनोपःस्थानीय इंद्रे सोमो
मदार्थमस्माभिरुपसर्जि । उपसृज्यते । कथमिव । मातुर्गोऽधनि पयोधारके वत्सो
न वत्सो यथा पयःपानार्थं सृज्यते तद्वत् । उरुधारेव बहुविधपयोधारा गौरिवाये
वत्सस्य पुरत आयती गच्छंती सती पयो दुहे । दुग्धे । तथा सोऽयमिंद्रो वत्स-
भूतेभ्यः स्तोतृभ्यः पुरतो गच्छन् बहुविधान्कामान्दुग्धे । किंच । अस्यैतादृशस्य
वत्तेष्वपि सोम इष्यते । यष्टुभिः प्रेर्यते खलु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

उपो॑ म॒तिः पृ॒च्यते॑ सि॒च्यते॑ मधु॑ म॒न्द्राज॑नी चोद॒ते अ॒न्तरा॑सनि ।

पव॑मानः संत॒निः प्र॒घ्नता॑मिव॒ मधु॑मान्द्र॒प्सः परि॑ वार॑मर्ष॒ति ॥२॥

उपो॑ इति॑ । म॒तिः । पृ॒च्यते॑ । सि॒च्यते॑ । मधु॑ । म॒न्द्राज॑नी । चोद॒ते । अ॒न्तः । आ॒सनि॑ ।

पव॑मानः । सं॒ऽत॒निः । प्र॒घ्नता॑ऽइव । मधु॑ऽमान् । द्र॒प्सः । परि॑ । वार॑ । अ॒र्ष॒ति ॥२॥

अस्मिन्पवमानरूप इद्रे मतिः स्तुतिरूपो पृच्यते । उपपृच्यते । स्तोतृभिः संयोज्यते । पृची संपके । तथा मधु मदकरः सोम इन्द्रार्थे सिच्यते । अन्निर्यव-सक्तुभिश्च सिक्तो भवति । ततश्च मन्द्राजनी । अज गतिक्षेपणयोरित्यस्य ल्युटि डीपि रूपं । मदकरस्य रसस्य प्रेरयित्री सोमधारा तस्येन्द्रस्यासत्यास्येऽन्तर्मध्ये चोदते । यष्टृभिः प्रेर्यते । आत्यशब्दस्य पहन्वोमासित्यादिनासन्नित्यादेशः । किंच । संतनिर्यहादिषु सम्यग्विस्तृतो मधुमान् मदकररसवान् पवमानः पूयमानः सोमो द्रप्सो द्रुतगमनशीलो यद्वा क्षिप्रं हननशीलः सन् वारमविवालयमयं पवित्रं परितोऽर्षति । आगच्छति । तच्च दृष्टान्तः । प्रघ्नतामिव । प्रकर्षेण हंतृणां योद्धृणां संतनिः सम्यग्विस्तृतः शरी यथा शीघ्रं प्राप्यमभितो गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अथे॑ वधूयुः प॒वते॑ परि॒ त्वचि॑ अ॒धीते॑ न॒म्रीर॑दि॒तेऽर्चु॑तं॒ यते॑ ।

हरि॑रक्रान्त्यज॒तः संय॑तो म॒दो नृ॒म्णा शि॒र्शानो॑ म॒हिषो॑ न शो॒भते॑ ॥३॥

अथे॑ । व॒धूऽयुः । प॒वते॑ । परि॑ । त्व॒चि । अ॒धी॒ते । न॒म्रीः । अ॒दि॒ते । अ॒र्चु॒तं । य॒ते ।

हरिः । अ॒क्रान् । य॒ज॒तः । सं॒ऽय॒तः । म॒दः । नृ॒म्णा । शि॒र्शानः । म॒हि॒पः । न । शो॒भ॒ते ॥३॥

वधूयुः । वधूभूता वसतीवर्य एकधनासहिता आपः । तद्वान् सोमोऽप्येऽवेः स्वभूते त्वचि चर्मणि परि पवते । परितो वर्तते । मृतो भवति । किंच । नम्रीर्नम्रीः । नमृशब्दश्चतुर्थीपत्यवाची । सोमस्य नम्रीः । सोमो ह्योपधीनामये रेतो निषिंचति । प्रजापते रेतो देवा देवानां रेतो वर्षे वर्षस्य रेत ओषधय इति श्रुतेः । यद्वा नमृशब्दोऽपत्यवाची । तस्यापत्यानि । सोमः सुधामयैः स्वकिरणैरोपधीर्वधयति । तस्मादपत्यभूता अदितेः । पृथिवीनामैतत् । अदीनायाः पृथिव्या उत्पत्त्या ओषधीर्चुतं सत्यरूपं यज्ञं यते गच्छते यजमानाय अधीते । अयभागे फलिनीः

कर्तुं विष्टेषयति । किंच । हरिर्हरितवर्णो यजतः सर्वैर्यष्टयः अत एव संयतो
 ग्रहादिषु संगृहीतो मदः । माद्यत्यनेनेति मदः सोमः । तादृशोऽक्रान् । क्रामति ।
 पात्रेष्ववतिष्ठते । यद्वा । शनूनतिक्रामति । क्रमेर्लुङि तिपि बहुलं छंदसीतीडा-
 गमाभावाद्बुद्धौ कृतायां सिद्धौपे सति हल्ङादिना तिपो लोपे मो नो धातो-
 रिति मत्वे कृते रूपं ॥ अत एव सोम नृम्णा स्ववलानि शिशानस्तीक्ष्णीकुर्वन्
 अथवा शत्रुवलानि तनूकुर्वन् महिपो न । महन्नामैतत् । महानिव सर्वत्र व्याप्त
 इव शोभते । स्वतेजसा सर्वत्र दीयते । यद्वा नः संप्रतर्थे । इदानीमेवंगुणयुक्तो
 महान् सोमः शोभत इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उक्षा मिमाति प्रति यंति धेनवो देवस्य देवीरूपं यंति निष्कृतं ।

अत्यक्रमीदर्जुनं वारंमथ्ययमत्कं न निक्तं परि सोमो अभ्यत ॥४॥

उक्षा । मिमाति । प्रति । यंति । धेनवः । देवस्य । देवीः । उप । यंति । निःऽकृतं ।

अति । अक्रमीत् । अर्जुनं । वारं । अथ्ययं । अत्कं । न । निक्तं । परि । सोमः । अभ्यत ॥४॥

उक्षा रेतसः सेक्ता वृषभः पुरतो मिमाति । शब्दायते । माङ् माने शब्दे च ।
 तं वृषभं धेनवो गावः प्रतियंति । अनुगच्छंति । तथा देवस्य द्योतमानस्य
 निष्कृतं संस्कृतं स्थानं देवीर्देव्य उपयंति । उपगच्छंति । अनेनार्धेन सोम-
 स्तुतिश्चाभिधीयते । सोमः सन् द्रोणकलशाभिगमनकाले शब्दं करोति । तमन्
 धेनवः प्रीणयिष्यः स्तुतयः परियंति । देवस्य स्थानं स्तुतयोऽभिगच्छंति । तथा
 सोऽयं सोमोऽर्जुनं श्वेतवर्णमथ्ययमविमयमविस्वभूतं वारं वालं पविचमत्य-
 क्रमीत् । अतिक्रामति । अतिक्रम्य पाचाणि गच्छतीत्यर्थः । किंच । सोम अत्कं
 न आत्मीयं कवचमिव निक्तमुज्ज्वलं थपणद्रव्यं पर्येयत । परितः संवृणोति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अमृक्तेन रुशता वाससा हरिरमर्त्यो निरिञ्जानः परि व्यत ।

दिवस्पृष्टं ग्रहेणा निरिञ्जे कृतोपस्तरणं चम्वोर्नभस्मयं ॥५॥

अमृक्तेन । रुशता । वाससा । हरिः । अमर्त्यः । निःऽनिञ्जानः । परि । व्यत ।

दिवः । पृष्टं । ग्रहेणा । निःऽनिजे । कृत । उपऽस्तरणं । चम्वोः । नभस्मयं ॥५॥

अमर्त्यो मनुष्यधर्मरहितो हरिर्हरितवर्णः सोमो निर्णिजान उदकेन शोध-
मानः सन् अमृक्तेन । मृजी शोधालंकारयोः । अनिर्णिक्तेनापि रुशता स्वतः
शुक्लवर्णेन पयोरूपेण वाससा परिव्यत । परित आच्छादयति । सोमे परिपूते
गव्येन पयसा मिश्रीकुर्वति खलु । तदुच्यते । ततः सोऽयं सोमो दिवो द्युलोक्तस्य
पृष्ठं पृष्ठभागे तिष्ठंतमादित्यं बर्हणा बर्हणाय पापानामुद्यमनकारिणे पापनाशिने
निर्निजे निर्निजनाय परिपवनाय कृत । द्युलोकेऽकापीत् । स हि स्वदीप्ता सर्वं
निर्णेक्ति । कृत । कृणोतेर्लुङि इस्वादिति सिचौ लोपः । तदेवाह । चम्बोः ।
द्यावापृथिवीनामैतत् । चमंति भक्षयंत्यच देवा मनुष्या इति । तयोरुपस्तरण-
माच्छादनशीलं नभस्मयमादित्यमयमादित्यस्य स्वभूतं तेजश्च सर्वेषां निर्णे-
जनायाकापीत् ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथ यष्टी ॥

सूर्यस्येव रश्मयो द्रावयित्त्वो मत्सरासः प्रसुपः साकमीरते ।

तंतुं ततं परि सर्गोस आशवो नेंद्राहते पवते धाम किं चन ॥ ६ ॥

सूर्यस्यऽइव । रश्मयः । द्रवयित्त्वः । मत्सरासः । प्रऽसुपः । साकं । ईरते ।

तंतुं । ततं । परि । सर्गोसः । आशवः । न । इंद्रात् । चृते । पवते । धाम । किं । चन ॥ ६ ॥

सूर्यस्य रश्मयः सर्वस्य प्रेरकस्य सुवीर्यस्य वादित्यस्य रश्मयः सर्वतो व्यापकाः
किरणा इव द्रावयित्त्वः सर्वत्र द्रवणशीला मत्सरासो मदकराः प्रसुपः शबूणां
प्रस्वापका हंतार आशवो यहेषु चमसेषु च व्याप्ताः सर्गोसः सृज्यमानाः सोमास्ततं
विस्तृतं तंतुं तंतुभिः कृतं वस्त्रं साकं सह युगपत् परीरते । परितो गच्छन्ति । ते
सोमा इंद्राहत इंद्रं वर्जयित्वात्यक्तिं चन धाम देवशरीरं लक्ष्मीकृत्य न पवते ।
न गच्छन्ति । एकचवनं छादसं । न गच्छन्ति । किं त्विंद्रस्यैव धाम प्रति गच्छन्ति ।
इंद्रस्य धाम्नो यष्टयत्नं च अयाकिंद्रस्य प्रिया धामानि । वाज० सं० २१. ४७. इति
मंचवर्णादवगम्यते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

सिंधोरिव प्रवृत्ते निम्न आशवो वृषच्युता मदासो गातुमाशत ।

शं नो निवेशे द्विपदे चतुष्पदेऽस्मे वाजाः सोम तिष्ठंतु कृपयः ॥ ७ ॥

सिंधोऽइव । प्रवणे । निम्ने । आशवः । वृषंश्च्युताः । मदांसः । गातुं । आशत ।
शं । नः । निऽवेशे । द्विऽपदे । चतुऽपदे । अस्मे इति । वाजाः । सोम । तिष्ठंतु । कृष्टयः ॥ ७ ॥

वृषच्युताः । वृष हिंसासंक्लेशनदानेष्वपि । वृषभिः सोमस्य दातृभिर्ऋ-
त्विभिश्च्युताः परिस्तुता मदासो मदकारिणः सोमाः स्तुतिभिः प्राप्तव्य इदं गातुं
गमनमाशत । प्राप्नुवन्ति । तच्च दृष्टान्तः । सिंधोरिव प्रवणे । प्रगच्छन्त्युदकानि
यचेति तत्प्रवणं । तस्मिन्निम्ने स्थले सिंधोर्नद्या आशवो व्याघ्रा आपो यथा
गच्छन्ति तद्वत् । अथ प्रत्यक्षः । हे सोम नोऽस्माकं निवेशे स्वगृहं प्रति प्रवेशने
निर्गमने वा द्विपदे पुत्रादिकाय चतुष्पदे गवादिकाय पशवे शं सुखं कुरु । किंच
हे सोम अस्मे अस्मासु वाजा अन्नानि कृष्टयः पुत्रादिकाः प्रज्ञाश्च तिष्ठंतु ।
अन्नादिकं देहीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ नः पवस्व वसुमद्विरण्यवदश्वावन्नोमद्यवमत्सुवीर्यं ।

यूयं हि सोम पितरो मम स्थनं दिवो मूर्धानः प्रस्थिता वयस्कृतः ॥ ८ ॥

आ नः पवस्व वसुऽमत् । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् । गोऽमत् । यवऽमत् । सुऽवीर्यं ।

यूयं हि सोम पितरः । मम स्थनं दिवः । मूर्धानः । प्रऽस्थिताः । वयःऽकृतः ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं वसुमद्वसयुक्तं हिरण्यवत् कनकादिसहितमश्ववन्नोमत् गवाश्व-
सहितं यवमत् । यवो नाम धान्यविशेषः । धान्यविशिष्टं सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं
धनं नोऽस्मभ्यमापवस्व । आप्रापय । प्रयच्छेति यावत् । किंच । हे सोम
यतस्त्वं मम पितृणामंगिरसामपि पितासि ततो यूयमेव मम पितरः स्थन ।
भवथ । पितृवद्भुत्वमत्र सोमस्याभिधीयते । कीदृशाः । दिवो द्युलोकस्य मूर्धानो
मूर्धवदुच्छ्रिताः । कर्मभिः स्वर्गादिकमलभन्तेत्यर्थः । प्रस्थिताः सर्वदा कर्मकरणार्थं
स्थिताः । वयस्कृतो हवीरूपस्थानस्य कर्तारः । तादृशा मम पितरस्त्वं भवसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

एते सोमाः पर्वमानासु इदं रथा इव प्र ययुः सात्तिमच्छं ।

सुताः पवित्रमतिं यंत्यर्थं हित्वी वप्रिं हरितो वृष्टिमच्छं ॥ ९ ॥

ए॒ते । सोमाः । प॒व॒मा॒ना॒सः । इं॒द्रं । रथाः ॥ इ॒व । प्र । य॒युः । सा॒तिं । अ॒च्छं ।
सु॒ताः । प॒वि॒त्रं । अ॒तिं । य॒न्ति । अ॒थ । हि॒त्वी । व॒विं । ह॒रि॒तः । वृ॒ष्टिं । अ॒च्छं ॥ ९ ॥

पवमानासः पवित्रेण पूयमाना एतेऽस्मदीयाः सोमाः सातिं । षण् संभक्तौ ।
कर्मणि क्तिन् । सर्वैः संभजनीयमिंद्रमच्छ प्रययुः । प्रकर्षेण गच्छन्ति । तत्र दृष्टान्तः ।
रथा इव इंद्रस्य रथा यथा सातिं । षो अंतकर्मणि । ऊतिभूतीत्यादिना निपा॒
तितः । सीयते म्रियतेऽस्मिन्निति सातिः संयामः । तमच्छ तं प्रति प्रगच्छन्ति
तद्वत् । किंच सुता यावभिरभिपुताः सोमा अथ्यमविवातभवं पवित्रमति॒
यन्ति । अतीत्य गच्छन्ति । तेऽमी हरितो हरितवर्णा अथाः । यथा हरितस्त
आदित्यवाहनरूपा अथा भूत्वा वविं । वृणोति शरीरमिति वविर्जरा । आहग॒
महनेति किप्रत्ययः । सर्वौगव्यापिनीं जरां हित्वी हित्वा तरुणाः संतो वृष्टिमच्छ
वृष्टिं गमयितुं गच्छन्ति । हित्वी । जहातेश्च क्ति । पा० ७.४.४३. इति द्वादशः ।
ज्ञात्वाद्यश्चेति छंदसि निपातितं ॥

॥ अथ दशमी ॥

इ॒न्द्रवि॒द्राय॑ वृ॒हते॑ प॒व॒स्व॒ समृ॒च्छी॒को अ॒न॒व॒द्यो रि॒शादाः॑ ।

भ॒रं च॒न्द्राणि॑ गृ॒णते॑ व॒सूनि॑ दे॒वैर्द्यौ॒वापृ॒थि॒वी प्रा॒वतं॑ नः ॥ १० ॥

इ॒न्द्रो इति॑ । इ॒न्द्राय॑ । वृ॒हते॑ । प॒व॒स्व॒ । स॒मृ॒च्छी॒कः । अ॒न॒व॒द्यः । रि॒शादाः॑ ।

भ॒रं । च॒न्द्राणि॑ । गृ॒णते॑ । व॒सूनि॑ । दे॒वैः । द्यौ॒वापृ॒थि॒वी इति॑ । प्र । अ॒व॒तं॑ । नः ॥ १० ॥

हे इंद्रो सोम त्वं वृहते महत इंद्राय तदर्थं पवस्व । पात्रेषु क्षर । इंद्रं प्रत्यागच्छ
वा । कीदृशः । समृच्छीकः । इंद्रस्य सद्यु सख्यिता । अत एवानवद्यो गह्वरहितो
रिशदा रिशतां बाधकानामसिता । एतादृशस्त्वमिंद्राय पवस्व । किंच । गृणते
स्तुवते मह्यं चंद्राण्याह्लादकानि वसूनि धनानि भर । प्रयच्छ । किंच हे द्यावा॒
पृथि॒वी युवां च पवमाने सत्वी देवैः सभर्गैर्धनिः सह नोऽस्मान् प्रावतं । प्ररक्षतं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वाविंशो वर्गः ॥

चिरस्मा इति दशवं नृतीयं सूक्तं विश्वामित्रस्य रेणोरार्षे दशमी विष्टुप् शिष्टा
जगत्यः । पवमानः सोमो देवता । चिरस्मै रेणुरित्यनुज्ञातं । गतो विनियोगः ॥

सिंधोऽइव । प्रवणे । निम्ने । आश्वः । वृषं च्युताः । मदांसः । गातुं । आशत ।
शं नः । निऽवेशे । द्विऽपदे । चतुऽपदे । अस्मे इति । वाजाः । सोम । तिष्ठंतु । कृष्यः ॥ ७ ॥

वृषच्युताः । वृष हिंसासंज्ञेशनदानेष्वपि । वृषभिः सोमस्य दातृभिर्ऋ-
त्विग्भिश्च्युताः परिस्तुता मदासो मदकारिणः सोमाः स्तुतिभिः प्राप्नुव्य इद्रे गातुं
गमनमाशत । प्राप्नुवंति । तच्च दृष्टांतः । सिंधोरिव प्रवणे । प्रगच्छत्युदकानि
यचेति तत्प्रवणं । तस्मिन्निम्ने स्थले सिंधोर्नद्या आश्वी व्याप्रा आपो यथा
गच्छन्ति तद्वत् । अथ प्रत्यक्षः । हे सोम नोऽस्माकं निवेशे स्वगृहं प्रति प्रवेशने
निर्गमने वा द्विपदे पुचादिकाय चतुष्पदे गवादिकाय पशवे शं सुखं कुरु । किंच
हे सोम अस्मे अस्मासु वाजा अन्नानि कृष्यः पुचादिकाः प्रज्ञाश्च तिष्ठंतु ।
अन्नादिकं देहीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ नः पवस्व वसुमद्विरण्यवदश्ववज्रोमध्वमत्सुवीर्यं ।

यूयं हि सोम पितरो मम स्थनं दिवो मूर्धानः प्रस्थिता वयस्कृतः ॥ ८ ॥

आ नः पवस्व वसुमत् । हिरण्यवत् । अश्ववत् । गोमत् । यवमत् । सुवीर्यं ।

यूयं हि । सोम । पितरः । मम । स्थनं । दिवः । मूर्धानः । प्रस्थिताः । वयःस्कृतः ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं वसुमद्वसुयुक्तं हिरण्यवत् कनकादिसहितमश्ववज्रोमत् गवाश्व-
सहितं यवमत् । यवो नाम धान्यविशेषः । धान्यविशिष्टं सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं
धनं नोऽस्मभ्यमापवस्व । आप्रापय । प्रयच्छेति यावत् । किंच । हे सोम
यतस्त्वं मम पितृणामंगिरसामपि पितासि ततो यूयमेव मम पितरः स्थन ।
भवथ । पितृबहुत्वमत्र सोमस्याभिधीयते । कीदृशाः । दिवो शुलोकस्य मूर्धानो
मूर्धवदुच्छ्रिताः । कर्मभिः स्वर्गादिकमलभन्तेत्यर्थः । प्रस्थिताः सर्वदा कर्मकरणार्थं
स्थिताः । वयस्कृतो हवीरूपस्यान्नस्य कर्तारः । तादृशा मम पितरस्त्वं भवसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

एते सोमाः पर्वमानासु इद्रं रथा इव प्र ययुः सातिमच्छं ।

सुताः पविचमति यंत्ययं हित्नी वधिं हरितो वृष्टिमच्छं ॥ ९ ॥

ए॒ते । सो॒माः । प॒र्वमा॒नासः । इ॒न्द्र । र॒थाः । इ॒व । प्र । य॒युः । सा॒तिम् । अ॒च्छ ।

सु॒ताः । प॒वित्रं । अ॒तिम् । य॒न्ति । अ॒थ । हि॒त्वी । व॒त्रिम् । ह॒रितः । वृ॒ष्टिम् । अ॒च्छ ॥ ९ ॥

पवमानासः पवित्रेण पूयमाना एतेऽस्मदीयाः सोमाः सातिम् । षण् संभक्तौ । कर्मणि क्तिन् । सर्वेः संभजनीयमिन्द्रमच्छ प्रययुः । प्रकर्षेण गच्छन्ति । तत्र हृष्टान्तः । रथा इव इन्द्रस्य रथा यथा सातिम् । षो अंतकर्मणि । ऊतियूतीत्यादिना निपातितः । सीयते क्षियतेऽस्मिन्निति सातिः संयामः । तमच्छ तं प्रति प्रगच्छन्ति तद्वत् । किंच सुता यावभिरभिपुताः सोमा अथमविवाल्भवं पवित्रमति-यन्ति । अतीत्य गच्छन्ति । तेऽमी हरितो हरितवर्णा अश्वाः । यद्वा हरितस्त आदित्यवाहनरूपा अश्वा भूत्वा वधिं । वृणोति शरीरमिति वधिर्जरा । आहगमहनेति किप्रत्ययः । सर्वागव्यापिनीं जरां हित्वी हित्वा तरुणाः संतो वृष्टिमच्छ वृष्टिं गमयितुं गच्छन्ति । हित्वी । जहातेष्व क्ति । पा० ७. ४. ४३. इति ह्यादेशः । स्नात्वाद्यथेति छंदसि निपातितं ॥

॥ अथ दशमी ॥

इ॒न्द्रवि॒द्राय॑ वृ॒हते॑ प॒वस्व॑ सु॒मृ॒ळी॒को अ॒न॒व॒द्यो रि॒शादाः ।

भ॒रां च॒न्द्राणि॑ गृ॒ण्ते॒ वसू॑नि दे॒वैर्घ्वा॑वापृ॒थिवी॑ प्रा॒वतं॑ नः ॥ १० ॥

इ॒न्दो इति॑ । इ॒न्द्राय॑ । वृ॒हते॑ । प॒वस्व॑ । सु॒ऽमृ॒ळी॒कः । अ॒न॒व॒द्यः । रि॒शादाः ।

भ॒रां । च॒न्द्राणि॑ । गृ॒ण्ते॒ । वसू॑नि । दे॒वैः । घ्वा॑वापृ॒थिवी॑ इति॑ । प्र । अ॒व॒तं॑ । नः ॥ १० ॥

हे इन्द्रो सोम त्वं वृहते महत् इन्द्राय तदर्थं पवस्व । पावेषु दार । इन्द्रं प्रत्यागच्छ वा । कीदृशः । सुमृळीकः । इन्द्रस्य सप्त सुखयिता । अत एवानवद्यो गर्हारहितो रिशादा रिशतां बाधकानामसिता । एतादृशस्त्वमिन्द्राय पवस्व । किंच । गृण्ते स्तुवते मह्यं चन्द्राण्याह्लादकानि वसूनि धनानि भर । प्रयच्छ । किंच हे घावापृथिवी युवां च पवमाने सत्यौ देवैः सभगैर्धनैः सह नोऽस्मान् प्रावतं । प्ररक्षतं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वाविंशो वर्गः ॥

चिरस्मा इति दशर्चं तृतीयं सूक्तं वैश्वामित्रस्य रेणोरार्षे दशमी विष्टुप् शिष्टा जगत्यः । पवमानः सोमो देवता । चिरस्मै रेणुरित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

चिरस्मै सप्त धेनवो दुदुहे सत्यामाशिरं पूर्वे व्योमनि ।

चत्वार्यन्या भुवन्नानि निर्णिजे चारुणि चक्रे यदतैरवर्धत ॥१॥

चिः । अस्मै । सप्त । धेनवः । दुदुहे । सत्यां । आऽशिरं । पूर्वे । विऽओमनि ।

चत्वारि । अन्या । भुवन्नानि । निऽनिजे । चारुणि । चक्रे । यत् । ऋतैः । अवर्धत ॥१॥

अस्मै प्रयमानाय पूर्वे पूर्वेः कृते व्योमनि । विविधमोमावनं गमनं देवानामवेति व्योम यज्ञः । तस्मिन्स्थिताय । यद्वा प्रत्ने व्योमन्तरिक्षे वर्तमानाय चिः सप्तैकविंशतिसंख्याका धेनवः प्रीणयिष्यो गावः सत्यां यथार्थभूतामाशिरमाश्रयणसाधनं क्षीरादि दुदुहे । दुहन्ति । यद्वा चिः सप्त द्वादश मासाः पंचर्तवस्त्वय इमे लोका असावादित्य एकविंश इत्येतिः सर्वैः सह गोषु पय उत्पाद्यते तन्नावो दुहन्ति इति । किंच अयं सोमोऽन्यान्यानि चत्वारि भुवनान्युदकानि वसतीवरीस्तिष्ठस्रैकधना इति तानि चतुःसंख्याकानि चारुणि कल्याणान्युदकानि निर्णिजे निर्णेजनाय परिशोधनाय परिपोषणाय वा चक्रे । कदा करोति । यद्यदायमृतैर्यज्ञैरवर्धत वर्धितवान् तदा करोति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स भिक्षमाणो अमृतस्य चारुण उभे द्यावा काव्येन वि शश्रये ।

तेजिष्ठा अपो मंहना परि व्यत यदी देवस्य अर्वसा सदो विदुः ॥२॥

सः । भिक्षमाणः । अमृतस्य । चारुणः । उभे इति । द्यावा । काव्येन । वि । शश्रये ।

तेजिष्ठाः । अपः । मंहना । परि । व्यत । यदी । देवस्य । अर्वसा । सदः । विदुः ॥२॥

स पवमानश्चारुणः कल्याणस्यामृतस्योदकस्य । क्रियायहणं कर्तव्यमिति कर्मणः संप्रदानसंज्ञा । चतुर्थ्यर्थे बहुलमिति षष्ठी । चारुदकं भिक्षमाणो यष्टुभिर्याच्यमानः सन् उभे । द्यावादेशस्य द्वे विहितत्वादोत्तरपदाभावे द्वंद्वः प्रतीयते । उभे द्यावापृथिव्यौ काव्येन कविकर्मणा विशश्रये । विवृते करोति । यज्ञनिमित्तेनोदकेन संपूरयतीत्यर्थः । किंच । तेजिष्ठातिशयेन दीप्तान्यप उदकानि मंहना महत्त्वेन परिव्यत । वरणार्थं परित आच्छादयति । यदि यद्विजो देवस्य द्योतमानस्य सोमस्य सदः स्थानं अर्वसा हविषा युक्ताः

संतो विदुर्योगार्थं जानन्ति लभन्ति तदा परित आवृणोतीति । विद ज्ञाने । सिज-
भ्यस्तेति ऋजुसादेशः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ते अस्य संतु केतवोऽमृत्यवोऽदाभ्यासो जनुषी उभे अन् ।

येभिर्नृम्णा च देव्या च पुनत् आदिद्राजानं मननां अगृभ्णत ॥३॥

ते । अस्य । संतु । केतवः । अमृत्यवः । अदाभ्यासः । जनुषी इति । उभे इति । अन् ।

येभिः । नृम्णा । च । देव्या । च । पुनते । आत् । इत् । राजानं । मननाः । अगृभ्णत ॥३॥

अस्यैतादृशस्य सोमस्य केतवः प्रज्ञापकाः सर्वैश्चायनीया अमृत्यवो मरणधर्म-
रहिता अत एवादाभ्यासः । दमेष्वेति वक्तव्यमिति श्यत् । परैरहिंस्यास्ते तादृशा
अस्य रश्मय उभे जनुषी जन्मनी स्यावरजंगमात्मके द्वे अन् लक्षीकृत्य संतु ।
रक्षन्तु । ओषधीनामयं सोमो रेतो निषिंचति यज्ञे मनुष्याणां च धाराः स्रवंति
खलु । सोऽयं येभिर्नृम्णा नृम्णानि बलानि देव्या देवार्हाणि चान्नानि
पुनते प्रेरयति । आदिद्रभिषवानंतरमेव राजानं सोमं मनना मननीयाः
स्तुतयोऽगृभ्णत । परिगृह्णन्ति । प्राप्नुवन्तीत्यर्थः । इयहोरिति भकारः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स मृज्यमानो दृशभिः सुकर्मभिः प्र मध्यमासं मातृपुं प्रमे सचा ।

व्रतानि पानो अमृतस्य चारुण उभे नृचक्षा अन् पश्यते विशी ॥४॥

सः । मृज्यमानः । दृशऽभिः । सुकर्मऽभिः । प्र । मध्यमासं । मातृपुं । प्रऽमे । सचा ।

व्रतानि । पानः । अमृतस्य । चारुणः । उभे इति । नृऽचक्षाः । अन् । पश्यते । विशी ॥४॥

स पवमानः सुकर्मभिः शोभनकर्मयुक्ताभिर्दशभिर्दशसंख्याकाभिरंगुलीभिर्मृ-
ज्यमानः स सचाग्री प्रास्ताहुतिरित्यादिक्रमेणापां सहायः प्रमे लोकान्
प्रमातुं मध्यमास्वन्तरिक्षस्थितास्त्ववतिष्ठते ॥ प्रमे । प्रपूर्वान्मातेः क्षिपि ऊयि आत
इति योगविभागादाकारलोपः ॥ किंच नृचक्षा नृणां द्रष्टा पवमानश्चाख्यः
कल्याणस्यामृतस्योदकस्य वृष्यर्थं व्रतानि यागादिकर्माणि पानो रक्षन् उभे
विशी मनुष्यान् देवांश्चान्तरिक्षेण गच्छन् अन्पश्यते । अन्पश्यति । मनुष्यान्-
भिमतदानेन देवान् हविःप्रदानेनेति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स मर्मज्ञान इन्द्रियाय धार्यसे ओमे अन्ता रोदसी हंपते हितः ।

वृषा शुष्मेण वाधते वि दुर्मतीरादेदिशानः शर्यहेव गुरुधः ॥५॥

सः । मर्मज्ञानः । इन्द्रियाय । धार्यसे । आ । उमे इति । अन्तरिति । रोदसी इति । हंपते । हितः ।

वृषा । शुष्मेण । वाधते । वि । दुःऽमृतीः । आ । देदिशानः । शर्यहा । इव । गुरुधः ॥५॥

मर्मज्ञानः पवित्रेण मृज्यमानः स पयमानो धार्यसे जगतो धारकायेन्द्रियायेन्द्रस्य पर्याप्ताय बलाय तदर्थमुभे रोदसी । कालाध्यनोरिति द्वितीया । उभयोर्द्यावापृथिव्योरन्तर्हितो मध्ये वर्तमानः सन् आ हंपते । सर्वतो गच्छति । इन्द्रस्य हि सोमेन बलं भवति । वृषा कामानामुदकानां वा वर्षकः सोऽयं शुष्मेण शोषकेण बलेन दुर्मतीर्दुष्टबुद्धीनसरान् विवाधते । विशेषेण पीडयति । किं कुर्वन् । गुरुधः शुचा रुधति परानिति । पृषोदरादिः । दुःखकारिणोऽसरानादेदिशानः पुनः पुनराह्वयन् हन्ति । तच्च दृष्टान्तः । शर्यहेव हननसाधनैरिषुभिर्हता वीरः प्रतिभटान् यथा हिनस्ति तद्वत् ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये त्रयोविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स मातरा न दहशान उस्त्रियो नानन्देति मरुतामिव स्वनः ।

ज्ञानवृत्तं प्रथमं यत्स्वर्णं प्रशस्तये कर्मवृणीत सुक्रतुः ॥६॥

सः । मातरा । न । दहशानः । उस्त्रियः । नानन्दत् । एति । मरुतां । इव । स्वनः ।

ज्ञानन् । वृत्तं । प्रथमं । यत् । स्वः । ऽनरं । प्रशस्तये । कर्म । अवृणीत । सुऽक्रतुः ॥६॥

स पयमानो मातरा मातरौ द्यावापृथिव्यौ दहशानः पुनः पुनः पश्यन् ततो नानन्दत् भृशं शब्दं कुर्वन् एति । सर्वत्र गच्छति । तच्च दृष्टान्तः । उस्त्रियो न । उस्त्रियेति गोनाम । तस्य स्वरूपतो वत्सो यथा मातरं गां पश्यन् शब्दं करोति तद्वत् । किंच । मरुतामिव यथा मरुतां गणः स्वनः । पचाद्यजन्तः । स्वनं कुर्वन् सर्वतो गच्छति तद्वत् । यदुदकं स्वर्णं । स्वरिति सर्वपर्यायः । सर्वमनुषहितं भवति । सर्वे हि मनुष्या उदके संगच्छन्ते । तत्कार्यत्वात् तदहं प्रथमं मुख्यमु-

तमुदकं जानन् विद्वान् सज्जतुः शोभनकर्मा सप्रज्ञो वा स पवमानः प्रशस्तये
प्रशंसनायात्मस्तोचकरणाय कं मनुष्यमवृणीत । समभजत । नान्यमस्मद्वति-
रिक्तमित्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

रुवति॑ भी॒मो वृष॑भस्तविष्य॒या ऋ॒गे शि॒शा॒नो ह॒रि॒णी वि॒चक्ष॑णः ।

आ॒ योनिं॑ सोमः॒ सकृ॑तं॒ नि पी॑दति॒ ग॒व्ययी॑ त्वग्भवति॒ नि॒र्णिग॑व्ययी॑ ॥७॥

रुवति॑।भी॒मः।वृष॑भः।त॒विष्य॑या।ऋ॒गे इति॑।शि॒शा॒नः।ह॒रि॒णी इति॑।वि॒ऽचक्ष॑णः।

आ॒।योनिं॑।सोमः॑।स॒ऽकृतं॑।नि॒।सी॒दति॑।ग॒व्ययी॑।त्वक्।भ॒वति॑।निः॒ऽनिक्।

अ॒व्ययी॑ ॥७॥

भीमः शबूणां भयंकरो वृषभः कामानामुदकानां वावर्षणो विचक्षणः सर्वस्य
विदर्शनशीलः स पवमानस्तविष्यया । तु इति वृद्धार्थः । अस्मादच इः । उ० ४. १३८. ।
इतीमत्ययः । तस्मादिच्छायामर्थे क्यच् । सर्वप्रातिपदिकेभ्यः । पा० ७. १. ५५. । इति
सुगागमः । आत्मनो वलेच्छया । हरिणी हरितवर्णे डे ऋगे शिशानस्तीक्ष्णी-
कुर्वन् द्रोणकलशं प्रति द्वाभ्यां धाराभ्यां स्यात्प्रा यहणं गृह्णाति । तदुच्यते ।
ते धारारूपं ऋगे तीक्ष्णीकुर्वन् रुवति । शब्दायते । रु शब्दे । बहुलं छंदसीति
शः । ततः स सोमः सकृत् सप्त कृतं योनिं स्वस्थानं द्रोणकलशमा निपीदति ।
समंतात्तिष्ठति । तस्य सोमस्य निर्णिक् निर्नेक्नी परिशोधयिषी गव्ययी गोमयी
त्वग्भवति । आनडुहे हि चर्मणि सोमाभिषवः । एवमव्ययी अविमयी त्वक्
निर्नेक्नी भवति । तद्धि दशापविबापेक्ष्यमभिहितं ॥

॥ अथाष्टमी ॥

शुचिः पु॒नान॑स्त॒र्नमरे॑पस॒मव्ये॒ हरि॑र्न्येधाविष्ट॒ सार्न॑वि ।

जुष्टो॑ मि॒त्राय॑ वरु॒णाय॑ वा॒यवे॑ चि॒धातु॑ मधुं क्रियते सु॒कर्म॑भिः ॥८॥

शुचिः॑।पु॒नानः॑।त॒र्न॒।अ॒रेप॑सं।अ॒व्ये॒।ह॒रिः।नि॒।अ॒धा॒विष्ट॑।सा॒र्न॒वि॒।

जुष्टः॑।मि॒त्राय॑।वरु॒णाय॑।वा॒यवे॑।चि॒ऽधातु॑।मधुं॑।क्रि॒यते॑।सु॒कर्म॑ऽभिः ॥८॥

अरेपसं पापरहितं । यद्वा रिपि गती । गतिरहितं । पाचे स्थितमित्यर्थः । तादृजं
तन्वमात्मीयं शरीरं पुनानः शोधयन् अत एव शुचिः पूतो दीपमानो वा

हरिर्हरितवर्णः सोमः सानवि सान्वनि समुच्छ्रितेऽभ्येऽविवाकृते दशापविचे
न्यधाविष्ट । ऋत्विग्भिर्निधीयते । धूञ् कंपने । स्यसिच्छीयुदतासिष्ठिति कर्मणि
लुङि चिण्वदिद् । णित्तादृद्धिः । ततो मित्राय वरुणाय वायवे एतेभ्यो जुष्टः
पर्याप्तस्त्रिधातु चिसंधानो वसतीवरीभिर्दधा पयसा संस्पृष्टः सोमस्त्रिधातु तादृशं
मधु मदकरः सोमः सुकर्मभिः शोभनकर्मयुक्तैर्ऋत्विग्भिः क्रियते । मित्रादि-
देवार्थं प्रदीयते ॥

॥ अथ नवमी ॥

पवस्व सोम देववीतये वृषेन्द्रस्य हार्दिं सोमधानमा विश ।

पुरा नो बाधादुरितातिं पारय क्षेत्रविद्धि दिश आहां विपृच्छते ॥९॥

पवस्व । सोम । देवऽवीतये । वृषां । इन्द्रस्य । हार्दिं । सोमऽधानं । आ । विश ।

पुरा । नः । बाधात् । दुःऽज्ञा । अतिं । पारय । क्षेत्रऽवित् । हि । दिशः । आहं ।
विऽपृच्छते ॥९॥

हे सोम वृषा कामानामुदकानां वा सेचकत्वं देववीतये देवानां पानाय
पवस्व । कलशादिषु क्षर । अथ हे सोम त्वमिन्द्रस्य हार्दिं हृदयंगमं प्रियं सोम-
धानं । सोमो निधीयतेऽस्मिन्निति सोमधानं पाचं । तदाविश । प्रविश । किंच
नोऽस्माकं बाधाबाधनात्पीडनात्पुरा पूर्वमेव दुरितानि दुर्गमनानि रक्षांस्यति
पारय । अतीत्य पारं गमय । अपि च क्षेत्रवित् मार्गज्ञः पुरुषो विपृच्छते विविधं
पंचानं पृच्छते जनाय दिशो मार्गानाह हि । ध्रूते खलु । उक्ता तं यथा रक्षति
तथा यज्ञमार्गवेहा त्वमस्मभ्यं यज्ञपथ उक्तास्मान्पालयेति ॥

॥ अथ दशमी ॥

हितो न सप्रिंरभि वाजंमर्षेन्द्रस्येदो जठरमा पवस्व ।

नावा न सिंधुमतिं पर्षि विद्वाञ्छूरो न युध्यन्त्रव नो निदः स्यः ॥१०॥

हितः । न । सप्रिः । अभि । वाजं । अर्षे । इन्द्रस्य । इंदो इति । जठरं । आ । पवस्व ।

नावा । न । सिंधुं । अतिं । पर्षि । विद्वां । शूरः । न । युध्यन् । अत्र । नः । निदः ।
स्परिति स्यः ॥१०॥

हे सोम ऋत्विग्भिः प्रेयमाणः सन् वाजं सोमनिधानं द्रोणकलशमभ्यर्ष ।

अभिगच्छ । तत्र दृष्टांतः । हितो न सप्तिः । अश्वो हितः प्रेर्यमाणः सन् वाजं
 संयाममभिलक्ष्य यथा याति तद्वत् । ततो हे इंदो इंद्रस्य जठरं जठरभूतं द्रोण-
 कलशं वा पवस्व । आभिमुख्येन प्रविश । किंच विद्वान् सर्वं जानंस्त्वमस्मान्ति
 यर्षि । दुरितान्यतीत्य पारय । तत्र दृष्टांतः । नावा न । यथा नाविकाः सिंधुं
 नदीं नावा मनुष्यान् पारयन्ति तद्वत् । किंच । हे सोम त्वं शूरो न शूरो वीर
 इव युध्यन् शत्रून् संप्रहरन् निदो निंदकाच्छत्रोर्नोऽस्मानवस्यः । अवपारय ।
 बाधान्विनाशय पालय । यद्वा । नोऽस्माकं निदो निंदकान् शत्रून्वस्यः ।
 अवाङ्मुखं जहि । स्पृहिंसायां । बहुलं छंदसीति घ्राप्रत्ययस्य लुक् । तिपि
 गुणे हल्ङादिना तिपो लोपः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चतुर्विंशो वर्गः ॥

आ दक्षिणेति नवर्षे चतुर्थे सूक्तं वैश्वामित्रस्यर्षभस्यार्षे पवमानसोम-
 देवताकं नवमी त्रिष्टुप् शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । आ दक्षिणा नव
 ऋषभस्त्री वैश्वामित्राविति । तावित्यनेन प्रकृतो रेणुर्ऋषभश्चोभे परामृश्येते ।
 श्रूयते हि । अथ ह विश्वामित्रः पुत्रानामंभयामास मधुच्छंदाः शृणोतन ऋषभो
 रेणुरष्टकः । ऐ० ब्रा० ७. १७. इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ दक्षिणा सृज्यते शुष्म्याऽसदं वेति दुहो रक्षसः पाति जागृविः । ,

हरिरोपशं कृणुते नभस्पय उपस्तिरे चम्बोऽब्रह्म निःशिजे ॥१॥

आ । दक्षिणा । सृज्यते । शुष्मी । आऽसदं । वेति । दुहः । रक्षसः । पाति । जागृविः ।

हरिः । ओपशं । कृणुते । नभः । पयः । उपऽस्तिरे । चम्बोः । ब्रह्म । निःऽनिजे ॥१॥

सोमस्य स्वभूते यज्ञे ऋत्विग्यो दक्षिणासृज्यते । अस्माभिः प्रदीयते । शुष्मी
 बलवान् सोम आसदमास्थानं द्रोणाख्यं वेति । प्रविशति । किंच जागृविर्जा-
 गरणशीलः सोमो दुहो द्रोहकारिणो रक्षसो राक्षसात्पाति । स्तोतृन् रक्षति ।
 अपि च । हरिर्हरितवर्यः सोम ओपशं । आ समंतादुपशेत् इत्योपशः । सर्वस्य
 धारकं नभो नभस आदित्यस्य स्वभूतमुदकं कृणुते । सर्वेच करोति । अग्नीं
 प्रास्ताहुतिरित्यादिक्रमेण करोतीत्यर्थः । यद्वा नभोऽन्तरिक्षं पयः पयसो धारकं
 करोतीति । किंच । अयं सोमश्चम्योः । द्यावापृथिवीनामेतन् । चमन्ति भक्षयन्ति

मनुष्यदेवा अचेति । तयोरुपस्तिर उपस्तरणायान्छादनाय ब्रह्म बृहदुद्यतं तमांसि विनाशयतं यद्वा परिचृढं सूर्यं द्युलोके करोति । तथा तमेव सूर्यं निर्निजे पदार्थानां निर्नेजनाय परिशोधनाय च करोति । आदित्यो हि द्यावापृथिव्यौ स्वतेजसोपस्तृणति । स हि स्वभासा सर्वे निर्नेक्ति च ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र कृष्टिहेव ऋष एति रोर्वदसूर्यं वरुणं नि रिणीते अस्य तं ।

जहाति वविं पितुरेति निष्कृतमुपप्रुतं कृणुते निरिण्जं तनां ॥२॥

प्र । कृष्टिहाऽइव । ऋषः । एति । रोर्वद । असूर्यं । वरुणं । नि । रिणीते । अस्य । तं ।

जहाति । वविं । पितुः । एति । निः । ऽकृतं । उपऽप्रुतं । कृणुते । निः । निजं । तनां ॥२॥

ऋषः शत्रूणां शोषको बलवान् सोमो रोर्वद अत्यंतं शब्दं कुर्वन् कृष्टिहेव मनुष्याणां हंता योजेव प्रैति । प्रगच्छति । किंच । असूर्यमसुराणां बाधक-
स्यात्मनो वरुणं हरितमावारकं बलं वा निरिणीते । निर्गमयति । ततः स सोमो
वविं । वृणोति शरीरमिति वविर्जरा । जहाति । त्यजति । कथमिति चेत् तदुच्यते ।
पितुरन्नं सोमो निष्कृतं संस्कृतं द्रोणकलशं दिवं वेदानीमेति । गच्छति । किंच
सोमस्तनाविवालेन तते विल्लुते दशापविषे निर्निजं । निर्निगिति रूपनाम ।
आत्मीयं रूपमुपप्रुतमुपगमनशीलं कृणुते । करोति । तस्माज्जरां त्यजतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अद्रिभिः सुतः पवते गर्भस्त्योर्वृषायते नभसा वेपते मती ।

स मोदते नसते साधते गिरा नेनित्के अप्सु यजते परीमणि ॥३॥

अद्रिऽभिः । सुतः । पवते । गर्भस्त्योः । वृषऽयते । नभसा । वेपते । मती ।

सः । मोदते । नसते । साधते । गिरा । नेनित्के । अप्सु । यजते । परीमणि ॥३॥

अद्रिभिर्यावभिर्गर्भस्त्योर्बाह्वोर्बाहुभ्यां च सुतोऽभिपुतः स सोमः पवते ।
पाचाणि प्रति गच्छति । यः सोमो वृषायते वृषवदाचरति । किंच यो मती
स्तुत्याभिपुतः सन् नभसांतरिक्षेण वेपते सर्वत्र गच्छति स सोमो मोदते । दृष्टो
भवति । तथा नसते । महादिषु संक्षिप्तो भवति । किंच । गिरा स्तुत्या स्तुतः
सन् साधते । स्तोत्राणां धनाच्चादिकं साधयति । अपि च अप्सु वसतीवयाख्यास

नेनित्ते । शुद्धो भवति । तथा परीमणि देवै रक्ष्यमाणे यज्ञे देवानां हविःप्रदानेन पोषके वा यज्ञे यजते । पूजितो भवति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि द्युक्षं सहसः पर्वतावृधं मध्वः सिंचन्ति हर्म्यस्य सक्षणिं ।

आ यस्मिन्गार्वः सुहुताद् ऊर्धनि मूर्धञ्छ्रीण्यंयि यं वरीमभिः ॥४॥

परि । द्युक्षं । सहसः । पर्वतऽवृधं । मध्वः । सिंचन्ति । हर्म्यस्य । सक्षणिं ।

आ । यस्मिन् । गार्वः । सुहुतऽअर्धः । ऊर्धनि । मूर्धन् । श्रीण्यंति । अयि यं । वरीमऽभिः ॥४॥

सहसः सहस्विनो मध्वो मदकराः सोमा द्युक्षं दीप्यमाने द्युलोके क्षियन्तं निवसन्तं पर्वतावृधं मेघानां पर्वतानां वा वर्धयितारं हर्म्यस्य शत्रुपुरस्य सक्षणिमभिभवितारमिन्द्रं परिपिंचन्ति । तथा सुहुतादः सुहुतानां हविषां भक्षयितारो गावो मूर्धन् मूर्धनि समुच्छ्रित ऊर्धनि पयोधारके स्थाने स्थितमयि यं मुख्यं पयो वरीमभिरुत्विर्महत्त्वैर्यस्मिन्पवमानगुणविशिष्ट इन्द्र आ श्रीण्यति । आमिथ्रयन्ति । दध्ना ययसा च सोमं श्रीण्यति खलु तदुच्यते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

समी रथं न भुरिजोरहेपत् दश स्वसारो अदितेरुपस्थ आ ।

जिगादुप जयति गोरपीच्यं पदं यदस्य मतुथा अजीजनन् ॥५॥

सं । ईमिति । रथं । न । भुरिजोः । अहेपत् । दश । स्वसारः । अदितेः । उपऽस्थे । आ ।

जिगात् । उप । जयति । गोः । अपीच्यं । पदं । यत् । अस्य । मतुथाः । अजीजनन् ॥५॥

भुरिजोः । बाहुनामैतत् । विधति पदार्थानाभ्यामिति । तयोर्बाह्वोर्दश दश-संख्याकाः स्वसारः सर्वत्र सरणशीला अंगुलयोऽदितेर्भूमेरुपस्थे समीपे देव-यजनदेश ईमेनं सोममाभिमुख्येन समहेपत् । सप्रेरयन्ति । हि वर्धनगत्योः । लुङि रूपं । कथमिव । रथं न रथं यथांगुलयः प्रेरयन्ति तद्वत् । स सोमो जिगात् पात्राणि गच्छति । किंच गोर्धेनोरपीच्यमंतर्हितं पय उपजयति । तदानीमु-पगच्छति । यद्यदा मतुथा मननीयगाथावन्तः स्तोतारोऽस्य सोमस्य पदं स्थान-मजीजनन् जनयन्ति तदानीमित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पंचविंशो वर्गः ॥

अभिष्टवे श्येनो न योनिमित्येषा । सूचितं च । संप्रेषितः श्येनो न योनिं
सदनं धिया कृतं । आ० ४. ७. । इति ॥ अग्नीषोमप्रणयनेऽप्येषा । सूचितं च । अंतश्च
प्रागा अदितिर्भवासि श्येनो न योनिं सदनं धिया कृतं । आ० ४. १०. । इति ॥

॥ सैषा पक्षी ॥

श्येनो न योनिं सदनं धिया कृतं हिरण्ययमासर्द देव एषति ।

ए रिणंति बर्हिषि प्रियं गिराश्वो न देवाँ अप्येति यज्ञियः ॥ ६ ॥

श्येनः । न । योनिं । सदनं । धिया । कृतं । हिरण्ययं । आऽसर्द । देवः । आ । ईषति ।

आ । ईमिति । रिणंति । बर्हिषि । प्रियं । गिरा । अश्वः । न । देवान् । अपि । एति । यज्ञियः ॥ ६ ॥

देवो द्योतमानः पवमानो धिया स्वकर्मणा कृतं संपादितं हिरण्ययं हिरण्यम-
यमासदमासद्यभिधानमेपति । अभिमुखं गच्छति । ईपतेर्गत्यर्थस्य व्यत्ययेन
परस्मैपदं । तच्च हृष्टांतः । श्येनो न योनिं कुलायं यथा श्येनः पक्षी प्रविशति
तद्वत् । तत ईमेनं प्रियं ग्रीणयितारं सोमं गिरा स्तुत्या बर्हिषि यज्ञ आ
इ रिणंति । स्तोतारोऽभिमुखं प्रेरयंति । स्तुवंतीत्यर्थः । अनंतरं यज्ञियो यज्ञार्हो
यष्टव्योऽयं सोमोऽश्वो नाश्व इव त्वरया देवानयेति । अभिगच्छति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

परा व्यक्तो अरूपो दिवः क्विवृषां चिपृष्ठो अन्नविष्ट गा अभि ।

सहस्रणीतिर्यतिः परायतीं रेभो न पूर्वीरूपसो वि राजति ॥ ७ ॥

परा । विऽअक्तः । अरूपः । दिवः । क्विः । वृषा । चिऽपृष्ठः । अन्नविष्ट । गाः । अभि ।

सहस्रऽनीतिः । यतिः । पराऽयतिः । रेभः । न । पूर्वीः । उपसः । वि । राजति ॥ ७ ॥

अरूप आरोचमानः क्विः क्रांतप्रज्ञः सोमो व्यक्तो विस्पष्टधारायुक्तः । यद्वा
वसतीवरीभिर्विशेषेण सिक्तः सन् दिवोऽंतरिक्षात् परा पराङ्मुखमागच्छति ।
पवित्राद्गोणकलशं परागच्छतीत्यर्थः । वृषा वृषभस्त्रिपृष्ठः । चीणि सवनानि
पृष्ठान्यस्येति चिपृष्ठः सोमस्य सर्वेषु विद्यमानत्वात्तस्मान्चिपृष्ठः सोमो गाः स्तोतृभिः
क्रियमाणाः स्तुतीरभिलक्ष्यानविष्ट । शब्दायते । च शब्दे । किंच सहस्रणीतिः
सहस्रनयनः । प्रयोगबाहुल्यापेक्षं यद्देषु चमसेषु च सहस्रविधनयनत्वं । अत
एव यतिः पात्रादीनि प्रत्यागता परायतिः कलशान् प्रति परागता भवति ।

सोऽयं पूर्वीर्वह्नीरूपसः । कालाध्वनोरिति द्वितीया । बहुपूषःकालेषु रेभो न । रेभृ शब्दे । शब्दायमानः स्तोतेव वि राजति । विशेषेण दीप्यते । तेषु सोमस्याभिषूयमाणत्वात् स्तोता खलु देवानां स्तुतिकरणेन राजति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

त्रेयं रूपं कृणुते वरुणो अस्य स यचाशयत्समृता सेधति सिधः ।

अप्सा याति स्वधया दैव्यं जनं सं सृष्टुती नसते सं गोअयया ॥८॥

त्रेयं रूपं कृणुते । वरुणोः । अस्य । सः । यचं । अशयत् । संऽचृता । सेधति । सिधः ।

अप्साः । याति । स्वधया । दैव्यं । जनं । सं । सुऽस्तुती । नसते । सं । गोऽअयया ॥८॥

अस्य । अन्वादिशेऽशदेशः । अस्य सोमस्य स्वभूतो वरुणः शत्रूणां निवारको रश्मिस्त्वेषं दीप्यमानं रूपं कृणुते । करोति । स रश्मिर्यच समृता । अर्तः क्तिनि रूपं । सम्यक् प्राप्यते योद्धभिरचेति संयामः । अस्मिन् समृता युद्धेऽशयत् । शेते तिष्ठति । शीडो लडि बहुलं छंदसीति शपो लुगभावः । तत्र युद्धे स रश्मिः सिधः शोषकाज्जहून् सेधति । निषेधति । हिनस्तीति यावत् । वाक्यभेदादनिघातः । किंच । अप्साः । सनोतेर्विद्वान्ने कृते रूपं । अपामुदकानां दाता । यद्वा वसतीवर्याख्यानानामपां संभक्ता । सोऽयं स्वधया हवीरूपेणाब्धेन सह दैव्यं देवानां संबन्धिनं जनं प्रति याति । गच्छति । अयि च सोऽयं सृष्टुती सस्तुत्या सं । संगच्छते । उपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः । किंच स सोमो गोअयया गवादिमुख्यया यया वाचा स्तोतारः पशून् याचते तथा वाचा सं नसते । संगतो भवति । नसतिर्गत्यर्थः । भिन्नावाक्यत्वादनिघातः ॥

॥ अथ नवमी ॥

उक्षेवं यूथा परियन्त्रावीदधि त्रिषीरधित सूर्यस्य ।

दिव्यः संपरुणोऽव चक्षत छां सोमः परि ऋतुना पश्यते जाः ॥९॥

उक्षाऽइव । यूथा । परिऽयन् । अरावीत् । अधि । त्रिषीः । अधित । सूर्यस्य ।

दिव्यः । सुऽपरुणोः । अव । चक्षत । छां । सोमः । परि । ऋतुना । पश्यते । जाः ॥९॥

उक्षेव वृषभ इव यूथा गोजूथानि प्रत्यागच्छन् शब्दं करोति तद्वदयं सोमः स्तुतीः परियन्परिगच्छन् अरावीत् शब्दायते । ततः सूर्यस्य सर्वस्य प्रेरकस्या-

दित्यस्य त्विषीदींभीरध्यधित । अधिदधाति । सूर्यात्मना द्युलोकेऽवतिष्ठत इत्यर्थः ।
 दधातेर्लुङि स्थाघोरिच्चेतीत्वकिञ्चे । किञ्च दिव्यो दिवि भवः सुपर्णः सुपतनः
 श्येनरूपया गायत्र्याहृतत्वाच्छोभनगमनः सोमः स्थां । पृथिवीनामैतत् क्षियंति
 निवसंत्यचेति । स्थां पृथिवीमवचक्षत । अवपश्यति । चटेल्लुङि बहुलं छंदसीति
 शपो लुगभावः । ततः सोमो जा जाताः प्रजाः क्रतुना प्रज्ञानेन परिपश्यते ।
 परितः पश्यति । व्यत्ययेनात्मनेपदं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये षड्विंशो वर्गः ॥

हरिं मृजंतीति नवर्चं पंचमं सूक्तमांगिरसस्य हरिमंतस्यार्घं पवमानसोम-
 देवताकं । जागतमूर्द्ध्वं प्रागुशनस इति परिभाषया जागतं । तथा चानुक्रांतं ।
 हरिं मृजंति हरिमंत इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

हरिं मृजंत्यरूपो न युज्यते सं धेनुभिः कलशे सोमो अज्यते ।

उद्वाचमीरयंति हिन्वते मती पुरुष्टुतस्य कति चित्परिप्रियः ॥ १ ॥

हरिं मृजंति । अरूपः । न । युज्यते । सं । धेनुऽभिः । कलशे । सोमः । अज्यते ।

उत् । वाचं । ईरयंति । हिन्वते । मती । पुरुऽस्तुतस्य । कति । चित् । परिऽप्रियः ॥ १ ॥

हरिं हरितवर्णं सोममृत्विजो मृजंति । मार्जयंति । मृजेरजादौ संक्रमे विभाषा-
 वृद्धिरिष्यते । पा० १.१.३.१ । इति तच्च वृद्धेरभावः । सोऽयमरूपः । अर्तेरुष्यप्रत्ययः ।
 गमनशीलोऽथ इव युज्यते । इंद्रादिभिः संयुज्यते । किञ्च कलशे । कलशो द्रोणाभि-
 धानः । स्थितः सोमो धेनुभिर्गोविकारिर्दध्यादिभिः समज्यते । समक्तः सित्तो भवति ।
 अपि च सोमो यदा वाचं शब्दमुदीरयति । उद्गमयति । शब्दं करोतीत्यर्थः । तदा
 स्तोतारश्च मती । सुपां सुलुगिति द्वितीयायाः पूर्वसवर्णदीर्घः । स्तुतिं हिन्वते ।
 प्रेरयंति ॥ हि गतौ वृद्धी चेति स्वादिः । आत्मनेपदी ॥ ततः स्तोत्राभिष्टुतः स
 पुरुष्टुतस्य बहुस्तोचयुक्तस्य स्तोतुः परिप्रियः । प्रीह् तर्पणे । किप् । शशीयङादेशः ।
 कृदुत्तरपदप्रकृतिस्वरत्वं । परितः प्रीणयितृणि कति चित् कियंति धनानि प्रयच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

साकं वंदंति बहवो मनीषिण इंद्रस्य सोमं जुठेरे यदादुहुः ।

यदीं मृजंति सुगभस्तयो नरः सनीळाभिर्दशभिः काम्यं मधु ॥ २ ॥

साकं । वदन्ति । बहवः । मनीषिणः । इन्द्रस्य । सोमं । जठरे । यत् । आऽदुहुः ।

यदि । मृजन्ति । सुऽगमस्तयः । नरः । सऽनीळाभिः । दुग्धभिः । काम्यं । मधु ॥ २ ॥

मनीषिणो मनस ईशितारः प्राज्ञा बहवः स्तोतारः साकं सहैव युगधर्म-
चान्वदन्ति तदा स्तुवंति यदेद्रस्य जठरे द्रोणकालशे सोममादुहुः । ऋत्विजो दुदुहुः ।
तदाभिष्टुवंतीति । दुहेर्लिट्युसि रूपं । द्विर्वचनस्य छंदसि विकल्पितत्वादत्र
द्विर्वचनाभावः । किंच । यदि यदा सुगमस्तयः शोभनवाहुका नरः कर्मेनेतारो
मनुष्याः काम्यं काम्यमानं मधु मदकरं सोमं सनीळाभिर्दशसंख्याकाभिर्मृजन्ति
सोममभिषुण्वन्ति तदा वदन्तीत्यन्वयः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अरममाणो अय्येति गा अभि सूर्यस्य प्रियं दुहितुस्तिरो रवं ।

अन्वस्मै जोषमभरविनंगुसः सं द्वयीभिः स्वसृभिः क्षेति जामिभिः ॥ ३ ॥

अरममाणः । अति । एति । गाः । अभि । सूर्यस्य । प्रियं । दुहितुः । तिरः । रवं ।

अनु । अस्मै । जोषं । अभरत् । विनंगुसः । सं । द्वयीभिः । स्वसृभिः । क्षेति । जामिभिः ॥ ३ ॥

स सोमोऽरममाणोऽनुपरतः सन् पुनः पुनर्देवानां प्रीणनाय यहादीनि
प्रविशन्नित्यर्थः । गा गोविकारानाथयणानभिलक्ष्यात्येति । अतिक्रम्य गच्छति ।
ततः शब्दायमानः सोमः सूर्यस्यादित्यस्य दुहितुरयसः प्रियं रवं शब्दं तिरः ।
तिरस्करोति । तस्मिन्काले सोमाभिषवध्वनिर्महाभवतीत्यर्थः । विनंगुसः । विनं
कमनीयं स्तोत्रं गृह्णातीति विनंगुसः स्तोता । जोषं । जुषेर्षञि रूपं । पर्याप्तं
स्तोत्रं तस्मै सोमायान्वभरत् । अनुभरति । करोतीति यावत् । सोऽयं सोमो
द्वयीभिर्द्विभ्यां पाणिभ्यामुत्पन्नाभिर्जामिभिः परस्परं बंधुभिः स्वसृभिः कर्मकर-
णार्थमितस्ततो गच्छन्तीभिरेगुलीभिः संक्षेति । संगच्छते । शि निवासगत्योः ।
छांदसो विकरणस्य लुक् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

नृधूतो अद्रिपुतो बर्हिषि प्रियः पतिर्गवां प्रदिव इन्द्रं नित्यः ।

पुरंधिवात्मन्मयो यज्ञसाधनः शुचिर्धिया पवते सोमं इन्द्र ते ॥ ४ ॥

नृधूतः । अद्रिऽसतः । बर्हिषि । प्रियः । पतिः । गवां । प्रऽदिवः । इन्द्रः । नृत्तियः ।

पुरंधिऽवान् । मनुष्यः । यज्ञऽसाधनः । शुचिः । धिया । पवते । सोमः । इन्द्र । ते ॥ ४ ॥

हे इन्द्र पवमानगुणविशिष्टेन्द्र ते त्वर्थं वहिषि यज्ञेऽयं सोमो धिया स्वेन कर्मणा धारया वा पवते । पात्रेषु स्यंदते । कीदृशः । नृधूतः कर्मनेतृभिर्मनुषैः शोधितः । अद्रिपुतो यावभिरभिपुतः प्रियो देवानां प्रीणयिता गवां पतिः स्वामी । इन्द्रो गा अलभत तस्माद्गवां स्वामी । प्रदिवः । पुराणनामैतत् । पुराण इन्द्रः पात्रेषु शरन् ऋत्विज्य ऋतौ जातः । ऋतोरण । उ० १. ७२ । छंदसि घसिति घस् । सिन्धेन पदसंज्ञायां भसंज्ञानिमित्तं ओर्गुणो न भवति । पुरंधिवान् । पुरंधिर्वहुधीरिति यास्कः । बहुकर्मवान् मनुषो मनुष्यस्य यज्ञसाधनः शुचिर्दीप्यमानः । यद्वा दशापविचेण शुद्धः । एवंगुणः सोम इन्द्रार्थं पवत इति संबंधः ॥ .

॥ अथ पंचमी ॥

नृवाहुभ्यां चोदितो धारया सुतोऽनुष्वधं पवते सोम इन्द्र ते ।

आप्राः क्रतून्समजैरध्वरे मतीर्वेन दुपच्चम्बोऽरासद्वरिः ॥ ५ ॥

नृवाहुऽभ्यां । चोदितः । धारया । सुतः । अनुऽस्वधं । पवते । सोमः । इन्द्र । ते ।

आ । आप्राः । क्रतून् । सं । अजैः । अध्वरे । मतीः । वेः । न । दुऽसत् । चम्बोः । आ ।

असदत् । हरिः ॥ ५ ॥

हे इन्द्र पवमानगुणविशिष्टे नृवाहुभ्यां कर्मनेतृणामृत्विजां वाहुभ्यां चोदितः प्रेरितो धारया सुतोऽभिपुतः । यद्वा धारा भवति तथाभिपुत इत्यर्थः । तादृशः सोमस्ते तवानुष्वधं बलमनु बलार्थं । यद्वा स्वधेत्यन्नाम । अन्नार्थं पवते । आगच्छति । ततः स त्वं सोमपानेन क्रतून् कर्माण्याप्राः । आपूरयसि । किंच । अध्वरे यज्ञे मतीरभिमानान् श्वान् समजैः । सम्यक् जितवानसि ॥ जि जये । लुठि सिमि सिवो बहुलं छंदसीतीडभावः । सिचि वृद्धिरिति वृद्धिः ॥ सोऽयं हरिर्हरितवर्णः सोमश्चम्बोरधिपवणफलकयोरासदत् । आसीदति । तच्च दृष्टान्तः । पेनं । वी गत्यादिपु । अन्येभ्योऽपि दृश्यत इति विच् । सार्वधानुकार्धधानुकयोरिति गुणः । यथा वेः पद्यी द्रुपत् द्रुमे सीदतीति तद्वत् । द्रुपत् । पूर्वपदादिति पत्वं ॥

॥ इति सप्रमस्य द्वितीये सप्रविंजो वर्गेः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अंशुं दुंहति स्तनयंतमर्षितं क्विं क्वयोऽपसी मनीषिणः ।

समी गावो मृतयो यंति संयतं चतस्र्य योना सदने पुनभुवः ॥ ६ ॥

अ॒ंशुं । दु॒ह॑न्ति । स्त॒नय॑न्तं । अ॒र्क्षि॑न्तं । क॒विं । क॒वयः॑ । अ॒पसः॑ । म॒नीषि॑णः ।

सं । ई॒मिति॑ । गा॒वः । म॒तयः॑ । य॒न्ति । सं॒ऽयतः॑ । अ॒तस्य॑ यो॒ना । स॒दने॑ । पु॒नः॒ऽभुवः॑ ॥ ६ ॥

कवयः क्रांतप्रज्ञा अपसः कर्मवन्तो मनीषिणः । मनस ईशा मनीषा बुद्धिः । तद्वन्तं अ॒विजः स्तनयन्तं शब्दायमानमक्षितमक्षीणं कविं क्रांतदर्शिनमंशुं सोमं दुहन्ति । अभिपुण्वन्ति । ततः पुनर्भुवः पुनर्भवनशीला गावः पशवो मतयो मननीयाः स्तुतयश्च संयतः परस्परं संगताः सत्य अ॒तस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य योना योनौ योनिस्थानीय उत्पत्तिभूते सदन उत्तरवेद्याख्य ईमेनं सोमं सं यन्ति । सं गच्छन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

नाभां पृथि॒व्या ध॒रुणो॑ म॒हो दि॒वो॒ऽपामूर्मीं॑ सि॒धुप्रा॑न्तरुक्षितः ।

इ॒न्द्रस्य॑ व॒ज्रो वृष॑भो वि॒भूव॑सुः सोमो॑ ह॒दे प॑वते चा॒रु म॒त्सरः॑ ॥ ७ ॥

नाभां । पृथि॒व्याः । ध॒रुणः॑ । म॒हः । दि॒वः । अ॒पां । ज॒र्मो । सि॒धुषु॑ । अ॒न्तः । उ॒क्षितः॑ ।

इ॒न्द्रस्य॑ । व॒ज्रः । वृष॑भः । वि॒भुऽव॑सुः । सोमः॑ । ह॒दे । प॑वते । चा॒रु । म॒त्सरः॑ ॥ ७ ॥

महो महतो दिवो द्युलोकस्य धरुणो धारकोऽयं सोमः पृथिव्या विस्तीर्णीया भूमेर्नाभा नाभौ नाभिस्थानीय उच्छ्रितप्रदेशे । यदुत्तरवेदी नाभिरित्याद्यानात् उत्तरवेदिस्थानं अ॒विग्भिर्नि॑हितः सिधुषु स्यन्दमानासु नदीपामुदकानामूर्मीं संधेऽन्तर्मध्य उक्षितः सिक्तः । अन्तरिक्षस्थानमध्ये वर्तमान इत्यर्थः । तादृश इन्द्रस्य वज्रो वज्रस्थानीयो वृषभः कामानां वर्धिता अत एव विभूवसुर्वाप्तधनः सोमश्चारु कल्याणं यथा भवति तथेन्द्रस्य मत्सरो मादयिता सन् हृदे मनसे सुखाय पवते । आगच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स तू प॑वस्व॒ परि॒ पा॒र्थि॒वं रजः॑ स्तो॒त्रे शि॒र्ष॒वाधू॑न्वते च॒ सु॒क्रतो॑ ।

मा नो॑ निर्भो॒गव॑स॒नः सा॒दन्॒ऽस्पृशो॑ र॒यिं पि॑श॒र्गं बहु॑लं व॒सीम॑हि ॥ ८ ॥

सः । तु । प॑वस्व । परि॒ । पा॒र्थि॒वं । रजः॑ । स्तो॒त्रे । शि॒र्ष॒वन् । आ॒ऽधू॑न्वते । च॒ । सु॒क्रतो॑

इति॑ स॒ऽक्रतो॑ ।

मा । नः॑ । निः । भाक् । व॑स॒नः । स॒दन्॒ऽस्पृशः॑ । र॒यिं । पि॑श॒र्गं । बहु॑लं । व॒सीम॑हि ॥ ८ ॥

हे सुक्रतो शोभनकर्मन् सुप्रज्ञ वा सोम तादृशस्त्वं पार्थिवं रजो लोकं लक्षी-
कृत्य तु क्षिप्रं परिपवस्व । परितः सर्वतः क्षर । किं कुर्वन् । आधून्वतेऽदाभ्य-
ग्रहात् त्रिभिरंशुभिराधावनं कुर्वते । तथा भगवतापस्तवेन सूचितं । तैरेनं चतुरा-
धुनोति प्रचकृत्वः सप्रकृत्वो वेति । तस्मै धनादिकं शिक्षन् प्रयच्छन् परिपवस्वेति
समन्वयः । ततस्त्वं नोऽस्मान्वसुनो धनान्मा निर्भाक् । मा निर्भाक्षीः । कीदृशात् ।
सदनस्पृशः । येन भूतेन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशन्ति तादृशाद्गृहा-
दिकस्य प्रदातुर्धनान्मा वियुजः ॥ भाक् । भज सेवायां । लुङि सिपि सिचि बहुलं
छंदसीतीडागमाभावः । एकाच इतीदमतिषेधः । हलंतलक्षणा वृद्धिः । पा० ७. २. ३. ।
सिपो लीपः ॥ यस्मादेवं तस्माद्वयं पिशंगं नानारूपं कनकादिना अत एव
बहुलं प्रभूतं रयिं धनं वसीमहि । आच्छादयेम । बहुधनवन्तो भवेमेत्यर्थः ॥
वस आच्छादने । आदादिकः । लिङि रूपं ॥

॥ अथ नवमी ॥

आ नू न इंदो शतदातृभ्यं सहस्रदातु पशुमहिरण्यवत् ।

उप मास्व बृहती रेवतीरिपोऽधि स्तोत्रस्य पवमान नो गहि ॥ ९ ॥

आ । तु । नः । इंदो इति । शतदातु । अर्था । सहस्रदातु । पशुमत् । हिरण्यवत् ।

उप । मास्व । बृहतीः । रेवतीः । इपः । अधि । स्तोत्रस्य । पवमान । नः । गहि ॥ ९ ॥

हे इंदो पवमान नोऽस्मभ्यं तु क्षिप्रं धनमायच्छ । कीदृशं । शतदातु । दातु
दानं । बहुदानं । अर्था । अथसहितं । सहस्रदातु सहस्रदानोपेतं पशुमत् पश्वा-
दियुक्तं हिरण्यवत् हिरण्ययुक्तं च धनं देहि । तथा हे सोम बृहतीः प्रभूतामि
रेवतीर्धनवन्ति । यद्या पयसो दातारः पशवः । तद्वन्तीपोऽन्त्रानि चास्मभ्यमुप
मास्व । उपनिर्मिमीम । कुर्वन्ति यावत् । किंच हे पवमान नोऽस्माकमेवंभूतस्य
स्तोत्रस्य श्रवणायाधिगहि । आगच्छ । क्रियार्थोपपदस्येति चतुर्थी । चतुर्थ्यर्थं
बहुलं छंदसीति षष्ठी ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीयेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

सक्र इति नवमं षष्ठं सूक्तमांगिरसस्य पवित्रस्याप्यं जागतं पवमानसोम-
देवतार्कं । तथा चानुक्रम्यते । सक्रे पवित्र इति ॥ प्रवर्ग्येऽभिष्टव्य एतत्सूक्तं ।
सृषितं च । सक्रे द्रष्टव्यस्याप्यं पेनथोदयत्पृथ्निगर्भाः । आ० ४. ६. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स्रक्के द्रुप्तस्य धर्मतः समस्वरचतस्य योना समरंत नाभयः ।

चीन्त मूर्धो असुरश्चक्र आरभे सत्यस्य नावः सकृत्तमपीपरन् ॥ १ ॥

स्रक्के । द्रुप्तस्य । धर्मतः । सं । अस्वरन् । चतस्य । योना । सं । अरंत । नाभयः ।

चीन् । सं । मूर्धः । असुरः । चक्रे । आरभे । सत्यस्य । नावः । सऽकृत् । अपीपरन् ॥ १ ॥

स्रक्के यज्ञस्य हनुस्थानीये । स्रक् ओष्ठप्रांतो हनुस्थिते । अधिपवणफलके धमतोऽभिधूयमाणस्य द्रुप्तस्य सोमस्यांशवः समस्वरन् । संगच्छन्ते । तदास्य-
शब्दयन्वा । चतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य योना योना उत्पत्तिस्थाने नाभयः
सोमरसाः समरंत । संगच्छन्ते ॥ अर्तेः समो गमीत्यादिनात्मनेपदं । सर्तिशास्यर्ति-
भ्यश्चेति व्हेरङ् । अथासुरो बलवान् सर्वेषां प्रीयतात् प्राणदाता वा स सोमो
मूर्धः समुच्छ्रितान् चीन्लोकानारभ आरंभणाय मनुष्यदेवादीनां संचरणाय
करोति । किंच । सत्यस्य सत्यभूतस्य सोमस्य नावो नौका इव स्थिताश्चतस्रः
स्थाल्यः । आदित्याययणोक्त्यध्रुवस्थाल्य इति । ताः स्थाल्यः सकृत् सधु कर्माणि
कुर्वन्त यजमानमपीपरन् । अभिमतदानेन पूजयन्ति वा ॥ पारयतेर्लुङि चङि
सन्वज्जावाभ्यासेवदीर्घाः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सम्यक् सम्यंचो महिषा अहेपत सिंधोर्मावधि वेना अवीविपन् ।

मधोर्धाराभिर्जनयंतो अर्कमिप्रियामिंद्रस्य तन्वमवीवृधन् ॥ २ ॥

सम्यक् । सम्यंचः । महिषाः । अहेपत । सिंधोः । ऊर्मौ । अर्धः । वेनाः । अवीविपन् ।

मधोः । धाराभिः । जनयंतः । अर्कः । इत् । प्रिया । इंद्रस्य । तन्वः । अवीवृधन् ॥ २ ॥

महिषाः पूज्या महान्तो वर्त्विजः सम्यंचः परस्परं संगताः संतः सम्यगहेपत ।
सोमं सम्यक् प्रेरयन्ति । अभिपुष्यन्तीति यावत् । हि गतौ वृद्धौ च । लुङि सिचि
रूपं । ततो वेनाः । वेनतेः कांतिकर्मण इति यास्कः । स्वर्गादिफलं कामयमाना
चत्विजः सिंधोः स्यंदमानस्योदकस्योर्मावधि संघे वसतीवयादिषु जलेषु सोम-
मवीविपन् । कंपयन्ति । तत्र प्रेरयन्तीत्यर्थः । वपतेर्ण्यतस्य लुङि चङि षी
चङ्युपधाया ह्रस्व इति ह्रस्वः । किंचार्कमर्चनीयं स्तोत्रं जनयंतः कुर्वन्तस्ते प्रियां

प्रियतमामिन्द्रस्य तन्वं धाम च मधोर्मदकरस्य सोमस्य धाराभिरवीवृधन् ।
वर्धितवन्तः । वर्धतेर्लुङि चङि रूपं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पविच्रवन्तः परि वाचमासते पितृपाँ प्रन्नो अभि रक्षति व्रतं ।

महः समुद्रं वरुणस्तिरो दधे धीरा इच्छेकुर्धरुणेष्वारभै ॥३॥

पविच्रवन्तः । परि । वाचं । आसते । पिता । एषां । प्रन्नः । अभि । रक्षति । व्रतं ।

महः । समुद्रं । वरुणः । तिरः । दधे । धीराः । इत् । शेकुः । धरुणेषु । आरभै ॥३॥

पविच्रवन्तः पविच्रेण शोधकेन सामर्थ्येन युक्ताः सोमस्य रश्मयो वाचं सोम-
स्थितां माध्यमिकां वाचं पर्यासते । पर्युपविशन्ति । सोमोऽन्तरिक्षे तिष्ठति खलु
सोमो वै राजा गन्धर्वेष्वामीदित्यास्नानात् । ततः प्रन्नः पुराण एषां रश्मीनां
पितायं सोमश्च व्रतं प्रकाशनात्मकं कर्माभिरक्षति । अचितं करोति । किंच ।
वरुणः सर्वस्य स्वतेजसाच्छादकः सोऽयं सोमो महो महत् समुद्रं । अन्तरिक्ष-
नामैतत् । महदन्तरिक्षं ते रश्मिभिस्तिरो दधे । अन्तर्हितमकरोत् । सर्वं व्याप्नोदिति
यावत् । तमिमं सोमं धीराः । इद्वधारणे । कर्मणि कुशलाः प्राज्ञा एवर्त्विजो
धरुणेषु सर्वस्य धारकेषु वसतीर्वर्याख्येघूदकेष्वारभमारब्धुं शेकुः । शक्नुवन्ति च ।
रभेस्तुमर्थं शक्ति णमुल्कमुलौ । पा० ३. ४. १२. इति कमुल् । लिट्स्वरेण मध्योदात्तः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सहस्रधारेऽव ते समस्वरन्दिवो नाके मधुजिह्वा अस्रश्चतः ।

अस्य स्पशो न नि मिपन्ति भूर्णयः पदेपदे पाशिनः संति सेतवः ॥४॥

सहस्रधारे । अव । ते । सं । अस्वरन् । दिवः । नाके । मधुजिह्वाः । अस्रश्चतः ।

अस्य । स्पशः । न । नि । मिपन्ति । भूर्णयः । पदेऽपदे । पाशिनः । संति । सेतवः ॥४॥

सहस्रधारेऽव । उदकधारा यस्माद्भवन्ति तत्तथोक्तमन्तरिक्षं । तस्मिन्वर्तमानास्ते
सोमरश्मयोऽवावस्तात् स्थितां पृथिवीं वृष्ट्या संयोजयन्तीत्यर्थः । किंच दिवो
द्युलोकास्य नाके समुच्छ्रिते देशे वर्तमाना मधुजिह्वा मध्ययाः । सोमतेजसायेभ्यो
हि मधूत्पन्नं भवति । अतो मधुजिह्वाः । अस्रश्चतः संगतवर्जिताः पृथक् पृथक्
दिव्यवस्थिता अस्य सोमस्य स्वभूताः स्पशः सारभूता रश्मयो भूर्णयः क्षिप्रगा-

मिनः संतो न निमिषन्ति । निमेषं न कुर्वन्ति । किंतु पापिनः सकृत्तिनश्च ज्ञातुं सर्वदा जायतीत्यर्थः । अथवा राजानो दुष्टान्विवारयितुं सर्वदा जागरणं कुर्वन्ति तद्वत् । एवं ते रश्मयः पदे पदे स्थाने स्थाने सेतवः संवद्धाः संतः पाशिनः पापकृतां बाधकाः संति । भवन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पितुर्मातुरध्या ये समस्वरञ्च शोचन्तः संदहन्तो अव्रतान् ।

इंद्रद्विष्टमपं धमन्ति मायया त्वचमसिंक्ली भूमनो दिवस्पतिं ॥ ५ ॥

पितुः । मातुः । अधि । आ । ये । संऽअस्वरन् । ऋचा । शोचन्तः । संऽदहन्तः । अव्रतान् ।

इंद्रं द्विष्टां । अपं । धमन्ति । मायया । त्वचं । असिंक्ली । भूमनः । दिवः । पतिं ॥ ५ ॥

पितुर्मातुर्द्यौवापृथिव्योः । द्यौर्मे पिता जनिता नाभिरच बंधुर्मे माता पृथिवी महीयमित्यादिषु द्यावापृथिव्योर्मातापितृत्वान्मानात् । द्यावापृथिवीभ्यां ये सोम-रश्मयोऽध्यासमस्वरन् अधिकं प्रादुर्भूता अभवन् । ते ऋचर्विग्भिः क्रियमाणया स्तुत्या शोचन्तो दीप्यमाना अव्रतान् कर्मरहितान्यजमानान् संदहन्तः सम्यक् विनाशयन्तस्ते रश्मय इन्द्रद्विष्टां । इन्द्राय द्वेषकारिणी । क्ले चेति पूर्वपदकृतिस्वरः । इन्द्रेण द्विष्टां वा । असिंक्ली । राचिनामैतत् । राचिवत्कृष्णरूपां त्वचं । राक्षस-मित्यर्थः । मायया कर्मणा प्रज्ञया वा भूमनो विस्तृताङ्गुल्लोकादिवस्पतिं द्युलो-काश्चापधमन्ति । अपगतं कुर्वन्ति । अपघ्नन्तीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

प्रत्नान्मानादध्या ये समस्वरञ्छ्लोक्यंचासो रभसस्य मन्तवः ।

अपानक्षासो बधिरा अहासत ऋतस्य पंथां न तरन्ति दुष्कृतः ॥ ६ ॥

प्रत्नात् । मानात् । अधि । आ । ये । संऽअस्वरन् । श्लोकंऽयंचासः । रभसस्य । मन्तवः ।

अपं । अनक्षासः । बधिराः । अहासत । ऋतस्य । पंथां । न । तरन्ति । दुऽकृतः ॥ ६ ॥

श्लोक्यंचासः । श्लोकाः स्तुतयः । स्तुतिनियमना रभसस्य मन्तवो वेगमतिमन्य-माना एतादृशा ये सोमरश्मयः प्रत्नात्पुराणान्मानादन्तरिक्षादध्यासमस्वरन् सह प्रादुर्भूता अभवन् तान् रश्मीननक्षासश्चष्टुर्वर्जिताः साधु पदार्थानामद्रष्टारो

नरा वधिरा देवतास्तुतिश्रवणवर्जिताः पापकृतो नरश्चापहासत । तान्परित्य-
जन्ति । दर्शिनः श्रवणवन्तो मेधाविनस्तु न परिजहन्ति किंतु स्तुवंति । तदेवाह ।
ऋतस्य सत्यस्य पंथां मार्गभूतमेथां गणं दुःकृतः पापकृतो नरा न तरन्ति ।
नोत्तारयन्ति । सुकृतस्तु तरन्तीत्यभिप्रायः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

सहस्रधारे वितन्ते पवित्र आ वाचं पुनन्ति कवयो मनीषिणः ।

रुद्रासं एषामिषिरासो अद्रुहः स्पशः स्वंचः सदृशो नृचक्षसः ॥ ७ ॥

सहस्रधारे । वि॒तन्ते । प॒वित्रे । आ । वा॒चं । पु॒नन्ति । क॒वयः । म॒नीषि॒णः ।

रु॒द्रासः । ए॒षां । इ॒षि॒रासः । अ॒द्रुहः । स्प॒शः । सु॒ऽअ॒चं । सु॒ऽदृ॒शः । नृ॒ऽचक्ष॑सः ॥ ७ ॥

कवयः क्रांतकर्माख्योऽत एव मनीषिणः प्राज्ञा ऋत्विजः सहस्रधार अनेक-
धारोपेते वितन्ते कर्मणि विल्लुते पवित्रे शुद्धात्पादके सोमे वर्तमानां वाचं
माध्यमिकां । सोमः खलु विश्वावसुप्रभृतिगंधर्वाश्वांतरिक्षेऽतिष्ठन् सोमो वै
राजा गंधर्वेषासीदिति श्रवणात् तत्र वर्तमानं सोमं देवा गोपया वाचा
क्रीतवन्तः । तदा सोमे वाक्किष्ठतीति शक्यते वक्तुं । तस्मात्सोमे स्थितां माध्यमिकां
वाचमा पुनन्ति । संस्तुर्वन्ति । स्तुवंतीति यावत् । य उक्तगुणा मरुतां मातरं
माध्यमिकां वाचं स्तुवंति तेषां रुद्रासो रुद्रपुत्रा मध्यमवाचः पुत्रा मरुतः स्पशो
वाचा वशिनो भवन्ति । कीदृशाः । इषिरा गमनशीला अद्रुहः स्तोत्राणाम-
द्रोग्धारः । यद्वा द्रुहेः कर्मणि क्तिप् औणादिकः । परैरहिंस्याः स्वंचः शोभनां-
चनाः । अत एव सदृशः सदृशेना नृचक्षसो नृणां कर्मनेतृणां द्रष्टारः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ऋतस्य गोपा न दभाय सुक्रतुस्त्री य पवित्रा हृद्यन्तरा दधे ।

विद्वान्स विश्वा भुवनाभि पश्यन्वाजुष्टान्विध्यति कर्ते अमृतान् ॥ ८ ॥

ऋ॒तस्य॑ । गो॒पाः । न । द॒भाय॑ । सु॒ऽक्र॒तुः । त्री॑ । सः । प॒वित्रा॑ । हृ॒दि । अ॒न्तः । आ । द॒धे ।

वि॒द्वान् । सः । वि॒श्वा । भु॒व॒ना । अ॒भि । प॒श्य॒ति । अ॒व । अ॒जु॒ष्टान् । वि॒ध्य॒ति । क॒र्ते ।

अ॒मृ॒तान् ॥ ८ ॥

ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य गोपा गोपायिता अत एव सुक्रतुः शोभनकर्मा

सोमो न दभाय दंभाय स्तंभनाय न भवति । परैर्दंभयितुं न शक्यत इत्यर्थः । किंच स सोमः ची । शेखंडसि बहुलमिति लुक् । चीणि पवित्राग्निवायुसूर्यात्मकानि चीणि पवित्राणि इदं तर्ह्यदयस्यांतरादधे । आदधाति । स्वस्मिन् संगमयतीत्यर्थः । अपि च विद्वान् सर्वे जानानः स सोमो विश्वा भुवना सर्वाणि भुवनान्यभिपश्यति । ततः कर्ते । करोतेरौणादिकस्तप्रत्ययः । कर्मण्यजुष्टानप्रियान् अत एवाव्रतानयजमानानवविध्यति । अवाङ्मुखान् कृत्वा ताडयति । हिनस्तीति यावत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

ऋतस्य तंतुर्वितंतः पवित्रं आ जिह्वाया अये वरुणस्य मायया ।

धीराश्चित्तस्मिन्नक्षंत आशताचा कर्तमव पदात्यप्रभुः ॥ ९ ॥

ऋतस्य । तंतुः । विऽतंतः । पवित्रं । आ । जिह्वायाः । अये । वरुणस्य । मायया ।

धीराः । चित् । तत् । संऽइनक्षंतः । आशत । अच । कर्तं । अव । पदाति । अप्रऽभुः ॥ ९ ॥

ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य तंतुस्तनिता पवित्रेऽविचालमये दशपवित्रे विततो विस्तृतः । यद्वा पवित्रेऽंतरिक्षे विस्तृतः सोमो वरुणस्य जिह्वाया अये मायया कर्मणा आ । आस्थितः । वरुणजिह्वाय आपस्तिष्ठति । तासु सोमो वसतीति वसतीवयौद्युदकेषु स्थित इत्यर्थः । ततो धीराश्चित् कर्मणि प्राज्ञा एव तद्वरुणजिह्वायस्थानं समिनक्षंतः । इनक्षतिर्गतिकर्मा । संव्याप्नुवंतः संत आशत । स्तुतिभिर्हविर्भिर्वा प्राप्नुवन् । यः पुनः कर्ते । कालाध्वनोरिति द्वितीया । कर्मण्यप्रभुः समर्थो न भवति सोऽयमचास्मिन्नेव लोकेऽवपदाति । अवस्तान्नरेके पतति । नोपरि गच्छति । पद गतौ । लेट्छडागमः । तस्मात्सर्वैरग्निष्टोमादिकर्म कर्तव्यमित्येषोऽर्थोऽभिहितो भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये त्रिंशो वर्गः ॥

शिष्टुर्नेति नवर्चं सप्तमं सूक्तं दैर्घतमसस्य कक्षीवत आर्षं पवमानसोमदेवताकं । अष्टमी त्रिष्टुप् शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रम्यते । शिष्टुर्न कक्षीवांस्त्रिष्टुवष्टमीति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

शिष्टुर्न जातोऽचं चक्रद्वने स्वपैर्यदाज्यरूपः सिर्पासति ।

द्विो रेतसा सचते पयोवृधा तर्मीमहे समती शर्म सप्रथः ॥ १ ॥

शि॒शुः । न । जा॒तः । अ॒व । च॒क्र॒दत् । व॒ने । स्वः । यत् । वा॒जी । अ॒रु॒षः । सि॒सा॒स॒ति ।
दि॒वः । रे॒त॒सा । स॒च॒ते । प॒यः ऽवृ॒धा । तं । ई॒म॒हे । सु॒ऽम॒ती । श॒र्म । स॒ऽप्र॒थः ॥ १ ॥

स पवमानः सोमो वने वननीये वसतीवर्याख्य उदके जात उत्पन्नः शिशुर्न शिशुरिवावचक्रदत् अवाङ्मुखं क्रंदति । तदोदकमध्ये पतन् शब्दं करोति खलु । यद्यदा वाजी बलवानन्नवान्वारुष आरोचमानः । यद्वा वाज्यश्च इवारुषः । अर्तरुषच् । गमनशीलः सोमः स्वः स्वर्गलोकं सिपासति संभक्तुमिच्छति । सनोतेः सनीडभावः ज्ञात्वं । सनोतेरिति सांहितिकं षत्वं । सोऽयं पयोवृधा गवामोषधीनां च क्षीरस्य वर्धकेन रेतसोदकेन सह दिवो द्युलोकात्सचते । पार्थिवं लोकं समवैति । तं तादृशं प्रसिद्धं सोमं सप्रथः सर्वतः पृथुतरं धनादिना युक्तं शर्म गृहं तद्वयं सुमती । सुपां सुलुगिति तृतीयायाः पूर्वसवर्णदीर्घः । सुमत्या शोभनया स्तुत्येमहे । याचामहे । ईमह इति याज्ञाकर्म । ईङ् गतौ । दैवादिकः । छांदसः श्यनो लुक् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दि॒वो यः स्त॒भो ध॒रुणः॑ स्वा॒त॒त॒ आ॒पूर्णे॑ अ॒ंशुः प॒र्येति॑ वि॒श्वतः॑ ।

से॒मे म॒ही रो॒द॒सी य॒द्यदा॒वृता॑ स॒मीची॒ने दा॒धार॒ स॒मि॒पः क॒विः ॥ २ ॥

दि॒वः । यः । स्त॒भः । ध॒रुणः । सु॒ऽआ॒त॒तः । आ॒ऽपूर्णेः॑ । अ॒ंशुः । प॒रि॒ऽएति॑ । वि॒श्वतः॑ ।

सः । इ॒मे इति॑ । म॒ही इति॑ । रो॒द॒सी इति॑ । य॒द्यत् । आ॒ऽवृ॒ता । स॒मीची॒ने इति॑

सं॒ऽई॒ची॒ने । दा॒धार॒ । सं । इ॒पः । क॒विः ॥ २ ॥

दिवो द्युलोकस्य स्तभो विष्कंभयिता संरोद्धा धरुणः सर्वस्य धारकः । यद्वा । पृथिव्या धारकः । विष्टभो दिवो धरुणः पृथिव्याः । ऋग्वे० ९, ८९, ६. इत्याम्नानात् । तादृशः स्वाततः सपु सर्वत्र विततो विस्तृतः अत एवापूर्णः पात्रेषु संपूर्णो योऽंशुः सोमात्मको विश्वतः सर्वतः पर्येति परिगच्छति । तिष्ठि चोदात्तयतीति गतेर्निघातः । स सोम इमे रोदसी द्यावापृथिव्यावावृतासंभजनीयेन कर्मणा यथात् । यजतु । स्ववलेन संयोजयन्नित्यर्थः । ततः सोऽयं समीचीने परस्परं संगते द्यावापृथिव्या दाधार । धारयां चकार । तुजादीनामित्यभ्यासस्य दीर्घः । अनंतरं कविः क्रांतकर्मपोऽन्नानि स्तोतृभ्यः संप्रयच्छतु । उपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

महि॒ प्सरः॒ सु॒कृतं॒ सो॒म्यं॒ मधू॒र्वीं॒ गव्यू॒तिर॒दि॒ते॒ऋ॒तं॒ य॒ते ।

ई॒शे॒ यो वृ॒ष्टे॒रित॒ उ॒स्रि॒यो वृ॒षापां॒ ने॒ता य इ॒त॒र्ज॒तिः॒ऋ॒ग्मि॒यः ॥३॥

महि॒ । प्सरः॒ । सु॒ऽकृतं॒ । सो॒म्यं॒ । मधु॒ । उ॒र्वीं॒ । गव्यू॒तिः॒ । अ॒दि॒तेः॒ । ऋ॒तं॒ । य॒ते ।

ई॒शे॒ । यः॒ । वृ॒ष्टेः॒ । इ॒तः॒ । उ॒स्रि॒यः॒ । वृ॒षा॒ । अ॒पां॒ । ने॒ता । यः॒ । इ॒तः॒ऽर्ज॒तिः॒ । ऋ॒ग्मि॒यः ॥३॥

ऋ॒तं सत्यभूतं यज्ञं यते गच्छते तस्मा इन्द्राय सुकृतं सुषु संस्कृतं सोम्यं सोममयं
महि महत् प्रभूतं मधु मधुररसं प्सरो भक्षणं पानीयं भवति । सा भक्षणे ।
किंच । तस्माद्यज्ञं प्रत्यागच्छतामिन्द्रादीनामदितेः पृथिव्या गव्यूतिर्मागंश्चोर्वीं
विस्तीर्णो भवति । इन्द्रः शतसहस्रसंख्याकहरिभिः सह गंतुं मार्गं विस्तीर्णोऽभ-
वदित्यर्थः । य इन्द्र इत इमं लोकं प्रत्यापतन्त्या वृष्टेरीश ईश्वरो भवति । तथो-
स्रियः । उस्नेति गोनाम । गोभ्यो हितः । अपामुदकानां वृषा वर्षको यज्ञस्य
नेता नायक इतर्जतिः । इममस्मदीयं यज्ञं प्रयूतिर्गमनं यस्य स तथोक्तः ।
इतो गच्छन् य इन्द्र ऋग्मि॒य ऋगर्हः स्तोतव्यो भवति । तस्मा अयं सोमः
पातव्यो भवतीति ॥

प्रवर्ग्येऽभिष्टव आत्मन्वन्नभ इत्येषा । सूचितं च । तदु प्रयक्षतममस्य
कर्मात्मन्वन्नभो दुह्यते घृतं पयः । आ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते चतुर्थी ॥

आ॒त्मन्व॒न्नभो॑ दुह्यते घृतं पयं ऋ॒तस्य॒ नाभि॑र॒मृतं॒ वि जा॑यते ।

स॒मी॒ची॒नाः सु॒दान॑वः प्री॒णन्ति॒ तं नरो॑ हि॒तम॑व मे॒हन्ति॒ पेर॑वः ॥४॥

आ॒त्मन्ऽवत् । न॒भः । दुह्य॑ते । घृ॒तं । प॒यः । ऋ॒तस्य॑ । नाभिः । अ॒मृतं॑ । वि । जा॒यते॑ ।

स॒ऽई॒ची॒नाः । सु॒ऽदान॑वः । प्री॒णन्ति॒ । तं । नरः॑ । हि॒तं । अ॒व । मे॒हन्ति॑ । पेर॑वः ॥४॥

आत्मन्वत् । अनी नुडिति नुडागमः । आत्मवत्सारवद्धृतं पयश्च नभो नभस
आदित्यरूपात्सोमो दुह्यते । किंच । ऋतस्य यज्ञस्य नाभिः । एह वंधने ।
स्वमोर्नपुंसकादिति सोर्लुक् न भवति सर्वविधीनां छंदसि विकल्पितत्वात् ।
नाभि यज्ञस्य बंधकममृतमुदकं च वि जायते । तस्मादेव प्रादुर्भवति । ततः
सदानवः शोभनस्तुतिहविर्दानवन्तो यजमानाः समीचीनाः परस्परं संगताः

संतस्तमिमं सोमं प्रीणयन्ति । स्तुतिभिस्तर्पयन्ति । अथ नरो नेतारः पेरवः । पा
रक्षणे । मापोरिवे रुचिति रुन्प्रत्ययः । सर्वस्य रक्षकाः सोमरश्मयो हितं
निहितमवावस्ताद्वर्तमानं पार्थिवमुदकं मेहन्ति । वर्पन्ति । मिह सेचने । भौवा-
दिकः । यज्ञा । हितमुदकं पृथिवीं प्रति मेहन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अरावीदंशुः सचमान ऊर्मिणा देवाव्यं मनुष्ये पिबति त्वर्चं ।

दधाति गर्भमर्दितेरुपस्थ आ येन तोकं च तनयं च धामहे ॥५॥

अरावीत् । अंशुः । सचमानः । ऊर्मिणा । देवऽअव्यं । मनुष्ये । पिबति । त्वर्चं ।

दधाति । गर्भं । अर्दितेः । उपऽस्थे । आ । येन । तोकं । च । तनयं । च । धामहे ॥५॥

ऊर्मिणा वसतीवर्षादीनामुदकानां संघेन सचमानोऽंशुः सोमोऽरावीत् शब्दं
करोति । किंच । स सोमो देवाव्यं । अव रक्षणे । अवितृस्तृतं चिभ्य ईरितीप्रत्ययः ।
देवानां पालयिषी त्वचमात्मनः शरीरं मनुष्ये मनुष्याय यज्ञमानाय पिबति ।
सिंचति । पाचेषु क्षरतीति यावत् । अपि च । अर्दितेरदीनायाः पृथिव्या उपस्थे
समीप ओषधीषु तं गर्भमादधाति । सुधामयैः किरणैर्विदधाति । येन गर्भेण
वयं तोकं दुःखनाशकं पुत्रं च तनयं । तनोति कुलमिति तनयः पौत्रः । तं च
धामहे । दध्महे । धारयामः । दधातेर्लटि बहुलं छंदसीति शपो लुक् ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सहस्रधारेऽव ता असंश्रतंस्तृतीये संतु रजंसि प्रजावन्तीः ।

चतस्रो नाभो निहिता अवो दिवो हविर्भरंत्यमृतं घृतंश्चुतः ॥६॥

सहस्रऽधारे । अव । ताः । असंश्रतः । तृतीये । संतु । रजंसि । प्रजाऽवन्तीः ।

चतस्रः । नाभः । निऽहिताः । अवः । दिवः । हविः । भरन्ति । अमृतं । घृतंऽश्चुतः ॥६॥

सहस्रधारे बहूदकधारे तृतीये रजसि लोके स्वर्गे वर्तमाना असंश्रतः परस्पर-
रमसक्ताः प्रजावतीरुत्पादितप्रजावत्यः सोमस्य स्वभूतास्ता अव संतु । अव-
स्तात्पृथिव्यां पतंतु । कास्ता इत्याह । चतस्रो नाभो नभसो बाधिकाः सोमस्य
संवर्धन्यश्चतस्रो दीप्रयः कलाः । दिवो द्युलोकादवोऽवस्तान्निहिताः सोमेन

स्थापितास्ता घृतश्रुतो घृतस्योदकस्य चावयिष्यः सत्यो हविः सोमादिलक्षणं
भरन्ति देवानां ग्रयच्छन्ति । तथामृतं गोघोषधीषु च पयोरूपं सुधारूपं च
भरन्ति । प्रक्षिपन्ति ॥

॥ अथ सप्रमी ॥

श्वेतं रूपं कृणुते यत्सिषासति सोमो मीढां अक्षरो वेद भूमनः ।

धिया शमी सचते सेमभि प्रवद्विस्त्वैधमव दर्वदुद्रिणं ॥७॥

श्वेतं रूपं कृणुते यत् सिषासति सोमः । मीढान् अक्षरः । वेद भूमनः ।

धिया शमी सचते सः । ई । अभि । प्रवत् । दिवः । कर्वधं । अर्व । दर्वत् । उद्रिणं ॥७॥

श्वेतं दीपमानं शुक्लं रूपं कृणुते तदा करोति यद्यदा सिषासति स्वर्गं
संभक्तुमिच्छति । सोमे पावाण्यागते सति तत्तेजसानुरंजितानां तेषां श्वेतं रूपं
भवति । ततो मीढान् । मिह सेचने । अस्मात् कसौ दाश्वान् साह्वान् मीढां-
श्वेति निपातनादभिमतरूपसिद्धिः । कामानां सेक्तासरः प्राज्ञो बलवान् वा
सोमो भूमनो बहुधनानि वेद । स्तोतृभ्यो दातुं जानाति । ग्रयच्छतीति यावत् ।
स ई । सोऽचि लोपे चेदिति सलोपः । सोऽयं धिया प्रज्ञानेन प्रवत् प्रकृष्टानि
शमी । द्वितीयायाः पूर्वसवर्णदीर्घः । कर्माण्यभि सचते । अभितः समवैति ।
किंच । दिवोऽन्तरिक्षादुद्रिणमुदकवतं कर्वधं मेघं । कर्वधशब्देन मेघोऽभिधीयते ।
तात्स्थ्यात्ताच्छब्दमिति । मेघमवदर्वत् । अवदारयति । विवृतद्वारं करोति । मेघं
विदार्यान्तरिक्षाद्बृष्टिं करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अथ श्वेतं कलशं गोभिर्ऋक्तं कार्पमेवा वाज्यक्रमीत्सवान् ।

आ हिन्विरे मनसा देवयन्तः कक्षीर्वन्ति शतहिंमाय गोर्ना ॥८॥

अथ श्वेतं कलशं गोभिः । अर्क्तं कार्पम् । आ । वाजी । अक्रमीत् । सऽवान् ।

आ । हिन्विरे । मनसा । देवऽयन्तः । कक्षीर्वन्ति । शतऽहिंमाय । गोर्ना ॥८॥

अथाथानन्तरं श्वेतं संप्रति सोमसंसर्गाच्छ्वेतवर्णं गोभिर्ऋक्तं संपृक्तं द्रोण-
कलशं ससवान् संभजन् सोम आक्रमीत् । आक्रमते । कार्पम् । कार्पमेवः
काष्ठावचनः । आजिं धावन्तो योद्धारो यां गन्तुमिच्छन्ति तस्यां काष्ठायां वाजी

कश्चिदश्वो युद्धं भजमान आक्रमीत् । आक्रमते । सोमः काष्ठायां द्रोणकलशे पततीत्यर्थः । ततस्सस्मै सोमाय देवयंतो देवानिच्छंत ऋत्विजो मनसाहिन्युरे । स्तुतीराभिमुख्येन प्रेरयन्ति । तत्र शतहिमाय बहुगमनाय कक्षीवते स्तोत्रकारिण एतन्नामकार्यये सोमो गोनां गाः पशून् प्रेरयति । गोः पादांत इति नुडागमः । क्रियायहणं कर्तव्यं । पा० १. ४. ३२. १. इति संप्रदानसंज्ञा । चतुर्थ्यर्थे षष्ठी ॥

॥ अथ नवमी ॥

अद्भिः सोमं पपृचानस्य ते रसोऽभ्यो वारं वि पवमान धावति ।

स मृज्यमानः कविभिर्मदितम स्वदस्वेन्द्राय पवमान पीतये ॥९॥

अत्ऽभिः । सोम । पपृचानस्य । ते । रसः । अभ्यः । वारं । वि । पवमान । धावति ।

सः । मृज्यमानः । कविऽभिः । मदितम । स्वदस्व । इन्द्राय । पवमान । पीतये ॥९॥

हे पवमान पवित्रेण पूयमान हे सोम अद्भिर्वसतीवर्यादिभिर्दक्षैः पपृचानस्य संपृच्यमानस्य ते तव रसोऽभ्योऽवेवारं वालं दशापवित्रं वि धावति । विविधं प्राप्नोति । ततः हे मदितम मादयितृ तम हे पवमान सोम त्वं कविभिः क्रांत-
कर्मभिर्ऋत्विभिर्मृज्यमानः पूयमानः सन् इन्द्राय पीतय इन्द्रस्य पानार्थं स्वदस्व । प्रियरसो भव ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वाविंशो वर्गः ॥

अभि प्रियाणीति पंचर्चमष्टमं सूक्तं । भार्गवस्य कवेरार्थं जागतं पवमानसोम-
देवताकं । तथानुक्रम्यते । अभि प्रियाणि पंच कविरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अभि प्रियाणि पवते चनोहितो नामानि यद्भोऽअधि येषु वर्धते ।

आ सूर्यस्य बृहतो बृहच्चधि रथं विष्वचमरुहद्विचक्षणः ॥१॥

अभि । प्रियाणि । पवते । चनःऽहितः । नामानि । यद्भुः । अधि । येषु । वर्धते ।

आ । सूर्यस्य । बृहतः । बृहन् । अधि । रथं । विष्वचं । अरुहन् । विऽचक्षणः ॥१॥

चनोहितः । चन इत्यचनाम । चायतेरसनि चन इत्यीणादिकसूत्रेण निपा-
तितः । चनसेऽन्नाय हितः । यदा । हितान्नः सोमः प्रियाणि जगतः प्रीणयितृणि
नामानि नमनशीलानि तान्युदकान्यभि पवते । अभितः करोति । येष्वंतरिक्ष-

स्थितेपूदकेषु यज्ञो महानयं सोमोऽधि वर्धते । अधिकं प्रवृद्धो भवति । अयां मध्ये सोमो वसति । ततो बृहन्महान् सोमो बृहतो महतः परिवृढस्य सूर्यस्य विष्ट्वं च विष्ट्वगमनमधुपरि रथं विचक्षणः सर्वस्य विद्रष्टा सन् आरुहन् आरोहति । अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठत इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ऋतस्य जिह्वा पवते मधु प्रियं वक्ता पतिर्धियो अस्या अदाभ्यः ।

दधाति पुचः पिचोरपीच्यं नाम तृतीयमधि रोचने दिवः ॥२॥

ऋतस्य । जिह्वा । पवते । मधु । प्रियं । वक्ता । पतिः । धियः । अस्याः । अदाभ्यः ।

दधाति । पुचः । पिचोः । अपीच्यं । नाम । तृतीयं । अधि । रोचने । दिवः ॥२॥

ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य जिह्वा मुख्यत्वेन जिह्वास्थानीयः सोमः प्रियं प्रियकरं मधु मदकरं रसं पवते । क्षरति । कीदृशः । वक्ता शब्दकृत् । यज्ञा स्तोतृभिः क्रियमाणाः स्तुतयः साधीयस्य इति प्रतिश्रवणस्य कर्ता । अस्या धिय एतस्य कर्मणः पतिः पालयितादाभ्यो रक्षोभिर्हिंसितुमशक्यः । पुचो यजमानः पिचोर्मेतापिचोरपीच्यमंतर्हितं यन्नाम । तौ न जानीतो नामकरणवेलायां । तस्मात्तयोरपरिज्ञायमानं तच्चतुर्थं नाम दिवो द्युलोकस्य रोचने दीप्यमाने सोमेऽभिपूयमाणे सत्यधि दधाति । अत्यंतं धारयति । नक्षत्रव्यावहारिकनाम्नी प्रभाष्य सोमयाजीति तृतीयमस्य नामेति भगवता वीधायनेनोक्तं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अव द्युतानः कलशां अचिक्रद्वृर्भिर्यमानः कोश आ हिरण्यये ।

अभीमृतस्य दोहनां अनूपताधि चिपृष्ठ उपसो वि राजति ॥३॥

अव । द्युतानः । कलशान् । अचिक्रद्वृत् । नृऽभिः । येमानः । कोशे । आ । हिरण्यये ।

अभि । इ । ऋतस्य । दोहनां । अनूपत । अधि । चिपृष्ठः । उपसः । वि । राजति ॥३॥

द्युतानः । द्युत दीप्तौ । दीप्यमानो नृभिः कर्मनेनृभिश्चैत्विग्भिर्हिरण्यये हिरण्यये कोशेऽधिपवणचर्मणि । तस्य हिरण्यमयत्वं हिरण्यपाणिरभिपुणोतीति हिरण्यसंवधात् । तादृशे कोशे येमानः । छांदसे कर्मणि लिटि कानचि रूपं । नियम्यमानः सोमः । तत ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य दोहना दोग्धार ऋत्विज ईमेन

सोममभ्यनूपत । अभिष्टुर्वन्ति । यावाणो वत्सा ऋत्विजो दुहन्तीति तैत्तिरीयब्राह्मण
 एषां दोग्धृत्वमभिहितं । सोमः कलशान् द्रोणाभिधानान्प्रत्यवाचिक्रदत् । अव-
 क्रंदति शब्दायते । ततस्त्रिपृष्ठः । चीणि सवनान्येव पृष्ठानि यस्य स तथोक्तः
 त्रिपु सवनेषु सोमस्य विद्यमानत्वात् । विचक्रादिन्वादुत्तरपदांतोदात्तत्वं । तादृशः
 सोम उपसोऽधि यागाहनि वि राजति । अधिशीङ्स्थासामिति द्वितीया ।
 तेपहःसु विशेषेण दीप्यते । यद्वा राजतिरंतर्णीतित्यर्थः । अहानि प्रकाशयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अद्रिभिः सुतो मतिभिश्चनोहितः प्ररोचयन्नोदसी मातरा शुचिः ।

रोमाण्यथा समया वि धावति मधोधारा पिबन्माना दिवेदिवे ॥४॥

अद्रिऽभिः । सुतः । मतिऽभिः । चनऽहितः । प्रऽरोचयन् । रोदसी इति ।
 मातरा । शुचिः ।

रोमाणि । अथा । समया । वि । धावति । मयोः । धारा । पिबन्माना । दिवेऽदिवे ॥४॥

मतिभिः । मन ज्ञाने । मंचे वृषेपचमनेति क्तिन्नुदात्तः । स्तुतिभिरद्रि-
 भिर्यावभिश्च सुतोऽभिषुतश्चनोहितश्चनसेऽन्नाय हितो हितान्नो वा मातरा
 मातरौ जगतो निर्माच्यौ रोदसी द्यावापृथिव्यौ प्ररोचयन् स्वतेजसा प्रकाशयन्
 अत एव शुचिर्दीप्यमानः । एवंविधः सोमोऽयान्यविभवानि रोमाणि तैः
 कृतानि पवित्राणि समयाभितः समीपे वि धावति । विशेषेण क्षरति । किंच
 पिबन्मानान्निः सिच्यमाना मधोर्मदकरस्य सोमस्य धारा दिवेदिवेऽन्वहं दीर्घ-
 सवेषु पवित्राण्युभयतः पवते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

परि सोमं प्र धन्वा स्वस्तये नृभिः पुनानो अभि वासयागिरं ।

ये ते मदां आहृन्सो विहायसस्तेभिरिद्रं चोदय दातवे मृषं ॥५॥

परि । सोम । प्र । धन्व । स्वस्तये । नृभिः । पुनानः । अभि । वासय । आऽगिरं ।

ये । ते । मदाः । आऽहृन्सः । विऽहायसः । तेभिः । इद्रं । चोदय । दातवे । मृषं ॥५॥

हे सोम स्वस्तयेऽविनाशाय परि प्र धन्व । पात्राणि परितः प्रगच्छ ।
 पवित्रंत्यर्थः । किंच नृभिः कर्मनेनृभिर्ऋत्विग्भिः पुनानः पूयमानस्त्यमागिरमा-

श्रयणं क्षीरादिकमभि वासय । आच्छादय । संयोजयेति यावत् । आहनस
आहननवंतो वचनवंत इति यास्कः । शूणामाभिमुख्येन हंतारोऽभिहन्यमाना
अभिपूयमाणाः स्तुतिमंतः शब्दवंतो वा विहायसः । महन्नामैतत् । महांतस्ते
त्वदीया ये मदा मदहेतवो रसाः संति तेभिस्तैः सोमैरस्माभिर्दीयमानैर्मघं
मंहनीयं धनमस्मभ्यं दातवे दातुमिदं चोदय । प्रेरय ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुनर्याथतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः संपूर्णः ॥

यस्य निःश्रुतितं वेदा यो वेदेभ्योऽस्तिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

व्याख्यायाव्याहतप्रज्ञः सप्तमस्य द्वितीयकं ।

अध्यायं सायणामात्यस्तुतीयं व्याकरोत्यथ ॥

तत्र धर्तेति पंचर्वं नवमं सूक्तं भार्गवस्य कवेरार्षे जागतं पवमानसोमदेवताकं ।
धर्तेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

धर्ता दिवः पवते कृत्यो रसो दक्षो देवानामनुमाद्यो नृभिः ।

हरिः सृजानो अत्यो न सत्तन्निर्वृथा पाजोसि कृणुते नदीद्या ॥१॥

धर्ता । दिवः । पवते । कृत्यः । रसः । दक्षः । देवानां । अनुऽमाद्यः । नृऽभिः ।

हरिः । सृजानः । अत्यः । न । सत्तन्ऽभिः । निर्वृथा । पाजोसि । कृणुते । नदीपुं । आ ॥१॥

धर्ता सर्वस्य धारकः सोमो दिवोऽंतरिक्षादंतरिक्षस्थिताह्नापविचात्पवते ।
पूयते । कीदृशः सोमः । कृत्यः कर्तव्यः । शोध्य इत्यर्थः । रसो रसात्मको देवानां

दक्षो बलप्रदः । यद्वा दक्षः प्रवर्धनीयो देवानामर्थाय । तथा नृभिर्नैतृभिर्ऋ-
त्विग्भिरनुमाद्योऽनुमदनीयः स्तुत्यो वा हरिर्हरितवर्णः सत्वभिः प्राणिभिः
सादिभिः सृजानः सृज्यमानोऽत्यो नाश्व इव । स यथा शिक्षितो वृथानायासेन
गच्छति तद्वदृषाप्रयत्नेन पाजांसि बलानि स्वीयान्वेगान्कृणुते कुरुते नदीषु
वसतीवरीषु । ताभिरित्यर्थः । आसिक्त इति शेषः । अयमभिषवसमयाभिप्रायः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

शूरो न धत्ते आयुधा गभस्त्योः स्वर्गसिपांसवथिरो गविंष्टिषु ।

इंद्रस्य शुष्मं मीरयन् पस्युभिर्दिंदुर्हिन्वानो अज्यते मनीषिभिः ॥ २ ॥

शूरः । न । धत्ते । आयुधा । गभस्त्योः । स्वर्गसिपांसवथिरो । गविंष्टिषु ।

इंद्रस्य । शुष्मं । मीरयन् । पस्युभिः । दिंदुः । हिन्वानः । अज्यते । मनीषिभिः ॥ २ ॥

अयं सोमो गभस्त्योर्हस्तयोरायुधायुधानि शूरो न शूर इव धत्ते । धारयति ।
स्वः स्वर्गसुखसाधनं यज्ञं वा सिपासन् संभक्तुमिच्छन् रथिरो रथवान् । रथा-
दिरप्रत्ययः । गविंष्टिषु यजमानस्य गवामेपणेषु सत्सु यजमानार्थं गोसंभजनाय
रथवानित्यर्थः । इंद्रस्य शुष्मं बलमीरयन् प्रेरयन्दिंदुः सोमो देवोऽपस्युभिः
कर्मच्छुभिर्मनीषिभिर्मेधाविभिर्ऋत्विग्भिर्हिन्वानः प्रेर्यमाणोऽज्यते गोभिः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इंद्रस्य सोमं पयमानं कुर्मिणां तविष्यमाणो जठरेष्वा विगं ।

प्र णः पितृ विद्युदभेव रोदसी धिया न वाजां उप मासि शश्वतः ॥ ३ ॥

इंद्रस्य । सोमं । पयमानः । कुर्मिणां । तविष्यमाणः । जठरेषु । आ । विगं ।

प्र । नः । पितृ । विद्युत् । अभ्राऽद्वेव । रोदसी इति । धिया । न । वाजां । उप ।

मासि । शश्वतः ॥ ३ ॥

हे सोम पयमानः पृथमानस्यं तविष्यमाणो वर्धयिष्यमाणः सन् इंद्रस्य
जठरेष्कुर्मिणां प्रभृतया धारयाविगं । जठरप्रदेशस्य बाहुल्याद्बहुवचनं । नोऽस्मदर्थं
विद्युदभेवाभ्राणीव । सा यथा दोग्ध्यभ्राणि तद्वत् पितृ धुस्य रोदसी द्यावा-
पृथिव्या । किंच धिया कर्मणा नेदानी । नेति संप्रत्ययः । शश्वतः । बहुनामेतत् ।
पठ्याजानवान्युप समीपे मासि । निर्मासि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वस्य राजा पवते स्वर्हंश्चतस्य धीतिमृषिषाढ्वीवशत् ।

यः सूर्यस्यासिरेण मृज्यते पिता मतीनामसमष्टकाव्यः ॥४॥

विश्वस्य । राजा । पवते । स्वःऽहंश्चतस्य । धीतिं । मृषिषाढ् । अवीवशत् ।

यः । सूर्यस्य । असिरेण । मृज्यते । पिता । मतीनां । असमष्टकाव्यः ॥४॥

विश्वस्य जगतो राजा स्वामी सोमः स्वर्हंश्चतस्रः सर्वद्रष्टुर्वर्तस्य सत्य-
भूतस्येन्द्रस्य । मनुष्यवाच्यनृतशब्दप्रतियोगिकस्यार्तशब्दस्य देवार्थः । तच्चाप्यौ-
चित्येनेन्द्रः परिगृह्यते । तस्य धीतिं मतिं कर्म वर्णयिषाद् । ऋषीणामतीन्द्रियद्रष्टृ-
णामभिभविता महत्त्वेन स्वयमपुंषिथेष्टत्वादिति भावः । तथा च मंचांतरं ।
ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिरिति । ईहंश्चतस्रः सोमोऽवीवशत् । अकामयतेन्द्रस्य
कर्म । यः सोमः सूर्यस्य देवस्यासिरेण क्षेपकेण रश्मिना मृज्यते । असमष्ट-
काव्योऽन्यैः कविभिरव्याप्तकर्मा सोमो मतीनामस्मदीयानां स्तुतीनां पिता
पालकः स्वामी भवतीति शेषः । यद्वा । यो मतीनां पितासमष्टकाव्यश्च सन्
मृज्यते स पवत इति संबंधः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

वृषेव यूथा परि कोशमर्यस्यामृपस्ये वृषभः कनिकदत् ।

स इंद्राय पवसे मत्सरित्तमो यथा जेषाम समिथे त्वोतयः ॥५॥

वृषाऽइव । यूथा । परि । कोशं । अर्पयति । जेषां । उपऽस्ये । वृषभः । कनिकदत् ।

सः । इंद्राय । पवसे । मत्सरित्ऽतमः । यथा । जेषाम । संऽइथे । त्वाऽऊतयः ॥५॥

हे सोम त्वं वृषेव यूथा यूथानि वृषभ इव । स यथा तानि प्रविशति
तद्वत् कोशं कोशवद्रसधारकं कलशं पर्यर्पयति । परिगच्छसि । कुचस्थः सन् ।
अपामुपस्येऽंतरिक्षे । कीदृशः सन् । वृषभो वर्णयिता कनिकदत् शब्दं कुर्वन् । स
त्वं हे सोम इंद्रायेंद्रार्थं पवसे । पूयसे । मत्सरित्तमो मादयितृतमस्त्वं । यथा वयं
जेषाम जयेम समिथे संयामे त्वोतयस्त्वया रक्षिताः संतः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये प्रथमो वर्गः ॥

एष प्र कोश इति पंचमं दशमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एष इत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

ए॒ष प्र॒ को॒शे म॒धुमाँ॑ अ॒चि॒क्रद्दि॒द्रस्य॑ व॒ज्रो व॒पु॒षो व॒पु॒रः ।

अ॒भीमू॒तस्य॑ सु॒दु॒षा घृ॒त॒श्रुतो॑ वा॒श्रा अ॒र्षेति॑ प॒र्यसे॒व धे॒नवः॑ ॥ १ ॥

ए॒षः । प्र॒ । को॒शे । म॒धु॒ऽमान् । अ॒चि॒क्रद्द् । इं॒द्रस्य॑ । व॒ज्रः । व॒पु॒षः । व॒पुः॒ऽतरः॑ ।

अ॒भि॒ऽई । कृ॒तस्य॑ । सु॒दु॒षा । घृ॒त॒ऽश्रुतः॑ । वा॒श्रा । अ॒र्षेति॑ । प॒र्यसा॑ऽइव॒ धे॒नवः॑ ॥ १ ॥

एषोऽयं सोमो मधुमान् मधुररसः कोशे द्रोणकलशे प्राचिक्रदत् । प्रकर्षेण शब्दायते । कीदृश एषः । इंद्रस्य वज्रो वज्रस्थानीयः । बलकरत्वेन वज्रवत् प्रहरणसाधनत्वाच्चत्त्वोपचारः । एष एव हि सोमो वज्र इंद्रस्य साधने । तथा वपुषो बीजानां वभुरन्यस्माच्चपुष्टोऽतिशयेन वप्ता । बीजावापस्य सोमकर्तृत्वात् सोमो वै रेतोधा इति श्रुतेः । ईमस्यर्तस्य सत्यफलस्य सोमस्य धारा इति शेषः । ता अभ्यर्षेति । अभिगच्छन्ति । कीदृश्यस्ताः । सुदुषाः सुष्ठु दोग्ध्यः फलानां घृतश्रुत उदकस्य रसस्य वा क्षरयिष्यो वाश्राः शब्दयन्तः । किमिव पर्यसा युक्ता वाश्रा धेनव इवेति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स॒ पू॒र्यः प॒वते॒ यं दि॒वस्परि॑ श्ये॒नो म॒थाय॑दि॒पित॑स्ति॒रो रजः॑ ।

स॒ म॒ध्व आ॑ यु॒वते॒ वे॒वि॒जान॑ इ॒त्कृ॒शानो॑र॒स्तुर्मे॒नसा॑ह॒ वि॒भ्युषा॑ ॥ २ ॥

सः । पू॒र्यः । प॒वते॒ । यं । दि॒वः । प॒रि । श्ये॒नः । म॒थाय॑त् । इ॒पितः॑ । ति॒रः । रजः॑ ।

सः । म॒ध्वः । आ॒ । यु॒वते॒ । वे॒वि॒जानः॑ । इ॒त् । कृ॒शानोः॑ । अ॒स्तुः । मे॒नसा॑ह॒ । वि॒भ्युषा॑ ॥ २ ॥

स सोमः पूर्यः प्रन्नः पवते । पूयते । अभिपूयत इत्यर्थः । यं सोमं दिवो द्युलोकाच्छेन इषितः स्वमावा प्रेषितः सन् परि मथायत पर्यमप्यात् । तिरस्तीर्णं तिरस्कुर्वन् किं । रजः । तृतीयं लोकं । स एव सोमो मध्वो मधुररसं सोममा युवते । यौति पृथक्करोति द्युलोकात् । स्वयं वेविजान इत् चलच्चधो गच्छन् कृशानोः सोमपालस्यास्तुः शरक्षेभुः सकाशाद्विभ्युषा भीतेन मनसाह । मध्व आ युवत इति संबंधः । कृशानोः सोमपालत्वं घ्राहणे स्पष्टमुक्तं । कृशानुः सोमपालः सप्यस्य पदः । ऐ० ब्रा० ३. २६. ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ते नः पूर्वास उपरास इंदवो महे वाजाय धन्वंतु गोमते ।

ईक्षेण्यासो अहो ईन चारवो ब्रह्मब्रह्म ये जुजुषुर्हविर्हविः ॥३॥

ते । नः । पूर्वासः । उपरासः । इंदवः । महे । वाजाय । धन्वंतु । गोऽमते ।

ईक्षेण्यासः । अहः । न । चारवः । ब्रह्मऽब्रह्म । ये । जुजुषुः । हविःऽहविः ॥३॥

ते वक्ष्यमाणाः पूर्वासः पूर्वं उपरासः । उपरता अचेत्युपराः । तादृशा इंदवः सोमा महे महते गोमते नो मह्यं वाजायान्वायान्नलाभार्थं धन्वंतु । गच्छंतु । प्राप्नुवंतु । कीदृशा इंदवः । ईक्षेण्यासः । ईक्षणीयाः संदर्शनीया अहो न । अहः स्त्रिय आहनन्तात् । ता इव सुवेपाः स्त्रिय इव चारवो रमणीयाः । त इत्युक्तं क इत्याह । य इंदवो ब्रह्मब्रह्म सर्वमपि स्तावकमंचजातं हविर्हविः सर्वमपि हविर्जातं च जुजुषुः सेवन्ते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अयं नो विद्वान्वनवन्नयत इंदुः सचाचा मनसा पुरुषुतः ।

इत्तस्य यः सदने गर्भमादधे गर्वामुरुजमभ्यर्षेति व्रजं ॥४॥

अयं । नः । विद्वान् । वनवत् । वनयतः । इंदुः । सचाचा । मनसा । पुरुऽस्तुतः ।

इत्तस्य । यः । सदने । गर्भं । आऽदधे । गर्वा । उरुजं । अभि । अर्षेति । व्रजं ॥४॥

अयमिंदुः सोमो नोऽस्मान्वनयतो हंतुमिच्छतः शत्रून् विद्वान् जानन् हंतुं वनवत् । हंतुं तान् । केन साधनेन । सचाचा सहांचता मनसा । कीदृशः । पुरुषुतः । बहुभिः स्तुतः । यः सोम इतस्येश्वरस्याग्नेः सदने स्थाने भूमौ वेद्यां वा वर्तमानो गर्भमादधे । धारयत्यौषधीषु । यश्च गवामस्मदीयानां शत्रुभिरपहतानामुरुजं प्रभूतानामपां पयसां जनकं व्रजमभ्यर्षेति गच्छति । स वनवदिति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

चक्रिर्दिवः पंवते कृत्यो रसो मह्यं अर्दव्यो वरुणो हुरुग्यते ।

असावि मिचो वृजनेषु यज्ञियोऽत्यो न यूषे वृषयुः कर्निक्रदत् ॥५॥

चक्रिः । दिवः । पंवते । कृत्यः । रसः । महान् । अर्दव्यः । वरुणः । हुरुक् । यते ।

असावि । मिचः । वृजनेषु । यज्ञियः । अत्यः । न । यूषे । वृषऽयुः । कर्निक्रदत् ॥५॥

चक्रिः सर्वस्य कर्ता कृत्यः कर्मण्यो रसो रसात्मको महान् गुणैरधि-
कोऽद्व्योऽहिंस्यो हुरुक् कुटिलं यते गच्छते । इतस्ततः परिचरत इत्यर्थः । तदर्थं
दिवः सकाशात्पवते । पूयते । अंतरिक्षस्याद्दशपवित्रादित्यर्थः । किंचासौ
सोमोऽसावि । सूयते । कदा । वृजिनेपरिप्रेषु सत्सु । तत्परिहारार्थं । कीदृशः
सः । मित्रः सर्वेषां मित्रभूतो यज्ञियो यष्ट्योऽत्यो नाश इव यूथे वडवायूथे । स
यथा वृषयुः सन् शब्दं करोति तद्वत्सौ वृषभो रसस्य वर्पिता कनिक्रदच्छब्दं
कुर्वन्नसावीति ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये द्वितीयो वर्गः ॥

प्र राजा वाचमिति पञ्चर्चमेकादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र राजेभ्यः,
नुक्तांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

प्र राजा वाचं जनयन्नसिष्यददपो वसानो अभि गा इयक्षति ।

गृह्णाति रिप्रमविरस्य तान्वा शुद्धो देवानामुप याति निष्कृतं ॥१॥

प्र । राजा । वाचं । जनयन् । असिष्यदत् । अपः । वसानः । अभि । गाः । इयक्षति ।

गृह्णाति । रिप्रं । अविरिः । अस्यं । तान्वा । शुद्धः । देवानां । उप । याति । निः । ऽकृतं ॥१॥

राजा राजमानोऽयं सोमोऽभिपूयमाणः सन् वाचं शब्दं जनयन् उत्पादयन्
असिष्यदत् । प्रस्यंदते । तथापो वसतीवरीर्वसान आच्छादयन् गाः स्तुतीरभी-
यक्षति । अभिगच्छति । इयक्षतिर्गतिकर्मसु पठितः । अस्य सोमस्य रिप्रमव-
पादेयत्वेन पापरूपमभिपुतवल्लीशकलादिरूपमविरविरोमनिर्मितं दशपवित्रं
तान्वा स्वीयेन वस्त्रेण गृह्णाति । गृह्णाति शोधनसमये । पश्चाच्छुद्धो देवानां
निष्कृतं संस्कृतं स्थानमुपयाति । उपगच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंद्राय सोम परि पिचसे नृभिर्नृचक्षा ऊमिः क्विविरज्यसे वने ।

पूर्वीहि ते सुतयः संति यातवे सहस्रमग्वा हरयश्चमूपदः ॥२॥

इंद्राय । सोम । परि । सिच्यसे । नृऽभिः । नृऽचक्षाः । ऊमिः । क्विः । अज्यसे । वने ।

पूर्वीः । हि । ते । सुतयः । संति । यातवे । सहस्रं । अग्वाः । हरयः । चमूऽसदः ॥२॥

हे सोम त्वमिन्द्रायेंद्रार्थं नृभिर्नैनृभिर्ऋत्विग्भिः परिषिच्यसे । अभिषूयसे ।
तथा हे सोम नृचक्षा नृणां यष्टृणामनुग्रहेण द्रष्टोर्मिः प्रेर्यमाणः प्रवृद्धो वा
कविर्मैधावी च त्वं वन उदकेऽज्यसे । प्रेर्यसे । पूर्वीर्बह्यो हि ते सुतयो मार्गांश्छि-
द्राणि संति यातवे यातुं । अल्पस्य सोमस्यापरिमितस्युतिगमनासंभवात्तस्य
बाहुल्यमाह । चमूषदोऽभिषवणफलकयोः सीदतः सहस्रमपरिमिता अश्व-
ध्याम्ना हरयो हरितवर्णा अंशवः संति । अथवेन्द्राय परिषिच्यस इत्युक्तत्वादित्-
प्राप्तौ मार्गसाधनयोः सन्नाव उत्तरार्धेन प्रतिपादितः । ते पुरातन्यः सरण्यः संतीदं
प्रति यातुं । तथा सहस्रसंख्याका हरितवर्णा अश्वश्च संति चमूषदस्तवेति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

समुद्रिया अप्सरसो मनीषिणमासीना अंतरभि सोममक्षरन् ।

ता ईं हिन्वन्ति हर्म्यस्य सक्षणिं याचन्ते सुखं पवमानमक्षितं ॥३॥

समुद्रियाः । अप्सरसः । मनीषिणः । आसीनाः । अन्तः । अभि । सोमः । अक्षरन् ।

ताः । ईं । हिन्वन्ति । हर्म्यस्य । सक्षणिं । याचन्ते । सुखं । पवमानं । अक्षितं ॥३॥

समुद्रियाः समुद्रसाधनत्वात्समुद्रमंतरिष्वा । तत्संवन्धिन्योऽप्सरसः काश्चनां-
तर्यज्ञमध्य आसीनाः पात्रेषु वर्तमाना वसतीवर्यो मनीषिणं मेधाविनं सोम-
मभ्यक्षरन् । अभिषूयमाणं सोममभिषरन्ति । ता ईं एना एवेमेनं हर्म्यस्य
हर्म्यवत्सुखकरस्य यागगृहस्य सक्षणिं सेचनशीलं हिन्वन्ति । वर्धयन्ति । पोषयन्ति ।
त एते स्तोतारो वा पवमानं सोममक्षितमक्षिणं सुखं सुखं याचन्ते । प्रार्थयन्ते ।
तच्चायं भावः । काश्चनाप्सरसः सोमं राजानं मनीषिणं कामयमाना देवानपि
परित्यज्य स्वर्गादागत्य राज्ञः समीपे स्थित्वा तस्य रसानाददन्ते । स्वरसेन वर्धयन्ति
तं सुखं च याचन्त इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

गोजिन्नः सोमो रयजिर्दिरण्यजित्स्वर्जिदन्वितपवते सहस्रजित् ।

यं देवासंश्चक्रिरे पीतये मर्दं स्वादिष्टं द्रुप्समरुणं मयोभुव ॥४॥

गोऽजित् । नः । सोमः । रयऽजित् । हिरण्यऽजित् । स्वऽजित् । अप्ऽजित् ।

पवते । सहस्रऽजित् ।

यं । देवासः । चक्रिरे । पीतये । मर्दं । स्वादिष्टं । द्रुप्सं । अरुणं । मयऽभुव ॥४॥

नोऽस्माकं गोजिघ्र्वां जेता तथा रथजिघ्रस्य जेता हिरण्यजिघ्रिरण्यस्य
जेता तथा स्वर्जित् स्वर्गस्य सुखस्य जेतान्जिदपां जेता सहस्रजित्सहस्रसंख्याकस्य
धनस्य जेता सोमः पवते । पूयते । यं देवासो देवाश्चक्रिरे कृतवन्तः । किमर्थं ।
पीतये । पानाय । कीदृशं सोमं । मदं मदकरं स्वादिष्टं स्वादुतमं द्रप्सं रसात्म-
कमरुणमरुणवर्णं मयोभुवं सुखस्य भावयितारं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एतानि सोम पवमानो अस्मयुः सत्यानि कृणन्द्रविणान्यर्षसि ।
जहि शर्चुमंतिके दूरके च य ऊर्वीं गव्यूतिमभयं च नस्कृधि ॥५॥
एतानि । सोम । पवमानः । अस्मयुः । सत्यानि । कृणन् । द्रविणानि । अर्षसि ।
जहि । शर्चु । अंतिके । दूरके । च । यः । ऊर्वीं । गव्यूतिं । अभयं । च । न । कृधि ॥५॥

हे सोम एतानि पूर्वमंचोक्तानि गवादीनि द्रविणानि सत्यानि कृणन् कुर्वन्
पवमानः पूयमानोऽर्षसि । पवसे । जहि च शर्चुं योऽस्मच्छर्चुरंतिके समीपे
दूरकेऽत्यंतं दूरे देशे च वर्तते तं जहि । तथोर्वीं गव्यूतिं विस्तीर्णं मार्गमभयं च
नोऽस्माकं कृधि । कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये तृतीयो वर्गः ॥

अचोदस इति पंचर्वं द्वादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अचोदस इत्यन-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अचोदसो नो धन्वंतिर्देवः प्र सुवानासो बृहद्विषे हारयः ।
वि च नशन् इपो अरातयोऽर्यो नशन् सनिपंत नो धियः ॥१॥
अचोदसः । नः । धन्वन्तु । इंदवः । प्र । सुवानासः । बृहद्द्विषे । हारयः ।
वि । च । नशन् । नः । इपः । अरातयः । अर्यः । नशन् । सनिपंत । नः । धियः ॥१॥

अचोदसोऽचोदना अनन्यप्रेरिता इंदवः सोमा नोऽस्माकं प्र धन्वन्तु । प्र गच्छन्तु ।
धन्वतिर्गंतिकर्मा । कुच । बृहद्विषे प्रभूतदीप्तिषु यागेषु निमित्तेषु । अथवा
बृहद्विषकुलजेषु मध्ये । न इति संबंधः । कीदृशा इंदवः । सुवानासः सूयमाना
हारयो हरितवर्णाः । किंच नोऽस्मभ्यं ये चेपोऽन्नस्यारातयोऽदातारः संति ते

च विनश्यन् । विनश्यन्तु । तथार्योऽरयोऽपि नश्यन्त । विनश्यन्तु । सनिषन्तं संभजन्तु
च नो धियोऽस्मदीयानि कर्माणि देवा अस्मत्प्रियभूता वा ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र णो धन्वंतिदवो मदच्युतो धना वा येभिरर्वतो जुनीमसि ।

तिरो मर्तस्य कस्य चित्परिहृतिं वयं धनानि विश्वधा भरेमहि ॥२॥

प्र । नः । धन्वन्तु । इदं देवः । मदऽच्युतः । धना । वा । येभिः । अर्वतः । जुनीमसि ।

तिरः । मर्तस्य । कस्य । चित् । परिहृतिं । वयं । धनानि । विश्वधा । भरेमहि ॥२॥

प्र णो धन्वंतु प्रधन्वंतु प्रगच्छन्तु नोऽस्माकुमिदं देवः सोमा मदच्युतो मदस्रा-
विणः । वा अथवा । किंचेत्यर्थः । धना धनान्यपि प्रधन्वंतु । येभिर्यैः सोमैरर्वतो
बलवतः शत्रोः समीपं जुनीमसि । जुनीमः प्राप्नुमः । कस्य चित् कस्यापि
मर्तस्य मनुष्यस्य प्रबलस्य परिहृतिं परितो बाधां तिरस्तिरस्कुर्वतो वयं धनानि
गवादिरूपाणि विश्वधा सर्वदा भरेमहि । विभूयाम ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत स्वस्या अरात्या अरिर्हि य उतान्यस्या अरात्या वृको हि यः ।

धन्वन्न तृष्णा समरीत तौ अभि सोमं जहि पवमान दुरार्थः ॥३॥

उत । स्वस्याः । अरात्याः । अरिः । हि । सः । उत । अन्यस्याः । अरात्याः । वृकः । हि । सः ।

धन्वन् । न । तृष्णा । सं । अरीत । तान् । अभि । सोमं । जहि । पवमान । दुः । अर्थः ॥३॥

उतापि च स सोमः स्वस्या अरात्याः स्वीयस्य शचोररिरभिगता हननाय ।
उतापि च स सोमोऽन्यस्या अस्मदीयाया अरात्या अस्मच्छचोर्वृको हि हिंसकः
खलु । अरातिशब्दः स्त्रीलिंगोऽप्यस्ति । अथ प्रत्यक्षकृतः । धन्वन्न तृष्णा । धन्व
निरुदको देशः । तस्मिन्स्थितस्य तृष्णैव । सा यथा तं समरीत प्राप्नोति तद्वत्
तानुभयविधाञ्च जहि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

द्विवि ते नार्भा परमो य आदे पृथिव्यास्ते रुरुः सान्वि क्षिपः ।

अद्रयस्त्वा वसन्ति गोरधि त्वय्येषु त्वा हस्तेर्दुर्दुर्मनीषिणः ॥४॥

दिवि । ते । नाभा । परमः । यः । आऽऽदे । पृथिव्याः । ते । रुरुहुः । सानवि । क्षिपः ।
अद्रयः । त्वा । वसति । गोः । अधि । त्वचि । अपऽसु । त्वा । हस्तैः । दुदुहुः । मनीषिणः ॥ ४ ॥

हे सोम ते तव स परम उत्तमोऽंशो दिवि दिवो नाभा नाभौ द्युलोकस्य नाभिस्थानीये देशेऽथवा नाभौ वृक्षादेर्वधके दिवि द्युलोके वर्तते य आदद आदत्ते हविर्देवतारूपः सन् । ते तव द्युलोकस्थांशस्यावयवाः पृथिव्याः सानवि समुच्छ्रिते देशे पर्वतादिप्रदेशे क्षिपः क्षिप्ताः संतो रुरुहुः । रोहन्ति । त्वा त्वां सोमांशभूतमद्रयो यावाणो वसति । भक्षयन्ति । वसतिरक्षिकर्मा । कुच । गोरधि त्वचि । अधीति सप्तम्यर्थानुवादी । आनदुहेऽधिषवणचर्मणीत्यर्थः । यद्यपीदानींतनाः कृष्णाजिनेऽभिषुण्वन्ति न गोचर्मणि तथापि तस्मिन्सोमो मीयते क्रयार्थं । तथा च सति यस्मिन् निमीते तस्याधिषवणचर्मेति सूचान्मानसाधनस्यैव गोचर्मणोऽधिषवणचर्मत्वाभिधानादविरोधः । त्वा त्वां तथाप्सु वसतीवरीषु दुदुहुः । दुहन्ति । अङ्गिरास्त्राय दुहन्तीत्यर्थः । यद्याप्सूदकेषु रसेषु निमित्तेषु दुदुहुः । कैः साधनैः । हस्तैः । हस्तो हन्तेरिति निरुक्तं । के । मनीषिणो मेधाविनोऽध्वर्यादयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एवा त इंदो सुभं सुपेशं रसं तुजंति प्रथमा अभिध्रियः ।

निर्दंनिदं पवमानं नि तारिष आविस्ते शुष्मो भवतु प्रियो मदः ॥ ५ ॥

एव । ते । इंदो इति । सुऽभं । सुऽपेशं । रसं । तुजंति । प्रथमाः । अभिऽध्रियः ।

निर्दंऽनिदं । पवमानं । नि । तारिषः । आविः । ते । शुष्मः । भवतु । प्रियः । मदः ॥ ५ ॥

पूर्वचाद्रयस्त्वां वसतीत्युक्तं । तदेवोच्यते । हे इंदो सोम एवैवमिदानीं क्रियमाणप्रकारेण ते तव सुभं शोभनभवनं सुपेशं । पेश इति रूपनाम । सुरूपं रसं प्रथमाः प्रथममेव । यद्वा । प्रथम इति मुख्यनाम । प्रथमा मुख्या यावाणोऽध्वर्यवो वाभिध्रियोऽभिध्रयन्तः संतस्तुजंति । प्रेरयन्ति । हे पवमान निर्दंनिदमस्मन्निदकं सर्वमपि शत्रुं नि तारिषः । विनाशय । ते तव शुष्मो बलकरः प्रियः प्रियभूतो मदो मदकरो रस आविर्भवतु ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये चतुर्थो वर्गः ॥

सोमस्य धारेति पंचर्चे त्रयोदशं सूक्तं भारद्वाजस्य वसुनाम्न आप्ते जागतं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । सोमस्य वसुभारद्वाज इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमस्य धारा पवते नृचक्षस ऋतेन देवान्हवते दिवस्परि ।

बृहस्पते रवयेना वि दिद्युते समुद्रासो न सर्वनानि विव्यचुः ॥१॥

सोमस्य । धारा । पवते । नृचक्षसः । ऋतेन । देवान् । हवते । दिवः । परि ।

बृहस्पतेः । रवयेन । वि । दिद्युते । समुद्रासः । न । सर्वनानि । विव्यचुः ॥१॥

सोमस्याभिषूयमाणस्य धारा पवते । श्रोतते । कीदृशस्य सोमस्य । नृचक्षसः । नृणां यजमानानां द्रष्टुः । स च ऋतेन यज्ञेन देवान्सोमभाज इन्द्रादींहवते । कुच । दिवस्परि । द्युलीकस्योपरि वर्तमानान् । बृहस्पतेर्मैत्रपालकस्य स्तोत्रं रवयेन शब्देन स्तोत्रेण वि दिद्युते । विद्योतते । समुद्रासो न समुद्रा इव पृथिवी सवनानि यज्ञसंबन्धीनि विव्यचुः । व्याप्नुवन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यं त्वा वाजिन् अघ्न्या अभ्यनूषतायोहतं योनिमा रोहसि द्युमान् ।

मघोनामायुः प्रतिरन्महि अर्वा इन्द्राय सोम पवसे वृषा मदः ॥२॥

यं । त्वा । वाजिन् । अघ्न्याः । अभि । अनूषत । अयःऽहतं । योनिं । आ । रोहसि । द्युमान् ।

मघोनां । आयुः । प्रतिरन् । महि । अर्वाः । इन्द्राय । सोम । पवसे । वृषा । मदः ॥२॥

हे वाजिन् अघ्नवन् सोम यं त्वा त्वामघ्न्या अहननीया गावोऽभ्यनूषत अभिपुवन्ति । आशिरार्थं स्थिताः शब्दार्थत इत्यर्थः । स त्वमयोहतं । अय इति हिरण्यनाम । तेन तद्वान्पाणिर्लक्ष्यते । हिरण्यमेव पाणिना हतं संस्कृतं योनिं स्थानमारोहसि । द्युमान् दीप्तः सन् । अभि योनिमयोहतं । ऋग्वे० ९. १. २. इति द्युक्तं । किंच हे सोम मघोनां हविष्मतां यजमानानामायुरायुष्यं महि महच्छ्वोऽन्नं यशो वा प्रतिरन् वर्धयच्चिन्द्रायेंद्रार्थं पवसे । पूयसे । वृषा वर्षको मदो मदकरश्च त्वं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ए॒न्द्रस्य॑ कु॒क्षा प॑वते म॒दि॒तं॒म॒ ऊ॒र्जे॒ वसा॑नः थ॒व॒से सु॒मं॒गलः॑ ।

प्र॒त्यङ् स॑ वि॒श्वा भु॑व॒नाभि॑ प॒प्रथे॑ क्री॒ळन्हरि॑त्यः स्य॒द॒ते वृ॒षा ॥३॥

आ । इ॒न्द्रस्य॑ । कु॒क्षा । प॑व॒ते । म॒दि॒न्ऽत॑मः । ऊ॒र्जे । वसा॑नः । थ॒व॒से । सु॒ऽमं॒गलः॑ ।

प्र॒त्यङ् । सः । वि॒श्वा । भु॑व॒ना । अ॒भि । प॒प्रथे॑ । क्री॒ळन् । हरिः । अ॒त्यः । स्य॒द॒ते । वृ॒षा ॥३॥

अयं सोम इन्द्रस्य कुक्षा कुक्षावा पवते । आसिच्यते । किमर्थं । अथसे । तस्यान्नाय यदुर्वान्नसिद्धयर्थं । सोमो विशेष्यते । मदि॒तमो मा॒दयि॑त॒तम ऊ॒र्जे वसा॑नो बलकरं रसमाच्छादयन् । अपो वसान इति ह्युक्तं । सु॒मं॒गलः शो॒भन॒मं॒गल॒प्रदः । स सोमः प्र॒त्यङ् वि॒श्वा भु॑व॒ना सर्वा॑णि भू॒तजा॑ता॒न्यभि॑ प॒प्रथे॑ । अ॒भि प्रथ॑यति । दि॒व्यु॒दितः सन् क्री॒ळन् वेद्यां॑ स क्रीड॑मानो हरिर्हरितवर्णोऽव्योऽतन॒कुश॑लो वृषा वर्षकः स्य॒द॒ते रसरू॑पेण ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं त्वा॑ दे॒वेभ्यो॑ म॒धुम॑त्त॒मं न॑रः स॒हस्र॑धा॒रं दु॒हते॑ द॒श॒ क्षिपः॑ ।

नृ॒भिः सोम॑ प्र॒च्युतो॑ याव॒भिः सु॒तो वि॒श्वा॒न्दे॒वाँ आ॑ प॒वस्वा॑ स॒हस्र॑जि॒त् ॥४॥

तं । त्वा । दे॒वेभ्यः॑ । म॒धुम॑त्ऽत॒मं । न॑रः । स॒हस्र॑ऽधा॒रं । दु॒हते॑ । द॒श । क्षिपः॑ ।

नृ॒ऽभिः । सोम॑ । प्र॒ऽच्यु॒तः । याव॑ऽभिः । सु॒तः । वि॒श्वा॒न् । दे॒वा॒न् । आ । प॒वस्व॑ ।

स॒हस्र॑ऽजि॒त् ॥४॥

हे सोम तं तादृशं त्वा त्वां देवेभ्य इन्द्राद्यर्थं मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं सहस्रधारं बहुधारायुक्तं दुहते । दुहंति । के । नरो नेतार ऋत्विजो दश क्षिपः । तेषां दशसंख्याका अंगुलयश्च । हे सोम नृभिर्मन्त्रयैः प्रच्युतो यावभिः सुतोऽभिपुतस्त्वं सहस्रजित् सहस्रसंख्याकधनस्य जेता सन् विश्वान्देवानां पवस्व ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तं त्वा॑ ह॒स्ति॒नो॒ म॒धुम॑न्त॒मद्रि॑भिर्दु॒हन्त्य॑प्सु वृ॒षभं॑ द॒श॒ क्षिपः॑ ।

इ॒न्द्र सोम॑ मा॒दय॑न्त्य॒ जनं॑ सि॒ंघो॒रिवो॒भिः प॑र्व॒मानो॑ शर्य॑सि ॥५॥

तं । त्वा । हस्तिनः । मधुऽमंतं । अद्रिऽभिः । दुहंति । अप्सु । वृषभं । दश । क्षिपः ।
इंद्र । सोम । मादयन् । दैव्यं । जनं । सिंधोऽइव । जर्मिः । पर्वमानः । अर्पसि ॥ ५ ॥

तं तादृशं मधुमंतं मधुररसं वृषभं कामानां वर्षकं त्वा त्वां हस्तिनः सुहस्तस्य
दश क्षिपोऽगुलयोऽद्रिभिर्यावभिरप्सु दुहंति । तादृशं हे सोम इंद्रमन्यं दैव्यं जनं
देवसंबन्धिनं संघं मादयन् सिंधोरुर्मिरिव पर्वमानः पूयमानः सन् अर्पसि ।
गच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये पंचमो वर्गः ॥

प्र सोमस्येति पंचर्चं चतुर्दशं सूक्तं । ऋषिदेवते पूर्ववत् । अन्त्या चिपुप् शिष्टा
जगत्यः । प्र सोमस्येत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमस्य पर्वमानस्योर्मय इंद्रस्य यंति जतरं सुपेशसः ।

दध्ना यदीमुन्नीता यशसा गवां दानाय शूरमुदमंदिषुः सुताः ॥ १ ॥

प्र । सोमस्य । पर्वमानस्य । जर्मयः । इंद्रस्य । यंति । जतरं । सुऽपेशसः ।

दध्ना । यत् । इं । उत् । उनीताः । यशसा । गवां । दानाय । शूरं । उत् । अमंदिषुः । सुताः ॥ १ ॥

पर्वमानस्य पूयमानस्योर्मयो रसप्रवाहा इंद्रस्य जतरं प्र यंति । प्रगच्छंति ।
सुपेशसः सुरूपा जर्मय इति संबंधः । यद्यदेमेते सुता अभिषुताः सोमा गवां
यशसा बलभूतेन दध्ना सहोन्नीताः संतो दानाय यजमानविषयाभिमतदानाय
शूरं विक्रांतमिंद्रमुदमंदिषुः । उन्मादयंति । तदा जतरं यंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अच्छा हि सोमः कलशाँ असिष्यदत्यो न वोळ्हा रघुवर्तनिर्वृषा ।

अथा देवानां मुभयस्य जन्मनो विद्वाँ अश्रोत्यमुत इतश्च यत् ॥ २ ॥

अच्छ । हि । सोमः । कलशान् । असिष्यदत् । अत्यः । न । वोळ्हा । रघुऽवर्तनिः । वृषा ।

अथ । देवानां । उभयस्य । जन्मनः । विद्वान् । अश्रोति । अमुतः । इतः । च । यत् ॥ २ ॥

असौ सोमः कलशानच्छाभिमुखमसिष्यदत् स्यंदते । क इव । अत्यो न वोळ्हा
रथस्य वाहकोऽश्च इव यथा स्वगंतव्यमभिगच्छति तद्वत् । यद्यायमुत्तरच दृष्टांतः ।

बोळ्हाश्च इव रघुवर्तनिलेषुगमनो वृषा वर्षकश्च । अथापि च देवानां सोम-
सज्जुषामुभयस्योभयविधं जन्मनो जातं विद्वान् जानन् असिथदत्तलशान् । किं
तदुभयं जन्मेति उच्यते । यदेवजातममुतो द्युलोकादितश्चास्माद्भूलोकाच्चाप्नोति
व्याप्नोति यज्ञं । तस्योभयस्य जातं विद्वानिति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ नः सोम पर्वमानः किरा वस्विंदो भव मघवा राधसो महः ।

शिष्वा वयोधी वसवे सु चेतुना मा नो गयमारे अस्मत्परा सिचः ॥३॥

आ । नः । सोम । पर्वमानः । किर । वसु । इंदो इति । भव । मघवा । राधसः । महः ।

शिष्वा । वयः । धः । वसवे । सु । चेतुना । मा । नः । गयं । आरे । अस्मत् । परा । सिचः ॥३॥

आ किर सर्वतो वि क्षिप नोऽस्मभ्यं हे सोम पर्वमानः पूयमानत्वं । किं ।
वसु वासकं धनं गवादिरूपं । किंच । इंदो दीप्त हे सोम मघवा धनवांस्त्वं महो
महतो राधसो धनस्य भव दातेति शेषः । तथा हे वयोधीऽन्नस्य धातः सोम वसवे
वासकाय परिचरते मंहं चेतुना प्रकृष्टेन प्रज्ञानेन सु सुखं कल्याणं शिष्वा देहि ।
नोऽस्मभ्यं प्रदेयं गयं धनमस्मदारेऽस्मत्तो दूरं मा परा सिचः । मा प्रेरय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ नः पूषा पर्वमानः सुरातयो मिचो गच्छंतु वरुणः सजोपसः ।

बृहस्पतिर्मरुतो वायुरश्विना त्वष्टा सविता सुयमा सरस्वती ॥४॥

आ । नः । पूषा । पर्वमानः । सु । रातयः । मिचः । गच्छंतु । वरुणः । स । जोपसः ।

बृहस्पतिः । मरुतः । वायुः । अश्विना । त्वष्टा । सविता । सु । यमा । सरस्वती ॥४॥

सुरातयः सुदानाः सजोपसः संगताः पूषादयो देवा आ गच्छंतु । नोऽस्मान्
अस्माकं यज्ञं वा । तथा सुयमा । यम्यते नियम्यत इति यमो वियहः । सुवि-
यहा सरस्वती चागच्छतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

उभे द्यावापृथिवी विश्वमिन्वे अर्यमा देवो अदितिर्विधाता ।

भगो नृशंसं उर्वरिषं विश्वे देवाः पर्वमानं जुपंत ॥५॥

उ॒भे इति॑ । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ । वि॒श्वमि॒न्वे इति॑ वि॒श्वं ऽइ॒न्वे । अ॒र्य॒मा दे॒वः । अ॒दि॒तिः ।
वि॒धा॒ता ।

भगः । नृ॒ऽशंसः । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षं । वि॒श्वे । दे॒वाः । प॒र्व॒मा॒नं । जु॒ष॒न्त ॥ ५ ॥

विश्वमिन्वे । इन्वतिर्याप्रिकर्मा । सर्वव्यापिन्यावुभे द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्या
अर्यमादयस्त्वयश्च भगश्च नृशंसो नृभिः शंसनीय उर्वतरिक्खं च विश्वे देवाश्च
पवमानं पूयमानं सोमं जुषन्त । सेवन्ते ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये षष्ठो वर्गः ॥

असावीति पंचर्चं पंचदशं सूक्तं । अष्टाद्याः पूर्ववत् । अस्यानुक्रमणिका ।
असावीति चिदुवन्ते इति । अनेन द्विवचनेन प्रकृतयोः प्र सोमस्येत्यादिकयोर्वे-
योरपि चिदुवन्तता प्रतिपादिता । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असा॒वि सोमो॑ अरु॒पो वृषा॑ ह॒री रा॒जेव॑ द॒सो अ॒भि गा अ॒चि॒क्र॒दत् ।

पु॒ना॒नो वा॒रं प॑र्यै॒त्य॒व्ययं॑ श्ये॒नो न॑ योनिं घृ॒तव॑न्तमा॒सद॑ ॥ १ ॥

असा॒वि । सोमः । अरु॒पः । वृषा॑ । ह॒रिः । रा॒जा ऽइ॒व । द॒स्मः । अ॒भि । गाः । अ॒चि॒क्र॒दत् ।

पु॒ना॒नः । वा॒रं । प॑रि । ए॒ति । अ॒व्ययं॑ । श्ये॒नः । न । यो॒निं । घृ॒त ऽव॑न्तं । आ॒ऽस॒दं ॥ १ ॥

सोमोऽसावि । अभिषुतोऽभूत् । कीदृशः सोमः । अरुप आरोचमानो वृषा
वर्षको हरिर्हरितवर्णः । स च राजेव दसो दर्शनीयः सन् गा उदकान्यभि-
लक्ष्याचिक्रदत् शब्दं करोति स्वरसनिर्मोकसमये । पश्चात्पुनानः पूयमानोऽव्य-
यमविमयं वारं वालं दशापविषं पर्येति । ततः श्येनो न श्येन इव योनिं
स्वकीयं स्थानं घृतवन्तमुदकवन्तमासदमासदनाय पवत इति शेषः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

क॒विर्वे॒ध॒स्या प॑र्यै॒पि मा॒हि॒न॒म॒त्यो न॑ मृ॒ष्टो अ॒भि वा॒जं म॑र्ष॒सि ।

अ॒प॒से॒ध॒न्दुरि॑ता सोम॑ मृ॒ळ्य घृ॒तं व॑सानः प॑रि या॒सि नि॒र्णि॒जं ॥ २ ॥

क॒विः । वे॒ध॒स्या । प॑रि । ए॒षि । मा॒हि॒नं । अ॒त्यः । न । मृ॒ष्टः । अ॒भि । वा॒जं । अ॒र्ष॒सि ।

अ॒प॒से॒ध॒न् । दुः॒ऽइ॒ता । सो॒म । मृ॒ळ्य । घृ॒तं । व॑सानः । प॑रि । या॒सि । निः॒ऽनि॒जं ॥ २ ॥

हे सोम कविः क्रांतदर्शी सन् वेधस्या यागविधानेच्छया माहिनं मंहनीयं पवित्रं पर्येषि । परिगच्छसि । पश्चान्मृष्टः प्रक्षालितोऽत्यो नाश्व इव वाजं संयाममभ्यर्षसि । हे सोम दुरितास्माकं दुरितान्यपसेधन् परिहरन् मृळय । सुख्य । घृतमुदकं वसान आच्छादयन् परियासि । अभिगच्छसि । किं । निर्णेजं । निर्णेजकं पवित्रं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पर्जन्यः पिता महिषस्य पर्णिनो नाभा पृथिव्या गिरिषु क्षयं दधे ।

स्वसार आपो अभि गा उतासरन्सं यावभिर्नसते वीते अध्वरे ॥३॥

पर्जन्यः । पिता । महिषस्य । पर्णिनः । नाभा । पृथिव्याः । गिरिषु । क्षयं । दधे ।

स्वसारः । आपः । अभि । गाः । उता । असरन् । सं । यावऽभिः । नसते । वीते । अध्वरे ॥३॥

यस्य महिषस्य महतः पर्णिनः पर्णवतः पतनवतो वा सोमस्य पर्जन्यः पिता जनकः स सोमः पृथिव्या नाभा नाभौ नाभिस्थानीये हविर्धाने गिरिषु गिरिसंबंधियावसु क्षयं निवासं दधे । धारयत्यभिषवसमये । उतापि च स्वसारोऽगुलय आपो वसतीवर्यो गा आशिरार्थाः स्तुतयो वाभ्यसरन् । अभिसरन्ति । सं नसते संगच्छते च यावभिः साकं । कुत्र । वीते कान्तेऽध्वरे यज्ञे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

जायेव पत्यावधि शेवं मंहसे पञ्चाया गर्भं ऋणुहि ब्रवीमि ते ।

अंतर्वाणीषु प्र चरा सु जीवसेऽनिंद्यो वृजने सोम जागृहि ॥४॥

जायाऽइव । पत्या । अधि । शेवं । मंहसे । पञ्चायाः । गर्भं । ऋणुहि । ब्रवीमि । ते ।

अंतः । वाणीषु । प्र । चर । सु । जीवसे । अनिंद्यः । वृजने । सोम । जागृहि ॥४॥

जायेव पत्या जाया यथा स्वभार्या भर्तारि सुखं प्रयच्छति तद्वच्छेव शेवं । द्वितीयाया अम्भावाभावच्छांदसः । सुखं मंहसे । प्रयच्छसि यजमाने । हे पञ्चाया गर्भं सोम ऋणुहि ऋणु स्तुतीर्यास्ते तुभ्यं ब्रवीमि । पजिगंतिकर्मा । पञ्चा पृथिवीत्याहुः । अपि वा माध्यमिका वाक् पञ्चा । भूमावोपधिरूपेण जातत्वाद्गर्भत्वं । माध्यमिकाया वाचोऽपि वृष्टिसाधनत्वात्तत्पुत्रत्वं । स त्वं वाणीषु वाद्यु स्तुतिघ्नतर्मध्ये सु सुषु प्र चर जीवसेऽस्माकं जीवनाय । हे सोम अनिंद्यः स्तुत्यर्घ्वं वृजनेऽस्माकं शत्रुबले जागृहि । प्रवृद्धो भव ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यथा पूर्वेभ्यः शतसा अमृधः सहस्रसाः पर्यया वार्जमिंदो ।

एवा पवस्व सुविताय नव्यसे तव व्रतमन्वापः सचंते ॥५॥

यथा । पूर्वेभ्यः । शतसाः । अमृधः । सहस्रसाः । परिऽअयाः । वार्जं । इंदो इति ।

एव । पवस्व । सुविताय । नव्यसे । तव । व्रतं । अनु । आपः । सचंते ॥५॥

हे इंदो सोम यथा पूर्वेभ्यो महर्षिभ्यः स्तोत्रभ्यः शतसाः शतसंख्याकस्य धनस्य दाता तथा सहस्रसाश्च सन् पर्ययाः परिगच्छेः एवैवमिदानीमपि नव्यसे नवत-
राय सुवितायाभ्युदयाय पवस्व । क्षर । तव व्रतं कर्मान्वापो वसतीवर्यः सचंते ।
अतः पवस्व ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये सप्तमो वर्गः ॥

पविचं त इति पंचचं षोडशं सूक्तमांगिरसस्य पविचस्यार्धं जागतं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । पविच इति । अभिष्टव आद्ये ऋचौ वक्तव्ये ।
सूचितं च । पविचं ते विततं ब्रह्मणस्पत इति द्वे वि यत्पविचं धिषणा
अतन्वत । आ०४.६. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पविचं ते विततं ब्रह्मणस्पते प्रभुर्गानाणि पर्येषि विश्वतः ।

अतप्रतनूनं तदामो अश्रुते श्रुतास इहहंतस्तस्मांशत ॥१॥

पविचं । ते । विऽततं । ब्रह्मणः । पते । प्रऽभुः । गावाणि । परि । एपि । विश्वतः ।

अतप्रऽतनूः । न । तत् । आमः । अश्रुते । श्रुतासः । इत् । वहंतः । तत् । सं । आशत ॥१॥

हे ब्रह्मणस्पते मंचस्य स्वामिन् सोम ते पविचं शोधकमंगं विततं । सर्वत्र
विस्तृतं । स प्रभुः अभविता त्वं गावाणि पातुरंगानि पर्येषि । परिगच्छसि ।
विश्वतः सर्वतः । तव तत्पविचमतप्रतनूः पयोव्रतादिनासंतप्रगाव आमोऽपरि-
पक्वो नाश्रुते । न व्याप्नोति । श्रुतास इत् श्रुता एव परिपक्वा एव वहंतो यागं
निर्वहंतस्तत्पविचं समाशत । व्याप्नुवन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तपोष्पविचं विततं दिवस्पदे शोचंतो अस्य तंतवो व्यस्थिरन् ।

अवैतस्य पवितारमाश्वो दिवस्पृष्ठमधि तिष्ठति चेतसा ॥२॥

तपोः । पविचं । वि॒ऽतंतं । दि॒वः । प॒दे । शोच॑ंतः । अ॒स्य । तंत॑वः । वि । अ॒स्थिर॑न् ।

अ॒वैति॑ । अ॒स्य । प॒वि॒तारं॑ । आ॒श्वः । दि॒वः । पृ॒ष्ठं । अ॒धि । ति॒ष्ठति॑ । चे॒तसा॑ ॥२॥

तपोः शत्रूणां तापकस्य सोमस्य पविचं शोधकमंगं तेजो वा दिवस्पदे द्युलो-
कस्योच्छ्रिते स्थाने विततं । विसृतं । तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीदिति
ब्राह्मणं । अस्य तंतवोऽश्वः शोचंतो दीप्यमाना व्यस्थिरन् । विविधं तिष्ठति ।
पृथिव्यां हविर्धाने वा । अस्य सोमस्याश्वः शीघ्रगामिनो रसा अवन्ति । रक्षन्ति ।
कं । पवितारं पावयितारं । यजमानमवन्ति रक्षन्ति होमद्वारा पश्चाद्भुता दिवो
द्युलोकस्य पृष्ठं पृष्ठभागमुन्नतदेशं चेतसा बुद्ध्या देवगमनेच्छावत्याधितिष्ठति ।
आश्रयन्ते ॥

अभिष्टवेऽरुरुचदित्येषावपनीया । सूचितं च । ईळे द्यावापृथिवी इति
प्रागुक्तमाया अरुरुचदुषसः पृथिरपिय इत्यावपेत । आ० ४, ६, । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

अरुरुचदुषसः पृथिरपिय उक्षा विभर्ति भुवनानि वाज्युः ।

मायाविनो ममिरे अस्य मायया नृचक्षसः पितरो गर्भमा दधुः ॥३॥

अरुरुचत् । उ॒पसः । पृ॒थिः । अ॒पि॒यः । उ॒क्षा । वि॒भर्ति॑ । भु॒व॒नानि॑ । वा॒ज्युः ।

मा॒या॒ऽवि॒तः । म॒मि॒रे । अ॒स्य । मा॒यया॑ । नृ॒चक्ष॑सः । पि॒तरः । गर्भं॑ । आ । द॒धुः ॥३॥

उपसः संबंधी पृथिरादित्यः । पृथिरादित्यो भवति प्राप्नुत एनं वर्णं इति
निरुक्तं । अपियो मुख्यः सोऽयं सोमोऽरुरुचत् । रोचयति । स उक्षा जलस्य
सेक्ता विभर्ति पुष्पात्युदकेन भुवनानि भूतजातानि वाजयुस्तेषामन्नमिच्छन् ।
मायाविनो । माया प्रज्ञा । प्रज्ञावंतोऽस्य सोमस्य मायया प्रज्ञया ममिरे ।
निर्माति । सोमस्यैककांशपानेन जातवला अग्न्यादयः स्वस्वव्यापारेण जगत्सु-
जंतीत्यर्थः । तथास्य मायया नृचक्षसो नृणां द्रष्टारः पालका देवा अंगिरसः
पितरो वा गर्भमादधुः । धारयन्ति । ओषधीषु वाच सूर्यात्मा सोमः स्तूयते सूर्य-

रश्म्यनुगमाधीनवर्धनाच्चंद्रस्य । अयमुपसः पृथ्निः सविताहृत्तत् । रोचयति सर्वं
रोचते वा । शिष्टं समानं । तत्संवन्धिनी नृचक्षसो नृणां द्रष्टारः पितरो जगद्रक्षा
रश्मयो गर्भमादधुर्वृष्ट्यर्थे ॥

अभिष्टवे खरमवेक्षमाणो गंधर्व इत्येत्येतां पठेत् । सूचितं च । गंधर्व इत्या
पदमस्य रक्षतीति खरमवेक्ष्य ॥ अ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा चतुर्थी ॥

गंधर्व इत्या पदमस्य रक्षति पाति देवानां जनिमान्यद्भुतः ।

गृभ्णाति रिपुं निधया निधापतिः सुकृत्तमा मधुनो भक्षमांशत ॥ ४ ॥

गंधर्वः । इत्या । पदं । अस्य । रक्षति । पाति । देवानां । जनिमानि । अद्भुतः ।

गृभ्णाति । रिपुं । निऽधया । निधाऽपतिः । सुकृत्तमाः । मधुनः । भक्षं । आंशत ॥ ४ ॥

गंधर्व उदकानां स्तुतीनां वा धारक आदित्योऽस्य सोमस्य पदं स्थानं
द्युसंवन्धीत्या सत्यं रक्षति । सोऽयं सोमो देवानां जनिमानि जन्मानि । देवा-
नित्यर्थः । पाति । रक्षति । अद्भुतो महान् । किंचायं रिपुमस्मद्विरिणं निधया ।
निधा पाश्या । पाशसमूहेन गृभ्णाति । गृह्णाति । निधापतिः पशुसमूहस्वामी ।
तस्यास्य मधुनो मधुररसस्य भक्षं सुकृत्तमा अतिशयेन सुकृत्कर्तार एवांशत ।
प्राप्नुवन्ति ॥

अंतिमे प्रवर्ग्ये परिधानीयायाः पूर्वं हविर्हविष्म इत्येवावधनीया । सूचितं
च । उक्तमे प्रागुक्तमाया हविर्हविष्मो महि सद्य दैत्यमित्यावपेत ॥ अ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा पंचमी ॥

हविर्हविष्मो महि सद्य दैत्यं नभो वसानः परि यास्यध्वरं ।

राजा पविचरथो वाजमारुहः सहस्रभृष्टिर्जयसि श्रवो बृहत् ॥ ५ ॥

हविः । हविष्मः । महि । सद्य । दैत्यं । नभः । वसानः । परि । यासि । अध्वरं ।

राजा । पविचरथः । वाजं । आ । अरुहः । सहस्रं भृष्टिः । जयसि । श्रवः । बृहत् ॥ ५ ॥

हे हविष्मः । हविरित्युदकनाम । उदकवन् सोम हविर्भूतं नभः । उदकना-
मेतत् । उदकरसमित्यर्थः । वसान आच्छादयन् महि महदैत्यं सद्य यागगृहं
परियासि । परिगच्छत्यध्वरं निबोद्धुं । किंच । हे सोम राजा पविचरथश्च वाजं

संग्राममारुहः । आरोहसि । यद्वा । तत्र तत्र संग्रामवाचकेन शब्देन यज्ञव्यवहारदर्शनादत्र वाजो यज्ञाख्यसंग्रामः । तमारुहः । यथा कश्चिद्राजा रथमारुह्य स्वस्थानं प्रविशति तद्वदिति भावः । किंच । सहस्रभृष्टिर्वहुभंशः । अपरिमितगमन इत्यर्थः । अथवा भृष्टिरायुधं । असंख्यातायुधः सन् बृहच्छ्रवो महदन्नं जयस्यस्माकं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीयेऽष्टमो वर्गः ॥

पवस्व देवमादन इति पंचर्चं सप्तदशं सूक्तं वाचः पुत्रस्य प्रजापतेरार्षं जागतं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । पवस्व वाच्यः प्रजापतिरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व देवमाद॑नो वि॒च॒र्ष॒णि॒र॒प्ता इ॒न्द्राय॑ वरु॒णाय॑ वा॒यवे॑ ।

कृ॒धी नो॑ अ॒द्य वरि॑वः स्व॒स्ति॒मदु॑रु॒क्षि॒तौ गृ॑णीहि॒ दैव्यं॑ ज॒नं ॥१॥

पवस्व । दे॒वऽमा॒दनः । वि॒ऽच॒र्ष॒णिः । अ॒प्ताः । इ॒न्द्राय॑ । वरु॒णाय॑ । वा॒यवे॑ ।

कृ॒धि । नः । अ॒द्य । वरि॑वः । स्व॒स्ति॒ऽमत् । उ॒रु॒ऽक्षि॒तौ । गृ॑णीहि॒ । दैव्यं॑ । ज॒नं ॥१॥

हे सोम देवमादनो देवानां मादयिता विचर्षणिर्विद्वद्रप्ता अमां दाता त्वं पवस्व । क्षर । कस्मै । इन्द्राय वरुणाय वायवे च । नोऽस्माकं वरिवो धनं स्वस्तिमत् । स्वस्तीत्यविनाशनाम । तद्वन्नं कृधि । कुरु । उरुक्षितौ विस्तीर्णायां भूमौ यज्ञसंबन्धिन्यां दैव्यं जनं देवसंबन्धिनं संघं । जनशब्दः संघवाची । तं गृणीहि । गृणातिः शब्दकर्मा । शब्दय । यथा त्वदीयाभिपवशब्दं श्रुत्वा देवा आगच्छन्ति तथा गृणीहीत्यर्थः । अथवा दैव्यं जनमित्युपिः स्वात्मानमाह । देवसंबन्धिनं जनं मां गृणीहि । साधु संभक्तेति शब्दय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ यस्त॒स्थौ भु॒व॒नान्य॑म॒र्त्यो विश्वा॑नि॒ सोमः॑ परि॒ तान्य॑पेति ।

कृ॒ण्वन्सं॑च॒र्तं वि॒च॒र्त॑म॒भि॒ष्ट॒य इ॒दुः सि॒ष॒त्पु॒षं न॑ सूर्यः ॥२॥

आ । यः । त॒स्थौ । भु॒व॒नानि॑ । अ॒म॒र्त्यः । विश्वा॑नि । सोमः । परि॑ । तानि॑ । अ॒प॒रि॑ति ।

कृ॒ण्वन् । सं॑च॒र्तं । वि॒ऽच॒र्तं । अ॒भि॒ष्ट॒ये । इ॒दुः । सि॒स॒क्ति॒ । उ॒प॒सं । न॑ । सूर्यः ॥२॥

योऽमर्त्यो देवः सोमो भुवनानि लोकानातस्थौ आस्थितवान् तानि विश्वानि

सर्वाणि भुवनानि पर्यर्पति परितो गच्छति । परितो रक्षतीत्यर्थः । सोऽयमिन्दुर्यज्ञं
यजमानं वा संचृतं देवैः फलैर्वा संबद्धं कृण्वन् कुर्वन् विचृतमसुरादिभिर्दुःखैर्वा
विमुक्तं कृण्वन् अभितो यागाय सिपक्तिः । सेवते यज्ञं । उपसं न सूर्यः । सूर्यं
उपसमिव यथाभिष्टयेऽभितो गमनाय प्राणिनां संचृतं प्रकाशैः संयुक्तं विचृतं
तमोभिर्विमुक्तं च लोकं कुर्वन्नुपसं सेवते तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ यो गोभिः सृज्यत ओषधीष्वा देवानां सुमे इपयन्नुपावसुः ।

आ विद्युता पवते धारया सुत इद्रं सोमो मादयन् दैव्यं जनं ॥ ३ ॥

आ । यः । गोभिः । सृज्यते । ओषधीषु । आ । देवानां । सुमे । इपयन् । उपऽवसुः ।

आ । विऽद्युता । पवते । धारया । सुतः । इद्रं । सोमः । मादयन् । दैव्यं । जनं ॥ ३ ॥

यः सोमो गोभी रश्मिभिरा सृज्यत ओषधीषु । यं सोमं स्थापयंतीत्यर्थः ।
किमर्थं । देवानां सुमे सुखे निमित्ते सति । कीदृशोऽयं । इपयन् देवान्प्राप्नुमिच्छन् ।
इप गतौ । धनमिच्छन्वा । तथोपावसुः शत्रुभ्यः सकाशात्प्राप्तधनः । स सोमो
विद्युता विद्योतमानया धारया आ पवते सुतः सन् । किं कुर्वन् । दैव्यं देव-
स्वामिनमिद्रं मादयन् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष स्य सोमः पवते सहस्रजिह्वान्नो वाचमिषिरामुषर्वुधं ।

इद्रं समुद्रमुदियति वायुभिरेद्रस्य हार्दि कलशेषु सीदति ॥ ४ ॥

एषः । स्यः । सोमः । पवते । सहस्रऽजित् । हिन्वानः । वाचं । इषिरां । उपऽवुधं ।

इद्रं । समुद्रं । उत । इयति । वायुऽभिः । आ । इद्रस्य । हार्दि । कलशेषु । सीदति ॥ ४ ॥

एष स्य स सोमः पवते । पूयते । कीदृश एषः । सहस्रजित् । सहस्रस्य जेता ।
किं कुर्वन् । वाचमृत्विजां स्तुतिरूपां वाचं हिन्वानः प्रेरयन् । कीदृशी वाचं ।
इषिरां गमनशीलां स्तुत्यं प्रति गन्त्रीमुषर्वुधमुपसि प्रवुद्धां । सोऽयमिन्द्रः सोमः
समुद्रं समुद्रियं रसमुद्रियत्वेन भ्रमयति वायुभिर्गन्तुभिरश्वर्यादिभिः । वायुरेव वा
प्रेर्यमाणः सन् । तथेद्रस्य हार्दि । हार्दि प्रियं । तद्वादीन्द्रस्य प्रियवद्यथा भवति
तथा कलशेषु द्रोणकलशप्रभृतिष्वासीदति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि त्वं गावः पयसा पयोवृधं सोमं श्रीणन्ति मतिभिः स्वर्विदं ।

धनंजयः पवते कृत्वी रसो विप्रः कविः काव्येना स्वर्चनाः ॥५॥

अभि । त्वं । गावः । पयसा । पयःऽवृधं । सोमं । श्रीणन्ति । मतिभिः । स्वःऽविदं ।

धनंऽजयः । पवते । कृत्वी । रसः । विप्रः । कविः । काव्येन । स्वःऽचनाः ॥५॥

त्वं तं पयोवृधं पयसो वर्धकं सोमं गावः पयसा स्वकीयेन क्षीरेण श्रीणन्ति ।
अयणं कुर्वन्ति । यो मतिभिः स्तुतिभिः सर्वं प्रयच्छति तं स्वर्विदं सोमं श्रीणन्ति ।
स धनंजयः शबुधनानां जेता सोमः काव्येन कर्मणा पवते । पूयते । कीदृशः
सः । कृत्वीः कर्मण्यो रसो रसरूपो विप्रो मेधावी कविः ज्ञातप्रज्ञः स्वर्चनाः
सर्वान्नः । चन इत्यन्ननाम ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये नवमो वर्गः ॥

इन्द्रायेति द्वादशर्चमष्टादशं सूक्तं भृगुगोचस्य वेनस्वार्थं पवमानसोमदेवताकं ।
एकादशीद्वादश्यौ चिष्टुभौ । शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । इन्द्राय द्वादश वेनो
भार्गवो द्विचिष्टुवंतमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इन्द्राय सोम सुपुतः परि स्रवापामीवा भवतु रक्षसा सह ।

मा ते रसस्य मत्सत इयाविनो द्रविणस्वंत इह संविदंवः ॥१॥

इन्द्राय । सोम । सुऽपुतः । परि । स्रव । अमीवा । भवतु । रक्षसा । सह ।

मा । ते । रसस्य । मत्सत । इयाविनः । द्रविणस्वंतः । इह । संतु । इंदवः ॥१॥

हे सोम त्वं सुपुतः सुपुत्रिपुतः सन् इन्द्रार्थं परि स्रव । परितः स्रव । गच्छ ।
रसं सुंच । अमीवा रोगो रक्षसा सहाय भवतु । अपगतो वियुक्तो भवतु । ते तव
रसस्य स्वांशं रसं पीत्वा मा मत्सत । मा माद्यंतु । के । इयाविनः । इयं सत्या-
नृतं । तेन युक्ताः । यापिन इत्यर्थः । किंच । इंदवस्ते रसा इहास्मिन्यज्ञे द्रविण-
स्वंतो धनयंतः संतु । भवंतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अस्मान्समर्थे पवमान चोदय दक्षो देवानामसि हि प्रियो मर्दः ।

जहि शर्वूरभ्या भंदनायतः पिबेद्र सोममव नो मृधो जहि ॥२॥

अस्मान् । सऽमर्थे । पवमान् । चोदय । दक्षः । देवानां । असि । हि । प्रियः । मर्दः ।

जहि । शर्वूर । अभि । आ । भंदनाऽयतः । पिब । इंद्र । सोम । अव । नः । मृधः । जहि ॥२॥

हे पवमान सोम अस्मान्समर्थे संयामे चोदय । प्रेरय । दक्षो ह्यसि । समर्थः खलु भवसि देवानां मध्ये । यद्वा । देवानां प्रीयनाय दक्षोऽसि । यद्वा दक्षत्वं देवानां प्रियः प्रियकरो मर्दो मादयितासि हि । जहि च शर्वूनस्माकं । अभ्यागच्छ चास्मान्प्रति भंदनायतः । भंदनाः स्तुतयः । भंदतेः स्तुतिकर्मणः । ता इच्छतः । पिब चेद्र सोमं अव जहि च नोऽस्माकं मृधः संयामात् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अदब्ध इंदो पवसे मदिंतम आत्मेन्द्रस्य भवसि धासिरुत्तमः ।

अभि स्वरंति बहवो मनीषिणो राजानमस्य भुवनस्य निंसते ॥३॥

अदब्धः । इंदो इति । पवसे । मदिन्ऽतमः । आत्मा । इंद्रस्य । भवसि । धासिः । उत्तमः ।

अभि । स्वरंति । बहवः । मनीषिणः । राजानं । अस्य । भुवनस्य । निंसते ॥३॥

हे इंदो क्लिष्टमान सोम अदब्धोऽहिंसितो मदिंतमो मादयितृत्तमत्वं पवसे । पूयसे । आत्मा स्वयमेवोत्तमत्वं मिन्द्रस्य धासिरत्वं भवसि । अस्य भुवनस्य राजानं सोमं बहवो मनीषिणः स्तोतारोऽभिस्वरंति । अभिष्टुवंति । निंसते । गच्छंति च ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सहस्रणीयः शतधारो अद्भुत इंद्रायेंदुः पवते काम्यं मधु ।

जयक्षेर्वमभ्यर्षी जयन्तप उरु नो गातुं कृणु सोम मीदुः ॥४॥

सहस्रऽनीयः । शतऽधारः । अद्भुतः । इंद्राय । इंदुः । पवते । काम्यं । मधु ।

जयन् । क्षेर्वं । अभि । अर्षी । जयन् । अपः । उरु । नः । गातुं । कृणु । सोम । मीदुः ॥४॥

सहस्रनीयो बहुप्रकारनयनः शतधारोऽपरिमितधारोपेतोऽद्भुत आश्चर्यकरो

महानिदुरिद्राय काम्यं मधु पवते । किंच क्षेचमस्मभ्यमपश्च जयन् अभ्यर्ध ।
अभिगच्छ पविचं । हे सोम मीढुः सेक्तर्गातुं भार्गो नोऽस्माकमुहं विस्तीर्णं
कृणु । कुरु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कनि॒क्रद॒त्क॒ल॒शे गोभि॑रज्यसे व्य॒व्ययं॑ स॒मया॒ वारं॑मर्पसि ।

म॒र्मृज्य॑मानो॒ अत्यो॒ न सा॒न॒सि॒रि॒द्रं॒स्य सोम॑ ज॒ठरे॒ सम॑क्षरः ॥ ५ ॥

कनि॒क्रद॒त् । क॒ल॒शे । गोभिः॑ । अ॒ज्य॒से । वि । व्य॒व्ययं॑ । स॒मया॑ । वारं॑ । अ॒र्प॒सि ।

म॒र्मृज्य॑मानः । अत्यः । न । सा॒न॒सिः । इं॒द्रं॒स्य । सोम॑ । ज॒ठरे॑ । सं । अ॒क्षरः॑ ॥ ५ ॥

हे सोम कनि॒क्रद॒त् शब्दं॑ कुर्वन् कल॒शे वर्त॑मानो गोभिः पयोभि॒रज्य॑से ।
सिक्तो भवसि । अव्ययमविमयं वारं वालं दशापविचं समया तत्समीपे व्यर्धसि ।
विविधं गच्छसि । मर्मृज्यमानः शोध्यमानोऽत्यो नाथ इव सानसिः संभजन-
शीलत्वं हे सोम इं॒द्रं॒स्य ज॒ठरे॒ सम॑क्षरः । सम्यक् क्षरसि ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्वा॒दुः प॒वस्व॑ दि॒व्याय॑ जन्मने स्वा॒दुरि॒द्राय॑ सु॒हवी॑तुनास्त्रे ।

स्वा॒दुर्मि॑त्राय॒ वरु॑णाय वा॒यवे॒ बृह॑स्पतये मधु॒माँऽअ॒दा॒भ्यः ॥ ६ ॥

स्वा॒दुः । प॒व॒स्व । दि॒व्याय॑ । जन्मने । स्वा॒दुः । इं॒द्राय॑ । सु॒हवी॑तु॒ऽनास्त्रे॑ ।

स्वा॒दुः । मि॒त्राय॑ । वरु॑णाय । वा॒यवे॑ । बृह॑स्पतये । मधु॒ऽमान् । अ॒दा॒भ्यः ॥ ६ ॥

हे सोम स्वा॒दुस्त्वं दि॒व्याय॑ जन्मने देवगणाय पवस्व । तथा सु॒हवी॑तुनास्त्रे
शोभनाह्वाननामधेयार्थेन्द्राय स्वा॒दुस्त्वं पवस्व । मि॒त्राय॑ वरु॑णाय वा॒यवे॒ बृह॑स्पतये
च पवस्व मधु॒मान् मधुर॑रसोऽदा॒भ्योऽन्यै॑रहिंस्यत्वं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये दशमो वगः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अत्यं॑ मृजंति॒ क॒ल॒शे द॒श॒ क्षिपः॑ प्र वि॒प्रा॒णां म॒तयो॑ वाचं ईरते ।

प॒र्व॒मा॒ना अ॒भ्यर्ध॑न्ति सु॒ष्टुति॑मे॒द्रं वि॒शन्ति॑ म॒दि॒रा॒स इं॒द्रवः॑ ॥ ७ ॥

अत्यं॑ । मृजंति॑ । क॒ल॒शे । द॒श॒ । क्षिपः॑ । प्र । वि॒प्रा॒णां । म॒तयः॑ । वाचः॑ । ईर॒ते ।

प॒र्व॒मा॒नाः । अ॒भि । अ॒र्प॒न्ति । सु॒ऽस्तु॒तिं । आ । इं॒द्रं । वि॒शन्ति॑ । म॒दि॒रा॒सः । इं॒द्रवः॑ ॥ ७ ॥

अत्यमतनवंतमश्चस्थानीयं वा सोमं कलशे दशं क्षिपो दशांगुलयोऽध्वर्यु-
संबन्धिन्यो मृजन्ति । शोधयन्ति । तथा विप्राणां मध्ये मतयः स्तोतारो वाचः
स्तुतीरीरते । प्रेरयन्ति । पवमानाः सोमा अभ्यर्ष्यन्त्यभिगच्छन्ति सुष्टुतिं शोभन-
स्तुतिं । इदं मदिरासो मदकरा इंदवः सोमा आविशन्ति । प्रविशन्ति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

पवमानो अभ्यर्ष्या सुवीर्यमुर्वीं गव्यूतिं महि शर्म सप्रथः ।

माकिर्नो अस्य परिपूतिरीशतेदो जयेम त्वया धनं धनं ॥८॥

पवमानः । अभि । अर्षे । सु०वीर्यं । उर्वीं । गव्यूतिं । महिं । शर्म । स०प्रथः ।

माकिः । नः । अस्य । परि०सूतिः । ईशत । इंदो इति । जयेम । त्वया । धनं०धनं ॥८॥

हे सोम पवमानः पूयमानस्त्वं सुवीर्यमुर्वीं महतीं गव्यूतिं गोमार्गे च महि
महत् सप्रथः सर्वतः पृथु शर्म गृहं सुखं वाभ्यर्षे । अभिगमय । नोऽस्माकमस्य
कर्मणः परिपूतिर्हिंसायाः परिप्रेरको द्वेषी माकिरीशत । मेश्वरो भवतु । हे इंदो
सोम त्वया साधनेन धनं धनं सर्वमपि धनं जयेम ॥

॥ अथ नवमी ॥

अधि द्यामस्यावृषभो विचक्ष्णोऽरुहच दिवो रोचना कविः ।

राजा पवित्रमत्येति रोहवद्विः पीयूषं दुहते नृचक्षसः ॥९॥

अधि । द्यां । अस्यात् । वृषभः । वि०चक्ष्णः । अरुहचत् । वि । दिवः । रोचना । कविः ।

राजा । पवित्रं । अति । एति । रोहवत् । दिवः । पीयूषं । दुहते । नृ०चक्षसः ॥९॥

अथस्थाद्यां द्युलोकं वृषभो वर्धिता विचक्ष्णो विद्वरायं सोमः । तथा कृत्वा
दिवो द्युलोकसंबन्धीनि रोचना रोचमानानि नक्षत्रादीनि अरुहचत् विविधं
रोचयति । कविः क्रांतप्रज्ञः सन् राजा सोमः पवित्रं दशापवित्रमत्येति । अतिक्रम्य
गच्छति रोहवत् शब्दं कुर्वन् । दिवो द्युलोकस्य पीयूषं सारं रसं नृचक्षसो नृणां
द्रष्टारः सोमा दुहते । स्रवन्ति । स्वकीयं रसमांतरिस्थमुदकं वा दुहन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

दिवो नाके मधुजिह्वा असन्धतो चेना दुहंत्युक्ष्णं गिरिष्ठां ।

अप्सु द्रप्सं वावृधानं संमुद्र आ सिधोरुर्मा मधुमंतं पवित्र आ ॥१०॥

दिवः । नाके । मधुऽजिह्वाः । अस्रथतः । वेनाः । दुहन्ति । उक्ष्णं । गिरिऽस्यां ।
अप्सु । द्रप्सं । ववृधानं । समुद्रे । आ । सिंधोः । ऊर्मा । मधुऽमंतं । पवित्रे । आ ॥ १० ॥

दिवो द्योतमानस्य यज्ञस्य संबन्धिनि नाके दुःखरहिते हविर्धानाख्ये स्थाने
मधुजिह्वा मधुरवाचोऽस्रथतोऽसंसक्ताः । पृथक् पृथगित्यर्थः । यद्वा चिरमकृत्वा
शीघ्रमभिषुण्वन्तो वेना एतन्नामका मंहर्षयो दुहन्ति । अभिषुण्वन्ति । यद्वा द्युलीक
एव वेनाः कृता देवा दुहन्ति तं सोममुक्ष्णं सेक्तां गिरिषां गिरावुन्नते देशे
वर्तमानमप्सूदकेषु वसतीवरीघ्नतर्ववृधानं वर्धमानं द्रप्सं रसरूपं समुद्रे समुद्र-
वत्प्रवृद्धे द्रोणकलशे सिंधोरुदकस्योर्मोर्मौ पूर आ सिंचन्तीति शेषः । तदर्थं मधुमंतं
माधुर्योपेतं रसं पवित्रे दशापवित्र आ सिंचन्तीति शेषः ॥

॥ अथैकादशी ॥

नाके सुपर्णेमुपपन्निवांसं गिरौ वेनानामकृपंत पूर्वीः ।

शिष्टुं रिहन्ति मतयः पन्निप्रतं हिरण्यं शकुनं क्षामणि स्यां ॥ ११ ॥

नाके । सुऽपर्णे । उपपन्निऽवांसं । गिरः । वेनानां । अकृपंत । पूर्वीः ।

शिष्टुं । रिहन्ति । मतयः । पन्निप्रतं । हिरण्यं । शकुनं । क्षामणि । स्यां ॥ ११ ॥

नाके द्युलीके वर्तमानं पश्चादुत्पतंतं पतयंतं सोमं वेनानामस्माकं संबन्धिन्यः
पूर्वीर्बह्वो गिरः स्तुतय उपाकृपंत । उपकल्पन्ते । अभिष्टुवन्तीत्यर्थः । तं शिष्टुं
शिष्टुवत्संस्कर्तव्यं सोमं मतयः स्तुतयो रिहन्ति । लिहन्ति । संस्पृशन्ति । प्राप्नु-
वन्तीत्यर्थः । कीदृशं शिष्टुं । पन्निप्रतं शब्दायतं । पनतेर्यङ्लुगन्ताच्छतयभ्यासस्य
निगागम उपधालोपश्च । हिरण्यं हिरण्यमयं शकुनं पक्षिणं क्षामणि क्षमायां
स्यां हविर्धाने स्यां वर्तमानं ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

ऊर्ध्वो गंधर्वो अधि नाके अस्थादिश्वा रूपा प्रतिचक्षाणो अस्य ।

भानुः शुक्रेण शोचिषा ब्यद्यीत्पारुचद्रोदसी मातरा शुचिः ॥ १२ ॥

ऊर्ध्वः । गंधर्वः । अधि । नाके । अस्थात् । विश्वा । रूपा । प्रतिऽचक्षाणः । अस्य ।

भानुः । शुक्रेण । शोचिषा । वि । अद्यीत् । प्र । अरुचत् । रोदसी इति । मातरा ।
शुचिः ॥ १२ ॥

ऊर्ध्वं उन्नतो गंधर्वो रश्मीनां धारकः सोमो नाक आदित्येऽध्यस्थात् अधि-
तिष्ठति । किं कुर्वन् । अस्यादित्यस्य विश्वा विश्वानि रूपाणि प्रतिचक्षाणः
प्रतिपश्यन् । भानुरादित्यः सोमाधिष्ठितः सन् भुक्त्रेण दीप्तेन शोचिषा तेजसा
व्यद्यौत् विद्योतते । न केवलं स्वयमेव अपि तु मातरा निर्मात्र्यौ रोदसी द्यावा-
पृथिव्यौ प्राहुरुचत् । प्रोचयति । शुचिर्दीप्तिः सूर्यः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीय एकादशो वर्गः ॥

॥ इत्थं द्वाशतयीमध्ये नवमे मंडले स्फुटं । अनुवाकश्चतुर्थोऽयं संगमेन प्रदर्शितः ॥

अथ पंचमे चानुवाक एकादश सूक्तानि । तच्च प्र त इत्यष्टाचत्वारिंशद्वचं प्रथमं
सूक्तं । प्रथमदशर्चस्याकृष्टा इति मापा इति च द्विनामान ऋषिगणा द्रष्टारः ।
द्वितीयस्य दशर्चस्य सिकता इति निवावरी इति द्विनामान ऋषिगणाः । तृती-
यस्य दशर्चस्य पृथग्य इतिऽजा इति च नामद्वयोपेता ऋषिगणाः । अष्टदशर्चमेघां
द्विनामतमवगंतव्यं । चतुर्थस्य दशर्चस्याकृष्टा मापा इत्यादिद्विनामानस्तयो गणा
द्रष्टारः । एवं चत्वारिंशद्गताः । अथ पंचानां भीमोऽचिर्ऋषिः । ततस्त्रिसृणां
गृत्समदः । जगती छंदः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं । प्र तेऽष्टा-
चत्वारिंशद्विगणा दशर्चा आकृष्टा मापाः प्रथमे सिकता निवावरी द्वितीये पृथ-
योऽजास्तृतीये चयश्चतुर्थेऽचिः पंचात्यास्तिस्रो गृत्समद इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

प्र त आशवंः पवमान धीजवो मदा अर्पेति रघुजा इव त्मना ।

दिव्याः सुपर्णा मधुमंत इंदवो मर्दितामासः परि कोशमासते ॥१॥

प्र । ते । आशवंः । पवमान । धीऽजवः । मदाः । अर्पेति । रघुजाऽइव । त्मना ।

दिव्याः । सुऽपर्णाः । मधुऽमंतः । इंदवः । मर्दिन्ऽर्तामासः । परि । कोशं । आसते ॥१॥

हे पवमान भूयमान सोम ते तवाशवो व्याघ्रा धीजवो मनोवेगा मदा
मदकरा रसा अर्पेति । गच्छन्ति । त्मनात्मनैव । अनायासेनेत्यर्थः । क इव ।
रघुजा इव । रघुः शीघ्रगा वडवा । तच्च जाता रघुजाः । त इव निर्गतास्ते
दिव्या दिविभवाः । अंतरिक्षे दशपवित्रे धार्यमाणा इत्यर्थः । सुपर्णाः सुपतना
मधुमंतो माधुर्योपेता मर्दितामासोऽतिशयेन मादयितुमा इंदवो दीप्ता रसाः
कोशं द्रोणकलशं पर्यासते । पर्युपविशन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र ते मदासो मदिरासं आशवोऽसृक्षत रथ्यासो यथा पृथक् ।

धेनुर्न वत्सं पर्यसाभि वज्रिणमिंद्रमिंदवो मधुमंत ऊर्मयः ॥२॥

प्र । ते । मदास । मदिरासः । आशवः । असृक्षत । रथ्यासः । यथा । पृथक् ।

धेनुः । न । वत्सं । पर्यसा । अभि । वज्रिणं । इंद्रं । इंदवः । मधुऽमंतः । ऊर्मयः ॥२॥

प्रासृक्षत प्रसृज्यंते ते तव मदिरासो मदकरा आशवो व्याप्ता मदासो मदा रसाः । क इव । रथ्यासो रथ्या अश्वः । ते यथा तथा पृथक् प्रसृज्यंते । ते मधुमंतो माधुर्योप्रेता ऊर्मयः प्रवृद्धरसा इंदवः सोमा धेनुः पर्यसा वत्समिव स्वरसेन वज्रिणमिंद्रमभिगच्छंति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अत्यो न हियानो अभि वाजंमर्षं स्वर्वित्कोशं दिवो अद्रिमातरं ।

वृषा पवित्रे अधि सानो अय्यये सोमः पुनान इंद्रियाय धायसे ॥३॥

अत्यः । न । हियानः । अभि । वाजं । अर्षं । स्वःऽवित् । कोशं । दिवः । अद्रिऽमातरं ।

वृषा । पवित्रे । अधि । सानौ । अय्यये । सोमः । पुनानः । इंद्रियाय । धायसे ॥३॥

अत्यो न अश्व इव हियानः प्रेर्यमाणो वाजं संयाममभ्यर्षं । अभिगच्छ । तथा स्वर्वित् सर्ववित् कोशं द्रोणकलशं दिवो द्युलोकादद्रिमातरं । अद्रिर्मेघः । तेन तज्जन्यमुदकं लक्ष्यते । तस्य निर्मातारमभ्यर्षं । अथ प्रत्यक्षकृतः । वृषा वर्षकः सोमोऽय्ययेऽविमयेऽधि सानौ । अधीति सप्रम्यथानुवादी । समुच्छ्रिते तस्मिन् पुनानः पूयमानो भवति । किमर्थं । धायसे धारकार्येन्द्रियाय । तदर्थं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र त आश्विनीः पवमान धीजुवो दिव्या असृप्यंसा धरीमणि ।

प्रांतर्हृपयः स्यार्विरीरसृक्षत ये त्वा मृजंत्युषिषाण वेधसः ॥४॥

प्र । ते । आश्विनीः । पवमान । धीऽजुवः । दिव्याः । असृप्यन् । पर्यसा । धरीमणि ।

प्रातः । अंतः । हृपयः । स्यार्विरीः । असृक्षत । ये । त्वा । मृजंति । ऋषिऽसान् । वेधसः ॥४॥

हे पवमान सोम ते तवाश्विनीर्थ्याप्राः । अणू व्याप्तावित्यस्मादीणादिको

विनिः । ततोऽण । व्यत्ययेनाद्युदात्तः । धीजुवो मनोवेगा । दिव्या दिविभवा दिवः
पतंत्यो धाराः पयसा युक्ता धरीमणि धारके द्रोणकलशे प्रासृयन् गच्छन्ति । ये
वेधसो विधातार ऋपयो हे सोम ऋषिपाण ऋपिभिः संभक्त त्वा त्वां मृजन्ति
अभिषुण्वन्ति ते ऋपयः स्याविरीः स्थविरा धारा अंतर्मध्ये पाचस्यांतः प्रासृक्षत ।
प्रसृजन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

विश्वा धामानि विश्वचक्ष ऋभ्वसः प्रभोस्ते सतः परि यन्ति केतवः ।

व्यानशिः पवसे सोम धर्मभिः पतिर्विश्वस्य भुवनस्य राजसि ॥ ५ ॥

विश्वा । धामानि । विश्वऽचक्षः । ऋभ्वसः । प्रऽभोः । ते । सतः । परि । यन्ति । केतवः ।

विऽआनशिः । पवसे । सोम । धर्मऽभिः । पतिः । विश्वस्य । भुवनस्य । राजसि ॥ ५ ॥

हे विश्वचक्षः सर्वस्य द्रष्टः सोम प्रभोः परिवृढस्य सतस्ते तव ऋभ्वसः ।
ऋभ्वा इति महन्नाम । महान्तो केतवो रश्मयो विश्वा सर्वाणि धामानि तेजःस्था-
नानि देवशरीराणि परियन्ति । परिगच्छन्ति । प्रकाशयन्तीत्यर्थः । हे सोम व्या-
नशिर्वापनशीलश्च त्वं धर्मभिर्धारकै रसनित्यंदैः पवसे । पूयसे । विश्वस्य भुवनस्य
च पतिः स्वामी त्वं राजसि । ईश्वरो भवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये द्वादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

उभयतः पर्वमानस्य रश्मयो ध्रुवस्य सतः परि यन्ति केतवः ।

यदी पवित्रे अग्निं मृज्यते हरिः सत्ता नि योना कलशेषु सीदति ॥ ६ ॥

उभयतः । पर्वमानस्य । रश्मयः । ध्रुवस्य । सतः । परि । यन्ति । केतवः ।

यदि । पवित्रे । अग्निं । मृज्यते । हरिः । सत्ता । नि । योना । कलशेषु । सीदति ॥ ६ ॥

पर्वमानस्य पूयमानस्य ध्रुवस्य स्वयमविचलितस्य सतो विद्यमानस्य सोमस्य
केतवः प्रज्ञापका रश्मय उभयत इतश्चामुतश्च परि यन्ति । परिगच्छन्ति । अग्नि-
पवसमय एवं भवति । यदि यदा पवित्रे दशपवित्रे हरिर्हरितवर्णोऽयमग्निं
मृज्यते तदानीं सत्ता सदनशीलोऽयं योनौ स्वीये स्थाने कलशेषु द्रोणकल-
शादिषु निपीदति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यज्ञस्य केतुः पवते स्वध्वरः सोमो देवानामुप याति निष्कृतं ।

सहस्रधारः परि कोशमर्षति वृषा पवित्रमत्येति रोहवत् ॥७॥

यज्ञस्य । केतुः । पवते । सुऽअध्वरः । सोमः । देवानां । उप । याति । निऽकृतं ।

सहस्रऽधारः । परि । कोशं । अर्षति । वृषा । पवित्रं । अति । एति । रोहवत् ॥७॥

यज्ञस्य केतुः प्रज्ञापकः स्वध्वरः शोभनयागः सोमः पवते । पूयते । अभिपूयते । तादृशः सोमो देवानां निष्कृतं संस्कृतं स्थानमुप याति । उपगच्छति । तदर्थं सहस्रधारः कोशं द्रोणकलशं पर्यर्षति । ततो तदर्थं वृषा सेक्तायं रोहवत् शब्दयन् पवित्रमतिक्रम्य गच्छत्यधोदेशं ॥

॥ अथाष्टमी ॥

राजा समुद्रं नद्योऽवि गाहतेऽपामूर्मिं सचते सिंधुषु श्रितः ।

अध्यस्यात्सानु पर्वमानो अव्ययं नाभां पृथिव्या धरुणो महो दिवः ॥८॥

राजा । समुद्रं । नद्यः । वि । गाहते । अपां । ऊर्मिं । सचते । सिंधुषु । श्रितः ।

अधि । अस्यात् । सानु । पर्वमानः । अव्ययं । नाभां । पृथिव्याः । धरुणः । महः । दिवः ॥८॥

अयं सोमो राजा समुद्रमंतरिक्षं नद्यस्तत्रत्या अपश्च वि गाहते । विगाह्य चापामूर्मिं सचते । उदकपूरं स्रवति सिंधुपूदकेषु ग्रहेषु वा श्रितः सन् । हूयमानः सन् रश्मिद्वारा सूर्यं प्राप्यांतरिक्षे मेघेषु वर्तते इत्यर्थः । अस्यैव वृष्टिसाधनत्वात् । यद्वा लुप्तोपममेतत् । समुद्रं नद्य इव सिंधुषु वसतीवरीषु श्रित आश्रितः सन् समुद्रमभिपुतसोमरसाधारपात्रं विगाहतेऽभिपवात्पूर्वं । पश्चात्पवमानः पूयमानोऽव्ययं सानु समुच्छ्रितं दणापवित्रमध्यस्थात् । अधितिष्ठति । कुच देशे । नाभा पृथिव्याः । नाभिस्थानीये यज्ञे । तत्संवंधिनि हविर्धान इत्यर्थः । यज्ञमाहुर्भुवनस्य नाभिमिति श्रुतेः । कीदृशः । महो दिवो द्युलोक्तस्य धरुणो धर्ता ॥

॥ अथ नवमी ॥

दिवो न सानुं स्तनयंचचिक्रद्धीथ यस्य पृथिवी च धर्मभिः ।

इंद्रस्य सख्यं पयते विवेर्विदुस्सोमः पुनानः कलत्रेषु सीदति ॥९॥

दिवः । न । सानु । स्तनयन् । अचिक्रदत् । द्यौः । च । यस्य । पृथिवी । च । धर्मऽभिः ।
 इंद्रस्य । सख्यं । पवते । विऽवेविदत् । सोमः । पुनानः । कलशेषु । सीदति ॥ ९ ॥

दिवो न सानु स्तनयन् द्युलोकस्य समुच्छ्रितं स्थानं शब्दयन्निवाचिक्रदत्
 क्रंदते । यस्य सोमस्य धर्मभिर्धारणैर्द्यौश्च पृथिवी च धृते स्यातां । वृष्टिप्रदानद्वा-
 रौपध्याद्युत्पादनेन देवानां हविर्भावेन चीभयधारकत्वं प्रसिद्धं । तादृशः सोमो
 महानुभावः सोमः पुनानः पूयमान इंद्रस्य सख्यं विवेविदत्पवते । पूयते पवित्रे ।
 स पुनानः सोमः कलशेषु सीदति । निवसति ॥

॥ अथ दशमी ॥

ज्योतिर्यज्ञस्य पवते मधु प्रियं पिता देवानां जनिता विभूवसुः ।

दधाति रत्नं स्वधयोऽरपीच्यं मदिन्तमो मत्सर इन्द्रियो रसः ॥ १० ॥

ज्योतिः । यज्ञस्य । पवते । मधु । प्रियं । पिता । देवानां । जनिता । विभुऽवसुः ।

दधाति । रत्नं । स्वधयोः । अपीच्यं । मदिन्ऽतमः । मत्सरः । इन्द्रियः । रसः ॥ १० ॥

यज्ञस्य ज्योतिः प्रकाशकः सोमः प्रियं देवानां मधु मधुरं रसं पवते । क्षरति ।
 यद्वा । ज्योतिर्यज्ञस्येत्येतदपि मधुविशेषणं । तथा सन्तुक्लक्षणं मधु पवते पूयत
 इत्यर्थः । सोमरसो विशेष्यते । पिता रक्षिता देवानां जनितोत्पादयिता सर्वस्य
 विभूवसुः प्रभूतधनः । इहशः स स्वधयोर्द्यावापृथिव्योः । स्वधे पुरंधी इति
 द्यावापृथिवीनामसु पठितः । तयोरपीच्यमंतर्हितं रत्नं रमणीयं धनं दधाति ।
 स्थापयति स्तोतृषु । पुनः स एव विशेष्यते । मदिन्तमो मादयितृतमो मत्सरः
 सोम इन्द्रिय इद्रेण जुष्ट इंद्रस्य वर्धको वा रसो रसरूपः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये त्रयोदशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अभिक्रंदन्कलशं वाज्यर्पति पतिर्दिवः शतधारी विचक्षणः ।

हरिर्मिचस्य सदर्नेषु सीदति मर्मज्ञानोऽर्विभिः सिंधुभिर्वृषा ॥ ११ ॥

अभिऽक्रंदन् । कलशं । वाजी । अर्पति । पतिः । दिवः । शतऽधारः । विऽचक्षणः ।

हरिः । मिचस्य । सदर्नेषु । सीदति । मर्मज्ञानः । अर्विऽभिः । सिंधुऽभिः । वृषा ॥ ११ ॥

वाजी वेजनवान् गमनवानश्चसदृशो वा सोमोऽभिर्क्रन्दन्शब्दं कुर्वन् कलश-
मभ्यर्पति । गच्छति । कीदृशो वाजी । दिवः पतिर्द्युलोकस्य स्वामी शतधारः
शतसंख्याकधारो विचक्षणो विद्वष्टा हरिर्हरितवर्णो रसात्मकः सोमो मित्रस्य
देवानां मित्रभूतस्य यज्ञस्य वा सदनेषु स्थानेषु सीदति पात्रेषु धृतः सन् । की-
दृशो हरिः । सिंधुभिः स्पन्दनसाधनैरविभिर्देशपवित्रच्छिद्रैर्मृजानः शोध्यमानो
वृषा वर्षकः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अये सिंधूनां पर्वमानो अर्पत्यै वाचो अग्नियो गोषु गच्छति ।

अये वाजस्य भजते महाधनं स्वायुधः सोतृभिः पूयते वृषा ॥ १२ ॥

अये सिंधूनां पर्वमानः । अर्पति । अये वाचः । अग्नियः । गोषु । गच्छति ।

अये वाजस्य भजते । महाधनं । सुऽआयुधः । सोतृभिः । पूयते । वृषा ॥ १२ ॥

यः सोमः पवमानः सिंधूनां स्पन्दमानानामुदकानामयेऽर्पति गच्छति । तथा-
ग्नियोऽयार्हः श्रेष्ठोऽये वाचो माध्यमिकाया अयेऽर्पति । तथा गोषु रश्मिषु
गच्छति । तथा वाजस्याक्षस्य बलस्य वा लाभाय महाधनं संपातं भजते स
स्वायुधो वृषा वर्षकः सोमः सोतृभिरभिपवकर्तृभिः पूयते ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

अयं मतवाञ्छकुनो यथा हितोऽयै ससार पर्वमान ऊर्मिणा ।

तव क्रत्वा रोदसी अंतरा कवे शुचिर्धिया पवते सोम इन्द्र ते ॥ १३ ॥

अयं मतऽवान् । शकुनः । यथा । हितः । अयै । ससार । पर्वमानः । ऊर्मिणा ।

तव क्रत्वा । रोदसी इति । अंतरा । कवे । शुचिः । धिया । पवते । सोमः । इन्द्र । ते ॥ १३ ॥

अयं सोमो मतवान् । मतं संमतं प्रियं स्तोत्रं । तद्वान् पवमानः पूयमानः
सूयमानः शोध्यमानश्च सन् हितः प्रेरितः शकुनः पंथी यथा शीघ्रं गच्छति
तथाप्ये पवित्र ऊर्मिणा रसेन ससार । गच्छति । हे कवे क्रांतप्रज्ञ । अनूचान
वा । ये वा अनूचानास्ते कवय इति श्रुतेः । तादृशं यजमान यद्योक्तलक्षणं
ते तप क्रत्वा कर्मणा धिया प्रज्ञया च । यथा विज्ञेयविज्ञेयभावः । धिया
धारणेन क्रत्वा कर्मणा रोदसी अंतरा रोदस्योद्यावापृथिव्योरंतरा शुचिः सोमः
पवते । पूयते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

द्रापिं वसानो यजतो दिविस्पृशं तरिक्षमा भुवनेष्वर्पितः ।

स्वर्जज्ञानो नभसाभ्यक्रमीत्प्रलमस्य पितरमा विवासति ॥ १४ ॥

द्रापिं । वसानः । यजतः । दिविऽस्पृशं । अंतरिक्षमाः । भुवनेषु । अर्पितः ।

स्वः । जज्ञानः । नभसा । अभि । अक्रमीत् । प्रलम् । अस्य । पितरं । आ । विवासति ॥ १४ ॥

दिविस्पृशं देवस्पृष्टारं द्रापिं कवचं तेजोरूपं वसान आच्छादयन् यजतो यष्टव्योऽंतरिक्षमा अंतरिक्षस्य पूरक उदकेन तादृशः सोमो भुवनेषूदकेष्वर्पितः स्वः सर्वं स्वेन पाययितव्यं देवसंघं स्वर्गं वा जज्ञानो जनयन् । अथवा स्वर्दत्तं । तज्जनयन् नभसोदकेनाभ्यक्रमीत् । अभिक्तामति । अस्योदकस्य पितरं पालकं प्रलम् पुराणमिंद्रमा विवासति । परिचरति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

सो अस्य विंशे महि शर्मं यच्छति यो अस्य धामं प्रथमं व्यानशे ।

पदं यदस्य परमे व्योमन्यतो विश्वा अभि सं याति संयतः ॥ १५ ॥

सः । अस्य । विंशे । महि । शर्मं । यच्छति । यः । अस्य । धामं । प्रथमं । विऽव्यानशे ।

पदं । यत् । अस्य । परमे । विऽव्योमनि । अतः । विश्वाः । अभि । सं । याति । संऽयतः ॥ १५ ॥

स सोमोऽस्येन्द्रस्य विंशे प्रवेशनाय महि महच्छर्मं सुखं यच्छति । यः सोमोऽस्येन्द्रस्य धाम तेजोयुक्तं शरीरं प्रथममितरदेवमाप्तेः पूर्वं व्यानशे प्राप्तवान् । यद्यस्यास्य सोमस्य परमे महत्युत्कृष्टे व्योमनि विण्णेषु रक्षके द्युलोके वेद्यां वा पदं भवति । अतो यस्मात्सोमावृत्त इन्द्रः सोमः स्वयं वा विश्वाः संयतः सर्वान् संयामानभियाति सप्त्यगभिगच्छति स सोमो महि शर्मं यच्छतीति संयंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्रो अयासीद्विदुर्द्विदस्य निष्कृतं सखा सख्युर्न प्र मिनाति संगिरं ।

मयं इव युवतिभिः समर्पति सोमः कुलश्रेण गतयाप्ता पया ॥ १६ ॥

प्रो इति । अयासीत् । इन्द्रः । इन्द्रस्य । निऽकृतं । सखा । सख्युः । न । प्र । मिनाति । संऽगिरं ।

मयः । इव । युवतिभिः । सं । अर्पति । सोमः । कुलश्रेण । गतयाप्ता । पया ॥ १६ ॥

इंद्रः सोम इंद्रस्य निष्कृतं स्थानमुदरं प्रो अयासीत् । प्रैव गच्छति । गत्वा च सखा सखिभूतः सोमः सख्युरिंद्रस्य संगिरं सम्यग्गिरणाधारभूतमुदरं न प्र मिनाति । न हिनस्ति । किंच मर्ये इव युवतिभिर्मर्यो यथा युवतिभिः सह संगतो भवति तद्वदयमपि सोमो युवतिभिर्मिश्रणशीलाभिर्वसतीवरीभिरद्भिः सह समर्धति । संगच्छतेऽभिपवकाले । पश्चात्सोमः शतयाम्नानेकयानसाधनच्छिद्रोपेतेन पथा मार्गेण दशापविचसंवंधिनि कलशे द्रोणकलशे गच्छतीति शेषः । यद्वैकमेव वाक्यं । यथा मर्यो युवतिभिः सह संगच्छत एवं कलशे शतयाम्ना पथा संगच्छतेऽद्भिः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

प्र वो धियो मंद्रयुवो विपन्युवः पनस्युवः संवसनेष्वक्रमुः ।

सोमं मनीषा अभ्यनूपत स्तुभोऽभि धेनवः पर्यसेमशिष्ययुः ॥ १७ ॥

प्र । वः । धियः । मंद्रयुवः । विपन्युवः । पनस्युवः । संवसनेषु । अक्रमुः ।

सोमं । मनीषाः । अभि । अभ्यनूपत । स्तुभः । अभि । धेनवः । पर्यसा । ई । अशिष्ययुः ॥ १७ ॥

हे सोम वो युष्माकं धियो ध्यातारो मंद्रयुवो मदकरं शब्दं कामयमानाः पनस्युवः स्तुतिं कामयमाना विपन्युवः । स्तोतृनामैतत् । स्तोतारः संवसनेषु संवासयोग्येषु यागगृहेषु प्राक्रमुः । प्रक्रमंते । तदेवाह । सोमं मनीषा मनस ईश्वराः स्तुभः स्तोतारोऽभ्यनूपत । अभिपुवंति । धेनवोऽपि पयसा स्वीयेनेमेनं सोममभिशिष्ययुः । अभिशीर्यन्ति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

आ नः सोम संयतं पिप्पुषीमिपमिंदो पर्वस्व पर्वमानो अस्त्रिधं ।

या नो दोहते चिरहन्संश्रुषी धुमदाजवन्मधुमत्सुवीर्यं ॥ १८ ॥

आ । नः । सोम । संयतं । पिप्पुषी । इपं । इंदो इति । पर्वस्व । पर्वमानः । अस्त्रिधं ।

या । नः । दोहते । चिः । अहन् । अंसंश्रुषी । धुमदा । वाजं । वत् । मधुं । मत् । सुवीर्यं ॥ १८ ॥

हे इंदो दीप्त सोम पवमानस्त्वं नोऽस्माकं संयतं संगृहीतं पिप्पुषी प्रवृद्धमि-
पमन्नमसिपमशीलं पयस्व । प्रयच्छेत्यर्थः । या यादृशी नोऽस्माकमहन् अहन्यह-
स्त्रिधु सयनेष्वसंश्रुष्यप्रतिबंधा दोहते धरति । किं । धुमत् शब्दोपेतं सर्वत्र

श्रूयमाणं वाजवद्वधुमन्नाधुर्योपितं सुवीर्यं शोभनसामर्थ्यं पुत्रं दोहते । तामिषं पवस्वेति समन्वयः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

वृषां मतीनां पवते विचक्षणः सोमो अहः प्रतरीतोषसो दिवः ।

क्राणा सिंधूनां कलशां अवीवशदिंद्रस्य हार्द्योविशन्मनीपिभिः ॥ १९ ॥

वृषां । मतीनां । पवते । वि० च० क्षणः । सोमः । अहः । प्र० त० री० ता । उपसः । दिवः ।

क्राणा । सिंधूनां । कलशान् । अवीवशत् । इंद्रस्य । हार्दि । आ० वि० शन् । मनी-
पि० भिः ॥ १९ ॥

अयं सोमः पवते । अभिपूयते । कीदृशः सोमः । मतीनां । मतयः स्तोतारः ।
तेषां वृषा वर्षकः कामानां विचक्षणो विद्रष्टा । अह उपसी दिवो द्युलोकस्या-
दित्यस्य वा प्रतरीता प्रवर्धयिता । किंच । सिंधूनां स्पंदमानानामुदकानां क्राणा
कर्ता ॥ करोतिः शानचि बहुलं छंदसीति विकरणस्य लुक् । सुः । सुपां सुलु-
गित्याकारः ॥ कलशानवीवशत् कामयते प्रवेष्टुं । किं कुर्वन् । इंद्रस्य हार्दि
हृदयमाविशन् प्रविशन् मनीपिभिः स्तुत इति शेषः । यद्वा अयवहितमपि
मनीपिभिरित्येतत्प्रवत इत्यनेन संबध्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

मनीपिभिः पवते पूर्यः क्विर्नृभिर्भयतः परि कोशौ अचिक्रदत् ।

चित्तस्य नाम जनयन्मधु क्षरदिंद्रस्य वायोः सखाय कर्तवे ॥ २० ॥

मनीपि० भिः । पवते । पूर्यः । क्विः । नृ० भिः । भयतः । परि । कोशान् । अचिक्रदत् ।

चित्तस्य । नाम । जनयन् । मधु । क्षरत् । इंद्रस्य । वायोः । सखाय । कर्तवे ॥ २० ॥

अयं सोमो मनीपिभिर्मैधाविभिरध्वर्यादिभिः पवते । पूयते । यद्वायं मनी-
पिभिर्मनीपिणीभिर्धाराभिः पवते । क्षरति । कीदृशोऽयं । पूर्यः पुराणः कविर्मै-
धावी नृभिर्नैतृभिरध्वर्यादिभिर्यतो नियमितः सन् कोशान् कलशान्प्राप्तुं पर्य-
चिक्रदत् । परिक्रंदते । शब्दं करोति । चित्तस्य त्रिषु स्थानेषु विसृतस्येन्द्रस्य संवधि
नाम तामकमुदकं जनयन् उत्पादयन् मधु मधुरं रसं क्षरत् । क्षरति । किमर्थं ।
इंद्रस्य वायोश्च सखाय कर्तवे सख्यं कर्तुं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अयं पुनान उपसो वि रोचयद्यं सिंधुभ्यो अभवदु लोककृत् ।

अयं चिः सप्त दुदुहान आशिरं सोमो हृदे पवते चारुं मत्सरः ॥ २१ ॥

अयं पुनानः । उपसः । वि । रोचयत् । अयं सिंधुभ्यः । अभवत् । ऊं इति । लोकऽकृत् ।

अयं चिः । सप्त । दुदुहानः । आऽशिरं । सोमः । हृदे । पवते । चारुं । मत्सरः ॥ २१ ॥

अयं सोमः पुनानः पूयमान उपसो वि रोचयत् । विविधं रोचयति । अयं सिंधुभ्यः स्पन्दमानाभ्योऽग्नौ वसतीवरीभ्योऽभवत् । समृद्धो भवति । उ इति पूरणः । कीदृशोऽयं । लोककृत् लोकानां कर्ता । वर्षकत्वादेतोधारकत्वाच्चास्य लोककृत्त्वं । अयं सोमस्त्रिः सप्तैकविंशतिं गा ऋत्विग्मुखेनाशिरं दुदुहानो दुहानः । दोहस्य प्रयोजकत्वात्कर्तुं पचारः । मत्सरो मदकरश्चारु रमणीयं पवते । क्षरति । किमर्थं । हृदे हृदयाय हृदयगमनाय ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पवस्व सोम दिव्येषु धामसु सृजान ईदो कलशे पविच आ ।

सीदन्निद्रस्य जठरे कनिक्कदन्नुभिर्भ्यतः सूर्यमारोहयो दिवि ॥ २२ ॥

पवस्व । सोम । दिव्येषु । धामसु । सृजानः । ईदो इति । कलशे । पविच । आ ।

सीदन् । निद्रस्य । जठरे । कनिक्कदत् । नृऽभिः । यतः । सूर्यं । आ । आरोहयः । दिवि ॥ २२ ॥

हे सोम दिव्येषु धामसु स्थानेषु । देवानां संबंधिपूदरेष्वित्यर्थः । तेषु पवस्व । क्षर । कीदृशः सन् । हे ईदो दीप्त सोम कलशे पविच आ दशपविचे च । आ इति चार्थः । सृजानः सृज्यमानः । अचाग्निहोचं जुहोति यवागूं पचतीति वदार्थिकः क्रमोऽवगंत्यः । किंचिद्रस्य जठरे सीदन् जठरं गच्छन् कनिक्कदत् शब्दं कुर्वन् नृभिर्नैतृभिर्ऋत्विग्भिर्भ्यतः परिगृहीतः । हुत इत्यर्थः । तथाभूतः सन् दिवि सूर्यमारोहयः । प्रादुर्भूतमकरोः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

अद्रिभिः सुतः पवसे पविच आ ईद्विन्द्रस्य जठरं प्राविशन् ।

तं नृचक्षा अभयो विचक्षणं सोमं गोचमंगिरोभ्योऽचृणोत् ॥ २३ ॥

अद्रि॑ऽभिः । सु॒तः । प॒वसे॒ । प॒वित्रे॑ । आ । इ॒न्दो इति॑ । इ॒न्द्रस्य॑ । ज॒ठरे॑षु । आ॒ऽवि॒शन् ।
त्वं । नृ॒चक्षाः । अ॒भवः । वि॒चक्ष॑ण । सोम॑ । गो॒वं । अंगि॑रः । अ॒वृ॒णोः । अ॒यम् ॥ २३ ॥

हे इ॒न्दो सोम॑ अद्रिभिर्यावभिः सु॒तोऽभि॑षुतस्त्वं पवसे । क्षरसि । पूयसे वा
पवित्र आ दशापवित्रे । आ इति पूरणः । यद्वा । अभिषुतो भवसि पवसे चेति
चार्य आकारः । किं कुर्वन् । इन्द्रस्य जठरेषु जठरप्रदेशेषु विशन् । जठरप्रवेशा-
येत्यर्थः । किंच । हे विचक्षण विद्वष्टः सोम त्वं नृचक्षा अभवः । नृणां मनुष्या-
णामनुग्रहेण द्रष्टा भवसि । किंच । हे सोम त्वमंगिरीभ्यो गोवं मेघमुदकं
धारयितुं पणिभिरपहतानां गवामावरकं पर्वतं वापावृणोः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

त्वां सोम॑ प॒वमानं॑ स्वा॒ध्वोऽनु॑ वि॒प्रासो॑ अ॒मद॑न्नव॒स्यवः॑ ।
त्वां सु॒पर्णे॑ आ॒भर॑हि॒वस्प॑रीदो वि॒श्वामि॑र्मेति॒भिः परि॑ष्कृतं ॥ २४ ॥
त्वां । सोम॑ । प॒वमानं॑ । सु॒ऽआ॒ध्वः । अ॒नु । वि॒प्रासः । अ॒मद॑न् । अ॒व॒स्यवः॑ ।
त्वां । सु॒ऽपर्णेः॑ । आ । अ॒भर॑त् । दि॒वः । परि॑ । इ॒न्दो इति॑ । वि॒श्वामि॑भिः । म॒तिऽभिः ।
परि॑ऽकृतं ॥ २४ ॥

हे सोम पवमानं त्वां स्वाध्वः सुमतयः सुकर्मणो वा विप्रासो विप्रा मेधाविनः
स्तीतारोऽवस्यवो रक्षाकामा अन्वमदन् । अनुपुवंति । हे इ॒न्दो त्वां सु॒पर्णः श्येन
आभरत् । आहरत् । दिवस्परि द्युलोकस्योपरि । द्युलोकादित्यर्थः । कीदृशं त्वां ।
विश्वामिर्मेतिभिः सर्वाभिः स्तुतिभिः परिष्कृतमलंकृतं ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

अ॒र्थे पु॒नानं॑ परि॒ वारं॑ ऊ॒र्मिणा॑ ह॒रिं न॑व॒न्ते अ॒भि स॒प्त धे॒नवः॑ ।
अ॒पामु॑प॒स्ये अ॒ध्या॒यवः॑ क॒विमृ॑तस्य॒ योना॑ म॒हिषा॑ अ॒हेप॑त् ॥ २५ ॥
अ॒र्थे । पु॒नानं॑ । परि॑ । वारं॑ । ऊ॒र्मिणा॑ । ह॒रिं । न॑व॒न्ते । अ॒भि । स॒प्त । धे॒नवः॑ ।
अ॒पां । उ॒प॒ऽस्ये । अ॒धि । आ॒यवः॑ । क॒विं । मृ॒तस्य॑ । योना॑ । म॒हिषाः । अ॒हेप॑त् ॥ २५ ॥

अथ्येऽविमये वारे वाले दशापवित्र ऊर्मिणा रसेन परि परितः पुनानं
पवमानं हरिं हरितवर्णं सोममभि नवन्तेऽभिगच्छन्ति सप्त धेनवः प्रीणयिष्यः

सप्त गायत्र्याद्याः सप्त गंगाद्या नद्यो वा । नवते क्षोदत इति गतिकर्मस्वयं पठितः । किञ्च । कविं त्वामपामुपस्थेऽतरिक्षस्योत्संगं ऋतस्य योनौ । उदकनामैतत् । ऋतं योनिर्ऋतस्य योनिरिति तन्नामसु पाठात् । उदके महिषा महान्तं आयवो मनुष्या अध्यहेषत । अधिकं प्रेरयन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये षोडशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

इदुः पुनानो अति गाहते मृधो विश्वानि कृण्वन्सुपथानि यज्यवे ।

गाः कृण्वानो निरिण्जं हर्यतः कविरत्यो न क्रीळन्परि वारंमर्यति ॥ २६ ॥

इदुः । पुनानः । अति । गाहते । मृधः । विश्वानि । कृण्वन् । सुपथानि । यज्यवे ।

गाः । कृण्वानः । निःपनिजं । हर्यतः । कविः । अत्यः । न । क्रीळन् । परि । वारं ।

अर्यति ॥ २६ ॥

अयमिन्दुदीप्तः सोमः पुनानः पूयमानोऽति गाहतेऽतिक्रम्य गच्छति मृधः शबून् । किं कुर्वन् । विश्वानि गन्तव्यानि सुवर्त्मनि वैदिकानि लौकिकानि च सुपथानि कृण्वन् कुर्वन् । कस्मै । यज्यवे यागकर्त्रे । यजमानाय शबून्परिहरन् मार्गान्सुपथान्कुर्वन् कलशं प्रविशतीत्यर्थः । किञ्च । निरिण्जमात्मीयं रूपं गाः कृण्वानः । रसमयान्कुर्वाण इत्यर्थः । हर्यतः कांतः । हर्य गतिकान्त्योः । औणादिकोऽतच् । कविः क्रांतप्रज्ञः । एवंभूतः सोमोऽत्यो नाथ इव क्रीळन् वारं दशापवित्रं पर्यर्यति । परिगच्छति ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

असथतः शतधारा अभिथ्रियो हरिं नवन्तेऽव ता उद्व्युचः ।

क्षिपौ मृजन्ति परि गोभिरावृतं तृतीयं पृष्ठे अधि रोचने दिवः ॥ २७ ॥

असथतः । शतधाराः । अभिऽथ्रियः । हरिं । नवन्ते । अव । ताः । उद्व्युचः ।

क्षिपः । मृजन्ति । परि । गोभिः । आऽवृतं । तृतीयं । पृष्ठे । अधि । रोचने । दिवः ॥ २७ ॥

असथतः परस्परमसंगताः शतधारा अभिथ्रियोऽभितः सोमं श्रयन्त्यस्ताः प्रसिद्धाः सूर्यस्य रश्मयो हरिमव नवन्ते । गच्छन्ति । उद्व्युच उदकेच्छावत्यः सत्यः । यदा धाराशब्देनात्र सोमधारा अभिप्रेताः । असथतीऽसंवदा अभि-

श्रियोऽभितो गाः श्रयंत्यो गोभिः श्रितास्ताः प्रसिद्धा उदन्युव इंद्रसंबंधिवृष्टि-
कामा हरिमिंद्रमव नवंते । संगच्छंते । क्षिपोऽंगुलयोऽपि गोभिर्दीप्तिपक्षे
गोभी रश्मभिरावृतं सोमधारापक्षे गोभिः पर्यावृतं व्याघ्रं सोमं मृजंति । अव-
शोधयंति । दिव आदित्याद्रोचने रोचमाने । यमादित्यो रोचयति तस्मिन् तृतीये
क्षित्यपेक्षायां तृतीयभूते द्युलोकेऽपि वसंतं सोमं मृजंति ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

तवे॒माः प्र॒जा दि॒व्यस्य॒ रेत॑स॒त्त्वं वि॒श्वस्य॒ भुव॑नस्य राजसि ।

अ॒थेदं वि॒श्वं प॒वमा॑न ते व॒शे त्व॑र्मि॒दो प्र॒थमो॑ धाम॒धा अ॒सि ॥ २८ ॥

तव॑ । इ॒माः । प्र॒ऽजाः । दि॒व्यस्य॑ । रे॒तसः॑ । त्वं । वि॒श्वस्य॑ । भुव॑नस्य । रा॒ज॒सि ।

अ॒थ । इ॒दं । वि॒श्वं । प॒वमा॑न॒ । ते । व॒शे । त्वं । इ॒दो इ॒ति । प्र॒थमः॑ । धाम॒ऽधाः । अ॒सि ॥ २८ ॥

तव दिव्यस्य रेतसः सकाशादिमाः प्रजा उत्पद्यमानाः प्राणिन उत्पन्नाः ।
सोमो वै रेतोधा इति श्रुतेः । त्वं विश्वस्य भुवनस्य राजसि । ईश्वरो भवसि ।
अथापि चेदं विश्वं हे पवमान ते वशे त्वदधीनं वर्तते । हे इंदो प्रथमो मुख्यस्त्वं
धामधा धाम्नो धर्तासि । भवसि ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

त्वं समु॒द्रो अ॒सि वि॒श्ववि॒त्कवे॒ तवे॒माः पंच॑ प्र॒दिशो॒ विध॑र्मणि ।

त्वं द्यां च॑ पृ॒थि॒वीं चा॒ति ज॒भिषे॒ तव॒ ज्योतीं॑पि प॒वमा॑न॒ सूर्यः॑ ॥ २९ ॥

त्वं । समु॒द्रः । अ॒सि । वि॒श्वऽवि॒त् । क॒वे । तव॑ । इ॒माः । पंच॑ । प्र॒ऽदिशः॑ । वि॒ध॒र्म॒णि ।

त्वं । द्यां । च । पृ॒थि॒वीं । च । अ॒ति । ज॒भिषे॑ । तव॑ । ज्योतीं॑पि । प॒वमा॑न॒ । सूर्यः॑ ॥ २९ ॥

हे कवे ज्ञातप्रज्ञ त्वं यस्मात्समुद्रो वर्षसाधनोऽपामतो विश्वविदसि । यदा
समुद्रो द्रवात्मकोऽसि विश्वविज्ञासि । किंच तव विधर्मणि विधारणे पंच प्रदिशः
प्रकृष्टा दिशो भवन्तीति शेषः । त्वं द्यां च दिवं च पृथिवीं चाति जभिषे ।
विभर्षि । हे पवमान सूर्यो देवस्तव ज्योतीषाऽप्याययति ॥

॥ अथ त्रिंशी ॥

त्वं प॒वित्रे॒ रज॑सो॒ विध॑र्मणि दे॒वेभ्यः॑ सोम॒ प॒वमा॑न॒ पू॒यसे॑ ।

त्वामु॒शिजः॑ प्र॒थ॒मा अंगृ॑भ्यत॒ तुभ्ये॒मा वि॒श्व॒ भुव॑नानि येमिरे ॥ ३० ॥

त्वं । पवित्रे । रजसः । विऽधर्मणि । देवेभ्यः । सोम । पवमान । पूयसे ।
त्वां । उशिजः । प्रथमाः । अगृभ्णत । तुभ्य । इमा । विश्वा । भुवनानि । येमिरे ॥ ३० ॥

हे सोम पवमान त्वं रजसो लोकस्य रसस्य वा विधर्मणि विधारके दशा-
पवित्रे देवेभ्यो देवार्थं पूयसे । त्वामुशिजः कामयमाना ऋत्विजः प्रथमाः प्रतमा
मुख्या अगृभ्णत । गृह्णन्ति । तुभ्य तुभ्यमिमेमानि विश्वा सर्वाणि भुवनानि
भूतजातानि येमिरे । यच्छन्त्यात्मानं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथैकचिंशी ॥

प्र रेभ एत्यति वारमभ्ययं वृषा वनेष्वव चक्रददरिः ।

सं धीतयो वावशाना अनूपत शिष्टुं रिहन्ति मतयः पनिप्रतं ॥ ३१ ॥

प्र । रेभः । एति । अति । वारं । अभ्ययं । वृषा । वनेषु । अव । चक्रदत् । हरिः ।

सं । धीतर्यः । वावशानाः । अनूपत । शिष्टुं । रिहन्ति । मतयः । पनिप्रतं ॥ ३१ ॥

रेभः शब्दयिता । रेभु शब्दे । सोमो वारमभ्ययमविमयं वालं प्राप्येति ।
प्रकर्षेणातिगच्छति । वृषा सेक्ता सोमो वनेषूदकेष्वव चक्रददवक्रन्दन् हरिर्ह-
रितवर्णः सोमः । समनूपत । संस्तुवंति । के । धीतयो ध्यातारो वावशाना
यागं सोमं वा कामयमानाः । शिष्टुं शिशुवत्संस्कर्तव्यं सोमं मतयः स्तुतयो
रिहन्ति । लिहन्ति । स्पृशन्ति । स्वविषयीकुर्वन्तीत्यर्थः । कीदृशं । पनिप्रतं ।
शब्दयन्तं ॥

॥ अथ द्वाचिंशी ॥

स सूर्यस्य रग्निभिः परि व्यत तंतुं तन्वानस्त्रिवृतं यथा विदे ।

नयन्नृतस्य प्रशिषो नवीयसीः पतिर्जनीनामुप याति निष्कृतं ॥ ३२ ॥

सः । सूर्यस्य । रग्निभिः । परि । व्यत । तंतुं । तन्वानः । त्रिवृतं । यथा । विदे ।

नयन् । चतस्य । प्रशिषः । नवीयसीः । पतिः । जनीनां । उप । याति । निः । स्कृतं ॥ ३२ ॥

स सोमः सूर्यस्य रग्निभिः परि व्यत । परिवेष्टयत्यात्मानं । किं कुर्वन् ।
त्रिवृतं सयर्नदेवैषो त्रिवृतं तंतुं यज्ञं तन्वानो विस्तारयन् यथा विदे जानाति ।

येन प्रकारेण संपूर्णमवगच्छति तथा तन्वानः । ऋतस्य सत्यभूतस्य यजमानस्य नवीयसीर्नवतराः प्रशिषः प्रशंसना अभिमतानि नयन् प्रापयन् । तस्मा एव जनीनां पतिः पालकः स्वामी निष्कृतं संस्कृतं पात्रमुप याति । गच्छति ॥

॥ अथ त्रयस्त्रिंशी ॥

राजा सिंधूनां पवते पतिर्दिव ऋतस्य याति पथिभिः कनिक्कदत् ।

सहस्रधारः परि पिच्यते हरिः पुनानो वाचं जनयन्नुपावसुः ॥ ३३ ॥

राजा । सिंधूनां । पवते । पतिः । दिवः । ऋतस्य । याति । पथिभिः । कनिक्कदत् ।

सहस्रधारः । परि । पिच्यते । हरिः । पुनानः । वाचं । जनयन् । उपावसुः ॥ ३३ ॥

सिंधूनां नदीनामुदकानां राजेश्वरो दिवः पतिर्द्युलोकस्य स्वामी ऋतस्य यज्ञस्य पथिभिर्मार्गैः कनिक्कदच्छब्दं कुर्वन्त्याति । सहस्रधारो बहुधारायुक्तः सोमो नृभिर्नृभिर्हविर्गन्धिभिः परि पिच्यते पात्रेषु । पुनानः पूयमानो वाचं शब्दं जनयन् उत्पादयन् उपावसुर्भागाच्छ्रद्धनः । परिपिच्यत इति समन्वयः ॥

॥ अथ चतुस्त्रिंशी ॥

पवमान महारणो वि धावसि सूरौ न चिचो अर्थयानि पर्थया ।

गभस्तिपूतो नृभिरर्द्रिभिः सुतो महे वाजाय धन्याय धन्वसि ॥ ३४ ॥

पवमान । महि । अर्णः । वि । धावसि । सूरः । न । चिचः । अर्थयानि । पर्थया ।

गभस्तिपूतः । नृभिः । अर्द्रिभिः । सुतः । महे । वाजाय । धन्याय । धन्वसि ॥ ३४ ॥

हे पवमान सोम महारणो बहूदकं । अर्ण इत्युदकनाम । रसं वा वि धावसि । गमयसि । धावु गतिश्रुद्धोः । किंच सूरौ न चिचः सूर्य इव चिचधायनीयः पूज्यः सन् अर्थयान्यविमयानि पर्थया पात्राणि गच्छसि । किंच । गभस्तिपूतो बाहुभिरभिषोधितो नृभिर्हविर्गन्धिभिर्यवभिश्च सुतोऽभिपुतो महे महते वाजाय संपात्राय धन्याय धनेभ्यो हिताय धन्वसि । गच्छसि । धन्वतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ पंचत्रिंशी ॥

इप्सूजं पवमानाभ्यर्पसि श्येनो न वंसु कलशेषु सीदसि ।

इंद्राय मद्वा मद्यो मदः सुतो दिवो विष्टंभ उपमो विचक्ष्णः ॥ ३५ ॥

इ॒षं । ज॒ज्ञं । प॒व॒मा॒न॒ । अ॒भि । अ॒र्ष॒सि॒ । श्ये॒नः । न । व॒सु॒ । क॒ल॒शेषु॒ । सी॒द॒सि॒ ।
इ॒द्राय॑ । म॒द्वा । म॒द॒घः । म॒दः । सु॒तः । दि॒वः । वि॒ष्ट॒भः । उ॒प॒ऽमः । वि॒ऽच॒क्ष॒णः ॥ ३५ ॥

हे पवमान पूयमान सोम इषमन्नमूर्जं बलं चाभ्यर्षसि । श्येनो न श्येन
इव वंसु वननीयेषु कुलायेषु कलशेषु सीदसि । निषण्णो भवसि । अथ परोक्षकृतः ।
इद्राय मद्वा मदकरो मद्घो मदहेतुर्मदो रसः सुतोऽभिषुतः । कीदृशः । दिवो
द्युलोकस्योपम उपमीयमानो विष्टभो विशेषेण स्तंभयिता । स्थूणा यथा गृहं
तथा । विचक्ष्णो विद्वष्ट । स्थूणेव जनानुपमिन् । ऋग्वे० १. ५९. १. इत्युक्तं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीयेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्चिंशी ॥

स॒प्त स्व॒सारो॑ अ॒भि मा॒तरः॑ शि॒शुं न॒वं ज॒ज्ञानं॑ जे॒न्यं वि॒प॒श्चित्तं॑ ।
अ॒पां गंध॑र्वं दि॒व्यं नृ॒चक्ष॑सं सो॒मं वि॒श्वस्य॑ भु॒व॒नस्य॑ रा॒ज॒से ॥ ३६ ॥
स॒प्त । स्व॒सारः । अ॒भि । मा॒तरः । शि॒शुं । न॒वं । ज॒ज्ञानं॑ । जे॒न्यं । वि॒प॒ऽश्चित्तं॑ ।
अ॒पां । गंध॑र्वं । दि॒व्यं । नृ॒ऽचक्ष॑सं । सो॒मं । वि॒श्वस्य॑ । भु॒व॒नस्य॑ । रा॒ज॒से ॥ ३६ ॥

सप्त सर्पणस्वभावाः सप्तसंख्याका वा मातरो मातृस्थानीया गंगायमुनाद्याः
शिशुं शिशुस्थानीयमभि । गच्छंतीति शेषः । स्वकीयैः पयोभिराच्छादयंतीति
शेषः । कीदृशं शिशुं । नवं जज्ञानं जायमानं जेन्यं जयशीलं विपश्चितं विद्वांसं ।
अपां जनकं तेषां मध्ये वर्तमानं वा गंधर्वमुदकस्य धातारं दिव्यं दिविभवं नृचक्षसं
नृणां द्रष्टारं सोमं । अभिगच्छंति किमर्थं । विश्वस्य भुवनस्य विराजसे विरा-
जनार्थं ॥

॥ अथ सप्तचिंशी ॥

इ॒ण॒न॒ इ॒मा भु॒व॒नानि॑ वी॒र्य॑से यु॒जान॑ इ॒दो ह॒रि॒तः॑ सु॒प॒र्य्यः॑ ।
ता॒र्क्षे॑ धा॒र॒तु॒ मधु॑म॒द्वृतं॑ प॒य॒स्त्वचं॑ घृ॒ते सो॒म ति॑ष्ठ॒तु कृ॒ष्टयः॑ ॥ ३७ ॥
इ॒ण॒नः । इ॒मा । भु॒व॒नानि॑ । वि । इ॒र्य॑से । यु॒जानः॑ । इ॒दो इति॑ । ह॒रि॒तः । सु॒ऽप॒र्य्यः ।
ताः । ते । धा॒र॒तु॒ । मधु॑ऽमत् । घृ॒तं । प॒यः । तच॑ । घृ॒ते । सो॒म । ति॑ष्ठ॒तु । कृ॒ष्टयः॑ ॥ ३७ ॥

हे इंदो सोम इणनः सर्वस्य स्वामी त्वमिमेमानि भुवनानि भूतजातानि
वीर्यसे । गच्छसि । वी गत्यादिषु । किं कुर्येन् । हरितो हरितवर्णाः सुपर्य्यः

सुपतनाश्वाश्वा रथे युजानो योजयन् । ताः सुपर्णस्ते तव संबन्धिन्यो मधुमग्ना-
धुर्योपितं घृतं दीप्नं पय उदकं क्षरन्तु । हे सोम तव व्रते कर्मणि तिष्ठन्तु कृष्टयो
मनुष्याः सर्वे ॥

॥ अथाष्टाचिंशी ॥

त्वं नृचक्षा असि सोम विश्वतः पर्वमान वृषभ ता वि धावसि ।

स नः पवस्व वसुमहिर्हिरण्यवद्भयं स्याम भुवनेषु जीवसे ॥ ३८ ॥

त्वं । नृ० चक्षाः । असि । सोम । विश्वतः । पर्वमान । वृषभ । ता । वि । धावसि ।

सः । नः । पवस्व । वसु० मत् । हिरण्य० वत् । वयं । स्याम । भुवनेषु । जीवसे ॥ ३८ ॥

हे सोम त्वं विश्वतः सर्वतः सर्वेषु भुवनेषु नृचक्षा नृणां द्रष्टासि । भवसि ।
हे पवमान वृषभापां वर्षक ता अपो विधावसि । विविधं गच्छसि । स त्वं
नोऽस्माकं पवस्व । क्षर । किं । वसुमद्बहुभिर्वसुभिर्वासैर्गवादिद्रव्यैर्युक्तं तथा
हिरण्यवद्बहुभिर्हिरण्यैर्युक्तं धनं । वयं च वसुभिर्हिरण्यैर्युक्ता भुवनेषु लोकेषु
जीवसे जीवितुं प्रभवः स्याम । भवेम ॥

॥ अथैकीनचत्वारिंशी ॥

गोवितपवस्व वसुविर्हिरण्यविर्देतोधा ईदो भुवनेष्वर्पितः ।

त्वं सुवीरो असि सोम विश्ववित्तं त्वा विप्रा उषं गिरेम आसते ॥ ३९ ॥

गो० वित् । पवस्व । वसु० वित् । हिरण्य० वित् । रेतः० धाः । ईदो इति । भुवनेषु । अर्पितः ।

त्वं । सु० वीरः । असि । सोम । विश्व० वित् । तं । त्वा । विप्राः । उषं । गिरा । इमे । आसते ॥ ३९ ॥

हे सोम त्वं पवस्व । क्षर । कीदृशः । गोवित् गवां लम्बकः । वसुवित् धनस्य
लम्बकः । हिरण्यवित् हिरण्यस्य लम्बकः । रेतोधाः । रेत उदकं । तस्य धातृप-
थीनां । यद्वा । रेतः प्रजननसामर्थ्यं तस्य धारयिता भुवनेष्वुदकेष्वर्पितः । हे ईदो
सोम त्वं सुवीरः सुवीर्योऽसि । भवसि । विश्ववित् सर्वस्य वेत्ता । तं त्वा त्वामिमे
विप्रा गिरा स्तुव्योमासते ॥

॥ अथ चत्वारिंशी ॥

उन्मध्यं ऊर्मिर्वनना अतिष्ठिपद्मो वसानो महिषो वि गाहते ।

राजा पविचरणो वाज्रमारुहत्सहस्रभृष्टिर्जयति श्रवो बृहत् ॥ ४० ॥

उत्। मध्वः। ऊर्मिः। वननाः। अतिस्थिपत्। अपः। वसानः। महिषः। वि। गाहते।
राजा। पविचरथः। वाजं। आ। अरुहत्। सहस्रं भृष्टिः। जयति। श्रवः। बृहत् ॥४०॥

मध्वो मधुरस्योर्मी रसो वनना वननीया वाच उदतिष्ठिपत् । उत्थापयति ।
सोमाभिपवकाले स्तुतिवाचः प्रवृत्तेः । अपो वसान आच्छादयन् महिषो महान्
वि गाहते । प्रविशति कलशं । राजा सोमः पविचरथो दशापविचमेव रथो यस्य
स तथोक्तः । तादृशः सोमो वाजं संग्राममारुहत् आरोहति । सहस्रभृष्टिर्वहुभं-
शोऽपरिमितगमनो बृहच्छ्रवो महदन्नं जयति । अस्मदर्थं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीय एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकचत्वारिंशी ॥

स भंदना उदिमर्ति प्रजावतीविश्वायुर्विश्वाः सुभरा अहर्दिवि ।
ब्रह्म प्रजावद्रियमश्वपत्न्यं पीत इंदुविंद्रमस्मभ्यं याचतात् ॥४१॥
सः। भंदनाः। उत्। इयर्ति। प्रजाऽवतीः। विश्वऽआयुः। विश्वाः। सुऽभराः। अहःऽदिवि।
ब्रह्म। प्रजाऽवत्। रयिं। अश्वऽपत्न्यं। पीतः। इंदो इति। इंद्रं। अस्मभ्यं। याचतात् ॥४१॥

स सोमो विश्वायुः सर्वस्य गन्ता सोमः प्रजावतीः प्रजारूपफलदात्रीः सुभराः
सुष्ठु द्वियमाणा विश्वाः सर्वा भंदनाः स्तुतीरुदियर्ति । उत्कृष्टं प्रेरयति । कस्मिन्काले ।
उच्यते । अहर्दिवि । अहोरात्रयोश्च । अथ प्रत्यक्षकृतः । ब्रह्म परिवृढं कर्म प्रजा-
वत् प्रजाभिर्युक्तं । प्रजाफलकमित्यर्थः । यद्वा । अन्नं तच्च प्रजावत् प्रजाद्युपेतं ।
तथा रयिं धनं । कीदृशं । अश्वपत्न्यं । व्याघ्रगृहं । तदुभयं हे इंदो दीप्त सोम पीत
इंद्रेण पीतत्वं तमेवेन्द्रमस्मभ्यं याचतात् । याचस्व ॥

॥ अथ द्विचत्वारिंशी ॥

सो अये अह्नां हरिर्हर्यतो मदः प्र चेतसा चेतयते अनु द्युभिः ।
द्या जना यातर्यन्तरीयते नरा च शंसं दैव्यं च धर्तरि ॥४२॥
सः। अये। अह्नां। हरिः। हर्यतः। मदः। प्र। चेतसा। चेतयते। अनु। द्युऽभिः।
द्या। जना। यातर्यन्। अंतः। इयते। नराशंसं। च। दैव्यं। च। धर्तरि ॥४२॥

स सोमोऽये सर्वेषां संमुखं चेतसा प्राणिनां चेतनेन सहाह्नां द्युभिर्दीप्तिभिरनु

प्र चेतयते । अनुप्रज्ञायते । यद्वा । अहामयेऽयभागे । प्रातरित्यर्थः । स्तोत्राणां चेतसा प्रज्ञानेन द्युभिर्दीप्ताभिः स्तुतिभिश्चानु प्र चेतयते । कीदृशः सः । हरिर्हरितवर्णो हर्यतः कांतो मदो मदकरः । किंच । द्वा जना द्वौ जनौ स्तोतारं यष्टारं च यातयन् प्रापयन् स्वविहितेन कर्मणा । लौकिकवैदिकौ द्वौ जनौ द्रष्टव्यौ । एवं कुर्वन्तर्द्यावापृथिव्योर्मध्य ईयते । गच्छति । ईङ् गतौ । किं कुर्वन् । नराशंसं नरैः शंसनीयं । मानुषमित्यर्थः । दैव्यं च दिविभवमुभयविधं धनं धर्तारि धारके यजमाने प्रेरयन्निति शेषः ॥

॥ अथ विचत्वारिंशी ॥

अञ्जते व्यञ्जते समञ्जते क्रतुं रिहन्ति मधुनाभ्यञ्जते ।

सिंधोरुद्धासे पतयंतमुक्षणं हिरण्यपावाः पशुमांसु गृभ्णते ॥ ४३ ॥

अञ्जते । वि । अञ्जते । सं । अञ्जते । क्रतुं । रिहन्ति । मधुना । अभि । अञ्जते ।

सिंधोः । उत्त० ऽश्वासे । पतयंतं । उक्षणं । हिरण्य० ऽपावाः । पशुं । आसु । गृभ्णते ॥ ४३ ॥

सोममृत्विजोऽञ्जते गोभिः । तथा व्यञ्जते । विविधमञ्जति । समञ्जते । सम्यगञ्जति । स्तुत्यर्थत्वादपुनरुक्तिः । तथा क्रतुं बलकर्तारं रिहन्ति । लिहन्ति । आस्वादयन्ति देवाः । तथा पुनर्मधुना गव्येनाभ्यञ्जते । तमेव सोमं सिंधोरुदकस्य रसस्याधारभूत उद्धास उच्छ्रुते देशे पतयंतं गच्छंतं । पतु गतावित्यस्मात्स्वार्थे णिचि वृद्धभावश्चादसः । उक्षणं सेक्तारं हिरण्यपावा हिरण्येन पुनंतः पशुं द्रष्टारं । पशुः पश्यतेरिति निरुक्तं । आसु वसतीवरीषु गृभ्णते । गृह्णन्ति ॥

॥ अथ चतुश्चत्वारिंशी ॥

विपश्चिते पर्वमानाय गायत मही न धारात्वंधो अर्पति ।

अहिर्न जूष्णामतिं सर्पति त्वचमत्यो न क्रीळंचसरद्वृषा हरिः ॥ ४४ ॥

विपः ऽचिते । पर्वमानाय । गायत । मही । न । धारा । अति । अंधः । अर्पति ।

अहिः । न । जूष्णा । अति । सर्पति । त्वच । अत्यः । न । क्रीळन् । असरत् । वृषा । हरिः ॥ ४४ ॥

हे ऋत्विजः विपश्चिते मेधाविने पर्वमानाय पूयमानाय गायत । स्तुतिं कुरुत । स च विपश्चितोमो मही न धारा महती वर्षधारेवांधोऽन्नं रसात्मकमत्यर्पति । अहिर्न अहिरिव जूष्णा जीष्णा त्वचमति सर्पति । अतिमुंचति ।

अभिषवादिर्मणा त्वचं मुंचतीत्यर्थः । तद्वदतिसर्पति धारा दशपवित्रात् । अत्यो न अश्व इव क्रीळन् असरत् । सरति । गच्छति द्रोणकलशं । वृषा वर्षकः कामानां हरिर्हरितवर्णो रसः ॥

॥ अथ पंचचत्वारिंशी ॥

अयेगो राजाप्यस्तविष्यते विमानो अह्नां भुवनेष्वर्पितः ।

हरिर्घृतक्षुः सुहृशीको अर्णवो ज्योतीरथः पवते राये ओक्चः ॥४५॥

अयेऽगः । राजा । अयः । तविष्यते । विऽमानः । अह्नां । भुवनेषु । अर्पितः ।

हरिः । घृतऽक्षुः । सुहृशीकः । अर्णवः । ज्योतिःऽरथः । पवते । राये । ओक्चः ॥४५॥

अयेगोऽये गन्ता राजा राजमानोऽप्योऽप्यु संस्कृतः सोमस्तविष्यते । स्तूयते । योऽह्नां दिनानां विमानो निर्माता चंद्रकलाह्रासवृद्धापीनत्वादहर्षवहारस्य । भुवनेषूदकेषु वसतीवरीसंबन्धिष्वर्पितः स्थापितः स राजा तविष्यते । किंच । हरिर्हरितवर्णो घृतक्षुः प्रमृतोदकः सुहृशीकः शोभनदर्शनोऽर्णव उदकवान् । अर्ण इत्युदकनाम । ज्योतीरथो ज्योतिर्मयरथो राये धनस्य प्रापयिता । ओक्चः । ओक इति निवासनाम । तस्य हितः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्चत्वारिंशी ॥

असर्जिं स्क्भो दिव उद्यतो मदः परि चिधातुर्भुवनान्यर्पति ।

अंशुं रिहंति मतयः पनिप्रतं गिरा यदि निरिंजंमृग्मिणो ययुः ॥४६॥

असर्जिं । स्क्भः । दिवः । उतऽयतः । मदः । परि । चिऽधातुः । भुवनानि । अर्पति ।

अंशुं । रिहंति । मतयः । पनिप्रतं । गिरा । यदि । निऽनिर्जं । मृग्मिणः । ययुः ॥४६॥

दिवो द्युलोकस्य स्क्भः स्क्भयिता धारक उद्यतः सोमोऽसर्जिं । सृज्यते । अभिपूयत इत्यर्थः । किंच चिधातुः । द्रोणकलशाधावनीयपूतभृदास्त्रास्त्रयो धातवो यस्य स तथोक्तः । तादृशो भुवनान्युदकान्यर्पति । गच्छति । अंशुं सोमं पनिप्रतं शब्दायमानं मतयः पूजका रिहंति । लिहंति । आस्वादयन्ति । कदा । यदि निरिंजं निरिंजं । यदा निरिंजिति रूपनाम । रूपवन्तमित्यर्थः । तमृग्मिणः स्तोतारो गिरा स्तुत्या ययुर्गच्छन्ति तदा ॥

॥ अथ सप्तचत्वारिंशी ॥

प्र ते धारा अत्यर्खानि मेर्यः पुनानस्य संयतो यन्ति रंह्यः ।

यज्ञोभिर्दिदो चम्बोः समज्यसे आ सुवानः सोम कलशेषु सीदसि ॥४७॥

प्र ते धाराः अति । अर्खानि मेर्यः । पुनानस्य । संयतः । यन्ति । रंह्यः ।

यत् गोभिः इदो इति । चम्बोः । संज्यसे । आ सुवानः । सोम । कलशेषु । सीदसि ॥४७॥

पुनानस्य पूयमानस्य संयतः संगृह्यमाणा रंह्यो रंहणस्वभावा धारा मेथो-
ऽर्खान्यर्खानि लोमान्यति यन्ति । अतिक्रम्य गच्छन्ति । हे इदो सोम यद्यदा गोभि-
रुदैक्यम्बोरधिषवणफलकयोरुपरि समज्यसे तदानीं हे सोम सुवानः सूयमानस्त्वं
कलशेषासीदसि ॥

॥ अथाष्टाचत्वारिंशी ॥

पवस्व सोम क्रतुविन्न उक्थ्योऽव्यो वारे परि धाव मधु प्रियं ।

जहि विश्वान्रक्षस इदो अचिणो बृहद्वदेम विदथे सुवीराः ॥४८॥

पवस्व । सोम । क्रतुऽवित् । नः । उक्थ्यः । अच्यः । वारे । परि । धाव । मधु । प्रियं ।

जहि । विश्वान् । रक्षसः । इदो इति । अचिणः । बृहत् । वदेम । विदथे । सुवीराः ॥४८॥

हे सोम नोऽस्माकं क्रतुवित् कर्मज्ञः । स्तुतिज्ञ इत्यर्थः । उक्थ्यः स्तुत्यः ।
यतः स्तुत्योऽतः क्रतुविदित्यभिप्रायः । ईहशस्त्वं नोऽस्माकं यागाय पवस्व । सव
रस्तं । अच्यो वारे दक्षप्रवित्रे प्रियं मधु मरि अण्ड । मरि अण्ड । हे इदो दीप्त
सोम अचिणो भक्षकान्विश्वान्रक्षसो जहि । सुवीराः सुपुत्रा वयं विदथे यज्ञे
बृहन्महद्वनं वदेम । उच्चारयेम । याचेमेत्यर्थः । यद्वा । प्रभूतं स्तोत्रं वदेम ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीय एकविंशो वर्गः ॥

प्र तु द्रवेति नवर्चं द्वितीयं सूक्तं काव्यस्योशनस आर्षे । अनादेशपरिभाषया
चैष्टुमं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र तु नवोशना इति । जागतमूर्ध्वं
प्रागुशनस इति वचनाज्जगत्पधिकारो निवृत्तः । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र तु द्रव परि कोशं नि र्षीद् नृभिः पुनानो अभि वाजर्मप ।

अश्वं न त्वा वाजिर्न मर्जयतोऽच्छा यर्ही रश्नाभिर्नयन्ति ॥१॥

प्र। तु। द्रव। परि। कोशं। नि। सीद। नृऽभिः। पुनानः। अ॒भि। वा॒जं। अ॒र्घ॒।
अ॒र्घ्यं। न। त्वा। वा॒जिनं। म॒र्जय॑तः। अ॒च्छ। व॒र्हिः। र॒श्नाभिः। न॒य॑न्ति ॥१॥

हे सोम तु क्षिप्रं प्र द्रव। प्रगच्छ। गता च कोशं द्रोणकलशं परि नि पीद।
निषण्णो भव। नृभिर्नैतृभिः पुनानः पूयमानो वाजमन्त्रं यजमानार्थमुद्दिश्या-
भ्यर्घ्य। अभिगच्छ। वाजिनं बलवंतमर्घ्यं नाश्वमिव तं यथा मार्जयन्ति तद्व-
द्वाजिनं त्वां मार्जयन्तः शोधयन्तो वर्हिर्यज्ञमच्छ प्रति रश्नाभी रश्नावदायता-
भिरंगुलीभिर्नयन्त्यध्वर्युप्रमुखाः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स्वायुधः पवते देव इंदुरशस्तिहा वृजनं रक्षमाणः।

पिता देवानां जनिता सुदक्षो विष्टंभो दिवो धरुणः पृथिव्याः ॥२॥

सुऽआयुधः। प॒वते॒। दे॒वः। इ॒ंदुः। अ॒शस्ति॑ऽहा। वृ॒जनं॑। र॒क्ष॑माणः।

पि॒ता। दे॒वानां॑। ज॒नि॒ता। सु॒दक्षः॑। वि॒ष्टंभः॑। दि॒वः। ध॒रुणः॑। पृ॒थि॒व्याः ॥२॥

स्वायुधः शोभनायुध इंदुः सोमो देवः पवते। स च देवोऽशस्तिहा रक्षोहा
वृजनमुपद्रवं रक्षमाणः पिता पालको देवानां तथा जनितोत्पादकः सुदक्षः
सुबलो दिवो विष्टंभो विशेषेण स्तंभयिता पृथिव्याश्च धरुणो धारकः। एवं
महानुभावः पवते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ऋषिर्विप्रः पुरएता जनानामृभुधीरि उश्ना काव्येन।

स चिद्विवेदं निहितं यदासामपीच्यं गुह्यं नाम गोनां ॥३॥

ऋषिः। वि॒प्रः। पुरः॑ऽए॒ता। ज॒नानां॑। ऋ॒भुः। धी॒रः। उ॒श्ना। का॒व्येन॑।

सः। चि॒त्। वि॒वेद॑। निऽहि॒तं। यत्। आ॒सां। अ॒पी॒च्यं। गु॒ह्यं। ना॒म॒। गो॒नां॑ ॥३॥

ऋषिरतींद्रियद्रष्टा विप्रो मेधावी पुरएता पुरतो गन्ता जनानां मनुष्याणा-
मृभुरू भासमानो धीरो धीमान् उश्ना एतन्नामर्षिर्यः स चित् स एव काव्येन
कवित्वेन स्तोत्रेण विवेद। लभते। किं। यदासां गोनां गवामपीच्यं। अंतर्हित-
नामैतत्। अंतर्हितं गुह्यं गोपनीयं नाम नामकमुदकं पयोऽलक्षणं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒ष स्य ते॒ मधु॑माँ इ॒न्द्र सोमो॑ वृषा॒ वृष्णे॒ परि॒ पवि॑त्रे॒ अक्षाः॑ ।

स॒हस्र॑साः श॒त॒सा भूरि॑दावा॒ शश्व॑त्त॒मं ब॒र्हि॒रा वा॒ज्य॑स्थात् ॥४॥

ए॒षः । स्यः । ते । मधु॑ऽमान् । इ॒न्द्र । सोमः । वृषा । वृष्णे । परि । पवि॑त्रे । अ॒क्षा॒रिति॑ ।

स॒हस्र॑ऽसाः । श॒त॒ऽसाः । भूरि॑ऽदावा । श॒श्वत्॑ऽत॒मं । ब॒र्हिः । आ । वा॒जी । अ॒स्यात् ॥४॥

हे इन्द्र वृष्णे वर्षकाय ते तुभ्यमेप स्यः स सोमो मधुमान् माधुर्योपेतो वृषा वर्षकः पवित्रे पर्यक्षाः । परि क्षरति । क्षरतेर्लुङि रूपं । स एव सहस्रसाः सहस्रसंख्याकधनस्य दाता शतसाः शतसंख्याकस्य दाता भूरिदावा ततोऽपि भूरेदाता वाजी बलवान् शश्वत्तमं नित्यं बर्हिर्गन्धमास्थात् । आतिष्ठति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ए॒ते सोमा॑ अ॒भि ग॒व्या स॒हस्रा॑ म॒हे वा॒जाया॑मृता॒य अ॒वा॑सि ।

प॒वि॒त्रेभिः॑ प॒र्वमा॑ना अ॒सृ॒यञ्छ॒व॒स्य॒वो न॒ पृत॑नाजो अ॒त्याः ॥५॥

ए॒ते । सोमाः । अ॒भि । ग॒व्या । स॒हस्रा॑ । म॒हे । वा॒जा॒य । अ॒मृता॑य । अ॒वा॑सि ।

प॒वि॒त्रेभिः॑ । प॒र्वमा॑नाः । अ॒सृ॒यन् । अ॒व॒स्य॒वः । न । पृत॑नाजः । अ॒त्याः ॥५॥

एते सोमा गव्या गव्यानि सहस्रा सहस्राणि अवांस्यन्नान्याशिरलक्षणाणि लक्ष्यकृत्य पवित्रेभिः पवित्रच्छिद्रैः पर्वमानाः पूयमाना महे महते वाजायान्नायामृतायामृतत्वायाभ्यसृयन् सृज्यन्ते । किमिच्छवः । अवस्यवोऽन्नेच्छवः पृतनाजः सेनाजेतारोऽत्या नात्या इव ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये ऋविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि॒ हि ष्मा॑ पु॒रु॒हूतो॒ जना॑नां॒ विश्वा॑स॒रद्भो॒ज॑ना पू॒यमा॑नः ।

अ॒था भ॑र॒ श्येन॑भृत् प्र॒या॑सि र॒यिं तु॑जा॒नो अ॒भि वा॒ज॑र्मथं ॥६॥

परि॑ । हि । स्म । पु॒रु॒हूतः । जना॑नां । विश्वा । अ॒स॒रत् । भो॒ज॑ना । पू॒यमा॑नः ।

अ॒थ । आ । भ॒र । श्येन॑ऽभृत् । प्र॒या॑सि । र॒यिं । तु॑जा॒नः । अ॒भि । वा॒ज॑ । अ॒र्प ॥६॥

अयं पर्यसरत् परिसरति जनानामर्थाय विष्ठा सर्वाणि भोजना भोजना-
न्यत्नानि धनानि वा । कीदृशः । पुरुहूतः । बहुभिराहूतः पूयमानः शोध्यमानः ।
अथ प्रत्यक्षकृतः । अथेदानीं हे श्येनभूत श्येनेनाहत सोम त्वं प्रयांस्यन्नान्या
भर । आहर । रयिं धनं तुजानो ददानो वाजमघ्नं रसमभ्यर्थ । अभिगच्छ ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

ए॒प सु॒वानः॑ परि॒ सोमः॑ प॒वित्रे॑ सर्गो॑ न सृष्टो अ॒दधा॒वद॒र्वी ।

ति॒ग्मे शि॒शानो॑ महि॒षो न शृ॒ंगे गा ग॒व्यन् अ॒भि शू॒रो न स॒त्वा ॥ ७ ॥

ए॒पः । सु॒वानः । परि॒ । सोमः । प॒वित्रे॑ । सर्गः । न । सृष्टः । अ॒दधा॒वत् । अ॒र्वी ।

ति॒ग्मे इति॑ । शि॒शानः । महि॒षः । न । शृ॒ंगे इति॑ । गाः । ग॒व्यन् । अ॒भि । शू॒रः । न ।

स॒त्वा ॥ ७ ॥

ए॒प सु॒वानः॑ सू॒यमानो॑ऽवैरणकुशलः सोमः सर्गो न सृष्टो विसृष्टोऽथ इव
पवित्रे पर्येदधावत् । परिधावति । किंच तिग्मे तीक्ष्णे शृंगे शिशानस्तीक्ष्णीकुर्वन्
महिषो न महान् महिषाख्यो भृग इव । तथान्यदृष्टांतः । गा गव्यन् प्रभूता गा
इच्छन् शूरो न शूर इव । एतौ महिषशूरो यथा प्रतिबुद्धौ शीघ्रं धावतस्तद्वत्
सत्वा सदनशीलोऽयं गच्छतीति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ए॒षा य॒यौ पर॒माद॑न्तर॒द्रेः कू॒चित् स॒ती ऊ॒र्वे गा वि॒वेद ।

दि॒वो न वि॒द्युत् स्त॒नय॑न्ती॒ अ॒भैः सोम॑स्य ते प॒वते॑ इं॒द्र धा॒रा ॥ ८ ॥

ए॒षा । आ॒ । य॒यौ । पर॒मात् । अ॒न्तः । अ॒द्रेः । कू॒चित् । स॒तीः । ऊ॒र्वे । गाः । वि॒वेद ।

दि॒वः । न । वि॒द्युत् । स्त॒नय॑न्ती । अ॒भैः । सोम॑स्य । ते । प॒वते॑ । इं॒द्र । धा॒रा ॥ ८ ॥

एषा सोमधारा परमादुच्छ्रितास्थानाद्ययौ जगाम पावं तथा प्राप्तव्यं देशं
वा । किंच । अद्रेः पण्णीनां निवासस्थानस्य पर्वतस्यांतः कूचित् क्वचित् कुच-
चिद्गूढ ऊर्वे देशे सतीर्वर्तमानाः पणिभिरपहता गा विवेद । लब्धवती । यत्र
पणयो गा अपहृत्य स्थापितवन्तः स देश ऊर्वः । ऊर्वं गव्यं महि गृणानः
। ऋग्वे० ६. १७. १ । इति हि मन्वांतरं । दिवो न विद्युत् दिवः सकाशाद्विद्युदिव
स्तनयन्ती शब्दयन्ती । विद्युद्विशेष्यते । अभैः प्रेरितेति शेषः । सा यथा शब्दं

करोति तद्वच्छन्दं कुर्वती । सोमस्य संबन्धिनी सेयं धारा हे इंद्र ते त्वर्थं त्वत्पानाय पवते । पूयते । क्षरति वा ॥

॥ अथ नवमी ॥

उ॒त स्म॑ रा॒शिं परि॑ या॒सि गो॒नामि॒द्रेण॑ सोम॒ सरथं॑ पु॒नानः॑ ।

पूर्वी॑रिषो॒ बृह॒तीजी॑र॒दानो॒ शि॒क्षा श॒चीव॒स्तव॒ ता उ॒प॒प्लुत् ॥ ९ ॥

उ॒त । स्म॒ । रा॒शिं । परि॑ । या॒सि । गो॒नां । इं॒द्रेण॑ । सोम॒ । स॒ऽरथं॑ । पु॒नानः॑ ।

पूर्वीः । इषः । बृहतीः । जीर॒दानो॒ इति॑ जीर॒ऽदानो॒ । शि॒क्षा । श॒ची॒ऽवः । तव॑ ।

ताः । उ॒प॒ऽप्लुत् ॥ ९ ॥

उत स्म अपि च खलु हे सोम पुनानः पूयमानो गोतां गवां राशिं समूहं पणिभिरपहृतं परियासि । परिगच्छसि । कथंभूतः सन् । उच्यते । इंद्रेण सह सरथमेकमेव रथमास्थाय । हे जीरदानो क्षिप्रदान सोम उपप्लुत् उपप्लुयमानस्त्वं पूर्वीर्बह्वीर्बृहतीर्महतीरिष उक्तलक्षणान्यन्नानि शिक्ष । देहि । हे शचीवोऽन्वन् ता इषस्तव स्वभूता इति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये त्रयोविंशो वर्गः ॥

अयं सोम इत्यष्ट्वे तृतीयं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अयं सोमोऽष्टावित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अ॒यं सोमं॑ इं॒द्र॒ तुभ्यं॑ सु॒न्वे तुभ्यं॑ प॒वते॒ त्वमस्य॑ पा॒हि ।

त्वं ह॒ यं च॑कृ॒षे त्वं व॑वृ॒ष इं॒द्रं मदा॑य॒ यु॒ज्याय॒ सोमं॑ ॥ १ ॥

अ॒यं । सोमः॑ । इं॒द्र॒ । तुभ्यं॑ । सु॒न्वे । तुभ्यं॑ । प॒वते॒ । त्वं । अ॒स्य॒ । पा॒हि ।

त्वं । ह॒ । यं । च॑कृ॒षे । त्वं । व॑वृ॒षे । इं॒द्रं । मदा॑य॒ । यु॒ज्याय॒ । सोमं॑ ॥ १ ॥

हे इंद्र अयं सोमस्तुभ्यं त्वर्थं सुन्वे । सूयते ॥ सुनोतेः कर्मार्थं लटि लोपस्त आत्मानेपदेशिति तलोपः ॥ तुभ्यं त्वर्थमेव पवते । पूयते । त्वं चास्यामुं पाहि । पिव । त्वं ह यमिंद्रं सोमं चकृषे करोषि । त्वं च यं ववृषे वृतवानसि । किमर्थं । मदाय युज्याय सहायाय । सोम इंद्राय बलकरत्वात्सहाय इति प्रसिद्धं । यमेवं करोषि त्वं तं पाहीति समन्वयः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स ई॒ रथो॒ न भूरि॒षाळ॑योजि॒ महः॒ पुरु॑णि॒ सात॑ये॒ वसू॑नि ।

आदी॒ विश्वा॑ नहु॒षाणि॑ जा॒ता स्व॑र्षा॒ता व॑र्न ऊ॒र्ध्वा न॑वंत ॥२॥

सः । ई॒ । रथः । न । भुरि॒षाट् । अ॒यो॒जि । महः । पुरु॑णि । सा॒त॒ये । वसू॑नि ।

आत् । ई॒ । विश्वा॑ । नहु॒षाणि॑ । जा॒ता । स्वः॑ऽसा॒ता । व॑र्ने । ऊ॒र्ध्वा । न॒वंत् ॥२॥

स ई सोऽयं सोमो भुरिषाट् भूरिभारस्य सोढा रथो न रथ इव भुरिषाट् प्रभूतस्य भारस्य सोढायोजि । युज्यते । कीदृशः सः । महो महान् । किमर्थमयोजि । पुरुणि बहूनि वसूनि धनानि सातयेऽस्मभ्यं दातुं । आदी योगानंतरं विश्वा विश्वानि सर्वाणि नहुषाणि । नहुषो मनुष्याः । तेषां संवन्धीनि जाता जातान्यस्मद्विरोधादूर्ध्वान्मुखानि वने वननीये स्वर्षाता स्वर्षातौ । संयामनामैतत् । स्वर्गलाभयुक्ते संयामे नवंत । गच्छंतु । नवतिर्गतिकर्मा । यद्वा सोमं संयामे युद्धार्षिनः संगच्छन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वा॒युर्न॒ यो नि॒यु॒ताँ इ॒ष्ट॒या॒मा॒ नास॑त्ये॒व ह॒व आ॑ शं॒भ॒वि॒ष्टः॑ ।

वि॒श्व॒वा॒रो द्र॒वि॒णो॒दा इ॒व त॒न्म॒पू॒षे॒व धी॒ज॒व॒नोऽसि॑ सोम ॥३॥

वा॒युः । न । यः । नि॒यु॒ताँ । इ॒ष्ट॒या॒मा॒ । नास॑त्याऽइ॒व । ह॒व । आ॒ । शं॒भ॒वि॒ष्टः॑ ।

वि॒श्व॒ऽवा॒रः । द्र॒वि॒णो॒दाऽइ॒व । त॒न् । पू॒षाऽइ॒व । धी॒ऽज॒व॒नः । अ॒सि॒ । सो॒म॒ ॥३॥

यः सोमो नियुत्वा । नियुतो वायोरश्वाः । तद्वान् वायुर्न वायुरिवेष्टयामेष्टगमनः । नासत्येवाश्विनाविव हवमाह्वानमाकर्ण्य आ सर्वतः शंभविष्टः सुखस्य भावयितृतमः । द्रविणोदा इव धनदातेव तन् आत्मनि विश्ववारो विश्वैर्वरणीयो भवति तद्वद्विश्ववारोऽसि । पूषेव पोषकः सवितेव धीजवनो मनोवेगोऽसि । यद्वा । कर्मणां प्रवर्तयितासि हे सोम ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इ॒दो॒ न यो॒ म॒हा क॑र्मा॒णि च॑क्रि॒हंता॒ वृ॒चाणा॑मसि॒ सोम॒ पू॒भि॒त् ।

पे॒द्यो न॒ हि त॒महि॑ना॒म्नां ह॑न्ता॒ विश्व॑स्यासि॒ सोम॒ दस्योः॑ ॥४॥

इंद्रः । न । यः । महा । कर्माणि । चक्रिः । हंता । वृत्राणां । असि । सोम । पूःऽभित् ।
पैद्वः । न । हि । त्वं । अहिऽनाम्नां । हंता । विश्वस्य । असि । सोम । दस्योः ॥ ४ ॥

इंद्रो न इंद्र इव यत्त्वं महा महांति कर्माणि चक्रिस्ताच्छील्येन करोषि स त्वं
हे सोम वृत्राणां शूराणां हंतासि । भवसि । तथा पूर्मित् पुरां भेत्तासि । किंच ।
पैद्वो नाश्व इव खल्वहिनाम्नां हंता भवसि । आगत्य हंतीत्यहिः । तन्नामका-
नामित्यर्थः । न केवलं तेपामेव अपि तु विश्वस्यापि सर्वस्यापि दस्योरुपक्ष-
पयितुः शक्नोहेतासि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अग्निर्न यो वन आ सृज्यमानो वृथा याजांसि कृणुते नदीषु ।
जनो न युध्वा महत उपच्छिरियति सोमः पर्वमान ऊर्मि ॥ ५ ॥
अग्निः । न । यः । वने । आ । सृज्यमानः । वृथा । याजांसि । कृणुते । नदीषु ।
जनः । न । युध्वा । महतः । उपच्छिः । इर्यति । सोमः । पर्वमानः । ऊर्मि ॥ ५ ॥

अग्निर्न अग्निरिव यः सोमो वनेऽरण्ये आ सृज्यमानः । वनसंबन्धमिर्यथा
बलानि कुस्ते एवं यः सोमो वृथानायासेन नदीघांतरिक्षाणि याजांसि कृणुते
कुस्ते । किंच युध्वा युद्धस्य कर्ता जनो न शूरो मनुष्य इव महतः शक्नोरुपच्छिः ।
वाङ्मामैतत् । शब्दयिता सन् पवमानः पूयमानः सोम ऊर्मि प्रवृद्धं रसमिर्यति ।
प्रेरयति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एते सोमा अति वाराण्यव्या दिव्या न कोशासो अभ्रवर्षाः ।
वृथा समुद्रं सिंधवो न नीचीः सुतासो अभि कलशान् असृयन् ॥ ६ ॥
एते । सोमाः । अति । वाराणि । अव्या । दिव्याः । न । कोशासः । अभ्रऽवर्षाः ।
वृथा । समुद्रं । सिंधवः । न । नीचीः । सुतासः । अभि । कलशान् । असृयन् ॥ ६ ॥

एते पूयमानाः सोमा अव्याविमयानि वाराणि बालान्यति गच्छंतीति शेषः ।
तच्च दृष्टांतः । दिव्या न कोशासः । दिवि भवाः कोशा आप इव । ता विशेप्यंते ।
अभ्रवर्षा अभ्रवृष्यमाणाः । किंच वृथानायासेन समुद्रं सिंधवो न नद्य इव नी-
चीनीचीनायाः सुतासोऽभिषुताः सोमाः कलशानभ्यसृयन् । अभिगच्छन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

शुष्मी शर्धो न मारुतं पवस्वानभिश्स्ता दिव्या यथा विद् ।

आपो न मक्षू सुमतिर्भवा नः सहस्राप्साः पृतनापाएन यज्ञः ॥७॥

शुष्मी । शर्धोः । न । मारुतं । पवस्व । अनभिऽशस्ता । दिव्या । यथा । विद् ।

आपः । न । मक्षु । सुऽमतिः । भव । नः । सहस्रऽअप्साः । पृतनापाट् । न । यज्ञः ॥७॥

हे सोम शुष्मी । शुष्मं बलं शोषणात् । बलबांस्त्वं मारुतं शर्धो न मरुतं बलमिव पवस्व । तच्च दृष्टान्तमेव स्पष्टयति । यथा दिव्या विद् प्रजानभिश्स्ता । अभिशासो निंदा । अनिंदिता पवते । मरुतो वै देवानां विश इति हि ब्राह्मणं । किंच । आपो नोदकानीव मक्षु क्षिप्रं पवमानस्त्वं सुमतिर्भव नोऽस्माकं । किंच सहस्राप्साः । अप्स इति रूपनाम । बहुरूपस्त्वं पृतनापाट् पृतनानामभि-
भवितेन्द्र इव यज्ञो यष्ट्यो भवसीति ॥

॥ अष्टमि ॥

राज्ञो नु ते वरुणस्य व्रतानि बृहन्नभीरं तव सोम धाम ।

शुचिष्टमसि प्रियो न मिचो दक्षाय्यो अर्यमेवासि सोम ॥८॥

राज्ञः । नु । ते । वरुणस्य । व्रतानि । बृहत् । गभीरं । तव । सोम । धाम ।

शुचिः । त्वं । अस्ति । प्रियः । न । मिचः । दक्षाय्यः । अर्यमाऽइव । अस्ति । सोम ॥८॥

हे सोम वरुणस्य वारकस्य ते तव व्रतानि कर्मणि नु क्षिप्रं करोमीति शेषः । हे सोम तव धाम तेजःस्थानं बृहन्महन्नभीरं च । प्रियो मिच इव त्वं शुचिर्दीप्तः शुद्धो वासि । अर्यमेव अर्यमा देव इव त्वं दक्षाय्योऽसि ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये चतुर्विंशो वर्गः ॥

प्रो स्य वह्निरिति सप्तमं चतुर्थं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्रो स्य सप्तैत्यनु-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्रो स्य वह्निः पृथ्याभिरस्यान् दिवो न वृष्टिः पर्वमानो अक्षाः ।

सहस्रधारो असदन्त्यस्मे मातुरूपस्थे वन आ च सोमः ॥९॥

प्रो इति । स्यः । वह्निः । पथ्याभिः । अस्यान् । दिवः । न । वृष्टिः । पवमानः । अक्षारिति ।
सहस्रधारः । असदत् । नि । अस्मे इति । मातुः । उपऽस्थे । वने । आ । च । सोमः ॥ १ ॥

प्र ऊ इति निपातत्रयसमुदाय एको निपातितः । प्रो अस्यान् प्रस्यंदते स्यः
स वह्निर्वोढा पथ्याभिर्यज्ञमार्गः । दिवो न वृष्टिर्दिवः सकाशाद्वृष्टिरिव पवमानः
सन् अक्षाः । व्याप्नोषि । सोऽयं सोमः सहस्रधारो बहुधारः सन् अस्मे अस्मासु
न्यसदत् । निषीदति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

राजा सिंधूनामवसिष्ट वासं ऋतस्य नावमारुहद्रजिष्ठां ।

अप्सु द्रप्सो वावृधे श्येनजूतो दुहे ई पिता दुहे ई पितुर्जा ॥ २ ॥

राजा । सिंधूनां । अवसिष्ट । वासः । ऋतस्य । नाव । आ । अरुहत् । रजिष्ठां ।

अप्ऽसु । द्रप्सः । ववृधे । श्येनऽजूतः । दुहे । ई । पिता । दुहे । ई । पितुः । जां ॥ २ ॥

अयं राजा सोमः सिंधूनामुदकानां क्षीरादिस्वदिनीनां गवां वा वासो
वसनस्थानीयं क्षीराख्यं अयणद्रव्यमवसिष्ट । आच्छादयति । तथा कृत्वा रजिष्ठा-
मृजुतरामृतस्य यज्ञस्य नावमारुहत् । आरोहति । स द्रप्सः सोमरसः श्येनजूतः
श्येनेनापहृतो रसोऽप्सु वसतीवरीषु ववृधे । वर्धते । ई तमिमं पितुः पाल-
काम्पितृस्थानीयाद्युलोकज्जां जातमपत्यं सोममीमयं पिता पालको लोको ।
दुहे । दोग्धि रसं । तथाध्वर्युरपि दुहे । दोग्धि । अथवोक्तलक्षणमेतं सोमं पिता
पालकः स्वामी यजमानो दोग्धि फलं तथा दुहेऽध्वर्युरपि रसं दुहे । यद्वा दुहे
ईमिति पुनरुक्तिरादरार्थं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सिंहं नसंत मध्वो अयासं हरिमरुपं दिवो अस्य पतिं ।

प्रूरो युत्सु प्रथमः पृच्छते गा अस्य चर्क्षसा परि पात्युक्षा ॥ ३ ॥

सिंहं । नसंत । मध्वः । अयासं । हरिं । अरुपं । दिवः । अस्य । पतिं ।

प्रूरः । युत्ऽसु । प्रथमः । पृच्छते । गाः । अस्य । चर्क्षसा । परि । पाति । उक्षा ॥ ३ ॥

सिंहं शचूणां हिंसकं सिंहसदृशं मध्व उदकस्यायासं प्रेरकं हरिं हरितवर्णमस्य
दिवो द्युलोकस्य पतिं पालकं सोमं नसंत । व्याप्नुवन्ति यजमानाः । युत्सु संपामेषु
प्रूरः प्रथमो देवानां मध्ये मुख्यः सोमो गाः पणिभिरपहृताः पृच्छते मार्गज्ञान् ।

पणीन् हवा गा लब्धुं गोमार्गे पृच्छतीत्यर्थः । किञ्च । अस्य चक्षसा सामर्थ्येनोक्षा
सेक्ता देवेन्द्रः परि पाति विश्वं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मधुपृष्ठं घोरमयासमश्वं रथे युञ्जंतुरुचक्र ऋषं ।

स्वसारं ईं जामयो मर्जयन्ति सनाभयो वाजिनमूर्जयन्ति ॥४॥

मधुऽपृष्ठं । घोरं । अयासं । अश्वं । रथे । युञ्जन्ति । उरुऽचक्रे । ऋषं ।

स्वसारः । ईं । जामयः । मर्जयन्ति । सऽनाभयः । वाजिनं । ऊर्जयन्ति ॥४॥

मधुपृष्ठं मधुरपृष्ठभागं घोरं भयानकमयासं गन्तारमृषं दर्शनीयमुत्कलक्षणा-
श्वस्थानीयं व्याघ्रं सोममुरुचक्रे प्रभूतचक्रे रथे यथाश्वं रथे युञ्जन्ति रथिकास्तद्वत्
प्रभूतचरणे रथे रंहणस्य साधने यज्ञाख्ये रथे युञ्जन्ति । योजयन्त्यध्वर्यादयः ।
किञ्च । ईमेनं सोमं स्वसारः स्वयंसारिण्यः परस्परं स्वसृभूता वा जामयो बंधुभूता
अंगुलयः । एकहस्तनिष्पन्नत्वात् स्वसृत्वं जामित्वं च । एवंभूता मार्जयन्ति ।
शोधयन्ति । तदेवाह । सनाभयः समानबंधना वाजिनं बलवंतं सोममूर्जयन्ति ।
वलिनं कुर्वन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

चतस्र ईं घृतदुहं सचन्ते समाने अंतर्धरुणे निषत्ताः ।

ता ईमर्षन्ति नमसा पुनानास्ता ईं विश्वतः परि षन्ति पूर्वीः ॥५॥

चतस्रः । ईं । घृतऽदुहं । सचन्ते । समाने । अंतः । धरुणे । निऽसत्ताः ।

ताः । ईं । अर्षन्ति । नमसा । पुनानाः । ताः । ईं । विश्वतः । परि । षन्ति । पूर्वीः ॥५॥

चतस्रो घृतदुहो घृतदोग्ध्यो गाव ईमेनं सोमं सचन्ते । सेवन्ते । कीदृश्यस्ताः ।
समान एकस्मिन्धरुणे सर्वेषां धारकेऽंतरिक्षे निषत्ता निषणाः । ता घृतदुह
ईमेनमर्षन्ति प्राप्नुवन्ति नमसाच्चेन पुनानाः पूयमानाः सत्यः । ताः पूर्वीर्वह्मः
प्रभूता गावो विश्वतः सर्वतः परि षन्ति । परिभवंति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विष्टंभो दिवो धरुणः पृथिव्या विश्वा उत क्षितयो हस्ते अस्य ।

असत्त उत्सो गृणते निमुत्तान्मध्वो अंशुः पंचत इन्द्रियाय ॥६॥

विष्टंभः । दिवः । धरुणः । पृथिव्याः । विश्वाः । उत । क्षितयः । हस्ते । अस्य ।
असत् । ते । उत्सः । गृणते । नियुत्वान् । मध्वः । अंशुः । पवते । इन्द्रियाय ॥ ६ ॥

अयं सोमो दिवो द्युलोकस्य विष्टंभभूतः । यथा गृहस्य स्तंभस्तद्वत् । तथा
पृथिव्या धरुणो धारकः । उतापि च विश्वाः सर्वाः क्षितयः प्रजा अस्य सोमस्य
हस्ते भवन्ति । उत्सः । उत्तरन्त्यस्मात्कामा इत्युत्सः सोमः । स गृणते स्तुवते ते तुभ्यं
नियुत्वानश्ववानसत् । भवतु । स सोमो मध्वो मधु । कर्मणि घष्ठी । मधुररसोऽंशुः
सोमः । अंशुः शमष्टमाचो भवतीति यास्कः । नि० २. ५. । इन्द्रियाय पवते ।
पूयते । अभिपूयते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

वन्वन्वातो अभि देववीतिमिन्द्राय सोम वृचहा पवस्व ।

शग्धि महः पुरुषंन्द्रस्य रायः सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥ ७ ॥

वन्वन् । अवातः । अभि । देवऽवीतिं । इन्द्राय । सोम । वृचऽहा । पवस्व ।

शग्धि । महः । पुरुऽचन्द्रस्य । रायः । सुऽवीर्यस्य । पतयः । स्याम ॥ ७ ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये पंचविंशो वर्गः ॥

प्र हिव्दान इति षडृचं पंचमं सूक्तं मैत्रावरुणैर्वसिष्ठस्यापि त्रिष्टुभं पवमानः
सोमदेवताकं । तथा चानुक्तांतं । प्र हिव्दानः षड्वसिष्ठ इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र हिव्दानो जनिता रोदस्यो रथो न वाजं सन्निपद्यसीत् ।

इंद्रं गच्छन्नायुधा संशिर्शानो विश्वा वसु हस्तयोरादधानः ॥ १ ॥

प्र । हिव्दानः । जनिता । रोदस्योः । रथः । न । वाजं । सन्निपद्यन् । अयासीत् ।

इंद्रं । गच्छन् । आयुधा । संशिर्शानः । विश्वा । वसु । हस्तयोः । आऽदधानः ॥ १ ॥

हिव्दानः प्रेर्यमाणोऽध्वर्यादिभिर्जनितोत्पादयिता रोदस्योर्द्यावापृथिव्योः ।
तयोर्जनयितृत्वं वृष्टिप्रदानहविःप्रापणाभ्यां । तादृक् सोमो वाजमच्चं सन्निपद्य
दास्यन् प्रायासीत् प्रयच्छति । इंद्रं गच्छन् प्राप्नुवन् आयुधायुधानि संशिर्शानः
सम्यक् तीक्ष्णीकुर्वन् इंद्रसाहाय्यगमनार्थं तीक्ष्णायुधः सन् विश्वा सर्वाणि वसु
वसूनि हस्तयोरादधानोऽस्मभ्यं दानाय एवं कुर्वन् प्रायासीत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि चिपृष्ठं वृषणं वयोधामांगूषाणामवावशन्त वाणीः ।

वना वसानो वरुणो न सिंधून्वि रत्नधा दयते वार्याणि ॥२॥

अभि । चिपृष्ठं । वृषणं । वयः५धां । आंगूषाणां । अवावशन्त । वाणीः ।

वना । वसानः । वरुणः । न । सिंधून् । वि । रत्न५धाः । दयते । वार्याणि ॥२॥

चिपृष्ठं चीणि पृष्ठानि स्तोत्राणि द्रोणकलशदिस्थानानि वा सवनानि वा यस्य स तथोक्तः । तं वृषणं वर्षकं वयोधामन्त्रस्य दातारं सोममांगूषाणामाघो-
पवतां स्तोत्राणां वाणीर्वाचोऽभ्यवावशन्त । शब्दयन्ते । वना वनान्युदकानि वसान
आच्छादयन् वरुणो न वरुण इव सिंधूनाच्छादयति तद्वत् । रत्नधा रत्नानां
दाता सोमो वार्याणि धनानि दयते । प्रयच्छति स्तोत्रभ्यः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

शूरयामः सर्ववीरः सहावाञ्जेता पवस्व सनिता धनानि ।

तिग्मायुधः क्षिप्रधन्वा समत्स्वपाळहः साह्यान्पृतनासु शत्रून् ॥३॥

शूर५यामः । सर्व५वीरः । सहावान् । जेता । पवस्व । सनिता । धनानि ।

तिग्म५आयुधः । क्षिप्र५धन्वा । समत्५सु । अर्पाळहः । स५ह्यान् । पृत५नासु । शत्रून् ॥३॥

हे सोम पवस्व त्वं । कीदृशस्त्वं । शूरयामः । शूराणां यामः संघो यस्य सः ।
सर्ववीरः सर्वे वीरा यस्य स तथोक्तः । सहावान् सहनवान् जेता जयशीलः
सनिता संभक्ता धनानि । तिग्मायुधः तीक्ष्णप्रहरणसाधनः । क्षिप्रधन्वा क्षिप्र-
सहनशीलधन्वा समासु संयामेष्वापाळहोऽसौढः साह्यान् अभिभवन् । कुब ।
पृतनासु शत्रुसेनासु । कान् । शत्रून् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उरुगंयूतिर्भयानि कृण्वन्तस्मीचीने आ पवस्ता पुरंधी ।

अपः सिप्तासन्नुपसः स्वर्गाः सं चिक्रदो महो अस्मभ्यं वाजान् ॥४॥

उरु५गंयूतिः । अ५भयानि । कृ५णन् । स५मीचीने इति सं५इ५चीने । आ । पव५स्ता ।

पुर५ंधी इति पुर५ंधी ।

अपः । सिप्तासन् । उपसः । स्वः । गाः । सं । चिक्र५दः । म५हः । अ५स्मभ्यं । वा५जान् ॥४॥

हे सोम उरुगव्यूतिर्विस्तीर्णमार्गस्त्वमभयानि स्तोतृभ्यः कृण्वन् कुर्वन् पुरंधी ।
इदं द्यावापृथिव्योर्नाम । ते समीचीने संगते कुर्वन् आ पवस्व । आ धर । अप
उपसः स्वरादित्यं गा रश्मीश्च सिपासन् पुष्ट्यर्थं संभक्तुमिच्छन् सं चिक्त्रदः ।
संक्रंदसे । महो महतो महान्ति वाजानन्वान्यस्मभ्यं दातुमिति शेषः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

मत्सि सोम वरुणं मत्सि मिचं मत्सीर्द्रमिंदो पवमानं विष्णुं ।

मत्सि शर्धो मारुतं मत्सि देवान्मत्सि महामिंद्रमिंदो मदाय ॥ ५ ॥

मत्सि । सोम । वरुणं । मत्सि । मिचं । मत्सि । इंद्रं । इंद्रो इति । पवमानं । विष्णुं ।

मत्सि । शर्धो । मारुतं । मत्सि । देवान् । मत्सि । महान् । इंद्रं । इंद्रो इति । मदाय ॥ ५ ॥

हे पवमान पूयमानेदो सोम त्वं वरुणादीन् मत्सि तर्पय तेषां मदाय ।
इंद्रस्य प्राधान्याद्द्विरभिधानं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एवा राजेव क्रतुमाँ अमेन विश्वा घनिघ्नदुरिता पवस्व ।

इंदो सूक्ताय वचसे वयो धा यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ६ ॥

एव । राजाऽइव । क्रतुऽमान् । अमेन । विश्वा । घनिघ्नत् । दुःऽइत्ता । पवस्व ।

इंदो इति । सुऽउक्ताय । वचसे । वयोः । धाः । यूयं । पात । स्वस्तिऽभिः । सदा । नः ॥ ६ ॥

अनया स्तुतिमुपसंहरन् फलमाशास्ते । हे सोम एवैवं स्तुत इति शेषः ।
क्रतुमाँस्त्वं राजेवामेन बलेन विश्वा सर्वाणि दुरिता दुरितानि घनिघ्नद्विना-
शयन् पवस्व । हे इंदो दीप्त सोम सूक्ताय शोभनमुदिताय वचसेऽस्माकं स्तोत्राय
तव्यचो विमृथार्थवदवगत्य वयो धाः । अन्नं धेहि । अन्नलाभस्य स्तुतिनिमित्त-
कत्वात्तस्य स्तुतिवचसः प्राधान्येनोक्तिः । शिष्टं सिद्धं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये षड्विंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थोऽथतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकथीवीरयुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाषे
सप्तमाष्टके तृतीयोऽध्यायः समाप्तः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

तृतीयं श्रुतितत्त्वज्ञः सप्तमस्याष्टकस्य सः ।

व्याख्याय सायणामात्यश्वतुर्थं व्याचिकीर्षति ॥

तत्रासर्जोति पटुचमष्टमं सूक्तं मारीचस्य कश्यपस्यार्धं चैष्टुभं पवमानसोम-
देवताकं । असर्जिं कश्यप इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असर्जिं वक्त्रा रथ्ये यथाजौ धिया मनोतां प्रथमो मनीषी ।

दश स्वसारो अधि सानो अध्येऽर्जति वह्निं सदनान्यच्छं ॥१॥

असर्जिं । वक्त्रा । रथ्ये । यथा । आजौ । धिया । मनोतां । प्रथमः । मनीषी ।

दश । स्वसारः । अधि । सानौ । अध्ये । अर्जति । वह्निं । सदनानि । अच्छं ॥१॥

वक्त्रा शब्दायमानः । वच परिभाषण्ये । वनिप् । एतादृशः पवमानः सोम
आजौ । अर्जति कर्मार्थमृत्विज इत्याजिर्यज्ञः । तस्मिन्धिया कर्मणा स्तोत्रेण वा
साकमसर्जि । सृज्यते पावेप्सिति । तत्र दृष्टांतः । रथ्ये यथा रथाहं आजौ । संपा-
मनामैतत् अर्जति प्रक्षिपंत्यायुधान्यवेति । तस्मिन्बन्धो यथा धियांगुल्या सृज्यते
तद्वत् । कीदृशः । मनोता । यस्मिन्देवानां मनांस्योतानि प्रोतानि सः । तथा च
प्राक्षणं तस्मिन् हि तेषां मनांस्योतानीति । प्रथमः । सर्वेषां देवानां मुख्यः ।
मनीषी । मनस ईषा मनीषा क्लृतिः । तद्वान् । दश स्वसारो दशसंख्याका
अंगुलयः सदनानि यज्ञगृहाण्यच्छाभिमुखीकृत्य वह्निं वोढारं सोमं सानौ
समुच्छ्रिते । अधिः सप्तम्यर्थानुवादकः । अध्येऽविभवेऽविचालेन कृते पवि-
षेऽर्जति । प्रेरयंति । अज गतिद्योपणयोः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वीती जनस्य दिव्यस्य क्यैरधि सुवानो नहुषेभिर्दिदुः ।

प्र यो नृभिर्मृतो मर्त्येभिर्ममृजानोऽविभिर्गोभिर्द्विः ॥२॥

वीती । जनस्य । दिव्यस्य । क्यैः । अधि । सुवानः । नहुषेभिः । दिदुः ।

प्र । यः । नृऽभिः । अमृतः । मर्त्येभिः । ममृजानः । अविऽभिः । गोऽभिः । अतुऽभिः ॥२॥

कथैः साधुभिः स्तोतृभिर्नहुषेभिर्मनुषैः सुवानोऽभिषूयमाण इंदुः सोमो दिव्यस्य दिवि भवस्य जनस्य देवगणस्य वीती । सुपां सुलुगिति चतुर्थ्याः पूर्व-सवर्णेदीर्घः । सोमभक्षणार्थं यज्ञमधिगच्छति । किंचामृतो मरणधर्मरहितो यः सोमो नृभिः कर्मेनेतृभिर्मर्त्येभिर्मर्त्यैरविभिरविमयैः पविचैस्तथा गोभिरानहुहैरधि-पवणचर्मभिः । यद्वा गोविकारैः क्षीरादिभिरद्भिर्वसतीवर्यादिरुदकैश्च मर्मृजानो भृशं शोध्यमानः सन् यज्ञं प्रति गच्छति । उपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृषा वृष्णे रोहवदंशुरस्मै पवमानो रुशदीते पयो गोः ।

सहस्रमृक्ता पथिभिर्वचोविदध्वस्मभिः सूरौ अखं वि याति ॥३॥

वृषा । वृष्णे । रोहवत् । अंशुः । अस्मै । पवमानः । रुशत् । ईते । पयः । गोः ।

सहस्रं । मृक्ता । पथिऽभिः । वचःऽवित् । अध्वस्मऽभिः । सूरः । अखं । वि । याति ॥३॥

वृषा कामानां वर्षको वृषेवाचरन्वा रोहवद्भृशं शृण्वमानोऽंशुः सोमः पवमानः पूयमानः सन् अस्मै वृष्णे वर्षकायेन्द्राय तदर्थं रुशत् । रोचतेरिदं रूपं । आरोचमानं श्वेतं गोः पय आश्रयणद्रव्यमीते । गच्छति । ईर गतौ । आदादिकः । किंच ऋक्ता । छंदसीवनिपाविति मत्वर्थायो वनिप् । स्तोत्रवान् अत एव वचोवित् स्तुतीनां ज्ञाता सूरः सुवीर्यैः सर्वधामगिद्योमादिकर्मणि प्रेरकः सोमोऽध्वस्मभिर्ध्वंसनवर्जितैर्हिंसारहितैः सहस्रं पथिभिर्वहुभिर्मागेरखं सूक्ष्मच्छिद्रं पवित्रं वि याति । अतीत्य द्रोणकलशं गच्छति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

रुजा हव्हा चिद्रक्षसः सदांसि पुनान ईद ऊर्णुहि वि वाजान् ।

वृश्चोपरिष्ठात्तुजता वधेन ये अंति दूरादुपनायमेयां ॥४॥

रुज । हव्हा । चित् । रक्षसः । सदांसि । पुनानः । ईदो इति । ऊर्णुहि । वि । वाजान् ।

वृश्च । उपरिष्ठात् । तुजता । वधेन । ये । अंति । दूरात् । उपऽनायं । एयां ॥४॥

हे सोम हव्हा चिद्रुढान्यपि परैरगंतव्यत्वेन रक्षसो राक्षसस्य सदांसि स्थानानि पुराणि रुज । विनाशय । रुजो भंगे । तौदादिकः । किंच हे ईदो पवमानः पुनानः पवित्रादिभिः पूयमानस्त्वं वाजान् तस्यान्वानि तस्य बलानि वोर्णुहि । आच्छादय ।

आहेत्यर्थः ॥ तथा ये राक्षसा उपरिष्टादूर्ध्वदेशादगच्छन्ति ये वात्यंतिके समीप
आगच्छन्ति । ये च दूरादूर्ध्वदेशाद्वागच्छन्ति तेषां राक्षसानामुपनायमुपनेतारं स्वा-
मिनं तुजता । तुजतिर्हिंसाकर्मा । हिंसकेन वधेन हननसाधनेनायुधेन त्वं वृश्च ।
छिंधि । ओवश्चू छेदने । तौदादिकः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स प्रलवन्नयसे विश्ववार सूक्ताय पथः कृणुहि प्राचः ।

ये दुःसहासो वनुपा वृहंतस्तांस्ते अश्याम पुरुकृत्पुरुक्षो ॥ ५ ॥

सः । प्रलवत् । नयसे । विश्ववार । सूडउक्ताय । पथः । कृणुहि । प्राचः ।

येदुःसहासः । वनुपा । वृहंतः । तान् । ते । अश्याम । पुरुकृत् । पुरुक्षो इति पुरुक्षो ॥ ५ ॥

हे विश्ववार विश्वैः सर्वैर्वरणीय हे सोम स तादृशस्त्वं प्रलवत् पुराण इव
स्थितस्त्वं नयसे नवीयसे नवतराय । नवशब्दादीयमुनीकारलीपच्छांदसः । तस्मै
सूक्ताय शोभनस्तुतिकाय मह्यं पथो मार्गान् प्राचः प्राचीनान् कृणुहि । कुरु ।
सर्वत्र गमनं प्रयच्छेत्यर्थः ॥ कृवि हिंसाकरणयोः । धिन्विकृण्वोरच्चेत्युप्रत्ययः ॥ हे
पुरुकृत् बहुकर्मन् हे पुरुक्षो । दुष्पु शब्दे । मितद्वादित्वादुप्रत्ययः । बहुविधं
शब्दायमान हे सोम दुःसहासो रक्षोभिः सोदुमशक्या अत एव वनुपा । वन-
तिर्हिंसार्थः । हिंसया युक्ता वृहंतो महांतो ये तदीया अंशाः संति तान् ते तव
स्वभूतानंशान्वयं यज्ञेऽश्याम । प्राप्नुयाम ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एवा पुनानो अपः स्वर्गा अस्मभ्यं तोका तनयानि भूरि ।

शं नः दीर्घमुरु ज्योतींषि सोम ज्योद्गः सूर्यं दृश्यं रिरीहि ॥ ६ ॥

एव । पुनानः । अपः । स्वः । गाः । अस्मभ्यं । तोका । तनयानि । भूरि ।

शं नः । दीर्घं । उरु । ज्योतींषि । सोम । ज्योक् । नः । सूर्यं । दृश्यं । रिरीहि ॥ ६ ॥

हे सोम एवैवं पुनानः पूयमानः पविचादिभिरस्मभ्यं रिरीहि । प्रापय ।
प्रयच्छ । किं तत् । अपः । अप इत्यंतरिक्षनाम । आप्नोति सर्वमपि । अंतरिक्षं
स्वः स्वर्गं द्युलोकं गाः । सर्वैर्गम्यतेऽचेति गावः पृथिव्यः । ताः पृथिवीथ भूरि ।
सुपां सुलुगिति द्वितीयाया लुक् । बहून् तोकान् तनयानि । तन्यन्ति कुलमिति

तनयाः पौत्राः । तांश्च तथा नोऽस्मभ्यं क्षेचं शं सुखकरं कुरु । हे सोम ज्योतीषि
नक्षत्राण्युरुह्यन्तरिक्षे विस्तीर्णानि कुरु । तथा नोऽस्मभ्यं सूर्यमादित्यं ज्योक् ।
चिरनामैतज् । चिरकालं दृश्ये द्रष्टुं कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे प्रथमो वर्गः ॥

परि सुवान इति षट्पदं सप्तमं सूक्तं भारीचस्य कश्यपस्याप्ये वैष्टुभं पवमान-
सोमदेवताकं । परि सुवान इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

परि सुवानो हरिरंशुः पवित्रे रथो न सर्जि सनये हियानः ।

आपच्छोकमिन्द्रियं पूयमानः प्रति देवाँ अजुपत् प्रयोभिः ॥१॥

परि । सुवानः । हरिः । अंशुः । पवित्रे । रथः । न । सर्जि । सनये । हियानः ।

आपत् । छोकं । इन्द्रियं । पूयमानः । प्रति । देवान् । अजुपत् । प्रयः । भिः ॥१॥

सुवानोऽभिषूयमाणो हियान ऋत्विग्भिः प्रैर्यमाणो हरिर्हरितवर्णोऽंशुः सोमः
पवित्रेऽविवालेन कृते दशपवित्रे परि सर्जि । परिसृज्यते । किमर्थं । सनये
धनलाभाय देवानां संभजनाय वा । तच्च दृष्टांतः । रथो न रथो यथा युद्धे
शत्रुवधार्थं शत्रुधनहरणार्थं वा सृज्यते तद्वत् । किंच । पूयमानः पवित्रेण सोऽयं
सोम इन्द्रियं इन्द्रलिंगमिन्द्रस्य प्रयोषं वा छोकं स्तोत्रमापत् । आप्नोति । आप्
प्याप्नोति । लेट्वाडागमः । तथा स सोमः प्रयोभिः प्रीणयितृभिर्हवीरूपैरक्षैर्देवान्प्रत्य-
जुपत् । प्रतिसेवते । जुषी प्रीतिसेवनयोः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अच्छा नृचक्षा असरत्पवित्रे नाम दधानः क्विरस्य योनौ ।

सीदन्होतेव सदेने चमूपूर्पेभग्मचूपयः सप्त विप्राः ॥२॥

अच्छ । नृऽचक्षाः । असरत् । पवित्रे । नाम । दधानः । क्विः । अस्य । योनौ ।

सीदन् । होताऽइव । सदेने । चमूपूर्प । उप । ई । भग्मन् । चूपयः । सप्त । विप्राः ॥२॥

नृचक्षा नृणां द्रष्टा क्विः क्रांतप्रज्ञः सोमो नाम वसतीवर्याख्यमुदकं दधानो
धारयन् अस्थितादहस्यात्मनो योनौ स्थाने पवित्रेऽच्छासरत् । अभितः सरति ।

ततः स॒दने । सी॒दन्त्य॒चेति॒ स॒दनो॒ यज्ञः । तस्मिन्॒ हो॒ते॒व हो॒ता यथा॒ दे॒वान् स्तो॒-
तुमु॒पवि॒शति॒ तद्दे॒वाना॒गंतु॒मुप॒विशन् सोम॑श्चमू॒पु । च॒मन्ति॒ च॒म्बो य॒हाद॑यः ।
ते॒ष्वभि॒सर॒ति । अ॒नन्तरं॑ स॒प्तसं॒ख्याका॒ वि॒प्रा मे॒धावि॒नः । भ॒रद्वा॒जः क॒श्यपो॑
गो॒तमोऽ॒चिर्वि॒श्यामि॒चो ज॒मद॒ग्निर्व॑सि॒ष्ट इत्ये॒त ऋ॒पयः । ई॒मेनं॑ सोम॒मुपा॑ग॒मन् ।
स्तो॒त्रैरु॒पगच्छ॑न्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्र सु॒मे॒धा गा॒तुवि॒द्वि॒श्वदे॒वः सोमः॑ पु॒नानः॑ स॒द ए॒ति॒ नित्यं॑ ।

भुव॒द्विश्वे॑षु का॒थ्येषु॑ रं॒तानु॑ ज॒नान्य॑त॒ते पंच॑ धी॒रः ॥३॥

प्र । सु॒ऽमे॒धाः । गा॒तुऽवि॒त् । वि॒श्वऽदे॒वः । सोमः॑ । पु॒नानः॑ । स॒दः । ए॒ति॒ । नित्यं॑ ।

भुव॑न् । विश्वे॑षु । का॒थ्येषु॑ । रं॒ता । अ॒नु । ज॒नान् । य॒त॒ते । पंच॑ । धी॒रः ॥३॥

सुमे॒धाः । नित्य॑मसि॒च् प्र॒जामे॒धयो॒रित्य॑सि॒ध्समा॑सांतः । शो॒भन॑प्र॒ज्ञो गा॒तु-
वि॒न्मार्ग॑स्य वे॒त्ता । य॒द्वा गा॒तवः॑ स्तो॒तारः । ते॒षां ध॒नस्य॑ लं॒भयि॑ता वि॒श्वदे॒वः
स॒र्वदे॒वोप॑गतः । य॒द्वा । दे॒वो दे॒वनं॑ दी॒प्तिः । व्या॒पक॑दी॒प्तिर्यु॒क्तः । ए॒तादृ॒शः सोमः॑
पु॒नानः॑ पू॒यमा॑नः सन् नित्य॑मवि॒नश्चरं॑ स॒दः स्था॑नं द्रो॒णक॑ल॒शं प्रै॒ति । प्र॒गच्छ॑ति ।
ततो॑ वि॒श्वेषु॑ स॒र्वेषु॑ का॒थ्येषु॑ क॒विक॑र्म॒सु स्तो॒त्रेषु॑ रं॒ता भुव॑न् । र॒मण॑शी॒लो भ॒वति॑ ।
र॒मे॒स्ताञ्छी॒लिक॑स्तृन् । त॒था धी॒रः प्रा॒ज्ञः सोऽयं॑ पंच॑ ज॒नान् नि॒षाद॑पंच॒मांश्च॑तु॒रो
व॒र्णान॑नु॒यत॑ते । अ॒नुग॑न्तुं प्र॒यत्नं॑ करो॒ति । अ॒नुग॑च्छति याव॒त् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तव॒ त्ये सोम॑ प॒वमा॑न नि॒ण्ये वि॒श्वे दे॒वास्त्रय॑ ए॒काद॑शा॒सः ।

द॒शं स्व॒धाभि॒रधि॑ सानो॒ अथ्ये॑ मृ॒जन्ति॑ त्वा नृ॒द्यः स॒प्त य॒ज्ञीः ॥४॥

तव॑ । त्ये । सोम॑ । प॒वमा॑न् । नि॒ण्ये । वि॒श्वे । दे॒वाः । त्रयः॑ । ए॒काद॑शा॒सः ।

द॒शं । स्व॒धाभिः॑ । अधि॑ । सानौ॑ । अथ्ये॑ । मृ॒जन्ति॑ । त्वा । नृ॒द्यः । स॒प्त । य॒ज्ञीः ॥४॥

हे प॒वमा॑न पू॒यमा॑न हे सोम॑ तव स्व॒भूताः॒ त्ये ते प्र॑सि॒द्धास्त्रय॑ ए॒काद॑शा॒सः ।
पू॒रणार्थे॑ ङ॒प्रत्ययः॑ । त्रय॑स्त्रिंश॒सं॒ख्याका॒ विश्वे॑ स॒र्वे दे॒वा नि॒ण्ये । अंत॑र्हि॒तना॑मै॒तत् ।
अंत॑र्हि॒ते स्था॒ने द्यु॒लोके॑ वर्त॑ते । तादृ॒शं त्वां द॒शसं॒ख्याका॒ अंगु॒लयोऽधि॑ साना-
व॒धिकं॑ स॒मुच्छ्रि॑तेऽथ्येऽवि॒मये॑ प॒वित्रे॑ स्व॒धाभि॒रुद॑कैर्मृ॒जन्ति॑ । शो॒धय॑न्ति । किंच ।

यद्भीः । वा छंदसीति पूर्वसवर्णदीर्घः । यद्भ्यो महत्यः सप्तसंख्याका गंगाद्या नद्यस्ता
त्वां मृजंति । वसतीवर्यात्मकैरेकपनात्मकैश्च स्वीयैरुदकैस्तां मार्जयंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तच्च सत्यं पर्वमानस्यास्तु यच्च विश्वे कारवः संनसंत ।

ज्योतिर्यदहे अकृणोदु लोकं प्रावन्मनुं दस्यवे कर्भीकं ॥ ५ ॥

तत् । नु । सत्यं । पर्वमानस्य । अस्तु । यच्च । विश्वे । कारवः । संनसंत ।

ज्योतिः । यत् । अहे । अकृणोत् । ऊं इति । लोकं । प्र । आवत् । मनुं । दस्यवे । कः ।
अभीकं ॥ ५ ॥

सत्यं सत्यभूतं तत्प्रसिद्धस्य पर्वमानस्य सोमस्य स्थानं नु क्षिप्रमस्माकमस्तु ।
यच्च यस्मिन् स्थाने विश्वे सर्वे कारवः स्तोतारः संनसंत स्तोतुं संगच्छन्ते तत्
स्थानमस्तु । अस्य सोमस्य यज्ज्योतिरहे दिवसाय लोकमालोकं प्रकाशमकृणोत्
करोति । उ इत्यवधारणे । तज्ज्योतिर्मनुमेतन्नामानं राजर्षिं प्रावत् प्रकर्षणा-
रक्षत् । तथा सोमः स्वीयं तेजो दस्यवे सर्वस्योपक्षपयिषेऽसुरायाभीकमभिगम-
नशीलं कः । अकार्षीत् । करोतेलुङि मंचे घसेति च्लेर्लुक् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि सन्नैव पशुमांति होता राजा न सत्यः समितीरियानः ।

सोमः पुनानः कलशौ अयासीत्सीदन्मृगो न महिषो वनेषु ॥ ६ ॥

परि । सन्नैव । पशुमांति । होता । राजा । न । सत्यः । संऽइतीः । इयानः ।

सोमः । पुनानः । कलशान् । अयासीत् । सीदन् । मृगः । न । महिषः । वनेषु ॥ ६ ॥

होता देवानामाह्वातर्त्विक् पशुमांति पशुमतः सन्नेव यज्ञगृहान्यथोपगच्छति ।
किंच । राजा न यथा राजा सत्यः सत्यकर्मो सन् समितीः । संयामनामैतत् ।
सम्यक् प्राप्यते योद्धुभिरवेति । तान्संयामानियानो गच्छन् भवति तथा पुनानः
सोमो वनेषु वननीयेषु वसतीवर्याख्येपूदकेषु सीदन् मृगो न महिषो महिषाख्यो
मृग इवोदकेषु तिष्ठन् कलशान् द्रोणाभिधानानयासीत् परियाति । यद्वा । महिषो
महान्पूज्यो वा सोमः कलशान्परिगच्छतीति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे द्वितीयो वर्गः ॥

साकमुक्ष इति पंचर्चमष्टमं सूक्तं । गौतमस्य नोधस आर्षे । पूर्ववच्छंदोदेवते ।
तथा चानुक्रम्यते । साकमुक्षः पंच नोधा इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

साकमुक्षो मर्जयंत स्वसारो दश धीरस्य धीतयो धनुचीः ।

हरिः पर्यद्रवजाः सूर्यस्य द्रोणं ननक्षे अत्यो न वाजी ॥ १ ॥

साकंऽउक्षः । मर्जयंत । स्वसारः । दश । धीरस्य । धीतर्यः । धनुचीः ।

हरिः । परिः । अद्रवत् । जाः । सूर्यस्य । द्रोणं । ननक्षे । अत्यः । न । वाजी ॥ १ ॥

साकमुक्षः सह युगपत्सिंचन्त्यः । उक्ष सेचने । क्षिपि रूपं । तादृश्यः स्वसारः
कर्मकारणार्थमितस्ततः सुष्ठु गच्छन्त्योऽंगुलयो मर्जयंत । सोमं शोधयन्ति । मृजू
शौचालंकारयोः । तथा दश दशसंख्याका धीतयः । अंगुलिनामैतत् । अंगुलयो
धीरस्य समर्थस्य प्राज्ञस्य वा देवैर्ध्यातव्यस्य काम्यमानस्य वा सोमस्य धनुचीः
प्रेरयिष्यो भवन्ति । ततो हरिर्हरितवर्णः सोमः सूर्यस्य जाः प्रादुर्भूता जाया
दिशस्ताः पर्यद्रवत् । परितो गच्छति । सूर्यतेजसा ह्याविर्भवन्तीति दिशां तस्य
जात्वं । अत्योऽतनशीलो वाजी नाश्व इव स्थितः सोमो द्रोणं कलशं ननक्षे ।
व्याप्नोति । नक्षतिर्ब्याप्तिकर्मा ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सं मातृभिर्न शिशुर्वावशानो वृषा दधन्वे पुरुवारो अद्भिः ।

मर्यो न योषामभि निष्कृतं यन्तं गच्छते कलशं उस्त्रियाभिः ॥ २ ॥

सं । मातृऽभिः । न । शिशुः । वावशानः । वृषा । दधन्वे । पुरुऽवारः । अतृऽभिः ।

मर्यः । न । योषां । अभि । निऽकृतं । यन् । सं । गच्छते । कलशं । उस्त्रियाभिः ॥ २ ॥

वावशानो देवान्कामयमानो वृषा कामानां वर्षकोऽत एव पुरुवारो बहु-
भिर्वरणीयः सोमोऽद्भिर्मातृभूताभिर्वसन्तीवरीभिः सं दधन्वे । संधार्यते । तत्र
दृष्टांतः । मातृभिर्न शिशुः । कामयमानः पुत्रो यथा मातृभिः पयःप्रदानेन
संधार्यते ॥ धविर्गन्तव्यः । कर्मणि लिटि रूपं ॥ मर्यो न अनुष्यो यथा योषां
युवतिमभिगच्छति तद्वन्निष्कृतं संस्कृतं स्वस्थानमभियन् अभिगच्छन् कलशे
द्रोणाभिधान उस्त्रियाभिरद्भिर्गोविकारैः क्षीरादिभिर्वा संगच्छते ॥ गमेरकर्मकात्
समो गम्यन्तीत्यात्मनेपदं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उ॒त प्र पि॒ष्य ऊ॒धर॒घ्नाया॒ इ॒न्दु॒धारा॑भिः स॒चते॒ सुमे॒धाः ।

मू॒धानं॑ गा॒वः प॒र्यसा॑ च॒मूष॑भि श्री॒णंति॑ वसु॒भिर्न॒ नि॒क्तैः ॥३॥

उ॒त । प्र । पि॒ष्ये । ऊ॒धः । अ॒घ्नायाः । इ॒न्दुः । धा॒राभिः । स॒चते॒ । सु॒मे॒धाः ।

मू॒धानं॑ । गा॒वः । प॒र्यसा॑ । च॒मूषु॑ । अ॒भि । श्री॒णंति॑ । वसु॒भिः । न । नि॒क्तैः ॥३॥

उतापि चाघ्नायाः । अघ्न्येति गोनाम । अहंतव्याया गोरुधः पयःस्थानं सोमः प्र पिष्ये । औषध्यादिषु सोमः प्रविश्य प्रकर्षेणाप्याययति । प्यायतेल्लिंदि लिङ्गङोश्चेति पीभावः । सुमेधाः शोभनप्रज्ञः सोऽयमिन्दुः सोमो धाराभिः सचते । समवैति । संगच्छते । ततो गावश्चमूषु । चमंति भक्षयन्त्यत्र सोममिति चम्बो महादयः । तेषु स्थितं मूधानं समुच्छ्रितमिमं सोमं पयसा श्वेतेनाभिधीर्यन्ति । अभित आच्छादयन्ति । तत्र दृष्टांतः । निक्तैः प्रक्षालितैर्वसुभिर्न वस्त्रैर्यथाच्छादयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स नो॑ दे॒वेभिः॑ प॒वमान॑ र॒दं दो॑ र॒यिम॒श्विनं॑ वा॒वशानः॑ ।

र॒थिरा॒यता॑मु॒शती॑ पु॒रंधि॑र॒स्मश्च॒पा॒गा दा॒वने॒ वसू॑नां ॥४॥

सः । नः । दे॒वेभिः । प॒वमा॑न । र॒द । इ॒न्दो इति॑ । र॒यिं । अ॒श्विनं॑ । वा॒वशानः॑ ।

र॒थिरा॒यता॑ । उ॒शती॑ । पु॒रं॒धिः । अ॒स्मश्च॑क् । आ । दा॒वने॑ । वसू॑नां ॥४॥

हे पवमान पूयमान सोम स तादृशस्त्वं नोऽस्मभ्यं देवेभिर्देवैः सह रद । प्रयच्छ । किं तत् उच्यते । हे इन्दो पात्रेषु क्षरन् सोम वावशानः कामयमानः सन् अश्विनमश्ववतं रयिं धनं प्रयच्छेति । किञ्च रथिरायतां । रथो येषामस्तीति रथिराः । मेधारथाभ्यामितीरच्यत्ययः । तद्वदाचरतस्तानिच्छतो वा पुरुषानुशती कामयमाना पुरंधिस्त्वदीया बहुविधा धीर्वसूनां धनानां दावने दानायास्मश्चक् अस्मदभिमुख्यागच्छतु । यद्वा रथिरायतामिति धनानां विशेषणं । बलवतां धनानामिति ॥ अस्मश्चक् । विष्णुदेवयोश्च देरश्चं चतावप्रत्यय इत्यश्वादेशः । अद्रिसध्वोरंतोदात्तत्वनिपातनादुदात्तस्वरितयोर्यण इति स्वरितः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

नू नो रयिमुप मास्व नृवंतं पुनानो वातायं विश्वचंद्रं ।

प्र वंदितुरिंदो तार्ययुः प्रातर्मक्षू धियावसुर्जगम्यात् ॥ ५ ॥

नु । नः । रयिं । उप । मास्व । नृऽवंतं । पुनाऽनः । वातायं । विश्वऽचंद्रं ।

प्र । वंदितुः । इंदो इति । तारि । आयुः । प्रातः । मक्षू । धियाऽवसुः । जगम्यात् ॥ ५ ॥

हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वं नोऽस्मभ्यं नू क्षिप्रं नृवंतं मनुष्यैर्युक्तं । छांदसं मतुपो वत्वं । तादृशं रयिं धनमुप मास्व । उपनिर्मिमीष । उपकुर्वित्यर्थः । किंच विश्वचंद्रं सर्वेषामाह्लादकं वातायं । उदकनामैतत् । उदकं च कुरु । तथा हे इंदो सोम वंदितुस्तव स्तोतुरायुर्जीवनं प्र तारि । त्वया वर्धितमस्तु । सोऽयं सोमो धियावसुर्वुद्ध्या कर्मणा वा प्राप्नोतः प्रातः काले वा सवने वा मंक्षु शीघ्रमस्मदीयं यज्ञं प्रति जगम्यात् । आगच्छेत् । गमेलिङि बहुलं छंदसीति शपः श्रुः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे तृतीयो वर्गः ॥

अधि यदिति पंचचै नवमं सूक्तं । आंगिरसस्य कस्यस्यार्पे । तथानुक्रान्त्यते । अधि यत्कण इति । पूर्ववच्छंदोदेवते । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अधि यदस्मिन्वाजिनीव शुभः स्पर्धते धियः सूर्ये न विशः ।

अपो वृणानः पवते कवीयन्व्रजं न पशुवर्धनाय मन्म ॥ १ ॥

अधि । यत् । अस्मिन् । वाजिनिऽइव । शुभः । स्पर्धते । धियः । सूर्ये । न । विशः ।

अपः । वृणानः । पवते । कविऽयन् । व्रजं । न । पशुऽवर्धनाय । मन्म ॥ १ ॥

यद्यदास्मिन्सोमे वाजिनीव शुभोऽश्वे यथा वस्त्रप्रभृत्यलंकारा भवन्ति । यदा वास्मिन्सोमे सूर्ये न यथा सूर्ये विशो रश्मय उद्दिता भवन्ति । तदा धियोऽंगुल-योऽधि स्पर्धते । अहं पुरस्ताच्छोधयाम्यहं पुरः शोधयामीत्यहमहमिकयोप-तिष्ठति । ततोऽयं सोमोऽपो वसतीवरीवृणान आच्छादयन् पवते । पात्रेषु क्षरति । कलशानधिगच्छति । कीदृशः । कवीयन् कविरिवाचरन् । यद्वा । कवयः स्तोतारः । तानिच्छन् । तत्र दृष्टान्तः ॥ व्रजं न मन्म मननीयं गवां गोष्ठं

पशुवर्धनाय पशूनां वर्धनाय गोपालः परिगच्छति । तथा देवानां प्रीणनाय पात्राणि प्रति पयत इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

द्विता व्यूर्खन्मृतस्य धामं स्वर्विदे भुवनानि प्रथंत ।

धियः पिन्वानाः स्वसरे न गावं क्षतायंतीरभि वावथ्रे इदुं ॥२॥

द्विता । विऽऊर्खन् । अमृतस्य । धामं । स्वऽविदे । भुवनानि । प्रथंत ।

धियः । पिन्वानाः । स्वसरे । न । गावं । क्षतऽयंतीः । अभि । वावथ्रे । इदुं ॥२॥

अमृतस्योदकस्य धाम धारकं स्थानमंतरिक्षं सोमो द्विता द्विधा व्यूर्खन् उभयतः । स्वतेजसाच्छादयन् मध्येन गच्छति । ततः स्वर्विदे सर्वज्ञाय तस्मै सोमाय भुवनानि प्रथंत । विस्तीर्णानि भवंति । तस्य रश्मिनां संचरणार्थं प्रथंत इत्यर्थः । अथ पिन्वानाः प्रीणयिष्यो धियः स्तुतिलक्षणवाच क्षतायंतीर्यज्ञमिच्छन्त्यः सत्यस्तमिममिदुं सोममभिलक्ष्य स्वसरे यागाहनि वावथ्रे । शब्दायंते । यद्वा । सोमं कामयंते । तच्च दृष्टांतः । गावो न । यथा पिन्वमानाः पयः क्षरंत्यो गावः स्वसरे । सुष्ठुस्यंते प्रेर्यंते गावोऽचेति स्वसरो गोष्ठं । तस्मिन्नच्छाभिलक्ष्य शब्दं कुर्वन्ति । तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि यत्कविः काव्या भरते शूरो न रथो भुवनानि विष्ठा ।

देवेषु यशो मर्ताय भूपन्दक्षाय रायः पुरुभूषु नव्यः ॥३॥

परि । यत् । कविः । काव्या । भरते । शूरः । न । रथः । भुवनानि । विष्ठा ।

देवेषु । यशः । मर्ताय । भूपन् । दक्षाय । रायः । पुरुऽभूषु । नव्यः ॥३॥

कविः क्रांतप्रज्ञः सोमः काव्या काव्यानि कवेः कर्माणि स्तोत्राणि यद्यद्वा परि भरते परितो विभर्ति । परिगच्छतीति यावत् । कथमिव । शूरो न । यथा शूरः शत्रूणां बाधको रथस्तदीयो विष्ठा भुवनानि संग्रामिकानि भूतानि परियाति तद्वत् । तदानीं देवेषु स्थितं यशो व्यापकं धनं मर्ताय मनुष्याय स्तोत्रे भूषन् । भवतेरंतर्भावितरण्यत्वात्सनि रूपं । भावयितुमिच्छन् सोमो राय आत्मना दत्तस्य धनस्य दक्षाय वृद्धर्थं पुरुभूषु बहुषु यज्ञभवनेषु नव्यः स्तोत्रव्यो भवति । शु स्तुती । अचो यत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अग्निं जातः श्रियं आ निरियाय श्रियं वयो जरितृभ्यो दधाति ।

श्रियं वसाना अमृतत्वमायुर्भवति सत्या समिथा मितद्वौ ॥४॥

श्रिये । जातः । श्रिये । आ । निः । इयाय । श्रियै । वयः । जरितृभ्यः । दधाति ।

श्रियै । वसानाः । अमृतत्वं । आयन् । भवति । सत्या । संऽइथा । मितद्वौ ॥४॥

स सोमः श्रिये जातः संपदर्थं प्रादुर्भूतो भवति । तदेवाह । श्रिये अर्थमेवा निरियाय । अंशुभ्य आभिमुख्येन निर्गच्छति । निर्गतश्च स सोमो जरितृभ्यः स्तोतृभ्यः श्रियं वयोऽन्नं जीवनं वा दधाति । विदधाति । प्रयच्छति । तेन दत्तां श्रियं वसाना आच्छादयन्तः स्तोतारोऽमृतत्वं देवत्वममरणं वायन् । प्राप्नुवन् । तस्मिन्मितद्वौ मितगमने सोमे समिथा ॥ युद्धनामैतत् । सम्यक् प्राप्यतेऽचेति । समीपः । उ० २. ११. इत्येतेः सम्पूर्वस्य एकप्रत्ययः ॥ तानि युद्धानि सत्या सत्यानि यथार्थानि भवन्ति न तु वितथानि । तेन सोमेन पराजितानि भवन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इषमूर्जमभ्यर्षपांश्च गामुरु ज्योतिः कृणुहि मत्सि देवान् ।

विश्वानि हि सुपहा तानि तुभ्यं पर्वमान वाधसे सोम शनून् ॥५॥

इषं । जर्जं । अभि । अर्षं । अश्वं । गां । उरु । ज्योतिः । कृणुहि । मत्सि । देवान् ।

विश्वानि । हि । सुऽसहा । तानि । तुभ्यं । पर्वमान । वाधसे । सोम । शनून् ॥५॥

हे सोम इषमन्नमूर्जमन्नरसं चास्मभ्यमभ्यर्ष । अभिगमय । किंच । अश्वं वाहनं गां पयःप्रदानेन यज्ञस्य साधनभूतां गां च । तथोरु महज्ज्योतिः सूर्याख्यं कृणुहि । जगदालोकनार्थं कुरु । किंच । देवानिन्द्रादीन् मत्सि । सोमेन तर्पय ॥ मदेलंदि बहुलं छंदसीति विकरणस्य लुक् । वाक्यभेदादनिघातः ॥ अपि च । हे सोम तुभ्यं विश्वानि सर्वाणि रक्षांसि सुपहा सुसहान्यनायासेनैवाभिभूयितुं शक्यानि भवन्ति । हिरण्यधारणे । अत एव हे पर्वमान पूयमान हे सोम सर्वाञ्जशून्याधसे । जहि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चतुर्थो वर्गः ॥

कनिक्रंतीति पंचर्चे दशमं सूक्तं कणपुत्रस्य प्रस्कणस्यापे । तथानुक्रम्यते । कनिक्रंति प्रस्कण इति । पूर्ववच्छंदोदेवते । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

कनि॑क्रंति॒ हरि॑रा सृज्य॒मानः॒ सीद॑न्व॒नस्य॒ जठ॑रे पु॒नानः॒ ।

नृभि॑र्यतः कृणु॒ते नि॒र्णिजं॒ गा अ॒तो म॒तीर्जन॑यत स्व॒धाभिः॒ ॥१॥

कनि॑क्रंति । हरिः । आ । सृज्य॒मानः । सीद॑न् । व॒नस्य॒ । जठ॑रे । पु॒नानः ।

नृ॒ऽभिः । य॒तः । कृणु॑ते । निः॒ऽनिजं॑ । गाः । अ॒तः । म॒तीः । ज॒न॒य॒त । स्व॒धाभिः॒ ॥१॥

सृज्यमान आ समंतादिसृज्यमानोऽभिपूयमाणो हरिर्हरितवर्णः सोमः कनि-
क्रंति । पुनः पुनः शब्दायते ॥ क्रंदतेर्यङ्लुकि तिपीडभावे दाधर्तिर्दधतीत्यादिना
निपातनादभ्यासस्य निगागमः । अभ्यस्तस्वरः ॥ तथा पुनानः पूयमानो वनस्य
वननीयस्य द्रोणकलशस्य जठरे सीदन्नुपविशन् शब्दायते । किंच । नृभिः कर्मने-
नृभिर्ज्ञत्विग्भिर्भयतः संयतः सोमो गा गोविकारान् क्षीरादीन्याच्छादयन् निर्णिज-
मात्मनो रूपं कृणुते । यहादिषु करोति । अतोऽस्मै सोमाय मतीर्मननीयाः
स्तुतीः स्वधाभिर्हविर्भिः सह जनयत । स्तोतारोऽजनयन् ॥ रूस्यान्तदेशभावच्छां-
दसः ॥ यद्वा । हे स्तोतारोऽस्मै सोमाय स्तुतीर्जनयत । उत्पादयत । कुरुतेति यावत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हरिः सृजानः प॒थ्यामृत॑स्येयंति॒ वाच॑म॒रिते॒व ना॒वं ।

दे॒वो दे॒वानां॒ गुह्या॑नि॒ नामा॑विष्कृ॒णोति॒ ब॒र्हिषि॑ प्र॒वाचे॑ ॥२॥

हरिः । सृजानः । प॒थ्या । अ॒मृत॑स्य । इ॒यंति॒ । वाचं॑ । अ॒रिते॒व । ना॒वं ।

दे॒वः । दे॒वानां॑ । गुह्या॑नि । नामं । आ॒विः । कृ॒णोति॒ । ब॒र्हिषि॑ । प्र॒ऽवाचे॑ ॥२॥

सृजानः सृज्यमानो हरिर्हरितवर्णः सोम अतस्य सत्यभूतस्य पथ्यां पथि भवां
वाचं दैवीमियति । प्रेरयति । तत्र दृष्टान्तः । अरितेव जनान्तीरं प्रापयन् नाविको
नावं यथा प्रेरयति तद्वत् ॥ अ गतौ जीहोत्यादिकः । अर्तिपिपत्योरित्यभ्यासस्येत्वं ॥
ततो देवो दीप्यमानः सोमो देवानामिन्द्रादीनां गुह्यान्तर्हितानि नाम नामानि
शरीराणि प्रवाचे प्रकर्षेण वाचयित्रे स्तोत्रे बर्हिषि यज्ञ आविष्कृणोति । स्तोतु-
माविःकरोति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒पामि॑वेदूर्मय॒स्तर्तु॑राणाः प्र॒ म॒नीया॒ ईर॑ते सोम॒मच्छं॑ ।

न॒म॒स्यंती॒रुपं॑ च॒ यंति॒ सं चा॒ च॒ विश॑न्त्यु॒शती॒रुश॑न्तं ॥३॥

अपांऽइव । इत् । ऊर्मयः । तर्तुराणाः । प्र । मनीषाः । ईरते । सोमं । अच्छं ।
नमस्यंतीः । उप । च । यंति । सं । च । आ । च । विशन्ति । उशतीः । उशन्ति ॥३॥

अपामिव यथोदकानामूर्मयस्त्वरंते । इदिति पूरणः । तद्वत्तर्तुराणाः कर्मणि
देवान्स्तोतुं त्वरमाणाः ॥ तुर त्वरणे जौहोत्यादिकः । यद्दलुगंतस्य शानचि रूपं ।
अभ्यासस्यावर्णश्च रेफादेशश्छांदसः । अभ्यस्तस्वरः ॥ तादृशा ऋत्विजो मनीषा
मनस ईशिचीः स्तुतीः सोममच्छ सोमं प्रति प्रेरते । प्रेरयन्ति । नमस्यंतीर्नमस्यंत्यः
सोमं पूजयंत्यः सत्यस्तमुप यन्ति चोपगच्छन्ति तमेव सं यन्ति च । चवायोगे
प्रथमेति न निघातः । तत उशतीः कामयमानाः स्तुतय उशन्तं कामयमानं
सोममाविशन्ति च ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं मर्मजानं महिषं न सानावंशुं दुहंत्युक्षणं गिरिष्ठां ।

तं वावशानं मतयः सचन्ते बितो विभर्ति वरुणं समुद्रे ॥४॥

तं । मर्मजानं । महिषं । न । सानौ । अंशुं । दुहन्ति । उक्षणं । गिरिऽस्थां ।

तं । वावशानं । मतयः । सचन्ते । बितः । विभर्ति । वरुणं । समुद्रे ॥४॥

मर्मजानं यष्टृभिः परिचर्यमाणं महिषं न महिषाख्यं मृगमिव सानौ समुच्छ्रिते
देशे वर्तमानमुक्षणं कामानां सेक्तारं गिरिष्ठामभिषवार्थं यावसु निश्चितं तं
तादृशं प्रसिद्धमंशुं सोमं दुहन्ति । ऋत्विजो दुहते । यावाणो वत्सा ऋत्विजो
दुहन्तीति तैत्तिरीयब्राह्मणं । तं तादृशं वावशानं कामयमानं सोमं मतयो
मंतव्याः स्तुतयः सचन्ते । समवयन्ति । सेवन्त इति यावत् । ततस्त्रितस्त्रिषु स्थानेषु
वर्तमान इन्द्रो वरुणं शत्रूणां निवारकमेतं सोमं समुद्रेऽन्तरिक्षे विभर्ति । शत्रुव-
धार्थं धारयति । यद्वा । त्रिस्त्रिषु स्थानेषु द्रोणाधवनीयपूतभृदाख्येषु कलशेषु ततो
विततः सोमः शत्रूणां निवारकमिंद्रं द्युलोके विभर्ति । पोषयति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इष्यन्वाचमुपवक्तेव होतुः पुनान इंदो वि यथा मनीषां ।

इंद्रश्च यत्क्षयषः सौभगाय सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥५॥

इष्यन् । वाचं । उपवक्ताऽइव । होतुः । पुनानः । इंदो इति । वि । स्य । मनीषां ।

इंद्रः । च । यत् । क्षयषः । सौभगाय । सुऽवीर्यस्य । पतयः । स्याम ॥५॥

हे इंदो सोम वाचं स्तुतिमिष्यन् प्रेरयन् होतृरूपवक्तेव यथाध्वर्युः प्रतिगरं कुर्वन् प्रोत्साहयति तद्वत्स्तोतॄणां शंसनाय प्रोत्साहं कुर्वन् पुनानः पूयमानस्त्वं मनीषां बुद्धिं वि ष । विमुच । किंतु बुद्धिं धनप्रदानाभिमुखी कुरु । किंच । यद्येदं द्रष्टुं त्वं सह यज्ञे क्षयथो निवसथस्तदा स्तोतारो वयं सौभगाय सौ-
भाग्याय स्याम । किंच । सुवीर्यस्य शोभनवीर्यापेतस्य धनस्य पतयः स्वामिनः
स्याम । भवेम ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पंचमो वर्गः ॥

प्र सेनानीरिति चतुर्विंशत्युचमेकादशं सूक्तं दिवोदासपुत्रस्य प्रतर्दनाख्यस्य राजर्षेरिदं वैष्टुभं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । प्र सेनानीश्चतुर्विं-
शतिर्दिवोदासिः प्रतर्दन इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सेनानीः शूरो अमे रथानां गव्यर्धेति हर्षते अस्य सेना ।

भद्राकृण्विर्द्वह्वान्सखिभ्य आ सोमो वस्त्रा रभसानि दत्ते ॥१॥

प्र । सेनाऽनीः । शूरः । अमे । रथानां । गव्यन् । एति । हर्षते । अस्य । सेना ।

भद्रान् । कृण्वन् । इन्द्रह्वान् । सखिभ्यः । आ । सोमः । वस्त्रा । रभसानि । दत्ते ॥१॥

सेनानीः सेनानामय उपनेता शूरः शूराणां वाधकः सोमो गव्यन् शूराणां गा इच्छन् । यद्वा यजमानानां यथादिकमिच्छन् रथानामये रथानां पुरतः प्रैति । प्रकर्षेण संग्रामं गच्छति । अस्य सोमस्य सेना च हर्षते । हर्षति । वाक्यभेदा-
दनिघातः । किंच । सखिभ्यः समानख्यानेभ्यो यजमानेभ्य इन्द्रह्वान् तैः कृता-
नीन्द्रस्याह्वानानि भद्राकृत्याणानि यथार्थानि कृण्वन् कुर्वन् । आहूतो हीन्द्रः
सोमं पीत्वा कामान्प्रयच्छतीति रभसानीन्द्रस्य वेगेनागमने निमित्तानि वस्त्रा-
ण्यच्छादकानि पयःप्रभृतीन्याश्रयणान्यादत्ते । आगृह्णाति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

समस्य हरिं हरयो मृजंत्यश्वहयैरनिशितं नमोभिः ।

आ तिष्ठति रथमिन्द्रस्य सखा विद्वा एना सुमतिं यात्यच्छ ॥२॥

सं । अस्य । हरिं । हरयो । मृजति । अश्वह्वयैः । अनिऽशितं । नमःऽभिः ।

आ । तिष्ठति । रथं । इन्द्रस्य । सखा । विद्वान् । एन । सुऽमतिं । याति । अच्छ ॥२॥

हरयः । हरन्त्यभिषुष्वन्ति सोममित्यृत्विजोऽङ्गुलयो वा हरिं हरितवर्णमस्य सोमस्य कारणमंशुं सं मृजन्ति । सम्यगभिषुष्वन्ति । ततः सोमो नमोभिर्नाम-
यितृभिरश्वहैर्यथाग्नैरप्यनिशितमसंस्कृतमशुक्लमननुगतं रथं रमणसाधनमात्मीयं
दशपविचमातिष्ठति । आसीदति । अनन्तरमिन्द्रस्य सखा सखिभूतो विद्वान्
प्राज्ञः सोम एनैतेन रथेन पविचेण सुमतिं शोभनस्तुतिकं स्तोतारमच्छ याति ।
अभिगच्छति । तस्मिन्काले तेन क्रियमाणां स्तुतिमभिगच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स नो देव देवताते पवस्व महे सोम प्सरसे इन्द्रपानः ।

कृण्वन्पो वर्षयन्धामुतेमामुरोरा नो वरिवस्या पुनानः ॥३॥

सः । नः । देव । देवऽतति । पवस्व । महे । सोम । प्सरसे । इन्द्रऽपानः ।

कृण्वन् । अपः । वर्षयन् । द्यां । उत । इमां । उरोः । आ । नः । वरिवस्य । पुनानः ॥३॥

हे देव द्योतमान हे सोम स तादृश इन्द्रपान इन्द्रेण पातव्यत्वं नोऽस्माकं
स्वभूते देवताते देवैस्तुते वितते यज्ञे महे महते प्सरसे भक्षणायेन्द्रस्य पानाय
पवस्व । यहादिषु क्षर । किञ्च अप उदकानि कृण्वन् कुर्वन् उतापि च द्यामिमां
द्यावापृथिवी वर्षयन् । भूमिं पर्जन्यरूपेण तर्पयति द्युलोकमग्निरूपेणेति । भूमिं
पर्जन्या जिवन्ति दिवं जिवन्त्यग्नय इति श्रवणात् । उरोर्विस्तीर्णादंतरिक्षादा-
गच्छत्वं पुनानः पूयमानः सन् नोऽस्मान्वरिवस्य । धनादिप्रदानेन परिचरेति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अजीतयेऽहंतये पवस्व स्वस्तये सर्वतातये बृहते ।

तदुशन्ति विश्वे इमे सखायस्तद्दहं वशिम पवमान सोम ॥४॥

अजीतये । अहंतये । पवस्व । स्वस्तये । सर्वऽतातये । बृहते ।

तत् । उशन्ति । विश्वे । इमे । सखायः । तत् । अहं । वशिम । पवमान । सोम ॥४॥

हे सोम अजीतये यथा वयं शत्रुभिरजिता भवेम तथा तेषामजयाय ।
अहंतये यथा तैरहताः स्याम तस्यै च । अत एव स्वस्तयेऽविनाशाय । किञ्च
बृहते सर्वतातये सर्वैरिन्द्रादिभिर्देवैः स्तूयमानाय यज्ञायैतदर्थं पवस्व । अस्मद-
भिमुखमागच्छ । पविर्गतिकर्मा । विश्वे सर्वे इमे मदीयाः सखायः स्तोतार-

स्तत्त्वदीयं रक्षणमुशन्ति । कामयन्ते । हे पवमान सोम तद्रक्षणमहमपि वशिम । कामये ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सोमः पवते जनिता मतीनां जनिता दिवो जनिता पृथिव्याः ।

जनिताग्नेर्जनिता सूर्यस्य जनिर्तेद्रस्य जनितोत विष्णोः ॥५॥

सोमः । पवते । जनिता । मतीनां । जनिता । दिवः । जनिता । पृथिव्याः ।

जनिता । अग्नेः । जनिता । सूर्यस्य । जनिता । इंद्रस्य । जनिता । उत । विष्णोः ॥५॥

सोमोऽभिषूयमाणः पवते । पात्रेषु क्षरति । कीदृशः । मतीनां वृद्धीनां यज्ञा मननीयानां स्तुतीनां जनिता जनयिता । जनिता मंच इति निपातनाखिलोपः । किंच दिवो द्युलोकस्य जनिता प्रादुर्भावयिता । तथा पृथिव्या जनयिता । अग्नेर्जनयिता प्रकाशयिता । सूर्यस्य सर्वस्य प्रेरकस्यादित्यस्य जनिता । इंद्रस्य जनिता पानेन मदस्य जनयिता । उतापि च विष्णोर्ध्यापकस्य जनिता जनयिता । एतत्सर्वं सोमोऽभिषूयमाणे भवतीति । सोमो हि देवानाप्याययतीति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पद्ये वर्गः ॥

देवसुवां हविःषु सोमस्य वनस्पतेर्ग्रहा देवानामिति याज्या । सूच्यते च । त्वं च सोम नो वशो ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनां । अ० ४. ११. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते पद्ये ॥

ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणां ।

श्येनो गृध्राणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्येति रेभन् ॥६॥

ब्रह्मा । देवानां । पदवीः । कवीनां । ऋषिः । विप्राणां । महिषः । मृगाणां ।

श्येनः । गृध्राणां । स्वधितिः । वनानां । सोमः । पवित्रं । अति । एति । रेभन् ॥६॥

सोम एव रूपो भवति । देवानां स्तोत्रकारिणामृषिजां ब्रह्मा ब्रह्माख्यत्विक्स्थानीयो भवति । यज्ञा । देवानां द्योतमानानामिन्द्रादीनां ब्रह्मा राजा भवति । तथा कवीनां ज्ञातप्रज्ञानां पदवीः । स्वलन्ति पदानि साधुत्वेन यो योजयति स पदवीः । वी गत्यादिद्वित्येतस्मान्किमपि रूपं । तथा विप्राणां मेधाविनां

मध्य ऋषिर्भवति । यः परोक्षं पश्यति स ऋषिर्ऋषिर्दर्शनादिति । मृगाणां महिषो भवति । महिषाख्यो बलवान् राजा भवति । तथा गृध्राणां पक्षिविशेषाणां श्येनः शंसनीयः पक्षिराजो भवति । वनानां । वनतिर्हिसाकर्मा । हिंसकानां छेदकानां मध्ये स्वधितरेतन्नामकच्छेदकोऽसि । एवंप्रभावः सोमो रेभन् श्छाद्यमानः सन् पवित्रमूर्णास्तुकेन कृतमन्येति । अतिगच्छति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्रावीविपद्वाच ऊर्मि न सिंधुर्गिरः सोमः पर्वमानो मनीषाः ।

अंतः पश्यन्वृजनेमावराण्या तिष्ठति वृषभो गोषु जानन् ॥७॥

प्र । अवीविपत् । वाचः । ऊर्मि । न । सिंधुः । गिरः । सोमः । पर्वमानः । मनीषाः ।

अंतरिति । पश्यन् । वृजना । इमा । अवराणि । आ । तिष्ठति । वृषभः । गोषु । जानन् ॥७॥

पर्वमानः सोमो मनीषा मनस ईशिता हृदयंगमा गिरः स्तुतीः प्रावीविपत् । प्रकर्षणा वपयति । प्रेरयति । कथमिव । सिंधुः स्यंदमाना नदीव वाचः शब्दस्योर्मि न संधं यथा प्रेरयति । तद्वत् । किंच वृषभः कामानामुदकानां वा वर्षकः सोमोऽंतरंतर्हितं वस्तुजातं पश्यन् अवराणि दुर्बलैर्वारयितुमशक्यानीमा वृजनेमानि बलान्या तिष्ठति । आसीदति । किं कुर्वन् । गोषु जानन् गवां जानानः सन् परबलानि प्रविशति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स मत्सरः पृत्तु वन्वन्वातः सहस्रेता अभि वाजंमर्ष ।

इंद्रायिंदो पर्वमानो मनीष्यं शोर्मुर्मिमीरय गा इषयन् ॥८॥

सः । मत्सरः । पृत्तुऽसु । वन्वन् । अवातः । सहस्रंऽरेताः । अभि । वाजं । अर्ष ।

इंद्राय । इंदो इति । पर्वमानः । मनीषी । अंशोः । ऊर्मि । ईरय । गाः । इषयन् ॥८॥

मत्सरो मदकरः पृत्तु संयामेषु वन्वन् श्वान् हिंसन् अत एव अवातोऽन्यैर्ग-
तुमशक्यः सहस्रेताः सहस्रोदकधारोपेतः स सोमो वाजं श्वरूपां बलमभ्यर्ष ।
अभिगच्छ । हे इंदो सोम पर्वमानः पूयमानो मनीषी प्राज्ञस्त्वं गा इषयन्
श्चात्प्रेरयन् । यद्वा । यजमानानां यज्ञसाधनभूता गाः प्रेरयन् इंद्रायेंद्रार्थम-
शोरभिपूयमाणस्य सोमस्योर्मि संघमीरय । प्रेरय ॥

॥ अथ नवमी ॥

परि प्रियः कलशे देववात इन्द्राय सोमो रण्यो मदाय ।

सहस्रधारः शतवाज इन्द्रवाजी न सन्निः समना जिगाति ॥ ९ ॥

परि । प्रियः । कलशे । देववातः । इन्द्राय । सोमः । रण्यः । मदाय ।

सहस्रधारः । शतवाजः । इन्द्रः । वाजी । न । सन्निः । समना । जिगाति ॥ ९ ॥

प्रियः प्रीणयितात एव देववातो देवैरभिगतो रण्यो रमणीयः सोम इन्द्रायेंद्रस्य मदाय मदार्थं कलशे द्रोणाभिधाने परि जिगाति । परिगच्छति । कीदृशः । सहस्रधारी बहुविधधारोपेतः शतवाजो बहुबल इन्द्रः पात्रेषु क्षरन् । तत्र दृष्टांतः । वाजी न । यथा वाजी बलवान् सन्निष्ठः समना । संप्रामनामैतत् । सम एव विक्रये । समन्ति धृष्टा भवन्ति योद्धारोऽचेति । तस्मिन्संयामे यथाश्वो जिगाति गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

स पूर्यो वसुविज्जायमानो मृजानो अप्सु दुदुहानो अद्री ।

अभिश्शस्तिपा भुवनस्य राजा विद्वान्तु ब्रह्मणे पूयमानः ॥ १० ॥

सः । पूर्यः । वसुविज् । जायमानः । मृजानः । अप्सु । दुदुहानः । अद्री ।

अभिश्शस्तिपाः । भुवनस्य । राजा । विद्वान्तु । ब्रह्मणे । पूयमानः ॥ १० ॥

पूर्यः पुराणी यद्वा पूर्वः कृतोऽभिषुतो वसुविज्जनानां लभको जायमानोऽप्सु वसतीवरीख्येपूदकेषु मृजानो मृज्यमानोऽद्रावभिषवयावणि दुदुहानो दुह्यमानोऽभिश्शस्तिपाः । अभितः शस्तिर्हिंसा येषां तेऽभिश्शस्तयः शत्रवः । तेभ्यः परिरक्षको भुवनस्य भूतजातस्य राजा स्वामी एवंविधः स तादृशः सोमो ब्रह्मणे कर्मार्थं पूयमानः सन् गातुं मार्गं समीचीनं विद्वत् । यजमानेभ्यः प्रयच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे सप्तमो वर्गः ॥

महापितृयज्ञे पितरः सोमवंत इत्यस्य द्वितीयानुवाक्या त्वया हि नः पितर इत्येषा । सूचितं च । पितरोऽग्निप्राक्ता यम उदीरतामवर उत्परासस्त्वया हि नः पितरः सोम पूर्व । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकादशी ॥

त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे कर्माणि चक्रुः पवमान धीराः ।

वन्वन्त्रवातः परिधीरपोर्णु वीरिभिरश्वैर्मघवा भवा नः ॥ ११ ॥

त्वया । हि । नः । पितरः । सोम । पूर्वे । कर्माणि । चक्रुः । पवमान । धीराः ।

वन्वन् । अवातः । परिधीन् । अप । ऊर्णु । वीरिभिः । अश्वैः । मघवा । भवा । नः ॥ ११ ॥

हे पवमान पूयमान सोम धीराः कर्माणि कुशलाः प्राज्ञा नोऽस्माकं पितरः पूर्वे पुरातना अंगिरसस्त्वया । हिरवधारणे । त्वया सहायेनैव कर्माण्यग्निष्टो-
मादीनि चक्रुः । कृतवन्तः । किञ्च वन्वन् स्तोतृन्संभजन् । यद्वा वनतिर्हिसार्थः ।
शब्रून्सिन् अवातस्त्रैरभिगतस्त्वं परिधीन् । परिधीयत एभिः सर्वमिति परिधयो
राक्षसाः । तानपोर्णु । अपोर्णुहि । अपच्छादय । जहीति यावत् । ऊर्णोतिर्लोठि
छादसो हेलुक् । एतादृशस्त्वं नोऽस्माकं पुत्रादियुक्तं धनं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यथापवथा मनवे वयोधा अमिचहा वरिवोविद्धविष्मान् ।

एवा पवस्व द्रविणं दधान इद्रे सं तिष्ठ जनयायुधानि ॥ १२ ॥

यथा । अपवथाः । मनवे । वयःधाः । अमिचहा । वरिवःधावित् । हविष्मान् ।

एव । पवस्व । द्रविणं । दधानः । इद्रे । सं । तिष्ठ । जनय । आयुधानि ॥ १२ ॥

हे सोम यथा पुरा त्वं मनवे राज्ञे वयोधा अन्नस्य धाता तथामिचहा शब्रूणां
हंता वरिवोविद्धनस्य लंभयिता हविष्मान् पुरोडाशादियुक्तः सन् अपवथास्तस्मै
धनादिकं प्रदातुं यथागच्छ एवमस्मभ्यमपि द्रविणं धनं दधानः प्रयच्छन् पवस्व ।
अस्मदभिमुखमागच्छ । किञ्च । अस्माभिर्दीयमानस्त्वमिद्रे सं तिष्ठ । सम्यक् तिष्ठ ।
अपि च । आयुधानि त्वदीयानि जनय । तस्मै प्रकाशय ॥ वाक्यभेदादन्विघातः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

पवस्व सोम मधुमां चृतावापो वसानो अधि सानो अय्ये ।

अय द्रोणानि घृतवांति सीद मदिन्तमो मत्सर इदृपानः ॥ १३ ॥

पवस्व । सोम । मधुमान् । चृतवा । अपः । वसानः । अधि । सानी । अय्ये ।

अय । द्रोणानि । घृतवन्ति । सीद । मदिन्तमः । मत्सरः । इदृपानः ॥ १३ ॥

हे सोम मधुमान् मदकरसोपेत चृतावा यज्ञवान् । छंदसीवनिपाविति
वनिप् मत्वर्थीयः । तादृशस्त्वमपो वसतीवरीरकधनाश्च वसान आच्छादयन् अथ-
धिकं सानौ समुच्छ्रितेऽव्येऽविभवे पवित्रे पवस्व । क्षर । ततो मर्दितमोऽतिशयेन
मदकर इंद्रपान इंद्रेण पातय्यो मत्सरो मादयिता सोमो घृतबंत्युदकवंतो द्रोणानि
द्रोणकलशानव सीद । अवतिष्ठस्व ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

वृष्टिं दिवः शतधारः पवस्व सहस्रसा वाज्युदेववीतौ ।

सं सिंधुभिः कलशे वावशानः समुस्त्रियाभिः प्रतिरन् आयुः ॥ १४ ॥

वृष्टिं । दिवः । शतऽधारः । पवस्व । सहस्रऽसाः । वाज्युऽयुः । देवऽवीतौ ।

सं । सिंधुऽभिः । कलशे । वावशानः । सं । उस्त्रियाभिः । प्रऽतिरन् । नः । आयुः ॥ १४ ॥

हे सोम शतधारो बहुधारोपेतस्त्वं दिवोऽंतरिक्षादादित्याद्वा वृष्टिं पवस्व ।
कुरु । यद्वा । शतधारो बहुधात्मीयधारोपेतस्त्वं दिवो द्योतमानात्पवित्रावृष्टिम-
विच्छिन्नधारां पवस्व । पात्रेषु कुरु । कीदृशः । देववीतौ । देवानां वीतिर्हविर्भक्षणं
यस्मिन् स देववीतिर्यज्ञः । तस्मिन्सहस्रसा यजमानानां सहस्रस्य धनस्य दाता
वाज्युस्तेषामन्नं कामयमानस्त्वं सिंधुभिः स्यंदमानाभिर्वसतीवरीभिः कलशे द्रो-
णाभिधाने संगच्छस्व । तथा त्वं नोऽस्माकमायुर्जीवनं प्रतिरन् वर्धयन् उस्त्रि-
याभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिश्च कलशे संगच्छस्व ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

एष स्य सोमो मतिभिः पुनानोऽन्यो न वाजी तरतीदरातीः ।

पयो न दुग्धमर्दितेरिप्सुर्विव गातुः सुयमो न वोळ्हा ॥ १५ ॥

एषः । स्यः । सोमः । मतिऽभिः । पुनानः । अन्यः । न । वाजी । तरति । इत् । अरातीः ।

पयः । न । दुग्धं । अर्दितेः । इप्सिर् । उरुऽईव । गातुः । सुऽयमः । न । वोळ्हा ॥ १५ ॥

एष एतादृशः स्य स सोमो मतिभिर्मननसाधनैः स्तोत्रैः पुनानः पूयमानो
भवति । यः सोमोऽन्यो जातनशीलो वाज्यश्च इव संपामेऽरातीररातीश्शृण्वन्-
रति । इदवधारणे । तरत्येव हिनस्येव । यदृत्तयोगादनिघातः । किंच । अर्दितेः ।
गोनामेतत् । अदीनाया गोरिप्सिमन्वेयणीयं दुग्धं पयो न क्षीरं यथा पूतं भवति

एवं सोमः परिशुद्धः । अपि च उर्विव । सुपां सुलुगिति सोलुक् । उरुर्विस्तीर्णो
गातुर्मार्ग इव सर्वेः समाश्रयणीयस्तथा वोढ्वा वोढाश्चः सुयमः सुष्टु नियंतुं
शक्यो यथा भवति तद्वदयं सोमः स्तोतृभिर्नियंतव्यो भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थेऽष्टमो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

स्वायुधः सोतृभिः पूयमानोऽभ्यर्षं गुह्यं चारु नाम ।

अभि वाजं सप्तिरिव अयस्याभि वायुमभि गा देव सोम ॥ १६ ॥

सुऽआयुधः । सोतृऽभिः । पूयमानः । अभि । अर्षं । गुह्यं । चारु । नाम ।

अभि । वाजं । सप्तिऽइव । अयस्या । अभि । वायुं । अभि । गाः । देव । सोम ॥ १६ ॥

स्वायुधः शोभनायुधोपेतः । यद्वा । यज्ञे स्पृचकपालादीनि दशायुधानि संति ।
तद्वान् । सोतृभिरभिषुखद्भिः पूयमानत्वं गुह्यं गुहायां निहितं चारु कमनीयं
नाम त्वदीयं रसात्मकं शरीरं स्तुतिभिः सहाभ्यर्षं । कलशादीन्यभिगमय । किंच ।
सप्तिरिवाश्च इव वर्तमानत्वं अयस्या । सुपां सुलुगिति सप्तम्या आज्ञादेशः ।
अस्मदीयायामन्वेष्टायां वाजमन्त्रमस्मभ्यमभिगमय । अपि च । हे देव स्तोतव्य
हे सोम वायुं प्राणं जीवनमभिगमय । गाः पशून्वास्मभ्यमभिगमय ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

शिणुं जज्ञानं हर्यंतं मृजंति शुभंति वह्निं मरुतो गणेन ।

कविर्गीभिः काव्येना कविः सन्सोमः पविचमत्येति रेभन् ॥ १७ ॥

शिणुं । जज्ञानं । हर्यंतं । मृजंति । शुभंति । वह्निं । मरुतः । गणेन ।

कविः । गीऽभिः । काव्येन । कविः । सन् । सोमः । पविचं । अति । एति । रेभन् ॥ १७ ॥

शिणुमिदानीमुत्पन्नत्वाच्छिणुवत्तिष्ठंतं । यद्वा । पापानि तनूकुर्वंतं विनाशयंतं
जज्ञानं प्रादुर्भूतमत एव हर्यंतं । हर्यं गतिकान्त्योः । भृमृहशीत्यादिनातच् । सर्वेः
काम्यमानं सोमं मृजंति । मरुतः शोधयंति । किंच । वह्निं वोढारं सोमं गणे-
नात्मीयेन सप्तसंख्याकेन गणेन शुभंति । अलंकुर्वन्ति । ततः कविः क्रांतप्रज्ञः सोमः
काव्येन कविकर्मणिव कविः शब्दोपेतः सन् रेभन् शब्दायमानो गीर्भिः स्तुतिभिः
सह पविचमत्येति । अतीत्य गच्छति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

ऋषिमना य ऋषिकृत्स्वर्षाः सहस्रणीथः पद्वीः कवीनां ।

तृतीयं धाम महिषः सिषासन्सोमो विराजमनु राजति स्तुप् ॥ १६ ॥

ऋषिऽमनाः । यः । ऋषिऽकृत् । स्वऽसाः । सहस्रऽनीथः । पद्वीः । कवीनां ।

तृतीयं । धाम । महिषः । सिषासन् । सोमः । विराजं । अनु । राजति । स्तुप् ॥ १६ ॥

ऋषिमनाः सर्वदर्शनशीलमनस्कः अत एवर्षिकृत् सर्वस्य दर्शनकर्ता । प्रकाशनस्य कर्ता स्वर्षाः सर्वस्य सूर्यस्य वा संभक्ता सहस्रणीथः । नीषा स्तुतिः । बहुविधस्तुतिकः । कवीनां ज्ञातप्रज्ञानां मध्ये पद्वीः स्खलतां पदानां साधुत्वेन संयोजयिता यः सोमो विद्यते स महिषो महान् पूज्यो वा सोमस्तृतीयं धाम द्युलोकं सिषासन् संभक्तुमिच्छन् स्तुप् स्तूयमानः सन् विराजं विशेषेण राजतं दीप्यमानमिंद्रमनु राजति । प्रकाशयति ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

चमूपच्छेनः शकुनो विभृत्वा गोविंदुर्द्रप्स आयुधानि विभ्रत् ।

अपामूर्मिं सचमानः समुद्रं तुरीयं धाम महिषो विवक्ति ॥ १७ ॥

चमूऽसत् । शेनः । शकुनः । विऽभृत्वा । गोऽविंदुः । द्रप्सः । आयुधानि । विभ्रत् ।

अपां । ऊर्मिं । सचमानः । समुद्रं । तुरीयं । धाम । महिषः । विवक्ति ॥ १७ ॥

चमूपत् । चमन्ति भक्षयन्त्यवेति चम्वधमसाः । तेषु सीदन् । यद्वा । चम्वा-
वधिपयणफलके । तयोर्वर्तमानः शेनः शंसनीयः शकुनः शक्तः सामर्थ्यकारी
विभृत्वा । हरतेरातो मनिन्नित्यादिना कृनिप् । पाषेषु विहरणशीलः । गोविंदुर्य-
ज्ञमानानां गवां लभकः । विंदुरिच्छुः । पा० ३. २. १६९. इत्युपग्रयांतत्वेन निपा-
तितः । द्रप्सो द्रवणशील आयुधानि स्पृक्षकपालादीनि विभ्रत् धारयन् अपा-
मुदकानामूर्मिं प्रेरकं समुद्रं । अंतरिक्षनामैतत् । अंतरिक्षलोकं सचमानः सेवमानो
महिषो महान् य एवंविधः सोमः स सोमस्तुरीयं चतुर्थं धाम चांद्रमसं स्थानं
विवक्ति । सेवते । सूर्यलोकस्योपरि चंद्रमसो लोको विद्यत इति यमः पृथिव्या
अधिपतिः स मावत्विद्यादिभिश्चंद्रमा नक्षत्राणामधिपतिः स मावत्त्वित्येतैर्मे-
चिज्ञायते ॥

॥ अथ विंशी ॥

मर्यो न शुभ्रस्तन्वँ मृजानोऽत्यो न सुता सनये धनानां ।

वृषेव यूथा परि कोशमर्षन्कनिऋदच्चम्बोऽरा विवेश ॥२०॥

मर्यः । न । शुभ्रः । तन्वँ । मृजानः । अत्यः । न । सुता । सनयै । धनानां ।

वृषाऽइव । यूथा । परि । कोशं । अर्षन् । कनिऋदत् । चम्बोः । आ । विवेश ॥२०॥

शुभ्रो दीपमानोऽलंकृतो मर्यो न मनुष्य इव तन्वमात्मीयं शरीरं मृजानो वसतीवरीभिः शोधयन् । किञ्च धनानां सनये संभजनाय लाभायात्यो नातनशीलोऽश्व इव सुत्वा सरणशीलः । अपि च । वृषेव वृषा यथा यूथानि प्रतिगच्छन् शब्दं करोति तद्वत् कोशमधिपवणचर्मणा कृतं पात्रं पर्यर्षन् प्रतिगच्छन् सोमः कनिऋदत् पुनः पुनः शब्दं कुर्वन् चम्बोरधिपवणफलकयोरा विवेश । आविशति । कनिऋदत् । ऋदेर्यङ्लुकि दाधर्तिर्दर्धतीत्यादिना निपातनादभ्यासस्य निगागमः । तस्य शतर्यभ्यस्तानामादिरित्याद्युदात्तत्वं ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे नवमो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

पवस्वेदो पवमानो महोभिः कनिऋदत्परि वाराण्यर्ष ।

ऋीळञ्चम्बोऽरा विंश पूयमानं इदं ते रसो मदिरो ममहु ॥२१॥

पवस्व । इदो इति । पवमानः । महःऽभिः । कनिऋदत् । परि । वाराणि । अर्ष ।

ऋीळन् । चम्बोः । आ । विंश । पूयमानः । इदं । ते । रसः । मदिरः । ममहु ॥२१॥

हे इदो सोम महोभिः पूजकैर्वात्सिग्भिः पवमानः पूयमानस्त्वं पवस्व । धार । ततः कनिऋदत् भृशं शब्दं कुर्वन् वाराण्यवेवालानि पवित्राणि पर्यर्ष । परिगच्छ । किञ्च पूयमानस्त्वं चम्बोरधिपवणफलकयोः ऋीळन् संक्रीडमानः सन् आ विंश । पात्राणि प्रविश । अनन्तरं मदिरो मदकरस्ते त्वदीयो रस इदं ममहु । मोदयतु । माद्यतेर्बहुलं छंदसीति ध्रुः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

प्रास्य धारा वृहतीरमृषन्नक्तो गोभिः कलशा आ विवेश ।

सामं कृषन्तामन्यो विपश्चित्क्रंदन्त्येभि सख्युर्न जामिं ॥२२॥

प्र। अस्य। धाराः। बृहतीः। असृयन्। अक्तः। गोभिः। कलशान्। आ। विवेश।
साम। कृण्वन्। सामन्यः। विपः। ऽचित्। क्रंदन्। एति। अभि। सख्युः। न। जामिं ॥ २२ ॥

अस्य सोमस्य बृहतीर्वृहत्यो महत्यो धाराः प्रासृयन् । प्रसृज्यन्ते ॥ सृजेः कर्मार्थे लङि व्यत्ययेन रेनादेशः । बहुलं छंदसीति रुडागमः ॥ ततः सोऽयं सोमो गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिरक्तः सन् कलशान्द्रोणाभिधानानां विवेश । आविशति । साम सामानि कृण्वन् कुर्वन् सोमः सामन्यः सामगानकुशलः । सुष्ठु शब्दायमान इत्यर्थः । विपश्चित् सर्वे जानानः सोमः क्रंदन् देवानाह्वयन् अभ्येति । यहादीनि त्वरयाभिगच्छति । तच्च दृष्टांतः । सख्युर्न जामिं । सख्युर्जामिं जायां यथेतरो लंपटो वेगेनाभिगच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

अपमन्नैपि पवमानं शबून्प्रियां न जारो अभिगीतं इंदुः ।

सीद्वनैषु शकुनो न पत्वा सोमः पुनानः कलशेषु सत्ता ॥ २३ ॥

अप०ऽमन्। एपि। प०वमानं। श०बून्। प्रि०यां। न। जारः। अभि०गीतः। इंदुः।

सीदन्। वनैषु। श०कुनः। न। प०त्वां। सोमः। पु०नानः। क०लशेषु। स०त्ता ॥ २३ ॥

हे पवमान पूयमान सोम अभिगीतः स्तोतृभिरभिष्टुत इंदुः पात्रेषु क्षरन् त्वं शबून्पमन् अपहिंसन् एपि । आगच्छसि । कथमिव । जारः प्रियां न । प्रियतमामसती स्त्रीमन्यान्वाधमानः सन्यथाभिगच्छति तद्वत् । पत्वा पतनशीलः शकुनो न । यथा शकुनो वनेषु वृक्षेषु सीदन्भवति तद्वत् पतनशीलः पुनानः पूयमानः सोमः कलशेषु सत्ता सदनशीलो निपण्णो भवति । सदेस्ताच्छीलिकस्तृन् । एकाच इतीदमन्तिपेधः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

आ ते रुचः पर्वमानस्य सोम योषेव यन्ति सुदुर्घाः सुधाराः ।

हरिरानीतः पुरुवारो अप्स्वर्चिक्रदकलशे देवयूनां ॥ २४ ॥

आ। ते। रुचः। प०र्वमानस्य। सो०म। यो०षेव। य०न्ति। सु०दुर्घाः। सु०धाराः।

हरिः। आ०नीतः। पु०रुवारः। अ०प्स्व। अर्चि०क्रदत्। क०लशे। दे०व०यूनां ॥ २४ ॥

हे सोम पवमानस्य पूयमानस्य ते तव, स्वभूता योषेव स्त्री यथा पुत्राणां
पयो दोग्धि तद्वद्वजमानानां धनादिकस्य सुष्ठु दोग्ध्यः सुधाराः शोभनधारोपेता
रुचो दीप्य आ यन्ति । पात्रादीन्यागच्छन्ति । किञ्च । हरिर्हरितवर्ण आनीत
ऋत्विग्भिः पुरुवारो बहुधा वरणीयः सोमोऽप्यु वसतीवरीषु देवयूनां देवा-
निच्छतां यजमानानां स्वभूते कलशे द्रोणाख्ये चाचिक्कदत् पुनः पुनः क्रंदते ।
शब्दायते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे दशमो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले पंचमोऽनुवाकः ॥

पष्ठेऽनुवाके सप्त सूक्तानि । तत्रास्य प्रेपेत्यष्टापञ्चाशद्वचं प्रथमं सूक्तं चैष्टुभं
पवमानसोमदेवतार्कं । तत्राद्यस्य तृचस्य मैत्रावरुणो वसिष्ठ ऋषिः । द्वितीय-
स्येन्द्रप्रमतिर्नाम । तृतीयस्य वृषगणः । चतुर्थस्य मन्युः । पंचमस्योपमन्युः ।
पष्ठस्य व्याघ्रपात् । सप्तमस्य शक्तिः । अष्टमस्य कर्णश्रुत् । नवमस्य मृळीकः ।
दशमस्य वसुक्तः । एते सर्वे वसिष्ठगोत्राः । एवं त्रिंशद्वचो गताः । अथ चतुर्द-
शानामृचां शक्तिपुत्रः पराशर ऋषिः । शिष्टानामांगिरसः कुत्सः । तथानुक्रम्यते ।
अस्य प्रेपाष्टापञ्चाशदाद्यं तृचं वसिष्ठोऽपश्यदुत्तराक्षव पृथग्वसिष्टा इन्द्रप्रमतिर्वृ-
षगणो मन्युरुपमन्युर्याघ्रपाञ्चशक्तिः कर्णश्रुमृळीको वसुक्त इति चतुर्दश परा-
शरोऽन्त्याः कुत्स इति ॥ गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्य प्रेपा हेमना पूयमानो देवो देवेभिः समपृक्त रसं ।

सुतः पविचं पर्येति रेभन्मिमेव सद्यं पशुमांति होता ॥१॥

अस्य । प्रेपा । हेमना । पूयमानः । देवः । देवेभिः । सं । अपृक्त । रसं ।

सुतः । पविचं । परि । एति । रेभन् । मिताऽइव । सद्यं । पशुऽमंति । होता ॥१॥

अस्य सोमस्य प्रेपा ॥ प्रेपतिर्गत्यर्थः । क्षिपि रूपं । सावेकाच इति विभक्ते-
रुदाहृतं ॥ प्रेपा प्रेरकेण हेमना हिरण्येन पूयमानः । हिरण्यपाणिरभिपुणोतीति
हिरण्यसंप्रपः । तादृशो देवो दीप्यमानांशू रसमात्मीयं देवेभिर्देयिः सह समपृक्त ।
संप्रचयति । संयोजयति । पृची संपर्कः । ततः सुतोऽभिपुतः सोमो रेभन् शब्दा-
यमानः सन् पविषमृणांस्तुकेन निर्मितं पर्येति । परिगच्छति । कयमिव ।

होता देवानामाह्रातर्विक् मितेव निर्मितान् पशुमन्ति वद्धपशून् सद्य सदनानि
यज्ञगृहान्यथा पर्येति तद्वत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

भद्रा वस्त्रा समन्याऽवसानो महान्कविर्निवचनानि शंसन् ।

आ वच्यस्व चम्बोः पूयमानो विचक्षणो जागृविर्देववीती ॥२॥

भद्रा । वस्त्रा । समन्या । वसानः । महान् । कविः । निऽवचनानि । शंसन् ।

आ । वच्यस्व । चम्बोः । पूयमानः । विऽचक्षणः । जागृविः । देवऽवीती ॥२॥

भद्रा भद्राणि कल्याणानि समन्या । समनमिति संयामनाम् । तत्र साधुरिति
यन् । संयामयोग्यानि वस्त्रा वस्त्राण्याच्छादकानि तेजांसि वसान आच्छादयन्
महान्कविः ज्ञातदशीं अत एव निवचनानि नितरां वक्तव्यान्वृत्तिकृतानि स्तो-
त्राणि शंसन् विचक्षणो विशेषेण द्रष्टा जागृविर्जागरणशीलः सोमस्त्वं देववीती ।
देवानां वीतिर्भक्षणं यस्मिन् स देववीतियज्ञः । तस्मिन् चम्बोरधियवणफलक-
योरावच्यस्व । पाचाण्या विश । वचिर्गन्तव्यः । व्यत्ययेन श्रयन् । पूयमानः सन् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

समु प्रियो मृज्यते सानो अर्भ्ये यशस्त्रो यशसां क्षितौ अस्मे ।

अभि स्वर धन्वा पूयमानो यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥३॥

सं । ऊं इति । प्रियः । मृज्यते । सानौ । अर्भ्ये । यशःऽत्रः । यशसां । क्षितः । अस्मे इति ।

अभि । स्वर । धन्व । पूयमानः । यूयं । पात । स्वस्तिभिः । सदा । नः ॥३॥

यशसां यशस्विनां मध्ये यशस्त्रोऽतिशयेन यशस्वी क्षितः क्षितौ भवः
प्रियः प्रीणयिता सोमः सानौ समुच्छितेऽभ्येऽविमये पवित्रेऽस्मे अस्मदर्थं
संमृज्यते । ऋत्विभिः परिपूयते । उ अवधारणे । पूयमानस्त्वं धन्वांतरिक्षेऽभि
स्वर । अभितः शब्दय । यूयं । पूजायां बहुवचनं । हे सोम त्वं नोऽस्मान्
स्वस्तिभिः कल्याणतमैः पालनैः सदा सर्वदा पात । रक्षत । पालयत ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र गांयताभ्यर्चाम देवान्स्तोमं हिनोत महते धनाय ।

स्वादुः पवाते अति वारमव्यमा सीदाति क्लृप्ते देव्युनः ॥४॥

प्र । गा॒य॒त । अ॒भि । अ॒र्चाम॒ । दे॒वान् । सोमं॑ । हि॒नो॒त । म॒ह॒ते । ध॒नाय॑ ।

स्वा॒दुः । प॒वा॒ते । अ॒ति॑ । वा॒रं । अ॒र्थ्य॑ । आ । सी॒दा॒ति । क॒ल॒शं॑ । दे॒व॒ऽयुः॑ । नः॑ ॥ ४ ॥

हे स्तोतारः प्र गायत । सोमं प्रकर्षेणाभिष्टुत । तथा देवानभ्यर्चाम । अभ्यर्चत । पुरुषव्यत्ययः । यद्वा । वयं देवानभिष्टुमः यूयं सोमं स्तुतेति । किंच महते महत्प्रभूतं धनाय धनं प्राप्तुं सोमं हिनोत । अभिपवार्थं प्रेरयत ॥ क्रियार्थो-पपदस्य च कर्मणि स्थानिन इति धनशब्दस्य चतुर्थी ॥ ततः स्वादुः स्वादु-करः सोमोऽव्यसविभवं वारं वालं पवित्रमिति पवाते । अतीत्य पवते । किंच देवयुर्देवान्कामयमानो नोऽस्मदीयः सोमः कलशं पाचमासीदाति । आसीदति । प्रविशति । उभयत्र लेट्यङागमः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इ॒दं दे॒वाना॑मु॒प॒ स॒ख्यमा॒यन्स॒हस्र॑धारः प॒व॒ते॒ म॒दाय॑ ।

नृ॒भिः॑ स्त॒वा॒नी॒ अनु॒ धाम॒ पूर्वं॑ ग॒च्छि॒द्रं॑ म॒ह॒ते॒ सौ॒भ॒गाय॑ ॥ ५ ॥

इ॒दुः । दे॒वा॒नां॑ । उ॒प॒ । स॒ख्यं॑ । आ॒ऽय॒न् । स॒हस्र॑ऽधारः । प॒व॒ते॒ । म॒दाय॑ ।

नृ॒ऽभिः॑ । स्त॒वा॒नः॑ । अ॒नु॒ । धा॒म॒ । पूर्॒वं॑ । अ॒ग॒न् । इ॒द्रं॑ । म॒ह॒ते॒ । सौ॒भ॒गाय॑ ॥ ५ ॥

देवानामिन्द्रादीनां सख्यं सखिभावमुपायन् उपगच्छन् सहस्रधारी बहुविध-धार इदुः सोमो मदाय देवानां मदार्थं पवते । कलशादिषु क्षरति । नृभिः कर्मनेतृभिः स्तवानः स्तूयमानः सोमः पूर्वं पुरातनं धाम द्युलोकमनुगच्छति । तदेवाह । महते प्रभूताय सौभगाय सौभाग्यायेन्द्रमगन् । गच्छति । सोम इंद्रेण पीते सति यज्ञमानानां महत्सौभाग्यं भवति खलु । अगन् । गमेर्लुङि मंचे घसेति च्लेर्लुक् । मी नो धातोरिति नत्व ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थ एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्त्री॒ष्वे रा॒ये हरि॑र॒षा पु॒ना॒न् इ॒द्रं॑ म॒दो॑ ग॒च्छ॒तु॒ ते॒ भ॒राय॑ ।

दे॒वै॒री॒हि॒ स॒र॒थं॑ रा॒धो॒ अ॒च्छा॑ यू॒यं पा॑न् स्व॒स्ति॒भिः॑ स॒दा॒ नः॑ ॥ ६ ॥

स्त्री॒ष्वे । रा॒ये । हरिः॑ । अ॒र्षे॒ । पु॒ना॒न् । इ॒द्रं॑ । म॒दः॑ । ग॒च्छ॒तु॒ । ते॒ । भ॒राय॑ ।

दे॒वैः॑ । रा॒हि॒ । स॒ऽर॒थं॑ । रा॒धः॑ । अ॒च्छ॒ । यू॒यं । पा॑न् । स्व॒स्ति॒भिः॑ । स॒दा॒ । नः॑ ॥ ६ ॥

हे सोम हरिर्हरितवर्णः पुनानः श्रूयमानस्त्वं स्तोत्रेऽस्मोभिः क्रियमाणे संति राये धनार्थमर्थे । आगच्छ । ततस्ते त्वदीयो मदी मदकरी रसो भराय । भृ भर्त्सने । भर्त्सयन्ति शबूनच योद्धार इति भरः संग्रामः । तदर्धमिंद्रं गच्छतु । किंच सरथं देवैः समानं रथमास्थाय राघोऽच्छास्माकं धनार्थं याहि । आगच्छ । यूयं नोऽस्मान् स्वस्तिभिः सदा पात । त्वं रक्ष ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्र कार्यमुशनेव ब्रुवाणो देवो देवानां जनिमा विवक्ति ।

महिषतः शुचिवंधुः पावकः पदा वराहो अभ्येति रेभन् ॥७॥

प्र । कार्यं । उशनाऽइव । ब्रुवाणः । देवः । देवानां । जनिम । विवक्ति ।

महिऽघतः । शुचिऽबंधुः । पावकः । पदा । वराहः । अभि । एति । रेभन् ॥७॥

उशनेव एतन्नामक ऋषिरिव कार्यं कविकर्म स्तोत्रं ब्रुवाण उच्चारयन् देवः स्तोतायमृषिर्वृषगणो नाम देवानामिन्द्रादीनां जनिम जन्मानि प्र विवक्ति । प्रकर्षणं ब्रवीति । वच परिभाषणे । व्यत्ययेन विकरणस्य ध्रुः । बहुलं छंदसी-त्यभ्यासस्येत्वं । महिषतः प्रभूतकर्मा शुचिवंधुः । बध्नन्ति शबूनिति बंधूनि तेजांसि बलानि वा । दीप्ततेजस्कः पावकः पापानां शोधको वराहः । वरं च तदहश्च वराहः । राजाहःसखिभ्यएजिति टच्समासांतः । तस्मिन्नहन्यभिघूयमाणत्वेन तद्वान् । अर्शआदित्वान्मत्वर्थीयोऽच् । तादृशः सोमो रेभन् शब्दं कुर्वन्पदा पदानि स्थानानि पात्राण्यभ्येति । अभिगच्छति । यद्वा । यथा कश्चन वराहः पदा पादेन भूमिं विक्रममाणः शब्दं करोति तद्वत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

प्र हंसासंस्तृपलं मन्युमच्छामादस्तं वृषगणा अयासुः ।

आंगूष्पं पर्वमानं सखायो दुर्मर्षं साकं प्र वदन्ति वाणं ॥८॥

प्र । हंसासः । तृपलं । मन्युं । अच्छ । अमात् । अस्तं । वृषऽगणाः । अयासुः ।

आंगूष्पं । पर्वमानं । सखायः । दुःसर्षं । साकं । प्र । वदन्ति । वाणं ॥८॥

हंसासः शत्रुभिर्हन्यमाना हंसा इव चरन्तो वा वृषगणा एतन्नामका ऋष-योऽमाच्छ्रूणां बलात्तासिताः संतस्तृपलं । तृपलशब्दः क्षिप्रवाची । तदुक्तं

यास्केन । तृपलप्रभमी क्षिप्रप्रहारीति । क्षिप्रप्रहारिणं मन्युं शत्रून्तमिमन्यमानं
सोममच्छाभिलक्ष्यास्तं यज्ञगृहं प्रायासुः । प्रायासिषुः । प्रगच्छन्ति । ततः सखायः
स्तुत्यस्तोतृत्वलक्षणेन संबन्धेन सखिभूताः स्तोतार आंगूर्यं सर्वैरभिगन्तव्यं । यद्वा ।
घोषशब्दस्य मृषोदरादित्वादागूष इत्यादेशः । आठ अनुनासिकच्छादसः । स्तो-
चाहं दुर्मर्षे शत्रुभिर्दुर्धरे दुःसहं एवंविधं सोमं पवमानमुद्दिश्य वाणं वाद्यविशेषं
साकं सहेव प्र वदन्ति । प्रवादयन्ति । तदुपलक्षितं गानं कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

स रंहत उरुगायस्य जूतिं वृथा क्रीळंतं मिमते न गावः ।

परीणसं कृणुते तिग्मशृंगो दिवा हरिर्ददृशे नक्तंमृजः ॥ ९ ॥

सः । रंहते । उरुगायस्य । जूतिं । वृथा । क्रीळंतं । मिमते । न । गावः ।

परीणसं । कृणुते । तिग्मशृंगः । दिवा । हरिः । ददृशे । नक्तं । मृजः ॥ ९ ॥

स सोमो रंहते । अतिशीघ्रं गच्छतीत्यर्थः । उरुगायस्य बहुभिः स्तुत्यस्यात्मनो
जूतिं गतिमनुसरन् । तं वृथानायासेन क्रीळंतं विहरंतं गच्छंतं सोमं गावोऽन्ये
गंतारो न मिमते । न परिच्छिदन्ति । तमनुगंतुं न शक्नुवन्तीत्यर्थः । किंच तिग्म-
शृंगः । शृण्वन्ति हिंसन्ति तमासीति शृंगाणि तेजांसि । तीक्ष्णतेजस्कः परीणसं ।
बहुनामैतत् । बहुविधं तेजः कृणुते । करोति । अंतरिक्षे वर्तमानो यः सोमो
दिवाहनि हरिर्हरितवर्णो ददृशे दृश्यते । न प्रकाशत इत्यर्थः । नक्तं रात्रौ तृज
अजुगामी विस्पष्टः प्रकाशयुक्तो दृश्यते । दृश्येः कर्मणि लिटि रूपं ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंदुर्वाजी पवते गोन्वोघा इंद्रे सोमः सह इन्वन्मदाय ।

हन्ति रक्षो बाधन्ते पर्यरातीर्वरिवः कृषन्वृजनस्य राजा ॥ १० ॥

इंदुः । वाजी । पवते । गोऽन्वोघाः । इंद्रे । सोमः । सहः । इन्वन् । मदाय ।

हन्ति । रक्षः । बाधन्ते । परि । अरातीः । वरिवः । कृषन् । वृजनस्य । राजा ॥ १० ॥

इंदुः क्षरणशीलो वाजी बलवान् गोन्वोघा गमनशीलनीचीनायरससंधात
इंद्रे सहो बलकररसमिन्वन् प्रेरयन् सोमो मदाय तस्य मदार्थं पवते । क्षरति ।
किंच रक्षो रक्षःकुलं हन्ति । हिनस्ति । किंचारातीररातीञ्शत्रून्परि बाधते । परितः

संहरति । कीदृशः । वरिवो वरणीयं धनं कृण्वन् स्तोतृणां कुर्वन् वृजनस्य बलस्य राजेक्षिता सोम इति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे द्वादशे वर्गेः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अध् धारया मध्वा पृचानस्तिरो रोमं पवते अद्रिदुग्धः ।

इंदुरिंद्रस्य सख्यं जुषाणो देवो देवस्य मत्सरो मदाय ॥ ११ ॥

अध् । धारया । मध्वा । पृचानः । तिरो । रोमं । पवते । अद्रिदुग्धः ।

इंदुः । इंद्रस्य । सख्यं । जुषाणः । देवः । देवस्य । मत्सरः । मदाय ॥ ११ ॥

अधाधानंतरमद्रिदुग्धो यावभिर्दुग्धोऽभिषुतः सोमो मध्वा मदकारिण्या धारया पृचानो देवान् संपर्चयन् संयोजयन् रोमाविरोमभिः कृतं पविचं तिरस्तिरस्कृत्य व्यवधायकं कृत्वा पवते । कलशेषु क्षरति । किंचेंद्रस्य सख्यं सखिभावं कर्म वा जुषाणः सेवमानो देवो द्योतमानो मत्सरो मदकर इंदुः सोमो देवस्येन्द्रस्य मदाय मदार्थं पवते । क्षरति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अभि प्रियाणि पवते पुनानो देवो देवान्स्वेन रसेन पृंचन् ।

इंदुर्धर्माण्यृतुषा वसानो दशं क्षिपे अथ्यत सानो अथ्ये ॥ १२ ॥

अभि । प्रियाणि । पवते । पुनानः । देवः । देवान् । स्वेन । रसेन । पृंचन् ।

इंदुः । धर्माणि । ऋतुऽथा । वसानः । दशं । क्षिपः । अथ्यत । सानो । अथ्ये ॥ १२ ॥

प्रियाणि प्रीतिकारकाणि धर्माणि तेजांस्यृतुषा काले वसान आच्छादयन् इंदुः सोमः पुनानः पूयमानः सन् अभि पवते । कलशानभिलस्य क्षरति । कीदृशः । देवः संक्रीडनशीलः स्वेनात्मीयेन रसेन देवानिंद्रादीन्पृंचन् संपर्चयन् संयोजयन् । तमिमं दश दशसंख्याकाः क्षिपः । अंगुलिनामैतत् । कर्मार्थं प्रेर्येत इति । तत्संख्याका अंगुलयः सानो समुच्छ्रितेऽप्येऽविभवे पविचेऽप्यत । गमयंति । यद्वा तत्र पविचे पूयमानं सोममप्यत । गच्छंति । वी गत्यादिषु । लङि व्यत्ययेनात्मनेपदं ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

वृषा शोणो अभिकनिऋद्गा नदयन्वेति पृथिवीमुत द्यां ।

इंद्रस्येव वमुरा ऋण्वे आजी प्रचेतयन्वर्षति वाचमेमां ॥१३॥

वृषा । शोणः । अभिऽकनिऋदत् । गाः । नदयन् । एति । पृथिवी । उत । द्यां ।

इंद्रस्यऽइव । वमुः । आ । ऋण्वे । आजी । प्रऽचेतयन् । अर्षति । वाचं । आ । इमां ॥१३॥

शोणः शोणवर्णो वृषा कश्चिद्वृषभो गाः पशूनभिकनिऋदत् । अभिलक्ष्य शब्दं करोति । एवं गाः स्तुतीर्विश्रयणार्थं पयसो दोग्ध्रीर्येनूर्वाभिकनिऋदत् अभिशब्दायमानः । तदेवाह । नदयन् शब्दमुत्पादयन् सोमः पृथिवीमुतापि च द्यां एतौ लोकावेति । गच्छति । किंच । वमुः । वाग्रामैतत् । तस्य वाक् शब्द आजी संयाम इंद्रस्येव इंद्रस्य शब्द इव ऋण्वे । सर्वेः श्रूयते । ततः प्रचेतयन् आत्मानं सर्वेषां प्रज्ञापयन् इमां वाचमर्षति । समन्ताद्गमयति । उच्चैः शब्दायत इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

रसायः पयसा पिबन्मान ईर्यन्वेपि मधुमंतमंशुं ।

पवमानः संतनिर्मेपि कृण्वन्दिद्राय सोम परिपिच्यमानः ॥१४॥

रसायः । पयसा । पिबन्मानः । ईर्यन् । एपि । मधुऽमंतं । अंशुं ।

पवमानः । संऽतनिं । एपि । कृण्वन् । इंद्राय । सोम । परिऽपिच्यमानः ॥१४॥

हे सोम रसायः । रसेरीणादिक आय्यप्रत्ययः । आस्वाद्यः पयसा पिबन्मानः स्वरन् त्वमीरयन् शब्दं प्रेरयन् मधुमंतं माधुर्योपेतमंशुं रसभावमेपि । प्राप्नोषि । अंशुः शमष्टमात्रो भवतीति यास्तुः । नि० २. ५. । अनेन सोमरसोऽभिधीयते । किंच । हे सोम परिपिच्यमानोऽङ्घ्रिः परिषिक्तस्त्वं पवमानः पवित्रे पूयमानः सन् संतनिं । तनु विस्तारे । इप्रत्ययः । संततां धारां कृण्वन् कुर्वन्दिद्रायेंद्रार्थमेपि । गच्छसि ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

एवा पवस्व मदिरौ मदायोदयाभस्य नमर्यन्वध्वैः ।

परि वरुं भरमाणो रुशंतं गव्युर्नो अर्धं परि सोम सिक्तः ॥१५॥

एव । पवस्व । मदिरो । मदाय । उदऽयाभस्य । नमयेन् । वधऽस्त्रैः ।

परि । वर्यै । भरमाणः । रुशंतं । गव्युः । नः । अर्प्यै । परि । सोम । सिक्तः ॥ १५ ॥

हे सोम मदिरो मदकरस्त्वमुदयाभस्य । क्रियायहणं कर्तव्यमिति कर्मणः
संप्रदानसंज्ञा । पा० १. ४. ३२. १. । चतुर्थ्यर्थे बहुलं । पा० २. ३. ६२. । इति षष्ठी ।
उदयाभमुदकपाहिणं मेघं वधस्त्रैर्हननसाधनैरायुधैर्नमयन् वृष्ट्यर्थे प्रह्रीकुर्वन्
मदाय मदार्थमेव पवस्व । एवं पात्रेषु क्षर । किंच रुशंतमारीचमानं श्वेतं वर्यै
परि भरमाणः परितो बिभ्रत् सिक्तः पवित्रे सिध्यमानस्त्वं गव्युर्नोऽस्माकं गा
इच्छन् पर्येष । परिगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चयोदशे वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

जुष्टी न इंदो सुपथा सुगान्युरौ पवस्व वरिवांसि कृषन् ।

घनेव विघ्नदुरितानि विघ्नन्नाधि क्षुनां धन्व सानो अर्थे ॥ १६ ॥

जुष्टी । नः । इंदो इति । सुऽपथा । सुऽगानि । उरौ । पवस्व । वरिवांसि । कृषन् ।

घनाऽइव । विघ्नक् । दुःऽइतानि । विऽघ्नन् । अधि । क्षुनां । धन्व । सानौ । अर्थे ॥ १६ ॥

हे इंदो दीप्त पवमान जुष्टी । स्नात्वाद्यथेति निपातितः । स्तुतिभिः प्रीतो
भूत्वा नोऽस्माकं सुपथानि वैदिकमार्गान् तथा वरिवांसि वरणीयानि धनानि
सुगा सुगमनानि सुप्राप्त्यानि कृषन् कुर्वन् उरी विस्तीर्णे द्रोणकलशे पवस्व ।
क्षर । किंच घनेव घनीभूतेन लोहमयेनायुधेनेव विघ्नक् सर्वतो दुरितानि दुः-
प्राप्त्यानि रक्षांसि विघ्नन् हिंसन् सानौ समुच्छिन्नेऽथ्येऽविभवे क्षुना स्रवता
धारासंघेनाधि धन्व । अधि गच्छ । धविर्गत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

वृष्टिं नो अर्प्य दिव्यां जिगलुमिळावती शंगर्यो जीरदानुं ।

स्तुकेव वीता धन्वा विचिन्वन्धूरिमाँ अवराँ इंदो वायून् ॥ १७ ॥

वृष्टिं । नः । अर्प्यै । दिव्यां । जिगलुं । इळाऽवती । शंऽगर्यो । जीरऽदानुं ।

स्तुकाऽइव । वीता । धन्व । विऽचिन्वन् । धंभून् । इमान् । अवरान् । इंदो इति ।

वायून् ॥ १७ ॥

हे सोम नोऽस्माकं वृष्टिर्मप । गमय । कीदृशी । दिव्यां दिविभवां जिगानुं
गमनशीलामिच्छावतीमन्ववतीं शंगयीं सुखस्य निवासभूतां जीरदानुं क्षिप्रदा-
नोपेतां । किंच । हे इंदो त्वं स्तुकेव वीता कांतानि । स्तुकशब्दोऽपत्यवचनः ।
अपत्यानि यथा विचिनोपि तद्ब्रह्मधून् स्तुत्यस्तोतृत्वेन वंधुभूतानवरानवरदेशे
स्थितान्पार्थिवान्वायून् त्वामभिगच्छत इमानस्मान्विचिन्वन् धनादिप्रदानार्थं
गवेषमाणः सन् धन्व । गच्छ ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

यंथिं न वि यं यथितं पुनान ऋजुं च गातुं वृजिनं च सोम ।

अत्यो न क्रदो हरिरा सृजानो मर्यो देव धन्व पसत्यावान् ॥ १८ ॥

यंथिं । न । वि । स्य । यथितं । पुनानः । ऋजुं । च । गातुं । वृजिनं । च । सोम ।

अत्यः । न । क्रदः । हरिः । आ । सृजानः । मर्यः । देव । धन्व । पसत्यऽवान् ॥ १८ ॥

पुनानः पूयमानस्त्वं यथितं पापैर्वह्नं मां विष्य । मुंच । पापेभ्यो विष्टेपय ।
कथमिव । यंथिं न । यथा कश्चिद्गंथिं विष्टेपयति । योऽंतकर्मणीत्यस्य लोटि
रूपं । किंच । हे सोम त्वमृजुमवक्रं गातुं मार्गं च वृजिनं बलं च मह्यं देहि ।
हरिर्हरितवर्णस्त्वमा सृजानः पावेष्वासृज्यमानः सन् अत्यो नातनशीलोऽश्व इव
क्रदः । क्रंदसि । शब्दायसे । किंच । हे देव मर्यो मनुष्यहितो मारको हिंसको वा
शत्रूणां पस्यवान् । पस्यं गृहं । तद्वास्त्वं धन्व । मामभिगच्छ कलशान्वा ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

जुष्टो मदाय देवतात इंदो परि खुना धन्व सानो अर्थे ।

सहस्रधारः सुरभिरदव्यः परि स्रव वाजसातौ नृपद्ये ॥ १९ ॥

जुष्टः । मदाय । देवऽताते । इंदो इति । परि । खुना । धन्व । सानौ । अर्थे ।

सहस्रऽधारः । सुरभिः । अदव्यः । परि । स्रव । वाजऽसातौ । नृऽसद्ये ॥ १९ ॥

हे इंदो मदाय जुष्टः पर्याप्तस्त्वं देवताते देवैस्तते यज्ञे सानौ समुच्छ्रितेऽद्येऽवि-
भवे पविचे खुना श्रयणशीलेन धारासंधेन सह परि धन्व । परिगच्छ । सहस्रधारः
बहुधारोपेतः सुरभिः सुगंधिस्त्वमदव्यो न कैश्चिद्विंसितः सन् वाजसातावन्नला-
भाय निमित्ते नृसद्ये नृभिः सोढव्ये युद्धे परि स्रव । परितो गच्छ ॥

॥ अथ विंशी ॥

अ॒र॒श्मा॒नो॒ येऽर॒था अ॒यु॒क्ता अ॒त्या॒सो न॒ स॒सृ॒जा॒ना॒सं आ॒जौ ।

ए॒ते शु॒क्रा॒सो ध॒न्वंति॒ सोमा॒ दे॒वा॒स॒स्ताँ उ॒प॒ या॒ता पि॒ब॒ध्वी ॥२०॥

अ॒र॒श्मा॒नः । ये । अ॒र॒थाः । अ॒यु॒क्ताः । अ॒त्या॒सः । न । स॒सृ॒जा॒ना॒सः । आ॒जौ ।

ए॒ते । शु॒क्रा॒सः । ध॒न्वंति॒ । सो॒माः । दे॒वा॒सः । ता॒न् । उ॒प॒ । या॒त॒ । पि॒ब॒ध्वी ॥२०॥

अरश्मानो रश्मिबर्जिता रज्जुरहिता इति यावत् । अरथा रथवर्जिता अयुक्ताः कुचापि न नियुक्ताः । अवद्धा इत्यर्थः । एतादृशा य आजौ युद्धे ससृजानासः सृज्यमाना अत्यासो नाश्या यथा त्वरया लक्ष्यं गच्छन्ति तद्वदाजौ । अजन्ति कर्मकरणार्थमृत्विजोऽचेत्याजिर्यज्ञः । तस्मिन्सृज्यमानाः शुक्रा दीप्यमाना एते सोमा धन्वंति । क्षिप्रं कलशानभिगच्छन्ति । अथ प्रत्यक्षः । हे देवासो देवाः तानागच्छतः सोमान्पिबध्वी पानायोपयात । उपगच्छत ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चतुर्दशे वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

ए॒वा न॒ इ॒दो अ॒भि दे॒व॒वी॒तिं॒ परि॒ स्र॒व॒ नभो॒ अ॒र्णैश्च॒मूपु॒ ।

सोमो॑ अ॒स्मभ्यं॑ का॒म्यं बृ॒ह॒तं॑ र॒यिं द॑दातु वी॒र॒व॑न्त॒मुयं॑ ॥२१॥

ए॒व । न॒ । इ॒दो॒ इति॑ । अ॒भि । दे॒व॒वी॒तिं॒ । परि॑ । स्र॒व॒ । नभः॑ । अ॒र्णैः । च॒मू॒पु॒ ।

सोमः॑ । अ॒स्मभ्यं॑ । का॒म्यं । बृ॒ह॒तं॑ । र॒यिं । द॑दातु । वी॒र॒व॑न्तं । उ॒यं ॥२१॥

हे इदो सोम नोऽस्मदीयमेव देववीतिं । देवानां वीतिर्भक्षणं गमनं वा यस्मिन् स देववीतिर्यज्ञः । तमभिलक्ष्य नभो नभसो द्युलोकादणं उदकं । अनेन पवित्रान्निर्गतः सोमरसोऽभिधीयते । तं रसं चमूपु चमसेषु परि स्रव । परितः क्षर । ततः सोमः काम्यं काम्यमानं बृहतं प्रवृद्धं वीरवन्तं पुचयुक्तमुयमुद्गूर्णवलं रयिं धनमस्मभ्यं ददातु । प्रयच्छतु ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

त॒क्ष॒ध॒दी॒ मन॑सो वे॒नतो॒ वा॒ग्ये॒ष्टस्य॒ वा ध॒र्म॑णि॒ क्षी॒र॒नी॒के ।

आ॒दी॒मा॒य॒न्व॒र॒मा वा॑व॒श॒ना जु॒ष्टं प॑तिं॒ क॒ल॒शे॒ गा॒व॒ इ॒दुं ॥२२॥

तक्षत् । यदि । मनसः । वेनतः । वाक् । ज्येष्ठस्य । वा । धर्मणि । क्षोः । अनीके ।
आत् । ई । आयन् । वरं । आ । वावशानाः । जुष्टं । पतिं । कलशे । गावः । इदं ॥ २२ ॥

वेनतः । वेनो वेनतेः कांतिकर्मण इति यास्कः । कामयमानस्य मनसः ।
मन्यतेः स्तुतिकर्मणः । स्तोतुर्वाक् स्तुतिलक्षणा यद्येनं तक्षत् संस्करोति । वाशब्द
उपमार्थे । यथा धर्मणि । निमित्तात्कर्मसंयोग इति सप्तमी । धारकं योगक्षेम-
विषयं कर्मोद्दिश्य क्षोः शब्दायमानस्यानीके मुखे तत्र स्थितस्य जानपदिकस्य
वाक् । ज्येष्ठस्य । द्वितीयार्थे षष्ठी । प्रशस्यतमं राजानं यथा स्तौति तथा स्तो-
तुर्वाक् सोमं स्तौतीत्यर्थः । आदनंतरमेव वरं वरणीयं जुष्टं देवानां मदाय
पर्याप्तं पतिं सर्वस्य पालकं कलशे स्थितमिदुमीमेनं सोमं वावशानाः कामय-
माना गाव आयन् । पयसा स्वीयेन मिथयितुमागच्छन्ति ॥

॥ अथ चयोर्विंशी ॥

प्र दानुदो दिव्यो दानुपिन्व चतुमृताय पवते सुमेधाः ।

धर्मा भुवद्भुजन्वस्य राजा प्र रश्मिभिर्दृग्भिर्भारि भूमं ॥ २३ ॥

प्र । दानुऽदः । दिव्यः । दानुऽपिन्वः । चतुं । चतुर्मायं । पवते । सुऽमेधाः ।

धर्मा । भुवत् । भुजन्वस्य । राजा । प्र । रश्मिऽभिः । दृग्भिः । भारि । भूमं ॥ २३ ॥

दिव्यो दिवि भवो दानुदो दानुभ्यो धनादीनां दाता । तदेवाह । दानुपिन्वः ।
पिवि सेचने । कर्मण्यणित्यण् । दानुभ्यः कामानां क्षरयिता सुमेधाः शोभनप्रज्ञः
सोम चतुर्मायं सत्यभूतायेन्द्रायतं सत्यभूतमात्मीयं रसं पवते । प्रकर्षेण क्षरति ।
राजा दीप्यमानः सोमो भुजन्वस्य साधुबलस्य धर्मा क्षरयिता भुवत् । भवति ।
किंच दशभिरेतत्संख्याकाभी रश्मिभिः कर्मकरणाथमश्रुवानाभिरंगुलिभिर्भूमं
अभूतं प्र भारि । प्रधार्यते । चिण्णि रूपं ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

पविचैभिः पर्वमानो नृचक्षा राजा देवानामृत मर्त्यानां ।

दिता भुवद्रयिपती रयीणामृतं भरत्सुभृतं चार्विदुः ॥ २४ ॥

पविचैभिः । पर्वमानः । नृऽचक्षाः । राजा । देवानां । अत । मर्त्यानां ।

दिता । भुवत् । रयिऽपतिः । रयीणां । अतुं । भरत् । सुऽभृतं । चारु । इदं ॥ २४ ॥

पवित्रेभिः पवित्रैः पवमानः पूयमानो नृचक्ष्ण नृणां फलाफलयोर्द्रष्टा ।
तथा देवानामिन्द्रादीनामुतापि च मर्त्यानां मनुष्याणामेवमुभयेषां जनानां
राजा रयिपतिर्धनस्य पतिः । न त्वत्पस्य पतिः किंतु रयीणां बहूनां धनानां
स्वामी । वृक्षवृत्तिभ्यां स्वामित्वं बाहुल्यं च विवक्ष्यते । ईदृशः सोमो द्विता द्विधा
देवेष्वपि च मनुष्येषु भुवत् । भवति । सोऽयमिन्दुः सोमः सुभृतं संभृतं चारु
कल्याणमृतमुदकं भरत् । विभर्ति ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

अर्वो इव अर्वसे सातिमच्छेद्रस्य वायोरभि वीतिर्मर्ष ।

स नः सहस्रा बृहतीरिषो दा भवा सोम द्रविणोविष्पुनानः ॥ २५ ॥

अर्वोन्ऽइव । अर्वसे । साति । अच्छ । ईद्रस्य । वायोः । अभि । वीति । अर्ष ।

सः । नः । सहस्रा । बृहतीः । इषः । दाः । भवा । सोम । द्रविणःऽवित् । पुनानः ॥ २५ ॥

हे सोम अन्नार्थे मुञ्चेऽर्वोनिवाशो यथा गच्छति तद्वत्त्वं अर्वसेऽस्माकमन्नार्थं
तथा सातिमच्छ धनलाभं प्रतीद्रस्य वायोश्च वीतिं पानमभ्यर्थ । अभिगच्छ ।
ऐन्द्रवायव्यहे हीन्द्रवायू सह सोमं पिबत इत्यत्र सहोपादानं । स त्वं सहस्राः
सहस्राणि बहुविधानि बृहतीर्वैहितानि प्रवृद्धानीपोऽन्नानि नोऽस्मभ्यं दाः ।
प्रयच्छ । हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वं नोऽस्मभ्यं द्रविणोविष्पुनानस्य लभयिता
भव । द्रविणश्चात्सर्वप्रातिपदिकेभ्यो लालसायां सुग्वक्तव्यः । पा० ७, ९, ५९, ३ ।
इति सुगागमः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

देवाभ्यो नः परिपिच्यमानाः क्षयं सुवीरं धन्वतु सोमाः ।

आयज्यवः सुमतिं विश्ववारा होतारो न दिव्यजो मद्रतमाः ॥ २६ ॥

देवऽअप्यः । नः । परिऽसिच्यमानाः । क्षयं । सुवीरं । धन्वतु । सोमाः ।

आऽयज्यवः । सुऽमतिं । विश्वऽवाराः । होतारः । न । दिविऽयजः । मद्रऽतमाः ॥ २६ ॥

देवाभ्यः । अयतेस्तर्पणार्थस्य अवितृस्तृतं चिभ्य ईरिति प्रत्ययः । उदात्तस्वरित-
योर्धण इति जसः स्वरितत्वं । देवानां तर्पयितारः परिपिच्यमानाः परितः

पात्रेषु सिध्यमानाः सोमा नोऽस्माकं सुवीरं शोभनपुत्रं क्षयं गृहं धन्वन्तु ।
प्रेरयन्तु । कीदृशः । होतारो न होतारो यथा देवानिन्द्रादीन्स्तुवन्त्येवं दिवि-
यजो दिवि द्युलोके स्थितानिन्द्रादीन्देवान्यजन्तः । दिवश्च्ये तत्पुरुषे कृति बहुल-
मिति सप्रम्या अलुक् । मंद्रतमा अत्यंतं मदकराः ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

ए॒वा दे॒व दे॒वता॑ति प॒वस्व॒ म॒हे सोम॒ प्सर॑से दे॒वपा॒नः ।

म॒हश्चि॒द्धि प्स॑सि॒ हिताः॑ स॒म॒र्ये कृ॒धि सु॑ष्ठाने रोद॒सी पु॒नानः॑ ॥ २७ ॥

ए॒व । दे॒व । दे॒वऽता॑ति । प॒वस्व॒ । म॒हे । सोम॒ । प्सर॑से । दे॒वऽपा॒नः ।

म॒हः । चि॒त् । हि । स्म॑सि॒ । हिताः॑ । स॒ऽम॒र्ये । कृ॒धि । सु॒स्थाने॑ इति सु॒ऽस्थाने॑ । रोद॒सी
इति॑ । पु॒नानः॑ ॥ २७ ॥

हे देव द्योतमान स्तोत्र्य वा हे सोम देवपानो देवैः पातव्यस्तुं देवताते
देवैस्तते वितते यज्ञे महे महते प्सरसे भक्षणाय देवानां पानायैवैवं पवस्व ।
क्षर । ततो वयं हितास्त्वया प्रेरिताः संतः समर्ये मरणधर्मसहिते संयामे
महश्चित् महतो बलाधिकानपि शत्रून् स्मसि हि । अभिभवेम खलु । किंच ।
पुनानः पूयमानस्वं रोदसी द्यावापृथिव्यौ सुस्थाने अस्माकं शोभनावासस्थाने
सत्यौ कृधि । कुह ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

अ॒श्वो न॒ क्रंदो॑ वृ॒षभि॑र्यु॒जानः॑ सि॒ंहो न॒ भी॒मो मन॑सो ज॒वीयान्॑ ।

अ॒र्वा॒ची॒र्निः प॒थिभि॑र्ये रजि॒ष्ठा आ प॑वस्व सोम॒नसं॑ न॒ इंदो॑ ॥ २८ ॥

अ॒श्वः । न । क्र॒न्दः । वृ॒षऽभिः । यु॒जा॒नः । सि॒ंहः । न । भी॒मः । मन॑सः । ज॒वी॒यान् ।

अ॒र्वा॒ची॒र्निः । प॒थि॑ऽभिः । ये । रजि॒ष्ठाः । आ । प॑वस्व । सोम॒न॒सं । नः । इ॒न्दो इति॑ ॥ २८ ॥

हे सोम वृषभिर्चतुर्विभिः सोममभिपुखद्विर्युजानो योज्यमानस्त्वमश्वो नाश्व
इव क्रंदः । क्रंदसि । शब्दायसे । कीदृशः । सिंहो न सिंह इव भीमः शत्रूणां
भयंकरः । तथा मनसोऽपि जवीयान् वेगवत्तरः । अर्वाचीनिरभिमुखिः पथि-
भिर्मार्गेयं मार्गा रजिष्ठा अत्यंतमृजवो भवन्ति । विभापर्जाश्चंद्रसीत्युक्कारस्य
रादेशः । हे इंदो दीप्यमान सोम तैर्मार्गेर्नोऽस्माकं सोमनसं सोमनस्यमा
पयस्व । क्षामापय ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

शतं धारां देवजाता असृयन्त्सहस्रमेनाः कवयो मृजन्ति ।

इंदो सनिचं दिव आ पवस्व पुरएतासि महतो धनस्य ॥ २९ ॥

शतं । धाराः । देवऽजाताः । असृयन् । सहस्रं । एनाः । कवयः । मृजन्ति ।

इंदो इति । सनिचं । दिवः । आ । पवस्व । पुरऽएता । असि । महतः । धनस्य ॥ २९ ॥

हे सोम देवजाता देवार्थे प्रादुर्भूताः शतं शतसंख्याकास्वदीया धारा असृयन् । सृज्यन्ते । ततः कवयः क्रांतदर्शिनः ऋत्विजः सहस्रं बहुविधा एनास्वदीया धारा मृजन्ति । अलंकुर्वन्ति । यद्वा । सहस्रमनेकधा मृजन्ति । शोधयन्ति । हे इंदो सनिचं भजनसाधनं धनं दिवो द्युलोकादस्माकं पुत्रादीनां चा पवस्व । आप्रापय । कुतोऽस्य धनमिति चेत् तच्चाह । महतः प्रभूतस्य धनस्य पुरएता पुरतो गन्तासि । भवसि । तस्माद्देहीति ॥

॥ अथ विंशी ॥

दिवो न सर्गा असृयमह्नां राजा न मिचं प्र मिनाति धीरः ।

पितुर्न पुत्रः ऋतुभिर्यतान आ पवस्व विशे अस्या अजीति ॥ ३० ॥

दिवः । न । सर्गाः । असृयम् । अह्नां । राजा । न । मिचं । प्र । मिनाति । धीरः ।

पितुः । न । पुत्रः । ऋतुऽभिः । यतानः । आ । पवस्व । विशे । अस्यै । अजीति ॥ ३० ॥

दिवो न यथा दिवो द्योतमानस्यादित्यस्याह्नां संबंधिनः सर्गा रश्मयोऽसृयं विसृज्यन्ते तद्वत्सोमस्य सर्गाः सृज्यन्त इति सर्गा धारा विसृज्यन्ते ॥ सृजेत्य्येन कर्मार्थे लङि बहुलं छंदसीति शस्य द्युः । ऋमादेश्छांदसः ॥ धीरः प्राज्ञो राजायं सोमो मिचं सखायं न प्र मिनाति । न हिनस्ति । ऋतुभिः कर्मभिर्यतानो यतमानः पुत्रः पितुर्न पितुर्यथापराभवं करोति तद्वत् कर्मभिर्यतमानस्त्वमस्यै विशे प्रजाया अजीतिमपराभवमा पवस्व । आप्रापय । यथा न पराजिता भवन्ति तथा कुर्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

प्र ते धारा मधुमतीरसृयन्वारान्यत्पूतो अत्येष्वान् ।

पवमान पवसे धाम गोतां जज्ञानः सूर्यमपिन्वो अकैः ॥३१॥

प्र। ते। धाराः। मधुऽमतीः। असृयन्। वारांन्। यत्। पूतः। अतिऽएपिं। अव्यान्।

पवमान। पवसे। धाम। गोतां। जज्ञानः। सूर्यं। अपिन्वः। अकैः ॥३१॥

ते तव स्वभूता मधुमतीर्मधुमत्यो धाराः प्रासृयन् तदा प्रसृज्यन्ते यद्यदा पूतो वसतीवरीभिस्त्वमव्यानविभवान्वारान्वालात्पविचाण्यत्येपि । अतीत्य गच्छसि । किंच । हे पवमान धाम धारकं गोतां गवां पयो लक्ष्मीकृत्य पवसे । ततो जज्ञानो जायमानस्त्वमर्कैरर्चनीयैः स्वतेजोभिः सूर्यमादित्यमपिन्वः । पूरयसि ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

कनिक्कददनु पंथांमृतस्य शुक्रो वि भास्यमृतस्य धाम ।

स इंद्राय पवसे मत्सरवान्हिन्वानो वाचं मतिभिः कवीनां ॥३२॥

कनिक्कदत्। अनु। पंथां। अमृतस्य। शुक्रः। वि। भासि। अमृतस्य। धाम।

सः। इंद्राय। पवसे। मत्सरऽवान्। हिन्वानः। वाचं। मतिऽभिः। कवीनां ॥३२॥

अभिपूयमाणः स सोम ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य पंथानं मार्गमभि कनिक्कदत् । पुनः पुनः शब्दायते । अथ प्रत्यक्षः । अमृतस्यामरणधर्मस्य धाम स्थानभूतः । मरणरहित इत्यर्थः । तादृशः शुक्रः शुक्लवर्णस्त्वं वि भासि । विशेषेण राजसि । मत्सरवान् मदकरसमुक्तः स त्वमिन्द्रायेंद्रार्थं पवसे । दारसि । कीदृशः । कवीनां स्तोतृणां मतिभिः सह वाचं शब्दं हिन्वानः प्रेरयन् ॥

॥ अथ त्रयस्त्रिंशी ॥

द्वियः सुपर्णोऽव चक्षि सोम पिन्वन्धाराः कर्मणा देववीती ।

एंदो विश कलशं सोमधानं क्रंदन्निहि सूर्यस्योप रश्मिं ॥३३॥

द्वियः। सुऽपर्णः। अव। चक्षि। सोम। पिन्वन्। धाराः। कर्मणा। देवऽवीती।

आ। इंद्रो इति। विश। कलशं। सोमऽधानं। क्रंदन्। इहि। सूर्यस्य। उप। रश्मिं ॥३३॥

हे सोम द्वियो दिविभवः सुपर्णः सुपतनस्त्वमव चक्षि । अवस्तात्पश्य ।

चष्टेर्लटि सिपि व्यत्ययेन परस्मैपदं । किं कुर्वन् । देववीती देवानां हविर्भक्षण-
स्थाने यज्ञे कर्मणा धाराः पितृन् धरन् । किंच । हे इंदो सोमधानं कलशमा विश
क्रंदन् शब्दायमानस्त्वं सूर्यस्य प्रेरकस्यादित्यस्य रश्मिं कांतिमुपेहि । उपगच्छ ॥

॥ अथ चतुस्त्रिंशी ॥

ति॒स्रो वाचं ई॒रयति॒ प्र वह्नि॑र्ऋ॒तस्य॑ धी॒तिं ब्रह्म॑णो मनी॒षां ।

गावो॑ यंति॒ गोऽप॑तिं पृ॒च्छमा॑नाः सोमं॑ यंति म॒तयो॑ वाव॒शानाः ॥ ३४ ॥

ति॒स्रः । वाचं॑ । ई॒रयति॒ । प्र । वह्नि॑ । ऋ॒तस्य॑ । धी॒तिं । ब्रह्म॑णः । मनी॒षां ।

गावः॑ । यंति॒ । गोऽप॑तिं । पृ॒च्छमा॑नाः । सोमं॑ । यंति॒ । म॒तयः॑ । वाव॒शानाः ॥ ३४ ॥

वह्निर्वोढा यजमानस्तिस्त्रो वाच ऋग्यजुःसामात्मिकाः स्तुतीः प्रेरयति ।
तथर्तस्य यज्ञस्य धीतिं धारयिषी ब्रह्मणः परिवृढस्य सोमस्य मनीषां मनस
ईशिषी कल्याणी वाचं च प्रेरयति । किंच । गोपतिं वृषभं यथा गावोऽभिगच्छन्ति
तद्वत्तवां स्वामिनं सोमं गावः पृच्छमानाः पृच्छन्त्यः सत्यो यंति । स्वपयसा
मिश्रयितुमभिगच्छन्ति । तथा वावशानाः कामयमाना मतयः स्तोतारः सोमं
यंति । स्तोतुमभिगच्छन्ति ॥

॥ अथ पंचत्रिंशी ॥

सोमं॑ गावो॑ धे॒नवो॑ वाव॒शानाः॑ सोमं॑ वि॒प्रा म॑तिभिः पृ॒च्छमा॑नाः ।

सोमं॑ सु॒तः पू॒यते॑ अ॒ज्यमा॑नः सोमे॑ अ॒र्कास्त्रि॑ष्टुभः सं न॑वंते ॥ ३५ ॥

सोमं॑ । गावः॑ । धे॒नवः॑ । वाव॒शानाः॑ । सोमं॑ । वि॒प्राः । म॑तिभिः । पृ॒च्छमा॑नाः ।

सोमः॑ । सु॒तः । पू॒यते॑ । अ॒ज्यमा॑नः । सोमे॑ । अ॒र्काः । त्रि॑ष्टुभः । सं । न॑वंते ॥ ३५ ॥

धेनवः प्रीणयिष्यो गावः सोमं वावशानाः कामयमाना भवन्ति । विप्रा
मेधाविनः स्तोतारो मतिभिः पृच्छमानाः पृच्छन्तो भवन्ति । अज्यमानो गोभिः
सिच्यमानः सुतोऽभिषुतः सोम ऋतिभिः परिपूयते । तथा त्रिष्टुभस्त्रिष्टुब्रूपा
अर्का अस्माभिः क्रियमाणा एते मंत्राः सोमे सं नवन्ति । संगच्छन्ते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्तिंशी ॥

ए॒वा नः॑ सोम॑ परि॒षिच्य॑मानं॒ आ प्र॑वस्व॒ पूय॑मानः स्व॒स्ति ।

इ॒न्द्र॒मा वि॑श॒ बृ॒हता॑ रवे॒ण वर्ध॑या॒ वाचं॑ ज॒नया॑ पु॒रंधिं॑ ॥३६॥

ए॒व । नः॑ । सो॒म । परि॒ऽसिच्य॑मानः । आ । प्र॒वस्व । पू॒य॒मा॒नः । स्व॒स्ति ।

इ॒न्द्र । आ । वि॒श । बृ॒ह॒ता । रवे॒ण । वर्ध॑य । वा॒चं । ज॒नय॑ । पु॒रं॒धिं ॥३६॥

हे सोम परिषिच्यमानः परितः पात्रेषु सिच्यमानः पूयमानस्त्वं नोऽस्माकमेव स्वस्यविनाशमा प्रवस्व । आप्रापय । किंच । बृहता महता रवेण शय्येन सहेन्द्रमा विश । प्रविश । तथा वाचं स्तुतिलक्षणां वर्धय । किंच पुरंधिं बहुधिं प्रज्ञानं जनय । अस्तभ्यमुत्पादय । वाक्यभेदादनिघातः ॥

॥ अथ सप्तचिंशी ॥

आ जागृ॑विर्विप्रं॒ ऋ॒ता म॑तीनां सोमः पु॒नानो॑ अ॒सद॑च्च॒मूर्धु ।

स॒प॑ति॒ यं मि॑थु॒नासो॑ नि॒कामा॑ अध्व॒र्यवो॑ र॒थिरा॑सः सु॒हस्ताः॑ ॥३७॥

आ । जा॒गृ॒विः । वि॒प्रः । ऋ॒ता । म॒ती॒नां । सो॒मः । पु॒ना॒नः । अ॒स॒द॒त् । च॒मू॒र्धु ।

स॒प॑ति । यं । मि॒थु॒ना॒सः । नि॒ऽका॒माः । अध्व॒र्य॒वः । र॒थि॒रा॒सः । सु॒ऽह॒स्ताः ॥३७॥

जागृविर्जागरणशील ऋता । सुपां सुलुगिति पृथ्वा आकारः । ऋतानां सत्यानां मतीनां स्तुतीनां विप्रो ज्ञाता स सोमः पुनानः पूयमानः सन् चमूर्धु चमसेष्वासदत् । आसीदति । मिथुनासः परस्परं संगता निकामा नितरां कामयमाना रथिरासो यज्ञस्य नेतारः सुहस्ताः कल्याणपाणयोऽध्वर्यवः प्रविचे यं सोमं सपति । स्पृजति ॥ पप समवाये । सपतिः स्पृशतिकर्मेति नैरुक्ताः ॥

॥ अथाष्टचिंशी ॥

स पु॒नान॑ उप॒ सूर॑े न धा॒तोभे॑ अ॒प्रा रो॑दसी॒ वि ष॑ आ॒वः ।

प्रि॒या चि॑द्यस्य॒ प्रि॒यसा॑सं॒ ऊ॒ती स॒ नू ध॑नं॒ कारि॑णे॒ न प्र॑ यंस॒त् ॥३८॥

सः । पु॒ना॒नः । उप॑ । सू॒र॑े । न । धा॒ता । आ । उ॒भे इति॑ । अ॒प्राः । रो॑दसी॒ इति॑ । वि ।

सः । आ॒व॒रि॒त्या॒वः ।

प्रि॒या । चि॒त् । य॒स्य । प्रि॒य॒सा॒सः । ऊ॒ती । सः । नू । ध॒नं । का॒रि॒णे । न । प्र॑ । यं॒स॒त् ॥३८॥

पुनानः पूयमानः स सोम इंद्र उपगच्छति । तच्च दृष्टांतः । सूर न । यथा सूर्ये
धाता संवत्सर उपगच्छति । संवत्सरो वै धाता संवत्सरेणैवास्मै प्रजाः प्रजनय-
तीत्याम्नानात् । किंचोभे रोदसी द्यावापृथिव्यावाप्राः । स्वमहिम्नापूरयति । तथा
स सोमो व्यावः । स्वतेजसा तमांसि विवृणोति । वृणोतेर्मंचे घसेति च्चेर्लुक् ।
छंदस्यपि दृश्यत इत्याडागमः । पूर्वपदादिति स इत्यस्य सांहितिकं घत्वं । प्रिया ।
पष्ठधा आकारः । प्रियस्य यस्य सोमस्य यद्वा प्रियाणि प्रयच्छतो यस्य सोमस्य
प्रियसासोऽत्यंतं प्रियतमा धारा ऊती ऊत्यै रक्षणाय भवन्ति । स तु क्षिप्रमस्मभ्यं
धनं प्रयंसत् । प्रयच्छतु । यच्छतेर्लेटि सिपडागमः । तच्च दृष्टांतः । कारिणे न
भृतकाय भृतिं यथा प्रयच्छन्ति तद्वत् ॥

॥ अथैकोनचत्वारिंशी ॥

स वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमो मीढ्वाँ अभि नो ज्योतिषावीत् ।

येना नः पूर्वे पितरः पदज्ञाः स्वर्विदो अभि गा अर्द्रिमुष्णन् ॥ ३९ ॥

सः । वर्धिता । वर्धनः । पूयमानः । सोमः । मीढ्वान् । अभि । नः । ज्योतिषा । आवीत् ।

येन । नः । पूर्वे । पितरः । पदऽज्ञाः । स्वः । विदः । अभि । गाः । अर्द्रि । उष्णन् ॥ ३९ ॥

वर्धिता देवानां स्वकलाप्रदानेन वर्धयिता वर्धनः स्वयं वर्धमानः पवित्रेण
पूयमानो मीढ्वान् कामानां सेक्ता स सोमो नोऽस्माकं ज्योतिषा स्वतेजसाभ्या-
वीत् । अभिरक्षतु । येन सोमेन पदज्ञाः पणिभिरपहतानां गवां पदानि जानन्तः
स्वर्विदः सर्वज्ञाः सूर्ये जानन्तो वा नोऽस्माकं पूर्वे चिरंतनाः पितरोऽंगिरसो
गाः पशूनभिलक्ष्यादिमुष्णन् । शिलोच्चयमुष्णन् । सोमतेजसांधकारावृतं शिलोच्चयं
गत्वा पशूनाहरन्नित्यर्थः । उपरिह मुष्णातिसमानकर्मा । यद्वा । मुष्णातेर्लेङि
वर्णलोपः ॥

॥ अथ चत्वारिंशी ॥

अक्रान्तमुद्रः प्रथमे विधर्मजनयन्प्रजा भुवनस्य राजा ।

वृषा पवित्रे अधि सानो अय्ये बृहत्सोमो वावृधे सुवान इंदुः ॥ ४० ॥

अक्रान् । समुद्रः । प्रथमे । विधर्मन् । जनयन् । प्रऽज्ञाः । भुवनस्य । राजा ।

वृषा । पवित्रे । अधि । सानौ । अय्ये । बृहत् । सोमः । ववृधे । सुवानः । इंदुः ॥ ४० ॥

समुद्रो यस्मादायः संप्रवृत्तिं स समुद्रोऽपां वर्षको राजा सोमः प्रथमे विसृते भुवनस्योदकस्य विधर्मन् विधारकेऽन्तरिक्षे प्रजा जनयन् उत्पादयन् अक्रान् । सर्वमतिक्रामति ॥ क्रमतेर्लुङि तिपीडभावे वृद्धौ च कृतायां सिञ्चोपे मकारस्य मो नो धातोरिति नकाररूपं ॥ वृषा कामानां वर्धिता सुवानोऽभिषूयमाण इंदुदीप्तः स सोमोऽध्यधिकं सानौ समुच्छ्रितेऽभ्येऽविभवे पवित्रे बृहत्प्रभूतं ववृधे । वर्धते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथैकचत्वारिंशी ॥

महत्तत्सोमो महिषश्चकारापां यद्गर्भोऽवृणीत देवान् ।

अदधाद्दिद्रे पवमान् ओजोऽज्जनयत्सूर्ये ज्योतिरिदुः ॥४१॥

महत् । तत् । सोमः । महिषः । चकार । अपां । यत् । गर्भः । अवृणीत । देवान् ।

अदधात् । इद्रे । पवमानः । ओजः । अज्जनयत् । सूर्ये । ज्योतिः । इदुः ॥४१॥

महिषो महान्पूज्यो वा सोमो महत्प्रभूतं तत्कर्म चकार । अकरोत् । किं तत् । अपां गर्भं उदकानां गर्भभूतो जनयितृत्वाज्जन्यत्वाच्च स सोमो देवानवृणीत समभजतेति यत्कृतवानिति । किंच पवमानः पूयमानः सोम ओजः सोमपानेन जन्यं बलमिद्रेऽदधात् । अदधात् । तथेदुः सोमः सूर्ये ज्योतिस्तेजोऽज्जनयत् ॥

॥ अथ द्विचत्वारिंशी ॥

मत्ति वायुमिष्टये राधसे च मत्ति मित्रावरुणा पूयमानः ।

मत्ति शर्धो मारुतं मत्ति देवान्मत्ति द्यावापृथिवी देव सोम ॥४२॥

मत्ति । वायुं । इष्टये । राधसे । च । मत्ति । मित्रावरुणा । पूयमानः ।

मत्ति । शर्धः । मारुतं । मत्ति । देवान् । मत्ति । द्यावापृथिवी इति । देव । सोम ॥४२॥

हे सोम त्वं वायुं मत्ति । मादय । किमर्थं । इष्टये । अस्माकमेपणायान्नाय राधसे धनाय च । तथा पूयमानः पवित्रेण त्वं मित्रावरुणा मित्रावरुणौ च मत्ति । तर्पयसि । किंच । मारुतं मरुतां स्वभूतं शर्धो बलं च मत्ति । तथा देवानिन्द्रादीन्मत्ति । हर्पयसि । हे देव स्तोतव्य हे सोम द्यावापृथिवी च मत्ति । मादय । एतान्हर्पमुक्ताकृत्वास्मभ्यं धनं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ विचत्वारिंशी ॥

ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंतापामींवां बाधमानो मृधश्च ।

अभिऽश्रीणन्पयः पर्यसाभि गोनामिंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥४३॥

ऋजुः । पवस्व । वृजिनस्य । हंता । अप । अमींवां । बाधमानः । मृधः । च ।

अभिऽश्रीणन् । पयः । पर्यसा । अभि । गोनां । इंद्रस्य । त्वं । तव । वयं । सखायः ॥४३॥

हे सोम ऋजुः ऋजुगमनः सन् पवस्व । क्षर । किं कुर्वन् । वृजिनस्योपद्रवस्य हंता । अमींवां रोगरूपं राक्षसमपबाधमानः । तथास्पदीयान्मृधी हिंसकाञ्च ब्रूश्च बाधमानः सन् पवस्व । ततः पय आत्मीयं रसं गोनां गवां पयसा क्षीरेणाभिऽश्रीणन् अभिसंयोजयन् पाचाण्यभि । गच्छसि । अपि च त्वमिंद्रस्य सखासि हे सोम तव वयं सखायः स्तुत्यस्तोतृत्वयष्ट्यष्टव्यत्वलक्षणेन सखिभूताः स्मः ॥

॥ अथ चतुश्चत्वारिंशी ॥

मध्वः सूर्दं पवस्व वस्व उत्तं वीरं च न आ पवस्वा भगं च ।

स्वदस्वेंद्राय पवमान इंदो रयिं च न आ पवस्वा समुद्रात् ॥४४॥

मध्वः । सूर्दं । पवस्व । वस्वः । उत्तं । वीरं । च । नः । आ । पवस्व । भगं । च ।

स्वदस्व । इंद्राय । पवमानः । इंदो इति । रयिं । च । नः । आ । पवस्व । समुद्रात् ॥४४॥

हे सोम मध्वो माधुर्यस्य सूर्दं क्षारयितारं घनीभूतं वा वस्वो वसुनो धनस्योत्तमुत्प्यंदकं रसं पवस्व । किंच । नोऽस्मभ्यं वीरं पुत्रमा पवस्व । आप्रापय । तथा भगं भजनीयं धनं च देहि । हे इंदो पवमानः पूयमानः सन् इंद्राय स्वदस्व । रुचितो भव । ततस्त्वं नोऽस्मभ्यं समुद्रादंतरिक्षाद्रयिं धनं पुत्रं वा । राति ददाति क्षीरमिति रयिर्गोर्वा । तां वा पवस्व । देहि ॥

॥ अथ पंचचत्वारिंशी ॥

सोमः सुतो धारयात्यो न हित्वा सिंधुर्न निष्क्रमभि वाज्यक्षाः ।

आ योनिं वन्यमसदत्पुनानः समिंदुर्गोभिरसरत्समद्भिः ॥४५॥

सोमः । सुतः । धारया । अन्यः । न । हित्वा । सिंधुः । न । निष्क्रम । अभि । वाजी । अक्षारिति ।

आ । योनिं । वन्यं । असदत् । पुनानः । सं । इंदुः । गोभिः । असरत् । सं । अत् । अभिः ॥४५॥

सुतोऽभिधुतः सोमो धारया स्वीययात्यो नातनशीलोऽथ इव हिता गत्वा ।
हिनीतेः कनिपि रूपं । किंच । वाजी बलवान् सोमः सिंधुर्न यथा सिंधुः
स्यंदमाना नदी निम्नं प्रदेशमभिगच्छति तद्वन्निम्नमधरभाविनं कलशमभ्यक्षाः ।
अभिधरति । ततः पुनानः पूयमानः सोमो वन्यं वृक्षभवं योनिं योनिस्थानं
कलशमासदत् । आसीदति । सोऽयमिंदुः सोमो गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिः
अयणैः समसरत् । संसरति । तथाद्भिर्वसतीवरीभिश्च संगच्छते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थ एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्चत्वारिंशी ॥

एष स्य ते पवत इंद्र सोमश्चमूषु धीर उशते तवस्वान् ।

स्वर्चक्षा रथिरः सत्यगुप्सुः कामो न यो देवयतामसर्जि ॥४६॥

एषः । स्यः । ते । पवते । इंद्र । सोमः । चमूषु । धीरः । उशते । तवस्वान् ।

स्वःऽचक्षाः । रथिरः । सत्यऽगुप्सुः । कामः । न । यः । देवऽयतां । असर्जि ॥४६॥

हे इंद्र उशते कामयमानाय ते तुभ्यं तदर्थं धीरः प्राज्ञस्तवस्वान्वेगवान् स्यः
स एष सोमश्चमूषु चमसेषु पवते । धरति । स्वर्चक्षाः सर्वदर्शनी रथिरी रथ-
वान् सत्यगुप्सो यथार्थवली यः सोमो देवयतां देवानिच्छतां यजमानानां कामो
न कामद इवासर्जि । असृज्यत । अदीयतेत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तचत्वारिंशी ॥

एष प्रत्नेन वयसा पुनानस्तिरो वर्षासि दुहितुर्दधानः ।

वसानः शर्मं चिर्वरूथमप्सु होतव याति समनेषु रेभन् ॥४७॥

एषः । प्रत्नेन । वयसा । पुनानः । तिरो । वर्षासि । दुहितुः । दधानः ।

वसानः । शर्मं । चिऽवरूथं । अप्सु । होताऽइव । याति । समनेषु । रेभन् ॥४७॥

प्रत्नेन पूर्वकालीनेन वयसानेन पुनानः पूयमानः । अक्षात्मिकया धारया
धरचित्यर्थः । तादृशो दुहितुः सर्वस्य दोष्प्रायः पृथिव्याः वर्षासि । वर्षं इति
रूपनाम वृणोति शरीरमिति । रूपाणि तिरो दधानः स्वतेजसा तिरस्कुर्वन्
आच्छादयन् तथा चिर्वरूथं चिभूमिकोपेतं । यदा धयः प्रीतातपवर्षाः । तेषां
निवारणं शर्मं यज्ञगृहं वसान आच्छादयन् अप्सु वसतीवरीषु स्थित एष सोमो

होतेव यथा होता स्तुतिध्वनिं कुर्वन्त्यज्ञेषु याति तद्वद्रेभन् शन्शायमानः सन् सम-
नेषु। समन्ति कर्माणि धृष्टाः प्रगल्भा यन्त्यचेति समना यज्ञाः। तेषु याति। गच्छति ॥

॥ अथाष्टाचत्वारिंशी ॥

नू नत्स्वं रथिरो देव सोम परि स्रव चम्बोः पूयमानः ।

अप्सु स्वादिष्टो मधुमाँ ऋतावा देवो न यः सविता सत्यमन्मा ॥४६॥

नु। नः। त्वं। रथिरः। देव। सोम। परि। स्रव। चम्बोः। पूयमानः।

अप्सु। स्वादिष्टः। मधुमान्। ऋतवा। देवः। न। यः। सविता। सत्यमन्मा ॥४६॥

हे देव काम्यमान हे सोम रथिरो रथवांस्त्वं नोऽस्माकं स्वभूते यज्ञे चम्बो-
रधिषवणफलकयोः पूयमानः सन् अप्सु वसतीवरीषु नु क्षिप्रं परि स्रव। परितः
क्षर। स्वादिष्टः स्वादुत्तमोऽत एव मधुमान्माधुर्ययुक्त ऋतवान् यज्ञवान्सविता
सर्वस्य प्रेरको यस्त्वं देवो न देव इव सत्यमन्मा सत्यस्तुतिको भवसि स त्वं
परिस्रवेति ॥

॥ अथैकोनपंचाशी ॥

अभि वायुं वीत्यर्षो गृणानोऽभि मिचावरुणा पूयमानः ।

अभी नरं धीजवनं रथेष्टामभीद्रं वृषणं वज्रबाहुं ॥४७॥

अभि। वायुं। वीती। अर्षे। गृणानः। अभी। मिचावरुणा। पूयमानः।

अभि। नरं। धीजवनं। रथेऽस्थां। अभी। इंद्रं। वृषणं। वज्रबाहुं ॥४७॥

हे सोम गृणानः स्तूयमानस्त्वं वीती। सुपां सुलुगिति चतुर्थ्याः पूर्वसवर्ण-
दीर्घः। वीत्ये पानाय वायुमभ्यर्षे। अभिगच्छ। तथा पवित्रेण पूयमानस्त्वं मिचा-
वरुणा मिचावरुणौ च पानायाभिगच्छ। किंच नरं सर्वस्य नेतारं धीजवनं
बुद्ध्या समं वेगं कुर्वाणं रथेष्टां रथेस्थां रथे तिष्ठतं। अनेनाश्विनावभिधीयेते।
एकवचनं प्रत्येकविवक्षया समुदायविवक्षया वा। एतादृशवश्विनौ चाभिगच्छ।
तथा वृषणं कामानां वर्षकं वज्रबाहुं वज्रयुक्तबाहुमिंद्रं च त्वं पानायाभिगच्छ ॥

॥ अथ पंचाशी ॥

अभि वक्त्रा सुवसनान्यर्षाभि धेनूः सुदुर्धाः पूयमानः ।

अभि चंद्रा भर्तवे नो हिरण्याभ्यश्चान्नयिनो देव सोम ॥४८॥

अभि । वस्त्रा । सुवस॒नानि॑ । अ॒र्घ्यं॑ । अ॒भि । धे॒नूः । सु॒दु॒घाः । पू॒य॒मा॒नः ।

अ॒भिः । च॒न्द्रा । भ॒र्त॒वे । नः । हि॒र॒ण्म॒ । अ॒भि । अ॒श्वान् । र॒थि॒नः । दे॒व । सो॒म ॥ ५० ॥

हे सोम त्वमस्माकं सुवसनानि सुपरिधानानि वस्त्रा वस्त्राण्यभ्यर्घ्य । अभिगमय । यद्वा । सुवसनानि शोभनवस्त्रसहितानि वस्त्राच्छादकानि धनान्यभिगमय । किंच । पूयमानः पवित्रेण त्वं सुदुघाः सुष्ठु पयसो दोग्ध्रीर्धेनूर्नवप्रसूतिका गा अभिप्रापय । अपि च । चंद्रा चंद्राण्याह्लादकानि हिरण्म्या हिरण्यानि भर्तवे भरणाय पोषणाय नोऽस्माकमभिगमय । तथा हे देव स्तोतव्य हे सोम रथिनो रथवतोऽश्वानस्माकमभिप्रापय ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे विंशे वर्गः ॥

॥ अथैकपंचाशी ॥

अ॒भी नो॑ अ॒र्घ्यं दि॒व्या वसू॑न्य॒भि वि॒श्व॒ पार्थि॑वा पू॒य॒मा॒नः ।

अ॒भि येन॑ द्र॒वि॒णम॒श्व॒वा॒मा॒भ्या॒र्घ्ये॒यं ज॒मद॑ग्नि॒व॒ज्रः ॥ ५१ ॥

अ॒भि । नः । अ॒र्घ्यं॑ । दि॒व्या । वसू॑नि । अ॒भि । वि॒श्व॒ । पार्थि॑वा । पू॒य॒मा॒नः ।

अ॒भि । येन॑ । द्र॒वि॒णं । अ॒श्व॒वा॒म । अ॒भि । आ॒र्घ्ये॒यं । ज॒मद॑ग्नि॒व॒ज्रः । नः ॥ ५१ ॥

हे सोम पवित्रेण पूयमानस्त्वं दिव्या दिव्यानि दिवि भवानि वसूनि धनानि नोऽस्माकमभ्यर्घ्य । अभिगमय । तथा पार्थिवा पार्थिवानि पृथिव्यां भवानि विश्वा सर्वाणि धनान्यभिगमय । तथा येन त्वदीयेन सामर्थ्येन द्रविणं धनं वयमभ्यश्ववाभ्यामुयाम तत्सामर्थ्यमभिगमय । किंच आर्घ्येयमार्पाणामृषिपुत्राणां योग्यं धनं जमदग्निवज्रमदग्रेर्यथा त्वं प्रापय एवं नोऽस्माकमभ्यर्घ्य । यद्वा । आर्घ्येयमार्पाणां योग्यं मंत्रं जमदग्नेः स्वभूतं मंत्रं यथा स्वादुतममकार्षीरेवमस्माकं तादृशं मंत्रं स्वादुतमं कुर्विति कुत्तो नामर्षिः प्रार्थयते ॥

॥ अथ द्विपंचाशी ॥

अ॒या प॒वा प॒वस्व॑ना वसू॑नि मांश्च॒त्वे ई॒दो॒ सर॑सि॒ प्र ध॑न्य ।

ग्र॒भ्रश्चि॒द॒च वा॒तो न॑ जू॒तः पु॒रु॒मे॒धश्चि॒त्त॒क॒वे न॑रै॒ दा॒त् ॥ ५२ ॥

अ॒या । प॒वा । प॒व॒स्व॒ । ए॒ना । वसू॑नि । मांश्च॒त्वे । ई॒दो॒ इति॑ । सर॑सि । प्र । ध॑न्य ।

ग्र॒भ्रः । चि॒त् । अ॒र्च॒ । वा॒तः । न । जू॒तः । पु॒रु॒ऽमे॒धः । चि॒त् । त॒क॒वे । न॑रै॒ । दा॒त् ॥ ५२ ॥

हे सोम अयानया पवा पवमानया धारया सहैनैनानि वसूनि धनानि पवस्व । क्षर ॥ पवा । पूङ् पवने । अन्येभ्योऽपि दृश्यंत इति विच्प्रत्ययः । आर्ध-
धातुकलक्षणो गुणः । सावेकाच इति तृतीयाया उदात्तत्वं ॥ तथा हे इंदो त्वं
मांश्चत्वे मन्यमानानां चातके सरस्युदके वसतीवर्याख्ये प्र धन्व । प्रगच्छ । ततोऽचा-
स्मिन्सोमे पूयमाने सति ब्रह्मश्चित् सर्वेषां प्रज्ञापको मूलभूतो वादित्योऽपि वातो
न वात इव जूतो वेगितः सन् । किंच पुरुमेधश्चिद्बहुविधयज्ञ इन्द्रश्चिदिन्द्रोऽपि
तकवे ॥ तत्कतिर्गतिकर्मसु पठितः । अस्मादौणादिक उन्प्रत्ययः ॥ सोममभिगच्छते
स्तुतिभिर्मह्यं नरं कर्मनेतारं पुत्रं दातु । प्रयच्छतु । हे सोम त्वया तर्पितौ
संताविन्द्रादित्यौ मह्यं पुत्रं प्रयच्छतामित्यर्थः ॥

॥ अथ चिपंचाशी ॥

उ॒त न॑ ए॒ना प॑व॒या प॑व॒स्वार्धि॑ श्रु॒ते अ॒वाय्य॑स्य ती॒र्थं ।

ष॒ट्तिं स॒हस्रा॑ नै॒गुतो॑ वसू॒नि वृ॑क्षं न प॒क्कं धू॒नव॑द्र॒णाय ॥५३॥

उ॒त । नः॑ । ए॒ना । प॑व॒या । प॑व॒स्व । अ॒र्धि । श्रु॒ते । अ॒वाय्य॑स्य । ती॒र्थं ।

ष॒ट्तिं । स॒हस्रा॑ । नै॒गुतः॑ । वसू॒नि । वृ॑क्षं । न । प॒क्कं । धू॒नव॑त् । र॒णाय ॥५३॥

हे सोम उतापि च अवाय्यस्य सर्वैः अवर्णीयस्य सोमस्य तव श्रुते प्रसिद्धे ।
यद्वा । षष्ठ्यर्थे चतुर्थी । श्रुतस्य शब्दस्य तीर्थे स्थाने नोऽस्माकं स्वभूते यज्ञ
एनानया पवया पूयमानया धारयाध्यधिकं पवस्व । क्षर । नैगुतः । नीचीनं
गवंते शब्दायंत इति निगुतः शब्दः । तेषां हंतृत्वेन संबन्धी सोऽयं सोमः षट्तिं
सहस्रा षट्संख्याकानि सहस्राणि वसूनि धनानि रणाय शत्रूणां जयार्थं धून-
वत् । अस्माकमकंपयत् । प्रायच्छदिति यावत् । कथमिव । वृक्षं न पक्कं । पक्कफलं
वृक्षं यथा कंपयति फलार्थी तद्वत् ॥

॥ अथ चतुःपंचाशी ॥

मही॒मे अस्य॑ वृष॒नाम॑ श्रू॒षे मांश्च॑त्वे वा पृ॒श्ने वा व॑र्ध॒चे ।

अ॒स्वाप॑यन्नि॒गुतः॑ स्ने॒हय॑च्चाप॒मिचाँ॑ अपा॒चितो॑ अ॒चेतः॑ ॥५४॥

महि॑ । इ॒मे इति॑ । अ॒स्य । वृष॒नाम॑ । श्रू॒षे इति॑ । मांश्च॑त्वे । वा । पृ॒श्ने । वा । व॑र्ध॒चे इति॑ ।

अ॒स्वाप॑यत् । नि॒गुतः॑ । स्ने॒हय॑त् । च । अप॑ । अ॒मिचाँ॑ । अप॑ । अ॒चितः॑ । अ॒च । इति॑ ॥५४॥

महि महती प्रभूते वृषनाम । सुपां सुलुगिति सुपो लुक् । वृषनामनी
वर्षणनमने । शराणां वर्षणं शत्रूणां नमनं । इमे एते द्वे कर्मणी अस्य सोमस्य
पूषे सुखकरे भवतः । ये च कर्मणी मांश्चत्वे । अश्वनामैतत् । मधु चरतीति ।
अश्वैः क्रियमाणे युद्धे । तासाध्यत्वाद्युद्धमिह गृह्यते । वापि वा स्पृशने स्पर्शनसाध्ये
बाहुयुद्धे वधचे शत्रूणां हिंसनशीले भवतः । सोऽयं निगुतो नीचैः शब्दायमा-
नाञ्जशूनस्वापयत् । ताभ्यामसूपुपत् । अवधीदित्यर्थः । किञ्च सेहयत् प्राद्रवयत्सं-
यामाञ्चबून् । अथ प्रत्यक्षकृतः । हे सोम स त्वममिवाञ्जशूनपाच । अपगमय ।
तथाचितोऽभिचयनमकुर्वतो नास्ति कांश्चेतोऽस्मत्सकाशादपाच । अपगमय ।
अचतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ पंचपंचाशत्तमी ॥

सं वी पविचा विततान्येथन्वेकं धावसि पूयमानः ।

असि भगो असि दाचस्य दातासि मघवां मघवद्भ्य इंदो ॥ ५५ ॥

सं । वी । पविचा । विऽततानि । एधि । अनु । एकं । धावसि । पूयमानः ।

असि । भगः । असि । दाचस्य । दाता । असि । मघऽवा । मघवद्भ्यः । इंदो इति ॥ ५५ ॥

हे सोम विततानि विसृतानि वी वीणि पविचाण्यग्निवायुसूर्यात्मकानि
पविचाणि समेपि । सम्यक् प्राप्नोषि । किञ्च । पूयमानस्त्वमेकमविवाल्कृतं पवि-
चमनु धावसि । अनुगच्छसि । किञ्च । त्वं भगो भजनीयोऽसि । तथा दाचस्य
देवस्य धनस्य दातासि । कथमस्य धनदत्वमिति चेत्तदुच्यते । हे इंदो सोम
मघवद्भ्योऽन्येभ्योऽपि त्वं मघवासि । अतिशयेन धनवानभवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्पंचाशत्तमी ॥

एष विश्ववित्पवते मनीषी सोमो विश्वस्य भुवंनस्य राजा ।

द्रप्सा ईर्यन्विदथेष्टिंदुर्वि वारमव्यं समयाति याति ॥ ५६ ॥

एषः । विश्वऽवित् । पवते । मनीषी । सोमः । विश्वस्य । भुवंनस्य । राजा ।

द्रप्सान् । ईरयेन् । विदथेषु । इंदुः । वि । वारं । अव्यं । समया । अति । याति ॥ ५६ ॥

विश्ववित् सर्वस्य वेत्ता एव मनीषी मेधावी विश्वस्य भुवनस्य सर्वस्य

लोकस्य राजा स्वाम्येष सोमः पवते । क्षरति । एतदेव विवृणीति । विदधेषु । विदंति जानन्त्यच देवानिति यद्वा विदंति लभन्त इति विदधा यज्ञाः । तेषु द्रप्सान् रसकणानीरयन् प्रेरयन् इंदुः सोमोऽव्यमविभवं वारं वालं पविचं समयोभयतो व्यति याति । व्यतीत्य गच्छति ॥

॥ अथ सप्तपंचाशत्तमो ॥

इंदुं रिहंति महिषा अर्द्धाः पदे रेभंति कवयो न गृध्राः ।

ह्रिन्वंति धीराः दशभिः क्षिपाभिः समंजते रूपमपां रसेन ॥५७॥

इंदुं रिहंति । महिषाः । अर्द्धाः । पदे रेभंति । कवयः । न । गृध्राः ।

ह्रिन्वंति । धीराः । दशभिः । क्षिपाभिः । सं । अंजते । रूपं । अपां । रसेन ॥५७॥

महिषा महांतः पूज्या वा अत एवाद्व्याः कैश्चिदप्यहिंसिता देवा इंदुं सोमं रिहंति । लिहंति । आस्वादयन्ति । किंच । देवाः स्तोममुशंतः संतः पदे तस्यास्य सोमस्य धारास्थाने रेभन्ति । शब्दायन्ते । तच्च दृष्टांतः । कवयो न गृध्राः । धनमभिकांक्षमाणाः कवयः स्तोतारो यथा स्तुवंतः शब्दायन्ते तद्वत् । धीराः कर्मणि कुशला ऋत्विजो दशभिरेतत्संख्याकाभिः क्षिपाभिरंगुलीभिस्तमिमं सोमं ह्रिन्वंति । अभिषवार्थं प्रेरयन्ति । अपि च । रूपं सोमस्य रूपमंशुमपां वसतीवर्याख्यानां रसेन समंजते । सम्यक् सेवयन्ति ॥

॥ अथाष्टपंचाशत्तमो ॥

त्वया वयं पवमानेन सोम भरे कृतं वि चिनुयाम शश्वत् ।

तन्नो मित्रो वरुणो मामहंतामदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥५८॥

त्वया । वयं । पवमानेन । सोम । भरे । कृतं । वि । चिनुयाम । शश्वत् ।

तत् । नः । मित्रः । वरुणः । ममहंतां । अदितिः । सिंधुः । पृथिवी । उत । द्यौः ॥५८॥

हे सोम पवमानेन पवित्रेण पूयमानेन त्वया सहायेन भरे । संयामनाम । संयामे शश्वद्बहु कृतं कर्तव्यं वयं वि चिनुयाम । विशेषेण कुर्याम । यस्मात्तव साहायेन कर्मणि कुर्मस्तत्तस्माच्चोऽस्मान् मित्रो वरुणोऽदितिरेतन्नामकाः सिंधुरेतदभिधाना च पृथिवी उतापि च द्यौरेते मित्रादयो नोऽस्मान्नामहंतां । पूजयंतु धनादिदानेन ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे द्वाविंशो वर्गः ॥

अभि न इति द्वादशर्चं द्वितीयं सूक्तं । वृषागिरो राज्ञः पुत्रोऽवरीषो भरद्वा-
जपुत्र ऋजिश्चोभौ सहितावस्यर्षी । इदमुत्तराणि च चीर्यानुष्टुभानि । अत्र
तेकादशी बृहती । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । अभि नो
द्वादशावरीष ऋजिश्चा चानुष्टुभं ह बृहत्युपांत्येति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अभि नो वाजसातमं रयिसर्पं पुरुस्पृहं ।

इंदो सहस्रभर्णसं तुविद्युधं विभ्वसहं ॥ १ ॥

अभि । नः । वाजऽसातमं । रयिं । अर्षं । पुरुऽस्पृहं ।

इंदो इति । सहस्रं भर्णसं । तुविऽद्युधं । विभ्वऽसहं ॥ १ ॥

हे इंदो दीप्तं वाजसातममत्यंतं बलप्रदमन्नप्रदं वा रयिं धनं पुत्रं वा
नोऽस्माकमभ्यर्ष । अभिगमय । कीदृशं । पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं सहस्रभर्णसं
बहुविधभरणं । अनेकपीपण्ययुक्तमित्यर्थः । तुविद्युधं । द्युधं द्योततेर्यशो वान्तं
वेति यास्कः । बहून् बहुयशोयुक्तं वा । विभ्वसहं । विभ्व इति महन्नाम ।
महतोऽभिभवितारं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि य सुवानो अब्ययं रये न वर्माभ्यत ।

इंदुरभि दुणां हितो हियानो धाराभिरक्षाः ॥ २ ॥

परि । स्यः । सुवानः । अब्ययं । रये । न । वर्मं । अब्यत ।

इंदुः । अभि । दुणां । हितः । हियानः । धाराभिः । अक्षारिति ॥ २ ॥

सुवानः सूयमानः स्यः स सोमोऽव्ययमविमयं पवित्रं परि पवते । तत्र
दृष्टान्तः । रये न यथा रये स्थितः पुरुषो वर्मं कवचमभ्यत । परिब्ययति ।
व्यतेर्लुङि वर्णलोपश्छांदसः । अभि हितोऽभितः प्रेरितः । यद्वा स्तोत्रभिरभि-
पुतः स इंदुः सोमो दुणां द्रुममयेन द्रोणकलशेन हियानः । हि गतौ वृद्धौ च ।
तेन पूर्यमाणः सन् धाराभिरक्षाः । क्षरति । क्षरतेर्लुङि रूपं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि ष सुवानो अक्षा इंदुरव्ये मदच्युतः ।

धारा य ऊर्ध्वो अर्ध्वरे भ्राजा नैति गव्ययुः ॥३॥

परि । स्यः । सुवानः । अक्षारिति । इंदुः । अव्ये । मदच्युतः ।

धारा । यः । ऊर्ध्वः । अर्ध्वरे । भ्राजा । न । एति । गव्ययुः ॥३॥

सुवानः सूर्यमानः स्यः स इंदुः सोमो मदच्युतो मदार्थं देवैः प्रेरितः सन् अव्येऽविभवे पवित्रे पर्यक्षाः । परितः क्षरति । अर्ध्व ऊर्ध्वः समुच्छ्रितः सर्वेषां मुख्यो यः सोमो गव्ययुर्गोकामः । यद्वा । क्षीरादिकं कामयमानः सन् धारा धारया सहैति गच्छति । भ्राजा न भ्राजमानया दीप्ता यथांतरिक्षे गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स हि त्वं देव शश्वते वसु मर्तीय दाभुषे ।

इंदो सहस्रिणं रयिं शतात्मानं विवाससि ॥४॥

सः । हि । त्वं । देव । शश्वते । वसु । मर्तीय । दाभुषे ।

इंदो इति । सहस्रिणं । रयिं । शतऽज्ञात्मानं । विवाससि ॥४॥

हे देव सोम स त्वं शश्वते पुत्रादिमन्त्रेण बहवे मर्त्याय मनुष्याय दाभुषे हविर्दत्तवते यजमानाय वसु धनं मह्यं च विवाससि । प्रेरयसि । एकवाक्यता-पक्षे हि तिङन्तस्य हियोगादिनिघातः स्यात् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

वयं ते अस्य वृषहन्वसो वस्वः पुरुस्पृहः ।

नि नेदिष्ठतमा इयः स्याम सुस्रस्याग्निगो ॥५॥

वयं । ते । अस्य । वृषहन् । वसो इति । वस्वः । पुरुस्पृहः ।

नि । नेदिष्ठतमाः । इयः । स्याम । सुस्रस्यं । अग्निगो इत्यग्निगो ॥५॥

हे वृषहन् शत्रूणां हंतः सोम अस्यैतादृशस्य ते तव स्वभूता वयं सः । ततो हे वसो वासयितः पुरुस्पृहो बहुभिः स्पृहणीयस्य वस्वो वसुनो धनस्य त्वया

दीयमानस्य वयं नि नितरां नेदिष्ठतमा अत्यन्तमंतिकतमाः स्याम । तथेपोऽन्नस्य ।
किंच हे अधिगो अधृतगमन सोम सुखस्य सुखस्य वयमंतिकतमाः स्याम ।
भवेम ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

द्वि॑र्यं पंच॒ स्वय॑शसं॒ स्वसारो॒ अद्रि॑संहतं ।

प्रि॒यमिन्द्र॑स्य॒ काम्यं॒ प्र॒क्ष्ताप॑र्यंत्यूर्मि॒र्णि ॥ ६ ॥

द्विः । यं । पंच । स्वऽयशसं । स्वसारः । अद्रिऽसंहतं ।

प्रियं । इन्द्रस्य । काम्यं । प्रऽक्ष्तापर्यति । ऊर्मिर्णि ॥ ६ ॥

द्विः पंच दशसंख्याकाः स्वसारः कर्मकरणार्थमितस्ततो गच्छंत्योऽंगुलयः
स्वयशसं संभृतयशस्तमद्रिसंहतं यावभिरभिषुतमिन्द्रस्य प्रियं काम्यं सर्वैः काम्य-
मानमूर्मिर्णि धारभिस्तद्वतं यं सोमं प्रक्ष्तापर्यति वसतीवरीभिः प्रकर्षेण सेचयंति
यजमानास्तं पुनन्तीत्युत्तरच संबंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चयोर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

परि॒ त्वं ह॑र्य॒तं हरि॑ ब॒भुं पु॑न॒न्ति व॑रि॒ण ॥

यो दे॒वान्वि॑श्वो॒ इत्परि॑ मदे॒न सह॑ गच्छ॒ति ॥ ७ ॥

परि॒ । त्वं । ह॑र्य॒तं । हरि॑ । ब॒भुं । पु॑न॒न्ति । व॑रि॒ण ॥

यः । देवान् । विश्वान् । इत् । परि । मदे॒न । सह॑ । गच्छ॒ति ॥ ७ ॥

हर्यतं सर्वैः स्मृहणीयं हरिं हरितवर्णं बभुं बभुवर्णं च त्वं तं सोमं वारिण
वालिन पवित्रेण परि पुनन्ति । परिशोधयन्ति । यः सोमो विश्वान् सर्वानिन्द्रा-
दीन्देवानित् देवानेव मादकेन रसेन सह परिगच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अ॒स्य वो॒ ह्यव॑सा॒ पा॒तो दक्ष॑साधनं ।

यः सू॒रिषु॑ अ॒वो बृ॑ह॒द्भे स्व॑र्णं ह॑र्य॒तः ॥ ८ ॥

अ॒स्य । वः । हि । अव॑सा । पा॒तः । दक्ष॑ऽसाधनं ।

यः । सू॒रिषु॑ । अ॒वः । बृ॑ह॒त् । द्भे । स्वः । न । ह॑र्य॒तः ॥ ८ ॥

वः । छांदसो वसादेशः । हिरवधारणे । वो यूयमस्य सोमस्यावसा रक्षणेन
दक्षसाधनं वलस्य साधनं रसं पातः पिवन्ती भवथ । स्वर्णादित्य इव हर्यतः
सर्वैः काम्यमानो योऽयं सोमः सूरिषु स्तोत्राणि प्रेरयन्तु स्तोतृषु बृहन्महत्प्रभूतं
अवोऽन्नं दधे । विदधे । स्थापयतीति यावत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

स वां यज्ञेषु मानवी इंदुर्जनिष्ट रोदसी ।

देवो देवी गिरिष्ठा अस्सेधन्तं तुविष्मणिं ॥९॥

सः । वां । यज्ञेषु । मानवी इति । इंदुः । जनिष्ट । रोदसी इति ।

देवः । देवी इति । गिरिऽस्थाः । अस्सेधन् । तं । तुविऽस्वनिं ॥९॥

हे मानवी मानव्यौ मनोः स्वभूते हे देवी द्योतमाने हे रोदसी द्यावापृथिव्यौ
वां युवयोर्यज्ञेषु स इंदुः सोमो जनिष्ट । अजनि । अंतरिक्षे देवः स्वतेजसा सर्वं
प्रकाशयन् पृथिव्यां गिरिष्ठा यावन्तु तिष्ठन् । तं जातं सोमं तुविष्मणि बहुस्वन
उपरे यज्ञे वासेधन् । ऋत्विजो यावभिरघ्नन् । अभ्यषुण्वन्निति यावत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंद्राय सोमं पातवे वृत्रघ्ने परि पिच्यसे ।

नरे च दक्षिणावते देवाय सदनसदे ॥१०॥

इंद्राय । सोम । पातवे । वृत्रऽघ्ने । परि । सिच्यसे ।

नरे । च । दक्षिणाऽवते । देवाय । सदनऽसदे ॥१०॥

हे सोम वृत्रघ्ने वृत्रस्य हंच इंद्राय । पष्ठघर्षे चतुर्थी । इंद्रस्य पातवे पानार्थं
परि पिच्यसे । परितः पात्रेषु सिच्यसे । वसतीवरीभिर्वा । किंच दक्षिणावते
ऋत्विग्भ्यो दक्षिणादानेन तद्धते देवाय देवार्थं हवींषि दातुं सदनसदे यज्ञगृहे
सीदते नरे मनुष्याय यजमानाय तस्मै फलप्रदानार्थं परिपिच्यसे ॥

॥ अथैकादशी ॥

ते प्रत्नासो व्युष्टिषु सोमाः पवित्रे अक्षरन् ।

अप्रमोर्थतः सन्तुतर्हुरथितः प्रातस्त्वाँ अप्रचेतसः ॥११॥

ते । प्रत्नासः । विऽउंष्टिषु । सोमाः । पवित्रे । अक्षरन् ।

अपऽप्रोथंतः । सनुतः । हुरऽचितः । प्रातरिति । तान् । अप्रऽचेतसः ॥ ११ ॥

व्युष्टिषूपसां व्युच्छनेषु प्रकाशनेषु प्रत्नासः प्रत्नास्ते सोमाः पवित्रेऽक्षरन्
क्षरन्ति ये सोमाः सनुतरंतर्हितान् अप्रचेतसः प्रज्ञानरहितान् हुरश्चितः । स्तेन-
नामैतत् । कौटिल्येन चिन्वन्तीति । तान्मायाविनः स्तेनान्प्रातः प्रातःकाल एवा-
पप्रोथंतः । अपप्रोथनं चापप्रेरणं । अपप्रेरणंतः शब्देन निराकुर्वन्तो भवन्ति ।
ते क्षरन्तीति समन्वयः ॥

॥ अथ डादशी ॥

तं सखायः पुरोरुचं यूयं वयं च सूरयः ।

अश्याम वाजगंधं सनेम वाजपस्यं ॥ १२ ॥

तं । सखायः । पुरऽरुचं । यूयं । वयं । च । सूरयः ।

अश्याम । वाजऽगंधं । सनेम । वाजऽपस्यं ॥ १२ ॥

हे सखायः स्तोतारः सूरयः प्राज्ञा यूयं वयं च यजमानाः पुरोरुचं पुरतो
रोचमानं वाजगंधं बलकरसाधुगंधोपेतं सोममश्याम । अश्याम । पिबेम ।
किंच । वाजपस्यमन्नयुक्तगृहसहितं यद्वा बलकरं सोमं सनेम । संभजेमहि ।
सोमेन बलान्नगृहादीनि भवन्तीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चतुर्विंशो वर्गः ॥

आ हर्यतायेत्यष्टौ तृतीयं सूक्तं । कश्यपगोत्री रेभसूनु एतत्संज्ञी द्वाचृषी । आद्या
वृहती सप्तानुष्टुभः । भवमानसोमो देवता । तथा चानुक्तांतं । आ हर्यतायाष्टौ
रेभसूनु काश्यपौ वृहत्याद्येति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ हर्यताय धृष्णये धनुस्तन्वन्ति पींस्थं ।

शुक्रां वयंत्यसुराय निऽनिर्जं विषामये महीयुवः ॥ १ ॥

आ । हर्यताय । धृष्णये । धनुः । तन्वन्ति । पींस्थं ।

शुक्रां । वयन्ति । असुराय । निऽनिर्जं । विषां । अये । महीयुवः ॥ १ ॥

हयताय सर्वैः स्पृहणीयाय धृष्णवे शत्रूणां धर्षणशीलाय सोमाय पौंस्यं
पुंस्त्वस्याभिव्यञ्जकं धनुरा तन्वंति । धनुषि ज्यां कुर्वतीति । सोमस्य धाराविसर्गार्थं
वितायमानं पवित्रमभिधीयते । तदेव विवृणोति । महीयुवः पूजाकामा ऋत्विजो
विपां मेधाविनां देवानामये पुरस्ताच्छुक्रां शुक्रवर्णा निर्यिजं यया सोमो निर्यि-
ज्यते तामसुराय बलवते वयंति । वितन्वंति । दशपवित्रं विस्तारयतीत्यर्थः ॥
वयतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अथ स्रपा परिष्कृतो वाजौ अभि प्र गाहते ।

यदी विवस्वतो धियो हरिं हिन्वंति यातवे ॥२॥

अथ । स्रपा । परिऽकृतः । वाजान् । अभि । प्र । गाहते ।

यदि । विवस्वतः । धियः । हरिं । हिन्वंति । यातवे ॥२॥

स्रपा । सुपां सुलुगिति पञ्चम्या आकारः । स्रपाया राचेरधानन्तरं प्रातःकाले
परिष्कृतः । भूषणार्थं संपर्युषेभ्य इति करोतेः सुडागमः । अग्निरलंकृतः । यद्वा ।
स्रपयिष्ठां सेनायामलंकृतः सोमो वाजान्नानि बलानि बाभि लक्ष्य प्र गा-
हते । प्रगच्छति । विवस्वतः परिचरणवतो यजमानस्य धियः कर्मसाधनभूता
अंगुलयो हरिं हरित्वर्णमेतमशुं यातवे पात्राण्यभिगमनाय यदि हिन्वंति
प्रेरयंति तर्हि सबलानि गच्छतीति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तमस्य मर्जयामसि मदो य इन्द्रपातमः ।

यं गावं आसभिर्दधुः पुरा नूनं च सूरयः ॥३॥

तं । अस्य । मर्जयामसि । मदः । यः । इन्द्रऽपातमः ।

यं । गावं । आसऽभिः । दधुः । पुरा । नूनं । च । सूरयः ॥३॥

अस्य सोमस्य तं रसं मर्जयामसि मर्जयामः शोधयामोऽलंकुर्मो वा यो
मदो मदको रस इन्द्रपातम इद्रेणात्यन्तं पातव्यो भवति । किञ्च गावो गन्तारः
सूरयः स्तोतारः पुरा च नूनमिदानीं च यं सोमरसमासभिरास्यैर्दधुर्धारयन्ति ।
पिबन्तीति यावत् । यद्वा । गावो धेनवो यं सोमं नृणादिप्लवस्थितमासभिरास्यैर्द-
धुर्धारयन्ति । नृणरूपेण भक्षयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं गार्थया पुराण्या पुनानमभ्यनूषत ।

उतो कृपंत धीतयो देवानां नाम बिभ्रंतीः ॥४॥

तं । गार्थया । पुराण्या । पुनानं । अभि । अभ्यनूषत ।

उतो इति । कृपंत । धीतयः । देवानां । नाम । बिभ्रंतीः ॥४॥

पुनानं पूयमानं तं सोमं पुराण्या पुरा कृतया गार्थया स्तुत्याभ्यनूषत ।
 स्तोतारोऽभिष्टुवंति । नू स्तवने । लुङि रूपं । उतो अपि च नाम कर्मार्थं नमनं
 बिभ्रंतीर्विभ्राणा धीतयोऽङ्गुलयो देवानां सोमरूपहविःप्रदानाय कृपंत । कल्प-
 यंति । समर्था भवन्ति । कृपू सामर्थ्यं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तमुद्यमाणमव्यये वारं पुनन्ति धर्णसिं ।

दूतं न पूर्वचिह्नय आ शासते मनीषिणः ॥५॥

तं । उद्यमाणं । अव्यये । वारं । पुनन्ति । धर्णसिं ।

दूतं । न । पूर्वऽचिह्नये । आ । शासते । मनीषिणः ॥५॥

उद्यमाणमग्निः सिध्यमानं धर्णसिं सर्वस्य धारकं सोममव्ययेऽविमये वारं
 वाले पवित्रे पुनन्ति । शोधयन्ति । ततः मनीषिणो मेधाविनो यजमानास्तमिमं
 सोमं दूतं न दूतमिव पूर्वचिह्नये देवानां पूर्वमेव प्रज्ञापनाया शासते । प्रार्थयन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पंचविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स पुनानी मदिंतमः सोमश्चमृपुं सीदति ।

पृगी न रेत आदधत्पतिर्वचस्यते धियः ॥६॥

सः । पुनानः । मदिन्ऽतमः । सोमः । चमृपुं । सीदति ।

पृगी । न । रेतः । आऽदधत् । पतिः । वचस्यते । धियः ॥६॥

मदिंतमोऽन्यंतं मादयिता स सोमः पुनानः पूयमानः सन् चमृपु चमसेपु
 सीदति । ततः पृगी न यथा पृगी कश्चिदुपभो रेत आदधत् आदधाति तद्यम-

सादिषु रेतः स्वीयं रसमादधदाधानो धियः कर्मणः पतिः पालयितायं सोमो
वचस्यते । अभिष्टूयते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स मृज्यते सुकर्मभिर्देवो देवेभ्यः सुतः ।

विदे यदासु संददिर्महीरपो वि गाहते ॥७॥

सः । मृज्यते । सुकर्मभिः । देवः । देवेभ्यः । सुतः ।

विदे । यत् । आसु । संददिः । महीः । अपः । वि । गाहते ॥७॥

देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिषुतो देवो द्योतमानः स्तोतव्यो वा स सोमः सुकर्म-
भिर्ऋत्विग्भिर्मृज्यते । परिपूयते । यद्यदायं सोम आसु प्रजासु संददिः सम्यग्ध-
नदानशील इति विदे ज्ञायते तदानीं महीर्महीरपो वसतीवरीर्वि गाहते ।
विशेषेणाभिगच्छति । यदा सोममभिषुसन्ति तदा तेभ्यो धनं प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सुत इंदो पविच आ नृभिर्यतो वि नीयसे ।

इंद्राय मत्सरित्ममूषा नि षीदसि ॥८॥

सुतः । इंदो इति । पविच । आ । नृभिः । यतः । वि । नीयसे ।

इंद्राय । मत्सरिन्ऽतमः । चमूषु । आ । नि । षीदसि ॥८॥

हे इंदो सुतोऽभिषुतो यत् ज्ञायतः सर्वतो विस्तृतत्वं नृभिः कर्मनेतृभिर्ऋ-
त्विग्भिः पविच वि नीयसे । विशेषेण नीयमानो भवसि । ततो मत्सरित्तमोऽति-
शयेन मादयिता त्वमिन्द्रायेंद्रार्थं चमूषु चमसेषा नि षीदसि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पङ्क्तिशो वर्गः ॥

अभी नवन्त इति नवचं चतुर्थं सूक्तं । पूर्ववद्विदेवते । सर्वा अनुष्टुभः ।
तथा चानुक्रम्यते । अभी नवन्ते नवेति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अभी नवन्ते अद्दुहः प्रियमिंद्रस्य काम्यं ।

यत्सं न पूर्वं आयुनि जातं रिहन्ति मातरः ॥१॥

अभि । न॒वंते । अ॒दुहः । प्रि॒यं । इं॒द्रस्य । काम्यं ।

व॒त्सं । न । पूर्वे । आ॒युनि । जा॒तं । रि॒हंति । मा॒तरः ॥१॥

यथा मातरो गावः पूर्वे प्रथम आयुनि वयसि जातं वत्सं रिहंति लिहंति
तथादुहोऽद्रोहा वसतीवर्षाख्या आप इंद्रस्य प्रियं काम्यं सर्वैः काम्यमानं सोम-
मभि नवंते । अभिगच्छंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पु॒नान् ई॒द॒वा भ॒र॒ सोमं द्वि॒वर्ह॑सं र॒यिं ।

त्वं वसू॑नि पु॒ष्यसि॒ विश्वा॑नि दा॒गृषो॑ गृहे ॥२॥

पु॒नानः । ई॒दो इति॑ । आ । भ॒र॒ । सोम॑ । द्वि॒वर्ह॑सं । र॒यिं ।

त्वं । वसू॑नि । पु॒ष्यसि॒ । विश्वा॑नि । दा॒गृषः । गृहे ॥२॥

हे इंद्रो दीपमान हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वं द्विवर्हसं द्वयोः स्थानयोः
परिवृंहणशीलं रयिं धनमस्मभ्यमा भर । आहर । देहि । त्वं हि दागृषो हविर्देव-
वतो यजमानस्य गृहे स्थित्वा विश्वानि सर्वाणि वसूनि धनानि पुष्यसि ।
पोषयसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं धियै॑ मनो॒युजं॑ सृ॒जा वृ॒ष्टिं न त॑न्यतुः ।

त्वं वसू॑नि पा॒र्थि॒वा दि॒व्या च॑ सोम पु॒ष्यसि ॥३॥

त्वं । धियै॑ । मनः॒ऽयुजं॑ । सृ॒ज । वृ॒ष्टिं । न । त॑न्यतुः ।

त्वं । वसू॑नि । पा॒र्थि॒वा । दि॒व्या । च॒ । सोम॑ । पु॒ष्यसि॒ ॥३॥

हे सोम त्वं मनोयुजं मनसा युज्यमानां मनोवेगां धियं ध्यातव्यां धारां सृज ।
पात्रेषु विसृज । तच्च दृष्टान्तः । वृष्टिं न तन्यतुः । तनु विस्तारे । ऋतन्यजीत्यादिना
यतुष्प्रत्ययः । तनोति विस्तारयतीति तन्यतुर्मेषः । यथा मेघो वृष्टिं सृजति तद्यत् ।
ततो हे सोम त्वं पार्थिवा पृथिव्यां भवानि वसूनि धनानि तथा दिव्यानि दिवि
भवानि धनानि च पुष्यसि । अस्मभ्यं पोषयसि । प्रयच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि ते जिग्युषो यथा धारा सुतस्य धावति ।

रंहमाणा व्यर्थ्ययं वारं वाजीवं सानसिः ॥४॥

परि । ते । जिग्युषः । यथा । धारा । सुतस्य । धावति ।

रंहमाणा । वि । व्यर्थ्ययं । वारं । वाजीऽइव । सानसिः ॥४॥

सुतस्य ते त्वदीया सानसिः संभजनशीला यदा स्तोतृभिः संभजनीया रंहमाणा वेगं कुर्वाणा धाराव्ययमविमयं वारं चालं पविचं वि परि धावति । विशेषेण परितो गच्छति । तच्च दृष्टान्तः । जिग्युषः शूराणां जेतुर्वीरस्य वाजीव । अश्वो यथा युधं परितो धावति तद्यत् । जयतेः कृत्वा सखिऽटोर्जेरिति कुत्वं । यचेति पूरकः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ऋत्वे दद्याय नः कवे पवस्व सोम धारया ।

इंद्राय पातवे सुतो मित्राय वरुणाय च ॥५॥

ऋत्वे । दद्याय । नः । कवे । पवस्व । सोम । धारया ।

इंद्राय । पातवे । सुतः । मित्राय । वरुणाय । च ॥५॥

हे कवे क्रांतदर्शन हे सोम नोऽस्मभ्यं ऋत्वे प्रज्ञानाय दद्याय चलाय च त्वं धारया पवस्व । क्षर । कीदृशः । इंद्राय पातवे पानार्थं तथा मित्राय वरुणाय च सुतोऽभिपुतः खलु ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे सप्तविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पवस्व वाजसातमः पवित्रे धारया सुतः ।

इंद्राय सोम विष्णवे देवेभ्यो मधुमत्तमः ॥६॥

पवस्व । वाजऽसातमः । पवित्रे । धारया । सुतः ।

इंद्राय । सोम । विष्णवे । देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमः ॥६॥

हे सोम वाजसातमोऽतिशयेनान्नस्य दाता सुतोऽभिपुतस्त्वं पवित्रे धारया

सह पवस्व । क्षर । ततो हे सोम त्वमिन्द्राय विष्णवे चान्येभ्यो मित्रादिभ्यो देवे-
भ्यश्च मधुमक्षमोऽतिशयेन माधुर्योपेतो भव ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वां रिहन्ति मातरो हरिं पवित्रे अद्गुहः ।

वत्सं जातं न धेनवः पर्वमान विधर्मणि ॥७॥

त्वां रिहन्ति । मातरः । हरिं । पवित्रे । अद्गुहः ।

वत्सं । जातं । न । धेनवः । पर्वमान । विधर्मणि ॥७॥

हे पवमान सोम विधर्मणि विविधं हविषां धारके यज्ञेऽद्गुहो द्रोहवर्जिता
मातरो मातृभूता वसतीवर्यो हरिं हरितवर्यं त्वां पवित्रे स्थितं रिहन्ति । लिहन्ति ।
आस्वादयन्ति । कथमिव । यथा धेनवो जातं वत्सं लिहन्ति तथा ॥

॥ अथाष्टमी ॥

पर्वमान महि अर्वश्चिचेभिर्यासि रश्मिभिः ।

शर्धन्तमांसि जिघ्रसे विश्वानि दाशुषो गृहे ॥८॥

पर्वमान । महि । अर्वः । चिचेभिः । यासि । रश्मिभिः ।

शर्धन् । तमांसि । जिघ्रसे । विश्वानि । दाशुषः । गृहे ॥८॥

हे पवमान महि महच्छ्रवः अर्वणीयमंतरिक्षं चिचेभिश्चिचैर्नानाविधैश्चाय-
नीर्यैर्वा रश्मिभिः परि यासि । परिगच्छसि । तथा शर्धन् वेगं कुर्वन्त्वं दाशुषो
हविर्देत्तवतो यजमानस्य गृहे स्थित्वा विश्वानि सर्वाणि तमांसि तमोरूपाणि
रक्षांसि जिघ्रसे । हंसि । एवं द्यावापृथिव्योर्वर्तेत इत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वं द्यां च महिमत पृथिवीं चाति जभ्रिये ।

प्रति द्रापिममुंचथाः पर्वमान महित्वना ॥९॥

त्वं । द्यां । च । महिऽमत । पृथिवीं । च । अति । जभ्रिये ।

प्रति । द्रापिं । अमुंचथाः । पर्वमान । महिऽत्वना ॥९॥

हे महिमत महाकर्मन् बहुविधकर्मन् सोम त्वं द्यां द्युलोकं च पृथिवीं चाभि

जभिषे । अत्यंतं विभर्षि । दुभृज् धारणपोषणयोः । तस्य छांदसे लिटि सर्व-
विधीनां छंदसि विकल्पितत्वाद्वेडागमः । अंतरिक्षे सोमात्मनेति पृथिव्यां लता-
रूपेणेत्येवं लोकद्वयवर्तित्वं । हे पवमान क्षरन् सोम त्वं महित्वना महत्त्वेन युक्तः
सन् द्रापिं कवचं प्रत्यमुंचथाः । प्रतिमुंचसि । संवृणोषि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थोऽथतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाषे
सप्तमाष्टके चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

विज्ञातवेद्गांभीर्यस्तुर्ये व्याख्याय सप्तमे ।

सायणार्थस्ततोऽध्यायं पंचमं व्याचिकीर्षति ॥

तच्च पुरोजिती व इति षोडशर्चमनुवाकापेक्षया पंचमं सूक्तं । आद्यस्य नृचस्य
श्यावाश्वपुत्रोऽंधीगुर्नामर्षिः । द्वितीयस्य नहुषस्य राज्ञः पुत्रो ययातिर्नाम ।
तृतीयस्य मनोः पुत्रो नहुषो नाम राजर्षिः । चतुर्थस्य संवरणाख्यस्य राज्ञः पुत्रो
मनुः । एवं द्वादश गताः । शिष्टस्य चतुर्ऋचस्य वाचः पुत्रो वैश्वामित्रो वा
प्रजापतिर्ऋषिः । द्वितीयानृतीये गायत्री शिष्टाश्चतुर्दशानुष्टुभः । तथा चानुक्रम्यते ।
पुरोजिती षोडश श्यावाश्विरंधीगुर्ययातिर्नहुषो नहुषो मानवो मनुः सांवरण
इति नृचाः शेषे प्रजापतिः । उपाद्ये गायत्र्याविति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

पुरोजिती वो अंधंसः सुताय मादयिन्वै ।

अप श्वानं अथिएन सखायो दीर्घजिह्वं ॥१॥

पुरःऽजिती । वः । अंधसः । सुताय । मादयित्वे ।

अप । श्वान । अथिएन । सखायः । दीर्घेऽजिह्वी ॥ १ ॥

हे सखायः सखिभूताः समानख्याना वा हे स्तोतारो वो यूयं पुरोजिती ।
पृष्ठाः पूर्वसवर्णेदीर्घः । पुरःस्थितजयस्यांधसोऽदनीयस्य सोमस्य स्वभूताय
सुतायाभिपुताय मादयित्वेऽत्यंतं मदकराय रसाय दीर्घजिह्वी । दीर्घा जिह्वा
यस्य सः । दीर्घजिह्वी च छंदसि । पा० ४. १. ५९. इति ङीघंतत्वेन निपातितः ।
तादृशं श्वानमप अथिएन । अपप्रथयत । अपवाधध्वं । यथा श्वा राक्षसा वा
सुतं सोमं न लिहंति तथा कुरुतेत्यर्थः ॥

पविचेष्टां द्वितीयाज्यभागस्य यो धारयेत्येषानुवाक्या । सूचितं च । पावक-
वन्तावाज्यभागावमी रक्षांसि सेधति यो धारया पावकया । आ० २. १२. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते द्वितीया ॥

यो धारया पावकया परिप्रस्यंदते सुतः ।

इंदुरश्वो न कृष्यः ॥ २ ॥

यः । धारया । पावकया । परिऽप्रस्यंदते । सुतः ।

इंदुः । अश्वः । न । कृष्यः ॥ २ ॥

सुतोऽभिपुतः कृष्यः । कृषीति कर्मनाम । कर्मणि साधुर्य इंदुः सोमः पाव-
कया पामानां शोधकया धारया परिप्रस्यंदते परितः प्रक्षरति । कथमिव । अश्वो
न । अश्वो यथा वेगेन प्रगच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तं दुरोपमभी नरः सोमं विश्वाच्या धिया ।

यज्ञं हिन्वत्यद्रिभिः ॥ ३ ॥

तं । दुरोपं । अभि । नरः । सोमं । विश्वाच्या । धिया ।

यज्ञं । हिन्वति । अद्रिऽभिः ॥ ३ ॥

नरः कर्मनेतार ऋत्विजो दुरोपं । रोपते हिंसायस्य रेफलोपे दीर्घाभाव ओप-
तेर्दाहायस्य वा रालि रूपमिति सिद्धादनवयहः । तं दुरेहं दुर्यधं वा यज्ञं यएयं

तं सोमं विश्वाच्या सर्वान्कामानंचिच्या धिया बुद्ध्याद्रिभिर्योवभिरभि हिन्वन्ति ।
अभिप्रेरयन्ति । अभिषुखन्तीति यावत् ॥

पृथ्व्यस्य षष्ठेऽहनि ब्राह्मणाच्छंसिश्चस्ते सुतास इति तिस्रः । सूचितं च । दधि-
क्राव्णोऽकारिषमित्यनुष्टुप् सुतासो मधुमत्तमा इति च तिस्रः । आ० ८. ३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा सूक्ते चतुर्थी ॥

सुतासो मधुमत्तमाः सोमा इन्द्राय मंदिनः ।

पविष्वन्तो अक्षरन्देवान्गच्छन्तु वो मदाः ॥४॥

सुतासः । मधुमत्तमाः । सोमाः । इन्द्राय । मंदिनः ।

पविष्वन्तः । अक्षरन् । देवान् । गच्छन्तु । वो । मदाः ॥४॥

मधुमत्तमा अतिशयेन माधुर्येपिता अत एव मंदिनो मदकराः सुता अभि-
षुताः सोमाः पविष्वन्तः पविष्वे वर्तमानाः संत इन्द्रायेंद्रार्थमक्षरन् । पात्रेषु क्षरन्ति ।
अथ प्रत्यक्षकृतः । वोऽयुष्माकं मदा मदहेतवी रसा देवानिन्द्रादीनागच्छन्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदुरिन्द्राय पवत इति देवासो अब्रुवन् ।

वाचस्पतिर्मखस्यते विश्वस्येशान ओजसा ॥५॥

इंदुः । इन्द्राय । पवते । इति । देवासः । अब्रुवन् ।

वाचः । पतिः । मखस्यते । विश्वस्य । ईशानः । ओजसा ॥५॥

इंदुः सोम इन्द्रायेंद्रार्थं पवते कलशे क्षरतीति देवासः स्तुतिकारिणः स्तोता-
रोऽब्रुवन् वदन्ति । यदा स्तोतार एवं वदन्ति तदानीं वाचः स्तुतेः पतिः पालयिता
यद्वा शब्दस्य स्वाभ्युत्थं शब्दायमान इत्यर्थः । तादृशः सोमो मखस्यते । स्तुतिभिः
पूजामिच्छति । लालसायां सुगागमः । कीदृशः । ओजसा बलेन विश्वस्य
सर्वस्येशानः प्रभुः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे प्रथमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सहसंधारः पवते समुद्रो वाचमौखयः ।

सोमः पती रयीणां सखेन्द्रस्य दिवेदिवे ॥६॥

सहस्रधरः । पवते । समुद्रः । वाचं ईखयः ।

सोमः । पतिः । रयीणां । सखा । इन्द्रस्य । दिवेदिवे ॥ ६ ॥

सहस्रधारी बहुविधधारोपेतः सोमः पवते । क्षरति । कीदृशः । समुद्रः । यस्मात्समुद्भवंति रसाः । सरःस्थानीयः । वाचमीखयः । ईखतेऽर्पितस्य सुपुपपदे खच्चप्रत्ययः । स्तुतीनां प्रेरयिता रयीणां धनानां पतिः प्रभुः । यद्वा । रयीणां हविषो दानृणां यजमानानां पतिः पालयिता । दिवेदिवे ण्यहमिन्द्रस्य सखा मित्रभूतः सोमः पवते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अयं पूषा रयिर्भगः सोमः पुनानो अर्षति ।

पतिर्विश्वस्य भूमनो ब्यख्यद्रोदसी उभे ॥ ७ ॥

अयं । पूषा । रयिः । भगः । सोमः । पुनानः । अर्षति ।

पतिः । विश्वस्य । भूमनः । वि । ब्यख्यत् । रोदसी इति । उभे इति ॥ ७ ॥

पूषा पोषकः सर्वेषां भगो भजनीयो रयिर्धनहेतुरयं सोमः पुनानः पवित्रेण पूयमानः सन् अर्षति । कलशमभिगच्छति । तथा विश्वस्य सर्वस्य भूमनो भूतजातस्य पतिः पालयिता सोम उभे रोदसी द्यावापृथिव्यौ ब्यख्यत् । स्वतेजसा प्रकाशयति । अनेन लोकद्वयवर्तित्वं सूचितं ॥

॥ अथाष्टमी ॥

समुं प्रिया अनूषत गावो मदाय घृष्टयः ।

सोमासः कृण्वते पथः पवमानास इंदवः ॥ ८ ॥

सं । ऊं इति । प्रियाः । अनूषत । गावः । मदाय । घृष्टयः ।

सोमासः । कृण्वते । पथः । पवमानासः । इंदवः ॥ ८ ॥

प्रियाः प्रियतमा घृष्टयोऽत्यंतं दीप्ताः । यद्वा । अहं प्रथमतः स्तौमि अहं पुरस्तात्स्तौमीति परस्परं स्पर्धमाना गावः स्तुतिलक्षणा वाचः सोमस्य मदार्यं समनूपत । संस्तुवंति । उ प्रसिद्धी । यद्वा । गावो घेनवः सोमस्य मदाय शब्दायन्ते । ततः पवमानासः पूयमाना इंदवो दीप्ताः सोमाः पथो मार्गान्कृण्वते । क्षरणार्थं कुर्वन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

य ओजिष्ठस्तमा भर पर्वमान श्रवाय्यं ।

यः पंच चर्पणीरभि रयिं येन वनामहै ॥९॥

यः । ओजिष्ठः । तं । आ । भर । पर्वमान । श्रवाय्यं ।

यः । पंच । चर्पणीः । अभि । रयिं । येन । वनामहै ॥९॥

हे पवमान पूयमान सोम ओजिष्ठ ओजस्वितमो यस्वदीयो रसोऽस्ति तं श्रवाय्यं श्रवणीयं रसमा भर । अस्मभ्यमाहर । किंच यो रसः पंच चर्पणीः पंच जनान् निपादपंचमाञ्चतुरो वर्णानभि तिष्ठति । अपि च । येन रसेन वयं रयिं धनं च वनामहै । संभजामहै । यद्वा । येन त्वां रयिं याचामहै तमाभर ॥

॥ अथ दशमी ॥

सोमाः पवंत इंदवोऽस्मभ्यं गातुवित्तमाः ।

मिचाः सुवाना अरेपसः स्वाध्यः स्वर्विदः ॥१०॥

सोमाः । पवंते । इंदवः । अस्मभ्यं । गातुवित्तमाः ।

मिचाः । सुवानाः । अरेपसः । सुऽआध्यः । स्वऽविदः ॥१०॥

गातुवित्तमा अतिशयेन मार्गस्य लंभका इंदवो दीप्ताः सोमाः पवंतेऽस्मभ्य-
मस्मदर्थं क्षरन्त्यागच्छन्ति वा । कीदृशाः । मिचा देवानां सखिभूताः सुवाना
अभिपूयमाणा अरेपसः पापरहिता अत एव स्वाध्यः शोभनध्यानाः स्वर्विदः
सर्वज्ञाः सर्वप्रापका वा ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

सुंष्टाणासो व्यद्रिभिश्चिताना गोरधि त्वचि ।

इषमस्मभ्यमभितः समस्वरत्नमुविदः ॥११॥

सुऽस्वानासः । वि । व्यद्रिऽभिः । चितानाः । गोः । अधि । त्वचि ।

इषं । अस्मभ्यं । अभितः । सं । अस्वरत्नं । वसुऽविदः ॥११॥

गोरनडुहोऽधि त्वच्यधिपवणचर्मणि चिताना ज्ञायमाना व्यद्रिभिर्पावभिर्वि-

विधं सुधाणासः सूयमाना वसुविदो वसुनो लंभका एते सोमा अस्मभ्यमिय-
मन्नमभितः समस्वरन् । सम्यक् शब्दयन्ति । प्रयच्छन्तीति यावत् ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

एते पूता विपश्चितः सोमासो दध्याशिरः ।

सूर्यासो न दर्शतासो जिगल्नवो ध्रुवा घृते ॥ १२ ॥

एते । पूताः । विपः ऽचितः । सोमासः । दधि ऽ आशिरः ।

सूर्यासः । न । दर्शतासः । जिगल्नवः । ध्रुवाः । घृते ॥ १२ ॥

पूताः पवित्रेण परिपूता विपश्चितो मेधाविनो दध्याशिरो दध्यामिच्छणा
घृते वसतीवर्याख्य उदके जिगल्नवो गमनशीला ध्रुवास्तत्र स्थिर्येण वर्तमाना एते
सोमासः सोमाः सूर्यासो न सूर्या इव दर्शतासः पात्रेषु सर्वे दर्शनीया भवन्ति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

प्र सुन्वानस्याधसो मर्तो न वृत तद्वचः ।

अप श्वानमराधसं हुता मखं न भृगवः ॥ १३ ॥

प्र । सुन्वानस्य । अधसः । मर्तः । न । वृत । तत् । वचः ।

अप । श्वानं । अराधसं । हुत । मखं । न । भृगवः ॥ १३ ॥

सुन्वानस्याभिपूयमाणस्याधसो ऽदनीयस्य सोमस्य तत् प्रसिद्धं वचो वचनं
धोषं मर्तो भारकः कर्मविघ्नकारी श्वा न प्र-वृत । न भजता । न ऋणोत्विति
यावत् । तथा हे स्तोतारो ऽराधसं राधककर्मरहितं तं श्वानमप हुता । तत्र
दृष्टान्तः । मखं न । यथा पुरापराद्धं मखमेतच्चात्मानं भृगवो ऽपहतवंतस्तथा-
पहतेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

आ जामिरत्के अव्यत भुजे न पुत्र ओण्योः ।

सरज्जारो न योषणां वरो न योनिमासदं ॥ १४ ॥

आ । जामिः । अत्के । अव्यत । भुजे । न । पुत्रः । ओण्योः ।

सरत् । जारः । न । योषणां । वरः । न । योनिं । आ ऽ सदं ॥ १४ ॥

जामिर्वधुभूतो देवानां सोमोऽक्त आच्छादके पवित्र आच्यत । आवृणोति ।
संवद्धो भवति । तत्र दृष्टांतः । भुजे न । यथौण्यो रक्षकयोर्मातापित्रोर्भुजे पुत्र
आवृणोति तद्वत् । ततः सोऽयं सोमो योनिं स्वस्थानभूतं कलशमासदमासक्तुं
सरत् सरति । तत्र दृष्टांतद्वयं । जारो न । यथा जारो योषणामसती स्त्रियं प्राप्नुं
सरति । यथा वा वरः कन्यां प्राप्नुं गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

स वीरो दक्षसाधनो वि यस्तस्तंभ रोदसी ।

हरिः पवित्रे अच्यत वेधा न योनिमासदं ॥ १५ ॥

सः । वीरः । दक्षसाधनः । वि । यः । तस्तंभ । रोदसी इति ।

हरिः । पवित्रे । अच्यत । वेधाः । न । योनिं । आसदं ॥ १५ ॥

दक्षसाधनो बलसाधनः स सोमो वीरः समर्थो भवति । यः सोमो रोदसी
द्यावापृथिव्यौ वि तस्तंभ स्वतेजसा व्यस्तभात् । आच्छादयतीत्यर्थः । किंच ।
हरिर्हरितवर्णः सोमो वेधा न विधाता यजमानो यथा स्वगृहमासीदति तद्व-
द्योनिं स्वस्थानं कलशमासदमासक्तुं पवित्रेऽच्यत । आवृणोति । संवद्धो भवति ॥

॥ अथ षोडशी ॥

अथ्यो वारंभिः पवते सोमो गथे अर्थि त्वचि ।

कनिक्कद्वृषा हरिर्इंद्रस्याभ्येति निष्कृतं ॥ १६ ॥

अथ्यः । वारंभिः । पवते । सोमः । गथे । अर्थि । त्वचि ।

कनिक्कदत् । वृषा । हरिः । इंद्रस्य । अभि । एति । निःऽकृतं ॥ १६ ॥

अयं सोमोऽथ्योऽवेर्वारेभिर्वालैः पवित्रैः । तेभ्यः पवते । कलशं प्रति क्षरति । किंच ।
गथ आनहुहेऽधि त्वचि चर्मणि कनिक्कदत् शन्यायमानो वृषा कामानां वर्षको
हरिर्हरितवर्णः सोम इंद्रस्य स्वभूतं निष्कृतं संस्कृतं स्थानमभ्येति । अभिगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे तृतीयो वर्गः ॥

क्राणा शिशुरित्यष्टचं पष्टं सूक्तं । आश्वस्य चितस्यापे । इदमुत्तराणि चत्वारि
सूक्तान्यौष्णिहानि । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । क्राणाष्टौ चित
औष्णिहं वा इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

क्रा॒णा शि॒शुर्म॒हीनां॑ हि॒न्व॒तस्य॑ दी॒धितिं॑ ।

वि॒श्व॒ परि॑ प्रि॒या भुव॑द्धं दि॒ता ॥१॥

क्रा॒णा । शि॒शुः । म॒हीनां॑ । हि॒न्वन् । ऋ॒तस्य॑ । दी॒धितिं॑ ।

वि॒श्व॒ । परि॑ । प्रि॒या । भुव॑त् । अ॒र्ध॒ । दि॒ता ॥१॥

क्राणा । करोतेः शानचि बहुलं छंदसीति विकरणस्य लुक् । सुपां सुलु-
गिति सुप आकारादेशः । यज्ञं कुर्वाणो महीनां महतीनां मंहनीयानां वापां
शिशुः पुत्रस्यानीयः सोम ऋतस्य यज्ञस्य दीधितिं प्रकाशकं धारकं वा स्वीयं
रसं हिन्वन् प्रेरयन्विश्व सर्वणि प्रिया प्रियाणि हवीषि परि भुवत् । परिभवति ।
व्याप्नोति । अथापि च दिता द्विधा भवति । दिवि च पृथिव्यां च वर्तत इत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

उप॑ चि॒तस्य॑ पा॒षोऽ॒भ॒क्त॑ यद्गुहां प॒दं ।

य॒ज्ञस्य॑ स॒प्त धाम॑भि॒र्धं प्रि॒यं ॥२॥

उप॑ । चि॒तस्य॑ । पा॒षोः । अ॒भ॒क्त॑ । यत् । गु॒हा । प॒दं ।

य॒ज्ञस्य॑ । स॒प्त । धाम॑भिः । अ॒र्ध॒ । प्रि॒यं ॥२॥

चितस्य सम यज्ञे गुहा गुहायां हविर्धाने वर्तमानयोः पाषोः पाषाणवद्दृ-
ढयोरधिषवणफलकयोः पदं स्थानं सोमो यद्यदोपाभक्त समभजताधानंतरं
यज्ञस्य धामभिर्धारकैः सप्त सप्तभिर्छंदोभिर्गायत्र्यादिभिः प्रियं प्रीणयितारं सोम-
मभिपुवंतृत्विजः । अपि वा सप्त सर्पणशीलैर्वसतीवर्यादिभिरुदकैः सोममभि-
पुष्वन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ची॒रिणि॑ चि॒तस्य॑ धार॒या पृ॒ष्ठेप॑र॒या र॒यिं ।

मिमी॑ते अस्य॒ योर्ज॑ना॒ वि सु॑क्र॒तुः ॥३॥

ची॒रिणि॑ । चि॒तस्य॑ । धार॒या । पृ॒ष्ठेपु॑ । आ । ई॒र॒य॒ । र॒यिं ।

मिमी॑ति । अ॒स्य॒ । योर्ज॑ना । वि । सु॑क्र॒तुः ॥३॥

हे सोम चित्तस्य मम यज्ञस्य स्वभूतानि चीणि सवनानि धारयात्मीयया
विधारय । किंच । पृष्ठेषु सामसु रयिं दातारमिन्द्रमेरय । आगमय । सुक्रतुः
सुप्रज्ञः स्तोतास्येन्द्रस्य योजना योजनानि योजनकारीणि स्तोत्राणि वि मिमीति ।
करोति । यस्मादेवं तस्मादिन्द्रं सामसु प्रेरयेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

जज्ञानं सप्त मातरो वेधार्मशासत थ्रिये ।

अयं ध्रुवो रयीणां चिकेत यत् ॥४॥

जज्ञानं । सप्त । मातरः । वेधां । अशासत । थ्रिये ।

अयं । ध्रुवः । रयीणां । चिकेत । यत् ॥४॥

जज्ञानं प्रादुर्भूतं वेधां कर्मणो विधातारं सोमं सप्त सप्तसंख्याका मातरो
गंगाद्या नद्यः सप्त छंदांसि वा थ्रिये यजमानानामैश्वर्यार्थमाशासत । अनुशा-
सन्ति । अनुशासनं कुर्वन्ति । शास्तेर्लङि व्यत्ययेनात्मनेपदं । यद्यस्माद्ध्रुवोऽयं
सोमो रयीणां धनानि चिकेत जानाति तस्मादस्यानुशासने कृते यजमानानां
धनादिसमृद्धिर्भवति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अस्य व्रते सजोषसो विश्वे देवास्तो अद्दुहः ।

स्पाहा भवन्ति रंतयो जुपंत यत् ॥५॥

अस्य । व्रते । सऽजोषसः । विश्वे । देवासः । अद्दुहः ।

स्पाहाः । भवन्ति । रंतयः । जुपंत । यत् ॥५॥

अद्दुहो द्रोहवर्जिता विश्वे सर्वे देवास्तो देवा अस्य सोमस्य व्रते कर्मणि
सजोषसः संगताः संतः स्पाहाः स्पृहणीया भवन्ति । रंतयो रमणीया देवाः
सुतमेनं सोमं यद्यदि जुपंत सेवन्ते तर्हि स्पृहणीया भवन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यमी गर्भमृतावृधो हशे चारुमर्जीजनन् ।

कविं मंहिष्ठमध्वरे युस्स्यूहं ॥६॥

यं । इमिति । गर्भं । ऋत॒ऽवृधः । दृ॒शे । चारुं । अजी॒जनन् ।
 कविं । मंहि॒ष्टं । अध्व॒रे । पुरु॒ऽस्पृहं ॥ ६ ॥

ऋतावृधो यज्ञस्य वर्धयिष्यो वसतीवर्याख्या आपो गर्भं गर्भस्थानीयमीमेनं
 यं सोममध्वरे यज्ञे दृशे दर्शनायाजीजनन् उदपादयन् । कीदृशं । चारुं सर्वेषां
 कल्याणरूपं कविं क्रांतप्रज्ञं मंहिष्टं पूज्यतमं दानुतमं वा । अत एव पुरुस्पृहं
 बहुभिः स्पृहणीयं सोमं देवाः सेवन्त इति पूर्वेण समन्वयः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स॒मी॒ची॒ने अ॒भि त्मना॑ य॒ज्ञी ऋ॒तस्य॑ मा॒तरा॑ ।

त॒न्वा॒ना य॒ज्ञमा॑नु॒पग्य॑दै॒जते ॥ ७ ॥

स॒मा॒ची॒ने इति॑ सं॒ऽई॒ची॒ने । अ॒भि । त्मना॑ । य॒ज्ञी इति॑ । ऋ॒तस्य॑ । मा॒तरा॑ ।

त॒न्वा॒ना । य॒ज्ञं । आ॒नु॒षक् । यत् । अ॒जते ॥ ७ ॥

स सोमः समीचीने परस्परं संगते यज्ञी महत्यावृतस्य यज्ञस्य मातरा
 निर्मात्रौ द्यावापृथिवी त्मनात्मना स्वयमेव तदाभिगच्छति यद्यदा यज्ञं तन्वाना
 अध्वर्यव आनुषक् अनुषक्तं वसतीवरीभिरंजते । सोमं मिश्रयन्ति । तदा स्वयम-
 भिगच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ऋ॒त्वा शु॒क्रैर्भि॒रक्ष॑भिर्चू॒णोरप॑ व्र॒जं दि॒वः ।

हि॒न्व॒न्ऋ॒तस्य॑ दी॒धितिं॑ प्रा॒ध्वरे ॥ ८ ॥

ऋ॒त्वा । शु॒क्रैर्भिः । अ॒क्ष॒भिः । चू॒णोः । अप॑ । व्र॒जं । दि॒वः ।

हि॒न्वन् । ऋ॒तस्य॑ । दी॒धितिं॑ । प्र । अध्व॒रे ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं ऋत्वा कर्मणा ज्ञानेन वा शुक्रैभिः शुक्रैर्दीप्यमानैरक्षभिरक्षैरि-
 द्रियैरिवाशुवानैः स्वतेजोभिर्व्रजमंधकारसमूहं दिवोऽंतरिक्षादपणोः । अपग-
 मय विनाशय । अणु गतौ । तानादिकः । किं कुर्वन् । अध्वरे हिंसारहिते यज्ञे
 ऋतस्य यज्ञस्य दीधितिं धारकं स्वीयं रसं प्र हिन्वन् प्रेरयन् । अनेन लोकद्वय-
 वर्तित्वमभिहितं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे पंचमो वर्गः ॥

प्र पुनानायेति षट्चं सप्तमं सूक्तमाश्रयस्य दितस्वार्थं । पूर्ववच्छंदोदेवते ।
तथा चानुक्रम्यते । प्र पुनानाय षड् दित आश्रय इति ॥ गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र पुनानाय वेधसे सोमाय वच उद्यंतं ।

भृतिं न भरा मतिभिर्जुजोषते ॥१॥

प्र । पुनानाय । वेधसे । सोमाय । वचः । उत्त्यंतं ।

भृतिं । न । भर । मतिभिः । जुजोषते ॥१॥

द्वितो नामविः स्वात्मानं प्रत्याह । पुनानाय पवित्रेण पूयमानाय वेधसे
कर्मणो विधाचे मतिभिर्जुजोषते प्रीयमाणाय यद्वा मतिभिः स्तोतृभिः सह
जुजोषते प्रीणयिचे सोमायोद्यतमुद्युक्तं वचः प्र भर । प्रकर्षेण संपादय । अभिष्टु-
हीत्यर्थः । तत्र दृष्टान्तः । भृतिं न । यथा भृतका भृतिं संपादयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि वाराण्यथ्या गोभिरंजानो अर्षति ।

बी धस्था पुनानः कृणुते हरिः ॥२॥

परि । वाराणि । अथ्या । गोभिः । अंजानः । अर्षति ।

बी । सधस्था । पुनानः । कृणुते । हरिः ॥२॥

गोभिर्गोविकारिः क्षीरादिभिरंजानोऽज्यमानः सोमोऽथ्याविमयानि वारानि
वालानि पवित्राणि पर्यर्षति । परिगच्छति । अपि च । हरिर्हरितवर्णः सोमः
पुनानः पूयमानः सन् बी बीणि सधस्था । सह तिष्ठत्यचेति सधस्थं स्थानं ।
द्रोणकलशाधवनीयपूतभृदात्मकानि बीणि स्थानानि कृणुते । करोति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि कोशं मधुश्रुतमव्यये वारं अर्षति ।

अभि वाणीर्क्षणीं सप्त नूपत ॥३॥

परि । कोशं । मधुऽश्रुतं । अव्यये । वारं । अर्षति ।

अभि । वाणीः । क्षणीं । सप्त । नूपत ॥३॥

स सोमोऽव्ययेऽविमये वारे वाले पवित्रे मधुश्रुतं मधुररसस्य आवयितारं
द्रोणकलशं प्रत्यात्मीयं रसं पर्यर्पति । गमयति । तमिमं सोममृषीणां सप्त वा-
णीच्छंदांस्यभि नूयत । अभिष्टुवंति । नू स्तवने कुटादिः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि शेता मंतीनां विश्वदेवो अदाभ्यः ।

सोमः पुनानश्चम्बोर्विश्वहरिः ॥४॥

परि । नेता । मंतीनां । विश्वऽदेवः । अदाभ्यः ।

सोमः । पुनानः । चम्बोः । विश्वः । हरिः ॥४॥

हरिर्हरितवर्णः स सोमः पुनानः पूयमानः सन् चम्बोरधिषवणफलकयोः
परि विश्वः । परिविशति । कीदृशः । मंतीनां स्तुतीनां नेता । यद्वा मंतीनां
स्तोतृणां स्वकर्मण्युपनेता विश्वदेवः सर्वदेवः । सोमेऽभिपूयमाणे सतीद्रादयः
सर्वे देवाः सोमं प्रत्यागच्छन्ति खलु । तस्मात्सर्वदेवोपेतः । अत एवादाभ्योऽहिं-
सितः कैश्चिदपि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

परि देवीरनुं स्वधा इद्रेण याहि सरथं ।

पुनानो वाघद्वाघद्विरमर्त्यः ॥५॥

परि । देवीः । अनुं । स्वधाः । इद्रेण । याहि । सऽरथं ।

पुनानः । वाघत् । वाघत्ऽभिः । अमर्त्यः ॥५॥

हे सोम त्वमिद्रेण सरथं समानं रणमारुह्य देवीदेवानां संबंधीनि स्वधा
बलान्यनु देवसेनाः परि याहि । परिगच्छ । कीदृशः । पुनानः पूयमानो
वाघद्विः । वाघत इत्युत्प्लुगम् । हविषां प्रेरकैर्ऋत्विग्भिर्वाघदूह्यमानोऽमर्त्यो
मनुष्यधर्मरहितः । यद्वा । वाघद्विर्ऋत्विग्भिः पुनानः पूयमानो वाघत् स्तोतृणां
यष्टृणां धनादीनि प्रापयन् परिगच्छ ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि सन्निनं वाज्युदेवो देवेभ्यः सुतः ।

प्यानग्निः पयमानो वि धावति ॥६॥

परि । सप्रिः । न । वाजुऽयुः । देवः । देवेभ्यः । सुतः ।

विऽज्ञानशिः । पर्वमानः । वि । धावति ॥ ६ ॥

सप्रिर्नाथ इव वाजयुर्युद्धमिच्छन्देवो दीपमानो देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिषुतो
व्यानशिः पात्रेषु व्यापी पवमानः पवित्रेण पूयमान एतादृशः सोमः परि धावति ।
परितः पात्राण्यभिगच्छति । व्यानशिः । अशू व्याप्नो । आह गमहनेत्यत्रोत्सर्गश्छंदसि
सदादिभ्यो दर्शनादिति क्तिन्त्ययः । अश्रोतेश्चेति नुडागमः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे षष्ठो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले षष्ठोऽनुवाकः ॥

सप्तमेऽनुवाक एकादश सूक्तानि । तत्र सखाय इति षट्चं प्रथमं सूक्तं ।
काखौ पर्वतनारदावृषी । अथवा कश्यपस्य पुत्र्यौ शिखंडिन्याख्ये द्वे अप्सरसावस्य
सूक्तस्य द्रष्टव्यौ । पूर्ववच्छंदोदेवते । तथा चानुक्रम्यते । सखायः पर्वतनारदौ
काश्यपौ द्वे शिखंडिन्यौ वाप्सरसाविति ॥ गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सखाय आ नि पीदत पुनानाय प्र गायत ।

शिष्टुं न यज्ञैः परि भूषत थिये ॥ १ ॥

सखायः । आ । नि । सीदत । पुनानाय । प्र । गायत ।

शिष्टुं । न । यज्ञैः । परि । भूषत । थिये ॥ १ ॥

हे सखायः सखिभूताः स्तोतारं ऋत्विज आ नि पीदत । स्तोतुमुपविशत ।
अथ पुनानाय पूयमानाय सोमाय प्र गायत । प्रकर्षेण गायत । तमभिषुत ।
ततोऽभिषुतं सोमं यज्ञैर्यजनीयैर्हविर्भिर्मिथ्यैश्च थिये शोभनार्थं परि भूषत ।
परितोऽलंकुरुत । तत्र दृष्टांतः । शिष्टुं न । यथा शिष्टुं वालं पुत्रं पितर आभ-
रणैरलंकुर्वेति तद्वत् ॥

प्रवर्येऽभिष्वे समी वत्समित्येका । सूचितं च । समी वत्सं न मातृभिः सं
वत्स इव मातृभिः । आ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा द्वितीया ॥

समीं वत्सं न मातृभिः सृजतां गयसाधनं ।

देवाव्यं मदं मभि द्विशवसं ॥२॥

सं । ईमिति । वत्सं । न । मातृभिः । सृजतां । गयसाधनं ।

देवसाधनं । मदं । मभि । द्विशवसं ॥२॥

हे ऋत्विजो गयसाधनं गृहस्य साधनमीमेनं सोमं मातृभिर्मातृभूताभिर्वसती-
वरीभिः सं सृजत । संमिश्रयत । कथमिव । वत्सं न । यथा वत्सं मातृभिर्गोभिः
संयोजयन्ति तद्वत् । कीदृशं । देवाव्यं । देवानां रक्षकं मदं मदनहेतुं द्विशवसं द्वि-
गुणवेगमतिशयितबलं वा । यद्वा द्वयोर्लोकयोस्तत्र स्थिता देवमनुष्या इत्यर्थः ।
तेषां हविर्धनप्रदानेन वर्धयितारं । तं सोममभिसंसृजत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पुनातां दक्षसाधनं यथा शर्धाय वीतये ।

यथा मित्राय वरुणाय शंतमः ॥३॥

पुनातां । दक्षसाधनं । यथा । शर्धाय । वीतये ।

यथा । मित्राय । वरुणाय । शंतमः ॥३॥

दक्षसाधनं बलस्य साधनं धनादिवृद्धेर्वा साधकं सोमं पुनात । पवित्रेण
पुनीत । पूज् पवने । ऋदिः । तस्मात्सोऽति तप्तनप्तनयनाश्चेति तस्य तवादेशः ।
पित्रादीन्वाभावः । असौ सोमः शर्धाय वेगार्थं वीतये देवानां धानार्थं यथा
भवति । यथा वा मित्राय वरुणाय च शंतमोऽतिशयेन सुखं करोति तथा
पुनीतित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अस्मभ्यं त्वा वसुविदं मभि वाणीरनूपत ।

गोभिष्टे वर्णमभि वांसयामसि ॥४॥

अस्मभ्यं । त्वा । वसुविदं । मभि । वाणीः । अनूपत ।

गोभिः । ते । वर्णं । मभि । वांसयामसि ॥४॥

हे सीम वसुविदं धनस्य दातारं त्वा त्वामस्मभ्यं धनादिप्रदानार्थं वाणीरस्म-
दीया वाचोऽभ्यनूपत । अभिष्टुवंति । नू स्तवने । वयं ते तव वर्णमावरकं
रसं गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिरभि वासयामसि । अभिवासयामः । अभित
आच्छादयामः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नो मदानां पत इंदो देवप्सरा असि ।

सखेव सख्ये गातुवित्तमो भव ॥५॥

सः । नः । मदानां । पते । इंदो इति । देवऽप्सराः । असि ।

सखाऽइव । सख्ये । गातुवित्ऽतमः । भव ॥५॥

नोऽस्मदादीनां मदानां मदकानां पते स्वामिन् हे इंदो सीम स त्वं देव-
प्सरा असि । प्सर इति रूपनाम । दीप्तरूपो भवास । स त्वं सखेव यथा सखा
सुहृत् सख्ये मित्राय सत्यं मार्गं ज्ञापयति तद्वदस्माकमपि गातुवित्तमोऽत्यंतं
मार्गस्य लभको भव । ज्ञापको भव ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सनेमि कृध्यस्मदा रक्षसं कं चिदचिर्यं ।

अपादेवं ह्युमंहो युयोधि नः ॥६॥

सनेमि । कृधि । अस्मत् । आ । रक्षसं । कं । चित् । अचिर्यं ।

अप । अदेवं । ह्युं । अंहः । युयोधि । नः ॥६॥

हे सीम अस्मदस्मासु सनेमि । पुराणनामैतत् । पुराणं सख्यं कृधि । कुरु ।
आ अपि चाचिरमदनशीलं कंचिद्राक्षसमप्युध्यस्व । कीदृशं । अदेवं । अदेवन-
शीलं ह्युं ह्ययवंतं सत्त्वानृतयुक्तं बाह्याभ्यंतरमायायुक्तं वा । किंच । नोऽस्माकमंहः
पापं चाप युयोधि । संप्रहर । युध्यतेर्बहुलं छंदसीति शपः सुः । वा छंदसीति
हेर्हिस्वाभावाद्गुणः । धलीपच्छांदसः । यौतेर्वा द्यौ पूर्ववद्रूपं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे सप्तमो वर्गः ॥

तं व इति षडृचं द्वितीयं सूक्तं । पर्वतनारदयोरापि । अन्यत्पूर्ववत् । तं व
इत्यनुक्रांतं । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

तं वः सखायो मदाय पुनानमभि गायत ।

शिष्नुं न यज्ञैः स्वदयंत गूर्तिभिः ॥१॥

तं । वः । सखायः । मदाय । पुनानं । अभि । गायत ।

शिष्नुं । न । यज्ञैः । स्वदयंत । गूर्तिभिः ॥१॥

हे सखाय ऋत्विजो वी यूयं मदाय देवानां मदार्थं पुनानं पूयमानं तं सोममभि गायत । अभिष्टुत । तमिमं सोमं शिष्नुं न शिष्नुमिवात्तंकारैः क्षीरादिभिश्च यथा स्वादूकुर्वन्ति तद्वद्वैर्देविभिर्मित्रैर्गूर्तिभिः स्तुतिभिश्च स्वदयंत । स्वादूकुर्वन्ति ॥

प्रवर्ग्येऽभिष्टवे सं वत्स इव मातृभिरित्येया । सूचं च समी वत्स इत्यनया सहोक्तं ॥

॥ सैषा सूक्ते द्वितीया ॥

सं वत्स इव मातृभिरिदुर्हिन्वानो अज्यते ।

देवावीर्मदो मतिभिः परिष्कृतः ॥२॥

सं । वत्सः । इव । मातृभिः । इदुः । हिन्वानः । अज्यते ।

देवः । अवीः । मदः । मतिभिः । परिष्कृतः ॥२॥

हिन्वानः प्रेर्यमाण इदुः सोमो वसतीवरीभिः समज्यते । सम्यक् सिक्तो भवति । तच्च हृष्टांतः । वत्स इव । वत्सो यथा मातृभिर्गोभिः समक्तो भवति तद्वत् । कीदृशः । देवावीर्देवानां रक्षको मदो मदकरो मतिभिः स्तुतिभिः परिष्कृतोऽलंकृतः । भूषणार्थं संपर्युपेभ्य इति सुडागमः । परिनिविभ्य इति सुटः पत्वं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अयं दक्षाय साधनोऽयं शधीय वीतये ।

अयं देवेभ्यो मधुमत्तमः सुतः ॥३॥

अयं । दक्षाय । साधनः । अयं । शधीय । वीतये ।

अयं । देवेभ्यः । मधुमत्तमः । सुतः ॥३॥

अयं सोमो दक्षाय बलाय वर्धनाय वा साधनः साधयिता भवति । तथायं

सोमः शर्धाय वेगार्थं वीतये देवानां भक्षणार्थं च भवति । सुतोऽभिषुतोऽयं सोमो देवेभ्य इन्द्रादिभ्यो मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्ययुक्तो भवति । अत्यन्तं मदकरो भवतीति वा ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

गोमन् इदो अश्ववत्सुतः सुदक्ष धन्व ।

शुचिं ते वर्णमधि गोषु दीधरं ॥४॥

गोऽमन् । नः । इदो इति । अश्वऽवत् । सुतः । सुदक्ष । धन्व ।

शुचिं । ते । वर्णं । अधि । गोषु । दीधरं ॥४॥

हे सुदक्ष सुवल हे इदो सोम सुतोऽभिषुतत्वं नोऽस्माकं गोमद्यज्ञसाधन-
गोयुक्तमश्ववदश्वयुक्तं धनं धन्व । गमय । धविर्गत्यर्थः । भूवादिः । ततोऽहं शुचिं
पूतं दीपमानं वा ते तव वर्णे रसं गोषु गव्येषु क्षीरादिघृणि दीधरं । अधिधार-
यामि । मिश्रयामि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नो हरीणां पते इदो देवप्सरस्तमः ।

सखेव सख्ये नर्यो रुचे भव ॥५॥

सः । नः । हरीणां । पते । इदो इति । देवप्सरःऽतमः ।

सखाऽइव । सख्ये । नर्यः । रुचे । भव ॥५॥

हे हरीणां पते नोऽस्मदीयानां हरितवर्णानां मशूनां स्वामिन् हे इदो सोम
देवप्सरस्तमोऽतिशयेन दीप्नरूपोपेतः स त्वं नर्यः कर्मनेतृभ्य ऋत्विग्भ्यो हितः
स त्वं नोऽस्माकं रुचे भव । दीप्निकरो भव । किमिव । सखेव । यथा सखा
सख्ये मित्राय दीप्निकरो भवति तद्वत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सनेमि त्वमस्मदाँ अदेवं कं चिदचिरं ।

साह्राँ इदो परि बाधो अप द्युं ॥६॥

सनेमि । त्वं । अस्मत् । आ । अदेवं । कं । चित् । अचिरं ।

साह्रान् । इदो इति । परि । बाधः । अप । द्युं ॥६॥

हे सोम त्वं सनेमि पुराणं सख्यमस्मदस्मासु कुरु । आ अपि चादेवमदेवन-
शीलं कं चिदप्यचिरमदनशीलं राक्षसमस्मदस्मत्तोऽपगमय । किंच । हे इंदो
साह्रान् शबूनभिभवन् बाधो बाधमानान्परि जहि । तथा द्वयुं द्वयवंतं सत्या-
नृतयुक्तं बाह्याभ्यंतरमायाद्वयोपेतं वा राक्षसमस्मत्तोऽपगमय ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमेऽष्टमो वर्गः ॥

इंद्रमच्छेति चतुर्दशर्चे तृतीयं सूक्तमौष्णिहं पवमानसोमदेवताकं । प्रथमस्य
तृचस्य चक्षुराख्यपुत्रोऽग्निर्ऋषिः । द्वितीयस्य मनुपुत्रश्चक्षुर्नामा । अप्सुनाम्नः
पुत्रो मनुस्तृतीयस्य । एवं तवर्चो गताः । शिष्टानामपि पंचानां चाक्षुषोऽग्निः ।
तथा चानुक्रम्यते । इंद्रमच्छ पळूनामिथाक्षुषश्चक्षुर्मानवो मनुराप्तव इति तृचाः
पंचाग्निरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इंद्रमच्छ सुता इमे वृषणं यंतु हरयः ।

श्रुष्टी जातासु इंदवः स्वर्विदः ॥ १ ॥

इंद्रं । अच्छ । सुताः । इमे । वृषणं । यंतु । हरयः ।

श्रुष्टी । जातासुः । इंदवः । स्वःऽविदः ॥ १ ॥

श्रुष्टी । श्रुष्टीति क्षिप्रनाम । क्षिप्रं जातासो जाता इंदवः पात्रेषु क्षरंतः
स्वर्विदः सर्वज्ञा हरयो हरितवर्णाः सुता अभिपुता इमे सोमा वृषणं कामानां
सेक्तामिंद्रमच्छ यंतु । अभिगच्छंतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अयं भराय सानसिर्द्राय पवते सुतः ।

सोमो जैत्रस्य चेतति यथा विदे ॥ २ ॥

अयं । भराय । सानसिः । इद्राय । पवते । सुतः ।

सोमः । जैत्रस्य । चेतति । यथा । विदे ॥ २ ॥

भराय संयामाय तदर्थं सानसिर्भजनीयः सुतोऽभिपुतोऽयं सोम इद्रायेंद्रार्थं
पवते । महादिपु क्षरति । ततः सोमो जैत्रस्य । क्रियायहणं कर्तव्यमिति कर्मणः

संप्रदानसंज्ञा चतुर्थ्यर्थे बहुलमिति षष्ठी । जयशीलमिंद्रं चेतति । जानाति ।
यथेन्द्रो विदे लोके ज्ञायते तथा जानाति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अस्येदिन्द्रो मदेष्वा याभं गृभ्णीत सानसिं ।

वज्रं च वृषणं भरत्समंप्सुजित् ॥३॥

अस्य । इत् । इंद्रः । मर्देषु । आ । याभं । गृभ्णीत । सानसिं ।

वज्रं । च । वृषणं । भरत् । सं । अप्सुऽजित् ॥३॥

आ अनंतरमिन्द्रोऽस्येदस्य सोमस्यैव मर्देषु संजातेषु सानसिं सर्वैः संभजनीयं
याभं याहं यहीतव्यं धनं गृभ्णीत । गृह्णाति । ह्यग्रहोर्भ इति भत्वं । किंच ।
अप्सुजितुदकार्थं वृषस्य जेता । यद्वा । आप इत्यंतरिक्षनाम । अंतरिक्षेऽहिना-
मकस्य जेतेंद्रो वृषणं वर्णितारं वज्रं च सं भरत् । सं बिभर्तु । बिभर्तेल्लेद्यद्वागमः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र धन्वा सोम जागृविर्जागरणीयंदो परि स्रव ।

द्युमंतं शुष्ममा भरा स्वर्विदं ॥४॥

प्र । धन्व । सोम । जागृविः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ।

द्युऽमंतं । शुष्मं । आ । भर । स्वःऽविदं ॥४॥

हे सोम जागृविर्जागरणीयं प्र धन्व । प्रक्षर । हे इंद्रो सोम इंद्राय परि
स्रव । परितः पात्रेषु क्षर । किंच द्युमंतं दीप्तिशुक्तं स्वर्विदं सर्वस्य लभकं शुष्मं
शबूणां शोषकं बलमा भर । आहर ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंद्राय वृषणं मदं पवस्व विश्वदर्शेतः ।

सहस्रयामा पथिकृत्विचक्षणः ॥५॥

इंद्राय । वृषणं । मदं । पवस्व । विश्वऽदर्शेतः ।

सहस्रऽयामा । पथिऽकृत् । विऽचक्षणः ॥५॥

हे सोम त्वं वृषणं वर्णितारं मदं मदहेतुं रसमिन्द्रायेन्द्रार्थं पवस्व । क्षर ।

कीदृशः । विश्वदर्शतः सर्वैर्दर्शनीयः सहस्रयामा बहुमार्गः पथिकृद्यजमानानां
सन्मार्गकरणशीलो विचक्षणः सर्वस्य विद्वष्टा ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒स्मभ्यं॑ गा॒तुवि॒त्तमो॑ दे॒वेभ्यो॑ म॒धुम॑त्तमः ।

स॒हस्रं॑ या॒हि प॒थिभिः॑ क॒नि॒क्रद॑त् ॥ ६ ॥

अ॒स्मभ्यं॑ । गा॒तुवि॒त्त॑मः । दे॒वेभ्यः॑ । म॒धुम॑त्तमः ।

स॒हस्रं॑ । या॒हि । प॒थि॑भिः । क॒नि॒क्रद॑त् ॥ ६ ॥

हे सोम अस्मभ्यं गातुवित्तमोऽत्यंतं मार्गस्य लंभकस्तथा देवेभ्यश्च मधुमत्त-
मोऽत्यंतं स्वादुकारी त्वं कनिक्क्रदत् शब्दं कुर्वन् सहस्रं पथिभिर्वहुभिर्मार्गैर्याहि ।
कलशमागच्छ ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पव॑स्व दे॒ववी॑तय॒ इंदो॑ धारा॒भिरोज॑सा ।

आ क॒लशं॑ म॒धुमा॑न्तोम नः सदः ॥ ७ ॥

पव॑स्व । दे॒व॒वी॒तये॑ । इ॒ंदो॒ इति॑ । धारा॒भिः । ओज॑सा ।

आ । क॒ल॒शं॑ । म॒धु॑ऽमान् । सो॒म॒ । नः॑ । स॒दः॑ ॥ ७ ॥

हे इंदो सोम देववीतये देवानां भक्षणायौजसा बलेन धाराभिरात्मीयाभिः
पवस्व । क्षर । हे सोम मधुमान् मदकरस्तवांस्त्वं नोऽस्मदीयं कलशं द्रोणा-
भिधानमा सदः ॥ सदेर्लुङि रूपं ॥ आसीद ॥

॥ अथाष्टमी ॥

तव॑ द्र॒प्ता उ॒द॒ग्रुत॑ इ॒द्रं मदा॑य वावृ॒धुः ।

त्वां दे॒वासी॑ अ॒मृता॑य॒ कं प॑पुः ॥ ८ ॥

तव॑ । द्र॒प्ताः । उ॒द॒ग्रु॑तः । इ॒द्रं । मदा॑य । वा॒वृ॒धुः ।

त्वां । दे॒वा॒सः । अ॒मृ॒ता॒य॒ । कं । प॒पुः॑ ॥ ८ ॥

उदग्रुतो वसतीवर्याख्यमुदकं प्रति गच्छंतः । यद्वोदकस्य निर्गमयितारस्तव

स्वभूता द्रप्ता द्रुतगामिनो रसा मदाय मदार्थमिदं वावृधुः । वर्धयन्ति । ततो देवासो देवा इन्द्रादयः कं सुखकरं त्वाममृतायामरणार्थं ययुः । पिबन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

आ नः सुतास इंदवः पुनाना धावता रयिं ।

वृष्टिद्यावो रीत्यापः स्वर्विदः ॥ ९॥

आ । नः । सुतासः । इंदवः । पुनानाः । धावता । रयिं ।

वृष्टिऽद्यावः । रीतिऽआपः । स्वऽविदः ॥ ९॥

हे सुतासोऽभिपूयमाणा हे इंदवो दीप्ताः पात्रेषु क्षरन्तो वा हे रीत्यापः । यैः पृथिवीं प्रति स्रवणशीला आपः कृतास्तादृश हे सोमाः पुनानाः पूयमाना यूयं नोऽस्मभ्यं रयिमा धावत । आगमयत । कीदृशाः । वृष्टिद्यावः । वृष्टिमभि द्यौर्धैः क्रियते वृष्ट्यभिमुखद्युलोकवन्तः स्वर्विदः सर्वस्य लभकाः ॥

॥ अथ दशमी ॥

सोमः पुनान ऊर्मिणाप्यो वारं वि धावति ।

अये वाचः पवमानः कनिक्रदत् ॥ १०॥

सोमः । पुनानः । ऊर्मिणां । अप्यः । वारं । वि । धावति ।

अये । वाचः । पवमानः । कनिक्रदत् ॥ १०॥

पुनानः पूयमानः सोम ऊर्मिणा स्वीयया धारयाप्योऽवेवैरं वालं पवित्रं वि धावति । विविधं गच्छति । कीदृशः सोमः । पवमानः पूतो वाचः स्तोत्रस्याये कनिक्रदत् पुनः पुनः शब्दं कुर्वन् विधावति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे दशमो वर्गः ॥

॥ अष्टौकादशी ॥

धीभिर्हिन्वन्ति वाजिनं वने क्रीळंतमर्त्यविं ।

अभि चिंपृष्ठं मतयः समस्वरन् ॥ ११॥

धीभिः । हिन्वन्ति । वाजिनं । वने । क्रीळंतं । अर्तिऽअविं ।

अभि । चिऽपृष्ठं । मतयः । सं । अस्वरन् ॥ ११॥

वाजिनं बलवंतं वने वननीये वसतीवर्याख्य उदके क्रीळंतं संक्रीडमानम-
त्यविं । अविशन्नेन तद्रोमकृतं पवित्रमभिधीयते । अतिक्रांतपवित्रं सोममृत्विजो
धीभिः स्तुतिभिर्हिन्वंति । वर्धयन्ति । यद्वा धीतिभिः । तिवर्णलोपश्छांदसः । धीति-
भिरंगुलीभिर्हिन्वंति । प्रेरयन्ति । हि गतौ वृद्धौ च स्वादिः । किंच । त्रिपृष्ठं त्रीणि
पवित्राणि द्रोणकलशाधवनीयपूतभृदाख्यानि पात्राणि स्पृशतीति त्रीणि सव-
नानि वा स्पृशतीति स तथोक्तः । तं सोमं मतयः स्तुतयोऽभि समस्वरन् ।
अभितः संस्तुवन्ति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

असर्जिं कलशां अभि मीळहे सप्तिर्न वाजयुः ।

पुनानो वाचं जनयन्नसिष्यदत् ॥ १२ ॥

असर्जिं । कलशान् । अभि । मीळहे । सप्तिः । न । वाजयुः ।

पुनानः । वाचं । जनयन् । असिष्यदत् ॥ १२ ॥

वाजयुर्यजमानानामन्मिच्छन् स सोमः कलशानभि लक्ष्य कलशेषसर्जिं ।
सृज्यते । तच्च दृष्टांतः । सप्तिर्न । यथाश्वो मीळहे । संप्रामनामैतत् । संप्रामे
सृज्यते तद्वत् । ततः पुनानः पूयमानः सोमो वाचं शब्दं जनयन् उत्पादयन्
पात्रेष्वसिष्यदत् । स्पंदते ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

पवते हर्यतो हरिरिति ह्यरांसि रंक्षा ।

अभ्यर्पेन्नस्तोतृभ्यो वीरवृक्षः ॥ १३ ॥

पवते । हर्यतः । हरिः । अति । ह्यरांसि । रंक्षा ।

अभिऽअर्पेन् । स्तोतृभ्यः । वीरवृक्षः । यक्षः ॥ १३ ॥

हर्यतः स्पृहणीयो हरिर्हरितवर्णः सोमो रंक्षा । नृतीयाया आकारः । साधु-
वेगेन ह्यरांसि कुटिलान्यनृजूनि पवित्राण्यति पवते । अतीत्य गच्छति । किं
कुर्वन् । स्तोतृभ्यो वीरवत् पुत्रयुक्तं यशोऽभ्यर्पेन् अभिगमयन् पवते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अया पवस्व देवयुर्मधोर्धारा असृष्टत ।

रेभ्यपवित्रं पर्येपि विश्रतः ॥ १४ ॥

अ॒या । प॒वस्व । दे॒व॒ऽयुः । म॒घोः । धा॒राः । अ॒सृ॒क्षत ।

रेभ॑न् । प॒वित्रं । परि॑ । ए॒धि । वि॒श्वतः ॥१४॥

हे सोम देवयुर्देवान्कामयमानस्त्वमयानया धारया पवस्व । क्षर । ततो मघोर्मंदकरस्य तव धारा आत्मीया असृक्षत । सृज्यन्ते । अनन्तरं रेभन् शब्दायमानः पवित्रं विश्वतः पर्येपि । सर्वतः परिगच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकादशो वर्गः ॥

परीत इति पडिंशत्पृष्ठं चतुर्थं सूक्तं । त्वं सोमासि । ऋग्वे० ९. ६७. । इत्यचोक्ता भरद्वाजकश्यपाद्याः सप्तर्षयः । आद्या बृहती द्वितीया सतोबृहती । अयमेकः प्रगाथः । परि सुवान इत्येपा तृतीयैकविंशत्यक्षरा भुरिग्विराड् द्विपदा । नृभिर्येमान इति षोडशी विंशत्यक्षरा द्विपदा विराट् । चतुर्थ्यादिद्वौ प्रगाथौ । दशम्यादिचयः सप्तदश्यादिपंच प्रगाथाः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । परीतः पडिंशतिः सप्तर्षयः प्रागाथं तृतीयापोऽऋष्यौ द्विपदे अष्टम्याद्ये बृहत्याविति ॥ गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

परी॒तो पि॑च॒ता सु॒तं सोमो॒ य उ॑त्त॒मं ह॒विः ।

द॒ध॒न्वाँ यो न॑र्यो अ॒स्वँ॒तरा सु॒षाव॒ सोम॑म॒द्रिभिः ॥१॥

परि॑ । इ॒तः । सि॑च॒त । सु॒तं । सोमः॑ । यः । उ॒त्॒ऽत॒मं । ह॒विः ।

द॒ध॒न्वान् । यः । न॑र्यः । अ॒प्सु । अ॒तः । आ । सु॒षाव॑ । सोमै॑ । अ॒द्रि॑ऽभिः ॥१॥

हे ऋत्विजः सुतमभिपुतं सोममित अस्मात्कर्मण ऊर्ध्वमथवास्मात्प्रदेशदूर्ध्वं परि पिंचत वसतीवरीभिः ॥ इतो पिंचतेत्यत्र संहितायां छंदसीति रोरुत्वं । आदेशप्रत्यययोरिति पठ्यं ॥ यः सोमो देवानामुत्तमं प्रशस्यं हविर्भवति । आ अपि च नर्यो मनुष्यहितो यश्च सोमोऽप्सु वसतीवरीपुंतरिक्षे वातर्दधन्वान्गच्छन्भवति तं सोममद्रिभिर्यावभिरध्वर्युः सुषाव । अभिपुतं चकार । तं परि पिंचतेति समन्वयः ॥

॥ अप द्वितीया ॥

नूनं पु॒नानो॑ऽवि॒भिः परि॑ स॒वाद॑धः सु॒र॒भि॒तरः ।

सु॒ते चि॑त्ता॒प्सु म॑दामो अ॒प॒सा श्री॒ण॒तो गो॒भिरु॒त्तरं ॥२॥

नूनं । पुनानः । अविंऽभिः । परि । स्रव । अदभ्यः । सुरभिंऽतरः ।
सुते । चित् । त्वा । अप्ऽसु । मदामः । अंधसा । श्रीणंतः । गोभिः । उत्तऽतरं ॥ २ ॥

हे सोम अदभ्यः कैश्चिदप्यहिंसितः सुरभितरोऽत्यंतं सुगंधिस्त्वं नूनमिदानीं
पुनानः पूयमानः सन्नविभिरविवाल्कृतैः पविचैस्तेभ्यः परि स्रव । परितः क्षर ।
सुते चिदभिषुते सत्यंधसा सकुलक्षणेनाब्जेन गोभिर्गोविकारैः क्षीरैः क्षीरादिभिः
श्रीणंतो मिश्रयंतो वयमुत्तरमुन्नततरमप्सु वसतीवरीषु संस्थितं त्वां मदामः ।
मदामहे । स्तुमः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि सुवानश्चक्षसे देवमादनः क्रतुर्दुर्विचक्षणः ॥ ३ ॥
परि । सुवानः । चक्षसे । देवऽमादनः । क्रतुः । इंदुः । विऽचक्षणः ॥ ३ ॥

सुवानोऽभिषूयमाणः सोमश्चक्षसे सर्वेषां दर्शनाय परि स्रवति । कीदृशः ।
देवमादनो देवानां तर्पयिता क्रतुः कर्तेन्दुः पात्रेषु क्षरणशीलो दीप्तो वा विचक्षणः
सर्वस्य विद्वष्टा ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पुनानः सोम धारयापो वसानो अर्धसि ।
आ रत्नधा योनिर्मृतस्य सीदस्युत्तो देव हिरण्ययः ॥ ४ ॥
पुनानः । सोम । धारया । अपः । वसानः । अर्धसि ।
आ । रत्नऽधाः । योनिं । अतस्य । सीदसि । उत्तः । देव । हिरण्ययः ॥ ४ ॥

हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वमप उदकानि वसतीवर्याख्यानि वसान आच्छा-
दयन् धारयार्पसि । पवित्रं गच्छसि । ततो रत्नधा रत्नानां दाता त्वमृतस्य
सत्यभूतस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमासीदसि । हे देव द्योतमान सोम उत्तः प्रस्यं-
नशीलस्त्वं हिरण्ययो हिरण्ययो हिरण्यस्योत्पत्तिस्थानं खलु । यद्वा । देवानां
हितरमणीयो भवसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

दुहान ऊर्धर्दिष्यं मधु प्रियं प्रत्नं सधस्यमासेदत् ।
आपृच्छं धरुषं वाज्यंपेति नृभिर्धूतो विचक्षणः ॥ ५ ॥

दुहानः । ऊर्धः । दिव्यं । मधु । प्रियं । प्रत्नं । सधस्यं । आ । असदत् ।

आऽपृच्छ्यं । धरुणं । वाजी । अर्पति । नृऽभिः । धृतः । विऽचक्षुणः ॥ ५ ॥

मधु मदकरं प्रियं प्रीणनकारि दिव्यं दिवि भवमूधः सोमवल्लीलक्षणं दुहानः
सोमः प्रत्नं पुरातनं सधस्यं । सह तिष्ठत्यचेति सधस्यं स्थानमंतरिक्षमासदत् ।
आसीदति । सदेर्लुङि रूपं । तत आपृच्छ्यं कर्मण्याप्रष्टव्यं धरुणं कर्मणो धार-
यितारं यजमानं वाज्यन्नवान्सोमोऽर्पति । तस्मा अन्नं दातुमभिगच्छति । कीदृशः ।
नृभिः कर्मनेतृभिर्ऋत्विग्भिर्धृतोऽदाभ्ययहे परिशोधितः । तैरेनं चतुराधूनोति पंच-
कृत्वः सप्तकृत्वो वेत्यापस्तवेन सूचितं । विचक्षुणः सर्वस्य विद्रष्टा ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनानः सोमं जागृविर्ष्यो वारे परि प्रियः ।

त्वं विप्रो अभवोऽंगिरस्तमो मध्वा यज्ञं मिमिक्ष नः ॥ ६ ॥

पुनानः । सोमं । जागृविः । अर्थः । वारे । परि । प्रियः ।

त्वं । विप्रः । अभवः । अंगिरःऽतमः । मध्वा । यज्ञं । मिमिक्ष । नः ॥ ६ ॥

हे सोम जागृविर्जागरणशीलः प्रियः प्रीणयिता त्वं पुनानः पूयमानः सन्न-
व्योऽवेर्वारं बाले पवित्रे परि क्षरसि । किंच । विप्रो मेधावी त्वमंगिरस्तमोऽंगि-
रसां वरिष्ठः पितृणां नेताभवः । भवसि । स त्वं नोऽस्मदीयं यज्ञं मध्वा मधुनात्मीयेन
रसेन मिमिक्ष । सिंच । मिहेः सेचनार्थस्य सनि रूपं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

सोमो मीढान्पवते गातुवित्तमं ऋषिर्विप्रो विचक्षुणः ।

त्वं कविर्भवो देववीर्तम आ सूर्यं रोहयो दिवि ॥ ७ ॥

सोमः । मीढान् । पवते । गातुवित्तमः । ऋषिः । विप्रः । विऽचक्षुणः ।

त्वं । कविः । अभवः । देवऽवीर्तमः । आ । सूर्यं । रोहयः । दिवि ॥ ७ ॥

मीढान् कामानां सेक्ता सोमः पवते । क्षरति । कीदृशः । गातुवित्तमोऽत्यंतं
मार्गस्य लभक ऋषिः सर्वस्य प्रदर्शको विप्रो मेधावी विचक्षुणो विद्रष्टा । किंच ।

कविः क्रांतप्रज्ञत्वं देववीतमोऽत्यंतकामोऽभवः । भवसि । अयि च । दिवि
द्युलोके सूर्यमारोहयः । प्रादुर्भावयसि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सोम उ घुवाणः सोनृभिरधि षुभिरवीनां ।

अश्वयेव हरिता याति धारया मंद्रया याति धारया ॥८॥

सोमः । ऊं इति । सुवानः । सोनृभिः । अधि । सुभिः । अवीनां ।

अश्वयाऽइव । हरिता । याति । धारया । मंद्रया । याति । धारया ॥८॥

सोनृभिरभिषुष्वद्विर्ज्वलिभिः सुवानोऽभिषूयमाणः सोमोऽवीनां सुभिः ।
मांस्यूतूनामुपसंख्यानमिति सानुशब्दस्य क्षुभावः । समुच्छ्रितैर्वालैः पविचैरधि
याति । अधिकं गच्छति । उ इति प्रसिद्धौ । अश्वयेव वडवयेव हरिता हरितवर्णया
धारया याति । मंद्रया मदकारिण्या धारया द्रोणकलशमभिगच्छति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अनूपे गोमान्गोभिरक्षाः सोमो दुग्धाभिरक्षाः ।

समुद्रं न संवरणान्यग्मन्मदी मदाय तोशते ॥९॥

अनूपे । गोऽमान् । गोभिः । अक्षारिति । सोमः । दुग्धाभिः । अक्षारिति ।

समुद्रं । न । संवरणानि । अग्मन् । मदी । मदाय । तोशते ॥९॥

गोमान्गोमुक्तः सोमोऽनूपे निम्ने देशे कलशे गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिः
सहाक्षाः । क्षरति । तदेवीच्यते । स सोम आत्मनो मिश्रणार्थं दुग्धाभिर्गोभिः
सहाक्षाः । क्षरति ॥ क्षरतेर्लुङि रूपं ॥ किंच । समुद्रं न यथा समुद्रमुदकानि
गच्छन्ति तद्वत्संवरणानि संभजनीयानि रसरूपाण्यन्त्रानि द्रोणकलशमग्मन् ।
गच्छन्ति ॥ गमेर्लुङि ज्वेर्लुकि रूपं । किंच । मदी मदकरः सोमो मदाय मदार्थं
तोशते । हन्यते । अभिषूयते । तोशतिर्वधकर्मा ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ सोम सुवानो अद्रिभिस्त्रिरो वाराण्यय्या ।

जनो न पुरि चर्म्योर्विशदरिः सदो जनेषु दधिपे ॥१०॥

आ । सोम । सुवानः । अद्रिऽभिः । तिरः । वाराणि । अथया ।

जनः । न । पुरि । चम्बोः । विशत् । हरिः । सदः । वनेषु । दधिषे ॥ १० ॥

हे सोम अद्रिभिर्भावभिः सुवानोऽभिषूयमाणस्त्वमव्याविमयानि वारानि
वालानि पवित्राणि तिरस्कुर्वन् व्यवधायकानि कुवाणः सन् आ पवस इति
शेषः । हरिर्हरितवर्णः स सोमश्चम्बोरधिपवणफलकयोरुपरि स्थिते कलशे
विशत् । प्रविशति । तच्च दृष्टान्तः । जनो न यथा जनः पुरि पुरे प्रविशति । स
त्वं वनेषु काष्ठनिर्मितेषु पात्रेषु सदः स्थानं दधिषे । करोषि ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चयोदशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

स मामृजे तिरो अण्वानि मेयो मीळ्हे सन्निर्न वाज्युः ।

अनुमाद्यः पवमानो मनीषिभिः सोमो विप्रैर्भिर्ऋकभिः ॥ ११ ॥

सः । मामृजे । तिरः । अण्वानि । मेयः । मीळ्हे । सन्निः । न । वाज्युः ।

अनुऽमाद्यः । पवमानः । मनीषिऽभिः । सोमः । विप्रैः । ऋकऽभिः ॥ ११ ॥

वाज्युरन्नकामोऽक्षान्यतूनि सूक्ष्माणि मेयो मेया अवे रोमाणि पवित्राणि
तिरस्कुर्वन् व्यवधायकानि कुवाणः सन् आ पवस इति शेषः । हरिर्हरितवर्णः
स सोमो मामृजे । परिणोध्यते । अलंक्रियते वा । तच्च दृष्टान्तः । सन्निर्न । यथा
जयकामैरथो मीळ्हे संयामेऽलंक्रियते । कीदृशः । अनुमाद्योऽनुमोदनीयः सर्वैः
पवमानो मनीषिभिर्ऋत्विग्भिः पूयमानस्तथर्कभिः । छंदसीवनिपाविति वनिप् ।
स्तुतिमद्भिर्विप्रैर्मैधाविभिरभिष्टुतो मृज्यते ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

प्र सोम देववीतये सिंधुर्न पिपे अणसा ।

अंशोः पर्यसा मदिरो न जागृविर्च्छा कोर्षं मधुधुतं ॥ १२ ॥

प्र । सोम । देवऽवीतये । सिंधुः । न । पिपे । अणसा ।

अंशोः । पर्यसा । मदिरः । न । जागृविः । अच्छ । कोर्षं । मधुऽधुतं ॥ १२ ॥

हे सोम देववीतये देवानां पानाय तदर्थमणसा चसतीवयाख्येनोदकेन प्र
पिपे । प्रप्यायसे । तच्च दृष्टान्तः । सिंधुर्न यथा सिंधुरुदकेन प्रपिपे प्रप्यायते

तद्वत् । प्यायतेर्लिटि लिङ्गलोपेति पीभावः । ततः स त्वं मदिकरो न मदकरः
सुरादिरिव जागृविर्जागरणशीलः । यद्वा । न संप्रत्यर्थे । इदानीं मदकरो जाग-
रणशीलस्त्वमंशोर्लताखंडस्य पयसा रसेन मधुश्रुतं रसस्य क्षारयितारं कोशं
द्रोणकलशमच्छाभिगच्छसि ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

आ ह॒र्यतो अ॒र्जुने अ॒त्के अ॒प्यत प्रि॒यः सूनु॑र्न म॒र्ज्यः ।

तमी॑ हि॒न्वन्त्य॒पसो॒ यथा॒ रथं॑ न॒दीषु॑ ग॒भ॒स्त्योः ॥ १३ ॥

आ । ह॒र्य॒तः । अ॒र्जु॒ने । अ॒त्के । अ॒प्य॒त । प्रि॒यः । सूनुः॑ । न । म॒र्ज्यः ।

तं । ई॒ । हि॒न्व॒न्ति॒ । अ॒प॒सः । यथा॑ । रथं॑ । न॒दीषु॑ । आ । ग॒भ॒स्त्योः ॥ १३ ॥

हर्यतः स्पृहणीयः प्रियः प्रीणयिता सूनुर्न सूनुरिव मर्ज्यो मार्जनीयः सो-
मोऽर्जुनेऽर्जुनवर्णेऽत्के रूपे पवित्रेऽप्यत । आवृणोति । तमीमेनं सोममंगुल्यो
नदीषु नदमानासु वसतीवरीषु गभस्त्योर्वाहोराभिमुख्येन हिन्वन्ति । प्रेरयन्ति ।
तत्र दृष्टान्तः । अपसो यथा वेगवन्तो जना रथं संयामेषु प्रेरयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अ॒भि सोमा॑स आ॒यवः॒ पव॑न्ते म॒ह्यं म॒दं ।

स॒मु॒द्र॒स्याधि॑ वि॒ष्टपि॑ म॒नी॒षिणो॑ म॒त्स॒रासः॑ स्व॒र्विदः॑ ॥ १४ ॥

अ॒भि । सोमा॑सः । आ॒यवः॑ । पव॑न्ते । म॒ह्यं । म॒दं ।

स॒मु॒द्र॒स्यं । अ॒धि॑ । वि॒ष्ट॒पि॑ । म॒नी॒षि॒णः । म॒त्स॒रा॒सः । स्व॒र्वि॒दः ॥ १४ ॥

आयवो गमनशीलाः सोमासः सोमा मह्यं मदकरं मदमात्मीयं रसमभि
पवन्ते । अभितो निर्गमयन्ति । कुचेत्युच्यते । समुद्रस्यांतरिक्षस्याधि विष्टप्यधिकं
समुच्छ्रुते पवित्रे । यद्वा । समुद्रस्य । समुद्रवन्त्यस्माद्रसाः । तस्य कलशस्याध्युपरि
विष्टपि स्थाने पवित्रे निर्गमयन्ति । कीदृशाः । मनीषिणो मनस ईशितारो मत्स-
रासो मदकराः स्वर्विदः सर्वस्य लभकाः ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

त॒त्समु॒द्रं प॑र्वमान ऊ॒र्मिणा॒ राजा॑ दे॒व ऋ॒तं बृ॒हत् ।

अ॒र्पेन्मि॒त्रस्य॒ वरु॑णस्य॒ धर्म॑णा॒ प्र हि॒न्वान॒ ऋ॒तं बृ॒हत् ॥ १५ ॥

तरत् । समुद्रं । पवमानः । ऊर्मिणा । राजा । देवः । ऋतं । बृहत् ।
अर्पत् । मिचस्य । वरुणस्य । धर्मणा । प्र । हित्वानः । ऋतं । बृहत् ॥१५॥

पवमानः पूषमानो देवो द्योतमानो बृहदत्यंतमृतं सत्यभूतं राजा सोमः
समुद्रमंतरिक्षं कलशं वोर्मिणा धारया तरत् । तरति । हित्वानः प्रेर्यमाण ऋतं
बृहदत्यंतं सत्यभूतः स सोमो मिचस्य वरुणस्य मिचावरुणयोर्धर्मणा धारणार्थं
प्रार्पत् । प्रगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

नृभिर्येमानो हर्यतो विचक्ष्णो राजा देवः समुद्रियः ॥१६॥

नृभिः । येमानः । हर्यतः । विचक्ष्णः । राजा । देवः । समुद्रियः ॥१६॥

नृभिः कर्मेनेतृभिर्येमानो नियम्यमानो हर्यतः स्पृहणीयो विचक्ष्णो विद्रष्टा
देवो दीप्यमानः समुद्रियोऽंतरिक्षे भवो राजा सोम इन्द्रार्थं पवत इत्युक्तेण
संबंधः । समुद्राभाद् इति भावार्थं घप्रत्ययः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

इंद्राय पवते मदः सोमो मरुत्वते सुतः ।

सहस्रधारो अत्यव्यमर्षति तमीं मृजंत्यायवः ॥१७॥

इंद्राय । पवते । मदः । सोमः । मरुत्वते । सुतः ।

सहस्रधारः । अति । अव्यं । अर्पति । तं । ईमिति । मृजंति । आयवः ॥१७॥

मदो मादकः सुतोऽभिषुतः सोमो मरुत्वते मरुद्विस्तदत इन्द्रायेंद्रार्थं पवते ।
क्षरति । ततः सहस्रधारो बहुधारोपेतः सोमोऽव्यमविमयं पविचमत्यर्पति ।
अतिगच्छति । तमिमं सोममायवो मनुष्या ऋत्विजो मृजंति । शोधयंति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

पुनानश्चमू जनयन्मतिं कविः सोमो देवेषु रर्यति ।

अपो वसानः परि गोभिरुत्तरः सीदन्वनेष्ट्व्यत ॥१८॥

पुनानः । चमू इति । जनयन् । मतिं । कविः । सोमः । देवेषु । रण्यति ।

अपः । वसानः । परि । गोभिः । उत्तरः । सीदन् । वनेषु । अव्यत् ॥ १८ ॥

चमू । सप्तम्याः पूर्वसवर्णदीर्घः । चम्वोरधिषवणफलकयोः पुनानः पूयमानोऽभिपूयमाणो मतिं स्तुतिं जनयन् उत्पादयन् कविः क्रांतमज्ञ एतादृशः सोमो देवेष्विन्द्रादिषु रण्यति । किंच । अपो वसतीवरीर्वसान आच्छादयन् वनेषु काष्ठेषु पावेषु सीदन् सोमो गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिः पर्यव्यत । परिदीयते । आच्छाद्यते ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

तवाहं सोम रारण सख्ये इंदो दिवेदिवे ।

पुरुणि बभ्रो नि चरन्ति मामव परिधीरति तां इहि ॥ १९ ॥

तव । अहं । सोम । रारण । सख्ये । इंदो इति । दिवेऽदिवे ।

पुरुणि । बभ्रो इति । नि । चरन्ति । मां । अव । परिधीन् । अति । तान् । इहि ॥ १९ ॥

हे इंदो हे सोम तव सख्ये सखिकर्मण्यहं दिवेदिवेऽन्वहं रारण ॥ रणेर्लि-
ङ्गुत्तमे णलि रूपं ॥ हे बभ्रो बभ्रुवर्ण सोम पुरुणि बहूनि रक्षांसि मां तव
सख्ये स्थितं न्यवचरन्ति । नीचीनं चरन्ति । बाधन्ते । ये मां बाधन्ते ताम्परिधीन्वा-
द्यसांत्वमतीहि । अतीत्य गच्छ । जहीति यावत् ॥

॥ अथ विंशी ॥

उताहं नक्तमुत सोम ते दिवा सख्याय बभ्र ऊधनि ।

घृणा तपंतमति सूर्य परः शकुना इव पन्निम ॥ २० ॥

उत । अहं । नक्तं । उत । सोम । ते । दिवा । सख्याय । बभ्रु इति । ऊधनि ।

घृणा । तपंतं । अति । सूर्य । परः । शकुनाः इव । पन्निम ॥ २० ॥

हे बभ्रो बभ्रुवर्ण हे सोम उतापि च नक्तमुतापि च दिवाहोरात्रयोः
सख्याय सख्यायै तवोधनि समीपेऽहं रम इति शेषः । ते वयं घृणा दीप्ता
तपंतं ज्वलंतं परः परमस्थानस्थितं सूर्यं तदात्मकं त्वामति पन्निम । तच्च स्थितं
त्वं प्राप्नुमतिपेतिम । कथमिव । शकुना इव । यथा सुपर्णादयः पक्षिणः

सूर्यमतिगच्छन्ति तद्वत् ॥ पतु गतौ । अस्माच्छांदसे लिटि तनिपत्योच्छंदसीत्यु-
पधालोपः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे पंचदशे वर्गः ॥

यावस्तोचेऽभिरूपकरणे सोमे मृज्यमान एकसृचः । तत्र मृज्यमान इत्येषा
तृतीया । सूचितं च । मृज्यमानः सुहस्य दशभिर्विवस्वते । आ० ५. १२. इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकविंशी ॥

मृज्यमानः सुहस्य समुद्रे वाचमिन्वसि ।

रयिं पिशंगं बहुलं पुरुस्पृहं पवमानाभ्यर्षसि ॥ २१ ॥

मृज्यमानः । सुहस्य । समुद्रे । वाचं । इन्वसि ।

रयिं । पिशंगं । बहुलं । पुरुस्पृहं । पवमान । अभि । अर्षसि ॥ २१ ॥

हे सुहस्य । हस्ते भवा हस्त्या अंगुलयः । शोभनांगुलिक सोम मृज्यमानः
शोधमानस्त्वं समुद्रेऽंतरिक्षे कलशे वा वाचं शब्दमिन्वसि । प्रेरयसि । किंच ।
हे पवमान पूयमान सोम पिशंगं हिरण्यैः पिशंगवर्णं बहुलं प्रभूतं पुरुस्पृहं
बहुभिः स्पृहणीयं रयिं धनमभ्यर्षसि । स्तोतृणामभिधरसि । प्रयच्छसि ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

मृजानो वारे पवमानो अब्यये वृषाव चक्रदो वने ।

देवानां सोम पवमान निष्कृतं गोभिरंजानो अर्षसि ॥ २२ ॥

मृजानः । वारं । पवमानः । अब्यये । वृषां । अव । चक्रदः । वनं ।

देवानां । सोम । पवमान । निःस्कृतं । गोभिः । अंजानः । अर्षसि ॥ २२ ॥

हे सोम वृषा वर्षिता त्वं मृजानो वसतीवरीभिर्मृज्यमानोऽलंक्रियमा-
णोऽब्ययेऽविमये वारे वाले पवित्रे पवमानः पूयमानः सन् वने वननीय
उदके काष्ठे कलशे वाव चक्रदः । अवक्रंदसि । शब्दायसे । ततो हे सोम हे
पवमान त्वं गोभिर्गन्धैः क्षीरादिभिरंजानोऽज्यमानः सन् निष्कृतं संस्कृतं देवानां
स्थानमर्षसि । गच्छसि ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

पवस्व वाजसातयेऽभि विश्वानि काव्या ।

त्वं समुद्रं प्रथमो वि धारयो देवेभ्यः सोम मत्सरः ॥ २३ ॥

पवस्व । वाजऽसातये । अभि । विश्वानि । काव्या ।

त्वं । समुद्रं । प्रथमः । वि । धारयः । देवेभ्यः । सोम । मत्सरः ॥ २३ ॥

हे सोम विश्वानि सर्वाणि काव्या कविकर्माणि स्तोत्राण्यभि लक्ष्य वाजसातयेऽक्षलाभाय पवस्व । क्षर । हे सोम देवेभ्यो देवानां मत्सरो मदकरः प्रथमः सर्वदेवानां मुख्यत्वं समुद्रमंतरिक्षं कलशं वा वि धारयः । विशेषेण धारयसि ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

स तू पवस्व परि पार्थिवं रजो दिव्या च सोम धर्मेभिः ।

त्वां विप्रासो मतिभिर्विचक्षण शुभ्रं हिन्वन्ति धीतिभिः ॥ २४ ॥

सः । तु । पवस्व । परि । पार्थिवं । रजः । दिव्या । च । सोम । धर्मेऽभिः ।

त्वां । विप्रासः । मतिऽभिः । विऽचक्षण । शुभ्रं । हिन्वन्ति । धीतिऽभिः ॥ २४ ॥

हे सोम तादृशत्वं पार्थिवं रजो लोकं प्रति दिव्यानि च रजांसि प्रति धर्मेभिर्धारकैः सह तु क्षिप्रं परि पवस्व । परितः क्षर । हे विचक्षण विद्वष्टः सोम विप्रासो विप्रा मेधाविनो मतिभिः स्तुतिभिर्धीतिभिरंगुलीभिश्च शुभ्रं श्वेतवर्णं त्वां हिन्वन्ति । प्रेरयन्ति ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पर्वमाना असृक्षत पवित्रमति धारया ।

मरुत्वतो मत्सरा इन्द्रिया हया मेधामभि प्रयांसि च ॥ २५ ॥

पर्वमानाः । असृक्षत । पवित्रं । अति । धारया ।

मरुत्वतः । मत्सराः । इन्द्रियाः । हयाः । मेधां । अभि । प्रयांसि । च ॥ २५ ॥

पर्वमानाः पूयमानाः सोमा धारयात्मीयया पवित्रमतीत्यासृक्षत । सृज्यन्ते । कीदृशाः । मरुत्वतो मरुद्भिर्युक्ता मत्सरा मदकरा इन्द्रिया इन्द्रशुष्टाः । मेधां स्तुतिं प्रयांस्यन्नानि चाभि लक्ष्य स्तोतृभ्य उभयं कर्तुं वा हया गन्तार एते सृज्यन्ते ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

अपो वसानः परि कोशमर्षतीदुर्हियानः सोतृभिः ।

जनयज्ज्योतिर्मंदना अवीवशत् कृण्वानो न निर्णिजं ॥२६॥

अपः । वसानः । परि । कोशं । अर्षति । इंदुः । हियानः । सोतृभिः ।

जनयन् । ज्योतिः । मंदनाः । अवीवशत् । गाः । कृण्वानः । न । निःऽनिजं ॥२६॥

अपो वसतीवरीवसान आच्छादयन् सोतृभिरभिषुण्वद्भिर्हियानः प्रेर्यमाण इंदुः सोमः कोशं कलशं पर्यर्पति । प्रति गच्छति । किंच ज्योतिर्दीप्तिं जनयन् जम्पादयन् गा गव्यानि क्षीरादीनि निर्णिजमात्मनो रूपं कृण्वानः कुर्वन् मिथ्रयन् सोऽयं सोमः । न संप्रत्यर्थे । इदानीं मंदनाः स्तुतीरवीवशत् । कामयते । वशं कांती । लुङि चङि रूपं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे षोडशो वर्गः ॥

पवस्वेति षोडशर्चं पंचमं सूक्तं । आद्यवृक्षस्य गौरिवीतिर्नाम शक्तिपुत्र ऋषिः । तृतीयायाः शक्तिर्नाम वासिष्ठः । ततः पंचानां वृचानामूर्खानामांगिरस ऋजिष्वा नाम भारद्वाज ऊर्ध्वसद्मा नामांगिरसः कृतयशा नाम कश्चित् सोऽप्यांगिरस ऋणंचयो नाम राजर्षिरित्येते क्रमेणार्धयः । एवं चयोदश गताः । ततस्त्रिसृणां वासिष्ठः शक्तिः । प्रथमातृतीयाद्या अयुजः ककुभः । द्वितीयाचतुर्थ्याद्या युजः सतो-बृहत्याः । स सुत्वे यो वसूनामित्येषा तु यवमध्या गायत्री । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । यवस्व षोळश गौरिवीतिर्बृचं शक्तिरेकामूर्खं ऋजि-ऊर्ध्वसद्मा कृतयशा ऋणंचय इत्यृषयो वृचास्तिस्रः शक्तिः काकुभाः प्रगाथाः स सुत्वे गायत्री यवमध्येति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व मधुमत्तम इंद्राय सोम ऋतुवित्तमो मदः ।

महिं द्युक्षतमो मदः ॥१॥

पवस्व । मधुमत्तमः । इंद्राय । सोम । ऋतुवित्तमः । मदः ।

महिं । द्युक्षतमः । मदः ॥१॥

हे सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्योपेतस्त्वमिंद्रायेंद्रार्थं मदो मदकरः सन्

पवस्व । क्षर । कीदृशः । ऋतुवित्तमोऽन्यन्तं प्रज्ञायाः कर्मणो वा लंभको महि
महान् मंहनीयो वा द्युक्षतमोऽन्यन्तं दीप्नो मदो मदहेतुः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यस्य ते पीत्वा वृषभो वृषायतेऽस्य पीत्वा स्वर्विदः ।

स सुप्रकेतो अभ्यक्रमीद्विषोऽच्छा वाजं नैतशः ॥२॥

यस्य ते । पीत्वा । वृषभः । वृषायते । अस्य । पीत्वा । स्वःऽविदः ।

सः । सुप्रकेतः । अभि । अक्रमीत् । इयः । अच्छ । वाजं । न । एतशः ॥२॥

वृषभः कामानां वर्षक इन्द्रो यस्य ते त्वां पीत्वा वृषायते वृषभवदाचरति ।
किंच । स्वर्दृशः सर्वस्य दर्शकस्यास्य ते तव पीत्वा पाने सति सुप्रकेतः सुप्रज्ञः स
इन्द्र इयः शत्रूणामन्वान्यभ्यक्रमीत् । अभिक्रामति । तच्च दृष्टान्तः । वाजं नैतशः ।
एतश्च इत्यश्वनाम । यथाश्वो वाजं संयाममभिगच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं ह्यंगं दैव्या पवमानं जनिमानि द्युमत्तमः ।

अमृतत्वाय घोषयः ॥३॥

त्वं । हि । अंगं । दैव्या । पवमानं । जनिमानि । द्युमत्तमः ।

अमृतत्वाय । घोषयः ॥३॥

हे पवमान पूयमान सोम द्युमत्तमोऽतिशयेन दीप्तिमान् त्वं हि त्वमेव
दैव्या देवसंवंधीनि जनिमानि जन्मानि । देवानित्यर्थः । तानभिलक्ष्यामृतत्वाय
तेषाममरणायांगं क्षिप्रं घोषयः । शब्दायसे । घुषिर् विशब्दने । एयंतस्य लेटि
रूपं । हियोगादनिघातः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

येना नवंग्वो दध्यर्द्धपोर्णुते येन विप्रांस आपिरे ।

देवानां सुखे अमृतस्य चारुणो येन अर्वास्यानृणुः ॥४॥

येन । नवंग्वः । दध्यर्द्ध । अपऽर्द्धपोर्णुते । येन । विप्रांसः । आपिरे ।

देवानां । सुखे । अमृतस्य । चारुणः । येन । अर्वांसि । आनृणुः ॥४॥

नवग्वो नवनीयगतिर्यद्वा नवभिर्मसैः सत्त्वस्यानुष्ठाता दध्यङ् एतन्नाम-
कोऽगिरा येन सोमेन पणिभिरपहृतानां गवां द्वारमपोरुतेऽपाच्छादयति
विवृतमकापीत् विप्रासस्तन्मुखाः सर्वे मेधाविनोऽगिरसो येन च सोमेनापिर
एतैरपहृता गा आप्नुवन् किंच देवानामिन्द्रादीनां सुखे सुखे यज्ञेन संजाते सति
चारुणः कल्याणस्यामृतस्योदकस्य संबन्धीनि श्रवांस्यन्नानि येन च सोमेन यज-
माना ज्ञानशुराप्नुवन् अलभन्त स त्वं देवानाममृतत्वाय शब्दायस इति पूर्वेण
समन्वयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष स्य धारया सुतोऽथ्यो वारैभिः पवते मदिंतमः ।

क्रीळन्मूर्मिरपामिव ॥५॥

एषः । स्यः । धारया । सुतः । अर्थः । वारैभिः । पवते । मदिन्ऽतमः ।

क्रीळन् । जर्मिः । अपांऽइव ॥५॥

स्यः स एष सुतोऽभिषुतः सोमोऽथ्योऽवेवैरेभिर्वाल्लिस्तेभ्यः पविचेभ्यो धार-
यात्सीयया पवते । कलशमभिलक्ष्य क्षरति । कीदृशः । मदिंतमो मादयितृ-
मोऽपामिवोदकानामूर्मिः संघात इव क्रीळन् इतस्ततः संक्रीडमानः पवते ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

य उस्त्रिया अथा अंतरश्मनो निगो अकृतदोजसा ।

अभि व्रजं तत्तिपे गव्यमथ्यं वमीवं धृण्वा रुज ॥६॥

यः । उस्त्रियाः । अथाः । अंतः । अश्मनः । निः । गाः । अकृतत् । ओजसा ।

अभि । व्रजं । तत्तिपे । गव्यं । अथ्यं । वमींऽइव । धृणो इति । आ । रुज ॥६॥

यः सोम उस्त्रिया उत्तरणशीला अथाः । अथ इत्यंतरिक्षनाम । तस्माद्भवे
छंदसीति यत् । अंतरिक्षस्था अहिमृत्तिभिरसुरैरपहृत्य निहिता गा अपोऽश्मनः ।
मेघनामैतत् । मेघादंतरोजसा बलेन निरकृतत् निरखिनत् । अंतरिक्षादृष्टिम-
कापीदित्यर्थः । स त्वमसुरैरपहृतं गव्यं गोसंबन्धिनमथ्यमशेषु भवं व्रजं समूहमभि
तत्तिपे । अभितो व्याप्नोषि ॥ तनु विस्तारे । छांदसे लिटि तनिपत्योच्छंदसीत्युप-

धालोपः । किंच । हे धृष्णो शत्रुधर्षणशील सोम स त्वं वर्मीव कवचीव शूर
आ रुज । असुरानाजहि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ सोता परि पिंचताश्वं न स्तोममभुरं रजस्तुरं ।

वनचक्षमुदप्रुतं ॥ ७ ॥

आ । सोत । परि । सिंचत । अश्वं । न । स्तोमं । अप्ऽतुरं । रजःऽतुरं ।

वनऽचक्षं । उदऽप्रुतं ॥ ७ ॥

हे ऋत्विज आ सोत । सोममभिपुणुत । युज् अभिपवे । लोटि छांदसो विकरणस्य
लुक् । तप्तनप्तनयनाश्वेति तस्य तत्वादेशः । किंच । परि पिंचत । परितस्तं
वसतीवर्षादिभिः सिंचत । कीदृशं । अश्वं नाश्वमिव वेगिनं स्तोमं स्तोतव्य-
मभुरमंतरिक्षस्थितानामुदकानां प्रेरकं रजस्तुरं तेजसां च प्रेरकं । वनचक्षमुदकानां
वर्षकं । यद्वा । काष्ठेषु पात्रेषु विप्रकीर्णं । उदप्रुतमुदके गच्छंतं श्रवमानं सोमम-
भिपुणुताभिपिंचत च ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सहस्रधारं वृषभं पयोवृधं प्रियं देवाय जन्मने ।

ऋतेन य ऋतजातो विवावृधे राजा देव ऋतं बृहत् ॥ ८ ॥

सहस्रऽधारं । वृषभं । पयःऽवृधं । प्रियं । देवाय । जन्मने ।

ऋतेन । यः । ऋतऽजातः । विऽवृधे । राजा । देवः । ऋतं । बृहत् ॥ ८ ॥

सहस्रधारं बहुधारोपेतं वृषभं कामानां वर्षकं पयोवृधमुदकानां वर्षकं प्रियं
प्रीणयितारं तं सोमं देवाय देवसंबन्धिने जन्मने देवेभ्यस्तदर्थमभिपुणुत । ऋतजात
उदकाज्जातो यो राजा सोम ऋतेन वसतीवर्षाख्येनोदकेन वि बृधे । विशेषेण
वर्धते । कीदृशः । देवो द्योतमानः स्तोतव्यो वा । ऋतं सत्यभूतः सन् बृहत्
महान् । तमासुनुतेति पूर्वण समन्वयः ॥

॥ अथ नवमी ॥

अभि द्युमं बृहद्यश् इयस्पते दिदीहि देव देवयुः ।

वि कोशं मध्यमं युव ॥ ९ ॥

अभि । द्युम्नं । वृहत् । यशः । इयः । पते । दिदीहि । देव । देवऽयुः ।
वि । कोशं । मध्यमं । युव ॥ ९ ॥

हे इषस्पतेऽन्नस्य पते हे देव स्तोतव्य सोम देवयुर्देवकामस्त्वं द्युम्नं द्योतमानं
वृहत्प्रभूतं यशोऽन्नमस्मभ्यमभि दिदीहि । आभिमुख्येन प्रकाशय । प्रयच्छेत्यर्थः ॥
आमन्वितस्याविद्यमानवस्त्वेन पादादिवादनघातः ॥ किंच मध्यममन्तरिक्षस्थितं
कोशं मेघं वि युव । वृक्षयर्थं विगमय । विस्त्रेयय ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ वच्यस्व सुदक्ष चम्बोः सुतो विशां वह्निर्न विशपतिः ।
वृष्टिं दिवः पवस्व रीतिमुपां जिन्वा गविष्टये धियः ॥ १० ॥
आ । वच्यस्व । सुदक्ष । चम्बोः । सुतः । विशां । वह्निः । न । विशपतिः ।
वृष्टिं । दिवः । पवस्व । रीतिं । अपां । जिन्व । गोऽइष्टये । धियः ॥ १० ॥

हे सुदक्ष सुबल सोम चम्बोरधिषवणफलकयोः सुतोऽभिषुतस्त्वं विशां प्रजानां
वह्निर्न वोढा विशपती राजेव सर्वासां प्रजानां वोढा त्वमा वच्यस्व । आगच्छ ।
कलशमापवस्व ॥ वचेर्गत्यर्थस्य व्यत्ययेन श्यनि रूपं । किंच । त्वं वृष्टिं वृषमा-
णामपामुदकानां रीतिं गतिं दिवो द्युलोकात्मवस्व । कुरु । ततो गविष्टये
गामात्मन इच्छते यजमानाय धियः कर्माणि जिन्व । आपूरय ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एतमु त्वं मदच्युतं सहस्रधारं वृषभं दिवो दुहुः ।
विश्वा वसूनि विभ्रतं ॥ ११ ॥
एतं । जं इति । त्वं । मदऽच्युतं । सहस्रधारं । वृषभं । दिवः । दुहुः ।
विश्वा । वसूनि । विभ्रतं ॥ ११ ॥

दिवः देवान्कामयमाना ऋत्विज एतं त्वं तमिमं सोममेव दुहुः । दुदुहुः ।
दुहन्ति । यावाणो वत्सा ऋत्विजो दुहन्तीति तैत्तिरीयकपालश्रुतिः । कीदृशं सोमं ।
मदच्युतं मदस्य प्रेरकं सहस्रधारं बहुधारं वृषभं कामानां वर्षकं विश्वा सर्वाणि
वसूनि धनानि विभ्रतं धारयन्तं सोमं दुहन्ति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

वृषा वि जज्ञे जनयन्नमर्त्यः प्रतपञ्ज्योतिषा तमः ।

स सुष्टुतः कविभिर्निर्णिजं दधे चिधात्वस्य दंससा ॥ १२ ॥

वृषा । वि । जज्ञे । जनयन् । अमर्त्यः । प्रतपन् । ज्योतिषा । तमः ।

सः । सुऽस्तुतः । कविऽभिः । निऽनिजं । दधे । चिऽधातुं । अस्य । दंससा ॥ १२ ॥

वृषा कामानां वर्षकोऽमर्त्यो मनुष्यधर्मरहितः सोमो वि जज्ञे । विज्ञायते । किं कुर्वन् । जनयन् शब्दं ज्योतिर्वोत्पादयन् ज्योतिषा स्वीयेन तमः प्रतपन् प्रज्वलयन् विनाशयन् प्रादुर्भवति । ततः कविभिर्मेधाविभिः स्तोतृभिः सुष्टुतः स सोमो निर्णिजं निर्णोजनहेतुं मिथ्यणं गव्यं दधे । धारयति । अथ चिधातुं विषु सवनेषु देवानां पोषकं । यद्वा । वयः सोमधारका द्रोणकलशादयो यस्मिन् तद्यज्ञार्थं कर्मास्य सोमस्य दंससा कर्मणा ध्रियते खलु ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

स सुन्वे यो वसूनां यो रायामानेता य इळानां ।

सोमो यः सुक्षितीनां ॥ १३ ॥

सः । सुन्वे । यः । वसूनां । यः । रायां । आऽनेता । यः । इळानां ।

सोमः । यः । सुऽक्षितीनां ॥ १३ ॥

स सोमः सुन्वेऽभिसुषुव ऋत्विग्भिर्यः सोमो वसूनां धनानामानेता यश्च रायां । रांति प्रयच्छन्ति क्षीरादिकमिति रायो गावः । तेषामानेता यश्चेळानामन्त्रानां च यश्च सोमः सुक्षितीनां सुनिवासानां शोभनमनुष्ययुक्तानां गृहाणामानेता विद्यते सोऽभिसुषुतोऽभूदिति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

यस्य न इन्द्रः पिवाद्यस्य मरुतो यस्य वार्यमणा भर्गः ।

आ येन मित्रावरुणा करामहे एन्द्रमवंसे महे ॥ १४ ॥

यस्य । नः । इन्द्रः । पिवात् । यस्य । मरुतः । यस्य । वा । अर्यमणा । भर्गः ।

आ । येन । मित्रावरुणा । करामहे । आ । इन्द्रं । अवसे । महे ॥ १४ ॥

नोऽस्मदीयं यस्य यं सोममिन्द्रः पिवात्पिबति ॥ पा पाने लेट्वाडागमः ॥
यं च सोमं मरुतः पिबन्ति । वा अपि चार्यमणैतन्नामकेन देवेन सह भगो
देवो यं सोमं पिबति । येन सोमेन मित्रावरुणा मित्रावरुणौ वयमाकरा-
महेऽभिमुखीकुर्महे तथा महे महतेऽवसे रक्षणाय येन च सोमेनेन्द्रमभिमुखी-
कुर्महे स सोमोऽभिषूयते ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

इंद्राय सोमं पातवे नृभिर्भ्यतः स्वायुधो मदितमः ।

पर्वस्व मधुमत्तमः ॥ १५ ॥

इंद्राय । सोमं । पातवे । नृभिः । यतः । सुऽआयुधः । मदिन्ऽतमः ।

पर्वस्व । मधुमत्ऽतमः ॥ १५ ॥

हे सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्योपेतस्त्वमिन्द्राय पातवे पानार्थं पर्वस्व ।
कलशे क्षर । कीदृशः । नृभिः कर्मनेनृभिर्भुक्तिभिर्भ्यतः संयतः । स्वायुधः शोभ-
नस्त्वचकपालाद्यायुधीपेतो मदितमो मादयितुतमः ॥

॥ अथ योडशी ॥

इंद्रस्य हार्दिं सोमधानमा विश समुद्रमिव सिंधवः ।

जुष्टो मित्राय वरुणाय वायवे दिवो विष्टंभ उन्नतमः ॥ १६ ॥

इंद्रस्य । हार्दिं । सोमऽधानं । आ । विश । समुद्रंऽईव । सिंधवः ।

जुष्टः । मित्राय । वरुणाय । वायवे । दिवः । विष्टंभः । उन्नतमः ॥ १६ ॥

हे सोम त्वमिन्द्रस्य हार्दिं हृदयंगमं हृदयभूतं वा सोमधानं । सोमो निधी-
यतेऽस्मिन्निति सोमधानः कलशः । तमा विश । प्रविश । तच्च हृष्टांतः । समु-
द्रमिव यथा समुद्रं सिंधवो नद्यः प्रविशन्ति तद्वत् । कीदृशस्त्वं । मित्राय वरुणाय
वायवे च तेभ्यो जुष्टः । दिवो शुलोकस्य विष्टंभो विष्टंभयिता स्थापयितोन्नतमः
सर्वेषामुत्कृष्टतमत्त्वं कलशमाविश ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकोनविंशो वर्गः ॥

परि प्रेति द्वाविंशत्युचं द्विपदं पद्यं सूक्तं । यज्ञे सदस्यवस्थितहोत्रीयादि-
धिष्ण्योपेता अग्नयो नामेश्वरपुत्रा ऋषयः । विंशतिका द्विपदा विराजः ।

पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्तांतं । परि प्र द्वाधिकाग्रयो धिष्ण्या ऐश्वरा
वैपदमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि प्र धुवेंद्राय सोम स्वादुर्मित्राय पूष्णे भगाय ॥१॥

परि । प्र । धुव् । इंद्राय । सोम । स्वादुः । मित्राय । पूष्णे । भगाय ॥१॥

हे सोम स्वादुः स्वादुरसस्त्वमिंद्राय मित्राय पूष्णे भगायैतेभ्यो देवेभ्यः परि
प्र धुव् । परितः पात्रेषु प्रक्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंद्रस्ते सोम सुतस्य पेयाः क्रत्वे दक्षाय विश्वे च देवाः ॥२॥

इंद्रः । ते । सोम । सुतस्य । पेयाः । क्रत्वे । दक्षाय । विश्वे । च । देवाः ॥२॥

हे सोम सुतस्याभिपुतस्य ते तव स्वं भागमिंद्रः पेयाः । पेयात् । पिबतु ॥
पातेराशीर्लिङ्गि रूपं । पुरुषयत्ययः ॥ किमर्थं । क्रत्वे क्रतवे प्रज्ञानाय दक्षाय
बलाय च । किंच । अमी सर्वे विश्वे देवाश्च त्वदीयमंशं पिबंतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एवामृताय महे क्षयाय स शुक्रो अर्घ्यं दिव्यः पीयूषः ॥३॥

एव । अमृताय । महे । क्षयाय । सः । शुक्रः । अर्घ्यं । दिव्यः । पीयूषः ॥३॥

हे सोम शुक्रो दीप्तो दिव्यो दिवि भवः पीयूषो देवैः पातव्यः स त्वममृताया-
मरणाय महे महते क्षयाय निवासाय चैवार्घ्यं । एवं पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवस्व सोम महान्समुद्रः पिता देवानां विश्वाभि धाम ॥४॥

पवस्व । सोम । महान् । समुद्रः । पिता । देवानां । विश्वा । अभि । धाम ॥४॥

हे सोम महान् देवेभ्यो दीयमानत्वेन महत्त्वयुक्तः समुद्रः समुदतः । यस्मात्स-
मुद्रवन्ति रसास्तादृशः । पिता सर्वेषां पालयिता त्वं देवानां विश्वा विश्वानि
सर्वाणि धाम धामानि शरीराण्यभिलक्ष्य पवस्व ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शुक्रः पवस्व देवेभ्यः सोम दिवे पृथिव्यै शं च प्रजायै ॥५॥

शुक्रः । पवस्व । देवेभ्यः । सोम । दिवे । पृथिव्यै । शं । च । प्रजायै ॥५॥

हे सोम शुक्रो दीप्तस्त्वं देवेभ्यो देवार्थं पवस्व । क्षर । किंच दिवे पृथिव्यै च द्यावापृथिवीभ्यां च ततः प्रजायै प्रजाभ्यश्च शं सुखं च कुरु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दिवो धर्तासि शुक्रः पीयूषः सत्ये विधर्मन्वाजी पवस्व ॥६॥

दिवः । धर्ता । अस्ति । शुक्रः । पीयूषः । सत्ये । विधर्मन् । वाजी । पवस्व ॥६॥

हे सोम शुक्रो दीप्तः पीयूषः पातव्यस्त्वं दिवो द्युलोकस्य धर्ता धारकोऽसि । वाजी बलवान् स त्वं सत्ये सत्यभूते विधर्मन् विधर्मणि । विविधकर्माणं चतुर्विजो यस्मिन् । यद्वा विविधसोमादिहविषां धारकोऽस्मिन्यज्ञे पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पवस्व सोम द्युम्नी सुधारो महामवीनामनु पूर्यः ॥७॥

पवस्व । सोम । द्युम्नी । सुधारः । महान् । अवीनां । अनु । पूर्यः ॥७॥

हे सोम द्युम्नी । द्युम्नं द्योततेर्यशो वाक्त्रं वेति यास्कः । अन्ववान् यशस्वी वा सुधारः शोभनधारायुक्तः पूर्यः पुरातनस्त्वं महान् महतामवीनां रोम्णां रोमभ्यः सकाशादनुक्रमेण पवस्व । क्षर ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नृभिर्येमानो जज्ञानः पूतः क्षरद्विषानि मद्रः स्वर्वित् ॥८॥

नृऽभिः । येमानः । जज्ञानः । पूतः । क्षरत् । विषानि । मद्रः । स्वऽर्वित् ॥८॥

नृभिः कर्मनेतृभिर्हविर्गिभ्येमानो नियम्यमानो जज्ञानो जायमानः पूतः पवित्रेण शोधितो मद्रो मोदमानः स्वर्वित्सर्वज्ञ एतादृशः सोमो विषानि सर्वाणि धनान्यस्मभ्यं क्षरत् क्षरत् । ददातु ॥

॥ अथ नवमी ॥

इंदुः पुनानः प्रजामुराणः करद्विश्वादि द्रविणानि नः ॥९॥

इंदुः । पुनानः । प्रजा । उराणः । करत् । विश्वानि । द्रविणानि । नः ॥९॥

पुनानः पूयमान उराणः । उराण उरु कुर्वाण इति यास्कः । देवान् बहु कुर्वाण इंदुः सोमो नोऽस्माकं प्रजामपत्यादिकां विश्वानि व्याप्तानि द्रविणानि धनानि च करत् । करोतु । करोतेर्लङि रूपं ॥

॥ अथ दशमी ॥

पवस्व सोम ऋत्वे दक्षायश्चो न निक्तो वाजी धनाय ॥१०॥

पवस्व । सोम । ऋत्वे । दक्षाय । अश्वः । न । निक्तः । वाजी । धनाय ॥१०॥

हे सोम अश्वो नाश्व इव निक्तो वसतीवरीभिरङ्घ्रिर्निक्तो वाजी वेगवांस्त्वं ऋत्वे ऋतवे प्रज्ञानाय दक्षाय बलाय धनाय धनार्थं च पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

तं ते सोतारो रसं मदाय पुनन्ति सोमं महे द्युम्नाय ॥११॥

तं । ते । सोतारः । रसं । मदाय । पुनन्ति । सोमं । महे । द्युम्नाय ॥११॥

सोतारोऽभिषीतार ऋत्विजो हे सोम ते तव स्वभूतं रसं मदाय मदायं पुनन्ति । तदेवोच्यते । महे महते द्युम्नाय । द्युम्नं द्योततेर्यशो वाजं वा । अन्नाय यशसे वा सोमं पुनन्ति । शोधयन्ति । यज्ञा । सोममभिपूयमाणं तं रसं पुनन्तीत्ये-
कवाक्यतया योजनीयं ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

शिष्टुं जज्ञानं हरिं मृजन्ति पविचे सोमं देवेभ्य इंदुं ॥१२॥

शिष्टुं । जज्ञानं । हरिं । मृजन्ति । पविचे । सोमं । देवेभ्यः । इंदुं ॥१२॥

शिष्टुमपां पुत्रभूतं जज्ञानं जायमानं हरिं हरितवर्णमिंदुं दीप्तं सोमं देवेभ्यो देवाय पविचे मृजन्ति । ऋत्विजो मार्जयन्ति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

इंद्रः पविष्ट चारुर्मदायापामुपस्थे कविर्भगाय ॥१३॥

इंद्रः । पविष्ट । चारुः । मदाय । अयां । उपस्थे । कविः । भगाय ॥१३॥

चारुः कल्याणरूपः कविः क्रांतप्रज्ञ इंदुरपामुदकानामुपस्थ उपस्थानेऽंतरिक्षे
पविचे वा मदाय मदार्थे भगाय भजनीयधनार्थे च पविष्ट । पवते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

विभर्ति चार्विंद्रस्य नाम येन विश्वानि वृचा जघान ॥१४॥

विभर्ति । चारु । इंद्रस्य । नाम । येन । विश्वानि । वृचा । जघान ॥१४॥

स सोमश्चारु कल्याणमिंद्रस्य नाम शरीरं विभर्ति । धारयति । पोषयति । येन
शरीरिणोद्गो विश्वानि सर्वाणि वृचाणि यामरूपाणि रक्षांसि जघान । हतवान् ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

पिबंत्यस्य विश्वे देवासो गोभिः श्रूतस्य नृभिः सुतस्य ॥१५॥

पिबन्ति । अस्य । विश्वे । देवासः । गोभिः । श्रूतस्य । नृभिः । सुतस्य ॥१५॥

विश्वे सर्वे देवासो देवा गोभिर्गोविकारैः श्रूतस्य मिश्रितं नृभिः कर्मने-
नृभिर्चतुर्विभिः सुतस्याभिषुतमस्यामुं सोमं पिबन्ति ॥ द्वितीयार्थे पृष्ठः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्र सुवानो अक्षाः सहस्रधारस्त्रिः पवित्रं वि वारमर्थं ॥१६॥

प्र । सुवानः । अक्षारिति । सहस्रधारः । त्रिः । पवित्रं । वि । वारं । अर्थं ॥१६॥

सुवानोऽभिषूयमाणोऽत एव सहस्रधारो बहुपारायुक्तः सोमोऽव्यमविभवं
वारं वालं पवित्रं त्रिरो व्यवधायकं कुर्वन् प्राक्षाः । विविधं प्रक्षरति ॥ क्षर-
तेर्लुङि रूपं ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

स वाज्यक्षाः सहस्ररिता अद्रिर्मुजानो गोभिः श्रीणानः ॥१७॥

स । वाजी । अक्षारिति । सहस्ररिताः । अद्रिः । मुजानः । गोभिः । श्रीणानः ॥१७॥

वाजी वेगवान्वलवान्वा स सोमोऽक्षाः । क्षरति । कीदृशः । सहस्रेता
वहुरेतस्को वहूदकोऽङ्गिर्वसतीवरीभिर्मृजानो मृज्यमानो गोभिर्गोविकारैः क्षीरा-
दिभिः श्रीणानः श्रीयमाणः ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

प्र सोम याहीद्रस्य कुक्षा नृभिर्यमानो अद्रिभिः सुतः ॥ १८ ॥

प्र । सोम । याहि । इद्रस्य । कुक्षा । नृऽभिः । येमानः । अद्रिऽभिः । सुतः ॥ १८ ॥

हे सोम नृभिर्ऋत्विग्भिर्यमानो नियम्यमानोऽद्रिभिर्यावभिः सुतोऽभिषुत-
स्त्वमिद्रस्य कुक्षा ॥ सप्तम्या डादेशः ॥ कुक्षाबुदरभूते कलशे वा प्र याहि । प्रकर्षेण
गच्छ ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

असर्जि वाजी तिरः पवित्रमिद्राय सोमः सहस्रधारः ॥ १९ ॥

असर्जि । वाजी । तिरः । पवित्रं । इद्राय । सोमः । सहस्रधारः ॥ १९ ॥

वाजी बलवान्वेगवान्वा पवित्रं तिरस्कुर्वन् सहस्रधारो बहुधारः सोम इद्रायै-
द्रार्थमसर्जि । सृज्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

अंजंत्वेनं मध्वो रसेनेद्राय वृष्ण इदं मदाय ॥ २० ॥

अंजंति । एनं । मध्वः । रसेन । इद्राय । वृष्णे । इदं । मदाय ॥ २० ॥

वृष्णे कामानां वर्षिच इद्रायैद्रस्य मदाय मदार्थं मध्वो मधुनो रसेन गन्धेनै-
नमिदं सोममृत्विजोऽंजति । संयोजयन्ति ॥

॥ अथैकविंशी ॥

देवेभ्यस्त्वा वृथा पाजसेऽपो वसानं हरिं मृजन्ति ॥ २१ ॥

देवेभ्यः । त्वा । वृथा । पाजसे । अपः । वसानं । हरिं । मृजन्ति ॥ २१ ॥

हे सोम अप उदकानि वसानमाच्छादयन्तं हरिं हरितवर्णं त्वा त्वां वृथाना-
यासेनान्विजो मृजन्ति । शोधयन्ति । किमर्थं । देवेभ्यो देवानां प्रान्तार्थं । पाजसे
तेषां बलार्थं ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

इंद्रिद्राय तोशते नि तोशते श्रीण्वयो रिण्वपः ॥२२॥

इंद्रः । इंद्राय । तोशते । नि । तोशते । श्रीण्व । उयः । रिण्वन् । अपः ॥२२॥

इंद्रः सोम इंद्रायेंद्रार्थं तोशते । हन्यते । अभिषूयते । नि तोशते । नितराम-
भिषूयते ॥ तोशतिर्वधकर्मा ॥ कीदृशः श्रीण्व प्रेरयन् सोमोऽभिषूयते ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकविंशो वर्गः ॥

पर्यु प्विति द्वादशर्चे सप्तमं सूक्तं । अरुणचसदस्यू राजर्षी अस्य सूक्तस्य द्रष्टारौ ।
आदितस्तिषः पिपीलिकमध्या अनुष्टुभो द्वादशकाष्टकद्वादशकवत्यः । ततः पदूर्ध्व-
बृहत्यो द्वादशकवत्यवत्यः । अथ दशम्याद्यास्तिस्रो विराजः । पवमानः सोमो
देवता । तथा चानुक्तांतं । पर्यु षु द्वादश अरुणचसदस्यू तिस्रोऽनुष्टुभः पिपीलि-
कमध्याः पदूर्ध्वबृहत्यस्तिस्रश्च विराज इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

पर्यु षु प्र धन्व वाजसातये परि वृचाणि सक्षणिः ।

द्विषस्तरधा ऋण्या न ईयसे ॥१॥

परि । जुं इति । सु । प्र । धन्व । वाजऽसातये । परि । वृचाणि । सक्षणिः ।

द्विषः । तरधै । ऋणऽयाः । न । ईयसे ॥१॥

हे सोम सु सुष्टु वाजसातयेऽस्मभ्यमन्नदानयैव परि प्र धन्व । परितः
प्रगच्छ । यद्वा । वाजसातयेऽन्नलाभाय संयामं प्रगच्छ । किंच । सक्षणिः
सहनशीलत्वं वृचाणि शत्रून्परिगच्छ । तदेवोच्यते । नोऽस्माकमृणया ऋणानां
यापयिता त्वं द्विषः शत्रून्तरधै तरीतुं हंतुमीयसे । परिगच्छसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अनु हि त्वा सुतं सोम मदांसि महे समर्यराज्ये ।

वाजाँ अभि पवमान प्र गाहसे ॥२॥

अनु । हि । त्वा । सुतं । सोम । मदांसि । महे । समर्यऽराज्ये ।

वाजान् । अभि । पवमान । प्र । गाहसे ॥२॥

हे सोम सुतमभिषुतं त्वा त्वां वयमनु मदामसि हि । अनुमदामः । अनुक्रमे-
णाभिषुमः खलु । हे पवमान सोम स त्वं महे महति समर्थराज्ये । महत्समनुष्यं
त्वदीयं राज्यमनुपालयितुं वाजाञ्श्वबलान्यभिलक्ष्य प्र गाहसे । प्रगच्छसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अजीजनो हि पवमान सूर्यं विधारे शक्रना पयः ।

गोजीरया रंहमाणः पुरंध्या ॥३॥

अजीजनः । हि । पवमान । सूर्यं । विधारे । शक्रना । पयः ।

गोऽजीरया । रंहमाणः । पुरंध्या ॥३॥

हे पवमान सोम त्वं पयः पयस उदकस्य विधारे विधारकेऽंतरिक्षे शक्रना
समर्थेन बलेन सूर्यमजीजनो हि । उत्पादितवान्भवसि खलु । कीदृशः ।
गोजीरया स्तोतृभ्यो गवां प्रेरकेण । स्तोतृणां प्रेरितपशुकेनेत्यर्थः । तादृशेन पुरंध्या
बहुविधप्रज्ञानेन युक्तो रंहमाणो वेगं कुर्वाणस्त्वं सूर्यमजीजनः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अजीजनो अमृत मर्त्येषां ऋतस्य धर्मन्मृतस्य चारुणः ।

सदासरो वाजमच्छा सनिष्यदत् ॥४॥

अजीजनः । अमृत । मर्त्येषु । आ । ऋतस्य । धर्मन् । अमृतस्य । चारुणः ।

सदा । असरः । वाजं । अच्छ । सनिष्यदत् ॥४॥

हे अमृत मरणधर्मरहित सोम त्वमृतस्य सत्यभूतस्य चारुणः कल्याणस्या-
मृतस्योदकस्य धर्मन्धारकेऽंतरिक्षे सूर्यमजीजनः । किमर्थं । मर्त्येषां मनुष्येष्वाभि-
मुखीभवनाय । किंच सनिष्यदत् संभजन् स त्वं वाजमच्छ संयाममभिलक्ष्य
सदासरः । सरसि गच्छसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभ्यभि हि अर्वसा ततर्दिथोत्सं न कं चिज्जनपानमक्षितं ।

शर्याभिर्न भरमाणो गर्भस्योः ॥५॥

अभिऽअभि । हि । अर्वसा । ततर्दिथ । उत्सं । न । कं । चित् । जन्ऽपानं । अक्षितं ।

शर्याभिः । न । भरमाणः । गर्भस्योः ॥५॥

हे सोम त्वं श्रवसाब्जेन हेतुनाभ्यभि ततर्दिथ हि । पवित्रमभितृणवानसि ।
छिन्नवानसि । तच्च दृष्टांतद्वयं । उत्सं न यथा कश्चिज्जनपानं । अस्मिञ्जना उदकं
पिबन्ति । तमक्षितमक्षीणं कं चित् कंचनोत्समुत्तरणशीलं वापादिकमभितृणन्ति ।
अथवा कश्चिद्रभस्त्योर्वाहोः शर्याभिरंगुलीभिर्भरमाण उदकं संभरन् कंचिदभि-
तृणन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आदीं के चित्पश्यमानास आर्यं वसुरुचो दिव्या अभ्यनूपत ।

वारं न देवः सविता व्यूणुते ॥ ६ ॥

आद् । ईं । के । चित् । पश्यमानासः । आर्यं । वसुरुचः । दिव्याः । अभि । अभ्यनूपत ।

वारं । न । देवः । सविता । वि । व्यूणुते ॥ ६ ॥

आदनंतरं पश्यमानास एनं पश्यन्तो दिव्या दिवि भवा वसुरुचो नाम केचिदायं
बंधुं साधुमीमेनं सोममभ्यनूपत । अभ्यस्तुवन् । कस्मादनंतरमित्युच्यते । देवो
द्योतमानः सविता सर्वस्य प्रेरकः सूर्यो वारमावरकमंधकारं न व्यूणुते । नापग-
मयति । तदैनमस्तुवन् । सूर्योदयात्प्रागेव हि सोमं स्तुवंति खलु ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वे सोम प्रथमा वृक्तवर्हिषो महे वाजाय श्रवसे धियं दधुः ।

स त्वं नो वीर वीर्याय चोदय ॥ ७ ॥

त्वे इति । सोम । प्रथमाः । वृक्तवर्हिषः । महे । वाजाय । श्रवसे । धियं । दधुः ।

सः । त्वं । नः । वीर । वीर्याय । चोदय ॥ ७ ॥

हे सोम प्रथमाः पुरातनाः । यद्वा । यष्ट्वेन सर्वेषां जनानां मुख्या वृक्तवर्हिषः ।
वृक्तं छिन्नं वर्हिर्यज्ञार्थमिति वृक्तवर्हिषो यजमानाः । महे महते वाजाय
बलाय श्रवसेऽन्नाय च धियं बुद्धिं त्वे त्वयि दधुः । निहितवंतः । तस्मात् हे वीर
समर्थ सोम स तादृशस्त्वं नोऽस्मानपि संपामे वीर्याय सामर्थ्याय चोदय ।
प्रेरय । यद्वा । वीर्याय वीरे पुत्रे भवाय सुखायास्मान्प्रेरय ॥

॥ अथाष्टमी ॥

दिवः पी॒यूषं पू॒र्यं यदु॒क्थ्यं म॒हो गा॒हाह्वि॒व आ॒ निर॑धु॒क्षत ।

इंद्र॑म॒भि जा॒यमानं॒ सम॑स्वरन् ॥ ८ ॥

दिवः । पी॒यूषं । पू॒र्यं । यत् । उ॒क्थ्यं । म॒हः । गा॒हात् । दिवः । आ । निः । अधु॒क्षत् ।

इंद्रं । अभि । जा॒यमानं । सं । अ॒स्वरन् ॥ ८ ॥

दिवो द्युलोकात् तच्च स्थितैर्देवैः पीयूषं प्रातय्यं पूर्यं प्रत्नं यत्सोमरूपमन्नमुक्थ्यं प्रशस्यमस्ति तं सोमं महो महतो गाहाह्वनादिवो द्युलोकान्निरधुक्षत । अभिमुख्येन निर्दुहन्ति । ततो दुग्धमिंद्रमभिलक्ष्य जायमानं तं सोमं समस्वरन् । स्तोतारः संस्तुवन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अथ॒ यदि॒मे प॑वमान॒ रोद॑सी इ॒मा च॒ विश्वा॒ भुव॑ना॒भि म॒ज्मना॑ ।

यू॒षे न निः॒ष्टा वृ॑ष॒भो वि ति॑ष्ठसे ॥ ९ ॥

अथ । यत् । इ॒मे इति॑ । प॒वमान॑ । रोद॑सी इति॑ । इ॒मा । च । विश्वा । भुव॑ना । अभि । म॒ज्मना॑ ।

यू॒षे । न । निः॒ऽस्थाः । वृ॒षभः । वि । ति॑ष्ठसे ॥ ९ ॥

हे पवमान सोम अधानन्तरं यद्यथेमे रोदसी द्यावापृथिव्याविमेमानि विश्वा विश्वानि भुवना भूतजातानि च मज्मना बलेनाभि तिष्ठसि स त्वं तथा कुर्वन् भुवनेषु वि तिष्ठसे । तच्च दृष्टांतः । यूषे न । यथा कश्चिद्वृषभो गवां यूषे वृंदे निःष्टा निःष्ठितो वर्तते तद्वद्वृषस्थानीयेषु भूतजातेषु निःष्ठितो भवसि ॥

॥ अथ दशमी ॥

सोमः पुना॒नो अ॒व्यये॒ वारे॒ शि॒शुर्न॒ क्री॒ळन्प॑र्वमानो अ॒क्षाः ।

स॒हस्र॑धारः श॒तवा॑ज॒ इंद्रुः ॥ १० ॥

सोमः । पुना॒नः । अ॒व्यये॑ । वारे॑ । शि॒शुः । न । क्री॒ळन् । प॑र्वमानः । अ॒क्षारि॑ति ।

स॒हस्र॑ऽधारः । श॒तऽवा॑जः । इंद्रुः ॥ १० ॥

पुनानः पूयमानः पवमानः पूतः सोमोऽव्ययेऽविमये वारे वाले पवित्रे

शिष्टुर्न शिष्टुरिव क्रीळन् इतस्ततः संक्रीडमानः सन् अक्षाः । क्षरति । कीदृशः ।
सहस्रधारो बहुधारायुक्तः शतवाजो बहुबल इन्दुदीप्तिः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एष पुनानो मधुमाँ ऋतवेन्द्रायेंदुः पवते स्वादुर्ज्मिः ।

वाजसनिर्वरिवोविध्वयोधाः ॥ ११ ॥

एषः । पुनानः । मधुऽमान् । ऋतऽवा । इन्द्राय । इंदुः । पवते । स्वादुः । ज्मिः ।

वाजऽसनिः । वरिवऽवित् । वयऽधाः ॥ ११ ॥

पुनानः पूयमानो मधुमान् माधुर्योपेत ऋतवर्तवान् यज्ञवान् इंदुः क्षरण-
शीलः स्वादुः स्वादुकर ऊर्मिरेष धारासंघ इन्द्रायेंद्रार्थं पवते । क्षरति । कीदृशः ।
वाजसनिरन्नस्य दाता वरिवोविहनस्य लंभको वयोधा आयुषो दाता ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

स पवस्व सहमानः पृतन्यून्सेधन्वांस्यप दुर्गहाणि ।

स्वायुधः सांसहान्सोमं शर्भून् ॥ १२ ॥

सः । पवस्व । सहमानः । पृतन्यून् । सेधन् । रक्षांसि । अप । दुःगहानि ।

सुऽआयुधः । सांसहान् । सोम । शर्भून् ॥ १२ ॥

हे सोम स तादृशस्त्वं पवस्व । किं कुर्वन् । पृतन्यून् ॥ कथं ध्वरपृतनस्यचिं
लोप इति क्यचि परतोऽकारलोपः ॥ सयामकामाञ्शर्भून् सहमानोऽभिभवन्
तथा दुर्गहाणि कैश्चिदपि दुर्गमाणि रक्षांस्यपसेधन् अपगमयन् हिंसन् । किंच ।
स्वायुधः शोभनायुधः सन् शत्रून्सांसहान् अभिभवन् अभितपन् पवस्व ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

अया रुचेति नृचमष्टमं सूक्तं परुच्छेपपुत्रस्यानानताख्यस्यार्धमत्यष्टिच्छंदस्कं ।
पवमानसोमदेवतात्वं । तथा चानुक्रम्यते । अया रुचा नृचमनानतः पारुच्छेपि-
रात्यष्टमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अ॒या रु॒चा ह॒रि॒ण्या पु॒ना॒नो वि॒श्वा द्वे॒षांसि॑ तरति स्व॒यु॒ग्व॒भिः सूर॑ो न स्व॒यु॒ग्व॒भिः ।
धा॒रां सु॒तस्य॑ रोचते पु॒ना॒नो अ॒रु॒षो ह॒रिः ।

वि॒श्वा यदू॒पा प॒रि॒यात्यृ॒कभिः स॒न्नास्ये॑भिर्ऋ॒कभिः ॥ १ ॥

अ॒या । रु॒चा । ह॒रि॒ण्या । पु॒ना॒नः । वि॒श्वा । द्वे॒षांसि॑ । तर॒ति । स्व॒यु॒ग्व॒ऽभिः । सूर॑ः ।
न । स्व॒यु॒ग्व॒ऽभिः ।

धा॒रां । सु॒तस्य॑ । रो॒चते॑ । पु॒ना॒नः । अ॒रु॒षः । ह॒रिः ।

वि॒श्वा । यत् । रू॒पा । प॒रि॒ऽयाति॑ । ऋ॒क॒ऽभिः । स॒न्ना॒ऽस्ये॑भिः । ऋ॒क॒ऽभिः ॥ १ ॥

पुनानः पूयमानः सोमो हरिण्या हरितवर्णयायानया रुचा रोचमानया धारया विश्वा सर्वाणि द्वेषांसि द्वेष्टुणि रक्षांसि तरति । विनाशयति । तत्र दृष्टान्तः । सूर्यो न । यथा सूर्यः स्वयुग्वभिः स्वयं युक्ते रश्मिभिस्तमांसि हिनस्ति तद्वत् । स्वयुग्वभिरिति विरुक्तिरादरार्थः । यद्वा धारया युक्तः सोमः स्वीयैर्युक्तेस्तेजोभी रक्षांसि तरति । तस्य सुतस्याभिषुतस्य सोमस्य धारा रोचते । दीप्यते । पुनानः पूयमानो हरिर्हरितवर्णः सोमोऽस्य आरोचमानो भवति । यद्यः सोमः सन्नास्येभी रसहरणशीलास्यैर्ऋकभिः स्तुतिमद्भिर्ऋकभिस्तेजोभिर्विश्वा विश्वानि व्याप्तानि रूपा रूपाणि नक्षत्राणि परियाति । गच्छति । व्याप्नोति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं त्यत्प॒णी॒नां वि॒दो वसु॑ सं मा॒तृभिर्म॑र्जयसि स्व॒ आ द॑मं ऋ॒तस्य॑ धी॒तिभिर्द॑मे ।
प॒रा॒वतो॑ न सामं तद्य॒त्रा र॑णंति धी॒तयः॑ ।

चि॒धा॒तृभि॒ररु॑षीभिर्वयं दधे रोच॑मानो वयं दधे ॥ २ ॥

त्वं । त्यत् । प॒णी॒नां । वि॒दः । वसु॑ । सं । मा॒तृ॒ऽभिः । म॒र्जय॑सि । स्वे । आ । द॑मे ।
ऋ॒तस्य॑ । धी॒ति॒ऽभिः । द॑मे ।

प॒रा॒ऽवतः॑ । न । सामं । तत् । यत् । र॑णंति । धी॒तयः॑ ।

चि॒धा॒तृ॒ऽभिः । अ॒रु॒षी॒भिः । वयः॑ । द॒धे । रोच॑मानः । वयः॑ । द॒धे ॥ २ ॥

हे सोम त्वं त्यत्पणीनां वसु पणिभिरपहतं गवात्मकं धनं विदः । अलभथाः ।

आ अपि चर्तस्य यज्ञस्य धीतिभिर्धात्रीभिर्मातृभिर्वसतीवरीभिः स्व आत्मीये दमे गृहभूते दमे यज्ञे सं मर्जयसि । सम्यक् शुद्धो भवसि । परावतो न दूरस्थाद्देशाद्यथा साम सामध्वनिः श्रूयते तथा तव तत्सामध्वनिः सर्वैः श्रूयते । असौ सोमाभिषवाभिप्रायेणोक्तः । यच्च यस्मिञ्शब्दे धीतयः कर्मणो धर्तारो यजमाना रणन्ति रमन्ते । रोचमानः सोमस्तिधातुभिस्त्रयाणां लोकानां धारयित्रीभिर्मातृभिर्वसतीवरीभिरुषीभिरारोचमानाभिर्दीप्तिभिर्वयोऽन्नं दधे । स्तोतृभ्यः प्रयच्छति । पुनर्वयो दध इत्यादरार्थं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पूर्वा॒मनु॒ प्रदि॒शं॒ याति॒ चेकि॒त॒त्सं॒ र॒श्मिभि॑र्यतते दर्श॒तो रथो॒ दैव्यो॒ दर्श॒तो रथः॑ ।

अ॒ग्नम॑बु॒क्यानि॒ पौं॒स्येद्रं॒ जैचा॑य ह॒र्षयन्॑ ।

वज्र॑श्च॒ यज्ञ॑र्वयो॒ अ॒न॒प॒च्युता॒ स॒म॒त्स्व॒न॒प॒च्युता ॥३॥

पूर्वा॑ । अ॒नु । प्र॒दि॒शं॒ । या॒ति । चे॒कि॒त॒त् । सं । र॒श्मि॑ऽभिः । य॒त॒ते । दर्श॑तः । रथः॑ ।

दै॒व्यः । दर्श॑तः । रथः॑ ।

अ॒ग्नम॑न् । उ॒क्यानि॑ । पौं॒स्या । इ॒द्रं । जैचा॑य । ह॒र्षय॑न् ।

वज्रः॑ । च॒ । यत् । भ॒व॒थः । अ॒न॒प॒ऽच्युता॒ । स॒म॒त्ऽसु॑ । अ॒न॒प॒ऽच्युता ॥३॥

चेकितज्ज्ञानानः सोमः पूर्वा प्राचीं प्रदिशं प्रकृष्टां दिशमनु याति । अनुगच्छति । किंच दर्शतः सर्वैर्दर्शनीयो दैव्यो देवेषु भवस्तव रथः सूर्यरश्मिभिः सं यतते । संगच्छते । पुनर्दर्शतो रथ इत्यादरार्थं । ततः पौंस्या पुंस्त्वावगमान्युक्त्यानि स्तोत्रायगमन् । इन्द्रं गच्छन्ति । तथा जैचाय जयार्थं तानि स्तोत्राणीन्द्रं हर्षयन् । हर्षयन्ति । तथा तस्य वज्रश्च तमिन्द्रं गच्छति । यद्यदा समत्सु संयामेष्टनपच्युतानपच्युतौ शत्रुभिरपराजितौ सोम त्वं चेन्द्रश्च युवां सह भवथस्तदा स्तोत्रागमनादीनि भवन्ति । पुनरनपच्युतेत्यादरार्थं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

नानानमिति चतुर्च्चं नवमं सूक्तमांगिरसस्य शिशुनाथ आर्षं । पंचपदा पंक्तिच्छंदः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं । नानानं चतुष्कं शिशुः पांक्तं हीति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

नानानं वा उ नो धियो वि व्रतानि जनानां ।

तक्षा रिष्टं रुतं भिषग्ब्रह्मा सुन्वन्तमिच्छतीन्द्रियिंदो परि स्रव ॥१॥

नानानं । वै । ऊं इति । नः । धियः । वि । व्रतानि । जनानां ।

तक्षा । रिष्टं । रुतं । भिषक् । ब्रह्मा । सुन्वन्तं । इच्छति । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥१॥

ऋषिरेतदादिभिस्त्रिभिः सूक्तैरपरिस्रवतः सोमस्य जामित्वाय मनसो विनोदनं कुर्वन्नाह । हे सोम नोऽस्माकं धियः कर्माणि नानानं नानाजातीयकानि बहूनि भवन्ति । वैशष्टः प्रसिद्धार्थद्योतनार्थः । ऊं इति पूरणः । तथान्येषामपि जनानां व्रतानि कर्माणि विविधानि भवन्ति । तक्षा त्वष्टा रिष्टं दास्तक्ष्णमिच्छति । तथा भिषग्वैद्यश्चिकित्सको रुतं रोगमिच्छति । ब्रह्मा ब्राह्मणः सुन्वन्तं सोमाभिषवं कुर्वन्तं यजमानमिच्छति । तथाहं तत्परिस्रवणमिच्छामि । तस्माद्ये इंदो सोमैन्द्रा-येन्द्रार्थं परि स्रव । परितः क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

जरतीभिरोपधीभिः पर्णेभिः शकुनानां ।

कार्मारो अश्मभिर्द्युभिर्हिरण्यवंतमिच्छतीन्द्रियिंदो परि स्रव ॥२॥

जरतीभिः । औपधीभिः । पर्णेभिः । शकुनानां ।

कार्मारः । अश्मऽभिः । द्युऽभिः । हिरण्यऽवंतं । इच्छति । इन्द्राय । इंदो इति ।

परि । स्रव ॥२॥

जरतीभिर्जीर्णाभिरोपधीभिरिषवः क्रियन्ते । तथा शकुनानां पर्णेभिरिपूणां पक्षभूतिः पर्णैश्च क्रियन्ते तथा द्युभिर्दोषाभिरिपूणां तेजनायाभिरश्मभिः शिलाभिश्च क्रियन्ते । एतैः कार्मारोऽयस्कारो हिरण्यवंतमाद्यं पुरुषमिच्छति । तथाहं तत्परिस्रवणमिच्छामि । तस्मादिंदो इन्द्राय परिस्रव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

कारुरहं ततो भिषगुपलमृष्टिणीं नना ।

नानाधियो यमूययोऽनु गा इव तस्यिमेंद्रियिंदो परि स्रव ॥३॥

कारुः । अहं । ततः । भिषक् । उपलेऽप्रक्षिणी । नना ।

नानाऽधियः । वसुऽयवः । अर्नु । गाः । इव । तस्थिम । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥ ३ ॥

ऋषिः प्रवृत्तसोमयागः सन् दशापविचात्सोमे क्षरति प्रतिबंधकपापापनुत्तये पुरश्चरितानुकीर्तनपुरःसरमध्येषणां चकार । तावदहं कारुः स्तोमानां कर्तास्मि । तत इति संताननाम । तन्यतेऽस्मादिति ततः पिता । तन्यतेऽसाविति वा ततः पुत्रः । भिषक् भेषजकृत् । यज्ञस्य घ्नत्यर्थः । सर्वं चय्या विद्यया भिषज्यतीति श्रुतेः । तथोपलप्रक्षिणी । उपलेषु वालुकासु प्रक्षिणाति यवान्हिनस्ति भृञ्जतीति । यद्वा हृषदादिपूपलेषु भृष्टान्यवान्हिनस्ति चूर्णयतीति । अथवा धानासक्तुकारभादीनां कारिका वासौ नना माता दुहिता वा । नमनक्रियायोग्यत्वात् । माता खल्वपत्यं प्रति स्ननपानादिना नमनशीला भवति । दुहिता वा शुश्रूषार्थं । एवं सर्वेषां परिचरणेन नानाधियो नानाकर्माणो वसूयवो धनकामा वयमनु तस्थिम । लोकमन्वास्थिताः स्मः । तच्च दृष्टांतः । गा इव । छांदसो जसः शसादेशः । गावो यथा गोष्ठमनुतिष्ठन्ति स्वपयःप्रदानेन परिचरन्ति वा एवं वयमपि परिचरामः । एतज्ज्ञात्वा हे इंद्रो सोमेंद्राय परि स्रव । दशापविचात्क्षर । एवमेषामध्येषणा सत्कारपूर्विका । अत्र निरुक्तं । उपलप्रक्षिणीत्युपलेषु प्रक्षिणात्युपलप्रक्षेपिणी वा । कारुहमस्मि कर्ता स्तोमानां ततो भिषक् तत इति संताननाम पितुर्वा पुत्रस्य वा । उपलप्रक्षिणी सक्तुकारिका नना नमतेर्माता वा दुहिता वा । नानाधियो नानाकर्माणो वसूयवो वसुकामा अन्वास्थिताः स्मो गाव इव लोकं । नि० ६. ५. इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अथो वोऽहं सुखं रथं हसनामुपमंचिणः ।

शेषो रोमखन्ती भेदौ वारिन्मंडूक इच्छन्तीद्रयिंदो परि स्रव ॥ ४ ॥

अथः । वोऽहं । सुखं । रथं । हसनां । उपमंचिणः ।

शेषः । रोमखन्ती । भेदौ । वाः । इत् । मंडूकः । इच्छति । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥ ४ ॥

वोऽहं लक्ष्यं देवं प्रापयन्नथः सुखं कल्याणं रथमिच्छति । उपमंचिण उपमंचयन्ती नर्मसचिवा हसनामुपहसनां वाचमिच्छन्ति । तथा शेषः । शेषो वितस इति पुंस्रजननस्येति यास्कः । नि० ३. २१. यथा शेषो रोमखन्ती भेदाविच्छति ।

मंडूकी वारित् । इदवधारणे । उदकमेवेच्छति । तथाहं त्वत्परिस्रवणमिच्छामि ।
तस्मादिंद्रियेदो परि स्रवेति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे पंचविंशो वर्गः ॥

शर्यणावतीत्येकादशर्चं दशमं सूक्तं मारीचस्य कश्यपस्यार्घं । पूर्वत्र हीत्युक्त-
त्वादित्मुत्तरं च पांक्तं । पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । शर्यणावत्ये-
कादश कश्यप इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

शर्यणावति सोममिंद्रः पिवतु वृचहा ।

बलं दधान आत्मनि करिष्यन्वीर्यं महदिंद्रियेदो परि स्रव ॥१॥

शर्यणाऽवति । सोमं । इंद्रः । पिवतु । वृचऽहा ।

बलं । दधानः । आत्मनि । करिष्यन् । वीर्यं । महत् । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥१॥

शर्यणावति । शर्यणावन्नाम कुरुक्षेत्रस्य जघनार्धे सरः । तत्र स्थितं सोमं वृचहेंद्रः
पिवतु । कीदृशः । आत्मनि बलं दधानो बलं निदधानः । अत एव महदीर्यं
करिष्यन् शचून्प्रति । तस्मादिंद्रियेदो परि स्रव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ पवस्व दिशां पते आजीकात्सोम मीढुः ।

च्युतवाकेन सत्येन अद्यया तपसा सुत इंद्रियेदो परि स्रव ॥२॥

आ । पवस्व । दिशां । पते । आजीकात् । सोम । मीढुः ।

च्युतऽवाकेन । सत्येन । अद्यया । तपसा । सुतः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥२॥

हे दिशां पते प्राच्यादीनां दिशां प्रकाशकत्वेन स्वामिन् । हे मीढुः कामानां
सेक्तः । हे सोम आजीकात् । च्युतीकानामदूरभव आजीको जनपदः । तस्मादा-
पवस्व । अस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छ । यद्वा । आजीकादृजोरकुटिलात्मविचात्क्षर ।
कीदृशः । च्युतवाकेनर्ततस्य वचनेन सत्येन । सत्यतयोरल्पो भेदो द्रष्टव्यः ।
अद्यया तपसा युक्तिर्दीयतिः सुतोऽभिपुतस्त्वं पवस्व ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पर्जन्यवृद्धं महिषं तं सूर्यस्य दुहिताभरत् ।

तं गंधर्वाः प्रत्यगृभ्णन्तं सोमे रसमार्दधुरिद्रयिंदो परि स्रव ॥३॥

पर्जन्यऽवृद्धं । महिषं । तं । सूर्यस्य । दुहिता । आ । अभरत् ।

तं । गंधर्वाः । प्रति । अगृभ्णन् । तं । सोमे । रसं । आ । अर्दधुः । इंद्राय । इंद्रो इति ।
परि । स्रव ॥३॥

सूर्यस्य दुहिता । अद्या वै सूर्यस्य दुहितेति वाजसनेयकं । सा पर्जन्यवृद्धं
पर्जन्यवत्समर्थं । यद्या । पर्जन्येन तत्कार्यत्वेनोदकेन प्रवृद्धं महिषं महान्तं पूज्यं वा
तं सोममाभरत् । आहरत् । द्युलोकादाहृतवती । तमाह्रियमाणं सोमं गंधर्वा
विश्वावसुप्रभृतयः प्रत्यगृभ्णन् । प्रत्यगृह्णन् । प्रतिगृहीतवन्तः । ह्यहोर्भः । ततो
गंधर्वाः प्रतिगृहीतं रसं सोमे प्रत्यक्षमादधुः । दधातेर्लङि । तस्मात्परि स्रव ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ऋतं वदन्तद्युम्न सत्यं वदन्तसत्यकर्मन् ।

अद्यां वदन्सोम राजन्धाचा सोम परिष्कृत इंद्रयिंदो परि स्रव ॥४॥

ऋतं । वदन् । ऋतऽद्युम्न । सत्यं । वदन् । सत्यऽकर्मन् ।

अद्यां । वदन् । सोम । राजन् । धाचा । सोम । परिऽकृतः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥४॥

हे ऋतद्युम्न ऋतेन द्योतमान सत्ययशस्क वा सत्यकर्मन् यथार्थकर्मन् हे
सोम अभिषूयमाण राजन् सर्वेषां यज्ञनिष्पादकत्वेन स्वामिन् हे सोम ऋतं
यज्ञं वदन् सत्यं वदन् उच्चारयन् अद्यां यजमानानामात्मनोपेक्षितं वदन् धाचा
कर्मणां धारकेण देवानां योषकेण वा यजमानेन परिष्कृतोऽलंकृतस्त्वमिंद्राय
परि स्रव ॥ संपर्युपेभ्य इति भूषणार्थं करोतेः सुट् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सत्यमुंयस्य बृहत्तः सं संवन्ति संस्रवाः ।

सं यन्ति रसिनो रसाः पुनानो ब्रह्मणा हर इंद्रयिंदो परि स्रव ॥५॥

सत्यंऽउंयस्य । बृहत्तः । सं । संवन्ति । संऽस्रवाः ।

सं । यन्ति । रसिनः । रसाः । पुनानः । ब्रह्मणा । हरे । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥५॥

सत्यमुग्रस्य संग्रामे सत्येन शत्रूणामुद्धारयितुः । यद्वोद्गूणसत्यस्य । यद्वा यथार्थ-
भूतमुद्गूणं बलं यस्य तस्य । पृषोदरादित्वादूपसिद्धिः । बृहती महतः सोमस्य तव
संस्रवाः सम्यक्स्रवणशीला धाराः संस्रवन्ति । सम्यग्गच्छन्ति । किंच । रसिनो
रसवत्स्रव स्वभूता रसाः सं यन्ति । संगच्छन्ते । तस्मात् हे हरे हरितवर्णं सोम
ब्रह्मणा ब्राह्मणेन मन्त्रेण वा पुनानः पूयमानः स त्वमिन्द्रार्थं परि स्रव ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यच ब्रह्मा पवमान छंदस्यां वाचं वदन् ।

याव्णा सोमे महीयते सोमेनानंदं जनयन्निन्द्रयिंदो परि स्रव ॥ ६ ॥

यच । ब्रह्मा । पवमान् । छंदस्यां । वाचं । वदन् ।

याव्णा । सोमे । महीयते । सोमेन । आनंदं । जनयन् । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥ ६ ॥

हे पवमान पूयमान सोम त्वर्थं छंदस्यां सप्तच्छंदोभिः कृतां तेषु भवां वाचं
स्तुतिं वदन् उच्चारयन् सोमे सोमाभिषवार्थं याव्णाभिषवं कुर्वता युक्तस्तेनाभि-
पुतेन सोमेन देवानामानंदं संतोषं जनयन्नुत्पादयन्ब्रह्मा ब्राह्मणो यच यस्मिन्देशे
महीयते देवैः पूज्यते तच हे सोम त्वं परि स्रव ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यच ज्योतिरजसं यस्मिन्लोके स्वरहितं ।

तस्मिन्मां धेहि पवमानामृते लोके अक्षितं इन्द्रयिंदो परि स्रव ॥ ७ ॥

यच । ज्योतिः । अजसं । यस्मिन् । लोके । स्वं । हितं ।

तस्मिन् । मां । धेहि । पवमान् । अमृते । लोके । अक्षिते । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥ ७ ॥

हे पवमान यच यस्मिन्लोके ज्योतिः सर्वं तेजोऽजसं सर्वदाविनश्वरं वर्तते ।
यस्मिन् लोके स्वरादित्याख्यं ज्योतिर्हितं निहितमस्ति । तस्मिन्मृते मरणधर्म-
रहितेऽत एवाक्षितेऽक्षीणे लोके मां सोमाभिषवं कुर्वन्तं धेहि । निधेहि ।
तस्मान्मामुत्तमलोकं प्रापयितुं त्वमिन्द्राय परि स्रव ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यच् राजा वैवस्वतो यचावरोधनं दिवः ।

यचाभूयहतीरापस्तव माममृतं कृधीद्रयिंदो परि सव ॥८॥

यच । राजा । वैवस्वतः । यच । अवरोधनं । दिवः ।

यच । अमृतः । यहतीः । आपः । तव । मां । अमृतं । कृधि । इंद्राय । इंदो इति । परि । सव ॥८॥

यच यस्मिंस्लोके वैवस्वतो विवस्वत्युचो राजा भवति । यच च लोके दिव
आदित्यस्यावरोधनं भूतानां प्रवेशनं । किंच । यच लोके यहतीर्महत्त्वोऽभूरिमा
गंगाद्या आपस्तिष्ठन्ति तव तादृशे लोके माममृतं मरणधर्मरहितं कृधि । कुरु ।
मम देवत्वं प्रापयेत्यर्थः । ततः कारणात्परि सव ॥

॥ अथ नवमी ॥

यचानुकामं चरणं चिनाके चिदिवे दिवः ।

लोका यच ज्योतिष्मन्तस्तव माममृतं कृधीद्रयिंदो परि सव ॥९॥

यच । अनुऽकामं । चरणं । चिऽनाके । चिऽदिवे । दिवः ।

लोकाः । यच । ज्योतिष्मन्तः । तव । मां । अमृतं । कृधि । इंद्राय । इंदो इति । परि । सव ॥९॥

यच चिदिवे तृतीयस्यां दिवि द्युलोके चिनाके । तत्राधरमध्यमोत्तमभावेन
षीणि स्थानानि संति । तत्र तृतीये नाक उत्तमे स्थाने दिव आदित्यस्यानुकामं
कामानुगुणं चरणमस्ति । किंच यच यस्मिंस्लोके लोका ज्योतिष्मन्तो ज्योतिर्मुक्ता-
स्तिष्ठन्ति तव तादृशे लोके माममृतं कृधि । यथा ममोत्तमलोको भवति तथा
त्वमिंद्राय परि सव ॥

॥ अथ दशमी ॥

यच कामा निकामाश्च यच ब्रह्मस्य विष्टपं ।

स्वधा च यच तृप्तिश्च तच माममृतं कृधीद्रयिंदो परि सव ॥१०॥

यच । कामाः । निऽकामाः । च । यच । ब्रह्मस्य । विष्टपं ।

स्वधा । च । यच । तृप्तिः । च । तव । मां । अमृतं । कृधि । इंद्राय । इंदो इति । परि । सव ॥१०॥

यच यस्मिंस्लोके कामाः काम्यमाना देवा निकामा नितरामवश्यं प्रार्थ्यमाना

इन्द्रादयश्च विद्यन्ते । यद्वा । सूर्येण विना कर्मणि न घटन्ति इति सर्वेषां कर्मणां
मूलभूतस्यादित्यस्य विष्टपं सहस्थानं यत्र विद्यते तत्र लोके । स्वधानं स्वधाकारेण
वा दत्तमन्नं तृप्तिस्तर्पणं हर्षणं हर्षश्च यत्र विद्यते तत्र लोके माममृतं कृधि ॥

॥ अथैकादशी ॥

यचानंदाश्च मोदाश्च मुदः प्रमुद आसन्ते ।

कामस्य यचाप्ताः कामास्तत्र माममृतं कृधीद्रयिंदो परि स्रव ॥ ११ ॥

यच । आऽनंदाः । च । मोदाः । च । मुदः । प्रऽमुदः । आसन्ते ।

कामस्य । यच । आप्ताः । कामाः । तत्र । मां । अमृतं । कृधि । इन्द्राय । इंदो इति ।
परि । स्रव ॥ ११ ॥

यच यस्मिँल्लोक आनंदादय आसन्ते । तेषामल्यो भेदो द्रष्टव्यः । यच च लोके
कामस्य काम्यमानस्य देवस्य सर्वे कामा आप्ताः प्राप्ता भवन्ति तत्र माममृतं कृधि ।
एतत्तु त्वया विना न घटन्ति इति हे सोम त्वं परि स्रव ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे सप्तविंशो वर्गः ॥

य इंदोरिति चतुर्ध्वचमेकादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । तथा चानुक्रम्यते ।
य इंदोश्चतुष्कमिति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

य इंदोः पर्वमानस्यानु धामान्यक्रमीत् ।

तमाहुः सुप्रजा इति यस्ते सोमाविधन्मनु इन्द्रयिंदो परि स्रव ॥ १ ॥

यः । इंदोः । पर्वमानस्य । अनु । धामानि । अक्रमीत् ।

तं । आहुः । सुऽप्रजाः । इति । यः । ते । सोम । अविधत् । मनः । इन्द्राय । इंदो इति ।
परि । स्रव ॥ १ ॥

पर्वमानस्य पूयमानस्येदोः सोमस्य धामानि स्थानानि द्रोणकलशादीनि
यद्वा धामानि तेजांसि यो वासणोऽन्वक्रमीत् अनुक्रामत्यनुगच्छति तं जनं
सुप्रजाः शोभनप्रजननः कल्याणपुत्रादिप्रजायुक्त इत्याहुः ॥ नित्यमसिच् प्रजा-
मेधयोरित्यसिच् समासांतः ॥ यः सोममभिपुणोति स पुत्रादियुक्तो भवतीत्यर्थः ।

किंच । हे सोम यो मनुष्यस्ते त्वदर्थं मनोऽविधत् करोति । यद्वा । ते त्वदीयं मनोऽविधत् परिचरति । विधतिः परिचरणकर्मा । तमपि कल्याणजनन-मित्याहुः । तस्मात्त्वं परि स्रव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ऋषे मंचकृतां स्तोमैः कश्यपोवर्धयन्गिरः ।

सोमं नमस्य राजानं यो जज्ञे वीरुधां पतिरिंद्रियेदो परि स्रव ॥२॥

ऋषे । मंचकृतां । स्तोमैः । कश्यप । उत्वर्धयन् । गिरः ।

सोमं । नमस्य । राजानं । यः । जज्ञे । वीरुधां । पतिः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥२॥

ऋषिः स्वात्मानं प्रत्याह । हे ऋषे सूक्तद्रष्टे कश्यप आत्मन् त्वं मंचकृता-मुषीणां स्तोमैः स्तोत्रिगिरः स्तुतिरूपा वाच उवर्धयन् उपर्युपरि वर्धयन् राजानं सर्वेषां स्वामिनं तं सोमं नमस्य । पूजय । नमस पूजायां । नमोवरिव इति कथञ्च । यः सोमो वीरुधां वनस्पतीनां पतिः पालको जज्ञे जातस्तं नमस्य । हे सोम यथात्मना सुतो भवसि तथा परि स्रव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सप्त दिशो नानासूर्याः सप्त होतार ऋत्विजः ।

देवा आदित्या ये सप्त तेभिः सोमाभि रक्ष न इंद्रियेदो परि स्रव ॥३॥

सप्त । दिशः । नानाऽसूर्याः । सप्त । होतारः । ऋत्विजः ।

देवाः । आदित्याः । ये । सप्त । तेभिः । सोम । अभि । रक्ष । नः । इंद्राय । इंद्रो इति ।

परि । स्रव ॥३॥

सप्त दिशः । सोमी यस्यां दिशि वर्तते तद्वतिरिक्ताः सप्त भवंति । ता नाना-सूर्या नानाविधैः सूर्यरधिष्ठिता ऋतवो भवंति । नानालिंगत्वाद्दूनां नानासूर्य-त्वमित्याम्नानात् । यद्वा । नानासूर्या इति दिग्विशेषणं । तथा होतारी चपटकर्तारी होवादयः सप्तर्त्विजो भवंति । किंच । सप्तादित्या अदितेः पुत्रा धावादयो मार्ता-ण्डवर्जिता ये सप्त देवाः संति । एतत्त्वष्टी पुत्रासो अदितेः । ऋग्वे० १०.७२.८. । इत्यत्र प्रपंचयिष्यते । हे सोम तेभिस्तैर्दिगादिभिः सर्वैर्नोऽस्मानभि रक्ष । एतन्नु त्वया चिना न घटत इति तस्मादिंद्रियेदो परि स्रव ॥

उपाकरणोत्सर्जनयोर्मंडलाद्यंतहोमे यत्ते राजन्नित्येषा । सूचितं च । यत्ते राजञ्छृतं हविरिति वृचाः समानी च आकूतिरित्येका । आ० गृ० ३. ५. । इति ॥

॥ तत्रैषा सूक्ते चतुर्थी ॥

यत्ते राजञ्छृतं हविस्तेन सोमाभि ररक्ष नः ।

अरातीवा मा नस्तारीन्मो च नः किं चनाममदिंद्रियंदो परि स्रव ॥४॥

यत् । ते । राजन् । श्रुतं । हविः । तेन । सोम । अभि । ररक्ष । नः ।

अरातिऽवा । मा । नः । तारीत् । मो इति । च । नः । किं । चन । आममत् । इंद्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥४॥

हे राजन् सर्वेषां कर्मसाधनत्वेन स्वामिन् हे सोम ते त्वदर्थं श्रुतं पक्वं यज्ञ-
विरस्ति । श्रुतं पाक इति निष्ठायां निपातितः । तेन हविषा नोऽस्मानभि
ररक्ष । अभिपालय । तस्मात्त्वदभिरक्षितानस्मानरातीवारातिवाञ्छुर्नोऽस्मान्मा
तारीत् । मा वधीत् । किंच नोऽस्माकं किं चन किंचिदपि धनादिकं शत्रुर्मो
आममत् । मा हिंसीत् । यदेतदेतैः सूक्तेरुक्तं तद्यथास्माकं भवति तथा हे इंदो
इंद्राय परि स्रव । एवं स्वादिष्टयेत्यादिभिरेतदेतैः सूक्तेर्बहुविधं सोममाहान्यमभ्य-
धायि । तस्मादैहिकामुष्मिकफलसिद्धये सोमयागः करणीय इत्युक्तं भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे द्वाशतय्या नवमे मंडले
सप्तमोऽनुवाकः समाप्तं च नवमं मंडलं ॥

॥ दशमं मंडलं ॥

दशमे मंडले द्वादशानुवाकाः । तत्र प्रथमानुवाके षोडश सूक्तानि । तत्राप्ये
 बृहन्वित सप्तचै प्रथमं सूक्तं । आश्विनस्य चित्तस्यार्थे । अनादेशपरिभाषया चिष्टुप् ।
 मंडलादिपरिभाषयाग्निर्देवता । तथा चानुक्रम्यते । अग्रे सप्त चित इति ॥ प्रातर-
 नुवाकाश्विनशस्त्रयोराग्रेये क्रतौ चैष्टुभे छंदसीदमादीन्यष्ट सूक्तान्यष्टमस्यांत्यास्तिस्रो
 वर्जयित्वा । सूच्यते हि । अग्रे नयाग्रे बृहन्नित्यष्टानामुत्तमादुत्तमास्तिस्र उद्धरेदिति
 चैष्टुभं । आ० ४, १३ । इति ॥ प्रातरनुवाकन्यायेन तस्यैव समान्नायस्य सहस्रावममो-
 देतोः शंसेदिति च ॥ होमार्थं प्रणीत आहवनीये प्राग्घोमाहुपशंति ज्योतिष्मद्भु-
 णकाग्निदेवताका काचिदिष्टिः । तत्राद्या याज्या । सूचितं च । इष्टिरग्निर्ज्योति-
 ष्मान्वरुण उदग्रे शुचयस्तवाये बृहन्नुपसामूर्ध्वो अस्यात् । आ० ३, १२ । इति ॥
 उपाकरणोत्सर्जनयोर्मंडलादिहोमेऽप्येषा । सूचमुदाहृतं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अग्रे बृहन्नुपसामूर्ध्वो अस्यान्निर्जगन्वान्तमसो ज्योतिषागात् ।

अग्निर्भानुना रुशता स्वं आ जातो विश्वा सन्नान्यप्राः ॥ १ ॥

अग्रे । बृहन् । उपसा । ऊर्ध्वः । अस्यात् । निःऽजगन्वान् । तमसः । ज्योतिषा । आ ।

अगात् ।

अग्निः । भानुना । रुशता । सुऽअंगः । आ । जातः । विश्वा । सन्नानि । अप्राः ॥ १ ॥

बृहन्महानेपोऽग्निरुपसामय उपसामुपरि । उपः काले । ऊर्ध्वः प्रज्वलितः सन्
 ज्वालारूपेणास्यात् । तिष्ठति । ततस्तमसः । राचिनामितत् । राचेर्निर्जगन्वान्
 निर्गतः ॥ गन्तेः कृसाविडभावे रूपं ॥ निर्गतो निष्क्रान्तवान् सोऽग्निर्ज्योतिषा
 स्वीयेन तेजसा लक्षितः सन् आगात् । गार्हपत्यादिह्रियमाण आहवनीयं प्रत्या-
 गच्छति । अनंतरं स्वं शोभनज्वालावयवो जातः कर्मार्थं समुत्पन्न एषोऽग्नी
 रुशता । रोचतेज्वलतिकर्मण इदं रूपं । आरोचमानेन । यदा रुशतिर्हिसार्थः ।
 तमसां हिंसकेन भानुना तेजसा विश्वा सन्नानि सर्वाँलोकान् । यदा सदनानि

यज्ञगृहाण्याप्राः । आपूरयति ॥ प्रा पूरणे । तिङां-तिङो भवन्तीति तिपः सिवा-
देशः ॥ अत्र वाजसनेयकं । अये बृहन्नुपसामूर्ध्वो अस्थादित्यये ह्येष बृहन्नुपसामूर्ध्व-
स्तिष्ठति । निर्जगन्वान्तमसो ज्योतिषागादिति निर्जगन्वान्नावेक्षमसो ज्योतिषेति ।
अग्निर्भानुता रुशता स्वंग इत्यग्निर्वा एष भानुता रुशता स्वंग आ जातो
विश्वा सद्यान्यप्रा इतीमे वै लोका विश्वा सद्यानि तानेष जात आपूरयति
। श० ब्राह्म० ६. ७. ३. १०. इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स जातो गर्भो असि रोदस्योरप्ते चारुर्विभृत औषधीषु ।

चिचः शिषुः परि तमांस्यकून् मातृभ्यो अधि कनिक्कदत्ताः ॥ २ ॥

सः । जातः । गर्भः । असि । रोदस्योः । अप्ते । चारुः । विऽभृतः । औषधीषु ।

चिचः । शिषुः । परि । तमांसि । अकून् । प्र । मातृऽभ्यः । अधि । कनिक्कदत् । गाः ॥ २ ॥

हे अप्ते जात उत्पन्नधारुः कल्याणरूप औषधीषोऽपधिविकारेऽप्तरणीषु विभृतो
विशेषेण मथित आहवनीयाद्यात्मना विविधं ह्रियमाण औषधीषु वर्तमानः स त्वं
रोदस्योर्द्यावापृथिव्योर्गर्भोऽसि । गर्भो भवसि । अग्निरूप आदित्यरूपश्चेति । किंच
चिचश्चिचवर्णः काली कराली च मनोजवेत्यादिसप्तजिह्वाभिर्नानारूपः । यद्वा
चिचश्चायनीयः शिषुरोषधीनां शिषुरग्निस्तमांस्यकून् राचिवत्कृष्णाञ्जबून्श्च परि
भवसि । स्वतेजसाभिभवसि । स त्वं मातृभ्यो मातृभूताभ्य औषधीभ्यः । अधिः पंच-
म्यर्धद्योतकः । ताभ्यः कनिक्कदत् पुनः पुनः शब्दं कुर्वन् गाः । प्रगच्छसि । प्रजायसे ॥

॥ अथ तृतीया ॥

विष्णुरित्था परममस्य विद्वान् जातो बृहन्नभि पाति तृतीयं ।

आसा यदस्य पयो अक्रत स्वं सचेतसो अभ्यंचेत्यचं ॥ ३ ॥

विष्णुः । इत्था । परमं । अस्य । विद्वान् । जातः । बृहन् । अभि । पाति । तृतीयं ।

आसा । यत् । अस्य । पर्यः । अक्रत । स्वं । सऽचेतसः । अभि । अंचेति । अचं ॥ ३ ॥

विद्वान् जानानो जातः प्रादुर्भूतो बृहन्महान् विष्णुरित्येत्यमनेन प्रकारेण
विष्णुर्व्यापनशीलो ज्ञानादिगुणयुक्तोऽग्निरस्य मे तृतीयं चयाणां पूरकं चितं
मामभि पाति । अभिरश्नातु ॥ एकतो दितस्वित इति चयो बभूवुरिति यास्कनोक्तं ॥
किंच । अस्याप्रेः स्वमात्मीयं पय उदकमासास्येन यद्यदाक्रत कुर्वन्ति यजमाना

याचन्ते तदानीमवास्मिँल्लोके स्थिताः स्तोतारः सचेतसः समानमनस्का भूत्वेन-
मभ्यर्चन्ति । अभिष्टुवन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अत उ वा पितृभृतो जनिचीरन्नावृधं प्रति चरन्त्यन्नैः ।

ता ई प्रत्येषि पुनरन्यरूपा असि त्वं विष्णु मानुषीषु होता ॥४॥

अतः । ऊं इति । त्वा । पितृभृतः । जनिचीः । अन्नवृधं । प्रति । चरन्ति । अन्नैः ।

ताः । ई । प्रति । एषि । पुनः । अन्यरूपाः । असि । त्वं । विष्णु । मानुषीषु । होता ॥४॥

हे अग्ने अतः । ऊ इत्यवधारणे । अस्मादेव कारणात् पितृभृतः पितृनाम्नेन
सर्वस्य जगतो धारयिष्यः पोषयिष्यो वा जनिचीर्जनयिष्य ओषधयोऽन्नावृ-
धमन्नस्य वर्धकं वा त्वामन्नैर्हेतुभिः प्रति चरन्ति । परिचरन्ति । अभिगच्छन्ति ।
ततस्त्वमीमेनास्ता ओषधीः प्रत्येपि । प्रतिगच्छसि । पुनरन्यरूपा जीर्णा ओष-
धीर्देवभूतत्वं गच्छसि । किञ्च मानुषीषु मनुष्यजातिषु विष्णु प्रजासु । यद्वा वि-
श्वमिहोबादिक्रियास्वभिनिविशन्तीषु मानुषीषु मनुष्यजातिषु होता देवाना-
माह्वाता होमनिष्पादको वासि । भवसि । मनुष्येषु स्थित इत्यर्थे ब्राह्मणं देवो
ह्येष मर्त्येति ॥

आतिथ्यायां स्विष्टकृतोऽनुवाक्या होतारमित्येपा । सूचितं च । होतारं चिचर-
थमध्वरस्य प्र प्रायमग्निर्भरतस्य गृण इति संयाज्ये । आ० ४. ५. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते पञ्चमी ॥

होतारं चिचरथमध्वरस्य यज्ञस्य यज्ञस्य केतुं रुशन्तं ।

प्रत्यर्धि देवस्य देवस्य मृहा श्रिया त्वर्धमितिथिं जनानां ॥५॥

होतारं । चिचरथं । अध्वरस्य । यज्ञस्य यज्ञस्य । केतुं । रुशन्तं ।

प्रतिऽर्धं । देवस्य देवस्य । मृहा । श्रिया । तु । अग्निं । अतिथिं । जनानां ॥५॥

अध्वरस्य यज्ञस्य होतारमेतन्नामानमृत्विजं । यद्वा होतारं देवानामाह्वातारं
चिचरथं नानारूपरथमध्वरस्य रक्षोभिरहिंसितस्य यज्ञस्य सर्वस्य यज्ञस्य केतुं
प्रज्ञापकं पताकास्थानीयं वा रुशन्तं श्वेतवर्णं मृहा स्वमहत्त्वेन देवस्य देवस्य
सर्वेषां देवानामर्धिमिन्द्रं प्रति भवन्तं । यत्सर्वेषामर्धिमिन्द्रं प्रतीति ब्राह्मणं । तादृशं

जनानां यजमानानामतिथिमतिथिवत्पूज्यमग्निं तु क्षिप्रं श्रिया श्रियोऽर्थं वयं
स्तुमः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स तु वस्त्राण्यथ पेशनानि वसानो अग्निर्नाभां पृथिव्याः ।

अरूपो जातः पदे इळायाः पुरोहितो राजन्यक्षीह देवान् ॥ ६ ॥

सः । तु । वस्त्राणि । अथ । पेशनानि । वसानः । अग्निः । नाभा । पृथिव्याः ।

अरूपः । जातः । पदे । इळायाः । पुरःऽहितः । राजन् । यक्षि । इह । देवान् ॥ ६ ॥

हे राजन् दीप्यमानाग्ने वस्त्राण्यच्छादकानि तेजांसि । अधापि च पेशनानि
तेषां तेजसां कार्णार्थशौक्यादीनि रूपाणि । यद्वा । अधानंतरं पेशनानि । पेश
इति हिरण्यनाम । हिरण्यवत् । हिरण्यसदृशानि भास्वराणि तेजांसि वसान
आच्छादयन् पृथिव्या नाभा नाभौ नाभिस्थानीय इलायास्पद उत्तरवेद्यां । एतद्वा
इलायास्पदं यदुत्तरवेदिनाभिरित्यामानात् । तस्यां जातः समुत्पन्नोऽरूप आरोच-
मानो योऽग्निरेवंविधोऽसि स त्वं पुरोहितः पुरतो निहितः पूर्वस्यां दिश्याहव-
नीयायतने स्थापितः सन् इहास्मिन्यज्ञे देवानिन्द्रादीन्यज । पूजय ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ हि द्यावापृथिवी अग्रे उभे सदा पुत्रो न मातरा ततंथ ।

प्र याह्यच्छोऽशतो यविष्ठाया वह सहस्येह देवान् ॥ ७ ॥

आ । हि । द्यावापृथिवी इति । अग्रे । उभे इति । सदा । पुत्रः । न । मातरा । ततंथ ।

प्र । याहि । अह्य । अशतः । यविष्ठ । अथ । आ । वह । सहस्य । इह । देवान् ॥ ७ ॥

हे अग्रे त्वमुभे द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यौ सदा सर्वदा ततंथ । आतेनिथ ।
स्वतेजोभिर्विस्तारयसि खलु ॥ वभूथाततंथेति थलि निपातितः ॥ तच्च दृष्टान्तः ।
पुत्रो न । यथा पुत्रो मातरा मातापितरौ क्षीणौ धनैस्तनोति तद्यत् । किंच हे
यविष्ठ युवतम स त्वमुशतः कामयमानानच्छाभिलक्ष्य प्र याहि । प्रकर्षणागच्छ ।
अथानंतरं हे सहस्य सहसो बलस्य पुत्र हे अग्रे त्वमिहास्मदीये यज्ञे देवानि-
न्द्रादीनां वह । प्रापय ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकोनचिंशो वर्गः ॥

पिप्रीहीति सप्तमं द्वितीयं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । पिप्रीहीत्यनुक्रांतं ॥
प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोरुक्तः सूक्तविनियोगः ॥ दर्शपूर्णमासयोराद्या स्विष्टकृ-
तोऽनुवाक्या । सूचितं च । अथ स्विष्टकृतः पिप्रीहि देवाँ उशतो यविष्ठेत्य-
नुवाक्या । आ० १. ६. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पिप्रीहि देवाँ उशतो यविष्ठ विद्वाँ ऋतूँ ऋतुपते यजेह ।

ये दैव्याः ऋत्विजस्तेभिरेते त्वं होतृणामस्यायजिष्ठः ॥ १ ॥

पिप्रीहि । देवान् । उशतः । यविष्ठ । विद्वान् । ऋतून् । ऋतुऽपते । यज । इह ।

ये । दैव्याः । ऋत्विजः । तेभिः । अग्ने । त्वं । होतृणां । असि । आऽयजिष्ठः ॥ १ ॥

हे यविष्ठ युवतमाग्ने उशतः स्तुतीः श्रोतुं कामयमानान्देवान्पिप्रीहि । हविर्भिः
प्रीणय । हे ऋतुपते ऋतूनां देवयागकालानां स्वामिन्ब्रमे ऋतून्यागकालान्विद्वान्
जानानस्त्वमिहास्मिन्यज्ञे तान्यज । पूजय । किंच । हे अग्ने दैव्या देवेषु भवा
अग्निर्होताश्विनावध्वर्यु लघाग्नीन्मिच उपवक्तेत्यचोक्ता ये ऋत्विजः संति तेभिस्तेः
सह देवान्यज । यद्वा दैव्या देवेषु भवा ऋत्विज आश्वलायनेनोक्ताश्वं दमा ब्रह्मा-
दित्योऽध्वर्युः पर्जन्य उद्गातेति । तैः सह यज । यस्मात्त्वं होतृणां मध्य आयजिष्ठ
आभिमुख्येन देवानां यष्टतमोऽसि । भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वेपि होवमुत पोचं जनानां मंधातासि द्रविणीदा ऋतावा ।

स्वाहा वयं कृण्वामा हवींषि देवो देवान्यजत्वग्निर्हन् ॥ २ ॥

वेपि । होचं । उत । पोचं । जनानां । मंधाता । असि । द्रविणःऽदाः । ऋतऽवा ।

स्वाहा । वयं । कृण्वाम । हवींषि । देवः । देवान् । यजतु । अग्निः । अर्हन् ॥ २ ॥

हे अग्ने जनानां यजमानार्थं होचं होतुः कर्म तेन क्रियमाणं स्तोचं वेपि ।
कामयसे । उतापि च पोचं योतुः कर्म तेन क्रियमाणां स्तुतिं कामयसे । किंच
मंधाता मेधावी ऋतवान् सत्यवांस्त्वं द्रविणीदा असि । धनस्य प्रदाता भवसि ।
अथ परोक्षकृतः । वयं देवेभ्यो हवींषि स्वाहा कृण्वाम । स्वाहा करवाम ।
प्रयच्छाम । ततो देवो दीप्यमानोऽर्हन् प्रशंस्यो यजमानयोग्यो वाग्निर्देवान्यजतु ।
तैर्हविर्भिः पूजयतु ॥

दर्शपूर्णमासातिपत्यादौ निमित्ते पाथिकृतीष्टः कर्तव्या । तत्रा देवानामित्येषा
याज्या । सूचितं च । वेत्था हि वेधो अश्वन आ देवानामपि पंधामगन्म । आ०
३.१० । इति ॥ प्रायणीयायामथेषैव याज्योदयनीयायां सैवानुवाक्या । सूचितं
च । अग्ने नय सुपथा राये अस्माना देवानामपि पंधामगन्म । आ० ४.३ । इति ।
विपरीताश्च याज्यानुवाक्या इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

आ देवानामपि पंधामगन्म यच्छक्रवाम तदनु प्रवोळ्हुं ।

अग्निर्विद्वान्स यज्ञास्तेदु होता सो अश्वरान्स ऋतून्कल्पयाति ॥३॥

आ । देवानां । अग्निं । पंधां । अगन्म । यत् । शक्रवाम । तत् । अनु । प्रवोळ्हुं ।

अग्निः । विद्वान् । सः । यज्ञात् । सः । इत् । जुं इति । होता । सः । अश्वरान् । सः ।

ऋतून् । कल्पयाति ॥३॥

देवानां देवलोकादिगमनसाधनं देवानां स्वभूतं पंधां पंधानं तमपि वैदि-
कमार्गं वयमागन्म । आगतवन्ती भवेम । येन देवान्प्राप्नुमः । तथा वयं यत्कर्मा-
नुष्ठातुं शक्रवाम शक्रुमः समर्था भवामस्तत्कर्मानुक्रमेण प्रवोळ्हुं प्रकर्षेण वोढुं
समाग्निं प्रापयितुं समर्था भवेम । अनन्तरं विद्वान् तं पंधानं जानानः सोऽग्निर्ये-
जात् । देवान्यजतु । सेदु स एव खलु होता मनुष्याणां होमनिष्पादकः । ततः
स एवाग्निरश्वरान्यज्ञान् किञ्च ऋतून् कालान्कल्पयाति । कल्पयतु । करोतु ॥

ग्रतातिपत्तौ घ्रातपत्तीष्टः कर्तव्या । तत्र यद्वो वयमित्येषा याज्या । सूचितं
च । त्वमग्ने घ्रातया असि यद्वो वयं प्रमिनाम घ्रातानि । आ० ३.१३ । इति ॥

॥ सैषा चतुर्थी ॥

यद्वो वयं प्रमिनाम घ्रातानि विदुषां देवा अविदुष्टरासः ।

अग्निरद्विष्टमा पृणति विद्वान्येभिर्दिवा ऋतुभिः कल्पयाति ॥४॥

यत् । वः । वयं । प्रमिनाम । घ्रातानि । विदुषां । देवाः । अविदुः । ऽतरासः ।

अग्निः । तत् । दिवा । आ । पृणाति । विद्वान् । येभिः । देवान् । ऋतुऽभिः । कल्पयाति ॥४॥

हे देवा अविदुष्टरासोऽविद्वत्तरा अत्यंतमजानन्तो वयं युष्माकं यत् यत्किञ्चि-

इतानि कर्माणि विदुषां भवतां जानतामेव प्रमिनाम प्रहिंसितवन्तः । भवत्सु जानत्सु नित्यनैमित्तिककर्माणि विलोपितवन्त इत्यर्थः । विद्वान् एतत्सर्वं जाना-
नोऽग्निः स्वष्टकृत्तद्विष्यं सर्वं कर्मजातमा पृणति । आपूरयतु । फलसहितं
करोत्वित्यर्थः । केनापूरयतु तच्चाह । येभिर्ऋतुभिर्यागयोग्यैः कालैर्देवान्कल्पयति
कल्पयति कर्मोद्भावाय समर्थयति तैरापूरयतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यत्पाकचा मनसा दीनदक्षा न यज्ञस्य मन्वते मर्त्यासः ।

अग्निष्टोतां ऋतुविद्धिजानन्यजिष्ठो देवाँ ऋतुशो यजति ॥५॥

यत् । पाक॒ऽचा । मन॑सा । दीन॒ऽदक्षाः । न । य॒ज्ञस्य॑ । मन्व॒ते । मर्त्या॑सः ।

अग्निः । तत् । होता । ऋतु॒ऽचित् । वि॒ऽजानन् । यजि॑ष्ठः । देवान् । ऋतु॒ऽशः । य॒जति॑ ॥५॥

दीनदक्षा दीनबला दीनोत्साहा वा मर्त्यासो मर्त्या मनुष्या ऋत्विजः पाकचा
पाकेन ॥ बहुलप्रहणादस्मादपि तृतीयार्थे चाप्रत्ययः ॥ पाकेन प्रकृत्येन वि-
शिष्टज्ञानरहितेनाल्पेन वा मनसा युक्ताः संतो यज्ञसंबन्धि यत्कर्म न मन्वते न
जानन्ति तत्कर्म विजानन् होता देवानामाहता होमनिष्पादको वा ऋतुवित्
कर्मविद्यजिष्ठो देवानामतिशयेन यथा सोऽग्निः स्वष्टकृत् ऋतुश ऋतावृतौ स्वे
स्वे यागयोग्ये काले देवान्यजति । यजतु । हविर्भिः पूजयतु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विश्वेषां ह्यध्वराणामनीकं चिचं केतुं जनिता त्वा जजान ।

स आ यजस्व नृवतीरनु द्याः स्याही इषः क्षुमतीर्विश्वजन्त्याः ॥६॥

विश्वेषां । हि । अध्व॒राणां । अनी॑कं । चि॒चं । के॒तुं । जनि॑ता । त्वा । ज॒जान ।

सः । आ । य॒जस्व । नृ॒वतीः । अ॒नु । द्याः । स्या॒हीः । इ॒षः । क्षु॒मतीः । वि॒श्वऽज॑न्त्याः ॥६॥

हे अग्ने विश्वेषां सर्वेषामध्वराणां यज्ञानामनीकं मुखं प्रधानं चिचं चायनोयं
नानारूपं केतुं प्रज्ञापकं त्वा त्वां जनिता जनयिता प्रजापतिर्यजमानो वा
जजान । जनयामास । उत्पादितः स त्वं नृवतीदीसादियुक्ताः द्याः । पृथिवी-
नामेतत् । द्ययत्येवेति द्या भूमिः । अन्या यजस्व । अनुप्रयच्छ । यद्वा । नृवतीर्नृभिः
संस्कृतानि द्या अनु पृथिवी वेदिलक्षणमनुगतानि वेद्यामासादितानि स्याहीः

स्पृहणीयानि क्षुमतीः स्तुतिमंत्रलक्षणश्चरन्ति विश्वजन्याः सर्वजनहितानि
वृक्षन्नहेतुत्वात् तानीषोऽन्नानि हविर्लक्षणानि यजस्व । देवेभ्यः प्रयच्छ ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यं त्वा द्यावापृथिवी यं त्वापस्त्वष्टा यं त्वा सुजनिमा जजान ।

पंथांमनु प्रविद्वान्पितृयाणं क्षुमदग्ने समिधानो वि भाहि ॥७॥

यं त्वा द्यावापृथिवी इति । यं त्वा आपः । तष्टा । यं त्वा सुजनिमा जजान ।

पंथां । अनु । प्रऽविद्वान् । पितृऽयानं । क्षुमदग्ने । संऽइधानः । वि । भाहि ॥७॥

हे अग्ने यं त्वा त्वा द्यावापृथिवी जनितवत्यौ । आदित्यात्मनाग्न्यात्मना वा ।
तथा यं त्वामपो मेघोदरगता विद्युदात्मना स्थितं जनितवत्यः । यद्वाप इत्यन्त-
रिक्षनाम । द्यावापृथिवी अंतरिक्षं चेमे चयो लोका यं त्वामजीजनन् । किंच
सुजनिमा शोभनजननस्त्वष्टा प्रजापतिर्यं त्वां जजान जनयामास हे अग्ने पितृयाणं
पितरो येन मार्गेण गच्छन्ति तं पंथां हविर्वहनमार्गमनु प्रविद्वान् प्रजानंस्त्वं
समिधानः समिध्यमानः सन् क्षुमदीप्तियुक्तं यथा भवति तथा वि भाहि ।
विशेषेण दीप्यसे ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चिंशो वर्गः ॥

इतो राजन्निति सप्तचं तृतीयं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । इन इत्यनुक्रांतं ।
प्रातरनुवाकाश्चिनश्चयोरुक्तौ विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इतो राजन्नितिः समिद्धो रीद्रो दद्याय सुपुमां अदग्निं ।

चिकिद्भि भाति भासा वृहतासिंक्षीमेति रुग्न्तीमपाजन् ॥१॥

इतः । राजन् । अरतिः । संऽइदः । रीद्रः । दद्याय । सुसुऽमान् । अदग्निं ।

चिकित् । वि । भाति । भासा । वृहता । असिंक्षी । एति । रुग्न्ती । अपऽअजन् ॥१॥

हे राजन् दीप्यमानाग्ने त्वमिन्द्र ईश्वरः सर्वस्य भवसि । अथ परोद्यः । अर-
तिर्हविरादाय देवान्प्रति गन्ता समिद्धः संदीप्तो रीद्रः ऋक्षूणां भयंकरः सुपुमान् ।
शोषधात्मना स्थितोऽणुः सुषु सूयत इति सुषुः सोमः । तेन तद्वान् शोभनप्रसवो
या सोऽभिर्दद्याय यजमानानां धनादिवृद्ध्यर्थमदग्निं । सर्वहृष्यते । किंच । चिकित्

सर्वे जानानोऽग्निर्वि भाति । विशेषेण दीप्यते । तथा बृहता महता भासा तेजसा
ज्वालालक्षणेनासिद्धी रात्रिमेति । सायंहोमसिद्वयमेव गच्छति । किं कुर्वन्
रुशन्ती श्वेतवर्णा दीप्तिमपाजन् अपगमयन् रात्रिं गच्छति । सामर्थ्याद्रात्रिं
परित्यजन् उषसं प्रातर्होमसिद्वयं गच्छतीत्यर्थो लक्ष्यते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

कृष्णां यदेनीमभि वर्षसा भूज्जनयन् योषां बृहत् पितृजा ।

जुर्ध्वं भानुं सूर्यस्य स्तभायन् दिवो वसुभिररतिर्वि भाति ॥ २ ॥

कृष्णां । यत् । एनीं । अभि । वर्षसा । भूत् । जनयन् । योषां । बृहत् । पितुः । जां ।

जुर्ध्वं । भानुं । सूर्यस्य । स्तभायन् । दिवः । वसुऽभिः । अरतिः । वि । भाति ॥ २ ॥

सोऽग्निर्यद्यदा कृष्णां कृष्णवर्णामेनीं गच्छन्ती रात्रिं वर्षसात्मीयेन ज्वाला-
लक्षणेन रूपेणाभि भूत् अभिभवति । किं कुर्वन् बृहतो महतः पितुः सर्वस्य
जगतः पालयितुः पितृभूताद्वादित्याज्जां जायमानां योषामुषसं जनयन् अभि-
ध्वंजयन् । तदानीमरतिर्गमनशीलोऽग्निर्दिवो ह्युलोक्तस्य वसुभिर्वासयितृभि-
राच्छादकैः संधुष्यणसमर्थैरात्मीयैस्तेजोभिः सूर्यस्य भानुं दीप्तिमूर्ध्वमुपरिष्ठात्
स्तभायन् स्तंभयन् वि भाति । विशेषेण दीप्यते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

भद्रो भद्रया सचमान आगात्स्वसारं जारो अभ्येति पृथात् ।

सुप्रकेतैर्द्युभिर्मिर्वितिष्ठनुशङ्खिर्वर्णैरभि राममस्थान् ॥ ३ ॥

भद्रः । भद्रया । सर्वमानः । आ । अगात् । स्वसारं । जारः । अभि । एति । पृथात् ।

सुऽप्रकेतैः । द्युऽभिः । अग्निः । विऽतिष्ठन् । रुशन्तऽभिः । वर्णैः । अभि । रामं । अस्थान् ॥ ३ ॥

भद्रो भजनीयः कल्याणो भद्रया भजनीयया दीप्तोयसा वा सचमानः सेव्यमानः
संगच्छमानो वागिरागात् । आजगाम । गार्हपत्यादाहवनीयमागच्छति । ततः
पश्चाज्जारो जरयिता शत्रूणां सोऽग्निः स्वसारं स्वयंसारिणीं भगिनीं वागतामु-
पसमभ्येति । अभिगच्छति । तथा सुप्रकेतैः सुप्रज्ञानैर्द्युभिर्दीप्तिस्तेजोभिः सह
वितिष्ठन् सर्वतो वर्तमानः सोऽग्नी रुशङ्खिः श्वेतवर्णैर्वारकैरात्मीयैस्तेजोभि ररामं
कृष्णं शायरं तमोऽभ्यस्यात् । सायंहोमकालेऽभिभूय तिष्ठति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अस्य यामासो बृहतो न वयूनिंधाना अग्नेः सख्युः शिवस्य ।

इन्द्रस्य वृष्णे बृहतः स्वासो भामासो यामन्वक्तवश्चिकिचे ॥४॥

अस्य । यामासः । बृहतः । न । वयून् । इंधानाः । अग्नेः । सख्युः । शिवस्य ।

इन्द्रस्य । वृष्णः । बृहतः । सुऽआसः । भामासः । यामन् । अक्तवः । चिकिचे ॥४॥

बृहतो महतोऽस्याग्नेः संबंधिन इंधाना दीप्यमाना यामासः । यांति गच्छंतीति यामा रश्मयः । न वयून् स्तुतिकारिणो जनान् न बाधन्ते किंतु सख्युः स्तुत्यस्तो-
तृवयष्टयष्टयलक्षणेन सख्येन सखिभूतस्य शिवस्य कल्याणस्य भक्तानां सुख-
कारस्येन्द्रस्य स्तोतव्यस्य वृष्णः कामानां वर्पितुर्बृहतो महतः स्वासः शोभनास्य-
स्यास्याग्नेः स्वभूता अक्तवस्तमांस्यंजतोऽपगमयंत आहुतिभिः संगता वा भामासः ।
भाम क्रोधे । तीक्ष्णा अप्रसत्ता रश्मयो यामन् । याति देवान्प्रति तर्पणाय याति
देवा एतं प्रत्यंगभावायेति यामा यज्ञः । तस्मिञ्चिकिचे । सर्वतो जज्ञिरे । प्रथिता
अभूवन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स्वना न यस्य भामासः पवन्ते रोचमानस्य बृहतः सुदिवः ।

ज्येष्ठेभिर्यस्तेजिष्ठैः क्रीकृमद्भिर्वर्पिष्ठेभिर्भानुभिर्नक्षति द्यां ॥५॥

स्वनाः । न । यस्य । भामासः । पवन्ते । रोचमानस्य । बृहतः । सुऽदिवः ।

ज्येष्ठेभिः । यः । तेजिष्ठैः । क्रीकृमत्सुभिः । वर्पिष्ठेभिः । भानुऽभिः । नक्षति । द्यां ॥५॥

रोचमानस्य दीप्यमानस्य बृहतो महतः सुदिवः शोभनदीप्तेर्वा यस्याग्नेः स्वभूता
भामासः । भा दीप्ता । दीप्ता रश्मयः स्वना न स्वन्तं मस्त इव पवन्ते सर्वतः
शब्दं कुर्वन्ते गच्छन्ति । किंच योऽग्निज्येष्ठेभिरत्यंतं प्रशस्तिस्तेजिष्ठैस्तेजस्वि-
तमैः क्रीकृमद्भिः क्रीडनवद्भिर्वर्पिष्ठेभिर्वृद्धतमैर्भानुभिरात्मीयैस्तेजोभिर्द्यां द्युलोकं
नक्षति व्याप्नोतीति स त्वं देवानावहेत्युत्तरेण संबंधः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्य शुष्मासो दहशानपर्वेजं हमानस्य स्वनयचियुद्धिः ।

प्रान्नेभिर्यो रुग्ंद्भिर्देवतमो वि रेभंद्भिररतिभान्ति विभ्वा ॥६॥

अस्य । शुष्मासः । दृष्टानऽर्षवेः । जेहमानस्य । स्वनयन् । न्युत्ऽभिः ।
प्रत्नेभिः । यः । रुशत्ऽभिः । देवऽतमः । विरेभत्ऽभिः । अरतिः । भाति । विऽभ्वा ॥ ६ ॥

दृष्टानपर्वदर्शनीयज्वालाग्नेः । यद्वा । पविर्वज्र आयुधं । दृश्यमानायुधस्य
जेहमानस्य । जेहतिर्गतिकर्मा । हविरादाय देवान्प्रति गच्छतोऽस्याग्नेः स्वभूताः
शुष्मासः शोषका न्युद्भिः । न्युतो वायोरिति वायोरश्वा न्युतः । तद्युक्तेर्वा-
युभिः संयुक्ता रश्मयः स्वनयन् । शब्दायन्ते । किञ्च देवतमी देवानां मुखीऽरतिर्गता
विभ्वा विभवन्शीलो महान् योऽग्निः प्रत्नेभिः पुराणै रुशद्भिः श्वेतवर्णै रेभद्भिः
शब्दायमानैस्तेजोभिर्वि भाति । विविधं दीप्यते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स आ वक्षि महि न आ च सत्ति दिवस्पृथिव्योररतिर्युवत्योः ।

अग्निः सुतुकः सुतुकेभिरश्वै रभस्वज्ञी रभस्वा एह गम्याः ॥ ७ ॥

सः । आ । वक्षि । महि । नः । आ । च । सत्ति । दिवःऽपृथिव्योः । अरतिः । युवत्योः ।

अग्निः । सुऽतुकः । सुऽतुकेभिः । अश्वैः । रभस्वत्ऽभिः । रभस्वान् । आ । इह । गम्याः ॥ ७ ॥

हे अग्ने स तादृशत्वं नोऽसदीये यज्ञे महि महान् देवाना वक्षि । आवह
प्रापय । किञ्च युवत्योः परस्परं मिश्रितयोस्तरूण्योर्वा दिवस्पृथिव्योर्द्यौवापृथि-
व्योर्मध्येऽरतिरग्निः सूर्यात्मना गता त्वमा सत्ति । अस्माकं यज्ञमासीद । तथा
सुतुकः । तुकिर्गत्यर्थः । सुगमः स्तोतृभिर्यष्टभिश्च सुखेन प्राप्तव्यः । रभस्वान्विग-
वानग्निरंगनादिगुणयुक्तत्वं सुतुकेभिः सुगमै रभस्वद्विवेगवद्भिरश्वै रोहिदाख्यैः
सहेहासदीये यज्ञे आ गम्याः । आगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकविंशो वर्गः ॥

प्र त इति सप्तर्चं चतुर्थं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र त इत्यनुक्रांतं ॥
प्रातरनुवाकाश्विनश्स्त्रयोऽस्तौ विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ते यक्षि प्र तं इयमि मन्म भुवो यथा वंद्यो नो हवेषु ।

धन्वन्निव प्रपा असि त्वमप्र इयक्ष्वे पूरवे प्रल राजन् ॥ १ ॥

प्र । ते । य॒क्षि । प्र । ते । इ॒य॒र्मि । म॒न्म । भु॒वं । यथा । व॒द्यः । नः । ह॒वेषु ।

ध॒न्वन्ऽइ॒व । प्र॒ऽपा । अ॒सि । त्वं । अ॒ग्ने । इ॒य॒क्ष्वे । पू॒रवे । प्र॒त्न । रा॒जन् ॥ १ ॥

हे अग्ने ते तुभ्यं हविः प्र यक्षि । प्रयच्छामि । यजिर्दानार्थः । तथा मन्म मन-
नीयां स्तुतिं ते त्वदर्थं प्रेयर्मि । प्रेरयामि । प्रोच्चारयामि । वद्यः सर्वैर्वदनीयस्त्वं
नोऽस्मदीयेषु हवेषु देवाह्वानेषु यथा त्वं संनिहितो भुवो भवसि तथा हविः
प्रयच्छामि स्तौमि च । हे प्रत्न पुराण राजन् सर्वस्य जगतः स्वामिन् हे अग्ने
स त्वमियक्ष्वे यष्टुमिच्छते पूरवे । पूरुरिति मनुष्यनाम । मनुष्याय यजमानाय
हविर्भिर्देवान्पूरयिष्वे जनाय धन्वन्निव प्रपा असि । यथा धन्वन् धन्वनि मरौ
निरुदक्प्रदेशे प्रपा । प्रपिबन्त्यचेति प्रपा । सा यथोदक्प्रदानेन जनेभ्यः सुखदा
भवति एवं त्वं धनदानेन तस्मै सुखदाता भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यं त्वा जना॑सो अ॒भि संच॑रन्ति गा॒वं उ॒ष्णमि॒व व्रजं॑ य॒विष्ट ।

दू॒तो दे॒वाना॑म॒सि म॒र्याना॑म॒न्तर्म॒हांश्च॑रसि रो॒चने॑न ॥ २ ॥

यं । त्वा । जना॑सः । अ॒भि । स॒ंचर॑न्ति । गा॒वः । उ॒ष्णऽइ॒व । व्रजं॑ । य॒विष्ट ।

दू॒तः । दे॒वानां॑ । अ॒सि । म॒र्यानां॑ । अ॒न्तः । म॒हान् । च॒रसि॑ । रो॒चने॑न ॥ २ ॥

हे यविष्ट युवतमाग्ने यं त्वा त्वां जनासो जना यजमानाः फलप्राप्त्यर्थमभि
संचरन्ति । अभितः परिचरन्ति । सेयन्ते । तच्च दृष्टान्तः । गाव उष्णमिव । यथा गावः
शीतान्ता उष्णं शीतजनितदुःखापनोदनार्थमुष्णं व्रजं गोष्ठमभि गच्छन्ति तद्वन् । स
त्वं देवानामिन्द्रादीनां मर्यानां मनुष्याणां च दूतोऽसि हविःप्रापणद्वारा । ततो
महांस्त्वमन्तर्द्यावापृथिव्योर्मध्ये हवींषादाय रोचनेनांतरिक्षेण लोकेन चरसि ।
गच्छसि । तं त्वां स्तुम इति शेषः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

शि॒शुं न त्वा जे॒न्यं वर्ध॑यन्ती मा॒ता वि॒भर्ति॑ स॒चन॒स्यमा॑ना ।

ध॒नो॒रधि॑ प्र॒वता॑ या॒सि ह॒र्यन् जिगी॑पसे प॒णु॒रिवा॑व॒सृष्टः ॥ ३ ॥

शि॒शुं । न । त्वा । जे॒न्यं । वर्ध॑यन्ती । मा॒ता । वि॒भर्ति॑ । स॒चन॒स्यमा॑ना ।

ध॒नोः । अ॒धि । प्र॒वता॑ । या॒सि । ह॒र्यन् । जिगी॑पसे । प॒णुऽइ॒व । अ॒व॒सृष्टः ॥ ३ ॥

हे अग्ने जेन्यं जयशीलं त्वा त्वां शिशुं न पुत्रमिव वर्धयन्ती पोषयन्ती माता
पृथिवी सचनस्यमाना संपर्कमिच्छन्ती सती विभर्ति । धारयति । स त्वं हर्यन्
कामयमानस्तस्मिँल्लोके धनोरधि । अधिः सप्तम्यर्थद्योतकः । अंतरिक्षात्प्रवता
प्रवणेन मार्गेण यासि । यज्ञं प्रत्यागच्छसि । किंच त्वमवसृष्टो यष्टृभिर्हविरादाय
जिगीषसे । देवान्प्रति गंतुमिच्छसि । कथमिव । पशुरिव । यथा विमुक्तः
पशुर्गोष्ठं प्रत्यागच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मूरा अमूर न वयं चिकित्वो महित्वमग्ने त्वमंग वित्से ।

शये वव्रिश्चरति जिह्यादन्नेरिह्यते युवतिं विशपतिः सन् ॥४॥

मूराः । अमूर । न । वयं । चिकित्वः । महिऽत्वं । अग्ने । त्वं । अंग । वित्से ।

शये । वव्रिः । चरति । जिह्या । अदन् । रेरिह्यते । युवतिं । विशपतिः । सन् ॥४॥

हे अमूर अमूढ अत एव चिकित्वश्चेतनवन् हे अग्ने मूरा मूढा वयं तव
माहात्म्यं न जानीमः । किंतु हे अग्ने त्वमंग । अंगेति निपात एवार्थः । त्वमेव
तव महित्वं माहात्म्यं वित्से । जानासि । त्वन्नः कोऽन्यो वेदितुमर्हति । किंच ।
वव्रिर्जीर्णं ओषधीसंगः शये । शेते । तिष्ठति । यद्वा । वव्रिरिति रूपनाम सा-
मर्थ्याच्चांतर्णीतमत्वर्थे द्रष्टव्यं । आहवनीयाख्येन रूपेण रूपवान् । शये । चरति ।
अथ जिह्या ज्वालाख्ययादन् हवींषि भक्षयन् चरति । वाक्चभेदादनिघातः ।
किंच विशपतिर्विशं स्वामी सन्नमिर्युवतिमात्मनो मिश्रयिचीमाहुतिं दीर्घप्रसृतया
ज्वालाया जिह्या रेरिह्यते । अत्यर्थं लेढि । आस्वादयति ॥ लिह आस्वादाने ।
यङि रूपं ॥ यद्वा । सोऽमिर्युवतिं तरुणीं जीर्णौषधिकां पृथिवीमास्वादयति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कूचिज्जायते सनयासु नव्यो वने तस्थौ पलितो धूमकेतुः ।

अस्नातापो वृषभो न प्र वेति सचेतसो यं प्रणयंत मर्ताः ॥५॥

कूऽचित् । जायते । सनयासु । नव्यः । वने । तस्थौ । पलितः । धूमऽकेतुः ।

अस्नाता । आपः । वृषभः । न । प्र । वेति । सऽचेतसः । यं । प्रऽनयंत । मर्ताः ॥५॥

नव्यो नवतरः स्तुत्यो वाग्निः कूचित् क्वचित्प्रदेशे जायते । कुत्र । सनयासु

पुराणीषु जीर्णस्वोपधीश्वरयोः । तथा पलितः पालयिता श्वेतवर्णो धूमके-
तुर्धूमप्रज्ञानोऽग्निर्वने सर्वस्मिन्नरण्ये तस्थौ । तिष्ठति । यद्वा वन उदके मेघगते
विद्युदात्मना तिष्ठति च । अस्नाता स्नानमकुर्वन् अनपेक्षितस्नानः सर्वदाशुद्धः
सोऽग्निरापः । सुव्यत्ययः । अप उदकानि शान्त्यर्थं प्र वेति । प्रगच्छति । तत्र
दृष्टांतः । वृषभो न । यथा वृषभस्तृष्णीपशमनार्थमरण्यमध्यस्थान्युदकानि प्रगच्छति
तद्वत् । मर्ता मनुष्या ऋत्विजः सचेतसः समानमनस्काः समानप्रज्ञानाः संतो
यमग्निं प्रणयंत । हविर्भिः प्रीणयन्ति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तनूत्यजैव तस्करा वनगू रंशनाभिर्दंशभिरभ्यधीतां ।

इयं ते अग्ने नव्यसी मनीषा युस्त्वा रथं न शुचयद्भिरंगैः ॥६॥

तनूत्यजाऽइव । तस्करा । वनगू इति । रंशनाभिः । दंशभिः । अग्नि । अधीतां ।

इयं । ते । अग्ने । नव्यसी । मनीषा । युस्त्वा । रथं । न । शुचयत्भिः । अंगैः ॥६॥

हे अग्ने वनगू वनगामिनौ तनूत्यजा चौर्ये मर्तुं कृतनिश्चयौ धृष्टौ तस्करा
तस्करो यथा पथिकं मोषणार्थं रज्ज्वा बद्धाकृष्ण च क्वचित्प्रदेशे स्थापयतः । तद्वत् ।
तथा यास्कः । तनूत्यक् तनूत्यक्ता वनगू वनगामिनावगमिमंयनौ बाहू तस्करा-
भ्यामुपनिमीते । नि० ३. १४. । इत्यादि । अधीतां ॥ दधातेर्लुङि सिचो लुकि छंदस्यु-
भयथेति तस आर्धधातुकत्वेन डिच्चाहुमास्येतीकारः ॥ ततो हे अग्ने ते त्वदर्थं
नव्यसी नवतरेयं मनीषा स्तुतिर्मया क्रियते । एतज्ज्ञात्वा शुचयद्भिः सर्वं प्रका-
शयद्भिरात्मीयैरंगैस्तेजोभिरात्मानं मदीयं यज्ञं प्रति युस्व । योजय । कथमिव ।
रथं न । यथा रथमश्वैः संयोजयन्ति तद्वत् ॥

उक्तासंभरणीयेष्टावग्नेर्वसन्त्वतो याज्या वस च त इत्येषा । सूचितं च । वस
च ते जातवेदो नमश्च पुरुषयमे पुरुषा त्वाया । आ० ४. १. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते सप्रमी ॥

वसं च ते जातवेदो नमश्चेयं च गीः सदमिद्वर्धनी भूत् ।

रक्षा यो अग्ने तर्नयानि तोका रक्षोत नस्तन्वोऽअप्रयुच्छन् ॥७॥

वसं । च । ते । जातवेदः । नमः । च । इयं । च । गीः । सदं । इत् । वर्धनी । भूत् ।

रक्षं । नः । अग्ने । तर्नयानि । तोका । रक्ष । उत । नः । तन्वः । अप्रयुच्छन् ॥७॥

हे जातवेदो जातप्रज्ञाग्रे ते त्वदर्थं ब्रह्मास्माभिर्दीयमानं हवीरूपमन्नं वर्धनी
वर्धनं भूत् । भवतु । तथा नमो नमस्कारश्च । किंचेयमिदानीं क्रियमाणैषा स्मृतिः
सदमित् सदैव वर्धनी वर्धयिषी भूत् । भवतु । तस्माच्चे अग्रे नोऽस्माकं तनयानि
पुत्रान् तोका पौत्रांश्च रक्ष । पालय । उतापि चाप्रयुञ्जन् अग्रमाद्यंत्वं नोऽस्माकं
तन्योऽङ्गानि रक्ष ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वाविंशो वर्गः ॥

एकः समुद्र इति सप्तर्चं पंचमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । विनियोगश्च । एक
इत्यनुक्रांतं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एकः समुद्रो धरुणो रयीणामसृजदो भूरिजन्मा वि चरे ।

सिषक्तमूर्धनिनियोरुपस्थ उत्तस्य मध्ये निहितं पदं वेः ॥ १ ॥

एकः । समुद्रः । धरुणः । रयीणां । अस्मत् । इदः । भूरिऽजन्मा । वि । चरे ।

सिसंक्तिः ऊर्ध्वः । निनियोः । उपऽस्थे । उत्तस्य । मध्ये । निऽहितं । पदं । वेरिति वेः ॥ १ ॥

समुद्रः यस्माच्चनान्युदकानि वा समुद्रवंतीति तादृशो रयीणां धनानां धरुणो
धारयितैकोऽसहायी भूरिजन्मा बहुविधजननी नानायज्ञेष्वाहवनीयादिभावेन
बहुजननः सोऽग्निरस्मत् ॥ सुपां सुलुगिति पृथ्वा लुक् ॥ अस्माकं हृदो हृद-
यान्यभिलषितानि वि चरे । विपश्यति जानाति । उक्तं च । मनो वै देवा मनुष्यस्य
जानन्तीति । किंच निनयोः । अंतर्हितनामैतत् । अंतर्हितयोज्योतिस्समीभ्या-
माच्छादितयोः प्रातःसायंकालयोरुपस्थ उपस्थाने समीपे वर्तमानमूधो राशिं
सिषक्ति । सेवते । उपजीवति । यद्वा निनयोरंतर्हितस्यांतरिक्षस्य समीपे वर्त-
मानमूधो मेघं सेवते । अथ प्रत्यक्षः । हे अग्रे उत्तस्योदकधारकस्य लोकस्य मध्ये
पदमपां स्थानं निहितं । तन्माध्यमिकां वाचं वेः । गच्छ । यद्वा । उत्तस्य मेघस्य
मध्ये निहितं पदं विद्युदाख्यं तत् स्वात्मतया गच्छ ॥ वेः । वी गत्यादिषु । लङि
सिपि रूपं । वाक्यभेदादनिघातः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

समानं नीकं वृषणो वसानाः सं जग्मिरे महिषा अर्चन्तीभिः ।

ऋतस्य पदं कवयो नि पांति गुहा नामानि दधिरे पराणि ॥ २ ॥

स॒मा॒नं । नी॒ळं । वृ॒ष॒णः । वसा॑नाः । सं । ज॒ग्मि॒रे । म॒हि॒षाः । अ॒र्व॒तीभिः ।
 ऋ॒त॒स्य । प॒दं । क॒वयः॑ । नि । पा॒न्ति । गु॒हा । ना॒मा॒नि । द॒धि॒रे । प॒रा॒णि ॥ २ ॥

वृषण आहुतीनां सेक्कारः समानमेकं नीलं नीलस्थानमग्निं वसाना मंचत
 आच्छादयन्तो महिषा महांतो यजमाना अर्वतीभिर्वडवाभिः सं जग्मिरे । सम-
 गच्छन्त । अश्ववन्तोऽभूवन् । यद्वा अग्निमेवात्मीययज्ञं प्रत्यागन्तुं रोहिदाख्याभिर्वड-
 वाभिः संयोजितवन्तः । तथा कवयो मेधाविन ऋतस्योदकस्य पदमावासस्थानमग्निं
 नि पांति । नितरां रक्षन्ति । हविर्भिः स्तुतिभिश्चाराधयन्तीत्यर्थः । ततो गुहा गुहा-
 यामंतरिक्षे स्थितानि दिव्यानि नामान्युदकानि दधिरे । धारयन्ति । यद्वा । गुहा
 गूढे संवृते हृदये पराणि प्रधानान्यग्निर्जातवेदा वैश्वानर इत्यादीनि नामानि दधिरे ।
 कुर्वन्ति । स्तुवन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ऋ॒ता॒यिनीं॑ मा॒यिनीं॑ सं द॒धाते॑ मि॒त्रा शि॒शुं ज॒ज्ञतु॑र्व॒र्धय॑न्ती ।

वि॒श्वस्य॑ नाभिं॑ च॒रतो॑ ध्रु॒वस्य॑ क॒वे॒श्चि॒त्तुं म॒नसा॑ वि॒यन्तः॑ ॥ ३ ॥

ऋ॒त॒यिनीं॑ इत्य॒तऽयिनीं॑ । मा॒यिनीं॑ इति॑ । सं । द॒धा॒ते इति॑ । मि॒त्रा । शि॒शुं । ज॒ज्ञतुः॑ ।
 व॒र्धय॑न्ती इति॑ ।

वि॒श्वस्य॑ । नाभिं॑ । च॒रतः॑ । ध्रु॒वस्य॑ । क॒वेः । चि॒त् । तं॑ । म॒नसा॑ । वि॒ऽयन्तः॑ ॥ ३ ॥

ऋतायिनी ऋतवत्यौ सत्यवत्यौ अत एव मायिनी प्रज्ञावत्यौ कर्मयुक्ते वा
 द्यावापृथिव्यौ यज्ञसाधनभूते अरणी वेममग्निं सं दधाते । सम्यक् धारयतः ।
 अग्निं सूर्यात्मना केवलाग्न्यात्मना वा सं दधाते । मित्रा कालपरिमार्णं कृत्वा यद्वा
 संपरिच्छिद्य शिशुं शंसनीयं बालमग्निं जज्ञतुः । जनयतः । वर्धयन्ती वर्धयन्त्यौ
 द्यावापृथिव्यौ । लोके यथा परिच्छेदाय पुत्रं पितरौ जतयतस्तद्वत् । ततो विश्वस्य
 सर्वस्य चरतो जंगमस्य ध्रुवस्य स्थावरस्य च जगतो नाभिं नाभिभूतं मध्यं प्रधा-
 नभूतं वा कवेर्मेधाविनोऽप्येस्तुं तनितारं वैश्वानराख्यमंशमेव मनसा वियन्तो
 विविधं गच्छन्तो मनुष्याः सुखेन युज्यन्त इति शेषः । तं वयं यजाम इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ऋ॒त॒स्य हि॑ व॒र्त॒नयः॑ सु॒जा॒त॒मि॒षो वा॒जाय॑ प्र॒दिवः॑ स॒र्वते॑ ।

क्ष॒धी॒या॒सं रो॒द॒सी वा॒वसा॑ने धृ॒तेर॒ज्ञेवा॑वृ॒धाते॑ म॒धूनां॑ ॥ ४ ॥

चतस्र्यं । हि । वर्तनयः । सुऽजातं । इयः । वाजाय । प्रऽदिवः । सचैते ।

अधीवासं । रोदसी इति । ववसाने इति । घृतैः । अन्नैः । ववृधाते इति । मधूनां ॥ ४ ॥

चतस्र्य यज्ञस्य वर्तनयः प्रवर्तका इषोऽभिलषितानीच्छंतः प्रदिवः पुरातना चतुर्विंशत्यजमानाः सुजातमाधानकाले सुधूतपन्नमग्निं वाजाय बलार्थमन्नार्थं वा सचैते हि । सेवन्ते सन्तु । अपि च । वावसाने सर्वस्य जगत आच्छादयिष्यौ रोदसी द्यावापृथिव्यावधीवासमोषधिनश्चाद्यात्मना निवसंतं । यद्वाधिरूपयैष्ये । वयाणां लीकानामुपर्यपि विद्युदादित्यात्मना निवसंतमग्निं मधूनामुदकानां जन्वितेन संबन्धिभिर्घृतैरन्नैः पुरोडाशादिभिश्च वावृधाते । वर्धयां चक्रतुः । वर्धयतः । तस्माद्यममपि तमग्निमभिष्टुम इत्यभिप्रायः ॥

॥ अथ यंचमी ॥

सप्त स्वसृररूपीर्यावशानो विद्वान्मध्य उज्जभारा ह्ये कं ।

अंतर्येमे अंतरिक्षे पुराजा इच्छन्वन्निर्मविदत्पूषणस्य ॥ ५ ॥

सप्त । स्वसृः । अरूपीः । वावृशानः । विद्वान् । मध्यः । उत् । उज्जभार । ह्ये । कं ।

अंतः । येमे । अंतरिक्षे । पुराऽजाः । इच्छन् । वनिं । अविदत् । पूषणस्य ॥ ५ ॥

वावृशानः कामयमानो वाश्यमानः स्तोतृभिः स्तूयमानो वा विद्वान् सर्वे जानानः सोऽग्निररूपीरारोचमानाः सप्त सप्तसंख्याकाः स्वसृः स्वयंसारिणीः काली कराली चेत्यादिकाः सप्त जिह्वा मध्यो मदकराद्यज्ञादुज्जभार । उज्जहार । ऊर्ध्वं हतवान् । यज्ञे स्वतेजसा प्रादुर्भूत इत्यर्थः । किमर्थं कं मुखेन ह्ये सर्वेषामेव पदार्थानां दर्शनार्थं । किंच । पुराजाः पुराजातः सोऽग्निर्द्यावापृथिव्योरंतर्मध्येऽंतरिक्षे स्थितस्ता जिह्वा येमे । नियमितवान् । सर्वेष तेजोयुक्तो वर्तत इत्यर्थः । अपि च इच्छन् यजमानान्कामयमानोऽग्निः पूषणस्य । पूषेति पृथिवीनाम । पार्थिवस्य लोकस्य वनिं रूपं पृथिव्यर्णमविदत् प्रायच्छत् । यद्वा मूर्धा भुवो भवति नक्तमग्निरुतः सूर्यो जायते प्रातरुद्यन् । ऋग्वे० १०, ८८, ६ । इति मंत्रांतरे दर्शनादादित्यात्मनाग्निः स्तूयते । कामयमानः सूर्यात्माग्निः सप्तसंख्याकान् स्वसृररूमीन् मध्यः समुद्रोदकादुद्धृतवान् । प्राप्तः । अंतरिक्षे विद्युदात्मना स्थित्वा वृष्टिलक्षणं रूपं पृथिव्याः प्रयच्छति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सप्त मर्यादाः कवयस्तत्तद्वृत्तासामेकामिदं हुरो गात् ।

आयोर्हं स्तंभ उपमस्य नीळे पथां विसर्गे धरुणेषु तस्थौ ॥ ६ ॥

सप्त । मर्यादाः । कवयः । तत्तद्वृत्तः । तासां । एका । इत् । अभि । अंहुरः । गात् ।

आयोः । ह । स्तंभः । उपमस्य । नीळे । पथां । विसर्गे । धरुणेषु । तस्थौ ॥ ६ ॥

कवयो मेधाविन ऋषयः सप्त मर्यादाः कामजेभ्यः क्रोधजेभ्यश्चोद्धृताः पान-
मक्षाः स्त्रियो मृगया दंडः पारुष्यमन्यदूषणमिति सप्त मर्यादाः । यद्वा । स्तेयं गुरु-
तल्पारोहणं ब्रह्महत्यां सुरापाणं दुःकृतकर्मणः पुनः पुनः सेवां पातकेऽनृतोद्यमिति
निरुक्ते निर्दिष्टाः सप्त मर्यादा अवस्थितास्तत्तद्वृत्तः । तद्वृत्तिः करोतिकर्मा । सुष्टु
लंघनीयाश्चक्रुः । त्यक्तवन्त इत्यर्थः । तासां मर्यादानामेकामिदमेवांहुरः पापवान्
पुरुषोऽभि गात् अभिगच्छति । यस्त्वेवं करोति स पापवान्भवतीत्यर्थः । किंच ।
आयोस्तस्य मनुष्यस्य स्तंभः स्तंभयिता निरोधकोऽग्निरुपमस्य समीपभूतस्या-
योर्नीले स्थाने पथामादित्यरूपस्य स्वस्य रश्मीनां विसर्गे विसर्जनस्थानेऽंतरिक्ष-
मध्ये वर्तमानेषु धरुणेषूपदेकेषु तस्थौ । विद्युदात्मना तिष्ठति । अनेन लोकत्रय-
वर्तित्वमिति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

असच्च सच्च परमे व्योमन्ददृष्टस्य जन्मन् अदितेरुपस्थे ।

अग्निर्हं नः प्रथमजा ऋतस्य पूर्वं आयुनि वृषभश्च धेनुः ॥ ७ ॥

असत् । च । सत् । च । परमे । विऽओमन् । ददृष्टस्य । जन्मन् । अदितेः । उपऽस्थे ।

अग्निः । ह । नः । प्रथमऽजाः । ऋतस्य । पूर्वं । आयुनि । वृषभः । च । धेनुः ॥ ७ ॥

असदव्याकृतं सच्च व्याकृतं । असदेवेदमय आसीत् तत्सदासीत् तात्समभवदिति
श्रुतेः । सदसदात्मकं जगत्सर्वं परम उत्तमं ज्ञानसहितं व्योमनि कारणात्मनि
जातमभूत्सदा । अदितेः पृथिव्या उपस्य उपस्थाने समीपे ददृष्टस्य प्रजापतेः ।
यद्वा ददृष्टस्य स चेधात्मानं यभजतादित्यं तृतीयं वायुं तृतीयमिति श्रुतेः । तृतीयस्य
द्युलोकस्याग्निष्ठातृत्वादादित्यस्य जन्मन् जन्मनि । तत्त एवं सति मनुष्यस्य सृष्टि-
मात्पूर्वमग्निर्होमिरेवर्तस्य कर्मफलस्य भोक्तृणां नोऽस्माकं प्रथमजाः प्रथम-
जातः समुत्पन्नः । तेजोऽसी निरुपवर्ततामिरिति श्रवणात् । पश्चात्तत्प्रकरणे ततो

मनुष्या अजायन्तेति प्रथमत एव मनुष्यसृष्टेरभिहितत्वात् अनन्तरं पूर्वं । उत्तरसृष्टिमपेक्ष्य पूर्वत्वं । आयुनि कालेऽयमग्निरिव वृषभश्चासीत् धेनुश्चाभवत् । स्त्रीपुंसवत् स्त्रीपुंसात्मकोऽभवदित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थोऽश्वतुरो देवाश्चिदातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरयुक्कभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये सप्तमाष्टके पंचमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

सप्तमस्याष्टकस्येत्यं व्याकाशीत्पंचमं सुधीः ।

सायणाहस्ततः षष्ठमध्यायं व्याचिकीर्षति ॥

दशमे मंडले प्रथमेऽनुवाके षोडश सूक्तानि । तत्रायं स यस्येति सप्तवं षष्ठं सूक्तं । आश्वत्थं चित्तस्यापि वैद्युभमाग्नेयं । अयमित्यनुज्ञातं ॥ प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अयं स यस्य शर्मन्वोभिरग्नेरधते जरिताभिष्टौ ।

ज्येष्टेभिर्यो भानुभिर्ज्येष्ठां पयंति परिवीतो विभावा ॥ १ ॥

अयं । सः । यस्य । शर्मन् । अवंऽभिः । अग्नेः । एधते । जरिता । अभिष्टौ ।

ज्येष्टेभिः । यः । भानुऽभिः । ज्येष्ठां । पयिऽरति । परिऽवीतः । विभाऽवा ॥ १ ॥

जरिता स्तोताभिष्टौ यागे कृते यस्याग्नेरवोभिः पालनैः शर्मन् शर्मणि स्वगृह एधते वर्धते सोऽयमग्निर्यागार्थमस्माभिराहूत इति शेषः । विभावा दीप्तिमान्

योऽग्निर्ऋषूणां सूर्यरश्मीनां ज्येष्ठेभिः प्रशस्तेर्भानुभिस्तेजोभिः परिवीतः परिवृतः
पर्येति सर्वतो गच्छति । यत्र यत्र गंतव्यं तत्र तत्राप्रतिहतगतिर्गच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यो भानुभिर्विभावां विभात्यग्निर्देवेभिर्ऋतावाजस्रः ।

आ यो विवायं सखा सखिभ्योऽपरिहृतो अत्यो न सग्निः ॥२॥

यः । भानुऽभिः । विभाऽवा । विऽभाति । अग्निः । देवेभिः । ऋतऽवा । अजस्रः ।

आ । यः । विवायं । सखा । सखिऽभ्यः । अपरिऽहृतः । अत्यः । न । सग्निः ॥२॥

ऋतवा सत्यवाकवान् यज्ञवान्वाजस्रोऽनुपक्षीणोऽहिंसितो वा । केनचिद-
नभिभूत इत्यर्थः । विभावा दीप्तिमान्योऽग्निर्देवेभिर्देवैर्द्यौतमानैर्भानुभिस्तेजोभिर्वि-
भाति विविधं दीप्यते किंच योऽग्निः सखा सख्यानि सखिभिः कर्तव्यानि
कर्माणि हविरादीनि कर्तुमिति शेषः । सखिभ्यः सखिभूतानां यजमानानामर्था-
यापरिहृतोऽपरिहिंसितः । अपरिग्र्यान्त इत्यर्थः । आ विवाय आभिमुख्येन
गच्छति । तत्र दृष्टान्तः । सग्निः सदासर्पण इत्यर्थः । अत्यो न यथा सततगमन-
समर्थोऽश्वोऽपरिग्र्यान्तो गच्छति तद्वत् । सोऽयमग्निरस्माभिर्योगार्थमाहूत इति
पूर्ववद्योज्यं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ईशे यो विश्वस्या देववीतेरीशे विश्वायुरपसो व्युष्टौ ।

आ यस्मिन्मना हवींष्यग्रावरिष्टरथः स्क्रभाति श्रूषैः ॥३॥

ईशे । यः । विश्वस्याः । देवऽवीतेः । ईशे । विश्वऽआयुः । उपसः । विऽउष्टौ ।

आ । यस्मिन् । मना । हवींषि । अग्नौ । अरिष्टऽरथः । स्क्रभाति । श्रूषैः ॥३॥

योऽग्निर्विश्वस्या देववीतेः सर्वस्य यज्ञस्येश ईशे । अपि च विश्वायुः सर्वत्रा-
प्रतिहतगमन उपसो व्युष्टौ विवासान् उदयकाले होमार्थं यजमानानामीश ईशे ।
श्रूषैः शत्रुवलैररिष्टरथोऽहिंसितयज्ञरथः सर्व एव यजमानो यस्मिन्नग्नौ मना
मननीयानि हवींषा स्क्रभान्यादरेण प्रतिवध्नाति प्रक्षिपति सोऽयमग्निरस्मा-
भिर्योगार्थमाहूत इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

शूषेभिर्वृधो जुपा॒णो अ॒र्केर्दे॒वाँ अ॒च्छां रघु॒पत्नां जिगा॒ति ।

म॒न्द्रो होता॒ स जु॒ह्वा॒ इ॒यजि॑ष्ठः संमि॒ष्टो अ॒ग्निरा जि॒घर्ति॑ दे॒वान् ॥४॥

शू॒षेभिः । वृ॒धः । जु॒पा॒णः । अ॒र्कः । दे॒वान् । अ॒च्छां । रघु॒ऽपत्नां । जि॒गा॒ति ।

म॒न्द्रः । होता॑ । सः । जु॒ह्वा । यजि॑ष्ठः । सं॒ऽमि॒ष्टः । अ॒ग्निः । आ । जि॒घर्ति॑ । दे॒वान् ॥४॥

वृधो वर्धितोऽग्निः शूषेभिर्हविलस्सखैर्वलैः । बलनिमित्तैर्हविर्भिरित्यर्थः । अर्कः स्तोत्रैश्च जुपाणः सेष्यमानः सन् देवानिन्द्रादीनच्छामुं रघुपत्ना लघुपतनः शीघ्रगामी जिगाति । गच्छति । गत्वा च मन्द्रः स्तुत्यो होता देवानामाह्वाता होमनिष्पादको वा यजिष्ठो यष्टतमः संमिष्टः स्वगुणैर्देवैर्वा संप्रयुक्तः सोऽग्निर्देवान्प्रति हविरा जिघर्ति । आहारयति । देवेभ्यो हविर्देदातीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तमृ॒षामि॒न्द्रं न रेज॑मानम॒ग्निं गी॒र्भिर्नमो॑भिरा कृ॒णु॒ध्वं ।

आ यं वि॒प्रासो म॒तिभिर्गृ॑णंति जा॒तवे॑दसं जु॒ह्वं स॒हानां ॥५॥

तं । उ॒सां । इ॒न्द्रं । न । रेज॑मानं । अ॒ग्निं । गीः॒ऽभिः । नमः॒ऽभिः । आ । कृ॒णु॒ध्वं ।

आ । यं । वि॒प्रासः । म॒तिऽभिः । गृ॑णंति । जा॒तऽवे॑दसं । जु॒ह्वं । स॒हानां ॥५॥

हे ऋत्विजो यूयमुसां भोगानामुत्साविणं दातारं रेजमानं ज्वालात्मना कंपमानं तमग्निमिन्द्रं नेन्द्रमिव गीर्भिः स्तुतिभिर्नमोभिर्हविर्भिश्चा कृणुध्वं । अस्मदभिमुखं कुलत । विप्रासो मेधाविनः स्तोतारः सहानां शत्रुबलाद्यभिभवितृणां देवानां जुह्वमाह्वातारं जातवेदसं जातधनं जातप्रज्ञं वा यमग्निमा गृणंति । आदेरेण स्तुवंति । तमाकृणुध्वमिति पूर्वण संबंधः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सं यस्मि॒न्वि॒था वसू॑नि ज॒ग्मुर्वा॒जे ना॒थाः स॒प्ती॑वंत ए॒वैः ।

अ॒स्मे ऊ॒तीरि॑द्र॒वात॑तमा अ॒र्वाची॒ना अ॒ग्ने आ कृ॑णुषु ॥६॥

सं । यस्मि॑न् । वि॒था । वसू॑नि । ज॒ग्मुः । वा॒जैः । न । अ॒थाः । स॒प्ती॑वंतः । ए॒वैः ।

अ॒स्मे इति॑ । ऊ॒तीः । इ॒न्द्र॒वात॑त॒ऽतमाः । अ॒र्वा॒ची॒नाः । अ॒ग्ने । आ । कृ॑णुषु ॥६॥

हे अग्ने यस्मिंस्त्वयि विश्वानि वसूनि धनानि सं जग्मुः । स्वत्वेन संगतानि भवंति । तत्र दृष्टांतः । एवैर्गमनैः सप्तीवंतः सर्पणवंतः शीघ्रगमनसमर्था अश्वा वाजे न यथा संपामे संगतास्तद्वत् । हे अग्ने स त्वमिंद्रवाततमा इंद्रेणाभिगता जती रक्षा अस्मे अस्मास्वर्वाचीना अभिमुखीरा कृणुष्व । आदरेण कुरु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अथा ह्यग्ने महा निषद्यां सद्यो जज्ञानो हव्यो बभूव ।

तं ते देवासो अनु केतमायचर्धावर्धत प्रथमास ऊमाः ॥७॥

अर्धं । हि । अग्ने । महा । निऽसद्यं । सद्यः । जज्ञानः । हव्यः । बभूव ।

तं । ते । देवासः । अनु । केतं । आयन् । अर्धं । अवर्धत । प्रथमासः । ऊमाः ॥७॥

अधानंतरं हि यस्माद्धे अग्ने त्वं महा महत्त्वेन जज्ञानो जायमानो ज्वलन्निषद्यो-
पविश्य सद्यस्तस्मिन्प्रजननकाल एव हव्यो हवनाहं आहुतिप्रक्षेपणार्हो बभूव
भवसि तस्मात्कारणाद्देवासो हविषां दातार ऋत्विग्यजमानास्ते तव स्वभूतं तं
तादृशं केतं प्रज्ञानलक्षणमवायन् । अनुगच्छन्ति । दीप्ते त्वयि हवींषि जुह्वतीत्यर्थः ।
अधानंतरमृत्विगादयः प्रथमासः क्रियाभिजनविद्यागुणैरुत्कृष्टा ऊमास्त्वया रक्षि-
ताः संतोऽवर्धत । वर्धते ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे प्रथमो वर्गः ॥

स्वस्ति न इति सप्तर्चं सप्तमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । स्वस्तीत्यनुक्रांतं ।
उक्तः सूक्तविनियोगः । स्वस्त्ययन्यां प्रधानस्य स्वस्ति न इत्येषानुवाक्या । सूचितं
च । अग्निः स्वस्तिमान् स्वस्ति नो दिवो अग्ने पृथिव्याः । आ० २, १० । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स्वस्ति नो दिवो अग्ने पृथिव्या विश्वायुर्धेहि यजथाय देव ।

सर्वेमहि तव दस्म प्रकैतैरुस्या ए उरुभिर्देव शंसैः ॥१॥

स्वस्ति । नः । दिवः । अग्ने । पृथिव्याः । विश्वऽआयुः । धेहि । यजथाय । देव ।

सर्वेमहि । तव । दस्म । प्रऽकैतैः । उरुष्य । नः । उरुऽभिः । देव । शंसैः ॥१॥

हे देव दानादिगुणविशिष्टाग्ने त्वं दिवः पृथिव्या द्यावापृथिव्योः सका-
शाच्चोऽस्मभ्यं विश्वायुः सर्वान्नं स्वस्ति पुत्रादि यजथाय देवयागार्थं धेहि । प्रयच्छ ।

सर्वोपद्रवरहिताः सर्वान्नपुचयुक्ताश्च संतो वयं यथा यज्जानो भवेम तथास्मान्कुर्विति वाक्यशेषः । अपि च वयं सचेमहि । हे दस्म दर्शनीय देवाग्ने उरुभिर्वहुभिः शंसिः शंसनीयैस्तव संबंधिभिः प्रकैतैः पालनोपायप्रज्ञानिर्नोऽस्मानुरुष्य । रक्ष ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इमा अग्ने मतयस्तुभ्यं जाता गोभिरश्वैरभि गृणन्ति राधः ।

यदा ते मर्तोऽनु भोगमानुसो दधानो मतिभिः सुजात ॥२॥

इमाः । अग्ने । मतयः । तुभ्यं । जाताः । गोभिः । अश्वैः । अभि । गृणन्ति । राधः ।

यदा । ते । मर्तः । अनु । भोगं । आनन्द । वसो इति । दधानः । मतिभिः । सुजात ॥२॥

हे अग्ने इमा ईदृश्यो मतयः स्तुतयस्तुभ्यं त्वदर्थं जाता अस्मदादिस्तोतृमुखा-
दुत्पन्नाः । उच्चारिता इत्यर्थः । गोभिरश्वैश्च सहितं राधस्त्वया दीयमानं हिरण्यादिकं
धनमभि गृणन्ति । अभिगृणन्ति । अस्मात्स्तुत्यनुरूपान्नमस्मभ्यं त्वया दत्तमिति प्रशं-
सन्ति । यदा मर्तोऽस्मदादिको मनुष्यस्ते त्वया दीयमानं भोगं भोगार्हं धनमन्यान्
प्राप्नोति लभते तदा हे वसो प्रशस्यवसुमन् । यदा स्वेन तेजसा सर्वस्याच्छा-
दयितः । हे सुजात शोभनकर्मार्षमुत्पन्नाग्ने त्वं दधानोऽस्मभ्यं धनं प्रयच्छन्
मतिभिरसदीयाभिः स्तूयस इति शेषः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अग्निं मन्ये पितरमग्निमापिमग्निं भ्रातरं सदमित्तत्त्वायं ।

अग्नेरनीकं बृहत् संपर्ये दिवि शुक्रं यजतं सूर्यस्य ॥३॥

अग्निं । मन्ये । पितरं । अग्निं । आपिं । अग्निं । भ्रातरं । सदं । इत् । सत्त्वायं ।

अग्नेः । अनीकं । बृहत् । संपर्ये । दिवि । शुक्रं । यजतं । सूर्यस्य ॥३॥

अहं स्तोता पितरमग्निमेव मन्ये । जाने । आपिं बंधुमग्निमेव मन्ये । भ्रातर-
मग्निमेव मन्ये । सदमित् सदैवाविसंवादिनं सत्त्वायमग्निमेव जानामि । बृहत्तो
महत्तोऽग्नेरनीकमाहवनीयाख्यं मुखं संपर्ये । परिचरामि । तव लुप्तोपममेतत् ।
दिवि द्युलोके स्थितं यजतं यदप्यं पूजनीयं सूर्यस्य संबंधि शुक्रं दीप्तिमन्मंडलं
यथा कश्चिदभिप्रेतार्थसिद्धय आराधयति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सि॒ध्रा अ॒ग्ने धि॒यो अ॒स्मे सनु॑ची॒र्यं चा॒यसे॒ दम् आ॒ नित्य॑होता ।

ऋ॒तावा॒ स रो॒हिद॑श्चः पु॒रु॒क्षुर्द्यु॑भि॒रस्मा॒ अह॑भि॒र्वा॒मम॑स्तु ॥४॥

सि॒ध्राः । अ॒ग्ने । धि॒यः । अ॒स्मे इति॑ । सनु॑चीः । यं । चा॒यसे । दमे॑ । आ । नित्य॑ऽहोता ।

ऋ॒तऽवा । सः । रो॒हि॒तऽअ॑श्चः । पु॒रु॒ऽक्षुः । द्यु॒ऽभिः । अ॒स्मै । अह॑ऽभिः । वा॒मं । अ॒स्तु ॥४॥

हे अग्ने सनुचीः संभक्त्योऽस्मे अस्माकं संवन्धिन्यो धियः स्तुतयः सिध्राः सिद्धा निष्पन्नाः । त्वदर्थमस्माभिः कृता इत्यर्थः । दम् आ अस्मद्यज्ञगृहे मर्यादतयावस्थितत्वं नित्यहोता सततं होमनिष्पादको देवानामाह्वाता वा सन् यं चायसे कर्मवैगुण्याद्रक्षसि सोऽहं त्वत्पसादाच्चत्सायुज्यं गतः सन् ऋतवा यज्ञवान् सत्यवान् वा स्यामिति शेषः । रोहिदश्चो रोहितसंज्ञकाश्चः पुरुक्षुः बह्वन्नश्च स्यां । किंच । अस्मा ईदृभूताय तुभ्यं द्युभिर्दीप्तिष्वहभिरहःसु दिवसेषु वामं वननीयं हविरस्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

द्यु॒भिर्हि॑तं मि॒त्रमि॒व प्र॒योगं॑ प्र॒त्नमृ॒त्विजं॑म॒ध्वर॑स्य॒ जा॒रं ।

बा॒हुभ्या॑म॒ग्निमा॒यवो॑ऽज॒नन्त॑ वि॒ष्टु हो॒तारं॑ न्य॒साद॑यन्त ॥५॥

द्यु॒ऽभिः । हि॑तं । मि॒त्रं॑ऽइव । प्र॒ऽयोगं॑ । प्र॒त्नं । ऋ॒त्विजं॑ । अ॒ध्वर॑स्य॒ । जा॒रं ।

बा॒हु॒ऽभ्यां । अ॒ग्निं । आ॒य॒वं । अ॒ज॒नन्त॑ । वि॒ष्टु । हो॒तारं॑ । नि । अ॒सा॒द॒यन्त॑ ॥५॥

द्युभिर्हितं दीप्तिराहितं मित्रमिव स्निग्धमिव प्रयोगं प्रयोक्तव्यं प्रत्नं पुराणमृत्विजं होतृसंज्ञकं । अग्निर्वै देवानां होतासीदिति श्रुतेः । अध्वरस्य जारं समापयितारमेवंभूतमग्निमायवो यजमाना मनुष्या बाहुभ्यामजनन्त । जनितवन्तः । किंच विष्टु मनुष्येषु तदाकारेषु देवेष्वित्यर्थः । होतारमाह्वातारं न्यसादयन्त । नियमेन सादितवन्तः । देवानां यागार्थं निरूपितवन्त इत्यर्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्व॒यं य॑ज॒स्व दि॒वि दे॒व दे॒वान्किं॑ ते॒ पा॒कः॒ कृ॒ण्वद्म॑चेताः ।

यथा॒यंज॑ ऋ॒तुभिर्दे॒व दे॒वाने॒वा य॑ज॒स्व त॒न्वं सु॒जात॑ ॥६॥

स्वयं । यजस्व । दिवि । देव । देवान् । किं । ते । पाकः । कृणवत् । अग्रं चेताः ।
यथा । अयजः । ऋतुभिः । देव । देवान् । एव । यजस्व । तन्वं । सुजात ॥ ६ ॥

हे देव द्योतमानाग्ने त्वं दिवि द्युलोके स्थितादेवानिन्द्रादीन् स्वयमात्मनैव
यजस्व । पाकः पक्तव्यप्रज्ञोऽग्रचेता अग्रकृष्टज्ञानो मनुष्यस्ते तव किं कृणवत् ।
किं करोति । त्वयानधिष्ठितः किञ्चिदपि न जानातीत्यर्थः । किञ्च हे देव त्वमृतभिः
कालविशेषैर्देवान्यथायज इष्टवानसि एवैवं हे सुजात शोभनजन्मक्षत्रे तन्व-
मात्मानमपि यजस्व ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

भवां नो अग्नेऽवितो गोपा भवां वयस्कृदन् नो वयोधाः ।
रास्वां च नः सुमहो हव्यदातिं चास्वो नस्तन्वोऽग्रमयुच्छन् ॥ ७ ॥
भव । नः । अग्ने । अविता । उत । गोपाः । भव । वयःस्कृत् । उत । नः । वयःधाः ।
रास्व । च । नः । सुमहः । हव्यदातिं । चास्व । उत । नः । तन्वः । अग्रमयुच्छन् ॥ ७ ॥

हे अग्ने त्वं नोऽस्माकमवितादृष्टभयेभ्यो रक्षको भव । भूयाः । उतापि च
गोपा अदृष्टभयेभ्यो गोप्ता रक्षको भव । उतापि च वयस्कृदन्नस्य कर्ता भव ।
वयोधा अन्नस्य दाता भव । हे सुमहः सुष्ठु पूजनीयाग्ने त्वं स्वभूतां हव्यदातिं हविषो
दातिं नोऽस्मभ्यं रास्व च । प्रयच्छ । उतापि च नोऽस्माकं स्वभूतास्तन्वः शरी-
राण्यप्रयुच्छन् अप्रमाद्यन् चास्व । पालय ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे द्वितीयो वर्गः ॥

प्र केतुनेति नवर्चमष्टमं सूक्तं चैष्टुभं । तदृष्टुवस्तिशिरा नामर्षिः । आदितः
षडाग्नेय्यस्ततस्तिष्ठ ऐंष्टुः । तथा चानुक्रांतं । प्र केतुना नव विशिरास्त्वाष्टसूचोऽन्त्य
ऐंद्र इति । आदितः षणां प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्वयोराग्नेयक्रतावुक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र केतुना बृहता यात्यग्निरा रोदसी वृषभो रौरवीति ।
दिवश्चिदंतौ उपमाँ उदानकृपामुपस्थे महिषो वंवर्थ ॥ १ ॥
प्र । केतुना । बृहता । याति । अग्निः । आ । रोदसी इति । वृषभः । रौरवीति ।
दिवः । चित् । अंतान् । उपऽमान् । उत । आनद् । अपां । उपऽस्थे । महिषः । वंवर्थ ॥ १ ॥

अग्निर्वृहता महता केतुना प्रज्ञानेन युक्तः सन् आ इदानीं रोदसी द्यावा-
पृथिव्यौ प्र याति । प्रकर्षेण गच्छति । किञ्च देवानामाह्वानकाले वृषभ इव
रोरवीति । अत्यर्थं शब्दं करोति । दिवश्चित् द्युलोकस्याप्यन्तानवसानानुपमान्
समीपांश्च प्रदेशान् ज्वलनात्मनादित्यात्मना वा स्थित उदानद् । ऊर्ध्वं व्याप्नोति ।
अपां वृष्टिलक्षणाणामुदकानामुपस्थ उपस्थानेऽन्तरिक्षे वैद्युतात्मना महिषो
महान्ववर्ध । वर्धते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

मुमोद् गर्भो वृषभः ककुद्गानसेमा वत्सः शिमीवाँ अरावीत् ।

स देवतान्युद्यतानि कृण्वन्स्वेषु स्येषु प्रथमो जिगाति ॥ २ ॥

मुमोद् । गर्भः । वृषभः । ककुत्ऽमान् । असेमा । वत्सः । शिमीऽवान् । अरावीत् ।

सः । देवऽताति । उत्ऽयतानि । कृण्वन् । स्वेषु । स्येषु । प्रथमः । जिगाति ॥ २ ॥

गर्भो द्यावापृथिव्योरन्तर्गतो वृषभः कामानां वर्धिताग्निः ककुद्गान् उन्नततेजस्को
मुमोद् । मोदते । किञ्च । असेमा । प्रशस्यनामैतत् । प्रशस्तो वत्सो नक्तोप-
सोर्वत्सभूतः सायंप्रातराहुत्युपजीवनात् शिमीवान् हविर्वहनदेवाह्वानादिकर्मवा-
नग्निररावीत् । देवाह्वानादिशब्दं करोति । सोऽग्निर्देवताति यज्ञ उद्यतान्युद्य-
मान्युत्साहकर्मणि कृण्वन् कुर्वन् स्वेषु स्येषु आत्मीयेष्वाहवनीयादिस्थानेषु स्थितः
प्रथमो देवानां स्थानेषु मुख्यो जिगाति । गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ यो मूर्धानं पित्रोरब्ध्वं न्वध्वरे दधिरे सूरौ अर्यैः ।

अस्य पत्नन्नरूपीरश्वबुधा ऋतस्य योनौ तन्वो जुषन्त ॥ ३ ॥

आ । यः । मूर्धानं । पित्रोः । अरब्ध्व । नि । अध्वरे । दधिरे । सूरः । अर्यैः ।

अस्य । पत्नम् । अरूपीः । अश्वऽबुधाः । ऋतस्य । योनौ । तन्वः । जुषन्त ॥ ३ ॥

योऽग्निः पित्रोर्मातापितृभूतयोर्द्यावापृथिव्योर्मूर्धानमारब्ध्व । स्वतेजोभिरा-
रभते । यद्वा । मातापितृभूतयोररख्योर्मूर्धानं शिरोवत्प्रधानभूतं मन्थनप्रदेशं । आङ्
श्लेषदर्शं । आरब्ध्वपद्मिनस्ति । निर्मथनकालेऽपि दाहेन दग्धं समर्थः । सूरः
सुवीर्यस्याग्नेर्यो गमनशीलं तेजोऽध्वरे यज्ञे नि दधिरे । यष्टारो नियमेन

धारयन्ति । अस्याग्नेः पत्नम् पतनेऽरुषीरारोचमाना ऋतस्य यज्ञस्य योनौ
स्थानेऽश्वबुधा व्याघ्रमूला अशतवर्धना वा । हविराहारान्विता इत्यर्थः । तन्वः
स्वदीयास्तनूर्जुषन्त । कवयः सेवन्ते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उष उषो हि वसो अयमेपि त्वं यमयोरभवो विभार्वा ।

ऋताय सप्त दधिषे पदानि जनयन्मिचं तन्वेऽस्वायि ॥४॥

उषःऽउषः । हि । वसो इति । अयं । एपि । त्वं । यमयोः । अभवः । विभाऽवा ।

ऋताय । सप्त । दधिषे । पदानि । जनयन् । मिचं । तन्वे । स्वायि ॥४॥

हे वसो स्वेन तेजसा सर्वस्याच्छादयितव्यमुमन्वा प्रशस्य चाग्ने तमुष उषः
सर्वस्या एवोषसोऽयं पूर्वमेपि । प्राप्नोषि । अपि च । यमयोर्युग्मयोः परस्परम-
वियुक्तयोरहोरात्रयोर्विभावा दीप्तिमानभवः । भवसि । तन्वे स्वाया आत्मीयाच्छ-
रीरान्मित्रमादित्यं जनयन् उत्पादयन् सप्त पदानि सप्तसंख्याकानि धिष्ण्यादि-
स्थानान्यृताय यज्ञार्थं दधिषे । धारयसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

भुवश्चक्षुर्मह ऋतस्य गोपा भुवो वरुणो महताय वैपि ।

भुवो अपां नपांजातवेदो भुवो दूतो यस्य हव्यं जुजोषः ॥५॥

भुवः । चक्षुः । महः । ऋतस्य । गोपाः । भुवः । वरुणः । यत् । ऋताय । वैपि ।

भुवः । अपां । नपात् । जातऽवेदः । भुवः । दूतः । यस्य । हव्यं । जुजोषः ॥५॥

महो महत ऋतस्य यज्ञस्य हे अग्ने त्वं चक्षुरिव प्रकाशको भुवः । भवसि ।
गोपा यज्ञस्य रक्षकस्त्वमेव भवसि । यद्यदतोय सोमरसलक्षणस्योदकस्यादा-
नार्थं वरुण आदित्यो वैपि गच्छसि तदा तमेव भुवो । भवसि । हे जातवेदो
जातप्रज्ञाग्नेऽपां वृष्टिलक्षणानामुदकानां नपात् पीबस्त्वमेव भुवो । भवसि ।
अग्नी हि मेघो जायते मेघादग्निर्विद्युदूषो जायत इत्यापां पीबन्तमुच्यते । यस्य
यजमानस्य हव्यं हविर्जुषोषः सेवसे तस्य दूतो भुवः । भवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे तृतीयो वर्गः ॥

दर्शपूर्णमासयोरामेयस्य याज्या भुवो यज्ञस्येत्येषा । सूत्रितं च । तासां याज्या-
नुवाक्या अग्निर्मूर्धा भुवो यज्ञस्य । आ० १. ६. । इति ॥ आमेयी काचिन्ताम्येष्टिः ।
तस्यामेयैव याज्या । सूत्रितं च । आमेय्या उत्तरे नित्ये मूर्धन्वतः । आ० २. १०. । इति ॥

॥ सैया सूक्ते षष्ठी ॥

भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता यवा नित्युद्भिः सचसे शिवाभिः ।

दिवि मूर्धानं दधिपे स्वर्षा जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहं ॥ ६ ॥

भुवः । यज्ञस्य । रजसः । च । नेता । यव । नित्युत्भिः । सचसे । शिवाभिः ।

दिवि । मूर्धानं । दधिपे । स्वः सां । जिह्वां । अग्ने । चकृषे । हव्यवाहं ॥ ६ ॥

हे अग्ने त्वं यव यस्मिन्बन्तरिक्षे शिवाभिः कल्याणीभिर्नित्युद्भिर्नित्युत्संज्ञकाभि-
रश्वजातिभिः संवहं वायुं सचसे संगच्छसे तस्मिन्बन्तरिक्षे यज्ञस्य रजसश्चोदकस्य
च नेता प्रापयिता भुवः । भवसि । अग्निर्वा इतो वृष्टिं समीरयतीति श्रुतेः ।
किंच दिवि द्युलोके मूर्धानं शिरोवत्प्रधानभूतं स्वर्षा सर्वस्य संभक्तारमादित्यं
दधिपे । हविर्वहनहारेण धारयसि । हे अग्ने त्वं जिह्वां ज्वालां हव्यवाहं हविषो
वोद्धी चकृषे । करोषि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अस्य चितः क्रतुना वमे अन्तरिच्छन्धीति पितुरेवैः परस्य ।

सचस्यमानः पिचोरुपस्थे जामि घ्रुवाण आयुधानि वेति ॥ ७ ॥

अस्य । चितः । क्रतुना । वमे । अन्तः । इच्छन् । धीतिं । पितुः । एवैः । परस्य ।

सचस्यमानः । पिचोः । उपस्थे । जामि । घ्रुवाणः । आयुधानि । वेति ॥ ७ ॥

अस्मिन्सूच इन्द्र इममर्थं ब्रवीति । हे चित सर्वेषामायुधानि वेत्ता त्वं तपृपृचस्य
चिशिरसो वधार्थं मम साहाय्यं कुर्वितीद्रेखिवं पृष्टस्त्रितः स्ववीर्यवृद्धयं यज्ञभागं
वधे । स चन्द्रस्तस्मै पाणिप्रक्षालनार्थं जलं यज्ञभागं च दत्तवान् । अनेन यज्ञ-
भागेन वृद्धवीर्यस्त्रित एतत्संज्ञक ऋषिरेवैरात्मनो रक्षयैर्युक्तोऽन्तर्यज्ञस्य मध्ये
धीतिं भागमिच्छन् परस्योक्तृष्टस्य पितुः सर्वस्य जगतः पालयितुरस्येन्द्रस्य क्रतुना
चिशिरसो मम वधार्थं साहाय्यभूतेन कर्मणा निमित्तेन वधे । सखायं वृत्तवान् ।
किंच । पिचोर्मातापितृभूतयोर्दीर्घावापृषिण्योरुपस्थे समीपस्थे यज्ञे सचस्यमानः

चत्विग्भिः सेव्यमानस्त्रितो जामि योग्यमिन्द्रस्यानुरूपं स्तोत्रं ब्रुवाण इन्द्रस्य
बलवृद्धार्थमुच्चारयन् आयुधानि स्वभूतानि वेति । त्वष्टपुत्रस्य मम वधार्थः
मागच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स पित्र्याण्यायुधानि विद्वानिर्द्वेषित आसौ अभ्ययुध्यत् ।

चिशीर्षाणं सप्तरश्मिं जघन्वान् त्वाष्टस्य चित्निः संसृजे चितो गाः ॥ ८ ॥

सः । पित्र्याणि । आयुधानि । विद्वान् । इन्द्रोऽद्वेषितः । आसः । अभि । अभ्ययुध्यत् ।

चिऽशीर्षाणं । सप्तरश्मिं । जघन्वान् । त्वाष्टस्य । चित् । निः । संसृजे । चितः । गाः ॥ ८ ॥

आस आसस्य पुत्रोऽयां पुत्रो वा । तत्कारोपजनस्थानदसः । स चितः पित्र्याणि
स्वपितृसंबन्धीन्यायुधानि विद्वान् जानन् इन्द्रेषितस्त्रिशिरसा मया सह युद्धार्थ-
मिन्द्रेण प्रेषितः सन् अभ्ययुध्यत् । अभिमुख्येन युधवान् । तदनन्तरं सप्तरश्मिं
शत्रुनियमनार्थं सप्तप्रयहहस्तं । यद्वा । सप्तरश्मिरादित्यः । तत्सहस्रं चिशीर्षाणं चि-
शिरस्कं मां जघन्वान् हतवान् । मूर्च्छितं कृतवानित्यर्थः । किंच चित्त्वाष्टस्य चित्
त्वष्टपुत्रस्य ममापि गाः पशूनिः संसृजे । विसृष्टवान् । अपहृतवानित्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

भूरीदिन्द्र उदिनक्षतमोजोऽवाभिनत्सत्यतिर्मन्यमानं ।

त्वाष्टस्य चिद्विश्वरूपस्य गोनामाचक्राणस्त्रीणि शीर्षा परां वक् ॥ ९ ॥

भूरि । इत् । इन्द्रः । उत् । उदिनक्षतं । ओजः । अव । अभिनत् । सत् । सत्यतिः । मन्यमानं ।

त्वाष्टस्य । चित् । विश्वरूपस्य । गोनां । आऽचक्राणः । चीर्षि । शीर्षा । परा ।

वर्गिति वक् ॥ ९ ॥

सत्यतिः सतां पालक इन्द्रो भूरीद्वहेव पूर्वतुल्यमतिरिक्तं बीजो बलमुदि-
नक्षतं व्याप्नुवन्तं मन्यमानं भूरमित्यात्मानं चिंतयन्तं । यद्वा मन्यतिदीप्तिकर्मा
क्रोधकर्मा वा । दीप्यमानं क्रुध्यन्तं वा त्वष्टपुत्रं मामवाभिनत् । वज्रेण विदारि-
तवान् । विदार्य त्वाष्टस्य चित् त्वष्टपुत्रस्यापि गोनां गवां स्वामिन इति शेषः ।
विश्वरूपस्य सम चीर्षि शीर्षा शीर्षाण्याचक्राण आ समन्ताच्छब्दं कुर्वन् परा वक् ।

पराङ्मुखस्य वृक्णवान् । छिन्नवानित्यर्थः । ईदृशं भावि वस्तु विश्वरूपः स्वप्नांतेऽनेन
नृचेन दृष्टवान् ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे चतुर्थो वर्गः ॥

आपो हीति नवचं नवमं सूक्तं । अंबरीषस्य राज्ञः पुत्रः सिंधुद्वीप ऋषिस्त्वष्ट्र-
पुत्रस्त्रिशिरा वा । इदमाप इत्यादिके द्वे अनुष्टुभौ ईशाना इति वर्धमाना । आपः
पृणीतेति प्रतिष्ठा । शिष्टा गायत्र्यः । आपो देवता । तथा चानुक्रांतं । आपो हि
सिंधुद्वीपो वांबरीष आपं गायत्रं अनुष्टुबंतं पंचमी वर्धमाना सप्तमी प्रतिष्ठेति ॥
गतः सूक्तविनियोगः । आप्रिमारुत आपो हि ऐत्याद्यास्तिस्रः । सूचितं च । आपो
हि षेति तिस्रो वियत्तमप उपस्पृशन् । आ० ५. २०. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आपो हि षा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन । महे रणाय चक्षसे ॥१॥

आपः । हि । स्थ । मयः । ऽभुवः । ताः । नः । ऊर्जे । दधातन । महे । रणाय । चक्षसे ॥१॥

हि यस्मात्कारणादापो या यूयं मयोभुवः सुखस्य भावयित्र्यः स्थ भवथ
तास्तादृश्यो यूयं नोऽस्मान्ऊर्जेऽन्नाय दधातन । धत्त । अन्नप्राप्तियोग्यान्स्मान्
कुरुत । अन्नमसभ्यं दत्तेत्यर्थः । महे महते रणाय रमणीयाय चक्षसे दर्शनाय
सम्यग्ज्ञानाय च धत्त । अस्मान् सम्यग्ज्ञानं प्रति योग्यान्कुरुतेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः । उशतीरिव मातरः ॥२॥

यः । वः । शिवऽतमः । रसः । तस्य । भाजयत । इह । नः । उशतीः । ऽइव । मातरः ॥२॥

हे आपः वो युष्माकं स्वभूतो यो रसः शिवतमः सुखतम इहास्मिँह्लोके तस्य
तं रसं नोऽस्मान् भाजयत । सेवयत । उपयोजयतेत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः । उश-
तीरिव । उशत्य इव पुत्रसमृद्धिं कामयमाना मातरः स्तन्यं रसं यथा भाजयन्ति
प्रापयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य द्यायां जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ॥३॥

तस्मिँ । अरं । गमा । म । वः । यस्य । द्यायां । जिन्वथ । आपः । जनयथा । च । नः ॥३॥

हे आपो यूयं यस्य पापस्य क्षयाय विनाशायस्माञ्जिन्वथ प्रीणयथ तस्मै
तादृशाय पापक्षयायारं क्षिप्रं वो युष्मान् गमाम । गमयाम । वयं शिरसि
प्रक्षिपामेत्यर्थः । यद्वा यस्याक्षस्य क्षयाय निवासार्थं यूयमोषधीर्जिन्वथ तर्पयथ
तस्मै तदक्षमुद्दिश्य वयमरमलं पर्याप्तं यथा भवति तथा वो युष्मान्गमाम । गच्छाम ।
किंच हे आपो नोऽस्माञ्जनयथ च । पुत्रपौत्रादिजनने प्रयोजयतेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

शं नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये । शं योरभि स्रवन्तु नः ॥४॥

शं । नः । देवीः । अभिष्टये । आपः । भवन्तु । पीतये । शं । योः । अभि । स्रवन्तु । नः ॥४॥

नोऽस्माकं पापापनोदहारेण शं सुखं भवन्तु देवीर्दिव्य आपः । अभिष्टयेऽस्म-
द्यज्ञाय भवन्तु । यज्ञांगभावाय च भवन्तित्यर्थः । पीतये पानाय च भवन्तु । तथा
शमुत्पन्नानां रोगाणां शमनं योर्यावनमनुत्पन्नानां पृथङ्करणं च कुर्वन्तु । अग्नि
च । नोऽस्माकमभ्युपरि स्रवन्तु । शुद्ध्यर्थे सिंचन्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ईशाना वार्याणां क्षय्यतीश्वर्यणीनां । आपो याचामि भेषजं ॥५॥

ईशानाः । वार्याणां । क्षय्यतीः । चर्यणीनां । आपः । याचामि । भेषजं ॥५॥

वार्याणां चारिप्रभवानां व्रीहियवादीनां यद्वा वरणीयानां धनानामीशाना
ईश्वराश्चर्यणीनां मनुष्याणां क्षय्यतीर्निवासयित्रीरप उदकानि भेषजं । सुखना-
मैतत् । पापापनोदनं सुखं याचामि । अहं प्रार्थये ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अप्सु मे सोमो अग्रवीदंतर्विष्टानि भेषजा । अग्निं च विश्वशंभुवं ॥६॥

अप्सुऽसु । मे । सोमः । अग्रवीत् । अंतः । विष्टानि । भेषजा । अग्निः । च । विश्वऽशंभुवं ॥६॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आपः पृणीत भेषजं वरूथं तन्वेऽमम । ज्योक् च सूर्यं हृजे ॥७॥

आपः । पृणीत । भेषजं । वरूथं । तन्वे । मम । ज्योक् । च । सूर्यः । हृजे ॥७॥

॥ अथाष्टमी ॥

इदमापः प्र वहत यत्किं च दुरितं मयि ।

यद्वाहर्मभिदुद्रोह यद्वा शेष उतानृतं ॥८॥

इदं । आपः । प्र । वहत । यत् । किं । च । दुः । इतं । मयि ।

यत् । वा । अहं । अभि । दुद्रोहं । यत् । वा । शेषे । उत । अनृतं ॥८॥

॥ अथ नवमी ॥

आपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्महि ।

पर्यस्वानग्र आ गहि तं मा सं सृज वर्चसा ॥९॥

आपः । अद्य । अनु । अचारिषं । रसेन । सं । अगस्महि ।

पर्यस्वान् । अग्ने । आ । गहि । तं । मा । सं । सृज । वर्चसा ॥९॥

अप्सु मे सोमो अववीदित्यादिकाश्चतस्र ऋचः प्रथमाष्टके द्वितीयाध्याये विनियोगपुरःसरं व्याख्याताः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पंचमो वर्गः ॥

ओ चिदिति चतुर्दशर्चं दशमं सूक्तं । अचानुक्रम्यते । ओ चित्पकूना वैवस्वतयोर्यमयम्योः संवादः षष्ठ्ययुग्विधर्मि मिथुनार्थं यमं प्रोवाच स तां नवमीयुग्विधरनिच्छन् प्रत्याचष्ट इति । ततः षष्ठ्यां प्रथमातृतीयाद्ययुषु विवस्वतः पुत्री यम्युषिर्यमो देवता । यस्य वाक्यं स ऋषिर्यो तेनोच्यते सा देवतेति न्यायात् । तथा नवम्यां द्वितीयाचतुर्थीप्रभृतिषु युषु वैवस्वतो यम ऋषिर्यमो देवता । अनादेशपरिभाषया विष्टुम् । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

ओ चित्सखायं सख्या ववृत्यां तिरः पुरु चिदर्णवं जगन्वान् ।

पितुर्नर्पातमा दधीत वेधा अधि यमिं प्रतरं दीध्यानः ॥१॥

ओ इति । चित् । सखायं । सख्या । ववृत्यां । तिरः । पुरु । चित् । अर्णवं । जगन्वान् ।

पितुः । नर्पातं । आ । दधीत । वेधाः । अधि । यमिं । प्रऽतरं । दीध्यानः ॥१॥

अचास्मिन्सूक्ते वैवस्वतयोर्यमयस्योः संवाद उच्यते । अस्यामृचि यमं प्रति यमी प्रोवाच । तिरोऽंतर्हितमप्रकाशमानं । निर्जनप्रदेशमित्यर्थः । पुरु चिद्वह्मपि विस्तीर्णं चार्णवं समुद्रैकदेशमवांतरद्वीपं जगत्वान् । गतवती यमी । चिदिति पूजार्थं । पूजितमिष्टं । श्रेष्ठमित्यर्थः । सखायं गर्भवासादारभ्य सखीभूतं यमं सख्या सख्याय स्त्रीपुरुषसंपर्कजनितमित्रत्वाय ओ ववृत्यां । आवर्तयामि । आभिमुख्येन स्थित्वा लज्जां परित्यज्य तत्संभोगं करोमीत्यर्थः । धर्मस्य त्वरिता गतिरिति न्यायेन कामस्य त्वरितत्वात् । अपि च पितुरावयोर्भविष्यतः पुत्रस्य पितृभूतस्य तवार्थायाधि क्षमि । अधि पृथिव्यां । पृथिवीस्थानीये ममोदर इत्यर्थः । प्रतरं प्रकृष्टं । सर्वगुणोपेतमित्यर्थः । नपातं गर्भलक्षणमपत्यं वैधा विधाता प्रजापतिर्दीधान् आवयोरनुरूपस्य पुत्रस्य जननार्थमावां ध्यायन् आदधीत । प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु न इत्युक्तत्वात् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

न ते सखां सख्यं वष्टेत्सलक्ष्मा यद्विपुरुषा भवति ।

महस्पुत्रासो असुरस्य वीरा दिवो धर्तारं उर्विषा परि ख्यन् ॥२॥

न । ते । सखा । सख्यं । वष्टि । एतत् । सलक्ष्मा । यत् । विपुरुषा । भवति ।

महः । पुत्रासः । असुरस्य । वीराः । दिवः । धर्तारः । उर्विषा । परि । ख्यन् ॥२॥

यम आत्मानं परोक्षीकृत्य यमी प्रत्युवाच । हे यमि ते त्वं सखा गर्भवातलक्षणेन सखीभूतो यम एतदीदृशं त्वयोक्तं स्त्रीपुरुषलक्षणं सख्यं न वष्टि । न कामयते । यद्यस्मात्कारणाद्यमी सलक्ष्मा समानयोनित्वलक्षणा विपुरुषा भगिनीत्वाद्विपमरूपा भवति भवति तस्मान्न वष्टीत्यर्थः । इदानीं तिरः पुरु चिदणवं जगत्वानित्यस्य प्रतिवचनमुच्यते । महो महतोऽसुरस्य प्राणवतः प्रजावतो वा प्रजापतेः पुत्रासः पुत्रभूता वीराः । वीरो वीरयत्यमिधान्वेतेषां स्याद्भक्तिकर्मणो वीरयतेवा । नि० १.७. इति निरुक्तं । ऋचूणां विविधमीरयितारो धर्तारो धारयितारो दिवो द्युलीकस्य । प्रदर्शनमेतत् । द्युप्रभृतीनां लोकानामित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उशंति घा ते अमृतांस एतदेकस्य चित्पुत्रसं मर्त्यस्य ।

नि ते मनो मनसि धायस्मे जनुः पतिस्रन्वमा विचिग्याः ॥३॥

उ॒शंति॑ । य॒ । ते । अ॒मृता॑सः । ए॒तत् । एक॑स्य । चि॒त् । त्यज॑सं । म॒र्त्यस्य॑ ।

नि॒ । ते । म॒नः । म॒न॑सि॒ । धा॒यि॒ । अ॒स्मे इति॑ । ज॒न्युः । प॒तिः । त॒न्यै॑ । आ । वि॒वि॒श्याः ॥३॥

पुनरपि यमी यमं प्रत्युवाच । घेति निपातोऽप्यर्थः । हे यम ते प्रसिद्धा अमृतासः प्रजापत्यादयोऽपि देवा एतदीदृशं शास्त्रेणागम्यत्वेनोक्तं त्यजसं । त्यज्यते परस्मै प्रदीयत इति त्यजसं दुहितृभगिन्यादिस्त्रीजातमुशंति । कामयते । एकस्य चित् सर्वस्य जगतो मुख्यस्यापि प्रजापत्यादेः स्वदुहितृभगिन्यादीनां संबंधोऽस्तीति शेषः । अतः कारणाच्चे तव मनश्चित्तमस्मे अस्माकं । ममेत्यर्थः । मनसि चित्ते नि धायि । निधीयतां । अहं त्वां कामये त्वं मामपि कामयस्वेत्यर्थः । अपि च जन्युरिति लुप्तोपममेतत् । जन्युरिव यथा जनयिता प्रजापतिः पतिर्भर्ता भूत्वा स्वदुहितुः शरीरं संभोगेनाविष्टवान् तथा त्वमपि मम पतिर्भूत्वा तत्त्वं मदीयं शरीरमा विविश्याः । संभोगेनाविष्ट । योनौ प्रजननप्रक्षेपोपगूहचुंबनादिना मां संभुंक्ष्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

न यत्पु॒रा च॑कृ॒मा क॒द्व नू॒नमृ॒ता वद॑न्तो॒ अ॒नृतं॑ र॒पे॒म ।

ग॒न्ध॒र्वा अ॒प्स्व॒षा च॑ यो॒षा सा नो॒ नाभिः॑ प॒र॒मं जा॒मि तन्नौ॑ ॥४॥

न । यत् । पु॒रा । च॒कृ॒म । क॒त् । ह् । नू॒नं । अ॒नृ॒ता । वद॑न्तः । अ॒नृतं॑ । र॒पे॒म् ।

ग॒न्ध॒र्वः । अ॒प्सु । अ॒षा । च॒ । यो॒षा । सा । नः॑ । नाभिः॑ । प॒र॒मं । जा॒मि । तत् । नौ॑ ॥४॥

यमी यमी पुनर्ब्रूते । पुरा पूर्वं प्रजापतेर्यदगम्यागमनमपरिमितसामर्थ्यापि तत्वाकृतं तथा वयं न चकृम । नाकुर्म । वयमृतानि सत्यानि वदन्तो ब्रुवन्तोऽनृतमसत्यं कद कदा खलु नूनं निश्चितं रपेम । वदेम । न कदाचिदपीत्यर्थः । अगम्यागमनं न कुर्म इति यावत् । अपि च अप्सु । अंतरिक्षनामैतत् । अंतरिक्षे स्थितो गंधर्वः । गवां रश्मीनामुदकानां वा धारयितादित्योऽप्यांतरिक्षास्या सा प्रसिद्धा योषादित्यस्य भार्या सरयूश्च नो नावावयोर्नाभिस्तपत्तिस्थानं । मातापितरावित्यर्थः । तत्तस्मात्कारणाच्चावावयोर्जामि बांधवमुत्कृष्टं । एवं सत्यावयोरगम्यागमनरूपत्वात्कर्तुमयुक्तं तस्मादेतन्न करोमीत्यभिप्रायः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ग॒र्भे नु॒ नीं ज॒नि॒ता र॑प॒न्ती क॑र्द्व॒व॒रु॒षां स॒वि॒ता वि॒श्वरूपः॑ ।

न॒कि॑र॒स्य प्र॒ सि॒न॑न्ति॒ अ॒तानि॒ वेद॑ नाव॒स्य पृ॑षि॒वो उ॒त द्यौः ॥५॥

गर्भे। नु। नौ। जनिता। दंपती इति दं० दंपती। कः। देवः। तषां। सविता। विश्वरूपः।
नकिः। अस्य। प्र। मिनन्ति। प्रतानि। वेदं। नौ। अस्य। पृथिवी। उत। द्यौः ॥ ५ ॥

तषां रूपाणां कर्ता सविता सर्वेषां शुभाशुभस्य प्रेरको विश्वरूपः सर्वात्मको
देवो दानादिगुणयुक्तो जनिता जनयिता प्रजापतिर्गर्भे नु गर्भावस्थायामेव
नावावां दंपती जायापती कः। कृतवान् एकोदरे सहवासित्वात्। अस्य प्रजा-
पतेर्वतानि कर्माणि नकिः प्र मिनन्ति। न केचित्प्रहिंसन्ति। न लोपयन्तीत्यर्थः।
अतः कारणाद्गर्भावस्थायामेवावयोः प्रजापतिकृते दंपतित्वे सति संभोगं कुर्वि-
त्यर्थः। अपि च नावावयोरस्येदं मातृदरे सहवासजनितं दंपतित्वं पृथिवी
भूमिर्वेदं। जानाति। उतापि च द्यौर्द्युलोकोऽपि जानाति ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे षष्ठो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

को अस्य वेदं प्रथमस्याहुः क ईं ददर्श क इह प्र वोचत्।

बृहन्मिवस्य वरुणस्य धाम कदु ब्रव आहन्त वीच्या नृन् ॥ ६ ॥

कः। अस्य। वेदं। प्रथमस्य। अहं। कः। ईं। ददर्श। कः। इह। प्र। वोचत्।

बृहत्। मिवस्य। वरुणस्य। धाम। कत्। कं इति। ब्रवः। आहन्तः। वीच्या। नृन् ॥ ६ ॥

प्रथमस्याहुः संबंधस्येदमन्योन्यसंगमनं को वेद। जानाति। प्रथमेऽहनि
यत्क्रियते तदनुमानमाश्रित्य न कश्चिदपि ज्ञातुं शक्नोतीत्यर्थः। इहास्मिन्प्रदेशे
प्रत्यक्षतः क ईमिदं संगमनं ददर्श। पश्यति। कः प्र वोचत्। प्रख्यापयति। न कोऽपी-
त्यर्थः। मिवस्य वरुणस्य मित्रावरुणयोर्वृहन्महद्वाम स्थानमहोरात्रं यदस्ति तच्च
नृन् मनुष्यान् वीच्या नरकेण हे आहन् आहन्तर्मर्यादया हिंसितः। स्वकृतशु-
भाशुभकर्मापेक्षया मनुष्यादिप्राणिनां नरकपातेन स्वर्गप्रापणेन नियहानुग्रहयोः
कर्तरित्यर्थः। एवंभूत हे यम त्वं कदु ब्रवः। किं वा ब्रवीषि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यमस्य मा यम्यं काम आगन्तमाने योनीं सहश्रेय्याम।

जायेव पत्ये तन्वं रिरिच्यां वि चिद्धहेव रथ्येव चक्रा ॥ ७ ॥

यमस्य । मा । यम्यं । कामः । आ । अगुन् । समाने । योनौ । सहऽश्रेयाय ।
जायाऽइव । पत्ये । तन्व । रिरिच्यां । वि । चित् । वृहेव । रथ्याऽइव । चक्रा ॥ ७ ॥

यमस्य तव कामोऽभिलाषो यम्यं यमी मा मां प्रत्यागन् आगच्छतु ।
ममोपरि तव यमस्य संभोगेच्छा जायतामित्यर्थः । किमर्थं । समाने योनावे-
कस्मिन् स्थाने शय्याख्ये सहश्रेयाय सहशयनार्थं । तदनन्तरं पूर्णमनोरथा सती
जायेव पत्ये यथा भार्या पत्युरर्थाय परया प्रीत्या विश्वस्ता सती रतिकामा
स्वशरीरं प्रकाशयति एवं तन्वमात्मीयं शरीरं रिरिच्यां । विविच्यां । त्वदर्थं प्रका-
शयेयमित्यर्थः । किंच । चिदिति पूरणः । वि वृहेव । वृह उद्यमने । धर्मार्थका-
मान्विविधमुद्यच्छावः । तत्र दृष्टान्तः । रथ्येव चक्रा । रथस्यावयवभूते चक्रे यथा
रथमुद्यच्छतस्तद्वत् ॥

॥ अथाएमी ॥

न तिष्ठन्ति न नि मिषन्त्येते देवानां स्पर्श इह ये चरन्ति ।

अन्येन मदाहनो याहि तूयं तेन वि वृह रथ्येव चक्रा ॥ ८ ॥

न । तिष्ठन्ति । न । नि । मिषन्ति । एते । देवानां । स्पर्शः । इह । ये । चरन्ति ।

अन्येन । मत् । आहनः । याहि । तूयं । तेन । वि । वृह । रथ्याऽइव । चक्रा ॥ ८ ॥

यस्या प्रख्यातो यमः पुनराह । इहास्मिँल्लोके देवानां संबन्धिनो ये स्पर्शोऽहो-
रात्रादयश्चाराश्चरन्ति सर्वेषां शुभाशुभलक्षणकर्मप्रत्यवेक्षणार्थं परिभ्रमन्त्येते चाराः
क्षणमाद्यमपि चरणव्यापाररहिता न तिष्ठन्ति । न नि मिषन्ति । मेषणं न
कुर्वन्ति । शुभमशुभं वा यः करोति तं निरीक्षन्ते चेत्यर्थः । हे आहनो ममापहं चि
असहभाषणेन दुःखयिचि त्वं मत् मत्तोऽन्येन त्वत्सदृशेन सह तूयं क्षिप्रं याहि ।
संगच्छ । गत्वा च तेन वि वृह । धर्मार्थकामानुद्यच्छ । तत्र दृष्टान्तः । रथ्येव चक्रा ।
यथा रथावयवभूते चक्रे रथमुद्यच्छतस्तद्वत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

राक्षीभिरस्मा अहंभिर्दशस्येतूर्यस्य चक्षुर्मुहुर्निमीयात् ।

दिवा पृथिव्या मिषुना सर्वधू यमीर्यमस्य विभृयादजामि ॥ ९ ॥

राक्षीभिः । अस्मै । अहंऽभिः । दशस्येत् । सूर्यस्य । चक्षुः । मुहुः । उत् । निमीयात् ।

दिवा । पृथिव्या । मिषुना । सर्वधू इति सऽवधू । यमीः । यमस्य । विभृयात् । अजामि ॥ ९ ॥

राचिभिरहभिरहोराचयोरस्मै यमाय कल्पितं भागं सर्वो यजमानो दशस्येत् ।
प्रयच्छतु । सूर्यस्य संबंधि चक्षुस्तेजो मुहुर्मुहुस्सै यमायोन्मिमीयात् । उदेतु । दिवा
पृथिव्या द्यावापृथिवीभ्यां सह मिथुना मिथुनौ सर्वधू समानबंधू अहोराचे
अस्मै यमाय । एतज्ज्ञात्वेयं यमीर्यमस्याजाम्यभातरं बिभृयात् । धारयतु । यत्नेन
परिगृह्णातिन्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ घा ता गच्छानुत्तरा युगानि यच जामयः कृणवन्नजामि ।

उप बवृहि वृषभाय बाहुमन्यमिच्छस्व सुभगे पतिं मत् ॥ १० ॥

आ । घ । ता । गच्छान् । उत्तरा । युगानि । यच । जामयः । कृणवन् । अजामि ।

उप । बवृहि । वृषभाय । बाहुं । अन्यं । इच्छस्व । सुभगे । पतिं । मत् ॥ १० ॥

यच येषु कालेषु जामयो भगिन्योऽजाम्यभातरं पतिं कृणवन् करिष्यंति ता
तान्युत्तराणि युगानि कालविशेषा आ गच्छन् । आ गमिष्यंति । घेति पूरणः ।
यस्मादेवं तस्माच्चे सुभगे त्वमिदानीं मत् मत्तोऽन्यं पतिं भर्तारमिच्छस्व । कामयस्व ।
तदनंतरं वृषभाय तव योनीं रेतः सेक्रे पुरुषायात्मीयं बाहुमुप बवृहि । शयनकाल
उपवर्हेण कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठे सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

किं भ्रातासद्यदनाथं भवति किमु स्वसा यन्निर्घृतिर्निगच्छात् ।

कामंमृता बहेऽतद्रूपामि तन्वा मे तन्वं सं पिपृग्धि ॥ ११ ॥

किं । भ्राता । असत् । यत् । अनाथं । भवति । किं । कुं इति । स्वसा । यत् ।

निःऽर्घृतिः । निऽगच्छात् ।

कामंऽमृता । बहु । एतत् । रूपामि । तन्वा । मे । तन्वं । सं । पिपृग्धि ॥ ११ ॥

यमी यमेन प्रत्याख्याता पुनराह । यद्यस्मिन्भातरि सति स्वप्तादिकमनाथं
नाथरहितं भवति स भ्राता किमसत् । किं भवति । न भवतीत्यर्थः । किंच यस्यां
भगिन्यां सत्यां भ्रातरं निर्घृतिर्दुःखं निगच्छात् नियमेन गच्छति प्राप्नोति सा
स्वसा किमु । किं वा भवति । भ्रातृभगिन्योश्च परस्परं प्रीतिर्येन केनचिदुपायेनावगमं

कार्येभ्यः प्रायः । साहं काममूता कामेन मूर्छिता सती बहु नानाप्रकारमेतदी-
दृशमुक्तं वक्ष्यमाणं च रपामि । प्रलपामि । एतज्ज्ञात्वा मे मम तन्वा शरीरेण
तन्वं शरीरं सं पिपृग्धि । संपर्चय । संभोगेन संश्लेषय । मां सम्यक् भुंक्ष्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

न वा उ ते तन्वा तन्वं सं पपृच्यां पापमाहुयः स्वसारं निगच्छात् ।

अन्येन मत्प्रमुदः कल्पयस्व न ते आता सुभगे वष्टेतत् ॥ १२ ॥

न । वै । ऊं इति । ते । तन्वा । तन्वं । सं । पपृच्यां । पापं । आहुः । यः । स्वसारं । निगच्छात् ।

अन्येन । मत् । प्रमुदः । कल्पयस्व । न । ते । आता । सुभगे । वष्टि । एतत् ॥ १२ ॥

यमी यमी प्रत्युक्तवान् । हे यमि ते तव तन्वा शरीरेण तन्वमात्मीयं शरीरं
न वै सं पपृच्यां । नैव संपर्चयामि । नैवाहं त्वां संभोक्तुमिच्छामीत्यर्थः । यो
आता स्वसारं भगिनीं निगच्छात् नियमेनोपगच्छति । संभुक्त इत्यर्थः । तं पापं
पापकारिणमाहुः । शिष्टा वदन्ति । एतज्ज्ञात्वा हे सुभगे सुष्ठु भजनीये हे यमि
त्वं मत् मत्तोऽन्येन तद्योग्येन पुरुषेण सह प्रमुदः संभोगलक्षणाग्रहर्षात्कल्पयस्व ।
समर्थय । ते तव आता यम एतदीदृशं त्वया सह नैष्ठुनं कर्तुं न वष्टि । न
कामयते । नेच्छति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

बतो वतासि यम नैव ते मनो हृदयं चाविदाम ।

अन्या किल त्वां कस्येव युक्तं परि प्रजाते लिबुजेव वृक्षं ॥ १३ ॥

बतः । बत । असि । यम । न । एव । ते । मनः । हृदयं । च । अविदाम् ।

अन्या । किल । त्वां । कस्याऽइव । युक्तं । परि । स्वजाते । लिबुजाऽइव । वृक्षं ॥ १३ ॥

यमी प्रत्युवाच । हे यम त्वं बतो दुर्बलोऽसि । बतेति निपातः खेदानु-
कंपयोः । अनुकंपयासि । ते तदीयं मनो मनोगतं संकल्पं हृदयं च वृद्धिगत-
मभ्यवसायं च नैवाविदाम । वयं न जानीम एव । मत्तोऽन्या काचित्स्त्री त्वां
परि प्रजाते किल । तव दृष्टांतद्वयमुच्यते । कस्येव युक्तं । यथा कस्या रज्जुर्युक्त-
मात्मना संबद्धमथं परिप्रजते तद्वत् । लिबुजेव वृक्षं । यथा लिबुजा घततिर्गाढं
वृक्षं परिप्रजते तद्वच्च । अन्यस्यां स्त्रियामासक्तत्वं मां परिप्रक्तुं नेच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अन्यमू षु त्वं यम्यन्य उ त्वां परि षृजाते लिबुजेव वृक्षं ।

तस्य वा त्वं मन इच्छा स वा तवाधा कृणुष्व संविद् सुभद्रां ॥१४॥

अन्यं। ऊं इति। सु। त्वं। यमि। अन्यः। ऊं इति। त्वां। परि। स्वजाते। लिबुजाऽइव। वृक्षं।

तस्य। वा। त्वं। मनः। इच्छ। सः। वा। तव। अध। कृणुष्व। संविद्। सुभद्रां ॥१४॥

यमः पुनरप्याह । हे यमि त्वमन्यसु अन्यं पुरुषमेव सु सुष्ठु परिषृज । अन्य उ अन्योऽपि पुरुषस्त्वां परि षृजाते । तच्च दृष्टान्तः । लिबुजेव वृक्षं । यथा वल्ली गाढं वृक्षं परिषृजते तद्वत् । तथा सति । वाशब्दः समुच्चये । त्वं तस्य च पुरुषस्य मन इच्छ । कामय । तस्य त्वं वशवर्तिनी भवेत्यर्थः । स च पुरुषस्तव मन इच्छतु । अधाय परस्परवशवर्तित्वानंतरं त्वं तेन सह सुभद्रां मुकल्याणीं संविद् परस्पर-संभोगसुखसंविद्धिं कृणुष्व । कुरुष्व ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठेऽष्टमो वर्गः ॥

वृषेति नवर्चमेकादशं सूक्तमांगेर्हविर्धानस्यार्धमाग्नेयं । सप्तम्याद्यास्त्रिस्त्रिष्टुभः शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । वृषा नवांगिर्हविर्धान आग्नेयं तु त्रिष्टुवंतमिति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

वृषा वृष्णे दुदुहे दोहसा दिवः पर्यासि यज्ञो अदितेरदाभ्यः ।

विश्वं स वेद वरुणो यथा धिया स यज्ञियो यज्ञतु यज्ञियो चतून् ॥१॥

वृषा । वृष्णे । दुदुहे । दोहसा । दिवः । पर्यासि । यज्ञः । अदितेः । अदाभ्यः ।

विश्वं । सः । वेद । वरुणः । यथा । धिया । सः । यज्ञियः । यज्ञतु । यज्ञियान् । चतून् ॥१॥

वृषाहुतिद्वारेण वृष्टेर्वर्षिता यज्ञो महान् अदाभ्यः केनाप्यहिंस्योऽग्निरदिते-रक्षीणयागक्रियस्य वृष्णे यज्ञद्वारेण स्तुतीनां हविषां वा वर्षितुर्यजमानस्यापीय दोहसा दोहनेन महता प्रक्षारणेन दिवः सकाशात्पर्यासि वृष्टिलक्षणा न्युदकानि दुदुहे । दोग्धि । प्रक्षारयति । किंच यथा वरुण आदित्यो धियात्मानुरूपया प्रज्ञया विश्वं सर्वं वेद जानाति तथा सोऽयमग्निर्जानातीत्यर्थः । यज्ञियो यज्ञार्हो यज्ञि-यान् यज्ञार्हानृतून्यजतु । पूजयतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

रप॑न्न॒ध॒वीर॑णां च॒ योष॑णा न॒दस्य॑ नादे॒ परि॑ पातु मे॒ मनः॑ ।

इष्टस्य॑ मध्ये॒ अदि॑तिर्नि॒ धातु॑ नो॒ भ्राता॑ नो ज्येष्ठः॑ प्रथ॒मो वि॑ वोचति ॥२॥

रप॑त् । ग॒न्ध॒वीः । अ॒र्था । च॒ । योष॑णा । न॒दस्य॑ । नादे॒ । परि॑ । पा॒तु । मे॒ । मनः॑ ।

इष्टस्य॑ । मध्ये॒ । अदि॑तिः । नि॒ । धा॒तु । नः॒ । भ्राता॑ । नः॒ । ज्येष्ठः॑ । प्रथ॒मः । वि॒ । वोच॑ति ॥२॥

रपत् रपितवत्यग्निगुणानुक्तवती गन्धवीर्गन्धर्वस्य स्यप्याङ्गिः संस्कृता योषणा-
हुतिलक्षणा स्त्री च । अग्निं तर्पितवतीति शेषः । नदस्य । स्तोतृनामैतत् । स्तोतुर्मे
मम स्वभूतं मनो नादे स्तुतिलक्षणे शब्दे परि पातु । अग्निः सम्यगस्तुतु ।
अहं समाहितमना भूत्वा सम्यक् स्तुतिं करोमीत्यर्थः । किंच अदितिरखंडनी-
योऽग्निर्नोऽस्मानिष्टस्य यागस्य मध्ये नि धातु । निदधातु । नितरां स्थापयतु ।
प्रथमः सर्वेषां यजमानानां मुख्यो नोऽस्माकं ज्येष्ठो भ्राता वि वोचति । विशेषेण
ब्रवीति । स्तौतीत्यर्थः । नाहमेव केवलो यजनशीलः किंतु सर्व एवास्मत्कुलीनी
देवयागप्रिय इत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सो चि॒न्तु॑ भ॒द्रा क्षु॑मती॒ यश॑स्वत्यु॒पा उ॒वास्॑ मन॒वे स्व॑र्वती ।

यदी॒मुश॑न्त॒मुश॑तामनु॒ ऋतु॑म॒ग्निं हो॒तारं॑ वि॒दधा॑य जी॒जन॑न् ॥३॥

सो इति॑ । चि॒त् । तु॒ । भ॒द्रा । क्षु॒ऽमती॑ । यश॑स्वती । उ॒पाः । उ॒वा॒स् । मन॒वे । स्वः॑ऽवती॑ ।

यात् । ई॒ । उ॒श॑न्तं । उ॒श॑तां । अ॒नु । ऋ॒तुं । अ॒ग्निं । हो॒तारं॑ । वि॒दधा॑य । जी॒जन॑न् ॥३॥

भद्रा भजनीया क्षुमती शब्दवती यशस्वत्यवती कीर्तिमती वा सो चित्
सैव प्रसिद्धोपा मनवे मनुष्याय यजमानाय स्वर्गत्यादित्यवती सती नु क्षिप्र-
मुवास । उपितवती । उदितवतीत्यर्थः । कदोदितवतीत्युच्यते । यद्यदोशन्तं स्तुतिं
हविष्य कामयमानमुशन्तां यष्टुं कामयमानानां संबंधिनं होतारं देवानामाह्वा-
तारं होमनिष्पादकं वेमेनमग्निमनु ऋतुं स्तुतिरुर्मणः पश्चाद्विदधाय यजनीयाय
यज्ञार्थं जीजनन् । ऋत्विग्यजमाना जनयन्तीत्यर्थः । तदोदितवतीति संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अध॒ त्वं द्र॒प्सं वि॒भ्वं विच॒क्षणं॑ वि॒राभर॑दि॒धितः॑ श्ये॒नो अ॒ध्वरे॑ ।

यदी॒ विशो॑ वृ॒णते॑ द॒स्ममा॑र्यो अ॒ग्निं हो॒तार॑म॒ध॒ धीर॑जायत ॥४॥

अध॒ त्वं द्र॒प्सं वि॒भ्वं वि॒च॒क्षणं॑ विः॒ आ॒ अ॒भर॑त् इ॒धितः॑ श्ये॒नः अ॒ध्वरे॑ ।

यदि॑ वि॒शः वृ॒णते॑ द॒स्मं आ॒र्योः॑ अ॒ग्निं हो॒तारं॑ अध॒ धीः अ॒जाय॑त ॥४॥

अधाधानंतरं श्येनः श्येनाख्यो विः पक्ष्यध्वरे याग इधितोऽग्निप्रेषितो विभ्वं महान्तं विचक्षणं सर्वस्य विशेषेण द्रष्टारं त्वं तं प्रसिद्धं द्रप्सं नात्यल्पं नातिबहुलं सोममाभरत् । आहृतवान् । अपि च । यदि यदार्यो अभिगमनीयं तं व्रजंतो विशो यजमाना मनुष्या दस्मं दर्शनीयं शबूणानुपक्षपयितारं वा होतारमग्निं वृणते प्रार्थयन्ते अध तदा धीर्यागादि क्रिया जायत । यज्वभिः प्रतायत इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सदा॑सि र॒खो यव॑सेव पु॒ष्यते॑ हो॒त्राभि॑र॒ग्ने मनु॑षः स्व॒ध्वरः॑ ।

विप्र॑स्य वा य॒च्छमा॑न उ॒क्त्यं वा॑जं स॒सवा॑ उप॒यासि॑ भूरि॒भिः ॥५॥

सदा॑ अ॒सि र॒खः यव॑साऽइव पु॒ष्यते॑ हो॒त्राभिः॑ अ॒ग्ने मनु॑षः सु॒अ॒ध्वरः॑ ।

विप्र॑स्य वा यत् श॒शमा॑नः उ॒क्त्यं वा॑जं स॒सवान् उप॒यासि॑ भूरि॒भिः ॥५॥

हे अग्ने त्वं सदा सततं रखोऽसि । रमणीयो भवसि । तच्च दृष्टान्तः । यवसेव पुष्यते । यथा यवसानि नृणानि च पुष्टिं कुर्वन्ते हस्त्यश्वगोमहिषादिचतुष्पदाय सर्वदा रमणीयानि भवन्ति तद्वत् । अपि च हे अग्ने मनुषो मनुषस्य स्वभूतैर्होत्राभिः । होत्रेति यज्ञनामैतत् । यज्ञैः स्वध्वरः शोभनयज्ञो भवेति शेषः । विप्रस्य वा स्तोत्रं वा यद्यस्य यजमानस्य वा स्वभूतमुक्त्यं स्तोत्रं शशमानः प्रशंसन् वाजं हविलक्षणमन्नं ससवान् संभजमानश्च भूरिभिर्वहुभिर्देवैः सहोपयासि । उपगच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठे नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

उदी॑रय पि॒तरा॑ जा॒र आ भग॑मि॒रय॑ति ह॒र्यते॑ ह॒त इ॑यति ।

वि॒व॒क्ति॒ वहिः॑ स्वप॒स्यते॑ म॒खस्त॑वि॒ष्यते॑ अ॒सुरो॑ वे॒पते॑ म॒ती ॥६॥

उत् । ईरय । पितरा । जारः । आ । भर्ग । इर्यक्षति । हर्यतः । हत्तः । इष्यति ।
विवक्षति । वह्निः । सुऽअपस्यते । मसः । तविष्यते । असुरः । वेपते । मती ॥ ६ ॥

हे अग्ने त्वदीयं ज्योतिः पितरा पितरौ सर्वप्राणिनां मातापितृभूते द्यावा-
पृथिव्यौ प्रत्युद्गमय । तच्च दृष्टान्तः । आकार उपमार्थे । रात्रिर्नक्षत्रादिदीप्तीनां च
जरयितृत्वाज्जार आदित्यः । स यथा द्यावापृथिव्यौ प्रति भगं भजनीयं ज्योति-
रुद्गमयति तद्वत् । हर्यतो यागं कामयमानान्प्रतीयक्षति । यजमानो यष्टुमिच्छति ।
हत्तो हृदयेन चेष्यति । इषिरयं गत्यर्थः शुद्धोऽप्युपसर्गपूर्वो द्रष्टव्यः । अधीष्यति
देवान्यष्टुमधिगच्छति । विवक्षति । विवक्षति । शस्त्रलक्षणाः स्तुतीर्वक्तुमिच्छति ।
वह्निर्वोढा स्तुतीनां देवान्प्रति प्रापयिता होता च स्वपस्यते । शोभनमात्मीयं
कर्म कर्तुमिच्छति । मसः । यज्ञनामैतत् । अच तत्प्रयोक्ताध्वर्युरुच्यते । स च
तविष्यते । तविषिर्वृद्धार्थः । स चाचांतर्णीतसनर्थश्च द्रष्टव्यः । तुतुविषति । स्तोत्र-
लक्षणाः स्तुतीर्वर्धयितुमिच्छतीत्यर्थः । असुरः प्राणवान् प्रज्ञावान्वा । ब्रह्मेति
शेषः । मती मत्या बुद्ध्या वेपते । कर्मवैगुण्याद्विभ्यक्तंपते । हे अग्ने यतो यजमानः
सर्वर्त्विजश्च स्वस्वकर्म कर्तुं त्वामागच्छन्ति अतस्त्वं शीघ्रमुद्गमयेत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यस्ते अग्ने सुमतिं मर्तो अक्षत्सहसः सूनो अति स प्र ऋषे ।
इषं दधानो वहमानो अश्विरा स द्युमाँ अमवान्भूषति द्यून् ॥ ७ ॥
यः । ते । अग्ने । सुऽमतिं । मर्तः । अक्षत् । सहसः । सूनो इति । अति । सः । प्र । ऋषे ।
इषं । दधानः । वहमानः । अश्विः । आ । सः । द्युऽमान् । अमऽवान् । भूषति । द्यून् ॥ ७ ॥

हे सहसः सूनो बलस्य पुत्राग्ने त्वदीयां सुमतिं शोभनामनुयाहिकां बुद्धिं
यो मर्तो मनुष्यो यजमानोऽक्षत् अष्टुते । अनुयहशीलं त्वां स्तुतिभिर्हविर्भिश्च
परिचरतीत्यर्थः । स यजमानोऽति प्र ऋषे । सर्वोल्लोकानतीत्य प्रकर्षेण श्रूयते ।
प्रख्यातो भवतीत्यर्थः । कीदृशः । इयमन्नं दधानः । अर्थिभ्यः प्रयच्छन् । अश्वैर्व-
हमानः । किंच स एव द्युमान् दीप्तिमान् शरीरपतनानंतरं द्युस्थानवान्वा ।
अमवान् बलवान् आ द्यून् । द्युरित्यहर्नाम । कालाध्वनोरत्यंतसंयोग इत्येषा
द्वितीया । आदित्यकर्तृकाण्यहानि । आचंद्रार्कमित्यर्थः । भूषति । भवति ॥

महाव्रते संस्थिते मस्त्वतीये यदग्र एषेत्यनया चतुर्गृहीतमाज्यं जुहुयात् ।
तथैव पंचमेऽरण्यके सूचितं । यदग्र एषा समितिर्भवाति । ऐ० आ० ५. १. इति ॥

॥ सैषाएमी ॥

यदग्र एषा समितिर्भवाति देवी देवेषु यजता यजत्र ।

रत्नां च यद्विभजासि स्वधावो भागं नो अत्र वसुमंतं वीतात् ॥ ८ ॥

यत् । अग्ने । एषा । संऽइतिः । भवाति । देवी । देवेषु । यजता । यजत्र ।

रत्नां । च । यत् । विऽभजासि । स्वधाऽवः । भागं । नः । अत्र । वसुंऽमंतं । वीतात् ॥ ८ ॥

हे यजत्र यष्ट्याये यद्यदेया समितिरस्मत्कर्तृका स्तुतिसंहतिर्यजता यजतेषु
यष्ट्येषु देवेषु मध्ये देवी द्योतमाना भवाति । यष्ट्या देवा अस्माभिः स्तूयन्त
इज्यन्ते चेत्यर्थः । हे स्वधावो हविर्लक्षणावन्नम्रे त्वं यद्यदा रत्ना च रत्नानि
रमणीयानि धनानि स्तोत्रभ्यो यष्ट्यभ्यश्च विभजासि विभजसि अत्र तदानीं
तथा नोऽस्मान्प्रति वसुमंतं धनवतं नानाधनावयवभूतं भागमंशं वीतात् ॥ वी
गत्यादिषु । तुल्योस्तातद्वाणिथ्यन्यतरस्यामिति हेः स्थाने तातङ् । अंतर्णीतिर्यर्थश्चात्र
द्रष्टव्यः ॥ व्रयय । आगमय । अस्मभ्यं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

श्रुधी नो अग्ने सदने सधस्ये युष्ट्वा रथममृतस्य द्रविन्तु ।

आ नो वह रोदसी देवपुत्रे मार्किर्देवानामप भूरिह स्याः ॥ ९ ॥

श्रुधि । नः । अग्ने । सदने । सधऽस्ये । युष्ट्व । रथं । अमृतस्य । द्रविन्तु ।

आ । नः । वह । रोदसी इति । देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे । मार्किः । देवानां । अप ।

भूः । इह । स्याः ॥ ९ ॥

हे अग्ने सधस्ये सहस्थाने सर्वदेवतासाधारणे सदने यज्ञगृहे स्थितः सन् ।
नोऽस्मदीयं वचनं श्रुधि । शृणु । किं तद्वचनं । उच्यते । अमृतस्य देवपानस्य
मधुनो द्रविन्तु द्रावकं रथमात्मीयं युष्ट्व । आह्वानार्थं देवान्प्रति गमनायाश्चैः
संयुष्ट्व । संयुक्तेन रथेन गत्वा नोऽस्माकं यज्ञं प्रति देवपुत्रे देवस्य प्रजापतेर्दु-
हितरौ यद्वा देवाः पुत्रा ययोस्ते रोदसी द्यावापृथिव्यावा वह । प्रापय । देवानां

मध्ये कश्चिद्देवोऽपभूरपभवितास्मद्यज्ञमपगता माकिः स्यात् । त्वं चेहास्मिन्यज्ञे
स्याः । संनिहितो भव ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठे दशमो वर्गः ॥

द्यावेति नवर्चे द्वादशं सूक्तमांगेर्हविर्धानस्यार्थं चैष्टुभमाग्नेयं । द्यावेत्यनुक्रांतं ॥
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

द्यावा ह क्षामा प्रथमे ऋतेनाभिश्चावे भवतः सत्यवाचा ।

देवी यन्मर्तान्यजथाय कृण्वन् सीदन्तोर्ता प्रत्यङ् स्वमसुं यन् ॥१॥

द्यावा । ह । क्षामा । प्रथमे इति । ऋतेन । अभिऽश्चावे । भवतः । सत्यऽवाचा ।

देवः । यत् । मर्तान् । यजथाय । कृण्वन् । सीदन् । होता । प्रत्यङ् । स्वं । असुं । यन् ॥१॥

सत्यवाचा सत्यवाची सत्यवादिन्यौ प्रथमे प्रधानभूते द्यावा क्षामा द्युक्षामे
द्यावापृथिव्यावृतेन सत्यभूतेन देवयजनेन सहाभिश्चावे । आभिमुख्येन श्रूयत
इत्यभिश्चाव आह्वानं । तस्मिन्समद्यज्ञनिमित्तेऽग्नेः संबंधिन्याह्वाने भवतः ।
लोडर्थे लट् । भवतां । यद्यदा देवो द्योतमानोऽग्निर्यजथाय यज्ञाय मर्तान्
मनुष्यान् कृण्वन् प्रेरयन् प्रत्यङ् आह्वानार्थं देवानां प्रत्यंचिता स्वमंसुमात्मीयं
ज्वालालक्षणं प्राणं यन् प्राप्नुवन् होता देवानामाह्वाता सीदद्देवां निषीदति
तदास्मद्यजनकाले द्यावापृथिवी प्रमुखोऽग्निराह्वयत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

देवो देवान्परिभूर्ऋतेन वह्ना नो हव्यं प्रथमश्चिकित्वान् ।

धूमकेतुः समिधा भाञ्चजीको मन्द्रो होता नित्यो वाचा यजीयान् ॥२॥

देवः । देवान् । परिऽभूः । ऋतेन । वह्ना । नः । हव्यं । प्रथमः । चिकित्वान् ।

धूमऽकेतुः । संऽइधा । भाःऽञ्चजीकः । मन्द्रः । होता । नित्यः । वाचा । यजीयान् ॥२॥

देवो द्योतमानोऽग्निर्यं देवानिन्द्रादीन्परिभूराह्वानहविर्नयनद्वारेण परिभूः
परिगृह्णन् ऋतेन यज्ञेन सह नोऽस्माकं हव्यं हविर्वह । प्रापय । कीदृशत्वं । प्रथमो
देवानां मुख्यः । चिकित्वान् सर्वे जानन् धूमकेतुर्धूमस्य कर्ता वा धूमध्वजो वा
धूमप्रज्ञानो वा । समिधा समिधनेन दीपनेन भाञ्चजीकः ऋजुदीप्तिः । ऊर्ध्वज्वलन

इत्यर्थः । मंदः स्तुत्यो होताह्वाता नित्यो ध्रुवो वाचा यजीयान् अतिशयेन यथा च ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स्वावृक्षेदेवस्यामृतं यदी गोरतो जातासो धारयंत उर्वी ।

विश्वे देवा अनु तत्ते यजुर्गुदुहे यदेनी दिव्यं घृतं वाः ॥३॥

स्वावृक्ष् । देवस्य । अमृतं । यदि । गोः । अतः । जातासः । धारयन्ते । उर्वी इति ।

विश्वे । देवाः । अनु । तत् । ते । यजुः । गुः । दुहे । यत् । एनी । दिव्यं । घृतं । वारिति वाः ॥३॥

देवस्याग्रेः स्वावृक्षे स्वार्जनममृतमुदकं स्वतेजसः सकाशाद्यदि यदोत्पद्यते तदातोऽस्मात्तोऽरुदकाज्जातास उत्पन्ना ओषधय उर्वी द्यावापृथिव्यौ धारयन्ति । विश्वे देवाः सर्वे स्तोतारस्ते तव संबंधि तद्यजुरुदकस्य तद्दानमनु गुः । अनु-गायन्ति । एनी श्वेता दीप्तिर्दिव्यं दिवि भवं घृतं श्रद्धा वृष्टिलक्षणं यदुदकं दुहे । दोग्धि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अर्चामि वां वर्धयापो घृतसू द्यावाभूमी शृणुतं रोदसी मे ।

अहा यद्यावोऽसुनीतिमयन्मथा नो अच पितरां शिशीतां ॥४॥

अर्चामि । वां । वर्धय । अपः । घृतसू इति घृतऽसू । द्यावाभूमी इति । शृणुतं ।

रोदसी इति । मे ।

अहा । यत् । द्यावः । असुऽनीतिं । अयन् । मथा । नः । अच । पितरां । शिशीतां ॥४॥

हे अग्रे त्वमपो मदीयं यज्ञरूपं कर्म वर्धय । प्रोत्सर्पिते सति हे घृतसू वृष्ट्युदकस्य प्रसवित्र्यौ हे द्यावाभूमी द्यावापृथिव्यौ वां युवामर्चामि । शृच स्तुतौ । स्तौमि । हे रोदसी द्यावापृथिव्यौ युवां मे मदीयं स्तोत्रं शृणुतं । यद्यस्मिन्नहा । अहः शब्द-सामर्थ्यादहोरात्रसाध्यं कर्माच्यते ॥ सुपां मुत्तुगिति सप्तम्येकवचनस्याजादेशः ॥ अहन्यहोरात्रसाध्यकर्मणि द्यावः स्तोतारोऽसुनीतिं । असुः प्रज्ञा । तथा नीयत इत्यसुनीतिः स्तुतिः । तामयन् गच्छन्ति अचास्मिन्कर्मणि पितरा सर्वस्य मातापि-तृभूते द्यावापृथिव्यौ नोऽस्मान्वृष्ट्युदकेन शिशीतां । ज्ञानपानादिना संस्क्रुतां ॥

॥ अथ पंचमी ॥

किं स्वि॒न्नो राजा॑ जगृहे कद॒स्याति॑ व्र॒तं च॑कृमा॒ को वि वे॑द ।

मि॒त्रश्चि॒द्धि॒र्मा जु॒हुरा॒णो दे॒वाञ्छो॒को न या॒तामपि॑ वा॒जो अ॒स्ति ॥५॥

किं। स्वि॒त्। नः। राजा॑। जगृ॒हे। कत्। अ॒स्य। अ॒ति। व्र॒तं। च॑कृम॒। कः। वि। वे॒द।

मि॒त्रः। चि॒त्। हि। स्म। जु॒हुरा॒णः। दे॒वान्। शो॒कः। न। या॒तां। अ॒पि। वा॒जः। अ॒स्ति ॥५॥

किंस्विच्छ्रद्धो वितर्कार्थे । किंवा राजा दीप्यमानोऽग्निर्नोऽस्माकं स्वभूतानि हवींषि स्तुतोश्च जगृहे परिगृह्णीयात् किंवास्याग्रेऽति व्रतमतिपूजितं परिचरणाख्यं कर्म चकृम वयं क्रियास्म । कर्मवैगुण्याद्गीतस्य पूर्वार्ध एतद्वचनमुक्तं । उत्तरार्ध इदानीं तन्निराक्रियते । हि स्मेतोमौ पूरणौ । चिदित्युपमार्थे । जुहुराणः क्षिग्ध-माहूयमानो मित्रः क्षिग्धो यथा आगच्छेत् तथा । नेति संप्रत्यर्थे । शोकोऽस्मदीया स्तुतिलक्षणा वाग्देवानिन्द्रादीन्यातां गच्छतु । अपि वाजो हविराख्यं चान्नं यदस्ति तदपि देवान्प्रति गच्छतु । देवाः स्तुतिं हविश्च प्रतिगृह्णन्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठ एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दुर्म॑न्त॒चामृ॑तस्य॒ नाम॒ सल॑क्षा॒ यद्वि॒ष्णु॒रूपा॒ भवा॑न्ति ।

य॒मस्य॒ यो म॒न॒व॑न्ते सु॒म॑न्त॒मे त॒मृ॒ष पा॒क्षप्र॑यु॒च्छन् ॥६॥

दुः॒ऽम॑न्तुं । अ॒च । अ॒मृ॑तस्य । ना॒म । स॒ल॑क्षा । यत् । वि॒ष्णु॒ऽरू॒पा । भवा॑न्ति ।

य॒मस्य॒ । यः । म॒न॒व॑न्ते । सु॒ऽम॑न्तुं । अ॒ये । तं । अ॒मृ॒ष । पा॒क्षि॒ । अ॒प्र॑ऽयु॒च्छन् ॥६॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यस्मि॑न्दे॒वा वि॒द॒र्ये मा॒द॒र्यंते वि॒वस्व॑तः स॒द॒ने धा॒र॒य॑न्ते ।

सूर्ये॑ ज्योति॒रद॑धु॒र्मास्य॑ कू॒न्परि॑ द्योत॒निं च॑र॒तो अ॒ज॒स्रा ॥७॥

यस्मि॑न् । दे॒वाः । वि॒द॒र्ये । मा॒द॒र्यंते । वि॒वस्व॑तः । स॒द॒ने । धा॒र॒य॑न्ते ।

सूर्ये॑ । ज्योतिः॑ । अ॒द॑धुः । मा॒सि॑ । अ॒कू॒न् । परि॑ । द्योत॒निं । च॒र॒तः । अ॒ज॒स्रा ॥७॥

यस्मिन्नग्नी यज्ञस्य प्रधानांशे सति देवा इन्द्रादयो विदर्ये यज्ञे मादर्यंते हविषात्मानं तर्पयन्ति नृप्यन्ति वा । अपि च विवस्वतो मनुष्यस्य यजमानस्य

स्वभूते सद्ने वेद्याख्ये स्थाने धारयन्त आत्मानं स्थापयन्ति वा । किंच सूर्ये ज्योति-
रहराख्यं तेजोऽदधुः । स्थापितवन्तः । मासि चद्रमस्यक्तून् रात्रीः स्थापितवन्तः ।
तदनन्तरमजस्रानुपक्षीणौ सूर्योचंद्रमसौ द्योतनिं दीप्तिं परि चरतः । परिगच्छतः ।
सर्वत्र प्राप्तुः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यस्मिन्द्वा मन्मनि संचरन्त्यपीत्येङ् न वयमस्य विद्म ।

मित्रो नो अचादितिरनागान् सविता देवो वरुणाय वोचत् ॥ ८ ॥

यस्मिन् । देवाः । मन्मनि । संऽचरन्ति । अपीत्ये । न । वयं । अस्य । विद्म ।

मित्रः । नः । अत्र । अदितिः । अनागान् । सविता । देवः । वरुणाय । वोचत् ॥ ८ ॥

देवा इन्द्रादयोः यस्मिन्नग्नौ मन्मनि ज्ञानभूते ज्ञानवत्सर्वप्रकाशके सति संचरन्ति
स्वाधिकारे संप्रवर्तन्ते । अपीत्येऽतर्हिन्ते स्थितमग्नेः स्वरूपं वयं न विद्म । तत्त्वतो
न जानीमः । अचास्मिन्वेङ्गभावाय वर्तमानो मित्रो वरुणाय सर्वेषां पा-
पानां निवारयिष्येऽग्नये नोऽस्माननागान् अपापान्वोचत् ब्रवीतु । तथादितिर्देव-
माता सविता सर्वस्य प्रेरकी देवेष्व ब्रवीतु ॥

॥ अथ नवमी ॥

श्रुधी नो अग्ने सद्ने सधस्ये युक्ष्वा रथममृतस्य द्रविणुं ।

आ नो वह रोदसी देवपुत्रे मार्किर्देवानामप भूरिह स्याः ॥ ९ ॥

श्रुधि । नः । अग्ने । सद्ने । सधस्ये । युक्ष्वा । रथं । अमृतस्य । द्रविणुं ।

आ । नः । वह । रोदसी इति । देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे । मार्किः । देवानां । अप ।

भूः । इह । स्याः ॥ ९ ॥

श्रुधी न इत्येषा नवमी पूर्वसूक्ते व्याख्याता ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे द्वादशो वर्गः ॥

युजे वामिति पंचर्चं त्रयोदशं सूक्तं । अदितेः पुत्रस्य विवस्वत आपर्णे । हविर्धा-
नाख्ये ये द्वे शकटे तद्देवत्यमिदं । अंत्या जगती शिष्टास्त्रिष्टुभः । तथा चानुक्रांतं ।
युजे पंच विवस्वानादित्यो हविर्धानं जगत्यंतमिति । गतः सूक्तविनियोगः ।
हविर्धानप्रवर्तने युजे वामित्येका । सूचितं च । अंतरा वर्त्मपादयोर्युजे वां ब्रह्म
पूर्थं नमोभिः । आ० ४. ९. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

युजे वां ब्रह्म पूर्ये नमोभिर्वि श्लोक एतु पथ्येव सूरः ।

शृण्वंतु विश्वे अमृतस्य पुत्रा आ ये धामानि दिव्यानि तस्युः ॥१॥

युजे । वां । ब्रह्म । पूर्ये । नमःऽभिः । वि । श्लोकः । एतु । पथ्याऽइव । सूरः ।

शृण्वंतु । विश्वे । अमृतस्य । पुत्राः । आ । ये । धामानि । दिव्यानि । तस्युः ॥१॥

हे हविर्धानशक्ते वां युवामहं पूर्ये पूर्वस्मिन्काले भवं । अनादिकालप्रवृत्त-
मित्यर्थः । एवंभूतं ब्रह्म मंचमुच्चार्येति शेषः । नमोभिः सोमादिहवितर्लक्षणेनैर्युजे ।
युतज्जिम । युवयोरुपरि सोमादिकमारोप्य पत्नीशालांति हविर्धानं प्रति युवां नया-
मीत्यर्थः । एवंभूतयोर्युवयोः श्लोकः शब्दो व्येतु । विश्वान्देवान्प्रति विविधं गच्छतां ।
तत्र हृष्टांतः । पथ्येव सूरः । यथा स्तोतुः स्वभूता पथ्या परिणाममुखावहाहुतिर्वि-
श्वान्देवान्प्रति विविधं गच्छति तद्वत् । अमृतस्यामरणधर्मणः प्रजापतेः पुत्रा
विश्वे देवा एवंभूतं शब्दं शृण्वंतु ये देवा दिव्यानि दिवि भवानि धामानि
स्थानान्या तस्युः । अधिष्ठितवन्तः । ते शृण्वन्त्वित्यर्थः ॥

अथैव हविर्धानप्रवर्तने यमे इवेत्येषा । सूचितं च । यमे इव यतमाने यदैतमधि
वयोरदधा उक्थ्यं वच इत्यर्थे च आरमेत् ॥ अ० ४. ९. इति ॥

॥ तत्रैषा द्वितीया ॥

यमे इव यतमाने यदैतं प्र वां भरन्मानुषा देवयंतः ।

आ सीदतं स्वमु लोकं विदाने स्वासस्थे भवतमिदंवे नः ॥२॥

यमे इवेति यमेऽइव । यतमाने इति । यत् । ऐतं । प्र । वां । भरन् । मानुषाः । देवऽयंतः ।

आ । सीदतं । स्वं । कं इति । लोकं । विदाने इति । स्वासस्थे इति सुऽआसस्थे । भवतं ।

इदंवे । नः ॥२॥

यमे इव यथा सहोत्पन्ने अपत्ये संचरतस्तथा यतमाने गमनहविर्धारणादि-
स्वाधिकारकर्मणि प्रवर्तमाने हविर्धानशक्ते युवां यद्यदैतं हविर्धानस्थानं प्रति-
गच्छतस्तदा देवयंतो देवकामा मानुषा यजमाना वां युवां प्र भरन् । प्रभरन्ति ।
किंच युवां स्वमु लोकमात्मीयमेव हविर्धानास्थं स्थानं विदाने जानती आ सी-
दतं । ततो नोऽस्माकमिदंवे सोमार्थं स्वासस्थे शोभननिवासस्थाने भवतं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पंच पदानि रूपो अन्वरोहं चतुष्पदीमन्वेमि व्रतेन ।

अक्षरेण प्रति मिम एतामृतस्य नाभावधि सं पुनामि ॥३॥

पंच । पदानि । रूपः । अन्नु । अरोहं । चतुःऽपदी । अन्नु । एमि । व्रतेन ।

अक्षरेण । प्रति । मिमे । एतां । चतुस्त्यं । नाभौ । अधि । सं । पुनामि ॥३॥

रूपो यदृशां स्वर्गमारोपयितुर्यज्ञस्यांगत्वेन संबंधीनि पंचसंख्याकानि धाना-
सोमयशुपुरोडाशज्याख्यानि पदानि वृष्टिहेतुत्वेन देवान्प्रति गंतुं हि हवींष्यन्वरोहं ।
अनुरोहामि । शकटयोः स्थापनवहनानंतरं करणं करोमीत्यर्थः । किंच चतुष्पदी
चतुर्भिः पादैर्युक्तां चिष्टुवादिच्छंदसं क्रियां व्रतेन प्रयोगकर्मणान्वेमि । अनु-
गच्छामि । यथाकालं प्रयुज्जमीत्यर्थः । अक्षरेण प्रणवाख्येनैतामुपस्थितां प्रति-
गरक्रियां प्रति मिमे । निर्ममे । अपि च चतुस्त्यं यज्ञस्य । अधीति सप्तम्यर्थो-
नुवादी । नाभौ नाभिभूते वेद्याख्ये स्थाने सं पुनामि । संशोधयामि । दशापविषेण
सोमं संस्करोमीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

देवेभ्यः कमवृणीत मृत्युं प्रजायै कममृतं नावृणीत ।

बृहस्पतिं यज्ञमकृण्वत ऋषिं प्रियां यमस्तन्वं प्रारिरिचीत् ॥४॥

देवेभ्यः । कं । अवृणीत । मृत्युं । प्रऽजयि । कं । अमृतं । न । अवृणीत ।

बृहस्पतिं । यज्ञं । अकृण्वत । ऋषिं । प्रियां । यमः । तन्वं । प्र । अरिरिचीत् ॥४॥

देवेभ्यो देवानां मृत्युं मारयितारं कं स्वपुरुषमवृणीत । प्रार्थयते । प्रयुंक्ते ।
किंच प्रजायै देवव्यतिरिक्ताया मनुष्यादिकायाः प्रजायाः अमृतममारकमविनाशकं
कं वा स्वपुरुषं नावृणीत । न प्रयुंक्ते । हविर्धारणक्रियायां प्रवृत्तायां सत्य
पूर्वोक्तानां सर्वेषां स्थितेरवश्यंभावित्वाच्च कंचिदपि विनाशकं स्वपुरुषं यमो
निरूपयतीत्यर्थः । अपि च बृहस्पतिं बृहतां देवानां हविर्धारणे पालकं बृहतां
मंचाणां स्वामिनं वर्षिं सर्वस्य दृष्टादृष्टफलस्य दृष्टारं यज्ञमकृण्वत । ऋषिग्य-
जमानाः कुर्वन्ति । अपि च यमः प्रियां तन्वमस्मदीयमिष्टं शरीरं प्रारिरिचीत् ।
धातूनामनेकार्थत्वाद्विचिरञ्च परिहारार्थं वर्तते । प्ररेचयति । मृत्योः सकाशात्परि-
हरति । कर्मवैगुण्यजनितदोषभावादस्माकं जीवितं नापहरतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सप्त क्षरन्ति शिशवे मरुत्वन्ते पिचे पुचासो अर्थवीवतन्त ।

उभे इदस्योभयस्य राजत उभे यतेते उभयस्य पुष्यतः ॥५॥

सप्त । क्षरन्ति । शिशवे । मरुत्वन्ते । पिचे । पुचासः । अपि । अवीवतन् । ऋत ।

उभे इति । इत् । अस्य । उभयस्य । राजतः । उभे इति । यतेते इति । उभयस्य । पुष्यतः ॥५॥

मरुत्वन्ते । मरुतः स्तोतारः । स्तुतिद्वारेण तद्वन्ते पिच ऋत्विजां पितृभूताय शिशवे शंसनीयाय हविर्धानशकटयोः सुखासीनभूताय सोमाय सप्त छंदांसि क्षरन्ति । स्तुतित्वेन गच्छन्ति । अपि च पुचासोऽपि सोमस्य पुचभूता ऋत्विजोऽप्यृतं सत्यभूतं स्तोत्रमवीवतन् । संगमयन्ति । सद्गुण्याहिणी स्तुतिं कुर्वन्तीत्यर्थः । उभे इत् द्वे एव हविर्धानशकटे अस्योभयस्य देवजातस्य मनुष्यजातस्य च राजतः । ईशाने । उभे एव शकटे यतेते । कर्मानुष्ठाने प्रयत्नं कुरुतः । उभयस्य देवजातस्य मनुष्यजातस्य च पुष्यतः । हविर्धारणद्वारेण पुष्टिं कुरुत इत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे त्रयोदशो वर्गः ॥

परेयिवांसमिति षोडशर्चं चतुर्दशं सूक्तं विवस्वतः पुचस्यै यमस्यापै । अंगिरसो नः पितरो नवग्वा इति षष्ठ्या अंगिरःपिचयवैभृगुलक्षणा लिंगीक्ता देवताः । प्रेहीत्याद्यास्तिस्रो लिंगोक्तेदेवताकाः पितृदेवताका वा । अति द्रव सारमेयावित्यादिकस्तृचः सरमापुचौ यौ श्वानौ परलीकमार्गमभितः स्थितौ तद्देवताकाः । शिष्टा यमदेवताः । यमाय सोममिति त्रयोदश्याद्या अनुपुभः । यमाय मधुमत्तममित्येषा बृहती । आदितो द्वादश विपुभः । तथा चानुक्तांतं । परेयिवांसं षोडश यमो यामं पथी लिंगोक्तेदेवता । पराश्व तिस्रः पित्र्या वा तृचः श्वभ्यां परा अनुपुभी बृहत्युपांत्येति ॥ गतः सूक्तविनियोगः । महापितृयज्ञे यमयागाख्या याज्या । सूचितं च । इमं यज्ञं प्रस्तरमा हि सीदिति द्वे परेयिवांसं प्रवतो महीरनु । आ० २. १९. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परेयिवांसं प्रवतो महीरनु बहुभ्यः पंथामनुपस्पशानं ।

वैवस्वतं संगमनं जनानां यमं राजानं हविषा दुवस्य ॥१॥

परेयिऽवांसं । प्रऽवतः । महीः । अनु । बहुऽभ्यः । पंथा । अनुऽपस्पशानं ।

वैवस्वतं । संऽगमनं । जनानां । यमं । राजानं । हविषा । दुवस्य ॥१॥

हे मदीयांतरात्मन् यजमान वा त्वं राजानं पितॄणां स्वामिनं यमं हविषा पुरोडाशदिना दुवस्य । परिचर । कीदृशं । प्रवतः प्रकृष्टकर्मवतो भूलोकवर्ति-
भोगसाधनं पुण्यमनुष्ठितवतः पुरुषान्महीस्रतज्ञोगोचितभूप्रदेशविशेषान् अनु
परेयिवांसं क्रमेण मरणादूर्ध्वं प्रापितवन्तं । तथा बहुभ्यः स्वर्गार्थिभ्यः पुण्यकृद्भिः
पुण्यकृतार्थं पंथां स्वर्गस्योचितं मार्गमनुपस्पृशानमवाधमानं । पापिन एव पुरु-
षान् स्वर्गमार्गबाधेन नरकं प्रापयति न तु पुण्यकृत इत्यर्थः । वैवस्वतं विवस्वतः
सूर्यस्य पुत्रं जनानां पापिनां संगमनं गंतव्यस्थानरूपं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यमो नो गातुं प्रथमो विवेद नैषा गव्यूतिरपभर्तवा उ ।

यचा नः पूर्वे पितरः परेयुरेना जज्ञानाः पथ्याऽनु स्वाः ॥२॥

यमः । नः । गातुं । प्रथमः । विवेद । न । एषा । गव्यूतिः । अपऽभर्तवै । ऊं इति ।

यच । नः । पूर्वे । पितरः । पराऽईयुः । एना । जज्ञानाः । पथ्याः । अनु । स्वाः ॥२॥

प्रथमः सर्वेषां सुख्यो यमो नोऽस्माकं प्रजानां गातुं शुभाशुभनिमित्तं विवेद ।
जानाति । एषा गव्यूतिर्नापभर्तवा उ । अतिशयज्ञानयोगाद्यमस्य न केनचिदप-
हर्तुमपनेतुं शक्यत इत्यर्थः । यच यस्मिन्मार्गे नोऽस्माकं पूर्वे पितरः परेयुः एनानेन
मार्गेण गच्छन्तो जज्ञाना जाताः सर्वे स्वाः स्वभूताः पथ्याः स्वकर्ममार्गभूता
गतीरनु गच्छन्ति ॥

आग्निमाहुते मातली कथैरित्येषा धाय्या । सूचितं च । इमं यम प्रस्तरमा हि
सीद मातली कथैर्यमो अंगिरोभिरुदीरतामवर उत्परासः । आ० ५. २०. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

मातली कथैर्यमो अंगिरोभिवृहस्पतिर्ऋकंभिर्वावृधानः ।

यांश्च देवा वावृधुर्यं च देवान्स्वाहान्ये स्वधयान्ये मदन्ति ॥३॥

मातली । कथैः । यमः । अंगिरऽभिः । बृहस्पतिः । ऋकंऽभिः । ववृधानः ।

यान् । च । देवाः । ववृधुः । ये । च । देवान् । स्वाहा । अन्ये । स्वधया । अन्ये । मदन्ति ॥३॥

मातली । मातलिरिन्द्रस्य सारथिः । तद्वानिन्द्रो मातली । स कथैः कथभाग्भिः
पितृभिः सह ववृधानो वर्धमानो भवति । यमश्चांगिरोभिः पितृविशेषैः सह

वर्धमानो भवति । ॥ तत्र देवा इन्द्रादयो यांश्च कव्यभागादीन्पितृन्वृधुर्वर्धयन्ति
ये च कव्यभागादयः पितरो देवानिन्द्रादीन्वर्धयन्ति तेषां मध्येऽन्य इन्द्रादयः स्वाहा
मदन्ति । स्वाहाकारेण हृष्यन्ति । अन्ये पितरः स्वधया स्वधाकारेण हृष्यन्ति ॥

महापितृयज्ञे यमस्येमं यमेत्यादिके द्वे अनुवाक्ये । इमं यम प्रस्तरमा हि
सीदिति द्वे । अ० २. १९. इति हि सूचितं । सैषाग्निमारुतेऽपि धाम्या । सूत्रं
पूर्वमेवोदाहृतं ॥

॥ सैषा सूक्ते चतुर्थी ॥

इमं यम प्रस्तरमा हि सीदांगिरोभिः पितृभिः संविदानः ।

आ त्वा मंचाः कविशस्ता बहंत्वेना राजन्हविषा मादयस्व ॥४॥

इमं । यम । प्रऽस्तरं । आ । हि । सीद । अंगिरःऽभिः । पितृऽभिः । संऽविदानः ।

आ । त्वा । मंचाः । कविऽशस्ताः । बहंतु । एना । राजन् । हविषा । मादयस्व ॥४॥

हे यम अंगिरोभिरेतन्नामकैः पितृभिः संविदान ऐकमत्यं गतस्वमिमं प्रस्तरं
विस्तीर्णं यज्ञविशेषमा सीद । आगत्योपविश । हि यस्मादेवं तस्मात्कविशस्ता
विद्वद्भिर्चत्विग्भिः प्रयुक्ता मंचास्त्वा त्वामा बहंतु । हे राजन् एनैतेन हविषा
तुष्टौ मादयस्व । यजमानं हर्षय ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अंगिरोभिरा गहि यज्ञियेभिर्यम वैरूपैरिह मादयस्व ।

विवस्वतं हुवे यः पिता तेऽस्मिन्यज्ञे बर्हिषा निषद्य ॥५॥

अंगिरःऽभिः । आ । गहि । यज्ञियेभिः । यम । वैरूपैः । इह । मादयस्व ।

विवस्वतं । हुवे । यः । पिता । ते । अस्मिन् । यज्ञे । बर्हिषि । आ । निऽसद्य ॥५॥

हे यम वैरूपैर्विविधरूपयुक्तैर्वैरूपसामग्रियैर्वा यज्ञियेभिर्यज्ञयोग्यैरांगिरोभिः
सहा गहि । आगच्छ । आगत्य चेहास्मिन्यज्ञे मादयस्व । यजमानं हर्षय । यो
विवस्वान् ते तव पितास्ति अस्मिन्यज्ञे तं विवस्वतं हुवे । आह्वयामि । ॥
चास्तीर्णे बर्हिषा निषद्योपविश्य यजमानं हर्षयतु ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे चतुर्दशी वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अंगिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवः सोम्यासः ।

तेषां वयं सुमता यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम ॥६॥

अंगिरसः । नः । पितरः । नवग्वाः । अथर्वाणः । भृगवः । सोम्यासः ।

तेषां । वयं । सु० सुमता । यज्ञियानां । अपि । भद्रे । सौमनसे । स्याम ॥६॥

अंगिरसोऽंगिरोनामका अथर्वाणोऽथर्वनामका भृगवो भृगुनामकाश्च नो ।
 ऽस्माकं पितरो नवग्वा अभिनवगमनयुक्ताः । यद्वा नूतनवत्प्रीतिजनका इत्यर्थः ।
 ते च सोम्यासः । सोममर्हतीति सोम्याः । यज्ञियानां यज्ञार्हाणां तेषां सुमता-
 वनुयहयुक्तायां बुद्धौ वयं स्याम । सर्वदा तिष्ठेम । अपि च सौमनसे भद्रे
 सौमनसस्य कारणे कल्याणे फले स्याम । सर्वदा तिष्ठेम ॥

सत्त्वमध्ये दीक्षितस्य मरणे प्रेहीत्याद्याः पंचर्वस्तृतीयावर्जिता होवा शंसनीयाः ।
 सूचितं च । प्रेहि प्रेहि पृथिभिः पूर्व्येभिरिति पंचानां तृतीयामुच्चेत् ॥ आ० ६. १०. ।
 इति ॥

॥ तासां प्रथमा सूक्ते सप्तमी ॥

प्रेहि प्रेहि पृथिभिः पूर्व्येभिर्यत्रा नः पूर्वे पितरः परेयुः ।

उभा राजाना स्वधया मदता यमं पश्यासि वरुणं च देवं ॥७॥

प्र । इहि । प्र । इहि । पृथिभिः । पूर्व्येभिः । यत्र । नः । पूर्वे । पितरः । परा० ईयुः ।

उभा । राजाना । स्वधया । मदता । यमं । पश्यासि । वरुणं । च । देवं ॥७॥

यत्र यस्मिन्स्थाने नोऽस्माकं पूर्वे पुरातनाः पितरः पितामहादयः परेयुः
 पूर्व्येभिः पूर्वस्मिन्काले भवैः । अनादिकालप्रवृत्तैरित्यर्थः । पृथिभिर्मर्गैर्ह मत्पित-
 त्तत्स्थानं प्रेहि । प्रगच्छ । शीघ्रं गच्छ । गत्वा च स्वधयामृताच्चेन मदती नृपन्तौ
 राजाना राजानाबुभोभौ यमं देवं द्योतमानं वरुणं च पश्यासि । पश्य ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सं गच्छस्व पितृभिः सं यमेनेष्टापूर्तेन परमे व्योमन् ।

ह्रित्वायावद्यं पुनरस्तमेहि सं गच्छस्व तन्वा सुवर्चाः ॥८॥

सं। गच्छस्व। पितृभिः। सं। यमेन। इष्टापूर्तेन। परमे। विऽओमन्।

हित्वायं। अवद्यं। पुनः। अस्तौ। आ। इहि। सं। गच्छस्व। तन्वा। सुऽवर्चाः॥६॥

हे मदीय पितः ततस्त्वं परम उत्कृष्टे व्योमन् व्योमनि स्वर्गाख्ये स्थाने स्वभूतैः पितृभिः सह सं गच्छस्व। इष्टापूर्तेन श्रौतस्मार्तदानफलेन संगच्छस्व। तत इष्टापूर्तेन सहागम्यावद्यं प्राप्यं हित्वा परित्यज्यास्तं त्रियमानाख्यं गृहमेहि। आगच्छ। ततः सुवर्चाः। तृतीयार्थे प्रथमा। सुवर्चसा शोभनदीप्तियुक्तेन तन्वा स्वशरीरेण संगच्छस्व॥

पैतृमेधिके कर्मणि श्मशानायतनं प्रोक्षत्यपेत वीतेति। सूचितं च। गर्तोदकेन शमीशाखया चिः प्रसथ्यमायतनं परिव्रजन् प्रोक्षत्यपेत वीत वि च सर्पतातः। आ० गृ० ४. २. इति॥

॥ सैषा सूक्ते नवमी ॥

अपेत वीत वि च सर्पतातोऽस्मा एतं पितरो लोकमक्रन्।

अहोभिरद्भिरक्तुभिर्भ्यक्तं यमो ददात्यवसानमस्मै॥९॥

अपः। इतः। वि। इतः। वि। च। सर्पतः। अतः। अस्मै। एतं। पितरः। लोकं। अक्रन्।

अहः। ऽभिः। अत्। ऽभिः। अक्तुऽभिः। विऽभ्यक्तं। यमः। ददाति। अवऽसानं। अस्मै॥९॥

श्मशाने पूर्वं स्थिता हे पिशाचादयः अतोऽस्माद्युतयजमानदहनस्थानादपेत। अपगच्छत। वीत। विशेषेण गच्छत। वि सर्पत च। इदं स्थानं परित्यज्य नानाभावेन दूरतरं देशं गच्छतेत्यर्थः। पितरोऽस्मै मृतयजमानस्यार्थायैतं लोकमिदं दहनस्थानमक्रन्। यमस्याज्ञयान्कुर्वन्। यमोऽप्यहोभिर्दिवसैरद्भिरभ्युक्ष्णोदकैरक्तुभी राविभिर्भ्यक्तं संगतं। शुद्धिनिमित्तैः कालोदकादिभिः शोधितमित्यर्थः। अवसानं दहनस्थानमस्मै मृतयजमानस्यार्थाय ददाति। दत्तवान्॥

अनुस्तरण्या वृक्षा पार्श्वयोराधफलाकृती। तावुद्धृत्य प्रेतस्य हस्तयोर्निदधात्यति द्रव सारमेयाविति द्वाभ्यां। सूचितं च। वृक्षावुद्धृत्य पारयोरादध्यादति द्रव सारमेयी श्वानौ। आ० गृ० ४. ३. इति॥

॥ तत्रैषा दशमी ॥

अति द्रव सारमेयी श्वानौ चतुरक्षौ श्वलौ साधुर्ना पृथा।

अथां पितृन्सुविदचां उपेहि यमेन ये संधमादं मर्दति॥१०॥

अति॑ । द्र॒व । सा॒रमे॒यौ । श्वा॒नौ । च॒तुः॑ऽअ॒क्षौ । श॒व॒लौ । सा॒धुना॑ । प॒था ।

अथ॑ । पि॒तृन् । सु॑ऽवि॒द्वान् । उ॒प॑ । इ॒हि । य॒मेन॑ । ये । स॒ध॒मादँ॑ । म॒दँति॑ ॥ १० ॥

हे अग्ने साधुना पथा समीचीनेन मार्गेण श्वानावुभावति द्रव । अतिक्रम्य गच्छ । यमसंबन्धिनौ यौ श्वानौ प्रेतस्य बाधकौ तौ परित्यज्य समीचीनेन मार्गेण प्रेतं नयेत्यर्थः । कीदृशौ श्वानौ । सारमेयौ । सरमा नाम काचित्प्रसिद्धा देवशुनी । तस्याः पुत्रौ । चतुरक्षौ । उपरिभागे पुनरपक्षिद्वयं ययोस्तादृशौ । अथ शोभनमार्गेण गमनानन्तरं ये पितरो यमेन सधमादं सहर्षं मदंति प्राप्नुवन्ति तान्सुविद्वान् सुधुभिज्ञान्पितृनुपेहि । उपगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

यौ ते॒ श्वा॒नौ॑ यम॑ रक्षि॒तारौ॑ च॒तुर॑क्षौ प॒थिर॑क्षीं नृ॒चक्ष॑सी ।

ताभ्या॑मे॒नं॒ परि॑ दे॒हि राज॑न् स्व॒स्ति चा॑स्मा अ॒नमी॑वं च॒ धेहि॑ ॥ ११ ॥

यौ । ते॒ । श्वा॒नौ॑ । य॒म॒ । र॒क्षि॒तारौ॑ । च॒तुः॑ऽअ॒क्षौ । प॒थिर॑क्षी॒ इति॑ प॒थि॒ऽरक्षी॑ । नृ॒चक्ष॑सी ।

ताभ्या॑ । ए॒नं॒ । परि॑ । दे॒हि । रा॒ज॒न् । स्व॒स्ति । च॒ । अ॒स्मि॒ । अ॒न॒मी॑वं । च॒ । धे॒हि॑ ॥ ११ ॥

हे राजन् हे यम ते त्वदीयौ यौ श्वानौ विद्येते ताभ्यां हे राजन् यमेनं प्रेतं परि देहि । रक्षार्थं प्रयच्छ । कीदृशौ श्वानौ । रक्षितारौ । यमगृहस्य रक्षकौ । चतुरक्षौ । अक्षिचतुष्टययुक्तौ । पथिरक्षी । मार्गस्य रक्षकौ । नृचक्षसी । मनुष्यैः ख्याप्यमानौ । श्रुतिस्मृतिपुराणाभिज्ञाः पुरुषास्ती प्रख्यापयन्ति । ताभ्यां श्वभ्यां दत्वास्मै प्रेताय स्वस्ति च क्षेममप्यनमीवं च रोगाभावमपि धेहि । संपादय ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

उ॒रु॒ण॒स॒र्व॒सु॒तृ॒पा॑ उ॒दु॒व॒ली॑ य॒मस्य॑ दू॒तौ च॑र॒तौ ज॒नौ॑ अ॒नु ।

ताव॑स्म॒भ्यं दृ॒श्ये सूर्या॑य पु॒नर्दा॑ता॒मसु॑म॒द्येह॑ भ॒द्रं ॥ १२ ॥

उ॒रु॒ऽन॒सी॑ । अ॒सु॒ऽतृ॒पाँ । उ॒दु॒व॒ली॑ । य॒मस्य॑ । दू॒तौ । च॒र॒तः । ज॒नान् । अ॒नु ।

तौ । अ॒स्म॒भ्यं । दृ॒श्ये । सूर्या॑य । पु॒नः । दा॒तां । अ॒सुं । अ॒द्य । इ॒ह । भ॒द्रं ॥ १२ ॥

यमस्य संबन्धिनौ दूतौ श्वानौ जनौ अनु प्राणिनो लक्षीकृत्य सर्वत्र चरतः ।

कीदृशौ । उरुणसौ दीर्घनासिकायुक्तौ । असुतृषौ परकीयान्प्राणान् स्वीकृत्य
तैस्तृप्यन्ताबुदुंबलाबुरुवलौ विस्तीर्णवलयौ तावुभौ दूतौ सूर्याय दृश्ये सूर्यस्य
दर्शनार्थमद्य दिन इह कर्मणि भद्रमसुं समीचीनं प्राणं पुनरस्मभ्यं दातां ।
अदत्तां ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

यमाय सोमं सुनुत यमाय जुहुता हविः ।

यमं ह यज्ञो गच्छत्यग्निदूतो अरंकृतः ॥ १३ ॥

यमाय । सोमं । सुनुत । यमाय । जुहुत । हविः ।

यमं । ह । यज्ञः । गच्छति । अग्निदूतः । अरंकृतः ॥ १३ ॥

हे ऋत्विजो यमाय यमदेवतार्थं सोमं सुनुत । लतात्मकं सोममभिषुणुत ।
तथा यमार्थं हविर्जुहुत । अग्निदूतो यस्मिन्यज्ञे सोऽयमग्निदूतः । अग्नेदूतत्वमन्य-
चाम्नातं । अग्निर्देवानां दूत आसीदिति । अरंकृतो बहुभिर्द्रव्यैरलंकाररूपैर्युक्तः ।
तादृशो यज्ञो यमं ह यममेव गच्छति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

यमाय घृतवज्रविर्जुहोत प्र च तिष्ठत ।

स नो देवेष्वा यमदीर्घमायुः प्र जीवसे ॥ १४ ॥

यमाय । घृतवज्रं । हविः । जुहोत । प्र । च । तिष्ठत ।

सः । नः । देवेषु । आ । यमत् । दीर्घं । आयुः । प्र । जीवसे ॥ १४ ॥

हे ऋत्विजो यमं यमाय घृतवदाज्येन संयुक्तं हविः पुरोडाशादिकं जुहोत ।
जुहुत । प्र च तिष्ठत । यमं यममुपतिष्ठत्वं च । देवेषु मध्ये स यमो देवः प्र
जीवसे प्रकृष्टजीवनार्थं नोऽस्माकं दीर्घमायुरा यमत् । प्रयच्छतु ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

यमाय मधुमत्तमं राज्ञे हव्यं जुहोतन ।

इदं नम ऋषिभ्यः पूर्वजेभ्यः पूर्वभ्यः पथिकृद्भ्यः ॥ १५ ॥

यमाय । मधुमत्तमं । राज्ञे । हव्यं । जुहोतन ।

इदं । नमः । ऋषिभ्यः । पूर्वजेभ्यः । पूर्वभ्यः । पथिकृद्भ्यः ॥ १५ ॥

हे ऋत्विजो यमाय राज्ञे मधुमत्तममतिशयेन मधुरं हव्यं पुरोडाशादिकं
हविर्जुहोतन । जुहुत । पूर्वजेभ्यः सृष्ट्यादावुत्पन्नेभ्योऽत एव पूर्वैभ्योऽस्मत्तः
पूर्वभाविभ्यः पथिकृद्भ्यः शोभनमार्गकारिभ्य ऋषिभ्य इदं प्रत्यक्षं यथा भवति
तथा नमोऽस्तु ॥

॥ अथ षोडशी ॥

चिकटुकेभिः पतति षळुर्वीरिक्मिबृहत् ।

चिष्टुग्गायत्री छंदांसि सर्वा ता यम आहिता ॥१६॥

चिऽकटुकेभिः । पतति । षट् । उर्वीः । एकै । इत् । बृहत् ।

चिऽस्तुप् । गायत्री । छंदांसि । सर्वा । ता । यमे । आऽहिता ॥१६॥

चिकटुकेभिः । द्वितीयार्थे तृतीयैषा । चिकटुकान् ज्योतिर्गौरायुरिति त्रयो
यागविशेषास्त्रिकटुका उच्यन्ते । तान्प्रत्यंगभावाय संरक्षणार्थं च पतति । यमस्तान्
प्राप्नोति । षट्संख्याका उर्वीर्भूमीः कृताकृतप्रत्यवेक्षणाय प्राप्नोति । ताश्चोर्व्यः
शाखांतरमंचे समान्नाताः परमोर्वीरंहसस्यांतु द्यौश्च पृथिवी चापश्चौपधयश्चोर्कु
सूनृता चेति । एकमित् एकमेव बृहस्पहज्जगद्यमश्च प्रतिपालनीयः प्राप्नोति ।
किंच यानि चिष्टुग्गायत्र्यादीनि छंदांसि सन्ति सर्वाणि तानि छंदांसि यम
आहितानि । ऋत्विग्भिः स्तुतिवेनावस्थितानि ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे षोडशो वर्गः ॥

उदीरतामिति चतुर्दशर्चं पंचदशं सूक्तं । अक्षानुक्रम्यते । उदीरतां षळूना
शंखः पित्र्यं जगत्येकादशी । यामायनाः परे पंचेति वचनाद्यमपुषः शंखाख्य
ऋषिः । अग्निप्राप्ता इत्येषा जगती शिष्टास्त्रिष्टुभः । पितरो देवता । गतः सूक्तवि-
नियोगः ॥ अष्टकायामुदीरतामवर इत्याद्या अष्टावृचो होमार्थाः । सूचितं च ।
उदीरतामवर उत्परास इत्यष्टाभिर्हुत्वा । आ० गृ० २.४. इति ॥ महापितृयज्ञे पितरः
सीमवंत इत्यस्यानुवाक्योदीरतामित्येषा । सूचितं च । पितरोऽग्निप्राप्ता यम
उदीरतामवर उत्परासः । आ० २.१९. इति ॥ आपिमारुतेऽप्येषा धाव्या । सूचितं
च । मातली कथ्यर्थमो अंगिरोभिरुदीरतामवर उत्परासः । आ० ५.२०. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उदीरतामवरं उपरांस उन्मध्यमाः पितरः सोम्यासः ।

असुं य ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते नोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥१॥

उत् । ईरतां । अवरं । उत् । परांसः । उत् । मध्यमाः । पितरः । सोम्यासः ।

असुं । ये । ईयुः । अवृकाः । ऋतज्ञाः । ते । नः । अवन्तु । पितरः । हवेषु ॥१॥

त्रिविधाः पितर उन्नमा मध्यमा अधमाश्चेति । यथाविधं श्रौतं कर्मानुष्ठाय पितृत्वं प्राप्ता उन्नमाः । स्मार्तकर्ममात्रपरा मध्यमाः । अत्रापि कैश्चित्संस्कारैर्विकल्पा अधमाः । एतदेवाभिप्रेत्य ये अग्निदग्धा ये अनग्निदग्धा इत्यादिमंत्र आन्नातः । तेष्ववरे निकृष्टा उदीरतां । उन्नमं हविः प्राप्तुवन्तु । परास उन्नमाः पितर उदीरतां मध्यमाः पितरश्चोदीरतां । ते सर्वेऽप्यस्मद्विषये सोम्यासः सोम्या अनुयहपराः संतु । ये पितरोऽवृका वृकवदरण्यवदस्मासु हिंसामकुर्वन्त ऋतज्ञा अस्मदनुष्ठितं यज्ञं जानन्तोऽसुमस्मत्प्राणमीयू रक्षितुं प्राप्तास्ते पितरो हवेष्वस्मदीयेष्वाह्वानेषु नोऽस्मानवन्तु । रक्षन्तु ॥

महापितृयज्ञे पितरो वहिषद इत्यस्येदं पितृभ्य इति द्वितीयानुवाक्या । सूचं तु पूर्वमेवोदाहृतं । आ० २. १९. ॥ इदं पितृभ्य इत्येषा धाया । सूचितं च । आहं पितृन् सुविदत्राँ अविस्तीदं पितृभ्यो नमो अस्त्वद्य स्वादुष्किलायमिति चतसः । आ० ५. २०. । इति ॥

॥ तथैषा द्वितीया ॥

इदं पितृभ्यो नमो अस्त्वद्य ये पूर्वांसो य उपरास ईयुः ।

ये पार्थिवे रजस्या निषत्ता ये वा नूनं सुवृजनांसु विष्णु ॥२॥

इदं । पितृभ्यः । नमः । अस्तु । अद्य । ये । पूर्वांसः । ये । उपरासः । ईयुः ।

ये । पार्थिवे । रजसि । आ । निऽसत्ताः । ये । वा । नूनं । सुऽवृजनांसु । विष्णु ॥२॥

पूर्वांसो यजमानोत्पत्तेः पूर्वमुत्पन्ना ज्येष्ठभ्रातृपितामहादयो य ईयुः पितृलोकं प्राप्ताः । ये चान्य उपरासो यजमानजन्मन उपर्युत्पन्नाः कनिष्ठभ्रातृस्वपुत्रादय ईयुः पितृलोकं प्राप्ताः । येऽप्यन्ये पार्थिवे पृथिवीसंबन्धिनि रजसि रजोगुणकार्येऽस्मिन्कर्मण्या निषत्ता हविः स्वीकर्तुमागत्योपविष्टाः । ये वा केचिदन्ये बंधुवर्गरूपाः पितरो विष्णु बंधुरूपासु प्रजास्वा निषत्ताः आद्यादिस्वीकारायाग-

त्योपविष्टाः । कीदृशीषु विष्णु । सुवृजनासु । वृज्यते परित्यज्यते दारिद्र्यमनेनेति
वृजनं धनं । शोभनं वृजनं यासां ताः सुवृजनाः । तादृशीषु धनसमृद्ध्या श्राद्धा-
दिकर्मपरास्वित्यर्थः । सर्वेभ्य उक्तेभ्यः पितृभ्योऽद्यास्मिन्कर्मणीदं नमोऽस्तु ।
अयमाहुतिप्रदानपूर्वको नमस्कारो भवतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आहं पितृन्सुविद्वान् अविस्ति नपातं च विक्रमणं च विष्णोः ।

वर्हिषदो ये स्वधया सुतस्य भजंत पितृस्त इहागमिष्टाः ॥३॥

आ। अहं। पितृन्। सुविद्वान्। अविस्ति। नपातं। च। विऽक्रमणं। च। विष्णोः।

वर्हिऽसदः। ये। स्वधया। सुतस्य। भजंत। पितृः। ते। इह। आऽगमिष्टाः ॥३॥

अहं यजमानः सुविद्वान् मदीयां भक्तिं सुष्ठु जानतः पितृनाविस्ति । आभि-
मुख्येन लब्धवानस्मि । विष्णोर्व्यापिनो यज्ञस्य नपातं च विनाशाभावं च
विक्रमणं च विशेषेण प्रवृत्तिं च लब्धवानस्मि । ये पितरो वर्हिषदो वर्हिषि
सीदन्ति त इहास्मिन्कर्मण्यागमिष्टाः । अतिशयेनागताः । आदरपूर्वं समागत्य
स्वधया पुरोडाशाद्यन्नेन सह सुतस्याभिपुतस्य सोमलक्षणस्य पितृः पितोरन्नस्य
भागं भजंत । सेवन्ते । उपयुजन्ते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वर्हिषदः पितर ऊत्यर्वाग्निमा वो हव्या चकृमा जुषध्वं ।

त आ गतावसा शंतमेनार्था नः शं योररपो दधात ॥४॥

वर्हिऽसदः। पितरः। ऊती। अर्वाक्। इमा। वः। हव्या। चकृम। जुषध्वं।

ते। आ। गत। अवसा। शंऽतमेन। अर्थ। नः। शं। योः। अरपः। दधात ॥४॥

हे वर्हिषदः । यज्ञे सीदन्तीति वर्हिषदः । अत्रापि ये वै यज्जानस्ते पितरो
वर्हिषद इत्यत्र श्रुतत्वाद्यागं कृत्वा प्रेत्य पितृलीकं प्राप्ता वर्हिषदः । तादृशा
हे पितरोऽर्वागर्वाचीनानामस्माकमूती रक्षा भवद्भिः कर्तव्येति शेषः । वो युष्म-
दर्धमिमा हव्यैतानि हवीषि चकृम । अतस्तानि जुषध्वं । ते हविर्जुष्टवन्तो यूयं
शंतमेन सुखतमेनावसा रक्षणेन निमित्तभूतेना गत । आभिमुख्येनास्मान्प्राप्नुत ।
अथानन्तरं नोऽस्मभ्यं शं सुखं योर्दुःखवियोगमरपः पापरहितं च दधात । दत्त ॥

महापितृयज्ञे पितरः सोमवन्त इत्यस्य याज्योपहूताः पितर इत्येषा । सूचितं च । उपहूताः पितरः सोम्यासत्त्वं सोम प्रचिकितो मनीषा । आ० २, १९, । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते पञ्चमी ॥

उपहूताः पितरः सोम्यासो बर्हिषेषु निधिषु प्रियेषु ।

त आ गमन्तु त इह श्रुवन्तधि ब्रुवन्तु तेऽवन्त्मान् ॥ ५ ॥

उपऽहूताः । पितरः । सोम्यासः । बर्हिषेषु । निऽधिषु । प्रियेषु ।

ते । आ । गमन्तु । ते । इह । श्रुवन्तु । अधि । ब्रुवन्तु । ते । अवन्तु । अस्मान् ॥ ५ ॥

सोम्यासः सोम्या अस्मदनुग्रहपराः सोमसंपादिनो वा पितरो बर्हिषेषु यागार्हेषु प्रियेषु तृप्तिकेषु निधिषु निधिसदृशेषु हविषु निमित्तभूतेषु सत्सूपहूता अस्माभिराहूतास्ते पितर आ गमन्तु । आगच्छन्तु । आगत्य चेहास्मिन्कर्मण्यस्माभिः प्रयुक्ताः स्तुतीः श्रुवन्तु । शृण्वन्तु । श्रुत्वा चाधि ब्रुवन्तु । साधुरयं यजमान इत्यादरेण कथयन्तु । ते तादृशाः पितरोऽस्मानवन्तु । रक्षन्तु ॥

॥ इति सप्तमस्य पद्ये सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आत्मा जानुं दक्षिणतो निषद्येमं यज्ञमभि गृणीत् विश्वे ।

मा हिंसिष्ट पितरः केन चित्तो यद् आगः पुरुषता कराम ॥ ६ ॥

आऽअर्थ । जानुं । दक्षिणतः । निऽसद्यः । इमं । यज्ञं । अभि । गृणीत् । विश्वे ।

मा । हिंसिष्ट । पितरः । केन । चित् । नः । यत् । वः । आगः । पुरुषता । कराम ॥ ६ ॥

पितृणामयं स्वाभाविकी धर्मोऽथैनं पितरः प्राचीनावीतिनः सव्यं जान्वाचेति वचनात् । हे पितरो विश्वे सर्वे यूयं जान्वाच्य भूमौ निपात्य दक्षिणतो दक्षिणपार्श्वे निषद्योपविश्येममस्मदीयं यज्ञमभि गृणीत । अभिष्टुत । विशिष्टनृत्तियो-गात्परया प्रीत्या सगुणोऽयं यज्ञ इति प्रशंसतेत्यर्थः । अपि च । वोऽयुष्माकं यत्किञ्चित्कर्मवैगुण्यजनितमागोऽपराधं पुरुषता मनुष्यत्वेन हेतुना कराम वयं कृतवन्तो हे पितरः तेन केनचिदपराधेन नोऽस्मान्मा हिंसिष्ट ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आसीनासो अरुणीनामुपस्थे रयिं धत्त दाणुषे मर्त्याय ।

पुत्रेभ्यः पितरस्तस्य वस्वः प्र यच्छत त इहोर्जं दधात ॥७॥

आसीनासः । अरुणीनां । उपस्थे । रयिं । धत्त । दाणुषे । मर्त्याय ।

पुत्रेभ्यः । पितरः । तस्य । वस्वः । प्र । यच्छत । ते । इह । ऊर्जं । दधात ॥७॥

अरुणीनामारोचमानानां ज्वालानां वा देवतानां वोपस्थे समीपस्थाने
वेद्याख्य आसीनास उपविष्टाः पितरो यूयं दाणुषे हविर्दत्तवते मर्त्याय मनुष्याय
यजमानाय रयिं धनं धत्त । दत्त । हे पितरो यूयं तस्य यजमानस्य पुत्रेभ्यो वस्वो
वसु धनं प्र यच्छत । ते तादृश यूयमिहास्मिन्नस्मदीये कर्मण्यूर्जं धनं दधात ।
निधत्त ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ये नः पूर्वे पितरः सोम्यासोऽनूहिरे सोमपीथं वसिष्ठाः ।

तेभिर्यमः संरराणो हवींषुशन्नुशन्निः प्रतिकाममञ्चु ॥८॥

ये । नः । पूर्वे । पितरः । सोम्यासः । अनुऽऊहिरे । सोमऽपीथं । वसिष्ठाः ।

तेभिः । यमः । संरराणः । हवींषि । उशन् । उशन्ऽभिः । प्रतिऽकामं । अञ्चु ॥८॥

सोम्यासः सोमसंपादिनो वसिष्ठा वस्तुतमाः कृताच्छादना धनवत्तमा वा
नोऽस्माकं ये पूर्वे पितरः सोमपीथं सोमपानमनूहिरेऽनुपूर्व्येण देवेभ्यश्च पि-
तृभ्यश्च प्राप्तुवन्तः । दत्तवन्त इत्यर्थः । उशन् पितृभिः सह संभोगं कामयमानो यमः
पितृपतिरुशन्निर्घमेन सह संभोगं कामयमानैस्तेभिस्तैस्मदीयैः पितृभिः सह
रराणो रममाणो हवींष्यस्माभिर्दत्तानि प्रतिकामं कामं कामं प्रत्यञ्चु । यानि
यानि हवींषि कामयते तानि तानि भक्षयत्वित्यर्थः ॥

महापितृयज्ञेऽग्रेः कव्यवाहनस्य ये तातृषुरित्येषा प्रथमानुवाक्या । सूचितं
च । ये तातृषुर्देवचा जेहमानास्त्वदग्रे काव्या तन्मनीषाः । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते नवमी ॥

ये तातृषुर्देवचा जेहमाना होचाविदः स्तोमंतथासो अर्कः ।

आग्नें याहि सुविदर्वैभिरवाङ् सत्यैः कव्यैः पितृभिर्घर्मसन्निः ॥९॥

ये । त॒नृ॒षुः । दे॒वऽत्रा । जेह॑मानाः । हो॒त्राऽवि॑दः । स्तोमं॑ऽत॒ष्टासः । अ॒र्कैः ।
आ । अ॒ग्ने । या॒हि । सु॒वि॒द्वे॒भिः । अ॒र्वाङ् । स॒त्यैः । क॒थ्यैः । पि॒तृ॑ऽभिः । ध॒र्म॑स॒त्ऽभिः ॥ ९॥

देवत्रा देवाज्जेहमानाः क्रमेण गच्छन्तः । क्रमेण देवत्वं प्राप्ता इत्यर्थः । होत्रा-
विदो यज्ञान्सम्यक्कर्तुं वेदितारोऽर्कैरर्चनीयैः स्तोत्रैः स्तोमतष्टासः स्तोमानां च
सम्यक्कर्तारो ये पितरस्तानृषुस्मृण्यन्ति हे अग्ने त्वं तैः पितृभिरर्वाङ्मदभिमुख आ
याहि । आगच्छ । कीदृशैः । सुविद्वेभिः सुविद्वैः सत्यैरविसंवादिभिः कथ्यैः ।
कथं नाम पितृदेव्यं हविः । तत्संबन्धिभिः । यद्वा । कथ्यैः कविभिर्मन्धाविभिः ।
स्वार्थिको यत् । धर्मसद्भिर्यज्ञसादिभिः ॥

॥ अथ दशमी ॥

ये स॒त्यासो॑ ह॒विर॒दो॑ ह॒वि॒ष्या इ॒द्रेण॑ दे॒वैः स॒रथं॑ द॒धानाः ।

आ॒ग्ने या॒हि स॒हस्रं॑ दे॒वव॑दैः प॒रैः पू॒र्वैः पि॒तृभि॑र्ध॒र्मस॒द्भिः ॥ १० ॥

ये । स॒त्यासः । ह॒विःऽअ॒दः । ह॒विःऽपाः । इ॒द्रेण॑ । दे॒वैः । स॒रथं॑ । द॒धानाः ।

आ । अ॒ग्ने । या॒हि । स॒हस्रं॑ । दे॒वऽव॑दैः प॒रैः पू॒र्वैः पि॒तृ॑ऽभिः । ध॒र्म॑स॒त्ऽभिः ॥ १० ॥

सत्यासः सत्या ये पितरो हविरदो भक्षणयोग्यस्य हविषोऽन्नारो भक्षयितारो
हविष्याः पानयोग्यस्य हविषः पातार इद्रेण देवैः सरथं समानमेकं तुल्यं वा
रथं दधानाः । लडर्षे शानच् । गमनाय सदा धारयन्ति । हे अग्ने तैः पितृभिः
सहा याहि । आगच्छ । कीदृशः । सहस्रं । तृतीयार्थे प्रथमा । सहस्रेण । बहुभि-
रित्यर्थः । देववदैर्देवसंबन्धिभिः स्तोत्रैर्युक्तः । परैः परकालीनैः पूर्वैः पूर्वकाली-
नैर्धर्मसद्भिर्यज्ञसादिभिर्महावीरसादिभिरादित्यसादिभिर्वा ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठेऽष्टादशो वर्गः ॥

महापितृयज्ञे पितरोऽग्निष्वात्ता इत्यस्याग्निष्वात्ताः पितर इत्येषा प्रथमानु-
वाक्या । सूचितं च । अग्निष्वात्ताः पितर एह गच्छन्त ये चेह पितरो ये च नेह
। आ० २. १९. । इति ॥

॥ तथैपिकादशी ॥

अग्नि॑ष्वा॒त्ताः पि॒तर॒ एह॑ गं॒च्छन्त॒ सदः॑सदः स॒दन्त॑ सुप्र॒णीत॑यः ।

अ॒न्ता ह॒वोपि॑ प्र॒यतानि॑ य॒हि॒ष्या र॒यिं स॒र्ववी॑रं द॒धान॑न् ॥ ११ ॥

अग्निंऽस्वात्ताः । पि॒तरः । आ । इ॒ह । गच्छ॒त । स॒दःऽस॒दः । स॒द॒त । सु॒ऽप्र॒नी॒त॒यः ।
अ॒त । ह॒वी॒षि । प्र॒य॒तानि । व॒र्हिषि । अ॒थ । र॒यिं । स॒र्वेऽवी॒रं । द॒धा॒त॒न् ॥ ११ ॥

अग्निष्वात्ता अग्निना स्वादिता एतन्नामकाः पितरो यूयमिहास्मिन्पितृकर्मण्या गच्छत । आगत्य च हे सुप्रणीतयोऽभिपूजितप्रणयना यूयं सदः सदस्तत्त्वस्थानं सदत । सीदत । तव तव स्थाने यथेष्टमुपविशतेत्यर्थः । उपविश्य च वर्हिषा-सादितानि प्रयतानि सुचि हवींषत्त । भक्षयत । अथानंतरं सर्ववीरं सर्ववीरिः पुत्रपौत्ररूपेण रयिं धनं दधातन । असभ्यं दत्त ॥

महापितृयज्ञे वपट्कारक्रियायां त्वमग्न ईकित इत्येषा स्विष्टकृती याज्या । सूचितं च । योऽग्निः कथ्यवाहनस्त्वमग्न ईकितो जातवेद इति संयाज्ये । आ० २. १९. १ इति ॥

॥ सैषा द्वादशी ॥

त्वमग्न ईकितो जातवेदोऽवाङ्मुष्यानि सुरभीणि कृत्वी ।

प्रा॒दाः पि॒तृभ्यः स्व॒धया॒ ते अ॒क्षन् अ॒क्षि त्वं दे॒व प्र॒य॒ता ह॒वी॒षि ॥ १२ ॥

त्वं । अ॒ग्ने । ई॒कितः । जा॒त॒वे॒दः । अ॒वा॒ङ् । ह॒व्यानि । सु॒र॒भी॒णि । कृ॒त्वी ।

प्रा॒अ॒दाः । पि॒तृ॒भ्यः । स्व॒धया॒ । ते । अ॒क्षन् । अ॒क्षि । त्वं । दे॒व । प्र॒य॒ता । ह॒वी॒षि ॥ १२ ॥

हे जातवेदः । जातं सर्वं जगद्वेत्तीति जातवेदः । तथाविध हे अग्न ईकितोऽस्माभिः स्तुतस्त्वं हव्यान्यस्मदीयानि हवीषि सुरभीणि सुगंधीनि कृत्वी कृत्वावाद् । वहनं कृतवानसि । कृत्वा च पितृभ्यः प्रादाः । ते च पितरः स्वधया स्वधाकारेण दत्तं हविरक्षन् । अदंतु । हे देव त्वमपि प्रयता प्रयत्नसंपादितानि हवींषद्वि । भक्षय ॥

महापितृयज्ञे ये चेहेति द्वितीयानुवाक्या । सूचमुक्तं ॥

॥ सैषा त्रयोदशी ॥

ये चे॒ह पि॒तरो॒ ये च॒ ने॒ह या॒र्थं वि॒द्म याँ उ॒ च॒ न प्र॒वि॒द्म ।

त्वं वे॒त्थ॒ यति॒ ते जा॒तवे॒दः स्व॒धाभि॒र्यज्ञं॑ सु॒कृतं॑ जु॒पस्व ॥ १३ ॥

ये । च । इ॒ह । पि॒तरः । ये । च । न । इ॒ह । या॒न् । च । वि॒द्म । या॒न् । ऊँ॑ इति । च । न । प्र॒वि॒द्म ।

त्वं । वे॒त्थ॒ । यति॒ । ते । जा॒त॒वे॒दः । स्व॒धाभिः॑ । य॒ज्ञं । सु॒कृतं॑ । जु॒पस्व ॥ १३ ॥

ये च पितर इहास्मत्समीपे वर्तन्ते ये चेह न संति । यांश्च पितृन्विद्म संनि-
कृष्टत्वाज्जानीमो याँ उ च नापि च न प्रविद्म विप्रकृष्टत्वाह्वयं न विजानीमः ।
यति ते यावंतस्ते भवन्ति तान्सर्वान्यथोक्तान् हे जातवेद उत्पन्नसर्ववस्तुविषयज्ञा-
नाग्ने त्वं वेत्स्य जानासि । स्वधाभिर्हविर्लक्ष्णैरक्षैः सुकृतं साधु कृतं यज्ञं जुषस्व ।
प्रीत्या गृहाण ॥

पूर्वोक्त एव यागे ये अग्निर्दग्धा इत्येषा याज्या । सूचितं च । ये अग्निर्दग्धा
ये अनग्निर्दग्धा इमं यम प्रस्तरमा हि सीदिति हे । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते चतुर्दशी ॥

ये अग्निर्दग्धा ये अनग्निर्दग्धा मध्ये दिवः स्वधया मादयन्ते ।

तेभिः स्वराळसुनीतिमेतां यथावशं तन्वं कल्पयस्व ॥ १४ ॥

ये । अग्निर्दग्धाः । ये । अनग्निर्दग्धाः । मध्ये । दिवः । स्वधया । मादयन्ते ।

तेभिः । स्वराट् । असुनीतिं । एतां । यथावशं । तन्वं । कल्पयस्व ॥ १४ ॥

ये पितरोऽग्निर्दग्धा अग्निना भस्मीकृताः । श्मशानं प्राप्ता इत्यर्थः । ये च
पितरोऽनग्निर्दग्धाः श्मशानकर्म न प्राप्ता मध्ये दिवो द्युलोकस्य मध्ये स्वधया
हविर्लक्ष्णैरक्षैर्नाग्नेन मादयन्ते तृप्यन्ति हे अग्ने स्वराट् स्वकर्मापभोगेन दीप्यमान-
स्तेभिस्तैः पितृभिः सहितः सन् असुनीतिं प्राणानां विषयेषु नेतारमसत्पित्रं-
तरात्मानमेतां तन्वमेतद्देवताशरीरं यथावशं यथाकामं कल्पयस्व । समर्थयस्व ।
यास्येत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठ एकोनविंशो वर्गः ॥

• मैनमिति चतुर्दशर्चं षोडशं सूक्तं । यमपुत्रस्य दमनस्यापि । आदिती दश
चिष्टुभस्ततश्चतस्रोऽनुष्टुभः । अग्निर्देवता । तथा चानुक्रांतं । मैनं दमनं आग्नेयं
चतुरनुष्टुपंतमिति । दीक्षितमरण आद्याः षडृचः शंसनीयाः । सूचितं च । मैनमग्ने
वि दहो माभि शोच इति षट् पूया त्वेतथ्यावयतु प्र विद्वान् । आ० ६. १०. ।
इति ॥ दक्षमानस्य प्रेतस्योपस्थानेऽप्येताः शंसनीया ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

मैनमग्ने वि दहो माभि शोचो मास्य त्वर्चं चिष्टिपो मा शरीरं ।

यदा शृतं कृण्वी जातवेदोऽर्चमेनं प्र हिंशुतात्पितृभ्यः ॥ १ ॥

मा । ए॒नं । अ॒ग्ने । वि । द॒हः । मा । अ॒भि । शो॒चः । मा । अ॒स्य । त्व॒चं । चि॒क्षि॒पः ।
मा । श॒री॒रं ।

य॒दा । मृ॒तं । कृ॒णवः । जा॒त॒वे॒दः । अ॒थ । ई॒ । ए॒नं । प्र । हि॒णु॒तात् । पि॒तृ॒भ्यः ॥ १ ॥

हे अग्ने एनं प्रेतं मा वि दहः । विशेषेण दग्धं भस्मीभूतं मा कुरु । माभि शोचः । अभितः शोकेन संतापेन युक्तं मा कुरु । अस्य त्वचं मा चिक्षिपः । इतस्ततो विक्षिप्रां मा कुरु । शरीरमपि विक्षिप्रां मा कुरु । हे जातवेदोऽग्ने यदा त्वं मृतं पक्वं सुदग्धं कृणवः करिष्यसि अथ तदानीमीमेनं प्रेतं पितृभ्यः प्र हिणुतात् । पितृसमीपे प्रेरय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

मृ॒तं य॒दा क॑र॒सि जा॒त॒वे॒दोऽथे॒मेनं॑ प॒रि द॑त्ता॒त्पि॒तृ॒भ्यः ।

य॒दा ग॒च्छा॒त्यसु॑नी॒तिमे॒ताम॑था॒ दे॒वानां॑ व॒शनी॑र्भ॒वाति ॥ २ ॥

मृ॒तं । य॒दा । क॑र॒सि । जा॒त॒वे॒दः । अ॒थ । ई॒ । ए॒नं । प॒रि । द॑त्ता॒त् । पि॒तृ॒भ्यः ।

य॒दा । ग॒च्छा॒ति । अ॒सु॑नी॒तिं । ए॒तां । अ॒थ । दे॒वानां॑ । व॒श॒नीः । भ॒वा॒ति ॥ २ ॥

हे जातवेदो यदा प्रेतशरीरं मृतं पक्वं करसि करिष्यसि अथे तदानीमेवैनं प्रेतं पितृभ्यः परि दत्तात् । प्रयच्छ । यदायं प्रेत एतामग्निना कृतामसुनीतिं प्राणस्य नयनं प्राणप्रेरणं गच्छाति प्राप्नोति अथ तदानीमेव देवानां वशनीर्देवानां वशं प्रापितो भवति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सूर्ये॑ चक्षु॒र्गच्छ॑तु॒ वात॑मा॒त्मा द्यां॑ च॒ गच्छ॑ पृथि॒वी च॒ धर्म॑णा ।

अ॒पो वा॑ गच्छ॒ यदि॒ त्वं ते॒ हि॒तमो॑र्षधीषु॒ प्रति॑ ति॒ष्ठा श॒री॒रैः ॥ ३ ॥

सूर्ये॑ । चक्षुः॑ । गच्छ॑तु । वात॑ । आ॒त्मा । द्यां । च । गच्छ॑ । पृथि॒वी । च । धर्म॑णा ।

अ॒पः । वा । गच्छ॑ । यदि॒ त्वं ते॒ हि॒तं । ओ॒र्षधीषु॑ । प्रति॑ । ति॒ष्ठ । श॒री॒रैः ॥ ३ ॥

हे प्रेत ते त्वदीयं चक्षुरिन्द्रियं सूर्यं गच्छतु । प्राप्नोतु । आत्मा प्राणो वातं वाह्यं वायुं गच्छतु । अपि च त्वमपि धर्मणा सुकृतेन तत्फलं भोक्तुं द्यां च । अथ चशब्दो विकल्पार्थे । द्युलोकं वा पृथिवीं च पृथिवीं वा गच्छ । प्राप्नुहि ।

अपो वांतरिक्षलोकं गच्छ । प्राप्नुहि । तत्रांतरिक्षे हितं स्थापितं ते तव कर्मफलमोषधीषु शरीरैः शरीरावयवैः प्रति तिष्ठ ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अजो भागस्तपसा तं तपस्व तं ते शोचिस्तपतु तं ते अर्चिः ।

यास्ते शिवास्तन्वो जातवेदस्ताभिर्वहैनं सुकृतां लोके ॥४॥

अजः । भागः । तपसा । तं । तपस्व । तं । ते । शोचिः । तपतु । तं । ते । अर्चिः ।

याः । ते । शिवाः । तन्वः । जातवेदः । ताभिः । वह । एनं । सुकृतां । ऊं इति ।
लोके ॥४॥

अजो जननरहितः शरीरेन्द्रियादिभागव्यतिरिक्तोऽंतरपुरुषलक्षणो यो भागोऽस्ति हे अग्ने ते त्वदीयेन तपसा तापनेन तं तादृशं भागं तपस्व । तप्तं कुरु । तथा ते तव शोचिः शोकहेतुज्वालाविशेषस्तं भागं तपतु । संस्करोतु । अपि च ते तवार्चिर्भासको ज्वालाविशेषस्तं भागं तपतु । संस्करोतु । तपःशोचिरर्चिः-शब्दानां संतापतारतम्येन भेदः । हे जातवेदः ते तव यास्तन्वो मूर्तयः शिवाः सुखहेतवो न तु तापप्रदास्ताभिरेनं तनूभिः प्रेतं सुकृतां शोभनकर्मकारिणां लोकं स्थानं वह । प्रापय । उशब्दः पूरणः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अवं सृज पुनरग्रे पितृभ्यो यस्त आहुतश्चरति स्वधाभिः ।

आसुर्वसान उप वेतु शेषः सं गच्छतां तन्वा जातवेदः ॥५॥

अवं । सृज । पुनः । अग्ने । पितृभ्यः । यः । ते । आहुतः । चरति । स्वधाभिः ।

आयुः । वसानः । उप । वेतु । शेषः । सं । गच्छतां । तन्वा । जातवेदः ॥५॥

हे अग्ने यः प्रेतः पुमान् आहुतश्चितौ मंत्रेण समर्पितः सन् स्वधाभिः स्वधाकारसमर्पितैरुदकादिभिः सह चरति तं प्रेतं पितृभ्यः पितृप्राप्त्यर्थं पुनरव सृज । भूयः प्रेरय । अयं प्रेत आयुर्जीविनं वसान आच्छादयन् । आयुपा युक्त इत्यर्थः । शेषः शिष्यमाणमस्थिलक्षणं यजनीयं शरीरमुप वेतु । उपगच्छतु । हे जातवेदस्तव प्रसादात्तन्वा शरीरेण सं गच्छतां । संगतो भवतु ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे विंशे वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यत्ने कृष्णः शकुन आतुतोद पिपीलः सर्प उत वा श्वार्पदः ।

अग्निदृष्टिश्चादगदं कृष्णोतु सोमश्च यो ब्राह्मण आविवेश ॥६॥

यत् । ते । कृष्णः । शकुनः । आऽतुतोद । पिपीलः । सर्पः । उत । वा । श्वार्पदः ।

अग्निः । तत् । विश्वऽअत् । अगदं । कृष्णोतु । सोमः । च । यः । ब्राह्मणान् । आऽविवेश ॥६॥

हे मृतशरीर ते तव संबंधि यदंगं कृष्णः शकुनः काकाख्य आतुतोद । आङ्गी-
घर्धे । ईयच्चुन्नवान् । तथा पिपीलः पिपीलिका वा सर्पो वोत वापि वा
श्वार्पदश्च षृगालादिः । एतेषामन्यतमो यदि तुन्नवानित्यर्थः । विश्वात् सर्व-
स्यात्तामिस्त्रिंशद्दशमंगमगदं कृष्णोतु । दीपरहितं करोतु । संस्करोत्वित्यर्थः । तथा
सोमश्च देवतारूप ओषधिरूपो वा संस्करोतु । यः सोमो ब्राह्मणान् ऋत्विगा-
दीनाविवेश । प्रविष्टवान् ॥

अनुस्तरण्या वपया प्रेतस्य मुखमग्नेर्वर्मैत्यनया प्रोक्षुंयात् । सूचितं च ।
अनुस्तरण्या वपामुत्खिद्य शिरोमुखं प्रच्छादयेदग्नेर्वर्मं परि गोभिर्भ्यस्वेति
। आ० गृ० ४.३. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते सप्तमी ॥

अग्नेर्वर्मं परि गोभिर्भ्यस्व सं प्रोक्षुंष्व पीवसा मेदसा च ।

नेत्वा धृष्णुर्हरसा जर्हपाणो दधृक्विधक्ष्यन्मैखयाति ॥७॥

अग्नेः । वर्मं । परि । गोभिः । भ्यस्व । सं । प्र । ऊर्णुष्व । पीवसा । मेदसा । च ।

न । इत् । त्वा । धृष्णुः । हरसा । जर्हपाणः । दधृक् । विऽधक्ष्यन् । परिऽऊर्णुष्व । ॥७॥

हे प्रेत अग्नेः स्वभूतं वर्मं ज्वालालक्ष्णं कवचं गोभिरनुस्तरणीगोचर्मणा
परि भ्यस्व । परितः संवृणु । किंच । पीवसा स्थूलेन मेदसा मांसेन सम्यक् प्रोर्णुष्व ।
आच्छादय । एवं कृते सति हरसा तेजसा धृष्णुर्धर्षणशीलो जर्हपाणोऽत्यर्थं दृष्यन्
दधृक् धृष्टः प्रगल्भः । ऋत्विगित्यादिना दधृक्शब्दो निपातितः । विधक्ष्यन् विविधं
भस्मीकरिष्यन् । एवंभूतोऽमिस्त्र्वा त्वां नेत्पर्यैखयाते । नैव सर्वतो विस्तारयति ।
अखेर्गत्यर्थास्त्रेऽङ्गागमः ॥

इममग्ने चमसमित्यनया प्रणीताप्रणयनमनुमंचयते । सूचितं च । इममग्ने चमसं
मा वि जिह्वर इति प्रणीताप्रणयनमनुमंचयते । आ० गृ० ४.३. इति ॥

॥ सैषाष्टमी ॥

इममग्ने चमसं मा वि जिह्रः प्रियो देवानामुत सोम्यानां ।

एष यश्चमसो देवपानस्मिन् देवा अमृता मादयन्ते ॥ ८ ॥

इमं । अग्ने । चमसं । मा । वि । जिह्रः । प्रियः । देवानां । उत । सोम्यानां ।

एषः । यः । चमसः । देवऽपानः । तस्मिन् । देवाः । अमृताः । मादयन्ते ॥ ८ ॥

हे अग्ने इमं चमसं प्रणीताप्रणयनं मा वि जिह्रः । मा विचालीः । यश्चमसो देवानामिन्द्रादीनां प्रिय उतापि च सोम्यानां सोमार्हाणां पितृणां प्रियः । किंच । य एष चमसो देवपानः । देवाः पिवन्त्यस्मिन्निति । देवपानस्थानीयो भवति तस्मिंश्चमसेऽमृता मरणवर्जिता देवाः पितरश्च मादयन्ते । हव्यैश्च दृष्टा भवन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

ऋष्यादमग्निं प्र हिणोमि दूरं यमराज्ञो गच्छतु रिप्रवाहः ।

इहैवायमितरो जातवेदा देवेभ्यो हव्यं वहतु प्रजानन् ॥ ९ ॥

ऋष्यऽअदं । अग्निं । प्र । हिणोमि । दूरं । यमराज्ञः । गच्छतु । रिप्रऽवाहः ।

इह । एव । अयं । इतरः । जातऽवेदाः । देवेभ्यः । हव्यं । वहतु । प्रऽजानन् ॥ ९ ॥

आहिताग्निमरण एतदादिके हे ऋष्यादौपासनोद्वासने विनियुक्ते । तत्र प्रथमायाः पूर्वार्धेन दक्षिणस्यां दिशि चतुष्पथादावौपासनाग्निं निरस्यति । उत्तरेण शान्तिकर्मार्थमादत्ते । आ० गृ० ४. ६. ॥ ऋष्यादं । ऋष्यमामिषं । तस्याक्षारं तीव्रमग्निं दूरं विप्रकृष्टदेशे प्र हिणोमि । प्रगमयामि । हि गतौ स्वादिः । रिप्रवाहः । रिप्रं पापं तस्य बोद्धा सोऽग्निर्यमराज्ञो यमो राजा येषां तान्यमराजकानन्यप्रदेशान्गच्छतु । प्राप्नोतु । अथ शान्तिकर्मार्थमुपासन इतरः ऋष्यादादन्यो जातवेदा जातानां वेदिता जातधनो वा प्रजानन् सर्वविज्ञायमानोऽग्निरिहैव देशे देवेभ्यो देवार्थं हव्यं हवनयोग्यं हविर्वहतु । प्रापयतु ॥

॥ अथ दशमी ॥

यो अग्निः ऋष्यात्मविवेशं वो गृहमिमं पश्यन्नितरं जातवेदसं ।

तं हरामि पितृयज्ञाय देवं स घर्ममिन्वात्परमे सधस्थं ॥ १० ॥

यः। अग्निः। क्रव्यऽश्नत्। प्रऽविवेश। वः। गृहं। इमं। पश्यन्। इतरं। जातऽवेदसं।
तं। हरामि। पितृऽयज्ञाय। देवं। सः। धर्मे। इत्वात्। परमे। सधऽस्थे ॥ १० ॥

यः क्रव्यादोऽग्निर्देवो युष्माकं गृहिणां गृहं प्रविवेश प्रविष्टवान् तं क्रव्यादं
देवं हरामि । गृहाद्वहिर्निष्क्रामयामीत्यर्थः । किमर्थं । पितृयज्ञाय तदर्थं । किं
कुर्वन् । इममितरं तस्मादन्यं हव्यवाहं जातवेदसं पश्यन् पर्यालोचयन् । तथा
सति क्रव्यादात्परोऽग्निः परम उत्कृष्टे सधस्थे सहस्थाने धर्मे यज्ञमिन्वात् प्राप्नोतु ।
पितृभिर्धर्मैः सहेति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठ एकविंशो वर्गः ॥

महापितृयज्ञे वषट्कारक्रियायां यो अग्निः कव्यवाहन इत्येषा स्विष्टकृतो
याज्या । सूचितं च । यो अग्निः कव्यवाहनस्त्वमग्न ईळितो जातवेद इति
संयाज्ये । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैपैकादशी ॥

यो अग्निः कव्यवाहनः पितृन्यक्षहतावृधः ।

प्रेतुं हव्यानि वोचति देवेभ्यश्च पितृभ्य आ ॥ ११ ॥

यः। अग्निः। कव्यऽवाहनः। पितृन्। यक्षत्। अतऽवृधः।

प्र। इत्। ऊं इति। हव्यानि। वोचति। देवेभ्यः। च। पितृऽभ्यः। आ ॥ ११ ॥

कव्यवाहनः कव्यस्य हविषो वोढा योऽग्निः पितृन् अतावृध अतस्य यज्ञ-
स्योदकस्य वा वर्धयितृन् सत्येन वृद्धान्वा देवान् । एतत्पितृविशेषणं वास्तु ।
तान्यक्षत् यजति । यजेर्लेटि सिप् अडागमः । सोऽग्निर्हव्यानि हवीषि प्र वोचतु ।
पितृयज्ञे प्रवर्षीतु । युष्मदर्थं मयानीतानीति । इदू पूरणौ । केभ्यः । देवेभ्यश्च
पितृभ्यश्च । आकारः समुच्चये ॥

महापितृयज्ञ उशंतस्त्वेत्येषा सामिधेनी । सूच्यते हि । उशंतस्त्वा नि धीम-
हीत्येतां चिरनवानन् ताः सामिधेन्यः । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैषा द्वादशी ॥

उशंतस्त्वा नि धीमह्युशंतः सर्मिधीमहि ।

उशन्नुशत आ वह पितृन्हविये अक्षवे ॥ १२ ॥

उ॒श॒न्तः । त्वा । नि । धी॒म॒हि । उ॒श॒न्तः । सं । इ॒धी॒म॒हि ।

उ॒श॒न् । उ॒श॒न्तः । आ । व॒ह । पि॒तृन् । ह॒विषे । अ॒र्त्त॒वे ॥ १२ ॥

हे अग्ने उशन्तः कामयमाना वयं त्वा त्वां नि धीमहि । कर्मार्थं स्थापितवन्तः ।
उशन्तो वयं समिधीमहि । संदीपयामः । त्वमप्युशन् कामयमानो हविरादिकमुशन्तं
आगंतुकामान्पितृन्स्मिन्यज्ञ आ वह । हविषेऽस्माभिः प्रह्वं हविरर्त्तवेऽन्नं । अदेस्तु-
मर्थं तवेन्प्रत्ययः । क्रियायहणं कर्तव्यमिति कर्मणः संप्रदानसंज्ञा ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

यं त्वमग्ने सम॒द॒ह॒स्त॒सु नि॒र्वा॒प॒या पु॒नः ।

कि॒यां॒ध॒व॒ रो॒ह॒तु पा॒क॒दूर्वा॒ व्य॒त्क॒शा ॥ १३ ॥

यं । त्वं । अग्ने । सं॒ऽअ॒द॒हः । तं । जुं इति । निः । वा॒प॒य । पु॒न॒रिति ।

कि॒यां॒धु । अ॒र्त्त॒व॒ रो॒ह॒तु । पा॒क॒ऽदूर्वा॒ वि॒ऽअ॒त्क॒शा ॥ १३ ॥

हे अग्ने त्वं पितृदहनकाले यं देशं समदहः पुरा सम्यग्दग्धवानसि ॥ तिङि
चोदात्तवतीति समो निघातः । तमु तमेव पुनर्निर्वापय । अचास्मिन्देशे कियांघु
कियत्प्रमाणमुदकं यस्मिन् तत्पुष्करिण्यादिकं रोहतु । उत्पद्यतां । किंच । व्यत्कशा
विविधशखा पाकदूर्वा परिपकदूर्वा चोत्पद्यतां ॥

अस्थिसंचयने क्षीरोदकेन शमीशाखया चिः प्रसव्यं शमशान्तायतनं प्रोक्षति
शीतिके शीतिकावतीत्यनया । सूचितं च । क्षीरोदकेन शमीशाखया चिः प्रसव्यं
परिचजनप्रोक्षति शीतिके शीतिकावतीति । आ० गृ० ४. ५. १ इति ॥

॥ सैषा चतुर्दशी ॥

शी॒तिके॒ शी॒ति॒का॒व॒ति॒ ह्रा॒दि॒के॒ ह्रा॒दि॒का॒व॒ति॒ ।

म॒दू॒क्षा॒ऽसु॒ सं ग॑म॒ इ॒मं स्व॑प॒मिं ह॑र्षेय ॥ १४ ॥

शी॒तिके॒ । शी॒ति॒का॒ऽव॒ति॒ । ह्रा॒दि॒के॒ । ह्रा॒दि॒का॒ऽव॒ति॒ ।

म॒दू॒क्षा॒ । सु॒ । सं । ग॒मः॒ । इ॒मं । सु॒ । अ॒मिं॒ । ह॑र्ष॒य ॥ १४ ॥

हे शीतिके शीत्ययुक्ते हे शीतिकावति । शीतिकाः शीत्ययुक्ता ओषधयः ।
ताभिस्तद्यति हे ह्रादिक आह्लादयिषि हे ह्रादिकावत्याह्लादकफलमुक्तिर्वृष्टिस्तद्यति

हे पृथिवि मंडूक्या मंडूकस्त्रिया वृष्टिप्रियया सु सुष्ठु सं गमः । संगच्छस्व ॥
गमेल्लुङि व्यत्ययेन परस्मैपदं ॥ तत इममग्निं सु सुष्ठु हर्षय ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये दाशतय्या दशमे मंडले प्रथमोऽनुवाकः ॥

द्वितीयेऽनुवाके त्रयोदश सूक्तानि । तत्र त्वष्टा दुहित्र इत्येतच्चतुर्दशर्चं प्रथमं सूक्तं । यमपुत्रो देवश्रवा नामर्षिः । आदितो द्वादश विष्टुभः । त्रयोदशीचतुर्दश्या-
वनुष्टुभौ । यद्वा त्रयोदशी पुरस्ताद्बृहती । आदितो द्वयोः सरण्यूर्देवता । पूषा त्वेति
इत्याद्याश्चतस्रः पूषदेवत्याः । सरस्वती देवयंत इत्याद्यास्त्रिस्रः सरस्वतीदेवताकाः ।
आपो अस्मानित्याद्याः पंचर्चोऽष्टेवताकाः । तत्र द्रप्सश्चस्कृदित्याद्यास्त्रिस्रः सोम-
देवत्या वा । अथ चानुक्रांतं । त्वष्टा देवश्रवा द्वे सरण्यूदेवते पौष्ण्यश्चतस्रः
सारस्वत्यस्त्रिस्रः पंचापो द्रप्सस्त्रिस्रः सौम्यो वांत्ये अनुष्टुभावुपांत्या पुरस्ताद्बृहती
वेति ॥ गतः सूक्तविनियोगः ॥ अचेतिहासमाचक्षते । त्वष्टृनामकस्य देवस्य
सरण्यूस्त्रिशिराश्चेति स्त्रीपुंसात्मकमपत्यद्वयमभूत् । ततस्त्वष्टा सरण्यूनामिकां पुत्रीं
विवस्वते प्रायच्छत् । ततस्तस्यां विवस्वतः सकाशाद्यमन्यौ विजज्ञाते । ततः
कदाचिदात्मसदृश्या देवजनितायाः स्त्रियः समीपे तदपत्यद्वयं निधाय स्वयमाश्वं
रूपं कृत्वोत्तरान्कुरुन्प्रतिजगाम । अथ विवस्वानेतां स्त्रियं सरण्यूमिति मत्वा
तामरंसीत् । तस्यां मनुर्नाम राजर्षिरजायत । ततो विवस्वानेपा सरण्यूर्न भव-
तीति विज्ञाय स्वयमप्यश्वो भूत्वा तामश्वरूपिणीं प्रायासीत् । ततः संक्रीडमान-
योस्तयोः स्वभूतं रेतः पृथिव्यां पपात । अथ सा गर्भकामनया तत्पतितं रेत
आजग्रौ । ततस्तस्याः सकाशाच्चास्त्यो दस्रश्चेत्युभावश्चिनावजायेतामिति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

त्वष्टा दुहित्रे बृहत्तुं कृणोतीतीदं विश्वं भुवंनं समेति ।

यमस्य माता पर्युक्षमाणा महो जाया विवस्वतो ननाश ॥१॥

त्वष्टा दुहित्रे बृहत्तुं कृणोति । इति । इदं विश्वं भुवंनं सं । एति ।

यमस्य । माता । परिऽउक्षमाणा । महः । जाया । विवस्वतः । ननाश ॥१॥

त्वष्टेत्नामको देवो दुहित्रे । पृथगर्थं चतुर्थी । दुहितुः सरण्यूनामिकाया बृहत्तुं
बृहन् विवाहं । एधिवसोश्चतुरिति बृहेश्चतुप्रत्ययः । तं कृणोति करोतीत्येतेन

हेतुनेदं विश्वं सर्वं भुवनं भूतजातं समेति । तं विवाहं समागमत् । पर्युह्यमाना
विवस्वतोऽदोढया यमस्य यस्याश्च माता महो महतो विवस्वतो जाया भार्या
सरण्यूर्ननाश । उत्तराङ्कुरुप्रति नरा । अगच्छदित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अपाङ्गूहन्नमृतां मर्त्येभ्यः कृवी सर्वणीमददुर्विवस्वते ।

उताश्विनावभरद्यत्तदासीदजहाद्वा मिथुना सरण्यूः ॥ २ ॥

अपं । अङ्गूहन् । अमृतां । मर्त्येभ्यः । कृवी । सऽवर्णी । अददुः । विवस्वते ।

उत । अश्विनौ । अभरत् । यत् । तत् । आसीत् । अजहात् । ऊं इति । द्वा । मिथुना ।

सरण्यूः ॥ २ ॥

अमृतां मरणधर्मरहितानेतां सरण्यूं मर्त्येभ्यो मनुष्येभ्यस्तदुत्पत्त्यर्थमपाङ्गूहन् ।
अपाङ्गूहितवतः । संवृतवतः । देवा उपनीतवत इत्यर्थः । किंच । सर्वणी सरण्युसह-
शीमन्यां स्त्रियं कृवी कृत्वा तस्मै विवस्वते देवा अददुः । प्रायच्छन् । उतापि च
साश्वरूपिणी सरण्युस्तदाश्विनावभरत् स्वोदरे गर्भभूतौ धारितवती । यद्यदा
तज्जायापतिभ्यामश्वरूपात्मना संभोगकाले रेतः पतितमासीत् तदाश्विनौ जन-
यामासेत्यर्थः । तथा सरण्यूः सरण्यवत्येतामिका द्वा मिथुना द्वौ मिथुनौ
यमयस्यावजहात् त्यक्तवती । जनितवतीत्यर्थः । यद्वा । सरण्यूरेतन्नामिका मध्य-
मस्थाना देवता मध्यममग्निं माध्यमिकां वार्वं चोत्पादितवती ॥

दीष्टातमरणे पूषा त्वेत् इत्याद्याश्चतस्रः शंसनीयाः । सूचितं च । पूषा त्वेत्त्या-
वयतु प्र विद्यानिति चतस्रः । अ० ६. १०. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

पूषा त्वेत्त्यावयतु प्र विद्याननरपशुर्भुवनस्य गोपाः ।

स त्वेत्तेभ्यः परि ददत्पितृभ्योऽग्निदेवेभ्यः सुविद्विर्वेभ्यः ॥ ३ ॥

पूषा । त्वा । दत्तः । च्यवयतु । प्र । विद्यान् । अनरपशुः । भुवनस्य । गोपाः ।

सः । त्वा । एतेभ्यः । परि । ददत् । पितृभ्यः । अग्निः । देवेभ्यः । सुऽविद्विर्वेभ्यः ॥ ३ ॥

पूषा पोषयितेतामको देवत्वा त्वामितोऽस्माद्देशात्तुकात्प्र व्यावयतु ।
प्रकर्षणोत्तमलोकं गमयतु । कीदृशः । विद्यान् अस्मद्वक्तृतां विज्ञानानः । अनर-

पशुरविनश्वरपशुयुक्तः । यस्मिन्सर्वे पशवस्तिष्ठन्ति न तु नश्यन्तीत्यर्थः । भुवनस्य भूतजातस्य गोपा गोपायिता । किंच । प्रक्रमय्य स पूषेतेभ्यः पितृभ्यस्त्वा त्वां परि ददत् । परिप्रयच्छतु । तथाग्निश्च सुविदचियेभ्यः । सुविदचं ज्ञानं धनं वा । तदर्हाः सुविदचियाः । छांदसो घप्रत्ययः । शोभनज्ञानेभ्यः सुधनेभ्यो वा देवेभ्यस्त्वां प्रयच्छतु । तेषां लोके स्थापयत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आयुर्विश्वायुः परिं पासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रपथे पुरस्तात् ।

यचासन्ते सुकृतो यच ते ययुस्तच त्वा देवः सविता दधातु ॥४॥

आयुः । विश्वऽआयुः । परि । पासति । त्वा । पूषा । त्वा । पातु । प्रऽपथे । पुरस्तात् ।

यच । आसन्ते । सुऽकृतः । यच । ते । ययुः । तच । त्वा । देवः । सविता । दधातु ॥४॥

विश्वायुः सर्वाच्चः सर्वच्च गमनशीलो वायुः । वकारलोपश्छांदसः । वायुः । यद्वा । छंदसीण इत्युणप्रत्यये वृद्धौ च कृतायां रूपं । गन्ता वायुस्त्वा त्वां परि पासति । परिपातु । पूषानुज्ञया परितो रक्षतु ॥ पा रक्षणे । लेटि सिप्यडागमः ॥ प्रपथे प्रकृष्टे मार्गे स्वर्गे पुरस्तात्सर्वेषां प्रथममेव वर्तमानः पूषा स्वयमेव त्वा त्वां प्रमितं यजमानं पातु । रक्षतु । सुकृतः पुण्यकर्माणो यच यस्मिन्देश आसते तिष्ठन्ति यच वा ते सुकृतो ययुः ग्राह्यास्तच तस्मिन्स्थाने देवो दीपमानः सविता सर्वस्य स्वस्वकर्मणि प्रेरक एतन्नामको देवस्त्वा त्वां दधातु । निदधातु ॥

एकादशिनस्य पीणस्य पथोर्हविषः पूषेमा इत्यनुवाक्या । पूषेमा आशा अनु वेद सर्वाः ऋक् ते अन्यद्यजतं ते अन्यत् । आ० ३.७. इति हि सूचितं ॥

॥ सैषा पंचमी ॥

पूषेमा आशा अनु वेद सर्वाः सो अस्माँ अभयतमेन नेयत् ।

स्वस्तिदा आर्घृणिः सर्ववीरोऽप्रयुच्छन्पुर एतु प्रजानन् ॥५॥

पूषा । इमाः । आशाः । अनु । वेद । सर्वाः । सः । अस्मान् । अभयऽतमेन । नेयत् ।

स्वस्तिऽदाः । आर्घृणिः । सर्वऽवीरः । अप्रऽयुच्छन् । पुरः । एतु । प्रऽजानन् ॥५॥

पूषा देव इमा सर्वा आशाः प्राच्याद्या दिशोऽनु वेद । आनुपूर्व्येण जानाति । इमाः सुखेन गंतव्या असुखेनेति वैवमनुक्रमेण जानातीत्यर्थः । एवं सत्यस्मान् ।

प्रमिते यजमानो ब्रवीति पुत्रमुखेन याजकमुखेन वा । अस्मानभयतमेनात्यंतं
भयरहितेन मार्गेण नेपत् । नयतु । कथं । स्वस्तिदाः कल्याणस्य दाताघृणिरा-
गतदीप्रियुक्तः सर्ववीरः सर्ववीरैः कर्मणि समर्थैर्ऋत्विग्विरूपेतोऽप्रयुच्छन् अप्र-
माद्यन् प्रजानन् अस्माकं फलाफले विजानानः सन् पुर एतु । अस्माकं पुर-
स्ताद्वच्छतु । यथास्माकं भयं न भवति तथा गच्छत्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे त्रयोविंशो वर्गः ॥

एकादशिनस्य पौष्णस्य षण्णोः पुरोडाशस्य प्रपथे पथामिति याज्या । सूचितं
च । प्रपथे पथामजनिष्ट पूषा पथस्पथः परिपतिं वचस्या । आ० ३.७. इति ॥

॥ सैषा पथी ॥

प्रपथे पथामजनिष्ट पूषा प्रपथे दिवः प्रपथे पृथिव्याः ।

उभे अग्निं प्रियतमे सधस्ये आ च परां च चरति प्रजानन् ॥ ६ ॥

प्रऽपथे । पथां । अजनिष्ट । पूषा । प्रऽपथे । दिवः । प्रऽपथे । पृथिव्याः ।

उभे इति । अग्निं । प्रियतमे इति प्रियऽतमे । सधस्ये इति सधऽस्ये । आ । च ।

परां । च । चरति । प्रऽजानन् ॥ ६ ॥

पथामंतरेष्वगमनहेतुभूतानां मार्गाणां मध्ये प्रपथे यः प्रकृष्टः पंथास्ति तत्र
पूषाजनिष्ट । प्रादुर्भूत । पुण्यकर्मणां सुगतिप्रापणार्थमवस्थित इति भावः ।
तथा दिवो द्युलोकस्य च मार्गाणां मध्ये प्रपथे प्रकृष्टे मार्गे जातः । तथा
पृथिव्याः प्रपथे प्रकृष्टे मार्गे मनुष्याणां तत्तत्कर्मणि प्रवर्तनार्थं प्रादुर्भूत इत्यर्थः ।
सोऽयं पूषा प्रियतमे सर्वस्येष्टतमे सधस्ये सर्वेषां सहायस्थानभूते उभे द्यावा-
पृथिव्यावभिलक्षा चरति । आग्निमुख्येन चरति । सुकृतिनां सुकृतफलप्र-
दर्शनायानुकूलं चरतीत्यर्थः । तथा परा चरति । दुःकर्मणां प्रतिकूलं गच्छति ।
किं कुर्वन् । प्रजानन् । अनेनेदं कर्म कृतमस्य कर्मण इदं फलमित्यविशेषेण
जानानः ॥

पुच्छस्य दशराचस्य तृतीये छंदोमे प्रउगशस्त्रे सारस्वततृचस्य सरस्वती
देवयंत इत्येपाद्या । सूच्यते हि । प्र यथाणो अंगिरसो नद्यां सरस्वती देवयंतो
हवन्ते । आ० ८. ११. इति ॥

॥ सैषा सप्तमी ॥

सरस्वतीं देवयन्तो हवन्ते सरस्वतीमध्ये तायमाने ।

सरस्वतीं सुकृतो अह्वयन्त सरस्वती दाश्रुषे वार्यं दात् ॥७॥

सरस्वती । देवऽयन्तः । हवन्ते । सरस्वती । अध्ये । तायमाने ।

सरस्वती । सुऽकृतः । अह्वयन्त । सरस्वती । दाश्रुषे । वार्यं । दात् ॥७॥

देवयन्तो देवान्यष्टुं स्तोतुं च कामयमाना यजमानाः सरस्वतीमेतन्नामिकां
मध्यमस्थानदेवतां हवन्ते । कर्मावयवत्वायाह्वयन्ति । तथा तायमाने स्तुतिभिर्ह-
विभिश्च विस्तीर्यमाणेऽध्ये यज्ञे सरस्वतीं यजन्तीति शेषः । सुकृतः पुण्यकर्माणः
सरस्वतीमह्वयन्त । फलप्रदानाय ह्वयन्ते । यत् एवमतः कारणात्सरस्वती देवी
दाश्रुषे हवींषि दत्तवते यजमानाय वार्यं वरणीयं कर्मफलं दात् । प्रयच्छतु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सरस्वति या सरथं ययाथ स्वधाभिर्देवि पितृभिर्मदन्ती ।

आसद्यस्मिन्वर्हिषि मादयस्वानमीवा इष आ धेह्यस्मे ॥८॥

सरस्वति । या । सऽरथं । ययाथ । स्वधाभिः । देवि । पितृऽभिः । मदन्ती ।

आऽसद्य । अस्मिन् । बर्हिषि । मादयस्व । अनमीवाः । इषः । आ । धेहि ।

अस्मे इति ॥८॥

हे सरस्वति हे देवि या त्वं सरथं पितृभिः सह समानेन रथेन युक्तं यथा
भवति तथा ययाथ । अस्मदीयं यज्ञं प्राप्नासि । किं कुर्वन्ती । पितृभिः सह
स्वधाभिर्हविलक्ष्णैरन्वैर्मदन्ती माद्यन्ती यज्ञं गच्छसीति संबन्धः । सा त्वं बर्हिष-
स्मिन्नेदिस्तरणे यज्ञ आसद्योपविश्य मादयस्व । हविर्भिक्षुप्रा भव । आत्मानं
तर्पय वा । तत्स्तुप्रा सती त्वमनमीवाः । अमीवा रोगः । तद्वर्जितान्यरोग्यजन-
नानीषोऽन्वायस्मे अस्मभ्यमा धेहि । पर्याप्तं प्रयच्छ ॥

॥ अथ नवमी ॥

सरस्वतीं यां पितरो हवन्ते दक्षिणा यज्ञमभिनक्ष्माणाः ।

सहस्रार्धमिच्छो अर्चं भागं रायस्पोषं यजमानेषु धेहि ॥९॥

सरस्वती । यां । पितरः । हवन्ते । दक्षिणा । यज्ञं । अभिऽनक्षमाणाः ।
सहस्रऽअर्घं । इळः । अवं । भागं । रायः । पोषं । यजमानेषु । धेहि ॥ ९ ॥

यां त्वां सरस्वतीं पितरो हवन्त आह्वयन्ति । कीदृशाः । दक्षिणा । दक्षिणा-
दाजित्वाचप्रत्ययः । पा० ५. ३. ३६. । दक्षिणत आगत्य यज्ञमभिनक्षमाणा अभितो
गच्छन्तो व्याप्नुवन्तः । अत्रास्मिन्यज्ञे सहस्रार्घं बहुभिः पूजनीयमुपयोज्यमिळीऽनस्य
भागं रायो धनस्य पोषं पुष्टिं च यजमानेषु त्वं धेहि । स्थापय ॥

अवभृथस्थान आपो अस्मान्मित्येषा । सूचितं च । तत आचम्यान्नवन्त आपो
अस्मान्मातरः श्रुंधयन्तु । आ० ६. १३. । इति ॥ दशमेऽहनि वषामार्जनेऽपेषा ।
सूचितं च । इदमापः प्र वहतेत्येतस्याः स्थान आपो अस्मान्मातरः श्रुंधयन्तु
। आ० ८. १२. । इति ॥

॥ सैषा दशमी ॥

आपो अस्मान्मातरः श्रुंधयन्तु घृतेन नो घृतष्वः पुनन्तु ।

विश्वं हि रिप्रं प्रवर्हन्ति देवीरुदिदाभ्यः शुचिरा पूत एमि ॥ १० ॥

आपः । अस्मान् । मातरः । श्रुंधयन्तु । घृतेन । नः । घृतऽष्वः । पुनन्तु ।

विश्वं हि रिप्रं प्रवर्हन्ति देवीः । उत् । इत् । आभ्यः । शुचिः । आ । पूतः । एमि ॥ १० ॥

मातरो जगतो मातृस्थानीया आपोऽस्माञ्श्रुंधयन्तु । प्रोक्षणेन शोधयन्तु ।
तथा घृतष्वः । घृतमुदकं । तेनान्यान्पुनन्तीति । तास्तथोक्ता आपः । यद्वा । घृतष्वः ।
घृतं गव्यं । तेन पुनन्ति । तथा ब्राह्मणं । घृतेन नो घृतष्वः पुनन्तीति तद्वै सुपूतं
यद्घृतेन पूयत इति । ता आपो घृतेन प्रत्यक्षेणोदकेन नोऽस्मान्पुनन्तु । हि
यस्माद्देवीर्दिव्यो देवनशीला आपो विश्वं सर्वं रिप्रं पापं प्रवर्हन्ति पुरुषसका-
शात्प्रगमयन्ति । अपनयन्तीति यावत् । अनन्तरमाभ्योऽद्य आ पूत आभिमुख्येन
शुद्धः सन् स्तोताहमुदेमि । उन्नच्छामि । ऊर्ध्वं स्वर्गं गच्छामीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठे चतुर्विंशो वर्गः ॥

सुत्येऽहनि द्रप्सश्चस्कंदेत्यादिके द्वे विप्रुडोमार्थे । सूचितं च । द्रप्सश्चस्कंदेति द्वाभ्यां
विप्रुडोमौ हुत्वा । आ० ५. २. । इति ॥ स्कन्धविरभिमर्शनेऽपि द्रप्स इत्येषा । आहुतिर्व-
हिष्यरिधि यदि स्कंदेत्तदानीमाग्नीध्रोऽनया जुहुयात् । स्कन्धमभिमृशेदिति प्रकृत्य
सूचितं । द्रप्सश्चस्कंदेत्याहुतिष्वेद्वहिष्यरिध्याग्नीध्र एनां जुहुयात् । आ० ३. १३. । इति ॥

॥ सैषैकादशी ॥

द्रुप्तश्चस्कंदं प्रथमाँ अनु द्यूनिमं च योनिमनु यश्च पूर्वः ।

समानं योनिमनु संचरंतं द्रुप्तं जुहोम्यनु सप्त होचाः ॥११॥

द्रुप्तः । चस्कंदः । प्रथमान् । अनु । द्यून् । इमं । च । योनिं । अनु । यः । च । पूर्वः ।

समानं । योनिं । अनु । संऽचरंतं । द्रुप्तं । जुहोमि । अनु । सप्त । होचाः ॥११॥

द्रुप्तोऽभिपूयमाणस्य सोमस्य रसः प्रथमान् पूर्वभाविनः पार्थिवाल्लोकान्
 द्यून् दीपमानान्द्युल्लोकांश्चान् लक्ष्मीकृत्य चस्कंद । स्कन्वान् गतवान् । तदेवाह ।
 इमं परिहश्यमानं योनिं स्थानभूतं लोकं च यथास्मात्पूर्वोऽस्ति तमनुगतवान् ।
 समानं साधारणं योनिं द्यावापृथिवीलक्षणं स्थानमनु संचरंतं सम्यग्गच्छंतं
 द्रुप्तं सोमरसं विप्रुह्णक्षणं सप्त होचाः सप्तसंख्याका विप्रुहोमस्य कर्तारो होतृप्र-
 भृतयो वयमनानुपूर्व्येण जुहोमि । जुहुमः । यद्वा । होचाः सप्तहोतृभिः क्रियमाणा
 यागक्रिया होचाः । ता अनु पश्चादध्वर्युरहं जुहोमि । यद्वा । द्रुतगामित्वाद्रुप्त
 आदित्य उच्यते । स आदित्यः पृथिवी च दिवं च गच्छति समानं योनिमंतरिक्षं
 लक्ष्मीकृत्य । सम्यक् चरंतं तं द्रुप्तमादित्यमुद्दिश्य सप्त होचाः सप्तसंख्याका दिशः ।
 यस्यां दिशि सूर्यो वर्तते तद्वतिरिक्ताः सप्तसंख्याका दिशोऽनु पश्चाज्जुहोमि ।
 यच्च यच्च वर्तते तां तां दिशं द्रव्यत्वेन प्रयच्छामि । प्रतिष्ठापयामीत्यर्थः । अत्र
 वाजसनेयकं । असौ वा आदित्यो द्रुप्तः स दिवं च पृथिवी च स्कंदतीमं च
 योनिमनु यश्च पूर्व इतीमं च लोकमनु चेत्येतत् समानं योनिमनु संचरंतमिति
 समानं ह्येष एतं योनिमनु संचरति द्रुप्तं जुहोम्यनु सप्त होचा इत्यसौ वा
 आदित्यो द्रुप्तो दिशः सप्त होचा अमुं तदादित्यं दिक्षु प्रतिष्ठापयति । श० ब्राह्म०
 ७.४.१.२०. इति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यस्ते द्रुप्तः स्कंदति यस्ते अंशुर्वाहुच्युतो धिषणाया उपस्थात् ।

अध्वर्योर्वा परि वा यः पवित्रात् तं जुहोमि मनसा चर्पट्कृतं ॥१२॥

यः । ते । द्रुप्तः । स्कंदति । यः । ते । अंशुः । वाहुऽच्युतः । धिषणायाः । उपऽस्थात् ।

अध्वर्योः । वा । परि । वा । यः । पवित्रात् । तं । ते । जुहोमि । मनसा । चर्पट्कृतं ॥१२॥

हे सोम ते त्वदीयो यो द्रुप्तो रसः स्कंदति । अधिपवणचर्मणोऽन्यत्र गच्छति ।

यश्च ते त्वदीयोऽंशू रसादितरः सन् स्कंदति । बाहुच्युतोऽध्वर्योर्बाहुभ्यां प्रच्युतः
 सन् स्कंदति । यद्वा । बाहुवत्साधनभूता यावारणः । तैः प्रच्युतोऽभिपुतः सन्
 धिषणायाः । धिषणेत्यधिपवणफलकनाम । प्रत्येकविवक्षयैकवचनं । अधिपवण-
 फलकयोरुपस्थात्समीपस्थात्प्रदेशादन्यत्र गच्छति । तथाध्वर्योर्वाभिपुण्वतोऽध्वर्योर्ह-
 स्तात्स्कंदति । वापि वा पविचाह्शापविचात्परिस्कंदति तं सर्वं द्रुप्तं ते त्वदीयं
 रसं मनसांतःकरणेन स्तोत्रेण वा सह वषट्कृतं वषट्कारेण स्वाहाकारेण कृतं
 जुहोमि । अग्नौ प्रक्षिपामि ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

यस्ते द्रुप्तः स्कन्धो यस्ते अंशुरवश्च यः परः सुचा ।

अयं देवो बृहस्पतिः सं तं सिंचतु राधसे ॥ १३ ॥

यः । ते । द्रुप्तः । स्कन्धः । यः । ते । अंशुः । अवः । च । यः । परः । सुचा ।

अयं देवः । बृहस्पतिः । सं । तं । सिंचतु । राधसे ॥ १३ ॥

हे सोम ते त्वदीयो यो द्रुप्तो रसोऽन्यत्र स्कन्धो गतो यश्च त्वदीयस्तव कारण-
 भूतोऽंशुर्लताखंडो रसादितरो भवति सुचा पाचविशेषेण गृहीतः सोमोऽवोऽव-
 स्तात्स्कंदते परः परस्ताद्वातिरिक्तो भवति तमिमं सोममयं बृहस्पतिरेतन्नामको
 देवः सं सिंचतु । सम्यक् प्रक्षारयतु । किमर्थं । राधसेऽस्माकं धनार्थं । स्कन्धे हि
 सोमे प्रजापत्यादिकमपस्कन्नं भवति खलु ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

पर्यस्वतीरोपधयः पर्यस्वन्मामकं वचः ।

अपां पर्यस्वदित्पयस्तेन मा सह शुंधत ॥ १४ ॥

पर्यस्वतीः । ओपधयः । पर्यस्वत् । मामकं । वचः ।

अपां । पर्यस्वत् । इत् । पर्यः । तेन । मा । सह । शुंधत ॥ १४ ॥

इयं प्रत्यक्षकृता । हे आपः । ओषधयः पर्यस्वतीः पर्यस्वत्यो बृष्टिलक्षणेनोदकेन
 सारवत्यो भवन्ति । मामकं मदीयं वचो वचनं बृष्टिप्रार्थनवचनं पर्यस्वत्सारवद्भव-
 ति । किं बहुना । यच्चेह किंचिदपामुदकानां पयः क्षीरवत्सारभूतं यदस्ति

तत्सर्वं पयस्वत्सारवदेव । तेनोदकसारेण सह मा मां शृणुत । यूयं शोधयत ।
आपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्सहि । ऋग्वे० १. २३. २३. इति निगमांतरं ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पंचविंशो वर्गः ॥

परं मृत्यो इति चतुर्दशर्चं द्वितीयं सूक्तं । यमपुत्रस्य संकुसुकस्यार्धं । एकादशी
प्रस्तारपंक्तिः । आद्यौ जागती ततो द्वौ गायत्रौ । प्रस्तारपंक्तिः पुरतः । पिंग० ६. १.।
इति । त्रयोदशी जगती चतुर्दश्यनुष्टुप् । शिष्टास्त्रिष्टुभः । तत्रादौ चतस्रो मृत्युदेव-
त्याः । पंचमी धानुदेवताका । षष्ठी त्वष्ट्रदेवत्या । सप्तम्याद्याः शिष्टाः पितृमेधाभि-
धायिन्यः । अतस्तद्देवताकाः । अंत्या त्वनिरुक्तात्प्राजापत्या वा । तथा चानुक्रांतं ।
परं मृत्यो संकुसुकश्चतस्रो मृत्युदेवताः परा धात्री परा त्वाष्ट्री पराः पितृमेधा एका-
दशी प्रस्तारपंक्तिर्जगत्यापांत्यानुष्टुप् प्राजापत्या वा सानिरुक्तेति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परं मृत्यो अन्तु परेहि पंथां यस्ते स्व इतरो देवयानात् ।

चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा नः प्रजां रीरिषो मोत वीरान् ॥ १ ॥

परं मृत्यो इति । अन्तु । परां । इहि । पंथां । यः । ते । स्वः । इतरोः । देवयानात् ।

चक्षुष्मते । शृण्वते । ते । ब्रवीमि । मा । नः । प्रजां । रीरिषः । मा । उत । वीरान् ॥ १ ॥

हे मृत्यो सर्वेषां मारकैतन्नामक देव परमन्यं पंथां पंथानमन्वानुपूर्व्येण परेहि ।
पराङ्मुखो गच्छ । यजमानादिति शेषः । कोऽसौ पंथा । ते तव स्वः स्वभूतः ।
देवयानात् । देवा अनेन मार्गेण गच्छंतीति देवयानो देवमार्गः । तस्मादितरो
यः पंथास्तं प्रगच्छ । न केवलमतः परागच्छ अपि तु चक्षुष्मते दर्शनवते शृण्वते
सर्वं । अप्रतिहतसर्वेन्द्रियविज्ञानायेत्यर्थः । ते तुभ्यं ब्रवीमि । कथयामि । नोऽस्माकं
प्रजां दुहितृदौहित्रात्मिकां मा रीरिषः । मा हिंसीः । उतापि च वीरान्पुत्रपौत्रा-
दीन्मा हिंसीः । तत्परागमनेन रक्षेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

मृत्योः पदं योपयंतो यदैत द्राघीय आयुः प्रतरं दधानाः ।

आप्यार्यमानाः प्रजया धनेन शुद्धाः पूता भवत यज्ञियासः ॥ २ ॥

मृत्योः । पदं । योपयंतः । यत् । ऐतं । द्राघीयः । आयुः । प्रतरं । दधानाः ।

आप्यार्यमानाः । प्रजया । धनेन । शुद्धाः । पूताः । भवत । यज्ञियासः ॥ २ ॥

हे मृतस्य ज्ञातयो मृत्योः परागच्छतस्तस्य पदं । पद्यतेऽस्मिन्निति पदं पितृ-
याणः । तं योपयंतो विमोहयंतः परिवर्जयंतो यद्यस्मादित देवयानीयपथा गत-
वन्तस्तस्माद्वाचीयो दीर्घतरमायुर्जीवनं प्रतरं प्रकृष्टतरमत्यर्थं दधाना धारयंतो
भवथ । किंच । हे यज्ञियासो यज्ञार्हा यज्ञसंपादिनो यजमानाः प्रजया पुत्रपौत्रा-
दिकया धनेन गवाश्वादिकेन चाषायमाना वर्धमानाः संतः शुद्धा जन्मांतरसंचि-
तदुरितक्षयाच्छुद्धा भवत । पूता वर्तमानजन्मोपचितदुरितक्षयाच्च पूता भवत ॥

पैतृमेधिके कर्मण्यमात्या इमे जीवा वि मृतैरिति सव्यावृतो व्रजंति । सूचितं
च । इमे जीवा वि मृतैरिति सव्यावृतो व्रजंति । आ० गृ० ४.४. इति ॥

॥ सैया नृतीया ॥

इमे जीवा वि मृतैराववृचन्भूद्भद्रा देवहूतिर्नो अद्य ।

प्रांचो अगाम नृतये हसाय द्राघीय आयुः प्रतरं दधानाः ॥३॥

इमे । जीवाः । वि । मृतैः । आ । अववृचन् । अभूत् । भद्रा । देवऽहूतिः । नः । अद्य ।

प्रांचः । अगाम । नृतये । हसाय । द्राघीयः । आयुः । प्रऽतरं । दधानाः ॥३॥

इमे जीवा जीवन्तः पुरुषा मृतैः पित्रादिभिः । तेभ्य इत्यर्थः । व्याववृचन्
व्यावृत्ता भवन्तु । एते न म्रियन्तामिति भावः । किंच । अद्यास्मिन्दिने नोऽस्मा-
कमशीचे विसृष्टे देवहूतिः । देवानामाह्वानं यच्च स देवहूतिः पितृमेधाख्यो यज्ञो
भद्रा कल्याणोऽभूत् । भवतु । तत् उत्तरं वयं प्रांचः प्राङ्मुखान्चना अगाम ।
गच्छेम । प्रत्यंच इति भावः । नृतये नर्तनाय कर्मणि गात्रविक्षेपाय । स्वकर्मा-
नुष्ठानायेति भावः । हसाय हसनाय पुत्रादिभिः सह क्रीडनाय । कीदृशा वयं ।
द्राघीय आयुः प्रतरं दधानाः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इमं जीवेभ्यः परिधिं दधामि मैषां नु गादपरो अर्थमेतं ।

शतं जीवन्तु शरदः पुरुचीरन्तर्मृत्युं दधतां पर्वतेन ॥४॥

इमं । जीवेभ्यः । परिऽधिं । दधामि । मा । एषां । नु । गात् । अपरः । अर्थः । एतं ।

शतं । जीवन्तु । शरदः । पुरुचीः । अन्तः । मृत्युं । दधतां । पर्वतेन ॥४॥

अनया जीवरक्षार्थं पापाणं परिधिरूपेण स्थापयन्ति । जीवेभ्यो जीवद्वाः

पुत्रपौत्रादिभ्यस्तेषां रक्षणार्थमेवं परिधिं मृत्योः परिधानभूतं पाषाणं दधामि ।
निदधामि । तत एषां जीवतां मध्येऽपरोऽन्य एतमिममर्थं । अर्तेरिदं रूपं ।
गन्तव्यं मरणाख्यं मार्गं नु क्षिप्रं मा गात् । मा गच्छतु । एतदर्थं परिधिं स्थाप-
यामीति संबंधः । किंच पुरुचीर्वह्मचना बहुगमनाः शतं शरद् एतत्संख्या-
कान्वर्षाज्जीवन्तु । स्वस्वप्राणान्धारयन्तु । तथा पर्वतेन शिलोच्चयेन मृत्युं सर्वेषां
मारकमेतन्नामकमन्तर्दधतां । अन्तर्हितं कुर्वन्तु । यथा नागच्छति तथा कुर्वता-
मित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यथाहान्यनुपूर्वं भवन्ति यथं ऋतव ऋतुभिर्यन्ति साधु ।

यथा न पूर्वमपरो जहात्येवा धातरायूंषि कल्पयैषां ॥५॥

यथा । अहानि । अनुऽपूर्वं । भवन्ति । यथा । ऋतवः । ऋतुऽभिः । यन्ति । साधु ।

यथा । न । पूर्वं । अपरः । जहाति । एव । धातः । आयूंषि । कल्पय । एषां ॥५॥

यथा येन प्रकारेणाहान्यहोरात्रात्मकानि दिनान्यनुपूर्वं पूर्वमनुक्रमेण भवन्ति
परिवर्तन्ते । यथा चर्तवो वसन्तादय ऋतुभिः सह साधु शोभनमविपर्ययासेन यन्ति
गच्छन्ति । यथा च पूर्वं पूर्वकालीनं पितरमपरोऽर्वाङ्कालीनः पुत्रो न जहाति
न परित्यजति पूर्वमरणेनैव तेनैवोक्तप्रकारेण हे धातः सर्वेषां धारयितरे-
तन्नामक देवैषामस्मत्कुलीनानां जीवानामायूंषि जीवनानि कल्पय । समर्थय ।
कुर्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ रोहतायुर्जरसं वृणाना अनुपूर्वं यतमाना यति ष ।

इह त्वष्टां सृजनिमा सृजोषा दीर्घमायुः करति जीवसे वः ॥६॥

आ । रोहत् । आयुः । जरसं । वृणानाः । अनुऽपूर्वं । यतमानाः । यति । ष ।

इह । त्वष्टां । सृजनिमा । सृजोषाः । दीर्घ । आयुः । करति । जीवसे । वः ॥६॥

हे मृतस्य स्वजनाः पुत्रपौत्रादयो जरसं जरां वृणानाः संभजमाना यूयमा-
युर्जीवनमा रोहन्त । अधितिष्ठन्त । अनुपूर्वमानुपूर्व्येण । अव्ययीभावः । पूर्वो
ज्येष्ठः । ज्येष्ठानुपूर्व्या यतमानाः प्रयत्नं कुर्वन्तो यूयं यति स्थ यत्संख्याका भवथ ।

यच्छ्रद्धाच्छांसो इति । सुजनिमा शोभनजननस्त्वष्टैतन्नामको देवः सजोषा भवद्भिः संगतः सन् इहास्मिन्कर्मणि प्रवृत्तानां वो युष्माकं जीवसे जीवनाय दीर्घं प्रभूतमायुः करति । करोतु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

इमा नारीरविधवाः सुपत्नीराञ्जनेन सर्पिषा सं विशंतु ।

अनश्रवोऽनमीवाः सुरत्ना आ रोहंतु जनयो योनिमये ॥ ७ ॥

इमाः । नारीः । अविधवाः । सुऽपत्नीः । आऽअञ्जनेन । सर्पिषा । सं । विशंतु ।

अनश्रवः । अनमीवाः । सुऽरत्नाः । आ । रोहंतु । जनयः । योनिं । अये ॥ ७ ॥

अविधवाः । धवः पतिः । अविगतपतिकाः । जीवन्नर्तुका इत्यर्थः । सुपत्नीः शोभनपतिका इमा नारीनार्ये आञ्जनेन सर्वतोऽञ्जनसाधनेन सर्पिषा घृतेनाक्तनेचाः सत्यः सं विशंतु । स्वगृहान्प्रविशंतु । तथानश्रवोऽश्रुवर्जिता अरुदयोऽनमीवाः । अमीवा रोगः । तद्वर्जिताः । मानसदुःखवर्जिता इत्यर्थः । सुरत्नाः शोभनधनसहिता जनयः । जनयन्त्यपत्यमिति जनयो भार्याः । ता अये सर्वेषां प्रथमत एव योनिं गृहमा रोहंतु । आगच्छंतु ॥

देवरादिकः प्रेतपत्नीमुदीर्ष्य नारीत्यनया भर्तृसकाशादुत्थापयेत् । सूचितं च । तामुत्थापयेद्देवरः पतिस्थानीयोऽन्तेवासी जरहासी वोदीर्ष्य नार्यभि जीवलोकं । आ० गृ० ४. २. इति ॥

॥ सैषाष्टमी ॥

उदीर्ष्य नार्यभि जीवलोकं गतासुमेतमुप जेष एहि ।

हस्तयाभस्य दिधिपोस्तवेदं पत्युर्जनित्वमभि सं बभूथ ॥ ८ ॥

उत् । ईर्ष्य । नारि । अभि । जीवऽलोकं । गतऽअसुं । एतं । उप । जेषे । आ । इहि ।

हस्तऽयाभस्य । दिधिपोः । तव । इदं । पत्युः । जनिऽत्वं । अभि । सं । बभूथ ॥ ८ ॥

हे नारि मृतस्य पति जीवलोकं जीवानां पुत्रपौत्रादीनां लोकं स्थानं गृहमभिलक्ष्योदीर्ष्य । अस्मात्स्थानादुत्तिष्ठ । ईर गतो । आदादिकः । गतासुमपक्रांतप्राणमेतं पतिमुप जेषे । तस्य समीपे स्वपिपि । तस्माच्चमेहि । आगच्छ । यस्माच्च हस्तयाभस्य पाणिपादं कुर्वतो दिधियोगर्भस्य निधातुस्तयास्य पत्युः

संवन्धादागतमिदं जनित्रं जायात्वमभिलक्ष्य सं वभूष संभूतास्यसुसरणिश्चयम-
काशीस्तस्मादागच्छ ॥

क्षत्रियस्य धनुर्हस्तादित्यनया धनुः प्रहरेत् । सूचितं च । धनुर्हस्तादाददानो
मृतस्येति धनुः । आ० गृ० ४. २. इति ॥

॥ सैषा नवमी ॥

धनुर्हस्तादाददानो मृतस्यास्मे क्षत्राय वर्चसे बलाय ।

अथैव तस्मिन् वयं सुवीरा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम ॥ ९ ॥

धनुः । हस्तात् । आ० ददानः । मृतस्य । अस्मे इति । क्षत्राय । वर्चसे । बलाय ।

अथ । एव । त्वं । इह । वयं । सु० वीराः । विश्वाः । स्पृधः । अभि० मातीः । जयेम ॥ ९ ॥

मृतस्य क्षत्रियस्य हस्ताद्धनुराददानः । किमर्थं । अस्मे अस्माकं क्षत्राय प्रजा-
पालनसमर्थाय बलाय वर्चसे तेजसे बलाय सेनालक्षणाय च धनुराददानोऽहं
ब्रवीमीति शेषः । किमिति त्वमथैवास्मिन्स्थान एव भव वयं चेहास्मिन्नौके
सुवीराः सुपुत्रयुक्ता भवन्ती विश्वाः सर्वानभिमातीरभिमन्यमानास्पृधः संघर्षयि-
चीन्वाधकाञ्चबूञ्जयेम । सहेमहि ॥

दीक्षितमरण उप सर्प मातरमित्याद्याश्चतस्रः शंसनीयाः । सूचितं च । उप
सर्प मातरं भूमिमेतामिति चतस्रः सोम एकेभ्यः । आ० ६. १०. इति ॥ उप
सर्पेत्यनया संचितान्यस्वीनि गते निदधुः । आ० गृ० ४. ५. ॥

॥ सैषा दशमी ॥

उप सर्प मातरं भूमिमेतामुरुच्यचसं पृथिवीं सुशेवां ।

ऊर्णेभदा युवतिर्दक्षिणावत एपा त्वा पातु निःशृतेरुपस्थात् ॥ १० ॥

उप । सर्प । मातरं । भूमिं । एतां । उरु० च्यचसं । पृथिवीं । सु० शेवां ।

ऊर्णे० भदाः । युवतिः । दक्षिणा० वते । एपा । त्वा । पातु । निः० शृतेः । उप० स्थात् ॥ १० ॥

मातरं मातृभूतां भूमिमस्माभिर्भूमौ निधीयमानस्त्वमुप सर्प । उपगच्छ ।
अनुप्रविशेत्यर्थः । कीदृशी । उरुच्यचसं बहुव्याप्तिकां पृथिवीं विस्तीर्णां सुशेवां
सुसुखां । सर्वेषां सुखदावीमित्यर्थः । तामुपगच्छ । युवतिर्योविनाविता स्त्रीरूपेयं
भूमिर्दक्षिणावत अतिगम्भी देयत्वेन धनवते यजमानायोर्णेभदाः । ऊर्णेवोर्णास्तुक

इव मृदी भवति । सुकुमारा भवति । न बाधयित्रीत्यर्थः । सैषा पृथिवी निर्ज-
तेर्मृत्युदेवताया उपस्थात्समीपस्थानात्त्वा त्वामस्थिरूपं यजमानं पातु । रक्षतु ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठे सप्तविंशो वर्गः ॥

उच्छ्वंचस्वेत्येतया पांसूनवकिरेत् । सूच्यते हि । उत्तरया पांसूनवकिरेत् । आ०
गृ० ४. ५. । इति ॥

॥ सैषैकादशी ॥

उच्छ्वंचस्व पृथिवि मा नि बाधथाः सूपायनास्मै भव सूपवंचना ।

माता पुवं यथा सिचाभ्येनं भूम ऊर्णुहि ॥ ११ ॥

उत् । श्वंचस्व । पृथिवि । मा । नि । बाधथाः । सुऽउपायना । अस्मै । भव ।
सुऽउपवंचना ।

माता । पुवं । यथा । सिचा । अभि । एनं । भूमे । ऊर्णुहि ॥ ११ ॥

हे पृथिवि उच्छ्वंचस्व । ऊर्ध्वगतोच्छ्वासमेनं कुरु । अधस्तात्मा कृषा इत्यर्थः ।
किंच मा नि बाधथाः । मा संपीडय । तथास्मै यजमानार्थं सूपायना शोभनो-
पगमना सूपचारिका भवेत्यर्थः । सूपवंचना । उपवंचनं प्रलंभनं । शोभनप्रलंभा
सुप्रतिष्ठा भव । अपि च । माता पुत्रमात्मीयं वालकं सिचा वस्त्रांतेन यथाच्छा-
दयति तवष्टे भूम्येनमस्थिरूपं यजमानं त्वमभ्यूर्णुहि । आभिमुख्येनाच्छादय ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

उच्छ्वंचमाना पृथिवी सु तिष्ठतु सहस्रं मित उप हि श्रयंतां ।

ते गृहासो घृतश्रुतो भवंतु विश्वाहास्मि शरणाः संत्वच ॥ १२ ॥

उत्ऽश्वंचमाना । पृथिवी । सु । तिष्ठतु । सहस्रं । मितः । उप । हि । श्रयंतां ।

ते । गृहासः । घृतऽश्रुतः । भवंतु । विश्वाहा । अस्मै । शरणाः । संतु । अच ॥ १२ ॥

पांसुभिः प्रच्छाद्येतां पठन्ति । उच्छ्वंचमानास्थिकुंभमवष्टभ्योर्ध्वं गच्छन्ती पृथिवी
सु तिष्ठतु । प्रतिष्ठिता भवतु । किंच । सहस्रं सहस्रसंख्याका मितः प्रदिष्टाः ॥
मिनोतेरीणादिके कर्मणि क्षिपि तुगागमः । ततो जस् । यद्वा । सहस्रं । तृतीयार्थं
प्रथमा । मित इति निष्ठांतं रूपं । व्यत्ययेन बहुवचनस्थिकवचनं । स्वरो वृषा-
दिनाद्द्रष्टव्यः । सहस्रेण संमिता बहुसंख्याकाः पार्थिवाः पांसव उप श्रयंतां ।

एनमुपसेवतां । तं संपरिवार्य तिष्ठन्वित्यर्थः । हिरवधारणे । तथा ते पांसवोऽस्मै
गृहासो गृहा भवन्तो घृतश्रुतो घृतस्योदकस्य सर्पियो वा क्षारयितारो भवन्तु ।
अवास्मिन्लोके विश्वाहा सर्वेष्टहःसु सर्वदास्मा अस्य शरणाः संतु । आश्रय-
भूता भवन्तु ॥

उत्ते स्तभ्रामीति कपालेनास्थीन्यपिदध्यात् । सूचितं च । उत्ते स्तभ्रामीति
कपालेनापिधाय । आ० गृ० ४. प. । इति ॥

॥ सैषा चयोदशी ॥

उत्ते स्तभ्रामि पृथिवी त्वत्परीमं लोगं निदधन्मो अहं रिषं ।

एतां स्थूणां पितरो धारयन्तु तेऽर्चा यमः सार्दना ते मिनोतु ॥ १३ ॥

उत् । ते । स्तभ्रामि । पृथिवी । त्वत् । परि । इमं । लोगं । निदधन् । मो इति ।
अहं । रिषं ।

एतां । स्थूणां । पितरः । धारयन्तु । ते । अर्च । यमः । सार्दना । ते । मिनोतु ॥ १३ ॥

हेऽस्थिकुम्भ त्वत्परि । परिशुद्ध्योगे पंचमी । तवोपरि ते त्वदीयेन कपालेन
पृथिवीमुत्स्तभ्रामि । प्रतिवध्नामि । यथा पृथिवी तवोपरि मा गच्छति तथा-
पिदधामीत्यर्थः । इमं लोगं कपाललक्षणं लोष्टं निदधदुपरि स्थापयन्नहं मो
रिषं । मा हिंसिषं । किंच । एतां मया निहितां स्थूणां ते त्वदीयां पृथिव्या धार-
यित्वो कपाललक्षणां पितरो धारयन्तु । निश्चलां कुर्वन्तु । ततस्ते त्वदीयेऽस्मिन्स्थाने
यमः पितृपतिः सदनानि स्थानानि मिनोतु । परिच्छिन्नहु । करोत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

प्रतीचीने मामहनीष्ठाः पर्णमिवा दधुः ।

प्रतीचीं जयभा वाचमर्थं रश्नया यथा ॥ १४ ॥

प्रतीचीने । मां । अहनि । इष्ठाः । पर्णेऽईव । आ । दधुः ।

प्रतीची । जयभ । वाचं । अर्थं । रश्नया । यथा ॥ १४ ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।
पुमर्थोऽथतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये .
सप्तमाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥
अष्टके सप्तमे षष्ठं व्याख्याय श्रुतिकोविदः ।
सायणार्यस्ततोऽध्यायं सप्तमं व्याचिकीर्षति ॥

अथ द्वादशानुवाकात्मकस्य दशममंडलस्य द्वितीयेऽनुवाके त्रयोदश सूक्तानि ।
तत्र नि वर्तध्वमित्यष्टौ तृतीयं सूक्तं । अस्य यमपुत्रो मथिताख्य ऋषिर्वरुणपुत्रो
भृगुर्वायवा भार्गवश्चवनः । षष्ठी गायत्री शिष्टा अनुष्टुभः । इदमन्वेदताकं गो-
देवताकं वा । अग्नीषोमा पुनर्वसू इत्यर्धर्चोऽग्नीषोमदेवताकः । तथा चानुक्रांतं ।
नि वर्तध्वमष्टौ मथितो भृगुर्वा वारुणिर्भार्गवश्चवनो वापं गव्यं चानुष्टुभमग्नी-
षोमीयो द्वितीयोऽर्धर्चः षष्ठी गायत्रीति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

नि वर्तध्वं मानुं गातास्मान्तिष्ठपक्त रेवतीः ।

अग्नीषोमा पुनर्वसू अस्मे धारयतं रयिं ॥ १ ॥

नि । वर्तध्वं । मा । अनुं । गात । अस्मान् । सिष्ठः । रेवतीः ।

अग्नीषोमा । पुनर्वसू इति पुनःऽवसू । अस्मे इति । धारयतं । रयिं ॥ १ ॥

हे गावो हे आपो वा यूयं नि वर्तध्वं । अस्मान्प्रत्यागच्छतः । मानु गात ।
अस्मदतिरिक्तं यजमानं मा गच्छत । आगत्य च हे रेवती रेवत्यो धनवत्यो
यूयमस्मान्तिष्ठ । सेचयत । अयगाहत । गोदोहनस्नानपानादिद्वारेण सेवध-

मित्यर्थः । हे पुनर्वसू पुनः पुनर्वस्तारौ स्तोत्राणां यष्ट्यामाच्यादयितारावेतन्नामकौ
देवौ युवामस्मे अस्मासु रयिं व्रीह्यादिलक्षणं धनं धारयतं । स्थापयतं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पुनरेता नि वर्तय पुनरेता न्या कुरु ।

इंद्र एता नि यच्छत्वभिरेता उपाजतु ॥२॥

पुनः । एताः । नि । वर्तय । पुनः । एताः । नि । आ । कुरु ।

इंद्रः । एताः । नि । यच्छतु । अयिः । एताः । उपऽअजतु ॥२॥

अथ मंत्रद्रष्टा स्वात्मानं प्रतिब्रूते । हे मदीयात्मन् त्वमेना एता अन्यतोऽभिगं-
चीर्णा अपो वा पुनर्नि वर्तय । पुनः पुनर्मदभिमुखीकुरु । तदनंतरमेना एताः
पुनर्भूयो भूयो न्या कुरु । नियता आत्मायज्ञाः कुरु । किंच । इंद्रोऽपि तव
सहायभूतः सन् एता एता नि यच्छतु । त्वायज्ञाः करोतु । अग्निश्चैना एता गा
अपो वोपाजतु । उपगमयतु । उपक्षिपतु वा । उपायोग्याः करोत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पुनरेता नि वर्ततामस्मिन्पुण्तु गोपती ।

इहैवाग्ने नि धारयेह तिष्ठतु या रयिः ॥३॥

पुनः । एताः । नि । वर्ततां । अस्मिन् । पुण्तु । गोऽपती ।

इह । एव । अग्ने । नि । धारय । इह । तिष्ठतु । या । रयिः ॥३॥

एता एता ईदृश्यौ गाव आपो वा पुनर्नि वर्ततां । भूयो भूयो मां प्रत्यागच्छंतु ।
आगत्य च गोपती साक्षादिमतीनां धेनूनां वृष्टिलक्षणां नामपां घालकेऽस्मिन्नी-
दृशे मयि पुण्तु । आत्मायज्ञत्वेन स्थित्वा पुष्टा भवंतु । पुष्टाः सतीस्ता हे अग्ने
त्वमिहैवास्मिन्नेव मयि नि धारय । नियमेन स्थापय । या रयिर्यदपि व्रीह्यादिकं
धनमस्ति तदपि धनं गोसहितमिहास्मिन्नेव गोपती मयि तिष्ठतु । निवसतु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यन्नियानं न्ययनं संज्ञानं यत्परायणं ।

आयर्तनं निवर्तनं यो गोपा अपि तं हुवे ॥४॥

यत् । निऽयानं । निऽअयनं । संऽज्ञानं । यत् । पराऽअयनं ।
आऽवर्तनं । निऽवर्तनं । यः । गोपाः । अपि । तं । हुवे ॥ ४ ॥

नियानं । अधिकरणे ल्युट् । नियमेन यांत्यागच्छन्ति गावोऽचेति नियानं
गोष्ठाख्यं स्थानं । यदस्तीति शेषः । यच्छब्दयोगात्तच्छब्दोऽध्याहर्तव्यः । हुव इति
क्रियापदं सर्वचानुपज्यते । तत्स्थानं हुवे । आह्वयामि । आह्वानमभिमुखीकरणं
तेन चात्र तत्पूर्विका प्रार्थना लक्ष्यते । गोसहितं गोष्ठं प्रार्थय इत्यर्थः । न्ययनं ।
भावे ल्युट् । नियमेन गृहं प्रति प्राप्तिलक्षणं गमनं यदस्ति तदपि प्रार्थये ।
निवर्तनं वने चरित्वा गृहं प्रति यदागमनमस्ति तदपि प्रार्थये । योऽपि गोपा
गवां मालकोऽस्ति तमपि हुवे । प्रार्थये । सर्वगुणोपेता गाः प्रार्थय इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

य उदानइध्ययनं य उदानदपरायणं ।

आवर्तनं निवर्तनमपि गोपा नि वर्ततां ॥ ५ ॥

यः । उतऽआनंद । विऽअयनं । यः । उतऽआनंद । पराऽअयनं ।

आऽवर्तनं । निऽवर्तनं । अपि । गोपाः । नि । वर्ततां ॥ ५ ॥

यो गोपा गोपालो व्ययनं नष्टानां गवामन्वेपणार्थं विविधं गमनमुदानद् ।
व्याप्नोति । अनुभवति । यः परायणं परागमनमुदानद् । व्याप्नोति । वनं प्रति
गवां चरणाय गमनमित्यर्थः । यथावर्तनं वनचारिणीभिर्गोभिः सह प्रवर्तन-
मनुभवति । योऽपि गोपा निवर्तनं गोभिः सह वनाद्गृहं प्रति निर्गमनमनुभवति
सोऽपि गोपालो नि वर्ततां । गोभिः सह वनाद्गृहं प्रति क्षेमेणागच्छतु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ निवर्त नि वर्तय पुनर्न इंद्र गा देहि ।

जीवाभिर्भुनजामहे ॥ ६ ॥

आ । निऽवर्त । नि । वर्तय । पुनः । नः । इंद्र । गाः । देहि ।

जीवाभिः । भुनजामहे ॥ ६ ॥

हे इंद्र तस्मा नियतं । आनिवर्तस्व । अस्मदभिमुखो भव । ततोऽन्यतो
गच्छतीर्णा नि वर्तय । अस्मदभिमुखीः कुरु । एवं कृत्वा च हे इंद्र त्वं पुनः

पश्चान्नोऽस्मभ्यं गा धेहि । प्रयच्छ । तया दत्ताभिर्जीवाभिश्चिरं जीवतीभिः सर्वस्य
जीवयित्रीभिर्वा गोभिर्भुनजामहे । वयं भुञ्जीमहि । यद्वा । भुजिरवातर्भावि-
तण्यर्थः । देवपितृन्संभोजयेमहि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

परि वो विश्वतो दध ऊर्जा घृतेन पर्यसा ।

ये देवाः के च यज्ञियास्ते रय्या सं सृजंतु नः ॥७॥

परि । वः । विश्वतः । दधे । ऊर्जा । घृतेन । पर्यसा ।

ये । देवाः । के । च । यज्ञियाः । ते । रय्या । सं । सृजंतु । नः ॥७॥

हे देवा विश्वतः सर्वतः स्थितान्वो युष्मानूर्जा गोसंबन्धिना दधिलक्षणेनान्न
घृतेनाज्येन पर्यसा क्षीरेण च परि दधे । संधारयामि । युष्मभ्यं हविर्द्वारेण
प्रयच्छामि । न केवलमात्मानं पुष्णामीत्यर्थः । एतज्ज्ञात्वा ये के च देवा यज्ञिया
यज्ञार्हाः संति ते देवा नोऽस्मान् रय्या गोलक्षणेन धनेन सं सृजंतु । संयोजयंतु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ निवर्तन वर्तय नि निवर्तन वर्तय ।

भूम्याश्चतस्रः प्रदिशस्ताभ्य एना नि वर्तय ॥८॥

आ । निऽवर्तन । वर्तय । नि । निऽवर्तन । वर्तय ।

भूम्याः । चतस्रः । प्रऽदिशः । ताभ्यः । एनाः । नि । वर्तय ॥८॥

मंचद्रष्टुर्षिः स्वात्मानं गाश्च संबोधाह । हे मदीयात्मन् त्वं गा आ वर्तय ।
आकारोऽयनेनापि संबध्यते । मदभिमुखीः कुरु । स्तुत्या यागेन च ताः प्रसाद्यो-
पनमयेत्यर्थः । हे गावो यूयमपि प्रसाद्यमाना आ निवर्तन । आनिवर्तध्वं ।
आभिमुख्येनागच्छत । पुनरप्याह । हे मदीयात्मन् त्वं नि वर्तय । गोसंचरणस्था-
नादपगच्छंतीर्गा इतोऽभिगंचीः कुरु । यूयमपि हे गावो निवर्त्यमानाः सत्यो
निवर्तन । निवर्तध्वं । इदानीं स्वात्मा गावश्चर्षिं प्रति ब्रुवते । हे ऋषेऽहं कुतो
गा निवर्तयामीति कुतो वयं निवर्तयामह इत्यात्मना गोभिश्च पृष्टः सन्नाह ।
भूम्याः पृथिव्याश्चतस्रः प्रदिशश्चतुःसंख्यायुक्ताः प्रकृष्टा या दिशः संति ताभ्यो
दिग्भ्य एना गा नि वर्तय । हे आत्मन् मदभिमुखीः कुरु । हे गावो यूयमपि

ताभ्यो दिग्भ्यो निवर्तध्वमिति सामर्थ्याल्लभ्यं । यद्वा । अन्वैवतपक्षेऽपि सूक्तार्थो
यथा घटते तथा योजना कर्तव्या ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे प्रथमो वर्गः ॥

भद्रमिति दशचं चतुर्थं सूक्तं । आद्यैकपदा दशाक्षरा विराट् । अग्निमीळे
भुजामित्येषानुष्टुप् नवमी विराट् दशमी चिष्टुप् मध्ये षड्गायत्रः । इदमादीनां
सप्त सूक्तानामिन्द्रपुत्रः प्रजापतिपुत्रो वा विमदः अपिर्वसुक्रपुत्रो वसुकृदाख्यो
वा । इदमुत्तरं चाग्नेयं । तथा चानुक्रांतं । भद्रं दश सप्तोत्तराण्यिन्द्रो विमदः प्राजा-
पत्यो वा वासुक्नो वसुकृदाग्नेयं तु गायत्रमाद्यैकपदा पाद एव वा शांत्यर्थः ।
परानुष्टुप् अंत्ये विराट्चिष्टुभाविनि । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

भद्रं नो अपि वातय मनः ॥१॥

भद्रं । नो । अपि । वातय । मनः ॥१॥

हे अग्ने त्वं नोऽस्माकं मनो भद्रं शुभयुक्तमपि वातय । अपिरत्र धात्वर्था-
नुवादी । आगमय । त्वत्संबन्धिस्तोत्रकरणे प्रेरयेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अग्निमीळे भुजां यविष्ठं शासा मिचं दुर्धरीतुं ।

यस्य धर्मस्वरेणीः सपर्येति मातुः ॥२॥

अग्निं । ईळे । भुजां । यविष्ठं । शासा । मिचं । दुःधरीतुं ।

यस्य । धर्मन् । स्वः । एनीः । सपर्येति । मातुः । ऊर्ध्वः ॥२॥

भुजां हविर्भुजां देवानां मध्ये यविष्ठमहन्यहन्यग्निहोत्रादिकर्मार्थं जायमान-
त्वादतिशयेन युवानं शासानुशासनेन मिचं । यस्मादिदं कर्तव्यमिदं न कर्तव्यमिति
सर्वमनुशास्ति तस्मात्सर्वस्य मिचभूतमित्यर्थः । दुर्धरीतुं दुर्धरणीयं संयामे शत्रु-
भिर्दुर्निवारणीयं । एवंभूतमग्निमीळे । स्तौमि । अपि च । यस्याग्नेर्धर्मन्धर्मण्यग्नि-
होत्रादिके कर्मणि स्वर्गलोकमादित्यं सर्वं देवजातं वैनीरित्यः प्रतिगंच्य आहुतयः
स्तुतयश्च सपर्येति । परिचरति । सेवते । यद्वा । स्वः सपर्येतीत्यनयोः सामा-
नाधिकरण्यं । अत्र स्वरित्ययं सर्वशब्दो निपातः । स्वः सर्वे देवा एनीरात्मनः

प्रतिगञ्चीराहुतीः स्तुतीश्च सपर्ययति । सेवन्ते । उपजीवन्तीत्यर्थः । तच्च दृष्टान्तः ।
लुप्तोपममेतत् । मातुर्गोक्ष्यः क्षीरोपसंहारस्थानं प्रति यथा वत्सा उपजीवन्ति
तद्वत् । तमग्निमीळ इति पूर्वण्ण संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यमासा कृपनीळं भासाकेतुं वर्धयति ।

भाजते श्रेणिदन् ॥३॥

यं । आसा । कृपऽनीलं । भासाऽकेतुं । वर्धयति ।

भाजते । श्रेणिदन् ॥३॥

स्तोतारो यद्वारश्वासा स्तुतिहविलक्षणेनोपासनेन यममिं वर्धयति । कीदृशं ।
कृपनीलं कर्मस्थानं कर्माधारमित्यर्थः । भासाकेतुं ज्वालालक्षणाज्ञापकं दीप्तिः कर्तारं
वा । यच्छब्दश्रुतेस्तच्छब्दोऽध्याहार्यः । सोऽग्निः श्रेणिदन् स्तोतृभ्यो यष्टृभ्योऽभीष्ट-
फलसमूहप्रदः शत्रुभ्यो ज्वालापंक्तिप्रदो वा । एवंभूतः सन् भाजते । भासते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अर्यो विशां गातुरेति प्र यदानं दिवो अन्तान् ।

कविरभं दीद्यानः ॥४॥

अर्यः । विशां । गातुः । एति । प्र । यत् । आनन्द । दिवः । अन्तान् ।

कविः । अभं । दीद्यानः ॥४॥

विशां यजमानमनुष्याणामर्यो गतृभ्यो गातुर्गमनशीलोऽग्निर्दीद्यानो दीप-
मानो यद्यदैतृष्वै गच्छति तदा दिवो द्युलोकस्यान्तान्पर्येतान्कविमेधावी सोऽग्निः
प्राणद् । प्रकर्षण व्याप्नोति । अभं मेघोपलक्षितमन्तरिक्षं च व्याप्नोति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

जुपद्ब्या मानुषस्योर्ध्वस्तस्यावृभ्वा यज्ञे ।

मिन्वन्तस्रं पुर एति ॥५॥

जुपत् । ह्या । मानुषस्य । ऊर्ध्वः । तस्यौ । अृभ्वा । यज्ञे ।

मिन्वन् । स्रं । पुरः । एति ॥५॥

मानुषस्य यजमानस्य यज्ञे यजनीये यागे हव्या हव्यानि हवीषि जुपत्सेवं-
मानोऽग्निर्ऋभ्वोऽभूतो बहुज्जालोपेत ऊर्ध्वस्तस्थी । उत्तिष्ठति । ऊर्ध्वं ज्वलतीत्यर्थः ।
अपि चायमग्निः प्राग्वंशादारभ्य सप्त सदनं सौमिकी वेदिं मिन्वन् परिच्छिन्दन्
पुरः पुरस्तादुत्तरवेदिशालामुखीयात्प्रणीयमानः सन् एति । गच्छति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स हि क्षेमो हविर्यज्ञः शुष्टीदस्य गातुरेति ।

अग्निं देवा वाशीमंतं ॥ ६ ॥

सः । हि । क्षेमः । हविः । यज्ञः । शुष्टी । इत् । अस्य । गातुः । एति ।

अग्निं । देवाः । वाशीऽमंतं ॥ ६ ॥

य उक्तगुणविशिष्टोऽग्निः । हीत्येतदवधारणे । स एवाग्निः क्षेमः कुशलहेतुः सर्वस्य
परिपालनहेतुरित्यर्थः । हविः पुरोडाशादिकं च स एव हविषस्तन्निमित्तत्वात् ।
यज्ञो यागोऽपि स एव तस्यापि तद्धेतुत्वात् । किंच शुष्टीत् क्षिप्रमेवास्याग्नेर्गा-
तुर्गमनशीलोऽधिष्ठातामैति । देवानामाह्वानार्थं गच्छति । गत्वा च प्रत्यागच्छंतं
वाशीमंतं स्तुतिलक्षणया वाचोपेतमग्निं प्रति देवा अपि गच्छंतीति शेषः ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्रमे द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यज्ञासाहं दुवं इषेऽग्निं पूर्वस्य शेवस्य ।

अद्रेः सूनुमायुमाहुः ॥ ७ ॥

यज्ञऽसहं । दुवं । इषे । अग्निं । पूर्वस्य । शेवस्य ।

अद्रेः । सूनुं । आयुं । आहुः ॥ ७ ॥

अचैकवाक्यतायै यत्तच्छब्दावध्याहार्यौ । अपरार्थार्चः पूर्वं व्याख्येयः । आयुं
देवानामाह्वानार्थं दूत्येन गंतारं यमग्निमद्रेः सूनुमश्मनः पुत्रमाहुः । त्वमद्भस्व-
मश्मनस्परि । ऋग्वे० २. १. १. इत्येवमादयो मंवा वदन्ति । यज्ञसहं यागस्य वोढारं
धारयितारमित्यर्थः । तमग्निमभिलक्ष्य दुवं परिचरणमिषे । इच्छामि । किमर्थं ।
पूर्वस्य । अत्र पूर्वशब्द उत्कृष्टवाची । उत्कृष्टस्य शेवस्य स्वर्गापवर्गलक्षणमुखस्य
प्राप्त्यर्थमिति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नरो ये के चास्मदा विश्वेत्ते वाम आ स्युः ।

अग्निं हविषा वर्धतः ॥ ८ ॥

नरः । ये । के । च । अस्मत् । आ । विश्वा । इत् । ते । वामे । आ । स्युरिति स्युः ।

अग्निं । हविषा । वर्धतः ॥ ८ ॥

नरो नेतारो ये के च ये केचित्पुत्रपौत्रादयोऽस्मदस्माकं संति । आकारः पूरकः ।
 ते पुत्रपौत्रादयो वामे वननीये संभजनीये विश्वेद्विश्वस्मिन्नेव पश्वादिधत्त आ स्युः ।
 आ समन्ताद्भवयुः । उपविशेयुरित्याशास्महे । किं कुर्वतः । अग्निमंगनादिगुणवि-
 शिष्टं देवं हविषा पुरोडाशादिकेन वर्धतो वर्धयंतः ॥

॥ अथ नवमी ॥

कृष्णः श्वेतोऽरुणो यामो अस्य ब्रह्म ऋज उत शोणो यशस्वान् ।

हिरण्यरूपं जनिता जजान ॥ ९ ॥

कृष्णः । श्वेतः । अरुणः । यामः । अस्य । ब्रह्म । ऋजः । उत । शोणः । यशस्वान् ।

हिरण्यरूपं । जनिता । जजान ॥ ९ ॥

अथ यच्छब्दमध्याह्न्य योज्यं । यामः । याति गच्छत्यस्मिन्निति यामो रथः
 प्रजापतिना निर्मितः । कीदृशः । कृष्णोऽसितवर्णः श्वेतः सितवर्णोऽरुण आरो-
 चमानो ब्रह्मो महान् ऋज ऋजुगाम्युतापि च शोणो रक्तवर्णो यशस्वान्कीर्तिमान् ।
 यद्वा । यश इति धननाम । हवित्क्षयेन धनेन युक्तः । हिरण्यरूपं सुवर्णसदृशं
 तं रथमस्याग्नेरर्थाय जनिता सर्वस्य जगतो जनयिता प्रजापतिर्जजान । जनया-
 मास । अस्मै दत्तवानित्यर्थः । कथमेकस्यैव रथस्य कृष्णादिनानारूपत्वं संभवतीति
 चेत् अग्नेः सामर्थ्यातिशयेन संभवतीत्यर्थः । यद्वा हिरण्यरूपमिति रथवाचिना
 शब्देन सह सामानाधिकरण्यात्कृष्णादिशब्दा द्वितीयांतत्वेन योज्याः । अथ सर्व-
 गुणोक्तरथवत्तयाग्निः स्तूयत इत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

एवा ते अग्ने विमदो मनीषामूर्जो नपादमृतेभिः सजोषाः ।

गिर आ वंक्षत्सुमतीरिया न इपमूर्जं सुधितिं विश्वमाभाः ॥ १० ॥

ए॒व । ते । अ॒ग्ने । वि॒ऽम॒दः । म॒नी॒षां । ऊ॒र्जः । न॒पा॒त् । अ॒मृ॒ते॒भिः । स॒ऽजो॒षाः ।
 गि॒रः । आ । व॒क्ष॒त् । सु॒ऽम॒तीः । इ॒या॒नः । इ॒षं । ऊ॒र्जं । सु॒ऽक्षि॒तिं । वि॒श्वं । आ ।
 अ॒भा॒रि॒त्य॒भाः ॥ १० ॥

एवमुक्तप्रकारेण हे ऊर्जो नपादोषधिवनस्पतिपितृभूतस्यान्नस्य पौत्र हे
 अग्नेऽमृतेभिरमृतैर्हविलक्ष्णैरन्नैः सजोषाः संगतो विमदो नामर्षिर्मनीषां प्रकृष्टां
 बुद्धिं कामयमानः सन् ते तुभ्यं गिरः स्तुतिलक्षणा वाच आ वक्षत् आभिमुख्ये-
 नोक्तवान् । वक्षेच्छंदसि लेटि रूपं । ततस्त्वमेतज्ज्ञात्वा सुमतीरियानः शोभन-
 लक्षणा बुद्धीः संगमयन् इपमन्नमूर्जे क्षीरादिकं रसं च सुक्षितिं शोभननिवासं ।
 यद्वा । क्षितयो मनुष्याः । शोभनपुत्रपौत्रादिकं यत्किंचिद्देयमस्ति तद्विश्वं धनं
 चाभाः । तस्मै विमदायाहर । देहि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे तृतीयो वर्गः ॥

आग्निं नेत्यष्टर्चं पंचमं सूक्तमास्तारपंक्तिच्छंदस्कं । आद्यौ गायत्री पादौ
 ततो द्वौ जागतौ सास्तारपंक्तिः । ऋषिदेवते पूर्ववत् । तथा चानुक्रांतं । आग्निं
 नाष्टावास्तारपांक्तमिति ॥ पृथ्व्यस्य चतुर्थेऽह्न्याग्निं न स्ववृक्तिभिरित्याज्यं । आ०
 ७. ११. इति ॥ महाव्रत आग्निमारुते यावतीषृष्ट्विष्ठादं साम स्तुवीरन् तदानी-
 मादितस्तावत्य ऋचोऽनुरूपार्थाः । सूचितं च । यदीष्ठादं भूयसीषु चेत् स्तुवी-
 रन्नाग्निं न स्ववृक्तिभिरिति तावतीरनुरूपः । ऐ० आ० ५. १३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आग्निं न स्ववृक्तिभिर्होतारं त्वा वृणीमहे ।

य॒ज्ञाय॑ स्ती॒र्ण॑र्ब॒र्हिषे॒ वि॒ वी॒ मदे॑ शी॒रं पा॒व॒क॒शो॒चि॒यं वि॒व॒क्ष॒से ॥ १ ॥

आ । अ॒ग्निं । न । स्व॒वृ॒क्तिऽभिः । हो॒तारं । त्वा । वृ॒णी॒म॒हे ।

य॒ज्ञाय॑ । स्ती॒र्ण॑ऽर्ब॒र्हिषे॒ । वि॒ । वः । मदे॑ । शी॒रं । पा॒व॒क॒ऽशो॒चि॒यं । वि॒व॒क्ष॒से ॥ १ ॥

हे अग्ने वस्तव स्वभूते विमद एतदाख्य ऋषौ मयीयं स्तुतिः प्रवृत्तास्ति ।
 नेति संप्रत्यर्थे । अतो वयमिदानीं स्ववृक्तिभिः स्वयंकृताभिर्दोषवर्जिताभिः
 स्तुतिभिर्होतारं देवानामाह्वातारं होमनिष्पादकं वाग्निं त्वा त्वामा वृणीमहे ।
 आभिमुख्येन संभजामहे । किमर्थे । स्तीर्णर्बर्हिषे यज्ञाय । तादर्थ्ये चतुर्थी ।

यज्ञार्थं । कीदृशं । शीरमोषध्यादिषु सर्ववानुशायिनं । पावकशोचिषं शोधकदीप्तिं । विवक्षसे । महान्भवसि । हे अग्ने त्वमपि महान्भवसि । यद्वा विमदे यज्ञस्य संबन्धिनः सोमस्य पानजन्यविविधमदार्थं त्वामावृणीमह इति योज्यं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वामु ते स्वाभुवः शुभंत्यश्वराधसः ।

वेति त्वामुपसेचनी वि वो मद चूर्जीतिरग्र आहुतिर्विवक्षसे ॥२॥

त्वां । ऊं इति । ते । सुऽअभुवः । शुभंति । अश्वऽराधसः ।

वेति । त्वां । उपऽसेचनी । वि । वः । मदे । चूर्जीतिः । अग्ने । आऽहुतिः । विवक्षसे ॥२॥

स्वाभुवः स्वप्रकाशेन दीप्यमाना अश्वराधसो व्याप्रधनास्ते यजमाना हे अग्ने त्वामु त्वामेव शुभंति । शोभयंति । यज्ञे हविर्भिर्दीपयंतीत्यर्थः । किंच उपसेचनी तवोपरिक्षरणशीलजीर्तिर्चूर्जुगामिनी हूयमानाहुतिर्हे अग्ने त्वां वेति । गच्छति । किमर्थं । वस्तव मदे मदनिमित्ते । नृस्यर्थमित्यर्थः । किंच त्वमपि विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वे धर्माण आसते जुहूभिः सिंचतीरिव ।

कृष्णा रूपाण्यर्जुना वि वो मदे विश्वा अधि ध्रियो धिपे विवक्षसे ॥३॥

त्वे इति । धर्माणः । आसते । जुहूभिः । सिंचतीऽइव ।

कृष्णा । रूपाणि । अर्जुना । वि । वः । मदे । विश्वाः । अधि । ध्रियः । धिपे । विवक्षसे ॥३॥

धर्माणो यज्ञस्य धारयितार ऋत्विजो जुहूभिः संपूर्णाहुतिभिर्होमपाचिष्वे त्वामे-
वासते । सेवन्ते । तत्र दृष्टान्तः । सिंचतीरिव । वृष्टिलक्षणाः पृथिवी सिंचत्य आप
अग्निं यथा स्वपितृत्वेन सेवन्ते तद्वत् । अग्रेराप इति श्रुतेस्तस्यापां पितृत्वं ।
यद्वा । जुहूभिः सिंचतीरिव । सिच्यमाना आहुतय इव धर्माणाम्बया धार्यमाणा
रश्मयस्त्वे त्वयासते । निवसंति । हे अग्ने त्वं कृष्णा कृष्णवर्णान्यर्जुनार्जुनानि श्वेत-
वर्णानि ज्वालांतर्गतरूपाणि च विश्वाः सर्वाः ध्रियः शोभा अधि धिपे । अधिकं
यथा भवति तथा धारयसि । किमर्थं । वो गुप्ताकं सर्वेषां देवानां विमदे
विविधसोमपानजन्यमदार्थं । यत एवमतो विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यमग्ने मन्यसे रयिं सहसावन्नमत्य ।

तमा नो वाजसातये वि वो मदे यज्ञेषु चित्रमा भर विवक्षसे ॥४॥

यं । अग्ने । मन्यसे । रयिं । सहसाऽवन् । अमत्ये ।

तं । आ । नः । वाजऽसातये । वि । वः । मदे । यज्ञेषु । चित्रं । आ । भर । विवक्षसे ॥४॥

हे अमत्ये अमरणाधर्मन् सहसावन् बलवन् एवंभूत हे अग्ने त्वं यं रयिं मन्यसे सर्वेषु धनेषु यद्धनं वरिष्ठमिति जानासि चित्रं चायनीयं तं रयिं नोऽस्माकं वाजसातयेऽन्नलाभाया भर । आहर । प्रयच्छ । किमर्थे । वो युष्माकं सर्वेषां देवानां यज्ञेषु विमदे विविधसोमादिहविर्जन्यमदनिमित्ते । यागेषु नानाप्रकारैर्हविर्भिर्गुप्माकं तर्पणायेत्यर्थः । त्वमपि विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अग्निर्जातो अथर्वणा विद्विष्वानि काव्या ।

भुवंहूतो विवस्वतो वि वो मदे प्रियो यमस्य काम्यो विवक्षसे ॥५॥

अग्निः । जातः । अथर्वणा । विदत् । विष्वानि । काव्या ।

भुवत् । दूतः । विवस्वतः । वि । वः । मदे । प्रियः । यमस्य । काम्यः । विवक्षसे ॥५॥

अथर्वणैतन्नाश्वर्पिणा जातो जनितोऽग्निः । कथमवगम्यते । त्वामग्रे पुष्करादध्ययर्वा निरमंथत । ऋग्वे० ६. १६. १३. इति मंचांतरात् । विष्वानि समस्तानि काव्या काव्यानि स्तोतृकर्माणि विदत् । वेत्ति । विवस्वतो यजमानस्य दूतो देवानामाह्वानार्थं भुवत् भवति । किञ्च । यमस्य संयंतुर्यजमानस्य प्रिय इष्टः सन् काम्यः कमनीयः प्रार्थनीयो भवतीत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टं ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

त्वां यज्ञेष्ठीकृतेऽग्ने प्रयत्यध्वरे ।

त्वं यसूनि काम्या वि वो मदे विश्वा दधासि दाणुपे विवक्षसे ॥६॥

त्वां । यज्ञेषु । ईकृते । अग्ने । प्रयति । अध्वरे ।

त्वं । यसूनि । काम्या । वि । वः । मदे । विश्वा । दधासि । दाणुपे । विवक्षसे ॥६॥

हे अग्ने त्वां प्रयति प्रकर्षेण गच्छति प्रवर्तमानेऽध्वरे यागे यज्ञेषु यजनीयेषु हविःप्रासन्नेषु सत्स्वीकृते । ऋत्विग्यजमानाः स्तुवंति । अपि च । हे अग्ने त्वं विश्वा विश्वानि काम्या काम्यानि कमनीयानि वसूनि धनानि दाशुषे हविर्दत्तवते यजमानाय विमदे सोमादिहविर्जन्यतृप्तौ सत्यां दधासि । प्रयच्छसि । अतः कार-
णाद्विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वां यज्ञेषुत्विजं चारुमये नि षेदिरे ।

घृतप्रतीकं मनुषो वि वो मदे शुक्रं चेतिष्ठमश्वभिर्विवक्षसे ॥ ७ ॥

त्वां । यज्ञेषु । ऋत्विजं । चारुं । अग्ने । नि । सेदिरे ।

घृतऽप्रतीकं । मनुषः । वि । वो । मदे । शुक्रं । चेतिष्ठं । अश्वऽभिः । विवक्षसे ॥ ७ ॥

हे अग्ने त्वां मनुष्या यजमाना यज्ञेषु यागेषु नि षेदिरे । नियमेन स्थापयन्ति । कीदृशं । ऋत्विजं होतृनामकं चारुं रमणीयं घृतप्रतीकमाज्याहुतिपूर्णमुखं शुक्रं ज्वलन्तमश्वभिर्भ्यैस्तेजोभिश्चेतिष्ठमतिशयेन ज्ञातारं । किमर्थं । वि वो मदे । तव सोमादिहविर्जन्यविविधतृप्त्यर्थं । यस्मादेवं तस्माद्विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अग्ने शुक्लेण शोचिषोरु प्रथयसे बृहत् ।

अभिक्रन्दन्वृषायसे वि वो मदे गर्भं दधासि जामिषु विवक्षसे ॥ ८ ॥

अग्ने । शुक्लेण । शोचिषां । उरु । प्रथयसे । बृहत् ।

अभिऽक्रन्दन् । वृषऽयसे । वि । वो । मदे । गर्भं । दधासि । जामिषु । विवक्षसे ॥ ८ ॥

हे अग्ने बृहन्महांस्त्वं शुक्लेण दीप्तेन शोचिषा तेजसोरु प्रथयसे । विस्तीर्णं यथा भवति तथा प्रख्यातो भवसि । किंच । अभिक्रन्दन् आभिमुख्येन युद्धार्थं शू-
नाह्वयन् वृषायसे । वृष इवाचरसि । युद्धकाले दर्पितवृष इव रोरुवद्भवसीत्यर्थः ।
त्वं माध्यमिकः सन् जामिषु भगिनीभूतास्त्रोषधीषु गर्भं बीजलक्षणं दधासि ।
वृष्टिद्वारेण धारयसि । एकस्मात्प्रजापतेः सकाशादुद्भूतत्वादन्योपथ्योर्जामित्वमुप-
चर्यते । कस्मिन्सति । वि वो मदे । तव विविधसोमादिहविर्जन्यमदे संजाते सति ।

यस्मादेवं कृतवानसि तस्मात्त्वं विवक्षसे । महान्भवसि । विवक्षस इति महन्नाम
वक्तेर्वा बहतेर्वा सनन्तस्य रूपमिति ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पंचमो वर्गः ॥

कुहेति पंचदशर्चे षष्ठं सूक्तमैन्द्रं । पंचदशी त्रिष्टुप्पंचमीसप्तमीनवम्यस्ति-
स्रोऽनुष्टुभः । शिष्टाः पुरस्ताद्बृहत्याः । आद्यद्वादशकचष्टकवती पुरस्ताद्बृहती । पूर्व-
वदृषिः । तथा चानुक्रांतं । कुह पंचोना पुरस्ताद्बृहती त्रिष्टुबंतं त्वं त्या चिदानस्वं
नोऽनुष्टुभ इति ॥ चतुर्थेऽहनि निष्केवल्य एतत्सूक्तं । सूचितं च । कुह श्रुत इंद्रो
युध्मस्य त इति निष्केवल्यं । अ० ७. ११. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

कुहं श्रुत इन्द्रः कस्मिन्नद्य जने मिचो न श्रूयते ।

ऋषीणां वा यः क्षये गुहां वा चर्कृषे गिरा ॥ १ ॥

कुहं श्रुतः । इन्द्रः । कस्मिन् । अद्य । जने । मिचः । न । श्रूयते ।

ऋषीणां । वा । यः । क्षये । गुहां । वा । चर्कृषे । गिरा ॥ १ ॥

अद्यास्मिन्दिन इन्द्रः कुह कुं च स्थाने श्रुतो विश्रुतः प्रख्यातः । कस्मिन्नद्ये
यजमान इज्यत्वेन स्तुत्यत्वेनावस्थितः श्रूयते । प्रख्यायते । तत्र दृष्टांतः । मिचो
न । सूर्य इव सखेव वा तद्वत् । य इन्द्र ऋषीणां भृग्वादीनां क्षये निवास आश्रमे
गुहा वा गुहायामरण्ये वा गिरा स्तुतिलक्षणा वाचा चर्कृषेऽत्यर्थमाकृष्यते ।
अत्यर्थं स्तूयत इत्यर्थः । स इन्द्रः कुह श्रुत इति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इह श्रुत इन्द्रो अस्मे अद्य स्तवे वज्र्युचीपमः ।

मिचो न यो जनेष्वा यशश्चक्रे असांम्या ॥ २ ॥

इह । श्रुतः । इन्द्रः । अस्मे इति । अद्य । स्तवे । वज्री । ऋचीपमः ।

मिचः । न । यः । जनेषु । आ । यशः । चक्रे । असांमि । आ ॥ २ ॥

इहास्मिन्दिन इन्द्रः श्रुतः । प्रख्यातः । अद्यास्मिन्दिनस्य अस्मे अस्माभिः स्तवे ।
स्तूयते । कीदृशः । वज्री वज्रवान् ऋचीपमः । यद्याव इन्द्र ते शतं शतं भूमीरुत
स्युः न ता वज्रिन् । ऋग्वे० ८. ७०. ५. । इत्यादिकया स्तुत्या समानगुण इत्यर्थः ।

य इन्द्रो मित्रो न सूर्य इव स्निग्धः इव वा जनेषु स्तोतृजनेषु यशोऽन्नं कीर्तिं वाचक्रे । करोति । कीदृशं । अस्मि । असाधारणं । स इन्द्रोऽस्माभिः स्तूयत इति पूर्वोक्त संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

महो यस्पतिः शर्वसो अस्मान्मा महो नृम्णस्य तूतुजिः ।

भर्ता वज्रस्य धृष्णोः पिता पुत्रमिव प्रियं ॥३॥

महः । यः । पतिः । शर्वसः । अस्मि । आ । महः । नृम्णस्य । तूतुजिः ।

भर्ता । वज्रस्य । धृष्णोः । पिता । पुत्रं इव । प्रियं ॥३॥

य इन्द्रो महो महतः शर्वसो बलस्य पतिरीश्वरः अस्मान्मा । आह मया-
दायां । आ समाप्तेः । अनंतगुण इत्यर्थः । महो महतो नृम्णस्य धनस्य च तूतुजिः
स्तोतृभ्यः प्रेरकः । किंच । धृष्णोः शत्रूणां धर्मकस्य वज्रस्य स्वकीयस्यायुधस्य भर्ता
य इन्द्रो धारयिता स इन्द्रोऽस्मान्पात्विति शेषः । तत्र दृष्टान्तः । पिता पुत्रमिव
प्रियं । यथा पितेप्सितं सुतं पाति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युजानो अश्वा वातस्य धुनी देवो देवस्य वज्रिवः ।

स्यन्ता मथा विरुक्ता सृजानः स्तोषध्वनः ॥४॥

युजानः । अश्वा । वातस्य । धुनी इति । देवः । देवस्य । वज्रिवः ।

स्यन्ता । मथा । विरुक्ता । सृजानः । स्तोषि । अध्वनः ॥४॥

हे वज्रिवो वज्रवन्निद्र । एको मत्वर्थायोऽनुवादकः । देवो द्योतमानत्वं देवस्य
द्योतमानस्य वातस्य वायोर्धुनी प्रेरकः । वायोरपि शीघ्रगामिनावित्यर्थः । अश्वाश्चौ
त्वदीयौ हरिनामकौ युजानः स्वरथे संयोजयन् । कीदृशौ । विरुक्ता विरोच-
नवता मथा मार्गेण स्यन्ता स्यन्तौ गच्छन्तौ । अध्वनो युद्धे गमनमार्गान्सृजान
उत्पादयन् स्तोषि । सततं स्तूयसे ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वं त्या चिदातस्याध्वार्गा अज्ञा त्वना वह्यथै ।

मयोर्देवो न मर्यो यन्ता नर्किर्विदार्यः ॥५॥

त्वं । त्या । चित् । वार्तस्य । अश्वा । आ । अगाः । ऋजा । त्मना । वहध्वै ।
ययोः । देवः । न । मर्त्यः । यन्ता । नकिं । विदाय्यः ॥ ५ ॥

यच्छब्दसंबन्धादुत्तरोऽर्थचः पूर्वं व्याख्यायते । ययोस्त्वदीययोर्येता नियन्ता
निवारयिता देवो न देवानां मध्ये कश्चिदपि देवो नास्ति मर्त्यो मनुष्याणां मध्ये
कश्चिदपि नास्ति । नकिं न कश्चिदपि विदाय्यो वेत्ता जवस्य बलस्येति वा शेषः ।
हे इन्द्र त्वं वार्तस्य वायोर्वलेन जवेन च युक्तावृजर्जुगामिनौ त्या चित्तावप्यश्वा
त्वदीयावप्यौ त्मनात्मनैव । सारथिनिरपेक्षेणेत्यर्थः । वहध्वै वह्नार्थं । अभिप्रेत-
देशप्रापणायेत्यर्थः । आगाः । आभिमुख्येन गच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे षष्ठो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अथ गमन्तोऽशनां पृच्छते वां कदर्थो न आ गृहं ।

आ जग्मथुः पराकाद्विष्वग्मथ मर्त्यं ॥ ६ ॥

अथ । गमन्ता । उशनां । पृच्छते । वां । कत्ऽअर्थो । नः । आ । गृहं ।

आ । जग्मथुः । पराकात् । दिवः । च । गमः । च । मर्त्यं ॥ ६ ॥

अथाथ यज्ञसमाप्त्यनंतरमुशना भार्गव ऋषिर्हे इन्द्राग्नी गमन्ता स्वस्थानं प्रति
गच्छन्ती वां युवां पृच्छते । पृच्छति स्म । यद्वोशनेति विभक्तिष्यत्ययः । उशनसमिन्द्रस्य
सखिभूतं भार्गवमिन्द्रं च युवां सर्वो यजमानः पृच्छति । किं पृष्टवानिति उच्यते ।
युवां कदर्थो कदर्थो किंप्रयोजनवन्तौ संतौ नोऽस्मदीयं । आकारः प्रतीत्यस्यार्थः ।
गृहं प्रति पराकात् । दूरनामितत् । दूरादा जग्मथुः । आगतवन्तौ स्यः । तदेवोक्तं ।
दिवश्च ध्रुलोकाच्च गमथ भूलोकाच्च मर्त्यं मनुष्यं मां प्रत्यागतवन्तौ । युवयोः
कृतार्थत्वादचागमनमस्मदनुग्रहार्थमेव न स्वार्थमिति युवचनुप्रजतीत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ न इन्द्र पृष्टसेऽस्माकं ब्रह्मोद्यतं ।

तत्त्वा याचामहेऽवः शुष्णं यज्ञचर्मानुषं ॥ ७ ॥

आ । नः । इन्द्र । पृष्टसे । अस्माकं । ब्रह्म । उत्ऽयतं ।

तत् । त्वा । याचामहे । अवः । शुष्णं । यत् । हन् । अर्मानुषं ॥ ७ ॥

हे इंद्र त्वं । न इति तृतीयार्थे षष्ठी । नोऽस्माभिरुद्यतमुत्क्षिप्तं । दत्तमित्यर्थः ।
 अस्माकमस्मदीयं ब्रह्म हविल्लक्षणमज्ञं । आङ्गुर्यादायां । आ तृप्तेरित्यर्थः । पृक्षसे ।
 आत्मना संपर्चय । पृची संपर्के इति धातो रूपं । आभक्षयेत्यर्थः । किंच वयमपि
 त्वैवंभूतं त्वां तत् । यदुकृष्टमस्तीति शेषः । तत्तादृशमन्वमवस्तद्वक्षणं च याचामहे ।
 प्रार्थयामहे । तथा यच्छुष्णं बलं चामानुषं मनुष्यादन्यं राक्षसादिकं हन् हन्ति
 तदुकृष्टं बलं च याचामहे । यद्वा । हे इंद्र त्वं शुष्णमेतन्नामानममानुषं मनुष्य-
 व्यतिरिक्तमसुरं हन् हतवानसि । हत्वा च यद्येन रक्षणेन चैलोक्यं पालित-
 वानसि तदवः पालनमस्माकमपि भवेदिति त्वां याचामहे इति वाक्यार्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अ॒क॒र्मो॒ द॒स्यु॒र॒भि॒ नो॒ अ॒म॒न्तु॒र॒न्य॒व्र॒न्तो॒ अ॒मा॒नु॒षः ।

त्वं त॒स्या॒भि॒च॒ह॒न्व॒ध॒दा॒स॒स्यं॒ द॒ंभ॒य ॥८॥

अ॒क॒र्मो॒ । द॒स्युः॒ । अ॒भि॒ । नः॒ । अ॒म॒न्तुः॒ । अ॒न्य॒ऽव्र॒न्तः॒ । अ॒मा॒नु॒षः॒ ।

त्वं । त॒स्य॒ । अ॒भि॒च॒ऽह॒न् । व॒धः॒ । दा॒स॒स्यं॒ । द॒ंभ॒य ॥८॥

अकर्मविद्यमानयागादिकर्मो दस्युरपक्षपयिताभ्याभिमुख्येन स्वरूपतो नो-
 ऽस्मानमन्तुरज्ञाता । यद्वा । अत्रावेत्युपसर्गस्य वकारलोपो द्रष्टव्यः । अवमन्तुर-
 वमन्ताभिभूतान्यव्रतः श्रुतिस्मृतिव्यतिरिक्तकर्मामानुषो मनुष्यसंयवहाराद्याः ।
 असुरप्रकृतिरित्यर्थः । य एवंभूतोऽस्ति हे अमिचहन् शत्रूणां हन्तरिंद्र त्वं दासस्यो-
 पक्षपयितव्यस्य वधर्हता सन् दंभय । तं शत्रुं हिंधि ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वं न इंद्र शूर शूरैरुत त्वोतासो वर्हणा ।

पुरु॒चा ते॒ वि॒ पू॒र्त॒यो॒ न॒व॒त॒ द्यो॒ण्यो॒ यथा ॥९॥

त्वं । नः॒ । इं॒द्र॒ । शू॒र॒ । शू॒रैः॒ । उ॒त॒ । त्वा॒ऽर्क॒ता॒सः॒ । वर्ह॑णा ।

पुरु॒ऽचा॒ । ते॒ । वि॒ । पू॒र्त॒यः॒ । न॒व॒त॒ । द्यो॒ण्यः॒ । यथा॒ ॥९॥

हे शूर विक्रान्तिंद्र त्वं शूरैर्भटैर्मरुद्भिः सहितः सन् नोऽस्मान्पाहीति शेषः ।
 उतापि च त्वोतासम्बन्धया रक्षिता वयं वर्हणा परिवर्हणायां शत्रूणां हिंसायां
 समर्था भवेम । किंच । ते त्वदीयाः पूर्वयः कामानां पूरणानीप्सितार्थप्रदानानि

पुरुषा बहून्स्तोतृन्वि नवंत । विविधं व्याप्नुवंति । क्षोणयः । मनुष्यनामैतत् ।
मनुष्याः स्वकीयं स्वामिनं सेवार्थं यथा व्याप्नुवंति तद्वत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

त्वं तान्वृचहृत्ये चोदयो नृन्कार्पाणे शूर वज्रिवः ।

गुहा यदि कवीनां विशां नक्षत्रशवसां ॥१०॥

त्वं । तान् । वृचऽहृत्ये । चोदयः । नृन् । कार्पाणे । शूर । वज्रिऽवः ।

गुहा । यदि । कवीनां । विशां । नक्षत्रऽशवसां ॥१०॥

हे वज्रिवो वज्रधर शूरेंद्र त्वं कार्पाणे । असिः कृपाणः । तेन साध्यं युद्धं
कार्पाणं । तस्मिन्वृचहृत्ये श्चुहननार्थं नृन् नरान् तान्प्रसिद्धान्मरुद्गणाञ्चोदयः ।
चोदयसि । प्रेरयसि । यदि यदा त्वं कवीनां मेधाविनां नक्षत्रशवसां देवान्
प्रतिगच्छास्तोतृवलानां विशां स्तोतृजनानां संबंधीनि गुहा गूढानि गुणैः
संवृतानि स्तोत्राणि शृणोमीति शेषः । तदा प्रेरयसीति पूर्वणान्वयः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे सप्तमी वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

मक्षु ता तं इंद्र दानाप्रस आक्ष्वाणे शूर वज्रिवः ।

यद्य शुष्णस्य दंभमी जातं विश्वं सयावभिः ॥११॥

मक्षु । ता । ते । इंद्र । दानऽप्रसः । आक्ष्वाणे । शूर । वज्रिऽवः ।

यत् । ह । शुष्णस्य । दंभयः । जातं । विश्वं । सयावभिः ॥११॥

हे शूर विक्रान्त वज्रिवो वज्रोपेतेंद्र दानाप्रसो दानकर्मणः । स्तोतृभ्यः सतत-
मभीष्टफलप्रदस्येत्यर्थः । ते तव स्वभूतानि मक्षु क्षिप्राण्यविलंबितानि । क्षिप्र-
कारणयुक्तानीत्यर्थः । आक्ष्वाणे योद्धृभिर्बोध्यमाने त्वय्यवस्थिताति ता तानि
कर्माणि स्तोतारः स्तुवंतीति शेषः । सयावभिः सहयानृभिर्मरुद्भिः सहितस्त्वं
शुष्णस्यासुरस्य विश्वं जातं सर्वमपत्यजातं दंभयः । अदंभयः । हिंसितवानसि ।
यदा । एवमादीनि यानि खलु कर्माणि संति तानि स्तुवंतीति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

माकुध्र्यगिन्द्र पूर वस्वीरस्मे भूवन्नभिष्टयः ।

वयंवयं त आसां सुखे स्याम वज्रिवः ॥१२॥

मा । अकुध्र्यक् । इंद्र । पूर । वस्वीः । अस्मे इति । भूवन् । अभिष्टयः ।

वयंऽवयं । ते । आसां । सुखे । स्याम । वज्रिऽवः ॥१२॥

हे पूर विक्रातेन्द्र अस्मे अस्माकं स्वभूता वस्वीर्महत्योऽभिष्टय आभिमुख्येष्टयः इज्याः । यद्वा । आभिमुख्येच्छा अभीप्सितप्रार्थनाः कुध्र्यक् कुत्सिताः । विफला इत्यर्थः । मा भूवन् । किंतिर्हि हे वज्रिवो वज्रिनिन्द्र ते तव प्रसादाद्वयंवयमृत्वि-
ग्यजमानाः । द्विर्वचनमतिवराप्रदर्शनार्थं । आसामिज्यानामिच्छानां वा संबंधिनि सुखे सुखेऽवस्थिताः स्याम । भवेम । वयमभिष्टिजन्येन दृष्टादृष्टसुखेन युक्ताः शीघ्रं भवेनेत्याशास्मह इत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

अस्मे ता तं इंद्र संतु सत्याहिंसंतीरुपस्पृशः ।

विद्याम यासां भुजो धेनूनां न वज्रिवः ॥१३॥

अस्मे इति । ता । ते । इंद्र । संतु । सत्या । अहिंसंतीः । उपऽस्पृशः ।

विद्याम । यासां । भुजः । धेनूनां । न । वज्रिऽवः ॥१३॥

हे इंद्र अस्मे अस्माकं स्वभूताः । ता सत्येत्युभयत्र प्रथमावहुवचनस्य छांदस आकारः सति निर्देशस्याविशेषणत्वात् । ता तास्तादृश्य उपस्पृशः । त्वामुपगम्य स्पृशंतीत्युपस्पृशः स्तुतयः । ते तव प्रसादात्सत्या सत्याः संतु । यथार्था भवंतु । तव सद्गुणयाहिण्य इत्यर्थः । अपि चाहिंसंतीस्वामहिंसंत्यश्च भवंतु । सत्स्तुतित्वा-
दनुद्देशयंत्यश्च भवंतित्यर्थः । हे वज्रिव इंद्र यासां स्तुतीनां संबंधिनो भुजो दृष्टा-
दृष्टाभोगान्विद्याम । वयं लभेमहि । तव दृष्टांतः । धेनूनां न । गवां क्षीरा-
दिभोगान्यथा गोस्वामी लभते तद्वत् । ताः सत्या भवंत्विति पूर्वैरण्वयः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अहस्ता यदपदी वर्धंत द्याः शर्चीभिवेद्यानां ।

शुष्णं परि प्रदक्षिणिद्विधायवे नि शिंघ्रयः ॥१४॥

अहस्ता । यत् । अपदी । वर्धत । क्षाः । शचीभिः । वेद्यानां ।

शुष्णं । परि । प्रदक्षिणित् । विश्वऽआयवे । नि । शिघ्रथः ॥ १४ ॥

हे इंद्र यद्यदा क्षा भूमिरहस्ता पाणिरहितापदी चरणवर्जिता च । अमनुष-
कर्मकेत्यर्थः । वेद्यानां स्तोत्रयोग्यानां तत्प्रभृतीनां देवानां संबंधिभिः शचीभिः
कर्मभिर्वर्धत । अर्धत । धनधान्यादिभिः समृद्धेत्यर्थः । तदा त्वं परि प्रदक्षिणि-
देवभूतां पृथिवीं परिवेष्ट्य प्रदक्षिणं यथा भवति तथा स्थितं शुष्णमसुरं
विश्वायवे । तादर्थ्यं चतुर्थी । सर्वेषां प्रतिहतगामिन एतदाख्यस्यैर्वश्येराज्ञोऽर्थाय
नि शिघ्रथः । नितरां ताडितवानसि । यद्वा यदा शुष्णस्याच्छादनार्थं हस्तपादवर्जिता
काचित्पृथिवी वेदितव्यानामसुराणां मायारूपैः कर्मभिः शुष्णमसुरं वेष्ट्य प्रदक्षिणं
यथा भवति तथावस्थितावर्धत तदानौ तां मायोत्पादितां पृथिवीं विश्वायवे
सर्वव्यापकस्य मरुद्गणस्य प्रवेशनार्थं नि शिघ्रथः ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

पिबपिबेद्दिं शूर सोमं मा रिपण्यो वसवान् वसुः सन् ।

उत आयस्व गृणतो मघोनो महश्च रायो रेवतस्कुधी नः ॥ १५ ॥

पिबंऽपिब । इत् । इंद्र । शूर । सोमं । मा । रिपण्यः । वसवान् । वसुः । सन् ।

उत । आयस्व । गृणतः । मघोनः । महः । च । रायः । रेवतः । कुधी । नः ॥ १५ ॥

पिबपिबेति वीप्सातिवराप्रदर्शनार्थं । हे शूर वीरिंद्र त्वमभिषुतं सोमं शीघ्रं
पिब । यागकालातिपातो यावन्न भवति तावच्छीघ्रं सोमं पिबेत्यर्थः । इदिति
पूरणः । हे वसवान् वसूनां धनानामानितत्वं वसुः प्रशस्तः सन् मा रिपण्यः ।
यागकालातिक्रमजातेन दीपेणास्मान्मा हिंसीः । प्रशस्तस्य तव कर्मवैगुण्यकरणेन
हिंसितुमयुक्तमित्यर्थः । उतापि च । हे इंद्र त्वं गृणतस्त्वां स्तुवतः स्तोतृन्मघोनो
हविर्लक्ष्यधनवतो यजमानांश्च आयस्व । प्रमादजनितकर्मवैगुण्यदोषात्पाल-
यस्व । किंच महश्च राय इत्युभयत्र तृतीयार्थे षष्ठी । महो महता रायो धनेन च
नोऽस्मान्नेवतः कुधी । धनवतः कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमेऽष्टमो वर्गः ॥

यजामह इति सप्तमं सप्तमं सूक्तं । प्रथमासप्तम्यौ विष्टुभौ । पंचम्यभिसारिणी ।
दिर्देशकद्विर्वादशकवतीत्वभिसारिणीत्युच्यते । शिष्टाश्चतस्रो जगत्यः । पूर्ववहपि-

देवते । तथा चानुक्रांतं । यजामहे सप्ताद्यांये विष्टुभौ पंचम्यभिसारिणीति ॥
चतुर्थेऽहनि माध्यंदिनसवने तृतीयापंचम्योरावर्तनेन त्रींस्तृचान् होचका एकैकं
तृचमावपेरन् । सूचितं च । यजामह इंद्रं वज्रदक्षिणमिति द्वितीयानेवमेव ।
। अ० ७. ११. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यजामह इंद्रं वज्रदक्षिणं हरीणां रथ्यं विव्रतानां ।

प्र श्मश्रु दोधुवदूर्ध्वं भूद्धि सेनाभिर्दयमानो वि राधसा ॥ १ ॥

यजामहे । इंद्रं । वज्रदक्षिणं । हरीणां । रथ्यं । विव्रतानां ।

प्र । श्मश्रु । दोधुवत् । ऊर्ध्वं । भूत् । वि । सेनाभिः । दयमानः । वि । राधसा ॥ १ ॥

वयमिंद्रं यजामहे । सोमलक्षणैर्हविर्भिः पूजयामः । कीदृशं । वज्रदक्षिणं
शत्रुवधाय सततं वज्रो दक्षिणे हस्ते यस्य तं । विव्रतानां रथवहनादिविविध-
कर्मणां हरीणामेतत्संज्ञकानामश्वानां रथ्यमानेतारं । स इंद्रः सोमपानानंतरं
श्मश्रु स्वकीयानि श्मश्रूणि दोधुवत् पुनः पुनर्धुन्वानः सन् ऊर्ध्वोर्ध्वं प्र भूत् ।
प्रादुरभूत् । किंच । सेनाभिर्मरुदादिस्वकीयैः सैन्यैर्वि दयमानो विविधं शत्रून् हिंसन्
राधसा । द्वितीयार्थे तृतीया । राधो धनं । वीत्युपसर्गश्चुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ।
विविधं स्तोतृभ्यो ददाति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हरी न्वस्य या वने विदे वस्विंद्रो मधैर्मघवा वृचहा भुवत् ।

ऋभुर्वाजं ऋभुक्षाः पत्यते शवोऽव क्षणीमि दासस्य नाम चित् ॥ २ ॥

हरी इति । नु । अस्य । या । वने । विदे । वसु । इंद्रः । मधैः । मघवा । वृचहा । भुवत् ।

ऋभुः । वाजः । ऋभुक्षाः । पत्यते । शवः । अर्वा । क्षणीमि । दासस्य । नाम । चित् ॥ २ ॥

अस्येन्द्रस्य संवन्धिनौ या यौ हरी अश्वौ वने । वन्यंते संभज्यंतेऽस्मिन् देवा इति
वनं यज्ञोऽरण्यं वा । तस्मिन् वस्तुजीपलक्षणं धनं यवसलक्षणं वा नु क्षिप्रं विदे ।
विदेते । लभेते । यद्वा । यौ हरी अस्येन्द्रस्य वने संभजनार्थं वसु वसुनो लाभाय
क्षिप्रं भवत इति शेषः । ताभ्यां हरिभ्यां मधैर्धनैर्मघवान्धनवानिंद्रो वृचहा
वृचाख्यस्यासुरस्य मेघस्य वा हंता भुवत् । भवति । अपि च । ऋभुर्दीप्तो वाजो
बलवान् ऋभुक्षा महानिंद्रः शवः शवसो बलस्य धनस्य वा पत्यते । ईष्टे । यद्वा ।

शत्रूणां बलं प्रति पत्यते । प्रतिपद्यते । गच्छति । अहमपि तस्य प्रसादाद्वासस्यो-
पक्षपयितव्यस्य शत्रोर्नाम चित् । नम्यतेऽनेनेति नाम शिरः । तदप्यव क्षणौमि ।
अवहन्मि । किमुतान्यदंगं । अथवा । नामधेयमपि नाशयामि किमुत शत्रुं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यदा वज्रं हिरण्यमिदया रथं हरी यमस्य वहतो वि सूरिभिः ।

आ तिष्ठति मघवा सनश्च्युत इन्द्रो वाजस्य दीर्घश्रवसस्पतिः ॥३॥

यदा । वज्रं । हिरण्यं । इत् । अर्थः । रथं । हरी इति । यं । अस्य । वहतः । वि । सूरिभिः ।

आ । तिष्ठति । मघवा । सनश्च्युतः । इन्द्रः । वाजस्य । दीर्घश्रवसः । पतिः ॥३॥

यदेन्द्रो हिरण्यं हितरमणीयं वज्रं स्वकीयमायुधं शत्रुहन्नाय गृह्णातीति
शेषः । इदिति पूरणः । अथ तदानीमस्येन्द्रस्य हरी अश्वौ यं रथं वहतो गन्तुप्रदेशं
विशेषेण प्रापयतो मघवा धनवानिन्द्रः सूरिभिः स्तोत्रभिः कुत्सादिभिः सह तं
रथमा तिष्ठति । आरोहति । कीदृशः । सनश्च्युतः । चिरप्रख्यातः । जगति स्वभावत
एव विख्यात इत्यर्थः । दीर्घश्रवसो बहुकीर्तवाजस्याक्षस्य पतिः स्वामी । एवंभूत
इन्द्रस्तं रथमारोहतीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सो चिच्च वृष्टिर्यूथ्याऽस्ता सचाँ इन्द्रः शमथूणि हरिताभि मुष्णुते ।

अव वेति सुद्ययं सुते मधूदिदूनीति वातो यथा वनं ॥४॥

सो इति । चित् । नु । वृष्टिः । यूथ्याः । स्ता । सचा । इन्द्रः । शमथूणि । हरिता । अभि । मुष्णुते ।

अव । वेति । सुद्ययं । सुते । मधु । उत् । इत् । धूनीति । वातः । यथा । वनं ॥४॥

तच्छब्दश्च्युतेयच्छब्दोऽध्याहर्तव्यः । या महती वृष्टिरस्ति सो सा वृष्टिर्नु क्षिप्रं ।
चिदित्युपमार्थः । यथा सर्वे सिंचति तथेन्द्रः स्ता स्वानि यूथ्या यूथानि मरुदादि-
गणलक्षणानि सचा सह स्वानि शमथूणि च हरिता हरिद्वर्णेन सोमेनाभि
मुष्णुते । मृप मृप सैहनसेचनपूरणेक्षिति धातुः । आभिमुख्येन स्थित्वा क्षिप्रं
सिंचति । सोमं पाययति पिबति चेत्यर्थः । अपि च । सुद्ययं शोभनं यज्ञगृहमव
वेति । अभिगच्छति । गत्वा च सुते सोमेऽभिपुते सति मधु मधुररसोपेतं सोमं
पीत्वा । मत्तः सञ्चिति शेषः । उदिदूनीति स्वशरीरमुत्कंपयति । तत्र दृष्टान्तः । वातो
वायुर्यथा वनं वृक्षसमूहमुत्कंपयति तद्वत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यो वा॒चा वि॒वा॒चो मृ॒ध॒वा॒चः पु॒रु॒ सह॒स्रा॒शि॒वा ज॒घान् ।

तत्त॒दि॒द॒स्य॒ पौं॒स्यं॒ गृ॒णी॒म॒सि पि॒ते॒व॒ य॒स्त॒वि॒षी वा॒वृ॒धे श॒र्वः ॥५॥

यः । वा॒चा । वि॒वा॒चः । मृ॒ध॒वा॒चः । पु॒रु॒ । सह॒स्रा॒ । अ॒शि॒वा । ज॒घान् ।

तत्त॒त्त॒त् । इ॒त् । अ॒स्य॒ । पौं॒स्यं॒ । गृ॒णी॒म॒सि॒ । पि॒ता॒ऽई॒व॒ । यः । त॒वि॒षी॒ । व॒वृ॒धे॒ । श॒र्वः ॥५॥

य इन्द्रो वाचा वाङ्मात्रेणैव विवाचो विविधवाचः स्वशत्रून् मृधवाचो हिंसि-
तवाचः कृत्वेति शेषः । पुरु पुरुणि बहून्यशिवाशिवान्यमुखकराणि । दुःखकरा-
णीत्यर्थः । सहस्रा शत्रूणां सहस्राणि जघान हन्ति । अपि च यथेन्द्रः पितेव यथा
पिता पुत्रस्य तविषी बलमन्नप्रदानैर्ववृधे वर्धयति । तथा वृष्टिद्वारेण सर्वस्य
जगतः शवो बलं ववृधे वर्धयति । अस्मेन्द्रस्य तत्तदिन्द्रदेव पौंस्यं बलं गृणी-
मसि । वयं स्तुमः । इन्द्रो येन येन बलेन शत्रून् हन्ति तस्य तत्तद्वलं वयं स्तुम इत्यर्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्तो॒मं॒ त इ॒न्द्र वि॒म॒दा अ॒जी॒जन॒न्न॒पूर्थं॒ पु॒रु॒त॒मं॒ सु॒दान॒वे ।

वि॒द्वा ह्य॒स्य॒ भो॒ज॒न॒मि॒न॒स्य॒ यदा॒ प॒शुं॒ न गो॒पाः॒ करा॒म॒हे ॥६॥

स्तो॒मं॒ । ते॒ । इ॒न्द्र॒ । वि॒म॒दाः॒ । अ॒जी॒जन॒न् । अ॒पूर्थं॒ । पु॒रु॒त॒मं॒ । सु॒दान॒वे॒ ।

वि॒द्वा । हि॒ । अ॒स्य॒ । भो॒ज॒नं॒ । इ॒न॒स्य॒ । यत् । आ॒ । प॒शुं॒ । न॒ । गो॒पाः॒ । करा॒म॒हे ॥६॥

हे इन्द्र ते तुभ्यं सुदानवे शोभनदानस्यार्थाय विमदा विमदनामानो वयं
स्तोमं स्तोत्रविशेषमजीजनन् । जनितवन्तः । कृतवन्त इत्यर्थः । अत्र पूर्वोत्तर-
योरेकवाक्ययोः पुरुषव्यत्ययः । कीदृशं । अपूर्थं । अपूर्वमन्यैः पूर्वमकृतं । उत्कृष्ट-
मित्यर्थः । पुरुतमं बहुतमं । नानाप्रकारोपेतमित्यर्थः । हि यस्मात्कारणाच्चे
इन्द्रेनस्येश्वरस्यास्येहशस्य तव यद्भोजनं धनमस्तीति विद्वा वयं जानीमस्तस्मात्का-
रणात्त्वदीयं तद्वनमा करामहे । वयमस्मदभिमुखं कुर्महे । तत्र दृष्टान्तः । पशुं न
गोपाः । यथा गोपालो धेनुमाह्वयन् स्वस्याभिमुखी करोति तद्वत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

मा॒कि॒र्न ए॒ना स॒ख्या वि॒ यौ॒पु॒स्त॒र्वं चे॒न्द्र वि॒म॒द॒स्य॒ च॒ ऋ॒धेः॒ ।

वि॒द्वा हि॒ ते प्र॒म॒तिं॒ दे॒व जा॒मि॒व॒द्स्मे ते॒ संतु॒ स॒ख्या शि॒वानि॒ ॥७॥

माकिः । नः । एना । सख्या । वि । यौषुः । तव । च । इंद्र । वि॒ऽम॒दस्य॑ । च । ऋषेः ।
वि॒द्म । हि । ते । प्र॒ऽम॒तिं । दे॒व । ज॒मि॒ऽवत् । अ॒स्मे इति॑ । ते । संतु । स॒ख्या । शि॒वानि॑ ॥ ७ ॥

हे इंद्र तव च विमदस्यर्षेर्मम च नः । अस्मदो द्वयोश्चेति द्वयोर्वहुवचनं ।
आवयोरेनैनानि सख्या सख्यानि स्तुत्यस्तोतृत्वैज्ययष्ट्वलक्षणानि सखिकर्माणि
माकिर्वि यौषुः । क्वचिदपि न विद्वथयेयुः । अपि च हि यस्मात्कारणाद्दे देव
द्योतमानेन्द्र ते तव प्रमतिमनुयाहिकां बुद्धिं विद्म वयं जनीमः । तच्च दृष्टांतः ।
'जामिवत् । यथा भ्राता स्वभगिन्यां स्नेहयुक्तां मतिं जानाति तद्वत् तस्मात्कार-
णादस्मे अस्माकं ते तव च सख्या सख्यानि शिवानि संतु । मंगलानि भवन्तु ।
अनपायानीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे नवमो वर्गः ॥

इंद्र सोममिति पट्टचमष्टमं सूक्तं चतुर्थ्याद्यास्त्रिंशोऽनुष्टुभोऽश्विदेवत्याः ।
आदितस्त्रिंश एंड्र आस्तारपंक्तिच्छंदस्काः । आदितो द्वौ गायत्री ततो द्वौ जागतौ
सास्तारपंक्तिः । ऋषिः पूर्ववत् । तथा चानुक्रांतं । इंद्र सोमं पठ्ठास्तारपांक्तं
त्वाश्विन्योऽत्यास्त्रिंशोऽनुष्टुभ इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इंद्र सोममिमं पियं मधुमंतं चमू सुतं ।

अस्मे रयिं नि धारय वि वो मदे सहस्रिणं पुरुवसो विवक्षसे ॥ १ ॥

इंद्र । सोमं । इमं । पियं । मधु॒ऽम॒तं । च॒मू इति॑ । सु॒तं ।

अ॒स्मे इति॑ । र॒यिं । नि॒ । धा॒र॒य॒ । वि॒ । वः । म॒दे । स॒ह॒स्रि॒णं । पु॒रु॒व॒सो इति॑ पु॒रु॒ऽव॒सो ।
वि॒व॒क्ष॒से ॥ १ ॥

हे इंद्र त्वमिममीदृशं सोमं पिव । कीदृशं । मधुमंतं मधुरसोपेतं चमू चम्बो-
रधिपयणफलकयोः सुतमभिपुतं । तदनंतरं पुरुवसो बहुधन हे इंद्र वस्तव विमदे
विशेषेण सोमजन्यमदे सत्यस्मे अस्मासु रयिं धनं नि धारय । नितरां स्थापय ।
कीदृशं । सहस्रिणं सहस्रसंख्यायुक्तं । प्रभूतमित्यर्थः । त्वया दत्तेन धनेन यस्मादयं
पुनरपि त्वदर्थं यागं कुर्मस्तस्मादस्मासु धनं निधेहीत्यर्थः । ज्ञातः कारणादि-
वक्षसे । महत्त्वमितत् । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वां यज्ञेभिर्हव्यैरुप हव्येभिरीमहे ।

शचीपते शचीनां वि वो मदे श्रेष्ठं नो धेहि वार्यं विवक्षसे ॥२॥

त्वां । यज्ञेभिः । उक्थैः । उर्ष । हव्येभिः । ईमहे ।

शचीऽपते । शचीनां । वि । वः । मदे । श्रेष्ठं । नः । धेहि । वार्यं । विवक्षसे ॥२॥

हे इंद्र वयं यज्ञेभिर्यज्ञैः सोमयागादिभिर्हव्यैः शस्त्रलक्ष्णैः स्तोत्रैर्हव्येभिर्हव्यैः पुरोडाशादिभिश्च । उपेत्युपसर्गश्रुतेर्योग्यपदाध्याहारः । त्वामुपेत्येमहे । अभिलषितं धनं याचामहे । अतो हे शचीपते कर्मणां पालयितः । त्वं केषांचित्कर्मणां पालको न भवसीति न किंतु शचीनां सर्वेषां कर्मणां पालको भवसीत्यर्थः । एवं याचितस्त्वं नोऽस्मभ्यं वार्यं वरणीयं श्रेष्ठं प्रशस्ततमं पश्चादधनं धेहि । देहि । शिष्टं स्पष्टं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यस्पतिर्वार्याणामसि रधस्य चोदिता ।

इंद्र स्तोतृणामविता वि वो मदे द्विपो नः पाहंसो विवक्षसे ॥३॥

यः । पतिः । वार्याणां । असि । रधस्य । चोदिता ।

इंद्र । स्तोतृणां । अविता । वि । वः । मदे । द्विपः । नः । पाहि । अहंसः । विवक्षसे ॥३॥

हे इंद्र यस्त्वं वार्याणां वरणीयानां धनानां पतिरसि स्वामी भवसि । रधस्य राधकस्य स्तोतृश्च चोदिता धनदानेन कर्मसु नियोक्ता च भवसि । किंच । हे इंद्र यस्त्वं स्तोतृणामविता रक्षकोऽसि । स त्वं वि वो मदे तव विविधे सोमजन्यमदे सति द्विपो द्वेष्टुः सकाशाच्चोऽस्मान्पाहि । रक्ष । अहंसः पापाच्च रक्ष । कसादेवमुच्यसे । यस्मात्त्वं विवक्षसे महाभवसि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युवं शक्ता मायाविना समीची निरमंथतं ।

विमदेन् यदीकिता नासत्या निरमंथतं ॥४॥

युवं । शक्ता । मायाऽविना । समीची इति संईची । निः । अमंथतं ।

विऽमदेन । यत् । ईकिता । नासत्या । निऽअमंथतं ॥४॥

हे शक्रा शक्रौ शत्रुवधादिकर्मसु समर्थौ हे अश्विनौ मायाविना मायाविनौ प्रज्ञावन्तौ शत्रुवंचनकुशलौ वा युवं युवां समीची परस्परं संगतौ निरमंथतं । अग्निं निरमथीतं । अश्विनावध्वर्यू इति ब्राह्मणोक्तत्वादग्निसंथनमप्यश्विनोरुप-
पन्नमिति । कदाश्विनौ निर्मथितवन्तौ । उच्यते । यद्यदा नासत्या नासत्यौ युवां विमदेन मयेळितौ स्तुतौ निरमंथतं निरमथीतं तदानीं युवां परस्परं संगतौ निर्मथितवन्तौ स्थ इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

विश्वे देवा अकृपंत समीच्योर्निष्पतंत्योः ।

नासत्यावध्रुवन्देवाः पुनरा बहतादिति ॥५॥

विश्वे । देवाः । अकृपंत । संऽईच्योः । निऽपतंत्योः ।

नासत्यौ । अध्रुवन् । देवाः । पुनः । आ । बहतात् । इति ॥५॥

हे अश्विनौ युवाभ्यामग्निसंथनकाले प्रेर्यमाणयोः समीच्योः परस्परेण संयुक्तयोररण्योर्निष्पतंत्योर्विष्फुलिंगाबिर्गमयंत्योः सत्योर्विश्वे सर्वे इंद्रादयो देवा अकृपंत । युवामध्रुवन् । किंच । देवा नासत्यावश्विनौ युवामध्रुवन् अवोचन् । किमिति पुनरा बहतादिति । पुनः पुनरीदृशानि जगत्स्थितिहेतुभूतानि कर्माणि युवामाभिमुख्येन स्थित्वावहतं । यद्वा । युवाभ्यामुत्पाद्यमानः पुनश्चायमग्निरस्-
दीयानि हवीष्यावहत्विति देवा नासत्यावध्रुवन् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

मधुमन्मे परायणं मधुमत्पुनरायनं ।

ता नो देवा देवतया युवं मधुमतस्कृतं ॥६॥

मधुऽमत । मे । पराऽअयनं । मधुऽमत । पुनः । आऽअयनं ।

ता । नः । देवा । देवतया । युवं । मधुऽमतः । कृतं ॥६॥

हे अश्विनौ मे मदीयं परायणं गृहात्परागमनं मधुमत् । अथ रसविशेषवा-
चिना मधुगण्डेन तद्रता प्रीतिलिख्यते । युवयोः प्रसादात्प्रीतिमुक्तं भवत्विति
शेषः । पुनरायनं गृहं प्रत्यागमनं मधुमत् प्रीतिमुक्तं भवतु । अपि च । हे देवा

देवौ द्योतमानौ ता तौ युवं युवां नोऽस्मान्मधुमतः प्रीतियुक्तान्कृतं कुरुतं ।
केनेति उच्यते । देवतया । देवत्वेन । अणिमादिदेवतैश्वर्ययोगेनेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे दशमो वर्गः ॥

भद्रमित्येकादशर्चं नवमं सूक्तं । तुह्यादिपरिभाषयेदमण्यास्तारपांक्तं । सोमदेव-
ताक्तं । ऋषिश्चान्यस्मादिति परिभाषया प्राजापत्य ऐंद्रो वा विमदो वा वासुक्रो
वसुकृद्वरिः । तथा चानुक्रांतं । भद्रमेकादश सौम्यमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

भद्रं नो अपि वातय मनो दक्षमुत क्रतुं ।

अधा ते सख्ये अंधसो वि वो मदे रण्णावो न यवसे विवक्षसे ॥ १ ॥

भद्रं । नः । अपि । वातय । मनः । दक्षं । उत । क्रतुं ।

अध । ते । सख्ये । अंधसः । वि । वः । मदे । रणन् । गावः । न । यवसे । विवक्षसे ॥ १ ॥

हे सोम त्वं नोऽस्मदीयं मनो भद्रं कल्याणं वातय । गमय । अस्माकं मनः
शुभसंकल्पं कुर्वित्यर्थः । तथा दक्षमुत दक्षमपि । दक्ष वृद्धौ । वृद्धं सर्वव्यापिन-
मंतरात्मानमपि भद्रं शुभकारित्वलक्षणं प्रापय । अस्माकमंतरात्मानं शुभकारिणं
कुर्वित्यर्थः । उतापि च क्रतुं प्रज्ञानं भद्रं शुभाध्यवसायलक्षणं प्रापय । शुभाध्य-
वसायिनं कुर्वित्यर्थः । अधाय स्तोतारस्ते तव सख्ये स्तुत्यस्तोतृत्वेज्यमष्ट्वलक्षणे
सखिकर्मणि रणन् । रमंतां । तच्च दृष्टांतः । गावो न यवसे । यथा धेनवो घासे
रमंते प्रीतिं कुर्वन्ति तद्वत् । कस्मिन्सति । अंधसः सोमाख्यस्यान्नस्य संबन्धिनि
वस्तव विमदे विविधसोमजन्यमर्दनमिन्ने सति । कस्मादेवं । यस्माद्विवक्षसे ।
महान्भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हृदिस्पृशंस्त आसते विश्वेषु सोम धामसु ।

अधा कामा इमे मम वि वो मदे वि तिष्ठंते वसूयवो विवक्षसे ॥ २ ॥

हृदिऽस्पृशः । ते । आसते । विश्वेषु । सोम । धामसु ।

अध । कामाः । इमे । मम । वि । वः । मदे । वि । तिष्ठंते । वसूऽयवः । विवक्षसे ॥ २ ॥

हे सोम ते तव हृदिस्पृशः स्तुतिभिर्हृदयं स्पृशंत ऋत्विजो विश्वेषु धामसु सर्वेषु

स्थानेषासते । त्वां स्तुवंतस्तिष्ठन्ति । अधाथेहग्भूताः कामा अभिलाषा वि वो
मदे तव सोमपानजन्यविविधमदनिमित्ते सति । सोमयागार्थमित्यर्थः । वसूयवो
वसुकामा धनमिच्छन्तो मम । हृदयादिति शेषः । वि तिष्ठन्ते । उत्तिष्ठन्ति ।
कस्मादेवं । यस्माद्विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत व्रतानि सोम ते प्राहं मिनामि पाक्या ।

अधा पितेव सूनवे वि वो मदे मृळा नो अभि चिद्वधाद्विवक्षसे ॥३॥

उत । व्रतानि । सोम । ते । प्र । अहं । मिनामि । पाक्या ।

अधा पिताऽइव । सूनवे । वि । वः । मदे । मृळा । नः । अभि । चित् । वधात् । विवक्षसे ॥३॥

उतापि च हे सोमाहं ते तुभ्यं व्रतानि यागादिकर्माणि पाक्या परिपक्वा
सर्वार्थदर्शिन्या प्रज्ञया । यद्वा पाक्येति व्रतविशेषणमेतत् । पाक्यानि परिपक्वानि
परिनिष्ठितानीत्यर्थः । प्र मिनामि । प्रहिनस्मि । प्रकर्षेण करोमीत्यर्थः । अधाय
यागानंतरं वि वो मदे तव विविधे मदे सति नोऽस्मान्मृळा । सुखय । अभि
चिद्वधादाभिमुख्येन स्थित्वा श्चादिवधाच्चास्मान्पालयेति शेषः । तत्र दृष्टान्तः ।
पितेव सूनवे । यथा पिता पुत्रार्थं सुखयति सर्वस्मात्पुत्रमेव पालयति तद्वत् ।
यस्मात्सुख्यमानः पाल्यमानश्चाहं युष्मदर्थं पुनः पुनः सोमयागं करोमि तस्मान्मां
सुखय पालय चेत्यर्थः । कस्मादेवमुच्यसे । यस्मात्त्वं विवक्षसे । महान्भवसि ।
महांतश्च भक्तान्सुखयन्ति पालयन्ति चेति यावत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

समु प्र यंति धीतयः सर्गांसोऽवतां इव ।

ऋतुं नः सोम जीवसे वि वो मदे धारयां चमसां इव विवक्षसे ॥४॥

सं । ऊं इति । प्र । यन्ति । धीतयः । सर्गांसः । अवतान्ऽइव ।

ऋतुं । नः । सोम । जीवसे । वि । वः । मदे । धारयां । चमसान्ऽइव । विवक्षसे ॥४॥

हे सोम धीतयो देवतागुणान्दधति गृह्णन्तीति धीतयः स्तुतयोऽस्मदीयाः समु
संभूयैव प्र यन्ति । प्रकृष्टया गत्या त्वां गच्छन्ति । तत्र दृष्टान्तः । सर्गांसोऽवतानिव ।
विसृज्यत उदकपानार्थमिति सर्गा गोसंघाः । यंत्रस्था घटसंघा वा । ते यथोदक-

पानार्थमादानार्थं वावतान् । कूपनामैतत् । कूपान्प्रति गच्छन्ति तद्वत् । त्वमप्ये-
तज्ज्ञात्वा क्रतुं यागादिकं कर्म प्रज्ञां वा नोऽस्माकं जीवसे चिरं जीवनाय धारय ।
महतादरेण स्थापय । तत्र दृष्टान्तः । चमसानिव । यथा वस्तव विमदे विविध-
सोमजन्यमदे कर्तव्यत्वेन निमित्तभूते सत्यध्वर्युर्हविर्धाने महता यत्नेन चम-
सान्सोमपात्राणि स्थापयति तद्वत् । कस्मादेवमुच्यसे । यस्मात्तं विवक्षसे महान्भ-
वसि । यद्वा । धीतयः । अंगुलिनामैतत् । धरन्ति पितृव्याभिरिति धीतयोऽंगुलयः ।
हे सोम त्वां समु प्र यन्ति । सहैव प्रकर्षेण त्वां प्राप्नुवन्ति । किमिव । अवतानिव ।
जलोद्धरणार्थं विसृज्यन्त इति सर्गा रज्जवः । यथा कूपान्प्रति गच्छन्ति तद्वत् ।
ततस्त्वं नोऽस्माकं जीवसे चिरं जीवनाय क्रतुं कर्म धारय । यथा संपूर्णं भवति
तथा पूरय । किमिव । यथा चमसान्स्वयं पूरयसि तद्वत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तव त्वे सोम शक्तिभिर्निकामासो अृषिवरे ।

गृत्सस्य धीरास्तवसो वि वो मदे व्रजं गोमंतमश्विनं विवक्षसे ॥५॥

तव । त्वे । सोम । शक्तिऽभिः । निऽकामासः । वि । अृषिवरे ।

गृत्सस्य । धीराः । तवसः । वि । वः । मदे । व्रजं । गोऽमंतं । अश्विनं । विवक्षसे ॥५॥

निकामासो दृष्टादृष्टफले नियतकामास्त्ये ते प्रसिद्धा धीरा मेधाविन अृषिविजः
शक्तिभिर्यागादिकर्मभिः सह हे सोम गृत्सस्य मेधाविनस्तवसो महतस्तव अृषिवरे ।
विविधाः स्तुतीर्गमयन्ति । प्रापयन्ति । कुर्वन्तीत्यर्थः । अतः कारणाद्भि वो मदे तव
सोमपानजन्यविविधमदनिमित्तभूते सत्यस्मभ्यं गोमंतं गोसहितमश्विनमश्वसहितं
व्रजं गोष्ठं । सामर्थ्यान्मंदुरा लभ्यते । मंदुरां च देहीति शेषः । कस्मादेवमुच्यसे ।
यस्माद्विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्रम एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पशुं नः सोम रक्षसि पुरुषा विष्टितं जगत् ।

समाकृणोषि जीवसे वि वो मदे विश्वा संपश्यन्भुवना विवक्षसे ॥६॥

पशुं । नः । सोम । रक्षसि । पुरुषा । विऽस्थितं । जगत् ।

संऽआकृणोषि । जीवसे । वि । वः । मदे । विश्वा । संऽपश्यन् । भुवना । विवक्षसे ॥६॥

हे सोम त्वं नोऽस्मदीयं पशुं देवयागार्थमुपाकृतं रक्षसि । पालयसि । न केवलं पशुं किंतु पुरुषा बहुधा विष्टितं सुरनरतिर्यग्योन्यादिभावेनावस्थितं जगच्च रक्षसि । किंच । स त्वं समाकृणोषि । जगतो वृत्तिं सम्यगाकरोपीत्यर्थः । किमर्थं । जीवसे । जीवनार्थं । किं कुर्वन् । विश्वा भुवना विश्वानि भुवनानि भूतजातानि संपश्यन् । किमर्थमेतदादिकं सर्वं करोषि उच्यते । वि वो मदे । युष्माकं सर्वेषां देवानां विविधहविर्जन्यतृप्त्यर्थं । उक्तं हि । इतः प्रदानमुत देवा उपजीवंत्यमुतः प्रदानं मनुष्या उपजीवंति । तै० सं० ३. २. ९. ७. इति । अत एव त्वं विवक्षसे । महाभवसि । महतामेतत्सर्वमुचितमित्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वं नः सोम विश्वतो गोपा अदाभ्यो भव ।

सेध राजन्नप सिधो वि वो मदे मा नो दुःशंस ईशता विवक्षसे ॥ ७ ॥

त्वं नः । सोम । विश्वतः । गोपाः । अदाभ्यः । भव ।

सेध । राजन् । अप । सिधः । वि । वः । मदे । मा । नः । दुःशंसः । ईशत । विवक्षसे ॥ ७ ॥

हे सोम अदाभ्यः केनाप्यहिंस्यत्वं विश्वतः सर्वतो नोऽस्माकं गोपा रक्षिता भव । अपि च । हे राजन् राजमान सोम त्वं सिधोऽस्माकमुपक्षपयितृनप सेध । अस्मत्तोऽपगमय । अपजहि वा । नोऽस्माकं दुःशंसो विद्यमानानामविद्यमानानां कर्मणां शंसिता प्रख्यापयिता मेशत । ईशिता मा भूत् । तव प्रसादादस्माकमपवक्ता कश्चिदपि मा भूदित्यर्थः । किमर्थमेतत्सर्वं प्रार्थ्यते । वि वो मदे । तव विविधसोमादिहविर्जन्यतृप्त्यर्थं । अतो विवक्षसे । त्वं महाभवसि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

त्वं नः सोम सुक्रतुर्वयोधेयाय जागृहि ।

क्षेचवित्तरो मनुषो वि वो मदे द्रुहो नः पाहंसो विवक्षसे ॥ ८ ॥

त्वं नः । सोम । सुऽक्रतुः । वयःऽधेयाय । जागृहि ।

क्षेचवित्ऽतरः । मनुषः । वि । वः । मदे । द्रुहः । नः । पाहि । अहंसः । विवक्षसे ॥ ८ ॥

हे सोम सुक्रतुः शोभनप्रज्ञः क्षेचवित्तरः क्षेचस्यातिशयेन लभकत्वं नोऽस्माकं वयोधेयायान्नदानाय जागृहि । किंच । द्रुहो द्रोघुर्मेनुषो मनुष्याच्छ्वोः सका-

शान्नोऽस्मान्पाहि । रक्ष । अंहसः पापाच्च नोऽस्मान्पाहि । किमर्थं । वि वो मदे । तव सोमादिहविर्जन्यतृप्त्यर्थमित्यर्थः । विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वं नो वृचहंतमेद्रस्येदो शिवः सखा ।

यत्सीं हवन्ते समिधे वि वो मदे युध्यमानास्तोकसाती विवक्षसे ॥९॥

त्वं । नः । वृचहन्ऽतम । इंद्रस्य । इंद्रो इति । शिवः । सखा ।

यत् । सीं । हवन्ते । संऽइधे । वि । वः । मदे । युध्यमानाः । तोकऽसाती । विवक्षसे ॥९॥

हे वृचहंतम शशूणामतिशयेन हंतर्हे इंद्रो हे सोम थस्वमिंद्रस्य शिवः सुखकरः सखा मित्रभूतोऽसि स त्वं नोऽस्मान्पाहीति शेषः । कदेति उच्यते । तोकसाती । तोक इत्यपत्यनाम । सातिः । षणु दान इत्यस्माच्चातो रूपं । दीयतेऽस्मिन्नपत्यमिति तोकसातिः संयामविशेषणं । तस्मिन् । अतिमहतीत्यर्थः । समिधे संयामे युध्यमाना युद्धं कुर्वाणाः शत्रुजनाः सीं सर्वतो यद्यदा हवन्ते । युद्धार्यमस्मानाह्वयन्ति । तदास्माकं रक्षिता भवेत्यर्थः । कस्मिन्निति । वि वो मदे । तव विविधहविर्जन्य-हर्षनिमित्ते । विवक्षसे । त्वं महान्भवसि । महतां हि पालनं युक्तमेवेति ॥

॥ अथ दशमी ॥

अयं घ स तुरो मदे इंद्रस्य वर्धत प्रियः ।

अयं कक्षीवन्तो महो वि वो मदे मतिं विप्रस्य वर्धयद्विवक्षसे ॥१०॥

अयं । घ । सः । तुरः । मदे । इंद्रस्य । वर्धत । प्रियः ।

अयं । कक्षीवन्तः । महः । वि । वः । मदे । मतिं । विप्रस्य । वर्धयत् । विवक्षसे ॥१०॥

अयं घेदृशः खलु स प्रसिद्धोऽस्माभिरभिपुतः सोमस्तुरः सर्वकार्येषु त्वरणशीलो मदे मदकरः प्रिय इंद्रस्य तर्पयिता वर्धत । अस्मदीयां मतिमवर्धयत् । अयं सोमः कक्षीवन् एतदाख्यस्यर्षेः । कीदृशस्य । महो महतो विप्रस्य मेधाविनो मतिं प्रज्ञां वर्धयत् । अवर्धयत् । तद्वदस्माकमपि मतिमवर्धयदित्यर्थः । शिष्टं गतं ॥

॥ अथैकादशी ॥

अयं विप्राय दागुपे वाजौ द्यति गोमंतः ।

अयं सप्तभ्य आ वरं वि वो मदे प्राधं श्रोणं च तारिषद्विवक्षसे ॥११॥

अ॒यं । वि॒प्रा॒य । दा॒णु॒षे । वा॒जा॒न् । इ॒य॒ति॒ । गोऽम॑तः ।

अ॒यं । स॒प्र॒ऽभ्यः । आ । वरं । वि । वः । मे॒दे । प्र । अ॒धं । श्रो॒णं । च । ता॒रि॒षत् ।
विव॑क्ष॒से ॥११॥

अयं सोमो विप्राय मेधाविने दाणुषे हविर्देवते यजमानाय गोमतः पशु-
युक्तानि वाजान्वानीयति । प्रेरयति । प्रयच्छतीत्यर्थः । किंच । अयमेव सोमः
सप्रभ्यो होतृभ्यो वरं वरणीयं धत्तमा । प्रयच्छति । अधं नेत्रहीनं दीर्घतमसमृषिं
चक्षुःप्रदानेन श्रोणं च पंगुं परावृजमृषिं चरणप्रदानेन एवमुभावृषी प्र तारिषत् ।
प्रकर्षेण वर्धितवान् । शिष्टं स्पष्टं ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे द्वादशो वर्गः ॥

प्र हीति नवर्चं दशमं सूक्तमानुष्टुभं पूषदेवताकं । आद्याचतुर्थ्याबुष्णिहौ ।
ऋषिः पूर्ववत् । तथा चानुक्रांतं । प्र हि नव पौष्णमानुष्टुभमाद्याचतुर्थ्या उष्णि-
हाविति । गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

प्र ह्य॒च्छा॒ मनी॒षाः स्पा॒र्हा॒ यंति॑ नि॒युतः॑ ।

प्र द॒क्षा नि॒युद्र॑थः पू॒षा अ॒विष्टु॑ माहि॒नः ॥१॥

प्र । हि । अ॒च्छ । मनी॒षाः । स्पा॒र्हाः । यंति॑ । नि॒ऽयुतः॑ ।

प्र । द॒क्षा । नि॒युत्॒ऽरथः॑ । पू॒षा । अ॒विष्टु॑ । माहि॒नः ॥१॥

हि यस्मात्कारणान्मनीषा अस्मदीयाः स्तुतिलक्षणा वाचोऽच्छ गुणग्रह-
णदारेण पूषणमभिप्राप्तुं प्र यंति प्रकर्षेण गच्छन्ति । कीदृश्यः । स्पर्हाः सर्वगु-
णोपेतत्वात्सृहणीयाः । नियुतः नियमनाद्वा नियोजनाद्देत्येतद्रूपं । अस्माभिर्नि-
यमिता वा नियुक्ता वा । उच्चारिता इत्यर्थः । एतज्ज्ञात्वोपकारस्य प्रत्युपकारं
कर्तुं दक्षा दर्शनीयो नियुद्रथो गमनाय सर्वदा नियतरथो नियुक्तरथो वा
माहिनी महान्पूषा देवः प्राविष्टु । अस्मान्प्रकर्षेण रक्षतु । यद्वा । दक्षा दंसयितारौ
कर्मणामुपक्षपयितारौ । परिसमापयितारावित्यर्थः । एवंभूतौ यत्नीयजमानौ
पूषा रक्षत्विति योज्यं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यस्य त्यन्महि॒त्वं वा॒ताय॑म॒यं ज॒नः ।

वि॒प्र आ व॑स॒द्भीति॑भि॒श्चिके॑त सु॒ष्टुती॑नां ॥२॥

यस्य॑ । त्यत् । म॒हि॒ऽत्वं । वा॒ताय॑ । अ॒यं । ज॒नः ।

वि॒प्रः । आ । व॑स॒त् । धी॒ति॑ऽभिः । चि॒के॑त । सु॒ऽस्तुती॑नां ॥२॥

विप्रो मेधाव्ययं जनो यजमानः । यस्य पूषणः संबन्धि त्यत्तत्प्रसिद्धं महित्वं
महत्त्वं वातायं मंडले संभृतं परिपक्वमुदकं धीतिभिर्योगादिकर्मभिरा वसत् संभजते
स देवः सुष्टुतीनां तदीयाः शोभनाः स्तुतीश्चिकेत । जानातु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स वे॒द सु॒ष्टुती॑नामि॒दुर्न॑ पू॒षा वृ॒षा ।

अ॒भि ष्फु॒रः प्रु॒षाय॑ति व्र॒जं न॒ आ प्रु॒षाय॑ति ॥३॥

सः । वे॒द । सु॒ऽस्तुती॑नां । इ॒दुः । न॒ । पू॒षा । वृ॒षा ।

अ॒भि । ष्फु॒रः । प्रु॒षाय॑ति । व्र॒जं । नः । आ । प्रु॒षाय॑ति ॥३॥

य उक्तगुणः स पूषा सुष्टुतीनां शोभनस्तोत्राणां । स्वरूपमिति शेषः । वेद ।
जानाति । अपि चेदुर्न सोम इव तथायं पूषा वृषा कामानां वर्धिता भवति ।
ष्फुरो रूपवान् स अभ्यस्नानभिलक्ष्य प्रुषायति । सिंचति । तथा नोऽस्माकं
व्रजं गोष्ठं वा प्रुषायति । आभिमुख्येन सिंचति । अस्मभ्यं हिरण्यपञ्चादिकं
ददातीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मं॒सीम॒हिं त्वा व॒यम॒स्माकं॑ दे॒व पू॒षन् ।

म॒तीनां॑ च॒ साध॑नं॒ वि॒प्राणां॑ चाध॒वं ॥४॥

मं॒सीम॒हिं । त्वा । व॒यं । अ॒स्माकं॑ । दे॒व । पू॒षन् ।

म॒तीनां॑ । च॒ । साध॑नं । वि॒प्राणां॑ । च॒ । आ॒ऽध॒वं ॥४॥

हे देव द्योतमान पूषन् वयं स्तोताख्या त्वां मंसीमहि । स्तुमः । कीदृशं ।
अस्माकमस्मदीयानां मतीनां चाभिलषितानां च साधनं साधयितारं । विप्राणां
च मेधाविनामप्याधवं परिचर्यादरेण कंषयितारं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्रत्यर्थिर्यज्ञानामश्वहयो रथानां ।

ऋषिः स यो मनुर्हितो विप्रस्य यावयत्सखः ॥५॥

प्रतिऽअर्थिः । यज्ञानां । अश्वऽहयः । रथानां ।

ऋषिः । सः । यः । मनुऽहितः । विप्रस्य । यावयत्सखः ॥५॥

ऋषिः सर्वस्य द्रष्टा स पूषा यज्ञानां प्रत्यर्थिरर्थभाक् रथानामश्वहयः । हयतिर्गतिकर्मा । रथानां संबंधिभिरश्वैर्गमनशीलो भवति । अश्वयुक्तेन रथेन सदा गंतव्यर्थः । मनुर्हितो मनुष्यहितो यो विप्रस्य मेधाविनः स्तौतुर्यावयत्सखः शत्रूणां पृथक्कृतौ सखा भवति स इति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चयोदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आधीयमाणायाः पतिः शुचायाश्च शुचस्य च ।

वासीवायोऽवीनामा वासांसि मर्मृजत् ॥६॥

आऽधीयमाणायाः । पतिः । शुचायाः । च । शुचस्य । च ।

वासऽवायः । अवीनां । आ । वासांसि । मर्मृजत् ॥६॥

आधीयमाणाया आत्मार्यं धीयमानायाः शुचायाश्च दीप्ताया अजायाश्च पतिः स्वामी । न केवलं स्त्रीमाचस्य किंतु शुचस्य दीप्तस्य पुंशोश्च प्रतिरित्यर्थः । एवंभूतः पूषा देवोऽवीनामुरणानां संबंधिभी रोमभिर्वासोवायो दशपवित्रादीनि वस्त्राणि प्रेरयन् वासांसि रजकशोधानि तानि वस्त्राण्या मर्मृजत् । आ समंतात्प्रकाशोष्णाभ्यां शोधयन्भवति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

इतो वाजानां पतिरिनः पुष्टीनां सखा ।

प्र शमर्थुं हर्यतो दूधोवि वृथा यो अदाभ्यः ॥७॥

इतः । वाजानां । पतिः । इतः । पुष्टीनां । सखा ।

प्र । शमर्थुं । हर्यतः । दूधोत् । वि । वृथा । यः । अदाभ्यः ॥७॥

इन् ईश्वरः पूषा वाजानां हविरादीनां सर्वेषामन्वानां पतिः स्वामीनः प्रभुः
पुष्टीनां सर्वेषां प्राणिनां स्वभूतानां पोषणानां करणे सखा मित्रभूतः । सर्वस्यो-
पकारित्वात् । किञ्च । हर्यतः कामयमानस्य यजमानस्य स्वभूतं सीमं पिवन्निति
शेषः । श्मश्रु श्मश्रूणि वृथानायासेनाप्रयत्नेन प्रव्यदूधोत् प्रकर्षेण विविधं
कंपयति यः पूषादाभ्यः शत्रुभिरहिंस्यः स इति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ ते रथस्य पूषन्नाजा धुरं ववृत्युः ।

विश्वस्यार्थिनः सखा सनीजा अनपच्युतः ॥ ८ ॥

आ । ते । रथस्य । पूषन् । अजाः । धुरं । ववृत्युः ।

विश्वस्य । अर्थिनः । सखा । सनः । अजाः । अनपच्युतः ॥ ८ ॥

हे पूषन् देव ते त्वदीयस्य रथस्य धुरमजा वाहनत्वेना ववृत्युः । आवर्तयन्ति । आवहं-
तीत्यर्थः । यत्त्वं विश्वस्य सर्वस्यार्थिनो याचकस्याभिलषितार्थप्रदातृत्वात्सखिभूतः
सनीजाश्चिरं जातोऽनपच्युतः स्वाधिकारादनपगतः । तस्य ते रथमिति संबंधः ॥

॥ अथ नवमी ॥

अस्माकमूर्जा रथं पूषा अविष्टु माहिनः ।

भुवद्वाजानां वृध इमं नः शृणवद्भव ॥ ९ ॥

अस्माकं । ऊर्जा । रथं । पूषा । अविष्टु । माहिनः ।

भुवद्वा । वाजानां । वृधः । इमं । नः । शृणवद्वा । हव ॥ ९ ॥

माहिनो महान्पूषास्माकं स्वभूतं रथमूर्जा बलेनाच्चेन वाविष्टु । अवतु ।
रक्षतु । किञ्च । वाजानामन्वानां वृधो वर्धको भुवत् भवतु । नोऽसदीयमिम-
मीदृग्भूतं हवमाह्वानं शृणवत् । शृणोतु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चतुर्दशो वर्गः ॥

असत्सु म इति चतुर्विंशत्युचमेकादशं सूक्तं । इंद्रपुत्रस्य वसुक्रस्यार्षे चैष्टुभमैंद्र ।
तथा चानुक्रांतं । असत्सु चतुर्विंशतिरैन्द्रो वसुक्र इति ॥ महाप्रते मरुत्वतीयशक्त
एतत्सूक्तं । तथैव पंचमारण्यके सूचितं च । असत्सु मे जरितः साभिवेगः पिवा
सोममभि यमुय तर्द इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असत्सु मे जरितः साभिवेगो यत्सुन्वते यजमानाय शिष्यं ।

अनाशीर्दामहमस्मि प्रहंता सत्यधृतं वृजिनायंतमाभुं ॥१॥

असत् । सु । मे । जरितरिति । सः । अभिऽवेगः । यत् । सुन्वते । यजमानाय । शिष्यं ।

अनाशीऽदां । अहं । अस्मि । प्रऽहंता । सत्यऽधृतं । वृजिनाऽयंतं । आभुं ॥१॥

वासुक्तेषु सूक्तेषु बाहुल्येनंद्रः स्तूयते । इदानीमिंद्रो वसुक्त्रं स्तोतुमुद्यतं पुत्रं संबोध्य स्वसामर्थ्यं कथयति येन विज्ञातदेवतारूपः सन् सुखेन स्तोयतीति । यद्वा । कार्यकारणयोरेकत्वोपचारादात्मा वै पुत्रनामासीति वचनादिंद्ररूपेणावस्थितो वसुक्त्र आत्मानं स्तौति । क्वचित्क्वचिदिंद्रं चेति । हे जरितः स्तोतमे मम सु शोभनः स तादृशोऽभिवेगोऽभिमननं मनसो वृत्तिविशेषोऽसत् । अस्ति । विद्यते । यद्येनाभिवेगेन सुन्वते मदर्थं सोमाभिषवं कुर्वते यजमानाय यज्जने शिष्यं । अभिलषितमर्थं ददामि । किंच । अहमनाशीर्दा । आशीरन्यत्र प्रार्थना । इह तु सामर्थ्यात्प्रार्थितं हविरुच्यते । तद्यहमददतं जनं । यद्वा । आशीरिति सोमाश्रयणं दध्युच्यते । तस्यादातारं । असोमयराजिनमित्यर्थः । प्रहंतास्मि । प्रकर्षेण हिंसिता भवामि । कीदृशं । सत्यधृतं सत्यस्य हिंसकं । अनृतवादिनं चेत्यर्थः । वृजिनायंतं पापं कर्तुमिच्छंतमाभुं व्याप्नुवतं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यदीदृहं युधये संनयान्यदेवयून्तन्वांश्शूणुजानान् ।

असा ते तुभ्यं वृषभं पंचानि तीघ्रं सुतं पंचदशं नि सिंचं ॥२॥

यदि । इत् । अहं । युधये । संऽनयानि । अदेवऽयून् । तन्वां । शूणुजानान् ।

असा । ते । तुभ्यं । वृषभं । पंचानि । तीघ्रं । सुतं । पंचऽदशं । नि । सिंचं ॥२॥

यद्यदाहमेव युधये युद्धार्थमदेवयून् देवान्यष्टुमनिच्छतोऽयज्जनः संनयानि संगमयामि । कीदृशान् । तन्वा स्वशरीरेण शूणुजानान् आत्मभरित्वात्पुष्टिलक्षणया दीप्ता मुक्तान् । पुष्टानित्यर्थः । तदा हे इंद्राहममर्त्विगादिभिः सहितस्ते तुभ्यं तुभ्यं प्रेरकं वलिनं । पीवानमित्यर्थः । वृषभं सेचनसमर्थं पुंषु पंचानि । किंच । तीघ्रं मदकररसं सुतमभिपुतं पंचदशं । प्रतिपत्तभृतिपंचदशसंख्याकासु तिथिषु

शुक्लपक्ष एकोत्तरवृद्धा पर्णानि जायन्ते । कृष्णपक्षे तु तद्वन्निहीयन्ते । एवंभूत-
त्वात्पंचदशः सोम उच्यते । तं । यद्वा चिवृत्पंचदशस्तोमोपेतं माध्यंदिनसवनक-
मित्यर्थः । नि पिचं । दशापविचे द्रोणकलशे चमसपात्रेऽग्नौ वा सिंचामि ।
प्रक्षिपामीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

नाहं तं वेद् य इति ब्रवीत्यर्देवयून्समरणे जघन्वान् ।

यदावाख्यत्समरणमृषावदादिह मे वृषभा प्र ब्रुवंति ॥३॥

न । अहं । तं । वेद् । यः । इति । ब्रवीति । अर्देवऽयून् । संऽअरणे । जघन्वान् ।

यदा । अर्चऽअख्यत् । संऽअरणं । अर्घावत् । आत् । इत् । ह । मे । वृषभा । प्र । ब्रुवंति ॥३॥

यो जनोऽदेवयून् देवानकामयमानान्देवद्विषी राक्षसादीन्समरणे संयामे
जघन्वान् अहं हतवानिति ब्रवीति ब्रूयति तं तादृशं मद्यतिरिक्तं जनमहं न
वेद । न जानामि । मत्तोऽन्यः संयामे शत्रूणां हन्ता नास्तीत्यर्थः । किंच । यदा
यस्मिन्काले समरणं संयाममवाख्यत् अवाकृतं न्यकृतमहं पश्यामि । कीदृशं ।
अर्घावदृषावतं परस्परं हिंसायुक्तं । अत्यंतक्रूरमित्यर्थः । आत्तदानीं मे मम
स्वभूतानि वृषभा वृषभकर्माणि दर्पितवृषभस्येव विक्रान्तकर्माणि प्र ब्रुवंति ।
विद्वज्जना इति शेषः । इडेतीमौ पदपूरणी ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यदज्ञातेषु वृजनेष्वासं विधे सतो मघवानो न आसन् ।

जिनामि वेत्सेम आ संतमाभुं प्र तं क्षिणां पर्वते पाद्गृह्यं ॥४॥

यत् । अज्ञातेषु । वृजनेषु । आसं । विधे । सतः । मघऽवानः । मे । आसन् ।

जिनामि । वा । इत् । धेमे । आ । संतं । आभुं । प्र । तं । क्षिणां । पर्वते । पाद्ऽगृह्यं ॥४॥

यद्यदाज्ञातेषु शरीरवस्त्रास्त्रबलादिभिरपरिज्ञातेषु वृजनेषु संयामेष्वासमहं
युद्धार्थमुपविशामि तदा विधे सर्वे मघवानो हविलक्ष्णतपोलक्ष्णधनवंत
ऋषयः सत एवं वर्तमानस्य मे ममेन्द्रस्य समीप आसन् । उपविशन्ति । मम
वीर्यवृद्धर्थं मां स्तुवंतस्तिष्ठन्तीत्यर्थः । अपि च । धेमे जगत्पालने निमित्त आ
संतं । आकारोऽभीत्यस्यार्थं वर्तते । सर्वमभिवर्तमानां महान्तं शत्रुं जिनामि

वा । विनाशयाम्येव । नात्र विनाशे संशयः । इदिति पूरणः । तं महान्तं शत्रुं
पादगृह्य पादौ गृहीत्वा पर्वते गिरौ प्र क्षिणां । प्रहिनस्मि । प्रक्षिपामि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

न वा उ मां वृजने वारयन्ते न पर्वतासो यदहं मनस्ये ।

मम स्वनात्कृधुकर्णो भयात् एवेदनु द्यून्किरणः समेजात् ॥ ५ ॥

न । वै । ऊं इति । मां । वृजने । वारयन्ते । न । पर्वतासः । यत् । अहं । मनस्ये ।

मम । स्वनात् । कृधुऽकर्णः । भयात् । एव । इत् । अन्तु । द्यून् । किरणः । सं । एजात् ॥ ५ ॥

वै उ इत्येवैव । वृजने संयामे मां युद्धार्थमुपस्थितं संतं न वारयन्ते ।
केचिच्चिवारयितुं समर्था न भवन्ति । अहं यत्कर्म मनस्ये मनसा कर्तुमिच्छामि
पर्वतासोऽवितरणक्षमा हिमवदादयो गिरयस्तत्कर्म मनसा प्रोढुं न शक्नुवं-
तीत्यर्थः । किंच । ममेन्द्रस्य स्वनाच्छ्रद्धादेव कृधुकर्णो नामासुरः । यद्वा कृधुकर्णो
ह्रस्वकर्णो मंदश्रवणेन्द्रियो बधिरः स्थावरपिपीलिकादिरपि भयात् । विभेति ।
अपि च । एवेदेवमेव कृधुकर्णवदनु द्यून्प्रतिदिनमित्यर्थः । किरणः । अंतर्णीति-
मत्पर्यमेतत् । किरणवान् रश्मिवानादित्यः समेजात् । सम्यक् कंपयते । चलति ।
नियमेन प्रयातीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दर्शन्वचं शृतपाँ अग्निद्रान्वाहुषदः शरवे पत्यमानान् ।

घृष्टुं वा ये निनिदुः सखायमधू न्वेषु पचयो ववृत्युः ॥ ६ ॥

दर्शन् । नु । अचं । शृतऽपान् । अग्निद्रान् । वाहुऽष्टदः । शरवे । पत्यमानान् ।

घृष्टुं । वा । ये । निनिदुः । सखायं । अधि । ऊं इति । नु । एषु । पचयः । ववृत्युः ॥ ६ ॥

अचासिञ्जगति शृतपान् शृतानि पक्वानि सोमादिहवीष्यपद्वत्य पिततः ।
अग्निद्रान् इद्रेण मया वर्जितान् वाहुषदो वाहुभिर्यजमानाञ्जकलीकुर्वतः शरवे
हिसार्थं पत्यमानानभिपततोऽसुरादीन् नु क्षिप्रं दर्शन् । अहमिन्द्रः पश्यामि ।
एवंभूतेष्वेष्वभ्युपरि पचयो मदीयान्वायुधानि ववृत्युः । वर्तते । वागष्टः समुद्यते ।

घृषुं महान्तं च सखायं सखिवत्प्रियं हितस्य कर्तारं मां ये निनिदुर्निदन्ति । उ इति समुच्चये । एषु चोपरि मदीयान्यायुधानि क्षिप्रं वर्तन्ते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अभूर्वोक्षीर्बुध्वायुरानर्द्धर्षन्तु पूर्वो अपरो नु दर्षत् ।

वे पवस्ते परि तं न भूतो यो अस्य पारे रजसो विवेप ॥७॥

अभूः । ऊं इति । औक्षीः । वि । ऊं इति । आयुः । आनर्द् । दर्षत् । नु । पूर्वः । अपरः । नु । दर्षत् ।

वे इति । पवस्ते इति । परि । तं । न । भूतः । यः । अस्य । पारे । रजसः । विवेप ॥७॥

अथ मध्यमपुरुषत्वेनैन्द्रस्योच्यमानत्वाच्च मुक्त इन्द्रं स्तौति । उ इत्यवधारणे । हे इन्द्र अभूः । त्वमेव प्रादुर्भवसि । औक्षीः । काले काले त्वमेव पृथिवीं सिंचसि । नान्य इत्यर्थः । आनर्द्ध्यादौ सर्वत्र परोक्षनिर्देशे प्रत्यक्षीकरणार्थं मध्यमपुरुषेण प्रकृतत्वादेकवाक्यतायै युष्मच्छन्दसमानार्थो भवच्छन्दोऽध्याहर्तव्यः । वि इति वैविध्ये । उ इति चार्थे । आयुर्जीवितमुच्यते । इन्द्रो भवान्विविधमायुश्चानन्द । व्याप्नोति । अभूतसंज्ञवं जीवतीत्यर्थः । किंच । पूर्वः पुरातनो भवानिन्द्रो नु क्षिप्रं दर्षत् । दू विदारणे । सिद्धहुलं लेटि । वज्रेण शबून्विदारयति । अपरोऽन्यः शत्रुर्नु दर्षत् । नु इति निषेधार्थे । भवंतमिन्द्रं न विदारयति । भवानेव सर्वं शत्रुजातं हिनस्तीत्यर्थः । अपि च । यो भवानिन्द्रोऽस्येहशस्य रजसो लोकस्य । बैलोक्यस्येत्यर्थः । पारे परतः । परमसूक्ष्मवायुरूपेण सृष्टिकारणात्मना स्थितेति शेषः । विवेप सर्वतो व्याप्नोति तं भवंतमिन्द्रं वे इति सामर्थ्याद्वावापृथिवीं न परि भूतः । न परिभवतः । अभिभवितुं न शक्नुत इत्यर्थः । कीदृशौ । पवस्ते । पवतिर्गतिकर्मा । अस्मादीणादिकोऽस्तुप्रत्ययः । अतोऽजाद्यतष्टाप् । पा० ४. १. ४. इति टापि कृते प्रथमाद्विवचने चैतद्रूपं भवति । महत्त्वेन सर्वस्याभिभवनाय गच्छन्त्यौ ॥

॥ अथाष्टमी ॥

गावो यवं प्रयुता अर्यो अश्वन्ता अपश्यं सहगोपाश्चरंतीः ।

हवा इदुर्योऽअभितः समायन्कियंदासु स्वर्पतिच्छंदयाते ॥८॥

गावः । यवं । प्रयुताः । अर्यः । अश्वन् । ताः । अपश्यं । सहगोपाः । चरंतीः ।

हवाः । इत् । अर्यः । अभितः । सं । आयन् । कियन् । आसु । स्वर्पतिः । छंदयाते ॥८॥

गावो धेनवः प्रयुताः प्रकर्षेण मिथिताः परस्परेण सह भूता यवं मधृष्टिज-
नितयवादिघासमक्षन् । अदन्ति । भक्षयन्ति । अर्यः सर्वस्य स्वाम्यहं ता गा
अपश्यं । पश्यामि । कीदृशीः । सहगोपाः । पशुपालकेन सहिताश्चरन्तीर्घासं
भक्षयन्तीः । एवंभूतास्ताः परया प्रीत्या पश्यामीत्यर्थः । किंच । हवा वाहनदो-
हनार्थमाह्वानार्हा गावो अर्यः । द्वितीयार्थे प्रथमा । अर्यं स्वामिनं प्रत्यभिः
सर्वतः समायन् । समित्येकीभावे । एकीभूयागच्छति । इदिति पूरणः । आगता-
स्वासु गोषु स्वप्रतिः स्वानां गवां स्वामी कियत्क्षीरं छंदयाते । दोग्धुं कामयते ।
मदर्थं दोग्धीत्यर्थः । गाव आशिरं दुहत इति वचनात् ॥

॥ अथ नवमी ॥

सं यद्वयं यवसादो जनानामहं यवार्द उर्वजं अंतः ।

अर्वा युक्तोऽवसातारमिच्छादथो अयुक्तं युनजद्वन्वान् ॥९॥

सं । यत् । वयं । यवसऽअदः । जनानां । अहं । यवऽअदः । उरुऽअजं । अंतरिति ।

अर्वा । युक्तः । अवऽसातारं । इच्छात् । अथो इति । अयुक्तं । युनजत् । ववन्वान् ॥९॥

॥ अथ दशमी ॥

अवेदुं मे मंससे सत्यमुक्तं द्विपाच्च यच्चतुष्पात्संसृजानि ।

स्त्रीभिर्यो अच वृषणं पृतन्यादयुद्धो अस्य वि भजानि वेदः ॥१०॥

अर्वा । इत् । उक् । इति । मे । मंससे । सत्यं । उक्तं । द्विऽपात् । च । यत् । चतुऽपात् । संऽसृजानि ।

स्त्रीभिः । यः । अर्वा । वृषणं । पृतन्यात् । अयुद्धः । अस्य । वि । भजानि । वेदः ॥१०॥

मे ममात्रास्मिन्स्तोत्र उक्तं मया कथितं सत्यमिद्व्याभूतमेव मंससे । त्वं
जानीहि । अर्धवारुणेण नैतदध्यारोपितगुणमित्यर्थः । उ इति पूरणः । किंच
द्विपाच्च मनुष्यादिकं च चतुष्पाच्च पश्यादिकं च यत्स्थावरजंगमात्मकं जगत्सं-
सृजानि । अहमुत्पादयामीति । अत्रास्मिन्नगति स्त्रीभिः स्त्रीसहशैर्बलादिहीनैः
पुरुषैः सह यः शूरमन्यो जनो वृषणमभिलषितस्य वर्धितारं मां । परित्यज्येति
शेषः । पृतन्याद्युद्धं कर्तुमिच्छति अहमस्येदृशस्य स्वभूतं वेदो धनमयुद्धस्तेन पुरु-
षेणायोद्या सन् बलादपहत्य वि भजानि । स्तोत्रभ्यो यदृभ्यश्च ददामीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

यस्यान्क्षा दुहिता जात्वास् कस्तौ विद्वाँ अभि मन्याते अंधां ।

कतरो मेनिं प्रति तं मुचाते य ई वहति य ई वा वरेयात् ॥११॥

यस्य । अनक्षा । दुहिता । जानु । आस । कः । तां । विद्वान् । अभि । मन्याते । अंधां ।

कतरः । मेनिं । प्रति । तं । मुचाते । यः । ई । वहति । यः । ई । वा । वरेयात् ॥११॥

यस्येन्द्रस्य मम कारणरूपेणावस्थितस्यानक्षास्त्रिवर्जिता दर्शनहीना । अचे-
तनेत्यर्थः । दुहिता प्रकृत्याख्या जातु कदाचिदास । असतेर्गत्यर्थस्य लिटि रूपं ।
सामर्थ्याग्रहाप्रलये मध्येव लीना सती सर्वत्र वर्तते तां प्रकृतिं विद्वान् मध्येव
लीनां जानन् मत्तोऽन्यो देवः की भवति । न कीऽपीत्यर्थः । अपि चांधां
दर्शनहीनामचेतनां तामभि मन्याते । आत्मन्याश्रयप्रदानेन की देवोऽभिपूजयति ।
यद्वा । क्षीरोदकवत् घटाकाशवच्च मया सहैकीभूतां तामाभिमुख्येन की जानाति ।
अहमेव सर्वज्ञः स्वात्मन्याश्रयप्रदानेनाभिपूजयामि । मया सहैकीभूतां तां तत्त्व-
तोऽहमेव जानामि । नान्य इति । किंच । कतरो देवो मेनिं वज्रं तं प्रसिद्धं
वृक्षादिशुभं प्रति मुचाते । मुंचति । स्वयमेव प्रश्नमुत्थापेदानीं प्रतिब्रूते । यो
देव ईमेनं शत्रुं वहति । वहति । अपि वा । य ईमेनं वरेयात् । वरयितुमिच्छति ।
स चाहमेव नान्यो मात्सदृशोऽस्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

कियती योषा मर्यतो वधूयोः परिप्रीता पन्यसा वार्येण ।

भद्रा वधूर्भवति यत्सुपेशाः स्वयं सा मित्रं वनुते जने चित् ॥१२॥

कियती । योषा । मर्यतो । वधूयोः । परिऽप्रीता । पन्यसा । वार्येण ।

भद्रा । वधूः । भवति । यत् । सुऽपेशाः । स्वयं । सा । मित्रं । वनुते । जने । चित् ॥१२॥

कियती किंपरिमाणा योषा स्त्रीजातिर्मर्यतो मनुष्यसंबन्धिनो भोगानाचरतो
वधूयोः स्त्रीकामस्य सर्वात्मकस्यांतर्ग्रामिरूपेणावस्थितस्येन्द्रस्य परिप्रीता । अनु-
रक्ता । वशवर्तिनीत्यर्थः । कीदृशस्य । वार्येण वरणीयेन पन्यसा स्तोत्रेण । स्तुतस्य
सत इति शेषः । अपि च यद्या वधूर्भद्रा कल्याणी सुपेशाः शोभनरूपा च भवति
सा द्रौपदीदमयत्यादिका वधूः स्वयमात्मनैव जने चिज्जनमध्येऽवस्थितमिति

मित्रं प्रियमर्जुननलादिकं प्रति वनुते । याचते । स्वयंवरधर्मेण प्रार्थयते । स च प्रीयमाणो वरजनोऽहमेवेत्यभिप्रायः । रूपं रूपं प्रतिरूपो बभूवेति मंचलि-गात्सर्वात्मकत्वादिति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

पत्नो जंगार प्रत्यंचमत्ति शीर्ष्णा शिरः प्रति दधौ वरूथं ।

आसीन ऊर्ध्वामुपसिं क्षिणाति न्यङ्क्तानामन्वेति भूमिं ॥१३॥

पत्नः । जंगार । प्रत्यंचं । अस्ति । शीर्ष्णा । शिरः । प्रति । दधौ । वरूथं ।

आसीनः । ऊर्ध्वा । उपसिं । क्षिणाति । न्यङ् । उक्तानां । अनु । एति । भूमिं ॥१३॥

अचादित्यात्मनेंद्रः स्तूयते तदंशत्वात् । आदित्यरूपीद्रः पत्नो रश्म्याख्यैः पदैर्जंगार । वृष्टिलक्षणमुदकं गिरति गृह्णाति वा । गृहीत्वा च प्रत्यंचमात्मानं प्रतिगतमुदकमस्ति । भक्षयति । मंडलेऽवस्थापयतीत्यर्थः । तदनंतरं वरूथं वरणीयं वृष्टिलक्षणमुदकं शीर्ष्णा शिरःस्थानीयेन रश्मिजालेन शिरः सर्वस्य लोकस्य मस्तकं प्रति दधौ । दधाति । प्रतिक्षिपतीत्यर्थः । किंचोपस्युपस्थे स्वसमीपस्थाने मंडले आसीन उपविष्टः सन् ऊर्ध्वामुहतां स्वदीप्तिं क्षिणाति । हिनस्ति । आलोककरणाय प्रतिक्षिपतीत्यर्थः । न्यङ् रश्मिसमूहरूपेण नीचैरंचिता गता सन् उक्तानां वित्तुतां भूमिमन्वेति । अनुगच्छति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

बृहन्च्छायो अपलाशो अर्वा तस्थौ माता विधिं तो अस्ति गर्भः ।

अन्यस्या वत्सं रिहती मिमाय कया भुवा नि दधे धेनुर्दधः ॥१४॥

बृहन् । अश्चायः । अपलाशः । अर्वा । तस्थौ । माता । विऽसितः । अस्ति । गर्भः ।

अन्यस्याः । वत्सं । रिहती । मिमाय । कया । भुवा । नि । दधे । धेनुः । उधः ॥१४॥

वसुक्रोऽनयादित्यात्मानमिंद्रं स्तौति । बृहन्महानादित्योऽश्चायश्चायावर्जितः । तमोरहित इत्यर्थः । अपलाशः पर्येरहितः । पलाशनवर्जितः । विनाशरहित इत्यर्थः । अर्वा सततगामी तस्थौ । तिष्ठति । किंच माता वृष्टिप्रदानद्वारेण सर्वस्य जगतो निर्माता विधितो विमुक्तः । निरालंबन इत्यर्थः । गर्भस्त्रैलोक्यस्य गर्भभूत आदित्यात्मिंद्रोऽस्ति । हवींषि भक्षयति । यद्वा । अनेन विनाशनं लक्ष्यते । पापानि नाशयति । किंचान्यस्या अदित्याख्याया देवमातुर्वत्समपत्यभूतमादित्यं

रिहत्यास्वादयंत्युपजीवंती वर्धयंती मिमाय । निर्मिमीति । पूर्वस्यां दिश्यह्यह-
न्युत्पादयतीत्यर्थः । कया भुवा केन भावेनाभिप्रायेण । भक्त्या भयेन वेत्यर्थः ।
धेनुर्द्यौरुदकस्याधारत्वात् क्षरितृत्वाच्चोभः स्थानीयमादित्यं नि दधे । स्थापयति ।
यद्वा । धेनुर्गौरूथो यथा तद्वदादित्यं द्यौर्धारयति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

सप्त वीरासौ अधरादुदायक्षेत्रात्तात्समजग्मिरन्ते ।

नव पश्चातात्स्थिविमंत आयन् दश प्राक् सानु वि तिरंत्यग्नः ॥ १५ ॥

सप्त । वीरासः । अधरात् । उन् । आयन् । अष्ट । उत्तरात्तात् । सं । अजग्मिरन् । ते ।

नव । पश्चातात् । स्थिविऽमंतः । आयन् । दश । प्राक् । सानु । वि । तिरंति । अग्नः ॥ १५ ॥

अनयेन्द्रः प्रजापतिरूपेण स्तूयते । सप्त सप्तसंख्याका वीरासः प्रजापतेः पुत्रा
विश्वामित्रादयोऽधरात्प्रजापतेरधः कायादुदायन् । उत्पन्ना बभूवुः । अष्टाष्टसंख्या-
कास्ते प्रसिद्धा बालसित्यादय उत्तरात्तादुत्तरात्कायप्रदेशात्समजग्मिरन् । संजज्ञिरे ।
स्थिविमंतः स्थानवन्तो नव नवसंख्याका भृगवः पश्चातात्पृष्ठत आयन् । आगता
उत्पन्ना इत्यर्थः । तथा दश दशसंख्याका अंगिरसः प्राक् अयत उत्पन्नाः संतोऽग्नौ
ऽशनवतो द्युलोकस्य सानूक्षतप्रदेशं वि तरंति । वर्धयंति ॥ अपर आह । सप्त-
संख्योपेता वीरा मरुतोऽधरादिद्रुस्य दक्षिणभागादुदगमन् । अष्टसंख्याकास्ते
मरुत उत्तरभागात्संगच्छंते । स्थानवन्तो नवसंख्याकास्ते मरुतः पृष्ठभागादा-
गच्छंति । दशसंख्याकास्तेऽग्नौऽशनवत इन्द्रस्य प्राक्प्रदेशे स्थिताः समुच्छ्रितमुदकं
तेजो वा वितरंति । मरुतः अतिदिशन्वस्थावेन्द्रस्य साहाय्यं कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

दशानामेकं कपिलं समानं तं हिन्वंति क्रतवे पार्याय ।

गर्भं माता मुधितं वक्षणास्ववेनंतं तुषयंती बिभर्ति ॥ १६ ॥

दशानां । एकं । कपिलं । समानं । तं । हिन्वंति । क्रतवे । पार्याय ।

गर्भं । माता । मुऽधितं । वक्षणां । सु । अवेनंतं । तुषयंती । बिभर्ति ॥ १६ ॥

दशानां दशसंख्याकानां पूर्वोक्तानामेवांगिरसां मध्य एकं मुख्यं कपिलमे-

तन्नामानं तं प्रसिद्धमृषिं । कीदृशं । समानं सदृशं । केन । सामर्थ्यात्प्रजापतिना ।
 हिवन्ति । अवशिष्टा अंगिरसः प्रेरयन्ति । किमर्थं । क्रतवे यज्ञादिजगत्प्रवर्तनकर्मणे ।
 यद्वा सम्यग्ज्ञानलक्षणप्रज्ञानाय । कीदृशाय । पार्याय परिसमापयितव्याय ।
 प्रणेतव्याय वा यज्ञादिकर्मोपदेशनायेत्यर्थः । माता प्रकृत्याख्या च वक्षणासु ।
 वक्षणा इति नद्य उच्यन्ते । ताभिश्चावापो लक्ष्यन्ते । प्रकृतिस्थानां सूक्ष्मास्वप्सु
 सुधितं सुहितं । प्रजापतिना स्थापितमित्यर्थः । अवेनंतं । वेनतिः कांतिकर्मा ।
 निवासमकामयमानं तादृशं प्रजापतेर्गर्भं तुपयन्ती तुपन्ती सम्यग्ज्ञानादुपदेष्टुं
 योग्योऽयमिति प्रीता सती विभर्ति । प्रजापतेर्नियोगाद्धारयति ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

पीवानं मेपमपचंत वीरा न्युप्ता अक्षा अनु दीव आसन् ।

वा धनुं बृहतीमप्स्वंतः पविचवंता चरतः पुनन्ता ॥ १७ ॥

पीवानं । मेपं । अपचंत । वीराः । निऽर्चनाः । अक्षाः । अनु । दीवे । आसन् ।

वा । धनुं । बृहती । अपऽसु । अंतरिति । पविचऽवंता । चरतः । पुनन्ता ॥ १७ ॥

वीराः प्रजापतेः पुत्रा अंगिरसः पीवानं स्थूलं । मेदोमांसादियुक्तमित्यर्थः ।
 मेपमजमपचंत । प्रजापतिरूपस्येन्द्रस्यार्थाय पक्तवंतोऽभवन् । पशुयागं कुर्वंत
 इत्यर्थः । किंच लुप्तोपममेतत् । यथा देवानामक्षा दीवे देवने रमणस्थाने
 न्युप्ता निक्षिप्ताः संतोऽन्यासन् संक्रीडमानयोर्व्योरेकतरस्यानुगता भवन्ति तथा
 सर्वेऽंगिरसः प्रजापतेरनुगता भवन्ति । यद्वा । अंगिरसां मध्ये द्वावंगिरसौ धनुं ।
 धनुशब्दोऽत्र धनुःशब्दपर्यायो धनशब्दपर्यायो वा । धनुर्यथा वधसाधनं तथाज्ञा-
 नादिवधसाधनं धनवत्प्रीतिकरं वा कपिलमित्यर्थः । बृहती प्रजापतेराज्ञया
 वर्धयिषी प्रकृतिमप्स्वंतः प्रकृतिस्थानां सूक्ष्माणामुदकानां मध्ये चरतः । प्रजा-
 पत्यादेशादाराधयतः । कीदृशौ । पविचवंता पविचवंतौ । मंचः पविचमुच्यते । ध्यान-
 साधनप्रणवमंचवंतौ पुनन्ता शुद्धी प्रणवध्यानेनात्मानं संस्कुर्वन्तावित्यर्थः ॥

॥ अथाष्टदशी ॥

वि क्रौशनासो विमंच आयन्यचाति नेमौ नहि पक्षर्ध्वः ।

अयं मे देवः संविता तदाह दृक् इधनवत्स्पर्शः ॥ १८ ॥

वि । क्रोश॒नासः । वि॒ष्वचः । आ॒यन् । पचा॑ति । नेमः । न॒हि । प॒क्षत् । अ॒र्धः ।
अ॒यं । मे । दे॒वः । स॒विता । तत् । आ॒ह । दृ॒ष्टं । व॒नव॑त् । स॒र्पिः । अ॒न्नः ॥ १८ ॥

विक्रोशनासो विविधं प्रजापतिं पितरमाह्वयन्तो विष्वचो नानागतयो नाना-
पूजना वा सर्वेऽङ्गिरस आयन् । आगच्छन् । प्रजापतेः सकाशादुत्पन्ना इत्यर्थः ।
उत्पद्यमानो नेमोऽर्धोऽङ्गिरसां मध्य एको भागः पचाति । प्रजापत्यर्थं हवीषि
पचति । अर्धोऽपरो भागो नहि पक्षत् । नहि पचति । एतत्सर्वं कथमज्ञायि ।
उच्यते । अयमीदृशो देवो द्योतमानः सविता सर्वस्य प्रेरक आदित्यो वा प्रजा-
पतिर्वा मे मह्यं तत्सर्वं यथोक्तमाह । किंच । सर्पिरन्नो घृतौदनो दूध इत् दावो-
दनोऽग्निरपि वनवत् । हविर्धरेण प्रजापतिं वनुते । संभजते ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अपश्यं॒ ग्रामं॒ वह॑मानम॒राद॑च॒क्रया॒ स्व॒धया॒ वर्त॑मानं ।
सिष॑क्त्य॒र्थः प्र॒ युगा॒ जनानां॒ सद्यः॒ शि॒घ्रा प्र॑मि॒नानो॒ नवी॑यान् ॥ १९ ॥
अपश्यं॒ । ग्रामं॒ । वह॑मानं । आ॒रात् । अ॒चक्र॑या । स्व॒धया॒ । वर्त॑मानं ।
सि॒स॒क्तिः । अ॒र्थः । प्र॒ । यु॒गा । ज॒नानां॒ । स॒द्यः । शि॒घ्रा । प्र॑मि॒नानः । नवी॑यान् ॥ १९ ॥

अपश्यं वसुक्रोऽहं प्रजापतिरूपमिंद्रं सम्यग्ज्ञानेन दृष्टवानस्मि । कीदृशं ।
ग्रामं ग्रामभूतं संघं वहमानं वाहयन्तं । सृजन्तमित्यर्थः । कुतः । आरादूरात् ।
उपादानकारणात्मकृतिर इत्यर्थः । अचक्रया चक्रवर्जितया रथहीनया स्वधया
स्वयमात्मानं धारयन्त्या सेनया वर्तमानमागच्छन्तं । एवंभूतमपश्यमित्यर्थः । किंच ।
अर्थः सर्वस्य स्वामीद्री जनानां यजमानानां कार्यत्वेन संबन्धिनो युगा युग्मानि
यज्ञकालविशेषान्ग्र सिषक्ति । प्रकर्षेण सेवते । कीदृशः । सद्यस्तदानीमेव शिघ्रा
शिघ्रानि । शिघ्रं अथतेरिति निर्वचनान् अथितृणि ताडयितृणि राक्षसादिवृ-
दानि प्रमिनानः प्रकर्षेण हिंसन् नवीयान् शरीरेण च बलपौरुषनयनादिभिश्च
नवतरः ॥

॥ अथ विंशी ॥

ए॒तौ मे॒ गावो॑ प्रम॒रस्य॑ यु॒क्तौ मो॒ पु प्र॑ सै॒धीर्मुहु॑रि॒न्ममं॑धि ।
आप॑श्चिदस्य॒ वि न॑श॒न्त्यर्थं॒ सूर॑श्च म॒र्कं उप॑रो बभू॒वान् ॥ २० ॥

एतौ। मे। गावौ। प्रऽमरस्य। युक्ती। मो इति। सु। प्र। सेधीः। मुहुः। इत्। ममंधि।
आपः। चित्। अस्य। वि। नशति। अर्थे। सूरः। च। मर्कः। उपरः। बभूवान् ॥२०॥

कार्यकारणयोरुपचारादात्मा वै पुचनामासीति वचनाच्चेंद्ररूपेणावस्थितस्य
प्रमरस्य प्रकर्षेण शूणां मारयितुर्मे मम स्वभूतावेतावेतादृशौ युक्ती सुष्ठु पूजितौ
गावौ शून्यज्ञांश्च प्रति गंतारौ हरी मो प्र सेधीः । स्तुत्युपसंहारकरणेनास्मद्व-
ज्ञान्मापगमय । किं तर्हि मुहुर्मुहुर्ममंधि । पुनः पुनः स्तुहि ममात्मन्नित्यर्थः ।
आपश्चिद्वृष्टिलक्षणान्युदकान्यप्यस्येंद्रस्यार्थं गतिं वि नशति । विनशतिर्व्याप्तिकर्मा ।
व्याप्नुवन्ति । तथा । सूरश्च सूर्यश्च व्याप्नोति । कीदृशः । मर्को मार्जयिता सर्वस्य
शोधयितोपरो मेघसदृशो बभूवान् भवन् । मेघवच्छीघ्रगतिः सन्नित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अयं यो वज्रः पुरुधा विवृक्षोऽवः सूर्यस्य बृहतः पुरीषात् ।

अव इदेना परो अन्यदस्ति तदव्यथी जरिमाणस्तरेति ॥२१॥

अयं । यः । वज्रः । पुरुधा । विऽवृक्षः । अवः । सूर्यस्य । बृहतः । पुरीषात् ।

अवः । इत् । एना । परः । अन्यत् । अस्ति । तत् । अव्यथी । जरिमाणः । तरेति ॥२१॥

योऽयं वज्र इंद्रस्य स्वभूतः सूर्यस्यादित्यस्य बृहतो महतः पुरीषात्पूरकान्मंड-
लादवोऽवस्तादधोभागे स्थितेषु विवृक्षो वृक्षार्थं प्रवृक्षः पतितः । इच्छन्तोऽप्यर्थे ।
तच्छ्रुतेर्यच्छन्दोऽध्याहार्यः । परः परस्तादंतरिक्षलोकास्योपरि स्थिते सूर्यमंडले
स्थितमेनैतत् । अथ इत्यचनाम । तद्धेतुत्वादुदकं अथ इत्युच्यते । यदप्युदकं मेघो-
दरगतादुदकादन्यदप्यस्ति अव्यथी व्यापारहिता जरिमाणः स्तोतारो मरुदादय-
स्तत्तादृशमुदकं तरेति । अंतरिक्षलोके प्रत्यवतारयन्ति ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

वृक्षेवृक्षे निर्यता मीमयद्वास्ततो वयः प्र पतान्पूरुपादः ।

अपेदं विश्वं भुवनं भयात् इन्द्राय सुन्वदप्ये च शिष्यत् ॥२२॥

वृक्षेऽवृक्षे । निऽर्यता । मीमयत् । गौः । ततः । वयः । प्र । पतान् । पुरुषऽअदः ।

अर्थः । इदं । विश्वं । भुवनं । भयात् । इन्द्राय । सुन्वत् । अप्ये । च । शिष्यत् ॥२२॥

वृक्षे वृक्षे सर्वस्मिन्वृक्षमये धनुषि नियता संवद्धा गौर्गोसंबन्धिनी स्नायुमती
मीर्वी मीमयत् । मीमयतिः शब्दकर्मा । आकृष्यमाणा सती शब्दं करोति ।
ततस्तस्माद्धनुषः पुरुषादः शत्रुजनानामन्तारः । मारयितार इत्यर्थः । वयः पक्षि-
सदृशा गंतारो वाणाः प्र पतान् । शत्रून्प्रति प्रपतन्ति । अथ तदानीमिन्द्रायेंद्रार्थं
मुनत् सोमयागं कुर्वद्वषये च शिक्षत् कर्मणां द्रष्टुं च्छत्रिजे च संपूर्णां
दक्षिणां दददपीदमीदृशं विश्वं समस्तं भुवनं भूतजातं भयाते । इन्द्राद्विभेति ।
अन्यत्किमुतेत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

देवानां माने प्रथमा अतिष्ठकृतचदिपामुपरा उदायन् ।

चयस्तपन्ति पृथिवीमनूपा वा वृवूकं वहतः पुरीषं ॥ २३ ॥

देवानां । माने । प्रथमाः । अतिष्ठन् । कृतचात् । एषां । उपराः । उत् । आयन् ।

चयः । तपन्ति । पृथिवी । अनूपाः । वा । वृवूकं । वहतः । पुरीषं ॥ २३ ॥

देवानां सर्वेषां माने निर्माणे । सृष्टिकाल इत्यर्थः । जगत्स्थितिहेतुभूतरसा-
नुप्रदानकर्मणि स्रष्टव्यत्वेन प्रथमा अतिष्ठन् । इन्द्रादेशादेते पूर्वे स्थिताः । क
एते । मेघाः । कुत एतदवगम्यते । परस्मिन्पादे तेषामनुकथनात् । उक्तं हि ।
मेघा एव माध्यमिका देवगणा इति । एषामेवंभूतानां मेघानां कृतचाच्छेदना-
दुपराः । मेघनामैतत् । तत्रस्था आप उच्यन्ते । मेघस्था आप उदायन् । उत्पन्नाः ।
वृष्टिभावेन भूमौ निपातिता इत्यर्थः । पातितास्वप्स्विन्द्रस्याज्ञया पर्जन्यो वायु-
रादित्य इत्येते त्रयो देवाः पृथिवी भूमिं । तत्रस्था औषधीरित्यर्थः । तपन्ति ।
वृष्टिशीतोष्णैः संतापयन्ति । पावयन्तीत्यर्थः । कीदृशाः । अनूपाः । वर्षादीनामानु-
पूर्व्येण वप्नारः प्रभावयितारः । प्रक्षेपार इत्यर्थः । वा व्री वायुादित्यौ पाचिता-
स्वोपधीषु स्थितं पुरीषं सर्वस्य ग्रीणयितुं वा वृवूकमुदकमादित्यमंडलं प्रति
वहतः । वायुः शोषयन् आदित्यो रश्मिभिराददान इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

सा ते जीवातुरुत तस्य विद्धि मा स्मैतादृगपं गूहः समर्थे ।

आविः स्वः कृणुते गूहते वुसं स पादुरस्य निर्विजो न मुच्यते ॥ २४ ॥

सा । ते । जी॒वातुः । उ॒त । तस्य॑ । वि॒द्भिः । मा । स्म । ए॒ता॒दृक् । अ॒यं । गू॒हः । स॒ऽम॒र्ये ।
 आ॒विः । स्व॑रि॒ति स्वः । कृ॒णुते । गू॒हते । वु॒सं । सः । पा॒दुः । अ॒स्य । निः॒ऽनि॒जः ।
 न । मु॒च्यते ॥ २४ ॥

अथांतरात्मनेदः स्तूयते । हे अंतरात्मन् ते तव सा तादृश्यादित्यात्मिका देवता जीवातुर्जीविका जीवनहेतुः । उतापि च तस्यादित्यस्यैतादृशीदृशं स्वरूपं समर्यं । संयामवाची समर्यशब्दोऽच यज्ञवाची । यज्ञे विद्भिः । जानीहि । स्तुत्यत्वेनेति शेषः । मा स्माप गूहः । मा खल्वपवृणोः । किंच । निर्णिजः सर्वस्य शोधयितु-
 रादित्यस्य स पादुस्तच्च पादनं गमनं रश्मिद्वारेण गत्वा स्वः सर्वं बैलोक्यमा-
 विष्कृणुते । प्रकाशीकरोति । वुसमुदकं गूहते । संवृणोति । आदत्त इत्यर्थः । अस्मै
 प्रयोजनद्वयायादित्येन निर्वेदनाच्छ्रमेण वा गमनं न मुच्यते । न कदाचित्प-
 रित्यज्यत इत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तम एकोनविंशो वर्गः ॥

विश्वो हीति द्वादशर्चं द्वादशं सूक्तं चैष्टुभं । इंद्रवसुक्रयोः पितापुत्रयोः संवादोऽच क्रियते । पुरा वसुक्ने यज्ञं कुर्वाणे सतींद्रः प्रच्छन्नरूप आजगाम । तं वसुक्नपत्नी-
 द्रागमनाकांक्षिणी विप्रकृष्टमिवाद्ययास्तौत् । अतस्तस्याः सर्पिरिंद्रो देवता । अथ
 तस्याः प्रीत्यै वसुक्नेण सहेंद्रः संवादमकरोत् । द्वितीयादियुजश्चतुर्थीरहिताः पंचर्च
 इंद्रवाक्यानि । अतस्तासां स ऋषिः । यद्यप्यासु वसुक्नः संबोध्यत्वाद्देवता तथापि
 ता ऋच ऐंद्रे कर्मणि विनियोक्त्या इंद्रलिंगसद्भावात् । चतुर्थीसहिताः शिष्टा-
 स्तृतीयाद्या वसुक्रवाक्यानि । अतः स ऋषिस्तासामिंद्रो देवता । तथा चानुक्रांतं ।
 विश्वो हि द्वादशेन्द्रवसुक्रयोः संवाद ऐंद्रः सूक्तस्य प्रथमयेंद्रस्य स्तुथा परोक्षवदिंद्र-
 माहेंद्रस्य मुजः शेषा ऋपेश्चतुर्थी चेति ॥ गतो विनियोगः ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

विश्वो ह्य॒र्यो अ॒रिरा॒जगाम॒ ममे॒दह् श्व॑र्णुरो॒ ना ज॑गाम ।

ज॒ष्टीया॒दाना॒ उ॒त सो॒मं प॒पीया॒त्स्वा॒शितः॒ पुन॒र॒स्तं ज॑गायात् ॥ १ ॥

वि॒श्वः । हि । अ॒न्यः । अ॒रिः । आ॒ऽज॒गाम॑ । म॒म । इ॒त् । अ॒हं । श्व॑र्णुरः । न । आ । ज॒गाम॑ ।

ज॒ष्टीया॒त् । धा॒नाः । उ॒त । सो॒मं । प॒पी॒यात् । सु॒ऽआ॒शितः॑ । पुनः॑ । अ॒स्तं । ज॒गा॒यात् ॥ १ ॥

अनया वसुक्तपत्नीदं स्तौति । अन्य इन्द्रव्यतिरिक्तोऽरिर्य ईश्वरो विश्वो हि सर्व एव देवगण आजगाम । अस्मद्यज्ञं प्रत्याययौ । इदित्यवधारणे । अहेत्यद्भुते । सर्वदेवगण आगते सति ममैव श्वशुर इन्द्रो ना जगाम । स इन्द्रो यद्यागच्छेत्तर्हि धाना भृष्टयवाञ्जक्षीयात् भक्षयेत् उतापि च सोममभिषुतं पपीयात् । पिबेत् । ततः स्वाशितः सुष्ठु भुक्तस्तृप्तः सन् पुनर्भूयोऽस्तं स्वगृहं प्रति जगायात् । गच्छेत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स रोह्वङ्गपभस्तिग्मशृङ्गो वर्ष्मन्तस्थौ वरिमन्त्रा पृथिव्याः ।

विश्वेष्वेनं वृजनेषु पामि यो मे कुक्षी सुतसोमः पृणति ॥ २ ॥

सः । रोह्वत् । वृषभः । तिग्मशृङ्गः । वर्ष्मन् । तस्थौ । वरिमन् । आ । पृथिव्याः ।

विश्वेषु । एनं । वृजनेषु । पामि । यः । मे । कुक्षी इति । सुतऽसोमः । पृणति ॥ २ ॥

वृषभः कामानां वर्षिता तिग्मशृङ्गस्तीक्ष्णरश्मिः स इन्द्रोऽहं पृथिव्या अन्तरिक्षस्य वर्ष्मन् वर्ष्मणि । वर्ष्मञ्शब्द उन्नतवचनः स्थिरवचनो वा । एवंभूते वरिमन् विस्तीर्णे प्रदेशे रोह्वङ्गशं शब्दायमानः सन् आ तस्थौ । आतिष्ठामि । एवंभूतोऽहं विश्वेषु सर्वेषु वृजनेषु संयामेष्वेनमीदृशं वसुक्तं यजमानं पामि । रक्षामि । यो यजमानः सुतसोमोऽभिषुतसोमो मे मम कुक्षी उभौ पार्श्वौ पृणति । सोमरसपुरोडाशादिहविर्भिः पूरयति । ईदृशं रक्षामीति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अद्रिणा ते मंदिनं इन्द्र तूयान्सुन्वन्ति सोमान्पिबन्ति त्वमेषां ।

पचन्ति ते वृषभाँ अस्ति तेषां पृक्षेण यन्मघवन्हूयमानः ॥ ३ ॥

अद्रिणा । ते । मंदिनः । इन्द्र । तूयान् । सुन्वन्ति । सोमान् । पिबन्ति । त्वं । एषां ।

पचन्ति । ते । वृषभान् । अस्ति । तेषां । पृक्षेण । यत् । मघऽवन् । हूयमानः ॥ ३ ॥

हे इन्द्र ते त्वदर्थं मंदिनो मादयितुन् तूयानविलंबितास्तोमानद्रिणाभिषवयाख्या सुन्वन्ति । यजमाना अभिषुवन्ति । एषामस्पृहादियजमानानां संबंधिनः सोमान्वं पिबन्ति । किंच त्वदर्थं वृषभान्पशून् च यजमानाः पचन्ति तेषां संबंधिनो हविर्भूतान्पशून्ति । भक्षयसि । हे मघवन् यन्वच्चिद्र त्वं यदा पृक्षेण हविर्भूतेनाग्नेन निमित्तेन हूयमानो यजमानैर्हूयसे तदेति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इदं सु मे जरितरा चिकिद्दि प्रतीपं शर्पं नद्यो वहन्ति ।

लोपाशः सिंहं प्रत्यंचमात्साः क्रोष्टा वराहं निरतक्त कक्षात् ॥४॥

इदं सु मे जरितः । आ । चिकिद्दि । प्रतिऽइपं । शर्पं । नद्यः । वहन्ति ।

लोपाशः । सिंहं । प्रत्यंचं । अत्सारिति । क्रोष्टा । वराहं । निः । अतक्त । कक्षात् ॥४॥

हे जरितः शूराणां जरयितरिद्र त्वं मे मम सु शोभनमपीदमीदृशं रूपं सामर्थ्यमा-
चिकिद्दि । आ समंताज्जानीहि । कीदृशं । नद्यो गंगाद्याः सरितः प्रतीपं प्रतिकूलं
शाममुदकं वहन्ति । अपि च लोपाशः । लुप्यमानं तृणमश्नातीति लोपाशो मृगः ।
मया प्रेषितः सन् प्रत्यंचमात्मानं प्रति गच्छतं सिंहमात्साः । अत्सात् । आभिमुख्येन
गच्छति । तथा क्रोष्टा शृगालो वराहं बलवंतमपि सूकरं कक्षादभिगहन-
देशाच्चिरतक्त । निर्गमयति । एतदपि सर्वं सामर्थ्यं त्वत्पुत्रे मयि त्वत्प्रसादात्तत्त्व-
मपि जानीहीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कथा तं एतद्दहमा चिकेतं गृत्सस्य पाकस्तवसो मनीषां ।

त्वं नो विद्वाँ ऋतुथा वि वोचो यमर्थं ते मघवन्क्षेम्या धूः ॥५॥

कथा । ते । एतत् । अहं । आ । चिकेतं । गृत्सस्य । पाकः । तवसः । मनीषां ।

त्वं । नः । विद्वान् । ऋतुऽथा । वि । वोचः । यं । अर्थं । ते । मघऽवन् । क्षेम्या । धूः ॥५॥

हे इन्द्र पाकः पक्त्वप्रज्ञोऽहं गृत्सस्य मेधाविनस्तवसो वृद्धस्य ते तव मनीषां
स्तुतिं । कर्तुमिति शेषः । एतदीदृशं तदीयं सामर्थ्यं कथा कथं केन प्रकारेणा-
चिकेतं । आ समंताज्जानामि । तदुपदेशं विना न जानामीत्यर्थः । तस्मात्कार-
णाद्विद्वान् सर्वज्ञस्त्वमेव नोऽसम्भृमृतुथा काले काले वि वोचः । विशेषेण ब्रूहि ।
हे मघवन् धनवन्निद्र ते तवार्थं यं स्तुत्यवयवं कुर्मः सा स्तुतिर्धूः क्षेम्या क्षेमे
भवा क्लेशरहिता वोढुं शक्यास्ति । यस्मात्तव स्तुत्यवयवमेव वयमक्लेशेन कर्तुं
न शक्नुमोऽस्माकं मंदबुद्धित्वात्तस्मात्त्वमेवासम्भ्यं स्वसामर्थ्यं स्तुतिप्रकारं च पुन-
रपि कथयेत्यर्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ए॒वा हि मां त॒वसँ व॒र्धयँति दि॒वश्चि॒न्मे बृ॒हत् उ॒त्तरा॒ धूः ।

पु॒रु॒ सह॒स्रा॒ नि शि॒शामि सा॒कर्म॑श्चुं हि मा॒ ज॒निता॒ ज॒जानं ॥६॥

ए॒व । हि । मां । त॒वसँ । व॒र्धयँति । दि॒वः । चि॒त् । मे । बृ॒हत् । उ॒त्तरा॒ । धूः । २०

पु॒रु॒ । सह॒स्रा॒ । नि । शि॒शामि॒ । सा॒कं । अ॒श्चुं । हि । मा॒ । ज॒निता॒ । ज॒जानं ॥६॥

हि यस्मात्कारणादेवैवमुक्तप्रकारेण तवसं प्रवृद्धं मां स्तोतारः स्तुतिभिः स्तुवन्तो वीर्येण वर्धयन्ति तस्मात्कारणाद्बृहतो महतो मे ममेन्द्रस्य दिवश्चिद्युलोकादपि धूः स्तुतिरुत्तरोत्ततराधिकतरा । किंच । पुरु पुरुणि बहूनि सहस्रा शत्रूणां सहस्राणि साकं युगपन्नि शिशामि । तनूकरोमि । हिनस्मीत्यर्थः । हि यस्मात्कारणाज्जनिता सर्वस्य जनयिता प्रजापतिर्मा मामिन्द्रमश्चुमविद्यमानश्चुं जजान । जनि-
तवान् ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

ए॒वा हि मां त॒वसँ ज॒ज्ञुर्यं कर्म॑न्कर्मन्वृ॒षणमि॑न्द्र दे॒वाः ।

व॒धीं वृ॒चं व॒जेण॑ म॒न्दसानो॑ऽयं व्र॒जं म॒हिना॑ दा॒प्नुये॑ वं ॥७॥

ए॒व । हि । मां । त॒वसँ । ज॒ज्ञुः । उ॒यं । कर्म॑न्कर्मन् । वृ॒षणं । इ॒न्द्र । दे॒वाः ।

व॒धीं । वृ॒चं । व॒जेण॑ । म॒न्दसानः॑ । अ॒यं । व्र॒जं । म॒हिना॑ । दा॒प्नुये॑ । वं ॥७॥

हि यस्मात्कारणादेवैवमनेनोक्तप्रकारेण हे इन्द्र देवा मरुदादय ऋत्विग्यज-
माना वा तवसं महान्तं तत्पुत्रं तद्रूपेणावस्थितं संतं वसुक्तं मां कर्मन्कर्मन् वृच-
वधामिहोचादौ सर्वस्मिन्कर्मण्युयं शूरमसहं वा वृषणं वर्पितारं हविषां दातारं
जज्ञुर्जानन्ति अतो मन्दसानो मोदमानोऽहं वजेणायुधेन वृचं मेघासुरं वधी ।
अवधिषं । किंच दाप्नुये हविर्दत्तवते यजमानाय वृष्टिप्रदानार्थं महिना महस्तेन
व्रजं मेघसमूहमप्यं । अपावन् । अपवृणोमि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

दे॒वासं आ॒यन्प॒रूँरवि॑भ॒न्वना॑ वृ॒थतो॑ अ॒भि वि॒द्भिरा॑यन् ।

नि सु॒दं॑द॒धतो॑ व॒क्षणा॑सु य॒चा कृ॒पी॒टम॑नु तर्हन्ति ॥८॥

दे॒वासः। आ॒यन्। पर॒णून्। अ॒वि॒भन्। वना। वृ॒श्च॑तः। अ॒भि। वि॒द्ऽभिः। आ॒यन्।
नि। सु॒ऽदृ॑। द॒धतः। व॒क्ष॒णासु। य॒च॑। कृ॒षी॑टं। अ॒नु॑। तत्। द॒ह॑ति ॥ ८ ॥

दे॒वा॒सो दे॒वा इ॒द्रेण॑ चोदिताः संत आ॒यन्। गच्छ॑न्ति। मेघ॒व॒धार्थं॑ पर॒णून्व॒जा-
न॒वि॒भन्। धार॑यन्ति च। तद॒नन्तरं॑ वि॒द्भिर्म॑रु॒दादि॒प्रजा॑भिः स॒हिता वृ॒श्च॑न्ती मेघा॒ञ्छि-
द॑न्ती वना वनानि वृ॒ष्टि॒ल॒क्ष॒णान्यु॒द॒का॒न्यभ्या॑यन्। आ॒भि॒मुखे॑न गच्छ॑न्ति। ततः
सु॒दृ॑ शोभनद्रवणं वृ॒ष्ट्यु॒द॒कं व॒क्ष॒णासु नदी॑षु नि दध॑तो नियमेन स्थापय॑न्ती य॒च
यस्मि॒न्मेघ॑जाते कृ॒षी॑टं। उ॒द॒क॒नामै॑तत्। नि॒गूढ॑मु॒द॒कं तिष्ठ॑ति त इमे दे॒वास्त॒न्मेघ-
जा॒तम॑नु ल॒क्षीकृ॑त्य द॒ह॑ति। उ॒द॒क॒निर्ग॑मनार्थं शोप॑यन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

श॒शः। क्षु॒रं प्र॒त्य॒चं॑ ज॒गार॑द्रिं लो॒गेन॑ ब॒भेद॑मा॒रात्।

वृ॒ह॑तं चि॒ह॒ते रं॒ध॒यानि॑ व॒य॒द्वा॒त्सो वृ॒ष॒भं शू॒र्षु॒वानः॑ ॥ ९ ॥

श॒शः। क्षु॒रं। प्र॒त्य॒चं॑। ज॒गार॑। अ॒द्रिं। लो॒गेन॑। वि। अ॒भेदं॑। आ॒रात्।

वृ॒ह॑तं। चि॒त्। अ॒ह॒ते। रं॒ध॒यानि॑। व॒य॑त्। व॒त्सः। वृ॒ष॒भं। शू॒र्षु॒वानः॑ ॥ ९ ॥

वसु॒क्त इ॒दं प्र॑तिव्रूते। श॒श ए॒तत्सं॑ज्ञि॒तो म॒या प्रे॑रि॒तो मृ॒गवि॑शेषः प्र॒त्य॒चं
व॒धाया॑त्मानं प्र॑ति गच्छ॑तं क्षु॒रं क्षु॒र॒वंतं॑ ह॒ढदी॑र्यती॒क्ष्ण॒नखं॑ सिंह॒व्याघ्रा॑दि॒कं। ब॒ल-
व॒त्क्षू॒रं मृ॒गमि॒त्यर्थः॑। ज॒गार॑। गिर॑ति गृह्णा॑ति वा। किंच। लो॒गेन॑ लो॒ष्टेना॑द्रिं
हि॒म॒व॒दादि॑कं पर्व॒तमा॑रा॒द्वरे॑ स्थि॒तम॑पि अ॒भेदं॑। अ॒हं भि॒न्नस्मि॑। वृ॒ह॑तं चि॒न्म॒हांत-
म॑पि ह॒स्त्यादि॑कमृ॒हते॑ ह॒स्वका॒याल्पा॒य श॒शका॑दि॒काय॑ रं॒ध॒यानि॑। व॒शं ग॑मयानि।
शू॒र्षु॒वानो वी॑र्येण व॒र्ध॒मानो॑ वा॒त्सो वृ॒ष॒भं म॒हो॒ष्टं व॑यत्। यु॒द्धाय॑ गच्छ॑ति। हे इ॒दं
ए॒तद॑पि स॒र्वं त्व॒त्प्रसा॑दाद॒हं करो॑मीत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

सु॒प॒र्ण इ॒त्या न॒ख॒मा सि॑षा॒याव॑रुद्धः प॒रि॒प॒दं न॑ सि॒ंहः।

नि॒रु॒द्धश्चि॒न्म॒हि॒प॒स्त॒थावा॑न्गो॒धा तस्मा॑ अ॒य॒र्थं क॑र्ष॒दे॒तत् ॥ १० ॥

सु॒ऽप॒र्णः। इ॒त्या। न॒खं। आ। सि॒षा॒य। अ॒व॑रुद्धः। प॒रि॒ऽप॒दं। न। सि॒ंहः।

नि॒रु॒द्धः। चि॒त्। म॒हि॒पः। त॒था॒ऽवा॑न्। गो॒धा। तस्मै॑। अ॒य॒र्थं। क॑र्ष॒त्। ए॒तत् ॥ १० ॥

सु॒प॒र्णः प॒क्षि॒रूपा॑ गाय॒त्रीत्या॑मु॒च द्यु॒लोके॑ न॒ख॒मात्मी॒यमा॑ सिषाय। सोमा-

हरणकाल इन्द्रार्थमावेवंध । इन्द्रस्य प्रसादादिवि पदं न्यस्तवतीत्यर्थः । तत्र दृष्टान्तः । अवरुद्धः पञ्जरेणावृतः परिवेष्टितः सिंहः परिपदं न । यथा करस्योपरि सर्वतः पादमववभाति । किञ्च चिदित्युपमार्थः । यथा केनापि वद्धपादो निरुद्धो महि-
षस्तर्थावान् उदकाभावे तृषावान्भवत्येवमिन्द्रः सोमाहरणात्पूर्वं सोमाभावे तृषि-
तवानभूदिति शेषः । तस्मै । तादर्थ्यं चतुर्थी । तादृशस्य तृपितस्येन्द्रस्यार्थं गोधा । गमयति वर्णानिति गौर्वाक् तत्र निधीयमानत्वाद्वायवी गोधा । यद्वा ।
गुधिर्निष्कर्षणार्थः । निष्कृष्यसोमाहरणाद्गोधा गायत्री । अयथमयत्नेन । लील-
येत्यर्थः । एतत्सोमजातं कर्षन् । आकृष्टवती । दिवः सकाशादाहृतवतीत्यर्थः ॥

॥ अथैकादशी ॥

तेभ्यो गोधा अयथं कर्षदेतद्ये ब्रह्मणः प्रतिपीयन्त्यन्वैः ।

सिम उक्ष्णोऽवसृष्टाँ अदन्ति स्वयं बलानि तन्वः शृणानाः ॥ ११ ॥

तेभ्यः । गोधा । अयथं । कर्षन् । एतन् । ये । ब्रह्मणः । प्रतिऽपीयन्ति । अन्वैः ।

सिमः । उक्ष्णः । अवऽसृष्टान् । अदन्ति । स्वयं । बलानि । तन्वः । शृणानाः ॥ ११ ॥

ये मरुदादिदेवगणा ब्रह्मणः परिवृढस्येन्द्रस्य स्वभूतैरन्वैः सोमाख्यैस्तृप्ताः संत
इति शेषः । प्रतिपीयन्ति । पीयति हिंसाकर्मा । इन्द्रादेशादिसकाग्रप्रतिहिंसन्ति
तेभ्यस्तेषां देवगणानामर्थाय गोधा पूर्वोक्ता गायत्र्ययथमनायासेनैतत्सोमजातं
कर्षन् । आकृष्टवती । किञ्च । सिमः सिमान् श्रेष्ठान् । यद्वा सिमशब्दः सर्वशब्द-
पर्यायः । सर्वानुक्ष्णः सिंचतोऽवसृष्टानिन्द्रेण निमृष्टाननुज्ञातान्हविर्भूतान्सो-
मान्यज्ञेष्टदन्ति । भक्षयन्ति । किं कुर्वन्तः । स्वयमात्मनैव बलानि शब्दूणां सैन्यानि
तन्वः शरीराणि च शृणाना हिंसन्तः । गायत्रीद्रादेशादेवेभ्यः सोममाहृतवतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

एते शमीभिः सुशमीं अभूवन्ते हिन्विरे तन्वः सोम उक्थैः ।

नृवद्धदनुषं नो माहि वाजान्दिवि अर्वो दधिपे नाम वीरः ॥ १२ ॥

एते । शमीभिः । सुऽशमीं । अभूवन् । ये । हिन्विरे । तन्वः । सोमैः । उक्थैः ।

नृऽवन् । वदन् । उषं । नः । माहि । वाजान् । दिवि । अर्वः । दधिपे । नाम । वीरः ॥ १२ ॥

ये देवर्थादयस्तन्वः शरीराणि सोमे सोमयाग उक्थैः शस्त्रैर्हिन्विरे वर्धयन्ति

एते देवादय इन्द्रादेशास्त्रोम आहते सति शमीभिः सोमयागकर्मभिः सुशमी मुकर्माणोऽभूवन् । नृवन्मनुष्यवद्भवन् इदं युष्मभ्यं मया दत्तमिति व्यक्तां वाच-
मुच्चारयन् नोऽस्मभ्यमुप माहि । उपगम्य वाजानवानि बलानि वा हे इन्द्र त्वं देहीति शेषः । अतः कारणाद्वीरो दानशूरत्वं दिवि द्युलोकं श्रवो दानपतिरिति कीर्तितं नाम नामधेयं दधिषे । धारयसि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तम एकविंशो वर्गः ॥

वने न वेत्यष्टचं त्रयोदशं सूक्तं वसुक्तस्यार्धं चैष्टुभमैन्द्रं । अनुक्रांतं च । वने नाष्टाविति ॥ चतुर्थेऽहनि स्त्रोमवृद्धौ ब्राह्मणाच्छंसिन एतत्सूक्तमावापार्थं । सूचितं च । स्त्रोमे वर्धमाने को अद्य नर्यो वने न वा यः । आ० ७. १२. इति ॥ महाव्रते निष्केवल्ये तत्सूक्तं । सूचितं च । प्र वो महे मंदमानायांधस इति निविज्ञानं वने न वा यो न्यधायि चाकन् । ऐ० आ० ५. ३. इति ॥

॥ तच्च प्रथमा ॥

वने न वा यो न्यधायि चाकञ्छुचिर्वो स्त्रोमो भुरणावजीगः ।

यस्येदिन्द्रः पुरुदिनेषु होता नृणां नर्यो नृतमः क्षपावान् ॥ १ ॥

वने । न । वा । यः । नि । अधायि । चाकन् । शुचिः । वां । स्त्रोमः । भुरणौ । अजीगुरिति ।

यस्य । इत् । इन्द्रः । पुरुदिनेषु । होता । नृणां । नर्यः । नृतमः । क्षपाऽवान् ॥ १ ॥

वने न वायो न्यधायीति वने न वन इव वृक्ष इव शकुनिः स्वे नीडे वाय-
मात्मीयं पुत्रं न्यधायि निदधाति शिशुकमजातपक्षं । स यथा तच्च निहित-
श्चाकम्पयन् भयादिशो निरीक्षमाण आसीत् । अथवा कामयमानस्तदुत्सुकमना
आसीत् । एवमयमस्मासु वृक्षस्य नीडभूतेषु शकुनिपुत्रभूतः शुचिर्व्यपगतसर्वदोषो
युवयोः स्वभूतः स्त्रोमः । हे भुरणौ भर्तारावश्विनौ शीघ्रौ वा । भुरण्युरिति क्षिप्र-
नामेति । किंच । यस्य स्त्रोमस्य पुरुदिनेषु बहुग्रहःस्विंद्री होतेंद्रोऽप्याह्वाता
भवति भमायं स्त्रोमः स्यादिति । किलक्षणः पुनरिद्र आह्वाता । यो नृणां
मनुष्याणां नृतमः । मनुष्याणामपि मनुष्यतमः । शूराणामपि मध्ये शूरतम
इत्यर्थः । नर्यश्च नृभ्यो हितो यः क्षपावांश्च रात्रिपर्यायेषु सोमभागः । एवंगुण-
युक्तेन यः स्त्रोम इद्रेणापि प्रार्थ्यतेऽस्मासु वर्तमानः स युवां प्रत्यजीगः । नित्य-
कालमेव गच्छतीत्यर्थः । एतावदेतामृचमाश्विनीमिति कृत्वा व्याचक्षते । तदसाधु ।

ऐद्रे हि सूक्ते प्रथमैवेयं भवति । तच्च पुनः पृथ्वस्य षष्ठेऽहनि स्तोमे वर्धमाने
 मार्थदिने सवने ब्राह्मणाच्छंसिनः शस्त्रे विनियुज्यते । हे भुरगौ भर्तारौ देवानां
 पती य एष स्तोमोऽस्मासु निहितः शुचिर्व्यपगतदोषः शकुनिपुत्र इव वने
 वनावयवे वृक्षे चाकम्पशन्निव कामयमान इव वेद्रमास्ते । यस्य स्तोमस्य कि-
 मिति । यस्येन्द्रः पुरुदिनेषु बहुब्रह्मः स्वाह्माताभूत् अपि नाम मामनेन स्तोमेन
 स्तुरिति । किंलक्षणः पुनराह्माता । यस्येदिन्द्र इति नृणां नृतमो नर्यश्च क्षपावांश्च
 समानमेतत्पूर्वैणार्थेन । यमेवमिन्द्रः प्रार्थयते स एष स्तोमस्तं प्रत्यजीगः । गच्छ-
 तीत्यर्थः । अथवा स एष स्तोमोऽस्माभिरुदीर्यमाणस्त्येन्द्रस्य गुणान्गृह्णातीति
 स्यात् । जिगर्तिर्गृह्णातिकर्मेति ह्युक्तं । एवमत्र चाकन्नित्यस्य चायन्निति वा
 कामयमान इति वेत्येतौ विपरिणामावुपपद्येते शब्दसारूप्यादर्थविरोधाच्च ।
 एतस्मिन्निगमे पदविभागगतः कश्चिद्विचारोऽस्ति । तमाह भाष्यकारः । वेति च
 य इति च चकार शाकत्य इति । वा इति य इति च यदे चकार शाकत्यः पद-
 कारः । तदेतद्विचार्यमाणं न साधु भवति । किं कारणं । उदात्तं त्वेवमाख्यातम-
 भविष्यत् । एवमेतस्मिन्पदद्वये सति यदेतदाख्यातं न्यधायीति तदुदात्तमभविष्यत् ।
 यद्वृत्तात्परस्य नित्यमाख्यातस्य निघातो न भवतीति लक्षणविदो मन्यन्ते । न
 चेदमुदात्तं तस्माद्य इति नेदं यद्वृत्तं किंतिर्हि वाय इत्येकमेव पदं । किंच । असु-
 समाप्तश्चार्थः । अपुष्कलः । एवमेव तस्मिन्पदद्वये सति मंचस्यार्थोऽसुसमाप्तो
 भवति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र ते अस्या उपसः प्रापरस्या नृतौ स्याम नृतमस्य नृणां ।

अनु विशीकः शतमार्वहन्कुत्सेन रथो यो असंससवान् ॥२॥

प्र । ते । अस्याः । उपसः । प्र । अपरस्याः । नृतौ । स्याम । नृतमस्य । नृणां ।

अनु । विशीकः । शतं । आ । अवहत् । नृन् । कुत्सेन । रथः । यः । असंत । ससं । सवान् ॥२॥

अस्या वर्तमानाया ईदृश्या उपसो नृतौ । नृ नये । नयने प्रापणे । उदयकाल
 इत्यर्थः । नृणां नेतृणां मध्ये नृतमस्यातिशयेन नेतृस्ते तवेन्द्रस्य स्तुत्या यागेन
 च प्र स्याम । वयं प्रकृष्टा भवेम । तथा हे इंद्रापरस्या आगामिन्याश्चोपसो नृतौ
 प्रापणे तव स्तुत्या यागेन च वयं प्रकृष्टा भवेमेत्याशस्महे । किंच विशीको
 नामर्षिर्हे इंद्र त्वामाराध्य त्वत्प्रसादाच्छतं बहून्वन्नुचरभूतान् नृन्मनुष्यानावहत् ।

प्रापितवान् । लब्धवानित्यर्थः । तथा तं कुत्सस्य च सप्तवान् सनिता युगपदेव
संभक्ता यो रथोऽसदस्ति स रथः कुत्सेन । कुत्सो लब्धवानिति शेषः । तथा
च मंचांतरे श्रूयते । यासि कुत्सेन सरथमवस्युः । ऋग्वे० ४. १६. ११. इति ।
यस्मादेवं तस्माच्चत्प्रसादादयं प्रकृष्टा भवेमेत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

कुत्से मर्दं इंद्रं रंत्यो भूदुरो गिरौ अभ्युपयो वि धाव ।

कदाहो अर्वागुपं मा मनीषा आ त्वा शक्यामुपमं राधो अन्नैः ॥३॥

कः । ते । मर्दः । इंद्र । रंत्यः । भूत् । दुरः । गिरः । अभि । उप्यः । वि । धाव ।

कत् । वाहः । अर्वाक् । उपं । मा । मनीषा । आ । त्वा । शक्यां । उपऽमं । राधः । अन्नैः ॥३॥

हे इंद्र ते तवेपन्मध्यमोत्तमानां सोमजन्यानां मदानां मध्ये को मदी रंत्यो
रमयिता प्रीतिकरो भूत् । भवति । त्वप्रीतिकरमदयोग्यसोमदानाभिप्रायेणायं
प्रश्नः । उप्य ओजस्वी त्वं दुरो यज्ञगृहद्वाराणि गिरः स्तुतिलक्षणा वाचश्चाभि
वि धाव । अभ्यागच्छ । किंच कत् कदा वाहः । इंद्रं प्रत्युह्यत इति वाहः सोम
उच्यते । एवंभूतोऽर्वाक् त्वत्प्रसादात्फलदानायासदभिमुखो भविष्यतीति शेषः ।
अपि च कदा मनीषा सर्वार्थदर्शना प्रज्ञा सर्वगुण्याहिणी स्तुतिर्वा मा मां
त्वत्प्रसादादुपगमिष्यतीति शेषः । कदा हे इंद्र त्वा त्वां । आ इत्युपसर्गश्चुतेर्योग्य-
पदाध्याहारः । आराध्य वयमन्नैः सह राधो धनमुपमं मत्समीपं शक्यां । शक्तिरच
गत्यर्थोऽंतर्भावित्वेत्यर्थः । संगमयेयं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

कदुं द्युषमिंद्र त्वावतो नृन्कया धिया करसे कवः आगन् ।

मिचो न सत्य उरुगाय भृत्या अन्नै समस्य यदसंमनीषाः ॥४॥

कत् । ऊं इति । द्युषं । इंद्र । त्वाऽवतः । नृन् । कया । धिया । करसे । कत् । नः । आ । अगन् ।

मिचः । न । सत्यः । उरुऽगाय । भृत्यः । अन्नै । समस्य । यत् । असन् । मनीषाः ॥४॥

हे इंद्र त्वं कदु कदा वा द्युषं हविलक्षणमस्मदीयमन्नं भुङ्केति शेषः । कया
धिया केन कर्मणा नृन् नेतृनस्मान् त्वावतस्त्वत्सदृशान्करसे । करिष्यसि । कत्
कदा नोऽस्मान्प्रत्यागन् । आगमिष्यसि । सत्यः । अनवद्य इत्यर्थः । मिचो न

सखेव तथा । हे उरुगाय बहुकीर्त इन्द्र त्वं भूयि भरुणाय पोषणाय भवसीति शेषः । यद्यदा समस्यास्मदादिकस्य सर्वस्य जगतोऽन्ने जगत्स्थितिनिमित्त आहारे मनीषा अन्नाभिलक्षणा बुद्धयोऽसन् भवेयुस्तदा सर्वस्य पोषणाय त्वं भवसीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्रेरय॑ सूर॑ो अर्थं॑ न पारं॑ ये अस्य॑ कामं॑ जनि॒धा इव॑ ग्मन् ।

गिरंश्च॑ ये ते॒ तुवि॒जात॑ पूर्वी॒नरं॑ इन्द्र॒ प्रति॒शिष्टं॑त्यन्नैः ॥५॥

प्र । ईरय॑ । सूरः॑ । अर्थं॑ । न । पारं॑ । ये । अस्य॑ । कामं॑ । जनि॒धाऽइव॑ । ग्मन् ।

गिरः॑ । च॒ । ये । ते॒ । तुवि॒जात॑ । पूर्वीः॑ । नरः॑ । इन्द्र॒ । प्रति॒शिष्टं॑ति । अन्नैः॑ ॥५॥

सूरः सूर्योऽर्थं न यथातारं गंतारं योगिनमनुगृह्णन् पारं संसारस्यांतमपवर्गे गमयति तथा हे इन्द्र त्वं यजमानान्संसारस्यांतं प्रेरय । गमय । येऽस्मदादयो यजमाना अस्य तवेन्द्रस्य कामं सोमपानेच्छां ग्मन् । गमिरच विपूर्वोऽंतर्भावितख्यर्थश्च द्रष्टव्यः । विगमयंति महता सोमपानेनापनयंति । तत्र दृष्टांतः । जनिधा इव । जनीनां जायानां संभोगकाले शय्यासु धारयितारः पतयो यथा प्रभूतसंभोगप्रदानेन मैथुनेच्छामपनयंति तद्वत् । किंच नरो नेतारोऽस्मदादयो ये यजमाना हे तुविजात बहुरूप । रूपं रूपं प्रतिरूपो बभूवेति वचनात् । सर्वात्मन्निन्द्र ते तुभ्यं पूर्वीरनादिकालप्रवृत्ता गिरश्च स्तुतिलक्षणा वाचश्चान्नैः पुरोडाशादिहविर्भिः सह प्रतिशिष्टंति, प्रतिकालं प्रयच्छंति तानस्मदीयान्यजमानान्पारं गमयेति पूर्व्वेण संबंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

मात्रे॑ नु ते॒ सुमि॑ति इन्द्र॒ पूर्वीं॑ द्यौर्म॒ज्मनां॑ पृथि॒वी कार्थे॑न ।

वरा॑य ते घृत॒वतः॑ सु॒तासः॑ स्वा॒र्ध्नभ॑वन्तु पी॒तये॑ म॒धूनि ॥६॥

मात्रे॑ इति॒ । नु । ते॒ । सुमि॑ति इति॒ सु॒मिति॑ । इन्द्र॒ । पूर्वीं॑ इति॒ । द्यौः॑ । म॒ज्मनां॑ ।

पृथि॒वी । कार्थे॑न ।

वरा॑य । ते॒ । घृत॑वतः । सु॒तासः॑ । स्वा॒र्ध्नन् । भ॒वन्तु॑ । पी॒तये॑ । म॒धूनि ॥६॥

हे इंद्र ते तव स्वभूतेन मज्जनां शबूणां मज्जकेन काव्येन कर्मणा द्यौः
पृथिवी द्यावापृथिव्यौ नु क्षिप्रं सुमिते । निर्मिते । कीदृशौ । माचे निर्मात्र्यौ
पूर्वीं पूर्यौ महत्यौ । यस्मादीदृशेन महत्वेन युक्तस्तस्माद्धृतवन्तोऽग्निमुखत्वात् त्वां
क्षरन्तो दीप्तिमन्तो वा सुसंस्कृतत्वाद्यदाज्यसंयुक्ताः सुतासोऽभिपुताः सोमा वराय
श्रेष्ठाय तुभ्यमिन्द्राय स्वाद्यन् भवन्तु । आस्वादिताः संतु । किमर्थं । पीतये पानाय ।
मधूनि मधुररसात्मकानि पुरोडाशादीन्यन्नानि हवींषि भक्ष्यणार्थं दत्तानि भवन्तु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ मध्वो अस्मा असिचन्मचमिन्द्राय पूर्ये स हि सत्यराधाः ।

स ववृधे वरिमन्त्रा पृथिव्या अभि क्रत्वा नर्यः पौंस्यैश्च ॥७॥

आ । मध्वः । अस्मै । असिचन् । अमचं । इंद्राय । पूर्ये । सः । हि । सत्यराधाः ।

सः । ववृधे । वरिमन् । आ । पृथिव्याः । अभि । क्रत्वा । नर्यः । पौंस्यैः । च ॥७॥

अस्मा इंद्रायेंद्रार्थं मध्वो मधुररसस्य सोमस्य पूर्णममचं यहवमसादिकं पात्र-
मासिचन् । आभिमुख्येन स्थित्वा परया भक्त्या अस्मदीया ऋत्विजः सिक्तवन्तः ।
अग्नौ प्रक्षिप्तवन्तः । हि यस्मात्कारणात्स इंद्रः सत्यराधाः सत्यधनः । यजमानेभ्यो
दातव्यत्वेनाविसंवादिधन इत्यर्थः । तस्मादसिचन्निति संबंधः । अग्रावासिक्तेन
तेन पात्रेण तृप्तः स इंद्रः पृथिव्या अंतरिक्षस्य वरिमन्नतिशयेन विस्तीर्णं स्थान
आगत्याभि ववृधे । अभिवर्धते । कीदृश इंद्रः । नर्यो नृभ्यो हितः । क्रत्वा वृचव-
धादिकर्मणा प्रज्ञानेन वा पौंस्यैश्च युक्त इति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स्थानं किं द्रुः पृतनाः स्तोजा अस्मै यतन्ते सख्याय पूर्वीः ।

आ स्मा रथं न पृतनासु तिष्ठ यं भद्रया सुमत्या चोदयासे ॥८॥

वि । आनद् । इंद्रः । पृतनाः । सुऽओजाः । आ । अस्मै । यतन्ते । सख्याय । पूर्वीः ।

आ । स्मा । रथं । न । पृतनासु । तिष्ठ । यं । भद्रया । सुऽमत्या । चोदयासे ॥८॥

स्तोजाः शोभनबल इंद्रः पृतनाः शत्रुसेना व्यानद् । व्याप्नोति । स इंद्रः
संग्रामेषु केनाप्यप्रतिहन्यमानः सन् शत्रून्जयतीत्यर्थः । किंच । पूर्वीः । अत्र पूर्व-
शब्द उत्कृष्टवाची । उत्कृष्टाः शत्रुसेना अप्रभवन्त्यः सत्योऽस्मा अस्मिंद्रस्य सख्याय

संधित्वलक्षणाय सखित्वाया यतन्ते । संधिं कर्तुमिच्छन्तीत्यर्थः । अपरोऽर्धर्चः
प्रत्यक्षकृतत्वाद्भिन्नं वाक्यं । हे इन्द्र त्वं यं स्वीयं रथं भद्रया कल्याणया सुमत्या
शोभनया परानुग्रहया वृद्धा चोदयासे यज्ञान्प्रति प्रेरयसि तं रथमस्मद्यज्ञं
प्रत्यागंतुं महतादरेणा तिष्ठ । आरोह । तत्र दृष्टांतः । पृतनासु संयामेषु रथं न ।
यथा स्वरथं महतादरेणातिष्ठसि तद्वत् । स्मेति पदपूरणः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे दशतम्या दशमे मंडले
द्वितीयोऽनुवाकः ॥

तृतीयेऽनुवाके त्रयोदश सूक्तानि । तत्र प्र देवचेति पंचदशर्चं प्रथमं सूक्तं ।
इलूषपुत्रस्य कवयस्यार्थे चैषुभमन्देवत्यमपांनपाहेवताकं वा । तथा चानुक्रांतं ।
प्र देवचा पंचोना कवय ऐलूष आपमपोनप्रीयं वेति ॥ अपयिष्य होतरित्युक्तः
सन् होता प्र देवचेत्याद्या नवचर्चोऽनुब्रूयात् । सूचितं च । प्र देवचा ब्रह्मणे गातुरेविति
नव हिनोता नो अध्वरं देवयज्येति दशमी । आ० ५. १. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र देवचा ब्रह्मणे गातुरेत्वपो अच्चा मनसो न प्रयुक्ति ।

मही मित्रस्य वरुणस्य धासिं पृथुजयसे रीरधा सुवृक्तिं ॥ १ ॥

प्र । देवऽचा । ब्रह्मणे । गातुः । एतु । अपः । अच्च् । मनसः । न । प्रऽयुक्ति ।

मही । मित्रस्य । वरुणस्य । धासिं । पृथुऽजयसे । रीरध । सुऽवृक्तिं ॥ १ ॥

ब्रह्मणे । तृतीयार्थे चतुर्थी । ब्रह्मणा स्तोत्रेण स्तूयमान इति शेषः । गातुर्दे-
वानपो वा प्रतिगमनशीलः सोमो देवचा देवीर्द्योतमाना अपो वसतीवर्षेकध-
नालक्षणाव्युदकान्यच्छाभि प्रैतु । प्रकर्षेण गच्छतु । तत्र दृष्टांतः । मनसो न
प्रयुक्ति । यथा मनसः प्रयुक्तिः प्रयोग उद्योगः शीघ्रं गच्छति तद्वत् । एवं सोमेऽपः
प्रतिगते सति हे मदीयात्मन् अप्यर्थो वा मही धासिं महत्सोमलक्षणमन्नं मित्रस्य
वरुणस्य चार्थाय पृथुजयसे विस्तीर्णजवाय । महागतेरिन्द्रस्य चार्थायेत्यर्थः । रीरध ।
संसाधय । संस्कर । दानयोग्यं कुरु । सुवृक्तिं सुष्ठु दीपैर्वर्जितां स्तुतिं च कुरु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अध्वर्यवो हविर्मातो हि भूताच्छाप इतोऽशनीरुशंतः ।

अव याश्चष्टे अरुणः सुपर्णस्तमास्यध्वर्मिभ्य सुहस्ताः ॥ २ ॥

अध्वर्यवः । हविर्पतः । हि । भूत । अर्च । अपः । इत । उशतीः । उशतः ।

अव । याः । चष्टे । अरुणः । सुऽपर्णः । तं । आ । अस्यध्वं । ऊर्मि । अद्य । सुऽहस्ताः ॥ २ ॥

हे अध्वर्यवो यूयं हविर्पतौ हविषोतयेन सोमलक्षणेन हविषा युक्ताः खलु भूत । भवत । किंच । हे उशतः सोमाभिषवं कर्तुं कामयमाना अध्वर्यवो यूयमुशतीः सोमाभिषवांगभावमभिलषन्तीरेकधनालक्षणा अपोऽच्छाभिमुख्येनेत । गच्छत । अरुणो रक्तवर्णः सुपर्णः सुपतनः सोमोऽवाधस्तादंतरिक्षे या मेघोदरगता अपथष्टे पश्यति । हे सुहस्ताः सोमाभिषवादिशोभनकर्मकारित्वात् सुवर्णमयपवित्राद्यलंकृताः । यद्वा । शोभनहस्ता एतेऽध्वर्यवो यूयमद्येदानीं तं तादृशमूर्मिं सोमसंघातं ताभिरङ्गिः सहास्यध्वं । आभिमुख्येन स्थित्वा महतादरेण दशापवित्रे शोधनार्थं प्रक्षिपत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अध्वर्यवोऽप इता समुद्रमपां नपातं हविषा यजध्वं ।

स वो दददूर्मिमद्या सुपूतं तस्मै सोमं मधुमंतं सुनोत ॥ ३ ॥

अध्वर्यवः । अपः । इत । समुद्रं । अपां । नपातं । हविषां । यजध्वं ।

सः । वः । ददत् । ऊर्मि । अद्य । सुऽपूतं । तस्मै । सोमं । मधुऽमंतं । सुनोत ॥ ३ ॥

हे अध्वर्यवो यूयमप एकधनालक्षणानुदकान्याहर्तुमिति शेषः । समुद्रमुदधिस्थानीयं जलाशयमिति । गच्छत । इदानीमुत्तरोऽर्धर्चो व्याख्यायते पश्चाद्वितीयः पादः । स्वार्थिकोऽयं क्रमः । अद्येदानीं सोऽपां नपाद्यो जलाशयं प्रतिगतेभ्यो युष्मभ्यं सुपूतं सुशुद्धमूर्मिं जलसमूहं ददत् । ददातु । यूयमपि तेन समूहेन तस्मा अपां नपाते मधुमंतं मधुरस्वादूपेतं सोमं सुनोत । अभिषुणुत । अभिषुतेन सोमाख्येन हविषापां नपातं वृष्टिकर्मण्यधिकृतं देवं यजध्वं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यो अनिध्नो दीदयत्स्वं तयं विप्रास ईकंते अध्वरेपु ।

अपां नपान्मधुमतीरपो दा याभिरिद्रो वावृधे वीर्याय ॥ ४ ॥

यः । अनिध्नः । दीदयत् । अपऽसु । अंतः । यं । विप्रासः । ईकंते । अध्वरेपु ।

अपां । नपात् । मधुऽमतीः । अपः । दाः । याभिः । इद्रः । ववृधे । वीर्याय ॥ ४ ॥

उत्तरार्थस्य प्रत्यक्षकृतत्वादेकवाक्यतायै युष्मच्छब्देन समानार्थो भवच्छब्दः प्रथमार्थेऽध्याहार्यः । यो भवानपांनपादप्स्वन्तरपां मध्ये मेघस्थानेऽनिधमः काष्ठ-
वर्जितः सन् दीदयत् दीप्यते विप्रासो मेधाविनश्चालिग्यजमाना अध्वरेषु यागेषु
यं भवंतमीकृते स्तुवंति हे अपांनपात् स त्वं मधुमतीर्मधुरसयुक्ता अपो
वृष्टिलक्षणा दाः । अस्मभ्यं देहि । याभिर्वसतिर्वयंकथनारूपाभिः सोमेन मिश्रि-
ताभिरङ्गिरिद्रो वीर्याय वृचवधादिभूरकर्मणे ववृधे वर्धते ता अपो देहीति
संबन्धः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

याभिः सोमो मोदते हर्षते च कल्याणीभिर्भुवतिभिर्न मर्यैः ।

ता अध्वर्यो अपो अच्चा परेहि यदासिंचा ओषधीभिः पुनीतात् ॥५॥

याभिः । सोमः । मोदते । हर्षते । च । कल्याणीभिः । भुवतिभिः । न । मर्यैः ।

ताः । अध्वर्यो इति । अपः । अच्चा । परा । इहि । यत् । आऽसिंचाः । ओषधीभिः ।

पुनीतात् ॥५॥

अभिषुतः सोमो याभिर्वसतीर्वयंकथनारूपाभिरङ्गिः सह मोदते मुदितो भवति ।
हर्षते च । पुनरुक्तिरादरार्था । अत्यर्थं द्वयतीत्यर्थः । तच्च दृष्टांतः । कल्याणीभिः
कमनीयाभिर्भुवतिभिस्तरूणीभिः स्त्रीभिः सह मर्यो न यथा मनुष्यो मोदते तद्वत्
हे अध्वर्यो त्वं तास्तादृशीरपोऽच्चाभिप्राप्तुं परेहि । जलाशयं प्रतिगच्छ । किंच ।
यद्यदाहताभिस्ताभिरङ्गिरासिंचा आ समन्तात्सोमानासिंचसि तदौषधीभिः सोमैः
सहापथ पुनीतात् । दशापविचेण पुनीहि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एवेदूने सुवतयो नमंत यदीमुशन्वृशतीरित्यच्छ ।

सं जानते मर्नसा सं चिकिचेऽध्वर्यवो धिपणापथ्य देवीः ॥६॥

एव । इत् । यूने । सुवतयः । नमंत । यत् । ई । उशन् । उशतीः । एति । अच्छ ।

सं । जानते । मर्नसा । सं । चिकिचे । अध्वर्यवः । धिपणा । आपः । च । देवीः ॥६॥

सुवतयस्तरूणः स्त्रियो यूने तरूणाय नमंत यथा प्रह्वीभवत्येवैवं वसतीर्वयं-

कथनाख्या आपः सोमाय प्रह्नीभवन्ति । यद्वा युवतयः सोमेन सह मिश्रयिष्य
 आपो यूनेऽभिषवादिर्कर्मणामात्मना सह मिश्रयिष्ये कर्त्तेऽध्यर्च्ये नमन्त । प्रह्नी-
 भवन्त्येव । इदिति पूरणः । कदा । यद्यदोऽशन् अभिषवार्थं वसतीवरीः कामयमानः
 सोमः सोमाभिषवं कर्तुं कामयमानोऽध्यर्च्युर्वोशतीः सोमेन सह मिश्रीभावमभि-
 षवादिर्कर्मणाभावं च कामयमाना ईमेना अपोऽच्छ प्राप्तुमेति गच्छति तदोप-
 नमन्ते । अध्यर्च्यवो धिषणा तदीया स्तुतिलक्षणा वाक् च देवीर्देव्य आपश्च
 मनसा विशिष्टया बुद्ध्या सं जानते । सम्यग्जानन्ति । सं चिकिषे । स्वं स्वमधिकारं
 परस्परोपकारं च चक्षुषा सम्यक् पश्यन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यो वो वृताभ्यो अकृणोदु लोकं यो वो मद्या अभिशस्तेरमुंचत् ।

तस्मा इन्द्राय मधुमन्तमूर्मि देवमादनं प्र हिणोतनापः ॥७॥

यः।वः।वृताभ्यः।अकृणोत्।ऊं इति।लोकं।यः।वः।मद्याः।अभिऽशस्तेः।अमुंचत्।

तस्मै।इन्द्राय।मधुऽमन्तं।ऊर्मिं।देवऽमादनं।प्र।हिणोतन्।आपः॥७॥

य इन्द्रो वृताभ्यो मेघैरावृताभ्यः परिवेष्टिताभ्यो वो युष्मभ्यमग्नौ लोकं मेघो-
 दराक्षिर्गमनमार्गमकृणोदकरोत् । उ इति पूरणः । किंच । यो वो युष्मानपो
 मद्या महत्या अभिशस्तेर्मेघपरिवेष्टिता हिंसनादमुंचत् । मोचितवान् । हे आपो
 यूयं तस्मै तादृशयेन्द्राय मधुमन्तं मधुरस्वादयुक्तं देवमादनमिन्द्रादिदेवानां सोमेन
 सह मिश्रीभूय तर्पयितारमूर्मिमस्संधातं प्र हिणोतन । अस्सद्यश्च प्रति गमयत ।
 सोमाभिषवकर्मणाभावाय प्रस्थापयत ॥

॥ अथाष्टमी ॥

प्रास्मिं हिनोत मधुमन्तमूर्मि गर्भो यो वः सिंधवो मध्व उत्सः ।

घृतपृष्ठमीद्वामध्वरेष्वापो रेवतीः शृणुता हवै मे ॥८॥

प्र।अस्मै।हिनोत।मधुऽमन्तं।ऊर्मिं।गर्भः।यः।वः।सिंधवः।मध्वः।उत्सः।

घृतऽपृष्ठं।ईद्वं।अध्वरेषु।आपः।रेवतीः।शृणुत।हवै।मे॥८॥

अत्र यच्छब्दसंबन्धाद्वितीयः पादः पूर्वं व्याख्येयः । हे सिंधवः स्यन्दनशीला
 आपो वो युष्माकं यो गर्भो मध्वो मधुररसस्योत्स उत्स्यन्दनः प्रसवणः । यच्छब्द-

योगात्तच्छब्दोऽध्याहार्यः । तं मधुमंतं मधुररसोपेतमूर्मिमसंधातं । सारमित्यर्थः ।
अस्मा अस्येन्द्रस्यार्थाय प्र हिनोत । प्रहिणुत ॥

॥ अथ नवमी ॥

तं सिंधवो मत्सरमिन्द्रपानमूर्मिं प्र हेतुं य उभे इत्यति ।

मदच्युतमौशनं नभोजां परि चित्तुं विचरंतमुत्तं ॥९॥

तं । सिंधवः । मत्सरं । इन्द्रपानं । ऊर्मिं । प्र । हेतुं । यः । उभे इति । इत्यति ।

मदऽच्युतं । औशनं । नभःऽजां । परि । चित्तुं । विऽचरंतं । उत्तं ॥९॥

हे सिंधवः स्वन्दनशीला आपो यो युष्मदीयः सारभूतः समूह उभे अस्मभ्यं
हृष्टाहृष्टफले दाता सन् इत्यति कर्मोपभावं प्रतिपद्यते मत्सरं मादयितारमिन्द्रा-
दिदेवानां तर्पयितारमिन्द्रपानं देवानां प्रमुखेन्द्रेण पानीयं तं तादृशमूर्मिमदक-
समूहं प्र हेतुं । प्रगमयत । अस्मद्यज्ञं प्रति प्रेरयत । कीदृशं । मदच्युतं मदस्य
व्यावकमौशनं सोमेन सह मिथ्रीभावं कामयमानं नभोजं नभस्यंतरिक्षे वृष्टि-
रूपेण जातं परि सर्वतस्त्रितंतुं त्रयाणां लोकानां तनितारं विस्तारयितारं विचरंतं
यज्ञपात्रेषु गच्छंतमुत्तमुत्स्यंदनं तर्पितारं देवान्प्रत्यूषं गंतारमित्यर्थः ॥

अपोनग्न्रीय एकधनास्तावृत्तास्ताववृत्ततीरित्येषा । सूचितं च । आववृत्ततीरथ नु
द्विधारा इत्यावृत्तास्वेकधनासु । आ० ५. १. इति । तच्चैव हिनोता न इत्येषा । सूत्रं
पूर्वमुदाहृतं ॥

॥ त्रैविपा सूक्ते दशमी ॥

आववृत्ततीरथ नु द्विधारा गोपुयुधो न नियवं चरंतीः ।

अपे जनिचीर्भुवनस्य पत्नीरपो वंदस्व सवृधः सयौनीः ॥१०॥

आऽववृत्ततीः । अपः । नु । द्विऽधाराः । गोपुऽयुधः । न । निऽयवं । चरंतीः ।

अपे । जनिचीः । भुवनस्य । पत्नीः । अपः । वंदस्व । सऽवृधः । सऽयौनीः ॥१०॥

अधायानंतरं गोपुयुधो न । गोपुष्पु निमित्तभूतासु मेघैः सह युध्यत इति
गोपुयुदिन्द्रः । तस्य यथा वृष्टिलक्षणा अपो द्विधाराः । द्विशब्दोऽचानेकत्ववाची ।
अनेकधाराः । अपर्यतधारा इत्यर्थः । अस्माकमप्येवंस्थिता आववृत्ततीरावृत्ता
नियवं सोमं प्रति निष्येन मिथ्रीभावं चरंतीर्गच्छंतीर्भुवनस्य लोकस्य जनि-

चीर्जनयित्रीः पत्नीः पालयित्रीश्च सवृधः सह सोमस्य वर्धयित्रीः सयोनीः सोमेन सह समानस्थाना हे ऋषे मदीयांतरात्मन् अध्वर्यो वा त्वमेवंभूता अपो नु क्षिप्रं वंदस्व । स्तुहीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पंचविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

हिनोता नो अध्वरं देवयज्या हिनोत ब्रह्म सनये धनानां ।

ऋतस्य योगे वि अध्वमूधः श्रुष्टीवरीर्भूतनास्मभ्यमापः ॥११॥

हिनोत । नः । अध्वरं । देवयज्या । हिनोत । ब्रह्म । सनये । धनानां ।

ऋतस्य । योगे । वि । स्मध्वं । ऊधः । श्रुष्टीवरीः । भूतन । अस्मभ्यं । आपः ॥११॥

हे ऋत्विजो हिनोत प्रहिणुत प्रगमयत प्रोत्सर्पयतेतमध्वरं यज्ञं देवयज्या देवयज्यायै देवयजनार्थं । किंच । प्रहिणुत ब्रह्म स्तुत्याख्यं यथाशास्त्रक्रमेण सनये लब्धये नोऽस्माकं धनानां । किंच । ऋतस्य यज्ञस्य योगे संयोगे यदेतदूधरिव सोमपूर्णमधिषवणचर्मं वर्तते । अथवा योगसंबन्धाच्छकटं योगः । तद्धि तत्रैव युज्यते । तेनाधिषवणचर्मण ऊधसोऽधस्तादवस्थितेनेति मन्यमानो निरुक्तकारी ब्रवीति याज्ञे शकट इति वा । नि० ६. २२. इति । यदेतद्यज्ञशकटस्याधस्तादुपरि बाधिषवणचर्मैतद्धि षध्वं । विमुंचध्वं । यहवमसस्यात्यादिषु यो निषेकः सोमस्यैतद्धिमोचनमधिषवणचर्मोऽधसः । तद्धि सोम उस्तिच्यमाने ह्यथीभवति यथेतरज्जोरूढो दुह्यमानायां गवि । एवमृत्विज उक्ताधुनैव सोमसंमिथ्या अपो ब्रवीति । यूयमपि हे आप एभिर्ऋत्विग्भिरुस्तिच्यमानाः श्रुष्टीवरीः सुखवत्यो भूतन । भवतास्मभ्यं । एवमच प्रशब्देनार्थस्य सुतरां प्रकटना भवतीति भाष्यकारेण प्रशब्दोऽध्याहृतः प्रहिणुतेति । अध्वरमित्यनेन संबन्धाद्धिनोतेर्गत्यर्थत्वमुपपद्यते । एतस्या ऋचो व्याख्यानं निरुक्तटीकाया उद्धृतं ॥

मातरनुवाकस्यापो रेवतीरित्येषा प्रतिपत् । सूचितं च । आपो रेवतीः क्षयथा हि वस्व उप प्रयंत इति सूक्ते । आ० ४. १३. इति ॥

॥ तत्रैषा द्वादशी ॥

आपो रेवतीः क्षयथा हि वस्वः क्रतुं च भद्रं विभृथामृतं च ।

रायश्च स्य स्वपत्यस्य पत्नीः सरस्वती तर्जुणते वर्यो धातु ॥१२॥

आपः । रेवती । क्षयथ । हि । वस्वः । ऋतुं । च । भद्रं । विभृथ । अमृतं । च ।

रायः । च । स्थ । सुऽअपत्यस्य । पत्नीः । सरस्वती । तत् । गृणते । वयः । धात् ॥ १२ ॥

हे आपो रेवती रेवत्यो धनवत्यो यूयं वस्वो वसुनो धनस्य क्षयथ हि । ईश्वरे खलु । किंच । भद्रं भजनीयं ऋतुं च सोमयागादिलक्षणं कर्म चामृतं चामरणरूपं तज्जन्यफलं च विभृथ । धारयथ । पुष्णीथ वा । तथा रायश्च धनस्य च स्वपत्यस्य शोभनपुत्रस्य च पत्नीः पत्यः पालयिष्यः स्थ । भवथ । तथा सरस्वती तदभिमानिनी देवता गृणते स्तुवते ममं तदिदं सर्वं वयोऽन्नलक्षणं धनं धात् । ददातु ॥

अपोनग्रीये प्रति यदाप इत्येषा । सूचितं च । प्रति यदापो अहश्चमायतीरिति प्रतिदृश्यमानासु । आ० ५. १. इति ॥

॥ तत्रैषा चयोदशी ॥

प्रति यदापो अहश्चमायतीर्घृतं पयांसि विभ्रतीर्मधूनि ।

अध्वर्युभिर्मनसा संविदाना इन्द्राय सोमं सुषुतं भरतीः ॥ १३ ॥

प्रति । यत् । आपः । अहश्च । आऽयतीः । घृतं । पयांसि । विभ्रतीः । मधूनि ।

अध्वर्युभिः । मनसा । संऽविदानाः । इन्द्राय । सोमं । सुऽसुतं । भरतीः ॥ १३ ॥

हे आप आयतीरस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छतीर्यत् । सुपां सुलुगिति विभक्तेर्लुक् । या युष्मान्प्रत्यहश्च प्रतिपश्यामि घृतं सोमसंसृष्टमाज्यं मधूनि मधुसदृशानि मृष्ट-
रसानि पयांस्युदकानि च संभूय विभ्रतीर्योगकाले धारयन्तीस्तथाध्वर्युभिर्मनसांतः-
करणेन संविदानाः संभाषमाणाः । किंच । इन्द्रायेंद्रार्थे सुषुतं सुषु सुतं सोमं
भरतीर्धारयन्तीरिवभूतास्ता युष्मान्स्त्रीमीति शेषः ॥

अपोनग्रीय एमा अगमचिति द्वे । सूचितं च । एमा अगमन्नेवतीजीविधन्या
इति द्वे सत्त्वासूत्रया परिधाय । आ० ५. १. इति ॥

॥ सैषा चतुर्दशी ॥

एमा अगमन्नेवतीजीविधन्या अध्वर्यवः सादर्यता सखायः ।

नि वह्निषिं धत्तन सोम्यासोऽपां नम्रां संविदानांस एनाः ॥ १४ ॥

आ । इ॒माः । अ॒ग्मन् । रे॒वतीं॑ । जी॒वऽध॒न्याः । अ॒ध्व॑र्य॒वः । सा॒द॒य॑त । स॒खा॒यः ।
नि । ब॒र्हिषि॑ । ध॒त्न॒न । सो॒म्या॒सः । अ॒पां । न॒म्रा । सं॒वि॒दा॒ना॒सः । ए॒नाः ॥ १४ ॥

रेवती रेवत्यो धनवत्यो जीवधन्या जीवानां पालयित्र्यः प्रीणयित्र्यो वेमा
इहभूता आपोऽग्मन् । अस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छन् । एतज्ज्ञात्वा हे सखायः सखिभूता
हे अध्वर्यवो यूयमपां नम्रा वृष्टिकर्मस्वधिकृतेन देवेन सह संविदानाः संमंचय-
माणा एना एता अपः सादयत । स्थापयत । कुच सादयामीति उच्यते । सोम्यासः
सोमसंपादिनोऽध्वर्यवो यूयं बर्हिषि वेद्यामास्तीर्णे कुशमये नि धत्नन । नियमेन
स्थापयत ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

आ॒ग्मन्ना॒पं उ॒श॒तीर्ब॒र्हिरे॒दं न्य॒ध्वरे॒ अ॒स॒द॒न्दे॒व॒य॒न्तीं॑ ।

अ॒ध्व॑र्य॒वः सु॒नु॒ते॒द्रा॒य॒ सो॒म॒म॒भू॒दु वः सु॒श॒क्ता॑ दे॒व॒य॒ज्या ॥ १५ ॥

आ । अ॒ग्मन् । आ॒पः । उ॒श॒तीः । ब॒र्हिः । आ । इ॒दं । नि । अ॒ध्वरे॒ । अ॒स॒द॒न् । दे॒वऽ॒य॒न्तीं॑ ।

अ॒ध्व॑र्य॒वः । सु॒नु॒त । इ॒द्रा॒य॒ । सो॒मं । अ॒भू॒त । ऊं इति॑ । वः । सू॒श॒क्ता॑ । दे॒वऽ॒य॒ज्या ॥ १५ ॥

आपो वसतीवर्यैकधनाख्या इदमीदृशं बर्हिर्वेदिस्तरणमुशतीरुशत्यः कामय-
माना अग्मन् । आगच्छन् । अस्मद्यज्ञं प्रत्या आगत्य चाध्वरेऽस्मदीये यज्ञे
देवयन्तीर्देवान्कामयमानाः । तर्पयितुमिच्छन्त्य इत्यर्थः । न्यसदन् । न्यसीदन् ।
एतज्ज्ञात्वा हे अध्वर्यवो यूयमिन्द्रायेन्द्रार्थं सोमं सुनुत । अभिपुशुत । इदानीमपां
प्रसादाद्यो युष्माकं देवयज्या देवानिन्द्रादीनुद्दिश्य क्रियमाणा यागक्रिया सुशक्ता
सुपु कर्तुं शक्ताभूदु । आसीदिव ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे षड्विंशो वर्गः ॥

आ न इत्येकादशर्चं द्वितीयं सूक्तं ऋषयस्यार्थं चैष्टुभं विश्वदेवं । अनुक्रांतं च ।
आ न एकादश विश्वदेवमिति । गतः सूक्तविनियोगः । एकादशिनस्य विश्वदेवस्य
पञ्चीः पुरोडाशस्या न इत्येपानुवाक्या । सूचितं च । विश्वे अद्य मरुतो विश्व
ऊत्या नो देवानामुप चेत्तु शंसः । आ० ३. ७. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ नो दे॒वाना॒मु॒प चे॒त्तु शं॒सो वि॒श्वे॒भिस्त॒रि॒र॒व॒से॒ य॒ज॒वः ।

ते॒भिर्व॑यं सु॒प॒ता॒पो भ॒वे॒म॒ त॒र॒तो वि॒श्वा॒ दु॒रि॒ता॒ स्या॒म ॥ १ ॥

आ । नः । दे॒वानां । उ॒प । वे॒तु । शंसः । वि॒श्वेभिः । तुरैः । अ॒वसे । य॒ज्वः ।

तेभिः । व॒यं । सु॒ऽस॒खायः । भ॒वेम । त॒रंतः । वि॒श्वा । दुः॒ऽइ॒ता । स्या॒म ॥ १ ॥

दे॒वानां स्तो॒तॄणां नोऽस्माकं शंसः स्तो॒तॄणो य॒ज्वो य॒ष्टव्य॒ एवंभूत॑ इं॒द्रस्तुरै॒स्व॒-
रण॑शीलैर्वि॒श्वेभिः सर्वै॒र्मरु॒द्भिः सहा॒वसे॒ऽस॒द्यज्ञ॑रक्षणार्थमो॒प वे॒तु । उ॒पागच्छ॑तु ।
व॒यमपि॑ तेभिस्तैः सह सु॒स॒खायः शो॒भन॑स॒खायो भवे॑म । स्या॒म । किंच । वि॒श्वा
दु॒रिता॑ वि॒श्वानि॑ दु॒रितानि॑ पा॒पानि॑ त॒रंतः स्या॒म ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि॑ चि॒न्ततो॑ द्रवि॒णं म॒मन्या॑ह॒तस्य॑ प॒था न॒मसा॑ वि॒वासे॑त् ।

उ॒त स्वे॒न क्र॑तु॒ना सं व॑दे॒त् श्रेयांसं॑ द॒र्शं म॒नसा॑ ज॒गृभ्या॑त् ॥ २ ॥

परि॑ । चि॒त् । म॒र्तः । द्रवि॒णं । म॒मन्या॑त् । च॒त॒स्य॑ । प॒था । न॒मसा॑ । आ । वि॒वा॒से॒त् ।

उ॒त । स्वे॒न । क्र॑तु॒ना । सं । व॑दे॒त् । श्रेयांसं॑ । द॒र्शं । म॒नसा॑ । ज॒गृभ्या॑त् ॥ २ ॥

म॒र्तो म॒नुष्यो॑ य॒जमानः॑ परि॑ चि॒त्सर्वतो॑ द्रवि॒णं वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ या॒गार्थं॑ ध॒नं
म॒मन्या॑त् । म॒न्यतिः॑ का॒न्तिक॑र्मा । का॒मये॑त् ल॒ब्धुमि॑च्छेत् । ध॒नं ल॒ब्ध्वा च॑र्त॒स्य
य॒ज्ञस्य॑ प॒था मा॒र्गेण॑ न॒मसा॑ ह॒विरा॒ख्येना॒चेना॑ वि॒वासे॑त् । परि॑चरे॒त् । उ॒तापि॑
च स्वे॒नात्मी॒येन॑ क्र॑तु॒ना प्र॒ज्ञाने॑न । म॒नसे॒त्यर्थः॑ । सं व॑दे॒त् । संवा॒दोऽच॑ स॒मा॒-
ध्या॒नमु॒च्यते॑ । ह॒विर्गृ॑ही॒त्वा व॒षट् करि॑ष्यन्वि॒श्वान्दे॒वान्म॒नसा॑ ध्या॒येदित्य॑र्थः । वि॒श्वेषां॑
दे॒वानां॑ या॒गान॑न्तरं च तत्प्रसादाच्छ्रेयांसमतिशयेन प्रशस्यमात्मानं द॒र्शं प्र॒वृद्धं॑
सर्व॒व्यापि॑नं म॒नसा॑ ध्या॒नसा॒धने॒नांतः॑ क॒रणे॑न ज॒गृभ्या॑त् । गृ॒ह्णी॒यात् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒र्धा॒यि धी॒तिर॑सं॒सृय॑मं॒शास्ती॒र्थं न द॒स्ममु॒प य॑न्त॒रमाः॑ ।

अ॒भ्या॒न॒श्म सु॒वि॒तस्य॑ श्रू॒षं न॒वे॒दसो॑ अ॒मृता॑नाम॒भूम् ॥ ३ ॥

अ॒र्धा॒यि । धी॒तिः । अ॒सं॒सृय॑म् । अं॒शाः । ती॒र्थं । न । द॒स्मं । उ॒प । य॑न्ति । ऊ॒माः ।

अ॒भि । आ॒न॒श्म । सु॒वि॒तस्य॑ । श्रू॒षं । न॒वे॒दसः॑ । अ॒मृता॑नां । अ॒भूम् ॥ ३ ॥

धी॒तिर्दे॒वया॒गक्रि॒याधा॒यि । नि॒हिता॑ स्था॒पिता॑ । अ॒स्माभिः॑ प्र॒वर्ति॑तेत्यर्थः ।
तद॒न्त॒र॒मूमा॑ अ॒वितार॑स्तर्पयितारोऽंशा अ॒स्माभिर्दे॒वा ह॒विर्भा॒गा द॒स्मं दर्श॑नीयं
श॒त्रूणा॑मु॒पक्ष॑पयितारं वा॒ससृ॒यम॑स॒मानसृ॑ष्टिं । उ॒त्कृ॒ष्टज॒न्मान॑मित्यर्थः । एवंभूतं

देवसंघमुप यंति । उपगच्छंति । तत्र दृष्टान्तः । तीर्थे न यथा गंगादितीर्थे तर्पणमुखे
 विसृष्टा अपामंशा देवसंघमुपगच्छंति तद्वत् । तदनंतरं वयं सुवितस्य सु इतस्य
 सुष्ठु प्राप्तस्य स्वर्गादिकस्य श्रूषं सुखमभ्यानश्म । अभिप्राप्नुवाम । किंच । वयम-
 मृतानां देवानां न वेदसः । न वेदेत्येतस्मिन्नर्थे न वेदः शब्दो न भ्राएनपान्नवेदा
 इति निपातितः । न न वेत्तारो वेत्तार एव । स्वरूपतो ज्ञातार एवेत्यर्थः ।
 अभूम् । भवेमेत्याशास्महे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

नित्यश्चाकन्यास्वपतिर्दमूना यस्मा उ देवः सविता जजान ।

भगो वा गोभिर्यमेमनज्यात्सो अस्मै चारुं हृदयदुत स्यात् ॥४॥

नित्यः । चाकन्यात् । स्वऽपतिः । दमूनाः । यस्मै । ऊं इति । देवः । सविता । जजान ।

भगः । वा । गोभिः । अर्यमा । ई । अनज्यात् । सः । अस्मै । चारुः । हृदयत् । उत । स्यात् ॥४॥

नित्यः कल्पावस्थायी प्रजापतिश्चाकन्यात् तस्मै दृष्टादृष्टफलं दातुं कामयतां ।
 कीदृशः । स्वपतिः । स्वीयानां प्रजानां स्वामी धनपतिर्वा दमूना दानमनाः ।
 कस्मै कामयतामिति उच्यते । उ उतापि च यस्मै यजमानाय मह्यं सविता
 सर्वस्य प्रेरको देवो जजान जनितवान् दृष्टादृष्टफलं दत्तवानित्यर्थः । वाशब्दः
 समुच्चये । तथा भगो देवश्च गोभिरस्मदीयाभिः स्तुतिरूपाभिर्वाग्भिर्यमा देवश्चे-
 मीदृग्भूतं दृष्टादृष्टफलमनज्यात् । यत्कीकुर्यात् । दद्यादित्यर्थः । उतापि च स्यात्
 अन्योऽपि यो देवगणोऽस्ति चारु रमणीयः सोऽपि देवगणोऽस्मै यजमानाय
 मह्यं हृदयत् । दृष्टादृष्टफलं दातुं कामयतामित्येतदाशास्महे ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इयं सा भूया उपसामिव द्या यद् द्युमंतः शर्वसा समार्यन् ।

अस्य स्तुतिं जरितुर्भिर्दमाणा आ नः शग्मास उप यंतु वाजाः ॥५॥

इयं । सा । भूयाः । उपसांऽइव । द्याः । यत् । ह । द्युमंतः । शर्वसा । संऽआर्यन् ।

अस्य । स्तुतिं । जरितुः । भिर्दमाणाः । आ । नः । शग्मासः । उप । यंतु । वाजाः ॥५॥

द्युमंतः । द्युशब्दोऽन्नवाची शब्दवाची वा । अन्नयंतः स्तुतिमंतः कीर्तिमंतो
 वेत्यर्थः । एवंभूता देवाः शर्वसा बलेन यद्यामस्यदीयां स्तुतिं प्रति समायन्

समागच्छन् संप्राप्ताः सेयं स्तुतिर्देवानां प्राप्या भूयाः । भूयात् । भवतु । उषसामिव
 द्याः । यथा पृथिव्युषसां व्यासा सर्वेषां प्राप्या भवति तद्वत् । किंच । जरितुः स्तोतुरस्य
 मम स्तुतिं भिक्षमाणा याचमानाः शग्मासः । शग्ममिति सुखनाम । सुखाः
 सुखकरा वाजाः सुधन्वनः पुत्रास्त्रयोऽप्यभुर्विभा वाज इत्येते नोऽस्मानाभि-
 मुख्येनोप यंतु । उपगच्छंतु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे सप्तविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्येदेषा सुमतिः पंप्रथानाभभवत्पूर्व्या भूमना गौः ।

अस्य सनीळा असुरस्य योनौ समान आ भरणे विभ्रमाणाः ॥ ६ ॥

अस्य । इत् । एषा । सुऽमतिः । पंप्रथाना । अभवत् । पूर्व्या । भूमना । गौः ।

अस्य । सऽनीळाः । असुरस्य । योनौ । समाने । आ । भरणे । विभ्रमाणाः ॥ ६ ॥

इदिदानीमस्य देवगणसंबन्धिन्येषा सुमतिः सुष्ठु स्तुतिः पंप्रथानाभवत् । वि-
 स्तीर्यमाणाभूत् । अस्माभिः क्रियमाणेत्यर्थः । कीदृशी । पूर्व्या पूर्वकालीना भूमना
 भूम्ना बहुत्वेन युक्तेति शेषः । सर्वदेवसंबन्धित्वाद्भृशं जातेत्यर्थः । गौर्देवान्प्रतिगंवी ।
 एतज्ज्ञात्वा सर्वे देवा असुरस्य प्रजारूपबलवतोऽस्य मम संबन्धिनि समाने
 सर्वदेवसाधारणे भरणे सर्वेषां देवानां पुष्टिकरे योनौ यज्ञाख्ये स्थाने सनीळाः
 समानस्याना विभ्रमाणा अस्मदर्थे दृष्टादृष्टफलं धारयंत आ गच्छन्विति शेषः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

किं स्विद्वनं क उ स वृक्ष आस यतो द्यावापृथिवी निष्टतद्युः ।

संतस्थाने अजरे इतर्कती अहानि पूर्वोरूपसो जरंत ॥ ७ ॥

किं । स्वित् । वनं । कः । ऊं इति । सः । वृक्षः । आस । यतः । द्यावापृथिवी इति ।

निऽततद्युः ।

संतस्थाने इति संऽतस्थाने । अजरे इति । इतर्कती इतीतऽर्कती । अहानि ।

पूर्वीः । उपसः । जरंत ॥ ७ ॥

यतो यस्मादृष्टाद्यावापृथिवी द्यावापृथिवी निष्टतद्युर्देवा निःशेषेण कृतवन्तः
 स तादृशी वृक्षः क उ आस । कीदृग्वा बभूव । तदुत्पादकं वनमरणं किं स्वित् ।

संतस्थाने सम्यक् तिष्ठन्त्यावजरे जरावर्जिते इत ऊती इत एतेभ्यो देवेभ्यो रक्षणं
ययोस्ते । किंच । अहानि सर्वाणि दिनानि पूर्वीर्वह्नीरूपसश्च देवा निष्टतक्षुः ।
एवंभूतान्देवाञ्जरंत । स्तोतारः स्तुवंति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नैतावदेना परो अन्यदस्तुक्षा स द्यावापृथिवी विभर्ति ।

त्वचं पविचं कृणुत स्वधावान्यदो सूर्यं न हरितो वहति ॥८॥

न । एतावत् । एना । परः । अन्यत् । अस्ति । उक्षा । सः । द्यावापृथिवी इति । विभर्ति ।

त्वचं । पविचं । कृणुत । स्वधाऽवान् । यत् । इ । सूर्यं । न । हरितः । वहति ॥८॥

द्यावापृथिव्योर्निर्माणरूपमेतावदेवजातं सामर्थ्येन युक्तमिति न । अपि तेनै-
तेभ्यो देवेभ्यः पर उक्तृष्टोऽन्यदस्यो हिरण्यगर्भोऽस्ति । उक्षा सेक्ता प्रजानां
सष्टेत्यर्थः । हिरण्यगर्भः परमसूक्ष्मो वायुरूपो लिंगात्मापः प्रविश्य द्यावापृथिवी
द्यावापृथिव्यौ विभर्ति । धारयति । किंच । स्वधावान्वलवानन्नवान्वा स हिरण्य-
गर्भः पविचं पविचमयं त्वचमात्मीयं शरीरं दीप्तं मंचं वा कृणुत । करोति । कदेति
उच्यते । यद्यदेमिमां त्वचं हरितोऽश्वाः सूर्यं न वहन्ति । न प्रापयन्ति तदेति । सृष्टेः
प्रागित्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

स्तेगो न द्यामत्येति पृथ्वी मिहं न वातो वि हं वाति भूमं ।

मिषो यच वरुणो अज्यमानोऽमिचंने न यसृष्ट शोकं ॥९॥

स्तेगः । न । द्यां । अति । एति । पृथ्वी । मिहं । न । वातः । वि । ह । वाति । भूमं ।

मिचः । यच । वरुणः । अज्यमानः । अमिचः । वने । न । वि । असृष्ट । शोकं ॥९॥

स्तेगः । सत्ये छै शब्दसंघातयोः । रश्मिसंघात्यादित्यः पृथ्वी विस्तीर्णा द्यां भूमिं
तेजसा नात्येति । नातिगच्छति । मर्यादया तिष्ठतीत्येवमादित्यः स्तूयते । वातो
वायुरपि ललु भूम भूमिं मिहं वृष्टिं न वि वाति । समर्थोऽपि सन् विविधं न
गमयति । भूमिं प्रति सावशेषमेव चरपयतीति वातः स्तूयते । यच यस्मिन्प्रजापती
मिषो देवोऽज्यमानो यज्यमानो व्यक्तीभवन् । उत्पाद्यमान इत्यर्थः । शोकं
स्तीयां दीप्तिं यसृष्ट विसृजति सर्वतो विक्षिपति तथा वरुणश्च व्यक्तीभवन्स्व-

दीप्तिं विक्षिपति । तत्र दृष्टान्तः । अग्निर्देवो बने न यथा वृक्षसंघाते स्वदीप्तिं सर्वतो विसृजति तद्वत् । तादृशं प्रजापतिं स्तौमीति शेषः ॥

॥ अथ दशमी ॥

स्त्रीर्यसूतं सद्यो अज्यमाना व्यथिरव्यथीः कृणुत स्वगोपा ।

पुत्रो यत्पूर्वः पित्रोर्जनिष्ट शम्यां गौर्जगार यद्दं पृच्छान् ॥१०॥

स्त्रीः । यत् । सूतं । सद्यः । अज्यमाना । व्यथिः । अव्यथीः । कृणुत । स्वऽगोपा ।

पुत्रः । यत् । पूर्वः । पित्रोः । जनिष्ट । शम्यां । गौः । जगार । यत् । ह । पृच्छान् ॥१०॥

अरण्योः कारणभूतां शमीं गोत्रेण रूपयति । स्त्रीर्निर्वृत्तप्रसवा गौः सद्यः शीघ्रमज्यमाना निपिच्यमानरेतस्का सती यद्यदा सूत वत्सं प्रसूते तदा व्यथिर्दुःखानां बाधयित्री स्वगोपा स्वायत्तगोमृका स्वभूतरक्षणा वा सती सा गौरव्यथीर्यथारहिताः प्रजाः कृणुत । करोति । यदा शमी पुत्रस्थानीयमश्वत्थं प्रसूते तदानीमरण्याहरणाय तादृशमश्वत्थमन्विष्यतामृत्विजामश्वत्थस्य जनयित्री शमी सुखहेतुर्भवतीत्यर्थः । शमीगर्भादश्वत्थादरणी आहर्तव्ये । ध्रूयते हि । शमी-गर्भादग्निं मंथतीति । अपि च । पूर्वः पुरातनः पुत्रः । पुत्रास्त्रो नरकाच्चाता । यद्वा । पुत्रस्थानीयोऽग्निः पित्रोर्जनयित्रीररण्योः सकाशाद्यद्यदा जनिष्ट मथनेन प्रादुर्भवति तदानीं गौः पृथिवी तयोररण्योर्मातृभूतां शम्यामश्वत्थगर्भां तां शमीं । सुपां सुलुगिति सुपो आदेशः । जगार । उन्निरति । यद्वा यां खलु शमीं पृच्छान् ऋत्विजः पृच्छन्ति । वीप्सन्ति । गवेषयन्ति ॥

॥ अथैकादशी ॥

उत कर्ष्वं नृपदः पुत्रमाहुस्त श्यावो धनमादत्त वाजी ।

प्र कृष्णाय रुशदपिन्वतोर्धर्चुतमत्र नर्किरस्मा अपीपेत् ॥११॥

उत । कर्ष्वं । नृऽसदः । पुत्रं । आहुः । उत । श्यावः । धनं । आ । अदत्त । वाजी ।

प्र । कृष्णाय । रुशत् । अपिन्वत् । ऊर्ध्वः । चतुर्ध्वः । नर्किः । अस्मै । अपीपेत् ॥११॥

उतापि च कर्ष्वमृषिं नृपदः पुत्रमाहुः । वेदवादिनो वदन्ति । उतापि च वाजी हविलक्षणावन्कर्षः श्यावः श्यामवर्णः सन् अस्मादग्नेः सकाशाद्धनमादत्त । अगृह्णात् । कृष्णाय श्यामवर्णाय नार्षदाय कक्षायाग्रेरुद्धा रुशद्रोचमानरूपं

प्रापिन्वत् । प्रासिंचत् । अचेत्यमग्निथितिरिक्तः कश्चिदपि देवोऽस्मै कण्वायतं यज्ञं
नक्तिरपीयेत् । नावर्धयत् । युवं श्यावाय रुशतीमदत्तं । ऋग्वे० १. ११७. ८ । इत्युक्तं ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

प्र सु ग्मंतेति नवर्चे तृतीयं सूक्तं । आदितः पंच जगत्यः । अथ चतसस्त्रिष्टुभः ।
पूर्ववद्विदेवते । तथा चानुक्रांतं । प्र सु ग्मंता नव पंचाद्या जगत्य इति ।
गती विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सु ग्मंता धियसानस्य सक्षणिं वरेभिर्वराँ अभि सु प्रसीदतः ।

अस्माकमिंद्र उभयं जुजोषति यस्तोम्यस्यांधसो वुवोधति ॥ १ ॥

प्र । सु । ग्मंता । धियसानस्य । सक्षणिं । वरेभिः । वरान् । अभि । सु । प्रसीदतः ।

अस्माकं । इंद्रः । उभयं । जुजोषति । यत् । सोम्यस्य । अंधसः । वुवोधति ॥ १ ॥

इंद्रः स्वभूतौ हरी धियसानस्येंद्रागमनं चिंतयतो यजमानस्य मम संबंधिनि
सक्षणिं सेवायां सद्गुणके सेव्ये यज्ञे निमित्ते ग्मंतागच्छंतौ सु सुष्ठु प्रेरयति । ततः
स इंद्रो वरेभिर्वरणीयैर्मार्गैः प्रसीदतो हविरासादवतो यजमानस्य वरानुक्तृष्टान्द-
विर्विशेषान् स्तुतिविशेषांश्चाभि लक्ष्यकृत्य सु सुष्ठुगच्छतु । इंद्र आगतः सन्
अस्माकं स्वभूतमुभयं हविश्च स्तुतिश्चेत्येतद्भूयं जुजोषति । सेवतां । भक्षयतु शृणोतु
चेत्यर्थः । यद्यदा सोम्यस्य सोमसंपादिनो ममांधसः । अन्नरूपस्य सोमस्य रसमिति
शेषः । वुवोधति बुध्यते । जिह्वया विजानाति । सोमं पिबतीत्यर्थः । तदा जुजो-
षतीति पूर्वोक्तं संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वींद्र यासि दिव्यानि रोचना वि पार्थिवानि रजसा पुरुष्टुत ।

ये त्वा वहँति मुहुर्ध्वराँ उप ते सु वन्वंतु वग्वनाँ अराधसः ॥ २ ॥

वि । इंद्र । यासि । दिव्यानि । रोचना । वि । पार्थिवानि । रजसा । पुरुऽस्तुत ।

ये । त्वा । वहँति । मुहुः । अर्ध्वरान् । उप । ते । सु । वन्वंतु । वग्वनान् । अराधसः ॥ २ ॥

हे इंद्र दिव्यानि दिवि भवानि रोचना रोचनानि दीप्तिस्वभावकानि ज्यो-
तीपि । यदा । दिव्याँल्लोकानि यासि । व्याप्नोषि । हे पुरुष्टुत बहुभिः स्तुतेंद्र

पार्थिवानि पृथिव्यां भवानि रजसात्मीयेन ज्योतिषा विद्युलक्षणेन । यद्वा रजः-
शब्दाज्जस आकारः । पार्थिवान्नौकान्यामोपि । ये त्वदीया अश्वा मुहुः पुनः
पुनरध्वरानस्मदीयान्यज्ञान्प्रति ता त्वामुप वहन्ति समीपे प्रापयन्ति तेऽश्वा वग्व-
नान् वचनेन स्तुत्या संभक्तृन् अराधसो धनरहितानस्मान् सु सुष्ठु वन्तु ।
धनप्रदानार्थं संभजन्तां ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तदिन्मे छंस्तद्वपुषो वपुष्टरं पुचो यज्जानं पिचोरधीर्यति ।

जाया पतिं वहति वमुना सुमत्पुंस इन्द्रो वहतुः परिष्कृतः ॥३॥

तत् । इत् । मे । छंस्तत् । वपुषः । वपुःऽतरं । पुचः । यत् । जानं । पिचोः । अधिऽइर्यति ।

जाया । पतिं । वहति । वमुना । सुऽमत् । पुंसः । इत् । भद्रः । वहतुः । परिऽकृतः ॥३॥

वपुषः । वपू रूपं । तद्वाह्यस्थिते । वपुष्मतोऽपि वपुष्टरं रूपवत्तरमत्यंतं सुरूपं
तद्यज्ञकर्म मे मह्यं छंस्तत् । इन्द्रः कामयतां । यद्यदा पुचो जानं जन्मात्मन उत्पत्तिं
पिचोर्मातापिचोः सकाशादधीयति संकीर्तनद्वारेणाधिगच्छति । सुप्रहाराणाह्वान-
कालेऽमुकशर्मणः पुचो यजत इत्यात्मनो जन्म संकीर्तयति । यद्वा । यज्जनना-
दागतं धनं पिचोः सकाशात्पुचोऽधिगच्छति तदेव मह्यमिच्छतु । जाया पत्नी
पतिं यजमानं सुमत्कल्याणेन वमुना वायूपेण शब्देन वहति । आत्मसमीपं
प्रापयति । भद्रो भजनीयः परिष्कृतः सुसंस्कृतः पुंस इत् । पत्युरेवेत्यर्थः । वह-
तुर्जायायै प्रदातव्यः । तदुक्तं । सुभद्रमयं भोजनं विभर्षि । ऋग्वे० ८. १. ३४. इति ।
यद्वा पुंसोऽतिगूरुस्त्वेन्द्रस्यार्थाय भद्रो भजनीयो वहतुर्वहन्शीत्त्रो देवान्प्रति स
सोमः परिष्कृतः संस्कृतो भवति । तदेन्द्रः कामयतामित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तदित्सधस्यमभि चारु दीधय गावो यच्छासन्वहतुं न धेनवः ।

माता यन्मंतुंयूषस्य पूर्याभि वाणस्य सप्रधातुरिज्जनः ॥४॥

तत् । इत् । सधऽस्य । अभि । चारु । दीधय । गावः । यत् । शासन् । वहतुं । न । धेनवः ।

माता । यत् । मंतुः । यूषस्य । पूर्या । अभि । वाणस्य । सप्रधातुः । इत् । जनः ॥४॥

तदित् तदेव सधस्यं । सह तिष्ठत्यचेति सधस्यं स्थानं यज्ञाख्यं चारु शोभनमभि

दीपय । हे इंद्राभितो दीप्यस्व । यद्यदा गावः स्तुतिलक्षणा वाच इंद्र आगच्छ
हरिव आगच्छेत्येवमाद्याः शासन् अस्मद्यज्ञं प्रति त्वदागमनमाशासते । तत्र
दृष्टान्तः । वहतुं न धेनवः । यथा धेनवो नवप्रसूता गावः प्रापणसाधनं गृहमा-
शासते तद्वत् । यत् आगत्यप्रकाशस्ततोऽत्र कारणमाह । यद्यस्मान्मंतुः । मन्यति-
रर्वतिकर्मा । अर्चकस्य मम स्वभूता माता देवतागुणानां निष्पादयित्री स्तुतिर्यूथस्य
यष्टृस्तोतृगणस्य पूर्व्या प्रथमभाविनी खलु । यस्माच्च सप्रधातुः । धार्यते क्रियते
कर्माण्येष्विति धातवच्छंदांस्यृतवो वा । सप्रच्छंदस्त्वः सप्रर्तुकः सप्रहोवात्मको वायं
जनो वाणस्य स्तुतिशब्दस्याभि कर्ता खलु । तस्माच्छ्रीप्रमागच्छेति भावः । यद्वा ।
यत्कल्याणं तदेव स्थानमस्माकमभि धारय । प्रयच्छ । यस्मिन्स्थाने धेनवः पयःप्र-
दानेन प्रीणयिष्यो गावो वहतुं । उह्यते पुरुषोऽनेनेति वहतुरन्नं । पयोघृताद्यनु-
शासति । न संप्रत्यर्थे । इदानीं प्रयच्छंति । तथा यस्मिन्मंतुर्मंतव्या पूजनीया
पुत्रसमूहस्य माताभि गच्छति वाणस्य वाद्यस्य सप्रधातुर्निषादादिसप्रस्वरोपेतो
जनोऽभिगच्छति तद्वत्तद्गुणोपेतं प्रयच्छेति भावः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्र वोऽच्छां रिरिचे देवयुष्मदेको रुद्रेभिर्गति तुर्वणिः ।

जरा वा येष्टमृतेषु दावने परि व जमेभ्यः सिंचता मधु ॥५॥

प्र । वः । अच्छं । रिरिचे । देवऽयुः । पदं । एकः । रुद्रेभिः । याति । तुर्वणिः ।

जरा । वा । येषु । अमृतेषु । दावने । परि । वः । जमेभ्यः । सिंचता । मधु ॥५॥

हे यजमाना देवयुर्देवान्कामयमानो होता वो गुप्ताकं पदमच्छ स्थानं प्रति
प्र रिरिचे । प्ररिक्तोऽभूत् । अथ होतृभ्यः सकाशादेको मुख्य इंद्रो रुद्रेभी रुद्रे-
पुत्रैर्मरुद्भिः सह तुर्वणिः क्षिप्रगामी सन्याति । गच्छति युष्मदीयं यज्ञं । जरा
वा । वाशब्दोऽप्यर्थे । स्तुतिरपि येष्टमृतेषु मरणधर्मरहितेषु देवेषु दावने धनप्र-
दानाय समर्था भवति । तस्माद्वो यूयं । छांदसो वसादेशः । जमेभ्यो रक्षितृभ्यो
देवेभ्यो मधु मदकरं सोममग्निः परि पिंचत ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्रम एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

निधीयमानमपगूळहमप्सु प्र मे देवानां व्रतपा उवाच ।

इंद्रो विद्वाँ अनु हि त्वा चचक्ष तेनाहमग्ने अनुशिष्ट आगाँ ॥ ६ ॥

निऽधीयमानं । अपऽगूळहं । अपऽसु । प्र । मे । देवानां । व्रतऽपाः । उवाच ।

इंद्रः । विद्वान् । अनु । हि । त्वा । चचक्ष । तेन । अहं । अग्ने । अनुऽशिष्टः । आ । अगाँ ॥ ६ ॥

कुरुग्रवणस्य यज्ञे निधीयमानोऽग्निरभिधीयते । निधीयमानमध्वर्युणाहव-
नीयेऽग्रावप्सु मातृभूतास्वपगूळहमंतर्हितं देवानां व्रतपाः कर्मणो रक्षक इंद्रो
मे मखं प्रोवाच । प्रावादीत् । हे अग्ने विद्वान् जानान इंद्रः स्वाधिकारमस्मन्नक्ततां
वा त्वा त्वामनु हि चचक्ष । अनुगतः पश्चाद्दर्श । तेनद्रेणानुशिष्टोऽहमनेन पथा
त्वया स्वर्गो गंतव्य इत्येवमुपदिष्टः सन् आगाँ । आभिमुख्येन स्वर्गं गच्छेयं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अक्षेचवित्क्षेचविद् ह्यप्राद् स प्रैति क्षेचविदानुशिष्टः ।

एतच्च भद्रमनुशासनस्योत् स्तुतिं विंदत्यंजसीनां ॥ ७ ॥

अक्षेचऽवित् । क्षेचऽविद् । हि । अप्राद् । सः । प्र । एति । क्षेचऽविदां । अनुऽशिष्टः ।

एतत् । वै । भद्रं । अनुऽशासनस्य । उत् । स्तुतिं । विंदति । अंजसीनां ॥ ७ ॥

सेयमनुशासनस्तुतिः प्रासंगिकी । अक्षेचवित् । क्षि निवासगत्योः । क्षीयते
गम्यतेऽनेनेति क्षेचं पंथाः । पंथानमजानन् पुरुषः क्षेचविद् क्षेचज्ञं पुरुषमप्राद् ।
पृष्टवान् । स क्षेचविदा पथिज्ञेन तेनानुशिष्टः प्रदर्शितमार्गः सन् प्रैति । स्वाभि-
लपितं देशं गच्छति । अनुशासनस्य मार्गोपदेशरूपस्यैतच्चा एतत्खलु भद्रं भजनीयं
कल्याणकरं । किं तत् । उतापि चांजसीनामृजुना मार्गेण गंतव्यानामपां स्तुतिं
मार्गे पिपासितः सन् विंदति । लभते । यद्वा । अंजसीनामिति स्तुतेर्विशेषणं ।
ऋजुमकुटिलमप्रयासेन गंतव्यं मार्गं लभते खलु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अष्टेदु प्राणीदर्ममन्त्रिमाहापीवृतो अथयन्मातृरूपः ।

एमेनमाप जरिमा युवानमहेऽन्यसुः सुमनां बभूव ॥ ८ ॥

अद्य । इत् । जं इति । प्र । आनीत् । अममन् । इमा । अहां । अपिऽवृतः । अधयत् ।
मातुः । ऊधः ।

आ । ई । एनं । आप । जरिमा । युवानं । अहेळन् । वसुः । सुऽमनाः । बभूव ॥ ८ ॥

अयमग्निरद्येदद्यैवास्मिन्दिने प्राणीत् । मथनेन चेष्टितोऽभवत् । अथ प्राणने ।
अन चेति धातुः । तदानीमेवेमेमान्यहाहानि सौमिकान्यममन् । नेतुममन्यत ।
मन ज्ञाने । अत्ययेन धुः । तिष्ठ उत्तरत्वादनघातः । अपि चापीवृतस्तेजोभिः
परिवृतः सन् मातुः पृथिव्या ऊधः सारभूतं सोमादिकं हविरधयत् । पिवति ।
तथा युवानं नित्यतरुणं देवानां हविषा मिश्रयंतं वेनमग्निं जरिमा । जरतिः
स्तुतिकर्मा । तस्मादौणादिक इमनिच् । स्तोतृभिः क्रियमाणा स्तुतिराप ।
आभिमुख्येन ध्याप्नोति । ईमिति पूरणः । ततोऽहेळन् अक्रुध्यन् स्तोतृन्प्रति
वसुर्वासयिता सर्वेषां धनदानेनाच्छादयिता तेजोभिः शत्रूणां वा वसुमान्वाग्निः
सुमनाः शोभनमनस्को बभूव ॥

॥ अथ नवमी ॥

एतानि भद्रा कलश क्रियाम् कुरुथ्वण ददतो मघानि ।

दान इदो मघवानः सो अस्तु यं च सोमो हृदि यं विभर्मि ॥ ९ ॥

एतानि । भद्रा । कलशः । क्रियाम् । कुरुऽथ्वण । ददतः । मघानि ।

दानः । इत् । वः । मघऽवानः । सः । अस्तु । अयं । च । सोमः । हृदि । यं । विभर्मि ॥ ९ ॥

हे कलश सर्वकलापरिपूर्ण । यदा लुप्तमत्वर्णीयः । द्रोणकलशवन् हे कुरु-
थ्वण । कुरुव ऋत्विजः । तेषां स्वभूतानां स्तुतीनां श्रोतर्हे इन्द्र मघानि धनानि
स्तोतृभ्यो यदृभ्यश्च ददतः प्रयच्छतस्तवेंद्रस्वार्थमेतानि भद्रा भजनीयानि हवींषि
स्तोत्राणि च क्रियाम् । विधेयास्म । करोतेराशीर्लिङि रिङ् शयग्लिंस्त्विति
रिङादेशः । अथ स्तोतृन्प्रत्याह । हे मघवानो महनीयस्तीचरूपधनवंतो यो
युष्माकं स इंदो दान इत् । धनादेर्देतिवास्तु । भवतु । अयं च यज्ञे स्थितः
सोमो दातास्तु हृदय आत्मीये यं पीतं सोमं विभर्मि । धारयामि ॥ 'हुभृज्
धारणपोषणयोः । जीहोत्यादिकः । भृजामिदित्यभ्यासस्येत्वं । यद्योगादनघातः ॥
यदा । हे कलशकुलजात हे कुरुथ्वणैतन्नामक वसदस्योः पुत्र राजन् ऋत्विग्भ्यो
धनानि प्रयच्छतस्तवार्थं वयं कर्माणि क्रियाम् । मघवानः कुरुथ्वणाः । पूजायां

बहुवचनपदं । यागकर्म कुर्वाणस्य तवेन्द्रो दाता भवतु । अयं सोमश्च धनानि प्रयच्छतु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थोऽथतुरो देयाहिद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये सप्तमाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

अथाष्टमोऽध्याय आरभ्यते । तत्र प्र मेति नवचै चतुर्थे सूक्तं । ऐलूषस्य कवयस्याधि । आद्या चिष्टम् सा च वैश्वदेवी । द्वितीयातृतीये बृहतीसतोबृहत्या-वैज्ज्ञी । पराः षड्गायत्र्यः । कुरुश्रवणमावृणीति द्वाभ्यां चासदस्यपुत्रस्य कुरुश्रवण-नाम्नो राज्ञो दानं तुष्टाव । अतस्तद्देवताके । अथ यस्य प्रस्वादस इत्यादिभिश्चत-सृभिर्मित्रातिथिनाम्नि राज्ञि परलोकं गते शोकाभिभूतं तस्य पुत्रमुपमश्रवोनामानं कवय ऋषिः क्षेहवशादभिगत्य विगतशोकमकरोत् । अतस्तासां तद्देवतात्वं । तथा चानुक्रांतं । प्र माद्या वैश्वदेव्येन्द्रः प्रगाथः परा गायत्र्यो द्वे कुरुश्रवणस्य चास-दस्यवस्य दानस्तुतिः । पराभिर्मुने मित्रातिथौ राज्ञि तत्क्षेहाहधिरुपमश्रवसं पुत्रमस्य व्यशोक्यदिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र. मां युयुजे प्रयुजो जनानां वहामि स्म पूषणमन्तरिण ।

विश्वे देवांसो अथ मामरश्नुदुःशासुरागादिति धीर्य आसीत् ॥ १ ॥

प्र. मा । युयुजे । प्रयुजः । जनानां । वहामि । स्म । पूषणं । अन्तरिण ।

विश्वे देवांसः । अथ । मां । अरश्नुदुःशासुः । आ । अगात् । इति । धीर्यः । आसीत् ॥ १ ॥

जनानां यजमानानां प्रयुजः प्रयोक्तारो देवा मा मां कवघमृषिं प्र युयुजे ।
 कुरुश्रवणं प्रति युक्तवन्तः । अंतरेण मार्गे पूषणं देवमध्वनां पतिं सखायमहं
 वहामि स्स । ऊढवानस्सि । तथा श्रूयते । ऐंद्राग्रमेकादशकपालं निर्वपेज्जन-
 तामेष्यन्नित्युपक्रम्य पौष्णं चरुमनुनिर्वपेत् । तै० सं० २. २. १. ४. । इति । अधाय
 मार्गे विश्वे देवा मां कवघमरक्षन् । रक्षितवन्तः । दुःशासुः केनापि दुःशास-
 नोऽयमृधिरागादागच्छतीति घोषः शब्दश्च मार्गं आसीत् । अभूत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सं मां तपन्त्यभितः संपत्नीरिव पर्श्वः ।

नि बाधते अमतिर्नयता जसुर्वेन वेवीयते मतिः ॥२॥

सं । मा । तपन्ति । अभितः । संपत्नीःऽइव । पर्श्वः ।

नि । बाधते । अमतिः । नयता । जसुः । वेः । न । वेवीयते । मतिः ॥२॥

मा मां देवताप्रसादरहितं कवघं पर्श्वः पार्श्वस्थीन्यन्नाभावाद्दीर्घल्यात्कुशय-
 नाच्च सपत्नीरिव यथा सपत्न्यस्तद्वदभित उभयतः सं तपन्ति । दुःखयन्तीत्यर्थः ।
 किंच । अमतिर्दारिद्र्यादागता दुर्मतिः सर्वार्थविषया सा मां नि बाधते । मां
 पीडयति । वस्त्राभावादागता नयता च मां नि बाधते । जसुरशनाभावादागता
 उपह्वयोऽपि मां नि बाधते । किंच । वेन यथा पक्षिणो मतिः शाकुनिकव्याध-
 भयात्कंपयते तथा मे मतिः शत्रोर्वेवीयते । भृशं कंपयते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

मूपो न शिष्रा व्यदन्ति माध्यः स्तोतारं ते शतक्रतो ।

सकृत्सु नो मघवन्निद्र मूळयार्था पितेर्व नो भव ॥३॥

मूपः । न । शिष्रा । वि । व्यदन्ति । मा । आध्यः । स्तोतारं । ते । शतक्रतो इति शतऽक्रतो ।

सकृत् । सु । नः । मघवन् । इन्द्र । मूळय । अर्ध । पिताऽइव । नः । भव ॥३॥

हे शतक्रतो बहुकर्मन् मघवन् धनवर्धेन्द्र ते तव स्तोतारं मा मां कवघमाध्य
 आपयो मूपो न यथा मूपिकाः शिष्रास्तातानि सूचाण्यधन्ति तथा व्यदन्ति ।
 विविधमदन्ति । तथा च यासुः । संतर्पन्ति मामभितः सपत्न्य इवेमाः पर्श्वः
 कूपपर्शवो मूपिका इवास्तातानि सूचाणि व्यदन्ति स्वांगाभिधानं वा स्याच्छि-

आनि व्यदंतीति संतपन्ति माध्यः कामाः । नि० ४. ६. इति । तथा च सति
नोऽस्मान्सकृत् मृळय । अभीष्टप्रदानेन सम्यक् सुखय । अधाय नोऽस्माकं
पितेव यथा पिता तद्वद्विज्ञाता भव ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

कुरु॒थ्रव॑णमावृ॒णि॒ राजा॑नं॒ चास॑दस्य॒वं ।

मं॒हि॒ष्ठं वा॒घता॒मृ॒पिः ॥४॥

कुरु॒ऽथ्रव॑णं । अ॒वृ॒णि॒ । राजा॑नं । चास॑दस्य॒वं ।

मं॒हि॒ष्ठं । वा॒घता॑ । अ॒पिः ॥४॥

अविरतीन्द्रियपदार्थद्रष्टा कवचोऽहं चासदस्यवं चसदस्योः पुत्रं मंहिष्ठं धना-
नामतिशयेन दातारं कुरुथ्रवणं । कुरव अतिजः । तदीयानां स्तुतीनां श्रोतारं
कुरुथ्रवणं तन्नामकं राजानं वाघतामृतिजामर्थायावृणि । धनानि प्रार्थये ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यस्य॑ मा ह॒रितो॒ रथे॑ ति॒स्रो वह॑न्ति साधु॒या ।

स्त॒वै सह॑स्र॒दक्षि॑णे ॥५॥

यस्य॑ । मा॒ । ह॒रितः॑ । रथे॑ । ति॒स्रः । वह॑न्ति । साधु॒ऽया ।

स्त॒वै । सह॑स्र॒ऽदक्षि॑णे ॥५॥

यस्य कुरुथ्रवणाख्यस्य राज्ञः स्वभूतास्तिस्रो हरितस्तयोऽश्वा रथे प्रस्थितं मा
मां कवचं साधुया साधु वहन्ति कुरुथ्रवणं राजानमहं सहस्रदक्षिणेऽस्मिन्यागे
स्तवै । स्तौमि । प्रतिष्ठवाहिनं रथं परिगृह्यारिंराशास्ते ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे प्रथमो वर्गः ॥

अतः परं यस्येत्यादिकेन सूक्तशेषेण मित्रानिधौ राज्ञि मृते तत्पुत्रस्योपमथ्रवसः
समीपमागत्य कवचः स्नेहाब्धौकं निवारयति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यस्य॑ प्र॒स्ताद॒सो गि॒रं उ॒पम॑थ्रवसः पि॒तुः ।

क्षे॒वं न॒ र॒णमू॑चु॒पे ॥६॥

यस्य । प्रऽस्वादसः । गिरः । उपमऽश्रवसः । पितुः ।

क्षेत्रं । न । रत्नं । ऊचुषे ॥ ६ ॥

हे राजन् उपमश्रवसस्तव पितुर्यस्य मित्रातिथेर्गिरो वाचः प्रस्वादसः प्रकर्षेण स्वादयिष्यः । तव दृष्टान्तः । ऊचुषे सेवमानाय दरिद्राय दानार्थं प्रकल्पितं रत्नं रमणीयं क्षेत्रं न यथा क्षेत्रं स्वादयितुं तद्वदित्यर्थः । उत्तरच संबंधः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अधि पुत्रोपमश्रवो नपान्मित्रातिथेरिहि ।

पितुष्टे अस्मि वंदिता ॥ ७ ॥

अधि । पुत्र । उपमऽश्रवः । नपात् । मित्रऽअतिथेः । इहि ।

पितुः । ते । अस्मि । वंदिता ॥ ७ ॥

हे पुत्रोपमश्रवो मित्रातिथेर्नपात्पुत्रस्त्वमधीहि । मत्समीपमागच्छ । ते तव पितुस्तस्य मित्रातिथेरहं वंदिता स्तोतास्मि । एतज्ज्ञात्वा शोकं मा कुरु । यद्देयं द्रव्यमस्ति तत्सर्वं मत्तुं देहि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यदीशीयामृतांनानामृतं वा मर्त्यानां ।

जीवेद्दिन्मधवा मम ॥ ८ ॥

यत् । ईशीय । अमृतांनां । उत । वा । मर्त्यांनां ।

जीवेत् । इत् । मधवा । मम ॥ ८ ॥

उतापि च यद्यद्यमृतानां देवानां मर्त्यानां मनुष्याणां वा मरणहेतूनामी-
शीयाहमीश्वरः स्यां तर्हि मम कवपस्य याज्यो मधवा धनवान्मित्रातिथी राजा
जीवेत् । प्राणान्धारयेत् । तथा च नाहं मरणहेतोरीश्वरस्तस्मादयं राजा मृत
इत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

न देवानाममर्तिं घृतं श्रुतात्मा च न जीवति ।

तपो युजा वि वावृते ॥ ९ ॥

न । दे॒वानां । अ॒ति । व्र॒तं । श॒तऽआ॒त्मा । च॒न । जी॒वति ।

तथा । यु॒जा । वि । व॒वृते ॥ ९ ॥

देवानां ब्रह्मादीनां व्रतं मर्यादालक्षणं कर्मात्यतिक्रम्य शतात्मा च न शतसं-
वत्सरः कश्चन जीवति । तथा युजा सहायादिना वि ववृते । विवर्तते । वियुक्तो
भवतीति ज्ञात्वा शोकं मा कुर्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे द्वितीयो वर्गः ॥

प्रावेपा इति चतुर्दशर्चं पंचमं सूक्तमैलूपस्य कवयस्यार्थं मूजवतः पुत्रस्या-
क्षाख्यस्य वा । सप्तमी जगती शिष्टास्तयोदश चिष्टुभः । अत्र द्वादश्यक्षान्तीति
नवम्याद्या च सप्तमी । अतस्तास्तद्देवत्याः । चयोदशी कृपिं स्तौति । अतस्तस्याः
सा देवता । एवं पंच गताः । शिष्टाभिर्नवभिः कितवोऽक्षाश्च निंद्यते । अतस्ता
अपि तद्देवत्याः । तथा चानुक्रांतं । प्रावेपाः बळूना मौजवान्बाक्षोऽक्षकृपि-
प्रशंसा चाक्षकितवनिंदा च सप्तमी जगतीति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्रावे॒पा मां वृ॒हतो मा॒दय॑ति प्र॒वाते॒जा इ॒रिणे॒ ववृ॑तानाः ।

सोम॑स्येव मौ॒जव॑तस्य भ॒क्षो वि॒भीद॑को जागृ॒विर्मह्य॑मच्छान् ॥ १ ॥

प्रा॒वे॒पाः । मा । वृ॒हतः । मा॒द॒य॒ति । प्र॒वा॒ते॒ऽजाः । इ॒रि॒णे । व॒वृ॒त॒नाः ।

सोम॑स्यऽइ॒व । मौ॒जऽव॑तस्य । भ॒क्षः । वि॒भी॒द॒कः । जागृ॒विः । मह्य॑ । अ॒च्छान् ॥ १ ॥

वृहतो महतो विभीदकस्य फलत्वेन संबन्धिनः प्रवातेजाः प्रवणे देशे जाता
इरिण आस्फोरे ववृतानाः प्रवर्तमानाः प्रावेपाः प्रवेपिणः कंपनशीला अक्षा
मा मां मादयन्ति । हर्षयन्ति । किंच । जागृविर्जयपराजययोर्हर्षशोकाभ्यां कितवानां
जागरणस्य कर्ता विभीदको विभीदकविकारोऽक्षो मह्यं मामच्छान् । अचच्छदत् ।
अत्यर्थं मादयति । तत्र दृष्टांतः । सोमस्येव । यथा सोमस्य मौजवतस्य । मूजवति
पर्वते जातो मौजवतः । तस्य । तत्र ह्युत्तमः सोमो जायते । भक्षः पानं यजमा-
नाद्देवांश्च मादयति तद्वदित्यर्थः । तथा च यास्कः । प्रवेपिणो मा महतो विभी-
दकस्य फलानि मादयन्ति । प्रवातेजाः प्रवणेजा इरिणे वर्तमाना इरिणं निर्जृण-
मुणातेरपार्णं भवत्यपरता अस्मादोषधय इति वा सोमस्येव मौजवतस्य भक्षो

मौजवतो मूजवति जातो मूजवान्पर्वतो मुंजवान्मुंजो विमुच्यत इषीकयेषीकष-
तेर्गतिकर्मण इयमपीतरेषीकितस्मादेव विभीदको विभेदनाज्जागृविर्जागरणान्म-
ह्यमचच्छदत् । नि० ९. ८. । इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

न मां मिमेथ न जिहीक एषा शिवा सखिभ्य उत मह्यमासीत् ।

अक्षस्याहमेकपरस्य हेतोरनुव्रतामपं जायामरोधं ॥ २ ॥

न । मा । मिमेथ । न । जिहीके । एषा । शिवा । सखिभ्यः । उत । मह्यं । आसीत् ।

अक्षस्य । अहं । एकः परस्य । हेतोः । अनुव्रतां । अपं । जायां । अरोधं ॥ २ ॥

एषास्मदीया जाया मा मां कितवं न मिमेथ न च चुन्नोध न जिहीके न च
लज्जितवती । सखिभ्योऽस्मदीयेभ्यः कितवेभ्यः शिवा सुखकर्यासीत् । अभूत् ।
उतापि च मह्यं शिवासीत् । इत्थमनुव्रतामनुकूलां जायामेकपरस्यैकः परः
प्रधानं यस्य तस्याक्षस्य हेतोः कारणादहमपारोधं । परित्यक्तवानस्मीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

द्वेष्टि श्वश्रूरपं जाया रुणद्धि न नापितो विंदते मर्दितारं ।

अश्वस्येव जरतो वस्यस्य नाहं विंदामि कितवस्य भोगं ॥ ३ ॥

द्वेष्टि । श्वश्रूः । अपं । जाया । रुणद्धि । न । नापितः । विंदते । मर्दितारं ।

अश्वस्यऽश्व । जरतः । वस्यस्य । न । अहं । विंदामि । कितवस्य । भोगं ॥ ३ ॥

श्वश्रूजायाया माता गृहगतं कितवं द्वेष्टि । निंदतीत्यर्थः । किंच । जाया भार्याप
रुणद्धि । निरुणद्धि । अपि च । नापितो याचमानः कितवो धनं मर्दितारं धन-
दानेन सुखयितारं न विंदते । न लभते । इत्थं बुद्ध्या विमृशन्नहं जरतो वृद्धस्य
वस्यस्य । वस्रं मूल्यं । तदहंस्याश्वस्येव कितवस्य भोगं न विंदामि । न लभे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अन्ये जायां परि मृशंत्यस्य यस्यागृध्वेदने वाज्यधृष्टः ।

पिता माता भ्रातर एनमाहुर्न जानीमो नयता वृद्धमेतं ॥ ४ ॥

अन्ये । जायां । परि । मृशंति । अस्य । यस्य । अगृधत् । वेदने । वाजी । अष्टः ।

पिता । माता । भ्रातरः । एनं । आहुः । न । जानीमः । नयत । वृद्धं । एतं ॥ ४ ॥

यस्य कितवस्य वेदने धने वाजी बलवानक्षी देवोऽगृधदभिकांक्षां करोति
तस्यास्य कितवस्य जायां भार्यामन्ये प्रतिकितवाः परि मृशंति । वस्तुकेशाद्या-
कर्पणेन संस्पृशंति । किंच । पिता जननी च भातरः सहोदराश्चैनं कितवमाहुः ।
वदंति । न वयमस्मदीयमेनं जानीमः । रज्ज्वा बद्धमेतं कितवं हे कितवा श्रूयं
नयत । यथेष्टदेशं प्रापयतेति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यदादीध्ये न देविषाण्येभिः परायज्ञोऽव हीये सखिभ्यः ।

न्युप्राश्च बभ्रवो वाचमक्रत एमीदेषां निष्कृतं जारिणीव ॥५॥

यत् । आऽदीध्ये । न । देविषाणि । एभिः । परायत्तऽभ्यः । अव । हीये । सखिभ्यः ।

निऽउप्राः । च । बभ्रवः । वाच । अक्रत । एभिः । इत् । एपां । निःऽकृतं । जारिणीऽइव ॥५॥

यद्यदाहमादीध्ये ध्यायामि तदानीमेभिरक्षैर्न देविषाणि । न दूषये । न परि-
तपामि । यद्वा । न देविषाणि । न देविषामीत्यर्थः । परायज्ञः स्वयमेव परा-
गच्छज्ञः सखिभ्यः सखिभूतेभ्यः कितवेभ्योऽव हीये । अवहितो भवामि । नाहं प्रथ-
ममक्षान्विसृजामीति । किंच । बभ्रवो बभ्रुवर्णा अक्षा न्युप्राः कितवैरवक्षिप्राः संतो
वाचमक्रत । शब्दं कुर्वन्ति । तदा संकल्पं परित्यज्याक्षव्यसनेनाभिभूयमानोऽहमे-
षामक्षणां निष्कृतं स्थानं जारिणीव यथा कामव्यसनेनाभिभूयमाना स्वरिणी
संकेतस्थानं याति तद्वदेमीत् । गच्छाम्येव ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे तृतीयो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सभामेति कितवः पृच्छमानो जेषामीति तन्वाऽश्रूणुजानः ।

अक्षासो अस्य वि तिरंति कामं प्रतिदीवे दधत आ कृतानि ॥६॥

सभां । एति । कितवः । पृच्छमानः । जेषामि । इति । तन्वा । श्रूणुजानः ।

अक्षासः । अस्य । वि । तिरंति । कामं । प्रतिऽदीवे । दधतः । आ । कृतानि ॥६॥

तन्वा शरीरेण श्रूणुजानः शोणुचानो दीप्यमानः कितवः कोऽचास्ति धनि-
कस्तं जेषामीति पृच्छमानः पृच्छन् सभां कितवसंवन्धिनीमेति । गच्छति । तत्र
प्रतिदीवे प्रतिदेविचे कितवाय कृतानि देवनोपयुक्तानि कर्माण्या दधतो जयार्थ-

माभिमुख्येन मर्यादया वा दधतोऽस्य कितवस्य काममिच्छामक्षासोऽक्षा वि
तिरन्ति । वर्धयन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अक्षास इदं कुशिनो नितोदिनो निःकृत्वा नस्तपनास्तापयिष्णवः ।

कुमारदेष्णा जयतः पुनर्हणो मध्वा संपृक्ताः कितवस्य बर्हणा ॥७॥

अक्षासः । इत् । अंकुशिनः । निःऽतोदिनः । निःऽकृत्वा नः । तपनाः । तापयिष्णवः ।

कुमारऽदेष्णाः । जयतः । पुनःऽहनः । मध्वा । संऽपृक्ताः । कितवस्य । बर्हणा ॥७॥

अक्षास इत् अक्षा एवांकुशिनोऽंकुशवन्तो नितोदिनो नितोदितवतश्च पुरु-
षस्य कृषौ प्रवर्तमानस्य निकृत्वा नः पराजये निकर्तनशीलाख्येक्षारो वा ।
तपनाः पराजये कितवस्य संतापकास्तापयिष्णवः सर्वस्वहारकत्वेन कुटुंबस्य
संतापनशीलाश्च भवन्ति । किंच । जयतः कितवस्य कुमारदेष्णा धनदानेन
धान्यतां लभयन्तः कुमाराणां दातारो भवन्ति । अपि च मध्वा मधुना संपृक्ताः
प्रतिक्रितवेन बर्हणा परिवृडेन सर्वस्वहरणेन कितवस्य पुनर्हणः पुनर्हतारो
भवन्ति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

चिपंचाशः क्रीळति वात एषां देव इव सविता सत्यधर्मा ।

उयस्य चिन्मन्यवे न नमन्ते राजां चिदेभ्यो नम इक्ष्णोति ॥८॥

चिऽपंचाशः । क्रीळति । वातः । एषां । देवऽइव । सविता । सत्यऽधर्मा ।

उयस्य । चित् । मन्यवे । न । नमन्ते । राजां । चित् । एभ्यः । नमः । इत् । कृणोति ॥८॥

एषामक्षाणां चिपंचाशस्यधिकपंचाशसंख्याको वातः संघः क्रीळति । आस्फारे
विहरति । अक्षिकाः प्रायेण तावद्गिरक्षीदीयन्ति हि । तच्च दृष्टान्तः । सत्यधर्मा
सविता सर्वस्य जगतः प्रेरकः सूर्यो देव इव । यथा सविता देवो जगति विहरति
तद्यदक्षाणां संघ आस्फारे विहरतीत्यर्थः । किंच । उयस्य चित् क्रूरस्यापि मन्यवे
क्रोपयितेऽष्टा न नमन्ते । न प्रह्नीभवन्ति । न वशे वर्तन्ते । तं नमयन्तीत्यर्थः ।
राजा चिज्जगत ईश्वरोऽप्येभ्यो नम इक्ष्मस्कारमेव देवनवेलायां कृणोति ।
नायज्ञां करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

नीचा वर्तते उपरि स्फुरन्त्यहस्तासो हस्तवंतं सहन्ते ।

दिव्या अंगारा इरिणे न्युप्राः शीताः संतो हृदयं निर्देहन्ति ॥९॥

नीचा । वर्तते । उपरि । स्फुरन्ति । अहस्तासः । हस्तऽवंतं । सहन्ते ।

दिव्याः । अंगाराः । इरिणे । निऽर्चप्राः । शीताः । संतः । हृदयं । निः । दहन्ति ॥९॥

अपि चैतेऽद्या नीचा नीचीनस्थले वर्तते । तथाप्युपरि पराजयाद्भीतानां द्यूतकराणां कितवानां हृदयस्योपरि स्फुरन्ति । अहस्तासो हस्तरहिता अप्यद्या हस्तवंतं द्यूतकरं कितवं सहन्ते । पराजयकरणेनाभिभवन्ति । दिव्या दिवि भवा अपकृता अंगारा अंगारसदृशा अद्या इरिण इधनरहित आस्फारे न्युप्राः शीताः शीतस्पर्शाः संतोऽपि हृदयं कितवानामन्तःकरणं निर्देहन्ति । पराजयजनितसन्तापेन भस्मीकुर्वन्ति ॥

॥ अथ दशमी ॥

जाया तप्यते कितवस्य हीना माता पुत्रस्य चरतः कं स्वित् ।

चृणावा विभ्यद्वनमिच्छमानोऽन्येषामस्तमुप नक्तमेति ॥१०॥

जाया । तप्यते । कितवस्य । हीना । माता । पुत्रस्य । चरतः । कं । स्वित् ।

चृणुऽवा । विभ्यत् । धनं । इच्छमानः । अन्येषां । अस्तं । उप । नक्तं । एति ॥१०॥

कं स्वित् कापि चरतो निर्वेदाद्गच्छतः कितवस्य जाया भार्या हीना परित्यक्ता सती तप्यते । वियोगजसन्तापेन संतप्ता भवति । माता जनन्यपि पुत्रस्य कापि चरतः कितवस्य संवधाद्धीना तप्यते । पुत्रशोकेन संतप्ता भवति । चृणावाश्च पराजयादणवान् कितवः सर्वतो विभ्यत् धनं स्तेयजनितमिच्छमानः कामयमानोऽन्येषां ब्राह्मणादीनामस्तं गृहं । अस्तं पश्यमिति गृहनामसु पाठात् । नक्तं रात्रावुपैति । चौर्यार्थमुपगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

स्वियं दृष्ट्वाय कितवं तन्तापान्येषां जायां सुकृतं च योनिं ।

पूर्वाह्णे अश्वान्युजो हि बभूवन्तो अग्नेरन्ते वृषलः पयाद ॥११॥

स्त्रियं । दृष्टाय । कितवम् । तताप । अन्येषां । जायां । सुऽकृतं । च । योनिं ।
पूर्वाह्ने । अश्वान् । युयुजे । हि । बभून् । सः । अग्नेः । अन्ते । वृषलः । पपाद् ॥ ११ ॥

कितवम् कितवः । विभक्तिव्यत्ययः । अन्येषां स्वयतिरिक्तानां पुरुषाणां जायां
जायाभूतां स्त्रियं नारी सुखेन वर्तमानां सुकृतं सुष्ठु कृतं योनिं गृहं च दृष्टाय
मज्जाया दुःखिता गृहं चासंस्कृतमिति ज्ञात्वा तताप । तप्यते । पुनः पूर्वाह्ने
प्रातःकाले बभून्बभुवर्णानश्वान्यापकानक्षान्युयुजे । युनक्ति । पुनश्च वृषलो वृष-
लकर्म स कितवो राचावग्नेरन्ते समीपे पपाद् । शीतार्त्तः सन् शेते ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यो वः सेनानीर्महतो गणस्य राजा व्रातस्य प्रथमो बभूव ।
तस्मै कृणोमि न धनां रुणध्मि दशहं प्राचींस्तद्वत् वदामि ॥ १२ ॥
यः । वः । सेनाऽनीः । महत्तः । गणस्य । राजा । व्रातस्य । प्रथमः । बभूव ।
तस्मै । कृणोमि । न । धनां । रुणध्मि । दश । अहं । प्राचीः । तत् । कृतं । वदामि ॥ १२ ॥

हे अक्षा वो युष्माकं महतो गणस्य संघस्य योऽक्षः सेनानीर्नृता बभूव
भवति । व्रातस्य च । गणव्रातयोरस्यो भेदः । राजेश्वरः प्रथमो मुख्यो बभूव ।
तस्मा अक्षाय कृणोम्यहं । अंजलिं करोमि । अतः परं धना धनान्यक्षार्थमहं न
रुणध्मि । न संपादयामीत्यर्थः । एतदेव दर्शयति । अहं दश दशसंख्याका अंगुलीः
प्राचीः प्राङ्मुखीः करोमि । तदेतदहमृतं सत्यमेव वदामि । नानृतं ब्रवीमीत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

अधीर्मा दीव्यः कृषिमिन्कृषस्व विष्ते रमस्व बहु मन्यमानः ।
तच गावः कितव तच जाया तन्मे वि चष्टे सवितायमयः ॥ १३ ॥
अधीः । मा । दीव्यः । कृषिं । इत् । कृषस्व । विष्ते । रमस्व । बहु । मन्यमानः ।
तच । गावः । कितव । तच । जाया । तत् । मे । वि । चष्टे । सविता । अयं । अयः ॥ १३ ॥

हे कितव बहु मन्यमानो महत्तने विश्वासं कुर्वन्त्वमधीर्मा दीव्यः । द्यूतं मा
कुरु । कृषिमिन्कृषिमेव कृषस्व । कुरु । विष्ते कृष्या संपादिते धने रमस्व । मतिं
कुरु । तच कृषी गावो भवन्ति । तच जाया भवति । तदेव धर्मरहस्यं श्रुतिस्मृ-

तिकर्ता सविता सर्वस्य प्रेरकोऽयं दृष्टिगोचरोऽयं ईश्वरो वि चरे । विविध-
माख्यातवान् ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

मिचं कृणुध्वं खलु मृळतां नो मा नो धीरेण चरताभि धृणु ।

नि वो नु मन्युर्विशतामरातिरन्यो बभूणां प्रसितौ न्वस्तु ॥१४॥

मिचं । कृणुध्वं । खलु । मृळतां । नः । मा । नः । धीरेण । चरत । अभि । धृणु ।

नि । वः । नु । मन्युः । विशतां । अरातिः । अन्यः । बभूणां । प्रऽसितौ । नु । अस्तु ॥१४॥

हे अक्षा यूयं मिचं कृणुध्वं । अस्मासु मैत्री कुरुत । खल्विति पूरणः ।
नोऽस्मान्मृळत । सुखयत च । नोऽस्मान्धृणु धृणुना । तृतीयार्थे प्रथमा । धो-
रेणासद्येन माभि चरत । मा गच्छत । किंच । वो युष्माकं मन्युः क्रोधीऽरातिर-
स्माकं शत्रुर्नि विशतां । अस्मच्छत्रुषु तिष्ठतु । अन्योऽस्माकं शत्रुः कश्चिद्बभूणां
बभ्रुवर्णानां युष्माकं प्रसितौ प्रबंधने नु क्षिप्रमस्तु । भवतु ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पंचमो वर्गः ॥

अबुध्रमिति चतुर्दशर्चं षष्ठं सूक्तं । धनाकपुत्रस्य लुशस्यार्थं । इदमुत्तरं च
वैश्वदेवं । चयोदशीचतुर्दशी विष्टुभौ शिष्टा द्वादश जगत्यः । तथा चानुक्रांतं ।
अबुध्रं लुशो धानाको वैश्वदेवं तु द्विचिष्टुवंतं त्विति । गतः सूक्तविनियोगः ।
एकादशिनस्य वैश्वदेवस्य पशोर्वपायागस्यानुवाक्या विश्वे अद्येत्येषा । सूचितं
च । विश्वे अद्य मरुतो विश्व ऊत्या नो देवानामुप वेतु शंसः । आ० ३.७. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अबुध्रमु त्व इंद्रवंतो अग्रयो ज्योतिर्भरंत उपसो व्युष्टिषु ।

मही द्यावापृथिवी चैततामपोऽद्या देवानामव आ वृणीमहे ॥१॥

अबुध्रं । ऊं इति । त्वे । इंद्रवंतः । अग्रयः । ज्योतिः । भरंतः । उपसः । विऽउष्टिषु ।

मही इति । द्यावापृथिवी इति । चैततां । अपः । अद्यादेवानां । अवः । आ । वृणीमहे ॥१॥

इंद्रवंतो यद्यत्वेनेंद्रसंबन्धिनस्ये तेऽमी आहवनीयादयोऽग्रय उपसो व्युष्टिषु
व्युच्छन्नेषु तमसां विवासनकालेषु ज्योतिस्तेजो भरंतो धारयंतोऽबुध्रं । प्रचुद्धा
आसन् । मही मह्यौ द्यावापृथिव्यावपः कर्म । अपोऽन्न इति कर्मनामसु

पाठात् । चेततां । जानीतां । अद्यास्मिन्नहनि देवानामिन्द्रादीनामवो रक्षणं
वयमा वृणीमहे ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दिवस्पृथिव्योरव आ वृणीमहे मातृन्त्सिंधून्पर्वताञ्छर्यणावतः ।

अनागास्त्वं सूर्यमुपासमीमहे भद्रं सोमः सुवानो अद्या कृणोतु नः ॥२॥

दिवःपृथिव्योः । अवः । आ । वृणीमहे । मातृन् । सिंधून् । पर्वतान् । शर्यणाऽवतः ।

अनागाऽत्वं । सूर्यं । उपसं । ईमहे । भद्रं । सोमः । सुवानः । अद्या कृणोतु । नः ॥२॥

दिवःपृथिव्योर्द्यावापृथिव्योः कार्यत्वेन संबंध्यवो रक्षणं वयमा वृणीमहे । किंच ।
मातृन् लोकस्य निर्मातृन्त्सिंधून् शर्यणावतः सरसः संबंधिनः पर्वतान् शिलोच्च-
यांश्च तथा सूर्यमुपसं चानागास्त्वं कर्मवैगुण्यजनितपापराहित्यमीमहे । वयं
याचामहे । किंच । अद्यास्मिन्नहनि नोऽस्माकं सुवानोऽभियूयमाणः सोमो
भद्रं कल्याणं कृणोतु । करोतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

द्यावा नो अद्या पृथिवी अनागसो मही चायेतां सुविताय मातरा ।

उषा उच्छ्रंत्यर्षं बाधतानर्घं स्वस्त्यर्षिं समिधानमीमहे ॥३॥

द्यावा । नः । अद्या । पृथिवी इति । अनागसः । मही इति । चायेतां । सुविताय । मातरा ।

उषाः । उच्छ्रंती । अर्षं । बाधतां । अर्घं । स्वस्ति । अर्षिं । संऽइधानं । ईमहे ॥३॥

मही मह्यौ मातरा मातरौ सर्वस्य मातृभूते द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्याव-
द्यास्मिन्नहन्यनागसोऽपराधरहितान् नोऽस्मान्सुविताय सुखाय चायेतां । रक्षेतां ।
किंच । उच्छ्रंती तमांसि विवासयंत्युषा अस्माकमर्घं पापमप बाधतां । अपनयतु ।
अपि च । समिधानं सम्यग्दीप्यमानमग्निं स्वस्ति सर्वप्रकाराविनाशमीमहे ।
वयं याचामहे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इयं न उसा प्रथमा सुदुर्ब्य रेवत्सनिभ्यो रेवती व्युच्छतु ।

आरे मन्युं दुर्विदचस्य धीमहि स्वस्त्यर्षिं समिधानमीमहे ॥४॥

इयं । नः । उ॒सा । प्र॒थ॒मा । सु॒दे॒व्यं । रे॒वत् । स॒नि॒ऽभ्यः । रे॒वती । वि । उ॒च्छ॒तु ।
अ॒रे । म॒न्युं । दुः॒ऽवि॒द॒व॒स्य । धी॒म॒हि । स्व॒स्ति । अ॒ग्निं । सं॒ऽइ॒धा॒नं । ई॒म॒हे ॥४॥

रेवती धनवती प्रथमा मुख्येयमुसा पापानामुत्तारिण्युषाः सुदेव्यं शोभनदेवाहं
रेवञ्जनवत्प्रधानयागकालत्वं सनिभ्यो भजमानेभ्यो नोऽसभ्यं प्रयच्छन्ती व्युच्छतु ।
तमांसि विवासयतु । किंच । दुर्विदवस्य दुर्धनस्य पुरुषस्य मन्युं क्रोधमारे दूरे
धीमहि । निधीमहि । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्र याः सि॒स्र॒ते । सूर्य॑स्य र॒श्मि॒भिर्ज्योति॑र्भर॒तीरु॒पसो॒ व्यु॒ष्टिषु ।
भ॒द्रा नो॑ अ॒द्य अ॒व॒से व्यु॒च्छ॒त स्व॒स्त्य॒ग्निं सं॒मि॒धा॒न॒मी॒महे ॥५॥
प्र । याः । सि॒स्र॒ते । सूर्य॑स्य । र॒श्मि॒ऽभिः । ज्योतिः । भ॒र॒तीः । उ॒ष॒सः । वि॒ऽउ॒ष्टिषु ।
भ॒द्रा । नः । अ॒द्य । अ॒व॒से । वि । उ॒च्छ॒त । स्व॒स्ति । अ॒ग्निं । सं॒ऽइ॒धा॒नं । ई॒म॒हे ॥५॥

या उषसः सूर्यस्य रश्मिभिः किरणैः प्र सिंस्रते संगच्छन्ते व्युष्टिषु व्युच्छनेषु
तमसां विवासनकालेषु ज्योतिरात्मीयं तेजो भरतीर्भरन्ति च ता यूयं नोऽस्मा-
कमद्यास्मिन्नहनि अवसेऽन्नाय भद्रा भजनीया भवत । व्युच्छत । तमांसि विवा-
सयत च । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पष्ठो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒न॒मी॒वा उ॒प॒स आ च॑रंतु न उ॒द्ग॒म्यो जि॒हतां॑ ज्योति॑षा वृ॒हत् ।
आयु॑क्षाताम॒श्विना॑ तू॒तुजिं॑ रथं स्व॒स्त्य॒ग्निं सं॒मि॒धा॒न॒मी॒महे ॥६॥
अ॒न॒मी॒वाः । उ॒ष॒सः । आ । च॑रंतु । नः । उ॒त् । अ॒ग्नयः॑ । जि॒ह॒तां । ज्योति॑षा । वृ॒हत् ।
आयु॑क्षातां । अ॒श्विनां॑ । तू॒तुजिं॑ । रथं । स्व॒स्ति । अ॒ग्निं । सं॒ऽइ॒धा॒नं । ई॒म॒हे ॥६॥

अनमीवा रोगरहिता उषसो नोऽस्माना चरंतु । आगच्छंतु । वृहद्वृहता
महता ज्योतिषा तेजसा युक्ता अग्नयोऽप्युज्जिहतां । उद्गच्छंतु । अश्विनाश्विनौ
तूतुजिं क्षिप्रगामिनं रथमायुक्षातां । अस्मान्प्रत्यागंतुं रासभाभ्यां युक्तां । हरित
आदित्यस्य रासभावश्विनोरिति पाठात् । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

श्रेष्ठं नो अद्य सवितर्वरेण्यं भागमा सुव स हि रत्नधा असि ।

रायो जनित्री धिषणा मुप द्रुवे स्वस्त्यग्निं समिधानमीमहे ॥७॥

श्रेष्ठं । नः । अद्य । सवितः । वरेण्यं । भागं । आ । सुव । सः । हि । रत्नधाः । असि ।

रायः । जनित्री । धिषणा । उप । द्रुवे । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥७॥

हे सवितस्त्वमद्यास्मिन्नहनि नोऽस्मभ्यं वरेण्यं वरणीयं श्रेष्ठं प्रशस्यतमं भागं भजनीयं धनमा सुव । प्रेरय । देहीत्यर्थः । हि यस्मादप्रार्थितत्वं रत्नधाः श्रेष्ठानां धनानां संविभक्तासि भवसि । तथा च निगमांतरं । विभक्तारं हवामहे वसोश्चिक्त्व राधसः । सवितारं नृचक्षुसं । ऋग्वे० १. २२. ७. इति । रायो धनस्य जनित्री धिषणां सर्वदेवस्तुतिरूपां वाचमुप द्रुवे । अहमुपब्रवीमि । यथा । धिषणां देवीमुप द्रुवे । उपस्तौमीत्यर्थः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

पिपर्तु मा तदृतस्य प्रवाचनं देवानां यन्मनुष्याऽश्मन्महि ।

विश्वा इदुसाः स्पृकुदेति सूर्यः स्वस्त्यग्निं समिधानमीमहे ॥८॥

पिपर्तु । मा । तत् । अृतस्य । प्रऽवाचनं । देवानां । यत् । मनुष्याः । अश्मन्महि ।

विश्वाः । इत् । उसाः । स्पृक् । उत् । एति । सूर्यः । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥८॥

यदृतस्य यज्ञस्य सत्यस्य वा संबंधि देवानां प्रवाचनं प्रकर्षेण गुणानां कथनं स्तोत्रं मनुष्या वयमश्मन्महि कर्तुं जानीमस्तत्प्रवाचनं मा मां पिपर्तु । पालयतु । किंच । सूर्यो विश्वाः सर्वा उसा उपसः स्पृक् स्पृशन्नवगच्छन्वेदेति । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

अद्येपो अद्य वह्निपः स्तरीमणि याव्णां योगे मन्मनः साधे ईमहे ।

आदित्यानां शर्मेणि स्या भुरण्यसि स्वस्त्यग्निं समिधानमीमहे ॥९॥

अद्येपः । अद्य । वह्निपः । स्तरीमणि । याव्णां । योगे । मन्मनः । साधे । ईमहे ।

आदित्यानां । शर्मेणि । स्याः । भुरण्यसि । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥९॥

अद्यास्मिन्नहनि वह्निपः स्तरीमणि वेद्यां स्तरणे मन्मनो मननीयस्याभीष्टस्य

फलस्य साधे साधके ग्राव्यामभिषवपापाणानां योगे सोमेन सह संयोगे च सत्यद्वेषो द्वेषवर्जितानादित्यानीमहे । वयमभीष्टं याचामहे । हे स्तोतृत्वं तेषामादित्यानां देवानां शर्मणि मुखे स्थाने वा स्याः । तिष्ठ । भुरण्यसि । कर्तव्यानि कर्माणि विभर्षि । गच्छसि वा । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ नो ब॒र्हिः स॒ध॒मादे॑ बृह॒द्वि॒ दे॒वा इ॒ंके सा॒द॒या स॒प्त होत॑न् ।

इ॒ंद्रं मि॒त्रं वरु॑णं सा॒तये॒ भ॒गं स्व॒स्त्य॒ग्निं स॑मिधा॒नमी॑महे ॥१०॥

आ । नः । ब॒र्हिः । स॒ध॒मादे॑ । बृह॒त् । दि॒वि । दे॒वान् । इ॒ंके । सा॒द॒य । स॒प्त । होत॑न् ।

इ॒ंद्रं । मि॒त्रं । वरु॑णं । सा॒तये॑ । भ॒गं । स्व॒स्ति । अ॒ग्निं । सं॒इ॒धानं॑ । इ॒महे॑ ॥१०॥

नोऽस्माकं बृहद्बृहति महति दिवि दीप्ते सधमादे । सह माद्यन्ति देवा यच्च तस्मिन् । बर्हिर्वर्हिषि यज्ञे सप्त सप्तसंख्याकान्होतृन्वपद्रुतृनिंद्रं मित्रं च वरुणं च भगं च देवानितरानपि यष्ट्यान्देवान् हे अग्ने त्वमा सादय । अग्रेराभिमुख्यकरणमिहाद्य दैव्यं जनं बर्हिरा सादया वसो इत्येवमादिर्मन्त्रैरवगम्यते । तच्च त्वयासादितान्स्तानिंद्रादीन्देवानहं सातये धनलाभायेके । स्तौमि । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

त आ॒दि॒त्या आ॒ गता॒ सर्व॑ता॒तये॒ वृ॒धे नो॑ य॒ज्ञम॑व॒ता स॒जोप॑सः ।

बृह॒स्पतिं॑ पू॒षणं॑ म॒श्विना॒ भ॒गं स्व॒स्त्य॒ग्निं स॑मिधा॒नमी॑महे ॥११॥

ते । आ॒दि॒त्याः । आ॒ । ग॒ता । सर्व॑ता॒तये॑ । वृ॒धे । नः । य॒ज्ञं । अ॒व॒त । स॒जो॒प॒सः ।

बृह॒स्पतिं॑ । पू॒षणं॑ । अ॒श्विना॑ । भ॒गं । स्व॒स्ति । अ॒ग्निं । सं॒इ॒धानं॑ । इ॒महे॑ ॥११॥

हे आदित्या येऽस्माभिराहूतास्ते यूयं सर्वतातये यज्ञार्थमा गत । आगच्छत । आगत्य च हे सजोपसः संगता यूयं नोऽस्माकं वृधे वर्धनाय यज्ञं प्रत्यवत । गच्छत । वयं च बृहस्पतिं पूषणं चाश्विनाश्विनी च भगं भगाख्यं देवं च समिधानं सम्यग्दीप्त्रमग्निं च स्वस्ति सर्वप्रकाराविनाशमीमहे । याचामहे ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

तन्नो देवा यच्छत सुप्रवाचनं छर्दिरादित्याः सुभरं नृपाय्यं ।

पश्वे तोकाय तनयाय जीवसे स्वस्त्यग्निं समिधानमीमहे ॥१२॥

तत् । नः । देवाः । यच्छत । सुऽप्रवाचनं । छर्दिः । आदित्याः । सुऽभरं । नृऽपाय्यं ।

पश्वे । तोकाय । तनयाय । जीवसे । स्वस्ति । अग्निं । संऽद्धानं । ईमहे ॥१२॥

हे आदित्या देवा यूयं सुप्रवाचनमत्यंतं प्रशस्तं सुभरं सुसमृद्धं नृपाय्यं नृणां
रक्षकं तदस्मदभिलषितं छर्दिर्गृहं नोऽस्माकं पश्वे पश्चात्तुकाय तोकाय पुत्राय
तनयाय पौत्राय च जीवसे जीवनार्थं यच्छत । दत्त । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

विश्वे अद्य मरुतो विश्वं ऊती विश्वे भवत्वग्रयः समिद्धाः ।

विश्वे नो देवा अवसा गमंतु विश्वमस्तु द्रविणं वाजो अस्मे ॥१३॥

विश्वे । अद्य । मरुतः । विश्वे । ऊती । विश्वे । भवंतु । अग्रयः । संऽद्वाः ।

विश्वे । नः । देवाः । अवसा । आ । गमंतु । विश्वं । अस्तु । द्रविणं । वाजः । अस्मे इति ॥१३॥

अद्यास्मिन्नहनि प्रधानयागदिवसे विश्वे सर्वे मरुतो विश्वे सर्वे मरुत्तणसह-
चरिता रुद्रादयो देवाश्चोती ऊत्ये रक्षणाय भवंतु । अपि च । विश्वे सर्वेऽग्रय
आहवनीयादयः समिद्धाः संदीप्ता भवंतु । अपि च विश्वे सर्वे इन्द्रादयो देवा
नोऽस्माकमवसा रक्षणेना गमंतु । आगच्छंतु । किंचास्मे अस्मासु विश्वं सर्वं
द्रविणं धनं वाजोऽन्नं चास्तु । भवतु ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

यं देवासोऽग्रयं वाजंसाती यं चायध्वे यं पिपृषात्यंहः ।

यो वो गोपीधे न भयस्य वेद ते स्याम देववीतये तुरासः ॥१४॥

यं । देवासः । अग्रयं । वाजंऽसाती । यं । चायध्वे । यं । पिपृष । अति । अंहः ।

यः । यः । गोऽपीधे । न । भयस्य । वेद । ते । स्याम । देवऽवीतये । तुरासः ॥१४॥

हे तुरासोऽभीष्टप्रदाने क्षिप्रा देवासो देवा यूयं वाजसाती संप्राप्ते यं मनुष्य-
मप्य रक्षाय यं च चायध्वे शशोः पालयय यं चाहः पापमन्यतिनीय पिपृष

कामैः पूरयथ यथापि मनुष्यो वो युष्माकं कार्यत्वेन संबंधिनि गोपीये रक्षणे
भयस्य भयं न वेद न जानाति ते सर्वे वयं देववीतये यज्ञार्थं स्याम । भवेम ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमेऽष्टमो वर्गः ॥

उपासान्तेति चतुर्दशर्चं सप्तमं सूक्तं । धानाकस्य लुशस्यार्थं । आदितो द्वादश
जगत्यस्ततो द्वे चिष्टुभौ । विश्वे देवा देवता । पूर्वसूक्ते वैश्वदेवं तु द्विचिष्टुवंतं
त्वित्युक्तत्वात् । उपासान्तेत्यनुक्रांतं । आभिप्रविके पष्ठेऽहनि वैश्वदेव इदं वैश्व-
देवनिविद्यानं । सूचितं च । कतरा पूर्वोपासान्तेति वैश्वदेवं । अ० ७. ७. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उपासान्ता बृहती सुपेशसा द्यावाक्षामा वरुणो मित्रो अर्यमा ।

इंद्रो हुवे मरुतः पर्वता अप आदित्यान् द्यावापृथिवी अपः स्वः ॥ १ ॥

उपासान्ता । बृहती इति । सुपेशसा । द्यावाक्षामा । वरुणः । मित्रः । अर्यमा ।

इंद्रो हुवे । मरुतः । पर्वतान् । अपः । आदित्यान् । द्यावापृथिवी इति । अपः ।

स्वर्गरिति स्वः ॥ १ ॥

बृहती बृहत्यौ महत्यौ सुपेशसा सुरुपे उपासान्ता रात्र्युषसौ द्यावाक्षामा
द्यावापृथिव्यौ च । वरुणो मित्रो मित्रावरुणौ चार्यमा च येऽत्र विहिता देवा-
स्तानेतानिंद्रं मरुतश्च पर्वताश्चाप उदकाणि चादित्याश्च द्यावापृथिवी द्यावा-
पृथिव्यौ च । पुनर्द्यावापृथिव्योर्यहणमादरार्थं । अपोऽंतरिक्षं च स्वः सर्वं च यदृष्यं
देवजातं हुवे । हयामि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

द्यौश्च नः पृथिवी च प्रचेतसा ऋतावरी रक्षतामंहसो रिपः ।

मा दुर्विदवा निःश्रुतिर्न ईशत तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ २ ॥

द्यौः । च । नः । पृथिवी । च । प्रऽचेतसा । ऋतावरी इत्यतऽवरी । रक्षतां । अंहसः । रिपः ।

मा । दुः । विदवा । निः । श्रुतिः । नः । ईशत । तत् । देवानां । अवः । अद्या । वृणीमहे ॥ २ ॥

प्रचेतसा सुबुद्धी ऋतावरी यज्ञवत्यौ सत्यवत्यौ द्यौश्च पृथिवी च द्यावापृथि-
व्यावुभे नोऽस्मान्निषो हिंसाकादंहसः पापाश्च रक्षतां । किंच दुर्विदवा कुत्सितज्ञाना
निःश्रुतिर्मृत्युदेवता नोऽस्माकं मेशत । ईश्वरी मा भूत् । किंच । वयं देवानां

संवधि तदसाधारणमवो रक्षणमद्यास्मिन्नहनि प्रधानयागदिवसे वृणीमहे ।
प्रार्थयामहे ॥

॥ अथ तृतीया ॥

विश्वस्माच्चो अदितिः पातंहंसो माता मित्रस्य वरुणस्य रेवतः ।

स्वर्वज्ज्योतिरवृकं नशीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥३॥

विश्वस्मात् । नः । अदितिः । पातु । अंहंसः । माता । मित्रस्य । वरुणस्य । रेवतः ।

स्वः ऽवत् । ज्योतिः । अवृकं । नशीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥३॥

रेवतो धनवतो मित्रस्य वरुणस्य च धनवतोर्मिचावरुणयोर्मता जनन्यदि-
तिर्देवी नोऽस्मान्विश्वस्मात्स्वस्मादंहसः प्रापात्पातु । रक्षतु । किंच । वयमवृकं
बाधकरहितं स्वर्वत् सर्वं ज्योतिस्तेजो नशीमहि । नशिः पलायनकर्मा । पलायनं
च शीघ्रगमनं । शीघ्रं प्राप्तुम इत्यर्थः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यावा वदन्नप रक्षांसि सेधतु दुःस्वप्न्यं निर्ऋतिं विश्वमचिर्यं ।

आदित्यं शर्मं मरुतामशीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥४॥

यावा । वदन् । अप । रक्षांसि । सेधतु । दुःस्वप्न्यं । निःऽऋतिं । विश्वं । अचिर्यं ।

आदित्यं । शर्मं । मरुतां । अशीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥४॥

यावाभिपवपापाणो वदन्नभिपववेलायां शम्दं कुर्वन् रक्षांसि यागविघ्नका-
रीण्यप सेधतु । विनिवारयतु । दुःस्वप्न्यं दुःसुप्प्रभवमस्मदीयमनिष्टं चाप सेधतु ।
निर्ऋतिं मृत्युदेवतां चाप सेधतु । अचिरणमदनशीलं विश्वं सर्वं पिशाचादिकं
चाप सेधतु । एवं निविघ्नत्वेन निष्पन्ने यागे वयमादित्यमादित्यानां संवधि मरुतां
च संवधि शर्मं सुखमशीमहि । प्राप्तुयाम । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एंद्रो वह्निः सीदंतु पिबन्तामिळा बृहस्पतिः सामभिर्ऋको अचंतु ।

सुप्रफेतं जीवसे मन्म धीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥५॥

आ । इंद्रः । वह्निः । सीदंतु । पिबन्तां । इळा । बृहस्पतिः । सामऽभिः । ऋकः । अचंतु ।

सुऽप्रफेतं । जीवसे । मन्म । धीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥५॥

इंद्रो वहिरा सीदतु । इळा माध्यमिका स्तनयितुलक्षणा वागपि पिन्वतां ।
किंतु । सामभिर्गीयमान ऋद्धः स्तुतिमान्वृहस्पतिरथर्चतु । अस्मान्पूजयतु । किंच ।
वयं सुप्रकेतं सुप्रज्ञानं मन्म मननीयं धनं स्तोत्रं वा धीमहि निदधीमहि जीवसे
जीवनाय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दिविस्पृशं यज्ञमस्माकमश्विना जीराध्वरं कृणुतं सुममिष्टये ।

प्राचीनरश्मिमाहुतं घृतेन तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ६ ॥

दिविऽस्पृशं । यज्ञं । अस्माकं । अश्विना । जीरऽध्वरं । कृणुतं । सुमं । इष्टये ।

प्राचीनऽरश्मिं । आऽहुतं । घृतेन । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥ ६ ॥

हे अश्विनौ युवां नोऽस्माकं यज्ञं दिविस्पृशं दिवि स्पृष्टारं गंतारं कृणुतं ।
कुरुतं । तथा जीराध्वरं क्षिप्रं हिंसारहितं च यज्ञं नोऽस्माकं कृणुतं । कुरुतं ।
इष्टयेऽभिलषितसिद्ध्यर्थं सुमं सुखं च कुरुतं । किंच । घृतेनाज्येनाहुतमग्निं प्राची-
नरश्मिं देवाभिमुखं कुरुतमित्यर्थः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

उपं ह्रये सुहवं मारुतं गणं पावकमृषं सख्याय शंभुर्व ।

रायस्पोषं सौश्रवसाय धीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ७ ॥

उपं । ह्रये । सुहवं । मारुतं । गणं । पावकं । ऋषं । सख्याय । शंभुर्व ।

रायः । पोषं । सौश्रवसाय । धीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥ ७ ॥

सुहवं स्वाह्वानं पावकं शोधकमृषं दर्शनीयं शंभुवं सुखस्य भावयितारं रायौ
धनस्य पोषं पोषकं मारुतं मरुतां संवन्धिनं गणं संघं सख्याय सखिभावायोप
ह्रये । उपगम्य ह्रयामि । आगतं गणं सौश्रवसाय शोभनाच्चवत्ताय सुयशस्वाय
वा वयं धीमहि । वृद्धौ निदधीमहि । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अपां पेरुं जीवधन्यं भरामहे देवार्थं सुहर्वमध्वरश्चर्यै ।

सूरश्मिं सोममिन्द्रियं यमीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ८ ॥

अपां । पेहं । जीवऽधन्यं । भरामहे । देवऽअय्यं । सुऽहवै । अध्वरऽश्रियं ।
सुऽरश्मिं । सोमै । इन्द्रियं । यमीमहि । तत् । देवानां । अर्वः । अद्य । वृणीमहे ॥ ८ ॥

अपामुदकानां पेहं प्रालकं जीवधन्यं । धन्या जीवा यस्मिन्नसौ जीवधन्यः ।
तं देवाय्यं देवानां तर्पकं सुहवं शोभनाद्भानं शोभनस्तुतिं वाध्वरश्रियं सुरश्मिं
शोभनांशुं सोमं भरामहे । धारयामः । पत्नीशालातो हविर्धानं प्रति प्रापयामो
वा । भृतं तं सोममिन्द्रियं वीर्यं यमीमहि । वयं याचामहे । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

सनेम तसुसनिता सनित्वभिर्वयं जीवा जीवपुत्रा अनागसः ।
ब्रह्मद्विपो विष्णवेनो भरेत तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ९ ॥
सनेम । तत् । सुऽसनिता । सनित्वऽभिः । वयं । जीवाः । जीवऽपुत्राः । अनागसः ।
ब्रह्मऽद्विपः । विष्णुः । एनः । भरेत । तत् । देवानां । अर्वः । अद्य । वृणीमहे ॥ ९ ॥

जीवा जीवन्ती जीवपुत्रा जीवनवत्पुत्राश्चानागसोऽपराधवर्जिताश्च वयं
धनाका लुशाः सनित्वभिः संभक्तुभिः पुत्रपौत्रादिभिः सह सुसनिता शोभनेन
भजनेन तद्देवजातं सनेम । स्तुत्या हविःप्रदानेन च संभजेमहि । किंच । ब्रह्मद्विपो
ब्राह्मणानामस्माकं द्वेष्टारो विष्णुग्रानागच्छदेनोऽस्मदीयं पापं भरेत । आत्मनि
धारयंतु । पोषयंतु । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

ये स्या मनोर्यज्ञियास्ते ऋणोतन यज्ञो देवा ईमहे तद्ददातन ।
जैवं क्रतुं रयिमदीरवद्यस्तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ १० ॥
ये । स्य । मनोः । यज्ञियाः । ते । ऋणोतन । यत् । वः । देवाः । ईमहे । तत् । ददातन ।
जैवं । क्रतुं । रयिमत् । वीरऽवत् । यशः । तत् । देवानां । अर्वः । अद्य । वृणीमहे ॥ १० ॥

हे देवा ये यूयं मनोर्मनुष्यस्य यज्ञिया यज्ञार्हाः स्य भवथ ते यूयं ऋणोतन ।
अस्मदीयां स्तुतिं ऋणुत । किंच । हे देवा वो युष्मान्यदभीष्टमीमहे याचामहे
तज्जैवं जयशीलं क्रतुं प्रज्ञानं रयिमद्धनवदीरवत्पुत्राद्युपेतं यशश्च ददातन ।
नोऽस्मभ्यं प्रयच्छत । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे दशमी वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

महद्दध महतामा वृणीमहेऽवो देवानां बृहतामनर्वणां ।

यथा वसु वीरजातं नशामहे तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥११॥

महत् । अद्य । महतां । आ । वृणीमहे । अवः । देवानां । बृहतां । अनर्वणां ।

यथा । वसु । वीरऽजातं । नशामहे । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥११॥

अद्यास्मिन्नहनि महतां श्रेष्ठानां बृहतां बृहानामनर्वणामप्रतिगत्तानां देवानामिन्द्रादीनां संबन्धि महदधिकमवो रक्षणमा वृणीमहे । प्रार्थयामहे । किञ्च । वयं यथा वसु धनं वीरजातमपत्यजातं च नशामहे प्राप्नुयाम तथा ते देवाः कुर्वन्त्विति शेषः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

महो अग्नेः समिधानस्य शर्मण्यनागा मिचे वरुणे स्वस्त्यै ।

श्रेष्ठे स्याम सवितुः सवीमनि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥१२॥

महः । अग्नेः । संऽइधानस्य । शर्मणि । अनागाः । मिचे । वरुणे । स्वस्त्यै ।

श्रेष्ठे । स्याम । सवितुः । सवीमनि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥१२॥

समिधानस्य समिध्यमानस्य महो महतोऽग्नेः शर्मणि सुखे वयं स्याम । भवेम । किञ्च । वयमनागा अनागसः । वचनप्यत्ययः । स्याम । अपि च । मिचे वरुणे मित्रावरुणयोः । षष्ठ्यर्थे सप्तमी । सवितुश्च सवीमनि प्रसवे स्वस्त्यै सर्वप्रकाराविनाशाय स्याम । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

ये सवितुः सत्यसवस्य विश्वे मित्रस्य व्रते वरुणस्य देवाः ।

ते सौभगं वीरवज्रोमदप्रो दधातन द्रविणं चित्रमस्मे ॥१३॥

ये । सवितुः । सत्यऽसवस्य । विश्वे । मित्रस्य । व्रते । वरुणस्य । देवाः ।

ते । सौभगं । वीरऽवत् । गोऽमत् । अन्नः । दधातन । द्रविणं । चित्रं । अस्मे इति ॥१३॥

ये विश्वे देवाः सत्यसवस्य सत्यप्रसवस्य सवितुर्मित्रस्य वरुणस्य मित्रावरुणयोश्च व्रते प्रसवाख्ये कर्मणि भवन्ति ते यूयं सौभगं सौभाग्यं वीरवत्पुत्राद्युपेतं गोमन्त्रीयुक्तं चित्रं पूजनीयं द्रविणं धनं चान्नः कर्म चास्मे मह्यं दधातन । प्रयच्छत ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

सविता पश्चातात्सविता पुरस्तात्सवितोत्तरात्तात्सविताधरात्तात् ।

सविता नः सुवतु सर्वतांति सविता नो रासतां दीर्घमायुः ॥ १४ ॥

सविता । पश्चातात् । सविता । पुरस्तात् । सविता । उत्तरात्तात् । सविता । अधरात्तात् ।

सविता । नः । सुवतु । सर्वऽतांति । सविता । नः । रासतां । दीर्घ । आयुः ॥ १४ ॥

पश्चातात्पश्चिमतः स्थितः सविता पुरस्तात्पूर्वतश्च स्थितः सवितोत्तरात्तादुत्तरतः स्थितश्च सविता नोऽस्माकं सर्वतांति सर्वमभिलषितं धनादिकं सुवतु । प्रेरयतु । किंच । सवितैव नोऽस्मभ्यं दीर्घं बहुकालीनमायू रासतां । ददातु । बहुधा सवि-
तृपदग्रहणमन्यतमादरार्थे ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकादशी वर्गः ॥

नमो मित्रस्येति द्वादशर्वमष्टमं सूक्तं । अभितपा नाम सूर्यपुत्र ऋषिः । इदमादीनि पंच सूक्तानि जागतानि । अस्य सूक्तस्य दशमी त्रिष्टुप् । सूर्यो देवता । तथा चानुक्रांतं । नमो द्वादश सौर्योऽभितपाः सौर्यं जागतं वै त्रिष्टुप् दश-
मीति ॥ आश्विनशस्त्रे सूर्योदयादूर्ध्वं सौर्यकांड एतत्सूक्तं । सूचितं च । चित्रं देवानां नमो मित्रस्य । आ० ६. ५. इति ॥ विपुवति निष्केवस्य आद्यस्तुचोऽनुरूपः । सूचितं च । विभाड्वृहत्पुवतु सोम्यं मधु नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षस इति स्तोत्रि-
यानुरूपौ । आ० ८. ६. इति ॥ स्वपंतमभ्यस्तमये सति रात्रिशेषं स्थित्वा प्रातर्भ्येन सूर्यो ज्योतिषेत्यादिभिः पंचभिः सूर्यं उपस्थेयः । सूचितं च । अथ्याधितं चेत्स्वपंत-
मादित्योऽभ्यस्तमियाद्याग्यतीऽनुमविशन्नात्रिशेषं भूत्वा येन सूर्यं ज्योतिषा वाधसे तम इति पंचभिरादित्यमुपतिष्ठेत् । स्वपंतमभ्युदिते यस्य ते विश्वेत्यादिभिश्चत-
सृभिः सूर्यं उपस्थेयः । सूचितं च । अभ्युदियाच्चेदकर्मथातमनभिरूपेण कर्मणा वाग्यत इति समानमुत्तराभिश्चतसृभिरुपस्थानमिति । आ० गृ० ३. ७. ॥ एकादशि-
नस्य सौर्यस्य पणोर्हविषो याज्या । सूचितं च । शं नो भव चक्षसा शं नो अहा वायो भूप शुचिपाः । आ० ३. ८. इति ॥ होचकाणां शकलाधाने यदो देवा इत्येषा । आ० ६. १०. ॥ विवाहे कन्यारोदनीये जीवं रुदंतीत्येषा जथा । आ० गृ० १. ८. ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षसे महो देवाय तद्वतं संपर्यत ।

दूरेदने देवजाताय केतवे दिवस्पुत्राय सूर्याय शंसत ॥ १ ॥

नमः । मित्रस्य । वरुणस्य । चक्षसे । महः । देवार्य । तत् । ऋतं । सपर्यत ।
दूरेऽदृशे । देवऽजाताय । केतवे । दिवः । पुत्रार्य । सूर्यीय । शंसत ॥ १ ॥

हे ऋत्विजो यूयं मित्रस्य वरुणस्य मित्रावरुणयोश्चक्षसे द्रष्टे महो महते
देवाय द्योतमानाय दूरेदृशे दूरे संतमपि पश्यते देवजाताय देवेषु जाताय देवार्थ-
मुत्पन्नाय केतवे विश्वस्य ब्रह्मापत्ताय दिवः पुत्राय पुत्रभूताय । दिवि जायमा-
नत्वात्तमुच्यत्वपदेशः । सूर्याय सूर्यार्थं नमः कृत्वा तद्विहितमृतं यागादिलक्षणं
कर्म सपर्यत । पूजयत । शंसत । स्तुतिमपि कुरुत ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सा मां सत्योक्तिः परि पातु विश्वतो द्यावां च यच्च ततनन्द्वा नि च ।
विश्वमन्यन्नि विशते यदेजति विश्वाहापो विश्वाहीदेति सूर्यः ॥ २ ॥
सा मां सत्योक्तिः परि पातु विश्वतः द्यावां च यच्च ततनन्द्वा नि च ।
विश्वं अन्यत् नि विशते यत् एजति विश्वाहा आपः विश्वाहा उत् ।
एति सूर्यः ॥ २ ॥

सा सत्योक्तिस्तत्सत्यवचनं मा मां विश्वतः सर्वतः परि पातु । परिरक्षतु ।
यया सत्योक्त्या यच्च यस्मिन्देशे द्यावा च द्यावापृथिव्यावहानि रात्रयश्च ततनन्
अतन्वन् तच्च विश्व सर्वमन्यद्भूतजातं नि विशते । विश्वाम्यति । यदेतद्भूतजातमे-
जति कंपते विश्वाहा सर्वदापद्य स्यंदते विश्वाहा सर्वदा सूर्यश्चोदेति सा सत्योक्तिर्मा
परिपात्वित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

न ते अदेवः प्रदिवो नि वासते यदेतेशेभिः पत्तैर रथ्यसि ।
प्राचीनमन्यदनुं वर्तते रज उदन्येन ज्योतिषा यासि सूर्य ॥ ३ ॥
न ते अदेवः प्रदिवः नि वासते यत् एतेशेभिः पत्तैर रथ्यसि ।
प्राचीनं अन्यत् अनुं वर्तते रजः उत् अन्येन ज्योतिषा यासि सूर्य ॥ ३ ॥

हे सूर्य ते तव समीपे प्रदिवः प्रलः पुरातनः कश्चिद्देवोऽसुरो राक्षसो वा न
नि वासते । न निवसति । कदेत्यत आह । यद्यदा त्वं पत्तैरगमनशीलैरेत-
जैर्भिरथै रथ्यसि । रथं कामयसे योक्तुं । किंच प्राचीनमन्यत्त्वदीयं ज्योती रज

उदकमनु वर्तते । अन्येन तेन ज्योतिषोद्यासि । उदेषि । यद्वा प्राचीनमन्यद्रजश्व-
द्राख्यं ज्योतिस्त्वामनु वर्तते ततस्त्वमन्येन ज्योतिषा सहोदेषीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

येन सूर्ये ज्योतिषा वाधसे तमो जगच्च विश्वमुदियर्षि भानुना ।

तेनास्मद्विश्वामनिरामनाहुतिमपामीवामप दुःप्रप्यं सुव ॥४॥

येन । सूर्ये । ज्योतिषा । वाधसे । तमः । जगत् । च । विश्वं । उत्ऽदियर्षि । भानुना ।

तेन । अस्मत् । विश्वां । अनिराम । अनाहुतिं । अपं । अमीवां । अपं । दुःऽप्रप्यं । सुव ॥४॥

हे सूर्य त्वं येन ज्योतिषा तेजसा तमोऽंधकारं वाधसे निवारयसि । येन
च भानुना तेजसा विश्वं सर्वं जगज्जंगममुदियर्षुद्गमयसि तेन ज्योतिषास्मद-
स्मत्तोऽनिरामन्नाभावमनाहुतिमहोमं चामीवां रोगजातं चाप सुव । अपगमय ।
दुःप्रप्यं दुःप्रप्यप्रभवमनिष्टं चाप सुव ॥

॥ अथ पंचमी ॥

विश्वस्य हि प्रेषितो रक्षसि व्रतमहेळयन्बुचरसि स्वधा अनु ।

यद्वा त्वा सूर्योपव्रवामहे तं नो देवा अनु मंसीरत क्रतुं ॥५॥

विश्वस्य । हि । प्रऽप्रेषितः । रक्षसि । व्रतं । अहेळयन् । उत्ऽबुचरसि । स्वधाः । अनु ।

यत् । अद्य । त्वा । सूर्ये । उपऽव्रवामहे । तं । नः । देवाः । अनु । मंसीरत । क्रतुं ॥५॥

हे सूर्य प्रेषितः प्रेरितस्त्वमहेळयन् अक्रुध्यन्विश्वस्य सर्वस्य यजमानस्य व्रतं
कर्म रक्षसि हि । यज्ञविध्वंसकेभ्यो रक्षसेभ्यः पालयसि । स्वधा हवींष्यनूचरसि ।
उद्ब्रूयसि च । प्रातर्होमे निवृत्ते सति पश्चादुद्ब्रूयसीत्यर्थः । तथा च यद्यदाद्या-
स्मिन्नहनि त्वा त्वामुपव्रवामहा उपब्रूमस्तदा नोऽस्माकं तं क्रतुं तत्कर्म देवा
इन्द्रादयोऽनु मंसीरत । अनुमन्यतां ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तं नो द्यावापृषिवी तन्न आप इंद्रः शृण्वंतु मस्तो हवं वचः ।

मा शूने भूम सूर्यस्य संहृदि भद्रं जीर्वतो जरुषामंशीमहि ॥६॥

तं। नः। द्यावापृथिवी इति। तत्। नः। आपः। इन्द्रः। शृण्वंतु। मस्तः। हवः। वचः।
मा। शूने। भूम। सूर्यस्य। संऽदृशि। भद्रं। जीवतः। जरणां। अशीमहि॥ ६॥

द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यावापथ्येन्द्रश्च मस्तश्च नोऽस्माकं तं हवमाह्वानं
नोऽस्माकं तद्वचः स्तुतिरूपं वाक्यं च । न इति द्विरुक्तिरादरार्था । शृण्वंतु ।
किंच । वयं सूर्यस्य संदृशि संदर्शने शूने प्रवृद्धाय दुःखाय मा भूम । मैव भवेम ।
किंतु जीवन्तश्चिरं प्राणान्धारयंतो वयं भद्रं कल्याणं जरणां वृद्धत्वममरत्वं चाशी-
महि । प्राप्नुयाम ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे द्वादशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

विश्वाहा त्वा सुमनसः सुचक्षसः प्रजावन्तो अनमीवा अनागसः ।

उद्यंतं त्वा मिचमहो दिवेदिवे ज्योजीवाः प्रति पश्येम सूर्य ॥ ७ ॥

विश्वाहा । त्वा । सुऽमनसः । सुऽचक्षसः । प्रजाऽवन्तः । अनमीवाः । अनागसः ।

उत्तऽयंतं । त्वा । मिचऽमहः । दिवेऽदिवे । ज्योक् । जीवाः । प्रति । पश्येम । सूर्य ॥ ७ ॥

हे सूर्य त्वा त्वां सुमनसः प्रीतियुक्तमनस्ताः सुचक्षसः सुदर्शनाः प्रजावन्तः
पुत्राद्युपेता अनमीवा रोगरहिता अनागसोऽपराधवर्जिताश्च वयं विश्वाहा सर्वदा
यजेमेति शेषः । किंच । हे मिचमहो मित्राणां पूजयितः सूर्य दिवेदिवे प्रतिदिन-
मुद्यंतमुदयं प्राप्नुवंतं त्वा त्वां ज्योक् चिरं जीवा जीवन्तो वयं प्रति पश्येम ॥

॥ अथाष्टमी ॥

महि ज्योतिर्विभ्रतं त्वा विचक्षण भास्वन्तं चक्षुषेचक्षुषे मयः ।

आरोहंतं बृहत्तः पाजसस्परि वयं जीवाः प्रति पश्येम सूर्य ॥ ८ ॥

महि । ज्योतिः । विभ्रतं । त्वा । विऽचक्षण । भास्वन्तं । चक्षुषेऽचक्षुषे । मयः ।

आऽरोहंतं । बृहत्तः । पाजसः । परि । वयं । जीवाः । प्रति । पश्येम । सूर्य ॥ ८ ॥

हे विचक्षण विद्रष्टः सूर्य महज्ज्योतिस्तेजो विभ्रतं धारयंतं भास्वंतं
दीप्तिमंतं चक्षुषे चक्षुषे सर्वेषां दृष्टृणां चक्षुषे मयः सुखकरं बृहत्तो महत्तः पाजसो
बलवतः परि । महत्तो बलवतः समुद्रस्योदकस्योपरीत्यर्थः । आरोहंतं त्वा त्वां
जीवाश्चिरं जीवन्तो वयं प्रति प्रतिदिनं पश्येम ॥

॥ अथ नवमी ॥

यस्य ते विश्वा भुव॑नानि के॒तुना॒ प्र च॑रते॒ नि च॑ वि॒शन्ते॑ अ॒क्तुभिः॑ ।

अ॒नागा॒ऽत्वेन॑ हरि॒केश॑ सूर्या॒ह्नाह्ना॑ नो वस्य॑सावस्य॒सोदि॑हि ॥९॥

यस्य॑ ते॒ विश्वा॑ । भुव॑नानि । के॒तुना॑ । प्र । च॑ । ई॒रते॑ । नि । च॑ । वि॒शन्ते॑ । अ॒क्तुऽभिः॑ ।

अ॒नागाः॑ऽत्वेन॑ । हरि॒ऽकेश॑ । सूर्या॑ । अ॒ह्नाऽअ॒ह्ना । नः॑ । वस्य॑सा॒ऽवस्य॑सा । उ॒त् । इ॒हि ॥९॥

हे हरिकेश हरितवर्णकेश सूर्य यस्य ते तव केतुना प्रज्ञानेन विश्वा विश्वानि भुवनानि भूतजातानि प्र चरते प्रकर्षेण गच्छन्त्यक्तुभी रात्रिभिर्नि विशन्ते च विश्वाम्यन्ति च । स्वपन्तीत्यर्थः । स त्वं नोऽस्माकमनागात्वेनापराधवर्जितत्वेन वस्यसा वस्यसात्यन्तथ्येयस्करेण वसुमन्तरेण वाह्राह्रा तेन तेन दिवसेनोदिहि । उन्नच्छ ॥

॥ अथ दशमी ॥

शं नो॑ भव॒ चक्ष॑सा॒ शं नो॑ अ॒ह्ना॒ शं भानु॑ना॒ शं हि॒मा॒ शं घृ॑णेन॑ ।

यथा॒ शम॑ध्वञ्छम॒संहुरो॑णे तत्सूर्ये॒ द्रवि॑णं धेहि चि॒चं ॥१०॥

शं । नः॑ । भ॒व । चक्ष॑सा । शं । नः॑ । अ॒ह्ना । शं । भानु॑ना । शं । हि॒मा । शं । घृ॑णेन॑ ।

यथा॑ । शं । अ॒ध्वन् । शं । अ॒सत् । दुरो॑णे । तत् । सूर्ये॑ । द्रवि॑णं । धे॒हि । चि॒चं ॥१०॥

हे सूर्य त्वं चक्षसा तेजसा नोऽस्माकं शं सुखकरो भव । अह्ना दिवसेन च शं सुखकरो नोऽस्माकं भव । भानुना रश्मिना च शं भव । अस्माकं सुखकरो भव । हिमा शीत्वेन च शं भव । घृणेनौष्ण्येन च शं करो भव । यथा यादृशेन नोऽस्माकमध्वन्ध्वनि मार्गे शं भवति दुरोणे गृहे च शं सुखमसद्भवति तच्चिचं पूजनीयं द्रविणं धनं धेहि । अस्मभ्यं प्रयच्छ ॥

॥ अथैकादशी ॥

अ॒स्माकं॑ दे॒वा उ॒भया॑य॒ जन्म॑ने॒ शमे॑ य॒च्छत॑ द्धि॒पदे॑ चतु॒ष्पदे॑ ।

अ॒दत्पि॑र्यदु॒र्जय॑मान॒माशितं॑ तद॒स्मे शं॑ यो॒रर॒पो द॑धातन ॥११॥

अ॒स्माकं॑ । दे॒वाः । उ॒भया॑य॒ । जन्म॑ने॒ । शमे॑ । य॒च्छत॑ । द्धि॒पदे॑ । चतु॒ऽपदे॑ ।

अ॒दत् । पि॒र्यत् । उ॒र्जय॑मानं । आ॒शितं॑ । तत् । अ॒स्मे इति॑ । शं । योः । अ॒र॒पः । द॑धा॒तन॑ ॥११॥

हे देवाः सूर्येणाभ्यनुज्ञाता धूममस्माकं द्विपदे मनुष्यात्मकाय चतुष्पदे पञ्चात्म-
काय चोभयायोभयविधाय जन्मने भूतजाताय शर्मं सुखं यच्छत । दत्त । किंच ।
यथास्मत्पुत्रादिकमदद्गक्षणीयं भक्षयत् पिवत्पानीयं पिवच्चोर्जयमानं बलवंत-
मिवात्मानमाचरन्नाशितं सुहितं च भवति तथा शं रोगशान्तिनिमित्तकं सुखं
योर्विषययोगजनितं सुखं चारपोऽपापं च दधातन । प्रयच्छत ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यद्वो देवाश्चकृम जिह्या गुरु मनसो वा प्रयुती देवहेळनं ।

अरावा यो नो अभि दुच्छुनायते तस्मिन्तदेनो वसवो नि धेतन ॥१२॥

यत् । वः । देवाः । चकृम । जिह्या । गुरु । मनसः । वा । प्रयुती । देवहेळनं ।

अरावा । यः । नः । अभि । दुच्छुन । यते । तस्मिन् । तत् । एनः । वसवः । नि । धेतन ॥१२॥

हे वसवो वासयितारो देवा वो युष्माकं वयं जिह्या वाचा मनसः प्रयुती
प्रयुत्या प्रयोगेण गुरु महद्देवहेळनं देवक्रीधनं च यदेनश्चक्रुमाकार्प्य योऽस्मच्छ-
चुर्नोऽस्मानभि प्रत्यरावा गमनवाभूत्वा दुच्छुनायते पापान्याचरन्त्यस्मानुद्भेजयति
वा तस्मिन्तस्मच्छचौ तदेनोऽस्माभिः कृतं पापं नि धेतन । सूर्यस्याज्ञया विधत्त ।
स्थापयतेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे त्रयोदशो वर्गः ॥

अस्मिन्न इति पंचर्चं नवमं सूक्तं जागतमैंद्रं । मुष्कविशिष्ट इन्द्राख्य ऋषिः ।
तथा चानुक्रांतं । अस्मिन्नः पंच मुष्कवानिंद्र इति ॥ गतो विनियोगः ॥ अपरे
तु तांडवाशाट्टायनका अस्य सूक्तस्य मुष्कवानिंद्रो देवता लुश ऋषिरि
वर्णयन्ति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्मिन्न इंद्रं पृत्सुतो यशस्वति शिमीवति क्रंदसि प्राव सातये ।

यच्च गोपाता धृषितेषु खादिषु विप्रक्पतति दिद्यवो नृपाह्ये ॥१॥

अस्मिन् । नः । इंद्र । पृत्सुतो । यशस्वति । शिमीवति । क्रंदसि । प्र । अवा । सातये ।

यच्च । गोऽपाता । धृषितेषु । खादिषु । विप्रक् । पतति । दिद्यवः । नृऽह्ये ॥१॥

हे इंद्र त्वं यशस्वति कीर्तिमति शिमीवति परस्परप्रहारलक्षणकर्मवत्यस्मिन्नु-

पस्थिते पृत्सुतौ संयामे क्रंदसि । सिंहनादं करोषि । सातये धनलाभाय प्राव
नोऽस्मान्प्ररक्षसि च । कस्मिन्नित्यत्राह । यत्र यस्मिन्गोपाता गोसातौ लब्धपशुके
नृपाख्ये नृणामभिभावुके च संयामे खादिषु परस्परखादकेषु च योद्धृषु धृषितेषु
धृष्टेषु सत्सु दिद्यव आयुधानि विप्रक् सर्वतः पतन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स नः क्षुमंतं सदेने व्यूर्णुहि गोअर्णसं रयिमिंद्र अवाय्यं ।

स्यामं ते जयंतः शक्र मेदिनो यथा वयमुश्मसि तदसो कृधि ॥२॥

सः । नः । क्षुऽमंतं । सदेने । वि । ऊर्णुहि । गोऽअर्णसं । रयिं । इंद्र । अवाय्यं ।

स्यामं । ते । जयंतः । शक्र । मेदिनः । यथा । वयं । उश्मसि । तत् । वसो इति । कृधि ॥२॥

हे इंद्र स सर्वानुयाहकत्वेन प्रसिद्धत्वं नोऽस्माकं सदेने गृहे क्षुमंतमन्वतं
शब्दवन्तं वा गोअर्णसं । गावोऽर्णं उदकमिव प्रवृद्धा यस्मिन् । तं अवाय्यं
अवणीयं रयिं धनं व्यूर्णुहि । विविधमाच्छादय । किंच । हे वसो वासक शक्रेन्द्र
जयतः शक्रं ते तत्र प्रसादाद्ययं मेदिनो मेदसा युक्ता बलवन्तः स्याम । भवेम ।
किं बहुक्त्वा । यथा यद्यमुश्मसि कामयामहे तत्सर्वं कृधि । कुरु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यो नो दास आर्यो वा पुरुषुतर्देव इंद्र युधये चिकेतति ।

अस्माभिष्टे सुपहाः संतु शश्वत्स्वया वयं तान्वनुयाम संगमे ॥३॥

यः । नः । दासः । आर्यः । वा । पुरुऽस्तुत । अर्देवः । इंद्र । युधये । चिकेतति ।

अस्माभिः । ते । सुऽसहाः । संतु । शश्वः । त्वया । वयं । तान् । वनुयाम । संऽगमे ॥३॥

हे पुरुषुत बहुस्तुतेन्द्र यो दासः कर्मकरः शूद्र आर्यस्त्विवर्णिकोऽदेवो देवाद-
न्योऽसुरो वा नोऽस्मानुधये युद्धाय चिकेतति जानाति ते सर्वे शश्वोऽस्मद-
र्यस्ते तव प्रसादादस्माभिः सुसहाः स्वभिभवाः संतु । भवन्तु । किंच । वयं त्वया
सहायेन ताञ्जघ्नसंगमे संयामे वनुयाम । हन्याम ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यो दग्धेभिर्हव्यो यथ भूरिभिर्यो अभीकं वरिवोविचृपाख्ये ।

तं विष्ठादे सस्त्रिमद्य श्रुतं नरमयोचमिन्द्रमवसे करामहे ॥४॥

यः । दध्नेभिः । हव्यः । यः । चि । भूरिऽभिः । यः । अभीके । वरिवऽवित् । नृऽसह्ये ।
तं । विऽखादे । सखि । अद्य । श्रुतं । नरं । अर्वाचं । इन्द्रं । अवसे । करामहे ॥४॥

नृसह्ये नृणामभिभावके विखादे विशेषेण भक्षकेऽभीके संयामे वरिवोविद्ध-
नस्य लंभको य इन्द्रो दध्नेभिः स्वल्पैर्हव्यो ज्ञातव्यो यश्च भूरिभिर्वहुभिर्हव्यस्तं
सखि श्रुचिं श्रुतं सर्वत्र विख्यातं नरं नेतारमिन्द्रमद्यास्मिन्नहन्यवसेऽस्मद्रक्षणा-
यार्वाचमस्सदभिमुखं करामहे । कुर्मः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स्ववृजं हि त्वामहमिन्द्र शुश्रवानानुदं वृषभ रधचोदनं ।

प्र मुंचस्व परि कुत्सादिहा गहि किमु त्वावान्मुष्कयोर्वद्ध आसते ॥५॥

स्वऽवृजं । हि । त्वां । अहं । इन्द्र । शुश्रवं । अननुऽदं । वृषभ । रधऽचोदनं ।

प्र । मुंचस्व । परि । कुत्सात् । इह । आ । गहि । किं । ऊं इति । त्वाऽवान् । मुष्कयोः ।

वद्धः । आसते ॥५॥

हे वृषभ कामानां वर्षकेन्द्र स्ववृजं स्वयमेव छेत्तारमननुदमनपेक्षितवला-
नुप्रदानं रधचोदनं राधकस्य चोदकं प्रेरकं त्वामहं लुशः शुश्रवाध्रीपं हि
यस्मात्तस्मात्प्र मुंचस्व । कुत्सेन वार्धिशतेनांडयोर्वद्धमात्मानं बंधनाद्धिमुंच । अथ
परि सर्वतः परिवृतस्त्वं कुत्साकुत्साख्याहपेरिहास्सद्याग आ गहि । आगच्छ ।
किमु त्वावान्वत्सहशीऽन्यः कश्चिन्मुष्कयोर्वद्ध आसते । न कोऽप्येतादृशो निर्लज्ज-
स्वक्त्रोऽन्योऽस्तीत्यभिप्रायः । तत्र शास्त्रायनकं । कुत्सश्च लुशश्चेंद्रं पृह्येतां । स
कुत्सस्याहवमागच्छत् तं शतेन वार्ध्रीभिरांडयोरवभ्रातं लुशोऽभ्यवदत् स्ववृजं हि
त्वामहमिन्द्र शुश्रवानानुदं वृषभं रधचोदनं प्र मुंचस्व परि कुत्सादिहा गहि किमु
त्वावान्मुष्कयोर्वद्ध आसत इति ताः सर्वाः संलुप्य लुशमभि प्रादुद्वदिति । छंदो-
गब्राह्मणमपि कुत्सश्च लुशश्च युगपदिन्द्रमाहूतवन्तौ स्वं स्वं यज्ञं प्रत्यंगभावाय
सखित्वादिन्द्रः कुत्सं प्रति जगाम । तं तु गतं वशित्वाकुत्सो वार्ध्रीशतेनांडयोर-
वभ्रादिति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे चतुर्दशो वर्गः ॥

यो वामिति चतुर्दशैर्दशमं सूक्तं । कक्षीयतो दुहिता घोषा नाम धसवा-
दिन्यृषिः । शंत्या क्षिपुर् । शिष्टा जगत्यः । अश्विनी देवता । तया चानुक्रांतं ।

यो वां षक्नुना काक्षीवती घोषाश्विनं हि त्रिष्टुवंतमिति ॥ प्रातरनुवाकाश्विन-
शस्त्रयोर्जागते छंदसीदमादीनि चीणि सूक्तानि । सूचितं च । यो वां परिज्मेति
चीणि विश्विनो अद्य । आ० ४. १५. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यो वां परिज्मा सुवृदश्विना रथो दोषामृपासो हव्यो हविष्मता ।

शश्वत्तमासस्तमुं वामिदं वयं पितुर्न नाम सुहवं हवामहे ॥ १ ॥

यः । वां । परिज्मा । सुवृत् । अश्विना । रथः । दोषां । उपसः । हव्यः । हविष्मता ।

शश्वत्तमासः । तं । कुं इति । वां । इदं । वयं । पितुः । न । नाम । सुहवं । हवामहे ॥ १ ॥

हे अश्विनाश्विनी वां युवयोः परिज्मा परितो गता सुवृत्सुष्टु वर्तमानौ यो
रथो दोषां रात्रिमुपसथ । अहोरात्रयोरित्यर्थः । हविष्मता यजमानेन हव्यो
ह्रातव्यो वां युवयोः स्वभूतं सुहवं शोभनाह्वानं तसु तमेव रथं शश्वत्तमासोऽति-
शयेन चिरंतना वयं पितुर्न यथा पितुरिदं नाम तथा हवामहे । हवामः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

चोदयतं सूनृताः पिन्वतं धिय उन्पुर्धीरीरयतं तदुश्मसि ।

यशसं भागं कृणुतं नो अश्विना सोमं न चारुं मघवंसु नस्कृतं ॥ २ ॥

चोदयतं । सूनृताः । पिन्वतं । धियः । उन् । पुर्धीः । ईरयतं । तत् । उश्मसि ।

यशसं । भागं । कृणुतं । नः । अश्विना । सोमं । न । चारुं । मघवंसु । नः । कृतं ॥ २ ॥

हे अश्विनाश्विनी युवां सूनृता वाच उपसो वा चोदयतं । प्रेरयतं । अस्माकं
धियः कर्माणि च पिन्वतं । पूरयतं । पुर्धीर्वह्नीः प्रज्ञाश्चोदीरयतं । उद्गमयतं ।
प्रेरयतं । उन्पादयतमित्यर्थः । तदेतन्नयमुश्मसि । वयं कामयामहे । किंच नो
ऽस्माकं यशसं यशस्विनं भागं भजनीयं धनादिकं कृणुतं । कुरुतं । चारुं कल्याणं
सोमं न सोममिव नोऽस्मान्मघवंसु धनवंसु कृतं । कुरुतं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अमाजुरश्विद्वययो युवं भगोऽनाश्विद्वितारापमस्यं चित् ।

अपस्यं चिन्नासत्या कृशस्यं चिद्युवामिदाहुर्भिषजा हंतस्यं चित् ॥ ३ ॥

अमाऽजुरः। चित्। भवयः। युवं। भगः। अनाशोः। चित्। अवितारा। अपमस्य।
चित्।

अंधस्य। चित्। नासत्या। कृशस्य। चित्। युवां। इत्। आहुः। भिषजा। रुतस्य। चित्॥३॥

हे नासत्या नासत्यौ युवं युवाममाजुरश्चिप्तिनृगृहे जूर्यत्या अपि दुर्भगाया
घोषाया भगो भवयः शोभनरूपेणात्मानं परिणमय्य पतिं दत्तवन्तौ स्य इत्यर्थः।
तथा च निगमांतरं। घोषायै चिप्तिनृपदे दुरीणे पतिं जूर्यत्या अश्विनाव-
दत्तं। ऋग्वे० १. ११७. ७.। इति। अनाशोश्चिदनशनस्याप्यवितारा रक्षितारौ युवां
भवयः। अपमस्य चिज्जात्यातिनिकृष्टस्यापि रक्षितारौ भवयः। अंधस्य चिच्च-
क्षुर्विकलस्यापि रक्षितारौ भवयः। कृशस्य चिदुर्वलस्यापि रक्षितारौ भवयः।
किंच। युवामिद्युवामेव रुतस्य चिद्यज्ञस्यापि भिषजौ वैद्यावाहुर्विद्वांसः॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युवं चवानं सनयं यथा रथं पुनर्युवानं चरथाय तक्षथुः।

निष्टीग्यमूहपुरुद्वस्पति विश्वेता वां सर्वनेषु प्रवाच्या॥४॥

युवं। चवानं। सनयं। यथा। रथं। पुनः। युवानं। चरथाय। तक्षथुः।

निः। तौग्यं। ऊहपुः। अत्तऽभ्यः। परि। विश्वा। इत्। ता। वां। सर्वनेषु। प्रऽवाच्या॥४॥

हे अश्विनौ युवं युवां सनयं पुराणं चवानमृषिं यथा रथं जीर्णं रथमिव
पुनर्युवानं तरुणं चरथाय चरणार्थं तक्षथुः। ततक्षथुः। अकुरुतमित्यर्थः। तथा
च यास्कः। युवं चवानं सनयं पुराणं यथा रथं पुनर्युवानं चरथाय ततक्षथुर्युवा
प्रयौति कर्माणि तक्षतिः करोति कर्मा। नि० ४. १९.। इति। किंच युवां तौग्यं
तुयपुत्रं भुज्युमद्वः परि समुद्रस्योपरि निरूहपुः। किंच। वां युवयोर्विश्वा विश्वानि
ता तानि कर्माणि सवनेषु यज्ञेषु प्रवाच्या प्रवाच्यानि प्रकर्षेण वक्तव्यानि॥

॥ अथ पंचमी ॥

पुराणा वां वीर्यैऽप्र ववा जनेऽथौ हासथुभिषजा मयोभुवा।

ता वां नु नव्याचवसे करामहेऽयं नासत्या अदरिण्या दधत्॥५॥

पुराणा। वां। वीर्या। प्र। ववा। जने। अथो इति। ह। आसथुः। भिषजा। मयःऽभुवा।

ता। वां। नु। नव्या। अचवसे। करामहे। अयं। नासत्या। अत्त। अरिः। यथा। दधत्॥५॥

हे अश्विनौ वां युवयोः पुराणा पुराणानि वीर्याणि जने लोके प्र ब्रव ।
प्रब्रवीमि । अथो अपि च हे नासत्या नासत्यौ युवां मयीभुवा सुखस्य भाव-
यितारौ भिषजा भिषजौ वैद्यावासथुः । बभूवथुः । ता तौ युवामवसे रक्षणाय
नयौ स्तुत्यौ करामहे । कुर्मः । अयमरिर्गता पतिर्यजमानो यथा श्रद्धधत् ।
श्रद्धध्यादिति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

इयं वामहे ऋणुतं मे अश्विना पुचार्येव पितरा मह्यं शिष्यतं ।

अनापिरज्ञा असजात्यामतिः पुरा तस्या अभिशस्तेरवं स्पृतं ॥६॥

इयं । वां । अहे । ऋणुतं । मे । अश्विना । पुचार्यऽइव । पितरा । मह्यं । शिष्यतं ।

अनापिः । अज्ञाः । असजात्या । अमतिः । पुरा । तस्याः । अभिऽशस्तेः । अवं । स्पृतं ॥६॥

हे अश्विनाश्विनौ वां युवामियं घोषाहमहे । आह्वयामि । मे मम संबन्धि-
नमिममाह्वानं ऋणुतं । श्रुत्वा आह्वानं मह्यं पुचार्येव यथा पुचार्य पितरा
मातापितरौ तद्वच्छिष्यतं । धनं दत्तं । अनापिरवंधुरज्ञा अकृतज्ञा असजात्या-
मतिरश्रद्धेया चाभिशस्तिर्मामागच्छति । तस्या अभिशस्तेः पुरा प्रागेवाव स्पृतं ।
मामवपारयतं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

युवं रथेन विमदायं शृङ्ग्युवं न्यूहथुः पुरुमिचस्य योषणां ।

युवं हवै वधिमत्या अगच्छतं युवं सुसुतिं चक्रथुः पुरंधये ॥७॥

युवं । रथेन । विऽमदायं । शृङ्ग्युवं । नि । ऊहथुः । पुरुऽमिचस्यं । योषणां ।

युवं । हवै । वधिऽमत्याः । अगच्छतं । युवं । सुऽसुतिं । चक्रथुः । पुरंऽधये ॥७॥

हे अश्विनौ युवं युवां पुरुमिचस्य पुरुमिचनामधेयस्य योषणां दुहितरं शृङ्ग्युवं
नाम जायां विमदाय विमदनामधेयायर्षये रथेन स्वसेनापरिवृतेन रथेन
न्यूहथुः । प्रापयतं । विमदस्य गृहं नीतवन्तौ स्य इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं ।
यावभगाय विमदाय जायां सेनाञ्जुवा न्यूहतू रथेन । ऋग्वे० १. ११६. १. इति ।
किंच । युवं युवां वधिमत्याः संपामे शत्रुभिश्चिह्नहस्ताया हवमाह्वानमगच्छतं ।
आगत्य च तस्यै हिरण्मयं हस्तं प्रायच्छतं । तथा च निगमांतरं । अजोहवीन्ना-

सत्या करा वां महे यामन्युस्त्रुजा पुरंधिः श्रुतं तच्छामुरिव वधिमन्या हिरण्य-
हस्तमश्विनावदत्तं । ऋग्वे० १. ११६. १३. । इति । किंच । युवं युवां पुरंधये बहुप्रज्ञायै
वधिमन्यै सुषुतिं सुप्रसवं शोभनमैश्वर्यं वा चक्रथुः । कृतवंतौ स्यः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

युवं विप्रस्य जरणामुपेयुषः पुनः कलेरकृणुतं युवद्वयः ।

युवं वंदनमृश्यादुदूपथुर्युवं सद्यो विशपलामेतवे कृथः ॥ ८ ॥

युवं । विप्रस्य । जरणां । उपेयुषः । पुनरिति । कलेः । अकृणुतं । युवंत । वयः ।

युवं । वंदनं । अश्यादात् । उत् । ऊपथुः । युवं । सद्यः । विशपलां । एतवे । कृथः ॥ ८ ॥

हे अश्विनौ युवं युवां विप्रस्य मेधाविनो जरणां जरामुपेयुष उपगतवतः कलेः
कलिनामधेयस्यर्वेयः पुनरपि युवद्युवस्त्रयुक्तमकृणुतं । अकुर्वतं । तथा च निग-
मांतरं । कलिं याभिर्विज्जजानिं दुवस्यथः । ऋग्वे० १. ११२. १५. । इति । किंच । युवं
युवां वंदनं जायावियोगसंतापेन कूपपतितं वंदनाख्यमृषिमृश्यादात्कूपादुदूपथुः ।
उदैरयतं । तथा निगमांतरं । उद्वंदनमैरयतं स्वर्हणे । ऋग्वे० १. ११२. ५. । इति ।
किंच । युवं युवां विशपलां । खेलस्य राज्ञः सेनायां योद्धी विशपला नाम का-
चित् स्त्री । तां संग्रामे शुभुभिस्त्रिजंघां सद्यस्तदैवैतवे गमनाय कृथः । अकुर्वतं ।
तथा च निगमांतरं । चरिचं हि वेरिवाच्छेदि पर्यमाजा खेलस्य परितक्म्यायां ।
सद्यो जंघामायसी विशपलायै धने हिते सतवे प्रत्यधत्तं । ऋग्वे० १. ११६. १५. ।
इति ॥

॥ अथ नवमी ॥

युवं हे रेभं वृषणा गुहा हितमुदैरयतं ममृवांसमश्विना ।

युवमृवीसंमृतं तन्नमर्चय ओमन्वंतं चक्रथुः सप्तवंधये ॥ ९ ॥

युवं । हे । रेभं । वृषणा । गुहा । हितं । उत् । ऐरयतं । ममृवांसं । अश्विना ।

युवं । अृवीसं । उत् । तन्नं । अर्चये । ओमन्वंतं । चक्रथुः । सप्तवंधये ॥ ९ ॥

हे वृषणा वर्यितारावश्विनाश्विनौ युवं युवां गुहा गुहायां हितमसुरैर्निहितं
ममृवांसं म्रियमाणं रेभं रेभाख्यमृषिमृदैरयतं । उच्चारितवंतौ स्यः । तथा च
निगमांतरं । दश राचीरश्विनेना नव द्यूतवनदं अथितमप्स्वंतः । विप्रुतं रेभ-
मुदनि प्रवृक्तमुन्नियथुः सोममिव सुवेण । ऋग्वे० १. ११६. २४. । इति । उत्

किंच युवं युवां तप्रमृवीसमग्रिकुंडमचयेऽचेरर्थायौमन्वंतमवनवंतं चक्रधुः । वृष्ट्या
निशमय्य शीतं कृतवंतौ स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । हिमेनाग्निं ग्रंसम-
वारयेथां पितुमतीमूर्जमस्मा अधत्तं । ऋवीसे अचिमश्विनावनीतमुन्नियधुः
सर्वगणं स्वस्ति । ऋग्वे० १. ११६. ८. इति । किंच । युवां सप्रवधयेऽश्वमेधेन राज्ञा
केनचिदपराधेन काष्ठमयमंजूपायां निहितस्य सप्रवधिनामधेयस्यर्षेरर्थाय चक्र-
धुः । मंजूपोद्घाटनं कृतवंतौ स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । वि जिहीष्व
वनस्पते योनिः सूर्यन्त्या इव । श्रुतं मे अश्विना हवं सप्रवधिं च मुंचतं
। ऋग्वे० ५. ७८. ५. इति ॥

॥ अथ दशमी ॥

युवं श्वेतं पेदवेऽश्विनाश्वं नवभिर्वज्रैर्नवती च वाजिनं ।

चर्कृत्यं ददधुर्द्रावयत्सखं भगं न नृभ्यो हव्यं मयोभुवं ॥ १० ॥

युवं । श्वेतं । पेदवे । अश्विना । अश्वं । नवऽभिः । वज्रैः । नवती । च । वाजिनं ।

चर्कृत्यं । ददधुः । द्रवयत्सखं । भगं । न । नृऽभ्यः । हव्यं । मयःऽभुवं ॥ १० ॥

हे अश्विनाश्विनी युवं युवां पेदवे पेदुनामधेयाय राज्ञे श्वेतं श्वेतवर्णं वाजिनं
वलिनं नवभिर्नवती नवत्याश्विः सहितं चर्कृत्यं संयामाणामत्यर्थं कर्तारं शङ्खूणां
जेतारं वा द्रवयत्सखं शङ्खसखीनां द्रावयितारं हव्यं ह्रातव्यं मयोभुवं सुखस्य
भावयितारमश्वं नृभ्यो मनुष्येभ्यो भगं न भजनीयं धनमिव ददधुः । प्रायच्छतं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

न तं राजानावदिते कुतश्च न नाहो अश्रोति दुरितं नकिर्भयं ।

यमश्विना सुहवा रुद्रवर्तनी पुरोरथं कृणुथः पत्न्या सह ॥ ११ ॥

न । तं । राजानो । अदिते । कुतः । च । न । नाहः । अश्रोति । दुःऽदितं । नकिः । भयं ।

यं । अश्विना । सुऽहवा । रुद्रवर्तनी इति रुद्रऽवर्तनी । पुरःऽरथं । कृणुथः । पत्न्या ।

सह ॥ ११ ॥

हे राजानावीश्वरावदिते अदीना सुहवी स्वाह्वानी रुद्रवर्तनी स्तोत्रयुक्तमार्गी
हे अश्विनाश्विनी युवां यं जनं पुरोरथमयतोरथं पत्न्या सह स्वयंवरे कृणुथः

कुरुष्वस्तं जनं कुतश्चन कुतोऽप्यंहः पापं नाप्नोति । न व्याप्नोति । दुरितं दुर्गति-
रपि नाप्नोति । न किर्त्तनं च भयं संसारभयं न प्राप्नोति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

आ तेन यातं मनसो जवीयसा रथं यं वामभवंश्चक्रुरश्विना ।

यस्य योगे दुहिता जायते दिव उभे अहनी सुदिने विवस्वतः ॥ १२ ॥

आ । तेन । यातं । मनसः । जवीयसा । रथं । यं । वां । च॒भ॒वः । च॒क्रुः । अ॒श्विना ।

यस्य । योगे । दुहिता । जायते । दिवः । उ॒भे इति । अ॒हनी इति । सु॒दिने इति सु॒दिने ।

विवस्वतः ॥ १२ ॥

हे अश्विनाश्विनौ वां युवयोयं रथमभवश्चक्रुरकार्षुः यस्य रथस्य योगे संबंधे
सति दिवो दुहितोषा जायते प्रादुर्भवति यस्य च योगे विवस्वतो भास्करादुभे
अहनी अहोरात्रे सुदिने शोभने जायते तेन रथेन मनसोऽपि जवीयसा वेग-
वह्नेरेणा यातं । युवामागच्छतं ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

ता वर्तिर्यातं जयुषा वि पर्वतमपिन्वतं शयवे धेनुमश्विना ।

वृकस्य चिद्वर्तिकामंतरास्याद्युवं शचीभिर्यसिताममुंचतं ॥ १३ ॥

ता । वर्तिः । यातं । ज॒युषा । वि । पर्व॑तं । अ॒पिन्व॑तं । श॒यवे॑ । धे॒नुं । अ॒श्विना ।

वृ॒कस्य॑ । चि॒त् । वर्ति॑कां । अ॒न्तः । आ॒स्यात् । यु॒वं । श॒ची॑भिः । य॒सिता॑म् । अ॒मुंच॑तं ॥ १३ ॥

हे अश्विनाश्विनौ ता तौ युवां जयुषा जयशीलेन रथेन पर्वतमद्रिं प्रति
वर्तिर्मार्गं वि यातं । विविधं गच्छथः । तथा च निगमांतरं । वि जयुषा रथ्या
यातमद्रिं श्रुतं हवं वृषणा वधिमत्याः । ऋग्वे० ६. ६२. ७. इति । किंच । युवां शयवे
शयोरर्थाय धेनुमपिन्वतं । निवृत्तप्रसवां वृद्धां गां प्रभूतस्य पयसो दोग्ध्री कृत-
वन्ती स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । युवं धेनुं शयवे नाधितायापिन्वतम-
श्विना मूर्ध्नाय । ऋग्वे० १. ११८. ८. इति । किंच । युवं युवां वृकस्यांतरनुप्रविष्टां
यसितां वृकेण यस्तां वर्तिकां । वर्तिका नाम चटका । तामास्यावृकस्य मुखाच्छचीभिः
प्रज्ञाभिः कर्मभिर्वामुंचतं । अमोचयतं । तथा च निगमांतरं । अजोहवीदश्विना
वर्तिका वामासो यत्सीममुंचतं वृकस्य । ऋग्वे० १. ११७. १६. इति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

एतं वां स्तोममश्विनावकर्मातक्षाम भृगवो न रथं ।

न्यमृक्षाम योषणां न मर्ये नित्यं न सूनुं तनयं दधानाः ॥१४॥

एतं । वां । स्तोमं । अश्विनौ । अकर्म । अतक्षाम । भृगवः । न । रथं ।

नि । अमृक्षाम् । योषणां । न । मर्ये । नित्यं । न । सूनुं । तनयं । दधानाः ॥१४॥

हे अश्विनाश्विनौ ततो वां युवयोरेतं यथोक्तं स्तोमं स्तोत्रमकर्म । अकुर्म । तदेवाह । भृगवो न भृगव इव रथमतक्षाम । वयं स्तोत्रं संस्कृतवन्तः । कर्मयोगाह-
भवौ भृगव उच्यन्ते । अथवा रथकारा भृगवः । किंच । वयं नित्यं शाश्वतं तनयं
यागादीनां कर्मणां तनितारं सूनुं नौरसं पुत्रमिव स्तोमं दधाना धारयन्ती मर्ये
मनुष्ये न्यमृक्षाम । युवयोः स्तुतिं नितरां संस्कृतवन्तः । तत्र दृष्टान्तः । योषणां न ।
यथा जायां तद्वदित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे सप्तदशो वर्गः ॥

रथं यातमिति चतुर्दशर्वमेकादशं सूक्तं । काशीवत्या घोषाया आप्तं । जागत-
माश्विनं । रथं यातमित्यनुक्रान्तं । प्रातरनुवाकाश्विनश्चस्त्वयोरुक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

रथं यातं कुह को ह वां नरा प्रति द्युमन्तं सुविताय भूपति ।

प्रातर्यावाणं विभ्वं विशेविशे वस्तोर्वस्तोर्वहमानं धिया शमि ॥१॥

रथं । यातं । कुह । कः । ह । वां । नरा । प्रति । द्युऽमन्तं । सुविताय । भूपति ।

प्रातःऽयावानं विऽभ्वं विशेऽविशे वस्तोःऽवस्तोः । वहमानं । धिया । शमि ॥१॥

हे नरा कर्मणां नेतारावश्विनौ वां युवयोः संबंधिनं द्युमन्तं दीप्तिमन्तं प्रातर्या-
वाणं यज्ञं प्रति प्रातःकाले गन्तारं विभ्वं विभुं व्यापिनं विशे विशे सर्वेषु मनुष्येषु
वस्तोर्वस्तोरन्वहं वहमानं धनं प्रापयन्तं यातं गच्छन्तं रथं कुह कस्मिन्देशे को ह
कः खलु यजमानः शमि यज्ञरूपे कर्मणि धिया स्तुतिरूपेण कर्मणा सुविताया-
भ्युदयार्थं प्रति भूपति । अलं करोति । कस्मिन्देशे यज्ञे कोऽन्यो यजमानो युवां
स्तुतिभिर्हविर्भिष्ट पूजितवान् येनास्मद्यज्ञं प्रति विलंबेनागतवन्ती स्थ इत्य-
भिप्रायः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

कुहं स्विहोषा कुहं वस्तोरश्विना कुहांभिपित्वं करतः कुहोषतुः ।

को वां शयुचा विधवेव देवरं मर्यं न योषां कृणुते सधस्य आ ॥२॥

कुहं।स्वित्।दोषा।कुहं।वस्तोः।अश्विना।कुहं।अभिऽपित्वं।करतः।कुहं।ऊषतुः।

कः।वां।शयुऽचा।विधवाऽइव।देवरं।मर्यं।न।योषां।कृणुते।सधस्ये।आ॥२॥

हे अश्विनाश्विनौ कुहं स्वित् क्व चिहोषा राजौ भवथ इति शेषः । कुहं वस्तोः क्व वा दिवा भवथः । कुहं क्व वाभिपित्वमभिप्राप्तिं करतः । कुरुष्यः । कुहं क्व वोषधुः । वसथः । किंच । वां युवां को यजमानः सधस्ये सहस्थाने वेद्याख्य आ कृणुते । आकुरुते । परिचरणार्थमात्माभिमुखीकरोति । तच्च दृष्टांती दर्शयति । शयुचा शयने विधवेव । यथा मृतभर्तृका नारी देवरं भर्तृभातरमभिमुखीकरोति । मर्यं न यथा च सर्वं मनुष्यं योषा सर्वा नारी संभोगकालेऽभिमुखीकरोति तद्वदित्यर्थः । तथा च यास्कः । क्व स्विद्राजौ भवथः क्व दिवा ज्ञाभिप्राप्तिं कुरुष्यः क्व वसथः । को वां शयने विधवेव देवरं देवरः कस्माद्वितीयो वर उच्यते विधवा विधातृका भवति विधवनाद्वा विधावनादेति चर्मेशिरा अपि वा धव इति मनुष्यनाम तद्वियोगाद्विधवा देवरो दीव्यतिकर्मा मर्यो मनुष्यो मरणधर्मा योषा यौतेराकुरुते सधस्थाने । नि० ३. १५. । इति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्रातर्जरेये जरणेव कार्पया वस्तोर्वस्तोर्व्यजता गच्छथो गृहं ।

कस्य ध्वसा भवथः कस्य वा नरा राजपुत्रेव सर्वना च गच्छथः ॥३॥

प्रातः।जरेये।जरणाऽइव।कार्पया।वस्तोः।वस्तोः।यजता।गच्छथः।गृहं।

कस्यं।ध्वसा।भवथः।कस्यं।वा।नरा।राजपुत्राऽइव।सर्वना।अव।गच्छथः॥३॥

हे नरा नेतारावश्विनौ युवां प्रातः प्रातःकाले जरथे । स्तोतृभिः स्तूयेथे । तच्च दृष्टांतः । जरणेव । यथा जरणावैश्वर्येण वृद्धी राजानो कार्पया । प्रातःप्रवोधकस्य वंदिनो वाणी कापा । तथा स्तूयेते । तद्वदित्यर्थः । किंच । वस्तोर्वस्तोरन्वहं यजता यद्यप्यौ युवां गृहं यजमानस्य मंदिरं गच्छथः । प्राप्नुथः । तौ युवां कस्य यजमानसंबन्धिनो दोषस्य ध्वसा ध्वंसको विनाशयितारी भवथः ।

कस्य यजमानस्य सवना सवनानि राजपुत्रेव राजकुमाराविव युवामव गच्छथः ।
प्राप्नुथः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युवां मृगेवं वारणा मृगाण्यवो दोषा वस्तोर्हविषा नि ह्यामहे ।

युवं होत्रामृतुथा जुहते नरेपं जनाय वहथः शुभस्पती ॥४॥

युवां । मृगाऽइव । वारणा । मृगाण्यवः । दोषा । वस्तोः । हविषा । नि । ह्यामहे ।

युवं । होत्रां । ऋतुऽथा । जुहते । नरा । इपं । जनाय । वहथः । शुभः । पती इति ॥४॥

हे अश्विनौ युवं युवां वारणा वारणौ मृगेव यथा शार्दूलौ मृगाण्यवो मृग-
यवस्तद्वयं दोषा रात्रौ वस्तोरहनि च हविषा नि ह्यामहे । नियमेन ह्यामः ।
किंच । हे नरी नेतारावश्विनौ युवं युवामृतुथा काले काले होत्रामाहुतिं जुहते ।
जुहति । यजमाना इति शेषः । किंच । युवां शुभः शुभस्य वृष्ट्युदकस्य पती ।
स्वामिनौ संतौ जनाय जनार्थमियमन्नं वहथः । प्रापयथः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

युवां ह घोषा पर्यश्विना यती राज्ञ ऊचे दुहिता पृच्छे वां नरा ।

भूतं मे अहं उत भूतमृक्त्वेऽश्ववते रथिने शक्तमवते ॥५॥

युवां । ह । घोषा । परि । अश्विना । यती । राज्ञः । ऊचे । दुहिता । पृच्छे । वां । नरा ।

भूतं । मे । अहं । उत । भूतं । अृक्त्वे । अश्ववते । रथिने । शक्तं । अवते ॥५॥

हे नरा नेतारावश्विनौ युवां खलु परि परितो यती गच्छन्ती राज्ञो दीप्तस्य
कथीवतो दुहिता पुत्री घोषा घोषाख्याहमूचे । संनिहितेभ्यो वृद्धेभ्य उक्तव-
त्यस्मि । किंच । वां युवां पृच्छे । वृद्धान्संनिहितान् कीदृशावश्विनाविति पृच्छा-
मि । तथा सति मे समाहू द्विसाय द्विसनिर्वर्त्यकर्मणे भूतं । भवतं । उतापि
चाक्तवे रात्रौ रात्रिनिर्वर्त्यकर्मणे भूतं । भवतं । तथाश्ववतेऽश्वयुक्ताय रथिने
रथवते चार्चते आतृष्याय शक्तं । निरसने शक्नौ भवतं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

युवं क्वी षः पर्यश्विना रथं विशे न कुस्तो जरितुर्नशायथः ।

युवोर्ह मद्या पर्यश्विना मध्यासा भरत निष्कृतं न योषणा ॥६॥

युवं। कवी इति। स्थः। परि। अश्विना। रथं। विशः। न। कुत्सः। जरितुः। नशायथः।
युवोः। ह। मक्षा। परि। अश्विना। मधु। आसा। भरत। निःकृतं। न। योषणा ॥६॥

हे अश्विनाश्विनौ कवी मेधाविनौ युवं युवां रथं परि षः। परितो भवथः। अथ
जरितुः स्तोतुर्यज्ञं प्रति गमनाय नशायथः। रथं प्राप्नुथः। तत्र दृष्टान्तः। कुत्सो न। यथा
कुत्सश्चेन्द्रश्च सरथमधिष्ठितः। तथा च मंचांतरं। यासि कुत्सेन सरथमवस्युस्तोदो
वातस्य हयोरीशानः। ऋग्वे० ४. १६. ११. इति। किंच हे अश्विनाश्विनौ युवोर्ह
युवयोः खलु स्वभूतं मधु मक्षा मक्षिकासास्येन परि भरत। विभर्ति। तत्र दृष्टान्तः।
निष्कृतं न। यथा निष्कृतं संस्कृतं मधु योषणा नारी। तद्वदित्यर्थः। तथा च
मंचांतरं। उत स्या वां मधुमन्मक्षिकारपन्मदे सोमस्वीशजो हुवन्यति। ऋग्वे० १.
११९. ९. इति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

युवं ह भुज्युं युवमश्विना वशं युवं शिंजारमुशनामुपारथुः।

युवो ररावा परि सख्यमांसते युवोरहमवसा सुखमा चके ॥७॥

युवं। ह। भुज्युं। युवं। अश्विना। वशं। युवं। शिंजारं। उशनां। उप। आरथुः।

युवोः। ररावा। परि। सख्यं। आसते। युवोः। अहं। अवसा। सुखं। आ। चके ॥७॥

हे अश्विनाश्विनौ युवं ह युवां खलु भुज्युं समुद्रमध्ये विपन्नानां त्वयपुत्रं
भुज्युमुपारथुः। उत्तारयितुमुपगतवन्तौ भवथः। किंच। युवं युवां वशं हस्तिवलेन
शबुभिः पराजयमानं वशनामधेयं राजानं रक्षणायोपारथुः। किंच। युवं युवां
शिंजारमचिमग्रिकूटादुत्तारयितुमुशनां कमनीयां स्तुतिं च श्रोतुमुपारथुः। तथा
च मंचांतरं। अचिं शिंजारमश्विना। ऋग्वे० ८. ५. २५. इति। किंच। युवोर्युवयोः
सख्यं मित्रत्वं ररावा हविषां प्रदाता यजमानो पर्यासते। पर्यास्ते। वचनव्यत्ययः।
किंच। युवोर्युवयोरवसा रक्षणेनाहं घोषा सुचं सुखमा चके। कामये ॥

॥ अथाष्टमी ॥

युवं ह कृशं युवमश्विना श्युं युवं विधतं विधवांमुरुष्यथः।

युवं सनिभ्यः स्तनयंतमश्विनापं यजमूर्णुथः सप्तार्थ्य ॥८॥

युवं। ह। कृशं। युवं। अश्विना। श्युं। युवं। विधतं। विधवां। उरुष्यथः।

युवं। सनिभ्यः। स्तनयंतं। अश्विना। अपं। यजं। ऊर्णुथः। सप्तऽर्थास्यं ॥८॥

हे अश्विनाश्विनौ युवं ह युवां खलु कृशं दुर्वलं कृशनामधेयं वोरुष्यथः ।
 रक्ष्यथः । किंच युवं युवां शयुं शयुनामानमृपिमुष्यथः । किंच युवं युवां विधंतं
 परिचरंतं मनुष्यं विधवां चापतिकां वधिमतीं योद्धीं स्त्रियं चोरुष्यथः । किंच ।
 हे अश्विनाश्विनौ युवं युवां स्तनयंतं शब्दं कुर्वंतं सप्रास्यं सर्पणशीलद्वारं व्रजं
 मेघं । व्रजः चरुरिति मेघनामसु पाठात् । सनिभ्यो हविषां दातृभ्योऽघोरुण्यथः ।
 विवृतद्वारं कृतवन्तौ स्य इत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

जनिष्ट योषां पतयत्कनीनको वि चारुहन्वीरुधो दंसना अनु ।

आस्मै रीयन्ते निवनेव सिंधवोऽस्मा अहं भवति तत्पतित्वनं ॥ ९ ॥

जनिष्ट । योषां । पतयत् । कनीनकः । वि । च । अरुहन् । वीरुधः । दंसनाः । अनु ।

आ । अस्मै । रीयन्ते । निवनाऽइव । सिंधवः । अस्मै । अहं । भवति । तत् । पतिऽत्वनं ॥ ९ ॥

हे अश्विनौ युवयोः प्रसादादियं घोषा योषा स्त्रीमुखोपेता सुभगा जनिष्ट ।
 जाता । अस्याः समीपे कनीनकः कन्याकामः पतिः पतयत् । पततु । अस्मै
 कनीनकाय युवयोर्दंसना अनु वृष्टिलक्षणानि कर्माणि लक्ष्मीकृत्य वीरुध औपधयो
 वि चारुहन् । विरोहन्तु । प्रादुर्भवन्तु । अस्मै कनीनकाय निवनेव प्रवणेनेव
 सिंधव उदकान्या रीयन्ते । ता वीरुधोऽभिगच्छन्तु । किंच । अहं केनाप्यहंतव्या-
 यास्मै कनीनकाय तत्संभोगसमर्थं पतित्वनं यौवनं भवति । भवतु ॥

॥ अथ दशमी ॥

जीवं रुदन्ति वि मयन्ते अध्वरे दीर्घामनु प्रसितिं दीधियुनरः ।

वामं पितृभ्यो य इदं संमेरिरे मयः पतिभ्यो जनयः परिऽस्वजे ॥ १० ॥

जीवं । रुदन्ति । वि । मयन्ते । अध्वरे । दीर्घा । अनु । प्रऽसितिं । दीधियुः । नरः ।

वामं । पितृऽभ्यः । ये । इदं । संऽएरिरे । मयः । पतिऽभ्यः । जनयः । परिऽस्वजे ॥ १० ॥

हे अश्विनौ युवयोरनुग्रहाद्ये नरः पतयो जायानां जीवं जीवनमुद्दिश्य रुदन्ति
 रोदनेनापि जायानां जीवनमेवाशासत इत्यर्थः । ता जाया अध्वरे यज्ञे वि मयन्ते
 निवेशयन्ति च । किंच तासु दीर्घा महती प्रसितिं भुजयोः प्रबंधनमनु दीधि-

युरनुदधति । इदं वामं वननीयमपत्यं पितृभ्यः समेरिरे संप्रेरयन्ति च तेभ्यः पतिभ्यो
जनयो जायाः परिप्लजे परिघ्नगार्थं मयः सुखं कुर्वतीति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

न तस्य विद्म तदु षु प्र वोचत युवा ह यद्युवत्याः स्नेति योनिषु ।
प्रियोस्त्रियस्य वृषभस्य रेतिनो गृहं गमेमाश्विना तदुश्मसि ॥ ११ ॥
न । तस्य । विद्म । तत् । ऊं इति । सु । प्र । वोचत । युवा । ह । यत् । युवत्याः ।
स्नेति । योनिषु ।

प्रियऽउस्त्रियस्य । वृषभस्य । रेतिनः । गृहं । गमेम । अश्विना । तत् । उश्मसि ॥ ११ ॥

हे अश्विनाश्विनौ तस्य तत्सुखं वयं न विद्म । न जानीमः । तत्सुखं यूयं सु
सुषु प्र वोचत । बहुवचनं पूजार्थं । युवा ह तरुणः खलु मत्पतिर्युवत्या यौव-
नाविताया मम योनिषु गृहेषु यत्स्नेति निवसतीति । किंच प्रियोस्त्रियस्य प्रिय-
युवतेवृषभस्य सेकू रेतिनो रेतस्विनो मत्पतेर्गृहं गमेम । गच्छेम । वयं तद्गृह-
मुश्मसि । कामयामहे ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

आ वामगन्तुमतिर्वाजिनीवसू अश्विना हतु कामा अयंसत ।
अभूतं गोपा मिथुना शुभस्पती प्रिया अयंमणो दुर्यो अशीमहि ॥ १२ ॥
आ । वां । अगन् । सुऽमतिः । वाजिनीवसू इति वाजिनीऽवसू । नि । अश्विना ।
हतुऽसु । कामाः । अयंसत ।

अभूतं । गोपा । मिथुना । शुभः । पती इति । प्रियाः । अयंमणः । दुर्योन् । अशीमहि ॥ १२ ॥

हे वाजिनीवसू अन्वधनौ शुभस्पती उदकस्य स्वामिनी हे अश्विनाश्विनी
मिथुना मिथुनी परस्परं सहितौ वां युवां सुमतिरागन् । आगच्छतु । हत्स्वस्म-
दीयेषु हृदयेषु कामा अभिलाषा न्ययंसत । नियम्यतां । किंच युवां गोपा मम
गोपायितारावभूतं । भवतं । अपि च । प्रियाः सत्यो वयमयंमणः पत्युर्दुर्याग-
हानशीमहि । प्राप्नुयाम ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

ता मंदसाना मनुषो दुरोण आ धत्तं रयिं सहवीरं वचस्यवे ।

कृतं तीर्थे सुप्रपाणं शुभस्पती स्थाणुं पथेष्टामपं दुर्मतिं हतं ॥ १३ ॥

ता । मंदसाना । मनुषः । दुरोणे । आ । धत्तं । रयिं । सहवीरं । वचस्यवे ।

कृतं । तीर्थे । सुप्रपाणं । शुभः । पती इति । स्थाणुं । पथेऽस्थां । अपं । दुःमतिं । हतं ॥ १३ ॥

हे अश्विनौ मंदसाना मंदसानौ ता तौ युवां मनुषो मनुषस्य मत्पतेदुरोणे गृहे वचस्यवे युष्मत्स्तुतिकामायै मह्यं सहवीरं पुत्रादिसहितं रयिं धनमा धत्तं । स्थापयतं । किंच हे अश्विनौ शुभस्पती उदकस्य स्वामिनौ युवां पतिगृहं गच्छत्या मम तीर्थे पानाय सुप्रपाणं कृतं । कुरुतं । किंच । युवां पथेष्टां मार्गस्थं स्थाणुं वृक्षं दुर्मतिं दुर्बुद्धिं परिपंथिनं चाप हतं । अपगमयतं ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

कं स्वित् दध कतमास्वश्विनां विष्णु दसा मादयेते शुभस्पतीं ।

क ईं नि येमे कतमस्य जग्मतुर्विप्रस्य वा यजमानस्य वा गृहं ॥ १४ ॥

कं । स्वित् । दध । कतमासु । अश्विनां । विष्णु । दसा । मादयेते इति । शुभः । पती इति ।

कः । ईं । नि । येमे । कतमस्य । जग्मतुः । विप्रस्य । वा । यजमानस्य । वा । गृहं ॥ १४ ॥

हे अश्विनाश्विनौ दसा दर्शनीयौ शुभस्पती उदकस्य पती स्वामिनौ भवन्तौ कं स्वित्क स्थितौ जनपदेऽद्यास्मिन्नहनि कतमासु कासु विष्णु प्रजासु मादयेते । आत्मानं तर्पयतः । किंच । को यजमान ईमेतौ नि येमे । नियच्छति । किंच भवन्तौ कतमस्य विप्रस्य मेधाविनः स्तोतुर्यजमानस्य गृहं वा जग्मतुः । गतवन्तौ ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे विंशो वर्गः ॥

समानमिति तृचं द्वादशं सूक्तं घोषायाः पुत्रस्य सुहस्यस्यार्पे जागतमाश्विनं । अनुक्रांतं च । समानं तृचं सुहस्यो घौषेय इति ॥ प्रातरनुवाकाश्विनश्शस्त्रयोरुक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

समानसु त्वं पुरुहूतमुक्थ्यं पर्यं चित्रं सर्वना गतिगमतं ।

परिज्मानं विदथ्यं सुवृक्तिभिर्वयं व्युष्टा उपसो हवामहे ॥ १ ॥

स॒मानं । ऊं इति । त्वं । पुरु॒ऽहूतं । उ॒क्थ्यं । रथं । चि॒ऽचक्रं । स॒र्वना । ग॒निग्मतं ।
परि॒ऽज्मानं । वि॒दथ्यं । सुवृ॒क्तिभिः । व॒यं । वि॒ऽउंष्टौ । उ॒पसः । ह॒वाम॒हे ॥ १ ॥

हे अश्विनौ युवयोः समानमु साधारणमेव त्वं तं पुरुहूतं बहुभिराहूतमुक्थ्यं प्रशस्यं चिचक्रं सवना सवनानि यज्ञान्गनिग्मतं प्रतिगच्छतं परिज्मानं परितो गंतारं विदथ्यं यज्ञहितं रथमुपसो व्युष्टौ सुवृक्तिभिः सुष्ठु दोषवर्जिताभिः स्तुतिभिर्वयं हवामहे । आह्वयामः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रात॒र्युजं॑ ना॒सत्याधि॑ तिष्ठथः प्रात॒र्यावा॑णं मधु॒वाहनं॑ रथं ।
विशो॒ येन॒ गच्छ॑थो॒ यज्व॑री॒र्नरा॑ की॒रिश्चिद्य॑ज्ञं होतृ॒मंतम॑श्विना ॥ २ ॥
प्रातः॑ऽयुजं । ना॒सत्या॒ । अ॒धि । ति॒ष्ठथः । प्रातः॑ऽयावा॑नं । मधु॒ऽवाहनं॑ । रथं ।
विशः॑ । येन॑ । गच्छ॑थः । यज्व॑रीः । न॒रा । की॒रिः । चि॒त् । य॒ज्ञं । होतृ॑ऽमंतं । अ॒श्विना॒ ॥ २ ॥

हे नासत्या नासत्यभूतौ सत्यस्य प्रणेतारौ वा नरा नेतारावश्विनौ युवां प्रातर्युजं प्रातःकालेऽश्वैर्युज्यमानं प्रातर्यावाणं प्रातर्गंतारं मधुवाहनं मधुनोऽमृतस्य वाहकं तं रथमधि तिष्ठथः । आरोहतमित्यर्थः । यज्वरीर्यजनशीला विशः प्रजा येन रथेन गच्छथः । येन च कीरिश्चिस्तोत्ररपि होतृमंतमृषियुक्तं यज्ञं गच्छथः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒ध्व॒र्युं वा॒ मधु॑पाणिं सु॒हस्र्य॑म॒ग्निधं॑ वा धृत॒दक्षं॑ द॒मूनसं॑ ।
विप्र॑स्य वा॒ यत्सर्व॑नानि गच्छ॑थोऽत आ॒ यातं॑ मधु॒पेय॑मश्विना ॥ ३ ॥
अ॒ध्व॒र्युं । वा॒ । मधु॑ऽपाणिं । सु॒हस्र्यं॑ । अ॒ग्निधं॑ । वा॒ । धृत॑ऽदक्षं । द॒मूनसं॑ ।
विप्र॑स्य । वा॒ । यत् । स॒र्वना॑नि । गच्छ॑थः । अ॒तः । आ॒ । या॒तं । मधु॑ऽपेयं । अ॒श्विना॒ ॥ ३ ॥

हे अश्विनौ युवां मधुपाणिं सोमपाणिमध्वर्युं वा सुहस्र्यं सुहस्र्यनामानमृषिं मां धृतदक्षं धृतबलं दमूनसं दानमनसमग्निधं बर्त्तिग्विशेषं समायातं । तदेव दर्शयति । यद्यद्यपि विप्रस्यान्यस्य मेधाविनः सवनानि यज्ञान्गच्छथस्तथाप्यतस्तेभ्यो यज्ञेभ्यो मधुपेयमस्माकं सोमात्मकं पेयमा यातं । अन्वागच्छतं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकविंशो वर्गः ॥

अस्तेवेत्येकादशर्चं त्रयोदशं सूक्तमांगिरसस्य कृष्णाख्यस्यार्धं त्रैष्टुभमिंद्रं । अनु-
क्रांतं च । अस्तेवैकादश कृष्ण इति ॥ अभिप्रविकेपूष्येषु स्तोमवृद्धाविदं सूक्तं
ब्राह्मणच्छंसिन् आवापार्थं । सूचितं च । यज्ञे दिव इति सूक्ते अस्तेव सु
प्रतरं । आ० ७. ९. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्तेव सु प्रतरं लायमस्यभूर्षन्निव प्र भरा स्तोममस्मै ।

वाचा विप्रास्तरत वाचमर्यो नि रमय जरितः सोम इंद्रं ॥ १ ॥

अस्ताऽइव । सु । प्रऽतरं । लायं । अस्यान् । भूर्षन्ऽइव । प्र । भरा । स्तोमं । अस्मै ।

वाचा । विप्राः । तरत । वाचं । अर्यः । नि । रमय । जरितरिति । सोमे । इंद्रं ॥ १ ॥

प्रतरं प्रवृद्धतरं लायं संक्षेपणं हृदयवेधिन् शरं सु सुष्टुस्यन् क्षिपन् अस्तेव
यथा क्षेप्रा धानुष्को भूषन्निव यथा चालंकारमलंकुर्वन्नलंकारा तद्वत्स्तोममस्मा
इंद्राय प्र भरा । प्रापय । हे अंतरात्मन् त्वमिति शेषः । किंच । हे विप्रा मेधाविनो
यूयं वाचा स्तुत्यार्योऽरेः शबोर्वाचं तरत । नितरां तरत । निराकुरुतेत्यर्थः । हे
जरितः स्तोतस्त्वं सोमे सोममाग इंद्रं नि रमय । त्रीडय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दोहेन गामुप शिक्षा सखायं प्र बोधय जरितर्जारमिंद्रं ।

कोशं न पूर्णं वसुना नृष्टमा च्यावय मघदेयाय शूरं ॥ २ ॥

दोहेन । गां । उप । शिक्ष । सखायं । प्र । बोधय । जरितः । जारं । इंद्रं ।

कोशं । न । पूर्णं । वसुना । निऽच्छ्रं । आ । च्यावय । मघऽदेयाय । शूरं ॥ २ ॥

हे जरितस्त्वं दोहेन कामानां दोहनार्थं गां गोरूपं सखायं प्रियमिंद्रमुप शिक्ष ।
वशं नय । किंच । जारं भूतानां जरयितारमिंद्रं प्र बोधय । स्तुतिभिः प्रबुद्धं कुरु ।
किंच । पूर्णमुदकेन पूरितं कोशं न पात्रमिव वसुना हिरण्यादिना धनेन नृष्टं
नीचैर्गतं शूरं वीरमिंद्रं मघदेयाय धनदानाया च्यावय । अभिमुखं कुर्वित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

किमुं त्वा मघवभोजमाहुः शिशोहि मा शिशयं त्वा शृणोमि ।

अर्मस्वती मम धीरस्तु शक्र वसुविदं भगमिंद्रा भरा नः ॥ ३ ॥

किं। अंगं। त्वां। मघऽवन्। भोजं। आहुः। शिशीहि। मां। शिश्यं। त्वां। शृणोमि।
अप्रस्वती। मम। धीः। अस्तु। शक्र। वसुऽविदं। भर्गं। इंद्र। आ। भर। नः॥३॥

अंगेति सामान्याह्वानं। अंग हे मघवन् धनवन् शक्रेन्द्र त्वा त्वां किं किमर्थं भोजं
स्तोतॄणां भोजकमभीष्टमाहुः सर्वे विद्वांसः। यदि न ददासीत्यध्याहारः। तस्माद्-
दास्येव स्तोतॄभ्यो धनानीत्यर्थः। तथा सति मा स्तोतारं शिशीहि। धनदानेन
तीक्ष्णीकुरु। त्वा त्वां शिश्यं स्तोतॄणां संस्कर्तारं शृणोमि। किंच। मम धीर्बुद्धि-
रप्रस्वती कर्मवत्यस्तु। भवतु। किंच नोऽस्माकं वसुविदं धनस्य लभकं भगं
भाग्यमा भर। आहर॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वां जनां ममसत्येषिंद्र संतस्थाना वि ह्वयंते समीके।

अचा युजं कृणुते यो हविष्मान्नासुन्वता सख्यं वष्टि प्रूरः॥४॥

त्वां। जनाः। ममऽसत्येषु। इंद्र। संऽतस्थानाः। वि। ह्वयंते। संऽईके।

अचं। युजं। कृणुते। यः। हविष्मान्। न। असुन्वता। सख्यं। वष्टि। प्रूरः॥४॥

हे इंद्र त्वां जना ममसत्येषु संयामेषु वि ह्वयंते। विविधमाह्वयंति साहाय्यार्थं।
एतदेव दर्शयंति। समीके युद्धे संतस्थानाः सह तिष्ठन्ती जना वि ह्वयंत इति।
अचास्मिन्नाह्वाने स प्रूरो वीर इंद्रस्तं युजं सखायं कृणुते कुर्वते यो हविष्मान्भ-
वति। असुन्वता सोमाभिपवमकुर्वता पुरुषेण सह सख्यं सखित्वं न वष्टि। न
कामयते॥

॥ अथ पंचमी ॥

धनं न स्यंद्रं बहुलं यो अस्मि तीघ्रान्तोमौ आसुनोति प्रयस्वान्।

तस्मै शर्वन्सुतुकांन्प्रातरहो नि स्वर्गान्युवति हंति वृचं॥५॥

धनं। न। स्यंद्रं। बहुलं। यः। अस्मि। तीघ्रान्। सोमान्। आऽसुनोति। प्रयस्वान्।

तस्मै। शर्वन्। सुऽतुकांन्। प्रातः। अहः। नि। सुऽअर्गान्। युवति। हंति। वृचं॥५॥

प्रयस्वान् हविष्मान्यो यजमानः स्यंद्रं स्यंदनशीलं गवाश्वादिकं बहुलं प्रभूतं
धनं न यथा धनं दरिद्राय पाचभूताय दातुं संस्करोति तद्यदस्मा इंद्राय तीघ्रान्ती-
घरसान्तोमानासुनोत्यभिपुष्योति। अभियवाख्येन संस्कारेण संस्करोतीत्यर्थः।

तस्मै यजमानाय प्रातरहूः पूर्वाह्णे सुतुकान्त्प्रेरणाज्शोभनपुत्रसहितान्वा स्व-
प्राज्शोभनायुधाज्शून् नि युवति । स इंद्रः पृथक्करोति । किंच । वृचं तदीयमु-
पद्रवं हन्ति । हिनस्ति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यस्मिन्वयं दधिमा शंसमिद्रे यः शिथार्य मघवा काममस्मे ।

आराक्षित्सन्भयतामस्य श्चुर्न्यस्मै द्युम्ना जन्या नमन्तां ॥६॥

यस्मिन् । वयं । दधिम । शंसं । इंद्रं । यः । शिथार्य । मघवा । कामं । अस्मे इति ।

आरात् । चित् । सन् । भयतां । अस्य । श्चुः । नि । अस्मै । द्युम्ना । जन्या । नमन्तां ॥६॥

यस्मिन्निद्रे वयं घीषेयाः सुहस्त्याः शंसं स्तुतिं दधिम विदध्मः । यश्च मघ-
वान्यनवानिन्द्रोऽस्मे अस्मासु काममभिलाषं शिथाय प्राययति अस्त्येन्द्रस्य श्चु-
राराहूर एव संश्रित् सन्नपि भयतां । विभेत् । किंचास्मा इंद्राय जन्या जन्यानि
श्चुजनपदभवानि द्युम्ना द्युम्नान्यन्नानि नि नमन्तां । प्रह्नीभवन्तु । भोजनीयानि
भवंत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आराच्छ्वमुप वाधस्व दूरमुयो यः शंवः पुरुहूत तेन ।

अस्मे धेहि यवमन्नोमदिन्द्र कृषी धियं जरिचे वाजरत्नां ॥७॥

आरात् । श्वं । अपं । वाधस्व । दूरं । उयः । यः । शंवः । पुरुहूत । तेन ।

अस्मे इति । धेहि । यवमन्तु । गोमन्तु । इंद्र । कृषि । धियं । जरिचे । वाजंरत्नां ॥७॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूतेन्द्र तव य उय उद्गूः शंवो वज्रः । तथा च यास्कः ॥
शंव इति वज्रनाम शमयतेवा शातयतेवा । नि० ५. २४. । इति । तेन वज्रेण श्चु-
मस्मदरिमारदासत्समीपाहूरमप वाधस्व । त्वमपगमय । किंच । अस्मे अस्मासु
यवमद्यवयुक्तं गोमन्नोयुक्तं च धनं धेहि । निधेहि । किंच । जरिचे स्तोत्रे मह्यं
वाजरत्नां रमणीयान् धियं कर्म कृषि । कुरु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

प्र यमन्तवृषसुवासो अग्मन्तीयाः सोमा बहुलांतासु इंद्रं ।

नाहं दामानं मघवा नि यंसचि सुन्वते यंहति भूरि यामं ॥८॥

प्र । यं । अंतः । वृषऽसवासः । अग्मन् । तीव्राः । सोमाः । बहुलऽअंतासः । इंद्रं ।
न । अहं । दामानं । मघऽवा । नि । यंसत् । नि । सुन्वते । वहति । भूरि । वामं ॥ ६ ॥

अंतर्जठरे यमिंद्रं वृषसवासो वृषसवा अग्नौ सोमस्य वर्षितृभिरध्वर्युभिरभि-
घुतास्त्रीघ्रास्त्रीघ्ररसा बहुलांतासो बहुलमन्त्रादिकमन्ते येभ्यस्ते बहुलांताः सोमाः
प्राग्मन् प्रगच्छन्ति स मघवा धनवानिन्द्रो दामानं दातारं यजमानं नाह नैव नि
यंसत् । नियच्छति । किंतु सुन्वते सोमाभिषवं कुर्वते यजमानाय भूर्यधिकं वामं
वननीयं धनं नि वहति । नितरां प्रापयति ॥

॥ अथ नवमी ॥

उत् । प्रहामतिदीव्या जयाति कृतं यच्चृग्नी विचिनोति काले ।

यो देवकामो न धनां रुणद्धि समित्तं राया सृजति स्वधावान् ॥ १ ॥

उत् । प्रऽहां । अतिऽदीव्या । जयाति । कृतं । यत् । चऽग्नी । विऽचिनोति । काले ।

यः देवऽकामः । न । धनां । रुणद्धि । सं । इत् । तं । राया । सृजति । स्वधाऽवान् ॥ १ ॥

उतापि चंद्रः प्रहां प्रहंतामतिदीव्य । अतिरभिपूजितार्थं वर्तते । दीव्यतिर्ग-
त्यर्थः । अभिपूजितं गमयित्वा जयाति । जयति । किंच । यद्यथा । अथ प्रकारव-
चनप्रत्ययस्य लोपो द्रष्टव्यः । चृग्नी कितवः कृतं कृतसमयं प्रतिक्रितव कितवानां
मध्ये विचिनोति परीक्ष्य गृह्णाति तद्वदिंद्रः काले युद्धकाले बलवंतं शत्रुं
परीक्ष्य वधार्थं गृह्णातीत्यर्थः । किंच । यो मनुष्यो देवकामो देवान्यष्टुं स्तोतुं
वाभिलाषवान्भवति तस्यार्थाय धना धनानि न रुणद्धि । नावृणोति । नाच्छा-
दयतीत्यर्थः । किंतु स्वधावान्बलवानिन्द्रस्तं देवकामं राया धनेन सं सृजति ।
संयोजयत्येव ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोभिर्दुरेमासतिं दुरेवां यवेन शुर्थं पुरुहूत विश्वा ।

वयं राजभिः प्रथमा धनान्यस्माकैर्न वृजनेना जयेम ॥ १० ॥

गोभिः । तुरेम् । अमतिं । दुऽएवां । यवेन । शुर्थं । पुरुऽहूत । विश्वा ।

वयं । राजऽभिः । प्रथमाः । धनानि । अस्माकैर्न । वृजनेन । जयेम ॥ १० ॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूतेन्द्र तव प्रसादादुरेवां दुष्टगमनां दारिद्र्यादागताममतिं

दुर्वृद्धिं वयं घौघेयाः सुहृत्स्या गोभिः पशुभिस्त्वेम । निस्त्वेम । किंच । यवेन विश्वां व्याप्तां क्षुधं तरेम । किंच । प्रथमा मुख्यानि धनानि राजभिर्धनाना-
मीश्वरैः । लभेमहीति शेषः । यद्वा । प्रथमा वयमिति संबंधः । किंचास्माकेना-
सदीयेन वृजनेन बलेन जयेम । शत्रूनििति शेषः ॥

॥ अथैकादशी ॥

वृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चादुत्तरेस्मादधरादधायोः ।

इंद्रः पुरस्तादुत मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥

वृहस्पतिः । नः । परि । पातु । पश्चात् । उत । उतऽन्तरस्मात् । अधरात् । अधऽयोः ।

इंद्रः । पुरस्तात् । उत । मध्यतः । नः । सखा । सखिभ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥ ११ ॥

पश्चात्पश्चिमतो योऽघायुरागच्छति तस्मादधायोः पापकाञ्चोर्नोऽस्मान्वृ-
हस्पतिः परि पातु । रक्षतु । उतापि चोत्तरस्मादुत्तरतोऽधरादधस्ताच्च योऽघायुरा-
गच्छति तस्मादधायोर्नोऽस्मान्परि पातु । उतापि चेंद्रः पुरस्तात्पूर्वतो मध्यतश्च
योऽघायुरागच्छति तस्मादधायोर्नोऽस्मान्परि पातु । किंच । सखा सखिभूतेंद्रः
सखिभ्यः प्रियेभ्योऽसभ्यं वरिवो धनं कृणोतु । करोतु ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे त्रयोविंशो वगः ॥

॥ इति दशमे मंडले तृतीयोऽनुवाकः ॥

चतुर्थेऽनुवाकेऽष्टादश सूक्तानि । तत्राष्टा म इत्येकादशचं प्रथमं सूक्तं ।
दशम्येकादशयो विष्टुभी । शिष्टा जगत्यः । पूर्ववद्विदेवते । तथा चानुक्रांतं । अष्टा
मे द्विचिष्टुवंतमिति । उक्त्ये धास्रणाच्छंसिनस्तृतीयसवन एतत्सूक्तं । सूचितं च ।
अष्टा म इंद्रं वृहस्पते सुवर्मिन्द्रश्च वस्व इति याज्ये । आ० ६. १. इति ॥ पष्ठेऽह-
व्यपस्यितसूक्तं । सूचितं च । अष्टा म इंद्रमिति नित्यमेकाहिकं । आ० ८. ३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अष्टा म इंद्रं मतयः स्वविदेः सप्रीचीर्विश्वा उग्रतीरनूपत ।

परि एजंते जनयो यथा पतिं मयं न शुंथुं मघर्वा नमृतये ॥ १ ॥

अष्टं । मे । इंद्रं । मतयः । स्वऽविदेः । सप्रीचीः । विश्वाः । उग्रतीः । अनूपत ।

परि । स्वजंते । जनयः । यथा । पतिं । मयं । न । शुंथुं । मघर्वा न । नमृतये ॥ १ ॥

आगिरसस्य कृष्णस्य मे मम स्वर्विदः सर्वस्य लंभयिष्यः सघ्रीचीः संगता विश्वा व्याप्ता उशतीः कामयमाना मतयः स्तुतय इन्द्रमच्छानूषत । अभिष्टुवंति । किंच । जनयो जाया यथा पतिं भर्तारं मर्ये न यथा च मनुष्यं श्रुद्धुं श्रुद्धं दोषरहितं मघवानं धनवंतमूतये रक्षणार्थं परि घृजंत आलिङ्गन्ति तद्वदिंद्रं मे स्तुतयः परि घृजन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

न घां त्वद्रिगपं वेति मे मनस्वे इत्कामं पुरुहूत शिष्य ।

राजेव दस्म नि षदोऽधिं बर्हिष्यस्मिन्सु सोमेऽवपानमस्तु ते ॥ २ ॥

न। घ। त्वद्रिक्। अपं। वेति। मे। मनः। ते इति। इत्। कामं। पुरुहूत। शिष्य।

राजाऽइव। दस्म। नि। षदः। अधिं। बर्हिषिं। अस्मिन्। सु। सोमे। अवपानं।

अस्तु। ते ॥ २ ॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूत दस्म दर्शनीयेन्द्र त्वह्क् त्वदभिमुखं मे मदीयं मनो न घ न खस्वप वेति । त्वत्तोऽपगच्छति । किंच । ते इत् त्वयेव काममभिलाषं शिष्य । स्थापयामि । किंच । राजेवेश्वर इव बर्हिष्यधि नि षदः । निषीद । किंच । ते त्वास्मिन्सोमेऽवपानमस्तु । भवतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

विपूवृदिन्द्रो अमन्तेस्तु क्षुधः स इद्रायो मघवा वस्वं ईशते ।

तस्येदिमे प्रवणे सप्त सिंधवो वयो वर्धन्ति वृषभस्य श्रुप्मिणः ॥ ३ ॥

विपुऽवृत्। इन्द्रः। अमन्तेः। उत। क्षुधः। सः। इत्। रायः। मघऽवा। वस्वं। ईशते।

तस्यं। इत्। इमे। प्रवणे। सप्त। सिंधवः। वयः। वर्धन्ति। वृषभस्यं। श्रुप्मिणः ॥ ३ ॥

इन्द्रोऽमन्तेरस्माकं दुर्वृद्धेः प्रज्ञापहारिण्याः पिपासाया वा विपूवृद्धिघ्नवर्तकी भवतु । उतापि च । क्षुधो बुभुक्षाया विपूवृद्धवतु । किंच । स इत् स एव मघवा धनवानिन्द्रो वस्वो वासयितू रायो धनस्येशते । ईष्टे । किंच । वृषभस्य वपितुस्तस्येदिन्द्रस्यैवेमे प्रसिद्धाः सप्त सप्तसंख्याकाः सिंधवो नद्यः प्रवणे देशे वयोऽन्नं वर्धन्ति । वर्धयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वयो न वृक्षं सुपलाशमासदन्तोमास इदं मदिनंश्चमूपदः ।

प्रेषामनीकं शवसा दविद्युतद्विदस्वर्गमनवे ज्योतिरायं ॥४॥

वयः । न । वृक्षं । सु०प०ला०शं । आ । अ०स०द०न् । सोमा०सः । इ०दं । म०दि०नं । च०मू०ऽस०दः ।

प्र । एषां । अ०नी०कं । श०व०सा । द०वि०द्यु०त० । वि०द०त् । स्वः । म०न०वे । ज्यो०तिः । आ०यं ॥४॥

वयो न यथा पक्षिणः सुपलाशं शोभनपर्यं वृक्षमासीदन्ति तद्वन्मदिनो मद-
कराश्चमूपदश्चमसपाचेषु स्थातारः सोमासः सोमा इन्द्रमासदन् । आसीदन्ति ।
अधितिष्ठन्तीत्यर्थः । एषामिन्द्रमधितिष्ठतां सोमानां शवसा वेगेन युक्तमनीकमयं
प्र दविद्युतत् । प्रद्योतते । किंचायमिन्द्रः स्वः स्वात्मनार्यं प्रेयं ज्योतिरादित्याख्यं
तेजो मनवे मनुष्येभ्यो विदत् । प्रयच्छतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कृतं न श्वमी वि चिनोति देवने संवर्गे यन्मघवा सूर्यं जयत् ।

न तत्रे अन्यो अनु वीर्यं शक्न पुराणो मघवन्नोत नूतनः ॥५॥

कृतं । न । श्व०मी । वि । चि०नो०ति । दे०व०ने । सं०व०र्गे । य०त् । म०घ०वा । सूर्यं । ज०य०त् ।

न । त०त्र । ते । अ०न्यः । अ०नु । वी०र्यं । श०क्न । न । पुरा०णः । म०घ०व०न् । न । उ०त । नू०त०नः ॥५॥

श्वमी परस्वानां हंता कितवो देवने द्यूते कृतं न यथा कृतं वि चिनोति
तद्वदिन्द्रः सूर्यं मृगयते । कदेत्यत आह । यद्यदा मघवा धनवानिन्द्रः संवर्गे
सम्यग्वृष्टेर्वर्जयितारं सूर्यमादित्यं जयत् तदीयरसापहरणद्वारेण जयति । अथ
प्रत्यक्षस्तुतिः । हे मघवन् धनवच्चिन्द्र ते तव तत्सूर्यजयलक्षणं वीर्यं वीरत्वम-
न्यस्त्वतोऽन्यो भविष्यत्कालीनः पुमान् अन्वनुकर्तुं न शक्न । न शक्नोति । पुराणः
पूर्वोऽपि त्वदीर्यमनुकर्तुं न शक्न । न शक्नोति । उतापि च । नूतनो वर्तमान-
कालीनोऽपि त्वदीर्यं वीर्यमनुकर्तुं न शक्नोति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विशंविशं मघवा पर्येणायत जनानां धेना अवचार्कशृङ्गा ।

यस्याहं शक्नः सर्वनेषु रर्यति स तीयिः सोमिः सहते पृतन्यतः ॥६॥

विशं विंशं मघवा । परि । अशायत् । जनानां । धेनाः । अवचाकशत् । वृषा ।
यस्य । अहं । शक्रः । सवनेषु । रण्यति । सः । तीवैः । सोमैः । सहते । पृतन्यतः ॥ ६ ॥

वृषा कामानां वर्षिता मघवा धनवानिन्द्रो विशंविशं सर्वान्मनुष्यान्पर्यशायत् ।
परिशेते । किंच जनानां स्तोतृजनानां धेनाः स्तुतीरवचाकशत् । अभिपश्यति ।
किंच । शक्र इन्द्रो यस्याह यस्यैव यजमानस्य सवनेषु रण्यति रमते स यजमा-
नस्तीव्रस्तीव्रकारैः प्रदीयमानैः सोमैः पृतन्यतः संयाममिच्छतः शबून् सहते ।
अभिभवति ॥

॥ अथ सप्रमी ॥

आपो न सिंधुमभि यात्समक्षरन्स्तोमास इंद्रं कुल्या इव हृदं ।
वर्धेति विप्रा महो अस्य सादने यवं न वृष्टिर्दिव्येन दानुना ॥ ७ ॥
आपः । न । सिंधुं । अभि । यात् । संऽअक्षरन् । सोमासः । इंद्रं । कुल्याऽइव । हृदं ।
वर्धेति । विप्राः । महः । अस्य । सदने । यवं । न । वृष्टिः । दिव्येन । दानुना ॥ ७ ॥

यद्यदा सोमासः सोमा इंद्रमभि समक्षरन् अभिस्वरंति । अभिगच्छंतीत्यर्थः ।
तत्र दृष्टांती दर्शयति । आपो न यथापः सिंधुं समुद्रमभिसंस्वरंति । कुल्या इव
यथा च कुल्या हृदमभिसंस्वरंति तद्वदित्यर्थः । तदानीमस्येन्द्रस्य महो महत्त्वं सदने
यज्ञगृहे विप्रा मेधाविनो वर्धेति । तत्र दृष्टांत्माह । यवं न । यथा यवं यवसस्यं
वृष्टिः । कर्तरि कृत् । वर्षिता पर्जन्यो दिव्येन दिवि भवेन दानुना दानेन वर्षणेन
वर्धयति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

वृषा न क्रुद्धः पतयद्भजः स्वा यो अर्यपत्नीरकृणोदिमा अपः ।
स सुन्वते मघवा जीरदानवेऽविंदज्ज्योतिर्मनवे हविष्मते ॥ ८ ॥
वृषा । न । क्रुद्धः । पतयत् । रजःऽसु । आ । यः । अर्यऽपत्नीः । अकृणोत् । इमाः । अपः ।
सः । सुन्वते । मघवा । जीरऽदानवे । अविंदत् । ज्योतिः । मनवे । हविष्मते ॥ ८ ॥

रजःसु लोकेषु वृषा न यथा वृषभः क्रुद्धः सन् प्रतिवृषभवधाय पतयद्गच्छति
तद्वद् इन्द्रः क्रुद्धः सन्मेघवधाय पतयति हत्वा च मेघमर्यपत्नीः सर्वस्य जगतः
स्वामिन इन्द्रस्य पालयितव्या इमाः प्रसिद्धा अपो वृष्ट्युदकान्याकृणोदाकृणोति ।

अस्मदभिमुखं करोति स मधवानिन्द्रः सुवते सोमाभिषवं कुर्वते जीरदानवे
क्षिप्रदानाय हविष्मते मनवे मनुष्याय । यजमानायेत्यर्थः । ज्योतिस्तेजोऽविन्दत् ।
प्रायच्छत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

उज्जायतां परश्रुज्योतिषा सह भूया ऋतस्य सुदुघा पुराणवत् ।

वि रोचतामरूपो भानुना शुचिः स्वर्णं शुक्रं शृणुचीत सत्यतिः ॥ ९ ॥

उत् । जायतां । परश्रुः । ज्योतिषा । सह । भूयाः । ऋतस्य । सुदुघा । पुराणवत् ।

वि । रोचतां । अरूपः । भानुना । शुचिः । स्वः । न । शुक्रं । शृणुचीत । सत्त्वपतिः ॥ ९ ॥

परश्रुरिन्द्रस्य वज्रो ज्योतिषा तेजसा सहोज्जायतां । अस्मच्छुबधे मेघवधे च
व्याप्रियतामित्यर्थः । किंच ऋतस्य सत्यस्य सुदुघा माध्यमिका वाक् पुराणवत्
प्रत्नवत्काले भूयाः । भूयात् । पुरुषयान्ययः । किंचेन्द्रोऽरूप आरोचमानो भानुना
दीक्षा शुचिर्ज्वलन् वि रोचतां । प्रकाशतां । किंच सत्यतिः सतां पतिरिन्द्रः स्वर्णा-
दित्य इव शुक्रं ज्वलन् शृणुचीत । अत्यन्तं दीपतां ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोभिर्दरेमार्मतिं दूरेवां यवेन क्षुधं पुरुहूत विश्वा ।

वयं राजभिः प्रथमा धनान्यस्माकेन वृजनैन जयेम ॥ १० ॥

गोभिः । तरेम । अर्मतिं । दूः । एवां । यवेन । क्षुधं । पुरुहूत । विश्वा ।

वयं । राजभिः । प्रथमाः । धनानि । अस्माकेन । वृजनैन । जयेम ॥ १० ॥

॥ अथैकादशी ॥

बृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चादुतोत्तरस्मादधरादघायोः ।

इंद्रः पुरस्तादुत मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥

बृहस्पतिः । नः । परि । पातु । पश्चात् । उत् । उत्तरस्मात् । अधरात् । अघयोः ।

इंद्रः । पुरस्तात् । उत् । मध्यतः । नः । सखा । सखिभ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥ ११ ॥

एतद्वचनं प्रागेव व्याख्यातं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पंचविंशो वर्गः ॥

आ यावित्येकादशर्चं द्वितीयं सूक्तमांगिरसस्य कृष्णस्यार्षमैन्द्रं । आदितस्त्रि-
स्रस्त्रिष्टुभः । ततः षड्गन्तः । ततो द्वे त्रिष्टुभौ । तथा चानुक्रांतं । आ यातु त्रि-
त्रिष्टुवादीति ॥ आभिष्वविकेषूक्थ्येषु ब्राह्मणाच्छंसिनः स्तोमवृद्धाविदमावापार्थं ।
सूचितं च । आ याविन्द्रः स्वपतिरिमां धियमिति ब्राह्मणाच्छंसी । आ० ७. ९. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ याविन्द्रः स्वपतिर्मदाय यो धर्मेणा तूतुजानस्तुविष्मान् ।

प्रत्वक्षाणो अति विश्वा सहांस्यपारेण महता वृष्येन ॥ १ ॥

आ । यातु । इन्द्रः । स्वऽपतिः । मदाय । यः । धर्मेणा । तूतुजानः । तुविष्मान् ।

प्रऽत्वक्षाणः । अति । विश्वा । सहांसि । अपारेण । महता । वृष्येन ॥ १ ॥

य इन्द्रस्तूतुजानस्वरमाणस्तुविष्मान् वृद्धिमान् विश्वा विश्वानि सहांसि शत्रु-
बलान्यपारेण महताधिकेन वृष्येन बलेन प्रत्वक्षाणः प्रकर्षेण तनूकुर्वन् अति ।
गच्छतीति शेषः । स्वपतिर्धनपतिरिन्द्रो मदाय मदार्थं धर्मेणा धारकेण रयेना
यातु । अस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सुष्ठामा रथः सुयमा हरीं ते मिम्यक्षु वज्रो नृपते गर्भस्ती ।

शीर्भं राजन्सुपथा याह्यर्वाङ् वर्धाम ते पपुपो वृष्यानि ॥ २ ॥

सुऽस्थामा । रथः । सुऽयमा । हरी । इति । ते । मिम्यक्ष । वज्रः । नृऽपते । गर्भस्ती ।

शीर्भं । राजन् । सुऽपथा । आ । याहि । अर्वाङ् । वर्धाम । ते । पपुपः । वृष्यानि ॥ २ ॥

हे नृपते नृणां पालकेन्द्र ते तव रथः सुष्ठामा शोभनां वस्थानो हरी अश्वावपि
सुयमा सुयमौ । सुवद्धावित्यर्थः । किंच । तव गर्भस्ती चाहौ वज्रो मिम्यक्ष ।
संहतो भवति । तथा सति हे राजन् सर्वस्येश्वरेन्द्र शीर्भं शीघ्रं सुपथा शोभनेन
मार्गेणार्वाङ् अस्मदभिमुख आ याहि । आगच्छ । आगत्य पपुपः सोमं पीतवतस्ते
तव वृष्यानि बलानि वर्धाम । वयं वर्धयामः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एन्द्रवाहो नृपतिं वज्रबाहुमुयमुपासस्तविपासं एनं ।

प्रत्वक्षसं वृषभं सत्यणुप्पमेमसचा सधमादो वहंतु ॥ ३ ॥

आ । इन्द्रवाहः । नृपतिं । वज्रबाहुं । उग्रं । उयासः । तविषासः । एनं ।
प्रतक्षसं । वृषभं । सत्यशुभं । आ । ई । अस्मत्वा । सधमादः । वहंतु ॥ ३ ॥

नृपतिं नरां नेतृणां पालकं वज्रबाहुं वज्रहस्तमुग्रमुदूर्णं प्रतक्षसं शत्रुबलानां
प्रकर्षेण तनूकर्तारं वृषभं कामानां वर्धितारं सत्यशुभमविसंवादिवलमेतमिन्द्रं ।
आ ईमिति पूरणौ । उयास उदूर्णास्तविषासः प्रवृद्धाः सधमादः सह माद्यंत
इन्द्रवाह इन्द्रस्य वोढारोऽस्मत्वास्मास्वा वहंतु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एवा पतिं द्रोणसाचं सचेतसमूर्जः स्तंभं धरुण आ वृषायसे ।

ओजः कृष्णं संगृभाय ते अयसो यथा केनिपानामिनो वृधे ॥ ४ ॥

एव । पतिं । द्रोणसाचं । सचेतसं । ऊर्जः । स्तंभं । धरुणे । आ । वृषायसे ।

ओजः । कृष्णं । संगृभाय । ते इति । अपि । अयसः । यथा । केनिपानां । इनः । वृधे ॥ ४ ॥

हे इन्द्र त्वमेवैवं पतिं पालकं द्रोणसाचं द्रोणकलशस्य सेवितारं सचेतसं
सप्रज्ञमूर्जः स्तंभं बलस्य धारकं सोमं धरुणे धारके जठर आ वृषायसे । आसि-
चसे । धारयसीत्यर्थः । किंच । मह्यमोजो बलं कृष्ण । कुरुष्व । ते त्वयस्मानपि
संगृभाय । संगृहाण च । किंच । केनिपानां मेधाविनामस्माकं । केनिप उशिज
इति मेधाविनामसु पाठात् । वृधे वर्धनाय यथा यथावत्सर्वथेनः स्वान्यसः ।
भवसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

गमन्नुस्मे वसूत्या हि शंसिपं स्वाशिपं भरमा याहि सोमिनः ।

त्वमीशिपे सास्मिन्ना संस्ति वहिष्यनाधृष्या तव पार्चाणि धर्मणा ॥ ५ ॥

गमन् । अस्मे इति । वसूनि । आ । हि । शंसिपं । सुऽआशिपं । भरं । आ । याहि ।
सोमिनः ।

त्वं । इति । शिपे । सः । अस्मिन् । आ । सस्ति । वहिषि । अनाधृष्या । तवं । पार्चाणि ।
धर्मणा ॥ ५ ॥

हे इन्द्र वसूनि त्वेयानि धनान्यस्मे मया गमन् । आगच्छंतु । हि यस्मात्त्वा-
महं शंसिपं । स्तौमि । किंच । सोमिनः सोमवतो मम स्वाशिपं शोभना आशिपो

यस्मिन्तं भरं यज्ञमा याहि । त्वमागच्छ । किञ्च त्वमीशिषे । धनस्येश्वरोऽसि ।
एवंविधः स त्वमस्मिन्नस्मदीये वेद्यास्तुते वह्निष्या सत्सि । आसीद । किञ्च । तव
सीमपाचाणि धर्मणा राक्षसानां कर्मणानाधृत्यानि धर्षयितुमशक्यानि ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पृथक् प्रायन्प्रथमा देवहूतयोऽकृण्वत अवस्थानि दुष्टरा ।

न ये शेकुर्व्यज्ञियां नावमारुहमीमेव ते न्यविशन्तं केपयः ॥ ६ ॥

पृथक् । प्र । आयन् । प्रथमाः । देवऽहूतयः । अकृण्वत । अवस्थानि । दुष्टरा ।

न । ये । शेकुः । व्यज्ञियां । नाव । आऽरुह । ईमा । एव । ते । नि । अविशन्त । केपयः ॥ ६ ॥

हे इंद्र तव प्रसादान्ने पृथक् प्रायन् देवलोकान्पृथग्गच्छन्ति ये प्रथमाः पूर्वं
मुख्या वा देवहूतयो देवानामाह्वातारः । कर्तारि कृत् । किञ्च । दुष्टरान्यैर्दुष्टराणि
अवस्थानि अवशीयाणि यशांस्यकृण्वत । अकुर्वन्त । किञ्च । ये त्वत्प्रसादरहिता
जना व्यज्ञियां यज्ञसंबन्धिनी । यज्ञमयीमित्यर्थः । नावमारुहमारोहं न शेकुर्न
शक्नुवन्ति ते केपयः कुत्सितपूयकर्माणः पापकर्माणी जना ईमेव क्षुणेनैव
न्यविशन्त । नीचैरविशन्त । अधोगतिं प्राप्ता इत्यर्थः । तथा च यास्कः । पृथक्
प्रायन् पृथक् प्रथतेः प्रथमा देवहूतयो ये देवानाह्वयन्ताकुर्वन्त अवशीयानि
यशांसि दुरनुकराण्यन्यैर्येऽशक्नुवन्त्यज्ञियां नावमारोळ्हुमथ ये नाशक्नुवन्त्यज्ञियां
नावमारोळ्हुमीमेव ते न्यविशन्त क्षुणेनैव ते न्यविशन्तस्मिन्नेव लोक इति वा
। नि० ५. २५. । इति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एवैवापागपरि संतु दूढ्योऽश्वा येषां दुर्युजं आयुयुजे ।

इत्या ये प्रागुपरि संति दावनें पुरुणि यचं वयुनानि भोजना ॥ ७ ॥

एव । एव । अपाक् । अपरि । संतु । दुऽऽय्यः । अश्वाः । येषां । दुऽऽयुजः । आऽयुयुजे ।

इत्या । ये । प्राक् । उपरि । संति । दावनें । पुरुणि । यचं । वयुनानि । भोजना ॥ ७ ॥

एवैवैवमेव दूढ्यो दुर्वुद्धयोऽपरेऽन्ये । अयज्जान इत्यर्थः । अपागपाचीना
अधोगतारः संतु भवन्तु येषां यज्ञमकुर्वन्तामश्वा दुर्युजो दुर्योजाः प्रवला अश्वा

आयुयुजे रथेषु युज्यन्ते । ये सत्यपि सामर्थ्यं न यजन्ति ते नरकं गच्छन्तीति भावः । किञ्च । इत्येत्यं ते स्वर्गगामिनो भवन्ति य उपरे यज्वानः प्राग्मरणात्पूर्वमेव दावने देवानां हविर्दानाय संति । भवन्ति । यत्र येषु च यज्ञकारिषु वयुनानि प्रज्ञानानि कांतानि वा भोजना भोग्यानि धनानि पुरुषि बहूनि देवेभ्यो दानाय संति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

गिरीरजान्नेजमानाँ अधारयद्द्यौः क्रंददन्तरिक्षाणि कोपयत् ।

समीचीने धिषणे वि ष्कभायति वृष्णः पीत्वा मद उक्थानि शंसति ॥ ८ ॥

गिरीन् । अजान् । रेजमानान् । अधारयत् । द्यौः । क्रंदत् । अन्तरिक्षाणि । कोपयत् ।

समीचीने इति संऽईचीने । धिषणे इति । वि । स्कभायति । वृष्णः । पीत्वा । मदे ।

उक्थानि । शंसति ॥ ८ ॥

गिरीन्मेघानज्जान्गमनशीलान्नेजमानान्कंपमानानाधारयत् इन्द्रो धारितवान् । निश्चलान्कृतवानित्यर्थः । किञ्च द्यौर्द्युलीकस्तन्निवासी वा जनोऽसुरारक्षसेभ्यो भीतः सन् क्रंदत् । क्रंदति । इन्द्रमाह्वयत्यात्मनः परिचाणार्थं । किञ्चेन्द्रोऽन्तरिक्षाणि कोपयत् । कोपयति । संक्षोभयतीत्यर्थः । किञ्च । इन्द्रः समीचीने परस्परं संगते धिषणे द्यावापृथिव्यौ वि ष्कभायति । अन्तरिक्षेण स्तब्धाति । स्तंभयतीत्यर्थः । किञ्चेन्द्रो वृष्णः स्वोदरस्यासेकृन्सोमान्पीत्वा मदे सत्युक्थानि प्रशस्यानि वचनानि शंसति । प्रव्रवीति ॥

॥ अथ नवमी ॥

इमं विभर्मि सुकृतं ते अंकुशं येनारुजासि मघवज्झफारुजः ।

अस्मिन्सु ते सर्वने अस्त्वोर्क्यं सुत इष्टौ मघवन्वोधाभगः ॥ ९ ॥

इमं । विभर्मि । सुऽकृतं । ते । अंकुशं । येन । आऽरुजासि । मघऽवन् । शफऽआरुजः ।

अस्मिन् । सु । ते । सर्वने । अस्तु । ओर्क्यं । सुते । इष्टौ । मघऽवन् । वोधि । आऽभगः ॥ ९ ॥

हे मघवन् धनवच्चिद्र ते तव सुकृतं संस्कृतमिममंकुशं विभर्मि । धारयामि । अर्पांकुशशब्देन प्रेरकत्वगुणयोगात्स्तुतिरुच्यते । स्तुतिं धारयामीत्यर्थः । येन स्तुति-लक्षणांकुशेन स्तुतः सन् त्वं शफारुज आभिमुख्येन परबलानां हंतृनैरावता-दीन्गजानारुजासि । आभिमुख्येन रुजसि । पीडयसीत्यर्थः । किञ्च ते तवास्मिन्न-

सदीये सवन ओक्वमोको निवासोऽस्तु । भवतु । किंच । हे मघवन् धनवन्नि-
द्राभग आभजनीयस्त्वं सुते सुतसोम इष्टौ यज्ञे बोधि । अस्मदीयाः स्तुतीर्बुध्यस्व ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोभिर्दरेमामतिं दुरेवां यवेन सुधं पुरुहूत विश्वा ।

वयं राजभिः प्रथमा धनान्यस्माकेन वृजनेना जयेम ॥१०॥

गोभिः । तरेम । अमतिं । दुःएवा । यवेन । सुधं । पुरुहूत । विश्वा ।

वयं । राजभिः । प्रथमाः । धनानि । अस्माकेन । वृजनेन । जयेम ॥१०॥

॥ अथैकादशी ॥

बृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चादुतोत्तरस्मादधरादघायोः ।

इंद्रः पुरस्तादुत मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥११॥

बृहस्पतिः । नः । परि । पातु । पश्चात् । उत । उत्तरस्मात् । अधरात् । अघायोः ।

इंद्रः । पुरस्तात् । उत । मध्यतः । नः । सखा । सखिभ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥११॥

इदमृच्यं व्याख्यातचरं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे सप्तविंशो वर्गः ॥

दिवस्परीति द्वादशर्चं तृतीयं सूक्तं भालंदनस्य वत्सप्रेरार्थं चैष्टुभमाग्नेयं । तथा
चानुक्रांतं । दिवस्परि द्वादश वत्सप्रिग्राग्नेयं त्विति ॥ प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयो-
रिदमादिके द्वे सूक्ते अस्य सूक्तस्यात्यां वर्जयित्वा । सूचितं च । दिवस्परीति
सूक्तयोः पूर्वस्योक्तमामुद्धरेत् । आ० ४. १३. । इति ॥ क्षामवत्यामक्रंददमिरित्येषा
याज्या । सूचितं च । अग्ने त्वमसद्युयोध्यमीवा अक्रंददमिः स्तनयन्निव द्यौः
। आ० ३. १३. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

दिवस्परि प्रथमं जज्ञे अग्निस्मद्वितीयं परि जातवेदाः ।

तृतीयमप्यु नृमणा अजस्रमिधान एनं जरते स्वाधीः ॥१॥

दिवः । परि । प्रथमं । जज्ञे । अग्निः । अस्मत् । द्वितीयं । परि । जातवेदाः ।

तृतीयं । अप्सु । नृमनाः । अजस्रं । इंधानः । एनं । जरते । सूऽआधीः ॥१॥

अग्निः प्रथमं पूर्वं दिवो द्युलोकस्य पर्युपर्यादित्यात्मना जज्ञे । जातः । जातवेदा
जातप्रज्ञो जातधनो वाग्निर्द्वितीयमस्मदस्माकं पर्युपरि पार्थिवात्मना जज्ञे । नृमणा
नृषु मनुष्येष्वनुयाहकतयासक्तचित्तोऽग्निसृतीयमप्स्वंतरिक्षे वैद्युतात्मना जज्ञे ।
एवंविधमेतमग्निं स्वाधीः सुप्रज्ञाताजस्रमनवरतमिंधानो दीपयन्नरते । स्तौति ।
यद्वा वाजसनेयकोक्तप्रकोरेणास्य मन्त्रस्यार्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा दिवस्परि प्रथमं
जज्ञे अग्निरिति प्राणो वै द्यौः प्राणाद्वा एष प्रथममजायतास्मद्वितीयं परि
जातवेदा इति यदेतमदो द्वितीयं पुरुषविधोऽजनयन्नृतीयमप्स्विति यदेतमद-
सृतीयमद्भ्योऽजनयन्नृमणा अजस्रमिति प्रजापतिर्वै नृमणा अग्निरजस्रमिंधान
एनं जरते स्वाधीरिति यो वा एतमिंधे स एनं जनयते स्वाधीः । अ० ब्रा० ६.
५.४.३. इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

विद्म ते अग्ने चेधा च्याणि विद्म ते धाम विभृता पुरुषा ।

विद्म ते नाम परमं गुहा यद्विद्म तमुत्सं यत् आजगंथं ॥२॥

विद्म ते । अग्ने । चेधा । च्याणि । विद्म ते । धाम । विभृता । पुरुषा ।

विद्म ते । नाम । परमं । गुहा । यत् । विद्म । तं । उत्सं । यत् । आऽजगंथं ॥२॥

हे अग्ने ते तव चेधा त्रिषु स्थानेषु पृथिव्यंतरिक्षद्युलोकेषु स्थितानि च्या-
ण्यग्निवायादित्याख्यानि चीणि रूपाणि विद्म । वयं जानीमः । किंच । हे अग्ने
ते तव धाम सन्नानि स्थानानि विभृता विभृतानि पुरुषा बहुधा बहूनि वा
गार्हपत्याहवनीयान्वाहार्यपचनादीनि विद्म । किंच । ते तव गुहा गूढमवेद-
विद्मरविज्ञातं परममुत्कृष्टं वेदे प्रसिद्धं यस्मात्मास्ति तद्विद्म । वेदविदो वयं
विजानीमः । किंच । त्वं यतो यस्मादाजगंथागतवानसि । उत्पन्नवानित्यर्थः ।
तमुत्समुत्स्यंदयितारमुत्पादयितारं कारणात्मानं विद्म । जानीमः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

समुद्रे त्वा नृमणा अप्स्वंपतनृचक्षा ईधे दिवो अग्न उधन् ।

तृतीयं त्वा रजसि तस्थिवांसं मपामुपस्थे महिषा अवर्धन् ॥३॥

समुद्रे । त्वा । नृमणाः । अप्स्व । अंतः । नृचक्षाः । ईधे । दिवः । अग्ने । उधन् ।

तृतीयं । त्वा । रजसि । तस्थिऽवांसं । अपां । उपस्थे । महिषाः । अवर्धन् ॥३॥

हे अग्ने समुद्रे महोदधौ जायमानमप्स्वंतरपां मध्ये वडवात्मना स्थितं त्वा
त्वां नृमणा नृपु मनुषेप्पनुयाहकतयासक्तचित्तो वरुण ईधे । संदीपितवान् ।
किंच । नृचक्षा नृणां प्रत्यक्षेण द्रष्टादित्यो दिवो द्युलोकस्य संबन्धिन्यूधनूधस्यू-
धःस्थानीय आदित्यमंडले यज्ञे वेधे । संदीपितवान् । किंच । नृतीये चयाणां
पूरकेऽपां वृष्ट्युदकानामुपस्थे स्थाने रजस्यंतरिक्षलोके तस्थिवांसं विद्युद्रूपेणा-
वस्थितं त्वां महिषा महान्तो माध्यमिका देवगणा मरुदादयः स्तोतारो वर्धन् ।
स्तुतिभिरवर्धयन् । यज्ञा । वाजसनेयकोक्तप्रकारेणार्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा समुद्रे
त्वा नृमणा अप्स्वंतरिति प्रजापतिर्वै नृमणा अप्सु त्वा प्रजापतिरित्येतन्नृ-
चक्षा ईधे दिवो अग्न ऊधन्निति प्रजापतिर्वै नृचक्षा आपो दिव ऊधस्तृतीये त्वा
रजसि तस्थिवांसमिति द्यौर्वै नृतीयं रजोऽपामुपस्थे महिषा अवर्धन्निति प्राणा
वै महिषा दिवि त्वा प्राण अवर्धन्नित्येतत् । श० ब्रा० ६. ५. ४. ५. इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अक्रंददग्निः स्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहद्वीरुधः समंजन् ।

सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्वो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यंतः ॥४॥

अक्रंदत् । अग्निः । स्तनयन्ऽइव । द्यौः । क्षाम । रेरिहत् । वीरुधः । संऽअंजन् ।

सद्यः । जज्ञानः । वि । हि । ई । इधः । अख्यत् । आ । रोदसी इति । भानुना ।

भाति । अंतरिति ॥४॥

दावरूपोऽग्निः स्तूयते । अग्निर्दावाग्निः स्तनयन्निव द्यौर्यथा दीप्तो विद्युद्रूपः
पर्जन्यो महान्तं शब्दं करोति तद्वदक्रंदत् । महान्तं शब्दं करोति । किं कुर्वन्नित्य-
चाह । क्षाम क्षामां पृथिवी रेरिहदास्वादयन्वीरुध ओषधीश्च समंजन् व्रक्षयन् ।
संतापयन्नित्यर्थः । किंच । सद्यस्तत्क्षणे समाने काले जज्ञानो जायमान इद्वो
दीप्त ईमिदं स्वेन दग्धं वस्तुजातं व्यख्यत् । विविधं पश्यति । हीति यदपूरणः ।
किंच । रोदसी द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यावंतरंतरेण भानुना स्वदीप्ता भाति ।
प्रकाशते । यज्ञा वाजसनेयकोक्तार्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा । अक्रंददग्निः स्तनयन्निव
द्यौरिति क्रंदतीव हि पर्जन्यः स्तनयन्क्षामा रेरिहद्वीरुधः समंजन्निति क्षामां वै
रेरिहमाणा वीरुधः समनक्ति । सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्वो अख्यदिति सद्यो
वा एष जज्ञान इदं सर्वं विख्यापयत्या रोदसी भानुना भात्यंतरितीमे वै द्यावा-

पृथिवी रोदसी ते एष भानुना भात्यंतः । श० ब्रा० ६. ५. ३. १. । इति वैद्युतस्य स्तुतिः । यद्वेयं दावाग्नेः स्तुतिरिति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

श्रीणामुदारो धरुणो रयीणां मनीषाणां प्रार्पेणः सोमगोपाः ।

वसुः सूनुः सहसो अप्सु राजा वि भात्ययं उपसामिधानः ॥५॥

श्रीणां । उ॒त्ऽआरः । ध॒रुणः । र॒यीणां । म॒नीषाणां । प्रऽअ॒र्पेणः । सोम॑ऽगोपाः ।

वसुः । सूनुः । सहसः । अ॒प्ऽसु । राजा । वि । भा॒ति । अ॒यं । उ॒पसा॑ । इ॒धा॒नः ॥५॥

श्रीणां विभूतीनामुदार उग्रमयिता दाता रयीणां धनानां धरुणो धारको मनीषाणामीप्सितार्थानां प्रार्पेणः प्रापयिता सोमगोपाः सोमस्य गोपा वसुः सर्वस्य लोकस्य वासकः सहसो बलस्य सूनुरप्सुदकेषु स्थितो राजा सर्वस्येश्वर उपसामये प्रभातकाल इधानोऽग्निहोचार्थं समिध्यमानोऽग्निर्वि भाति । प्रकाशते ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विश्वस्य केतुर्भुवनस्य गर्भे आ रोदसी अपृणाज्जायमानः ।

बीळुं चिदद्रिमभिनत्परायजना यदग्निमयजंत पंच ॥ ६ ॥

विश्वस्य । के॒तुः । भु॒वनस्य । गर्भे॑ । आ । रोद॑सी इति । अ॒पृणा॒त् । जा॒यमा॑नः ।

बी॒ळुं । चि॒त् । अ॒द्रिं । अ॒भि॒न॒त् । प॒रा॒ऽयन् । ज॒नाः । य॒त् । अ॒ग्निं । अ॒य॒ज॒न्त । प॒ंच ॥ ६ ॥

विश्वस्य सर्वस्य केतुः प्रज्ञापको भुवनस्योदकस्य गर्भो गर्भभूतोऽग्निर्जायमानः प्रादुर्भवन्नेव रोदसी द्यावापृथिव्यावापृणात् आपूरयति । परायन् परागच्छन् बीळुं चिद्वृद्धमपद्रिं मेघमभिनत् भिनत्ति च । कदेत्यच्चाह । यद्यदा पंच जना मनुष्या अग्निमयजंत । यजंते ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

उशिक्पावकी अरतिः सुमेधा मर्तेषुग्निर्मृतो निःपायि ।

इयति धूममरुपं भरिभदुच्छुक्तेण शोचिषा द्यामिनंश्च ॥७॥

उ॒शिक् । पा॒वकः । अ॒रतिः । सु॒ऽमे॒धाः । म॒र्तेषु । अ॒ग्निः । अ॒मृतः । नि । धा॒यि ।
इ॒र्यति । धू॒मं । अ॒रु॒षं । भ॒रि॒भत् । उ॒त् । शु॒क्ले॒ण । शो॒चि॒षा । द्यां । इ॒न॒क्षन् ॥ ७ ॥

उशिक् हवींषि कामयमानः पावकः सर्वस्य लोकस्य शोधकोऽरतिर्गैता
भूतानामारयिता वा सुमेधाः सुप्रज्ञोऽमृतो मरणधर्मरहितोऽग्निर्मर्तेषु मनुष्येषु
नि धायि । निहितः । सोऽयमग्निर्धूममिर्यति । प्रेरयति । किंच । अरुषमारोचमानं
रूपं भरिभद्धारयन् शुक्लेण शुक्लेन शोचिषा रोचिषा द्यां दिवमिनक्षन् व्याप्नुवन्
गच्छतीति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ह॒शानो रु॒क्म उ॒र्वि॒या अ॒द्यौर्दु॒र्म॒प॒मायुः श्रि॒ये रु॒चानः ।

अ॒मि॒र॒मृ॒तो अ॒भ॒व॒द्वयो॒भिर्य॑दे॒नं द्यौर्ज॑नय॒त्सुरे॒ताः ॥ ८ ॥

ह॒शानः । रु॒क्मः । उ॒र्वि॒या । वि । अ॒द्यौत् । दुः॒ऽम॒र्षे । आ॒युः । श्रि॒ये । रु॒चानः ।

अ॒ग्निः । अ॒मृतः । अ॒भ॒व॒त् । वयः॑ऽभिः । यत् । ए॒नं । द्यौः । ज॒न॒य॒त् । सु॒ऽरे॒ताः ॥ ८ ॥

हशानः प्रत्यक्षेण दृश्यमानो रुक्मो रोचमानोऽग्निरुर्वियोर्वत्यन्तं व्यद्यौत् ।
विद्योतते । किंच । आयुर्गैता स सर्वतोऽयमग्निः श्रिये विभूत्यै दुर्मर्षं दुरभिभवं
यथा भवति तथा रुचानो रोचमानो भवति । सोऽयमग्निर्वयोभिरन्वितस्पर्ति-
भिरमृतो मरणरहितोऽभवत् यद्यस्मात्कारणादेनमग्निं सुरेताः शोभनरेतस्की द्यौः
प्राण आदित्यो वा जनयत् । जनयति ॥

॥ अथ नवमी ॥

य॒स्ते अ॒द्य कृ॒ण्व॑द्भ॒द्रशो॒चेऽपू॒षं दे॒व घृ॒तव॑त्तम॒ग्रे ।

प्र तं न॒य प्र॒तरं व॒स्यो अ॒च्छा॒भि सु॒खं दे॒वभ॑क्तं य॒विष्ट ॥ ९ ॥

यः । ते । अ॒द्य । कृ॒ण्व॑त् । भ॒द्र॒ऽशो॒चे । अ॒पू॒षं । दे॒व । घृ॒त॒ऽव॑त्तं । अ॒ग्रे ।

प्र । तं । न॒य । प्र॒ऽत॒रं । व॒स्यः । अ॒च्छा॒ । अ॒भि । सु॒खं । दे॒वभ॑क्तं । य॒विष्ट ॥ ९ ॥

हे भद्रशोचे कल्याणदीप्ते हे देव द्योतमान यविष्ट युवत्तमाग्रे ते तुभ्यं यो
यजमानोऽद्यास्मिन्नहनि घृतवन्तं घृतेन युक्तमपूषं पुरोडाशं कृणवत् करोति प्रतरं
प्रकृष्टतरं यजमानं वस्यो वसीयोऽच्छ प्रति प्र नय । अत्यर्थं प्रापय । तथा

देवभक्तं स्तुतिभिर्हविर्भिष्य देवानां संभक्तारं सेवितारं तं यजमानं द्युम्नं सुखमभि
प्रति प्र नय ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ तं भज सौश्रवसेषु उक्थेऽउक्थे आ भज शस्यमाने ।

प्रियः सूर्ये प्रियो अग्रा भवत्युज्जातेन भिनददुज्जनितैः ॥ १० ॥

आ । तं । भज । सौश्रवसेषु । अग्रे । उक्थेऽउक्थे । आ । भज । शस्यमाने ।

प्रियः । सूर्ये । प्रियः । अग्रा । भवति । उत् । जातेन । भिनदत् । उत् । जनिऽतैः ॥ १० ॥

हे अग्रे त्वं सौश्रवसेषु । शोभनानि अवांस्यन्नानि हवींषि येषु कर्मसु तानि
सौश्रवसानि । तेषु क्रियमाणेषु तं यजमानं स्तोतारं वा भज । अभीष्टफलप्रदानेन
सेवस्व । किंच । उक्थे शस्त्रे शस्यमाने पठ्यमाने सति तमा भज । अभीष्टफल-
प्रदानेनैव सेवस्व । सोऽयं यजमानः स्तोता वा सूर्ये प्रियो भवति । भवतु ।
तथाग्राग्रावपि प्रियो भवति । किंच । सोऽयं जातेनोत्पन्नेन पुत्रेणोज्जिनदत् ।
शबून्विदारयतु । तथा जनिनैर्जनयिष्यमाणैश्च पुत्रैः शबूनुज्जिनदत् ॥

॥ अथैकादशी ॥

त्वामग्रे यजमाना अनु द्यून्विश्वा वसु दधिरे वार्योणि ।

त्वया सह द्रविणमिच्छमाना व्रजं गोमंतमुशिजो वि वदुः ॥ ११ ॥

त्वा । अग्रे । यजमानाः । अनु । द्यून् । विश्वा । वसु । दधिरे । वार्योणि ।

त्वया । सह । द्रविणं । इच्छमानाः । व्रजं । गोऽमंतं । उशिजः । वि । वदुः ॥ ११ ॥

हे अग्रे त्वां प्रति यजमाना अनु द्यून् प्रत्यहं विश्वा विश्वानि वार्योणि
वरणीयानि वसु वसूनि धनानि दधिरे । धारयन्ति । किंच । त्वया सह द्रविण-
मसुरैरपहतं गोरूपं धनमिच्छमानाः कामयमाना उशिजो मेधाविनो देवा
गोमंतं पशुमंतं व्रजं वि वदुः । विवृतद्वारं कृतवंतः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अस्ताव्यमिर्नरां सुशेवो वैश्वानर ऋषिभिः सोमगोपाः ।

अद्वेपे द्यावापृथिवी हुवेम देवा घृत रयिमस्मे सुवीर ॥ १२ ॥

अस्तावि । अग्निः । नरां । सुऽश्वेवः । वैश्वानरः । ऋषिऽभिः । सोमऽगोपाः ।
अद्भ्ये इति । द्यावापृथिवी इति । हुवेम । देवाः । घत्त । रयिं । अस्मे इति । सुऽवीरं ॥ १२ ॥

अद्भ्ये द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यौ हुवेम । वयं ह्येवम् । किंच । हे देवा यूयं
सुवीरं शोभनपुत्राद्युपेतं रयिं धनमस्मे अस्मासु धत्त । धारयत ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थीश्चतुरो देवास्त्रिद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाश ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टकेऽष्टमोऽध्यायः समाप्तः ॥

SARVĀNUKRAMAH.

Hymn.	Māṇḍala Aṅgika Sukta.	Āṅgika Aṅgika Varga	Beginning of the hymn.	Number of Verses.	Author	Duty	Metre	Page
1	9 1 1	6 7 16	Svadishtihya	10	Madhuchanda Vai svāmītrah	Somah Pavama nah	Gāyatrī	1
2	9 1 2	6 7 18	Pavasva	10	Medhatithi Kāp vah	The same	The same	4
3	9 1 3	6 7 20	Esha	10	Sunahsepa Āygar tih			6
4	9 1 4	6 7 22	Sana	10	Hiranyastupa Ān- grasah			9
5	9 1 5	6 7 24	Samiddhah	11	Asitah Kāśyapah or Devalah	Āprisūktam (without Nara- samsah)	1-7 Gāyatrī 8-11 Anushtup	11
6	9 1 6	6 7 26	Mandrayā	9	The same	Somah Pavama- nah	Gayatrī	14
7	9 1 7	6 7 28	Asnigram	9		The same	The same	17
8	9 1 8	6 7 30	Ete somah	9				19
9	9 1 9	6 7 32	Pari priya	9				21
10	9 1 10	6 7 34	Pra svanasah	9				24
11	9 1 11	6 7 36	Upasman	9				26
12	9 1 12	6 7 38	Somā asnigram	9				28
13	9 1 13	6 8 1	Somah punanah	9				31
14	9 1 14	6 8 3	Pari pra	8				33
15	9 1 15	6 8 5	Esha dhiya	8				35
16	9 1 16	6 8 6	Pra te sotarah	8				38
17	9 1 17	6 8 7	Pra numnena	8				40
18	9 1 18	6 8 8	Pari suvānah	7				42
19	9 1 19	6 8 9	Īat soma	7				43
20	9 1 20	6 8 10	Pra kavīh	7				45
21	9 1 21	6 8 11	Ete dhavanti	7				47
22	9 1 22	6 8 12	Ete somāsah	7				49
23	9 1 23	6 8 13	Somā asnigram	7				51
24	9 1 24	6 8 14	Pra somāsah	7				53
25	9 2 1	6 8 15	Pavasva	6	Drilhacyuta Āga- styah			55
26	9 2 2	6 8 16	Tam amrikshan- ta	6	Idhmanvaho dhacyutah	Dar-		56
27	9 2 3	6 8 17	Esha kavīh	6	Primedhah			58
28	9 2 4	6 8 18	Esha kavīh	6	Primedhah			59
29	9 2 5	6 8 19	Pra vya	6	Primedhah			61
30	9 2 6	6 8 20	Pra dhārāh	6	Binduh			62

Hymn	Mandala Anuvāka Sūktā.	Aṣṭaka Adhyāya Varṇa	Beginning of the hymn.	Number of Verses	Author	De ty	Metro	Page
31	9 2 7	6 8 21	Pra somasah	6	Gotamah	Somah Pavama nah	Gayatrī	64
32	9 2 8	6 8 22	Pra somasah	6	Syavasvah	The same	The same	65
33	9 2 9	6 8 23	Pra somasah	6	Tritah			67
34	9 2 10	6 8 24	Pra suvanah	6	The same			69
35	9 2 11	6 8 25	A nah pavasva	6	Prabhuvasuh			70
36	9 2 12	6 8 26	Asarj	6	The same			72
37	9 2 13	6 8 27	Pra sutah	6	Rahuganah			73
38	9 2 14	6 8 28	Esha u syah	6	The same			75
39	9 2 15	6 8 29	Asur arsha	6	Brihanmath.			76
40	9 2 16	6 8 30	Punanah	6	The same			78
41	9 2 17	6 8 31	Pra ye gavaḥ	6	Medhyatithih			80
42	9 2 18	6 8 32	Janayan	6	The same			81
43	9 2 19	6 8 33	Yo atyah	6				83
44	9 2 20	7 1 1	Pra nah	6	Ayāsyah			87
45	9 2 21	7 1 2	Sa pavasva	6	The same			88
46	9 2 22	7 1 3	Asrigran	6				90
47	9 2 23	7 1 4	Ayā somah	5	Kavir Bhargayah			92
48	9 2 24	7 1 5	Tam tva	5	The same			93
49	9 2 25	7 1 6	Pavasva	5				94
50	9 2 26	7 1 7	Ut te sushmāsah	5	Ucathyah			96
51	9 2 27	7 1 8	Adhvaryo	5	The same			97
52	9 2 28	7 1 9	Pari dyukshah	5				98
53	9 2 29	7 1 10	Ut te	4	Avatsarah			99
54	9 2 30	7 1 11	Asya prātñam	4	The same			101
55	9 2 31	7 1 12	Yavam yavam	4				102
56	9 2 32	7 1 13	Pari somah	4				103
57	9 2 33	7 1 14	Pra te dharah	4				104
58	9 2 34	7 1 15	Tarat sa	4				105
59	9 2 35	7 1 16	Pavasva	4				106
60	9 2 36	7 1 17	Pra gayutrena	4			1 2 and 4 Gayatrī	107
61	9 3 1	7 1 18	Aya viti	30	Amahiyuh		3 Puraushnik	108
62	9 3 2	7 1 24	Ete asrigran	30	Jamadagni		Gayatrī	116
63	9 3 3	7 1 30	A pavasva	30	Udhruvuh Kasya pah		The same	122
64	9 3 4	7 1 36-41	Vishā soma	30	Kasyapah			129
65	9 3 5	7 2 1	Hinvanti	30	Bhigur Varunih or Jamadagni			137
66	9 3 6	7 2 7	Pavasva	30	Satam Vaikhana sāh	Somah 19-21 Agni	1-17, 19-30 Gya tri, 18 Anushṭup	146
67	9 3 7	7 2 13	Tram somāsi	32	1-3 Bharadvājah 4-6 Kasyapah 7- 9 Gotamah 10-12 Atri 13-15 Vi aramitrah 16-18	1-9, 13-22 28- 30 Somah, 10- 12 Somah or Pāshā, 23 and 24 Agni, 25 Ag-	1-15 19-26 28 29 Gayatrī 16-18 Dvi pada Gayatrī, 27 31 32 Anuṣṭup 30 Puraushnik	156

Hymn.	Mandala Anuvaka Sukta.	Aṣṭaka Adhyaya Varga	Beginning of the hymn.	Number of Verses.	Author	Deity	Metre	Page
					Jamadagni, 19- 21 Vasishthah, 22 -32 Pavitrah or Vasishthah or both	ni or Savitā, 26 Agni or Agni and Savitā, 27 Agni or Viśve devāh, 31 and 32 Paramānyadhi- yetrstutuh		
68	9 4 1	7 2 19	Pra devam	10	Vatsaprīr Bhālan- danah	Somah	1-9 Jagatī, 10 Trish- tup	167
69	9 4 2	7 2 21	Ishur na	10	Hiranyastūpah	The same	1-8 Jagatī, 9 and 10 Trishṭup	172
70	9 4 3	7 2 23	Tmr asmaī	10	Renur Vaisvāmi- trah	. . .	1-9 Jagatī, 10 Trish- tup	177
71	9 4 4	7 2 25	Ā dakshuṇā	9	Rishabho Vaisvā- mitrah	. . .	1-8 Jagatī, 9 Trish- tup	183
72	9 4 5	7 2 27	Harim mrijanti	9	Harimantah	Jagatī	188
73	9 4 6	7 2 29	Srakve	9	Pavitrah	. . .	The same	192
74	9 4 7	7 2 31	Sisur na	9	Kakshivān	. .	1-7, 9 Jagatī, 8 Trishṭup.	197
75	9 4 8	7 2 33	Abhi priyāṇu	5	Kavih	Jagatī	202
76	9 4 9	7 3 1	Dhartā	5	The same	. . .	The same	205
77	9 4 10	7 3 2	Esha pra	5	207
78	9 4 11	7 3 3	Pra rājā	5	210
79	9 4 12	7 3 4	Acodasah	5	212
80	9 4 13	7 3 5	Somasya dhārā	5	Vasur Bhāradvājah	215
81	9 4 14	7 3 6	Pra somasya	5	The same.	...	1-4 Jagatī, 5 Trish- tup	217
82	9 4 15	7 3 7	Asāvī	5		The same	219
83	9 4 16	7 3 8	Pavitrah	5	Pavitrah	. . .	Jagatī	221
84	9 4 17	7 3 9	Pavastā	5	Prajāpatur Vācyah	. .	The same	224
85	9 4 18	7 3 10	Indrāya	12	Veno Bhārgavah	. .	1-10 Jagatī, 11 and 12 Trishṭup	226
86	9 5 1	7 3 12	Pra te	48	1-10 Akṛishṭā Mā- shāh, 11-20 Sika- tā Nivārit, 21-30 Prśnayo jāh, 31- 40 The three sets together, 41-45 A- trih, 46-48 Gṛta- madah	.	Jagatī	231
87	9 5 2	7 3 22	Pra tu drava	9	Uśāh		Trishṭup	251
88	9 5 3	7 3 24	Ayam somah	8	The same		The same.	255
89	9 5 4	7 3 25	Pro syah	7	258
90	9 5 5	7 3 26	Pra hūmānah	6	Vasishthah		. . .	261
91	9 5 6	7 4 1	Varyi	6	Kasyapah		. . .	264
92	9 5 7	7 4 2	Pan sūvānah	6	The same	267

Hymn.	Manda Anuvāka Sukta.	Ashlaka Adhyaya Varga	Beginning of the hymn.	Number of Verses.	Author	Duty	Metre	Page
93	9.5.8	7.4.3	Sākamukshah	5	Nodbhāh.	Somah.	Trishṭup.	270
94	9.5.9	7.4.4	Adhī ynt	5	Kanvah.	The same	The same.	272
95	9.5.10	7.4.5	Kamkranta	5	Praskanyah.	274
96	9.5.11	7.4.6	Pra senānīh	24	Pratardano Daivo- dāsih.	277
97	9.6.1	7.4.11	Asya preshā	58	1-3 Vasishṭhah, 4- 6 Indrapramatiḥ, 7-9 Vrishaganah, 10-12 Manyuh, 13 -15 Upamanyuh, 16-18 Vyāghrapāt, 19-21 Saktiḥ, 22 -24 Karmasrut, 25 -27 Mṛṣṭīk, 28 -30 Vasukrah (all nine Vasishṭhas), 31-44 Parāsarah, 45-58 Kutsah.	288
98	9.6.2	7.4.23	Abhi nah	12	Ambarishah and Ri- jivā.	Anusṭup, 11 Bri- hatī	314
99	9.6.3	7.4.25	Ā haryatāya	8	Rebhasūnd Kāśya- pau	1 Bribatī, 2-8 A- nusṭup.	318
100	9.6.4	7.4.27, 28	Abhi navante	9	The same.	Anusṭup	321
101	9.6.5	7.5.1	Puroṣṭī	16	1-3 Andhiguh Syā- vāsīh, 4-6 Ya- yātīr Nābushah, 7-9 Nabusho Mā- navah, 10-12 Ma- nuh Sāmvaranah, 13-16 Prajāpatiḥ	Anusṭup, 2 and 3 Gāyatrī.	325
102	9.6.6	7.5.4	Krānā	8	Tritah.	Ushnik.	331
103	9.6.7	7.5.6	Pra punānīya	6	Dvita Aptyah.	The same.	335
104	9.7.1	7.5.7	Sakhāyah	6	Parvata - Nāradau Kāśyapau or Si- khandinyāu Apsa- rasau	337
105	9.7.2	7.5.8	Tam vah	8	Parvata-Nāradau.	339
106	9.7.3	7.5.9	Indram accha	14	1-3 Agnī Cāksha- shah, 4-6 Cakshur Mānavah, 7-9 Ma- nur Āpsavah, 10- 14 Agnīh.	342
107	9.7.4	7.5.12	Paritah	26	Saptarashayah.	Prāgātham, 3 and 16 Dvipadā, 8-10 Bṛhatī.	347

Hymn.	Mandala Anuvāka Sūtra.	Ashvina Aditya Varga.	Beginning of the hymn	Number of verses.	Author	Deity	Metre.	Pa
108	9.7.5	7.5.17	Pavasa	16	1 and 2 Gaurīritih, 3 Saktih, 4 and 5 Ūruh, 6 and 7 Rījśvā, 8 and 9 Ūr-dhasadmā, 10 and 11 Kṛitayaśāh, 12 and 13 Rīnamca-yah, 14-16 Sak-tih.	Somah.	Kākubhāh pragā-thāh, 13 Gāyatri yavamadhya.	357
109	9.7.6	7.5.20	Pari pra	22	Agnayo dhishya	The same.	Dvāpādam.	363
110	9.7.7	7.5.22	Pary ā shu	12	Tryarūpa-Trasada-syū.	1-3 Anushṭup pi-pīkamaḍhyā, 4-9 Ūrdhvabīhati, 10-12 Virāt.	369
111	9.7.8	7.5.24	Ayā rucā	3	Anānatah Pāruc-chepih.	Ātyashṭam.	373
112	9.7.9	7.5.25	Nānānam	4	Sīśuh.	Pāñktam.	375
113	9.7.10	7.5.26	Saryapāvatī	11	Kasyāpah.	The same.	378
114	9.7.11	7.5.28	Ya indoh	4	The same.	382
1	10.1.1	7.5.29	Agre bṛihen	7	Tritah.	Agnih.	Trishṭup.	385
2	10.1.2	7.5.30	Piprihi	7	The same.	The same.	The same.	389
3	10.1.3	7.5.31	Ino rājan	7	392
4	10.1.4	7.5.32	Pra te	7	395
5	10.1.5	7.5.33	Ekah samudrah	7	399
6	10.1.6	7.6.1	Ayam sa	7	403
7	10.1.7	7.6.2	Siasti	7	406
8	10.1.8	7.6.3	Pra ketunā	9	Trisīrās Trāshṭrah.	1-6 Agnih, 7-9 Indrah.	409
9	10.1.9	7.6.5	Āpo hi	9	Sindhudīpa Āmba-riśah or Trisīrās Trāshṭrah.	Āpah.	Gāyatri, 8 and 9	414
10	10.1.10	7.6.6	O cit	14	Vaisrātayor Yama-Yamyoh sari-vālah.	Trishṭup.	416
11	11.1.11	7.6.9	Vpāhā	9	Havirhāna Āgnih.	Āgnih.	1-6 Jagat, 7-9	423
12	10.1.12	7.6.11	Dyāvā	9	The same.	The same.	Trishṭup.	428
13	10.1.13	7.6.13	Yuje	5	Vasavān Adityah	Havirhānari.	1-4 Trishṭup, 5 Ja-pāh.	431
14	10.1.14	7.6.14	Paryivāṛisam	16	Yamah.	Yamah, 6 Lio-goktadevatih, 7-9 Lio-goktade-vatih Pitaro vā, 10-12 Śvārau.	1-12 Trishṭup, 13-14 and 16 Anush-tup, 15 Bīlath.	434

Hymn.	Mandala Anuvaka Sukta.	Ashṭaka Adhvaya Varga	Beginning of the hymn	Number of Verses.	Author	Deity	Metre	Page
15	10.1.15	7.6.17	Udīratām	14	Sankho Yāmāyā- nah.	Pitarah	Trishtup, 11 Jagati.	441
16	10.1.16	7.6.20	Mainam	14	Damano Yāmāyā- nah	Agnih.	1-10 Trishtup, 11 -14 Anushtup.	448
17	10.2.1	7.6.23	Tvashtā	14	Devasravā Yāmā- yanah.	1 and 2 Saranyūb, 3-6 Pūshā, 7- 9 Sarasvatī, 10- 14 Āpah, 11- 13 Āpah or So- mah.	1-12 Trishtup, 13 and 14 Anushtup, 13 Anushtup or Purastādbrihatī.	455
18	10.2.2	7.6.26- 28	Param mntyo	14	Samkusuko Yāmā- yanah.	1-4 Mrityuh, 5 Dhātā, 6 Tva- shṭā, 7-13 Pi- trimedhah, 14 Pitrimedhah or Prajāpatih.	1-10, 12 Trishtup, 11 Prastārapan- tih, 13 Jagati, 14 Anushtup.	463
19	10.2.3	7.7.1	Ni vartadhvam	8	Mathito Yāmāyā- nah, or Bhriḡur Vārunih, or Cya- vano Bhārgavah.	Āpah or Gāvah, 1 st Agni- sho- mau.	Anushtup, 6 Gāya- trī.	470
20	10.2.4	7.7.2	Bhadrām	10	Vimada Aindrah or Prājāpatyah, or Vasuknd Vāsu- krah.	Agnih. (1 pāda eva vā śāntyarthah.)	Gāyatrī, 1 Ekapadā, 2 Anushtup, 9 Vi- rāḥ, 10 Trishtup.	474
21	10.2.5	7.7.4	Āgnum na	8	The same.	Agnih.	Āstārapanktam.	478
22	10.2.6	7.7.6	Kuḥa	15	...	Indrah	Purastādbārbhatam, 5, 7 and 9 Anush- tup, 15 Trishtup	482
23	10.2.7	7.7.9	Yajāmahe	7	..	The same.	1 and 7 Trishtup, 5 Abhisārinī, 2-4, 6 Jagati.	488
24	10.2.8	7.7.10	Indra somam	6	.	1-3 Indrah, 4- 6 Aśvinau.	1-3 Āstārapanktam, 4-6 Anushtup.	492
25	10.2.9	7.7.11	Bhadrām	11	..	Somah.	Āstārapanktam.	495
26	10.2.10	7.7.13	Pra hi	9	...	Pūshā.	Anushtup, 1 and 4 Ushuk.	500
27	10.2.11	7.7.15	Asat su	24	Vasukra Aindrah.	Indrah	Trishtup.	503
28	10.2.12	7.7.20	Viśvo hu	12	Indra - Vasukra yoh 1 Indrasya sru- shā.	sarivāda min- drah	The same.	516
29	10.2.13	7.7.22	Vane na	8	Vasukrah.	Indrah	522
30	10.3.1	7.7.24	Pra devatrā	15	Kavasha Ailūshah.	Āpah or Apām- napāt.	527
31	10.3.2	7.7.27	Ā nah	11	The same.	Viśve Devāḥ.	534
32	10.3.3	7.7.29, 30	Pra su gmantā	9	Indrah.	1-5 Jagati, 6-9 Trishtup.	540

Hymn.	Mandala Anurāṭha buktā.	Aṣṭaka Adhyāya Varga	Beginning of the hymn	Number of Verses	Author	Deity	Metre	Page
33	10 3 4	7 8 1	Prā mā	9	Kavasha Ailūshah	1 Viśve Devāḥ, 2 and 3 Indrah, 4 and 5 Kurusra- vanasya Trāsa- dasyavasya dā- nastutuh, 6-9 U- pamaśravā Mi- trātuthi putrah	1 Trishtup, 2 and 3 Pragāthah, 4-9 Gāyatri	545
34	10 3 5	7 8 3	Prāvepāh	14	The same, or Aksho Maujavān	Akshaknishi pra- śamsā (1, 7, 9, 12, 13) and ak- shakitavanindā (2-6, 8, 10, 11, 14)	Trishtup, 7 Jagati	549
35	10 3 6	7 8 6	Abudhram	14	Luso Dhānākah	Visve Devāḥ	1-12 Jagati, 13 and 14 Trishtup	555
36	10 3 7	7 8 9	Ushāsānaktā	14	The same	The same	1-12 Jagati, 13 and 14 Trishtup	561
37	10 3 8	7 8 12	Namo mitrasya	12	Abhitapāh Sauryah	Sūryah	Jagati, 10 Trish- tup	566
38	10 3 9	7 8 14	Asman nah	5	Indro Mushlavān.	Indrah	Jagati	571
39	10 3 10	7 8 15	Yo vām	14	Ghoshā Kākshī- vatī	Asvinau	Jagati, 14 Trish- tup	573
40	10 3 11	7 8 18	Ratham yāntam	14	The same	The same	Jagati	580
41	10 3 12	7 8 21	Samānam	3	Suhastyo Ghaushe- yah		The same	586
42	10 3 13	7 8 22	Asteva	11	Krishnah	Indrah	Trishtup	588
43	10 4 1	7 8 24	Acchā me	11	The same	The same	Jagati, 10 and 11 Trishtup	592
44	10 4 2	7 8 26	Ā yātu	11			1-3 Trishtup, 4- 9 Jagati, 10 and 11 Trishtup	597
45	10 4 3	7 8 28	Divas pari	14	Vatsaprih	Agniḥ	Trishtup	601

चक्रपत्र X 68, 10
 चक्रपत्र VIII 76, 11
 चक्रपत्र IV 2, 18
 चक्रपत्र X 146, 6
 चक्रपत्र I 6, 3
 चक्र IV 3, 10, VI 4, 6, 5, 6, IX 96, 22
 चक्र II 3, 4, IV 27, 5, X 177, 1
 चक्र X 3, 4, 89, 15
 चक्र X 40, 5
 चक्र I 62, 8
 चक्र I 143, 3, II 30, 1
 चक्र II 10, 3, 19, 3
 चक्र I 34, 8, 36, 16, 46, 14, 50, 2, 7, 94, 5, 112, 25, III 17, 1, 31, 16, IV 53, 1, 3, V 48, 3, 84, 2, VI 69, 3, IX 50, 5, X 14, 9, 37, 9
 चक्र X 89, 11
 चक्र VII 66, 11, X 64, 3, 92, 2
 चक्र VIII 92, 31
 चक्र I 68, 1, V 54, 4, VI 4, 5, 39, 3, 65, 1, VII 79, 2, VIII 5, 8, X 1, 2, 12, 7
 चक्र III 7, 6, 30, 13, IV 10, 5, V 30, 13, VI 3, 3, 5, 24, 9, 38, 4, VII 11, 3, 39, 2, X 92, 1, 14
 चक्र VI 49, 10
 चक्र I 143, 7, 189, 7, III 1, 12, IV 6, 3
 चक्र VIII 6, 3, 23, 18, X 1, 3, 34, 5, 71, 2
 चक्र I 20, 4, 64, 5, 92, 1, V 21, 3, VII 103, 8, VIII 65, 12, IX 21, 7, X 66, 14, 94, 5, 14, 155, 5
 चक्र X 83, 5
 चक्र VII 6, 3
 चक्र I 92, 2, IV 33, 2
 चक्र I 33, 15, 61, 16, II 39, 8, III 30, 20, 35, 8, V 30, 12, 59, 1, VI 28, 1, 44, 8, X 14, 9, 128, 9
 चक्र I 163, 1
 चक्र X 45, 4

चक्र I 54, 1
 चक्र X 102, 5
 चक्र VII 20, 9
 चक्र X 95, 2
 चक्र X 60, 6
 चक्र IX 114, 1
 चक्र IV 15, 3, VI 59, 6, IX 36, 1, 40, 1, 45, 4, 64, 29, 69, 4, 74, 8, 86, 14, 108, 2, X 189, 1
 चक्र X 166, 5
 चक्र VIII 93, 14, IX 41, 1
 चक्र IX 10, 1, 23, 2, 31, 1, 32, 1, 86, 17, X 97, 10
 चक्र V 62, 6
 चक्र X 77, 2
 चक्र IX 64, 9, 97, 40
 चक्र II 11, 8, IX 69, 3
 चक्र X 90, 4, 138, 5
 चक्र X 159, 4
 चक्र X 79, 6
 चक्र X 146, 4
 चक्र I 120, 2
 चक्र III 53, 19
 चक्र I 164, 13, 166, 9, III 53, 17, VI 24, 3, VIII 5, 29, X 85, 12
 चक्र X 34, 4
 चक्र X 71, 7
 चक्र I 164, 16
 चक्र X 11, 7
 चक्र V 78, 9, X 166, 2
 चक्र I 82, 2
 चक्र I 191, 12, X 15, 12, 27, 8
 चक्र X 53, 7
 चक्र I 89, 8, 128, 3, 139, 2, II 2, 4, IX 102, 8, X 21, 7, 79, 5, 127, 1
 चक्र I 30, 14, 15, VII 33, 4
 चक्र IX 85, 5
 चक्र I 112, 11, VIII 7, 1, IX 39, 4
 चक्र IX 28, 2, 63, 3

अथर्व I 33, 11, 84, 4, 188, 5, IX 8, 1,
 17, 2, 21, 3, 29, 1, 30, 1, 33, 2, 63,
 14, 15, 78, 3, 98, 11, 101, 4
 अथर्व I 164, 42, III 55, 1
 अथर्व VII 15, 9, 36, 7
 अथर्व VII 1, 14
 अथर्व I 34, 4
 अथर्व III 31, 6
 अथर्व I 164, 39, VI 16, 35
 अथर्व I 164 24, Δ 13, 3
 अथर्व X 34, 2
 अथर्व IX 43, 5
 अथर्व X 27, 17
 अथर्व VII 55, 6
 अथर्व IX 18, 1, 66, 28, 87, 4, 89, 1,
 97, 45, 98, 2, 3, 107, 9³, 109, 16, 17,
 110, 10, Δ 89, 6
 अथर्व Δ 34, 6, 7
 अथर्व IX 9, 4
 अथर्व IV 18, 12
 अथर्व VIII 3, 15
 अथर्व I 5, 9, VI 24, 1
 अथर्व IV 17, 16
 अथर्व I 9, 7, 58, 5, 64, 6, 130, 5, V 53,
 13, VII 65, 1, VIII 7, 16, 72, 10,
 IX 26, 2, 31, 5, 68, 3, 72, 6, 78, 3,
 110, 5, Δ 101, 6
 अथर्व VIII 49, 6
 अथर्व III 40, 7 IX 68, 3
 अथर्व I 40, 4, VIII 103, 5, IX 66, 7
 अथर्व IX 113, 7
 अथर्व VI 16, 18, Δ 119, 6
 अथर्व IV 17, 13
 अथर्व I 72, 10, 116, 16, 117, 17, 120,
 6, Δ 79, 2
 अथर्व I 39, 5
 अथर्व Δ 163, 1
 अथर्व III 26, 9
 अथर्व I 154, 4
 अथर्व I 180, 5
 अथर्व VIII 44, 27

अथर्व X 89, 4
 अथर्व V 40, 5, X 32, 7
 अथर्व X 34, 13
 अथर्व IV 19, 4
 अथर्व VIII 25, 9
 अथर्व I 122, 9
 अथर्व VIII 7, 35
 अथर्व X 101, 11
 अथर्व VII 32, 13
 अथर्व VIII 77, 3
 अथर्व I 38, 11
 अथर्व VII 103, 3
 अथर्व VII 13, 3
 अथर्व IV 14, 1, 24, 8, V 30, 9
 अथर्व I 35, 7, 8, 46, 10, 113, 4, 123, 2,
 IV 2, 18, 13, 1, 19, 9, V 81, 2, IX
 101, 7, X 45, 4, 127, 1, 189, 2
 अथर्व I 161, 13, IX 61, 7
 अथर्व I 35, 5, IV 1, 18
 अथर्व I 109, 1, VIII 55, 1
 अथर्व V 48, 4
 अथर्व VIII 98, 3, X 171, 2
 अथर्व X 73, 6
 अथर्व I 32, 14, III 31, 7
 अथर्व Δ 98, 2
 अथर्व I 110, 2, 161, 6
 अथर्व I 119, 8
 अथर्व I 117, 19, V 78, 4, VIII 8, 10,
 57, 1, Δ 39, 7
 अथर्व X 16, 6, 97, 2
 अथर्व I 164, 37, III 37, 10, IX 32, 5, 97, 5
 अथर्व I 123, 2, 179, 4, IV 35, 2, 53, 7, VII
 20, 9, Δ 10, 7, 29, 4, 40, 12, 86, 22
 अथर्व I 50, 10, 113, 16, IV 5, 12, VI
 16, 38, VII 12, 1, VIII 48, 3, 11,
 92, 13, IX 67, 29, Δ 60, 1
 अथर्व III 31, 14, 33, 3, VI 47, 20, VIII
 19, 32, 39, 8, 74, 4, Δ 2, 3
 अथर्व VI 51, 16
 अथर्व Δ 60, 7
 अथर्व Δ 167, 4

खगोल I. 161, 2, X. 137, 4, 166, 4.
 खगोलीय VI 47, 20
 खगोल I 170, 3
 खगोल I. 179, 6, 180, 8, VII 33, 10
 खगोल VIII 5, 26.
 खगोलस्य X. 60, 6
 खगोले I 117, 11, 184, 5
 खगोलहि I 23, 23
 खगाः VIII 48, 2
 खगाः III 21, 4, X 22, 5; 161, 5
 खगाः III. 30, 13, 53, 8, X 73, 5
 खगाः I. 35, 8, 50, 13, 79, 2, 113, 1, 2, 16¹, 115, 1, 123, 4, 124, 4, 126, 3, 162, 7, 153, 12, 13, 164, 17, 27, II 38, 3, 4, 6, III. 8, 4, IV 1, 7, 14, 3, V 80, 5, VI 59, 6, VII 75, 1, 76, 2, 78, 3, X 1, 1, 3, 3, 33, 1, 53, 1, 3, 85, 13, 99, 5, 107, 1, 159, 1.
 खगा V. 2, 8.
 खगां I 31, 16
 खगां X 18, 3
 खगां VI 16, 19
 खगावत् X 67, 3
 खगावत् VIII 1, 7
 खगिराजोक्त I 135, 9
 खगुः X 61, 10
 खगु I 88, 4, 174, 8, 181, 6, III 8, 9, 42, 3, 56, 2, VII 75, 3
 खगुहत् II 24, 3
 खगुहत् X 17, 2
 खगुधत् X 34, 4
 खगुभीत VIII 79, 1
 खगुभीतःशोचिषः V 54, 5
 खगुभीतःशोचिषः V 54 12, VIII 23 1
 खगुभूत III 9, 6, VI 8, 4, IX 70, 3, 86, 30
 खगुभूत IX 113, 3
 खगुभूत V 31, 7
 खगुभूत I. 163, 2

खगुभूत V. 2, 4
 खगोः VIII 2, 14
 खगोतवि III 16, 5
 खगोपाः II 4, 7, VII 18, 10
 खगोपां III 57, 1.
 खगोःसूत्राव VIII 24, 20.
 खगोल I 161, 13
 खगोलाः VIII 98, 4.
 खगोला I 110, 3, X 64, 3
 खगोलास्य I 161, 11, IV 33, 7
 खगुः I 50, 3, 59, 1, 123, 6, 127, 5, 164, 51, II 28, 2, 34, 1, III 22, 4, 26, 4, IV 45, 5, V. 6, 6, 87, 3, 6, 7, VI. 66, 2, VII 1, 4, 72, 4, VIII 3, 20, 19, 33, 28, 2, 43, 4, 5, X 35, 1, 6, 13, 46, 7, 88, 18
 खगुः I 74, 1, 77, 1, 78, 5, 79, 10, 127, 4, 10³, 140, 1, 143, 1, III 2, 1, 6, 1, 10, 5, 13, 1, IV 5, 1, 8, 5, V 5, 1, 11, 7, 1, 12, 1, 16, 1, 25, 7, VI 3, 2, 8, 1, 10, 3, 16, 22, 48, 1, VII 3, 7, 4, 1, 5, 1, 8, 6, 13, 1, 14, 1, 15, 4, 62, 2, VIII 19, 5, 22, 23, 15, 23, 24, 43, 11, 44, 27, 103, 6, 8, X 80, 7, 85, 41, 91, 14, 187, 1
 खगु I 59, 3, IV 8, 6, V 37, 5, VI. 14, 1, VII 94, 4, VIII 27, 3, 72, 15
 खगुपां V 46, 8
 खगुपां I 22, 12
 खनिज I 1, 2, 5, 12, 6, 27, 12, 36, 17⁴, 18, 59, 2, 6, 7, 60, 4, 65, 4, 69, 2, 3, 70, 1, 3, 71, 8, 72, 1, 74, 3, 77, 2, 4, 5, 79, 5, 12, 93, 5, 98, 2³, 99, 1, 105, 14, 107, 3, 112, 17, 124, 11, 127, 7, 128, 1, 3, 4, 6, 7, 136, 7, 141, 12, 13, 142, 11, 143, 2, 5, 6, 145, 5, 148, 2, 157, 1, 161, 9, 14, 162, 15, 169, 3, 188, 10, 11, II 2, 8, 3, 1², 10, 4, 2, 7, 9, 1, 10, 1, 2, 3, 5, III 1, 11, 12, 18, 2, 2, 8, 3, 1, 2, 4, 6, 9, 11, 4, 2, 8, 10, 5, 1-10, 10, 4, 11, 1, 2,

3, 5, 6, 13, 4, 14, 1, 16, 1, 17, 1,
 20, 4, 22, 1, 23, 1, 25, 2, 3, 26, 3,
 7, 27, 4, 5, 13, 14, 29, 2, 7, 9,
 31, 3, 53, 4, 54, 1, 55, 10, 57, 1, IV.
 1, 10, 20, 2, 1, 3, 10, 5, 2, 3, 4, 6,
 2, 4, 5, 7, 7, 7, 11, 9, 4, 12, 3², 13,
 1, 15, 1, 2, 3, 25, 3, 4, 28, 3, 55,
 4, 8², V 1, 1, 2, 3, 5, 6, 2, 9, 3,
 10, 12, 4, 2, 6, 2, 3², 9, 2, 11, 1,
 4², 13, 3, 14, 4, 15, 1, 16, 2, 17, 4,
 18, 1, 24, 4, 25, 4³, 5, 6², 28, 1, 29,
 7, 41, 4, 10, 44, 15³, 49, 3, 51, 13,
 14, 58, 3, 60, 7, 75, 9, 76, 1, VI 1,
 6, 4, 2, 4, 6, 2, 8, 2, 9, 1, 12, 1, 4,
 14, 2², 4, 5, 15, 10, 13, 16, 19, 28²,
 34, 18, 10, 49, 1, 9, 51, 10, 52, 6,
 63, 4, VII 1, 14, 15, 16, 4, 2, 3, 4,
 5, 6, 5, 2, 6, 3, 5, 6, 7, 7, 3, 4,
 5, 8, 1, 2, 4, 10, 2, 11, 4, 12, 2,
 15, 3, 6, 10, 16, 12, 30, 3, 34, 14,
 25, 35, 4, 36, 1, 39, 1, 7, 40, 3, 42, 4,
 44, 5, 49, 4, 50, 2, 51, 3, 56, 25, 62,
 3, 67, 2, 77, 1, 78, 2, VIII 7, 36, 12,
 9, 18, 9, 19, 8, 11, 19, 22, 23, 23,
 13, 25, 19, 27, 1, 39, 1, 4, 5, 6⁴, 7,
 8, 9, 40, 1, 43, 6, 7, 8, 22, 44, 12,
 16, 21, 56, 5³, 58, 2, 60, 13, 69,
 11, 71, 13, 75, 4, 14, 102, 9, 103, 2,
 12, IX 5, 11, 66, 20, 88, 5, X 1, 1,
 6, 2, 2, 3, 4, 5, 3, 3, 7, 5, 7,
 6, 2, 4, 8, 1, 16, 6, 10, 11, 17, 3,
 19, 2, 21, 5, 31, 9, 45, 1, 4, 8, 12,
 46, 8, 51, 4, 52, 4, 61, 14, 65, 1, 69,
 7, 11, 12, 70, 7, 78, 2, 79, 4, 80, 1²,
 2³, 3⁴, 4³, 5, 6, 85, 8, 39, 40, 41,
 87, 1, 88, 4, 6, 90, 13, 95, 12,
 100, 6, 109, 2, 110, 10, 11, 113, 8,
 115, 2, 5⁴, 7, 118, 3, 4, 122, 1, 124,
 4, 128, 2, 150, 4, 5, 151, 1, 158, 1,
 162, 1, 2, 164, 3, 165, 2, 169, 2, 173,
 5, 176, 4, 187, 5

अग्निः इह X 84, 2, 106, 3

अग्निः इहः I. 44, 14, 89, 7, III 54, 10,
 VI 21, 11, 50, 2, 52, 13, VII. 66, 10,
 X 65, 7

अग्निः II 1, 2

अग्निः तपः V 61, 4

अग्निः तपः अग्निः X 68, 6

अग्निः तपः अग्निः VII 104, 5

अग्निः तपः अग्निः X 15, 14

अग्निः तपः अग्निः X 14, 13

अग्निः तपः अग्निः X 41, 3

अग्निः तपः अग्निः X 165, 3

अग्निः तपः I 1, 3, 12, 6, 36, 18, 162, 11, V.
 43, 7, VIII 35, 1, 43, 14

अग्निः तपः I 26, 10, III 24, 4, VI 10, 2,
 11, 6, 12, 6, VII 3, 1, VIII 18, 9,
 19, 7, 60, 1, X 141, 6

अग्निः तपः VII 1, 4

अग्निः तपः अग्निः V 54, 11

अग्निः I 1, 1, 12, 1, 7, 9, 14, 3, 23, 20,
 27, 1, 35, 1, 36, 1, 2, 7, 11², 38, 13, 44,
 3, 4, 8, 45, 4, 58, 7, 71, 7, 72, 4,
 84, 18, 96, 1-7, 106, 1, 112, 1, 113, 9,
 116, 8, 127, 1, 128, 8, 136, 6, 139, 1,
 143, 4, 7, 146, 1, 157, 5, 161, 3, 164,
 46², 170, 4, 174, 3, 181, 9, 186, 3,
 II 2, 1, 3, 4, 1, 3, 8, 5, 10, 4, 6,
 12, 3, 24, 7, 25, 1, 41, 19, III 1, 2,
 3, 4, 11, 14, 2, 3, 4, 5, 13, 14,
 3, 3, 5, 9, 5, 9, 10, 6, 11, 4, 12, 3,
 13, 3, 5, 17, 4, 19, 1, 20, 1, 5, 23,
 2, 3, 26, 1, 2, 27, 2, 6, 11, 12, 29,
 1, 5, 15, 31, 15, IV 1, 19, 2, 17,
 19, 3, 1, 6, 8, 11, 39, 2, 4, 58, 8,
 V 1, 4, 7, 2, 12, 4, 3, 6, 1, 10, 9,
 3, 11, 2, 4², 14, 1, 3, 5, 6, 17, 1,
 21, 4, 22, 2, 25, 1, 4, 9, 28, 6, 43,
 7, 60, 1, 85, 2, VI 1, 3, 8, 7, 1, 8,
 4, 10, 1, 14, 2, 15, 4, 7, 17, 16, 40,
 46, 48, 21, 9, 49, 2, 50, 1, 60, 12,
 VII 1, 1, 2, 2, 3, 3, 1, 5, 6, 4, 7, 1,

10, 3, 5, 16, 1, 3, 39 5, 41, 1, 42,
6, 44, 1, 3, 78, 3, 80, 2, 99 4,
VIII. 7, 32, 11, 6, 9, 19, 2, 4, 13,
23 2, 7, 20, 22, 25, 39, 1², 8, 43,
19, 24, 25, 31, 44, 1, 3, 7, 13, 15,
26, 45, 1, 48, 6, 60, 2, 17, 71, 11,
12⁵, 13, 14³, 15², 73 8, 74, 1, 4,
6, 84, 1, 102, 4, 7, 10, 22², 103 1,
3, 10, X 1, 5, 6, 5, 7, 3², 5, 11, 3,
4, 16, 9, 14, 20, 2, 6, 7, 8, 21, 1,
35, 3, 45, 6, 46, 9, 61, 9, 16, 63, 9,
64, 3, 8, 68, 9, 70, 3, 80, 5³, 6², 7,
88, 3, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 91, 6, 8,
92, 2, 101, 1, 118, 6, 121, 7, 122, 4,
126, 5, 136, 1, 141, 3, 150, 4³, 5, 155,
5, 156 1

सगिनःसगिन I 12, 2, VI 15, 6, VIII 60, 17

सगिनःश्च I 162, 5

सगिनःक्षपा X 84, 1

सगिनःबात्श्च VII 104, 2

सगिनःसिद्धे III 26, 5

सगिनःसु I 108, 4, V 6, 6, VII 1, 22

सगिनःसखत्ता X 15 11.

सगिनःहोतार X 66, 8

सगनीःशक्ति V 45, 4, VI 59, 3, 60 1

सगनीन् VII 1, 14

सगनीता X 78, 3

सगनीयन्यो VI 52, 16

सगनीयोमा I 93, 2-4, 6, 7, 9, 12, X 19, 1

सगनीयोमा I 93, 8, X 66, 7

सगनीयोमो I 93, 1, 5, 10, 11

सगने I 1, 4, 6, 9, 12, 3, 5, 10, 12, 13 4,
14, 7, 10, 11, 15 4, 22, 9, 26, 2,
27, 4, 36, 5, 12, 44, 1, 2, 5, 7, 9,
10, 11, 45, 6, 8, 10, 58, 8, 73, 4,
75 2, 3, 4, 5, 76, 5, 79, 4, 6, 94,
1-14, 97, 1, 105, 13, 127, 11, 144, 7,
147, 5, 161, 1, 188, 3, 189, 1, 2, 3,
II 1, 15, 16, 2, 2, 6, 13, 7, 1, 4,

5, 9, 2, 4, 6, III 1, 16, 22, 23, 2, 6,
3, 7, 10, 10, 2, 7, 11, 9, 13, 6, 14, 3,
4, 15, 5, 16, 6, 19, 3, 4, 20, 2, 3,
21, 3, 22, 2, 3, 23, 2, 24, 1, 2, 3,
4, 5, 25, 1, 4, 5, 27, 3, 10, 15,
28, 1, 3, 4, 5, 6, 29, 4, 8, 12, 57, 5,
IV 1, 3, 4, 3, 12, 6, 1, 7, 2, 9, 1,
10, 1, 3, 4, 5, 7, 8, V 1, 11, 3, 7,
9, 4, 9, 7, 9, 9, 4, 10, 1, 13 1, 6,
16, 5, 20, 3, 21, 1, 2, 22, 4, 23 1,
4, 24, 1, 25, 3, 26, 1, 3, 4, 6, 27, 2,
28, 3, 4, 46, 2, 51, 1, 56, 1, 60, 6,
8, VI 1, 13, 2, 1, 8, 9, 10, 11, 3,
1, 4, 6, 8, 5, 10, 2, 5, 11, 1, 2, 4,
13, 1, 2, 3, 5, 6, 15 14, 15, 16, 19,
16, 3, 9, 10, 16, 21, 33, 36, 37,
38, 39, 43, 48, 10, 51, 5, 60, 3,
VII 3, 3, 9, 5, 14, 3, 15, 13, 16,
9, 17, 1, 3, 43, 3, VIII 11, 2, 7,
19, 9, 29², 23 6, 11, 26, 28, 30,
39, 3, 43 2, 12, 15, 16, 18, 23,
26, 27, 44, 2, 4, 5, 8, 11, 14,
22, 25, 29, 60, 1, 3, 5, 7, 16, 18,
19, 20, 71, 5, 6, 8, 74, 7, 75 11,
13, 16, 84, 9, 102, 16, 18, 103, 13,
IX 66, 19, 21, 67, 23, 24, 26, X
1, 2, 12, 6, 21, 6, 8, 79, 5, 6, 80, 7,
87, 5, 7, 21, 23, 91, 3, 98, 12, 118,
1, 7, 122, 11, 128, 6, 140, 1, 141, 1,
150, 3, 156, 4, 5, 191, 1

सगने I 1, 7, 12, 4, 8, 13, 1, 14, 1, 2, 8,
19 1, 22, 10, 23 23, 24, 26, 10, 27 7,
31, 1-18, 36, 4, 6, 9, 15, 19, 44, 13,
45, 1, 2, 7, 58, 4, 6, 9, 59, 1, 60, 5,
67, 3, 71, 6, 10, 72, 3, 7, 10, 73, 5,
7, 8, 9, 10, 74, 7, 8, 9, 76, 1, 2,
3, 79, 7, 8, 9, 11, 94, 16, 95, 9, 11,
96, 9, 97, 4, 127, 9, 139, 7, 140, 10,
11, 12, 13, 141, 9, 10, 142, 1, 4,
143, 8, 144, 6, 147, 1, 2, 3, 4, 150,
1, 3, 164, 11, 189, 4, 5, 6, 7, II
1, 1-14, 2, 7, 9, 10, 11, 12, 3 3,

4, 8, 9, 5, 8, 6, 1, 2, 7, 9, 3, 5,
 35 15, 37, 6, III 1, 1², 17, 20, 23,
 4, 1, 11, 6, 2, 5, 7, 8, 7, 10, 9, 2,
 7, 10, 1, 3, 13, 7, 14, 5, 6, 7, 15,
 2, 3, 4, 16, 3, 5, 17, 2, 3, 5,
 18, 1, 2, 3, 4, 5, 19, 2, 5, 21, 1,
 4, 23, 4, 28, 2, 29, 10, 54, 3, 21, 22,
 55, 2, 57, 6, 61, 6, IV 1, 1, 2, 4,
 5, 2, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14,
 16, 3, 4, 5, 6³, 7, 9, 12, 13, 14,
 15, 16, 4, 2, 4, 5, 7, 10, 15, 5,
 6, 14, 6, 6, 9, 10, 10, 2, 11, 1-6,
 12, 1, 2, 4, 5, 6, V 1, 8, 9, 10²,
 2, 7, 8, 11, 3, 1, 6, 8, 11, 4, 1, 4,
 5, 6, 7, 8, 10, 11, 6, 4, 7, 8, 7, 10,
 8, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 1, 6, 7,
 10, 2, 4, 6, 11, 3, 5, 6, 12, 3, 4²,
 5, 6, 13, 4, 5, 16, 4, 18, 5, 20, 1, 2,
 23, 2, 26, 5, 27, 1, 3, 28, 2, 5, 30,
 12, 13, 15, 34, 9, 43, 6, 15, 47, 7,
 51, 8, VI 1, 1, 7², 9, 10, 11, 13,
 2, 5, 4, 1, 7, 8, 5, 4, 6, 7, 6, 3,
 7, 3, 5, 8, 6, 7, 9, 7, 10, 6, 11, 6,
 12, 6, 13, 4, 14, 3, 15, 8, 9, 11, 12,
 16, 1, 7, 12, 13, 25, 27, 31, 45,
 27, 8, 48, 3, 4, 7, 8, 9, 50, 9, 51,
 13, 52, 12, 60, 2², 3, 66, 9, VII 1,
 3, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 17-25, 2, 1,
 3, 3, 7, 10, 4, 7, 5, 3, 4, 5, 6,
 8, 9², 7, 2, 7, 8, 3, 5, 9, 6, 10, 4,
 11, 1, 2, 3, 5, 12, 3, 13, 2, 3, 14, 2,
 15, 7, 12, 16, 5, 7, 17, 6, 18, 22,
 34, 8, 39, 4, 5, 42, 2, 5, 43, 5, 59,
 1, 93, 7, 8, 104, 10, 14, VIII 1, 33,
 11, 1, 3, 10, 19, 15, 17, 25, 26, 28,
 30, 33, 23, 14, 29, 39, 2, 10, 43, 3, 9,
 10, 13, 14, 17, 20, 28, 32, 33, 44, 17,
 18, 19, 23, 24, 28, 30, 60, 9, 11, 14,
 16, 71, 4, 74, 8, 11, 75, 1, 10, 84, 4,
 102, 1, 2, 20, 103, 4, 14, X 1, 7,
 2, 1, 7, 4, 1, 4, 6, 6, 6, 7, 7, 1, 2,
 4, 7, 8, 6, 11, 5, 7, 8, 9, 15, 9, 12,

16, 1, 5, 8, 13, 19, 3, 20, 10, 21, 2,
 4, 7, 45, 2, 3, 9, 10, 11, 46, 10,
 51, 1, 3, 5, 7, 9, 69, 3, 4, 6, 8, 10,
 70, 11, 85, 38, 87, 4, 6, 8-14, 16,
 17, 19, 20, 22, 24, 25, 88, 5, 91, 4,
 7, 9, 15, 98, 8, 10, 11, 110, 3, 115,
 9, 118, 8, 122, 2, 3, 7, 8, 124, 1,
 128, 1, 140, 4, 142, 1, 2, 3, 5, 6,
 156, 2, 3

संगने I 24, 2, 36, 20, 44, 12, 72, 2, 97, 5,
 115, 1, 122, 5, 128, 5, 143, 3, II 8,
 1, 6, 38, 5, III 2, 9, 11, 8, 15, 1,
 26, 6, 35, 9, 10, IV 1, 7, 15, 5, 40
 1, 55, 7, V 2, 10, 13, 2, 51, 2, VI
 6, 5, 66, 10, VII 6, 2, 88, 2, VIII
 6, 7, 43, 1, 44, 20, 73, 9, 75, 7, IX
 96, 5, X 3, 4, 6, 1, 7, 3, 16, 7, 34,
 11, 36, 12, 51, 2, 6, 8, 62, 5, 6,
 69, 1, 2, 76, 5, 80, 2, 4, 6, 130, 4,
 181, 2

संगने इह II 25, 3, IX 22, 2

संगनी I 124, 1, 162, 19, 189, 8, II 15, 4,
 III 30, 2, 55, 3, 59, 5, IV 3, 11, 6,
 4, 25, 1, 39, 3, V 1, 12, VI 11, 5,
 40, 3, VII 2, 4, X 6, 3, 88, 1, 2,
 7, 165, 4, 179, 3

संगनी इह II 16, 1

संगम I 119, 3, IV 34, 2

संगम I 20, 5, 80, 16, IV 34, 1, VII 73,
 4, IX 14, 7, X 91, 12

संगम IV 24, 3, 41, 9, VI 63, 8, IX 64,
 17, 66, 12, 111, 3, X 42, 8

संगम I 122, 7, II 11, 16, IV 2, 17, 16,
 15, 44, 6, V 43, 14, VI 28, 1, 37, 2,
 69, 7, VII 70, 7, IX 92, 2, 107, 9,
 X 30, 14, 15, 61, 10, 13

सद्यस्सहाना VI 69, 6

सद्यस्सा IX 5, 9

सद्यस्स X 90, 7

सद्यस्तीति II 11, 14

सद्यभवे I 116, 5
 सद्यभ I 191, 13
 सद्यभोत् I 145, 2
 सद्यभोत्त V 30, 12, 15, VI 47, 22
 सद्य I 28, 6, 112, 18, III 5, 5, 30, 17, 31, 6, 39, 3, 55, 7, IV 5, 8, 13, 1, 27, 5, 46, 1, 47, 1, VI 65, 2, VII 91, 5, X 8, 4, 71, 1, 75, 2, 4, 83, 7, 85, 19, 100, 12, 103, 8, 107, 5, 111, 8, 135, 6
 सद्यःसद्य I 123, 4
 सद्यःशास्त्र I 70, 2
 सद्यः VII 96, 4
 सद्यः X 87, 10
 सद्यिना V 44, 9
 सद्यिन् I 16, 7, VIII 26, 25, IX 7, 2, 3, 62, 25, 26, 83, 3, 86, 12, X 120, 8
 सद्यिन् I 13, 10, IV 37, 4, VI 16, 48, VII 92, 2, IX 71, 4
 सद्यिया IV 34, 3
 सद्यियाश्च X 95, 2
 सद्युः V 44, 7
 सद्युः I 140, 8, 191, 14, III 29, 13, IV 19, 7, 9, 30, 16, VII 2, 5, IX 1, 8, 66, 9
 सद्ये I 31, 5, 126, 4, 127, 10, 164, 8, 22, II 17, 3, III 48, 2, 58, 4, IV 5, 7, V 1, 4, 5, 80, 2, VII 8, 1, 9, 3, 15, 5, 33, 14, 44, 4, 68, 9, 80, 2, VIII 6, 24, 53, 8, 59, 6, 100, 2, IX 69, 1, 73, 9, 86, 12, 42, 96, 1, 99, 1, 106, 10, X 1, 1, 18, 7, 45, 5, 69, 1, 85, 38, 107, 9, 110, 4, 121, 1, 129, 3, 4
 सद्येः IX 86, 45
 सद्येःपा IV 34, 10
 सद्येःपाणि IV 34, 7
 सद्येषु VIII 6, 7
 सद्यःसंज्ञाय I 116, 6
 सद्य V 29, 8, VIII 12, 8
 सद्य I 42, 2

सद्य I 97, 1, 2-8, II 41, 11, V 3, 7, VI 62, 8, VII 104, 2, VIII 18, 14, 47, 1, X 35, 3
 सद्यःसद्यः I 91, 8, IV 2, 6, V 24, 3, VI 16, 30, VII 15, 15, X 63, 12
 सद्यःसद्यि I 131, 7
 सद्यःसद्यो VI 51, 6, VIII 71, 7
 सद्यःसद्यु I 147, 4
 सद्यःसद्यो I 27, 3, 120, 7, IV 2, 9, VII 1, 13, X 42, 11
 सद्यःसद्यो I 129, 6, II 42, 3, IV 4, 3, VI 71, 3, X 185, 2
 सद्यःसद्यो VI 8, 5, VII 104, 2, X 87, 20
 सद्यःसद्यो I 42, 4
 सद्यःसद्यो IX 24, 7, 28, 6, 61, 19
 सद्यःसद्यो VII 104, 4, VIII 60, 8, X 182, 1
 सद्यःसद्यो V 3, 7
 सद्यःसद्यो I 123, 5, VIII 79, 4, 83, 5, X 89, 14
 सद्यः VIII 47, 5, X 102, 10
 सद्यः VI 48, 16, 59, 8
 सद्यः I 128, 5, 166, 8
 सद्यः VIII 47, 2
 सद्यः II 29, 5, VII 83, 5
 सद्यः I 189, 5, VII 19, 7
 सद्यः X 85, 13
 सद्यः V 40, 8
 सद्यःसद्यः X 85, 44
 सद्यः VII 20, 8
 सद्यः V 51, 15
 सद्यः VIII 25, 12
 सद्यः I 37, 5
 सद्यःसद्यः I 30, 19
 सद्यः VII 87, 4, VIII 102, 19
 सद्यः I 164, 27, VII 68, 9, X 60, 11
 सद्यः VIII 75, 8, IX 1, 9
 सद्यः IX 80, 2
 सद्यःसद्यः VIII 69, 2, X 102, 7

सप्तमः V. 83, 8

सप्तमः VII. 68, 8

सप्तमः IV 1, 6, IX. 93, 3, X 46, 3

सप्तमः X. 87, 16

सप्तमः I. 164, 40

सप्तमः III. 53, 13

सप्तमः IV 40, 3

सप्तमः IV 40, 4

सप्तमः I. 162, 13

सप्तमः III 45, 4

सप्तमः VI 15, 17

सप्तमः VIII. 17, 10

सप्तमः X. 44, 9, 134, 6

सप्तमः X. 34, 7

सप्तमः I 124, 8, V 1, 3, VIII. 29, 1

सप्तमः I. 1, 6, 84, 7, 8, 9, 19, 118, 3, 164, 7, II. 41, 10, III 53, 11, V. 3, 11, VI. 44, 10, 50, 10, 52, 3, 72, 5, VII. 20, 9, 56, 2, 91, 1, VIII. 6, 26, 7, 2, 24, 12, 15, 80, 3, 96, 10, IX 108, 3, X 4, 4, 42, 3, 54, 4, 64, 13, 79, 4, 86, 7, 129, 7, 131, 2, 146, 4, 149, 3

सप्तमः X 85, 30, 109, 5

सप्तमः X. 97, 12

सप्तमः X 163, 6

सप्तमः X 103, 12

सप्तमः X 34, 9

सप्तमः I 1, 6, 31, 17, 74, 5, 112, 18, II 23, 18, IV 3, 15, 9, 7, V. 8, 4, 10, 7, 11, 6, 21, 1, VI 2, 10, 16, 11, VIII 60, 2, 74, 11, 75, 5, 84, 4, 102, 17

सप्तमः I 75, 2, VIII. 43, 18, 27, 44, 8

सप्तमः I 31, 2, 100, 4, 130, 3, IX. 107, 6, X 62, 6

सप्तमः VIII 23, 10

सप्तमः VIII 75, 1, 79, 3

सप्तमः I 62, 5, 100, 4, II 15, 8, IV. 16, 8, VI 18, 5, VII 44, 4, X. 14, 3, 4, 5, III, 4

सप्तमः I 51, 3, 132, 4, 139, 7, VIII. 14, 8, 63, 3, IX. 62, 9, 86, 23

सप्तमः I 62, 2, 71, 2, III 53, 7, IV. 2, 15, 3, 11, V. 11, 6, 45, 8, VI 65, 5, VII. 42, 1, 52, 3, X. 14, 6, 62, 5, 67, 2, 78, 5, 108, 8, 10, 169, 2

सप्तमः X 62, 1

सप्तमः I. 62, 3, 107, 2, 121, 1, 3, 127, 2, II 20, 5, VI 11, 3, X 70, 9

सप्तमः I 31, 17, 45, 3, 62, 1, 78, 3, II. 17, 1, III 31, 19, VI 49, 11, VIII. 40, 12, 43, 13

सप्तमः VIII 35, 14

सप्तमः II. 11, 20, VI. 17, 6

सप्तमः I 31, 1, 83, 4, 139, 9, III 31, 7, V. 45, 7, X. 92, 15

सप्तमः IV. 51, 4

सप्तमः I. 141, 8, III 7, 4

सप्तमः I. 89, 8, II 33, 9, III. 1, 5, X 4, 6

सप्तमः IX 5, 10, X. 156, 3

सप्तमः X. 100, 10

सप्तमः I 191, 7

सप्तमः V. 83, 8, IX 97, 54

सप्तमः IV. 18, 12

सप्तमः X. 135, 3

सप्तमः IV. 26, 4, X 27, 19

सप्तमः VIII. 6, 20

सप्तमः I 121, 11

सप्तमः V. 42, 10

सप्तमः X. 123, 6

सप्तमः II 24, 3

सप्तमः V 30, 2

सप्तमः V. 78, 6

सप्तमः X 34, 2

सप्तमः I. 103, 3, III. 48, 3, IV 3, 10, 24, 9, X. 102, 8

अथर्व III 56, 2
 अथर्वती इति I 185, 2
 अथर्व X 95, 16
 अथर्व्या V 58, 5
 अथर्व II. 15, 7, III 54, 6, IV 18, 3
 अथर्व्या X 86, 19, 135, 2
 अथर्वि X. 119, 5
 अथर्वि I 23, 23
 अथर्वि I 80, 2
 अथर्वि I 164, 6
 अथर्वि X. 51, 3
 अथर्वि IX 22, 7
 अथर्वि IV 24, 8, VII 36, 3, VIII 46, 31, IX 2, 6, 96, 24
 अथर्वि I 58, 2, VII 20, 9, IX 18, 7, 27, 4, 67, 4, 68, 2, 75, 3, 77, 1, 82, 1, 86, 9, 20, X 96, 10
 अथर्वि VIII 100, 5
 अथर्वि VII 86, 7, 104, 1, IX 97, 54
 अथर्वि X 87, 12
 अथर्वि VII 61, 5
 अथर्वि I 152, 5, VI 46, 12
 अथर्वि IV 3, 1
 अथर्वि III 18, 2
 अथर्वि VII 86, 6
 अथर्वि IV 12, 4
 अथर्वि IV 2, 11
 अथर्वि IV 54, 3, VII 89, 5
 अथर्वि VI 49, 11
 अथर्वि IV 51, 3
 अथर्वि I 87, 2, V 55, 7, VIII 7, 2, 14
 अथर्वि X 119, 11
 अथर्वि V 34, 7
 अथर्वि VIII 72, 8
 अथर्वि I 37, 12²
 अथर्वि I 166, 5, V 53, 6
 अथर्वि I 45, 8, 168, 4, V 59, 7 ■ VIII 42, 4, 95, 2, X 97, 10
 अथर्वि IV 24, 8

अथर्व X 102, 2
 अथर्व VII 95, 2
 अथर्व III 34, 5, VII 86, 7.
 अथर्व VII 18, 8
 अथर्व VII 60, 6, 7
 अथर्व I 120, 2
 अथर्व VII 4, 7
 अथर्व I 113, 4, 139, 4, VII 67, 2, 78, 4, VIII 56, 5, X. 74, 6
 अथर्व I 88, 5, VI 27, 4
 अथर्व VI 44, 7
 अथर्व V 44, 2
 अथर्व I 42, 5
 अथर्व V. 31, 3
 अथर्व IX 79, 1
 अथर्व I 2, 2, 6, 6, 31, 17, 38, 13, 40, 3, 41, 6, 44, 4, 71, 3, 101, 8, 104, 5, 105, 14, 122, 5, 123, 4, 129, 5, 130, 1, 5, 132, 5, 139, 1, 141, 12, 142, 4, 151, 7, 163, 13, 165, 4, 13, 14, 167, 2, 173, 11, 186, 6, 10, 11, 18, 7, 19, 2, 3, 24, 12, 36, 6, 39, 1, 5, 11, 1, 4, 3, 14, 3, 15, 5, 19, 2, 22, 3², 29, 9, 31, 6, 33, 2, 3, 5, 35, 1, 39, 1, 42, 3, 53, 4, 54, 5, 55, 3, 57, 3, 4, 61, 5, IV 1, 2, 10, 19, 5, 13, 14, 1, 15, 7, 16, 9, 20, 2, 5, 21, 4, 24, 8, 29, 4, 34, 1, 3, 38, 5, 44, 5, 45, 7, V 1, 1, 4, 24, 2, 25, 1, 41, 14, 42, 15, 43, 8, 45, 5, 9, 47, 6, 52, 14, 15, 55, 10, 59, 6, 74, 3, 76, 1, 83, 1, VI 2, 11, 6, 1, 16, 12, 44, 22, 5, 30, 4, 32, 4, 37, 3, 41, 1, 44, 15, 47, 7, 49, 4, 51, 3, 67, 2, VII 1, 18, 3, 3, 9, 5, 10, 3, 18, 4, 23, 4, 24, 3, 34, 20, 36, 9², 57, 7, 67, 1, 72, 3, 90, 1, 92, 3, 93, 7, VIII 2, 28, 5, 33, 16, 10, 12, 21, 6, 22, 4, 23, 10, 33, 13, 48, 6, 51, 3, 60, 2, 71, 6, 10², 75, 2, 93, 23, 102, 7, 103, 2, 9, IX 1, 5, 57, 1,

64, 16, 66, 11, 12, 68, 1, 69, 9², 81,
2, 87, 1, 91, 1, 92, 2, 95, 3, 96, 2,
97, 6, 8, 25, 106, 1, 107, 12, 108, 2,
110, 4, X 1, 7, 6, 4, 26, 1, 30, 1, 2,
5, 6, 32, 5, 43 1, 45 9, 47, 6, 88,
14, 112, 4, 141, 1, 143, 5

अलङ्कारः V 41, 16²

अलङ्कारः X 108, 10

अलङ्कारः VI 28, 5, X 34, 1

अलङ्कारः I 165 12

अलङ्कारः X 119 6

अलङ्कारः X 27, 14

अलङ्कारः II 32, 4

अलङ्कारः I 145, 3

अलङ्कारः X 133 7

अलङ्कारः II 3 8, V 62 9, VI 49, 7, VIII
27, 9

अलङ्कारः VI 48, 18

अलङ्कारः I 58, 8, 162, 18, II 25, 5, III
15, 5

अलङ्कारः I 152, 1

अलङ्कारः I 22, 11

अलङ्कारः I 116, 15

अलङ्कारः I 61, 3, 184, 2, VIII 103 13

अलङ्कारः V 54, 12

अलङ्कारः II 24, 2

अलङ्कारः I 52, 2, X 111, 3

अलङ्कारः II 12, 9

अलङ्कारः VI 18, 5

अलङ्कारः I 56, 5 II 3, 3, VI 15 1, 17, 5,
X 170, 3

अलङ्कारः I 85, 4, 167, 8, II 24 2, VI 2 9,
22, 6, 31, 2, VIII 20, 5, X 61, 10

अलङ्कारः X 115 4

अलङ्कारः VIII 96, 4

अलङ्कारः III 30 4

अलङ्कारः I 174, 3, VI 49 12

अलङ्कारः I 23, 13, 42, 3, VI 25 9, 47, 31

अलङ्कारः I 138, 4², VI 55, 3

अलङ्कारः VI 58, 2, IX 67, 10

अलङ्कारः XI 55 4

अलङ्कारः I 67, 3, 162, 2, 4, 163, 12, II 31,
6, III 45, 2, VI 50, 14, VII 35, 13,
VIII 41, 10, X 16, 4, 64, 4, 65, 13,
66, 11, 134, 6

अलङ्कारः VII 50, 1

अलङ्कारः I 130, 9, 161, 4, 187, 7, III 9, 2

अलङ्कारः I 161, 1, V 31, 10, VII 18, 7

अलङ्कारः X 155, 4

अलङ्कारः X 86, 22

अलङ्कारः X 27, 15

अलङ्कारः VIII 67, 15

अलङ्कारः II 39, 7

अलङ्कारः V 37, 4, VI 66, 7

अलङ्कारः I 33, 3, 161, 10, V 34, 7, VIII 45, 3

अलङ्कारः VI 54, 10

अलङ्कारः I 95, 7

अलङ्कारः V 54, 4

अलङ्कारः VI 48, 11

अलङ्कारः II 13 7

अलङ्कारः II 23, 17

अलङ्कारः III 31, 15, X 82, 1

अलङ्कारः IV 5, 5

अलङ्कारः II 13, 5

अलङ्कारः VIII 102, 17, X 7, 5

अलङ्कारः I 134, 4, X 55 4

अलङ्कारः I 91, 22

अलङ्कारः II 19, 3, 20, 7, IX 97, 4¹

अलङ्कारः I 96, 2, II 35, 13, X 135 5

अलङ्कारः X 54, 3

अलङ्कारः VIII 89, 1

अलङ्कारः II 10, 3, VII 76, 4, X 61, 7 88,
13, 122, 2

अलङ्कारः X 88, 9

अलङ्कारः I 59 2, 168 9, IV 1, 12, VIII
100, 11, X 88, 8

अलङ्कारः X 48, 2, 183, 3

अलङ्कारः II 5 4, 34, 2

अलङ्कारः I 74, 3, 83, 5, 144, 4, VII 94 1,
VIII 6, 10

अन्ननिष्ठ V 2, 4, 31, 3, VII 4, 2, X 72, 5
 अन्ननिष्ठ I 113, 1, 123, 9, II 5, 1, III. 29,
 3, 59, 4, V 11, 1, 32, 3, VII 76, 1,
 X 17, 6
 अन्नति IX 91, 1.
 अन्नभवेन X 72, 7
 अन्नभाण्ड VII 103, 6, 10
 अन्नय I 32, 12³, VIII 14, 13
 अन्नय VIII 96, 18, X 69, 9, 167, 1.
 अन्नयत् X 102, 2
 अन्नयत् II 30, 3, IV 17, 11, V 30, 5, VI
 73, 3, X 103, 1
 अन्नर I 58, 4, 127, 9³, VI 2, 9, 5, 7, 8,
 5, 16, 45, VIII 23, 11, X 115, 4
 अन्नर I 58, 2, 144, 4, 146, 2, III 2, 2,
 23, 1, IV 45, 7, V. 4, 2, 7, 4, 44, 3,
 VI 4, 3, 15, 5, 22, 3, 48, 3, 68, 9,
 VII 15, 13, X 50, 5, 87, 21
 अन्नर I 126, 2, 164, 2, 14, III 8, 2,
 32, 7, V 6, 4, 27, 6, VI 5, 7, 8, 6,
 19, 2, 21, 1, 38, 3, 49, 10, 15, VII
 18, 25, VIII 6, 35, 23, 4, 20, 99, 7,
 X. 51, 7, 88, 1, 3, 106, 6, 156, 4
 अन्नरयू इति I 116, 20
 अन्नरां I 113, 13, V 34, 1
 अन्नरा I 64, 3, 127, 5³, 143, 3³, III 18, 2,
 VII 3, 3, X 94, 11
 अन्नराणि A 91, 7
 अन्नरां VII 54, 2, X 46, 7, 87, 20
 अन्नरे इति III 6, 4, VI 70, 1, X 31, 7
 अन्नरेभि I 160, 4, VI 5, 4, 6, 2, VII
 104, 5
 अन्नरेभ्य A 94, 7
 अन्नरे II 8, 4
 अन्नरी I 112, 9
 अन्नवत् II 15, 6
 अन्नवत् I 164, 6, X 82, 6
 अन्नस VIII 60, 4

अन्नसः II 35, 8, III 1, 21, 26, 7, 54, 1,
 VII 1, 18, X. 6, 2
 अन्नस I 100, 14, IX 113, 7, X 45, 1, 139,
 1, 185, 3
 अन्नसया VII 1, 3
 अन्नसा X 12, 7.
 अन्नसाः IV 55, 2
 अन्नसेष VI. 16, 45, 48, 3, VII. 5, 4
 अन्नसैः I 189, 4
 अन्नहात् X 17, 2, 138, 5
 अन्नहात् IV 26, 7, 27, 2
 अन्नहातन VIII 7, 31
 अन्नहु VIII 96, 7
 अन्नाद्भ्य II 39, 2
 अन्ना VI 57, 3, A 26, 8
 अन्नाम् X 104, 9
 अन्नांशशतु. VIII 93, 15
 अन्नांशशतु V 34, 1
 अन्नांशान् V 15, 2
 अन्नाति V 2, 5, 12
 अन्नानम् I 72, 8, 10, III 31, 4, X 85, 14
 अन्नाना I 163, 6
 अन्ना VIII 70, 15
 अन्नायप VI 25, 3
 अन्नाभि V 19, 4, X 10, 9, 10
 अन्नाभिःभि I 100, 11
 अन्नाभि I 111, 3, 124, 6, IV 4, 5, VI 44,
 17, VII 82, 6
 अन्नामीन् VI 19, 8, X 69, 12
 अन्नायत् I 128, 4², III 29, 14, X 187, 5
 अन्नायत् I 11, 4, III 3, 11, VI 48, 22³,
 VIII 6, 28, 89, 6, X 11, 4, 72, 2,
 4, 90, 5, 9, 12, 13³, 129, 3, 135,
 6, 190, 1³, 2
 अन्नायपा I 141, 9, X 180, 3
 अन्नायपा I 5, 6, 6, 3
 अन्नायत् I 31, 1, 37, 2
 अन्नायत् A 72, 3, 4, 5, 90, 10
 अन्नाय I 179, 3

अनाद्यः X १०, १०
 अनास VI ५५, ६, VII १८, १९
 अजिगात् I ३३, १३
 अजियामत् IV १८, १८
 अजिन्वत् I १५६ ५ IX ९, ४
 अजिन्वत् I ११२, ९, १०
 अजिन्वत् X ६५ १२
 अजिष्ट VI ६४ ३, VIII १०१, ३, X ९८, २
 अजिर I १३८, २, III ९, ८, IV ४३, ६, VII
 ११, २, X १०२ ४
 अजिश्यते VIII १४, १०
 अजिरशोचिषः IX ६६, २५
 अजिरशोचिषः VIII १९ १३
 अजित III ३५, २, V ५६, ६
 अजित I १३४ ३
 अजितरास I १४०, ४, V ४७, २, VIII ४९ ८
 अजिहत X ८९, १३
 अजिहीत X ४९ ५
 अजिहीत II १३, १८
 अजीग VII ६७, १
 अजीग I ११३ ४, ५ ६
 अजीगापति I ११३, ९, V १, ३
 अजीगरिति I ९२, ६, १६३ ७, III ५८, १, VI
 ४७, ३, ६५ १, VII १०, १, ७५, १, X २९
 १, १०६, १
 अजीजन V ८३ १०, IX ११०, ३, ४
 अजीजनत IV ५३ २, VII ७९, ३, VIII ९५ ५
 अजीजनत IX ४२, ४, ६१, १६, ६६, २४, X
 १३४ १^२
 अजीजनन् III २९ १३, IV ३६, ५, VII ७८,
 ३ VIII ८८, ४, IX ७१, ५ १०२, ६, X
 ८८ १०
 अजीजनन् III २३, ३, X २३ ६
 अजीजवे I ९६, ४
 अजीति IX ९७, ३०
 अजुर VIII १, २
 अजुषे VI २२, ९

अजुषे II ८, २, VI ३०, १
 अजुषे I ६७, १, १४६, ४, II १६, १, III ७, ४,
 ५३ १५, V ६९, १, VI १७, १३, X ८८, १३
 अजुषे V ६, १०
 अजुषे VIII १३, २३
 अजुषे II ३९, ५
 अजुषे II ३, ५, III ७, ७, IV ५१, ६
 अजुषे X ९४ १२
 अजुषत् VIII ७५ १४
 अजुषत् II ३७, ४, IX ९२, १
 अजुषत् X ९४, १०
 अजुषत् IV ३३ ९
 अजुर V ७७, २, VII ७५, १, ७८ ३
 अजुर II ४०, २
 अजुहात VII १, १३
 अजुहान् IX ७३, ८
 अजुरानि X १६४, ३
 अजुहि VI ३, २
 अजुही I ६३, ५
 अजुपन् I ७१, १
 अजुहवु X ८८, ९
 अजुहवु X ८८, ७
 अजुहत् I ५१, ५
 अजुषे III ४६, १, V ४२, ६
 अजुषे I १५२, २
 अजे VIII ४ २०
 अजे I १२९ ६
 अजे VIII ४०, ११
 अजे IX ७२, ५
 अजे X १५९, ६
 अजे VIII ४७, १८
 अजेपा I ९ ४
 अजेपा I ३८, ५
 अजाहवी I ११६, १३, ११७, १५, १६, V ७८, ४,
 VIII ४२, ५
 अजाहवु VII ९४, १०
 अजा. X ३९, ६
 अजातसेना V ३, ११
 अजातस्यस्यार् X १६१, १

अज्ञात IV. 23, 7, VII 32, 27.
 अज्ञातेषु X 27, 4
 अज्ञाति VI 65, 1
 अज्ञान I 158, 3, VI 4, 4, VIII 46, 28, X.
 103, 6
 अज्ञान I 65, 3, 112, 17, 166, 5, VI 31, 2,
 VIII 20, 5
 अज्ञानः VIII 46, 18
 अज्ञान I 163, 10, III 2, 12
 अज्ञान IV. 53, 4
 अज्ञाने I 37, 8, 10, 87, 3, V 87, 7, VIII
 43, 20
 अज्ञाने L 188, 2, 11, III 17, 1, VIII 20, 8,
 51, 9, IX 32, 3, 34, 4, 72, 1, 76, 2,
 105, 2, X 85, 28, 118, 3, 4
 अज्ञानान V 30, 14, IX 97, 35, X 31, 9
 अज्ञानाना X 31, 10
 अज्ञाने VI 2, 8, IX. 66, 9
 अज्ञाने III 40, 6, IX 78, 2, 85, 5
 अज्ञाने V 59, 6
 अज्ञानेश V 60, 5
 अज्ञान VI 24, 8
 अज्ञान IV 1, 17, 19, 7, V 54, 4, VI 62, 2,
 VIII 15, 2, X 44, 8, 59, 3
 अज्ञाने VIII 27, 18
 अज्ञाने X 69, 6
 अज्ञान I 32, 2, 190, 2
 अज्ञान वादः X 94, 13
 अज्ञानः X 92, 2
 अज्ञान VIII 7, 25
 अज्ञान II 3, 7
 अज्ञाने IX 86, 43
 अज्ञाने IX 102, 7
 अज्ञाने I 64, 4, 92, 1, 151, 8, VII 57, 3,
 79, 2, VIII 72, 9, IX 10, 3, 86, 43²,
 97, 57
 अज्ञान I 92, 5, II 3, 2
 अज्ञान III 38, 3, VII 2, 5

अज्ञान I 95, 6, III 8, 1, 14, 3, V 3, 2,
 43, 7, VI 11, 4, IX 109, 20
 अज्ञाने VI 69, 3, X. 85, 47
 अज्ञान I 166, 10, VII 78, 1; X 95, 6.
 अज्ञान I 139, 4, VI 16, 3, 54, 1
 अज्ञानः X 73, 7
 अज्ञान I 132, 2².
 अज्ञान I 104, 4
 अज्ञानाना X 32, 7
 अज्ञान II. 8, 4, III 10, 4, IX 50, 5, 103,
 2, 107, 22
 अज्ञानः IV 58, 9
 अज्ञान I 124, 8, IV 58, 9, VII 57, 3, VIII
 20, 11, 29, 1
 अज्ञानः I 36, 13, 37, 2, 64, 4, 85, 3,
 87, 1, 113, 14, II. 34, 13, V 52, 15,
 56, 1, X 78, 7
 अज्ञानः V 57, 5
 अज्ञान II 36, 2, V 53, 4.
 अज्ञान X 77, 2
 अज्ञान I 61, 5, 64, 1
 अज्ञान IX 45, 3
 अज्ञान IX. 10, 5, 91, 3
 अज्ञाने IX 86, 47, 107, 11
 अज्ञान IX 1, 7
 अज्ञाने I 3, 4
 अज्ञाने IX. 16, 2
 अज्ञान IX 14, 6, 15, 1, 26, 1
 अज्ञान I 6, 9, 22, 16, 18, 23, 12, 25, 11,
 47, 7, 53, 3, 101, 8, 108, 7, 8, 9,
 10, 11, 12, 147, 5, 165, 5, II 24, 7,
 III 36, 6, IV 2, 12, 16, 5, 18, 1, 2,
 26, 5, 27, 3, 50, 3, V 30, 5, 34, 4,
 50, 3², 60, 6, 62, 8, VI 5, 3, 40, 5,
 VII 104, 3, VIII 5, 27, 6, 29, 8, 11,
 9, 10, 10, 1, 20, 18, 49, 7, 92, 10, 97,
 4 IX 48, 3, 86, 15, 95, 1, X. 1, 4,
 12, 3, 14, 9, 46, 6, 85, 21, 90, 3, 108,
 10, 120, 7, 149, 2²
 अज्ञान L 28, 4

अतद्यत् I 62, 13
 अतद्यत् X 48, 3
 अतद्यत् I 86, 3
 अतद्यत् I 161, 7
 अतद्यन् II 31, 7, VII 7, 6
 अतद्यन् X 61, 7
 अतद्य I 109, 1, V 2, 11, 29 15
 अतद्यान् X 39, 14
 अतद्यिषु I 130, 6³
 अतद्यस VIII 6, 33
 अतद्यसः I 82, 1
 अतन् VI 61, 9
 अतन् VIII 5, 1, 72, 18
 अतनोत् II 17, 4, X 111, 5
 अतङ्ग I 72, 7, VII 10, 5, VIII 60, 15
 अतद्वा VIII 2, 18
 अतद्वात् I 95, 2, IV 4, 12
 अतद्यन्त X 90, 6
 अतपत् III 31, 10, X 88, 9
 अतप्यन् IX 83 :
 अतप्यमाने इति I 185, 4
 अतमान II 38, 3
 अतमाना VI 9 2
 अतत् I 32, 14, X 104 8
 अतत् X 108, 1
 अतत् IV 27, 2, VII 18, 6, VIII 100, 8
 अतत् V 45, 11
 अतत् I 36, 8
 अतत् X 108, 2
 अतर्पय IV 19 5
 अतर्पयत् IX 9, 6
 अतर्प्यात् V 33, 1, VII 100, 5
 अतर्प I 163, 2, III 54, 12, IV 35 5
 अतस IV 4, 4, VIII 60, 7
 अतस्य III 7, 3
 अतसा X 89, 5
 अतसानि II 4, 7

अतसायः II 19, 4
 अतसाय्या I 63, 6
 अतसि I 30, 4
 अतसीना VIII 3, 13
 अतसे I 169, 3
 अतसेषु I 58, 2, 4, IV 7, 10
 अतान् VI 67, 6
 अतापि VII 70, 2
 अतापि VIII 13, 21
 अतापिः III 33, 12
 अतापिः I 92, 6, 183, 6, 184, 6
 अतापीत् VII 4, 5
 अतापीत् I 32, 6
 अति I 4, 3, 32, 8, 36, 7, 16, 42, 7, 55,
 3, 64, 13, 81, 5, 94, 7², 97, 7, 8,
 99, 1², 102, 8, 105, 6, 109, 6, 135,
 6², 7, 141, 13, 143, 3, 170, 3, 173, 2,
 174, 9, 182, 3, 183, 4, 189, 2, II 2,
 10, 7, 3, 11, 21, 15, 10, 16, 9, 17, 9,
 18, 9, 19, 9, 20, 9, 23, 15, 25, 1, 27,
 7, 16, 28, 1, 34, 15, III 9, 3, 4³, 10,
 7, 15, 3, 20, 4, 27, 3, 43, 2, 45, 1,
 IV 8, 8, 36, 9, 39, 1, V 1, 9, 3, 11,
 4, 9, 25, 9, 44, 7, 45, 11, 52, 3, 53,
 14, 66, 5, 73, 8, VI 4, 5, 10, 5, 11,
 6, 12, 5, 16, 20, 18, 7, 21, 2, 22, 7,
 45, 6, 52, 2, 61, 9, 62, 2, VII 1, 14,
 23, 2, 32, 27, 33, 2, 40, 4, 82, 1, 97,
 4, VIII 1, 33, 2, 34, 13, 21, 16, 11,
 18, 17, 19, 14, 22, 14, 24, 2, 26, 3,
 5, 32, 21, 22, 42, 3, 46, 16, 56, 3,
 58, 3, 60, 16, 62, 2, 65, 9, 67, 2, 69,
 14², 73, 15, 83, 3, 92, 14, 97, 15, IX
 2, 1, 3, 2, 8, 5, 14, 6, 15, 6, 17, 5,
 30, 4, 36, 2, 41, 2, 43, 5, 45, 4, 60,
 2, 3, 63, 4, 15, 66, 22, 28, 67, 20,
 69, 4, 9, 70, 9, 10, 72, 3, 85, 9, 86,
 7, 26, 29, 31, 44², 47, 88, 6, 96, 6, 17,
 97, 4, 56, 100, 9, 106, 13, 107, 17,
 19, 20, 25, X 11, 7, 12, 5, 14, 10,

31, 9, 33, 9, 35, 14, 44, 1, 56, 7, 63,
6, 13, 75, 1, 77, 2, 85, 32, 86, 2, 90,
1, 5, 91, 2, 93, 6, 96, 8, 97, 10, 126,
1, 2, 3, 4, 5², 6², 7, 133, 6, 187, 1
सतिःसवि IX 13, 1.
सतिःसवि IX 6, 5, 45, 5, 106, 11
सतिःसायं VIII 101, 14
सतिःसायां V 75, 2.
सतिःसायांहि III 35, 5
सतिःसवि IX 17, 3
सतिःसवित् V. 83, 10
सतिःसवि IX 97, 31
सतिःसवित् I 105, 16
सतिःसवित् I 60, 3
सतिःसवित् V 54, 12
सतिःसवि I 73, 1, 128, 4, II 2, 8, III 2, 2,
IV 1, 20, 40, 5, V 1, 8, 9, 3, 5, 4, 5,
18, 1, VI 2, 7, 4, 2, VII 8, 4, 9, 3,
42, 4, VIII 19, 8, 103, 12, X 91, 2
सतिःसवित् I 53, 10, 112, 14, IV 26, 3,
VI 18, 13, VIII 53, 2, X 48, 8
सतिःसवित् I 53, 8, II 14, 7, VI 47, 22
सतिःसवित् I 51, 6, 130, 7, VI 26, 3,
VII 19, 8
सतिःसवित् I 68, 3
सतिःसवि I 44, 4, 58, 6, 127, 8, 186, 3, II
4, 1, III 3, 8, 26, 2, IV 2, 7, V 8,
2, VI 7, 1, 15, 1, 4, 6, 16, 42, VII
3, 5, VIII 23, 25, 44, 1, 74, 1, 84, 1,
103, 10, X 1, 5, 92, 1, 122, 1, 124, 3
सतिःसवि V 50, 3
सतिःसवि VIII 74, 7
सतिःसवि X 42, 9
सतिःसवि VIII 55, 5
सतिःसवि VI 47, 16
सतिःसवि VI 47, 7
सतिःसवि VII 66, 5
सतिःसवि VIII 13, 6
सतिःसवि I 129, 5

सतिःसवि I 138, 4.
सतिःसवि VI 52, 1
सतिःसवि V. 77, 3
सतिःसवि IV 30, 3
सतिःसवि I 11, 7, IV 30, 7, VIII 96, 17,
X 54, 1, 153, 3
सतिःसवि II 17, 2, VII. 82, 6
सतिःसवि I 33, 13, III 34, 1, 5, VI 9, 1, VIII
14, 7.
सतिःसवि I 93, 4, 116, 10, 152, 1
सतिःसवि VII 7, 6, VIII 96, 1
सतिःसवि VII 103, 7
सतिःसवि X 187, 2
सतिःसवि X 51, 3
सतिःसवि X 90, 2
सतिःसवि VIII 96, 2
सतिःसवि V 62, 9
सतिःसवि I 116, 4
सतिःसवि X 88, 5
सतिःसवि V 11, 3
सतिःसवि I 164, 9, VIII 8, 10
सतिःसवि I 54, 10, 116, 17, 163, 2, II 15
7, IV 18, 8, VIII 96, 13, X 90, 1,
111, 2
सतिःसवि X 72, 6
सतिःसवि I 32, 11, IV 33, 7, V 45, 10,
VIII 1, 33, X 27, 23, 98, 6, 124, 8
सतिःसवि I 11, 6
सतिःसवि X 89, 2
सतिःसवि I 32, 10
सतिःसवि VIII 102, 21
सतिःसवि X 73, 9
सतिःसवि X 108, 2
सतिःसवि VIII 67, 19
सतिःसवि I 56, 5
सतिःसवि IX 86, 40
सतिःसवि I 162, 20
सतिःसवि X 181, 2
सतीतये VIII 72, 4

अतीतपाम IV 34, II
 अतीत VIII 79, 6
 अनुसव III 53, 12
 अनुसि VII 28, 3
 अनु I 126, 1
 अनुदेष्टा VIII 26, 1
 अनुदेष्टा V 42, 1, X 64, 5
 अनु VIII 99, 7
 अनु V 25, 5
 अनु X 149, 1
 अनु II 24, 4
 अनु II 15, 3, IV 1, 19, 19, 8, VIII
 77, 5
 अनुदिता X 94, II
 अनु VII 82, 3
 अनु III 31, 5
 अनुपात IV 5, 14
 अनुपुष्य IV 19, 3
 अनुपिता X 94, II
 अनुपान X 94, II
 अनुपती I 71, 3
 अनु VIII 41, 7
 अनु I 95, 7, 122, 2, IV 16, 13, 18, 5,
 V 74, 5, VI 29, 3, IX 69, 4, X 49
 3, 95, 8, 99, 9
 अनु V 55, 6
 अनु IX 101, 14, 107, 13
 अनु II 35, 14, VI 33, 3
 अनु X 15, 11
 अनु X 79, 1
 अनु X 100, 10
 अनु III 35, 7, VIII 43, 29, 77, 8, X
 16, 12, 79, 6, 85, 34, 92, 3
 अनु I 164, 20, VI 4, 5, VIII 102, 21
 अनु I 65, 4, 143, 5, II 13, 4, 35, 7, VI
 15, 1, VII 4, 2, X 27, 13, 14, 79, 2,
 4, 125, 4
 अनु X 15, 8
 अनु I 80, 16, X 143, 2

अनु I 37, 10, V 48, 2, VIII 13, 18
 अनु I 95, 8, 122, 6, 161, 14, IV 54,
 6, VI 49, 14, VIII 35, 3, IX 65, 6,
 68, 9, 74, 9, 91, 2, 93, 2, 97, 45,
 109, 17, X 14, 9, 61, 26
 अनु I 34, 6, 80, 2, 112, 5, II 1, 1,
 38, 11, V 31, 9, 76, 4, VI 62, 6, IX
 59, 2, X 39, 4, 63, 2, 80, 3
 अनु I 56, 1, 58, 2, 65, 3, 149, 3, 190,
 4, II 4, 4, III 2, 7, 38, 1, V 30, 14,
 VI 2, 8, 4, 5, VII 24, 5, VIII 50, 5,
 IX 32, 3, 43, 5, 66, 13, 76, 1, 77, 5,
 80, 3, 81, 2, 82, 2, 85, 5, 86, 3, 26,
 44, 93, 1, 96, 15, 20, 97, 18, 45, X
 6, 2, 76, 2, 96, 10, 144, 1
 अनु IX 43, 1
 अनु I 52, 1, 64, 6, 129, 2, 135, 5, III
 2, 3, 22, 1, V 25, 6, 44, 3, VII 3, 5,
 IX 85, 7
 अनु I 130, 6, IX 6, 5
 अनु I 180, 2
 अनु IV 2, 3
 अनु I 163, 10, 177, 2, 181, 2, III 56, 2,
 V 31, 9, VI 44, 19, IX 13, 6, 87, 5
 अनु V 59, 3
 अनु I 126, 4, III 34, 9
 अनु II 34, 3, III 32, 6
 अनु III 7, 9
 अनु VII 56, 16, IX 46, 1, 97, 20
 अनु II 34, 13
 अनु VI 32, 5
 अनु I 33, 15, 41, 4, 48, 4, 52, 11, 15,
 67, 2, 84, 15, 118, 5, 119, 7, 123, 3,
 124, 1, 135, 8, 151, 5, 154, 6, 162, 4,
 163, 5, 7, 164, 1, 6, 11, 21, 33, 165
 11, 13, 173, 12, 179, 3, 182, 3, 187, 7,
 II 1, 15, 15, 9, 18, 3, 30, 2, 35, 6,
 III 1, 6, 7, 23, 1, 38, 3, 6, 39, 3, 55
 2, 57, 2, IV 1, 13, 19, 1, 22, 7, 26,
 5, 7, 30, 7, 41, 6, 54, 1, 3, V 29,
 9, 30, 7, 10, 31, 7, 10, 41, 6, 17;

44, 9, 45, 7, 61, 11, 63, 1, VI 17, 8,
20, 4, 24, 5, 63, 5, VII 4, 4, 18, 3,
12, 19, 30, 3, 39, 3, 40, 6, 57, 5,
65, 4, 85, 2, 103, 2, VIII 15, 12, 31,
18, 34, 3, 45, 26, IX 14, 4, 73, 9,
97, 52, X 1, 3, 11, 8, 12, 4, 6, 8,
16, 13, 17, 9, 18, 9, 12, 13, 27, 6,
9, 10³, 31, 11, 42, 4, 51, 4, 53, 8, 64,
16, 71, 2, 8, 72, 6, 7, 73, 1, 3, 91,
9, 92, 15, 93, 15, 102, 7, 111, 6, 113,
3, 6, 134, 7, 135, 1, 166, 3

सद्वि V 32, 8

सद्विः V 22, 4², 39, 5², 40, 9

सद्विः I 51, 3, 112, 7, 16, 118, 7, 119
6, 180, 4, VII 68, 5, VIII 73, 3, 7,
8, X 39, 9, 143, 3

सद्विः VIII 48, 11, X 95, 8

सद्विः X 79, 2

सद्विः I 139, 9, 183, 5, V 7, 10, 40, 6,
8, 73, 6, 7, 74, 1, 78, 4, VIII 42, 5

सद्विः I 21, 5, 94, 9, VII 104, 1, 5,
IX 86, 48

सद्विः I 36, 14, 20, 86, 10, VI 16, 28,
51, 14, VIII 12, 1, 19, 15, IX 104,
6, 105, 6, X 36, 4, 118, 1

सद्विः V 67, 5

सद्विः I 116, 8, 117, 3, II 8, 5, V 15,
5, VI 50, 10, VII 71, 5, VIII 5, 25,
X 80, 3, 143, 1, 2, 150, 5

सद्विः I 45, 3, V 4, 9, 7, 8, 22, 1, 51,
8, 72, 1

सद्विः VIII 36, 6, 38, 8

सद्विः V 40, 7

सद्विः V 2, 6, VIII 36, 7

सद्विः VIII 35, 19

सद्विः I 129, 8

सद्विः VIII 94, 7

सद्विः X 56, 4

सद्विः X 28, 4

सद्विः X 28, 3

सद्विः I 4, 3, 10, 3, 16, 7, 24, 15, 26, 9,
47, 3, 54, 9, 59, 2, 75, 2, 76, 3, 81,
8, 87, 4, 92, 15, 93, 7, 94, 9, 102, 6,
10, 108, 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
109, 2, 114, 9, 117, 19, 119, 9, 135,
1, 2, 163, 13, 164, 12, II 3, 9, 36, 3,
37, 5, 38, 1, III 3, 1, 6, 6, 9, 3, 13,
3, 17, 3, 5, 28, 5, 29, 10, 31, 7, 32,
10, 34, 10, 47, 2, 53, 3, 11, IV 18, 5,
11, 20, 9, 24, 10, 35, 3, 4, 36, 4, 42,
9, V 30, 9, VI 16, 18, 40, 1, 4, 53, 5,
54, 7, VII 11, 4, 98, 5, VIII 9, 14,
10, 5, 40, 2, 46, 15, 16, 48, 6, 89, 2,
96, 7, 102, 19, IX 4, 1, 81, 2, 85, 28,
87, 6, X 1, 7, 14, 10, 15, 4, 11, 16,
1, 2, 23, 3, 27, 22, 51, 7, 52, 3, 85,
16, 33, 107, 3, 108, 3, 8, 111, 6, 127,
6, 129, 6, 143, 3, 145, 3, 5, 182, 1,

सद्विः IV 6, 8

सद्विः VII 1, 1

सद्विः VI 16, 14, X 48, 11

सद्विः X 21, 5

सद्विः VIII 9, 7

सद्विः VI 47, 24

सद्विः VI 15, 17, X 87, 12

सद्विः I 80, 16, 83, 5, VI 16, 13, X 120, 9

सद्विः IX 11, 2, X 14, 6

सद्विः I 112, 10

सद्विः I 28, 6, 50, 12, 113, 13², 157,
6², 164, 40, 46, 191, 1, 2³, III 37,
11, 60, 4, VI 75, 15, VIII 91, 6, IX
39, 5, 60, 2, X 27, 9, 39, 5, 60, 8,
85, 2, 35, 41, 90, 5, 92, 4, 96, 13,
97, 9, 16², 136, 5, 137, 4, 159, 3,
173, 6, 190, 3

सद्विः I 105, 3, 187, 7, VI 56, 3, VIII
10, 1, 26, 17, IX 65, 22, X 72, 6,
120, 3, 155, 3, 186, 3

सद्विः X 61, 10

सद्विः X 37, 11

सद्विः I 189, 5

सद्वत्त I 32, 3, 145, 3, V 29, 2, X 31, 11
 सद्वत्त I 139 7
 सद्वत्त I 116, 13, 117, 7, 8, 24, 118, 9,
 VIII 59, 6
 सद्वत्तः V 49, 3
 सद्वत्त VII 33, 11
 सददा I 51, 13
 सददात्त X 85, 9
 सददात्त V 30, 11, VI 61, 1
 सददात्त X 64, 12
 सददा IV 26, 2
 सददुः VI 58, 4
 सददुः V 29, 5, X 17, 2, 109, 6
 सददुहत्त X 82, 1
 सदधा III 30, 7, X 73, 9
 सदधा I 83, 3, X 138, 6
 सदधात्त III 30, 14, IX 97, 41, X 54, 6
 सदधात्त I 33, 8, V 85, 2, VI 44, 23, X
 55, 7
 सदधात्त VII 33, 4
 सदधा X 183, 3
 सदधावत्त IX 87, 7
 सदधु III 2, 9, 29, 7, 31, 10, 47, 3, VI
 67, 5, X 12, 7, 53, 11, 68, 11, 88,
 11, 90, 11
 सदधु II 4, 2, VI 39, 3, IX 113, 3, X
 56, 4, 6, 71, 3, 125, 3
 सदन् X 4, 4, 79, 6
 सदन्ति I 94, 3, 105, 8, II 1, 13, 14, X
 28, 11 146, 3
 सदन्तु X 87, 7, 110, 11
 सदन्तु I 24, 13, 76, 2, 89, 5, 128, 1, II
 9 6, 47 13, IV 4 3, V 19 4, VI
 7, 7 VII 36, 2, VIII 59, 3, 78, 6,
 IX 77, 5, 85, 3, 97, 19, 107, 2, X
 128, 6
 सदन्तुः पीतुः VI 51, 3
 सदन्ते IV 50, 2, VI 51, 1, X 87, 24
 सदन्तुः प्रवन्ति II 9, 1
 सदन्तुः VII 66, 6, VIII 44, 20, X 75, 9

सदन्ता III 54, 16, X 75, 7
 सदन्ता I 173 1, II 27, 9, III 1, 6, IV
 2 12, VII 60, 5, VIII 18, 2, 101, 6,
 IX 97, 57
 सदन्ता II 28 3
 सदन्तान् VI 51, 4, 9
 सदन्तानि I 24, 10
 सदन्तासु I 89, 1, II 27, 3, VI 67, 5, VIII
 67, 13
 सदन्ते इति IV 55 3
 सदन्तेषु I 95 9, 143, 8, VI 8, 7, 71, 3
 सदन्ते VI 48 10
 सदन्ता V 86, 5
 सदन्त VIII 47, 6
 सदन्तः VI 18, 3
 सदन्तः X 103, 7
 सदन्तिवत्त I 121, 10
 सदन्ते V 32, 1
 सदन्ते II 24, 2
 सदन्तेष्वित्यदं X 67, 7
 सदन्तिरु X 138, 1
 सदन्तुः IV 28, 5
 सदन्ते II 38, 4
 सदन्ति I 46, 11, 104, 5, 136, 2, VIII 103, 1
 सदन्ति I 92, 5, 113, 7, 124 3, 4, IV 52,
 1, V 1, 2, VII 77, 3, 81, 1, VIII 56
 1, 101, 13, X 3, 1, 107, 1
 सदन्तः VII 1, 7
 सदन्तः I 33 7, X 69 11
 सदन्तः IV 28, 3
 सदन्तः X 80, 3
 सदन्ता X 15, 12
 सदन्तः VIII 3, 22, 19, 36
 सदन्ता I 30, 16, VI 27, 7, 47, 22, 24,
 VII 103, 103, X 85, 39, 41, 99, 9
 सदन्तः IV 19, 9
 सदन्तः I 31, 10, VII 15, 15
 सदन्तः I 22, 18, III 14, 5, IV 53, 4,

* V. 5, 2, IX 3, 2, 28, 6, 37, 5, 59, 2,
75 2, 85, 6, 103, 4, X 11, 1, 25, 7,
26, 7
अदाभ्य III 62, 6, VII 104, 20, VIII 5,
12, 61, 12, 101, 12, IX 26, 4, X.
118, 6
अदाभ्यस्य VIII 7, 15
अदाभ्या I 155, 1
अदाभ्या V. 75, 7, 8, VII 66, 17
अदाभ्या. III. 26, 4
अदाभ्या II 34, 10
अदाभ्यानि X 54, 4
अदाभ्यातः IX 70, 3
अदाभ्येन X 118, 7
अदाभ्यान् VI 24, 4, 44, 12
अदाशत् IV 42, 9
अदाशान् VII 19, 9
अदाशुटि VIII 45, 15
अदाशुष VII 19, 1, IX 23, 3
अदाशुषा I 81, 9
अदाशूः शतस्य VIII 81, 7
अदाशून् I 174, 6
अदाश्वि V 43, 9
अदितय VII 52, 1
अदितये I 24, 1, 2, 15, IV 3, 8, V 82,
6, X 87, 18, 110, 4
अदिति I 43, 2, 72, 9, 89, 10⁶, 94, 16,
95, 11, 96, 9, 98, 3, 100, 19, 101,
11, 102, 11, 103, 8, 105, 19, 106,
7², 107, 2, 3, 108, 13, 109 8, 110,
9, 111, 5, 112, 25, 113, 20, 114, 11,
153, 3, 162 22, 191, 6, II 1, 11, 27,
7 40, 6, III 4, 11, 54, 18, 20, IV
1, 20, 25, 5, 39, 3, 54, 6, V 31, 5,
42, 2, 44, 11, 46, 6, 49, 3, 51, 11,
59, 8, VI 51, 11, 67, 4, 75, 12, 17,
VII 9, 3, 35 9, 38, 4, 40, 2, 4, 51,
2, 60, 8, 66, 6, 93, 7, VIII 12, 14,
18 6³, 7, 25, 3, 10, 47, 9², 48, 2,
IX 81, 5, X 11, 2, 12, 8, 36, 3, 63,

3, 64, 13, 65, 1, 66, 3, 4, 72, 4, 5,
9, 92, 11, 132, 6
अदितिः स्ने VII 51, 1.
अदिति I. 89, 3, 106, 1, 136, 3, 152, 6, IV 2,
11, 25, 3, 55, 3, V 42, 1, 46, 3, 62, 8,
69, 3, VI 50, 1, 51, 3, 4, VII 10, 4,
18, 8, 39, 5, VIII 19, 14, 101, 15,
X 63, 5, 10, 65, 9, 92, 14, 100, 1.
अदिते II 27, 14, VIII 27, 5
अदिते I 94, 15, II 29, 3, IV 55, 1, V 51,
14, VI 51, 5, VII 60, 1, 62, 4, VIII
18, 4, 67, 10, 14, 18, X 39, 11, 63,
17, 64, 5
अदिते. I 113, 19, 185, 3, IV 12, 4, 42,
4, VII 41, 2, 60, 5, 82, 10, 87, 7,
88, 7, VIII 18, 5, IX 26, 1, 69, 3,
71, 5, 74, 3, 5, 96, 15, X 5, 7, 11, 1,
63, 2, 70, 7, 72, 4, 8, 185 3
अदिते. II 28, 3
अदितेऽश्व I 166, 12
अदितान् VI 53, 3
अदितुत VI 11, 4
अदिश V. 36, 6, VIII 93, 15
अदीदः VI 7, 4, VII 5, 3
अदीदेः I 140, 10
अदीदिन् I 112, 17, 149, 3
अदीधयु VII 33, 5
अदीधयु V 40, 5
अदीधयु X 173, 3
अदीधिन् I 98, 7
अदीध IV 27, 1
अदुःकृती III 33, 13
अदुःसमस्य VIII 75, 14
अदुःसमलो X 85, 43
अदुःसमाश्व VII 32, 22
अदुःसुना IX 61, 17
अदुःस्रोत II 30, 3
अदुःव VII 4, 6
अदृष्ट् X 61, 19
अदृष्टपत् X 86, 5
अदृष्ट II 12, 2
G

अट्टहन् X 149 1
 अट्टयत्त I 48, 13
 अट्टयत्त IV 52, 5, VII 83, 3, VIII 5, 3,
 43, 5
 अट्टयित्ताय IV 3, 3
 अट्टयित्तेभि I 143, 8
 अट्टम् I 69, 2
 अट्टमःक्रतु VIII 79 7
 अट्टमःक्रतु VI 49, 2
 अट्टम् VIII 59 7
 अट्टयत्ता I 151 8
 अट्टय I 50 3, X 30, 13
 अट्टयन् I 191, 5, V 3, 11, VII 67, 2, 75,
 6, 76, 2, 78, 1, 3
 अट्टयःहा I 191, 8, 9
 अट्टया I 191, 5-7
 अट्टया I 191, 1 3, 4
 अट्टयान् I 191, 2, 8
 अट्टेदिह III 31, 21
 अट्टेदिह VIII 45, 26
 अट्टेय VI 17, 8, 18, 11, 22, 11, VIII 46,
 21, 59 2, 70, 7, 71, 8, X 37, 3,
 38, 3
 अट्टेयःताम् V 61, 6
 अट्टेय II 22 4, III 32, 6, IX 104, 6,
 105, 6
 अट्टेयःयत्त II 26, 1
 अट्टेयःयु VIII 97, 3
 अट्टेयःयु VII 93 5, VIII 70, 11, IX 63 24
 अट्टेयःयु X 7, 2, 3
 अट्टेयःया I 150, 2
 अट्टेयःय I 154 8, II 19 7, X 111, 6
 अट्टेया VIII 95, 9
 अट्टेयान् X 124 2
 अट्टेयान् III 1, 16 X 138 4
 अट्टेयान् VI 48 10
 अट्टेयः I 154 8; III 31 19, V 2 9, 10,
 VI 25 9, 49 15, VII 1, 10, 48, 5,
 VIII 11, 3, 61 16, 95 15
 अट्टेय II 25, 12

अट्टा I 52, 13, III 54, 5, VIII 19, 9,
 101, 11, X 111, 7
 अट्टातम् X 85, 16
 अट्टि I 164, 40, X 15, 12, 116, 7, 8
 अट्टि III 35, 3, 52, 7
 अट्टुत V 10, 2, VI 15, 2, VIII 26, 21,
 IX 20, 5
 अट्टुतःश्चनन् VIII 67, 7
 अट्टुतःश्चनन् V 87, 7
 अट्टुतः I 94, 12, 13, 142, 3, II 7, 6, 26,
 4, V 23, 2, VI 8, 3, VIII 13, 19,
 IX 24, 6, 83, 4, 85, 4, X 152, 1
 अट्टुतःक्रतु VIII 23, 8
 अट्टुतःक्रतु इत्यट्टुतःक्रतु V 70, 4
 अट्टुतः I 18, 6, 142, 10, 170, 1, VIII 43 24,
 X 105, 7
 अट्टुतस्य I 77, 3
 अट्टुतस्य I 120 4
 अट्टुता I 25, 11
 अट्टुता V 66, 4
 अट्टुताम् IV 2, 12
 अट्ट I 58, 2
 अट्टःअट्ट I 124 4, VIII 44, 29
 अट्टःअट्ट VI 30, 3
 अट्टःअट्ट VII 83 7
 अट्टःअट्टा VIII 43 19
 अट्टःअट्टा VI 4 4
 अट्टि X 86, 14
 अट्ट I 13, 2, 6, 23, 23, 25 19, 28, 8,
 34 1, 3, 35 11, 36, 2, 6, 44 1, 3,
 9, 45 9, 47, 3, 48, 15, 49 2, 50 11,
 54 5, 58, 8, 76 5, 84, 16, 92 14,
 15, 93, 2, 100, 10, 113 7, 12, 13,
 17, 115 6, 120, 3, 123, 3, 8, 13,
 125, 3, 136, 4, 142, 1, 8, 159 5, 161,
 11, 13, 163 13, 167, 10, 180, 10, 182,
 8, 184, 1, 189, 1, II 3 3, 13, 8, 27,
 2, 29 2, 6, 32, 5, 37, 5, 41, 3, 20,
 21, III 14, 5, 17, 2, 19, 4, 29 16,

३६, ३; ५३, २१; IV. २, २, १०, १, ४, १६,
२, २४, ७, २५, १, ३, ३०, २३, ३७, २, ४१,
३, ५१, ३, ४, V. १, ११, १३, २; २२, २,
४५, ५, ४९, १, ५१, १३, ५३, १२, ५६, १,
५८, ३, ७३, १, ७४, १, ७, ७९, १, ३, ८२,
४, ७, VI ४, १, १५, १४, १६, २६, १८,
१३, २१, ९, २४, ५, ३०, ३, ३७, १, ५०, ४,
९, ५२, १७, ५६, ४, ६, ६३, १, ६५, ३, ६८,
१, ७१, ३, ६, VII. २, १, १७, ५, ३५, १५,
४०, १, ४३, ४, ४७, १, २, ५१, २, ५७, २,
५९, ३, ६०, १, ६६, ४, १२, ६९, ६, ७५, २,
७८, ५, ९३, १, १००, ५, १०४, १५, VIII. १,
१०, २, २०, ३, ८, ५, १८, ९, ९, १३, १०, ५,
१५, ६, २०, २, २२, १, ६, २६, ३, ८, २७, ५,
१४, १९, २१, ३३, १५, ४७, १८, ६४, १२,
६६, ७, ७३, ५, ९३, ४, ९४, ८, १०२, ४, IX
४४, ६, ६५, २८, ६७, २२, ८४, १, X १४,
१२, १५, २, १८, ३, २२, १, २, ३०, २, ३,
३२, ८, ३५, १, २, ३, ५, ७, ९, १३, ३६,
२, ११, ३७, ५, ३८, ४, ४०, १४, ४५, ९, ५३,
३^२, ४, ५४, २, ५५, ५, ६३, ८, ८१, ७, ८७,
१३, १५, ९२, ९, ९५, १४, ११०, १, ९,
११३, १०, १२७, ४, १३५, ५, १४२, ६, १६०,
२, १६७, ३

अष्टाध्याय VIII ६१, १७.

अष्टा. II १३, ९

अष्टा. X ९५, १४

अष्टा. VI ३९, ३

अष्टा. VII ३४, १२

अष्टा. I ११२, २४

अष्टा. I १२३, ७, X १११, २

अष्टा. I ११३, १४, १२२, १५, १२४, २, III
१, ८, १८, ५, २, ९, IV ५, १५, VI
३, ८, १२, ३, ५१, १, IX ८५, १२, X
४५, ८

अष्टा. I १४९, १, II १६, ५, III ३२, १६, ४१,
२, IV १९, ५, V ८७, २, VI ४८, ५, ६३,
३, VIII ४, १३, ५३, ३, ६३, २, ७२, ११,
८८, ३, IX ७९, ४, X ७६, ७, ७८, ६, ८९,
६, ९४, ८, ११, १३, १४, १००, ८, १०४, २

अष्टा. X ७६, ४, ८, ९४, १

अष्टा. X ७५, २

अष्टा. VIII १०१, ३

अष्टा. IX ९३, १

अष्टा. X ९८, ६

अष्टा. I. १०५, ४, III ३१, ७, V ४५, ७, VI ४०
२, VII २२, १, ३५, ३, ६८, ४, X ७६, २

अष्टा. IV ४०, ५

अष्टा. III ५८, ८

अष्टा. I १६८, ६, X २८, ३

अष्टा. IX ९७, ११

अष्टा. I ५४, ९, IV ५०, ३

अष्टा. X ६३, ३

अष्टा. X १०८, ७

अष्टा. I १२१, ८, १३०, २, १३५, २, ५, १३७,
१, ३^२, II ३६, १, III ४४, ५, ५३, १०, IV
४५, ५, V ४०, १, ८६, ६, VIII १, १७, २२,
८, ३५, २, ३८, ३, ६५, ८, ८२, ५, IX ११,
५, २४, ५, २६, ५, ३०, ५, ३२, २, ३४, ३, ३८,
२, ३९, ६, ५०, ३, ५१, १, ६३, १३, ६५, ८,
१५, ६६, २९, ६७, ३, ६८, ९, ७१, ३, ७५,
४, ८०, ५, ८६, २३, ३४, १०१, ३, ११, १०७,
१, १०, १०९, १८

अष्टा. VI ७३, १

अष्टा. I ७, ३, ५१, ३, ६१, ७, ६२, ३, ४, ७२,
२, ७३, ६, ८५, ५, ८८, ३, III ४, १, IV
१, १४, १५, २, १५, ३, ११, १६, ८, १८, ६,
२१, ६, V ४३, ४, ४५, १, ५२, ९, VI १७,
५, ३२, २, ३९, २, ६२, ७, VIII ६०, १६,
IX ९७, ३९, X २८, ९, ४५, ६, ६८, ११,
११२, ८, ११३, ४

अष्टा. IX ८६, ३

अष्टा. I १०, ७, ११, ५, ८०, ७, १४, १२१,
१०, १२९, १०^२, १३३, २, ६^२, III ३७, ११,
४१, १, IV ३२, ५, V ३५, ५, ३६, ३, ३८,
३, ३९, १, ३, VI ४५, ९, ४६, २, VII २०,
८, ८९, २, VIII १, ५, १३, २, ४०, ६, २२,
१२, ४, १३, २६, १५, ४, २१, ७, २४, ६, ११,
३६, ६, ४५, ११, ४६, २, ११, ५०, १०, ६१,
४, ६२, ११, ६४, १, ६८, ११, ७६, ८, ८०, ४,
९२, १८, २७, ९७, ९, ९८, ८, IX ५३, १,
X १४७, १

सद्विम्बहत IX 98, 6

सद्विम्बानो इत्यद्विम्बानो VI 65, 5

सद्विम्बानः IX 72, 4

सद्विम्बाना I 139, 6

सद्विम्बानो I 109, 3, VII 39, 1, 42, 1

सद्विम्बानो I 3 9, 19, 3, 159 2, II 1, 14, III
9, 4, 22, 4, VII 46, 4, 67, 13, 97,
12, IX 9 4, 73, 7, 100, 1, 7, 102, 5,
X 66, 8

सद्विम्बानो VIII 19 34, 27, 9, 15

सद्विम्बानो VI 15 7, VIII 44, 10

सद्विम्बानो III 56, 1, IV 56, 2, V 68, 4, VII
66, 18

सद्विम्बानो II 41, 21

सद्विम्बानो IX 9 2

सद्विम्बानो V 70, 2

सद्विम्बानो I 93, 6, 117, 16, 118, 3, 139, 10,
III 31, 6, V 41, 12, VII 6, 2, 22, 4,
79, 4, IX 87, 8, X 20, 7

सद्विम्बानो III 32, 9

सद्विम्बानो VI 12, 3

सद्विम्बानो VIII 60 4

सद्विम्बानो V 52, 1

सद्विम्बानो VI 5 1, 22, 2

सद्विम्बानो III 14 6

सद्विम्बानो I 70, 2, V 85, 2, IX 96, 10

सद्विम्बानो III 29 5

सद्विम्बानो I 187, 3, VIII 18, 6

सद्विम्बानो I 159, 3

सद्विम्बानो III 2, 15, V 75, 5

सद्विम्बानो VII 56, 18

सद्विम्बानो VIII 18, 15

सद्विम्बानो I 187, 3

सद्विम्बानो X 122, 1

सद्विम्बानो I 24 4, 106, 10, V 87, 8 X 35, 9

सद्विम्बानो IX 64, 10

सद्विम्बानो I 17, 10, 34, 10, 42 6, 55 5, 57, 2,
72, 10, 94, 11, 101, 9, 102 7, 104 5,
7, 114, 10, 120, 12, 121, 6, 122, 11, 127,

6, 9, 129, 11, 132, 3, 139, 1, 10, 140, 10,
144, 2, 151, 2, 153, 1, 156, 1, 167, 2, 169,
6, 170, 5, 180, 7, 186, 9, II 13, 5,
17, 3, 4, 22, 2, 28, 9, 30, 3, 31, 2, 4,
III 4, 9, 6, 2, 32, 11, 38, 2, 42, 6, 55,
1, 6, IV 2, 14, 15, 16, 5, 10, 14,
6, 7, 7, 2, 10, 2, 16, 17, 17, 7, 10,
18, 9, 13, 22, 6, 27, 1, 3, 4, 5, 31,
63, V 9, 5, 16, 4, 17, 4, 29, 5, 38,
1, 40, 6, 46, 2, 52, 3, 113, 16, 54,
6, 66, 2, 4, 85, 8, VI 1, 2, 2, 7, 6, 4,
5, 10, 4, 12, 5, 15, 9, 16, 4, 17, 8, 9, 10,
18, 14, 19, 12, 25, 7, 30, 2, 31, 3, 36, 1,
46, 10, 12, 66, 6, 8, VII 3, 2, 4, 8,
15, 14, 18, 12, 21, 20, 3, 5, 21, 6,
29, 3, 4, 34, 2, 38, 6, 45, 3, 56, 1,
7, 22, 24, 74, 5, 82, 9, 83, 5, 88,
2, 90, 3, 91, 5, 104, 15, VIII 1,
16, 183, 28, 333, 12, 19, 13, 24, 46,
29, 313, 33, 62, 9, 69, 16, 75, 16,
83, 8, 9, 84, 2, 6, 92, 29, 93, 12,
14, 96, 15, 98, 7, 11, 100, 2, 101, 10,
IX 48, 5, 61, 2, 97, 11, 99, 2, 102,
1, 2, 110, 9, X 1, 6, 6, 73, 10, 14,
11, 42, 22, 6, 25, 1, 2, 3, 30, 10, 33,
1, 3, 54, 6, 59, 1, 61, 20, 21, 22,
23, 24, 83, 7, 85 27, 92, 14, 95,
12, 142, 97, 2, 111, 9, 113, 8, 115, 1,
132, 3, 133, 5

सद्विम्बानो VII 104, 11, VIII 33, 19, X 119, 11,
129, 5, 166, 2

सद्विम्बानो III 33, 9

सद्विम्बानो X 133, 4

सद्विम्बानो VIII 5 38

सद्विम्बानो X 166, 5

सद्विम्बानो II 22, 2

सद्विम्बानो I 96, 1, VI 8, 3, VIII 96, 13, X
101, 8

सद्विम्बानो I 93, 5, 116, 8, 15, 16, 117, 17,
118, 73, 8, 180, 3

अध्याः V 32, 2
 अध्विदुः IX 24, 1, 2
 अध्विदा VIII 8, 4
 अध्वः VII 104, 16
 अध्वः I 33, 5, 9, 51, 5, VIII 3, 20
 अध्वः IV 50, 4, VIII 89, 2, X 55, 8, 72, 2
 अध्व I 24, 15, V 32, 7
 अध्वान् IV 28, 4
 अध्वानि I 25, 21
 अध्वान् I 144, 2, III 1, 10, V 1, 3, X 32, 8
 अध्वान् I 32, 9, III 53, 21
 अध्वान् II 12, 4, X 98, 5, 152, 4, 166, 3
 अध्वान् I 33, 15, X 145, 3
 अध्वान् X 131, 1, 133, 2
 अध्वान् II 17, 5
 अध्वान् X 42, 11
 अध्वान् VI 19, 9, VII 72, 5, 104, 19, VIII 61, 16, X 27, 15, 87, 20, 21
 अध्वान् X 36, 14
 अध्वान् I 101, 5
 अध्वान् X 145, 3
 अध्वान् VII 18, 15
 अध्वान् III 30, 16
 अध्वान् II 15, 4
 अध्वान् IV 34, 1
 अध्वान् I 164, 33, II 38, 4, 5, V 40, 8, VI 66, 3, VII 88, 4
 अध्वान् X 145, 6^a
 अध्वान् I 119, 2, III 5, 3, VIII 48, 10, 74, 7, X 31, 3
 अध्वान् I 60, 4, 104, 7, 162, 7, 183, 6, V 75, 9, VII 7, 4, 24, 5, 34, 14, X 29, 1
 अध्वान् I 51, 4, 52, 8, II 13, 7, VI 17, 7, VIII 12, 30
 अध्वान् VIII 77, 9, 93, 13
 अध्वान् I 62, 7, 139, 10, II 17, 5, III 44, 3, VIII 41, 10, 96, 15, X 49, 10

अध्वान् X 44, 8
 अध्वान् V 62, 3
 अध्वान् III 2, 7, VIII 36, 1
 अध्वान् I 20, 8, 103, 1
 अध्वान् IX 70, 8.
 अध्वान् I 6, 9, 10, 16, 6, 19, 6, 21, 6, 25, 18, 28, 9, 29, 6, 32, 7, 33, 3, 4, 35, 6, 11, 36, 11, 39, 4, 42, 3, 43, 7, 46, 3, 47, 7, 48, 7, 49, 1, 51, 5, 11, 54, 11, 56, 2, 64, 4, 71, 10, 72, 10, 73, 4, 10, 80, 4, 6, 82, 4, 83, 3, 84, 17, 85, 2², 7, 12, 88, 3, 92, 4, 114, 10, 123, 4, 125, 5, 126, 1, 132, 1, 139, 2², 3, 4, 11, 140, 6, 11, 144, 5, 146, 3, 155, 3, 157, 6, 163, 2, 164, 2, 3, 5, 18, 22, 23, 29, 39, 42, 166, 10, 188, 6, II 2, 10, 3, 7, 8, 5, 13, 7, 16, 2, 27, 6, 29, 5, 30, 3, 40, 4, III 3, 3, 5, 9, 8, 3, 7, 19, 5, 21, 5, 29, 4, 53, 16, 54, 9, IV 4, 5, 5, 7, 9, 17, 12, 20, 18, 12, 27, 4, 28, 2, 30, 12, 14, 15, 35, 8, 36, 7, 38, 7, 45, 1, 58, 11, V 3, 7, 33, 3, 36, 3, 44, 13, 52, 17, 55, 9, 57, 6², 60, 7, 61, 12, 62, 5, 63, 1, 78, 9², 83, 9, 87, 4, VI 6, 4, 7, 6, 16, 13, 20, 9, 34, 1, 35, 2, 4, 38, 3, 45, 31, 48, 5, 59, 8, 63, 5, 65, 6, 75, 3, 12, VII 18, 14, 24, 5, 25, 3, 27, 3, 33, 11, 36, 1, 68, 6, 76, 2, 5, 83, 2, 88, 3, 103, 5, VIII 1, 18, 2, 8, 4, 13, 7, 7, 8, 7, 9, 14, 10, 1, 3, 4, 12, 17, 17, 11, 19, 37, 20, 11, 12, 22, 25, 23, 26, 24, 7, 25, 5, 7, 28, 5, 30, 3², 32, 4, 34, 13, 41, 4, 42, 3, 45, 32, 47, 3, 11, 48, 14, 49, 7, 64, 11, 65, 11, 67, 6, 68, 19, 69, 5, 15, 72, 2, 7, 75, 15, 83, 7, 91, 3, 92, 20, 97, 5, IX 8, 8, 12, 3, 6, 14, 1, 19, 3, 4, 25, 3, 26, 1, 3, 5, 27, 1, 5, 28, 3, 31, 2, 5, 37, 4, 57, 4, 63, 8, 27, 65, 16, 25, 66, 9, 29, 71, 9, 72, 9, 73,

२, ५, ७५, १^२, २, ३, ७९, ४; ८२, ४; ८३,
२; ८५, ९, १२; ८६, ३, ६, ८, २५, २७;
९१, १, २, ९२, ४, ९४, १, ९६, १३, ९७, १६,
४०, ५३, १०१, ११, १६, १०५, ४; १०७, ८,
१४, X. १, २, ४, ३, १०, १; १३, ३, १५, ५,
२१, ३, २७, ६, ३३, ७, ४१, २, ४३, २, ४८,
२, ४९, ९, ६३, १, ६४, २, १२, ६५, ११,
७१, २, ७३, ५; ७५, २, ८, ७९, २, ८२, ६,
८५, १, ४६, ९०, ५, ९३, १५, ९४, ३, ९,
१४, ९६, ४, ९८, ६, १००, ४, १०४, ९, १०५,
५, ११०, ६, १२१, ६, ८, १२३, २-४, १२७,
१, १२८, ४, १२९, ४, १३०, २, १३३, १, १३५,
३, १३८, ६, १५३, २; १६३, १; ३, १७३, १,
३, १९०, १; २.

अभिःअद्यः X. १२९, ७.

अभिःअद्यः VIII. ४३, २४; X. ८८, १३.

अभिःअद्यः X. १२८, १.

अभिःअद्यः I. १६३, ९, X. ८१, ४.

अभिःअद्यः I. ११७, ८.

अभिःअद्यः I. ४९, २.

अभिःअद्यः V. ३१, १.

अभिःअद्यः I. २५, ९.

अभिःअद्यः II. ४, ८.

अभिःअद्यः VII. ५६, १५.

अभिःअद्यः I. ८०, १५.

अभिःअद्यः X. ३२, ३.

अभिःअद्यः VIII. ७, १४.

अभिःअद्यः IX. ६७, ३१; ३२.

अभिःअद्यः VIII. ४०, ३; ४१, ९.

अभिःअद्यः X. ९२, १४.

अभिःअद्यः I. १५४, २, VII. ९६, २.

अभिःअद्यः V. ६२, ७.

अभिःअद्यः VIII. ५८, ३.

अभिः I. १४४, ५, IX. ७१, ९, X. १२७, १.

अभिःअद्यः VIII. १०, ६.

अभिःअद्यः III. ३५, ४.

अभिः IV. १७, ६; ७; VI. ३१, १.

अभिःअद्यः VIII. ४१, १०.

अभिःअद्यः X. ८९, ६.

अभिःअद्यः X. १२४, ५.

अभिःअद्यः VII. ८८, २; X. ८४, ५.

अभिःअद्यः VI. ४७, २३.

अभिःअद्यः III. २९, १.

अभिःअद्यः X. ९८, ४; १०२, २.

अभिःअद्यः X. ९८, १०.

अभिःअद्यः X. ९८, ९.

अभिःअद्यः X. १२८, ९.

अभिःअद्यः VIII. ४६, ३३.

अभिःअद्यः I. १००, १९; १०२, ११; VIII. ९६, २०.

अभिःअद्यः II. २३, ८.

अभिःअद्यः VIII. २६, १३.

अभिःअद्यः VIII. १६, ५.

अभिःअद्यः X. ८५, ३५.

अभिःअद्यः I. २८, २.

अभिःअद्यः X. ६१, ७.

अभिःअद्यः X. ८१, २.

अभिःअद्यः X. ४, ६.

अभिःअद्यः IV. ३२, १९.

अभिःअद्यः I. १७९, ४.

अभिःअद्यः I. १४०, ९; १६२, १६; X. ५, ४.

अभिः IV. १३, ४.

अभिःअद्यः VIII. ७२, १६.

अभिःअद्यः I. ३३, १०; X. १४९, १.

अभिःअद्यः IX. २, ३.

अभिःअद्यः IX. ११०, ८.

अभिःअद्यः II. ३६, १; VIII. ३८, ३, ६५, ६.

अभिःअद्यः VIII. ५२, १०.

अभिःअद्यः III. १२, ६.

अभिःअद्यः VIII. १४, १४.

अभिःअद्यः I. ५९, ६.

अभिःअद्यः V. १२, ५.

अभिःअद्यः I. ८२, २.

अभिःअद्यः X. १०९, ६.

अभिःअद्यः VI. ६७, २; VIII. ६१, ३; ७०, ३.

अभिःअद्यः VI. ५०, ४; १५; ६९, १०, VII. १, ८;

VIII. ६९, १०; X. १००, १२; १०१, ८.

अध्यासः V. 87, 2
 सध्वरेषु I 117, 20
 सध्वरेषु X 71, 5
 सध्वरेषु IV 19, 7.
 सध्वरेषु I 166, 4.
 सध्वरेषु I 61, 1.
 सध्वरेषु I 64, 3, VIII 22, 11.
 सध्वरेषु VI 45, 20, VIII 70, 1, 93, 11
 सध्वरेषु I 112, 20, VIII 12, 2, 22, 10,
 60, 17
 सध्वरेषु इत्यध्वरेषु V 73, 2, VIII 22, 11
 सध्वरेषु इत्यध्वरेषु III 21, 4, V 10, 1, IX
 98, 5
 सध्वरेषु V 7, 10
 सध्वरेषु VI 51, 5
 सध्वरेषु VI 5, 1, 12, 2, 62, 4
 सध्वरेषु VIII 35, 8
 सध्वरेषु I 37, 13, VI 12, 3, 29, 2, 51, 15,
 VIII 83, 6, X 37, 10
 सध्वरेषु I 42, 1, 71, 9, 72, 7, 104, 2, 146,
 3, III 30, 12, IV 5, 12, 16, 2, V
 53, 7, 54, 10, VI 16, 3, VII 60, 4,
 VIII 27, 17, 59, 2, X 22, 4, 115, 3,
 179, 2
 सध्वरेषु VI 18, 10
 सध्वरेषु VI 45, 13, 50, 5
 सध्वरेषु VIII 6, 13
 सध्वरेषु I 42, 8
 सध्वरेषु I 23, 16, IX 52, 2
 सध्वरेषु VIII 19, 19, 27, 3, IX 7, 3
 सध्वरेषु I 1, 4, 14, 11, 18, 8, 19, 1, 23, 17,
 26, 1, 44, 13, 74, 1, 4, 93, 12, 101,
 8, 135, 3, 7², 151, 3, 7, II 2, 5,
 III 17, 5, 20, 1, 24, 2, 28, 5, 54, 12,
 IV 2, 10, 9, 6, 7, 15, 2, 37, 1, V 4
 8, 51, 2, 71, 1, VI 52, 12, 68, 10,
 VII 2, 7, 42, 5, 56, 12, 82, 7, VIII
 35, 6, 43, 20, 63, 6, 72, 9, IX 44, 4,
 83, 5, X 30, 11, 63, 6, 85, 18, 92, 15,
 94, 10, 110, 2

सध्वरेषु I 47, 8, X 78, 7
 सध्वरेषु I 44, 3, X. 36, 8
 सध्वरेषु I 128, 4, III 8, 8, 11, 1, 23, 1,
 60, 7, IV 3, 1, 7, 8, V 49, 4, VII
 7, 1, 11, 1, 4, 16, 12, 42, 1, VIII
 10, 4, X 1, 5, 7, 5, 66, 1, 104, 6,
 140, 5
 सध्वरेषु IV. 6, 1, VI 15, 14, VII 14, 2
 सध्वरेषु VI 66, 10
 सध्वरेषु III 6, 10
 सध्वरेषु I 1, 8, 27, 1, 44, 2, 9, 45, 4,
 III 3, 8, 10, 4, IV 7, 3, VI 7, 2,
 VIII 8, 18, 11, 2, 44, 7, 102, 7, X
 2, 6, 46, 4, 66, 8
 सध्वरेषु I 48, 11, 135, 5, VIII 35, 21,
 X 2, 3, 32, 2, 76, 3
 सध्वरेषु III 2, 7, IV 7, 7, VII 2, 3, 41,
 6, 43, 2, 82, 1, VIII 19, 2, 10
 सध्वरेषु I 23, 16, IV 9, 5
 सध्वरेषु X 91, 11.
 सध्वरेषु II 1, 2
 सध्वरेषु I 12, 7, 15, 7, 16, 3, 47, 2, 57, 3,
 94, 13, 121, 1, 7, 142, 13, 165, 2,
 III 4, 4, 8, 1, 10, 1, 7, 14, 7, 16, 6,
 27, 4, 12, 28, 3, 53, 10, 57, 4, IV
 9, 4, 15, 1, 55, 1, V 26, 3, 28, 6,
 44, 5, VI 2, 3, 10, 1, 15, 7, 16, 2,
 46, 50, 9, VII 3, 1, 7, 4, 16, 5, 39, 4,
 84, 1, 104, 18, VIII 3, 5, 7, 6, 12,
 31-33, 13, 30, 27, 1, 35, 23, 46, 18,
 50, 5, 10, 60, 2, 66, 1, 71, 12, 93,
 23, IX 67, 1, 72, 5, 82, 3, 98, 3,
 102, 6, 8, X 8, 3, 11, 4, 17, 7, 21,
 6, 30, 15, 40, 10, 77, 8, 94, 14,
 122, 7
 सध्वरेषु I 58, 7, 77, 2, 162, 17, II 1, 13,
 III 27, 8, 29, 7, 53, 1, 62, 5, IV
 7, 1, 51, 2, V 1, 7, 4, 1, 14, 2, 22,
 1, 28, 4, VI 49, 2, 63, 4, VII 1, 16,

१०, ५, १२, २, VIII ११, १०, ६०, ३, A
 ३०, ४, ८, ७६, ३ १८, ९, ११४, ५
 अध्वरेऽस्या A ७७, ७
 अध्वरेता I १८१, १
 अध्वरेय II १४ १-११, ३७, १, V ४३, ३, VII
 २, ४, १८, १, A ३०, २ ३, १४, १५
 अध्वरेय I १५३ १, III ४६, ५ V ३१, १२,
 VII १२, २, १०३, ८, IX १७, ३७, X
 ३०, ६
 अध्वरेय VIII ४ १३
 अध्वरे I १४, ६, १६२, ५, II ५, ६, III ५ ४,
 IV ६, ४, V ३७, २, VI ४१, २, VIII
 ७२, १, १०१, १०
 अध्वरेयभि I १३५, ३, ६, II ३७, २, III ७,
 ७, IV २७, ५, VII १०, १, IX १०, ९,
 X ३०, १३
 अध्वरे X ४१, ३
 अध्वरे इति II १६, ५
 अध्वरे इति VI ४२, ४, ४४, १३, VIII ४, ११,
 ३२, २४, IX ५१, १
 अध्वरे इति III ५३, ३, VIII २४, १६, X
 ३०, ५
 अध्वरे III ३५, १०, X १७, १२
 अध्वरे X १८५, २
 अध्वरेभि II ३४ ५, ३५, १४, IX १२, ३
 अध्वरे I १३९, ४
 अध्वरे I ११३, ३, १७३ ११, II १३, २, VII
 ४२, २, ५८, ३, VIII ३१, ११, X ६१, २६,
 १०८, १
 अध्वरे I ३१, १६, X ५१, ६, ११७, ७
 अध्वरे II १५, ६, IV ३०, ११, X ५९ १०, ७३,
 ६, ८५, १०, १२, ८६, १८, १३८ ५
 अध्वरे II १५ ७
 अध्वरे A ७६, १
 अध्वरे I १५३, ३
 अध्वरे IV ६, ३, A ६८, २
 अध्वरे II ३, २, VII ४३, ३ ४४, ५, VIII
 ३९, १, ६०, १, A ८५, ४३
 अध्वरे A ११५ ९

अध्वरे A २७, ११
 अध्वरे, IX ७३, ६
 अध्वरे, III १, ६
 अध्वरे I १८९, ३
 अध्वरे I १५, १४
 अध्वरे V ५४, १
 अध्वरे III १९, ५
 अध्वरे X ३१, ४
 अध्वरे X ५९, १०
 अध्वरे X ८५, १०
 अध्वरे I १६४, ३०
 अध्वरे VIII १०, ३
 अध्वरे III १, ६
 अध्वरे X ६८, १०
 अध्वरे X ११२, ५
 अध्वरे I ५३, ८, II २१, ४, २३, ११
 अध्वरे X ३८, ५
 अध्वरे X १६०, ४
 अध्वरे VI ४७, १७
 अध्वरे I ११३, ३, VI ६१, ८
 अध्वरे I ११५, ५, X ७५, ३
 अध्वरे I ६४, १०
 अध्वरे VII १०४ १७
 अध्वरे V ४७, २
 अध्वरे I १३९, ३, IV १, ७
 अध्वरे I १२१, ९
 अध्वरे IV ३१, १४, VIII १३ ९, IX ४,
 ८, X २६, ८
 अध्वरे IV १७, ४, V ४४, ६, VIII १३, ८,
 X १३ १२
 अध्वरे VIII २६, ७, IX १११, ३^२
 अध्वरे III ५४, १८
 अध्वरे I १४६, ३
 अध्वरे VI ३२, ५, A ८९, ३
 अध्वरे VI ७५, ७
 अध्वरे VIII ६९, १०
 अध्वरे IV ४२, १०
 अध्वरे VI ४८, ११

अनपिन्द VI 72, 4
 अनपि IX 16, 3
 अनपि II 23 9
 अनपिद्रुहा II 41, 5
 अनपिद्रुहा II 35 13
 अनपिद्रुहा IX 88, 7
 अनपिगु I 152, 5, VI 66, 7
 अनपि II 24, 2
 अनपि VI 17, 9
 अनपि I 165, 6
 अनपि VII 6, 5
 अनपि IX 9, 7
 अनपि X 48, 6
 अनपि VII 46, 2, 54 1
 अनपि X 14 11
 अनपि III 16, 3
 अनपि III 22, 4 62, 14, X 17, 8, 18,
 7, 35, 6, 37, 7
 अनपि X 98, 3
 अनपि III 59 3
 अनपि I 131, 1
 अनपि II 13 12 VI 1, 7
 अनपि VI 45, 1, 57, 4, VII 18, 7
 अनपि III 33, 6, VIII 33, 16, 70, 15,
 X 99 9
 अनपि X 61 27
 अनपि VI 15, 17 X 53 7
 अनपि I 31, 4, VII 33 2 X 157 5
 अनपि IV 33 7
 अनपि I 141, 1 III 7, 6 V 45, 10 VI
 24 6
 अनपि IV 26, 2
 अनपि IX 65 12 27
 अनपि X 94, 4, 5
 अनपि V 51, 11, VIII 31 12
 अनपि X 92, 14
 अनपि X 36, 11 65 3
 अनपि I 116, 16

अनपि I 164, 2, 185, 3
 अनपि I 94, 2, II 40, 6, IV 17, 20, V
 49, 4, VII 20, 3, 40, 4, X 61, 5, 13,
 99, 3
 अनपि I 190, 6, VIII 18 2
 अनपि I 37, 1, 51, 12, 136, 5, 190 1
 II 6, 5, VI 48, 15, VII 97, 5, VIII
 92, 8
 अनपि I 121, 7
 अनपि VIII 32, 2
 अनपि VIII 99 4
 अनपि III 53 18
 अनपि V 31, 4, VII 18 14
 अनपि I 31, 9, 129, 1, 174 2 X 147 2
 अनपि IX 69 10
 अनपि I 71, 8
 अनपि X 68 3
 अनपि I 33 6
 अनपि I 73 3
 अनपि I 123 8, II 27, 2, III 31, 13
 VI 19 4
 अनपि IV 32 5
 अनपि VII 57, 5 91, 1
 अनपि I 6, 8
 अनपि VIII 96 5
 अनपि V 30, 10, X 95 6
 अनपि I 152, 4
 अनपि X 84 5
 अनपि I 166, 7 II 34 4 III 26,
 6 V 57, 5
 अनपि VI 66, 7
 अनपि IV 13 3
 अनपि II 41 6
 अनपि VII 10, 4 2
 अनपि VIII 10, 5
 अनपि IX 71, 7
 अनपि VIII 27, 22
 अनपि I 164 20

अनघव X 18, 7
 अनघा I 152, 5, VI 66, 7
 अनघश्वा V 54, 5
 अनघ I 112, 12, 120, 10
 अनघास् V 31, 5
 अनघस्पयु A 17, 3
 अनघस्पेदस VI 54, 8
 अनघा VII 45, 2
 अनस IV 30, 10, VIII 91, 7, A 102, 6
 अनसा III 33, 9, 10
 अनस्य VIII 1, 34
 अनसा I 164, 4
 अनसत I 126, 5
 अनसता V 27, 1
 अना IV 30, 3, VIII 21, 13, 47, 6, X
 94, 3, 4
 अनाकृत I 141, 7
 अनागत I 24, 15, 123, 3, II 23, 7, IV
 54, 3, V 82, 6, VII 62, 2, VIII 47,
 18, 67, 7, X 35, 3, 36, 9, 37, 7,
 63, 4
 अनागत IV 39, 3, X 63, 10
 अनागा V 83, 2, VII 60, 1, 66, 4, 86, 7,
 87, 7, 97, 2, A 36, 12
 अनागा X 165, 2
 अनागाश्च I 94, 15, 162, 22, A 35, 2
 अनागाश्चे I 104, 6, VI 50, 2, VII 51, 1
 अनागाश्चिन् X 37, 9
 अनागान III 54, 19, IV 12, 4, X 12, 8
 अनागा VIII 101, 15
 अनातुर I 114, 1, VIII 47, 10, X 97, 20
 अनातुप X 94, 11
 अनाप X 10, 11
 अनोपृष्ट VII 15, 14
 अनोपृष्ट VIII 22, 18
 अनोपृष्टानि A 138, 4
 अनोपृष्टानि IV 34, 5, VIII 102, 15
 अनोपृष्टास I 19, 4
 अनोपृष्ट IV 18, 10

अनापृष्ठा X 44, 5
 अनापृष्ठा A 103, 13, 154, 2
 अनानत VI 45, 9
 अनानत VII 64, 7, 90, 4
 अनानत VII 6, 4, X 74, 5
 अनानतस्य VIII 68, 4
 अनानता I 87, 1
 अनोपि VIII 21, 13, A 39, 6
 अनाप्त I 100, 2
 अनाप्त VII 66, 11
 अनोभयिन् VIII 2, 1
 अनोभुष I 51, 9
 अनानयिन्स्य X 137, 7
 अनानि III 62, 5, VI 8, 6
 अनानुष I 33, 1
 अनोवत IV 13, 5
 अनागुप्त IV 5, 14, VIII 96, 9
 अनागुप्ते I 116, 5, 182, 6, VII 104, 3
 अनागुप् X 68, 1
 अनोपिष्टा VI 75, 1
 अनोपृष्ट A 95, 14
 अनाशय VIII 14, 15
 अनाशय I 135, 9, VIII 1, 14
 अनाशलाश्च I 29, 1
 अनोशीश्वा A 27, 1
 अनाशुना VI 45, 2
 अनाशो A 39, 3
 अनास V 29, 10
 अनास्थाने I 116, 5
 अनाह VIII 48, 5
 अनोहुति X 37, 4, 63, 12
 अनि स्कृत VIII 99, 8, IX 39, 2
 अनि शस्त्रा IV 34, 11
 अनितभा V 53, 9
 अनिध II 35, 4, X 30, 4
 अनिनस्य I 150, 11
 अनिदिपु I 161, 5
 अनिघ IX 82, 4

अनिष्टा I 180, 7
 अनिष्ट VII. 18, 16
 अनिष्टा: I. 133, 1, V. 2, 3, X 48, 7
 अनिष्टान् X. 27, 6.
 अनिष्टा IV 23, 7.
 अनिष्टपद्यमान I 164, 31
 अनिष्टपद्यः IV 13, 5
 अनिष्टपद्ये III 1, 11, V 42, 17.
 अनिष्टभूयः X. 116, 6
 अनिष्टभूयस्तपिषि II 25, 4, V. 7, 7
 अनिष्टान I 27, 11, VI 22, 7
 अनिष्टमि X 103, 1
 अनिष्टमिपत्सि I 143, 8
 अनिष्टमिपत् X 63, 4
 अनिष्टमिप V 19, 2, VII 61, 3
 अनिष्टमिप I 24, 6
 अनिष्टमिप III 59, 1, VII 60, 7
 अनिष्टमिप. II 27, 9
 अनिष्टमिपेत् X 103, 2
 अनिष्टमेप I 31, 12, 164, 21
 अनिष्टा. VIII 48, 11
 अनिष्टा VII 71, 2, VIII 60, 20, X 37, 4
 अनिष्टे IV 5, 14
 अनिष्टविज्ञाना VII 49, 1
 अनिष्टवृत्तः III 29, 6
 अनिष्टवेशाना I 32, 10
 अनिष्टशित II 38, 8, IX 96, 2
 अनिष्टशितसर्गा X 89, 4
 अनिष्टपाप I 31, 13
 अनिष्टपा X 108, 6
 अनिष्टमृत. VIII 33, 9
 अनिष्ट I 113 19, 115, 1, 121, 4, 124, 11,
 168, 9, II 35, 11, III 30, 13, IV 5,
 9, 15, 11, 1, 12, 2, V 2, 1, 48 4,
 76, 1, VI 47, 28, 51, 1, VII 1, 8, 9,
 88, 2, VIII 96, 9, X 2, 6, 7, 3, 43,
 4, 48, 3, 69, 3
 अनिष्टा III 19, 4, IV 23, 7

अनिष्ट IV 58, 11, VI 47, 5, VII 4, 3,
 VIII 74, 4, 102, 13, IX 97, 22
 अनिष्टिन II 9, 6
 अनिष्टिषु VIII 20, 12
 अनिष्टे: III 1, 15, IV 10, 3, VII 8, 5
 अनिष्टा I. 121, 5
 अनिष्टान् X 162, 2
 अनिष्टा VIII 56, 4
 अनिष्ट X 55 6
 अनु I 6, 4, 5, 10, 12, 15 5, 23, 23, 25
 16, 30, 9, 32, 1, 33, 11, 34, 2, 37, 9,
 38, 11, 44, 10, 46, 14, 49 3, 50, 3,
 6, 52, 4, 9, 11, 14, 15, 57, 2, 5,
 61, 15, 65, 1, 2, 71, 6, 80, 1-7, 8¹,
 9², 10-16, 82, 3, 84, 6, 10-12, 85 3,
 86, 3, 88, 6, 91, 1, 21, 95 3, 102 1,
 103, 7², 113, 8, 10, 13, 116, 17, 120,
 11, 121, 2, 3, 7, 11, 124, 3, 126, 3,
 5, 127, 1, 4, 128, 1², 132, 3, 134, 1,
 136, 5, 138, 3, 140, 9, 141, 3, 5, 9,
 147, 2, 4, 148, 4², 161, 3, 11, 162, 7,
 163, 7, 8⁰, 12, 164, 9, 28, 165, 5,
 166, 10, 167, 10², 173, 8, 175, 6, 176,
 2, 6, 180, 8, 181, 5, 182, 8, 183, 2,
 3, 184, 4, 185, 4, 187, 4, 190, 5,
 191, 15, II 1, 10, 15, 2, 4, 5, 8,
 5, 3, 4, 8, 5, 13, 3, 10, 13, 14 12,
 16, 3, 20, 8, 21, 3, 24, 13², 28, 2, 6,
 30, 2, 31, 3, 36, 6, 37, 1, 38, 3, 5-7,
 42, 2, 43, 1, III 1, 17, 4 7, 6, 7,
 7, 6², 7, 9, 4, 12, 7, 15 3, 17, 1, 5,
 23, 2, 26, 8, 30, 4, 31, 17, 32, 11,
 33, 3, 4, 34, 8, 35 8, 39 8, 43, 1,
 47, 3, 50, 2, 51, 9-11, 55, 4, 7, 61, 1,
 IV 4 1, 2, 8, 9, 11, 13, 2, 16, 18,
 17, 1, 5, 18, 3², 11, 20, 2, 22, 7¹,
 26, 2, 27, 1, 29, 3, 30, 2, 19, 32, 22,
 33, 6, 35, 1, 37, 4, 38, 3, 5, 40, 3,
 4², 45, 6, 48, 3, 52, 6, 57, 3, 7, 58,
 4, V 2, 8, 11, 6, 12 2, 29, 2, 5,
 30, 2, 32, 10, 33 2, 34, 1, 36, 2, 40,
 9, 44 1, 3, 46, 4, 49, 4, 51, 15,

52, 6; 53, 2, 5, 6, 10, 11; 16, 54, 6,
 55, 1, 59, 1; 61, 19, 62, 2, 4, 5, 69,
 1; 73, 4, 78, 2; 81, 2; 3; 86, 5; VI.
 1, 2; 3; 15, 9; 17, 12, 18, 14, 15;
 20, 2, 21, 6, 23, 8, 25, 8⁵, 28, 4, 36,
 2², 46, 14; 47, 8, 48, 22; 52, 1; 54,
 5, 6, 63, 6-8, 64, 5, 66, 4²; 67, 6;
 11; 72, 3, 75, 6, 18²; VII. 7, 2; 18,
 12², 25, 21, 7, 31, 7, 9, 33, 7; 34,
 24³, 38, 6; 45, 2, 56, 13; 63, 5; 70, 4,
 76, 4, 77, 3, 82, 3, 87, 7; 90, 4, 99,
 1, 103, 4, VIII. 1, 14, 28, 34, 2, 33,
 3, 8; 4, 8, 10, 20, 6, 38², 7, 16, 24²,
 9, 2, 10, 6, 11, 8, 13, 6, 15, 6, 9,
 17, 5, 19, 35, 20, 7, 21, 18, 25, 16;
 17, 32, 19², 40, 8, 41, 3, 7, 10, 43,
 9, 47, 11, 48, 2; 13, 49, 3, 58, 2,
 61, 5, 62, 7, 11, 63, 5, 70, 5, 88, 5,
 96, 16, 99, 6, 103, 2, IX. 2, 4, 6, 4,
 8, 4, 17, 8, 22, 6, 23, 2, 29, 1, 54, 1,
 63, 6, 70, 3, 4, 72, 3, 82, 5, 86, 24,
 42, 92, 3, 96, 18, 97, 5, 32, 55,
 103, 5, 109, 7, 110, 2, 111, 3, 112, 3,
 114, 1, X. 2, 3, 6, 7, 6, 7, 11, 3,
 12, 3, 13, 3², 14, 1, 2, 12, 17, 5, 11⁴,
 18, 1, 19, 1, 27, 5, 13, 17, 28, 8, 29,
 2, 37, 3, 5², 40, 9, 10, 43, 5, 45, 11,
 46, 2, 51, 6, 53, 6, 56, 3², 5, 61, 21,
 63, 3, 66, 8, 13, 67, 9, 68, 12, 71, 3,
 72, 3, 5, 73, 8, 85, 14, 31, 87, 19,
 89, 13⁶, 91, 7, 95, 5, 97, 19, 103, 6²,
 105, 2, 106, 9, 109, 5, 113, 1, 115, 6,
 117, 5, 120, 1, 122, 2, 124, 9, 125, 7,
 135, 1, 4, 136, 2, 142, 7, 145, 6,
 147, 1, 149, 3, 159, 2, 168, 2.

अनुसर्जिता X 109, 2

अनुसर्जित् II 12, 11

अनुसर्जित् X 139, 4

अनुसर्जित् X 130, 7

अनुसर्जित् X 15, 8

अनुसर्जित् VII 33, 8

अनुसर्जित् I. 24, 8, VII. 44, 5

अनुसर्जित् X 142, 5.

अनुसर्जित् IX. 11, 7.

अनुसर्जित् I. 17, 3, VIII. 48, 8, IX. 113, 9

अनुसर्जित् VIII. 92, 13.

अनुसर्जित् V. 2, 3.

अनुसर्जित् VIII. 69, 12.

अनुसर्जित् VIII. 5, 34

अनुसर्जित् III. 39, 5

अनुसर्जित् VII. 38, 6.

अनुसर्जित् VIII. 1, 14.

अनुसर्जित् I. 162, 18

अनुसर्जित् VIII. 3, 10.

अनुसर्जित् I. 80, 7, 165, 9, VII. 34, 11.

अनुसर्जित् VIII. 96, 19

अनुसर्जित् VII. 31, 12, VIII. 6, 35

अनुसर्जित् VIII. 90, 5.

अनुसर्जित् III. 31, 13.

अनुसर्जित् X. 180, 3.

अनुसर्जित् VII. 50, 4

अनुसर्जित् II. 12, 10

अनुसर्जित् X. 95, 1.

अनुसर्जित् X 130, 7

अनुसर्जित् I. 116, 9

अनुसर्जित् VI. 20, 11.

अनुसर्जित् X 85, 6, 135, 5, 6.

अनुसर्जित् X. 115, 6.

अनुसर्जित् II. 30, 10.

अनुसर्जित् VIII. 92, 33.

अनुसर्जित् III. 13, 7, X 101, 5

अनुसर्जित् V 52, 10.

अनुसर्जित् X. 14, 1.

अनुसर्जित् I. 117, 3, X. 18, 5, 6, 131, 2.

अनुसर्जित् V. 44, 13

अनुसर्जित् I. 88, 6.

अनुसर्जित् X. 61, 5

अनुसूते X 59, 6
 अनुसूता X 167, 3
 अनुसूतं I 173, 7, III 47, 4, X 120, 4.
 अनुसूतां I 102, 3
 अनुसूतानां VII 63, 3, X 98, 8
 अनुसूतानां X 142, 5
 अनुसूता VI 34, 2, IX 24, 4, 6, 76, 1,
 107, 11
 अनुसूता VII 6, 1
 अनुसूता I, 115, 3
 अनुसूत X 68, 5
 अनुसूताना I 123, 13
 अनुसूताना I 109, 3
 अनुसूत V 41, 13
 अनुसूत X 182, 2
 अनुसूत X 51, 9
 अनुसूता X 51, 8
 अनुसूत VI 6, 2, 12, 5
 अनुसूत X 53, 6
 अनुसूत VIII 25, 9
 अनुसूत IV 7, 10
 अनुसूत IV 18, 1
 अनुसूत I 164, 18
 अनुसूत X 135, 2
 अनुसूत VIII 13, 19
 अनुसूत X 34, 2
 अनुसूत I 51, 9
 अनुसूत I 34, 4
 अनुसूत V 50, 2
 अनुसूत I 139, 4
 अनुसूत VI 54, 1
 अनुसूत X 32, 7
 अनुसूत V 2, 8, X 32, 7
 अनुसूत I 108, 8
 अनुसूत I 95, 3
 अनुसूत IV 4, 14

अनुसूत III 26, 1
 अनुसूत I 23, 15
 अनुसूत VIII 63, 8
 अनुसूत VIII 68, 7
 अनुसूत X 124, 9
 अनुसूत X 130, 4
 अनुसूत I 54, 10
 अनुसूत X 61, 5
 अनुसूत X 160, 4
 अनुसूत II 13, 2
 अनुसूत IV 32, 24
 अनुसूत I 81, 4, II 3, 11, III 6, 9, 47,
 1, V 52, 1, IX 72, 5
 अनुसूत VIII 97, 3
 अनुसूत X 163, 2
 अनुसूत III 30, 6
 अनुसूत VIII 58, 1
 अनुसूत I 113, 2
 अनुसूत IV 54, 2
 अनुसूत VI 29, 6
 अनुसूत X 115, 1
 अनुसूत I 146, 1, II 10, 6, IV 2, 19, VI
 17, 4
 अनुसूत X 140, 2
 अनुसूत VIII 55, 5
 अनुसूत VII 27, 4
 अनुसूत III 1, 5, VIII 16, 4
 अनुसूत IV 5, 1
 अनुसूत V 45, 7
 अनुसूत X 27, 23
 अनुसूत IX 107, 9
 अनुसूत III 55, 5
 अनुसूत V 77, 4
 अनुसूत VIII 24, 22
 अनुसूत IV 32, 9, VIII 9, 19, 12, 15, IX
 80, 2
 अनुसूत I 6, 6, 7, 1, 11, 8, 14, 2, 15, 6,
 III 51, 1, IV 1, 16, V 5, 4, VI 60, 7,
 X

VIII 3, 3, 6, 34, 12, 22, 52, 9, 63, 5,
69 11, 95, 1, IX 12, 2 17, 6, 26, 2,
32, 5, 33 5, 39, 6, 45, 5, 56, 3, 64,
21, 65, 14, 68, 8, 86, 17, 31, 99, 4,
101, 8, 104 4 110, 6, X 43, 1 123, 2

अनुपाता VIII 8, 12

अनूपि VI 38, 3

अनूपर I 41, 4, II 27, 6

अनूपरा I 22, 15

अनूपरा X 85, 23

अनूपर X 105, 8

अनूपो IV 3 13

अनूपद्वेष VII 104, 14

अनूपद्वेष VII 66, 13

अनूप I 23, 22, 105 5, 139 2, 152, 3,
VII 28, 4, VIII 62, 12, X 10, 4,
124, 5

अनूपस्य V 12, 4, VII 60, 5, 65 3, 86, 6,
X 67, 4, 100, 7

अनूता II 24 6, 7, VII 61, 5, 84, 4

अनूता IV 5, 5

अनूतानि I 152, 1, II 35, 6

अनूतुः III 53 8

अनूतेन X 87, 11

अनूतेभिः VII 104 8

अनेद्य VIII 37, 1

अनेद्य I 87, 4, 165 12, V 61, 13

अनेद्या VI 19, 4.

अनेन I 93 10, III 17, 2, VIII 44 2

अनेन VI 66 7

अनेना I 129 5 VII 28, 4 86 4

अनेपत X 155 5

अनेह I 185 3 VI 50 3 VIII 18 21,
31 12 67, 12

अनेहस III 51, 3 V 65 5, VIII 18 5
45 11, 47 1 X 61 22

अनेहस I 40 4 6, III 9 1 VI 51 16,
VIII 22 2, 49 4 50, 4 69 16, X
63 10

अनेहस I 129, 9, VI 75, 10

अनेहा X 61, 12

अनोनयु I 80, 9, VIII 70, 4²

अतः I 54, 1, 164, 35, VI 29, 5, X 111, 8

अतः I 23 19, 20, 24, 7, 35, 9, 54, 10,
70, 2, 81, 9, 95, 10, 96, 5, 105, 1,
130, 3, 135, 9, 160, 1, 161, 4, 164, 32,
33, 168, 5, 173, 3, 180, 3, 182, 6,
190, 7, II 6, 7, 12, 3, 27, 8, 35, 7,
III 1, 3, 14, 3 2, 6, 6, 4, 38, 3,
44, 3, 55, 2, 8, 9, 12, IV 1, 13, 2,
2, 3, 8, 4, 16, 17, 18, 4, 38, 6, 11,
V 30, 9, 31, 3, 59, 2, VI 11, 2, 27,
7, 43, 3, 72, 4, VII 2, 3, 4, 1, 11, 3,
12, 1, 18, 24, 86, 2, 87, 2, 5, 104, 3,
VIII 2, 4, 29, 2, 3, 68, 18, 72, 3,
101, 13, IX 67, 23, 69, 2, 72, 7, 73,
8, 78, 3, 82, 4, 86, 4, 42, 87, 8,
89 5, 107, 1, 108, 6, X 4, 2, 5, 5,
8, 7, 18, 4, 30, 4, 39, 13, 42, 8, 45,
3, 48, 10, 54, 6, 61, 1, 80, 3, 86, 15,
101, 11, 102, 3, 106, 11, 124, 4, 162
4, 173 1

अतः अया V 52 10

अतः अयेर X 107, 9

अतः अती III 55 5, X 91, 6

अतः अयाव I 40, 7, VI 8, 3

अतः अिहान् I 72, 7

अतः कथुक् X 132, 4

अतः क I 112, 6

अतः I 33 10, 37, 6, 52, 14, 100, 15,
164 34, 167, 9, 179 2, V 15, 5, VI
43, 2, VII 21, 6, 99 2, VIII 46, 11,
X 54, 3, 114, 10

अतमः III 10 8, V 24 1, VI 45 30, 46,
10, VIII 5 18, 13, 3, 45 18, 64 9,
X 100 6

अतम VIII 33 15

अतमस्य I 27, 5

अतमस्य III 55 8

सतमा VII. 22, 4.
 सतमा VI 52, 14
 सतमाना I. 4, 3
 सतमेभि I 165, 5
 सतरसाभर VIII 32, 12
 सतर I 31, 13, 44, 12, II 41, 8, VI 5, 4,
 63, 2, VIII 18, 19, X 53, 1
 सतर I 10, 9, VI 75, 19, VII 101, 5,
 X 82, 7
 सतप्य VI 15, 3
 सतप X 91, 13
 सतप III 40, 9, IX 86, 13, X 86, 16,
 88, 15, 139, 2, 162, 4
 सतपम् III 18, 2
 सतप I 104, 6
 सतरिद्यमा VII 45, 1, IX 86, 14
 सतरिद्यमा I 51, 2, X 95, 17
 सतरिद्यमुत्सि I 116, 3
 सतरिद्य I 52, 13, 73, 8, 89, 10, 91, 22,
 115, 1, II 12, 2, 15, 2, III 8, 8, 22,
 2, 30, 9, 34, 10, 54, 19, IV 52, 7,
 53, 5, 57, 3, V 1, 11, 42, 16, 54, 4,
 55, 2, 85, 2, 3, VI 8, 2, 47, 4, 61,
 11, 69, 5, VII 35, 5, 98, 3, 104, 23,
 VIII 14, 7, IX 81, 5, X 59, 7, 65, 2,
 66, 9, 11, 88, 3, 89, 6, 90, 14, 124, 6,
 128, 2, 139, 2, 149, 1, 153, 3, 190, 3
 सतरिद्यसत IV 40, 5
 सतरिद्यस्य I 110, 6
 सतरिद्या VI 22, 8, VII 75, 3
 सतरिद्यालि I 35, 7, VIII 6, 15, 12, 24,
 X 44, 8, 65, 4
 सतरिद्याम् I 48, 12, 61, 9, III 30, 11, 46,
 3, V 53, 8, VIII 3, 20, 8, 3, 4,
 IX 63, 27, X 68, 5, 70, 11, 89, 11,
 158, 1
 सतरिद्ये I 35, 11, 165, 2, II 14, 3, 30, 3,
 40, 4, III 6, 8, V 52, 7, 73, 1, 85, 5,
 VI 46, 11, 52, 13, 58, 3, VII 39, 3,

VIII 9, 2, 10, 6, 97, 5, IX 27, 6,
 X 5, 5, 80, 5, 87, 3, 6, 121, 5,
 168, 3
 सतरिद्ये I 25, 7, 161, 14, VIII 7, 35,
 IX 5, 2, 63, 8, 65, 16, X 136, 4
 सतरिद्या IX 36, 5, 64, 6
 सतरिद्या V 54, 9
 सतरिदि I 62, 9, 67, 5, 116, 24, 132, 3,
 157, 5, 159, 4, 163, 4, 164, 9, 17, 31,
 II 27, 3, 40, 2, III 31, 21, 54, 9,
 55, 5, 15, 58, 1, IV 1, 7, 7, 8, 13, 4,
 27, 4, 51, 3, 58, 11, V 62, 5, 6, VI
 4, 4, 9, 5, 44, 23, 24, 58, 3, 66, 4,
 72, 4, VII 71, 5, VIII 39, 1, 48, 2,
 100, 9, 101, 9, 14, IX 12, 5, 7, 15,
 3, 70, 5, 96, 7, X 27, 9, 17, 45, 4,
 46, 6, 48, 10, 57, 1, 79, 3, 125, 7,
 177, 1, 2, 183, 3, 189, 2
 सतरेख X 33, 1
 सतरे: VI 62, 10
 सतर्ग IV 1, 11
 सतर्ग VII 67, 2, 83, 3, X 82, 1
 सतर्ग I 30, 22, III 61, 4, X 89, 11
 सतर्ग I 92, 11, IV 50, 1, V 47, 4, 59, 7,
 VI 62, 1, VII 45, 2, 69, 3, VIII 25,
 18, X 8, 1, 20, 4, 89, 1, 108, 5
 सति I 79, 11, 84, 17, 89, 9, 94, 9, 167,
 9, 176, 1, II 27, 3, IV 2, 18, 4, 3,
 5, 10, V 44, 11, 76, 2, VIII 11, 4,
 73, 1, IX 19, 7, 67, 21, 91, 4
 सतिस्सति I 138, 1
 सतिक X 161, 1
 सतिके IX 78, 5
 सतिस्सुहात् X 95, 4
 सति I 179, 5, II 27, 13, III 59, 2,
 V 1, 10, VIII 27, 9, X 114, 4
 सतिस्देव I 180, 7
 सतिस्वामा VII 77, 4
 सति IV 16, 2, X 34, 11
 सतिम् I 49, 3, VIII 88, 5
 सतिषु VII 79, 2

संज्ञा V 47, 3

संज्ञा I 62, 5, 94, 7, 122, 1, 153, 4, II 14, 1, III 35, 1, IV 1, 19, 16, 1, 23, 1, 27, 5, V 30, 6, 45, 9, VI 63, 2, 68, 11, VII 21, 1, 88, 2, 92, 1, VIII 2, 1, IX 62, 5, 68, 6, 86, 44, X 116, 4

संज्ञा I 154, 16, IV 19, 9, VIII 79, 2

संज्ञा I 112, 8, 116, 16, 147, 3, II 13, 12, IV 30, 19, X 25, 11

संज्ञा I 9, 1, 52, 3, 80, 6, 82, 5, 85, 6, 135, 4, 155, 1, II 14, 5, 19, 1, 36, 3, 37, 1, III 40, 1, 41, 6, 48, 1, IV 31, 2, 32, 14, V 34, 2, 51, 5, VI 42, 4, 43, 4, 63, 3, VII 21, 1, 90, 1, VIII 1, 25, 13, 15, 21, 17, 4, 8, 24, 16, 32, 28, 33, 4, 7, 35, 24, 46, 14, 61, 3, 65, 2, 66, 2, 78, 1, 88, 1, 92, 1, 4, 95, 2, IX 18, 2, 51, 3, 55, 2, 58, 1, 61, 10, 101, 1, 13, X, 25, 1, 32, 1, 50, 1, 7, 76, 6, 94, 8, 96, 9, 115, 3, 144, 5, 167, 2

संज्ञा I 52, 2, 5, IV 20, 4, V 54, 8, VII 20, 4, IX 1, 4, 16, 2, 52, 1, 55, 1, 3, 61, 19, 67, 2, 107, 2

संज्ञा इति VII 96, 2

संज्ञा X 39, 3

संज्ञा IV 16, 4

संज्ञा I 28, 7, VI 69, 7, VII 59, 5, 68, 2, 73, 4

संज्ञा I 41, 3

संज्ञा I 148, 5

संज्ञा X 27, 11

संज्ञा I 117, 17, 18

संज्ञा I 100, 8

संज्ञा X 89, 15

संज्ञा I 117, 3

संज्ञा I 140, 2, II 24, 12, 35, 5, 7, 10,

11, 14, III 48, 3, IV 2, 7, 11, 1,

12, 1, VI 4, 4, 5, 41, 3, VII 98, 2,

VIII 4, 12, X 59, 2, 61, 4, 69, 2, 79, 5, 91, 5, 99, 5, 107, 7, 112, 4, 113, 8, 117, 6, 125, 4

संज्ञा X 117, 2

संज्ञा X 1, 4

संज्ञा I 61, 7, 122, 13, 127, 4, III 36, 8, IV 7, 10, 11, V 8, 5, VII 3, 4, 4, 2, X 91, 7

संज्ञा IV 2, 7

संज्ञा X 29, 4

संज्ञा X 90, 2

संज्ञा II 23, 16

संज्ञा II 10, 4, 35, 12, III 50, 1, X 1, 4, 5, 4, 28, 11, 29, 3, 5

संज्ञा VII 4, 8

संज्ञा I 52, 13, 57, 4, 84, 19, 125, 7, 161, 9, 164, 20, 181, 4, II 40, 4, 5, III 31, 2, V 32, 3, 77, 2, VI 21, 10, 30, 4, 48, 22, 52, 16, 57, 2, 68, 3, VII 32, 23, 36, 2, 56, 15, 82, 2, 5, 6, 83, 9, 85, 3, 103, 3-5, VIII 5, 39, 15, 11, 66, 13, 78, 4, X 10, 14, 28, 1, 34, 14, 43, 5, 64, 2, 85, 18, 119, 11, 132, 4, 137, 2, 146, 5

संज्ञा VI 51, 7

संज्ञा II 28, 9

संज्ञा VIII 79, 3

संज्ञा VIII 21, 18, 39, 1

संज्ञा X 133, 1

संज्ञा VII 4, 7, 52, 2

संज्ञा I 30, 19, 52, 14, 103, 1, 115, 5, 123, 7, 140, 7, III 55, 11, 15, V 29, 10, 31, 2, 73, 3, VI 24, 5, 58, 1, 66, 1, VII 32, 19, VIII 1, 1, 2, 17, 22, 4, X 27, 21, 31, 8, 37, 2, 3, 82, 7, 129, 2, 142, 1, 149, 3

संज्ञा I 4, 5

संज्ञा II 24, 5, III 38, 7

संज्ञा VII 59, 5, VIII 24, 11, X 86, 2

सत्यपा IV ३२, ८, VI ३५, ५

सत्य I ९३, ६^२, १२९, १०, १६४, ३८^२, II २३, २, ३३, ११, V ३४, ८, VI ४७, २१, VII १०३, ३, ४, VIII २४, १२, ७५, १३, ८०, १, ९६, १९, X १०, १०, १४, ४९, ८, ९१, ८, ११७, ४, ११९, ७, ११, १४२, ७

सत्यऽसत्य V ४४, ११, VI ४७, १५, १६, X ११७, ५

सत्यपा III ३२, ११

सत्यऽरुपा VII १००, ६

सत्यऽरुपा X १, ४

सत्यऽवत. X २२, ८

सत्यऽवत VIII ७०, ११

सत्यऽवतस्य V २०, २

सत्यसिन् III ५५, १७

सत्यस्य I १४०, २, १७०, १, १८१, ५, ६, VI ५७, ३^०, VII १०३, ५, VIII ३३, १६

सत्यस्यऽङ्ग II ३५, १३

सत्यस्या II १८, २, III ५५, १३, IX ७९, ३, X ९७, १४, १२४, ३

सत्यस्या I ९५, १^३

सत्या I १०९, १, ६, १२३, ७, १६१, ५, II ३५, ८, III ३३, २, ५५, ४, V ७३, ३, VI ४९, ३^३, VII २६, ३, IX ७०, १, X १०, १३, ८२, ३, ९७, १४^२

सत्याऽसत्या I ६२, ८, ९५, १, ११३, ३

सत्या I १२३, ११, II ३५, ३^३, VI ६१, ९, १३, VII ९५, १, VIII १०१, १४

सत्यान् III ४६, २, ४८, ३, IV ३६, ९, V १, ८, ९, ३०, २, VI १०, ५, VII १, १४, VIII १, ३३, ५, १३

सत्याभि I ११३, १०

सत्यां VIII १, १०

सत्या III ३३, २, X ८५, २१, २२, ९७, १४

सत्याऽसत्या I १३१, ५

सत्याऽङ्ग VIII २७, ११

सत्यासां X १५९, ५

सत्यासुं III ५५, १७

सत्ये I ३६, १, ५९, १, १६४, १२, II १८, २, ३, III ९, ३^३, IV १, १४, ४४, ५, V ४०, ९, ८१, ३, VII ५७, ३, ६९, ६, VIII २, ६, ३, २३, ८, ८, १९, ३३, X १४, ३, ३४, ४, ८१, ६, ११४, ७, १६०, १

सत्ये इति V ४७, ५

सत्येन I १४०, २, VI ९, ३, VII ३३, ८, X १०, ८, १२, ३७, ३

सत्येभि II १८, २

सत्येपा VIII ३३, १४, X ३४, १०, ११

सत्येषु I ३०, ६

सत्ये I १६१, ५

स्य I ७, ६, १०, ७, ११, ५, ३२, ११, ३५, ३, ९, ४२, २, ३, ४८, ८^३, ५०, २, ५१, ३-५, ८५, ३, ९०, ३, ९२, ४, ११, ९४, ९, ९७, १^३, २-८, ११३, १४, १६, १२१, ४, १२३, ७, १२४, ८, १२९, ५, १३०, ३, १३१, ७, १३२, ४^२, ६, १३५, ८, १६१, १०, १६७, ४, II २, ७, ११, १८, १४, ३, २३, ७, ३४, १, १२, ४१, १०, III ५, १, १६, ५, २४, १, ३१, २१, ३३, ६, ४३, ७, ४४, ५, ४७, २, IV २, १६, ५, ८, १८, ९, २७, २, २८, १, २, ३०, १०, ३१, १३, ३४, ११, ३५, १, ५५, ६, V २, ८, २०, २^२, २९, १२, ३१, ७, ४०, ८, ४५, १, ६, ४८, २, ६१, १८, ८०, ५, ८७, ८, VI ६, ६, १७, ५, ९, २०, ५, २१, ७, ४५, २४, ४७, २१, २९, ३०, ५१, १३, ५९, ८, ६०, ६, ६१, १४, ६४, ३, ७५, ४, VII १, ७, २७, २, ५०, २, ५६, २०, ५९, १०, ७१, १, ७५, १, ७८, २, ८१, ६, १००, ६, १०४, १७, २३, VIII ५, २१, ११, ३, १८, ७-९, १०^३, २०, १, २३, २९, ४३, २३, २६, ४५, ४०, ४७, १८, ४८, ११, ६०, २०, ६३, ३, ६६, १५^३, ६७, १५, ७९, ९^३, ८९, २, ९६, ९, १३, IX ४, ३, ८, ७, १०, ६, १३, ८, २७, १, ४१, १, ६१, २५, २८, ६३, २६, २८, ७३, ५, ६, ८५, १, ८६, २३, ९६, ११, ९७, ४३, ५४^२, १०१, १, १३, १०२, ८, १०४, ६, १०५, ६, ११०, १२, X ११, ९, १४, ९, १७, २, २५, ७, २७, २४, २८, ७, ३४, २, ३, ३५, ३, ३६, ४, ३७, ४^२, ४०, ८, १३, ४२, ७, ४३, २, ५९, ८, ६१, ५, ८, ६३, १२^३, ६७, ११, ६८, ५, ७२, ६,

73, 11, 76, 4, 83, 5, 84, 7; 85, 32,
95, 8, 98, 12², 100, 8³, 105, 3, 106, 2,
108, 9, 10, 117, 4, 7, 124, 8, 127, 3,
128, 9, 130, 1, 131, 1⁴, 139, 6, 142, 1,
146, 4, 152, 5², 164, 1², 3, 172, 4,
173, 2, 175, 2³, 180, 3, 182, 1

अपःसजन् X 3, 1

अपःसजन्तो X 189, २

अपःसप V 34, 3

अपःसपय I 133, 4

अपःसपयत II 14, 6

अपःसपुणो. VIII 100, 6

अपःसाकृति VIII 47, 2.

अपःसावृत्ता VIII 80, 8.

अपःसदकामि I 116, 3

अपःसर्गुत VIII. 40, 5

अपःसर्गुते I 156, 4, IX 108, 4

अपःसर्गुतत I 190, 6, IV 45, 2

अप I 110, 1, II 14, 11, 17, 5, 22, 4,
32, 4, 38, 6, IV 33, 9, V 79, 9, VI
23, 5, 30, 3, VII 20, 1, 40, 4, X 35,
1, 53, 6, 88, 6

अप I 10, 8, 23, 18, 32, 1, 36, 8, 51, 11,
52, 6, 8, 12, 55, 6, 56, 6, 57, 6,
64, 1, 6, 80, 3-5, 91, 22, 96, 2, 100,
18, 103, 2, 5, 105, 11, 122, 9, 131, 4²,
151, 4, 157, 5, 161, 11, 164, 47, 165,
8, 174, 2, 9, 180, 4, 5, II 11, 5,
13, 1, 14, 2, 20, 7, 22, 4, 27, 13, 36,
1, III 6, 7, 9, 2, 31, 16, 32, 5, 6,
34, 8, IV 16, 6-8, 26, 2, 28, 1, 38,
10, 42, 4, V 2, 11, 14, 4, 29, 2, 30,
5, 6, 31, 6, 8, 41, 14, 46, 3, 48, 1,
83, 6, VI 20, 2, 22, 8, 28, 7, 30, 4,
5, 32, 5, 39, 5, 47, 14, 57, 4, 60, 2²,
11, 62, 2, 64, 4, 68, 8, 72, 3, 73, 3,
VII 9, 5, 21, 3, 32, 27, 44, 1, 56, 24,
65, 3, 68, 8, 95, 1, VIII 3, 10, 6, 13,
16, 7, 22, 28, 12, 3, 15, 2, 6, 26,

25, 32, 2, 40, 10, 11, 76, 3, 83, 3,
96, 18, 97, 15, IX. 2, 3, 3, 6, 7, 2,
16, 2, 42, 1, 61, 22, 62, 26, 63, 7,
68, 4, 70, 2, 78, 1, 85, 4, 86, 40, 90,
4, 91, 6, 94, 1, 96, 3, 13, 99, 7,
107, 4, 18, 109, 21, 22, X 9, 5, 16,
3, 30, 1-5, 10, 36, 1², 43, 8, 51, 1,
58, 7, 61, 16, 64, 8, 65, 7, 11, 66, 8,
76, 3, 89, 4, 95, 10, 98, 5, 104, 9,
113, 6, 121, 9, 124, 7, 138, 1, 147, 1,
178, 3

अपःस्रम I 160, 4, X 53, 9, 115, 2

अपःस्रमा VI 61, 13, X 75, 7

अपःस्रम VI 75, 2

अपःस्रूप V 32, 6

अपःस्रूल् I 23, 14, 116, 11, IV 5, 3, X
32, 6, 88, 2

अपःस्रूल् I 123, 6

अपःस्रोह II 15, 7

अपःस्रन् IX 61, 25, 63, 24, 29, 96, 23

अपःस्रत IX 13, 9, 63, 5

अपःस्रत् V 29, 7

अपःस्रत I 164, 43, X 27, 17

अपःस्रिति IV 28, 4

अपःस्रय I 28, 3

अपःस्रगुण V 29, 4

अपःस्रजयन् IX 49, 5

अपःस्रस्युष IX 19, 6

अपःस्रिणी X 85, 44

अपःस्रत X. 113, 5, 7

अपःस्र I 174, 6, 179, 6, VIII 49, 8, IX
10, 8

अपःस्रमाय I 117, 23, II 30, 11, VI 72, 5

अपःस्रम VII 5, 7

अपःस्रे I 68, 4

अपःस्री X 22, 14

अपदी इति I 185, 2

अपदःस्पदा X 99, 3

अपदे I 24, 8
 अपद्रन् VI 20, 4
 अपःषा II 12, 3
 अपःपित् III 53, 24
 अपमत् I 191, 9
 अपमन् I 92, 2, 124, 12, VI 64, 2, VII 59, 7
 अपःप्रोषत् IX 98, 11
 अपःसाधनान् X 103, 4
 अपःभतैवे X 14, 2
 अपःभता II 33, 7
 अपनस्य X 39, 3
 अपःश्लक्ष्ण X 52, 4
 अपट I 74, 8, 120, 2, VI 27, 5, X 18, 4, 5, 27, 7, 136, 5
 अपर I 31, 4, 145, 2, VI 47, 15, X 139, 2
 अपर I 36, 6, 184, 1, 189, 4, II 28, 8, 29, 2, VIII 27, 14, X 86, 11
 अपरसा X 29, 2
 अपरा I 124, 9, 185, 1
 अपरा III 55, 5, V 48, 2
 अपराःनित I 11, 2, V 25, 6, X 48, 11
 अपराःनित III 12, 4, VIII 38, 2
 अपराण् VII 6, 3
 अपराण VII 20, 7
 अपराण VI 33, 5
 अपराण V 42, 6
 अपरिःश्लक्ष्ण V 29, 14
 अपरिःश्लक्ष्ण VIII 24, 9
 अपरिःश्लक्ष्ण I 100, 3
 अपरिःश्लक्ष्ण I 89, 1
 अपरिःश्लक्ष्ण II 13, 8
 अपरिःश्लक्ष्ण II 10, 3
 अपरिःश्लक्ष्ण X 6, 2
 अपरिःश्लक्ष्ण VIII 78, 8
 अपरिःश्लक्ष्ण I 100, 19, 102, 11, X 63, 5
 अपरीर्ष्य I 32, 13
 अपरीर्ष्य I 113, 11, X 117, 3, 183, 3

अपरि X 44, 7
 अपरीण II 29, 3
 अपरीणि VI 47, 17
 अपर्यन् IV 19, 3
 अपलाश X 27, 14
 अपःवक्ता I 24, 8
 अपवषा IX 96, 12
 अपःवर्ता IV 20, 8
 अपःवर्ता I 162, 10
 अपवीरवान् X 60, 3
 अपःवृत्त I 57, 1
 अपःवृत्ति VIII 66, 3
 अपःप्रज्ञान् I 51, 9, V 42, 9
 अपःप्रज्ञेन V 40, 6
 अपःप्रज्ञान्ऽद्वये VI 42, 1
 अपःप्रज्ञा I 32, 14
 अपःप्रज्ञा I 164, 9, 25, III 26, 8, 48, 3, V 30, 1, X 51, 1, 68, 8, 113, 4, 139, 4
 अपःप्रज्ञा VII 33, 10
 अपःप्रज्ञा I 113, 11, X 135, 3
 अपःप्रज्ञा I 168, 9, X 88, 11
 अपःप्रज्ञा I 146, 4
 अपःप्रज्ञा I 18, 9, 164, 31, III 38, 6, IV 18, 13, V 2, 2, X 27, 19, 79, 1, 183, 1
 अपःप्रज्ञा I 163, 5-7, 164, 1, 43, V 2, 3, 4, 62, 1, VIII 59, 6, 96, 14, X 27, 8, 114, 4
 अपःप्रज्ञा I 148, 5
 अपःप्रज्ञा I 139, 2
 अपःप्रज्ञा V 61, 19, VIII 24, 30
 अपःप्रज्ञा I 84, 14
 अपःप्रज्ञा III 12, 7; VI 69, 1
 अपःप्रज्ञा I 71, 3, 92, 3, II 28, 5, III 2, 7, 8, 5, 60, 3, IV 33, 1, V 42, 12, VI 17, 12, VIII 2, 17, IX 72, 6, 107, 13
 अपःप्रज्ञा I 2, 9
 अपःप्रज्ञा I 54, 8, IV 2, 14

अपसां I 31, 8

अपसांश्च VI 67, 3, X 106, 1

अपसां I 95, 4, 160, 4, III 2, 5, VI 61, 13, X 53, 9, 75, 7

अपसि III 1, 3, 11

अपसु VIII 4, 14

अपस्येत् I 35, 10, IX 82, 2

अपस्युवते VIII 2, 5

अपस्युषेया VI 69, 8

अपस्युर VIII 69, 10

अपस्य X 89, 2

अपस्यया V 44, 8

अपस्यय IX 14, 2

अपस्यात् I 121, 7

अपस्या VII 45, 2

अपस्युभिः IX 76, 2

अपस्युषः I 79, 1, IX 2, 7, 38, 3, 56, 2, X 153, 1

अपस्युवे I 138, 4

अपा VIII 4, 3

अपांसि I 68, 3, 70, 4, 85, 9, 174, 3, II 3, 6, 17, 8, III 3, 3, IV 19, 10, V 47, 6, VII 21, 4, 63, 4, VIII 96, 19, 21

अपां III 53, 6, V 29, 8, VI 39, 1, X 96, 13

अपाक III 53, 11, VIII 4, 1, 10, 5, X 44, 7

अपाक VI 11, 4

अपाकश्चक्षुः VIII 75, 7

अपाका I 129, 1

अपाका I 110, 2

अपाक्यत् VIII 2, 35

अपाकि VI 12, 2

अपाक्यत VII 104, 19

अपाकः I 164, 38

अपाचः X 131, 1

अपाची V 48, 2

अपाचीन VII 78, 3

अपाचीने VII 6, 4

अपाचीं X 67, 5

अपाद्याः VIII 28, 3

अपात् II 37, 4, VI 38, 1, VIII 69, 11², 92, 4

अपात् I 32, 7, 152, 3, IV 1, 11, VI 59, 6

अपादः X 99, 4

अपाद III 30, 8, V 32, 8

अपादयत् II 11, 10

अपां X 30, 4, 119, 1, 149, 2

अपा I 22, 6, 23, 19, 32, 11, 46, 4, 51, 4, 54, 10, 56, 5, 61, 12, 67, 5, 70, 2, 85, 9, 100, 11, 122, 3, 4, 134, 5, 143, 1, 144, 2, 149, 4, 158, 6, 164, 52, 168, 2, 181, 1, 186, 5, 187, 8, II 4, 2, 12, 7, 17, 5, 19, 3, 23, 18, 30, 1, 31, 6, 35, 1-3, 7, 9-11, 13, III 1, 5, 12, 13, 5, 3, 9, 1, 25, 5, 45, 2, IV 21, 8, 40, 1, 58, 11, V 41, 10, 46, 7, VI 8, 4, 13, 1, 3, 17, 12, 44, 18, 47, 27, 50, 13, 52, 14, 15, 64, 2, VII 9, 3, 34, 15, 35, 13, 47, 2, 82, 3, 88, 3, 89, 4, 101, 2, 103, 4, VIII 14, 10, 13, 16, 2, 18, 16, 19, 4, 25, 14, 44, 16, 93, 22, IX 33, 1, 49, 1, 72, 7, 74, 3, 76, 5, 86, 8, 25, 36, 96, 19, 97, 41, 57, 108, 10, 109, 13, X, 8, 1, 5, 17, 14, 30, 3, 14, 36, 8, 45, 3, 46, 1, 49, 2, 51, 8, 77, 4, 89, 10, 92, 13, 93, 5, 98, 12, 123, 1, 124, 9, 142, 7, 168, 3

अपाग VIII 48, 3

अपागश्च I 57, 1, IX 95, 3, 108, 5

अपागि I 175, 1, II 19, 1

अपागि VI 44, 8, 16

अपागः V 87, 6, VIII 6, 26

अपाग IV 17, 8

अपाग्यत् II 15, 5, IV 30, 17

अपाग III 30, 9

अपारे III 1, 14.
 अपारे इति III 30, 5, IV 42, 6, IX 68, 3
 अपारेण X. 44, 1
 अपालां VIII 91, 7.
 अपाविष्णु IX 60, 2
 अपावृष्टत् X 85, 34.
 अपि I 121, 13, 128, 2, 140, 7, 158, 5,
 162, 2, 8, 9, 14, 164, 6, 179, 1, 186, 1,
 II 3, 9, 5, 8, 11, 12, 34, 10, III 1,
 21, 8, 9, 33, 2, 8, 38, 6, V 31, 9,
 33, 10, 46, 7, VI 36, 2, 51, 16, 54, 4,
 59, 9, 62, 10, 68, 6, VII 3, 10, 16, 8,
 21, 5, 22, 5, 31, 5, 38, 3, 47, 3, 57,
 4, 60, 6, VIII 18, 19, 19, 8, 31, 7,
 32, 7, 40, 6, 43, 7, 44, 24, 28, 45, 19,
 47, 8, 56, 4, 66, 13, 91, 1, 97, 12,
 IX 69, 1, 71, 6, X 2, 3, 12, 5, 13, 5,
 19, 4, 5, 25, 1, 44, 4, 48, 3, 52, 3,
 55, 4, 71, 5, 6, 77, 7, 86, 4, 87, 2,
 16, 95, 18, 98, 11, 104, 10, 120, 3,
 142, 1, 154, 1, 5, 166, 3, 167, 4
 अपिङ्गते I 121, 10
 अपिङ्गत् II 43, 2
 अपिङ्गत् III 38, 8, VII 18, 6
 अपिङ्गहे VII 104, 14
 अपिङ्गति X 115, 1
 अपिङ्गत् X 110, 9
 अपिङ्गत् III 60, 2
 अपिङ्गत् I 110, 8, 161, 9
 अपिङ्गत् IV 33, 4
 अपिङ्गत् X 68, 11
 अपिङ्गये IV 40, 4
 अपिङ्गयेति X 134, 7
 अपिङ्गत् I 117, 22
 अपिङ्गत् VI 48, 16
 अपिङ्गत् II 31, 5
 अपिङ्गत् VII 82, 3
 अपिङ्गत् V 29, 12

अपिङ्गानां I 51, 4, 162, 13
 अपिङ्गान् I 127, 7.
 अपिङ्गदं X. 68, 8
 अपिङ्गः II 11, 2
 अपिङ्गः IX 97, 31
 अपिङ्गत् I 62, 6, X 99, 1.
 अपिङ्गत् IV. 19, 7
 अपिङ्गत् X. 72, 7.
 अपिङ्गत् III 55, 13, X 31, 11
 अपिङ्गत् I 117, 20, 118, 8, VII 68, 8,
 82, 3, X. 39, 13
 अपिङ्गत् IV 42, 4
 अपिङ्गत् V. 34, 2
 अपिङ्गत् I 186, 11.
 अपिङ्गत् III 32, 9, 36, 3, 51, 7, V 29, 11,
 VI 40, 2, VIII 51, 1, 52, 1, X 131, 5,
 138, 2
 अपिङ्गत् III 32, 10, 48, 2, IV 35, 7,
 VIII 4, 4
 अपिङ्गत् VIII 45, 26, 51, 3, X 135, 7
 अपिङ्गत् L 32, 3, II 15, 1, 22, 1, III 48, 4,
 IV 18, 3, VIII 77, 4, X 102, 4
 अपिङ्गत् I 162, 20
 अपिङ्गत् I 118, 7, VIII 5, 23
 अपिङ्गत् I 165, 13
 अपिङ्गत् X. 32, 8
 अपिङ्गत् I 121, 4, II 11, 5
 अपिङ्गत् III 9, 7, VIII 1, 29
 अपिङ्गत् I 145, 4
 अपिङ्गत् I 32, 11, V 62, 1, X 129, 3
 अपिङ्गत् IV 28, 1
 अपिङ्गत् IV 28, 5
 अपिङ्गत् VIII 41, 8
 अपिङ्गत् I 84, 15, II 35, 11, VIII 39, 6,
 47, 13 IX. 71, 5, 75, 2, 86, 10, 87, 3
 अपिङ्गत् VIII 41, 5
 अपिङ्गत् X 12, 8
 अपिङ्गत् VII 60, 10, X 53, 11

अपीपतत् VIII 100, 7
 अपीपयत् X 64, 16
 अपीपयत VII 36, 3
 अपीपयत् IX. 73, 1
 अपीपेत् X 31, 11
 अपीपित VIII 66, 7
 अपीपयत् VIII 99, 1
 अपु I 164, 7
 अपुनन III 2, 9
 अपुनरिति X 68, 10
 अपुपोत् III 26, 8
 अपुरुषश्च I 133, 6
 अपुरुष X 155, 3
 अपुष्या X 97, 15
 अपुष्या X 71, 5
 अपूप III 54, 7, X 45, 9
 अपूपयत III 52, 1
 अपूर्व VIII 21, 1, 89, 5
 अपूर्व I 134, 6
 अपूर्व III 13, 5, V 56, 5, VIII 18, 1,
 X 23, 6
 अपूर्व I 46, 1, VI 32, 1, VIII 66, 11
 अपृक्त IX 97, 1
 अपृक्त I 161, 4, 13
 अपृक्त V 30, 2
 अपृक्त I 110, 4
 अपृक्त III 3, 10
 अपृक्त IV 19, 7
 अपृक्त II 15, 2, 22, 2, III 2, 7, 34, 1
 अपृक्त V 7, 10, VI 44, 11
 अपृक्त X 117, 1
 अपृक्त V 42, 9
 अपृक्त I 125, 7, X 117, 7
 अपृक्त III 6, 2, VII 13, 2
 अपृक्त IV 18, 5, X 55, 3
 अपृतमत् I 32, 7
 अपृशते I 6, 3

अपो इति II. 28, 6, V. 48, 2, VII. 81, 1,
 VIII 67, 15, X 88, 12
 अपृन्ना IV 40, 5
 अपृन्ना VII. 34, 16
 अपृन्ति IX 78, 4
 अपृन्ति II 21, 1
 अपृन्त I 3, 8, 118, 4, II 21, 5, IX 63, 5
 अपृन्त III 27, 11, 51, 2, IX 61, 13, 63,
 21, 108, 7
 अपृन्ति III 12, 8
 अपृन्ति III 51, 9
 अपृन्ति I 124, 5
 अपृन्ति I 113, 9, 20, X 36, 13, 106, 9
 अपृन्ति VI 67, 3
 अपृन्ति X 132, 7
 अपृन्ति IV 7, 1
 अपृन्ति VIII 102, 4
 अपृन्ति X 80, 2
 अपृन्ति X 42, 3
 अपृन्ति I 112, 24
 अपृन्ति I 127, 6
 अपृन्ति I 145, 5, VI 67, 9, IX 86, 45
 अपृन्ति II 38, 7, 8, X 86, 12
 अपृन्ति X 10, 4, 11, 2, 95, 10
 अपृन्ति III 56, 5, VI 50, 11, VII 35, 11,
 IX 108, 6
 अपृन्ति VI 49, 6
 अपृन्ति IV 55, 6
 अपृन्ति V 80, 3
 अपृन्ति I 89, 1
 अपृन्ति I 127, 5
 अपृन्ति X 129, 3
 अपृन्ति I 55, 8
 अपृन्ति IX 64, 20, 98, 11
 अपृन्ति I 120, 1, X 7, 6, 117, 6
 अपृन्ति II 28, 8
 अपृन्ति X 71, 9
 अपृन्ति I 21, 5
 अपृन्ति VIII 32, 16

सप्रति I 53, 6, VI 44, 14, VII 23, 3,
83, 4, 99, 5, IX 23, 7
सप्रतिः I 133, 6
सप्रतिः III 46, 3, IV 50, 9, V 32, 9,
VI 20, 9, 73, 3, X 111, 3
सप्रतिः I 33, 2, 117, 9, IV 42, 6, V
32, 7, X 104, 7
सप्रतिः V 42, 6
सप्रति V 32, 3
सप्रतिः I 84, 2
सप्रतिः VIII 96, 17
सप्रतिः I 7, 6, 8, 84, 7, 13, V 61, 13,
VII 32, 6
सप्रतिः III 2, 14, VIII 93, 12, 97, 13
सप्रतिः II 19, 4, IV 17, 19, VI 31, 4,
VII 85, 3, VIII 90, 5
सप्रति VI 69, 5, 72, 2
सप्रति VII 33, 6
सप्रतिः I 62, 5, VIII 89, 5
सप्रति X 62, 3
सप्रति II 11, 7
सप्रति X 82, 1, 149, 2
सप्रति III 55, 16

सप्रतिः II 41, 16
सप्रतिः I 167, 8
सप्रति VI 44, 4
सप्रति VIII 99, 7
सप्रति I 52, 13, 115, 1, IV 14, 2, 51, 5,
53, 3, IX 72, 5, 97, 38, X 1, 1, 74,
6, 106, 11, 127, 2
सप्रति X 32, 7
सप्रति VIII 61, 4
सप्रति VIII 24, 18
सप्रति III 53, 9
सप्रति VIII 23, 16
सप्रति VIII 60, 19
सप्रति X 103, 12
सप्रति I 124, 7, V 80, 6, VIII 45, 5
सप्रति I 100, 8
सप्रति VII 33, 9, 12, IX 78, 3
सप्रति X 136, 6
सप्रति X 123, 5
सप्रति VII 4, 6
सप्रति X 65, 3
सप्रति IX 65, 20, 71, 8, 84, 1
सप्रति I 91, 21, VI 14, 4

सप्तमः VIII 43, 28
 सप्तमः VIII 13, 2, 36, 1, IX 106, 3
 सप्तमः III 3, 5
 सप्तमः X 97, 15
 सप्तमः X 71, 5
 सप्तमः VIII 69, 13
 सप्तमः VIII 45, 17
 सप्तमः X 90, 15
 सप्तमः X 85, 24
 सप्तमः III 55, 11
 सप्तमः VIII 21, 4
 सप्तमः I 53, 9
 सप्तमः V 30, 9
 सप्तमः X 113, 4, 5
 सप्तमः X 92, 8
 सप्तमः IV 28, 4
 सप्तमः X 69, 10
 सप्तमः X 138, 5
 सप्तमः VI 23, 2
 सप्तमः I 11, 5
 सप्तमः I 6, 7, IX 53, 2
 सप्तमः X 28, 8
 सप्तमः I 39, 6
 सप्तमः I 24, 7
 सप्तमः VIII 77, 5
 सप्तमः IV 19, 3
 सप्तमः IV 19, 3
 सप्तमः I 124, 10, IV 51, 3
 सप्तमः I 29, 3
 सप्तमः VII 72, 3, 80, 1
 सप्तमः X 35, 1
 सप्तमः I 33, 9
 सप्तमः I 161, 13
 सप्तमः I 103, 7, V 79, 1
 सप्तमः I 157, 1, III 5, 1, V 1, 1, 2, VII 9, 1
 सप्तमः I 92, 11, 123, 2, III 56, 4, 61, 6, VII 73, 3, 80, 2

सप्तमः V 54, 3
 सप्तमः V 42, 14
 सप्तमः I 108, 6
 सप्तमः VI 55, 5, VIII 3, 24, 24, 14
 सप्तमः I 161, 5, 12
 सप्तमः I 23, 20, 145, 5, 161, 9⁸, 13, 191, 16, IV 18, 11, VIII 33, 17, 45, 37, 77, 2, 91, 1
 सप्तमः IV 35, 3
 सप्तमः I 161, 3
 सप्तमः I 161, 8, 12
 सप्तमः V 33, 3
 सप्तमः IV 16, 9, X 105, 8
 सप्तमः VII 26, 1
 सप्तमः I 161, 2, IX 101, 5, X 24, 5
 सप्तमः III 33, 12, IX 102, 2
 सप्तमः I 127, 5, III 30, 7
 सप्तमः X 112, 10
 सप्तमः X 167, 1
 सप्तमः IV 31, 5
 सप्तमः VIII 48, 1
 सप्तमः III 35, 9, 47, 3
 सप्तमः I 156, 5, II 24, 14, 38, 1, IV 30, 16
 सप्तमः I 20, 8
 सप्तमः I 91, 1
 सप्तमः X 17, 5
 सप्तमः V 30, 5
 सप्तमः II 27, 11, 14, 41, 12, III 47, 2, IV 29, 3, VI 28, 4, 47, 8, 12, VII 77, 4, VIII 61, 13, IX 78, 5, X 63, 7
 सप्तमः X 152, 2
 सप्तमः X 92, 14
 सप्तमः IX 90, 4
 सप्तमः III 30, 5
 सप्तमः VIII 97, 1
 सप्तमः VIII 82, 9, IX 68, 6, X 144, 4, 5

63, 7, 71, 1, VII 1, 10, 13, 5, 2, 7,
 8, 4, 15, 2, 18, 2, 10, 16, 21, 6, 23,
 6, 25, 2, 31, 4, 32, 22, 24, 33, 1, 9,
 34, 5, 9, 35, 4, 36, 6, 37, 1, 7, 38,
 4², 5, 39, 4, 48, 2, 3, 56, 3, 24,
 59, 4, 8, 60, 2, 61, 1, 67, 3, 69, 2,
 70, 5, 71, 4, 72, 1, 83, 5, 9, 86, 2,
 88, 2, 90, 5, 93, 8, 103, 2, 3, 104, 2,
 19, 21², 23, VIII 1, 27, 32, 2, 19,
 40, 3, 3, 5, 34, 6, 7, 25, 34, 42,
 8, 12, 12, 15, 23, 13, 27, 28², 15, 1,
 17, 7, 15, 20, 16, 19, 21, 5, 12, 16,
 23, 26², 24, 19, 21, 25, 7, 21, 27, 6,
 31, 15, 32, 13, 28, 29, 37, 2, 40, 4,
 45, 22, 46, 14, 47, 1, 7, 48, 1, 49, 1,
 50, 3, 51, 8, 55, 1, 59, 3, 6, 60, 4,
 66, 10, 67, 5, 9, 69, 4, 5, 11, 72, 2,
 74, 14, 75, 15, 77, 5, 79, 2, 81, 5, 6,
 88, 1, 4, 89, 4, 92, 6, 31, 93, 1, 4,
 19, 21, 95, 1, 96, 15, 98, 5, 99, 5,
 100, 1, 3, 4, 101, 6, 102, 3, 9, 103,
 5, IX 1, 2, 4², 9, 3, 1, 4, 7, 8, 6,
 2², 3², 7, 3, 5, 8, 1, 9, 5, 6, 10, 9,
 11, 1, 2, 6, 12, 2, 8, 13, 2, 7, 14, 7,
 16, 6, 17, 2, 6, 20, 1, 4, 21, 3, 23,
 1, 4¹, 24, 2, 25, 2, 26, 2, 28, 4, 30, 4,
 31, 5, 33, 2, 5, 34, 5, 35, 3², 36, 2,
 37, 2, 6, 38, 6, 40, 1, 42, 5², 44, 1,
 45, 2, 47, 1, 48, 3, 51, 5², 56, 3, 57,
 2, 59, 4, 60, 3, 62, 1, 3, 19, 23, 25,
 28, 63, 6, 12², 25, 29, 64, 8, 13, 21,
 65, 19, 66, 1, 4, 22, 67, 3, 9, 14,
 68, 2, 8, 70, 10, 71, 7, 72, 3, 73, 3,
 8, 74, 7, 75, 1, 5, 77, 1, 4, 78, 1, 3,
 79, 3, 80, 2, 3, 82, 1-3, 84, 5, 85,
 2-4, 7, 8, 86, 2, 3, 14, 15, 17², 25,
 35, 3², 43, 87, 1, 5-7, 88, 6, 89, 7,
 90, 2, 93, 2, 3, 94, 2, 5, 96, 8, 16⁴,
 21, 97, 3, 4, 7, 12, 21, 25, 39², 43,
 45, 49¹, 50⁴, 51⁴, 98, 1, 2, 99, 2, 4,
 100, 1, 101, 3, 9, 16, 102, 7, 103, 3,
 104, 2, 4², 105, 1, 106, 11, 12, 107,

14, 21, 23, 25, 108, 2, 6, 9, 110, 2,
 6, 8, 9, 114, 3, 4, X 1, 3², 3, 2,
 3², 4, 2, 6, 5, 6, 7, 2, 8, 8, 9, 4,
 15, 6, 16, 1, 17, 6, 18, 8², 11, 22, 8,
 23, 4, 25, 3, 26, 3, 27, 11, 28, 8, 29,
 3, 7, 31, 3, 32, 1, 4², 34, 14, 37, 12,
 43, 7, 45, 9, 47, 8, 48, 7², 49, 11,
 50, 2, 53, 2, 4, 7, 8, 11, 59, 3, 60,
 6, 63, 16, 64, 1, 3, 65, 15, 66, 9,
 68, 1, 11, 69, 6, 12, 71, 3, 74, 4,
 75, 2, 4, 83, 3, 6, 7, 84, 1, 86, 8,
 9, 19, 87, 3, 9, 14, 89, 15², 90, 4,
 92, 13, 15, 94, 2, 96, 2, 98, 2, 5,
 99, 3, 11, 103, 7, 12, 107, 4, 113, 4,
 115, 7, 117, 7, 8, 119, 8², 120, 3,
 121, 6, 123, 2, 3, 6, 8, 132, 1², 2,
 3, 134, 7, 135, 2, 136, 3, 139, 2, 3,
 5, 145, 6, 148, 3, 149, 4, 159, 1, 169, 1,
 173, 6, 174, 1, 2², 3², 180, 3, 191, 3
 समिश्चन VIII 3, 24, 78, 2, X 85, 7

समिश्चन IX 110, 5

समिश्चनेन IX 106, 13

समिश्चायतेन्या I 34, 1

समिश्चार VIII 72, 11

समिश्चावर्तिने VI 27, 5

समिश्चावर्ती VI 27, 8

समिश्चिनि VII 21, 9

समिश्चिनी II 33, 3

समिश्चन IV 32, 10, IX 55, 4, X 99, 5

समिश्चन I 164, 26

समिश्चन IX 61, 4

समिश्चन II 15, 9

समिश्चनोना V 41, 19

समिश्चनोना IX 97, 13, X 67, 3

समिश्चनोना III 34, 10

समिश्चन IX 86, 11, X 21, 8

समिश्चन I 80, 5

समिश्चन II 29, 2

अभिऽधनुः VII 21, ॥
 अभिऽधुदां VI 50, 1
 अभिऽधुरंति IX 61, 5
 अभिऽधियन् V 83, 3
 अभिऽस्या I 148, 5, VIII. 23, 5, X 112, 10
 अभिऽस्याता IV 17, 17
 अभिऽस्याय I 155, 5, II 30, 9
 अभिऽगच्छति X 146, 5
 अभिऽगीत IX 96, 23
 अभिऽगूर्ति I 162, 15
 अभिऽगूर्ति I 162, 6, 12
 अभिऽगूर्दे II 37, 3
 अभिऽगृणाति I 54, 7
 अभिऽचक्षाण II 40, 5
 अभिऽचक्षे I 102, 2, 115 5, V 31, 12
 अभिऽचक्ष I 92, 9, VIII 1, 34
 अभिऽचक्ष VIII 4, 7
 अभिऽचक्षे VII 104, 8, X 85 18
 अभिऽज्ञायत I 168, 2
 अभिनिप्रती इत्यभिऽनिप्रती I 185, 5
 अभिऽनु I 37, 10, 72, 5, III 39, 5, VII
 2, 4, VIII 92, 3
 अभित I 53 3, 83, 1, 105 8, 182, 4, II
 13 7, IV 1, 14, 50, 3, V 15 3, 30,
 10, VII 55 5, 59 7, 98 6, 99, 3,
 101, 4, 103, 7, VIII 5 38 101 14,
 IX 101, 11, X 27, 8, 53, 7, 76 6,
 81, 6, 133, 4, 134, 5
 अभिऽत्तरंति VIII 2, 6
 अभिऽदासत VI 5 4
 अभिऽदासत X 102, 3, 152, 3
 अभिऽदासति I 79 11, VII 104, 7, X 97,
 23 133 5, 152, 4
 अभिऽदिप्सु II 23 10
 अभिऽदिप्सु II 23, 13
 अभिऽदुद्रोह I 23, 22

अभिऽधवः I 47, 4, 127, 7, 134, 2¹, III
 27, 1, VI 51, 15, VIII 7, 25, X 77,
 3, 78, 4
 अभिऽधवे VIII 75, 6
 अभिऽधुभि I 6, 8, 53, 5, VIII 4, 20
 अभिऽधु I 119, 10
 अभिऽधुदे II 27, 16
 अभिऽद्रोह VII 89, 5, X 164, 4
 अभिऽचितति X 85 30
 अभिऽधुक् I 122, 9
 अभिऽनक्षत II 24, 6, VIII 96, 5
 अभिऽनक्षमाणा X 17, 9
 अभिनत् I 52, 10, 103, 2, II 24, 3, VIII
 14, 7
 अभिनत् I 32, 1, 33, 12, 53, 8, II 11, 2,
 IV 19, 4, VIII 76, 2, X 8, 9, 45, 6,
 67, 12, 69, 11, 99, 7
 अभिऽन्य X 119, 12
 अभिऽनेता IV 20, 8
 अभिदन् X 62, 2
 अभिदे VI 28, 2
 अभिऽपक्ष X 71, 9
 अभिऽपश्यती VII 75 4
 अभिऽपारि III 9, 6
 अभिऽपित्व IV 16, 1, VII 18, 9, X 40, 2
 अभिऽपित्वे I 126, 3, 186, 1, 6, 189, 7,
 IV 34, 5, 35 6, V 76, 2, VIII 4, 21,
 27, 20
 अभिऽपित्वेयु I 83, ६
 अभिऽप्रप्राति VI 46, 10
 अभिऽप्रचक्षे I 113 ६
 अभिऽप्रभगिनं VIII 45, 33
 अभिऽप्रपदु VIII 12 13
 अभिऽप्रपुष्टु X 115, 2
 अभिऽप्रिय IX 31, 3
 अभिऽप्रिय I 162 3
 अभिऽभगाव II 21, 2

अभिधनताना X 103, 8
 अभिधना II 42, 1
 अभिधुये II 21, 2
 अभिधू I 100, 10, VIII 89, 6, 97, 9,
 98, 2, X 153 5, 166, 4
 अभिधूत VIII 97, 10
 अभिधूति IV 21, 1, 41, 4, X 76, 2
 अभिधूतिःछोद I 52, 7
 अभिधूतिःछोना III 34, 6, 48, 4, IV 42, 5,
 VI 18, 1, X 83, 4
 अभिधूतिः VIII 16, 8
 अभिधूति I 118, 9, IV 38, 1, 9
 अभिधूते I 53, 3, VI 19, 6, X 84 6,
 131, 1
 अभिधूय III 48, 4
 अभिधूयरी X 159, 5, 6
 अभिधूतय I 25 14
 अभिधूतये VIII 3, 2
 अभिधूति V 23, 4
 अभिधूति X 69 5
 अभिधूति I 85, 3
 अभिधूति VIII 25 15, X 84, 3, 102, 4
 अभिधूतिपु III 37, 7
 अभिधूतिःसह. I 91, 18, II 4, 9, VI 7, 3
 69, 4
 अभिधूतिःसह X 83, 4
 अभिधूतिःसह X 47, 3, 104, 7
 अभिधूतिःसह X 128, 7
 अभिधूतिःसह III 37, 3
 अभिधूतिःसह III 51, 3
 अभिधूतिःसह IX 65, 15
 अभिधूती III 24 1, 62 15, VIII 24, 26
 X 18, 9, 116 6
 अभिधूत II 10, 5
 अभिधूतना VI 45 15
 अभिधूत III 11, 6, IV 38, 8, V 4, 5,
 VI 25, 2, VIII 45, 8, IX 21, 2

अभिधूय. VII 98, 4
 अभिधूयति X 170, 1
 अभिधूयति I 163, 5
 अभिधूयमाणा X 157, 4
 अभिधूयति X 86, 4
 अभिधूयः X 174, 5
 अभिधूयस X 160, 1
 अभिधूयः X 174, 3
 अभिधूयते X 174, 1
 अभिधूयते X 174, 1
 अभिधूयति VII 27, 4
 अभिधूयः X 103, 5
 अभिधूय VIII 39, 5, 100, 9, X 176, 3
 अभिधूय I 35, 4, III 44, 5
 अभिधूयति I 164, 29
 अभिधूयःसह X 73, 2
 अभिधूते इत्यभिधूते VI 70, 4
 अभिधूय X 174, 2
 अभिधूय VII 103, 4
 अभिधूयः X 27, 1
 अभिधूयः I 144, 5
 अभिधूयः I 58, 5, IX 68, 3
 अभिधूय I 133, 1 2
 अभिधूयः I 133, 4
 अभिधूयः X 164, 3
 अभिधूयः V 3, 12, VII 94, 3, VIII 19 26
 अभिधूयःसह III 3, 6
 अभिधूयः IX 23, 5, 96, 10
 अभिधूयः VI 52 3
 अभिधूयःसह I 76, 3 VII 11, 3
 अभिधूयः III 30, 1, V 3, 7
 अभिधूयः VIII 89, 2
 अभिधूयः I 71, 10 91, 15, 93 5 VI 42,
 4, VII 13 2, VIII 66, 14 X 30, 7,
 39, 6, 104, 9

अभिज्ञासति VI 54, 2
 अभिज्ञाप X 138, 5
 अभिज्ञावाप I 185, 10
 अभिज्ञावे X 12, 1
 अभिज्ञाप IX 79, 5, 86, 27, X 66, 8.
 अभिज्ञाप VIII 44, 7, 72, 13
 अभिज्ञाप I 144, 6, VI 70, 1
 अभिज्ञाप VIII 1, 12
 अभिज्ञाप I 98, 1, VII 91, 3, X 130, 5
 अभिज्ञाप IX 97, 43
 अभिज्ञाप X 92, 8
 अभिज्ञाप I 140, 5
 अभिज्ञाप I 52, 4, 119, 8, IV 31, 10, X 22, 12
 अभिज्ञाप I 129, 1, II 34, 14, V 17, 5, 38, 3, VIII 8, 17, 12, 4, 27, 13, 50, 1, 67, 1, 10, 68, 5, 101, 1, IX 84, 2, X 9, 4, 49, 4, 93, 11²
 अभिज्ञाप I 9, 1, III 34, 4, X 100, 12, 104, 10
 अभिज्ञाप IV 11, 4, 20, 1, IX 48, 5
 अभिज्ञाप IV 51, 7
 अभिज्ञाप II 20, 2
 अभिज्ञाप I 47, 5, 129, 9², IV 46, 2, V 38, 5, VIII 3, 2, 19, 20, 53, 5
 अभिज्ञाप I 116, 11
 अभिज्ञाप III 59, 8
 अभिज्ञाप I 158, 1, IV 16, 4, 9, V 41, 9, VI 33, 5, 67, 11, VII 19, 8, 9, X 6, 1, 61, 22
 अभिज्ञाप X 131, 5
 अभिज्ञाप X 103, 5
 अभिज्ञाप VI 63, 9, VII 35, 11, X 65, 14
 अभिज्ञाप III 51, 11
 अभिज्ञाप V 41, 14
 अभिज्ञाप III 35, 1, X 91, 5
 अभिज्ञाप VI 44, 17

अभिज्ञाप I 80, 14
 अभिज्ञाप IX 3, 6, 27, 1, 67, 19, 20
 अभिज्ञाप इत्यभिज्ञापे VII 39, 7
 अभिज्ञाप X 166, 2
 अभिज्ञाप I 164, 21
 अभिज्ञाप II 21, 5, VIII 97, 12
 अभिज्ञाप III 45, 2, X 117, 8
 अभिज्ञाप X 78, 4
 अभिज्ञाप X 112, 6
 अभिज्ञाप V 50, 4
 अभिज्ञाप X 85, 11
 अभिज्ञाप I 128, 5², X 63, 11
 अभिज्ञाप I 189, 6
 अभिज्ञाप I 166, 8
 अभिज्ञाप IX 92, 5
 अभिज्ञाप I 71, 8, 116, 14, 118, 5, 119, 8, 121, 14, 174, 5, 185, 10, III 39, 7, 56, 4, IV 12, 5, 16, 12, 24, 4, 28, 3, 43, 4, VI 24, 10, 50, 10, VII 18, 24, 85, 1, X 38, 4, 55, 1, 61, 6, 133, 1
 अभिज्ञाप X 190, 1
 अभिज्ञाप I 164, 52
 अभिज्ञाप I 87, 6, VIII 46, 7
 अभिज्ञाप IV 29, 2
 अभिज्ञाप VIII 46, 6
 अभिज्ञाप I 38, 12, V 61, 2, VIII 33, 11
 अभिज्ञाप V 44, 4
 अभिज्ञाप VI 75, 6
 अभिज्ञाप VI 57, 6
 अभिज्ञाप VII 4, 8
 अभिज्ञाप X 95, 11
 अभिज्ञाप I 120, 12, VIII 1, 6
 अभिज्ञाप VIII 9, 16
 अभिज्ञाप IV 52, 4, VII 81, 3
 अभिज्ञाप X 159, 4, 174, 4
 अभिज्ञाप VI 31, 1, 45, 13, X 27, 7

अभूत् I 46, 10, 11, 182, 1, III 5, 3, IV
34, 4, 35, 2, 54, 1, V 75, 9, VI 64, 1,
VII 76, 2, 77, 1, 79, 3, X 18, 3,
30, 15

अभूत् I 113 11, 161, 4, II 38, 6, IV
52, 2, VI 47, 20, VIII 46, 24, 73, 16,
X 86 23 102, 2, 107, 1, 142, 1

अभूत् IV 34, 3

अभूत् IV 34, 11

अभूत I 191, 5, X 76, 8

अभूत A 40, 12

अभूता A 88, 11

अभूता I 162, III

अभूत VIII 47, 18

अभूत् II 11, 12, IV 2, 19, VI 44, 10,
VIII 21, 7, 48, 3, X 31, 3

अभूत् II 30, 10, III 30, 15, 31, 20, 62,
1, V 3, 11, 12, 12, 5, VI 37, 2, VII
61, 5, X 28, 12, 124, 5

अभूयन् III 51, 8

अभूयन् III 38, 4

अभूत I 33, 13

अभूत् X 28, 9

अभूत् VIII 48, 11

अभूत् VIII 47, 18

अभूत् I 64, 3

अभूत् VI 50, 5

अभूत् II 12, 1

अभूत् X 77, 1

अभू X 20, 4

अभूत् X 68, 5

अभूत् IX 88, 6

अभूत् V 84, 3

अभू I 79, 2, V 63, 6

अभूत् IX 76, 3

अभूत् V 54, 6

अभूत् I 66, 3, IV 6, 5

अभूत् VI 44, 12

अभूत् VII 94, 1, X 77, 3

अभूत् IV 5, 5

अभूत् I 124, 7

अभूत् A 75, 3

अभूत् VIII 21, 13

अभूत् A 99, 8

अभूत् X 68, 1

अभूत् I 116, 1.

अभूत् II 34, 2

अभूत् I 168, 8

अभूत् X 68, 12

अभू V 48, 1

अभू V 63, 4, 85, 4

अभू IV 17, 12, V 63, 3, IX. 87, 8

अभू I 39, 8

अभू I 24, 6, 92, 5, 140, 5, 168, 9, 169,
3, II 4, 5, 33, 10, IV. 51, 9, V. 49, 5,
VI 4, 3, 71, 5

अभू I 63, 1

अभू I 185, 2-8

अभू X 86, 1

अभू VIII 5, 38

अभू VIII 56, 2

अभू V 56, 3, VI 61, 8, VIII 93, 14

अभू A 68, 7

अभूत् III 16 5, VII 1, 19

अभूत् X 33, 2, 39, 6

अभूत् I 64, 9, 73, 2

अभूत् I 53, 4, III 8, 2, 53, 15, IV 11, 6,
VIII 18, 11, X 42, 10, 76, 4

अभूत् III 38, 8, V 45, 2, 62, 5, 69, 1,
VII 38, 2, 45, 3

अभूत् VIII 19, 26

अभूत् V 36, 3, VIII 66, 14, X 43, 3

अभूत् II 37, 4

अभूत् I 61, 9, III 36, 4

अभूत् IV 23, 6, A 29, 7

अभूत् VI 24, 9

अमले V. 51, 4
 अमलेभि II 14, 1, VI 42, 2
 अमलेभि VIII 69, 11, IX 14, 3
 अमले I 84, 5
 अमले I 93, 6
 अमदः VIII 54, 2
 अमदः I 82, 6
 अमदः X 86, 1
 अमदः I 80, 2
 अमदः I 52, 9, VII 18, 12.
 अमदः I 52, 15, 53, 6, 102, 1, 103, 7, III
 31, 10, IX 86, 24.
 अमदः V 59, 6
 अमदः IV 5, 10
 अमदः I 189, 3
 अमदः X 125, 4
 अमदः VII 25, 2
 अमदः X 22, 8
 अमदः X 136, 7
 अमदः VI 16, 13
 अमदः X 24, 4
 अमदः III 23, 2
 अमदः I 165, 11, VIII 46, 27
 अमदः V 34, 2, VIII 21, 10
 अमदः VIII 52, 3
 अमदः III 36, 4, 51, 9, V 30, 10, 11
 अमदः I 126, 1
 अमदः VII 103, 4
 अमदः VIII 50, 2, 3, X 48, 4
 अमदः I 82, 6, VIII 52, 10
 अमदः VIII 80, 10
 अमदः I 30, 21, IV 39, 4, VIII 1, 14,
 45, 19, 90, 3, X 35, 8
 अमदः V 22, 3, VIII 1, 13, 4, 19
 अमदः VI 72, 3
 अमदः I 116, 17
 अमदः I 33, 9, II 12, 10
 अमदः I 84, 15
 अमदः I 66, 4

अमदः VII 18, 21
 अमदः X 32, 8
 अमदः V 30, 13
 अमदः V 33, 6.
 अमदः I 44, 1, 129, 10, V 18, 2, VIII 4,
 18, X 21, 4, 140, 4
 अमदः I 30, 18, 58, 3, 164, 30, 38, 175,
 2, III 2, 11, 11, 2, 24, 2, 27, 5, 7,
 IV 9, 2, V 18, 1, 75, 9, VI 3, 6, 9,
 4, 7, 12, 3, 16, 6, VII 15, 10, VIII
 19, 24, 25, 48, 12, IX 3, 1, 9, 6,
 28, 3, 68, 8, 69, 5, 84, 2, 103, 5,
 108, 12, X 87, 21, 122, 3, 144, 1
 अमदः I 44, 11, 84, 4, 139, 8, II 11, 2,
 37, 4, III 10, 9, 51, 1, IV 1, 1, 8, 1,
 V 4, 10, 14, 1, 2, VIII 19, 3, 102, 17,
 X 118, 6
 अमदः VIII 11, 5, X 79, 1, 149, 3
 अमदः III 61, 2, VII 73, 1, X 127, 2
 अमदः VIII 5, 31, 26, 17
 अमदः I 168, 4, VI 18, 15, IX 22, 4
 अमदः VII 1, 23
 अमदः I 30, 20
 अमदः VI 18, 7, X 63, 17
 अमदः I 110, 5
 अमदः VII 76, 2, 5
 अमदः III 25, 4
 अमदः V 43, 1
 अमदः III 32, 4, V 32, 5, VI 26, 3
 अमदः I 52, 9, IV 55, 4, V 34, 9, 58, 1,
 86, 3, VIII 75, 13
 अमदः I 168, 7
 अमदः II 76, 5
 अमदः VI 66, 6
 अमदः I 36, 20, 38, 7, VIII 20, 7
 अमदः I 52, 10, IV 4, 1, V 87, 5,
 X 11, 7
 अमदः X 94, 11
 अमदः IV 18, 13
 अमा I 124, 12, II 38, 6, VI 24, 10, 51,
 15, X 27, 2, 63, 16, 128, 6, 185, 2

अमाङ्क II 36, 3
 अमाङ्कुर VIII 21, 15, X 39, 3
 अमानू इव II 17, 7
 अमाह V 59, 2, VIII 12, 24
 अमाह V 53 8, IX 97, 8
 अमास VII 15, 3
 अमास I 102, 7
 अमादिपु IX 8, 4
 अमानुष X 22, 8
 अमानुष II 11 10, VIII 70, 11, X 22, 7
 अमानुषीय X 95, 8
 अमास VIII 20, 6
 अमिहःखोता I 11, 4
 अमितःस्रगु I 102, 6
 अमित IV 16, 5
 अमिता V 34, 1, VI 62, 2, VII 84, 4, X 56, 5
 अमिता I 119, 3, V 58, 2
 अमिताति VIII 24, 21
 अमिति VII 3, 7
 अमितःसाद X 152, 1
 अमितःदहन IV 15, 4
 अमितःदहन II 23, 3
 अमित VI 73 3, VII 77, 4, VIII 75 10
 अमितःयत I 131, 7, V 35, 5, X 180, 3
 अमितःपुष III 29, 15
 अमितस्य VI 25, 2, X 152, 3
 अमितःहन VI 45 14, X 22, 8 134, 3
 अमितःहा IX 11, 7 96, 12, X 83 3, 170, 2
 अमिता I 133, 1, II 12, 8, X 89, 15
 अमितान् I 63 2 5 100, 5, III 18, 2
 IV 4 4, 12, 2, VI 33, 1, 3, 44 17
 46 6 8, 73 2, 75 4, 7 16, VII
 18 9 25 2, 32 25, 85, 2, 92, 4,
 VIII 16, 10, IX 97, 54, X 103, 4,
 131 1
 अमितिय I 120, 8,
 अमितिय IX 61, 20

अमितिया VI 17, 1, VIII 31, 3
 अमितेपु X 89, 9
 अमित III 30, 16
 अमिषा VIII 45, 37
 अमिन VI 19, 1, X 116, 4
 अमिनत् X 88, 13
 अमिनतो I 92, 12, 124, 2
 अमिनतो इति IV. 56, 2.
 अमिनते IV 5, 6.
 अमिनह I 79, 2
 अमिता I 32, 4
 अमिताह III 34, 3, 49, 2, X 112, 4
 अमिती I 126, 1, III 29, 11, VI 7, 7,
 VIII 42, 1, X. 99, 10
 अमिती II 4, 5, VI 8, 2, 47, 3, X 61, 2,
 110, 11
 अमितीया V. 31, 7
 अमी इति I 24, 6, 10, 105, 5, 9, 10, 127,
 8, 141, 13, IV 18, 11
 अमीहःखोता IV 51, 9
 अमीहित I 82, 2
 अमीहित I 164, 9
 अमीते I 164, 28
 अमीवःचातन X 97, 6
 अमीवःचातन I 12, 7, VII 8, 6
 अमीवःचातनो X 137, 11
 अमीवःहा I 18 2, 91, 12, VII 55, 1
 अमीवा VI 74, 2, IX 85, 1, X 162, 1, 2
 अमीवा I 189 3, II 33, 2, III 15, 1, VII
 38, 7, VIII 35, 16, 48, 11
 अमीवा I 35 9, VII 1, 7, 71, 2, VIII 18,
 10, IX 97, 43, X 37, 4, 63, 12, 98, 12,
 100, 8
 अमीवा VI 75, 16, X 103, 12
 अमीप X 86, 8
 अमीप V 55, 6
 अमीपत् X 138, 3
 अमीपत् VIII 69 13

अमुच V 2, 7, VII 13, 2, X 104, 9
 अमुचत् V 30, 7
 अमुचत् I 61, 10, III 31, 8
 अमुचत् IV 12, 6
 अमुचत् II 17, 2
 अमुचत् I 93, 5, 112, 8, 117, 16, 118, 8
 अमुचत् I 116, 10, X 39, 13
 अमुचत् VIII 40, 8
 अमुचत् IX 100, 9
 अमुच I 179, 4, IX 81, 2, X 85, 25²,
 155 2
 अमु I 7, 6, VIII 12, 30
 अमुमु I 116, 14, VI 50, 10, VII 71, 5
 अमु I 29, 5, 32, 8, IV 18, 1, V 34, 5
 X 85, 30, 89, 14, 135, 2
 अमु I 131, 4
 अमु VI 44, 22, X 67, 6
 अमु I 93, 4
 अमु IV 26, 6
 अमु V 44, 4
 अमु I 164, 10, VIII 34, 1
 अमु I 23, 17, VI 47, 31, IX 113, 8
 अमु VIII 51, 8, X 125, 7
 अमु VIII 74, 7
 अमु IV 4, 12, X 4, 4
 अमु I 141, 12, III 25, 3, IV 6, 2, 26, 7,
 VII 9, 3
 अमु III 19, 1, IV 11, 5, VI 15, 17,
 X 46, 5
 अमु VII 61, 5
 अमु I 68, 4, 72, 2, IV 55, 2, VI 67, 5,
 VII 44, 5, X 61, 27
 अमु III 11, 6, VII 37, 1, VIII 2, 31
 अमु II 37, 4, VI 1, 4, 50, 7, VII 37, 2
 अमु VIII 24, 9
 अमु IV 3, 12, X 104, 8
 अमु इति III 6, 4
 अमु IX 69, 5

अमृत I 126, 4, IX 26, 1
 अमृता X 39, 14
 अमृता V 29, 10
 अमृता X 138, 4
 अमृता IV 28, 4
 अमृत I 26, 9
 अमृत I 44, 5, 114, 6, III 14, 7, IV 11, 5,
 V 18, 5, 31, 13, VI 5, 5, 7, 4, 21, 10,
 VIII 48, 3, IX 110, 4
 अमृत I 38, 4, 58, 1, 70, 2, 77, 1, II 10,
 1, 2, III 1, 18, 3, 1, IV 2, 1, 5, 2,
 41, 1, VI 4, 2, VII 4, 4, 20, 7, VIII
 71, 11, IX 91, 2, X 45, 8
 अमृत I 96, 6, 110, 3, 4, 164, 23, III
 60, 3, IV 33, 4, 36, 4, 54, 2, 58, 1,
 V 4, 10, 63, 2, VI 7, 4, IX 94, 4,
 X 52, 5, 53, 10, 62, 1, 63, 4, 92, 3,
 107, 2, 124, 2
 अमृत X 90, 2
 अमृत I 72, 9, III 31, 9, IX 108, 3
 अमृत I 31, 7, V 55, 4
 अमृत X 72, 5
 अमृत I 23, 19, 35, 2, 44, 5, 68, 2, 71, 9,
 72, 6, 83, 5, 125, 6, 159, 2, 185, 6,
 III 1, 14, 23, 1, 26, 7, 29, 5, 13,
 53, 15, V 2, 3, 3, 4, 57, 5, VI 9, 4,
 15, 6, 8, 37, 3, 44, 16, 23, 48, 1,
 VII 16, 1, 76, 1, 81, 6, VIII 13, 12,
 23, 19, 52, 7, 74, 5, IX 74, 4, 6,
 113, 8, X 12, 3, 13, 4, 30, 12, 90, 3,
 121, 2, 129, 2
 अमृत I 13, 5, 43, 9, 112, 3, 122, 11,
 164, 21, 170, 4, II 40, 1, III 17, 4,
 20, 3, 43, 5, 61, 3, IV 5, 13, 16, 14,
 35, 3, 58, 1, V 28, 2, 47, 2, 58, 1,
 VI 7, 6, 7, 9, 3, 16, 25, 21, 3, 52, 9,
 VII 4, 6, 57, 6, VIII 42, 2, 101, 15,
 IX 70, 2, 4, 94, 2, 97, 32, 108, 4,
 110, 4, X 11, 9, 12, 6, 13, 1, 85, 20,
 93, 4, 123, 3, 186, 3

समुद्रा I 35, 6, 113, 13, III 55, 10
 समुद्रा V 42, 18
 समुद्राः V. 57, 8
 समुद्रा I 59, 1, 62, 10, 72, 2, 10, 90, 3,
 166, 3, III 4, 11, IV 1, 10, 3, 12,
 42, 1, V 2, 12, 69, 4, VII 11, 1, 35,
 15, 63, 5, VIII 48, 3, 101, 6, X 16, 8,
 66, 1, 5, 69, 9
 समुद्रा VII 38, 8, VIII 80, 10
 समुद्रा VII 59, 12
 समुद्राश्च X 176, 4
 समुद्रा VI 15, 18, VII 4, 5, 17, 4, X 65,
 15, 66, 13
 समुद्रा I 24, 1, 2, VII 5, 1, X 31, 3,
 33, 8, 74, 3
 समुद्रा I 72, 1, III 38, 4, X 123, 4,
 139, 6
 समुद्रा X 17, 2
 समुद्रा I 91, 18, III 25, 2, 34, 2, IV
 2, 9, 3, 3, VII 97, 5, VIII 31, 9,
 IX 62, 6, 87, 5, 106, 8, 109, 3, X
 53, 10, 122, 5
 समुद्रा L 123, 1, 127, 8, II 1, 14, IV
 35, 8, V 42, 5, VII 75, 3, 97, 5, IX
 15, 2, 25, 4, X 10, 3
 समुद्रा I 166, 13
 समुद्रा X 95, 9
 समुद्रा IX 113, 7
 समुद्रा इति I 113, 2, III 25, 3
 समुद्रा VI 75, 18
 समुद्रा I 189, 3, X 20, 10
 समुद्रा II 2, 9, III 21, 1, 26, 3, 28, 5,
 IV 43, 1, VI 15, 10, X 32, 5
 समुद्रा III 2, 9, IX 70, 3, X 94, 11
 समुद्रा VI 48, 12
 समुद्रा V 43, 13, VI 19, 7, VIII 80, 2,
 IX 82, 5
 समुद्रा I 37, 11

समुद्रा III 58, 8, V. 37, 1, VI 75, 9
 समुद्रा VI 22, 10, VII 67, 5
 समुद्रा इति V 43, 2
 समुद्रा I 63, 1, 67, 2, IV 17, 7, VIII 53, 8
 समुद्रा IV 22, 3, IX 90, 6
 समुद्रा V 31, 2
 समुद्रा VII 34, 19
 समुद्रा X 102, 5
 समुद्रा VIII 75, 10
 समुद्रा V 1, 2, X. 107, 1
 समुद्रा II 41, 16, X 86, 7⁴, 97, 2.
 समुद्रा I 23, 16.
 समुद्रा I 100, 17
 समुद्रा VIII 8, 14
 समुद्रा II 41, 16
 समुद्रा VIII 71, 5
 समुद्रा X 129, 1
 समुद्रा I 133, 5
 समुद्रा L 169, 3
 समुद्रा VI 11, 5
 समुद्रा IV 18, 2
 समुद्रा I 135, 3², 6², X 40, 12, 64, 2,
 119, 2
 समुद्रा I 56, 1, 136, 2, 144, 3, VI 71, 1,
 VIII 25, 19
 समुद्रा I 163, 9, IV 2, 17, V 62, 7, VI 75,
 15, VIII 2, 40
 समुद्रा समुद्रा L 99, 8
 समुद्रा समुद्रा X. 99, 8
 समुद्रा X 87, 2
 समुद्रा समुद्रा I. 88, 5
 समुद्रा समुद्रा IV 37, 4
 समुद्रा समुद्रा VIII 101, 3
 समुद्रा समुद्रा V 62, 8
 समुद्रा समुद्रा IX 1, 2, 80, 2
 समुद्रा समुद्रा VI 71, 4
 समुद्रा IX 49, 1
 समुद्रा I 61, 11
 समुद्रा VII 18, 17, X 98, 7, 109, 2
 समुद्रा I 52, 8

अयनः I. 31, 3, 76, 5; III. 17, 2, X. 7, 6

अयनत I. 121, 5, X. 45, 6; 130, 3, 6

अयनत I 164, 50, IV. 42, 8, V 3, 8, X.

82, 4, 90, 7, 16, 122, 7.

अयत X. 138, 6

अयतःमापः VI 67, 9

अयतान् VII. 6, 3

अयतिपात् X 124, 3

अयन्यः VII. 83, 7

अयन्तु I 131, 4

अयन्तु I 121, 13; VII 6, 3

अयन्योः II 25, 1

अयननः I. 103, 6, VIII 31, 15, X 49, 1

अयननां VII 61, 4

अयनातः I. 33, 4, 5

अयनात VIII 70, 11

अयत् II 30, 7, V. 37, 2, VII. 20, 7

अयतता II. 24, 5

अयति VIII. 20, 22, 55, 1, 66, 15².

अयते I 127, 3²

अयत् X 28, 10, 11

अयत् VII 61, 4, 63, 4, X 12, 4

अयत् IV 2, 16

अयन III 33, 7

अयत VI 26, 1.

अयते I 119, 2

अयते X 46, 6

अय I 16, 7, 20, 1, 24, 12, 30, 4, 45, 10,

47, 1, 50, 13, 94, 12, 104, 9, 108, 2,

6, 110, 1, 120, 11, 121, 13, 128, 1,

130, 1, 135, 2, 3, 136, 4, 137, 3, 149

5, 160, 4, 161, 14, 164, 29, 35³, 177,

4², 181, 1, 183, 4, II 5, 8, 18, 4, 6,

38, 2, 41, 2, 4, 14, III 8, 11, 16, 1,

22, 1, 29, 9, 10, 35, 6, 44, 1, 53, 20,

59, 4, 62, 2, IV 3, 2, 7, 1, 13, 5,

15, 4, 17, 9², 10³, 14, 18, 1, 34, 3

46, 6, 49, 2, V 3, 12, 30, 3, 31, 12,

40, 2, 44, 14, 51, 4, 58, 3, VI 3, 3,

9, 4², 12, 1, 39, 2, 3, 4³, 41, 4, 43, 1,

44, 22², 23³, 24³, 47, 1⁴, 2, 3³, 4³,

5², 48, 2, 68, 9, VII. 1, 16, 4, 4, 8, 2,

4, 24, 5, 29, 1, 32, 17, 36, 9, 40, 4,

55, 5, 68, 4, 74, 1, 86, 3, 8, 95, 6,

VIII. 2, 28, 3, 4, 5, 18, 9, 4³, 6, 18,

13, 30, 31, 17, 7, 11, 12, 22, 8, 25,

16, 32, 20, 33, 7, 13, 44, 16, 28,

48, 10, 51, 9, 57, 4, 64, 10, 11, 67, 8,

75, 4, 76, 2, 4, 79, 1, 82, 5, 85, 3,

88, 4; 94, 4, 100, 1, 4, 101, 9, 102,

8, 9, IX. 39, 4, 44, 3, 54, 2², 3,

62, 10, 67, 11, 12, 68, 9, 77, 4, 86,

13; 21², 101, 7, 102, 4, 105, 3², 106, 2,

X 6, 1, 16, 9, 17, 13, 25, 10³, 11²,

26, 2; 27, 18, 21, 32, 9, 34, 13, 39, 5,

51, 9, 52, 3, 53, 1, 60, 7³, 12⁴, 61, 16,

19, 62, 4, 8, 69, 7, 12, 77, 4, 83, 6,

86, 3, 9, 18, 19, 99, 9, 10³, 108, 7,

123, 1, 124, 6, 126, 3, 135, 7, 137, 5,

142, 1, 144, 1, 2², 6, 159, 1, 173, 4,

176, 3, 4, 189, 1

अयनान् VIII 100, 8

अयनान् IV 38, 5

अयत VI 47, 25

अयतः VI 3, 5, 47, 10

अयते I 57, 3, IV 21, 7

अयतय V 30, 15

अयत् VI 66, 4

अय I 128, 2, 143, 6, 166, 13, II 6, 2,

24, 1, III 12, 2, IV 4, 15, V 45, 11²,

VI 17, 15, 22, 6, 71, 6, VIII 1, 18,

13, 8, 23, 7, 93, 17, IX 47, 1, 53, 2,

61, 1, 63, 7, 65, 12, 97, 52, 106, 14,

111, 1

अयत II 35, 15²

अयत् VI 66, 5

अयत् III 29, 16

अयत्स्व X 116, 9

अयत् X 85, 7

अयतन V 54, 5, VIII 7, 26

अयतन I 161, 7

अथात I 116, 18, V 29, 9, X 85, 14, 15
 अथात I 116, 19, 20, V 31, 8
 अथातपत I 33, 6
 अथातु VII 34, 8
 अथातु VII 104, 16
 अथान् II 38, 3, IV 53, 1, VI 71, 5, X
 139, 1
 अथान I 33, 1, V 45, 5 VIII 92, 11
 अथामन् I 181, 7, VIII 52, 5
 अथानि I 153, 2, III 14, 2, VI 11, 5,
 VII 23, 2
 अथानि II 41, 2, IV 47, 1, VI 34, 4, VII
 64, 5, 92, 1, VIII 101, 9
 अथास VII 58, 2
 अथास I 64, 11, 154, 6, 167, 4, III 18, 2,
 54, 13, IV 6, 10, V 42, 15, VI 66, 5,
 IX 41, 1
 अथास IX 89, 3, 4
 अथास III 33, 3
 अथासो I 168, 9, 169, 7
 अथासिप I 18, 6
 अथासिपु IX 61, 13
 अथासिप V 58, 6
 अथासोत IX 86, 16, 90, 1, 92, 6
 अथानु VII 57, 1
 अथानु IX 97, 8
 अथास्य I 62, 7, VIII 62, 2, IX 44, 1,
 X 67, 1, 108, 8, 138, 4
 अथुक्त I 50, 9, 115, 4, V 17, 3, 45, 10,
 87, 4, VI 63, 4, VII 60, 3, IX 63, 8
 अथुक्त I 48, 7, IX 63, 9
 अथुक्त X 27, 9
 अथुक्त IX 97, 20
 अथुक्तम् V 33, 3
 अथुक्ता I 94, 10
 अथुयत I 92, 2, III 26, 4, VIII 41, 6
 अथुयता I 157, 1, X 35, 6
 अथुयथ I 64, 7, 85, 4, 5, V 55, 6, 57, 3
 अथुयथ I 39, 6

अथुय VIII 62, 2
 अथुनि V 46, 1
 अथुन्महि VI 53, 1
 अथुन्नन् I 169, 2, III 41, 2
 अथुन्नत I 130, 5
 अथुत IV 26, 7
 अथुता VIII 2, 41, 21, 18, 46, 22
 अथुतानि VIII 34, 15
 अथुताय VIII 1, 5
 अथुड VIII 45, 3, X 27, 10
 अथुडऽसेनः X 138, 5
 अथुथ IV 30, 5
 अथुथ X 103, 7
 अथुथत् X 8, 8
 अथुथी X 108, 5
 अथुनक् I 163, 2, VI 44, 24, X 102, 7
 अथुपुक्तन् I 33, 6
 अथो I 185, 1, VI 25, 6
 अथोनि V 75, 9
 अथोनि I 123, 1, IX 88, 2
 अथोहाऽथ I 32, 6
 अथोधय I 33, 7
 अथोधीन् IV 38, 8
 अथोयधीन् L 52, 10
 अरत्त II 11, 7
 अरह V 32, 2
 अरहत् X 102, 7
 अरहयत् X 113, 6
 अरथ V 87, 9
 अरथत् I 74, 2
 अरथत VI 8, 2
 अरथन् I 147, 3, IV 33, 4
 अरथन् I 148, 5, IV 27, 1, X 33, 1
 अरथत् I 190, 3
 अरथत् VII 85, 1, VIII 101, 8
 अरथत् I 129, 9, II 10, 5
 अरजुऽभि VII 84, 2

सरस्वती II 13, 9
 सरस्वती VIII 46, 27
 सरस्वती II 24, 7, V 2, 5, VI 75, 19,
 VII 4, 8
 सरस्वती III 53, 24, V 85, 7, VIII 4, 17,
 X 117, 4
 सरस्वती X 88, 2
 सरस्वती VII 4, 7
 सरस्वती इति VIII 1, 13
 सरस्वती VI 61, 14
 सरस्वती I 127, 4, 129, 5
 सरस्वती इति V 9, 3, X. 184, 3
 सरस्वती X 124, 2
 सरस्वती X 63, 16
 सरस्वती X 146, 1⁹
 सरस्वती X 146, 2, 3, 5
 सरस्वती X 146, 6
 सरस्वती X 146, 4
 सरस्वती VI 24, 10
 सरस्वती I 163, 11
 सरस्वती III 29, 2, VII 1, 1
 सरस्वती VIII 5, 13
 सरस्वती VII 5, 1
 सरस्वती III 33, 13
 सरस्वती I 59, 2, 128, 6, II 2, 2, 4, 2,
 IV 2, 1, VI 3, 5, 12, 3, 67, 8, X
 3, 1, 2, 6, 7, 45, 7, 61, 20
 सरस्वती I 58, 7, 128, 8, II 2, 3, III 17, 4,
 IV 1, 1, 38, 4, VI 7, 1, 15, 4, 49, 2,
 VII 10, 3, 16, 1, VIII 19, 1, 21, 1,
 46, 4
 सरस्वती V 2, 1
 सरस्वती VIII 80, 8
 सरस्वती X 160, 4
 सरस्वती V 31, 5, IX 97, 20, X 99, 4
 सरस्वती VI 66, 7
 सरस्वती VI 30, 3, VII 79, 4
 सरस्वती IV 19, 2

सरस्वती VII 47, 4, X 89, 7
 सरस्वती III 33, 6, X 75, 2
 सरस्वती I 116, 7
 सरस्वती VI 62, 3
 सरस्वती VI 18, 4
 सरस्वती I 125, 7, V 31, 13
 सरस्वती V 31, 8
 सरस्वती IV 19, 9, IX 73, 1, X 73, 2
 सरस्वती I 53, 10
 सरस्वती I 51, 6, II 11, 19, V 29, 11, VI
 23, 2, VII 19, 2
 सरस्वती VII 18, 9
 सरस्वती I 130, 8
 सरस्वती X 49, 5
 सरस्वती X 15, 4, 37, 11
 सरस्वती I 119, 9, V 61, 9
 सरस्वती II 33, 6, VIII 18, 9, X 137, 5
 सरस्वती X 8, 3
 सरस्वती I 66, 3, 70, 3, 108, 2, 142, 10, 170,
 4, 173, 6, 187, 7, II 5, 7, 8, 17, 6,
 18, 2, III 35, 5, IV 32, 24², 33, 2,
 V 44, 8, 66, 5, VI 13, 4, 16, 43,
 41, 5, 63, 2, 74, 1, VII 7, 6, 66, 14,
 68, 2, 86, 7, VIII 15, 13, 45, 10, 46,
 17, 82, 3, 92, 24¹, 25¹, 26¹, 27, 11,
 24, 5, X 9, 3, 63, 6, 71, 10, 96, 7,
 97, 18, 101, 2, 106, 8, 117, 3
 सरस्वती IV 15, 7, VI 35, 5
 सरस्वती II 38, 4, VII 1, 6, 34, 21, VIII
 31, 12, X 64, 15, 92, 4
 सरस्वती V 43, 6, 54, 6, VII 36, 8, 42, 3
 X 92, 5
 सरस्वती VI 17, 10
 सरस्वती III 56, 4
 सरस्वती IX 72, 3
 सरस्वती II 13, 12, IV 19, 6, V 31, 8
 सरस्वती X 14, 13, 119, 13
 सरस्वती I 14, 5, VIII 5, 17
 सरस्वती VIII 1, 10

अरङ्कता I 2, 1.
 अरङ्कति VII 29, 3
 अरङ्कते II 1, 7, VIII 67, 3
 अरङ्कस्य X 51, 5
 अरङ्गनाथ VI 42, 1, VIII 46, 17
 अरण्या V 32, 1
 अरण्यात् II 12, 2
 अरण्यात् II 15, 5, X 149, 1
 अरये VI 13 5
 अरय्यु VIII 4 21
 अरिर्द्वि I 139, 10
 अरिश्चान् I 147, 4
 अरह I 129, 3, X 99, 10
 अरहम् I 18, 3, 150, 2, III 18, 2, V 77, 1,
 VII 1, 13, IX 29, 5
 अरहये VII 56, 19
 अरुमाने IX 97, 20
 अरम् I 197, 16²
 अरा X 78, 4
 अरा ईव V 58, 5
 अरामित VIII 7, 23
 अरामियु VIII 14 10
 अराणा VIII 20, 14
 अराणिपु VIII 13 16
 अराण्यः I 29 4, 43 8, II 23 5, 9, 35 6,
 V 2, 6, VI 48, 16, 59, 8, VII 83 3,
 5, VIII 9, 1, 71, 4, IX 79, 1, X
 57, 1, 85, 32, 133, 3, 174 2
 अरति II 7, 2, VIII 48, 3, X 34, 24
 अरति IV 4 4, X 63, 12
 अरतिःपता I 99, 1
 अरतिश्चा I 147, 4, II 23, 7, VIII 62, 11,
 IX 114, 4
 अरती I 116 21, III 18, 1, 24, 1, IV
 26, 7, 27, 2, 50, 11, V 53, 14, VI 4,
 5, 15, 27¹, 44 9, VII 1, 7, VIII
 11, 3, 39 2¹, IX 96, 15, 97, 10
 अरतिः VIII 71, 1

अरतिः IX 79, 3²
 अराधस. V 61, 6, VIII 64, 2, X 32, 2,
 60, 6
 अराधस I 84, 8, IX 101, 13
 अरधि I 70, 4, X 53, 2
 अरधम् I 166, 12, VII 59, 4, VIII 47, 7
 अरान् I 32, 15, 141, 9
 अरान् ईव V 13, 6, VIII 77, 3
 अराम VII 56, 21, VIII. 21, 16
 अराणाव. VIII 61, 11
 अरधि X 155, 1
 अराय X 155, 2
 अराणा VII 56, 15, 68, 7, VIII 28, 4,
 IX 21, 5, X 37, 12
 अरधिपु X 94, 6
 अरधिपु X 94, 3
 अरावीत् IX 74, 5
 अरावीत् IX 71, 9, X 8, 2
 अराण्यः I 36, 15, 16, VIII 60, 10, IX
 13, 9, 61, 25, 63, 5
 अराण्ये VII 31, 5
 अरति I 166, 3, V 79, 6, VIII. 47, 4
 अरावत III 53, 13
 अरि I 4, 6, 9, 10, 150, 1, VII 64, 3,
 VIII 2, 14, 51, 9, 72, 16, IX 79, 3,
 X 28, 1, 39 5
 अरिःपूते I 186, 3
 अरिश्चत II 22, 2, X 90, 5
 अरिणक् II 13 5
 अरिणा II 22, 4, IV 30, 6
 अरिणा I 56, 6, IV 19, 5, 42, 7
 अरिणात् II 12, 3, III 3, 11, IV 28, 1
 अरिणात् II 15, 6
 अरिणीत III 60, 2
 अरिणीत I 161, 7, IV 36, 4
 अरिणीत I 117, 11
 अरिणी ईव II 42, 1
 अरिःपूतर्णो X 101, 2

अतिवृत्ति I 46, 8
 अतिवृत्ति X 46, 7
 अतिवृत्ति I 126, 5
 अतिवृत्ति VII 47, 1, X 71, 1
 अतिवृत्ति VIII 8, 9
 अतिवृत्ति VII 90, 4, X 120, 9
 अतिवृत्ति II 8, 2, V 48, 5
 अतिवृत्ति IV 24, 9, VI 20, 4, X 13, 4
 अतिवृत्ति I 63, 5, II 37, 3, VI 24, 9, 25, 2
 अतिवृत्ति II 39, 4
 अतिवृत्ति I 41, 2, V 18, 3, 31, 1, X 63, 13, 166, 2
 अतिवृत्ति V 44, 3
 अतिवृत्ति I 166, 6
 अतिवृत्ति X 60, 8, 97, 7
 अतिवृत्ति 137, 4
 अतिवृत्ति I 89, 6
 अतिवृत्ति I 180, 10, X 178, 1
 अतिवृत्ति III 53, 17
 अतिवृत्ति VIII 18, 4
 अतिवृत्ति II 34, 7
 अतिवृत्ति X 6, 3
 अतिवृत्ति I 114, 3
 अतिवृत्ति II 27, 2, 7, 16, V 42, 8, VI 19, 4, VII 43, 5, X 128, 3
 अतिवृत्ति VII 40, 4, 97, 4
 अतिवृत्ति VI 54, 7
 अतिवृत्ति X 85, 24
 अतिवृत्ति II 21, 6
 अतिवृत्ति I 112, 25, VIII 27, 4
 अतिवृत्ति VI 69, 1
 अतिवृत्ति II 8, 6, IV 57, 3, VIII 25, 11, 12
 अतिवृत्ति X 63, 14
 अतिवृत्ति VIII 1, 22
 अतिवृत्ति IX 79, 3
 अतिवृत्ति II 38, 3, VI 71, 5
 अतिवृत्ति IV 18, 10
 अतिवृत्ति X 67, 10
 अतिवृत्ति VI 39, 2

अतिवृत्ति VI 39, 4
 अतिवृत्ति III 32, 16, IV 32, 10
 अतिवृत्ति I 51, 5, 56, 6, VI 30, 5
 अतिवृत्ति VI 61, 2
 अतिवृत्ति X 49, 6
 अतिवृत्ति V 57, 4
 अतिवृत्ति I 105, 18, 130, 9, IX 40, 2, X 30, 2, 50, 6
 अतिवृत्ति I 49, 1, VIII 7, 7
 अतिवृत्ति VIII 5, 1, 73, 16
 अतिवृत्ति V 80, 1
 अतिवृत्ति I 73, 7, VII 98, 1, VIII 101, 6, IX 45, 3, 78, 4, X 144, 5
 अतिवृत्ति X 95, 6
 अतिवृत्ति VI 65, 2
 अतिवृत्ति X 94, 3
 अतिवृत्ति I 134, 3
 अतिवृत्ति I 92, 2
 अतिवृत्ति I 92, 15
 अतिवृत्ति I 124, 11
 अतिवृत्ति X 168, 1
 अतिवृत्ति V 63, 6
 अतिवृत्ति IX 11, 4
 अतिवृत्ति VI 64, 3
 अतिवृत्ति I 112, 19, 121, 3, IV 1, 16, 2, 16, 14, 3
 अतिवृत्ति 15, 7
 अतिवृत्ति X 61, 4
 अतिवृत्ति I 88, 2, 113, 14, II 34, 13, V 80, 3
 अतिवृत्ति II 1, 6, 34, 12
 अतिवृत्ति I 140, 13
 अतिवृत्ति X 105, 7
 अतिवृत्ति IV 5, 7
 अतिवृत्ति X 116, 4
 अतिवृत्ति III 15, 3, 29, 6, IV 58, 7, V 1, 5, 47, 3, 56, 7, VI 3, 63, 48, 61, VII

३, ३, IX ८, ६, २५, ५, ६१, २१, ७१, ७,
७२, १, ७४, १, ८२, १, III, १, X १, ६,
२०, ९, ४३, ९

अहं I ६ १, ३६, ९, III १, ४,
IV १५, ६, V ४३, १२, VI ४९, २, VII
९७, ६, VIII ६९, १६, IX ८९, ३, X
४५, ७, ८९, ९

अहं रूप III २९, ३

अहं स्य I ८५, ५, III ७, ५, ३१, ३, V १२,
२, ६, VI ८, १, ४९, ३, X ९२, २

अहं I ९४, १०, II १०, २, IV २, ३, VI
२७, ७, VII १६, २

अहं I ११८, ५, V ७३, ५, VII ४२, २

अहं वाप VII ७१, १.

अहं वास I १४६, २, IV ६, ९, ४३, ६, V ५९, ५,
VII १६, ३, ७५, ६, ९७, ६, VIII ३४, १७

अहं वि I ३०, २१

अहं पी III ५५, ११, IV ५२, २, VIII ६८, १८

अहं पी I १४, १२, ७२, १०, ९२, १, २^३, VIII
६९, ५, X ५, ५, ८, ३

अहं पीया VIII ५५, ३

अहं पीमि IX १११, २

अहं पी I ७१, १

अहं पी II २, ८

अहं पीमि I १४१, ८

अहं पी III ३१, २१

अहं IX ८३, ५

अहं ह I १०, २, १४१, ५

अहं ह I ५१, २, ११९, २, III २, १२, V १०,
२, ४५, १० VI ७१, ५, VII ६०, ४, ८३, ३,
VIII ४१, ८, ४८, ११, ७२, ४, IX ७५, १,
८६, ४०, ८९, २

अहं ह VIII १००, ५, X ४०, ९

अहं ह I ११०, ६

अहं धित IV ११, १

अहं ह चत I ८३, ३, ८५, ९

अहं ह चत I ८५, १२

अहं चत I ३८, १०

अहं चत I ३१, ३, १५१, १, II ११, ९

अहं चत I ३५, ११, १५१, ५, १६८, ४, VI ६६, २,
X १४३, २

अहं चत I ५६, ३

अहं चत I १६३, ६, VI ६२, ६

अहं चत I ६४, २, V ५३, ३, ५७, ४, ६१, १४,
IX १०१, १०, X ७८, १, ९१, ४

अहं चत V ६३, ६, ७३, ६, IX ७०, ८

अहं चत I १२४, ६, १८१, ४, V ७३, ४

अहं चत V ५१, ६

अहं चत IV १०, ६, VI ३, ३, X १०५, १०

अहं चत I ११३, २, १६

अहं चत I ११३, १, १२४, ८, III ३१, २

अहं चत X ८८, ७.

अहं चत III २९, १४, V १४, ४, VIII ५६, ५^३

अहं चत III २९, १०.

अहं चत IX ६३, ७

अहं चत III ४४, २, VIII ९८, २

अहं चत I १४३, २, III ३४, ४, VIII ३, ६,
IX ९, ३, २८, ५, ३७, ४

अहं चत VIII २९, १०

अहं चत VII १०, २, ७७, २

अहं चत X ६७, ६

अहं चत X ९९, ५

अहं चत X ३४, २

अहं चत II ११, १०, V ३०, ११

अहं चत VIII ६, ४०

अहं चत III ७, ३, X ८५, १२

अहं चत X १३, ३

अहं चत I ५१, ४, IX ८६, २२

अहं चत X ६२, ३

अहं I ८३, ६, १६७, ६, III २६, ७, VI २१,
४, VII २४, ५, VIII ८८, ४, ८९, ६, X
६८, ४

अहं I १०, १, १९, ४, ६१, ५, ६२, १, ८५, २,
१६४, २४, १६६, ७, १८६, ४, III २६, ८,
V ३०, ६, ३१, ५, VI ४९, ८, ५६, ९,
VII ९, २, ३९, ७, ९७, ५, VIII ५१, ४,

10, 92, 19, 101, 14, IX 73, 2, X 67,
5, 78, 4, 107, 4, 112, 9, 114, 1, 153, 4,
157, 5
सर्गश्लोके: VI 4, 7
सर्गश्लोके I 174, 7, VI 20, 4, 26, 3
सर्गस्य I 131, 6, VIII 63, 4, IX 25, 6
सर्गो III 54, 14, V. 5, 4, 57, 5, VIII 63,
5, 6, IX 97, 35, X 68, 1
सर्गिण्य I 7, 1, 10, 1
सर्गिण्य I 38, 15
सर्गिण्य VIII 101, 13
सर्गेण I 164, 24, VI 65, 5, X 68, 9
सर्गेभि I 7, 1, VI 5, 5, VIII 16, 9
सर्गेषु I 176, 5
सर्गे I 33, 2, 47, 10, 62, 7, 11, 88, 4,
141, 13, 190, 1, II 11, 15, III 31, 9,
11, 34, 1, 61, 6, 62, 5, IV 3, 15,
10, 3, 16, 4, 44, 3, 55, 3, 56, 1, 2,
V 29, 12, 31, 4, 33, 2, 41, 6, 7, VI
3, 8, 4, 6, 20, 13, 21, 10, 38, 3, 49,
14, 50, 15, 62, 1, 69, 2, 73, 3, VII
23, 6, VIII 12, 23, IX 97, 31, X 6, 4,
15, 9, 68, 6, 116, 9, 148, 5
सर्गे I 54, 2, 3, V 16, 1, 22, 1, 52, 1,
59, 1, VI 16, 22, 68, 9, VIII 41, 1,
50, 1, X 50, 1
सर्गे III 13, 1, 54, 2, V 25, 7, 52, 5,
85, 1, VI 50, 6, VIII 23, 24, 40, 4,
49, 1, 69, 4, X 76, 5, 89, 3, 112, 9,
148, 3
सर्गे I 173 ■
सर्गे I 165 14
सर्गे VI 45, 4, VIII 69 8²
सर्गे I 51, 1, 80, 9, 84, 5, 101, 1, 155, 1,
II 17, 1, III 51 4, V 54, 1, VII 58, 1,
VIII 1, 8, 69 8², 89, 3, 92 5, 93, 26
IX 11, 4, X 64, 9, 92, 13, 94, 7,
96, 2, 133, 1
सर्गे VII 22, 4, 28, 5, X 89, 16

सर्गति VII 22, 3
सर्गति I 6, 8, 9, 10, 101, 7
सर्गेण X 36, 5
सर्गे I 87, 2, 151, 2, V 64, 2
सर्गश्लोकाः X 46, 7
सर्गद्वय VI 66, 10
सर्गस्य VI 24, 1
सर्गेण I 151, 6
सर्गेण I 80, 1-16, III 31, 7, 8, X 149, 5
सर्गेण III 14, 4, IV 1, 14, VII 43, 1
सर्गनालं V 64, 7
सर्गेण I 62, 2, 85, 2, III 32, 3, V 13, 1¹,
VIII 29, 10
सर्गति I 10, 1, 92, 3, 165, 1, 166, 7, V
29, 1, 6, 30, 6, X 147, 3
सर्गति I 132, 5, III 12, 5, V 29, 12,
VI 21, 10, 50, 15, VII 23, 6, X 1, 3
सर्गेण VIII 69, 8
सर्गेण VIII 92, 19
सर्गेण I 36, 3, 20, 44, 12, 48, 13, IV 6,
10, V 6, 7, 9, 5, 17, 3, 25, 8, VIII
44, 4, 17, IX 66, 5, X 140, 1
सर्गेण III 44, 2
सर्गेण X 64 3
सर्गेण VI 34, 4
सर्गेण IV 16, 3
सर्गेण IV 55, 2, V 31, 5
सर्गेण I 62, 1, 173, 1
सर्गेण IX 97, 4, X 165, 1
सर्गेणसि VI 21, 6
सर्गेणि I 138, 1, IV 4, 8, X 12, 4
सर्गे I 92, 5, III 6, 3, IV 7, 9, VIII
43, 10, X 16, 4, 142, 6
सर्गेण II 34, 1, V 45, 1
सर्गेण VIII 41, 8
सर्गेणि V 79, 8, VI 48, 7
सर्गेणसि X 61, 15
सर्गेणसि VII 81, 2, IX 67 24
R

सर्पिणा I 157, 1, II 8, 4, V 17, 3, 79, 9,
 VI 48, 3, 60, 10, VIII 7, 36, 43, 8,
 X 87, 2, 11, 14, 17, 88, 9, 12
 सर्पिणि IX 67, 23
 सर्पिणि VII 62, 1
 सचे V 41, 8, VI 22, 1
 सर्पन VII 55, 2
 सर्पुन III 44, 5, VI 9, 1, IX 69, 4
 सर्पुनस्य I 122, 5
 सर्पुना III 39, 2, X 21, 3
 सर्पुनि I 49, 3, V 84, 2
 सर्पुने IX 107, 13
 सर्पुनो X 85, 13
 सर्पे I 3, 12, 122, 14, 167, 9, II 19, 3,
 III 32, 11, IV 19, 6, V 45, 10, VI
 47, 5, VII 60, 4, VIII 20, 13, IX
 86, 34, 97, 21, X 8, 3
 सर्पे स्नि IV 3, 12
 सर्पे स्पृश II 19, 2
 सर्पे III 22, 3, V 32, 8
 सर्पेय I 55, 2, III 22, 2, VI 61, 8, VII
 63, 2, IX 86, 45, X 66, 11, 190, 1
 सर्पेय I 19, 7, 51, 1, 56, 5, 85, 9, 168, 6,
 II 23, 18, III 51, 2, 53, 9, VIII 40,
 5, X 10, 1, 58, 5, 65, 3, 115, 3
 सर्पेयस्य I 67, 12
 सर्पेयान् X 190, 2
 सर्पेयान् V 32, 1
 सर्पेये VIII 26, 17
 सर्पेये V 59, 1
 सर्पेय I 117, 14, 158, 3, 182, 7, VI 62, 6,
 VII 69, 7
 सर्पेय V 54, 6
 सर्पेया IX 21, 6, 107, 12
 सर्पेयान् I 63, 6, II 20, 8, IV 24, 4
 सर्पे III 32, 5, V 50, 4
 सर्पेभि I 52, 2, 61, 12, 174, 4, 180, 1,
 II 16, 7, VI 72, 3, VII 18, 5, 87, 1,
 X 49, 9

सर्पे I 174, 2, V 41, 14
 सर्पेचित्रया IV 30, 18
 सर्पे IV 1, 17, 16, 9, V 25, 8, 52, 6
 सर्पे I 10, 2, 38, 2, 105, 4, 124, 1, 130, 5,
 144, 3, 158, 6, II 30, 2, 39, 1, III
 11, 3, 53, 5, 61, 3, IV 6, 10, 13, 3,
 VI 32, 5, VII 18, 9, VIII 69, 17,
 79, 5, IX 1, 5, X 18, 4, 27, 20, 29,
 5, 51, 4, 6, 59, 1, 73, 5, 143, 1
 सर्पेस्पृश I 113, 6
 सर्पेयति V 44, 11
 सर्पेयस्य II 13, 13, 14, 12
 सर्पेयसि I 82, 1
 सर्पेये स्पृश X 106, 1
 सर्पेयति VII 63, 4
 सर्पेति I 48, 6, 105, 2, VIII 27, 12,
 79, 5, X 26, 8, 127, 5
 सर्पे VII 1, 23
 सर्पेणु X 106, 7
 सर्पेण II 23, 14, VIII 75, 10
 सर्पेण VIII 53, 2
 सर्पेण X 147, 2
 सर्पेयत I 187, 1
 सर्पे X 27, 18
 सर्पेस्पृश I 164, 36
 सर्पेस्पृश IV 42, 8, 9
 सर्पे I 164, 17, VI 47, 21, X 28, 5
 सर्पे II 30, 5, IV 32, 1, VI 30, 1, 44, 18,
 VII 18, 16
 सर्पे I 92, 1, 124, 5, 164, 12, VI 27, 5
 सर्पे II 27, 15
 सर्पे I 156, 1
 सर्पे V 44, 10
 सर्पेण II 33, 4
 सर्पेयत II 104, 1
 सर्पितः VI 58, 2, IX 86, 14, 39, 45
 सर्पित I 164, 12, X 82, 6, 170, 2
 सर्पिता I 142, 9

सर्पिता: I. 164, 48
 सर्पुद II 11, 20, 14, 4, VIII 32, 26
 सर्पुद I. 57, 6
 सर्पुदस्य VIII. 3, 19, 32, 3
 सर्पुदस्य X. 67, 12
 सर्पेकः VIII 30, 1, 69, 15
 सर्पेक I 114, 7.
 सर्पेकाम VII 33, 6.
 सर्पेक IV 32, 23
 सर्पेकेय I. 27, 13
 सर्पेगाय I 116, 1.
 सर्पेस्य VII 37, 3
 सर्पीत् I. 124, 6, VIII. 47, 8
 सर्पी I 51, 13
 सर्पीय I 146, 5
 सर्पे I 7, 5, 40, 8, 81, 1, VI 50, 4, X 91, 8
 सर्पेपु I 102, 10
 सर्पेक I 133, 3.
 सर्पे IV 16, 17, VIII 1, 34
 सर्पे I 33, 3, 70, 1, 71, 3, 73, 5, 81, 6,
 9, 116, 6, 118, 9, 121, 15, 122, 14,
 169, 6, 184, 1, 185, 9, II 12, 4, 5,
 23, 13, 15, 35, 2, III 43, 2, IV 1, 7,
 2, 12, 18, 4, 6, 16, 19, 20, 3, 24, 8,
 29, 1, 38, 2, 48, 1, 50, 11, V 2, 12,
 33, 2, 6, 9, 34, 9, 54, 12, VI 14, 3,
 15, 3, 16, 27², 20, 1, 24, 5, 25, 7,
 36, 5, 45, 33, 47, 9, 48, 16, 51, 2,
 59, 8, VII 8, 1, 21, 5, 9, 31, 5, 34,
 18, 48, 3¹, 56, 12, 60, 11, 64, 3, 68, 2,
 83, 5, 86, 7, 92, 4, 100, 5, VIII 1, 4,
 19, 36, 21, 16, 24, 22, 34, 10, 39, 2,
 48, 8, 60, 12, 63, 7, 65, 9, 66, 12,
 IX 23, 3, 61, 11, 79, 1, X 20, 4, 27,
 8¹, 19, 34, 13, 42, 1, 59, 3, 76, 2,
 86, 1, 3, 89, 3, 116, 6, 133, 3, 148, 3,
 191, 1
 सर्पेपत्नी VII 6, 5, X 43, 8
 सर्पे VIII 33, 14

सर्पेण V 54, 8
 सर्पेण I. 89, 3, 136, 6, 174, 6, IV 2, 4,
 VI. 48, 14, 50, 1, 51, 3, VII 36, 4,
 39, 5, 66, 7, X 61, 17, 68, 2, 89, 9,
 117, 6, 141, 5
 सर्पेण I A 108, 14
 सर्पेण V 67, 1, VII. 59, 1, VIII 19, 35
 सर्पेण II 27, 5, 6, 8, VII. 60, 1, VIII
 18, 21, 83, 4
 सर्पेण I 26, 4, 36, 4, 40, 5, 41, 1, 44, 13, .
 79, 3, 90, 1, 9, 107, 3, 136, 3, 5,
 139, 7, 141, 9, 162, 1, 186, 2, II 1, 4,
 27, 1, 2, 7, 38, 9, III. 54, 18, IV
 30, 24, 55, 4, V 3, 2, 29, 1, 46, 5,
 VI 52, 11, VII 35, 2, 38, 4, 40, 2, 4,
 51, 2, 60, 4, 5, 9, 62, 6, 64, 1, 66, 4,
 11, 12, 82, 10, 93, 7, VIII 25, 13,
 26, 11, 27, 17, 31, 13, 46, 4, 67, 2,
 94, 5, IX 64, 24, 81, 5, X 31, 4,
 36, 1, 64, 5, 65, 1, 9, 85, 23, 36, 43,
 92, 6, 93, 4, 126, 1, 141, 2
 सर्पेणश्च I 91, 3
 सर्पेणो इति I 167, 8
 सर्पेणः I 41, 7, 105, 6, 136, 2, VIII 47, 9,
 X 40, 12, 185, 1
 सर्पेण्ये IV 3, 5, VII 62, 2, VIII 101, 5
 सर्पेण्य V 85, 7
 सर्पेण्य V 75, 7
 सर्पी I 123, 1
 सर्पी VII 65, 2
 सर्पे V 16, 3, VIII 51, 9, 54, 7
 सर्पेण I 73, 9, 93, 12, 112, 22, 118, 2,
 162, 8, 12, 14, IV 31, 4, 39, 2, V
 36, 2, VI 39, 5, 45, 12, 46, 1, 13,
 54, 5, 60, 12, VIII 47, 11, IX. 6, 2,
 64, 3, 79, 2, X 61, 16, 76, 2
 सर्पेण I 8, 2, 116, 17, 162, 3, II 2, 10,
 IV 37, 6, VI 45, 2, VIII 40, 2, 62, 3,
 103, 5

अर्वाताश्च I 155, 1
 अर्वाता VII 102, 2, VIII 6, 47
 अर्वाताश्च IX 47, 5, X 94, 6
 अर्वाता II 33, 1, VIII 71, 12
 अर्वाता I 145, 3, VII 87, 1
 अर्वाताश्च X 5, 2
 अर्वाता I 43, 6, 63, 5, 111, 3, 151, 3, 162, 6,
 V 86, 5, VI 36, 2, IX 11, 3, 62, 2,
 X 40, 5
 अर्वाताश्च I 27, 9, 64, 13, 73, 9, VI 45, 12,
 VII 90, 6, VIII 2, 36, 19, 10, 92, 11,
 X 96, 7
 अर्वाताश्च V 85, 2
 अर्वाता I 163, 1, 3, 4, 8, 11, VI 12, 6
 अर्वाता V 6, 1, 2, VII 35, 12, 40, 6, 90, 7,
 93, 3, VIII 19, 6, IX 10, 1, 66, 10,
 X 64, 6, 74, 1
 अर्वाता I 91, 20, 112, 21, 162, 16, 163, 9,
 IV 15, 6, V 54, 14
 अर्वाता VIII 25, 24, X 105, 2
 अर्वाता X 92, 6
 अर्वाताश्च X 92, 6
 अर्वाता I 104, 1, 149, 3, 152, 5, 163, 12;
 III 49, 3, IV 7, 11, 11, 4, 36, 6, 38,
 10, VI 12, 4, 28, 4, 33, 2, VII 22, 1,
 37, 6, 44, 4, 56, 23, 58, 4, IX 87, 7,
 X 27, 14, 99, 4, 132, 5
 अर्वाता I 9, 5, 47, 10, 92, 16, 108, 4,
 118, 2, II 39, 3, 5, III 4, 8, 32, 13,
 43, 6, 58, 2, IV 4, 8, 32, 15, V 43,
 5, 8, 45, 10, 62, 4, VI 18, 11, 37, 1,
 60, 3, 62, 11, 63, 1, VII 27, 3, 39, 3,
 64, 2, 67, 3, 7, 69, 3, 72, 2, 74, 2,
 82, 8, 83, 3, 91, 5, 6, VIII 8, 23,
 35, 12, 61, 1, X 15, 4, 29, 3, 71, 9,
 77, 4, 89, 5, 129, 6
 अर्वाता I III 9, 15
 अर्वाता I 35, 10, 104, 9, 118, 1, 157, 3;
 177, 1, 2, 5, II 18, 5, 6, III 4, 11,
 6, 9, 35, 6, 41, 8, 43, 1, IV 10, 3,

V 40, 4, 83, 6, VI 19, 9, 41, 5, X
 15, 9, 44, 2, 83, 6, 89, 16
 अर्वाता I 164, 19, 168, 1, VI 48, 4, VII
 48, 1
 अर्वाता VII 78, 1
 अर्वाता I 107, 1, II 34, 15, IV 57, 6,
 VII 18, 3
 अर्वाता IV 3, 2, 20, 2, 32, 14, VII 29, 2,
 VIII 3, 17, X 116, 2
 अर्वाता I 84, 3, III 37, 2
 अर्वाता IV 24, 1, VII 41, 6
 अर्वाता V 74, 9, VIII 22, 3
 अर्वाता X 6, 6
 अर्वाता VI 25, 3
 अर्वाता IX 97, 28
 अर्वाता I 164, 19, II 29, 6, VII 28, 1
 अर्वाता I 34, 12, 45, 10, II 37, 5, III
 41, 9, VII 88, 1, VIII 4, 14, 6, 45,
 14, 8, 90, 4, X 38, 4
 अर्वाता I 47, 8, 55, 7, 137, 3, II 39, 3,
 V 76, 1
 अर्वाता X 46, 5
 अर्वाता I 163, 13
 अर्वाता IX 97, 25
 अर्वाता III 37, 11, VIII 82, 1, IX 39, 5
 अर्वाता III 40, 9
 अर्वाता V 73, 1, VIII 13, 15, 33, 10,
 53, 3, 93, 6
 अर्वाता I 130, 8, VIII 12, 9
 अर्वाता II 20, 6
 अर्वाता X 99, 7
 अर्वाता IX 61, 15, 65, 19
 अर्वाता I 1, 4, 4, 7, 8, 6, 3, 9, 2, 20, 4,
 39, 1, 45, 2, 51, 5, 52, 1, 62, 8, 24,
 63, 12, 16, 29, 64, 12, 67, 3, 70, 10,
 85, 4, 8, 86, 3, 87, 1, 6, 94, 5, 96,
 8, 16, 21, 97, 6, 15, 17, 25, 49-51,
 98, 1, 109, 3

अथैत IV. 58, 10

अथैति IX 7, 4, 18, 6, 56, 2, 77, 4

अथैति I 135, 2³, IX 3, 9, 5, 2, 12, 8,
13, 1, 16, 4, 7, 17, 3, 20, 1, 23, 5,
28, 6, 34, 1, 2, 37, 1, 2, 38, 1, 6,
42, 5, 56, 1, 57, 2, 61, 17, 63, 20,
65, 20, 66, 22, 67, 4, 15, 69, 2, 84, 2,
86, 7, 11, 12, 16, 26, 44, 46, 97, 13,
101, 7, 103, 2, 3, 107, 5, 17, 26

अथैत् IX 16, 6, 62, 19, 96, 20, 107, 15

अथैति VIII 94, 7

अथैति I 105, 12, 125, 5, II 25, 4, IV
18, 6, 58, 5, 6, IX 2, 4, 10, 4, 13, 7,
31, 3, 33, 3, 34, 6, 62, 3, 27, 63, 6,
66, 13, 77, 1, 85, 7, 86, 1, 89, 5,
X 75, 4

अथैत् III 30, 9, VIII 89, 4

अथैति IX 32, 4, 44, 1, 54, 4, 62, 23,
64, 8, 67, 5, 76, 5, 78, 5, 80, 5, 82,
2, 85, 5, 86, 35, 107, 4, 21, 22

अथैत् III 33, 12

अथैति I 127, 6, X 63, 4, 92, 7

अथैति X 158, 2

अथैति II 14, 2, X 85, 34

अथैते I 94, 1

अथैथ IV 47, 2, V 51, 6

अथैत् II 3, 1, 3, 33, 10³, VII 18, 22, X
2, 2, 99, 7

अथैत V 7, 2, 52, 5

अथैता V 86, 5

अथैति VIII 20, 18

अथैतिस्थिति I 56, 4

अथैति I 134, 6³, V 79, 10

अथैते X 77, 1

अथैत् II 23, 15

अथैति IV 55, 7

अथैति X 92, 11

अथैत X 71, 6, 108, 7

अथैति VIII 48, 8

अथैति VIII 1, 7

अथैतस्थिति IV 18, 6

अथैतस्थिति III 30, 10

अथैतस्थिति I 166, 7

अथैतस्थिति IX 67, 30

अथैतस्थिति VII 18, 7

अथैतस्थिति I 191, 1, 3, 4

अथ I 11, 7, 13, 11, 24, 13, 14³, 15, 25,
21, 28, 1-4, 32, 2, 9, 12, 33, 7, 51, 7,
54, 4, 55, 6, 56, 1, 57, 6, 58, 5, 59,
6, 71, 5, 79, 7, 80, 4, 5, 82, 2, 93, 4,
104, 3², 105, 3, 116, 3, 124, 11, 129, 4,
6², 130, 7, 133, 3, 7², 151, 6, 152, 1,
154, 6, 161, 10, 164, 10, 51, 168, 4, 8,
174, 4, 179, 2, 180, 2, 3, 189, 5, II
11, 2, 14, 4, 20, 6, 27, 17, 28, 11,
29, 7, 30, 5, 33, 5, 14, 34, 9, 42, 3,
III 4, 10, 29, 3, 53, 19, 61, 4, IV
1, 4, 5, 4, 5, 13, 4, 5, 16, 2, 19, 2,
4, 27, 3³, 30, 14, V 2, 5, 6, 3, 9,
7, 5, 29, 4, 30, 2, 13, 31, 12, 32, 1,
37, 2, 41, 13, 44, 9, 49, 5, 53, 8, 56,
1, 58, 6, 62, 3, 78, 8, VI 9, 1, 15, 15,
25, 2, 26, 5, 30, 4, 31, 4, 40, 1, 47,
14, 48, 13, 19, 54, 3, 61, 6, 66, 5,
74, 3, VII 18, 2, 17, 10, 28, 4, 32, 27,
58, 5, 60, 9, 64, 2, 86, 4, 5³, 87, 6,
104, 17, VIII 4, 3, 6, 29, 13, 25,
14, 14, 19, 23, 24, 30, 35, 4, 7, 36, 2,
47, 11, 53, 4, 62, 6, 64, 1, 8, 66, 14,
69, 9, 70, 11, 74, 15, 79, 9, 80, 6,
92, 9, 96, 13, 17, IX 7, 3, 9, 7, 15, 6,
38, 5, 70, 10, 71, 9, 73, 4, 8, 9, 74,
1, 4, 6, 7, 75, 3, 85, 2, 86, 27, 31,
96, 13, 97, 33, 107, 19, 22, X 8, 9,
16, 5, 23, 2, 4, 30, 2, 34, 5, 39, 6,
40, 3, 48, 5, 6, 50, 5, 59, 9², 60, 11,
61, 20, 65, 12, 66, 14, 69, 11, 73, 6,
86, 10, 105, 1, 8, 108, 5, 113, 4, 5, 7,
128, 9, 132, 6, 133, 2, 5, 134, 2-5,
138, 2, 144, 3, 171, 2, 179, 1

अथ I 7, 4, 49, 2, 102, 3, 4, III 32, 12,

30, 3, 62, 8, IV 32, 4, 52, 6, V 5, 9,
33, 7, 35 7, 8, VI 41, 5, 46, 11,
VII 41, 3, VIII 6, 32, 23, 12, 36, 2
60, 10, 70 6, 80, 4, X 38, 1, 80, 7
102, 1

सवःसह्यत् I 161, 4 X 27, 3

सवःसतिर I 131, 4²

सवःसतिर I 101, 5

सवःसत् I 158, 5

सवःसभिन्न II 11, 18

सवःससृत् VI 43, 3

सवःससृत् II 12, 12, VIII 32, 25, X
85, 13

सवःसस्य I 140, 10

सवःसहन् V 40, 6 IX 61, 1

सवःशात् VII 58, 1

सवःशे II 15 2, IV 56, 3

सव I 17, 1, 39 7, 42, 5, 46, 12, 114, 9,
119, 4, 121, 12, 127, 5, 151, 1, 158, 3,
II 26, 2, III 1, 15, 17, 3, 26, 5, 31,
14, 58, 2, 59, 6, IV 1, 20, 25, 3,
V 35, 2, 3, 70 1, VI 6, 1, 26, 1,
65 3, VII 21, 8, 88, 7, VIII 9, 13,
16, 2, 24 25, 27, 1, 38, 10, 47, 1,
67, 1, 73 1, 83 1, 94, 8, 97, 8, X
22, 7 35, 1, 2, 36, 2, 11, 100, 11,
115 5, 132, 5, 185 1

सव I 83, 2, 133 6 163 6, 164, 17, 18,
V 40, 6, VI 9 3, VIII 40, 8, IX
74 6, X 17, 13 27, 21, 67, 4

सव I 11, 5

सवःदेय I II 19, 12

सवःसि I 86, 6, 117, 19, 167, 2, 185 10,
II IV 22, 7, 41, 2 6, V 74, 6, VI
47, 12, VII 20, 1, 35, 1, 36, 9, VIII
26, 2, 81, 2, X 6, 1

सवःसोपति I 24, 7

सवःसोपति I III 1, 2

सवःसोपति I VI 75, 7

सवःसिपन X 68, 4

सवःसिदः I 41, 4

सवःसिदः VI 75, 5

सवःसिदः I 191, 2

सवःसिदः IV 58, 5

सवःसिदः VIII 32, 22, IX. 32, 4, X
43, 6, 136, 4

सवः II 31, 2, VII 38, 8, 57, 5, VIII
30, 3, 72, 12, X 35, 11, 97, 14², 103,
11, 107, 11

सवः VIII 49, 6

सवः II 40, 5, VI 52 16

सवः I 85, 10, 11, 116, 9, 130, 2, II 24, 4,
III 46, 4, VIII 72, 10, 12, X 101, 5-7

सवः I 31, 8, 34, 5, 47, 5, 109, 7, 8,
117, 23, 181, 7, 182, 4, II 31, 1, V
40, 7, VII 83, 1, 5, VIII 8, 20, 21,
35, 11, 57, 4, 59, 3, 5, 85, 9

सवःसि I 129 6

सवःसिपन VIII 96, 14

सवःसिपन VIII 72, 11

सवःसि IV 50, 3

सवःसि I 116, 22

सवःसि VIII 3, 2

सवःसिपन VIII 62, 6, X 25, 4

सवःसि I 76, 2, X 70, 10

सवःसि I 55, 8.

सवःसि II 12, 14, V 83, 4, VIII 2, 35

सवःसि VII 104, 12, VIII 75, 14

सवःसि II 40, 6

सवःसि V 87, 6, VI 9, 7², 50, 13, 61, 4,

VII 47, 2, 48, 2, VIII 1, 16, X 92, 13,
97, 14, 100, 1, 102, 1, 103, 7, 182, 1

सवःसि IV 17, 16

सवःसिपन V 44, 10

सवःसि IV 36, 5, 37, 6, VI 66, 8, VIII
20, 24, X 35, 14, 67, 11

सवःसि V 54 14

अवध I 112, 2, 17, 20, 22, V 63 1,
86, 1, VII 69, 4, VIII 22, 10
अवध III 30, 5
अवधत् X 177, 2
अवधत् X 117, 7
अवधत् I 179, 2
अवधत् X 97, 17, 109 1
अवधत् X 109, 4
अवधः गोहना I 34, 3
अवधः मिया X 107, 3
अवध IV 18, 7, V 53, 14, VIII 68, 19,
X 14, 8
अवधः इव IV 18, 5
अवधत् I 93, 5, 115, 6, 167, 8, 185, 10,
III 31, 8, IV 4, 15, VI 15, 12, VII
12, 2
अवधानि VI 66, 4
अवधे VIII 80, 8
अवध I 185, 3
अवधः धारति I 162, 11
अवधी I 51, 4, 80, 11, 103, 8, VI 27, 4,
VIII 12, 26
अवधी I 33 12, 80, 7, IV 30 15, 18
अवधीत् I 52 2, V 34, 4
अवधीत् I 187, 6, VIII 72, 4, 93, 2, X
146, 4
अवधः धृतये I 78, 4
अवधः धृत्यान् VI 47, 17
अवध VII 82, 10
अवध् VII 46, 2
अवध् I 24 3
अवधः नट I 116 24
अवधः नय I 186, 8, 190, 7, V 85 6
अवधः नय V 54 2
अवधः नय I 4, 10, 181, 3
अवधः नय I 140, 5, IV 19 6
अवधः नय L 61, 10 62 10, II 13, 7, V 11, 5
VI 61, 3, VII 87, 1, X 99 4

अवधनीति I 116, 8
अवधनीति I 118, 7
अवधो V 29, 9
अवधो VI 18, 3, X 69, 10
अवध VIII 73, 7
अवधः I 179, 3, II 23, 19, 24, 16, 35, 15,
IX 83, 2
अवधः IV. 50, 9
अवधो इति I 185, 4
अवधो I 152, 6, VII 46, 2
अवधु I 106, 3, V 42, 5, VI 52, 4,
VIII 54, 4
अवधु I 22, 16, 23, 12, 127, 2, III 8, 8,
10, 62, 3, IV 31, 10, 33, 3, V 41, 11,
46, 7, 51, 13, 87, 7, VI 50 14, 69 2,
VII 36, 7, 49, 1, VIII 3, 1, 63 12,
X 15, 1, 5, 77, 8
अवधत् I 51, 2
अवधत् II 14, 7
अवधत् X 73, 5
अवधः धततो X 97, 17
अवधः धदं II 29 6
अवधः धदत् VII 49 3
अवधः धान VII 98 1, VIII 4, 10, X 43 2
अवधः धानात् X 106, 2
अवधः धानेपु I 136, 4
अवधः धुप VIII 93 23
अवध IV 1, 5
अवध I 105 4, VII 32, 16
अवधः स्य VI 21, 5
अवधः स्यो I 108, 9, 10, VII 71, 3
अवधः III 54, 5, VI 25 1, X 81, 5
अवधः स्य VI 62, 11
अवधः स्य II 35, 12
अवधः स्यो नयानि I 163 5
अवधः स्य IV 58 2
अवधे I 101, 8, V 60, 8

अवसाना. III 1, 6
 अवसा IV. 23, 3
 अवसाप X 169, 1
 अवसाय I 104, 1
 अवसि V 65, 5, VI. 23, 2, 58, 1, VIII.
 36, 3, 37, 6, 47, 5
 अवसि X 140, 2
 अवसितस्य I 32, 15
 अवसितायः IV 25, 8
 अवसिह IX 89, 2
 अवसुनन् I 142, 11, II 3, 10
 अवसुहः X 4, 3
 अवसुहा VI. 75, 16, VII 46, 3
 अवसुहान् X 28, 11
 अवसुहासः X 91, 14
 अवसे I 17, 2, 22, 6, 10, 34, 12, 35, 1,
 45, 5, 47, 10, 48, 14, 52, 1, 12, 89, 5,
 100, 8, 102, 10, 112, 24, 114, 4, 118,
 10, 127, 4¹, 128, 8, 129, 10², 135, 4,
 164, 52, 168, 1, 183, 5, 186, 10, II
 12, 9, 16, 1, 29, 1, 34, 14, III 13, 2,
 26, 2, 47, 5, 54, 12, 57, 5, 62, 2, IV
 2, 13, 3, 1, 20, 1, 2, 22, 1, 3, 25, 1,
 41, 7, 8, V 17, 1, 25, 1, 35, 1, 41, 5,
 45, 4, 65, 3, VI 14, 1, 3, 17, 13, 21, 9,
 23, 8, 9, 24, 10, 29, 1, 33, 2, 38, 5,
 40, 5, 46, 6, 48, 4, 61, 2, VII 1, 2,
 21, 8, 26, 2, 32, 8, 38, 6, 48, 4, 51, 2,
 74, 1, 85, 4, 90, 7, VIII 8, 6, 9, 9, 1,
 11, 6, 9, 12, 19, 19, 32, 22, 3, 16,
 23, 25, 32, 10, 34, 4, 53, 7, 54, 2, 3,
 7, 61, 8, 63, 4, 70, 2, 71, 14, 86, 4,
 99, 8, IX 108, 14, X 31, 1, 38, 4,
 39, 5, 63, 11, 66, 4, 74, 5, 81, 7,
 101, 1, 141, 3, 149, 5
 अवसे III 53, 20
 अवसानं III 22, 3, X 88, 14, 129, 5
 अवसा III 32, 11
 अवस्या V 19, 1
 अवस्परत् VI 42, 4

अवस्परत् II 23, 8
 अवस्थते I 116, 23
 अवस्पर्त् I 14, 5, 101, 1, 114, 11, 131, 3,
 II 11, 12, 13, 19, 8, 21, 5, III 42, 9,
 VII 94, 4, VIII 13, 17, 21, 1, 63, 10,
 IX 17, 7, 63, 20, 86, 24
 अवस्थवः IX 13, 2
 अवस्थवे II 6, 6, IV 50, 9
 अवस्यु I 25, 19, III 33, 5, IV. 16, 11,
 V 31, 10, VII 32, 17, VIII 35, 12.
 अवस्युनिः VIII 13, 9
 अवस्यु V 75, 8
 अवस्युव. IX 43, 2
 अवस्युव V 46, 1
 अवस्यन् IV 2, 19
 अवस्यन् II 17, 5
 अवह. II 13, 8, V 31, 8, VIII. 24, 28
 अवहः I 54, 3
 अवहत् III 53, 9, X 59, 10
 अवहत् X 29, 2
 अवहन् I 51, 10, IV 33, 2, X 85, 38
 अवहन् IV 25, 6
 अवहितः I 105, 17
 अवहितः X 137, 1
 अवसि IV 55, 5, VII 97, 2, VIII 26, 21
 अवा I 27, 7
 अवाचः IV 25, 6
 अवाधि I 51, 15, V 3, 12, VI 34, 5, VII.
 70, 1, VIII 40, 12, X 54, 6
 अवामिन III 53, 23
 अवाट X 15, 12
 अवाट VI 16, 20, 18, 1, IX. 89, 7, 96, 8, 11.
 अवाट VIII 79, 7
 अवाट X 129, 2
 अवाता VI 64, 5
 अवाता VI 67, 7
 अवाता I 52, 4, 62, 10
 अवाता I 38, 7

अविपवाः X. 18, 7.
 अविप्यत् V. 40, 5.
 अविप्यत् I. 33, 12; VIII. 32, 26; 77, 6.
 अविदः I. 6, 5; VI. 7, 5.
 अविदः VI. 61, 3; VIII. 96, 16; 17.
 अविदह I. 23, 14; 101, 5; 139, 3; III. 34, 4;
 V. 14, 4; 29, 3; X. 43, 8; 108, 11.
 अविदह I. 103, 5³; V. 40, 6; 45, 7; X.
 46, 3; 67, 1; 68, 9; 109, 5; 139, 6.
 अविदह I. 93, 4.
 अविदन् I. 62, 2; III. 1, 3; X. 62, 2⁽³⁾; 181, 2.
 अविदन् III. 9, 4; 31, 5; IV. 58, 4; V. 11, 6;
 40, 9; VII. 76, 4; X. 46, 2; 71, 3;
 111, 7; 129, 4; 181, 3.
 अविदन् I. 83, 4.
 अविदेषां IV. 28, 4.
 अविमः VIII. 61, 9.
 अविमे VI. 45, 2.
 अविमभिः II. 36, 1; IX. 86, 11, 91, 2, 107, 2.
 अविमन् IV. 2, 5.
 अविमरखाय I. 174, 8.
 अविमिक्तां X. 112, 4.
 अविमिः VI. 31, 3.
 अविमयेन IV. 24, 6.
 अविमयेन IV. 25, 3.
 अविमिहीः III. 32, 10.
 अविमिहीः IV. 19, 10; 22, 5.
 अविमिहीः VII. 19, 5.
 अविम्यन् VII. 18, 8.
 अविम्यन् X. 56, 4.
 अविम्यत् II. 24, 2; IX. 38, 5.
 अविम्यत् I. 141, 5; II. 13, 1.
 अविम्यत् X. 44, 6; 55, 2.
 अविम्यत् I. 162, 20.
 अविम्यन् VIII. 27, 12.
 अविम्यमिन् II. 40, 3.
 अविम्यमिन् I. 164, 10.
 अविम्यः III. 13, 6.
 अविम्यत् I. 81, 1.

अविम्यन् VIII. 25, 20.
 अविम्य VI. 39, 5.
 अविम्यन् VII. 18, 25.
 अविम्य VIII. 5, 13.
 अविम्य IV. 50, 11; VII. 67, 6.
 अविम्य II. 30, 6; V. 62, 9; VII. 67, 5,
 VIII. 9, 5.
 अविम्य I. 185, 9; V. 43, 2.
 अविम्य I. 111, 5; X. 26, 1; 9.
 अविम्य इति VII. 34, 12.
 अविम्यः VII. 28, 5.
 अविम्यन् X. 115, 6.
 अविम्यन् I. 58, 2; VII. 3, 2.
 अविम्यन् VIII. 51, 3.
 अविम्यन् VIII. 45, 23.
 अविम्यन् VIII. 67, 9.
 अविम्यन् I. 189, 5.
 अविम्यन् II. 38, 3.
 अविम्यन् इति इति इति इति I. 63, 2.
 अविम्यन् V. 66, 2; X. 170, 1.
 अविम्यन् IV. 36, 2.
 अविम्यः VI. 10, 6.
 अविम्यः VII. 34, 14.
 अविम्यः IV. 48, 1.
 अविम्यः IX. 107, 8; 109, 7; X. 46, 6.
 अविम्यः VII. 1, 11.
 अविम्यः III. 16, 5.
 अविम्यः VII. 1, 19.
 अविम्यः I. 116, 5.
 अविम्यः I. 91, 19.
 अविम्यः VII. 4, 6; 61, 4.
 अविम्यः X. 86, 9.
 अविम्यः X. 95, 3.
 अविम्यन् X. 13, 5.
 अविम्यन् IX. 32, 3; 34, 6, 76, 4; 86, 19;
 107, 26.
 अविम्यन् IX. 21, 7.

63, 10, 19, 68, 7, 74, 9, 86, 48, 101,
16, 106, 10, 107, 6, 108, 5
नयन् II 38, 4
नयत् I 166, 4
नयत् IX 8, 6, 69, 4, 97, 12, 98, 2, 101,
14, 15, 107, 13, 18
नयत्ते X 95, 5
नयत्ति I 117, 15, IX 48, 3
नयत्तिभि I 112, 6, VII 69 7
नयत्पिपु VIII 2, 24
नयत्ती X 27, 21
नयत्पी X 31, 10
नयत्प्याय II 35, 5
नयन् III 49, 1
नय IX 13, 6, 61, 17, 67, 5, 69, 9, 97,
4, 56, 107, 17, 109, 16
नयवत् II 17, 4
नयव VIII 97, 2
नयव IX 37, 3, 49, 4, 66, 28, 67, 20,
69, 4, 82, 1, 85, 5, 86, 8, 31, 98, 2,
100, 4
नयव VII 33, 4
नयव I 135, 6², IX 62, 8, 67, 4, 103 2,
107, 10
नयवति IX 86, 34
नयवती IX 70, 7
नयवे IX 16, 6, 36, 4, 64, 5, 66, 11, 86, 3,
99, 5, 103, 3, 107, 22, 110, 10
नयवो IX 75, 4, 88, 6
नयवो II 38, 10, X 139, 5
नयवो IX 97, 31
नयवे IX 50, 2, 66, 9, 69 3, 70, 8, 86,
13, 25, 91, 1, 92, 4, 96, 13, 97, 3,
12, 16, 19, 40, 98, 3
नयव VIII 97, 3
नयव I 101, 2, 132, 4², 175, 3, VI 14, 3,
11 41, 2
नयवत् I 33 5, 51, 8, 130, 8, IX 73 5, 8
नयवत् II 24 3

नयन् IV 51, 2
नयि IV 55 5
नयवन् I 67, 2
नयविव IV 3, 16
नयविव X 146, 6
नयवो VIII 8, 11
नयवो V 40, 9
नयवो V 2 12
नयवो L 102, 8, X 133, 2
नयवो VIII 96, 16
नयवो X 28, 6
नयवो इति VIII 82, 4
नयवो I 143, 5 176, 3, IV 16, 17, VI
6, 5, 18, 10, VIII 27, 18, 1 87, 5
नयवोभि X 87, 4
नयवो I 54, 4, 80, 13, III 30 15, VII
104, 20, 25
नयवोवत् IV 17, 13
नयवोवत् II 14, 2
नयवत् I 161, 12
नयवत् V 2, 7
नयवत् III 29, 16
नयवत् VIII 6, 16, IX 71, 8
नयवत् I 32, 7, 10, 52, 6, III 1, 11,
VII 12, 8
नयवो X 124, 1
नयव II 34, 9, IV 4, 15
नयवोवत् X 99, 5
नयवो X 182, 1
नयवोवत् VIII 89 2, 99, 5, IX 62, 11,
87, 2, 1 55, 8
नयवो I 100, 10, IV 46, 2, VI 48, 17,
68, 6, VII 18, 5
नयवो I 170, 5, III 21, 1
नयवो VI 33 2
नयवो VIII 73, 9, X 43 6, 92, 1.
नयवो I 34 7
नयवो IX 102, 4
८

समुये IX 65, 6
 समुहि I 54, 9, VIII 45, 22, 82, 6
 समै VIII 2, 2
 समोति I 94, 2, II 16, 3, 24, 8, III 11, 7,
 59, 2, IX 81, 2, X 39, 11, 62, 9,
 64, 15
 समोतु I 17, 9, III 51, 13, IV 9, 8
 समसघास्य II 24, 4
 समसघास्य X 101, 7
 समसदिघ्य V 54, 3
 समन् VII 88 2
 समन् II 1, 1, III 29, 6, VI 43, 3,
 IX 108, 6, X 68 4
 समन्ता I 191, 15
 समन्ति I 130, 3³, II 24, 7
 समन्तो II 12 3
 समन्तसर्पाणि X 67, 3
 समन्तसर्पाणि IV 30 20
 समन्तसर्पाणि X 101, 10
 समन्तसर्पाणि X 53 8
 समन्ति IX 112, 2
 समन्तसर्पाणि IV 1, 13
 समन्तसर्पाणि X 139, 6
 समन्तसर्पाणि VII 104, 5
 समो I 172, 2, V 47, 3, VI 75 12
 समोद्भव X 89 12
 समोत्त I 121, 9, II 30, 5, IV 16, 6,
 22, 1, V 30, 4, 8, VII 104 19
 समो I 60, 3, 69 3, 70, 1, II 31 7,
 IV 5 7, V 42, 1, 14-16
 समो V 64, 3
 समो I 92, 8, 154, 5, 166, 14, 178, 1,
 II 27, 11, 14 III 54 21, 57, 2, V
 4, 10, VI 1, 13, 13 6
 समोत्त I 114 3, II 19 7, 27, 10 VI 5 7⁴,
 VII 65 2, VIII 27, 22, IX 98, 12
 समोत्त I 114, 2, 136 7, III 11 8, IV
 4, 14, 58 11, V 41, 18, 70, 2, VII
 47, 2, 93 8, IX 91, 5
 समु I 73 5, 9, II 19 8

समुय X 112, 8
 समुय II 24, 3
 समुय VII 6, 3
 समुय X 94, 11
 समुय VI 21, 12
 समुय IV 4 12
 समुय VII 69 7
 समुय I 109, 2
 समुय X 86, 11
 समुय X 49, 8
 समुय X 179, 1
 समुय X 62, 11
 समुय VI 11, 5
 समुय I 51, 14
 समुय IV 7, 6
 समुय VIII 2, 39
 समुय X 61, 3
 समुय VIII 2, 20
 समुय VI 28, 6
 समुय X 85, 30
 समुय X 95 12, 13
 समुय III 54, 11
 समुय V 33, 2
 समुय VII 3 4, X 76, 3
 समुय I 92, 5, 124, 1, III 14 1, 19, 2
 61, 5, IV 6, 2, 13 2, V 1, 12, 28, 1,
 VII 10, 1, 39 1, 62 1, 76 1, 79 1
 समुय I 39, 6, VII 33 5
 समुय VI 75 13
 समुय VIII 46, 28
 समुय I 36, 8, 161 3, 162 22, 164 2,
 173 3, III 26, 3, 27, 14, 29 6, IV
 2 8, VI 3 4, 45 26 VII 3, 2, 70 1,
 VIII 2, 2, 49 5 IX 64 3, 71, 6,
 97, 28, 101, 2, 109 10, 112 4, X
 61, 24, 136, 5
 समुय VI 35, 4
 समुय IX 59, 1
 समुय II 21, 1

अष्टम्य I 135, 8
 अष्टम्ये X 97, 5
 अष्टम्य VI 47, 24.
 अष्टमदा I 113, 18, V 42, 8, X 107, 2
 अष्टमदातः VIII 74, 15
 अष्टमदायन् V 18, 3
 अष्टमनिर्दिष्टि X 76, 3
 अष्टमपते VIII 21, 3
 अष्टमपत्नी VI 47, 31
 अष्टमपत्नी I 88, 1
 अष्टमपत्न्य IX 86, 41
 अष्टमपुत्र VIII 26, 24.
 अष्टमपेशः II 1, 16, 2, 13
 अष्टमपुत्रा X 8, 3
 अष्टमपुत्र I 92, 8
 अष्टमपुत्रान् I 92, 7, 121, 14.
 अष्टम I 25 3, 27, 1, 116, 6, 117, 4, 9,
 118, 9, 161, 7, 162, 4, 13, 15, 163 2,
 III 53 11, 24, IV 10, 1, 37, 8, 39 5,
 57, 1, VI 46, 2, VII 7, 1, 77, 3, VIII
 4 21, 14, 3, 17, 15, 74, 10 78, 2, 97, 2,
 103, 7, IX 9 9, 61, 3, 62, 6, 64, 10,
 87, 1, 89, 4, 94, 5, 108, 7, X 18, 14,
 39 10, 65 11, 68, 11, 97, 4, 107, 7,
 10, 119 1, 143, 1, 2, 188 1.
 अष्टमपा VII 71, 1
 अष्टमद्वय X 149 1
 अष्टमद्वये VIII 61, 7
 अष्टमद्वे II 6, 2
 अष्टममेपस्य V 27, 5
 अष्टममेपाय V 27, 4
 अष्टममेपे V 27, 6
 अष्टमपते VI 45 26
 अष्टमपत IV 17, 16, VII 32, 23, X 160 5
 अष्टमपा VIII 46, 10, IX 64, 4
 अष्टमपाद्वय IX 107, 8
 अष्टमपु I 51, 14, IV 31, 14, VIII 53, 8,
 78, 9, IX 36, 6
 अष्टमपुन V 54 2
 अष्टमपुत्राव I 162, 6

अष्टम्यो VI 47, 9
 अष्टम्योगा I 186, 7
 अष्टम्यरायः V 10, 4, X 21, 2
 अष्टम्यन् I 48, 12, II 41, 7, V 57, 7, VII
 27, 5, 75, 8, 77, 5, 94, 9, VIII 22,
 17, 46, 5, 72, 6, 93, 3, IX 41, 4,
 42, 6, 63, 18, 69 8, 105, 4
 अष्टमपत I 122, 8, VII 100, 2
 अष्टमपता VII 72, 1
 अष्टमपति I 83, 1, 92, 14
 अष्टमपती I 48, 2, 123, 12, VII 41, 7,
 VIII 5 10
 अष्टमपतीन् X 97, 7
 अष्टमपते X 40, 5
 अष्टमपत्नी I 30, 17, 53, 5
 अष्टमपत VIII 45, 11
 अष्टमपत I 83 4, IV 49, 4, VIII 2, 24,
 X 47, 5
 अष्टमपित् IX 55, 3, 61, 3
 अष्टमसा IX 2, 10, 61, 20
 अष्टमसातः I 175, 5
 अष्टमसा VI 53 10
 अष्टमसूते V 79 1
 अष्टमस्य I 53, 2, 84, 14, 116, 7, 12, 117, 6,
 121, 2, 162, 9, 18, 19, 164, 34, 35,
 II 35, 6, IV 39, 3, 6, V 83 6, VIII
 32, 5, 52, 5, 61, 6
 अष्टमस्यद्वय X 34 3
 अष्टमद्वय X 26, 5
 अष्टमद्वे IX 96, 2
 अष्टा I 174, 5, III 35, 3, IV 33, 10, 34, 9,
 VI 59 3, 67, 4, X 22, 4, 5, 75 7
 अष्टाद्वय IV 52, 2, VII 104, 6
 अष्टा I 115, 3, 118, 5, 163 10, 164 3,
 180 1, III. 1, 4, 6, 8, 9, 7, 2, 61, 2,
 V 54, 10, 61, 2, VI 6, 4, 24 6, 37,
 3, 75 7, VII 18, 1, 41, 6, 67, 4,
 75, 6, 97, 6, IX 78, 2, X 6 6, 44, 7
 90, 10, 95, 8, 107, 11
 अष्टाद्वय V 53 7, 59 5, VIII 23, 11,
 X 97, 3, 119, 3

सद्यमानोद्भव V 62, 7.

सद्यमान I 161, 7, III 53, 23, X 73, 10

सद्यमान I 92, 15, 103, 5, 104, 1, 126, 2, 171, 1, II 34, 3, 8, IV 43, 6, 45, 6, V 31, 10, 55, 6, 58, 7, 59, 1, 62, 1, 83, 3, VI 47, 23, 59, 5, 75, 13, VII 34, 4, VIII 1, 31, 41, 6, 68, 17, 75, 1, IX 97, 50, X 34, 11, 79, 7, 101, 7, 149, 4

सद्यमान I 101, 4, V 18, 5, VI 63, 10, VII 104, 10, VIII 36, 5, 46, 29, 56, 4

सद्यमानः VII 19, 4

सद्यमानोद्भव II 34, 6

सद्यमान I 162, 16, V 31, 4, VIII 30, 4, 92, 25

सद्यमान. I 38, 12, 148, 3, 181, 2, II 12, 7, IV 14, 4, 45, 2, V 59, 7, 75, 6, VI 16, 43, 29, 2, 63, 7, VII 74, 4, 78, 4, VIII 1, 9, 55, 4, X 78, 5, 91, 14, 95, 9

सद्यमान X 78, 7

सद्यमानः VIII 32, 9

सद्यमान IV 37, 5, V 4, 11, VIII 6, 9, IX 4, 10, 62, 12, 63, 12, 67, 6, 93, 4, X 25, 5, 75, 9, 156, 3

सद्यमान I 3, 1, 2, 15, 11, 22, 3, 4, 47, 3, 92, 16, III 58, 7-9, V 74, 10, 75, 3, 78, 2, 3, VIII 8, 1, 5, 16, 18, 19, 22, 6, 26, 19, 27, 8, 35, 19, 83, 7, 85, 1, 9, 87, 6

सद्यमान I 22, 2, 44, 8, 53, 4, 89, 3, III 4, 156, 4, 157, 1, 161, 6, 181, 2, III 20, 1, 5, 58, 4, IV 2, 4, 34, 9, 45, 5, V 26, 9, 43, 8, 46, 4, 51, 11, 76, 2, 3, 77, 1, 2, VI 62, 1, VII 9, 5, 35, 4, 41, 1, 44, 1, 2, 51, 3, 73, 1, 74, 5, VIII 5, 4, 8, 8, 9, 17, 19, 10, 3, 18, 8, 20, 22, 3, 11, 13, 15, 25, 14, 26, 10, 13, 73, 6, 17, 94, 4, IX 7, 7, 8, 2, 81, 4, X 35, 6, 11, 40, 2, 14, 64, 3, 66, 5, 73, 3, 4, 85, 8, 9, 26, 93, 6, 7, 125, 1, 128, 7, 131, 5, 184, 3

सद्यमान I 30, 18, 34, 1-8, 11, 12, 46, 1, 6, 7, 15, 47, 1, 2, 4-6, 10, 89, 4, 92, 17, 109, 4, 112, 1-25, 116, 3, 6, 8, 18, 21, 117, 1, 2, 4, 5, 8-13, 15, 16, 18-25, 118, 1-4, 8-11, 119, 2, 3, 5, 10, 120, 1, 6, 139, 3, 157, 2, 4, 180, 4, 10, 181, 5, 7, 9, 182, 2, 4, II 39, 7, 8, 41, 7, 9, III 58, 3, 5, IV 13, 1, 15, 9, 10, 43, 4, 44, 1-3, 6, 45, 3, 7, V 41, 3, 49, 1, 73, 1, 7, 9, 74, 1, 8, 75, 2, 5, 6, 8, 76, 1, 4, 77, 3, 78, 4-6, VII 67, 3-6, 68, 1, 3, 6-8, 69, 2, 5, 7, 70, 1, 3, 5, 7, 71, 2, 3, 72, 5, 74, 1, 3, 4, VIII 5, 2, 7, 10, 14, 16-19, 25, 27, 28, 31, 32, 37, 8, 2, 3, 6, 9-11, 13, 21, 22, 9, 1-5, 8-10, 12, 14, 21, 10, 1, 22, 1, 5, 9, 10, 17, 26, 4, 5, 7, 14, 16, 35, 1, 4, 7, 10, 13, 16, 42, 4, 5, 57, 2, 3, 73, 1-3, 7, 12, 13, 85, 2, 3, 6, 8, 87, 1, 2, X 36, 6, 39, 1, 2, 6, 9-13, 40, 5, 6³, 7, 8³, 11, 12, 41, 2, 3, 52, 2, 61, 4, 65, 12, 85, 14, 92, 13, 131, 4, 143, 4

सद्यमान V 46, 8

सद्यमान I 46, 12, 120, 10, 157, 3, III 29, 6, 54, 16, IV 52, 2, 3, V 42, 18, VI 49, 5, VII 72, 3, VIII 8, 23, 9, 7, 13, 16, 18, X 106, 11

सद्यमान V 75, 7

सद्यमान I 22, 1, 186, 10, II 31, 4, III 58, 1, IV 25, 3, VIII 8, 12, 9, 13, 10, 2, X 12, 2, 132, 1, 184, 2

सद्यमान I 30, 17, 116, 5, 13, 25, 117, 7, 17, 118, 7, 157, 5, 180, 7, 8, 182, 7, 183, 6, 184, 5, 6, V 75, 1, VII 40, 5, 67, 10, 72, 4, 73, 2, VIII 10, 5, X 39, 14

सद्यमानः VI 45, 21

सद्यमान I 44, 2, 14, 164, 27, 182, 6, V 51, 8, 73, 10

अश्विमा IV 17, 11
 अश्वी IV. 2, 5, VII 1, 12, VIII 4, 9
 अश्वीश्वर II 27, 16
 अश्वे I 30, 21
 अश्वे इवेत्यश्वे I 33, 1
 अश्वेत I 162, 3
 अश्वेति VII 54, 2, 90, 6 VIII 5, 7, 13,
 11, 46, 26, 87, 5, X 108, 7
 अश्वेषु I 29, 1-7, 114, 8
 अश्वे I 16, 9, 88, 2, 113, 14, 117, 14,
 175, 4, II 15, 4, III 30, 12, 20, 58, 3,
 IV 51, 5, V 29, 9, 55, 1, 58, 6, VI
 39, 4, 62, 3, 65, 2, VII 18, 2, 41, 3,
 45, 1, 69, 1, 71, 3, VIII 5, 35, 7, 27,
 IX 96, 11, X 3, 7, 7, 2, 11, 7, 68, 12,
 70, 2, 3
 अश्वेत् I 92, 12, 113, 15, 124, 11, VII 77, 2
 अश्व्य I 32, 12, 74, 7, VIII 66, 3
 अश्व्य VIII 46, 21
 अश्व्य I 117, 22, 119, 9, IV 28, 5, V 52,
 17, 61, 5, VII 92, 3, VIII 21, 10,
 34, 16, IX 72, 9, 108, 6, X 48, 4,
 93, 12
 अश्व्य I 112, 10, VIII 46, 33
 अश्व्यस्य IV 41, 10, VIII 46, 22
 अश्व्यस्य VIII 24, 14
 अश्व्या V 79, 7, VII 16, 10, 67, 9, VIII
 27, 6, 34, 14
 अश्व्याना VIII 25, 23
 अश्व्यानि VI 44, 12, VII 18, 19
 अश्व्ये VIII 13, 22
 अश्व्येन \ 87, 16
 अश्व्ये VI 60, 14, VIII 73, 14
 अश्व्यस्य I 173, 4
 अश्व्यस्य III 15, 4, VII 20, 3, 28, 2,
 IX 90, 3
 अश्व्यस्य I 55, 8, 91, 21, VI 18, 1, VIII
 70, 4, X 48, 11
 अश्व्यस्य II 21, 2, VII 46, 1, VIII 32, 27
 अश्व्यस्य VI 19, 2

अश्व VIII 2, 41, X 27, 15
 अश्व VII 84, 5, VIII 70, 5, X 126, 1.
 अश्वस्कथ्ये X 62, 7.
 अश्वम II 5, 2, X 114, 9
 अश्ववे IV 30, 19
 अश्व I 121, 8
 अश्वस्यदी I 164, 41
 अश्वस्यदीनि II 7, 5
 अश्वस्यदीनि VIII 76, 12
 अश्वानि II 18, 4
 अश्वस्यधुर X 53, 7
 अश्वी I 35, 8, 126, 5, X 72, 8
 अश्वी VI 53, 9
 अश्वी IV 57, 4, VI 58, 2
 अश्वीस्य X 102, 8
 अश्वीवत्स्य X 163, 4
 अश्वीवती VII 50, 2
 अश्व VI 36, 5, VII 24, 1, VIII 100, 2,
 X 44, 4, 50, 5, 85, 26, 36, 124, 1
 अश्वत्त I 33, 3
 अश्वत्ता VI 63, 8
 अश्वत्त VIII 64, 9
 अश्वतो I 31, 3
 अश्वत्सहिष VIII 20, 24
 अश्वत्त III 31, 4
 अश्वत्त X 124, 7
 अश्वत्ता X 39, 6
 अश्वत् I 9, 5, 89, 5, 107, 1, 114, 1, 143, 6,
 173, 9, 176, 5, 186, 3, II 23, 14, III
 23, 3, 51, 11, IV 16, 20, VI 23, 5,
 10, 24, 5, 34, 5, VII 20, 8, 53, 3,
 85, 4, 104, 12, 13, VIII 31, 18, IX
 89, 6, X 5, 7, 27, 1, 29, 2, 37, 10,
 101, 3, 129, 1, 137, 5, 141, 4
 अश्वत् I 57, 2, 125, 2, 129, 8, 156, 2,
 164, 16, 173, 10, II 26, 1, IV 2, 10,
 4, 7, VIII 20, 17, 28, 4, 31, 3, 61, 4,
 89, 4, X 10, 11, 89, 14

असत. V 12, 4, VII 104, 8, A 72, 2
 असता IV 5, 14
 असति I 124, 11, VI 23 9, 45, 14, VIII
 20, 15, A 85 25, 129, 4, 191, 4
 असति V 53, 15
 असता IV 5 5
 असत V 61, 4, A 103, 13
 असत VIII 30 2, X 97, 5
 असत VI 63 1
 असद VII 11, 2
 असद V 21, 4, IX 17, 8, 62, 7, A 91, 4
 असद A 189, 1
 असद II 9, 1, III 62, 15, VI 57, 2, IX
 1, 2, 16, 4, 19, 3, 62, 4, 30, 72, 5,
 89 1, 97, 37, 45, 107, 5
 असद VIII 28, 1, A 43, 4
 असद I 191, 4, X 30, 15
 असन् I 89, 1, V 33, 3, VII 8, 5, 104, 8,
 VIII 45, 33, A 29, 4, 53 8
 असन् I 38, 15, IV 3, 11
 असन् A 67, 10
 असन् V 30, 14
 असन् VIII 28 1
 असन् I 120, 10, VIII 25, 24, 46 22, 29
 असना X, 95 3
 असना I 148, 4, 155 2
 असना VIII 47, 18, X 62 11
 असना VIII 25, 22
 असनाप I 130, 4
 असने I 112 21
 असनो VIII 49 10
 असनोत III 34 10²
 असन्व VII 18 1
 असपत्न X 174, 4, 5
 असपत्ना X 159, 4, 5
 असपत VII 83, 8
 असपर्यन् III 9 9
 असम VI 36, 4, VIII 62 2
 असमना I 140, 4, VII 50 3

असमने VI 46, 13
 असम I 54, 8, X 47, 8, 89, 3
 असमष्टकाय II 21, 4, IX 76, 4
 असमा I 54, 8, VI 67, 1
 असमा II 13, 7, X 71, 7
 असमातिः चोना VI 29, 6
 असमाति X 60, 2
 असमानिषु X 60, 5
 असमानि VII 43, 1
 असंदिता IV 4, 2
 असंदिन VIII 102, 14
 असंमृष्टः V 11, 3
 असंयत्त I 83, 3
 असत् X 108, 3
 असत् IX 110, 4
 असत् IX 87, 6
 असत् II 24, 14, IV 38, 9, IX 3, 8,
 37, 5, 62, 16, 86, 44, 92, 2, 97, 45
 असत् IX 6, 4, 82, 3
 असत् X 108, 4
 असति I 38, 8, 181, 7, 190, 2, IX 36, 1,
 67, 15, 86, 46, 91, 1, 97, 46, 106, 12,
 109, 19
 असति IV 26, 5, VI 63 7
 असत्त I 13 6, 112, 2, 142, 6, II 25 4,
 IX 57, 1, 62, 28, 73, 4, 74, 6, 85, 10,
 86, 27.
 असत्त I 112, 9
 असत्त II 32 3
 असत्ता I 160, 2, VII 67, 9
 असत्तांश्च X 69, 8
 असत्ता III 57, 6, VIII 31, 4
 असत्ता इति VI 70, 2
 असत्तुषो IX 86, 18
 असत्त I 143, 3
 असति II 26, 2, IV 57, 6², X 174, 3
 असत्तु A 31, 3
 असत्तु IX 97, 30
 असत्तु I 161, 11
 असत्त III 29, 5

असहिष्ट VII 98, 5
 असाक्षि X 159, 1
 असादयत् VIII 23, 17, 51, 2
 असादयत् III 9, 9, X 7, 5
 असादि VII 7, 5
 असादि I 60, 2, III 4, 4, IV 6, 2, V 43, 7
 असाक्षि VI 47, 23
 असाक्षि I 53, 11, 173, 9, IV 2, 10, X 53, 4
 असाक्षि I 25, 15, 39, 9, 10³, VI 19, 2, 38, 5, X 22, 3, 74, 3, 96, 5
 असाक्षिः I 39, 9
 असाक्षिः V 52, 5
 असाक्षि X 56, 5
 असाक्षि I 84, 1, V 43, 5, VII 21, 1, IX 62, 4, 77, 5, 82, 1, X 104, 1
 असाक्षि IX 21, 7
 असाक्षि I 124, 1, 157, 1, V 81, 2
 असि I 1, 4, 12, 3, 13, 4, 15, 3, 44, 2, 9, 10², 59, 3, 74, 4, 81, 2³, 87, 4, 94, 7, 97, 6, 129, 2, 144, 7, 163, 3⁴, 189, 6, II 1, 2, 9, 4, 23, 11, 32, 6, III 3, 7, 9, 3, 53, 18, IV 6, 1, 32, 13, 21, 46, 1, V 9, 4, 28, 5, 35, 4, VI 2, 7, 4, 4, 13, 2, 40, 5, 48, 8, 19, 71, 2, VII 32, 24, VIII 4, 1, 6, 41, 11, 8, 12, 18, 13, 15, 14, 11, 23, 29, 24, 2, 39, 3, 43, 28, 44, 24, 29, 61, 14, 90, 2, 92, 28, 93, 33, 95, 3, 97, 5, 98, 5, 6, IX 65, 4, 85, 2, 97, 55³, X 1, 4, 24, 3, 35, 7, 98, 1
 असि I 15, 12, 27, 6, 31, 10, 12, 16, 36, 5, 9, 12, 50, 4, 53, 2, 59, 1, 5, 62, 12, 75, 3, 4, 91, 3³, 5², 94, 5, 6, 13¹, 102, 8, 132, 3, 169, 1, 188, 3, II 1, 3, 5, 7, 10-12, 15, 7, 5, 12, 15, 13, 1-12, 20, 2, 23, 2, 4, 27, 10, 33, 3, 41, 2, III 3, 10, 9, 3, 25, 1, 28, 3, 30, 21, 34, 2, 45, 5, 46, 2, 47, 1, IV, 4, 1, 9, 1, 20, 8³, 30, 2, 7, 22, 32, 2, 19, 52, 3², V 1, 8, 13, 4, 6, 28, 4,

29, 1, 40, 7, 44, 2, VI 25, 5, 44, 12, 21, 45, 5, 26, 47, 26, 30, 48, 9, 55, 3, 56, 5, 58, 1, VII 11, 1, 19, 1, 22, 7, 29, 4, 31, 6, 7, 32, 17, 33, 11, 37, 5, 98, 6, VIII 1, 6, 7, 2, 9, 4, 1, 11, 1, 2, 13, 15, 26, 19, 31, 21, 13, 23, 30, 33, 10, 36, 1, 5, 51, 7, 60, 3, 5, 6, 19, 61, 6, 64, 2, 69, 12, 71, 2, 79, 3, 80, 3, 7, 88, 4, 89, 6, 90, 2, 5, 95, 4, 97, 9, 98, 2², 99, 5², 101, 11³, 12³, IX 2, 10, 18, 1, 47, 5, 59, 4, 61, 20, 64, 1, 2, 66, 3, 16, 67, 1, 13, 86, 28, 29, 38, 39, 88, 3, 4², 104, 5, 109, 6, X 1, 2, 2, 1, 2, 4, 1, 2, 10, 13, 11, 5, 54, 5, 56, 3, 61, 24, 79, 5, 84, 4, 91, 3², 97, 18, 23, 100, 5, 102, 12, 104, 6, 110, 1, 3, 133, 3, 4, 141, 1, 145, 5, 152, 1, 153, 2, 3, 5, 156, 5, 180, 1, 186, 2

असि. X 79, 6, 89, 8

असि. VII 5, 3

असि. IX 73, 5, X 3, 1

असि. X 75, 5

असि. IV 17, 15, VIII 20, 25

असि. X 29, 7

असि. III 48, 2

असि. I 116, 7, 117, 6

असि. I 85, 11

असि. I 46, 10

असि. IV 13, 4, 51, 9

असि. I 162, 20

असि. X 79, 1

असि. II 13, 4, VII 39, 6, VIII 45, 38, X 79, 2

असि. V 32, 8

असि. X 89, 12

असि. X 86, 18

असि. IX 76, 4

असि. VI 3, 5

असि. VIII 50, 10

असिमासत् VIII 51, 2
 असिमासन् III 31, 9
 असिस्वदत् IX 81, 2
 असिस्वदत् IX 14, 1, 27, 6, 30, 4, 49, 5,
 60, 3, 78, 1, 106, 12
 असिस्वदत् IX 68, 1
 असोद VI 1, 2
 असोदत् I 143, 1, X 81, 1
 असोदत् V 1, 6, VIII 42, 1
 असोदत् X 132, 7
 असोद X 52, 2
 असु I 113, 16, 164, 4, X 121, 7
 असु I 179, 2
 असुत VII 26, 1
 असुतात् VI 41, 4
 असुताना VIII 64, 3
 असुःशृष X 82, 7, 87, 14
 असुःशृषा X 14 12
 असुःशीति X 12, 4, 15, 14, 16, 2
 असुःशीत X 59, 5, 6
 असुन्वत् I 101, 4, V 34, 6, VIII 62 12
 असुन्वत् IV 25 7, V 34 5, X 42, 4
 असुन्वत् I 110, 7
 असुन्वत् I 176, 4
 असुन्वा VIII 14 15
 असु I 140, 8, 182, 3, II 22 4, X 12 1,
 14 12, 15 1, 59 7
 असुर I 24, 14, 174 1, II 27, 10 28 7
 IV 2, 5, VIII 90 6 X 96 11 99
 12, 132, 4
 असुर I 35 7, 10, 54 3, 131, 1 II 1, 6
 III 3 4, V 15 1, 27 1 42 1, 51 11
 83 6, VII 30, 3, 56, 24, VIII 42 1
 IX 73 1, 74, 7, X 11, 6 74 1
 असुरःश्च VIII 19 23
 असुरःश्च VI 22, 4
 असुरःश्च VII 13 1
 असुरःश्च III 55 1, X 55 4
 असुरःश्च X 99 2

असुर V 42, 11, VII 2, 3, X 56, 6
 असुरस्य I 110, 3, 122 1, 126, 2, II 30, 4;
 III 29, 14, 38, 4, 53, 7, 56, 8, IV
 53, 1, V 49, 2, 63, 3, 7, VII 6, 1,
 99, 5, VIII 20, 17, X 10, 2, 31, 6,
 92, 6, 138, 3, 177, 1
 असुरःश्च X 170, 2
 असुरा VII 65, 2, VIII 25 4
 असुरा I 151, 4, VII 36, 2
 असुरा I 64, 2, VIII 96, 9 X 124, 5
 असुरा VIII 27, 20
 असुरात् X 53, 4, 157, 4
 असुराव V 12, 1, 41, 3, IX 99, 1, X 124 3
 असुरे X 93, 14
 असुरेभ्य VIII 97, 1
 असुरेभ्य X 151, 3
 असुरेः I 108, 6, X 82, 5
 असुरे II 23, 2, X 105 11
 असुरे VIII 101, 12
 असुरे II 27, 4, 33, 9, III 38 7, V 10 2
 66, 2, VI 20, 2, 30, 2 36 1, 74 1
 VII 5 6, 65 1, IX 71, 2
 असुरेभ्य II 35, 2, VII 22 5
 असुरे I 167, 5 VII 96, 1
 असुरेःश्च I 168, 7
 असुरेःश्च IV 42, 2, X 54, 4
 असुरेःश्च I 134 5
 असुरेःश्च IV 16 2 VII 21, 7 66 2 VIII
 25, 3, X 50, 3
 असुरात् I 110 3
 असुरात् IV 24 5, VI 44 11
 असुरे IV 25, 6
 असुरे I 168, 9, III 38, 5, 1 2, 2
 असुरे III 39, 3, V 7, 8
 असुरात् III 31 7
 असुरात् I 72 3
 असुरात् X 135 2
 असुरे VIII 10 4
 असुरे X 82, 4

अमृत्यं V 32, 6
 अमृत्यं I 164, 4
 अमृत्यं VIII 63, 7, IX 64, 4, 86, 2, X 86, 1
 अमृत्यं I 135, 6, V 52, 6, VIII 52, 9,
 93, 23, IX 16, 5, 46, 2, 62, 22, 63,
 25, 27, 64, 7, 16, 66, 10, 25, 67, 18,
 86, 4, 106, 14, 107, 25
 अमृति VIII 27, 11
 अमृति II 35, 1
 अमृत्यं IX 45, 1, 67, 17
 अमृत्यं IX 86, 4, 87, 5, 88, 6, 96, 22,
 97, 29, 31
 अमृत्यं I 9, 4, IX 7, 1, 13, 6, 62, 7, 66, 11
 अमृत्यं IX 12, 1, 17, 1, 23, 1, 62, 1, 63, 4, 26
 अमृत्यं III 32, 6, V 32, 1, VIII 3, 10
 अमृत्यं I 32, 12, 57, 6, 130, 5, VI 17, 6,
 12, 30, 4, VIII 96, 18, X 133, 2,
 138, 2
 अमृत्यं X 54, 6
 अमृत्यं I 33, 13, 51, 11, 80, 10, II 15, 3,
 4, 28, 4, III 1, 9, 31, 11, 16, IV
 18, 7, 19, 8, V 29, 2, 30, 10, VI
 32, 2, X 80, 3, 98, 5
 अमृत्यं I 110, 8, X 67, 8
 अमृत्यं X 66, 8
 अमृत्यं IV 19, 2, VIII 59, 6
 अमृत्यं X 31, 9
 अमृत्यं V 31, 7
 अमृत्यं VI 47, 21
 अमृत्यं X 108, 6
 अमृत्यं I 105, 16, 191, 9, V 17, 3, VIII
 91, 2, 6, X 132, 4, 146, 1, 159, 1
 अमृत्यं I 154, 1
 अमृत्यं X 149, 1
 अमृत्यं VI 67, 11, VII 53, 3
 अमृत्यं VI 22, 3
 अमृत्यं X 111, 6
 अमृत्यं V 7, 6
 अमृत्यं I 62, 5

अमृत्यं I 164, 25, II 15, 2, VI 44, 22
 अमृत्यं II 13, 10, VII 99, 2, 3; VIII,
 89, 5, X 55, 1, 153, 3
 अमृत्यं II 12, 2, 17, 5, III 30, 9, 53, 9,
 VIII 42, 1, X 113, 4
 अमृत्यं VI 8, 3, 47, 5
 अमृत्यं I 66, 5, 116, 5, 130, 1, III 53, 4,
 6, IV 16, 10, 34, 5, V 6, 1², 30, 13,
 VI 49, 12, VII 37, 4, 6, VIII 3, 23,
 91, 1, IX 66, 12, 97, 8, X 14, 8, 28, 1,
 34, 10, 85, 33, 86, 20, 21, 95, 2, 4,
 13, 111, 10
 अमृत्यं I 116, 25
 अमृत्यं I 129, 9
 अमृत्यं VIII 51, 8
 अमृत्यं III 5, 10
 अमृत्यं VII 18, 11
 अमृत्यं II 11, 20
 अमृत्यं I 61, 7, 71, 5, II 42, 2, IV 4, 1,
 27, 3, 36, 6, X 87, 6, 103, 3, 133, 3
 अमृत्यं I 70, 6, IV 31, 13, VI 3, 5,
 20, 9, 64, 3, X 42, 1
 अमृत्यं I 64, 10
 अमृत्यं VIII 93, 1
 अमृत्यं VI 63, 3
 अमृत्यं I 141, 13, VIII 52, 9, X 45, 12,
 63, 17
 अमृत्यं VI 23, 10
 अमृत्यं I 22, 4, 33, 2, 36, 12, 37, 15, 100,
 2, 108, 2, 149, 2, 162, 9, 10, 167, 7,
 170, 1, 173, 6, 12, 178, 1, 190, 3, II
 27, 6, 33, 7, III 29, 1², 36, 9, IV
 18, 4, 20, 7, 21, 2, 45, 7, 58, 1, V
 7, 9, 31, 2, 39, 1, 3, 42, 2, 4, 65, 4,
 70, 1, 74, 6, VI 18, 3, 6, 15, 25, 1,
 29, 1, 34, 2, 44, 1, 62, 8, 65, 4, 74, 3,
 VII 20, 5, 22, 2, 27, 2, 3, 32, 19,
 56, 18, 21, 68, 5, 71, 4, 86, 6, 97, 4,
 VIII 1, 27, 31, 9, 15, 10, 3, 18, 19,
 20, 22, 23, 10, 24, 9, 19, 21, 27, 10²,
 30, 1, 33, 6, 46, 9, 47, 13, 54, 5, 66,

13, 67, 3, 6, 7², 70, 8, 81, 8, 94, 4,
100, 3, 102, 19, X 12, 5, 82, 5, 131, 3,
142, 1².

अलि I 27, 8, 40, 8, 41, 4, 62, 6, 84, 19,
105, 13, 109, 1, 164, 1, 165, 9, II 12, 5,
24, 7, 33, 10, IV. 30, 1, V 3, 5, 29,
14, 77, 2, VI 18, 3, 12, 21, 10, 24, 5,
25, 5, 30, 4, 66, 8, VII 3, 2, 4, 7,
29, 3, 40, 3, 60, 7, VIII 14, 4, 32, 16,
66, 9, 67, 19, 74, 15, 78, 7, 100, 3,
X. 27, 21, 31, 8, 71, 6, 117, 4

अलु I. 139, 1

अलु I 7, 10, 8, 5, 13, 10, 11, 16, 7, 24, 9,
26, 7, 27, 9², 30, 5, 12, 39, 2, 4,
55, 7, 82, 5, 86, 7, 90, 7, 8, 91, 19,
94, 8, 98, 3, 100, 19, 102, 11, 108, 2,
114, 10, 125, 7, 140, 11, 147, 4, 162,
8, 9, 11, 14, 165, 10, 172, 1, 184, 4,
185, 11, II 4, 2, 14, 11, 20, 3, 28, 1,
III 30, 6, 18, 44, 1, 54, 3, 18, 21,
59, 2, IV 1, 18, 2, 7, 4, 7, 12, 1, 15, 9,
21, 1, 26, 4, 37, 6, 46, 7, 57, 3, V
11, 5, 34, 9, 47, 7², 53, 9, 74, 9, VI
16, 26, 18, 5, 23, 3, 26, 8, 29, 6, 37, 5,
48, 18, 20, 58, 1, 66, 1, 7, 67, 8,
VII 1, 14, 4, 2, 20, 10, 25, 3, 34, 15,
22, 35, 2², 3, 4, 5², 6, 7, 9², 10,
11, 13², 38, 3, 40, 3, 41, 5, 56, 5,
17, 24, 57, 4², 58, 4, 66, 5, 67, 6,
70, 5, 85, 4, 86, 8², 100, 3, 101, 5,
104, 3, 8, 11², VIII 1, 32, 17, 6², 10,
19, 9, 66, 15, 83, 4, 93, 18, 96, 7,
100, 2, 102, 21, IX 63, 3, 92, 5, X
7, 4, 15, 2, 32, 9, 34, 14, 35, 13, 42, 3,
43, 2, 44, 9, 51, 8, 9, 59, 4, 62, 1,
77, 7, 80, 2, 81, 6, 85, 23, 97, 20, 23,
100, 4, 9, 10, 102, 11, 108, 6, 128,
1-4, 165, 1-4, 180, 1, 185, 1, 191, 4

अलु I 66, 4, 148, 4, 155, 2, IX 77, 2

अलु V 61, 8, 67, 5

अलु III 9, 9

अलु I 188, 4

अलु VIII 41, 8, 63, 7

अलु I 41, 6, VI 16, 20, VIII 93, 9, 15,
IX 27, 4

अलु I 4, 4, 15, 5, 140, 8, VIII 1, 11,
66, 10, IX 9, 5, X 48, 11

अलुतपचनः VIII 43, 1

अलुभिः I 8, 4

अलुन् 2 64, 8

अलु VII 1, 2

अलुद I 124, 13

अलोभयत् I 88, 6

अलोपत् I 82, 2

अलोदि I 122, 1, V 41, 10, VIII 39, 1,
X 77, 1

अलोष्ट I 77, 5

अलोष्ट X 67, 3, 105, 6, 11²

अलु VIII 96, 2

अलुतपचन I 164, 4

अलुभिः I 84, 13

अलु X 48, 20

अलु I 35, 10, 65, 4, 141, 7, II 4, 7,
30, 3, 35, 9, III 39, 3, VII 3, 2,
VIII 27, 12

अलु I 35, 4, 74, 8, 123, 1, 149, 4,
162, 21, 164, 17, II 3, 1, 38, 1, 4,
III 5, 3, 7, 14, 1, 61, 6, IV 6, 4,
18, 5, 51, 1, V 1, 2, 80, 5, VI 41, 2,
45, 31, 63, 4, 71, 4, VII 16, 3, 70, 1,
77, 2, 92, 2, IX 85, 9, 12, 86, 8,
87, 4, X 1, 1, 3, 3, 103, 9

अलोपचन X 101, 11

अलोपचन I 167, 6, X, 56, 6

अस्थि II 5, 6

अस्थि I 40, 7, X 119, 4, 127, 7

अस्थि I 94, 11

अस्थि I 80, 8, 135, 1², VIII 102, 13,
IX 83, 2

अलु III 1, 7, IV 51, 2, VI 64, 1, VII
83, 3, VIII 95, 1

संस्कृतः I 115, 3, 123, 1, 6, 126, 3, 190, 6,
IV 34, 3, 41, 8, 9, V 76, 1, VI 44,
20, VII 23, 3, 43, 2, 60, 4, 68, 2,
75, 3, VIII 48, 11, IX 53, 1, X 107, 2,
114, 10, 123, 4

संस्कृति VI 15, 19

संस्कृतस्य X 159, 5

संस्कृता X 4, 5

संस्कृतात् IV 30, 17

संस्कृतः II 15, 5

संस्कृतान् IV 3, 10

संस्कृतस्य V 15, 5

संस्कृति I 10, 2

संस्कृति X 161, 2

संस्कृतः IX 3, 8

संस्कृतः VIII 82, 9

संस्कृतः VI 66, 11, VII 56, 3

संस्कृतः VI 8, 2

संस्कृतः X 135, 2

संस्कृतः VIII 3, 19

संस्कृतः II 12, 12

संस्कृतः II 11, 9

संस्कृतः I 24, 9, 15, 33, 3, 60, 3, 63, 5,

92, 16, 114, 4, 121, 15, 129, 6, 10,

134, 2, 139, 5, 8², 144, 3, 189, 1, 3,

II 6, 4, 33, 2, 11, III 8, 2, 41, 8,

58, 2, IV 1, 4, 4, 5, 11, 6, 12, 6, 41, 1,

V 2, 7, 33, 3, 56, 3, 57, 1, 77, 2,

VI 44, 16, 74, 3, VII 1, 21, 22, 6,

32, 1, 34, 1, 38, 7, 44, 3, 56, 9, 71,

1, 2, 88, 7, 100, 6, VIII 2, 6, 20,

26, 8, 8, 11, 3, 18, 11, 16, 45, 37,

47, 13, 61, 16, 67, 15, 74, 7, 75, 13,

IX 81, 3, 104, 6, 105, 6, X 5, 1, 20, 8,

37, 4, 45, 1, 53, 1, 54, 3, 63, 12, 91,

12, 99, 7, 134, 5, 144, 6, 164, 3

संस्कृता I 132, 2, 137, 1, 3, IV 32, 18,

41, 10, VIII 18, 14, 63, 4, X 44, 3

संस्कृता VI 44, 19

संस्कृतस्य VI 47, 26

संस्कृतः III 54, 22, IV 22, 8, V 4, 2,

VI 19, 1, 3, VII 79, 5, IX 93, 4,

X 116, 6

संस्कृतः VII 19, 10

संस्कृतः I 36, 16, 176, 3, VIII 60, 7

संस्कृतः I 7, 6, 10, 8, 17, 8, 24, 14, 34, 3,

48, 9, 63, 8, 79, 5, 81, 6, 85, 12,

90, 3, 92, 13, 102, 4, 108, 13, 111, 3,

114, 5, 117, 2, 132, 4, 140, 11, 159, 5,

170, 3, 176, 4, 187, 11, 189, 3, II

11, 19, 13, 13, 14, 12, 18, 8, 38, 11,

40, 4, III 30, 21², 36, 9, 50, 3, 54, 11,

57, 6, 62, 14, IV 1, 3², 20, 7, 22, 9;

10², 31, 13, 36, 8, 37, 7, 55, 8, 9,

V 10, 1, 35, 1, 38, 4², 44, 6, 47, 7,

53, 13, 55, 9, VI 19, 6, 44, 18, 46, 8,

51, 5; 52, 15, 53, 5, 71, 6, 75, 11,

VII 50, 4, 68, 3, 74, 5, 78, 1, 79, 4,

81, 6, 94, 7, 104, 14, VIII 5, 12, 11,

10, 26, 15, 30, 4, 46, 19, 67, 19, 81, 9,

83, 1, 84, 6, IX 2, 9, 7, 9, 21, 5, 33, 6,

40, 3, 43, 4, 46, 5, 49, 3, 62, 3, 63,

12, 65, 13, 21, 86, 41, 90, 4, 91, 6,

97, 21, 101, 10, 11, 104, 4, 106, 6,

X 14, 12, 30, 11, 47, 1, 56, 2, 84, 7,

116, 9, 126, 7, 133, 7

संस्कृतः X 93, 14

संस्कृतः I 131, 7, 135, 2², 142, 10, III

41, 7, 42, 1, V 74, 8, VI 48, 2, VII

15, 8, VIII 19, 7, 70, 12², IX 2, 5,

6, 1, 14, 8, 64, 18, 78, 5, X 93, 11

संस्कृतः II 23, 8

संस्कृतः I 135, 5, 151, 7, VII 74, 4,

VIII 26, 14

संस्कृतः I 173, 10

संस्कृतः I 7, 10, 13, 10, 25, 15, 27, 2, 4,

30, 11, 33, 1, 79, 11, 94, 8, 16, 102, 4,

5, 114, 3, 129, 1, 4², 132, 6, 138, 2,

139, 9, 140, 10, 12, 152, 7², 157, 2,

१७४, १०; १८७, २, II २, १०, ३०, ४, ३१, १,
III. ३१, १४, ३९, ४, ६२, १५; IV. १, १३,
९, ७^३, २०, ३, २२, १०^३, ३१, १४, १५, ३२,
१, १५, V ४, ८, ९, ३५, ७, ८, ४१, १६,
४४, ७, ६५, ६, ७४, ९, VI ८, ७, ४५, ३०,
४६, ४, ४७, ३१, ५४, ६, VII २८, १, ३२, ११,
५१, २, ५७, २, ५९, ३, ६९, ६, ८२, ९,
VIII. १, ३, १५, ४, १८, ५, १८, ६, ४२,
१२, १७; १७, ४, २६, २०, ३३, १५^३, ४५, ९,
५२, ८, ५४, ८, ५७, २, ६४, ६, ६७, १९, ८८, ६,
९२, ३२, X २२, ७, २६, ४, ९, ३२, १, ३६, ६,
३७, ११, ८१, ६, ८४, ५, ९७, २०, २३, १०३,
४, ७, ११^३, १०८, ५, ११२, ७, १३३, १,
१३६, ३, १५१, ३, १५७, ३

सप्तमः I ९७, ३, V १०, ६, VI. २५, ७,
VII ७८, ५

सप्तमः VI ४५, १५, X ४२, १०

सप्तमः I १००, ६, II ३०, १०, VI १२, ४,
VIII १५, १२, ४०, ७

सप्तमः I १७१, ४, १८२, ८, III ५३, १९, X
९८, १२

सप्तमः II. २३, ५, IV १७, १०, V ३२, ३,
VIII २७, १८, ९६, ६, X ११७, ४

सप्तमः I. ९, ६, १७, ७, २४, १२, ३१, १८, ४७, ५,
८१, ३, ८४, २०, ९५, ९, ९८, ३, १०९, ७, ८,
१११, ५, ११२, २५, १६५, १४, १७४, १, १८९,
१, २, II. १, १६, २, १३, ११, १५, २८, १०,
३०, ५, ६, ८, ३९, ४, III ८, १०, ३३, ६,
५३, २०, ६२, ३^३, IV ४, १५, ९, ८, १२, ४,
३१, १०^३, ११, १२^३, V ४, ६, ३३, ५, ५५, ४,
१०, VI १९, ३, ४१, ५, ४४, ९, ४५, ३०,
VII १, २२, १२, २, १५, ३, १८, २, १९, ९,
२३, २, ३४, १२, ४८, २, ५४, १, ५५, ३, ९३, ६,
१०४, २३, VIII २, १९, ३, १, २, ८, २१,
२२, ४, २५, २१, ३३, १६, ४०, १२, ४८, ३,
११, ५४, ७, ५९, ५, ६३, १२, ७०, ६, ८०, ६,
१००, ११, IX ५२, ४, ८५, २, X १५, ५,
१७, ५, १०, १९, १, ६१, २२, ७३, ११, ७८, ८,
९७, २३, १०३, ११, ११२, १०, १५२, ४, १६५, ३
१७४, १

सप्तमः सप्तमः IV ३२, ४

सप्तमः I. ११३, ११, III. ६२, ७; VI ३४, २;
VIII ८१, ८, X ३८, ३; ११२, ३

सप्तमः I ४८, १२; ६४, १५, १२३, १३^३, १३९, ८,
II २, ६; २३, १५, IV ५१, १०, ५७, २, ८,
५८, १०; V. ४, १०, VI ७, ३; ४७, ६, VII
७७, ६, VIII ४७, १०, ५९, ७, X ५९, ५,
६; ८३, ४; १४४, २.

सप्तमः I. १६४, ३७, VI १९, १२; VII. २५, ४,
१०४, १५; VIII ७५, १५

सप्तमः I १०५, ७, १२६, ७, III २६, ७^३, IV
२६, १, V. ४४, १४, VII १००, ६, १०४, १६,
VIII १००, ४^३, X २७, १, ३३, ७, ४८, ७,
६१, १९, ८३, ५, ६, ८६, ९, ९५, २, ११९, १२,
१४५, ५, १५९, ३, १६६, २

सप्तमः I १३, ३, ७, ३०, ६, ५१, १५, ५४, १,
१००, ६, १०१, ९, १०९, ५, ११४, १, १३२, १^३,
१८५, ७, II ६, ८, १८, ७, ३०, ६, ३५, १४,
III २९, १६, ३०, २२, ३५, ६, ६०, ६, IV
१४, ४, १६, २, २०, १०, ३३, ११, ३४, ११,
३५, १, ५०, १०, ५८, २, V ७५, ८, VI ५०, ९,
५२, १३, १६, १७, ५९, ७, ६८, ११, VII. २३, ५,
२९, २, ३२, २६, ६९, ५, ९२, ५, ९५, ४,
VIII २, ३, २२, १८, ४४, १३, ७५, १२, ७६, ७,
X १४, ५, १७, ८, १९, ३, ३८, १, ४३, २,
४४, ५, ९, ७०, ७, ७५, ९, ८५, २७, ९८, ६,
१०२, १, १२८, २, ८, १३०, २, १३२, ५, १४५,
४, १४९, ५

सप्तमः I ६, ९, ७२, १०, ७३, ४, १८९, ८, II
१६, २, III ३८, ७, ५७, ३, IV २३, ५,
४१, ४, ४५, १, VI १९, ५, ३८, ३, VII २१, १,
८७, ५, VIII २, ३९, १७, १३, ४४, १, IX
२१, ५, ९४, १, X ९५, ७, १२४, ४

सप्तमः सप्तमः X ६१, ४

सप्तमः इति I ९, ७, ८, २४, ७, ३०, २२, ३४, ४,
३८, १५, ४३, ७, ४४, २, ४६, ६, ४७, ५, ५४,
११, ७१, २, ७२, २, ७४, १, ७९, ४, ९२, १४,
९३, १२, १०२, २, ११२, २४, ११३, १७, ११४,
९, १०, ११७, २३, ११८, २, ११, १२२, १४,
१२४, ९, १२९, ८, १३५, ८, १४१, ११, १५३, १,
१५८, २, १६०, ५, १६५, ३, ७, १६७, ९,
१६९, ३, १७३, १३, १८४, २, ४, १८६, ११,

II. 3, 9; 4, 8; 9, 6, 11, 4, 13; 14, 21, 6;
33, 12, 35, 4; 39, 6, 40, 4, III. 1, 19,
23, 4, 1, 8, 6, 10, 8, 30, 19, 35, 1,
36, 10³, 39, 2, 62, 3², IV. 4, 8, 8, 7²;
17, 20, 22, 9, 32, 14, 33, 10, 11, 34,
2, 10, 43, 7, 44, 6, 47, 4, 49, 4,
50, 10, 11, 53, 6, 7, V. 4, 2, 7², 6, 10,
53, 9, 54, 13, 73, 4, VI. 1, 11, 12²;
6, 7, 19, 9, 23, 8, 28, 1, 35, 2, 44, 9,
47, 13, 50, 3, 52, 16, 60, 3, 68, 6, 11,
69, 6, 70, 2, 5, 6, 74, 2, 3, VII. 5, 8,
21, 8, 22, 9, 24, 4, 25, 3, 26, 4, 34,
21, 42, 6; 45, 4, 48, 1, 4, 53, 3, 56,
17, 20, 24, 57, 4, 67, 2, 4, 7, 70, 4;
5, 75, 2, 8, 76, 7, 77, 5, 82, 10, 83, 9;
84, 4; 91, 4, 5, 101, 2, 5, VIII. 2, 10,
5, 15, 22, 16, 47, 2, 3, 14, 48, 10,
51, 10², 54, 2, 57, 4, 63, 12, 82, 6,
97, 8, IX. 12, 9, 32, 6; 63, 1, 30, 66,
21, 68, 10, 69, 7, 89, 1, 97, 3, X. 6, 6,
7, 4, 10, 3, 17, 8, 18, 9; 19, 1, 22, 2,
12, 13, 35, 13, 36, 13; 37, 11; 42, 6,
7, 44, 5, 61, 25, 66, 14, 69, 4, 70, 4,
84, 3, 91, 15, 93, 10, 95, 13, 98, 3,
9, 99, 8, 100, 4, 106, 4, 111, 10,
140, 4, 143, 6.

समेरा II. 35, 4.

समेराहि: X. 108, 1.

समे V. 39, 5; VI. 23, 5, 34, 4; 5; VIII. 43, 2.

समे I. 57, 3, 61, 1-6, 8, 12; 15; II. 35, 5,
12; V. 45, 3; VI. 1, 10; 63, 2; VIII.
41, 1; 96, 1²; X. 14, 9; 40, 9; 97, 7.

समे I. 32, 2, 13; 53, 10; 54, 7; 67, 4;
69, 5; 70, 2, 3, 71, 5; 76, 3; 77, 1;
91, 20; 104, 7; 114, 11; 116, 8; 125, 2;
127, 4; 147, 4; 149, 5, 161, 11; 162, 16,
166, 3; 173, 4; 6; 178, 2; II. 12, 5;
13; 13, 10; 14, 6; 7; 9; 16, 4; 17, 1;
6; 18, 2; 19, 5; 26, 4²; 27, 15²; 30, 2;
35, 2; 10; III. 1, 10; 9, 9; 13, 13; 31,
11; 12; 52, 8; 56, 4; IV. 4, 6; 7, 18, 7;

24, 6; 25, 5; 27, 3; V. 2, 3; 32, 10;
33, 1; 34, 3; 36, 6; 47, 6; 64, 2; VI.
10, 2; 17, 11; 18, 13; 20, 6; 24, 8; 32, 1;
34, 3; 5; 40, 2; 42, 1; 44, 14; 54, 4;
VII. 11, 2; 19, 2; 34, 3; 4; 11; 14;
45, 2; 63, 5; VIII. 1, 8; 2, 41; 8, 16;
9, 1; 14, 2; 23, 21; 27, 18; 31, 2; 62, 1;
100, 9, 103, 6; IX. 11, 1; 70, 1; 72, 3;
91, 3; X. 7, 4; 10, 9; 14, 9, 11; 18,
11; 12; 29, 7; 8; 31, 4; 11; 40, 9;
42, 1; 5; 6; 73, 6; 9; 79, 2, 5; 82, 4;
89, 3; 91, 12; 13; 96, 6; 98, 7; 99, 12;
102, 10; 117, 3; 133, 2; 136, 7; 160,
3²; 4.

समेरासमे VI. 42, 4.

समे IV. 15, 5; V. 17, 2; 64, 3; 82, 2;
VI. 40, 2; VIII. 31, 4; IX. 53, 3; 61, 29;
66, 14; 69, 1; 73, 4; 89, 3; X. 8, 3.

समे I. 4, 8; 12, 1; 22, 13; 23, 2; 26, 5;
33, 1; 52, 12; 57, 5; 60, 2; 61, 7;
9-11; 13; 14; 86, 4; 9; 92, 6; 102,
1; 2; 105, 1-18; 116, 25; 121, 4; 122, 8;
131, 4-6; 143, 2; 3²; 145, 2; 147, 2;
153, 4; 164, 1; 7; 32; 168, 6; 183, 6;
190, 3; 4; II. 4, 4; 11, 20; 15, 1; 16, 7;
19, 1; 2; 23, 19; 24, 16; 27, 5; 32, 1,
33, 9; 35, 6; III. 12, 1; 35, 6; 50, 2;
51, 10; IV. 1, 6; 11; 4, 11; 5, 8; 11;
12²; 15; 17, 9; 14; 19; 36, 2; 45, 1;
V. 12, 3; 16, 3; 17, 3; 4; 22, 4; 29, 7;
38, 4; 43, 3; 44, 8; 54, 10; 63, 2; VI.
29, 5; 37, 2; 44, 14; 47, 1; 48, 9;
59, 5; 62, 1; 69, 1; 7; 70, 2; VII. 4, 3;
7, 6; 29, 1; 30, 1; 31, 4; 32, 22; 38, 2;
8; 39, 3; 40, 5; 60, 7; 87, 6; 94, 1;
100, 5; VIII. 1, 26; 3, 8; 12, 5, 14;
13, 4; 15, 5; 17, 11; 19, 2; 3; 24, 8;
26, 8; 11; 37, 3; 46, 16; 63, 9; 92, 6;
95, 2; 102, 8; IX. 1, 10; 23, 7; 54, 1;
85, 3; 8; 89, 3; 97, 1; 98, 8; 102, 5;
108, 2; X. 3, 4; 6; 8, 7; 10, 5; 6;
27, 7; 31, 5; 6²; 46, 7; 61, 18; 64, 13;

१२, १२, ११, ११, ११०, ११; १११, ३, ११६, २,
१२१, ३, १२९, ६, १३९, ६, १६०, १; १६८, २,
१८७, ५, १८८, २, १८९, ३

अस्य I ६, २, ७, ७, ८, ८, १०; २२, १७, २३,
२४, २७, ८, ३०, ३, ३२, ६, ७, ३३, ११, १३,
३५, ७, ४०, ८, ५०, ३, ५२, ५, १०, १४,
५५, १, ६१, ८, ६२, ६, ६८, ५, ७१, ३, ६,
८०, १०, ८४, ११, १२, ९४, ३, ५, ९५, ३,
१०३, १, ३, ५, ११०, ६, ११४, ४, ११५, ५,
११९, २, ५, १२१, १०, १२७, ५, ६, १२८, ५,
१३८, १, १४०, ३, ५, १४१, २, ४, ८, १४४, १,
१४६, १, २, १४८, २, ४, १५२, ३, १५४, ५,
१५५, ३, ४, ५, १५६, २-४, १५८, ५, १६०, ३,
१६२, ८, १६३, २, ९, १२, १६४, १, ७, १८,
१७६, ४, १९१, १०-१३, II ३, ११, ४, ४,
५, ४, ५, ११, ९, १०, १२, १३, १३, १०,
१४, १, २, १०, १५, १, १७, १, ३, १८, ८,
२०, ८, २२, २, ३५, २, ८, ११, ३६, ५, ३८,
२, ५, ७, III १, ७, ९, ११, ३, १३, ५,
२४, १, २९, ३, ३०, १२, १७, ३२, ४, १५,
३४, ६, ७, ३६, ५, ३८, ५, ७, ४२, २, ४८, २,
५०, १, ५१, ४, ५, ५५, १८-२०, ५६, ७, IV
१, ७, ९, १०, ६, ५, ७, १०, ९, ६, १६, १,
५, १७, ६, ११, १२, १८, ४, २३, २, ३,
४-६, २५, ५, ७, २७, ४, २९, ३, ३०, १३,
३८, ८, ४०, ३, ५०, २, ५४, ४, ५८, ३, V
२, १, १०, १९, ५, २९, ३, ६, ११, ३०, २,
९, १०, ११, ३२, ५, ९, ३३, ८, ३४, ४, ७,
३७, ३, ४५, ९, ४७, ४, ४८, ४, ५३, १६,
५४, ७, ६०, ६, ६२, ७, ७७, ४, VI ३, ४,
१२, ५, १८, ५, १२, १९, ४, २२, ३, २४, ७,
२७, १, २, २८, २, ३०, १, २, ३५, १, ३६, २,
३७, ४, ३८, २, ४४, ५, १३, ४५, ३, ४७, १८,
५१, १३, ५२, ३, ५४, ३, ६२, ९, ६३, १, ७५,
५, ८, VII ३, ५, ११, ४, १६, ३, २०, ६,
३२, १२, ३४, ७, १७, ३६, ५, ४०, १, ४५, २,
८२, ३, ६, ८६, १, ८८, २, ९०, २, ९८, २, ५,
१००, ३, ४, १०४, ११, VIII १, ३४, २, २१,
३, ४, ८, १०, १३, ४, ८, ६, ४, ५, १३,
१२, ७, २४, ३२, १३, ८, २९, १९, १४, ३२,
१५, ४०, ६, ४८, १२, ४९, २, ५०, २, ५१, ५,
६०, १३, ६३, ३, ६६, ८-१०, ६९, ३, १७,

७२, १, २, ६, ७५, ७, ८२, ७, ९२, ५, ९४, ४;
९५, ६, ९७, १, ९९, ४, १०३, ९, IX ६, ७,
७, १, ७, ८, ८, १, १४, ३, २९, १, ३०, १,
४७, २, ३, ७०, ३, ७१, २, ५, ८, ७८, १,
८३, २, ३, ४, ८५, १२, ८६, १४, १५, ८८, १,
८९, ६, ९२, २, ९६, १, २, २२, ९७, ५४,
९९, ३, १०२, ३, १०८, १२, १०९, १५, X १, ३,
१०, ५, १२, ५, ८, १३, ५, १६, १, २०, ६, ९,
२३, २, ३, ६, २७, १०, २०, २४, २९, ५,
३४, ४, ६, ४२, ६, ४३, ७, ४८, ९, ५५, २,
६१, १, ३, १३, २४, ६२, ११, ६९, २, १०,
७३, ९, १०, ७५, ९, ७६, ३, ७, ७९, १, ८६,
४, ५, ८८, २, ८९, ६, ९०, ३, ४, ६, ११,
१२, १५, ९१, १३, ९२, ३, ७, ८, ९६, ३, ७,
९९, २, ९, १०, १०२, ६, ७, १११, ७, ११३,
१, २, ११४, ७, १२३, ७, १२४, ७, ८, १२५, ७,
१२९, ७, १३२, ३, १३५, ७, १३८, २, १४२, ५,
१४७, ४, १४९, ३, १६०, ४, १६८, १, ४, १७८, ३

अस्य X ६१, ८

अस्य VII १०४, २५

अस्य II २४, ८

अस्य III ५३, २२

अस्य I ११४, ४

अस्य I ३९, १, १७२, २

अस्य V ५५, ६

अस्य X ३०, २

अस्य IV २२, २, X ४२, १, १६८, १

अस्य V ८४, २

अस्य I ८७, ४, १२१, ६, १४, १३१, ६, १३८, ४,
१६४, ३७, III ८, १, १५, २, IV १, ५,
३, ४, ४, ३, २३, ५, ४१, ५, V ३, ८, ४१,
१७, ४५, ८, VI १, १, VII ३६, ८, VIII
४६, २१, ६६, १४, IX ७५, २, X २९, २,
११०, ४, १२२, ७

अस्य I ३२, ९, ४८, ३, ८, ९२, ५, ११३, २,
१२४, ८, III ५७, १, IV ३०, ११, ३३, ४,
४२, ८, ९, V ४६, १, VI ७५, ११, VII ७८, १,
VIII १००, १०, X ८५, १०, २८, ३९, ८६,
११, १०२, २, १०९, ३, १४५, ४

अस्य IX ८९, १

चस्या II 3, 4, VI 26, 8, VII 19, 7, 20, 8
 चस्या III. 57, 2, X 85, 45
 चस्ये I 127, 11, 158, 2, II 23 7, 33, 5,
 VII 1, 19, IX 97, 30, X 97, 19
 चस्ये X. 85, 33
 चस्यः VI 61, 3
 चस्यवर्ती X 63, 10
 चस्यक् IV 53, 3, 4
 चसिप I 3, 9 13, 9, IV 45 4, V 46 4,
 VIII 50, 8
 चसिप I 89, 3, IX 86, 18
 चसिप I 58, 7, IV 32, 24
 चसिपानि VII 69, 7
 चसेपता III 14, 5
 चसेपतश्चि VIII 60, 8
 चसेपन् IX 98, 9
 चसेपत III 29, 9, VII 59, 6
 चसेपती V 80, 3, VIII 27, 18
 चसेमा X 8, 2
 चसेमाणं III 29, 13
 चसदयत् II 4 7
 चसनीत IV 27, 3
 चसमश्च II 27, 9, IV 4, 12
 चसं I 112, 3, X 61, 17
 चसदन् V 54 8, VIII 12, 32
 चसदन् VIII 3 7, 16, 97, 11, IX 45, 5,
 63 21, 66, 8, 67, 9, 73 1, 4, 101, 11,
 106, 11, 110, 8
 चसश्चेष्टा VII 37, 7
 चसता X 148 5
 चसतापयत् IV 30, 21, IX 97, 54
 चसता II 11, 7
 चह I 6, 4 48, 4, 52, 11 84 15, 92, 3,
 119 3, 8, 135, 8 140, 9², 146, 5
 147, 3, 151, 7 154, 6, II 10 2, 25, 3
 31, 7, III 33, 11, 36, 4, IV 22, 7,
 30, 7, 10, V 3 12, 7, 5, 9 5, 34, 3,
 52, 6, 54, 4, 10, 83 3, VI 38, 4, VII
 20, 2, 103, 2, VIII 11, 4, 20, 20, 28, 1,

33, 17, 43, 3, 8, IX 77, 2, X 28, 1,
 42, 8, 43, 6, 51, 2, 61, 19, 71, 8,
 86, 2, 89, 13, 189, 3
 चहश्च VII 34, 5
 चह. III 48, 2, VI 9, 1, VII 66, 11
 चहश्च I 123, 9, II 30, 1, VIII 24, 24,
 26, 12, X 52, 2, 3
 चहश्चि IX 86, 41
 चहश्चि VIII 66, 10
 चहश्चि X 14, 9
 चहश्चि I 2, 2
 चहश्चि I 156, 4
 चहश्चि VIII 5, 9, 21
 चह I 116, 21, 117, 16, VI 72, 1
 चहत्ये IX 96, 4
 चहन् I 32, 1-5, 34, 3, 56, 5, 69 4, 85, 9,
 100, 6, 101, 2, 103, 2², 117, 12, 132, 2,
 186, 4, II 11, 5, 32, 2, III 4, 2, 32,
 11, 34, 3, 47, 3, IV 12, 1, 16, 11,
 28, 1, 3, 30, 5, 54, 6, V 29, 3, 30, 7,
 VI 26, 1, 47, 21, VII 19, 5, VIII
 32, 26, IX 86, 18, X 61, 1, 68, 11,
 95, 1, 11, 133, 2, 147, 1
 चहन् I 33, 11, 63, 3, 80, 10, III 33 6,
 IV 16, 7, 30, 14, VI 26, 3, 4, 6,
 VII 19, 5, X 73, 6, 102, 7
 चहन X 48, 6
 चहना I 123 4
 चहनि I 110, 7, 132, 1, X 18, 14
 चहनी इति I 123, 7, 185, 1, IV 55 3, V
 82, 8, VI 58, 1, X 39 12, 76, 1
 चहन् I 168, 5, 190, 3
 चहनेचि V 48, 3
 चहश्चि I 151, 9, 164, 51, IV 45 6, 53 7,
 V 62, 2, VII 28, 4, IX 55, 3, X
 7, 4, 10, 9
 चहश्च VII 87, 1, X 89 11
 चह I 11, 6, 17, 1, 7, 23, 22, 33 2, 44 5,
 50, 13, 105 7, 120, 6, 10, 126, 7,
 138, 1, 165 6, 8, 10, 171, 1, 4, 179 1,

II 14, 10, 27, 17, 28, 9, 11, 29, 7, 32, 4,
III 15, 1, 43, 3, 53, 12, IV, 18, 2,
26, 1⁴, 2³, 3, 27, 1, 42, 2-6, V 2, 8,
9, 6, 12, 2, 3, 42, 2, 43, 9, 44, 14,
75, 2, VI 9, 2, 26, 7, 47, 10, 50, 9,
VII 29, 4, 32, 18, 86, 7, 89, 1, 104, 14,
VIII 1, 20, 31, 6, 10², 11, 46, 9, 13,
16, 10, 2, 14, 1, 2, 19, 25, 28, 35, 22,
38, 10, 44, 23⁴, 45, 35, 53, 8, 62, 11,
67, 10, 74, 13, 75, 15, 76, 12, 78, 10,
IX 96, 4, 107, 19, 20, 112, 3, X 15, 3,
18, 13, 25, 3, 27, 1-3, 5, 9, 28, 5,
34, 2, 3, 12, 38, 5, 40, 7, 48, 1³, 2³,
4-6, 8³, 49, 1³, 2³, 3³, 4, 5³, 6, 7,
8³, 9³, 10, 51, 4³, 52, 2, 60, 10, 61, 18,
79, 4, 83, 5, 86, 9, 11, 12, 14, 88, 15,
95, 2³, 97, 1, 11, 20, 108, 10, 119, 5,
9, 10, 12, 125, 1³, 2³, 3, 5, 6³, 7, 8,
128, 4, 145, 3, 5, 146, 6, 149, 5,
150, 4, 159, 1, 2³, 3, 6³, 166, 2, 4³,
5, 167, 3, 174, 5, 183, 3⁴.

अहंशपूर्व. I 181, 3

अहंशु I 167, 7

अहंशान VIII 61, 9

अहंशे V 31, 4, VII 104, 9, VIII 96, 5

अहंशित I 71, 2, VI 9, 1, 48, 17, VII
103, 7, X 168, 3

अहंशित X 96, 10

अहंशिता X 96, 5

अहंशित I 182, 3

अहंशु I 124, 9

अहंश I 32, 7

अहंश III 30, 8

अहंशा X 22, 14

अहंशास X 34, 9

अहां I 50, 7, 116, 4, 130, 2, 9, 140, 13,

III 32, 9, 54, 22, IV 30, 3, V 48, 3,

VII 30, 3, 65, 2, VIII 1, 3, 43, 30,

61, 17, X 12, 4, 32, 8

अहांश IV 33, 6, V 58, 5, VI 61, 9,

VIII 96, 19

अहां I 116, 3

अहांनां VIII 22, 13

अहांनि I 52, 11, 88, 4, 171, 3, III 34, 4,
10, V, 49, 3, 54, 4, VII 11, 2, 25, 4,
76, 3, X 18, 5, 31, 7, 37, 2

अहांनिश्च VIII 48, 7

अहांनि X 161, 3, 5, 173, 1.

अहांनि V 86, 6, X 91, 15

अहांना I 9, 4, VIII 7, 2, IX 73, 6

अहिंसा: X 22, 13

अहिंसास्य V 64, 3

अहिंसास्य: I 141, 5

अहि: I 32, 5, 8, 13, 79, 1, 186, 5, II
31, 6, V 41, 16, VI 49, 14, 50, 14,
VII 35, 13, 38, 5, X 64, 4, 66, 11,
92, 12, 93, 5

अहिंशु VI 75, 14

अहिंशोपा I 32, 11

अहिंशे VI 18, 14

अहिंशे II 30, 1

अहिंशे VIII 62, 3

अहिना II 11, 2, IV 17, 1, 55, 6, VII
21, 3, X 111, 9, 113, 3

अहिनासा IX 88, 4

अहिंशु III 31, 5

अहिंशान I 172, 1

अहि I 32, 1, 2, 51, 4, 80, 1, 13, 103, 2,
7, 187, 6, II 11, 5, 14, 3, 11, 15, 1,
19, 2, III 32, 11, 33, 7, IV 17, 7,
19, 3, 9, 22, 5, 28, 1, V 29, 2, 3, 8,
30, 6, 31, 7, 32, 2, VI 17, 9, 10, 20, 2,
72, 3, VII 34, 16, 38, 7, VIII 3, 20,
93, 2, X 96, 4, 113, 8, 133, 2

अहिंशान्य I 64, 8, 9

अहिंशान्य VI 20, 7

अहिंशास VI 52, 15, X 63, 4

अहिंशान्य I 190, 4

अहिंशुस्य V 33, 5

अहिंशुस्य I 130, 4

अहिंशुस्य I 61, 8, 165, 6, III 32, 12, 47, 4

अहिम्न II 13, 5
 अहिम्न I 117, 9, 118, 9
 अहिम्ना II 19, 3
 अहीना I 32, 3, 4
 अहीना X 139, 6
 अहीशुव X 144, 3
 अहीशुव VIII 32, 2, 26, 77, 2
 अहुवत VIII 38, 9
 अहुषे II 37, 2
 अहुता X 107, 9
 अहुमहि VI 45, 10, VIII 24, 18
 अहुपत I 14, 2, 45, 4, 49, 4, VIII 8, 18
 अहुपान VII 86, 2, X 116, 7
 अहुणीयमान. X 109, 2
 अहुणीयमाना V 62, 6
 अहुपत X 155, 5
 अहे. I 32, 14, 54, 10, VIII 93, 14, X 48, 2
 अहेतन VIII 47, 6
 अहेन VII 73, 3
 अहेन II 19, 7, X 88, 5
 अहेठता II 32, 3, VII 67, 7, X 70, 4
 अहेठन् I 91, 4, X 32, 8
 अहेठमान I 24, 11, 138, 3, 4, VI 41, 1
 अहेठयन् X 37, 5
 अहेयत IX 22, 1, 71, 5, 73, 2, 86, 25
 अहोभि इव I 130, 10
 अहोरात्राणि X 190, 2
 अह् I 116, 19, 123, 9, III 32, 14, 56, 6,
 IV 10, 5, 16, 12, 33, 11, 54, 1, V 76, 3,
 VIII 22, 11, IX 86, 19, X 10, 6, 42, 5,
 95, 5, 16, 129, 2, 130, 5
 अहुवाय VIII 45, 27
 अह् IV 16, 3, X 37, 10
 अह्ताः अह्ता X 37, 9
 अह्ता I 126, 3, 185, 4, II 19, 3, 21, 6,
 III 8, 5, 23, 4, 34, 4, IV 34, 1, 5,
 35, 6, 37, 1, V 1, 4, 5, 3, 6, 80, 2,
 VI 7, 5, 39, 3, VII 5, 5, 41, 4, 77, 2,
 88, 4, IX 86, 42, 45, 97, 30, X 70, 1,
 85, 19, 88, 12, 110, 4
 अह् IX 92, 5, X 40, 5, 9

अह्ता IX 77, 3, X 138, 1, 144, 4
 अह्ता VI 40, 2, IX 26, 3, 4
 अह्ता II 38, 3
 अह्ता I 74, 8, VIII 70, 13, IX 54, 1,
 X 93, 9
 अह्ता III 2, 4, V 79, 5, VII 67, 6, VIII
 54, 8, 56, 1, 60, 16
 अह्ता V 79, 6, VIII 8, 13
 अह्ता IV 4, 14
 अह्ता I 62, 10
 अह्ता VII 80, 2
 अह्ता X 147, 3
 अह्ता VI 61, 8, X 56, 2
 अह्ता अह्ता I 52, 4, VIII 20, 7
 अह्ता IX 34, 6
 अह्ता I 24, 12, 13, VIII 8, 9
 अह्ता I 106, 6
 अह्ता IV 6, 9, V 29, 8, X 122, 8
 अह्ता I 117, 18, 19
 अह्ता X 17, 7
 अह्ता X 54, 1, 55, 1
 अह्ता VI 50, 4
 अह्ता I 69, 3
 अह्ता I 52, 3, II 32, 8, III 33, 5, 56, 4,
 VII 74, 1, VIII 13, 3, 22, 1, 38, 9,
 X 39, 6

अ

अ I 1, 2, 5, 7, 2, 1, 4-6, 3, 3-8, 4, 2-4,
 7, 5, 1, 3², 7, 6, 9, 7, 2, 3, 8, 1, 3,
 9, 1-3, 10, 10, 2, 4², 11, 12, 3, 4,
 10, 11, 13, 1, 4, 14, 1, 2², 6, 12, 15, 1,
 4, 16, 1, 4, 5, 9, 17, 1, 3, 8, 19, 1-9,
 20, 7, 21, 4, 22, 1, 8-10, 23, 1, 7, 13²,
 23, 24, 11, 12, 25, 5, 10, 15², 19,
 26, 3, 4, 27, 5², 6, 13, 28, 9, 29, 1-7,
 30, 1, 2, 8, 10, 14, 15², 17, 21², 22,
 31, 4², 7, 9², 17², 32, 3, 6, 7, 10,
 33, 1, 7, 11, 34, 5, 10-12, 35, 2², 3,
 4, 7, 8, 36, 6, 37, 6, 13, 38, 7, 10,

39, 6-9, 40, 2, 4, 41, 8, 9, 42, 5,
43, 8, 44, 1, 7, 9, 13, 45, 2, 8, 9,
46, 7, 13, 47, 2, 7-9, 48, 5, 9, 11,
12, 16, 49, 1, 50, 4, 51, 2, 4, 10²,
12³, 52, 1, 4, 6, 8, 12, 13, 53, 3,
55, 7², 57, 3, 5, 58, 1, 2, 5, 6, 59, 3,
60, 3, 4, 61, 9, 16, 62, 8, 63, 2², 5,
6, 9, 64, 9², 13, 67, 4, 70, 1², 71, 4,
6³, 8, 72, 4, 8, 9, 73, 4, 74, 6, 76, 2-4,
77, 2, 5, 79, 2, 8, 9, 81, 4, 5, 7, 9,
83, 4, 5², 84, 1², 3, 9, 18, 20, 85, 4,
6³, 7, 11, 86, 5, 87, 2, 88, 1², 2, 4,
89, 1, 7, 91, 11, 13, 16, 17, 22, 23,
92, 3, 13, 15, 16, 17², 18, 93, 6, 11,
12, 94, 3, 8, 95, 4, 97, 1, 98, 2, 101,
8, 10, 102, 5, 104, 1, 2, 6², 9², 105, 1,
2, 5, 13, 14, 106, 2, 107, 1, 2, 108, 1,
3, 4, 7-12, 109, 4, 7, 110, 3, 6, 9,
111, 2-4, 112, 1-25, 113, 1, 2, 10, 14,
16³, 19, 114, 3, 4, 9, 115, 1, 3, 116,
16, 17, 19, 22, 117, 1, 17, 19, 23, 25,
118, 1, 2, 4, 5, 10, 11, 119, 1, 2²,
3-5, 7, 9, 120, 6, 121, 1, 5, 10, 15,
122, 5², 14², 123, 1, 2, 4, 12, 124, 4, 5,
125, 7, 126, 2, 3, 5, 127, 7, 8², 11,
128, 6, 129, 6, 7², 9², 130, 1, 2, 9,
131, 6, 132, 4, 134, 1², 3, 4, 135, 3,
4⁴, 5², 6, 7, 136, 3, 137, 1², 2, 3,
139, 1, 6², 9², 140, 3, 7, 11, 141, 2²,
4, 5², 7, 11, 142, 1, 3, 4, 7², 13²,
143, 4, 144, 2, 3, 5, 145, 3, 148, 4,
149, 1², 3, 150, 1², 151, 3, 4, 5², 6,
152, 3², 6, 7, 155, 5, 156, 3, 5², 157, 3,
4, 159, 4, 161, 1-4, 10, 162, 5, 11,
16, 20, 163, 7, 13, 164, 8, 11, 13, 16,
21, 27, 30, 31², 32, 33, 37, 47, 165, 2,
4, 9, 12, 14, 15, 166, 4, 9, 13-15,
167, 2, 5, 6, 11, 168, 1, 3, 4, 10,
171, 2, 173, 1, 3, 11, 13, 174, 8, 175, 2,
176, 1, 2, 177, 1², 2², 3, 4, 178, 1, 2,
179, 4, 180, 5, 6, 181, 2², 3, 6, 182, 8,
183, 3-6, 184, 6, 186, 1, 2, 4, 6, 9,

187, 3, 188, 3, 6, 9, 189, 4, 191, 10,
II 1, 8, 12, 16, 2, 2, 4², 6, 13, 3, 3,
8, 11, 4, 3², 5², 6, 5, 2, 5, 6, 6, 8²,
7, 1, 8, 3, 4, 9, 2, 10, 5, 11, 15, 12, 5,
15², 13, 1, 2, 6, 9, 14, 1, 3, 7, 15, 2,
16, 8, 17, 2, 4, 6, 7², 18, 4⁴, 5⁴, 6³,
19, 5², 22, 2, 23, 1, 3, 9, 16, 24, 2, 7²,
26, 2, 27, 5, 16, 17, 28, 9, 11, 29, 6,
7, 30, 1, 7, 10, 32, 3, 33, 1, 6, 34,
4-6, 8, 35, 2, 7-9, 36, 1-6, 38, 1-7,
8², 11, 39, 2, 5, 41, 1-3, 9, 13², 19,
21, 43, 2², 3, III 1, 17, 19, 22, 2, 4,
7², 12, 13, 3, 3, 4, 9, 10², 4, 1, 6,
8², 11, 5, 3, 7, 9, 6, 2, 4-7, 9, 7, 1-4,
9, 8, 4, 5, 9, 9, 5, 8, 10, 4, 11, 9,
12, 1, 5, 13, 1², 4, 14, 1, 2², 3, 16, 4⁴,
5, 19, 4, 21, 4, 22, 2, 23, 1, 4, 24, 3,
25, 2, 3, 26, 5, 27, 6, 9, 29, 1, 6,
10, 15, 30, 1, 2, 11, 13, 17, 19², 21,
31, 3, 5, 14², 32, 2, 5, 10, 13², 15, 16,
33, 8, 10-13, 34, 1², 5, 35, 1, 2², 6²,
9, 36, 9, 37, 1, 9, 11², 38, 4, 7, 8,
39, 1-3, 5, 40, 2, 41, 3, 42, 2, 43, 1,
2², 3, 4, 6, 7, 44, 1², 4², 45, 1, 4,
46, 4, 47, 1, 3, 48, 2, 49, 1, 50, 1², 2,
51, 3, 7, 52, 2, 53, 1-3, 5, 8, 11, 14,
15, 20², 54, 11², 15², 55, 16, 18, 56, 2,
5, 6², 57, 5, 58, 1, 2, 4², 9, 59, 3, 5,
60, 3, 5, 61, 2, 3, 4², 6, 7, 62, 5,
15, 16, IV 1, 1-3, 7, 17, 2, 3, 4, 7,
8, 18, 3, 1, 9, 4, 3, 4, 9, 5, 15, 6, 6, 9,
7, 4, 6, 9, 1, 11, 1², 5, 6, 12, 2, 14,
1-4, 15, 2, 8, 16, 1, 5, 8, 10, 18,
17, 14, 16, 18, 18, 1, 5, 13, 19, 9,
20, 1², 10, 21, 1, 3, 5, 6, 22, 1, 4², 8,
23, 6, 9, 24, 1, 2, 8, 25, 7, 28, 5,
29, 1, 2, 30, 3, 7, 11, 16, 23, 31, 1,
4, 5, 32, 1, 2², 5, 10, 12, 15², 18, 20,
21, 33, 7, 8, 34, 2, 3, 5², 6, 35, 2, 6,
36, 2, 7, 8², 37, 8, 38, 10, 41, 11, 42, 8,
43, 4, 5, 44, 3, 5, 45, 2², 3, 46, 3-5,
47, 1, 3, 48, 1-5, 49, 3, 50, 3, 10,

51, 8, 10, 52, 5, 7², 53, 3, 7, 54, 4,
 55, 5, 9, 10, 57, 1, 58, 3, V 1, 7, 10²,
 11², 2, 5, 8, 4, 4, 5, 5, 7, 9, 6, 1, 4, 8,
 7, 3, 4³, 7, 9³, 10, 9, 7, 10, 1, 2, 7,
 11, 5, 12, 6, 13, 3, 6, 16, 5², 17, 1, 4,
 19, 2, 3, 5, 21, 4², 23, 1, 2, 4, 26, 1,
 2, 4, 5, 9, 28, 3, 6, 29, 2, 11, 31, 2,
 3, 9, 12, 13, 33, 3, 5, 34, 2, 5, 7,
 35, 1-3, 8, 36, 1, 2, 37, 3², 4, 38, 4,
 39, 1-3, 40, 1, 8, 41, 3, 6, 7, 13, 14,
 17, 42, 18³, 43, 1, 2, 6³, 7, 8, 10², 11²,
 12⁴, 13, 44, 6, 45, 2, 6, 9, 10, 46, 5,
 6, 8, 47, 1, 3, 48, 1, 2, 3², 49, 1³, 5,
 50, 3, 51, 1-3, 5, 8, 52, 2, 6³, 7, 12,
 53, 2, 6, 8², 54, 1, 3, 55, 3, 56, 1, 3,
 8², 9, 57, 1, 58, 3, 59, 1, 6, 8, 60, 2,
 61, 12, 16, 62, 2, 8, 63, 7, 64, 5², 7,
 66, 1, 6, 67, 2, 5², 69, 4, 71, 1, 3,
 72, 1, 73, 1, 4, 5, 9, 74, 1, 2, 5-7, 8²,
 75, 3, 6, 7, 9, 76, 1, 3², 4, 77, 3,
 78, 1, 4, 79, 6-8, 80, 5, 82, 5, 7, 83, 1,
 6, 7, 85, 6, 86, 3, 87, 3, 7, 8, VI
 1, 6, 10, 11, 3, 3, 7, 4, 6, 5, 2, 6, 6,
 7, 1², 5, 8, 4, 9, 4, 10, 4, 11, 1, 12, 2,
 4, 13, 2, 5, 15, 1, 3, 5, 17, 18, 16, 6,
 10, 16, 19, 29, 31, 35, 36, 40, 41, 42²,
 44, 46, 17, 12, 13, 18, 9, 11, 19, 1,
 3, 6-8, 9⁴, 20, 8, 21, 4, 10, 11, 22, 3,
 8, 10, 11³, 23, 8, 28, 1, 3, 29, 2⁴, 3,
 5, 30, 2, 31, 1, 2, 5, 32, 4, 33, 3,
 35, 5, 36, 3, 37, 5, 38, 2², 5, 40, 1,
 3², 4, 41, 1, 4, 5, 42, 2, 3, 44, 12,
 19, 20, 45, 1, 21, 33, 46, 5³, 7², 8, 14,
 47, 6, 9², 20, 30², 31, 48, 6³, 11, 15,
 16, 49, 1, 6, 11, 50, 4, 8-10, 51, 1, 2,
 8², 9², 15, 52, 16, 17, 53, 7, 54, 7, 10,
 55, 1, 6, 56, 6, 57, 5, 58, 4, 59, 2,
 5-10, 60, 3, 8, 9, 14, 15, 61, 2, 14,
 62, 2, 5, 10, 11, 63, 1, 3, 7, 11, 64, 4,
 5, 66, 3, 5, 6, 11, 67, 3, 6, 7, 8²,
 68, 1, 11, 69, 3, 7, 71, 4, 72, 3, 73, 1,
 75, 3, 13, VII 1, 8, 17, 19-21, 24, 25,

2, 6, 3, 9, 4, 5, 8, 5, 4, 8, 6, 2, 6²,
 7⁴, 7, 2², 3, 5, 6², 8, 1, 9, 3, 10, 1,
 2, 4, 11, 1, 2, 5, 12, 2, 13, 2, 14, 3,
 15, 11, 16, 1, 4, 6, 8, 9, 17, 2, 6,
 18, 4, 7³, 20, 2, 4, 7, 9³, 21, 2, 22, 3,
 23, 1, 24, 3², 4, 25, 1, 2, 27, 1, 5,
 28, 2, 29, 1, 3, 30, 1, 32, 1, 2, 4²,
 5-7, 13, 14, 19, 20, 24, 26, 33, 2, 34,
 34, 4, 10, 20, 36, 1, 3, 4, 6, 37, 1,
 5, 8², 38, 2, 3, 39, 2, 5³, 41, 6, 42,
 3-5, 43, 3², 4³, 5, 44, 5, 45, 1, 3,
 46, 4, 48, 1, 50, 1², 53, 2, 56, 10, 13,
 18, 19, 21, 57, 2, 3, 7, 58, 5, 59, 4,
 6, 7, 10, 11, 60, 4, 8, 61, 1, 2, 62, 3,
 5², 64, 2, 65, 4², 66, 15, 17-19, 67, 4-6,
 10, 68, 1, 4, 69, 1-3, 70, 1², 5, 71, 3²,
 4, 72, 1, 2, 5⁴, 73, 2, 4, 74, 3, 4,
 75, 1, 3, 76, 2, 77, 4, 78, 4, 79, 2,
 81, 5, 82, 3, 6, 8, 83, 3², 5, 84, 1,
 87, 2, 88, 3, 4, 91, 4, 6, 92, 1, 93, 6²,
 94, 4, 7, 10, 11, 95, 2, 5, 97, 2², 4,
 5, 98, 3, 99, 7, 104, 9, VIII 1, 4, 9,
 10, 16-18, 23², 24², 25, 27, 29, 31,
 2, 14, 17, 22, 25-27, 28², 3, 2, 14, 17,
 4, 2², 3, 8, 10-12, 5, 7, 10, 13, 15,
 16, 24, 28, 30, 31, 32³, 33, 6, 16,
 23, 24, 36, 46, 7, 11, 13, 27, 33, 35,
 8, 1, 2, 3², 4², 6², 7, 9-11, 13, 17, 18,
 9, 1, 7², 8², 14, 16, 18, 10, 1, 5, 11, 1²,
 7, 10, 13, 5, 11, 13, 14, 14, 6, 15, 1,
 16, 3, 17, 1², 2, 4, 5, 11, 13, 18, 4,
 7, 11, 16², 19, 1, 4, 15, 27, 28, 31,
 32, 20, 1, 2³, 5, 6, 10, 16, 18², 22,
 23, 26, 21, 3, 4, 8², 10, 16, 22, 1²,
 4, 5, 8-10, 12², 15, 17, 18, 23, 10,
 12, 30, 24, 1, 4², 6³, 10, 13, 16, 25,
 28, 29, 25, 4, 6, 18, 26, 4, 5, 8, 9,
 20, 21, 23, 27, 2, 5, 6, 8⁴, 11, 18,
 20, 22, 28, 1, 4, 29, 2, 31, 5, 10, 11,
 32, 6, 8, 12, 18, 23, 24, 33, 2, 3,
 8, 9, 12², 13, 14, 16, 34, 2, 4, 6-9,
 10², 12-16, 18, 35, 4, 10, 38, 4, 7, 10,

39, 7-9, 40, 1, 2², 41, 8, 42, 1, 4, 44, 1,
 3, 9, 13, 45, 1, 3, 4, 14, 15, 20²,
 23, 36, 39, 40, 46, 3, 7, 9, 19, 21²,
 25, 30, 32, 48, 4, 6, 11, 13-15, 49, 3-5,
 7, 50, 3-5, 7, 52, 7, 53, 3², 4², 5³,
 54, 3², 6, 55, 1, 57, 1, 60, 1², 4², 5,
 11, 17, 18, 20, 61, 1, 3, 6-8, 62, 4, 11,
 63, 9, 64, 4², 6, 8, 10, 12, 65, 1, 3-5,
 9, 11, 66, 7, 8², 12, 67, 11, 68, 1, 2,
 15, 18, 69, 1, 3, 5, 10, 16, 70, 6,
 15, 71, 11, 72, 1, 4, 8, 13, 17, 73, 2,
 10, 14, 18, 74, 4, 7, 75, 5, 9, 15,
 77, 5, 6, 8, 10, 78, 1-3, 9, 10, 79, 4,
 80, 8, 81, 7, 82, 1, 4², 7, 9, 83, 1, 6,
 85, 1, 8, 87, 1, 2, 6, 88, 3, 4, 89, 2,
 7, 90, 1, 2, 4, 91, 3, 92, 1, 3, 7, 9,
 10, 12, 31, 93, 16, 17, 19, 25-29,
 94, 6, 9, 95, 1, 2, 8, 96, 1, 3, 5, 8,
 12, 97, 1, 4, 5, 13, 98, 4, 10², 99, 1,
 2, 100, 5², 8, 11, 101, 7, 9, 14, 16,
 102, 2, 4, 6, 9, 11, 20, 103, 9, 11, 14,
 IX 1, 2, 7, 10, 2, 1, 2², 3, 8, 4, 5,
 10, 5, 8, 9, 11, 6, 3, 7, 8, 8, 6, 7²,
 9, 5, 10, 8², 11, 5, 12, 5, 9, 13, 5,
 16, 3, 4, 17, 4, 18, 4, 7, 19, 1, 3, 6,
 20, 2, 4, 5, 21, 5, 22, 7, 23, 3, 25, 2,
 5, 26, 2, 27, 6, 29, 6², 30, 3, 32, 4,
 33, 6, 35, 1, 36, 5, 6, 38, 4, 5, 39, 3,
 4, 40, 2-6, 41, 4, 5, 43, 5, 44, 3-5,
 45, 2, 46, 4, 49, 1, 3, 51, 1, 52, 1, 54, 2,
 57, 4, 58, 3, 4, 59, 1, 60, 4, 61, 1, 4,
 6, 8, 10, 11, 21, 26, 27, 62, 4, 7, 8,
 12, 20, 21², 30, 63, 1, 2, 6, 16, 18²,
 22, 23, 64, 6, 11², 12, 17, 20, 26, 27,
 29, 65, 2, 3, 5², 9, 13, 14², 17-19, 21,
 24, 28², 29⁴, 30⁴, 66, 12, 15², 18, 19,
 28, 67, 6, 10, 14, 23, 30, 68, 1-3, 6,
 7, 9, 69, 8, 70, 5, 7, 9, 10, 71, 1,
 4, 5, 6², 72, 5², 9, 73, 5-9, 74, 5, 8²,
 75, 1, 3, 76, 1, 3, 77, 2, 80, 2-4, 81, 3,
 83, 3, 5, 84, 2, 3², 4, 85, 2, 7, 10²,
 86, 14, 18, 22², 23, 24, 40, 47, 87, 4

6, 8, 88, 3, 5, 89, 1, 2, 90, 4, 93, 4,
 94, 4, 95, 1, 3, 96, 1-3, 7, 20-22, 24,
 97, 2, 4, 13², 18, 22, 28-30, 33, 36²,
 37, 38, 44², 45, 99, 1, 5, 8², 100, 2,
 101, 9, 14, 102, 3, 104, 1, 6, 105, 6,
 106, 4, 7, 9, 107, 1, 4, 5, 7, 10, 13²,
 108, 6, 7, 10, 14², 16, 110, 4, 8, 111, 2,
 113, 2, 3², X 1, 1², 7², 2, 3, 4, 6,
 3, 3, 7², 6, 2-4, 5², 6, 7, 4, 8, 3,
 10, 1, 3, 7, 10, 11, 4, 6, 7, 9, 13, 1,
 2, 14, 4², 5², 8, 14, 15, 2-5, 9, 11,
 16, 11, 12, 17, 6, 8, 10, 18, 3, 6-8,
 14, 19, 2, 6, 8, 20, 8², 10², 21, 1, 4²,
 22, 2, 3, 5, 6², 7, 23, 3, 6, 24, 5,
 25, 11, 26, 2, 3, 6, 8, 27, 4, 28, 1, 2,
 4, 5, 10, 29, 2-4, 7², 8², 30, 2, 14,
 15², 31, 1, 2, 5, 6, 11, 32, 8, 33, 1,
 34, 6, 35, 1, 2, 6, 7, 10, 13, 36, 5, 11,
 38, 5, 39, 12, 40, 2, 7, 9, 12, 42, 2, 3,
 43, 4, 8, 44, 2, 3², 4, 5³, 45, 4, 10²,
 46, 3, 48, 2, 49, 2, 10, 51, 5, 6, 52, 1,
 5², 53, 1, 3, 7, 54, 1, 55, 3², 6-8, 56, 2,
 4, 6², 7², 57, 3, 4, 58, 1, 59, 10, 60, 1,
 7², 10, 61, 1, 3-5, 8, 10, 25, 26,
 62, 3, 63, 5, 10, 14, 64, 1, 5, 8, 11,
 65, 2, 7, 66, 9, 67, 4, 6, 10, 68, 5²,
 70, 2, 3, 6-8, 11², 72, 7², 9, 73, 3,
 4, 5², 9, 74, 4, 6, 75, 5², 76, 1, 4, 5²,
 77, 4, 80, 2, 4, 6, 81, 1, 82, 4, 83, 3,
 5, 6², 84, 3, 85, 5, 12, 20, 26, 27,
 29, 37, 43², 45, 86, 20, 21, 87, 1, 2,
 8, 18, 88, 7, 9, 12, 17, 89, 1, 2, 7, 12,
 91, 2, 4², 7, 12, 92, 8², 93, 8, 10,
 94, 12, 14, 95, 11, 96, 1-3, 10-13,
 97, 7, 98, 2², 3, 4, 9, 99, 2, 4, 5, 7,
 100, 1, 3, 12, 101, 2, 3, 9-12, 102, 10²,
 103, 5, 105, 1, 3, 4, 106, 1-4, 10, 11²,
 107, 1, 108, 3, 7, 8, 109, 2, 110, 1, 3,
 8, 8², 111, 1, 5, 7, 10, 112, 2², 4, 10,
 113, 10, 114, 4, 9, 115, 4, 116, 1, 2,
 4², 118, 1, 120, 4, 6, 7, 122, 2, 124,
 1², 5, 7, 8, 125, 6², 127, 2, 8, 128, 3,

129, 1, 130, 5, 133, 6, 134, 7, 136, 3,
5, 137, 2³, 3, 4², 138, 4, 142, 1, 6,
143, 2, 4-6, 144, 4-6, 146, 4, 147, 3,
148, 1, 5, 150, 1², 3, 151, 1, 153, 5
155, 3, 5, 156, 3, 4, 159, 5, 160, 8,
161, 2, 3, 5², 164, 1, 166, 4², 5, 167, 2,
4, 168, 2, 3, 169, 1, 4, 172, 1, 2,
173 1, 175 3, 178, 2, 180, 1, 2, 181, 1-3,
184, 1, 2, 186, 1, 189, 1, 191, 1²

साङ्ख्य X 15, 6

साङ्ख्यनेन Δ 18, 7

साङ्ख्यन् X. 24 6

साङ्ख्यने Δ 142, 8

साङ्ख्ये II 38, 10

साङ्ख्ये I 112, 6

साङ्ख्येयु VIII 70, 8

साङ्ख्यता III 39, 3

साङ्ख्यता I 165 1

साङ्ख्यी X 178, 2

साङ्ख्य X 66, 14

साङ्ख्यो VI 21, 8

साङ्ख्युपीया I 124 4

साङ्ख्युपी VIII 101, 16

साङ्ख्यिरे I 6 4, 143, 4

साङ्ख्यत् Δ 89, 14

साङ्ख्य I 63 9

सा X 61, 5

सा X 85, 7², 129, 3, 149 2

साङ्ख्य V 34, 4, VIII 33 5

साङ्ख्यमे X 156, 2

साङ्ख्ये III 51, 3

साङ्ख्यस्य IV 29, 5

साङ्ख्य I 14, 9

साङ्ख्य X 128, 4, 191, 4

साङ्ख्य X 151, 4

साङ्ख्य X 85, 5

साङ्ख्ये VIII 10, 1

साङ्ख्य II 1, 10

साङ्ख्यनिपातः IV 45 6

साङ्ख्ये X 22, 11.

साङ्ख्य III 55, 5

साङ्ख्य V 7, 7

साङ्ख्य I 163, 10

साङ्ख्य VIII 17, 12

साङ्ख्ये Δ 94, 5

साङ्ख्य IX 67, 30

साङ्ख्य I 179, 5, 185, 8, II 27, 14, 28, 5,

29, 1, 5, IV 3, 5, 12, 4, V. 3, 7, 12,

85, 7, VII. 57, 4, 86, 4, 87, 7, X.

137, 1

साङ्ख्य X 85 31

साङ्ख्यता VII 103, 3, 9

साङ्ख्यने Δ 71, 10

साङ्ख्यी II 5 6

साङ्ख्य III 35, 8, 42, 7, 50 1

साङ्ख्यता I 126, 6

साङ्ख्यता III 42, 4, V 42, 7, VIII 103, 9

साङ्ख्यता V 56, 2, IX. 49, 2

साङ्ख्यता III 58, 9, IV 43, 2, VI 52, 5, 6

साङ्ख्यता V 76, 2

साङ्ख्यता X 15 3

साङ्ख्यता VIII 45 34

साङ्ख्यता VII 88, 6

साङ्ख्यता V 34, 9

साङ्ख्यता II 36, 4

साङ्ख्यता IX 146, 8

साङ्ख्यता I 23, 14, X 17, 5

साङ्ख्यता I 23, 13, VI 53, 9, 55, 1

साङ्ख्यता I 138, 4, III 62, 7, VI 48, 16,

53, 3, 8, 55, 3, VII 40, 6, VIII 4,

17, 18, IX. 67, 12

साङ्ख्यता I 83, 6

साङ्ख्यता VIII 64 4, X 89, 16

साङ्ख्यता X 76, 6, 94 4

साङ्ख्यता VI 73 1, X 47, 6, 68, 2, 149, 5,

164, 4

साङ्ख्यता IV 40, 1

सांगिरसान् VI 35, 5
 सागूपः III 58, 5, V 74, 8.
 सागूप I 61, 2, 3, 62, 1, 117, 10, VI 34, 5,
 VII 24, 3
 सागूपाणां IX 90, 3
 सागूपाण् I 138, 2
 सागूपाण I 105, 19
 सागूपाणि IV 29, 1
 सागूपाणि VII 94, 11
 सागूपाण I 62, 2, IX 97, 8
 साऽचले I 40, 2, VIII 45, 5
 साऽचलाणः X 8, 9
 साऽचलाणि VI 24, 5
 साऽचले VIII. 101, 1
 साऽचलाद् VI 61, 1
 साऽचलेषु I 48, 3
 साऽचरती I 123, 9, 164, 40, VII 76, 3
 साऽचरती इत्याऽचरती VI 75, 4
 साऽचरती VIII 96, 15
 साऽचिकेतत् VII 42, 4
 साऽचितं I 182, 2, X 86, 18
 साऽचितां VII 65, 1
 साऽच्युतवीरह VIII 9, 9
 साऽछाऽविधानि X 85, 4
 साऽन VII 5, 6, VIII 3 19, X 138, 2
 साऽजगप X 45, 2, 108, 9
 साऽजगत्यान् VII 7, 5
 साऽजगाम X 28, 1, 165, 1
 साम् I 83, 5, II 24, 3, IV 50, 5, VIII
 14, 8, X 68, 5, 7
 सामत I 161, 6, III 44, 5
 सामत I 112, 16
 सामन् IV 1, 13
 साऽमनिशः V. 30, 5
 साऽमभार VII. 33, 10
 साऽमीऽहामः IV 44, 6

सामप I 81, 3, VII 32, 17
 साऽनयन् II 27, 15
 साऽनरवाय X 85, 43
 सामा I 63, 6, 102, 3, 10, 116, 2, 15,
 VII 83, 2, IX 66, 8
 साऽनोत. I 179, 4
 साऽनोत IV 43, 3, X 129, 6
 साऽनानी III 17, 3
 साऽनिकृत् VIII 45, 7
 साऽनिकाति I. 117, 2
 साऽनिकृत् VIII 53, 6
 साऽनिकृते VIII 54, 6
 साऽनि I 179, 3, IV 20, 3, 24, 8, 41, 8,
 42, 5, 58, 10, V 41, 4, VI 24, 6,
 75, 2, VII 98, 4, VIII 45, 7, 53, 8,
 IX 32, 5, X 102, 12
 साऽनिकृत् I 81, 1, 130, 8, II 34, 3, IV 17, 9,
 V 35, 7, VII 83, 6, VIII 84, 8, X
 156, 1
 साऽनीन् VI 35, 2
 साऽनुहोति VII 1, 23
 साऽनुहोत I 188, 3, V 37, 1, X 110, 3
 साऽनुहोत I 127, 1, VII 16, 3
 साऽनुहोता VII 2, 4
 साऽने IV 41, 11, X 102, 5
 साऽनोहोता X 178, 2
 सामो I 51, 3, 52, 15, 112, 10, 176, 5,
 III 32, 6, 53, 24, IV 16, 19, VI 19, 3,
 20, 13, VIII 96, 14, IX 91, 1, 97, 13,
 20, X 61, 1, 8, 68, 2, 75, 9, 102, 1
 साऽनता X 54, 5
 साम् X 90, 6, 122, 7, 130, 3
 साम्ने X 53, 2, 88, 4
 साम्ने X 79, 5
 सामन् VI 63, 3
 सामनऽगधि X 146, 8
 सामि V 43, 8
 सामि I 35, 6

आणी I 63, 3
 आडा I 104 8, VIII 40, 11
 आडाश्व I 68, 7
 आडाति VIII 40, 10
 आत् I 6, 4, 18, 8, 32, 4², 33, 1, 51, 4,
 67, 4, 68 2, 71, 3, 4, 82, 1, 83 4,
 87, 5, 94, 10, 115, 4, 116, 10, 127, 5,
 131 5, 140, 5, 141, 4-6, 8, 144, 3,
 148, 4², 161, 4, 163, 7, 164, 37, 47,
 168, 9, II 5, 7, 17, 4, 24, 9, III 9, 9,
 26, 8, 30, 12, 31, 15, 54, 7, 11, IV
 1, 18², 23 6, 24, 4, 5⁴, 30, 7, 33, 2,
 54, 2, V 1, 3, 7, 10, 29, 4, 30, 8, 32, 3,
 65, 4, 85 4, VI 67 10, VII 16, 11,
 33 6, 64, 3, 66, 11², VIII 6, 30, 12, 8,
 25, 21 14, 26, 20, 32, 11, 51, 4, 8,
 55 5, 60, 15, 63, 5, 77, 2, 80, 9, 82, 3,
 91, 5, 6, 93 15, 100, 1, IX 14, 3,
 32, 2 3 47, 3, 62, 6, 70, 3, 88, 2,
 97, 22, 110, 6, X 27, 3, 48, 9, 82, 1,
 2, 86 13, 18, 88, 8², 11, 92 3, 111, 3,
 9, 113, 5
 आशत VI 2, 6, X 57, 2, 135, 6
 आशतत III 22, 2
 आशततान् III 1, 5
 आशतत I 22 20, X 56, 6
 आशतत I 105, 9
 आशततान् VII 47, 4, X 88, 3
 आशतति II 1 10
 आशतत V 73 5, VIII 73, 8
 आशतत I 55 1
 आशत X 95, 9
 आशतस्ववास V 47, 2
 आशतस्ववास I 116 5
 आशतस्ववास II 12 8
 आशत III 43 6
 आशतान् I 56 5, 113 14
 आशतपिग्वे VIII 68, 16, 17
 आशतपि I 76 3, IV 4, 10, V 28, 2

आशतप्ये IV 33, 7
 आशतप्ये III 38, 4
 आशतप्ये VIII 27, 21
 आशतप्ये इत्याशतप्ये VII 66, 18
 आशतप्ये VII 32, 9
 आशतप्ये X 16, 6
 आशतप्ये VIII 22, 10
 आशतप्ये VIII 20, 26, 72, 17
 आशतप्ये VIII 1, 12
 आशत IX 5, 5
 आशतप्ये X 121, 2
 आशतप्ये X 163, 5
 आशतप्ये IX 113, 1
 आशतप्ये IX 74, 4
 आशतप्ये I 116, 3
 आशतप्ये I 182, 5
 आशत I 115 1, 162, 20, 164, 4, VII 87, 2,
 101, 6, VIII 3 24, IX 2, 10, 6, 8,
 85, 3, X 16, 3, 97, 11, 107, 7, 168, 4
 आशतप्ये I 34, 7, 73 2
 आशतप्ये I 163, 6, X 92, 13, 97, 4, 8
 आशतप्ये I 116, 12
 आशतप्ये I 117, 22
 आशत I 121, 8
 आशतप्ये X 71, 7
 आशत I 127, 6, II 12, 4, V 32, 8, X 68, 6
 आशतप्ये इत्याशतप्ये I 139, 2
 आशतप्ये X 18, 9
 आशतप्ये IV 19, 9
 आशतप्ये I 127, 6, II 24, 13, VIII 46, 8
 आशतप्ये I 161, 12, VIII 46, 21², IX 79, 4
 आशतप्ये IX 19 5, 99, 6
 आशतप्ये VI 48, 17
 आशतप्ये II 41, 8
 आशतप्ये VIII 27, 9
 आशतप्ये X 79, 5
 आशतप्ये IX 90, 1

आश्विन V 16, 3, VIII 84, 2, 103, 1
 आश्वि IX 77, 4, X 97, 11
 आश्वि VI 59, 3
 आश्विन VII 56, 15
 आश्विन III 16, 2, VI 46, 10
 आश्वि VIII 21, 16
 आश्वि I 126, 2
 आश्वि IV 20, 6
 आश्वि VIII 100, 4
 आश्वि X 78, 6
 आश्वि V 30, 15
 आश्वि IV 26, 6, 7, X 166, 5
 आश्वि I 46, 5
 आश्वि VIII 45, 13
 आश्वि X 88, 11
 आश्वि I 24, 15, III 59, 2, VIII 52, 7,
 101, 11
 आश्वि I 25, 12, 50, 13, 105, 16, 163, 3,
 191, 9, II 28, 4, III 59, 5, VII 84, 4
 आश्वि VIII 46, 5
 आश्वि I 24, 13, IV 1, 2, X 36, 4
 आश्वि II 28, 1, III 59, 3
 आश्वि V 67, 1
 आश्वि I 136, 3, V 69, 4
 आश्वि VII 85, 4
 आश्वि I 41, 5, II 29, 1, VIII 18, 12,
 19, 22, 47, 11, 67, 7, 15, 16, 20,
 26, 12
 आश्वि II 41, 6, III 8, 8, VII 51, 3,
 60, 4, VIII 47, 4, IX 114, 3, 265, 1,
 85, 1, 2, 128, 9
 आश्वि I 106, 2, 188, 4, II 3, 4, 27, 5,
 6, 8, 11, 16, VI 51, 5, 62, 8, VIII
 27, 22, 47, 1, 6, 83, 5, 235, 12,
 63, 7, 17
 आश्वि I 14, 3, 45, 1, 94, 3, III 20, 5,
 IV 25, 3, VI 51, 4, VII 44, 1, VIII
 67, 1, 236, 1, 63, 3, 5, 65, 9, 66, 4,
 141, 3

आश्विन II 27, 13, III 56, 4, VII 51, 1,
 VIII 18, 1, 2, 31, 12, 47, 5, 67, 3,
 101, 15, X 35, 9, 48, 11, 103, 9
 आश्विन I 41, 4, 107, 1, VIII 18, 10, 11,
 18, 47, 2, 7, 67, 5, 14, 19, 21
 आश्विन II 1, 13, 27, 2-4, III 54, 10,
 V 51, 12, VII 51, 2, 52, 1, VIII 27, 6,
 67, 2, X 77, 2, 126, 5, 7
 आश्विन VIII 19, 34, X 63, 13
 आश्विन X 77, 8
 आश्विन I 20, 5, VII 10, 4, 35, 6, 44, 4,
 VIII 9, 12, IX 61, 7
 आश्विन II 27, 1
 आश्विन VIII 27, 3
 आश्विन I 107, 2, II 31, 1, III 54, 20,
 IV 34, 8, 54, 6, V 51, 10, VIII 35,
 1, 13, 266, 3, 98, 1, 125, 1, 150, 1,
 157, 2, 3
 आश्विन I 42, 2, VI 56, 1, IX 52, 4,
 X 133, 4
 आश्विन VIII 60, 12, 92, 31
 आश्विन VIII 93, 11, 261, 3
 आश्विन VI 4, 5
 आश्विन VI 48, 14, 56, 1, IX 21, 5, 6
 आश्विन X 34, 5
 आश्विन IV 30, 24
 आश्विन IX 72, 2
 आश्विन I 103, 6, VIII 66, 2
 आश्विन IX 70, 5
 आश्विन VI 44, 17
 आश्विन IV 1, 12
 आश्विन VII 92, 4
 आश्विन VI 49, 15
 आश्विन II 4, 1
 आश्विन 266, 6
 आश्विन 266, 4
 आश्विन I 141, 3
 आश्विन 266, 8
 c c

आशि X. 109, 3
 आशीते I 170, 1
 आशीयमाणायां X 26, 6
 आशूयते IX 72, 8
 आशूय II 1, 9
 आशूय I 39, 4, 136, 1², V 8, 5, 87, 2,
 IX 53, 3, X 49, 4
 आश्व I 105, 7, 8
 आश्वे X 95, 13
 आश्व VII 41, 2
 आश्व I 31, 14
 आश्व X 117, 2
 आश्वे VII 18, 17
 आश्व VII 33, 14
 आश्वे X 52, 2
 आश्व X 55, 5
 आश्व VIII 68, 8
 आश्व IV 23, 2, VIII 24, 17
 आश्वाना I 108, 4
 आश्वे I 102, 1, VIII 63, 1
 आश्वे I 161, 4, VIII 63, 2
 आश्वे I 87, 1
 आश्व I 71, 8, 121, 1, 163, 7, III 30, 12,
 IV 1, 9, 13, 4, 15, 11, VII 90, 2,
 VIII 4, 6, X 20, 4, 70, 9, 122, 3
 आश्व IV 58, 1, VI 49, 8, VII 7, 7 28, 2,
 VIII 6 48, 45, 27, X 8, 1, 27, 7, 29, 8,
 67, 7, 102, 11, 104, 6, 108, 1, 111, 2
 आश्व IX 113, 6
 आश्व IX 113, 11
 आश्व I 52, 15
 आश्व IV 8, 3
 आश्व VIII 74, 4
 आश्व VII 18, 13
 आश्व VI 62, 9
 आश्व VIII 4, 1
 आश्व III 60, 1, X 62, 1
 आश्व III 60, 2, IV 36, 4

आश्व I 52, 14, II 24, 6, V 10, 3, VI
 22, 4, VIII 3, 13, IX 108, 4, X 53,
 10, 66, 2, 147, 3
 आश्व I 110, 4, 151, 9, 164, 23, II 23, 2,
 III 60, 3, VIII 3, 16, 12, 19-21, IX
 22, 3, 5, X 63, 4
 आश्वे V 7, 8, X 100, 2.
 आश्वे I 84, 6, V 81, 5, IX 48, 5, X 96, 7
 आश्व X 31, 3
 आश्व VI 26, 7
 आश्वाना X 102, 8
 आश्व X 116, 26
 आश्वाना VIII 21, 9
 आश्व X 129, 2
 आश्व X 32, 8
 आश्व IX 96, 24
 आश्व I 13, 5, 52, 14, 58, 3, 72, 7, II
 6, 8, III 11, 1, 41, 2, IV 4, 10, 7, 2,
 5, 12, 3, V 6, 6, 10, 9, 1, 16, 2, 18, 2,
 21, 2, 22, 2, VI 5, 3, 48, 4, VIII
 9, 17, 12, 11, 13, 30, 23, 6, 26, 6, 27, 7,
 44, 8, 45, 1, 53, 6, IX 102, 7, X 49, 5,
 6, 83, 1, 176, 2
 आश्वस्तुभस्य X 181, 1
 आश्व V 33, 9
 आश्व I 19, 4, V 6, 8, VIII 51, 4
 आश्व VIII 51, 10
 आश्वे I 160, 4
 आश्वे X 79, 7
 आश्व IX 108, 13
 आश्वानोनीति X 68, 12
 आश्व IV 18, 13
 आश्व X 163, 3
 आप I 122, 9, IV 51, 7, V 45, 6
 आप I 76, 1, IV 1, 9, 23, 2, 41, 1, V
 42, 6, VII 99, 2, X 32, 8
 आप I 8, 7, 23, 20, 21, 23, 24, 6, 32, 2,
 8, 10, 11, 33, 11, 57, 2, 63, 8, 65, 2,
 83, 1, 2, 96, 1, 100, 15, 116, 9, 125, 5,

153, 4, 161, 9, 169, 3, 173, 11, 175, 6,
176, 6, 178, 1, 2, 190, 7, II 24, 12,
30, 1, 35, 3, 4, 14, 38, 2, III 1, 11,
22, 3, 30, 9, 33, 7, 13, 35, 8, 36, 6,
51, 5, 54, 19, 56, 4, 7, IV 3, 12,
17, 2, 3, 18, 6-8, 33, 7, 38, 4, 47, 2,
57, 3, V 34, 9, 41, 11, 12, 45, 10,
47, 5, 53, 14, 54, 2, 58, 6, VI 24, 6,
34, 4, 40, 2, 48, 5, 66, 11, VII 18, 15,
23, 4, 34, 2, 3, 23, 25, 35, 8, 47, 1,
49, 1, 2, 85, 3, 90, 4, 101, 4, 103, 2,
VIII 6, 34, 13, 8, 15, 8, 32, 23, 33, 1,
39, 10, 49, 3, 50, 3, 54, 4, 59, 2, 69, 11,
89, 4, 95, 1, 102, 14, IX 2, 4, 6, 4,
24, 2, 66, 13, 82, 3, 5, 88, 7, 113, 8,
X 2, 7, 4, 5, 9, 1, 3, 4, 12, 4, 17, 10,
27, 20, 30, 6, 8, 12, 13, 15, 37, 2, 6,
43, 7, 46, 9, 64, 9, 65, 13, 66, 9, 10,
78, 5, 82, 5, 85, 47, 88, 2, 8, 18,
89, 13, 91, 6, 95, 13, 98, 6, 104, 8,
109, 1, 111, 8, 121, 7, 8, 137, 6, 139, 4
आप I 23, 22, VI 50, 7, VII 47, 2,
VIII 74, 15, X 30, 11, 75, 1
आपः द्वय III 5, 8, V 60, 3, VII 104, 8,
VIII 94, 7
आपत् IX 92, 1
आपत् VIII 70, 7, X 106, 7
आपत् X 114, 1
आपपद V 52, 10
आपपद्य I 64, 11
आपत् VI 1, 4
आपपनीषत् IV 40, 4
आपप्राप X 134, 1
आपप्रियासं I 146, 1
आपप्रियात् I 73, 8, X 139, 2
आपप्रुर्षी IV 52, 6, VI 61, 11
आपप I 110, 2, II 29, 4, 34, 10, V 53, 2
आपपार्श्व III 23, 4
आपपे I 26, 3, II 38, 11

आपान II 34, 7
आपानासः IX 10, 5
आपानात्मनः X 89, 5
आपि I 26, 3, 31, 16, III 51, 6, 9, IV
17, 17, 25, 6, VI 21, 8, 44, 10, 45, 17,
VII 88, 6, VIII 3, 1, 45, 18, X 117, 7
आपिस्तं VIII 20, 22, 21, 13
आपिस्ते VIII 4, 3
आपिष्यान IV 27, 5
आपिष्यमानः X 101, 11
आपिं VIII 60, 10, X 7, 3
आपिरे IX 108, 4
आपिषु II 29, 4
आपी इति IV 41, 2, X 106, 4
आपीतासः VIII 9, 19
आपीन् VII 31, 12
आपु I 24, 6, 33, 10, 100, 15, 167, 9, 179, 2
आपुः X 54, 3
आपुर्षी III 32, 15, IX 74, 2
आपुर्षः X 89, 14
आपुषः VIII 40, 9
आपुषे V 50, 2
आपुष्य I 60, 2
आपुष्य I 64, 13, IX 107, 5
आपुष्यन् IV 53, 2
आपुष्यतः VII 75, 3
आपे II 27, 17, 28, 11, 29, 7, I 3, 13,
X 83, 6
आप I 30, 14
आप IX 113, 11
आप I 105, 9, V 41, 9, X 8, 8
आप X 120, 6
आप्यानां X 120, 6
आप्याय VIII 47, 14
आप्ये I 112, 16, 47, 13, 15, 17
आप्यानं X 114, 7

साय I 36 12, 105 13, III 2, 6, VII 15 1,
 32, 19, 82, 8, 83 1, VIII 10, 3, 27, 10,
 73 6, 97, 7, IX 62, 10, 110, 6, X
 63 1 142, 1
 साययमान I 91, 18
 साययमाना X 18, 2
 सायेन II 29 3
 सायस I 132 2
 सायुपायत् X 68 4
 सायभूय X 84 5
 सायभूय X 129 6, 7
 सायय VIII 23 3
 सायभग I 136, 4², X 44 9
 सायभग VIII 53 6
 साययत्सु V 79 3
 सायभाति I 49 4
 सायि VI 25 2², VIII 23 23
 सायि IV 10, 4 17 18, V 38, 5, 83 1,
 VI 18 1 22 1 24 6 49 10 52, 1,
 63 6, X 49 3
 सायि V 32 10 VI 22 11, VII 91, 6
 X 73 5
 सायु X 129 3
 सायु X 27, 1 4
 सायुय I 64 1 8 IX 65 27
 सायुयत् VIII 102 8
 सायुय I 133 7² 151, 4
 सायुया X 84 6
 सायुभि I 51 9 V 35 3
 सायुयति I 136 5
 सायुयत् X 160, 5
 सायुयती I 43 9
 सायुयु I 56 3
 सायुयस्य V 55 4
 सायुय II 36 5 IV 58 11
 सायुय I 25 17 161 10 VI 47, 27, IX
 66 30
 सायुय VI 16 48 X 170 4

सायुय X 71, 3
 सायभोग VII 94 12
 सायभोगय I 110, 2
 सायभोगये I 113 5
 सायभ II 32, 2
 सायभ VI 30 3 X 17, 10
 सायभ II 40 2
 सायभ IV 32, 22
 सायभदत् X 87 7
 सायभ IX 83 1
 सायभत् IX 114, 4, X 59 8
 सायभत् X 86, 23
 सायभत्ति X 97, 9
 सायभरीत IV 20, 7
 सायस्य I 162, 10
 साय III 30, 14, IV 3 9
 सायय I 180, 3
 साययु I 62, 9, II 35 6, 40 2, XI 17, 6
 72, 4, VIII 89 7
 सायित VI 28, 3
 सायिताना I 92 10
 सायिताने इत्यायिताने I 113 2
 सायितयत् VI 29, 4
 सायितय VI 46, 14, X 94 3
 सायित IV 31, 9, VIII 24 5, 39 2
 IX 61, 24
 सायितु VIII 97 10
 सायितु III 48 4 VIII 4 4
 सायितयस्य V 48 1
 सायितयाने इत्यायितयाने I 96 5
 सायितय III 4 2
 सायितय I 94, 2
 सायितयति VII 60 11
 सायितय VIII 23 17
 सायितय II 9 6 X 2 1
 सायित इत्यायित I 28 7
 सायितय IX 97 26

आश्वत् III 55, 8
 आयत I 80, 12, X 72, 6
 आश्वत् X 130, 1.
 आश्वत् VIII 92, 7
 आश्वत् V 44, 9
 आश्वत् I 169, 7
 आश्वत् I 139, 9
 आश्वत् I 191, 2, VII 81, 1, VIII 101, 13,
 IX 69, 1, X 127, 1, 3
 आश्वत् X 30, 13
 आश्वत् I 113, 8, 124, 2
 आश्वत् III 61, 5, V 1, 1
 आश्वत् II 13, 4
 आश्वत् V. 45, 1
 आयन् II 24, 6, III 33, 7, 36, 6, VII
 103, 2, X 69, 9, 121, 7, 157, 4
 आयन् I 33, 4, 6, 163, 9, III 31, 4, IV
 26, 2, 33, 2, VI 7, 4, 27, 6, VII 5, 3,
 56, 12, IX 94, 4, 97, 22, X 6, 7,
 27, 8, 15, 18, 23, 28, 8, 44, 6, 71, 3,
 98, 9, 111, 10, 139, 4
 आश्वत् IX 97, 5, X 85, 19, 88, 19, 124, 4
 आयत् I 125, 2
 आयत् VIII 32, 14
 आयत् V 6, 2
 आय I 125, 3, X 108, 10
 आय I 11, 6, V 30, 2, X 51, 4, 6, 95, 5
 आय I 168, 6, V 61, 1
 आय V 53, 3, X 63, 5, 130, 1
 आय I 60, 3, 117, 25, 130, 6, 131, 2,
 139, 3, II 31, 7, IV 7, 4, V 43, 14
 VI 14, 3, VIII 3, 7, 8, 16, 12, 13
 IX 10, 6, 15, 7, 23, 2, 4, 62, 20, 63, 17,
 64, 17, 23, 86, 25, 107, 14, 17, X 7, 5,
 46, 8, 74, 4
 आय I 122, 15
 आय I 31, 2, 11, 140, 8, II 2, 8, III
 60, 7, V 7, 6, VII 4, 3, VIII 15, 5,
 IX 67, 8, X 49, 5

आय I 56, 3, 80, 12, VIII 96, 3, X
 96, 3, 4, 8
 आय I 52, 8, 81, 4, 121, 9, X 48, 3,
 113, 5
 आय VII 15, 14, 95, 1
 आय II 20, 8, IV 27, 1, X 101, 8
 आय I 58, 8, VII 3, 7
 आय I 116, 15
 आय VIII 29, 3, 100, 8
 आय VIII 22, 18
 आय I 10, 11, 24, 11, 34, 11, 37, 15, 44, 6,
 53, 11, 66, 1, 73, 5, 89, 2, 8, 9, 92, 10,
 93, 3, 94, 16, 96, 8, 113, 16, 17, 116,
 10, 19, 25, 125, 1, 6, 127, 5, 132, 5,
 157, 4, II 32, 1, 38, 5, III 1, 5, 7, 1,
 49, 2, 53, 7, 16, 62, 15, IV 12, 6,
 VI 16, 27, 52, 15, VII 23, 2, 77, 5,
 80, 2, 90, 6, 103, 10, 104, 15, VIII
 18, 18, 22, 31, 8, 44, 30, 48, 4, 10,
 11, 54, 7, 59, 7, 79, 6, IX 80, 2, 93, 5,
 96, 14, X 14, 14, 16, 5, 17, 4, 18, 6,
 27, 7, 36, 14, 45, 8, 51, 7, 8, 53, 3,
 59, 1, 5, 62, 11, 85, 19, 42, 95, 10,
 107, 2, 144, 5, 161, 5, 170, 1
 आय I 162, 1, V 41, 2, IX 67, 8
 आय II 15, 4, III 44, 4, V 63, 4, VI
 75, 8, VIII 6, 3, 29, 5, 96, 9
 आय I 39, 2, II 16, 6, V 2, 3, 57, 6,
 VIII 20, 12, IX 35, 4, 57, 2, 61, 30,
 76, 2, 90, 1, X 84, 1, 101, 2, 108, 5,
 113, 3, 120, 5
 आय I 61, 13, IV 16, 14, V 30, 9,
 VI 44, 22, IX 96, 12, 19, X 8, 7, 8,
 103, 10, 123, 7
 आय I 92, 1
 आय VII 21, 4
 आय II 30, 9, VII 56, 13, 57, 3
 आय III 3, 7, IX 100, 1, X 5, 7
 आय I 60, 8, IX 57, 3, 62, 13, 66, 23
 आय I 31, 11, 53, 10, VI 11, 4, 18, 13
 VIII 53, 2, X 20, 7
 d d

आशुपुत्रे V. 58, 7, X 44, 7
 आशुपुत्रे I 138, 1²
 आयुवः II 5, 5
 आयुवः X 100, 5
 आयुवक् IX 25 5, 63, 22
 आयुवा I 23, 24, 119 6, VII 1, 24, X 85, 39
 आयुषि IV 4, 7, 58, 11
 आयुषु I 58, 3, 135, 2, III 59, 9, VIII
 39, 10, IX 16, 8, 19 3
 आयुषि II 25, 12, 27, 10, 41, 17, III 17, 3,
 IV 39 6, VIII 48, 7, IX 66, 19,
 X 18, 5, 186, 1
 आशुय II 37, 3
 आशयेते I 114, 2, X 63, 7
 आशयेतिरे III 6, 8
 आशये II 18, 3
 आयो I 96, 2, 104 4, 122, 4, 147, 1, 174 6,
 178, 1, II 4 2, 14, 7, 20, 4, 32 2,
 III 54 2, IV 2, 12, 18, 6, 11, 23, 8,
 38, 4, V 41, 19, 43, 14, 49 1, 2
 VI 67, 6 X 5, 6, 105, 4, 9
 आशोयुवानः IV 1 11
 आयो I 114, 8, VIII 52, 1
 आर III 30, 10
 आरगपाङ्ग X 106, 10
 आरखान् A 90, 8
 आरत् IV 58, 1
 आर I 4, 5, 39 5, 54, 1
 आरट् A 40, 7
 आरत् I 49, 3, X 132, 3
 आरभ V 34, 5, IX 73, 3, X 62, 9
 आरभमाण A 125 8
 आरभे I 24 5, 34, 2, 182, 7, IX 73 1
 आरभ्य I 57, 4
 आरभ्य A 81, 2
 आरपा VI 53 5, 6
 आरात् I 129 9, 163 6, 164, 43 III 54, 9,
 V. 2, 3, VI 47, 13, 56 5, VII 58, 6,

VIII 32, 6, X 27, 19, 28, 9, 42, 6,
 7, 77, 6
 आराजान् I 167, 9, VII 32, 1, VIII 22, 16
 आरौ VI 53, 8
 आरितः I 101, 4, II 21, 3, VIII 33, 5,
 X 111, 10
 आरिप्रामहे I 187, 8
 आरौ I 77, 3, 96, 3
 आरु III 7, 1
 आरु. III 1, 4
 आरुहः III 45, 2
 आरुहस्तुभिः I 6, 5
 आरुहना X 84, 1.
 आरुहः VIII 45, 13
 आरुहमासि X 44, 9
 आरुहने IV 31, 2
 आरुणायु I 64, 7
 आरुणायः IV. 38, 4
 आरुहंयतः VIII 14, 14
 आरुणैः X 155, 2
 आरुहः X 44, 6
 आरे I 74, 1, 114, 4, 10, 171, 4, 172, 2,
 191, 10-13, II 28, 6, 29 1, 5², III
 8, 2, 39 7, 8, 41, 8, IV 11, 6¹, V
 45, 5, 50, 3, VI 47, 3, 74, 2, VII
 22, 6, 25 2, 32, 1, 56, 17, VIII 2, 20,
 26, 18, 16, 47, 13, 61, 16², IX 66, 19,
 81, 3, X 35, 4, 63, 12, 102, 10, 112, 9,
 142, 1, 164, 3
 आरेऽवया VI 1, 12
 आरेऽवया VI 56, 6
 आरेऽवया X 99, 5
 आरेऽव्यं X 162, 4
 आरेकाश्च VIII 43, 3
 आशोषन IV 8, 2, 4
 आशोषनामि IV 7, 8
 आशोषने I 105, 11

सासरोहन् I 50, 11.
 सासरोहन् II 12, 12, X 37, 8
 सासरोहन् IV. 13, 2
 सासः VIII. 74, 4
 सासं VIII 68, 16, 74, 13
 सासह I 120, 3, V 33, 9
 सासहः I 116, 22
 सासन् I 52, 15, V. 29, 2, 45, 7
 सासोकात् IX 113, 2
 सासोकीये X. 75, 5
 सासोकीये VIII 64, 11
 सासोके VIII 7, 29
 सासोकेषु IX 65, 23
 सासुनेर् I 112, 23, IV 26, 1, VIII 1, 11
 सासुनेयाय VII 19, 2
 सास IV. 1, 12, VII 34, 7
 सासनासु I 127, 6
 सासो इति VI 75, 4
 सासो इवेसासोश्च X 166, 3
 सासिन्वा I 94, 6
 सासन् IV. 17, 2
 सासः VI 17, 12.
 सासः X 104, 10
 सासः I 116, 4
 सासः II 13, 6
 सासः I 164, 14
 सासः V 34, 6, VIII 51, 9, X 38, 3, 138, 3
 सासः VIII 16, 6, X 48, 3
 सासः I 103, 3, 130, 8, 156, 5, III 34, 9.
 IX 63, 5, X 43, 4, 49, 3, 83, 1, 86, 19
 सासः VII 18, 7, VIII 103, 1, X 102, 3
 सासः IV 30, 18, VI 33, 3, 60, 6, IX
 63, 14, X 65, 11, 69, 6
 सासः VII 33, 7, X 11, 4
 सासः VI 22, 10, VII 83, 1
 सासः VIII 24, 27
 सासः I 51, 8
 सासः I 59, 2, 117, 21, II 11, 18, IV
 26, 2, VI 18, 3, 25, 2, VII 5, 6

सासः II 11, 19
 सासः IX 97, 51
 सासः X 98, 5, 8
 सासः X 98, 8
 सासः VI 75, 15
 सासः X 87, 7
 सासः X 87, 7
 सासः VIII 7, 18
 सासः II 11, 11, X 80, 3
 सासः I 33, 14, 15, 113, 9, 176, 5, III
 50, 2, V. 77, 2, VI 26, 4, VIII 3, 12,
 49, 9, X 105, 11
 सासः I 4, 8, 33, 7, 14, 113, 13, 157, 1,
 176, 5, II 15, 9, IV 30, 6, 52, 6,
 VI 26, 5, VII 19, 2, 3², 75, 1², VIII
 9, 16, 63, 8, X 54, 1, 171, 1
 सासः I 85, 7, VI 20, 3, VII 18, 19,
 VIII 96, 13
 सासः I 36, 17, 61, 15, 130, 8, III 32, 12,
 34, 9, 48, 1, IV 16, 7, VI 20, 6, VII
 33, 3, 84, 5, IX 92, 5, X 102, 7,
 108, 2, 130, 4, 150, 5.
 सासः I 64, 13, 166, 8, 13
 सासः I 47, 5, 112, 5, 7, 9-12, 13², 14²,
 15, 21, 23², VII 83, 6, VIII 5, 25,
 8, 20, 21
 सासः I 116, 21, VII 83, 4, X 131, 4
 सासः X 113, 1
 सासः I 161, 10
 सासः X 131, 5
 सासः I 11, 6, II 43, 3
 सासः IV 44, 6
 सासः III 30, 10, VIII 7, 24, 54, 1.
 सासः IV 26, 3
 सासः X 49, 3
 सासः VIII 45, 38
 सासः X 113, 8
 सासः I 162, 5.

आश्वर VIII 13 21, 19 30

आश्वरत् I 143 6

आश्वरित्वाव X 67, 4

आश्वरित्वाव I 92, 4, 113 4, 14, III 5 1,
V 45, 1, VI 44, 8, VII 79 1, 95 6,
IX 97, 38

आश्वरित्वाव I 33, 1

आश्वरित्वाव X 19 4, 5

आश्वरित्वाव VIII 69 17

आश्वरित्वाव X 30, 10

आश्वरित्वाव II 34 14, VI 68, 1, VII 85 4

आश्वरित्वाव V 73 7

आश्वरित्वाव L 48, 9, 113, 15, IV 14, 3

आश्वरित्वाव V 80, 1

आश्वरित्वाव I 31, 3, 86, 9, 116, 12, 123, 6, 10,

11, 124 4, 131, 3, 143, 2, 146, 4,

II 15, 7, 23, 14 III 34 3, 55 15,

IV 1, 16, 3 11, 4 5, 16 8, V 1, 9,

2 9, 83, 3, VI 17, 3 48 15, 64 2,

VII 58, 5, 76, 1 103 8, VIII 8 23

14, 8, 47, 13 IX 3 5, 79 5 95 2

X 27, 24, 48, 10, 54 5, 68, 6, 71, 1,

88, 2, 96, 11, 107, 1

आश्वरित्वाव IV 38 4

आश्वरित्वाव VII 80, 1

आश्वरित्वाव IV 17, 3

आश्वरित्वाव V 80, 4, VII 75 1

आश्वरित्वाव I 95 5

आश्वरित्वाव \ 100 7

आश्वरित्वाव I 131, 5³ II 13 9, VIII 3 9 12,

12 2, 68, 10, 80 2, IX 61, 22, X

120, 7

आश्वरित्वाव I 51, 5, 6, 53, 10 54 6 VIII

36, 7 37, 1, 6, 46, 11

आश्वरित्वाव X 113 3

आश्वरित्वाव IV 19 10

आश्वरित्वाव \ 107, 5

आश्वरित्वाव VII 94 11

आश्वरित्वाव VII 104, 21

आश्वरित्वाव I 12, 9, 84, 9, II 26, 3, VI

60, 11, VIII 19, 13, X 93, 2

आश्वरित्वाव I 152, 6 VII 72, 3, IX 39, 5

आश्वरित्वाव V 45 3, 4.

आश्वरित्वाव V 47, 1

आश्वरित्वाव I 31, 5

आश्वरित्वाव VII 20, 6, 100, 1

आश्वरित्वाव II 11, 16

आश्वरित्वाव III 54, 4

आश्वरित्वाव VI 74, 2, VIII 48 12, X 16, 6

आश्वरित्वाव V 25 4, VII 55 1, VIII 15, 13,

IX 25 4, 28, 2, 56, 2, 60, 3, 62, 19,

86, 19, 23

आश्वरित्वाव II 24 6

आश्वरित्वाव IV 36, 6

आश्वरित्वाव I 11, 5

आश्वरित्वाव X 51, 1

आश्वरित्वाव VII 20, 2, IX 97, 39

आश्वरित्वाव IV 1, 20

आश्वरित्वाव VI 15, 9, VIII 83 4

आश्वरित्वाव I 87, 4, VIII 26, 13

आश्वरित्वाव X 130 7

आश्वरित्वाव I 51, 2, 164 14, III 3 5, VI

47, 27, VIII 88, 2, IX 86, 27

आश्वरित्वाव II 36, 6, V 46 1

आश्वरित्वाव IX 74, 2

आश्वरित्वाव I 55, 8

आश्वरित्वाव III 42, 3

आश्वरित्वाव I 56, 1

आश्वरित्वाव VIII 45 36

आश्वरित्वाव X 125, 3

आश्वरित्वाव I 166, 13

आश्वरित्वाव I 162, 9, III 36 8

आश्वरित्वाव VIII 47, 6

आश्वरित्वाव I 8, 6, 87, 5, X 92 3

आश्वरित्वाव I 20 2, 85, 2, II 21, 5, III 45 3,

VII 66, 11, VIII 43 17, 59, 2, 69 18

१७, १, IX ६, ४, १८, ३, २१, ४, २२, ६,
२४, २, ६७, ७, ६९, ७, ७३, ९, ८३, १, ४,
X १२, ७, १४, २
आशुत VIII २५, ८
आशुतपति I १२१, ११, II ११, ९, IV, १७, ७,
१९, ३, V ३०, ६
आशुते VIII ४१, ७, X १६२, १
आशुत I ५, ७, ११८, ४, १३५, ६, १४०, ४, II
३१, २, V ६, १, VIII १, १५, १९, ६, ४६,
२३, ४९, ८, ७४, १४, IX १३, ६, १७, १,
२३, १, २३, १, ६२, १, ६३, ४, २६, ६४, ४,
१६, ६७, ७, ६९, ६, ७, ८३, २, ८६, १, २,
X ७८, ५, १४, १, ८, ११९, ३
आशुते I ४, ७
आशुत V ३२, ११, ५६, २, VIII २४, ११,
६६, १२, ९२, १३, IX १, ५
आशुतन X ८५, ३५
आशुत IV ५, ११, VIII ७३, ९, ७८, १०,
X १६४, ३
आशुत I ३९, ३, १६२, ७, IV ३७, ७, V १०, ६,
X १७, ५, ७२, ३, ४
आशुते इति V ६६, २
आशुते इति I २५, ६, १३६, ३, १४४, ६, V ६८,
४, ५, VIII ३१, ६
आशुते इति I २, ८, १५, ६, १५१, ८, ९, V ६७, १
आशुत II ४१, १२
आशुत X ३७, ११, ११७, १, ७
आशुत X १४, १०
आशुते I २७, १३
आशुत I १३४, ६, III ५३, १४, VIII २, १०
११, ६, १९, ३१, २, ६९, ६, IX ६४, १४,
७०, १, ७५, ५, ८६, २१, X ४९, १०, ६७, ६
आशुत VIII ३१, ५
आशुत I १७९, ६, III ४३, २, VII १७, ५,
VIII ४४, २३, ५४, ७
आशुत VIII ९३, १८, X ६७, ११
आशुत X ८१, १
आशुत II २४, १३
आशुते X १२८, ३

आशुत I २३, १
आशुत VIII ९५, ७
आशुत VIII २, ९
आशुत I ८४, १८
आशुत V ५८, १
आशुत V ६, १०, VIII ६, २४, ३१, १८
आशुत IV ११, ४, २२, ८, VII १८, ९, ६६, १४,
IX ३९, १, ५६, १, ६४, २०, X १०३, १
आशुत IV ३३, ४
आशुत IV २६, ४
आशुत I ३७, १४, II १६, ३, ३४, ३, ३८, ३,
V. ५५, १, ६१, ११, VIII ५, ७, १३, ११,
४९, ७, ६५, १, IX १५, १, X ४९, ७
आशुत I ४, ७, ६०, ५, ९१, २०, ११७, ९, १३५, ५,
II ३२, ३, III ९, ८, IV १, ३, ७, ४, ११,
३८, २, ३९, १, ४३, २, V ४४, १, VIII ९९, ७,
IX ६२, १८, X १०७, १०, १७८, १
आशुत X १५६, १
आशुत IV ४, २, VI ४६, १४
आशुत II १, १
आशुत V ३६, ४
आशुत I १४७, १, II १९, ७, IV १, १३,
२, १४, १६
आशुत IV. २४, ४, VII ९३, ८
आशुत VIII ३४, १८
आशुत I ११६, २
आशुत II १, ५, ३१, ६, ३५, १, VII ४७, २
आशुत VIII १०, २
आशुत III. ३५, ४
आशुत IV २९, ४, VI ६०, १२
आशुत X ६८, २
आशुत V ४५, १०
आशुत IV ३, ३
आशुत I १९०, १
आशुत IV ३८, ९
आशुत X ९५, १६
आशुत V ८२, ९

आश्वयत्त-इव I 139, 3
 आश्वयत्त-इव I 10, 9
 आश्वयत्त-इव I 61, 21
 आश्वयत्त-इव I 76, 5
 आश्वयत्त-इव VIII 68, 15
 आश्वयत्त-इव VIII 68, 16
 आश्वयत्त-इव V 41, 4
 आश्वयत्त-इव IX 86, 4
 आश्व I 121, 6
 आश्व X 165, 3
 आश्व V 2, 5, VII 1, 2, 104, 14, VIII
 20, 15, X 27, 11
 आश्व IV 27, 2, 35, 4, 56, 3, V 44, 2,
 53, 1, VI 47, 2, VII 32, 10, 86, 4,
 X 31, 7, 61, 18, 83, 2, 120, 1, 124, 6,
 129, 2
 आश्व VII 99, 7
 आश्व I 85, 28
 आश्व VIII 1, 33
 आश्व VIII 1, 32
 आश्व I 95, 7
 आश्व I 161, 12
 आश्व I 19, 6, 168, 3, VII. 32, 2, IX
 15, 2, 25, 4, 113, 11, X 17, 4, 63, 1
 आश्व I 36, 7, 48, 6, 105, 11, 164 39,
 II 13, 4, III 2, 6, 9, 3, VI 47, 19,
 VIII 8, 8, 33, 1, IX 10, 7, 73, 3,
 86, 1, 39, X 21, 3, 25, 2, 38, 5, 40, 7,
 65, 7, 94 9, 109, 7, 114, 2, 130, 1,
 151, 4, 153, 1, 154, 1, 179, 2
 आश्व III 30, 18
 आश्व X 39, 5
 आश्व III 62, 13, IV 9, 1, VIII 1, 8,
 IX 3, 1, 8, 3, 25, 6, 30, 4, 62, 16,
 64, 22, 71, 1, 6, 82, 1, 101, 14, 15
 आश्व I 13 7, III 41, 9, V 26, 8, 46, 5,
 VII 60, 1
 आश्व I 109 5, II 36, 2, VI 52, 13,
 68, 11, X 17, 8

आश्व I 109, 7, 179, 2, III 32, 4, V
 30, 10, VII 91, 1
 आश्व III 26, 7, V 18, 4, VI 7, 1, VIII
 96, 3, X 73, 3, 87, 2, 98, 2, 3
 आश्व I 164, 43, 50, 171, 4, IV 42, 8,
 V 52, 12, VII 29, 4, 33 6, 76, 3, 4,
 X 27, 4 17, 85, 8, 90, 15, 16, 129, 5°
 आश्व I 75, 1, IV 40, 4, V 6, 9, VIII
 12, 13, 39, 3, IX 69, 2, X 53, 11
 आश्व I 84, 16
 आश्व I 34, 10, 166, 11, IV 45, 3, IX
 99, 3, X 76, 7, 94, 2
 आश्व X 27, 4
 आश्व I 20, 1, 127, 8
 आश्व VIII 80, 5
 आश्व VI 37, 3
 आश्व I 76, 4, 129, 5, 140, 2, 152, 6 168, 2,
 II 1, 14, IV. 5, 10, V 17, 2, 5, 23, 1,
 VI 3 4, 11, 2, 16, 9, 32 1, VII 16 9,
 VIII 6, 20, 19, 24, X 1, 3, 20, 3,
 40, 6, 67, 10, 115, 3
 आश्व I 27, 3, IV 20, 1
 आश्व II 41, 5
 आश्व V 62, 5
 आश्व I 182, 3
 आश्व VI 10, 6
 आश्व VI 51, 12
 आश्व I 124, 9, X 92, 14
 आश्व I 68, 4, 88, 6, 133, 3, II 30, 1,
 III 31, 20, 34, 5, 56, 4, IV 51, 6,
 58, 5, V 44, 9, 11, 45 8, VI 28, 3,
 VII 34, 10, VIII 70, 12, IX 87, 3,
 X 22, 12, 68, 7, 75, 4, 103, 8, 111,
 82, 10, 139 4, 6
 आश्व VIII 103 10
 आश्व II 37, 1, VII 16, 11
 आश्व V 85, 6
 आश्व X 30, 5
 आश्व VI 45, 11, 17

आर्यसिद्धान्त A 106, 10
 आसी X 95, 5
 आसीत I 32, 11, V 30, 15, A 17, 2, 71, 1, 88, 4, 121, 8, 129, 3, 4, 181, 2
 आसीत् I 32, 9, 163, 9, 165, 6, IV 18, 12, VII 18, 6, VIII 58, 1, X 33, 1, 34, 2, 51, 1, 81, 2², 85, 6-8, 10², 15, 90, 6, 12, 14, 102, 6, 108 1, 109, 2, 121, 1, 129, 1⁴, 2², 3, 130, 3⁴
 आसीत VII 20, 7
 आःसोदति A 85, 32
 आसीन II 43, 3, A 27, 13
 आसीन VIII 100, 5
 आसीना III 31, 12, IX 78, 3
 आसीनाम् X 15, 7
 आसीनेषु VI 47, 19
 आसीत् X 129, 5²
 आसु I 173, 8, IV 37, 1, VI 5 3, 28, 8, 44 18, VII 67, 6, 88, 7, X 86, 11, 144, 3
 आसु I 95, 5, III 55, 9, IV 38, 6, VI 61, 13, 72, 4, VIII 41, 7, 8 IX 86, 43, 99, 7, X 27, 8, 49 10², 61, 20, 95 8, 9, 104 9
 आसु VI 19 4 21, 5, 11
 आसु IV 51, 7, A 92, 5
 आःसुति VIII. 1, 26
 आःसुति I 104 7, II 1 14, VII 97, 7
 आःसुतोति X 42, 5
 आसुर III 29 11, V 40, 5
 आसुरे V 85, 5
 आसुरे X 131, 4
 आःसुपति IV 54, 6
 आसे VII 20, 3
 आःसेपताति I 162, 13
 आसका I 186, 2, VII 43 5
 आसक इति III 6, 4
 आस I 120 7

आसका III 4, 11, VIII 59 2, A 85 9-11
 आसे VII. 55 6
 आसे X 71, 11, 107, 10, 139 2
 आःसुमाप X 171, 3
 आःसुता VI 47, 26
 आः I 116, 14, 117, 16, VIII 67, 14
 आसा V 73 6
 आसे II 39, 6
 आसा IV 30, 20, A 72, 8, 138, 3, 4
 आस्य II 1, 13, 13 8
 आसाय X 39, 13
 आस्ये I 38, 14, 162, 8, IV 49 1, V 12, 1, VII 15, 1, 102, 3, X 91, 5, 15
 आस्येन I 61, 3
 आह II 28, 10, IV 25 4, V 37 1, VII 41, 2, 104 15, 16², IX 70 9, A 49 7
 आह IV 19 10, 33, 5², V 44 14, VII 18, 4, VIII 1, 34, 100, 3, X 27, 18
 आःहत X 85 12
 आहन A 10, 6, 8
 आहनम् IX 75, 5
 आहनम् X 125 2
 आहना II 13 1, V 42 13
 आःहवनाति VII 1, 17, 8, 5
 आःहव I 155, 6, II 23, 11
 आःहवे X 150, 5
 आःहवेषु VI 47, 1
 आःहाव X 112, 6
 आःहाव VI 7, 2
 आःहावा I 34, 8
 आःहावान् X 101, 5
 आःहित VIII 5 19, IX 12 5, 64 19, X 85, 2
 आःहित I 164, 23², VI 9 6 VIII 29 4, A 135, 4
 आःहिता I 166, 9, V 75, 4, A 14 16
 आः I 118 3, 162, 12, 163 3, 4, IV 31, 7, A. 54, 2, 82, 2, 121, 4

आहु I 24, 12, 74, 5, 104, 9, 163, 4, 164,
12², 15, 16, 19², 22, 25, 46², II 12, 5,
III 4, 7, IV 23, 3, 38, 9, 43, 2, V
11, 6, 30, 2, 53, 3, 73, 9, VI 44, 10,
52, 3, VII 26, 4, 33, 13, 86, 3, VIII
19, 29, 96, 19, IX 114, 1, X 10, 12,
20, 7, 31, 11, 34, 4, 39, 3, 42, 3, 71, 5,
95, 18, 107, 6, 112, 9, 114, 9, 124, 9
आहुता III 24, 3, V 11, 3, 28, 5, VII
15, 7, VIII 19, 25, 43, 13, 75, 3
आहुता I 36, 8, II 7, 4, 5, 8, 2, VI
16, 34, VII 1, 16, VIII 19, 19, 22, 23,
25, 19, 43, 22, 44, 21, 103, 9, X 16, 5,
69, 1, 2, 118, 3, 4
आहुता I 94, 3, 96, 3, II 1, 13, 14, 32, 6,
III 28, 3, 5, 52, 6, V 8, 6, 7, VII 8, 1,
VIII 43, 10, X 36, 6, 57, 2, 88, 1
आहुतास्य VII 3, 5
आहुता X 91, 14
आहुतासि X 98, 10
आहुति I 105, 5, X 21, 2, 52, 2
आहुति I 31, 5, 93, 3, 135, 8, II 37, 6;
III 28, 6, VI 2, 5, VII 66, 19, VIII
19, 18, 23, 21
आहुतिपुत्र IX 67, 29
आहुती VIII 19, 5
आहुत VIII 32, 19
आहुतस्य VI 60, 13
आहुतस्य I 69, 2
आहुतमानान् X 48, 6

इ

इत्ताम् X 60, 4
इगय IV 57, 4
इगयति I 164, 45
इज X 10, 14
इज I 47, 10, 53, 6, X 85, 21, 22
इजत VII 104, 18
इजत VIII 70, 13

इजति I 80, 6, VI 57, 2, IX 47, 4,
112, 1, 2, 4
इज्जु VII 102, 1
इज्जन् I 84, 14, 109, 1, 125, 3, III 54, 2,
V 30, 1, 2, 7, 31, 12, VII 98, 1, X.
5, 5, 8, 7, 46, 3, 67, 4, 79, 3, 165, 1
इज्जत I 68, 4
इज्जत I 72, 2, 110, 2, 161, 14, X 46, 2
इज्जति III 30, 1, 57, 3, VIII 2, 18
इज्जति VIII 72, 3, X 177, 1
इज्जती I 164, 27, V 37, 3, X 108, 1, 2
इज्जती I 25, 16
इज्जमान I 126, 1, 179, 6, III 18, 3, VI
6, 1, 58, 3, VII 93, 4, X 34, 10, 67, 6,
81, 1, 102, 4
इज्जमान IV 18, 10
इज्जमाना I 110, 5, III 33, 7, IV 41, 9,
VII 93, 3, X 45, 11
इज्जमानासि III 2, 6
इज्जसे VIII 21, 13
इज्जस्य X 10, 10
इज्जन् X 27, 9, 95, 12
इज्जामि VI 28, 5
इज्जामि III 38, 1
इज्जेत् X 117, 4
इज्जत X 171, 1
इत् I 1, 4, 6, 4, 2, 5, 6, 7, 1, 2, 9, 5,
10, 10, 6, 7, 15, 5, 16, 8, 17, 6, 21, 1,
22, 14, 24, 12, 25, 6, 26, 6, 27, 3,
28, 1-4, 6, 30, 2, 32, 15, 33, 2, 34, 2,
36, 1, 6, 20, 40, 2, 6, 41, 8, 46, 12,
47, 8, 51, 4, 8, 13, 14, 52, 11, 53, 3,
7, 54, 9, 55, 4, 5, 59, 1, 2, 61, 1-15,
64, 8, 67, 4, 68, 2, 71, 3, 72, 3, 73,
74, 5, 77, 1, 79, 11, 80, 1, 7, 81, 1,
82, 1, 83, 1, 6, 84, 2, 7, 85, 8, 87, 5,
89, 1, 9, 92, 3, 104, 5, 105, 2, 106, 5,
114, 3, 4, 8, 9, 115, 4, 116, 6², 10,
25, 117, 19, 120, 2, 123, 4, 8, 124, 6,

125, 6, 128, 6², 129, 11; 131, 5; 132, 5,
 6³, 133, 7, 134, 6, 140, 13, 141, 4-6,
 144, 3, 145, 2, 3, 147, 3, 148, 2, 149, 1,
 150, 3, 152, 4, 154, 3, 155, 2, 4², 5,
 156, 2, 161, 1, 4², 162, 3, 21, 163, 7,
 9, 164, 8, 15, 22, 23, 32, 37, 47,
 165, 10, 12, 168, 9, 170, 3, 171, 2,
 179, 3², 185, 8, 187, 8-10, 190, 5, II
 2, 2, 11, 3², 11, 15, 16², 17, 13, 10,
 14, 1, 23, 2, 5, 13, 24, 5, 9, 11, 12,
 25, 1, 5, 26, 1⁴, 3; 28, 9, 29, 4, 34, 14,
 35, 8, 10, 37, 2, 39, 1, 41, 4, 19, III
 1, 14, 2, 15, 4, 7, 10, 5, 2, 6, 8, 10,
 9, 9, 18, 5, 26, 8, 29, 15, 30, 5, 12,
 31, 5, 11, 15, 32, 4, 7, 38, 3, 7, 40, 6,
 42, 8, 43, 1, 53, 4³, 13, 54, 8, 55, 3,
 IV. 1, 1, 8, 18³, 2, 4, 5, 10, 16, 3, 12,
 13, 4, 7², 5, 3, 7, 7, 9², 8, 4, 9, 6,
 12, 5, 16, 1, 16, 20, 17, 5, 19, 1, 21, 2,
 22, 5, 10, 23, 10, 24, 3, 4, 5⁴, 6,
 25, 6, 29, 3, 30, 3, 5, 8, 22, 31, 7, 8,
 32, 4, 20, 33, 2, 35, 8, 37, 6, 39, 5,
 40, 1², 41, 7, 44, 4, 50, 7, 8, 51, 9,
 54, 2, 56, 3, V. 2, 4, 11, 3, 7, 12, 12, 2,
 16, 4, 17, 5, 25, 2, 28, 2, 29, 13, 30, 4,
 6, 8, 31, 7, 32, 3, 5, 34, 4, 5, 35, 6,
 36, 3, 39, 5, 53, 9, 55, 6, 7, 56, 2,
 58, 5, 7, 59, 5, 60, 4, 61, 8, 73, 9,
 77, 4, 79, 9, 10, 81, 1, 3, 5, 85, 4, 7,
 86, 3, VI 1, 5, 9, 12, 3, 5, 7, 6, 9, 3,
 14, 2, 15, 1, 11, 18, 4, 19, 13, 20, 13,
 21, 3, 22, 1, 23, 1, 10², 28, 2², 3, 5,
 29, 5, 30, 1², 4, 33, 2, 34, 3, 42, 3, 4,
 44, 5³, 10, 45, 6, 17, 46, 1, 47, 15, 22,
 50, 6, 9, 51, 8, 52, 14, 66, 3, 6, 68, 5,
 70, 4, 72, 4, 75, 3, VII 1, 14-16, 2, 3,
 3, 5, 4, 2, 8, 8, 5, 11, 2, 16, 11, 18, 4,
 6, 9, 14, 24, 19, 8, 20, 7, 22, 6, 7,
 23, 2, 6, 25, 4, 28, 1, 5, 29, 4, 31, 2,
 32, 8², 9, 12, 14, 16, 18-21, 33, 3, 5,
 6², 7, 9, 40, 3, 41, 5, 56, 23, 58, 3,
 72, 4, 76, 3, 4, 81, 2, 82, 4, 85, 4

86, 3, 6, 91, 3, 94, 12, 96, 1, 3, 98, 1,
 2, 5, 100, 6, 102, 3, 104, 12, 21,
 VIII 1, 1, 7, 14, 17, 30, 2, 4, 13², 17,
 25, 31, 33, 3, 5, 8, 16, 24, 4, 9²,
 5, 38, 39, 6, 10-12, 18, 21, 22, 30,
 37, 44, 9, 3; 10, 12, 8, 10-12, 17, 24,
 25, 13, 9, 11, 15, 17, 18, 20, 26,
 14, 1, 12, 16, 5, 6, 18, 14, 19, 19, 6,
 14, 17, 18², 29, 35, 20, 13, 17, 21, 2,
 7, 13, 14, 17, 18², 22, 14, 23, 8, 13,
 24, 16, 19, 26, 17, 28, 4, 30, 1, 31, 1²,
 2, 12, 15², 32, 17³, 33, 10, 18, 35, 7,
 36, 7, 37, 4, 40, 1, 2, 42, 1, 43, 3, 29,
 44, 15, 45, 2, 3, 10, 19, 30, 31, 33, 39,
 46, 12, 29, 47, 4, 6, 51, 4, 7², 8², 9,
 53, 5, 8, 54, 6, 55, 1, 5, 56, 4, 57, 3,
 60, 5, 10, 15, 16, 61, 4, 11, 12, 62, 12,
 66, 4³, 6, 13, 15², 67, 8, 68, 7, 69, 11,
 13, 14, 70, 24, 71, 2, 72, 22, 74, 10,
 15, 75, 14, 76, 8, 9, 77, 3, 5, 7, 10,
 78, 7, 9, 10, 79, 1, 5², 80, 3, 6, 9,
 82, 7, 83, 1, 6, 90, 5, 92, 3, 5, 32, 33,
 93, 1, 5, 18, 96, 17, 19, 97, 1, 7, 99, 3,
 100, 1, IX 1, 5, 10, 11, 6³, 21, 3, 42, 4,
 47, 2, 48, 4, 59, 4, 61, 14, 64, 2, 70, 3,
 73, 2, 3, 77, 2, 83, 1, 95, 3, 96, 15,
 98, 7, 112, 4, X 2, 3, 4, 7, 5, 6, 7, 3,
 8, 9, 13, 5, 14, 16, 16, 7, 11, 17, 10,
 14, 20, 6, 8, 23, 3, 4, 27, 2-5, 8,
 10, 18, 20, 21, 28, 1, 29, 7, 30, 6,
 31, 6, 32, 3², 4², 8, 9, 33, 8, 34, 5,
 7, 8, 13, 35, 8, 39, 3, 4, 42, 9, 43, 2,
 3², 48, 5², 9, 50, 5, 51, 4, 53, 11, 54,
 2, 5, 55, 6, 61, 2, 11, 13, 62, 5²,
 63, 16, 68, 2, 73, 9, 75, 4², 76, 3, 81, 4,
 82, 1², 6, 85, 4, 6, 16, 34, 86, 3, 14,
 16, 88, 8³, 11², 17, 89, 7, 10², 13,
 91, 3, 6, 8³, 9, 92, 3, 93, 15, 94, 10,
 13², 97, 5, 99, 6, 100, 1, 8, 11, 101, 3,
 7, 106, 1, 108, 8, 109, 3, 111, 9², 112, 6,
 114, 8, 115, 1, 5, 6, 116, 8, 117, 1, 3,
 5-7, 119, 10, 120, 1, 121, 3, 122, 7,
 F F

124, 6, 127, 3, 132, 1, 136, 3, 137, 6,
139, 5, 141, 4, 145, 3, 146, 5, 147, 2,
4, 153, 2, 159, 2, 160, 3, 168, 4,
172, 3, 191, 1

इत VIII 83, 7

इत I 5, 1, 33, 1, III 53, 11, V 45, 6, X
14, 9², 30, 2, 3, 103, 13, 108, 10, 11

इतञ्जति I 151, 9

इतञ्जती इतीतञ्जती X 31, 7

इत I 6, 10, 98, 1, 119, 8, 130, 5, 179, 4,
III 42, 3, VI 24, 10, 38, 1, 47, 30,
VII 50, 2, 3, VIII 18, 8, 39, 2, 99, 7,
IX 63, 10, 74, 3, 81, 2, 97, 54, 107, 1,
X 17, 3, 64, 14, 85, 25, 26, 135, 4,
142, 7, 155, 2, 162, 1, 3

इत VIII 31, 6, X 85, 11

इतञ्जति VII 68, 6, X 61, 2

इतञ्जती I 146, 2, IX 74, 3

इतन III 29, 9, V 61, 4, 87, 8, X 85, 33

इत VIII 101, 8

इतल X 16, 9, 18, 1

इतल X 16, 10

इतल VI 16, 16

इतल II 41, 19, X 85, 32

इति I 109, 3, 117, 18, 122, 12, 138, 3,
161, 5, 8, 9², 162, 12, 164, 15, 191, 1²,
II 12, 5¹, 30, 7, IV 1, 1, 25, 4, 33, 5²,
35, 3, V 2, 12, 7, 10, 27, 4, 37, 1,
41, 17, 52, 11, 53, 3, 61, 8, 18, VI
54, 1, 2, 56, 1, 62, 7, VII 41, 2, 104,
15, 16², VIII 30, 2, 32, 15, 77, 1, 92, 2,
93, 5, 100, 3, IX 6, 2, 39, 1, 63, 9,
101, 5, 114, 1, X 17, 1, 24, 5, 27, 3,
33, 1, 34, 6, 61, 12, 26, 73, 10, 95, 18,
97, 4, 109, 3, 115, 8, 9², 119, 1², 120, 4,
130, 1, 146, 4

इति III 70, 14

इतल I 2, 6, 24, 4, 36, 7, 39, 1, 7, 80, 1,
84, 10, 15, 92, 17, 120, 2, 121, 1, 132, 4,

139, 2, 141, 1, 154, 5, 155, 2, 159, 1,
165, 3, 173, 6, II 11, 11, 35, 11, III
9, 5, 27, 6, 32, 16, 42, 3, IV 10, 7,
16, 3, 24, 6, 29, 4, 41, 3, V 17, 1,
20, 4, 32, 6, 33, 1, 2, 61, 15, 67, 1,
84, 1, VI 16, 16, 18, 5, 32, 5, 33, 5,
47, 20, 49, 11, 59, 2, 62, 3, 67, 11,
68, 8, VII 56, 15, 94, 5, VIII 2, 40,
7, 30, 13, 26, 25, 16, 28, 3, 33, 10,
85, 6, 101, 1, IX 83, 4, X 1, 3,
28, 10, 44, 7, 61, 1, 95, 11, 102, 10,
105, 11², 152, 1

इतलधिषे IV, 11, 3, IX 61, 2

इतलधिषे II 20, 2

इतल I 167, 5

इतल VII 36, 3

इतल I 113, 6, 124, 1

इतल X 88, 4

इतल X 106, 2

इत I 13, 7, 16, 5, 21, 4, 22, 17, 23, 22,
26, 10, 51, 15, 53, 2, 3, 7, 79, 2, 91,
10, 93, 2, 98, 1, 102, 8, 103, 1, 5,
108, 2, 113, 1, 13, 114, 6, 140, 11,
154, 3, 161, 8², 11, 13¹, 164, 37, 182, 1,
185, 11, II 3, 4, 8, 5, 5, 12, 14, 28, 1,
32, 1, 33, 10, 37, 2, 38, 9, 41, 13,
III 4, 8, 24, 3, 29, 1, 31, 9, 51, 10,
53, 3, 12, 54, 3, IV 5, 5, 6, 9, 11,
18, 6, 49, 1, 51, 1, V 11, 5, 22, 4,
26, 9, 30, 12, 42, 13, 47, 5, 7, 54, 15,
76, 4², 81, 5, 83, 9, VI 9, 4, 6, 28, 8,
44, 16, 47, 10, 54, 1, 60, 4, 67, 8, 68,
11, 75, 15, VII 8, 6, 24, 3, 35, 14,
36, 5, 55, 6, 58, 6, 59, 9, 89, 5, 91, 4,
5, 98, 6, 101, 5, VIII 1, 3, 2, 1, 4, 12,
17, 1, 18, 1, 37, 1, 38, 3, 40, 4, 46, 28,
57, 1, 58, 2², 61, 1, 65, 8, 73, 11, 76, 4,
84, 5, 91, 5, IX 22, 5, 6, 86, 28,
X 14, 15, 15, 2, 17, 1, 18, 8, 27, 22,
28, 4, 30, 15, 39, 1, 40, 10, 48, 7, 56, 1,
58, 10, 60, 7, 61, 1, 19, 68, 12, 69, 3,

४^३, ७०, ८, ८५ १७, ८६, १२, ८७, ८, ८८, १५,
१७, ९०, २, ९५, १६, ९६, १३, ९७, १४, २१,
१०७, ८, १०, १०८, १, ३, ११०, ८, ११२, ६,
११४, ४, ११६, ७, १२४ ६^३, १२५, ५, १२९, ३,
१३५, ७, १३६, १, १४२, ७, १४९, ३, १५१, २,
१५८, ४, १५९, ४, १६०, २, १६३, ५, १६५, १,
१६७, १, १७३, ४.

इदं इदं VII ५९, १, VIII २१, ९

इदं IV १०, ५^३, ३३, ११, ३४, १, ४, VI २१, ५,
६५, ४^३, ५, VIII २२, ११, १३, २७, ११^३,
६६, ७, ९९, १

इदं I ३५, ७, IV ५४, १, V ७६, ३, VII
४१, ४, X ८७, ६

इदं I ८३, ४, VIII २७, ७

इदं I ९५, ९, ११२, १७, V १, ६, X ४५, ४

इदं I ६६, ५, ७३, ४

इदं VIII ४३, ५

इदं II १५, ४, VI ६०, ११

इदं VII १, ८

इदं I ७९, ५, II २, ८, IV १२, २, VI १०, २,
११, ६, १२, ६, X ४५, ५

इदं VI ६६, २, VII ३, ३

इदं III २७, १५, V ६, ४, १३, १, २१, १,
२६, ३, VIII २३, १६, X १६, १२

इदं VIII ४५, २, X ९०, ६

इदं VI २०, १३

इदं I ९४, ४, IV २, ६, १२, २, X ६१, ९

इदं III १८, ३

इदं VIII ६, ३०

इदं I १२, ६, III १, २१, २६, ३, २७, १३, १४,
X ९१, १, १५१, १

इदं V ३, ८

इदं V २१, २

इदं I ३१, १३, III २१, ३, २४, २, २५, ५, V
२८, ४, X ६९, ८, ११८, ५, १५०, १, १९१, १

इदं I ५३, २, १४९, १, १६४, २१, II २०, २,
VII २०, ५, ३६, २, VIII २, ३५, ३३, ५,
X ३, १, २६, ७^३, ४४, ४, ५०, २, ११५, २

इदं I १३२, ६

इदं I ५१, ९

इदं X ४५, ७

इदं X ७५, ४

इदं III ४९, २

इदं X १२०, ६

इदं IV २, ७, १२, १

इदं I १४९, १, १५५, ४, IX ७७, ४, X २३, ६

इदं III ३८, २

इदं V ५४, ८

इदं IX २९, ४

इदं VI १०, ७

इदं VI ४, ३, VIII ३९, ५

इदं IV १०, ७

इदं VI ५, ३, X १२०, ७

इदं I २, ४, १४, ४, १५, १, १६, ६, ४६, ८,
९, ८४, ५, १३४, २, १३७, २, १३९, ६, III
४०, ४, ५, IV ४७, २, ५०, १०, VI ४१, १,
VII ३१, ९, VIII १, १५, ३, ६, ४, ४, ६, २१,
३८, १३, १६, २१, ३, ४५, १४, ४८, ५, ४९, ३,
५०, ३, ४, ५१, १०, ५३, ३, ९२, २४, IX
६, ४, ७, १, १०, ४, १२, १, १३, ५, ७, १६, ५,
१७, २, २१, १, ३, २४, १, ४६, २, ३, ६२, १,
६३, ६, २५, २६, ६४, १६, १७, ६५, २४, ६६,
१२, ६७, ७, ६८, १, ७७, ३, ७९, १, २, ८५, १,
७, ८६, १, २, १०१, ८, १०, १०६, १

इदं IX २१, ५, १०६, ९

इदं I १२९, ६, VIII ६९, १, IX ११, १,
X १३, २

इदं I १२१, ६, १७५, १, II २२, १-३, VI ३९, ३,
४४, २१, २२, VIII ४८, १२, IX ५, ९, १२,
५, ६, २७, ४, ६, ३०, २, ३४, १, ३५, ४,
३७, ६, ३८, ५, ४३, ५, ४५, ४, ६२, १५, ६३, ९,
६४, १०, ६६, २३, २८^३, ६७, ४, ८, ६८, ९,
७२, ४, ७६, २, ७७, ४, ८४, २, ४, ८५, ४,
८६, १६, २६, ८७, २, ९१, २, ९३, ३, ९६, ९,
२३, ९७, ५, १०-१२, २४, ४०, ४१, ४५, ५६,
९८, २, ३, ९, १०१, २, ५, १०५, २, १०७, ३,
२६, १०९, ९, १३, २२, ११०, १०, ११, X
२६, ३, १४४, १

इदं X १४४, ६

इन्द्रसि I 23, 15, 30, 1, 53, 4³, VI 16, 16,
42, 2, 3, VIII 6, 27, 7, 14, 12, 16-18

इन्द्र I 135, 5, III 35, 6, V 18, 2, VI 40, 2,
VIII 24, 13, IX 9, 5, 11, 6, 26, 2,
32, 2, 38, 2, 43, 2, 45, 5, 53, 4, 60, 1,
61, 13, 62, 29, 63, 17, 65, 1, 8, 88, 1,
94, 2, 97, 22, 57, 109, 12, 20, X
99, 8, 115, 3

इन्द्र VI 47, 14

इन्द्र इति VIII 48, 2, IX. 1, 5, 4, 10, 6, 2,
8, 7, 11, 9, 23, 6, 24, 5, 26, 6, 30, 5,
31, 6, 35, 2, 43, 4, 45, 1, 6, 50, 5,
52, 3, 55, 2, 59, 4, 63, 28, 30, 64, 12,
13, 25, 65, 14, 66, 14, 67, 5, 69, 10,
81, 3, 85, 8, 86, 18, 23, 24, 90, 6,
93, 4, 97, 29, 98, 1, 4, 104, 5, 105, 5,
106, 7

इन्द्र इति I 43, 8, 91, 1, 176, 1, 5, IV 28, 2,
3, VII 54, 2, VIII. 48, 4, 8, 13, 15,
IX 2, 1, 2, 7, 9, 10, 12, 9, 13, 4,
29, 6, 31, 2, 40, 3, 4, 6³, 41, 4, 44, 1,
51, 3, 52, 4, 5, 54, 4, 56, 4, 57, 4,
61, 1, 3, 26, 28, 29, 62, 7, 9, 20,
64, 3, 22, 26, 27, 65, 5, 13, 17, 66,
13, 16, 67, 6, 70, 10, 72, 9, 79, 5,
82, 5, 85, 3, 86, 22, 28, 37, 39, 41,
47, 48, 90, 5², 91, 4, 93, 5, 95, 5,
96, 8, 21, 97, 16, 17, 19, 21, 28, 33,
44, 52, 55, 99, 8, 100, 2, 105, 4, 6,
107, 19, X 25, 9

इन्द्र VIII 92, 4, IX 114, 1.

इन्द्र I 3, 4-6, 5, 6, 7, 4, 8, 3, 4, 9, 1,
6, 8, 10, 4, 7, 9, 15, 1, 16, 1, 40, 1,
51, 12, 52, 8, 61, 16, 80, 3, 7, 14,
84, 19, 104, 7, 129, 3, 132, 4, 142, 13,
165, 5, 7, 170, 5, II 13, 13, 14, 12,
16, 6, 18, 6, 21, 6, III 30, 1, 15, 31, 20,
34, 1, 34, 2, 35, 1, 10, 36, 2, 3, 9, 10,
37, 1-3, 6-9, 11, 39, 1, 40, 1-4, 6,
41, 8, 43, 2, 3, 7, 44, 2, 45, 4, 46, 1,
47, 3, 51, 7, 52, 1, 4, 53, 2, 5, 21,

60, 5-7, IV 29, 1, 30, 8, 31, 12, 32, 7,
9, 12, 13, 37, 8, 41, 11, V 29, 15,
30, 3, 31, 5, 10, 35, 1, 38, 5, 43, 5,
46, 2, VI 19, 7, 9, 25, 3, 5, 7², 8, 9,
27, 3, 30, 4, 5, 35, 2, 37, 1, 40, 1, 3,
4, 41, 1, 44, 10, 18, 20, 45, 10, 25,
46, 5, 9, 11, 47, 7, 10, 60, 3, VII
22, 9, 24, 5, 32, 24, 26, 36, 4, 104, 24,
VIII 1, 13, 2, 3, 11, 16, 29, 3, 7, 12,
4, 2³, 6, 26, 41, 12, 5, 13, 12, 26,
14, 4, 11, 14, 15, 3, 17, 1, 9, 21, 16,
24, 4, 9, 17, 32, 19, 33, 2, 36, 7, 37, 1,
45, 13, 46, 19, 49, 5, 9, 10, 52, 2,
53, 5, 61, 4, 5, 16, 17, 62, 4, 63, 5,
64, 3, 65, 3, 5, 66, 8, 11, 13, 68, 1,
10, 76, 11, 78, 1, 80, 4, 7, 81, 6, 8,
82, 6, 90, 3, 92, 16, 95, 1-5, 8, 9,
97, 6, 98, 5, 6, IX 16, 5, X 24, 1, 3,
60, 5, 64, 12, 98, 4, 100, 1, 104, 3, 6,
9, 112, 1, 116, 2, 128, 8, 131, 5, 134,
3, 4, 160, 1, 2, 171, 1, 180, 1, 3.

इन्द्र I 4, 9, 5, 7, 10, 6, 5, 8, 1, 9, 9, 4,
5, 7, 10, 3, 11, 11, 2, 7, 15, 5, 16, 4,
6, 28, 1-4, 29, 1-7, 32, 4, 12, 14,
33, 3-5, 7, 9³, 14, 51, 4, 13, 15, 52, 6,
7, 10, 11, 15, 53, 2, 3, 5, 7, 10, 11,
54, 8, 11, 55, 3, 7, 8, 56, 5, 6, 57, 4-6,
62, 4, 5, 12, 13, 63, 1-9, 80, 4, 8, 11,
13, 81, 3, 5, 9, 82, 1-5, 83, 1, 84, 1,
4, 6, 100, 17, 101, 9, 10, 102, 2-5,
8, 10, 103, 3, 7, 8, 104, 1, 6, 8, 110, 9,
121, 11-14, 129, 1, 2, 9-11, 130, 1, 2,
4, 5, 7, 10, 131, 3², 4³, 6, 7, 133, 5, 6,
139, 6, 165, 3, 167, 1, 169, 1-6, 8,
170, 2, 171, 6, 173, 12, 13, 174, 1-10,
175, 2, 6, 176, 6, 177, 2², 4, 5, 178,
1, 5, II 11, 1-4, 6, 7, 11-18, 21,
12, 15, 13, 11, 15, 10, 16, 3, 4, 9,
17, 8⁴, 9, 18, 4, 5, 7, 9, 19, 7-9, 20, 1,
2, 9, 22, 4, 27, 14, 30, 4, 5, 36, 1,
III 30, 5-7, 8³, 9, 10, 17-19, 31, 17,
32, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12, 16, 35, 4,

6-8, 9³, 36, 3, 10, 37, 10, 39, 7, 40, 5,
41, 4, 7, 9, 42, 1, 2, 7-9, 43, 6, 44, 1,
45, 1, 5, 46, 5, 47, 1, 2, 4, 51, 6, 8,
12, 52, 2, 5, 8, 53, 6, 18, 22, 24,
55, 22, IV 16, 19, 21, 17, 6, 7, 18²,
19, 1-3, 5, 6, 20, 3, 4, 10, 21, 9,
22, 5, 7, 10, 28, 4, 29, 5, 30, 1, 3-6,
9, 12, 14, 18, 22, 23, 31, 6, 13, 14,
32, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 20, 34, 7, 35, 7,
42, 7, 50, 11, V, 29, 1, 9, 14, 30, 4, 8,
31, 2, 8, 32, 1, 2, 12, 33, 2-7, 35, 2-5,
7, 8, 36, 4, 38, 1, 2, 39, 1, 2, 40, 1, 6,
42, 4, VI 17, 1-5, 7, 8, 11, 12, 14³,
18, 3, 9-11, 15, 19, 3, 8, 10, 20, 1, 2,
4, 10, 11, 13, 21, 4, 6, 8, 12, 22, 4,
9, 10, 23, 1², 2², 6-8, 24, 3, 4, 6, 10,
25, 1, 2, 9, 26, 1, 2, 4-8, 27, 4, 6,
28, 8, 30, 3, 31, 1-3, 33, 1-5, 34, 1,
35, 2, 4, 36, 4, 39, 3, 40, 2, 3, 5,
41, 2, 4, 5, 43, 1, 44, 1, 11, 17, 18,
45, 12, 13, 17, 30, 46, 1, 2, 7, 10, 13,
47, 6, 8, 9, 14, 20, 22, 31, 60, 2³, 3,
VII 18, 1, 3, 18, 20, 19, 10, 11, 20, 4,
7, 8, 10, 21, 3, 5, 6, 8, 9, 22, 1, 2, 8,
23, 2, 4, 5, 24, 2, 4, 6, 25, 1, 2, 4,
27, 2, 5, 28, 1-4, 29, 1, 3, 4, 30, 3, 4,
31, 3, 7, 32, 11, 14, 16, 18, 22, 23,
37, 4-6, 98, 2-4, 6, 99, 6, 104, 8, 19,
22, VIII 1, 3, 6, 23, 24, 28, 2, 10,
15, 3, 1, 10-12, 14, 17-20, 4, 1, 4, 5,
9, 6, 9, 12, 14, 16-20, 22-25, 31, 32,
36, 39, 12, 1, 16, 25, 29, 31, 33, 13, 4,
5, 13, 22, 27, 31, 14, 1, 3, 6, 10, 13,
15, 15, 8, 10, 12, 16, 12, 17, 2, 3, 7,
11, 21, 2, 4, 5, 7, 12, 13, 15, 24, 25,
32, 3, 7, 20, 22, 33, 13, 36, 1, 40, 9,
45, 10, 16, 19, 31, 32, 41, 46, 1, 8,
49, 3, 6, 50, 7, 51, 1, 6, 7, 52, 1, 4,
8, 53, 1, 54, 1, 2, 5, 8, 61, 3, 7, 9,
13, 14, 62, 3, 5, 7, 8, 10, 63, 11,
64, 12, 65, 4, 8, 66, 5, 12, 70, 5, 9, 10,
76, 7-10, 77, 7, 78, 4, 10, 80, 1, 3,

82, 3, 5, 7, 83, 7, 88, 3, 5, 89, 2, 90, 3,
5, 6, 91, 5, 7, 92, 9, 10, 14, 17, 23,
24, 26, 29, 31-33, 93, 4, 6, 10, 27, 30,
95, 2, 96, 4, 5; 7, 9, 16, 17, 97, 1-4,
7, 8, 14, 15, 98, 2-4, 7, 10, 99, 1, 2,
5, 6, 100, 1, 6, IX 9, 5, 72, 4, 5,
85, 2, 86, 13, 87, 4, 8, 97, 46, X 19, 6,
22, 7, 9, 11-13, 23, 6, 7, 28, 3; 7,
29, 3-6, 32, 2, 33, 3, 38, 1-3, 5, 42, 3,
4, 7, 47, 1, 3-5, 8, 50, 3, 4, 54, 1,
2, 5, 57, 1, 59, 10, 61, 15, 22, 63, 14,
73, 3, 4, 8, 74, 4, 85, 25, 45, 86, 2,
4, 15, 18, 22, 89, 8, 9, 12, 14, 15, 17,
93, 11, 96, 5, 12, 13, 102, 3, 12, 103, 5,
104, 1, 2, 4, 5, 8, 111, 10, 112, 2-4,
5², 6-8, 116, 1, 3, 6-8, 131, 1, 133,
2-4, 7, 134, 1, 138, 1, 148, 1, 2, 4, 5,
152, 3-5, 153, 2-5, 160, 5, 164, 4, 167, 1,
169, 3, 171, 3, 179, 2, 3, 180, 2

इष्ट-इष्टि X 8, 8

इष्ट-इष्टि V 31, 5

इष्ट-इष्टि II 11, 8

इष्ट I 2, 5, 6, 5, 9, 7, 2², 3, 9, 8, 5,
10, 2, 6, 11, 4, 16, 8, 17, 5, 18, 4, 5,
23, 24, 30, 16, 32, 5; 9, 13, 15, 33,
10-13, 40, 5, 51, 9, 11, 14², 52, 2, 5,
54, 10, 55, 2, 61, 9, 10, 15, 80, 5, 6,
10, 81, 1, 6, 83, 6, 84, 7-9, 13, 85, 9,
89, 6, 90, 4, 9, 100, 1-15, 19, 101, 2,
4, 5, 102, 6, 9, 11, 107, 2, 3, 110, 7,
125, 2, 129, 8, 130, 3, 4, 8, 132, 2, 3,
133, 7, 135, 4, 7², 161, 6, 162, 1, 163, 2,
9, 164, 19, 165, 10, 166, 12, 173, 4,
6, 9, 10, 177, 1, 178, 2², 3, 4, 186, 6,
II 1, 3, 11, 9, 20, 12, 1-14, 14, 2, 6,
15, 1-9, 19, 1-6, 20, 3, 5-7, 21, 4,
30, 3, 8, 35, 3, 38, 9, 40, 2, 41, 10-12,
III 4, 6, 22, 1, 25, 4, 30, 3, 11, 14,
31, 4, 11, 15, 33, 6, 34, 1, 3-5, 7, 9,
10, 36, 5, 6, 8, 39, 4-6, 43, 4, 44, 3,
5, 45, 2, 46, 3, 48, 4, 50, 1, 51, 3,
53, 9, 17, 54, 15, 57, 1, 2, IV 16, 5,

17, 5, 10-12, 19, 20, 18, 3, 8, 11,
 19, 4, 7, 8, 20, 1, 6, 21, 1, 10, 22, 1,
 23, 3, 24, 2, 7, 25, 3, 6, 7, 27, 5,
 28, 1-3, 5, 29, 3, 30, 16, 17, 20, 21,
 34, 1, 37, 6, 42, 3, 5, 43, 3, 47, 2, 3,
 49, 3, 50, 10, 54, 6, 55, 10, 57, 7, 58, 4,
 V 2, 8, 3, 1, 29, 3², 4, 7, 30, 6, 9-11,
 31, 1, 3, 12, 32, 3, 6, 7, 34, 6, 8,
 36, 1, 37, 4, 40, 4, 42, 5, 49, 3, 51, 14,
 VI 17, 9, 18, 1, 8, 19, 1, 20, 3, 5, 8,
 21, 4, 22, 7, 23, 3, 9, 10², 24, 5, 27, 1,
 2, 5, 28, 2, 5, 29, 6, 30, 1, 32, 5,
 34, 2, 5, 37, 2, 4, 5³, 39, 2, 44, 12,
 14, 45, 1, 2, 47, 2, 11-13, 16-18, 51, 11,
 52, 6, 11, 56, 2, 57, 4, 69, 8, VII 18, 4,
 5, 9, 11, 13, 16, 17, 20, 1-4, 21, 1,
 4, 7, 23, 3, 26, 3, 4, 27, 3, 4, 32, 10,
 12, 33, 2, 3, 5, 34, 4, 25, 35, 6, 40, 2,
 47, 2, 4, 48, 3, 49, 1, 51, 3, 82, 10,
 84, 2, 93, 8, 97, 10, 98, 1, 104, 16,
 21, 25, VIII 2, 4², 32, 34, 3, 6², 8,
 21, 4, 11, 6, 1, 5, 11, 12, 9, 12, 13, 1,
 14, 7, 16, 5, 6, 7², 11, 17, 8, 14, 21, 17,
 25, 14, 27, 6, 8, 32, 12, 18, 28, 33, 5,
 9, 17, 34, 16, 40, 5, 45, 1, 7, 9, 26,
 52, 10, 61, 1, 15, 62, 9, 63, 3, 4, 66, 3,
 4, 10, 67, 8, 69, 7, 11, 14, 70, 7, 72, 8,
 76, 2, 3, 77, 4-6, 10, 78, 5, 89, 2,
 90, 1, 92, 2-4, 93, 3, 8, 32, 34, 94, 6,
 96, 12, 13, 15, 100, 3, 7, IX 1, 10,
 5, 7, 9, 11, 6, 2, 19, 2, 23, 7, 63, 9,
 88, 4, 95, 5, 108, 14, 109, 2, 113, 1,
 X 8, 9, 19, 2, 22, 1, 2, 23, 2-4, 29, 1,
 8, 30, 4, 32, 1, 36, 5, 37, 6, 42, 11,
 43, 3, 48, 2, 5, 49, 11, 50, 2, 65, 1,
 66, 3, 67, 6, 12, 73, 5, 6, 10, 74, 6,
 83, 2, 86, 1, 13, 89, 2, 3, 7, 10², 11,
 90, 13, 92, 4, 6, 93, 9, 94, 9, 100, 4,
 5, 11, 102, 1, 7, 103, 1, 3, 7, 8, 11,
 13, 104, 10, 105, 3, 4², 108, 3, 10,
 111, 3, 5, 113, 2, 5, 7, 9, 116, 4,
 138, 3, 139, 3, 4, 6, 144, 6, 152, 2,

157, 1-3, 159, 4, 160, 3, 161, 3, 173,
 3, 5, 6, 174, 1

इन्द्र इव X 84, 5, 166, 2, 173, 2

इन्द्रगोषा VIII 46, 32

इन्द्रमृत III 33, 11

इन्द्रमृत I 118, 9

इन्द्रज्येष्ठा I 23, 8, II 41, 15, VI 51, 15,
 VIII 63, 12

इन्द्रज्येष्ठान् IV 54, 5, X 70, 4

इन्द्रज्येष्ठान् VII 11, 5, X 66, 1

इन्द्रमत्ता I 182, 2, VII 79, 3

इन्द्रमाञ्जला I 132, 1, VIII 19, 16

इन्द्रविष्ठा IX 73, 5

इन्द्रनाम्ना VIII 26, 8

इन्द्रपत्नी X 86, 9, 10

इन्द्रपातन IX 99, 3

इन्द्रपातं IX 96, 3, 13.

इन्द्रपात VI 44, 16, VII 47, 1, X 30, 9

इन्द्रपाता I 54, 9

इन्द्रपीत IX 8, 9

इन्द्रप्रमृता X 66, 2

इन्द्र I 4, 4, 5, 1, 2, 6, 10, 7, 1³, 5², 10,
 9, 9, 11, 1, 8, 16, 2, 3³, 23, 7, 30, 1,
 7, 32, 7, 33, 1, 2, 8, 51, 1, 2, 52, 1,
 3, 4, 9, 54, 2, 55, 1, 56, 4, 80, 12,
 15, 84, 2, 17, 87, 5, 101, 6, 7, 102, 1,
 104, 2, 106, 1, 6, 111, 4, 129, 4, 7,
 131, 1, 2², 136, 6, 142, 4, 164, 46, 173, 5,
 7, 11, 176, 1, II 3, 3, 11, 11, 14, 3,
 4, 10, 11, 16, 1, 7, 20, 4, 22, 1-3,
 III 12, 3, 30, 22, 32, 7, 13-15, 34, 8,
 35, 2, 37, 5, 39, 1, 40, 7, 41, 5, 42, 3,
 4, 46, 4, 47, 5, 49, 1, 50, 3, 51, 1, 2,
 9, 53, 12, IV 2, 17, 16, 15, 16, 17, 8,
 16, 18, 5, 10, 20, 5, 21, 4, 5, 24, 1,
 10, 25, 8², 32, 17, 35, 1, 39, 4, 41, 8,
 9, 42, 8, V 29, 2, 6, 12, 30, 1, 2, 13,
 31, 4, 32, 11, 39, 4, VI 4, 7, 17, 8, 13,
 19, 2, 4, 20, 9, 21, 9, 22, 1, 3, 5,
 24, 7, 28, 5, 29, 1, 41, 34, 3, 36, 3,
 37, 3, 38, 2, 3², 4², 42, 2, 44, 4, 46, 3,

47, 1; 11⁴, 48, 14; 50, 6, 57, 6; 60, 12, 61, 5, VII 10, 4, 18, 19, 24, 21, 7, 23, 1, 6, 24, 2, 26, 1; 2, 5; 27, 1; 28, 5, 31, 12, 32, 20, 33, 2, 37, 7, 39, 5, 41, 1, 44, 1; 83 6, 84, 5, 85, 3, 93, 7, 97, 3, 104, 20, VIII 1, 1, 10, 15, 2, 37, 3, 5⁴, 16, 4, 14, 6, 3, 15, 34, 35, 44², 7, 24, 31, 12, 20, 22², 13, 3, 16², 17, 14, 5, 12, 15, 1, 13, 16, 1, 9, 17, 15, 21, 9, 24, 19, 22, 32, 13, 40, 2, 46, 6, 12, 14, 48, 10, 49, 1, 51, 3, 5, 52, 6, 10, 54, 2, 61, 8, 10, 11, 62, 12, 64, 8, 66, 1, 68, 6, 7, 69, 4, 70, 2, 3, 8, 74, 10, 76, 1, 5, 6, 88, 1, 92, 5, 20, 93, 7, 23, 25, 26, 95, 6, 96, 5, 97, 10, 11, 13, 99, 8, IX 2, 1, 6, 4, 7, 7, 12, 2, 17, 2, 24, 2, 25, 5, 27, 6, 40, 2, 46, 3, 61, 22, 63, 5, 6, 22, 65, 28, 29, 67, 7, 69, 9, 75, 5, 80, 5, 84, 3, 85, 7, 86, 2, 41, 90, 1, 5², 96, 21, 97, 5, 6, 36, 49, 106, 1, 8, 108, 14, 110, 8, 111, 3, X 6, 5, 23, 1, 35, 10, 36, 1, 38, 4, 42, 1, 2, 8, 43, 1, 4, 7, 47, 7, 48, 6, 49, 2, 63, 9, 70, 11, 73, 1, 2, 11, 74, 5, 76, 1, 86, 1, 89, 1, 5, 13, 94, 4, 96, 6, 99, 12, 101, 12, 103, 6, 104, 7, 111, 1, 120, 9, 124, 4, 9, 126, 5, 131, 4, 141, 5, 153, 1

इन्द्रश्मादनाम VII 92, 4

इन्द्रश्माद VIII 12, 19

इन्द्रश्माद I 119, 10, IV 39, 5

इन्द्रश्माद IV 24, 4

इन्द्रश्माद IX 2, 9, 6, 9, 54, 4

इन्द्रश्माद IV 27, 4, X 101, 1

इन्द्रश्माद I 105, 19, 136, 7, IV 33, 3, 34, 6, V 57, 1, X 35, 1, 128, 2

इन्द्रश्माद I 116, 21

इन्द्रश्मादनाम X 6, 6

इन्द्रश्माद इति I 2, 4, 135, 5, II 41, 3, IV 46, 3-7, 47, 4, VII 90, 5, 6, 91, 2, 4-6

इन्द्रश्माद इति I 14, 3, 23, 2, 3, 139, 1, VII 90, 7, X 65, 9, 141, 4

इन्द्रश्माद X 44, 3

इन्द्रश्माद I 111, 1, VIII 98, 9

इन्द्रश्माद IV 35, 5

इन्द्रश्माद I 32, 6, 10

इन्द्रश्माद VII 34, 24

इन्द्रश्माद IV 46, 2, 48, 2

इन्द्रश्माद X 102, 2

इन्द्रश्माद I 4, 6, 6, 8, 7, 7, 11, 3, 18, 6, 22, 19, 32, 1, 57, 2, 62, 3, 84, 11, 101, 3, 103, 5, 167, 10, 176, 5, II 8, 6, 18, 3, 21, 3, III 30, 13, 32, 4, 8, 33, 7, 34, 6, 37, 4, 60, 3, IV 17, 4, 18, 7, 25, 1, 2, 33, 9, 37, 4, V 32, 9, VI 24, 8, 38, 2, 44, 16, 47, 27, 28, 30, 55, 5, 57, 5, 60, 11, VII 18, 14, 47, 3, 55, 3, 98, 5, 104, 13, VIII 2, 7, 12, 11, 31, 1, 32, 1, 48, 2, 50, 2, 55, 1, 62, 1², 66, 9, 92, 25, 96, 3², 99, 3, 100, 12, IX 8, 1, 3, 13, 1, 15, 1, 24, 5, 56, 2, 60, 3, 4, 61, 14, 25, 64, 15, 65, 14, 66, 15, 70, 9, 10, 72, 2, 7, 73, 2, 76, 2, 3, 77, 1, 80, 3, 81, 1, 84, 4, 85, 3, 5, 86, 9, 16, 19, 20, 22, 23, 96, 1, 5, 97, 11, 25, 43, 101, 6, 16, 108, 16, 109, 14, 18, X 25, 9, 10, 50, 1, 52, 5, 62, 1, 94, 9, 100, 6, 103, 9, 108, 2, 111, 8, 113, 6, 8, 114, 9, 130, 5, 138, 5, 155, 4, 179, 1

इन्द्रश्माद VII 6, 1, IX 97, 13, X 178, 2

इन्द्रश्माद IV 37, 5

इन्द्रश्माद IX 96, 1

इन्द्रश्माद VI 38, 1

इन्द्रश्माद IV 41, 1-4, 6, V 45, 4, VI 57, 1, 59, 3, 60, 1, 68, 5

इन्द्रश्माद V 31, 9

इन्द्रश्माद I 109, 3, V 86, 6, VIII 40, 5, 12, X 116, 9, 128, 9

इन्द्राग्नी इति I 21, 5, 6, 109, 1, 2, 4, III 12, 1, 2, 5-9, V 27, 6, 86, 1, VI 59, 1, 2, 5-10, 60, 7-9, 15, VII 93, 1, 4, 94, 1-3, 7, 9, VIII 38, 1, 4, 7, 40, 1

इन्द्राग्नी इति I 21, 1-4, 139, 9, III 12, 4,

V 46, 3, 86, 2, 4, VI 60, 4, 5, 14,
 VII 35, 1, 93, 3, 94, 10, VIII 40, 3,
 4, 7, X 65, 2, 125, 1, 161, 4
 इन्द्राणी इति L 108, 1-5, 7-13, 109, 5-8, VI
 59, 4, 60, 13, VII 93, 6, X 161, 1.
 इन्द्रायो VIII 38, 10, 40, 8
 इन्द्राय X 86, 12
 इन्द्रायी V 46, 8
 इन्द्रायी I 22, 12, II 32, 8, X 86, 11
 इन्द्राणि I 33, 6, 171, 4, II 16, 2, V 30, 5,
 VIII 15, 11, 76, 12, IX 69, 6, X 92, 8
 इन्द्रापरिता III 53, 1
 इन्द्रापरिता I 122, 3, 132, 6
 इन्द्रापरिता VII 35, 1
 इन्द्रापरिता I 162, 2
 इन्द्रापरिता इति IV 49, 5
 इन्द्रापरिता इति IV 49 1-4, 6
 इन्द्रापरिता इति II 24, 12
 इन्द्रापरिता II 29, 3.
 इन्द्राय I 4, 10, 5, 4, 8, 10, 9, 2, 10, 10, 5,
 13 12, 20, 2, 28, 6, 8, 53 1, 55, 5,
 61, 1, 2, 4, 5, 8, 80, 9, 84, 5, 131, 1,
 142, 5, 12, 156, 5, 165 11, II 14 1,
 5, 8, 9, 20, 8, 21, 1, 2, 30, 1, III
 30, 20, 31, 13, 36, 2, 7, 51, 5, 53 3,
 13, IV 16, 20, 24, 6, 7, 25, 4, 33, 10,
 V 5, 11, 29 8 32, 10, 33, 1, 37, 1, 5,
 39 5, 51, 4, 7, VI 23, 5, 28, 1, 34, 5,
 41, 3 44, 6, 13, VII 31, 1, 11, 32, 4,
 8 85, 1 92, 2, 97, 1, 9, VIII 1, 19,
 2 32 4, 13 12 14, 24 1, 13, 33, 4,
 45 21 52, 9, 69 6, 9, 10, 89, 1, 3,
 91 1 3 92, 19, 95 1, 10, 98, 1, 100, 3,
 IX 1 1 9, 4 4, 6, 7, 11, 8, 12, 1,
 13 8 16, 3, 21, 1, 23 6, 24, 3, 26, 6,
 27, 2, 30, 5, 6, 32, 2, 33 3, 34, 2, 4,
 37, 6, 38, 2, 39 5, 43 2, 45, 1, 2,
 45 6, 50 5 51, 1, 2, 53, 4, 56, 4,
 61, 12, 62 8, 14, 15 29, 63 2, 3, 10,
 15, 17, 19, 64 12, 22, 65 8, 20, 66, 7,

67, 2, 8, 16, 69, 10, 74, 9, 76, 5, 78, 2,
 80, 2, 84, 1, 85, 1, 4, 6, 86, 35, 89, 7,
 96, 8, 9, 97, 14, 32, 44, 99, 8, 100, 5,
 6, 101, 4, 5, 106, 2, 5, 107, 17, 108, 1,
 15, 109, 1, 19, 20, 22, 110, 11, X 27,
 22, 29, 7, 30, 7, 13, 15, 54, 6, 67, 1,
 76, 8, 89, 4, 94, 1, 96, 2, 6, 98, 11,
 120, 8, 133, 1
 इन्द्रापरिता I 17, 1
 इन्द्रापरिता VI 68, 3, VII 35, 1, 82, 2
 इन्द्रापरिता L 17, 3, 7-9, VI 68, 10, 11,
 VII 82, 1, 3-5, 7, 83, 3, 4, VIII 59,
 1, 2, 6, 7
 इन्द्रापरिता III 62, 1-3, IV 41, 1, 42, 9, 10,
 VI 68, 4, 7, 8, VII 82, 8, 9, 83, 1,
 2, 7, 9, 84, 1, 4, VIII 59, 3-5
 इन्द्रापरिता VI 68, 1
 इन्द्रापरिता VII 83, 5
 इन्द्रापरिता VI 68, 6, VII 83, 8, 85, 2
 इन्द्रापरिता इति IV 2, 4, VI 69, 2, VIII 10, 2,
 X 66, 4
 इन्द्रापरिता इति I 155 2, IV 55, 4, VI 69, 1,
 3-7, VII 99, 5
 इन्द्रापरिता VII 35, 1
 इन्द्रापरिता II 30, 6, VI 72, 1, 2, 4, 5, VII
 104, 1-4, 6, 7
 इन्द्रापरिता VI 72, 3
 इन्द्राय VIII 3, 20, IX 47, 3, 86, 10
 इन्द्राय I 55, 4, 57, 3, 84 1, 85, 2, 103, 1,
 111, 2, II 16, 3, IV 24 5, 30, 23,
 VI 27, 3, 4, VIII 3 13, 12, 8, 15, 7,
 52, 7, 59, 5, 93 27, IX 23, 5, 30, 2,
 48, 5, 92, 1, X 36, 8, 65, 10, 113, 1,
 3, 124, 8
 इन्द्राय IX 107, 25
 इन्द्राय III 37, 9, V 31, 3
 इन्द्राय I 104, 6, VI 25 8, IX 70, 5,
 86, 3, 89 6, X 116, 1
 इन्द्राय I 165, 8
 इन्द्राय IV 35 9
 इन्द्राय I 107, 2

82, 9, VI 16, 5, 40, 4, 52, II, VII
22, 3, 4, 7, 29, 2, 3, 59, 5, 62, 5,
70, 6, 7, 95, 5, 104, 6, VIII 8, 17,
9, 14, 38, 5, 44, 8, 51, 4, 90, 3, 96, 6,
IX 62, 27, 86, 30, 37, 96, 7, 110, 9,
X 15, 4, 32, 8, 66, 12, 81, 1, 5, 82, 7,
112, 7, 116, 8, 120, 8, 148, 4, 157, 1,
170, 4

इमा I 10, 12, 16, 2, 24, 6, 26, 5, 36, 11,
45, 5, 80, 4, 91, 22, 96, 2, 114, 1,
127, 2, 131, 4², 190, 4, II 6, 1, 11, 1,
27, 1, 39, 7, III 34, 5, 38, 2, 5, 39, 7,
40, 8, 43, 2, 57, 4, 62, 1, IV 3, 2, 34, 5,
41, 9, VI 21, 1, 28, 5, 45, 25, 47, 31,
VII 18, 3, 45, 4, 46, 1, 61, 5, VIII
3, 3, 6, 7, 19, 7, 19, 13, 29, 57, 4,
IX 34, 6, 86, 28, 29, X 7, 2; 17, 5,
18, 7, 30, 14, 43, 8, 91, 12, 97, 11,
108, 5, 121, 4, 159, 6

इमान् IV 3, 15, V 50, 2, 53, 3, IX 97, 17,
X 60, 9, 155, 5, 166, 3

इमानि I 93, 12, 125, 6, III 60, 6, VII 61, 6,
82, 5, VIII 59, 1, 91, 5, X 82, 4

इमा I 31, 16, 40, 6, 88, 4, 102, 1, 129, 1,
130, 6, II 6, 1², 24, 1, III 18, 3, 32, 8,
34, 8, 36, 1, 54, 17, 55, 21, IV 5, 2,
43, 1, 57, 5², V 54, 1, 85, 5, 6, VI
47, 28, VII 15, 6, 22, 3, 36, 2, 41, 3,
70, 7, 73, 3, 93, 6, VIII 5, 30, 6, 32,
43, 7, 9, 8, 6, 12, 31, 38, 6, 42, 3,
91, 6, IX 96, 3, 97, 13, X 67, 1, 85,
33, 41, 45, 88, 3; 89, 16, 91, 13, 119, 8,
9, 121, 1, 145, 1

इये I 2, 1, 4, 3, 4, 5, 5, 16, 6, 23, 1,
57, 4, 102, 5, 109, 7, 135, 6, 9, 137, 1²,
2, 139, 6, 164, 12, 39, 183, 4, III 36, 3,
40, 4, 43, 1, 53, 7, 24, IV 14, 4, V
3, 12, 76, 4, 79, 5, VI 17, 4, 21, 10,
23, 8¹, 54, 2, 60, 7, VII 1, 10, 32, 2,
4, 56, 19², 20, 57, 3, 60, 5², 6, 7, 97, 5,
VIII 1, 3, 2, 10, 3, 18, 5, 39, 9, 8, 14²,
21, 3, 40, 7, 43, 1, 29, 45, 16, 46, 32,

47, 4, 48, 5, 74, 6, 93, 22, 25, IX.
66, 6, 86, 39, 96, 4, 106, 1, X 18, 3,
25, 2, 43, 3, 61, 19, 71, 9, 95, 18,
121, 4, 130, 1, 2, 142, 8, 155, 5, 160, 1,
166, 2, 173, 4

इमे इति I 80, 11, 158, 4, III 30, 5, 53, 12,
IV. 56, 3, V 32, 9, 82, 8, VI 46, 5,
75, 4, VII 32, 4, 72, 3, 87, 2, 90, 3,
VIII 6, 17, 10, 6, IX 18, 5, 74, 2,
97, 54, 110, 9, X 110, 9, 112, 4

इमो इति VII 1, 18

इमो II 40, 2², X 137, 2

इययति VIII 31, 15, X 11, 6

इययति IX 78, 1

इययते IX. 11, 1

इययत् I 153, 2, X 74, 1

इययत II 20, 1, VI 21, 3, IX 22, 4, 66, 14

इययति IX 64, 21.

इययमाण I 123, 10

इययणे X 4, 1.

इययति VIII 45, 31

इययति VI 49, 4, VIII 46, 17.

इययान् X 50, 3

इयय् VIII 21, 17

इययत् I 191, 15

इययिका I 191, 11

इयये VII 42, 4

इयय VIII 1, 7

इययि VI 20, 8

इययि VI 23, 4

इय I 48, 7, 57, 5, 63, 6, 124, 11, 125, 5,
142, 4, 164, 27, 33, 35, 165, 15, 166, 15,
167, 11, 168, 10, 183, 2, 4, 185, 8,
186, 11, III 39, 2, 62, 7, V 11, 5, 37, 3,
54, 9, 57, 1, VI 23, 8, 27, 8, 38, 2²,
59, 6, 61, 1, 2, 67, 2, 75, 3, VII 24, 2,
60, 12, 66, 8², 70, 7², 84, 5, 94, 1, 97, 9,
99, 6, 104, 6, VIII 1, 26, 12, 10, 13, 4,
40, 4, 63, 8, 67, 15, 74, 7, 75, 13, 80, 7,
101, 13, X 4, 6, 7, 31, 5, 35, 4, 39, 6,

६०, ९, ६१, १९, ७४, ३, ८५, २५, ३३, १०९, ३,
१२९, ६, ७, १३५, ७.

इयते VIII ७, १३

इयति I ५६, ४, II ४२, १, IV १७, १२, १३,
२१, ५, V ३६, ४, ४२, १४, IX ३०, २, ६८, ८,
८८, ५, X ३०, ९, ४५, ७

इयति I ७, ८, ११३, १७, १६५, ४, III ८, ५,
IV ४५, १, VI ३७, ४, ४४, १२, ४७, ३,
VII ६१, २, ६८, ३, VIII १२, ३१, IX १४, ६,
६८, ९, ८४, ४, ८६, ४१, X २५, ११, ७५, ३,
११२, ५, १२३, २.

इयति III ३४, २, IV ४२, ५, X ६५, ३

इयति I ११६, १, III १९, २, VIII १३, २६,
X ४, १, १०४, ३, ११६, ९, १८८, २

इयति X १४०, २

इयत् X १०१, ३, ११७, ४

इयते इति VII ३९, २

इयत् I ३०, १४, II २०, ४, ३४, १४, V ६५, ३,
VII १७, ७, २९, १, ३८, ६, ६८, ३, VIII
५०, ५, ९६, १३, IX ९२, ६, X २०, १०,
९९, ११, १२

इयत् I १८०, १०

इयत् VII ९१, २, ९५, ४

इयत् VII २५, ५, ५२, ३, X ४७, ७, १०४, १

इयत् V २२, ३, X ६७, ८

इयत् VII ८६, ४

इयत् V ५३, १४

इयत् IV ४, ११, VII ३३, १३, IX ९४, ४,
X ७३, १०.

इये II १७, ७

इयेष IV ९, १

इयत् VIII ४०, ५

इयत् I ७, ९

इयत् VIII ४१, ९

इयत् I १५१, ६

इयत् X १४०, ४

इयत् VII २३, २

इयत् VIII ४६, १६

इयत् VI ६०, १

इयत् X ९३, ३

इयत् X. ७५, २

इयत् I ५५, ३, VIII ३९, १०

इयत् I १२९, २

इयत् I १३४, २

इयत् VII ४०, ६

इयत् X १७४, २

इयत् X ८६, ३

इयत् V. ४०, ७

इयत् V ८३, ४

इयत् VII ४०, ५, ६७, १०

इयत् इतोऽयत् VII ९९, ३

इयत् V. ६९, २

इयत् V ६३, ६

इयत् I १८६, ९, VIII ४, ३, ८७, ४

इयत् VIII ८७, १, X ३४, १, ९

इयत् V ८७, ३

इयत् VII १३, ३, VIII ४१, ४

इयत् V ५८, ४, VI ५४, ८

इयत् X १०६, ४

इयत् I ३३, १२

इयत् I १२८, १, II १०, १, III ४, ३, V ४२, १४,
VI १, २, ५८, ४, VII ४७, १, X १७, ९,
७०, १, ९१, १, १९१, १

इयत् I १९१, ६

इयत् III ५३, १, ५४, २०, ५९, ३, V ४, ४,
X ६४, ११

इयत् I १३, ९, १४२, ९, II १, ११, ३, ८, ३१, ४,
III ४, ८, ७, ५, ५५, १३, IV ५०, ८, V
४१, १९, VII १६, ८, VIII ३१, ४, IX ५, ८,
X ३६, ५, ७०, ८, ११०, ८

इयत् I १२८, ७, III २४, २, २७, १०

इयत् IX १०८, १३

इयत् I ४८, १६, १८६, १, V ५३, २, VII ३, ७,
६५, ४, VIII ३२, ९

इयत् I ३१, ११, ४०, ४, III १, २३, VI १०, ७,
५२, १६, VII ४४, २, ६४, २, १०२, ३, IX
६२, ३

इयत् III २३, ४, २९, ३, ४, X १, ६, ९१, ४

इयत् IX ९७, १७

इकांशतः X १४, १०

इकांशतः IV २, ५

इकांशतः V ६२, ५, ६

इकांशतः I १८८, ८

इकांशतः I ३, १, १, ९, ८, २७, ७, ३४, ३, ३६, ११, ४८,
 १५, ८६, ५, १२१, १५, १३०, ३^२, १६५, १२,
 १६७, १, १८१, ६, १८६, ३, १८८, २, II ६, ५,
 III १, २२, २, १०, ३, ७, १२, ५, २२, ४,
 ३०, १८, ५३, १, ५४, २२, ५८, ८, ५९, ९, ६२, १४,
 V ४, २, ६, ८, ७९, ८, VI १, १२, १७, ३,
 ३५, ४, ३९, १, ५, ५२, १६, ६०, १२, VII
 ५९, २, ९९, ६, VIII ५, ९, १०, २०, २१, ३१,
 ७, १९, २२, ९, २३, २९, २५, ६, IX ३, १०,
 १३, ४, १५, ७, २३, ३, ३९, २, ४०, ४, ४२, ६,
 ४९, १, ६१, ३, ६२, २४, ६६, ४, १८, ७२, ९,
 ७४, २, ८७, ९, ९७, २५, १०८, २, ९, X २, ६,
 ५, ४, १७, ८, १३४, ३, १४०, ३, १४३, ६

इकांशतः I १६३, ७, १७८, ४, III ३०, ११, IV ३९, ४,
 ४०, २, ५५, ४, V ७, ३, १०, ६८, ५, VI
 २४, ९, ६३, ७, VIII २३, ३, २५, ५, २६, ३,
 १७, IX १४, ७, ७९, १, ९८, ५

इकांशतः V ५०, ५

इकांशतः IV १६, ९, २२, १०

इकांशतः IV १७, १४

इकांशतः I १३४, ५, IV २३, ९

इकांशतः X ६७, ८

इकांशतः II २, ९

इकांशतः III ५०, ३

इकांशतः V ५२, १४

इकांशतः VIII २२, ४

इकांशतः III ६१, ७, IX ९६, ८

इकांशतः V ६, ६

इकांशतः VIII ६०, १८

इकांशतः X ९९, १

इकांशतः II ४३, १

इकांशतः I १३४, ५

इकांशतः I १२, ११, ४६, ६, ४७, ८, ६३, ८, ९२, ३,
 ९६, ८, १११, २, ११७, २१, १४०, १३, १६८, २,
 II १९, ८, २२, ४, ३४, ७, ८, IV १६, २१,
 ३२, ७, ४०, २, ५३, ७, V ६, १, ७, १, ३८, २,

४१, १८, ७०, २, ७६, ४, ८६, ६, VI १४, १,
 ४७, ९, ४८, १३, ५०, १२, ६२, ४, ६३, ८, ६५, ३,
 VII ५, ८, ७, ७, २४, ६, ३६, २, ४२, ६, ४८, ४,
 ६६, ९, ७०, ३, ७७, ५, ९६, ६, VIII १, १०,
 ६, २३, ७, १, ३, ८, १५, १३, २५, ३५, ४,
 ४३, १५, ५४, ७, ७०, ७, ७२, १६, ९३, २८,
 १००, ११, IX ८, ९, २०, ४, ४१, ४, ६१, ६,
 १५, ६३, २, ६५, १३, २१, ६६, १९, ८६, १८,
 ३५, ९४, ५, १०१, ११, X ११, ७, २०, १०,
 ४०, ४, ४८, ८, ६१, ४, १२२, ६, १४०, ५, १६५, ५

इकांशतः I १६५, १५, १६६, १५, १६७, ११, १६८, १०,
 १६९, ८, १७१, ६, १७३, १३, १७४, १०, १७५, ६,
 १७६, ६, १७७, ५, १७८, ५, १८०, १०, १८१, ९,
 १८२, ८, १८३, ६, १८४, ६, १८५, ११, १८६, ११,
 १८९, ८, १९०, ८

इकांशतः VI १६, २५

इकांशतः I १८३, ३, VI ६४, ४

इकांशतः VI १, २, IX ८४, ३, X ९१, १

इकांशतः I ७७, ४, II २, ११, VII ८७, ३

इकांशतः V ४९, ४, VI १६, २७

इकांशतः VI १, ८, १८, ५

इकांशतः VIII ५, ५

इकांशतः IV ५६, ४

इकांशतः III ३३, १२

इकांशतः VIII २६, ३

इकांशतः I १२०, ५

इकांशतः VI ५२, १५

इकांशतः I १८५, ९

इकांशतः II २४, ८, VI ७५, ११, X १०३, ११

इकांशतः I १२९, ६

इकांशतः I ३०, १७, ५३, ४, ५, ८८, १, ११२, १८,
 ११७, १, १०, १२९, ७, १६५, १५, १६६, १५,
 १६७, ११, १६८, १०, १८५, ९, VI २०, ६, ६८, ५,
 ६९, १, VII ६४, ३, ६८, ९, VIII ५, ३४,
 ३६, २०, २, २२, १२, ८२, ३, ९२, १०, X
 ८२, २, १०६, ५

इकांशतः I १६८, ५, १८१, १, III २३, २, VI ४७, ९,
 ६०, १३, VII ६९, १, VIII ४६, २, ७१, १३

इकांशतः I ३, ५, III ३, २, ४, ३, ३२, ४, १६,
 ३३, ११, ६०, ५, VI ५, ६, ११, १, VII ३९, १,

IX 37, 6, 77, 2, X 11, 4, 88, 3, 91, 7,
98, 10, 110, 3, 9, 165, 1, 2
इतिहास X 132, 2
इति II 38, 5, VIII 1, 21
इति III 12, 1, VII 33 13, X 108, 2
इति I 182, 6, III 42 3, 62, 12
इति VI 49 10
इति VI 63, 7
इति I 129, 1
इति III 5, 4, V 41, 12, VI 29, 3, VII
35 4, 97, 7
इति III 2, 14, V 37, 2, 68, 4, IX 96, 15
इति VIII 98, 9
इति V 75 5
इति II 29 1
इति III 56, 8, X 68, 3, 94 5
इति I 168, 9, III 30, 9, V 37, 3, IX
84, 4, X 98, 3
इति I 128 5, VIII 46, 29
इति IX 73, 7
इति VIII 48 7
इति III 60, 7, X 73 5
इति VI 62, 3
इति VIII 77, 7, IX 69 1, X 95 3
इति I 184 3
इति VI 75 5
इति I 33 3
इति X 95, 3
इति V 50, 1
इति I 128 6
इति V 41 6
इति VIII 69 2
इति I 122 1
इति VI 75 9
इति I 39 10, 64, 10
इति V 57, 2
इति II 42 2
इति I 128, 4

इति X 103, 2
इति X 103, 3
इति X 87, 4
इति I 54 11, 71, 8, 120, 9, 121, 14, 180, 2,
VI 13, 2, 17, 14, 68, 1, VII 20 10
VIII 20, 8, 93 34, IX 64 13, 65 3,
X 48, 9, 50, 3
इति IV 23, 6, VI 22, 5, VIII 46, 17,
X 20, 7
इति VIII 44, 27
इति X 48, 8
इति VIII 20, 26
इति VIII 1, 12
इति VIII 99, 8, X 140, 5
इति X 53 7, 101, 2
इति X 101, 6
इति VII 76, 2
इति X 97, 9
इति I 122, 13
इति I 127, 6¹
इति I 162, 15
इति I 145 1, VI 74 1
इति IX 88 3
इति I 30 12, 57, 2, 112, 1 2, 113 5 6
129, 4, V 44 4, 72 3, 74 3 78, 3
VI 70, 4 VII 92, 3 VIII 38, 4, IX
97, 42, X 36, 6, 49 9, 70, 11 92
13 115 4
इति I 122 13
इति III 59 9
इति X 11, 2
इति VIII 93 23
इति I 164 15, X 82 2
इति X 14 8
इति IV 4 7
इति II 1 9 18 1
इति I 166 14.
इति X 147 2
इति VII 93 8
इति I 143 8, VI 8 7

इष्टे. I 125, 3

इष्टे: IV 55, 6

इष्टो I 62, 3, 148, 3, II 28, 7, IV 6, 7,

VI 11, 3, X 44, 9

इष्ट्या X 169, 2

इष्ट्यात् X 61, 5

इष्ट्यात् I 181, 6, II 20, 5, IV 17, 3 IX 17, 5

इष्ट्यात् I 61, 13

इष्ट्यात् I 63, 2

इष्ट्यात् I 87, 6, V 87, 5, VII 56, 11

इष्ट्यात् V 52, 16

इष्ट्यात् I 15, 9

इष्ट्यात् I 34, 10

इष्ट्यात् I 12, 6, 30, 1, 35, 4, X 11, 6

इष्ट्यात् I 69, 1

इष्ट्यात् I 61, 12, IX 95, 5

इष्ट्यात् IX 64, 9, 25

इष्ट्यात् VIII 96, 14

इष्ट्यात् IV 33, 1

इष्ट्यात् X 18, 14

इष्ट्यात् VI 75, 15

इष्ट्यात् I 1, 2, 12, 3, 10, 13, 3, 10, 14, 9, 12,

16, 2, 21, 1, 4, 22, 1, 9, 10, 12, 24, 11,

28, 5, 34, 11, 35, 1, 6, 36, 2, 10, 38, 15,

42, 7-9, 44, 7, 45, 1, 9, 74, 6, 76, 2,

4, 89, 7, 92, 14, 18, 94, 16, 106, 4,

110, 1, 113, 7, 12, 121, 8, 134, 1, 135, 5,

6, 142, 4, 161, 3, 164, 7, 18, 49, 177, 4,

181, 2, 183, 6, 184, 6, 185, 11, 186, 6,

189, 6, 191, 7, II 33, 15, 35, 13, 36, 4,

37, 5, 41, 4, 21, 42, 2, III 2, 5, 3, 5,

7, 9, 8, 1, 9, 2, 12, 3, 14, 7, 19, 5,

20, 5, 25, 1, 2, 4, 28, 4, 29, 16, 30, 9,

32, 1, 35, 3, 37, 11, 41, 8, 42, 4, 47, 5,

50, 2, 51, 7, 8, 52, 5, 54, 5, 57, 5,

60, 6, 7, IV 2, 2, 4, 9, 5, 14, 7, 1,

14, 4, 16, 1, 21, 1, 2, 31, 11, 35, 1,

2, 3, 9, 4, 5, 7, 5, 1, 1, 11,

2, 7, 9, 4, 7, 5, 6, 1, 7, 3, 2,

74, 7, 75, 7, 76, 1, 2, VI 9, 2, 16, 24,

19, 4, -8, 1, 47, 2, 19, 49, 1, 54, 9,

58, 1, 59, 3, 9, 74, 4, VII. 1, 8, 9,

11, 1, 3, 5, 17, 2, 32, 1, 35, 6, 41, 5,

42, 5, 49, 1, 50, 1, 56, 9, 59, 6, VIII

2, 27, 5, 33, 8, 4, 9, 13, 27, 26, 9,

30, 4, 34, 2, 4, 11, 35, 3, 4, 39, 9,

44, 3, 9, 23, 45, 17, 24, 47, 12, 62, 4,

66, 7, 69, 11, 72, 5, 73, 10, 99, 1, 100, 4,

7, 102, 10, IX. 49, 2, 62, 15, 67, 21,

85, 1, X. 1, 6, 7, 2, 1, 3, 7, 9, 2, 10,

6, 8, 11, 9, 14, 5, 12, 15, 3, 5, 7, 11,

13, 16, 9, 18, 6, 9, 19, 3, 22, 2, 38, 5,

52, 1, 58, 1, 59, 6, 61, 19, 63, 2, 69, 3,

70, 2, 3, 81, 6, 84, 5, 85, 27, 42, 87, 8,

90, 4, 98, 12, 100, 1, 101, 3, 9, 12,

104, 2, 3, 106, 11, 108, 8, 110, 8, 9,

114, 7, 119, 9, 128, 5, 130, 5, 137, 5,

141, 1, 4, 151, 5, 160, 1, 2, 165, 3,

167, 2, 169, 2, 173, 2, 178, 1, 180, 1,

183, 1.

इष्ट्यात् I 37, 3, VIII 5, 1.

इष्ट्यात् I 181, 4, III 60, 1, IV 43, 7, V

30, 10, 47, 5, VII 59, 11, X 131, 2

इष्ट्यात् VIII 32, 22.

इष्ट्यात् I 4, 4, 9, 1, 10, 4, 71, 10, 76, 2, 80, 3,

104, 9, III 35, 6, 45, 1, V 16, 5, 35, 8,

78, 8, 83, 6, VI 16, 16, 54, 6, 55, 1,

VIII 4, 8, 12, 17, 9, 11, 32, 21, 53, 5,

61, 7, 64, 4, 10, 12, 65, 5, IX 64, 13,

97, 33, 107, 19, X 14, 7, 8, 10, 18, 1,

8, 30, 5, 33, 7, 37, 9, 51, 5, 53, 6,

60, 7, 83, 3, 5-7, 84, 3, 86, 20, 95, 2,

13, 98, 1, 103, 12, 124, 1, 5, 155, 2,

164, 1

इष्ट्यात् VI 59, 2

इष्ट्यात् IX 65, 5

इष्ट्यात् I 132, 5

इष्ट्यात् IV 20, 8, VI 19, 10, VIII 79, 9

इष्ट्यात् IX 77, 3

इष्ट्यात् IX 52, 3

इत्यपि I 19, 7.
 इत्यपि: X 153, 1.
 इत्यपि VII 88, 3.
 इत्यपि X. 143, 5
 इत्यपि V. 48, 2; VI. 64, 3
 इत्यपि: IV 51, 7, VII. 59, 2; VIII 24, 30
 इत्यपि I 125, 4, X. 132, 1.
 इत्यपि VI. 48, 20
 इत्यपि I 113, 20
 इत्यपि X 66, 7
 इत्यपि VI 3, 2, 16, 4
 इत्यपि VI 1, 9
 इत्यपि I 180, 2, III. 52, 5, V. 12, 6, VII. 93, 4, VIII. 103, 13
 इत्यपि I 84, 18, 134, 5, IV 25, 1, 3, VII 24, 5, 91, 2, X 104, 10
 इत्यपि: I 1, 2, 12, 3, 75, 4, 188, 3, II 1, 4, III 2, 2, 5, 9, 27, 4, 29, 2, IV 7, 1, 24, 2, V. 22, 1, VI 1, 2, 2, 7, 13, 1, VII 15, 10, VIII 11, 1, 10, 34, 8, 60, 3, IX 66, 1, X 100, 9, 110, 3
 इत्यपि III 5, 6, 9, 8, 17, 4, 29, 7, IV 7, 2, VI 15, 2, 8, 49, 2, VII 23, 20, 44, 7, 74, 5, X 30, 8
 इत्यपि X 3, 4
 इत्यपि: I 14, 8
 इत्यपि X 53, 2
 इत्यपि III 54, 1
 इत्यपि I 17, 1, IV 57, 1, VI 45, 5
 इत्यपि V 25, 2
 इत्यपि III 29, 15, V 8, 1, 7, 11, 2, X 118, 9, 150, 4
 इत्यपि I 36, 11
 इत्यपि VI 16, 14, 15, VII 36, 1, VIII 102, 22, X 45, 3
 इत्यपि I 4, 7, 9, 2, 36, 7, 38, 11, 51, 2, 52, 6, 54, 10, 65, 2, 3, 67, 2, 4, 71, 4, 5, 79, 3, 81, 1, 85, 11, 87, 5, 116, 12, 122, 9, 127, 7, 10, 129, 7, 8, 134, 2,

141, 1, 3, 144, 2-5, 145, 4, 5, 148, 1, 5, 151, 3, 155, 3; 158, 5, 162, 12, 164, 7, 10, 16, 32, 167, 5, 7, 8, 171, 2, 186, 6, 7, 8, II. 5, 3; 12, 5, 13, 2, 14, 10, 15, 5, 16, 2, 22, 1, 2, 26, 4; 30, 3, 35, 1, 13, III 9, 4, 30, 16, 35, 3, 36, 6, IV. 7, 5, 8, 5; 9, 1, 17, 4, 14, 17, 21, 7, 27, 2, 4, 41, 9, V. 1, 3, 4, 2, 5, 7, 5, 9, 5, 29, 2, 30, 10, 11, 32, 5, 7, 34, 2, 7, 8, 37, 3, 38, 2, 44, 12, 47, 4, 5, 54, 4, 61, 11, 74, 4, VI 3, 6, 9, 3, 17, 2, 20, 9, 42, 2, 47, 15, 50, 4, 53, 5, 62, 9, VII 1, 18, 20, 3, 21, 1, 26, 2, 32, 17, 40, 3, 56, 1, 21, 60, 3, 66, 14, 68, 7, 88, 1, 103, 3, VIII 1, 17, 2, 6, 17, 17, 11, 19, 2, 32, 11, 33, 7, 45, 39, 47, 1, 49, 4, 50, 2, 3, 64, 12, 74, 15, 77, 2, 79, 2, 6, 83, 5, 97, 11, 100, 3, IX 1, 7, 8, 7, 5, 32, 2, 3, 34, 5, 62, 6, 74, 7, 77, 1, 78, 3, 81, 1, 86, 17, 88, 2, 89, 2, 4, 5, 92, 2, 97, 22, 107, 13, 110, 6, X 1, 4, 10, 6, 11, 3, 16, 1, 27, 11, 30, 6, 31, 4, 8, 32, 8, 40, 14, 44, 3, 45, 4, 61, 8, 67, 5, 7, 69, 1, 71, 6, 74, 6, 76, 3, 94, 3, 95, 7, 18, 101, 10, 106, 1, 124, 8, 125, 4, 133, 4
 इत्यपि I 6, 10, 136, 4, V 53, 13, VII 16, 4, 54, 1, 94, 9, VIII 13, 5, 23, 18, 3, 45, 14, X 36, 10, 126, 7
 इत्यपि I 10, 6, 17, 3, 24, 3, 14, 36, 1, 40, 1, 42, 10, 43, 4, 105, 15, 106, 4, 5, 138, 3, II. 32, 2, 34, 11, III 2, 13-15, 26, 5, 6, 27, 4, 37, 3, 6, 42, 6, 62, 11, IV 32, 17, V 5, 6, 24, 4, 26, 2, 63, 2, 82, 3, VI 1, 7, 15, 7, 22, 3, 53, 9, 54, 8, 55, 2, 56, 6, VII 7, 7, 58, 5, 81, 4, VIII 5, 27, 12, 1-3, 13, 24, 18, 20, 21, 8, 22, 13, 24, 26, 26, 22, 33, 3, 43, 12, 31, 33, 44, 10, 46, 6, 49, 9, 53, 1, 60, 2, 68, 10, 71, 13, 75, 16, 88, 2, 90, 6, 98, 11, 99, 2, IX 2, 8, 48, 1,

66, 20, 74, 1, X 24, 2, 35, 2, 3, 9,
 61, 24, 65 10, 66, 13, 167, 2
 इमिति I 103, 1, 140, 2, III 36, 8, IX
 45, 5, 63, 17, 71, 5, 6, 72, 6, 102, 6,
 104, 2, 107, 17
 इयश्चयसा V 66, 6
 इयतु VIII 68, 3
 इयतु III 2, 9, VIII 99, 6
 इयते I 30, 18, 144 2, V 18, 3, X 96, 7
 इयते I 30, 19 35 9, 48, 5, 141, 8, 145,
 1³, 160, 1, 161, 1, 190, 4, II 13, 3, III
 3, 2, 8, IV 8, 4, 14, 3, 31, 14, 45, 6,
 V 34, 1, VI 21, 1, 39, 4, 47, 18, 58, 2,
 59, 5, VII 32, 5, 82, 5, VIII 22, 4,
 IX 5, 4, 15, 5, 65, 16, 86, 42, X 46,
 6, 168, 2
 इयपु V 73, 4
 इयते V 55, 1
 इयमान X 168, 3
 इयमान V 30, 1
 इयमाना V 47, 2
 इयसे I 133, 6, II 6, 7, 37, 3, V 3, 8,
 VII 3, 3, X 75 6, 137, 3
 इयसे IV 2, 2, 3, 7, 8, V 81, 4, VI 15,
 9, IX 86, 37, 110, 1
 इयिश्वास III 9, 4
 इयु I 113, 11, III 58, 8, VII 18, 9, 10,
 X 15, 1, 2
 इयु I 24, 10, 33, 4, 163, 8, 164, 8, II
 24, 6, VIII 101, 14, X 61, 21, 107, 8
 इयुपीया I 113, 15, 124, 2
 इयता I 123, 6, IV 8, 7, X 15, 1
 इयते I 52, 1 81, 3, X 37, 9, 99, 4
 इयते I 140, 5, 187, 5, IV 45, 2, V 25,
 7, 63 4, 83, 3, VII 56, 14, VIII 3,
 15, 7, 7, 17, 43, 1, 44 4, 17 25, IX
 33, 4, 50, 1, 2, 69, 6, 85, 7, 95, 3,
 X 97, 8, 168, 2
 इयव I 48, 2, V 42, 3, VIII 96, 10, 11,
 IX 96, 8, 102, 3, X 11, 6, 29, 5, 59,
 10, 98, 8, 122, 2, 187, 1

इयव VIII 79, 6
 इयव X 39, 2
 इयवति IX 72, 1.
 इयवति IX 97, 34
 इयवव V 55, 5
 इयव्ये IV 2, 1
 इयव्य IV 34, 2
 इयवन् IX 62, 26, 76, 2, 97, 14, 56, X
 65, 2
 इयवन् VIII 7, 3
 इयवति V 20, 2
 इयवती I 113, 12, III 61, 2, VII 79, 5
 इयव X 89, 4, 116, 9
 इयव्य VII 5, 8, X 85, 37
 इयवास X. 111, 1
 इयवासहे VII 94, 4
 इयवामि II 33, 8
 इयवाव VII 88, 3
 इयवेये इति X 106, 10
 इयवा VIII 73, 1
 इयिरे III 11, 9, 29, 15, 60, 3, VI 5, 2
 इयि IX 91, 3
 इयि I 113, 16
 इयिश्वासा I 163, 10
 इयि IV 27, 2, V 62, 2, 73, 3, VIII 22,
 4, X 44, 6
 इयि X 18, 8, 85, 21
 इयत I 96, 3
 इयते I 14, 5, 36, 1, III 6, 3, V 14, 3,
 VI 2, 2, VII 94, 5, VIII 74, 6, 12;
 X 30, 4
 इयते I 15, 7, 128, 8, III 10, 2, 13, 2,
 27, 14, V 1, 7, 8, 3, 9, 1, 14, 2, 21, 3,
 VI 14, 2, 16, 7, 70, 4, VII 8, 1, 10, 5,
 11, 2, 45 4, 76, 6, VIII 23, 25, 43, 20,
 60, 16, X 21, 6, 70, 3, 80, 6, 83, 2,
 122, 4
 इका VIII. 39, 1.

इकानना VIII 102, 2
 इकाना V 28, 1.
 इकाना X 66, 14
 इकानाय II 6, 6
 इकामहे X 85, 22
 इकामहे X 53, 2
 इकिता: I. 13, 4, 139 7, 142, 4, II 3, 3,
 VII 7, 3, X 15, 12, 69 4, 84, 4
 इकिता V 5, 7, X 24, 4
 इकिष्य VIII 23, 1
 इकिष्य VI 60, 10, VIII 19, 2, 71, 14
 इकीत् V 17, 1, 21, 4, VI 16, 46
 इकि I 112, 1, III 1, 15², 27, 2, V. 60, 1,
 69, 3, VIII 19, 21
 इकि IV 3, 3
 इकि I 1, 1, 44, 4, III 27, 12, 55, 12, IV.
 3, 9, 33, 1, 55, 3, VI 16, 4, VII 53, 1,
 VIII 31, 14, 43, 24, X 20, 2, 35, 10,
 85, 21.
 इकिम् I 79, 5, 146, 5, III 27, 13, V. 1, 9,
 VII 9, 4, IX 5, 3, X 118, 3
 इकिन V 14, 5, VII 2, 3, X 46, 9
 इक्त् V 49, 5, VIII 46, 21
 इक्त् IV 15 5, 43, 3, VII 23, 1, 56, 18
 इक्त् IV 4, 6, VI 73, 2
 इक्त् I 23, 9, 36, 16, II 7, 2, 23, 10, 42,
 3, VI 71, 3, VIII 48, 14, IX 85, 8,
 X 25 7, 36, 2
 इक्त् VII 66, 6, VIII 47, 4, X 43, 3
 इक्त् इत्त VII 97, 10
 इक्त् I 5, 10, 7, 8, 61, 6, 12, 15, 79, 4,
 84, 7, 175 4, II 24, 15, IV 16, 11,
 VII 1, 16, 15 11, VIII 6, 41, 17, 9,
 40, 5, IX 61, 6, 101, 5, X 73, 8,
 90, 2
 इक्त् I 87, 4, 130, 9, IX 86, 37
 इक्त् I 61, 11, II 17, 4, VI 18, 6,
 VIII 52, 5, 65, 5, 90, 2
 इक्त् I 64, 5

इक्त् I 5, 2, 11, 8, 24, 3, 89, 5, VI 54, 8,
 55, 2, VII 6, 4, 21, 8, 32, 22, VIII 1,
 20, 26, 22, 32, 14, 46, 6, 53, 1, 68, 6,
 76, 1, 81, 4
 इक्त् VII 7, 7, IX 62, 29
 इक्त् VII 90, 5
 इक्त् L 113, 7
 इक्त् V 71, 2, VII 82, 4, 94, 2, IX. 19, 2
 इक्त् X 9, 5
 इक्त् II 33, 9
 इक्त् VII 90, 2
 इक्त् VII 83, 5
 इक्त् I 73, 9, 122, 13, 129, 2, 141, 3,
 VII 1, 17, 90, 6, X 63, 17
 इक्त् X 63, 8
 इक्त् V 58, 1, X 56, 4
 इक्त् I 91, 23, II 24, 1, 36, 1, IV. 32, 7,
 VI 41, 3, VIII 44, 18
 इक्त् I 170, 5, II 1, 6, 7, 10, 13, 6, 16, 6,
 IV 52, 3, V. 81, 5, VIII 37, 5, 64, 3,
 71, 8, 82, 7, X 44, 5
 इक्त् IV 15, 5, VIII 23, 15
 इक्त् VII 32, 18, VIII 14, 1, X. 33, 8
 इक्त् III. 16, 1², 18, 3, IV 21, 4, VI 18,
 11, VII 4, 6², 37, 7, 101, 2, VIII 25
 20², 68, 7, 71, 2, 13, IX 74, 3, X 6,
 3², 121, 3, 185, 2
 इक्त् I 71, 9, 100, 7, 127, 7, 165, 10, III
 16, 1, 51, 4, IV 12, 3, 55, 8, VI 51,
 8, VII 75 5, X 86, 16², 89, 10
 इक्त् IX 71, 6
 इक्त् I 39 8, 124, 6
 इक्त् I 84, 17, 141, 8, 149 1, V. 34, 4²,
 67, 5², 83, 2, 86, 3, VI 42, 3, VIII
 45, 37, 78, 9
 इक्त् I 112, 16
 इक्त् VIII 96, 3
 इक्त् VI 66, 4
 इक्त् I 171, 4
 K k

ईपमाणा: IV 58, 6, VIII 96, 7

ईपा III 53, 17, VIII 5, 29

ईपु III 1, 2

ईपे X 89, 3

ईपे I 186, 4, V 49, 1

ईपे V 87, 3

उ

उक्त IV 41, 1

उक्त X 27, 10, 125, 4

उक्त्यल्लो VI 34, 1

उक्त्यभूत VII 33, 14

उक्त्य I 8, 10, 10, 5, 86, 4, 100, 14, 17, 140, 13, III 53, 3, IV 6, 11, 16, 2, 49, 1, V 39, 5, VI 18, 15, 26, 5, VII, 26, 1, 31, 2, VIII 2, 14, 66, 5, IX 47, 3, X 67, 1, 130, 3

उक्त्यदर्शन VIII 14, 11

उक्त्यःपाह X, 104, 2

उक्त्यःपाहस VIII 12, 13

उक्त्यःपाहसा VI 59, 10

उक्त्यःपाहसे VIII 96, 11

उक्त्यःशक्तिन VI 45, 6

उक्त्यःशक्तिन VIII 103, 4

उक्त्यःशक्ति IV 2, 16, X 82, 7

उक्त्यःशक्ति X 107, 5

उक्त्यःशक्ति II 39, 1

उक्त्यःशक्ति VII 19, 9

उक्त्यःशुक्ता VI 36, 3

उक्त्यःशुक्तान् X 63, 3

उक्त्यस्य VI 44, 11

उक्त्या I 5, 8, 54, 7, 80, 16, 165, 4, 173, 9, IV 3, 4, 11, 3, 22, 1, 33, 10, 42, 6, V 18, 4, 33, 4, VI 23, 5, 24, 1, 29, 4, 38, 4, 65, 4, 67, 10, VII 19, 9, VIII 1, 1, 2, 30, 33, 13, 52, 3, 63, 2, 93, 27, X 114, 8

उक्त्यानि I 84, 5, II 8, 5, VII 56, 23, VIII 6, 35, 13, 19, 16, 2, 32, 17, 82, 4, 95, 6, IX 111, 3, X 44, 8

उक्त्या V. 45, 3

उक्त्यनः III 12, 5, VIII 15, 6, 33, 2, 53, 6, 76, 8, X 48, 4

उक्त्यन III 52, 1

उक्त्ये IV 20, 10, VI 23, 1, VIII 12, 18, 27, 1, 32, 6, 64, 9

उक्त्येऽऽक्त्ये VII 26, 2, X 45, 10

उक्त्येन VIII 6, 21, 43, X 100, 5

उक्त्येभि I 2, 2, 47, 10, II 11, 16, III 34, 7, 42, 4, V 45, 4, VI 10, 1, 24, 6, VII 94, 11, VIII 2, 16, 51, 3, IX 24, 6, X 64, 16, 112, 1

उक्त्येषु II 11, 3, III 13, 6, 33, 8, 41, 4, IV 30, 16, V 6, 9, VIII 34, 11, 45, 29, 92, 12, X 72, 1

उक्त्ये I 27, 12, 61, 13, 71, 2, 130, 10, 136, 5, 184, 1, II 11, 2, III 5, 2, 20, 1, 51, 4, IV 3, 16, 4, 7, 16, 15, 21, 5, 51, 7, V 4, 7, 42, 9, 45, 1, VI 1, 10, 5, 5, 10, 3, 13, 4, 24, 1, 7, 69, 3, VII 34, 16, 56, 18, VIII 9, 9, 62, 1, 95, 7, IX 17, 4, X, 24, 2, 28, 12, 61, 17, 26, 80, 5, 88, 5, 130, 4

उक्त्य I 17, 5, 79, 12, 83, 6, II 13, 2-12, III 10, 6, IV 36, 1, V 26, 6, IX 86, 48

उक्त्य I 38, 14, 40, 5, 48, 12, 52, 9, 64, 14, 83, 3, 105, 12, 13, 136, 2, II 13, 1, 23, 14, 32, 4, III 2, 13, 15, 26, 2, 51, 1, IV 36, 4, 53, 2, VIII 13, 1, 66, 2, 67, 3, IX 19, 1, 29, 2, 3, 40, 6, 48, 2, 61, 15, 110, 8, X 11, 5, 41, 1, 48, 9, 96, 5, 140, 1

उक्त्या VIII 99, 2

उक्त्या VIII 9, 21

उक्त्यःसत्ता VIII 43, 11

उक्त्य I 64, 2, 105, 10, 135, 9, 168, 2, III 7, 7, V 27, 5, 52, 3, VI 16, 47, VIII 1, 33, 55, 2, X 86, 13, 91, 14

उक्त्य IX 85, 10, 86, 43, 95, 4, X, 122, 4

उक्त्यःसत्ता VIII 26, 9

उद्यत्तापने VIII. 25, 22.

उद्यत्तु VIII 23, 16.

उद्यत्त I. 87, 2

उद्यत्त I 157, 2, III 62, 16, V 63, 5, VII
62, 5, 65, 4, VIII. 5, 6

उद्यते X 92, 5.

उद्यन् IV 1, 10

उद्यन्ते I 114, 7

उद्यन्ति I 166, 3.

उद्यन्ति II 34, 3, V 59, 1

उद्यन्ति: I 139, 10³, II 7, 5, VI. 64, 5,
VII 79, 1

उद्यन्ती V 42, 14

उद्यन्ती II 2, 4, IX 99, 5.

उद्यन्ती IV 42, 4, V 57, 8, VI. 66, 4

उद्यन्ती इति IV 56, 2

उद्यन्त VI 17, 4

उद्या I 146, 2, III 7, 6, IV. 56, 1, V. 47,
3, IX 69, 4, 83, 3, 89, 3, X. 31, 8

उद्याश्च IX 71, 9

उद्याय I 164, 43

उद्यित I 36, 19, II 21, 3, V 8, 7, IX
72, 7

उद्यित I 114, 7, II 16, 1

उद्यिता V. 55, 3

उद्यितासे I 85, 3

उद्यिते इति II 3, 6

उद्येय VII 64, 4

उद्येय VIII 7 26, X 28, 11, 86, 14

उद्येयि IV 19, 9

उद्या I 162, 15, III. 53, 22

उद्याय I 162, 13

उद्ये VIII 24, 7, 46, 20

उद्य I 33, 5, 129, 5, III 46, 2, IV 2, 18,
20, 7, 24, 4, V 32, 2, VI 17, 1, 10,
23, 8, 25, 1, 37, 1, 41, 3, 53, 4, VII
22, 8, 25, 1, 4, 28, 2, VIII 6, 14, 18,
33 10, 37, 2, X 113, 3

उद्य I 7, 4, 51, 11, 55, 3, 100, 12, 127, 11,

130, 7, 152, 2, 165, 6, 10, 171, 5, 179,
6, II 23, 12, 33, 9, III. 30, 3, 36, 5,
48, 4, IV 16, 20, 20, 1, 6, 22, 2, 23,
7, V. 32, 8, 73, 7, VI 18, 6, 23, 3,
VII. 20, 1, 34, 10, 38, 6, 40, 3, 56, 23,
82, 5, VIII 1, 27, 3, 17, 21, 2, 29, 5,
32, 2, 33, 9, 49, 7, 52, 5², 65, 5, IX.
109, 22, X. 29, 3, 42, 7, 73, 1, 97, 12,
103, 5, 109, 1, 113, 6, 120, 1.

उद्यश्च VI. 16, 39

उद्यश्च I 36, 18

उद्यश्च X 103, 3

उद्यश्चुने VIII 67, 11

उद्यश्चाद्य: VIII 20, 12

उद्यश्चाद्य: VIII 61, 10

उद्य I 84, 9, 102, 10, 116, 12, 118, 9, 129,
10, II 33, 11, III 26, 5, 30, 22, 36, 4,
46, 4, 47, 5, IV 38, 1, V 30, 2, 31, 8,
35, 6, VI 17, 13, 18, 1, 4, 19, 6, 26, 1,
38, 5, 46, 6, 47, 15, 51, 8, VII 33, 2,
41, 2, 56, 7, VIII 1, 21, 20, 3, 49, 6,
50, 6, 61, 12, 68, 6, 70, 4, 97, 10, 13,
IX 61, 10, 62, 29, 97, 21, X 28, 7, 44,
3, 47, 3, 84, 3, 103, 9, 125, 5, 126, 5,
128, 9

उद्यश्च VI 47, 16

उद्यश्च II 23, 11, III 46, 1, V 20, 2, VI
18, 4, VIII 4, 7, X 34, 8

उद्या I 21, 4, V 63, 3, VI 60, 5, X 121,
5, 159, 2

उद्या I 157, 6, IV 41, 4, VI 62, 3, 72, 5,
X 106, 7

उद्याश्च X 106, 4

उद्या I 19, 4, 23, 10, 134, 5, VI 66, 6,
11, VII 34, 3, 56, 6, 57, 1, VIII 45,
4, 77, 1, X 103, 13

उद्या I. 166, 6, 8, V 57, 3, 60, 2

उद्याश्च X 94, 6

उद्याय IX 66, 16

उद्याय VIII 45, 35

उद्याय VI 66, 5

उग्राभि I 7, 4, 129, 5
 उग्रा X 104, 3
 उग्राय I 37, 7, VII 24, 5, VIII 32, 27,
 96, 10, X 116, 5
 उग्रास VIII 20, 12, X 44, 3
 उग्रेण VIII 1, 21
 उग्रेभि I 133, 6, 171, 5, VIII 49, 7
 उग्रेभ्य IX 66, 17
 उग्रेषु II 11, 17 X 151, 3
 उग्रस I 182, 8, II 19, 7
 उग्रपत्स I 143, 6, V 12, 3, VII 18, 5,
 VIII 88, 6
 उग्रपा II 20, 5
 उग्रपाणि I 73, 10, IV 24, 7
 उग्रपाय I 110, 1
 उग्रये VIII 46, 28
 उग्रा I 24, 10, 28, 7, 33, 7, 116, 22, 123, 2,
 II 2, 10, 30, 5, 40, 4, IX 61, 10, X
 106, 5, 107, 2, 183, 2
 उग्राश्चक्र VIII 72, 10
 उग्राश्चक्र I 116, 9
 उग्रे V 32, 6
 उग्र VI 65, 6
 उग्र I 48, 1, 92, 14, 113, 7, 12, 17, 19,
 123, 11, 13, 124, 10, V 79, 2, 3, 9,
 VII 76, 6, 77, 4
 उग्र I 48, 8, VII 81, 6
 उग्र X 35, 5
 उग्रभि I 46, 1, VII 75, 5
 उग्रसु VII 104, 23, VIII 47, 18, X 35, 4
 उग्रन् VII 90, 4
 उग्रभि VII 72, 4
 उग्रस I 92, 6, 124, 1, V 79, 10, VI 65,
 1, VII 76, 7, 81, 1, 4, X 35, 3
 उग्रस I 39, 1, 51, 2, 3
 उग्रसो I 71, 1
 उग्रसु I 124, 9, VII 41, 7
 उग्रसो I 184, 1, V 64, 7
 उग्रभि I 48, 10
 उग्र I 49, 3

उग्र I 113, 13, 124, 11
 उग्र IV 55, 2
 उग्र V 37, 1, VII 18, 21
 उग्र III 57, 5, VI 55, 4, VIII 13, 8,
 9, X 64, 15, 135, 7
 उग्र I 77, 1, 114, 6, III 29, 11, V 25,
 8, 44, 6, VI 28, 6, VII 82, 2, VIII
 13, 19, IX 24, 7, X 97, 6, 136, 1,
 170, 3
 उग्र V 81, 4
 उग्र I 31, 14, VI 45, 6
 उग्रो इति X 90, 11
 उग्र I 9, 4, 10, 1, 11, 7, 24, 5, 35, 25, 21,
 28, 9, 33, 14, 37, 10, 40, 1, 48, 2, 5,
 50, 1, 5, 10, 13, 56, 1, 64, 11, 74, 3,
 82, 6, 92, 2, 95, 7², 102, 4, 7³, 105,
 18, 112, 5, 113, 16, 17, 115, 1, 116, 8,
 11, 24, 117, 5, 12, 24, 118, 6², 123, 1,
 6², 124, 12, 126, 4, 143, 7, 157, 1, 164,
 17, 22, 47, 51, 182, 6, 7, 184, 2, 191,
 8, 9, II 13, 12, 14, 9, 15, 7, 23, 8, 24,
 3, 6, 31, 2, 33, 4, 6, 38, 1, 4, 42, 2,
 III 1, 12, 5, 9, 10, 8, 2-5, 18, 4, 30, 17,
 31, 4, 11, 33, 13, 37, 10, 39, 4, 44, 5,
 54, 21, IV 1, 13, 17, 2, 20, 4, 4, 6, 3,
 13, 1, 15, 7, 18, 5, 8, 32, 4, 45, 1, 2,
 50, 5, 53, 1, 57, 4, 58, 1, V 5, 9, 6, 9,
 11, 3, 25, 7, 31, 3, 32, 7, 34, 8, 42, 3,
 15, 45, 1, 52, 8, 17, 55, 5, 56, 5, 59,
 4, 76, 1, 83, 3, 4, 8, 10, VI 16, 45,
 17, 6, 18, 13, 32, 2, 38, 1, 44, 12, 47,
 3, 5, 48, 17, 51, 1, 57, 6, 64, 1, 2,
 71, 5, 72, 2, 75, 16, VII 1, 20, 25, 3,
 3, 8, 6, 16, 3², 11, 22, 8, 23, 1, 32,
 12, 33, 5, 13, 34, 7, 35, 8, 38, 2, 41,
 3, 43, 2, 45, 2, 60, 2, 4, 61, 1, 62, 1,
 2, 63, 1-4, 66, 14, 69, 7, 72, 3, 76, 1,
 77, 2, 81, 2, 99, 2, 104, 4, VIII 3, 15,
 6, 48, 7, 3, 7, 17⁴, 14, 8, 13, 19, 23,
 23, 5, 24, 17, 25, 19, 21, 27, 12, 43,
 10, 44, 4, 17, 61, 7², 62, 10³, 63, 2,

64, 1, 66, 4, 69, 7, 70, 9², 73, 1, 79,
6, 93, 1, IX 5, 5, 33, 4, 47, 1, 50, 1,
2, 53, 1, 72, 1, 84, 4, 86, 40, 41, X
5, 5, 8, 1; 10, 9, 11, 6, 15, 1², 17, 10,
18, 8, 11, 13, 23, 4, 27, 15, 23, 35,
6, 8, 37, 2, 3, 9, 39, 2, 8, 9, 43,
9, 45, 7, 10³, 53, 8², 55, 1, 59, 1, 67,
3, 4, 8, 68, 7, 73, 2, 75, 3, 85, 21,
90, 4, 97, 8, 101, 1, 12, 102, 2, 7²,
103, 9, 10⁴, 105, 10, 108, 11, 111, 2,
118, 2, 119, 2, 123, 2, 130, 2, 137, 1,
138, 2, 139, 1, 140, 2, 142, 6⁴, 153, 3,
159, 1², 166, 5, 167, 4, 179, 1

व० I 1, 2, 4, 5, 6, 10, 6, 11, 8, 17, 6,
20, 6, 23, 19, 22, 24, 8, 25, 15, 28, 6,
31, 18, 32, 4, 13, 34, 1, 5³, 36, 6, 15,
17, 39, 2; 41, 6, 45, 1, 47, 6, 51, 3,
52, 14, 53, 8, 67, 5, 74, 3, 9, 76, 4,
79, 6², 80, 15, 81, 1, 82, 5, 84, 17, 85,
5, 86, 3, 90, 5, 7, 91, 5, 94, 5, 6, 8,
11, 16, 95, 11, 96, 9, 98, 3, 100, 19,
101, 11, 102, 11, 103, 8, 105, 19, 106,
3, 7, 107, 3, 108, 3, 5, 9, 10, 13,
109, 1, 2, 8, 110, 9, 111, 5, 112, 15,
25, 113, 20, 114, 2, 7³, 10, 11, 115,
6, 116, 10, 25, 117, 19, 119, 9, 122,
4, 6, 127, 9, 129, 3, 137, 2, 139, 8²,
140, 12³, 141, 12, 147, 5, 151, 2, 9,
153, 4, 154, 4, 159, 2, 161, 3, 162, 5,
6, 10, 22, 163, 1, 164, 26, 167, 8,
170, 1, 171, 3, 175, 5, 180, 9, 181, 8,
183, 4, 186, 5-8, 189, 4, 6, 191, 3,
II 7, 2, 3, 9, 6³, 10, 2, 11, 6, 12, 5,
13, 8, 16, 6, 23, 7, 24, 1, 2, 13, 27, 3, 8,
11, 14, 28, 8², 30, 7, 9, 31, 3-5, 6²,
35, 11, 36, 2, 37, 4, III 4, 6², 5, 4,
6, 2, 7, 5, 13, 6, 16, 4, 19, 3, 16,
25, 1, 30, 5, 11², 32, 8, 12, 13, 34,
2, 8, 9², 35, 3, 36, 3, 37, 2, 38, 2,
3, 41, 7, 47, 3, 51, 5, 54, 7, 19, 56,
3, 5, 59, 1, IV 2, 4, 3, 15, 9, 3,
4², 12, 5, 15, 8, 17, 8, 10², 13, 18,

4, 11, 20, 8, 21, 3, 9, 24, 7, 25, 8,
26, 5, 27, 2, 30, 4, 6-8, 12-18, 22,
23, 31, 7, 8, 33, 11, 34, 2, 3, 38, 2,
5-9, 39, 1, 40, 3, 4, 42, 4, 45, 3,
48, 5, 50, 9, 52, 3², 55, 5, V 1, 6,
10, 2, 10, 5, 9, 6, 10, 7, 3, 9, 9, 3,
4, 7, 24, 1, 29, 3, 30, 2, 31, 13, 33,
7, 8, 34, 3, 41, 3, 11, 42, 5, 8, 12,
18, 43, 9², 46, 2, 4⁷, 5², 6, 8, 47,
7, 52, 8, 9², 53, 8, 55, 2, 7, 56, 7,
58, 1, 59, 5, 60, 6, 61, 5, 6, 8, 9,
18, 62, 3, 69, 1, 4, 70, 3, 75, 4, 76,
3, 77, 2, 79, 8, 81, 1, 4⁴, 5³, 83, 2²,
10, 85, 4, 8, VI 1, 10, 15, 11², 13,
16, 8, 47, 17, 3, 18, 7, 19, 1, 8, 21,
5², 12, 23, 10, 25, 3, 7, 9, 28, 1, 33,
5, 38, 4, 40, 1, 44, 13, 45, 3, 5, 47,
1², 7, 19, 29, 48, 2, 4², 17, 19, 50,
3, 9, 10, 13, 14, 51, 8, 52, 1, 13,
53, 10², 54, 6, 56, 2, 3, 60, 1, 61, 3,
7, 10, 62, 8, 11, 63, 9, 64, 4, 67,
6, 68, 7, VII 2, 6, 5, 4, 12, 2, 3,
15, 3, 17, 1, 2², 19, 5, 20, 9, 25, 3,
26, 4, 31, 2, 7, 33, 10-12, 34, 18,
23, 35, 14, 36, 7, 9, 38, 5, 40, 3, 41,
1, 4⁴, 49, 2², 54, 3, 56, 11, 57, 6, 58,
1, 2, 4, 63, 5, 64, 2, 66, 6, 68, 6-8,
72, 2, 74, 6², 82, 8, 86, 2, 90, 3, 95, 4,
97, 10, 98, 2², 104, 22², 24, VIII 1, 6,
31, 2, 33, 44, 5, 9², 21, 26, 6, 22-24,
32, 33, 39, 7, 12, 24, 9, 10, 11², 12,
7, 14, 13, 23, 14, 11, 15, 7, 18, 7, 8,
11², 16, 19, 19, 37, 20, 15, 16, 21,
8, 23, 2, 24, 4, 25, 10, 14, 26, 10,
18, 30, 4, 31, 18, 32, 8, 9, 20², 35,
13, 14, 16, 40, 9, 43, 12, 13, 17, 44,
22, 45, 6, 17, 18, 33, 34, 46, 10,
28, 47, 5, 12, 48, 1, 5, 8, 14, 15,
52, 8, 53, 7, 54, 6, 57, 3, 60, 9, 61,
2, 15, 66, 10, 14, 67, 10, 69, 8, 70,
5, 71, 1, 75, 2, 78, 3, 4, 80, 10, 83,
9, 84, 3, 86, 4, 88, 4, 89, 5, 6, 92,

28; 94, 4, 97, 10, IX. 1, 4, 9, 2, 10, 4, 3, 6, 3, 13, 4, 22, 5, 6, 32, 6, 45, 3; 51, 5, 55, 3, 61, 8, 62, 24, 63, 9, 12; 68, 7, 79, 3²; 82, 3, 87, 9; 89, 6, 93, 3, 96, 3, 5; 97, 13, 24, 53; 107, 20², X 4, 7, 7, 7³, 10, 5, 16, 6, 8, 17, 2, 18, 1, 20, 9, 22, 9, 15, 25, 1, 3, 27, 24, 28, 1, 31, 2, 4, 11², 32, 7, 33, 8, 34, 2; 39, 9, 40, 5, 42, 9, 11², 43, 3, 5, 48, 8, 53, 4, 7², 11, 55, 3, 6², 56, 4, 60, 3, 61, 9, 14, 15, 23, 62, 10, 63, 2, 64, 10, 66, 11, 67, 3; 69, 4, 5, 10, 12, 71, 4², 5, 73, 3; 10, 75, 8; 78, 6; 81, 3², 5, 6, 82, 2; 83, 6, 85, 10; 86, 9; 14, 87, 3; 6, 7, 20, 88, 2, 3, 14², 15, 89, 4; 90, 2; 91, 11, 92, 12, 93, 5; 6, 7, 10, 95, 5, 7, 96, 10, 97, 2, 16, 99, 9, 102, 7, 104, 10, 107, 7, 108, 5, 109, 6, 110, 2, 111, 9, 116, 8, 117, 1², 3, 121, 1, 124, 1; 125, 1, 2, 5, 7, 131, 3, 136, 5; 137, 1², 141, 2, 142, 3², 146, 3², 148, 3, 4², 5, 158, 3, 159, 3, 161, 1, 186, 2².

उत्पत्त्यु I. 163, 4.

उत्पत्त्युगोः VIII. 93, 4

उत्पत्त्युनायति IV. 18, 1, X. 55, 7.

उत्पत्त्युचनः V. 44, 13.

उत्पत्त्युचनद्विषुः IX. 81, 1.

उत्पत्त्युचन VII. 104, 3.

उत्पत्त्युचनान् I. 48, 7.

उत्पत्त्युचनो VIII. 41, 2.

उत्पत्त्युचनो I. 113, 18

उत्पत्त्युचनो VI. 18, 9

उत्पत्त्युचनोः II. 23, 18.

उत्पत्त्युचनान् VII. 55, 7.

उत्पत्त्युचनान् II. 12, 3, 14, 3, 24, 14.

उत्पत्त्युचनान् I. 112, 12

उत्पत्त्युचनान् X. 62, 2.

उत्पत्त्युचनान् X. 19, 5

उत्पत्त्युचनान् X. 45, 5

उत्पत्त्युचनान् II. 9, 3.

उत्पत्त्युचनान् X. 121, 6.

उत्पत्त्युचनान् I. 108, 12; 115, 6; V. 62, 8, 69, 3; 76, 3, VI. 51, 1, VII. 6, 7; 41, 4; 76, 3, VIII. 72, 17; 103, 11.

उत्पत्त्युचनान् VI. 15, 11.

उत्पत्त्युचनान् III. 15, 2; V. 54, 10; VII. 63, 5; 66, 4, 12, VIII. 1, 29, 13, 13, 27, 21.

उत्पत्त्युचनान् X. 8, 9.

उत्पत्त्युचनान् X. 37, 4.

उत्पत्त्युचनान् IV. 2, 7.

उत्पत्त्युचनान् II. 17, 1.

उत्पत्त्युचनान् I. 168, 8.

उत्पत्त्युचनान् I. 113, 8.

उत्पत्त्युचनान् VIII. 101, 16.

उत्पत्त्युचनान् IV. 39, 5; VII. 44, 2.

उत्पत्त्युचनान् X. 119, 12.

उत्पत्त्युचनान् IV. 21, 9.

उत्पत्त्युचनान् I. 53, 11; X. 77, 7.

उत्पत्त्युचनान् X. 155, 2.

उत्पत्त्युचनान् I. 23, 15, 116, 14, 131, 6, 134, 6; 153, 4, 162, 6, 12, II. 11, 5; 18, 2; III. 7, 6, 10; 54, 4; IV. 9, 4, 38, 1, V. 6, 9, 25, 8; 38, 4, 55, 4, VI. 47, 1; VII. 1, 8, 29, 4, 53, 3, VIII. 6, 31; 13, 9, 28, 31, 21, 8, 25, 23; 26, 11; 33, 17, 40, 10, 72, 6, 93, 5, IX. 57, 4; 63, 26, 99, 4; X. 71, 4; 73, 9, 117, 1, 2; 146, 3, 168, 1.

उत्पत्त्युचनान् V. 54, 3.

उत्पत्त्युचनान् X. 97, 7.

उत्पत्त्युचनान् VII. 66, 16.

उत्पत्त्युचनान् IV. 25, 4; VI. 52, 5, VII. 104, 24; X. 59, 4, 6.

उत्पत्त्युचनान् X. 37, 5.

उत्पत्त्युचनान् VIII. 40, 8, X. 68, 10

उत्पत्त्युचनान् V. 1, 1.

उत्पत्त्युचनान् X. 85, 1².

उत्पत्त्युचनान् III. 5, 10, IX. 85, 3, 108, 16; X. 159, 3, 4; 166, 5

उत्सर्ग I 24, 15, 25, 21, 50, 10, 156, 4,
163, 7, II 1, 12, 23, 10, IV 31, 15,
36, 8, 54, 2, V 25, 5, 59, 3, IX 22,
5, 6, 51, 2, 63 29, 67, 3, 28, 107, 1,
λ 75, 1, 170, 3
उत्सर्ग III 56, 8, X 97, 18, 23
उत्सर्गनि I 91, 18, V 28, 3
उत्सर्ग IX 22, 6
उत्सर्ग I 31, 7, II 41, 5, V 60, 6, VIII
51, 4, IX 61, 29
उत्सर्ग VI 60, 3
उत्सर्ग IV 18, 9, 30, 1, VIII 14, 15, IX
107, 18, λ 85, 40, 86, 1, 102, 10
उत्सर्ग I 50, 10, 95 8, 154 1, II 23 8,
VI 16, 17, IX 107, 2, X 84 6
उत्सर्ग X 42, 21, 98, 5
उत्सर्ग λ 98, 6
उत्सर्ग I 32, 9, III 33, 8, VII 95, 4,
VIII 20, 6, 33, 18, λ 10, 10, 28, 6,
145 3²
उत्सर्ग VIII 41, 9, λ 67, 10
उत्सर्ग IV 26, 6, V 60, 7
उत्सर्ग VI 19, 9, VIII 61, 16
उत्सर्ग λ 27, 15, 36, 14
उत्सर्ग I 113, 13
उत्सर्ग X 145, 3
उत्सर्ग I 50, 11
उत्सर्ग IV 57, 7
उत्सर्ग I 7, 7, VI 19 13 X 72, 1, 103, 12
उत्सर्ग X 145, 3
उत्सर्ग IV 13, 5
उत्सर्ग X 72, 3 4
उत्सर्ग X 145 2
उत्सर्ग I 164, 33
उत्सर्ग VI 16, 46, 63 3
उत्सर्ग III 14, 5, X 79 2
उत्सर्ग V 1, 3, X 27, 13, 142 5
उत्सर्ग I 164, 14, II 10 3, III 29 3
उत्सर्ग VII 33, 1, VIII 76, 10
उत्सर्ग X 149, 2

उत्सर्ग I 181, 1
उत्सर्ग IX 81, 1
उत्सर्ग III 8, 9
उत्सर्ग II 43, 3
उत्सर्ग VIII 79, 1
उत्सर्ग I 89, 1, 139, 6², V 59, 6, X 116, 9
उत्सर्ग I 102, 9
उत्सर्ग X 76, 1
उत्सर्ग III 21, 5, VI 47, 27
उत्सर्ग λ 136, 3
उत्सर्ग VII 81, 2
उत्सर्ग VI 68, 1, IX 86, 46
उत्सर्ग I 80, 9, VIII 69, 9, IX 68, 5,
103, 1, X 22, 7, 50, 6
उत्सर्ग II 31, 7, VIII 74, 3, 101, 7
उत्सर्ग X 8, 2
उत्सर्ग VIII 27, 19
उत्सर्ग I 190, 3
उत्सर्ग I 50, 11, 124 1, 163, 1, VII 60, 1,
X 88, 6
उत्सर्ग X 37, 7
उत्सर्ग I 178, 3
उत्सर्ग X 86 6
उत्सर्ग III 2, 10, V 83, 7, VII 50, 4,
VIII 6, 29, X 127, 2, 142, 4
उत्सर्ग I 35 3
उत्सर्ग VI 58, 2
उत्सर्ग IX 114 2
उत्सर्ग IV 20, 7, 29, 3
उत्सर्ग X 18, 12
उत्सर्ग IX 86, 43
उत्सर्ग I 154 5, V 45 8, VIII 61, 6, IX
89 6, 107, 4, X 30, 8
उत्सर्ग I 88, 4
उत्सर्ग I 64 6, 85 11, 121 8, II 16, 7, 24, 7,
III 26 9, V 32 1, 52, 12, 54 8, VI
44 24, VII 57, 1, VIII 7, 10, 14,
IX 97, 44, 110, 5, X 30, 9, 45 2,
101, 11, 143, 6
उत्सर्ग I 102, 1

उत्सवेषु I 100, 8
 उत्सव X 5, 1
 उत्सां V 57, 1
 उत्सां V 32, 2
 उत्सृजति I 125, 2
 उत्सृज्यते VIII 14, 14
 उत्सृज्यते II 15, 5
 उत्सृज्यति V 27, 5
 उत्सृज् III 53, 11, VIII 4, 1, 28, 3
 उत्सृज् I 161, 8, 10, 164, 7, 40, 51, 191, 14,
 IX 67, 32, X 102, 10
 उत्सृज्यत् X 166, 5
 उत्सृज्यत् X 166, 5
 उत्सृज्यत् VII 72, 5, 104, 19, X 87, 20, 21
 उत्सृज्यत् IX 97, 15
 उत्सृज् X 86, 22.
 उत्सृज् II 15, 6
 उत्सृज् VII 94, 12
 उत्सृज्यत् III 45, 3
 उत्सृज्ये X 67, 5
 उत्सृज् I 104, 3
 उत्सृज् I 116, 24, X 68, 8
 उत्सृज्यत् V 42, 14.
 उत्सृज्यत् X 106, 6
 उत्सृज्यत् X 99, 8
 उत्सृज्यत् V 54, 2
 उत्सृज्ये V 57, 1
 उत्सृज्यत् II 7, 3
 उत्सृज्यत् IX 86, 27
 उत्सृज्यत् V 83, 7
 उत्सृज्यत् VII 50, 4
 उत्सृज्यत् IV 45, 4, VII 42, 1, IX 106, 8,
 X 68, 1
 उत्सृज्यत् V 74, 4, IX 108, 7
 उत्सृज्यत् I 85, 5, 104, 4, II 13, 5, VIII
 98, 7, X 78, 5
 उत्सृज्ये I 116, 3
 उत्सृज् I 42, 9, VIII 1, 23, 2, 1, 78, 7,
 X 86, 23

उत्सृज्यत् I 162, 10
 उत्सृज् I 30, 3, VIII 91, 5
 उत्सृज्यत् I 25, 15
 उत्सृज्यत् V 58, 3
 उत्सृज्यत् I 38, 9
 उत्सृज्यत् VI 47, 21
 उत्सृज्यत् V 41, 14
 उत्सृज्यत् VIII 98, 7
 उत्सृज्यत् I 187, 10
 उत्सृज्यत् X 151, 2, 3
 उत्सृज्यत् X 131, 1
 उत्सृज्यत् X 14, 12
 उत्सृज्यत् II 43, 2
 उत्सृज्यत् X 68, 4
 उत्सृज्यत् VIII 51, 2
 उत्सृज्यत् I 112, 12, VII 65, 4, VIII 32, 25,
 X 68, 5, 102, 4
 उत्सृज्यत् VIII 19, 14
 उत्सृज्यत् V 45, 10, 85, 6, VIII 100, 9
 उत्सृज्यत् IV 20, 6, X 68, 4
 उत्सृज्यत् I 31, 5
 उत्सृज्यत् V 55, 8
 उत्सृज्यत् I 164, 47
 उत्सृज्यत् II 24, 4, VIII 7, 10, IX 74, 7,
 X 101, 5, 6
 उत्सृज्यत् VIII 49, 6
 उत्सृज्यत् I 161, 11
 उत्सृज्यत् V 42, 3
 उत्सृज्यत् V 85, 4
 उत्सृज्यत् V 85, 3
 उत्सृज्यत् II 13, 9
 उत्सृज्यत् V 31, 1
 उत्सृज्यत् II 3, 2
 उत्सृज्यत् I 85, 5, V 54, 8
 उत्सृज्यत् V 83, 8
 उत्सृज्यत् I 1, 7, 2, 4-6, 3, 5, 6, 4, 2, 11, 6,
 12, 7, 10, 13, 3, 7, 8, 10, 12, 16, 2,
 4, 5, 21, 1, 4, 22, 5, 6, 9, 12, 23, 17,
 18, 25, 4, 30, 8, 33, 1, 2, 36, 7, 38, 5,

40, 1, 8, 47, 3, 8, 48, 11, 49, 1, 53, 7,
62, 12, 65, 1, 68, 1, 71, 1, 72, 5, 74, 6,
77, 3, 81, 8, 82, 5, 6, 83, 2, 84, 2,
87, 2, 89, 2, 92, 7, 93, 11, 95, 1, 6,
107, 2, 114, 9, 116, 19, 117, 1, 118, 10,
124, 11, 125, 4², 126, 3, 130, 1, 134, 2,
135, 1, 3, 5, 8, 136, 6, 137, 1, 3, 138, 4,
139, 1, 5, 140, 4, 141, 1, 142, 2, 11, 13,
145, 5, 149, 1, 151, 4, 7, 158, 3, 161, 6,
7, 10, 162, 7², 21, 163, 12, 13, 164, 4,
26, 42, 165, 5, 166, 2, 167, 1, 171, 2,
173, 10, 177, 1, 3, 5, 179, 5, 180, 6,
182, 2, 183, 5, 185, 7, 186, 4, 187, 3,
188, 10, 190, 2, II 3, 10, 5, 6, 8, 1,
17, 7, 18, 8, 24, 15, 27, 7, 13, 30, 3,
7, 11, 34, 14, 35, 1, 3, 5, 39, 8, III.
2, 3, 6, 9, 3, 9, 4, 10, 12, 7, 25, 4,
27, 12, 29, 16, 33, 5, 35, 2², 37, 5,
43, 1², 2, 51, 2, 52, 5, 6, 53, 11, 55, 1,
21, 56, 2, 60, 7, IV 4, 9, 5, 1, 8, 6, 2,
14, 1, 16, 1, 21, 1, 5, 22, 10, 29, 1, 2,
4, 33, 2, 34, 1, 5, 6, 35, 1, 37, 1, 41, 8,
9², 44, 4, 46, 5, 51, 11, 56, 5, 57, 5,
58, 1, 2, V 2, 5, 4, 5, 8, 4, 9, 5,
11, 4, 30, 9, 39, 4, 40, 4, 42, 7, 15,
43, 1, 49, 2, 4, 51, 12, 53, 3, 54, 7,
55, 5, 62, 4², 63, 3, 65, 3, 71, 1, 3,
75, 8, 78, 1, VI 1, 6, 8, 4, 15, 6, 16, 37,
38, 17, 7, 20, 8, 21, 11, 28, 2, 4, 8⁴,
31, 5, 36, 4, 40, 4, 41, 1, 4, 45, 23,
47, 8, 29, 48, 11, 16, 50, 6², 52, 8, 9,
13, 55, 4, 57, 2, 60, 14, 62, 4, 67, 2,
3, 68, 10, 69, 4, 72, 2, 75, 8, 13, VII
1, 3, 6², 2, 1, 2, 6, 6, 14, 3, 15, 9²,
16, 11, 18, 3, 4, 19, 11², 23, 3, 26, 5,
28, 1, 29, 2, 31, 9, 32, 1, 33, 9, 14,
37, 7, 44, 3, 46, 2, 55, 2, 69, 6, 70, 6,
71, 4, 72, 2, 73, 4, 74, 3, 4, 83, 3,
92, 1, 93, 6, 95, 4, 5, 103, 3, VIII 1, 4,
8, 4, 9, 11, 14, 5, 7, 13, 30, 6, 8, 27,
40, 42, 7, 11, 27, 8, 6, 11, 4, 14, 12,
17, 2, 4, 18, 14, 15, 20, 14, 18, 22,

21, 2, 22, 7, 12, 13, 24, 23, 25, 21,
26, 4, 7, 9, 27, 11, 20, 32, 6, 17, 34, 1,
35, 7, 20, 21, 40, 8, 41, 2, 43, 4, 44, 3,
5, 45, 7, 46, 30², 49, 5, 6, 50, 3, 4,
52, 3, 54, 3, 7, 57, 3, 4, 67, 10, 68, 14,
69, 13, 71, 9, 72, 7, 12, 15, 73, 3, 14,
81, 5, 7, 86, 2, 87, 3, 4, 90, 1, 91, 5,
92, 10, 93, 31, 96, 8, 12, 98, 7, 12,
99, 1, 4, 100, 11, 102, 9, 13, 103, 14,
IX 11, 1, 6, 15, 7, 19, 6, 49, 2, 67, 29,
69, 1, 4, 71, 5, 72, 9, 76, 3, 78, 1,
86, 7, 32, 39, 92, 2, 93, 5, 95, 3, 97, 5,
20, 33, 38, 102, 2, X 10, 10, 14, 10,
16, 5, 18, 8, 10, 12, 24, 2, 28, 12, 29, 3,
31, 1, 3, 5, 32, 2, 34, 10, 35, 7, 36, 7,
40, 7, 42, 2, 60, 4, 61, 9, 10, 12, 66, 7,
70, 9, 10, 72, 8, 9, 73, 4, 5, 11, 83,
6, 85, 15, 86, 20, 87, 1-3, 88, 19, 91,
11, 94, 5, 95, 17², 97, 4, 14, 98, 9,
12, 99, 8, 12, 102, 7, 104, 1, 6, 7,
106, 11, 109, 7, 114, 2, 117, 1², 5, 119,
4, 123, 6, 124, 1, 125, 4, 7, 127, 7,
8, 130, 2, 136, 7, 137, 7, 140, 2, 145,
6, 151, 4, 153, 1, 154, 1, 167, 2, 169,
4, 183, 2

उपसंयु X 83, 7

उपसंयुने II 28, 8

उपसंयुने VIII 32, 21

उपसंयुने VII 86, 6

उपसंयुने X 146, 2

उपसंयुने X 110, 10

उपसंयुने I 91, 10, II 32, 5

उपसंयुने I 46, 14

उपसंयुने X 159, 2

उपसंयुने X 19, 2

उपसंयुने I 128, 2

उपसंयुने VII 71, 2

उपसंयुने X 164, 3

उपसंयुने IX 68, 2

उपसंयुने I 102, 12 X 121, 2, 191, 2

उपसंयुने X 69, 1

उपसङ्गतिः I. 76, 1.
 उपसङ्गतौ III. 18, 1.
 उपसङ्ग VIII. 3, 21.
 उपसङ्गपुं X. 39, 8.
 उपसङ्गपे I. 129, 8.
 उपसङ्गप I. 126, 7; VIII. 51, 7; 74, 9.
 उपसङ्गप्राप्तः X. 71, 7.
 उपसङ्गितः VIII. 19, 33.
 उपसङ्गित्यंतः III. 59, 3.
 उपसङ्गित्यंतः III. 1, 16.
 उपसङ्गित्यंतः I. 73, 3.
 उपसङ्गित्यंतः X. 160, 5.
 उपसङ्गित्यंतः I. 28, 3.
 उपसङ्गित्यंतः I. 53, 9.
 उपसङ्गित्यंतः X. 117, 2.
 उपसङ्गित्यंतः I. 25, 8.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 102, 21.
 उपसङ्गित्यंतः I. 190, 5.
 उपसङ्गित्यंतः I. 135, 8.
 उपसङ्गित्यंतः III. 22, 3.
 उपसङ्गित्यंतः X. 117, 8.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 101, 16.
 उपसङ्गित्यंतः VI. 49, 13.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 43, 33.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 102, 15, IX. 54, 2.
 उपसङ्गित्यंतः II. 39, 4.
 उपसङ्गित्यंतः IX. 91, 4.
 उपसङ्गित्यंतः I. 152, 4.
 उपसङ्गित्यंतः I. 121, 9.
 उपसङ्गित्यंतः X. 109, 4.
 उपसङ्गित्यंतः IX. 85, 11.
 उपसङ्गित्यंतः VI. 28, 8.
 उपसङ्गित्यंतः I. 32, 5.
 उपसङ्गित्यंतः V. 47, 6.
 उपसङ्गित्यंतः I. 103, 4.
 उपसङ्गित्यंतः I. 74, 1; IV. 39, 5. VII. 44, 2.
 उपसङ्गित्यंतः IX. 71, 2.
 उपसङ्गित्यंतः V. 61, 5.
 उपसङ्गित्यंतः X. 85, 7.

उपसङ्गित्यंतः I. 174, 7.
 उपसङ्गित्यंतः I. 74, 7; 169, 7; IX. 88, 5; X. 61, 9.
 उपसङ्गित्यंतः X. 94, 4; 13.
 उपसङ्गित्यंतः VII. 104, 17.
 उपसङ्गित्यंतः X. 37, 5.
 उपसङ्गित्यंतः I. 185, 11; 188, 8.
 उपसङ्गित्यंतः I. 40, 2; VI. 61, 5.
 उपसङ्गित्यंतः IX. 86, 35.
 उपसङ्गित्यंतः IX. 112, 4.
 उपसङ्गित्यंतः I. 102, 9.
 उपसङ्गित्यंतः I. 61, 3; 110, 5; V. 3, 3; 64, 4;
 VII. 30, 3; 4; 39, 7; VIII. 53, 1; 62,
 8; 80, 5; X. 29, 3.
 उपसङ्गित्यंतः X. 33, 7.
 उपसङ्गित्यंतः II. 23, 1.
 उपसङ्गित्यंतः X. 33, 6.
 उपसङ्गित्यंतः IV. 42, 1; X. 5, 6.
 उपसङ्गित्यंतः I. 145, 5.
 उपसङ्गित्यंतः I. 31, 15; 113, 15; 124, 2; VIII.
 29, 9; 69, 13.
 उपसङ्गित्यंतः IV. 23, 3; VIII. 40, 9.
 उपसङ्गित्यंतः IV. 43, 4.
 उपसङ्गित्यंतः X. 61, 21.
 उपसङ्गित्यंतः VI. 67, 6.
 उपसङ्गित्यंतः V. 41, 16.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 60, 11.
 उपसङ्गित्यंतः III. 5, 5.
 उपसङ्गित्यंतः X. 8, 1.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 61, 2.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 99, 2.
 उपसङ्गित्यंतः V. 34, 9.
 उपसङ्गित्यंतः V. 58, 5.
 उपसङ्गित्यंतः I. 59, 1; IV. 5, 1.
 उपसङ्गित्यंतः I. 84, 20.
 उपसङ्गित्यंतः VIII. 82, 4.
 उपसङ्गित्यंतः I. 33, 2.
 उपसङ्गित्यंतः X. 102, 5.
 उपसङ्गित्यंतः II. 33, 12.
 उपसङ्गित्यंतः II. 2, 11.
 उपसङ्गित्यंतः IV. 4, 10; VII. 1, 12.

उपसर्गः I 34, 9, 183, 1
 उपसर्गानि X 11, 5
 उपसर्गैः VIII 47, 12
 उपसर्गः X 27, 20
 उपसर्गानि I 151, 5, VII 48, 3
 उपसर्गैः I 62, 5, V 31, 11, VI 21, 11
 उपसर्गः I 79, 3, 104, 4, IV 2, 18, V 44,
 2, X 94, 5
 उपसर्गः I 54, 7, 167, 3
 उपसर्गः I 62, 6, III 56, 2, V. 29, 5, VII
 87, 5, X 27, 23
 उपसर्गः II 4, 9
 उपसर्गः VII 87, 4
 उपसर्गः IX 77, 3, X 15, 2
 उपसर्गः I 127, 5, IV 37, 3
 उपसर्गः I 24, 7, 34, 8, IV 31, 15, V. 61, 12,
 VIII 33, 19, 47, 2, 101, 9, IX 54, 3,
 X 34, 9, 75, 3, 129, 5
 उपसर्गः पुमान् X 73, 8
 उपसर्गः नस्ति VIII 19, 12
 उपसर्गः इत् IX 91, 4
 उपसर्गः स्मृता X. 128, 9
 उपसर्गः I 164, 12, X 44, 7
 उपसर्गः I 128, 3, X 175, 3
 उपसर्गः प्रविष्टः IX 112, 3
 उपसर्गः IV 9, 5
 उपसर्गः इत् VI 71, 5, IX 95, 5
 उपसर्गः IX 84, 3, 86, 33
 उपसर्गः VI 56, 6
 उपसर्गः I 164, 8
 उपसर्गः X 69, 12
 उपसर्गः I 132, 2, IV 54, 1
 उपसर्गः VIII 23, 3
 उपसर्गः I 127, 7
 उपसर्गः L 33, 4
 उपसर्गः V 40, 6
 उपसर्गः VII 56, 13
 उपसर्गः X 97, 21
 उपसर्गः VII 86, 8
 उपसर्गः VIII 8, 5, 34, 11

उपसर्गः I 10, 3
 उपसर्गः VII 23, 1,
 उपसर्गः II 6, 1
 उपसर्गः III 14, 5
 उपसर्गः II. 23, 13, III 59, 5, X 47, 6
 उपसर्गः VII 15, 1
 उपसर्गः V 43, 7, X 27, 13.
 उपसर्गः X 123, 5
 उपसर्गः II 1, 16, 2, 13
 उपसर्गः X 76, 7
 उपसर्गः VII 101, 4
 उपसर्गः X 21, 2, 105, 10
 उपसर्गः VIII 47, 16
 उपसर्गः IX 69, 5
 उपसर्गः IX 62, 28
 उपसर्गः II 31, 5, IV 33, 1, V 85, 1,
 IX 71, 1
 उपसर्गः X 97, 23
 उपसर्गः X 97, 23
 उपसर्गः IX 87, 9
 उपसर्गः VII 27, 3, X 96, 5
 उपसर्गः I 36, 10
 उपसर्गः X 60, 1.
 उपसर्गः I 36, 17, 112, 15, VIII 5, 25
 उपसर्गः X 115, 8
 उपसर्गः I 136, 1, V 76, 2
 उपसर्गः I 110, 5
 उपसर्गः VIII 103, 8
 उपसर्गः X 115, 9
 उपसर्गः I 158, 4, VII 83, 7, VIII 1, 16,
 X 64, 11
 उपसर्गः I 148, 2, 190, 3, IV 56, 5, VIII
 4, 6, 27, 11, 62, 1, 70, 13, 84, 4
 उपसर्गः VIII 27, 15
 उपसर्गः II 32, 1
 उपसर्गः I 181, 7, X 167, 3
 उपसर्गः I 136, 2, 163, 1
 उपसर्गः VI 61, 13
 उपसर्गः I 162, 16

उपसङ्गशीपथि VI. 44, 6
 उपस्य II 35, 9, 41, 21, VII 6, 6.
 उपस्यःस्तु X 156, 5
 उपस्या I 35, 6, 124, 5
 उपस्या I 95, 4, III 33, 1, VI 62, 6,
 VII 9, 1, 63, 3, 88, 7, X 17, 12, 18,
 10, 161, 11
 उपस्याय III 48, 3
 उपस्याय I 145, 4
 उपस्ये I 31, 9 35, 5, 95, 5, 109, 3, 115,
 5, 117, 5, 144, 2, 146, 1, 185, 2, 5,
 II 14, 7, III 5, 8, 8, 1, 26, 9, 29, 14,
 V 1, 6, 19, 1, VI 7, 5, 8, 4, 75, 1,
 4, VII 5, 1, 34, 25, 104, 9, VIII 40, 4,
 42, 2, 94, 2, 96, 15, IX 26, 1, 71, 5, 74,
 5, 76, 5, 86, 25, 89, 1, 109, 13, X 5, 1,
 7, 8, 1, 7, 15, 7, 45, 3, 46, 1, 69, 10,
 70, 6, 7, 79, 3, 85, 2, 95, 14, 101, 10
 उपस्यिन् X 88, 18
 उपस्युता X 22, 13
 उपस्युतं II 33, 11
 उपस्युतानः VIII 45, 23
 उपस्युता X 15, 5
 उपस्युते I 62, 6, VIII 6, 28, 69, 6, 96, 14
 उपस्युते I 87, 2
 उपस्युतयः VIII 6, 25
 उपस्युतो I 81, 4
 उपस्ये I 27, 6, 178, 3, IV 10, 5, 11, 1,
 16, 14, 20, 4, VII 3, 6, 42, 3, 73, 2,
 VIII 96, 3
 उपसि इति I 142, 7, III 4, 6, X 110, 6
 उपसामः X 105, 4
 उपो इति I 39, 6, 61, 14, 82, 1, 124, 4,
 III 35, 3, VII 67, 2, 77, 1, 84, 3, 86,
 3, 92, 1, 93, 3, VIII 23, 9, 24, 14,
 95, 6, 103, 1, IX 61, 13, 69, 2
 उपोते I 176, 1
 उपो IV 19, 5
 उपोतः VII 104, 1.
 उपोतः I 21, 5.

उपोतः I 52, 2
 उपोतु VI 52, 1
 उपो IV 1, 15
 उपोतः V 81, 4, IX 86, 6
 उपोतः III 53, 5
 उपोतः I 190, 7, II 9, 5, VIII 61, 1, X 32,
 1, 64, 14, 84, 7.
 उपोतः VIII. 1, 2
 उपोतः IV 53, 6, VI 19, 10, 47, 16, VII
 9, 1, 33, 12, 82, 4, 83, 5, VIII 101,
 10, IX 81, 2, X 13, 5²
 उपोतः II 6, 7.
 उपोतः X 108, 6
 उपोतः II 12, 8
 उपोतः X 90, 10
 उपोतः I 189, 7, IV 2, 2, VI 15, 9, 33, 3
 उपोतः VI 19, 13, VII. 2, 2
 उपोतः I 31, 7, X 37, 11
 उपोतः X 87, 3
 उपोतः VIII 1, 2
 उपोतः I 60, 2, II 2, 12, IV. 24, 3, VI
 1, 5, VII 1, 20, 25, 83, 6.
 उपोतः V 39, 1
 उपोतः I 81, 1.
 उपोतः II 24, 10, III. 32, 14, IV 39, 5,
 V. 59, 7, VII 82, 9, X 92, 2
 उपोतः I 185, 4
 उपोतः I 91, 23
 उपोतः I 26, 9
 उपोतः I 122, 14, IV 44, 6
 उपोतः I 120, 1, VI 25, 6
 उभा I 22, 2, 23, 2, 46, 15², 111, 4, 120,
 12, 124, 5, 140, 3, 141, 4, 182, 4,
 185, 9, II 27, 15, III 3, 11, IV. 4,
 14, V 38, 3, 44, 12, 46, 2, 68, 2, 86,
 1, VI 60, 13⁴, 69, 8, VII 1, 17, 37,
 3, 93, 1, VIII 5, 29, 31, 8, 61, 18,
 72, 12, 86, 1², 101, 7, IX 5, 7, X. 14,
 7, 85, 9, 86, 14, 87, 3, 105, 2, 125, 1²,
 128, 7, 131, 5

उरुज IX 77, 4
 उरुःसिं X 7, 1
 उरुःपुगे VIII 98, 9
 उरुःलोक X 128, 2
 उरु I 24 8, 57, 6, 93, 6, II 22 1 III
 41, 5, 46, 4, V 15, 5 VI 23 7, 47,
 8, VII 33 5 60, 9 84 2 99 4,
 VIII 65, 3, 68, 13³ IX 85, 4, X
 47, 3
 उरुःपयः शम VIII 26, 14
 उरुःपयःन VI 36, 3, VIII 2, 5 X 18 10
 उरुःपयःता I 160, 2
 उरुःपयःने VII 31, 11
 उरुःपयःर्वा I 108, 2
 उरुःपयःर्वा I 104, 9, III 50, 1, V 46, 6,
 X 128, 8
 उरुःपयः V 1, 12
 उरुःपने VIII 67, 12
 उरुःशम I 24 11
 उरुःशम I 138, 3, VIII 48, 4
 उरुःशम IV 16, 18
 उरुःशमस्य II 28, 3
 उरुःशमो III 62, 17
 उरुःशमो II 27, 9
 उरुःशमोष I 31, 14, II 38, 11
 उरुःपु I 154 2
 उरुःप I 58, 9, 91, 15 V 24, 3 VIII 71,
 7, X 7, 1
 उरुःप I 58 8, IV 2, 6, 11
 उरुःप III 5 8
 उरुःप X 100 3
 उरुःप X 87, 6, VIII 25, 11, 47, 8
 उरुःप X 43 4, 7
 उरुःप X 65 6, VIII 101, 4²
 उरुःप X VIII 25, 10
 उरुःप X VII 85, 1, X 93 6
 उरुःप X II 26, 4, VI 14 5
 उरुःप X I 155, 2, X 176, 4

उरुःपु VIII 47, 9
 उरुःपु I 155, 2
 उरुःपु I 119, 6, X 40, 8
 उरुःपु VIII 25, 10
 उरुःपु VIII 48, 5
 उरुःपु VI 44, 7
 उरुःपु VII 3, 8
 उरुःपु VII 1, 15
 उरुःपु I 152, 6, 158, 4, IV 55, 5
 उरुःपु V 44, 6
 उरुःपु VIII 67, 12
 उरुःपु I 2, 3, III 31, 11, 57, 5, VII
 35 3
 उरुःपु इति IV 56, 4, VI 11, 4
 उरुःपु VII 45, 3
 उरुःपु I 25, 9, III 46, 3, V 38, 1, VI 75
 18, VII 61, 3, IX 96, 3
 उरुःपु II 27, 16, III 1, 11, 6, 8, 54, 9, V
 42, 17, 52, 7, VII 39, 3, VIII 98, 9,
 IX 97, 16, X 70, 6, 131, 1
 उरुःपु VIII 91, 6
 उरुःपु इति II 21, 1
 उरुःपु X 142, 3
 उरुःपु VIII 21, 3
 उरुःपु VIII 91, 5
 उरुःपु IV 38, 1, VI 20, 1
 उरुःपु I 127, 6, IV 41, 6, V 33, 4, VI
 25 4, X 50, 3
 उरुःपु V 41, 19², X 95, 10
 उरुःपु IV 2, 18
 उरुःपु X 95 17
 उरुःपु VII 33 11
 उरुःपु VII 59, 12
 उरुःपु VI 24, 2
 उरुःपु I 92 9, 12, 113 5, 124, 1, 141, 5
 II 3 5, 35 8, III 1, 18 V 28, 1,
 45 9, 55 2, VI 6, 4, 30 2 64 2, 1
 VII 17, 1, VIII 86 5, X 10, 2, 45,
 8, 69 2, 92, 12, 110 5, 113 10

उर्वी I 24, 9, 189, 2, VI 47, 20, VII 36,
1, VIII 80, 8, IX. 74, 3

उर्वी इति I 61, 8, 185, 6, 7, III 6, 10,
38, 3, 56, 7, IV. 42, 3, 56, 3, VI 10,
4, 67, 5, 68, 4, 9, 70, 1, 4, VII 12,
1, 18, 24, 34, 24, 57, 1, 86, 1, X 12
3, 88, 14, 93, 1, 178, 1

उर्वी I 8, 7, III. 33, 6, VI 47, 3, X 14,
16, 79, 3

उर्वी X 128, 5

उर्वी II 4, 7, III. 33, 3, V 62, 5, 66, 3,
VI 17, 7, VII 38, 2, 77, 4, IX 78, 5,
85, 8

उर्वी I 145, 2

उर्वी X 142, 3

उर्वी X 165, 4

उर्वी VII 104, 22

उर्वी I 28, 6

उर्वी I 28, 5

उर्वी I 28, 1-4.

उर्वी IV 4, 2

उर्वी X 68, 4

उर्वी X 51, 1

उर्वी I 116, 12, VII 87, 4

उर्वी II 30, 2, V 2, 8, VII 98, 3

उर्वी I 48, 3

उर्वी I 113, 13, X 11, 3

उर्वी I 116, 18

उर्वी X 85, 7

उर्वी VII 4, 3

उर्वी VII 20 + 21, 1

उर्वी VII 37, 3

उर्वी I 12, 4, 71, 6, II 37, 6, VI 4 +
VII 17, 2, 39, 4, 103, 3, VIII 60 4,
X 1, 7, 2, 1, 16, 12, 70, 4

उर्वी VI 40, 4, X 160, 3

उर्वी X 11, 3

उर्वी I 109, 4, 124, 7, V 43 + IX 93,
4, X 85 37

उर्वी इति III 33, 1

उर्वी इति X 70, 1

उर्वी V 32, 10

उर्वी I 22, 9, 62, 11, 71, 1, 124, 13, 145
4, II 4, 3, V 46, 7, VII 10, 1, 17, 2,
IX 95, 3, X 30, 2, 6, 15, 43, 1,
70, 5

उर्वी X 9, 2, 111, 10

उर्वी VI 47, 3

उर्वी III 43, 7, IV 17, 17, 24, 6, VII 93,
1, IX 97, 46, X 91, 13

उर्वी X 15, 8

उर्वी I 162, 11

उर्वी III 6, 7, 34, 3, VII 7, 2

उर्वी I 101, 10, II 36, 4, 37, 6, IV 20,
4, 25, 1, VI 4, 1, 10, 6, VII 98, 2,
X 15, 8, 16, 12, 30, 6, 70, 9

उर्वी I 51, 10, 83, 5, 121, 12, 130, 9,
IV 26, 1, V 29, 9, 31, 8, 34, 2, VIII
7, 26, 23, 17, IX 87, 3, X 22, 6

उर्वी IV 16, 2, IX 97, 7

उर्वी X 40, 7

उर्वी I 51, 11, VI 20 11

उर्वी VIII 93, 22, X 16, 12, 70, 6, 85,
37

उर्वी X 30, 2

उर्वी I 62, 11, 71, 1, II 11, 6, III 5, 7,
IV 22, 3, IX 68, 6, 95, 3, X 11, 3

उर्वी VII 42, 5, 91, 2

उर्वी I 2, 4, X 10, 3

उर्वी IX 96, 4

उर्वी IV 19, 4

उर्वी III 5, 7, IV 23, 1, VI 39, 2

उर्वी I 60, 4, III 3, 7, 11, 2, X 45, 7

उर्वी I 189, 7, III 34, 4

उर्वी II 4, 5

उर्वी I 60, 2, 131, 5, II 21, 5, III 2,
9, 15, 3, 60, 1, IV 1, 15, 6, 11, 16,
6, VII 10, 2, 5, 90, 4, IX 86, 30,
X 46, 2, 104, 4

उद्दिष्ट III 2, 4, 3, 8, 27, 10.

उद्दिष्टा I 128, 1, X 92, 12

उद्दिष्टाद्द्व II 31, 6

उद्दिष्टाद्द्वः X 59, 10

उद्दिष्टः VII 3, 9

उद्दिष्टि I 30, 12, 86, 10, 94, 3, VIII 45, 20, X 38, 2, 74, 6

उद्दिष्टि I 21, 1, 22, 6, 129, 4, 154, 6, V 74, 3, VIII 80, 9, IX 31, 6, 66, 14, X 39, 2, 40, 11

उद्दिष्टः I 48, 4, 9, 11, 12, 14, 15, 49, 1, 3, 57, 3, 92, 7, 8, 13, 14, 113, 7, 9, 123, 3, 5, 13, 124, 12, III 61, 1-3, IV 52, 6, 7, 55, 9, V 79, 1, 6, 7, VI 64, 2, VII 75, 2, 8, 76, 3, 6, 77, 5, 6, 78, 1, 81, 3, 5, VIII 47, 16, 18, X 95, 4, 127, 7

उद्दिष्टः I 69, 1, 5, III 6, 7, VII. 10, 1, VIII. 41, 3

उद्दिष्टः I 30, 20, 48, 1, 2, 12, 16, 49, 2, 4, 92, 15, 113, 12, 123, 11, 124, 10, IV 52, 3, V 79, 10, VI 65, 5, VII 79, 4, 81, 2, VIII 9, 17, 18, X 55, 4

उद्दिष्टः X. 8, 4

उद्दिष्टः I 14, 9, 44, 1, 9, 92, 18, 132, 2, IV 45, 4, VII 76, 6

उद्दिष्टः III 2, 14, IV 6, 8, VI 15, 1, IX 84, 4

उद्दिष्टः I 127, 10

उद्दिष्टः I 65, 5, VI 4, 2

उद्दिष्टः I 6, 3

उद्दिष्टः IV 22, 2

उद्दिष्टः I 34, 3, 10, 44, 1, 10, 79, 1, 6, 90, 7, 92, 1, 2, 94, 5, 113, 17, 18, 20, 118, 11, 121, 6, 123, 6, 11, 12, 124, 9, 131, 6, 134, 3, 4, 137, 2, 151, 5, 179, 1, 180, 1 II 2, 2, 7, 8, 15, 6, 20, 5, 21, 4, 28, 9, 34, 12, III 5, 1, 2, 7, 10, 15, 2, 17, 3, 30, 13, 31, 4, 55, 1, 58, 1, IV 1, 5, 13, 17, 2, 15,

19, 5, 13, 14, 4, 19, 8, 23, 5, 7, 39, 1, 3, 40, 1, 2, 45, 2, 51, 1-3, 6-9, V 37, 1, 45, 1, 59, 8, 62, 8, 81, 2, VI 15, 5, 28, 1, 38, 4, 39, 3, 44, 23, 50, 8, 52, 4, 60, 2, 64, 1, 65, 2, VII. 6, 5, 18, 20, 35, 10, 39, 2, 41, 6, 7, 67, 2, 69, 5, 71, 1, 72, 3, 4, 75, 3, 76, 2, 78, 3, 79, 2, 88, 4, 90, 4, VIII 96, 1, IX 10, 5, 71, 7, 75, 3, 83, 3, 86, 19, 21, 90, 4, X. 6, 3, 29, 2, 31, 7, 35, 1, 5, 6, 39, 1, 41, 1, 73, 6, 88, 12, 18, 19, 89, 12, 92, 2, 111, 7, 122, 7, 138, 1.

उद्दिष्टः I. 124, 13, IV. 51, 4, 5, 11, VI. 65, 3, 4, VII 78, 5.

उद्दिष्टः I 32, 4, 44, 8, 56, 4, 71, 1, 113, 11, 115, 2, II. 12, 7, III 20, 1, 5, 31, 15, 32, 8, 44, 2, 61, 5, 6, IV. 3, 11, 12, 2, 30, 9, V. 1, 1, 5, 6, 28, 1, 80, 1, VI 17, 5, 30, 5, 72, 2, VII 33, 7, 44, 1, 3, 75, 6, 7, 76, 4, 78, 4, 80, 1, 85, 1, 91, 1, 99, 4, VIII 5, 2, IX 84, 2, X 35, 2, 58, 8, 64, 3, 65, 10, 67, 5, 127, 3

उद्दिष्टः I 44, 2, 14, 62, 5, 73, 7, 183, 2, III 14, 3, V. 1, 4, 51, 8, VII 42, 5, 44, 4, VIII. 27, 2, 35, 1

उद्दिष्टः I 122, 2, 186, 4, II 3, 6, 31, 5, IV 55, 3, V. 41, 7, VII 2, 6, X. 36, 1, 70, 6

उद्दिष्टः II 28, 2, III 61, 7, IV 13, 1, V 76, 1, VI 47, 5, VII 5, 5, 8, 1, 9, 1, 3, 10, 2, 63, 3, 68, 9, VIII 19, 31, X 1, 1, 45, 5, 78, 7, 85, 19, 91, 5, 95, 2

उद्दिष्टः VIII 43, 5, X 31, 5, 91, 4

उद्दिष्टः I 184, 1, II 8, 3, IV 2, 8, VII 3, 5, VIII 22, 14

उद्दिष्टः I 113, 1

उद्दिष्टः I 188, 6, III 4, 6

उपा I 46, 1, 14, 48, 3, 5, 7, 8, 13,
62, 8, 92, 4, 6, 113, 4-6, 8, 13-15,
123, 2, 7, 124, 1, 2, 7, 157, 1, II 34,
12, III 61, 4, IV 14, 3, 30, 10, 52, 2,
5, V 75 9, 80, 2, 5, VII 75 1, 5,
76, 1, 7, 77, 3, 78, 2, 79, 3, 80, 2,
81, 6, VIII 58, 2, 73 16, IX 41, 5,
X 11, 3, 35, 3, 138, 5, 172, 4

उपाश्च X 134 1

उपाय IV 16, 14

उपा I 181, 9, IX 68, 9

उपाशश्च X 106, 2

उष्ट I 138 2

उष्टान् VIII 6 48, 46, 31

उष्टाना VIII 5, 37, 46, 22

उष्टान् II 4, 7, IX 97, 39

उष्टाश्च X 4, 2

उष्टिहया X 130, 4

उष्टिहान्य X 163, 2

उष्ट I 69 5, III 58, 4, V 49, 3, VI 12,
* 4, VII 15, 8, VIII 41, 3

उष्टय IX 65 1, 67, 9

उष्टयांना VII 71, 4

उष्टयांने IV 32, 24

उष्टा IV 45 5, VI 62 1, VII 74, 1, IX
58, 2, X 35, 4

उष्टा II 39, 3

उष्टाश्च I 92, 4

उष्टा I 71, 2, 122, 14, 171, 5, IV 1 13,
25, 2, VI 3 6, 39, 2, 52 15, VII 69,
5, VIII 46, 26, 75, 8, X 35 8 67, 4
138, 2, 169 1, 175, 1

उष्टाश्च I 3, 8 87, 1, II 23, 2, VIII
96, 8

उष्टाणां VIII 41, 5

उष्टा X 6, 5

उष्टि V 53, 14

उष्टिक I 190, 5

उष्टिप V 58, 6, IX 70, 6 74, 3

उष्टिप VIII 4, 16

उष्टियां IV 5, 9

उष्टियां I 6, 5, 93, 12, 112, 12, III 1, 12,
31, 11, IV 50, 5, VII 81, 2, IX 68,
1, 108, 6, X 67, 8, 68, 7

उष्टियाणा I 121, 4, IV 5 8, V 30, 4, 11
VI 32, 2, VII 75, 7, X 68, 6

उष्टियाणि I 62, 3, IX 93, 2, 96, 14

उष्टियाय VI 17, 6

उष्टियाया I 121, 5, 153, 4, X 61, 26, 87,
17

उष्टियाया I 180, 3, III 30, 14, 39 1

उष्टियायु II 40, 2, V 85, 2

उष्टाना VIII 40, 8

उष्टाने VII 37, 6

उष्टु IV 45, 4

उष्टने X 85, 13

उष्टनान् II 18, 6

ऊ

ऊंसपते X 94, 3

ऊंसि I 161, 1

ऊंसिये III 22, 3

ऊंसु VI 45 8

ऊंसु IV 33, 6

ऊंसुपे I 103, 4, X 33 6

ऊंसे X 40, 5

ऊंसय I 8, 9, 11, 3 51, 2, 52, 4 5, 9,
84, 20, 91, 9, 100, 7, 119, 2, 134, 2,
167, 1, III 13 2, 14, 6, IV 31, 10
V 54 7, VI 24, 3, 36, 3, 44, 6, 45
3, VII 25, 3, 26 4, VIII 46, 7 47,
12, 66, 12

ऊंसये I 4, 1, 8, 1, 9 9, 22 5, 23 3, 30
6, 7 35 1, 36, 13 45 4, 48 14, 56,
4, 104 2, 105 17, 106 1, 6, 111, 4,
129 4 130, 9, 144, 5, II 5 1, 32, 8,
34 14, III 9 1, 14, 2, 27, 6, 30, 22,
37, 8 IV 32 2, 44, 3, 47, 3, V 5, 3,
5, 8, 1, 10, 6, 13 1, 17, 1, 20, 4, 22

३, ४६, ३, VI ९, ७^३, २१, ९, VII २६, ५,
४४, I, ९४, ५, VIII १, ३, ४, ५, ४, ६, २७,
४४, ७, ६, ११, ६, १२, १४, १५, १५, १२, २१,
२, ९, २२, I ३२, ४, १०, ३४, ६, ३८, ९,
४५, १७, ५०, ४, ६०, १८, ६६, १, ६८, १, ५
७१, १०, ८३, १, ८८, ४, ९२, ७, IX ५१, ४,
६२, ७ ६५ १७, ६६ ४, X ४३, I ६१, २७,
६३, ११, ६४ ८, ६६, ९, ८१, ७, १०१, ९, १२,
१२६, ३, ७

अग्नि I ६३ ६, ११७, १९, II ३४, १५, VI २५,
१, VII ५९, ४

अग्निर्भिः I ७, ४, २३, ६, ३०, ८, ३९, ८, ९,
४६ १५, ५३, १०, ७९, ७, ८३, १, ११२, १-२३,
१२९, ५^३, १८७, ३, II ८, ६, ११, १९, २३, १,
३१, ३, III १, १९, ३६, १, ५३, २१, IV १६,
९, ३१, ३, १२, १३, ३२, १, ५, ४१, १०,
V ९, ६, ३३ ७, ४०, ३, ४२, ८, VI ८, ६,
१०, ३, १९, ८, ४४ ३, VII १९, ३, २४, ४,
५८, ३, ८४, ३, VIII ५ २४, ८, १, १८,
१२, ५, १३, १७, २४, २५, १९, २८, ३०, २०,
२४, २२, १६, २४ ११, ३२, १२, ३७, १, ४८,
१५, ५३, ५, ८, ६१, ५, १३, ६७, १६, ७०, ६,
९५ ८, ९७, ११, १०२, १५, IX ४, ५, ५२, ५,
६२, २५, X ४९, ३, १३४, ३, ४

अग्नि I १०, १०, VIII १४, ६, X १०४, ५

अग्निषु VIII २०, १५

अग्नी I ६४, १३, १००, १-१५, १२९ ८, १३६, ६,
७, १५८, १, १७२, १, १७८, १, II ११, १३ १२,
१४, १७, ८, २०, २, ३, III २५ ५, IV १,
५ २३ २, २५, २, २९, १, ४, ३१, १, ३४, ९,
४१, २१ ४३, ४ V ३०, १, ४३, १०, VI २, ४,
५ ७ १०, ५, १९ १०, २३ ३, २४, ९, २६, ५,
२९ ५, ६, ३३, ४, ४३ ४, ४५, १७, VII १९
११ २०, २, २५ १, २७, ४, ३७, ५, ५७, ७
५९, ९, १०, VIII २१, ७, ६६, १४, ६८, ४
७१, ५, ९७, ७, ९९ ७, IX ९७, ३८ X १५,
४, ३५ १३, ६४, १, १०४, ४

अग्नी इति I १८, ९

अग्नी I ११९, ८, १३०, ५, VIII ५ २३, X ६, ६

अग्नी I १३५ ५, VI ४८, ९, VIII १८, ७, ९३
१९, X १५६, २

अग्नि I १६१, १

अग्नी I ६४, ५, ६९, २, १४६, २, II १४, १०,
३४, १०, III १, ९, ४८, ३, ५५, १३, IV १,
१९, ३, १०, २३, १, V ३२, २, ४४, १३, VI
६६, १, VII ५६, ४, १०१, १, VIII २, १२,
३१, ९, IX ९३, ३, १०७, ५, X ५, १, २०,
२, ३०, ११, ३१, ११, ३२, ८, ६१, ९, ७३, ९,
७६, ७, १००, ११

अग्निःसु X ४९, १०

अग्नि I १५२, ६, १८६, ४, IV ७, ७, १०, ८,
VII ३६, ३, X ४५, ३

अग्नि I ५२, ३, II ३४, २, ६, III २९, १४,
V ३४, ३, IX ६९, १, ७१, ४, १०७, २०,
X १७९, ३

अग्निः VIII ९, १९, IX ६८, १, X १७२, १

अग्नी IV २२, ६

अग्नी I ५३, ३

अग्निषु I ११६, ११

अग्निषु I ११७, ५, १२, X ३९, ८

अग्निषु I ३१, ९

अग्ने X ६८, ३

ऊ इति I २४, ८, २६, ५, २७, ४, २८, १-४, ३०,
२, ४, ३२, १५, ३४, ६, ३५, ६, ३६, १३,
३७, १०, ४५ ५, ४६, १०, ११, ५०, १, ५२,
८, ५३ १, ६१, १-८, ११-१५, ६२, ६, ७७,
२, ७८, २-४, ८०, ७, ८२, ६, ९१, १८, ९२,
१, ९३ ६, १०५, २, १०८, ४, ११०, १, ११२,
१-२३, ११३, २, ४, ५, ११, ११६, १७, १२३,
८, १२४, ५, १३८, ४, १३९, ४, १४०, ४, ११,
१४३, ७, १५४, ४, १५६, १-३, १६१, १, १६२,
२१, १६४, ५, १६, १९^३, २६, २८, ४८, १६८,
१, १७३, ५, १७८, ५, १७९, १, २, १८१, १,
१८४, २, १९१, ५, II २, ५, ३, ११, ५, ३,
६, १, ८, ३, ९, २, १८, २, २०, ४, २४, ६,
११^३, २९ ३, ३०, ६, ३३ ९, ३५ ३, १०,
१५, ३७, २^३, ३८, १, ४१, ७, III १, ३, २,
९^३, ४, १०, ५, २, ३, ९, ८, ४, २०, २,
२४, ४, २९ ८, ३१, ७, ११, ३२, १५, ३६, १,
३७, ११, ३८, २, ४६, ५^३, ५१, ४, ५३, ४,
२१^३, ५४, ७, ५७, ४, ६२, १, २, IV २, ४,

3, 2, 5, 3, 9, 11, 6, 3, 11, 7, 9, 8,
 4, 9, 6, 17, 17, 18, 7, 20, 4, 21, 4,
 9², 22, 7, 23, 10, 34, 4, 36, 2, 38, 2,
 39, 1, 5, 40, 1, 43, 1, 2, 6, 51, 1,
 2², 55, 4, 58, 9, V 1, 6, 2, 10, 4,
 11, 17, 3, 29, 2, 13, 30, 15, 31, 4,
 34, 4, 39, 5, 42, 11, 44, 8, 14, 48,
 1, 55, 7, 58, 1, 73, 4, 8, 9, 74, 9,
 10, 83, 10², 85, 5, 6, VI 1, 10, 7,
 6, 9, 6, 10, 2, 15, 1, 12, 17, 19,
 16, 14-16, 21, 1, 10, 22, 2, 23, 3,
 7, 24, 5, 9, 25, 1, 27, 1², 7, 29, 1,
 38, 1, 40, 2, 44, 4, 14, 45, 6, 10,
 13, 25, 28, 51, 1, 3, 10, 53, 1, 54,
 2, 64, 1², 71, 5, 6, 73, 2, VII 4, 8,
 8, 2, 3, 17, 6, 18, 3, 17, 20, 2, 5,
 21, 2, 23, 1, 29, 2, 30, 2, 33, 5, 35,
 2², 3, 7¹, 8, 9², 11, 12, 38, 2, 42,
 3, 44, 2, 5, 60, 9, 61, 6, 63, 1, 66,
 14, 67, 5, 68, 4, 72, 3, 73, 2, 76, 1,
 2, 81, 1, 84, 2, 85, 2, 86, 8, 88, 2,
 93, 6, 95, 6, 96, 1, 97, 3, 99, 4, 101,
 3², 104, 13, 20, 21, VIII 2, 13, 17,
 3, 3, 14², 15, 20, 7, 6, 7, 17², 19,
 22², 9, 16, 15, 1, 4, 17, 7, 20, 19,
 21, 1, 9, 22, 13, 23, 5, 7, 13, 16,
 24, 1, 16, 26, 25, 19, 26, 1, 27, 12,
 30, 3, 40, 3, 41, 1, 2, 43, 24, 44, 9,
 45, 16, 28, 33, 46, 27, 47, 7, 48, 3,
 52, 10, 61, 5, 12, 62, 12, 63, 5, 8,
 64, 6, 8, 9, 65, 5, 66, 7, 9, 10²,
 13, 69, 14, 70, 9², 75, 7, 80, 10, 81,
 8, 82, 3, 84, 5, 90, 6, 92, 4, 7, 12,
 93, 15, 95, 6, 96, 5, 6, 100, 3, 103,
 10, IX 2, 8, 3, 10, 15, 8, 17, 7, 21,
 7, 38, 1, 45, 4, 61, 7, 20, 66, 8, 86, 21,
 92, 5, 97, 3, 101, 8, 107, 8, 108, 11,
 110, 1, 112, 1, X 1, 4, 2, 3, 10, 6,
 11, 12, 14¹, 13, 2, 14, 2, 15, 13, 16, 4,
 11, 13, 17, 2, 21, 2, 25, 4, 27, 5, 6,
 7², 10, 29, 4, 30, 7, 15, 31, 4, 7,
 32, 8, 35, 1, 38, 5, 39, 1, 40, 11, 41,

1, 48, 7, 52, 3, 54, 3, 56, 1, 61, 24,
 27, 65, 10, 69, 2, 71, 7², 8, 11, 72,
 4, 76, 2, 81, 4, 85, 47, 86, 3, 13,
 88, 6, 10, 18, 92, 14, 94, 8, 95, 14,
 15, 18, 102, 10, 103, 11, 104, 10,
 106, 1, 107, 6, 114, 4, 117, 1, 124,
 5, 125, 6, 126, 3², 6, 127, 3², 130,
 2, 132, 3, 133, 1, 137, 6, 142, 3,
 149, 3, 150, 3, 160, 2, 5, 161, 4,
 167, 1, 3, 173, 2, 3, 176, 3, 178, 1,
 180, 3, 182, 3

ऊर्ध्व. III 6, 8, IV 19, 1, V 52, 12, VII
 39, 4, X 6, 7, 31, 3, 120, 1, 3

ऊर्ध्व. I 166, 3

ऊर्ध्व. V 51, 1

ऊर्ध्व. X 32, 5

ऊर्ध्व. I 169, 7

ऊर्ध्व. VIII 1, 34

ऊर्ध्व. X 163, 4

ऊर्ध्व. X 180, 3

ऊर्ध्व. X 85, 37, 90, 11, 12, 162, 4

ऊर्ध्व. X 53, 4

ऊर्ध्व. I 58, 8, II 6, 2, 11, 1, V 17, 5,
 VI 16, 25, VIII 71, 3, 9, 84, 4, X
 20, 10, 115, 8, 140, 3

ऊर्ध्व. I 96, 3, III 27, 12, IV 39, 4, V
 7, 1, VI 48, 2, VII 16, 1, 17, 6,
 VIII 19, 4, 44, 13, 60, 2, X 44, 4

ऊर्ध्व. I 63, 8, 92, 17, 116, 8, 118, 7, 157,
 4, II 11, 13, 19, 8, 22, 4, IV 40, 2,
 V 76, 4, VI 4, 4, 62, 4, 65, 3, 70,
 6, VII 49, 4, VIII 8, 16, 35, 10,
 54, 1, 72, 16, 93, 28, 100, 10, 11,
 IX 63, 2, 64, 14, 66, 19, 80, 3, 86,
 35, 94, 5, X 15, 7, 20, 10, 100, 10,
 109, 7, 165, 5

ऊर्ध्व. II 35, 7

ऊर्ध्व. IX 89, 4

ऊर्ध्व. III 7, 4, VII 65, 2

ऊर्ध्व. V 41, 18, X 97, 7

ऊर्जयत्या II 13 8
 ऊर्जयमान X 37, II
 ऊर्जयस्य V 41, 20
 ऊर्जयस्ते VI 4, 4
 ऊर्जयती X 169, I
 ऊर्जयत X 51, 9
 ऊर्जयत X 51, 8
 ऊर्जा III 3 7, IV 40, 3, VIII 36, 3, X
 19 7 26, 9, 106, 10
 ऊर्जाश्चादिति, VIII 39, 4
 ऊर्जाली I 119, 2
 ऊर्जा I 128, 2, V 41, 12, X 76, 1
 ऊर्जा I 26, 1, VIII 19, 7, 23 12, 60, 9
 ऊर्जे IX 49 4, X 9, 1
 ऊर्जयदा V 5, 4, X 18, 10
 ऊर्जो V 52, 9
 ऊर्जो IV 22, 2
 ऊर्जोऽवती X 75, 8
 ऊर्जोऽवतीना VIII 56, 3
 ऊर्जोऽवत VI 15, 16
 ऊर्जु IX 96, 11
 ऊर्जुत II 14, 3
 ऊर्जुत I 92, 4, II 34, 12, VIII 39 6,
 IX 110, 6
 ऊर्जुष X 40, 8
 ऊर्जुषे IV 54, 2
 ऊर्जुष्य X 16, 7
 ऊर्जुहि X 73 11
 ऊर्जुहि IX 91 4, X 18 11, 38 2
 ऊर्जात् I 68, 1
 ऊर्जाति I 105, 15, VIII 79 2, X 88 12
 ऊर्ज II 14 11
 ऊर्ज I 28 1, 30, 6, 36 13², 14, 95 5
 164, 10, II 20, 6 30, 3, 35 9, 38 2,
 III 4 4, 8, 1, 49, 4, IV 4, 5, 6 4,
 V 1, 2, 3, VI 24, 9, 63 4, VII 39,
 1, 68, 4, VIII 19 10, 27, 12, IX 85.

12, 98, 3, X 1, 1, 20, 5, 70, 1, 7,
 90, 4, 100, 9
 ऊर्जयश्चान् X 144, 2
 ऊर्जयश्चावाण III 54, 12
 ऊर्जयश्चो X 23, 1
 ऊर्ज I 24, 7, 85, 10, 88, 4, III 8, 8, 31,
 12, 61, 5, IV 6, 2, 13, 2, 14, 2, VII
 2, 7, X 3, 2
 ऊर्जयो I 127, 1
 ऊर्जयश्चाविष VI 15, 2
 ऊर्जयसान् X 99, 7
 ऊर्जयस्तान् I 152, 5
 ऊर्ज I 88, 3, 119, 2, 134, 1, 171, 3, III
 4, 4, 55, 14, 61, 3, VII 43, 2, VIII 45,
 12, IX 88, 2, X 61, 20, 105, 9
 ऊर्जयश्चद्व V 80, 5
 ऊर्ज I 140, 8, 181, 6, III 57, 4, 58, 2,
 VII 78, 1, X 92, 15
 ऊर्जयत् I 36, 14, 172, 3
 ऊर्ज I 144, 1, VII 64, 4, X 27, 13
 ऊर्जयस VII 31, 9, X 115, 9
 ऊर्जय I 44, 12, 52, 7, 168, 2, IV 58, 6,
 VI 44, 20, 64, 1, VII 96, 5, VIII 103
 11, IX 7, 8, 33, 1, 61, 5, 81, 1, 86, 2
 95, 3, X 68, 1
 ऊर्जा IX 12, 3, 21, 3, 39 4, 85, 10
 ऊर्जि II 16, 5, III 33, 13, IV 58, 1, VI
 47, 14, VIII 14, 10, 75 9, IX 64 11,
 78, 2, 80, 5, 86, 40, 108 5, 110, 11
 X 148, 5
 ऊर्जिण IX 98, 8
 ऊर्जिणा IX 68, 8, 74 5 76, 3, 86, 13 25,
 106, 10, 107, 15
 ऊर्जिणि I 95, 10, III 33 2, IV 58 7
 VI 61, 2, X 64, 9
 ऊर्जि I 95 10, III 47, 1, IV 57, 2, 58, 11,
 VI 17, 12, 41, 2, VII 47, 1, 2, 4,
 VIII 59, 3, IX 44, 1, 49, 1, 86, 8,

88, 5, 96 7, 8, 19, X 30, 2, 3, 7-9,
123 2
अर्थात् IV 19, 5
अने १२५ IX 50, 1
अर्थात् I 27, 6, IX 14, 1, 72, 7, 73 2
अर्थात् L 184, 2
अर्थात् II 4, 3, VIII 96, 1
अर्थात् VI 10, 4, 63, 2
अर्थात् VI 48, 6
अर्थात् V 61, 17, X 127, 6
अर्थात् III 30, 19
अर्थात् I 72, 8, II 35 3, III 32, 16, IV 2,
27, 28 5, 50 2, V 29, 12, 30, 4, VI
17, 1, VII 90, 4, X 74, 4, 108, 8
अर्थात् VIII 66, 3
अर्थात् IV 12, 5, V 45 2, VI 17, 6
अर्थात् II 13 7, VII 16, 7
अर्थात् III 14, VII 76 5, IX 87, 8
अर्थात् VIII 70, 10
अर्थात् VI 60, 2
अर्थात् L 162, 10
अर्थात् I 61, 8
अर्थात् IV 51, 4
अर्थात् X 40, 2
अर्थात् III 7, 10
अर्थात् I 162, 13
अर्थात् V 34 3
अर्थात् I 47, 9, 112 19 VIII 38, 5
अर्थात् I 116, 3-5, 20, 117, 9, 14, 15 20
182, 7, VI 62, 3, 6, 63 6, VII 69 7,
VIII 26, 15, X 39 4, 7 65 12
अर्थात् VIII 21, 14
अर्थात् II 34 12 VIII 19 1
अर्थात् I 118, 6
अर्थात् IV 27 3
अर्थात् I 3 9
अर्थात् I 181, 4, X 5 3

अर्थात् I 120, 11
अर्थात् इति IV 56, 6

च

चर्चा II 35 12
चर्चा X 36, 5
चर्चा IV 50, 5
चर्चा I 87, 6, 155 6, V 52, 1, 60, 8,
VI 32, 2, 3, VII 10 4, VIII 63, 11,
97, 12, IX 64, 19, 107, 11, 111, 1,
X 14 3, 64, 4, 113 9
चर्चा VII 37, 4, IX 91, 3
चर्चा I 87, 5, III 13, 5
चर्चा V 56 3
चर्चा VIII 68, 15
चर्चा L 24, 10
चर्चा VIII 24, 27
चर्चा सप्तम्यां X 85, 11, 114 6
चर्चा IX 86, 46
चर्चा I 100 4
चर्चा VIII 23 3, IX 74, 3
चर्चा I 9 9, 51, 1, III 2, 4 VI 8 4,
45, 7, VIII 39 1, 40 10, IX 68 6
चर्चा I 62, 1
चर्चा I 100, 4
चर्चा II 25 3, IV 30 5, 38 8, X
113 6
चर्चा IV 17, 8
चर्चा I 61, 13, 176 1
चर्चा I 10, 8
चर्चा X 27, 3
चर्चा IV 24 8
चर्चा I 152 2, III 30, 3
चर्चा I 36, 11, V 44, 14, 15 X 90, 9,
91, 12
चर्चा I 164 39
चर्चा VII 66, 11
चर्चा VI 39, 5, VII 61, 6
r p

शुभा I 164, 39, II 3, 7, V 6, 5, 27, 4,
64, 1, 4, VIII 27, 1 5, IX 73, 5,
X 105 8, 165 5

शुभा X 71, 11

शुभोपम VI 46, 4, VIII 92 9

शुभोपम VIII 32 26; 62 6, 90, 1, X
22, 2

शुभोपम VIII 68 6

शुभोपमाय I 61, 1

शुब्दतु X 164 5²

शुब्दति X 102, 6

शुब्दतु X 87, 15

शुब्दते VIII 38, 10

शुब्दते VII 70, 6

शुब्दमाना VI 38, 2

शुब्दमाने इति VI 49 3

शुभवं X 85 23

शुभवे II 27 9, VI 70 3

शुभिय IV 27, 4, 38 7

शुभिय IV 38, 2, VI 67, 11

शुभिया III 31, 17

शुभियासं II 34 4

शुभियासा I 53 8, 101, 1 X 138, 3

शुभियासि VIII 49, 10

शुभियासने IV 16, 13, VI 20, 7

शुभियासं V 29 11 X 99 11

शुभियासं I 51, 5

शुभोति X 21, 2

शुभोतिभिः X 79 7

शुभोती X 75 7

शुभोति VI 75 12

शुभोपित् VIII 33 12

शुभोपो IV 26 6

शुभोपि VII 104, 12

शुभोप I 32 11

शुभोपिय I 87, 1, II 34 1, VIII 32, 1

! शुभोपिय I 64, 12, VI 42 2 VIII 76 5,
86, 4

शुभोपित् III 32, 1, 36, 10, 43, 5, 50, 3,
VI 17, 10, 20, 2, VII 24, 3, VIII 79,
4, 96, 9

शुभोपी III 46, 3, IV 16, 1, 5, V 40, 4,
VI 17, 2, 18, 2, 24, 1, VIII 90 5,
X 89, 5

शुभु II 3, 7, IV 1, 17, V 46, 1, VI 51,
2, VII 60, 2, X 67, 2

शुभुसचं IV 6, 9

शुभु II 26, 1, IX 97, 43

शुभुस्रतु I 81, 7

शुभुस्राप V 44, 5

शुभुनां I 41, 5

शुभुस्रोती I 90, 1

शुभु IX 97, 18

शुभुस्रुक् IV 6, 9

शुभुस्रुक्ता IV 2, 2

शुभुस्रता I 89, 2

शुभुस्रते I 116, 23, V 12 5, X 100, 3

शुभुस्रत I 136, 5

शुभुस्रानं X 88, 9

शुभुस्रयं I 20, 4

शुभुपाश्च I 183, 5

शुभुस्रनि V 41, 15

शुभुस्रला V 41, 15

शुभुस्रति VIII 52 2

शुभुस्रते I 140, 2

शुभुस्रत VI 37, 2, 3

शुभुस्रस्य I 100, 17, 117 18

शुभुस्रस्य I 116 16

शुभुस्रस्यस्य I 100, 16

शुभुस्रस्ये I 117 17

शुभु IX 97, 9, X 20 9

शुभु VIII 25, 22

शुभा I 174, 5, IV 16, 11, VIII 1 32,
X 22 5

शुभा VIII 34 17

शुभासं VII 18, 23

सुखे इति VI. 63, 9.
 सुखेभिः I. 117, 14.
 सुखेयुं VIII. 68, 18.
 सुखो VIII. 68, 15.
 सुखतं V. 87, 5.
 सुखती I. 172, 2.
 सुखो I. 6, 9; 37, 3; 122, 13; 141, 6; 143, 5; 7; II. 1, 8; 2, 5; V. 48, 5.
 सुखन् I. 95, 7; III. 31, 1; IV. 38, 7; 8.
 सुखंति III. 43, 6.
 सुखसानः I. 58, 3; IV. 21, 5.
 सुखसानं I. 96, 3.
 सुखसे VIII. 4, 17.
 सुखसे IV. 8, 1; V. 13, 6; VI. 15, 1; 4; X. 76, 1; 142, 2.
 सुखे III. 4, 7; IV. 26, 1.
 सुखः VI. 12, 5.
 सुखःकान्तिं VIII. 61, 12.
 सुखःचित् II. 23, 17.
 सुखःद्युतं VI. 61, 1.
 सुखधम् I. 84, 16.
 सुखंति V. 56, 4.
 सुखं II. 24, 13; IV. 3, 13; VIII. 32, 16; 47, 17.
 सुखःचयस्य V. 30, 12.
 सुखःचये V. 30, 14.
 सुखःयाः II. 23, 11; 17, IV. 23, 7, IX. 110, 1; X. 89, 8.
 सुखःयावत् I. 87, 4.
 सुखः I. 48, 15; 138, 2.
 सुखः VII. 8, 3.
 सुखःया X. 34, 10.
 सुखःपानं I. 169, 7.
 सुखा II. 28, 9; IV. 23, 7; IX. 47, 2.
 सुखाःइय X. 127, 7.
 सुखानि II. 27, 4.
 सुखम् V. 45, 6.

सुखोः I. 30, 14; 15; 174, 2; 9; VI. 18, 5; IX. 102, 8.
 सुखोति I. 35, 9.
 सुखोमि VIII. 24, 6.
 सुखति I. 58, 3; 128, 6²; 144, 5; III. 2, 1; 11, 2; V. 16, 2; VI. 2, 6.
 सुखयः I. 139, 4; 151, 5.
 सुखन् VII. 2, 1.
 सुखन् I. 69, 5; VII. 1, 2; 5, 6.
 सुखंति IX. 7, 5.
 सुखंति IX. 10, 6.
 सुखिरे X. 25, 5.
 सुखे V. 74, 5.
 सुखः VIII. 60, 5; IX. 62, 30.
 सुखःसुखे VIII. 26, 21.
 सुखःचित् I. 145, 5; IV. 16, 10; V. 3, 9; VII. 85, 4.
 सुखःचित् IV. 3, 4.
 सुखःजाः III. 58, 8; IV. 40, 5.
 सुखःजात I. 144, 7.
 सुखःजात I. 189, 6; III. 20, 2; VI. 13, 3.
 सुखःजातः I. 36, 19; IX. 108, 8.
 सुखःजातया X. 138, 2.
 सुखःजातस्य IV. 51, 7.
 सुखःमात्रस्य III. 6, 10.
 सुखःमात्रः III. 54, 13; V. 61, 14; VII. 66, 13.
 सुखःसुखं X. 143, 1.
 सुखःशाः V. 57, 8.
 सुखःशाः I. 72, 8; IV. 19, 7; VII. 35, 15, X. 15, 1; 64, 16; 65, 3; 104, 4.
 सुखःशाः VII. 38, 8.
 सुखःशाः V. 43, 6.
 सुखःश्रमे II. 24, 8.
 सुखःसुखं IX. 113, 4.
 सुखःशीतयः V. 51, 2.
 सुखःशीतयः IV. 55, 2; VI. 51, 10.
 सुखःशीतयिभिः VI. 39, 2.
 सुखःशीति X. 47, 6.

चतुर्निधयः II 27, 12
 चतुर्दशः I 113, 12, VI 3, 1, VII 20, 6
 चतुर्दशशे V 66, 1
 चतुर्दशजातः II 23, 15
 चतुर्दशजातः I 65, 5
 चतुर्दशजाता X 67, 1
 चतुर्दशवीतः I 70, 4
 चतुर्दश इत्युतः चतुर्दश I 180, 3
 चतुर्दश I 41, 4, 68, 2, 71, 3 75 5, 105, 4, 5, 12, 15, 151, 4 152, 3, 185 10, 188, 2 II 28, 4, 30, 1, III 4, 7³, 54, 3, 55 3, 56, 2, IV 1, 13, 2, 14, 16, 19, 3, 9, 5, 11, 23, 9, 10³, 40, 5, 56, 6, 7, V 12, 2³, 6, 15 2, 45, 7, 59, 1, 62, 1, 66 5, 68, 1, 4, VII 21, 5, 23, 4, 39 1, 101, 6, VIII 25, 4, 27, 19, 20, 86, 5, 97, 15, IX 56, 1, 66, 24, 69, 3, 70, 6, 74, 3, 97, 23, 24, 107, 15³, 108 8, 113, 4, 113, 5, 31, 11, 34, 12, 37, 1, 61, 10, 11, 66, 4, 67, 2, 78, 2, 79 4, 87, 11, 138, 1, 179 3, 190, 1
 चतुर्दश II 1, 2, 32, 1
 चतुर्दशते I 90, 6, 91, 7, IV 8, 3, V 27, 4, VIII 73 1
 चतुर्दशत्वं V 12, 3, 43 7
 चतुर्दशत्वं I 117, 22, V 41, 1, VII 87, 1
 चतुर्दशत्वं VIII 3, 14
 चतुर्दशत्वं IX 94, 2
 चतुर्दशत्वं V 8, 1, 54, 12, X 115 7
 चतुर्दशत्वं VIII 23 9
 चतुर्दश II 11, 12
 चतुर्दशपिनी इत्युतः चतुर्दशपिनी X 5 3
 चतुर्दश VIII 70, 10
 चतुर्दश VI 39 2
 चतुर्दशत्वं X 61, 10
 चतुर्दशत्वं IV 51, 5, VI 39, 4, VII 71, 3
 चतुर्दशत्वं IX 3 3, 36, 4, 64 5
 चतुर्दश VIII 79 6
 चतुर्दशो I 169, 5, VII 34, 17

चतुर्दश II 28, 6, III 14, 2
 चतुर्दश X 18, 5
 चतुर्दशः IV 10, 7, VII 1, 19
 चतुर्दशत्वं VIII 23, 8
 चतुर्दशत्वं II 41, 18
 चतुर्दशत्वं III 61, 6, IV 52, 2, VI 61, 9, VIII 25, 3, 73, 16
 चतुर्दशत्वं इत्युतः चतुर्दशत्वं III 54, 4
 चतुर्दशत्वं इत्युतः चतुर्दशत्वं I 160, 1, III 6, 10, IV 56, 2, X 36, 2, 66, 6
 चतुर्दशत्वं III 33, 5
 चतुर्दशत्वं III 56, 5
 चतुर्दशत्वं इव IV 18, 6
 चतुर्दशत्वं V 80, 1
 चतुर्दशत्वं इत्युतः चतुर्दशत्वं VIII 101, 5
 चतुर्दशत्वं I 77, 1, 2, 5, 122, 9, II 35 8, * III 13 2, 20, 4, 53, 8, 54, 12, IV, 2, 1, 6, 5, 7, 7, 38, 7, 42, 4, V 1, 6, 25 1, VI 12, 1, 15, 13, 68, 5, 73 1, VII 3, 1, 7, 4, 61, 2, VIII 75 3, IX 96, 13, 97, 48, 110, 11, X 2, 2, 6, 2, 7, 4, 168, 3
 चतुर्दशत्वं IX 113, 2
 चतुर्दशत्वं II 24, 7, 27, 4, III 56, 8, V 67, 4, VII 39, 7, 62, 3, 66, 13, 76, 4, 87, 3, X 154, 4
 चतुर्दशत्वं III 2, 13, IV 1, 2, 7, 3, VIII 23, 9, X 140, 6
 चतुर्दशत्वं I 136, 4, 151, 8
 चतुर्दशत्वं V 65, 2, VIII 23, 30, 25 1, 7, 8
 चतुर्दशत्वं I 151, 4
 चतुर्दशत्वं VIII 25 4
 चतुर्दशत्वं I 13 6, 14, 7, 44, 14 142, 6, V 44, 4, VI 15 18, 50, 14, 52, 10 VII 66, 10, 13, 82, 10, VIII 89, 1, IX 42, 5, 102, 6, X, 16, 11, 65, 7, 66, 1, 154, 4
 चतुर्दशत्वं VI 75, 10

चतुर्विध I 106, 3, 159, 1, V 65, 2, IX 9, 3

चतुर्विध I 47, 1, 3, 5, II 41, 4, III 62, 18, VI 59, 4

चतुर्विध X 65, 3

चतुर्विध III 2, 1

चतुर्विध I 23, 5

चतुर्विध I 2, 8

चतुर्विध VIII 103, 8

चतुर्विध IV 40, 5

चतुर्विध I 179 2, V 41, 6, VI 21, 11, 50, 2, VII 56, 12, X 66, 8, 154 4

चतुर्विध I 112, 20

चतुर्विध IV 50, 3, V 67, 4

चतुर्विध VIII 76, 12

चतुर्विध I 2, 8

चतुर्विध V 63, 1

चतुर्विध I 1, 8, 23 5, 43, 9, 46, 11, 65, 2², 67, 4, 68, 3², 73, 6, 79, 3², 84, 4, 16, 105, 6, 123, 9, 13, 124, 3, 128 2, 132, 3, 136, 2, 141, 1, 142, 7, 143, 7, 144, 2, 147, 1, 156, 3, 5, 163, 5, 164, 11, 37, 47, II 23 3, 17, 28, 5, 34, 13, III 1, 11, 2, 8, 5 2, 6, 6, 7, 2, 10, 2, 12, 7, 27, 11, 31, 1, 5, 54, 6, 55 12-14, 61, 7, 62, 13, 18, IV 1, 12, 2, 3, 3, 4, 5, 9, 7, 7, 10, 2, 21, 3, 23 8², 9, 10, 42, 4, 44, 3, 51, 8, 57, 2, V 5, 6, 7, 3, 12, 1, 2, 21, 4, 41, 1, 45, 8, VI 13, 2, 16, 35, 17, 7, 44, 8, 48, 5, 49 15, 51, 1, 3, 9², 55, 1, VII 7, 6, 36, 1, 5, 38, 2, 40, 4, 43 4, 44, 5, 53, 2, 60, 5, 65, 3, 66, 12, 95, 6, VIII 6, 2², 8, 10, 19, 7, 21, 8, 23, 12, 3, 13-15, 19 35, 22, 7, 31, 13, 52, 9, 59 4, 83, 3, 86, 5, 95, 5, 100 4, 5, IX 7, 1, 8, 3, 12, 1, 13 9, 32 4, 33 2, 5, 34 5, 39, 6, 48, 4, 63 4, 14, 21, 64, 11, 17, 20, 22, 66, 12, 68, 5, 72,

6, 73, 1, 6, 8, 9, 74, 4, 75, 2, 76, 4, 77, 1, 86, 25, 32, 33, 89, 2, 95, 2, 97, 32, 34, 102, 1, 7, 8, 107, 4, 110, 4, 111, 2, X 5, 2, 4, 7, 8, 3, 5, 13 3, 30, 11, 31, 2, 35, 8, 43 9, 59, 8, 61, 14, 19, 65, 7, 8, 66, 13, 68, 4, 70, 2, 80, 6, 85, 24, 86, 10, 92, 4, 100, 10, 110, 2, 11, 111, 2, 118, 7, 123, 2, 124, 3, 133, 6, 177, 2

चतुर्विध VII 64, 2

चतुर्विध I 46, 14, 67, 4, 161, 9, VI 15, 14, 67, 4, IX 97, 37, X 10, 4, 106, 5

चतुर्विध I 36, 11, 139, 2, VIII 13, 26, X 73 5

चतुर्विध I 165, 13, IV 23, 4

चतुर्विध I 179 2, X 122, 6

चतुर्विध I 34, 10, 121, 4, 137, 2, 151, 3, 6, 153, 3, IV 3 8, 23, 10², V 20, 4, IX 17, 8, 97, 23, X 8, 4, 5

चतुर्विध VIII 45, 35

चतुर्विध I 64, 15, VI 14, 4, VIII 68, 1, 88, 1

चतुर्विध I 162, 19, II 13 1, V 46, 8

चतुर्विध I 162 19, 164, 44, 170, 5, II 3 7, 43 1, V 32 12, VI 9, 3, 18, 3, 62 9, VIII 13, 19, 44, 8, IX 97, 12, X 28, 5, 40, 4, 85 16, 98, 4, 110, 10, 131, 3

चतुर्विध I 15, 1-4, 6, 11, 12, II 37, 6

चतुर्विध X 2, 1

चतुर्विध III 20, 4, V 12, 3, X 99 10

चतुर्विध III 47, 3

चतुर्विध IV 34, 7

चतुर्विध I 15 9 10, 84, 18, II 37, 1-3, III 47, 3, IV 34 2, 53 7, V 32 2, VI 52 10, IX 66, 3, X 2, 4, 7, 6, 18, 5

चतुर्विध VII 103 9

चतुर्विध I 162 4, X 2, 5, 55 3, 98 11

अनु I 15, 5, 49, 3, 95, 3, II 38, 4,
 X 2, 1, 3, 11, 1, 85, 18
 अनु V 12, 3
 अनु I 18, 7, 141, 11, 164, 8, 190, 2, II
 12, 9, 16, 2, 29, 4, IV 33, 11, V 44,
 2, VI 7, 1, 67, 8, VII 11, 1, 16, 6,
 VIII 1, 12, 2, 39, 27, 17, IX 69, 6,
 X 86, 12, 99, 2 112, 9
 अनुः X 55, 7
 अनुःना. I 113, 12, VI 3, 1, VII 20, 6
 अनुः I 2, 8, 23, 5, 133, 1, 152, 1, 185,
 6, II 27, 8, III 4, 5, 5, 3, 31, 9,
 21, 58, 2, IV 3, 9-12, 23, 9², 42, 4,
 V 1, 7, 12, 3, 15, 2, 62, 1, 63, 7, 68,
 4, 80, 1, VI 39, 4, 68, 2, VII 34, 8,
 56, 12, 75, 1, VIII 86, 5, IX 80, 1,
 X 12, 1, 2, 62, 2, 3, 85, 1, 108, 8,
 11, 109, 1, 123, 4, 124, 5, 139, 4
 अनु IX 70, 1
 अनु II 28, 5
 अनुः II 5, 7
 अनुः I 60, 3, VIII 58, 1, IX 114, 3,
 X 2, 1
 अनुः I 1, 1, 44, 11, 45, 7, II 5, 7, III
 10, 2, V 22, 2, VII 16, 6, VIII 44,
 6, X 7, 5
 अनुः VIII 38, 1
 अनुः X 70, 7
 अनुः X 114, 9
 अनुः I 135, 3, 143, 1, III 29, 10, 41,
 2, V 75, 9, VIII 19, 31, IX 72, 4
 अनुः II 1, 2, VIII 40, 11, X 91, 4, 6,
 100, 2, 179, 1
 अनुः VIII 8, 13
 अनुः VIII 12, 10, 80, 7
 अनुः I 190, 2
 अनुः VIII 63, 11
 अनुः X 183, 2
 अनुः VII 104, 24
 अनुः VIII 77, 11

अनुः VIII. 77, 11.
 अनुः II 33, 5
 अनुः III 54, 10
 अनुः VIII 48, 10
 अनुः III. 25, 1, IV 18, 4, 34, 9, VI 40,
 5, 49, 10, VII 57, 4, 61, 3, VIII 18,
 11, 101, 1, X 49, 7, 79, 2, 93, 8,
 105, 8
 अनुः IX 64, 30
 अनुः VI 2, 4
 अनुः VIII 46, 23
 अनुः VI 3, 2
 अनुः VII 87, 7
 अनुः I 17, 9
 अनुः VI 37, 1
 अनुः I 18, 8.
 अनुः X 85, 27.
 अनुः III. 50, 1, VIII 48, 2
 अनुः V 60, 1
 अनुः I 31, 8, II 28, 5, IV 10, 1, X
 106, 11
 अनुः I 173, 11, III 31, 2, X 110, 2
 अनुः V 78, 4, X 39, 9
 अनुः I. 117, 3
 अनुः I 116, 8
 अनुः I 20, 4, 51, 2, 110, 4-6, 111, 1,
 III 60, 3, IV 33, 2, 4², 6-8, 34, 9,
 36, 6, V 46, 4, 51, 13, VII 35, 12,
 51, 3, VIII. 3, 7, 75, 5, X 39, 12,
 66, 10, 80, 7
 अनुः I 110, 1, 8, 111, 3, 161, 4, 11,
 13, III 54, 12, 60, 2, 4, IV 33, 5,
 10, 11, 34, 2-4, 8, 10, 11, 35, 1, 3,
 4-6, 9, 36, 1-4, 7-9, 37, 6, X 65,
 10
 अनुः I 110, 7², 111, 5, 121, 2, 161, 6,
 II 1, 10, III 5, 6, 36, 2, IV 33, 3,
 34, 1, V 7, 7, VI 3, 8, VII 48, 2,
 IX 21, 6, 87, 3, X 23, 2, 93, 7, 8²,
 105, 6, 144, 2²

शुभय VII 48, 1
 शुभय X 92, 11
 शुभय IV 37, 3, 5, 7, 8, VII 37, 1, 2, VIII 7, 9, 12, 20, 2, X 93, 7
 शुभय I 111, 4, VIII 45, 29, 93, 34, X 74, 5
 शुभय I 63, 3, 162, 1, 167, 10, 186, 10, II 31, 6, IV 33, 9, V 42, 5, VI 50, 12, VII 37, 4, 48, 3, VIII 96, 21, X 23, 2, 64, 10, 93, 8
 शुभय IV 34, 5, 37, 1
 शुभय IV 36, 5
 शुभय III 54, 17, 60, 5, 7, IV 35, 7, VII 48, 2, VIII 9, 12
 शुभय IV 33, 1
 शुभय IV 37, 5, VIII 93, 34
 शुभय I 111, 2
 शुभय III 52, 6
 शुभय VIII 35, 15
 शुभय I 110, 9, III 60, 6
 शुभय VIII 77, 8
 शुभय X 106, 7
 शुभय IV 35, 2, 51, 6, X 176, 1
 शुभय I 111, 4
 शुभय VI 49, 9, X 120, 6
 शुभय IX 86, 5
 शुभय I 56, 1, V 52, 8, VIII 70, 3
 शुभय I 100, 5, 12, 121, 9, VI 34, 2, X 20, 5, 69, 7, 99, 5
 शुभय VIII 4, 10
 शुभय X 39, 8
 शुभय X 166, 11
 शुभय VI 28, 8
 शुभय VI 16, 47, X 91, 14
 शुभय I 48, 14, 162, 7, 164, 15, IV 42, 8, 50, 1, VII 22, 9, VIII 6, 12, 8, 6 IX 86, 4, 92, 2, X 54, 3, 62, 5, 73, 11, 80, 5, 82, 4, 90, 7, 98, 9, 108, 8, 11, 115, 9, 130, 5-7, 150, 4

शुभय III 53, 10, X 62, 4
 शुभय V 78, 6, X 27, 22, 73, 7
 शुभय I 31, 1, 66, 2, 106, 6, 179, 6, III 21, 3, 53, 9, IV 26, 1, 36, 6, V 29, 1, 75, 1, VI 14, 2, 16, 14, VIII 3, 14, 4, 20, 6, 41, 8, 8, 15, 9, 7, 10, 16, 7, 23, 16, 51, 2, 79, 1, IX 35, 4, 66, 20, 87, 3, 95, 6, 107, 7, X 26, 5, 33, 4, 81, 1, 98, 5
 शुभय I 31, 16, IX 96, 18
 शुभय VIII 51, 3
 शुभय I 39, 10
 शुभय VIII 100, 6
 शुभय I 1, 2, 23, 24, 189, 8, IV 20, 5, VIII 3, 4, 70, 14, IX 67, 31, 32, 68, 7, X 45, 12
 शुभय X 17, 15
 शुभय VIII 59, 6
 शुभय I 10, 11, 117, 3, 4, III 43, 5, V 54, 7, 14, VII 33, 13, 88, 4, IX 54, 1, X 13, 4, 80, 4, 107, 6, 125, 5
 शुभय IX 96, 18
 शुभय VIII 2, 28
 शुभय X 66, 14
 शुभय IX 76, 4
 शुभय X 71, 3
 शुभय IX 86, 4
 शुभय VII 75, 5
 शुभय VIII 13, 25
 शुभय V 44, 8
 शुभय I 84, 2, V 65, 6, 66, 5, VI 34, 1, 44, 13, VII 28, 2, 29, 4, 70, 4, 5, IX 62, 17, 103, 3, X 22, 1, 89, 16, 148, 3
 शुभय X 154, 5
 शुभय I 127, 10, V 25, 1, VIII 71, 15, X 6, 1
 शुभय V 59, 8, VIII 23, 24, IX 114, 2, X 30, 10
 शुभय V 52, 13, 14, VIII 26, 10

अपे: V 33, 10, X 23, 7
 अपेयः I 64, 4, V 54, 11, 57, 6, VII 55, 2, VIII 20, 11, 28, 5
 अपि I 167, 3, 169, 3
 अपिभिः I 37, 2, 64, 8, 85, 4, II 36, 2, X 87, 7, 23
 अपिमत्भिः I 88, 1
 अपिमत्तः III 54, 13, V 57, 2, 60, 3
 अपिचिद्युतः V 52, 13
 अपिचिद्युतः I 168, 5
 अपिपु I 166, 4
 अपी V 52, 6.
 अप्य III 35, 8, IV 2, 2, V 33, 3, X 12, 6
 अप्यः I 81, 4, 146, 2, II 21, 4, III 5, 5, 7, 10, IV 20, 6, 9, 23, 1, VI 17, 7, 29, 6, VII 97, 7, VIII 46, 12, 50, 7, 93, 9, X 148, 2
 अप्यकोना X 105, 6
 अप्य III 32, 7, IV 19, 1, VI 19, 2, 20, 9, 26, 4, 49, 10, VII 77, 6, 86, 1, 99, 2, IX 89, 4, X 36, 7
 अप्यपा VI 18, 10
 अप्यपौरस्य I 52, 13
 अप्यस्य I 25, 9
 अप्या VI 47, 8, X 73, 3
 अप्या V 52, 6, 13, VI 24, 8
 अप्यात् IV 22, 4, VII 61, 3
 अप्यात् VI 63, 9
 अप्यात् I 64, 2
 अप्ये VI 64, 4
 अप्ये इति VII 62, 4
 अप्येभिः I 28, 8, VIII 3, 17, 50, 7, X 105, 6
 अप्ये X 73, 6
 अप्यौ I 28, 8
 अप्यते X 28, 9

ए

एकस्यापु I 31, 5
 एकस्यैष X 135, 3
 एकः I 7, 9, 32, 12, 33, 4, 52, 14, 61, 15, 68, 1, 71, 9, 84, 7, 100, 7, 143, 4, 145, 3, 154, 3, 4, 161, 9², 10³, 162, 19, 164, 2, 10, 44³, 165, 3, 176, 2, II 13, 3², 6, 29, 5, III 1, 10, 3, 11, 30, 4, 5, 11, 31, 4, 46, 2, 51, 4, 55, 6, 56, 2, IV 17, 5, 9, 19, 30, 5, 32, 7, V 30, 4, 32, 3, 9, 62, 2, 81, 1, 5, VI 18, 2, 3, 22, 1, 30, 1, 31, 1, 34, 2, 36, 4, 45, 20, 59, 5, VII 19, 1, 23, 5, 26, 3, 4, 58, 6, 103, 6⁴, 104, 3, VIII 1, 27, 2, 4, 31, 6, 41, 13, 9, 14, 1, 15, 3, 11, 16, 8, 17, 15, 24, 19, 25, 16, 29, 1-3, 6, 7, 36, 7, 37, 4, 39, 10, 58, 2³, 62, 2, 77, 7, 90, 5, X 5, 1, 32, 5, 48, 7, 51, 1, 81, 3, 82, 3, 84, 4, 91, 3, 104, 9, 114, 4, 121, 1, 3, 7, 8, 138, 6, 154, 1
 एकैश्च III 29, 15, V 61, 1
 एकैः X 59, 9
 एकैश्च I 164, 2
 एकैश्च X 84, 3
 एकैश्च I 164, 15
 एकैश्च VIII 80, 10
 एकैश्चैषु VII 38, 5
 एकैश्चैषु I 164, 41
 एकैश्चैषु X 34, 2
 एकैश्चात् II 31, 6, VI 50, 14, VII 35, 13, X 64, 4, 65, 13, 66, 11, 117, 8
 एक I 93, 4, 95, 3², 96, 5, 110, 3, 5, 117, 18, 131, 2, 161, 2, 164, 6, 46, 48, III 1, 6, 54, 8, 55, 1, IV 7, 9, 19, 1, 35, 2, 36, 4, 58, 4³, V 32, 11, 62, 1, 85, 6, VI 9, 5, 17, 8, VII 18, 11, 17, 33, 10, VIII 20, 13, 58, 2, 100, 5, 101, 6, IX 9, 4, 21, 3, 97, 55,

X 14, 16, 27, 16, 48, 7, 55, 4, 56, 1²,
80, 2, 82, 2; 6, 85, 15, 16, 109, 5,
114, 5, 129, 2, 3, 138, 6, 142, 5
एकःएक I 20, 7, VIII 70, 14
एकःएका V 52, 17.
एकेषा VIII 29, 8; 60, 9, 77, 4, X 67, 4
एकःराट् VIII 37, 3
एकःरुपा X 169, 2
एकःवीर X 103, 1
एकःशत X 130, 1
एकःसित् VII 67, 8, VIII. 45, 34
एकःस्य I 164, 44, 165, 10; II 13, 3, 9,
VI 45, 5, IX 10, 7, X. 10, 3
एकःस्या I 116, 21.
एका L 35, 6, III 7, 2, 56, 2; VII 95, 2,
VIII 58, 2.
एकाःएका L 123, 8
एकादश J. 139, 11²
एकादश X 85, 45
एकादशान् VIII. 39, 9
एकादशान् VIII 57, 2, IX. 92, 4
एकादशे L 34, 11, VIII 35, 3
एकां III 2, 9, VIII 72, 7, X 5, 6
एकांइय III. 7, 4
एके VIII 29 10, X 114, 10
एकेन II 13, 11, III 12, 6
एकेष्य X 154, 1
एकत् I 164, 30, III 54, 8, IV 17, 10,
19, 6, X 88, 15
एकति V 78, 8, VIII 6, 29, X 37, 2
एकति I 10, 2, V 59, 2
एकतु V. 78, 7
एकच VIII 20, 4
एकान् X 27, 5
एकान् VI 25, 7
एकःस्या VII 70, 2, VIII 70, 7
एकःस्या I 115 3
एकत् I 88, 5, 100, 17, 152, 2, 162, 21,
164, 4, 51, II 14, 10, III 33, 8, 36,

9, 59, 5; IV. 18, 2, 30, 8, 11, 35, 9,
58, 2, VI 27, 4, 34, 4; 5, VII. 100,
6, 101, 1, VIII 54, 1, 93, 13, X 10,
2, 3, 11, 12, 28, 5, 10, 11, 32, 7,
85, 34², 95, 18, 107, 8, 108, 8, 132, 5,
161, 1, 165, 4².
एत I 122, 12, 182, 5, II 14, 2, 3, 37,
1, 41, 14, III 35, 9, V 2, 2, 11, 58,
3, 61, 17, VI 41, 3, 4, VII 56, 14,
64, 4, 87, 5, IX 15, 7, 8, 38, 2, 3,
46, 6, 61, 7, 108, 11, X. 14, 9, 18, 4,
8, 34, 4, 39, 14, 48, 4, 51, 4, 6, 93,
11, 12, 108, 8
एतः X 91, 4
एतया VIII 26, 19
एतति V 41, 10, VI 12, 4
एतये I 46, 11, 112, 8, V 44, 11, VIII 69,
17, X 39, 8
एतये IV 58, 9, X. 108, 6
एतेश I 121, 13, 168, 5, II 19, 5, V 31,
11, 81, 3, VII 66, 14, IX 16, 1, 64,
19, 108, 2, X 53, 9
एतेश VII 63, 2
एतेश I 54, 6, 61, 15, IV 17, 14, 30, 6,
VIII 1, 11, 6, 38, 50, 9, IX 63 8
एतेशस्य VI 15, 5
एतेशा VIII 70, 7
एतेशे V 29, 5
एतेशेभि VIII. 62, 2, X 37, 3, 49, 7
एतस्या X 109, 4
एता I 69, 4, 70, 3, 73, 10, II 31, 7
III 1, 20, 43, 4, IV 3 16, V 29, 14,
VII 3, 10, 36, 4, VIII 45, 39, 77 9,
X 50, 5, 6, 72, 2, 95 2, 15, 138, 6
एतां I 166, 10, 169, 6, V 54 5, X 77, 2
एता I 25, 18, 92, 1, 165, 8, II 11, 3,
IV 18, 6², 58, 5, VII 93, 8, X 19, 3,
111, 9², 169, 4
एतादृक् VIII. 102, 19, X 27, 24
एतान् I 165 5
R R

एतान् I 33, 7, 53, 9, 63, 3, 169, 1, IV 2,
12, 18, 7, V. 53, 2, X 48, 6

एतान्ना I 169, 7

एतानि I 93, 5, 117, 10, 25, II 39, 8,
VI 74, 3, VII 56, 4, VIII 2, 34, IX
78, 5, X 32, 9, 73, 8, 98, 10, 11

एता I 164, 26, III 29, 1, IV 33, 6, V 3,
7, VII 100, 3, 4, X 13, 3, 15, 14,
16, 2, 18, 10, 13, 88, 6

एतावन् V 79, 10, VII 32, 18, 57, 3, VIII
5, 27, X 31, 8

एतावन् VIII 7, 15, 49, 9, 50, 9

एतावन्ना X 132, 4

एतावन्ती X 125, 8

एतावन् VII 100, 1

एतावान् X 90, 3

एति I 71, 9, 103, 6, 140, 5, 144, 1, 164,
51, IV 22, 1, 50, 8, V 28, 1, 82, 8,
VI 3, 3, 48, 21, 51, 1, VII 1, 6, 16,
23, VIII 4, 3, IX 98, 3, X 30, 6,
63, 16, 75, 3

एति I 23, 11, 24, 10, 95, 9, 101, 7, 107,
1, 113, 8, 10, 16, 115, 2, 123, 7²,
124, 3, 7-9, 128, 3, 140, 6, 8, 152,
3, 155, 6, 157, 1, 162, 2, 4, 18, 164,
14, 38, 191, 8, II 4, 7, 36, 6, 40, 5,
III 2, 12, 6, 1, 27, 7, 33, 2, 54, 5,
62, 13, IV 6, 4, 5, 11, 3, 13, 1, 17,
12, V 37, 3, 44, 12, 13, 47, 1, 56, 3,
58, 4, VI 4, 5, 47, 17, 63, 4, 75, 14,
VII 3, 3, 4, 6, 4, 8, 37, 7, 39, 1,
60, 2, 61, 1, 63, 1, 3-5, 66, 14, 80,
2, 103, 2, 3, 104, 21, VIII 12, 10,
23, 22, 72, 9, 80, 7, IX 33, 4, 39, 3,
44, 3, 61, 8, 70, 6, 71, 2², 6, 72, 3,
82, 1, 85, 9, 86, 7, 31, 92, 3, 96, 1,
6, 17, 22, 97, 1, 7, 13, 101, 16, X
3, 1, 3, 17, 1, 20, 4-6, 27, 13, 31, 9,
32, 7, 34, 6, 10, 35, 8, 37, 2, 61, 26,
85, 6, 19, 88, 15, 94, 8, 102, 4, 107,
5², 117, 8², 168, 1²

एतु I 40, 3², 91, 16, 154, 3, 186, 1, II 3,
9, 33, 1, III 30, 6, IV. 32, 18, V 12,
6, 22, 2, 49, 5, VI 15, 12, 19, 9²,
54, 5, VII 4, 8, 18, 3, 34, 1, 13, 35,
8, 36, 1, 9, 40, 1, 43, 2, 66, 1, 84, 3,
104, 10, VIII 19, 27, 24, 29, 27, 3,
31, 11, 46, 21, 67, 15, 100, 11, X 13,
1, 17, 5, 30, 1, 57, 4, 62, 11, 87, 11,
15, 100, 4, 103, 8, 110, 8, 134, 5,
149, 4, 152, 2

एते I 54, 9, 81, 9, 105, 11, 122, 13, 135,
6, 165, 1, 12, 191, 5, II 28, 4, IV
58, 6, V 12, 5², 30, 6, 44, 4, 59, 8,
60, 5, VII 7, 6, 18, 15, 19, 10, 25, 5,
75, 3, 103, 9, 104, 20, VIII 1, 30,
43, 5, IX 8, 1, 21, 1, 4, 7, 22, 1-5,
46, 3, 62, 1, 22, 63, 4, 14, 69, 9, 87,
5, 88, 6, 97, 20, 101, 12, X 10, 8,
28, 12, 71, 9, 76, 8, 94, 1-3, 95, 1,
120, 3, 181, 3

एते इति I 144, 6, III 54, 8, VII 99, 3

एतेन I 31, 18, 173, 13, V. 83, 6

एतेभि V 52, 10

एतेष्व X 17, 3

एतो इति V 45, 5, VIII 24, 19

एतो II 15, 5, 38, 3

एतो X 27, 20, 85, 18

एष I 158, 4

एषतु VIII 86, 3

एषते VIII 74, 4, X 6, 1, 60, 4

एषते I 41, 2, II 25, 5, VIII 46, 5, 84,
9, X 63, 13

एषते X 85, 28

एषमानश्चिद् VI 47, 16

एषस्य X 86, 18

एषि I 91, 15, IV 1, 5, V 9, 7, VI 17,
14, VII 54, 2, 55, 1, X 56, 1, 84, 2,
6, 85, 44, 103, 4, 173, 1, 2

एन I 173, 9, V 2, 11, IX 96, 2, X
108, 3

एन I 24, 9, 125, 7, 189, 1, II 12, 10, 28, 7; III 7, 10, V 3, 7, VI 51, 7, 8, 74, 3, VII 18, 18, 52, 2, 58, 5, 86, 3, X 36, 9, 37, 12, 79, 6, 128, 4, 132, 5

एन I 9, 2, 24, 13, 32, 3, 80, 9, 12, 94, 2, 96, 6, 123, 1, 162, 3, 7, 163, 2², II 12, 5, 22, 1-3, III 2, 7, 9, 5, 32, 13, 36, 4, 59, 2, IV 2, 9, 17, 5, 23, 3, 24, 10, 38, 5, 9, 57, 3, V 12, 3, VI 24, 10, 38, 2, 4, 42, 2, 56, 1, VII 1, 6, 28, 5, 33, 14, 103, 2, VIII 1, 17, 19, 2, 37, 23, 9, 66, 7, 80, 4, IX 34, 6, 109, 20, X 14, 11, 16, 1², 4, 18, 11, 28, 2, 32, 8, 34, 4, 44, 3, 45, 1, 8, 48, 9, 71, 5, 73, 10, 87, 5, 8, 11, 15, 88, 11, 95, 14, 102, 5, 130, 2, 161, 1², 2, 3, 168, 2

एन IV 12, 5, VII 20, 1, 89, 5, VIII 18, 12, 47, 8, 67, 17, X 63, 8

एन X 132, 4

एन VII 88, 6

एन VIII 18, 12

एन I 30, 3, 105, 19, 164, 5, 17, 18, 43, 171, 1, II 6, 2, 9, 6, 34, 14, III 33, 4, IV 36, 7, V 19, 3, 53, 12, 73, 4, VI 20, 10, 44, 17, VII 16, 1, 71, 4, 93, 7, VIII 5, 39, 21, 6, 96, 8, IX 61, 11, 97, 52, 53, X 14, 2, 4, 23, 7, 27, 21, 31, 8, 82, 5, 85, 27, 114, 6, 144, 5², 148, 3

एन I 24, 14, IV 12, 4

एन VIII 97, 14, IX 97, 29, X 19, 2⁴, 8, 30, 14, 108, 5

एन I 161, 5², V 52, 6, VII 103, 3, X 61, 23, 87, 18, 93, 2, 110, 3

एन VIII 6, 19

एन I 164, 26, X 71, 4

एन X 12, 3, 75, 7

एन I 144, 6

एन V 85, 6, X 20, 2, 87, 7

एन V 33, 6, X 3, 2

एन I 146, 2, X 82, 1

एन I 136, 1, 5, VI 69, 8, VII 103, 4

एन V 53, 7, VIII 69, 10

एन I 53, 4², 166, 14, III 50, 1, IV 3, 15, 10, 3, 16, 19, 17, 11, VI 16, 16, 19, 13, 25, 1, VII 1, 8, 28, 4, 62, 2, VIII 46, 26, X 93, 1.

एन VII 33, 3², X 34, 5, 55, 7

एन I 69, 4, VI 19, 12

एन I 131, 5, 132, 4, 146, 4, 5, III 53, 16; IV 54, 5, VI 46, 9, 61, 3, 68, 4, X 34, 8, 64, 2, 107, 8, 114, 10

एन I 58, 4, IV 7, 9, VI 3, 4

एन V 59, 2

एन VII 89, 2, X 34, 5

एन I 171, 1, III 54, 9, VII 18, 22, 86, 3, VIII 48, 10, 100, 1, X 13, 3, 17, 10, 66, 13, 86, 19, 124, 2², 3

एन VIII 77, 10

एन I 128, 8², II 2, 3

एन I 1, 3, 8, 8-10, 51, 6, 61, 9, 10, 16, 62, 12, 76, 5, 77, 5, 95, 11, 96, 9, 108, 13, 113, 1, 124, 6, 140, 7, 161, 2, 164, 13, 165, 12, 173, 8, 178, 4, 190, 8, II 2, 9, 12, 1, 13, 8, 19, 7, 8, 24, 4, 30, 4, 33, 15, III 9, 3, 17, 2, 36, 3, IV 5, 7, 16, 20, 17, 20, 19, 1, 20, 6, 21, 10, 28, 5, 30, 1, 33, 6, 50, 6, 8, 51, 9, 54, 5², V 2, 7, 6, 10, 25, 9, 27, 3, 32, 12, 33, 7, 44, 6, 78, 7, 8, 86, 6, VI 3, 2, 4, 1, 17, 3, 13, 19, 2, 21, 6, 23, 10, 25, 9, 29, 6², 38, 5, 48, 17, 50, 15, 54, 1, 2, VII 18, 2, 23, 6, 24, 6, 26, 4, 5, 31, 12, 33, 3, 41, 5, 42, 6, 43, 5, VIII 2, 31, 9, 3, 10, 24, 16, 23, 33, 18, 38, 9, 40, 12, 42, 2, 47, 27, 53, 8, 54, 2, 58, 2², 60, 7, 92, 28², 29, IX 6, 9, 67, 30, 68, 10, 79, 5, 82, 5, 90, 6, 91, 6, 96, 12, 97,

15, 21, 27, 36, 109, 3; X 7, 6; 10,
13, 16, 9, 18, 5, 9, 19, 3, 20, 10; 27,
5, 28, 6, 30, 6, 44, 4, 6, 7², 49, 11,
51, 4, 60, 8, 63, 17, 64, 16, 82, 3,
83, 2, 85, 42, 89, 17, 90, 2, 94, 12,
95, 16, 99, 12, 100, 10, 107, 5, 6,
108, 9, 109, 3, 113, 4, 115, 7, 120, 9²,
124, 1, 125, 5, 8, 144, 6, 145, 4, 149,
5, 154, 1, 161, 2, 166, 3, 173, 2

एवञ्चा VIII 24, 15

एष X 151, 3

एवञ्चा V 41, 16

एवञ्चा I 156, 1.

एवञ्चासहस्र V 87, 1-9

एवञ्चाव I 90, 5

एवञ्चाव VII 100, 2

एवञ्चावसि X 92, 9

एवञ्चावसि VI 48, 12,

एवञ्चावसि II 34, 11

एवञ्चावस्य V 44, 10

एषां. V. 41, 5, 13

एषां VI 51, 2

एषां VIII 45, 38

एषां I 166, 4

एषेन I 128, 3

एषे I 62, 8, 68, 2, 79, 2, 95, 6, 100, 2,
11, 18, 117, 14, 158, 3, 181, 6, III.
33, 5, 54, 9, 58, 4, IV 2, 12, 33, 1,
56, 1, V 41, 5, VII 6, 6, 62, 2, 104,
7, 9, VIII 18, 13, 68, 4, 97, 3, 103,
13, X 6, 6, 8, 7, 67, 11, 73, 2

एषो इति IV 12, 6

एवञ्चा X 102, 11

एष I 56, 1, 139, 7, 162, 3, 165, 15, 166,
15, 167, 11, 168, 10, 171, 2, 173, 13,
184, 5, II 4, 2, 12, 5, 14, 1, 2, 36, 5,
III 31, 16, 42, 8, 48, 4, 51, 9, IV 2,
5, 15, 9, 25, 6, 35, 4, 45, 1, V 31, 10,
36, 4, 42, 15, 16, 50, 5, 61, 19, VI

41, 3, 73, 3, VII 20, 9, 24, 5, 60, 2,
63, 3, 64, 5, 67, 7, 68, 9, 100, 3, 4,
101, 3, VIII 1, 32, 2, 31, 34, 16, 6,
24, 30, 29, 6, 66, 15, 103, 12, IX 3,
1-10, 15, 1-6, 27, 1-6, 28, 1-6,
38, 1, 4-6, 42, 2, 62, 11, 13, 66,
29, 67, 20, 77, 1, 84, 4, 87, 4, 7, 96,
15, 97, 46, 47, 56, 108, 5, 110, 11,
X 16, 8, 71, 5, 86, 21, 139, 2, 146, 4²,
160, 4, 165, 4, 168, 4

एवस्य II 34, 11, VII 40, 5, VIII 20, 3

एषा I 48, 7, 88, 6, 113, 7, 124, 3, 6, IV.
3, 9, V 80, 2-6, VI 65, 1, VII 75, 4,
76, 7, 80, 2, 95, 1, VIII 27, 18, IX.
87, 8, X 11, 8, 14, 2, 18, 10, 31, 6,
34, 2, 85, 21, 29, 109, 3

एषा L 165, 13, X 85, 2.

एषा I 24, 7, 37, 3, 13, 15, 38, 8, 12,
41, 3, 48, 4, 54, 9, 61, 15, 64, 4,
68, 1, 84, 16, 85, 3, 87, 3, 94, 12, 97,
3, 127, 7, 134, 6, 152, 2, 164, 44,
165, 10, 167, 2, 7, 168, 3, 169, 6,
185, 8, 186, 9², II 15, 8, 27, 8, III.
13, 3, 31, 3, 9, 10, 39, 4¹, 54, 5,
IV 1, 14, 2, 4, 27, 1, 33, 9, 47, 2,
V 10, 3, 16, 4, 29, 1, 32, 4, 42, 9,
52, 15, 53, 1, 11, 56, 5, 58, 1, 7, 59,
2, 7, 60, 5, 61, 3, 14, 66, 3, 87, 2,
VI 25, 3, 5, 51, 2, 8, 66, 2, 75, 13,
VII 2, 2, 7, 4, 18, 11, 13, 21, 4, 33,
8, 34, 19, 39, 2, 5, 56, 2, 60, 10, 83,
4, 7, 103, 5², 6, VIII 7, 15, 28, 18,
1, 2, 20, 11, 14², 28, 4, 5, 34, 3,
39, 2, 41, 7, 45, 2, 46, 18, 69, 18, 83,
7, 93, 33, IX 52, 4, 64, 27, 73, 3,
7, 91, 4, X 18, 4, 5, 27, 23, 28, 3,
34, 5, 8, 43, 4, 56, 4², 61, 23, 71, 1²,
2, 10, 74, 2, 3, 75, 2, 77, 1, 87, 4,
88, 8, 93, 5, 9, 13, 14, 94, 6, 107,
1, 128, 6, 129, 5, 131, 2, 174, 5,
191, 3

रवि I 123, 10, VIII 91, 2, IX. 50, 2,
X 8, 4, 86, 21

रवि I 50, 5, 7, 52, 12, 53, 7, 162, 21,
III 61, 6, V 1, 9, VII 37, 4, VIII.
93, 1, IX 82, 2, 83, 1, 96, 23, 97, 14,
55, 106, 14, X 1, 4, 142, 4

रघु I 9, 3, III 2, 10, 41, 4, V 23, 4,
VII 1, 22, 34, 18

रघु I 77, 5, III 30, 16, IV 32, 12, V, 7,
9, 79, 6, VI 66, 6, VIII 68, 18, X
87, 6, 93, 10, 147, 3

रघे V. 41, 5, 8, 66, 3, X 48, 9

रघे I 180, 4

रघो इति I 46, 1

रघा I 184, 2

रहिंशायाम् I 3, 9

रे

रेवेता X 121, 6

रेख X 108, 5

रेख्याम् Y 51, 3, 53, 1

रेखत् I 63, 1

रेष्ट III 48, 3

रेत् X 113, 1

रेत् V 30, 9, X 61, 8, 72 8 9, 90, 4

रेत् X 18, 2

रेत् IV 35 3

रेत्त I 110, 2, 3

रेवम् I 161, 6

रेव X 13, 2

रेषाश्च I 166, 1

रेमो IV 16, 7

रेमोत् I 66 5

रेधे V 2 8

रेष्ट IV 4, 6

रेष्ट II 15 8, 19, 6, III 31 15, 55 20,
IV 56, 3

रेत्त X 71, 1

रेत्त VII 23, 1, VIII 20, 4

रेत्त I 118, 6

रेत् IV 26, 3

रेत्त II 17, 3, VIII 89, 7

रेत्त II 17, 1, VIII 6, 13, 74, 3

रेत्त I 7, 3, 51, 11, II 19, 3, 20, 7,
VI 56, 3, VIII 76, 3

रेत्त VIII 19, 24

रेत्त I 112, 5

रेत्त I 117, 22, 24, VI 72, 3, VII 82
3, X 39, 9

रेत्त X 169, 3

रेत्त IV 42, 3

रेत्तेया I 157, 5

रेत्तेया VI 69, 8

रेत्त X 95, 18

रेत्त I 126, 5

रौ

रौ इति I 104, 2, 113, 11, 138, 4, 139 7
165, 14, 177, 5, 182, 1, II 34, 15, III

33, 9, VII 40, 1, 59 5, VIII 2, 19, 7,
33, 22, 1, X 10, 1, 117, 5, 179 2

रौ I 66, 2, 104, 5, 173, 11 II 10 1,
III 58, 6, IV 16, 13, V 30 1, 76 4

VI 41, 1, VII 4, 8, 25, 4, 32 4, 56,
24, VIII 33, 2, X 112, 4, 117, 4

रौ I 30, 9, VII 5, 6

रौ IV 50, 8, V 33 4

रौ I 40, 5, II 38, 5

रौ VI 59, 3

रौ IX 86, 45

रौ I 150, 5, VIII 49 3 72, 14 X
44 9

रौ VIII 25, 17

रौ I 91, 13, III 42 8

रौ X 89, 15

रौ VIII 82, 2

खोज I 33, 12, 39, 10, 103, 3, 121, 10, 160, 5, 165, 10, II 17, 2, 29 2, 36, 5, III 26, 6, 32, 3, 9, 36, 4, 47, 3, 53, 19, 62, 5, IV 7, 10, 17, 3, 19, 4, 41, 4, V 31, 7 13, 32, 10, 33, 6, 57, 6 VI 18, 15, 19, 6, 26, 7, 36, 2, 46, 7 47, 27, 30 VII 56, 7, 82, 2, 6, 91, 4 VIII 6, 5, 40, 6 50, 8, 96, 3, 17, 98, 10, IX 97, 41, X 8, 9, 44, 4, 54 1, 83, 1, 4, 84, 2, 95, 11, 116, 6, 170, 3, 180, 3

खोज उदा VIII 3, 24

खोज उदात्त VIII 92 17

खोज उभि VII 56, 6

खोजस I 52, 12, 102, 8, V 32, 9, VIII 12, 24, X 73, 10, 153, 2

खोजस्त I 7 8, 9, 1, 11, 8, 19, 4, 8, 39, 8, 53, 7, 55, 2, 5, 6, 56, 6, 80, 1, 2, 11, 85 4, 10, 102, 6, 127, 3, 4², 130, 4, 7², 9, 132, 5, 175 4, 187, 1, 188, 4, II 17, 5, 22, 2-4, 24 2, 4, 25, 3, 4, III 45, 5, 51, 10, IV 32, 3, V 52, 9, 14, 55 2 56 4, 59, 7, 81, 3, 84 3, VII 58, 2 82 3, VIII 4, 5, 6, 1, 15, 26, 41, 7, 8, 12, 4, 27, 17, 9, 32, 14, 33 7, 8, 36, 3, 40 5, 10, 51, 8, 62, 2, 8, 76, 1, 9, 10, 88, 5, 92, 6, 93 23, 97, 11, 14, 99, 3, IX 2, 7, 5, 3, 4, 15 4, 29, 1, 34, 1, 35 2 39 3 53, 2, 64, 18, 65 10, 14, 101, 5 106, 7, 108, 6, X 49, 7, 65 2, 4, 7, 75 1, 96 10, 99, 6, 103 6, 113, 2, 6, 153 3-5

खोजसे I 57, 5, VIII 12, 22, 23, 61, 2, 75 10

खोजस्त VIII 76, 5

खोजसि I 80 15

खोजायमान I 140, 6

खोजायमान II 12, 11, III 32, 11

खोजि I 129, 10

खोजि. VI 33, 1, VIII 93, 8, IX 66, 16, 67, 1, 101, 9, X 73, 1

खोजि III 21, 5, IV 41, 4, V 10, 1, VI 19, 6, 46, 5, VIII 4, 10, 34, 16, 97, 10

खोजिहया I 169, 4

खोजिधेन I 33, 11

खोजिधेभिः IV 20, 1

खोजीय II 33, 10, X 120, 4

खोजीयान् VI 20, 3, IX 66, 17

खोजमान VI 47, 27

खोजि I 61, 14

खोज्यो IX 16, 1, 65, 11, 101, 14

खोजवे X 130, 2

खोजवे I 164, 5

खोजु VI 9, 2, 3

खोजुती I 48, 6

खोजुतीना VIII 69, 2

खोजन VIII 69, 14, 77, 6, 10

खोजश X 85 8

खोजश VIII 14, 5, IX 71, 1

खोजशश्च I 173, 6

खोजना VII 69, 4

खोजन्श्चत X. 39, 9

खोजन्श्चि V 43, 13

खोजान्ता X 50, 5

खोजान I 34, 6, 118, 7, VI 50, 7, VII 68, 5

खोजान I 3, 7

खोज्याश्चती I 112, 20

खोज्याश्चत I 112, 7

खोज X 87, 12, 118, 8

खोज I 175 3

खोजत VII 104, 1

खोजतात् IV 4 4

खोजति I 130, 8², VIII 12, 9

खोजपथ X 17, 14, 97, 17, 22

खोजधि I 166, 5

शोषधि X 85, 3, 145, 1

शोषधी I 90, 6, 91, 22, 98, 2, 103, 5, 163, 7, III 34, 10, 51, 5, 54, 21, IV 33, 7, 57, 3, V 41, 8, 11, 42, 16, 43, 13, 62, 3, 83, 4, 5, 10, VI 21, 9, 39, 5, 49, 14, VII 4, 5, 34, 23, 25, 35, 5, 101, 5, VIII 27, 2, 43, 7, 9, 59, 2, X 58, 7, 65, 11, 66, 9, 10, 88, 2, 10, 89, 13, 91, 5, 6, 97, 1, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 18, 169, 1

शोषपी. X 97, 12

शोषपीना I 164, 52, 187, 8, III 1, 13, VII 101, 1, 2, 102, 2, X 51, 8, 87, 18, 97, 8

शोषपीति. III 5, 8, V 8, 7, VI 52, 6, VII 8, 2, IX 112, 2, X 30, 5

शोषपीय. II 1, 1, VII 50, 3, IX 11, 3, 59, 2

शोषपीयु I 59, 3, 91, 4, 108, 11, II 4, 4, III 22, 2, V 83, 1, VI 3, 7, 12, 3, VII 56, 22, 61, 3, 70, 3, 4, VIII 9, 5, IX 84, 3, X 1, 2, 16, 3, 51, 3, 73, 9, 183, 3

शोषये I 187, 10, X 97, 23

शोष X 119, 10

शोषीःश्व II 39, 6

शोहेते II 23, 16, V 42, 10, VII 66, 12, VIII 5, 39, 40, 11, 59, 2, X 65, 10

शोहेते I 176, 4, V 52, 10, 11², VII 16, 11, VIII 3, 14, 7, 31, 69, 14

शोहेऽन्यास X 71, 8

शोह I 61, 1

शोहसा VI 67, 9

शोहसान VI 17, 9

शोहसे I 30, 4, VIII 80, 9

शोहान VI 52, 5

शोहान V 30, 6

शोहिसे VIII 5, 3

शोहेन I 180, 5

शोह IV 10, 1

श्री

श्रीयत् X 55, 7

श्रीयन् III 9, 9

श्रीयन् X 90, 7

श्रीयः X 27, 7

श्रीय्य I 158, 1

श्रीय्य I 158, 4

श्रीय V 79, 2, 3, X 55, 4

श्रीयत् V 30, 14

श्रीयत् X 149, 2

श्रीय I 56, 5, II 23, 18

श्रीयत् I 85, 9

श्रीयत् IV 19, 4

श्रीयःश्व II 11, 18, VIII 32, 26, 77, 2

श्रीयः VI 17, 6

श्रीयः VII 79, 4

श्रीयः X 81, 2

श्रीयः I 68, 5

श्रीयःश्व VIII 102, 4

श्रीयः X 98, 11

श्रीयः X 30, 9

श्रीयः I 18, 1, 119, 9, 122, 4, 5, VI 4, 6, X 99, 11

श्रीयःश्व IV 21, 6, 7, V 41, 5

श्रीयःश्व I 112, 11

श्रीयः X 61, 5

श्रीयः I 164, 29

श्रीयः VI 17, 8

क

क I 24, 1, 30, 20, 35, 7, 37, 6, 13, 40, 7², 54, 5, 65, 3, 71, 5, 75, 3², 76, 1, 80, 15, 81, 5, 84, 16, 17², 18², 95, 4, 105, 4, 116, 3, 120, 1, 125, 7, 152, 3, 158, 2, 161, 13, 164, 4², 18, 48, 165, 2, 13, 168, 5, 170, 1, 173, 11, 182

3; 7, 185, 1, II. 16, 3, III. 30, 1; 54, 5², IV. 43, 1; 2, 4, 44, 3, 55, 1², V. 30, 1, 32, 9, 41, 1, 42, 6; 53, 1², 2, 59, 4²; 61, 14, 67, 5, 74, 2, 7³, VI. 21, 4², 22, 4, 47, 1, 15², 19, 59, 5, VII. 32, 14, VIII. 1, 20, 3, 14, 7, 20, 31, 18, 13, 33, 7; 45, 37², 60, 7, 64, 2, 7, 8, 66, 13, 96, 9, 100, 3, X. 10, 6², 12, 5, 27, 11, 29, 3, 31, 7, 40, 1, 2, 14, 51, 2, 62, 9, 63, 6², 64, 1, 85, 3; 88, 17, 92, 8, 95, 12; 102, 10; 108, 5, 114, 7; 9², 129, 6, 135, 5³, 155, 5.
 कः I. 72, 1, VI. 20, 5, VII. 75, 8; VIII. 45, 31, IX. 92, 5; X. 10, 5.
 कर्तृदे X. 102, 6
 कर्तु VIII. 44, 16.
 कर्तुमान् X. 8, 2, 102, 7
 कर्तुभः I. 35, 8, IV. 19, 4, VIII. 20, 21, 41, 4
 कर्तुभः VII. 99, 2
 कर्तुनां V. 44, 2
 कर्तुहः I. 181, 5, III. 54, 14, V. 73, 7, 75, 4, VIII. 6, 48, IX. 67, 8
 कर्तुहं VIII. 45, 14
 कर्तुहाः I. 184, 3
 कर्तुहान् II. 34, 11
 कर्तुहासः I. 46, 3, IV. 44, 2
 कथः VI. 45, 31
 कथां X. 28, 4
 कथीवतः X. 25, 10
 कथीवता I. 117, 6
 कथीवते I. 51, 13, 116, 7, IX. 74, 8
 कथीवतः I. 126, 4
 कथीवत I. 18, 1, 112, 11, X. 61, 16, 143, 1
 कथीवान् I. 126, 2, 3, IV. 26, 1, VIII. 9, 10
 कथः V. 44, 11
 कथ्यमा I. 10, 3
 कथ्यमा VIII. 3, 22
 कथ्या VII. 104, 6.

कथ्याश्च X. 10, 13
 कथ्याभिः X. 101, 10.
 कथ्येद् इति I. 173, 6.
 कथेतः I. 191, 1².
 कटुक X. 85, 34
 कटुकस्यन्तः X. 132, 7.
 कसः I. 36, 10, 11, 48, 4, 139, 9
 कसस्यतः I. 48, 4, X. 115, 5.
 कसं I. 39, 9, 47, 5; 112, 5; VIII. 5, 25, 7, 18; 8, 20, X. 31, 11; 150, 5
 कसस्यन्तं VIII. 2, 22.
 कस्यस्य VIII. 6, 11, 52, 8.
 कसस्यमा X. 115, 5
 कसस्य I. 45, 5; VIII. 8, 4, 8; 34, 1.
 कसस्यहोता V. 41, 4.
 कसताः I. 14, 2, 37, 1, 49, 4, VIII. 2, 16, 6, 3; 8; 21, 34; 43; 32, 1, 34, 4
 कसताश्च VIII. 3, 16.
 कसतानां I. 47, 10, VIII. 8, 3
 कसतां I. 36, 17; 39, 7, 117, 8, 118, 7; VIII. 5, 23.
 कसतासः I. 14, 5, 44, 8, 47, 2, 4, VIII. 2, 38, 4, 2, 5, 4, 6, 31, 7, 32
 कसतासः I. 46, 9
 कसे I. 36, 8, 11, 19, VIII. 49, 10.
 कसेभिः VIII. 33, 3.
 कसेषु I. 37, 14, VIII. 4, 3, 9, 14; 49, 5
 क I. 38, 1, 2, 43, 1, 74, 7, 105, 5²; 6³, 121, 1, 161, 1, 181, 1, 185, 8, II. 27, 14, III. 58, 4, IV. 3, 5²-7¹, 5, 12, 13, 12, 4, 23, 2², 5², V. 42, 11, 48, 1, 82, 2, VI. 15, 1, 46, 8, 47, 3, 71, 5, VIII. 3, 13, 14³, 4, 18, 21, 1, 33, 7, 66, 9, 10², 67, 5, 84, 5, 93, 4, 94, 7, 8, X. 10², 6; 12, 5, 29, 3, 4², 93, 4; 99, 1.
 कतमः IV. 43, 1²; 2³, VI. 21, 4, X. 51, 2, 64, 1².
 कतमन् X. 81, 2, 128, 4; 168, 3.
 कतमस्य I. 24, 1, X. 40, 14, 64, 1.

कहमा IV. 51, 6.

कहमां I. 35, 7.

कहमानु X. 40, 14.

कहः VI. 69, 8; X. 27, 11; 88, 17.

कहः L 185, 1².

कहःपौ X. 22, 6.

कहि IX 72, 1; X. 86, 20; 88, 18¹

कहिपः X. 61, 18.

कहिपा I. 31, 2; X. 90, 11.

कह्यं V. 32, 6

कपं V. 61, 2; X. 108, 1.

कपा I. 41, 7; 54, 1, 77, 1, 120, 1, 147, 1, 185, 1; IV. 3, 5², 7, 8², 5, 1, 13, 5, 23, 1; 3²; 4, 5², V. 41, 11, 16, 53, 2, 61, 2, VIII. 70, 13, 86, 2, X 28, 5, 64, 1, 4, 81, 2, 146, 1.

कपो इति V. 29, 13

कदा I. 84, 20, 105, 3, 139, 5², VI 54, 9, X. 48, 5, 152, 1.

कदा I. 25, 5; 34, 9, 84, 8²; 150, 2, III 53, 4, IV. 3, 4²; 5, 13, 7, 2, 23, 6, V 3, 9², VI. 21, 3, 35, 1⁴, 3², VII. 8, 3, 29, 3, 37, 5, 6, 86, 2², 104, 7, VIII. 3, 14, 5, 22, 7, 30, 13, 22², 33, 2, 40, 2, 51, 7, 52, 7, X. 95, 12, 105, 1.

कदोर्षी I. 164, 17.

कदुः VIII. 45, 26

कपःप्रियः I 38, 1

कपःप्रियं I 30, 20

कनार्याः X. 61, 5, 10, 21

कनिष्ठ IX 63, 20

कनिष्ठः I 128, 3²; 152, 5, II 42, 1, 2, IV 50, 5, V. 83, 1, 9, IX 3, 7; 5, 1, 13, 8, 25, 2, 28, 4, 30, 2, 33, 4, 37, 2, 53, 29, 67, 3, 14, 76, 5, 77, 5, 85, 5, 86, 22, 33, 96, 20, 21, 97, 32, 101, 16, 106, 6, 10, X 1, 2

कनिष्ठतः II. 11, 9

कनिष्ठेति IX. 43, 5, 95, 1

कनिष्ठः IV. 33, 5.

कनिष्ठः VII. 103, 4.

कनीनः III. 48, 1, VIII. 69, 14; X 99, 10.

कनीनःइव I. 117, 18

कनीनः X. 40, 9

कनीनकाइव IV. 32, 23

कनीनः I. 66, 4, 116, 10, 152, 4, 163, 8,

II. 15, 7, V 3, 2.

कर्नायः IV. 24, 9².

कर्नायः VII 20, 7; 32, 24, 86, 6

कर्नायः IV 33, 5.

कन्याः VIII. 35, 5

कन्या I 161, 5, III. 33, 10; VI. 49, 7, VIII 91, 1, IX. 56, 3, X. 107, 10

कन्याःइव I. 123, 10.

कन्याःइव IV. 58, 9

कन्यासु IX. 67, 10.

कपनाइव V. 54, 6.

कपदिनः VII. 83, 8

कपदिन I. 114, 5, VI 55, 2.

कपदिने I. 114, 1, IX. 67, 11.

कपदी X. 102, 8

कपिः X. 86, 5.

कपिलं X. 27, 16

कपुः X. 86, 16, 101, 12

कपुः X. 101, 12.

कपोतः X 165, 1-4

कपोतःइव I 30, 4

कपोतं X. 165, 5

कपेतिः V. 54, 8

क I 30, 20, 32, 14, 39, 1², 7, 81, 3², 87, 6, 88, 2, 3², 102, 2, 109, 3, 113, 8, 123, 11, 124, 6, 129, 3, 10², 132, 4, 164, 17, 182, 5, 7, II 13, 12, IV 30, 6, 43, 2, V 2, 2, 74, 3², 83, 10, VI 9, 5, 21, 4, 29, 3, 75, 16, VII 57, 3, 87, 5, 88, 3, VIII. 19, 15, 31, 9, 36, 1, 39, 3, 61, 18, 64, 9², 75, 7, 82, 5, 94, 2, 95, 3, IX. 8, 5, 45, 1, 3, 62, 20, 70, 6, 104, 6, 105, 6, 106, 8, 110,

5, X 5, 5, 13 4², 52, 3, 60, 8, 76, 7,
 82, 5, 86, 22, 88, 1, 10, 18, 99, 1,
 114 9, 161, 1
 क I 47, 10, 72, 8 98, 1, 154, 1, 191, 6,
 II 18, 3, 28 8, 37, 5, III 53, 2, VI
 51, 14, VII 33 3, 59, 5, VIII 11, 10,
 44, 24, 66, 9, IX 49, 4, X 50, 5²,
 100 5 157, 1
 कनःशुच X 65 12
 कनयोधे II 14, 8
 कन्य I 27, 8, 129, 5, VIII 25, 15
 कर्षा I 165 1², III 55, 13, IV 13, 5, 20,
 9, 31, 1³ 43, 3, 4, V 12, 3, VII 8,
 3 VIII 84, 4, 93, 19², X 29 4, 64, 4
 कर IV 33, 5²
 कर I 82, 1, 129, 1, VI 18, 14 22, 10,
 VIII 80 9, 84 6
 कर III 41, 6
 करन I 53, 8
 करजःहे X 48, 8
 करण V 31, 7, VI 18 13 VIII 15, 11
 करणा I 119, 7
 करणानि II 15, 1, IV 19 10, V 31, 6
 करत् I 43 2, 174, 7 II 5 8, III 53, 13,
 IV. 17, 20, 29, 3, VII 97, 8 VIII 91,
 4², IX 62, 11, 109 9, X 74, 6
 कुरत् I 25 12, 89 3, II 41, 12 III 62,
 14, IV 39, 6, V 31, 11, 44, 8, 46, 4,
 56, 7 VI 48, 15², 52, 5, VII 102 3,
 VIII 2, 20, 18, 7 9, 66 4, X. 63 6,
 64 1 173 6, 182, 1
 करत VIII 18, 8 X 40, 2
 करत VII 65 2
 करता I 23 6
 करता IV 55 3
 कुरति I 43, 6, II 35, 1 IV 22, 1, VI 10,
 1, VII 17 4, X 18 6, 99, 12
 करते VII 88, 1
 करते IV 16, 1, 44, 3, V 42, 10
 करप I 136, 4, VI 50, 3

करन् I 186, 2
 कुरन् V 30, 9, X 95, 1
 करति X 48, 7
 कर X 48, 9, 49, 8, 85, 25
 करभःशत् VI 56, 1
 करभ I 187, 10
 करभ III 52, 7, VI 57, 2
 करभिशु III 52, 1
 करसि X 16, 2
 करसि VI 35, 1
 करसे III 43, 5
 कुरमे X 29, 4
 करत्त I 161, 12
 कुरत्ता III 18, 5, VI 19, 3
 कुरा I 116 13
 कुरासि IV 19, 10
 कुराणि X 52, 5
 कुराणि VII 86, 7
 कुरां VII 57, 4
 कुरांहे IX 108, 14, X 59, 2
 कुरांहे I 25 5, VIII 22, 3, X 23, 6, 38,
 4, 39, 5
 करिक्त् I 131, 3, III 58, 9
 करिक्त्. I 140, 5
 करिति क V 29 5, VI 23, 5
 करिति क I 61, 11, 63 7, 162, 20, 164, 49,
 174, 7, 186, 5, II 18, 4, III 5, 7, 31,
 6, 33 8, IV 18, 1, 21, 10, 28, 1 V
 29, 4, VI 26, 5, 44, 18, VII 21, 3,
 22, 6, 43, 3
 करिष VII 97, 7
 करिष्यत II 24 14, IV 31, 9, VIII 62, 3
 करिष्यति I 164, 39
 करिष्यथे I 161, 2
 करिष्यन् VI 26, 3, VII 19, 8, 20, 1, IX
 113 1
 करिष्यसि I 1, 6
 करिष्या I 165, 9
 करिष्या IV 30, 23

कल्याण I 100, 7
 कल्याणी IV 30, 24
 कल्याण X 67, 6
 कल्याण I 112, 6
 कल्याण II 43, 3
 कल्याण VIII 70, 15
 कल्याण VI 75, 3, X 80, 3
 कल्याण II 24, 8
 कल्याण X 71, 7
 कल्याण VIII 78, 3
 कल्याण IV 23, 8, 29, 3, VI 9, 6, 38, 2,
 VIII 72, 12
 कल्याण X 105, 9
 कल्याण A 163, 1
 कल्याण V 37, 9, VIII 97, 12, A 86, 4
 कल्याण I 89, 8
 कल्याण I 184, 2, II 34, 3
 कल्याण II 39, 6
 कल्याण I 90, 5, VI 51, 15
 कल्याण I 86, 9, 10, 172, 3, II 29, 1, A
 63, 7
 कल्याण II 14, 9
 कल्याण I 142, 12, 166, 1, VII 48, 4, X
 53, 10, 175, 2
 कल्याण I 121, 13, IX 73, 9
 कल्याण I 139, 7
 कल्याण I 85, 9, II 22, 1, IX 86, 20, X
 74, 6
 कल्याण II 34, 6, IV 17, 17, VI 23, 3, 4,
 VII 20, 2, VIII 96, 19
 कल्याण I 100, 6, III 31, 2, IV 17, 4
 कल्याण II 29, 6
 कल्याण VIII 16, 10
 कल्याण I 55, 8, VI 19, 1, VII 62, 1
 कल्याण IX 73, 8
 कल्याण I 115, 4, II 38, 4
 कल्याण I 161, 3^{*}
 कल्याण I 10, 2, 23, 18, II 24, 3, A 61, 6
 कल्याण I 25, 11, 161, 3^{*}, VIII 101, 7, IX
 47, 2, X 113, 7

कल्याण II 30, 10, IV 18, 2, VIII 63, 6
 कल्याण X 48, 3
 कल्याण I 31, 8, 62, 6, 148, 2, 173, 9, II
 22, 1, 24, 14, III 30, 13, 32, 8, 33,
 7, 34, 6, VI 37, 2
 कल्याण I 173, 4, II 23, 12, VI 51, 7, VII,
 52, 2, 60, 8
 कल्याण I 11, 4, X 55, 7
 कल्याण III 12, 6, VI 69, 1, VII 32, 13,
 VIII 31, 17, 39, 5, 70, 3, IX 97, 33,
 X 56, 6
 कल्याण I 101, 4
 कल्याण I 55, 3
 कल्याण III 4, 9
 कल्याण I 91, 20
 कल्याण I 112, 2, 121, 11, VIII 21, 2
 कल्याण X 80, 1
 कल्याण I 102, 6, X 28, 7
 कल्याण III 36, 1, IX 46, 3
 कल्याण VIII 38, 1, A 131, 4
 कल्याण I 22, 19, 61, 13, VIII 36, 7, IX
 88, 4, 96, 11, X 54, 4, 55, 8
 कल्याण X 72, 2
 कल्याण VI 24, 5
 कल्याण X 120, 7
 कल्याण V 83, 7
 कल्याण X 28, 10, 11
 कल्याण VIII 22, 6
 कल्याण V 74, 10, VI 35, 2, VIII 73, 5,
 X 89, 14
 कल्याण VIII 66, 15
 कल्याण X 32, 9
 कल्याण III 32, 15, VI 69, 6
 कल्याण I 117, 12, IV 27, 5, IX 62, 19,
 86, 11, 97, 4, 33, 106, 7
 कल्याण A 167, 1
 कल्याण VI 69, 2
 कल्याण IX 65, 14

कलशान् I 60, 3, 75, 3, 81, 2, 86, 19,
88, 6, 92, 6, 96, 22, 106, 12, X
167, 3
कलशानां IV 32, 19
कलशे VI 47, 6, I 63 3, 13, 67, 15,
72, 1, 85 5, 7, 86, 16, 22, 93, 2,
96, 9, 14 24, 97, 22
कलशेषु I 8 6 12, 5 17, 4 18, 7, 67,
14, 68, 9 84 4 86 6, 9, 35, 47,
96, 23
कला VIII 47, 17
कलि I 112, 15
कले X 39, 8
कल्प X 18 5
कल्पदु X 184 1
कल्पयत् VIII 58, 1, X 114, 6
कल्पयति X 114 5
कल्पयत् X 10, 12, 15 14
कल्पयति X 2, 4
कल्पयति X 2, 3, 52, 4
कल्पयति X 86, 21
कल्पय I 170, 2
कल्पेषु IX 9, 7
कल्पलोकितं II 33, 8
कल्पा I 31, 9
कल्पा I 53 6
कल्पाणि X 30, 5
कल्पाणि X 58 8
कल्पयति X 107, 3
कल्पयति VII 32, 8
कल्प V 85 3, VIII 7, 10, IX 74, 7
कल्प V 57, 8, VII 59, 11
कल्प I 31, 1, 103, 1, 146 4, 159 4,
163 12, 164 5, II 24, 7, III 8, 4
34, 7, 51, 7, 54, 10 IV 2 12, 36, 7
V 45 4, 52, 13 77 1, VII 53 1,
76, 4 86 3 87, 3, IX 72, 6, 73 7,
97, 29, 57, X 5, 2, 6, 88, 13, 101,
4, 114, 2, 5, 6, 124 9, 129 4, 154
5, 177, 1, 2

कवय I 185, 1, III 54, 17, V 58, 3, VI
49, 6, 11, X 53, 10, 88, 18

कवये IV 2 20, 3, 16, 25, 2, V 1, 12,
15, 1, VI 15, 11 20, 4, X 49, 3

कवय VII 18, 12

कवयस्य V 34 3

कवि I 11, 4, 12 6 31, 2, 71, 10, 76,
5, 79, 5, 91, 14, 95, 4, 8, 149 3,
151, 7, 164 16, 174, 7, 188, 1, II
23 17, III 2, 7, 3 4, 11, 23, 1,
29, 12, 54 6, IV 15 3, 16, 3, 11,
26, 1, 53, 2, V 1, 6, 5, 2, 11, 3, 31,
10, 44 7, 45, 9, 81, 2, VI 7, 7, 32
3, 49, 4, VII 4, 4, 9, 3, 18, 2, 8,
VIII 8, 11, 39, 1, 9, 41, 5, 44, 12,
21, 60, 3, 5, 75 4, IX 7, 4, 9, 1,
12, 4, 8, 14 1, 18, 2, 20, 1, 25 3,
27, 1, 44, 2, 47, 4, 59, 3, 62, 14, 30,
64, 30, 68, 5, 71, 7, 74, 2, 78, 2, 82,
2, 84 5, 85, 9, 86, 20, 26, 92, 2,
94 3, 96 17, 97, 2, 107, 7, 18, 109
13, X 20, 4, 64 4, 16, 87, 21 91,
3, 92, 12, 100, 6, 110, 1, 124, 7

कविः I 1, 5, VI 16, 23, IX 9, 1, 25,
5, 62, 13

कविः III 2, 4, 27, 12, V 11, 4, VIII
44, 7

कविः इति कविः III 14 7

कविः III 12, 3

कविः III 14 1, VII 9, 1

कविः V 42, 3, VI 18 14

कविः V 85 6

कविः VII 86, 7

कविः VIII 40 3

कविः X 124, 7

कविः VI 49, 10, IX 37, 6

कविः V 1, 8

कविः I 76, 5, III 1 5, 8, 9, 31, 16,
VI 32, 3, IX 74, 9, 108, 12

कवि I 12, 7, 114, 4, 116, 14, 128, 8, II
23, 1, III 2, 10, 19, 1, 29, 5, IV 2,
12, 16, 9, V 4, 3, 14, 5, VI 7, 1, 15,
7, 26, 3, 49, 4, VII 6, 2, VIII 44,
26, 102, 5, 17, IX 63, 20, 72, 6, 86,
25, 102, 6, X 88, 14, 99, 9

कविश्य VIII 84, 2

कविश्य IX 94, 1

कविश्यमान I 164, 18

कविशृणु VIII 63, 4

कविश्रान्तः I 152, 2, III 21, 4, 29, 7

कविश्रुता VI 50, 14, X 14, 4

कवी इति VIII 8, 2

कवी इति I 2, 9, 13, 8, 142, 8, 188, 7,
VIII 8, 23, 40, 3, X 40, 6

कवी इति I 117, 23, VIII 8, 5

कवीन् I 164, 6, III 38, 1

कवीना II 23 1, III 1, 2, 38, 2, 56, 5,
V 42, 3, VI 18, 14, 32, 2, IX 64, 10,
67, 13, 96, 6, 18, 97, 32, X 22, 10,
112, 9

कवे I 13, 2, 130, 9, 175 4, II 1, 13, 6,
7, III 28, 4, 42, 6, 52, 6, V 21, 3,
26, 3, VI 16, 30, 53, 5, 7, VIII 44,
30, 45, 14, 102, 18, IX 25, 6, 62, 27,
64, 24, 66, 3, 10, 86, 13, 29, 100, 5,
X 140, 1

कवे II 28, 1, VI 39, 1, IX 10, 8, X
5, 3

कव्यता I 96, 2

कव्ये IX 91, 2, X 14 3, 15, 9

कशा शृणु I 112, 14

कशाश्रुता VIII 33, 19

कशाया I 157, 4, 162, 17, 168 4 V 83 3

कशा I 22, 3, 37, 3, VIII 33, 11

कशाश्रुता VIII 68, 18

कशाश्रुता VIII 25 24

कशाकाश्रु I 126, 6

कृणु VIII 5 37

कश्यप IX 114, 2

कलिन् I 75, 3, IV 16, 17, V 74, 2, X
22, 1

कली I 84, 18, 120, 8, V 53 2, 12, X
121, 1

कस्य I 24, 1, 39, 1, 42, 4, 165, 2, 169, 5,
IV 3, 13, 23 1, 25, 3, 43, 1, V 38, 4,
70, 4, 74 3, VI 9, 2, VII 94, 8, VIII
64, 8, 84, 5, 7, 93, 20, IX 29, 5, 79
2, X 40, 3², 61, 21, 129, 1

का I 76, 1², 77, 1, 120, 1, II 24, 5, 42
1, III 54 5, IV 5, 13, 20, 9, 21, 9,
24, 1, 43, 4, VII 29, 3, VIII 58, 1,
X 108, 1², 3, 130, 3

का IV 23, 3, VII 60, 9

काकरी VI 48, 17

काकुत् VI 41, 2

काकुर्द I 8, 7

काकुर्द VIII 69, 12

काकुर्दस्य X 86, 13

काटे I 106, 6

कायुका VIII 77, 4

काये X 155, 1

काय्य VIII 2, 40

काय्यस्य VIII 1, 8, 4 20, 7 19, 9 3

काय्यायना VIII 55, 4

कर्मि I 105, 7, VIII 102 20²

कानिप, III 28, 5

कानोतस्य VIII 46, 24

कानोते VIII 46, 21

कापया X 40, 3

का VII 8, 3

का I 179, 4, II 38, 6, III 30, 19, 54
2, IV 43, 7, V 42, 15, 61, 18, VI
20, 9, 97, 4 VIII 78, 9, IX 97, 46,
X 10, 7, 129 4

काशेऽकाशय VIII 92, 14

काशेऽकाशय I 158, 2

का I 16, 9, 30, 15, 53, 3, 54, 9² 57, 5,
85 11, 143 6, 178 1, II 20, 4, III
14, 5, 30, 20, 49, 1, 50, 1, IV 23 5,

V 32, 12, 74, 5, VI 5, 7, 45, 21, VII
32, 2, 39, 6, 62, 3, VIII 2, 39, 19,
18, 24, 6, 64, 6, 79, 5, 99, 4, IX 8,
1, X 29, 5, 34, 6, 42, 6, 43, 2, 54,
5, 61, 6, 66, 14, 96, 7, 106, 11

कामश्रुता X 10, 11

कामयते VI 75, 6

कामयते V 44, 14, 15

कामयति X 124, 5

कामये X 125, 5

कामस्य I 86, 8, IX 113, 11

कामां III 55, 3, IV 16, 15, IX 113, 10,
11, X 25, 2, 40, 12, 64, 2, 116, 8

कामान् I 81, 8, V 42, 10, VIII 98, 7

कामाद्य VIII 43, 18, X 96, 7, 97, 18

कामास VIII 21, 6

कामिनं V 53, 16, VI 16, 8, VII 59, 3

कामिन V 61, 7

कामी II 14, 1

कामे III 48, 2, X 128, 2

कामेन VI 49, 8, 58, 3, 4, VII 16, 10

काम्यं X 21, 5

काम्य I 18, 6, II 22, 3, 38, 11, 41, 14,
III 58, 1, V 19, 4, VIII 50, 1, 66, 6,
IX 72, 2, 85, 4, 97, 21, X 76, 6

काम्यां I 6, 2, 8, 10, V 61, 16, X 21, 6

काम्यां III 31, 17

काम्यानि X 95, 10

काम्ये I 6, 8

काम्येन III 9, 2

कारं X 53, 11

कार I 112, 1, 131, 5, IV 1, 14, V 29, 8,
IX 14, 1

कार्यं I 11, 6, II 43, 1, VI 45, 33, 46,
1, VII 72, 4, 82, 4, VIII 3, 18, 46,
3, 54, 1, 92, 19, 33, IX 10, 6, 17, 6,
29, 2, 92, 5, X 61, 12, 92, 7

कारव III 6, 1

कार्ये I 31, 9, 53, 6, II 2, 9, 34, 7, III
33, 9, X 61, 23

कार्यपुनीश्व I 180, 8

कारिण III 54, 14, VIII 21, 12, IX 16, 5

कारिण VIII 2, 29, 66, 1

कारिणाश्व IX 10, 2

कारिणे IX 97, 38

कारिण् VI 48, 15

कारु I 83, 6, 165, 14, VII 68, 9, IX
112, 3, X 75, 1

कारुस्थाय VI 21, 8

कारुस्थाय III 32, 10, VI 24, 2, 44, 12,
15

कारु I 31, 8, 102, 9

कारुर्ज्ञं VII 2, 7, X 110, 7

कारुन् IV 16, 3, V 33, 7

कारे I 141, 10, III 49, 3, VIII 21, 12

कारेर्ज्ञं III 33, 8, 10

कारे I 148, 2, 165, 15, 166, 15, 167, 11,
168, 10, 177, 5, 178, 3, 184, 4, III 39,
7, VI 21, 1

कारेण्णत् I 116, 7

कार्येण्णं X 22, 10

कार्येण IX 112, 2

कार्यश्व I 116, 17

कार्यन् IX 36, 1, 74, 8

कारे X 42, 9

काव्य X 144, 2

काव्य I 83, 5, 121, 12, VIII 8, 11, 23, 17

काव्य V 39, 5, IX 6, 8, 97, 7, X 55, 5

काव्यस्य I 117, 12

काव्यां I 72, 1, II 5, 3, IV 11, 3, V 59,
4, 66, 4, VIII 39, 7, 41, 5, 6, IX 7,
4, 23, 1, 57, 2, 62, 25, 63, 25, 66, 1,
94, 3, 107, 23, X 21, 5

काव्यानि I 96, 1, III 1, 17, 18, IV 3, 16

काव्यार्थं VI 20, 11

काव्ये I 51, 11

काव्येन III 1, 8, 36, 5, IV 35, 4, VIII 79,
1, IX 70, 2, 84, 5, 87, 3, 96, 17, X
29, 6, 87, 21, 91, 3

काप्येभिः VII 66, 17

कायेपु IX 92, 3
 कायेः V 3, 5, X. 131, 5
 काशि III 30, 5
 काशिनो VII. 104, 8, VIII 78, 10
 काशं VIII 80, 8.
 काशं I 37, 10, 59, 6, 63, 5, IV 58, 7
 काशना I 32, 10
 काशं VII 93, 3, IX 21, 7
 काशना X 102, 9
 काशमु I 146, 5, VI 46, 1
 काशु I 129, 2, 4, VI 21, 4, VIII 31, 15
 कि X 52, 3
 किदिदीपिनो X 97, 13
 किदिपु VI 53, 7
 किदिपु X 34, 13
 किदिपु X 34, 6
 किदिपु II 29, 5, X 34, 11
 किदिपुस X 34, 3, 7, 10
 किदिपुस V 85, 8
 कि I 23, 22, 116, 3, 122, 13, 161, 1², 10,
 164, 6, 39, 165, 3, 170, 2, 3, 182, 3²,
 191, 7, II 16, 2, 29, 3², III 53, 14,
 IV 5, 8, 12, 14, 18, 4, 6, 7, 21, 9²,
 23, 6, 30, 7, V 2, 3, 30, 9, 32, 12,
 83, 9, VI 9, 6², 20, 4, 22, 4, 27, 1⁶,
 44, 10, 47, 10, 52, 3², VII 55, 3, 83
 2, 86, 2, 4, 89, 5, 100, 6, 104, 14,
 VIII 8, 8, 21, 6, 48, 3², 73, 11, 80,
 3, 5, 6, IX 69, 6, 114, 4, X 7, 6,
 10, 11², 12, 5, 31, 7, 38, 5, 42, 3, 48,
 7², 59, 8, 79, 6, 81, 2, 86, 3, 8², 90
 11, 95, 2, 11, 97, 10, 108, 1, 112, 9,
 129 1², 2, 130, 3²
 किमीदिना VII 104, 23 X 87, 24
 किमीदिने VII 104, 2
 किमपु IV 35, 4
 किपु III 33, 4
 किपु IV 17, 12², X 27, 8
 किशति I 113 10, II 30, 1
 कियती X 27, 12

किमरे IV 5, 6
 किपापु X 16, 13
 किपेपा I 61, 6, 12
 कि VI 46, 2, IX 81, 3
 किरण X 27, 5
 किरण IV 38, 6, V 59, 4
 किरणाश्च X 106, 4
 किरण I 63, 1
 किरणे IV 38, 7
 किरणि VIII 49, 4
 किल I 32, 4, II 12, 15, VI 47, 1², VII
 33 4, X 10, 13, 94, 10, 97 5, III, 3,
 8, 159, 4, 174, 4
 किलासं V 53, 1
 किलिपुश्च X 71, 10
 किर्त्तवपात् V 34, 4
 कीकटेपु III 53, 14
 कीकपास X 163 2
 कीन VIII 66, 3
 कीदृष्ट X 108, 3
 कीनाराश्च X 106, 10
 कीनारा. IV 57, 8
 कीर्य VII 100, 4
 कीर्ये VI 23, 3, VII 97, 10
 कीरि VI 37, 1, VII 21, 8, VIII 103, 13
 कीरिश्चोद्वे VI 45, 19
 कीरि V 53, 12
 कीरिणा I 100, 9, V 4 10, 40 8
 कीरि X 67, 11
 कीरि I 31, 13, II 12 6, X 41, 2
 कीरि X 54, 1
 कीरिर्त्तव I 103, 4
 कीरालश्च X 91, 14
 कीरत III 30, 17
 कीराल I 127, 7, VI 67, 10
 कुय्य III 36 8.
 कुय्ये VIII 92, 24
 कुया IX 80, 3, 109, 18

कुथिः I. 8, 7.
 कुथी इति II. 11, 11, X. 28, 2, 86, 14.
 कुथोः III. 51, 12, VIII. 17, 5
 कुथट I. 154, 2.
 कुठस्य I. 46, 4.
 कुथां III. 30, 8.
 कुडपायः VIII. 17, 13
 कुडपायः I. 29, 6.
 कुतः I. 136, 1, 164, 18, 165, 1, 3, 179, 4,
 II. 23, 5, VII. 1, 2, 82, 7, VIII. 19, 6,
 X. 39, 11, 129, 6³, 168, 3.
 कुतं V. 7, 2; VI. 3, 3; VII. 69, 2.
 कुताः I. 106, 6, IV. 16, 10, X. 40, 6.
 कुतःपुत्रं X. 105, 11.
 कुतः I. 33, 14, 51, 6, 53, 10, 112, 9; 23,
 174, 5, 175, 4, IV. 26, 1, V. 31, 8;
 VI. 18, 13; VII. 19, 2, VIII. 1, 11; 53,
 2, X. 49, 3.
 कुतःपुत्रं X. 105, 11.
 कुतस्य II. 14, 7
 कुताः VII. 25, 5.
 कुतात् X. 38, 5.
 कुताय I. 63, 3, 121, 9, II. 19, 6, IV. 16,
 12, 30, 4, V. 29, 10, VI. 20, 5, 26, 3,
 VIII. 24, 25, X. 49, 4, 99, 9, 138, 1.
 कुतेन IV. 16, 11, V. 29, 9, VI. 31, 3, X.
 29, 2.
 कुतेन IV. 16, 12.
 कुनवना X. 136, 7
 कुपय I. 140, 3
 कुन्त्यः V. 52, 12
 कुमया X. 75, 6.
 कुमां V. 53, 9.
 कुमात् X. 135, 3, 4
 कुमात् II. 33, 12, IV. 15, 7, 9, V. 78, 9,
 X. 79, 3
 कुमारकः VIII. 30, 1, 69, 15
 कुमारदेवताः X. 34, 7.
 कुमारं IV. 15, 10, V. 2, 1, 2, X. 135, 5

कुमात् VI. 75, 17.
 कुमारात् IV. 15, 8.
 कुमारिणं VIII. 31, 8.
 कुमं X. 89, 7.
 कुमान् I. 116, 7, 117, 6
 कुभिनीःश्च I. 191, 14.
 कुमे VII. 33, 13.
 कुपवं I. 103, 8, II. 19, 6, IV. 16, 12; VI.
 31, 3, VII. 19, 2.
 कुपवस्य I. 104, 3
 कुपवाचं I. 174, 7.
 कुतोरं X. 85, 8.
 कुत् X. 19, 2; 145, 2.
 कुहंगस्य VIII. 4, 19
 कुहंगवण X. 32, 9.
 कुहंगवणं X. 33, 4.
 कुनः X. 51, 7.
 कुलःपाः X. 179, 2.
 कुलायपद् VII. 50, 1.
 कुलायिनं VI. 15, 16.
 कुलिशः III. 2, 1.
 कुलिशी I. 104, 4.
 कुलिशेन I. 32, 5.
 कुल्यो VII. 50, 2.
 कुत्याः V. 83, 8.
 कुत्याःश्च III. 45, 3, X. 43, 7.
 कुवित् I. 33, 1, 143, 6³, II. 5, 5, 16, 7; 35,
 1, 2, III. 42, 2, 4, 43, 5⁴, IV. 51, 4,
 V. 3, 10, 36, 3; VI. 23, 9, 42, 4, VII.
 15, 4; 58, 5, 91, 1, VIII. 26, 10, 75,
 11, 80, 3, 91, 4⁴; 96, 10, 103, 9, IX.
 19, 5, X. 64, 12, 13; 119, 1, 131, 2
 कुवित्पुत्रस्य VI. 45, 24.
 कुशारायः I. 191, 3.
 कुशिकस्य III. 33, 5.
 कुशिकाः III. 53, 10; 11.
 कुशिकसः III. 26, 1, 29, 15, 30, 20, 42, 9
 कुशिकेभिः III. 26, 3, 53, 9

कृपा IV 18, 8
 कृपुभक्त I 191, 15, 16
 कृ I 24, 10, 46, 9, 117, 12, 184, 1, II
 12, 5, V 74, 2², VI 21, 4, VIII 73,
 4³, X 22, 1, 40, 1, 2⁴, 129, 1
 कृपितृपिदे VII 32, 19
 कृपा VIII 24, 30
 कृपाःकृते VIII 24, 30
 कृपेयःइव X 102, 11
 कृपितृ IX 87, 8, X 4, 5, 93, 11
 कृपितृस्तपिन IV 7, 6
 कृ X 102, 4
 कृपे I 105, 17
 कृलोतःइव VIII 47, 11
 कृपेयः VIII 26, 10
 कृप्य V 74, 1
 कृपदार्थ I 29, 7
 कृपा X 52, 4
 कृपेऽपि VI 75, 9
 कृपति X 130, 2
 कृपव X 95, 2
 कृपव. I 54, 5, V 4, 11, 29, 13, 14, VI
 35, 3 X 16, 1
 कृपव VIII 100, 1
 कृपवत् IV 12, 1, VII 26, 3, 64, 4, 88, 6,
 VIII 62, 9, X 45, 9, 70, 10
 कृपवत् IV 18, 4, VII 84, 2, 96, 3, VIII
 48, 3, X 7, 6
 कृपवते IV 2, 8, 9, VIII 47, 15
 कृपवत् VII 63, 4, X 10, 10
 कृपवत् IV 51, 1, V 2, 3, VII 48, 3
 कृपवत I 178, 2, VII 37, 7, X 74, 2
 कृपवते I 88, 3
 कृपव X 49, 1
 कृपवते VI 16, 17
 कृपवत I 94, 4, 165, 7, V 45, 6, VIII 62,
 4, X 2, 2, 165, 1
 कृपवत II 29, 3, III 35, 5, IV 33, 5

कृपवतः VIII 61, 11
 कृपवत् III 53, 3
 कृपवतः X 95, 1
 कृपव I 165, 10
 कृपव X 108, 9
 कृप I 30, 12, 42, 7, III 29, 12, VI 2,
 10, 53, 7, IX 85, 4, X 85, 45
 कृपव V 49, 5
 कृपव V 57, 7, VIII 18, 11, 80, 10, X 31
 8, 10, 48, 9, 67, 11, 78, 8
 कृपव. VIII 31, 9
 कृपव I 93, 12, VIII 73, 7
 कृपव I 182, 3, II 30, 6, X 36, 6, 39, 2
 कृपवत् II 30, 5
 कृपव II 5, 7
 कृपव II 25, 1-5, IV 17, 10, V 61, 7, 83,
 3, X 27, 24, 117, 2
 कृपव I 95, 8, 10, 113, 15, 115, 5, III 30,
 12, IV 7, 11, 17, 10, 24, 6, 25, 6,
 53, 3, V 2, 9, 83, 3, VIII 4, 6, 62,
 6, IX 71, 1, 2, 8, 74, 7, 76, 1, 88
 5, 95, 1, 97, 9, 103, 2, X 40, 2, 42,
 4, 107, 7, 117, 3, 165, 3
 कृपव VIII 67, 17
 कृपव III 53, 10, VI 28, 6², VIII 27, 18
 कृपव X 39, 11, 143, 1
 कृपव I 182, 3
 कृपव VII 32, 8, 9
 कृपव I 77, 2, 122, 4, 186, 10, IV 3, 1,
 V 41, 6, VI 49, 6, VII 3, 1, 31, 10,
 34, 9, 36, 8, 39, 3, 53, 2, VIII 72, 1,
 X 6, 5, 34, 14, 64, 7, 74, 5, 101, 2³,
 7, 8²
 कृपव I 123, 10, 11, VI 64, 2
 कृपव I 10, 7, IV 4, 1, VIII 64, 1
 कृपव II 2, 6, 26, 2², IV 4, 5, V 28, 3,
 VII 25, 4, VIII 19, 20, X 6, 6, 10
 14, 85, 20, 142, 7
 X X

कण्वि I 18, 1, 165, 9, IV 2, 20, VI 17, 3, 25, 3, 44, 18, VIII 48, 6

कण्वि I 13, 2, 31, 8, III 6, 6, 30, 6, 31, 20, 47, 2, IV 4, 14, 22, 9, V 42, 9, 43, 5, VI 44, 9, 48, 4, 53, 10, VII 17, 3, 25, 2, VIII 61, 16, IX 91, 5, 94, 5, X 51, 5, 110, 2, 131, 2

कण्वि III 29, 9

कण्वि I 162, 18, VII 34, 12, VIII 32, 17, X 128, 5

कण्वितन VIII 18, 18

कण्वितन I 13, 12, 162, 2, IV 15, 10, X 101, 5

कण्विति I 55, 5, 77, 1, IV 20, 9, 24, 6, 50, 9, VI 47, 15, 60, 10, 64, 1, VII 18, 18, 102, 2, VIII 32, 11, X 87, 8, 97, 22, 165, 4

कण्विति I 18, 8, 48, 8, 92, 6, 105, 15, 173, 11, IV 17, 13, V 7, 4, 31, 1, 75, 4, VI 75, 2, 5, VII 81, 1, IX 3, 5, 95, 2, X 17, 1, 34, 8, 48, 10, 117, 7, 160, 3

कण्वि I 84, 3, 102, 9, 162, 22, IV 39, 3, VI 47, 12, 75, 18, VIII 45, 9, 97, 13, X 16, 6, 35, 2, 42, 11

कण्वि I 162, 19, IV 42, 5

कण्वि I 116, 12, III 31, 19, VII 22, 7, 99, 7, X 34, 12, 125, 5, 6

कण्वि I 31, 7, 74, 4, V 3, 2, VI 13, 5, 45, 6, VII 81, 4, 90, 2, VIII 21, 14, 62, 5

कण्वि IV 32, 2

कण्वि VII 16, 4, X 84, 4

कण्वि I 72, 5, 100, 7, IV 24, 3

कण्वि VIII 36, 7, 103, 3

कण्वि I 92, 4, V 80, 2

कण्वि II 30, 1, VIII 72, 15

कण्वि I 140, 7, 161, 5, VI 75, 7, IX 101, 8

कण्वि I 6, 3, 55, 6, 70, 4, 105, 17, IV 14, 2, VII 101, 1, VIII 14, 8, 96, 21, IX 64, 8, 78, 5, 84, 2, 86, 26, 90, 4, 96, 1, 3, 22, 97, 10, 14, 16, X 8, 2, 12, 1, 102, 8, 111, 3, 168, 1

कण्वि I 88, 4, 117, 25, VII 1, 17, 37, 4, 103, 8, IX 62, 2, 3, 63, 5

कण्वि II 28, 7, V 28, 2, VIII 32, 10

कण्वि I 38, 7, 9, 47, 2, 123, 6, III 53, 14, VII 33, 7, IX 31, 1, 64, 23

कण्वि III 37, 2

कण्वि I 162, 10, 170, 4, III 8, 8, X 137, 6

कण्वि III 53, 8, IV 38, 6, V 4, 6, VIII 43, 7, IX 14, 5, 86, 26, 107, 26, X 73, 7, 113, 1

कण्वि III 58, 6, V 3, 8, X 109, 6, 122, 7, 124, 7

कण्वि I 72, 9, III 31, 9

कण्वि X 61, 6

कण्वि IV 21, 5, VIII 23, 19

कण्वि I 138, 2

कण्वि VII 36, 2

कण्वि इति VI 25, 4

कण्वि VI 58, 3, IX 69, 5, X 97, 2

कण्वि I 54, 3, 105, 16, 141, 8, VI 49, 8, VII 62, 1, VIII 93, 8, IX 3, 2, X 90, 12, 176, 4

कण्वि इति कण्वि VIII 31, 9

कण्वि VII 83, 2

कण्वि II 25, 1, VI 20, 3, VII 70, 6

कण्वि I 24, 9, 34, 8, 85, 6, 112, 24, 117, 8, 132, 1, II 22, 4, III 7, 10, 29, 1, IV 10, 7, V 60, 1, 64, 6, 73, 4, VI 18, 13, 51, 8, 58, 4, 60, 4, 74, 3, VII 84, 3, VIII 4, 3, 7, 8, 13, 17, 9, 5, 19, 10, 45, 32, 57, 3, IX 71, 6, 97, 58, X 40, 13, 42, 9, 43, 5, 102, 2, 135, 6

कृत् I 17, 7, 182, 4, VI. 59, 8, VII 2, 7,
67, 5, VIII 18, 16, X 24, 6, 39, 2,
143, 5

कृतस्य VII 11, 4.

कृता I 28, 2, III 1, 20, 30, 2, VI 61, 13,
VIII 10, 3, 77, 9, 101, 13, X 97, 5

कृताः III 35, 7, X 90, 15

कृतांश्च II 35, 5

कृतात् X 63, 8

कृतात् I 161, 4, X 53, 6

कृताति I 24, 14, 25, 11, 100, 9, 117, 4,
128, 7, II. 11, 6, 12, 4, 21, 3, III
38, 9, V 30, 3, 42, 6, VII 6, 1, 18,
14, 61, 6, 98, 5, VIII 32, 1, 63, 6,
IX 47, 2, X 34, 6, 112, 8

कृति I 168, 3

कृते V 17, 1, VII 57, 5, X 96, 9, 101, 3

कृतेन X 48, 3

कृतेभिः VIII 16, 6, X 111, 1

कृतिः VIII 90, 6

कृतये II 13, 10

कृत् I 92, 10, VIII 79, 1

कृत् VIII 16, 3

कृतो इति VI 18, 15

कृता X 85, 28, 29

कृतिना I 55, 6, VIII 67, 20

कृतिनापि II 15, 8, VII 21, 3

कृतं III 18, 4, 54, 1

कृतने VIII 24 25, X 144, 3

कृतः IX 65, 23

कृती I 161, 3, X 15, 12, 17, 2 109, 7,
159, 4

कृत्य VI 2, 8, IX 76 1, 77, 5, 84 5,
101, 2

कृत्य X 49, 7, 144 2

कृत्यांश्च IX 46, 1

कृत्यान् I 121, 7

कृत्याना VIII 25, 23

कृत्ये I 54, 6, VIII 5, 26, 8, 21, 50, 9

कृत्य X. 97, 9

कृष I. 112, 8, V 74, 5

कृषः X. 39, 8

कृषि I. 10, 11, 36, 14, II 9, 5², 17, 7, 8,
III 15, 3, 18, 5, IV 12, 4, VI 47, 10,
51, 13, VII 16, 6, VIII 26, 25, 53 6,
67, 12, 96, 8, 97, 8, IX 23, 3, 61,
28, 84, 1, 97, 27, 104, 6, X 42, 7,
93, 9

कृषि I 14, 7, 42, 6, 55, 7, 94, 9, 102, 4,
105, 5, 114, 2, 127, 11, 138, 2², II 2,
7, 23, 7, 30, 10, 41, 16, III 1, 19, 4,
2, 16, 5, IV 1, 3², 31, 15, V 18, 5,
51, 14, VI 5, 6, 23, 7, 46, 6, VII 25,
5, 27, 5, 32, 25, 42, 5, 77, 4, VIII
19, 12, 32, 9, 36, 6, 53, 4, 60, 14,
61, 13, 68, 12, 75, 2, 11, 80, 4-6, 90,
4, 91, 6, 93, 10, IX 4, 1, 64, 14, 78,
5, 113, 8, X 22, 15, 38, 2, 85, 45,
96, 11, 112, 10, 133, 4, 142, 1, 147, 5,
151, 2, 3, 166, 1, 167, 1, 171, 4,
186, 2

कृषुश्च X 27, 5

कृषुना IV 5, 14

कृषः VII 34, 15

कृतं VIII 45, 30

कृतं X 86, 20

कृततात् X 27, 23

कृषणत् X 74, 3

कृषणे X 99, 9

कृषण्यति VIII 39, 4

कृषते I 113, 10

कृषन्ति X 20, 3

कृत्य IX 99, 4

कृषमाय I 116, 14, 119, 8

कृषवत् VIII 46, 16

कृषयन् X 98, 7

कृषा I 127, 1, 128, 2, VI 2, 6, 15, 5,
VII 3, 9, VIII 23, 5, 8, IX 64, 28

कपीट X. 28, 8
 कपे VIII 4, 2
 कृशतस्वत I 126, 4
 कृशनिनं VII 18, 23
 कृशतेभिः X. 68, 11
 कृशनिः I 35, 4
 कृश VI 28, 6, VIII 75, 8, X. 40, 8
 कृशत्वं II 12, 6, VIII 59, 3, X 39, 3
 कृशानुः IV 27, 3
 कृशानु I 112, 21, X 64, 8
 कृशानौ. I 155, 2, IX 77, 2
 कृशापं X. 117, 3
 कृशे VIII 54, 2
 कृषु IV 57, 4
 कृषत् X 117, 7
 कृषु IV 57, 8
 कृषत् X 34, 13
 कृषि X 34, 13
 कृषे VIII 3, 20, 32, 3
 कृषे X 49, 7, 50, 5, 6
 कृष्ये I 4, 6, 36, 19, 52, 11, III 49, 1,
 IV 30, 2, V 19, 3, VII 31, 9, VIII
 5, 38, 6, 4, 74, 10, 75, 10, 103, 3, IX
 69, 7, 86, 37, X 50, 5, 60, 4, 119, 6
 कृषिस्पोतना VII 82, 9
 कृषिम् IV 38, 9
 कृषिभिः I 100, 10
 कृषिषु I 74, 2, II 2, 10, III 53, 16, VI
 46, 7, VIII 92, 18
 कृषिहांसं IX 71, 2
 कृषी I 7, 8, 160, 5, 189, 3, III 43, 7,
 59, 1, IV 17, 6, 7, 21, 2, 38, 10, VI
 18, 3, 31, 1, VII 19, 1, 85, 3, VIII
 24, 19, 62, 2, X 178, 3
 कृषीना I 59, 5, 177, 1, IV 17, 5, V 1, 6,
 VI 18, 2, 45, 16, VII 5, 5, 6, 1, 26,
 5, VIII 13, 9, 32, 19, 68, 7
 कृषे IV 42, 1

कृष्णस्थाना II 4, 6, VI 10, 4
 कृष्णः VIII 85, 3
 कृष्णः I 79, 2, IV. 17, 14, VIII. 96, 13,
 X 16, 6, 20, 9
 कृष्णर्गभा I 101, 1
 कृष्णसंहसः I 141, 7
 कृष्णसर्पिः VII. 8, 2
 कृष्णसमुत्तौ I 140, 3
 कृष्ण I 58, 4, 73, 7, 92, 5, 115, 5, 140,
 5, 164, 47, III 55, 11, IV 7, 9, VI
 9, 1, VII 3, 2, VIII 96, 14, X
 127, 7
 कृष्णपां VIII 73, 18
 कृष्णस्थानं VI 6, 1
 कृष्णस्थानीः II 20, 7
 कृष्णस्थानेनं VIII 23, 19
 कृष्णस्थपि II 4, 7.
 कृष्णस्थीतसः I 140, 4
 कृष्णस्थ VIII 85, 4
 कृष्णा I 35, 4, 113, 2, IV 3, 9, 16, 13,
 VI 60, 10, VIII 43, 6, IX 66, 24,
 X 21, 3, 61, 4, 89, 2
 कृष्णां X 94, 5
 कृष्णाः VI 47, 21
 कृष्णात् I 123, 1, 9
 कृष्णात् III 31, 21, VIII 41, 10
 कृष्णा I 113, 14, 130, 8, IX 41, 1, X
 3, 2
 कृष्णत्वं X 31, 11
 कृष्णस I 141, 8
 कृष्णानु I 62, 9, III 15, 3, VIII 93, 13
 कृष्णायं I 116, 23, 117, 7
 कृष्णी VII 71, 1
 कृष्णे इति III 31, 17, IV 48, 3
 कृष्णेन I 35, 2, 9
 कृष्णेभिः I 62, 8
 कृष्ण I 10, 9, VI 18, 15, VII 22, 4

कृष्ण I 54, 9, II 23, 14, III 52, 5, VI
21, 9, X 44, 4
के I 87, 1, 94, 9, 110, 2, III 45, 1, V
2, 5, 12, 4⁴, 52, 12, 61, 1, VI 52,
15, 67, 10, VII 56, 1, 103, 8, VIII
45, 4², 77, 1², IX 110, 6, X 19, 7,
20, 8, 50, 3³, 54, 3, 90, 10
केत I 24, 12
केत I 33, 1, II 38, 5, IV 26, 2, VII
18, 25, IX 21, 6, X 95, 5
केतप I 24, 7, 50, 1, 3, 191, 4, VII 78,
1, VIII 12, 7, 43, 5, IX 70, 3, 86,
5, 6, X 78, 7, 91, 5, III, 7
केतप I 166, 1, X, 37, 1
केतपेदा I 104, 3
केतसाप V 38, 3
केतस्य X 136, 6
केता I 55, 7
केतान् I 145, 3
केतु I 27, 12, 96, 6, 103, 1, 113 19,
124, 11, 127, 6, III 1, 17, 10, 4, 11,
3, 55, 2, 61, 3, V 17, 3, VII 63, 2,
67, 2, 76, 2, IX 86, 7, X 45, 6,
85 19, 89 12, 92, 1, 96, 4, 156, 5,
159, 11
केतुला I 3 12, 36, 14, 187, 6, V 44, 8,
60, 8, 66, 4, VI 7, 6, X 8, 1, 37, 9
केतु I 6, 3, 60, 1, 71, 2, 92, 1, 113 15,
124, 5, III 2, 14, 3, 3, 8, 8, 29, 5,
34, 4, IV 7, 4, 14, 2, V 7, 4, 11, 2,
34, 9, VI 2, 3, 7, 2, 5, 39, 3, 49, 2
VII 5, 5, 6, 2, 9, 1 30, 3 34, 6,
VIII 44, 10, 96, 4 IX 64, 8, X 1,
5, 2, 6, 88, 12, 139, 2
केतुसम् VI 47, 31
केतुसम् VIII 58, 3
केतु इति II 11, 6
केतन VIII 60 18
केतभि III 60, 7
केन I 76, 1, 87, 2, 165 2 X 15 6

केसनिपाता X 44 4
केनो इति VIII 66, 9
केपय X 44, 6
केभि VIII 103, 13
केपे VI 54, 7
केपलश्चण X 117, 6
केपलश्चादी X 117, 6
केपल I 7, 10, 13, 10, IV 25, 7, VII
98, 5
केपल I 57, 6, IV 35, 7, X 96, 13,
145, 2
केपला IV 25, 6, VIII 52, 3, X 138, 6
केपलान् X 51, 8
केपलाणि X 54 5
केपली X 173, 6
केपले X 51, 9
केपल्यता X 105, 5
केपलिन I 164, 44, VIII 1, 24
केपलिता I 10, 3, 82, 6, III 6, 6, 41 9,
VIII 14, 12, 17, 2, X 105, 2
केपलिनी I 140, 8, 151, 6
केपलिभि I 16, 4, VIII 97, 4
केपली X 102, 6, 136, 1⁵, 6, 7
कोकस्यातु VII 104, 22
कोपय I 54, 4
कोपयन् X 44, 8
कोपयण V 57, 3
कोप्या I 171, 3
कोश I 112, 11, II 16 5, VI 54 3 X
85 7
कोश I 135 2, III 32, 15, IV 17 16,
20, 6, V 53, 6, 59 8, 83, 8 VIII
72 8, IX 12 6 23 4, 36 2, 66
11 76, 5, 86, 1 3, 7 87 1 96, 20
103 3, 107, 12, 26, 108 9 X 42 2
कोशयो VI 47, 22
कोशा I 87, 2
कोशान् VI 47 23 IX 86, 20
कोशास्य VII 101, 4, VIII 2 8, IX 88 6
x y

कोशे VIII 20, 8, 22, 9, IX 75, 3, 77, 1,
X 100, 10

कोशेन I 130, 2

को X 90, 11²

कोरपाण VIII 3, 21

कोलिःनर IV 30, 14

कोशिक I 10, 11

कोसते I 121, 1

कोरपाण VIII 76, 11

कोरव I 55, 8, 89, 1, VII 48, 1, VIII
96, 3, X 64, 2

कोरवे X 27, 16

कोरु I 17, 5, 66, 3, 67, 1, 77, 3, 91, 5,
127, 9, 175, 5, III 11, 6, 52, 4, IV
21, 2, V 35, 1, VII 31, 5, IX 107,
3, X 104, 10

कोरुना I 141, 9, II 5, 4, 12, 1, 13, 11,
22, 3, III 54, 6, VII 90, 5, VIII
57, 1, IX 71, 9, X 8, 7, 31, 2, 91, 3

कोरुमा IV 39, 2, X 100, 12

कोरुमि I 91, 2, 100, 14, 132, 5, V 32,
5, 33, 8, VI 7, 4; VIII 63, 1, IX.
97, 30, X 87, 1, 95, 9, 105, 6

कोरु I 2, 8, 19, 2, 42, 7-9, 64, 13, 68,
2, 5, 80, 15, 123, 8, 13, 151, 2,
156, 4, II 16, 2, 4, 30, 6, III 1, 5,
45, 3, IV 10, 1, 20, 3, 40, 4, 42, 1,
V 31, 11, 85, 2, VI 9, 5, 16, 8, 36,
2, VII 3, 10, 5, 6, 11, 4, 32, 26,
60, 6, VIII 7, 24, 12, 11, 13, 1; 15,
7, 33, 17, 42, 3, 53, 6, 62, 7, 10, 63,
5, 70, 13, IX 4, 3, 86, 43, X 11, 3,
25, 1, 4, 30, 12, 36, 10, 37, 5, 48, 3,
56, 4, 64, 7, 120, 3, 140, 4, 159, 2

कोरुमान् II 23, 15

कोरुमना X 59, 1

कोरुमता I 183, 2

कोरुमान् I 62, 12, IV 41, 1, IX 90, 6,
X 113, 1

कोरुपति IV 24, 4, X 64, 2

कोरुविन् IX 44, 6, 63, 24, 86, 48, X
2, 5

कोरुविन्तं IX 108, 1

कोरुविदे III 40, 2

कोरुविदा II 39, 2

कोरुन् IX 72, 5

कोरुना IV 31, 5

कोरुत IV 10, 2

कोरुत X 95, 3

कोरुव VII 89, 3, VIII 78, 7

कोरुवा I 39, 1, 65, 5, 69, 1, 73, 2, 81, 4,
128, 4², 5, 138, 3², 141, 6, 142, 2,
145, 2, 165, 7, 190, 3, III 2, 3, 6, 5,
9, 6, IV 1, 1, 5, 7, 12, 1, 21, 10,
28, 3, 33, 9, V 10, 2, 17, 4, 29, 5,
7, 87, 2, VI 2, 8, 5, 3, 14, 4, 16,
26, 17, 6, 48, 4, 68, 9, VII 4, 5,
21, 6, 28, 2, 61, 2, 62, 1, 76, 1, VIII
19, 29, 33, 6, 61, 4, 66, 4, 10, 88,
4, 97, 10, 102, 8, IX 16, 2, 4, 86,
13, 102, 8, X 29, 7, 61, 1, 83, 5,
84, 6, 144, 6²

कोरुवमपाव V 33, 9

कोरुवे I 111, 2, 135, 1, IV 37, 2, V 43,
5, VI 40, 2, VII 25, 4, IX 36, 3,
100, 5, 109, 2, 10, X 57, 4

कोरु IX 97, 18, 28

कोरु VII 5, 7

कोरु I 141, 3

कोरु IV 2, 14

कोरु II 42, 3, V 83, 7

कोरुन् I 36, 8, 173, 3

कोरुन् X 44, 8, 95, 13

कोरुति I 100, 13

कोरुवद्वये X 100, 2

कोरुव V 53, 6

कोरुन् III 26, 3, IX 38, 6, 42, 4, 96, 22;
97, 33

कोरुव VII 42, 1

अदिति X. १५, २ .
 अदय VI ४७, ३०
 अदमि X ३८, १
 अदती इति II १२, ८, VI २५, ४, X १२१, ६
 अमपाय VI ७०, ३
 अमपे इति I १५५, ५
 अमते I. १४४, १
 अमस IV १८, ११, VIII १, ४, ८१, ७
 अमोम VI ४९, १५
 अमिष्ट I १५५, ४
 अमिष्ट VIII ६३, ९
 अमिष्ट I १८२, ३
 अमी I ५१, ६
 अमु VII ३२, २७
 अमृणस्य V ४४ ९
 अमिय I १६२, ९, १०
 अमिपा X ८७, १६
 अमिपु X ८७, ५
 अम्यः चर् X १६, १०, ८७, ५
 अम्यः चर् X ८७, २, १९
 अम्यः चर् X १६, ९, १६२, २
 अम्यः चर् VII १०४, २
 अम्यः चाह्न X १६, ११
 अमृणस्य I १३२, २
 अमृण I ५८ ३ १३९ १, V ७, ८, १०, २, IX
 ८६, १९, १०२, १ X ६१, १
 अमृण I १३४, २^१, X ९२, ६
 अमृणस्य X १३२, २
 अमृणस्य I १३४, ४
 अमृण X १६४, १
 अमृण I १०५ ६, V ५३ ११
 अमृण IX ७०, ८, X ११२, ९
 अमृण III ४१, ३, VIII ९० ३
 अमृणस्य VI ५२ २, VII ३५ १४
 अमृणस्य X ५५ ७
 अमृणस्य V २९, १५
 अमृण X ३२, ९

अमृणस्य VI २३, ६
 अमृण V ४४, ४, VIII ८७, १, IX ९, ६
 अमृण इति I १६६, ६
 अमृण I ३०, १, II १७, ६, २२, २, VIII २०,
 २४, २२, १२, ५१, ८
 अमृणस्य IV २४, १०
 अमृणस्य IX. ६६, २९, X ३४, ८
 अमृणस्य V ६०, ३
 अमृणस्य V १९ ५, IX ८०, ३, ८६, २६, ४४,
 ९६, २१, १०८, ५, ११०, १०, X. ७९, ६
 अमृणस्य IV ४, ९, IX २१, ३
 अमृणस्य IX. ६, ५, ४५, ५, ९७, ९, १०६, ११
 अमृणस्य I १६६, २, VIII १३, ८
 अमृणस्य X ८५ १८, ४२
 अमृण I ३७, १, ५
 अमृणस्य I ८७, ३, X ७८, ६, ९४, १४, ९५, ९
 अमृण IX २०, ७
 अमृणस्य X ३, ५
 अमृण X ४३, ८
 अमृण V १५, ३
 अमृण VII ५०, ८
 अमृण V ५३, ९
 अमृण X ७५ ६
 अमृणस्य X २७, १८
 अमृणस्य X ९४, ४
 अमृणस्य IV ३८, ५
 अमृण X २८, ४
 अमृण VI ४६, १४
 अमृण I ३४, ९^२, ३५, ७, ३८, २^३, ३^१ १०५ ४, ५
 १६१, ४, १२, १६४, ४, १७, १६५ ६, १६८,
 ६^२, II ३३ ७, III ३०, ३, ६२, १, IV ५१,
 ६, V ३०, १, ६१, २^३, VI १६, १७, ६३ १,
 VII ८८, ५, VIII १, ७^३, ७, २०, ६४ ७,
 १००, १०, X ३४, १०, ४०, १४, ५१, २, ८५
 १५^२, ८६, २२, १११, ८^३, १६८, ३
 अमृणस्य I ३८, ३
 अमृण VI १३, २
 अमृण I २४, ६, ४०, ८, ५४ ८, ११, १३६, १, ३

157 2, 6, 160, 5, 162, 22, III 38 5,
 IV 17, 1, 21, 1, V 27, 6, 34, 9, 52,
 6, 64, 6, 66, 2, 67, 1, 68, 3, VI 8, 6,
 25, 8, 50, 3, 67, 5, 6, VII 18, 25, 34,
 11, 66, 11, VIII 25 8, 35, 17, X
 180, 3
 शतसिख I 25, 5
 शतसिखी VI 26, 8
 शतसिख V 44, 10
 शतसिख X 60, 5
 शतसिख IV 4, 8, VIII 19, 33, 37, 7
 शतसिख I 113, 6, III 38, 3, VII 21, 7, 28,
 3, 30, 1, VIII 22, 7, 37, 6, X 18, 9
 शतसिख VII 104, 13
 शतसिख IV 12, 3, 42, 1, V 69, 1, X
 109, 3
 शतसिख VIII 25, 8
 शतसिख VII 64, 2
 शतसिख X 66, 8
 शतसिख VIII 67, 1
 शतसिख I 25 17
 शतसिख I 130, 4, X 106, 7
 शतसिख X 95, 15
 शतसिख I 44, 8, 64, 8, 116 4, II 2 2, VI
 52, 15, VII 15, 8, VIII 41, 3, X 77, 2
 शतसिख I 70, 4, 79, 6, IV 16, 19 VIII 19,
 31, 26 3
 शतसिख IX 99 2
 शतसिख IV 53 7
 शतसिख III 49 4
 शतसिख III 55 17 VII 10, 5, VIII
 71, 2
 शतसिख I 70, 3, X 29 1
 शतसिख II 29 2
 शतसिख II 28, 3
 शतसिख X 104, 6
 शतसिख I 103 1, V 52, 3, VIII 20 26 X,
 59, 8, 9

शतसिख I 25 18, III 8, 7, IV 30, 12, VII
 27, 3, VIII 43, 6, 45, 32, 60, 7, X
 10, 1, 65, 11
 शतसिख II 33, 1
 शतसिख II 14, 11, VII 46, 2
 शतसिख I 144, 7, III 8, 1, V 12, 6, VII 66,
 5, VIII 15, 9, 63, 7, 64, 4
 शतसिख VI 23 10, VII 20, 6
 शतसिख VIII 69, 11, X 106, 7
 शतसिख VI 51, 4
 शतसिख X 65, 8
 शतसिख V 42, 11
 शतसिख I 32, 15, 51, 14, X 120, 8
 शतसिख I 114, 10
 शतसिख VIII 19 10
 शतसिख I 106, 4, 125, 3
 शतसिख I 114 3
 शतसिख I 114 1, 2, X 92, 9
 शतसिख VI 51, 7, X 30, 12
 शतसिख IX 95, 5
 शतसिख I 112, 3
 शतसिख I 24, 14, III 25, 3
 शतसिख VII 100, 5, VIII 19 35, X 140 5
 शतसिख VII 64, 2
 शतसिख X 9 5
 शतसिख VII 93 2
 शतसिख I 40, 7, 132, 3, 133 7, II 11, 14,
 III 2, 6, 13, 3 2, 11, 7, 40, 4, IV
 53 7, V 48, 4, VI 2, 5, 49 15, VII
 1, 12, 59 2, VIII 47 4, IX 82, 3,
 97, 26, X 47, 8, 63 5
 शतसिख III 46, 2
 शतसिख IV 5 11, VI 13, 2, X 91, 3
 शतसिख IV 20, 8, V 9, 2, VI 71, 6, VIII
 61, 14
 शतसिख IV 54, 5
 शतसिख I 111, 2
 शतसिख I 36, 8, 123 1, IV 53 6, V 65,
 4, VI 50, 3, VII 60, 12, VIII 15 13

68, 12, IX 9, 2, 109, 3, X 9, 3, 58,
1, 99, 8

द्ये I. 74, 4, 86, 1, V 64, 4, 5, VI 25,
6, VIII 2, 7, X 22, 1, 118, 1.

द्येय VII 46, 2

द्येयु V 23, 4, VIII 84, 8, X 8, 2

द्येय II 27, 15

द्ये IX 35, 3, 61, 3

द्ये IX 6, 2, 17, 8

द्ये IX 109, 8

द्ये IX 86, 20

द्ये I 164, 42, V 59, 2, VIII 13, 4

द्ये I 63, 8

द्ये I 116, 9

द्ये II 11, 1, X 46, 1

द्ये VIII 49, 6

द्ये I 72, 10, 90, 6, 125, 4, 164, 42,
V 62, 4, 66, 5, VIII 50, 4, X 13, 5

द्ये I 181, 7

द्ये VII 34, 2

द्ये IV 19, 6

द्ये IX 86, 37

द्ये I 27, 6

द्या I 133, 6, IV 17, 1, 22, 4, 28, 5, X
2, 6, 22, 14, 31, 5

द्या VI 6, 5

द्या I 67, 3, 95, 10, 96, 7, 158, 4, 174, 7,
183, 2, 189, 3, II 20, 7, III 32, 11,
VI 6, 4, 17, 7, 18, 13, 22, 8, VII 18,
16, IX 71, 9, X 31, 9, 74, 2

द्या IV 2, 16, 19, 4, VI 51, 11, X 45,
4, 176, 1

द्या II 39, 7, VI 5, 2, X 106, 10

द्या VIII 70, 4

द्या IX 85, 11

द्या VI 15, 5

द्या X 12, 1

द्या I 127, 10, V 64, 2

द्या VI 75, 7

द्या X 27, 13

द्या X 27, 4

द्या X 161, 2

द्या VIII 25, 5

द्या I 33, 6, 100, 7, 151, 3, III 18, 1,

IV 24, 4, 38, 5, V 1, 10, 32, 10, 36,

6, VI 1, 5, VII 28, 4, VIII 16, 9,

IX 89, 6

द्या I 65, 3, 151, 4, IV 5, 15

द्या III 13, 4, VI 61, 3, X 89, 11

द्या I 73, 4, II 2, 3, VII 88, 7

द्या III 3, 9, 14, 4, V 37, 4, VI 65,

1, VII 65, 2, 75, 4, 79, 1, VIII 6, 26

द्या I 7, 9, 59, 1, 72, 7, 176, 3, 177,

3, III 20, 4, 34, 2, V 7, 1, 35, 2,

VI 32, 4, 46, 7, VII 98, 1, VIII 67,

13, X 78, 1, 187, 1

द्या II 30, 5

द्या III 23, 3, V 43, 4, IX 8, 4, 14, 7,

15, 8, 46, 6, 61, 7, 79, 4, 80, 4, 5,

85, 7, 86, 27, 97, 12

द्या IV 40, 4

द्या IV 58, 6

द्या IV 27, 3, X 181, 1

द्या IX 97, 57

द्या I 129, 8

द्या VII 46, 1

द्या IX 90, 3

द्या IV 8, 8

द्या II 24, 8

द्या I 126, 1

द्या IV 25, 8, VII 88, 7, VIII 83, 6

द्या I 117, 5, II 11, 5, 12, 11, III

30, 8, 39, 5, IV 17, 13, X 68, 8

द्या VII 74, 6, X 51, 2, 125, 4

द्या II 9, 5

द्या I 62, 12

द्या VI 45, 3

z z

क्षीरःपाक VIII 77, 10
 क्षीर I. 164, 7, IX 67, 32, X 87, 16
 क्षीरिण I 104, 3
 क्षीरे VIII 2, 9.
 क्षु X 61, 12
 क्षुद्रःइव I 129, 6
 क्षुद्रःइव VIII 49, 4
 क्षुप VIII 66, 14, X 43, 3
 क्षुप VIII 60, 20, X 42, 10, 117, 1
 क्षुपे VII 1, 19
 क्षुप्यत्स्य I 104, 7
 क्षुभा V 41, 13
 क्षुभत् IX 86, 18
 क्षुभते II 1, 10; X 116, 2
 क्षुभति IV 2, 18
 क्षुभती X 11, 3
 क्षुभती X 2, 6
 क्षुभते I 30, 13, X 31, 5
 क्षुभते II 4, 8, 9, 5, VIII 81, 1, 88, 2,
 X 38, 2
 क्षुभःइव I 84, 8
 क्षुर VIII 4, 16, X 28, 9
 क्षुरा I 166, 10
 क्षे IV 3, 6
 क्षेति III 55 4, 7, V 37, 4, VII 32 9,
 VIII 84, 9, X 40, 11
 क्षेति I 64, 13, 83, 3, 93, 2, II 27, 13,
 III 55, 21, IV 1, 9, 50, 8, V 61, 19,
 VIII 39, 9, IX 12, 3, 72, 3, X 91,
 2, 124, 8, 136, 5
 क्षेतःजेपे I 33 15
 क्षेत I 100, 18, III 31, 15, V 45, 9, VI
 47, 20, IX 85, 4, 91, 6, X 33, 6
 क्षेतःइव I 110, 5
 क्षेतःपित् IV 70, 9
 क्षेतःपित् X 25, 8
 क्षेतःपिदं X 32, 7
 क्षेतःपिदं X 32, 7

क्षेतःसाता VII 19, 3
 क्षेतःसाथं VIII 31, 14
 क्षेतःसाथं III 8, 7
 क्षेतःसा IV 38, 1
 क्षेतस्य I 112, 22, IV 57, 1-3, VII 35,
 10, X 66, 13
 क्षेताणि VI 61, 14
 क्षेतात् I 119, 7, V 2, 3, 4
 क्षेतां VII 100, 4
 क्षेते V 62, 7
 क्षेपयत् V 9, 7
 क्षेपौ X 51, 6
 क्षेप I 67, 1, X 20, 6
 क्षेपःक्षमासः X. 94, 12
 क्षेम I 66, 2, X 124, 7
 क्षेपःयते IV 33, 10, V 47, 4
 क्षेपःयते III 7, 2
 क्षेमस्य I 100, 7, VII 82, 4, VIII 37, 5
 क्षेमांसः VIII 19, 8
 क्षेमे V 37, 5, VII 54, 3, 86, 8, X 27, 4,
 89, 10
 क्षेमण I 55, 4, VII 82, 5
 क्षेमेभिः VIII 84, 9
 क्षेम्या X 28, 5
 क्षेपत् VI 3, 1
 क्षेपि VII 18, 2
 क्षेपि VI 4, 4, X 51, 5
 क्षेपत II 4, 3
 क्षीत IX 97, 3
 क्षीतःवत् VI 2, 1
 क्षीतःपथेषु I 112, 13
 क्षीतां VIII 71, 12
 क्षो IX 97, 22
 क्षोण्य X 22, 9
 क्षोणस्य I 117, 8
 क्षोणी इति I 180, 5, VIII 7, 22, 52, 10,
 99, 6
 क्षोणी I 54, 1, 173, 7, VIII 3, 10, 13 17

द्योतीः इव I 57, 4
 द्योतीभिः II 34, 13, X 95, 9
 द्योतीभ्यां II 16, 3
 द्योदः I 65, 3², 66, 5, 92, 12, 180, 4, II
 25, 3, VI 17, 12, VIII 25, 15, X 56,
 7, 61, 2
 द्योदति VII 58, 1
 द्योदते V 58, 6
 द्योदस I 182, 5
 द्योदसा I 112, 12, V 53, 7, VII 95, 1
 द्योभण X 103, 1
 द्योवेण इव II 39, 7
 द्योभिः X 23, 2
 द्य I 100, 15
 द्यया I 55, 6, V 84, 3, VII 46, 3, X
 61, 7, 89, 3
 द्यिका X 87, 7.

ख

खनः कुत् VI 18, 2, VII 20, 3, VIII 1, 7
 खनः कुत् I 102, 6
 खदिस्स III 53, 19
 खनमान I 179, 6
 खनाभिः X 97, 20
 खनाभिः X 145, 1
 खनाता X 97, 20
 खनिस्त्रिमा VII 49, 2
 खनिस्त्रि I 179, 6
 ख IV 11, 2, X 156, 3
 खरः कुत् X 106, 7
 खरमया X 106, 7
 खरीला इव VII 104, 17
 खलुं X 34, 14
 खले X 48, 7
 खाता IV 50, 3
 खादः सखा V 45, 2
 खादति I 158, 4

खादय I 64, 7
 खादय I 166, 9, V 54, 11, VII 56, 13
 खादि I 168, 3
 खादिन II 34, 2
 खादिन VI 16, 40
 खादिषु V 53, 4, X 38, 1
 खादिस्सु V 58, 2
 खानि II 15, 3, IV 28, 1, V 32, 1, VII
 82, 3
 खा II 28, 5, VI 36, 4
 खाथे IV 32, 17
 खिदन् IV 28, 2.
 खिदति IV 25, 7
 खिद V 84, 1
 खिद VI 22, 4
 खित्वा X 142, 3
 खित्वे VI 28, 2.
 खुदन् X 101, 12
 खृगला इव II 39, 4
 खे VIII 77, 3, 91, 7²
 खेदया VIII 72, 8, 77, 3
 खेदा I 116, 4
 खेलस्य I 116, 15
 ख्य VI 15, 15
 ख्य I 4, 3, VI 48, 19, VIII 65, 9
 ख्यत् X 53, 2
 ख्यत् VII 36, 7, VIII 79, 2
 ख्यात VIII 47, 11
 ख्यात V 65, 6, VIII 22, 14, 73, 15
 ख्यत् III 31, 12
 ख्यन् I 162, 1, VII 93, 8, X 10, 2
 ख्य VII 86, 2

ग

गने X 75, 5
 गच्छ VI 75, 16
 गच्छ X 16, 3², 85, 26, 155, 1, 3
 गच्छत् X 15, 11

गच्छत I 34, 10, V 75, 3, VIII 8, 1, 85,
1, 6

गच्छत I 34, 7, 47, 3, 135, 7², IV 46, 5,
49, 3, V 75, 7, VI 60, 9, 14, VIII
35, 4, 10, 73, 14

गच्छतात् X 154, 1, 5

गच्छता I 21, 4, 22, 1, X 16, 5

गच्छति IX 98, 7, X 86, 12

गच्छति I 1, 4, 16, 8, 18, 8, 41, 6, 83, 1,
125, 5, II 25 4, VIII 64, 8, IX 7,
7, 15 6, 86, 12, X 14, 13, 86, 10

गच्छतु IX 63, 22, 97, 6, X 16, 3, 9

गच्छते IX 93, 2

गच्छप V 55, 7

गच्छप I 161, 11, VI 52, 8

गच्छप I 22, 4, 112, 18, 117, 2, 151, 7,
IV 43 3, VII 69, 2, 74, 1, 82, 7,
VIII 9, 6, X 41, 2, 3

गच्छप IV 45, 4, V 74 3, VIII 35 7, 13
X 40, 3

गच्छथ L 191, 2

गच्छन् IV 38, 4, V 45 9 IX 15, 1 25,
5, 38, 1, 4, 61, 25, 90, 1

गच्छत IX 8, 2, 63 6

गच्छति I 145, 4

गच्छति I 85 11, 145 3, X 117, 1, 168, 2

गच्छतु IX 81, 4, 101, 4

गच्छति IV 31, 5

गच्छति VIII 93, 6, IX 20 7 67, 19

गच्छत् X 14, 8²

गच्छा VI 35, 3

गच्छात् X 108, 3

गच्छाति L 16 ■

गच्छाति VII 33, 14

गच्छाप VIII 7, 30

गच्छान् VIII 79 5

गच्छान् X 10, 10

गच्छ I 87, 4², III 35 9 V 61, 13 VII
56, 7, L 137, 5

गच्छयति II. 23, 1

गच्छयते X 112, 9

गच्छ I 14, 3, 38, 15, 64, 12, IV 35, 3,
V 44, 12, 52, 13, 14, 53, 10, 56, 1,
58, 1, 2, VI 56, 5, VIII 94, 12, IX
32, 3, X 36, 7, 77, 1

गच्छयत् III 26, 6, V 53, 11

गच्छयति V 60, 8

गच्छयति VIII 23, 4

गच्छयति I 64, 9

गच्छयते V 1, 3, X 34, 12.

गच्छा V 79, 5

गच्छानां II 23, 1

गच्छाप VII 58, 1

गच्छे VI 40, 1, VIII 46, 31

गच्छे I 23, 7, 117, 3, III 32, 2, IV 50,
5, VII 9, 5, IX 96, 17, X 103 3

गच्छेत् X 112, 9

गच्छे I 6, 8

गच्छां III 7, 5

गच्छ I 3 7, 106, 2, II 41, 13, V 51, 2,
VII 59, 10, VIII 20, 2, 10, IX 5,
11, X 15 4, 77, 4

गच्छयत् X 18, 8

गच्छ VII 58, 3

गच्छ I 105 4, 119, 4, II 37, 5

गच्छ I 2, 4, 46, 13, 47, 7, 9, 112 1-23,
135 4², III 12, 1, 58, 4, 9 IV 46,
5, V 5 7, 71, 3, 73, 1, 74, 6, VI 59,
10, 60, 8, 15, VII 70, 1, 73 4, 82,
8, 83 3, 94 7, VIII 5 13, 16, 30,
8, 6, 10, 5, 22, 5, 10, 12, 26, 8, 9,
38, 4 7, 73, 10, 87, 1, 6, L 61 4

गच्छि V 64 3

गच्छाय VIII 100 8

गच्छी IV 41, 5

गच्छ VIII 20, 16

गच्छि VIII 98, 4

गद्य IV 16, 11, 16
 गद्य VI 10 6, 26, 2
 गद्य IV 38, 4
 गद्य VII 50, 1
 गद्य X 41, 1
 गद्य VI 75 3
 गद्य I 38 2, 39, 7, 9, V 87, 9, VIII 27, 5
 गद्य VI 49, 11
 गद्य I 3 8, V 43 10, VIII 20, 1
 गद्य II 36 3, VIII 54, 3
 गद्य II 34, 5, 6, V 57, 1, VII 43 4, 59 5, VIII 7, 11, 27
 गद्य V 43 8, VIII 87, 4
 गद्य I 135 5, 137, 1, 3, 151, 7, II 39 3 V 71, 1, VI 63 2, VII 68 2, VIII 8, 7, 17, 9 1
 गद्य I 46, 7
 गद्य X 95 14
 गद्य I 86, 3, II 23, 13, 41 2, IV 29 4, V 30, 1, VI 23 4, 44 15, VIII 71, 5
 गद्य III 26 6
 गद्य I 9 9
 गद्य I 17, 2, VIII 5 5, 13 10, 22 3
 गद्य I 175 2, 186, 6, V 43 8, 11, 13, VII 18 4, VIII 63 4
 गद्य I 89 9, III 54 18
 गद्य I 162 10
 गद्य I 163 2, IX 83 4 85, 12 X 10 4, 85 40, 41, 123 4 139 5 6 177, 2
 गद्य VIII 1, 11, 77, 5 IX 86 36, X 139 4
 गद्य I 22, 14
 गद्य IX 113 3
 गद्य X 136 6
 गद्य III 38 6
 गद्य X 85, 4

गद्य X 11, 2
 गद्य I 126, 7
 गद्य II 28, 7, VI 61, 14
 गद्य VIII 69, 7
 गद्य IX 86, 34
 गद्य II 14, 8
 गद्य I 54, 4
 गद्य VI 19 3, VII 37, 3
 गद्य I 62, 12, II 18, 8, VI 20, 9, X 44, 2, 61, 3, 73 8
 गद्य I 64, 10, 82 6, 88 6, 130, 4, III 60, 5, V 54, 11, 86, 3, VI 29 2 45 18, VIII 12, 7, IX 10 2, 13 7 20, 6, 36, 4, 64, 5, 65 6, 71, 3, 76, 2, 107, 13, 110, 5, X 96, 3
 गद्य III 32 16, VII 33 8
 गद्य I 91, 3, 108, 2, III 46, 4 IV 5 5, 6, V 85 1, X 47, 3, 129 1
 गद्य I 35 7
 गद्य I 24, 9, VII 32, 6
 गद्य II 27, 3, VI 75 9, VIII 16 4, X 108, 4
 गद्य VIII 67, 11
 गद्य X 178, 2
 गद्य IV 23 10, 42, 3, 56, 3
 गद्य VIII 3, 14, 33 2, 8, X 16 14
 गद्य I 5 3, 178 2, III 13 1, VI 45 24, VII 32 10, 11 97, 1, VIII 1, 27, 40, 2, IX 40 2
 गद्य I 1, 5, 30, 8, III 10 4, IV 55 10, V 36 1, 46, 5 6, VIII 1 27, 2 26, 18, 7, 33, 9, 61, 1, 72 1 102, 9
 गद्य VII 73 4
 गद्य IV 43 4
 गद्य I 154 6
 गद्य X 44 5

गमन् I 89, 7, VIII 54, 3, IX 5, 8, X
 108, 8
 गमति VII 34, 20
 गर्भे IV 35, 1.
 गमदु I 107, 2, 186, 2, VI 49, 1, X 15
 5, 35, 13
 गम VII 89, 1
 गमय V 5, 10, X 152, 4
 गमयावति X 145, 4
 गमानि IV 18, 2, 3
 गमात VII 92, 27, X 9, 3
 गमिष्ट X 106, 3, 4
 गमिष्ठा I 118, 3, V 76, 2
 गमेन VIII 45, 10, 46, 9, 51, 5
 गमेन IV 5, 13, V 42, 18, VII 67, 6,
 84, 5, X 40, 11
 गमेसहि V 51, 15, VI 54, 2, VII 81, 2
 गमेय I 158, 3
 गमेरपु X 106, 9
 गमीर II 21, 4
 गमीरश्चेत्ता VIII 8, 2
 गमीरवा VI 18, 10
 गमीरश्चैपता X 62, 5
 गमीरश्शत VII 87, 6
 गभीरान् III 45, 3
 गभीरार्थ VI 62, 9
 गभीरि VI 24, 8
 गभीरिण्यु VI 24, 9
 गम्वा I 163, 13
 गम्वा I 181, 3, 5, 186, 6, 187, 7, V 41,
 18, X 3, 7
 गर्भे VI 2, 8, X 64, 16
 गर्भे I 74, 2, V 10, 3, 44, 7, VI 71, 3,
 74, 2, VII 18, 13, 32, 7, VIII 24,
 22, 45, 13, IX 23, 3, 81, 3, X 66,
 3, 99, 5
 गर्भस्थापन IX 104, 2
 गर्भस्थाने I 91, 12, 19, VII 54, 2

गयस्य VII 19, 1
 गर्भे VIII 41, 7
 गयेन X 63, 17
 गरन् I 158, 5
 गरुमान् I 164, 46, X 149, 3
 गोट VIII 69, 9
 गर्तश्चाहनिव I 124, 7
 गर्तं V 62, 8, 68, 5, VII 64, 4
 गर्तुस्तद II 33, 11
 गर्तं V 62, 5, VI 20, 9
 गर्दभ I 29, 5, III 53, 23
 गर्दभानां VIII 56, 3
 गर्भे IX 82, 4
 गर्भे I 70, 2⁴, 95, 4, 152, 3, 164, 9, II
 1, 14, 10, 3, III 1, 12, 5, 3, 29, 11,
 31, 3, V 2, 2, 45, 3, 78, 7, VI 15,
 1, 47, 28, VII 9, 3, VIII 12, 11,
 IX 68, 5, 97, 41, X 1, 2, 8, 2, 27,
 14, 30, 8, 45, 6, 79, 4, 168, 4
 गर्भे इव III 29, 2
 गर्भेऽन्त I 6, 4
 गर्भेऽधि I 30, 4
 गर्भे I 95, 2, 130, 3, 156, 3, 157, 5,
 164, 33, 52, 173, 3, 185, 2, II 18,
 2, 35, 13, III 1, 6, 10, 13, 2, 10,
 27, 9, 31, 2, 7, 46, 5, 57, 3, IV 7,
 9, 19, 5, V 41, 10, 47, 4, 58, 7, 83,
 1, 7, VI 48, 5, 52, 16, 66, 3, 67, 4,
 VII 4, 5, 101, 1, 102, 2, VIII 6, 20,
 IX 19, 5, 74, 5, 77, 4, 83, 3, 102, 6,
 X 21, 8, 27, 16, 46, 5, 68, 7, 82, 5,
 91, 6, 121, 7, 162, 1, 183, 3, 184, 1,
 2³, 3
 गर्भेरता I 164, 8
 गर्भे X 73, 2
 गर्भिणीषु III 29, 2
 गर्भे I 65, 10, 148, 5, IV 27, 1, VI 16,
 35, VIII 43, 9, 83, 8, X 10, 5, 53,
 11, 177, 2

गर्भेश्वर I 146, 5

गर्भेश्वर IV 3, 5

गर्भेश्वर VIII 1, 20

गर्भेश्वर IV 21, 8

गर्भेश्वर V 30, 7

गर्भेश्वर I 10, 7, 31, 12, 33, 1, 81, 7, 93, 2,

101, 4, 122, 7, 124, 5, 11, 164, 3,

11, 23, 18, 111 31, 4, IV 1, 19, 32,

18, 51, 8, 52, 2, 3, 5, V. 30, 4,

11-13, 45, 2, 56, 5, 86, 3, VI 65, 5,

72, 4, VII 76, 6, 77, 2, 98, 6, 102,

2, 103, 2, 10, 104, 10, VIII 4, 20,

36, 5, 46, 22, 51, 2, 61, 6, IX 65,

17, 66, 29, 72, 4, 77, 4, 81, 1, X

• 48, 9, 49, 10, 87, 18, 102, 5, 9, 108,

3, 9, 166, 1

गर्भेश्वर I 130, 3, V 59, 3, VI 24, 4

गर्भेश्वर I 119, 6, IV 58, 4, VI 46, 14, 56,

3, X 94, 9, 106, 10, 116, 4

गर्भेश्वर V 1, 12

गर्भेश्वर X 150, 5

गर्भेश्वर I 43, 2, 6, VI 45, 22, VIII 5, 20,

30, 4, 47, 12, 68, 13, 92, 25, IX 11,

3, 7, 61, 15

गर्भेश्वर III 31, 9, IV 1, 15, VI 46, 10

गर्भेश्वर VI 45, 26

गर्भेश्वर III 33, 11, IX 87, 7, 96, 1

गर्भेश्वर I 33, 1, IV 17, 16, VII 32, 23,

83, 1, X 160, 5

गर्भेश्वर VIII 2, 35

गर्भेश्वर I 131, 3

गर्भेश्वर I 72, 8, 126, 3, 140, 13, III 32, 16,

IV 2, 17, 58, 10, V 29, 12, 34, 8,

52, 17, 61, 5, VI 17, 1, VII 90, 4,

92, 3, VIII 21, 10, IX 108, 6

गर्भेश्वर X 48, 4

गर्भेश्वर VIII 93, 17

गर्भेश्वर IX 70, 7

गर्भेश्वर IX 36, 6, 98, 3

गर्भेश्वर L 151, 1, III 33, 12, VII 18, 14

गर्भेश्वर I 131, 3, V 30, 15, VIII 66, 3

गर्भेश्वर VI 44, 12, VII 67, 9

गर्भेश्वर V 79, 7, VII 18, 7, VIII. 1, 17,

IX 14, 6, 64, 4, 87, 5

गर्भेश्वर VIII 34, 14, IX 8, 6, 22, 7,

62, 23

गर्भेश्वर I 51, 14, III 31, 8, IV 23, 10,

31, 14, VI 41, 2, VII 31, 3, VIII

53, 8, 78, 9, IX 27, 4, 97, 15

गर्भेश्वर IX 74, 3, X 14, 2, 80, 6

गर्भेश्वर III 62, 16, V 66, 3, VII 62, 5,

65, 4, 77, 4, VIII 5, 6, IX 78, 5,

85, 8

गर्भेश्वर I 25, 16

गर्भेश्वर VIII 13, 22, IX 101, 16

गर्भेश्वर VI 60, 14, VIII 73, 14

गर्भेश्वर VIII 46, 10

गर्भेश्वर I 132, 6, X 129, 1

गर्भेश्वर I 4, 2, 3, 6, 9, 14, 2, 16, 4, 5,

19, 1-9, 23, 1, 23, 30, 22, 49, 1, 84,

1, 139, 6², 142, 13², II 6, 6, 41, 1,

2, III 1, 19, 37, 12², 42, 2, 44, 1,

IV 32, 1, 5, V 5, 9, 26, 4, 51, 1,

3, VI 22, 11, 41, 1, 54, 7, VII 32,

1, VIII 1, 9, 16, 3, 17, 4, 2, 3, 10,

13, 13, 14, 18, 4, 21, 4, 24, 7, 26,

20, 32, 6, 34, 6, 12, 46, 9, 49, 7,

50, 7, 60, 4, 65, 9, 66, 8, 12, 82, 4,

95, 8, 97, 5, 99, 1, IX 65, 5, 72, 9,

X 14, 5, 38, 5, 150, 1², 167, 2

गर्भेश्वर I 10, 8, 32, 12, 33, 3, 10, 61, 10,

62, 2, 3, 83, 5, 84, 16, 91, 22, 92,

2, 93, 4, 101, 5, 103, 5, 118, 2, 126,

5, 174, 4, II 12, 3, 14, 3, 19, 3, 21,

5, 24, 3, 14, 34, 1, 36, 1, III 30,

10, 21, 31, 21, 39, 5, 44, 5, 50, 3,

IV 1, 15, 17, 10, 11, 32, 22, V 14

4, 29, 3, 45, 7, 8, 62, 3, VI 17, 3,

5, 6, 23, 4, 27, 8, 35, 2, 39, 5, 43,

३, ४७, १४, २४, ५४, ५, ६, ६०, २^२, ७५,
 २, VII ३६, १, VIII २, ३९, ३, १९, १४,
 ८, ६३, ३, ९६, १७, IX १४, ५, ४२, १,
 ६४, ३, १३, ७१, ७, ७२, ३, ७८, १, ८२, १,
 ३, ८६, २६, ८७, ७, ८, ८९, ३, ९०, ४, ९१,
 ६, ९५, १, ९६, ८, १६, ९७, १३, ३९, १०७,
 २६, १०८, ६, X ८, ८, १९, ६, ४८, २, ६७,
 ३, ४, ६, ८, ६८, ३-५, १०, ११, ८९, ७,
 १०२, ८, १५६, २, १६०, ३
 गा I ६७, ३, III ५३, २, IV ३, १३, १६, ९,
 VII ६२, २, X १, २, ५६, ३, १०८, ९
 गा इक्ष III ४५, ३, VIII २०, १९, ४१, १,
 IX ११२, ३, X १२७, ८
 गाथ VI ४५ ३१
 गाथ VII ३ ९
 गाथ I ३८, ५, १०४, ५, १६४, ४, १६७, ५, II
 ३३, १४, ३८, ८, ११, III ३१, १, ६, २१,
 V ४५, १, २, VII ६७, ८, ६९, ४, VIII
 ५ ३९, X ५, ६, १८, ४
 गाथ VIII २, ३८
 गाथ VIII २०, २२, X १९, १, ७८, ८
 गाथ V ५५ ९
 गाथ III ३, १
 गाथ I १३६, २, III ४, ४, ५४, १८, V ३२,
 १०, IX ९६, १५, X २०, ४, ६, ३०, १,
 ६१, २५
 गाथभि I १०० ४
 गाथ I ७१, २, ७२, ९, ८०, ६, ९५, १०, ९६, ४,
 ११२, १६, १५१, २, ६, १७३ १३, II २०, ५,
 २१, ५ III १, २, ३१, ९, १५, IV ४, ६,
 १८ १०, ५१ १, ५५ ४, V ३०, ७, ६५ ४,
 ८७ ८, VI ६, १, २२ ५, ३०, ३, VII १३
 ३, ४७, ४, ६३ ५, VIII ४५ ३०, IX ६९,
 ७, ८५ ४, ९६, १०, ९७, १८, X १४ २,
 ४९ ९, ७६, ३, ९९ ८, १०४ ८, १२२ २
 गाथमत्स्य VII ५४ ३
 गाथच VIII १६ १२
 गाथच I ५२, ८
 गाथपतिइक्ष I १६९, ५
 गाथपति I ५१, ३, III ६१ १३, VIII ६६,
 १४, IX ४५, ५, ६५ १३, ९२, ३

गाथविहङ्गमः VIII १०३, १, IX ४४, ६, १०४,
 ५, १०६, ६, १०७, ७
 गाथविहङ्गमा VIII १९, १६, IX १०१, १०
 गाथविहङ्गमः VIII २५, ९
 गाथविह I १०५, १५
 गाथा I १६२, १८, VIII १७, ५
 गाथा I १६२, १९
 गाथा I १६२, २०, IX ८३, १
 गाथा I १६२, ११
 गाथेष्मात्रे VIII ४८, ९
 गाथर्षणि I ४३, ४
 गाथ I १६७, ६, IX ११, ४
 गाथया VIII ३२, १, ९८, ९, IX ९९ ४, X
 ८५, ६
 गाथध्वजः VIII २, ३८
 गाथान् I १९०, १
 गाथान् VIII ९२, २
 गाथान् VIII ७१, १४
 गाथान् I ७, १
 गाथ I ६१, ११, V ४७, ७, VI २४, ८, ४८, ९,
 VII ६०, ७, X १०६, ९, ११३, १०
 गाथान् VII १८, ५
 गाथेषु VIII ७०, ८
 गाथि IV १८, ३
 गाथर्षि X ८०, ६
 गा I ३३, १५, ११०, ८, ११६, २२, ११७, २०,
 १५१, ४, १६१, ७, १०, १६४ ९, III ३४, ९,
 ६०, २, IV ३३ ४, ३६, ४, ५७, १, V ५२,
 १६, VI ४५ ७, ४६, २, ६२, ७, VII ४४,
 ३, VIII १, २, ४, २१, १४, ३, ७४ १०,
 ७८, २, ८१, ३, ९७, २, १०१, १५, १६, IX
 ९ ९, ९४, ५, X ४२, २, ५९ १०, ६५ ११,
 ६७, ५, ९७, ४, १०७, ७, ११२, ८, ११९ १,
 १४६, ४, १५५, ५, १६५ ५
 गां X १२८, ४
 गाथ X ५७, १
 गाथर्षि VIII ६५ ३, X ७९, ६
 गाथ I ३८, १४, VI १६, २२, VIII २०, १९,
 ३३, ४

गाय VI 40, 1, 45, 22, VIII 46, 14.
 गाय I 167, 6, 173, 1
 गाय I 4, 10, 5, 1, 4, 21, 2, 37, 1, 4,
 V 68, 1, VI 45, 4, VII 31, 1, 102, 1,
 VIII 15, 1, 32, 13, 17, 45, 21, 89, 1,
 98, 1, 101, 5, 103, 8, IX 11, 1, 13,
 2, 60, 1, 65, 7, 86, 44, 97, 4, 104, 1,
 105, 1
 गाय VIII 92, 25, X 71, 11
 गाय I 27, 4, 38, 14, 120, 6, 164, 23,
 II 43, 1, VIII 1, 8, 2, 14, 38, 10,
 X 71, 11.
 गायःपत्तैः VIII 38, 6
 गायःपत्तैः VIII 1, 10.
 गायःपत्तैः I 142, 12
 गायःपत्तैः I 79, 7, 164, 25
 गायःपत्तैः VIII 1, 7
 गायःपत्तैः I 10, 1
 गायःपत्तैः X 14, 16, 130, 4
 गायःपत्तैः I 164, 23
 गायःपत्तैः I 12, 11, 164, 24, 188, 11, IX
 60, 1
 गायःपत्तैः I 21, 2
 गायःपत्तैः VIII 16, 9
 गायःपत्तैः VIII 61, 8, 66, 1
 गायःपत्तैः I 10, 1
 गायःपत्तैः II 43, 2, VIII 19, 22
 गायःपत्तैः VII 96, 1
 गायःपत्तैः VIII 46, 17
 गायःपत्तैः V 40, 7
 गायःपत्तैः X 111, 2
 गायःपत्तैः VI 15, 19
 गायःपत्तैः X 85, 27, 36
 गायःपत्तैः I 15, 12
 गायःपत्तैः I 23, 18, 25, 16, 34, 11, 38, 2, 66,
 5, 10, 71, 1, 90, 8, 91, 13, 92, 1,
 4, 95, 6, 135, 8, 153, 4, 154, 6, 163,
 8, 164, 7, 168, 2, 173, 1, 186, 7,
 187, 11, 191, 4, II 12, 7, III 36, 5,

53, 14, 56, 2, IV 23, 9, 41, 8, 42,
 10, V 30, 10, 33, 10, 47, 4, 53, 16,
 56, 4, VI 28, 1, 4, 5, 40, 2, 41, 1,
 45, 28, 64, 3, 67, 11, VII 9, 4, 18,
 1, 10, 23, 4, 35, 12, 75, 7, 79, 2,
 VIII 4, 18, 9, 19, 20, 21, 41, 6, 46,
 30, 48, 5, 69, 6, 72, 12, 92, 12, 96,
 5, IX 12, 2, 24, 2, 26, 2, 31, 5, 32,
 5, 33, 4, 41, 1, 49, 2, 62, 5, 66, 12,
 68, 1, 71, 4, 72, 6, 84, 5, 93, 3, 94,
 2, 97, 9, 22, 34, 35, 99, 3, 101, 8,
 X 4, 2, 25, 1, 27, 8, 32, 4, 34, 13,
 61, 21, 85, 13, 89, 14, 90, 10, 95, 6,
 97, 8, 108, 5, 11, 172, 1
 गाय VI 28, 6, X 100, 10
 गायःपत्तैः VIII 43, 17, X 146, 3, 149, 4
 गायःपत्तैः V 27, 1
 गायःपत्तैः III 33, 1
 गायःपत्तैः III 53, 17, VI 27, 7, X 27, 20,
 85, 11.
 गायःपत्तैः V 25, 1, VIII 27, 2
 गायःपत्तैः VIII 81, 5
 गायःपत्तैः I 127, 4
 गायःपत्तैः IX 3, 6, 7, 2, 67, 14, 20, 86, 8,
 26, 40, 99, 2, 7
 गायःपत्तैः X 103, 7
 गायःपत्तैः IX 110, 2
 गायःपत्तैः IX 110, 8
 गायःपत्तैः II 7, 3
 गिर I 3, 2, 5, 8, 6, 6, 9, 9, 4, 10, 9,
 12, 11, 1, 14, 1, 25, 18, 26, 5, 45, 5,
 53, 1, 57, 4, 59, 4, 61, 4, 64, 1, 77,
 4, 79, 10, 82, 1, 84, 8, 93, 9, 118,
 10, 121, 1, 122, 14, 151, 7, 8, 176,
 2, 178, 3, 186, 7, II 6, 1, 27, 1, 35,
 1, 39, 7, III 3, 3, 10, 6, 20, 2, 24,
 4, 29, 10, 31, 13, 39, 7, 40, 8, 42,
 3, 51, 1, 2, 6, 52, 3, IV 32, 16,
 41, 8, V 10, 4, 11, 5, 13, 3, 27, 3,
 39, 4, 5, 41, 12, 14, 43, 10, 61, 17,
 3 B

65, 1, VI 16, 16, 37, 34, 1, 36, 3,
38, 3, 4, 44, 5, 45, 23, 25, 28, 47,
14, 52, 9, 69, 2, 4, VII 3, 8, 5, 5,
10, 3, 15, 6, 18, 2, 3, 22, 5, 32, 5,
39, 5, 45, 4, 46, 1, 68, 1, 94, 2, 99,
7, VIII 2, 30, 3, 3, 15, 6, 11, 8, 22,
13, 6, 7, 16, 18, 32, 23, 33, 13, 35,
6, 43, 1, 44, 19, 22, 25, 52, 8, 57, 4,
71, 10, 84, 3, 6, 7, 85, 9, 92, 19,
27, 95, 1, 6, 96, 10, 102, 13, 103, 1,
IX 2, 7, 6, 9, 20, 5, 25, 5, 34, 6,
40, 5, 43, 2, 61, 14, 23, 63, 10, 85,
11, 96, 7, 114, 2, X 10, 10, 29, 3,
5, 33, 6, 61, 25, 64, 12, 65, 14, 66,
10, 69, 3, 89, 4, 91, 12, 96, 1, 104,
1, 7, 148, 3, 160, 2
गिर III 62, 8, V 12, 1, 15, 1, 42, 13,
VII 5, 1, VIII 7, 9, 95, 5
गिर I 61, 14, 63, 1, 64, 7, V 41, 11,
VI 24, 8, 66, 11, VIII 7, 34, X
59, 3
गिरा I 38, 13, 46, 13, 78, 1, 2, 79, 5,
139, 9³, 151, 1, II 1, 11, 2, 1, 5,
6, 6, 24, 1, 30, 11, III 27, 2, 53, 2,
IV 8, 1, V 17, 3, 18, 3, 20, 3, 44,
1, 52, 13, 53, 16, 68, 1, 87, 3, VI
15, 1, 7, VII 32, 20, 36, 4, 94, 11,
VIII 1, 18, 20, 11, 7, 19, 13, 21,
20, 19, 20, 23, 2, 9, 26, 15, 27, 5,
31, 14, 40, 4, 7, 41, 2, 46, 14, 17,
69, 4, 14, 74, 11, 93, 9, IX 10, 4,
14, 2, 29, 2, 62, 15, 67, 9, 71, 3, 6,
86, 39, 46, X 22, 1, 64, 3, 4, 101,
3, 118, 3, 138, 2, 140, 6
गिरागिरा VI 48, 1
गिरा I 10, 3, III 31, 18, VI 24, 1
गिराश्व IX 26, 6
गिरा I 37, 7, 65, 3, IV 20, 6, VIII 7,
5, 50, 2, 98, 4
गिराश्वे I 154, 3
गिराश्व V 87, 1

गिराश्वः I 109, 6, VII 95, 2, VIII 77, 6
गिराश्वः X 68, 1
गिरा I 56, 2, IV 17, 3, V 54, 5, 56, 4,
VIII 45, 30, 64, 5, 88, 2, X 89, 7,
155, 1
गिराश्व IX 82, 3
गिराश्वः I 154, 2, IX 18, 1, 62, 4,
98, 9
गिराश्व III 48, 2, V 43, 4, VIII 94,
12, IX 85, 10, 95, 4
गिराश्व VI 61, 2, VIII 6, 28, 7, 14, 46,
18, 96, 2
गिराश्व I 37, 12, VIII 15, 2, X 44, 8,
138, 2
गिरा VI 63, 10³
गिरा I 56, 3, 130, 7, 191, 16, VI 26, 5,
VIII 32, 4
गिराश्व VIII 49, 2
गिरा VIII 45, 5
गिराश्व III 40, 6
गिराश्व I 5, 7, 10, 10, 12, 11, 6, 45, 2,
57, 4, III 41, 4, 51, 10, IV 32, 8,
11, 34, 7, VI 32, 4, 40, 5, 45, 13,
28, 46, 10, VIII 1, 26, 3, 18, 12, 5,
13, 4, 22, 24, 12, 32, 7, 49, 3, 51,
6, 52, 8, 61, 14, 90, 3, 93, 10, 95, 1,
2, 98, 7, 99, 2, IX 64, 14
गिराश्व श्व VIII 68, 10
गिराश्व श्व VI 45, 20
गिराश्व श्व V 86, 4
गिराश्व II 6, 3, VI 34, 3, 50, 6, VIII
2, 27
गिराश्वे I 62, 1, VIII 89, 7
गिराश्वसु X 111, 1
गिराश्व I 30, 5
गिराश्व I 139, 6, VI 24, 6, VIII 2, 30
गिराश्व IV 44, 1, VI 21, 2
गिराश्वे I 61, 4, VIII 96, 10

गी: I. 77, 1; 117, 1; 165, 15; 166, 15;
167, 11; 168, 10; 173, 12; 181, 7; 8;
183, 2; 4; III. 1, 2; 7, 5; IV. 4, 8;
V. 42, 1; 43, 8; VI. 22, 5; VII. 70, 7;
73, 1; 84, 5; X. 4, 7; 74, 3; 99, 11.

गी:भि: I. 9, 9; 25, 3; 49, 4; 51, 1; 91,
11; 128, 8; 139, 6; 143, 4; II. 6, 3;
10, 2; III. 5, 2; 12, 1; 26, 1; 37, 3;
51, 4; 52, 5; 53, 1; 10; 58, 8; IV.
10, 4; 49, 5; V. 6, 10; 8, 4; 20, 1;
22, 4; 36, 2; 72, 1; 83, 1; VI. 1, 10;
2, 2; 13, 4; 6; 15, 6; 17, 3; 18, 1;
21, 2; 22, 1; 37, 5; 44, 13; 45, 7; 49,
1; 6; 10; 59, 10; 67, 1; VII. 6, 2;
53, 2; 80, 1; 93, 4; 94, 6; VIII. 2, 27;
8, 8; 15; 19; 11, 6; 15, 1; 16, 1; 22,
11; 24, 6; 42, 5; 43, 28; 46, 3; 17;
54, 1; 60, 9; 65, 3; 68, 10; 76, 5, 88,
1; 96, 6; 97, 4; 13; 103, 7; IX. 35,
5; 43, 1; 3; 96, 17; X. 6, 5; 85, 21;
88, 5; 92, 14; 98, 9; 118, 9; 135, 7;
141, 3.

गीयनां VIII. 2, 14; 81, 5.

गीयनांतास: VI. 69, 2.

गीर्षी X. 88, 2.

गीर्षु VIII. 92, 7.

गु: VII. 93, 3.

गु: I. 65, 2; 104, 2; 120, 8, IV. 37, 2, V.
45, 1; VII. 21, 5; X. 12, 3

गुगुस्य: X. 48, 8.

गुग्गु: II. 32, 8.

गुदांश: X. 163, 3.

गुपित: X. 85, 4.

गुपितं X. 109, 3.

गुस्त्र III. 52, 2

गुस्त्रि गु: III. 7, 7.

गुह I. 39, 3, VII. 56, 19, VIII. 47, 7,
X. 37, 12

गुरु: I. 147, 4

गृह, IV. 5, 6.

गृह्यान् VIII. 40, 6.

गृह: VIII. 6, 17.

गृहसंयुक्तं II. 19, 5.

गृहं I. 67, 3.

गृह्यार्थ: IV. 1, 11.

गृहा I. 6, 5; 23, 14; 65, 1; 67, 2; 4;
123, 7; 130, 3; 141, 3; 164, 45; 167,
3; II. 4, 9; 11, 5; 14, 4; 24, 6; III.
1, 9; 7, 10; 56, 2; IV. 5, 8; 9; 12;
7, 6; 18, 5; 21, 7; V. 2, 1; 8, 3; 11,
6; 15, 5; VIII. 6, 8; 8, 23; 14, 8;
IX. 6, 9; 10, 9; 68, 5; 102, 2; X. 5,
2; 22, 1; 10; 39, 9; 45, 2; 46, 2; 54,
5; 61, 13; 67, 4; 68, 7; 71, 1; 79, 2;
85, 16; 100, 7; 124, 2, 181, 2.

गृहा I. 67, 3.

गृहांश्च III. 1, 14.

गृहं I. 86, 10; II. 11, 5; III. 55, 15; IV.
5, 10; 58, 1; V. 3, 2; 3; IX. 87, 3;
96, 16; X. 55, 1; 79, 3.

गृह्यार्थ: IV. 53, 4.

गृहा III. 38, 3; V. 5, 10, VII. 87, 4;
VIII. 41, 5.

गृहा: II. 32, 2; VII. 103, 8.

गृहाणि I. 72, 6; IX. 95, 2; X. 53, 10.

गृहां X. 53, 3.

गृहेन I. 163, 3.

गृहेषु III. 54, 5; X. 114, 2.

गृही VII. 80, 2.

गृहं I. 173, 2.

गृहसंयुक्त: I. 167, 1.

गृहसंयुक्त: VI. 63, 4.

गृह्य: I. 56, 2; VIII. 50, 5

गृह्ये X. 61, 15.

गृह्यसंयुक्त: X. 61, 2.

गृह्यसंयुक्त: X. 61, 1.

गृह्यसंयुक्त: X. 132, 1.

मृतेऽश्वस I 61, 5
 मृतेऽश्वस I 122, 10
 मृतेऽश्वस IV 19, 8
 मृतेऽश्वस IX 105, 1
 मृतेऽश्वस VIII 19, 1
 मृतेऽश्वस I 117, 4, II 11, 5, V 40, 6, VII 76, 4, X 72, 7, 129, 3
 मृतेऽश्वस VI 48, 15.
 मृतेऽश्वस इति VIII 96, 16
 मृतेऽश्वस VII 100, 6, X 27, 24
 मृतेऽश्वस I 86, 10
 मृतेऽश्वस II 40, 2
 मृतेऽश्वस X 27, 24
 मृतेऽश्वस V 63, 4
 मृतेऽश्वस X 108, 4
 मृतेऽश्वस IV 51, 9,
 मृतेऽश्वस VII 104, 17
 मृतेऽश्वस III 61, 1, IV 17, 5, V 33 7, VI 23, 4, 24 2, 49, 11, VII 12, 2, IX 43, 6, X 22, 15, 115, 5, 9, 148, 4
 मृतेऽश्वस VI 44, 13, 45, 17, X 89, 16
 मृतेऽश्वस I 44, 6, 58, 9, 94, 9, 113, 17, II 4, 9, III 30, 15, 59 5, IV 11, 2, 24, 1, VI 4, 8, 6, 7, 11, 3, 31, 4, 39, 1, 5, 40 1, 49 7, 62, 5, 11, 65, 6, 66, 9, VII 3, 10, 36, 9, 77, 4, IX 69, 10, 89, 6, X 30, 12, 49, 1, 87, 11
 मृतेऽश्वस VI 8, 5
 मृतेऽश्वस V 86, 6², VIII 13 12
 मृतेऽश्वस VIII 3, 7
 मृतेऽश्वस I 9, 9, 152, 5, 177, 5, III 17, 4, IV 10, 4, 16, 3, 29, 5, V 8, 4, VI 33 5, 68, 8, VII 53, 1, 60 1, 78, 2, VIII 3 13, 5 27, 27, 13, IX 29, 2, X 104, 4, 122, 8
 मृतेऽश्वस I 58 8, 9, III 20, 4, IV 29, 4, V 75 8, VI 26, 4, VII 57, 2

मृषोहि I 14, 2, 48, 11, IV. 34, 10, V. 79, 4, VI 34, 3, 65, 5, VII 38, 3, VIII 46, 3, 54, 1, 75, 10, X. 6, 5
 मृषोहि I 100, 17, II 43, 1, III 34, 7, IV 32, 11, VI 45, 33, VII 18, 24, 38, 4, X. 7, 2, 49, 11.
 मृषोहि V 27, 3, VII 38, 4
 मृषोहि I 48, 4, 147, 2, VII 26, 5, VIII 15, 9
 मृषोहि V. 41, 19, X 139, 5
 मृषोहि I 35, 10, 62, 5, 181, 9, 189, 6, II 15, 8, IV 16, 1, 8, 21, 17, 18, 29, 1, V 4, 9, 16, 5, VI 16, 10, 17, 1, 18, 14, 32, 2, 36, 4, 39, 5, 50, 6, VII 8, 5, 56, 18, VIII. 93, 10, IX 62, 24, 65, 25, 97, 49, X 61, 26, 104, 3, 111, 4, 138, 4, 147, 5
 मृषोहि I 117, 11, III 62, 18, V 41, 19, VI 63, 2, 68, 8, VII 75, 5, 79, 4, 96, 3, VIII 101, 8
 मृषोहि III 50, 3, IV 34, 5, V 55, 10, 59, 8, IX 13, 3, 62, 22
 मृषोहि इति I 160, 5.
 मृषोहि VII 100, 5
 मृषोहि VIII 3, 13, X 15, 6
 मृषोहि III 6, 10
 मृषोहि X. 47, 8
 मृषोहि V 41, 10
 मृषोहि I 79, 12, IV 25, 7
 मृषोहि II 33, 8
 मृषोहि I. 42, 10, 53, 2, 64, 12, 155, 4, II 34, 14, VIII 15, 4, 71, 15, X 84, 5, 92, 14
 मृषोहि VI 15, 6, VIII 12, 19
 मृषोहि VI 35 5, 44, 4, VIII 65, 5
 मृषोहि I 146, 1, 186, 3, II 20, 4, 33, 12, V 34, 9, VII 6, 4, 34, 16, 66, 7, 97, 3, X 122, 1
 मृषोहि VIII 102, 12

गृहीहि I. 10, 4; 15, 3; 48, 14, II 9, 4,
III 53, 3; V. 53, 16, VI 68, 3, IX
84, 1.
गृहे V 6, 2; VIII 27, 8, 33, 5, 62, 8,
70, 1.
गृहे I 143, 6, VI 15, 7, VIII 3, 4, 23,
7, X. 150, 3
गृहः III 48, 3, IV 5, 2, VII 4, 2, 87, 5
गृहः III 19, 1, VII 86, 7
गृहःमदा II 19, 8, 41, 18
गृहःमदा. II 4, 9, 39, 8
गृहस्य X. 25, 5, 28, 5
गृहाय III 1, 2.
गृहः I 70, 5, 162, 20
गृहः IV. 38, 3
गृहः I 190, 7.
गृहःपातुं VII 104, 22
गृहस्य X 123, 8
गृहःह II 39, 1.
गृहः I 88, 4, 118, 4, IX 97, 57
गृहाण IX 96, 6
गृहात् V. 77, 1.
गृह VII 4, 3
गृहयत् I 148, 3.
गृहा VIII 17, 15
गृहात् VII 21, 2
गृहाय VIII 17, 5
गृहाय I 81, 7, 91, 4, II 28, 6, III 36, 2,
IV 4, 15, V 83, 10, VI 47, 28, VIII
70, 12², 81, 1, X 44, 4, 116, 7
गृहायतं VII 104, 18
गृहायत VIII 69, 10
गृहायति I 140, 7
गृहीत I 24, 12, 13, 164, 38
गृहीतस्तान्ते V 74, 4
गृहीत VII 24, 2.
गृहीता VI 46, 14.
गृहीतान् I 93, 5, X 79, 7
गृहीतां I 162, 2

गृहे VIII 10, 3
गृहात् IX. 14, 7
गृहाते IX. 86, 43
गृहति VIII 72, 3, IX 1, 7
गृहति I 162, 15
गृहाति IX. 78, 1, 83, 4
गृहाति I 55, 2, VII. 101, 3, 103, 4
गृहाति X 85, 36, 145, 4.
गृहीत IX 46, 4, 106, 3, X 62, 1
गृहे VIII. 45, 39
गृहः IV 18, 10
गृह. X 119, 13
गृहे V 32, 12
गृहःपति I 12, 6, 36, 5, 60, 4, II 1, 2,
IV 9, 4, VI 15, 13, 48, 8, VII 16, 5,
VIII 60, 19, X 112, 1
गृहःपति IV 11, 5, V 8, 1, 2, VI 16, 42,
53, 2, VII 1, 1, X 118, 6
गृहःपते VI 15, 19
गृहःपत्री X 85, 26
गृह I 22, 4, 49, 1, 110, 2, 135, 7, II 41,
2, IV 49, 3, V 29, 9, VI 28, 6, VII
74, 4, 88, 5, 89, 1, VIII 5, 5, 13, 10,
22, 3, 69, 7, 73, 7, 85, 6, IX 49, 2,
X 16, 10, 22, 6, 40, 3, 11, 14, 85
10, 86, 22, 171, 2
गृहःपेपात. VII 59, 10
गृहःपेपीय VII 56, 14
गृहःगृह I 123, 4, 124, 11, VIII 91, 2
गृहः X 117, 3
गृहा V 76, 4, X 142, 8
गृहात् X 103, 12
गृहाणां II 42, 3
गृहात् VII 18, 21
गृहात् VI 54, 2, X 85, 26, 86, 20
गृहात् VIII 21, 16
गृहात् I 140, 12
गृहात्. X 18, 12
3 C

गृहे I 13, 12, 84, 15, 161, 11, 191, 10,
 III 53 6, 60, 5, IV 3 4, 18, 3, 46,
 6, 49 6, VIII 10, 1, 19, 11, 22, 8,
 26, 17, 31, 4, IX 100, 2, 8, X 62,
 4, 85 27, 42, 100, 6, 122, 5, 186, 3
 गृहेगृहे I 28, 5, 71, 4, V 11, 4, 1
 91, 2
 गृहेष्व I 129, 8, III 53, 20
 गृहेषु X 165 2
 गृह्णात् IV 57, 7
 गेहं III 30, 7
 गैरिस्थितस्य V 33, 8
 गोचक्षपा I 53, 5, IX 71, 8
 गोचक्ष्मा I 90, 5, 169, 8, VI 39, 1
 गोचक्ष्मात् I 92, 7
 गोचक्ष्मा II 1 16, 2, 13
 गोचक्ष्मनास VII 33, 6
 गोचक्ष्मस्य I 112, 18
 गोचक्ष्मस्य X 38, 2
 गोचक्ष्मस्य II 34, 12
 गोचक्ष्मस्य X 76, 3
 गोचक्ष्मस्य I 137, 1², 187, 9 II 41, 3,
 VIII 52, 10, IX 64, 28
 गोचक्ष्मस्य III 32, 2, 42, 1, 7, VIII 101, 10
 गोचक्ष्म IV 41, 7, 1 76, 7
 गोचक्ष्म IV 13 2, 40, 2
 गोचक्ष्म VIII 24, 20
 गोचक्ष्म VIII 61, 7, 75 11 IX 66, 15,
 108, 10
 गोचक्ष्म I 36, 8, V 63 5, VI 59 7,
 VIII 24, 5, IX 76, 2, 1 147, 2
 गोचक्ष्म I 91, 23, III 47, 4, VI 31, 3,
 47, 20, VIII 57, 3, 1 61, 23, 102, 2
 गोचक्ष्म VI 23 7 VII 21, 1
 गोचक्ष्म III 58, 4
 गोचक्ष्म I 132 3² VII 20, 5, VIII
 17, 15
 गोचक्ष्म VI 56 5, VII 23 3
 गोचक्ष्म VI 53, 9

गो I 28, 9, 53, 2, 61, 12, 84, 15, 121,
 2², 7, 9, 158, 2, 163, 7, 180, 3, 5,
 181, 8, II 14, 10, III 1, 23, 30, 10,
 38, 7, 39, 6, 55 1, 8, IV 1, 16, 3, 9,
 5, 3, 10, 22, 4, 8, 23, 6, 28, 5, 44,
 1, V 41, 18, 45, 6, VII 18, 22, VIII
 32, 5, 52, 5, IX 65, 25, 71, 5, 79, 4,
 91, 3, 101, 11, X 12, 3, 96, 11, 100,
 12, 111, 3
 गोचक्ष्मा 1 108, 10
 गोचक्ष्मा I 114, 10
 गोचक्ष्मा IV 40, 5
 गोचक्ष्मा VI 50, 11, VII 35, 14
 गोचक्ष्मा IX 59, 1, 78, 4
 गोचक्ष्मा III 31, 20
 गोचक्ष्मा I 102, 6
 गोचक्ष्मा II 21, 1
 गोचक्ष्मा IX 110, 3
 गोचक्ष्मा I 79, 10
 गोचक्ष्मा I 62, 13, 78, 2, 88, 5, 183, 5
 गोचक्ष्मा I 116, 9
 गोचक्ष्मा I 78, 1, IV 32, 12, VIII 88, 4
 गोचक्ष्मा IV 4, 11
 गोचक्ष्मा I 85, 11
 गोचक्ष्मा I 60, 5, 61, 16, 88, 4
 गोचक्ष्मा I 63, 9, 77, 5, 92, 7
 गोचक्ष्मा VI 17, 2
 गोचक्ष्मा II 23, 3, X 103, 6
 गोचक्ष्मा I 51, 3, II 23 18, VIII 50, 10,
 IX 86, 23
 गोचक्ष्मा VIII 63, 5, X 120, 8
 गोचक्ष्मा II 17, 1, III 30, 21, 43, 7, IV 16,
 8, VI 65 5, X 48, 2
 गोचक्ष्मा III 39, 4, X 103, 7
 गोचक्ष्मा VIII 21, 16
 गोचक्ष्मा VIII 92, 11
 गोचक्ष्मा I 4 2, III 30 21, IV 22, 10, V
 42, 8, VIII 45, 19
 गोचक्ष्मा VIII 52, 4

गोशुद्धे I 4, 1.

गोपा VIII. 69, 9, X. 28, 10, 11

गोपार्थस्य X. 67, 7

गोशुद्धि I 164, 26

गोर्वा I 69, 2, 126, 2, II 30, 5; IV. 20, 8, V 3, 3; 6, 7, 27, 2, VII 16, 7, VIII 5, 37, 6, 47, 78, 1, IX 74, 8, 87, 3, 9, 97, 31, 43, X 8, 9, 47, 1, 80, 5, 108, 8.

गोश्रुता IX 97, 10

गोश्रुति: I 101, 4, III 31, 21, IV 24, 1, 30, 22, VI. 28, 3, VII 98, 6, VIII. 14, 2, 62, 7, X 108, 3

गोश्रुति VII. 18, 4, VIII 69, 4, IX 35, 5, 97, 34, X 47, 1, 67, 8, 166, 1

गोश्रुति इति गोश्रुति IX. 19, 2

गोश्रुति VIII 27, 3.

गोश्रुति III 30, 21, VI 45, 21

गोश्रुति X 19, 3

गोश्रुति X 61, 10

गोश्रुत VIII. 25, 13

गोश्रुतिका VIII 45, 24, X 62, 10

गोश्रुतः VIII. 74, 11

गोपा VII 91, 2, VIII. 25, 1, X 40, 12

गोपा V 62, 9, VII 64, 2

गोपा. I 22, 18, 94, 5, 96, 4, 101, 11, 163,

5, 164, 21, II 9, 2, 6, 23, 6, 27, 4,

III 10, 2, 15, 2, 31, 14, 55, 10, IV

16, 17, V 2, 5, 11, 1, 12, 4, 31, 1,

VI 7, 7, 9, 3, 51, 15, VII 13, 3, 51,

2, 52, 2, 55, 18, 60, 2, VIII 28, 3,

31, 13, 48, 9, IX 73, 8, X 7, 7, 8,

5, 17, 3, 19, 4, 5, 23, 6, 25, 7, 48,

10, 69, 5, 118, 7, 128, 6, 139, 1

गोपा श्रुत VIII 41, 4

गोपाश्रुतः III 38, 9

गोपात् VI 51, 3

गोपाभिः VI 8, 7

गोपा I 1, 8, 91, 21, 96, 7, 164, 31, III

43, 5, VI 49, 15, 52, 3, VIII 42, 2,

IX 5, 9, 48, 4

गोपात् VI. 74, 4

गोपायति X. 154, 5

गोपायत् VII 60, 8 .

गोपायत् I 19, 1

गोपाये V 65, 6, X 35, 14, 77, 7

गोपाय्याय X. 95, 11.

गोपी II 40, 1

गोपी V 63, 1

गोश्रुतः VIII 20, 8

गोश्रुतः X 97, 5

गोश्रुति: I 7, 3, 16, 9, 23, 15, 53, 4, 62,

5, 95, 8, 134, 2, 151, 8, II 15, 4,

25, 2, 30, 7, III 30, 20, 35, 8, 50, 3,

IV. 3, 11, 27, 5, V. 1, 3, 2, 5, 3, 2, 20,

4, 42, 4, 45, 8, 80, 3, VI 47, 26, 27,

75, 11, VII 18, 2, 41, 3, 54, 2, 90, 6,

VIII 2, 3, 6, 20, 8, 82, 5, IX 2, 4,

6, 6, 8, 5, 10, 3, 14, 3, 32, 3, 43, 1,

45, 3, 46, 4, 50, 5, 61, 13, 66, 13, 68,

9, 84, 3, 85, 5, 86, 27, 47, 91, 2, 96,

22, 97, 45, 103, 2, 104, 4, 107, 2, 9,

18, 22, 109, 15, 17, X 7, 2, 16, 7,

31, 4, 42, 10, 64, 11, 68, 2, 12, 108,

7, 111, 2

गोश्रुति: VIII 24, 6

गोश्रुति VIII 45, 30, X 165, 3

गोश्रुतः VI 35, 3, VII 71, 1

गोश्रुतः VI 35, 4

गोश्रुतः I 9, 7, 30, 17, 48, 12, 92, 16, 190,

8, II 41, 7, V 57, 7, VII 27, 5, 75,

8, 77, 5, 94, 9, VIII 22, 17, 46, 5,

49, 10, 93, 3, IX 41, 4, 42, 6, 61, 3,

69, 8, 105, 4, X 36, 13, 42, 7

गोश्रुतः I 11, 3, 5, 79, 4, III 16, 1, IV

31, 13, 32, 6, 7, V 23, 2, VI 10, 3,

45, 23, 62, 11, 73, 3, VII 81, 6, VIII

3, 1, 13, 14, 21, 11, 25, 20, 32, 9, 45,

10, 28, 49, 9, 82, 6, 92, 30, 94, 6,

95, 4, IX 54, 4, 67, 5, X. 25, 11

गोश्रुतः VII 72, 1

गोऽमति I 86, 3, V 34, 5, VII 27, 1, 32,
 10, VIII 21, 8, 46, 9, 51, 5, 70, 6
 गोऽमति I 92, 14
 गोऽमती I 8, 8
 गोऽमती I 48, 2, 15, 113, 18, 123, 12,
 V 61, 19, 79, 8, VII 41, 7, VIII 5,
 9, 23, 29, IX 62, 24.
 गोऽमतीना II 28, 2
 गोऽमती VIII 6, 23
 गोऽमती VIII 24, 30, X 75, 6
 गोऽमतीसु IV 21, 4
 गोऽमति IX 77, 3
 गोऽमत्सि VI 45, 21
 गोऽमत् I 83, 4, IV 1, 15, 16, 6, 34, 10,
 V 4, 11, VI 45, 24, VIII 2, 24, 5, 10,
 6, 9, 33, 3, 88, 2, IX 20, 2, 33, 2,
 62, 12, 63, 12, 14, 18, 67, 6, X 25,
 5, 74, 4, 156, 3.
 गोऽमर्ष X 62, 2
 गोऽमर्षा I 85, 3
 गोऽमर्षा IV 2, 5, VIII 4, 9, IX 107, 9
 गोऽमर्षासु VII 103, 6, 10
 गोऽमर्षस I 121, 8
 गोऽमर्षयः X 68, 9
 गोऽमिन् I 55, 3, 86, 39, X 103, 5
 गोऽमिद् I 82, 4, VIII 53, 1, X 103, 6
 गोऽमिद् IX 96, 19
 गोऽमर्षे VIII 8, 20
 गोऽमर्षे VIII 49, 10, 50, 10
 गोऽमर्षिता I 137, 1.
 गोऽमर्षति VIII 21, 5
 गोऽमु I 29 1-7, 37, 5, 70, 5, 71, 9, 83, 1,
 114, 8, 121, 15, 151, 1, II 25, 4, III
 31, 10, 39, 4, IV 38, 4, V 34, 8, 45,
 9, VI 19, 12, 25, 4, 26, 2, 28, 8, 32,
 3, 35, 2, 44, 24, VII 32, 16, VIII
 5, 26, 32, 25, 47, 14, 71, 5, 75, 7,
 IX 16, 6, 62, 19, 86, 12, 96, 7, 105,
 4, X 61, 4, 73, 9, 99, 4, 106, 11
 गोऽमुपुं VI 6, 5, X 30, 10
 गोऽमुपुं I 112, 22

गोऽमर्षा VIII 14, 1.
 गोऽमर्षाय V. 37, 4
 गोऽमर्षाया. VI 33, 5
 गोऽमर्षा IV. 32, 22
 गोऽमर्षा VI. 53, 10.
 गोऽमर्षा IX 2, 10, 61, 20, X. 95, 3
 गोऽमर्षा VIII. 84, 7, X 38, 1.
 गोऽमर्षा IX 16, 2
 गोऽमर्षा VIII 43, 17, X 169, 4
 गोऽमर्षा IX 97, 8
 गोऽमर्षा I 191, 4, VI 28, 1, X 169, 3
 गोऽमर्षा VII 56, 17.
 गोऽमर्षा IV. 21, 6-8
 गोऽमर्षा I 164, 17, 28, 29, 173, 3, 8, III 7,
 2, 30, 14, 31, 11, IV 5, 9, 41, 5, VI
 45, 26, VIII 94, 1, X 27, 22, 31, 6,
 10, 65, 6, 189, 1.
 गोऽमर्षा V 56, 3, VIII 33, 6, X 145, 6
 गोऽमर्षा I 16, 5, IV. 58, 2, VIII 4, 3, 45
 24, X 51, 6
 गोऽमर्षा IV 21, 8, X 100, 2
 गोऽमर्षा VII 69, 6
 गोऽमर्षा VII 98, 1
 गोऽमर्षा V 29, 11.
 गोऽमर्षा IX 12, 3
 गोऽमर्षा I 164, 41
 गोऽमर्षा V 78, 2, VIII 87, 2, 4
 गोऽमर्षा I 84, 10
 गोऽमर्षा IV. 12, 6
 गोऽमर्षा I 158, 5
 गोऽमर्षा I 22, 10, 61, 8, IV 9, 4, V 43, 13, 1
 46, 2, 8, VI 50, 15, 68, 4, X 95, 7
 गोऽमर्षा II 38, 10
 गोऽमर्षा IV 34, 7
 गोऽमर्षा II 31, 4, VI 49, 7, VII 35, 6,
 X 66, 3, 92, 14
 गोऽमर्षा V 43, 6
 गोऽमर्षा I 15, 3, II 1, 5
 गोऽमर्षा I 161, 4

अमः I २५, २०, ३७, ६, V. ३८, ३, X २२, ६,
४९, २
अमत् X २९, ५; १२३, ४
अमत् I ६५, १; III. ३८, २, ५४, १४, IV ३४,
५, ४३, ६, V. ३३, १०, ४९, ४, VI १, २,
३, X ४६, २
अमते I १२१, ११
अमंता X २२, ६, ३२, १.
अपित IX ९७, १८
अपित VII ६, ३.
अपितो X ९५, ६
अपि IX ९७, १८, X १४३, २
अभयस्य I १२७, ५
अभय VII ४, ८
अभीष्ट II २९, ५
असिता I ११२, ८, X ३९, १३
असित I १६३, ७
असेता III ३५, ३
अहात् X ११४, ५
आभ VIII ८१, १, IX १०६, ३
आभ III ३३, ११
आभुसित V ५४, ८
आभुसो X ६२, ११, १०७, ५
आभ X २७, १९, १४६, १, १४९, ४
आभो II १२, ७
आभोस X. १२७, ५
आभे I ११४, १
आभेभिः I १००, १०
आभेपु I ४४, १०
आभ्या. X ९०, ८
आभुसग्राम I १६२, ५
आभुसभि III ४२, २, V ४८, ३, IX ८०, ४,
८२, ३
आभुसस्य X ९४, १.
आभुसहस्त I १५, ७
आभो I २८, १, ८३, ६, ८४, ३, १३५, ७, V ३१,
१२, ४०, २, VIII ३४, २, X ३६, ४, ६४,
१५, ७०, ७, १००, ९
आभुसद्व IV ३, ३, V २५, ८ ३६, ४

आभुस I ८९, ४, III. ३०, २, V. ३१, ५, ३७,
२, VI ५१, १४, VII. ३५, ७, १०४, १७,
VIII. २७, १, ४२, ४, X ७६, ६, ७८, ६,
९२, १५, ९४, २, १०८, ११, १७५, २-४
आभुसद्व X ९४, १०, १७५, १.
आभुस VII ३३, १४, VIII. २६, २४
आभुसद्व II ३९, १.
आभुस III ५७, ४, V. ४०, ८
आभुस IX. ६७, १९, ११३, ६.
आभुस X. ३५, ९, ८५, ४
आभुस X १६१, १
आभुस X १०९, ३
आभुस VI ४८, १७
आभुसस्य X १६३, २
आभुसस्य IV ४०, ४.
आभुस X ९०, ६
आभुसद्व I १६४, १०

घ

घ I ५, ३, १८, ४, २७, २, ३०, ८, १४, ३६, ७,
३७, ११, ४८, ५, ५३, ७, ५४, ७, ८२, ४, १०९,
२, ११२, १९, १३२, ३, १६१, ८, १६२, ८,
१७३, २, १८९, ६, II १५, १, ३४, १४, III.
१०, ३, १८, ५, २८, २, ३६, ३, IV १५, ५,
२७, २, ३०, ८, ९, २२, ३२, २, २०, ५१, ७,
V ६१, ८, ८५, ८, VI ४५, २३, ५६, २, VII
२९, ४, ४५, ३, VIII १, ३०, २, १७, २२,
२६, ३३, १२, १६, १९, १७, २०, २१, २१, १७,
२३, १९, ३२, ७, ३३, १, १७, १८, ४३, ३
२९, ४४, २३, ४५, १, ४७, ४, १५, ६६, ११,
१५, ७५, १४, ९३, १, X १०, ३, १०, २५, १०,
४३, २, ६१, १८, ९३, ४, ९४, १३

घन I ४, ८, VIII ९६, १८

घन III ४९, १, IV ३८, १

घना I ८, ३

घनाद्व I ३६, १६, ६३, ५, IX ९७, १६

घनाधन X १०३, १

घनीप्रज्ञ IX ९०, ६

घने VI 26, 8
 घनेन I 33, 4
 घने I 164, 26, III 26, 7, V 19, 4, 30,
 15, 43, 7, VII 70, 2, VIII 9, 4
 घने I 112, 1, 7, 119, 2, 6, 164, 28, 180,
 4, III 53, 14, V 73, 6, 76, 1, VIII
 9, 7, 73, 3, 87, 2, 89, 7, X 16, 10,
 181, 3
 घनसङ्घि X 15, 9, 10
 घनसङ्घे V 54, 1
 घनसङ्घे IV 55, 6
 घनसङ्घे X 67, 7
 घनी X 114, 1
 घनीद्वय X 106, 8
 घनी VII 103, 9
 घनीस. VII 33, 7
 घनीय VII 103, 8
 घन X 80, 3
 घन्येऽस्या X 106, 5
 घन III 52, 3, IV 32, 16
 घनत् X 86, 13
 घासि I 162, 14
 घृणा VI 3, 7
 घृणा I 52, 6, 141, 4, IV 43, 6, V 73,
 5, IX 107, 20
 घृणात् I 133, 6
 घृणिद्वय II 33, 6
 घृणिस्यात् X 176, 3
 घृणे VI 15, 5
 घृणे VI 16, 38
 घृणेन X 37, 10
 घृतसंघ VII 3, 1
 घृतसंघो VI 67, 8
 घृतसंघोत्ति I. 156, 1
 घृतसंघाह्वन I 12, 5, 45, 5
 घृतसंघाह्वन VIII 74, 5
 घृतसंघो VIII 60, 2

घृतसङ्घ. IX 89, 5
 घृतसंनिधि X 122, 2
 घृतसंनिधि II. 35, 4, III 17, 1, 27, 5
 घृतसंनिधि IV 37, 2.
 घृतसंपदी X 70, 8
 घृतसंपूर्ण VI 70, 4
 घृतसंपूर्ण I 164, 1, V 37, 1
 घृतसंपूर्ण I 13, 5, V 4, 3, 14, 5, VII 2,
 4, X 30, 8, 122, 4
 घृतसंपूर्ण I 14, 6.
 घृतसंपूर्णी III 1, 18, V. 11, 1
 घृतसंपूर्णी I 143, 7, X 21, 7
 घृतसंपूर्णी X 114, 3
 घृतसंपूर्णी VII 85, 1
 घृतसंपूर्णा III 43, 3
 घृतसंपूर्णा V. 15, 1
 घृतसंपूर्णः VI 44, 20, VIII 59, 4, X 78, 4
 घृतसंपूर्ण I 45, 1, VII 47, 1
 घृतसंपूर्ण II 3, 2
 घृतसंघः X 17, 10
 घृत I 85, 3, 87, 2, 110, 6, 125, 5, 134,
 6, 135, 7, 168, 8, II 3, 11, 5, 6, 35,
 11, 14, III 2, 1, IV 1, 6, 10, 6, 58,
 4, V 5, 1, 12, 1, 86, 6, VI 10, 2, 70,
 2, VII 41, 7, 95, 2, VIII 6, 19, 7,
 19, 12, 4, 13, 39, 3, 102, 21, IX
 31, 5, 49, 3, 62, 9, 67, 11, 12, 74,
 4, 82, 2, 86, 37, X 12, 3, 30, 13,
 51, 8, 69, 2, 82, 1, 91, 15, 96, 1,
 99, 4, 154, 1
 घृतसङ्घ IV 57, 2
 घृतसंघो III 4, 2, V 8, 6
 घृतसंघो इति घृतसंघो V 68, 2
 घृतसंघः I 22, 14, 64, 6, III 5, 6, 31, 11,
 59, 1, VII 47, 3, X 14, 14, 64, 9,
 65, 8
 घृतसंघो VI 11, 5

पुनःपुनः इति पुनःपुनः VI. 70, 1
 पुनःपुनः II. 26, 4, VII 3, 7.
 पुनःपुनः III. 21, 2, X. 29, 6
 पुनःपुनः I 34, 10, 142, 2, III. 5, 7, VI
 15, 16, IX 82, 1, X 45, 9, 91, 4,
 148, 5
 पुनःपुनः IX. 96, 13
 पुनःपुनः VII 69, 1
 पुनःपुनः VI 70, 4
 पुनःपुनः III 21, 3, VII. 96, 5, VIII. 59,
 4, 5, IX 74, 6, 77, 1, X 18, 12
 पुनःपुनः II 11, 7, VIII. 8, 15, 16, 51, 10,
 54, 1
 पुनःपुनः V. 14, 3
 पुनःपुनः V. 8, 3
 पुनःपुनः VI 70, 4
 पुनःपुनः I. 128, 4, X 65, 2
 पुनःपुनः IV. 6, 9, VIII 46, 28
 पुनःपुनः V 77, 3, IX. 86, 45, X 122, 6
 पुनःपुनः VI 52, 8
 पुनःपुनः I 16, 2
 पुनःपुनः III 6, 6
 पुनःपुनः इति पुनःपुनः III 41, 9, IV 2, 3
 पुनःपुनः इति पुनःपुनः I 153, 1, X 12, 4
 पुनःपुनः II 27, 1
 पुनःपुनः इति पुनःपुनः V 26, 2
 पुनःपुनः I 125, 4, 127, 1, III 1, 7, 8, 21,
 1, 4, IV 58, 1, 2, 5-10, V 62, 4,
 VII 64, 1, VIII 6, 43, 102, 16, X
 95, 16
 पुनःपुनः VII 16, 8
 पुनःपुनः I 167, 3, III 6, 1, 30, 7, IV 6, 3,
 V 28, 1, 43, 11, VI 63, 4, VII 1, 6,
 84, 1
 पुनःपुनः VII 5, 5, 43, 2, 60, 3, VIII 44
 5, X 139, 2
 पुनःपुनः I 2, 7, III 19, 2, X 70, 1
 पुनःपुनः III 27, 1

पुनःपुनः VIII 24, 20, 43, 10
 पुनःपुनः I 188, 5, X 118, 2
 पुनःपुनः इति पुनःपुनः VI 69, 6
 पुनःपुनः इति पुनःपुनः I 136, 1, II 41, 6
 पुनः II 3, 11, IX 101, 12, X 80, 6
 पुनः I 72, 3, 84, 18, 93, 8, 10, 157, 2,
 164, 47, II 3, 4, 10, 4, III 5, 8, 18,
 3, V. 1, 7, 11, 3, 14, 6, 42, 3, 83, 8,
 VI 16, 11, 70, 4, 71, 1, VII 8, 1, 14,
 2, 62, 5, 64, 4, X. 17, 10, 19, 7, 36,
 6, 59, 5, 69 1, 2, 110, 10, 118,
 4, 6
 पुनःपुनः II 7, 4, VIII 19, 22, 23
 पुनः I. 153, 1, III 9, 9, 62, 16, V 8, 7,
 VII 65, 4, VIII 5, 6, 43, 22, 44 1,
 X 5, 4, 79, 5
 पुनः X 144, 3
 पुनः I 64, 12, X 27, 6
 पुनः VI 46, 4
 पुनः I 85, 1, 166, 2, IX 21, 1, 101, 8
 पुनः I 37, 4, IV 32, 6, 9, VIII 64, 12,
 IX 2, 8, 16, 1
 पुनःपुनः VII 59, 5
 पुनः IV 2, 13
 पुनः III 46, 1, VII 93, 2
 पुनः VII 28, 2
 पुनःपुनः VII 104, 2
 पुनः II 12, 5, VII 20, 6, IX 89, 4
 पुनः VIII 92, 15
 पुनःपुनः I 19, 5, 64, 2
 पुनः IV 6, 6
 पुनः IV 16, 17, VI 61, 7, 67, 4
 पुनः I 167, 4, X 108, 10
 पुनः I 169, 7
 पुनः VII 66, 13, X 92, 3
 पुनः X 95, 1
 पुनः X 34, 14

घोष III 30, 16, 31, 10, VII 23, 2, 83,
3, X 33, 1, 103 9, 168, 1

घोषतः VIII 25, 4

घोष्य I 151, 4

घोष III 7, 6, V 54, 12, X 84, 4, 94, 1,
123 4

घोष्ये IX 108, 3

घोषा X 40, 5

घोषांश्च I 122, 5

घोषा VIII 63, 7, X 68, 1, 103, 10,
168, 4

घोषात् I 139, 8, VI 38, 2

घोषात् V 37, 3

घोषात् III 33, 8, VI 75, 7

घोषाये I 117, 7

घोषि IV 4, 8, VI 5, 6

घोषे I 120, 5

घोषेण VIII 34, 2

घोषे I 181, 5

घ्न IV 12, 2, 17, 10, V 14, 4, 31, 7,
VI 73, 2, VIII 43, 26, IX 27, 1, X
99 3

घ्न I 36, 8, VI 19, 13, VII 92, 4, IX
17, 1, 41, 1, 63, 26

घ्न I 41, 8, III 30, 22, VIII 43, 23

घ्नति I 41, 3, VIII 84, 9

घ्नति II 27, 13

घ्नतु VII 104, 17

घ्नस I 116, 8, V 44, 7, VII 69 4

घ्नसे V 34 3

च

च I. 2, 5-7, 7, 4, 8, 5, 10, 10, 4, 5, 12,
10, 13, 1, 6, 14, 1, 15, 9, 17, 6, 18
5, 20, 5, 22, 13, 23, 20³, 21, 24, 1³,
2, 25 11, 19, 20, 26, 5, 8, 27, 3,

28, 3, 31, 7, 9; 12, 17, 32, 13¹, 14,
15, 33, 7, 34, 3, 12, 35, 2, 11², 37,
6², 40, 6, 42, 9, 47, 10, 48, 3; 50, 11,
51, 8, 54, 8, 11², 57, 5, 60, 2, 61, 4,
14², 62, 3, 70, 2-4, 71, 8; 72, 6², 73
7², 8, 10, 74, 1, 6, 76, 4³, 77, 2; 4,
80, 13, 14, 84, 2², 5, 20, 86, 4, 88,
4, 91, 6, 92, 13², 94, 5, 14, 96, 1²,
2, 7⁶, 97, 2, 3, 100, 1, 15, 18, 101,
6², 102, 1², 7, 10, 103, 2, 7, 109, 6,
112, 6, 23, 24, 113, 10, 114, 2¹, 6,
10³, 115, 1, 116, 11, 18², 120, 4³, 9²,
12, 123, 12², 13, 124, 12, 13², 125, 4⁴,
127, 8, 128, 5, 129, 1; 132, 4², 135, 4,
7², 136, 2, 7, 139, 3, 8², 140, 6, 12²,
13, 141, 11, 13², 153, 4, 155, 1, 6,
156, 1, 4, 157, 5³, 159, 3², 160, 2, 3,
162, 6, 12, 14³, 163, 13, 164, 11, 19,
22, 31², 51², 165, 12, 166, 3, 167, 10,
168, 3², 169, 4, 174, 1, 3, 178, 2, 3,
180, 2, 183, 3, 184, 2, 5, 185, 10, 186,
3, 11², 188, 5², 189, 2, 190, 3, 4, 7,
191, 8, II 1, 2³, 15³, 16², 2, 12, 13²,
5, 7, 6, 8², 7, 2, 11, 3, 14, 13, 6², 7³,
8, 12², 14, 4, 15 2, 9, 19, 1, 2, 6,
20, 3², 4, 7, 23, 3, 19, 24, 2, 14, 16,
25 2², 27, 10², 12, 29, 2³, 3, 31, 5,
32, 3, 33 13², 35 6, 8, 36, 4, 41, 11,
19, 42 1, 43, 1², III 1, 10², 15², 2, 1,
3 4, 6-8, 6, 3, 9, 9, 9², 12, 8, 14, 4,
15, 3², 17, 5², 19, 3, 20, 3, 5³, 22, 3,
25, 4, 30, 18, 20, 31, 19, 21, 34, 8,
37, 1, 7, 40, 8, 9, 42, 7, 43, 4, 46,
2², 52, 2, 3², 53, 3-5, 20², 54, 11, 55,
11², 12², 19, 21, 57, 5, 58, 7, 60, 4,
6, 62, 9, 14, IV 1, 17, 2, 2, 3², 11³,
9, 5, 16, 19, 17, 11, 18, 4, 19, 8, 20,
2, 22, 1, 3, 4, 26, 1, 7, 28, 5, 29, 3,
30, 19, 32, 16², 34 6, 10, 35, 2, 36,
1, 37, 6, 38, 5², 41, 6, 42, 3, 47, 2,
3, 49 1, 3, 50, 10, 51, 11², 53, 7, 54,
3², V 3 5, 4, 4, 7, 1, 9, 6, 10, 3, 6²,

७, ११, ५, १५, ४, १६, ५, २५, ३, २६, १,
 २७, २^३, २८, २, २९, ६, ३०, ३, ३३, ५^३, ६,
 ३७, ३, ३८, ३^३, ४०, ७, ४१, १४, १५, ४३,
 १०, ४४, ३^३, १२, ४८, ३, ४९, १, २, ५०,
 २, ५१, १४^३, ५२, ३, ४, ५५, ८^३, ६०, ७, ६२,
 ८, ६४, ४, ५^३, ६, ६५, ६, ६६, ६, ६८, २^३,
 ७२, ३^३, ७७, २, ७८, ५, ६^३, ८२, ९, ८३, ९,
 ८७, २, VI १, ९, ११, ८, ७^३, ९, १^३, १०,
 ५^३, १५, ८^३, १६, ३, १७, २२^३, २३, १७, १४^३,
 १८, ८-१०; २१, ९, २२, ८, २४, ५^३, ७, १०,
 २५, १, २८, २, ३^३, २९, ६, ३१, १, ५, ३२,
 ४, ३३, ३, ५, ३४, १^३, ५, ३६, २, ३७, ४,
 ३८, ३^३, ४, ५, ४३, २, ४४, १७, ४५, ४, ४६,
 ७, ८, ९^३, १२, ४७, २, १०, २१, ४८, १, ८,
 १०, १३^३, ४९, १३, १५, ५०, १, ६, ११, ५१,
 २^३, ५२, १४, १५, ५४, २, ५५, ५, ६^३, ५७,
 ५, ६०, १२, ६१, १४, ६३, ८^३, ९, ६५, ५,
 ६६, २, ६८, ४^३, ५^३, ६९, १, ८, ७०, ५, ६^३,
 ७१, २^३, ७२, १, ७५, ५, ११^३, १९, VII ३,
 ७, १०, ४, १, ५^३, ७, ५, १५, ८, ११, १२^३,
 १६, ५, ६, ९^३, १७, ४, १८, ६, १०, ११^३,
 १४, १९^३, १९, ४, ५^३, १०^३, २०, १०, २२, ९,
 २४, १^३, २५, ३, ३०, ४, ३१, ५, ६, ३२, ६,
 २४, ३३, ६, ३६, २, ५, ७, ४०, ५^३, ६, ४२,
 २, ४५, १^३, ५०, २, ४, ५१, ३^३, ५२, ३, ५५,
 ६^३, ५९, १, ६^३, ६०, २^३, ६२, २, ६४, ४, ६५,
 २^३, ६६, ९, ११, १३, १७, १८, ६७, १०, ६८,
 १, ७२, ३, ४, ७७, ५^३, ७८, ५, ८१, २, ८३,
 १^३, ६^३, ८६, १, ८८, ३, ८९, ५, ९१, २^३, ९२,
 ३, ९६, ३, ९७, १, १०, ९९, ५^३, १०१, ६,
 १०४, १०, ११^३, १२^३, २५, VIII १, १, ३,
 ६, १४, २२^३, २, ४, २९, ३०^३, ३३, ४, ११,
 ५, १२, ६, १२, १८, २८, ११, १०^३, १३, २५,
 १४, ९, १५, ३, ५, ८, १६, २, १२^३, १८, १५^३,
 १९, २३^३, २०, १८, २१, ६, १२, २३, ३, २४,
 १२, २०, २९, २५, २, २७, २, ३०, २^३, ३१,
 १^३, ५, ३३, १३, ३४, १५, १६, ३५, १, १०^३,
 ११^३, १२^३, ३७, ५^३, ३९, ४^३, ५, ९^३, ४१, २,
 ४५, २५, ४७, ४, ९, १२^३, १४^३, १६^३, १८, ४८,
 २, ५३, १, ४^३, ६०, ७, ११, ६१, १, ८, १७^३,
 ६२, ११^३, ६३, २, ६, ६८, ४, ६९, ७, ७१, १५,
 ७४, १०, ७८, १, ८, ७९, ५, ८०, १०, ८१, ९,

८२, १, ४, ८३, २, ८९, ६, ९१, ६, ९३, २, ४,
 १०, १३, १७, ९४, ८, ९७, १, १०, १३, १४,
 १००, २, IX १, १०, ४, १^३, २, १९, २, २३, ७,
 ३२, ६^३, ४७, २, ५५, १, ५८, ४, ६१, ९, ६३, २,
 ६५, १०, ६६, १९, ६७, २१, २५, ७०, ३^३, ७२,
 ८, ७४, ५^३, ७८, ५^३, ७९, १, ८१, २, ८६, ९^३,
 २९^३, ४२^३, ८९, १, ९५, ३^३, ५, ९७, १८^३, ४२,
 ४३, ४४^३, ५४, ९८, १०, १२, ९९, ३, १००,
 ३, ५, ९^३, १०६, ३, १०७, २४, २५, १०९,
 २, ५, ११०, ९, १११, ३, ११३, १०^३, ११^३,
 ११४, ४, X ३, ७, ४, ७^३, ५, ७^३, ७, ७, ८,
 ६, ९, ३, १०, ४, १३, ११, २, ८, १४, ३^३,
 ७, ९, ११^३, १५, ३^३, १३^३, १६, ३^३, ६, ७,
 ११, १७, ६^३, ११, १३, १९, ७, २०, ८, २२,
 ६^३, १५, २३, ७^३, २५, ११, २६, ४^३, ६^३, २७,
 १०, २०, २२, २९, ५, ७, ३०, ५, ६, १२^३,
 ३२, ९, ३४, ५, ११, ३६, २^३, ३७, २^३, ४,
 ९^३, ३८, ४, ३९, १०, ४०, ९, ४८, ३, ४९, २^३,
 ४, ८, ५०, १, ४, ५, ७^३, ५१, ८^३, ९, ५४,
 ३^३, ५, ५७, ३, ५८, १२^३, ६१, २३, २४^३,
 ६२, १०, ६३, ८, ६४, १४, १६, ६७, ३, ७४,
 ३^३, ७७, ८, ८२, ७, ८३, ३, ८४, ७, ८५, १७,
 ४१^३, ८६, १०^३, ८७, ३, ८८, १५, १७, ९०, २,
 ३, ७, ८, १०, १३^३, ९१, ३^३, ५, ६^३, ९२, ३,
 ७, ९३, ९, १५^३, ९७, १, १०, १५, २०, २१^३,
 १००, ६, १०१, ३, १०४, ८^३, १०७, ४, ८,
 १०८, ३, ९-११, १०९, ३, ११०, १-३, ११३,
 ९^३, ११४, ५, ६^३, ११५, १, ९^३, ११६, ७, ९,
 १२०, २^३, ७, ९^३, १२१, ५, ९, १२४, ५, १२६,
 २, १३३, ५, १३६, ५, १३८, १, १३९, २, १४१,
 ३, ५, ६, १४२, ८, १४६, ५, १४८, १, १५७,
 १^३, २^३, १५८, ४^३, १५९, ६, १६१, ५, १६५,
 ३^३, १६७, ४, १७३, ५^३, १८१, १^३, १८९, १,
 १९०, १^३, ३^३

चक्रवृत्त I १६९ ४

चक्रमानः V ३६, १

चक्रमानार्थ X ११७, २

चक्र I १६५, ८

चक्र IV ४२, ६

चक्र X ६७, ६, ७९, ६

चक्रविधि I ५७, ६

चक्रे I 69, 4, II 3 9, 131, 5, II. 13, 11,
IV 30, 8, 32, 11, V 29, 13, 31, 6,
33, 4, VIII 100, 6, A 54, 4, 104, 9,
112, 5, 116, 3

चक्रे I 59, 5, 103 7, 165, 7, III 1, 1,
30 17, V 31, 2, VII 98, 3, X 73 7,
8, 79, 6

चक्रान III 5, 2 V 3 10, 27, 3, VI 36,
5, VII 27, 1, X 64, 16, 123, 8,
148, 3

चक्राना VI 68, 3

चक्राना II 31, 7, IV 16, 15, VI 29, 1,
X 77, 8

चक्रार I 24, 8, 32, 1, 80, 1, 164, 29, 32,
II 24, 5, III 31, 2, IV. 16, 16, VI
21, 4, 73, 2, VII 6, 4, 5, 26, 3, 87,
1, 98, 5, VIII 70, 3, 96, 2, A 86, 3

चक्रार I 116, 16, 191, 10-13, II 15, 2-9,
III 34, 7, IV 16, 4, V 32, 7, 45, 7,
VI 21, 3, 27, 1, 2, 39, 3, VII 6, 3,
18, 17, 88, 4 100, 4, VIII 2, 34, IX
97, 41, A 68, 10

चक्रपत IV 1, 14

चक्रप I 31, 18, 179 5, 185 8, II 5, 8,
27, 14, IV 2 14, 3 2, 12, 4, 17, 18,
54, 3, V 85, 7 VII 31, 2, 86, 5,
VIII 46, 25, A 10 4, 37, 12, 70, 8

चक्रप I 76, 3, 101, 8 9, 162, 7, 171, 4,
III 1, 2, 52, 7, 58, 2, VIII 61, 8,
A 12, 5, 15 4, 100, 7

चक्रपान I 161, 4, V 43 3

चक्रपान I 17, 13

चक्रपान V 29, 14, A 138, 3

चक्रपे I 52, 12, IV 35 7 VI 23 6, VIII
63 8 77, 7, IX 88, 1

चक्रपे I 52, 14, 113 9, V 30 4, A 8, 6

चक्रे I 25, 19 117, 23, III 3 3, 10, 62,
5, VIII 64, 8, A 40, 7

चक्र I 89 9

चक्र IV 36, 4, VII 56, 23

चक्रु I 159, 2

चक्रु I 92, 17, 108, 5, 164, 19, IV 57,
5, VI 59, 1, VII 82, 5

चक्रु I 93, 6, 116, 9, 22, 117, 13, 17,
21, 118, 6, 182, 5, VI 72, 1, VII 99,
4, X 39, 7, 9

चक्रु IX 64, 3, 107, 22

चक्रु VIII 7, 26, IX 7, 3, 74, 1, 86, 31

चक्रु X 95, 12, 13

चक्रु I 30, 19, 121, 13, 130, 9, 155 6,
164, 2, 11, 14, 48, 174, 5, 175, 4,
II 11, 20, IV 1, 3, 16, 12, 17, 14,
28, 2, 30, 4, 31, 4, V 29, 10, 31, 11,
36, 3, 73, 3, VI 31, 3, 54, 3, 56, 3,
VII 63, 2, VIII 5, 34, 6, 38, 22, 4,
A 61, 16, 73, 9, 85, 15, 16, 93, 9

चक्रपत II 19, 2

चक्रपत IV 22, 6

चक्रपाया VI 62, 2

चक्रपाया X 123 3

चक्रपाये इति VI 69 5

चक्रपायस V 34, 6

चक्रपे II 5, 3, III 61, 3

चक्रु X 75 1

चक्रु A 56, 5

चक्रु I 22, 17, 18, V 47, 3, 87, 4, VII
100 3, 4 VIII 29 7, X 117, 8

चक्रु I 9, 2

चक्रपायाश्च II 39 3

चक्रु VIII 63 8

चक्रा I 34, 9, 166, 9, 180 4, VIII 5
29, A 10, 7 8, 89, 2, 117, 5

चक्राश्च IV 30, 2

चक्राथ I 72, 1, VIII 14 5, IX 44 4

चक्राया VIII 7, 23

चक्राया, I 33 8

चक्राणि IV 31, 6
 चक्राणी IV 41, 10
 चक्राते इति III 54, 6, 55, 11, VIII 26, 13, 29, 9
 चक्राये इति I 108, 3
 चक्राम VIII 21, 2
 चक्रि III 16, 4², VII 20, 1, IX 77, 5, 88, 4
 चक्रि I 9, 2
 चक्रिया II 34, 9, 14, X 89, 4
 चक्रियाश्च I 185, 1, V 30, 8
 चक्रिया. VIII 45, 18
 चक्रिते I 40, 5, 85, 1, IX. 78, 4, X 151, 3, 154, 2
 चक्रिते I 36, 8, 85, 2, 7, 10, II 1, 13, V 8, 6, 58, 7, 60, 4, VII 60, 11, VIII 19, 18
 चक्रुः I 71, 2, 73, 7, IV 33, 3, 6, 8, 10, 34, 9, VI 21, 17, VII 63, 5, IX 96, 11, X 39, 12, 169, 2
 चक्रु I 67, 5, 68, 3, III 27, 6, 31, 12, IV 16, 3, VII 18, 6, 10, 91, 3, X 65, 7, 130, 2
 चक्रुष X 137, 1
 चक्रुषे VII 87, 7
 चक्रे I 25, 15, 164, 13, 165, 14, II 40, 4, IV 4, 4, 41, 2, V 30, 9, VI 4, 4, VIII 41, 6, 10, X 105, 7
 चक्रे I 33, 10, II 10, 2, III 5, 6, 27, 9, 32, 13, 48, 3, 4, V 29, 11, 80, 3, VII 6, 5, 87, 5, 101, 3, VIII 4, 5, IX 70, 1, 73, 1, X 68, 5, 90, 8, 123, 8, 181, 2
 चक्रे इति X 85, 11, 12, 16
 चक्रेण I 53, 9, VIII 96, 9
 चक्रे VI 62, 10
 चक्रो I 30, 14, VI 24, 3
 चक्रा I 13, 5, 105, 6, V 55, 4
 चक्रि VI 4, 2

चक्रा I 121, 2, IX 71, 9
 चक्रा I 190, 6
 चक्रा I 164, 44, VIII 4, 13, 45, 16, 101, 6, X 107, 4, 177, 1
 चक्रा I 117, 18
 चक्रा I 116, 16
 चक्रा X 79, 7
 चक्रापा II 33, 7
 चक्रा I 134, 3, VIII 48, 6
 चक्रा I 50, 6, 87, 5, 92, 11, 96, 2, 113, 9, VI 7, 6, VII 79, 1, 91, 4, 98, 6, VIII 25, 9, 97, 12, IX 10, 9, 89, 3, X 37, 10, 123, 8, 130, 6
 चक्रा IX 17, 6
 चक्रा I 7, 3, 48, 8, 112, 8, V 15, 4, VII 66, 14, 81, 1, VIII 13, 30, IX 107, 3, X 9, 1, 37, 1
 चक्रा V 3, 9
 चक्रा I 128, 3, IX 57, 2
 चक्रा X 74, 2
 चक्राये इति V 62, 8, VII 70, 5
 चक्रा VII 3, 6, IX 97, 33
 चक्रा I 22, 20, 92, 9, 115, 1, 118, 7, 136, 2, 164, 14, III 26, 7, 37, 2, IV 2, 19, V 8, 6, 40, 8, 59, 3, 5, VI 9, 6, 11, 5, 51, 1, VII 61, 1, 63, 1, 66, 16, 76, 1, 77, 3, IX 10, 8, X 8, 5, 10, 9, 16, 3, 59, 6, 73, 11, 85, 7, 87, 12, 102, 12, 158, 3², 4², 161, 5, 164, 2
 चक्रा X 92, 15
 चक्राश्च V 54, 6
 चक्रा X 82, 1, 102, 12
 चक्रा II 39, 5, VIII 55, 5, X 87, 9
 चक्रा X 87, 8, 158, 4
 चक्राश्चक्रा X 37, 8
 चक्राश्च X 18, 1
 चक्राश्च V 1, 4
 चक्रा X 79, 5
 चक्रा X 90, 13

चङ्ग VII 104, 25², X 164, 1
 चङ्गपु VII 70, 4
 चङ्गाम II 14 4
 चङ्गनत VIII 55, 4
 चङ्गय V 2, 8
 चङ्गरा X 106, 8
 चङ्गघाट X 73, 9
 चङ्गद VII 63 3
 चङ्गत I 65, 1, X 46, 2
 चङ्गनसिं VIII 60, 9
 चङ्गस I 62, 6, 164, 42, 182 6, V 35, 2,
 VII 35, 8, VIII 100, 10, IX 74, 6,
 89, 5, X 19, 8, 51, 9 58, 4, 95, 16,
 128, 1
 चङ्गति VI 19 4
 चङ्गनय I 31, 13
 चङ्गनयौ X 14, 10, 11
 चङ्गनय X 92, 11
 चङ्गनयनीक V 48, 5
 चङ्गनयि I 152, 2
 चङ्गनयि IV 22, 2
 चङ्गनयि X 114, 3
 चङ्गनयि I 162, 18
 चङ्गनयिता X 55 3
 चङ्गनयि X 114, 7
 चङ्गनय IV 35 2, 3
 चङ्गनय I 49, 3, 94 5, 124, 1, X 97, 20
 चङ्गनय VI 71, 2 X 121 3
 चङ्गनय I 164, 24
 चङ्गनय I 164 41
 चङ्गनय X 13 3
 चङ्गनय I 114, 1, 121 3, 157, 3, III 62
 14, V 81, 2 VI 74 1, VII 54, 1,
 IX 69 7, X 37, 11, 165, 1
 चङ्गनय IV 51, 5, X 27 10, 99, 10,
 117, 8
 चङ्गनय VIII 27, 12
 चङ्गनय I 155, 6, II 18, 4

चङ्गनयि X 58, 3
 चङ्गनयि II 18, 1
 चङ्गनयि VIII 6, 48
 चङ्गनय I 110, 3, IV 36, 4,
 चङ्गनय VIII 55, 3
 चङ्गनय IV 58, 2
 चङ्गनय X 47, 1
 चङ्गनय V 30, 15
 चङ्गनय I 20, 6, 41, 9, 161, 2, 4, IV 33,
 5, 6, 35, 4, IX 33, 6, X 114, 6
 चङ्गनय VIII 74, 13
 चङ्गनय X 155, 2
 चङ्गनय I 132, 6
 चङ्गनयि X 155 2
 चङ्गनय I 122, 15, V 47, 4, VII 18, 23,
 VIII 74, 14
 चङ्गनयि I 164, 45, IV 58, 3, V 30, 12,
 14, VIII 2, 41, IX 70, 1, X 54, 4
 चङ्गनयि L 126, 4
 चङ्गनयि II 18, 5
 चङ्गनयि II 12, 11
 चन I 18, 7, 24, 6, 55 1, 5, 74 7, 81,
 5, 84, 20, 100, 15, 105, 3, 113, 8,
 136, 1, 139, 2, 5², 150 2, 152, 2,
 155, 5, 166, 12, 191, 7, II 16, 2, 3,
 23, 5, 24 12, 28, 6, III 30, 1, 36, 4,
 IV 18, 8, 9, 30, 3, 31, 9, V 34, 5,
 7, 41, 13, 42, 6, 82, 2, VI 3, 2, 20,
 4, 26, 7, 47, 1, 3, 48, 17, 54, 9, 59,
 4, 69, 8, 75 16, VII 18, 9, 32, 1,
 13, 19, 59 3, 82, 7, 83, 2, 86, 6,
 104, 3, VIII 1, 5, 2, 14, 19, 6, 23,
 15, 24 15, 28, 4, 47, 7, 51, 7, 52,
 7, 55, 5, 64, 2, 66, 13, 68, 19, 78,
 10, 91, 3², IX 61, 27, 69, 6, 114 4,
 X 33, 9, 39, 11, 48, 5, 49 5, 10,
 56, 4, 59, 8, 62, 9, 85, 3, 86, 11,
 95 1, 112, 9, 119 6, 7, 128, 4, 129,
 2, 152, 1, 168, 3, 185 2

चनः I 3, 6, 26, 10, 107, 3, II 31, 6,
35, 1, VI. 4, 2, 10, 6, 49, 14, VII
38, 3, VIII. 19, 11, 32, 6, X 116, 8
चनःसहित III 2, 2, 7, 11, 2, IX 75, 1, 4
चनस्त I 3, 2.
चनिथदत् V. 43, 4.
चनिष्ठ VII 70, 4
चनिष्ठ VIII. 74, 11.
चनिष्ठ V 77, 4
चनिष्ठ IX 9, 2
चनिष्ठा VII 57, 4, 70, 2, 5, VIII 74, 8
चनिष्ठा VII 20, 8
चनिष्ठा VIII 69, 9
चद्र VI 6, 7
चद्र V 10, 4
चद्रःसंज्ञा V 41, 14, VI 49, 8
चद्रः L 150, 3, VIII 4, 9
चद्रःसंनिधि X 106, 8
चद्रःपुत्र I 52, 3
चद्र III 3, 5, 31, 15, IV 2, 13, VI 6, 7,
VIII 65, 11, X 85, 31, 107, 7
चद्रमंस I 84, 15
चद्रमंसा X 64, 3
चद्रमा I 24, 10, 105, 1, X 85, 19, 90, 13
चद्रमा इव VIII 82, 8
चद्रःइव II 2, 4
चद्रःरथ I 141, 12.
चद्रःरथ III 3, 5
चद्रःरथा III 61, 2
चद्रःरथा VI 65, 2
चद्रःवंत् V 57, 7
चद्रःवंता III 30, 20
चद्रःवंता I 165, 12
चद्रा I 157, 1, IV 23, 9, IX 97, 50
चद्रा इव III 61, 7
चद्रा VII 39, 7, IX 66, 25, X 121, 9
चद्राणि V 42, 3, IX 69, 10
चद्रा VIII 20, 20

चद्राणि VI. 6, 7
चद्राणि III 40, 4
चद्रेश I 48, 9, 135, 4, IV. 48, 1.
चमस IV 35, 4, X 16, 8, 101, 8
चमस I 20, 6, 110, 3, 161, 1, 2, 5, IV
35, 2, 3, 5, 36, 4, X 16, 8, 68, 8
चमसा IV 33, 5
चमसा I 54, 9
चमसान् I 161, 4, 9, III 60, 2, IV 33, 6
चमसान् इव X 25, 4
चमसे X 96, 9
चमसेषु VIII 82, 7
चमू इति V 51, 4, VIII 4, 4, 76, 10, IX
46, 3, 107, 18, X 24, 1
चमू III 48, 4, VIII 82, 7, 8, IX 20,
6, 62, 16, 63, 2, 92, 2, 93, 3, 97,
21, 37, 46, 99, 6, 8
चमूःसत् IX 96, 19
चमूःसत् I 14, 4, 54, 9, IX 8, 2, 78, 2,
X 43, 4
चमिषं I 56, 1
चमोष I 100, 12
चमं VIII 2, 8
चमो III 55, 20
चमिषःइव X 91, 15
चमो I 28, 9, 164, 33, IV 18, 3, VI
57, 2, IX 36, 1, 69, 5, 71, 1, 72, 5,
86, 47, 96, 20, 21, 97, 2, 48, 103, 4,
107, 10, 108, 10
चयत् V 60, 1
चयति I 167, 8
चयते IX 47, 2
चयं VI 51, 7, VII 52, 2
चयंसा, II 27, 4
चयसे I 190, 5
चयिष्ठ VI 67, 8
चयेम I 132, 1
चर I 10, 3, 91, 19, 114, 3, 187, 3, VII
3 F

३१, १०, ४६, २, VIII २५, २१, ३२, ९१,
४८, ६, IX ८२, ४, X १६४, १

चर. VIII १, २८

चरचट X ८५ ११

चरण III ५, ५, IX ११३, ९

चरणोना VIII २४, २३

चरणोपमांना III ६१, ३

चरणे X १३६, ६, १३९, ६

चरण्यु X ९५, ६

चरत् III ४४, ३, ५४ ८, VI ५९, ६, X
१२३, ५

चरत् I १७३ ३, X ८०, १

चरत् X ३४, १४

चरत् I १४६, १, VI २७, ७, X ५ ३, ३४, १०

चरत् I ६२, ८, ९५, १, १०२, २, ११३, २, ३,
१४६, ३, II २४, ५, VIII २९, ८, X १२,
७, १४, १२, २७, १७, ८५, १८

चरत् III ३२ ६

चरत् II ३८, ६

चरत् III ५५ ७, IV ३८, ४, VI ६१, ८
VII ४६, ३, ५५ ६, VIII ३९, १, X ४
४, १६ ५, ८८ ६

चरत् I ५२, ६, ९५ ४ १०, ११३, १३, १४५ ४,
१६४, ३०, १८१, ६, III ७, २, ३०, १४, ३८
४, ५४ २, ५५ ६, ८१ ९, ५८, १, V ४४
८, ६३, ४, VI ९ ६, २१, ४, X १७, ६,
७१, ५, १०१, ११, १०९ ५, १६८, ४, १८९, २

चरत् X ११७, ३

चरत् I ५८, ५, ६८ १, ७४, ६, III ३१, १५
VIII ३३, ८, X ९२, १३

चरत् I ७०, २

चरणोप I ३६, १४, IV १८, १०, ३६, ३, ५१, ५,
X ३९ ४

चरत् I ६१, १२

चरत् I ३३, ४, १४४, ४, VI ९ ३, VIII ४५
३८, ७२ ५, X ११५ १, १३६, ८

चरत् III ४, ५

चरत् I ६, १, १६४, ३१ १८५, २, III १, ९,
IV १८, १२, V २, ४, VII १०४, ८, VIII

९६, १४, X ५२, ४, ८७, ६, ८८, १६, १२४,
९, १३५, २, १७९, २

चरत् I १५८, २

चरत् IV ६, १०, ५१, ६, V ९, २, ३१, १२,
४७, ५, VI ४७, ३१, ५८, ३, VII ३, ३,
VIII २०, १८, ६०, २, IX ४१, ३, X १०,
८, ७१, ९

चरत् I ३२, १०, ३६, ३, ९४, ५, १२७, ९, १६३,
११, III ५७, ३, IV ५१, ८, ९, V १, ४,
४७, ४, ६३, २, ५, VI ६, ३, २८, ४, VII
१, १५, ३३, ९, IX १०७, १९, X १, ४,
४७, ७, ५९, ९, ७१, ८, ८२, ७, ११४, १०,
११६, ९, १४२, २

चरत् I १६७, ३, VII ३६, ७

चरत् I २४, ६, III ३३, ४, X २७, ८, ३०, १०

चरत् III ५७, १

चरत् IV ८, ७, VIII २५, ६, X ३५, ६

चरत् VIII २०, १४

चरत् VII ५९, ३, VIII ६१, १५

चरत् III ३०, ४

चरत् III ६१, १, VIII ३३, ८, X ४, २

चरत् I ९२, ९, V ४७, ४

चरत् V २९ १३

चरणो I ६६, ५

चरत् VIII ९२, ३३

चरणो I ५७, ४, VII ८९, ५, VIII ६१, ५,
X १६४, ४

चरणो VIII २५, १६, IX १, ५, X १३४, ७

चरणो I १६४, ३७, III ५५, १४, X ९५, १६,
१०८, २, १२५, १

चरणो VII ७७, १

चरणो VII ८८, ३

चरणो I ११३ ५

चरणो I ११०, २

चरणो I ११६, १५

चरणो VIII ४८, ५

चरणो X ११७, ७

चरणो IV ७, ९, X ५९, ९, ८८, १३

परिणः VI 61, 8
 परिणःपूर्व VIII 23, 1.
 परिणः इति X. 88, 11.
 परिणः VIII 1, 28
 परः VII. 104, 2, IX 52, 3
 परे I. 7, 6; X. 86, 18
 परा I. 162, 13
 परे IV. 4, 9
 परे इति I 123, 7, III 7, 1
 परे IV. 57, 3, V. 51, 15
 परे X. 167, 4.
 परेति IV. 39, 2
 परितः I. 131, 5, VIII. 55, 5, X 92, 3
 परितः IV. 39, 1, 40, 1
 परितः I. 104, 5
 परितः V. 74, 9, VI 48, 21
 परितः X 50, 2
 परितः I. 64, 14, 119, 10, IV 38, 2, VIII
 24, 23, X 39, 10, 47, 2
 परितः VIII 103, 3
 परितः I 176, 2, VIII. 20, 19
 परितः I 23, 15
 परितः X 22, 1, 105 4
 परितः X. 74, 1
 परितः X 106, 7
 परितः X 124, 9
 परितः III 5, 6, V 85, 1
 परितः I 85, 5, IV 13, 4, VII 63, 1,
 VIII 6, 5
 परितः L 110, 8, 161, 7, III 60, 2, IV
 36, 4
 परितः इति परितः VI 8, 3
 परितः IV 5, 7
 परितः VIII 5, 38
 परितः VIII 55, 3
 परितः I 184, 4, VI 2, 2, 25 7, 31, 1,
 33, 2, VIII 2, 33, 16, 6, 9
 परितः I 46, 4

परितः IV. 17, 20; VIII. 96, 20, X
 89, 1.
 परितः III. 37, 4, 59, 6.
 परितः I 3, 7.
 परितः III. 51, 1, IV. 1, 2.
 परितः VIII. 90, 5
 परितः I 177, 1, 186, 6, III 34, 7, IV.
 2, 13, VI. 19, 1; 39, 4, VII. 31, 10
 परितः VI. 49, 15
 परितः I 55, 1, 84, 20, 109, 6, IV
 37, 8, VI 31, 5, 48, 15, 72, 5
 परितः VIII 19, 35
 परितः I 119, 10, V. 35, 1, VI 46, 6,
 VIII. 1, 2, 21, 10.
 परितः VII 94, 7.
 परितः IX 24, 4
 परितः इति I 109, 5
 परितः L 86, 5; III 43, 2, IV. 7, 4, V
 23, 1, 86, 2, VII 15, 2, IX 101, 9
 परितः I 7, 9, 17, 2, 32, 15, 86, 6,
 127, 2, 176, 2, III 6, 5, 10, 1, 62,
 6, IV 8, 8, 20, 8, 31, 4, V 39, 4,
 67, 2, VI 1, 8, 18, 1, 22, 1, 30, 5,
 VII 27, 3, VIII. 16, 1, 23, 7, 60, 17,
 64, 4, 68, 4, 70, 1, 92, 1, 93, 16, 96,
 4, 16, X 9, 5, 93, 9, 103, 1, 126, 6,
 134, 1, 180, 3
 परितः I 164, 48
 परितः I 162, 8
 परितः III 8, 10
 परितः I 108, 1, VII 28, 4, 60, 3, 61, 1,
 VIII 19, 16, X 30, 2
 परितः I 24, 12, 98, 1, 164, 44, 190, 7, III
 55, 9, 59, 1, V 19, 1, VI 25, 2, 51,
 2, VII 34, 10, VIII 25, 16, 62, 6,
 IX. 38, 5, X. 5, 1, 34, 13, 55, 3, 92,
 6, 114, 4, 139, 2, 3
 परितः X 17, 11

चाकन् I 33, 14, 174, 5, II 11, 3, X 29,
1, 95, 4, 148, 1, 4
चाकन् I 148, 2, X 132, 4
चाकन I 51, 8, 120, 10
चाकन I 51, 12, VIII 52, 4, 62, 4
चाकन् X 91, 12
चाकन् VIII 31, 1, X 147, 4
चाकनत V 31, 13²
चाकनाम II 11, 13
चाकतु I 122, 14
चाकथि X 147, 3
चाकत्वात् X 31, 4
चाकशीति I 164, 20
चाकशीति IV 58, 5, 9
चाक्रे X 130, 6
चाक्रे X 130, 5
चाक्रे II 24, 9
चाक्रे IV 17, 9
चाक्रे V 4, 6
चाक्रे II 33, 2, VII 1, 7
चाक्रे X 155, 1
चाक्रे VII 18, 8
चाक्रे VI 27, 8
चाक्रे X 94, 14
चाक्रे VI 27, 5
चाक्रे III 24, 4
चाक्रे VIII 46, 31
चाक्रे V 59, 3, IX 77, 3, X 94, 10
चाक्रे VII 25, 1
चाक्रे I 24, 1, 2, 55, 4, 61, 7, 72, 2, 187,
6, II 27, 8, 35, 11, III 5, 6, 32, 1,
54, 16, 17, 56, 4, IV 2, 19, 5, 7, 10,
V 3, 3, 43, 3, 48, 5, VII 98, 2, IX
34, 5, 72, 7, 86, 21, 96, 16, 97, 24,
109, 14, X 32, 4, 96, 1
चाक्रे I 94, 13, 95, 5, 137, 2, II 2, 8,
III 49, 3, IV 6, 6, 49, 2, V 33, 5,
VI 8, 1, VII 22, 2, VIII 1, 26, IX.

17, 8, 61, 9, 109, 13, X 1, 2, 31, 4,
56, 1, 100, 6
चाक्रे VIII 5, 14, IX 70, 2, 4, 108, 4,
110, 4
चाक्रे V 1, 9
चाक्रे I 62, 6.
चाक्रे X 70, 9
चाक्रे II 8, 2
चाक्रे I 19, 1, 58, 6, 72, 10, III 52, 5,
V 71, 1, VII 84, 3, VIII 64, 12, IX
30, 6, 44, 4, 48, 1, 102, 6, X 21, 7,
39, 2, 91, 14, 144, 5, 160, 3
चाक्रे IX 70, 1
चाक्रे III 50, 2, V 33, 7, VII 29, 1,
65, 4
चाक्रे X 97, 13
चाक्रे X III, 5
चाक्रे X 89, 3
चाक्रे X 114, 9
चाक्रे VIII 51, 3, 97, 14, 102, 1, X
3, 1
चाक्रे I 91, 1
चाक्रे V 66, 1
चाक्रे III 18, 2
चाक्रे VIII 56, 5
चाक्रे III 53, 24, VII 11, 3
चाक्रे I 73, 8, 164, 6, VII 86, 3
चाक्रे VI 61, 13
चाक्रे X 125, 3
चाक्रे IV 16, 2, V 41, 11, VI 41, 4,
66, 1, VII 104, 12, VIII 101, 15
चाक्रे VII 23, 2
चाक्रे I 51, 7, 71, 7, II 4, 5, 27, 11,
III 53, 23, IV 23, 2
चाक्रे I 166, 13, X 92, 4, 10
चाक्रे I 186, 9
चाक्रे X 3, 4, 30, 6, 91, 4, 5
चाक्रे I 70, 3, II 6, 8, III 17, 5, 25

1, 29, 16, V 2, 7, 3, 7, 9, 12, 2,
VI 5, 3, A 4, 4
चिकित्सा VIII 60, 18
चिकित्सा VII 60, 7
चिकित्सा IV 7, 5
चिकित्सा I 25, 11, 68, 3, 70, 1, 71, 5,
7, 72, 4, 77, 5, 125, 1, 145, 1, 169,
1, III 7, 3, 9, 17, 2, 29, 3, 8, 44,
2, IV 3, 8, 5, 12, 8, 4, 12, 1, 29,
2, V 2, 5, VI 52, 12, VIII 6, 29,
44, 9, X 12, 2, 53, 1, 98, 2, 5, 99,
1, 110, 1
चिकित्सा IV 52, 4
चिकित्सा मन्त्र V 22, 3, VIII 95, 5
चिकित्सा I 91, 23, VI 47, 20
चिकित्सा IV 16, 10
चिकित्सा I 123, 1
चिकित्सा, VIII 91, 3
चिकित्सा V 22, 4
चिकित्सा II 43, 3, IV 4, 11, V 1, 10, 12,
2, VIII 39, 3, X 28, 4
चिकित्सा VIII 78, 6²
चिकित्सा IX 102, 4, X 26, 2
चिकित्सा I 67, 4, V 33, 1, 65, 1, X 55, 6
चिकित्सा I 35, 7, 95, 4, 100, 16, 152, 3,
164, 16, 48, II 4, 6, 14, 10, V 19,
1, 27, 1, VII, 56, 4, 61, 1, VIII 2,
14, 17, 9, 7, 39, 5, X 51, 4, 59, 3,
79, 4
चिकित्सा I 35, 6, 69, 5, V 36, 1, VI 9
3, 64, 9
चिकित्सा I 152, 2
चिकित्सा I 43, 3, 82, 4, VIII 26, 14, A
38, 3, 147, 4
चिकित्सा V 73, 6, VI 59, 5, VIII 1, 31
चिकित्सा VIII 9, 4
चिकित्सा X 28, 5
चिकित्सा I 131, 6
चिकित्सा V 66, 4

चिकित्सा VIII 25, 9
चिकित्सा I 164, 38
चिकित्सा I 164, 38, X 114, 2, 124, 9
चिकित्सा IX 90, 4
चिकित्सा VIII 51, 4
चिकित्सा X 16, 1
चिकित्सा X 146, 2
चिकित्सा IV 30, 22
चिकित्सा I 4, 5, 6, 5², 8, 9, 10, 9³, 24, 4,
8-10, 25, 1, 26, 6, 27, 8, 28, 5, 29
1, 30, 4, 31, 2, 6, 13, 14, 32, 8,
33, 5, 15, 34, 1, 37, 11, 13, 15, 38,
7, 9, 39, 4, 6, 40, 8, 41, 1, 9, 42,
4, 48, 14, 49, 1, 3, 51, 3, 6, 9, 52,
7, 10, 53, 1, 54, 5², 55, 1, 58, 1, 59,
5, 60, 2, 61, 6, 8, 62, 9, 63, 1, 5,
64, 3, 68, 4, 70, 2, 71, 2, 72, 3, 80,
11, 14, 81, 2, 84, 9, 85, 4, 10, 86,
5, 87, 1, 2, 94, 7, 9, 100, 8, 9, 101,
4, 104, 2, 105, 7, 107, 1, 110, 2, 3,
116, 3, 22², 117, 7, 120, 2, 6, 121,
10, 124, 12, 125, 7, 127, 3², 4³, 129
1-5, 10⁴, 132, 4², 133, 2, 135, 9²,
136, 1, 138, 3, 140, 11, 148, 3, 150,
2, 152, 3, 156, 1-3, 158, 2, 164, 6,
165, 10, 167, 2, 7, 9, 168, 4, 169
1², 3, 5, 173, 5², 7, 8, 11², 12,
176, 4, 178, 2, 179, 2², 4, 180, 7², 8,
182, 3, 184, 1, 185, 8, 9, 187, 7, 191,
10-12, II 10, 3, 11, 2, 7, 12, 8, 13²,
15, 15, 9, 20, 5, 23, 2, 11, 24, 5,
26, 4, 27, 3, 5, 11², 14, 30, 4, 8,
33, 12, 38, 2², 3², 42, 1, III 1, 2, 9,
13, 6, 2, 7, 10, 7, 10², 9, 7, 30, 2,
7, 31, 9, 12, 16, 32, 16, 35, 2, 10,
36, 6, 39, 2, 3, 8, 45, 1, 2, 53, 22²,
54, 4, 56, 4, 7², 57, 1, 58, 4, 5, IV
2, 7, 18, 3, 4, 10, 14, 6, 1, 7, 7, 9,
10, 8, 3, 10, 5², 7, 11, 1, 6, 12, 4²,
5, 6, 16, 3, 5, 6, 16, 17, 20, 18,
3 G

1, 8², 20, 9, 22, 1, 23, 7, 28, 5, 29,
 1, 30, 9, 31, 2, 8, 32, 2; 3, 43, 4,
 45, 6, V 2, 5, 7, 10, 7, 2², 4, 6, 10,
 10, 4, 18, 2, 20, 1, 25 2², 29, 4, 12²,
 14, 30, 4², 5, 8, 15, 31, 2, 7, 10²,
 11, 32, 2-5, 6², 8, 9, 33, 4², 38, 4,
 39, 3, 41, 13, 17², 44, 10, 49, 1, 52,
 12, 54, 3, 55, 3, 56, 2, 58, 7, 60, 2³,
 3², 65, 4, 67, 4, 70, 1, 74, 4, 8, 10,
 75, 7, 78, 4, 79, 1, 5, 84, 3, 86, 1,
 5, VI, 2, 9, 3, 3, 4, 4, 3, 10, 4, 11,
 3, 15, 1², 17, 9², 18, 8, 11, 19, 2,
 4, 12, 22, 4, 6, 23, 3, 24, 7, 8²,
 27, 4, 28, 5, 6², 30, 3², 31, 2, 35, 5,
 37, 1, 3, 38, 2, 39, 3, 44, 15, 45, 2²,
 9, 47, 13, 48, 21, 49, 11, 13, 51, 8,
 53 3², 62, 9, 11, 65, 1, 4, 66, 1, 5²,
 7, 67, 3, 5, 10, 71, 5, 73, 2, VII 1,
 2, 22, 4, 2², 8, 7, 1, 8, 5, 11, 3, 18,
 1, 5, 17², 18, 20, 19, 9, 20, 1, 4-6,
 21, 7, 8, 22, 8, 23, 4, 27, 3, 4, 28,
 1, 3, 32, 1, 5², 34, 2, 37, 5, 7, 38,
 3, 41, 2³, 45, 2, 48, 3, 53, 1, 56, 15,
 20², 23, 57, 1, 5, 58, 2, 6, 59, 7,
 60, 6², 7, 9, 10, 67, 2, 68, 8², 69,
 2, 70, 2, 5, 85, 3, 86, 1, 3, 8, 87,
 7, 88, 5, 90, 4, 93, 6, 94, 11, 95, 4,
 97, 6, 10, 99, 4, 103, 8, 104, 7, VIII
 1, 1, 3, 7, 12, 2, 35, 39, 4, 12, 18,
 21, 5, 16, 25, 30, 37, 6, 6, 7, 15,
 34², 8, 6, 7, 11, 4, 71, 15, 6, 16, 8,
 18, 5, 12, 13, 22, 19, 15, 35, 20, 1,
 5, 18, 21, 22, 21, 1, 6, 16, 22, 11,
 13, 16, 24, 3, 10, 11, 25, 9², 15,
 26, 5, 27, 9, 18², 31, 15, 32, 11, 12,
 33, 14, 17, 18, 40, 1, 2, 10, 45, 11,
 13, 14, 19, 32, 46, 11, 16, 21, 25,
 27, 51, 9, 53, 4, 60, 7, 61, 3, 4, 12,
 62, 3, 5, 11, 64, 5, 66, 4, 5, 8, 12²,
 67, 17, 68, 6, 10, 69, 17, 70, 7, 73,
 2, 5, 77, 11, 79, 4, 80, 4, 83, 9, 86,
 4, 5, 89, 4, 92, 10, 27, 29, 93, 10,

11, 96, 2, 98, 8, 100, 5, 102, 14, 20,
 103, 5, 13², IX 6, 9, 10, 8, 29, 5,
 47, 1, 66, 17², 67, 30, 72, 1, 73, 9,
 79, 2, 87, 3, 91, 4, 97, 27, 38, 52²,
 104, 6, 105, 6, 107, 2, 110, 5, 6, X
 5, 3, 8, 1, 8, 9, 10, 1², 3, 7, 11, 3,
 12, 5, 15, 6, 22, 5, 23, 2, 4, 25, 3,
 27, 12, 20, 28, 6, 9, 10, 31, 2, 34,
 8², 39, 3², 13, 41, 2, 42, 6, 45, 6,
 50, 2, 61, 18, 21, 64, 13, 67, 11, 69,
 9, 10, 11², 73, 1-3, 6, 76, 2, 5⁴,
 77, 6, 91, 12, 92, 8², 93, 7, 8, 94,
 2, 96, 10², 102, 11, 111, 2, 4, 5²,
 112, 10, 115, 6, 117, 2, 4, 9⁴, 120,
 4, 121, 8, 127, 5, 131, 2, 132, 3,
 133, 1, 143, 1, 2, 144, 6, 147, 1, 150,
 1, 154, 1, 4, 171, 4, 176, 4, 178, 3

चित्रः I 112, 17, 158, 4

चित्रं IV 37, 7

चित्रा I 129, 7

चित्रयत् II 34, 7

चित्रयत् I 180, 8, II 2, 5

चित्रयत्सि V 41, 7

चित्रयत् V 15, 5

चित्रयत् II 34, 2, IV 51, 3, X 95, 3

चित्रयत् I 33, 6, 94, 4, 131, 2, V 19, 2,
 VI 1, 2

चित्रयत् II 2, 4, VI 6, 7

चित्रयत् VII 60, 6.

चित्रयत् I 171, 5, V. 59²

चित्रयत् VI 15, 5

चित्रयत् IV 36, 9

चित्रयत् II 2, 10

चित्रयत् IX. 101, 11

चित्रयत् VII 18, 10

चित्र X 143, 4

चित्र IX. 65, 12

चित्रगर्भासु V 44, 5

चित्र I 163, 11, 170, 1, V 7, 9, X 103
 12, 128, 6, 166, 4, 191, 3
 चित्राणि VII 59, 8
 चित्रि I 67, 5, X 85, 7
 चित्रिभिः III 2, 3, 3, 3, V 44, 10, VIII
 44, 19, 59, 3
 चित्रिभिः I 164, 29
 चित्रि II 21, 6, IV 2, 11
 चित्रो VIII 79, 4
 चित्रं VIII 46, 20
 चित्र IV 32, 2, V 39, 1, VI 6, 7, 46, 2,
 5, VII 20, 7, VIII 21, 17, 97, 15
 चित्रश्चायुः VI 49, 7
 चित्रश्चायुः X 140, 3
 चित्र VIII 21, 18
 चित्र I 48, 11, 66, 3, 88, 2, 94, 5, 113,
 1, 166, 4, 172, 1², II 8, 4, III 29
 6; IV 31, 1, VI 4, 6, 48, 9, VII 3
 6, IX 86, 34, X 1, 2, 100, 12, 115, 1
 चित्रश्चयः VI 6, 7
 चित्रश्चयः I 108, 1, VI 38, 1
 चित्रश्चयः IV 23, 6, VI 6, 7, IX 68, 10
 चित्रश्चयः IV 1, 6
 चित्रश्चयः VI 47, 5
 चित्रश्चयः VI 3, 5
 चित्रश्चयः I 23, 13, 14
 चित्रश्चयः I 64, 7, 85, 11
 चित्रश्चयः I 35, 4, II 10, 2, VII 9, 3
 चित्रश्चयः VII 12, 1, VIII 44, 6
 चित्रश्चयः इति चित्रश्चयः V 26, 2
 चित्रश्चयः इति चित्रश्चयः I 3, 4, 27, 6, X
 51, 3, 69, 11
 चित्र I 9, 5, 34, 10, 37, 3, 44, 1, 71, 1,
 9², 5, 13, 110, 9, 113, 15, 20, 115,
 1, 139, 8, 142, 4, 148, 1, II 13, 13,
 34, 10, III 2, 15, 30, 13, 61, 6, IV
 7, 1, 6, 23, 2, 32, 2, 36, 9, V 3, 3,
 13, 6, 63, 4, 82, 3, VI 6, 7, 10, 5,
 65, 2, 66, 9, VII 45, 4, 61, 5, 68, 5,

74, 2, 75, 2, 81, 5, VIII 13, 5, 21,
 1, 46, 27, 67, 3, 81, 1, IX 4, 10, 19
 1, 61, 16, X 2, 6; 21, 4, 36, 13, 37,
 10, 47, 1, 99, 1, 106, 9, 107, 10,
 112, 9
 चित्रश्चयः VII 75, 5, 77, 3, VIII 58, 3
 चित्रश्चयः I 48, 10
 चित्रश्चयः X 122, 1
 चित्रश्चयः II 17, 8, VIII 66, 8, 14
 चित्रश्चयः III 2, 13
 चित्रश्चयः X 1, 5
 चित्रश्चयः इति चित्रश्चयः VI 62, 5
 चित्रश्चयः इति चित्रश्चयः VI 62, 11
 चित्रश्चयः X 65, 3
 चित्रश्चयः VIII 11, 9
 चित्रश्चयः VIII 7, 33
 चित्रश्चयः VI 10, 3
 चित्रश्चयः V 17, 2, VIII 19, 2
 चित्रश्चयः I 45, 6
 चित्रश्चयः I 1, 5, VIII 92, 17
 चित्रश्चयः III 59, 6, VIII 24, 3
 चित्रश्चयः VI 75, 9
 चित्रश्चयः I 22, 7
 चित्रा I 66, 1, 92, 12, 113, 4, 125, 6,
 134, 4, III 57, 6, IV 14, 3, 52, 2,
 V 18, 4, 52, 11, 63, 5, X 75, 7, 106,
 3, 123, 7
 चित्राश्चयः VIII 101, 13
 चित्रा I 165, 13
 चित्रा I 38, 11, 115, 3, 119, 8, IV 51,
 2, VI 60, 2, VII 75, 3, 6, VIII 7,
 7, X 78, 1, 91, 5
 चित्रा IV 22, 10, VI 17, 2
 चित्राभिः IV 32, 5, V 40, 3, VI 10, 3,
 26, 5, VIII 3, 2, 70, 6, IX 62, 25
 चित्रा I 63, 8, V 63, 6, X 111, 7
 चित्रा I 17, 7, 139, 6, III 7, 9
 चित्रा VI 72, 4

चित्रिणीपु IV 32, 2
 चित्रे I 30, 21
 चित्रेण II 4, 5, VIII 1, 23, 39, 5
 चित्रेभिः V 63, 3, IX 100, 8
 चित्रेषु III 2, 11
 चित्रे I 64, 4
 चित्र्यं V 63, 7, VII 20, 7
 चित्रयत् IV 2, 11
 चिनुयाम् IX 97, 58
 चिनुये X 91, 5
 चिनुहि VI 53, 4
 चिनोति X 43, 5
 चिनोतु X 87, 5
 चिन्मती III 61, 4
 चियतु I 90, 4
 चिर V 56, 7, 79, 9
 चिष्टा VI 75, 5
 चीकृपाति X 157, 2
 चुक्रुषु VIII 1, 20
 चुक्रुषाम् II 33, 4, X 142, 3
 चुष्यत् II 41, 10
 चुष्यतीति VIII 9, 8
 चुष्युये VIII 45, 25
 चुमुति II 15, 9, VI 18, 8, 26, 6, VII 19, 4, X 113, 9
 चृत् I 25, 21
 चृति I 67, 4
 चेकित्तम् IX 111, 3
 चेकित्तान् II 33, 15
 चेकित्तान् III 5, 1, 29, 7, IV 14, 2, VI 36, 5
 चेकित्तान् X 183, 1
 चेकित्तान् I 113, 15, IV 14, 3
 चेकित्ते VI 61, 13
 चेकित्ते I 53, 3, 55, 3, 119, 3, II 34, 10
 चेत् I 161, 16, VIII 68, 18
 चेत् IV 5, 4
 चेत्तम् X 35, 1.

चेत्ति VII 46, 2, VIII 12, 1, 32, 28
 चेत्ति I 10, 2, 128, 4³, III 11, 3, VI 12, 3, VII 96, 3, VIII 13, 20, IX 62, 10, 106, 2, X 176, 3
 चेत्ति III 14, 11
 चेत्तय V 59, 3
 चेत्तय I 2, 5, IV 45, 6
 चेत्तय II 5, 1, III 12, 2, IX 64, 10
 चेत्तय I 13, 11, 170, 4, III 3, 8, IV 7, 2, VIII 13, 18, 62, 9, IX 31, 1
 चेत्तती I 3, 11, VII 95, 2
 चेत्ती IX 47, 2
 चेत्तयत् IV 1, 9
 चेत्तयति I 3, 12
 चेत्तयते IX 86, 42
 चेत्तयध्वं III 53, 11
 चेत्तयती X 110, 8
 चेत्तयेषां VIII 9, 10
 चेत्तसा V 73, 6, IX 16, 4, 20, 3, 83, 2, 86, 42, X 46, 8
 चेत्तारं VII 60, 5
 चेति I 93, 4, IV 16, 14
 चेति I 92, 12, 119, 4, III 12, 9, IV 37, 4, 43, 6, 55, 4
 चेतिष्ठ VIII 46, 20
 चेतिष्ठ I 65, 5, V 27, 1
 चेतिष्ठ I 128, 8, VII 16, 1, X 21, 7
 चेत्तुनां IX 81, 3
 चेत्ता I 22, 5
 चेत्तार X 128, 9
 चेत्त VI 1, 5
 चेत्ता X 89, 14
 चेदम् VIII 5, 39
 चेरेये VIII 61, 7
 चेष्ट VIII 5, 37
 चेष्टम् VIII 5, 38
 चो द्धि V 29, 13, VI 66, 3
 चोदं I 48, 2, VII 96, 2
 चोदं V 61, 3

शोदः I. 143, 6.
 शोदत् VII. 27, 3
 शोदत् I. 168, 4, V. 56, 7
 शोदते IX. 69, 2.
 शोदःप्रनुदः I 174, 6
 शोदे II. 13, 9
 शोदये VI. 47, 10, VII 77, 4
 शोदय I 9, 5; 6, 102, 10, VI 48, 9, 53, 3,
 75, 13; VII 32, 15; VIII. 23, 28, 24,
 25, IX. 8, 3, 50, 1, 65, 12, 75, 5, 85,
 2, 110, 7; X. 141, 5, 6
 शोदयः I. 175, 3
 शोदयः VI. 26, 3, IX. 17, 5, X 22, 10.
 शोदयत् X 80, 2, 123, 1
 शोदयत् X 101, 12
 शोदयत् I 188, 8
 शोदयत् X 39, 2
 शोदयत् स्मृति V. 8, 6
 शोदयत् स्मृते VIII 46, 19^६
 शोदयन् I. 80, 5, VIII 99, 4, X 102, 12
 शोदयता I. 117, 3
 शोदयती VII 79, 5
 शोदयते VIII 24, 13
 शोदयति X 120, 5
 शोदयति I 94, 15
 शोदयति VI 46, 13, X 29, 8
 शोदयित्री I 3, 11, VII 81, 6
 शोदय I 104, 7, VIII 75, 6
 शोदात् III 42, 8, VIII 68, 7
 शोदितः IX 72, 5
 शोदिता I 51, 8, II 12, 6, VIII 88, 6,
 X 24, 3, 49, 1, 133, 1
 शोदितात् V 43, 9
 शोदितेन VIII 102, 3.
 शोदी I 63, 4
 शोदिषां VII 74, 2
 शोदी II 30, 6
 शोम्कूपते VI 47, 16
 शोम्कूपनय I 33, 3-

शोम्कूपते VIII. 6, 41.
 शयःशानः V. 33, 9
 शयनः II. 21, 3, VI 18, 2, VIII. 33, 6,
 X. 69, 5
 शयन VIII. 96, 4
 शयना II 12, 4.
 शयत् I 48, 2
 शयते I 167, 8, X 124, 4
 शय I. 165, 10
 शयत् X. 42, 2, 101, 12
 शययति IV 17, 5, VII 19, 1
 शययत् X. 17, 3
 शययत् I 168, 6
 शययन् III 30, 4
 शययति I 37, 11, 64, 3
 शययते VI 31, 2
 शययति III. 43, 7
 शययति VIII. 92, 7
 शययान् IV. 17, 16
 शययान्ति IV 32, 18
 शयान् X 59, 1, 61, 2, 115, 6
 शयान् I 117, 13, 118, 6, V 75, 5, VII
 71, 5, X 39, 4
 शयान् VI. 62, 7
 शयान्तात् I 116, 10, V 74, 5
 शयान्तात् VII 68, 6
 शोहा. X 173, 2
 शोहाः X 50, 4
 शोहा VI 47, 2, VIII 2, 33
 शोहाणि I 173, 4, IV 31, 9, VII 19, 5
 VIII 77, 9
 शोहाय VI 18, 8
 शोहेन X 49, 11
 शोहे. VIII 16, 6

छ

छदयत् VI 49, 5, X 31, 4
 छदयति III 9, 7

छदयष VIII 1, 6
 छदयति V 79, 5
 छदयष I 165, 12
 छदि X 85, 10
 छल्ल I 132, 6, X 32, 3
 छलि I 163, 4
 छद I 92, 6, VIII 7, 36 52, 1, X 85
 8, 130, 3
 छद VI. 11, 3
 छदःस्तुभ V 52, 12
 छदयने VIII 50, 5
 छदयाते X 27, 8
 छदसा X 114, 9
 छदस्या IX 113, 6
 छदसि X 14, 16, 90, 9, 114, 5, 6
 छदु I 55, 4
 छय VIII 101, 5
 छदि I 48, 15, 114, 5, IV 53, 1, VI 15,
 3, 46, 9, 12, 67, 2, VII 74, 5, VIII
 5, 12, 9, 1, 15, 18, 21, 27, 4, 20,
 67, 6, 71, 14, 85, 5, X 35, 12
 छदिःसो VIII 9, 11
 छदिष VI 67, 11
 छाग I 162, 3
 छादयाम् VI 75, 18
 छावपा V 44, 6
 छावा X 121, 2
 छायाःद्व I 73, 8
 छाया II 33, 6
 छायाःद्व VI 16, 38
 छिद्रा I 162, 20
 छिधि I 133, 2
 छुनुम् X 163, 1
 छेदि II 28, 5
 छेस I 109, 3

ज

जह. VI 12, 2
 जघन. I 33, 7
 जघीयात् X 28, 1
 जगत् I 48, 8, 80, 14, 113, 4, 157, 1,
 164, 23, 186, 1, II 27, 4, IV 53, 3,
 VI 47, 29, 49, 6, VIII 40, 4, X 25
 6, 37, 4, 58, 10, 88, 4, 173, 4
 जगत् I 35, 1, 89, 5, 101, 5, 115, 1, 159,
 3, IV 13, 3, 53, 6, VI 22, 9, 30, 5,
 49, 6, 50, 7, VII 27, 3, 32, 22, 60,
 2, 66, 15, 101, 2, 6, X 63, 8, 102,
 12, 121, 3
 जगता I 164, 25
 जगता II 31, 5, X 75, 2
 जगदि I 164, 23
 जगती X 130, 5
 जगतीषु I 157, 5, VI 72, 4
 जगत्सो VIII 9, 11
 जगय X 108, 7, 180, 2
 जगल IV. 16, 18
 जगन्नाथ VIII 45, 19
 जगन्नाथ V 64, 1
 जगन्नात् I 117, 15, III 38, 6, VII 88, 2,
 X 10, 1
 जगम VII 88, 5, 89, 3
 जगम्यात् I 58, 9, 60, 5, 61, 16, 62, 13,
 63, 9, 64, 15, 104, 2, V 33, 5, VI
 50, 8
 जगम्या I 116, 25
 जगम्यु I 179, 1, 2
 जगान् X 58, 1, 179, 2
 जगाम I 145, 1, 179, 6, V 31, 12, VII
 18, 9, VIII. 4, 11, 100, 10, X 28, 1,
 114, 1.
 जगायात् X 28, 1
 जगार IV 18, 8

नगर X. २७, १३, २८, ९, ३१, १०, ५५, ५
 नगुटि X १०८, १
 नगुपु II २३, १६
 नगुपु VI ७२, ४
 नगुपु V २, ५
 नगुपु I १३९, १०, X ४७, १
 नगुपु V ४३, २, X ३१, २
 नगुपु IV ७, २
 नगुपु I १४८, ३, VII ४, ३
 नगुपु V ३२, ११, VII १८, ८, X ६१, ८
 नगुपु IV २३, ४
 नगुपु X १२, ५
 नगुपु I १४०, २
 नगुपु X १४६, ५
 नगुपु X ४०, १४
 नगुपु VIII ७३, ४, X २२, ६
 नगुपु I ८५, ८, ८९, ७
 नगुपु VI ४२, १, VIII ४६, १७
 नगुपु II २३, ११, VII. २०, १, VIII ९३, २२
 नगुपु VI १९, ५, X ५, २
 नगुपु इति X १०६, ८
 नगुपु III १, १३, VI ३४, १, X ६, ६, १३१, २
 नगुपु I ३२, २, III ३६, ६, ६०, १, IV ३३
 ६, ४१, ८, V ४२, ४, ५६, २, VI २४, ६,
 VIII २४, ११, X १११, ८, १०
 नगुपु VII ३९, ३
 नगुपु I ११९, ५
 नगुपु I १२२, १४
 नगुपु I १६४, ८
 नगुपु VIII ६, १०
 नगुपु X १८, १४
 नगुपु X ९४, ६
 नगुपु IV १७, १, X १२२, ९
 नगुपु V ४१, १७
 नगुपु X १६१, १
 नगुपु IX २३, ७
 नगुपु I २८, २

नगुपु VI ७५, १३
 नगुपु V ६१, ३
 नगुपु I ५२, १५, ८०, २, II १५, ९, ३०, ४,
 VII २१, ६
 नगुपु I ८०, ४, III ३०, ८, VI ३१, ४, VII
 १८, २०, VIII ६, १४, ९६, १७, X ७३, ६,
 ७, १११, ६
 नगुपु I ३२, ११, ५२, ८, ५९, ६, ८०, १०,
 १७४, ६, II १४, ७, III ३२, ६, ३६, ८,
 IV १७, १, १८, ७, १९, ८, ४२, ७, V ३२
 २, VII २३, ३, X ८, ८, २७, ३, ११३, २
 नगुपु I ८४, १३, II १२, १०, ११, १४, २-५,
 IV १८, ९, V २९, ८, ८५, १, VI १७, ९,
 IX २३, ७, १०९, १४, X २३, ५, ८९, ७
 नगुपु I ३२, ७, ५१, ९, II १५, १, III ३३,
 ७, V ३२, ३, ४, ६, VI ४४, १४, VII
 १८, १७, २०, ३, २१, ४, ३३, ३, X ८९, २
 नगुपु I १६२, १४
 नगुपु I १९१, ११
 नगुपु VII ९९, ४
 नगुपु IX ६१, २०
 नगुपु I ३२, १४
 नगुपु I १६२, १५
 नगुपु I १२६, ६
 नगुपु IX ९, ७
 नगुपु IV २४, १०, IX ६६, २४
 नगुपु III ५३, ११, VI १६, ३४
 नगुपु II ३१, २
 नगुपु I ८८, २
 नगुपु X ११९, १०
 नगुपु VIII १०६, २, X ८३, ७
 नगुपु VI ७५, १३
 नगुपु I ११६, १५, ११८, ८
 नगुपु IX ६६, २५
 नगुपु VIII ९७, १०
 नगुपु IV ५०, ११
 नगुपु I १६०, ४, II १२, ३, ७, ४०, ५, III
 १, १२, ३२, ८, १४, IV १७, ४, १२, ५६,

- ३, VIII 96, 6, X 2, 6, 7, 28, 6, 31, 4, 82, 7, 121, 9².
- अनान II 35, 2, III 1, 13, 29, 3, 55 19, IV 58, 4 V 2, 2, VII 20 5, VIII 25, 3, X 20, 9
- अनव VII 90, 3
- अनव IX 68, 5, X 5 3
- अनान I 12, 3, 63, 1, III 44, 4, VI 40, 2 VII 98, 3, VIII 77, 1, 96, 21, IX 3 10 86, 14, 97, 31, 109 8, X 6, 7, 45 4, 113, 4, 120, 1
- अनान III 1, 4, VI 21, 7, 38, 5, IX 29, 2, 86, 36, 96, 17, 102, 4, 109, 12
- अनाना I 23, 4
- अनाना V 33 5, X 14, 2
- अनारे VI 52 15, X 62, 6
- अनारे I 64, 2, 4, X 62, 5, 90, 9², 10
- अनारे V 35 3, 4, VII 7, 3, X 95 11
- अनारे I 51, 6, II 1, 14, VIII 15, 10 X 133, 2
- अनु VII 62, 4 79, 4, X 28, 7
- अनु I 159 3
- अने VI 45, 16, VII 28, 3, VIII 24, 15 IX 114, 2, X 120, 1
- अने I 121, 6, III 31, 3, 55 I VI 9 4, VII 20, 1, 33 12, IX 10², 12 X 45, 1, 61, 9, 72, 4, 170, 2
- अनराती इव V 52, 6
- अनराभयव VIII 43 8
- अनराती I 168, 7
- अनर V 34, 2, VI 67, 7, 69 7, IX 70, 10, 81, 1, X 104, 2
- अनरस्य I 112, 17
- अनराती III 29 14, X 92, 8
- अनरे I 104, 9, II 16 2, 22, 2 III 22, 1, 35 6, 40, 5, 42, 5, 47, 1, IX 66, 15, 72, 2, 85 5, 86, 22, 95 1, X 92, 5, 96, 13, 106, 8
- अनरेपु I 54, 10, 95, 10, III 2, 11, VIII 92, 23, IX 76, 3, 86, 23

- अनरलस्य I 182, 6
- अनरस्य VIII 1, 12
- अनर I. 41, 1, 54, 7, 86, 1, 122, 8, 9, 136, 5, 182, 3, V 34, 7, 48, 2, VI 2, 3, 18, 8, 36, 2, VII 20, 6, 8, 55, 5, 6, VIII 4, 12, 5, 39, 18, 13, 47, 6, 93, 11, IX 35, 6, 88, 5, 107, 10, X 26, 2, 32 4, 57, 5, 63 17, 133 4, 141, 4
- अनर II 21, 4, 40, 2, IV 40, 2
- अनर IV 1, 1², X 123, 7
- अनर I 119 7
- अनरा II 40, 1³
- अनर II 18, 2, VII 7, 4, IX 23, 2
- अनर IX 10, 5
- अनराती III 61, 4
- अनराती IX 110, 5
- अनराभय II 21, 3
- अन I 31, 17, 40, 7, 44 6, 45, 1, 9, 10, 49, 2, 166 8, II 23, 4, 30, 11, III 53 12, IV 9, 1, V 13, 3, 65, 6, 80, 2, VI 16, 6, 19 12, 21, 4, 34, 4, 49, 1, 52, 12, VII 36, 2, VIII 5 33, 6, 48, 44, 9, IX 63 24, 71, 8, 80, 5, 84, 1, 3, X 53 6, 60, 1, 63 9, 180, 3
- अनराती VIII 99, 3
- अनराभय V 15, 4, X 92, 2
- अनराभय II 21, 3
- अनरे IX 96, 12, 97, 36, X 53 6
- अनरे I 113, 19, VII 41, 3, VIII 13, 7
- अनरे I 62, 10, 71, 1, 85, 1, 186, 7, IV 5 5, 19, 5, V 61, 3, X 18, 7, 40, 10, 43, 1, 110, 5, 124, 7
- अनरे X 55, 2
- अनरेपु VI 52, 16, X 45, 11
- अनराती I 71, 8, X 67, 1
- अनराती I 95, 4, III 29, 5, IX 95, 1
- अनराती I 185, 3
- अनराती X 85, 43

जनपथ X 9, 3

जनपथ V. 58, 4

जनपथ I 32, 4, 140, 8, III 2, 12, 34, 4,
IV 21, 5, VI 30, 5, VII 5, 6, 7, IX
3, 10, 25, 5, 42, 12, 66, 4, 78, 1, 86,
20, 33, 97, 40, 106, 12, 107, 18, 26,
108, 12, 113, 6, X 3, 2, 8, 4, 55, 8,
81, 2, 3

जनपथ X 66, 9

जनपथ III 31, 2, 49, 1, VII 22, 9, X
87, 13

जनपथ I 95, 2, 141, 2, III 2, 3, V. 49,
3, VI 7, 1, 2, VII 1, 1, 31, 11, X
66, 2, 91, 6

जनपथ I 85, 2, VII 75, 3, IX 73, 2, X
65, 11.

जनपथ VII 99, 4

जनपथ X 121, 7, 8

जनपथ VI 18, 15

जनपथ I 109, 2

जनपथ VII 26, 1, X 91, 14

जनपथ X 86, 22

जनपथ I 53, 9

जनपथ VI 55, 6

जनपथ II 2, 4

जनपथ I 70, 1, III 43, 5, V 11, 1, VI
22, 9, 38, 1, VIII 19, 15, 21, 11, IX
35, 5, 91, 2, X 92, 3, 159, 6

जना I 131, 3, IX 86, 42

जना I 74, 5, 89, 10, 102, 5, 6, II 24,
10, III 2, 5, 59, 8, IV 38, 9, VI 11,
4, 51, 11, VII 63, 4, VIII 1, 3, 5,
38, 40, 7, 43, 29, 46, 32, 74, 6, X
42, 4, 45, 6, 53, 5, 89, 8

जना V 31, 12, X 53, 4

जना X 85, 31

जना I 35, 5, 37, 12, 50, 3, 6, 59, 1,
64, 13, 120, 11, 132, 5, 140, 12, 173,
8, II 2, 10, 20, 2, III 46, 2, 59, 1,

V 33, 2, VI 10, 5, 20, 1, 46, 4, 49,
15, 67, 1, 3, 68, 5, VII 18, 11, 55
7, VIII 19, 14, 32, 22, 60, 16, IX
92, 3, X 14, 12, 60, 3

जना I 25, 14, 66, 2, 75, 3, 4, 81, 9,
177, 1, 191, 4, III 18, 1, 23, 3, 30,
1, IV 4, 9, 9, 3, 16, 17, V 1, 1, 2,
6, 16, 2, 66, 4, VI 1, 5, 7, 1, 36, 4,
44, 9, 45, 9, VII 16, 2, 7, 49, 3, 56,
24, 61, 5, 63, 2, 74, 6, 75, 4, 79, 1,
83, 3, VIII 1, 4, 5, 13, 15, 10, 19,
33, 24, 4, 45, 28, 54, 7, 64, 3, 81,
7, 103, 6, IX 52, 4, 64, 27, 87, 3,
6, 112, 1, X 1, 5, 2, 2, 14, 1, 27,
9, 19, 33, 1, 43, 6, 47, 8, 69, 5, 6,
89, 16, 96, 12, 107, 5

जना I 181, 1, VI 15, 19

जना III 2, 1

जना VIII 43, 2

जना I 36, 19, 44, 4, 84, 17, 92, 17, 93,
8, 117, 6, 130, 5, 153, 3, 166, 12,
II 34, 8, 35, 15, III 59, 9, IV 2, 4,
44, 4, 51, 1, V 58, 4, VI 18, 14, 22,
8, 73, 2, VII 16, 12, 34, 6, 65, 4,
70, 3, 5, 75, 6, 82, 1, 104, 12, VIII
23, 28, 101, 15, IX 9, 2, 11, 3, 39
2, 64, 14, X 40, 4, 102, 8, 125, 6

जना I 54, 11

जना I 36, 2, 166, 14, II 12, 9, III
19, 4, 58, 4, V 2, 1, 3, 11, 23, 3,
35, 6, VII 6, 6, 56, 22, 100, 4, VIII
5, 17, 6, 37, 26, 22, 43, 27, 74, 2,
12, X 4, 2, 81, 6, 104, 5, 112, 7

जना II 12, 1-14, III 53, 23, 55, 18,
IV 24, 1, V 47, 5

जना I 141, 1, VIII 7, 36

जना I 76, 4

जना III 1, 12, X 2, 6, 20, 9, 28, 6

जना I 96, 4, 129, 11, 164, 33, II 23
2, III 49, 4, IV 1, 10, 17, 4, VI 59,

२, VIII 36, 4², 5², 99, 5, IX 86, 10,
87, 2, 90, 1, 96, 5⁷, X 10, 5, 82, 3,
121, 9

अनितापो VI 69, 2

अनिदु III 1, 10, 54, 9, IV 17, 12

अनिदो. IV 6, 7

अनिद्वं I 163 4, VII 34, 2, 56, 2

अनिद्वी I 124, 5, II 13, 1, 30, 2, III 48,
2, X 134 1²

अनिद्वी इति I 185, 6, III 31, 12, VII 97,
8, X 110, 9

अनिद्वो III 54, 14, VI 50, 7, X 1, 4,
30, 10

अनिद्वो X 35, 7

अनिद्वे X 56, 1

अनिद्वनाम VIII 2, 42

अनिद्व I 66, 4, 89, 10

अनिद्व X 18, 8

अनिद्व I 18, 4

अनिद्वी X 65, 7

अनिद्वी X 45, 10

अनिद्व I 17, 16

अनिद्व इति X 29 5

अनिद्वि II 36, 3, III 26, 3, VI 50, 13,
VII 18, 2, X 64, 10

अनिद्व X 183 3

अनिद्व II 35 6, III 1, 20, 31, 8, 38, 2,
54 8, IV 2, 17, 18, V 3, 3, VI 15,
13, 18, 7, VII 62, 1, VIII 46, 12,
IX 68, 5, 97, 7 X 63, 1, 142, 2

अनिद्व III 1, 4, IV 17, 2, 22, 4, VI
63 5

अनिद्वानि III 4 10, 38, 8, IV 1, 7, 27,
1, VII 42, 2, 60, 3, IX 83, 4, 108,
3, X 89 3

अनिद्वान् IV 17, 16, VII 96, 4

अनिद्वान् V 31, 2

अनिद्वान् V. 44 7

अनिद्वान् IV. 18, 1, VII 8, 6

अनिद्व V 1, 5, 9, 3, VII. 3, 9, X 31, 10,
40, 9

अनिद्व VIII 51, 4, 8, IX 98, 9

अनिद्व X. 46, 9

अनिद्वो इति X 95, 10

अनिद्व I 68, 2, X 73, 1.

अनिद्व VII 28, 2

अनिद्वो I 81, 5, VII 32, 23

अनिद्व VI 15, 18.

अनिद्व IV 52, 1

अनिद्व. I 167, 7

अनिद्व VII 25, 3, VIII 17, 7

अनिद्व I 66, 4, V. 46, 8, IX 86, 32

अनिद्व I 61, 14, II 17, 6, VI 66, 4, VIII
66, 9

अनिद्व I 139, 9, 141, 4, II 42, 1.

अनिद्व I. 94, 6, 102, 8, 156, 3, III 1, 3,
9, 2, 2, 46, 4, 48, 4, IV 20, 7, V
29, 14, 30, 7, 57, 5, 59, 6, VI 4, 4,
15, 1, VII 20, 3, 21, 1, VIII 21, 13,
X 85, 21, 92, 15

अनिद्व I 151, 1, IV 17, 20

अनिद्वो इति IX 70, 3

अनिद्व V 45, 3

अनिद्व VII 4, 1, 56, 2, 86, 1

अनिद्व VII 58, 2.

अनिद्व I 34, 4, 48, 11, 69, 2, 113, 19, II
4, 1, IV 54, 3, V 14, 2, 21, 2, 33,
1, 74, 2, VI 16, 1, 46, 8, VII 62, 5,
89, 5, VIII 23, 8, 64, 10, 72, 3, IX
61, 28, X 22, 1, 27, 12, 39, 5, 68, 2,
118, 9, 145, 4

अनिद्वो V 65 2, 67, 4

अनिद्व II 26, 3, VII 53, 2, 93 5

अनिद्व I 7, 10, 55, 5, 58, 6, X 156, 4.

अनिद्व I 55, 4, 95 2, II 23, 15, 39, 2,
III 37, 9, 58, 5, IV 51, 11, V 31,
13, 32 11, VI 44, 11, VII 23, 2, 30,
2, VIII 53, 3, IX 65, 23, X 22, 2,
54, 2, 64, 11, 106, 2

मनी V. 34, 8
मनः I 45, 6, 74, 3, 81, 9, 94, 5, V 7,
2, 19, 3, X-48, 1, 49, 2
मनः III 2, 12
मनु IX 67, 13
मनुः III 3, 6, X 140, 4
मनु VII 58, 3
मनो V. 32, 7, VII 9, 1, 21, 5, 104, 16
मनो VIII 89, 6.
मनो I 70, 1, 3, 71, 3, 151, 3, II 6, 7,
V 41, 14, VI. 11, 3, 51, 2, 12, VII
33, 10, X 64, 16
मनोः III 15, 2.
मनो II 9, 3, VIII 69, 3, X 5, 7
मनो IV 34, 2, VII 46, 2, IX 81, 2,
X 176, 4
मनो I 87, 5, II 26, 3, III 26, 7, IX
3, 9, X 64, 14
मनो X 64, 5
मनोः I 142, 11, VIII 52, 7
मनो I 20, 1, 37, 7, 58, 6, 166, 1, IX
85, 6, 108, 8, X 37, 11
मनोः III 1, 20
मनो X 64, 5
मनो I 50, 7, II 38, 8, VII 10, 2
मनो IV 38, 6, X 91, 2
मनो II 37, 6
मनो II 39, 1, X 42, 6
मनो II 6, 7
मनो IV 55, 5
मनो IX 49, 2
मनो X 10, 3
मनो IV 5, 7
मनो IV 2, 6, 12, 2
मनो IV 19, 9
मनो III 43, 7, IV 18, 4, VIII 56, 4
मनो I 32, 9, 93, 6, 115, 4, II 30, 3,
IV 18, 13, 27, 2, 4, X 5, 5, 68, 8
9, 181, 1

मनो X 64, 6
मनो I 72, 4, 191, 14
मनो IX 86, 29, 100, 9
मनो III 54, 1, IV. 7, 4, VII 18, 19
मनो I 61, 8
मनोः III 62, 18, VIII 101, 8, IX
62, 24, 65, 25
मनोः III 53, 15
मनोः VII 96, 3, IX 97, 51
मनो I 29, 7, II 23, 9
मनो I 182, 4
मनो I 191, 8
मनो VII 38, 7.
मनो VIII 91, 2
मनो VIII 60, 14
मनो X 86, 4
मनो I 37, 5
मनो VII 7, 2
मनो I 143, 5, 148, 4, IV 7, 10, VII 3,
4, X 87, 3, 113, 8
मनो VI 35, 2, VIII 89, 4
मनो VI 75, 1, VIII 15, 6, 12, 75, 12
मनो X 43, 5
मनो X 103, 13
मनो X 103, 2
मनो X 34, 7, 38, 2
मनो VIII 35, 11
मनो I 108, 13
मनो X 103, 9, 10
मनो I 23, 11, 28, 5
मनो IV 27, 4
मनो I 36, 4, IV 50, 9, VI 75, 5, VII.
32, 9, IX 86, 40
मनो VI 47, 26
मनो IV 17, 10, V 34, 6, VI 73, 2, IX
85, 4, X 103, 4
मनो I 91, 21, V 44, 1, VI 75, 18, X
46, 5, 103, 6, 110, 4, 167, 11

अथवा X 87, 18
 अर्थति X 159, 5
 अर्थति VIII 16, 5
 अर्थतो I 116, 17, 123, 2
 अर्थतोना X 103, 8
 अथव VI 47, 31, X 103 11
 अथसि IX 83, 5
 अथा I 80, 3
 अथाति V 37, 5, X 42, 9, 52, 5
 अथाथ X 101, 7
 अथामसि IV 57, 1
 अथामि X 48, 1
 अथाव I 179, 3
 अथासि VI 35, 2, VIII 96, 7
 अथुया I 117, 16, VI 62, 7, X 39, 13
 अथेषे इति VI 69, 8
 अथेन I 8, 3, 123, 5, VIII 21, 12, 68, 9,
 92, 11, IX 61, 23, 85, 8
 अथेन I 102, 4, II 40, 5, IV 20, 3, V 2,
 11, 4, 1, VI 8, 6, 75, 2³, VII 82, 1,
 98, 4, X 18, 9, 42, 10, 102, 11, 128, 1
 अथ्या I 121, 6
 अथ्या IV 33 3
 अथ्याश्च X 40, 3
 अथ्या I 141, 7
 अथ्या VII 30, 4, X 37, 6, 39 8
 अथ्याम्रा X 100, 12
 अथ्यथा I 119 7
 अथ्यु X 61, 23
 अथत X 34, 3, 80, 3
 अथत VII 67, 10
 अथतश्चि X 85, 36
 अथतश्चि VII 37, 7
 अथता IV 4, 8
 अथतीनि IX 112, 2
 अथति VI 65, 4
 अथते I 59 7, 127, 10, 181, 9, VII 68, 9,
 78, 2, X 45, 1, 69, 1

अथतोश्च VIII 73, 11
 अथतश्चि V 8, 2
 अथत VII 67, 1
 अथत X 31, 7
 अथत I 117, 13
 अथता I 161, 7
 अथति VI 24, 7
 अथते I 2, 2, IV. 45, 5, 51, 8, V 80, 1,
 VII 72, 4, VIII 2, 12, 16, 81, 9
 अथता VI 62, 1, VII 73, 3, X 91, 1,
 118, 5
 अथता III 51, 1
 अथतास्य VI 62, 4
 अथताया II 28, 2
 अथतन् II 8, 2
 अथतत II 16, 1
 अथतती I 48, 5, 92 10, 124, 10, VII
 75, 5
 अथतती I 179, 1
 अथत VII 71, 5, VIII 67, 20
 अथत I 89, 9, X 18, 6
 अथता X 86, 11
 अथते I 94, 14
 अथते V 15 4
 अथत III 3, 7
 अथत I 123, 5, VII 9, 6, 76, 6
 अथ X 32, 5
 अथते V 37, 2
 अथतश्चोथ I 27, 10
 अथ I 140, 8, V 41, 17
 अथमहे II 23 6, III 41, 7
 अथथ I 164, 11, II 34, 10
 अथथु X 106, 6
 अथथुया V 78, 8
 अथथि I 38 13
 अथत VIII 60, 19
 अथत III 33 8, V 42, 14, VI 50 6,
 VIII 96, 12, X 28, 4, 42, 2

अरितरिति III. 15, 5, VIII 100, 4, X 27,
1, 42, 1.

अरिता I 38, 5; 46, 12, 63, 2, 165, 14,
III 51, 3, 52, 5; IV 17, 19, V 36, 3,
4, 43, 1, VIII 44, 28, X. 6, 1, 59, 2;
100, 6, 11, 142, 1.

अरिता I. 2, 2, 180, 7, III. 12, 5, VI
19, 4, 21, 10, 22, 4, VII 18, 1; 23, 4,
32, 2, X. 82, 4

अरिता I. 189, 4, II 9, 5, IV. 43, 7, V
3, 11, 75, 8, VI 23, 3, 32, 4, VII
20, 2, 9, 89, 4, X 80, 7

अरितुः I 53, 3, 182, 4, III 7, 6, 12, 2,
60, 7, V 43, 10, 87, 8, VI 5, 6, VII.
94, 2, VIII 13, 7, 24, 6, 35, 13, 85, 4,
IX 40, 5, X. 31, 5, 40, 6, 104, 7

अरितुः I 30, 10, 175, 6, 176, 6, 178,
1, III 51, 6, VIII 2, 24, 32, 11, 45,
12, 49, 1, 71, 9, IX 20, 2, 94, 4

अरितुः I 30, 15, IV 31, 3, VII 66, 3

अरितुः VII 3, 8, VIII 61, 17

अरितुः I 185, 3, II 11, 21, 15, 10, 16, 9,
17, 9, 18, 9, 19, 9, 20, 9, 33, 11, 34
6, 38, 11, III 1, 15, 34, 5, IV 16,
16, 18, 21, 17, 20, 20, 9, 23, 3, VI
23, 10, 35, 3, 4, 47, 20, VII 20, 10,
23, 5, VIII 66, 2, 97, 8, X 42, 7,
133, 7

अरिता I 71, 10, 179, 1, IV 16, 13, V
41, 15, X 32, 8, 59, 4

अरिता I X 27, 21

अरिता I 116, 25

अरिता X 87, 21

अरिता VII 1, 7, 9, 6, X 80, 3

अरिता IV 3, 15

अरिता III 58, 2

अरिता इति II 39, 1, X 40, 3

अरिता इति X 106, 6.

अरिता II 2, 5, X 92, 1

अरिता II 10, 5

अरिता I 163, 11, II 39, 3

अरिता V, 83, 5

अरिता VI 17, 4

अरिता I 52, 2, VII. 21, 4, X 16, 7,
102, 4.

अरिता II 33, 7, VII 35, 6

अरिता VIII 29, 5

अरिता I 43, 4

अरिता I 28, 1-4

अरिता VIII 48, 14

अरिता X. 82, 7

अरिता VIII 61, 11

अरिता I 51, 2

अरिता I 118, 11, IV 17, 3, 22, 6, V 78,
4, VIII. 89, 4.

अरिता IV 27, 1

अरिता III 50, 2

अरिता IV 21, 8

अरिता II 15, 6

अरिता VI 9, 5

अरिता IV 2, 3

अरिता VIII 73, 2, X 39, 12

अरिता I 117, 2, 118, 1, 181, 3, 183, 1,
IX 97, 28, X 112, 2

अरिता I 112, 21

अरिता इति III 33, 1

अरिता X 111, 9

अरिता 71, 8

अरिता I 112, 6

अरिता VII 68, 8

अरिता X 33, 2

अरिता X 68, 6

अरिता I 116, 22, VI 13, 5

अरिता IV 38, 5, V 61, 7

अरिता I 191, 7

अरिता VI 44, 11

अरिता IX 14, 4.

महति IV 18, 11
 महती VII 5, 3
 महतीषु X 95, 8
 महतु* X 61, 6
 महा VIII 45, 37
 महाति IX 64, 20 71, 2 A 18, 5
 महाति I 95, 7
 महातु III 53, 21
 महाम X 53, 8
 महामि X 124, 2
 महामि X 124, 4
 महि I 131, 7, III 30, 6, 16², 47, 2, IV
 3, 14, 22, 9, V 3, 7, VI 16, 29, 17,
 3, 25, 3, 44, 11, 17², 51, 14, VII
 25, 3, 104, 22, 24, VIII 45, 40, 53,
 4, IX 8, 7, 61, 26, 63, 28, 78, 5,
 79, 3, 85, 2, 86, 48
 महि I 29, 7, 36, 16, 42, 2, 94, 9, 133,
 3, 176, 3, 4, II 30, 4, VI 53, 4,
 VII 18, 18, 104, 19, VIII 17, 9, 61,
 13, 64, 1, IX 4, 3, 13, 8, 61, 28, 67,
 21, 85, 2, X 83, 3, 87, 7, 152, 3, 4
 महित* VIII 5, 22
 महितस्य I 116, 10
 महिता IV 30, 19
 महु. II 24, 7, VII 18, 15
 महु VII 68, 7, X 71, 8
 महपाशेन I 101, 2
 महर्षी I 116, 19
 महार्या III 58, 6
 मा I 143, 8, VI 47, 21, IX 71, 9, 93, 1
 मा श्रुति VII 38, 6
 मा श्रुति I 185, 8
 मा श्रुत्य V 28, 3, X 85, 23
 मागर X 149, 5
 मागरुके इति III 54, 7
 मागार V 44, 14²
 मागार V 44, 15², X 144, 5
 मागृत I 21, 6, VII 104, 25

मागृतस्य. III. 29, 2, VII 5, 1, X 91, 1
 मागृत्यास I 22, 21, III 10, 9, VI 1, 3
 मागृत्यास VIII 5, 36
 मागृत्यासा I 136, 3
 मार्गवि VIII 89, 1
 मार्गवि: I 31, 9, III 2, 12, 26, 3, 39, 1,
 2, V 11, 1, VIII. 44, 29, IX 36, 2,
 44, 3, 71, 1, 97, 2, 37, 106, 4, 107,
 6, 12, X. 34, 1
 मागृवि III 28, 5, 37, 8, VI 15, 8
 मागृवे III 3, 7, 24, 3, VIII 92, 23
 मागृहि X 87, 24
 मागृहि IX 61, 24, 82, 4, X 25, 8, 85, 27
 माद्यत: X 164, 3
 माद्युत्स्य X 164, 5
 मात. I 66, 4, 69, 3, 81, 5, 98, 1, 130, 9,
 145, 4, 152, 5, 165, 9, II 12, 1, 13,
 1, 22, 3, III 3, 10, 5, 8, 8, 5, 29, 7,
 10, 32, 9, 10, 48, 1, IV 2, 2, 7, 9,
 20, 6, V 14, 4, 30, 4, VI 29, 6, VII
 13, 3, 32, 23, 33, 11, 99, 2, 101, 1,
 VIII 45, 4, 77, 8, IX 9, 3, 62, 15,
 74, 1, 94, 4, X 1, 1-3, 6, 21, 5, 46,
 1, 3, 90, 5, 13, 95, 12, 110, 11, 121,
 1, 148, 2, 149, 3, 153, 2, 168, 3
 मात श्मात VII 90, 2
 मात I 83, 5, 89, 10, 117, 16, 156, 2,
 163, 1, II 25, 1, III 1, 4, 13, 2, 7,
 29, 13, 31, 3, 51, 8, 54, 8, V 2, 2,
 32, 11, VI 7, 1, 16, 40, 42, VII 33,
 13, VIII 62, 10, 70, 5, 89, 6, 103,
 1, IX 18, 2, 55, 2, 61, 10, 13, 100,
 1, 7, X 22, 11, 55, 2, 73, 10, 88, 16,
 90, 7, 153, 1, 162, 3, 163, 6, 183, 1
 मातश्रिष्टा X 71, 11
 मातशेद I 45, 3, 78, 1, III 15, 4, 29, 4,
 V 4, 10, VI 16, 29, 30, 36, VIII 43,
 2, IX 67, 27, X 51, 1
 मातशेद I 44, 1, 59, 5, 79, 4, II 2, 12,

III 6, 6, 17, 2-4, 20, 3, 21, 1, 22, 1,
25, 5, 28, 1, 4, 6, 57, 6, IV 3, 8,
5, 11, 12, 12, 1, V 4, 4, 9, 11, 43,
10, VI 5, 3, VII 3, 8, 5, 7, 8, 9,
6, 13, 2, 17, 3, 104, 14, VIII. 11, 3,
4, 71, 7, X 4, 7, 8, 5, 15, 12, 13,
15, 1, 2, 4, 5, 51, 3, 7, 69, 8, 9,
87, 2, 5-7, 11, 88, 5, 110, 1, 140, 3
भातःपेदसः III 11, 8, VI 8, 1, VIII 11,
5, 43, 6, X 188, 2, 3
भातःपेदसः I 44, 4, 50, 1, 127, 1², II 2, 1,
III 2, 8, 3, 8, 11, 4, V 9, 1, 22, 2,
VI. 15, 7, 48, 1, VIII 23, 1, 17, 22,
43, 23, 71, 11, 74, 3, 5, X 6, 5, 16,
10, 150, 3, 176, 2, 188, 1
भातःपेदसः VII 2, 7
भातःपेदसः VI 16, 42
भातःपेदसः I 94, 1, 99, 1, III 10, 3, V 5,
1, VII 14, 1, X 91, 12, 115, 6
भातःपेदसः I 77, 5, II 4, 1, III 1, 20, 5,
4, 23, 1, 25, 7, 29, 2, IV 1, 20, 14,
1, 58, 8, VI 4, 2, 10, 1, 12, 4, 15,
13, VII 9, 4, 12, 2, 17, 4, 2, 16, 9,
45, 1, 61, 14, 83, 2, 88, 4
भातःस्य I 96, 7, II 33, 3, IV 7, 10, VIII
2, 21
भातः I 181, 4, III 39, 3, VI 61, 12,
VIII 1, 18, 39, 6, 88, 4, IX 88, 2
भातः I 23, 12, 184, 3, III 4, 5, V 55,
3, 87, 2, X 7, 2, 63, 2, 72, 8, 80,
6, 90, 10, 97, 1
भातः IV 2, 2
भातःनि I 128, 4, V 82, 9, VI 25, 5,
VII 82, 5, VIII 41, 7, 62, 2, 96, 6,
97, 9, 100, 4, X 153, 5
भातः IX 106, 1, X 12, 3
भातः III 55, 5
भातः X 27, 11
भातःस्य I 103, 3
भातःस्य II 13, 11

भातः III 31, 10, IV 3, 11, VIII 99, 3,
X 88, 2, 130, 6
भातः इति I 185, 1, V 47, 5, IX 9, 3
भातः II 25, 1, 2, 45, 10
भातः III 31, 11
भातः IV 18, 4
भातः V 15, 2
भातः II 40, 1, V 73, 4, VII 33, 13
भातः I 68, 4, VIII 72, 14
भातः V 51, 15
भातः X. 191, 2 .
भातः I 104, 5, 123, 9, 134, 1, III 31, 6,
V 45, 2
भातः I 140, 7, III 31, 4, IV 1, 16
भातः III 57, 3, VII 76, 5, X 30, 6,
71, 2
भातः I 140, 7, III 29, 10, IX 70, 6
96, 7
भातः I 156, 3, X 123, 4
भातः III 7, 5, 2, 114, 2
भातः III 30, 13
भातः I 37, 9, V 53, 1, 2, 32, 3
भातः I 95, 3, X 72, 1
भातः 2, 139, 6
भातः V 61, 7
भातः IV 4, 6, VI 9, 3
भातः I 164, 37, VI 9, 2
भातः I 94, 8
भातः VIII 18, 15
भातः X 34, 4
भातः I. 51, 8, VII 54, 1
भातः X 15, 6
भातः IX 89, 2, X 3, 2
भातः I 23, 16, 31, 10, III 57, 3, VI
25, 3, VIII 102, 13, IX 26, 5, 65, 1,
66, 8, 89, 4, 2, 10, 10
भातः III 31, 2

नामर्थेण IV 3, 9
 नामात् VIII 26, 21
 नामान्तर VIII 26, 22
 नामान्ता VIII 2, 20
 नामि III 54, 9, VII 72, 3, VIII 6, 3,
 72, 4, X 8, 7, 10, 4
 नामि I 65, 4, 75 3, 4, 123, 5, IV 25,
 6, IX 108, 14
 नामिन्त्व I 166, 13, X 55, 4, 64, 13
 नामिन्त्वाय I 105 9
 नामिन्भि I 71, 7, 100, 11, VIII 72, 14,
 IX 28, 4, 37, 4, 68, 4, 72, 3
 नामि I 111, 3, 124, 6, III 2, 9, IV 4,
 5, VI 44, 17, VIII 12, 31, IX 96, 22
 नामिश्च X 23, 7
 नामिषु X 21, 8
 नामो इति I 159, 4, 185, 5
 नामोन् VI 19, 8.
 नामोना III 1, 11
 नाम्यो V 19, 4
 नायत I 128, 1, IV 1, 11
 नायता I 105 15, X 43 9, 62, 8
 नायते I 31, 11, III 4, 9, 10, 6, 39, 1,
 VI 48, 5, VII 50, 3, IX 47, 3, X
 39 12, 87, 13
 नायते II 3 9, III 8, 5, IV 11, 4, V 1,
 4, 83 4, VI 7, 3, 48, 22, 70, 3, VII
 90, 2, IX 68, 5, 74, 4, X 4 5, 52, 3,
 85 18, 88, 6
 नायत्ता III 48, 2, VIII 89, 5
 नायते II 35 8, III 36, 5, IV 11, 3, V
 19 1, 58, 5
 नायमान I 96, 1, 143 2, 163 1, 165 9,
 III 6, 2, 5, 8, 4, IV 17, 7, 18, 5,
 21, 3, 50, 4, VI 7, 5, 9, 1, 10, 4,
 44, 21, VII 5, 7, 13 2, 36, 3, 67, 2,
 99 2, VIII 96, 16, IX 59, 4, 96, 10,
 X 79 4, 85 19
 नायमानं I 60, 3, 164, 4, VI 7, 4, IX
 110, 8, X 89 13

नायमानस्य I 96, 7, II 9, 5
 नायमाना I 92, 10, III 39, 2, VI 67, 4,
 X 61, 19
 नायमाना VI 52, 4
 नायमानात् I 95, 5
 नायमाना V 42, 13
 नायमाने VIII 70, 4, X 95, 7
 नायमानौ II 40, 11
 नायव I 119, 3, 135, 8²
 नायते V 3 1
 नायते I 127, 9, II 1, 1, V 11, 3, 6,
 VIII 43, 9
 नायस्व X 183, 1
 नाया I 105, 2, III 53, 4, 6, X 17, 1,
 32, 3, 34, 3, 10, 13, 85, 29, 109, 4
 नायाश्च I 66, 3, 124, 7, IX 82, 4, X
 10, 7
 नाया I 82, 5, 116, 1, 117, 20, IV 18,
 13, X 34, 2, 4, 11, 85 22, 38, 109,
 5, 149, 4
 नायु I 67, 1
 नाये X 95, 1
 नायेनहि I 97, 4, IV 2, 15
 नायेनहि II 33, 1
 नायः I 46, 4, 66, 4, 69 1, 5, 117, 18,
 134, 3, VI 55, 4, 5, VII 9, 1, 10, 1,
 IX 38, 4, 96, 23, 101, 14, X 3 3,
 11, 6, 111, 10, 162, 5
 नायश्च VII 76, 3
 नायै X 106, 7
 नाय I 152, 4, IX 56 3, X 7, 5, 42, 2,
 123, 5
 नायैश्च IX 32, 5
 नायैश्चैव X 172, 2
 नायैश्च VI 12, 4
 नायैश्च I 92, 11
 नायैश्च X 34, 5
 नायैश्च I 125, 7, 139 8²
 नायै V 64 2

नाश्रयः VIII. 94, 5.
 नाश्रु VII. 46, 2.
 नाश्रु I. 116, 20; VII. 71, 5.
 निगद्यः IX. 101, 12; X. 78, 3; 5.
 निगद्य VII. 65, 1.
 निगद्य IX. 97, 17.
 निगद्य इति X. 120, 7.
 निगद्य V. 29, 4.
 निगद्य IX. 71, 5.
 निगद्य L. 85, 6; VII. 57, 7.
 निगद्य V. 59, 6.
 निगद्य II. 24, 12.
 निगद्य V. 87, 4; VII. 4, 1; 71, 4; 104, 17;
 X. 123, 8.
 निगद्य L. 2, 3; 87, 5; III. 4, 3; 12, 2;
 27, 1; 39, 1; 62, 13; VI. 6, 1; VII.
 75, 4; 84, 1; VIII. 49, 2; IX. 14, 6;
 96, 9; X. 6, 4; 8, 2; 47, 6.
 निगद्य VIII. 45, 32.
 निगद्य II. 34, 15.
 निगद्य III. 34, 4; V. 45, 6; X. 102, 9.
 निगद्य L. 30, 16; 116, 2; VI. 32, 3; X. 69,
 11; 102, 5.
 निगद्य X. 73, 3.
 निगद्य III. 22, 3; V. 15, 4.
 निगद्य II. 18, 8; V. 62, 9; VI. 19, 7;
 X. 78, 4.
 निगद्य II. 12, 4.
 निगद्य I. 163, 7.
 निगद्य X. 4, 3.
 निगद्य I. 171, 3; 186, 4.
 निगद्य II. 38, 6.
 निगद्य VII. 57, 6.
 निगद्य I. 158, 2; IV. 50, 11.
 निगद्य L. 102, 10; IX. 66, 16; X. 69, 6.
 निगद्य VI. 69, 8.
 निगद्य VIII. 19, 18, X. 87, 19; 107, 9⁴.

निगद्यः I. 101, 6.
 निगद्यः L. 17, 7; VII. 32, 12; VIII. 14, 6;
 80, 6; IX. 65, 9; 100, 4.
 निगद्य IX. 47, 5.
 निगद्य VI. 46, 2; X. 127, 8.
 निगद्य L. 32, 13; VI. 69, 8; X. 48, 5.
 निगद्य II. 30, 9.
 निगद्य IV. 17, 14; V. 48, 3; X. 6, 4.
 निगद्य II. 10, 4.
 निगद्य II. 10, 5; X. 87, 1.
 निगद्यः L. 36, 15; 80, 13; VIII. 67, 11;
 X. 102, 3.
 निगद्य II. 23, 12; VI. 16, 32; 75, 19;
 VII. 59, 8; X. 133, 3; 162, 3.
 निगद्य IV. 23, 7; VII. 86, 4.
 निगद्य L. 170, 2.
 निगद्य VII. 83, 9.
 निगद्य L. 54, 10; 80, 5; 6; VI. 56, 2; 57,
 3; 75, 13; VIII. 17, 8; 29, 4; IX. 1,
 10; 14, 4.
 निगद्य L. 64, 11.
 निगद्य III. 30, 4.
 निगद्य L. 102, 7; VIII. 15, 3; 43, 32; 95,
 9; IX. 100, 8.
 निगद्यः L. 112, 6.
 निगद्यः X. 152, 5.
 निगद्य VIII. 76, 4.
 निगद्य IX. 7, 9.
 निगद्य X. 53, 11.
 निगद्य IV. 25, 5.
 निगद्य V. 34, 5; IX. 55, 4.
 निगद्य X. 27, 4.
 निगद्य V. 84, 1.
 निगद्य III. 15, 6; VIII. 60, 12; IX. 108, 10.
 निगद्य II. 23, 19; 24, 16; III. 3, 7; 53, 21;
 VI. 35, 5; VIII. 32, 7.
 निगद्य X. 66, 12.
 निगद्य L. 118, 2.

जिन्यत I 157, 2, VI 49, 6, VII 104, 6,
VIII 35, 16²

जिन्यति I 162, 3, VIII 44, 16

जिन्यतु II 40, 6, IV 53 7, VI 49, 14,
X 66, 3

जिन्यते III 2, 11

जिन्यथ VI 49, 11 VIII 7, 21, X 9 3

जिन्यथ I 112, 2, 6, 22, V 74 4, VIII
22, 7

जिन्यथ II 40, 3, IV 45, 3

जिन्यत् IX 12, 6

जिन्यत् I 71, 1

जिन्यत I 64 8

जिन्यति I 164, 51

जिन्यति I 164 51

जिन्यमि VIII 84 7

जिन्ये IV 21, 8

जिन्ये IV 19 2, VIII 45 20

जिन्यि I 180, 5

जिन्यि VIII 51, 2

जिन्यि इति I 110 8, IV 36 3, X 85 27

जिन्ये I 70, 5

जिन्ये I 111, 4, 112 12

जिन्यु I 181, 4, VII 35 5, X 111, 3

जिन्युना X 103 2

जिन्यु X 67, 9

जिन्यो इति VI 45, 15

जिन्यो I 122, 15 IV 39, 6, 40 1, V
42, 6

जिन्या X 35 6, 142 6

जिन्ये V 83 4

जिन्ये V 57 3, 60, 2, VI 18 15, VIII
7, 34, IX 5 5

जिन्यात VII 34 24

जिन्याते इति III 31, 17, V 32 9

जिन्यात III 38, 1

जिन्यात I 37, 7, V 45, 3

जिन्यात X 59, 1,

जिन्यात VIII 20, 6

जिन्यात I 105, 18, 166, 5, III 51, 4, V
32, 10, VII 71, 1

जिन्यात X 83, 5

जिन्यातानस्य I 25 2

जिन्यातरे VII 58, 5

जिन्यात X 34, 2

जिन्याथ V 78, 5

जिन्याथार I 116, 9, VIII 40, 5

जिन्या I 85, 11.

जिन्याथे I 113, 5

जिन्यात I 95 5, II 35, 9

जिन्यात I 14, 8, 46 10, 140, 2, 168 5,
III 35, 9, 10, V 26, 1, 48, 5 51, 2,
VI 16, 32, 59 6, 60, 10, 67, 8, VII
16, 9, VIII 17, 5, 72, 3, 4, 18, X
4, 4, 37, 12, 46, 8, 53, 11 79 2,
87, 2

जिन्यात X 16, 8

जिन्या I 87, 5, III 57, 5, IV 5, 10, 58,
1, VI 6, 5, IX 75, 2, X 68, 6,
137, 7

जिन्या III 20, 2, X 78, 3

जिन्याति VI 16, 2, VIII 43, 8

जिन्या II 1, 13, 4 4, IV 7, 10, VI 3 4,
X 8, 6, 53, 3

जिन्यात III 39, 3, IX 73 9 X 163, 1

जिन्यात I 129 11², X 115, 1

जिन्यात IV 16, 3, VIII 12, 14

जिन्यात I 151, 1, IV 6, 8, X 11, 3

जिन्यात I 60, 3

जिन्यात VII 15 4

जिन्यातस्य VI 75 1

जिन्यात IX 55, 4, X 152, 1

जिन्यात III 59, 2, V 54, 7

जिन्यात X. 36, 6

जीरञ्जय I 141, 12, 157, 3, II 4, 2
 जीरञ्जय I 119, 1
 जीर III 3, 6, VII 92, 2
 जीरश्दानव II 34, 4, V 54, 9, VIII 59, 4
 जीरश्दानव V 53, 5
 जीरश्दानवे X 43, 8
 जीरश्दानु V 83, 1, VIII 62, 3
 जीरश्दानु I 165, 15, 166, 15, 167, 11, 168, 10, 169, 8, 171, 6, 173, 13, 174, 10, 175, 6, 176, 6, 177, 5, 178, 5, 180, 10, 181, 9, 182, 8, 183, 6, 184, 6, 185 11, 186, 11, 189, 8, 190, 8, IX 97, 17
 जीरश्दानु इति जीरश्दानु V 62, 3, VII 64, 2
 जीरश्दानो इति जीरश्दानो IX 87, 9
 जीर I 44, 11, V 31, 12
 जीर्य II 17, 3, III 51, 5
 जीर्य I 135, 9, VII 81, 3, IX 66, 25
 जीरो IX 66, 9
 जीव X 161, 4
 जीव I 113 16, 164, 30, V 44, 5, 78, 9¹
 जीवशृंगे X 97, 11
 जीवश्च X 164, 1, 2
 जीवति I 164, 42, X 33, 9
 जीव्य VI 59, 1
 जीव्यश्च X 36, 8
 जीव्यश्चया I 80, 4, X 30 14, 169 1
 जीव्य I 48, 10
 जीवनाम L 161, 1
 जीवत I 136, 6, X 37, 6
 जीवति I 164, 42
 जीवतु X 18, 4
 जीवता V 78, 9
 जीवतीतिज्ञो I 149, 2
 जीव्यपुत्रा X. 36, 9
 जीव I 92, 9, 113 8, 140 8, 164, 30, IV 51, 5, VII 77, 1, X 40, 10, 57, 5, 97, 17, 107, 1

जीव्येष X. 137, 1
 जीव्यस्यान I 31, 15
 जीव्यलोक X 18, 8
 जीव्यश्वे I 104, 6, VII 46, 4
 जीवसे I 36, 14, 37, 15, 72, 7, 79, 9, 89 2, 91, 7, 117, 24, 119, 1, 146, 5, 155 4, 172, 3, II 28, 7, 39, 6, III 36, 10, 53, 18, VI 69, 5, VII 62, 5, VIII 6, 33, 18, 18, 22, 48, 4, 63, 9, 67, 12, 17, 68, 12, IX 66, 30, 82, 4, 86, 38, X 14, 14, 18, 6, 25 4, 6, 35, 12, 36, 5, 57, 4, 58, 1, 144 5, 185, 3, 186, 3
 जीवा VII 32, 26, X 18, 3, 36, 9, 37, 7, 8
 जीवा I 84, 16
 जीवात्वे L 94, 4, X 59, 5, 60, 8, 176, 4, 186, 2
 जीवाति X 85, 39
 जीवातु X 27, 24, 60, 7
 जीवातु I 91, 6, VI 47, 10, VIII 47, 4
 जीवात् II 28, 9, VIII 67, 5
 जीवाति X 19, 6
 जीविता I 113 6, IV 54, 2
 जीविद् X 33, 8
 जीवेयं VIII 8, 23, X 18, 4
 जीविम VII 66, 16
 जीहिम III 53 19
 मुमुक्षु VII 103, 9
 मुमुक्षु VIII 81, 5
 मुमुक्षो I 140, 13
 मुमुक्षो I 173, 2
 मुमुक्षो इति I 142, 8
 मुमुक्षु VIII 31, 7
 मुमुक्षु I 116, 10, V 74, 5
 मुमुक्षो I 158, 6, II 4, 5
 मुमुक्षोश्च I 37, 8
 मुमुक्षु VII 61, 6

मुनुपायः I 91, 10, II 36, 3, IV 6, 4,
VIII 66, 8

मुनुपाय VII 23, 3

मुनुपाया I. 118, 7, II 39, 8, V 43, 11,
VII 68, 1

मुनुपायाये V 43, 5

मुनुपायात् IV 34, 3

मुनुपु IX 77, 3

मुनुपु I 152, 5, 165, 2, VIII 23, 9

मुनुपे IV 22, 1, X 61, 25

मुनुपे V 39, 4

मुनुपे IV 36, 7, VII 59, 9

मुनुप्यात् II 20, 5, VIII 64, 8

मुनुप्ये VI 14, 1

मुनुप्ये IV 23 5, 24, 5, 25, 1

मुनुप्ये IV 2, 10, 9, 6, V 30, 3, X 8, 5

मुनुप्ये I 173 4, III 4, 6, IV. 4 10,
23, 4, VII 26, 1, VIII 96, 12

मुनुप्ये VII 101, 5

मुनुप्ये I 93, 11

मुनुप्ये VIII 62, 1

मुनुप्ये X 32, 1

मुनुप्ये IX 103, 1

मुनुप्ये X 63 6

मुनुप्ये VII 82, 8

मुनुप्ये VII 58, 3

मुनुप्ये VIII 52, 1

मुनुप्ये V 58, 3, VII 20, 10, 40, 3, 67, 9

मुनुप्ये I 169, 3, VII 56, 20, X 52, 2

मुनुप्ये I 27, 7

मुनुप्ये VII 86, 7

मुनुप्ये I 186 5

मुनुप्ये I 71 6

मुनुप्ये IX 79, 2

मुनुप्ये I 182, 3

मुनुप्ये II 34, 10

मुनुप्ये VII 68, 6

मुनुप्ये I 134, 1, 140, 4, IX. 65, 18

मुपत् X 20, 5

मुपत् I 25, 18, V 13, 3, VII 15, 6

मुपत् X 165, 2

मुपत् V. 55, 10, X 15, 4

मुपत् I 139, 11, V. 58, 3, VII 56, 14,
X 53, 4

मुपत् I 148, 2, 167, 4, VII 5, 6, 11, 4,
56, 20, VIII 13, 6, IX 102, 5

मुपत् I 3, 9, 68, 2, 5, 127, 6, II 27, 2,
40, 2, V 41, 2, 46, 2, VI 16, 8, 52,
11, VII 34, 25, 35, 14, 52, 3, 58, 6,
64, 1, VIII 13, 29, IX 81, 5, X 8,
3, 70, 8

मुपत् III 22, 4, VI 52, 10

मुपत् X 53, 5

मुपत् IV 23, 1

मुपत् I 75, 1, 144, 7, II 32, 6, 41, 18,
III 24, 2, 28, 1, 6, 39, 7, 51, 6, 52,
2, 62, 4, V 4, 4², VI 2, 10, 61, 14,
VII 2, 1, VIII 6, 32

मुपत् I 12, 12, 101, 10, III 1, 1, 14, 2,
15, 2, 21, 1, 4, 28, 2, 4, 33, 8, 35,
10, 40, 8, 52, 1, 4, 61, 1, 62, 8, IV
2, 20, 3 15, V. 4, 8, 8, 4, 29, 15,
VI 5, 6, 47, 10, VII 22, 3, 42, 5,
54, 1, 2, 95, 5, 99 7, VIII 12, 5,
43, 16, 44, 2, 5, 90, 3, 102, 20, X
15, 13, 69, 3, 4, 70, 1, 122, 3

मुपत् I 135, 2, II 14, 9, III. 32, 5, 43,
4, 44, 1, IV 23, 1, 58, 8, V 51, 5,
VI 47, 28, VII. 7, 2, 14, 3, 24 4,
29, 2, 98, 2, VIII 13, 13, 44, 8, 48,
2, 65, 8, 72, 2, IX 97, 11, X 6, 4,
69, 10, 122, 2, 160, 2, 179, 3

मुपत् I 118, 10, III 58, 7, V 75, 3,
VII 38, 4, 95, 4, VIII 57, 2

मुपत् I 171, 2, III 43, 2

मुपत् VII 66, 19

मुपत् IV 43, 1.

मुपत् I 131, 6

शुभे II 10, 5, VII 34, 21, 86, 2
 शुभे V. 72, 3
 शुभे I 93, 7, II 36, 6, V 78, 3, VI 69, 1,
 4, VII 93, 2, VIII 35, 4, 38, 4, 6
 शुभे IV. 57, 5, V 51, 6, VII 70, 7, 73,
 3, VIII 35, 5, 6, 38, 5
 शुभे I 136, 4, X 65, 14
 शुभे I 44, 2, V 4, 5, 13, 4, IX 9, 2, 13
 8, 70, 8, 97, 19, 108, 16
 शुभे IX 44, 2
 शुभे I 163, 13
 शुभे I 87, 1
 शुभे VIII 96, 11
 शुभे I 44, 4, III 53, 3, 59, 5, VII 97,
 5, VIII 44, 7, 87, 3, 89, 7, IX 97,
 22, X 88, 1, 125, 5
 शुभे L 10, 12
 शुभे I 10, 12, 182, 6, V 33, 10
 शुभे I 73, 10
 शुभे I 33, 2, IV 29, 3
 शुभे IV 37, 2
 शुभे X, 114, 1
 शुभे VII 33, 4
 शुभे I 118, 5, VIII 62, 6, IX 97, 16
 शुभे I 110, 6, 114, 3
 शुभे VII 21, 8, VIII 9, 10
 शुभे I 12, 6
 शुभे VII 15, 1, X 14, 13
 शुभे VI 19, 6
 शुभे V 72, 1
 शुभे VII 1, 17
 शुभे VII 4, 4
 शुभे I 43, 8, III 55, 2
 शुभे I 173, 11, IV 17, 14, X 12, 5
 शुभे I 189, 1
 शुभे VIII 26, 5
 शुभे V 19, 2
 शुभे II 9, 3
 शुभे I 58, 4, V 1, 3, X 21, 3
 शुभे I 4, 1, VIII 52, 4

शुभे I 48, 14, VIII 8, 6
 शुभे VII 1, 19
 शुभे I 15, 9, II 14, 1, VII 102, 3
 शुभे II 14, 5, 8, 9, III 9, 8, 59, 1, 5,
 V 28, 6, VII 47, 3
 शुभे VII 98, 1, X 179, 1
 शुभे II 32, 7, V 5, 1, VIII 44, 1, X
 14, 5
 शुभे X 79, 5
 शुभे X 99, 4
 शुभे III 18, 3, X 83, 7
 शुभे I 162, 19, II 27, 1, X 17, 11, 12
 191, 3
 शुभे I 58, 7, 145, 3, VI 66, 10, VIII
 43, 10, 44, 5
 शुभे VII 85, 1, X 81, 1
 शुभे VIII 27, 22
 शुभे II 41, 18, V 7, 5
 शुभे X 40, 4
 शुभे X 6, 5, 109, 5
 शुभे I 61, 5, 76, 5, II 10, 6, 27, 1, III
 31, 3, IV 4, 2, VI 11, 2, VII 3, 4,
 X 6, 4, 115, 2
 शुभे I 75, 1, VIII 23, 6
 शुभे VIII 95, 5
 शुभे VIII 27, 21
 शुभे VIII 74, 6
 शुभे IV. 37, 3, VI 2, 3, X 149, 5
 शुभे VIII 39, 3
 शुभे II 14, 3
 शुभे II 31, 4
 शुभे V 31, 11
 शुभे IV 11, 4
 शुभे X 93, 11
 शुभे V 29, 9
 शुभे VII 21, 5
 शुभे IV 17, 12, IX 97, 52
 शुभे I 127, 2
 ३५

गोहोषिणि I 34, 12, 164, 52, 175, 6, 176,
6, II 10, 6, V. 69, 3, VI 40, 3, VII
29, 4, VIII 97, 13

गोहोषत् IX 66, 29

गोहोषतः VII 93, 3

गोहोषती VII 24, 2

गोहोषत VII 21, 7

गोहोषान V 42, 7

गोहोषाना V 47, 1

गोहोषानात् VII 28, 3

गोहोषे II 10, 1, 20, 3

गोहोषे I 118, 9

गोहोषः VII 55, 5, X 66, 14, 85, 28

गोहोषे इति X 117, 9

गोहोषे IV 51, 6

गोहोषे I 109, 1

गोहोषः VI 1, 6

गोहोषः II 10, 6

गोहोषः I 157, 1, IV 50, 1, VI 62, 1, VIII
1, 18, X 89, 1, 11.

गोहोषः VII 21, 6, 60, 2

गोहोषः VII 39, 3

गोहोषः VI 52, 15

गोहोषः VIII 68, 3

गोहोषः X 166, 3

गोहोषः VI 75, 3

गोहोषः X 133, 1

गोहोषः IV 27, 3

गोहोषः VI 26, 7, VII 32, 24, IX 48, 5

गोहोषः I 27, 13

गोहोषः I 124, 8

गोहोषः V 44, 8

गोहोषः VI 75, 14, X 51, 6

गोहोषः III 38, 5, IV 30, 1, VI 30, 4,
VII 20, 7, 86, 6, X 50, 5, 90, 3

गोहोषः III 53, 24

गोहोषः I 100, 4, VIII 70, 1, 102, 11, IX
66, 16, X 50, 4, 180, 1

गोहोषः IV 33, 5, X 11, 2

गोहोषः VI 67, 1.

गोहोषः II 16, 1.

गोहोषः V 44, 1

गोहोषः I 84, 4, 5, 127, 2, 136, 1, II 35, 9,
38, 5, IV 1, 2, V 49, 2, VI 46, 5,
48, 21, VII 43, 4, 65, 1, 86, 4, 97,
3, VIII 4, 4, 46, 19, 53, 1, 74, 4,
X. 120, 1, 124, 8

गोहोषः II 23, 1, VIII 16, 3

गोहोषः IX 97, 22

गोहोषः IV 22, 9

गोहोषः X 78, 2

गोहोषः VIII 23, 23

गोहोषः V 87, 9, X 78, 5

गोहोषः II. 18, 8

गोहोषे इति IV 56, 1

गोहोषे VIII 2, 23

गोहोषः I 167, 2, X 3, 5, 6, 1, 61, 17

गोहोषः I 5, 6, III 50, 3

गोहोषः I 23, 21, 33, 15, 136, 6, II 30, 10,
IV 25, 4, VI 15, 1, 28, 3, VII 22,
6, IX 4, 6, 91, 6, X 37, 7, 59, 6,
124, 1

गोहोषः I 36, 19, 48, 8, 50, 10, 57, 3,
59, 2, 69, 1, 86, 10, 92, 4, 17, 93, 4,
100, 8, 113, 1, 16, 117, 17, 21, 124,
1, 3, 182, 3, II 11, 18, 27, 11, 14,
III 26, 8, 30, 14, 31, 4, 34, 4, 39,
7, 8, IV 1, 14, 10, 3, 16, 4, 25, 3,
51, 1, V 63, 4, 80, 2, 6, VI 3, 1, 9,
4-6, 44, 23, 47, 8, VII 5, 6, 32, 26,
33, 8, 10, 76, 1, 4, 77, 1, 78, 3, 79,
2, 81, 1, 82, 10, 90, 4, 101, 2, VIII
30, 12, 30, 16, 10, 24, 21, 25, 19,
48, 3, 73, 16, 89, 1, 101, 12, IX 4,
2, 29, 2, 35, 1, 61, 16, 18, 66, 24,
86, 10, 92, 5, 94, 5, 97, 41, 107, 26,
113, 7, X 12, 7, 35, 1, 5, 36, 3, 37,
8, 43, 4, 8, 54, 6, 55, 2, 56, 2, 67,
4, 10, 68, 11, 107, 1, 110, 7, 136, 1,
139, 1, 156, 4, 170, 2, 185, 3

ज्योतिः उच्यते VII 33, 7, 101, 1

ज्योतिः उच्यते VII 35, 4

ज्योतिः इकृत् I 50, 4

ज्योतिः इकृत् X 66, 1

ज्योतिः इकृत् X 123, 1

ज्योतिः इकृत् IX 86, 45

ज्योतिः इकृत् I 140, 1

ज्योतिः इकृत् X 63, 4

ज्योतिष I 23, 5, II 28, 7, IV 50, 4, X 66, 11

ज्योतिषा I 33, 10, 91, 22, II 17, 4, 23, 2, 34, 12, III 2, 3, IV 13, 1, 14, 3, 38, 10, 52, 6, V 2, 9, 14, 4, 31, 3, 80, 5, VI 8, 3, 9, 1, 72, 2, VII 78, 2, 80, 2, VIII 98, 3, IX 97, 39, 108, 12, X 1, 1, 35, 6, 37, 3, 4, 43, 9, 55, 3, 56, 1, 68, 5, 87, 12, 127, 2, 178, 3

ज्योतिषा I 113, 1

ज्योतिषा X 54, 6

ज्योतिष्मत् I 136, 3

ज्योतिष्मत् X 53, 6

ज्योतिष्मत् VII 78, 1

ज्योतिष्मत् I 46, 6

ज्योतिष्मत् I 136, 3

ज्योतिष्मत् IX 113, 9, X 77, 5

ज्योतिष्मत् II 23, 3, VIII 58, 3

ज्योतिषि I 55, 6, III 10, 5, VIII 15, 5, 44, 17, 62, 12, IX 36, 3, 86, 29, 91, 6

घट I 95, 9, 101, 7, 140, 9, IV 52, 5, V 44, 6, VIII 36, 1, IX 68, 2, X 92, 5

घट IX 71, 5

घट V 32, 9

घटानस्य X 115, 4

घटानो V 66, 5

घटो V 8, 7, VI 6, 6, VIII 2, 33, X 75, 7

५

७

८

९

१०

११

१२

त

त इति III 33, 10.

तस्येति इति X 106, 1

तत् I 133, 4

तत् I 191, 15

तत्पानस्य I 120, 11

तत्पे IX 97, 52

तत् VI 32, 5, IX 32, 4, 67, 15

तत् IX 16, 1

तत् VIII 69, 13

तत्पत्ति I 151, 5, X 91, 2

तत्पत्ति I 134, 5

तत् I 66, 1

तत्पत्ति I 51, 10, 121, 3, 127, 4, VI 12, 5
VII 64, 4, IX 97, 22, X 99, 1

तत्पत्ति I 61, 6

तत्पत्ति I 111, 2, 3, III 38, 2, 54, 17, IV
35, 6, 36, 8, 9, X 101, 10

तत्पत्ति VII 104, 4

तत्पत्ति I 162, 6

तत्पत्ति I 164, 41

तद्यप IV. 36, 3, X. 53, 10

तद्यपु X. 39, 4.

तद्यन् I 20, 3², 111, 1⁴.

तद्यन् V. 31, 4

तद्यन् IV. 33, 8

तद्य VI 32, 1.

तद्यो IX. 112, 1.

तद्योम V. 73, 10

तद्यु: II. 19, 8

तद्यो VIII 102, 8

तद् I 1, 6, 10, 2, 23, 20, 21, 24, 11²,
12³, 25, 6, 27, 10, 30, 4, 12, 31, 14,
32, 11, 12, 35, 6, 42, 5, 43, 4, 48, 4,
57, 4, 62, 6, 69, 4, 80, 10, 84, 9, 14,
86, 9, 89, 4⁵, 92, 13, 93, 4, 94, 8,
11, 14, 16, 95, 11, 96, 9, 98, 3²,
100, 19, 101, 11, 102, 11, 103, 1, 4,
5, 7, 8, 105, 4², 9, 12, 17, 19, 106,
5, 7, 107, 3⁵, 108, 13, 109, 8, 110,
1, 3, 9, 111, 2, 5, 112, 25, 113, 9,
17, 20, 114, 2, 11, 115, 4³, 5, 6,
116, 2, 5, 6, 11-13, 117, 6, 8, 121,
10, 122, 3, 14; 123, 11, 129, 3³, 6,
7, 132, 3², 133, 4, 135, 8, 136, 7,
139, 1, 8, 141, 1, 142, 10, 144, 3, 7,
152, 3, 154, 2, 5, 6, 159, 2, 5, 161,
2², 4, 8, 11, 13, 162, 10, 11², 164,
11, 22, 23, 26, 39², 42, 48, 165, 3,
166, 1, 12³, 13, 14, 167, 10, 170, 1,
173, 1, 179, 5, 180, 4, 182, 8, 185, 3,
10, 191, 16, 11 4, 9, 5, 2, 3, 10, 5,
11, 19, 13, 1², 3, 13, 14, 1, 8, 11,
12, 17, 1, 19, 7, 23, 4, 14, 15, 19,
24, 3, 6, 8, 16, 27, 8, 32, 2, 34,
10, 35, 11, 15, 38, 11, 39, 1. III 4
9, 5, 6, 9, 2, 7, 12, 9, 14, 7, 30, 12,
32, 9, 33, 7, 36, 9, 38, 4, 7, 39, 5,
48, 2, 53, 4, 54, 9, 17, 57, 1 62, 3,
10, IV 1, 14, 16, 3, 5, 4, 11, 10, 6,
11, 2, 20, 9, 10, 22, 1, 27, 4, 28, 1,
5, 30, 19, 23, 33, 5, 35, 9, 36, 1, 3,

4, 43, 6, 51, 11², 53, 1², 54, 4², 55,
10, 58, 9, V. 3, 10, 12, 25, 7, 29, 3,
30, 1, 31, 7, 35, 2, 39, 1, 2, 47, 7²,
49, 4², 53, 13, 54, 5, 15, 55, 7, 56,
2, 62, 1, 2, 66, 5, 67, 5, 73, 4, 74,
1, 82, 1, 5, 85, 7, 87, 2², VI. 5, 6²,
17, 6, 18, 3², 5, 13, 15, 20, 7, 21,
7, 22, 4, 23, 5, 26, 5, 7, 30, 3, 4,
34, 3, 35, 2, 44, 6, 45, 22, 33, 46,
8, 47, 10, 18, 48, 22, 49, 14⁴, 51, 7,
52, 1, 56, 4, 62, 8, 65, 2, 66, 1, 67,
8, 69, 5, 8, 72, 1, VII 16, 4, 18, 17,
32, 24, 33, 10, 34, 23³, 24, 25, 38,
6, 40, 2, 50, 2, 3, 52, 2, 3, 54, 1,
58, 4, 5, 59, 9, 66, 12, 16, 70, 1, 81,
5², 86, 2-4, 93, 7, 94, 9, 99, 7, 100,
5, 101, 5, 6, 103, 5, 7, 104, 3, 12,
VIII 3, 9², 10, 20, 4, 4, 16; 17, 6,
5, 9, 2, 13, 13, 5, 20², 15, 6, 18, 12,
18, 19, 15, 16, 20, 14², 24, 11, 25,
25, 13, 14², 21, 27, 20, 22, 28, 4,
32, 3, 33, 17, 40, 6, 41, 4, 43, 10,
33, 45, 6², 27, 31, 40, 46, 48², 47,
3, 10, 13, 14, 18, 57, 3, 59, 3, 61,
6, 13, 62, 3, 8, 9, 63, 3, 10, 65, 8,
66, 5, 67, 19, 69, 13, 72, 17, 80, 9,
83, 1, 88, 3, 89, 5³, 6², 92, 5, 31, 93,
4, 5, 96, 2, 12, 97, 15, 99, 2, 102,
21, IX 1, 5, 19, 1, 67, 21, 73, 9, 83,
1², 92, 5, 96, 4², 97, 41, 101, 13, 111,
2, X 2, 3-5, 10, 4, 12, 3, 16, 6, 17,
2, 22, 7, 27, 18, 21, 28, 8, 30, 12,
32, 3, 4, 34, 12, 13, 35, 8, 12, 36,
2, 9, 10, 37, 1, 6, 10-12, 38, 2,
39, 2, 40, 9, 11², 43, 5, 47, 8², 49,
10, 51, 1², 53, 4, 55, 1, 6, 56, 1, 61,
5, 13, 18, 24, 62, 4, 67, 11, 68, 8,
69, 3, 71, 1, 72, 3², 73, 9, 74, 4, 6,
76, 2, 3, 79, 4, 81, 4, 85, 14, 16,
87, 12, 90, 12, 92, 13, 93, 14, 94,
13, 95, 5, 11, 13, 97, 4, 103, 2²,
106, 1, 108, 2, 112, 4, 114, 8, 117, 4,

120, 1, 7, 124, 4, 126, 2, 129, 2-4,
 135, 5, 139, 4², 5, 143, 4, 144, 6, 155,
 3, 159, 1, 4, 179, 3
 तत I 83, 5, 164, 25, 42, 191, 15, III
 37, 11, VII 27, 3, 33, 13², VIII 5,
 19, 61, 13, 97, 3, X 27, 22, 85, 5,
 88, 6, 90, 4, 97, 12, 121, 7, 125, 7,
 135, 6, 186, 3, 190, 1²
 तत IX 112, 3, X 130, 1
 ततथ I 52, 7, III 8, 6, VI 3, 8, X
 105, 6
 ततथ I 32, 2, 121, 12
 ततथिरे X 92, 7.
 ततथु I 20, 2, IV 34, 9
 ततथु IV 58, 4, VIII 97, 10, X 5, 6,
 46, 9, 48, 11, 80, 7
 ततथे V 33, 4
 ततत I 38, 14, VII 2, 1
 ततत VIII 21, 18
 ततत I 166, 14, VII 88, 4, X 37, 2
 ततत IV 5, 13
 ततत I 52, 11
 ततत I 160, 5, V 54, 15
 तततु V 34, 3
 ततने VII 29, 3
 ततप VI 1, 11, 4, 6, X 1, 7
 ततप I 91, 22, III 6, 5, VI 6, 6, 16, 21,
 VII 5, 4, VIII 48, 13
 ततसंभाय VIII 47, 16
 ततसु I 141, 13
 ततस्य VI 21, 3
 ततस्य VII 61, 1
 ततप VII 104, 15
 ततस्य V 47, 2
 ततपते IV 2, 6
 ततसंपसे I III 47, 16
 ततसंपा II 13, 3, 38, 1
 तत I 110, 1, II 3, 6, VII 33, 9, IX 22,
 7, 69, 8

ततरूपे VI 12, 2
 ततदे I 32, 1, IV 23, 8
 ततदिय IX 110, 5
 ततस्य VIII 91, 5, 6
 ततसे IV 23, 5, 50, 2, X 89, 15
 ततसे I 131, 3
 तता II 5, 2
 तताने V 1, 7, VII 23, 1, X 88, 12,
 178, 3
 ततान I 35, 7, 105, 12, 126, 2, III 53,
 15, IV 38, 10, V 54, 5, 76, 3, 85, 2,
 VI 12, 1, X 80, 4, III, 4
 तताप X 34, 11
 ततार VII 33, 3
 ततुर्दि I 145, 3, VI 24, 2, 68, 7
 ततुर्दि IV 39, 2, VI 22, 2
 ततुदाना IV 28, 5
 ततुदाना: V 53, 7
 ततुर्दि III 40, 2
 ततुपाथ I 31, 7, 130, 2, II 4, 6, VI
 15, 5
 ततुपाथ I 130, 8, 173, 11
 ततुपाथ X 95, 16
 ततुपु X 15, 9
 तते X 130, 1
 तते I 83, 5.
 ततुसोक्तसः I 15, 1
 ततुसोक्तस IV 49, 6
 ततुसोक्तसे III 35, 7
 ततुसोक्ताः VII 29, 1
 ततुसोक्ता V 1, 8
 ततुसतु I 46, 12, 155, 4, VIII 39, 4
 ततुतिरे I 164, 5
 ततुतिरे VIII 6, 25, IX 108, 6
 तते X 130, 2
 ततुसपु X 61, 18
 तते I 9, 6, 13, 12, 105, 9, 135, 7, 170
 4, V 5, 10, VI 16, 17, 57, 4, 75, 8,

११, १७, VII ८३, २, VIII. ५८, १, IX
 ११३, ८, X १६, ३, १७, ४, ३४, १३, ६४, १३
 तदे X १३२, ७.
 ततो इति I ३७, १४, VIII. ५६, ४
 तन्त्राय II ३७, १.
 तन्त्राय II. १४, २
 तन्त्राय I १४५, ४
 तन्त्रसिन्धु I. ६१, ४
 तपो I. ३०, १२, १३६, ४, १६२, १९, VI ५२, ५,
 VII ५५, ६, VIII २०, १७, २८, ४, ३६, ७,
 ६१, ४, X ३३, ९, ९०, १४, १०८, २, १०९, ३
 तदानीं X १२९, १
 तद्विषयं VIII २, १६
 तद्वत् I ९१, २३
 तद्वत् III १, २३, VII १, १४
 तद्वत् I ६४, १४, ९२, १३, II. २३, १९, २४, १६,
 २५, २, III १५, २, VI १३, ६, ४८, १०,
 VII ५६, २०, ६०, ८, IX ७४, ५, X
 ३९, १४
 तद्वत्स I १००, ११, ११२, ४, २२, १६६, ८, II
 ३०, ५, IV २४, ३, VI १९, ७, ४४, १८,
 VII ८२, ९
 तद्वत् VIII २५, २
 तद्वत् IX ९१, ६, X. ४, ७
 तद्वत् I ६२, ३, ९६, ४, ११४, ६, १८३, ३,
 १८४, ५, १८९, २, II ३३, १४, III ५३, १८,
 IV १२, ५, V ५३, १३, ६९, ३, VI १, १२,
 ५०, ७, ६२, १०, VII ५२, २, VIII ९, ११,
 X. ३५, १२
 तद्वत् X ६६, ११
 तद्वत् IV ३, १
 तद्वत् I ३१, १२, ११४, ८, १४७, १, IV ४१, ६,
 VI १८, ६, १९, १२, २५, ४, ३१, १, VII
 १, २१, ६७, ६, ८४, ५, VIII २३, १२, ७१,
 १३, १०३, ७, X १४७, ३
 तद्वत् VII ४६, ३
 तद्वत् I १७०, ४
 तद्वत् V ७०, ४
 तद्वत् I ३, ४, २६, ६, ३८, १३, ३९, ४, ७७, ४,
 II २, १, III २५, १, २७, ९, VI ४९, १३,

VII १०३, १०, ११, VIII. २५, २, ४०, ७,
 ९४, ५, IX १, ६, १६, ८, ३४, १, ५२, २,
 ५८, ४, ६२, २, ७१, २, X. ५०, ६, १४८, १
 तद्वत् X. ९३, १२
 तद्वत् I ३९, ७, VIII १८, १८
 तद्वत् I १२०, ११
 तद्वत् I १०१, ७, ११५, ४, X १३०, २
 तद्वत् V ७९, ९
 तद्वत् X १०१, २, ३
 तद्वत् I १४२, १, II ३३, १४, IV ४, ४, VIII
 १३, १४, X १२०, ४
 तद्वत् IV ४, ५, X ११६, ६, १३४, २
 तद्वत् X १८३, २
 तद्वत् IV. १०, ६, VI २४, ७, ७५, १२, VIII
 ३, २४, X ५६, २, ८३, ५, ८५, ३०, १००, १०
 तद्वत् I ३१, ९
 तद्वत् VIII ७९, ३
 तद्वत् VIII ८६, १
 तद्वत् X. १५४, ३
 तद्वत् X ४, ६
 तद्वत् I १८८, २, III ४, २, X ११०, २
 तद्वत् I १३, २, १४२, २
 तद्वत् III २९, ११, IX ५, २
 तद्वत् X ९२, २
 तद्वत् I. ५, १०, ८९, ९, १७९, १, II. ९, २,
 २१, ६, २३, ८, ३९, ४, V ४, ९, ६७, ५,
 VI ४८, २, ५१, ६, VII ३४, १३, १०४
 १०, IX ६६, १८, X १५७, ३
 तद्वत् VII ६६, ३, VIII ९, ११
 तद्वत् IV १६, २०, VI ४६, १०, X ४६, १,
 ६९, ४, ८८, ७, ८
 तद्वत् VIII ७१, १३
 तद्वत् I ८९, ८, १६५, ११, IV २, १४, ५१, ९,
 V ७०, ३, ४, VII ५७, ३, ८६, ५, X
 १२८, ५
 तद्वत् X १५८, ४
 तद्वत् II १, ९
 तद्वत् VI २५, ४, VII ९३, ५
 तद्वत् V ३४, ३

तन्मय I 55, 8, 68, 4, 85, 3, 88, 3, III
19 5, 53, 18, V 57, 6, 60, 4, VI 46,
4, 74, 3², VII 30, 2, VIII 20, 6, 12,
26, 39, 2, IX 65, 30, X 56, 4, 5,
57, 6, 132, 5

तने II 9, 2, V 41, 9, VI 46, 12, VIII
26, 2, 46, 25, 68, 12, IX 44, 1

तनोमि X 125, 6

तनोमि IV 52, 7

ततयं VI 24 4

ततयं IX 83, 2, X 134, 5

ततु II 28, 5, IX 73, 9, X 57, 2

ततुश्चि I 130, 1

ततु I 142, 1, 159 4, II 3, 6, IV 13, 4,
VI 9, 2, 3, VIII 13, 14, IX 22, 6,
7, 69 6, 86, 32, X 5, 3, 53, 6, 56,
6, 172, 3

तदु I 164 5

तदु X 71, 9

तदु I 138, 1²

तदु II 30, 7

तदु VIII 92, 30

तद्वता I 80, 12

तद्वति VI 38, 2

तद्वतु I 23 11, 32, 13, 116, 12, V 25 8,
VI 6, 2, VII 3 6, IX 100, 3, X
65 13

तद्वतु I 52, 6, IX 61, 16

तद्वतो X 66, 10

तद्वतोश्च IV 38, 8

तद्वयं V 63, 2, 5

तद्वय I 31, 12 72 3, 5, 114 7, 140, 6,
11 162, 20, 165 5 II 17, 7 36, 5,
39 6, III 20, 2, 50, 1, IV 16 17,
24 3, V 15 3, 41, 17, 60, 4 80, 5,
VI 46, 12, VII 56, 11, 59 7 91, 4,
VIII 44 15, 48, 9, X 4, 7 7, 7, 8,
3, 16, 4 28, 11, 12, 51, 1, 2 4,
54, 3, 56, 1, 72 8, 95 5, 9, 97, 10,
98, 10, 100, 10, 107, 6, 108, 6

तद्वयं VI 59, 7

तद्वयं I 134, 4, 159, 4, V 13, 4, 15, 3,
47, 6, IX 10, 5, 66, 5, X 71, 9,
101, 4

तद्वयं X 53, 6

तद्वयं IV 45, 2

तद्वयं I 19, 11

तद्वयं IX 99, 1

तद्वय I 123, 11, 147, 2, 4, II 17, 2, III
1, 1, 18, 4, 48, 4, 51, 11, 53, 8, IV
16, 14, V 80, 4, VI 11, 2, 51, 7,
66, 4, VII 8, 5, 95, 3, 101, 3, 104,
17, VIII 11, 10, 44, 12, 76, 12, 91,
6, 96, 15, IX 70, 8, 73 2, 96, 20,
X 7, 6, 10, 3, 7, 11, 12, 13, 4, 15,
14, 56, 2, 59, 5, 7, 71, 4, 81, 5, 85,
27, 104, 9, 112, 3, 116, 6, 120, 9,
128, 1, 157, 2, 169, 3

तद्वय I 123, 10, 124, 6, 181, 4, II 10, 5,
35, 13, 39, 2, III 4, 6, 15, 2, 34, 1,
41, 6, IV 38, 7, 56, 6, VI 9, 4, 49,
13, 75, 1, VII 3, 9, 19, 2, 11, 72,
1, 86, 2, 99, 1, 104, 10, 11, VIII
1, 18, 100, 1, X 10, 11, 12, 14, 8,
16, 5, 27, 2, 34, 6, 54, 2, 65, 2,
128, 3

तद्वयं इति X 106, 1

तद्वयं III 3 6, IX 86, 32

तद्वयं IX 22, 6

तद्वयं IX 102, 7

तद्वयं VII 10, 2, VIII 43, 20, 59, 6,
X 90, 15

तद्वयं I 55, 8, II 16, 2, IV 6, 6, VI 49,
12, VIII 96, 11, X 65, 7, 66, 9

तद्वयं I 23 21, 84, 17, 165, 11, 15, 166,
15, 167, 11, 168, 10, 189 6, II 39,
5, IV 18, 10, V 4, 6, VI 18, 14,
40, 4, 41, 5, 46, 12, VIII 17, 6, 46,
15, 68, 12, 96, 10, X 8, 4

तद्वयं III 18, 2, VI 5, 4, 22, 8

तप II 23, 14
 तपः VII 82, 7, X 109, 1, 154, 2, 167, 1.
 तपःसमात् X. 154, 5.
 तपःभिः VII 1, 7.
 तपत् I 162, 20.
 तपत् VIII 89, 7
 तपत् VII 104, 1
 तपति II 24, 9, III 53, 22, X 60, 11
 तपत् VIII 18, 9, X 16, 4, 182, 3
 तपत् II 23, 4
 तपत्ना X 34, 7.
 तपत्नी II 23, 14
 तपत् V 43, 7.
 तपत् IX. 107, 20
 तपति VI 59, 8, VII 34, 19
 तपति I 105, 8, III 53, 14, VII 83 5,
 X 27, 23
 तपत् X. 129, 3, 183, 1², 190, 1
 तपत् VI 5, 4, VIII 59, 6, 60, 16, IX
 113, 2, X 16, 4, 83, 2, 3, 87, 14,
 154 2², 169, 2
 तपत् X 109 4.
 तपत् X 16, 4
 तपत्. X 154, 4, 5
 तपत् VI 5, 4
 तपत् V. 79, 9
 तपत् VI 5, 4
 तपत् X 87, 20
 तपत् III 30, 16
 तपत् IV 5, 4, VII 59, 8, X 89 12
 तपत्. IV 4, 1, VII 15, 13
 तपत् II 4, 6, VI. 62, 8, VII 104 2
 तपत् X 87, 23
 तपत् I 36, 16
 तपत् I 58, 5
 तपत् VIII 23, 4
 तपत् III 35, 3
 तपत् VII 3 1, X 182 3
 तपत् VII 104 5

तपत् III 39, 3
 तपत् II 30, 4, 34, 9, VIII 23, 14
 तपत् I 42, 4, III 30, 17, VI 52, 3
 तपत् IV 4, 2, VI 52, 2.
 तपत् III 18, 2²
 तपत् IX 83, 2
 तपत् V 30, 15
 तपत् I 112, 7, 118, 7, IV. 1, 6, X 39, 9
 तपत् VII 103, 9
 तपत् II 24, 9
 तपत् I 164, 13, X 34, 10, 95, 17
 तपत् I 4, 9, 10, 6¹, 18, 5, 23, 23, 30, 10,
 31, 7, 13, 33, 11, 36, 7, 11², 39, 6,
 40, 6, 45, 10, 47, 1, 52, 3, 4, 53, 2,
 55, 3, 56, 2, 57, 6, 59, 2, 60, 3, 5,
 66, 5, 73, 4, 74, 5, 77, 2, 3, 78, 2-4,
 80, 7, 81, 1, 82, 4, 83, 1, 89, 5, 91,
 14, 92, 8, 96, 3, 100, 7², 8², 13²,
 102, 1, 3, 104, 1, 105, 7, 15, 16,
 113, 3, 116, 3, 16, 117, 4, 15, 121,
 10, 123, 5, 125, 1, 127, 5, 128, 2,
 129, 1, 131, 2, 4, 7, 132, 6, 136,
 4, 5², 140, 8, 141, 10, 143, 6, 144,
 5, 145, 1, 2, 3², 151, 7, 156, 3, 4¹,
 162, 15, 164, 49, 166, 8, 167, 7, 169
 4, 173, 5, 180, 10, 183, 1, 186, 7,
 187, 11, 190, 2, II 2, 3-5, 6, 3, 9
 3, 13 5, 14, 4, 11, 20, 4³, 23, 4-7,
 24, 4, 6, 7, 26, 4, 27, 13, 30, 2, 9,
 11, 34 7, 9, 35, 3, 4, 13, 37, 2,
 38, 9, 40, 3, III 2, 13, 14, 8, 4, 9,
 6, 10, 9, 13 2², 3, 26, 2, 9, 27, 4,
 6, 14, 28, 2, 29, 10, 30, 19, 31, 4,
 19, 42, 2, 46, 5², 47, 5, 48, 2, 53,
 21, 58, 9, IV 1, 9, 2, 8, 4, 4, 5, 7,
 7, 5, 6, 10, 1, 13, 3, 15, 6, 10, 16,
 9, 16, 21, 4, 24, 3, 6, 25 5, 32, 13,
 36, 7, 9, 37, 8, 39 1, 3, 46, 6, 50
 1, 9, 58, 11, V 2, 6, 6, 1, 9, 7, 14,
 2, 3, 16, 4, 17, 2, 18, 3, 20, 1, 22,
 4, 23, 2, 24, 4, 26, 2, 29 12, 30, 15,

32, 6, 11, 33, 3, 35, 1, 5, 40, 9, 42,
10, 11, 44, 1, 8, 14³, 52, 13, 53, 10,
54, 12, 56, 7, 9, 58, 1, 63, 4, 82, 3,
VI 1, 2, 6, 3, 2, 5, 4, 7, 10, 2, 3,
15, 10, 11³, 16, 11, 14, 32, 19, 4, 7,
20, 1, 21, 6, 22, 1, 2, 3³, 5, 7, 23,
9, 24, 6, 10, 33, 1, 35, 5, 36, 3, 38,
3, 40, 2, 44, 5, 14, 45, 10, 46, 3,
48, 14, 52, 1, 2, 8, 54, 4, 60, 10, 66,
11, 75, 19, VII 1, 2, 3, 5², 4, 5, 5,
9, 6, 4, 16, 4, 12, 20, 5, 25, 2, 26,
4, 31, 8, 32, 12-14, 41, 5, 47, 1, 2²,
59, 8, 68, 9, 82, 7, 90, 2, 97, 3-6,
98, 4, 100, 5, 104, 16, VIII 2, 3, 3,
8, 6, 9, 16, 17, 27, 12, 1-3, 13, 3,
17, 18, 24, 15, 1, 4, 16, 3, 5, 6³, 9³,
18, 14, 19, 1, 6, 32, 21, 9, 23, 7²,
16, 20, 24, 18, 26, 27, 15, 31, 2,
17, 32, 13, 39, 8, 40, 10, 11, 41, 2,
43, 20, 23, 28, 46, 6, 7, 12, 47, 7,
16, 51, 3, 5, 6, 53, 8, 58, 3, 60, 16,
61, 2², 14, 62, 12, 64, 7, 12, 68, 10²,
69, 11, 70, 2, 3, 8, 71, 4, 72, 3, 75,
5, 14, 81, 8, 84, 8, 88, 1, 90, 6, 93,
7, 95, 6, 96, 6, 13, 20, 97, 2, 3,
13, 102, 17, IX 1, 7, 8, 2, 8, 6, 6,
12, 5, 17, 7, 26, 1-6, 35, 5, 43, 1, 2,
48, 1, 52, 3, 53, 4, 60, 2, 61, 14,
62, 17, 18, 63, 17, 64, 23, 65, 12,
27, 66, 20, 67, 30, 68, 6, 71, 2,
74, 1, 4, 80, 4, 5, 86, 39, 95, 4², 98,
9, 12, 99, 3-5, 101, 3, 9, 105, 1,
107, 13, 17, 109, 11, 113, 3², 114, 1,
X 6, 5, 7, 12, 6, 16, 4³, 10, 13, 17,
12, 13, 19, 4, 21, 4, 27, 3, 4, 7,
11, 16, 30, 9, 37, 5, 6, 38, 4, 39, 1,
11, 42, 9, 45, 2, 9, 10, 46, 8, 51, 3,
57, 2, 62, 9, 67, 9; 82, 3, 6, 7, 83,
5, 87, 6-8, 11, 17, 88, 5, 8³, 10,
90, 7, 91, 6³, 8², 97, 22, 101, 8, 102,
9, 10, 107, 5, 6², 108, 4, 7, 110, 9,
113, 1, 2, 114, 4², 7, 118, 5, 6, 9,

122, 3, 125, 5², 126, 1, 133, 2, 4, 135,
4, 160, 4, 161, 2; 162, 2, 3, 163, 5;
164, 5², 184, 3

तम I 32, 10, 38, 9, 46, 6, 54, 10; 56,
4, 86, 10, 91, 22, 92, 4, 113, 16, 117,
17, 123, 7, II 24, 3, IV 1, 17, 13, 4,
45, 2, 52, 6, V 14, 4, 31, 3, VI 8,
3, 10, 4, 21, 3, 48, 6, 64, 3, 65, 2,
VII 9, 2, 75, 1, 78, 3, 79, 2, 80, 2,
81, 1, IX 108, 12, X 37, 4, 68, 5,
11, 88, 12, 113, 7, 124, 1, 127, 2, 3,
7, 129, 3, 152, 4, 172, 4

तमःऽगा V 32, 4

तमःऽभिः VIII 6, 17

तमःऽधृषः VII 104, 1

तमःऽहृष I 140, 1

तमःऽहृषा III 39, 3

तमःऽ II 30, 7

तमःऽ I 33, 10, 50, 10, 92, 6, 121, 10,
173, 5, 183, 6, 184, 6, III 5, 1, 31,
4, 39, 7, IV 51, 1-3, V 1, 2, VI 50,
10, 65, 1, VII 67, 2, 71, 5, X 1,
1, 107, 1

तमःऽ I 123, 6, II 23, 18, IV 6, 6, V
40, 5, 6, X 88, 2, 89, 15, 113, 6,
129, 3, 162, 6

तमःऽ I 100, 8, 117, 5, 182, 6, III 39, 5,
V 32, 5, 6, VI 9, 7, VII 6, 4, 104,
3, X 51, 5, 67, 4

तमःऽ IV 13, 3

तमःऽ II 17, 4, 23, 3, 40, 2, III 27, 13,
IV 16, 4, 50, 4, V 31, 9, 80, 5, VI
4, 6, 9, 1, 72, 1, VII 56, 20, 63, 1,
77, 1, 78, 2, VIII 43, 32, 74, 5, IX
9, 7, 66, 24, 100, 8, X 1, 2, 68, 9,
73, 5, 89, 2

तमःऽधीषी VIII 48, 11

तमःऽ II 27, 14

तमःऽ I 132, 6², VIII 68, 7, X 125, 5

तमःऽ X 73, 5

तथा I 22, 3, 85, 11, III. 57, 5, VI 41,
2, 45, 14, 53, 8, VIII. 74, 8, IX 45,
6, 49, 2, X 87, 13

तथा I 17, 6, 21, 1, 22, 14, 136, 3, 164,
20, III 55, 11, 15, V. 86, 3, VII.
104, 12, X. 114, 1

तत् VIII 75, 15; IX 59, 3

तत् I 33, 12, 190, 7, VII 91, 4, VIII
67, 19

तत् इति II 39, 3, VIII 66, 1

तत्तथा IV 4, 12, VII 67, 8

तत्तत् III 11, 3

तत्तत् I 50, 4, 112, 4, 121, 6, 128, 6,
III 49, 3, IV 45, 5, VII 26, 4, 32,
9, 20, 63, 4, X 88, 16

तत्तत्तत् I 110, 6

तत्तत्तत्तत् I 110, 4

तत्तत्तत्तत् IV 33, 1, VIII 60, 8

तत्तत्तत् III 29, 13, IV 45, 7, VIII 45, 28

तत्तत्तत् VI 1, 5

तत्तत् IX 58, 1, 107, 15

तत्तत् X 42, 1, 53, 8

तत्तत्तत् III 49, 2, VII. 1, 5, IX 96, 15

तत्तत्तत् VI 2, 4, VII 59, 2, IX 114, 1, X
61, 16

तत्तत्तत् X 106, 9

तत्तत्तत्तत् I 100, 3

तत्तत्तत् IX 110, 1

तत्तत् III 24, 1

तत्तत् II 11, 19, VI 16, 27, VIII 43 30,
60, 12, X 31, 1

तत्तत्तत्तत् V 61, 10

तत्तत् I 105, 11

तत्तत् VII 32, 13, IX 73 6, X 27, 21

तत्तत्तत् इति IV 56, 7

तत्तत्तत् X 95 8

तत्तत् V 54 15

तत्तत् VI 64 4

तत्तत् III 18, 3

तत्तत्तत् VIII 97, 12

तत्तत्तत् VIII 97, 10

तत्तत्तत् VII 32, 27

तत्तत्तत् II 13, 12, VIII 96, 1

तत्तत्तत् IV 40, 3

तत्तत्तत् V 41, 12

तत्तत्तत्तत् IV 37, 7, V 10, 6

तत्तत्तत् VIII 46, 32

तत्तत् VII. 4, 2

तत्तत् I 186, 7

तत्तत्तत् X. 115, 1

तत्तत्तत् VIII 19, 22

तत्तत्तत् VIII 43 7

तत्तत्तत्तत् III 55, 5

तत्तत् I 27, 9, 129, 2

तत्तत् I 40, 8, VIII 46, 9, 70, 1

तत्तत्तत् I 119, 10, VIII 1, 21, X 178, 1

तत्तत्तत् X 76, 2

तत्तत् II 11, 15, 16, VII 21, 9

तत्तत् I 174, 1, III 30, 3, IV 21, 2, VI
1, 11, 17, 2

तत्तत् I 117, 9 VI 26, 2, 72, 5 X 47, 4

तत्तत्तत् VII 25, 5, VIII 16, 4

तत्तत्तत् V 44, 5

तत्तत् I 122, 13, III 2, 3, VI 15 3

तत्तत् I 132, 5

तत्तत् V 59, 1

तत्तत्तत् I 129 10

तत्तत् VI 25 4

तत्तत्तत् VII 48, 2

तत्तत्तत् VIII 99, 5

तत्तत् VI 68, 5

तत्तत् इति I 140, 3

तत्तत् V 54, 15, VII, 56, 24, VIII 42, 3

तत्तत् III 27, 3, VI 2, 11², 68, 8, VII 32,
15, 65 3, X 42 10, 53, 8, 113 10

तत्तत्तत् VI 47, 17

तत्तत्तत् X 106, 7

तद्वाराणाः IX 95, 3

तद्वर्णने VIII 1, 4

तद्वे. VI 17, 1

तद्वेद्य I 54, 9

तद्वेद्यत I 85, 11

तद्वेद्यत I 164, 52

तद्वेद्येया I 17, 3, VII 64, 4

तद्वेद्यः V 44, 12

तद्वेद्योऽद्यात् IX 28, 10

तद्वेद्य VII 104, 4

तद्वेद्य IX 129, 2

तद्वेद्योऽद्यात् VII 55, 8.

तद्वेद्यत. II 23, 9

तद्वेद्योऽद्यात् I 94, 7.

तद्वेद्य I. 1, 6, 2, 3, 11, 6, 15, 5, 19, 2, 24, 5, 15, 29, 2, 31, 1, 10, 12, 51, 7, 15, 54, 7, 53, 3, 10, 57, 5, 62, 12, 63, 6, 80, 11, 13, 14, 81, 6, 83, 1, 91, 1, 3, 14, 94, 1-12, 13, 14, 98, 3, 102, 5, 105, 13, 114, 2, 3, 135, 2, 3, 150, 1, 163, 8, 11, 169, 1, 170, 2, 187, 4, 5, 6, II 1, 2, 5, 12, 13, 11, 22, 4, 23, 6, 18, 24, 1, 28, 2, 3, 36, 4, III 1, 16, 2, 6, 3, 10, 6, 5, 9, 6, 7, 17, 3, 20, 3, 28, 4, 30, 4, 32, 9, 35, 6, 36, 3, 40, 4, 5, 43, 1, 51, 7, IV 3, 14, 4, 2, 12, 14, 5, 11, 6, 9, 10, 5, 12, 1, 17, 2, 28, 1, V 3, 3, 4, 6, 7, 9, 6, 25, 8, 28, 3, 4, 38, 4, 5, 40, 7, 42, 8, 44, 14, VI 2, 11, 5, 4, 7, 7, 4, 5, 8, 6, 7, 11, 2, 16, 8, 43, 17, 6, 19, 8, 20, 13, 21, 7, 26, 7, 28, 8, 36, 1, 45, 26, 48, 4, 50, 9, 54, 9, VII 5, 4, 19, 5, 7, 28, 3, 32, 15-17, 55, 4, 60, 1, 81, 2, 89, 5, 95, 5, 98, 6, VIII 2, 17, 4, 7, 6, 22, 13, 28, 15, 7, 8, 17, 6, 19, 28, 29, 30, 31, 33, 23, 11, 24, 11, 26, 21, 32, 20, 33, 16, 43, 3, 9, 10, 44, 17, 18, 45, 33, 48, 8, 61, 4, 13, 62, 3, 10, 66, 14, 71, 5, 77, 7, 78,

10, 79, 4, 92, 32, 93, 5, 99, 2, IX 2, 8, 4, 5, 9, 5, 18, 3, 51, 3, 52, 2, 55, 2, 61, 18, 24, 29, 66, 5, 6, 82, 5, 86, 13, 28, 29, 37, 87, 9, 92, 4, 97, 43, 106, 8, 107, 19, X, 7, 1, 10, 14, 18, 8, 23, 7, 25, 5, 44, 5, 51, 9, 57, 6, 60, 7, 72, 5, 83, 5, 91, 4, 5, 95, 2, 96, 5, 97, 4, 8, 23, 104, 4, 5, 112, 1, 122, 2, 131, 1, 138, 1, 140, 1, 156, 2, 167, 3

तद्वेद्यत II 33, 3

तद्वेद्यत I. 109, 5

तद्वेद्यत I 30, 7

तद्वेद्यत. I 138, 1, III 32, 9, V, 60, 4, VI 18, 4, 20, 3, VII 6, 1, 100, 3, X 25, 5, 28, 5, 83, 3

तद्वेद्यत I 166, 8

तद्वेद्यत I 64, 12, III 1, 1, 13, V 58, 2, 83, 1, VI 17, 4, 8, 58, 4, VII 24, 3, 100, 5, VIII 97, 10, X 28, 6

तद्वेद्यत III 30, 8, VII, 99, 6

तद्वेद्यत II 33, 3

तद्वेद्यत I. 51, 15, 57, 1, 61, 1, 114, 1, III 1, 2, V 33, 1, 87, 1, VI 32, 1, 49 12, VII 5, 1, VIII 96, 10

तद्वेद्यत II 20, 8

तद्वेद्यत IX 97, 46

तद्वेद्यत IV 18, 10

तद्वेद्यत I 165, 6, 8, V, 87, 5, VIII 96, 18

तद्वेद्यत VIII, 15, 1, 46, 12, 57, 1, IX 88, 13

तद्वेद्यत III 34, 2, X, 83, 5

तद्वेद्यत VI 61, 1.

तद्वेद्यत V 54, 2

तद्वेद्यत I 166, 1, 9, III 12, 8

तद्वेद्यत I 171, 4

तद्वेद्यत IX 44, 3

तद्वेद्यत I 39, 2, 4, 51, 7, 56, 4

तद्वेद्यत I 64, 7, III 31, 13, IV 21, 1, VI 41, 4, VIII 66, 10, IX 102, 8, 113, 5.

तविषोभिः I. 51, 2, 64, 5, 10, 87, 4, 166,
4, II 34, 1, III 3, 5, 26, 4, IV 19,
4, V 32, 3, VII 20, 4, VIII 88, 2
तविषोभ्यः X 113, 6
तविषो I 35, 4, 80, 10, 187, 1, III 32, 3,
IV 16, 14, V 31, 10, 32, 2, 9, 34, 7,
55, 2, X 23, 5, 112, 5, 142, 3
तविषोभ्यः V 58, 1
तविषोभ्यः V 85, 4
तविषोभ्यः II 30, 8
तविषोभ्यः VIII 23, 11
तविषोभ्यः VIII 7, 2
तविषोभ्यः VIII 6, 26
तविषोभ्यः IV 20, 7, VII 25, 4
तविषोभ्यः X 105, 3
तविषोभ्यः I 52, 2, 128, 5
तविषोभ्यः X 111, 2.
तविषोभिः VI 61, 2
तविषोभ्यः X 11, 6
तविषोभ्यः IX 86, 45
तविषोभ्यः IX 76, 3
तविषोभ्यः IX 70, 7
तविषोभ्यः V 29 14
तविषोभ्यः X 59, 1
तविषोभ्यः VI 18, 4.
तविषोभ्यः X 92, 8
तविषोभ्यः VI 20, 3, VII 100, 3 X 83, 3
तविषोभ्यः I 54, 11
तविषोभ्यः V 43 9
तविषोभ्यः I 143, 1
तविषोभ्यः I 43 1
तविषोभ्यः V 17, 1
तविषोभ्यः III 32, 11, V 32 3, X 117, 5
तविषोभ्यः L 171, 2
तविषोभ्यः VI 16, 47
तविषोभ्यः I 61, 4, 105 18 130, 4 III 38
1, VII 32, 20, X 93, 12, 119 5
तविषोभ्यः I 67, 2

तविषोभ्यः X 86, 5
तविषोभ्यः X 71, 8
तविषोभ्यः X 130, 2
तविषोभ्यः VI 28, 3, VIII 29, 6
तविषोभ्यः VII 55, 3
तविषोभ्यः X. 4, 6
तविषोभ्यः I 191, 5
तविषोभ्यः VIII 96, 18
तविषोभ्यः IX 121, 6
तविषोभ्यः VIII 94, 11.
तविषोभ्यः VIII 55, 2
तविषोभ्यः II 11, 5
तविषोभ्यः I. 67, 3, 164, 6, IV 50, 1, VII 86,
1, IX 101, 15, X 89, 4
तविषोभ्यः L. 121, 3
तविषोभ्यः I 155, 1, IX 66, 2
तविषोभ्यः I 113, 3, III 6, 10, 14, 3, 54, 7,
IV 56, 2
तविषोभ्यः VIII 22, 1
तविषोभ्यः X 85, 15
तविषोभ्यः IX 112, 3, X 136, 3
तविषोभ्यः VIII 7, 8, IX 62, 27
तविषोभ्यः I 33, 15, III 8, 6, 56, 1, IV
4, 9
तविषोभ्यः I 72, 4, II 35, 14, VI 9, 7,
VII 89, 4, X 45 3
तविषोभ्यः I 108, 1
तविषोभ्यः V 85, 5
तविषोभ्यः I 72, 2, 9, 105, 10, 164, 2, 3,
169, 6, III 54, 9, V 47, 5, 60, 2,
VII 6, 6, 101, 4, X 13, 1, 82, 6,
104, 4
तविषोभ्यः I 35, 5, 6, 52, 4, 85 6, 95 6,
112, 2, 140, 8, 164, 11, 13, II 15,
5, 24, 7, 35 3, 38, 7, III 30 4, 56,
2, IV 54, 5, V 62, 1, 69, 2, VI 8,
4, VII 91, 3, VIII 96, 1
तविषोभ्यः I 6, 1, 89, 5, 115 1, III 38, 9,
V 53, 2, VII 32, 22, 66, 15, 101, 6
3 F

तस्युपी. V 62, 2

तस्ये I 72, 9, V 44, 9, VI 21, 7, X 48, 5, 109, 3

तस्यो I 64, 13, V 56, 8, VI 20, 1, VII 8, 4, VIII 102, 14, 103, 2, IX 84, 2, X 27, 14, 105, 5

तस्यो I 33, 14, 64, 9, 146, 2, 164, 10, III 7, 2, 38, 4, 55, 14, IV 50, 7, VI 63, 5, 66, 6, VIII 52, 7, 101, 14, X 4, 5, 5, 6, 20, 5, 28, 2, 48, 10, 73, 10, 88, 16, 139, 3

तस्यो I 164, 32, II 28, 10, VI 16, 31, VII 89, 5, VIII 101, 4, X 51, 6, 90, 5, 8, 9², 10³, 129, 2

तस्यो I 80, 15, 16, 145, 1², 164, 13, 14, 48, 176, 2, III 3, 3, IV 2, 7, 24, 7, 41, 4, V 34, 9, VII 18, 18, 60, 8, 101, 6, VIII 46, 7, 97, 2, IX 113, 7, X 16, 8, 37, 12, 88, 7

तस्ये I 4, 10, 12, 9, 40, 4, 68, 3, 93, 2, 10, 116, 16, 125, 5², 132, 5, 161, 12, II 14, 2, 3, 5, 20, 8, 25, 4, 5, 37, 1, III 59, 5, IV 16, 1, 25, 4, 35, 6, 50, 8², V 34, 9, 37, 1, 39, 5, 63, 1, VI 23, 9, 52, 2, VII 19, 9, 26, 1, 59, 1, 102, 3, VIII 8, 15, 44, 15, 48, 10, 12, 13, 66, 7, 75, 6, 80, 10, IX 67, 32, X 9, 3, 28, 10, 30, 3, 7, 34, 12, 42, 5, 79, 5, 135, 2, 165, 1, 4, 168, 4, 173, 3²

तस्ये I 11, 6, 12, 8, 22, 6, 36, 11, 42, 4, 56, 1, 59, 3, 83, 6, 93, 8, 100, 13, 104, 9, 141, 7, 148, 2, 164, 1, 13, 22, II 23, 12, 24, 8, 25, 2, 32, 2, 35, 9, III 1, 21, 3, 9, 17, 5, 33, 6, 35, 8, 39, 1, IV 2, 6, 4, 10², 21, 2, 41, 11, 42, 7, V 12, 6, 39, 2, 48, 5, 55, 8, 87, 9, VI 7, 6, 28, 4, 39, 1, 49, 13, 50, 15, VII 31, 11, 40, 3, 72, 2, VIII 4, 12, 17, 7, 18, 19, 6², 23, 15, 25, 16, 31, 3, 38, 1, 41, 3, 45,

15, 48, 8, 64, 10, IX 65, 9, X 9, 2, 10, 14, 15, 7, 22, 8, 27, 24, 40, 11, 43, 3, 51, 4, 71, 6, 85, 3, 21, 87, 10², 17, 88, 1, 2, 91, 11, 99, 1, 117, 6, 133, 5, 139, 1, 149, 2, 160, 3

तस्यो I 71, 10, 164, 42, II 7, 2, 13, 1, V 29, 14, VI 53, 9, VII 81, 4, X 39, 6, 161, 1

तस्यो VII 57, 4, X 114, 3

तस्ये II 32, 7

ता I 13, 8, 15, 8, 17, 1, 3, 21, 1, 2², 3², 5, 22, 2, 23, 5, 28, 7, 8, 32, 15, 51, 8, 13, 91, 19, 109, 3, 118, 10, 120, 3, 7, 12, 136, 1, 154, 6, 161, 7, 162, 8, 9, 14, 17², 164, 16, 38, 165, 4, 173, 4, 174, 8, 184, 1, II 13, 2-4, 15, 2-9, 24, 5, 11, 33, 13, 34, 4, 41, 6, 9, III 3, 10, 12, 3, 31, 5, 55, 6, 10, 56, 1, IV 1, 7, 2, 20, 16, 16, 22, 5, 30, 22, 32, 11, 41, 3, 10, 42, 6, 7, V 29, 13, 64, 2, 65, 2², 3, 66, 2, 3, 68, 3, 70, 2, 73, 9, 85, 8, 86, 2, 5, 6, VI 2, 11, 4, 8, 13, 5, 16, 24, 17², 13, 21, 4, 7, 29, 5, 37, 5, 60, 2, 4, 12, 14, 61, 1, 62, 2-4, 5, 6, 67, 6-8, 68, 2², 3, VII 2, 7, 26, 3, 34, 22, 64, 4, 65, 2², 3, 66, 3, 67, 5, 74, 5, 85, 1, 93, 1, 2, 94, 5, 6, VIII 5, 6, 36, 37, 8, 9, 10, 4, 21, 8, 22, 6, 14, 25, 1, 3, 23, 26, 3, 31, 6, 8, 40, 3, 45, 25, 77, 10, 86, 1, 87, 2-4, 91, 6, 101, 2, 102, 20, IX 86, 38, X 10, 10, 14, 16, 22, 11, 13, 24, 6, 39, 4, 5, 13, 59, 2, 66, 7, 73, 2, 86, 20, 96, 6, 106, 6, 132, 2

ता I 9, 8, 23, 17, 84, 11, 12, 113, 18, 124, 9, 151, 5, 155, 3, 188, 8, 191, 12, 14, II 5, 5, 23, 9, III 7, 3, IV 22, 7, 41, 8, 47, 4, 51, 7², 8, 9, 58, 8, V 2, 4, 19, 5, 30, 10, 46, 7, 48, 2, VI 28, 3, 4², 65, 2, VII 27, 1,

47, 3, 49, 1, 50, 4, 55, 8, VIII 43, 18, 45, 33, 69, 3, IX 9, 5, 74, 6, 78, 3, 86, 27, 37, 87, 9, 89 5², X 1, 4, 9, 1, 27, 8, 30, 5, 61, 8, 95, 6, 8, 9, 97, 14, 15, 98, 6, 103, 11, 124, 7, 8⁸, 132, 7, 137, 6

साल VI 21, 6, X 95, 16

साला I 162, 19

साला I 161, 12, VII 37, 6

साला I 32, 4

साला V 44, 6

साल I 12, 4, 14, 7, 16, 6, 23, 1, 45, 2, 74, 6, 89, 3, 94, 3, 104, 2, 147, 3, 164, 16, 19², 177, 2, 189, 7, II 1, 15, 16, 2, 13, 27, 16, 34, 11, 14, III 21, 5, 42, 5, 45, 1, 54, 22, IV 5, 4, 31, 13, 36, 2, 7, V 51, 6, 56, 2, VI 22, 8, 33, 3, 51, 9, VII 6, 3, 16, 8, 10, 32, 4, 33, 7, 39, 4, 58, 5, 85, 2, 98, 4, 104, 9, VIII 2, 11, 20, 14², 57, 3, 75 15, 77, 3, 93, 6, 14, 96, 9, IX 79, 3, 91, 5, 97, 20, 98, 11, 107, 19, X 22, 10, 38, 3, 63, 3, 5, 85, 31, 89, 15, 90, 8, 115, 9, 128, 9, 130, 6, 154, 1

साल I 53, 6, 85 12, 139, 8, 161, 3, 164, 19, 43, 45, 50, 171, 4, 182, 4, II 38, 7, 39 8, III 34, 7, 37, 9, 54, 12, 60, 1, IV 42, 2, 55, 8, VI 7, 5, 25, 5, VII 19, 5, 23, 2, 76, 3, VIII 2, 30, 42, 1, 63 8, 91, 5, IX 9 7, 29 3, 84, 2, 94 5, X 54, 4, 85, 35, 90, 16

साला III 31, 2, X 93 15

साला IX 14, 4, 78, 1

साला I 34, 7

साला I 14 12, 47, 5, 50, 9, 91, 9 112, 1-23, II 32, 5, III 17, 3 20 2 IV 33 4, VI 25, 1, 28, 3, 58, 3, 60 8, 9, VII 3, 8, VIII 5, 24, 8, 20, 21, 22,

10, 12², 59, 3, 4, IX 62, 7, X 16, 4, 87, 4, 104, 9, 168, 2, 188, 3

साला X 19, 8, 169 2

साला VI 57, 3, IX 66, 2, X 14, 11, 88, 15, 137, 7

साला I 46, 6, 49 4, 108, 6, 137, 3 138 3, 139, 7², 175, 6, 176, 6, III 57, 6, 62, 8, IV 42, 10, 44, 2, 57, 7, V 41, 18, 46, 1, 48, 4, VI 57, 5, VII 5 8, VIII 100, 11, X 27, 11, 54 1, 64, 12, 71, 3², 72, 5, 85, 37, 125, 3, 133 7, 156, 2, 177, 2²

साला I 110, 1

साला X 17, 7

साला I 50, 2, V 52, 12

साला V 15, 5, VI 12, 5

साला I 65, 1, IV 38, 5, VII 86, 5

साला VIII 55, 2

साला I 119, 6, IV 12, 6 IX 93 5, X 59 1, 114, 5

साला IX 79 5

साला I 25 12, IV 39 6, VIII 19, 14, X 25 11, 186, 1

साला I 23, 10

साला I 34, 11, 157, 4

साला VI 8, 7, 25, 2, VIII 48, 4, 7, X 54, 5

साला I 69, 3, 73 1, 152 3, II 20 8, VI 47, 9, VIII 79, 6, IX 114 4, X 69 5

साला I 89, 6

साला X 178, 1

साला X 180, 2

साला I 94, 11

साला VI 23, 6, VII 79 4, X 88, 19, 114, 8

साला I 114 8

साला I 108, 1

साला I 32, 8, 112, 3, 140, 8, II 5, 6, III

२, ९, VI १७, १२, X ५, ६, ९७, १८, ११४,
 २, १६९, ४
 तामु II २८, ९, ३५ १३
 त्रिगितेन II ३०, ९
 त्रिगिते I १४३, ५
 त्रिगमः खानीक I ९५, २
 त्रिगमः खानुप II ३०, ३, IX ९०, ३
 त्रिगमः खानुपा. V २, १०
 त्रिगमः खानुपाय VII ४६, १
 त्रिगमः खानुपौ VI ७४, ४
 त्रिगमः खानुप. X ८४, १
 त्रिगमः खम I ७९, ६
 त्रिगमः खम IV ५, ४
 त्रिगमः खमस्य IV १५, ५
 त्रिगमः खमस्य VIII १९, २२, ४४ २७
 त्रिगमः खमस्य IV ५, ३
 त्रिगम I १३०, ४, III ४८, ३, IV ६, ८, VI
 ३, ४, VII १८, १८, VIII २५, १५, २९, ५,
 ४७, ७, ७२, २, ९६, ९, X ६१, ३, १८०, २
 त्रिगमः खमस्य VI ४६, ११
 त्रिगमः खमस्य VI १६, ३९, VII १९, १, IX ९७,
 ९, X २८, २, ८६, १५
 त्रिगमः खमस्य X ४८, १०
 त्रिगमः खमस्य I ७९, १०
 त्रिगमः खमस्य इति त्रिगमः खमस्य VI ७४, ४
 त्रिगमः खमस्य IV ४, ४
 त्रिगम IV १६, १७, २३, ७, V ८६, ३, X
 १०८, ५
 त्रिगम V १९, ५, VIII ४३ ३, ६०, १३
 त्रिगमस्य IX ६१, ३०, X ११६, ५
 त्रिगम IV ७, १०
 त्रिगमे इति IX ८७, ७
 त्रिगमेन I ३३, १३, VI १५ १९, १६, २८, VIII
 ४३, २६, X ८७ २३
 त्रिगमस्य X ७१, २
 त्रिगमस्य II १३, ३
 त्रिगमस्य III ३०, १
 त्रिगमस्य I ३३ ८, II २३, ५
 त्रिगमस्य VI ४१, ४

त्रिगमस्य I ३६, ७
 त्रिगमस्य X ७४, ४
 त्रिगमस्य X ८७, १७
 त्रिगमस्य X ७१, ६
 त्रिगमस्य II ३१, २
 त्रिगमस्य VIII ९६, १५, X ५५, १.
 त्रिगमस्य V ८, ५
 त्रिगमस्य I ५२, ६
 त्रिगमस्य I १०२, ७, VIII ६, ५; १२, २४
 त्रिगम I १०, ११, ११, ७, ४२, १, ९४, १६, III
 १७, २, VIII ३२, ३, ४४, ३०, ५३, ६, IX
 १९, ७, X ५९, ५, १३३, ५
 त्रिगम I १९, ७, ८, ४१, ३; ४६, ६, ५६, ५, ६१,
 ७, १३५, ६, III २७, १३, ४०, ३, ५८, ५,
 IV २९, १, ३८, ४, V ५३, १४, ७४, ८, ७५
 २, ७, VI १०, ४, ४८, ६, ५१, १०, ६५, १,
 VII ९, २, ३३, २, ५०, १, ५९, ८, ६०, ६,
 १२, ६८, २; ३, VIII १, १५, ३३, १४, ५१,
 ९, ६६, १२, ७४, ५, ८२, ९, ९४, ७, IX ३,
 ७, ८, ६२, १, ८, ६७, ४, ७, ६८, २, ७२,
 ३, ७३, ३, ७७, २, ७९, २, ९७, ११, ४७,
 १०७, १०, ११, १०९, १६, १९, X १०, १,
 ८९, १६, ९२, ५, १२६, ६, १७१, ४, १८२, १,
 १८७, २
 त्रिगमस्य I ४५ १०, ४७, १, III २८, ३, ६,
 ५८, ७, VIII ३५, १९
 त्रिगमस्य III ९, ५
 त्रिगम VII ५७, ५, X ९५, १०
 त्रिगम VII ९३, ४, VIII ५९, ७
 त्रिगम VI ६८, ७
 त्रिगम I १०४ ४, V ४८, २, VII ५९, २, VIII
 १९, ३०, X ८५, १९
 त्रिगम VII ५६, १४
 त्रिगम VII ७, ६
 त्रिगम III ३३, ७
 त्रिगम X २७, १५, ३४, ६
 त्रिगम L ८९, २, X ६२, ११, ६६, १०
 त्रिगम VII ६७, ९
 त्रिगम I १२५, ६, VII १०३, १०, X १०७, २

तिर्य्यता IV 18, 2, IX 14, 6
 तिर्य्या I 61, 12, II 10, 4, X 70, 4
 तिर्य्योन X 129, 5
 तिर्य्या VIII 95, 4
 तिर्य्स IV 6, 1
 तिर्य्यति VII 58, 3
 तिर्य्यते VII 61, 4
 तिर्य्यमसि III 37, 10
 तिर्य्यम् X 49, 9
 तिर्य्यदिरे VIII 6, 46
 तिर्य्ये VII 58, 3
 तिर्य्येन VIII 18, 22
 तिर्य्ये VII 84, 3
 तिर्य्यिलाप्य VII 78, 5
 तिर्य्यिले V 62, 7
 तिर्य्य I 35, 13, 121, 12, III 35, 1 53, 2,
 IV 6, 1, V 1, 11, 33 3, X 95 1
 तिर्य्य I 30, 6, 40, 1, 42 4, 84, 3, 102, 5,
 177, 2, 3, III 44, 1, IV 4, 4, V 28,
 3, 56, 5, VI 18, 9, 21, 7, 31, 5, VII
 38, 2, VIII 23, 5, 60, 16, 69, 16, IX
 96, 12, X 16, 3, 29, 8, 69, 12, 103
 5, 173, 1, 2, 174, 2
 तिर्य्यत् I 174, 4, V 73, 5, VI 20 9, VIII
 20, 4, X 132, 7
 तिर्य्यत् I 118, 5, IV 1, 17 VIII 69, 15
 तिर्य्यत् I 191, 6
 तिर्य्यत् I 15, 9, X 53, 8, 179, 1
 तिर्य्यत् I 183, 3
 तिर्य्यत् I 51, 11, 58, 2, 125 5, VIII 24,
 30, IX 16, 6, 54 3, 62, 19, 96 2
 7, X 23, 5
 तिर्य्यत् I 134 1, X 18, 12, 19 3
 तिर्य्यते I 58, 4, 92, 5, II 38 5
 तिर्य्ये I 183, 2, VIII 9 12
 तिर्य्ये V 63, 1, 3, X 41, 2
 तिर्य्ये VII 104, 18
 तिर्य्ये VI 75 6 X 123 3

तिर्य्ये X 117, 5
 तिर्य्ये X 87, 6
 तिर्य्ये III 18, 2
 तिर्य्ये VIII 68, 14
 तिर्य्ये I 164, 36, IX 83, 2, X 10, 8,
 85, 1
 तिर्य्ये X 67, 4
 तिर्य्ये IX 69, 7, 86, 37
 तिर्य्ये X 25, 11
 तिर्य्ये VIII 34, 18
 तिर्य्ये VIII 19, 10
 तिर्य्ये I 51, 12, II 23, 3, III 61, 3 X
 85, 4, 118, 2, 135, 3
 तिर्य्ये V 8, 7, IX 110, 9
 तिर्य्ये III 8, 1, 14, 4
 तिर्य्ये X 95, 17
 तिर्य्ये IV 20, 2
 तिर्य्ये I 82, 4
 तिर्य्ये I 124, 11
 तिर्य्ये VIII 9, 8
 तिर्य्ये X 125 7
 तिर्य्ये I 110, 7, VIII 21, 12
 तिर्य्ये V 54, 13
 तिर्य्ये X 64, 8
 तिर्य्ये VIII 60, 9
 तिर्य्ये II 5, 5
 तिर्य्ये VI 47, 4
 तिर्य्ये V 69 2, VIII 19, 37, 101, 6
 तिर्य्ये I 108, 4
 तिर्य्ये III 41, 2
 तिर्य्ये I 162, 20
 तिर्य्ये X 70, 8
 तिर्य्ये I 13, 9 34, 7 8, 35 6, 72, 3
 102, 8, 116, 4, 133, 4, 164 10, 25
 174, 7, II 3 2, 8, 27, 8 35, 5, III
 2 9, 4, 8 17, 3, 20 2, 56 2, 5
 IV 53 5, V 35, 2, VII 33 7, 87, 5
 101, 1, 4 104, 11, VIII 2, 8, 5, 8,
 3 9

32, 22, 41, 3, 9, 101, 14, IX 5, 8,
33, 4, 50, 2, 97, 34, X 33, 5, 67, 4,
107, 6, 110, 8, 114, 2

तीक्ष्णशृंग X 155, 2

तीक्ष्णेन X 87, 9

तीक्ष्णे X 40, 13, 114, 7

तीक्ष्णे I 46, 8, 169, 6, 173, 11, VIII 72,
7, IX 97, 53, X 31, 3

तीक्ष्णः II 41, 14, VI 47, 1, IX 17, 8, X
72, 6

तीक्ष्णः IV 35, 6, V 5, 1, 37, 4, IX 65,
15, X 27, 2

तीक्ष्णसुतः VI 43, 2

तीक्ष्णस्य X 160, 1

तीक्ष्णः I 23, 1, V 30, 13, VI 75, 2, VIII
2, 10, X 42, 8

तीक्ष्णः VI 75, 7, X 42, 5

तीक्ष्णः I 108, 4, VIII 62, 5, X 43, 6

हु I 5, 1, 10, 11, 29, 1-7, 69, 4, 132, 3,
169, 4, 177, 4, III 30, 2, 12, 36, 9,
50, 2, 51, 10, IV 1, 10, 22, 5, V 2,
7, VI 21, 8, 23, 7, 29, 5, 36, 5, 48,
9, VII 29, 1², 31, 4, 86, 1, VIII 1,
10, 26, 2, 22, 7, 11, 13, 14², 21, 10,
27, 14, 32, 24, 51, 4, 69, 16, 82, 4,
95, 2, IX 72, 8, 9, 87, 1, 97, 38, X
1, 5, 6, 85, 35, 88, 6, 101, 10

हु I 116, 3

हु VI 20, 8, 26, 4, X 49, 4

हुस्य VI 62, 6

हुस्यः I 117, 14

हुस्यः VIII 3, 23, 74, 14

हुस्यः VIII 1, 15

हुस्यः VIII 45, 29, 99, 7

हुस्यः I 33, 15

हुस्यः VIII 32, 20

हुस्यः VIII 19, 37

हुचे VI 48, 9, VIII 18, 18, 27, 14

हुक्ष्णः V 42, 10

हुक्ष्णेन X 129, 3

हुक्ष्णः I 151, 5, III 34, 5

हुक्ष्णः III 39, 8.

हुक्ष्णः I 61, 6, IX 91, 4

हुक्ष्णः I 61, 8

हुक्ष्णः III 45, 4

हुक्ष्णः VIII 104, 7

हुक्ष्णे X 49, 4

हुक्ष्णे V 46, 7

हुक्ष्णे IV 23, 7

हुक्ष्णः I 56, 3, V 17, 3, VI 68, 2, VIII.
17, 15

हुक्ष्णि VI 26, 4

हुक्ष्णि VIII 4, 15

हुक्ष्णि IV 1, 3, V 41, 9

हुक्ष्णे इति I 61, 14.

हुक्ष्णे I 84, 17

हुक्ष्णानाम् I 11, 5.

हुक्ष्णः III 62, 1

हुक्ष्णः X 138, 5

हुक्ष्णे I 131, 2

हुक्ष्णि IX 15, 3

हुक्ष्णि IX 79, 5

हुक्ष्णानां III 1, 16.

हुक्ष्णः इति I 105, 2

हुक्ष्णः IX 87, 6

हुक्ष्णः IX 57, 2

हुक्ष्णः I 7, 7

हुक्ष्णः I 143, 6

हुक्ष्णः VI 63, 2

हुक्ष्णः V 15, 3, 77, 4, VIII 96, 2

हुक्ष्णः V 45, 11

हुक्ष्णि I 168, 1

हुक्ष्णि I 162, 17

हुक्ष्णि VI 53, 6

हुक्ष्णि VIII 1, 11, X 96, 4.

हुक्ष्णि X 94, 14

हुदने I 58, 1

हुद IX 67, 19, 20

हुद I 54, 9, 135, 2, II 11, 3, III 42, 8, V 11, 5, 30, 6, VII 22, 7, VIII 51, 9, 76, 8, 82, 5, IX 62, 27, 86, 30, X 167, 1

हुद I 68, 3, 71, 6, 80, 7, 121, 5, 129, 3, 134, 4², 5, 135 1, 139 6, 173, 13, II 23, 4, 35, 1, 5², III 14, 2, 4, 7, 21, 3, 4, 28, 2, 30, 20, 35 7, 8, 47, 3, 51, 6², 52, 2, 8, 60, 6, 62, 7, IV 2 9, 3, 16, 6, 11, 17, 1, 50 3, V 1, 10, 6, 5, 11, 5, 29 5, 43, 15, VI 17, 11, 20, 2, 13, 40, 1, 41, 1, 44, 10, 20, VII 14, 3, 19, 10, 22, 7, 29, 1, 32, 21, 64, 5, 86, 3, 8, 90, 2, VIII 2, 30, 6, 33, 12, 29, 33, 12, 39 3, 43 18, 29, 60, 18, 93, 25, IX 31, 3², 5, 62, 27, 66, 6, 88, 1, 94, 5, X 7, 2, 51, 9, 56, 2, 85 38, 104, 1², 2, 3, 116 7², 148, 3, 4 160, 1, 2²

हुद III 50 1

हुद IV 17, 8, 18, 10, VI 22, 5, X 27, 2, 89, 9

हुद I 18, 2, 121, 3, 173 9, VI 25 5, 44, 3, VII 41, 2, 55 4, VIII 3 13, 41, 8, X 25, 10

हुदःवेवे Δ 96, 8

हुदःगाहु I 164, 30

हुद I 121, 5

हुदःसत IV 40, 3

हुदःसति IV 40, 4

हुदःसत I 121, 1

हुदःसत X 61, 11

हुदःसत I 134, 5, VII 52, 3, VIII 51, 10

हुदःसत IV 40, 2

हुद VI 18, 4

हुद IV 38, 7, V 82 1

हुद VII 56, 19, VIII 66, 5 9 2

हुदःसत IV 38, 7

हुदःसत VIII 99, 6

हुदःसत II 34, 3

हुदःसत IV 23, 10

हुदःसत I 61, 13, 96, 8, V 43 9, 86, 4, VI 18, 4, 44, 5, VII 22, 5, VIII 26 4, 78, 7

हुद X 96, 7

हुद VIII 27, 6

हुदःसत I 171, 1, V 41, 5, VI 48, 12, VII 40, 1, 56, 10, 58, 5

हुदःसत I 61, 1, 121, 7, IV 3, 8, VI 32 1, 49, 12, 66, 9, X 73, 1

हुदःसत III 48, 4, V 40, 4, VI 32 5, X 55, 8

हुदःसत I 68, 5, V 42, 5, VII 51, 1, X 49, 11

हुदःसत I 166, 14, III 54, 13, VII 60, 8, X 35 14

हुदःसत I 142, 10, III 4, 9

हुदःसत VIII 52, 7

हुदःसत IV 45 1, X 85 40

हुदःसत I 15 10, 164, 40, II 37, 4, VIII 3, 24 80, 9, IX 96 19, X 67, 1

हुदःसत V 40, 6

हुदःसत III 4, 11

हुद X 31, 1

हुदःसत इति X 106 6, 8

हुदःसत इति X 106, 6

हुदःसत V 9 6, 70 3, VI 4 5

हुद X 106 4

हुद Δ 62 10

हुदःसत I 56, 3, 61, 11, 128, 3, 130 9², 186, 3, IV 20 1, V 35 3, Δ 32 5

हुदःसत VI 46 8, VIII 9, 13, 12 19, 45 27, Δ 93 10

हुदःसत I 53 10

हुदःसत VII 18, 6

तुर्वी I 36, 18, 54, 6, 174, 9, VI 27, 7,
45, 1, VII 19, 8, VIII 4, 7, 7, 18,
IX 61, 2, X 49, 8

तुर्वीया V 31, 8

तुर्वीयाद् इति IV 30, 17

तुर्वीये I 47, 7, VIII 4, 1, 9, 14, 10, 5,
45, 27

तुर्वीयेषु I 108, 8, VIII 4, 19

तुर्वीये I 61, 11, II 13, 12, IV 19, 6

तुर्वीति I 36, 18, 54, 6, 112, 23

तुविःस्तोत्रं IV 22, 8

तुविःस्तम I 186, 6

तुविःस्तमा V 73, 2

तुविःस्तमाय I 130, 2

तुविःस्तुति III 30, 3, VIII 2, 31, 16, 8

तुविःस्तुतिस्तम VI 37, 4

तुविःस्तुतिन् VIII 66, 12

तुविःस्तुति VI 22, 5, VIII 68, 1, 81, 2

तुविःस्तो इति तुविःस्तो VIII 68, 2

तुविःस्त VIII 77, 11

तुविःस्तये II 21, 2

तुविःस्तम VI 22, 5

तुविःस्तोर्व V 2, 12, VIII 17, 8, 64, 7

तुविःस्तोर्वा इव I 187, 5

तुविःस्तोर्वा I 140, 9

तुविःस्तत I 131, 7, II 28, 8, III 32, 11,
IV 11, 2, V 2, 11, X 29, 5

तुविःस्तत I 190, 8, II 27, 1, IV 50, 4

तुविःस्ततये VII 66, 1

तुविःस्ततस्य I 138, 1, V 27, 3, VI 18, 4

तुविःस्तता I 168, 4

तुविःस्तता X 63, 5

तुविःस्ततो I 2, 9

तुविःस्तये VIII 81, 2

तुविःस्तुष्ट I 9, 6, III 16, 3, 6, VI 18, 11

तुविःस्तुष्ट IX 98, 1

तुविःस्तुष्टस्य IV 21, 2, VI 18, 12, VIII 90, 2

तुविःस्तुष्टा V 87, 7

तुविःस्तुष्टासं I 88, 3

तुविःस्तुष्टा VI 46, 3

तुविःस्तुष्टा IV 22, 6, VI 31, 5, VIII 24,
27, 70, 10, X 148, 1

तुविःस्तुष्टा X 61, 3

तुविःस्तुष्टा I 43, 7

तुविःस्तुति I 30, 9

तुविःस्तुष्टा I 32, 6

तुविःस्तुष्टा V 25, 5

तुविःस्तुष्टा I 29, 1-7, VIII 92, 29

तुविःस्तुष्टा VIII 61, 18

तुविःस्तुष्टा VIII 81, 2

तुविःस्तुष्टास्य V 33, 6

तुविःस्तुष्टास्य V 57, 8

तुविःस्तुष्टास्य VII 58, 2

तुविःस्तुष्टास्य VIII 81, 2

तुविःस्तुष्टा VI 18, 2

तुविःस्तुष्टास्य VI 6, 3

तुविःस्तुष्टा X 99, 6

तुविःस्तुष्टास्य X 64, 4, 16

तुविःस्तुष्टास्य IV 21, 2, V 58, 2

तुविःस्तुष्टास्य VII 23, 5

तुविःस्तुष्टास्य I 30, 13

तुविःस्तुष्टास्य VI 18, 11

तुविःस्तुष्टास्य VI 44, 2

तुविःस्तुष्टास्य VIII 68, 2

तुविःस्तुष्टास्य II 22, 1

तुविःस्तुष्टास्य VI 68, 4

तुविःस्तुष्टास्य III 11, 6

तुविःस्तुष्टास्य V 25, 5

तुविःस्तुष्टा VII 20, 4

तुविःस्तुष्टास्य I 55, 1, 165, 6, 190, 3, 8, II

12, 12, IV 5, 3, 29, 3, VII 56, 7,
58, 1, 87, 6, X 44, 1, 74, 6

तुविःस्तुष्टास्य I 166, 1

तुविःस्तुष्टास्य IV 6, 10

दुविस्वनस V 8, 3
 दुविस्वनि V 16, 3, VI 48, 15, IX 98, 9
 दुविस्वनि I 58, 4, 127, 6, II 17, 6, V
 56, 7
 दुविस्वनीना VIII 46, 18
 दुपयती X 27, 16
 दुष्यन् VIII 8, 16
 दुसुवासं I 89, 8, II 28, 2, VII 76 6
 दुसुवाभा VII 51, 3
 दुसुपु VIII 6, 12², 18
 दुताप I 94, 2
 दुतान I 129 1
 दुतान I 3 6, 61, 12, VI 29, 5, 37, 5
 दुतान VIII 13 11, X 44 1
 दुताना VII 84, 5
 दुताना VII 67, 6
 दुतुनि IV 32, 2, VII 28, 3
 दुतुनि X 22, 3
 दुतुनि VI 20, 8, X 35 6
 दुतुना X 50, 5, 6
 दुतुयति X 100, 12
 दुतोर् II 20 5, 7
 दुतोरिति हुतो VI 26, 4
 दुतु III 43 3, 52, 8, 53, 16, IV 26, 5,
 V 29 7, VI 5 6, 22, 11, VII 29, 2
 59 4 VIII 1, 9, 4 3 8, 5 7, 13,
 22 10, 65 1, 9, X 10, 8, 104, 1
 110, 8, 112 2
 दुतुर्न X 28, 3
 दुतुप I 3 8
 दुतुषा VIII 32, 4
 दुतिष्णर्प III 52, 5
 दुतिष्णर्पा V 43 1
 दुति III 11, 5, X 73, 4, 88, 6
 दुतिस्तम IV 4, 3
 दुति III 3 5, 53, 2
 दुवे VIII 99 5
 दुवेत VI 50 10

दुवेष्ट VIII 20 24, 74, 10
 दुवेन् I 100, 5, VI 15, 5, 20, 3
 दुवेत VI 14, 3
 दुवेयाल X 61, 2
 दुवेयाल I 174, 3, VI 18, 13
 दुवेष्ट IX 42 3
 दुवेष्टि VIII 99 6
 दुष्टु I 112, 4
 दुष्टी II 43, 3
 दुष्टु X 102, 4
 दुष्टि VIII 22, 7
 दुष्टौ VI 46, 8
 दुष्टानि VIII 103 5
 दुष्ट I 161, 11, 162, 8, 164, 40, X 102, 10
 दुष्टस्वदस्य I 172, 3
 दुष्टा III 29, 6
 दुष्टेपु I 162, 11
 दुष्टीव I 164, 1, X 85 40
 दुष्टीव I 141, 2, 155 3, 5, II 18, 2, IV
 34, 4, 35 9, VIII 57, 1, IX 75 2,
 96, 18, X 1, 3, 45 1
 दुष्टीव I 161, 8, II 4, 8, III 28 5, 52
 6, IV 33 11, IX 74, 6, 85, 27, X
 45 3, 123 8
 दुष्टीपव X 56, 1, 6
 दुष्टीव VII 18, 15, 19, 83 8
 दुष्टीव VII 18 13
 दुष्टुभि VIII 83 6
 दुष्टुम्ब VII 18, 7, 33 5
 दुष्टुता VII 33 6, 83 4
 दुष्टिला X 94 11
 दुष्टि V 12 2, VI 17, 2, 3, 53 5
 दुष्टु II 11, 15, 22 1 36, 5, III 32 2
 VII 56 10, X 116, 1
 दुष्टुस्वदस्य X 89 5
 दुष्टु IX 97, 8
 दुष्टुर् III 42, 2
 दुष्टुत I 110, 1
 दुष्टुत VIII 35, 10

गुप्पुहि II 16, 6, 36, 4

गुप्पुचशयः I 168, 3

गुप्पा VII 38, 8

गुप्पि IX 113, 10

गुप्पि VIII 82, 6

गुप्पा VIII 2, 5

गुप्प VIII 45, 22

गुप्प IV. 46, 2, VIII 35, 24

गुप्पा III 12, 3

गुप्प I 23, 7

गुप्पि VIII 4, 12, 53, 4

गुप्पि VIII 70, 10

गुप्पा VI 16, 48

गुप्पा I 133, 1

गुप्पा V. 36, 1, VIII 33, 2

गुप्पा VII 69, 6

गुप्पा IV 19, 7

गुप्पि I 16, 5

गुप्प I 58, 2, 4, IV 7, 11, VII 3 4, X

79, 5, 91, 7, 113, 8, 115, 6

गुप्पुचयस VI 66, 10

गुप्पुच्युत I 140, 3

गुप्पा IV 7, 11

गुप्प IV 7, 11.

गुप्पुचयस X 75, 6

गुप्प III 9, 3, X 85, 34, 87, 13

गुप्पा X 87, 15

गुप्पा VII 33 5

गुप्पा I 105, 7

गुप्पा I 85, 11, V 57, 1

गुप्पा I 38, 6

गुप्पा VII 89, 4, IX 79 3

गुप्पा VIII 79, 5

गुप्प I 116, 9, 175, 6

गुप्प VIII 4 3, 10

गुप्प V 61, 7

गुप्पा VII 103, 3

गुप्प IV 4, 1

ने I 14, 8, 20, 7, 33, 4, 5, 8, 53, 6²,

57, 4, 64, 2, 73, 8, 85, 2, 7, 10, 87,

3, 6³, 88, 2, 90, 2², 3, 94, 15, 104,

2, 105, 11, 106, 2, 109, 7, 111, 4,

113, 11², 131, 5, 135, 8, 139, 6, 9,

11, 140, 5, 141, 8, 159, 3, 4, 164,

23, 36², 39, 47, 50, 167, 9, 168, 9,

169, 2, 5, 174, 4, 179, 2, 186, 9,

187, 5, II 11, 13, 15, 5, 24, 6, 7,

27, 3, 29, 4, 34, 12², 13, III 4, 7,

8, 6, 7, 26, 5, 32, 4, IV 1, 14-16,

4, 12, 5, 14, 8, 5, 6³, 14, 4, 33, 3,

8, 10, 11, 34, 10, 35, 8, 37, 2, 42,

8², 55, 2, V 2, 5, 6, 6³, 30, 2, 31,

13², 33, 3, 5, 41, 2, 44, 11, 50, 2³,

52, 2³, 3, 8, 9, 12, 53, 3, 15, 59, 6,

60, 7, 61, 16, 67, 4, 70, 2, 87, 6, 7,

VI 16, 27, 47, 17, 4, 27, 1, 49, 1²,

50, 11, 12, 51, 10², 11, 52, 15, 55, 6,

66, 6, VII 1, 4, 17, 6, 7, 23, 5, 29,

4, 30, 4, 33, 9, 35, 15, 36, 7, 39, 4,

40, 4, 43, 4, 44, 3, 47, 4, 48, 3, 56,

2, 16, 66, 9², 76, 4, 5², 90, 5, 91,

1, 3, 93, 3, 104, 24, VIII 7, 8, 16,

5, 18, 5, 17, 19, 17, 18⁴, 35, 20, 12,

25, 11, 15, 27, 14², 28, 3³, 30, 3³, 43,

29, 46, 32, 48, 5, 53, 7, 54, 1, 67,

14, 72, 14, 77, 2, 83, 2, 101, 6², 103,

13, IX 8, 2, 13, 5, 64, 6, 65, 24,

67, 18, 70, 3, 73, 4, 77, 3, 98, 11,

X 10, 3, 15, 1 3, 4, 5³, 7, 12, 13,

17, 4, 18, 12, 19, 7, 20, 8, 21, 2, 27,

15, 32, 2, 35, 14, 36, 10, 13, 44, 6,

48, 11, 50, 3 7, 61, 27, 62, 5³, 63, 1,

2, 7, 8, 64, 6, 7, 65, 3 67, 8, 71,

9, 73 2, 74, 3, 76, 7, 77, 2, 8², 82,

4, 87, 20, 90 16, 92, 10, 93, 4, 94

3, 8², 9, 107, 2, 3, 4², 108 8, 109,

1, 124 4, 125 4, 126, 3, 128, 6, 9,

148, 3, 181, 2, 3

ने I 4 3, 4, 5, 7, 8 9, 9 4, 5, 11, 2,

6, 14, 2, 8, 16, 7, 24, 4-6, 9², 14,
 25, 1, 3, 28, 6, 30, 4, 5, 9, 12, 20, 21,
 31, 18, 32, 14, 35, 11, 36, 2-4, 12,
 42, 5, 43, 9, 48, 4, 6, 49, 3, 51, 8,
 10, 13, 32, 7, 10, 11, 53, 11, 54, 1,
 8, 55, 7, 8, 57, 2, 4, 5², 58, 4, 59,
 1, 5, 61, 16, 63, 1, 2, 9, 68, 2, 3,
 69, 4³, 73, 10², 75, 2, 3, 76, 1², 79,
 2, 80, 3², 8³, 13, 14, 81, 2, 6, 9,
 82, 1-6, 83, 3, 84, 1, 3², 19, 20²,
 91, 3, 4, 9, 16, 18, 19², 94, 4, 10,
 11², 14, 95, 9, 97, 4², 100, 17, 101,
 10, 102, 1², 3, 7, 103, 1, 104, 1, 6,
 7, 105, 8, 106, 5, 114, 2, 3², 9², 10²,
 121, 5, 8, 12, 15², 123, 11, 124, 12,
 127, 9², 130, 2, 6, 132, 4, 5, 132,
 2-4, 133, 4², 134, 1, 6, 135, 1, 8,
 9², 138, 3, 4, 140, 11², 144, 6, 147,
 1-3, 150, 3, 156, 1, 3, 162, 8, 9,
 11, 14, 17², 19, 20², 21, 163, 1, 3,
 4², 5², 6, 7², 8, 164, 49, 165, 3², 9,
 167, 1, 169, 3, 4, 170, 3, 4, 173, 8²,
 12, 174, 8, 175, 1², 2, 5, 176, 4,
 177, 2, 3, 178, 1², 187, 9, 189, 1, 4,
 191, 11, 14, 16, II 1, 7, 9, 15, 2,
 12, 4, 8, 6, 2, 9, 3, 5, 11, 1, 4, 6,
 7, 11, 12, 13², 16, 19, 21, 12, 15,
 13, 13, 14, 12, 15, 10, 16, 3², 6²,
 7-9, 17, 9, 18, 6, 9, 19, 7, 8², 9,
 20, 1, 9, 23, 2, 4, 14, 28, 5, 7, 8,
 30, 10, 32, 5, 33, 1, 7, 11, 36, 5,
 37, 3, 41, 1, 2, 18, III 1, 20, 23,
 6, 2, 5, 7, 9, 2, 10, 3, 14, 2, 3, 5,
 17, 3, 18, 2, 4, 19, 2, 3, 20, 2², 21,
 2, 5², 22, 2, 27, 3, 29, 10, 30, 2, 3,
 5, 6², 7, 19, 31, 14, 17, 32, 1, 2,
 3², 9, 11, 12², 33, 8², 10², 34, 2, 35,
 1, 4, 5², 7², 9, 36, 9, 37, 2, 3, 9²,
 10, 11, 38, 2, 39, 1, 42, 1, 6, 8,
 43, 7, 44, 1, 46, 1, 5², 48, 1, 2, 50,
 2, 51, 11, 12, 52, 4, 7, 53, 2, 5, 6,
 14, 55, 22², 57, 4-6, 59, 2, 62, 7,

IV 2, 6, 7, 19, 20, 3, 2², 4², 15,
 4, 3, 6, 8², 10, 15, 6, 6², 10, 7, 2,
 9, 9, 8, 10, 1, 4², 6, 11, 1, 12, 1,
 2, 4, 5, 16, 7, 8, 10, 14, 21, 17,
 4, 18, 18, 9, 12², 19, 10, 20, 10²,
 21, 9², 10, 22, 5, 7, 23, 6, 29, 5,
 30, 2, 19, 24, 31, 6, 9, 10, 32, 10,
 11, 18², 19, 22, 35, 7, 42, 7, 47, 1,
 48, 5, 50, 3, 54, 5, 6, 58, 11², V 1,
 10, 2, 11, 3, 3, 9, 4, 7, 6, 4², 7, 9,
 8, 5, 10, 4, 11, 3, 12, 4-6, 15, 5,
 18, 2, 20, 2, 4, 22, 3, 25, 8, 27, 3,
 29, 13², 14, 15, 30, 3, 31, 4-7, 10,
 13, 32, 12, 33, 3-5, 35, 1-3, 4², 36,
 2, 4, 38, 1, 3, 5, 39, 2, 3, 42, 6,
 43, 3, 5, 44, 2, 8, 50, 2, 5, 56, 2,
 78, 7, 81, 5, 84, 3, 85, 8, VI 1, 4,
 9, 10², 13, 2, 4-6, 9, 3, 1, 3, 4, 5,
 5, 5, 7, 6, 3, 4², 10, 6, 13, 4, 15, 9,
 11, 14, 16, 16-18, 25, 27, 38, 47, 17,
 9, 10, 18, 3, 4, 13, 15², 19, 7, 9,
 10, 13, 20, 10, 21, 3-6, 22, 4², 23,
 6, 24, 3², 4², 25, 1, 7, 8², 9, 26, 8,
 27, 3², 4², 29, 3, 5, 31, 2, 37, 1²,
 40, 2, 4, 41, 2², 3, 5, 43, 1, 44, 1,
 2, 11², 20, 21, 45, 30, 47, 8, 22, 26,
 29, 48, 16, 18, 49, 13, 50, 9, 53, 9²,
 54, 9, 56, 6, 58, 1², 3, 61, 1, 64, 2,
 4, 65, 5, 75, 18², VII 1, 8, 9, 20,
 22, 25, 3, 2, 3, 4², 6², 8, 5, 6, 14,
 2, 17, 7, 18, 3², 18, 20, 21, 19, 6-8,
 9², 20, 8², 9², 10, 21, 6², 7, 9², 22,
 1-3, 5², 6, 8², 9, 23, 4, 24, 2, 6,
 25, 1², 3, 27, 2, 5, 28, 1, 2, 29, 3²,
 30, 4, 31, 7, 9, 32, 2, 6, 14, 33, 10,
 36, 4, 37, 3-5, 42, 2, 46, 3², 4, 54,
 2, 3, 79, 2, 81, 4, 5, 87, 2², 88, 5,
 6², 90, 2, 92, 1², 95, 6, 96, 2, 5, 98,
 3, 6, 99, 1², 2, 7, 100, 5, 6, 104,
 14, VIII 1, 3, 7, 9², 14, 16, 30,
 2, 1, 3, 10, 30, 3, 1, 2, 10, 18, 4,
 5-7, 9, 12, 6, 16, 19, 31, 11, 5,

7, 12, 8, 10, 25, 27-29, 31, 13, 4,
 6, 11, 22, 23, 26, 31, 14, 3, 4, 6,
 10, 15, 4, 6, 17, 1, 5, 6², 10-13,
 19, 16, 20 33, 21, 4, 5, 7², 8, 14,
 15, 16³, 24 5 8, 9, 17, 26, 10,
 32, 7, 8, 33, 11, 12 15, 19, 34, 5,
 36, 1, 40, 9, 43, 2, 33, 44, 4, 23-25,
 45, 5, 6, 10ⁿ, 12, 15, 19, 32, 36,
 39, 42, 46, 3, 8, 11, 25, 32, 48, 6,
 7, 9, 13, 49, 5, 8, 9, 50, 5, 9, 51,
 7, 52, 7, 53 4, 6, 7², 8, 54, 1, 5,
 8, 55 1, 56, 1, 60, 14, 61, 2, 9, 18,
 62, 4, 7, 8, 10, 63, 5, 8, 64 9-11,
 65, 4², 8, 66, 5, 11, 68, 3, 8², 11,
 69, 12, 70, 5, 71, 8, 74, 7, 8, 75 10,
 16¹, 77, 9, 11, 78, 4, 80, 6, 7, 81, 8,
 9, 82, 3², 7, 9, 84, 4, 88, 3, 6, 89,
 2, 4, 6, 90, 3², 6², 92, 16-18, 23,
 24, 26-28, 93, 4, 11, 12, 26, 27,
 95 2, 5, 96, 7-9, 12, 98, 3, 11, 99,
 6², 100, 1, 2², 101, 9, 11, 102, 19-21,
 103 4, 11, 1, 6, 2, 7, 11, 2, 16, 1,
 29, 3, 31, 3 6, 50, 1, 2, 53, 1, 55,
 2, 57, 1, 61, 1, 4, 5, 10, 17, 19,
 29, 30, 62, 7, 20, 28, 63 22, 64, 2,
 7, 11, 24, 65 9, 15, 28, 66, 3, 10,
 14, 30, 67, 12, 15 23, 24, 72, 4,
 5, 74, 9, 75, 5, 78, 2, 79 4², 5², 82,
 4, 83, 1, 85 1, 86, 1, 2, 4, 5, 13,
 28, 37, 47, 87, 4, 8, 89 6, 91, 5,
 96, 21, 24, 97, 6, 31, 46, 100, 4, 104,
 4, 105, 4, 107, 20, 108, 2, 109 2, 11,
 114, 1, 4 X 4, 1², 6, 7, 6, 7, 7, 6,
 10 2, 3, 12², 13, 11, 7, 12, 3, 14,
 5, 11, 16, 3, 4³, 5, 6, 17, 12³, 18,
 1², 13³, 20, 10, 22, 9, 11-13, 23 6,
 7, 25, 1-3, 26, 8, 27, 2, 24, 28, 3²,
 5², 29, 2, 3, 5, 6², 33, 7, 37, 3, 9,
 38, 2, 3, 43, 2, 5, 44 2, 9², 45, 2³,
 9, 46, 1, 47, 1, 50, 3³, 5-7, 51, 1, 7,
 54, 1-4, 55 4, 56, 1², 2, 57, 4, 58,
 1², 2-12, 59, 8, 60, 8, 11, 61, 18,

22, 69, 3, 4, 9, 73, 3, 74, 4, 75, 2,
 81, 5, 83, 1, 6, 7, 84, 3, 5, 85, 4,
 11², 12, 21, 27, 36, 40², 86, 13,
 15², 87, 11, 19, 20, 89, 12, 14, 17,
 91, 4, 7, 9, 15, 93, 8, 95, 5, 13²,
 18, 96, 1², 13, 98, 2, 100, 12, 102,
 1, 105, 9, 10, 108, 5, 9, 111, 10,
 112, 1, 2², 4, 5², 6-8, 113, 3, 8,
 115, 4, 116, 5, 120, 2, 5², 122, 3,
 125, 4, 127, 4, 8, 133, 3, 137, 2, 4²,
 6, 138, 6, 142, 1-4, 6³, 8, 144, 1,
 5, 145, 6², 147, 1, 148, 5, 158, 2,
 160, 5, 161, 5², 162, 1, 3², 4, 163,
 1², 2-5, 173, 5², 6, 180, 1, 184, 1-3,
 186, 3

ते इति I 61, 8, 104, 3, 160, 1, 5, II 32,
 1, III 55 12, 20, IV 42, 3, VI 70,
 4, 75, 4, VII 53, 1.

तेषाः I 71, 8, VI 3, 5

तेनते λ 138, 5

तेनतेन I 110, 5

तेनमान III 8, 11.

तेनसा I 56, 2, VI 8, 5, 15, 19.

तेनसे I 55, 1, III 2, 10

तेनिष्ठा I 53, 8, II 23, 14

तेनिष्ठा VI 12, 3

तेनिष्ठा IX 70, 2

तेनिष्ठाभि I 127, 4, 129, 5

तेनिष्ठा X 3, 5

तेनीयसा III 19 3

तेनिके IV 23, 7

तेन I 21, 6, 47, 9, 48, 11, 49, 2, 82, 5,
 108, 1, 117, 2, 120, 10, 125, 1, 140,
 11, 162, 5, 164, 41, 182, 2, II 27, 6,
 III 60, 2, IV. 57, 5, V 2, 8, 3, 3,
 39, 3, 62, 9, 85, 3, VI 41, 4, 56, 1,
 VII 41, 5, 55, 7, 69, 5, 101, 3², VIII
 5, 20, 9 5, 15, 20, 26, 22, 5, 29 4,
 10, 54, 5, 67, 6, 77, 8, 92, 16, IX
 61, 19, 66, 30, 67, 24, 114, 4, λ 10,

8, 17, 14, 37, 4, 39, 12, 42, 7, 75, 9,
90, 7, 102, 5, 109, 5, 112, 2, 130, 5,
6, 142, 7, 155, 3, 156, 1, 174, 1
तेषान् VIII 60, 19, 102, 16
तेषां I 35, 11, 72, 6, 91, 4, 108, 5, 170,
2, 177, 2, II 41, 1, III 35, 9, 51, 9,
VI 21, 12, VII 3, 7, 96, 5, VIII 1,
9, 21, 4, IX 61, 5, 75, 5, 114, 3,
X 2, 1, 15, 8, 14, 31, 1, 92, 6,
93, 1, 94, 9, 98, 10, 104, 2, 148, 4,
155, 1
तेषां III 2, 6, V, 79, 7, X 28, 11, 62, 1,
85, 17
तेषां I 2, 1, 11, 7, 47, 2, 81, 9, 125, 7,
135, 5, 139, 9, 162, 6, 12, 164, 15,
188, 9, II 30, 10, VII 19, 10, 55, 6,
66, 13, 90, 4, VIII 20, 14, 67, 3, X
14, 6, 28, 3, 65, 3, 82, 2, 87, 16, 94,
8, 115, 5, 185, 2
तेषां I 139, 9, V 31, 13, 42, 8, VI 59, 4,
X 112, 7
तेषां I 41, 6, 64, 14, 92, 13, II 25, 2,
V 77, 4, VI 13, 6, 48, 10, VII 18,
23, 36, 7, 56, 20, 60, 8, VIII 84, 3,
IX 74, 5
तेषां III 13, 7
तेषां VI 18, 6
तेषां X 25, 9
तेषां I 8, 6, 31, 12, 100, 11, II 9, 2,
30, 5, IV 24, 3, VI 19, 7, 44, 18,
VII 82, 9, VIII 67, 11, IX 66, 18
तेषां IX 91, 6, X 4, 7
तेषां I 43, 2, 84, 17, 114, 6, 189, 2, II
33, 14, III 53, 18, IV 1, 3, 12, 5,
V 53, 13, 69, 3, VI 1, 12, 50, 7, VII
18, 23, 52, 2, 62, 6, VIII 5, 20, 9, 11,
67, 12, IX 62, 2, 65, 21, X 35, 12
तेषां I 114, 8, II 2, 11, IV 41, 6, VI 25,
4, 31, 1, VII 67, 6, 84, 5, VIII 23,
12, 71, 13, X 147, 3

तेषां I 147, 1, VIII 103, 7
तेषां VII 46, 3
तेषां X 62, 8
तेषां IV, 16, 11, VI 12, 3
तेषां VI 6, 6, 12, 1
तेषां I 150, 1
तेषां I 169, 5
तेषां VIII 50, 5, IX 27, 1, 107, 9, 109, 22²
तेषां VIII 54, 8
तेषां VIII 15, 11, IX 45, 2, 63, 23
तेषां III 12, 4
तेषां VIII 38, 2
तेषां I 2, 5, 108, 3, 109, 4, 5, 184, 1, II
40, 4, V 40, 7, VII 65, 2, 94, 12,
VIII 22, 13³, 14³, 40, 3, X, 14, 12,
तेषां I 117, 15, 180, 5, 182, 7, VIII
5, 22
तेषां I 118, 6, 182, 6, X 39, 4
तेषां I 158, 3, 182, 5
तेषां IV 4, 9, V 43, 9, VI 12, 3, 68, 5,
IX 88, 3
तेषां I 63, 8
तेषां I 30, 14, 41, 6, 54, 4, 69, 5, 79
6, 104, 3, 139, 10, 142, 10, 11, 144
6, 151, 6, 168, 4, 5, 178, 3, 185, 1,
II 1, 6, 2, 9, 19, 7, 25, 2, 32, 4, III
3, 10, 9, 5, IV 6, 5, 41, 10, 53, 1,
5, V 5, 9, 10, 4, 15, 4, 25, 8, 52, 2,
6, 8, 87, 4, VII 7, 1, 28, 20, 20, 10,
34, 5, 6, 57, 7, 84, 1, VIII 3, 21, 6,
8, 46, 27, 49, 4, 84, 3, 94, 8, 103, 3,
4, IX 86, 1, 102, 7, X, 22, 5, 64, 6,
68, 7, 77, 3, 113, 3, 133, 5, 142, 2,
148, 1, 170, 1, 176, 3
तेषां I 158, 4, IV 29, 4
तेषां I 114, 6, 183, 3, 184, 5, VII 62, 6
तेषां I 188, 10, X 110, 10
तेषां VIII 47, 7, X 79, 6, 144, 6
तेषां I 169, 1, IV 43, 4

तन्त्रम X 10, 3

तन्त्रा I 119, 8, 166, 12, VI 3, 1, 62, 10

तन्त्र I 61, 15, 63, 4-7, 88, 5, 100, 17, 105, 13, 139, 2, 151, 2, II 22, 4, III 62, 1, IV 5, 9, 12, 6, 51, 1, V 6, 10, 46, 5, VI 18, 3, 20, 13, 27, 4, 43, 1, 44, 16, 51, 1, 62, 3, 63, 2, VII 66, 14, 68, 6, VIII 6, 24, 15, 7, 31, 18, IX 111, 2, X 26, 2, 68, 7, 89, 8, 112, 4

त I 19, 1, 20, 6, 37, 11, 42, 3, 50, 1, 51, 1, 52, 1, 61, 3, 80, 7, 110, 3, II 30, 8, IV 30, 16, V 1, 7, 32, 4-6, 8, VI 15, 17, 22, 6, 44, 4, 50, 6, 51, 13, VII 68, 7, VIII 22, 1, 64, 5, 86, 4, 92, 7, 94, 12, IX 6, 2, 3, 15, 8, 38, 3, 61, 2, 7, 84, 5, 98, 7, 108, 11, X 11, 4, 41, 1, 80, 3, 143, 1, 2, 171, 1, 3, 178, 1

तस्य V 32, 3

तस्य X 86, 23

ता I 122, 4, III 30, 3, IV 15, 8, 30, 17, 18, V 73, 2, 74, 2, VI 2, 9, 50, 10, 63, 1, VII 73, 4, VIII 10, 3, 13, 27, 18, 8, X 22, 5, 61, 15, 75, 6, 138, 6

ता I 29, 4, 92, 1, VIII 48, 11, IX 63, 9, X 134, 3

ताम IV 24, 3

तान् VIII 67, 1, 94, 10, 11

तानि VII 88, 5

ता I 63, 8, 139, 7

ते I 37, 10, 50, 2, 104, 2, 187, 4, 5, 191, 5, IV 6, 9, 10, V 6, 6, 7, 33, 8, 46, 6, VII 36, 7, 75, 3, 104, 20, VIII 3, 15, 7, 7, 22, 23, 11, 43, 5, IX 21, 7, 51, 3, 92, 4, X 35, 1, 124, 5, 138, 1

ते इति II 31, 5, VIII 2, 42

तेभि I 30, 22

तद VIII 45, 28

तप I 34, 2², 8, 9, 122, 15, 164, 44, III 56, 8, IV 45, 1, 58, 3, V 69, 2, VII 33, 7², 101, 4, VIII 2, 7, 8, 28, 1, 30, 2, 57, 2, IX 92, 4, X 27, 23, 48, 7

तपःस्त्रिगत I 45, 2

तपयाम् VI 2, 7

तपयि X 45, 2

तपस्यस्य VIII 49, 10

तपस्यस्युः IV 38, 1, V 27, 3, VIII 19, 36

तपस्यस्यु I 112, 14, IV 42, 8, 9, VII 19, 3, VIII 8, 21, 36, 7, X 152, 5

तपस्यस्यो V 33, 8

तपति VI 14, 4

तप्तः I 129, 10

तप्तः III 56, 6, VIII 60, 5

तप्ता I 31, 12, 106, 7, 129, 11, 178, 5, IV 4, 10, 17, 17, 55, 1, V 24, 1, VI 1, 5, 25, 7, 48, 2, VII 20, 1

तप्तारः VIII 48, 14

तप्तारः VII 56, 22

तप्तार I 44, 5, II 23, 8, VI 47, 11, VIII 18, 20, X 128, 7

तप्तु I 155, 4, IV 55, 5

तप्तुन् VI 50, 1

ताप्थ II 29, 6²

ताप्थ VIII 30, 3

ता I 100, 7, IV 24, 3

ताप्थे V 46, 6

ताप्थेभि I 53, 10

ताप्थता X 137, 5

ताप्थता I 106, 7

ताप्थं X 63, 11

ताप्थे V 53, 15, VII 59, 1, X 35, 14

ताप्था X 137, 5²

ताप्थे VIII 27, 17

ताप्थेण VI 50, 8, VII 35, 10

ताप्थे II 23, 4, VIII 72, 4, X 7, 4

ताप्थस्य VII 19, 7

शायस VII 16, 8, X. 22, 15, 148, 4
 शायेता A 35 3
 शायेता V 70, 3
 शायेता I 128, 5, 7
 शायदस्य VIII 19, 32, X 33, 4
 शायदस्य VIII 22, 7
 शायये इति V 62, 6
 शायोपा IV 55, 1, V 41, 1, VII 62, 4,
 71, 2
 शाय VIII 61, 17, X 7, 7
 शायनीक III 56, 3
 शायरुपा V 27, 1, 3
 शायरुपा V 27, 2
 शायरुपा VIII 46, 22
 शायवि III 55 14
 शायशिर V 27, 5
 शायशिर IV 37, 3
 शायशिर III 56, 3
 शायशिर III 9, 9, VI 59 6, VIII 30, 2,
 X 189 3
 शायशिर I 123 8, III 6, 9, IV 30, 21,
 VIII 77, 4, IX 58, 4
 शायशिर II 18, 5
 शायशिर VIII 28, 1
 शायशिर VI 27, 6
 शाय I 20, 7, 34 1, 2³, 3³ 4⁶, 5⁸, 6³, 7,
 8, 72, 6, 115, 4, 19, 142, 3, 162, 4,
 191, 12, 14, III 4, 2, 53 8, 54, 11,
 56, 5³, 6³, 8, IV 1, 7, 16, 12 1,
 53 5, 54, 6, VI 49 13, 66, 2 VII
 11, 3, 87, 4, 100, 3, VIII 35 7, 41,
 9, 46 26, 69, 7, 91, 7 96, 2, 8, IX
 70, 1, 86, 18, 21, A 64 8, 87, 11,
 90, 15, 95, 5, 120 3, 122 6
 शायशिर I 152, 2
 शायशिर I 121, 4
 शायशिर A 14, 16
 शायशिर I 32 3, II 11, 17, 15, 1, 22
 1, VIII 13, 18

शायशिर II 18, 1
 शाय X 59, 9
 शायशिर I 157, 3, 183, 1, IV 36, 1
 शायशिर VIII 58, 3, X 41, 1
 शायशिर I 118, 2, X 85, 14
 शाय I 52, 5, 105, 9, 17, 163, 2, 3, 187,
 1, II 31, 6, 34, 14, V. 9, 5, 41, 4,
 10, 54, 2, 86, 1, IX 95 4, A 8, 7,
 8, 46, 3, 6, 99, 6
 शायशिर X 30, 9
 शाय II 34, 10, VIII 41, 6, X 64, 3,
 115, 4
 शायशिर II 11, 20, VIII 7, 24, IX 32, 2,
 34, 4, 37, 4, 38, 2, 86, 20, 102, 2, 3
 शायशिर II 11, 19, VIII 47, 14, 16, X
 48, 2
 शाय VIII 12, 16, 47, 13, 15, 52, 1
 शायशिर VI 44, 23
 शायशिर IX 113, 9
 शाय I 117, 24, II 3, 10, IV 58, 3, 4
 शायशिर V 47, 4
 शायशिर I 34 6, 7, 154, 4, III 56, 6,
 IV 42, 4, VI 35, 2, 44, 23, 46, 9,
 VII 5, 4, 101, 2, VIII 47, 10, 102,
 14, IX 1, 8, 70 8, 108, 12
 शायशिर III 26, 7, VIII 72, 9, IX 86,
 46
 शायशिर I 183, 1, VIII 40, 12
 शायशिर IX 111, 2
 शायशिर VIII 51, 4
 शायशिर V 43, 13
 शायशिर I 85, 12, VIII 39, 9
 शायशिर IX 113, 9
 शायशिर I 164, 2
 शायशिर A 34, 8
 शायशिर VIII 39 8
 शायशिर III 56, 3
 शायशिर X 90, 3, 4

विश्वार्द X 117, 8
 विश्वार्द IX 71, 7, 75, 3
 विश्वार्द IX 90, 2, 106, 11
 विश्वार्द IX 62, 17
 विश्वार्द VII 37, 1
 विश्वार्द VII 37, 7
 विश्वार्द I 181, 8
 विश्वार्द VIII 59, 5
 विश्वार्द I 34, 11, 116, 4, 154, 3, 155, 4,
 III 26, 8, IV 53, 5, V 36, 6, VIII
 35, 3, IX 67, 26
 विश्वार्द VIII 70, 15
 विश्वार्द I 112, 4
 विश्वार्द III 56, 5
 विश्वार्द I 146, 1
 विश्वार्द X 97, 1
 विश्वार्द I 118, 1, 157, 3, 183, 1, VII
 69, 2, 71, 4, VIII 22, 5
 विश्वार्द IX 62, 17
 विश्वार्द I 47, 2, 118, 2, VIII 85, 8
 विश्वार्द II 31, 5
 विश्वार्द VI 15, 9
 विश्वार्द IV 53, 6, VI 46, 9, VIII 18,
 21, 42, 2, IX 97, 47, X 66, 5, 7,
 142, 1
 विश्वार्द V. 4, 8, VI 26, 7
 विश्वार्द VII 101, 2
 विश्वार्द IV 6, 4, 15, 2
 विश्वार्द I 102, 8
 विश्वार्द I 140, 2
 विश्वार्द I 34, 9
 विश्वार्द IX 86, 32, X 52, 4, 114, 1, 124, 1
 विश्वार्द I 34, 12, 47, 2, 118, 2, VIII 72,
 8, 85, 8
 विश्वार्द I 164, 48
 विश्वार्द X 8, 8, 99, 6
 विश्वार्द I 112, 12, X 29, 2

विश्वार्द VIII 45, 30
 विश्वार्द I. 15, 4, 24, 13, 105, 5, 154, 2, 164,
 9, II 3, 7, 36, 4, VIII 2, 21, 45, 34,
 69, 3
 विश्वार्द V 4, 8, VI 8, 7
 विश्वार्द VI 12, 2
 विश्वार्द I 156, 5, IV 50, 1
 विश्वार्द VIII 94, 5
 विश्वार्द VI 61, 12
 विश्वार्द I 47, 4, V 11, 2, X 61, 14
 विश्वार्द I 133, 6
 विश्वार्द X 14, 16, 130, 5
 विश्वार्द IX 97, 35
 विश्वार्द VIII 7, 1
 विश्वार्द I 34, 5
 विश्वार्द I 34, 9, 35, 8, 149, 4, 154, 4, II 27,
 9, III 9, 9, 20, 2³, 56, 5, IV 53, 5,
 V 29, 1³, 7³, 8², 69, 1, IX 17, 5, 73
 8, 97, 55, 103, 2
 विश्वार्द X 185, 1
 विश्वार्द I 22, 18, 95, 3, 102, 8, 163, 3, 4³,
 164, 45, 48, II 27, 8, III 9, 9, 17,
 3, 38, 6, IV 53, 5, V 69, 1, 81, 4,
 VI 17, 11, 51, 2, VII 66, 10, VIII
 6, 47, 7, 10, 8, 23, 12, 27, 29, 7, 39,
 9, 52, 3, 91, 5, IX 102, 3, X 8, 9,
 67, 5, 87, 10
 विश्वार्द I 126, 5, 164, 10, II 27, 8, III 6,
 9, IV 33, 5, V 69, 1, VIII 5, 8, 39
 9, IX 73, 1
 विश्वार्द X 105, 9
 विश्वार्द I 22, 17, 34, 8, 154, 1, 181, 7, VI
 69, 8, VII 101, 4, X 45, 2, 75, 1,
 87, 10, 88, 10
 विश्वार्द I 34, 4
 विश्वार्द I 158, 5
 विश्वार्द V 27, 1
 विश्वार्द I 164, 23, II 43, 1

वैकुण्ठात् I 164, 23

वैकुण्ठेन I 164, 24, V 29, 6

चैवक VII 59, 12

नः I 147, 2², 152, 2, VIII 100, 3, X
71, 4², 11⁴

नव IX 79, 7

नवसा I 100, 15, IV 27, 2, VI 18, 9

नवसांति VIII 20, 6

नवसायसा II 33, 6

नवस IV 17, 14, X 171, 2

नव I 79, 3, 129, 3, 130, 8, V 33, 7,

IX 41, 1, 73, 5, 74, 5, 86, 44, X 16,
1, 31, 8, 68, 4, 87, 5

नवसा VIII 1, 32

नवि I 28, 9, 145, 5, III 21, 5, IX 65,
25, 66, 29, 69, 3, 79, 4, 101, 11, 16

नव I 57, 4, 84, 6, 19, II 28, 6, 33, 10,
III 14, 6, 17, 5, 30, 1, IV 11, 3⁴, 4³,
22, 6, 30, 1, V 25, 7², 31, 2, VI 7, 3²,
13, 1, 21, 10, 24, 6, 31, 2, 34, 1, 61,
14, VII 5, 3, 11, 1, 21, 3, 32, 19,
VIII 1, 13, 24, 11, 12, 15, 43, 33,
66, 13, 78, 4, 97, 14, X 18, 13, 91,
8, 98, 2, 112, 9, 173, 1

नव VII 101, 3², X 72, 9

नविक V 3, 12, X 43, 2

न I 1, 6, 5, 6, 11, 5, 7, 12, 5, 14, 11,
15, 3, 18, 5, 25, 20, 27, 4, 28, 5, 30,
22, 31, 1-8, 9², 10³, 12-15, 33, 7, 36,
2, 6, 12, 42, 2, 4, 44, 1, 45, 1, 48,
12, 49, 2, 50, 6, 51, 3, 4, 5², 6, 52,
12, 13, 15, 53, 8², 9, 10³, 54, 4, 6⁴,
55, 3, 56, 6², 57, 6, 63, 1, 3⁴, 4, 5,
7, 8, 75, 4, 76, 5, 80, 7, 84, 19, 91,
1², 2⁴, 3, 5³, 6, 7², 8, 10, 21⁶, 94,
2, 3, 6, 15, 16, 97, 6, 102, 9, 10,
104, 6, 121, 9, 11-14, 123, 11, 127,
9, 129, 1, 9, 10, 130, 5, 131, 7, 134,
5, 6, 139, 7, 140, 11, 141, 10, 144,
6², 163, 3, 169, 1, 4, 8, 170, 5², 171,

6, 174, 1⁴, 9, 10, 175, 3, 178, 5²,
189, 2, 3, 7, II 1, 1², 2², 3⁴, 4⁴, 5²,
6⁴, 7⁴, 8², 9², 10⁴, 11⁴, 12³, 13, 15,
7, 4, 5, 9, 2³, 4², 11, 4, 16, 6, 17,
8, 20, 2², 23, 6, 19, 24, 15, 16, 27,
10, 28, 10, 30, 8, 33, 12, 36, 5, 37,
3, 43, 3, III 1, 22, 6, 5², 9, 2, 14,
6, 7, 15, 2², 3, 5, 16, 3, 19, 5, 30,
4, 31, 20, 32, 6, 10, 35, 3, 6, 41,
7, 47, 1, 53, 18, IV 1, 4, 5, 2, 2,
10, 12, 13, 3, 4, 5, 4, 11, 5, 11, 6,
1, 16, 13, 17, 1, 7², 20, 19, 5, 6, 20,
3, 22, 10, 30, 1, 5, 32, 7, 13, 42, 7²,
46, 1, 54, 3, V 2, 2, 11, 3, 1², 2, 11,
4, 11, 8, 5, 10, 2, 13, 4, 6, 20, 1,
21, 2, 23, 2, 24, 1, 28, 5, 29, 1, 30,
5, 31, 8, 32, 1, 2, 33, 2, 35, 5, 40,
7, 78, 8, 79, 10, 81, 5, VI 1, 1², 5,
7, 2, 1², 6, 9, 3, 1, 4, 4, 5, 3, 7, 3,
11, 2, 12, 6, 13, 2, 3, 15, 2, 3, 12²,
14, 16, 1, 5, 6, 9, 30, 32, 18, 3,
20, 11, 21, 8, 23, 1, 25, 3, 26, 3², 4²,
5, 6², 30, 5, 31, 3, 4, 33, 2-4, 36,
4, 44, 12, 45, 5, 17, 46, 2, 48, 8, 9²,
10, 19, 50, 9, 61, 6, 64, 5, 71, 3, 75,
1, VII 1, 20, 21, 25, 5, 4, 6, 7, 12,
3, 13, 2², 15, 8, 12, 16, 5², 10, 18,
1, 19, 3, 4², 20, 9, 21, 3, 22, 7, 23,
4, 27, 1, 2, 29, 4, 30, 2², 31, 3², 6,
32, 11, 16-18, 37, 4, 6, 55, 4, 99, 1,
100, 2, VIII 1, 28², 3, 18, 4, 11, 16,
11, 1², 2, 3, 13, 26, 31, 14, 1, 11,
15, 10, 11, 16, 12, 17, 9, 19, 7, 8,
20, 25, 30, 31, 21, 6, 13, 17, 23,
12, 28, 29², 30, 24, 26, 26, 20, 25,
32, 7, 33, 11, 36, 7, 37, 4, 5, 39, 3,
10², 43, 14, 15, 32, 44, 11, 14, 23²,
45, 6, 48, 9, 13, 15², 51, 6, 52, 4,
8, 54, 6, 8, 60, 5, 12, 61, 7, 8, 14,
16, 62, 5, 11, 64, 3², 66, 6, 14², 70,
10, 71, 2, 5, 6, 8, 75, 3, 78, 3, 79,
3, 4, 80, 1, 82, 7, 84, 3, 6, 90, 2,

4^3 , 5^2 , 92, 3^2 , 93, 10, 13, 19, 21,
 33, 95, 3, 96, 17^2 , 18^2 , 97, 2, 7^2 , 14,
 98, 2^2 , 10, 11^2 , 99, 5^2 , 100, 2, 102,
 1, IX 4, 5, 16, 8, 18, 2^2 , 20, 5, 22,
 7, 24, 4, 45, 2, 51, 4, 56, 4, 59, 3,
 62, 9, 26, 64, 25, 66, 3, 18, 67, 1-3,
 26, 86, 23, 28^2 , 29^2 , 30, 38, 39, 88,
 1^3 , 4, 97, 43, 48, 98, 4, 100, 2, 3^2 ,
 9, 105, 6, 107, 6, 7, 23, 108, 3, 110,
 7, 111, 2, X 1, 4, 2, 1, 4, 1, 4, 8,
 4, 10, 14^2 , 15^2 , 12^2 , 13, 16, 13, 18, 9,
 21, 6, 22, 5, 8-10, 25, 7, 9, 28, 3,
 5, 44, 5, 50, 4, 54, 4, 5^3 , 59, 5, 61,
 21^2 , 22, 69, 6, 8, 9, 73, 3, 7^2 , 8,
 75, 2, 4, 6, 79, 5, 83, 3, 4, 84, 3,
 85, 26, 45, 86, 4, 8, 87, 20^2 , 21, 89,
 8, 91, 3, 93, 11, 95, 18, 96, 5, 97,
 18, 23, 102, 12, 104, 9, 108, 9, 110,
 1, 3, 113, 10, 118, 7, 8, 122, 5, 124,
 5, 128, 6, 133, 2, 7, 134, 4, 137, 3,
 141, 1, 6, 145, 5, 147, 2, 5^2 , 148, 2,
 153 , 2^2 , 3-5, 167, 1^3 , 171, 1-3

ल I 113, 5, 6^4 , IV 17, 13, VIII 37, 6^2 ,
 71, 5, 8

लसल X 96, 5

लस्यताये VII 20, 10

लपा I 8, 4, 36, 4, 53, 11, 102, 4, 132,
 1, 141, 9, 174, 6, 178, 5, II 1, 14,
 4, 9, 7, 3, 23, 9, 10, 38, 7, 11, III
 30, 9, IV 4, 14, 20, 3, V 4, 1, 13,
 4, VI 26, 7, 30, 3, 45, 12, VII 15,
 8, 31, 6, 32, 27, 43, 5, 98, 4, VIII
 21, 11, 63, 11, 92, 32, IX 35, 3, 85,
 8, 96, 11, 97, 58, X 38, 3, 45, 11,
 83, 1, 84, 1, 4, 120, 5, 128, 1, 138, 6.

लपा II 36, 3

लपा III 4, 9, V 5, 9, X 70, 9

लपा I 32, 2, 51, 7, 61, 6, 80, 14, 85, 9,
 142, 10, 161, 4, 5, 162, 3, 186, 6,
 188, 9, II 1, 5, 3, 9, 23, 17, 31, 4,
 III 54, 12, 55, 19, IV 33, 5, 6, V
 31, 4, 46, 4, VI 17, 10, 47, 19, 50,

13, VII 34, 20-22, VIII 102, 8, IX
 81, 4, X 2, 7, 10, 5, 17, 1, 18, 6, 46,
 9, 48, 3, 49, 10, 53, 9, 64, 10, 66, 3,
 92, 11, 184, 1

लपासद्व IV 42, 3

लपास I 13, 10, 22, 9, III 48, 4, V 41,
 8, VI 49, 9, IX 5, 9, X 65, 10, 4
 110, 9, 125, 2

लपास I 20, 6, 84, 15, 95, 2, 5, 162, 19,
 IV 18, 3, VIII 26, 21, 22

लपासल VI 52, 11

लपास X 71, 4

लपास X 54, 1

ला IV 28, 1, 2, VII 1, 13, VIII 68, 9,
 92, 31.

ला I 1, 7, 4, 9, 5, 7, 10, 1^2 , 8, 10, 12,
 14, 2, 6, 15, 10, 16, 1^2 , 4, 9, 19, 9,
 24, 3, 11, 27, 1, 30, 10, 31, 4, 10,
 32, 12, 36, 3, 4, 10, 40, 1, 44, 7, 8,
 11, 45, 5, 7, 8, 48, 11, 49, 1, 50, 8,
 51, 10, 52, 7, 53, 6, 54, 5, 55, 7, 57,
 4, 58, 6, 59, 2, 60, 5, 62, 11, 65, 1,
 70, 5, 73, 4, 76, 2, 78, 1-4, 80, 2,
 81, 8, 82, 3, 6, 84, 1, 4, 6, 9, 91,
 11, 23, 94, 3, 101, 10, 102, 5, 7,
 103, 7^2 , 104, 9, 114, 8, 121, 11, 125,
 2, 127, 2, 8, 129, 4, 10, 11 2 , 130, 1,
 2, 131, 2^2 , 3, 134, 1, 2, 138, 2^2 , 3,
 4^2 , 139, 6, 141, 10, 142, 4, 150, 1,
 162, 15, 20, 163, 8, 164, 34^2 , 173, 7,
 175, 6, 176, 6, 177, 2, 187, 2, 11 3 ,
 190, 5, 191, 10-13, II 2, 2, 6, 3, 11,
 11, 13, 5, 20, 2, 23, 1, 8, 14, 17,
 32, 2, 33, 4^2 , 42, 1, 2^2 , III 1, 15, 6,
 3, 7, 2, 9, 1, 6, 10, 9, 17, 4, 19, 5,
 23, 4, 27, 10, 15, 29, 4, 16, 30, 1,
 32, 16, 33, 11, 36, 9, 37, 1, 40, 1, 41,
 9, 42, 6, 43, 2, 3, 6, 45, 1, 47, 3,
 4^2 , 50, 2, 51, 4, 8, 11, 52, 6, 8, 53,
 2, 4^2 , 61, 2, IV, 2, 8^2 , 4, 7, 8, 9^2 ,
 10, 7, 2, 16, 19, 18, 8, 11, 22, 8,
 30, 3, 31, 2, 32, 4, 8, 13, 15, 48,

4, 52, 4, 57, 6; V. 2, 8, 4, 10, 9,
I, 11, 3, 13, 1; 20, 3, 21, 1-3,
22, 3, 4, 23, 3, 24, 4, 26, 2-4, 29,
1, 11, 32, 11, 36, 2, 3, 5, 40, 3,
5, 61, 6, 79, 4, 9, 84, 2, VI 1, 2,
6, 2, 3, 4, 7, 15, 12, 15, 19, 16, 11,
14, 26, 37, 17, 3, 4, 8, 13, 18, 14,
19, 12, 21, 1, 6, 7, 10, 23, 8², 24,
6, 25, 5³, 26, 1, 33, 4, 37, 1, 40, 3,
41, 5, 44, 10; 12, 19, 45, 10, 25,
52, 3², 53, 1, 56, 4, 61, 5, 75, 1, 18¹,
VII 1, 11, 4, 6, 15, 7, 9, 16, 4, 18,
3, 4, 12, 21, 1, 22, 1, 23, 5, 24, 3,
5, 28, 1, 29, 4, 30, 2, 31, 8, 9, 32,
1, 16, 22, 23, 33, 10², 11, 41, 5, 54,
1, 76, 6, 77, 6, 78, 5, 79, 4, 81, 3,
86, 4, 88, 7, 99, 7, 100, 5, VIII 1,
3, 16, 20, 24, 25, 29, 2, 3, 11, 29,
3, 3, 9, 11, 4, 2, 4, 14, 17, 6, 18,
20, 27, 38, 42, 45, 11, 8, 12, 25,
13, 5, 13, 15, 12, 17, 2, 3, 7, 19, 3,
17, 26, 21, 2, 4, 6, 23, 16³, 17², 18,
24, 6, 26, 30, 32, 23, 33, 1, 2, 8,
14, 34, 2, 4, 8, 9, 43, 12, 13, 17,
23, 28, 44, 5, 22, 45, 5, 13, 14²,
16, 17, 20³, 22-24, 46, 17, 49, 3,
50, 4, 51, 6, 53, 1, 60, 1, 2, 15, 16,
61, 3, 5, 14, 64, 1, 2, 6, 65, 3, 6,
68, 1, 10, 70, 5, 74, 11, 12, 15, 81,
2, 3, 88, 3-5, 90, 6, 91, 1², 3², 92,
12, 95, 1², 2, 4, 96, 4², 7, 8², 97,
4, 9, 98, 7, 8, 102, 13, 17, 18, IX
2, 4, 8, 8, 4, 5, 9, 16, 5, 17, 7, 26,
6, 30, 5, 48, 1, 3, 53, 3, 56, 3, 60,
2, 61, 27, 64, 23², 65, 4, 11, 27, 66,
8, 9, 79, 4², 80, 2, 4, 5, 86, 4, 39,
87, 1, 92, 4, 104, 4, 107, 2, 109, 21,
110, 2, X 1, 4, 2, 6, 7², 4, 2, 3, 14,
4, 16, 7, 12, 17, 3², 4², 18, 10, 21,
1, 22, 7, 26, 4, 29, 3, 32, 2, 37, 5,
7², 8, 42, 3², 45, 3², 46, 10, 47, 1,
8, 51, 3², 54, 1, 69, 4, 5, 73, 8, 75,

4, 83, 5, 85, 5, 22; 24²; 26², 36, 87,
9, 19, 22, 24, 88, 5, 89, 16, 95, 7,
11, 15, 17, 18, 96, 1, 12, 98, 8, 104,
6, 105, 11, 108, 9, 115, 8, 9, 116, 3,
8, 118, 2, 5, 9, 120, 4², 122, 8, 123,
6, 124, 6, 128, 1, 131, 5, 133, 2, 134,
1, 137, 4, 7², 140, 6, 142, 6, 145, 6,
146, 1, 147, 1, 148, 1, 149, 5², 150, 2,
155, 1, 160, 1, 5², 161, 1, 5², 162, 5,
6, 173, 1², 174, 3², 179, 2, 183, 1

त्वाङ्गित VIII 77, 10

त्वाङ्गित I 74, 8, III 19, 3, 59, 2, VI 1,
9, 33, 2, VIII 51, 2

त्वाङ्गित V 65, 5, IX 66, 14, 76, 5

त्वाङ्गित I 73, 9; II 11, 16, IV 4, 14,
V 3, 6, VI 16, 27, 19, 7, 13, X,
148, 1

त्वाङ्गित I 8, 2, 3, IV 29, 5, VIII 68,
9, IX 61, 24, X 22, 9

त्वाङ्गित VIII 92, 18

त्वाङ्गित II 33, 2

त्वाङ्गित I 10, 7, III 40, 6, V 7, 10, 39, 1

त्वाङ्गित II 10, 6, V 6, 8

त्वाङ्गित VIII 70, 10

त्वाङ्गित II 20, 2

त्वा I 2, 2, 5, 8², 9, 4, 11, 2, 5, 12, 8,
14, 5, 25, 19, 31, 11, 36, 19, 40, 2,
44, 5, 45, 6, 48, 14, 49, 4, 53, 11,
63, 6, 72, 3, 91, 21, 102, 9, 10, 130,
6, 134, 5, 142, 13, II 1, 8², 9², 13²,
11, 1, 17, 7, 8, 18, 3, 32, 3, III 8,
1, 11, 9, 7, 10, 1, 2, 17, 4, 35, 9,
37, 6, 42, 9, 43, 1, 4, IV 1, 1, 11, 5,
12, 1, 16, 18, 18, 12, 19, 1, 31, 7,
V 3, 8, 4, 1, 8, 1-4, 6, 7, 9, 1, 11,
5, 6², 13, 5, 21, 3, 29, 11, 32, 12,
35, 6, VI 1, 5², 2, 2², 4, 7, 7, 4, 9,
7, 15, 8, 16, 4, 7, 13, 26, 2², 33, 2,
46, 1², 6, VII 1, 3, 5, 5, 7, 7, 9, 6,
11, 2, 12, 3, 17, 6, 18, 4, 21, 8, 22,
2, 6, 88, 6, VIII 1, 5, 6, 12, 21²

37, 15, 8, 9², 19, 29, 21, 1, 2, 5,
26, 24, 36, 2, 3, 39, 10, 43, 20, 44,
19³, 46, 2, 53, 8, 60, 1, 5, 10, 62,
10, 67, 10, 78, 9², 92, 14, 27, 33,
98, 12, 99, 1, IX 1, 5, 4, 9, 45, 3,
68, 7, 86, 24², 30, 100, 7, 106, 8,
107, 24, X 10, 13, 14, 21, 2³, 6, 24,
2, 38, 5, 42, 4, 45, 11, 69, 10, 79, 6,
86, 3, 91, 9, 98, 9³, 112, 7, 9, 122,
5², 7², 147, 2³, 150, 3, 160, 2

त्रांस्कामया VIII 11, 7

त्रांस्कामया I 53, 3, II 20, 2, VI 23, 7,
VII 18, 2.

त्रांस्कामया VI 40, 3.

त्रांस्कामया I 102, 3

त्रांस्कामया VII 18, 12, VIII 2, 16

त्रांस्कामया I 3, 4, III 41, 7, VIII 92, 33,
X 91, 9

त्रांस्कामया I 101, 8, 9, II 18, 6, III 46, 5,
IV 2, 6, 14, V 32, 12, VI 1, 13,
VII 18, 21, 29, 3, VIII 61, 9

त्रांस्कामया VI 47, 10

त्रांस्कामया IV 16, 19

त्रांस्कामया X 100, 1

त्रांस्कामया I 91, 8, II 20, 1, IV 32, 6, VII
21, 8, 25, 4², VIII 2, 13, 21, 15, 45,
32, 35, 46, 1, X 29, 4

त्रांस्कामया VII 32, 14

त्रांस्कामया I 30, 14, 52, 13, 81, 5, 165, 9,
189, 6, VI 21, 10, 30, 4, VII 32, 23,
X 38, 5

त्रांस्कामया X 147, 4

त्रांस्कामया I 56, 4

त्रांस्कामया X 69, 9

त्रांस्कामया I 117, 22, II 11, 19, III 7, 4

त्रांस्कामया X 8, 8, 9

त्रांस्कामया X 76, 3

त्रांस्कामया VII 32, 7

त्रांस्कामया VIII 43, 3

त्रांस्कामया IV 17, 2, VIII 93, 14

त्रांस्कामया VIII. 79, 8, X 78, 6

त्रांस्कामया V 8, 5

त्रांस्कामया X 84, 2

त्रांस्कामया I 71, 5, IX 39, 3

त्रांस्कामया III 31, 12

त्रांस्कामया V 63, 6

त्रांस्कामया I 55, 5

त्रांस्कामया VI 66, 10

त्रांस्कामया II 22, 2

त्रांस्कामया IX 71, 9

त्रांस्कामया V 52, 12, VII 82, 6

त्रांस्कामया X. 89, 2

त्रांस्कामया X. 71, 7², 8

त्रांस्कामया I 26, 6, 36, 5, 6, 48, 10, 51, 7,
59, 1, 72, 6, 73, 7, 94, 3, 169, 5, 187,
6, II 1, 13, 14, 5, 8, 9, 3, 11, 12,
28, 8, 41, 17, III 11, 9, 19, 4, 20, 3,
IV 2, 9, 31, 6, 32, 3, 4, 12, V 3,
1, 10, 2, 33, 6, VI 1, 3, 13², 5, 2,
11, 3, 12, 2, 34, 1, 47, 14, VII 1, 17,
21, 4, 4, 5, 6, 8, 5, 11, 3, 12, 3, 16,
7, 18, 1³, 31, 5, VIII 4, 16, 19, 8,
18, 44, 28, 61, 6, 66, 12, 78, 8, 92,
14, 97, 1, 99, 2, 103, 5, IX 1, 5,
110, 7, X 21, 3, 43, 2, 44, 4, 69, 8,
98, 10, 105, 8, 120, 3, 140, 3, 142, 1

त्रांस्कामया IV 18, 2²

त्रांस्कामया I 66, 3, 70, 6, 100, 13, II 9, 1,
III 22, 2, V 87, 5, VI 2, 6, 3, 8,
61, 8

त्रांस्कामया I 141, 8

त्रांस्कामया I 37, 4

त्रांस्कामया X 120, 1

त्रांस्कामया I 66, 4, 167, 5

त्रांस्कामया I 38, 15, 95, 8, 114, 4, 5, 155, 2,
168, 6, 9, II 33, 8, III 26, 5, V
8, 6, 34, 9, 53, 10, 56, 9, 58, 2, 87,
6, VI 48, 15, 21, VII 100, 3, VIII
20, 13, 40, 10, 74, 10, IX 71, 8, X
60, 2

लेपस्याना: I 166, 5
 लेपस्यः V 61, 13
 लेपसदृक् VI 22, 9
 लेपसदृश I 85, 8, V 57, 5
 लेपसदृश X 60, 1
 लेपसा I 61, 11
 लेपस्य II 33, 14, VIII 4, 19
 लेपा I 168, 7
 लेपा I 38, 7, 143, 3, VIII 20, 7, IX
 41, 1
 लेपायां VIII 59, 5
 लेपात् I 36, 20, IV 6, 10
 लेपी VII 60, 10
 लेपेण VII 58, 2
 लेपे VIII 1, 11
 लेपे I 71, 5
 लेपे VII 50, 1
 लेपे I 134, 5

द

दश X 87, 3
 दशे II 13, 4
 दशे I 64, 6, 69, 4, 116, 12, VI 17, 7
 दशे इति I 117, 4, V 73, 7
 दशमां I 29, 2, 119, 7, III 9, 7 V 87, 8,
 VI 48, 4, VIII 1, 27, 88, 4, 101, 2
 दशनां X 40, 9
 दशनां I 118, 6, IV 33, 2, VI 17, 6
 VII 69, 7, X 131, 5
 दशनांश्च III 3 11
 दशनांश्चान् I 30 16, III 39, 4
 दशने I 166 13
 दशपे X 138 11
 दशसा IX 108, 12, X 138, 2
 दशसि I 116, 25, V 73 2 VIII 9 3
 दशसि VIII 24, 25, 26
 दशसि VIII 22, 1

दशिश I 182, 2
 दशिशो X 143, 3
 दशु I 134, 4, 141, 4
 दशुनूत. I 122, 10
 दशुपत्नी IV 19, 7
 दश X 72, 5
 दश III 14, 7
 दशे I 59, 4, 91, 14, II 27, 1, VII 86,
 6; VIII 48, 8, IX 61, 18, 62, 4, 76,
 1, 85, 2, X 72, 4, 144, 1
 दशेन VII 32, 9
 दशेन VII 97, 8
 दशेन VII 16, 6
 दशस्पति I 95, 6
 दशस्पतिर VIII 63 10
 दशस्पतिर VII 66, 2
 दशस्पतिर VI 50, 2
 दश I 2, 9, 15, 6, 56 1, 76, 1, 89, 3,
 91, 7, 134 2, 141, 11, 151, 4, 156, 4,
 III 13, 2, IV 3, 13, V 68 4, VI 16
 17, 44, 7, 9, VII 32, 12 VIII 24
 14, 42, 3, 93, 26, IX 4, 3, 65 28
 X 25, 1, 31, 2, 121 8 137, 2, 4,
 139 6
 दशेन VIII 13, 1
 दशस्यापेन IX 25, 1, 27, 2, 101, 15
 दशस्यापेन IX 98, 8, 104 3
 दशसे I 151, 3, II 1, 11, VI 48, 1
 दशसे I 56, 2, 139, 2, II 21, 6, III 2
 3, 27, 9 10, 62, 17, IV 10, 2, V
 10, 2, 16, 2, 18, 2, 20 3, 38, 4, 66
 4, VI 15 3, 33 2, 51, 6 VII 60
 10, VIII 25, 5, 62 6, 86, 1, IX 16
 2, X 5 7, 64, 5
 दशां IV 24, 9
 दशां I 95 6
 दशां X 72, 4
 दशां I III 2, IV 37, 2, V 43 5, VIII
 9 20, IX 36, 3, 62, 29, 94, 3, 100
 5, 105 3, 109, 2, 10, X 3 1, 57, 4
 3 U

दद्याय्य I 91, 3, 129 2, II 4, 3, VII 1, 2
 दद्याय्याय VII 97, 8
 दद्यास I 51, 2
 दद्यिण I 82, 5
 दद्यिणत I 95, 6, II 42 3, VI 32 5,
 VIII 100, 2, X 15 6, 83 7
 दद्यिणतः कपदो VII 33, 1
 दद्यिणः स्या VI 18, 9
 दद्यिण VI 54 10, VIII 24 5, X 47, 1,
 164, 2
 दद्यिण्या I 123, 5, X 62, 1, 107 6
 दद्यिण्याः इव I 169, 4
 दद्यिण्यान् III 39 6, VI 29, 3
 दद्यिण्या I 18, 5, 125 5, 168, 7, II 11, 21,
 15 10, 16, 9, 17, 9, 18, 8, 9, 19, 9,
 20, 9, V 1, 3, VI 27, 8, 64 1, VII
 27, 4, VIII 24, 21, 29, IX 71, 1, X
 61, 8, 62, 9, 11, 103 8, 107, 3, 7⁴, 8
 दद्यिण्या II 27, 11, X 17, 9
 दद्यिण्याः साधुत I 144, 1
 दद्यिण्या III 36 5
 दद्यिण्याभि III 62, 3, VIII 39 5
 दद्यिण्या VI 37, 4, X 107, 4, 5, 7
 दद्यिण्याया I 123, 1, 164, 9, III 58, 1, X
 107, 1, 11
 दद्यिण्याः यत् III 53 6
 दद्यिण्याः यता I 125 6²
 दद्यिण्याः यति VIII 97, 2
 दद्यिण्याः यते IX 98, 10 X 18 10
 दद्यिण्यायत्भि X 69 8
 दद्यिण्याः यत I 125 6² \ 107 2
 दद्यिण्याः याद् III 6, 1
 दद्यिण्याः यान् X 107, 5²
 दद्यिणि V 36, 4
 दद्यिणे I 128, 6, III 39 6, VI 22 9
 दद्यिणे I 100 9
 दद्यिणेन VIII 2 32, 81, 1, 6, \ 180 1.
 दद्येय IV. 56, 6, IX. 68 5
 दद्येभि \ 113 9

दद्ये I 68, 4, 91, 2, IV 54, 3, VII 60,
 6, VIII 79, 4, IX. 67, 26, X 91, 3,
 92, 10
 दद्येय V 9, 4
 दद्येय VII 56, 21
 दद्येय I 123, 5
 दद्याः इव VII 33 6
 ददा VII 55, 2
 ददा X 115, 2
 ददा X 51, 8, 97, 19
 ददा I 163 2, II 38, 11, X 107, 1
 ददा I 34, 6
 ददत्त VIII 45, 42
 ददा I 126, 3
 ददा X 16, 2
 ददा \ 84 7
 ददे IX 96, 1
 ददःभि VIII 43, 3, X 68 6
 ददा III 36, 9
 ददः यान् VI 50, 8
 ददाभि VIII 49 2
 ददे IV 17, 6
 ददन्ते I 189 5
 ददाय X 85, 33
 दद I 39, 9
 दद IV 36, 9 V 57, 7
 दद VII 24, 1, 29, 1, VIII 45 39
 दद II 30 7, V 27, 4², 61, 10, VII 28,
 5, 32, 5, 41, 3, 75, 7, VIII 2, 41
 5 37, 6, 48, 21, 18, 46, 24
 दद IV 24, 10, X 17, 3, 30, 3, 85 41²
 दद I 73 5, 187, 5, III 53 7, V 30
 12, 33, 7, 79 5, VII 19 10, 30 4,
 103 10, X 32, 9, 62, 7, 151, 2
 दद V 32, 12
 दद V 51, 15
 दद III 53 17
 दद VI 48, 8, VII 16, 10, 32 15

दक्षि IL 35, 10
 दक्षि X 73, 4
 दक्षि I 24, 7.
 दक्षि I 116, 6, IV 39, 2, 5, VIII 86, 3.
 दक्षि I 116, 23, 117, 7, IV 38, 1, 2, 42,
 9, VII 74, 2, VIII 86, 2, X 39, 10
 दक्षि I 148, 2
 दक्षि IV 26, 6
 दक्षि I 41, 9
 दक्षि I 105, 18, 164, 32.
 दक्षि I 164, 4, IV 13, 5, VIII 100, 3,
 X 10, 6, 51, 2, 71, 4, 102, 10
 दक्षि IV 38, 6
 दक्षि VII 57, 6.
 दक्षि X 36, 10
 दक्षि I 40, 4, 126, 6, II 13, 3, V 6, 3,
 27, 2, VI 28, 3, VIII 1, 21, X 117,
 3, 4
 दक्षि I 91, 20, 133, 7², V 2, 1, 25, 5,
 6, VI 14, 4, 27, 8, 28, 2, VII 27, 3,
 X 14, 9, 80, 1, 107, 7, 8, 160, 3
 दक्षि II 32, 4, X 57, 5
 दक्षि I 15, 8, 48, 13, IV 30, 24, VII
 40, 2, 6, VIII 71, 13, 93, 34, IX
 97, 21, X 59, 7², 87, 18, 115, 5, 141, 2
 दक्षि VI 20, 11
 दक्षि V 33, 9
 दक्षि V 2, 3
 दक्षि I 148, 2
 दक्षि V 32, 7
 दक्षि III 21, 5
 दक्षि X 116, 5
 दक्षि VI 27, 4
 दक्षि I 36, 4, 149, 5, 157, 6, II 27, 12
 VI 10, 3, 70, 3, VIII 19, 5, 23, 15
 दक्षि VI 3, 2
 दक्षि I 94, 15
 दक्षि I 91, 20, V 37, 5, VI 5, 5 VII
 20, 8, X 77, 7

दक्षि I 156, 2, III 10, 3
 दक्षि I 86, 6
 दक्षि I 147, 1, IV 8, 5
 दक्षि I 112, 20, 166, 3, II 8, 2, V
 53, 6
 दक्षि II 32, 5
 दक्षि I 190, 5
 दक्षि I 15, 10, 81, 7, 110, 7, II 17, 8,
 37, 1, 2, IV 24, 1, VI 23, 4, VIII
 21, 6, 17, 24, 3, 46, 15¹, X 133, 3
 दक्षि I 8, 3, II 23, 9
 दक्षि VII 48, 4, 64, 1
 दक्षि II 13, 10, III 53, 16, 58, 4, V 18,
 5, VIII 6, 47
 दक्षि V 52, 17, VIII 62, 7, X 109, 6,
 117, 1.
 दक्षि I 54, 8, VIII 79, 5²
 दक्षि VI 8, 7
 दक्षि VII 76, 3
 दक्षि VI 64, 2
 दक्षि IV 1, 14
 दक्षि L 127, 11, IV 17, 17, IX 70, 6
 दक्षि X 3, 6.
 दक्षि IV 7, 10
 दक्षि X 139, 4
 दक्षि I 135, 7, V 44, 6, VII 61, 5, VIII
 72, 6, 82, 8, IX 97, 9, X 111, 7
 दक्षि I 95, 1, 164, 44, III 55, 8, IV 11,
 1, VI 10, 4, 27, 3, 44, 10, 48, 6,
 VII 9, 2, 62, 1, VIII 1, 34, 57, 2,
 X 48, 10
 दक्षि I 24, 10, III 54, 5
 दक्षि III 8, 10, X 71, 7, 142, 5
 दक्षि IV 33, 6
 दक्षि I 130, 4, IV 26, 6
 दक्षि I 85, 10
 दक्षि I 133, 6
 दक्षि IV 34, 4, 37, 3, 44, 5

ददे I 126, 5, 180, 6, IV 15, 8, V 7, 3,
10, VII 6, 7², VIII 6, 46, 19, 31, 45,
4, 46, 32, 63, 9, 65, 11, 68, 15, 72,
17, 78, 10, IX 10, 8, 61, 10, 68, 3,
X 48, 2, 49 2, 55, 7, 138, 4, 166, 4

ददौ IV 5 2

दद्वि I 176, 4 II 17, 7, IV 20, 10, VI
20, 1, X 47, 8

दद्वि IV 20, 7, VIII 12, 33, 13, 5

दद्वसि VIII 47, 15

दद्वहे IX 58, 4

दद्वहे IX 58, 3

दद्वष्ट X 55, 5

दद्विरे VII 90, 1

दद्वु I 62, 11, IV 19 5

दद्वहे इति VIII 34 16

दद्वान् X 132, 3

दद्व VIII 27, 19

दद्व VIII 102, 14

दद्व VII 30 3

दद्व I 81, 3², VII 17, 7, VIII 13, 22

दद्वत् I 35, 8, 128, 3, 140 9, 188, 2, IV
15 2, 3, 20, 3, 54, 1, V 6, 10, 31,
11, VI 45, 2, VII 24, 4, VIII 93,
26, IX 3, 6, 20, 7, 62, 30, 65 21,
66, 21, 27, 67, 19, 68, 10 X 39, 5,
156, 4, 5, 170 1

दद्वत् IV 24, 7, V 14, 1

दद्वत् X 28, 8, 34, 6, 46, 4, 114 5, 6,
175 3

दद्वत् X 18, 4

दद्वति I 169, 3, III 30, 1, V 54, 2, X
91, 9

दद्वति I 55, 5

दद्वती VII 77, 5, X 95 4

दद्वती I 116, 19

दद्वतु VII 51, 1

दद्वति I 94, 2, IV 7, 9, V 41, 2, VII 20,
6, 68, 5, 90, 6

दद्वते VI 1, 9, IX 68, 2, X 77, 7

दद्वती VII 70, 4

दद्वत् IV 44, 4

दद्वतु VI 72, 4

दद्वत् I 71, 3

दद्वनत् X 73, 1

दद्वति VII 56, 19

दद्वतु VII 62, 6

दद्वतु IV 3, 12

दद्वत्स्यत् VI 48, 18

दद्वत्स्यत् IX 67, 2, 107, 1, X 113, 2

दद्वन्विरे IV 31, 6, IX 10, 2, 13, 7, X
104, 1

दद्वन्विरे III 60, 3, VIII 19, 1, X 92, 5,
96, 6, 7

दद्वत्स्ये II 5 3, III 31, 1

दद्वत्स्ये VIII 33, 12, IX 93, 2

दद्वत्स्ये V 85, 6, VI 7, 5, VIII 96, 9

दद्वत्स्येति I 155, 5, VI 28, 3, VII 32, 14,
X 155, 5

दद्वत्स्ये I 183, 4, IV 4, 3

दद्वत्स्ये VIII 32, 6

दद्वत्स्ये VI 16, 17

दद्वत्स्ये V 22, 2, VII 32, 13, 34, 4, 6, IX
21, 5, 6

दद्वत्स्ये II 29 3, IV 33, 11, V 3, 7, VI
62, 8, VII 58, 3, X 15, 4, 7

दद्वत्स्ये X 36, 13

दद्वत्स्ये V 34, 1, 55, 4, VIII 47, 13, IX
11, 6, X 9, 1, 15, 11, 37, 11, 63, 15,
101, 5, 12

दद्वत्स्ये I 155, 3, IV 12, 3, V 48, 4, VII
9, 1, 16, 12, 38, 1, 75, 6, IX 74, 5,
75 2, 86, 10

दद्वत्स्ये I 66, 2, 4, 125, 1, 2, 146, 2, III
55 17, IV 20, 9, V 3, 10, 83, 1, VI
10, 3, 28, 2, VII 1, 23, 32, 12, 79
3, 95 3, IX 94 4, X 85, 19, 88, 19,
109, 4, 120, 2, 160, 4

दशतु III 26, 3, IV, 53, 7, VII 34, 20
 दशतु I 89, 6, II 40, 6; V 51, 11, VI.
 54, 10, VII 34, 22, 45, 4, 104, 9,
 X 17, 4, 64, 13, 85, 47, 158, 3, 164,
 3, 184, 1.
 दशते इति I 185, 6, 7, V, 77, 1
 दशते इति I 2, 9, 136, 2, 185, 2, X 5, 3
 दशाचे X 95, 11
 दशाच IV 5, 6
 दशाचे इति VII 70, 3
 दशाचे इति I 151, 9, III 38, 5, VII 61, 3
 दशान I 35, 4, 67, 2, 72, 1, 128, 3, 147,
 13, 144, 1, 171, 6, III 1, 8, 34, 5,
 55, 10, IV 16, 14, 22, 3, 29, 4, V
 1, 5, 15, 4, 5, VI 44, 8, VII 45, 1,
 VIII 46, 5, IX 15, 4, 23, 5, 39, 3,
 63, 13, 65, 10, 66, 7, 92, 2, 96, 12,
 97, 47, 113, 1, X, 7, 2, 11, 7
 दशान VIII 97, 13
 दशाना I 117, 9, 123, 4, III 53, 16, VI
 69, 3, 74, 1, VII 69, 2, 76, 7, 80, 2,
 84, 1
 दशाना I 4, 5, 6, 4, 53, 11, 73, 5, 10,
 122, 7, 147, 1, 165, 12, II 11, 4, III
 1, 16, 38, 3, V 3, 4, 41, 13, VI 66,
 5, VII 60, 8, 73, 1, 95, 5, VIII 63,
 10, IX 17, 6, X 15, 10, 39, 14, 67,
 2, 71, 1, 84, 7, 104, 4, 5, 121, 7, 8
 दशाना II 12, 10, VI 47, 25
 दशानि X 119, 9
 दशाने इति I 146, 3, VI 70, 5, X 110, 6
 दशान V 45, 5, X 108, 3
 दशानि II 35, 12, VIII 34, 5, 100, 2, X
 98, 2
 दशानि VII 34, 8, VIII 93, 27, X 18, 4,
 85, 24, 125, 2, 147, 1
 दशानि I 94, 14, VIII 102, 1, X 140,
 1, 5
 दशानि I 31, 7, 91, 7, V 8, 5, X 21,
 6, 8

दशिष्ठाशिर I 5, 5, 137, 2², V 51, 7, VII
 32, 4, IX 22, 3, 63, 15, 101, 12
 दशि. X 46, 1.
 दशिष्ठा IV 38, 9, 10, 40, 4, VII 44, 5
 दशिष्ठा III 20, 1, 5, IV 38, 2, 39, 1, 5,
 VII 44, 1, 2
 दशिष्ठावां IV 40, 2, VII 44, 4
 दशिष्ठावांश्च VII 41, 6
 दशिष्ठावांश्च VII 44, 3
 दशिष्ठावांश्च IV 39, 2-4, 6, 40, 1, 3
 दशिष्ठा VI 10, 1, VII 34, 9, X, 101, 11
 दशिष्ठा I 38, 1, IV 34, 3, 37, 1
 दशिष्ठा I 168, 1, V 4, 3, 55, 2
 दशिष्ठा X 42, 6
 दशिष्ठा I 26, 8, 45, 7, 148, 3, 151, 2, II
 13, 10, 23, 14, III 19, 4, IV 8, 6,
 V 16, 1, VI 5, 2, 25, 7, 38, 3, VII
 53, 1, 104, 18, VIII 12, 25, X 46,
 10, 63, 5, 114, 3
 दशिष्ठा I 36, 2, 59, 3, 64, 10, 72, 3, 73,
 7, 83, 4, 85, 2, 3, 87, 5, 131, 1, II
 25, 5, 34, 13, III 1, 6, 2, 5, 52, 3,
 51, 6, IV 50, 1, V 8, 6, 18, 4, 44,
 6, 55, 1, 61, 11, VI 15, 8, 17, 8, 36,
 2, 48, 21, VII 11, 4, 17, 6, 31, 12,
 VIII 2, 30, 12, 22, 50, 4, X 5, 2, 8,
 3, 45, 11, 46, 8, 52, 3, 91, 6, 94, 5
 दशिष्ठा I 82, 6, V 38, 2, VI 43, 4, VII
 18, 2, 92, 1, 98, 2, VIII 45, 31, 97,
 2, X 50, 6
 दशिष्ठा I 57, 6, 62, 9, II 13, 6, III 18, 5,
 V 45, 11, VI 10, 6, VIII 4, 4, 10,
 15, 10, IX 6, 9, 64, 1, 107, 10, X
 8, 4, 6, 28, 12, 54, 5, 73, 3, 8, 96,
 10, 120, 7
 दशिष्ठा III 35, 6, 40, 5
 दशिष्ठा I 3, 6, 10, 9, III 37, 10, 42, 5,
 X 116, 8
 3 x

दधीचः I. 84, 13; 119, 9.

दधीचे I. 117, 22; X. 48, 2.

दधीत I. 40, 2; VIII. 19, 11; 74, 9.

दधीत V. 66, 1.

दधीत II. 35, 1; V. 41, 5; VI. 15, 15; VIII. 72, 13; X. 10, 1.

दधीमहि V. 35, 8; 52, 4; VII. 40, 1.

दधुः I. 36, 10; 58, 6; 148, 1; VI. 15, 2; VII. 66, 11; VIII. 13, 20; IX. 99, 3.

दधुः I. 72, 10; 73, 4; 80, 15; II. 2, 4; III. 3, 5; IV. 55, 2; V. 2, 6; 79, 5; VII. 32, 2; 82, 2; VIII. 7, 22; 13, 29; IX. 9, 5; 83, 3; 110, 7; X. 18, 14; 140, 3.

दधृक् V. 66, 3; VIII. 82, 2; X. 16, 7.

दधृषं III. 42, 6.

दधृषिः II. 16, 7.

दधृषिं IV. 17, 8.

दधृष्यणि VIII. 61, 3.

दधृष्यान् I. 165, 10; IV. 22, 5; V. 29, 14.

दधे I. 24, 4; 30, 3; 103, 4; 149, 5; II. 19, 1; 23, 6; 34, 9; III. 2, 13; 22, 1; V. 23, 4; VIII. 6, 11; 13, 19; 41, 8; 52, 3; IX. 18, 4; 98, 8; X. 129, 7.

दधे I. 3, 11; 22, 17; 36, 19; 40, 7; 8; 55, 8; 81, 4; 128, 6; 139, 1; 168, 3; II. 8, 5; 31, 6; 32, 1; III. 1, 3; 23, 1; 4; 27, 9; 10; 39, 6; 55, 13; 61, 7; IV. 36, 6; V. 53, 5; 81, 1; 86, 5; VII. 50, 1; VIII. 33, 7; 8; 39, 4²; 41, 3; 44, 3; IX. 73, 3; 8; 82, 3; 108, 12; 111, 2²; X. 19, 7; 100, 5.

दधी I. 95, 3; X. 27, 13.

दधाः X. 179, 3.

दधा VIII. 2, 9; IX. 11, 6; 81, 1.

दधाः V. 172, 3.

दधमसि VIII. 102, 20.

दधमसि I. 50, 12².

दध्यङ् I. 80, 16; 116, 12; 139, 9; VI. 16, 14; IX. 108, 4.

दधिरे I. 48, 3.

दधे I. 37, 7.

दधे VIII. 17, 13; X. 82, 5.

दध्यसे X. 113, 7.

दन् I. 120, 6; 149, 1; 153, 4; X. 61, 20; 99, 6; 105, 2; 115, 2.

दन्तः I. 174, 2.

दन्तः VI. 75, 11.

दन्तं IV. 6, 8.

ददंशानाः X. 95, 9.

दधंः V. 19, 4.

दधन् X. 108, 4.

दधन् I. 178, 2.

दधन् I. 84, 20; 148, 5; II. 32, 2; VI. 44, 12; VIII. 45, 23; X. 87, 9; 120, 4.

दधन्ति VII. 32, 12.

दधाति VI. 28, 3; X. 165, 3.

दधाय V. 44, 2; VII. 91, 2; IX. 73, 8.

दधीते II. 13, 9; IV. 30, 21; VI. 26, 6; VII. 19, 4; X. 113, 9.

दधीतिः IV. 41, 4; VI. 20, 13.

दधीति I. 112, 23; II. 15, 9.

दधीतेः II. 15, 4.

दधृषति I. 55, 7.

दध्यते I. 41, 1.

दध्यं X. 108, 4.

दध्याय X. 61, 2.

दध्यायेताः VIII. 101, 16; X. 61, 8.

दधं I. 113, 5; IV. 32, 20; VII. 104, 10; VIII. 45, 32.

दधस्यं I. 81, 2.

दधाः IV. 25, 5.

दधाणि I. 126, 7.

दधेभिः I. 31, 6; IV. 32, 3; VII. 82, 6; X. 38, 4.

दं VI. 3, 7.

दमन्तः X. 99, 6.

दमं I. 75, 5.

दमन्तः VI. 47, 16.

दमन्तः VII. 6, 4; X. 74, 5.

दमां X. 46, 7.

दमां III. 6, 3.

दमिता II. 23, 11; III. 34, 10; V. 34, 6.

दमन्तः V. 42, 12.

दमन्तः I. 141, 11; III. 2, 15; IV. 11, 5; V. 8, 1; X. 41, 3.

दमन्तः VIII. 50, 10.

दमन्तः I. 60, 4; 68, 5; 123, 3; 140, 10; III. 1, 11; 3, 6; 17; 5, 4; 31, 16; IV. 4, 11; V. 1, 8; 4, 5; VI. 19, 3; 71, 4; VII. 9, 2; X. 31, 4; 46, 6; 91, 1.

दमं I. 1, 8; 60, 4; 61, 9; 67, 5; 71, 6; 73, 4; 94, 14; 143, 4; 174, 3; II. 1, 2; 7; 8; 2, 4; 11; 4, 3; 35, 7; III. 3, 9; 10, 2; 29, 15; 48, 2; IV. 2, 8; 5, 15; 8, 3; 9, 4; V. 43, 12; 48, 3; VI. 1, 6; 2, 10; 12, 4; VII. 1, 2; 19; 12, 2; 42, 4; VIII. 7, 12; 44, 15; IX. 112, 2²; X. 7, 4; 91, 1; 167, 4.

दमन्तः I. 128, 4; IV. 7, 3; V. 1, 5; 6, 8; VI. 74, 1; VII. 15, 2.

दमन्तः II. 8, 3; VIII. 102, 11.

दमन्तः L. 127, 8.

दमन्तः इति दमन्तः V. 3, 2; VIII. 31, 5; X. 10, 5; 68, 2; 85, 32; 95, 12; 162, 4.

दमन्तः इति दमन्तः II. 39, 2.

दमन्तः V. 22, 4; VIII. 69, 16; 84, 7.

दमन्तः VIII. 40, 6; X. 22, 8.

दमन्तः X. 22, 11.

दमन्तः I. 54, 6.

दमन्तः VI. 18, 10.

दमन्तः X. 113, 9.

दमन्तः III. 2, 8; VII. 56, 14.

दमन्तः VIII. 23, 24.

दमन्तः III. 1, 15.

दमन्तः VIII. 103, 6.

दमन्तः IV. 7, 10; V. 49, 3; VI. 6, 5; 30, 1; VII. 21, 7; 84, 4; 100, 1; VIII. 2, 31; IX. 90, 2; X. 80, 2.

IX. 90, 2; X. 80, 2.

दमन्तः VII. 37, 2.

दमन्तः VII. 16, 7.

दमन्तः I. 10, 6; 120, 3; 130, 7; III. 2, 11; 34, 1; X. 23, 1.

दमन्तः II. 13, 6; VI. 37, 4; VII. 23, 4; 5.

दमन्तः II. 33, 10; VI. 22, 9; X. 147, 5.

दमन्तः L. 68, 3.

दमन्तः L. 62, 4.

दमन्तः X. 99, 11.

दमन्तः VII. 5, 3.

दमन्तः I. 53, 4.

दमन्तः I. 129, 8.

दमन्तः I. 174, 2; VI. 20, 10; 27, 5.

दमन्तः इति दमन्तः I. 130, 10.

दमन्तः VI. 66, 8.

दमन्तः VIII. 98, 6.

दमन्तः VI. 20, 3.

दमन्तः IV. 16, 8.

दमन्तः इति दमन्तः I. 63, 7; IV. 16, 13; VI. 20, 7; VII. 18, 13.

दमन्तः VI. 73, 2.

दमन्तः VIII. 100, 4.

दमन्तः VII. 55, 4.

दमन्तः II. 12, 15.

दमन्तः VIII. 32, 18.

दमन्तः III. 30, 21; VII. 55, 4; VIII. 34, 14.

दमन्तः VI. 17, 5.

दमन्तः V. 84, 3.

दमन्तः I. 191, 3.

दमन्तः III. 45, 2.

दमन्तः I. 132, 6.

दमन्तः I. 61, 5; X. 46, 5.

दविं X 105, 10

दवी इति V 6, 9

दशोत् I 2, 1

दशोत् I 144, 7, III 10, 6, 27, 13, V 56, 7, 65, 1, VI 30, 2, VIII 41 3, 4, 70 2, IX 2, 6, III, 3²

दशोत् I 36 9, 38, 13, 102, 2, 117, 5, 141, 1, 164, 52, III 1, 3, 13, 2 15, IV 36, 7, V 66, 2, VI 1, 3, 51, 1, VII 66, 14, VIII 71, 10, 74, 5

दशोत्स्यी X 91, 2

दशोत्स्य X 140, 4

दशोता I 64, 9, V 80, 2, VI 64, 5, X 75, 7

दशोता III 57, 4

दशोतात् I 116, 11

दशोताभि VI 63, 6

दशोताया VII 75, 3

दशोतास IX 101, 12

दशोते इति IX 5 6

दशोय VIII 26, 4

दशोन् Δ 27, 6

दशोनाय I 116, 23

दशी I 25 18²

दशि III 56, 2

दशि X 123 2

दशपा V 52, 11

दशप् X 27, 7

दशप् IX 74, 7, X 27, 7.

दशते X 120, 6

दशेति VIII 32, 5

दपि VI 26, 5, VIII 24 4

दपि I 110, 9, IV 16, 8, V 39, 3 VI 33 3, VIII 6, 23, 33 3 IX. 68, 7, X 69 3

दपीष्ट I 132, 6

दपिद्युत् VI 16, 45, VII 10 1, X 43 4, 69 1

दविद्युत् X 95, 3

दविद्युत्ति VIII 20, 11.

दविद्युत्ता IX 64, 28

दविद्योत् Δ 95 10

दविद्योत् VI 3, 8

दविषाच I 140, 6

दविष्यत् IV 13 2, VIII 60, 13

दविष्यत् II 34, 3, IV 13, 4, 45, 6, X 96, 9

दविषाणि X 34, 5

दविष्ट VI 51, 13

दवीय VI 47, 29

दश I 53, 6, 9, 95, 2, 116, 24, 126, 3, 144, 5, 164, 14, II 1, 8, 13, 9, III 23, 3, 29 13, IV 32, 19, V 33, 8, 43, 4, 45, 7, 11, 47, 4, 62, 1, 78, 9, VI 31, 3, 47, 18, 22², 23², 24, 63, 9, VII 83 7, VIII 1, 33, 3, 23, 5, 37, 38, 6, 47, 46, 22², 23, 56, 2, IX 1, 7, 6, 5, 8, 4, 15 8, 38, 3, 46, 6, 56 3, 61, 7, 63, 9, 68, 7, 71, 5, 80, 4, 5, 85 7, 91, 1, 92, 4, 93, 1, 97, 12, X 27, 15, 34, 12, 85, 45, 94 7², 101, 10

दशऽक्षगुल्फ X 90, 1

दशऽक्षतरुण्यात् X 51, 3

दशऽक्षरित् II 18, 1

दशऽक्षोण्ये VI 20, 4

दशऽक्षोणि VI 20, 8, X 96, 12

दशऽक्षोह्ये VIII 52, 2

दशऽक्षोष्ये X 94, 7

दशऽग्व X 62, 6

दशऽग्व VIII 12, 2

दशऽग्या II 34, 12

दशऽग्यास V 29 12

दशऽग्विनं VIII 1, 9

दशऽग्वे IV 51, 4

दशऽग्वे I 62, 4, III 39 5

दशऽग्वय I 158, 4

दशऽनयस्य I 122, 12, 13

दशमे I 189, 5
 दशमष्टु I 33, 14, VI 26, 4.
 दशमप्रवर्ति I 141, 2
 दशमर्षि II 18, 4, III 39, 5, IV 24, 10,
 V 27, 1, 34, 5, VII 83, 6, 104, 15,
 VIII 1, 33, 72, 8, 96, 13, IX 28, 4,
 70, 4, 72, 2, 97, 23, 57, X 4, 6
 दशमभुक्ति I 52, 11
 दशम VIII 24, 23
 दशमभाय VI 20, 8
 दशमभास्य V 78, 8
 दशमभास्य V 78, 7
 दशमे I 117, 12, 158, 6, X 184, 3
 दशमयत्न VI 44, 24
 दशमयत्नात् X 94, 8
 दशमयोजनेय X 94, 7
 दशमयोननेय X 94, 7
 दशमयत्न L 126, 4
 दशमयत्न VIII 8, 20
 दशमयत्ने VIII 49 10, 50, 9
 दशमशाखाया X 137, 7
 दशमक्षिप्ते VIII 52, 2
 दशमसु VIII 101, 13
 दशम्य VI 11, 6, VIII 16, 12, 46, 11
 दशम्य III 7, 10, VII 28, 4, 43 5
 दशम्य V 50, 3
 दशम्य I 158, 1
 दशम्य I 139 5
 दशम्य IX 3, 5
 दशम्य VIII 20, 24.
 दशम्य VIII 5 23
 दशम्य I. 61, 11, 181, 8, II 19 5 VI
 25 6, VII 5 7, 100 4 X 99 10,
 138 1
 दशम्य V 3, 4, VI 50 11, VII 56, 17
 दशम्य VI 62, 7, VIII 22, 6, 31 9
 दशम्य V 42, 12
 दशम्य VIII 88, 6

दशम्य VII 99, 3
 दशम्य VII 37, 5
 दशम्य X 10, 9
 दशम्य X 27, 16
 दशम्य X 94, 7.
 दशम्य X 94 7
 दशमे इति VI 47, 23
 दशम् I 121, 15, 139 5
 दशमान I 134, 5
 दशमत V 45, 3
 दशम VI 21, 11
 दशम् V 6, 5, VIII 74, 7
 दशम् I 4 6, 62, 5, 11, 12, 138, 4, II 9,
 5, IV 1, 3², V 31, 7, VI 1, 1, 18, 5,
 VII 3, 4, 22, 8, VIII 92, 18, 103 7,
 X 7, 1, 43, 2, 147, 5
 दशम् I 129, 3, 148, 4, II 1, 4, III 3, 2,
 VII 18, 11, IX 82, 1, X 99, 10
 दशम् I 74, 4
 दशमशत II 20, 6
 दशम् I 42 10, 77, 3, V 34, 1, VII 31,
 9, VIII 88, 1, X 11, 4, 31, 3
 दशम्यैता VIII 94, 8
 दशम्यैता I 173 4, VI 13 2, 58, 4
 दशम्य I 62, 6, III 1, 7 V 17, 4
 दशम् IV 41, 6
 दशम् IV 6, 9, 55, 2, V 49 3
 दशम् V 41, 13
 दशम् VIII 45 35
 दशमे III 55 15
 दशम् VIII 24, 20
 दशमि X. 117 1
 दशमि I 11, 3, 62 12, 135, 8², V 54, 7
 55-5
 दशमि I 51, 8
 दशमि VIII 6, 14
 दशमि I 36 18, 103 3, VIII 51, 2, 56,
 2, IX 92 5, X 49, 3, 105, 7
 3 Y

दस्यवे VIII 55, 1, 56, 1.
 दस्युः II 11, 18, IV 16, 9, X 22, 8
 दस्युःमा IV 16, 10
 दस्युःजूताय VI 24, 8
 दस्युःतहेया IX 47, 2.
 दस्युःभ्या IV 38, 1, X 48, 2
 दस्युः I 33, 4, 7, 9, 53, 4, 59, 6, 117, 21,
 175, 3, II 15, 9, V 4, 6, 30, 9, VI
 14, 3, VII 19, 4, VIII 50, 8, 70, 11,
 IX 41, 2, X 73, 5
 दस्युःहासोप I 51, 6, 103, 4, X 95, 7
 दस्युःहले X 99, 7, 105, 11
 दस्युःहलेषु I 51, 5
 दस्युःहन X 47, 4
 दस्युहन्तस्य VI 16, 15, VIII 39, 8, X.
 170, 2.
 दस्युःहा I 100, 12, VI 45, 24, VIII 76,
 11, 77, 3, X 83, 3
 दस्युः I 63, 4, 78, 4, 100, 18, 101, 5, II
 11, 19, 13, 9, 20, 8, III 29, 9, 34,
 6, 9, IV 16, 12, 28, 3, 4, V 7, 10,
 14, 4, 29, 10, 31, 5, 7, 70, 3, VI 18,
 3, 23, 2, 29, 6, VII 5, 6, 6, 3, VIII
 14, 14, X 55, 8, 83, 6, 99, 8
 दस्येत् VI 37, 3
 दस्यो I 104, 5, 117, 3, II 12, 10, III
 49, 2, VI 31, 4, VIII 98, 6, IX
 88, 4
 दस्य I 42, 5, VI 56, 4
 दस्यो I 3 3, 158, 1, 183, 5, IV 44, 6, V
 75, 2, VII 69, 3, VIII 5, 11, 8, 1,
 87, 5
 दस्य I 46, 2, 92, 18, 182, 2, VI 62, 5,
 VIII 26, 6, 86, 1, X 26, 1, 40, 14
 दस्य I 30, 17, 47, 3, 6, 92, 16, 112, 24,
 116, 10, 16, 117, 5, 20, 21, 118, 6,
 119, 7, 120, 4, 139, 3, 4², 180, 5,
 182, 3, IV 43, 4, VI 69, 7, VII 68,
 1, VIII 5, 2, 22, 17

दस्यः V 55, 5
 दस्यो I 118, 3, 183, 4
 दस्यो I 30, 18, 117, 22, V. 75, 9
 दस्य IV 4, 15
 दस्य I 12, 5, 36, 14, 20, 79, 6, VII 1, 7,
 15, 13, VIII 23, 14, 60, 7, X 87, 19,
 23, 24, 103, 12; 118, 7.
 दस्य. X 16, 1
 दस्यतात् III. 18, 1
 दस्यन् III 29, 6, VIII 43, 26.
 दस्यन् X. 28, 8, 34, 9
 दस्यु X 87, 20
 दस्यन्ति I 99, 1
 दस्यन्ति I 133, 1.
 दस्य. II 2, 7², III 24, 5, VI 16, 26, VII
 1, 5, X 85, 38, 148, 4
 दस्य I 104, 5, 7, 8, 121, 4, 169, 4, 189,
 5, II 4, 8, V 24, 1, 33, 6, VI 13,
 6, 19, 6, 20, 7, 26, 1, 33, 1, 35, 1,
 VII 1, 19, 46, 4, 100, 2, VIII 2, 15,
 48, 8, 71, 7, IX 97, 25, X 30, 4, 47,
 1, 59, 4; 128, 8
 दस्य I 121, 12, VIII 2, 39
 दस्य I 24, 1, 2, V 3, 12, VI 63, 9, 10²,
 VII 45, 2, 97, 4, VIII 32, 15, IX
 97, 52, X 17, 7, 80, 4
 दस्य II 34, 7, VI 49, 15, VII 56, 15
 दस्य VIII 8, 17
 दस्येवे IV 20, 10, VII 59, 6, VIII 19, 29,
 71, 15, IX 75, 5
 दस्येवे IV 21, 9
 दस्यो I 22, 8, II 22, 3, III 13, 3, IV
 17, 8, V 7, 7, VI 23, 3, VII 20, 2,
 VIII 66, 2, X 55, 6
 दस्य V 23, 2, VI 23, 10, 29, 1, 37, 5,
 VII 97, 2, VIII 51, 5, 65, 10, 90, 2,
 92, 3, 96, 20, IX. 97, 55, X 54, 5
 दस्य X 14, 12

दातारः VI. 50, 11.

दातारं IV. 31, 7.

दातारं II. 33, 12; VIII. 3, 24; 46, 2³.

दातारं VI. 60, 13.

दाति IV. 8, 3; V. 7, 7; 48, 5.

दाति I. 65, 4; VI. 24, 2; VII. 15, 12;
42, 4.

दातिष्ठातः I. 167, 8.

दातिष्ठातः V. 58, 2.

दातिष्ठातः III. 51, 9.

दातुं X. 99, 2.

दातुं VII. 15, 11; VIII. 52, 5.

दातुः I. 13, 11.

दातुं V. 36, 1; 79, 30.

दातुं VI. 51, 4.

दातुः VII. 4, 6.

दातुं VIII. 78, 10.

दातुं I. 116, 6; 166, 12; 185, 3; III. 54,
16; VI. 20, 7; VIII. 43, 33; X. 69, 4.

दातुं VIII. 44, 18; IX. 97, 55.

दातुं IV. 38, 1.

दातुं VI. 61, 1.

दातुं VII. 56, 21.

दातुं VI. 44, 10.

दातुं VII. 99, 2; 3.

दातुं I. 66, 2; 67, 3; 154, 4; 156, 4; III.
34, 8; VI. 30, 2; VIII. 15, 2; IX. 35,
6; X. 60, 9; 111, 4.

दातुं I. 62, 9; III. 59, 1; VI. 44, 24; 47,
4; 51, 8; IX. 74, 2; X. 60, 8; 121, 1.

दातुं VI. 66, 3.

दातुं X. 22, 11.

दातुं I. 61, 5.

दातुं VII. 27, 4; VIII. 4, 8; X. 32, 9.

दातुं I. 128, 5; V. 30, 7; 33, 6; VII. 18,
22; VIII. 46, 6; 51, 7; 61, 6; IX.
52, 3.

दातुं VI. 45, 23.

दातुं V. 29, 4; 32, 1.

दातुं II. 11, 10; V. 32, 4.

दातुं VIII. 32, 12.

दातुं V. 32, 7.

दातुं V. 52, 14; 15; 87, 2; VIII. 20, 14;
33, 8.

दातुं V. 27, 5; VII. 18, 23.

दातुं VIII. 64, 9.

दातुं VI. 53, 3; X. 141, 5; 6.

दातुं I. 48, 4; 55, 7; 112, 2; 180, 5; II.
13, 13; 14, 12; VI. 45, 32; VIII. 46,
26; 51, 6; 54, 5; 61, 8; 70, 8; 71, 11;
99, 4; IX. 81, 1; X. 61, 2; 62, 8.

दातुं VIII. 46, 24.

दातुं VI. 50, 13.

दातुं I. 32, 9; 54, 7.

दातुं I. 174, 7; V. 31, 6; 59, 8.

दातुं IX. 97, 23.

दातुं I. 136, 3; II. 41, 6.

दातुं VIII. 8, 16.

दातुं X. 43, 7.

दातुं IX. 97, 23.

दातुं II. 11, 18; 12, 11; IV. 30, 7.

दातुं I. 51, 4.

दातुं V. 68, 5.

दातुं X. 120, 6.

दातुं VIII. 25, 6.

दातुं II. 13, 7.

दातुं X. 131, 2.

दातुं X. 49, 1.

दातुं I. 162, 8.

दातुं II. 28, 6.

दातुं V. 36, 1.

दातुं I. 56, 3.

दातुं VIII. 93, 8.

दातुं V. 79, 4; VI. 24, 4.

दातुं VI. 44, 2; VIII. 72, 6.

दातुं VIII. 21, 16.

दामान IV 54, 2, VIII 23, 2, X 42, 8
 दाघं VII 86, 5
 दाय X 114, 10
 दायि I 61, 15, II 20, 8, VI 25, 8
 दाह VI 3, 4, X 102, 8, 146, 4, 155 3
 दाह VII 6, 1
 दारुणि VIII 102, 20
 दारुण्यं V 61, 17
 दासने I 61, 10, 122, 5, 134, 1², 2, 139, 6, II 1, 10, 11, 1, 12, IV 29, 5, 32, 9 V 39, 2, 59 1, 4, 65 3, VI 71, 2, VIII 7, 27, 25 20, 45, 10, 46, 25², 27, 63, 5, 69, 17, 70, 12, 92, 26, IX 93, 4, X 32, 5, 44 7, 50, 7
 दासन् I 70, 3, IV 2, 9, VI 16, 20, VII 100, 1, VIII 19, 14, 103, 4, X 61, 25 91, 11, 122, 3, 138 5
 दासन् I 158, 2, II 19, 4, X 65, 6
 दासन् VII 14 3 17, 7
 दासन्ति I 93 10 151, 7, VI 16, 31, 68, 5, VII 59 2
 दासुदासे VII 33 3, 5, 83, 8
 दाससि VIII 24 2
 दासा I 127 7
 दासात् I 68, 3 71, 6, 93 3, II 23, 4
 दासुसंधार I 75 3, VIII 19 9, X 147, 4
 दासुसंधार VIII 4 13
 दासुसंधार्य VI 68, 6
 दासुंरि VIII 4, 12
 दासुपं I 3 7 110 2 142 2, 178, 3, II 20, 2 III 25 4 51, 9, 60 5, IV 9 8, 46 6 49 6, V 71, 3, VI 62 3, VII 74 4 VIII 5 5, 13 10, 22, 3, 8, 84, 3 85 6, IX 100, 2, 8, X 122 5
 दासुपे I 1 6 2, 3, 8, 8, 9, 25 6, 27, 6 35 8, 44 1, 4, 45 2, 8, 47, 1, 9, 61, 11 74 2, 9, 81, 6, 84, 7, 85, 12 91, 9, 93 1, 94 14, 113, 18, 124 12, 130, 7², 142, 1, 163 13, II

1, 11, 19, 4, 32, 5, III 2, 11, 24, 5, 62, 4, IV 11, 3, 15, 3, 20, 9, 10, 26, 2, 30, 20, 34, 4, 47, 4, 53, 1, V 3, 1, 25, 5, 34, 7, 57, 3, 76, 2, 80, 6, 82, 3, VI 16, 5, 20, 7, 26, 3, 50, 8, 61, 1, 65, 3, 4, 67, 8, 71, 4, VII 3, 8, 5, 8, 11, 3, 16, 12, 19, 6, 20, 2, 27, 3, 37, 5, 70, 3, 71, 2, 81, 3, VIII 1, 22, 5, 6, 12, 21, 21, 17, 24, 9, 22, 27, 20, 35, 22, 43, 15, 47, 1, 49, 2, 50, 3, 6, 51, 7, 52, 8, 66, 4, 67, 3, 69, 13, 71, 6, 88, 6, 90, 4, 93, 21, 26, 95, 9, 102, 1, IX 3, 6, 36, 5, 62, 11, 64, 6, 98, 4, X 15 7, 17, 7, 21, 6, 25 11, 28, 7, 48, 1, 4, 65, 5, 6, 113, 5, 122, 3, 140, 1
 दासेन IV 10, 4, VI 48, 2, VII 3, 7, VIII 84, 5
 दासेन I 76, 1, 77, 1, IV 5, 1, V 41, 16, VII 14, 1, 2, 29, 3
 दासोति VIII 4, 6
 दाघासं I 3, 7, VII 37, 4
 दाघास I 47, 3, 136, 5, 182, 2, IV 2, 8, 46, 5, VII 92, 3, VIII 57, 4, 59 3, 71, 4
 दाघान् I 40, 7, 74, 8, 150, 1, III 11, 7, X 104 6
 दाहि I 127, 4²
 दासं VIII 51, 9, X 38, 3
 दास I 158, 5, V 30, 9, VII 86, 7
 दासत् VIII 1, 33
 दासं VIII 40, 1
 दासपंती I 32 11, III 12, 6, V 30, 5, VIII 96, 18
 दासपंती I 92, 8
 दास II 12, 4, III 34, 1, V 34, 6, VI 26, 5, VII 19 2, X 49 6, 7, 54, 1, 73 7, 83, 1, 86, 19, 99, 6
 दास II 11, 2, IV 30, 14, VIII 32, 2, 70, 10

दासअपेक्षाप II 13, 8
 दासस्य I 104, 2, VII 99, 4, X 23 2,
 102, 3
 दासस्य II 20, 6, IV 18, 9, 30, 15, V 30,
 7, 8, 33 4, VI 20, 6, VIII 24, 27,
 40, 6, X 22, 8
 दासो VI 33 3, VII 83, 1
 दासो VI 47, 21, X 62, 10
 दासो I 158, 5
 दासो VIII 56, 3
 दासार्तो IV 30, 21
 दासार्तो VI 22, 10, 60 6
 दासार्तो I 174, 7, X 120, 2, 138, 3
 दासो I 103, 3, II 12, 4, 20, 7, IV 28,
 4, 32, 10, VI 20, 10, 25, 2, VIII
 5 31
 दासो VII 1, 21
 दासो VIII 46, 32
 दासो V 9, 2
 दासो I 48, 1
 दासो II 4, 3, X 144 2
 दासो I 127, 1
 दासो IV 2, 7, VI 33 1, 68, 5
 दासो VII 15 12
 दासो IV 2, 11, V 62 8
 दासो II 14 10, VII 32, 5 VIII 81 3,
 IX 61, 27
 दासो IV 32, 8, VIII 14 4 88, 3
 दासो I 170, 3, IV 32, 20
 दासो V 39 3
 दासो VIII 14, 2
 दासो X 151 2
 दासो II 32 6 41 17
 दासो X 93 15²
 दासो X 92 9, 132 6
 दासो VIII 48 6
 दासो IX 108 9
 दासो I 113 17 II 9 6 III 3 7 15

4, 23 4, 54, 22, V 4 2, 25 3, VII
 1, 21, 3, 10
 दासो III 30, 13
 दासो VII 86, 3
 दासो I 146, 5
 दासो V 55 4
 दासो III 1 12
 दासो VII 40, 2
 दासो IV 41, 11, VI 46, 11 VII 85 2,
 X 38, 1, 134, 5
 दासो I 66 4, 166, 6, V 86 3, VI 66
 10, VII 25 1, 34, 13 46 3, 57, 4
 दासो II 13 7, VIII 6, 7, X 158, 2
 दासो II 2 7, V 30, 4
 दासो III 7, 4
 दासो IX 80 1
 दासो I 71, 5, IV 41, 4, VI 46 9 VII
 56, 9, X 48, 9, 142, 1
 दासो I 132, 5
 दासो II 35 5
 दासो III 8, 6
 दासो X 63 1
 दासो IV 18 7
 दासो X 78, 5
 दासो X 114 1
 दासो X 132 3
 दासो II 35 12
 दासो I 73, 2, II 4 1
 दासो VI 55 5
 दासो VIII 96 6
 दासो VII 32 18
 दासो X 18, 8
 दासो I 71, 3
 दासो I 139, 8
 दासो V 86, 6²
 दासो VIII 78, 10
 3 2

दिप्सति II 28, 10, VII 104, 10, II

दिप्संत I 147, 3, II 27, 3

दिप्सति I 25 14

दिप्सति VII 104, 20

दिप्सन I 25, 14, VII 104, 20

दिपाना VIII 19, 37

दिपं I 117, 12 II 3, 2, III 38, 5, IV

44 2, 53 5, IX 108, 11

दिप I 6, 9, 10, 18, 9, 23, 13, 25, 20,

31 15 33 5, 7, 10, 34, 8, 37, 6,

38, 2 46, 1, 8, 9, 11, 47, 6, 48, 8,

15, 49, 1, 3, 52, 9, 54, 4, 7, 55, 1,

56, 5, 6, 58, 2, 59 2, 5, 60, 2, 61,

9, 62, 5, 64 2, 4, 69, 1, 71, 2, 72

8, 10, 80, 4, 86, 1, 92, 5, 7, 11, 17,

93, 6, 100, 1, 3, 13, 15, 105, 3, 5,

10, 11, 108, 12, 109, 6, 110, 6, 113,

7, 14, 114, 5, 115, 3, 121, 8-10,

122, 1, 124 3, 130, 3, 134, 4, 142 3,

146, 1, 151, 4, 155 3, 164 10, 12,

166, 5, 168, 4, 181, 4, 182, 1, 183, 2,

184, 1, II 1, 6, 6, 5, 13, 7, 27, 15,

30 5, 31, 3, 38, 11, 40, 1, III 1, 2,

3, 6, 9, 2, 12 14², 4, 4, 5 9, 6, 2,

7 8, 12 9, 17, 2, 22, 3, 25 1, 31,

8, 39 2, 43 6, 46, 3, 49 4, 53 7,

8, 54 11, 13, 56, 5, 6, 57, 2, 61, 4,

6, IV 2, 15, 3 8, 7, 8, 8, 2, 4, 10,

4, 13, 5, 14 5, 15 6, 16, 3, 21, 3,

26, 6, 30, 8, 9, 39, 1, 43, 3, 44 5,

45 1, 51, 1 52, 1, 53 2, 54, 4, V

10, 4, 15, 2, 17 3, 25 8, 38, 3, 40,

6 41, 1, 3 4, 7 43 11, 45 1, 47,

1 3, 4, 6, 52, 5-7, 14, 53 6, 8,

34 1, 13, 57, 1 5, 59 6, 7, 60, 3,

7, 63 1, 3, 5, 74, 1, 80, 5, 6 83

6, 84 3, 87, 3, VI 1, 7 2, 3, 4 11,

3, 7, 7, 1, 6, 7, 13 1, 15 1, 16, 9,

18, 12, 20, 2, 30, 1, 44, 21, 47, 4,

27, 49 2, 51, 1, 4, 52, 15, 58, 4,

62, 1, 64, 11, 71, 5, VII 3 6, 5, 1,

6, 7, 15, 4, 24, 3, 34, 2, 36, 3, 38,

5, 39, 5, 45, 2, 46, 3, 60, 7, 61, 3,

63, 4, 64, 2, 66, 14, 18, 67, 2, 69,

3, 70, 3, 75, 4, 78, 4, 79, 2, 3, 81,

1, 97, 1, 102, 1, 104, 4, 19, VIII

1, 18, 29, 5, 8, 7, 7, 11, 13, 8, 4,

7, 10, 1, 12, 6, 13, 8, 13, 14, 9, 20,

17, 25, 7, 18, 19, 26, 17, 23, 27, 19,

34, 1, 36, 4, 40, 8, 44, 16, 57, 3,

60, 19, 63, 2, 65, 2, 69, 3, 72, 8,

79, 4, 82, 4, 87, 4, 88, 5, 94, 9,

10, 97, 5, 98, 3-6, IX 2, 5, 8, 8,

9, 1, 10, 9, 12, 4, 8, 16, 7, 26, 2,

27, 3, 31, 2, 33 5, 36, 6, 37, 3, 38,

5, 39, 2, 4, 42, 1, 48, 1, 3, 49, 1,

51, 2, 57, 1, 4, 61, 16, 62, 28,

63, 27, 64, 8, 30, 65, 24, 66, 5,

30, 68, 8, 9, 69, 5, 8, 71, 7,

72, 7, 73, 4, 5, 74, 1, 2, 6, 7,

75, 2, 76, 1, 77, 2, 5, 80, 1, 83, 2³,

85, 9², 10, 86, 3, 8, 9, 11, 19,

24, 27, 33, 35, 46, 87, 2, 8, 89, 1,

3, 6, 96, 5, 14, 97, 29, 30, 102, 8,

108, 10, 16, 109, 6, 110, 8², 113, 8,

9, X 3, 2, 7, 1, 8, 1, 10, 2, 11, 1,

15, 14, 17, 6, 20, 4, 22, 6, 28, 6, 37,

1, 39, 12, 45, 1, 3, 49, 2, 55, 8, 59

9, 61, 4, 62, 6, 63, 4, 65, 13, 66, 10,

70, 5, 6, 11, 76, 5, 77, 2, 3, 89 3,

10, 12, 92, 6, 9, 97, 17, 98, 3, 10,

12, 108, 5, 111, 3, 5, 7, 114, 1, 138

3, 139, 2, 143 3, 149 4, 158, 1,

170, 2

दिप I 30, 22, 48, 1, 9, 49 2, II 36, 2,

IV 51, 10, 11, V 54, 10, 79, 2, 3,

8, 9, VI 64, 4, 5, 65, 6, VII 77, 6,

81, 3, 5, VIII 47, 14, 15, X 127, 8

दिपइय II 2, 2, X 62, 9

दिपच्चा VI 65, 1

दिपं सदास I 112, 14, IV 26, 3, VI 26, 5,

61, 1, VII 18, 25

दिवाऽदास्य VI 16, 9
 दिवाऽदासात् VI. 47, 22, 23
 दिवाऽदासाय I. 116, 18, 119, 4, 130, 7, II
 19, 6, IV 30, 20, VI 16, 5, 31, 4,
 43, 1, IX 61, 2
 दिवाऽदासेभिः I 130, 10
 दिवाऽदुषिष्योः II. 2, 3, V 49, 5, X. 3, 7,
 35, 2
 दिवाऽह्व III 7, 5
 दिवायत् III 7, 2, X 65, 7
 दिवायाः III 30, 21
 दिवा I 50, 11, 52, 12, 62, 8, 68, 1, 164,
 47, 51, III 59, 7, IV 42, 4, VI. 21,
 2, VIII 6, 48, 34, 1, 51, 8, 55, 2,
 100, 8, IX 3, 7, 8, 17, 5, 54, 2, X
 56, 3, 58, 2, 121, 9, 189, 2, 190, 3
 दिवा I. 24, 10, 12, 34, 2, 38, 9, 98, 2,
 139, 5, 144, 4, V 76, 2, 3, VI 3 6²,
 49, 10, VII 15, 15, 71, 1, 2, 104, 11,
 VIII. 7, 6, 18, 6, 7, 25, 11, 61, 17,
 64, 6, IX 97, 9, 107, 20, X. 95, 4
 दिवा I 161, 14, 163, 6, III 62, 2, VI
 52, 1, VII 62, 1, VIII 6, 30, 35 2,
 X 10, 9, 82, 5
 दिवाऽद्वयम् I 127, 5²
 दिवावसो इति दिवावसो VIII. 34, 1
 दिवा I 6, 1, 7, 3, 19, 6, 36, 3, 51, 4,
 12, 52, 4, 8, 73, 7, 80, 13, 81, 5,
 83, 6, 85, 2, 91, 4, 18, 93, 5, 95, 3,
 98, 2, 103, 1, 105 1, 16, 108, 11,
 125, 6, 126, 2, 139, 11, 150, 3, 159
 4, 163 3, 4, 164, 25, 187, 4, 190, 4,
 II 12, 4, 40, 4, III 2, 13, 13 4,
 22, 2, 61, 5, IV 5, 11, 13, 2, 35, 8,
 57, 5, V 2, 10, 9, 5, 11, 3, 27, 6,
 28, 1, 35, 8², 40, 8, 52, 3, 60, 6 61,
 12, 62 7, 63, 4, 7, 74, 2, 85, 2, VI
 2, 6, 16, 36, 17, 14, 23, 2, 33 5,
 34, 4, 40, 5, 44, 23, 48, 6, VII 5 2
 11, 5, 32, 14, 21, 64, 1, 82, 3, 83, 3,

5, 87, 5, VIII 3, 21, 9 2, 12, 30,
 13, 29, 14, 5, 19, 4, 18, 22, 6, 29, 9,
 50, 7, 52, 7, 55, 2, 56, 5, 64, 4, 72,
 15, 74, 3, 87, 1, 89, 7, IX 1, 7, 41,
 3, 61, 10, 79, 4, 86, 22, 107, 7, X
 7, 3, 6, 8, 6, 28, 12, 35, 10, 61, 18,
 62, 3, 64, 3, 65, 11, 75, 3, 80, 4, 85,
 1, 11, 88, 10, 11, 90, 3, 96, 4, 98,
 11, 107, 2, 119, 11, 124, 7, 156, 4
 दिवाऽद्वय I 22, 20, V 1, 12, VII 24, 5,
 X 56, 2, 60, 4, 5
 दिवाऽद्वय V 46, 5
 दिवाऽद्वयतां X 92, 12
 दिवाऽद्वयतां VII 75, 1, VIII. 43, 28
 दिवातां X 76, 6
 दिवास्तता I 26, 2, X 76, 6
 दिवास्ततो V 79, 1
 दिवास्तते IV 31, 11
 दिवाऽद्वयतां IX 97, 26
 दिवाऽद्वयतां X 88, 7
 दिवाऽद्वयतां VII 74, 1
 दिवाऽद्वयतां I 45, 7, 48, 9, 86, 4, 139 4²,
 141, 6, IV 9, 3, 46, 1, 47, 1, VIII
 4, 19, 76, 9, 87, 3
 दिवाऽद्वयतां X 168, 1
 दिवाऽद्वयतां V 13, 2, VII 16, 3
 दिवाऽद्वयतां I 142, 8, II 41, 20, IV 46, 4,
 VIII 5, 28, 101, 9, IX 86, 14, X
 36, 6
 दिवाऽद्वयतां I 22, 2, 23, 2, V 11, 1
 दिवाऽद्वयतां I 137, 1
 दिवाऽद्वयतां X 88, 1
 दिवाऽद्वयतां IX 11, 4
 दिवे I 54, 3, 71, 5, 129, 3, 136, 6, 185,
 10, II 13, 5, 24, 14, III 54, 2, 3,
 IV 3 5, V 47, 7, 59, 1, VI 18, 14,
 VIII 70, 2, IX 109, 5
 दिवेऽदिवे I 1, 3, 7, 31, 7, 34, 7, 89, 1, 123
 4, 136, 3², II 9, 5, 30, 2, 11, 34, 7, III

४, २, २९, २, १४, ३०, १२, ३५, ३, ५१, १,
५२, ८, ५६, ६, IV. ८, ७, १५, ६, ५४, ६,
V २०, ४, ४९, १, VI १५, २, ३०, २, ३२,
५, ४७, २१, ७१, ६, VII ३२, १९, ९८, २,
VIII ४, १०, १२, २८, १५, ६, ३१, ४, ४५,
१२, ५३, २, ९८, ८, IX १, ५, ६१, २०, ७५,
४, १०१, ६, १०७, १९, X ३७, ७, ८७, २२,
९२, ८

दिष्य I १६४, ४६, V. ४१, ४, VII ३२, २३,
३७, ८, IX ७१, ९, ९७, २३, ३३, १०९, ३,
X ६३, १७, ११६, ३, १३९, ५

दिष्य I १३९, १, १६३, १०, १६४, ५२, १७३, १,
III १९, ४, ४७, ५, V ५९, ८, VI ६, १,
१०, १, ५१, १२, VII २, १, IX १९, १, २९,
६, ८६, ३६, १०७, ५, X. १२, ३, ९६, २,
१००, ११

दिष्यस्व I ११२, ३, १४४, ६, II १४, ११, V
६८, ३, VI २२, ९, ३९, १, VII ४६, २, ६५,
४, ९७, १०, IX ८६, २८, ९१, २

दिष्या I १४३, ५, १५२, ७, II २७, ९, IV ४३,
३, V २९, १, ६९, ४, IX ८८, ७, ९७, ५१,
१००, ३, १०७, २४

दिष्याश्च I १६६, ११, १७६, ३

दिष्या II २५, ४, VI ६, ३, ५०, ११, VII ३५
११, १४, ४९, २, १०३, २, VIII ५, २१,
२५, ६, IX ८६, १, ४, ८८, ६, ११०, ६, X
३४, ९, ९८, ५

दिष्याः VII १०४, २३

दिष्यामां X १२४, ९

दिष्यानि I ३४, ६, ६४, ३, ५, IV ५३, ३, VI
२२, ८, ५९, ९, IX १४, ८, ३६, ५, ६३, ३०,
६४, ६, X. १३, १, ३२, २, ६४, १६

दिष्यां IX ९७, १७.

दिष्यां I ५८, ६, X ७६, ८

दिष्यात् I ११८, ४, १६३, १०, १८१, २, X
६५, ९

दिष्ये इति VII २, ६, X. ११०, ६

दिष्येन III. २, ४, X ४३, ७

दिष्येयु IX ८६, २२

दिष्ये III ५४, १.

दिश I ३१, १४, ११९, २, १२४, ३, III ३०,
१२, VI ६०, २, IX ७०, ९, ११४, ३, X
६४, २, ९०, १४

दिशतां X ११०, ७

दिश I ९५, ३, १८३, ५, IV. २९, ३

दिशमानं III ३१, २१

दिशा I ८५, ११, १३२, ४

दिशा IX ११३, २

दिषोष II ३३, ५

दिश I. १८३, ५

दिशान् X ८७, ४

दीदय X ६९, ७

दीदयत् X ३०, ४, ९५, १२

दीदयत् II २३, १५, VI. १६, ३६, २०, १३, X
९९, ११

दीदयत् II ४, ३, V ४५, ९, VIII ४४, १५

दीदयत् I ९३, १०

दीदयति V ६, ४

दीदयति VIII ४४, २९

दीदयत् II ३५, ४, VII ३, ५, १२, १, VIII
१०२, ११

दीदाय IV ६, ७

दीदिषु I ३६, ११

दीदिषुर् VIII २३, ४

दीदिष्य VII १, ८

दीदिष्य I. १२, ५, १०, V २४, ४, VIII ४४
४, ६०, ५

दीदिष्यात् II २, ११, ३५, ३, १४, III १३, ५,
२७, १२, IV ४, ९, ३९, २, V ४३, १२,
VI १, ३, ६, X ८८, १४

दीदिष्यामां X १०६, ३

दीदिष्यात् II ९, १

दीदिहि I १, ८

दीदिहि VIII ६०, ६

दीदिहि I ७९, ५, १४०, १०, II २, ६, III १०,
२, ८, ५४, २२, V २१, ४, २३, ४, VI

48, 3, 7², VII 1, 3, 15, 8, VIII 43, 26, X 118, 7
 दीर्घ II 2, 8
 दीर्घ I 36, 19, 44, 10
 दीर्घगती इति दीर्घः खन्ती I 15, 11, VIII 57, 2
 दीर्घ I 143, 7, II 9, 2, III 1, 1, VII 10, 1, X 118, 1, 8, 122, 6
 दीर्घत III 27, 15
 दीर्घान I 127, 3, III 5, 7, 15, 5, 31, 15, VI 1, 7, X 20, 4
 दीर्घान IV 5, 9
 दीर्घे III 55, 3
 दीर्घ III 38, 1, X 32, 4
 दीर्घ VIII 21, 6
 दीर्घयन् VII 7, 6
 दीर्घ VIII 100, 1
 दीर्घत् III 2, 10, VIII 68, 19
 दीर्घ IX 105, 4
 दीर्घरिति दीर्घ VI 17, 6, 67, 4
 दीर्घिति I 186, 11, III 4, 3, V 18, 4
 दीर्घितिसिद्धि VII 1, 1
 दीर्घिति III 31, 1, IV 2, 16, IX 102, 1, 8
 दीर्घितो V 42, 1
 दीर्घित VIII 99, 3
 दीर्घियु X 40, 10
 दीर्घे X 144, 3
 दीर्घत II 20, 1
 दीर्घान I 163, 12, IV 23, 4, X 10, 1
 दीर्घाना III 4, 7, IV 33, 9, 50, 1, VII 90, 4, 5, 91, 4, X 67, 2, 181, 3
 दीर्घाना X 183, 2
 दीर्घे V 33, 1
 दीर्घता VII 89, 3
 दीर्घदंष्ट्रा X 2, 5
 दीर्घा IV 24, 9
 दीर्घे VIII 67, 11, X 68, 8
 दीर्घे IV 54, 3
 दीर्घ VI 22, 8

दीर्घ V 83, 7, X 103, 4
 दीर्घ I 180, 1
 दीर्घ V 74, 9
 दीर्घिति IX 3, 1
 दीर्घः V 73, 3
 दीर्घ VI 4, 6, VII 63, 5
 दीर्घति VII 74, 4
 दीर्घति II 35, 14
 दीर्घस्य I 122, 15
 दीर्घस्यायु IV 15, 9, X 85, 39
 दीर्घस्यायु IV 15, 10
 दीर्घे I 173, 11, IV 2, 5, VIII 17, 10
 दीर्घेऽनिद्ध IX 101, 1
 दीर्घेऽन्तु X 69, 7
 दीर्घेऽन्ता I 158, 6, VIII 9, 10
 दीर्घेऽर्धिव II 27, 4
 दीर्घेऽर्धिव VIII 50, 10
 दीर्घेऽप्रवज्जु VII 82, 1
 दीर्घेऽप्रवज्जनि VIII 10, 1, 25, 20
 दीर्घे I 32, 10, 37, 11, 96, 8, 116, 25, 123, 8, 154, 3, 166, 12, 14, III 7, 1, IV 23, 9, 24, 8, V 54, 5, 87, 7, X 14, 14, 18, 6, 36, 14, 51, 8, 70, 4, 85, 19, 95, 10, 105, 1, 124, 1, 134, 6
 दीर्घेऽयंमे V 61, 9
 दीर्घेऽयाचे V 45, 9
 दीर्घेऽयाचे II 15, 3
 दीर्घेऽयंयस X 23, 3
 दीर्घेऽयंयसे I 112, 11
 दीर्घेऽयुत् VII 16, 8, 61, 2, VIII 25, 17
 दीर्घेऽयुत् X 114, 2
 दीर्घेऽयुत् VII 76, 7
 दीर्घेऽयुत्संख VIII 102, 11, X 93, 2
 दीर्घेऽयुत्संख V 38, 2, VII 81, 5
 दीर्घेऽयुत्संख V 65, 2, VIII 101, 2
 दीर्घे I 140, 13
 दीर्घे II 27, 14

दीर्घा IV 22, 7, X 40, 10
 दीर्घाय I 7, 3, VIII 13 30
 दीर्घायुः X 62, 2
 दीर्घायुःस्त्राय VIII 59, 7
 दीर्घायुःश्रावय V 18, 3
 दीर्घायो इति दीर्घेऽन्नायो VIII 70, 7
 दीर्घाय I 119 6
 दीर्घाय V 85 8
 दीर्घे X 27, 17
 दीर्घे X 34, 13
 दु I 127, 4, X 161, 4
 दु V 49 5, VIII 3 21
 दुःखापय VI 49, 7, X 185 1
 दुःखाय VII 18, 8, 32, 27, IX 79 3
 दुःखाय VI 51, 13
 दुःखाय VIII 71, 7
 दुःखापना X 95 2
 दुःखाय IX 41, 2
 दुःखाग्रो VIII 2, 5
 दुःईत I 125 7
 दुःसुत I 23, 22 II 23 5, X 39 11 126, 1
 दुःसुतस्य III 39, 8, X 161, 3
 दुःसुता I 35 3, 41, 3, 99, 1, III 20, 4,
 V 3 11, 4, 9, 9, 6, VI 2, 11, 18, 10,
 47, 30, 51, 10, 68, 8, VII 32, 15,
 44 3, 65, 3, 78, 2, VIII 18, 17, 42,
 3, 97, 15 IX 59 3, 62, 2, 70, 9,
 8, 2, 90 6 X 31, 1, 63 13, 93, 6,
 95, 8, 113 10 126, 6, 133 6
 दुःसुता I 121, 14, 128, 5 147, 3, 185
 10, III 39 7, VI 50, 10, 75 10, VII
 12, 2
 दुःसुतानि II 27, 5, IV 39 1, V 77, 3,
 82, 5, VII 12, 2, 82 7, IX 97, 16,
 X 165, 5
 दुःसुताय I 147, 5
 दुःसुते VIII 44, 30

दुःसुताय I 41, 9
 दुःसुते I 147, 4
 दुःसुते IV 41, 4, VI 16, 31
 दुःसुतेस्य II 23, 12
 दुःसुताः II 23, 8, III 30, 15, IV 5, 5,
 V 2, 9, X 87, 18, 89, 9, 120, 4
 दुःसुता X 42, 10
 दुःसुताया X 63, 11
 दुःसुतास्य VII 68, 7
 दुःसुते I 117, 4
 दुःसुते VII 4, 3
 दुःसुतं V 83, 2, 9, VII 104, 3, IX 73, 6
 दुःसुत VI 16, 32
 दुःसुत VIII 47, 13, X 100, 7
 दुःसुतानि X 164, 3
 दुःसुते VII 104, 7, X 86, 5
 दुःसुत X 85, 32
 दुःसुतस्य VIII 65, 12
 दुःसुता IV. 18, 2, V 4, 9, VIII 43, 30,
 X 98, 12, 182, 1
 दुःसुताय VI 22, 7, IX 110, 12
 दुःसुता I 41, 3, VII 60, 12
 दुःसुता I 106, 1-6
 दुःसुताय I 99, 1, 189 2, V 54, 4, VIII
 47, 5, X 56, 7
 दुःसुतानि I 140, 6
 दुःसुतानि I 52, 8
 दुःसुतानि V 9, 4
 दुःसुते IV 28, 3, V 34, 7, VII 25, 2, VIII
 27, 18, 93 10
 दुःसुते VI 21, 12
 दुःसुतस्य X 103, 7
 दुःसुतस्येन X 103, 2
 दुःसुतस्य II 28, 8, VII 86, 4
 दुःसुतस्य III 2, 2, IV 9, 2, 8
 दुःसुतस्य I 15, 6

दुःस्वभावाः III. 56, 8; VII. 60, 6.
 दुःस्वभावाः VII. 50, 1.
 दुःस्वभावाः I. 57, 1.
 दुःस्वभावाः X. 20, 2.
 दुःस्वभावाः V. 87, 9.
 दुःस्वभावाः X. 109, 4.
 दुःस्वभावाः I. 140, 11.
 दुःस्वभावाः V. 56, 4.
 दुःस्वभावाः I. 94, 8; 9; 105, 6; III. 16, 2;
 VII. 82, 1; VIII. 19, 15; 21, 12; 75,
 9; X. 44, 7.
 दुःस्वभावाः IX. 53, 3.
 दुःस्वभावाः I. 190, 5.
 दुःस्वभावाः VII. 32, 7; IX. 63, 11.
 दुःस्वभावाः I. 176, 4; VI. 45, 26; VII. 18, 25.
 दुःस्वभावाः III. 56, 8; VI. 27, 8.
 दुःस्वभावाः X. 162, 1.
 दुःस्वभावाः I. 135, 9.
 दुःस्वभावाः I. 190, 6.
 दुःस्वभावाः I. 53, 9.
 दुःस्वभावाः II. 27, 6.
 दुःस्वभावाः IV. 25, 6.
 दुःस्वभावाः VII. 1, 22.
 दुःस्वभावाः VII. 1, 22.
 दुःस्वभावाः I. 131, 7²; II. 33, 14; III. 15, 6;
 VII. 56, 9; VIII. 67, 15; X. 134, 5.
 दुःस्वभावाः I. 129, 6; IV. 11, 6; VIII. 18, 10;
 X. 40, 13; 175, 2; 182, 1.
 दुःस्वभावाः VIII. 79, 9, IX. 70, 5.
 दुःस्वभावाः I. 129, 8¹, 11², VIII. 46, 19.
 दुःस्वभावाः V. 42, 16.
 दुःस्वभावाः I. 32, 6.
 दुःस्वभावाः VIII. 2, 12.
 दुःस्वभावाः X. 12, 6.
 दुःस्वभावाः VIII. 60, 7.
 दुःस्वभावाः I. 129, 7.

दुःस्वभावाः VIII. 45, 18; IX. 97, 8; X. 45, 8.
 दुःस्वभावाः III. 30, 15.
 दुःस्वभावाः X. 105, 11.
 दुःस्वभावाः VII. 18, 15; 28, 4.
 दुःस्वभावाः X. 44, 7.
 दुःस्वभावाः IV. 38, 8; VI. 6, 5.
 दुःस्वभावाः VII. 1, 19.
 दुःस्वभावाः X. 35, 4.
 दुःस्वभावाः X. 36, 2.
 दुःस्वभावाः X. 63, 12.
 दुःस्वभावाः VII. 94, 12.
 दुःस्वभावाः I. 23, 9; II. 23, 10; 41, 8; X. 25, 7.
 दुःस्वभावाः VII. 94, 12; VIII. 18, 14.
 दुःस्वभावाः I. 94, 9.
 दुःस्वभावाः X. 33, 1.
 दुःस्वभावाः X. 93, 14.
 दुःस्वभावाः I. 42, 2.
 दुःस्वभावाः IX. 91, 5.
 दुःस्वभावाः I. 53, 1.
 दुःस्वभावाः II. 33, 4.
 दुःस्वभावाः VII. 32, 21.
 दुःस्वभावाः V. 82, 4; VIII. 47, 14-17; X. 36,
 4; 37, 4.
 दुःस्वभावाः VIII. 47, 18.
 दुःस्वभावाः I. 38, 6.
 दुःस्वभावाः X. 134, 2.
 दुःस्वभावाः I. 121, 14.
 दुःस्वभावाः IV. 30, 8.
 दुःस्वभावाः VIII. 2, 20; 18, 14.
 दुःस्वभावाः VIII. 19, 26.
 दुःस्वभावाः VII. 59, 8.
 दुःस्वभावाः I. 84, 16.
 दुःस्वभावाः VII. 4, 7.
 दुःस्वभावाः III. 36, 6.
 दुःस्वभावाः V. 19, 4; 36, 1; 85, 4, VI. 48, 22, VII.
 74, 3; 98, 1; IX. 96, 15; X. 94, 9.
 दुःस्वभावाः IX. 107, 9.

दृग्धा I 158, 4
 दृग्धा इव VIII 50, 3
 दृग्धाना I 100, 3, III 31, 10
 दृग्धाना II 67, 6
 दृग्धुनस्ये X 37, 12
 दृग्धुनस्ये VII 55, 3
 दृग्धुना II 23, 6, VIII 20, 4, 75, 13
 दृग्धुना I 116, 21, V 45, 5, VI 12, 6, 47, 30
 दृग्धुनाया II 32, 2
 दृग्धुनाया II 66, 19, II 175, 2
 दृग्धुनाये I 189, 5
 दृग्धान IX 86, 21, 96, 10
 दृग्धु IX 79, 4
 दृग्धे III 57, 1
 दृग्धे III 31, 11, IV 3, 10, V 43, 4, VI 66, 1, VII 95, 2, VIII 100, 10, X 11, 1
 दृग्धे VIII 7, 10, 69, 6, IX 31, 5
 दृग्धे III 57, 2, V 62, 2, IX 54, 1, 70, 1
 दृग्धोहिष II 13, 6
 दृग्धवत् V 50, 4
 दृग्धवत् II 16, 2
 दृग्धव I 36, 2
 दृग्धित II 1, 17
 दृग्धिता II 17, 4, IV 16, 4
 दृग्धवत् VII 18, 4, II 74, 4
 दृग्धवत् II 61, 10
 दृग्धवत् III 70, 11
 दृग्धवत् II 102, 6
 दृग्धव I 22, 4
 दृग्ध I 56, 3, II 12, 15, V 56, 3
 दृग्धवत् I 64, 11
 दृग्धवत् II 21, 2
 दृग्धवत् VIII 66, 2
 दृग्धव I 29, 5, VI 47, 31
 दृग्धव I 47, 29, 30
 दृग्ध I 69, 5, 69, 5, 72, 8, 113, 4, 120,

2, 121, 4, 188, 5, II 24, 5, III 31, 21, IV 4, 6, V 45, 1, VI 17, 6, 18, 5, 30, 5, 35, 5, 62, 11, VII 2, 5, 9, 2, 46, 2, 79, 4, IX 45, 3, 64, 3, X 29, 3, 139, 6.
 दृग्ध I 53, 2³, II 2, 7
 दृग्धवत् इति दृग्धवत् VII 65, 3
 दृग्धवत्शोषि I 66, 3
 दृग्धे I 117, 2, 183, 1, IV 13, 1, V 76, 4
 दृग्धेपु VIII 60, 19
 दृग्धेपुत् IV 40, 5
 दृग्धे I 69, 2, 3, 70, 2, 108, 7, 117, 7, III 1, 18, 14, 3, 18, 5, 25, 4, 5, 58, 9, IV 2, 7, 4, 7, 24, 8, 28, 3, V 4, 5, VI 12, 1, VII 7, 4, 12, 1, 16, 8, 42, 4, 60, 5, 70, 2, 92, 3, VIII 19, 27, 87, 2, X 37, 10, 104, 4, 110, 1, 120, 7
 दृग्धे II 101, 3
 दृग्धे IV 21, 6
 दृग्धेपुत् VIII 1, 13
 दृग्धे इव I 39, 5
 दृग्धे VII 1, 11
 दृग्धे I 51, 14, II 38, 5
 दृग्धे VIII 74, 1
 दृग्धे I 91, 19, X 40, 12
 दृग्धे IV 1, 9, 18, 2, 12, VII 1, 11
 दृग्धे I 174, 7, V 29, 10, 32, 8
 दृग्धे इति दृग्धे इति II 155, 3
 दृग्धे I 4, 5, 14, 1, 30, 15, 36, 14, 37, 14, III 2, 6, 16, 4, IV 2, 9, 8, 6, VI 14, 1, 15, 6, 16, 18, 29, 3, VIII 31, 9, IX 65, 3, X 20, 7
 दृग्धे I 36, 6
 दृग्धे VI 51, 4, VII 18, 14, 25
 दृग्धे VI 36, 5
 दृग्धेपुत् IV 40, 2

दुष्यत् I 168, 3
 दुष्यन्नामः IV. 6, 10
 दुष्ये I. 165, 14
 दुष्य V 42, 11, 49, 2, X 14, 1
 दुष्यन्तः III 2, 8, V. 28, 6
 दुष्यन्तः III 13, 3, VI 15, 6, VIII 44, 1
 दुष्यन्ति III 3, 1, VII 82, 5
 दुष्यन्ति I 78, 2, III 51, 3
 दुष्यन्तः I 112, 15, 21.
 दुष्यन्तः I 119, 10 -
 दुष्यन्तः I 167, 6
 दुष्यन्तः III 1, 2, 13
 दुष्यन्ति I 62, 10
 दुष्यन्तः I 165, 14
 दुष्यन्तः X 100, 12
 दुष्यन्तः VIII 102, 2
 दुष्यन्तः VI 16, 46
 दुष्यन्ति VII 20, 6, 22, 4
 दुष्यन्तः III 24, 1, IV 36, 6, VIII 46, 8,
 9, IX 20, 6
 दुष्यन्तः I 64, 14, 79, 8, 119, 10, 139, 82,
 II 2, 10, 26, 1, 34, 7, III 37, 10, V
 15, 3, 35, 1, 7, 38, 2, IX 16, 3, 63,
 11, X 48, 3, 93, 8
 दुष्यन्तः VII 8, 3
 दुष्यन्तः V 86, 2, VIII 103 11, X 44, 6
 दुष्यन्तः VIII 50, 2
 दुष्यन्तः II 21, 2
 दुष्यन्तः VI 1, 1
 दुष्यन्तः IX 19 5, 34, 5, X 76, 6
 दुष्यन्तः VIII 6, 19, 59, 3, IX 80, 4, 85, 9,
 X 107, 4
 दुष्यन्तः X 61, 17
 दुष्यन्तः X 122, 8
 दुष्यन्तः VIII 7 16, X 94 9
 दुष्यन्तः I 117, 21

दुष्यन्तः I. 64, 5, VIII 72, 7, IX 34 3, 65
 15, 80, 5, X 76, 7
 दुष्यन्तः I 64 6, 137, 3², III 36, 7, IV 24,
 9, IX 62, 20, 72, 6, 85, 10, 95, 4,
 X 76, 7
 दुष्यन्तः इति IV 23, 10, VI 70, 2, X 117, 9
 दुष्यन्तः IX 42, 43 107, 5
 दुष्यन्तः II 2, 9, III 58, 1, VIII 100, 11,
 X 65, 6, 149, 4
 दुष्यन्तः III 1, 14, VI 28, 1, VII 41, 7, 43 4
 दुष्यन्तः II 32, 3
 दुष्यन्तः I 164, 27.
 दुष्यन्तः IV-57, 7.
 दुष्यन्तः I 30, 22, 48, 1, 9, 49, 2, V 79,
 2, 3, 8, 9, VI 64, 4, 5, VII 77, 6,
 81, 3, 5, VIII 47, 14, 15, X 127, 8
 दुष्यन्तः IV. 51, 1
 दुष्यन्तः IV 51, 10, 11
 दुष्यन्तः IV 30, 8, 9, X 61, 7
 दुष्यन्तः VI 49, 3, X 70, 6
 दुष्यन्तः I 71, 5
 दुष्यन्तः VI 65, 6
 दुष्यन्तः I 34, 5, 48, 8, 92, 5, 7, 113, 7,
 116, 17, 117, 13, 118, 5, 124, 3, III
 53, 15, 55, 12, IV 43 1, 52, 1, V
 80, 5, 6, VI 63, 5, 65, 1, VII 69, 4,
 75, 4, 78, 4, 79, 3, 81, 1, VIII 101,
 15, IX 1, 6, 113 3, X 27, 11, 39
 12, 40, 5, 72 5, 159, 3
 दुष्यन्तः I 164, 33, III 31, 1², V 42, 13,
 47, 1, VII 67, 2, IX 72, 3, 97, 47,
 X 61, 5
 दुष्यन्तः I 183, 11
 दुष्यन्तः X 17, 1
 दुष्यन्तः II. 18, 8
 दुष्यन्तः II 11, 21, 15, 10, 16, 9, 17, 9,
 18, 9, 19 9, 20, 9
 दुष्यन्तः IV 41, 5

दुहीयन् I 120, 9

दुहुः II 34, 10

दुहुः IX 108, 11.

दुहे IX 89, 2², X. 12, 3

दुहे I. 105, 2, VIII. 14, 3, 31, 4, IX 10, 8, 67, 32, 69, 1, X 60, 11

दुह्यते IX 74, 4

दुह्यते I 134, 6, 164, 7

दुहे III 53, 14, VI 66, 4, VII 101, 1, VIII 9, 19

दुहे I 134, 6, 139, 7, V 69, 2

दृह II 6, 6

दृहः I 36, 5, 44, 2, 9, 58, 1, 72, 7, 74, 4, 105, 4, 161, 4, 173, 3, 188, 1, II 6, 7, 9, 2, III 3, 2, 5, 2, 9, 6, 5, 11, 2, 53, 4, 54, 19, 55, 9, IV 1, 8, 2, 2, 7, 8, 9, 9, 2, V. 11, 4, 26, 6, 43, 8, VI 8, 4, 15, 9, 16, 6, 23, 63, 1, VII 3, 3, 7, 1, 10, 2, 5, 11, 3, 67, 1, VIII 5, 3, 23, 6, 26, 16, 39, 3, 9, 101, 3, X 4, 2, 8, 5, 21, 5, 98, 2, 110, 1, 122, 5, 137, 3, 165, 1, 4

दृह I 12, 1, 8, 36, 3, 4, 44, 3, 11, 60, 1, 161, 3, III 9, 8, 17, 4, IV 7, 4, 11, 8, 1, V 3, 8, 8, 6, 21, 3, VI 15, 8, VII 2, 3, 3, 1, 16, 1, 4, VIII 19, 21, 23, 18, 19, 44, 3, 102, 18, IX 99, 5, X 122, 7, 123, 6

दृहः इव IV 33, 1

दृहः VII 39, 3, VIII 44, 20

दृहा VII 91, 2

दृहाः इव II 39, 1, X 106, 2

दृहान् V 83, 3

दृहाय X 109, 3

दृहान् X 47, 7

दृही X 108, 2, 3

दृही X 14, 12

दृह्य I 12, 4, 44, 12, 71, 4, 74, 7, 161, 1, IV 8, 4, 9, 6, VII 9, 5, VIII 39, 1, IX 45, 2, X. 91, 11, 115, 1

दृह्यानि IV. 7, 8

दृह्या VI. 58, 3

दृह्याम VII 11, 2, VIII 103, 13, X 70, 3

दृहुयन् III. 3, 1

दृहोन् VII 21, 4, X. 26, 7

दृहक X 58, 1

दृहके I 22, 4, IX 67, 21, 78, 5

दृह I 29, 6, 42, 3, VII 20, 7, VIII 30, 3, X 16, 9, 42, 7, 51, 6, 97, 21, 108, 11, 111, 8

दृहान् I 27, 3, 31, 16, 129, 9, II 27, 13, III 33, 9, 10, 59, 2, IV. 20, 1, V 1, 10, 83, 3, VI 12, 1, 38, 2, 47, 29, VII 33, 1, 2, VIII 5, 1, 27, 9, 45, 17, IX 91, 4

दृहे I 24, 9, 79, 11, 94, 7, 9, 132, 6, II 11, 8, 23, 9, III 9, 2, 30, 2, IV 4, 3, 23, 7, V 7, 4, VII 77, 4, VIII 86, 4, IX 19, 7, X 49, 6, 55, 1, 108, 1

दृहेषते इति दृहेषते I 185, 7, III 54, 7.

दृहेः चर्च VII 63, 4

दृहेः चादिश I 139, 10

दृहेः चाधी VI 9, 6

दृहेः उपच VII 21, 2

दृहेः दुर्ग I 166, 11, V 59, 2

दृहेः दुर्ग II 1, 1

दृहेः दुर्गा VI 10, 4

दृहेः दुर्गे X 37, 1

दृहेः धा I 65, 5

दृही X 142, 8

दृहीयाः इव X 134, 5

दृहयति VII 104, 9

दृहन् II 17, 5

दृहन् X 101, 8

दृष्ट V 45, 2
 दृष्टि III 39, 4
 दृष्टिः I. 51, 11, VII 99, 5
 दृष्टिनि II. 15, 8, 17, 1, VII 18, 13, VIII 14, 9
 दृष्टे इति VI 67, 6
 दृष्टे I 6, 7.
 दृष्टिः IV. 45, 1; VII 89, 2, VIII 5, 19
 दृष्टि I 191, 10, IV. 45, 3, V 83, 7, VII 103, 2, IX. 1, 8.
 दृष्टे इव VI 48, 18
 दृष्ट IV 1, 15
 दृष्टी II 14, 3
 दृष्ट VI 67, 6, VIII 24, 10
 दृष्ट I 72, 8, III 30, 5, 32, 16, IV 1, 15, 17, 10, VI. 30, 5, 31, 2, X 143, 2
 दृष्टम् I 63, 5, VI. 62, 11, VII 79, 4
 दृष्टा I 33, 12, 64, 3, 71, 2, 127, 4, II 24, 3, III 45, 2, IV 19, 4, 23, 9, 31, 2, V 39, 3, 84, 3, 86, 1, VI. 17, 6, 22, 6, VII 27, 2, VIII 21, 16, 40, 1, 45, 13, IX 34, 1, 91, 4, X 48, 6, 121, 5
 दृष्टा I 61, 14, VI 20, 7, 32, 3, 43, 3
 दृष्टानि I 168, 4, VI 17, 5, 30, 3, 45, 9, VII 75, 7, VIII 14, 9, X 138, 3
 दृष्टा V 19, 2
 दृष्टास I 63, 1
 दृष्टे VIII 103, 5
 दृष्टा VI 3, 3
 दृष्ट VII 104, 24, VIII 33, 19
 दृष्टे II 24, 8, V 80, 5, VI 9, 5, 44, 8, VII 35, 5, 88, 2, IX 91, 6, X 14, 12
 दृष्टान X. 45, 8
 दृष्टानि II 10, 4
 दृष्टाना I 92, 12
 दृष्टि V 51, 12
 दृष्टी I 27, 10

दृष्टीका X. 108, 3
 दृष्टीके I 66, 5, 69, 5, IV. 41, 6, X. 92, 7
 दृष्टे I 23, 21, 50, 1, 5, 51, 4, 52, 8, 112, 5; 123, 11, 124, 6, IV 11, 1, VI 29, 3, VII 15, 5, 81, 4, VIII 49, 8, 94, 2, IX 48, 4, 61, 18, 64, 30, 102, 6, X 5, 5, 60, 5, 136, 1, 170, 3
 दृष्टेय X 88, 7
 दृष्टेय I 24, 1, 2
 दृष्टेय X 146, 3
 दृष्टेय IV 2, 12
 दृष्टेयता III 23, 4
 दृष्ट VIII 72, 4
 दृष्टेय VII 104, 22
 दृष्टेय II 23, 14
 दृष्टा X 34, 11
 दृष्ट III 30, 15, X 100, 1
 दृष्ट VIII 24, 10
 दृष्ट VIII 80, 7
 दे V 41, 1
 देविता. VIII 102, 13
 देविता VIII 20, 6
 देविता VIII 74, 15
 देविता V 31, 3
 देव I 147, 3, X 89, 5
 देवा VIII 1, 5
 देव I 13, 11, II 3, 4, III 4, 9, 7, 9, 14, 7, 20, 3, V 43, 3, VI 3, 1, 47, 28, VII 99, 2, X 70, 9
 देव I 12, 8, 14, 12, 24, 3, 25, 1, 31, 12, 35, 11, 42, 1, 44, 11, 50, 8, 63, 8, 68, 2, 74, 9, 91, 14, 23, 94, 7, 16, 114, 10, 169, 8, 173, 13, 189, 1, 3, 6, 190, 5, II 1, 4, 11, 15, 2, 6, 11, 13, 33, 15, III 4, 1, 6, 6, 15, 6, 43, 3, 57, 6, 62, 7, IV 2, 11, 13, 4, 47, 1, V 2, 11, 3, 4, 5, 8, 6, 4, 15, 5, 17, 1, 26, 1, 33, 3, 50, 2, 5, 81, 4,

5, 82, 4, 5, 85, 8, VI 2, 11, 13, 2, 4, 16, 3, 12, 32, 43, 18, 14, 39, 1; 48, 7, 71, 6, VII 1, 20, 25, 14, 2, 15, 7, 13, 30, 1, 4, 66, 9, 89, 5, 92, 1, 99, 1, VIII 1, 23, 12, 15, 19, 17, 23, 18, 26, 25, 42, 3, 44, 11, 48, 9, 60, 19, 61, 6, 65, 4, 75, 2, 10, 84, 4, 101, 11, 12, 102, 1, 16, IX 63, 22, 64, 1, 67, 25, 26, 30², 96, 3, 16, 97, 18, 27, 42, 48, 50, 98, 4, 107, 4, 108, 9, X 7, 1², 6², 15, 12, 23, 7, 26, 4, 45, 9, 70, 4, 85, 5, 93, 9

देवऽस्यवी III 29, 8, IX 24, 7, 28, 6, 61, 19, 64, 11, 105, 2

देवऽस्यव्य IX 97, 26, X 78, 1

देवऽस्यव्य IX 74, 5, 104, 2, X 36, 8, 76, 4

देवऽस्यव्य X 98, 5, 7, 8

देवऽस्यव्यपिता X 98, 6

देवऽस्यव्ये X 98, 2, 4

देवऽस्यव्य X 64, 3

देवऽस्यव्ये VII 1, 22

देवऽस्यव्य X 136, 5

देव I 1, 5, 19, 2, 31, 1, 9, 32, 12, 35, 2, 3, 8, 10, 36, 13, 58, 3, 68, 1, 71, 5, 73, 2, 3, 84, 19, 94, 13, 105, 14, 106, 7, 123, 3, 124, 1, 127, 1, 128, 3, 129, 11, 136, 4, 138, 1, 142, 3, 11, 157, 1, 160, 1, 186, 1, 188, 1, 190, 8, II 1, 7, 3, 1, 4, 1, 12, 1, 19, 5, 20, 6, 22, 1-3, 24, 11, 28, 1, 31, 4, 38, 1, 2, 4, III 3, 9, 5, 6, 20, 4, 27, 7, 33, 6, 54, 12, 55, 19, IV 1, 9, 2, 1, 10, 5, 2, 8, 3, 11, 6, 13, 1, 2, 14, 1, 15, 1, 18, 12, 22, 3, 23, 4, 5, 30, 24², 43, 1, 53, 1, 3, 4, 6, 7, 54, 1, 58, 3, V 1, 2, 3, 8, 8, 4, 12, 3, 42, 3, 5, 45, 1, 81, 3, 82, 8, VI 11, 2, 14, 5, 15, 6², 22, 11, 30, 4, 44, 22, 48, 21, 50, 8, 13, 56, 1, 58, 2, 73, 3, VII 6, 7, 10, 2, 15, 12, 16, 11², 35, 6, 10,

13, 38, 3, 40, 1, 45, 1, 3, 63, 1, 3, 64, 3, 66, 14, 76, 1, 86, 7, 100, 3, 101, 2, VIII 1, 22, 11, 1, 12, 6, 14, 4, 19, 24², 39, 7, 86, 5, 92, 6, 93, 11, 96, 2, IX 3, 1-3, 5, 6, 9, 5, 4, 6, 7, 28, 3, 37, 6, 42, 2, 54, 3, 63, 13, 64, 9, 65, 2, 68, 2, 71, 6, 81, 5, 87, 2, 95, 2, 97, 1, 7, 11, 12, 48, 98, 9, 99, 7, 103, 6, 107, 15, 16, 108, 8, 110, 6, X 2, 2, 10, 5, 12, 1, 2, 8, 17, 4, 13, 22, 4, 5, 27, 18, 31, 4, 48, 11, 49, 10, 51, 1, 2, 66, 3, 70, 10, 81, 3, 83, 2, 87, 18, 88, 14, 92, 11, 98, 2, 100, 3, 9, 104, 9, 110, 1, 10, 121, 8, 124, 2, 150, 4, 158, 3, 168, 2, 4, 173, 5, 174, 3, 175, 1, 176, 4

देवऽस्यव्य X 34, 8

देवऽस्यव्य V 42, 16

देवऽस्यव्य VII 18, 20

देवऽस्यव्ये XI 130, 1

देवऽस्यव्य II 3, 9, III 4, 9, IV 25, 1, X 42, 9, 160, 3

देवऽस्यव्य X 85, 44

देवऽस्यव्ये X 97, 16

देवऽस्यव्य III 33, 4, VII 4, 5, VIII 19, 6

देवऽस्यव्य VII 97, 3

देवऽस्यव्ये V 64, 7

देवऽस्यव्य X 63, 16

देवऽस्यव्य I 53, 11, V 45, 11, VI 68, 7, VII 35, 13, 64, 3, 101, 5, VIII 46, 32

देवऽस्यव्य IX 67, 27

देवऽस्यव्य I 164, 15, III 53, 9

देवऽस्यव्य I 162, 1

देवऽस्यव्य IX 97, 29

देवऽस्यव्य X 37, 1

देवऽस्यव्य VII 23, 2

देवऽस्यव्य X 88, 4

देवऽस्यव्य IV 26, 4, X 70, 4

देवसंभार I. 77. 1.

देवसंभारः V 45, 4

देवसंभारः III 53, 9, IV. 11, 4, VII 84, 3, VIII 31, 3

देवसंभारः VII 25, 5; X. 178, 1.

देवसंभारः X 145, 2

देवसंभारः IV. 22, 3, X. 3, 6, 70, 2

देवसंभारः II 24, 3.

देवसंभारः X 24, 6

देवसंभारः I 22, 5, 55, 3; 100, 15, 165, 9, IV 44, 2, 58, 10, VI 4, 7; 70, 5, VII 1, 23; 85, 3, VIII 3, 14, X 49, 2

देवसंभारः I 127, 9², III. 26, 2, VIII. 3, 5, 60, 10, 62, 8; 103, 1, IX 15, 2, 17, 7; 65, 27, X 141, 6

देवसंभारः I 34, 5, 58, 1, 95, 8, 128, 2, III 19, 1, IV 6, 1, V 29, 1, VI 4, 1, 68, 2, VII 2, 5, 38, 7, 43, 3

देवसंभारः VIII 74, 3, X 8, 2

देवसंभारः I 141, 10, III 19, 2, 4, IV 6, 3, 9, VII 1, 18, 39, 1

देवसंभारः IX. 96, 3, 97, 19, 27

देवसंभारः X 98, 1.

देवसंभारः I 37, 4

देवसंभारः I 50, 10, 93, 9, 105, 10, 128, 6, 182, 5, III 1, 22, 8, 7, V 20, 1, 61, 7, 65, 1, VII 23, 5, 34, 9, 52, 1, 60, 1, VIII 19, 1, 3, 34, 8, 103, 5, X 15, 9, 30, 1, 73, 7, 110, 2, 188, 3

देवसंभारः I 68, 2, 115, 4, 136, 1, 151, 9, III 60, 2, X 157, 4

देवसंभारः I 69, 3

देवसंभारः I 93, 8, 163, 12

देवसंभारः III 6, 1

देवसंभारः I 152, 2, II 23, 8, VI 61, 3

देवसंभारः X 43, 5

देवसंभारः I 61, 8, V 46, 8

देवसंभारः IX 97, 27, X 16, 8

देवसंभारः I 161, 5, IV 35, 5

देवसंभारः X 53, 9

देवसंभारः X 62, 4.

देवसंभारः इति देवसंभारः I 106, 3, 159, 1, 185, 4, IV. 56, 2, VI 17, 7, VII 53, 1, X 11, 9

देवसंभारः IX. 105, 5

देवसंभारः I. 75, 1

देवसंभारः IX 104, 5

देवसंभारः I 162, 18

देवसंभारः I 73, 10, IV 1, 10, X 45, 9

देवसंभारः I 1, 1, 12, 7, 15, 7, 25, 14, 35, 1, 50, 1, 10, 59, 2, 123, 10, 128, 2, 138, 2, 144, 5, 164, 18, II 13, 5, 22, 1-3, 38, 9, III 9, 1, 8, 10, 1, 20, 5, 26, 1, 62, 12, IV 1, 1², 11, 5, V 9, 1, 14, 2, 3, 21, 3, 4, 22, 2, 3, 25, 1, 41, 6, 42, 11, 49, 1, 2, VI 15, 4, 16, 7, 41, 46, 44, 16, 49, 9, 55, 6, VII 3, 1, 7, 1, 16, 2, 21, 1, 90, 3, VIII 11, 6, 18, 20, 19, 1, 3, 31, 14, 44, 15, 89, 1, IX 11, 2, 68, 1, X 14, 7, 16, 10, 70, 5, 86, 1, 110, 9, 115, 3, 122, 4, 128, 7, 130, 3, 176, 2

देवसंभारः IX 84, 1, 107, 3

देवसंभारः X 30, 7

देवसंभारः X 135, 7

देवसंभारः X 107, 10

देवसंभारः I 26, 6, VII 79, 5, VIII 12, 19, 27, 13²

देवसंभारः I 114, 3, V 21, 4, VIII 71, 12, X 66, 7

देवसंभारः X 30, 11, 15, 70, 1, 107, 3

देवसंभारः VII 3, 9

देवसंभारः I 121, 1, 190, 2, V 1, 4, IX 97, 46

देवसंभारः I 36, 1

देवसंभारः I 15, 12, VII 18, 1

देवसंभारः III 5, 1, X 69, 8

देवसंभारः X 69, 7

देवस्यन् II 26, 1, X 46, 10
 देवस्यन् I 6, 6, 40, 1, 115, 2, 139, 3,
 173 4, III 6, 1, 8, 1, 4, 6, IV 2,
 17, 11, 5 44, 5 VI 1, 2, 7, VII 2,
 5, 43, 1, 47, 1, 2 69, 6, 73, 1, 92,
 2, VIII 9 19 IX 74, 8, X 13, 2,
 17, 7 91, 9
 देवस्यन् I 40, 7 41, 8 VII 69, 4
 देवस्यन् I 77, 3, III 6, 3, VII 10, 3,
 18 3, 69 2, X 30, 15
 देवस्यन् I 154, 5, VII 97, 1, VIII 103, 7
 देवस्यन् I 168, 1, 177, 4, III 8, 5, V 76, 1
 77 2, VII 68, 4
 देवस्यन् I 162, 4, X 181, 3
 देवस्यन् VII 76, 2
 देवस्यन् X 18, 1
 देवस्यन् I 72, 7, X 51, 5, 98, 11
 देवस्यन् X 51, 2
 देवस्यन् I 183, 6, 184, 6, IV 37, 1, V
 43 6, VII 38, 8
 देवस्यन् VII 10, 2
 देवस्यन् IX 11, 2
 देवस्यन् IV 2, 7 V 48, 2, VI 3 1, VIII
 12, 11, IX 6, 1, 17, 3 37, 1, 43, 5,
 56, 1, 97, 4, 106, 14, 108, 9, X 32,
 5, 51, 5, 176, 3
 देवस्यन् VII 67, 8
 देवस्यन् VII 93 5
 देवस्यन् I 83 2, IV 9 1 V 34 5 VI
 28 2
 देवस्यन् IX 96, 24
 देवस्यन् VII 43 2
 देवस्यन् इति देवस्यो VIII 31 16
 देवस्यन् VII 61, 1
 देवस्यो X 106, 3
 देवस्यो X 40, 2
 देवस्यन् XII 18, 22, XIII 31, 15
 देवस्यन् VI 47, 10, X 47, 3

देवस्यदे X 15, 10
 देवस्यन्तः III 23, 2, IX 96, 9
 देवस्यन्तः VI 29, 4
 देवस्यन्तः IX 62, 5
 देवस्यन्तः IV 3, 15
 देवस्यन्तः III 20, 2
 देवस्यन्तः IV 26, 6, X 61, 26
 देवस्यन्तः III 27, 14
 देवस्यन्तः IX 2, 1, 36, 2
 देवस्यन्तः I 36, 9, IX 25 3, 28, 3, 49,
 3, 63, 16, 64, 12, 107, 7
 देवस्यन्तः I 12, 9, II 23, 7, III 21, 2,
 VI 15, 18, 16, 7, 41, 68, 10, IX 6,
 6, 13, 2, 3, 20, 1, 45, 1, 46, 1, 54,
 4, 64, 15, 65, 18, 67, 17, 70, 9, 106,
 7, 107, 12, X 35 14, 66, 12
 देवस्यन्तः VIII 54, 6
 देवस्यन्तः I 113, 12, VII 67, 6, 84, 5,
 VIII 68 13, IX 89, 7, 97, 21, X
 53 3
 देवस्यन्तः X 6, 3
 देवस्यन्तः III 17, 5, V 42, 10, VII 19, 4,
 IX 96, 14, 97, 2, 33
 देवस्यन्तः V 22, 2
 देवस्यन्तः I 142, 5
 देवस्यन्तः III 4, 4
 देवस्यन्तः III 21, 5
 देवस्यन्तः VI 59, 1
 देवस्यन्तः इति देवस्यन्तः I 113, 3
 देवस्यन्तः III 23, 3
 देवस्यन्तः III 23 2
 देवस्यन्तः X 98, 7
 देवस्यन्तः IX 62, 21
 देवस्यन्तः X 98, 5
 देवस्यन्तः X 103, 8
 देवस्यन्तः V 50, 5
 देवस्यन्तः I 20, 6, 24, 1, 2, 128, 7, 141, 1,

144, 2, 159, 5, II 7, 2, 22, 4, 38, 7, 10, III 14, 6, 19, 4, 27, 3, 59, 6, 62, 10, 11, IV 1, 4, 6², 7, 2, 19, 7, 2, 17, 5, 53, 1, 55, 5, V 3, 10, 13, 2, 50, 1, 81, 1, 3, 82, 1, 6, 85, 6, VI 1, 4, 48, 20, 71, 2, VII 1, 22, 4, 3, 38, 4, 6, 40, 5, 52, 3, 82, 10, 97, 8, VIII 2, 7, 19, 28, 31, 12, 51, 7, 71, 8, 92, 6, 102, 15, IX 69, 4, 70, 2, 97, 11, X 12, 3, 22, 4, 55, 5, 64, 7, 79, 4

देवस्य देवस्य X 1, 5, 136, 4

देवस्य हिं I 89, 8, IV 37, 3, V 42, 2, 4, VI 17, 15, VII 66, 16

देवस्य हिं VII 103, 9

देवस्य हूतमः III 13, 6

देवस्य हूतमान् VIII 75, 1

देवस्य हूतयः X 44, 6

देवस्य हूति VI 38, 2, 65, 5, X 18, 3, 128, 3

देवस्य हूतिभिः I 12, 12, VII 14, 1, VIII 53, 7, IX 68, 7

देवस्य हूति VII 14, 3, X 53, 3

देवस्य हूतिषु VII 83, 7

देवस्य हूतौ VI 52, 4, 73, 2

देवस्य हूत्या X 63, 11

देवस्य हूत्यै VIII 39, 4

देवस्य हूये VII 85, 2

देवस्य हूयेन VII 60, 8, X 37, 12, 100, 7

देवा I 22, 2, 23, 2, 46, 2, 92, 18, 184, 3, V 68, 2, 74, 2, VI 59, 3, VIII 22, 3, 25, 1, 26, 8, IX 5, 7

देवा III 25, 4, 53, 1, V 67, 1, VI 68, 6, 8, VII 60, 12, 67, 5, 74, 4, 82, 7, VIII 9, 6, 57, 1, X 24, 6

देवा I 23, 19, II 29, 1, IV 37, 1, V 45, 2, VIII 47, 6, 67, 9, 17, 83, 6, IX 68, 10, X 64, 12, 101, 9, 137, 1², 165, 1

देवा I 11, 5, 22, 16, 23, 24, 31, 11, 36

5, 40, 3, 5, 45, 2, 65, 2, 80, 15, 84, 18, 89, 1, 2, 7, 10, 94, 3, 96, 1-7, 100, 15, 107, 2, 116, 17, 122, 3, 14, 135, 1, 147, 1, 161, 2, 163, 8, 9, 164, 39, 50², 167, 4, 169, 5, 174, 1, 179, 3, 186, 2, 8, 190, 1, II 1, 13, 14, 2, 3, 13, 5, 23, 2, 19, 24, 16, 27, 4, 10, 35, 15, 40, 1, 41, 21, III 4, 11, 6, 7, 8, 7, 7, 8, 8, 9, 9, 9, 11, 4, 17, 4, 19, 5, 20, 1, 32, 8, 49, 1, 51, 8, 54, 2, 55, 2, 18, 56, 8, 57, 2, IV 1, 18, 2, 17, 7, 7, 17, 19, 18, 1, 11, 19, 2, 33, 9, 11, 42, 1, 10, 50, 9, V 3, 1, 4, 8, 6, 29, 5, 8, 30, 5, 31, 8, 51, 13², 69, 4, 81, 3, VI 7, 1, 2, 4, 9, 5, 7, 17, 8, 18, 14, 15, 50, 14, 52, 10, 14, 15, 75, 18, 19, VII 2, 2, 11, 4, 16, 12, 21, 7, 33, 11, 35, 11, 39, 3, 4, 49, 4, 50, 3, 51, 3, 52, 3, 66, 2, 83, 7, 91, 1, VIII 2, 18, 12, 25, 19, 21, 28, 4, 41, 7, 48, 1, 57, 2, 62, 7, 63, 12, 69, 11, 81, 3, 89, 2, 94, 2, 96, 7, 98, 3, 100, 1, 11, IX 14, 3, 39, 1, 51, 3, 61, 13, 62, 20, 81, 5, 92, 4, 109, 2, 114, 3, X 12, 3, 7, 8, 14, 3, 16, 8, 19, 7, 20, 6, 24, 5², 28, 7, 35, 13, 36, 13, 37, 5, 46, 9, 10, 51, 4, 52, 2, 3², 53, 4, 55, 7, 56, 4, 61, 7, 14, 19, 62, 11, 63, 1, 65, 4, 14, 66, 6, 69, 9, 72, 5, 73, 8, 74, 2, 82, 5, 85, 14, 31, 36, 47, 87, 15, 88, 1, 2, 7, 8, 11-13, 90, 6, 7, 15, 16², 92, 10, 95, 7, 18, 109, 4, 6, 110, 11, 112, 6, 114, 1, 3, 116, 9, 117, 1, 121, 2, 122, 2, 7, 125, 3, 128, 2, 3, 7, 129, 6, 130, 3, 137, 5, 141, 2, 151, 3, 4, 157, 1, 4², 191, 2

देवा I 27, 13, 40, 6, 89, 8, 9, 94, 8, 105, 3, 5, 16, 106, 2, 110, 7, 115, 6, 139, 7, 171, 2, 185, 9, II 3, 4, 28, 3, 29, 2, 4-6, III 54, 17, 21, IV 34,

१, ६८, ४, VII १७, ६, ३२, ९, ४३, ३, ८१, २, VIII १२, २२, १३, १८, १९, १, २३, १८, २७, १४, २८, १, २९, ७, ८४, २, ९३, १४, ९७, ९, १०२, १७, IX १३, ५, १८, ३, ४९, ४, ६५, २४, ७८, ४, १०१, ५, १०२, ५, १०६, ८, १०९, १५, १, ६, ७, २८, ८, ३३, १, ४८, ३, ५३, ७, १०, ६३, ४, ६५, १३, ६६, ९, ११, ७०, ६, ८८, ९, १०, ९३, ७, ११३, ८, १३६, २

देवता I ३, ७, १३९, ११, II ३१, २, ४१, १३, IV ३६, ५, V ४१, १७, VII ४८, ४, VIII २९, ९, ३०, ४, X ३५, १४, ६१, २७, ६३, ६, ८, ६४, ११, ६६, १४, १०७, ११, १२८, ४, ५

देवि VII ७५, २, VIII, २७, ५

देवि I ४८, १, १५, १२३, ३, १०, १२४, १२, II, ३२, ६, ४१, १७, III ६१, १, २, V ६१, १७, VI ५१, ५, ६, ६४, २, VII ७७, ५, ८१, ४, VIII ९, १६, १७, १८, ४, ६७, १०, X १७, ८

देविः II ४१, १६

देवी I ४०, ३, ४८, ३, ५६, ४, ९२, ९, १०, १०६, ७, १०९, ४, ११३, १३, १४, II ३, ८, ४०, ६, IV १४, ३, ३४, १, ५१, ११, V ३२, १०, ४१, १८, ४३, ११, ५१, ११, ८०, ३, VI ५०, ५, ६१, ४, ६४, ५, VII ३४, १, ३७, ७, ४०, २, ४, ७८, २, ७९, ३, ९०, ३, VIII २५, १०, IX ५८, २, X ११, ८, ५९, ७, ७०, ८, १२७, १-३, १३४, १, १४१, २

देवी देवि I १०६, ३, १०९, १, II ३१, ५, III २५, ३, IV ५६, २, V ३२, ९, VI ४४, ५, VII ९७, ८, VIII ९३, १२, १, ६४, १४, ७०, ६

देवी देवि IV, ५५, ६, IX ९८, ९

देवी: V ५, ५, १, ११०, ५, १२८, ५

देवी I १३, ६, ९, २२, ११, २३, १८, ८३, २, १४२, ६, १५३, ४, १७३, ८, II ३, ५, ८, ३५, ५, III ४, ८, ७, २, ३२, ६, ३४, ८, ५६, ४, IV ३, १२, ५, १३, २२, ७, ५१, ८, V ४६, ८, VI ४७, ३, ४९, १, ५०, ४, ७२, ३, ८५, ३, IX ५, ५, ८, ९, ६, ६९, ४

X, ९, ४, १७, १०, ३०, ६, ६४, ९, १०४, ८, १०९, १, ११०, ८

देवी I १२४, १३, IV ५१, ४, ५, १०, V ४६, ७, VIII ८०, १०, १, ७०, ८, ९७, ४

देवी I ८८, ४, ११५, २, III १८, ३, २०, ५, ६१, ५, IV, ४३, १, ५५, ३, V ४३, ६, ६९, ३, ८०, १, VI ५०, १, VII ३४, ९, ४४, २, ८५, १, VIII, १००, ११, १०१, १६, X १०१, ९

देवेषु X ८५, ४६

देवे VII १०४, १८

देवता I ९१, २३

देवि. I १, ५, १४, १, २, ३४, ११, १२७, ११, १५९, १, १७९, २, II २०, ८, ३६, ३, III ३, २, ६, १०, ४, १३, १, १५, ६, २४, ४, ४०, ३, ४६, ३, ४७, ३, ५३, १०, IV ४६, ६, ५६, २, V २६, ४, ५१, १, ३, ८, VI ११, ६, १६, १, २०, २, २५, ८, ५०, १३, ६७, १०, VII १४, ३, ३४, १५, ७२, २, ७५, ७, VIII १८, ४, २६, ८, ३८, ७, ७१, ३, IX ९३, ४, ९७, १, १, ६, २, ६४, १०, ८२, ५, ८८, ३, ९२, ६, ९८, ६, ९९, १०, १००, १, ११३, २, १२५, ५

देवि I १३, ११, ५९, ५, ७४, ९, १३९, ७, १४२, ६, १६२, ४, ११, १८७, ११, १८८, १०, II ३, १०, ३८, १, III ९, ५, ६, ३४, ७, IV ५४, २, V ५, ११, VI ४४, ७, ५१, ८, VII ९८, ३, VIII १०१, १६, IX ३, ९, ८, ५, ११, ७, २३, ६, २५, १, २८, २, ४२, २, ६२, २०, २१, ६५, २, ३, ६७, २८, ८०, ४, ८६, ३०, ९९, ७, १००, ६, १०३, ६, १०५, ३, १०६, ६, १०७, २३, १०९, ५, १२, २१, १, १३, ४, १६, ९, ११, १७, ३, ५१, ७, ६५, ६, ७०, २, ८५, १७, १९, ९७, १, १०४, ८, ११०, ४, ५, ११८, ५, ११९, १३, १५०, १, १८०, ३

देवेषु I १, ४, १३, २, १५, ८, १८, ८, २०, ८, २७, ४, ३१, ९, ३६, १२, १४, ७१, ७, ७३, ५, ९१, १, १०२, ९, १०५, १३, १४, ११३, ९, १२५, ५, १२७, ८, १३५, २, १३६, ४, १३९, ९, १४२, ३, ९, ११, १६२, ८, ९, १४, १६, १७९, ६, १८६, ११, II ४१, १८, २०, III

16, 4¹, 28, 5, 53, 15, 54, 11, 57, 5,
59, 9, IV 2, 1, 10, 8, 15, 1, 2, 18,
13, 31, 15, 36, 3, 4, 54, 3, V 4, 3,
8, 14, 1, 25, 4, 68, 2, 3, VI 15, 6,
18, 35, 1, 45, 6, VII 2, 7, 7, 1, 9, 1,
11, 5, VIII 10, 3, 25, 1, 27, 3, 29,
2, 3, 31, 9, 32, 28, 39, 3, 7¹, 10,
60, 15, 63, 1, 65, 12, 102, 9, IX 5,
4, 44, 3, 5, 45, 4, 67, 13, 94, 3,
107, 18, X 11, 8, 14, 14, 56, 4, 57,
1, 62, 6, 64, 2, 79, 6, 86, 12, 98,
11, 101, 4, 121, 8, 144, 6, 155, 5,
169, 3

देवे I 12, 4, 31, 8, 44, 13, 76, 4, 90, 1,
106, 7, 161, 2, 169, 8, 173, 12, 188,
1, III 1, 15, 4, 8, 11, IV 11, 2, V
11, 2, 29, 9, VI 15, 16, 47, 29, 48,
19, VII 11, 1, 2, 39, 6, VIII 35, 3,
IX 25, 3, 97, 6, X 15, 10, 98, 8,
109, 7, 113, 1, 135, 1, 169, 4

देवी VI 59, 5

देवी II 40, 2, IV 41, 2, V 38, 3, 66, 1,
68, 4, 86, 5², VI 60, 14, VIII 25, 4,
X 93, 6, 132, 1, 184, 2

देवी I 152, 7, IV 15, 9, 10, V 74, 1,
VII 70, 4, VIII 35, 4, 24

देव्य I 140, 7

देव्य IV 36, 1

देव्या IX 70, 3

देव्या I 53, 5, VIII 9, 16, 23, 5, 27, 13,
X 176, 2

देव्या IV 1, 17.

देव्या II 41, 17

देवी VI 75, 15

देव्या X 85, 15, 114, 2

देव्या X 85, 47

देव, VIII 66, 6

देव्य II 9, 4 VI 63, 8, VII 20, 7, 32,
21, 37, 3, 58, 4

देव्या III 30, 19

देव्यो IV. 20, 10

देव्यो: VII. 93, 4

देहं VII 50, 2.

देहि VIII 100, 12, X 98, 4

देहि III 14, 6, IV 32, 20, VIII. 43, 15,
71, 3, X 14, 11, 19, 6, 85, 29, 186, 3

देव्य VI 47, 2, VII. 6, 5

देव्यः उदात्तः VIII 103, 2

देव्यः उदात्तः III. 23, 3

देव्यः उदात्तः VI. 27, 7.

देव्यः उदात्तः IV 15, 4

देव्यो III 38, 9, X 107, 3

देव्यो IX 103, 5

देव्योना III 20, 4, 34, 2

देव्यो X 63, 10

देव्य. I 27, 12, 156, 5, II 3, 10, VI 50,
12, VII 8, 4, 97, 3, IX 111, 3, X
57, 5

देव्य I 31, 17; 44, 6, 45, 9, 10, 114, 4,
II 5, 2, 30, 11, IV 42, 6, V 13, 3,
VI 16, 6, 52, 12, VII 44, 5, VIII
44, 9, 61, 16, IX. 71, 8, 80, 5,
83, 5, 84, 1, 3; 86, 42, X 53, 6, 63,
9, 100, 6, 140, 6

देव्यस्य I 35, 5, II 33, 7, 38, 6, IV 21,
10, 54, 4, V 57, 7, VI 38, 1, VII
58, 1, VIII 48, 2, X 92, 3

देव्या I 13, 8, 142, 8, 188, 7, II. 3, 7,
III 4, 7, V. 5, 7, VI 48, 10, VII 97,
2, VIII 18, 8, IX. 5, 7, 108, 3, X
65, 10

देव्या X 2, 1, 128, 3, 130, 7

देव्यानि I 70, 1, 92, 12, 124, 2, IV 4, 5,
V 41, 14, VII 4, 1, 75, 3

देव्याणाः X 87, 19

देव्ये IV 54, 3, VII 89, 5

देव्ये II 35, 8, III 8, 1, IV 1, 15, 34,
8, VII 33, 11, 53, 2, 82, 8, X 87,
12, 108, 9

देो V 61, 5

दोष V. 15, 5.

दोषतः I. 80, 5; II. 21, 4; VIII. 6, 6, X. 119, 2; 171, 2.

दोषवृत्ति II. 4, 4.

दोषुचत् IX. 15, 4, X. 23, 1.

दोषलं X. 163, 2.

दोषा I. 104, 1; II. 8, 3; IV. 2, 8; 11, 6, V. 32, 11; VI. 5, 2; 39, 3; VII. 1, 6; 3, 5, VIII. 22, 14; 25, 21, X. 40, 2, 4

दोषाः I. 34, 3; 179, 1.

दोषां IV. 12, 2; V. 5, 6; X. 39, 1.

दोषांशपलाः I. 1, 7; IV. 4, 9; VII. 15, 15.

दोहत् I. 164, 26.

दोहते IX. 18, 5; 86, 18, X. 133, 7.

दोहते I. 134, 4; VIII. 93, 3

दोहतां VIII. 12, 32.

दोहताः I. 144, 2.

दोहता X. 11, 1.

दोहते I. 141, 2; VI. 45, 7; 66, 1, 5.

दोहते V. 44, 1.

दोहते X. 42, 2.

दोहते IV. 42, 8.

दोषि I. 39, 4, III. 27, 12, V. 6, 4, VI. 52, 13, VII. 31, 9, VIII. 6, 40, 43, 4, 44, 29, IX. 26, 3, 27, 5, X. 94, 5, 138, 6.

दोषिदोषि I. 4, 1; 25, 1.

दोषी इति IV. 56, 5.

दोषी I. 30, 19, 31, 4, 32, 4, 33, 14, 35, 7, 9, 30, 7, 51, 9, 52, 11, 67, 3, 96, 2, 121, 2, 3, 127, 2, 141, 8, 154, 4, 164, 11, 173, 6; 174, 3, 180, 10, II. 11, 5; 15, 12, 2, 12, 15, 2, 17, 2; 5; III. 30, 9, 11, 32, 8, 34, 8; 38, 2, 44, 3, 59, 1, IV. 6, 2, 22, 3, 33, 1, 36, 1; 43, 5; 52, 7, V. 29, 6, 46, 3, 57, 3, 62, 3, 63, 3, 6, 85, 4, VI. 17, 7, 30, 5, 47, 5, 29, 48, 21, 51, 8, 64, 2, 67, 6, 72, 2, VII. 3, 3, 24, 5;

VIII. 14, 14; 41, 10; 42, 1; 72, 18, 89, 5; IX. 85, 9; 86, 29; 96, 3; 97, 13; 100, 9; X. 3, 5; 16, 3; 45, 7; 55, 1; 63, 10; 65, 7; 67, 10; 68, 11, 74, 2; 81, 2; 6; 88, 3; 89, 4; 92, 1, 94, 12, 111, 5; 119, 8; 121, 1; 125, 7; 149, 1; 153, 3.

दोषश्च IV. 7, 3; 31, 15; VII. 33, 5; VIII. 41, 8.

दोषाः I. 35, 6, 52, 1; 151, 9; II. 34, 2; III. 32, 9; 51, 5; IV. 16, 19; 57, 3; V. 41, 14; 53, 5, VI. 4, 3; 24, 7; 38, 4; VII. 87, 5; 88, 4; 101, 4; VIII. 6, 15, 70, 4, 5; X. 12, 4; 115, 7.

दोषा I. 61, 14; 63, 1, 113, 2; 143, 2, 159, 1, 185, 2-8, II. 12, 13, 41, 20; III. 6, 4; V. 43, 2; VI. 11, 1, VII. 43, 1; 65, 2, VIII. 97, 14, IX. 70, 2; X. 12, 1; 35, 3; 37, 2, 46, 9, 91, 3.

दोषायाणां I. 96, 5; 102, 2; 121, 11; 140, 13; III. 8, 8, VI. 31, 2, X. 36, 1.

दोषायाणां VIII. 18, 16.

दोषांप्रति इति I. 35, 9; 52, 14, 61, 8, 101, 3; 112, 1, 115, 1, 3, 160, 1, II. 1, 15, 2, 7; III. 3, 11; 25, 3, 26, 8; 30, 4, 32, 10, 58, 8; IV. 54, 6, 56, 1; 3, V. 47, 2; 51, 11; 55, 7, 63, 2; 83, 8; VI. 18, 15, 44, 24, 70, 1, 4, 5, 75, 10, VII. 35, 5; 44, 1, VIII. 22, 5, 96, 16; IX. 68, 10, 81, 5; 97, 42; X. 1, 7; 2, 7; 31, 7, 8, 35, 1, 36, 1, 37, 6, 47, 8, 63, 9, 65, 8; 66, 4, 6, 9, 70, 10, 82, 1, 89, 6, 120, 9, 113, 1, 5, 114, 8; 125, 6, 149, 2.

दोषांप्रति इति I. 31, 8, 159, 5, 160, 5, 185, 11, II. 32, 1, VI. 50, 3, VII. 52, 1, 53, 2, 3, VIII. 42, 2, X. 93, 1, 10.

दोषाश्रुती इति X. 65, 4, 81, 3

दोषाश्रुती इति IV. 55, 1; VII. 62, 4; X. 12, 4.

शुद्ध VIII 33, 15, 66, 6

शुद्ध VI 24, 1, 37, 2, VII 34, 24, IX 52, 1

शुद्धः IX 108, 1

शुद्ध I 136, 2, 6, II 2, 1, V 39, 2, VII 31, 2, VIII 69, 16, 88, 2, IX 71, 4, X 185, 1

शुद्धः VI 15, 4

शुद्धा I 100, 16

शुद्धा VIII 24, 20

शुद्धा III 40, 5

शुद्धा VIII 97, 4

शुद्धा VI 49, 4

शुद्धा V 80, 1, X 93, 12

शुद्ध IX 54, 1

शुद्ध II 34, 2

शुद्ध VI 2, 6, X 99, 2

शुद्ध IV 5, 10, VII 8, 4, IX 64, 15, 75, 3

शुद्ध VI 15, 4

शुद्धा X 181, 1

शुद्धा VII 75, 6

शुद्ध IV 1, 18, VII 40, 2

शुद्ध I 73, 6

शुद्ध I 34, 8, 53, 4, 112, 25, II 1, 1, III 3, 2, 31, 16, V 16, 2, 53, 3, VI 5, 6, VII 18, 2, 31, 8, VIII 40, 8, IX 86, 42, 112, 2, X 3, 3, 7, 4, 5, 59, 4, 189, 3

शुद्ध VI 10, 2

शुद्ध I 74, 9, II 9, 6, 23, 15, III 10, 8, 13, 7, V 11, 1, 18, 5, 19, 3, 23, 4, VI 16, 45, 48, 7, VII 8, 6, 66, 17, IX 13, 4, 32, 6, X 2, 7

शुद्ध VI 17, 14, 50, 11

शुद्ध VI 62, 10

शुद्ध VI 38, 1, VII 5, 8, X 98, 2, 3

शुद्ध I 63, 3

शुद्ध I 53, 3

शुद्ध IX 65, 19, 108, 3

शुद्ध I 28, 5, V 24, 1, VI 44, 9

शुद्ध VIII 101, 7.

शुद्ध X 69, 7

शुद्ध V 12, 4, 25, 8, 69, 2, VII 1, 4

शुद्ध I 64, 14, II 7, 1, III 30, 19, IV 36, 8, V 6, 4, 26, 3, 31, 4, VI 17, 4, VII 15, 7, IX 29, 6, 63, 29, 65, 4, 67, 3, 106, 4, X 40, 1, 84, 4

शुद्ध I 62, 12, IV 15, 4, 31, 14, V 34, 3, VIII 31, 3, IX 5, 3, 61, 18, 64, 1, 80, 2, X 11, 7, 69, 7.

शुद्ध I 9, 8, 54, 11, 73, 4, 77, 5, 103, 3, II 2, 10, III 37, 10, 59, 6, V 7, 9, 10, 1, 50, 1, 79, 7, VI 5, 7, 19, 9, 35, 2, 46, 7, VII 25, 3, 82, 10, VIII 19, 15, IX 8, 8, 108, 9, X 29, 4

शुद्ध III 29, 15, IX 66, 30

शुद्ध VI 44, 1, IX 2, 2.

शुद्ध IX 31, 2

शुद्ध V 28, 4

शुद्ध V 54, 1

शुद्ध I 121, 8

शुद्ध I 131, 1

शुद्ध V 7, 3, 23, 1

शुद्ध I 129, 7

शुद्ध IV 16, 9, VI 26, 8

शुद्ध IV 4, 9, V 38, 1, 86, 1, VI 19, 6, 68, 7, VIII 19, 33, 26, 22, X 42, 6

शुद्ध I 122, 12, 139, 8, III 40, 7, IV 4, 6, V 28, 3, VIII 28, 5, IX 40, 4, 61, 11

शुद्ध VI 60, 11, VIII 9, 20, 24, 12, IX 109, 11

शुद्ध VIII 92, 16

शुद्ध VIII 19, 6

सुचिना: I 138, 2²

सुचिना III. 37, 8.

सुचिनी VIII. 74, 9

सुचिनास्तः I 127, 9, 175, 5.

सुची I 36, 8, 91, 2, VIII. 87, 1, 89, 2,
93, 8, 103, 9, IX. 109, 7, X 69, 5,
96, 3, 159, 4

सुचे IX 61, 29

सुचेने I 48, 1, 16, III. 24, 3, VI 5, 5,
16, 21, 18, 7

सुचोभि. I 97, 2, VI. 61, 13, VII 7, 6

सुचेष्टु III 37, 7

सुचै. I 78, 1-5, IV. 12, 1, 16, 19, VI.
44, 1, VIII 5, 32, 19, 14, 20, 16, 74,
9, X. 115, 7

सुच I 33, 11, 71, 6, 113, 13, 116, 24,
121, 3, 7, 148, 4, 167, 10, 180, 8,
190, 4, II 13, 13, 14, 12, 27, 8, 28,
2, III 23, 2, IV 4, 8, 9, 33, 7, 43,
3, V 69, 1, 86, 5, VI 67, 6, X 11,
7, 17, 11, 27, 5, 45, 11

सुचो I 115, 5, IV. 27, 3, 38, 8, VI. 66,
8, 67, 6, X 68, 4

सुचोना: VIII 29, 2

सुचोना I. 123, 4

सुचोनाय VI 20, 8

सुचोना III 58, 7, X 12, 7

सुचोनाना X 177, 2

सुचोनाय VI 39, 3

सुचो: I 8, 5, 22, 13, 52, 10, 57, 5, 65, 2,
71, 8, 89, 4, 10, 90, 7, 94, 16, 95,
11, 96, 9, 98, 3, 100, 19, 101, 11,
102, 11, 103, 8, 105, 19, 106, 7, 107,
3, 108, 13, 109, 8, 110, 9, 111, 5,
112, 25, 113, 20, 114, 11, 115, 6, 120,
10, 131, 1, 133, 6, 164, 33, 191, 6,
II 2, 5, III 6, 3, 32, 11, 54, 19, IV
1, 10, 17, 17, 7, 2, 4, 13, 21, 1, 22,
4, 51, 11, V. 36, 5, 41, 11, 45, 2, 3

54, 9, 58, 6, 59, 8, VI 12, 2, 17, 9,
20, 1, 36, 5, 48, 21, 50, 13, 52, 2,
68, 4, 70, 6, 72, 3, VII 5, 4, 7, 5,
34, 23, 84, 2, VIII 7, 26, 15, 8, 20,
6, 40, 4, 56, 1, 100, 12, IX. 86, 9,
X 10, 5, 29, 6, 36, 2, 44, 8, 45, 4,
8, 59, 3, 7, 8, 63, 3, 67, 5, 74, 2,
85, 1, 7, 10, 88, 2, 8, 90, 14, 92,
4, 121, 5, 132, 1, 4, 6, 133, 5,
173, 4

सुचो: VI 51, 5

सुचोश्च II 4, 6, V 57, 4, VI 58, 1, VII
87, 6, VIII 41, 5

सुचो IV 4, 6

सुचो VL 41, 3, VII 87, 6, VIII. 17, 14,
19, 31, 96, 13, 15, IX 69, 2, 89, 2,
96, 19, X 17, 11, 12, 98, 3, 123, 8

सुचो IV 13, 2, VII 33, 11, VIII 96, 14,
IX 78, 4, 85, 10, X 11, 4, 17, 11

सुचोस्य IX 73, 1

सुचो: I. 14, 4, 94, 11, V 63, 4, IX. 106,
8, X 98, 4

सुचोश्च VIII 7, 16

सुचोश्च IX. 97, 56

सुचोश्च IX 6, 4

सुचिने I 64, 2

सुचो VIII 4, 8, 17, 12, 64, 12

सुचो V 31, 2, VI 48, 16, VIII 4, 12, 13, 14,
64, 10, 82, 1, IX 87, 1, X 14, 10

सुचो: IV 40, 2

सुचो I 2, 5, 44, 7, III 33, 2, VI 45,
32, VII 10, 2, VIII 5, 7, 49, 5

सुचो IV 40, 3, X 102, 6

सुचोश्च IV 43, 2

सुचो III 14, 3

सुचोश्चो VIII 34, 18

सुचोश्चो VIII 5, 35

सुचोश्चो इति सुचोश्चो I 3, 1

सुचो IV 38, 3

- द्रवता X 61, 3
 द्रवति IV. 6, 5, VI 75, 11
 द्रवती V 41, 18
 द्रवतु IV 16, 1
 द्रवतु X 112, 2
 द्रवत् VIII 4, 11
 द्रवयति VI 3, 4
 द्रवयत्समस्त ल 39, 10
 द्रवयत् ल 148, 5
 द्रवयितव्यं IX 69, 6
 द्रवर IV 40, 2
 द्रवि VI 3, 4
 द्रवित् III 7, 10
 द्रवित् इ I 15, 10
 द्रवित् इ II 6, 3, 37, 1-3, X 70, 9
 द्रवित् इतुम II 37, 4
 द्रवित् इदा I 15, 7-9, 96, 84, II 1, 7, 37, 4, V 46, 4, VII 16, 11, VIII 39 6, X 2, 2, 92, 11
 द्रवित् इदा I 96, 1-7
 द्रवित् इहेतु I 53 1
 द्रवित् इदी V 43 9
 द्रवित् इवित् IX 97, 25
 द्रवित् I 94 14 121, 2, II 23 15, III 1, 22, 2, 6, 58, 6, 61, 6, IV 5, 11, 12, 11, 3, 20, 9, 23, 4, 41, 9, 54, 7, 54 I V 28, 2, 54, 15, VI 69 1, 6 70, 5, VII 9 1, 10 3, 35, 10, IX 96, 12, 97, 51, X 31, 2, 35, 13, 36, 13, 37, 10, 45 11, 61, 12, 67, 7, 70, 7 80 4, 81 1 82, 4, 125 2 128, 3
 द्रविणस I 15 7, 96, 8, IV 34, 5, X 64, 16
 द्रविणस्पर्श V 13, 2
 द्रविणस्य VI 16, 34, X 64, 16
 द्रविणस्य II 6, 3
 द्रविणस्वत IX 85, 1

- द्रवित् III 8, 1
 द्रवित्ति II 21, 5, 6, IV 33, 10, 58, 10, V 4, 7, VI 5, 1, IX 78, 5, 109, 9
 द्रवित्ताय III 10, 6
 द्रविणो इति VI 69, 3
 द्रविणोदाश्च IX 88, 3
 द्रविता VI 12, 3
 द्रवित्त्वं VIII 74, 14
 द्रवित्त्व X 11, 9
 द्रवित्त्वं X 49, 9
 द्रवित्त्वा VIII 92, 15
 द्रवत् II 11, 15
 द्रवित्ताभि III 62, 17
 द्रवित्त्व I 53, 11, VIII 18, 18
 द्रवित्त्वस्य ल 117, 5
 द्रवित्त्व X 70, 4
 द्रवत् ल 85, 32
 द्रवित् I 25, 13, IV 53, 2, IX 86, 14, 100, 9
 द्रवित्त्व I 116, 10
 द्रवित्त्व VIII 47, 7
 द्रवित्त्व II 7, 6, VI 12, 4, X 27, 18
 द्रवित्त्व V 40, 7
 द्रवित्त्व VII 86, 5
 द्रवित्त्व X 102, 9
 द्रवित्त्व I 161, 1
 द्रवित्त्व V 86, 3, VIII 96, 11, IX 1, 2, 65, 6, 98, 2
 द्रवित्त्व IV 32, 23
 द्रवित्त्व I 24, 13
 द्रवित्त्व IX 72, 5
 द्रवित्त्व X 115, 3
 द्रवित्त्व VI 3 5
 द्रवित्त्व I 121, 4, 133, 1, III 31, 19, VII 61, 5, 75 1, VIII 37, 2
 द्रवित्त्व II 23, 16, 17, 35 6, IV 4, 15, 28, 2, V 74, 4, VI 20, 5, VII 16, 8,

59, 8, 104, 7, VIII 47, 1, IX 71, 1,
X 25, 8, 48, 10, 73, 2

दृष्ट् I 5, 10

दृष्ट् IV 23, 7

दृष्ट् I 127, 3²

दृष्ट् VII 104, 7, 17

दृष्ट् II 30, 9

दृष्ट् VII 18, 6, 14

दृष्ट् VIII 10, 5

दृष्ट् VII 18, 12

दृष्ट् I 108, 8

दृष्ट् VI 46, 8

दृष्ट् VI 22, 8, X 99, 7

दृष्ट् I 25, 14

दृष्ट् IV 4, 1

दृष्ट् I 101, 10

दृष्ट् X 89, 12

दृष्ट् VII 104, 14

दृष्ट् VI 62, 9

दृष्ट् X 101, 7

दृष्ट् VI 44, 20, IX 93, 1

दृष्ट् X 44, 4

दृष्ट् IX 67, 14

दृष्ट् IX 3, 1, 28, 4, 30, 4, 33, 2,
37, 6, 65, 19

दृष्ट् X 99, 4

दृष्ट् VI 2, 8, 37, 2

दृष्ट् IX 15, 7

दृष्ट् V 50, 4

दृष्ट् I 59, 9

दृष्ट् VI 27, 8

दृष्ट् I 42, 4, II 23, 5, IX 85, 1

दृष्ट् IX 72, 3

दृष्ट् VIII 18, 14

दृष्ट् VIII 18, 15, IX 104, 6, 105, 6

दृष्ट् I 147, 4, 5, V 3, 7, 12, 2

दृष्ट् I 83, 3, VI 45, 5, VIII 45, 34

दृष्ट् I 52, 3

दृष्ट् I 52, 3

दृष्ट् I 131, 3, 144, 4, 161, 3, 162, 19,
164, 20, IV 30, 19, 33, 5, VI 67, 1,
VII 18, 22, VIII 29, 8, 9, 72, 7,
IX 86, 42, X 17, 2, 27, 17, 23,
48, 7

दृष्ट् I 25, 8, 164, 48, IV 33, 7, X
114, 5

दृष्ट् I 164, 11

दृष्ट् I 164, 12

दृष्ट् VII 103, 9

दृष्ट् VIII 68, 14, X 48, 6

दृष्ट् II 18, 4, X 67, 4

दृष्ट् I 13, 6, 130, 3, 142, 6, II 3, 5,
VII 17, 2, IX 5, 5

दृष्ट् V 5, 5, X 70, 5, 110, 5

दृष्ट् I 128, 6, III 5, 1, IV 51, 2, VIII
39, 6, 63, 1, IX 10, 6

दृष्ट् VIII 5, 21

दृष्ट् I 48, 15, VII 95, 6

दृष्ट् I 53, 9, 122, 13, IV 6, 8, VI 66, 2,
VIII 70, 12, IX 98, 6, X 120, 3

दृष्ट् I 140, 2, 149, 4, 5

दृष्ट् VI 50, 2

दृष्ट् I 60, 1

दृष्ट् X 61, 19

दृष्ट् X 101, 11

दृष्ट् I 37, 9, 62, 7, 127, 7, 132, 3, II
4, 2, III 2, 1, 17, 5, 43, 6, 49, 2,
IV 42, 1, VI 16, 4, 17, 9, 45, 8, 48,
13, VII 28, 4, 86, 1, VIII 1, 28,
13, 24, 24, 25, 28, 1, 70, 2, 71, 11,
83, 8, 84, 2, 93, 32, IX 94, 2, 97,
24, 102, 1, X 48, 9

दृष्ट् V 18, 2, VIII 47, 16

दृष्ट् I 141, 2, II 18, 2, X 45, 1

दृष्ट् VIII 60, 9

दृष्ट् X 56, 6

दृष्ट् X 33, 10

द्विःपत् I 49, 3, 94, 5, 124, 1, X 97, 20
 द्विःपद् VI 71, 2, X 117, 8, 121, 3
 द्विःपदा I 164, 24
 द्विःपदा X 117, 8
 द्विःपदा I 164, 41
 द्विःपदे I 114, 1 157, 3, III 62, 14, V
 81, 2, VI 74, 1, VII 54, 1, IX 69,
 7, X 37, 11, 165, 1
 द्विःपत् IV 51, 5, X 27, 10, 117, 8
 द्विःपाद् VIII 27, 12
 द्विःपादे I 121, 3
 द्विःपथु X 61, 17
 द्विःपहंश्मा VI 73, 1
 द्विःपहंस I 176, 5, VIII 15, 2, X 61, 10
 द्विःपहंस IX 4, 7, 40, 6, 100, 2
 द्विःपहो I 71, 6, 114, 10, IV 5, 3, V
 80, 4, VI 19, 1, VII 8, 6, 24, 2, X
 116, 4
 द्विःप्राता I 31, 2, 112, 4, III 55 6, 7
 द्विःपतेति X 61, 20
 द्विःशपत् IX 104, 2
 द्विः I 41, 3, 90, 3, 97 7, 133 7², II
 7, 3, V 25, 9 44, 12, VI 45, 6, 51,
 16, 60 6, 61, 9, VII 59, 2, VIII
 11, 3, 13 21, 16, 11, 26, 5, 43, 23,
 26, 45, 10, 40 61, 13, 69, 14, 79,
 9, IX 8, 7 13, 8, 61, 28, 63, 26,
 X 126, 1-7, 187, 1
 द्विः II 7, 2, III 15 1, V 25 1, 50, 3,
 VI 2, 4, 11 68, 5 VIII 71, 1, IX
 110, 1, X 24, 3
 द्विःपत् VI 47, 19, X 152 5
 द्विःपत् X 164, 4
 द्विःपते I 50, 13, X 128, 5
 द्विःपत् I 50, 13
 द्विःप I 39 10
 द्विःप VII 34, 13
 द्विःप III 53, 21, X 164, 5

द्विःप I 169, 3
 द्विःपति VIII 20, 4
 द्विः इति I 95, 1, 155, 5 185, 2, III 2, 9,
 30, 11, 56, 2, IV 58, 3, V 47, 5,
 VII 18, 22, X 27, 7, 85, 16, 88,
 15, 16
 द्विःप I 34, 11, 48, 8, 157, 4, 167, 9, II
 33, 2, IV 10, 7, V 20, 2, 80, 5, VI
 44, 16, 46, 12, 47, 12, 13, VII 56,
 19, 58, 6, 77, 4, 104, 2, VIII 18,
 11, 44, 11, 67, 21, 71, 15, 79, 4, X
 63, 12, 77, 6
 द्विःपःश्मि VII 60, 9
 द्विःपःश्मि VIII 79, 3
 द्विःपःश्मि V. 9, 6
 द्विःपःश्मि IV 11, 5
 द्विःपति II 6, 4, 27, 7, 29, 2, III 16, 5,
 27, 3, IV 1, 4, V 45, 5, 87, 8, VI
 10, 7, 59, 8, VIII 18, 5, 53, 4, IX
 29, 4, 111, 1, X 100, 9
 द्विःपति III 53, 21, X 34, 3, 164, 5
 द्विः I 35, 6, 191, 1, V 62, 6, X 137, 2
 द्विःप I 28 ■

ध

ध I 178, 1, II 11, 21, 15, 10, 16, 9,
 17, 9, 18, 9, 19, 9, 20, 9, VI 61, 14,
 VII 1, 21
 ध I 183, 4
 ध I 130, 8, II 4 7, VI 3, 4
 ध X 91, 7
 ध I 76, 3
 ध I 141, 8, II 1, 10, IV 4, 4, VI
 18, 10
 ध I 141, 7
 ध II 4, 4, X 115, 4
 ध IV 27, 5²

धत्त I 171, 1, IV 33, 10, VII 56, 20,
IX 68, 10

धत्त I 64, 15, 85, 12, II 12, 5, IV 34,
10, 58, 10, V. 60, 7, X 15 7

धत्तन I 20, 7, 64, 14, 103, 5, V 53, 13,
X 30, 14

धत्त I 47, 1, 180, 9, VII 67, 10, 97, 10,
VIII 8, 13, 35, 10, 22, X 40, 13

धत्त I 47, 6, 93, 2, 7, 12, 159, 5, IV
42, 10, 49 4, 57, 8, VI 52, 16, 69,
1, 6, 74, 3, VII 53, 3, 84, 4, 104,
2, VIII 8, 15, 9, 2, 35, 10², 59
4, 7²

धत्तात् III 8, 1

धत्ता IV 51, 11

धत्ता X 184, 2

धत्ते I 85 9, VI 13, 4

धत्ते I 40, 4, 95, 10, 122, 9, 125 1, III
10, 3, 44, 4, V 18, 2, 28, 2², VIII
23 21 103, 4, 5, IX 76, 2

धत्त IV 34, 10, VIII 27, 21

धत्त V 54, 14, VII 37, 2

धत्त VI 68, 6, VII 68, 6

धत्त I 157, 5, 6, V 63, 7

धत्ते VIII 96, 5

धत्त X 87, 2

धत्तधत्त X 46, 5

धत्तधत्त X 170, 3

धत्तधत्ते II 21, 1

धत्तधत्ता VI 19, 5, VII 32, 17, X 116, 9,
141, 1

धत्तधत्ता I 33 2, 10

धत्त I 36, 4, II 13, 10, III 2, 12, VI
45 2, 12, 15, VII 32, 12, VIII 19
18, 68, 9, 80, 8, IX 97, 38, X 31
11, 34, 10, 42, 5, 48 5, 64 6, 84 7,
97, 8

धत्तधत्त IX 46, 5

धत्तधत्त I 74, 3, IX 84, 5

धत्तधत्त III 42, 6, VI 16, 15, VIII
45, 13

धत्तधत्त II 23, 13, IX 85, 8, X 156, 1

धत्तधत्तधत्त X 102, 1

धत्तधत्त I 71, 3

धत्तधत्त I 167, 2

धत्तधत्ते I 88, 3

धत्तधत्ता II 10, 6, VIII 3, 15, X 65, 10

धत्तधत्ताधत्ते X 150, 4

धत्तधत्तात् X 150, 4

धत्तधत्ता I 112, 7, 10, VIII 86, 4

धत्तधत्ते X 67, 7

धत्तधत्तधत्त III 46, 2

धत्तधत्तधत्त I 36, 10, 64, 14, V 8, 2, VI
19 8, VIII 7, 18, 50, 6, IX 62, 18,
X 47, 4

धत्तधत्त VI 44, 9, VIII 3, 5, IX 97, 29

धत्त I 64, 13, 81, 3, 102, 10, 130, 6,
157, 2, II 24, 9, 13, 26, 3, V 32, 9,
IX 61, 23, 79, 2, X 34, 12, 42, 9,
120, 4, 147, 4

धत्तधत्ता I 4, 9, 31, 8, 102, 5, 124, 7, III
18, 5, 30, 22, IV 20, 3, V 42, 5, 7,
VI 26, 8, IX 96, 20, X 30, 11,
139 3

धत्तधत्ति I 30, 16, 42, 6, 100, 9, 13, 108,
13, 130, 6, 7², IV 50, 9, VIII 14, 6,
IX 65, 9, 79, 2, 90, 3, X 42 10,
48, 1

धत्तधत्त I 100, 8, 104, 7, IV 23 1 VIII
71, 5, IX 97, 4, 109, 10

धत्तधत्त I 150 2

धत्तधत्त I 33 4, IV 2, 15

धत्तधत्ता X 73 1

धत्त VI 75 2, VIII 72, 4, 77, 11, IX
99 1, X 18 9, 125, 6

धत्तधत्तधत्त IV 35, 5

धत्तधत्तधत्त III 31, 16, IX 93 1
4 F

धनुःध्व VIII 3, 19

धनु A 27, 17

धन I 31, 6, 40, 2 54 6, 116, 15, 132,
1, 5, VI 45, 11, 13 61, 5, VIII 3,
9, 5 26, 8, 21 49, 9, 50, 9 92, 9,
IX 53 2, X 63, 14 147, 3

धनेऽधने V 35, 7

धनेन X 18, 2

धनेषु VII 38, 8, VIII 16, 5

धना I 33, 4, 144, 5, A 4 3

धन्या III 1, 16, V 41, 8, VI 11, 3

धन्याय IX 86, 34.

धन्य I 35 8, II 33, 10, 38, 7, IV 33, 7,
V 7, 7, VI 12, 5, IX 97, 3, A 86,
20, 89 6, 187, 2

धन्य IX 75, 5, 97, 16-19, 52, 105 4
106, 4, 109, 1, 110, 1

धन्यःसर्पस V 45, 2

धन्यश्च III 45, 1, A 93, 6

धन्यश्चर V 36, 1

धन्यऽप्युत I 168, 5

धनन् I 38, 7, 95 10, 116, 4, 135, 9, VI
34 4, 75, 3, IX 69 1, 79, 3

धनन् X 116, 6

धनन्ता II 24 8, V 53 6, VI 75, 24, A
115, 6

धनन्श्च \ 4, 1

धनन्ति IX 97, 20

धनन्तु IX 77, 3, 79, 1, 2, 97, 26

धन्यःसर्प I 127, 3

धन्य IX 24, 3, 86, 34

धन्यऽमु V 53, 4, A 63, 15, 133, 1

धन्याति III 53, 4

धन्यानि IV 17, 2, 19, 7, V 83 10, VI
59, 7 62, 2, VIII 20, 4, 12

धन्य X 145, 2

धन्यता IX 73, 1

धन्यति V 9, 5, A 81, 3

धन्य V 31, 9

धन्यनि II 11, 8

धन्यतः I 85, 10, II 34, 1, IV 2, 17

धन्यत VIII 96, 13

धन्यता I 117, 21

धन्यति VIII 7, 16, IX 1, 8

धन्यति IX 73, 5

धन्यतो III 30, 10

धन्यति II 24, 7

धन्यते A 135, 7

धन्यति I 179 4, II 35, 5, 13, VIII 94 1

धन्यमणि I 128, 1, IX 86, 4

धन्य I 73 4, V 15, 1, IX 2, 5, 72, 7
74, 2, 86, 8, 87, 2, 89, 6, A 5, 1,
45, 5

धन्य I 23, 13, 56, 5, 6, 121, 2, V 15
2, 5, VII 34, 24, 95, 1, VIII 72,
15, IX 107, 5, X 47, 2, 83, 7,
111, 4

धन्यश्चर I 54, 10

धन्यानि IV 23, 9

धन्याय X 56, 2, 60, 8

धन्ये V 15, 2, IX 89, 5, A 44, 4,
170, 2

धन्येषु I 52, 2, III 3, 1, IX 73, 3, X
5, 6

धन्येति I 105, 6

धन्येति V 43, 13, IX 2, 2, 23 5, 37, 2;
38, 6

धन्येति I 141, 11, V 8, 4, VIII 6, 14,
IX 14, 2, 26, 3, 99, 5

धन्येति I 127, 7

धन्येति I 102, 5

धन्येति II 23, 17, IX 86, 42

धन्येति I 11, 4, III 49, 4, IV 53, 2, V 1,
6 15, 1, VII 35 3, VIII 41, 5, IX
35 2, 76, 1, 109, 6, X 61, 9, 65 13
149, 4

पतौर X 10, 2, 66, 10

पतौर V. 9, 3, IX 26, 2, 65, 11

पतौर I 17, 2, V 67, 2, 69, 4

पतौ III 17, 1, 5, VII 89, 5, X 56, 3, 149, 3

पतौ VIII 6, 20

पतौ VIII 98, 1

पतौ VI 70, 3, IX 35, 6

पतौ I 134, 5², 160, 1, II 13, 7, V 63, 7, 72, 2, VI 70, 1, IX 25, 2, 63, 22, 107, 15, X 16, 3, 44, 1, 5, 65, 5, 175, 1

पतौ I 55, 3, VIII 43, 24

पतौ I 159, 3, III 38, 2, IX 97, 22, X 167, 3

पतौ IV 53, 3, X 50, 6, 88, 1

पतौ V 15, 2, IX 7, 1, 110, 4, X 20, 2, 170, 2

पतौ III 60, 6, V 81, 4, VIII 52, 3, IX 7, 7, 85, 5, 9, 107, 24

पतौ VIII 35, 13

पतौ IX 97, 23

पतौ X 21, 3

पतौ I 187, 1, X 92, 2

पतौ I 22, 18, 164, 43, 50, III 3, 1, V 26, 6, IX 64, 1, 97, 12, X 90, 16

पतौ V 60, 3

पतौ VI 47, 14

पतौ VI 12, 5

पतौ III 28, 5, 30, 3, V 32, 5, VI 19, 10

पतौ I 26, 10, 48, 12, 54, 11², 61, 16, 63, 1, 72, 7, 171, 5, II 4, 9, III 8, 3, 17, 5, 24, 1, 29, 8, 31, 19, 36, 1, 10, 51, 6, 56, 6, IV 6, 11, 17, 18, 32, 12, V 7, 9, 36, 5, 79, 6, 83, 7, VI 4, 4, 10, 6, 13, 5, 40, 1, 47, 9, 30, VII 20, 10, 24, 5, 77, 6, 79, 5, VIII 96, 16, IX 8, 8, 90, 6, X 46, 10, 69, 3

पतौ I 158, 4

पतौ III 31, 13, X 132, 5

पतौ I 63, 2, 67, 2, 71, 5, 107, 3, III 54, 12, IV 17, 13, 24, 2, V 41, 16, 42, 16, VI 3, 5, 4, 2, 19, 2, 30, 2, 40, 4, 49, 7, 14, VII 38, 3, X 30, 12, 68, 12

पतौ III 54, 13, VI 50, 7, VII 39, 6

पतौ IV 35, 8, VI 65, 3

पतौ X 167, 3

पतौ X 18, 5

पतौ VII 47, 4

पतौ I 120, 8, VII 71, 5, X 93, 10

पतौ I 164, 49, VIII 70, 15, X 115, 1

पतौ IX 97, 38

पतौ I 123, 5, VII 35, 3, X 82, 2, 85, 47, 128, 7, 158, 3, 184, 1, 190, 3

पतौ VIII 7, 35

पतौ II 38, 1

पतौ IV 55, 1, VII 90, 3

पतौ V 44, 3, X 56, 2

पतौ I 190, 8, VI 47, 11, X 11, 2

पतौ X 181, 1

पतौ IV 7, 1, VIII 92, 29, IX 10, 3

पतौ X 128, 7

पतौ IX 113, 4

पतौ III 7, 6

पतौ I 16, 2, III 35, 3, 7, 52, 5-8, IV 24, 7, VI 29, 4, X 28, 1

पतौ VIII 70, 12

पतौ III 43, 4

पतौ III 52, 1

पतौ IX 8, 2, X 74, 3

पतौ X 94, 13

पतौ V 53, 13, VI 13, 4

पतौ X 151, 5

पतौ V 47, 4

पतौ I 96, 5, III 55, 12

पतौ I 95, 1

धाम I 57, 3, 91, 3, 95, 9, 121, 6, 123, 8, 9, 144, 1, 152, 4, 5, 153, 2, II 3, 11, III 7, 6, IV 5, 4, VI 2, 9, 21, 3, 67, 9, VII 61, 4, 63, 3, 87, 2, VIII 41, 10, IX 69, 6, 86, 15, 94, 2, 96, 18, 19, 97, 5, 31, 32, 109, 4, X 10, 6, 45, 2, 48, 11, 65, 5, 67, 2, 89, 8, 124, 3, 181, 2, 189, 3

धाम I 122, 12

धामस्था IX 86, 28

धामन् I 43, 9, IV 7, 7, 58, 11, VII 36, 5

धामन्ति VIII 12, 32

धामन्ती इति IX 66, ॥

धामन्ति I 14, 10, 22, 16, 85, 11, III 3, 4, 31, 21, 37, 4, IV 7, 5, VII 66, 18, VIII 19, 14, IX 66, 5, 67, 26, 102, 2, X 93, 6.

धामन्त्य VIII 27, 15, 92, 24

धामश्च I 164, 15

धामस्ताच III 51, 2

धामस्तु VIII 13, 20, IX 86, 22, X 25, 2

धामहे I 92, 13, V 16, 5, IX 74, 5

धामानि I 91, 4, 19, II 3, 2, III 3, 10, 55, 10, IV 55, 2, VII 60, 3, VIII 21, 4, 41, 7, 101, 6, IX 28, 2, 5, 63, 14, 66, 3, 86, 5, 114, 1, X 13, 1, 56, 5, 70, 7, 80, 4, 81, 5, 82, 3, 97, 1, 2, 122, 3

धाम्ने I 87, 6, VII 58, 1.

धाम्ना IX 39, 1, X 166, 4

धाम्ने V 48, 1, VIII 63, 11, 92, 25, IX 24, 5, X 76, ॥

धामन्ति VI 3, 8

धामन्ता VII 95, 1

धाम्ने I 31, 13, 72, 9, 94, 12, 130, 2, 141, 6, II 5, 7, 17, 2, III 38, 3, 50, 3, V 7, 6, 9, 15, 4, 70, 2, IX 70, 5, 86, 3

धामि I 158, 3, V 44, 8, VII 5, 2, VIII 63, 12, X 46, 1

धामि I 141, 1, 145, 5, 171, 2, 190, 8, IV. 7, 1, 28, 2, 36, 7, V 41, 15, 56, 7, 66, 2, VI 20, 2, 5, 29, 5, VII 4, 4, VIII 50, 3, 70, 2, 92, 29, X 10, 3, 96, 4, 115, 2

धामि I 147, 5

धाम्यु III 30, 7.

धाम्यु इति VII 36, 4

धारस्पृहा II 27, 2, 9

धारस्पृ X 25, 4

धारस्पृ I 30, 22, VI 8, 6, VIII 13, 12, 95, 8, IX 12, 9, 63, 1, 30, X 19, 3, 59, 5, 60, 5, 122, 8, 173, ॥

धारस्पृ IX 22, 7, 107, 23, X 73, 4

धारस्पृ VII 64, 4, VIII 32, 25, 77, 6

धारस्पृ I 103, 2, II 15, 2, X 92, 10

धारस्पृ V 27, 6, X 19, 1

धारस्पृता X 173, 5

धारस्पृति VII 85, 3

धारस्पृत्वे इति धारस्पृत्वेवी I 160, 1

धारस्पृत्ति I 136, 3

धारस्पृत्ति इति धारस्पृत्ति I 132, 2

धारस्पृ V 69, 1.

धारस्पृ VI 36, 1

धारस्पृ X 70, 5

धारस्पृ I 22, 18, X 81, 4

धारस्पृ I 96, 1-7, II 27, 8

धारस्पृ VII 66, ॥

धारस्पृ II 27, 9, IV 1, 18, 42, 2, V 15, 2, 29, 1

धारस्पृ II 27, 4

धारस्पृ VII 104, 13

धारस्पृ X 18, 13

धारस्पृ VIII 94, 2, X 12, 7

धारस्पृ X 12, 3

धारस्पृ IV. 42, 3, 4

धारस्पृ X 48, 8, 49, 9, 10

धारया III 36, 7, VIII 6, 8, IX 1, 1, 2,
9, 3, 7, 10, 5, 10, 6, 1, 7, 10, 4,
12, 8, 23, 1, 25, 6, 29, 4, 6, 30, 3,
4, 33, 2, 34, 1, 35, 1, 41, 6, 42, 2,
44, 2, 45, 6, 49, 2-4, 51, 5, 61, 5,
62, 22, 63, 4, 7, 14, 21, 28, 64, 13,
65, 10, 12, 66, 7, 67, 13, 68, 8, 72,
5, 84, 3, 97, 11, 45, 100, 5, 6, 101,
2, 102, 3, 107, 4, 8², 25, 108, 5

धारयाते X 144 6

धारयान IV 58, 2

धारयिष्यति IV 54, 4

धारयु IX 67, 1

धारये IV 4, 8

धारयेषा VI 74, 1

धारयेषे इति VI 67, 6

धारःधावेपु V 44, 5

धार्त III 57, 6, VI 55, 3, IX 2, 3, 7,
2, 15, 7, 58, 1, 75, 4, 80, 1, 86, 44,
87, 8, 98, 3, 100, 4, 111, 1

धार्त I 84, 4, 85, 5, 125, 4, II 7, 3,
III 1, 8, 9, IV 58, 5, 7-10, V 12, 2,
32, 1, 83, 6, VII 43, 4, IX 29, 1,
30, 1, 56, 2, 57, 1, 62, 7, 28, 86, 47,
96, 22, 97, 29, 31, 33, 106, 14

धार्ति III 40, 6, IX 5, 3, 65, 14, 73,
2, 93, 3, 98, 2, 106, 7

धार्त I 67, 4, VI 3, 5, 47, 10, VIII 73,
9, IX 17, 8

धारायरा II 34, 1

धाय IX 49, 4, 86, 48, X 29, 3

धायत VIII 1, 17, 2, 25, 100, 7, IX 11,
5, 46, 4, 106, 9

धायत XIII 31, 5

धायत I 109, 4, X 64, 7

धायति XII 32, 6

धायति IX 3, 2, 7, 14, 4, 17, 4, 28, 1,
4, 37, 3, 6, 54, 2, 58, 1, 60, 3, 67

14, 74, 9, 75, 4, 100, 4, 103, 6,
106, 10

धायतु VIII 17, 5, 22, 4, X 145, 6²

धायते I 105, 1, 141, 5, VI 48, 6

धायतुःश्चि I 101, 6

धायन् VI 17, 11

धायति IX 21, 1, 66, 6

धायमान VIII 3, 21

धायमान् X 145, 2

धायसि X 86, 2

धायसि IX 16, 8, 86, 34, 38, 97, 55

धारय I 111, 2

धारय I 160, 5

धासि IX 85, 3

धासिना IV 3, 9, VI 67, 6

धासि I 62, 3, IV 55, 7, V 12, 4, 41,
17, VII 6, 2, VIII 43, 7, 29, X
30, 1

धासिश्च I 140, 1

धासु VII 97, 5

धासि I 122, 13, III 7, 1, 3, 57, 1, X
89, 11

धितःशान III 27, 2, 40, 3

धितश्च I 46, 9

धिय I 3, 12, 14, 2, 34, 5, 61, 2, 90, 5,
94, 3, 4, 112, 2, 117, 23, 134, 2²,
135, 5, 143, 6, 151, 6, II 21, 5, III
34, 5, 62, 10, IV 41, 8, 50, 11, V
47, 6, 71, 2, 81, 1, VI 21, 1, 35, 1,
3, 53, 4, 62, 3, VII 10, 1, 27, 1, 66,
3, 79, 5, 82, 3, 94, 2, VIII 3, 1, 12,
21, 6, 12, 26, 25, 35, 16, 40, 9, 46,
11, 60, 12, 63, 1, 84, 7, 92, 11, IX
19, 2, 22, 3, 47, 4, 79, 1, 86, 17, 94,
1, 2, 99, 2, 108, 10, 112, 1, X 7, 4,
39, 2, 101, 2, 106, 1, 133, 3, 139, 5²,
142, 2, 143, 3, 156, 1

धिय I 23, 3, 87, 4, IV 41, 5, VI 1, 1,
VII 36, 8, IX 75, 2, 99, 6

धियाधै VII 34, 24

धिय I 2, 7, 61, 16, 80, 16, 88, 4, 102, 1, 109, 1, 143, 7, 144, 1, II 3, 8, 11, 12, 28, 5, 34, 6, 38, 10, 40, 5, 6, III 18, 3, 54, 17, 62, 8, V 45, 6, 11, VI 14, 1, 47, 10, 49 7 52, 16, 53, 10, VII 1, 10, 34, 8, 9, 36, 7, 41, 3, 67, 5, VIII 6, 43, 13 26, 42, 3, 86, 2, 95 5, 102, 22, IX 100, 3, 110, 7, X 42, 7, 46, 5, 64, 12, 67, 1, 74 3, 101, 9

धियाऽनित्य VI 58, 2

धियाऽनित्य I 89 5

धियाऽनित्या I 182, 1, VIII 26, 6

धियाऽनित्यास VII 33 1

धियाऽथा I 67, 2, 72, 2, IV 45 7, VII 2, 2, X 61, 18

धियाऽधिय I 168, 1, VI 49, 8

धियाऽधै VII 13, 1

धियाऽतान V 33, 2

धियाऽतानसं X 32, 1

धिया I 2, 6, 3 2, 5, 46, 2, 8, 52, 3, 139 1, 143, 6, 159, 1, II 31, 6, III 2, 1, 3, 6, 11, 2, 3, 12, 1, 27, 6, 9, 60, 2, 5 62, 12, IV 1, 10, 16, 21, V 45, 11², 61, 15, VI 2, 4, 22, 7, 38, 3, 71 6, VII 1, 5, 37, 6, 83 8, 94 4, VIII 1, 19, 3 18, 4, 15, 6, 28, 13, 8, 24, 7, 26, 19, 27, 8, 13, 61, 1, 66, 8, 14 69 1, 87, 6, 92, 15, 93 17, 96, 11, 103 11, IX 15 1, 25, 2, 26 1, 4 44, 2, 64, 16, 67, 27, 71, 6, 72 4, 74 7 76 3, 86, 13, 91, 1, 101, 3, X 11, 1, 29 4, 40 1, 53 6, 74, 1, 92, 12, 150, 3, 172, 2, 176, 2

धियाऽधुरे V 43 15

धियां V 44 13

धियाऽधते I 155, 1

धियाऽधते IX 15 2

धियाऽधव I 8, 6

धियाऽधसु I 3, 10, 58, 9, 60, 5, 61, 16, 62, 13, 63, 9, 64, 15, III 3, 2

धियाऽधसो इति धियाऽधसो III 28, 1

धिये I 27, 11, 111, 4, IV 1, 18, 21, 7, V 41, 6, VI 53, 1

धिरे I 166, 10, VIII 28, 5, IX 68, 1

धिया I 96, 1, 102, 1, 7, 109, 4, III 31, 13, 32, 14, IV 34, 1, V 41, 8, VI 11, 3, 19, 2, VII 90, 3, VIII 15, 7, X 30, 6, 96, 10

धियाऽनित्य III 49, 4

धियाऽनान V 69, 2

धियाऽनान IV 36, 8, IX 59, 2

धियाऽन I 22, 10, III 2, 1, X 35 7

धियाऽनाना I 109, 3, X 17, 12

धियाऽधे III 56, 6

धियाऽधे इति I 160, 1, III 49, 1, VI 8, 3, VIII 61, 2, X 44 8

धियाऽधे इति VI 50, 3, 70, 3

धियाऽधतं IV 21, 6

धिया I 173, 8, IV 21, 6

धिये I 56, 6, 70, 5, X 21, 3

धियाऽन I 3 2, 182, 1, 2, II 41, 9

धियाऽन I 89 4, 117, 19, 181, 3, VI 63, 6, VIII 5 14, 26, 12

धियाऽन III 22, 3

धियाऽन X 114, 9

धियाऽनानु IV 3 6

धियाऽधे इति VII 72, 3

धियाऽधै VII 67, 1

धियाऽध II 11, 18, VI 18, 9, 22, 9, 45, 18

धियाऽध I 91, 18, II 18, 7, III 6, 6, VIII 33, 15

धी I 95, 8, 185 8, II 2 9, III 39, 2, V 41, 5, VI 3, 3, 23 8, VIII 60, 7, X 11, 4, 42, 3

धीञव IX 86, 1

श्रीमन्नव IX 88, 3

श्रीमन्नव IX 97, 49

श्रीमन्नव VIII 5, 35

श्रीमन्नव IX 86, 4.

श्रीमन्नव VIII 3, 16, 40, 3

श्रीमन्नव I 25, 16, 132, 5², 139, 1², 144, 5;

III 12, 7, VI 34, 3, VIII 6, 7, 8,

44, 22, 49, 6, 50, 4, IX 8, 4, 15, 8,

19, 4, 66, 11, 86, 31, 93, 1, 99, 4,

111, 2, X 25, 4, 64, 2

श्रीमन्नव I 41, 5

श्रीमन्नव VIII 41, 1

श्रीमन्नव VIII 8, 10.

श्रीमन्नव I 68, 3, 110, 1, 119, 2, IV 5, 7,

23, 8, VIII 12, 10, X 31, 3, 111, 2

श्रीमन्नव I 22, 14, 110, 4, 153, 1, 161, 7,

164, 36, III 13, 5, 52, 6, IV 36, 4,

V 53, 11, VI 14, 1, 61, 2, VII 15,

9, 66, 10, VIII 8, 5, 19, 12, 31, 54,

1, 60, 4, 102, 16, IX 9, 4, 40, 1,

62, 17, 68, 7, 107, 24, 111, 2, X 26,

2, 140, 3

श्रीमन्नव I 71, 3, 77, 4, 143, 1, II 31, 7,

VI 15, 9, 11, 38, 1, VII 13, 1, 64, 4,

IX 76, 4, 97, 34, X 8, 7

श्रीमन्नव I 164, 8, V 25, 3

श्रीमन्नव I 18, 7, III 3, 8, IV 16, 18, VI

44, 15, 61, 4, VIII 27, 2, IX 12, 7

श्रीमन्नव I 139, 2, II 3, 10, III 38, 5, IV.

1, 14, 11, 5, 37, 6, V 25, 4, 52, 14,

VI 18, 6, 45, 12, 50, 10, 15, VII

23, 4, 35, 11, 37, 5, 93, 3, VIII 4,

20, 8, 7, 9, 21, 19, 9, 14, 35, 2, 42,

4, 43, 19, 101, 16, 103, 3, IX 17, 7,

63, 20, 21, 66, 8, 106, 11, X 65, 13,

14, 66, 5, 67, 8, 104, 3, 110, 2

श्रीमन्नव I 17, 6, 44, 11, 127, 5, 131, 2

141, 10, II 11, 12, III 29, 4, 30, 19,

62, 10, V 21, 1, 82, 1, 6, VII 15,

7, 66, 9, VIII 7, 18, 22, 18, 103, 5;

X 16, 12, 35, 4, 36, 5, 7, 66, 2,

87, 22

श्रीमन्नव II 23, 10

श्रीमन्नव I 81, 3, III 27, 8, IX 62, 15, 69,

1, X 189, 3

श्रीमन्नव I 94, 6

श्रीमन्नव I 62, 12, 64, 1, 130, 6, 145, 2

160, 3, 164, 21, II 38, 4, IV. 56, 3,

V 2, 11, 29, 1, 15, VI 47, 3, VII

56, 4, VIII 44, 29, 48, 4, IX 87, 3,

92, 3, 97, 30, 46, X 82, 1, 89, 8,

114, 9

श्रीमन्नव III 34, 8

श्रीमन्नव I 179, 4, VIII 42, 2, X 86, 19

श्रीमन्नव IX 93, 1

श्रीमन्नव VII 86, 1.

श्रीमन्नव V 50, 4

श्रीमन्नव I 65, 1, 67, 5, 91, 1, III 8, 5

26, 6, 28, 4, 31, 5, 56, 1, V 45, 10,

VII 31, 11, VIII 59, 6, IX 73, 3,

9, 96, 11, 97, 57, X 25, 5, 46, 2,

71, 2, 94, 4, 101, 4, 114, 7, 130, 7

श्रीमन्नव I 146, 4, III 8, 4, IV 33, 2,

36, 7

श्रीमन्नव II 27, 11

श्रीमन्नव VIII 92, 11

श्रीमन्नव श्रीमन्नव VI 55, 3

श्रीमन्नव VII 83, 8

श्रीमन्नव VIII 2, 40

श्रीमन्नव I 17, 8, 79, 7, VII 67, 6, VIII

71, 12

श्रीमन्नव II 20, 8

श्रीमन्नव II 4, 3, IV 33, 11, V 58, 7, VII 34

18, 36, 9, X 46, 5, 49, 2

श्रीमन्नव VI 48, 12

श्रीमन्नव I 160, 3, VI 48, 13

श्रीमन्नव I 121, 8

श्रीमन्नव VIII. 1, 17.

धुयत VIII 7, 3
 धुयस VIII 13, 25, 54 7, IX 61, 15
 धुय IV 57, 2
 धुनःइतय IV 50, 2
 धुनय I 64 5, 87, 3 II 30, 2, V 60, 7
 VI 66, 10 VII 5 5 X 78, 3 95 3
 धुनयत II 25 5
 धुनयता III 55 16
 धुनि I 79 1 174, 9, V 34 5, 8 VII
 56, 8, X 89, 5
 धुनि II 15 5 9, VI 18, 8, VII 19, 4
 X 113, 9, 149 1
 धुनिःमती I 174 9
 धुनिःप्रत I 58, 2
 धुनिःप्रताय I 87, 1
 धुनी इति X 22 4
 धुनीचुमुटे इति VI 20 13
 धुनीना V 87, 3, VIII 20, 14
 धुर X 94, 6, 7
 धुर X 102 10
 धुर V 43, 8, VIII 3 23, 48, 2 IX 45,
 4, X 26, 8
 धुरा I 164, 19
 धुरि I 84 16 131 2 134, 3, 151, 4,
 162, 21, 164, 9 II 18, 7, III 6 6,
 IV 29, 4, V 46, 1, 56, 6, 58 7
 धुरिःइय VII 24 5
 धुरिति धु VII 85 3, X 74 1
 धुरिति धु I 73 7, III 38, 3, IV 6, 9 V
 41 6 VII 40 4
 धुरि X 101, 10 11
 धू VIII 33 18, X 28 5 ■
 धूःम II 34 4
 धूःम I 143, 7, II 2, 1 X 132 7
 धूःमु I 100, 16, III 35 2, V 55 6,
 VII 34 4, 63 2, 67, 8, X 50 2 77
 5, 105, 9, 114, 10, 175, 1
 धूः VIII 2, 2, IX 62, 5, 107 5

धूय I 64, 5, 87, 3, 168, 2, V 61, 14
 धूय I 37, 6, 39, 1, 10, V 54, 4, VI
 48, 20, VII 58, 4, VIII 20, 16
 धूयस X 104, 2
 धूयव IX 97, 53
 धूयत X 66, 14.
 धूयते VIII 34, 3
 धूयय I 37, 6, V 57, 3
 धूयय V 54, 12
 धूयये X 134, 4
 धूयहि I 10, 8, III 45, 4, X 134, 3
 धूयोति X 23, 4
 धूम V 11, 3, VI 2, 6, VII 3 3
 धूमःकेतव VIII 43, 4
 धूमःकेतु I 27, 11, X 4 5, 12, 2
 धूमःकेतुना I 94, 10
 धूमःकेतु L 44, 3, VIII 44 10
 धूमःगीति I 162, 15
 धूम I 36, 9, 164, 43, III 29 9, IV 6,
 2, VII 2, 1, X 45, 7
 धूनाम VII 16, 3
 धूमिन V 9, 5
 धूमेन VI 48, 6
 धूमेय VIII 45 9
 धूति I 18, 3, VIII 27, 15, 48, 3
 धूति L 36, 15, 128, 7, VII 1, 13
 धूति IX 61, 30
 धूति X 87, 12
 धूति VIII 45, 9
 धूति VI 75, 19
 धूतःदय X 41, 3
 धूतःदया V 62, 5
 धूतःप्रत I 25 8, 10, 44, 14, 141, 9, II
 1, 4, IV 53 4, VI 19, 5, VIII 97,
 11, X 66, 5.
 धूतःप्रता VIII 25 2, 8
 धूतःप्रता I 15, 6, VI 68, 10

भूतःव्रता II. 29, 1, X 66, 8
 भूतःव्रताप I 25, 6, VIII 44, 25
 भूतःव्रते VIII 27, 3
 भूपर्त V 19, 5
 भूपर्त I 54, 3, 4, V 35, 4, VI 42, 3,
 45, 21, 47, 6, VIII 21, 2, 32, 4, 33,
 3, 49, 4, 62, 5
 भूपर्त I 54, 3, VIII 62, 5
 भूपर्त I 54, 4, 71, 5, 167, 9, 174, 4, II
 30, 4, IV 4, 2, 5, 6, 22, 5, VI 6, 3,
 6, 18, 13, 22, 6, VII 19, 3, VIII 24, 4,
 81, 7, 89, 4, X 111, 6, 115, 6
 भूपर्त II 30, 8
 भूपर्तःव्रत I. 52, 12, VIII 89, 4
 भूपर्तःव्रतं A 87, 22
 भूपर्तःव्रत V 52, 2
 भूपर्तःव्रत I 52, 5
 भूपर्त VIII 33 6, 96, 17, X 113, 5,
 138, 4
 भूपर्त VIII 52, 3
 भूपर्त X 84 1
 भूपर्तःव्रत A 38, 1
 भूपर्त I 92, 1
 भूपर्त V 52, 14
 भूपर्तःव्रत I 81, 3, II 16, 4, VIII 24, 1, IX
 99 1
 भूपर्त III 36, 4, VI 66 5 VIII 69, 8,
 V 34, 14, 49, 2
 भूपर्तःव्रतः II 34 1
 भूपर्तःव्रत VIII 70, 3
 भूपर्त I 63 3, VI 25 5, 29 3 VII 20 5,
 IX 47, 2, A 16, 7, 69 3
 भूपर्तःव्रत I 54, 2, 56, 4 167 9 A 103 2
 भूपर्त VI 67, 11
 भूपर्तःव्रत I 23, 11, 46, 5 53, 7 IX 21 4
 30 13, 31, 14, V 10 5 5, 1 2 4
 VI 16, 22, 46, 2, 10 VIII 49 2
 A 102, 1

भूपर्तःव्रत III 54, 15
 भूपर्तःव्रतः VI 66, 6
 भूपर्तःव्रत I 80, 3
 भूपर्तःव्रत I 6, 2
 भूपर्तःव्रत I 30, 14, 84, 1, II 37, 3, III
 52, 8, IV 16, 7, 22, 5, VI 17, 1, 21,
 7, 37, 4, VII 19, 3, VIII 24, 4, 33,
 3, 45, 14, 73 18, 78, 3, 81, 7, IX
 108, 6, X 111, 6, 120, 4
 भूपर्तःव्रत VII 56, 8, X 22, 3
 भूपर्त VIII 67, 5, X 37, 12
 भूपर्तःव्रत I 158, 2
 भूपर्तःव्रत I 32, 2, 73, 6, 84 11, 120, 8,
 125, 4, 134, 6, 135 8, 151, 5, 152
 6, 173, 1, II 2, 2, 5, 5, III 1, 7,
 7, 2, 45 3, 55, 16, 57, 3, IV 22, 6,
 V 6, 1, 2, 43 1, 53, 7, 55 5, 69 2,
 VI 45 28, VII 32 22, 36, 3, 42, 1,
 VIII 4, 8, 49 5, 70, 4, 88, 1, IX
 1, 9, 13 7, 33 4, 66, 6, 12, 68, 1,
 69 4, 70, 1, 77, 1, 86, 17, 25, 97,
 35, 100, 7, X 32, 4, 75 4, 95 6,
 96, 1
 भूपर्तःव्रत VIII 47, 12
 भूपर्तःव्रत I 2, 3, X 104, 10
 भूपर्तःव्रत I 141, 1, III 1, 9, 34 3, IV 58
 6, V 62, 2, VII 21, 3, 94, 4, VIII
 32, 22, X 43, 6
 भूपर्तःव्रत X 104, 3
 भूपर्तःव्रत I 53 4
 भूपर्तःव्रत VI 66 1
 भूपर्तःव्रत I 32, 9, 66, 1 134 4, 153 3, 161,
 3, 186, 4, II 16, 8, 34 8, 35 7
 III 55 13, 58 1, V 44 13, VII 2, 6,
 VIII 14, 3, 100, 11, IX 86, 2, A 5
 7, 61, 19, 69 8
 भूपर्तःव्रत IV 57, 2, VIII 22, 4
 भूपर्तःव्रत II 34, 5, IV 24 10, VIII 2 6,
 IX 61, 21, 72, 1

धेनु I 20, 3, 91, 20, 112, 3, 118, 8, 137,
3, 139, 7, 160, 3, 164, 26, II 32, 3;
34, 6, III. 57, 1, IV 33, 1; 8, 34, 9,
42, 10, VI 35, 4, 48, 11, 13, 63, 8,
VII 18, 4, VIII 1, 10, X. 39, 13, 61,
17, 64, 12, 176, 1

धेनुःसर्तौ VIII 31, 4

धेनुःसर्तौ इति धेनुःसर्तौ VII 99, 3

धेनुःसर्तौ I 120, 9

धेनुःइव V 1, 1

धेनु इति I 146, 3, III 6, 4, 55, 12, IV
23, 10

धेनुः VIII 35, 18, IX 34, 6, 97, 50

धेनुःइव I 130, 5

धेनुः I 61, 10, VIII 69, 2; X 22, 13

धेने इति I 101, 10, V 30, 9

धेनोः III 38, 7, IV. 1, 6, 16, 41, 5, VI.
35, 5

धेना V 64, 4, X 52, 5

धेनुः III. 50, 2

धेनः I 170, 5

धेना IV. 41, 3, VII 93, 1

धेहि VIII. 96, 10

धेहि I 9, 7, 8, 28, 9, 43, 7, 44, 2, 79,
4, 9, 123, 13, II 21, 6, 23, 15, 30,
9, III 2, 22, 2, 6, 18, 2, 19, 3, 21,
1, 2, 53, 18, 19, IV 17, 20, V 4, 7,
10, 31, 13, VI 1, 12; 7, 3, 8, 5, 10, 5,
17, 14, 19, 9, 35, 2, 4, 44, 9, 47, 6,
65, 6, VII 11, 5, 25, 3, 75, 2, 8,
VIII. 97, 2, 3, IX 19, 6, 32, 6, 113,
7, X 7, 1, 14, 11, 17, 8, 9, 24, 2,
37, 10, 42, 7, 59, 6, 83, 4, 85, 45,
87, 3¹, 12, 91, 15, 98, 3, 11, 158, 4,
184, 2²

धेने इति VI 67, 7

धेनोः VI 44, 7

धेनोः II 13, 5

ध्यातः VII. 89, 2

ध्यातः V. 9, 5

ध्यातःइव V. 9, 5

ध्यातः IV. 36, 2

ध्यातः I 165, 2, IV. 40, 3, VII 36, 3

ध्यातः I. 149, 1, IV. 38, 3.

ध्यातः VI. 3, 7

ध्यातः I. 79, 1, 163, 11.

ध्यातः I 164, 44

ध्यातः X. 136, 2

ध्यातः X 97, 13.

ध्यातः V 34, 7.

ध्यातः VII 86, 6.

ध्यातः III. 6, 4, IV. 2, 7, VI. 9, 4, IX 102,
4, X. 173, 1, 2, 4

ध्यातः V. 72, 2

ध्यातः IV. 13, 3.

ध्यातः III 54, 20

ध्यातः I 64, 11

ध्यातः I 164, 30, III 29, 16³, 54, 8; V. 62,
1, VI 9, 5, 15, 7, VII 74, 5, 82, 6,
VIII 41, 9, IX. 20, 4, X. 173, 3, 4,
5⁴, 6

ध्यातः VII 35, 8

ध्यातः VII 70, 1.

ध्यातः I. 146, 1, IX 86, 6, X. 5, 3

ध्यातः I 36, 5, II. 5, 4, VIII. 17, 14, X.
173, 4².

ध्यातः IX 101, 12, X 94, 12

ध्यातः I 167, 8; III. 56, 1, IV. 5, 4, V
69, 4

ध्यातः I 59, 3; VI. 52, 4, VII 100, 4;
X. 173, 4.

ध्यातः I. 73, 4, VII 88, 7.

ध्यातः I 22, 14, II. 41, 5, III 54, 7, IX.
40, 2

ध्यातः X 173, 3, 6.

ध्यातः I. 84, 18.

धनेपु VII 85, 2, X 103, 11

धनयीत I 162, 15

धन्यस्य V. 33, 10

धरसं. II 23, 5

धरम IV 23, 7

धरमनौ I. 164, 29

धस्तति I 112, 23

धसय X 73, 6

धसपत I 140, 5

धसपत I 140, 3

धसिपः VII 83, 3

धसन्स्वप्न VI 15, 32

धसन् VIII 66, 15

धसन्मः IV 6, 6

धसयौ IX 58, 3

धसा X 40, 3

धसा IV 19, 7

धसा Δ 73, 11, 113, 7.

धसात X 73, 2

न

न I 5 4, 7, 7, 8, 5, 7, 11, 3, 16, 5,
18, 4, 7, 19 2, 23 15, 24, 6², 25, 3,
4, 6, 14³, 16, 27, 1, 30, 2, 3, 14,
15, 21, 32, 4, 6, 8, 9, 13³, 14, 15,
33, 2, 6, 8, 10³, 35, 6, 36, 20, 37,
6, 38, 1, 2³, 5, 8, 13 39 4 9, 10,
40, 8, 41, 4, 9, 42, 8, 10, 48, 3, 6,
51, 1, 14, 52, 1, 2, 4 7, 14³, 53 1,
54, 1, 55, 1, 2, 3, 7, 8, 56, 1, 2²,
3, 4, 57, 2, 3, 58, 2³, 3, 5, 6², 59,
3, 4, 60, 5, 61, 1, 4, 8, 10, 12
62, 7, 10, 11, 12², 63, 1, 7, 8², 64
1, 2, 6, 7, 9², 11, 65 1, 2, 3³, 4,
5², 66, 1², 2⁴, 3³ 4, 5², 67 1³, 3,
69, 1²-3², 5, 70 = 5 6, 71 1³,
4, 7², 9, 10, 72, 2, 10, 73 1³, 2²,

3³, 74, 7, 77, 3, 79, 1, 2, 80, 3, 12,
81, 5², 83, 2, 84, 1, 19, 85, 1, 7,
8², 88, 1-3, 5, 6, 91, 3, 6, 8, 13,
92, 3-6, 12², 94, 2, 95, 6², 100, 3,
5, 12, 13, 15², 102, 10, 104, 1, 5,
105, 1, 7, 8, 16², 106, 1-6, 109, 1,
112, 2, 17, 113, 3, 115, 2; 116, 3,
9, 12, 23, 117, 4², 5², 118, 4, 119,
7, 120, 4, 5², 121, 6, 13, 122, 2, 9,
15, 123, 9, 11, 124, 3, 4², 6⁴, 127,
1, 3², 5, 6², 8, 9², 10², 11, 128, 2,
5³, 6³, 7, 129, 1, 2, 5, 6, 8², 10,
130, 1², 2³, 3, 6, 8, 131, 2³, 7, 132,
5, 133, 6, 135, 5, 8², 136, 1, 137, 3,
138, 1², 2³, 4, 139, 1, 140, 6², 141,
7-10, 11², 13, 143, 3, 4, 5², 7, 144,
3², 4, 145, 2², 147, 3, 148, 1-4, 5²,
149, 2, 3², 151, 1, 2, 4, 8, 9⁴, 152,
4, 153, 1-3, 154, 2, 155, 6, 156, 1,
158, 3, 5, 161, 1, 11, 162, 21³, 164,
6, 10, 13³, 16, 19, 22², 32, 37-39,
44, 45, 48², 165, 9², 14, 166, 2², 10,
167, 3², 4, 5, 9, 168, 2², 3², 5², 7²,
169, 3, 4, 6, 7, 170, 1, 3, 173, 2,
3, 6², 9², 10², 11², 174, 3, 8, 9,
175 3, 6, 176, 1, 2, 4, 6, 178, 2,
179, 3, 180, 3-5, 6², 9, 181, 3, 6,
8, 9, 183, 1, 5, 185, 2, 186, 2, 5,
7², 8², 9, 187, 11, 189, 7, 190, 2,
3, 4², 5, 6², 7², 191, 1, 10-12, II
2, 2-5, 7², 8, 10, 4-3-5, 6², 7², 8,
3, 4, 9, 5, 10, 5, 11, 1, 3, 20, 12,
5, 9, 10, 13 5, 14, 3², 11, 16, 3²,
7², 8², 18, 8, 19, 2, 7, 8, 20, 1, 23,
4, 5⁴, 16, 25, 3², 27, 11⁴, 13, 28, 2,
4², 8, 30, 1, 7⁴, 31, 1, 7, 33, 9-11,
15², 34, 1², 2², 4-6, 8, 12-14, 35,
6², 38, 9⁴, 41, 8², 11, III 1, 4,
9, 12, 14, 2, 1², 3, 7, 10, 11,
14, 15, 3, 1, 9, 2, 10, 5, 15, 5,
22, 1, 26, 3, 5, 27, 14, 28, 4, 29
6², 14, 30, 2, 12, 31, 2, 32, 7,

8, 9³, 11, 16³, 33, 4, 35, 1, 36, 4,
 38, 1, 41, 5, 6, 45, 1, 4, 46, 5, 49,
 3², 4, 53, 2, 14³, 23³, 24², 54, 8,
 14, 21, 56, 1⁴, 57, 2, 58, 4, 59, 2⁴,
 60, 4, 62, 1, IV 1, 3, 6, 19², 2, 8,
 9², 14, 17, 3, 12, 4, 1, 4, 5, 1, 3,
 5², 6, 12, 13, 15, 6, 3-5, 6², 7³,
 8², 10³, 7, 11, 10, 1², 3-5, 6³, 13, 2,
 5, 15, 6³, 7, 16, 2, 3, 11, 13, 14³,
 15³, 19-21, 17, 4, 12, 15, 16, 19,
 18, 2, 3³, 13, 19, 2, 4, 5, 7, 20, 5³,
 6³, 7³, 21, 1, 2, 9, 22, 8², 23, 6, 24,
 9, 25, 5², 6³, 7, 27, 2, 4, 28, 3, 30,
 1, 19, 31, 4, 9, 32, 8, 33, 10, 11,
 34, 11³, 38, 2, 3, 5², 6, 39, 2, 40, 3,
 41, 1, 8³, 42, 8, 43, 3, 45, 2, 4, 47,
 2, 48, 1, 51, 6, 8, 52, 5, 54, 4, 58,
 5-7, V 2, 1³, 4³, 5, 10, 11, 3, 2,
 5², 12², 4, 9, 7, 7, 8, 5, 9, 4, 6, 10,
 2, 5³, 12, 1, 2³, 3, 15, 3, 5, 16, 1,
 2, 4, 17, 3, 19, 3, 4², 5, 20, 2, 29,
 8, 14, 15, 30, 14, 33, 3, 5, 9, 10,
 34, 4², 5², 36, 1, 2², 3, 37, 4, 41, 1,
 4, 9, 10, 12, 42, 2, 6³, 43, 7³, 8³,
 14, 44, 2, 9³, 13, 45, 2, 10, 46, 1³,
 4³, 5, 51, 7, 52, 3, 12, 14, 15, 53,
 16, 54, 4, 5², 7², 8, 10, 13, 15, 55,
 5, 7³, 56, 3, 4, 57, 1, 59, 2-4, 7,
 61, 3, 18, 62, 9, 63, 5, 64, 7, 66, 2,
 69, 4, 74, 5, 76, 2, 3, 77, 2, 79, 9,
 10, 80, 5, 82, 2, 84, 2, 85, 3, 6, 8²,
 86, 6, 87, 2³, 3², 5, 6, 8, 9, VI 2,
 1², 4, 6, 7, 8³, 9, 3, 2², 3², 4³, 5²,
 6, 7², 8², 4, 2, 3³, 5², 6², 7, 6, 5,
 7, 4, 8, 5, 9, 1, 2³, 10, 2, 11, 1, 4-6,
 12, 1, 2, 3³, 4³, 5, 13, 1, 2, 15, 2,
 4, 5³, 16, 39, 40², 18, 3, 8², 10²,
 12³, 19, 5, 20, 1, 2, 4, 6-8, 21, 3,
 10, 22, 11², 23, 9, 24, 3, 4, 6², 7³, 8³,
 25, 5³, 27, 3², 28, 2, 3³, 4³, 29, 3, 5,
 30, 3, 4³, 34, 2, 3³, 4, 35, 3, 36, 3,
 5, 41, 1, 44, 3³, 6, 20, 45, 3, 7, 22,

23, 25, 28, 31, 46, 2, 14, 47, 1, 3,
 10, 14³, 48, 1, 14³, 15, 21, 22, 49,
 12, 50, 8, 10, 51, 1, 52, 1⁴, 53, 1,
 54, 3², 4, 9, 56, 1, 59, 4, 60, 4, 61,
 5, 63, 1, 2³, 64, 1, 3, 66, 2, 4, 5²,
 6, 10², 11, 67, 4, 7, 9³, 68, 8, 9,
 69, 8², VII, 1, 5, 2, 5², 3, 2, 4, 5,
 6³, 4, 7, 5, 7, 7, 1, 3, 8, 4, 10, 1,
 2³, 11, 1, 13, 1, 3, 18, 4, 9-11, 15,
 20³, 21, 24, 25, 19, 1, 20, 6, 21, 3,
 5², 6², 22, 1, 5², 8², 23, 4², 24, 5,
 25, 4, 26, 1², 2, 27, 2, 28, 3, 30, 3,
 31, 11, 32, 2³, 3, 9, 10, 12³, 18, 21²,
 23⁴, 33, 1, 4, 8, 34, 1, 4, 7², 19,
 36, 2, 3, 8, 37, 3, 4, 40, 3, 43, 1-3,
 47, 3, 48, 1, 56, 13, 16⁴, 57, 3, 58,
 3, 59, 7, 61, 2, 5³, 63, 3, 5, 64, 5,
 65, 3, 67, 1³, 8, 68, 8, 70, 1³, 2, 76,
 3, 5³, 77, 1, 79, 2, 81, 3, 4, 82, 7,
 83, 7, 85, 1, 86, 5², 6, 7, 87, 1, 2,
 4, 6, 89, 2, 90, 7, 91, 2, 93, 3, 95,
 5, 97, 6, 99, 1, 2², 103, 2³, 3, 7³,
 8, 9, 104, 3, 13³, VIII 1, 2, 5³, 13,
 19, 20², 23, 27², 2, 2, 5³, 6, 12²,
 14, 17, 18, 22, 26, 28, 3, 10, 18,
 23, 4, 8, 10, 17, 5, 34, 39, 6, 7,
 12, 15³, 23, 25, 34, 38, 7, 19, 26,
 36, 9, 6, 8, 19, 11, 4, 12, 4, 6, 7,
 13, 15, 24³, 13, 8, 14, 4², 9, 15, 11,
 16, 2, 19, 6³, 8³, 26⁵, 27, 33, 20, 10,
 13³, 14, 20, 21, 1, 16, 23, 8, 15,
 24, 5³, 15³, 17, 21², 25, 2, 15,
 19, 26, 24, 27, 9, 15, 22, 30, 1, 31,
 6, 7³, 14, 16³, 17³, 32, 4, 5, 15,
 16³, 23, 33, 1, 8, 9, 13, 34, 3, 5,
 37, 6, 39, 3, 41, 6, 10, 43, 7, 25²,
 32, 33, 44, 29, 45, 5, 9, 20, 29,
 46, 29, 30, 47, 1, 3, 7², 12³, 48, 5,
 6, 10, 49, 3, 5, 6², 50, 2, 3, 5,
 51, 3², 7, 55, 2², 4, 5, 56, 1, 4,
 60, 13, 61, 11², 62, 12, 63, 2, 9,
 66, 1, 2², 9, 11, 67, 19, 68, 8,

19, 69, 8, 15, 70, 2, 3, 5², 7, 12,
 15, 71, 4, 72, 5, 14, 73, 28, 74, 2,
 10, 14, 15, 75, 8, 9, 76, 1; 78, 4³,
 5, 81, 3², 4, 83, 3, 5, 84, 1, 87, 1,
 88, 1, 2, 3, 5, 89, 7, 91, 3, 92, 12,
 14, 93, 5, 9, 11², 95, 1, 96, 2², 11,
 14, 21, 97, 9³, 15, 98, 4, 8, 99, 3,
 4, 6, 100, 3, 7, 101, 2, 4³, 102, 12,
 19, 103, 2, 6, 7, 11, 1X, 2, 6, 5, 6,
 6, 4, 10, 1, 3², 12, 2, 13, 6, 7, 14, 5²,
 16, 1, 6, 7, 17, 5², 20, 7, 21, 4, 6,
 22, 4, 24, 2, 32, 3, 4, 33, 1, 38, 4³,
 41, 1, 5, 43, 5, 44, 1, 45, 4, 52, 3²,
 53, 3, 54, 3, 55, 4, 56, 3, 57, 1, 3,
 61, 16, 21², 27, 62, 4, 6, 19, 28,
 63, 13, 19, 64, 3, 7, 9, 65, 18, 19,
 26, 66, 10, 12, 22, 67, 11, 12, 15,
 68, 1, 69, 1², 3, 4, 6, 70, 6, 10², 71,
 5, 6², 7, 72, 1, 5, 73, 4, 6, 8, 74, 1,
 76, 1-3, 77, 3, 5, 79, 3, 80, 1, 81, 2,
 82, 1, 2, 83, 1, 84, 2, 86, 2, 3, 9,
 16, 26, 34, 35, 44², 87, 1, 5, 7³,
 88, 2, 3, 4²-6², 7³, 89, 1, 90, 1, 2,
 92, 1, 6², 93, 1, 2², 3, 94, 1², 2, 3,
 95, 4, 96, 7, 9, 15², 20², 22, 23²,
 97, 9, 18², 20, 26, 28², 30², 38², 45²,
 46, 48, 52, 53, 57, 98, 2, 3, 8,
 99, 5, 6, 100, 1, 3, 7, 101, 2, 12,
 13², 14², 15, 103, 1, 6, 104, 1, 2,
 106, 12, 107, 9-11, 12², 13, 26,
 108, 2, 7, 10, 109, 10, 110, 5², 6,
 9, 10, 111, 1, 2, 11, 7, 2, 5, 3, 4,
 5, 4, 3-6, 6, 2, 5, 6, 10, 2, 4, 8²,
 12², 13, 12, 5, 8, 13, 4, 14, 2, 15,
 13², 16, 7, 18, 5, 21, 1, 22, 1, 2, 5,
 13, 23, 6, 25, 1, 26, 3, 27, 3, 5², 7,
 24, 28, 1, 10, 29, 1, 4, 5, 8, 30, 1,
 5, 10, 31, 3, 8², 9³, 32, 4, 33, 2, 6,
 9, 34, 2², 3², 4, 5, 8, 12, 35, 14,
 37, 3, 39, 1, 2, 10, 11², 14², 40, 2,
 6², 11, 42, 2, 4, 5, 8, 9, 43, 1, 2,
 4, 5², 7², 8, 9, 44, 6, 45, 2, 5, 7

48, 1, 5², 7, 8, 11, 49, 3, 4, 10, 51, 4²,
 6, 7, 54, 2, 55, 6, 56, 7, 59, 3², 60,
 8, 61, 2-4, 8², 9³, 11, 14, 16, 20,
 62, 9, 64, 2, 65, 5, 68, 1², 2, 6, 8²,
 9, 11, 71, 4², 5, 6, 9⁴, 74, 2, 75, 3,
 4, 7, 76, 2, 7, 77, 1⁴, 2³, 3⁴, 4³,
 5⁴, 7, 78, 1⁴-7⁴, 79, 3², 4, 82, 4,
 7, 85, 3, 4, 25, 34, 86, 1, 5, 6²,
 12, 15, 87, 19, 88, 18, 19, 89, 2, 3,
 5, 6⁴, 7², 8³, 12, 14, 91, 2, 5, 8,
 92, 2, 93, 1, 8, 9, 12², 13, 94, 10,
 12-14, 95, 1, 3⁴, 6², 8², 9³, 10-13, 15,
 96, 1, 2, 4², 10, 97, 17, 99, 2, 8, 10,
 100, 7², 102, 10², 103, 1, 105, 2, 3, 5-8,
 106, 7², 8, 11, 107, 3, 8⁴, 108, 4, 6,
 10, 109, 3, 5, 110, 5, 111, 7, 9,
 112, 4, 9, 113, 8, 115, 1, 2, 3², 4²,
 7², 117, 1², 2, 4³, 6, 9⁴, 122, 1, 123,
 1, 124, 7, 8, 126, 1², 127, 4, 8, 129,
 1², 2⁴, 7², 130, 7, 131, 2, 3, 132, 4,
 6, 7, 134, 4, 139, 3, 143, 1², 2², 3,
 6, 144, 1, 2, 146, 1², 3², 147, 5²,
 148, 2, 5, 152, 1², 160, 3, 4, 163, 3,
 168, 2-4, 172, 3, 176, 1, 3, 178, 2,
 3², 179, 2, 185, 2

नक्षत्र I 161, 8

नक्षत्र VI 51, 12

नक्षत्र VII 58, 5

नक्षत्र I 122, 5, 12

नक्षत्र III 33, 10

न I 1, 9, 2, 9, 3, 6, 10, 4, 2, 3, 5,
 6, 5, 3², 10, 7, 4, 6, 10, 3, 4-6,
 11, 12, 10², 11, 12, 13, 1, 2, 7, 8,
 14, 11, 15, 3, 8, 10, 16, 4, 5, 17, 1,
 18, 2, 3², 20, 7, 22, 8, 11, 13², 15,
 16, 23, 6, 9, 12², 17, 18, 24, 1, 2,
 11, 25, 2, 12², 21, 26, 2, 2, 4, 5,
 7-9, 27, 2, 3, 5, 11, 12, 28, 8,
 29, 1-7, 30, 4, 6, 8, 13, 16², 31,
 8², 9, 10, 12, 18, 33, 1, 34, 1, 5²,
 6, 7, 12², 35, 11², 36, 2, 6, 12, 13,

14^3 , 15, 38, 6, 39, 7-9, 40, 3, 42,
 1, 2, 6, 7^2 , 43, 2, 3, 6, 8^2 , 46, 6,
 7, 15, 47, 7, 48, 1, 10, 13-16, 54,
 1, 11, 57, 4, 58, 8, 62, 2, 12, 13,
 63, 8, 9, 70, 5, 71, 2, 7, 10, 73, 9,
 75, 5, 76, 2, 77, 4, 79, 7-9, 11, 81,
 1, 7-9, 82, 1, 84, 8, 20, 85, 12, 88,
 1, 89, 1^2 , 2^2 , 3-5, 6^4 , 7, 9^2 , 90, 1,
 4, 5^2 , 6, 7, 8^2 , 9, 91, 1, 4, 6, 8-13,
 15, 17, 23, 92, 15, 17, 93, 11^2 , 12^2 , 94,
 1, 12, 16, 95, 11^2 , 96, 8, 9^2 , 97, 1-8,
 98, 2, 3, 99, 1, 100, 1-15, 19^2 , 101,
 8, 10, 11, 102, 3^2 , 9, 10, 11^2 , 103,
 8, 104, 2, 5^2 , 6^2 , 7, 8^4 , 9, 105, 13,
 19, 106, 1, 2, 3^2 , 4, 5^2 , 6, 7^2 , 107,
 2^2 , 3^2 , 108, 6, 13, 109, 7, 8, 110, 7,
 9^2 , 111, 2^2 , 3-5, 112, 24^2 , 25, 113, 4^2 ,
 16, 19^4 , 20, 114, 2^2 , 6, 7^6 , 8^3 , 10^3 ,
 11, 115, 6, 118, 2, 10, 120, 3, 4,
 121, 14^2 , 15, 7^2-9^2 , 122, 3^3 , 6, 14,
 123, 3, 13, 124, 1, 127, 11^2 , 128, 2, 5,
 7, 129, 5^2 , 8, 9^3 , 10, 11, 130, 1, 10,
 131, 6, 7, 132, 6, 133, 6, 134, 6,
 135, 1, 3, 5, 137, 1, 3, 138, 4, 139,
 1, 5-7, 140, 12^2 , 13, 141, 12^2 , 142, 8,
 10^4 , 143, 6, 7, 8^2 , 147, 4, 5, 153, 4, 157,
 2, 3, 4^3 , 158, 1, 160, 5, 161, 1, 4, 13,
 162, 1, 6, 12, 22^2 , 164, 26, 165, 3-5,
 166, 6, 167, 1^2 , 2, 10^2 , 169, 1, 4, 5,
 170, 2^2 , 171, 3^2 , 4, 5, 172, 3, 173, 9,
 12, 13^2 , 174, 1, 10, 175, 2, 176, 1,
 178, 1, 2^2 , 5, 181, 6, 185, 2-8, 186,
 1^2 , 2^2 , 3, 5, 6^2 , 7, 8, 187, 3, 7,
 188, 3, 7-9, 189, 2, 4, 5^2 , 190, 6,
 8, II 1, 2, 2, 6^2 , 7, 9, 11, 12, 3, 3,
 6, 8, 6, 5^3 , 6, 7, 2, 5, 9, 2^2 , 6, 11,
 14, 21, 15, 10, 16, 7-9, 17, 8^2 , 9, 18,
 9, 19, 9, 20, 1-3, 9, 23, 1, 6^2 , 7^2 ,
 9, 10, 12, 24, 1^2 , 12, 15, 27, 1, 6^2 ,
 7, 10, 14, 28, 3, 7^2 , 9, 10, 29, 2,
 3, 6, 30, 9, 10, 31, 2, 3, 32^2 , 2^4 ,
 4-6, 33, 1^2 , 3-5, 13-15, 34, 6, 7, 9,

12, 36^2 , 3, 38^2 , 10, 39, 3, 4^3 , 5, 6^2 ,
 7^2 , 41, 9, 11^2 , 16, 17; 20, 42, 3, 43,
 2^2 , 3, III. 1, 15, 19^2 , 22^2 , 23; 3, 7,
 4, 2, 6, 9, 11, 8, 7, 9, 10, 6, 8, 13,
 1, 4^2 , 6^2 , 7, 14, 6, 15, 2, 3; 5; 6^2 ,
 16, 3, 5, 17, 5, 18, 1, 19, 1; 5^2 , 20,
 1, 2, 21, 1, 2, 23, 2, 24, 2, 5, 25,
 2, 26, 3, 28, 1, 29, 10, 30, 11, 19,
 21, 31, 8, 19, 20^2 , 32, 14; 33, 8^2 , 35,
 1, 37, 8, 11, 38, 9, 40, 3, 6, 8, 41,
 1, 2, 4, 42, 7, 43, 2, 3, 44, 1, 45,
 5, 47, 2, 3, 51, 8, 52, 1, 3^2 , 4, 6,
 53, 13, 14^2 , 17, 18^2 , 19, 21^2 , 54, 3,
 9, 12, 15-17, 18^1 , 19^2 , 20^2 , 22, 55,
 2, 9, 21, 56, 6, 60, 6, 62, 4, 9, 10,
 16, IV. 1, 4, 5^3 , 10, 2, 2, 11, 16,
 20, 3, 4, 5, 14, 4, 3, 4, 11, 12, 5,
 12^2 , 13, 10, 3^2 , 8^2 , 11, 2, 12, 6, 14,
 1, 15, 1, 16, 1, 2, 8, 17, 20^2 , 17, 17,
 20, 20, 1^2 , 2^2 , 3, 4, 10^2 , 21, 1, 3,
 6, 10, 22, 1^2 , 23, 7, 24, 1, 29, 1, 3,
 31, 1, 3, 4, 32, 5, 7, 16, 20, 21,
 33, 3, 8, 34, 1, 5, 36, 8, 9^2 , 37, 1,
 7, 8, 39, 5, 6^2 , 41, 4, 5, 6, 11, 42,
 1, 10, 43, 4, 44, 5, 6, 46, 2, 47, 3,
 49, 3, 50, 2, 11, 53, 1, 5, 6, 7^4 , 54,
 1^2 , 3, 6, 55, 1, 3, 4, 5^3 , 10^2 , 56, 4,
 57, 1-3, 6^2 , 7, 8, 58, 10, V 1, 8,
 2, 5, 3, 7^2 , 9, 12, 4, 2, 4, 5, 8, 9,
 5, 4, 5, 7, 9, 6, 8, 9, 8, 4, 9, 7^2 ,
 10, 1, 2, 6, 7^2 , 11, 4, 12, 3, 13, 3,
 5, 14, 1, 16, 5, 17, 5, 19, 5, 20, 1,
 22, 4, 23, 4, 24, 1, 3^2 , 25, 1, 3^2 ,
 4, 9, 30, 3, 31, 2, 11, 33, 2, 6,
 7, 35, 2, 8, 36, 5, 38, 1, 4, 39,
 1, 41, 1, 6, 9^2 , 11, 12, 15, 16, 18,
 19, 20, 42, 3-5, 9, 13, 16, 18, 43,
 1-3, 6, 11^2 , 46, 4^2 , 5^2 , 6, 7^2 , 49, 4,
 50, 3, 51, 11^2 , 12, 13^2 , 14^2 , 54, 6,
 55, 9, 10, 57, 7^2 , 8, 59, 6, 8, 60, 1,
 6, 61, 16, 62, 9, 63, 5, 64, 5, 6^2 ,
 65, 1, 6, 68, 3, 70, 3, 71, 1, 3, 72,

३, ७५, ३, ७९, 1^2 ; ३, ६, ८, ८०, ५, ८२,
 ४, ५, ८३, ५, 6^2 , ८७, ६, ८, ९; VI २,
 ७, ११, ४, १, २, ४, ७, ८, ५, ४, ८, ७,
 ९, ७, १०, १, ५, ११, १, २, ६, १२, ६, १३,
 २, ६, १४, ६, १५, ६, ९, १२; १५, 19^2 ,
 १६, २, १२, २८, 30^2 , 31^2 , ३२, ४४, १७,
 14^3 , १८, ५, १९, ६; ७, ८, २०, १, २१, ९,
 12^2 , २२, २, ४, ७, १०, ११, २३, ५, ९,
 २४, ५, ९, २५, 1^2 , ७, ९, २६, 1^2 , ३३, १,
 ४, 5^2 , ३६, ५, ३७, २, ३८, १, ३९, १, ४०,
 ३-५, ४४, ११, 18^2 , ४५, १, ४, १४, १७,
 २१, २४, ३३, ४६, २, ३, ५, ६, १०, ४७,
 7^2 , ८, 9^2 , ११, २८, ३०, ३१, ४८, ७, 9^2 ,
 १०, १५, १९, ४९, ८, १४, १५, ५०, ३, ४,
 ८, ९, ११, 12^2 , १३, १४, ५१, ५, 6^2 , १०,
 11^2 , १४, १५, ५२, २, 3^2 , ६, 9^2 , ११,
 १२, १६, १७, ५३, २, ४, १०, ५४, 5^2 , १०,
 ५५, १, ५, ५६, ४, ५, ५७, ७, ९, ६०, १२,
 १४, ६१, ४, ६, ७, ९, १०, 14^3 , ६३, ८,
 ६४, ४, ६५, १, 6^2 , ६७, २, ६८, ७, ८, ६९,
 १, ५, ७०, ५, ६, 71^2 , 73^2 , १, ७४, १-३,
 4^2 , ७५, 10^2 , 12^2 , १७, १९, VII १, ३,
 ५, ८, १२, १३, १८, 19^2 , २०, २२, २४,
 २५, २, १, ६, ७, ३, ७, ८, १०, ४, ४, ८,
 ५, 9^2 , ७, १, ८, ३, ९, २, ३, १०, ४, ११,
 ३, १२, 2^2 , १४, ३, १५, १, ३, ४, ६, ११,
 १३-१५, १६, ५, ६, ८, ९, १७, ५, ७, १८,
 १, ४, १९, ७, ११, २०, १, ७, ९, १०, २१,
 १; 5^2 , २३, ४, २४, १, ३-६, २५, 2^2 , २६,
 १, ५, २७, १, 4^2 , ५, २८, १, 4^2 , ५, २९,
 २, ४, ३०, १, ३४, ३-५, ३२, १, ५, ३९,
 २५, 26^2 , २७, ३४, १४, १५, १७, १८,
 २०, २१, 22^2 , 23^2 , 25^2 , ३५, 1^2 , 2^2 , 3^2 ,
 4^2 , 5^2 , 6^2 , 7^2 , 8^2 , 9^2 , 10^2 , 11^2 , 12^2 ,
 13^2 , १४, 15^2 , ३६, 7^2 , ८, ३७, २, ५, 6^2 ,
 ८, ३८, ३, ५-८, ३९, १, ३, 7^2 , ४०, २,
 ४, ६, ४१, 3^2 , ५, ६, 7^2 , ४२, 5^2 , ६, ४३,
 ३, 5^2 , ४४, 5^2 , ४५, 3^2 , ४, ४६, १, 2^2 , 3^2 ,
 4^2 , ४७, 4^2 , ४८, 4^2 , ५०, १, ५४, २, ३, ५२,
 ३, ५३, २, ३, ५४, 1^2 , 2^2 , 3^2 , ५५, १, ६,
 ५६, ९, १६, १७, २१, २२, 25^2 , ५७, 5^2 ,
 ६, 7^2 , ५८, 3^2 , ५, ६, ५९, 6^2 , ८, ६०, ७,

१०, 12^2 , ६२, 2^2 , 3^2 , ४, 5^2 , 6^2 , ६४, १,
 २, 3^2 , ६५, २, ४, ६६, १, ३, ५, ६७, ५,
 ६, १०, ६८, १, २, ९, ६९, ५, ७०, १, ७,
 ७१, २, ४, ६, ७२, 2^2 , ५, ७३, 4^2 , ५, ७४,
 ३, ७५, २, 8^2 , ७६, ६, ७, ७७, ४, 5^2 ,
 ७९, ५, ८२, १, ८३, २; ५; ८४, 2^2 , 3^2 , ८५,
 १, ८६, ५, 8^2 , ८९, ५, ९०, ६, ९२, १, ३,
 ९३, ४, ६, ८, ९४, 3^2 , ८, ९६, २, ५, ९७,
 2^2 , 4^2 , ५, १००, २, १०२, १, ३, १०३, १०,
 १०४, ७, १०, ११, 23^2 , VIII १, ९, २१,
 २, १५, ३, 1^2 , 2^2 , ११, १२, १८, ४, ३,
 १५; 16^2 , ५, ४, ७, ९, १०, २०, २१, ३२,
 ३६, ६, २९, २५, ३६, ७, ११, १३, २७,
 ३२, ८, १, ४, ७, ९, 13^2 , 17^2 , २०, ९,
 11^2 , १०, ३, १२, ६, ३३, १३, ३, 5^2 , १३,
 १६, १८, २२, २५, १५, १३, १६, ११, 12^2 ,
 १७, २, ४, १८, ६-१०, १२, १३, १७, १८,
 २१, २२, १९, ४, १९, २७, १०, २, ८,
 १०, १८, २२-२४, 26^2 , २१, २, ६, ८, ९,
 १०, १२, २२, ७, १०, १४, १७, २३, १०,
 12^2 , २७, २९, २४, ७, 11^2 , २६, २५, १०,
 ११, १४, २६, ७, २०, २५, २७, २-६, ९,
 १०, 14^2 , २८, ३, ३०, 3^2 , ३१, १३, ३२,
 ७-९, १२, ३४, 6^2 , ७, १२, १४, १५; ३५,
 ४, १०, ३९, १, १०, ४०, १, २, ९, ४२, 2^2 ,
 ४३, २२, ४४, २, ५, ११, १४, १९, २२,
 ३०, ४५, ८, १५, १८, १९, ३३, ३४, ४६,
 ९-११, १३, २५, ४७, ५, ८, ९, ११, ४८,
 4^2 , ६, ७, 8^2 , 9^2 , १२, 14^2 , 15^2 , ४९, ४,
 ५, ७, ५०, ५, ५१, ५, ५२, 5^2 , ५३, ३, ५४,
 3^2 , ५, ६, ५९, ७, ६०, ८-१०, 11^2 , १२,
 १४, १८, २०, ६१, १, 13^2 , 15^2 , १६, १७,
 ६५, ५, ६६, ८, 14^2 , ६७, २, ५, ६, 8^2 ,
 ९, ११, १२, १४, १५, २०, ६८, 12^2 , ७०,
 ९, १०, १५, ७१, ३, ६, ७, ९, १०, १३,
 १५, ७३, १४, ७५, २, ८, ९, 11^2 , १२,
 १३, ७८, १-३, ७९, 7^2 , 8^2 , ८०, १-६, ९,
 ८१, ४, 6^2 , ८३, २-४, ७, ८४, ६, ८६, १,
 ९०, १, ६, ९१, ४, ६, ९२, ३, 9^2 , १०,
 १५, १९, २६, २७, ३१, ९३, ३, १०,
 १८, १९, २१, २८, २९, ३०-३४, ९५,
 ८, ९, ९६, ८; २०, ९७, ६, 7^2 , १३, ९८,

4, 10-12, 100, 11, 101, 4², 9, 10, 102,
 2, 8, 9, 103, 1, 9, 12, IX 1, 5, 4,
 1, 5, 10, 5, 8, 8, 2, 7, 8, 9, 7, 10,
 8, 11, 3, 9², 13 4, 5, 19, 1, 20, 3,
 23 3, 29, 5, 30, 3, 32, 1, 35, 1², 2,
 3, 36, 3², 40, 3, 5, 6, 41, 6, 42, 6,
 43, 2, 44, 1, 4-6, 45, 2, 3, 49, 1,
 2, 4, 52, 1, 5, 54, 4, 55, 1, 3, 57, 4,
 61, 3, 5, 6, 9, 12, 14, 15, 23, 26,
 28, 30, 62, 21, 24, 64, 3, 12, 18²,
 65, 13, 17, 18, 21, 24, 66, 13, 19,
 30, 67, 6, 10², 22², 23, 24², 26, 68,
 10, 69, 7, 8, 70, 9, 10, 72, 8, 9²,
 76, 3, 77, 3, 4, 78, 4, 5, 79, 1², 2,
 81, 3², 4, 84, 1, 85, 2, 4, 8, 86, 18²,
 38, 48, 88, 7, 91, 6², 93, 4, 5, 96,
 3², 11², 14, 97, 4, 15-17, 21, 25,
 28, 36, 39, 44², 48, 50, 51², 53,
 98, 1, 100, 5, 104, 5, 6, 105, 4, 5,
 106, 7, 9, 107, 6, 108, 14, 109, 9,
 110, 1, 7, 112, 1, 114, 3, 4², X 3, 7,
 4, 1, 7², 5, 7, 7, 1², 7⁴, 9, 1-3, 4²,
 10, 4, 11, 2², 8, 9², 12, 2, 4, 5, 8,
 13, 2, 14, 2², 6, 14, 15, 1, 4, 6, 8,
 17, 10, 18, 1, 3, 19, 6, 7, 21, 4, 22,
 6-9, 15, 23, 7, 24, 2, 3, 6, 25, 1,
 3, 4, 6, 7², 8², 9, 26, 3, 9, 28, 5,
 12, 29, 4, 30, 11, 31, 1, 5, 33, 3²,
 34, 14², 35, 2-7, 10-13, 36, 2², 3,
 14², 37, 5, 6², 9, 10², 12, 38, 1-3,
 39, 2², 42, 3, 11², 47, 8, 52, 4, 53,
 3², 57, 1, 5, 59, 2, 4², 5²-7², 61, 14,
 18, 21, 27, 63, 1, 6-8, 11, 12, 15²,
 16, 64, 1, 6, 9, 10², 13², 65, 3, 66,
 3⁴, 5, 7, 10, 12, 67, 1, 68, 12, 69,
 4, 12, 70, 11, 74, 3, 76, 1, 4, 6, 77,
 8, 78, 8, 81, 1, 7, 82, 3, 83, 2, 3, 84,
 2, 6, 85, 23², 37, 43, 86, 8, 87, 20,
 21, 89, 15, 91, 13, 92, 12, 13, 93, 1²,
 5-7, 9², 97, 15, 98, 4, 9, 10, 12²,
 99, 1, 8, 100, 1², 3-5, 7, 9, 101, 3,
 102, 1, 105, 8, 106, 9, 11, 107, 7,

108, 2, 3, 110, 2; 8, 112, 10, 113,
 10, 115, 5, 121, 9, 124, 1², 126, 3²,
 6, 127, 4, 6, 128, 4-6, 8³, 9, 130, 6,
 132, 7, 133, 3², 4-7, 135, 1, 5, 139,
 5², 141, 1⁴, 2², 4, 6², 142, 2, 143, 4,
 147, 5, 148, 1, 149, 4, 150, 1², 3, 5,
 151, 5, 152, 2, 4, 156, 1, 2, 157, 2,
 158, 1², 2, 3², 4, 164, 4, 5, 165, 1,
 2², 3², 167, 1, 2, 169, 4, 174, 2², 176,
 2, 182, 2², 186, 1², 2², 3, 187, 1-5, 188,
 3, 191, 1

नक्ष VII 71, 1

नक्षि I 27, 8, 48, 6, 52, 13, 69, 4, 84,
 6², 155, 5, 165, 9, II 24, 7, 27, 13,
 38, 7, III 38, 8, 39, 4, 49, 2, IV 17,
 19, 30, 1², 23, 42, 6, V 85, 6, VI
 7, 5, 25, 5, 27, 3, 30, 2, 44, 10, 67,
 10, VII 32, 5, 10, 16, 56, 2, VIII
 20, 12, 21, 14, 24, 15, 17, 28, 4, 31,
 17, 32, 15², 33, 8, 45, 21, 59, 2, 61,
 6, 68, 8, 70, 3, 84, 9, 88, 3, 6, X
 10, 5, 22, 5, 31, 11, 39, 11, 111, 7,
 132, 3, 134, 7²

नक्षो VIII 78, 4, 5

नक्षभि. VII 104, 18

नक्ष I 24, 10², 12, 34, 2, 90, 7, 98, 2,
 116, 20, 127, 5, 139, 5, 144, 4, IV
 30, 3, V 7, 4, 76, 3, VI 3, 6, VII
 15, 15, 71, 1, 2, 104, 11, 17, VIII
 7, 6, 18, 6, 25, 11, 27, 2, 61, 17, 64,
 6, 96, 1, IX 97, 9, 107, 20, X 34,
 10, 88, 6, 93, 5, 95, 4

नक्षया IV 11, 1.

नक्ष I 73, 7, VII 42, 5

नक्ष. II 2, 2

नक्षोपमा I 13, 7, 96, 5, 113, 3, 142, 7,
 IX 5, 6

नक्ष I 121, 3, 173, 3, VI 63, 6, VII
 39, 6

नक्ष I 33, 14, X 74, 2

नद्यतः VI 49, 3
 नद्यति II 20, 2, X 3, 5
 नद्यति I 95, 10, IV 43, 5
 नद्यते VI 22, 5
 नद्यत्क्षम VI 22, 2
 नद्यत् VI 67, 6.
 नद्यत् VII 81, 2, 86, 1, X 88, 13, 111,
 7, 156, 4
 नद्यत्क्षयत्ता X 22, 10
 नद्यत्ता I 50, 2
 नद्यत्ताया X 85, 2
 नद्यत्तेभि X 68, 11
 नद्यत्तै III 54, 19
 नद्यत् I 180, 2
 नद्यत् VII 23, 4
 नद्यत् VIII 54, 1
 नद्यत् X 88, 17
 नद्यत् VII 42, 1, 52, 3, VIII 92, 27,
 103, 1
 नद्यत् VI 49, 11, 63, 3
 नद्यत्ति I 166, 2, VI 34, 3
 नद्यत्ते I 66, 5, VI 45, 28, VII 37, 7, 58,
 1, VIII 54, 2
 नद्यत्ताया X 68, 2
 नद्यत्ताया VII 31, 8
 नद्यत्ताया VII 93, 3
 नद्यत्ते I 30, 20
 नद्यत्स VIII 54, 7
 नद्यत्तमे VIII 60, 10
 नद्यत् V 24, 2
 नद्यत् VII 15, 7
 नद्यत् X 28, 10
 नद्यत्स X 163, 5
 नद्यत्तु I 162, 9
 नद्यत् X 61, 9
 नद्यत्ता X 33, 2
 नद्यत् IV 25, 7, VIII 79, 2
 नद्यत् VIII 2, 12

नद्य VII 104, 23
 नद्यत्स X 60, 6
 नद्यत् VIII 21, 14
 नद्यत्मान् VI 18, 2
 नद्यत् I 32, 8, VIII 69, 2²
 नद्यत्स VII 7, 2, IX 97, 13
 नद्यत्स I 166, 5
 नद्यत्स X 105, 4
 नद्यत्स I 179, 4, II 34, 3, X 11, 2
 नद्यत् इति I 135, 9
 नद्यत्सत्ते II 41, 16
 नद्यत्ता II 15, 3, 19, 2, III 33, 6, 12,
 V 52, 7, 74, 2, VI 17, 12, 30, 3,
 72, 3, VII 34, 10, 11, 16, 87, 1,
 95, 2, 96, 1, VIII 6, 28, 26, 18, 31,
 10, 96, 11, X 139, 6
 नद्यत्ति V 41, 19
 नद्यत्सत्त I 52, 2, VIII 12, 26
 नद्यत्सु VII 50, 3, VIII 2, 2, 33, 12, IX
 53, 4, 63, 17, 68, 6, 76, 1, 88, 5,
 107, 13
 नद्यत् I 54, 1, 10, 55, 2, 62, 6, 102, 2,
 130, 5, 158, 5, 181, 6, II 35, 3, III
 33, 4, IV 16, 21, 55, 6, V 42, 12,
 45, 2, 46, 6, 47, 5, 55, 7, VII 50, 4,
 60, 7, VIII 96, 14, IX 9, 4, 86, 8,
 92, 4, X 28, 4, 64, 8, 95, 7
 नद्यत् I 131, 5
 नद्यत्सत्त II 39, 5
 नद्यत्सु V 15, 2
 नद्यत्सु VIII 51, 8
 नद्यत्सु IX 93, 1, X 95, 4
 नद्यत्सु I 174, 8, II 19, 7
 नद्यत् IX 112, 3
 नद्यत्सु X 85, 46
 नद्यत्सु I 48, 8, II 33, 12, IV 25, 2
 नद्यत्सु IX 67, 30, X 17, 1
 नद्यत् X 54, 2, 84, 3
 4 R

नत्वानि II 24, 2

नदति λ 71, 10

नदन्त VIII 43, 8

नपात् I 143, 1, II 31, 6 35 1, 2, 7
9, 10, 13, VI 50 13, 52, 14, VII
35, 13 47 2, X 8, 5 33, 7, 92, 13

नपात् I 42 1, 58 8, II 6, 2 IV 32,
22 V 17 5 VI 16 25, 55, 1, VIII
17, 13 71 3 9, 84 4 λ 20, 10
30, 4, 115, 8, 140 3 149, 2

नपात् III 60, 3, VI 50, 15, VIII 65, 12
नपात् I 161, 14 IV 34 6 35, 1, 8,
37, 4

नपात् I 22, 6, 37, 11, 122, 4, 186, 5, II
35, 3, III 9 1 27, 12, V 32, 4, 41,
10, VI 20, 11 48, 2, VII 16, 1, 17,
6, 34, 15, VIII 19, 4 44, 13, 60, 2,
 λ 10, 1 15, 3, 30, 3

नपात् I 182, 1 184, 1 VIII 25, 5, X
61, 4

नपात् I 117 12 III 38, 5, IV 44 2

नप्री IX 69, 3

नप्रीणि IX 14 5

नपु II 35, 11, VII 18 22

नपुंभि λ 85, 42

नपुं I 50 9

नपुं III 31, 1

नपुं VIII 2, 42

नपुं IX 9 1

नपुं VI 13 3 λ 10 14

नपुं II 33 14 λ 1 VIII 102, 7

नपुं I 71, 10 174 8 III 12, 1 V 41,
12 83 3 VII 97 6 VIII 9 8 96
14, IX 71, 1 74, 4 83 3 97 21

नमः श्रुते λ 123 2

नमः श्रुते λ 30, 9

नमः श्रुते I 122, 11

नमः श्रुते II 4, 6

नमः श्रुते λ 46 1

नमनू V 59, 7

नमता VIII 39, 1, X 133, 1

नमन् I 149, 3

नमन् I 173, 1

नमन्त्य VII 42, 1

नमन् IV 19, 7

नमः I 167, 5

नमः IX 71, 3, 86, 14

नमः IX 69, 5

नमः VIII 25, 6

नमः VIII 40, 4, 5

नमः II 39, 4

नमः I 164, 48

नमः I 129, 5, X 142, 6

नमः VIII 4, 6

नमः I 1, 7, 27, 13⁴, 51, 15, 62, 2, 65
1², 71, 6, 114, 11, 136, 1, 6, II 21,
2, 28, 8, 36, 6, III 33, 8, 51, 4, 54
3, IV 21, 5, 23, 4, 44, 3, V 47, 7,
49, 5, 73, 10, VI 51, 8⁵, 75, 15, VII
36, 5, 94, 4, VIII 72, 15, 75, 10, 84,
5, IX 67, 29, X 47, 14, 15, 15 2,
34, 8, 37, 1, 60, 1, 68, 12, 85, 17,
92, 4, 115, 9³, 165 4

नमः I 189, 1, III 14 2, V 43, 9

नमः I 24, 14, 27, 1, 77, 2, 153, 1,
II 3, 5, 33, 4, 8, 38, 9, III 4, 3,
25, 3, IV 42, 9, 58, 2, V 1, 7, 28,
1, 41, 2, 8, 42, 11, 60, 1, VI 1, 9
10, 50, 1, 51, 9, 60, 3, VII 7, 1, 8,
1, 33, 13, 34, 14, 42, 3, 43 1, 53, 1,
61, 6, 63, 5, 84, 1, 95, 5, VIII 19
13, 22, 3, 13, 62, 5, 96, 6 IX 16,
5, 96, 2, λ 6, 5, 13, 1, 46, 2, 4

नमः VIII 35, 23

नमः λ 131, 2

नमः III 43, 3

नमः III 62, 17

नमः VII 21, 9

नमः VIII 13, 9

नमते VI. 24, 8
 नमस्व III. 33, 9, VII. 56, 17.
 नमते V. 32, 10, VII. 31, 9, 41, 6, VIII.
 6, 4, X. 30, 6.
 नमतां V. 36, 6, VI. 50, 4, X 42, 6, 51,
 9, 128, 1
 नमति VII. 56, 19, VIII 97, 12
 नमते IV. 50, 8, X. 34, 8
 नमसत् IX 97, 15
 नमसिपुत्रः VIII. 20, 1.
 नमसः I. 171, 2; 190, 3, VIII. 23, 9
 नमस्ता I 57, 3, 62, 11, 63, 9, 84, 12, 114,
 2, 5, 128, 2, 152, 7, 158, 2, 171, 1,
 185, 7, 186, 4, II 23, 13, 30, 11, 34,
 14, 35, 12, III. 1, 2, 2, 14, 3, 8, 14,
 5, 31, 5, 19, 32, 7, 59, 5, 61, 5, IV
 5, 11, 7, 7, 19, 6, 34, 6, 50, 6, V 1,
 12, 4, 9, 8, 4, 12, 6, 40, 8, 41, 16,
 43, 21, 6, 14, 49, 2, 83, 1, VI 2, 4,
 6, 11, 4, 5, 15, 8, 16, 46, 51, 8, 52,
 17, 67, 2, 3, 69, 6, VII 2, 4, 12, 1,
 16, 1, 44, 2, 83, 8, 86, 4, 91, 1, 93,
 7, 97, 3, VIII 19, 5, 21, 6, 23, 22,
 26, 43, 12, 46, 17, 49, 6, 71, 10, 72,
 10, 96, 12, IX 11, 6, 89, 5, X 31, 2,
 47, 6, 61, 26, 63, 5, 69, 12, 70, 2,
 79, 2, 85, 21, 22, 92, 9
 नमसि IV 21, 5
 नमते VIII 25, 7.
 नमस्य I 44, 6, II 33, 8, V 52, 13, VIII
 42, 2
 नमस्य IX 114, 2
 नमसः II 1, 3, 10, III 5, 2, 27, 13, 59,
 4, VII 38, 3
 नमस्यते III 2, 8
 नमस्यतु I 84, 5, III. 62, 5
 नमस्यन् I 33, 2
 नमस्यते I. 115, 3, 127, 7, IV 6, 11
 नमस्यति I 36, 19, III 62, 12

नमस्यते I. 57, 3, IX 95, 3
 नमस्यति नमस्यत् I. 72, 5
 नमस्य I. 72, 5
 नमस्याः X. 104, 7.
 नमस्यानि X 63, 2
 नमस्यानः III 17, 4
 नमस्युः VIII 27, 11
 नमस्युः I 55, 4
 नमस्येभिः VI 68, 3
 नमस्यैः VII. 95, 4
 नमस्य VIII 75, 5
 नमस्यत् I. 185, 3
 नमस्यतः I 164, 8
 नमस्तता V. 62, 5
 नमस्तान् I 171, 2, IV 41, 1, VI. 63, 1,
 VII 66, 1, 85, 4, X 61, 25
 नमस्तिनः I 36, 7, VII 14, 1, 36, 5, VIII.
 13, 10, 75, 14, X 48, 6
 नमस्तिन I 166, 2
 नमो X 48, 9
 नमो VI 20, 6
 नमुषि I. 53, 7, II 14, 5, VII 19, 5, 2
 73, 7
 नमुषेः V. 30, 7, 8, VI 20, 6, VIII 14, 13
 नमुषी X. 131, 4
 नने III 39, 6
 नने I 139, 9², VI 51, 9, VII 32, 20
 ननेते इति II 12, 13
 ननेते I 140, 6
 ननेताने इति X 82, 1
 ननपीति V 83, 5
 नन्या I 53, 7
 नय X 49, 5
 नय I 189, 1
 नय I 42, 7, 8, VI 15, 16, 47, 7, 53, 2,
 54, 1, VIII 44, 8, 71, 6, X 45, 9,
 87, 9, 133, 6
 नयः IV 30, 19

नयत् 1. 36, 18, III 9, 5, 31, 6, VI 4, 6,
VIII 17, 15

नयत् X. 34, 4

नयत् III 6, 1, IV 58, 10, V 55, 10, X
66, 12, 101, 2

नयत् II 39, 5

नयति IV 21, 4

नयति I 155, 3, II 26, 4, V 34, 6, VI
75, 6

नयत् I 90, 1, II 3, 10, IV 1, 10, X 85,
26, 182, 1

नयत् I 41, 5, VII 59, 1, VIII 19 34, X
63, 13

नयत् X 137, 1

नयत् V 65, 6, VI 72, 2

नयत् II 14, 9, X 165, 5

नयत् I 79, 3, IX 86, 32

नयत् I 148, 3

नयत् X. 46, 5

नयति I 41, 3, 162, 2, 4, VI 51, 10, X
126, 1

नयति I 64, 6, 83, 2, 95, 2, 126, 4, 146,
4, III 8, 4, 53 23², 24, IV 1, 9,
VII 60, 6, 7, IX 87, 1, X 114, 7

नयति VII 77, 3, X 56, 2

नयति VI 65, 2

नयत् X 85, 31

नयत् I 40, 3, VII 64, 3

नयमान I 173, 5, 9

नयति I 129, 1, VI 45, 6

नयति II 23, 4, X 75, 4

नयत् X 84, 3

नयत् III 35, 3

नयति X 161, 3

नयति VIII 47, 17

नयति X 126, 3

नय I 8, 6, 39 3, 62, 3, 63 6, 64, 4,
10, 67, 2, 70, 5, 73, 4, 83, 4, 85, 8,
100, 8, 104, 2, 115, 2, 121, 2, 124,

12, 127, 6, 154, 5, 166, 13, II 1, 9,
19, 1, 36, 1, III 2, 6, 3, 8, 8, 6, 35,
8, 54, 4, 62, 12, IV 1, 15, 3, 11,
24, 3², 25, 8, 33 6, 34, 9, 36, 5, 42,
5, 44, 6, 57, 4, V 7, 2, 9, 7, 10, 3,
4, 11, 2, 4, 29, 12, 30, 2, 33, 5,
52, 5, 6, 8, 11, 53, 3, 6, 54 3, 8,
55, 3, 57, 8, 59, 2, 5, 61, 3, VI 1,
2, 2, 3, 29, 1, 4, 40, 2, 46, 1, 47,
31, 59, 7, 68, 4, 75, 11, VII 1, 1, 4,
9, 10, 3, 5, 8, 1, 15, 9, 16, 3, 19,
8, 9, 27, 1, 31, 2, 56, 1, 57, 6, 59,
7, 74, 6, 82, 9, 83, 2, 91, 3, 4, 93,
3, 94, 10, 97, 1, 103, 9, VIII 1, 17,
7, 29, 20, 6, 7, 25, 15, 27, 6, 33, 2,
38, 3, 65, 8, 68, 5, 14, 71, 14, 99, 1,
IX 17, 7, 72, 2, 74, 4, 80, 4, 101, 3,
X 20, 8, 29, 5, 40, 10, 50, 3, 63, 17,
76, 6, 7, 80, 5, 84 1, 107, 3, 147, 2

नय I 21, 2, 23, 11, 37, 6, 40, 6, 41, 5,
86, 8, 110, 8, 111, 3, 161, 11, 165, 11,
II 3, 3, 14, 8, 36, 2, III 16, 2, 29,
5², 60, 1, IV 34, 4, 5, V 53, 15,
54, 10, 59 3, 61, 1, VI 49, 11, VII
18, 25, 33 4, 48, 1, 59, 4, 66, 13,
VIII 20, 10, 16, IX 11, 1, X 76, 8,
101, 12, 103, 2, 13

नय I 25, 5, 30, 9, 31, 6, 15, 100, 8,
112, 22, III 51, 2, VI 44, 4, VII
16, 1, 24, 19, 40, 2, 92, 8, 97, 10,
IX 97, 49, 52, X 38, 4

नय I 3, 2, 117, 18, 151, 9, V 73, 6,
VI 62, 1, 63, 5, VII 69, 6, VIII
101, 2, X 143, 3

नय L 2, 6, 46, 4, 47, 8, 112, 3, 16,
116, 7, 11, 12, 14, 117, 2, 4, 6, 7,
24, 118, 5, 10, 182, 8, 183, 3, 184,
2, II 39, 8, 41, 3, III 58, 6, IV,
47, 4, V 49, 1, 64, 7, 73 7, 75, 6,
VI 50, 10, 60, 9, VII 66, 19, 74, 2,
4, 82, 8, 83, 1, 91, 6, 94, 3, 99, 4,
VIII 5, 16, 22, 8, 5, 6, 17, 20, 21,

22, 8, 12, 17, 26, 4, 11, 16, 35, 23,
38, 4, 40, 3, 85, 4, 87, 1, 2, 101, 8,
X 40, 1, 3-5, 41, 2, 143, 3, 4, 6

नप I 122, 10, 149, 2, 167, 10, 173, 9,
10, 174, 10, 180, 8, 186, 6, 7, II 1,
5, 20, 3, 34 6, VI 24, 2, 68, 4,
VII 19, 10, X 45, 12

नपशक्त I 142, 3, II 3, 2, 38, 10, III
29, 11, V 5, 2, X 70, 2, 92, 11,
182, 2

नपशक्त I 13, 3, 18, 9, 106, 4, IX 86,
42, X 64, 3

नपशक्त VII 2, 2

नप I 85, 9, VIII 96, 19

नप I 62, 1, IV 25, 4, VI 42, 1, IX 98,
10, X 50, 2

नपस्था IV. 33, 8

नप I 117, 3, 180, 4

नप I 51, 3

नप I 63, 3, 121, 12, IV 25 1, 29, 2,
V 41, 9, VI 24, 2, VII 1, 21, 20, 1,
95, 3, IX 105, 5, 107, 1, X 29, 1, 7,
50, 2, 61, 5, 95, 10

नपस्थित VIII 93 1

नप I 40, 3, 54, 6, 112, 9 II 22, 4, VI
23, 4, 53, 2, 72, 5, VII 20, 5, 48, 1,
100, 1, X 74, 5, 147, 1

नप I 180, 2, VII 25 1

नप I 72, 1, 166, 5, 185 9, III 34 5
IV 16, 16, 19, 10, VII 45 1, VIII
96, 21

नप VI 29, 2, VII 7, 6

नप IV 16, 6, 36, 8, VII 21, 4

नप I 121, 3, IV 25 4, VIII 2, 23

नप X 99 10

नप I 166, 10

नप VIII 1, 33

नप I 32, 14, 53, 9, 54, 6 84, 13 116,
24, II 14, 4, 19, 6, III 9 9, IV
26, 3, 48, 4, V 29 6, VI 47 2, VII

19, 5, 99, 5, VIII 93 2, IX 61, 1,
X 27, 15, 49, 8, 98, 10, 104, 8

नप II 18, 1, III 11, 5, IV 51, 4

नप X 85, 19

नप IX 108, 4, X 62 6

नप I 33, 6, V 45, 7, 11, VI 6 3,
22, 2, X 14, 6, 61, 10, 108, 8

नप V 29, 12

नप IV 51, 4

नप I 62, 4, III 39 5

नप IV 6, 3

नप V 15 3

नप VII 93, 1

नप VII 3, 3

नप I 42, 8

नप IV 48, 4, X 98, 10

नप I 32, 14, 53 9, 54, 6, 80, 8, 121,
13, 130, 7, 155, 6, II 14, 4, 19 6,
III 12, 6, V 29, 6, VI 47, 2, VII
19, 5, 99, 5, VIII 93 2, X 49, 8,
98, 11, 104, 8

नप X 39, 10

नप I 84 13, IV 26, 3, IX 61, 1

नप I 191, 13

नप II 18, 6

नप I 66, 5, 69, 5, V 45 8 X 22, 9

नप IV 3, 11, VI 7, 2, VII 42, 1, IX
88, 2, X 120, 2, 176, 1

नप VI 17, 10

नप I 164, 3, VI 7, 4, IX 86, 25, 27,
97, 35, 100, 1, X 71, 3

नप I 164 41

नप X 39, 10

नप I 20, 6, V 9 3, VII 15 4, VIII
24 23, 69, 15, IX 21, 6, 86, 36, X
86, 18, 89, 7, 135, 3, 143, 1

नप V 27, 3

नप I 190, 1, II 34, 10

नप II 24, 1

4 L

नवऽधात्व I 36, 18, VI 20, 11, X 49, 6
 नवंस्य VIII 23, 14
 नवंस्यै VIII 76, 12
 नवस्त्वं इव IV 34 5
 नशा I 95, 7, 144 5, VIII 45, 25
 नशा V 6 8
 नशाता VIII 5 37, X 89, 17
 नशाता I 191, 13
 नशाति VII 61, 6
 नशाति IV 31, 13
 नशातहे VIII 88, 1
 नशाया X 160, 5
 नशासु I 95 10
 नशिष्टो VIII 2, 17
 नशिष्ट V 32, 11
 नशिष्टया I 82, 2, VIII 20, 19, 25, 24
 नशिष्टाय V 27, 3
 नशीनोत् VI 3, 7
 नशीनोत् VII 87, 2
 नशीय II 19 8, VI 18, 15, 21, 1, VII
 26, 1, 35 14, 36, 2 VIII 40, 12, IX
 23 2, X 59 1 61, 11, 69 3, 179 3
 नशीयस I 131, 6²
 नशीयसा I 12, 11, VI 16, 21, VIII 39 6
 नशीयसी VII 59 4 VIII 12 10, 72, 9,
 103 9
 नशीयसी IX 86, 32
 नशीयसी I 138 3, VIII 51, 5 95 5, X
 91, 13
 नशीयसे I 156 2 IX 9 8
 नशीयान् I 110 7, III 36, 3 VI 44, 7,
 X 27, 19
 नशे IV 32, 23
 नशेदस V 55 8, X 31, 3
 नशेदुमा I 34, 1
 नशेदा I 79 1, 165, 13, IV 23 4 V 12 3
 नशेन I 31, 8, II 18, 3, VI 50, 6
 नशेभि IV 20, 5

नश्ये I 61, 13, 62, 11, 105, 15, 189, 2,
 V 12, 3, VI 20, 10, VII 4, 8, 18, 5,
 VIII 3, 13, 11, 10, IX 94, 3, X 4, 5
 नश्ये I 10, 11, 62, 13, 105, 12, 109, 2,
 139, 8, 141, 10, 180, 10, 190, 1, II
 17, 1, III 31, 19, 53, 16, IV 16, 21,
 VI 1, 7, 17, 13, VII 80, 2, 91, 2,
 VIII 16, 1, 24 26, 67, 18, X 89, 3
 नश्येनय I 159, 4, X 96, 11
 नश्यंस VI 62, 4, VIII 24, 8, 50, 9
 नश्यंसा II 31, 5, VI 6, 1, 48, 11, 62, 5,
 VIII 39, 2
 नश्यसि III 61, 3
 नश्यसी I 60, 3, 139 1, III 62, 7, VI 8,
 1, VIII 74, 7, X 4, 6
 नश्यसी इति III 5, 7
 नश्यसी I 124, 9
 नश्यसीता V 53, 10, 58, 1
 नश्यसीभि IV 41, 10, VI 49, 1, VII 53,
 2, VIII 5 24
 नश्यसी I 143, 1, V 42, 13, VI 8, 5
 नश्यसीसु I 141, 5
 नश्यसे II 31, 7, III 2, 13, 32, 13, V 11,
 1, VI 71, 3, VIII 7, 33, 27, 10, IX
 9, 8, 82, 5, 91, 5
 नश्यंसा VI 22, 7, VIII 51, 3
 नशा V 29 13
 नशास I 27, 4
 नशासि I 38, 3
 नशा I 174 8, V 29, 15
 नशा स्तथा III 35, 16
 नश्ये IV 20, 10
 नश्यभि I 130, 10, VII 93, 4
 नश्येयु I 134 4
 नश्यौ X 39, 5
 नशात् IV 23, 4, VI 2, 5, VIII 61, 12
 नशात् I 41, 5, 164 22, II 41, 11, VII
 32 21 VIII 19 6, 20, 16, 31, 17,
 47, 1, 68, 8, 70, 3

नक्षत्र I 165, 9
 नक्षत्र V 4, 11, VI 3, 1, 2, VII 82, 7
 नक्षत्र II 14, 8
 नक्षत्र IX 79, 1
 नक्षत्र II 23, 8, 27, 14, 35, 6
 नक्षत्र I 123, 11, VII 1, 22, IX 79, 1, X
 115, 4, 133, 3
 नक्षत्र VI 28, 3, X, 27, 20
 नक्षत्र II 30, 11, X 36, 11
 नक्षत्र X 40, 6
 नक्षत्र VIII 6, 9, X 36, 3, 57, 2
 नक्षत्र X 97, 13
 नक्षत्र I 120, 12
 नक्षत्र I 170, 1, X 97, 11
 नक्षत्र VIII 27, 18
 नक्षत्र X 146, 1
 नक्षत्र I 23, 13, VI 54, 10, VIII 79, 6, X
 46, 2
 नक्षत्र I 116, 23
 नक्षत्र IX 68, 4, 71, 3, 8
 नक्षत्र IX 82, 3
 नक्षत्र I 186, 7, IV 58, 8, VIII 72, 14,
 IX 89, 3
 नक्षत्र II 16, 8
 नक्षत्र V 61, 2
 नक्षत्र X 67, 3
 नक्षत्र I 10, 8, 19, 2, 22, 4, 24, 6, 39, 4,
 54, 1, 57, 4, 80, 15, 129, 4, 138, 4,
 164, 11, 17, 167, 9, 179, 2, II 28, 6,
 IV 18, 4, 31, 9, 55, 7, V 31, 2, 40,
 9, VI 16, 18, 25, 5, 27, 3, VII 4, 8,
 23, 2, 32, 19, 59, 3, 4, VIII 3, 13,
 7, 21, 21, 7, 24, 12, 15, 30, 1, 33,
 16, 40, 2, 46, 11, 60, 14, 64, 2, 66,
 13, 71, 2, 80, 1, 81, 3, 102, 19, X
 27, 18, 71, 6, 86, 11, 95, 13, 107, 3,
 119, 6, 7, 131, 3, 142, 1, 145, 4,
 185, 2
 नक्षत्र X 49, 8

नक्षत्र I 122, 8, 10, 11, VII 6, 5, VIII
 8, 3, X 49, 8, 80, 6, 99, 7
 नक्षत्र I 31, 11, V 12, 6
 नक्षत्र VI 26, 7
 नक्षत्र VIII 46, 27
 नक्षत्र X 63, 1
 नक्षत्र IX 88, 2
 नक्षत्र IX 91, 2
 नक्षत्र X 53, 7
 नक्षत्र X 60, 8
 नक्षत्र X 166, 3
 नक्षत्र X 121, 5
 नक्षत्र I 34, 8, 68, 5, 85, 7, 139, 4, 164,
 50, III 2, 12, 5, 10, IV 13, 5, V 1,
 1, 17, 3, 54, 12, 81, 2, VI 8, 2, 49,
 12, VII 58, 1, 86, 1, 99, 2, VIII 41,
 8, X 90, 16, 113, 4
 नक्षत्र I 19, 6, 125, 5, VIII 103, 2
 नक्षत्र IX 73, 4, 85, 10-12, X 123, 6,
 130, 2
 नक्षत्र X 34, 3
 नक्षत्र VII 33, 5
 नक्षत्र X 11, 2
 नक्षत्र II 35, 1
 नक्षत्र I 181, 7, II 33, 6, IV 16, 9, 29,
 4, VIII 7, 30
 नक्षत्र I 126, 2, 178, 3, II 12, 6
 नक्षत्र V 78, 4
 नक्षत्र I 109, 3, 110, 5, 118, 10, X
 73, 11
 नक्षत्र X 112, 10
 नक्षत्र X 183, 2
 नक्षत्र X 29, 4, V 78, 6, X 117, 5
 नक्षत्र X 65, 5
 नक्षत्र I 182, 7
 नक्षत्र I 118, 8
 नक्षत्र I 140, 5, 8, III 2, 11, IX 70, 6
 नक्षत्र X 67, 9
 नक्षत्र VIII 20, 5

नानदत्ति I 64, 8
 नानदत्तः I 30, 16, VI 6, 2
 नाना I 102, 5, 146, 4, II 12, 8, 38, 5,
 III 54, 6, 55 11, V 73, 4, VI 14, 3,
 VIII 1, 3, 15, 12, 68, 5, X 67, 10,
 79, 1
 नानाऽधिप IX 112, 3
 नाना IX 112, 1
 नानाऽरूप III 6, 9
 नानाऽमूर्ति IX 114, 3
 नाद्य I 34, 4
 नाद्ये I 145, 4
 नाभ IX 74, 6
 नाभय I 139, 9, IX 73, 1.
 नाभा I 43, 9, 139, 1, 142, 10, 143, 4,
 II 3, 7, III 4, 4, 5, 5, 9, 29, 4,
 VIII 12, 32, 13, 29, IX 10, 8, 12, 4,
 72, 7, 79, 4, 82, 3, 86, 8, X 1, 6,
 62, 4, 64 13
 नाभाकल्प VIII 41, 2
 नाभावेदिष X 61, 18
 नाभि I 59, 1, 2, 104, 4, 105, 9, 163 12,
 164, 33-35, IV 10, 8, 44, 5, 58, 1,
 VI 47, 28, VIII 101, 15, IX 74, 4,
 X 10, 4, 46, 3, 61, 18, 19
 नाभिऽक्ष VIII 41, 6
 नाभिना VI 39, 4
 नाभि I 185 5, II 3, 9, 40, 1, 4, III
 17, 4, V 43 8, 47, 2, VI 7, 2, IX
 10, 8, X 5, 3, 124, 2
 नाभा X 13 3, 82, 6
 नाभा X 90, 14
 नाभ I 6, 4, 24 1, 2, 48, 4, 53 7, 57,
 3, 68, 2, 84, 15, 103 4, 108, 3, 123,
 4, 9, 12, 155 3, 156, 3, 164, 3, 185,
 1, 191, 13, II 20, 6, 27, 15, 33, 8,
 35, 11, 37, 2, III 5 6, 20, 3, 26, 7,
 38, 4, 54 7, 16, 17, 56 4, IV 1,
 16, 39 4, 58, 1, 2, V 3, 2, 3, 10,
 30, 5, 33 41 37, 4, 44, 2, 8, 57, 5,

VI 44, 8, 48, 21, 66, 1, 5, 75, 8,
 VII 22, 5, 32, 17, 56, 10, 57, 1, 87,
 4, 100, 3, 5, 103, 6, VIII 11, 5, 20,
 13, 46, 14, 80, 9, IX 75, 2, 86, 20,
 87, 3, 92, 2, 95, 2, 96, 16, 99, 4,
 109 14, X 12, 6, 23, 2, 28, 12, 39,
 1, 45, 2, 49 2, 3, 54, 4, 55, 1, 61,
 14, 64, 1, 68, 7, 69, 5, 73 8, 84, 5,
 86, 23, 97, 9, 115, 2, 123, 4, 7, 145,
 4, 181, 1
 नावऽथा X 82, 3
 नावऽधेय X 71, 1
 नावऽस्मि I 155, 6, 161, 5, 181, 4, III 38,
 7, V, 43, 10, 52, 10, VII 57, 6
 नावऽनि I 72, 3, 87, 5, 161, 5, III 37, 3,
 V 5, 10, 44, 4, VII 56, 14, VIII 41,
 5, IX 75, 1, X 5, 2, 63, 2, 74, 6,
 169, 2
 नावा VI 18, 7, X 77, 8
 नाव VI 24, 10, 46, 11
 नावऽसौ X 85, 6
 नावऽमेव X 57, 3
 नावऽि X 18, 8
 नावऽिष्य I 43, 6, VIII 77, 8
 नावऽिषु X 86, 11
 नावऽि I 28, 3, 73, 3, IV 16, 10, VII
 20, 5, VIII 1, 34, X 86, 10
 नावऽि इति X 93, 1
 नावऽि I 92, 3, II 35, 5, VII 55 8, X
 18, 7
 नावऽि X 80, 1
 नावऽि II 13 8
 नावऽिषो I 149, 3
 नावऽिष्य I III 24, 29
 नावऽि X 61, 13
 नावऽिष्य I 117, 8
 नावऽि X 135, 7
 नावऽि I 182, 6, V 54, 4, VI 58, 3, IX
 73, 1

नाव. I 25, 7.

नावे I 116, 5, 131, 2, 140, 12, II 16, 7, 42, 1, V 45, 10, VII 88, 3, VIII 42, 3, 75, 9, IX 89, 2, X 44, 6, 63, 10, 101, 2, 105, 9, 116, 9

नाव VIII 25, 11.

नावेऽद्य X. 178, ३

नावयो I 97, 8

नावा I 46, 7, V. 4, 9, VI 68, 8, VII 65, 3, VIII. 16, 11, 18, 17, IX. 70, 10, X 56, 7

नावाऽद्य I 97, 7, 99, 1, II 39, 4, III 32, 14, V 25, 9

नावाः IX 45, 5

नावि VII 88, 4, X 135, 4

नावो. I 80, 8

नावाना I 33, 11, 121, 13

नावाय I 50, 11

नावायमि VIII 97, 14

नावपालहि X 162, 3

नावसा I 3, 3, 46, 5, 116, 4, 180, 9, 184, 1, 3, III 54, 16, 58, 7, IV 37, 8, V 46, 2, 73, 6, 74, 2, 75, 7, VI 11, 1, 50, 10, 63, 1, 4, VII 39, 4, 72, 3, 73, 2, 74, 5, VIII 5, 32, 35, 19, 16, 25, 10, 42, 4, X 24, 4, 73, 4, 143, 5

नावसा I 34, 7, 9-11, 47, 7, 9, 116, 2, 9-11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 117, 1, 6, 11, 13, 23, 118, 4, 11, 182, 4, 183, 3, 5, 184, 5, II 41, 7, IV 14, 1, 43, 7, 44, 4, VI 63, 7, 10, VII 67, 3, 71, 4, 6, 72, 1, 2, 5, VIII 5, 23, 9, 6, 9, 15, 22, 5, 26, 2, 57, 1, 4, 85, 1, 9, 101, 7, X 39, 3, 5, 41, 2

नासंसाऽद्य I 173, 4, IX 88, 3

नासंसाव्या I 20, 3, 116, 1, V 77, 4

नासंसाय IV. 3, 6

नासंसा X 24, 5, 61, 15

नासंसा I 182, 8, VIII 8, 15

नासाऽद्य II 39, 6

नासिकाव्या X 163, 1

नाहुपा V. 73, 3

नाहुपालि VI 22, 10.

नाहुपाय VII 95, 2

नाहुपीपु I 100, 16; VI 46, 7, VIII 6, 24

नि I 5, 1, 8, 2, 17, 6, 22, 8, 17, 25, 10, 13, 26, 2, 27, 3, 28, 9, 29, 3, 30, 19, 22, 33, 3, 12, 36, 14, 19, 37, 3, 7, 43, 7, 44, 11, 45, 7, 47, 10, 50, 12, 51, 6, 52, 15, 53, 1, 6, 9, 54, 5, 56, 3, 58, 1, 60, 2, 64, 4, 67, 3, 70, 3, 72, 1, 10, 73, 4, 76, 2, 4, 80, 3, 6, 81, 4, 89, 2, 91, 15, 92, 16, 99, 1, 100, 18, 101, 2, 104, 1, 105, 10, 106, 7, 112, 24, 113, 17, 114, 4, 5, 117, 9, 20, 122, 9, 124, 7, 125, 1, 127, 4², 128, 1, 8², 129, 5, 130, 4², 8, 133, 5, 140, 2, 141, 5, 143, 1, 5, 145, 5, 146, 2, 148, 1, 4, 155, 3, 161, 4, 164, 29, 38², 171, 1, 174, 7, 180, 6, 186, 11, 191, 1, 3, 4⁴, 7, II 2, 3, 9, 1, 11, 8², 10, 18, 20, 13, 6, 14, 7, 17, 6, 18, 3, 20, 8, 23, 8, 12, 24, 2, 33, 11, 36, 3, 4, 38, 3, 4, 41, 13, III 1, 10, 18, 4, 4, 7, 6, 3, 9, 9, 14, 2, 23, 4, 27, 10, 29, 4, 14, 30, 9, 16, 19, 31, 9, 33, 8, 10, 38, 3, 7, 45, 1, 51, 11, 55, 9, 13, 17, IV 3, 2, 4, 4, 6, 2, 11, 7, 5, 9, 3, 4, 16, 9, 10, 12, 13, 17, 14, 19, 4, 26, 1, 28, 2-4, 30, 10, 38, 6, 41, 4, 44, 5, 47, 4, 50, 3, 10, 56, 4, 7, 57, 7, V 1, 5, 6, 2, 6, 4, 3, 8, 2, 11, 2, 21, 1, 22, 2, 28, 2, 29, 10, 32, 4, 8, 10, 35, 5, 40, 7, 41, 10, 15, 42, 10, 52, 11, 17, 53, 9, 54, 5, 56, 4, 57, 3, 60, 2, 66, 4, 72, 1, 3, 75, 5, 80, 6, 83, 8, VI 1, 2, 6, 6, 6, 8, 5, 15, 8, 12, 15, 16, 10, 28, 41, 17, 6, 9, 18, 10, 13, 28, 2, 29, 6, 30, 3, 34, 4, 45, 8, 23, 51, 14, 52, 1, 56, 3, 59, 6, 61, 3, 65,

निःस्रतद्यत I. 164, 23; III. 60, 2.
 निःस्रतद्यत I. 120, 7.
 निःस्रतद्यत X. 24, 4.
 निःस्रतद्यत X. 135, 6.
 निःस्रतद्यत I. 33, 6.
 निःस्रतद्यत I. 101, 1.
 निःस्रतद्यत I. 182, 5.
 निःस्रतद्यत I. 119, 7.
 निःस्रतद्यत I. 38, 6; V. 41, 17; VII. 37, 7;
 X. 10, 11; 36, 2; 59, 1.
 निःस्रतद्यत I. 24, 9; 164, 32; VI. 74, 3; X.
 36, 4; 76, 4.
 निःस्रतद्यत X. 114, 2.
 निःस्रतद्यत VIII. 24, 24.
 निःस्रतद्यत I. 117, 5; VII. 58, 1; 104, 9; X.
 18, 10; 95, 14; 161, 2.
 निःस्रतद्यत X. 165, 1.
 निःस्रतद्यत X. 164, 1.
 निःस्रतद्यत VII. 104, 14.
 निःस्रतद्यत I. 37, 9; VIII. 45, 30.
 निःस्रतद्यत X. 124, 6.
 निःस्रतद्यत V. 78, 7; 9.
 निःस्रतद्यत I. 92, 1.
 निःस्रतद्यत I. 20, 6.
 निःस्रतद्यत I. 2, 6; 123, 9; III. 58, 9, 62, 13;
 V. 67, 1; VIII. 80, 7; IX. 13, 1; 15, 1;
 61, 25; 64, 15; 69, 4; 71, 2; 78, 1;
 86, 7; 16; 32; 93, 1; 101, 16, 107,
 22; X. 34, 5; 40, 6; 65, 6, 94, 5.
 निःस्रतद्यत X. 165, 1.
 निःस्रतद्यत X. 97, 9.
 निःस्रतद्यत X. 1, 1.
 निःस्रतद्यत VIII. 61, 2.
 निःस्रतद्यत X. 31, 7.
 निःस्रतद्यत II. 23, 11.
 निःस्रतद्यत VIII. 77, 2.
 निःस्रतद्यत VIII. 32, 27.
 निःस्रतद्यत V. 62, 4; IX. 70, 7

निःस्रतद्यत VII. 64, 1; X. 27, 24.
 निःस्रतद्यत I. 25, 13; 113, 14; VIII. 19, 23;
 IX. 14, 5; 68, 1; 71, 2; 82, 2; 86, 26;
 46; 95, 1; 99, 1; 107, 26; 108, 12.
 निःस्रतद्यत I. 162, 2.
 निःस्रतद्यत IX. 69, 5.
 निःस्रतद्यत IX. 69, 5; 70, 1; 71, 1; X. 49, 7.
 निःस्रतद्यत X. 24, 5.
 निःस्रतद्यत X. 102, 6.
 निःस्रतद्यत VIII. 4, 20.
 निःस्रतद्यत III. 23, 1; 29, 12.
 निःस्रतद्यत X. 184, 3.
 निःस्रतद्यत X. 124, 5.
 निःस्रतद्यत IV. 48, 2.
 निःस्रतद्यत X. 164, 3.
 निःस्रतद्यत I. 127, 3.
 निःस्रतद्यत I. 169, 2; III. 51, 5; VI. 44, 11.
 निःस्रतद्यत III. 55, 8.
 निःस्रतद्यत IV. 24, 1.
 निःस्रतद्यत III. 55, 22; VIII. 59, 2.
 निःस्रतद्यत I. 131, 3.
 निःस्रतद्यत IX. 210, 9.
 निःस्रतद्यत III. 31, 10.
 निःस्रतद्यत I. 182, 7.
 निःस्रतद्यत VIII. 78, 5.
 निःस्रतद्यत III. 1, 15; IV. 16, 10; X. 96, 3.
 निःस्रतद्यत X. 92, 9.
 निःस्रतद्यत VI. 17, 10.
 निःस्रतद्यत IX. 97, 37.
 निःस्रतद्यत IX. 113, 10.
 निःस्रतद्यत X. 25, 5.
 निःस्रतद्यत IV. 16, 6; X. 73, 6.
 निःस्रतद्यत X. 109, 7.
 निःस्रतद्यत X. 34, 7.
 निःस्रतद्यत VIII. 2, 2; IX. 109, 10.
 निःस्रतद्यत IX. 69, 4.
 निःस्रतद्यत IV. 45, 5.
 निःस्रतद्यत IX. 93, 3.

निःश्रिता VIII. 103, 11
 निदे II 23, 14, 34, 10, III 16, 5, 41, 6,
 VII 31, 5, 75, 8, 94, 3, VIII 8, 13
 निद्यमानात् VI 52, 3
 निःश्रुः VIII 48, 14
 निःश्रुः I 183, 4
 निःश्रुः IX 83, 4
 निःश्रुः X 73, 11
 निःश्रुः V 30, 2
 निःश्रुः I 41, 9
 निःश्रुः III 31, 2, 53, 5
 निःश्रुः I 163, 5
 निःश्रुः VIII 72, 18
 निःश्रुः IX 83, 4
 निःश्रुः IV 2, 1, V 3, 3
 निःश्रुः VIII 41, 4
 निःश्रुः IV 2, 12
 निःश्रुः VII 67, 7, X 108, 7, 186 3
 निःश्रुः X 179 2
 निःश्रुः I 130, 3, II 24, 6, V 43, 8, VII 69, 3
 निःश्रुः X 59, 2
 निःश्रुः II 39, 1
 निःश्रुः I 116, 11
 निःश्रुः X 15 5
 निःश्रुः X 68, 6, 108 2, 138, 4
 निःश्रुः VIII 29, 6
 निःश्रुः X 32, 6
 निःश्रुः VIII 20, 22
 निःश्रुः VII 3, 1, VIII 29 3
 निःश्रुः VI 75, 5
 निःश्रुः III 56, 1
 निःश्रुः X 68, 2, 109 2
 निःश्रुः X 132 6
 निःश्रुः VI 52, 2
 निःश्रुः VIII 68, 19
 निःश्रुः I 189 6 VII 1, 2 34 12
 निःश्रुः X. 27, 6

निःश्रुः VII 88, 2, X 85, 23
 निःश्रुः VIII 103, 4.
 निःश्रुः VII 28, 3
 निःश्रुः VI 18, 13
 निःश्रुः IV. 5, 2
 निःश्रुः X 48, 7.
 निःश्रुः V. 42, 10
 निःश्रुः VIII 1, 30
 निःश्रुः III 39, 4
 निःश्रुः V 2, 6
 निःश्रुः I 161, 1
 निःश्रुः V. 2, 6
 निःश्रुः I 116, 8, 24
 निःश्रुः X 162, 5.
 निःश्रुः IV 55, 3
 निःश्रुः I. 73, 2, VII 1, 15
 निःश्रुः V 83, 7
 निःश्रुः IV. 11, 6
 निःश्रुः VIII 17, 11
 निःश्रुः II 14, 9
 निःश्रुः I 53, 7
 निःश्रुः I. 119, 8, VII 83, 6
 निःश्रुः I 106, 6
 निःश्रुः II 30, 7
 निःश्रुः II 16, 7
 निःश्रुः I 102, 5, II 14, 10
 निःश्रुः V 62, 7
 निःश्रुः III 30, 4
 निःश्रुः III 8, 7
 निःश्रुः III 8, 6
 निःश्रुः VI 23 1, VIII 96 3
 निःश्रुः I 167, 6
 निःश्रुः II 28, 6, VIII 73, 2
 निःश्रुः X. 121, 3
 निःश्रुः I 72 5, II 38 8
 निःश्रुः II 38, 2
 निःश्रुः X 122, 7
 4

निःपिडा I 164, 8
 निःपिडिध्यान् IV. 18, 9.
 निःपिडाते I 164, 22
 निःपिडाः X. 51, 4.
 निःपुत I. 112, 5
 निःपुता I 57, 6, X 98, 6
 निःपेजल IV. 53, 6
 निःपेशन X. 142, 7.
 निःपेशनात् IV. 19, 9.
 निःपेशनो I. 22, 15.
 निःपेशनो I. 35, 1.
 निःपेशने VI 71, 2, VII. 19, 5.
 निःपेशपत् I 35, 2, IV 53, 3, VII 45, 1
 निःपेशे IX 69, 7
 निःपिशत IV. 24, 8
 निःपिंता VII 18, 6
 निःपिंतानि I 171, 4
 निःपिंति VI 2, 5, 13, 4, 15, 11
 निःपिंती VIII 19, 14.
 निःपिशानाः VII 3, 5
 निःपिशपत् IV. 2, 7.
 निःपिष्ठा. VI 55, 6
 निःपिण्यं III 30, 15, V 57, 2
 निःपिण्डि X 103, 3
 निःपिण्डिप V 19, 3
 निःपि II 33, 10, VIII 47, 15
 निःपिन्ता I 126, 2
 निःपिण्य X 101, 12
 निःपि VI 75, 19, X 133, 5
 निःपिष्ठा VIII 1, 13
 निःपिपी I 104, 5
 निःपिपा I 181, 6, X 48, 7
 निःपिस्त I 58, 3, 68, 4, 69 2, 70 4 III
 3, 2, 6, 4, VI 9, 4
 निःपिस्त V 32, 5, X 73 9
 निःपिस्त I 146, 1
 निःपिस्ता X. 73, 2, 80, 6
 निःपिस्ता IX 89, 5, X 15, 2

निःपिस्तः IV 21, 9
 निःपिस्त X 82, 4
 निःपिस्तुं X 162, 3.
 निःपिस्तनं I 162, 14, X 97, 5
 निःपिस्ता II 21, 5, X. 53, 2
 निःपिस्ति VI 27, 1, 2
 निःपिस्ते I 104, 1.
 निःपिस्तो I 108, 3, 177, 4, II 3, 8, 35, 10,
 III. 21, 1, 35, 6, IV 4, 12, V 2, 7,
 VI 40, 1, X 6, 7, 14, 5, 15 6, 52,
 1, 112, 3
 निःपिस्तो VIII 48, 9
 निःपिस्तादं VII 15, 2, VIII 100, 10
 निःपिस्ताद्वतः III 19, 5
 निःपिस्त्या VII 36, 9
 निःपिस्तं I 71, 8, VIII. 72, 11, X 61, 6
 निःपिस्तप V 83, 6
 निःपिस्तोति VII 16, 8
 निःपिस्तो VIII 9, 21
 निःपिस्तो I 71, 2
 निःपिस्तो X 88, 19, 98, 5
 निःपिस्त IV. 35, 8
 निःपिस्तु I 164, 39, X 61, 14, 109, 4
 निःपिस्तु X 86, 16
 निःपिस्ते X 95, 8.
 निःपिस्तु X 95, 9
 निःपिस्तु X 91, 13
 निःपिस्त VII 1, 7, 104, 5
 निःपिस्त I 162, 11, VI 27, 4
 निःपिस्तो II 13 8
 निःपिस्तो X 97, 13
 निःपिस्त I 183, 4, II 3, 1, III 1, 20, 29
 2 12 V 47, 3, VIII 57, 4, IX 68 5
 निःपिस्त I 32, 10, 130 3, 164 7, III 7,
 7 30, 14, V 2, 1, VI 9 5, 75 8,
 IX 87, 3, X 5, 1, 71, 1, 79 2
 निःपिस्ता I 164, 3, 5, 45, X. 71, 11

२३, २७, ९, १८, ४०, ८-१०, ४५, ३७,
४६, ११, २८, ५१, ७^२, ६१, ११, ६३, ५, ६६,
९^२, ६७, १, २०, ७२, ६, ७६, १, ७७, १, ८०,
५, ८१, ८, ८५, ९, ९३, ११, ९४, १०-१२,
१०१, १५, IX ९, ८, ११, ४, २३, ७, ४०, ३,
९४, ५, ९३, ५, ९७, ४८, X १०, ५, ११, ३,
१८, ४, २३, २, ४, २७, ६^२, ७^२, २९, ६,
३०, १०, ३४, १४^३, ३९, ५, ५०, २, ५^३, ५४,
३, ५७, ३, ५९, २^२, ४, ६१, ५, ८, १३,
२४^३, ६२, ६, ६९, ५, ७२, १, ७९, ६, ८६,
३-५, ८८, ३, ९२, ७, ९३, १५, ९५, १, ९६,
११, ९७, १, ९९, ६, १००, ६, १०२, १०,
१११, ७, ११५, १, १३२, ३, १४७, ४, १५७, १,
१६८, १, १७५, ४

नृत्तः VI १७, ५

नृत्तः X १६५, ५

नृत्तः I १६७, ४

नृत्तः IX ५३, १, ६३, २४

नृत्तः III ४७, २, VI २१, ७, VII ३२, २५,
X ८४, २, १३१, १, १८०, २

नृत्तः VII १०४, १.

नृत्तः III ३४, १०

नृत्तः VII १८, १६, ८६, १, VIII १४, ८

नृत्तः I ८५, १०, ११, ८८, ४

नृत्तः I २९, ५

नृत्तः I १०५, ४, V. ४२, ६, X ४३, ५

नृत्तः V ५५, ८

नृत्तः II २०, ४, III ५१, ६, VI २१, ८,
२७, ३

नृत्तः II ११, ६, V ३१, ६, VII ९८, ५

नृत्तः III १, २०

नृत्तः VI ४४, १३

नृत्तः III ४७, ५

नृत्तः VI २१, ५, २७, १

नृत्तः I ११८, ११, V ४२, १८, ७८, ४, VII
५१, १

नृत्तः III ३२, १३

नृत्तः I १, २

नृत्तः VII १८, २०, २२, ९, VIII २१, ७

नृत्तः I १३, ६, २४, १, ३८, १, २, ३९, ७, ४०,
५, ८२, ३, ८४, ५, १११, ४, ११३, १०, १२४,
९, ११, १६५, १२, १७०, १, १७४, ३, १८९,
४, II ११, २१, १५, १०, १६, ९, १७, ९,
१८, ९, १९, ९, २०, ९, २८, ८, ३८, १, ३,
III ४७, ४, IV. ३०, २३, ३३, ११, ५१, १,
V. २४, ४, ४२, १, १४, ५६, ५, ५८, १, ६१,
१४, ६४, ३, ७०, १, ७६, १, २, VI १९, ४,
२५, ९, ३३, ५, ३४, १, ३५, ५, ३८, ५, ४५,
११, ४८, १९, ६०, २, VII २६, ३, २९, ३,
३८, १, ४५, २, ६३, ४, ६७, ३, ४, १०४, २०,
VIII ४, ११, ७, २०, ८, २, ९, १, ७, ८,
१४, १५, २१, १३, ५, १८, १, २०, १५, २३,
२४, २४, १४, २३, २६, ३२, १६, ४६, १५,
१६, ४८, ३, ४९, ७, ६६, ७, ६७, १६, ७५, ६,
८४, ७, ८६, २, ९०, ६, ९२, १६^३, १००, ७,
१०१, १, IX ९९, ३, १०७, २, X १०, ४,
१५, २, ५३, ९, १०, ६१, २६, ६२, ८, १०६,
१, १११, ८, ११२, ८, १२६, ३, १८८, १

नृत्तः VI ३, ७

नृत्तः IX १०३, ३

नृत्तः IV ३, ६

नृत्तः X ८७, ९, १७

नृत्तः II २४, ८, VIII ४३, ३०, IX ७३,
७, ८०, १, ८३, ३, ८५, ९, X ६३, ४, ८७,
८, १०७, ४, १५८, ५

नृत्तः III ५३, १०

नृत्तः I २२, ७, VIII १९, १७, IX ८, ९,
८६, ३६

नृत्तः IX ५, ७

नृत्तः IV ३, ३, IX ६६, १५

नृत्तः X १४, ११

नृत्तः I ९१, २, III १५, ३, २२, २, ५३,
९, ५४, ६, VII ६०, २, VIII ३८, ९, १५,
IX ४५, १, ७०, ४, ७८, २, ८६, २३, ३८,
९२, २, ९७, २४, X ४५, ३, ८७, १०, १३९, २

नृत्तः II २१, १

नृत्तः I ४३, ७, ४८, ४, ७७, ४, II १, १, III
१६, ४, ५३, ४, ५२, ८, IV २५, ४, V १८,
४ ०

५, ३०, १२, VI ३३, ३, ६५, ५, VII १, ११,
 १९, १०, ३२, ११, ६२, ४, ८३ ७, VIII ४०,
 २, ६६, ५, X २९, १, २, ९३, ४, १२, ९९,
 ९, III, १, १४८, ४
 नृसंहस V. ४, ६, VI ३३, ३, VII १९, १०,
 VIII २४, १०
 नृसंहस I ७७, ४, III १, १२, IV ५, २, १६,
 ४, १७, II, २२, २, VI १८, ७, VII ६, ४,
 X २९, १, ९९, ७
 नृसंहस III ३०, २२, ४९, २, ५१, ४, X ८९, १
 नृसंहस III १९, ३, V ३०, १२, X २९, २
 नृसंहसा VI ४, ७
 नृसंहसा V ३३, ६
 नृसंहसा VI १९, १०
 नृसंहसा I ५९, ४, IV २५, ४, VIII २४, १
 नृसंहसा I ८७, १, VI २५, ७
 नृसंहस X १८, ३
 नृसंहस VIII २०, २२
 नृसंहस VIII ६८, ७, ९२, ३
 नृसंहस V ५२, १२
 नृसंहस VI ६३, ५
 नृसंहस I ९२, ४
 नृसंहस I १३०, ७^२, II २२, ४, VI २९, ३,
 VIII २४, ९, १२
 नृसंहस X २९, २
 नृसंहसा I ७२, ६
 नृसंहस IX ७२, ४
 नृसंहस IV २०, १, VII ६९, १
 नृसंहस I ७१, ८, IV ३८, २, X ४४, ३,
 १०७, ५
 नृसंहस I नृसंहस VII ६७, १, ७१, ४
 नृसंहस I नृसंहस VII १०४, ६, X १०६, ४
 नृसंहस I १०२, ८, II १, १, ७, VII ३०, १,
 VIII ५४, ६, X ४४, २, ६१, २२
 नृसंहस I २२, ११
 नृसंहसा I १७४, १०
 नृसंहसा VII ७४, ६
 नृसंहसा X १०१, ८

नृसंहस X १०१, ७
 नृसंहस II ४१, ७, VIII ९, १८, २६, १४, १५,
 X ३५, १२
 नृसंहस VII १५, १४
 नृसंहस VII २०, ८
 नृसंहस III ४, ५
 नृसंहस IX ७२, ५
 नृसंहस I ६४, १३, ६९, ३, ४, ७३, ९, ८१, १,
 १००, ६, १२९, २^२, १३७, ३, १७८, ३, ४,
 II २६, ३, III ३१, १५, ६०, ५, IV १६,
 १९, १७, ११, ५४, १, V २५, ६, ८७, ४,
 VI ३५, २, ४५, ६, ४८, ५, VII १९, ४,
 २२, ७, २४, १, ३२, ६, ३६, ५, ४१, ३, ९२,
 ४, ९८, ४, VIII २, २, ३६, ४, १, १५, १२,
 २१, १२, ४०, ७, ४६, ८, ६२, २, IX २४, ३,
 २७, ३, २८, १, ६२, ५, १६, ६८, ४, ७, ७५,
 ३, ५, ७६, १, ७८, २, ८०, ४, ८६, २०,
 २२, ३४, ८७, १, ९१, २, ९५, १, ९७, ५,
 ९९, ८, १०७, ५, १६, १०८, १५, १०९, ८,
 १५, १८, X ६८, १२, ६९, ७-९, ११, १०४,
 २, ११५, ७, १४७, ४
 नृसंहस I ४३, २, ६, ६९, ४, ११०, ६, १२३, ३,
 १७३, ६, II १९, ४, IV १६, ४, ४१, ३,
 VI १३, ५, १९, १२, २४, १, VII २०, ५,
 २७, २, ४, ३८, २, VIII २, ३९, ६८, १३,
 ७७, ८, ९६, १, X ३९, १०, १४८, ४
 नृसंहस I ५१, ५, १०, IV १६, ९, VII १९, ४
 नृसंहस V ३८, ४
 नृसंहस I १६७, ५, V ५०, ४, VIII ९६, १३,
 X ४५, १, ३, ९२, १४
 नृसंहस IX २४, ४, ६७, २
 नृसंहस I ४, ७
 नृसंहस X १३२, ७
 नृसंहस X ८०, ३
 नृसंहस I ८०, ३, १५, V १९, २, ३८, ४, ५४, १,
 VI २५, ६, ४६, ७, VII ४८, ३, ५६, ५,
 VIII ९, २, ९८, १०, X ४८, २, ५०, १
 नृसंहस II ३६, ५
 नृसंहस I ५५, ३, II १२, १, X २२, ३

मृग्या I 67, 2, V 57, 6, IX 7, 4, 15, 4,
62, 23, 69, 3, 70, 3
मृग्यानि IV 22, 9, V 33, 6, IX 48, 1, X
102, 8
मृग्याय VII 30, 1, VIII 2, 29
मृग्ये VI 66, 2
मृग्य III 34, 5, IV 22, 4, 55, 4, V 18,
5, VI 1, 12, 19, 1, 10, 53, 10, VII
26, 1, VIII 5, 2, 18, 21, X 28, 12
मृग्यत I 92, 7, VI 17, 14, 22, 3, 50, 11
मृग्यता VI 62, 10
मृग्यति VI 25, 6
मृग्यती VII 3, 8, X 2, 6
मृग्यच्छसा IV 2, 5
मृग्यत VII 41, 3
मृग्यत IX 93, 5
मृग्याह्न II 37, 5
मृग्याह्ना I 6, 2, VIII 25, 23
मृग्यश्च IX 81, 5
मृग्य I 180, 8, VII 34, 18
मृग्यत् IV 40, 5
मृग्यश्च X 31, 23
मृग्यत्न VII 20, 1
मृग्यदने V 7, 2, VII 7, 5, 97, 1
मृग्यदनेषु VIII 26, 24, X 92, 7
मृग्यता X 46, 1
मृग्यत VIII 16, 1
मृग्यश्च IX 30, 3
मृग्ययां I 33, 14, VIII 9, 20
मृग्यसे I 100, 5, 112, 22, VI 25, 8, 46,
8, VIII 36, 7, IX 97, 19, X 38, 1, 4
मृग्या IX 2, 10
मृग्यश्च I 64, 9
मृग्याच I 32, 9, VII 21, 2
मृग्याता VII 27, 1
मृग्यत VIII 4, 1
मृग्या VII 56, 17

मृग्य I 73, 9, 121, 1, 12, 13, 122, 13,
146, 4, 169, 6, 171, 6, 174, 1, 181,
8, II 20, 1, III 14, 4, IV 2, 15, 21,
2, V 7, 10, 15, 2, 33, 1, 47, 8, 50,
3, 54, 15, 58, 2, 80, 6, VI 2, 11, 3
67, 35, 2, 39, 5, 51, 4, 9, VII 18,
7, 26, 5, 28, 3, 33, 1, VIII 35, 17,
84, 3, IX 56, 4, X 10, 6, 22, 10,
29, 2, 4, 46, 6, 49, 11, 50, 4
मृग्य V 50, 2
मृग्यति II 5, 2
मृग्यति V 50, 5
मृग्य II 12, 7, III 6, 5, 15, 4, 20, 4,
23, 2, IV 16, 8, VII 5, 2, 40, 4,
VIII 69, 13, IX 74, 3, 103, 4, X 8,
6, 103, 8
मृग्यत X 126, 6
मृग्यत X 46, 4
मृग्य V 50, 1
मृग्य I 92, 7, 113, 4, VII 76, 6, 7, 77, 2
मृग्य इति IV 56, 2
मृग्य X 126, 2
मृग्य IV 1, 5
मृग्यता IX 98, 5
मृग्य I 17, 3, 127, 11, V 56, 2, VI 52,
6, VII 15, 1, VIII 1, 4, 60, 10, 18,
73, 6
मृग्यता VIII 19, 28
मृग्ये I 132, 1
मृग्य VIII 53, 5, 75, 5, X 101, 3
मृग्यता VIII 26, 10, X 86, 20
मृग्यते IX 71, 3
मृग्य V 61, 8, VIII 100, 3, X 27, 18
मृग्यता I 71, 4, VI 33, 4, VII 27, 1,
X 93, 13
मृग्यश्च I 56, 2
मृग्य IX 68, 5, X 48, 10
मृग्य I 38, 12
मृग्यता X 48, 10

नेमाना VI 16, 18

नेमि I 32, 15, 141, 9, II 5, 3, V 13, 6,
VIII 34, 3

नेमि VII 32, 20, VIII 46, 23, 75, 5, 97,
12, X 61, 16

नेमे I 54, 8, IV 24, 4, 5

नेमे I 57, 5

नेशत् IV 1, 17

नेशत् VI 54 7, X 128, 6

नेयति X 126, 3

नेयत् I 141, 12, X 17, 5, 182 1

नेयंशतै I 141, 12

नेयति V 46, 1

नेयत् V 54, 6, VIII 47, 11

नेपि I 129 5 II 1, 16, 2, 13, III 15, 3

नेपि I 31, 18, 91, 1, V 42, 4, VI 47, 8,
61, 14, VIII 16, 12

नेष्टति I 15 3

नेष्ट II 5 5

नेष्ट II 1, 2

नेष्टात् I 15 9, II 37 3, 4

नेयुत् IX 97, 53

नेषाःशाल III 53 14

नेषोशाःश्च X 106, 11

नेष्ट VIII 30, 3

नो इति I 170, 1, 191, 10-12, IV 21, 9,
VI 54 3, VIII 33 16, X 86, 2, 108,
10, 117, 6 129, 1², 145 4

नोप I 64 1

नोप I 61, 14 62, 13

नोपाःश्च I 124 4

नोपाति I 79 2

नोपुत् I 11, 2, 78, 1-5, IV 32, 4, VII
31, 4 32, 22, VIII 6, 7, 12 23, 21,
5, 63, 11

नोपुत् IV 21, 4

नोपुत् VI 45 25

नो VII 88, 5, VIII 62, 11, X 10, 4, 5²,
85, 47¹, 88, 17, 95, 1

नो V 59, 2

नोमि I 116, 3, VIII 83, 3

नय VIII 4 1, 28, 3, 32, 25, X 60, 11²,
94, 5, 100, 8

नय IV 13, 5, X 27, 13, 142, 5

नय V 83, 7

नृष्टे इति निःश्चि III 55, 20

घ

घक्रये IV 25 7

घक्ति IV 24, 5, VI 29 4

घक्ति IV 25, 6

घक्ती IV 24, 7, V 29 11, VII 32, 8

घक्य VIII 22, 10

घक्ये VIII 49, 10, X 61, 1

घक्तः I 66, 2, IV 20, 5, X 116, 7

घक्त L 62 9, 162, 12, 180, 3, II 40, 2,
III 30, 14, 45, 4, IV 3 9, VI 17,
6, 44, 24, 72 4, VIII 32, 25, 77, 6,
89 7, IX 97, 53, X 79 3, 101, 3,
106, 11

घक्ता I 8, 8, VI 63 9

घक्ता IV 43 5, V 73 8

घक्त X 94 3

घक्त VI 47, 19

घक्त X 119 11

घक्त X 27, 18

घक्त VIII 69, 15

घक्त X 119 7

घक्ता I 163, 1, VIII 47, 2, 3 X 106, 3

घक्ताःश्च VIII 34, 9

घक्ता I 166, 10

घद्यिने I 48 5, VIII 20, 10, X 127, 5

घद्यिण I 182, 5

पथिनी X. 165, 2; 3.
 पथे X. 123, 5.
 पथेभिः X. 134, 7.
 पथ्या III. 53, 16.
 पथिस्तोत्रं I. 40, 3.
 पथीः X. 117, 8.
 पथत् VI. 17, 11.
 पथत् V. 34, 1; VII. 32, 8.
 पथत् III. 28, 2.
 पथत् I. 61, 7.
 पथत् X. 116, 8.
 पथत् X. 88, 10.
 पथत् II. 12, 15.
 पथत् III. 52, 2.
 पथत् V. 29, 11.
 पथत् I. 162, 6.
 पथत् II. 12, 14; 20, 3.
 पथत् X. 28, 3; 86, 14.
 पथत् I. 162, 10.
 पथत् IV. 24, 7.
 पथत् VIII. 31, 1; X. 27, 18.
 पथत् X. 27, 2.
 पथत् I. 135, 8.
 पथत् VI. 29, 4.
 पथत् VIII. 69, 14.
 पथत् I. 162, 11.
 पथः I. 158, 3; VIII. 63, 12.
 पथः होमिणी VI. 59, 4.
 पथः X. 106, 7.
 पथः I. 126, 4; 5; 190, 5.
 पथः I. 167, 6.
 पथः VIII. 4, 27; 6, 47.
 पथः IX. 82, 4.
 पथः I. 117, 10.
 पथः I. 120, 5.
 पथः I. 116, 7.
 पथः I. 117, 6.
 पथः I. 122, 7.

पथः I. 122, 8.
 पथः I. 51, 14.
 पथः I. 7, 9; 89, 10; 105, 10; 122, 13;
 176, 3; II. 2, 10; 13, 10; 34, 14; III.
 59, 8; IV. 6, 8; 30, 15; 38, 10; V.
 35, 2; 86, 2; VI. 11, 4; 46, 7; 51, 11,
 61, 12; VII. 15, 2, 69, 2; 75, 4; 79,
 1; VIII. 9, 2; 32, 22; 72, 7; IX. 14,
 2; 86, 29; 92, 3; 98, 6; 101, 9; X.
 13, 3; 45, 6; 53, 4; 5; 55, 2; 3; 60,
 4; 93, 14; 119, 6, 178, 3.
 पथः I. 164, 13.
 पथः X. 86, 14.
 पथः X. 27, 2.
 पथः X. 114, 8.
 पथः III. 55, 18.
 पथः I. 164, 12.
 पथः III. 7, 7; V. 34, 5.
 पथः X. 52, 4; 124, 1.
 पथः II. 40, 3.
 पथः III. 37, 9; IX. 65, 23.
 पथः V. 42, 1.
 पथः IV. 16, 13.
 पथः I. 133, 4.
 पथः V. 18, 5; VIII. 19, 35.
 पथः II. 18, 5.
 पथः X. 49, 5.
 पथः IV. 2, 12; 14, 38, 3; V. 64, 7; X.
 79, 2; 99, 12.
 पथः I. 112, 17.
 पथः I. 162, 14; 16.
 पथः X. 97, 16.
 पथः I. 124, 10, 151, 9, IV. 51, 3; VI.
 20, 4; X. 108, 7, 8.
 पथः X. 108, 2; 4, 6, 10; 11.
 पथः I. 33, 3; 180, 7; V. 61, 8.
 पथः IV. 25, 7.
 पथः I. 32, 11.
 4 P

पण्डितः IV 58, 4.
 पण्डितः IX 22, 7
 पण्डितः I, 93, 4, VI 44, 22, 51, 14, 61, 1,
 VIII 45, 14, 75, 7, X 67, 6, 156, 3
 पण्डितः I 184, 2, VI 33, 2, 39, 2, VII 6, 3,
 19, 9, VIII 26, 10, 64, 2, 66, 10, X 60, 6
 पण्डितः II 24, 6, VI 45, 31, 53, 5, 7,
 VII 9, 2, IX 111, 2
 पण्डितः I 83, 4, 182, 3, III 58, 2, V 34, 7,
 VI 13, 3, 53, 3, 6, X 92, 3
 पण्डितः VIII 97, 2
 पण्डितः VI 75, 16, X 97, 13
 पण्डितः X 177, 2
 पण्डितः I 163, 6, X 177, 1.
 पण्डितः IV 40, 2
 पण्डितः I 118, 4, 5
 पण्डितः IV 4, 2
 पण्डितः X 189, 3
 पण्डितः I 116, 4
 पण्डितः III 39, 3
 पण्डितः IV 27, 4
 पण्डितः VI 4, 5, VIII 7, 35
 पण्डितः V 78, 1
 पण्डितः I 25, 7
 पण्डितः VI 75, 11, X 14, 16, 136, 4
 पण्डितः I 163, 6, III 54, 8, IV 27, 4, X 88, 4
 पण्डितः I 49, 3, 58, 5, 94, 11, 155, 5
 पण्डितः इति I 158, 4
 पण्डितः X 97, 9
 पण्डितः VI 62, 6, VII 69, 7, X 143, 5
 पण्डितः X 81, 3
 पण्डितः I 168, 6
 पण्डितः VIII 10, 6
 पण्डितः I 183, 1, VIII 35, 7, 9
 पण्डितः VI 20, 5
 पण्डितः X 80, 5
 पण्डितः X 87, 6, 123, 6
 पण्डितः I 25, 4, 79, 2, VII 85, 2, VIII
 69, 10, X 38, 1

पण्डितः I 164, 47, IV. 4, 2
 पण्डितः X 95, 10, 108, 5
 पण्डितः V 29, 5
 पण्डितः X 134, 5
 पण्डितः X 158, 2
 पण्डितः IV 41, 10, 50, 6, 51, 10, 57, 2,
 V 49, 4, VI 47, 12, VII 4, 7, 8, 3,
 35, 12, IX 89, 7, 95, 5
 पण्डितः VI 71, 5, X 40, 9
 पण्डितः I 4, 7
 पण्डितः I 152, 5, V 45, 9, X 43, 8
 पण्डितः VI 9, 6
 पण्डितः I 158, 3
 पण्डितः VI 9, 5
 पण्डितः I 169, 7
 पण्डितः I 24, 6, 155, 5, IV 54, 5
 पण्डितः I 163, 6, IX 86, 43, X 162, 3
 पण्डितः L 135, 9, V 83, 4, VI 46, 11,
 VII 104, 18, X 64, 2
 पण्डितः III 55, 3, IV 58, 7, VII 104, 20
 पण्डितः VIII 27, 12
 पण्डितः I 163, 11
 पण्डितः II, 2, 4
 पण्डितः X 106, 8
 पण्डितः X 37, 3
 पण्डितः I 182, 7
 पण्डितः II 16, 3
 पण्डितः I 46, 3
 पण्डितः X 165, 5
 पण्डितः I 29, 6, IV 16, 17, VII 2, 1
 पण्डितः X 27, 22
 पण्डितः I 33, 2
 पण्डितः I 18, 4, 40, 3, 5, 44, 9, 52, 13,
 53, 2, 66, 4, 68, 4, 101, 5, 116, 25,
 145, 1, 149, 1, 153, 4, II 23, 17, 24,
 2, 4, 5, 8, 9, 11, 13, 25, 1-5, 26, 4,
 III 7, 3, 31, 4, 18, IV 16, 7, 55,
 4, 5, 57, 3, V 41, 12, 51, 12, VI

३६, ४, ४५, १६, ५८, ४, ७५, १७, VII, २६,
३, ३५, ५, १०, VIII १३, ८, ९, १९, ३७,
४४, १६, ७५, ४, ८०, ९, ९५, ३, ९८, ४-६,
IX, ५, १, ११, ८, १५, ५, २८, १, ३१, २,
७२, ४, ७५, २, ८६, ५, ११, ३२, ३३, ९९,
६, १०१, ५-७, ११४, २, X, १०, ३, २२, ३३
२३, ३, २४, ३, २६, ६, ७, ४८, १, ५३, ९,
६५, १, ६७, ७, ७२, २, ७४, ६, ८५, २८, ३०,
३९, ४०, ८६, ११, ९९, ६, १०५, २, १११, ३,
१२१, १, १२८, ७, १५२, २, १५९, २, १६२,
५, १७३, ३, १८०, १.

पतिःशब्द X १४९, ४

पतिःशब्द I ७३, ३

पतिःशब्द X, ४०, ९

पतिःशब्द I, ११९, ५

पतिःशब्द VIII ९१, ४

पतिःशब्द IV, ५७, १

पतिःशब्द X, ४०, १०, ८५, ३८, ११०, ५

पति I ९, ४, ११, १, १८, ६, ३८, १३, ५६, २,
६०, ५, ६२, ११, ७१, १, ८९, ५, १०५, २,
११६, १०, ११७, ७, १२७, ८, II ९, ५, २६,
३, III ३९, १, ४१, ५, V १२, ३, ३७, ३,
४१, ८, ४२, १४, ४६, ३, VI १५, १, ४४, ४,
५, VII ५, ५, ४३, १, ४४, १, ६६, १५, ९७,
३, VIII २४, १४, १८, २७, १, ६८, ४, ६९,
२, IX, १४, ७, २६, ४, ६५, १, ८९, ३, ९७,
२२, X १०, १०, ३२, ३, ४३, १, ४४, ४,
६१, ७, ६६, १३, ८१, ७, ८५, ७, १२, २९,
४५, ९२, १४, १०२, ७, १४५, १, २, १५९, १

पतिःशब्द IV ५, ५

पतिःशब्द X ८५, ४३

पतिःशब्द X ८५, २१

पतिःशब्द X १०२, ११

पतिःशब्द X १०५, ५

पति इति I २३, ३, ५, ११९, ५, १३६, ३, II
३१, ४, ४१, ६, IV ४३, ६, V ६३, ३, ६८,
५, ८६, ४, VIII ५, ५, २२, १४, २६, ६,
X ४०, १४, ९३, ६

पति इति I ३, १, ३४, ६, ४७, ५, १२०, ६, IV
४७, ३, V ७५, ८, VIII ५, ११, ८, १६

२२, ४, ६, ५९, ३, ५, ८७, ५, X ४०, ४,
१२, १३, ८५, १५, १३१, ४

पति I ११, २, १८, १, ३, ५, २६, १, २९, २,
३०, ५, ४०, १, १३१, ४, II १, ३, २३, १,
५, ९, ११, १९, २४, १५, १६, III ५१, १०,
IV, ५७, २, V ६, ५, ९, ३५, ५, VI ४५
१०, ५३, १, VII ५४, १-३, ५५, १, ९७, ९,
VIII, ६, २१, १७, १४, १९, ७, २३, १२, ४५,
२०, ६०, ९, ९०, ५, ९२, ३०, ९३, ३१, ९७,
६, IX ३१, ६, ३६, ६, ८३, १, १०४, ५,
१०५, ५, १०८, ९, ११३, २, X १४१, १,
१५५, २, १६४, १, ४, १६६, ३, १७४, १

पति II २४, १४, २६, २, IX ३५, ६

पति X २७, १३.

पति IV १८, १

पति III ६१, ४, IV, २४, ८, VII ७५, ४

पतिःशब्द I १२२, २

पतिः I २२, ९, ६२, १०, ११, १०३, ७, ११२,
१९, १४०, ६, १७९, १, २, १८६, ७, IV ५,
१३, V ४१, ६, ४२, १२, ४४, ५, ४६, ७,
५०, ३, VII ३४, २०, X ३०, १०, १२

पतिःशब्द II १६, ८

पतिः X ८५, ३९

पतिःशब्द I १४, ७, III ६, ९

पतिःशब्द IV ५६, ४

पतिःशब्द I ७२, ५, VIII २८, २, ९३, २२

पतिः I ८२, ६, X ३९, ११.

पतिःशब्द X, ९०, १२, १४

पति X ५६, ३

पतिः I १४१, ७, V ५, ७, ४१, ३, VI ४, ६,
VII ३४, ५, X ८, ३

पतिःशब्द VI ३, ७

पतिःशब्द VIII ८, २३

पतिः II ३७, २, VI १३, ४, २२, १, ४५, २०,
X १४४, १

पतिः I ८४, ९, १२८, ७, III ३६, ४, ५४, ८,
५६, ३, VI २५, ६, VIII १, २६, १०२, ९,
IX ४५, ४, X २३, २

पतिःशब्द III ५४, ११, १५, VI ४९, ४, VII
१८, ८, १६

पद्मान VI 66, 1

पद्माना III 56, 5, VI 27, 6, 65, 3, X
132, 3

पद्मानां X 27, 6

पद्मसे VI 2, 1

पद्मसे II 1, 8

पद्मां X 85, 22, 24 27, 36

पद्मं X 18, 8

पद्मे I 61, 2 124, 7, X 10, 7, 85, 9 20

पद्मी IX 82, 4, X 159, 3

पद्मपत् I 48, 5 III 39, 6

पद्मवर्ती X 85, 29

पद्मवर्तीना I 152, 3

पद्मवर्तीभ्यः VI 59, 6

पद्मवर्ती I 140, 12

पद्मवर्ते I 140, 9, X 169, 1

पद्मवत् X 127, 5

पद्मवत् I 185, 2

पद्मवर्ति V 6, 7

पद्मां IX 96, 23

पद्मसु V 54, 11

पद्मसु VIII 43, 6

पद्मसु शरी I 32, 8

पद्म I 42, 2 83, 5 90, 4, 105, 11, II
13, 5, 23, 7, 24, 7 30, 2, III 30, 10,
IV 37, 7, 45, 3, 6, V 46, 1, 80, 2,
3, VI 16, 3 53, 4, VII 4, 7, 18, 16,
39, 3, 87, 1 VIII 5, 9, 29, 6, 30, 3,
55, 5 IX 9, 8 22, 4, 91, 5, 101, 8,
X 51, 5, 53, 6 57, 1 73, 7 75, 2,
98, 11, 110, 2

पद्म VI 53, 1

पद्मवर्ण VI 49, 8

पद्मा I 38, 5, 41, 5, 87, 2 105, 6, 18,
128, 2, 129, 9, II 4, 6, IV 26, 5
V 45, 8, 47, 6, 64, 3, VII 65, 3,
VIII 5, 39, IX 7, 1, 15, 3, 86, 16, X
14, 10, 22, 4, 31, 2, 50, 7, 52, 1, 70,
2, 86, 21, 93, 14, 114, 7, 133, 6, 145, 6

पद्माश्च I 139, 4

पद्मा IV 40, 4, VII 73, 3, X 5, 6, 17, 6

पद्मि III 54, 9, VI 44, 8, 46, 13

पद्मिक्तृ II 23, 6, VI 21, 12, IX 106, 5,
X 111, 3

पद्मिक्तृभ्यः X 14, 15

पद्मिभिः I 35, 11, 58, 1, 79, 3, 162, 21,
163, 6, 164, 31, 183, 6, 184, 6, II
15, 3, 34, 5, IV 37, 1, V 43, 6, VI
4, 8, 18, 11, 69, 1, VII 38, 8, 64, 3,
VIII 22, 7, 101, 10, IX 86, 33, 91,
3, 97, 28, 106, 6, X 14, 7, 87, 6,
168, 3

पद्मिन्नी इति पद्मिन्नी X 14, 11

पद्मिन् V 7, 5

पद्मीना V 1, 11

पद्मेस्मा V 50, 3, X 40, 13

पद्मीं III 54, 5, 55, 15, VII 18, 3, 79, 1

पद्मींश्च X 13, 1

पद्मीं III 12, 7, 35, 8, V 54, 9, VI 19
5, 66, 7, VII 7, 2, 75, 1, X 14, 2

पद्मीभिः III 14, 3, VII 67, 3, IX 89, 1

पद्मीं III 31, 5, VII 44, 5, IX 95, 2,
X 59, 7, 80, 6

पद्मीसु X 63, 15

पद्मे V 51, 14

पद्म I 146, 2

पद्मज्ञा I 62, 2, III 55, 2, IX 97, 39

पद्म I 22, 5, 17, 20, 21, 25, 7, 48, 6,
105, 1, 146, 4, 154, 6, 159, 3, 164, 7,
23, III 5, 5, 6, 7, 7, IV 5, 3, 5,
8, 12, V 3, 3, 15, 5, 30, 2, VI 1
4, VIII 13, 29, 41, 4, 72, 18, 102
14, 15, IX 10, 7, 9, 23, 2, 64, 19,
68, 4, 71, 5, 83, 4, 86, 15, 102, 2,
X 5, 1, 2, 18, 2, 32, 5, 67, 2, 108,
7, 165, 3, 4, 177, 1

पद्मश्री III 5, 1, 31, 8, 56, 4, VII 36,
2, IX 96, 6, 18

पदस्थीय X: 71, 3
 पदस्थ I 72, 2
 पदस्थ VII. 87, 4.
 पदा I 22, 18, 42, 4, 51, 6, 72, 6, 84, 8,
 133, 2², 164, 7, 17, VI 59, 6, VIII
 12, 27, 41, 8, 52, 3, 64, 2, 82, 9,
 IX 12, 8, 97, 7, X 53, 10, 61, 8,
 134, 6, 144, 5
 पदाश्च IV 31, 5, V 67, 3, VIII 12, 31.
 पदाहि I 73, 9
 पदानि I 67, 3, 154, 4, 164, 5, 45, VIII.
 8, 23, X 8, 4, 13, 3
 पदापे VII 41, 6
 पदि IV 12, 6
 पदि I. 125, 2
 पदीष्ट I 38, 6, 79, 11
 पदीष्ट III 53, 21, VII 104, 16, 17
 पदे I 21, 6, 22, 14, 46, 9, 72, 2, 4,
 128, 1², 149, 1, 154, 5, 158, 2, 163,
 7, II 10, 1, 23, 16, 35, 14, III 23,
 4, 29, 4, 54, 7, 55, 1, IV 5, 9, 10,
 V 74, 4, VI 1, 2, VIII 23, 9, 51, 4,
 69, 7, IX 83, 2, 97, 57, X 1, 6, 79,
 1, 91, 1, 4, 177, 2, 191, 1
 पदे इवेति पदेऽप्य III 55, 15
 पदेर्त I 139, 9
 पदेऽपदे V. 41, 15, IX 73, 4
 पदेभि I 154, 3
 पदेभ्य VIII 2, 39
 पदे I 65, 1, X 46, 2
 पदो X 166, 2
 पद्यते IV 13, 5, VI 54, 3, X 146, 5
 पद्यस्व VI 75, 16
 पद्यां III 55, 14
 पद्याभि II 31, 2, 32, 3, X 102, 7
 पद्यासु VIII 6, 16
 पद्येन VII 50, 1
 पनत II 4, 5
 पनत X 74, 4, 104, 7

पनय V 20, 1
 पनयत् IV 33, 5
 पनयेत III 6, 7, VII 1, 10
 पनयत् I 87, 3.
 पनयति VI 4, 3
 पनयति III 34, 6, IV 38, 9, VI 12, 5
 पनयाम्य VI 69, 5
 पनस्ये X 75, 9
 पनस्यते I 55, 2, III 51, 3, VIII 101, 11
 पनस्यत् X 77, 3
 पनस्ये VIII 98, 1.
 पनस्यु I 38, 15, V. 56, 9
 पनस्युर् IX 86, 17
 पनायत VI 75, 6
 पनाय I 160, 5, VIII 57, 3
 पनितः V 41, 9
 पनितारं III 54, 9, 57, 1
 पनितार V 41, 6
 पनितार IX 67, 29, 85, 11, 86, 31, 46
 पनितः VII 45, 2
 पनितः VI 59, 2
 पनितः III 1, 13
 पनीयसी I 39, 2, V 6, 4, X 64, 15,
 92, 4
 पनीयते I 57, 3
 पना I 35, 11, 41, 4, 46, 11, 105, 16,
 136, 2, 190, 6, II 27, 6, III 54, 21,
 IV 18, 1, V 47, 2, VII 76, 2, VIII
 18, 2, 31, 13, X 85, 11, 23, 107, 1,
 108, 6
 पपा I 24, 8, 91, 1, 113, 16, 124, 3,
 127, 6², IV 35, 3, 55, 4, V 10, 1, 51,
 15, VI 17, 12, 47, 20, 51, 16, VII
 39, 1, 44, 5, 71, 1, VIII 7, 8, 12, 3
 68, 13, IX 73, 6, 97, 32, X 2, 3, 7,
 14, 1, 18, 1, 66, 13, 71, 6, 117, 5,
 130, 7, 142, 7
 पपात I 100, 3
 4 Q

पयं III 36, 3, VIII 32, 18

पयःश्रमाय III 59 5

पयःपय VIII 2, 25, 74 10

पयसा VI 18 9, X 27, 12

पयसो VI 38 1

पयसि IX 9 2

पयसि VIII 74, 3

पये VIII 32 17³

पयसा I 65 2

पयसु I 47, 10

पयन VIII 2, 17

पयाय VII 98, 3

पयाद X 34 11, 114 9

पयान VI 44, 7

पयि VI 23 4

पयिरे II 24, 4

पयिःशत III 43 5 \ 29 2, VI 47, 1

पयिःशत I 108 13

पयिःशत I 61, 7, II 11, 10, III 50, 3.

\ 29 3, 30, 11, \ 85 3 94, 9,
112 5

पयीयात् VI 37 2 \ 28 1

पयु IX 106 8

पयुरि VI 46 5

पयुरि I 46 4

पयुरि I 125 4 IX 23 3

पयुप \ 44 2

पयुये IX 43 7

पयुयेय \ 33 6

पयुयान्य IX 74 9

पयुयानात् I 141 6

पयुयानि I 141, 11

पयुयात् IX 24 5

पयुयात् X 10, 12

पये VIII 32 16

पयो I 162 14

पयः X 95, 15

पयः I 88, 1

पयन् II 31, 1

पयन् VI 63, 6

पयसि IX 107, 20

पयिःशत I 48, 6

पयु V 59 7

पयु II 28, 4

पये VI 60, 4

पयसु VIII 41, 9

पयसं III 30 20

पयसात् I 103, 2, II 15, 2, VII 86, 1.

पयसात् II 25, 2, VII 42, 6, VIII 3, 6

पयसात् II 11, 8

पयसन् VIII 94 9

पयसत् X 88, 1

पयसान V 15 4, VII 69, 2

पयसाना VII 18, 5, X 31, 6

पयसाना III 54 10, IV 51, 8

पयसानेभि IV 56 1

पयसु VI 72, 3

पयसे V 38, 2, VI 7, 7

पयसे I 55 1, II 24, 11, III 30, 19, 61,

4, V 87, 7, VIII 3, 4, 12, 12, 51,

10, 86, 5, IX 80, 3, X 62, 9, 69,

2, 170, 3

पया I 69, 1

पयाय VI 17, 7

पयाय VII 20, 4, 98, 3, VIII 68, 2, 70 6

पयि I 52, 3, VI 50, 13, VIII 16, 11

पयिना II 23 10

पयि I 91, 21

पयिरे X 73 8

पयः X 65, 2, 66, 9

पयो VI 10, 4, 48, 6, X 89 1

पयो I 81, 5, III 30 11, 54, 15, IV 16

5, VIII 25 18

पय I 22, 14, 23 16, 62, 9, 64 6, 66,

1, 104 4, 105 2, 121, 5¹, 160, 3,

164 27, 180, 3, II 13 1, 2, III 31,

10, IV 57, 2, 5, V 44, 13, 85, 2,
VI 48, 22, 52, 10, 67, 7, VII 74, 3,
95, 2, 101, 3, VIII 93, 13, IX 6, 7,
11, 2, 19, 5, 31, 5, 34, 3, 42, 4, 54,
1, 62, 9, 20, 66, 30, 71, 1, 74, 4,
86, 37, 91, 3, 96, 15, 97, 43, 110, 3,
λ 1, 3, 17, 14, 63, 3, 64, 9, 65, 6,
8, 73, 9, 87, 17, 114, 1
यय स्या VII 56, 16
यय स्या I 181, 2
यय स्या I 164, 28, IV 21, 8, 57, 8, VII
68, 9, IX 62, 5
यय स्या I 64, 11
यय स्या IX 84, 5, 108, 8
यय स्या VIII 2, 42, IX 74, 1
ययते I 164, 28
ययस I 153, 4, X 61, 26, 100, 2
ययस I 64, 5, 79, 3, 166, 3, II 14, 10,
III 33, 1, 4, 55, 13, IV 3, 9, 10,
41, 5, V 43, 1, 63, 5, VI 61, 14,
VII 36, 6, 50, 4, IX 68, 3, 84, 5,
86, 2, 4, 17, 93, 3, 97, 14, 43, 107,
12, X 19, 7, 132, 6
ययसाइव IX 77, 1, X 64, 12, 75, 4
ययसि I 186, 4
ययस्य X 17, 14²
ययस्यती IV 57, 7
ययस्यती इति II 3, 6, VI 70, 2
ययस्यती X 17, 14
ययस्यती I 23, 23
ययसि I 91, 18, VIII 100, 10, X 11, 1,
30, 13, 108, 1, 2
यय I 164, 35, II 41, 8, VI 63, 2, X
88, 17
यय I 8, 5, 19, 2, 80, 15, 164, 17, 18,
43, II 13, 10, 23, 16, 35, 6, V 3,
5, 17, 2, 30, 5, 44, 2, VI 9, 2, 3,
VII 99, 1, 104, 11, VIII 2, 41, 6,
30, 8, 23, 22, 14, 27, 18, 28, 1, 69,
14, 72, 3, IX 68, 5, 107, 20, X 17,

13, 27, 21, 31, 8, 56, 1, 67, 4, 71, 9,
82, 2, 5², 129, 1, 2, 164, 1²
ययस्यती VIII 60, 20
ययस्य X 155, 3
यय स्या VIII 9, 11
यय स्या II 9, 2, 6, V 62, 6, VIII 61, 15
यय स्या VIII 68, 6
ययस्ये X 95, 1
यय I 33, 1, 140, 8, 155, 3, 164, 34, 168,
6, VII 99, 2, X 18, 1, 87, 3, 120, 7
यय V 30, 5, VI 27, 4, IX 79, 4
ययस्य VIII 1, 30, 90, 1
ययस्य I 22, 20, 21, 31, 14, 103, 1, 154,
6, 163, 4, 13, 164, 34, 35, II 24, 6,
III 55, 10, IV 5, 12, VIII 100, 10,
X 1, 3, 10, 4, 45, 2, 181, 2
ययस्य VI 38, 3
ययस्य IV 12, 3, VII 32, 16, 60, 11,
99, 1
ययस्य V 61, 1
ययस्य I 108, 9, 10
ययस्य II 27, 3, III 30, 2, IV 1, 7, 50,
3, VI 25, 1, X 61, 18, 82, 2
ययस्य I 167, 2, V 47, 4
ययस्य IV 1, 16, λ 81, 5
ययस्य I 141, 4, VIII 11, 7, IX 87, 8
ययस्य VI 62, 11
ययस्य X 95, 14
ययस्य I 62, 7, 72, 2, 4, 101, 8, 143, 2,
154, 5, 164, 39, 41, II 9, 3, 35, 14,
III 32, 10, IV 5, 10, 50, 4, V 15,
2, 45, 8, 63, 1, VII 5, 7, 82, 2, IX
86, 15, λ 5, 7, 14, 8, 16, 10, 56, 1,
109, 4, 123, 5, 129, 7
ययस्य इति IV 23, 10
ययस्ये I 27, 5
ययस्य I 127, 3, VI 3, 4, VII 104, 21,
IX 67, 30, X 43, 9

पर्यु III 53, 22, IV 6, 8, X 53, 9
 पर्युमान्द्व VIII 73, 17
 पर्यु X 28, 8
 पर्युशोद्व V 48, 4
 पर्युशोद्व I 130, 4
 पर्युलो III 22, 3, 55, 6, VI 54, 10, X
 88, 14, 129, 5
 पर्युलो VII 6, 7
 पर्युलो I 43, 9
 पर्युलो III 18, 2, VI 15, 3, X 8, 7
 पर्युलो VIII 75, 15, X 55, 4, 180, 2,
 187, 2
 पर्युलो X 86, 18
 पर्यु I 4, 4, 25, 4, 16, 33, 5, 39, 3, 104,
 5, 8, 116, 9, 123, 12, 126, 7, 164,
 17, 31, 167, 4, 189, 5, II 28, 9, III
 53, 2, 5, IV 16, 7, 38, 9, V 3, 12,
 61, 4, 17, 82, 4, 5, VI 20, 11, 26,
 3, 27, 7, 47, 17, 59, 7, 69, 8, 75, 16,
 VII 1, 19, 18, 16, 32, 25, 46, 4, 104
 1, VIII 1, 5, 2, 15, 4, 18, 47, 14,
 48, 8, 71, 7, 75, 12, 97, 7, IX 71,
 7, 81, 3, X 8, 9, 17, 6, 18, 1, 30, 5,
 48, 5, 59, 4, 61, 8, 21, 23, 72, 8,
 85, 29, 33, 86, 2, 87, 14, 15, 18,
 95, 2, 13, 99, 9, 103, 12, 128, 8,
 137, 2, 4, 145, 2, 160, 3
 पर्युलो X 19, 4, 5, 24, 6
 पर्युलो X 142, 8
 पर्युलो IV 18, 8
 पर्युलो X 83, 5, 161, 2
 पर्युलो X 178, 2
 पर्युलो X 14, 2
 पर्युलो X 58, 11
 पर्युलो I 30, 21, VII 75, 4, VIII 5, 31,
 X 21, 6, 77, 6, 108, 3, 4
 पर्युलो VIII 92, 27
 पर्युलो I 129, 9, VII 100, 5, VIII 9, 15
 पर्युलो X 97, 21

पर्युलो I 164, 19, III 30, 6, VI 25, 3,
 44, 17, VII 85, 2
 पर्युलो I 191, 15
 पर्युलो I 24, 9, 63, 4, 103, 1, VI 74, 2,
 X 55, 1, 108, 1.
 पर्युलो X 84, 7
 पर्युलो I 164, 19
 पर्युलो III 38, 1, VI 21, 6, X 5, 2
 पर्युलो X 59, 1
 पर्युलो VIII 70, 14
 पर्युलो I 81, 6
 पर्युलो I 81, 2
 पर्युलो VII 19, 7
 पर्युलो I 39, 2, VIII 14, 9
 पर्युलो I 38, 6
 पर्युलो VIII 45, 41
 पर्युलो X 145, 4
 पर्युलो IX 71, 7
 पर्युलो I 191, 2
 पर्युलो I 113, 8
 पर्युलो IV 18, 3
 पर्युलो X 34, 5
 पर्युलो X 45, 6
 पर्युलो IV 50, 3
 पर्युलो I 34, 7, 35, 3, 36, 18, 39, 1,
 48, 7, 73, 6, 92, 3, 128, 2, 130, 1,
 9, III 9, 5, 37, 11, 40, 8, IV 21, 3,
 26, 6, 30, 11, V. 53, 8, 61, 1, VI 8,
 4, 44, 15, 45, 1, VII 97, 2, VIII 3,
 17, 5, 8, 30, 6, 36, 7, 26, 12, 11, 30,
 3, 32, 22, 82, 1, IX 39, 5, 68, 6,
 111, 2, X 58, 11, 63, 1, 78, 7, 137,
 2, 144, 4, 180, 2, 187, 2
 पर्युलो III 40, 9, X 95, 14, 145, 4
 पर्युलो I 47, 7, 53, 7, 112, 13, 119, 8,
 134, 4, V 30, 5, 73, 1, VIII 12, 17,
 13, 15, 33, 10, 45, 25, 50, 7, 53, 3,
 93, 6, IX 44, 2
 पर्युलो II. 15, 7, X. 61, 8

पर्याप्तम् IV ३०, १६

पर्याप्तम् I ११२, ८, II १३, १२

पर्याप्तम् VII १८, २१, १०४, २१

पर्याप्तम् IV. २, १६, X १५, १

पर्याप्तम् V ५६, ३

परि I ६, १, ७, १०, १०, १२, १५, ४, २३, १२, २५, १३, ३०, १९, ३१, २, ४, ५, १५, ३३, ८, ९, ३४, ७, ४७, ६, ४९, ३, ५०, १०, ५२, ६, ५४, ५, ६१, ८, ९, ११, ६२, ८, ६८, १, ६९, १, ७२, २, ७६, १, ८०, ९, ८८, ४, ९३, ६, ९५, २, ३, ८, ९, १०५, ३, १०८, ७-१२, ११२, २५, ११५, ३, ११८, ५, १२१, २, ७, १०, १२३, ८, १२४, ६, १२७, ९, १२८, ३, १३२, ६, १३३, १, १३५, २, १३५, ५, १४०, ९, १४१, ४, १४३, ८, १४६, ४, ५, १५२, ४, १६२, १, ४, १३, १६४, २२, २०, २५, ३५, १६७, ९, १६८, ९, १७२, ३, १७३, ३, १७८, १, १८०, १, १०, १८३, ४, II १, १, २, ५, ५, ३, ६, ५, १३, १, २, १०, १७, ६, २३, १७, २७, ५, ३०, ९, ३१, १, ३३, १४, ३५, ३, ४, ९, १०, १२, १४, ४१, १२, III १, ५, २, ६, ७, १२, ३, २, ९, ५, १०, ७, २, ६, ९, ३, ५, ११, ८, १२, ७, ९, १५, ६, २६, ८, २९, ६, ३१, १७, ३२, ६, १६, ३६, ९, ३८, ४, ६, ९, ४८, २, ५१, ८, ५३, ८, २४, ५६, ४, ५८, ८, IV १, १५, २, ९, ३, ११, ६, ४, ५, ९, ३, ८, १५, १-३, ३०, १२, ३१, ८, ३३, १, ३६, १, २, ८, ३८, ४, ४०, ३, ४१, ७, ४३, ५, ६, ४५, ७, ४९, २, ५२, १, ५६, ७, V १५, ३, ४, १६, ४, १८, ४, २९, १३, ३१, ७, ३७, ३, ४१, १२, ४४, ७, ४७, २, ४, ५१, ४, ५३, ९, ५५, ७, ५९, ७, ६४, १, ६५, ६, ७३, ३, ५, ७५, ७, ७९, ५, ८१, ४, ८३, ७, VI ४, ६, ७, ७, १६, ३२, १७, ५, २८, ७, ३९, २, ४७, २७, ४८, २१, ५१, १६, ५३, ५, ५४, १०, ६२, १, ३, ६३, २, ६७, ५, ७०, ३, ७१, ३, ७५, १२, १४, VII १, ११, १५, १६, ३, ७, ४, ६, ५, ७, १८, २२, २०, ७, ३१, ८, ३२, १०, ३३, १, १०, १२, ३४, २३, ३६, ७, ४६, ३, ५०, २, ३, ६०, ९, ६७, ८, ६९, ४, ७५, ४, ७६, ३, ८४, १, २, ८७, ३, ९३, ८, १०३, ७, १०४, ५, ६, VIII १, २७, ६, १०, २०,

८, ३, ४, ८; २३, ९, ४, २२, ४, ५, २५, १८, २६, १४, ३३, ४, ३४, १०, ३९, १०, ४१, ३, ७, ४५, १०, ४०, ४७, ५, १५, ६६, ९, ६७, ८, ६८, ३, ६९, ९, ७२, ९, १८, ७६, १२, ८०, ६, ८८, ५, ९१, ३, ९२, १९, १०१, १६, IX ७, ४, ६, ८, ६, ८, ९, १, १०, ४, ११, ८, १२, ५, १४, १, ८, १७, ४, १८, १, ६, २०, ३, २७, २, ३९, १, २, ४, ४१, ६, ४२, २, ४, ४९, १, ५०, ३, ५२, १, २, ५४, ४, ५५, १, ५६, १, ४, ६१, १, ३, १२, ६२, ९, १३, २३, ६३, १०, १९, २७, ६४, ८, १८, २३, ६५, २, २४, ६६, ३, ६७, १५, ६९, २-६, ७०, २, ७१, ४, ९, ७२, ८, ७३, ३, ५, ७५, ५, ७६, ५, ७७, २, ७८, २, ८०, १, ८२, १, २, ८३, १, ५, ८४, २, ८५, १, ८६, १, ५, ६, ७, २०, २४-२७, ३२, ३३, ४६, ४८, ८७, १, ४, ६, ७, ९, ८९, ३, ५, ९४, १, ६, ९३, १, ९४, ३, ९६, ९, २०, २१, ९७, १, १०, १५, १९, २१, ४८, ९८, २, ७, १०, १००, ४, १०२, १, १०३, २-६, १०४, १, १०५, ६, १०६, १४, १०७, १-३, ६, १८, १०८, ७, १०९, १, ११०, १, X १, २, १०, २, १३, ११, २, १२, ७, १४, ११, १६, २, ७, १७, ३, ४, १२, १८, १३, १९, ७, २२, १४, २७, ७, ३०, ९, ३१, २, ३२, ५, ३४, ४, ३७, २, ८, ३८, ५, ३९, ४, ४०, ५, ६, ७, ४२, ११, ४३, १, ६, ४५, १, ४८, २, ४९, ७, ५०, ५, ६२, ५, ६, ६३, २, ८, ६६, ३, ६८, ८, ७२, ३, ४, ८, ७५, ७, ८०, ५, ८५, १३, १८, ३८, ८७, ३, १०, २१, २२, ८९, २, ९१, ५, ९४, ८, ९७, १७, ९९, ३, १००, १२, १०१, १०, १०३, ४, १०८, ५, ११४, १०, ११५, ४, ११६, ९, ११९, ५, १२६, ४, १२८, ६, १३३, २, १३५, ४, १३९, ४, ६, १४२, ३, १५१, ५, १५५, ५, १६५, २, ५, १६७, १, २, १७९, २

परिच्छेदम् IX ६४, ११

परिच्छेदम् X १६, ७

परिच्छेदम् I ३२, ८

परिच्छेदम् II ५१, २, १२१, ८

परिच्छेदम् III ३३, १०

परिच्छेदम् IV १२, १

परिच्छयाः IX. 82, 5.
 परिच्छयसंघत I. 161, 12.
 परिच्छयसंस्तभत् I. 182, 7.
 परिच्छयापत्ति X. 124, 4.
 परिच्छयाविवृत्तत् VII. 63, 2.
 परिच्छेद्यमे VIII. 49, 8; 50, 8.
 परिच्छेदसंज्ञा X. 17, 1.
 परिच्छेदये VIII. 24, 21.
 परिच्छेदा I. 27, 8; VI. 24, 5; VII. 40, 3.
 परिच्छेदति IX. 74, 2; X. 6, 1; 65, 6.
 परिच्छा I. 187, 8.
 परिच्छृणुत् IX. 39, 2.
 परिच्छृणोति IX. 14, 2.
 परिच्छृणुतः III. 28, 2, VIII. 39, 9; IX. 43, 3;
 99, 2; 105, 2; 113, 4; X. 32, 3; 135, 7.
 परिच्छृणुतः IX. 61, 13; 86, 24; X. 85, 6;
 107, 10.
 परिच्छृणुतस्य VIII. 1, 26.
 परिच्छृणुताः IX. 46, 2.
 परिच्छ्रोश I. 29, 7.
 परिच्छिन्ना III. 7, 1; X. 65, 8.
 परिच्छिन्नोः I. 123, 7.
 परिच्छिन्नस्य II. 15, 4.
 परिच्छिन्नापिता I. 126, 6.
 परिच्छिद्यं VII. 100, 6.
 परिच्छिद्यति VI. 52, 14.
 परिच्छिद्यताः VII. 33, 6.
 परिच्छिन्नापः I. 140, 10.
 परिच्छिन्नत् I. 63, 8; 117, 6, II. 28, 4; 38, 2;
 IV. 22, 4.
 परिच्छिन्त I. 6, 9.
 परिच्छिन्नतः III. 2, 9.
 परिच्छिन्ने IV. 3, 6.
 परिच्छिन्नोः I. 46, 14.
 परिच्छिन्ना I. 79, 3; 112, 4; 122, 3; IV. 45,
 1; V. 41, 12; VII. 13, 3; 40, 6; X.
 39, 1; 92, 5; 93, 4; 7.
 परिच्छिन्नाश्च VI. 2, 8; 13, 2.

परिच्छिन्नाः V. 10, 5.
 परिच्छिन्नानं I. 20, 3; VIII. 72, 10; X. 41, 1.
 परिच्छिन्नान्द्वय I. 127, 2.
 परिच्छिन्नाश्च X. 106, 3.
 परिच्छिद्यः I. 64, 5; V. 54, 2.
 परिच्छिन्नस्यै I. 173, 7; VI. 22, 7.
 परिच्छिन्नकस्या V. 30, 14; X. 108, 1.
 परिच्छिन्नकस्यायाः V. 30, 13.
 परिच्छिन्नकस्यायां I. 116, 15; IV. 41, 6; 43, 3;
 V. 31, 11; VI. 24, 9; VII. 69, 4.
 परिच्छिन्नकस्ये I. 31, 6.
 परिच्छिन्नं I. 119, 6.
 परिच्छिन्न्ये X. 167, 1.
 परिच्छिद्यः I. 105, 2.
 परिच्छिद्योपः VIII. 5, 8; 26, 6.
 परिच्छिद्येयः VIII. 75, 9.
 परिच्छिद्यः X. 90, 15.
 परिच्छिद्यति IX. 24, 5.
 परिच्छिद्यः I. 125, 7; X. 130, 3.
 परिच्छिद्यि III. 33, 6; IV. 18, 6; VII. 33, 9;
 X. 18, 4.
 परिच्छिद्यीन् IX. 96, 11; 107, 19; X. 139, 4.
 परिच्छिद्यीन्द्वय I. 52, 5.
 परिच्छिन्नोः I. 54, 1.
 परिच्छिन्नं I. 33, 8.
 परिच्छिन्ति VI. 49, 8.
 परिच्छिद्यं X. 28, 10.
 परिच्छिद्योश्च VIII. 24, 24.
 परिच्छिद्यपितः X. 85, 32.
 परिच्छिद्यिन् I. 42, 3.
 परिच्छिद्योश्च I. 103, 6.
 परिच्छिद्यपति I. 162, 12.
 परिच्छिद्यः V. 44, 11.
 परिच्छिद्यः I. 135, 2; VIII. 2, 2.
 परिच्छिद्यं IX. 68, 8.
 परिच्छिद्यः IV. 51, 5.
 परिच्छिद्यं IX. 101, 2.

परिऽप्रिय IX. 72, 1.
 परिऽप्रोक्तः I. 190, 6
 परिऽप्रोक्ता X. 27, 12
 परिऽप्रुष. X. 77, 5.
 परिऽप्रुष X. 88, 14
 परिऽप्रार्थः V. 2, 10; VIII 24, 5
 परिऽप्रार्थमानः VI. 75, 14
 परिऽप्रुक्त I. 100, 14.
 परिऽप्रुष I 164, 36.
 परिऽप्रु I. 1, 4, 52, 12; 91, 19, 97, 6,
 141, 9, II 24, 11, III 3, 10, IV. 53,
 5, V. 13, 6, X. 12, 2.
 परिऽप्रुक्तम् X 91, 8.
 परिऽप्रुक्तिभिः VII 66, 10.
 परिऽप्रुक्ति I 136, 5
 परिऽप्रु II 16, 3
 परिऽप्रुक्ते VII 59, 3
 परिऽप्रुक्ते I 39, 10
 परिऽप्रुक्ते VIII 9, 3
 परिऽप्रुक्ते इति परिऽप्रुक्ते VII. 93, 6
 परिऽप्रुक्ते VIII 61, 6
 परिऽप्रुक्ता I 164, 45
 परिऽप्रुक्ता VII 83, 8.
 परिऽप्रुक्त् I 173, 11, IX 68, 2, 71, 9, X
 92, 5, 122, 3, 6
 परिऽप्रुक्ते IX 68, 6
 परिऽप्रुक्ति VII 69, 5, IX 111, 1
 परिऽप्रुक्ता I 114, 13
 परिऽप्रुक्ति I 121, 9, VI 37, 4
 परिऽप्रुक्ते II 23, 3, 14
 परिऽप्रुक्ते VII 103, 8
 परिऽप्रुक्ते X 62, 2
 परिऽप्रुक्ते I 129, 8
 परिऽप्रुक्ते I 164, 13
 परिऽप्रुक्ते X 62, 10
 परिऽप्रुक्ते I 116, 20, X 68, 6
 परिऽप्रुक्ते IV. 33, 2

परिऽप्रोक्तः I. 128, 1, 164, 32, III. 8, 4,
 IV. 1, 7, 3, 2, X 6, 1, 46, 6.
 परिऽप्रोक्त I 130, 3
 परिऽप्रुक्ता X. 102, 11
 परिऽप्रुक्ते VIII. 24, 24
 परिऽप्रुक्ते I. 129, 3.
 परिऽप्रुक्ते II. 23, 18, IV. 45, 2, VII 27, 2,
 X. 113, 6
 परिऽप्रुक्ता I. 130, 3², 144, 2, II 17, 1
 परिऽप्रुक्ते II 17, 2
 परिऽप्रुक्ते VIII 78, 5
 परिऽप्रुक्ते III 32, 11
 परिऽप्रुक्ते I 65, 2, VIII 88, 6
 परिऽप्रुक्ते X 147, 3
 परिऽप्रुक्ते VII 19, 7.
 परिऽप्रुक्ते III 33, 7.
 परिऽप्रुक्ते IV. 2, 17
 परिऽप्रुक्ते VII 4, 7
 परिऽप्रुक्ते X 61, 13
 परिऽप्रुक्ते VI 75, 3
 परिऽप्रुक्ते II 18, 6
 परिऽप्रुक्ते IV. 1, 19, 35, 9, VI 68, 11, X
 116, 4.
 परिऽप्रुक्ता I 177, 3, VII 24, 2
 परिऽप्रुक्ते I 108, 4
 परिऽप्रुक्ते IX 68, 10, 97, 14, 36
 परिऽप्रुक्ते IX 97, 26
 परिऽप्रुक्ते IX 65, 6
 परिऽप्रुक्ता I 53, 8
 परिऽप्रुक्ते IX 85, 8
 परिऽप्रुक्ते I 119, 6
 परिऽप्रुक्ते V 81, 1
 परिऽप्रुक्ते I 166, 11, IX 62, 24
 परिऽप्रुक्ता IX 64, 28
 परिऽप्रुक्ता X 97, 10
 परिऽप्रुक्ता VI 72, 3
 परिऽप्रुक्ते VI 17, 12
 परिऽप्रुक्ता II 11, 2, IV 19, 8, VII 21, 3

परिस्पृशः IX. 53, 1
 परिस्पृशः VIII. 39, 10
 परिस्पृशे IX. 1, 6, 68, 1
 परिस्पृशन्तु VI 60, 10
 परिस्पृशे X 40, 10
 परिस्पृशते I 121, 10
 परिस्पृशन्ति VII 104, 6
 परिस्पृशन् VI 4, 5
 परिस्पृशता VIII 47, 6
 परिस्पृशतः VII 82, 7.
 परिस्पृशति IX 79, 2.
 परीणस. I 56, 2, 133, 7, VIII 21, 7,
 84, 7.
 परीणसं III 24, 5
 परीणसं IX 97, 9
 परीणसा I 129, 9, 166, 14, IV 31, 12,
 V 10, 1, VIII 77, 9, 97, 6
 परीणसि IX. 71, 3
 परेः X 100, 5
 परेःपरेः I 162, 18, X 97, 12
 परेषः X 53, 1
 परेषा IX 15, 6
 परेषाः V. 27, 5
 परेषि VII 50, 2
 परेषे VI 56, 3
 परेषिणि VIII. 74, 15, X 75, 5
 परेषिणी IV 22, 2, VII 18, 8, 9
 परेषिणीषु VIII 93, 13
 परेष्यसा V 52, 9
 परे I 164, 12, 166, 13, II 12, 8, IV
 25, 8
 परे VIII 61, 17
 परेण I 164, 17, 18.
 परेषिःपांसं X 14, 1
 परेषां X 128, 6
 परेषु I. 128, 3, III 54, 5, X 56, 7, 114, 2
 परेः X. 15, 10
 परेः VII. 100, 2
 पर्वतः V. 63, 4

पर्वतः V. 83, 5, 9; X. 169, 2.
 पर्वतः IV. 57, 8; V. 63, 6; 83, 2-4, VI.
 52, 6, VII. 35, 10, 102, 2; VIII. 6, 1,
 IX. 2, 9; 82, 3, X. 66, 6.
 पर्वतः I. 38, 14, VIII. 21, 18.
 पर्वतः VIII. 102, 5.
 पर्वतः निवितां VII. 103, 1
 पर्वतः V. 53, 6, 83, 1, X. 98, 1, 8
 पर्वतः VI 75, 15.
 पर्वतः VI. 49, 6.
 पर्वतः IX. 113, 3
 पर्वतः IX. 22, 2.
 पर्वतः I 164, 51.
 पर्वतः VII. 101, 5, 102, 1.
 पर्वतः VI. 50, 12, X 65, 9
 पर्वतः I. 38, 9
 पर्वतः I. 116, 15, IV. 27, 4, 40, 3
 पर्वतः X 18, 14.
 पर्वतः X. 48, 8.
 पर्वतः I. 53, 11
 पर्वतः IX. 3, 1.
 पर्वतः I. 182, 7, X 68, 10
 पर्वतः VI 46, 11, VIII 5, 33, IX. 82, 3
 पर्वतः VIII 1, 11.
 पर्वतः X 97, 5
 पर्वतः IX 112, 2
 पर्वतः I 183, 1
 पर्वतः VI 48, 10, VII 16, 10
 पर्वतः X. 106, 7
 पर्वतः X 106, 6
 पर्वतः I 61, 12, IV 19, 9, VII 103, 5, X
 89, 8
 पर्वतः X 68, 9
 पर्वतः I 94, 4
 पर्वतः X 163, 6
 पर्वतः I 37, 7, 52, 2, 54, 10, II 11, 7, 8,
 23, 18, V 45, 3, 60, 2, 3, VI 49,
 14, VIII 70, 11, X. 158, 3

पर्वतःसूचक X 173, 2
 पर्वतःसूचक V 54, 3
 पर्वतःसूचक V 54, 1.
 पर्वत I 55, 3, 57, 6, 85, 10, II 24, 2,
 V 32, 1, 56, 4, VIII 64, 5, X
 39, 13
 पर्वतःसूचक IX 46, 1.
 पर्वतःसूचक IX 71, 4
 पर्वतःसूचक II 15, 8, IV 21, 8, 55, 5, V 32,
 2, 36, 2, 45, 3, 59, 7, VI 24, 6, 30,
 5, VII 37, 8, 70, 3, VIII 3, 19, X
 68, 7.
 पर्वतःसूचक III 57, 6
 पर्वत II 12, 13, III 35, 8, 56, 1, V 41,
 9, 54, 9, 55, 7, VI 30, 3, VII 34, 23,
 35, 8, VIII 7, 2, 34, 96, 5, X 173, 4
 पर्वत X 94, 1
 पर्वतःसूचक I 64, 3
 पर्वतःसूचक IV 30, 14, V 43, 11, 76, 4
 पर्वतःसूचक I 19, 7, 39, 5, 64, 11, 116, 20,
 166, 5, II 12, 2, 17, 5, III 26, 4, V
 46, 3, 57, 3, VI 21, 9, VIII 7, 4,
 23, X 35, 2, 36, 1, 58, 9, 64, 8,
 65, 11
 पर्वतःसूचक I 32, 1, 39, 3, 155, 1, 187, 7,
 III 5, 4, 33, 1, IV 19, 4, V 84, 1,
 VIII 18, 16, X 89, 10
 पर्वतःसूचक III 30, 4, 54, 20, IV 17, 2, V
 46, 6, 85, 4, 87, 9, VI 31, 2, 52, 1,
 4, VIII 15, 8, 20, 5, 54, 4, 63, 12,
 X 27, 5, 89, 13
 पर्वतःसूचक I 32, 2, 51, 4, 57, 2, II 28, 8, X
 27, 4
 पर्वतःसूचक VI 22, 6, VII 104, 19, X 18, 4
 पर्वतःसूचक IV 34, 8
 पर्वतःसूचक I 191, 9, IV 54, 5, VII 104, 4,
 VIII 34, 13, X 68, 3
 पर्वतःसूचक I 59, 3, 84, 14, 91, 4, 108, 11
 II 12, 11, V 61, 19, VI 64, 4, VIII
 7, 1, 20, 25

पर्वतःसूचक VI 22, 2
 पर्वतःसूचक II 16, 3
 पर्वतःसूचक X 69, 6
 पर्वतःसूचक X 79, 7
 पर्वतःसूचक I 57, 6, VIII 6, 13, 7, 22, 23,
 X 79, 6
 पर्वतःसूचक VIII 48, 5
 पर्वतःसूचक IV 22, 2, X 87, 5
 पर्वतःसूचक I 105, 8.
 पर्वतःसूचक VIII 7, 34
 पर्वतःसूचक VII 104, 5, VIII 45, 4
 पर्वतःसूचक X 86, 23
 पर्वतःसूचक VIII 6, 46
 पर्वतःसूचक I 97, 8
 पर्वतःसूचक X 126, 3
 पर्वतःसूचक I 131, 2
 पर्वतःसूचक III 20, 4, V 25, 9, VII 97, 4, X
 61, 1, 63, 6
 पर्वतःसूचक I 99, 1, 186, 3, VII 68, 7, VIII
 67, 2, X 61, 23, 187, 1
 पर्वतःसूचक V 25, 1
 पर्वतःसूचक I 86, 7
 पर्वतःसूचक VIII 83, 3
 पर्वतःसूचक V 73, 8, VIII 26, 5, X 143, 4
 पर्वतःसूचक IV 39, 1, VII 40, 4, 60, 7
 पर्वतःसूचक X 48, 7
 पर्वतःसूचक I 174, 9, II 7, 2, 33, 3, III 15, 3
 VI 4, 8, 48, 10, VIII 67, 11, 103
 7, IX 1, 3
 पर्वतःसूचक I 129, 5, V 3, 11, 4, 9, VII 23, 2,
 VIII 97, 15, IX 70, 10
 पर्वतःसूचक X 126, 3
 पर्वतःसूचक III 53, 16
 पर्वतःसूचक V 2, 4
 पर्वतःसूचक I 144, 4, III 55, 9, X 4, 5, 55, 5
 पर्वतःसूचक I 164, 1
 पर्वतःसूचक IX 49, 3
 पर्वतःसूचक IX 36, 5
 4, 8

पद्यता X 128, 2

पद्यत IX 36, 4, 65, 25, 106, 13

पद्यते II 16, 5, VI 8, 1, IX 3, 10, 6, 7, 8, 25, 5, 42, 2, 61, 25, 62, 14, 63, 13, 67, 8, 11, 12, 69, 3, 6, 71, 3, 72, 4, 5, 7, 75, 1, 2, 76, 1, 4, 77, 2, 5, 78, 4, 80, 1, 3, 84, 3-5, 85, 4, 86, 7, 9, 10, 13, 19-21, 33, 45, 87, 2, 8, 88, 1, 89, 6, 94, 1, 96, 5, 97, 5, 10-12, 23, 46, 56, 101, 5, 6, 16, 106, 2, 107, 7, 17, 108, 5, 110, 11, X 154, 1

पद्यत्वा IX 21, 6

पद्यता IX 13, 5, 64, 6, 65, 24

पद्यते VII 28, 4, IX 13, 3, 23, 4, 42, 3, 64, 5, 107, 14, X 3, 5

पद्यते IV 58, 9, 10, VI 10, 2, 41, 1, IX 7, 8, 101, 10

पद्यमान IX 4, 1, 9, 9, 9, 11, 9, 13, 8, 19, 6, 25, 2, 26, 6, 35, 1, 36, 3, 43, 4, 59, 4, 61, 18, 26, 63, 11, 23, 64, 9, 65, 2, 4, 11, 66, 3, 30, 67, 21, 86, 34, 38, 94, 5, 97, 31, 100, 7-9, 101, 9, 107, 21, 108, 3

पद्यमान IX 5 10, 12, 9, 23, 3, 24, 3, 40, 4, 65, 3, 66, 2, 72, 9, 74, 9², 79, 3, 5, 85, 2, 86, 1, 4, 28-30, 35, 90, 5, 92, 4, 93, 4, 96, 4, 11, 23, 107, 22, 110, 2, 3, 9, 113, 6, 7

पद्यमान VIII 101, 14, IX 3 2-5, 7, 8, 5, 1-4, 6, 7, 9, 7, 5, 20, 2, 27, 4, 5, 28, 5, 30, 4, 37, 3, 4, 49, 5, 59, 3, 60, 3, 61, 16, 62, 10, 11, 16, 30, 63, 8, 65, 16, 66, 20, 22, 24, 26, 27, 67, 22, 69, 2, 76, 3, 78, 5, 80, 5, 81, 3, 4, 85, 8, 86, 8, 12, 13, 18, 88, 5, 89, 1, 91, 3, 96, 7, 8, 21, 97, 14, 24, 41, 44, 103, 6, 106, 10, 107, 11, 15, 22, 110, 10

पद्यमान IX 13 2, 26, 3, 46, 6, 50, 3, 60, 1, 67, 9, 78, 3, 81, 5, 86, 24, 97, 8

पद्यमानस्य IX 5, 8, 11, 41, 3, 51, 3, 53, 3, 61, 4, 17, 64, 7, 24, 66, 10, 25, 81, 1, 86, 6, 92, 5, 96, 24, 114, 1

पद्यमाना. IX-13, 9, 63, 25, 27, 85, 7, 87, 5, 107, 25

पद्यमानाप IX 11, 1, 65, 7, 86, 44

पद्यमानसि IX 21, 4, 24, 1, 31, 1, 63, 26, 67, 7, 69, 9, 101, 8

पद्यमानेन IX 5 5, 97, 58

पद्यं I 34, 2, 139, 3, 180, 1, V 31, 5, X 27, 6

पद्यया IX 97, 53

पद्यते IX 20, 3, 97, 31

पद्यते IX 23, 6, 63, 24, 66, 19, 76, 5, 80, 2, 85, 3, 86, 5, 23, 97, 32

पद्यते इति IX 27, 7

पद्यत्वा IX 1, 1, 2, 1, 11, 7, 13, 4, 24, 4, 6, 25, 1, 29, 4, 30, 3, 35, 2, 36, 2, 42, 6, 43, 6, 49, 1, 52, 5, 55, 3, 59, 1, 2³, 61, 28, 62, 25, 26, 63, 22, 64, 22, 30, 65, 13, 66, 1, 4, 21, 67, 1, 13, 16, 70, 9, 84, 1, 86, 18, 22, 48, 96, 13, 21, 100, 5, 6, 106, 5, 7, 107, 23, 108, 1, 15, 109, 4, 7, 10

पद्यत्वा IX 2, 9, 6, 1, 8, 7, 11, 3, 25, 6, 29, 6, 33, 6, 35, 1, 40, 3, 41, 4, 5, 44, 4, 45, 1, 6, 46, 5, 49, 2, 3, 50, 5, 55, 4, 60, 4, 61, 9, 19, 22, 62, 12, 63, 1, 7, 18, 64, 13, 65, 3, 5, 10, 12, 15, 21, 27, 66, 15, 67, 30, 68, 10, 69, 8, 10, 70, 10, 72, 8, 80, 4, 82, 5, 85, 6, 86, 38, 39, 88, 7, 89, 7, 90, 3, 4, 6, 96, 3, 4, 12, 14, 97, 15, 16, 27-30, 36, 43, 44³, 52, 53, 106, 14, 108, 10, 109, 5, 6, 110, 12, 113, 11

पद्या IX 97, 52

पद्याते IX 97, 4

पद्यि V 62, 2, VI 54, 3

पद्यितार IX 4, 4

पद्यितारे IX 83, 2

पवित्र I. 135, 6, VIII 1, 15, IX 2, 1, 20,
7, 24, 5, 25, 6, 45, 4, 49, 4, 51, 5,
61, 4, 5, 62, 1, 7, 30, 63, 15, 66,
5, 28, 67, 7, 19, 20, 23, 24, 68, 2,
69, 9, 83, 1, 2, 85, 9, 86, 7, 96, 6,
17, 97, 1, 106, 14, 107, 25, 109, 16,
19, X 31, 8.

पवित्रः रथः IX 83, 5, 86, 40

पवित्रः वनः IX 73, 3, 101, 4

पवित्रः वनः X 27, 17

पवित्रः वनः I 160, 3

पवित्रः वनः VIII 33, 1

पवित्रः IX 73, 8, 97, 55

पवित्रः X 17, 12

पवित्रे I 28, 9, VIII 101, 9, IX 2, 5, 3,
9, 6, 3, 12, 5, 16, 3, 4, 7, 17, 3,
4, 18, 1, 27, 1, 2, 5, 28, 2, 30, 1,
36, 1, 37, 1, 2, 39, 3, 4, 42, 4, 43,
5, 44, 3, 51, 1, 52, 1, 56, 1, 61, 8,
62, 21, 63, 16, 64, 11, 12, 73, 7, 9,
85, 10, 86, 3, 6, 22, 23, 30, 87, 4,
7, 92, 1, 2, 97, 40, 98, 11, 99, 8,
100, 6, 7, 101, 15, 109, 12

पवित्रे IX 67, 22, 25

पवित्रे IX 87, 5, 97, 24

पवित्रे III 1, 5, 26, 8, 31, 16, 36, 7

पवित्रे I 64, 11, VII 69, 1

पवित्रे I 168, 8

पवि IX 50, 1, X 180, 2

पवि I 166, 10

पवि IX 64, 10, 109, 13

पवि IX 60, 3

पवि VIII 51, 9

पवि IX 174, 4

पवि IX 86, 34

पवि I 88, 2, V 52, 9

पवि IX 8, 5

पवि III 9, 7, VIII 100, 11

पवि III 62, 14

पवि VII 98, 6

पवि III 53, 23

पवि IX 4, 3

पवि I 121, 7

पवि I 65, 5, II 4, 7, 38, 8, V 7, 7, 9,
4, 50, 4, VI 2, 9, VII 18, 8, 87, 2,
VIII 1, 31

पवि VII 86, 5

पवि X 87, 16

पवि IV 6, 4, VI 19, 3, 58, 2

पवि I 114, 9, 144, 6, X 142, 2

पवि X 85, 44

पवि I 23, 13, 83, 4, 116, 23, V 7, 10,
61, 5, VIII. 18, 6, 27, 2, 34, 16, 45,
16, IX. 86, 43, X 23, 6, 25, 6, 46,
2, 48, 4, 90, 15

पवि IV 38, 5, IX 72, 9

पवि V 41, 17

पवि IX 92, 6, 97, 1

पवि III 54, 18

पवि VI 49, 12

पवि IX 94, 1

पवि V 41, 1

पवि VI 53, 9

पवि I 127, 10

पवि I 72, 6, 92, 12, 188, 9, VII 13,
3, X 90, 8

पवि IX 99, 6

पवि I 123, 5, II 27, 11, IV 1, 18, X
61, 12, 18, 67, 11, 149, 3, 171, 4

पवि I 115, 2, 124, 9, 163, 12, II 41,
11, VI 19, 9, 75, 6, VII 56, 21, VIII
61, 15, 16, 80, 4, 100, 1, X 3, 3,
42, 11, 87, 20, 21, 90, 5, 117, 8,
135, 6

पवि VII 72, 5, VIII 48, 15, X 27,
15, 36, 14

पवि III 100, 4

पर्य III 23, 2, VI 47, 7, X 55, 5, 85,
 35, 87, 10, 102, 9
 पर्यत् I 164, 16
 पर्यत् IV 26, 1, VI 9, 4, X 85 33
 पर्यत् I 22, 19, 103, 5, X 179, 1.
 पर्यत् VIII 25, 7
 पर्यत् III 62, 9, VII 55, 6, VIII 78, 5
 पर्यत् I 25, 11, VIII. 6, 29, IX 9, 6,
 10, 9, 73, 8
 पर्यत् IX 70, 4, 71, 9
 पर्यत् I 113, 5
 पर्यत् I 105, 16, X 136, 3
 पर्यत् I 35, 2, 50, 7, 88, 5, 116, 25, 174,
 6, IX 1, 17, V 53, 3, VI 9, 3, 51,
 2, VII 60, 2, IX 96, 7, X 16, 10,
 71, 4, 123 8, 124, 3, 130 6
 पर्यत् I 50, 10, 147, 3, IV 7, 3, VIII
 20, 26
 पर्यत् I 22, 20, 23 2, 132, 3, II 27, 3,
 III 38, 9, V 2, 1, VII 78, 4, 87, 3,
 . VIII 6, 30, X 177, 1
 पर्यत् VII 83 1, IX. 110, 6
 पर्यत् I 50, 6, VII 98, 6, X 87, 6, 12
 पर्यत् I 94, 7, VI 52, 3
 पर्यत् VIII 33, 19
 पर्यत् X 72, 1.
 पर्यत् IV 25, 4
 पर्यत् I 113 11
 पर्यत् I 152 4
 पर्यत् X 14 7
 पर्यत् IV 2 12
 पर्यत् X 117, 5.
 पर्यत् VI 52, 5, VII 66, 16, VIII 4, 7,
 X 59, 4
 पर्यत् I 89, 8, IX 4, 6 X 37, 7, 8, 59,
 6, 158, 4 5
 पर्यत् I 67, 3, 166, 6, III 54, 15, IV
 2, 18, 6, 3, V 2, 5, 30, 15, 31, 1,
 VI 1, 12, 13, 5, 19, 3, VIII 41, 1,
 63, 9, 96, 10, X 100, 12

पर्यत् इति I 180, 4
 पर्यत् IV 1, 14
 पर्यत् I 65, 1, X 61, 12
 पर्यत् X 106, 3
 पर्यत् I 43, 2, VIII 5, 20, X 35, 12
 पर्यत् X 96, 11
 पर्यत् II 11, 16
 पर्यत् I 151, 2, IV 54, 5
 पर्यत् VIII 7, 29
 पर्यत् IX 97, 18
 पर्यत् VI 51, 9
 पर्यत् I 164, 30, VI 49 9, VII 97, 5,
 IX 65, 23
 पर्यत् I 40, 7
 पर्यत् IV 55, 3
 पर्यत् I 25, 10, IV 1, 11, X 46, 6
 पर्यत् VIII 27, 5
 पर्यत् X 96, 10
 पर्यत् IV 41, 1
 पर्यत् X 102, 8
 पर्यत् I 22, 19
 पर्यत् I 128, 4
 पर्यत् VII 104, 12
 पर्यत् I 61, 15
 पर्यत् I 119, 3, VII 18, 3
 पर्यत् II 19, 4
 पर्यत् VI 34, 1
 पर्यत् I 22, 17
 पर्यत् IV 20, 4
 पर्यत् I 164 5 X 7, 6, 28, 5
 पर्यत् VIII 18, 15, X 2, 5
 पर्यत् X 16, 13
 पर्यत् I 31, 14, 164, 21
 पर्यत् X 100, 3
 पर्यत् VII 104 9
 पर्यत् X 86, 19
 पर्यत् VIII 3 21, 22
 पर्यत् VIII 3 24

पाकाप III 9, 7, IV 5, 2
 पाकेन VII 104, 8, X 114, 4
 पाक्या I 120, 4, II 27, 11, A 25, 3
 पान I 115, 5, III 14, 1, 29, 3, 61, 5,
 IV 4, 1, V 1, 2, VI 21, 7, VII 3, 4,
 10, 1, IX 68, 3, A 84, 3
 पानन A 37, 8
 पानसा I 58, 5, 151, 1, II 34, 13, III.
 15, 1, IV 48, 5
 पानमी इति I 121, 11
 पान्ति III 46, 25, A 109, 21
 पान्तिस्त A. 77, 3
 पान्तिनि IX 76, 1, 88, 5
 पार्थश्चन्य I 100, 12, IX 66, 20
 पार्थश्चन्य I 117, 3, V 32, 11
 पार्थश्चन्यया III 63, 7
 पार्थश्चन्यासु III 53, 16
 पार्थश्चन्येन VII 72, 5
 पार्थिभिः II 31, 2
 पायी इति IV 21, 9, VI 71, 1
 पायु IV 55, 5, VIII 31, 2
 पाय IV 35, 4
 पाय I 45, 10, IV 34, 6, VII 1, 20, 25
 पाय I 136, 5
 पाय I 46, 5, 47, 3, 5, 93, 8, 120, 4, 7,
 153, 4, III 62, 18, V 70, 3, VII 91,
 6, VIII 42, 2, 57, 2, 87, 1
 पायु I 112, 25, II 39, 4, III 12, 2, 2,
 58, 9, IV 56, 4, VII 91, 4, VIII 40,
 12, 87, 2, X 93, 1²
 पाययति I 48, 5
 पाययत VIII 46, 18
 पायत्ये इति III 53, 17
 पायय I 28, 6, 108, 2, 116, 22, II 16, 5,
 VI 57, 2, VIII 69, 10, A 1, 1, 9,
 4, 4, 11, 8, 16, 3, 24, 3, 51, 1, 100,
 5, 108, 15
 पायये III 46, 5
 पायो VI 23, 3, VIII 2, 26

पाया II 20, 3, VIII 93, 33
 पाया I 185, 10
 पायि III 5, 5⁴, IV 5, 8, VIII 59, 3
 A 83, 4
 पायि III 55, 10, IV 13, 5, V 12, 6, 47,
 3, A 6, 8, 71, 1, 89, 3, A 1, 3
 पायु I 18, 5, 98, 2, 106, 7, V 15, 5, 51,
 13, VI 61, 11, 75, 10, 14, VII 15, 3
 38, 3, 5, 101, 6, 104, 23², VIII 18
 6, 61, 15, 97, 15, A 11, 2, 17, 4
 18, 10, 36, 3, 37, 2, 42, 11, 63, 16,
 64, 10, 66, 3, 115, 5, 158, 1, 164, 4
 पाय I 82, 4, 119, 5, 121, 1, 175, 3, II
 37, 4, VI 7, 1, 44, 16, X 50, 6,
 112, 6
 पार्थस्यश्च I 175, 1
 पाता I 104, 8, VIII 103, 6, A 53, 9
 पाताश्च VII 104, 21
 पातायि I 162, 13, X 44, 5
 पाते X 105, 10
 पातेय X 136, 7
 पाय I 86, 1, X 126, 2
 पाय X 126, 4
 पाय I 154, 5, 162, 2, 188, 10, II 3, 9,
 III 8, 9, 31, 6, 55, 10, VI 15, 12
 VII 5, 7, 34, 10, 47, 3, 63, 5, X
 70, 9, 10, 92, 15, 110, 10
 पाय I 180, 7, II 2, 4, VII 91, 2
 पाय I 159, 3
 पायने I 166, 11
 पाय्य VI 16, 15
 पाद X 90, 3, 4
 पादकौ VIII 33, 19
 पादगृह्य IV 18, 12, X 27, 4
 पाद VII 32, 2
 पादा I 24, 8, VI 29, 3, X 73, 3
 पादाश्च II 39, 5, X 106, 9
 पादा I 163, 9, IV 58, 3
 पादि VI 20, 5
 4 T

पादि I 105, 3
 पादु X 27, 24
 पादौ X 90, 11
 पादोऽश्च VI 47, 15
 पान IX 70, 4
 पाने IX 98, 8
 पात I 122, 1, 155, 1, VII 33, 2, VIII
 92, 1, IX 65, 28, X 88, 1.
 पातो I 122, 4
 पाति I 41, 2, 167, 8, V. 18, 4, 52, 4,
 67, 3, VIII 25, 13, 46, 4
 पाति II 11, 14, V 12, 4, 19, 2, 52, 2,
 VII 56, 19, X 5, 2, 177, 2
 पाहु II 3, 8, IV 4, 12, VII 40, 6, X
 128, 7
 पापंजे X 105, 3
 पापंतन् VIII 20, 4
 पापृतीति VI 6, 5
 पापःस्त्ये VII 32, 18, 94, 3, VIII 19, 26
 पाप X 10, 12
 पापयो I 29, 5, VIII 19, 26, X 71, 9,
 85, 30, 135, 2
 पायस्ये I. 129, 11
 पापा I 190, 5
 पापास- IV 5, 5, VIII 61, 11
 पापी X 108, 6
 पाप्ति X 28, 2
 पायनाय I 116, 9
 पाययं III 57, 5
 पायय I 14 7, 125, 3, II 37, 6
 पाययते I 56 1
 पाययं I 147, 3, IV 4, 12 V 12, 4, VIII
 18, 2
 पायये VI 47, 24
 पायु I 31, 13, 89, 5, II 1, 7, IV 2, 6,
 4, 3, VI 44 7, VII 37, 8, VIII 60,
 19, X 100, 9
 पायुःभि I 31, 12, 95, 9, 130, 10, 143, 8,

189, 4, V 41, 15, 70, 3, VI 71, 3,
 VII. 38, 3, VIII 25, 11, 27, 4, 60, 8
 पायु II. 2, 4, VI 15, 8
 पायो III 15, 4
 पाय V 31, 8
 पायते. IV 30, 18
 पाय I 46, 11, 92, 6, 121, 13, 183, 6,
 184, 6, II 33, 3, III 31, 20, V. 54,
 10, VII 60, 7, VIII 19, 34, 96, 11,
 X 29, 5, 161, 3
 पाय्ये I 174, 9.
 पाय्य I 97, 7, 189, 2, IX 70, 9
 पाय्यत II 39, 4
 पाय्यंष II. 34, 15
 पाय्यषा I 118, 6
 पाय्यता VI 69, 1, VII 69, 7.
 पाय्यति I 182, 6
 पाय्यती VI 75, 3
 पाय्यत् I 140, 12.
 पाय्यति VIII. 16, 11.
 पाय्यान्ति X 97, 22
 पाय्यिष्यत X 97, 3
 पाय्ये I 46, 7
 पाय्यतःप्रो VI 61, 2
 पाय्यत VIII 100, 8
 पाय्यतस्य VIII 34, 18
 पाय्यता V 52, 11
 पाय्यत् X 96, 8
 पाय्यत् I 100 14
 पाये I 33, 7, 52, 12, 116, 4, 167, 2, II
 11, 8, VI 69, 1, VIII 59, 2, X 27,
 7, 49, 6, 143, 5, 155, 3, 187, 5
 पायेवाण् VI 27, 8
 पाय्वि VII 32, 17, 23, VIII 51, 8, X
 85 4
 पाय्वि I 38, 10, 87, 5, 90, 7, 128, 3, V
 87, 7, VIII 88, 5, IX 19, 1, 29, 6,
 72, 11

पार्ष्णिपत्य I 123, 7, 144, 6, II 14 11, V
47, 1, 68, 3, 69, 4, VI 22, 9, VII
97, 10
पार्ष्णिप I 64 3, IV 53, 3, V 8, 7, VI
16, 20, 45, 20, 59 9, IX 14, 8, 36,
5, 63 30, 64, 6, 97, 51, 100 3, X
111, 10
पार्ष्णिप V 52 7, VII 35 11
पार्ष्णिप I 6, 10, VII 104, 23
पार्ष्णिप I 95, 3
पार्ष्णिप I 34, 6, 154 1, 155 4, V 41,
14, 81, 3, VI 6, 6, 22 8, 31, 2, 49,
13, 61, 11, VIII 94 9, X 32, 2
पार्ष्णिप X 76, 8
पार्ष्णिप V 46, 7, VI 36, 1, 50, 11, VII
35 14, X 65, 9
पार्ष्णिप VIII 25 6
पार्ष्णिप I 169, 6, VIII 57, 5, X 15, 2
पार्ष्णिप X 158, 1
पार्ष्णिप X 116, 3
पार्ष्णि X 93 15
पार्ष्णि I 121, 12
पार्ष्णि VII 27, 1
पार्ष्णि III 32, 14
पार्ष्णि IV 16, 11, 25 1, X 27, 16
पार्ष्णि VI 17, 14 23 2 26 1, 33 5 40
5, 66, 8, VII 32 14, 21, 83 5, VIII
92, 9 IX 1, 7
पार्ष्णि IV 18, 2
पार्ष्णि VIII 51, 2
पार्ष्णि X 163 4
पार्ष्णि I 162, 17
पार्ष्णि VII 1, 8
पार्ष्णि I 12 9 10 13 1 30 6 95 11
95 9, II 7, 4, III 10 8, 21 2, IV
5 6, V 4 7 23 4, 26 1 VI 2 6
48, 7 VIII 60, 3, 11 74, 11
पार्ष्णि I 60 4 142 3 II 3, 1 III 5 7
17, 1, 27 4 IV 6 7 V 7, 4 VI 4,
3, 6 2 10, 4 VII 3 1 9 9 1 15

10, VIII 13, 19, IX 24 6, 7, 97, 7,
X 45, 7
पार्ष्णि I 64, 12, V 4 3, VI 1, 8, 15, 7
VIII 23 19, X 36 7, 46, 4, 8
पार्ष्णि VI 11, 2, 15 5, IX 101, 1
पार्ष्णि X 140 2
पार्ष्णि VIII 3, 3
पार्ष्णि III 11 7
पार्ष्णि III 9, 8, IV 7, 5, VIII 43
31, 44 13, 102 11, X 21, 1
पार्ष्णि V 22 1
पार्ष्णि III 2, 6, VI 15 14
पार्ष्णि I 3, 10
पार्ष्णि III 31, 20, IV 51, 2 VII 49 2,
3, 56, 12, 57, 5, X 46, 7
पार्ष्णि VI 51, 3, VIII 20 19
पार्ष्णि I 64 2, 142 6
पार्ष्णि VI 5 2
पार्ष्णि VI 49 3
पार्ष्णि V 60 8
पार्ष्णि IX 67, 31 34
पार्ष्णि VI 49 7 X 65 13
पार्ष्णि VII 33 2
पार्ष्णि I 24 15 25 27 VII 33 7
पार्ष्णि II 27, 16 39 5
पार्ष्णि VI 74 4 X 85 24
पार्ष्णि I 24 13 V 2 7 VII 59 8
पार्ष्णि III 45 1 IX 73 4
पार्ष्णि I 56 6
पार्ष्णि IX 102 2
पार्ष्णि VII 34 23
पार्ष्णि X 17 4
पार्ष्णि VI 3 1 VII 28 2
पार्ष्णि I 31 15 134 5² II 1 6 9 V 3 3
VI 15 11 VII 5 7 VIII 52, 7
पार्ष्णि IV 21 6
पार्ष्णि I 27, 3, 36 15³, 54 11 121 14
129 9 11 174 1 189 4 III 40 6

IV 4, 15, V 17, 5, 33, 7, VII 1, 13²,
 54, 3, VIII 33 4, 48, 15, 60, 9¹, 10,
 71, 1, IX 64, 18, X 83, 2, 115, 9,
 158, 2

पाणि I 2, 1 36 14, 67, 3, 70, 3, 72, 6,
 91, 15 95 9 129, 9, 130, 10, 143,
 8¹, 147 5 171 6, II 11, 15, 17, 28,
 10, 35 6, III 1, 10, 20, 2, 31, 20,
 35 6, 8 10 36, 3, 37, 8, 40, 1, 47,
 3, 51, 7, 8 IV 34, 7, V 4, 6, 8,
 43, 3, VI 8, 7, 25, 12, 26, 30, 31,
 17, 2, 3, 24, 10², 40, 5, 41, 2, 48, 8,
 71, 3, VII 3, 7, 8, 98, 2, VIII 13,
 21, 44, 11, 60, 8, 61, 16, 84, 3, IX
 56, 4, 88, 1, X 12, 6, 24, 3, 25, 8,
 87, 21, 93, 11, 128, 6, 160, 1, 2

पिशात X 53, 7

पिशति I 161, 10

पिशतु X. 184, 1

पिशते VIII 19, 22

पिपत्ती I 191, 2

पिपत्ती VIII 69, 9

पिपत्तमे VI 26, 6

पिपत्तु III 30, 8, IV 18, 9, 30, 9, VI
 17, 10, VIII 1, 28

पिपत्ता I 162, 19

पिप I 185, 11

पिप I 114, 9, II 33 1

पिपत्तः VI 75, 10

पिपत्त I 62, 2 71 2 89 9, 91, 1, 106,
 3, 109 7, III 39 4, 55 2, IV 1, 13,
 2, 16, VI 22, 2 52, 4 59 1, 75, 9,
 VII 18 1, 35 12 76 4, IX 69, 8,
 83, 3, 96 11, 97, 39, X 14, 2, 6, 9
 15 1², 5, 8, 13, 17, 9 18, 13 56 4,
 6 62 2, 68 11 94 12, 130, 1, 6

पिपत्त VIII 48, 12, X 15 4, 6, 7, 11,
 57, 5, 88, 18

पिपत्त I 24, 1, 2, 114 7, 130, 1, 163, 13,
 164, 8, 12, 18, 22, II 1, 9, 26, 3,

33, 12, III. 26, 9, 27, 9, IV 18, 12,
 V 3, 9, 34, 4, 52, 16, VI 49, 10, VII
 18, 25, 26, 2, 32, 3, 103, 3, IX 86,
 14, X 7, 3, 48, 1, 54, 3, 88, 15, 95,
 12, 124 4, 127, 7, 189, 1.

पितरा I 20, 4, 110, 8, 159, 2, 161, 12,
 III 3, 11, 7, 1, 54, 16, IV 33, 3,
 34, 9, 35, 5, 36, 3, VII 53, 2, 67, 1,
 X 11, 6, 12, 4, 39, 6, 61, 1, 65, 8

पितरोऽय III 18, 1, 58, 2, IV 41, 7, X
 106, 4

पितरि X 61, 6.

पितरिति VI 51, 5

पितरि I 121, 5, 161, 10, X. 85, 14,
 131, 5

पिता I 26, 3, 30, 9, 31, 10, 14, 16, 38,
 1, 46, 4, 69, 1, 80, 16, 89, 4, 10,
 90, 7, 114, 2, 116, 16, 160, 2², 164,
 16, 33, 185, 10, 191, 6, II 5, 1, 17,
 6, 33, 13, III. 3, 4, 31, 1, IV. 1, 10,
 17, 17, V. 3, 10, 4, 2, 43, 2, 60, 5,
 83, 6, VI 1, 5, 16, 35, 70, 6, 73, 1,
 75, 5, VII 32, 19, 26, 52, 3, 55, 5,
 101, 3, VIII 52, 5, 63, 1, 98, 11,
 IX 73 3, 76, 4, 82, 3, 86, 10, 87,
 2, 89, 2, 109, 4, X 14, 5, 22, 3,
 34, 4, 60, 7, 61, 7, 64, 10, 67, 1, 81,
 1, 82, 1, 3, 100, 5, 135 1, 138, 6,
 186, 11

पितार्य I 1, 9, 104, 9, II 10, 1, 29, 5,
 III 49, 3, VI 12, 4, 52, 6, VII 29,
 4, 54 2, 97, 2, VIII 21, 14, 22, 15,
 48, 4 X 23 5, 25 3, 33, 3, 49, 4,
 69, 10

पितृ I 31, 11, 68, 5, 70, 5, 87, 5, 110,
 6, 119, 8, 127, 8, 140, 3, 141, 4,
 155, 3, 159, 2, 164, 16, II 13, 4,
 III 1, 9, 10, 48, 2, 53, 2, 54 9, IV
 4 11, 17, 12, V 43, 7, 47, 3, VI 16,
 35 44 22, VII 101, 3 VIII 1, 6,
 3 24, 6, 10, 9, 21, 19 27, 75 16,

८६, ४; IX. ७१, २; ७३, ५; ८९, २; ९७, ३०;
X. ३, २; ८, ७; १०, १; ३३, ६; ७; ३९, १.

पितृकुलसंज्ञाः X. ७६, ५.

पितृभासः I. १२४, १२.

पितृभूतेः X. १, ४; १७२, ३.

पितृ I. ६१, ७; १८७, १; VIII. ३२, ८.

पितृस्यत् I. १०१, १.

पितृस्यत्स्य IV. १, ८.

पितृस्यत् I. ११६, ८.

पितृस्यत्स्य V. ४८, ४.

पितृस्यत् I. १४३, २; III. ५४, २१.

पितृस्यत्स्य I. १४४, ७.

पितृस्यत् X. १४२, ३.

पितृस्यत्स्यः X. ७३, १०.

पितृस्यत् I. ६९, २; V. ७, ६.

पितृस्यत्स्यः IV. १७, १७.

पितृस्यत्स्यः VIII. ४८, १३; X. १४, ४; ८; १५, ९;
१०; १७, ८; ६४, १४; १०७, १; १६९, ४.

पितृस्यत्स्यः I. ११९, ४; II. ५, १; V. ४७, १; X.
१५, २; १२; १६, ३; २; ५; १३; १७, ३;
४०, १०.

पितृस्यत्स्य I. १११, ३; III. ७, ६; IV. ३३, २.

पितृस्यत्स्य X. १६, १०.

पितृस्यत्स्य X. २, ७.

पितृस्यत् VIII. ४०, १२; X. ६६, १४.

पितृस्यत्स्यः I. ७३, १.

पितृस्यत्स्यः I. ७३, ९.

पितृस्यत्स्य I. ९१, २०.

पितृस्यत्स्य X. ८५, २१.

पितृस्यत्स्य I. ११७, ७.

पितृस्यत् I. १०९, ३; IV. १७, १७; VI. २१, ८;
४६, १२; VII. ३३, ४; VIII. ४१, २; X.
५७, ३; ७८, ३; ८८, १५.

पितृस्यत् I. ४२, ५; १६४, १०; X. १४, १०; १५, ३;
१६, ११; १२; १५४, ४.

पितृस्यत् I. १८७, २, ३; ४, ५, ६; ७, ८; ११.

पितृस्यत् I. ११७, १७; VI. ९, २.

पितृस्यत् I. ७२, ५; ११४, ६; III. ३१, १२; IV. ५०,

६; V. २, १; VI. २०, ११; VIII. ६९, १५;
X. १३, ५; १२४, ३.

पितृस्यत् I. ३१, ४; ९; १२४, ५; १४०, ७; १४६, १;
१६०, ३; १८५, २; ५; II. १७, ७; III. ५, ८;
२६, ९; IV. ५, १०; VI. ७, ४; ५; VII. ६, ६;
IX. ७५, २; X. ८, ३; ७; ३१, ११; ३२, ३.

पितृस्यत् VIII. २०, १३; X. ५६, ६.

पितृस्यत्स्य IX. ४६, २.

पितृस्यत्स्य VIII. ४८, ७.

पितृस्यत् III. ३९, २; VII. ८६, ५.

पितृस्यत् I. ७१, १०; VII. ५६, २३; ७२, २; X.
८, ८.

पितृस्यत् VIII. ३०, ३.

पितृस्यत् II. ४१, २.

पितृस्यत् VII. १, ९.

पितृस्यत् I. १५२, ६; V. ७७, ४; VI. २०, ४; VII.
१०४, १०; VIII. २५, २०; X. १५, ३; ११७,
२; ४; १४७, ५.

पितृस्यत् VII. १०४, १८.

पितृस्यत् X. १३६, ७.

पितृस्यत् I. १९१, २.

पितृस्यत् VI. ३९, ५; VII. २४, ६; IX. ७६, ३.

पितृस्यत् IX. ६८, ३.

पितृस्यत् V. ८३, ६.

पितृस्यत् X. ६५, ८.

पितृस्यत् I. ११८, २; १५१, ६; V. ६२, ३; VII.

८२, ३; ९९, ६; X. ३९, २.

पितृस्यत् I. ३४, ३; ४; VI. ६३, ८.

पितृस्यत् X. ३६, ५.

पितृस्यत् VI. ७०, ६.

पितृस्यत् IX. ७४, ५.

पितृस्यत् I. ८, ७; V. ८३, ४; X. ६३, ३.

पितृस्यत् I. ५४, ७; १२५, ५; १८१, ८; II. ३४, ८;

IV. ५०, ८; V. ६३, १; VIII. १२, ५; ५०,

२, IX. ६८, ४.

पितृस्यत् I. ११२, ३.

पितृस्यत् V. ६२, २.

पितृस्यत् III. ३३, १२.

पितृस्यत् IX. ९७, ३३.

पितृस्यत् VII. ३४, ३.

पिशाचि I 133 5
 पिशाना VII 57, 3
 पिशुनेभ्य VII 104, 20
 पिष्ट V 56 1
 पिस्पृश VI 15, 18.
 पिस्पृशति VI 49, 12
 पीत VI 47, 3, VIII 48, 4, 10, 12, 96,
 21, IX 45, 6, 86, 41
 पीत I 179, 5
 पीतय IV 34, 5
 पीतये I 5 6, 16, 3, 22 1, 23, 2, 47, 9,
 55, 2, 137, 2^a, 3, 166, 7, III 42, 4,
 8, 9, IV 36, 2, 48, 1, 49 2, V 51,
 1, 75, 6, VI 40, 2, 68, 10, VII 32,
 4, 59, 5, VIII 1, 25, 12, 12, 17, 15,
 32, 24, 33 13, 34, 10, 35, 23, 45,
 22, 65, 3, 68, 7, 85 1, 92, 5, 97, 8,
 11, IX 12, 2, 17, 8, 25, 1, 30, 5, 32,
 2, 37, 1, 38, 2, 6, 43, 2, 45 1, 50,
 5, 62, 8, 64, 12, 65 8, 14, 74, 9,
 78, 4, X 9 4, 29, 6 104, 6
 पीता IV 37, 2, VI 17, 4, VIII 48, 5,
 IX 108, 2, X 119, 2
 पीतास I 168, 3, VIII 2, 12
 पीति IV 35 2, V 76, 3
 पीति I 134, 6^a II 11, 17, 14 1, 2 IV
 33, 11, 34 1, 47, 2, V 51, 6 VII
 98, 2, VIII 82, 6, IX 18 3, X 100,
 2, 104, 3
 पीती VI 27, 1 2
 पीत्वा I 46, 13
 पीत्वा I 4, 8, VIII 69, 7, 92 6, IX 23
 7, 108, 2, X 44, 8, 96, 9
 पीत्वी III 40, 7, VIII 76, 10, X 55, 8,
 113 1
 पीय III 15, 6
 पीय I 63 8
 पीयत् III 57, 6, IX 6, 7, X 133, 7
 पीयत् I 77, 5, VIII 1, 19
 पीयत X 64, 12

पीपयत II. 27, 15
 पीपयन् VII 65, 2
 पीपयन् I 152, 6
 पीपयत I 73, 6, 181, 5, 6
 पीपयत I 153 4, 169, 4, V 34, 9
 पीपर. I 138, 2, IV 2, 8
 पीपरत् I 46, 6
 पीपरत् III 32, 14
 पीपरत् II 20, 4, V 77, 4
 पीपारं I 153, 3, VI 10, 3, 66, 1, VII
 27, 4
 पीपाय I 181, 8, II 2, 9, 35, 7, IV 3,
 9, VI 44, 21, VIII 29, 6
 पीपिस्वासं V 76, 1, VII 96, 6
 पीपिहि VI 17, 3, 35, 4
 पीपेय VIII 50, 6
 पीपेति पीपे IV 16, 21
 पीप्याना X 102, 11
 पीप्यानाश्च III 33, 10
 पीप्याना III 1, 10, VII 36, 6
 पीप्यत X 68, 6
 पीप्यति I 147, 11
 पीप्यत्वे VIII 2, 15
 पीप्यति VIII 21, 14
 पीप्यं II 13 1
 पीप्य IX 109, 3, 6
 पीप्य II 35 5, III 48, 2, VI 47, 4, IX
 51, 2, 85, 9, 110, 8, X 63, 3, 87,
 17, 94, 8
 पीपो I 174, 8, II 19 7
 पीपं I 187, 8, 9, 10^a, X 86, 14,
 100, 10
 पीपं स्त्रवान् VII 91, 3
 पीपं स्त्रया IV 37, 4
 पीपरी VIII 5, 20, 22, 9
 पीपसा X 16 7
 पीपसा I 152, 1
 पीपसती X 169, 1.

पीयान X 27, 17

पुनः I 124, 7, 162, 22, 164, 16, V 61, 6, VII 6, 1, X 32, 3

पुनरीकानि X 142, 8

पुन्यःगण VII 55, 8

पुन्य II 43, 2

पुन I 40, 2, III 14, 4, 6, 16, 5, 18, 4, IV 18, 11, V 3, 1, 6, 4, 6, VIII 77, 2, 92, 14, X 33, 7

पुनः I 31, 11, 32, 9, 69, 1, 3, 89, 10, 155, 3, 160, 3, 164, 16, 181, 4, II 1, 9, 7, 6, III 2, 2, 14, 1, 29, 3, 53, 2, 58, 1, IV 18, 7, 42, 4, V 3, 9, 9, 4, 25, 1, 43, 7, VI 9, 2, 16, 14, 75, 5, VII 32, 3, 101, 3, 103, 3, VIII 8, 4, 8, 19, 27, 27, 22, IX 75, 2, 97, 30, 101, 14, X 1, 7, 31, 10, 32, 3, 85, 14, 140, 2, 144, 4

पुनका VIII 69, 8

पुनश्चान् X 183, 1

पुनश्चान् X 183, 2

पुनश्चये V 61, 3

पुनश्चयेषु X 63, 15

पुन I 38, 1, 96, 3, 117, 24, 125, 3, III 57, 3, IV 19, 9, 30, 16, V 11, 6, 25, 5, VI 75, 4, VII 41, 2, VIII 4, 6, 101, 6, X 18, 11, 31, 11, 65, 12, 69, 10, 101, 12

पुनश्चय X 22, 3, 119, 4, 131, 5

पुनस्त्वं L 159, 3, VIII 45, 36, 90, 2, X 34, 10

पुना X 106, 4

पुना I 68, 5, 164, 11, III 53, 24, IV 2, 15, V 58, 5, VI 66, 3, 67, 9, VII 26, 2, 60, 5, X 13, 1, 115, 9, 159, 3

पुना II 28, 3

पुनाम् I 162, 12, III 31, 3, VII 54, 2, X 55, 1, 85, 41, 45, 183, 3

पुनाय V 47, 6, VII 102, 1, X 37, 1

पुनायश्च X 39, 8

पुनारः I 89, 9, 130, 1, III 53, 7, VII 43, 3, VIII 18, 5, X 10, 2, 13, 5, 72, 8, 77, 2, 185, 3

पुनित्ति V 4, 11

पुनित्ति VIII 31, 8

पुनित्तिश्च VII 96, 4

पुने II 29, 5

पुनेत्थं I 161, 10, VII 32, 26, X 15, 7

पुनेः I 72, 9, II 26, 3, X 72, 9, 85, 42

पुन I 6, 4, 24, 1, 2, 25, 17, 94, 12, 117, 13, 123, 12, 124, 4, 140, 7, 147, 4, 189, 3, II 24, 6, 7, IV 24, 9, 10, 23, 3, 36, 3, V 30, 11, 46, 1, 51, 15, 74, 5, 80, 6, VI 54, 10, VII 4, 8, 58, 5, 76, 3, 104, 3, VIII 43, 7, 101, 4, X 1, 4, 14, 8, 12, 16, 5, 19, 2, 3, 6, 24, 5, 6, 28, 1, 39, 4, 57, 5, 59, 6, 7, 72, 9, 86, 21, 95, 2, 108, 9, 109, 6, 111, 7, 161, 4, 5, 182, 1

पुनःश्चाय X 109, 7

पुनश्च X 161, 5

पुनश्चुन I 92, 30, III 5, 7

पुनश्चुन IX 72, 6

पुनश्चुन I 62, 8

पुनश्च I 123, 2

पुनश्चान् I 117, 14

पुनश्च VII 55, 3

पुनश्च X 34, 7

पुनश्च IV 5, 7

पुनश्च VIII 53, 6, IX 70, 3

पुनश्च X 71, 2

पुनश्च X 27, 17

पुनश्च III 8, 5, IX 109, 11

पुनश्च III 36, 7, IX 73, 7, 98, 7, 99, 5

पुनश्च IX 67, 27

पुनश्च X 17, 10

पुनश्च I 20, 4, 6, 31, 4, 110, 1, 8, 4 X

118, 6, 140, 2, 8, II 38, 4, III 58,
6, VIII 1, 12, 20, 26, 43, 9, 72, 1,
X 16, 13, 39 8, 56, 4, 57, 4, 59, 6,
7, 61, 5, 85, 5, 18, 31, 38, 39, 90,
4, 109, 2, 128, 6, 135, 2, 137, 1,
143, 1, 3

पुनर्वेद इति पुनः स्वरूपः X 19, 1

पुनर्ना IX 104, 3

पुनर्ना I 160, 3, IX 1, 6

पुनर्ना IX 67, 22

पुनर्ना IX 9, 7

पुनर्ना III 1, 5, VII 9, 2, IX 6, 9, 8,
3, 6, 13, 1, 16, 6, 8, 18, 7, 19, 1,
3, 5, 20, 5, 25, 4, 27, 1, 6, 28, 6,
30, 1, 40, 1, 5, 6, 42, 5, 43, 3, 54,
3, 4, 57, 4, 61, 6, 23, 27, 62, 23,
63, 28, 64, 14, 15, 25-27, 66, 28,
68, 9, 70, 8, 75, 5, 82, 1, 86, 3, 9,
21, 26, 33, 87, 1, 9, 91, 4, 6, 92,
3, 6, 93, 5, 95, 1, 5, 96, 3, 15,
23, 97, 6, 12, 18, 25, 27, 37, 38,
45, 47, 99, 6, 100, 2, 101, 7, 103,
2, 4, 5, 106, 10, 12, 107, 2, 4,
6, 18, 109, 9, 110, 10, 11, 111, 1,
113, 5

पुनर्ना IX 35, 5, 86, 25, 99, 4, 105, 1

पुनर्ना IX 16, 4, 35, 6, 86, 47

पुनर्ना II 3, 5, III 31, 16, VI 66, 4,
VII 49, 1, IX 6, 4, 24, 2, 89, 5,
106, 9

पुनर्ना IX 29, 3, 103, 1, 104, 1

पुनर्ना VI 37, 2, IX 8, 2

पुनर्ना इति IV 56, 6

पुनर्ना I 133, 1, X 13, 3

पुनर्ना IX 67, 27

पुनर्ना IX 4, 4

पुनर्ना I 15, 2, IX 11, 5, 62, 29

पुनर्ना X 30, 5

पुनर्ना VIII 12, 11, 13, 1

पुनर्ना VII 85, 1

पुनर्ना IX 16, 3, 51, 1, 67, 27

पुनर्ना IX 67, 23, 24, 25, 26

पुनर्ना X 104, 9

पुनर्ना X 71, 11

पुनर्ना X 132, 6

पुनर्ना V 6, 9

पुनर्ना III 55, 19

पुनर्ना I 179, 6, X 170, 1

पुनर्ना IX 9, 7

पुनर्ना III 29, 13, VI 75, 14, VII 104, 24

पुनर्ना IV 3, 10, V 61, 8, VI 75, 14, X
130, 2

पुनर्ना VI 47, 7

पुनर्ना I 33, 13, 51, 5, 11, 53, 8, 54, 6,
63, 2, 7, 103, 3, 8, 130, 7, 131, 4,
174, 2, 8, II 14, 6, 19, 6, 20, 8,
III 12, 6, 15, 4, IV 16, 13, 25, 3,
27, 1, 30, 13, 32, 10, V 41, 12, VI
16, 39, 18, 5, 20, 7, 10, 31, 4, 32,
3, 73, 2, VII 5, 3, 18, 13, 19, 5, 21,
4, 26, 3, 99, 5, VIII 1, 8, 33, 7,
93, 2, 97, 14, IX 48, 2, 61, 2, X
89, 7, 99, 7, 11, 101, 8

पुनर्ना I 41, 3, 42, 1, 54, 3, 102, 9, 129,
9, 131, 1, 139, 1, 162, 3, 163, 12,
170, 4, II 32, 1, 41, 11, III 2, 5,
53, 23, IV 7, 9, 15, 4, 20, 3, 50,
1, V 2, 1, 16, 1, 28, 2, 29, 5, 31, 11,
82, 8, 86, 5, VI 10, 1, 15, 7, 17, 8,
25, 7, 75, 6, VII 1, 3, 53, 1, 62, 2,
VIII 12, 22, 25, 17, 9, 15, 41, 7,
44, 3, 45, 9, 61, 15, 16, X 17, 5,
20, 5, 90, 5, 103, 8, 142, 2, 152, 2,
171, 4, 189, 1

पुनर्ना I 76, 2, III 11, 5, V 46, 1, VI
21, 12, VII 33, 6, 41, 5, IX 87, 3,
97, 29

पुनर्ना X 85, 8

पुनर्ना X 137, 7

पुटङ्गाः I 188, 11, X 110, 11, 124, 1
 पुटङ्गिनी IX 101, 1
 पुटङ्गप्रवृत्ताः VIII. 100, 9
 पुटङ्गः III. 31, 8
 पुटङ्गानां V 35, 7, VIII 84, 8, IX 5, 9
 पुटङ्गुर्षा I 132, 6
 पुटङ्गोष्ण VII 31, 6
 पुटङ्गोष्ण VII 82, 9
 पुटङ्गुष X 39, 11, 133, 1
 पुटङ्गुष IX 98, 12
 पुटङ्गसद. I 73, 3
 पुटङ्गस्याना VIII 46, 13
 पुटङ्गहा VI 32, 3
 पुटङ्गहिता I 44, 10, 12, 55, 3, 58, 3, 94, 6, 128, 4, II 24, 9, III 2, 8, 3, 2, 11, 1, VIII 27, 1, 101, 12, IX 66, 20, X. 1, 6, 98, 7, 150, 4, 5¹
 पुटङ्गहिता I 1, 1, V 11, 2, X 92, 2
 पुटङ्गहिता X 66, 13
 पुटङ्गहिताः VII 60, 12, 83, 4
 पुटङ्गहिता X 70, 7
 पुट I 53, 7, 149, 3, V 19, 2, VIII 1, 28, 6, 23, 32, 5, 69, 8, 73, 18, 100, 8, X 67, 5, 87, 22
 पुटङ्ग I 102, 7, VIII 1, 7
 पुटङ्ग II 20, 7, III 54, 15, V 30, 11, VIII 1, 8, 61, 10
 पुटङ्ग VI 16, 14, VIII 61, 8
 पुटङ्गदत्त VII 6, 2
 पुटङ्गदा I 109, 8
 पुटङ्गये X 39, 7
 पुटङ्गि I 166, 13, 117, 19, 181, 9, II 31, 4, III 61, 1, IV 26, 7, 27, 2, 34, 2, V 42, 5, VI 49, 14, VII 35, 2, IX 93, 4, X. 85, 36
 पुटङ्गि I 116, 7, 134, 3, 180, 6, II 38, 10, IV 27, 3, VI 21, 9, VII 9, 6, 36, 8, 39, 4, IX 97, 36, X 64, 7, 80, 1, 112, 5

पुटङ्गिचान् IX 72, 4
 पुटङ्गी इति पुटङ्गी IX 90, 4
 पुटङ्गी I 123, 6, 158, 2, IV 22, 10, 50, 11, V 41, 6, VII 67, 5, X 39, 2
 पुटङ्गा II 1, 3, III 62, 11, V 35, 8, VII 32, 20, VIII 69, 1, 92, 15, IX 110, 3, X 65, 13, 14
 पुटङ्गा I 5, 3
 पुटङ्ग VI 63, 9
 पुटङ्गा I 123, 10, 124, 3, 11, 191, 8, III 8, 2, 9, 27, 7, 29, 5, IV. 51, 1, 2, 8, V 80, 4, 83, 8, VI 19, 9, VII 67, 2, 72, 5, 76, 2, 78, 3, VIII 1, 34, 28, 3, 48, 15, 57, 2, 80, 4, 100, 1, X 17, 4, 36, 14, 42, 11, 87, 20, 21, 135, 6, 139, 1
 पुट I 24, 4, 39, 7, 53, 7, 71, 10, 96, 7, 103, 1, 105, 7, 112, 16, 113, 13, 121, 10, 129, 5, 139, 8, 167, 10, 169, 5, II 16, 8, 20, 4, 28, 5, 8, 30, 4, III 30, 10, 32, 14, IV 3, 1, 28, 3, 51, 7, V 53, 1, 77, 1, VI 22, 4, 27, 1, 34, 1, 45, 11, 48, 19, 60, 4, 65, 4, VII 56, 23, 88, 5, 91, 1, VIII 1, 12, 7, 21, 8, 6, 21, 7, 9, 24, 15, 44, 30¹, 46, 10, 66, 5, 67, 5, 16, 20, 75, 16, 78, 6, 80, 2, IX 70, 9, 99, 3, X 10, 4, 39, 6, 54, 2, 76, 3, 86, 10, 97, 1, 11, 117, 2
 पुटङ्गा VII 73, 1
 पुटङ्गा I 118, 3, VI 21, 5, VII 97, 5, X 5, 5
 पुटङ्गा III 31, 19, VI 38, 3
 पुटङ्ग IV 18, 1, X 43, 5
 पुटङ्ग III 54, 9, 58, 6
 पुटङ्गचान् VIII 40, 6, 73, 11, X 43, 9
 पुटङ्गा X 39, 5
 पुटङ्गान् X 135, 1, 2
 पुटङ्गी I 92, 10, III 61, 1, IV 51, 6
 पुटङ्गे X 130, 6

पुराणा IX. 99, 4
 पुराणो III 55, 2
 पुरा I 130, 10
 पुरा I 11, 4, 61, 5, III 45, 2, IV 30,
 20, VI 18, 8, 20, 3, VIII 17, 14, 98,
 6, X 46, 5
 पुराण X 74, 6
 पुरि IX 107, 10
 पुरिः IV VI 2, 7
 पुरी V 45, 6, X 27, 23
 पुरी X 106, 5
 पुरीणा VI 49, 6
 पुरीणा I 163, 1, IV 21, 3, X 27, 21
 पुरीणि V 55, 5
 पुरीणि I 164, 12, X 48, 4
 पुरीणि X 65, 9
 पुरीणि V 53, 9
 पुरीणा III 22, 4
 पुर I 62, 10, 81, 7, 117, 9, 127, 3, 139, 10,
 142, 10², 144, 4, 150, 1, 166, 3, 13,
 191, 9, II 16, 3, III 31, 15, 51, 5,
 58, 5, IV 20, 9, 28, 3, 31, 8, 37, 8,
 55, 9, V 2, 4, 3, 4, 9, 4, 23, 3, 33,
 4, 34, 7, 37, 3, 73, 1, 2, 74, 8, VI
 16, 5, 18, 13, 29, 6, 44, 14, 62, 2,
 63, 8, VII 62, 1, 81, 3, 97, 7, VIII
 1, 22, 2, 32, 4, 1, 16, 7, 23, 27, 25
 16, 39, 7, 41, 5, 60, 14, 61, 8, 83,
 3, 92, 9, IX 15, 2, 62, 2, X 10, 1,
 23, 5, 28, 6, 48, 4, 61, 13, 64, 14,
 73, 2, 94, 5
 पुराचनो I 7, 5, VI 5, 2, 10, 2, 11, 6,
 VII 42, 3
 पुराचनो V 70, 1
 पुराकुलो I 112, 7
 पुराकुलो IV. 42, 9
 पुराकुलो I 63, 7, 174, 2, VI 20, 10
 पुराकुलो VIII 61, 6

पुराकुलो I 53, 3, II 13, 8, VI 21, 5, IX
 91, 5, X 179, 3
 पुराकुलो VI 32, 3
 पुराकुलो I 68, 5, VI 19, 5, X 7, 4, 74
 5, 128, 11
 पुराकुलो II 40, 4, IV 34, 10, VI 68, 6,
 VII 5, 9, 84, 4, VIII 5, 15, 7, 13
 पुराकुलो इति पुराकुलो III 25, 2, IX 91, 5
 पुराकुलो III 54, 21, IV 29, 5, VI 22, 3,
 50, 11
 पुराकुलो VI 34, 2
 पुराकुलो I 27, 11, III 25, 3
 पुराकुलो V 8, 1, IX 62, 12
 पुराकुलो II 2, 12, VII 36, 4, VII 100, 2,
 IX 89, 7
 पुराकुलो VIII 5, 32
 पुराकुलो V 61, 16
 पुराकुलो VII 72, 1
 पुराकुलो I 53, 5
 पुराकुलो VI 16, 19
 पुराकुलो VII 35, 2
 पुराकुलो III 62, 2, VI 6, 2
 पुराकुलो I 5, 2, IV 44, 1, 51, 1, V 56,
 5, VI 45, 29, VIII 102, 7, X 23, 6,
 74, 6
 पुराकुलो III 39, 7, VI 21, 1
 पुराकुलो I 124, 6, VII 73, 1
 पुराकुलो VI 32, 1
 पुराकुलो VIII 66, 11
 पुराकुलो VIII 2, 38
 पुराकुलो VIII 8, 22
 पुराकुलो I 32, 7, 70, 5, 146, 5, 163, 11,
 II 18, 7, 39, 1, III 55, 3, 4, 61,
 7, IV 32, 21, VI 47, 29, VII 1, 9,
 16, 69, 6, 103, 6, VIII 1, 7, 5, 16,
 11, 8, 33, 8, X 22, 9, 25, 6, 45, 2,
 71, 3, 80, 4, 106, 3, 125, 3, 127, 1

पुहःदंशं III. 1, 23
 पुहःदंशमा I. 3, 2
 पुहःदंशमा VIII 87, 6
 पुहःदंशमा VI 63, 10, VIII 9, 5
 पुहःदंशं VII 73, 1
 पुहःदंशं VI 18, 9
 पुहःदंशं III. 54, 14
 पुहःदिनेषु X 29, 1
 पुहःदंशः V 57, 5
 पुहःदंशः III 18, 1
 पुहःप III. 54, 19, 56, 3, X 56, 5, 59, 2
 पुहःपप्रतीकः III 7, 3, 48, 3
 पुहःप I 122, 2, III 50, 3, 55, 19, IV 2, 19, VI 1, 13, X 27, 21, 55, 3, 112, 7, 170, 1
 पुहःपनाम् VIII 93, 17.
 पुहःप. शिषे I 10, 5
 पुहःप. शिष्यान् IV 38, 2
 पुहःप. शिष्य. V 1, 6
 पुहःप. शिष्याः VIII. 2, 9
 पुहःप. शिष्या VII 9 6
 पुहःप. शिष्ये I 59, 7
 पुहःप. शिष्या VIII 45, 21
 पुहःप. शिष्या VI 63 10
 पुहःपुता X 74, 4
 पुहःपेगात III 3, 6
 पुहःपेगातु II 10, 3
 पुहःप्रनातस्य X 61, 13
 पुहःप्रशस्त I 73, 2, VI 34, 2, VIII 103, 12
 पुहःप्रशस्त VIII 12, 14, 71, 10
 पुहःप्रशस्त X 66, 7
 पुहःप्रिय I 45 6
 पुहःप्रिय III 3, 4, V 18, 1
 पुहःप्रिय I 12, 2, 44, 3 VIII 31, 14, 43, 31, 74, 1
 पुहःप्रिया VIII 5, 4, 12, 10

पुहःप्रिये VIII 18, 4
 पुहःप्रियः I 145, 3
 पुहःप्रियः I 168, 5
 पुहःप्रिया I 3, 1
 पुहःप्रिया I 116, 13, 14, V 49, 1, 73, 1, VI 63, 5, 8, VIII 8, 17, 10, 6, 86, 3
 पुहःप्रियः शिष्यः पुहःप्रियः IV 44, 4
 पुहःप्रिया V 73, 2, VIII 22, 12
 पुहःप्रिय IX 94, 3
 पुहःप्रियः VII 75, 8
 पुहःप्रियः VIII 49, 2
 पुहःप्रियः III 34, 9, VII 9 2, VIII 88, 2
 पुहःप्रिया VIII 22, 16
 पुहःप्रियः शिष्यः पुहःप्रियः I 158, 1
 पुहःप्रिया VIII 5, 4, 8, 12
 पुहःप्रिया III 51, 4, VI 22 1
 पुहःप्रिया I 119, 1
 पुहःप्रियास्य VI 18, 12, 21, 2
 पुहःप्रिया VIII 68, 10
 पुहःप्रियास्य I 117, 20, X 39 7
 पुहःप्रिया VIII 71, 14
 पुहःप्रिया. I 183, 5
 पुहःप्रियास्य I 151, 2.
 पुहःप्रियास्य V 61, 9
 पुहःप्रिया IX 97, 52
 पुहःप्रिया X 64, 5
 पुहःप्रिया X 104, 5
 पुहःप्रिया II 33, 9, V 8, 5, VI 47 18
 पुहःप्रिया II 2, 9, V 8 2 VIII 1, 4 60, 18
 पुहःप्रिया III 55, 14
 पुहःप्रिया VI 28, 1
 पुहःप्रिया X 120, 6
 पुहःप्रिया II 1, 5, V 36, 3, 42, 7, VII 32, 44, 38, 1, VIII 1, 12, 32, 11, 46 13 29, 1, 52, 5
 4 V

गुरुःवसु I 81, 8, VIII 4, 15, 46, 7, 71, 10
 गुरुःवसु इति गुरुःवसु I 47, 10, VIII 5, 4, 8, 12
 गुरुःवसो इति गुरुःवसो VI 22, 4, VIII 3, 3, 46, 1, 61, 3, 103, 5, X 24 1
 गुरुःवाजाभि VI 10, 5
 गुरुःवार II 2, 2, IV 2, 20, VI 1, 13
 गुरुःवार. IV 5, 15, 21, 5 VI 5 1, IX 93, 2, 96, 24
 गुरुःवारःपुष्टि. I 96, 4
 गुरुःवार I 119, 10, II 40, 4, VI 15, 7
 गुरुःवारःस्य IV 39, 2
 गुरुःवारेभिः I 139, 10
 गुरुःवीर IV 44, 6, VI 6, 7, 49, 15, VIII 71, 6
 गुरुःवीरस्य II 28, 3, VI 22, 3
 गुरुःवीरः. II 27, 7
 गुरुःवीरःभि. VI 32, 4
 गुरुःवीरः X 167, 1
 गुरुःवेपथु VIII 44, 26
 गुरुःव्रत IX 3, 10
 गुरुःशाक VI 21, 10, 24, 4, VII 19, 6
 गुरुःशाकःतना VI 62, 5
 गुरुःशाकाय III 35, 7
 गुरुः X 97, 4, 8
 गुरुःपञ्चदं X 27, 22
 गुरुः X 90, 1-5, 97, 17
 गुरुःपञ्च I 114, 10
 गुरुःपता VII 57, 4, 75, 8
 गुरुःपता III 33, 8 IV 12 4
 गुरुःपता IV 54 3, V 48, 5
 गुरुः X 51, 8, 90, 7, 11, 15, 97, 5
 गुरुःपत्य VII 104, 15
 गुरुःपीया VII 102, 2
 गुरुःपेण X 90, 6
 गुरुःपेयः X 165 3
 गुरुःपा VII 29, 4

गुरुःसति I 112, 23
 गुरुःसतो. IX 58, 3
 गुरुःसंभृत VIII 66, 4, 100, 6
 गुरुःसुत IV. 21, 10, VIII. 93, 17.
 गुरुःसुत I 57, 4, 102, 3, III 40, 2, 45, 5, 52, 6, 60, 6, V 8, 5, VI. 56, 4, VIII 6, 45, 13, 25, 15, 3, 11, 62, 7, 66, 5, 76, 7, X 32, 2, 38, 3
 गुरुःसुत. I 11, 4, 141, 6, VIII 33, 6, 46, 12, IX 77, 4
 गुरुःसुतं VIII 13, 24, 15, 1, 92, 2
 गुरुःसुतस्य III 37, 4, IX. 72, 1
 गुरुःसुता V 80, 3
 गुरुःसुताय V 34, 1
 गुरुःस्युक् X 55, 2
 गुरुःस्युहः I 142, 6, IV 8, 7, 47, 4, VIII 23, 27, IX 98, 5, X 46, 10
 गुरुःस्युह VIII 20, 2
 गुरुःस्युह I 47, 6, II 7, 1, V 7, 6, VIII 22, 2, 60, 11, IX 14, 1, 30, 3, 62, 12, 65, 28, 98, 1, 102, 6, 107, 21
 गुरुःस्युहा VIII 8, 22, 46, 5
 गुरुःहन्त VIII 70, 2
 गुरुःहूत VI 22, 4, IX 52, 4, 64, 27
 गुरुःहूत I 30, 10, 44, 7, 63, 2, 104 7, 121, 9, 174, 3, II 32, 3, III 30, 5, 7, 8, 32, 16, 51, 8, 54, 17, IV 16, 8, 20, 7, V 31, 4, 36, 2, 3, VI 18, 11, 19, 13, 21, 5, 22, 11, 24, 3, 27, 6, VII 24, 1, 27, 2, 32, 17, 26, VIII 4, 15, 21, 12, 24, 8, 9, 46, 15, 66, 6, 11, 13, 98, 12, X 42, 7, 10, 43, 2, 84, 6, 98, 9, 102, 1, 104, 1, 147, 3, 180, 1
 गुरुःहूत I 100, 6, 11, 18, 177, 1, IV 17, 5, V 30, 1, VI. 18, 1, 34, 2, VIII. 2, 32, 16, 7, 11, IX 87, 6, X 128, 8
 गुरुःहूत I 51, 1, III 30, 10, 37, 5, 51, 1,

IV 20, 5, VI 23 8, 47, 11, VII 32,
20, VIII 15, 1, 92, 2, X 41, 1,
104, 10

पुरुःहता VI 63, 1

पुरुःहतायं III 35, 2, VI 45, 22

पुरुहते इति पुरुःहते VII 2, 6

पुरुषी III 58, 8, X 18, 4

पुरुषा I 5, 2, 35, 1, V 74, 7, VI 45, 29

पुरुषि I 72, 1, 84 12, 127, 4, 148, 4, II
19 4, 25 5, III 15 5, 30, 13, 32,
8, 34 5, 6, 36, 8, 38 6, IV 16, 16,
23 9, 29 1, V 8, 5, VI 1, 13², 6, 2,
47, 2, 14, 72, 3, VII 45, 1, 53 3,
70, 4, 5, VIII 78, 3, 95, 6, 96, 21,
IX 88, 2, 107, 19, X 44, 7, 80 2,
89, 15, 95 6, 111, 4, 113, 10, 120,
7, 124 3

पुरुषः X 95 2, 5 15

पुरुषः X 95 7, 11

पुरुषंसे I 31, 4

पुरोका III 28, 2, VII 18, 6

पुरोकाश I 162 3, III 28, 1 3-6, 41, 3
52, 2-6 8, IV 24 5, 32 16, VI
23 7, VIII 2 11, 31, 2, 78, 1

पुरोहिते इति पुरःहिते VI 70, 4

पुर्ये X 138, 4

पुरुःकाम I 179 5

पुरुषः X 86, 22

पुरेण X 128 1

पुष्करःक्षता X 184 2

पुष्करात् VI 16, 13

पुष्करिणीःश्च X 107, 10

पुष्करिणी V 78, 7

पुष्करि VII 33 11 VIII 72 11

पुष्ट I 103 5, 114 1 X 55 4

पुष्टपुष्ट IX 55, 1

पुष्ट्यं II 27, 12

पुष्टयत VIII 45 16

पुष्ट्यं X 55 4

पुराणि II 12, 4

पुरि I 65, 3, II 4, 4, IV 16, 15

पुरिःगौ VIII 51, 1

पुरि I 77, 5, 122 7, II 13, 4, IV 33, 2,
V 10, 3, VI 2, 1, 63 6, VIII 48, 6,
59 7

पुरिःवत् III 13 7, X 86, 3

पुरिःभरण IV 3 7

पुरिःपथेन I 18, 2, 31, 5, 91, 12

पुरिःपथेन VII 59, 12

पुरिःपुं I 166, 8

पुरी II 12, 5

पुरीना X 26, 7

पुरे I 162, 7

पुरे IV 41, 10, V 41, 20

पुरेपुं X 86 1

पुरी V 41, 3, X 61, 24

पुरी X 105 5, 106, 4

पुष्पःवती X 97 3

पुष्पिणी II 13 7, X 97, 15, 142 8

पुष्पत I 94 8

पुष्पः X 91, 3

पुष्पः X 13 5

पुष्पता V 34 5

पुष्पति I 64 13, 83 3, VII 32 9, X 79
5, 117, 6, 132, 3

पुष्पति III 10, 3, VI 2 5, VIII 39 7,
41, 5, X 83, 1

पुष्पते X 11, 5

पुष्पय IV 36 1

पुष्पः II 27, 15, IV 12 2 V 37, 4

पुष्पत IV 8, 5

पुष्पति I 81, 9, V 6 6

पुष्पती VII 56, 5

पुष्पः X 19 3

पुष्पः I 192, 12

पुष्पति I 164, 49

पुष्पसि I 94, 6, III 45 3 V 26, 6, VI
2, 1, VII 32, 16, IX 100, 2, 3, X
133, 2
पुष्पसे V 50, 1, VI 13 5, VII 57, 5
पुष्पात् IV 21, 1, V 37 5
पुष्पे I 64, 14
पू I 189, 2, VII 15, 14, 52, 1, 95, 1,
VIII 80, 7
पू ऽपति I 173, 10
पू ऽभि. I 58, 8, 166, 8, V 66, 4, VI 46,
8, VII 3, 7, 16, 10
पू ऽभिः III 34, 1, VIII 33, 5, IX 88, 4,
X 104, 8, 111, 10
पू ऽभिद III. 51, 2, X 47, 4
पू ऽभिद्ये I 112, 14
पूत. IX 97, 31, 109, 8, X 17, 10
पूतःक्रताये VIII 56, 4
पूतःक्रतो VIII 68, 17
पूतःद्वय I 24, 7, III 1, 3
पूतःद्वय I 2, 7, VII 65, 1.
पूतःद्वयस VIII 94, 7 10, X 92, 4
पूतःद्वयसा I 23, 4, VIII 23, 30, 25, 1
पूतःद्वयसा V 66, 4
पूतःद्वया V 29, 1
पूतःद्वयान् VI 51, 9
पूतःचधन्तो V 44, 9
पूतचधू इति पूतःचधू VI 67, 4
पूत III 2, 1, IV 1, 19, 10, 6, V 86, 6,
VIII 12, 4 IX 67, 31
पूतस्य VIII 94, 5
पूताःद्वय VII 3 9
पूता I 79, 10, IX 22, 3 101, 12 X
18, 2
पूतास I 3, 4
पूत्वी VIII 91, 7
पूत्पु VII 62, 3
पूप्ते IX 86, 12, 97, 35

पूष्मान. IX 87, 6, 92, 1, 96, 10, 16, 21,
97, 1-3, 36, 39, 42, 48-51, 55
पूष्मानाः IV 58, 6
पूष्मे IX 86, 30
पूख. I 59 6, 131, 4, VI 20, 10, VII 96, 2
पूख X 48, 5
पूखे I 63, 7, 130, 7, IV 21, 10, VII 5,
3, X 4, 1
पूरुः IV 38, 3, V 17, 1
पूरुःस्य IV 38, 1, 39, 2.
पूरु VII 8, 4, 18, 13, 19, 3
पूरुपु I 108, 8, VIII 64, 10
पूरो I. 129, 5
पूरो VI 46, 8
पूरुः X 112, 6
पूरुःसर्गभलि VII 45, 4
पूरु I 82, 4, 182, 2, VII 103, 7, VIII
78, 7, X 29, 7, 42, 2, 100, 11
पूरुवा I 135, 7
पूरुःचपुटः I 82, 3
पूरुणा I 154, 4, V 59, 2, VII 37, 3
पूरुणा IV 37, 2
पूरुणा II 37, 1, VII 16, 11
पूरुने VI 16, 18 VIII 46, 21
पूरुने X 22, 9
पूरुति X 107, 3
पूरुति VI 13, 6
पूरुषि I 42, 9, VIII 78, 10, X 73, 11
पूरुषि I 36, 12, VII 24, 6, VIII 95, 4
पूरुषितःस्य VIII 53 1
पूरुषमाण I 51, 10
पूरुषेःस्यपर X 85, 18
पूरुषेःसायुप VIII 22, 2
पूरु I 60, 2, 94, 8, 139, 9, II 3, 3 III
17, 5, 38, 5, IV 50, 8, VII 6, 3, 20,
7, X 17, 11, 27, 7, 31, 10, 53 1 87,
7, 92, 15, 136, 5, 149, 3

पूर्वःपूर्वः V. 77, 2.
 पूर्वगत्वाऽद्य VII 67, 7
 पूर्वऽपिन्ने I 84, 12, 112, 1, 159, 3, VIII.
 3, 9, 6, 9, 12, 33, 25, 12, IX 99, 5
 पूर्वऽनाः VIII. 6, 41
 पूर्वनायं इति पूर्वऽभावो X 65, 8
 पूर्वने इति पूर्वऽने VII 53, 2
 पूर्वऽनेम्यः X 14, 15
 पूर्वऽनरा I 113, 11
 पूर्वऽपा I 80, 16, 92, 2, 132, 4, III 29,
 1, V. 44, 1, 80, 6, VIII 3, 8, 15, 6,
 IX 43, 2
 पूर्वऽपाः IV. 46, 1
 पूर्वपाऽद्य VIII 1, 26
 पूर्वपाय VIII 34, 5
 पूर्वऽपीन्ने I 19, 9, 134, 1², 135, 1
 पूर्वऽपीतिः X 112, 1
 पूर्वऽपेय I 135, 4, VII 92, 1
 पूर्वऽभानं V 77, 1
 पूर्वऽभान IV 50, 7, VII 93, 4
 पूर्व I 30, 9, 31, 4, 34, 10, 166, 1, II
 37, 2, V 31, 11, VI 47, 15, IX 97,
 5, X 18, 5, 69, 4, 139, 2
 पूर्वया I 89, 3, 96, 2
 पूर्वऽयाना III 34, 2
 पूर्वऽयत् L 31, 17, III 2, 12
 पूर्वऽयूना II 35, 5
 पूर्वऽयूना I 74, 8
 पूर्वऽले VIII 27, 10
 पूर्वऽस्य II 4, 8, V 47, 3, X 20, 7
 पूर्वऽहृति L 122, 2
 पूर्वऽहृतो I 123, 2, VI 64, 5, VII 35, 5,
 39, 2, X 113, 7
 पूर्वो I 123, 2, 185, 1, II 27, 10, IV 38,
 1, VI 59, 6, X 56, 5
 पूर्वो I 44, 10, 113, 10, 141, 5, III 55, 1,
 VII 18, 20, IX 68, 2, X 97, 1
 पूर्वोऽपि IV 19, 10, V 31, 6, VII 70, 4,
 VIII 25, 17

पूर्वोऽपि X 69, 10
 पूर्वोऽपि V. 53, 16
 पूर्वोऽपि I 104, 4, V. 48, 2
 पूर्वोऽपि I. 95, 3, 124, 9, 126, 5, IX 111, 3
 पूर्वोऽपि IX 77, 3, X 15, 11
 पूर्वोऽपि I 124, 9
 पूर्वोऽपि III 55, 5, VIII 20, 15
 पूर्वोऽपि X 34, 11
 पूर्वोऽपि VII 2, 5, X 29, 6
 पूर्वोऽपि X 61, 25
 पूर्वोऽपि I 11, 3, 56, 1, 59, 4, 63, 2, 70, 1,
 4, 174, 8, 179, 1, 181, 6, II 11, 2,
 14, 6, III 1, 10, 11, 4, 5, 5, 2, 6, 7,
 7, 9, 14, 6, 15, 3, 20, 2, 3, 30, 18,
 31, 14, 36, 5, 38, 5, 43, 2, 51, 5,
 54, 14, IV. 16, 19, 17, 11, 18, 4, 19,
 8, 21, 1, 22, 4, 23, 3, 8, V 2, 2,
 12, 2, 27, 3, VI 1, 12, 24, 3, 28, 1,
 34, 1, 39, 4, 5, 44, 9, 11, 45, 3, 47,
 17, 63, 7, VII 21, 3, 26, 4, 31, 10,
 32, 13, 48, 3, 91, 2, VIII 5, 31, 26,
 3, 40, 9, 52, 9, 62, 2, 66, 12, 96, 10,
 IX 71, 7, 78, 2, 85, 11, 87, 9, 89, 5,
 X 29, 5, 8, 31, 7, 46, 10, 68, 12,
 77, 2, 93, 10, 111, 10, 123, 3
 पूर्वोऽपि I 86, 6, V 39, 4, VII 67, 3,
 VIII 22, 16
 पूर्वोऽपि V 35, 6
 पूर्वो I 48, 14, 62, 2, 92, 1, 124, 5, 139,
 9, 164, 50, 179, 2, III 55, 2, V 3,
 8, 25, 2, 42, 6, VI 19, 4, 22, 2, 27,
 5, VII 21, 7, 22, 9, 53, 1, IX 96,
 11, 97, 39, 100, 1, X 5, 7, 14, 2,
 15, 8, 51, 6, 54, 3, 82, 1, 4, 90, 16,
 94, 2, 98, 9, 109, 4, 128, 3, 130, 6,
 191, 2
 पूर्वोऽपि X 134, 9
 पूर्वोऽपि I 1, 2, X 96, 5
 पूर्वोऽपि I 175, 6, 176, 6, IX 82, 5, X
 14, 15

पूर्वपा VI 47, 17, VII 29, 4, X 96, 13,
130, 7

पूर्व X 15, 10, 154, 4

पूर्वा V 65, 3

पूर्व I 26, 5

पूर्व II 2, 9, VIII 3, 11, 39, 10, IX
36, 3

पूर्व I 74, 2, 94, 6, 153, 4, III 11, 3,
32, 10, VI 14, 1, 20, 11, 37, 2, VIII
7, 36, 27, 3, 39, 3, 63, 1, 75, 1, IX
2, 10, 67, 8, 77, 2, 86, 20, 96, 10,
109, 7, X 48, 1

पूर्व I 180, 3, VIII 3, 7, 19, 2, 22, 2,
46, 20, X 49, 1

पूर्व I 105, 4, 122, 3, 142, 1, 156, 3, II
22, 4, III 10, 5, 14, 3, 23, 3, 31, 6,
IV 5, 9, 16, 8, V 8, 2, 20, 3, 35, 6,
55, 8, VIII 13, 14, 22, 6, 23, 7, 22,
39, 8, 41, 4, 10, 52, 9, 60, 2, 79,
6, 102, 10, IX 6, 3, 110, 8, X 13, 1,
72, 9

पूर्वस्तुति VII 94, 1

पूर्वस्तुति VIII 24, 17, 35, 19

पूर्वा I 117, 4, II 11, 6, III 39, 2, IV
44, 5, VII 6, 2, X 31, 6, 32, 4

पूर्वा II 36, 6, III 54, 4

पूर्वा I 61, 13, 117, 25, II 20, 5, III
55, 3, IV 55, 2, VI 4, 3, X 112, 8

पूर्वा III 36, 3

पूर्वा VI 44, 13

पूर्वा VIII 6, 43, 68, 7

पूर्वा L 118, 8, 156, 2, III 1, 20, IV
41, 7, 44, 3, V 15, 1, 3, 45, 3

पूर्वा I 35, 11, VII 76, 4

पूर्व I 132, 1

पूर्व IX 70, 1, X 72, 2

पूर्व VIII 57, 1

पूर्व I 117, 14, III 32, 13, X 14, 7

पूर्व II 35, 6

पूर्व X 93, 4

पूर्व I 14, 3, 42, 10, 106, 4, 186, 10,
V 46, 3, VI 21, 9, 48, 15, 54, 8, 55,
4, 6, 56, 1, 57, 6, VII 36, 8, 41, 1,
44, 1, VIII 4, 15, X 33, 1, 35, 11,
64, 3, 7, 125, 2

पूर्वस्थ X 5, 5

पूर्वा VI 57, 1

पूर्वस्थ I 142, 12, III 52, 7

पूर्वस्थ III 54, 12

पूर्वस्थ I 82, 6

पूर्व I 42, 7-9, 90, 5, VI 52, 31, 54, 6,
9, VIII 27, 8

पूर्व I 23, 13, 42, 1, 2, 5, 138, 2-4,
184, 3, III 62, 7, VI 48, 16, 19, 53,
1, 6, 8, 54, 1, 56, 5, 58, 1, 3, VII
40, 6, VIII 4, 17, 18, X 26, 4, 8,
85, 37

पूर्वस्थ I 23, 8, II 41, 15

पूर्व X 106, 5

पूर्वा I 23, 14, 89, 5, 6, 90, 4, II 1, 6,
31, 4, 40, 6, III 57, 2, 62, 9, IV 30,
24, 57, 7, V 41, 4, 46, 2, 5, 49, 3,
51, 11, 81, 5, VI 17, 11, 24, 5, 49, 8,
50, 5, 51, 11, 54, 4, 5², 10, 57, 4,
58, 2, 4, 75, 10, VII 35, 9, 39, 2,
VIII 31, 11, 54, 4, IX 67, 10, 81,
4, 101, 7, X 17, 3-6, 26, 1, 3, 9,
59, 7, 65, 1, 66, 5, 85, 14, 26, 92,
13, 98, 1, 139, 1

पूर्वा I 181, 9, VI 61, 6, IX 88, 3

पूर्व I 138, 1, 162, 3, 4, V 43, 9, VI
54, 3, 57, 5

पूर्वा VI 54, 2

पूर्व I 122, 5, IV 3, 7, IX 61, 9, 109, 1

पूर्व I 34, 4, 47, 6, 71, 7, 73, 5, 139, 3,
IV 23, 9, 43, 5, 44, 2, V 73, 8, 75,
4, 77, 3, VI 35, 4, VII 36, 5, 74, 5,
90, 5, X 106, 1

पृष्ठः I. 141, 2; 178, 4; II. 1, 6; 15; VI. 63, 7; VII. 37, 6; VIII. 23, 3.

पृष्ठःप्रथमः III. 7, 10.

पृष्ठे VI. 62, 4.

पृष्ठे I. 127, 5; 129, 2; II. 34, 3; X. 93, 10³.

पृष्ठःप्रथमः I. 122, 7.

पृष्ठे X. 22, 7.

पृष्ठे VI. 8, 1.

पृष्ठःप्रथमः X. 65, 4.

पृष्ठे II. 13, 8.

पृष्ठः III. 4, 7; IV. 45, 1; 2; VII. 60, 4.

पृष्ठः I. 141, 4.

पृष्ठे I. 63, 3; 183, 2; II. 34, 4.

पृष्ठे X. 28, 3.

पृष्ठे I. 109, 4; II. 37, 5; VI. 68, 8; VII. 93, 2.

पृष्ठे VIII. 5, 36.

पृष्ठे X. 95, 9.

पृष्ठे II. 24, 15.

पृष्ठे V. 74, 10.

पृष्ठः IX. 97, 11.

पृष्ठः I. 129, 7.

पृष्ठे I. 4, 4; III. 38, 2; IV. 18, 6.

पृष्ठे VIII. 45, 4; 77, 1.

पृष्ठे X. 81, 4.

पृष्ठे I. 145, 1.

पृष्ठे I. 145, 2.

पृष्ठे IX. 89, 3; X. 22, 6.

पृष्ठे VI. 21, 6.

पृष्ठे II. 12, 5.

पृष्ठे I. 145, 2.

पृष्ठे VI. 22, 5.

पृष्ठः VII. 1, 23; X. 34, 6.

पृष्ठः IX. 97, 34; 35.

पृष्ठः X. 85, 14.

पृष्ठे X. 146, 1.

पृष्ठे I. 165, 3.

पृष्ठे VIII. 24, 30.

पृष्ठे X. 31, 10.

पृष्ठे I. 164, 34⁴; X. 79, 6; 88, 18.

पृष्ठे I. 105, 4; 120, 4; 164, 5; 6.

पृष्ठे VII. 86, 3; X. 40, 5.

पृष्ठे I. 120, 2.

पृष्ठे IV. 18, 2.

पृष्ठः IV. 3, 8; 5, 11.

पृष्ठः VIII. 40, 3.

पृष्ठे VI. 28, 8.

पृष्ठे IX. 69, 2.

पृष्ठे I. 103, 1; VIII. 51, 7.

पृष्ठे I. 23, 16.

पृष्ठे I. 128, 5.

पृष्ठे IX. 97, 12.

पृष्ठे VII. 67, 9.

पृष्ठे VIII. 24, 14.

पृष्ठे I. 47, 8.

पृष्ठे V. 74, 10; X. 94, 13.

पृष्ठे I. 79, 3.

पृष्ठे I. 40, 8.

पृष्ठे I. 16, 9; 57, 5; III. 30, 19; VI. 45, 21; VIII. 1, 18; 24, 6; 64, 6; IX. 41, 5.

पृष्ठे VI. 20, 6.

पृष्ठे IV. 38, 10.

पृष्ठे I. 84, 1.

पृष्ठे X. 140, 2; 4.

पृष्ठे I. 83, 1; VI. 15, 11.

पृष्ठे II. 14, 10; 11.

पृष्ठः I. 124, 10; 168, 7; X. 117, 1.

पृष्ठे III. 50, 1.

पृष्ठे III. 36, 6.

पृष्ठे VI. 29, 5; 37, 5.

पृष्ठे VI. 28, 2; VII. 32, 8; X. 122, 4.

पृष्ठे VI. 67, 7.

पृथक् III 33, 12
 पृथक् I 162, 5, VII 16, 11, 37, 1
 पृथक् VII 32, 8, X 117, 7
 पृथक् I 125, 7, II 11, 11
 पृथक् I 125, 4, X 117, 4, 122, 4
 पृथक् I 52, 4 V 85, 6, VI 67, 7, VIII
 49, 3, X 96, 2, 107, 3, 4
 पृथक् II 35, 3, V 11, 5, VI 4, 7, X
 86, 14, 107, 3
 पृथक् I 124, 5
 पृथक् VI 41, 4, X 104, 2
 पृथक् II 30, 7
 पृथक् VI 47, 15
 पृथक् I 125, 5, X 28, 2
 पृथक् X 2, 4
 पृथक् VIII 64, 4, X 95 5
 पृथक् I 23, 21
 पृथक् X 117, 9
 पृथक् V 5, 5
 पृथक् VII 65, 4
 पृथक् X 117, 5
 पृथक् VI 69, 7
 पृथक् VII 61, 2
 पृथक् II 40, 5, III 24, 1, 34, 4, VI 75,
 5, VII 20, 3, VIII 36, 1, 37, 2, 96, 7,
 97, 10, X 29, 8, 104, 10, 128, 1
 पृथक् IX 87, 5
 पृथक् X 178, 1
 पृथक् III 37, 7, VIII 12, 25
 पृथक् III 8, 10, VII 99, 4, X 102 9
 पृथक् VIII 70, 1
 पृथक् I 169, 7
 पृथक् VIII 4, 5
 पृथक् III 1, 16, VII 1, 13, X 69 6
 पृथक् I 175 2, III 29 9, VI 19, 7,
 IX 88, 7, X 103, 7

पृथक् VI 45, 8
 पृथक् V 23, 2, VI 72, 5, VIII 98, 10
 पृथक् III 37, 1
 पृथक् I 85, 8, 91, 21, 102, 9, 111, 3,
 119, 10, 129, 2, 131, 5, 152, 7, 157, 2,
 II 23, 11, III 16, 2, 49, 2, IV 36,
 6, 41, 11, V 86, 2, VI 19, 8, 41, 5,
 48, 19, 68, 7, VII 8, 4, 56, 22, 23,
 59, 4, 82, 1, 4, 90, 6, VIII 32, 14,
 46, 8, 60, 12, 61, 12, 70, 4, IX 90
 3, X 29, 8, 83, 4, 87, 19
 पृथक् I 109, 6
 पृथक् I 8, 4, 132, 1, II 8, 6, VIII 40,
 7, 86, 5, IX 35, 3, 61, 29, X 43, 6,
 152, 4
 पृथक् IX 53, 3
 पृथक् X 174, 2
 पृथक् I 54, 4
 पृथक् I 132, 6, X 27, 10
 पृथक् I 33, 12
 पृथक् IV 20, 1, VII 6, 4, IX 110, 12,
 X 74, 5
 पृथक् I 27, 7, 54, 1, 64, 14, 79 8, 122,
 10, 173, 12, 178, 3, II 11, 15, 26, 1,
 27, 15, III 49, 3, 54, 22, V 9, 7, VI 20,
 1, 33, 3, 4, 44 18, 46, 8, 73, 2, VIII
 9, 13, 15, 4, 20, 20, 31, 15, 61, 3,
 68, 9, 92, 11, IX 8, 8, 96, 8
 पृथक् I 169 2
 पृथक् I 110, 7, V 4, 1
 पृथक् III 37, 7
 पृथक् X 38, 1
 पृथक् I 129, 4
 पृथक् I 131, 2, 157, 1, II 17, 3, 24, 14,
 III 56, 4, VIII 43, 18, 29, 100, 7,
 IX 86, 2, X 44, 6, 91, 7, 101, 4,
 142, 4
 पृथक् X 93, 14

पुष्पि I 112, 15

पुष्पि VI 51, 5

पुष्पि I 22, 15, II 31, 5, III 54 4, V
65, 5, 84, 1, VI 68, 4, X 18, 11,
59, 8

पुष्पिःस्थाः VII 18, 23

पुष्पि I 22, 13, 37, 8, 39, 6, 52, 11, 55,
1, 57, 5, 72, 9, 89, 4, 94, 16, 95,
11, 96, 9, 98, 3, 100, 19, 101, 11,
102, 2, 11, 103, 8, 105, 19, 106, 7,
107, 3, 108, 13, 109, 8, 110, 9,
111, 5, 112, 25, 113, 20, 114, 11,
115, 6, 131, 1, 164, 33, 47, 191, 6,
II 12, 13, III 6, 3, 8, 8, 36, 4, 51,
5, 54, 19, 55, 22, IV 16, 7, 51, 11,
V 42, 16, 54, 9, 56, 3, 58, 7, 60, 2,
83, 5, VI 50, 13, 14, 51, 11, 66, 9,
70, 6, VII 5, 4, 7, 5, 34, 7, 23, 36,
1, 104, 23, VIII 15, 8, 40, 4, 54, 4,
IX 86, 9, X 10, 5, 18, 12, 29, 6,
36, 2, 59, 7, 60, 9, 85, 2, 88, 2, 8,
121, 5, 147, 1, 173, 4

पुष्पि इति I 63, 1, 143, 2, 159, 1, II 41,
20, V 43, 2, VI 11, 1, VII 43, 1,
VIII 97, 14, X 35, 3, 46, 9, 92, 3

पुष्पि इति I 185, 2-8

पुष्पि I 34, 8, IV 53, 5, VII 104, 11

पुष्पिकाकां III 46, 5

पुष्पि I 34, 7, 38, 9, 67, 3, 73, 3, 103,
2, 131, 4, 154, 4, II 12, 2, 13, 5,
15, 2, 17, 5, III 30, 11, 32, 8, 34,
8, 44, 3, 55, 21, 59, 1, 7, IV 36, 1,
V 42, 16, 46, 3, 54, 8, 57, 3, 62, 3,
83, 4, 85, 1, 4, 5, VI 47, 29, 51, 8,
72, 2, VII 18, 8, 99, 3, 100, 3, 4,
VIII 27, 2, 89, 5, 103, 2, IX 86, 29,
97, 13, 100, 9, X 16, 3, 18, 10, 13,
27, 23, 55, 1, 58, 2, 62, 3, 63, 10,
65, 4, 11, 81, 6, 88, 3, 89, 4, 94, 4,
12, 97, 19, 119, 8-10, 121, 1, 149, 1,
190, 3

पुष्पिः IX 17, 2

पुष्पि III 62, 2, IV 19, 8, VI 52, 1,
VIII 35, 2, X 10, 9, 82, 5, 168, 1

पुष्पि I 22, 16, 32, 5, 33, 8, 10, 35, 8,
38, 2, 39, 3, 52, 13, 56, 6, 59, 2, 61,
9, 65, 4, 80, 1, 100, 1, 109, 6, 143,
4, 164, 34, 35, 173, 3, II 3, 7, 31,
2, 38, 11, 40, 1, III 1, 3, 5, 9, 6, 2,
7, 10, 8, 3, 17, 2, 23, 4, 25, 1, 29,
4, 46, 3, 53, 11, 59, 3, 61, 4, IV
21, 3, 39, 1, 44, 5, 54, 4, V 63, 3,
VI 7, 1, 11, 5, 18, 12, 21, 2, 30, 1,
44, 21, 47, 4, 27, 48, 5, 49, 6, 58,
4, 71, 5, VII 5, 1, 6, 7, 7, 2, 24, 3,
34, 2, 38, 5, 39, 5, 60, 7, 61, 3, 97,
1, 99, 1, 2, 104, 4, VIII 25, 18, 36,
4, 42, 1, 44, 16, 57, 3, 79, 4, IX 8,
8, 31, 2, 57, 4, 63, 27, 72, 7, 79, 4,
82, 3, 86, 8, 87, 2, 89, 6, 96, 5, X
1, 6, 7, 1, 17, 6, 28, 2, 29, 7, 46, 8,
56, 7, 63, 2, 70, 1, 5, 77, 3, 89, 10,
14, 109, 7, 110, 4, 111, 5, 121, 9

पुष्पि I 91, 4, 98, 2, 100, 18, 108, 9-
11, 139, 11, 143, 1, 168, 8, 190, 4,
II 3, 1, 17, 6, 40, 4, III 8, 10, 14,
1, 22, 2, IV 5, 11, V 83, 9, VI 1,
5, 19, 12, VII 3, 4, 5, 2, 8, 2, 64,
1, 70, 1, VIII 41, 4, 49, 7, X 49, 9,
73, 9, 183, 3

पुष्पि I 185, 10, III 54, 2, 3, IV 3, 5,
V 59, 1, IX 109, 5

पुष्पि VIII 9, 10

पुष्प I 9, 7, 46, 8, 48, 15, 50, 7, 101, 7,
II 24, 11, IV 2, 13, V 65, 5, 87, 7,
VI 16, 12, VII 5, 8, 10, 1, 36, 1,
VIII 9, 1, 65, 11

पुष्प I 123, 1, II 1, 12, 21, 4, V 12, 6,
VI 19, 1, VIII 45, 2, 98, 4

पुष्पः X 99, 1

पुष्पः X 86, 8

पुष्पः IV 44, 1

पुपुञ्चयसे X 30, 1
 पुपुञ्चयोः III 49, 2
 पुपुञ्चयी I 168, 7
 पुपुता III 15, 1.
 पुपुःपयसा VIII 26, 23
 पुपुःपशेव VII 83, 1
 पुपुःपानसः III 61, 2
 पुपुःपानसा IV 46, 5, VIII 5, 2
 पुपुःपानसे III 3, 1
 पुपुःपानाः III 2, 11, 5, 1, 27, 5
 पुपुःपाणि I 38, 2
 पुपुःप्रगान III 5, 7
 पुपुःप्रगाना I 27, 2
 पुपुःपुम् I 28, 1
 पुपुःपुम् IV 2, 5
 पुपुःपुम् ७ 47, 3
 पुपुःपुमासः I 169, 6
 पुपु I 37, 11, II 10, 4, VIII 45 30, 1७
 35, 1, X 99, 2, 113, 4, 156, 3
 पुपुःपानत् VI 64, 4
 पुपुःचयसः I 116, 21 VIII 46, 24
 पुपुःचयसि VIII 46, 21
 पुपुःलुके II 32, 6
 पुपुलो इति पुपुःलो ७ 86, 8
 पुष्ट इति VI 19, 3
 पुपुर्नि VI 6, 2, X 101, 8
 पुपो ७ 143, 4
 पुप्या ७ 148, 5
 पुप्री I 65, 3
 पुपो इति I 185, 7, IV 23 10 VI 70, 1,
 4, X 178, 2
 पुप्री VII 34, 3
 पुप्री IV 4, 1, VI 12, 5, VII 38, 2, ७
 31, 9
 पुदाकुःशानु VIII 17, 15
 पुशानःपुपु I 84, 11
 पुशानी X 73, 2

पुशने IX 97, 54
 पुशान् I 71, 5, X 61, 8
 पुशेव I 84, 11, VIII 6, 19, 7, 10, 69, 3
 पुष्टिः I 168, 9, IV 3, 10, V 47, 3, 60
 5, VI 66, 1, 3, VII 35, 13, 56, 4
 103, 4, 6, 10, IX 83, 3, X 105, 10,
 189, 1
 पुष्टिःगर्भा X 123, 1
 पुष्टिःगावः VII 18, 10
 पुष्टिःगु I 112, 7
 पुष्टिःनिशेषितासः VII 18, 10
 पुष्टिः I 160, 3, 164, 43, V 52, 16
 पुष्टिःमातरः I 23, 10, 85, 2, 89, 7, V 59,
 6, VIII 7, 3, 17, IX 34, 5
 पुष्टिःमातरः I 38, 4, V 57, 2, 3
 पुष्टः IV 5, 7, 10, V 58, 5, VI 6, 4
 पुश्याः II 2, 4, 34, 2, 10, VI 48, 22
 पुशत्सल्यः I 87, 4
 पुशत्सल्यः I 89, 7
 पुशत्सल्यः VII 40, 3
 पुशत्सल्यः V 42, 15
 पुशत्सल्यः I 186, 8, II 34, 4, III
 26, 6
 पुशत्सल्यः X 90, 8
 पुशती इति I 162, 21
 पुशती I 39, 6, 85, 4, 5, III 26, 4, V
 55, 6, 57, 3, VIII 7, 28
 पुशतीना VIII 65, 10, 11
 पुशतीभिः I 37, 2, 64, 8, II 34, 3, 36, 2,
 V 58, 6
 पुशतीषु V. 60, 2
 पुशत्स्योनि V 42, 1
 पुशत्सवत् VII 2, 4
 पुशे VIII 52, 2
 पुशत् IV 50, 2
 पुष्ट I 98, 24, III 49, 4, VII 5, 2
 पुष्टवयो इति पुष्टवयो III 20, 3
 पुष्टिःस्थायी I 105, 18
 पुष्टी X 87, 10

पृष्ठ I 58, 2, 115, 3, 166, 5, II 13 4,
III 2, 12, IV 5, 6, IX 36, 6, 69 5,
83, 2, X 123, 2
पृष्ठः पञ्चमे V 54, 1
पृष्ठा IX 14 7
पृष्ठाऽक्ष IV 2, 11, V 7, 5, X 89, 3
पृष्ठा VI 24, 6
पृष्ठानि IX 22, 5
पृष्ठे I 125, 5, 164 10, V 36, 2, 61, 2,
VI 75, 5, VIII 100, 5, IX 66, 5,
86, 27
पृष्ठे IX 102, 3
पृष्ठेन IV 3, 10, 20, 4
पृष्ठे IV 18, 13
पृष्ठे I 182, 5, VIII 73 4
पृष्ठे VII 18, 17
पृष्ठे I 117, 9, 118 9, 119, 10, X
39, 10
पृष्ठे X 127, 7
पृष्ठा V 29 3, IX 109 2
पृष्ठ IX 74, 4
पृष्ठ I 158, 3, VII 35 13
पृष्ठ VI 63 9
पृष्ठ X 36, 8
पृष्ठ V 84, 2
पृष्ठ I 6, 3, 92 5 II 3 6, IV 36 7,
VII 34, 11, 42, 1
पृष्ठानि X 1, 6
पृष्ठा I 92, 4
पृष्ठा V 2, 2
पृष्ठः चतस्रः VII 18, 23, 25
पृष्ठे I 116, 6 IX 88 4
पृष्ठा I 94 6, II 5 2, IV 9 3, VII
16, 5
पृष्ठा IX 67, 22
पृष्ठ I 76, 4, II 1 2
पृष्ठ I 5 2 II 36 2 37 2 4
पृष्ठः पञ्चमे I 30, 16

पृष्ठ I 1, 3, 93, 2, 166, 3, II 21, 6, 40
4, IV 33, 10, 36, 6, VIII 23 21, 51,
6, 59, 7, IX 65, 17, 66, 21, X 17, 9,
36, 7, 71, 11
पृष्ठः V 9, 7
पृष्ठानि III 4 9, IV 57, 1
पृष्ठा I 142, 10
पृष्ठे V 5, 9
पृष्ठे I 125 1
पृष्ठे VIII 97, 3
पृष्ठा I 113 15, VIII 26 20
पृष्ठा IV 48, 5
पृष्ठाऽक्ष V 41, 8
पृष्ठ I 80, 10, 101, 3, 155, 3, 4, II 13,
10, IV 30, 8, 23, V 35, 4, VIII 3
20, 6, 31, 7, 23, 15, 8, 32, 3, 45 26,
51, 4, 63, 3, 66, 9, 93, 15, IX 99, 1,
X 76, 2, 113, 4
पृष्ठा I 5, 9, 139, 8, 166, 7, IV 32, 11,
V 59, 4, VI 46, 7, VIII 63 8, 95,
6, IX 111, 3, X 93, 13
पृष्ठानि I 169, 6, VI 36, 3, X 55 7
पृष्ठा VII 30, 1
पृष्ठे I 56, 3, IV 41, 6, X 50 3, 92 7
पृष्ठे I 100 3, 10, 165 7, VI 66, 2
पृष्ठे X 29, 7, 59 3
पृष्ठः VII 56, 2
पृष्ठे V 74, 4
पृष्ठे II 11, 11, VIII 61, 6
पृष्ठे V 74, 4, VIII 3, 12
पृष्ठः V 74, 4
पृष्ठः VIII 54, 1
पृष्ठः VII 19 3
पृष्ठः VIII 19, 36
पृष्ठः V 33 8
पृष्ठे I 71, 2
पृष्ठे VII 4, 3
पृष्ठे X 87, 16
पृष्ठे I 50, 5

आयता I 93, 12

आयते X 85, 5

आयत I 91, 16, 17, IX 67, 28

प्र I 3, 12, 4, 8, 5, 1, 10, 11, 11, 2, 13, 11, 14, 4, 15, 9, 17, 9, 19, 1, 21, 2, 23, 22, 24, 9, 11, 25, 1, 6, 12, 27, 4, 31, 8, 14², 18, 32, 1², 4, 33, 5, 7, 13, 14, 34, 11, 36, 1, 3, 11, 17, 37, 1, 4, 5, 11, 14, 38, 10, 39, 1, 5, 40, 1, 3, 5, 41, 5, 42, 1, 9, 47, 5, 48, 4, 15², 49, 2, 3, 51, 5, 53, 1, 54, 8, 55, 3, 56, 1, 57, 1, 59, 5, 6, 60, 5, 61, 1, 2, 9, 12, 13, 15, 62, 1, 2, 64, 1, 3, 13, 66, 5, 67, 4, 71, 1, 10, 72, 4, 10, 74, 8, 76, 3, 78, 1-5, 79, 10, 80, 3, 81, 1, 82, 3, 6, 83, 2, 84, 19, 85, 1, 5, 6, 87, 3, 5, 89, 2, 91, 1, 19, 94, 16, 95, 3, 96, 8, 97, 3-5, 101, 1, 102, 1, 3, 4, 104, 4, 8, 109, 5, 6², 110, 2, 112, 5, 8, 13, 23², 113, 16, 114, 1, 116, 1, 10, 12, 25, 117, 22, 23, 25, 119, 6, 7, 120, 3, 5², 121, 1, 6², 14, 122, 1, 4², 5, 124, 1², 5, 10, 11, 125, 6, 126, 1, 127, 2, 4, 10, 129, 1, 6, 130, 8, 9, 132, 5, 134, 3², 135, 1, 136, 1, 138, 2, 139, 1, 140, 2, 5, 8, 141, 4, 143, 1, 2, 144, 1, 148, 3, 149, 2, 151, 2, 3, 4, 152, 5, 154, 1-3, 155, 1, 157, 1, 4, 158, 1, 4, 159, 1, 161, 9, 12, 162, 7, 19, 163, 12, 13, 164, 18, 25, 26, 165, 13, 166, 4, 5, 7, 167, 7, 169, 6, 170, 5, 173, 2, 4, 6, 174, 5, 6, 9, 176, 5, 177, 4, 180, 9², 181, 5, 6, 186, 9², 10, 187, 5, 190, 3, 191, 15, II 1, 15, 16, 2, 13, 3, 10, 9, 3, 11, 3, 14, 13, 2, 11, 12, 15, 1, 5, 9, 16, 1, 7, 17, 3, 19, 2, 3, 20, 1, 21, 3, 22, 2², 4, 23, 10, 24, 2, 8, 12, 25, 1, 26, 4, 28, 4, 29, 5, 30, 2, 3, 6, 31, 1, 33, 1, 8, 35, 8,

38, 2, 41, 19, III 1, 20, 22, 3, 8, 4, 3, 5, 5, 2, 6, 1, 2, 7, 1², 3, 10, 5, 12, 5, 7, 9, 13, 1, 15, 6, 17, 2, 5, 19, 1, 2, 21, 1, 5, 26, 4², 27, 1, 8, 28, 4, 29, 14, 30, 6², 10, 31, 8, 16, 21, 32, 6, 33, 1, 5, 12, 34, 2-5, 9, 36, 5, 6, 9, 10, 40, 3, 4, 43, 6, 7, 45, 3, 46, 3², 51, 4, 12², 52, 5, 53, 6, 7, 11², 54, 1, 3, 5, 10, 55, 7, 18, 57, 2, 58, 4², 59, 2, 61, 5², IV 1, 4, 9, 12, 13, 2, 20, 3, 12, 4, 5, 5, 3, 4², 6, 1, 10, 4, 12, 6, 16, 7², 12², 17, 5, 10, 18, 12, 19, 2, 5², 7, 10, 20, 10², 21, 4, 7², 22, 3, 6², 7, 23, 6, 24, 9, 26, 4², 29, 3, 30, 6, 13, 32, 9, 10, 22, 33, 1, 34, 3, 37, 2, 39, 6, 41, 2, 42, 7, 45, 7, 53, 3, 4, 55, 2, 3, 56, 5, 58, 2, V 1, 1², 7-9, 2, 8-10, 4, 1, 6, 7, 4, 6, 8, 10, 1, 3, 12, 1, 15, 1, 17, 4, 19, 1², 22, 1, 2, 29, 10, 13, 30, 3, 6, 8, 9, 31, 2, 3, 6², 33, 2, 6, 36, 4², 41, 3-5, 6², 7, 42, 1, 6, 13, 14², 16, 43, 3, 9, 44, 4, 45, 5, 46, 2, 7, 48, 2, 49, 5, 52, 1, 5, 8, 16, 53, 7, 10, 12, 54, 1, 2, 56, 7, 58, 6, 59, 1², 4, 5², 7, 60, 1, 64, 2, 65, 3, 68, 1, 74, 5, 76, 2, 77, 1, 81, 2, 82, 9, 83, 4, 6, 84, 1, 2, 85, 1, 3, 5, 86, 1, 87, 1²-3², VI 6, 1, 5, 8, 1, 7, 11, 3, 14, 1, 15, 10, 13, 16, 8, 22, 41, 17, 12, 18, 7, 9, 12, 13, 20, 4, 6², 10, 21, 9², 23, 8², 24, 3, 9, 26, 4, 5², 30, 1, 31, 5, 32, 4, 36, 2, 40, 1, 41, 2, 5², 42, 4, 44, 11, 13, 14, 17, 20, 45, 4, 24, 25, 47, 7², 20, 49, 4, 8, 12², 14, 54, 6, 57, 5, 59, 1, 9, 61, 4, 13, 63, 4², 5-7, 66, 9, 67, 2, 4, 9, 68, 4, 6, 7, 9, 69, 2², 70, 3, 72, 3, 74, 1, 4, 75, 16, VII 1, 4, 7, 22, 2, 4, 4, 1, 5, 1, 6, 1², 7, 1, 6, 11, 3, 13, 1, 18, 17, 19, 21, 19, 1, 3², 20, 2, 5,

२१, २, २४, १, ६, २९, १, ३१, १, ४, १०^३, ३३,
३, १४, ३४, १, ५, ९, १८, ३६, १, ४, ८^२,
३९ २, ४१, ३^२, ४२, १^३, ३, ४३, १, २, ५३,
१, २, ५६, १४^२, ५७, १, ५^२, ५८, १-४, ६,
५९, २, ६१, २, ३^३, ४, ६, ६२, २, ५, ६४,
१, ३, ६६, १, ५, ६७, ९, ६८, २, ३, ७०,
१, ५, ७२, ४, ७४, ६, ७५, २, ७६, २, ८०,
२, ८२, ६, ८३, ४, ६, ८४, १, ३-५, ८६,
१, ४, ८७, १, ८८, १, ३^२, ९०, १, ९२, २^२,
३, ९३, ४, ९५, १, ९८, ३, ५^३, १००, १, ३,
५, ६, १०१, १, १०२, १, १०३, १, ९, १०,
१०४, ३, १७, १९, २२, VIII १, ७, ८,
१६, २, १३, १९, ३, १२, ४, ५, १२, १५,
६, २, ७, ८, ९^२, ३२^२, ७, १, ४, ८, ५,
१०, १६, २१, २२, ९, १, १६, १७^२, १९,
२०^४, १०, ३, ४, १२, ८, ९, २३, ३१, ३२,
३३, १३, १४, १५, १, १६, १, १७, ७, ९,
१२, १८, २२, १९, २, २७, ३०, २०, ४,
२१, ९, १२, १६, २२, ६, २३, १२, २४, १३,
२७, ३^३, ८, १०, १५, २९, ८, ३१, १७, ३२,
१, २७, ३५, ११^३, ३६, २, ७, ३७, १^३, ३९,
३, ४०, ५, ४४, ३०, ४५, २५, २८, ३१, ४६,
१८, २८, ४८, २, ४, ६^२, ७, ४९, १, २^२,
४, ९, ५०, १, ६, ५१, ८, ५२, ५, ७, ५३,
६, ५५, ४, ५७, ४, ५९, १, ७, ६०, १०, १६,
६१, ९, ६२, २, ६३, ८, ६४, ४, १०, ६६, ८,
११, ६७, ९, ६९, ४, ८, ७१, ६, ७३, ९, ७९,
२, ६, ८०, ४, ८१, ५, ६, ८२, १, ५, ८३,
८, ८५, ९, ८८, ५, ८९, ३, ४, ९०, ६, ९३,
१६, १९, ९६, ५^३, १०, १००, ३, ७, १०१,
३, ५^३, १५, १०३, २, ४, ६, ८, IX ७,
२, ३, १०, १, १२, ६, १३, २, १४, १, १६,
१, ४, ५, १७, १, १८, २, २०, १, २१, ७,
२२, १, २४, १, ३, २९, १, ३०, १, ४, ३१, १,
३२, १, ३३, १, ३४, १, ३५, ४, ४१, १, ४४, १,
५७, १, ६०, १, ६२, २८, ६३, १६, ६४, ४, ७,
१६, १९, ६५, ७, २६, ६६, ७, १३, २८,
६७, १५, २८^२, ६८, १, ४, ६९, ९, ७०, ४,
७१, २, ७५, ५, ७६, ३, ७७, १, ७८, १, ७९,
१, २, ८१, १, ८२, ४, ८५, ७, १२, ८६, १,
२, ४^३, १६, १७, ३^३, ४२, ४७, ८७, १, ९०,
१, ९१, २, ९२, ३, ५, ९३, ३, ५, ९५, ३,

९६, १, ७, २२, ९७, ४, ७, ८^२, २३^३, ३०,
३१, ३४, ३८, ५२, ९९, २, १०१, १३, १०२,
८, १०३, १, १०४, १, १०६, ४, १०७, १२, १५,
१०९, १, १६, १८, ११०, १, २, X १, २, ७,
४, १^२, ५, ८, १, १०, ५, ६, ११, ७, १३,
२, १४, ७^२, १४^३, १५, ७, १२, १६, १, ७,
९, ११, १७, ३, २०, ४, २३, १, २५, ३,
४, ११, २६, १^३, ७, २७, ३, ४, १९,
२०, २२, २९, २^३, ५, ३०, १, ९, ३१,
११, ३२, १, ५, ७, ८, ३३, १, ३५, ५,
३७, ९, ३८, १, ५, ३९, ५, ४०, ११, ४२,
१, २, ८, ४३, ४, ४४, ६, ४५, ९, ४६, १,
५, ८^२, १०, ४७, ६, ४८, ८-१०, ४९, ४,
७, ८, ११, ५०, ७, ५२, १, ५३, ८, ५४, १,
५६, ५, ५७, १, ५९, १, ५, ६१, १८, ६२,
८, ११, ६६, १०, १२, ६७, ३, ६९, ५, ९,
७०, ९, ७१, १, ७२, १, ८, ९, ७३, ३, ५,
७५, १^३, २, ३, ७६, ३, ७७, ३, ६, ७९, ३,
४, ८०, ७, ८३, ७, ८४, १, ३, ८५, १३, १९,
२४, २५, २६, २६, २, ८७, ५, ८, ९, ८८,
११, ८९, १, ४, ८, ९^४, ११^२, १२, ९०, ७,
९२, ५, ७, ११, १३, ९३, १४^२, ९४, १^३,
३, ९५, २, १०, १३, १५, ९६, १^३, ९, ११,
९७, १०, १३, १४, ९८, ८, ११, १००, १,
२, १०१, २, १०२, १, ४, १०३, ७, १२, १३,
१०४, ३, १०५, ६, ११, १०६, १, १०७, २, ४,
१०८, १, १०९, २, १११, १, ९, ११२, १, २,
८^३, ११३, ४, ९, ११४, ६, ७^२, ११५, ४,
११६, ९^२, ११७, ४, ११९, २, १२०, ६, १२५,
८, १३०, १, १३५, ४^२, १३८, ५, १३९, ६,
१४१, १, २^५, १४२, २^२, ४, १४५, ६, १४६,
६, १५०, ५, १६१, १, १६५, ५, १६८, २, १७१,
१, १७५, १, १७६, १, २, ३, १७९, २, १८३,
१, १८५, ३, १८६, १, १८७, १, १८८, १, २

प्रश्नवर्ग IV ५८, ७

प्रश्नवर्ग X ४५ ५

प्रश्नवर्ग I ११३, ४

प्रश्नवर्ग II १२, ८, २३ ६, ८७, ४, III २१,
३, VIII ९६, २०

प्रश्नवर्ग VIII २७, २

प्रश्नवर्ग IV ९, २

प्रत्यय I 121, 13
 प्रत्येति I 33, 4
 प्रत्ये VII 1, 3, X 69, 12
 प्रत्ये I 103, 7, X 146, 1
 प्रत्येति VII 73, 3, X 37, 5
 प्रत्येति X 98, 6
 प्रत्येति VII 87, 5
 प्रत्येति VII 88, 3
 प्रत्ये X 130, 3
 प्रत्ये I 117, 15
 प्रत्येता I 191, 7
 प्रत्येति VII 18, 15
 प्रत्येति X 124, 6
 प्रत्येति II 12, 2
 प्रत्येति I 94, 5, 113, 1, III 30, 1, VII
 11, 1, 33, 12, X. 104, 6, 129, 2
 प्रत्येति II 17, 7
 प्रत्येति VII 33, 9, X 7, 1
 प्रत्येति IV 41, 11
 प्रत्येति VII 56, 16
 प्रत्येति I 178, 4
 प्रत्येति VII 81, 4
 प्रत्येति IV 40, 3
 प्रत्येति X 142, 4
 प्रत्येति IX 69, 2
 प्रत्येति IX 15, 7
 प्रत्येति X 124, 2
 प्रत्येति V 48, 3
 प्रत्येति IV 53, 4
 प्रत्येति इति प्रत्येति I 24, 14 VII 17, 5, X
 83, 5, 87, 9
 प्रत्येति VI 13, 3
 प्रत्येति IX 97, 13
 प्रत्येति I 41, 1, 44, 7, 64, 8, 84, 12
 II 23, 2 IV 53, 1, VI 75, 13, VII
 87, 3, VIII 7, 12, 47, 4, 83, 2, IX
 64, 21, X 63, 8, 66, 1, 85, 17
 प्रत्येति I 39, 9, V 87, 9, VIII 67, 17,
 83, 5

प्रत्येति L 44, 11, III 29, 5, IV. 1, 1²,
 VII 16, 12, VIII 84, 2, 90, 6, 102,
 18, X 140, 5
 प्रत्येति I 159, 1, VIII 10, 4, X 36, 2
 प्रत्येति V 71, 2, VIII 9, 15, 20
 प्रत्येति I 5, 7, 43, 1, VII 31, 10, VIII
 27, 21
 प्रत्येति II 10, 3, III 25, 1; 61, 1, IV
 6, 2, VI 5, 1, 5, 14, 2, VII 4, 4,
 16, 5, X. 79, 4, 110, 1, 164, 4
 प्रत्येति I 21, 6
 प्रत्येति VIII. 12, 3
 प्रत्येति III 27, 7
 प्रत्येति X 110, 7
 प्रत्येति III 62, 10
 प्रत्येति I 85, 4
 प्रत्येति IX 80, 4
 प्रत्येति III 2, 11
 प्रत्येति X 73, 10
 प्रत्येति III 29, 1
 प्रत्येति I 23, 24, 93, 3, 136, 6, X 18, 2,
 80, 3, 85, 27, 38, 128, 5, 169, 4,
 183, 1
 प्रत्येति VII 33, 1
 प्रत्येति VIII 1, 13
 प्रत्येति X 95, 18
 प्रत्येति I 43, 9, 67, 5, 96, 2, III 55, 19,
 VII 33, 7, VIII 101, 14, IX 86, 28,
 97, 40, X 56, 5, 170, 1, 183, 3
 प्रत्येति I 69, 1
 प्रत्येति I 164, 18
 प्रत्येति I 124, 3
 प्रत्येति II 3, 10, III 26, 8, 29, 16, 31,
 5, 35, 8, 54, 2, IV 1, 10, VII 44
 4, X 16, 9, 17, 5, 6, 88, 6, 91, 4
 प्रत्येति IV 53, 2, IX 5, 9, X 85, 43,
 169, 4, 184, 1
 प्रत्येति II 33, 1, 35, 8, V 4, 10, VI
 70, 3

प्रज्ञासूत्र II 13, 4, IV 53, 4, V 83, 10,
VII 35, 10

प्रज्ञा I 125, 1, 179, 6, II 3, 9, 32, 6,
41, 17, IV 36, 9, VI 61, 3, VII 96,
6, VIII 6, 2, 23, 35, 10, 59, 7, IX
8, 9, 109, 9, X 18, 1, 56, 6, 7, 85
43, 157, 2, 162, 5, 183, 1

प्रज्ञासूत्र I 159, 2, X 61, 9, 92, 10

प्रज्ञासूत्र V 41, 17, VII 36, 9, 57, 6, IX
109, 5, X 13, 4, 54, 1, 72, 9, 73, 5,
128, 8

प्रज्ञासूत्र I 113, 17, 132, 5, III 8, 6, V
82, 4, VI 16, 36, VII 67, 6, IX 59,
1, 60, 4, 86, 41, X 104, 4

प्रज्ञासूत्र I 25, 8, 92, 7, II 2, 12, III
16, 3, 6, VIII 23, 27

प्रज्ञासूत्र I 76, 4, 94, 15

प्रज्ञासूत्र VIII 31, 4

प्रज्ञासूत्र VI 28, 1, 7, 52, 16, IX 23, 3,
74, 6, 86, 41, X 169, 3

प्रज्ञासूत्र VII 1, 11

प्रज्ञासूत्र X 37, 7, 57, 6

प्रज्ञासूत्र IV 51, 10, 53, 7, VII 1, 12

प्रज्ञासूत्र III 30, 18, 54, 18, 56, 3, IV
2, 5

प्रज्ञासूत्र VIII 53, 6

प्रज्ञासूत्र I 150, 2

प्रज्ञासूत्र X 78, 11

प्रज्ञासूत्र I 18, 3, II 23, 12, VII 56, 9

प्रज्ञासूत्र III 31, 20

प्रज्ञासूत्र इति प्रज्ञासूत्र VIII 13, 27

प्रज्ञासूत्र IX 108, 12

प्रज्ञासूत्र I 91, 19, II 1, 12, VI 47, 26,
VII 54, 2

प्रज्ञासूत्र VIII 49, 4

प्रज्ञासूत्र V 46, 1

प्रज्ञासूत्र I 53, 11, 94, 4, 141, 13, II 32, 1
IV 12, 6, V 34, 1, 55, 3, VI 47, 7
X 10, 1, 42, 1, 45, 9, 59, 1, 66, 1,
79, 3

प्रज्ञासूत्र IX 86, 19, X 100, 5

प्रज्ञासूत्र I 87, 1

प्रज्ञासूत्र IV 3, 6

प्रज्ञासूत्र X 65, 15

प्रज्ञा I 9, 4, 11, 6, 12, 5, 19, 1, 25, 20,
41, 8, 46, 10, 12, 48, 2, 13, 52, 15,
54, 7, 55, 1, 2, 57, 4, 63, 8, 79, 6,
88, 6, 94, 4, 92, 1, 5, 93, 1, 95, 5,
101, 10, 104, 5, 107, 1, 113, 7, 115,
2, 116, 15, 117, 22, 118, 3, 7, 8,
119, 2, 9, 121, 9, 124, 3, 127, 10,
144, 7, 151, 1, 155, 6, 161, 3, 162,
15, 164, 24, 29, 165, 4, 12, 168, 8,
169, 6, 7, 171, 1, 180, 4, 183, 6,
184, 6, 191, 5, II 1, 8, 15, 3, 22,
11, 21, 15, 7, 10, 16, 9, 17, 2, 9,
18, 9, 19, 9, 20, 8, 9, 24, 11, 33, 12,
36, 4, 39, 3, III 1, 17, 4, 5, 5, 1,
18, 1, 21, 5, 30, 17, 31, 4, 33, 8, 36,
2, 52, 8, 53, 3, 58, 2, IV 3, 8, 14,
4, 3-5, 15, 12, 2, 13, 1, 17, 7, 19, 3,
24, 7, 27, 5, 45, 5, 52, 1, 4, 5, 53,
2, V 1, 1, 2, 11, 29, 4, 30, 12, 15, 41,
18, 42, 2, 44, 12, 48, 4, 49, 2, 55, 6,
57, 1, 61, 9, 75, 12, 76, 2, 80, 1, 81, 2,
83, 9, 84, 2, 86, 3, VI 3, 5, 6, 13,
4, 25, 5, 30, 1, 42, 1, 47, 22, 28,
68, 10, VII 1, 18, 3, 6, 9, 4, 15, 13,
28, 4, 31, 6, 34, 21, 40, 1, 54, 12, 2,
59, 8, 62, 2, 63, 5, 65, 4, 67, 1, 70,
5, 73, 3, 75, 6, 7, 76, 6, 78, 1, 22,
3, 5, 80, 1, 81, 1, 3, 95, 5, 101, 3,
104, 7, 11, 25, VIII 3, 23, 5, 3, 20,
9, 16, 21, 11, 23, 13, 22, 31, 6, 32,
4, 44, 2, 11, 45, 5, 56, 1, 64, 2, 70,
2, 82, 1, 92, 32, 96, 9, 19, 99, 3,
100, 5, 101, 7, 10, 13, 12, 69, 1, 4,
92, 1, 100, 9, 113, 3, X 1, 4, 13, 3,
16, 3, 27, 11, 13, 30, 13, 37, 7, 8, 40, 1,
48, 7, 62, 1, 64, 13, 70, 1, 87, 4,
10, 12, 20, 23, 24, 25, 95, 13, 97,

३, १८, १, २; १०१, १०, १०५, ११, ११४,
 १, ११६, ७, ८, ११८, २, ८, ११९, ७, १२२,
 २, १३३, ७, १४२, ५, १४९, ५, १६७, ४,
 १७२, ३, १८९, ३
 प्रतिशब्धि X २६, ५
 प्रतिशब्धि X १, ५
 प्रतिशब्धन् I ३२, १२
 प्रतिशब्धते VI ४७, ३१
 प्रतिशब्धते I ३६, २०
 प्रतिशब्ध X ११६, ५
 प्रतिशब्ध X १२९, ४
 प्रतिशब्ध VII ८९, ३, X २८, ४
 प्रतिशब्धते VI ४२, २
 प्रतिशब्ध III ४८, १, X १५, ८, ११२, १
 प्रतिशब्धते II १०, ४
 प्रतिशब्ध I १२५, १
 प्रतिशब्ध VIII २५, १५
 प्रतिशब्धते VI ४७, १८
 प्रतिशब्ध IX ८५, १२
 प्रतिशब्ध II २४, ६, ७.
 प्रतिशब्ध I १२४, ८
 प्रतिशब्ध I ११३, ११
 प्रतिशब्धते X ८६, ८
 प्रतिशब्ध IV ५०, ७, ९
 प्रतिशब्धते III ४५, ४
 प्रतिशब्धते III ६०, १
 प्रतिशब्ध X ३४, ६
 प्रतिशब्ध I ३५ १०, VI ७१, ४
 प्रतिशब्ध X ८५ ८
 प्रतिशब्ध VIII ७७, ४
 प्रतिशब्धते I २४, ८
 प्रतिशब्धते I १५५, २
 प्रतिशब्ध VIII ६० १३, १४
 प्रतिशब्ध X १२८, ६
 प्रतिशब्ध X २८, ११
 प्रतिशब्ध I १९१, ५
 प्रतिशब्ध IV. ५१, १०
 प्रतिशब्ध VIII ६२, ५

प्रतिशब्ध VI ५२, ८
 प्रतिशब्ध VI ४२, ३
 प्रतिशब्ध X १००, ३
 प्रतिशब्ध IV २०, ४, VII ९१, ६, X
 ९६, १२
 प्रतिशब्ध VII ६८, १
 प्रतिशब्ध X १३०, ३
 प्रतिशब्ध I ३२, ७, ५२, १२, १३, १०२, ६, ८,
 II. १२, ९, III ३१, ८, IV. १८, ४, VI.
 १८, १२, X १११, ५, १३८, ३
 प्रतिशब्धते X ८९, ५, १२०, ६
 प्रतिशब्ध III ६०, ४
 प्रतिशब्ध VIII ६७, १७.
 प्रतिशब्ध I ४४, ६, IX. ८०, २, ९६, १४.
 प्रतिशब्ध VII ७७, ५
 प्रतिशब्ध I ११३, १६, VIII ४८, ११
 प्रतिशब्ध VIII १०१, ८
 प्रतिशब्ध VIII ४८, १०.
 प्रतिशब्ध VI ४७, १८
 प्रतिशब्धते X १०३, १२
 प्रतिशब्ध I १६२, ४
 प्रतिशब्ध X ६६, १३
 प्रतिशब्ध X २९, ५
 प्रतिशब्ध I ३९, २
 प्रतिशब्ध VIII १३, ३३
 प्रतिशब्ध X ७३, ६
 प्रतिशब्ध V ४७, ७, X १०६, ९
 प्रतिशब्ध VI १८, १२
 प्रतिशब्धते VIII ४३, २, १७
 प्रतिशब्ध I ४०, ६
 प्रतिशब्ध X १०३, ३
 प्रतिशब्ध VII ६६, १४
 प्रतिशब्ध VI ५०, ८, ७५ १, VII ३, ६, ८, १,
 ३६, १, X ८८, १९, ११८, ३
 प्रतिशब्ध X ११८, ८
 प्रतिशब्ध I १७३ ५, III ३०, ६, X ८७, ४
 प्रतिशब्ध I ९२, ९, १२४, ७, III ६१, ३, V ८०,

6, VII 39, 1, 76, 2, 77, 2, VIII 46, 33
 प्रतीची इति I. 95, 5, IX 66, 2
 प्रतीची. III 18, 1, IV 3, 2
 प्रतीचीन X 83, 6, 98, 2
 प्रतीचीन III 55, 8
 प्रतीचीन V 44, 1
 प्रतीचीने X 18, 14
 प्रतीचीं X 18, 14
 प्रतीचीं V 12, 1
 प्रतीच VII 68, 6
 प्रतीचेन IV 5, 14
 प्रतीचं VIII 23, 1, 26, 8, 39 5
 प्रतीचै VIII 13, 29
 प्रतीचै I 129, 2
 प्रतीचै VIII 99, 5
 प्रतीचै V 65, 4
 प्रतीच VII. 33, 14
 प्रती VI 39, 5, X 4, 1
 प्रती I 117, 1, II 7, 6, VI 62, 4, VIII 11, 10, IX 73 3
 प्रती I 96, 1, 132, 3, II 17, 1, III 2, 12, V 8, 5, 44 1, VI 17, 3, VIII 63, 4
 प्रती I 36, 4, III 9 8, 42, 9, V 8, 1, VI 18, 5, 22, 7, 45 19, VIII 23, 20, 25, 44 7, IX 6, 8, 42 4, 86, 14, 107, 5, X 7, 5 55, 2, 88, 13
 प्रती I 124, 9, VI 16 21 22, 7, 65, 6, VIII 13 7, IX 9 8, 49, 5, 92, 5
 प्रती I 30, 9, 87, 5, III 31 10, 38, 9, 58, 1, VIII 6, 30
 प्रती I. 105, 5, VI 21, 6, 62, 5
 प्रती IX 10, 6
 प्रती IX 73, 6
 प्रती I 108, 5
 प्रती VIII 13, 24
 प्रती VIII 95, 5, IX 54, 1

प्रती I 61, 2, X 91, 13
 प्रती IV 2, 16, 50, 1, V 8, 1, VI 21, 5, IX 23, 2, 98, 11
 प्रती VI 17, 7
 प्रती VI 21, 7, VIII 6, 11, 44, 12, 76, 6, IX 3, 9, 42, 2, 97, 47
 प्रती IX 52, 2, X 3, 6
 प्रती VIII 13, 20
 प्रती X 87, 15
 प्रती I 50, 5, 144, 7, II 3, 1, V 28, 1, IX 80, 3, X 12, 1, 79, 5, 88, 16, 123 7, 141, 1
 प्रती X 128, 6
 प्रती II 10, 5, VII 12, 1, X 27, 13, 28, 4, 9, 87, 17, 157, 5
 प्रती I 87, 1, V 57, 4
 प्रती X 44, 3
 प्रती X 44, 1
 प्रती X 181, 1
 प्रती X 70, 4
 प्रती X 94, 9
 प्रती I 124, 5
 प्रती IX 94, 2
 प्रती II 3, 5
 प्रती I 31, 1-3, 83, 1, 5, 101, 5, 134, 6, 162, 4, 163, 2, 9, II 10, 1, 12, 1, 25, 4, 27, 12, 30 1, 36, 1, III 21, 1, IV 1, 11, 7, 1, 38, 6, V. 31, 1, 43, 3, VI 1, 1, 9, 4, 15, 16, 41, 1, 54, 4, VII 11, 1, 44, 4, VIII 23, 18, 27, 8, 61, 2, 90, 2, IX 86, 28, 89, 3, 91, 1, 107, 23, X 8, 2, 11, 2, 12, 2, 14, 2, 34, 12, 85, 40, 88, 4, 107, 5, 6, 109, 2, 122, 5, 167, 4
 प्रती X 81, 1
 प्रती I 164, 37, III 29, 15, VI 73, 1, X 5, 7, 61, 19, 109, 1, 168, 3
 प्रती I 32, 3, 4
 प्रती VI 49, 9

प्रथम I 31, 11, 35, 1, 77, 3, 83, 4, 96,
3 102, 9, 108, 6, 144, 1, 145, 2,
163 1, 164, 4, 185, 10, II 13, 1-4,
17, 3, 18, 2, 22, 4, 24, 10, 39, 3,
III. 4, 3 29, 5, 48, 1, IV 1, 12, 16,
11, 5 17, 7, 50, 4, 54, 2, V 11, 2,
42, 7, VI 1, 2, VII 44, 1, 47, 1, 97,
1, VIII 3, 11, 23, 22, 71, 12, 80, 5,
IX 68, 5 70, 6 86, 15, X 45, 1,
46, 9, 53, 4 64, 13, 67, 2, 71, 1, 75,
6, 82 5, 88, 8, 129, 4, 181, 3

प्रथमप्रव स्तम IV 36, 5

प्रथमस्य I 24 2, 123 9, III 15, 4, VI
28, 5, X 10, 6, 94 8

प्रथमा I 113 8, 15, 123, 2, 5, 124, 2,
151, 8, 152, 3, 188, 7, II 3, 7,
III 4, 7, 17 1, 31, 6, 36, 8, 56, 1,
IV 42, 2, V 77, 1, VII 76, 6, 98, 5,
X 35 4, 55 4, 56, 3, 83 7, 112, 8,
125, 3

प्रथमा I 152, 2, II 34 12, III 36, 3,
IV 2, 15, VII 78, 1, 80, 1, IX 79, 5,
86, 30, 110, 7, X 27, 23, 42, 10, 44
6, 109 1, 111, 8

प्रथमात् X 17, 11

प्रथमानि I 32 1 164 43, 50, 166, 7,
VI 72 1, VIII 103, 6, X 90 16,
113 7

प्रथमा X 63, 7

प्रथमाय II 17 2, X 147, 1

प्रथमासं X 6 7

प्रथमे VIII 13 2, IX 97, 40, X 72, 3

प्रथमे इति X 12, 1

प्रथमत् IV 42, 4

प्रथमत् III 14 4 IV 53, 2 VIII 12, 6,
51, 11

प्रथमत V 43 7

प्रथमत X 49, 6

प्रथमसे X 21, 8

प्रथमस्य X 140, 4

प्रथस X 89, 11

प्रथस V 5, 4

प्रथाना I 92, 12

प्रथाना VI 64, 3

प्रथिना I 8, 5, VIII 56, 1

प्रथिंघ V 58, 7, X 61, 5

प्रथिंघ X 87, 1

प्रथुयिणिन् II 43 1, III 19, 2, 32, 15,
IV 6, 3, V 60, 1, X 22, 14

प्रथुदोतु VII 104, 9

प्रथिंघ I 53, 2, 141, 3, II 3, 1, III 36,
2, 38, 5, 43 1, 47, 1, 50, 2, 51, 4,
IV 6, 4, 7, 8, 34, 3, V 8, 7, VI 5,
3, 23, 5, 44 12, 62, 8, VII 90, 4,
IX 72, 4, X 5, 4, 37, 3

प्रथिवा V 60, 8

प्रथिंघि II 19, 1, 36, 5, III 46, 4, V 62
4, 76, 4, VI 21, 8, 41, 3, VII 98, 2

प्रथिंघ I 164, 42, VI 75, 2, VII 35, 8,
VIII 100, 4, IX 86, 29, X 19, 8,
51, 9, 56, 7, 58, 4, 121, 4, 128, 1

प्रथिंघ II 42, 2, IX 111, 3

प्रथिंघा I 101, 7, 164, 36, X 110, 4, 7

प्रथिंघि II 12, 7, X 110, 11

प्रथिंघा III 30, 12

प्रथिंघात् VIII 6, 24

प्रथिंघां I 113, 10

प्रथिंघि VI 3, 2

प्रथिंघिन् X 102 10

प्रथिंघुवत् II 11, 17

प्रथिंघ I 191, 5

प्रथिंघस्य I 169, 11

प्रथिंघे I 116 2, X 102, 5

प्रथिंघेषु X 154 3

प्रथिंघ्यासु X 99 4

प्रथिंघ I 164 48

प्रस्थावति X 154 1

प्रसङ्गि X. 102, 7; 138, 6.
 प्रपी दुवेति प्रपीड्य II. 39, 4.
 प्रपीड्य IV. 30, 15.
 प्रनपादिति प्रनपात् VIII. 17, 13.
 प्रनयति X. 4, 5.
 प्रनयति I. 129, 1.
 प्रनयति III. 8, 11.
 प्रनयति I. 117, 17.
 प्रनयति VI. 45, 3.
 प्रनयति VI. 48, 20; VIII. 68, 11; X. 69, 1.
 प्रनयतिभिः X. 104, 5.
 प्रनयतिषु I. 114, 2; VIII. 6, 22.
 प्रनयति I. 91, 1; III. 51, 7; IV. 4, 14;
 VII. 28, 3; 32, 15.
 प्रनयति II. 27, 5; 13, III. 15, 1.
 प्रनयति प्रनयति VII. 41, 3.
 प्रनयति प्रनयति II. 28, 3; III. 30, 18,
 VIII. 24, 7; 46, 1.
 प्रनयति II. 9, 2; III. 23, 1; VIII. 19, 37.
 प्रनयति I. 169, 5; V. 61, 15, VII. 57, 2.
 प्रनयति VIII. 16, 10.
 प्रनयति VI. 23, 3.
 प्रनयति II. 20, 3.
 प्रनयति X. 165, 5.
 प्रनयति III. 38, 2.
 प्रनयति X. 95, 14.
 प्रनयति VI. 31, 5.
 प्रनयति I. 173, 7.
 प्रनयति VIII. 1, 30.
 प्रनयति X. 17, 4; 63, 63, 16.
 प्रनयति I. 166, 9.
 प्रनयति X. 163, 4.
 प्रनयति VI. 75, 7.
 प्रनयति X. 120, 5.
 प्रनयति X. 124, 2.
 प्रनयति X. 4, 1.
 प्रनयति III. 53, 24; V. 31, 7.
 प्रनयति X. 73, 2.

प्रनयति I. 104, 1; 130, 9; 189, 7; IV. 16,
 12; VI. 31, 3; VII. 41, 4; VIII. 1, 29;
 4, 3.
 प्रनयति X. 85, 5.
 प्रनयति X. 114, 7.
 प्रनयति VII. 41, 7.
 प्रनयति I. 2, 3.
 प्रनयति I. 40, 7; 129, 8; 138, 1; 150, 3;
 III. 9, 3; V. 5, 5; 58, 5; VI. 48, 1;
 VII. 6, 3; 8, 4; VIII. 69, 1; IX. 9, 2.
 प्रनयति III. 32, 1.
 प्रनयति X. 85, 22.
 प्रनयति X. 108, 9.
 प्रनयति VII. 95, 1.
 प्रनयति X. 128, 6.
 प्रनयति VIII. 27, 19.
 प्रनयति I. 113, 14; IV. 14, 3.
 प्रनयति IV. 51, 5.
 प्रनयति I. 55, 4; II. 42, 1; X. 54, 2.
 प्रनयति X. 65, 6.
 प्रनयति VIII. 46, 19.
 प्रनयति VIII. 61, 18.
 प्रनयति X. 103, 4.
 प्रनयति I. 178, 3; VIII. 2, 35.
 प्रनयति III. 48, 1.
 प्रनयति I. 79, 7; VIII. 82, 1.
 प्रनयति II. 38, 5.
 प्रनयति II. 13, 4.
 प्रनयति I. 121, 7.
 प्रनयति I. 9, 5; II. 24, 10.
 प्रनयति I. 188, 9; VIII. 11, 8, 43, 21, IX.
 83, 1.
 प्रनयति I. 48, 5.
 प्रनयति VII. 82, 3.
 प्रनयति इति प्रनयति I. 57, 4; VII. 22, 2;
 VIII. 45, 36; IX. 29, 3.
 प्रनयति IX. 35, 6.
 प्रनयति VIII. 58, 2.

प्रभूतये VIII 41, 1
 प्रभूता VII 77, 3
 प्रभूती IV 54, 3
 प्रभूती इति प्रभूती IV 41, 7
 प्रभूती III 19, 3
 प्रभूपर्ण L 132, 1
 प्रभूपत I 159 1, IX 29, 1
 प्रभूपेन् III 55, 1
 प्रभूत I 165, 4
 प्रभूत I 162, 8, VII 91, 5
 प्रभूतस्य I 147, 2, X 116, 4
 प्रभूता V 32, 5, X 120, 2
 प्रभूताः I 51, 12
 प्रभूति II 24, 1, III 36, 1
 प्रभूती V 32, 7, VII 38, 2
 प्रभूयस्य V 41, 19
 प्रभूपे II 34 11, V 41, 4, VII. 40, 5
 प्रभूपेपु I 122 12, V 33, 5
 प्रभो IX 86, 5
 प्रभ्वी I 188 5
 प्रभयदस्य III 53 14
 प्रभंति I 31, 9, 10, 14, 16 94, 1 109
 1, II 29, 2, VI 45 4, VII 29 4,
 X 100, 5 11
 प्रभति I 33 1, 71, 7, III 57 6, IV
 16, 18, VII 93 3, 4, VIII 19 29,
 X 23 7
 प्रभंसा I 53 5
 प्रभट्ट VII 33 1
 प्रभनये VIII 45, 15
 प्रभरस्य X 27, 20
 प्रभरस्य V 28 4
 प्रभरमा VII 66, 2, VIII 25 3
 प्रभा X 130, 3
 प्रभाद VIII 2, 18
 प्रभिनत IV 3, 13
 प्रभिनती I 92, 11, 124, 2
 प्रभिनति I 24, 6

प्रभिनानि VII 63, 3
 प्रभिनान X 27, 19
 प्रभिनाम VIII 48, 9, L 2, 4
 प्रभिय IV 55, 7
 प्रभिये IV 54, 4
 प्रभोयसे V 79, 10
 प्रभुचन् I 140, 8.
 प्रभुदः L 113, 11, X 10, 12
 प्रभुलः X 103, 4
 प्रभुलन् III 30, 6, X 84, 3
 प्रभुलत X 103, 6
 प्रभूपे III 9, 2
 प्रभे IX. 70, 4
 प्रय. I 31, 7, 45, 8, 61, 1, 118, 4, 119
 1, 132, 3, 134 1, II 37, 4, IV 15,
 2, 46, 3, V 51, 5-7, VI 63, 7, VIII
 6, 42, 13, 28, 19, 22, 32, 29, 74, 14
 प्रय इव I 61, 2
 प्रय इति I 2, 4, IX 92, 1
 प्रयद्यतय I 62, 6
 प्रयद्यन् II 5, 1
 प्रयद्ये III 7, 1, 31, 3
 प्रयद्यति VIII 17, 10
 प्रयज्यव V 55, 1
 प्रयज्यव I 39, 9, 86, 7, VI 48, 20, VII
 56, 14
 प्रयज्यवे V 87, 1
 प्रयज्यत् VIII 7, 33
 प्रयज्यो इति प्रयज्यो III 6, 2, VI 21, 10,
 22, 11, 49 4
 प्रयज्यो I 180, 2
 प्रयतदधिय I 31, 15, VI 53 2
 प्रयतदधियात L 107, 3
 प्रयत I 154, 3, III 35, 10, IV 27, 5
 प्रयतस्य IV 5 10, VII 98, 5
 प्रयता IV 15 8, V 30, 12, 34 4, 42, 3,
 VIII 60, 1, X 15, 12
 प्रयता V 33 10

प्रत्ययान् I 126, 2
 प्रत्ययानि X 15, 11
 प्रत्ययानाम् I 166, 4
 प्रत्ययानि I 16, 3, III 29, 16, V 28, 6,
 VI 10, 1, VIII 3, 5, 7, 6, 13, 30,
 71, 12, X 21, 6
 प्रत्ययानि X 129, 5
 प्रत्ययानि I 126, 5
 प्रत्ययानि I 109, 2
 प्रत्ययानि X 85, 12
 प्रत्ययान् X 189, 1
 प्रत्ययानि I 76, 4
 प्रत्ययानि I 152, 4
 प्रत्ययानि I 51, 14, VII 19, 1, VIII 93,
 21, IX 46, 5
 प्रत्ययानाम् IV 21, 9
 प्रत्ययानि X 107, 9
 प्रत्ययानाम् III 36, 2
 प्रत्ययानाम् III 48, 3
 प्रत्ययानि II 19, 1
 प्रत्ययानि I 58, 7, 71, 3, III 54, 3, IV 5, 6,
 VIII 60, 12
 प्रत्ययानि V 66, 1, IX 66, 23
 प्रत्ययानाम् III 53, 22
 प्रत्ययानाम् III 6, 3
 प्रत्ययानाम् I 60, 3, 130, 1, III 52, 6, V
 20, 3, VI 16, 37 VII 94, 6, VIII
 65, 6, IX 46, 3, X 77, 4, 116, 8
 प्रत्ययानाम् III 59, 2, IV 41, 2, VII 73, 2,
 85, 4, IX 66, 23, X 42, 5
 प्रत्ययानि I 86, 7, 135, 4, 169, 3, II 19, 2,
 III 11, 7, 12, 8, 30, 1, VI 15, 15,
 16, 44, VIII 60, 4, IX 87, 6, 107,
 25, X 53, 2, 91, 9
 प्रत्ययानाम् III 29, 15
 प्रत्ययानाम् X 51, 9
 प्रत्ययानाम् X 51, 8
 प्रत्ययानाम् X 182, 2

प्रत्ययानाम् VIII 27, 6
 प्रत्ययानाम् IV 46, 7, V 49, 2, 81, 2, 3
 प्रत्ययानाम् VIII 43, 6
 प्रत्ययानाम् I 119, 2
 प्रत्ययानाम् VIII 19, 37
 प्रत्ययानाम् VI 11, 1, X 30, 1
 प्रत्ययानाम् I 153, 2
 प्रत्ययानाम् I 151, 8
 प्रत्ययानाम् X 65, 5
 प्रत्ययानाम् I 186, 9, VIII 37, 5, X 33, 1,
 77, 5, 96, 12
 प्रत्ययानाम् V 47, 1
 प्रत्ययानाम् III 55, 4
 प्रत्ययानाम् V 32, 2
 प्रत्ययानाम् X 27, 8
 प्रत्ययानाम् III 57, 1
 प्रत्ययानाम् X 37, 12
 प्रत्ययानाम् V 59, 5
 प्रत्ययानाम् I 142, 6, X 104, 3
 प्रत्ययानाम् X 7, 5
 प्रत्ययानाम् VII 86, 6
 प्रत्ययानाम् VIII 6, 26
 प्रत्ययानाम् V 39, 3
 प्रत्ययानाम् I 100, 15
 प्रत्ययानाम् III 30, 19
 प्रत्ययानाम् I 17, 6
 प्रत्ययानाम् IX 75, 4
 प्रत्ययानाम् I 162, 1
 प्रत्ययानाम् I 52, 5, 6, 57, 1, 104, 3, 119, 3,
 V 44, 4, VI 46, 14, VIII 103, 11,
 IX 69, 7, X 43, 3
 प्रत्ययानाम् III 22, 4
 प्रत्ययानाम् I 54, 10
 प्रत्ययानाम् IX 74, 7, X 142, 2
 प्रत्ययानाम् I 144, 5, IV 17, 7, 19, 3, 22, 4,
 VI 17, 12, 47, 14, VII 32, 27, 37,
 5, 50, 4, IX 22, 6, 54, 2, X 14, 1,
 58, 6

प्रत्यय V ३१ १
 प्रत्यय I ३५ ३ १७७ ३ III ५ ८ ३० ६
 IV ३१ ५ VIII ६ ३४ १३ ८ IX ६
 ४ २४, २ X ४ ३ ७५ २
 प्रत्यय IV ३८ ३
 प्रत्यय II १३ २ X ७५ ४
 प्रत्यय I ३३ ६
 प्रत्यय V ५४ ९
 प्रत्यय I ११८ ३
 प्रत्यय V ८४ १
 प्रत्यय V ५४ ९^१
 प्रत्यय V ५४ ९
 प्रत्यय VIII १३ १७
 प्रत्यय V ५४ ९
 प्रत्यय I १८१ ३
 प्रत्यय VI ४७ ४
 प्रत्यय IV ५८ ८
 प्रत्यय I १३१ ५
 प्रत्यय X ११५ ३
 प्रत्यय II १७ ४
 प्रत्यय I १९१ १६
 प्रत्यय II २८ ७
 प्रत्यय X ९४ ६
 प्रत्यय X १७ १०
 प्रत्यय I ३४ ८
 प्रत्यय IV ३६ १ X ३५ ८
 प्रत्यय IX ९५ २
 प्रत्यय IV ३६ ५
 प्रत्यय I १०५ १० १६ ११७ ८ १३२ ४
 १५ ३ II २२ ४ III ३३ ७ IV ५ ८
 VIII ६१ ३
 प्रत्यय I ५१ १३ IV २२ ५ X ३९ ४
 प्रत्यय X ३४ १
 प्रत्यय X ७७ ५
 प्रत्यय VIII २९ ८
 प्रत्यय VII ८५ ३
 प्रत्यय VI ५० ५
 प्रत्यय III ७ ६

प्रत्यय I १८२ ६
 प्रत्यय X १५ १३
 प्रत्यय I १४७, ५ VII ३३ १२ X २ ७
 प्रत्यय X १६ १०
 प्रत्यय X ५१ १
 प्रत्यय VII ४९ ४
 प्रत्यय X ५१ ३
 प्रत्यय X ७१ ३
 प्रत्यय III २९ ३
 प्रत्यय X १०३ ५
 प्रत्यय I ११६ २४
 प्रत्यय V ३० १५
 प्रत्यय IX २१, २
 प्रत्यय III ३१, ३
 प्रत्यय I ३३ ३ १६५ ९ VIII ६ ३३ १२
 ८, ९३ ५
 प्रत्यय IV १८ १ VIII ७७, ३ ९६ २
 प्रत्यय X ७१ ६
 प्रत्यय V ३४ ८
 प्रत्यय V २७ ४
 प्रत्यय X २ ३
 प्रत्यय II १५ ४
 प्रत्यय VII ६० ७
 प्रत्यय VIII ७४ २
 प्रत्यय VIII १९ ८
 प्रत्यय IV २ ८
 प्रत्यय II २ ११ VIII १९ ९
 प्रत्यय II ३ ३
 प्रत्यय VIII ४ १
 प्रत्यय I ३६ ९
 प्रत्यय I १८० ८
 प्रत्यय I ६६ २ II २७ १२
 प्रत्यय I ६० १ VII १ १ ५ ९० २ VIII
 ८० १० X ९१ १५ १६० ३
 प्रत्यय I २६ ९ VI ४५ ३ VIII १९
 १९ ४० ९ ४५ ३३ IX २ ८
 प्रत्यय I २१ ३ २३ १९ ७४ ६ १२२ ११

174, 4, IV 56, 5, V 39, 4, VIII 12, 15, IX 70, 6
 प्रशस्ता V 68, 2, VII 84, 3
 प्रशस्ता VII 1, 10
 प्रशस्ति VIII 6, 22
 प्रशस्तिऋत् I 113, 19
 प्रशस्तिभिः I 148, 3, V 9, 6, 16, 1, VI 15, 2, VIII 19, 29, 41, 2, 74, 2, IX 10, 3
 प्रशस्ति L 70, 5, 181, 1, II 11, 12, 41, 16, V 57, 7, VII 6, 1, 22, 3
 प्रशस्य VIII 11, 2
 प्रशस्यते II 8, 3
 प्रशसात् I 95, 3
 प्रशसान् VIII 72, 1
 प्रशसान्ने I 112, 3
 प्रशस्ता I 94, 6, II 5, 4
 प्रशस्त्य II 1, 2
 प्रशस्त्यान् II 35, 6
 प्रशिपः I 145, 1, IX 86, 32
 प्रशिप IX 66, 6, X 121, 2
 प्रशयस् V 41, 16
 प्रशि I 39, 6, VIII 7, 28
 प्रशिभिः I 100, 17
 प्रशिमत VI 47, 24
 प्रशु I 164, 4
 प्रशद्यन् IV 12, 1
 प्रशद्यन् VIII 49, 8
 प्रशद्यन् VIII 13, 10
 प्रशद्यन् VIII 32, 27
 प्रसक्त V 60, 1
 प्रसक्ता VI 62, 1
 प्रसक्तो I 121, 4
 प्रसक्ते VII 103, 4
 प्रसक्ते VIII 67, 12
 प्रसक्ते X 60, 7
 प्रसक्ते X 97, 12
 प्रसक्ते V 44, 3

प्रसर्जयस् V 12, 6
 प्रसृष्ट II 35, 5
 प्रसृत्य III 33, 4, 11
 प्रसृत्य III 33, 2, 36, 6
 प्रसृत्य V 81, 5
 प्रसृति IV 53, 6, VII 63, 2
 प्रसृते I 102, 1, 9, 159, 5, III 33, 6, V 42, 9, VI 71, 2, VII 82, 4, VIII 100, 12, IX 50, 2, X 111, 8, 139, 1
 प्रसृते X 74, 6
 प्रसृते L 129, 4², VI 17, 4
 प्रसृता V 23, 1, VIII 46, 20
 प्रसृतान् X 99, 2
 प्रसृतापन् X 57, 2
 प्रसृतापन् X 91, 8
 प्रसृतिप VII 32, 13
 प्रसृतिप IV 27, 4
 प्रसृतिप X 77, 5
 प्रसृतिप II 25, 3, VI 6, 5, VII 3, 4, X 92, 4
 प्रसृतिप IV 4, 1², 22, 7, X 40, 10, 87, 11, 15
 प्रसृतिप V 87, 6, VII 46, 4, 104, 13, X 34, 14
 प्रसृतिप X 32, 1
 प्रसृपः IX 69, 6
 प्रसृपः IV 53, 3, VII 45, 1
 प्रसृपः VII 77, 1
 प्रसृपः III 54, 19, VI 75, 5, X 167, 4
 प्रसृपः I 113, 1, VI 75, 11
 प्रसृपः III 30, 9, VII 63, 4
 प्रसृपः X 97, 3
 प्रसृपः I 67, 5, 95, 10
 प्रसृपः VIII 3, 9, 51, 2
 प्रसृपः I 44, 6, 45, 3
 प्रसृपः VIII 54, 8
 प्रसृपः X 14, 4
 प्रसृति I 153, 2

प्रसुभान IV 3 12
 प्रसूतक VI 47, 22
 प्रसूयान VIII 20, 1
 प्रसूयत II 36 4 37, 2
 प्रसूयतस्य I 93 7, १ 116 2 7
 प्रसूयता III 4 4 १ 116 8
 प्रसूयता IX 69, 8
 प्रसूयतात् I 23 1 VII 98 2
 प्रसूयते VIII 35, 23
 प्रसूयते VIII 75 8
 प्रसूयति IX 98, 6
 प्रसूयन् VIII 89 2
 प्रसूयन्स्य I 180, 8
 प्रसूयणे VIII 65 2 १ 148, 2
 प्रसूयणेषु VIII 33 1
 प्रसूय II 13 7, III 5 8 VII 9, 3 35
 7, VIII 6, 20 १ 138 2
 प्रसूयितास I 44 12
 प्रसूयितस X 33 6
 प्रसूयता १ 27, 1
 प्रसूयत VI 47, 15
 प्रसूयतस X 85 37
 प्रसूय X 42 9
 प्रसूयान् IV 20 8
 प्रसूयित X 165 4
 प्रसूयत II 36 1
 प्रसूयता १ 92, 3
 प्रसूयति VII 90 2
 प्रसूयतार VIII 99 7
 प्रसूयति VIII 92 4
 प्रसूय I 150 2
 प्रसूय १ 109, 3
 प्रसू VI 45 5
 प्रसू III 53 11 VIII 4 1 10 5 १ 27,
 15, 44 7
 प्रसूय VII 104 19
 प्रसूयत VI 73 1
 प्रसू I 164 38

प्राच II 15, 3, IX 91, 5, १ 131, 1
 प्राचा II 26, 4, III 31 5, VII 83, 1
 प्राचाञ्जि I 140, 3
 प्राचाञ्जो इति प्राचाञ्जो VIII 61, 9
 प्राचि VIII 13 30
 प्राची III 6, 1, V 28, 1, VIII 12, 12
 प्राची इति II 2, 7 III 6, 10
 प्राची VII 6, 4, १ 34 12, 155, 4
 प्राचीन VII 7, 3
 प्राचीन I 188, 4, II 27, 11, VII 76, 3,
 IX 5, 4, १ 37, 3, 110, 4, 7
 प्राचीनस्य X 36, 6
 प्राचीनात् II 17, 5
 प्राचीन I 54 5
 प्राची VII 67, 5, 99 2, VIII 101, 8
 प्राचे I 83, 2
 प्राच I 110, 2, III 7, 7, V 45 5, १
 18 3
 प्राच I 18 8, III 1, 2, X 46, 4, 66, 12,
 87, 9, 101, 2, 135 3
 प्राच I 66 1, III 53 21
 प्राच I 101, 5, १ 121, 3
 प्राच I 48 10
 प्राच X 59 6
 प्राचात् १ 90, 13, 189 2
 प्राचि X 125 4
 प्राच I 16 3 58, 9, 60, 5, 61 16 62
 13 63 9, 64 15, 125 3 III 41 2
 52, 1, १ 1, 2, 18 1, 69 3, 76 3
 77 1 2 VII 41, 15, VIII 94 6, X
 40 3, 42, 5, 88 6, 151, 5
 प्राच इति I 125 2
 प्राच इति I 125, 1
 प्राच इति VII 41, 2
 प्राच श्यायान I 44 13
 प्राच श्यायान X 40 1 41 2 63 14
 प्राच श्यायाना II 39 2 V 77 1

भातःपात्रः I 45, 9
 भातःपुत्र X. 41, 2
 भातःपुत्रा I. 22, 1
 भातःसावः X. 112, 1
 भातःसावे III 28, 1, 52, 4
 भातरिति L 125, 1, II 18, 1, IV 35, 7,
 VII 41, 1, VIII 22, 15, IX 98, 11
 भातर्देनिः VI 26, 8
 भातर्देन्यंभिः V 51, 3, VIII 38, 7.
 भाता VII 16, 8
 भावेऽप्रति II. 18, 8
 भावोपाशब्द X. 106, 2
 भावर्ग VIII 4, 6
 भावृक्ष I 162, 2
 भावृताः X 82, 7
 भावृषि VII 103, 3, 9
 भावृषीण VII. 103, 7
 भावेपाः X 54, 1
 भावृष्यान् VIII 31, 6
 भावृष्याद् IV. 25, 6
 भावृ I 40, 1
 भावृणा VIII 32, 16
 भावृति I 42, 9
 भावृति VIII 1, 23
 भावृतिऽचन्द्रपदा L. 40, 11
 भावृ I 26, 7, 75, 4, 92, 3, 128, 7, 143,
 1, 162, 20, III 32, 12, IV 17, 19,
 25 5⁴, V 1, 9, 37, 5², 51, 4, VI 1,
 6, 2, 7, VII 20, 8, 68, 5⁷, 73 2, 88,
 6, VIII 19, 31, 64, 11, 87 1, 98, 4,
 IX 7, 6, 25, 3, 52, 2, 63 23, 64, 10,
 27, 72, 4, 79, 5, 85, 2, 96, 9, 97, 3,
 107, 6, 13, X 16, 8, 21, 5, 25, 10,
 56, 1, 123, 5
 भावृष्यता VIII 27, 19
 भावृष्यता VIII 71, 2
 भावृष्यतः V 75 1, IX. 34, 5
 भावृष्यतः VII 62, 4.

भावृष्यते VII 95, 5
 भावृष्यते इति भावृष्यते X 17, 6
 भावृष्यता I 140, 1.
 भावृ I 13, 3, 18, 6, 25, 17, 31, 17, 71,
 9, 75, 2, 112, 21, 128, 8, 142, 4,
 151, 1, 152, 4, 154, 5, 162, 2, II 4
 3, 20, 6, III 5, 5, 7, 7, 23, 3, IV
 2, 8, 5, 8, 45, 3, 49, 1, 52, 7, V 19,
 4, 23, 3, 42, 2, 82, 2, 85, 1, VI 16,
 42, 44, 16, 48, 1, 51, 1, 53, 6, 68, 9,
 75, 3, VII 16, 1, 83, 2, VIII 24, 4,
 46, 29, 50, 3, 84, 1, IX 2, 3, 8, 1,
 17, 6, 32, 5, 38, 6, 50, 3, 67, 29,
 68, 9, 71, 6, 72, 3, 75 2, 86, 10,
 48, 102, 2, 107, 5, 108, 8, X 22, 3,
 53, 7, 54, 6, 55, 2, 84, 5, 85, 27, 86, 4,
 12, 13, 96, 11, 112, 4, 119 4, 132,
 3, 138, 2, 151, 2³
 भावृष्ये I 139, 9
 भावृष्ये VIII 5, 25
 भावृष्येऽवत् I 45, 3
 भावृष्येऽस्तुता VIII 6, 45
 भावृष्येपाः I. 45, 4, VIII 8, 18, X 73, 11
 भावृष्येपा VIII 2, 37
 भावृष्येपा VIII 69, 8
 भावृष्येपास VIII 3, 16, 69, 18
 भावृष्येपा VIII 4, 20
 भावृष्येपा VI 15, 6
 भावृष्येपा I 122, 7
 भावृष्येपा X 150, 3²
 भावृष्येपा IX 97, 38
 भावृष्येपाः I 91, 6
 भावृष्ये I 87, 6, II 27, 17, 28, 11, 29, 7,
 V 64, 3, X 123, 5
 भावृ I 46, 1, 67, 3, 104, 8, 151, 4, 162,
 16, II 41, 18, III. 43, 1, 55, 10, IV 5
 4, V. 43, 5, VI 46, 12, 61, 10, 67, 2, 3,
 9, VII 32, 15, 36, 4, 56, 10, VIII 27,
 6, 74, 8, IX. 9, 1, 10, 9, 12, 8, 97, 38,
 102, 1, X 49, 4, 70, 7, 86, 5, 132, 6

प्रश्नुभान IV 3 12
 प्रश्नोक्त VI 47, 22
 प्रश्नोक्तान VIII 20, 1
 प्रश्न्यं II 36, 4, 37, 2
 प्रश्न्यतस्य I 93 7, A 116, 2 7
 प्रश्न्यता III 4, 4, A 116, 8
 प्रश्न्यता IX 69, 8
 प्रश्न्यता I 23, 1, VII 98, 2
 प्रश्न्यते VIII 35 23
 प्रश्न्यते इव VIII 75, 8
 प्रश्न्यति IX 98, 6
 प्रश्न्यन् इव VII 89 2
 प्रश्न्यणस्य I 180, 8
 प्रश्न्यणे VIII 65 2, A 148, 2
 प्रश्न्यणेषु VIII 33 1
 प्रश्न्य II 13 7, III 5 8, VII 9 3, 35
 7, VIII 6, 20, A 138, 2
 प्रश्न्यितास I 44, 12
 प्रश्न्यादस X 33 6
 प्रश्न्या A 27, 1
 प्रश्न्य VI 47, 15
 प्रश्न्याम A 85, 37
 प्रश्न्या A 42, 9
 प्रश्न्यान् IV 20, 8
 प्रश्न्या A 165 4
 प्रश्नुत II 36, 1
 प्रश्नुता A 92, 3
 प्रश्नुति VII 90, 2
 प्रश्नुतारं VIII 99 7
 प्रश्नुपित VIII 92 4
 प्रश्नुप I 150 2
 प्रश्नु A 109, 3
 प्रा VI 46, 5
 प्रा III 53 11, VIII 4 1 10 5 X 27,
 15, 44 7
 प्राक् II 104 19
 प्राक्प्राक् VI 73, 1
 प्राक् I 164, 38

प्राक् II 15, 3, IX 91, 5, X 131, 1
 प्राक् II 26, 4, III 31, 5, VII 83, 1
 प्राक्प्राक् I 140, 3
 प्राक्प्राक् इति प्राक्प्राक्प्राक् VIII 61, 9
 प्राक् VIII 13, 30
 प्राक् III 6 1, V 28, 1, VIII 12, 12
 प्राक् इति II 2, 7, III 6, 10
 प्राक् VII 6, 4, X 34, 12, 155, 4
 प्राक्प्राक् VII 7, 3
 प्राक्प्राक् I 188, 4, II 27, 11, VII 76, 3,
 IX 5, 4, X 37, 3, 110, 4, 7
 प्राक्प्राक्प्राक् X 36, 6
 प्राक्प्राक् II 17, 5
 प्राक्प्राक् I 54 5
 प्राक् VII 67, 5, 99, 2, VIII 101, 8
 प्राक् I 83, 2
 प्राक् I 110, 2, III 7, 7, V 45 5, A
 18, 3
 प्राक् I 18, 8, III 1, 2, X 46, 4, 66, 12,
 87, 9, 101, 2, 135 3
 प्राक् I 66, 1, III 53, 21
 प्राक् I 101, 5, A 121, 3
 प्राक्प्राक् I 48, 10
 प्राक् X 59 6
 प्राक्प्राक् X 90, 13, 189 8
 प्राक्प्राक् X 125, 4
 प्राक् I 16, 3, 58, 9, 60, 5, 61, 16 62,
 13, 63 9, 64 15, 125 3, III 41, 2,
 52, 1, 1, 2, 18 1, 69, 3, 76 3
 77, 1, 2, VII 41, 1, VIII 94, 6, A
 40, 3, 42, 5, 88, 6, 151, 5
 प्राक्प्राक् I 125, 2
 प्राक्प्राक् I 125, 1
 प्राक्प्राक् VII 41, 2
 प्राक्प्राक्प्राक् I 44, 13
 प्राक्प्राक्प्राक् X 40, 1, 41, 2, 63, 14
 प्राक्प्राक्प्राक् II 39 2, V 77, 1

प्रातःपञ्चमः I. 45, 9
 प्रातःपञ्चमः X. 41, 2
 प्रातःपञ्चमः I. 22, 1
 प्रातःपञ्चमः X. 112, 1.
 प्रातःपञ्चमः III. 28, 1, 52, 4.
 प्रातःपञ्चमः I. 125, 1, II. 18, 1, IV. 35, 7,
 VII. 41, 1, VIII 22, 15, IX 98, 11
 प्रातःपञ्चमः VI 25, 8
 प्रातःपञ्चमः V. 51, 3; VIII 38, 7.
 प्रातःपञ्चमः VII 15, 8
 प्रातःपञ्चमः II. 18, 8
 प्रातःपञ्चमः X. 106, 2
 प्रातःपञ्चमः VIII. 4, 6
 प्रातःपञ्चमः I 162, 2
 प्रातःपञ्चमः X 82, 7
 प्रातःपञ्चमः VII. 103, 3, 9
 प्रातःपञ्चमः VII. 103, 7
 प्रातःपञ्चमः X 34, 1
 प्रातःपञ्चमः VIII 31, 6
 प्रातःपञ्चमः IV. 25, 6
 प्रातःपञ्चमः I 40, 1.
 प्रातःपञ्चमः VIII. 32, 16
 प्रातःपञ्चमः I 42, 9
 प्रातःपञ्चमः VIII 1, 23
 प्रातःपञ्चमः X. 40, 11
 प्रातःपञ्चमः I 26, 7, 75, 4, 91, 3, 128, 7, 143,
 1, 162, 20, III 32, 12, IV 17, 19,
 25, 54, V 1, 9, 37, 52, 51, 4, VI 1,
 6, 2, 7, VII. 20, 8, 68, 5, 73 2, 88,
 6, VIII 19, 31, 64, 11, 87, 1, 98, 4.
 IX 7, 6, 25, 3, 52, 2, 63, 23, 64, 10,
 27, 72, 4, 79, 5, 85, 2, 96, 9, 97, 3,
 107, 6, 13, X 16, 8, 21, 5, 25, 10,
 56, 1, 123, 5
 प्रातःपञ्चमः VIII 27, 19
 प्रातःपञ्चमः VIII 71, 2
 प्रातःपञ्चमः V 75, 1, IX 34, 5
 प्रातःपञ्चमः VII 62, 4

प्रातःपञ्चमः VII 95, 5
 प्रातःपञ्चमः इति प्रातःपञ्चमः X 17, 6
 प्रातःपञ्चमः I 140, 1.
 प्रातःपञ्चमः I 13, 3, 18, 6, 25, 17, 31, 17, 71,
 9, 75, 2, 112, 21, 128, 8, 142, 4,
 151, 1, 152, 4, 154, 5, 162, 2, II 4,
 3, 20, 6, III 5, 5, 7, 7, 23, 3, IV
 2, 8, 5, 8, 45, 3, 49 1, 52, 7, V 19,
 4, 23, 3, 42, 2, 82, 2, 85, 1, VI 16,
 42, 44, 16, 48, 1, 51, 1, 53, 6, 68, 9,
 75, 3, VII 16, 1, 83, 2, VIII 24, 4,
 46, 29, 50, 3, 84, 1, IX 2, 3, 8 1,
 17, 6, 32, 5, 38, 6, 50, 3, 67, 29,
 68, 9, 71, 6, 72, 3, 75, 2, 86, 10,
 48, 102, 2, 107, 5, 108, 8, X 22, 3,
 53, 7, 54, 6, 55, 2, 84, 5, 85, 27, 86, 4,
 12, 13, 96, 11, 112, 4, 119, 4, 132
 3, 138, 2, 151, 2²
 प्रातःपञ्चमः I 139, 9
 प्रातःपञ्चमः VIII 5, 25
 प्रातःपञ्चमः I 45, 3
 प्रातःपञ्चमः VIII 6, 45
 प्रातःपञ्चमः I. 45, 4, VIII 8, 18, X 73, 11
 प्रातःपञ्चमः VIII 2, 37
 प्रातःपञ्चमः VIII 69, 8
 प्रातःपञ्चमः VIII 3, 16, 69 18
 प्रातःपञ्चमः VIII 4 20
 प्रातःपञ्चमः VI 15, 6
 प्रातःपञ्चमः I 122, 7
 प्रातःपञ्चमः X 150, 3²
 प्रातःपञ्चमः IX 97, 38
 प्रातःपञ्चमः I 91, 6
 प्रातःपञ्चमः I 87, 6, II 27, 17, 28, 11, 29 7,
 V 64, 3, X 123, 5
 प्रातःपञ्चमः I 46, 1, 67, 3, 104 8, 151, 4, 162,
 16, II 41, 18, III 43, 1, 55, 10, IV 5,
 4, V. 43, 5, VI 46, 12, 61, 10, 67, 2, 3,
 9, VII 32, 15, 36, 4, 56, 10, VIII 27,
 6, 74, 8, IX 9, 1, 10, 9, 12, 8, 97, 38,
 102, 1, X 49, 4, 70, 7, 86, 5, 132, 6

प्रिया. I 26, 7, 82, 2, 84, II, 114, 7, II
36, 2, 38, 10, III 32, 15, IX 101, 8,
X 40, 12, 55 2
प्रियाणा VIII 103, 10
प्रियाणि I 124, 4, III 38, 1, IV 8, 3,
VII 26, 4, 87, 2, IX 57, 2 75 1,
97, 12, X 123, 7, 8
प्रियात् I 140, 11
प्रियात् I 127, 7
प्रिया I 82, 5, IX 73, 2 96, 23, X 13, 4
प्रियायं IV 41, 7 V 48, 1
प्रियास II 12 15, IV 1, 12, 17, 9, V
85, 8, VII 16, 7, 19 7, 8 60, 1,
VIII 48, 14
प्रियात्तु VI 61, 10, X 132, 5
प्रिये I 47, 10, 85 7, 110, 7, 189, 4, VIII
12, 32, 13 24, IX 55, 2, X 126, 4
प्रिये इति III 32, 7
प्रियेयं IX 39 1
प्रियेभिं III 54, 17, X 112 4
प्रियेषु 2 15 5
प्रियन् IX 5 1
प्रियति IX 74 4
प्रियान I 73 1, II 11, 17, IV 3, 14,
VII 13, 1
प्रियाना VII 91, 5
प्रियीत X 101, 7
प्रियीते VII 7, 3
प्रिता I 66, 2, 69 3 V 6, 3
प्रिता IV 2, 10
प्रिता III 57, 2
प्रिता इव X 66, 14
मुप X 77, 1
मुपायत् I 121, 2
मुपायति X 26, 3²
मुपायन् I 180, 1, IV 43 5
मुपायनं I 186, 9
मुपायते I 139 3

मुपितऽध्वः V 75, 6, VIII 5, 33
मुपितयुऽभि VIII 13, 11, 87, 5
मुपितयु IV 38, 2
मुपितस्य I 58, 2
मुप्यन्तं III 13, 4
मुप्युते VI 71, 1, X 23, 4
मुप्युवति I 168, 11
मेया X 71, 1
मेयि I 112, 10
मेताः I 148, 5
मेतात् IV 41, 5
मेतिऽद्वयं VI 1, 8
मेयं I 140, 11
मेयत् I 180, 6
मेयं I 68, 3
मेया IX 97, 1
मेयं V 43, 7, VII 34, 14, 97, 4, X 61,
23, 156, 5
मेयं I 186, 3, VII 36, 5, VIII 84, 1,
103, 10
मेयं I 169, 1, VI 63, 1
मेयं I 167, 10, VI 26, 8
मेया IV. 43, 1, VII 88, 1
मेयं I 181, 1
मे इति I 39, 5, 161, 12, 186, 10, V 6, 6,
VI 37, 2, VIII 62, 1, IX 86, 16, 89,
1, X 133 1
मेय VI 47, 30
मेयत् VII 3, 2
मेययं X 94, 6
मेयत X 115, 3
मेयमान X 115, 2
मेयऽज्ञा VII 55, 8
मेते X 63, 17
मेयते X 155, 3
मेय I 182, 5
मेयौगि VIII 1, 33
मेयऽभ्य X 163, 3

मुपरी इति I. १९१, १

सर्त I ४१, ७, IX. २, २, ७४, ३

सर्त IX ९६, ३, ९७, २७

सुरः A २६, ३

फ

फेरिपु X १०६, २

फल III ४३, ४

फलस्य X १४६, ५

फलस्य I ६२, ४, १२३, १०, IV ५०, ५, VIII ३२, २५

फलस्य X ९७, १५

फलस्य IV ५, १४

फलस्य A १०६, ८

फलस्य X ११७, ७

फलस्य IV ५७, ८

फलस्य I १०४, ३, III ५३, २२, X ६१, ८

फलस्य VIII १४, १३

ब

बहिः V ६२, ९

बहिः I ११७, २३

बहिः I ९६, १, १४१, १, V ६७, १, ८४ I VI ५९, २, VIII ६३, ११, १०१, ११, १२, X ९२, ३

बहिः X १०, १३

बहिः X १०, १३

बहिः I २४, १३, १५८, ४, IV ४०, ४, ५८, ३, X ५८, ५, ४८, १०

बहिः VI ७४, ३, X ३४ ४ १४९ १

बहिः VIII ६७, १४, १८

बहिः X ७३, ११

बहिः VII ६९, १

बहिः I ५२, १०

बहिः IV १९, ८, २२, ७

बहिः V ३२, १, २

बहिः I ८१, ५

बहिः I ८०, १३, VII ६१, ४

बहिः IV २३, ८

बहिः IX ७३, ६

बहिः X ८५, २८

बहिः IV ५७, ४

बहिः IV ४२, ८

बहिः VII ५९, १२

बहिः I १०३, ३, ४

बहिः V. १२, ४

बहिः VIII ४०, ८, ६७, १८

बहिः V ५२, १६

बहिः I १५४, ५, १०४, ३३, VII ७२, २, VIII ७३, १२

बहिः I १३२, ३

बहिः III ६०, १, IV ४, ११, V १४४, ५

बहिः III ५४, १६

बहिः V ७३, ४, VII ६७, ९, X १२९, ४

बहिः VIII २१, ४

बहिः IX ९७, १७

बहिः X ८५, २८

बहिः VIII ४३, ७, X १४२, ३, ४

बहिः VII ५५, २, VIII ७२, १५, X ९४, ३, १३

बहिः I २८, ७

बहिः VIII ४३, ३, IX ७९, ४

बहिः X ७९, १

बहिः II १४, ४, IV २३, ७

बहिः X ६८, ९

बहिः V ४१, १२

बहिः VIII ४, ५

बहिः IV ५, ४

बहिः I १०४, ८

बहिः I १२७, १०

बहिः I १६५, ५, १७५, ६, १७८, १, II १८, ७, IV १०, २, V १, ९, VI २१, ८, VII १००, ६, VIII २३, ६, ९८, ५, X ६, ७

बभ्रूय I 69, 1, 102, 9, VI 29, 3, 36, 4,
51, 6, VII 21, 8, VIII 96, 18, X
18, 11

बभ्रूया X 183, 2

बभ्रूयात् IV 51, 4

बभ्रूयात् I 27, 2

बभ्रूये II 12, 9, III 59, 7, IV 16, 5, VII
103, 7, X 34, 12, 61, 23, 121, 3

बभ्रूय VI 51, 6

बभ्रूय I 32, 8, 15, 95, 6, 8, III 1, 9, 3,
9, VI 18, 4, 47, 18, VIII 58, 2, 96,
21, X 32, 8, 82, 7, 125, 8, 130, 4,
168, 3

बभ्रूयत् VI 62, 5

बभ्रूयत् V 16, 4

बभ्रूयत् VIII 86, 1

बभ्रूयत् I 93, 9

बभ्रूयत् I 165, 8, IV 18, 9, X 27, 20

बभ्रूयिष VIII 33, 19, 98, 11

बभ्रूय IV 33, 1

बभ्रूय VII 88, 5, X 71, 7

बभ्रूयत् I 164, 41

बभ्रूय IX 33, 2, 63, 4, 6, X 34, 5

बभ्रूये II 33, 8, IX 11, 4

बभ्रूया III 1, 8

बभ्रूय III 1, 12, VI 23, 4

बभ्रूय II 33, 5, 9, V 30, 14, VIII 29, 1

बभ्रूयत् V 30, 11

बभ्रूय VII 44, 3, VIII 22, 10, IX 98, 7

बभ्रूय इति IV 32, 22-24

बभ्रूया X 97, 1

बभ्रूया X 34, 14

बभ्रूय X 34, 11

बभ्रूय I 140, 6

बभ्रूये III 1, 10

बभ्रूय इति IX 31, 5

बभ्रूय इति II 33, 15, IX 107, 19, 20

बभ्रूय I 92, 4

बर्हि X 10, 10

बर्हि I 52, 11, 54, 3, 56, 5, 166, 6, III
34, 5, V 71, 1, VI 26, 5, 44, 6,
VIII 63, 7, IX 10, 4, 69, 5, X 22,
9, 34, 7, 77, 3

बर्हिषत् III 39, 8

बर्हिषत् I 54, 5

बर्हिष I 133, 5, II 23, 8, VI 61, 3, VII
31, 12

बर्हिष I 53, 6

बर्हिष I 13, 5, 7, 9, 26, 4, 45, 9, 47, 8,
63, 7, 83, 6, 85, 6, 108, 4, 135, 1,
142, 5, 7, 9, 144, 6, 177, 4, 188, 4,
II 3, 8, 11, 16, 36, 2, 41, 13, III
4, 4, 8, 11, 9, 9, 13, 1, 14, 2, 24, 3,
35, 7, 41, 2, 3, 9, 43, 1, 53, 3, IV
9, 1, V 18, 4, 26, 8, 44, 3, 46, 5,
VI 11, 5, 63, 3, 67, 2, VII 2, 4, 7,
3, 11, 2, 17, 1, 18, 11, 21, 2, 24, 3,
39, 2, 42, 5, 43, 2, 57, 2, 59, 6, 75,
8, 91, 4, VIII 1, 8, 17, 1, 27, 1, 6,
28, 1, 31, 6, 45, 1, 60, 1, 87, 2, 93,
25, 102, 14, IX 5, 4, 87, 1, 4, X
30, 15, 35, 10, 36, 5, 70, 8, 11, 110,
4, 8

बर्हिष II 3, 4, X 70, 4

बर्हिष I 116, 1, V 62, 5

बर्हिष III 42, 2

बर्हिष VI 12, 1, VII 33, 1, 43, 3, VIII
13, 4, 15, 5, X 35, 9, 131, 2

बर्हिष I 12, 4, 16, 6, 31, 17, 44, 13, 47,
4, 85, 7, 86, 4, 101, 9, 109, 5, 173, 1,
II 6, 8, 36, 3, III 35, 6, IV 6, 4,
V 11, 2, 72, 1-3, VI 16, 10, 52, 13,
68, 11, VII 13, 1, 44, 2, 46, 4, VIII
13, 24, 17, 11, 23, 26, 69, 5, IX 19,
3, 55, 2, 59, 3, 71, 6, 72, 4, 95, 2,
X 14, 5, 15, 11, 17, 8, 30, 14, 43, 2,
44, 5, 63, 1, 90, 7

बर्हिष III 13, 1

बर्हिषमती I 117, 1

बहिष्कृते I 51, 8, 53, 6, V. 2, 12
 बहिष्कृतेभिः VIII. 70, 14
 बहिष्कृते IX 44, 4
 बहिष्कृते X 15, 5
 बहिष्कृते X 15, 4
 बहिष्कृते IX 68, 1, X 15, 3
 बहिष्कृते II 3, 3, V 44, 1
 बहिष्कृते VII. 2, 6
 बहिष्कृते IV 16, 12
 बहिष्कृते I 100, 18, IV 28, 3
 बहिष्कृते III 53, 18, X 121, 2
 बहिष्कृते X 83, 5
 बहिष्कृते I 37, 12, 80, 8, 179, 6, III 53, 18,
 V 57, 6, VI 47, 30, VII 82, 2, IX
 113, 1, X 87, 25, 116, 5, 133, 5
 बहिष्कृते X 145, 1
 बहिष्कृते X 103, 5
 बहिष्कृते X. 153, 2
 बहिष्कृते I 93, 12, X 28, 11, 54, 2
 बहिष्कृते III 18, 3, X 18, 9
 बहिष्कृते X 85, 2
 बहिष्कृते I 70, 5, V 1, 10, VII 18, 19, VIII
 100, 9
 बहिष्कृते VII 6, 5, X 173, 6
 बहिष्कृते VIII 55, 3
 बहिष्कृते VIII 46, 32
 बहिष्कृते VIII 80, 1
 बहिष्कृते I 164, 5
 बहिष्कृते I 161, 13
 बहिष्कृते I 120, 12
 बहिष्कृते II 18, 3, IV 25, 5, VII 66, 10,
 IX 72, 2, 85, 3, X 101, 1, 107, 3,
 142, 5
 बहिष्कृते X 102, 8
 बहिष्कृते II 13, 13, 14, 12, 24, 4, VI 10, 4,
 X 10, 11, 34, 13, 52, 4
 बहिष्कृते X 146, 6
 बहिष्कृते VI 75, 5

बहिष्कृते X 164, 2
 बहिष्कृते I 164, 46, VIII 58, 1, 2, X 51,
 1-4, 114, 5, 164, 1
 बहिष्कृते VIII 27, 22
 बहिष्कृते V 66, 6
 बहिष्कृते I 164, 32
 बहिष्कृते VI 1, 3
 बहिष्कृते I 84, 9, 93, 4, 161, 9, X 14, 1
 बहिष्कृते X 42, 8
 बहिष्कृते X 73, 1
 बहिष्कृते II 1, 12
 बहिष्कृते III 1, 19, V 55, 9, VI 51, 5, IX
 72, 8, 107, 21, X 42, 5
 बहिष्कृते I 189, 2, VI 19, 3, X 101, 8
 बहिष्कृते I 54, 9, III 31, 19
 बहिष्कृते VII 76, 3
 बहिष्कृते III 53, 21
 बहिष्कृते X 48, 10
 बहिष्कृते I 185, 7, IV 23, 10, X 178, 2
 बहिष्कृते II 32, 7
 बहिष्कृते II 35, 12, X 55, 5, 84, 4
 बहिष्कृते IV 18, 2
 बहिष्कृते X 142, 3
 बहिष्कृते I 188, 5, X 97, 18, 124, 4
 बहिष्कृते I 95, 4, VI 75, 5
 बहिष्कृते IX 1, 8
 बहिष्कृते VI 75, 17
 बहिष्कृते VI 11, 1, VIII 45, 40, IX 105, 6
 बहिष्कृते V 29, 6
 बहिष्कृते VI 47, 12
 बहिष्कृते VII 50, 2, X 35, 3, 162, 1
 बहिष्कृते I 35, 9, 56, 4, 92, 5, VI 64, 3,
 IX 97, 10, X 145, 1
 बहिष्कृते I 51, 10, VII 69, 3, VIII 5, 34,
 IX 70, 5, X 33, 2, 127, 2
 बहिष्कृते X 18, 11
 बहिष्कृते VII 56, 20
 5 F

वापध्वे X 97, 12
 वापते I 85, 3
 वापते VI 65, 2
 वापमान I 35, 3, III 8, 2, VI 47, 30,
 IX 97, 43
 वापमाना III 53, 15, V 80, 5, VII 77, 1,
 78, 2
 वापमाना I 90, 3
 वापते VI 46, 4, IX 94, 5, X 37, 4
 वापते II 23 5
 वापस I 24, 9, III 15 1, X 98, 12
 वापस VI 5 6, 6, 6, 16, 32 VIII 64 2,
 IX 66, 19, X 42, 7
 वापात् IX 70, 9
 वापामहे X 128 9
 वापित III 30, 3, VIII 73 18
 वापिताय VI 18, 14, 49 13, VII 91, 1
 वापितास X 80, 5
 वापितेभ्य IV 30, 4
 वापिह VII 23, 3
 वापे I 61, 2, 132, 5
 वापे VI 50, 4
 वापेया VI 74, 2
 वापये VI 29 5, VII 36, 5
 वाहेते X 85 4
 वाळ्ळेऽमृता I 122 10
 वाळ्ळे I 181, 7
 वाहय X 103 13
 वाहया II 38, 2 V 64, 2, VII 62, 5
 वाहुऽधातम I 135, 9, VIII 20 6
 वाहुऽधोतम VIII 93 2
 वाहुऽधोता X 111, 6
 वाहुऽयदे X 27, 6
 वाहुऽप्युत X 17, 12
 वाहुऽमृत I 58, 4
 वाहुता VIII 101, 2
 वाहुताऽद्वय I 41, 2
 वाहुभि I 85 6, III 29 6, VI 67, 1,
 VII 98, 4

वाहुऽभ्यां II 17, 6, 24 7, IV 22, 2, VII
 22, 1, VIII 101, 4, X 7, 5, 81, 3,
 163, 2
 वाहु VI 75, 14, X 10 10
 वाहुऽवृत्त V 44, 12
 वाहुऽज्ञापी X 103, 3
 वाहुषु I 166, 10, VIII 20, 11, 101, 13
 वाहु इति I 95 7, 102, 6, 163, 1, 190, 3,
 III 51, 12, IV 53 3, 4, V. 43, 4,
 VI 47, 8, 71, 1, 5, VII 45 2, 79 2,
 VIII 61, 18, X 90, 11, 12, 102, 4,
 121, 4, 142 5
 वाहू II 14, 4, X 87, 4
 वाहो I 51, 7, 52, 8, 63, 2, 80, 8, II 11
 4, 6, 20, 8, 36 5, III 44, 4, IV 22,
 3, V 16, 2, 57, 6, 64, 1, VI 23 1,
 46, 14, 59 7, VII 25 1, 84, 1, VIII
 96, 3, 5, X 52, 5, 153, 4
 विभय VIII 45 35
 विभति I 164 4, VII 34, 7, IX 109 14
 विभति IV 50, 7
 विभति I 105, 4, III 51, 5, 55 22, 56, 2,
 59, 8, V 2, 1, VII 4 5, 33, 14, 87,
 4, VIII 29 3, IX 83 3, 95 4, X
 4, 3, 27, 16, 31, 8, 123, 5, 136, 1,
 144 2, 177, 2
 विभति X 32, 9
 विभति X 44 9, 125, 1, 2
 विभधि VI 53 8, X 134, 6
 विभधि I 55, 8, II 33, 10, V 2, 2, 3, 2,
 84, 1, VIII 1, 34, X 84, 6, 153, 4
 विभाष I 84, 17, V 60, 3, 83 2
 विभित्तन् X 61, 13
 विभिन् IV 16, 6
 विभिन् I 85 10, VI 65 5
 विभीतन X 66, 15
 विभीषान् I 41, 9
 विभीषान् X 105, 3

विभूत III. 46, 5; V. 47, 5, VIII. 40, 4
 विभूतः I. 39, 10; 185, 1, X 64, 14, 88, 16.
 विभूता VI. 75, 4
 विभूय X 30, 12
 विभूय VIII 20, 26
 विभूयः V. 64, 6
 विभूयः V 62, 6
 विभूयसि X 148, 2
 विभूयार्त् X 10, 9
 विभेद II 14, 6, III 34, 10, VIII 93, 2,
 X 89, 7
 विभेद VIII 6, 6, X 68, 4
 विभ्यर्त् X 34, 10, 51, 4
 विभ्यः I 95, 5
 विभ्युः I 94, 11
 विभ्युपः VI 23, 2.
 विभ्युया IX 77, 2
 विभ्युपी IV. 30, 10
 विभ्युपे I 39, 7
 विभ्रत् I. 25, 13, 103, 4, 114, 5, 164, 10,
 III 55, 9, IV. 16, 14, 22, 1, V 30,
 5, VI 20, 9, 23, 1, VII 33, 14, IX
 14, 1, 44, 1, 96 19, "X 53, 9, 113,
 3, 123, 7
 विभ्रत I 45, 8, 122, 13, 166, 2 VI 55,
 6, VII 74, 4, 103, 6, VIII 65, 4,
 IX 67, 29, X 57, 6, 60, 1, 67, 10,
 94, 6
 विभ्रत III 57, 3, IX 48, 1, 108, 11, X
 37, 8, 113, 6
 विभ्रता I 47, 3, 6, V 73, 2
 विभ्रति VI 16, 40
 विभ्रति I 102, 2, V 47, 4
 विभ्रती I 100, 16, 113, 12, 164, 17, III.
 30, 14, V 56, 8, VII 77, 2
 विभ्रती इति III 54, 8
 विभ्रती II 13 2, IX 99, 4, X 30, 13
 विभ्रते III. 10, 5

विभ्रती V 64, 7, 75, 3
 विभ्रमाणः X 31, 6
 विभ्र I 11, 5, 32, 11
 विभ्र II 35, 12
 विसयाऽर्थ VI 61, 2
 वीजं V. 53, 13, X 85, 37, 101, 3
 वीजऽर्थ X 94, 13
 वीभ्रतुः I 164, 8
 वीभ्रतुपं. X 124, 8
 वीभ्रतुर्त् X 124, 9
 वीभयत् I 80, 12
 वीभिषयाः VIII 79, 8
 वीरिदे VII 36, 2
 बुद्धऽवाज्ञाः X. 155, 4
 बुधं X 61, 12
 बुधत् VII 9, 4, 78, 5
 बुधान. IV 23, 8, VII 68, 9
 बुधानाः IV 51, 8
 बुधि I 137, 2
 बुधः I 24, 7, 96, 6, III 55, 7, X 111,
 8, 135, 6
 बुधं I 52, 6, 95 8, 9, IV 19, 4
 बुधात् I 141, 3, X 89, 4
 बुधे II 2, 3, III 39, 3, 61, 7, IV 1, 11,
 17, 14, VII 34, 16, X 77, 4
 बुधेषु X 93, 5
 बुधः I 186, 5, II 31, 6, V 41, 16, VI
 49, 14, 50, 14, VII 35, 13, 38, 5, X
 64, 4, 66, 11, 92, 12, 93, 5
 बुधो VII 6, 7, 56, 14
 बुधेन IV 55, 6
 बुधयः X 101, 1
 बुधयाना V 3, 6
 बुध VIII 77, 11
 बुध VIII 45, 4, 77, 6
 बुधयानः VII 44, 3
 बुधयानः IV 1, 18, V 30, 2

सुषोप VII 37, 6.

सुषोपति X 32, 1

सुषोपप X. 64, 13

सुषुम्ने VIII 67, 16

सुषुम्निरे I 138, 3²

सुभूप I 32, 7

सुन X 27, 24

सुपत्संख्य VIII 32, 10

सुपु VI 45, 31

सुपु VI 45, 33

सुपूक X 27, 23

सुमपत्य I 93, 4, VI 61, 3

सुहा I 7, 1, 9, 7, 8, 10, 44, 2, 45, 8,

46, 1, 52, 9, 56, 4, 74, 9, 75, 5, 91, 3,

93, 10, 125, 2, 136, 1, 2², 151, 4, 160,

5, II 1, 16, 2, 13, 7, 4, 11, 21, 13, 13,

14, 12, 15, 10, 16, 9, 17, 9, 18, 9, 19,

9, 20, 9, 23, 19, 24, 16, 27, 7, 17,

28, 11, 29, 7, 33, 15, 35, 15, 39, 8,

40, 6, 42, 3, 43, 3, III 2, 14, 3, 11,

10, 5, 18, 4, 27, 15, 29, 8, 37, 10,

53, 15, IV 5, 1, 6, V 1, 10, 10, 4, 16,

1, 17, 3, 18, 5, 25, 7, 8, 27, 6, 36,

4, 39, 3, 43, 15, 44, 6, 55, 1, 2, 57,

8, 64, 6, 66, 5, 67, 1, 68, 1, 73, 10,

79, 7, 85, 1, 86, 6, VI 16, 11, 12, 21,

17, 4, 7, 28, 6, 30, 2, 50, 3, 75, 15,

VII 2, 1, 8, 4, 45, 4, 58, 3, 62, 1, 72,

4, 84, 2, 94, 4, 96, 1, VIII 9, 17, 15,

2, 7, 18, 20, 20, 6, 23, 11, 25, 4, 31,

7, 56, 5, 65, 11, 66, 1, 72, 6, 74, 9,

89, 1, 4, 7, 98, 1, 101, 14, 102, 1,

IX 5, 5, 20, 4, 44, 6, 56, 1, 61, 16,

62, 10, 66, 24, 83, 5, 86, 40, 97, 40,

98, 8, 107, 15², 108, 8, 9, X 10, 6,

14, 16, 21, 8, 35, 6, 10, 63, 4, 64, 15,

65, 1, 5, 66, 4, 70, 7, 94, 4, 96, 10,

170, 1-3, 176, 1, 181, 2

सुहा I 25, 9, 52, 13, 54, 4, 59, 5, 71,

2, 151, 4, II 2, 7, 16, 2, III 2, 8,

3, 7, 15, 1, 4, 16, 6, 30, 18, 53, 5,

IV 1, 17, 10, 2, 12, 3, 17, 6, 21, 4,

27, 4, 30, 14, V 43, 11, 59, 7, 76, 4,

81, 1, 87, 3, VI 2, 4, 13, 2, 65, 2,

VII 18, 20, 61, 3, VIII 1, 18, 25, 7,

32, 3, IX 75, 1, 113, 5, X 3, 2, 4²,

5, 7, 3, 27, 21, 28, 6, 34, 1, 37, 8,

58, 9, 98, 12

सुहा I 48, 1, 10, 16, III 21, 4, 23, 2,

53, 1, IV 5, 1, 28, 2, V, 2, 9, 11, 1,

VI 1, 7, 19, 13, VII 33, 4, 78, 1,

VIII 23, 5, IX 97, 36, X, 3, 1,

8, 1

सुहा X 36, 11.

सुहा I 57, 5, 113, 19, 123, 2, III 33, 5,

V 43, 8, 80, 2, VI 49, 4, 61, 13, VII

99, 6, X 130, 4

सुहा इति I 72, 4, 144, 6, 185, 6, IV 56,

1, VII 35, 3, 53, 1, 87, 2, IX 5, 6,

X 36, 1, 110, 6

सुहा इति सुहातोऽय I 59, 4

सुहा III 1, 5, 22, 51, 1, V 43, 1, VI

1, 12, VIII 52, 9, 10, IX 13, 4, 42,

6, 49, 1, 72, 9, 87, 9, 96, 22, 97, 25,

X 121, 7, 9, 134, 3

सुहा X 110, 5

सुहातिः IV 41, 11

सुहातिः VIII 3, 19

सुहाति V 43, 6, 80, 1, VI 22, 10, X 27,

17, 67, 1, 74, 4

सुहात्संख्य III 26, 4, X 56, 7

सुहात्संख्यात् X. 54, 6

सुहात्संख्य III 26, 4

सुहात्संख्या X 69, 7

सुहाते I 9, 10, 54, 3, 57, 1, 136, 6, III

34, 4, IV 3, 8, V 12, 1, 43, 5, 15,

47, 7, VI 68, 9, VIII 89, 3, 98, 1,

103, 8, IX 15, 2, 69, 10, 96, 4

बृहत्संकेत V 8, 2
 बृहत्संगिरस्य V 57, 8
 बृहत्सदिव V 43, 13, X 120, 8, 9
 बृहत्सदियस्य IV 29, 5
 बृहत्सदिया II 31, 4, V. 41, 19, 42, 12, X
 64, 10
 बृहत्सदिया ल. 66, 8
 बृहत्सदियेयु II 2, 9, IV 37, 3, IX 79, 1
 बृहत्सदिये I 167, 2
 बृहत्समानु I 27, 11
 बृहत्समि II 11, 15, IV 56, 4, VI 1, 11,
 48, 7
 बृहत्सम्य IV 54, 5
 बृहत्समते IX 39, 1
 बृहत्सै IV 3, 7
 बृहत्सस्य I 36, 18, X 49, 6
 बृहत्सस्या V 80, 2
 बृहत्सस्य VI 49, 4
 बृहत्सस्ये I 57, 1
 बृहत्सस्ये VI 18, 2
 बृहत्सशरीर I 155, 6
 बृहत्सश्रवस X 66, 1
 बृहत्सश्रवा I 54, 3
 बृहत्ससुख IV 53, 6
 बृहत्सगो इति बृहत्समानो I 36, 15, VIII 89, 2,
 X 140, 1
 बृहत्स II 1, 12, III 52, 4, VI 24, 3, VIII
 15, 9, 45, 2, 74, 4, IX 75, 1, X 1,
 1, 3, 27, 14
 बृहत्स II 11, 16, III 1, 14, 43, 6, VIII.
 44, 4, 88, 3, IX 91, 5
 बृहत्स I 2, 8, 35, 4, 92, 8, 117, 23, 164,
 52, II 4, 8, 10, 4, 15, 2, III 3, 2,
 32, 7, IV 44, 6, V 26, 3, 43, 12, 68,
 5, VI 1, 3, 6, 7, 15, 19, 19, 2, 10,
 49, 10, VII 1, 24, 10, 4, 77, 6, 86,
 1, 88, 1, 5, 99, 2, VIII 42, 2, IX

97, 21, X 28, 9, 47, 3, 8, 88, 3, 13,
 91, 15
 बृहत्स VI 47, 8, VII 45, 2, 99, 6
 बृहत्स IV 41, 11
 बृहत्सस्य X 106, 9
 बृहत्सस्ये IX 85, 6
 बृहत्सस्य I 62, 3, 89, 6, 90, 9, 105, 17,
 139, 10, 161, 6, 190, 2, 7, 8, II 23,
 13, IV 50, 1, 4, 5, V 46, 5, VI 73
 1, 2, 3, VII 97, 2, 4, 7, IX 5, 11,
 81, 4, X 14, 3, 17, 13, 36, 5, 42, 11,
 64, 4, 15, 67, 3-5, 8, 68, 3-9, 11,
 12, 92, 10, 98, 7, 103, 8, 108, 6, 11,
 109, 5, 128, 7, 141, 2, 161, 4, 173
 5, 182, 1
 बृहत्सस्य VIII 96, 15, X 68, 10
 बृहत्सस्यस्य X 97, 15, 19
 बृहत्सस्य I 14, 3, 190, 1, III 20, 5, 26, 2
 62, 5, 6, IV 50, 7, V 42, 7, 43, 12,
 51, 12, VII 10, 4, 97, 5, 6, 8, VIII
 10, 2, X 13, 4, 35, 11, 47, 6, 65, 10,
 67, 9, 10, 68, 1, 141, 3-5
 बृहत्सस्य IX 80, 1
 बृहत्सस्य I 106, 5, 190, 5, II 23, 2-4,
 6-8, 10, 12, 14-16, 18, 24, 1, 30,
 4, 9, III 62, 4, IV 50, 2, 3, 6,
 11, V 42, 8, VI 47, 20, VII 97, 10
 X 68, 2, 71, 1, 98, 1, 3, 100, 3,
 103, 4
 बृहत्सस्य IV 50, 10
 बृहत्सस्य I 190, 4, II 24, 10, IV 40, 1
 X 130, 4, 167, 3
 बृहत्सस्य VIII 66, 10
 बृहत्स I 147, 2, VII 21, 1, 22, 3, 4, X
 156, 5
 बृहत्स IV 15, 7
 बृहत्स II 36, 6, VIII 35, 4
 बृहत्स VIII 9, 3, 38, 1, X 92, 12
 बृहत्स II 25, 2, V 10, 4
 5 G

बोधु II 32, 4
 बोधु I 29 4
 बोधु I 12, 4, 22, 1, 124, 10, 134, 3, V
 14, 1, 79, 1, VIII 9, 17, X-42, 2
 बोधयत VIII 44, 1
 बोधयत VII 44, 2
 बोधयती I 92, 9, 113, 8, 124, 4, V 47, 1,
 80, 2, VII 79, 1
 बोधयितार I 161, 13
 बोधाति I 77, 2
 बोधावति VII 21, 1.
 बोधि I 76, 4, III 51, 6, X 112, 10
 बोधि I 24, 11, 31, 9, 44, 6, 131, 6, II
 2, 11, 6, 4, 9, 2, 23, 19, 24, 16, 33,
 15, III 4, 1, 14, 7, 15, 2, 19, 5,
 30, 21, 31, 14, IV 3, 4, 16, 17, 17,
 17, 18, 22, 10, V 4, 9, 24, 3, VI
 21, 5, 12, 46, 4, VII 75, 2, 96, 2,
 VIII 3, 1, 43, 27, 44, 22, 45, 19, 54, 5,
 74, 12, 88, 6, 93, 21, X 44, 9, 83,
 6, 100, 1, 133, 1, 167, 2
 बोधिभजनना V. 75, 5
 बोधिभजनना VIII 93, 18
 बोधिपीति III 53, 8
 बभ I 97, 52, X 20, 9
 बभ I 6, 1, VII 44, 3, VIII 4, 14
 बभस्य III 7, 5, VIII 4, 13, 69, 7, IX
 113, 10
 बभ X 39 5
 बभ IV 3 5-7, VII 60 1
 बभ IV 3 8 X 10, 6
 बभ I 156 2, VI 54 1, 2, VII 64, 3
 बभ I 84 17, X 173, 3
 बभ IX 39 1
 बभ I 139, 7
 बभाति VI 16, 16
 बभाति X 95, 13
 बभात V 3 3, 41, 13, VI 55, 4

ब्रवाय II. 28, 8, IV 20, 10, 23, 6, 58, 2,
 V 29, 13, 41, 11, 42, 6, VI 67, 10,
 X 112, 1
 ब्रवायहे V 51, 12
 ब्रवायहे I 30, 6
 ब्रवीतान् I 84, 5, VIII 92, 2
 ब्रवीति X 27, 3
 ब्रवीति X 61, 12
 ब्रवीति I 35, 6, 164, 7, V 65, 1, VI 75, 12
 ब्रवीति I 84, 19, IX 82, 4
 ब्रवीति III 54 10, X 18, 1, 79, 4, 117, 6
 ब्रवीति IV 42, 7
 ब्रवीति इति VI 25, 4
 ब्रव I 10, 4, 37, 4, 47, 2, 62, 13, 75, 2,
 80, 9, 88, 4, 105 15, 117, 10, 25, 129,
 4, 152, 5, 7, 157, 2, 165 11, II 12, 14,
 18, 7, 20, 5, 34, 7, 37, 6, 39, 8, 41, 18,
 III 8, 2, 29 15, 41, 3, 53, 12, 13,
 IV 6, 11, 16, 20, 21, 22, 1, V 29, 15,
 42, 2, 85, 1, VI 16, 36, 17, 3, 13,
 23, 5, 35, 1, 3, 38, 3, 4, 52, 2, 75,
 19, VII 22, 3, 24, 4, 28, 1, 2, 31,
 11, 35, 7, 14, 36, 1, 37, 4, 61, 6,
 97, 9, 103, 8, VIII 1, 3, 3, 9, 5, 13,
 6, 9, 24 1, 32, 17, 33, 13, 35, 16,
 37, 1, 52, 9, 53, 8, 63, 2, 69, 9, 89,
 3, 90, 3, IX 67, 23, 71, 1, 86, 41,
 X 4, 7, 13, 1, 22, 7, 30, 11, 49, 1,
 50, 6, 61, 1, 7, 65, 11, 14, 66, 12,
 80, 7, 89, 3, 114, 8, 120, 8, 141, 6,
 148, 4
 ब्रवःकार VI 29, 4
 ब्रवःकित्विये X 109, 1
 ब्रवःकृत VII 32, 2, X 50, 7, 54, 6,
 66, 5
 ब्रवःकृत III 32, 2, VII 9, 5
 ब्रवःकृत VII 28, 5, 29, 2
 ब्रवःकृत VIII 66, 6

प्रत्ययशास्त्रे X. 109, 5
 प्रत्ययशोधने VI 53, 8
 प्रत्ययज्ञाया X. 109, 3
 प्रत्ययज्ञाया X 109, 2, 6, 7
 प्रत्ययचूतः III 34, 1, VII. 19, 11
 प्रत्यय I. 18, 4, 38, 13, 40, 3, 5, II 23, 17, 19, 24, 2, 4, 5, 8, 9, 11, 13-16, 25, 1-5, 26, 2-4, II. 24, 2, III 29, 15, V 46, 3, VI 52, 3, 75, 17, VII 41, 1, 44, 1, 97, 3², VIII 27, 1, IX. 97, 34, Δ 53, 9, 65, 1, 67, 7, 72, 2, 173, 3
 प्रत्ययः II 12, 6, X 28, 11
 प्रत्यय I 18, 1, 3, 5, 40, 1, II 1, 3, 23, 1, 5, 9, 11, VI 16, 30, VII 97, 9, IX 83, 1, X 155, 2, 164, 4, 174, 1
 प्रत्यया I 24 11, 31, 18, 82, 6, 84, 3, 93, 6, 117, 11, 124, 13, 162, 17, II 2, 7, 10, 16, 7, 17, 3, 24, 3, 15, III 18, 3, 35 4, 51, 12, IV 36, 7, V 40, 6, 42, 4, VI 35, 5, 50, 6, 65 5, VII 33, 3, 4, 11, IX 113, 5, Δ 50, 4, 120, 5, 162, 1, 2
 प्रत्यया II 23, 1, 2
 प्रत्यय VII 32, 16
 प्रत्यय VI 23 1
 प्रत्यय I 108, 7
 प्रत्यये I 113 19, IV 4, 6, VII 13, 3, 60, 11, 97, 8, IX 96, 10, Δ 30, 1, 112, 8, 122, 2
 प्रत्यये I 101, 5, IV 50, 9
 प्रत्ययस्य II 20, 4, VI 21, 8
 प्रत्ययस्य IV 24 2
 प्रत्ययस्य II 19, 1, 8, 34, 11
 प्रत्ययस्य VIII 6, 33
 प्रत्ययस्य II 23 4, V 42, 9, VIII 45 23, 64 1, X 36, 9, 160 4, 182, 3
 प्रत्ययस्य VI 52 2

प्रत्ययस्य III 39, 17, VI. 22, 8, 52, 3, VII. 104, 2, X 125 6
 प्रत्यय III 13, 6, VII 29, 2
 प्रत्यय VII 33, 11
 प्रत्ययस्य II 43, 2
 प्रत्ययस्य I 83, 2, 152, 6
 प्रत्ययस्य IX 77, 3
 प्रत्ययस्य VIII 4, 2
 प्रत्ययस्य I 33, 9
 प्रत्ययस्य VIII 45, 39, 77, 5, X 85, 29
 प्रत्ययस्य I 177, 2, VIII 1, 24
 प्रत्ययस्य III 35, 4, VIII 2, 27, 17, 2
 प्रत्ययस्य I 101, 9, III 41, 3, VI 21, 6
 प्रत्ययस्य VI 45, 19
 प्रत्ययस्य VI 45, 7
 प्रत्ययस्य V 34, 1, 39, 5, VI 45, 4
 प्रत्ययस्य VI 75 16
 प्रत्ययस्य IX 67, 24
 प्रत्यय I 80, 1, 158, 6, 164, 35, II 1, 2, 3, IV 9, 4, 50, 8, 58, 2, V 40, 8, VII 7, 5, VIII 7, 20, 16, 7, 31, 1, 33, 19, 64 7, IX 96, 6, 112 1, 113 6, X 52, 2, 71, 11, 85, 34, 35, 117, 7
 प्रत्ययस्य VIII 92, 30
 प्रत्यय I 10, 1, V 31, 4, 32, 12, VII 42, 1, VIII 17, 3, 96, 5, X 85 3, 16
 प्रत्यय V 29, 3
 प्रत्यय VI 45, 7, X 77, 1, 107, 6, 125 5, 144, 3
 प्रत्ययस्य II 39, 1
 प्रत्यय I 3 5, 6, 52, 7, 61 1, 16, 63 9, 80 16, 165, 2, 4, 14, 177, 4 5, II 5 3, 34 6 III 51, 6, IV. 3, 15, V 2 6, 31, 10, 73 10, 74 3, VI 23 6 40, 4, 47, 14, 69, 4, VII 1, 20 25 18, 4, 19, 6, 22, 7, 9, 23 1, 3, 29 2 43 1, 61, 2, 70 5-7, 77 3

४, ८३, ४, ८४, ३, १०४, ६, VIII १७, २,
३६, ७, ४०, ५, ६२, ४, ६६, ११, ९०, १, ९८,
८, X ८९, १६, १०४, ६

ब्रह्म IX ३३, ५

ब्राह्मण VIII ५३, १, X ८८, १९, ९०, १२,
९७, २२

ब्राह्मणस्य X १०९, ४

ब्राह्मणा I १६४, ४५

ब्राह्मणा VII १०३, १, X ७१, ८

ब्राह्मणात् I १५ ५, II ३६, ५

ब्राह्मणात् X १६, ६

ब्राह्मणास VI ७५, १०

ब्राह्मणास VII १०३, ७, ८, X ७१, ९

ब्रुवते V ८७, २

ब्रुवते I ३७, १३, ७७, ३, १३४, २, VIII ६,
३, २७

ब्रुवन् IX ६३, ९

ब्रुवन् V १२, ५, VIII ४८, १

ब्रुवति VII २६, ३

ब्रुवति X २७, ३

ब्रुवद् I ४, ५, ७४, ३, X १५, ५, ६३, १

ब्रुवाण III ५९, १, VI ३८, २, VII ३६, २,
IX ९७, ७, X ८, ७

ब्रुवाणा V ४७, १

ब्रुवते इति III ५४, ७

ब्रुवीत V ४९, २

ब्रुवीतः VIII २१, ११, ९२, ३२

ब्रुवे I १७९, ५, १८५, ७, II ३०, ११, III २, ३,
३७, ५, IV ५१, ११, V ६१, ८, ६५, ३,
VII ३१, ६, ४४, ३, VIII २२, १३, २५,
२१, ४४, ३, ६७, १०, ८३, ९, ९८, १२, X
३५, ७, ६६, ७, ९७, ४

ब्रुव X ५२, १

ब्रुवात् X १३५, ५

ब्रुवे X ९१, ११

ब्रुहि I ३५, ११, ६१, १३, ११४, १०, X ८७, ८.

भ

भर्त्स X १६३, ४

भक्त I १२७, ५

भक्त्ये VIII २७, ११

भक्त्ये VII ८१, २

भक्त्या X १०९, ७

भक्ष VI २८, ५, X ३४, १

भक्ष्य I ११०, ३

भक्ष्य IX ६७, १०

भक्ष्य VIII ९९, ३

भक्ष्य VIII ९२, २३, १००, २, IX ८३, ४, X
१६७, ४

भक्ष्यात् I १८७, ७

भक्ष्य VII ४१, २

भक्ष्यीति VII ९६, ६, ९८, ६, VIII ४८, ७,
IX ८, ९

भक्ष्यीति I ८१, ६, IV २१, १०, V ५७, ७

भक्ष्ये X १४८, ३

भग III ५६, ६, VII ४१, ३^६

भग VII ४१, ५^२

भगे I २४, ४, ६२, ७, ९०, ४, १४४, ३, १६३,
८, II १, ७, २१, २१, १५, १०, १६, ९, १७,
९, १८, ९, १९, ९, २०, ९, २७, १, ३१, ४,
III ३०, १८, ३६, ५, ४९, ३, ५४, २१, ५५
१७, IV ३०, २४, ५५, १०, V १६, २, ३३
५, ४१, ४, ४२, ५, ४६, २, ६, ४८, ५, ४९,
३, ५१, ११, ८२, ३, VI १३, २, २८, ५,
४९, १४, ५०, १३, ५१, ११, VII १५, ११,
१२, ३५, २, ३८, १, ४०, २, ४१, ५, ६६, ४,
VIII १९, १६, ३१, ११, ५४, ५, IX ८१,
५, ९७, ५५, १०१, ७, १०८, १४, X ३१, ४,
३९, ३, ६४, १०, ६६, १०, ८५, २३, ३६, ९२,
४, ९३, ४, ७, १४१, २, १५९, १

भगं द्रव्य III २०, ४, X ६८, २

भगति IX ६५, १७

भगोऽभक्त्य I २४, ५

भग I १४, ३, ४४, ८, ८९, ३, ९१, ७, १३४, ५,

136, 6, 141, 10, 11, II 17, 7, 38, 10,
III 20, 5, 30, 19, V 7, 8, 42, 1, 46,
3, 49, 1, VI 50, 1, 51, 3, VII 36, 8,
38, 6¹, 39 4, 41, 1, 2², 6, 44, 1,
VIII 61, 5, 7, IX 7, 8, 19, 5, 97,
44, X 11, 6, 35, 10, 11, 39, 10, 42,
3, 63 9, 125, 2

भाष्य I 141, 6

भाष्यती I 164, 40

भाष्यतर X 60, 12

भाष्यत I 164, 40, VII 41, 4, 5

भाष्यत VII 41, 5, X 60, 12

भाष्य I 123, 5, 136, 2, III 62, 11, IV
55, 5, V 82, 1, X 151, 1

भाष्य I 54, 14, VIII 102, 6

भाष्य IV 3, 5, V 41, 11, IX 44 5, 61,
9, 109, 1, 13

भाष्य II 34 8

भाष्य I 106, 8

भाष्य IX 61, 13

भाष्य VII 104, 7, X 76, 4, 87, 23

भाष्य X 87, 22

भाष्य X 87, 4

भाष्य I 27, 5, 43 8, 81, 6, 104, 6, 121,
15, VII 27, 1, 46, 4, IX 4 5 X
45, 10², 85, 29, 112, 10

भाष्य VII 56, 21

भाष्य X 106, 9

भाष्य IV 54, 1

भाष्य V 34, 5, 7

भाष्य V 44 12

भाष्य I 123, 4, III 30, 7 IX 86 12

भाष्य I 68, 2, V 79 7, X 15 3

भाष्य VIII 4, 21², X 108 8

भाष्य X 114, 10

भाष्य I 125 6, X 107, 2

भाष्य IV 32, 21, X 84 2

भाष्य II 26, 1

भाष्य X 27, 10

भाष्य X 108, 9

भाष्य I 187, 9

भाष्य I 156, 3

भाष्य X 48, 1

भाष्य I 157, 2, VII 32, 7, VIII 40, 6

भाष्य X 60, 2

भाष्य I 67, 1, 91, 5, VIII 19, 19², X 3
3, 32, 3

भाष्य VIII 14, 11

भाष्य V 61, 4

भाष्य I 1, 6, 89, 8², 94, 14, 108, 3, 113
9, 20, 115 2, 190, 5, II 23 19, 24,
16, 26, 2, 35 15, 41, 11, 43 2, 3,
III 9, 7, 54, 20, IV 10, 1, 11, 1, 39
4, V 1, 10, 30, 12, 81, 2, 82, 5, VI
28, 1, 6, VII 60, 8, 96, 3, 104, 9,
VIII 19, 20, 47, 10, 12², 62, 4, X
14, 12, 25 1, 30, 12, 32, 7, 35, 2,
37, 6, 62, 1, 85, 6, 86, 23, 137, 4,
142, 1, 164, 2³

भाष्य I 123 13, VIII 93, 28

भाष्य X 3 3, 29, 8

भाष्य VI 28, 6

भाष्य II 42, 2, 3

भाष्य X 47, 5

भाष्य VIII 71, 3

भाष्य V 4 7, VII 14, 2, X 45 9

भाष्य I 132, 2, II 29 1, IV 10, 2

भाष्य I 109 4

भाष्य I 83 3, 89, 2, 94, 1, 114, 9, 123,
11, 12, 134, 4, 166, 9, 10, 168, 7
III 30, 7, 39 2, IV 6, 6, 21 9, 58
10, V 29, 15 49, 3 80, 6, VI 1,
12, 45 32 58 1, 64 2, 74, 2, VII
96, 3, VIII 19 19, 80, 7, 102, 15,
IX 97, 2, X 11, 3, 18 3, 27 12,
32 9, 64 11, 71, 2, 80, 2, 100 11,
134 1

भाष्य I 48, 13, 89 1, 115 3, 132, 2,

4, 83, 4, 84, 3, 104, 6, VIII 17, 2,
36, 7, 40, 5, 62, 4, 66, 11, 90, 1, 98,
8, X 89, 16, 104, 6

दशो IX 33, 5

दशवत् VIII 58, 1, X 88, 19, 90, 12,
97, 22

दशवत्स्य X 109, 4.

दशवत्स I 164, 45

दशवत्स VII 103, 1, X 71, 8

दशवत्स I 15 5, II 36, 5

दशवत्स X 16, 6

दशवत्स VI 75, 10

दशवत्स VII 103, 7, 8, X 71, 9

दुषते V 87, 2

दुषते I 37, 13, 77, 3, 134, 2, VIII 6,
3, 27

दुषत् IX 63 9

दुषत् V 12, 5, VIII 48, 1

दुषत् VII 26, 3

दुषत् X 27, 3

दुषत् I 4, 5, 74, 3, X 15, 5, 63 1

दुषत् III 59 1, VI 38, 2, VII 36, 2,
IX 97, 7, X 8, 7

दुषत् V 47, 1

दुषत् इति III 54, 7

दुषत् V 49 2

दुषत्सि VIII 21, 11, 92, 32

दुषे I 179, 5 185 7, II 30, 11, III 2, 3,
37, 5, IV 51, 11, V 61, 8, 65 3,
VII 31, 6, 44, 3, VIII 22, 13, 25,
21, 44, 3, 67, 10, 83 9, 98, 12, X
35, 7, 66, 7, 97, 4

दुषत् X 52, 1

दुषत् X 135 5

दुषे X 91, 11.

दुषे I 35, 11, 61, 13, 114, 10, X 87, 8

भ

भसत् X 163 4

भस I 127, 5

भस्ये VIII 27, 11

भस्ये VII 81, 2

भस्ये X 109, 7

भस्य VI 28, 5, X 34, 1

भस्य I 110, 3

भस्य IX 67, 10

भस्य VIII 99 3

भस्य VIII 92, 23, 100, 2, IX 83, 4, X
167, 4.

भस्ये I 187, 7

भस्य VII 41, 2

भस्येसि VIII 96, 6, 98, 6, VIII 48, 7,
IX 8, 9

भस्ये I 81, 6, IV 21, 10, V 57, 7

भस्ये X 148, 3

भस्य III 56, 6, VII 41, 3⁵

भस्य VII 41, 5²

भस्ये I 24, 4, 62, 7, 90, 4, 144, 3, 163,
8, II 1, 7, 11, 21, 15, 10, 16 9, 17,
9, 18, 9, 19, 9, 20, 9, 27, 1, 31, 4,
III 30, 18, 36, 5, 49, 3, 54, 21, 55
17, IV 30, 24, 55, 10, V 16, 2, 33
5, 41, 4, 42, 5, 46, 2, 6, 48, 5, 49
3, 51, 11, 82, 3, VI 13, 2, 28, 5,
49 14, 50, 13, 51, 11, VII 15, 11,
12, 35, 2, 38, 1, 40, 2, 41, 5, 66, 4,
VIII 19, 16, 31, 11, 54, 5, IX 81,
5, 97, 55, 102, 7, 108, 14, X 31, 4,
39 3, 64, 10, 66, 10, 85, 23, 36, 92,
4, 93, 4, 7, 141, 2, 159, 1

भस्येस्य III 20, 4, X 68, 2

भस्येसि IX 65 17

भस्येस्य I 24 5

भस्ये I 14, 3, 44, 8, 89, 3, 91, 7, 134, 5,

136, 6, 141, 10, 11, II 17, 7, 38, 10,
III. 20, 5, 30, 19, V. 7, 8, 42, 1, 46,
3, 49, 1, VI 50, 1, 51, 3, VII 36, 8,
38, 6², 39, 4, 41, 1, 2², 6, 44, 1,
VIII 61, 5, 7, IX 7, 8, 19, 5, 97,
44, X 11, 6, 35, 10, 11, 39, 10, 42,
3, 63, 9, 125, 2

भगवद् I 141, 6

भगवती L 164, 40

भगवत्पुत्रः X 60, 12

भगवत् I 164, 40, VII 41, 4, 5

भगवत् VII 41, 5, X. 60, 12

भगवत् I 123, 5, 136, 2, III 62, 11, IV
55, 5, V 82, 1, X 151, 1

भगवत्सु III 54, 14, VIII 102, 6

भगवत् IV 3, 5, V 41, 11, IX 44, 5, 61,
9, 109, 1, 13

भगे II 34, 8

भगेच्छविता X 106, 8

भग IX 61, 13

भगुर्वन्त. VII 104, 7, X 76, 4, 87, 23

भगुर्वन्ता X 87, 22

भङ्ग X 87, 4

भन I 27, 5, 43, 8, 81, 6, 104, 6, 121,
15, VII 27, 1, 46, 4, IX 4, 5, X
45, 10³, 85, 29, 112, 10

भनतु VII 56, 21

भनत X 106, 9

भनति IV 54, 1

भनति V 34, 5, 7

भनते V 44, 12

भनते I 123, 4, III 30, 7, IX 86, 12

भनत I 68, 2, V 79, 7, X 15, 3

भनत VIII 4, 21², X 108, 8

भनति X 114, 10

भनते I 125, 6, X 107, 2

भनत् IV 32, 21, X 84, 2

भनाति II 26, 1

भनाति X 27, 10

भनात X 108, 9

भनाति L 187, 9

भनाति I 156, 3

भनाति X. 48, 1.

भनेति I 157, 2, VII. 32, 7, VIII 40, 6

भनेत्पत्त X 60, 2

भद्रः I 67, 1, 91, 5, VIII 19, 19², X 3
3, 32, 3

भद्रः VIII 14, 11

भद्रःभानत V 61, 4

भद्र I 1, 6, 89, 8², 94, 14, 108, 3, 113,
9, 20, 115, 2, 190, 5, II 23, 19, 24,
16, 26, 2, 35, 15, 41, 11, 43, 2, 3,
III 9, 7, 54, 20, IV 10, 1, 11, 1, 39,
4, V 1, 10, 30, 12, 81, 2, 82, 5, VI
28, 1, 6, VII 60, 8, 96, 3, 104, 9,
VIII 19, 20, 47, 10, 12², 62, 4, X
14, 12, 25, 1, 30, 12, 32, 7, 35, 2,
37, 6, 62, 1, 85, 6, 86, 23, 137, 4,
142, 1, 164, 2²

भद्रःभद्र I 123, 13, VIII 93, 28

भद्रा X 3, 3, 29, 8

भद्राच VI 28, 6

भद्रादी II 42, 2, 3

भद्रात्त X 47, 5

भद्रातो VI 71, 3

भद्रातो V 4, 7, VII 14, 2, X 43, 9

भद्रात् I 132, 2, II 29, 1, IV 10, 2

भद्राहता I 109, 4

भद्रा I 83, 3, 89, 2, 94, 1, 114, 9, 123,
11, 12, 134, 4, 166, 9, 10, 168, 7,
III 30, 7, 39, 2, IV 6, 6, 21, 9, 58
10, V 29, 15, 49, 3, 80, 6, VI 1,
12, 45, 32, 58, 1, 64, 2, 74, 2, VII
96, 3, VIII 19, 19, 80, 7, 102, 15,
IX 97, 2, X 11, 3, 18, 3, 27, 12,
32, 9, 64, 11, 71, 2, 80, 2, 100, 11,
134, 1

भद्रा I 48, 13, 89, 1, 115, 3, 132, 2,

163 5, IV 51, 7, 52, 5, VII 41, 7,
 VIII 19, 19, 62, 1, X 35, 5, 69, 1,
 72 5
 भट्टादि VII 26, 4
 भट्टान् IX 96, 1
 भट्टा X 53 3
 भट्टाय I 115 2, X 48, 11
 भट्टायो VI 1, 4, 10
 भट्टे III 1, 21, V 62, 7
 भट्टे इति L 95, 6
 भट्टेय I 94, 15, VIII 18, 17
 भट्टेभि I 49 1
 भनक्ति VI 68, 6
 भर्तति VI 11, 3
 भनत् IV 18, 7, VII 18 7
 भनति IV 18, 6
 भदत्-इष्टये V 87, 1
 भदुते III 3, 4
 भदना VIII 24 15, 17
 भदना IX 86, 41
 भदुनायत IX 85 2
 भदवान् III 2, 12
 भदवान् इति I 142, 7, III 4 6
 भदिष्ट I 97, 3
 भदिष्टाय V 1, 10
 भपता X 42 6
 भपते I 58 5 166 5 IV 17, 10, VI 31,
 2 VII 58 2 X 92, 8
 भपते I 85 8 166, 4 IV 6 5 VII
 83 2
 भपति II 12 13 IV 38 8
 भप I 18, 4 II 28 10 41 10 VIII
 61 16 IX 67 21 X 39 11
 भपमान I 100, 17 II -9, 6, III 30 10
 भपमये II 32, 6
 भपाय X 35, 14
 भपा VI 6, 6

भपाते X 27, 5, 22
 भपायहे VIII 61, 13
 भपे I 40, 8, II 27, 5
 भपेते इति IV 42, 6
 भर VIII 2, 23, 37, 24, IX 69 10
 भर I 4, 7, II 1, 12, 11, 28, 9, 49, 5,
 53, 3, 57, 3, 61, 12, 63, 9, 64 1,
 79, 8, 81, 7, 9, 92, 13, 127, 11, 140,
 1, II 7, 1, 17, 7, 21, 1, 30, 10,
 III 29, 1, 3, 30, 19, 36, 9, 45, 4,
 53, 14, 54 15, IV 2, 13, 20, 10, 32,
 20, V 4 5, 6, 1, 8, 9, 7, 10, 1, 7,
 16, 5, 23, 1, 2, 35, 1, 2, 38, 4, 39
 1, 2, VI 16, 29, 36, 19 6-8, 22, 3,
 42, 1, 4, 44, 13, 46, 5, 7, VII 15 11,
 20, 7, 25, 2, 32, 7, 24, 26, 77, 4,
 81, 5, VIII 1, 4, 13 5, 19, 15, 21,
 16, 24, 4, 25, 32 8, 33, 12, 34, 15,
 45, 15, 40, 46, 19, 60, 18, 61, 6,
 66, 7, 77, 8, 78, 1-3, 81, 7, 89 4,
 93 19, 28, 29, 98, 10, IX 4 10, 19
 1, 20 4, 23, 3, 29, 6, 40, 4, 6, 57,
 4, 59, 1, 60, 4, 61, 6, 26, 63, 18,
 64, 26, 65, 18, 87, 6, 100, 2, 101, 9,
 103, 1, 106, 4, X 21, 4, 42, 1, 3,
 83, 3, 113, 10, 148, 1, 156, 3, 180, 1,
 191, 1
 भर VI 26, 4, X 171, 2
 भरते X 31, 6
 भरत् I 121, 13, 173 3, II 19 5, IV 26,
 4, 5, V 31, 11, 44, 13, IX 52, 1
 भरत् I 60, 1, II 20, 6, IV 26, 6, IX
 48, 3, 4, 97, 24, 106, 3, X 13, II
 भरत II 14, 1, 6, 7, VI 16, 41, VIII
 62 1
 भरत I 136, 1, II 14 2, 8, 37, 1, III 10,
 5, 52, 8, V 43 3, VII 46, 1, VIII
 100, 3, X 40, 6, 76, 4, 100, 2
 भरत VI 16, 4
 भरत I 95, 3

भरत I 109, 7
 भरतस्य III 53, 24, VII 8, 4.
 भरतस्य II 36, 2
 भरता X 176, 2
 भरता III 33, 11, 12, VII. 33, 6
 भरता X 59, 8
 भरताय V 54, 14
 भरति II 16, 2, III 55, 4, IV 16, 16, 22, 4, X 87, 16
 भरति I 152, 3, IV 17, 9, X 138, 6
 भरते I 173, 2, II 24, 9, VIII 19, 23, IX 94, 3
 भरते I 64, 13, 104, 3, II 24, 13, 26, 3, V 32, 9, VII 24, 2, X 46, 8, 75, 7, 147, 4
 भरतेभ्य V 11, 1
 भरतुश्चाज X 181, 2
 भरतुश्चाज I 112, 13, X 150, 5
 भरतुश्चाजा VI 25, 9, 50, 15
 भरतुश्चाजा VI 47, 25
 भरतुश्चाजाय I 116, 18, VI 15, 3, 16, 5, 33, 31, 4, 48, 13, 63, 10
 भरतुश्चाजे VI 17, 14, 48, 7
 भरतुश्चाजेषु I 59, 7, VI 10, 6, 23, 10, 35, 4
 भरतु X 94, 1
 भरतु I 151, 3, III 62, 1
 भरतु I 112, 21
 भरद्वाजस्य VI 65, 6
 भरथे VI 66, 3, 67, 4
 भरथ I 62, 2, 122, 1, III 61, 5, V 41, 3, 5, VI 66, 9, VII 4, 1, 5, 1, 13, 1, 31, 10, VIII 20, 9, X 111, 1
 भरथे V 59, 4
 भरत I 70, 5, VIII 6, 2
 भरत I 70, 5, II 13, 2, V 73, 8
 भरत I 1, 7, III 36, 7, VIII 21, 1, X 35, 1
 भरति I 151, 8, 153, 1, II 16, 4, VII 92, 2, VIII 100, 9

भरति I 115, 5, V 1, 10, VI 44, 20, IX 74, 6, X. 79, 2, 102, 10
 भरती II 5, 6, III 6, 1, 31, 11, VIII 91, 1, X 95, 10
 भरती X 30, 13, 35, 5
 भरते VI 67, 7, 10
 भरते I 104, 4, 173, 4, III 55, 7, V 11, 4, VII 72, 4
 भर I. 117, 18, V 29, 8, VIII 66, 1, X 44, 5
 भरमाण IX 97, 15, 110, 5
 भरमाणस्य I 148, 2
 भरमाण I 135, 3, 6, VII 2, 4
 भरते V. 15, 4
 भरतु I 79, 10
 भरतु VII 88, 1
 भरतुहूतये I 129, 2, V 48, 4
 भरतुहूतौ VIII 63, 12
 भरता VIII 40, 3
 भरतु IV 2, 7
 भरति I 180, 2, V 3, 7
 भरत I 94, 4
 भरतसि VI 16, 47, VIII 66, 5, 11
 भरतसे I 53, 1, 114, 1, II 20, 1, IV 56, 5, VIII 83, 8, X 36, 8
 भरति I 61, 2, 3
 भरति VIII 102, 19
 भरतु I 111, 5, III 51, 8, IV 21, 7, VI 17, 8, 23, 9, VIII 13, 3, IX 6, 6, 16, 5, 97, 6, 106, 2, X 100, 2
 भरतु IX 10, 2
 भरति III 36, 7
 भरति II 4, 4, X 45, 7
 भरति X 124, 7
 भरति IV 40, 2
 भरतुसि I 22, 13, X 64, 14
 भर I 112, 1, 132, 1, 2, III 30, 22, V 36, 5, VI 45, 13, VII 13, 1, VIII 16, 3, IX 97, 58, X 49, 1, 4, 50, 4, 102, 2

એ I 57, 1, 102, 1, 126, 1, 143, 1, II
 16, 1, V 12, 1, 15, 1, 42, 13, 59, 1,
 60, 1
 એતે દ્વિત X 79, 1
 એતેએ I 100, 2, 102, 4, V 43, 2, VII
 37, 24, 82, 9, X 67, 9
 એતેપદિ IX 79, 2
 એતેત્ત Δ 36, 9
 એતુ I 100, 1, 109, 8, II 23, 13, III 37,
 5, IV 38, 5, VIII 53, 7, IX 47, 5,
 X 63, 9, 107, 11
 એતુસ્ત્રા I 91, 21
 એત્ત I 141, 1, III 62, 10, X 61, 14
 એત્તે IX 97, 50
 એત્ત X 74, 5
 એત્ત X 22, 3
 એત્તેદ્ય V 58, 7
 એત્તિ I 173, 6
 એત્તિ VI 13, 3
 એત્તે X 88, 1
 એત્તિ I 143, 5
 એત્ત VI 6, 2
 એત્ત VI 38, 1
 એત્ત X 86, 23
 એત્તનમ VII 18, 7
 એવ I 36, 2, 58, 9², 73, 4, 76, 3, 91,
 16, 17, 156, 1, 171, 6, 189, 2, III
 10, 8, 18, 1, 45, 5, IV 4, 3, 10, 3,
 V 5, 4, VI 33, 5, 46, 3, 47, 7¹, VII
 7, 1, 11, 3, 17, 1, 30, 1, 32, 7, 25,
 VIII 13, 3, 45, 8, 79, 7, 97, 7, IX
 31, 2², 81, 3, 97, 25, X 7, 7², 69, 5
 એવ I 1, 9, 12, 8, 15, 10, 22, 15, 31, 3,
 40, 1, 51, 8, 76, 2, 79, 11, 81, 8, 91,
 9, 10, 12, 138, 3¹, 187, 2, 8, 9,
 10¹, III 17, 3, 21, 3, 31, 18, 37, 6,
 IV 1, 5, 3, 15, 4, 5, 32, 14, 57, 6,
 V 24, 1, VI 15, 9, 25, 7, 45, 26, 46,
 10, 11, 55, 1, VII 15, 14, 41, 5, 46,
 20, 54, 1², 95, 5, VIII 4, 18, 48, 4,

IX 1, 3, 61, 21, 88, 7, 96, 11, 104,
 5, 105, 5, X 18, 11, 25, 7, 33, 3,
 37, 10, 53, 6, 69, 4, 70, 1, 83, 7, 84,
 5, 85, 46², 127, 6, 141, 1, 148, 4
 એવત I 23, 19, 107, 1, III 33, 9
 એવત્ત II 29, 6, X 18, 2, 110, 5
 એવત્ત I 96, 7, X 147, 1
 એવત્ત I 162, 19, II 27, 15, X 12, 1
 એવ I 34, 11, 93, 1, 157, 4
 એવત I 34, 1², 12, 112, 24, VI 60, 3,
 VII 82, 9, X 13, 2
 એવત્તાત્ III 23, 2
 એવત્તા III 53, 17, IV 56, 1, VII 35, 1
 એવતિ I 28, 1, 95, 1, 127, 3, II 27, 13,
 V 34, 3, VII 50, 3, 83, 2, 101, 3,
 X 71, 10, 114, 10
 એવતિ I 17, 5, 55, 4, 158, 6, III 5, 4,
 8, 4, 29, 11, IV 25, 2, 38, 8, V 54,
 9, 61, 6, 80, 4, VI 75, 1, VII 44,
 4, IX 70, 7, X 27, 12, 40, 9, 46, 3,
 52, 2, 85, 19, 28, 30, 88, 6, 109, 5,
 117, 3, 6, 160, 4
 એવત્ત I 90, 9, 94, 8, 100, 1-15, IV 1,
 20, 57, 3, V 83, 8, VI 47, 12, 75,
 12, VII 35, 3, 7, 9, 10, 13, VIII,
 74, 8, 92, 24, IX 79, 5, 85, 1, X 60,
 11, 63, 16
 એવંચ III 54, 17
 એવંચ III 60, 4, V 55, 8
 એવંચ I 112, 20, IV 43, 6, VIII 9, 12,
 IX 111, 3
 એવંચ IV 43, 3, X 39, 3, 40, 3
 એવત્ત II 15, 7, III 5, 10, IV 16, 7, VIII
 14, 15, IX 15, 5
 એવંત VII 52, 1
 એવંત I 67, 4
 એવંતિ I 89, 9, VII 32, 17, IX 94, 4, X
 18, 5, 120, 3
 એવંતિ I 164, 36, III 57, 4, 58, 2, IV

३, ४, V २, ४, VII ११, २, १०३, ८, IX.
१०२, ५, X १४२, ३

भवती I १६४, २९

भवती इति III ५४, ७

भवती III ७, ३, ५५, १६

भवतु VI ५१, ११, VIII २७, १४

भवतु I १०, १२^२, ९०, ८, V २, ६, ५१, १२,
८३, ७, VI १६, ४७, ५२, ९, VII १७, ५,
३४, ५, ७, ८^२, ९-१२, ३८, ७, ५०, ४^२,
X ९, ४, १८, १२, २९, ६, ३५, १३, ६७, ११,
१०३, ११, १२८, ९

भवति X ९५, १८.

भवति I ३१, ५, II १, ४, ९, III १८, ५,
IV ४, १०, ७, ९, V ३, १, २, ८१, ४, ५,
IX ८५, ३, X ९१, ११.

भवति I ११३, १०, II ३८, ११, IV १६, १७,
VII ७०, ६, X १०, २, ११, ११, ८

भवति II ४१, ११, V ३७, ५^३, VI. ४१, ५,
VIII १३, २२, X १६, २, १०८, ३

भवति V ४५, ५

भवति II ४२, १, V ३, ५

भवति IV ३१, ३, VIII ४८, २

भवति VII ३५, ९

भवति X ८६, ७

भवति I १६१, २

भवति II २४, ५

भवति I ८३, १

भवे VIII ४५, १८

भवे VII ५२, १, ९७, २

भवे IV २, १५, VII ८, ३, X ३१, १, ५९, ३

भवे X ५५, २, ५८, १२, ९०, २

भवे VI १२९, ६

भवे VI ३, ४, १४, १

भवे X ८६, ७

भवे VI ५९, ४

भवे V १९, ५, X ११५, २

भा I ४५, ८, ४६, १०, IV ५, १, ७, ९ XII

८, २, ४, VIII १, २८, -३ ११

भा शुभोक्त III १, १२, X १२, २

भा शुभोक्त I ४४, ३, III १, १४

भा VII १८, १३, VIII ८०, ८, ८१, ६, IX
७२, ८

भा I १३५, २, ३, १६२, ३, ४, १८३, ४, VI
२२, ४, VIII ५७, ४, १००, २, X १६, ४,
७१, ६, ८५, २१, १३०, ५

भा शुभे III २८, ४, VIII ९६, ८, X ५२, १,
११४, ३

भा शुभे VIII ५९, १

भा I २०, ८, २४, ३, ७३, ५; ९१, २३, ११६,
१९, १२३, ३, १६१, ६, १६४, २१, ३७, II
१०, ६, १७, ७, २३, २, ३८, ५, ७, III १,
१९, ४९, ४, ६०, १, IV. ५४, २, V ८२, ३,
VII ५६, १४, VIII ३५, १, ४७, १६, ९७,
२, ९९, ३, १००, १, X ११, ८, १७, ९, ३५,
७, ३९, २, ५१, ७, ८, ६६, २, ८५, १९, ८७,
१८, ९८, ११, १००, २, १२४, ३, १७९, १,
१९१, २

भा शुभे VIII ९०, ६.

भा शुभे II ३६, ४

भा शुभे X ५१, ९

भा शुभे I १५६, ५

भा शुभे X. ९, २

भा शुभे II १, ४

भा शुभे II ४, ६, V ४४, १२, X ३, ६

भा शुभे I ९२, ९, ११, ९६, ५, १५४, ६, II ३५,
७, III २५, ३, ४४, ४, V २, ९, ११, १,
२८, १, ७६, १, ८०, ३, VI ५, ५, ६, ४,
VII ५, २, ९, ३, १०, १, VIII ५८, २, X
३, १, २, ४५, ४, ५

भा शुभे I १४३, ३

भा शुभे I ३६, ३, ९२, २, ९७, ५, १४३, ३, III
१, १४, V १, १, VI ६४, २, VII ७५, ३

भा शुभे V १६, १, VII ४, १

भा शुभे III २२, २, IV १, १७, ४५, १, V. ५२, ६,
VII ३४, ७, IX. ८५, १२, X १००, १२

भा शुभे I ४८, ९, १५, II २, ८, ८, ४, १६, ४,
III २, ३, २१, ४, V ३७, १, VI ६, ६,
१५, ५, १६, २१, ४८, ६, ६५, १, VII ९, ४,
VIII ९, १८, IX ६५, ४, X १, १, ३७,
५ १

४, १०, ४३, ९, ४५, ४, ७५, ३, ८८, ३,
 १४०, २
 भानुसिं I ८७, ६, VII ७७, ५, VIII ७, ८,
 X ३, ५, ६, १, २
 भानु I ९२, १, २, ५, III ६१, ७, IV ६, २,
 १३, २, V ५९, १, VI ६२, २, VII ३, ६,
 ६, २, ७९, १, VIII ५, १, X ३, २, ५३, ६
 भानुसिं V १, ११
 भानुसिं VI ४, ६
 भानुसिं V १, ११
 भानु VI ६५, २
 भानु X ८३, ४
 भानु III २६, ६, V ३२, ४
 भानु V २, १०
 भानु VI ६, ३, X ३, ४, ५
 भानु I ११४, ८
 भानु I ८४, १६
 भानु I ७७, १
 भानु I १६५, ८
 भानु II ७, १, ५, VI १६, ४५
 भानु IV २५, ४, VI १६, १९
 भानु III ५३, १२
 भानु III २३, २
 भानु I १८८, ८
 भानु I १४२, ९, II १, ११, ३, ८, III ४, ८,
 ६२, ३, IX ५, ८, X ११०, ८
 भानुसिं III ४, ८
 भानु I २२, १०
 भानुसिं VI ५१, १२
 भानुसिं VIII ७५, १२
 भानु I ३१, ३, १५२, ३, IV ५, ६, VII ३४, ७
 भानु III ५६, २
 भानु IX ९७, २३
 भानुसिं भा I १२८, २
 भानुसिं VIII २, ८
 भानुसिं IV २१, ७
 भानुसिं X ८६, १५
 भानुसिं I १२६, १
 भानुसिं IV ३३, ४, VI १२, ५

भानुसिं X १६३, ४
 भानु II ४, ५, VI १, ११, ४, ६, १०, ४,
 VII ५, ४, १०, १, VIII २३, ५, X ३, १,
 ७७, ५
 भानुसिं VI ४, ३
 भानुसिं X २०, ३
 भानु I ५०, ४, II १, १०, २, २, III ६, ७,
 VI ६४, २, IX ९७, ३२
 भानुसिं I ९२, ७, ११३, ४
 भानुसिं X ३७, ८
 भानु I ४८, ९, ९५, ११, ९६, ९, ११३, १९, III
 १५, ३, ६१, २, VI १, १२, १६, ४५, VII
 ७७, ५, X २, ७
 भानुसिं VII ३२, १७
 भानुसिं III ५६, ७
 भानुसिं III ६१, ६, IX ७०, २
 भानुसिं I ७३, ६, ७, IV ४१, ९, VII
 ६, १०, ३, ९०, ७, X ३१, ५
 भानुसिं इति III ३३, २
 भानु I १७१, ११, II २८, १
 भानुसिं I १५२, ६, VIII ७, १५, १८, १
 भानुसिं X ६८, ७
 भानु I १७४, ८
 भानुसिं IV ३, ११
 भानुसिं I ५२, ५, ५४, ४, ६२, ३, १३०, ७, १७४
 ८, II ११, २०, १५, ८, IV १७, ३, VIII
 १, ८, ३२, २५, ६९, १४, X ६८, ११
 भानुसिं VIII ६०, १६
 भानुसिं X ८९, १४
 भानुसिं X ४५, १०
 भानुसिं I १९१, १५
 भानुसिं IV ५८, ७, VII १०४, २१
 भानुसिं IV. २, १६, IX. ५३, १
 भानुसिं V ५२, ९
 भानुसिं VI २७, ६
 भानुसिं I ११, ४
 भानुसिं VIII ४४, ११, ४५, ४०
 भानुसिं X ८७, ५